

De verborū obligatiōibus dictū est. s. ti. p. de obligatiōibus in genere: modo videamus in specie de obligatiōibus verborum.

Stipulatio i. verborū obligatio. vel dic alit. vt. l. e. l. v. s. stipulatio. et sic totale. i. interrogatio cū re

spōsione dī stipulatio. sic in aut. de eq̄li. do. s. i. s. ppe stipulatio. i. iterrogatio s3 p̄sct. vt inli. qui. mo. tol. ob. s. nō idem iur.

Et sic no. q̄ gen^o a dignitatē pte sui sumit nomen. sed q̄nq̄ dicit stipulatio. i. p̄missio. vt s. de p̄di. ide. si nō sordē. s. pe. et dicit stipulatio a stipulo qd̄ est firmū: et denuat a stipite. vt inli. eo. in p̄n. b

Loquēte. alitero interrogate r̄ altero r̄dicente. vt inli. eo. in p̄n. c

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. **Bar.**

Incipit ex ordine digestorū liber. xlv. huius vero voluminis Liber. vij.

De verborū obligatiōibus. Titu. j.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. Bar.

Si vero presens vltima sunt contraria p̄missio: sed non sunt: quia in sequenti statim redit.

R̄sum est incōtinenti sine magno iteruallo. **20. vt enā logo nullo actu interueniente q̄ oblit stipulatiōi. vt et l. e. p̄missio. r̄. l. q̄ extrisee. r̄. l. de duo. re. l. duo. in fi. r̄. l.**

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Gen^o a dignitatē n̄ sui p̄te nomen sumit.

Stipulatio nō potest concludi nisi utroq̄ loq̄nter: r̄ s̄mōntis efficacīa intelligente. **Bar.**

Cū nō viciauit obligatiōē.

Sufficit quo ad obligatiōē cōsensum colligit ex p̄bis p̄ interpretatiōē: sec^o si ex signis et actibus colligit. h. d. Bar.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

Si quis ita iterroget dabis: r̄ r̄nderit quidni: etiā is vt itaq̄ in ea cā est vt obliget. p̄tra^o si sine p̄bis annuisset: nō t̄m autē^o c̄uilitet: s3 nec naturaliter obligat qui ita annuit. et iō re cte dicitur est nō obligari p̄ eo nec fideiussozem^o quidem.

si ex duobus.

Quidni: id ē cur non.

Etā is vt itaq̄ nō sōlū sup̄ior q̄n incōtinentē redit.

Cōtra. i. non obligatur.

Annuit. humeris vel capite: sed i his q̄ sūt cōsensu sec^o: q̄ ibi nō sunt p̄ba neces saria. vt. l. e. l. si p̄puler. s. fi. Accur.

Nō t̄m autē. hoc aut bene est t post dictionē obligat c̄uilit r̄. p.

Sed nec naturalit. nisi forte hoc actum eēt: vt saltē pactionis iure obliget. vt. l. de accep. l. an iunius l. r̄n. Accur.

Annuit. sine verbo.

Nec. abundat negatio. sic. s. de dā. infec. sumē num. s. i. Accur.

Fideiussozē. p̄ncipali non valente. Accur.

Si q̄s simpliter. i. pure.

R̄nderit. hoc modo scilicet.

Nō obligari eum. nisi diuersitas

tas r̄. vt. l. p̄p̄ri. s. Accursius.

Aut. r̄ hic est diuersitas in qualitate.

L̄ q̄ nō obligat. nisi r̄ hec diuersitas placuerit: cum animo dissentienti actum est.

Un iterrogat^o. d̄nt em̄ p̄gruere iterrogatio r̄ r̄ssio.

Respōderit pure. dissentienti aīo. et hoc expresse. s. pure promitto: als videtur ad interrogatiōē respondit se. vt inli. de iuri. stipula. s. p̄terea.

Cum adijc̄it. et generaliter dico cum adijc̄it r̄.

veluti pure vel sub cōditione p̄mittit. B. r. Jo. si alie di-
uersitas stipulationis p̄sistat in reb⁹ q̄ p̄nec̄tur in stipula-
tione. distigat sit pecunia an species: si pecunia r̄ detra-
hit: valet indistincte in eo q̄ r̄h̄det. si adiciat indistincte
valet i eo in q̄ p̄sonat: in adiecto nō nisi diuersitas r̄c. in
summis aut alter

natiue possit: dic
vt. i. eo. inter stipu-
lantē. s. si stipula-
te. l. 3. fin. Joh. hec
materia p̄fusa sit
scripta. azo. Si au-
tē sp̄s: tunc si in-
terrogo de vna: et
r̄nd̄cat de alia nō
valet. vt. l. i. d. inu-
ti. stipu. s. si b̄ alia
si autē de plurib⁹
interrogo et ille de
vna r̄nd̄cat: tunc
aut copulatiue: et
valet i ea in q̄ r̄n-
dit. vt. l. i. p̄i. s. s. r̄
si michi. r. i. e. l. in-
ter stipulantē. s. si
stipulante. i. si. aut
alternatiue: et tūc
nulla valet. vt. i. e.
inter stipulantē. s. si
stipulante. in p̄n.
sed si simpliciat r̄n-
deat: ad oia vt r̄n
dise. vt. l. i. de ius-
ti. stipu. s. p̄reca.
Rō est d̄ne i sum-
ma r̄ i sp̄s: q̄ q̄
sp̄s tot stipula-
ones: s. in sumis
vna. Sed q̄d si sti-
puler oēs seruos
tuos: tu oēs p̄ter
vni. p̄mittis. R̄n.
Jo. nō valere nisi
diuersitas r̄c. sed si legas oēs nō possum alios accipere
alios dimittere: quasi vnum sit legatum. secus si legas
duos. vt. s. de lega. i. l. legatarius. r̄ de lega. ij. si duobus.

In maiori summa minor l-
est. Barto.

Si stipulant' michi decem
tu viginti r̄nd̄cat: nō esse cōtra-
ctā obligationē nisi i decē cō-
stat. Cōtrario quoq; si me vi-
ginti interrogate: tu decē r̄nd̄ca-
as: obligatio nisi in decem nō
erit p̄tracta. l. 3. em̄ opteat con-
gruere summā: att̄n manife-
stissimū ē i viginti r̄ decē iesse.

Actio per inutile non vicia-
tur. h. d. Barto.

Sed si michi p̄p̄hilum sti-
pulati: tu p̄p̄hilū r̄ Stichū
sp̄p̄oderis: Stichū adiectionē
pro sup̄uacuo habendā puto.
nā si tot' sūt stipulationes quot
sunt corpora: due sūt quodāmo-
do stipulationes: vna vtilis: a-
lia inutilis: neq; vicia' vtilis p̄
hanc inutilem.

Diuersitas lingue nō vicia't
stipulationē dūmodo p̄trahē-
tes intelligant per se vel p̄ in-
terpretes. h. d. Bar.

Eadē aut an alia lingua re-

spondetur nichil interest. pro-
inde si quis latine interrogauit:
et respōdeatur ei grece: dū
modo ei cōgruenter respōdea-
tur: obligatio p̄stituta est. Idē
p̄ p̄trariū. sed vtrum hoc vsq;
ad grecū sermonē n̄ p̄trahi-
mus: an vero et ad aliū penū?
forte vel assyriū: vel cui⁹ alteri-
us lingue dubitari p̄t. et ex-
tat scriptura sabini⁹: sed verū
puto' vt ois sermo contineat
verborū obligationē: ita tamē
vt vterq; alterius linguam in-
telligat: siue per se: siue p̄ verū
interpretē.

Quelibet stipulatio vel cō-
tinet aliquid dari vel continet
aliquid fieri. h. d. Pau. Paul.

Stipulationum' quedā
in dādo: quedam in fa-
ciendo consistunt.

Stipulatio dandi est diui-
dua natura r̄ effectu: sed stipu-
lato seruitutis est simplicit̄ in
diuidua: et stipulatio generis
et alternatiua est diuidua na-
tura r̄ indiuidua effectu. Bar.

Et harum' omnū q̄dā par-
tium prestationem' recipiunt

nūc ponit diuisionē stipulationū: dicit q̄ stipulationū r̄c.
v In dando. i. promissione dandi. et est hec diuisio bi-
membri's: potest et tertium membrum addi: vt mixta ex
dando et faciendo: vt reddere rationem: sed sub simplici-
bus mixtam comprehendit legislator. Item sub facien-
do comprehenditur non facere. vt in l. i. de nup. s. si vero
vxor. ubi se abstinerit r̄c. Sc̄da diuisio ē trimembri's. azo.

Et harum' ergo et earum que sunt in faciendo: q̄
et factum quoddam diuiduum dicitur. vt. l. eo. l. cadē. s.
cato. r. l. in stipulationibus. s. operarium. r. s. de ope. li. l.
si quando. Item vsufruc. vt. s. de vsufruc. l. v. nec obstat
quod dicitur in eo t̄m. de oper. liber. l. libertus. s. i. r. i. e.
l. stipulationes. quia pro parte non soluitur stipulatio:
sed inuito: sed volenti sic. vel dic non stipulatio vni: sed
vbi pluribus debetur: atq; pro parte soluitur. Item ear-
um que in dando: quedam recipiunt diuisionem: que-
dam non. vt statim ponit exemplum.

Prestationē. i. vt q̄s p̄ parte dādo liberet' p̄ parte
q̄d accipe volētē stipulatoe recipere. vt. s. de v̄tur. tutor.
s. lucius. Itē recipit p̄stationē p̄tis: vt i heredes p̄-
mi. s. ois teneatur pro hereditarijs portionibus. Accur.

Stichi. de p̄p̄philo tamen valet stipulatio.
S tot. q̄d p̄ p̄lātū h̄r. vt. i. e. scire debem'. r. l. q̄d h̄r.
Quodāmodo. rebus inspectis que sunt due.
Utilis. l. de p̄p̄philo.
Inutilis. de Stichoz: in ea non fecit it: rogatio.

Per hanc inu-
tile. no. vtilē p̄ mu-
tile r̄c. vt. i. e. l. in-
ter stipulantē. s. si
stipulante. in fi. r. s.
de p̄n. pecul. l. s. r̄
si decē. r. C. de do-
na. l. sanamus. in
p̄n. r. i. e. l. q̄ c̄m
secus. sed ar. s. s.
de arbi. l. pedius.
p̄ penū. sarrac-
emū vel africa-
num. Accur.

Sabini. q̄ d̄e
rit aliquid p̄ q̄b̄ v̄
debat p̄ eandē lin-
guā r̄nd̄ri d̄bere.
r̄ p̄to. als pu-
to: r̄ als patitur. r̄
dic et verū. i. verit-
tas. Accur.

Uterq; sa-
cit l. i. e. s. v̄rū. et
C. s. testa. l. hac cō-
sul. in fi. r. s. s. fides
iuf. l. grece. r. s. s.
re iur. l. decreta. s.
Sol. ubi inter lati-
nos. vt. s. de in iur.
sed et si pupillus.
s. l. i. i. s.

Stipulatio
nū. dicit' est
s. l. i. s. r̄ quōd
q̄b̄ v̄bis et q̄lter
vicia: et q̄ lingua
p̄itur stipulatio:

Stipulationū r̄c.
v In dando. i. promissione dandi. et est hec diuisio bi-
membri's: potest et tertium membrum addi: vt mixta ex
dando et faciendo: vt reddere rationem: sed sub simplici-
bus mixtam comprehendit legislator. Item sub facien-
do comprehenditur non facere. vt in l. i. de nup. s. si vero
vxor. ubi se abstinerit r̄c. Sc̄da diuisio ē trimembri's. azo.

Et harum' ergo et earum que sunt in faciendo: q̄
et factum quoddam diuiduum dicitur. vt. l. eo. l. cadē. s.
cato. r. l. in stipulationibus. s. operarium. r. s. de ope. li. l.
si quando. Item vsufruc. vt. s. de vsufruc. l. v. nec obstat
quod dicitur in eo t̄m. de oper. liber. l. libertus. s. i. r. i. e.
l. stipulationes. quia pro parte non soluitur stipulatio:
sed inuito: sed volenti sic. vel dic non stipulatio vni: sed
vbi pluribus debetur: atq; pro parte soluitur. Item ear-
um que in dando: quedam recipiunt diuisionem: que-
dam non. vt statim ponit exemplum.

Prestationē. i. vt q̄s p̄ parte dādo liberet' p̄ parte
q̄d accipe volētē stipulatoe recipere. vt. s. de v̄tur. tutor.
s. lucius. Itē recipit p̄stationē p̄tis: vt i heredes p̄-
mi. s. ois teneatur pro hereditarijs portionibus. Accur.

Stichi. de p̄p̄philo tamen valet stipulatio.
S tot. q̄d p̄ p̄lātū h̄r. vt. i. e. scire debem'. r. l. q̄d h̄r.
Quodāmodo. rebus inspectis que sunt due.
Utilis. l. de p̄p̄philo.
Inutilis. de Stichoz: in ea non fecit it: rogatio.

Per hanc inu-
tile. no. vtilē p̄ mu-
tile r̄c. vt. i. e. l. in-
ter stipulantē. s. si
stipulante. in fi. r. s.
de p̄n. pecul. l. s. r̄
si decē. r. C. de do-
na. l. sanamus. in
p̄n. r. i. e. l. q̄ c̄m
secus. sed ar. s. s.
de arbi. l. pedius.
p̄ penū. sarrac-
emū vel africa-
num. Accur.

Sabini. q̄ d̄e
rit aliquid p̄ q̄b̄ v̄
debat p̄ eandē lin-
guā r̄nd̄ri d̄bere.
r̄ p̄to. als pu-
to: r̄ als patitur. r̄
dic et verū. i. verit-
tas. Accur.

Uterq; sa-
cit l. i. e. s. v̄rū. et
C. s. testa. l. hac cō-
sul. in fi. r. s. s. fides
iuf. l. grece. r. s. s.
re iur. l. decreta. s.
Sol. ubi inter lati-
nos. vt. s. de in iur.
sed et si pupillus.
s. l. i. i. s.

Stipulatio
nū. dicit' est
s. l. i. s. r̄ quōd
q̄b̄ v̄bis et q̄lter
vicia: et q̄ lingua
p̄itur stipulatio:

Stipulationū r̄c.
v In dando. i. promissione dandi. et est hec diuisio bi-
membri's: potest et tertium membrum addi: vt mixta ex
dando et faciendo: vt reddere rationem: sed sub simplici-
bus mixtam comprehendit legislator. Item sub facien-
do comprehenditur non facere. vt in l. i. de nup. s. si vero
vxor. ubi se abstinerit r̄c. Sc̄da diuisio ē trimembri's. azo.

Et harum' ergo et earum que sunt in faciendo: q̄
et factum quoddam diuiduum dicitur. vt. l. eo. l. cadē. s.
cato. r. l. in stipulationibus. s. operarium. r. s. de ope. li. l.
si quando. Item vsufruc. vt. s. de vsufruc. l. v. nec obstat
quod dicitur in eo t̄m. de oper. liber. l. libertus. s. i. r. i. e.
l. stipulationes. quia pro parte non soluitur stipulatio:
sed inuito: sed volenti sic. vel dic non stipulatio vni: sed
vbi pluribus debetur: atq; pro parte soluitur. Item ear-
um que in dando: quedam recipiunt diuisionem: que-
dam non. vt statim ponit exemplum.

Prestationē. i. vt q̄s p̄ parte dādo liberet' p̄ parte
q̄d accipe volētē stipulatoe recipere. vt. s. de v̄tur. tutor.
s. lucius. Itē recipit p̄stationē p̄tis: vt i heredes p̄-
mi. s. ois teneatur pro hereditarijs portionibus. Accur.

Stichi. de p̄p̄philo tamen valet stipulatio.
S tot. q̄d p̄ p̄lātū h̄r. vt. i. e. scire debem'. r. l. q̄d h̄r.
Quodāmodo. rebus inspectis que sunt due.
Utilis. l. de p̄p̄philo.
Inutilis. de Stichoz: in ea non fecit it: rogatio.

Per hanc inu-
tile. no. vtilē p̄ mu-
tile r̄c. vt. i. e. l. in-
ter stipulantē. s. si
stipulante. in fi. r. s.
de p̄n. pecul. l. s. r̄
si decē. r. C. de do-
na. l. sanamus. in
p̄n. r. i. e. l. q̄ c̄m
secus. sed ar. s. s.
de arbi. l. pedius.
p̄ penū. sarrac-
emū vel africa-
num. Accur.

Sabini. q̄ d̄e
rit aliquid p̄ q̄b̄ v̄
debat p̄ eandē lin-
guā r̄nd̄ri d̄bere.
r̄ p̄to. als pu-
to: r̄ als patitur. r̄
dic et verū. i. verit-
tas. Accur.

Uterq; sa-
cit l. i. e. s. v̄rū. et
C. s. testa. l. hac cō-
sul. in fi. r. s. s. fides
iuf. l. grece. r. s. s.
re iur. l. decreta. s.
Sol. ubi inter lati-
nos. vt. s. de in iur.
sed et si pupillus.
s. l. i. i. s.

Stipulatio
nū. dicit' est
s. l. i. s. r̄ quōd
q̄b̄ v̄bis et q̄lter
vicia: et q̄ lingua
p̄itur stipulatio:

Stipulationū r̄c.
v In dando. i. promissione dandi. et est hec diuisio bi-
membri's: potest et tertium membrum addi: vt mixta ex
dando et faciendo: vt reddere rationem: sed sub simplici-
bus mixtam comprehendit legislator. Item sub facien-
do comprehenditur non facere. vt in l. i. de nup. s. si vero
vxor. ubi se abstinerit r̄c. Sc̄da diuisio ē trimembri's. azo.

Et harum' ergo et earum que sunt in faciendo: q̄
et factum quoddam diuiduum dicitur. vt. l. eo. l. cadē. s.
cato. r. l. in stipulationibus. s. operarium. r. s. de ope. li. l.
si quando. Item vsufruc. vt. s. de vsufruc. l. v. nec obstat
quod dicitur in eo t̄m. de oper. liber. l. libertus. s. i. r. i. e.
l. stipulationes. quia pro parte non soluitur stipulatio:
sed inuito: sed volenti sic. vel dic non stipulatio vni: sed
vbi pluribus debetur: atq; pro parte soluitur. Item ear-
um que in dando: quedam recipiunt diuisionem: que-
dam non. vt statim ponit exemplum.

Prestationē. i. vt q̄s p̄ parte dādo liberet' p̄ parte
q̄d accipe volētē stipulatoe recipere. vt. s. de v̄tur. tutor.
s. lucius. Itē recipit p̄stationē p̄tis: vt i heredes p̄-
mi. s. ois teneatur pro hereditarijs portionibus. Accur.

Stichi. de p̄p̄philo tamen valet stipulatio.
S tot. q̄d p̄ p̄lātū h̄r. vt. i. e. scire debem'. r. l. q̄d h̄r.
Quodāmodo. rebus inspectis que sunt due.
Utilis. l. de p̄p̄philo.
Inutilis. de Stichoz: in ea non fecit it: rogatio.

Per hanc inu-
tile. no. vtilē p̄ mu-
tile r̄c. vt. i. e. l. in-
ter stipulantē. s. si
stipulante. in fi. r. s.
de p̄n. pecul. l. s. r̄
si decē. r. C. de do-
na. l. sanamus. in
p̄n. r. i. e. l. q̄ c̄m
secus. sed ar. s. s.
de arbi. l. pedius.
p̄ penū. sarrac-
emū vel africa-
num. Accur.

Sabini. q̄ d̄e
rit aliquid p̄ q̄b̄ v̄
debat p̄ eandē lin-
guā r̄nd̄ri d̄bere.
r̄ p̄to. als pu-
to: r̄ als patitur. r̄
dic et verū. i. verit-
tas. Accur.

Uterq; sa-
cit l. i. e. s. v̄rū. et
C. s. testa. l. hac cō-
sul. in fi. r. s. s. fides
iuf. l. grece. r. s. s.
re iur. l. decreta. s.
Sol. ubi inter lati-
nos. vt. s. de in iur.
sed et si pupillus.
s. l. i. i. s.

Stipulatio
nū. dicit' est
s. l. i. s. r̄ quōd
q̄b̄ v̄bis et q̄lter
vicia: et q̄ lingua
p̄itur stipulatio:

Cum decem dari. vt si quintus soluat liberatio in parte stipulationis contingat.

Uiam qui viā stipulatur vel iter stipulatur factum. nā pācētia pro traditōne est: vt. §. de ferui. l. quonē. et pācētia est facere: vt. §. vti ait. §. qui id qd. Itē no. q. natu

Stipulatio q in facto consistit an diuisiō di possit

ra cōis earū que sunt i faciēdo ē vt nō diuidant: vt h dicit. qz si pmissor soluat p pte nō liberatur etiā p pte: hēf des. pmissorū singuli in solidū teneant: sed fallit vt modo dixi. Itē eōtra natura earū q sunt i dando est vt diuidantur. §. r illa fallit vt subijcitur. l. in executione. §. pro parte. sunt et alia exēpla de factis. l. eo. l. stipulationes. et fact. §. b accep. l. r p iusur. rādū. §. i. r. §. si qd in frau. patro. l. iij. §. pe. r si ferui. vē di. l. loci. §. si fundus. r. §. de solu. q hoīem. in pn. r. §. de cōdi. et demon. in facto. si autē qz non est factum velit quis agere ad interest: hēc actio qz pponitur ad interest esse recipit diuisionē. vt. §. l. stipulationes nō diuidunt.

veluti cū. r. dari^a stipulamur quedā nō recipiūt: vt in his q natura diuisionē nō admittūt: veluti cū viā^b iter actū stipulamur. quedā partis quidē prestationē natura sui recipiunt: sed nisi tota dētur stipulationi satis nō fit: veluti cū hominē gñaliter stipulor: aut lancem^c aut quodlibet vas. nā et si stichi pars soluta sit^d nondū in vlla parte^e stipulationis liberatio^f nata est: sed aut statim reperi potest^g: aut in pendēt^h est donec alius deturⁱ. Eiusdē cōditionis est hēc stipulatio stichum aut pamphilū dari.

Con obligatione diuidua natura h̄ indiuidua effectu si sint plures pmissoris heredes qz

non solunt vt debent. Quid ergo dices: liberat vel nō? Rñdeo quantū ad p̄sens tēpus in parte liberati sunt. vt §. de accep. l. qui hominē. sed ppter futuri tēporis fictio: nē in pendēt est donec alij soluat. vt. §. de cōdi. inde. l. si non sōtē. §. si decē. r hoc futuro inspecto dicit hīc etiā in

libet tenetur p parte: sed partit prestatio liberationem nō prebet: sed in obligatione indiuidua omnino heredes pmissoris tenentur in solidū: r heredibus stipulatis in solidum actio competit. h. d. Bar.

Ex his igitur^m stipulationibus nec heredesⁿ qdē p parte soluendo^o liberari possunt^p: qdū non eandē^q rem omnes dederint^r. non enim ex persona heredum conditio obligationis immutatur^s. et ideo si diuisionem res promissa non recipit^t / veluti via^u: heredes promissoris singuli in solidum tenentur^v. **S**ed quo^w casu vnus ex heredibus solidum^x prestiterit: petitionez habebit

parte soluta non contingere liberationem. si ergo soluant in eodem intelligitur fuisse liberatus. si non in p̄cētū hoīs cōdē nabuntur. ille tñ qui impediuit tenetur ceter^y. vt. §. fami. heres. heredes. §. si certo. §. 330. Sed videt qz pro parte hoīs in genere pmissi soluta: in parte p̄tingat liberatio. vt. §. eo. §. si tñ. q est cōtra. Sol. ibi volēt stipulati. hīc inuito: vel veri^z it i specie debebatur vel tñ sequentes soluit in eodē homine. et ideo a p̄ncipio videt bñ soluta alia pars. vt

de cōdi. et demon. in facto. si autē qz non est factum velit quis agere ad interest: hēc actio qz pponitur ad interest esse recipit diuisionē. vt. §. l. stipulationes nō diuidunt.

C Non fit nec pro parte quidem.

Lancem. in genere.

Soluta sit. ab eo qui in genere hominem promissit.

In vlla parte. i. in aliqua. nec etiā in ea que est soluta inspecto futuro.

Liberatio nata est. als in diuersis hominibus recte partes soluerentur qd esset absurdū. ad quod facit. §. de optio. l. l. fuo. r. §. e. in executione. §. pro parte. r. de leg. i. si ex toto. §. si. r. l. si quando. §. si. r. de le. ij. l. si qd duob⁹. Ac.

Reperi potest. qd. ob eam s̄m quodā. r hoc de rigore iuris. Accursius.

In pendenti. et equitate que p̄ualet. vt. §. de cōdi. indebi. l. si non sōtē. §. si decem.

Detur. homo vel reliqua pars in eo: r sic posterior solutio rē. vt. d. §. si decē. sed obijcitur aut soluta pars a promissore p parte liberat: r sic non pendet. aut in nichilum: r sic in solidum remanet obligatio: ergo nō pendet: sed statim in debitū potest reperi. Rñdeo nec obligat⁹ est nec liberatur p ea parte: r si obijct fuit obligatus: et nō liberatur: ergo obligatus permancet in solutione. Rñdeo non sequitur: qz est quodā medium inter obligationē r liberationē. cessatio obligationis ad tempus: nec est extincta. vt. §. de solu. qui res. §. areā. Itēno. ex p̄dictis r infra dicendis qz si hominē certum debeo: liberor soluēdo partem. si decedam vnusquisqz heredi pro parte tenet et pro parte soluendo liberatur. vt. §. de sol. si stipulatus sum michi aut sticho. §. i. si in genere: tenetur quidē qzqz heredi pro parte tñ. et tamen soluendo partē quā modo debet non liberatur: qd mirabile est. sed hoc ideo: qd

l. si non sōtē. §. si decem.

Pamphilum. et soluetur pars stichi. Accur.

Ex his igitur. qz talis est natura obligationis i genere r alternatiue. vt. §. dictū est agitur rē. l. 3. p parte tñ teneretur: nec nisi pars posita singulis peti. 330. et sic de vltimis tñ duabus dicit: vt quādo homo in genere: vel sub alternatione promittitur.

Nec heredes. s. pmissoris. nō solū ipsi pmissores. **S**oluendo liberari. l. 3. nō possit peti nisi pars. vt. §. l. in executione. §. pro parte.

Possunt. obijcitur solutioni ei⁹ rē. vt. s̄m. qui. mo. tol. ob. Rñ. hoc tō qz nec defunct⁹ sit soluēdo rē. vt. §. p̄i. §. r. §. l. in executione. §. pro parte. r ipsi sunt loco vnus.

Non eandem rem. totam. Accur.

Dederint. r vltima solutio rē. vt. d. §. si decem. Ac.

Immutat. vt. §. de p̄e. si. l. p̄ctoue. §. incertā. r. §. de p̄i. r demō. l. cui fund⁹. §. obijct de marito r vxore. vt. C. de p̄e. do. l. vnica. Rñ. cōditio nō mutat: sed condē nato moderat: vt aliter fiat p̄one mulieris cū suo p̄mi legio p̄ra mariti: r aliter heredit⁹ eius. Itē op. de le. i. legatari⁹. sed h̄ passue iibi actiue. Itē op. §. e. l. eadē. §. si. sed tñ dices. Itēno quid si vnus de heredit⁹ dissentiat? Rñdeo statim maiorū part. vel veri⁹ tenetur alij: vt. §. fami. heres. heredes. §. si incerto.

Non recipit. sui natura.

Ueluti via. vt r. §. b accep. r p̄ iusur. §. i. r. §. e. in pn. hui⁹. l. r. §. de ser. l. vie. r de lega. ij. fideicomis. §. pe. Ac.

Tenentur. vt r. §. de regu. iur. l. ea que in partes.

Sed quo. quod est in omnibus p̄dictis. Accur.

Solidum. qd sui natura nō recipit diuisionē: vt via vel etiā debitum in genere vel alternatiue. r facit. §. si mil. heres. inter cohēredes. §. quod ex facto.

a **J**udicio. qz pro parte expediri non potuit.
b **I**nsolidum non solum heredes promissoris insolvidum tenent.
c **A**ctione contra. s. fa. her. l. heredes. s. an ea. in fi. s. sol. ibi ventum erat ad estimationem qz non prestabat via: sed ad ipsam servitutem insolvidum agitur licet pervenerit ad eam causam: et. vt. i. eo.

Stipulatio ad heredes transit.

l. pluribus. s. fi. et. i. pri. et. i. e. l. existimo. s. z. si partem fundi cui via stipulatus est alie nec corrumpit stipulatio. vt. s. de ser. l. pro parte. ratio est quia stipulatio ad heredem non ad emptorem transit. vt. s. de usufru. s. z. et si quid. s. si operas. Itē contra. s. d. serui. rufi. pre. si vnus. s. fi. fm vna fam. so. vt ibi. ac. d. **H**oc casu. id est stipulatore iuris decedente: vt ratio sequens probat. accur. e. **P**utant. sed male. videbat enim qd sicut vnus ex pluribus dñis. p parte servitutem acquirere non pot. vt. s. d. serui. l. p parte. ita stipulatio facta per defunctum non transit ad heredes: qd falsum est: imo singulis acquirit. f. **P**er singulos. i. per quosdam sine alijs. Uel dic facile: vt statim dicam.

g **N**on pot. facile diuersis repositibus. hoc enim vix contingit: contingere tñ pot. vt. s. cota predi. l. fi. z. de ser. rufi. pre. si vnus. in pun. l. et. i. e. l. pluribus. s. et. fi. z. hoc in impositione servitutis in re coti faciēda: vt ibide dicitur. sed hec difficultas non impedit prestantem servitutis: vt statim subiicit: ergo nec acquisitionem. h. **S**ed non facit. valet enim stipulatio z. singuli insolvidum petere pnt: sed difficile est vt idem pluribus solui possit. a. **S**ed hec difficultas non impedit quomunus insolvidum agat. habebit ergo vnus coheredum partē alteri ex quo insolvidum agit fm quosdam: z. fm hoc qui primo agit obtinet: z. vñ servitutē. Sed Jo. non refert ad. primum dicitur: sed in genere dicit. q. d. impossibilitas vniat: non difficultas. vt. i. otinu. s. illud. Nā si pauper. c. marchas michi pmitat tene. h. ergo sit difficultas: poterit tñ fieri p partes successiue. vt. s. cota pre. l. fi. et fm hoc q. primo agit obtinet: sed non vñ servitutē nisi qñ oēs egerint. ar. d. l. receptu. z. facit. s. de ac. emp. l. fi. s. i. non potest via: agit ad interesse: qd diuidit. vt. s. fami. her. heredes. s. an ea.

Idē an possit pluribus solui.

i **P**restationis. i. acquisitionis. vel prestationis per partes successiue. vt. d. l. receptum.
k **S**i tamen. licet pars nichil soluta non prestet liberatione: cū in genere. pmissus est. z. fm hoc dicit homines. f. certū fm. p. alij dicunt in genere. vt. et. s. locutus est.

l **H**olem. supra dictū est qd stipulationū quedā confisi sunt in dādo: quedā in faciēdo: quedā recipiunt partis pstatione sui natura z. liberatione: quedā non. circa predictam materiam ponitur talis casus si tamen z. z. m. **E**gero. et partem accipero.

Uno ex heredibus promissoris contrafaciente omnes tenentur pro hereditaria portione sed si vni ex heredibus stipulatoris contrafiat pro parte sua tñ stipulatio committitur ad interessē: ad penam vero committetur insolvidum licet alij agentes exceptioe doli repellantur. Bar.

Item si in facto sit stipulatio: veluti si ita stipulatur: fuero: per te non fieri: nec per heredem tuum quominus michi ire agere liceat: et vnus ex pluribus heredibus prohibuerit: tenentur quidem et coheredes eius: sed familie heriscū de iudicio ab eo repetet quod prestiterit. hocz iulia. et pompo. probant. **C**ontra autem si stipulator decesserit: qui stipulatus erat sibi hereditas suo ire agere licere: et vnus ex heredibus eius prohibeatur: in-

n **E**xolui possit. quo facto prori liberatio contingit: alioqn ceteris non soluentibz manet in suspensio. et hoc putat deheri in genere. o **E**x heredibus. pmissoris. p **A**ceptola: cū sit. vt liberatio contingat ei qñ i spe cie: vñ vñ quo ab alijs soluat in suspensio sit qñ in genere. sed videt qd ipe et alij oēs statim liberent. vt. i. s. accep. l. si ex pluribus. i. rñ. que est i. sol. ibi in rē. hic in psonaz. Uel ibi erat duo rei detēdi insolvidū. merito ergo acceptatione ibi liberat. h. nō. Uel hic diuisio nē recipi: ubi non. porro si debitori generi accepto fuerat: z. vna specie

generis statim liberatur. vt. i. de accep. et per usufructū. s. si is qui hominem. q **I**dē est. i. vt si pmissor partē soluerit vel in partē acceptolatu ei sit: vt in residuo teneat fideiussor. et sic acceptatio pro parte fiet. qñ in specie: licet in pēdenti sit donec reliqua pars soluat quādo in genere. accur. r **I**te si in facto. sequit de his que sunt in faciēdo: sed qd est tūc in obligandē si pmissis facere domū: an factū scz precise vel interesse. arg. q. factū. s. de aqua plu. arcē. si tertius. s. officiu. in fi. Itē an teneat pāse ad factuz: rñ. post mortē etiā ad interesse. Uel dic etiā ad factū agendo pot actor interesse cōseq: maxime si petijt fieri: z. si nō faceret petijt interesse. arg. i. eo. si serui. s. fi. z. i. de consili. pec. l. pmissor. et. s. de ope. liber. q. libertin. in fi. Itē ne iste leges. s. hec z. sequētes due sint sibi trie: distigue an factū est indiuiduū: an diuiduū. pmo casu vt p te nō fieri aut vnus de heredibus. pmissoris facit: et tunc oēs tenent: vt h. et. l. cadē. in pn. z. s. i. aut ecōtra vnus hereditū stipulatoris. phibet: tūc aut cū pena: aut nō: vt hic. et ratio differēne est. i. e. l. pri. si diuiduū vt amplius nō peti: tunc solus qui cōtrafacit tenetur. vt. i. eo. l. eadez. s. i. nec dilungitur inter heredes promissoris et stipulatoris. vel pena sit posita vel non. et plentius distinguimus. s. si quis cau. l. si serui. s. si plurium. accur. f **C**oheredes eius. quilibet pro portione hereditaria: ppter alienū factū. a. **P**robāt. vt. s. fa. her. l. inter. s. qd ex facto. z. l. heredes. s. in illa.

Inter esse dicemus in modo stipulandi.
Committatur. singularis: hoc vero iure.
Si pens. certa.
Committitur. ut stricto iure oēs coheredes pensā pe-
tere possint: qz non queritur cuius intersit. Accursius.

Sed qui. li-
cet autē isolidum
committatur.
Prohibiti. et
ideo eoz interest.
Exceptione.
qz semp nisi equa-
te. vt. s. de excep-
doli. l. i. et sic ille q
agit petit. p parte
sua tm interesse z
penam. vt. l. e. l. ea
de. s. cato. et facit
s. si qz cau. si ser-
uus. s. si. Itē. s. s.
manu. testa. si ita.

Tūc. p. par-
te. qz naturalis cā
nulla est qre eis-
nō. phibitus cū ef-
fectu debeat. z fa-
cit. s. si qz cau. l. si
seruus. s. si.
Stipulatio.
qz tm ei interest:
sz coheredū non.
Izo.

Idem iuris. id
est eadē pe-
ne distinctio. vt et
hic adiecta pena
comittat isolidū
penā hereditibus
stipulatoris. phib-
ito vno: pena nō
adiecta pro parte
prohibiti. R.

In illa. qd in
illa parte nō fieri.
Licere. me-
randa nouitas: subtilis subtilitas: quis eam ruminabit
sed hec verba expone vt. l. eo. stipulatio ista.

Sed hec differentia. i. pene adiecte: vel non adiecte.
Uel ita vt hic stipulatio querat illi soli qui prohibet non
etia coheredi: nisi forte pensā stipulat' sit. pmissiois au-
tem heredes oēs omnino tenentur vno prohibente. Ac-
cursius.

Et hereditibus. stipulatiois.
Committat. stricto iure. aliud p doli exceptionē vt de
qz Quia hic. in stipulatioe penali. (ctū est. Accur.
r. Nō querimus. quo ad comittendam. vt. l. eo. stipu-
l. hereditibus. pmissiois. (latio. s. alteri. Ac-
cursius.)

Adē. que dicta sunt in illa p te non fieri. z alia. p. r. s.
v. Certe. i. certa pena.

Factum sit. qz pmissum est.

Pluribus hereditibus. pmissiois.

Fecerit. et sic obligatio incepta ab herede.

Aut. i. aliquando.

Hereditaria. s. tm.

Aut. i. aliquā. z. Ac-
cursius.

Ad vno. vt si pena erat in. p. et. iij. crant heredes:

teresse dicemus vtrum in soli-
dū stipulatio comittat' an p
parte eius qui prohibitus est.
nā si pena stipulatiōi adiecta
sit: in solidū comittetur' stipu-
latio. sed qui nō sunt prohibi-
ti: doli exceptione summove-
bunt. si vero pena nulla posi-
ta sit: tunc pro parte eius tm
qui prohibitus est comittetur
stipulatio. **A**lpianus.

Idem iuris est z in illa
stipulatione: michi here-
ditas meo hēre licere. **S**ed
hec differentia illā habet ra-
tionem: qz vbi vnus ex heredi-
bus phibet non pōt coheres
ex stipulatioe agere cur' nichil
interest nisi pena subiecta sit.
nā pena subiecta efficiet vt oī-
bus comittatur: qz hīc nō q-
rimus cui' intersit. enimvero
vbi vnus ex hereditibus phib-
et: oēs tenentur heredes. in-
terest enim prohibiti a nemi-
ne prohiberi. **P**aulus.

Adē dicemus z si do-
lū abesse a te: heredeqz
tuo stipulatus sim: z aut pmissio
z aut stipulatio plurib' here-
ditibus relictis decesserit.

eadat contrahēdo in. v. et alij nullo modo.

Pro portioe sua. quibz et vno solo faciēte pmissioes.

Ab oibus. comittitur. s. pena. p portioe hereditaria.

Nō fieri. s. cū. pmissio p me nō fieri quomin' p fundū
meum tibi agere liceat. R. et fm hoc supplebis nō fieri
sz p me z c. sz hoc
exemplū nō videt
bonū: qz inter hoc
qd hereditas: et illū
qd mō spacificasti
sz p me non fieri
z c. sit infra similitudo
ibi differentia z c.
vt qz illuc. sz videat
mus z c. sz potes
tueri vt dicas q
ibi sit similitudo. s. i.
ter pmissio. s. iter fie-
ri. z hoc scdm p te
non fieri: qd sana
placet. Uel dic nō
fieri. s. aliqd aliud
p qd ipediā meū
iter. at illa p te nō
fieri hmin' agere
michi liceat: ē ge-
neralioe. pma pla-
cet. Sz q est differ-
rētia inter hāc
stipulationē iter fie-
ri. z hanc scdm p
te nō fieri z c. Rn.
pma vt fiat z plic-
tur. scdm vt prestā-
tū nō impediā. z
forte ali' prestā-
rat: non ille q mō
promittit non im-
pediturum.

Pena adiecta facto indit-
duo si cōtra fiat per vnū ex he-
reditibus pmissiois pro par-
te hereditaria comittitur ptra
omnes. i. facto vero diuiduo p
parte cōtrafaciētis tm modo:
sed aduersus ipsam. pmissio
rem in solidum. h. d. Bar.
Lato libro. xv. scribit: pena
certe' pecunie pmissio si qd
aliter factū sit: mortuo pmissio-
fore si ex plurib' hereditibus
vnus cōtra quē cautū sit fece-
rit' aut' ab oibus hereditibus
penā comitti pro portione he-
reditaria: aut' ab vno p por-
tione sua: ab oibus si id factū
de quo cautū est indiuidū sit:
velut iter fieri vel non fieri:
quia qd in partes diuidi nō po-
test ab oibus quodāmodo fa-
ctū videt'. At si de eo cautū
sit: qd diuisione recipiat: velu-
ti amplius nō agi: tūc eū he-
redē qui aduersus ea fecerit:
pro portione sua solū penā cō-
mittere'. Differentie hanc eē
rationem: qz in priorē casu oēs
comississe videntur: qd nisi in-
solidū pstant' nō poterit: vt in
illa stipulatione p te nō fieri:

At si de eo. s. factū. fec' aliter dato pmissio. i. an. pmissio-
sione dādi. vt. l. i. p. s. si. Ac-
cursius.

Diuisione. spāle hoc factū q sit diuidū: sz sui natu factū
ra oia facta sunt indiuidua. vt. s. e. l. ij. in p. Accur. qz qz di-
uisione

Nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione
nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione
nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione

Solū penā pmittere. l. i. (dit. R. vt alia ē actioe. recipit.
p. s. si. s. sol. cū aliqd fieri vel nō fieri. pmissio hęc dūlin
regula: nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione

Cōtrafaciētis tm modo: sed aduersus ipsam. pmissio
rem in solidum. h. d. Bar.

Lato libro. xv. scribit: pena certe' pecunie pmissio si qd
aliter factū sit: mortuo pmissiofore si ex plurib' hereditibus
vnus cōtra quē cautū sit fecerit' aut' ab oibus hereditibus
penā comitti pro portione hereditaria: aut' ab vno p portione
sua: ab oibus si id factū de quo cautū est indiuidū sit: velut
iter fieri vel non fieri: quia qd in partes diuidi nō potest
ab oibus quodāmodo factū videt'. At si de eo cautū sit: qd
diuisione recipiat: veluti amplius nō agi: tūc eū heredē qui
aduersus ea fecerit: pro portione sua solū penā comittere'.
Differentie hanc eē rationem: qz in priorē casu oēs comississe
videntur: qd nisi in solidū pstant' nō poterit: vt in illa
stipulatione p te nō fieri:

At si de eo. s. factū. fec' aliter dato pmissio. i. an. pmissio-
sione dādi. vt. l. i. p. s. si. Ac-
cursius.

Diuisione. spāle hoc factū q sit diuidū: sz sui natu factū
ra oia facta sunt indiuidua. vt. s. e. l. ij. in p. Accur. qz qz di-
uisione

Nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione
nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione
nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione

Solū penā pmittere. l. i. (dit. R. vt alia ē actioe. recipit.
p. s. si. s. sol. cū aliqd fieri vel nō fieri. pmissio hęc dūlin
regula: nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione

Cōtrafaciētis tm modo: sed aduersus ipsam. pmissio
rem in solidum. h. d. Bar.

Lato libro. xv. scribit: pena certe' pecunie pmissio si qd
aliter factū sit: mortuo pmissiofore si ex plurib' hereditibus
vnus cōtra quē cautū sit fecerit' aut' ab oibus hereditibus
penā comitti pro portione hereditaria: aut' ab vno p portione
sua: ab oibus si id factū de quo cautū est indiuidū sit: velut
iter fieri vel non fieri: quia qd in partes diuidi nō potest
ab oibus quodāmodo factū videt'. At si de eo cautū sit: qd
diuisione recipiat: veluti amplius nō agi: tūc eū heredē qui
aduersus ea fecerit: pro portione sua solū penā comittere'.
Differentie hanc eē rationem: qz in priorē casu oēs comississe
videntur: qd nisi in solidū pstant' nō poterit: vt in illa
stipulatione p te nō fieri:

At si de eo. s. factū. fec' aliter dato pmissio. i. an. pmissio-
sione dādi. vt. l. i. p. s. si. Ac-
cursius.

Diuisione. spāle hoc factū q sit diuidū: sz sui natu factū
ra oia facta sunt indiuidua. vt. s. e. l. ij. in p. Accur. qz qz di-
uisione

Nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione
nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione
nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione

Solū penā pmittere. l. i. (dit. R. vt alia ē actioe. recipit.
p. s. si. s. sol. cū aliqd fieri vel nō fieri. pmissio hęc dūlin
regula: nō agi. p. di. certi q ex mutuo: vel ex stipulatu descē uisione

Cōtrafaciētis tm modo: sed aduersus ipsam. pmissio
rem in solidum. h. d. Bar.

Lato libro. xv. scribit: pena certe' pecunie pmissio si qd
aliter factū sit: mortuo pmissiofore si ex plurib' hereditibus
vnus cōtra quē cautū sit fecerit' aut' ab oibus hereditibus
penā comitti pro portione hereditaria: aut' ab vno p portione
sua: ab oibus si id factū de quo cautū est indiuidū sit: velut
iter fieri vel non fieri: quia qd in partes diuidi nō potest
ab oibus quodāmodo factū videt'. At si de eo cautū sit: qd
diuisione recipiat: veluti amplius nō agi: tūc eū heredē qui
aduersus ea fecerit: pro portione sua solū penā comittere'.
Differentie hanc eē rationem: qz in priorē casu oēs comississe
videntur: qd nisi in solidū pstant' nō poterit: vt in illa
stipulatione p te nō fieri:

At si de eo. s. factū. fec' aliter dato pmissio. i. an. pmissio-
sione dādi. vt. l. i. p. s. si. Ac-
cursius.

Diuisione. spāle hoc factū q sit diuidū: sz sui natu factū
ra oia facta sunt indiuidua. vt. s. e. l. ij. in p. Accur. qz qz di-
uisione

a Sed videamus. hanc scrupulosam litteram sic intellige. fecerat. s. comparatione inter casum illum iter fieri: et illud non fieri quominus agere ire liceat. nunc autem obicit contra hanc similitudinem dicendo me. i. an in hoc casu iter fieri: qui est primus huius. s. non sit idem quod in hoc frequentia casu ire agere licere: ad quem cum comparasti: sed magis idem quod in hoc sequenti de rato: hoc est dicere an non sit indiudivu sed magis diudivu. Uel dicere contra ut verbum hoc non referas ad iter fieri sicut. s. s. ad iter non fieri: et sic e contra. et certe dicit paulus non esse idem. s. hoc casu iter fieri quod est in isto de rato. nam illic de rato est diudivu factu: ut subiicit. at hic iter fieri vel ire agere licere est indiudivu: ut dictum est. et hoc si habeas pau. r. id. non esse idem: et sic pro. sed alibi deest non: et tunc dicitur hic cui non amplius agi stipulatio non sit idem quod est cum stipulatio per te non fieri

neque per heredem tuum / quominus michi ire agere liceat. Sed videamus ne non idem hic sit: sed magis idem quod in illa stipulatione tunc heredem eius ratu habituru. et pau. r. non idem esse. nam hac stipulatione et solus tenebitur qui non habuerit ratu: et solus agere: a quo fuerit petitu. Idemque et marcello videtur: quibus ipse dominus pro parte ratum habere non potest.

Stipulatio dupli fructuaria dani infecti et de oper. non. si ad interesse committitur inter heredes stipulatois diuiditur. secus si ad factum. B.

Sis qui dupla stipulatus est decesserit pluribus heredibus relicto: unusquisque ob eundem rationem sue partis pro portione sue partis habebit actionem. Idemque est in stipulatione quoque fructuaria: et dani infecti

et. et utique non idem est: sed magis idem quod in illa tunc heredem redemque. et. et vere idem est hic. nam hac stipulatione tunc heredem solus tenetur qui non habuit ratu: et solus ex stipulatione agere: et sic ubi factum est diudivu non differt inter heredes stipulatois et promissiois. ac.

b Magis idem. s. lit. yr.

c In illa stipulatione. videri potest.

d Habituarum. ubi stipulatio diuidi potest.

e Non idem esse. pro. est non. sed alibi deest.

f Nam. vere non est idem in hac stipulatione: quod in illa sunt primos duos casus. scilicet fieri: et non fieri: et per te non fieri quominus ire et.

g Et solus. ex heredibus promissiois. accur.

h Tenebitur. nomine pene.

i Solus agere. ex heredibus stipulatois.

k Non potest immo potest. ut. i. r. r. a. h. a. si. pcurator. ij. re spon. fol. ut ibi. Itaque facit. s. ad. l. fal. penales. s. iul. et. j. de pre. stipu. l. p. etoie. s. incertam. et. s. fami. her. inter coheredes. s. si quis. accursus.

l Fructuaria. ut si stipulatus sum te vsurum et fructurum arbitrio boni viri. et finito vsufruc. restitutum. de qua habes. s. vsufri. que admodum. ca. l. i.

m Et dani infecti. stipulatio dani infecti diuiditur inter heredes stipulantis ut hic. et. j. de pre. stipu. l. p. etoie. s. incertam. Idem in act. in factu qua agit ut destruat quod factu est post nunciationem ut subiicit: s. licet vnus agat de heredibus stipulatio: vel contra vnu de heredibus. pmissio-

ris: totum opus restitui vel destrui debet: alio non liberatur conuenitur ut subiicit. et. d. l. p. etoie. in pun. et. s. de noui oper. num. l. antepe. s. quesitum.

n Restitui. quibus dixerimus vnusquisque heredum agere pro parte: non tamen restitutio. i. destructio noui operis fit pro parte.

o Hec. ut pro parte agere possunt heredes stipulatois.

p Neque restitutio. i. destructio noui operis. hoc pro eo quod factu facta nunciano. ne. Joh. et quod subiicit neque defensio scilicet noie ediu pro dam. in fec. Jo. q. aut pro toto est cauendu: aut in tota possessione fit missio. ut. s. de da. in fec. l. in stipulatione. Sed contra. s. de neg. gest. si communes. sed ibi est sol. sed. s. r. hic est plura. q. si de pmissio te defensionem: pro parte defendendo non liberatur. Uel tertio die defensionem in eundem dicitur de qua primo dixerat. nam nec videtur nec aliter eius heredum

potest particulariter defendere emptorem in causa cuius. ut. s. in executione. s. infolidu. et. l. cu. ex. ca. Itaque heredes promissiois de dano infecto pro parte tenent. ut. j. de pre. stipu. l. ij. s. icerta. Apparet ergo ex predictis quod heredes videtur et edificans post prohibitionem non possunt liberari particulariter satisfaccendo nec a principali: nec a pene si fuerit promissa. Idem de defensore ut in si. no. modo. sed secus in heredu fructuarij cum diuisione recipiat vsufructu restitutio. Et idem in dano dato post satisfaccionem de da. in fec. ut dictum est.

Stipulationum iudiciales. i. simul. Jo. sed certe non. iij. immo tres tamen species videntur. s. iudiciales: conuenionales: et communes. ut. j. de pre. stipu. l. i. in pn. q. est. s. sol. ut ibi. Itaque facit illi. de diu. sup. et plene dicit ut ibi. Accur.

r Iudiciales. scilicet stipulationes. accur.

s Cautio. cum super aliqua alia re principaliter cognoscit et ex officio iudicis cautionem interponit iudicialis est cautio. ut de dolo: ut hic. et est exemplum. s. de pigno. act. l. creditor: et de rei vendi. l. si post acceptum. accur.

t P. etoie. cum principaliter adit ut caueat: ut cautio dani infecti: ut subiicit. et. s. de da. l. fe. l. p. etoie. s. i. eu. et. l. dies. s. hoc ar. et. l. hoc apli. i. pn. Itaque cautio legatorum. ut. s. v. le. no. ca. l. ij. in pn. Itaque edicte que p. etoie agit s. videtur ut caueat de vicijs et moribus ut subiicit. ut. s. de ed. ed. l. i. s. aut. et. l. si videtur. et. l. itaq. et. l. ediles. q. et. l. ediles cras pto res. ut l. de iure natura. s. ptoie. et sic iste cautio videtur a iurisdicione ptoie: ut subiicit. ut l. de diu. sup. s. ptoie.

u ut dictum est.

v ut dictum est.

w ut dictum est.

Utsu-
cuis re-
stutuo-
diuisio-
nem re-
apt.

Itē differit. f. pretorie & iudiciales: qz pretorias induit pto: motu. sed iudiciales alij iuris pudentes. Sed Jo. etiā addit aliā differentia. qz pretorie sunt q per soli iudicē ordinariū interponunt. iudiciales q per quēlibet etiaz delegat. Sed videt q cautio dāni infecti sit cōis. vt. s. de dā. infect. l. i. et

iiij. r. f. s. commu nes. sed ibi statim dices. Cōmunes aut sunt q qñqz pñ apaliter. qñqz secundario petunt. vt rez pup. fal. fo. si em tutorē legit mū habeo: ob hoc ipm iudicēz adeo vt satisfet. Itē si nō habeo: adeo vt habeā & satisfet & sic secundario. Itē si plures sum? tu tores possū adire: vt tutor solus ad ministrat et satisfet. vel permittat michi administra re & recipiat satisfidationē. & sic secundario. vt in si. de satisfid. r. to. s. i. et ii. Itē cautio de rā to. qd dic vt in si. eo. s. cōis. Sz hic vt appellare com munes q a ptoze mortuo iterponit: & p iudicēz vident expediant. vt. f. eo. s. commu nes. sed dic vt ibi. Accursius.

- a **R**ecorum. i. contrahentium.
- b **Q**uarū. quasi dicat vbiqz & in quacūqz re pōt fieri alius contractus & stipulatio tenebit regulariter. sed fal lit qñqz. r. ideo dicit pene: vt. ppter rē sacrā & religiosaz & liberum hominē: quozū veditio valere potest inter igno rantes: non autē stipulatio. vt. s. de contrahen. emp. Let liberi. r. f. eo. mter stipu. s. sacram.
- c **N**am. q. d. bene dicit fere: vbi potest fieri alius contractus pōt fieri et stipulatio: quia & post celebratum cō tractum potest supponi. et hoc est nam rē.
- d **R**ē. q. necessaria ē. vt. s. q. satisfid. co. l. de die. s. tutor.
- e **N**ā et ptoz. mortuus. sed si hac ratiōe dicat cōmuni s: ergo ois ptozia est cōis & sic de dāno infecto. vt. s. de dāno infect. l. i. r. l. iij. s. i. vñ dic q istud nō est. pbatio q fit cōis: sed. pbat dictā stipulationē debere iterponi hoc modo bene dico debere cā interponi nam rē. accur.
- f **S**i aliter. id est si sine inssione non caueat. accur.
- g **I**tem duple. non solum superior est probabilitas et interponenda: sed et hec. h **I**udicē. viuo.
- i **A**b edictio. vt seruouenditor: alijs preciosis reb?. vt. s. de euc. l. emptor. & hec est cōis qz pñcipaliter & secundario potest adiri iudex super talibus.
- k **C**onceptio. ex qua oritur obligatio que verborū de

ditur. & sic aliud est stipulatio: aliud verborū obligatio. Stipulatio et sed quidam dicunt idem esse.

Daturū. in futurū. et licet etiā dicat dare: qz p futu ro ponit. f. in id tps quo est faciēda solutio. nō ergo valet si dicā. pmittis qd das: vel. pmitto qd do. fallit in illa sa

se id qd interrogat est m rīdet. **S**atis acceptio est cum si de iussore. **W**ar. **S**atis acceptio est stipulatio que ita obligat pmissorē vt expromissores qz ab eo accipiantur: id est qui idem promittant. Satis autem accipere dicitur est eodez modo quo satisfacere. nam quia id quo quis contentus erat et prestabatur: satisfieri dictum est. & si militer quia tales quibus contentus quis futurus esset: ita dabantur vt verbis obligarentur: satis accipi dictum est.

Prestatio partis ab vno ex coheredibus nō impedit quin pena committatur in solidum in obligatione dandi. hoc dicit **B**arto.

Si fortem promiseris et si ea soluta non esset penaz: etiā si vnus ex heredibus tuis portionem suam ex parte soluerit: nichilominus pena comittetur: donec portio coheredis soluiatur. **I**dēqz est et de

- q **A**ccipere. ex parte stipulatoris.
- r **S**atisfacere. ex parte promissoris.
- f **S**atisfieri. pignozū vel fideiussorū datione vel solutione. vt. s. de pi. ac. l. si rē. s. f. r. l. seq. & facit. s. qui satisfid. cog. l. i. et. f. de verbo. signi. l. satisfidatio. r. f. de pto. stip. l. ptozie. & de colla. bono. l. i. s. iuber.
- t **E**x parte. als ex parte: als ex forte.
- v **C**omittet. etiā in solidū: vt mñ p parte hereditaria oēs teneant: & etiā qui suā partē soluit in solidū. sed pro pte soluta obstat exceptio opposita a soluēte. vt. s. si qz cau. si seruus. s. i. fm. s. 30. sed Jo. dicit nō ob stare excep tionē et p parte soluēns: & inheret illi verbo nec em rē. in fine hui. l. & alia q dicit nil. pdest rē. vt. s. fam. heredis cū. heredes. s. in illa. qz ista loquit in cōtractib?. illa si qz cau. in iudicis. Itē videt p parte mñ committi pena. vt. s. eo. l. eādē. s. cato. ibi. at si de eo rē. sol. vt ibi. Itē s. s. si qz cau. si seruus. s. i. fo. ibi in facto. vel ibi in iudicis vt dicit. Sed oppo. his solutionibus ex eo q subicit stare sententia arbitri. nā stare sentētie factū est & diuidit. sed spc cia le ne lites multiplicentur & metu pareatur finit.
- x **S**oluta. nā hoc erat in. pmissione. f. penā soluit. nisi tota fore soluat. vt. s. de act. emp. lucius. idem in pignoz re. vt. C. de distrac. pigno. r. diu.

lato et verborū obligatio differe nuz esse & sillibus. runt.

vt. s. de euc. l. ita si qz. Itē in iudicio sili. vt. f. e. quo tiens quis. & forte qz verba infinitiui modi etiā ad futurū respiciūt. rideo dicunt infinita qz oē tps respiciunt. recte em dicit volu legere: volo legere: & volā legere. Itē secus est in pacto. vt. s. o pac. l. tale. in prin.

Interrogat est. secus si ad aliud rīdet. Quid si se facturū vel curaturū qz alius qd det: vñ faciat: Rñ. de se. pmittit. Itē opponit. s. s. euc. l. qz dicit. vbi fit p verba pñentis tēpōis. s. r. ibi iter pta. p itereffe ponit: vt ibi dicit. ac. n

Promissorē. i. pncipalē reum. **E**xpromissores. i. fideiussores. **P**romittat. non plus. interdū minus.

a Si vnus. compromittentium cuj essent plures et vna parte: vel vnus heredu. 230.

b Paruerit. vt committatur in solidum. id est in totu: vt teneatur quilibet pro parte. vt. 3.

c Iudicis. i. arbitri.

d Si. q. paruit.

e Debet. fami. her. vel cot. diu. p. pter pena eius facta comissam.

f In his stipulationibus. q. s. sunt in contractibus.

g Collitui pot. cum oes heredes pti ad hanc obligatione p vno: et vicem vnus sustineant. vt. 3. de condi. et demon. l. cui fundu. Itē qd de forte solutu est computat in pena nisi adiectu esset verbi qd pntari no soluta pecunia tota. vt. 3. de exce. do. apud. 3. labeo. 2. de tras. act. l. qui fidem. si qras q est ratio inter dāda 2 facta: da: Rñ. vt diu. l. 3. cato. vel dic. ppter singularia pces pta pecunie. vt. 3. si cer. petat. l. singularia. Itē no. q quidā dicunt q si vn^o partes soluat pro rata: et de forte 2 de pena vt soluisse. sed hoc vñ: Itē facit. l. e. l. in executione. § item.

pena ex compromisso: si vnus paruerit: alit no paruerit sententia iudicis: sed a coherede ei^o satisfieri debet. nec em aliud in his stipulationibus sine iuria stipulatoris pstitui pot.

Is cui bono Alpiamus. nis interdictum est si pulado sibi acqrit: tradere vero no pot vel pmittendo obligari: ideo nec fideiusor pro eo iteruente poterit: sicut nec pro furioso.

Impossibilis conditio affirmatiua vitiat stipulationez: scilicet in negatiua. h. d. b. Paul.

Impossibilis conditio cum in faciedo concipit stipulationibus obstat: aliter atqz si talis conditio inserat stipulatione si in celu no ascenderis: na hec vtiles 2 pnsens est: 2 pecuniam creditam continet.

Dies adiecta conditio: vide que in facto pmissiois co

heredi. insi. l. seruum metz. §. i. et. l. pto. in fine.

In illa stipulatione. decem dare. l. kalendis.

Sub condicione. scz si stichu non dederis.

Et in diem. scilicet in kalendis. accur.

Quo die. qui lpedit ne agat na dies pars stipulationis est. vt. 3. de ede. l. §. di. 2. facit. §. eo. si ita stipulatus. Sed cocontra. §. eo. hoc uere. sol. vt ibi.

Et marcel. l. q. sublato pncipali. §. pmitto si digito celu no teti gero: tollit accessorium. §. intra kalendas. 2. facit. §. l. p. ri. 2. §. si quis cau. si est. §. homo fisci. et. §. eo. veluti. §. fi.

Paratim. incontinet vel no. ac.

Finem. i. terminu. na vsqz tunc quo fiet contestatio ab vno poterit alij solui. Accur.

Iudicium. salte de facto: 2 tunc ipsa contestatione incipit ei competere actio: qm anteq ad iudiciu ita de facto veniret: non cōpetebat actio. §. si obijcat non hz

actione ante contestatione: ergo no pot agere. Respō. imo argu. §. eo. l. si decē. et. §. rem ra. habe. si idebitu. 2. dixi. C. eo. l. nuda. non ergo expectat qz desinat posse alteri dari. 2 sic est cōtra. §. eo. ita stipulat. §. fo. speciale in perplexis: vt hic. sic. §. de condi. insi. l. si ticius. vel fingat impossibile alij dari: cum licet contestatus sum: qd immut sinez dandi 2. Uel distingue: aut in eadēz persona si michi stichum non dederis: decē michi dabis: vt ibi. aut in diuersis vt hic: sicut si stipuler funduz michi dari aut ticio. vt §. de fo. qui rem. §. qui stipulatur. vbi quidez si postea petam amplius ticio dari non potest. vt. §. de solu. si quis stipulatus fuerit decem in melle. in fine. Alij faciunt an sit eadem res vel diuersa. vt si non dederis illi stichu dabis michi decē: vt ibi: at hic eadem res. accur.

Occupatus. id est qui prius egit lit. contesta. alias aliter sumitur verbum occupare. vt. 3. de peculio. l. si vero. Item facit. §. de unar. l. uniarum. in principio. Item facit. §. de lega. ij. si ticio. 2 de adimn. legatis. l. ij. §. sed et cum quis. et de constituta pecunia. l. penultima. Itē nota q locus est gratificationi anteq petas: vt pot sit dari cui vult. vt. §. de relig. l. finali. et de legatis. §. si quis. §. si inter duos. Accur. §. ius.

Actio. m. cum effectu 2 pccise. accur.

heredi. insi. l. seruum metz. §. i. et. l. pto. in fine.

In illa stipulatione. decem dare. l. kalendis.

Sub condicione. scz si stichu non dederis.

Et in diem. scilicet in kalendis. accur.

Quo die. qui lpedit ne agat na dies pars stipulationis est. vt. 3. de ede. l. §. di. 2. facit. §. eo. si ita stipulatus. Sed cocontra. §. eo. hoc uere. sol. vt ibi.

Et marcel. l. q. sublato pncipali. §. pmitto si digito celu no teti gero: tollit accessorium. §. intra kalendas. 2. facit. §. l. p. ri. 2. §. si quis cau. si est. §. homo fisci. et. §. eo. veluti. §. fi.

Paratim. incontinet vel no. ac.

Finem. i. terminu. na vsqz tunc quo fiet contestatio ab vno poterit alij solui. Accur.

Iudicium. salte de facto: 2 tunc ipsa contestatione incipit ei competere actio: qm anteq ad iudiciu ita de facto veniret: non cōpetebat actio. §. si obijcat non hz

actione ante contestatione: ergo no pot agere. Respō. imo argu. §. eo. l. si decē. et. §. rem ra. habe. si idebitu. 2. dixi. C. eo. l. nuda. non ergo expectat qz desinat posse alteri dari. 2 sic est cōtra. §. eo. ita stipulat. §. fo. speciale in perplexis: vt hic. sic. §. de condi. insi. l. si ticius. vel fingat impossibile alij dari: cum licet contestatus sum: qd immut sinez dandi 2. Uel distingue: aut in eadēz persona si michi stichum non dederis: decē michi dabis: vt ibi. aut in diuersis vt hic: sicut si stipuler funduz michi dari aut ticio. vt §. de fo. qui rem. §. qui stipulatur. vbi quidez si postea petam amplius ticio dari non potest. vt. §. de solu. si quis stipulatus fuerit decem in melle. in fine. Alij faciunt an sit eadem res vel diuersa. vt si non dederis illi stichu dabis michi decē: vt ibi: at hic eadem res. accur.

Occupatus. id est qui prius egit lit. contesta. alias aliter sumitur verbum occupare. vt. 3. de peculio. l. si vero. Item facit. §. de unar. l. uniarum. in principio. Item facit. §. de lega. ij. si ticio. 2 de adimn. legatis. l. ij. §. sed et cum quis. et de constituta pecunia. l. penultima. Itē nota q locus est gratificationi anteq petas: vt pot sit dari cui vult. vt. §. de relig. l. finali. et de legatis. §. si quis. §. si inter duos. Accur. §. ius.

Actio. m. cum effectu 2 pccise. accur.

Quo die. qui lpedit ne agat na dies pars stipulationis est. vt. 3. de ede. l. §. di. 2. facit. §. eo. si ita stipulatus. Sed cocontra. §. eo. hoc uere. sol. vt ibi.

Et marcel. l. q. sublato pncipali. §. pmitto si digito celu no teti gero: tollit accessorium. §. intra kalendas. 2. facit. §. l. p. ri. 2. §. si quis cau. si est. §. homo fisci. et. §. eo. veluti. §. fi.

Paratim. incontinet vel no. ac.

Finem. i. terminu. na vsqz tunc quo fiet contestatio ab vno poterit alij solui. Accur.

Iudicium. salte de facto: 2 tunc ipsa contestatione incipit ei competere actio: qm anteq ad iudiciu ita de facto veniret: non cōpetebat actio. §. si obijcat non hz

actione ante contestatione: ergo no pot agere. Respō. imo argu. §. eo. l. si decē. et. §. rem ra. habe. si idebitu. 2. dixi. C. eo. l. nuda. non ergo expectat qz desinat posse alteri dari. 2 sic est cōtra. §. eo. ita stipulat. §. fo. speciale in perplexis: vt hic. sic. §. de condi. insi. l. si ticius. vel fingat impossibile alij dari: cum licet contestatus sum: qd immut sinez dandi 2. Uel distingue: aut in eadēz persona si michi stichum non dederis: decē michi dabis: vt ibi. aut in diuersis vt hic: sicut si stipuler funduz michi dari aut ticio. vt §. de fo. qui rem. §. qui stipulatur. vbi quidez si postea petam amplius ticio dari non potest. vt. §. de solu. si quis stipulatus fuerit decem in melle. in fine. Alij faciunt an sit eadem res vel diuersa. vt si non dederis illi stichu dabis michi decē: vt ibi: at hic eadem res. accur.

Occupatus. id est qui prius egit lit. contesta. alias aliter sumitur verbum occupare. vt. 3. de peculio. l. si vero. Item facit. §. de unar. l. uniarum. in principio. Item facit. §. de lega. ij. si ticio. 2 de adimn. legatis. l. ij. §. sed et cum quis. et de constituta pecunia. l. penultima. Itē nota q locus est gratificationi anteq petas: vt pot sit dari cui vult. vt. §. de relig. l. finali. et de legatis. §. si quis. §. si inter duos. Accur. §. ius.

Actio. m. cum effectu 2 pccise. accur.

Quo die. qui lpedit ne agat na dies pars stipulationis est. vt. 3. de ede. l. §. di. 2. facit. §. eo. si ita stipulatus. Sed cocontra. §. eo. hoc uere. sol. vt ibi.

Et marcel. l. q. sublato pncipali. §. pmitto si digito celu no teti gero: tollit accessorium. §. intra kalendas. 2. facit. §. l. p. ri. 2. §. si quis cau. si est. §. homo fisci. et. §. eo. veluti. §. fi.

Paratim. incontinet vel no. ac.

Finem. i. terminu. na vsqz tunc quo fiet contestatio ab vno poterit alij solui. Accur.

Iudicium. salte de facto: 2 tunc ipsa contestatione incipit ei competere actio: qm anteq ad iudiciu ita de facto veniret: non cōpetebat actio. §. si obijcat non hz

actione ante contestatione: ergo no pot agere. Respō. imo argu. §. eo. l. si decē. et. §. rem ra. habe. si idebitu. 2. dixi. C. eo. l. nuda. non ergo expectat qz desinat posse alteri dari. 2 sic est cōtra. §. eo. ita stipulat. §. fo. speciale in perplexis: vt hic. sic. §. de condi. insi. l. si ticius. vel fingat impossibile alij dari: cum licet contestatus sum: qd immut sinez dandi 2. Uel distingue: aut in eadēz persona si michi stichum non dederis: decē michi dabis: vt ibi. aut in diuersis vt hic: sicut si stipuler funduz michi dari aut ticio. vt §. de fo. qui rem. §. qui stipulatur. vbi quidez si postea petam amplius ticio dari non potest. vt. §. de solu. si quis stipulatus fuerit decem in melle. in fine. Alij faciunt an sit eadem res vel diuersa. vt si non dederis illi stichu dabis michi decē: vt ibi: at hic eadem res. accur.

Occupatus. id est qui prius egit lit. contesta. alias aliter sumitur verbum occupare. vt. 3. de peculio. l. si vero. Item facit. §. de unar. l. uniarum. in principio. Item facit. §. de lega. ij. si ticio. 2 de adimn. legatis. l. ij. §. sed et cum quis. et de constituta pecunia. l. penultima. Itē nota q locus est gratificationi anteq petas: vt pot sit dari cui vult. vt. §. de relig. l. finali. et de legatis. §. si quis. §. si inter duos. Accur. §. ius.

Actio. m. cum effectu 2 pccise. accur.

Hoc iure peti possit. quia nec debet. **N**ō posse. si ergo exploratū sit non posse veni-

Hac stipulatioē: si luci ticius ante kalendas maias in italiam nō venerit decem dare spondes: nō ante quocūq; petri possit. q̄ exploratū sit ante eā diē in italiā ticiū venire nō possit. necq; vēisse: siue eo viuo: siue eo mortuo id acciderit.

Fictio possit. fingit filiū stipulatum patri reuerso ab hostibus. **P**aulus.

Filius dum in ciuitate est / si stipuletur: patri reuerso ab hostibus videtur acquisisse.

In alternatiua summaruz et temporis minus est in obligatioē. **P**ononius.

Sita stipulatus fuero: decem aut quinq; dare spondes. v. debetur. Et si intra kalēdas ianuaras vel februaras dare spondes: pertinēde ē q̄si kalēdis februarijs dari stipulatus fuerim. **A**lpia.

Qui ante kalendas proximas stipulatur: similis est ei qui kalēdis stipulatur.

Stipulatio facti committitur cū trāsierit tānq; tēpus q̄

Filius. ab hostibus. fingente iure postūminij semp in ciuitate fuisse. et facti. de captiuis et postūmin. reuer. l. bona eorum. §. q̄ si filius. et de stipulatio. seruo. si seruus. §. seruus capto. accur.

Sita stipulatus fuero. spondes. tu respondisti simpliciter. et sic in sequenti casu.

Debentur. p̄case. q. d. non alternatiue. accur.

Ianuaras. quod plus est. accur.

Februaras. quod minus est. accur.

Stipulatus fuerim. id est q̄ minus est intelligitur p̄case: cū in electioē. p̄missiois est vtrū velit p̄stare. et facti. §. de arbi. l. diē. §. iij. et j. eo. inter stipu. §. diuersa. et l. si ita stipulatus fue. et j. de fideiuss. inter eos. in p̄n.

Qui ante stipulatur. in vtroq; enim casu ante kalendas agi non potest. sed in diem calendaruz differatur. q̄ dicitur. j. eo. cum qui ita. §. qui ita.

Sita stipulatus essem. domū. cū adiectioē loci. alis non valet. vt. §. de eo quod certo lo. l. iij. §. si quis in

fulam. et j. eo. l. qui in fulam. **P**ossit. immo statim ex quo incipit mora faciende insule fieri. vt. j. e. stipulones. §. plane si insulā. fol. vt ibi. **I**tem facit. l. si insulam. et l. insulā intra. et l. existimo. §. si. et §. locati insulam. §. ij. et j. eo. l. cū stipulatus sum michi. et

factum potuit explicari: et per casum repentinum reintegratur dilatio. **P**ompo.

Sita stipulatus essem abs te domum edificari: vel si heredem meum damnauero insulam edificare: celfo placet nō ante agi posse ex ea causa: q̄ tempus p̄terisset quo isula edificari possit: nec fideiussores dati ante diē tenebuntur. **I**dem.

Ideo hesitatur: si aliqua pars insule facta sit: deinde incendio cōsumpta sit: an integrum tempus computandum sit rursus ad edificandam insulam: an vero reliquum dumtaxat expectandū quod deest. et verius est vt in tegrum ei detur.

Si vnus ex alternatiuis stipulationib; efficiat non soluēdo nō liberat p̄missor. **B**. **I**dem.

Stichum aut p̄aphyū michi debeas: zalter ex his meus factus sit ex aliq; causa: reliquus debet michi a te.

Stipulatio huiusmodi in annos singulos vna est: et incerta et perpetua: non autem

alis secus. vt. j. de solu. stichū. in prin. adeo etiam vt tuus factus ammodo solui nō possit. vt. §. de leg. ij. meuius. §. duobus. **N**el illa de rigore loquitur: scus de equitate. vt. j. de solu. qui decem. §. stichum. in fi.

A te. p̄case. **A**ccur.

Stipulatio. p̄missio michi decē pro singulis annis et supple quoad vniū. vt bene conueniat q̄ dicit q̄ est incerta. et q̄ subijcit de legato. vt in sti. eo. §. at si ita. et j. eo. eū qui. §. qui ita. vel etiā si non fuit dictū tamē intelligitur. argu. **C**. de leg. in annalibus. hec quidem stipulatio est vna propter vnā conceptionem fin. **X**D. sed certe idē est in legato sic relicto: q̄ constat esse plura: licet vna sit cōceptio vt subijcit. **U**ñ dic q̄ vna est: q̄ vna actio nascitur p̄ oibus annis: sed in legato plures act. arg. §. q̄ dies legati ce. cū in annos. et de an. lega. cum in annos. **I**tem et ideo est vna: quia semel in fideiussor conditio stipulatiois non sic in legato. vt. §. de dona. causa mortis. l. si natus. in fi. et j. eo. si filius. **N**ec obstat. j. e. plumbus. §. i. vt ibi dixi. **I**tem est incerta: quia non est certum q̄tum

Ideo hesitatur. i. dubitatur.

Detur. hec vera vbi cōuenit vt p̄missiois esset periculū. vt. §. locati. l. marcius. q̄ est cōtra: et ibi p̄lene dixi. **A**ccur.

Stichum. alis lex. alis §. **A**ccur.

Ex aliq; causa. nō lucratiuus. §. certe idē si lucratiuus: et ab eodē etiā q̄ alia res est: sic nō obstat in sti. de leg. §. si res. §. ij. **A**ccur.

Reliquus. vel saltē estimatio deterioris serui q̄ ex alia causa meo factus est si is q̄ ap̄ te est melior ē. ar. §. de leg. i. cū res. §. sed si. hoc ideo quia iniquū est si p̄missor dderet modo p̄stare meliorem cui ab initio poterat se liberare dādo deteriorē. cū in mora nō sit.

viuam. Item est perpetua et tñ si dixi quoad viuam: qz ad tēpus deberi nō potest: sed heres me⁹ exceptiōe repellit. vt. d. §. at si ita. r. §. ti. i. l. obligatiōis fere. §. plz. nō sic in legato quod sit perpetua sic relictū: singulis annis tibi decē lego: siue dicā quoad viues siue non. nam nisi de heredibus legatarij exisse dicās nō intelligitur. vt. C. de lega. l. in annalib⁹. te ergo mortuo ipso. iure non debeo ampli⁹ us: qz volūtas vltima est validior. nā r. rectoria sine traditiōe facit dominiū transire. vt. J. de fur. l. a ticio. Et adde qd no. §. de doñ. cau. mor. l. fenar⁹. §. fi. et facit. §. de capi. di. l. penul. r. §. de trās. act. cum hi. §. modus. Sed ar. §. §. de annu. le. l. annua. §. fi. r. l. pe. et §. v. usufruc. le. de functa. in fi.

quēadmoduz simile^a legatum morte legatarij finiretur^b.

Stipulatio nō potest cōferri in voluntatē vel arbitrium debitoris. Pau. de cast. J. dē.

Stipulatio nō valet in rei promittēdi arbitriū collata conditione.

Qui bis idē promittit non tenetur ex sēda pmissione nisi prima in effectu esset iualida. h. d. Barto. Pomponi⁹.

Qui bis idē promittit: ipso iure ampli⁹ qz semel non tenetur⁹.

Resolutio matrimonij debet esse libera a pactis conuetionalibus. h. d. Bar. J. dem.

Si ita stipulatio facta fuerit: si culpa tua^a diuortij factum fuerit dari⁹ nullā stipulatio est⁹: qz cōtenti esse debemus penis legibus cōprehensio⁹: nisi r. stipulatio tātumdem habeat pene/ quāta lege sit comprehensa.

Poteris obligari de dādo michi id quod alius michi de-

bet: cum ipse debitor esse desierit. h. d. Pau. Ulpianus.

Nulli sunt inutiles: qd tibi ticius debz cū debitor esse desierit dare spōdes. nā valet stipulatio quasi sub quauis alia conditione concepta.

Falsa cā non viciat stipulationē sicut legatū. B. Pōpo.

Si diuortio facto ea q nichil in dote^a habeat dotis nomine cētum dari sibi stipuletur: vel que centum dūtaxat habeat/ ducēta dotis nomine stipuletur: procul⁹ air⁹ si ducenta stipuletur que centum habeat: sine dubio centū tñ quidē in obligatione⁹ venire. alia autē centū actione de dote^a deberi. dicendū itaqz est etiam si nichil sit in dote: centum tamē venire in stipulatione: sicuti cum filie vel matris foroz: vel alij cuiuslibet⁹ dotis noie legaret: vtile legatū eēt⁹.

Error: in materia stipulationem non viciat. Bar. Pau.

les. alij faciūt duas qd tibi r. et item cum debitor r.

Concepta. pēdet ergo: vt si tici⁹ soluēdo esse desierit/ teneat obligatio: als cōtra. dic ergo cum debitor esse desierit. f. soluendo. i. quia factus erit non soluendo.

Si diuortio facto. secus si constante matrimonio. vt C. de do. cau. l. quod de suo. Uel dic qz etiam constante matrimonio valet: quia in id tempus est collata quo potest valere. vt arg. §. de dona. inter vi. r. vro. si cū. §. fi. sed argu. contra. J. eo. l. sed interim. §. fi. r. l. seq. Ac.

In dorem. vel quia nichil dedit sed propter necessarias expensas exhausta est dos tota: vel virum liberauit per acceptilationem. Accur.

Procul⁹ air⁹ als deficit. p. In obligatiōe. noua. q. De dote. id est: stipulatio que videt⁹ datur hodie viro et vroi. Accursius.

Cuiuslibet. vt vroi vel etiā extraneæ. et dic qz nō errando fuerit facta supradicta promissio. vnde inspicitur tñ que sit quantitas comprehensa: als non valet. vt. §. solu. ma. l. penul. §. mulier. que est contra.

Legatū est. i. iure legati nō dotis: r. hoc falsa cā nō obstante. vel cum certum corpus vel instrumenta dotis demonstrata sunt. vt in sti. de lega. §. sed et si vroi. r. C. de fal. cau. adiec. le. l. iij. r. l. fi. Accur.

Cōprehensio. vt si stipuler dote r. donationē lucra- ri. vt. C. de repu. cōsensu. Uel si matrimonij est sine dote: si mulier stipuletur centū libras auri cū vir habeat qd nō gēta vel ampli⁹ in bonis. vt. C. de repu. l. fina. circa pñ. r. est rō spuma parte legis hui⁹. vt. C. de nup. l. neqz. et de iuri. stipu. l. ij. r. §. de pñ. r. demō. l. ticio. §. ij. r. fact. J. e. l. ticia. §. §. r. §. de doñ. inter vi. et vro. l. ea q. sed ibi pcesserat pecunia a stipulatore. sed hodie dāf arre: et sup eis pōt apponē pēvqz ad quadruplum. vt. C. de sponsa. l. fi. §. fi.

Qui finit. qd tibi. als michi: als tibi. et si habes michi hec erat dubitatio: da fideiusor in id tēpus se obligare vi det quo nō cōstabit principalis. vt J. de fideiuf. l. si qd postqz. sed §. est: qz ex presenti tpe sumit vires stipulatione. vt ar. J. e. l. si si li⁹. si hēs tibi idēz dubiū erat quasi i id tēpus a quo incipere nō poterit. et sic totū pyna stipulatione ponit: qd ergo dicit plura hmoi stipulationes. i. he r. sumi

Concepta. pēdet ergo: vt si tici⁹ soluēdo esse desierit/ teneat obligatio: als cōtra. dic ergo cum debitor esse desierit. f. soluendo. i. quia factus erit non soluendo.

Si diuortio facto. secus si constante matrimonio. vt C. de do. cau. l. quod de suo. Uel dic qz etiam constante matrimonio valet: quia in id tempus est collata quo potest valere. vt arg. §. de dona. inter vi. r. vro. si cū. §. fi. sed argu. contra. J. eo. l. sed interim. §. fi. r. l. seq. Ac.

In dorem. vel quia nichil dedit sed propter necessarias expensas exhausta est dos tota: vel virum liberauit per acceptilationem. Accur.

Procul⁹ air⁹ als deficit. p. In obligatiōe. noua. q. De dote. id est: stipulatio que videt⁹ datur hodie viro et vroi. Accursius.

Cuiuslibet. vt vroi vel etiā extraneæ. et dic qz nō errando fuerit facta supradicta promissio. vnde inspicitur tñ que sit quantitas comprehensa: als non valet. vt. §. solu. ma. l. penul. §. mulier. que est contra.

Legatū est. i. iure legati nō dotis: r. hoc falsa cā nō obstante. vel cum certum corpus vel instrumenta dotis demonstrata sunt. vt in sti. de lega. §. sed et si vroi. r. C. de fal. cau. adiec. le. l. iij. r. l. fi. Accur.

Concepta. pēdet ergo: vt si tici⁹ soluēdo esse desierit/ teneat obligatio: als cōtra. dic ergo cum debitor esse desierit. f. soluendo. i. quia factus erit non soluendo.

Si diuortio facto. secus si constante matrimonio. vt C. de do. cau. l. quod de suo. Uel dic qz etiam constante matrimonio valet: quia in id tempus est collata quo potest valere. vt arg. §. de dona. inter vi. r. vro. si cū. §. fi. sed argu. contra. J. eo. l. sed interim. §. fi. r. l. seq. Ac.

In dorem. vel quia nichil dedit sed propter necessarias expensas exhausta est dos tota: vel virum liberauit per acceptilationem. Accur.

Procul⁹ air⁹ als deficit. p. In obligatiōe. noua. q. De dote. id est: stipulatio que videt⁹ datur hodie viro et vroi. Accursius.

Cuiuslibet. vt vroi vel etiā extraneæ. et dic qz nō errando fuerit facta supradicta promissio. vnde inspicitur tñ que sit quantitas comprehensa: als non valet. vt. §. solu. ma. l. penul. §. mulier. que est contra.

Legatū est. i. iure legati nō dotis: r. hoc falsa cā nō obstante. vel cum certum corpus vel instrumenta dotis demonstrata sunt. vt in sti. de lega. §. sed et si vroi. r. C. de fal. cau. adiec. le. l. iij. r. l. fi. Accur.

Concepta. pēdet ergo: vt si tici⁹ soluēdo esse desierit/ teneat obligatio: als cōtra. dic ergo cum debitor esse desierit. f. soluendo. i. quia factus erit non soluendo.

Si diuortio facto. secus si constante matrimonio. vt C. de do. cau. l. quod de suo. Uel dic qz etiam constante matrimonio valet: quia in id tempus est collata quo potest valere. vt arg. §. de dona. inter vi. r. vro. si cū. §. fi. sed argu. contra. J. eo. l. sed interim. §. fi. r. l. seq. Ac.

In dorem. vel quia nichil dedit sed propter necessarias expensas exhausta est dos tota: vel virum liberauit per acceptilationem. Accur.

Procul⁹ air⁹ als deficit. p. In obligatiōe. noua. q. De dote. id est: stipulatio que videt⁹ datur hodie viro et vroi. Accursius.

Cuiuslibet. vt vroi vel etiā extraneæ. et dic qz nō errando fuerit facta supradicta promissio. vnde inspicitur tñ que sit quantitas comprehensa: als non valet. vt. §. solu. ma. l. penul. §. mulier. que est contra.

Legatū est. i. iure legati nō dotis: r. hoc falsa cā nō obstante. vel cum certum corpus vel instrumenta dotis demonstrata sunt. vt in sti. de lega. §. sed et si vroi. r. C. de fal. cau. adiec. le. l. iij. r. l. fi. Accur.

Concepta. pēdet ergo: vt si tici⁹ soluēdo esse desierit/ teneat obligatio: als cōtra. dic ergo cum debitor esse desierit. f. soluendo. i. quia factus erit non soluendo.

Si diuortio facto. secus si constante matrimonio. vt C. de do. cau. l. quod de suo. Uel dic qz etiam constante matrimonio valet: quia in id tempus est collata quo potest valere. vt arg. §. de dona. inter vi. r. vro. si cū. §. fi. sed argu. contra. J. eo. l. sed interim. §. fi. r. l. seq. Ac.

In dorem. vel quia nichil dedit sed propter necessarias expensas exhausta est dos tota: vel virum liberauit per acceptilationem. Accur.

Procul⁹ air⁹ als deficit. p. In obligatiōe. noua. q. De dote. id est: stipulatio que videt⁹ datur hodie viro et vroi. Accursius.

Cuiuslibet. vt vroi vel etiā extraneæ. et dic qz nō errando fuerit facta supradicta promissio. vnde inspicitur tñ que sit quantitas comprehensa: als non valet. vt. §. solu. ma. l. penul. §. mulier. que est contra.

Legatū est. i. iure legati nō dotis: r. hoc falsa cā nō obstante. vel cum certum corpus vel instrumenta dotis demonstrata sunt. vt in sti. de lega. §. sed et si vroi. r. C. de fal. cau. adiec. le. l. iij. r. l. fi. Accur.

Liber Septimus.

a **I**ure civili. inspecto: vt. f. de reg. iur. l. quod attinet.
b **A**d possessione. i. vt de facto queratur ei possessio.
c **H**oc. i. hec stipulatio possidere michi licere. plurib'
th modis dicit qd possidere de iure civili. pmo vt hic of
qd ad psonas referat: qd in seruū non cadit vt sic posside-

Posside re qd ci- uliter multis modis potest.

at. scdo dicit civili ter possidere qui possidet animo solo. Itē tertio qd possidet iure: qd hic non queritur.
d **S**tipulet. ar. etiā ad qd iōes de facto. querit em a rustico et dicit vt disse se hunc tenere possidet: ne scit quid sit possessio/ quā etiā peritissimi diffinire n̄ sunt aucti: qd debemus intelligere de possessione que facti est. Itē debemus interpretari vt res valeat. vt s. de leg. i. l. si quā do. r. admuni. l. i. f. r. de reb' du. l. quoties. r. l. vbi.

e **P**lane si tenere. hic tenere et superi' possidere tantundē impoztant. sed hoc casu indubitāter r̄side tur valē esse stipulationem.
f **N**ō possint. vt pro suo possideant.
g **T**enere. i. naturaliter possessio ni incumbere. r. fa cit. s. proxi. s. cum suis concordantijs.

h **S**ed tenet. idem cum possidet. vt. f. de verbo. sig. l. habere duobus. r. l. id apud se.
i **S**ibi. non refert apponat: vel nō. sic. s. sicut. in fi. s. r. in. ij. l. in pun. sed ar. s. C. de p̄si. pecu. aut. si q̄.

k **T**ransire. defunctus th vsufruc. habebit: qd sibi stipulatus videtur. vt. f. eo. ti. l. ita stipulatus. s. grifogon'.
l **U**timur. quia personale est.

m **F**ructus. i. vsufructus. vel die vt alij dicit: qd stipulatoz percipiet vt fructū. heres vero vt causam: sic miu tat nomen vsufruc. in persona heredis.
n **P**robamus. quo ad hoc vt heredi debeat: r. heres agere possit. sed in hoc differunt: qd superior nō trāsit ad heredē nisi sit actū. hic transit: vt. s. e. l. ij. in fi. et facit. s. fa. heras. heredes. s. an ea. Itē hic ad heredē heredis: superior non. vt. C. de vsufruc. l. antiquitas. Itē ali' est vsufruc. in psona heredis: ali' in psona stipulatoz: vt h' r. C. de vsufr. l. antiquitas. r. s. q. mo. vsufruc. amir. l. repeti.

o **U**elit. stipulari. (qd hic non est.
p **D**e plurium. s. extra personas heredum,

etiā in suā psonā concipere vt deamus. sed q̄uis iure civili' seruus nō possideat: th ad possessionē naturalē hoc referē dū est. et ideo dubitari nō opz quin r seruus recte ita stipuletur'. plane si tenere' sibi licere stipulat' sit seruus: vtlē eē stipulationē cōuenit. licet em possidere ciuilit̄ nō possint: tenere' th eos dubitat nemo.

q **U**elit. a promissore. r **P**ecunia. f. nōse pene.
f **S**pondes. qz nō sufficit ita stipulari omnē doli abesse: cū alienū factū p̄mittit. sed penā d' stipulari: vt h' et facit. f. e. r. ea p̄c. r. s. vsufr. que ad. ca. huc stipulatoz. et f. d. h. sig. l. hec r̄ba cui. r. s. s. q̄itū. h' s. f. e. iter stipulātē. in p̄n. sol. vt ibi.

q **S**ed si qd vti frui licere sibi hereditqz suo stipulatus sit: videamus an heres ex stipulatu agere possit. r puto posse: l'z diuersi sint fructus. nam r si ire agere stipuletur sibi hereditqz suo licere: idē pbamus.

q **S**i quis doli malum pmif foris hereditqz elus abesse velit: sufficere dicim' abesse ab futurūqz esse stipulari. Si vero de plurium' dolo cauere velit: necessarium esse adijci cui rei dolus malus si nō abest vt non abierit: quāt ea res erit tātā pecuniā dare spodes'.
q **S**ue' persone adiungere qd heredis' persona potest: sed r adoptui patris persona coniungi poterit.

q **D**ebitū in die certū pot solui ante diē: secus si in diem incertum. h. d. Barto.

q **I**nter certam incertamqz diē discrimen esse ex eo quoqz apparet: qd certa die pmisum vel' statim dari potest. totuz enim' medium' r impus ad soluendum liberū promissori relinquitur. at qd pmisit' si aliqd

incert'. bh dico statī posse solui nisi ḡra stipulatoz fiat dilato. ar. s. de leg. ij. si ita sit relictū. s. pegasus. sicut accidit in p̄mitijs agroz qd nō statī tenet accipe sacerdos: sed nouem diebus debent esse apud matrē. i. spicā. q est mater grani: qd tempus grana sacerdotis incertum est.
p **U**el. pro certam.

q **D**ari pot. l'z nō peti nec repeti solutū pot etiā ante diē. vt. s. de cōdi. inde. l. in diē. r facit. C. de fideicō. l. post mortē. r de le. i. l. filiusfamilias. s. apud marcellū. h. arg. cōtra. s. de an. le. l. eū q. r. l. liberto. s. largius erupianus consuluit. et ad trebel. sed si ante.

a **T**otum enim. vere pot ante dari. totū enim rē.
b **D**edūm. hec ratio recipit exceptionem. vt. f. eo. l. i. ber homo. s. decem.

c **R**elinquit. f. e. q̄tinuus. s. cū ita. r. f. d. sol. qd in diē. r l. qui res. s. michi decem. r. f. e. l. cum qui kalendis. in fi.

d **P**romissit. alia differētia potest assignari que nascitur ex ista. nam quod in diem certū pmittitur ante solutum non potest repeti: idem in cōditione que omnino est extitura. si autem incerta vel talis de qua est dubitium

t **S**ue p̄sone. si pulār. doli abeē.
v **H**eredit. futuri. nā r uēs heredē nō h'z. vt. s. d. here. v. l. i. Sic et p̄ris adoptui die futuri: et sic stipulando vt h' r. p̄mit tēdo vt. s. pot ad iūgi. Si autē dicas p̄ris p̄ris: tūc die qd pot adungi stipulādo nō p̄mittē do: nisi r promittē do faceret cōditio nē p̄ris meliorem vt. C. de pac. l. filii us. imo etiā p̄uēti onis. i. si cōueniat p̄r: refert p̄trahat fili' cū e'ne ante arrogationē: tūc nō tenet p̄r. vel post: tūc sic. vt l. filii. de acq. p̄ arroga. s. fi. r. s. de pe. cul. l. i. arrogatoz

r **I**ncertamqz nō eā q est cō certura. vt. f. de no. ua. si pupill'. s. l. vbi dicit pura. i. diē. sed dies vt h' incert'. p̄p̄ p̄ditio nē. ar. s. d. le. l. l. ta lis scripta. r b cō di. r demō. l. dies

incert'. bh dico statī posse solui nisi ḡra stipulatoz fiat dilato. ar. s. de leg. ij. si ita sit relictū. s. pegasus. sicut accidit in p̄mitijs agroz qd nō statī tenet accipe sacerdos: sed nouem diebus debent esse apud matrē. i. spicā. q est mater grani: qd tempus grana sacerdotis incertum est.

q **D**ari pot. l'z nō peti nec repeti solutū pot etiā ante diē. vt. s. de cōdi. inde. l. in diē. r facit. C. de fideicō. l. post mortē. r de le. i. l. filiusfamilias. s. apud marcellū. h. arg. cōtra. s. de an. le. l. eū q. r. l. liberto. s. largius erupianus consuluit. et ad trebel. sed si ante.

a **T**otum enim. vere pot ante dari. totū enim rē.
b **D**edūm. hec ratio recipit exceptionem. vt. f. eo. l. i. ber homo. s. decem.

c **R**elinquit. f. e. q̄tinuus. s. cū ita. r. f. d. sol. qd in diē. r l. qui res. s. michi decem. r. f. e. l. cum qui kalendis. in fi.

d **P**romissit. alia differētia potest assignari que nascitur ex ista. nam quod in diem certū pmittitur ante solutum non potest repeti: idem in cōditione que omnino est extitura. si autem incerta vel talis de qua est dubitium

incert'. bh dico statī posse solui nisi ḡra stipulatoz fiat dilato. ar. s. de leg. ij. si ita sit relictū. s. pegasus. sicut accidit in p̄mitijs agroz qd nō statī tenet accipe sacerdos: sed nouem diebus debent esse apud matrē. i. spicā. q est mater grani: qd tempus grana sacerdotis incertum est.

fit repositis an perpetua: solum ante potest repeti. vt
§. de cōdi. inde. l. in diē. r. l. qd si ea. r. l. sufficit.

a Factum. puta si ticius ascenderit capitolium.

b Qd pmisit. s. tm. qz plus: ergo loc' ē repetitioni. vt
§. de pdi. l. de. l. sub pdi. de. vel dic q' ex alia cā videt soluit
fer: hec nō desijt.

et nō indebitā ap-
paret: sic repetit
vt. §. de cōdi. l. de.
l. qui promisit.

c Alteri stipu-
lari nemo pōt. vt
§. de regu. iur. l. q
tutela. §. si. r. §. ti-
tu. l. quecūqz. et le
st. de iur. stipu.

d Alteri stipulari nemo pōt
si seruus dñō: vel si
lius patri stipulet. Inuēte em
sunt hñōi obligatiōes ad hoc
vt vnūsqz sibi acqrat qd sua
interest: ceterū vt alij detur ni-
hil interest mea. plane si ve-
lim hoc facere: penā stipulari
cōueniet: vt si ita factū nō sit
vt cōprehensum est cōmittat^r
stipulatio etiā ei cui^r nihil in-
terest. penā enī cū stipulatur
qd nō illud inspiciat^r qd iter sit
enī: sed que sit quātitas^r qz
cōditio^m stipulationis. **e** In
stipulationibus^r cū querit qd
actū sit: verba cōtra stipulato-
rē interpretāda sunt. **f** Cū q

e Nichil inter-
est mea. et si qñqz
inter sit tūc valet.
vt. §. si stipuler.
r. §. si qd insulā.

f Conueniet.
quādo prima nul-
la erit: sed secūda
penalis valebit:

qz prima est preter legē: secus si ptra legē esset: qz nec pri-
ma nec secūda tenebit. ar. §. l. stipulatio hoc mō: hoc
mō intelligit. §. ad le. fal. qd de bonis. §. i. nā ibi cōtra le-
gē est: sed r si pena citra stipulationē pacto deducit: in-
spiciat^r inter sit vel nō: vt in dño. §. de ser. ex. l. seruus ea.

g Committatur. s. penalis.
h Nichil interest. stipulātis. s. cui naturalis est qñta
obligatio vt alij detur. sed quomō cōmittit^r pena cū nul-
la moza nulla petitio in pncipali^r Rñ. de facto sit conte-
statio sicut si promittas. r. cū petiero: vel si nauis venerit
et asia: r me litē cōtestate venit. vt no. C. de pben. stipul.
l. nuda. Accur.

i Nichil illud inspiciat. ad penā cōmittendā.
k Interest eius. qd alteri stipulat^r est impleri. ad qd
§. eo. l. ij. r. §. de excep. l. cum pena.

l Quātitas. vt non immodica sit. s. non vltra dupli.
vt. C. de sen. q pro eo qd interest. l. vnica. §. sancim^r. Alij
ptra vt quātitas legitimariū vsuraz inspiciat^r si est vsurari-
us. vt. C. de vsur. l. cum allegas. r. §. de act. emp. iulian^r.

m Idem papinianus respondisse se refert rē. sed prima
sententia confunditur. §. de euic. l. si dictum. Johā. Tu
dic plene: vt no. C. de sen. que pro eo. l. vnica. §. cū sancim^r.

n Conditio stipulationis. non impossibilis: non tur-
pis. et dic vt. §. in prin. l.

o In stipulationib^r. conuentionalibus. aliud in pre-
torijs. vt. §. de pto. stipu. l. in pretorijis.

o Interpretanda sunt. vt hic. s. cum qui rē. et sic sine
§. legitur. vel dic stipulatus sum a te stichij: r tu dicis te
sensisse de albo: ego me sensisse de nigro: et in vtroqz pōt
tenere stipulatio: vt hic. r. §. eo. l. qui ex pluribus. r. §. de
reb^r du. l. cum queritur. si autē constat te sensisse de alio

me d alio: obtinet
quod legitur. §. eo.
inter stipu. §. si stia-
chum. si autem di-
cis te sensisse d al-
bo ego de nigro: r
in vno tm potest
tenere stipulatio:
qz alter est stipu-
lantis. obtinet qd
est. §. eo. quotiens.
vbi plenus dice-
tur. r facit. §. e. l. qe
quid. et §. e. proni.
§. r. §. e. l. qui sic. r
§. si. l. l. armanus.

p Ticio decē.
sec^r si dixit dena:
quia tunc. r. r. nō
eadē erunt dena.
q **q** Alii decē. vt
r. §. de lega. l. l. si
quis te.

r Credendum
est. an ergo vale-
at in totū: Rñ. nō:
sed in. v. alia part
est inutilis. vt in-
stitū. de iur. sti-
pu. §. q si quis sit
bi. Nec placet vt
dicat titium adie-
ctum vt Jr. dixit:

s Si stipuler alicui cum mea
interesser: videam^r an stipula-
tio cōmittet. r ait marcell^r sti-
pulationē valere in specie hu-
tulinōi. Is q pupilli tutelā ad
ministrare cepit cessit admini-
strationē cōtutori suo: r stipu-
lat^r ē rē pupilli salutā fore. att
marcellus posse defendi stipu-
lationē valere. interest enī sti-
pulatoris fieri quod stipulat^r
est: cum obligatus futurus es-
set pupillo si alit^r res cesserit.

t Si quis insulam faciendam
promiserit aut conduxerit: de
inde ab aliquo insulā stipulato-
ri fieri^r stipulat^r sit: aut si qd cū
pmisisset ticio fundū meū^r
daturū: aut si is^r nō dedisset:

quia id esset si dixissem aut: sed hic dixit r. vt in l. i. dicto
titi. §. si quis alij. in fi. r. §. eo. si michi et ticio. Sed argu-
contra huic. §. §. de lega. ij. meuius. in prin.

f Saluam fore. vel sibi vel pupillo rem pupilli salu-
am stipulatus est. vt. §. proxi. §. no.
t Si aliter id est male. et facit l. i. eo. §. sed r si quis.
et de san. da. tuto. §. i.

v fien. per hec verba promittis michi q dabis vel
facies illi. r sic expone sequentia exempla. sic ergo con-
ceptis verbis agam si mea interest. non autem ille a-
get cui stipulatus sum. vt. C. de do. l. cum res. et §. eo. l. li
ber homo. §. finali. sed si dixissem promittis illi: hec proz-
sus est inutilis: etiam si mea interesset fm Bzo. et. h. qd
nullum verbum hic ponitur per quod videatur michi
quid queri/ nisi in tutore pupilli: et in curatore furiosi r
actore vniuersitatis. vt. §. de cōlitu. pecu. l. cum. §. iij. et
v. r. vi. r. vij. In casibus tamen per procuratorem que-
ritur actio. quos dic vt in l. i. de inutili. stipulationis. §. si
quis alij. Accur.

x Meuium. id est q meuius dabit tibi. Sed si ha-
bes meuium: dic quia promisit q dabit ei fundum
meui. Accursius.

y Daturū. duobus modis legi potest: si habeas me-
uium: et si habeas meuium.

z Si is. meuius. fm secundam litteram: fm aliam
id est promissor.

Stipulo
Flegem
la est.

a Stipulatus promissor dicitur.
b Marum. p[ro]ba verba. p[ro]mittis michi q[uod] dabis: vel fa-
cies illi r[ati]o. vt. s. p[ri]m[us].
c Anle ex locato. i. efficace s[ed] Jo. vel directa cessante:
q[ui] alteri stipulat[ur]. et facit. s. loc. l. si tibi aliena. r. l. si cur.

d Vires habe-
bit. r. ag[er] ex h[ab]m[us]
stipulatione ad in-
teresse: l[et] datione
contineat. vt. J. eo. l[et]
ber homo. s. si.

e Intest mea.
vari: al[ia] non. vt. r.
s. d. pac. l. si vnus.
s. q[ui] si sine perso-
na. r. in l. e. s. alte-
ri. vsq[ue] in s. s. r. s.
eo. l. si pcurator[um].
s. si quis manda-
uerit.

f Sistas. i. s[er]u-
iudicio facias. et
sicutu[m] non alienu[m]
factu[m] p[ro]mittis. vt.
J. eo. quon[ia]m q[ui]s.
g Cōhet. ad in-
teresse. vt. d. l. quo-
tiens.

h Stipulari. i.
terest enim. p[ro]pter
religionem.

i Alioquin. id
est si dices non
valere stipulone[m].

k Possumus.
s[ed] si edificadā lo-
carem[us]. q[uod] e[st] ini-
quu[m]: sed nō b[on]i ar-
gumentat. nā res
sacra p[otes]t v[er]edi: nō
t[ame]n p[ro] stipulatione[m]
p[ro]mitti: vt. in l. de
inuti. stipu. in p[ri]m[us].

o Min[us]. s[ed] p[ro]
q[uod] si ea q[ui] iu-
ris sunt stipulat[ur]
fuerit. finat[ur] que
facti sunt non ita.
vt. J. eo. q[uod] d[icitur] s. ij.
vt. s. tenere ei filio
liceat: vel ita si ex
p[ro] p[ri]s stipulatio
fiat insoludā patri
querat. si aliunde
p[ro]prietate[m] habeat filiu[m]: pater p[ro]sum fructu[m]. vt. C. d. bo.
q[ui] libe. l. cū op[er]e. in p[ri]m[us]. et in l. de inuti. stipu. s. ei q[ui] r. C. de
d[omi]n. stipu. l. ij. r. s. de pac. l. r. heredi. s. nos aut. r. J. de sti-
pu. ser. l. si ex re. s. si ipsi. r. de solu. sicutu[m] s. questum.

s Filius. acquiri. Idem ecōtra videtur. et facit in-
stitu. de stipu. ser. in p[ri]m[us].

t Am qui kalendis alijs. i. kalendis.

o Casq[ue]. i. kalendas.

p Kalendas. nisi natura aliud inducat: vt partū are-
tule in kalendis ianua. nā de h[is] q[ui] post partū sunt intel-

penā se daturum stipulatus a
meulo fuerit: fundum ticio va-
tum^o iri. Item si quis locaue-
rit id faciendum q[uod] ipse cōdu-
xerit: constat habere eum vti-
lem ex locato actionē. **S**i
quis ergo stipulat[ur] fuerit cum
sua interesset ei dari: in ea erit
causa vt valeat stipulatio. Vñ
etiā si pcurator[um] meo dari sti-
pulat[ur] sim: stipulatio vires ha-
bebit. Et si creditor[um] meo q[ui] i-
terest^o mea ne vel pena com-
mittatur: vel p[re]dia distrahā-
tur que pignori data erant.

Si quis ita stipulatus fue-
rit illum sistas: nulla causa est
cur non obligatio constet.

Edem sacra vel locum reli-
giosum edificari stipulari^o pos-
sumus: alioquin^o nec ex locato
agere possumus. **P**aul.

Dominus seruo stipulā-
do sibi acquirit: s[ed] z pa-
ter filio s[ed] quod leges per-
mittunt.

S filius me^o seruo meo
stipulet[ur]: acq[ui]rit michi.

Qui stipulatur kalendis in-
telligitur de p[ri]mis: nisi aliud
actum sit. **W**ar. **A**lpianus.

Eam qui kalēdis ianua-
rijs stipulat[ur]: si adiciat
p[ri]mis vel p[ri]mis nullā habe-
re dubitationē palā est: sed si
dicat secūdis vel tertijs vel q[ui]-
buslib[et] alijs: eque dirimit q[ui]-
stionē. si autē non addat quib[us]
kalēdis ianuarijs facti q[ui]stio-

ligitur. vt. J. e. inter d[omi]n. in p[ri]m[us]. sed cōtra ad id q[uod] dicit de p[ri]m[us]
m[is]. s. stipulatio ista. s. in stipulationib[us]. r. s. de pac. l. ve-
teribus. Rñ. nisi de p[ri]mis intelligeret: nec de secūdis eadē
ratione nec de tertijs: sic de singulis. vt ergo valeat d[omi]n[us]
cū vt de p[ri]mis videat actū. arg. J. de p[ro]bo. sig. l. boues. s. i.

nem inducere quid forte sen-
serit: hoc est q[uod] inter eos actū
sit. vtiq[ue] enim hoc sequimur:
q[uod] inter eos actū est: easq[ue] af-
sumemus. si autē nō appareat
dicendū est q[uod] sabinus ait: p[ri]-
mas kalendas ianuaris spe-
crādas. plane si ipsa die kalē-
darum quis stipulationē iter-
ponat: quid sequemur? r. puto
actum videri de sequentibus^o
kalendis.

Si dies nō additur presen-
ti die debetur. h. d. **W**ar.

Quotiens autem in obliga-
tionibus dies nō ponitur pre-
sentis die pecunia debetur: nisi
locus adiectus spacium tēpo-
ris inducat: quo illo possit per-
ueniri. verū dies adiectus effi-
cit ne presentis die pecunia de-
beat[ur]: ex quo appet diei ad-
iectionem pro reo esse: nō pro
stipulatore. Idem in idibus^o
etiam et in nonis probandum
est: et generaliter in omnibus
diebus.

Quando vna prestatio est
facienda petitur in fine tēpo-
ris. h. d. **W**ar. **P**omponius.

Qui hoc anno aut hoc
mense dari stipulat[ur]: si
nisi omnibus partibus prete-
ritis anni vel mensis non re-
cte petet.

Arbitratore non arbitran-
te non valet stipulatio: r. ab ei^o
persona non receditur. hoc di-
cit **B**arro. **A**lpianus.

In idibus. vt de p[ri]mis intelligatur: si aliud non
apparet. vt dicit de kalendis.

Qui hoc anno. No. tres casus: quia aut stipulor hoc
die dari: et statim petam. vt J. eo. liber homo. s. de-
cem. aut in anno: et tunc quod hic. aut annum: et tunc
in initio. vt. s. de an. leg. in singulos. et. C. quando di. les-
ga. ce. l. i. vel die vt ibi. et facit. s. titu. l. i. quisquis. et liti.
de inuti. stipu. s. penul.

Non recte petet. obstat enim exceptio sed compe-
nit actio. vt diximus. s. l. p[ro]p[ri]a.

Ite quid si in dies
bus vel post dies
promissit nō adie-
cto alio: s[ed] b[on]a b[on]a
um tenet. vt. J. de
p[ro]bo. sig. l. inter il-
lam. s. si.

Q Sequēdo.
q[ui] q[uod] minimū e[st]
quendum est. **W**ar.

Nō ponit[ur]
sentit. s. de p[ri]m[us]. pe-
cu. l. p[ro]missor. s. i.
p[ro]tra. Sol. vt ibi. et
facit. J. de sol. q[uod] d[omi]n[us].
r. de regu. iur. l. in oib[us].

Nisi loc[us]. vel
res adiecta vel az-
lis cā. vt. J. eo. con-
tinuus. s. itez qui
insulam. r. l. inter-
dum. in p[ri]m[us].

Debetur.
cū effectu vt possit
peti. nā p[ro]sens
est obligatio: sed
differtur exactio.
vt in l. eo. s. id au-
tem. r. J. e. l. ceteri-
mis. in p[ri]m[us]. que
sunt cōtra. et facit
J. de p[ro]bo. sig. l. in-
ter illam. r. l. ecce
re. r. s. eo. stipulas-
tio. s. inter. r. J. eo.
continuus. s. cum
ita. r. s. item que-
ritur. r. l. liber ho-
mo. Accur.

Nō p[ro] stipula-
toze. vt. J. de reg.
iur. l. cum tēpus.
quandooq[ue] p[ro] sti-
pulatore. vt argu-
s. de lega. ij. si ita.
s. pegafius. et de
an. leg. l. cum al[ia]
incipit tabolen^o.

Liber Septimus.

a **C** stipulari. vt obligatio p̄ns sit vel pura.

b **C** kalendis. ar. de repetitōe. r. facit. s. l. qui b̄s. et. l. si dari. r. q̄bit no. r. l. stipulatio ista. s. eū qui. et insti. ad

S le. aq̄. s. ex hoc capite. ar. cōtra. f. ad muni. l. i. in fi.

S decē cū petiero. hoc est cōditionalis quo ad ver-

ba nō quo ad mē

tem. Sic cōtra. f.

e. l. inter dū. secus

si sic dixisset si pe-

terio: q̄ cōditiona-

lis erit. vt. r. s. eo.

sticius.

d **C** Celerius. i.

quandocumq̄ pe-

terio.

e **C** Cōditio. cuz

nulla fuit cōditio

nō defecit. rideo q̄

cūq̄ heres erit pe-

tere pōt. r. facit. s.

de tutelis. l. muto

s. hanc aut. et. c.

q̄n di. le. ce. ex his

r. f. e. liber. s. decē.

r. l. si ita q̄s p̄mi-

sit. i. r̄n. r. s. de cō-

di. r. demō. l. ticia

heredi. r. c. de in-

do. l. si mulier. et

de leg. i. si chum.

Quam filiū fa-

milias. p̄cū

scz filium.

g **C** Staret. i. cuz

esset in mora. vt. f.

de solu. si michi a-

lienū. et. s. e. l. si ex

legati.

h **C** Quatenus.

i. q̄. vel aliter. vt

f. de reg. iur. l. qua

tenus. vel supple

hic catenus qua-

tenus r̄c.

i **C** Obligatus.

perpetuo propter morā. r. ad quod est. f. de fideiussō.

videtur non hodie stipulari: sed sua die hoc est kalendis.

C facultas vendicandi transsit ad heredes nō facultas implede cōditionis. **B. I** dem.

S i fuerō stipulatus: ad monitionē magis quādā quo celerius reddant r quasi sine mora: q̄ cōditionem habet stipulatio: r ideo licet decessero p̄tus q̄ petiero: nō videtur defecisse cōditio.

C Mora principalis nocet fideiussori r patri: secus econtra. **b. d. bar. Paulus.**

Quam filiū familias stichum dare sponderit: r cum per eū stare quominus daret decesserit stichus: dat in patrē de peculio actio: quatenus manet filius ex stipulatu obligatus. At si pater in mora fuerit non tenebitur filius: sed vtilis actio in patrē dāda est: q̄ oīa r in fideiussoris persona dicuntur.

C obligatio nō faciēdi committit si contra fiat per punctales. **sec^o si p̄ fideiussores. b.**

C Si stipulatus sim per te nō

cto teneat: sicut quidē phibēs teneat. f. actioe iniuriarū: et cōfessoria si eius interesset phibitū nō esse. sed hoc est f. s. pri. s. eū hic fideiussor ex sua mora teneri deberet. vt. f. de reg. iur. l. in cōdēnatione. s. vnicuiq̄. ad hoc r̄n. q̄ tu p̄misisti de tuo facto: r fideiussor de tuo non de suo. Sed

fieri quominus michi ire agere liceat: r fideiussore accipero: si per fideiussore steterit neuter tenetur. sed si per promissorem: vterq̄.

C Stipulatio de non faciendo committitur si contra fiat per heredem etiaz ignorantē: secus si est pupillus. **Bar.**

In hac stipulatioe neq̄ p te neq̄ per heredē tuū fieri: p heredē fieri videt̄ q̄uis absit et ignoret: r ideo nō facit q̄ fieri ex stipulatu oportet. Nō videtur aut per pupillū stetit̄ se ex huiusmodi stipulatione si pupillus heres erit.

C Interpellatio facta nō cōgruo tempore constituit quē in mora. **b. d. Bar.**

C Si promissor hominis ante diē in quem promiserat interpellatus sit et seruus decesserit: non videt̄ p euz stetit̄.

C Non sufficit se abstinere a malo nisi fiat q̄ bonū est. **B.**

In illa stipulatione per te non fieri: non hoc significatur nichil te facturū quominus facere possim: sed curaturum vt facere

regu. iur. q̄ in alterius. sol. mero iure teneat vt. f. s. restituitur ex clausula ḡhali vt ibi q̄ in alieno r̄c. vt. s. p suo. l. si

C Stetit̄. hoc videt̄ cōtra. c. si aduersus v̄. pig. l. i. r. s. qui. ex cau. in pos. ea. l. apud iulias. sed hic factum pupillū. si phiberet pupillus faceret cōmitti. f. stipulatione: q̄ quot phibitōes toties cōmittit. vt. f. e. l. si sic. v̄n et si teneat subueniret. ergo nō teneat: sed in contrariis ex solo defuncti contractu: r ip̄o nichil faciente tenetur.

C Stipulatione. per heredem non fieri.

C Er̄t. als erit. r als sit: et supple r tutorem non habeat fm quosdam: cum nec alius ei moram facere videatur. vt. s. de vsur. l. cum quidaz. s. si pupillo.

C Decesserit. an diē post impellationē. ac.

C Nō videtur. istud nō cācellauit fr. sed non bene.

In illa stipulatione. p te non fieri. scilicet quominus michi ire agere liceat.

C Non hoc. f. solum. sed p̄. non est non.

C Possim. als possim. als possis. f. facere vt nō impediar. Idem cū. p̄mitti habere licere. vt. f. e. inter stipu.

oppo. ergo nulla est fideiussor: obligatio. vt. s. stipulatio ista. q̄ r̄n. q̄ ali enū factū non pōt p̄mitti. sed r̄n. specialē fideiussore. Uel p̄mittit indēnitatē. vel dic fm Jo. q̄ hic curatur r̄n. p̄mittit. sed tūc op. ergo aliud fideiussor: ergo non teneat. vt. f. de fideiussor. grece. s. si q̄ stichuz. sed r̄n. q̄ circa idēz illa duo versant̄. vnde nō ē aliud. Uel vt omnis cesser q̄rela. i. q̄: die q̄ simplici: ter fideiussor: fideiussor: r nō obstat p̄ducta: r sic refert sit in dādo: vt. s. p. s. si q̄ stichuz. et nō valeat. an in faciēdo: vt hic dicit̄.

C Sed si p̄missor. f. steterit. r fieri. supple quominus michi ire agere liceat.

C Videtur. scz si phibeat.

C Absit. tpe stipulationis.

C Et ignoret. factū fuisse p̄missionē. Sed f. de

regu. iur. q̄ in alterius. sol. mero iure teneat vt. f. s. restituitur ex clausula ḡhali vt ibi q̄ in alieno r̄c. vt. s. p suo. l. si

C Stetit̄. hoc videt̄ cōtra. c. si aduersus v̄. pig. l. i. r. s. qui. ex cau. in pos. ea. l. apud iulias. sed hic factum pupillū. si phiberet pupillus faceret cōmitti. f. stipulatione: q̄ quot phibitōes toties cōmittit. vt. f. e. l. si sic. v̄n et si teneat subueniret. ergo nō teneat: sed in contrariis ex solo defuncti contractu: r ip̄o nichil faciente tenetur.

C Stipulatione. per heredem non fieri.

C Er̄t. als erit. r als sit: et supple r tutorem non habeat fm quosdam: cum nec alius ei moram facere videatur. vt. s. de vsur. l. cum quidaz. s. si pupillo.

C Decesserit. an diē post impellationē. ac.

C Nō videtur. istud nō cācellauit fr. sed non bene.

In illa stipulatione. p te non fieri. scilicet quominus michi ire agere liceat.

C Non hoc. f. solum. sed p̄. non est non.

C Possim. als possim. als possis. f. facere vt nō impediar. Idem cū. p̄mitti habere licere. vt. f. e. inter stipu.

Liber Septimus.

a Operarum. f. singularum. Accur.

b In numerū. vt singulis heredibus vel dominis stipulantibus debeantur. vt. j. de ope. lib. si quando. 7. l. libertus qui post. §. deo.

c Stipulatus a liberto: vel etiam ab alio.

d Partē. diuidit ergo opa vt h. 7. §. de ope. lib. si qñ. sed p̄tra. i. e. stipulantes. §. idē. 7. de ope. lib. l. libertus q̄ post. Sol. h. cōsensit vterq̄ vt possit diuidi 7. p̄stari. p̄ parte. ar. j. in fi. l. Vel dic partē ope. i. partē estimationis ope: sicut dicit. §. si ser. ven. loci. §. si fund. nō opa. Vel dic q̄ p̄ter totā operā q̄libet vt in p̄trarijs: sed soluitur pars estimationis: 7. sic dicit p̄tū estimatio in inspecto exitu.

e Ut his. f. successoribus patroni.

f Edatur. vt i fundo cōmuni v̄l alia re.

g Edantur. sic singulariter promisse.

h Am q̄s sibi. successoribus q̄ certa p̄sona est a qua recedi non potest.

i Recte soluitur. q̄ cū n̄n solutionis adiecta est. et facit. j. de sol. cū q̄s. 7. §. de pig. is qui p̄misit. 7. j. de so. l. si stipulat. et l. p̄cedēti. 7. j. de fideiuf. si michi aut ticio. 7. j. e. l. fi. in p̄n. 7. §. de cōdi. et de mon. qui heredi. 7. in eo. n̄tu. l. cum ita. in fi.

k Am qui ita. vna dccē. l. bis ea posuit. vt. §. eo. stipulatio ista. §. eum qui.

l Et ticio. sed sola. v. debebuntur. vt. j. eo. si michi. et in fi. eo. §. si quis.

m Non aliud intelligit. vt. §. de lega. i. si duob. in p̄n. 7. l. si pluribus. in p̄n. 7. l. si quis testō. secus si dixerit de na. vt. d. l. si quis testamento.

n Heredem tuum. quem solum credebas futurū heredē. ad quod est. §. de pac. tale. §. si. 7. de lega. ij. cum pater. §. cum estimaret. 7. de lega. i. si duobus. §. heres. et. j. eo. iulianus scribit.

o Pro supuacua. hec inuitis adiectio vicia 7. nō viciat. siue em̄ sit heres solus tenet solus: siue p̄ parte: tūc pro p̄te. siue i nichilū: tūc in nichilū sed ille qui heres

erit. sed hunc casum non ponit lex ista: sed tunc q̄s cum alio fuit heres in quo dubiū erat q̄s hac lege deternia f o p̄ parte. extiterit heres. p̄ tūc datur. tacite. q̄ p̄teretur. quod valeret. vt. 7. §. de pac. auus. r C Inuitis. imo mo videt v̄nle. et sic q̄ solū ticiū tangat pactū obligatorū. vt. d. l. auus 7. de pac. do. l. au. que sunt p̄tra. Solu. ibi erat nomia tūc actū vt tūc v̄n ex heredib. p̄spiciat. f. filio: hic fecus. Itē h̄ ad obligandū: ubi ad liberādū. nō §. hic alios excluderat q̄ hunc tenet volent: h̄ hoc p̄ma facie videbat: vt h̄c d̄. ibi aut p̄ hoc q̄ filii excludit. i. se: parauit: nō v̄l alios exclusisse: imo potius inclusisse. Vel solue vt ibi. Itē p̄tra. l. eo. cōtinuus. §. si. Sol. ibi stipulatoris: h̄ p̄missus: et ibi in facto.

o Filio adiecto ad solutionē etiam post emancipationē potest solui: sed si adiiciatur ad obligationem. h. d. Barto.

p Qui sibi aut filio suo dari stipulat manifeste p̄sona filij i hoc cōplectit vt ei recte soluitur. neq̄ em̄ interest sibi aut extraneo cui libet aut sibi aut filio suo quis stipulet: quare v̄l manēte eo in p̄tate vel emācipato filio recte soluit. Nec ad rem p̄tinet q̄ qui filio suo dari stipulat sibi acquirat: q̄ coniuncta sua p̄sona stipulatoris et ficit vt non acquirere obligationis gratia: sed solutionis causa personam filij adhibuit se intelligatur. q̄ si soli filio suo qui i potestate sua sit dari q̄s stipulat sit nō recte filio soluet: q̄ filij p̄sona obligatio ni maḡ q̄ solutio applicat.

q Qui sibi aut filio suo dari stipulat manifeste p̄sona filij i hoc cōplectit vt ei recte soluitur. neq̄ em̄ interest sibi aut extraneo cui libet aut sibi aut filio suo quis stipulet: quare v̄l manēte eo in p̄tate vel emācipato filio recte soluit. Nec ad rem p̄tinet q̄ qui filio suo dari stipulat sibi acquirat: q̄ coniuncta sua p̄sona stipulatoris et ficit vt non acquirere obligationis gratia: sed solutionis causa personam filij adhibuit se intelligatur. q̄ si soli filio suo qui i potestate sua sit dari q̄s stipulat sit nō recte filio soluet: q̄ filij p̄sona obligatio ni maḡ q̄ solutio applicat.

r Et et ticiū heredē tuū de cē daturū spōdes: ticiū p̄sona pro supuacua cōprehēsa est. siue em̄ solus heres extiterit i solidū tenebit: siue p̄ parte eo dē mō quo ceteri coheredes ei obligabit. 7. q̄s uis cōuenisse videat ne ab alio heredē q̄ a ticio p̄teret: tñ inutile p̄ actum conuentum coheredib. eius erit.

s Qui sibi aut filio suo dari stipulat manifeste p̄sona filij i hoc cōplectit vt ei recte soluitur. neq̄ em̄ interest sibi aut extraneo cui libet aut sibi aut filio suo quis stipulet: quare v̄l manēte eo in p̄tate vel emācipato filio recte soluit. Nec ad rem p̄tinet q̄ qui filio suo dari stipulat sibi acquirat: q̄ coniuncta sua p̄sona stipulatoris et ficit vt non acquirere obligationis gratia: sed solutionis causa personam filij adhibuit se intelligatur. q̄ si soli filio suo qui i potestate sua sit dari q̄s stipulat sit nō recte filio soluet: q̄ filij p̄sona obligatio ni maḡ q̄ solutio applicat.

t Exp̄ressio futuri heredis nichil operatur: 7. perinde habetur ac si exp̄ssus nō cēt. Bar.

u Vel dic vt in qualibet eorum dixi.

x Acquirat. vt. §. e. l. dominus. et in fi. de inutili. stipulatio §. eum qui. 7. §. quod dicitur. Accur.

y Quia coniuncta. persone filij.

z Solutionis. vt. j. de solu. Stichum. §. questum. 7. §. de cōli. pecu. sed si filio §. si michi. sed cū pater filio in potestate p̄stituto stipulat sibi acquirat. Itē 7. sibi ipsi stipulans sibi acquirat: ergo cum dicit sibi aut filio superfluitas est. vt. j. de solu. ser. l. sed 7. si sibi. Respō. hoc casu filius pro adiecto habetur. Accur.

a Intelligat. q̄ fit cū ḡra obligatiōis querēde apponatur: cū nō sibi 7. filio: h̄ filio tñ stipulet: vt subijcit. Ac.

b Solutioni. vt. j. e. si duo. 7. l. si ita stipulat. §. ḡriso gonus. 7. j. de solu. Stichum. §. questum. sed cōtra. §. sol. ma. gaus. Solu. ibi etiam actio queritur nepti: non m̄rum ergo si potest et solui.

erit. sed hunc casum non ponit lex ista: sed tunc q̄s cum alio fuit heres in quo dubiū erat q̄s hac lege deternia f o p̄ parte. extiterit heres. p̄ tūc datur. tacite. q̄ p̄teretur. quod valeret. vt. 7. §. de pac. auus.

r C Inuitis. imo mo videt v̄nle. et sic q̄ solū ticiū tangat pactū obligatorū. vt. d. l. auus 7. de pac. do. l. au. que sunt p̄tra. Solu. ibi erat nomia tūc actū vt tūc v̄n ex heredib. p̄spiciat. f. filio: hic fecus. Itē h̄ ad obligandū: ubi ad liberādū. nō §. hic alios excluderat q̄ hunc tenet volent: h̄ hoc p̄ma facie videbat: vt h̄c d̄. ibi aut p̄ hoc q̄ filii excludit. i. se: parauit: nō v̄l alios exclusisse: imo potius inclusisse. Vel solue vt ibi. Itē p̄tra. l. eo. cōtinuus. §. si. Sol. ibi stipulatoris: h̄ p̄missus: et ibi in facto.

o Filio adiecto ad solutionē etiam post emancipationē potest solui: sed si adiiciatur ad obligationem. h. d. Barto.

p Qui sibi aut filio suo dari stipulat manifeste p̄sona filij i hoc cōplectit vt ei recte soluitur. neq̄ em̄ interest sibi aut extraneo cui libet aut sibi aut filio suo quis stipulet: quare v̄l manēte eo in p̄tate vel emācipato filio recte soluit. Nec ad rem p̄tinet q̄ qui filio suo dari stipulat sibi acquirat: q̄ coniuncta sua p̄sona stipulatoris et ficit vt non acquirere obligationis gratia: sed solutionis causa personam filij adhibuit se intelligatur. q̄ si soli filio suo qui i potestate sua sit dari q̄s stipulat sit nō recte filio soluet: q̄ filij p̄sona obligatio ni maḡ q̄ solutio applicat.

q Qui sibi aut filio suo dari stipulat manifeste p̄sona filij i hoc cōplectit vt ei recte soluitur. neq̄ em̄ interest sibi aut extraneo cui libet aut sibi aut filio suo quis stipulet: quare v̄l manēte eo in p̄tate vel emācipato filio recte soluit. Nec ad rem p̄tinet q̄ qui filio suo dari stipulat sibi acquirat: q̄ coniuncta sua p̄sona stipulatoris et ficit vt non acquirere obligationis gratia: sed solutionis causa personam filij adhibuit se intelligatur. q̄ si soli filio suo qui i potestate sua sit dari q̄s stipulat sit nō recte filio soluet: q̄ filij p̄sona obligatio ni maḡ q̄ solutio applicat.

r Et et ticiū heredē tuū de cē daturū spōdes: ticiū p̄sona pro supuacua cōprehēsa est. siue em̄ solus heres extiterit i solidū tenebit: siue p̄ parte eo dē mō quo ceteri coheredes ei obligabit. 7. q̄s uis cōuenisse videat ne ab alio heredē q̄ a ticio p̄teret: tñ inutile p̄ actum conuentum coheredib. eius erit.

s Qui sibi aut filio suo dari stipulat manifeste p̄sona filij i hoc cōplectit vt ei recte soluitur. neq̄ em̄ interest sibi aut extraneo cui libet aut sibi aut filio suo quis stipulet: quare v̄l manēte eo in p̄tate vel emācipato filio recte soluit. Nec ad rem p̄tinet q̄ qui filio suo dari stipulat sibi acquirat: q̄ coniuncta sua p̄sona stipulatoris et ficit vt non acquirere obligationis gratia: sed solutionis causa personam filij adhibuit se intelligatur. q̄ si soli filio suo qui i potestate sua sit dari q̄s stipulat sit nō recte filio soluet: q̄ filij p̄sona obligatio ni maḡ q̄ solutio applicat.

t Exp̄ressio futuri heredis nichil operatur: 7. perinde habetur ac si exp̄ssus nō cēt. Bar.

u Vel dic vt in qualibet eorum dixi.

x Acquirat. vt. §. e. l. dominus. et in fi. de inutili. stipulatio §. eum qui. 7. §. quod dicitur. Accur.

y Quia coniuncta. persone filij.

z Solutionis. vt. j. de solu. Stichum. §. questum. 7. §. de cōli. pecu. sed si filio §. si michi. sed cū pater filio in potestate p̄stituto stipulat sibi acquirat. Itē 7. sibi ipsi stipulans sibi acquirat: ergo cum dicit sibi aut filio superfluitas est. vt. j. de solu. ser. l. sed 7. si sibi. Respō. hoc casu filius pro adiecto habetur. Accur.

a Intelligat. q̄ fit cū ḡra obligatiōis querēde apponatur: cū nō sibi 7. filio: h̄ filio tñ stipulet: vt subijcit. Ac.

b Solutioni. vt. j. e. si duo. 7. l. si ita stipulat. §. ḡriso gonus. 7. j. de solu. Stichum. §. questum. sed cōtra. §. sol. ma. gaus. Solu. ibi etiam actio queritur nepti: non m̄rum ergo si potest et solui.

a Decem. mensuras vel annus.

b Confessum. non enim ponitur tempus causa dilationis sed potius causa divisionis temporis: quid et ex quo peti possit: sicut et qui stipulatur hodie. vt. l. eo. l. liber. §. de c. Ac.

c Pacti. cum adhuc teneat obligatio.

d Palā est. cū

dicit quoad viua.

e In kalēdis.

aliqd̄ diurnū: puta

ta decē. et facit. §.

de ann. le. legatū.

f Petere. quia

ad tēp̄ deberi nō

pōt̄: q̄ ppetuo du

rat de rigore. cert̄

enim modis tollit

tur obligatio.

g Summouebit̄.

de eo qd̄ post

kalēdas excurrit.

h Nā. a sili.

i Seruitus. q̄

ad tēpus esse non

pōt̄. vt. §. de serui.

l. iij.

k Summouebit̄

enim adhuc vigeat

obligatio. vt. d. l. §.

serui. et facit. §. de

actio. et obli. l. obli

ganonum fere. §.

placet. et insi. e. §.

si ita. et §. eo. §.

si slichum.

l Ante kalēdas.

dic nichil intere

st quantū est i

tempore ante kalē

das: quia neuter

petet ante: sed in

die kalēdarū dif

ferit. vt. §. eo. l. qui

hoc anno. vel dic

im §. eo. et. h. ante

kalēdas. §. finitas

sec̄ si stipuler an

te inchoatas: quia tunc in die kalēdarū petere. sed a

30 dicit speciale hic: et im litterā intelligit vt paria sint om

nino. aliud ergo si stipuler ante die iouis: q̄ tunc petā in

die iouis: et aliud si ante kalēdas: q̄ tunc nō petā in die ka

lendarū im eum. Vel dic q̄to q̄ hic siue dicat̄ proxi. siue

nō: vt idē sit vtroq̄: vt de. primis intelligat̄. vt. §. eo. cū

qui. et per omnia sic exponitur. §. eo. qui ante.

m Sed habere pōt̄. sec̄ si nō possit. vt. §. e. l. multum.

n Sempronianum. pleno iure. Accur.

o Non nouabit̄. q̄ aliud in sc̄da stipulatione venit q̄

in prima. et hoc. pbat̄ hoc modo: q̄ nec enā si a te ipso sti

puler postea eundē fundū detracto vsufructu fiat noua

tio. et hoc merito: quia et.

p Fundum. s. tu vel alius promissor. Accur.

q Petā. i. petēdo fundū p̄sequer̄ vsufruc. vt. l. eo.

ulianus. §. i. et. §. de solu. l. etiā. Sed oppo. contra p̄dicta

quasi videat̄ idem stipulari secundo quod primo: et sic

fiat nouatio. nam dominiū plenum totum est: p̄dictas

muda et vsufructus sunt partes. videat̄ ergo secundo stipu

lari parte eius qd̄ prius erā stipulatus totū. vnde ceter

mus statim fiet nouatio: qd̄ hic negat. ad qd̄ est. §. de vsu

fruc. l. iij. et. §. l. qui vsufructū. sed rñ. ficie dicit: q̄ qua ra

tione soluto fundo peto adhuc fundū propter vsufruc.

qui deest: eadem optet dici fundū

solutū non esse cū qui petitur: nec p̄

mo. p̄missū est esse qui secundo. p̄mit

tur. vere tamen idem est. et adde

qd̄ no. §. l. qui vsufructū. in fi. Ac.

r Fundū. ple

no iure.

s Liberabit̄. q̄a due lucratiue

cause et. vt. §. ti. i. l. omnes debitorēs

et facit. §. de solu. l. quotiens.

t Et hominē. certū puta slichū.

v Promiserit. sc̄z nouādi animo

als nulli q̄stioi loa

cus cēt im. R. alij non nouandi anti

mo dicunt.

x Et is. slichū.

y Pēdere. als pendente: als ex

hente.

z Cōfessum. nō expectādo euen

tū p̄ditiois. Et videtur tūq̄ moram

purgatā. p̄pter p̄missionē seij: et sic

intentu rei libera

tur ticius. vt. §. de solu. l. §. decē. §. cū michi slichū. in fi.

et. §. de noua. quotiens. ibi vñ marcellus et. Sol. ibi sc̄im. l. que tiēs. secū

ndus noie p̄mi. p̄misit quasi fideiubēdo. p̄ eo. hic pro se

ipso non. p̄ ticio. Alij q̄ hic fuit in mora ticius post. p̄mis

sionē seij: ibi ante fuerat. et sic poterat esse purgata: sed

hec nō videt̄ bona solutio. cū em̄ ticius sub p̄traria condi

Obligatio sui natura ē p̄petua et non finitur tēpore ip̄o ture etiā ex partū cōuentione sed ope exceptiois: qd̄ tribus probatur exēptis. h. d. Bar.

Qui ita stipulatur decem quoad viua dare sp̄odes: confestim decē dari recte petit: sed heres eius exceptione p̄acti cōuentioni summouēdus est. nā stipulatore id egisse ne heres et p̄teret palā est. quem admodū is qui in kalēdis ianuarijs dari stipulatur: potest quidē etiā post kalēdas petere: s̄z exceptioe pacti summouebit̄. nā et heres et cui seruitus p̄dij ita cōcessa est: vt q̄ ad viueret ius eundi haberet pacti conuenti exceptioe summouebit̄.

Qui ita stipulatur ante kalēdas primas dare sp̄odes: nichil differt ab eo qui kalēdis dari stipulatur.

Qui habet rem non plene potest stipulari quod sibi deest. h. d. Pau. de cast.

Qui p̄petuat sine vsufructu h̄z recte vsufructū dari stipulatur. id em̄ in obligationē deductit quod nō habet: s̄z habere potest.

Quod solutū nō inducit liberationē: illud p̄missum non inducit nouationē. itē solutio totius liberatur debitor partit̄. h. d. Bar.

Si a te stipulatus fuero fundū sempromianū: deinde eundē fundū detracto vsufructu ab alio stipuler prior stipulatio nō nouabit̄: q̄ nec solutio fundū detracto vsufructu liberaberis: sed adhuc a te recte fundi vsufructū petā. qd̄ ergo est cum michi fundū de deris: is quoq̄ liberabitur a quo detracto vsufructu fundū stipulatus fueram.

Stipulatio conditionalis aīo nouādi morā p̄cedentē nō purgat: et cū certū est sc̄dam stipulationē cōmitti nō posse potest statim agi ex prima: et redeficiente in cōditionis euentu sc̄da cōmitti non potest: sc̄cus si extat licet prima obligatio sit sublata. h. d. Bar.

Si hominem quem a ticio pure stipulatus fueram: seius michi sub conditione promiserit: et is pendente cōditione post morā ticij decesserit: p̄fessū cū ticio agere poterō: nec

Si hominem quem a ticio pure stipulatus fueram: seius michi sub conditione promiserit: et is pendente cōditione post morā ticij decesserit: p̄fessū cū ticio agere poterō: nec

Si hominem quem a ticio pure stipulatus fueram: seius michi sub conditione promiserit: et is pendente cōditione post morā ticij decesserit: p̄fessū cū ticio agere poterō: nec

Si hominem quem a ticio pure stipulatus fueram: seius michi sub conditione promiserit: et is pendente cōditione post morā ticij decesserit: p̄fessū cū ticio agere poterō: nec

Si hominem quem a ticio pure stipulatus fueram: seius michi sub conditione promiserit: et is pendente cōditione post morā ticij decesserit: p̄fessū cū ticio agere poterō: nec

Si hominem quem a ticio pure stipulatus fueram: seius michi sub conditione promiserit: et is pendente cōditione post morā ticij decesserit: p̄fessū cū ticio agere poterō: nec

Si hominem quem a ticio pure stipulatus fueram: seius michi sub conditione promiserit: et is pendente cōditione post morā ticij decesserit: p̄fessū cū ticio agere poterō: nec

Si hominem quem a ticio pure stipulatus fueram: seius michi sub conditione promiserit: et is pendente cōditione post morā ticij decesserit: p̄fessū cū ticio agere poterō: nec

Liber Septimus.

Uel dic qd hic postea in mora cept esse letaliter vulnera: do: vt modo dixi: ubi in contrarijs ante fuerat in mora. Uel dic etiam si ante secundam promissionem fuit in mora: res fert per interpellatione vt ibi: an quia occidit vt hic.

a **Obligat. cū res nō subsistit. vt. j. de noua. l. quoties. i. respon.**

b **Obligari potest. sicut viuo cōditione existente.**

c **Varie. cum vtroq; casu existēte cōditione nō inuenit quid nouel.**

d **Thomie mortuo. pendēte cōditione.**

e **Interposita. vt in casu scdo. ac.**

S quis. relinquit. idē ecōtra in stipulatore. vt in l. i. eo. §. ex cōditione.

Qui usufructum. qd parte domini obtinet. **h** **Fundū. ple. no iure. accur.**

i **Usufructus. ab eodē. secus si a fideiusso. vt. j. de fideiusso. l. si a reo. §. si reo. vbi valet secūda: que hic nō valet.**

k **Deinde. et ideo inutilis ē hec stipulatio: r hoc p similia ostēdit.**

l **Sed qd actū. aduersari videtur dictio s; quasi aliud sit in superiori bus s; in sequenti bus stipulationibus. nā impossibile est qd iter sit ps actus: sed usufru. bene est pars fundi: sed tñ idē est in vtroq; casu fm. h. r sic aduersat ad factū non ad ius. vt dic aduersatur ad primū casum: qñ primo parte postea totū: qd ibi valet secūda: nisi in ea parte qd venerat in prima. hic aut qñ primo totū nichil valet scda: cū totū venerat in prima. r semper itelligit quo ad vtilitatē stipulantis. vt no. §. e. l. qd bis. m.**

n **Nichil agit. sec' ecōtra si primo iter postea actū: qd secūda valet. vt. j. de noua. si pupillus. §. si. Itē hoc quo ad vtilitatem. diuerse tamen sunt seruitutes. vt. §. si fer. ven. l. loci. §. finali.**

o **Deinde quinq; de eisdem decem.**

p **Nichil agit. quo ad vtilitatem. vere tñ tenetur ex**

seius existēte cōditione nichil obligatur. At si ticio acceptū fecissem: seius existēte cōditione obligari potest. Idcirco hec tam varie: qd hoīe mortuo de finit esse res in quā seius obligaret: acceptatio autem interposita superest homo quē seius promiserat.

Effectus obligatonis cōditionalis transit ad heredes. hoc dicit Bar. Idem.

S quis: si tictus consul factus erit: decem dare spondēdit: quis pendēte cōditione promissor: mouat: relinquit heredem obligatum.

Si scda stipulatio continet plus qd prima: presumit nouatio. secus si minus nisi actū sit expresse. Bar. Paulus.

U usufructū fundi stipulatur: deinde fundū totum: qd fundus dari nō intelligitur qd usufructus detrahif. **E** contrario qui fundū stipulatur est: deinde usufructus: similis est ei qui totū stipulatur deinde parte. Sed qui actū stipulatur deinde iter: posteriore stipulatione nichil agit: sicut qui decem: deinde quinq; stipulatur nichil agit. Itē si quis vsum fructum: deinde vsum stipulatus fuerit: nichil agit: nisi i omnibus nouandi aio hoc facere specialiter expresse. tūc em

vt ag. et idē in superiori de fundo. vt. §. e. l. qui bis. **Ac. p** **Expserit. nō ergo sit nouatio si primo totū postea parte stipulor. vt. §. e. l. cū qui. §. pe. r hic r. j. de nouatio. l. si pupill. §. si. nisi expresse dicat vt fiat vt hic: plene dicit in. d. l. si pupillus. §. si. qd hodie est generale. vt. C. de noua. l. si. Item fa**

cit. §. de excep. rei iudi. si cū ar. §. r. de vusu. lega. si alij. in pu. r de vusu r habi. per seruu. §. i.

q **Expirante. i. deficiēte. accur.**

r **Petitio. disti. gue. qd fūdi inter. pectatue vusu. pars ē. v. pars. r. vere: vusu ps vusu fru. r iter ps act' nec vere nec inter. pectatue. vbi pu. mus casib' sit nouatio fm has leges. In alio vel si milibus non: nisi agat. vel dic qd nō sit nouatio: vt statim dixi. accur.**

Q uotiens. et scz olei. **Ac. t** **Uenit. vt. §. si cer. pe. l. vinuz. et. j. de sbo. signi. l. cedere. r. §. de tritica. l. si res. r. de re iudi. l. si kalē. r. de ac. emp. ratio. §. si. sed. §. māda. l. ho. minē. §. vbi tēpus quo agitur: sed ibi nō erat dies appositus. Itē. §. n. i. cū qd §. sol. ibi acceperat fideiussores post diē solutiōis: vel ibi in fideiusso re: hic in reo. vel dic vt ibi.**

u **Peti potest. cū effectū.**

z **Alioquin. si aliud tempus inspicitur.**

S eruus acquiri inuito domino. **Bar. Idem.**

S i pecuniam ab aliquo stipulatus sit: nichilominus obligat domino promissorez.

Stipulatio semel commissa iterum non committitur: et ad veritatem disunctiue sufficit alterum esse verum. hoc dicit Bar. Africanus.

C aptio. id est damnum.

E rit. id est esse possit.

I dem erit. cum. als quo. r facit. **I** e. interdū. et. l. con. timus. §. cū ita. r cōcordantie superioris legis.

S tipulatio. cōtra bonos mores. r ideo in pena non tenetur. vt. §. n. i. l. nō solū. r. §. ad. l. fal. qd de bonis. §. i. et. C. de transact. l. cum donationis. r. §. e. l. generaliter. r. C. de pac. l. si. r. C. de iuri. stip. l. ex co. r. **I** e. si hoc mo. et. §. de pac. iurif. genitū. §. marcellus.

S eruus vetate. pmissoz. vt. r. §. de acq. re. do. l. cū

Liber Septimus.

iubere facere. aliud iubere curare vt fiat. sic et aliud est

S promittere facere: aliud promittere curare vt fiat.

b **E**t vtilis. quia pena certa ibi apposita est. accur.

c **S**pondes. nec penam sui stipulatus.

d **I**ncerta est.

qz coninet factuz.

i. traditione nō vt

det. s. dñuz: vnde

aliena pecunia cō

cessa libera q̄ pio

misse crediturū.

secus si se daturū

vel mutuaturum

spōdet. vt. i. e. vbi

in fi. 7. s. si cer. pe.

l. i. Ad qd factum

agit actione ex sti

pulatu: sed ad in

teresse cōdi. cer. vt

no. s. si cer. pet. l.

certi cōdi. in pun.

e **Q**uia id ve

nit. sic apparet in

teresse incertuz. et

sic actioe ex stipu

peti. sed i p̄no r̄i.

agit cōdi. certi. s.

dic incertū inspe

cto p̄n. vt nō dicit.

f **I**nterest. si er

go nō interest non

pōt agi. vt. i. e. si q̄

stip. s. si. sed quid

pōt interesse cum

stati pōt repetere.

R̄i. tenebat sub

pena aliq. 7. facit. s.

de re iudi. si quis

ad alio. s. si.

S i hō. si. i. qz:

vel proprie.

h **M**ortuus. rpe. p̄missionis. sed qd si tūc nō decessit

sed post: videt̄ distingui an in iudicio. p̄missi eū s̄it: et

tunc liberaf. p̄missor. ar. s. si q̄s cautio. l. ij. in pun. an in

cōtractu: 7. tūc nō licet ante morā decedat. s. 7. verus est

vt hic etiam non committatur. s̄m Jo.

i **N**ec pena rei. i. p̄missiois impossibilis. 7. facit. s. q̄

fatidā. cog. si decesserit. 7. si quis cautio. si euz. s. i. 7. de

re. iur. l. impossibiliū. 7. s. e. l. impossibilis. 7. i. que sen. si

ne ap. l. pe. 7. fi. 7. s. ti. l. i. s. si is cui. Itē est cōtra. s. e. si

pulatio ista. s. alter. sed hic ideo nō p̄firmat̄ adiectioe pe

ne: qz impossibilis. ibi nichil impossibile vel turpe inuenit̄.

k **Q**uēadmodū. de faciēdo ad dādū facit p̄parationē.

l **S**tipularetur. hic et̄ et pena non cōmittitur: cū sti

pulatio sit impossibilis nisi iam erat in mora. vt. i. eo. in

ter stipulantem. s. pe. accur.

m **U**ter. que nubebat. vel dic alia que dabat pro ea.

n **I**sidoro. trinomus erat hic vir.

o **E**ū. maritū. **p** **D**ecessisset. mulier q̄ nubebat.

q **D**ecesserat. p̄oc. p̄dicta.

r **N**on pōt. nisi stipulet̄ rem sal. fore. vt. i. rem pu. sal.

fore. si nū. quocūqz modo possit balbutire. remanet ergo

mulieri sua actio. vt. s. si cer. pet. l. cert. s. q̄m. 7. facit insti.

de inuti. stipu. s. furiosus. ibi: sed qd diximus 7. e. 7. s. l. i.

in pun. 7. i. de regu. iur. l. in negocis.

Quam quid. quid si vtrūqz: dic vt insti. eo. s. finali. et

facit. i. eo. continuus. s. si.

t **N**on erit. promittis penam.

ctus qualiter pena debeat ap

ponifacito vel nō facto. et hoc

sit p̄ sumario. Bar. I dem.

Quam quid? vt fiat stipu

lamur penam: sic recte

concepimus: si ita factum nō

erit: cum quid ne fiat? sic: si ad

uersus id factum sit.

Stipulationes seruitutum

nullatenus diuidunt. stipula

tio factorū partis. prestatione

nō implet: sed post moram suc

cedit obligatio ad iteresse: qd

diuiditur 7. in petitionem de

ducitur. hoc dicit. **I dem.**

Stipulationes non diui

dunt earū rerū q̄ diuisi

onē nō recipiūt: veluti vie: tri

neris: actus: a q̄ duct: cetera:

rūqz seruitutū. **I dem.** puto et si

q̄s faciēdū aliqd stipulat? sit:

vt puta fundū tradi vel fossaz

fodi: vel isulā fabricari: v̄ ope

ras: vel qd his sile. horū em̄

diuisio corrūpit stipulationē.

Lelsus tū lib. xxxviii. dige. 7.

fert **T**uberone existasse: vbi

qd fieri stiplemur: 7. si nō fuerit

factū? pecuniā dari oportere

hoc nō est facile assignare in alijs stipulationibus que hic

subiūciunt vt in indiuiduis: vt si quis faciēdū aliqd sti

pulef: puta domū edificari. **I dem.** dices t̄ vt si vnus dñoz

fundi cōis stipulef: ibi in loco cōi domuz edificari: inanis

sit stipulatio. 7. si dñs loci. totus stipulef: ibi domū edi

ficari: 7. postea parte alienet: diuisio corrūpit stipulationē

lz his duob? videat̄ arg. s. i. eo. l. cōtinuus. in fi. l. Uel sti

pulatio h̄mēt nō diuidit̄: qz an perfectū opus nō pōt dici

p̄missor in aliqua pte multiplicatiua. i. quota ad similitu

dine dupli. tripli qd sic multiplicat̄ liberat? vt puta ter

tia vel quarta. hoc in facto indiuiduo. secus in diuiduo

vel in dando. vt. s. e. l. iij. s. cato. Uel dic qz non diuiditur

inter promissos heredes: sed inter heredes stipulato

ris qd in facto cōsistit recipit diuisione: sicut diximus in

vsufruc. 7. dicit. s. e. l. ij. et. l. eadem. s. cato. et. l. in stipul.

y **U**el opas. s. e. l. in stipulationib? s. opari. s. fo. vt ibi

7. facit. i. de h̄bo. sig. l. v. s. opere. 7. l. edificia. s. p̄fectisse.

z **H**ouy. em̄. i. si aliqd ex p̄dictis. p parte stipuler: vel

inter heredes meos diuidit̄ si pro parte petere velint.

a **S**i nō fuerit factū. qd in stipulatione cōueniat.

b **D**ari oportere. i. interesse. nam ex omni stipulatio

ne factū tacite interesse stipulari videt̄: nisi fiat. vt. s. de

v **F**iat. s. stipu

lemur.

Stipulatio:

nes. seruitu

ti. p̄ter vsufruc.

qui recipit diuisio

nē. vt. s. ad. l. fal. l.

i. s. si vsufruc. et. l.

si is qui quadring

genta. s. q̄das. sed

inter heredes p̄

missos non reci

pit diuisiones fin

quosdaz: sicut nec

alic mortuoz. qua

liter autē stipula

tiōe aut itineris

vel cōsimilū non

diuidantur palaz

est: qz si vnus dñoz

rum fundi cōis sti

pulef: v̄ iā ip̄i fun

do: nō valet stipu

latio: vel p̄mittat

aliū fundo. Sed et

si qd stipulef: v̄ iā

functo suo: 7. post

ea parte eius alie

net: huiusmodi di

uisio corrūpit sti

pulationē. vt. s. de

ser. l. p parte. **I dem.**

I dem. mortuo p̄missore

vel stipulatore so

lida a q̄libet via

petit. vt. s. e. l. ij. 7.

de serui. l. vie. sed

re iudi. si quis ab s. si. fm. 230. et hic in fine huius s.
 a **D**ici. in superiori casu de fouca vel insula.
 b **J**uxta estimati. nem. i. estimato facto.
 c **F**acti. s. non operis.
 d **P**eritione. scz pro parte in'olibus obligatiõibus fa-
 ciendi. vt. d. l. si qd
 ab s. finali.

e **O**pus. qd ci
 locauerat. vt. i. pa
 tet: nõ tñ est in sti-
 pulatiõe op' fieri.
 f **D**iem. nunc
 respondet.

g **P**romissio =
 nis. quãti id opus
 est.

h **C**edere. cuz
 effecti. vt. s. eo. l.
 eũ qui kalendis.
 vt. dic nullo mo-
 do. tota enim obli-
 gatio in diẽ et sub
 conditione est. vt
 s. eo. in illa.

i **L**ocatus est
 opus. i. stipulatio
 facta.

k **A**n te kalen-
 das. i. finitas: qz
 ita accipiebatur
 eos añ kalendas
 vt. s. e. e. qui s. q
 ita stipulat añ ka-
 ledas. fm vnã ex-
 positione. Et not.
 qz talis est ratio:
 ideo nõ creditur ies
 qz conueniri nõ po-
 test. sed melior est
 ser ecõtra. vel dic
 qz hic pmissũ fuit

op' fieri añ kalendas: sic añ kalendas agi nõ põt. neqz er-
 go: tunc quãdo opus fieri non est in stipulatione. vt. s.
 l. **S**tipulatus sit. non statuto tempore.

m **I**nfula fieri. i. stipulatus sit aliqz r. et subaudi nõ
 est expectandum r.

n **P**ossit. s. eo. si stipulatus esset ab te. cõtra. so. ibi
 domũ fieri vel fulciri quod sine pena stipulatus est. hic
 cũ pena. r. põt hoc intelligi ex superiori lra huius s. ad qd
 est. i. eo. cũ stipulatus esset a. pculo. vel dic hic agi nõ ad
 id qd interest domũ nõ esse factã: sed ad id qd interest nõ
 esse inceptã fm Jo. ar. i. eo. annu. s. itẽ q. vel expone qd
 ibi dicit edificari possit. i. inchoari ad edificandũ. vel ibi
 ante tẽpus nõ fuit in mora: hic sic. vel vtrobiz sit pena:
 sed hic ad factũ statim post morã: ibi ad penã agat demũ
 die pterita. Itẽ qd dixi fulciri in superiori propmo rñ.
 nõ aperit qñ cõmittat: ideo dic cõmitti qñ tps pteritũ
 quo fieri potuerit. vt. j. l. extimo. s. et hac. q. est s. vel si
 velis hic dicere id esse in fulciri qd insulaz fieri. solue qz
 hic fuit appositũ tps ab i. nõ. qd nõ placet. vel hic pena ibi
 nõ. vel hic agi hic ad id qd interest domũ nõ esse inchoa-
 tam fulciri fm Jo. vel ibi ante tẽpus quo fieri potuit nõ
 fuit in mora. hic sic.

o **C**epent. fm quosdã hic non põt mora purgari. sed

falsuz vt. vt. i. e. cõtinuus. s. itẽ qui insulã. r. l. si insulam.
 p **F**ieri. vt iam certũ sit fieri ante diẽ nõ posse: qd post
 interpellationẽ marime intelligitur. 230. r. fm hoc dies
 fuit appositus. vel dic qz non fuit. Et quãdo dicatur fieri
 mora. dic vt. i. eo. cõtinuus. s. itẽ qui insulam.

diesqz obligatiõi cedit.

Stipulatio pura fm verba
 quãdoqz ex natura rei recipit
 dilationem. Bar. Paulus.

Aterduz pura stipula-
 tio ex re ipsa dilationẽ
 capit: veluti si id qd in vterof
 sit: aut fructus futuros: aut do-
 mum edificari stipulatus sit.
 tunc eni incipit actio: cum ea
 per rerũ naturam prestari po-
 test. Sic qui chartagine dari
 stipulatur cuz rome sit: tacite
 tẽpus cõplecti videtur: quo
 pueniri chartaginez põt. Itẽz
 si opas a liberto qd stipulat
 sit: nõ ante dies caruz cedit qz
 indicte fuerint: nec sint pstitite.

Si seruus hereditarius sti-
 pulatus sit: nullã vim habitu-
 ra est stipulatio: nisi adita he-
 reditas sit: quasi conditionez
 habeat. Idem est et in seruo
 etus qui apud hostes est.

Licitũ e morã purgare. b.
Stichi pmissor p morã
 offerẽdo purgat morã. certe
 voli mali exceptio nocebit et

aliud si certas vt artificiales. vt. s. de ope. lib. he opere.
 in fi. r. l. quotiens. r. l. cum patronus.

b **N**ullã. distinguendũ est vbi seruus hereditarius
 stipulatur tacite hereditate. nã si ipi hereditati statim qñt
 ei. si heredi futuro. ppro noie adiecto: nichil emqz. si ve-
 ro nõ adiecto: tũc si fuerit adita acqrit. als nõ. vt. j. de sti-
 pu. ser. l. seruus hfditari futuro. r. l. seruus hfditari. si
 militer vbi seruus stipulat notatum dño capto ab hosti-
 bus. si eni reuertet acquirat: si nõ: minime. nã fingitur pũ
 ma hoẽ captiuitatis mortuus si apud hostes deceat.
 vt. i. de stip. ser. si seruus cõis. s. seruus capto. accur.

c **C**onditionem. scz si adeat hereditas.

d **M**orã. in cuius cõmissione multa sunt necessaria
 vt no. s. de vsur. l. mora. r. fa. s. d. peri. r. pmo. rei. v. l. illd.

e **M**orã. nisi lis contestata sit. vt. j. e. l. si insulam. vel
 actõis interfit. vt. i. eo. l. si ita quis. s. s. ita. r. nisi esset pe-
 na appõsita. nã tunc nõ purgatur. vt. s. n. l. l. r. t. r. e. c. i. e.
 nisi circa iudicia. vt. s. si quis cauto. r. si post tres: r. arbi-
 tria. vt. s. de arbi. l. si cum dies in fi. r. fact. s. de consti. pe-
 cu. l. sed si alia. r. j. de sol. l. si debitor. et. s. de migrando. l.
 i. in pinci. r. i. eo. si seruum. s. sequitur.

f **C**erte. de specie ad quantitatem transit.
 g **N**ocebit ei. pterenti postea.

Aterduz pu-
 ra. quo ad ver-
 ba tñ. vt. s. de cõ-
 di. r. demon. l. i. in
 fi. sic ecõtra condi-
 tiõalis pro pura.
 vt. i. de noua. si pu-
 pillus. s. qui sub
 conditione.

r **E**x re. nõ ex
 die: vel sub condi-
 tione.

f **I**n vtero. are
 thuse.

t **A**ut fructus.
 fundi sepioniam.

v **E**dificari. cer-
 to loco. als nõ va-
 leret. vt. s. de eo
 qd cer. loco. l. non
 vtiqz. s. si qd. in fi.

x **I**napit. cuz
 effecti. l.

y **P**restari põt.
 vel per eũ factum
 quomnis possit.

z **C**õplecti vi-
 det. arbitrio iudic-
 is statuendũ. vt
 i. e. n. cõtinuus. s.
 cõtra. Ad hoc. i. e.
 inter stip. p. quo
 et illud. r. in fi. de
 ac. s. loco.

a **I**tem si ope-
 ras. scz incertas.

Liber Septimus.

a **N**oluit sine iusta causa. **h**o. si postea e amissa. vt. j. de solui. l. qui decet. in pn. et facit. s. de excep. do. l. si opa. sic.

Stipulationis quedam ex ipsa pronuntiatione intenduntur. i. stipulantis aliquid dari sibi.

c **A**pparet. coram iudice.

d **Q**uale. i. si

species sit: vt. ctiā

q̄ritas vt optimū

vt. j. l. p̄. dices.

e **Q**uātūq. q̄n

quantitas.

f **A**urei. qd. x.

quātum. fundus

qd. tusculan^o q̄le.

homo qd. stichus

q̄le. fec^o aut si ho-

mo i genere. vt. j.

l. p̄. in pn.

g **T**rici afric-

ci optimi q̄le. mo-

diū certū q̄ritū. vini

qd. câpani q̄le. s.

phore centū q̄ritū.

hec em̄ om̄ia sunt

certa. et facit. s. si

cer. pe. l. certum. r.

pro cert. certi p̄. d.

p̄. certis ex stipu-

latu agit. vt. in sti.

eo. in pn.

u **S**i aut. i cer

tā. i certū di

ci r qd in obliga-

tiōe verit. vt si de

facit vni de p̄. d. i.

r qd natura sui in

certū est. vt factū

est. d.

i **S**ine p̄. d. i.

appellatiōe. h̄ nul

la ē stipulatio. vt

s. de iur. do. l. cum

post. s. gener. et. j.

eo. ita. nisi vt. j. eo.

q̄ ex plurib^o. et fa-

cit. s. de lega. l. si

domus.

k **S**ine qual-

itate. cū q̄ritate ta

mē expressa. Jo.

l **S**tipulat. h̄

quodlibet dando liberatur. vt. s. man. si fideiussores.

m **I**ncertum. vt si deficit vnum de predictis.

n **A**spadeo. s. dicitur incertum.

o **Q**uo. id est propter quod. Accur.

p **A**ppellatio. non ergo dabit certi p̄. d. i. c. p̄. mutuo:

nisi vbi optimū mutuat^o est q̄s. sed r̄ideri p̄t in mutuo

cōsiderari bonitatē rei que dat: vt fm̄ eā sit medicus v̄l

optima: r̄ q̄s certū sit in obligatione fiat redditio vel so-

lutio. at vbi nō p̄cedere bonitate quā opteat nos expec-

tare stipulor aliqd in p̄dere numero vel mēsurā: incer-

ta erit stipulatio nisi exprimat^o q̄ritas: vt h̄ dicit. Quidā

t̄n dixerunt q̄ vbi stipulor centū amphoras vini boni: de-

tur p̄. d. i. c. certi q̄s certū sit i q̄ritate: h̄ nō in q̄ritate. sed

qui pecuniam oblatā accipe-
re noluit.

Quādo in obligatione ve-
nit qd non est variabile ex na-
tura rei vel promissionis volun-
tate stipulatio continet certū:
als incertū. h. d. Bar. Paul.

Stipulationū quedam
certe sunt: quedā incer-
te. certū est qd ex ipsa p̄. d. i. c. a-

tiōe^b apparet^c qd quale^d quā-
tūq^e sit: vt ecce aurei. x. fun-
dus tusculanus: homo stich^o;
tritic^o afric^o optimi modij cen-
tum: vini campani optimi am-
phore centum. **A**lian^o.

Si autē non apparet
qd quale quātūq^e sit i
stipulatiōe: incertū^b esse stipula-
tiōe^c dicendū est. ergo si quis
fundū sine p̄. d. i. c. a-
pellatiōe: vel hominē generaliter si-
ne p̄. d. i. c. a-
pellatiōe: aut vinū frumē
tūve sine q̄ritate^d dari sibi sti-
pulat^o: incertum^m deducit in
obligatiōe. **A**spadeoⁿ vt si
q̄s ita stipulat^o sit: tritic^o afric^o
boni modios centū: vini câpa-
ni boni amphoras centū: i cer-
tū videatur stipulari: qz bono
melius inueniri p̄t: quo^o fit vt
boni appellatiō^b non sit certe
rei significatiua: cum id qd bo-
no melius sit ipm̄ qz bonū sit.
At cū optimū quisqz stipulat^o
id stipulari intelligit: cuius bo-

nitatis principalē gradū boni-
tatis habet: que res efficit vt
ea appellatio certe rei signifi-
cativa sit.

Infusus est incertus. p̄-
pter varietatē pecunie ad quā
quis tenetur. itē in vino melio-
ri p̄t solutio variari ex volun-
tate: sed quādo nō p̄t variari
tunc est certum. h. d. Bar.

Fundi certi si q̄s vsu fru-
ctū stipulat^o fuerit: incertū in-
telligit in obligatiōe deducit
se^o. hoc em̄ mag^o iure vtimur.

Sufficit rē esse certā etiam
p̄ relationē ad aliud. h. d. p̄.

Illō dubitatiōe recipit: si
q̄s id quod ex ea ancilla natū
erit: aut fructus q̄ in fundo tu-
sculano nati erunt: dari sibi sti-
pulat^o sit: an incertū stipula-
tus videat^o: sed ipsa natura ma-
nifestissimū est incertā esse h̄c
stipulationem. Sed qui vinū
aut oleum vel triticum: quod
in horreo est stipulat^o: certus
stipulari intelligit^o. **Q**ui
vero a ticio ita stipulat^o: qd mi-
chi seius debet dare spondes:
et qui ita stipulat^o: quod mi-
chi ex testamento debes dare
spondes: incertū in obligatiō-
nem deducit: licet seius certū
debeat vel ex testamento cer-
tū debeat: q̄uis^o ille species^o
vix^o separari possint ab ea quā

certe illud nomē quātū refert ad ea que sunt p̄. d. e re m-
mero vel mēsurā: ad eadē refert alud nomē q̄le. Illud
autē nomē quid^o refert ad species quas oportet de mon-
strare: r̄ ctiā ad q̄ritate. Idē dicebat in hōie in genere
promisso: qz certū quid: licet quale incertū qz cōpetat cōdi-
cio certū: qd si pla-

cet. qz ad species
refert nomē quas-
le. qd est. s. l. p̄. d. i. c. a-
pellatio. qz et in
auro est incertū
do q̄ritas: sed t̄n
dicit qz certū stipu-
lat^o. vt. s. l. p̄. d. i. c. a-
pellatio. quidā dicit ali-
ter ibi accipit cer-
tū. s. vbi est quid r̄
q̄ritū: h̄ nō quale. h̄
autē strict^o: et ibi
etiaz quale erigit
certū. Uel alit ibi
intelligit de his q̄
frequentantur. esse
certū: ctiā q̄ ad q̄le.
vt. j. de regu. iur. l.
semper. Accur.

Appellatio.
scz optimi.

Deducisse.
et ideo ex stipula-
tu cōpetit actio: s̄
certe imo certum.
vt. s. d. vsu fru. ca.
re. que vsu consu.
l. trib^o. circa pn. q̄
est j. So. h̄ species
puta fūdi fuit vsu
fruct^o: ibi quānta-
tis. s. quādecim mi-
liū fuit vsu fru. v̄l
ibi respectu incertū
ous. i. facti. vel vt
ibi. Itē r̄. s. d. trib^o.
li. s. ḡ. aliter. con-
tra. Sol. ibi qd ex
presenti debebat
fuit deductū in sti-
pulationē. vel alit
incerta erat q̄ritas
ad vtilitatē: qz ne-
scim^o quātū duc-

ret. r̄ ita dicitur hic. Ibi vero certa erat quātū ad rem.
r̄ ideo per triticariam pettur immo contra non est quia
triticaria bene competit ad incertum. Accur.

Intelligit. No. nō refert qd ex equipollētib^o dicat^o.
sed obisat^o hic nō apparet qd quale vel quātū sit in obli-
gatiōe: ergo incerta est stipulatio. vt. s. eo. in pn. R̄h. nō p̄. d. i. c. a-
pellatio. ma facit: sed ex postfacto ex his verbis apparet. vt.

Quāntis. correctum est fm̄ Jo.

Species. due predicte: r̄ quod seius debet: r̄ qd ex
testamento michi debes fm̄ Jo.

Vix. quia nō possunt separari: imo certa est fm̄ Jo.
licet bul. dixit stipulationem de eo quod michi ticus de-
bet: vel ex testamento debes: incertam esse. Jo.

ret. r̄ ita dicitur hic. Ibi vero certa erat quātū ad rem.
r̄ ideo per triticariam pettur immo contra non est quia
triticaria bene competit ad incertum. Accur.

Intelligit. No. nō refert qd ex equipollētib^o dicat^o.
sed obisat^o hic nō apparet qd quale vel quātū sit in obli-
gatiōe: ergo incerta est stipulatio. vt. s. eo. in pn. R̄h. nō p̄. d. i. c. a-
pellatio. ma facit: sed ex postfacto ex his verbis apparet. vt.

Quāntis. correctum est fm̄ Jo.

Species. due predicte: r̄ quod seius debet: r̄ qd ex
testamento michi debes fm̄ Jo.

Vix. quia nō possunt separari: imo certa est fm̄ Jo.
licet bul. dixit stipulationem de eo quod michi ticus de-
bet: vel ex testamento debes: incertam esse. Jo.

ret. r̄ ita dicitur hic. Ibi vero certa erat quātū ad rem.
r̄ ideo per triticariam pettur immo contra non est quia
triticaria bene competit ad incertum. Accur.

Intelligit. No. nō refert qd ex equipollētib^o dicat^o.
sed obisat^o hic nō apparet qd quale vel quātū sit in obli-
gatiōe: ergo incerta est stipulatio. vt. s. eo. in pn. R̄h. nō p̄. d. i. c. a-
pellatio. ma facit: sed ex postfacto ex his verbis apparet. vt.

Quāntis. correctum est fm̄ Jo.

Species. due predicte: r̄ quod seius debet: r̄ qd ex
testamento michi debes fm̄ Jo.

Vix. quia nō possunt separari: imo certa est fm̄ Jo.
licet bul. dixit stipulationem de eo quod michi ticus de-
bet: vel ex testamento debes: incertam esse. Jo.

ret. r̄ ita dicitur hic. Ibi vero certa erat quātū ad rem.
r̄ ideo per triticariam pettur immo contra non est quia
triticaria bene competit ad incertum. Accur.

Intelligit. No. nō refert qd ex equipollētib^o dicat^o.
sed obisat^o hic nō apparet qd quale vel quātū sit in obli-
gatiōe: ergo incerta est stipulatio. vt. s. eo. in pn. R̄h. nō p̄. d. i. c. a-
pellatio. ma facit: sed ex postfacto ex his verbis apparet. vt.

Quāntis. correctum est fm̄ Jo.

Species. due predicte: r̄ quod seius debet: r̄ qd ex
testamento michi debes fm̄ Jo.

Vix. quia nō possunt separari: imo certa est fm̄ Jo.
licet bul. dixit stipulationem de eo quod michi ticus de-
bet: vel ex testamento debes: incertam esse. Jo.

ret. r̄ ita dicitur hic. Ibi vero certa erat quātū ad rem.
r̄ ideo per triticariam pettur immo contra non est quia
triticaria bene competit ad incertum. Accur.

Intelligit. No. nō refert qd ex equipollētib^o dicat^o.
sed obisat^o hic nō apparet qd quale vel quātū sit in obli-
gatiōe: ergo incerta est stipulatio. vt. s. eo. in pn. R̄h. nō p̄. d. i. c. a-
pellatio. ma facit: sed ex postfacto ex his verbis apparet. vt.

Quāntis. correctum est fm̄ Jo.

Species. due predicte: r̄ quod seius debet: r̄ qd ex
testamento michi debes fm̄ Jo.

Vix. quia nō possunt separari: imo certa est fm̄ Jo.
licet bul. dixit stipulationem de eo quod michi ticus de-
bet: vel ex testamento debes: incertam esse. Jo.

a **Proposui** michi in argumentū. vt sit certa fm Jo. occurrit etiā ternū argu. s. de re iudi. l. ait pctor. §. i. sed argu. cōtra. s. de vsuris. l. qd in stipulatio. et. j. de iure fa. ita ita fidei. r. ad. l. fal. l. penales. §. iulianus. in pun. §. c.

Cū aliōqn. id est aliter q̄ p̄ncipales debitorēs r. facit. s. de leg. ij. si ita scripsisset. et de le. i. l. nō quocūq̄. §. qui gaus. ac. d. **Qui id qd.** facit iusti. eo. §. si. e. **Qui illud.** de signant. r. ideo vidēbatur certa.

In incerto. et hoc videbatur. **Cum quis.** nunc soluit.

Uelim. idēz videt̄ et cum dixi vtrū velis: sed nō est ita: q̄ in primo casu statim possuz eligere: in hoc nō. et facit. de iniur. l. pctor. §. quod autem pctor.

Quascūq̄. si ne p̄tate: tūc in unū. vt. s. de vsur. l. tutor. §. si. v. dicit trientes: tūc vtilis. et dicit incertū. p̄pter hoc q̄ nescimus q̄stuz differt soluere sortem.

Certū. q̄stuz ad sortem.

Incertū. q̄stū ad vsuras.

Quot sunt res. fors r. vsura. vt. s. de eo qd̄ certo loco. l. certū: vel dicit quot annis soluat vsura. de. n.

Certuz esse. si stipulo: fieri vult interesse. vt. s. de re iudicata. si quis ab. §. finali. Idēz si rem tradidit. vt. s. e. l. si rem tradi.

Idem si rē prestari. vt. l. eo. si fundū. sed vbi dari tunc qd̄ hic. vt oimodo fiat mea. vt hic et. s. de cōtrahē. emp. si ita. §. si. qd̄ pōt intelligi si fiat traditio: als ad interesse si hoc reo placeat vt in dicitis. l. sic etiā dicimus in. l. qui relinere. et. s. de act. emp. l. i. Uel dicit p̄se posse agi vt fiat si hoc actori placeat. vt. s. de ope. no. nū. stipulatio. §. si ne aut. r. facti iusti. de ac. §. si cita. q̄rē qd̄ subicit quoquo modo. §. p̄ se vel p̄ alius. ut per traditionē vel alio modo.

item vel tūc vel postea. vt vsu capiōe. cōsumptione. nam quocūq̄ modo fiat eius nō interest fm Jo. item sic debet fieri vt auelli nō possit. vt. s. de le. i. l. nō cumq̄. ij. r. n.

Stipulatus. personalis. vt non egrediatur perso: nam meam vel mei heredis.

Incertū quo ad vsuras. Bar.

Qui sortē stipulatur r vsuras qua scūq̄: certū et incertum stipulari videtur: r tot stipulatiōes sunt quot sūt res^m.

Qui tenetur ad dandū dare precise compellitur. Bar.

Hec stipulatio fundum tu sculanū dari ostēdit certū eē cōtinētq̄ vt dominū oimodo efficiat stipulatoris q̄quo mō.

Facultas eligēdi nō trāsit ad alius p̄ter stipulatoris heredem. Bar.

Paulus. Stipulatus fuerim illud aut illud qd̄ ego voluero: hec electio personalis est: r ideo seruo vel filio talis electio coheret. In heredes tamen trāsit obligatio: et an electionē mortuo stipulatore.

Verba presentis temporis non porrigunt ad futura. B.

Cum stipulamur quicquid te dare facere oportet: id qd̄ presenti die dūtaxat debetur in stipulationē deducitur: non vt in iudicijs etiā futurum: et ideo in stipulatione adijcitur etiā verbū oportet oportebit ve: vel ita presens in diem ve: hoc ideo fit: quia qui sic stipulatur quicquid te dare facere oportet: demonstrat eaz pecuniaz que iam debetur. q̄ si totā demonstrare vult: dicit oportet oportebit ve: vel ita presens in diem ve.

Et hereditate tacēte ex cur su diei apposite pena committitur. h. v. Bar.

Idem. vt no. s. de pig. act. l. si rem alienam. §. si.

Debetur. r peti pōt. hoc dico propter pecuniā que in diem debetur: sed adhuc peti non potest.

Oportet. sub. qd̄d te dare facer opz oportebit ve r c.

Oportebit. vel hoc tūc. vt. j. de verbo. signu. l. verbum oportebit.

In diem ve. i. non solum presens: sed etiam futurum. et facit. l. e. l. si colono.

Filio. sic stipulāti. illud autē illud qd̄ velit.

Coheret. vt et. l. eo. l. si. in p̄n. sed videt̄ egredi personā. vt. s. de le. i. si sic. §. si quis ita. vbi trāsit in legatariū talis electio. fo. ibi crar ver bū indicatū mo di. s. velim. h sub iunctiui voluero. qd̄ nō plz. vt dicitur. j. e. l. si. dicit ergo q̄ nō est p̄: q̄ p̄sonalis est electio seruo vel filio stipulāte r viuēte: s̄ nō est p̄sonalis q̄n ad legatariū trāseat vt ibi: r ad heredē vt hic subijcit. als est non.

Coheret. scz patri vel dno.

Obligatio. r sic electio. ad qd̄ ē C. de iure delib. l. cū antiq̄ubus.

Et. pro etiā.

Cuz stipulas mur. id qd̄. nūc respōdet.

Futuruz. hic est s̄. s. de iudi. l. non quemad. et. l. nō pōt. fo. dicit non futurū: vt in iudicijs. s. nō venit futurum. r sic cōcorat. Uel dicit venire futurū in iudicijs. s. q̄stuz vt facti one de pecu. vt. s. de pecu. q̄stuz in p̄n. et in p̄tione hereditatis. vt. s. de peti. here. l. si quo. et als q̄stuz:

Coheret. scz patri vel dno.

Obligatio. r sic electio. ad qd̄ ē C. de iure delib. l. cū antiq̄ubus.

Et. pro etiā.

Cuz stipulas mur. id qd̄. nūc respōdet.

Futuruz. hic est s̄. s. de iudi. l. non quemad. et. l. nō pōt. fo. dicit non futurū: vt in iudicijs. s. nō venit futurum. r sic cōcorat. Uel dicit venire futurū in iudicijs. s. q̄stuz vt facti one de pecu. vt. s. de pecu. q̄stuz in p̄n. et in p̄tione hereditatis. vt. s. de peti. here. l. si quo. et als q̄stuz:

Coheret. scz patri vel dno.

Obligatio. r sic electio. ad qd̄ ē C. de iure delib. l. cū antiq̄ubus.

Et. pro etiā.

Cuz stipulas mur. id qd̄. nūc respōdet.

Futuruz. hic est s̄. s. de iudi. l. non quemad. et. l. nō pōt. fo. dicit non futurū: vt in iudicijs. s. nō venit futurum. r sic cōcorat. Uel dicit venire futurū in iudicijs. s. q̄stuz vt facti one de pecu. vt. s. de pecu. q̄stuz in p̄n. et in p̄tione hereditatis. vt. s. de peti. here. l. si quo. et als q̄stuz:

Ad diē ante diē. ergo ante moram.
Comitet. eo die quo dare debuit: quo tpe vi
deatur pena nō esse cōmissam. s. cū nō per debitore ste-
tisset: sed casu quominus soluisset. azo. r. facit. s. de nau.
fe. l. si. sed quidā dicunt qd obliet excep. vt ar. s. de vsur. l.
pecunie. s. i. si. s.

Ad diem sub pena pecu-
nia pmissa: r ante die
mortuo promissore: cōmitte-
tur^o pena: licet non sit heredi-
tas eius adita.

Quātū ad acquisitionē tē-
pus datus inspicit. **B. D. au.**

S filiusfam. sub condi-
tione stipulatus emanci-
pat^o fuerit: deinde extiterit cō-
ditio: patri actio cōpetit: qz in
stipulationibus id tēpus spe-
cratur quo contrahimus.

In actione stricti iuris non
venit fructus / nisi a die litis
contestate. **h. d. Bar.**

Cū fundus stipulatus suz:
non venit fructus^o qui stipu-
lationis tempore fuerunt.

Presentia persone induct
vt alter per alteruz actio que-
ratur. hoc dicit. **Bar. U. l. p. a.**

S procuratori presen-
tis fuerit cautū: ex stipu-

ua. l. cū em. r. s. de iure do. pfecticia. s. pe. item cōtra. s.
man. si vero non re. s. si filio. vbi ex mandato recepto dū
est in potestate agit emancipatus. fo. vt ibi. item contra
s. e. si rem meam. fol. vt ibi.

Non veniunt fructus. nisi sit lis cōtestata. vt. s. de
vsur. videamus. s. si actione. Sed contra. i. e. si fundum
certo die. sed illud interesse nō cōsistit in lucro captando
puta fructū: sed in dāno vitādo. s. quātū inter sit moram
factā nō esse. r sic fructus venit nō vt fructus. vel subtri-
lius dicitur: qz ibi nō fundus ipse: sed factū est in obliga-
tione scz fundū prestari. vnde agit quātū interest. s. factū
nō esse morā in prestādo: sed hic fundus ipse est in obliga-
tione: qz pmissit dari: r sic nō venit fructus qz ibi erant
tēpore stip. r plene dixi in. d. s. si actioe. Itē s. s. de acti.
emp. l. inl. s. si fructibus. sed ibi in emptione que est bo-
ne fidei. hic in stipulatione: vel melius vt not. d. s. si actioe:
ne fm. fo. r de act. emp. ratio. s. i. Itē facit. s. que in frau.
cred. l. si. s. vt fructus. itē cōtra de rei ven. fructus pēden-
tes. sed hic se cti erant. vel ibi vt sint mei nō vt michi de-
biti. hic aut nō sunt vt michi debiti: quia non debentur.

S procuratorū. cōpetere. hoc in pretorijs. vt. i. de pre-
to. stipu. l. v. in alijs nō fm quosdaz. vel dic in oib^o.
nā in pretorijs etiā si esset absens dñs acqreter ei. itē hoc
valer in stipulatione r datione cōcepta in psona stipulantis
pcuratoris: vel etiā i stipulatione tñ. vt. s. de pñ. pecu. l.
eum qui. s. ul. r adde qd no. inlt. de inuti. stip. s. si quis
alij. r. s. d. pecu. l. qd pcurator. r fa. s. si qd cau. l. pe.

Quoties. ambigua. vel ppter equiuocationē: vel p

pter amphibologā: vel cōpositionē: vel diuisionem: vel
generalitatē: vel cōsimilitū: vel alternationē: vt per totuz
hūc titū. Equiuocatio est in dictione: vt cū vna dicitio equa-
liter significat plura: vt in hac dictione canis: q significat
marinuz latrabile r celeste sydus. Amphibologia fit in

latu actione vtilem dño com-
petere nemo ambigit.

In ambiguis assumim^o in-
terpretationē que vicio caret.
hoc. d. Bar.

Quoties in stipulationi-
bus ābigua^o oīo est: cō-
modissimum est id accipi quo
res de qua agit in tuto lit.

In stipulationibus ptoijs
simplr cōceptis videt qd pio-
mittere se caratur. itē in obli-
gatione facti succedit obliga-
tio ad interesse. **B. I. dem.**

Quoties qd alij sisti p-
mittit: nec adijcit penā
puta vel suū^m suūⁿ vel hoies
liberū: qz in cōmittat stipu-
latio. r cellus ait: r si nō ē huic
stipulationi additū / nisi steterit
penā dari: id qz iterest sisti
pneri. r vey ē qd cellus ait^o.
nā qui alij sisti pmittit: hoc p
mittit se acturum^o vt ster^o.

dubitet de quo senserit: siquidē pōt valere fm intellectu
vtriusqz: qz neuter sūchus est stipulatus: dat electio. p
missou. vt. s. e. stipulatio ista. s. in stipulationibus. r de re.
du. l. cū qñ. si nō pōt fm intellectu vtriusqz valere: vales-
bit fm intellectu illius qui pōt vt hic: vt qz alter est stipu-
latus: vel qz dixi hodie decē boñ. dari. r alter dicat sens-
sisse de alia bononia: fm cuius intellectu nō possit vales-
re. r facit. i. eo. l. q ex pluribus. r de re. du. l. quoties. et de
le. i. a. pud ul. s. scio. r i. e. cōtinuus. s. i. r. l. q quid astruis
gende. r. l. si michi r ticio. s. si stipulatus. et. s. de re. dub.

Quoties. sisti. in iudicio. **R.**

Nec adijct penam. si non steterit. **R.**
Uel seruū. quib^o casibus stipulatus interest sisti
vt in criminalibus r in possessione momēanea. r si est ce-
saris seruus vel etiā als in causa norali. et. s. si ex norā.
cā agat. l. i. s. i. als nō. vt. s. si quis cautio. l. quotiens.

Suū. s. pmissoris.

Liberum. s. sisti pmittit.

Cōnneri. colligit ergo in obligatione interesse dedū
ci vbi factū pmittebat. vt. s. si quis in ius vo. non ie. l. si.
sic. i. rem ra. ha. l. si. pcurator. r. l. in stipulatione. et. s. de
euc. l. si ita quis. r no. s. de re iudi. si quis ab alio. s. si.

Ait. videbatur factum alienum. pmittere: sed lex
interpretatur proprium. r hoc est: nam qui rē.
r acturus. r ideo nisi ille steterit ad interesse tenetur
cum magis suum factum q alienum promissit. **R.**

Uter. s. ille quem sūi promiserit.

a Rem. id est in stipulatione.
b Deduxisse. et ideo quān interest dñi in ea stipulatione venit. vt hic. r. s. si quis cautio. l. si procurator. r. fa. ar. s. de in litem iuran. l. videamus.

d Emo stipulat. s. pure. sed sub conditione pot. vt. s. e. si rez mea.

r dan. vt. s. e. vbi asur in fi. r. s. vsu. fru. quēd. ca. l. fi. in fi. et. s. e. l. sare. in fine.

d Restitui. s. de facto. vt. s. eo. l. si rem.

e Videor. propter possessionē.

f Homo. non periturus eodez mō penes stipulatē. als cōtra. s. de cōsti. pecu. l. si duo. d. sed Joh. contra.

g Decesserit. mora non purgata. vt. s. e. interdi. s. finali.

h Si homov. ueret. nam adhuc pot peti. vt. j. eo. si seruū. s. fi.

i Lingare. in iustis. als secus. vt. s. de peti. here. il. lud. r. s. de vsuris l. si q̄s solutiō. r. j. d. reg. iur. l. q̄ sine. que sunt contra.

l Inter stipulā. tē. negociuz. id est pacto negociū cōstituit. i. cōstitutū debet. vt.

l Nō obligat. ipe nec ille quem daturū vel facturū. pmisit.

m Quēq̄. idēz in cōstitutā pecunia. vt. s. de cōsti. pe. l. si qui. s. sed si quis. r. fa. j. de fidei iusso. sicut reus. r. s. de inter. ac. si sine. s. j.

n Abnutiū. i. abnegatiū hoc est nōa se solo dolum abesse sed curaturum rē. Uel fm. d. i. nō solum annuit doli a se abesse. sed ab alioz. in idem recidit cū puina.

o Malus. idcirco obligatur subaudi.

p Habere licere. videt cōtra. s. e. stipulatio ista. s. sed si q̄s pmittat. r. s. q̄ sitū. ibi quare r. si persecraverit rē. vbi de q̄. p extraneis non tenet. Sol. hic precessit scus: in quo talia veniebāt iure cōtractus enā extraneo cui: ceterū ibi nō. vt no. s. de ac. emp. l. emptorē. s. qui autē. vel hic tenet de alijs quos phibere pot: ibi nō poterat prohibere. ar. s. loca. si fundus. vel fm. d. refer. pmitto sim pliciter habere licere: tunc obtinet qd hic: q̄ etiā de extraneis tenet. an exp. ssum p me et p alios habere licere: r

tunc sit simplex abnutiū: vt in cōtrario. Uel fm Jo. non cōmittit stipulatio: vt ibi. f. ppter factū. pmisissus vel he redis alio. f. euincēte. cōmittit tñ ideo: q̄ non curauit hoc nō effici: vt hic. vel dic qd dicit: idēz in illis stipulationibus rē. referri ad pncipiū legis. f. q̄ alius. p alio. pmittēs nō obligatur.

nō obligatur: nā de se quēq̄m promittere oportet. r qui spōdet doli malū abesse abfutura esse nō simplex abnutiūm spōdet: sed curaturuz se vt doli malus abfit. Idēz in illis stipulatiōibus habere licere. Itē neq̄ p te neq̄ p he redē tuū fieri q̄ minus fiat.

Contra sensus viciat stipulationem sed non iudicium. h. d. b.

Si Stichū stipulat de alio sentia: tu de alio: nichil actuz erit: qd r in iudicijs aristo estimauit. sed hic magis est vt is petit videat de q̄ actor fenserit. nā stipulatio ex vtriusq̄ cōsensu valet. iudiciū aut etiā in iurū reddat: et tō potius actori credēdū ē: alioq̄n semp negabit rē se p sensisse.

Si alternatiue interrogati respondeat de vno viciat stipulatio i spē hz secū sumis: itē secū si pcedat interrogati copulatiua. b.

Si stipulāte me Stichū aut paphylū tu vnū daturum te spopoderis: cōstat nō teneri tene ad interrogatū esse respōsuz. Diuersa cā est summarū: veluti decē aut viginti dare spōdes: hic enim et si decez spopoderis recte responsum est: q̄ semp in summis id qd minus est sponderi videtur.

Ratio differentie. In iurū. facit. s. de cura. l. neq̄ femina. r. l. si reo. Actoū. vincenti r eligere volenti: als nulla fieret ei cōdēnatio. vt. s. de rei ven. idē pōponit si frumentuz. s. fi. et facit. s. de iudi. l. solemus. et. l. si quis intentione. et. C. de anna. excep. l. fi.

Alioquin. si non stemus dicto actoris.

Semper. scz in re dubia.

Aut paphylum. r sic est stipulatio alternatiua.

Spopoderis. aio dissentiendi.

Non teneri. secus in legatis. ar. s. de auro r ar. le. L. quā lance. fm quosdā: sed diuersus est casus.

Diuersa causa est summarū. hic enī hz diuersitas re sponsionis nō placeat: illico tñ stipulatio tenet fm dzo.

Qd nun est. r appet ex s bis. at in spē nō appet

latio. ratio differentie.

In iurū. facit. s. de cura. l. neq̄ femina. r. l. si reo.

Actoū. vincenti r eligere volenti: als nulla fieret ei cōdēnatio. vt. s. de rei ven. idē pōponit si frumentuz. s. fi. et facit. s. de iudi. l. solemus. et. l. si quis intentione. et. C. de anna. excep. l. fi.

Alioquin. si non stemus dicto actoris.

Semper. scz in re dubia.

Aut paphylum. r sic est stipulatio alternatiua.

Spopoderis. aio dissentiendi.

Non teneri. secus in legatis. ar. s. de auro r ar. le. L. quā lance. fm quosdā: sed diuersus est casus.

Diuersa causa est summarū. hic enī hz diuersitas re sponsionis nō placeat: illico tñ stipulatio tenet fm dzo.

Qd nun est. r appet ex s bis. at in spē nō appet

quia et si vnus sit vilior: potest tamen esse soluti et eligere
vtilior. vel dic. i. verisimile est vt ita videatur spopodisse
simpliciter spodendo: non tñ dico q maior stitas eligi nō
possit. pōt em. vt. s. de le. ij. si ita relictū. s. si. sed illa nō dī
at hoc: sed in speciebus nō est adeo violēta psumptio. et s; z

Item si ego plures res stipu-
ler stichū puta et pāphiliū: li-
cet vnum spopoderis teneris:
videris em ad vnā obligatio-
nē ex duabus stipulationibus
respondisse.

**¶ Si res a cōmercio cōmuni
eximatur sup ea obligatio nō
trahitur et trahita extinguit
nec reuiviscit impedimēto ces-
sante. secus si fructus nati peri-
rēt: aut si nauis reparandi aio
dissoluat: tūc enī obligatio nō
extinguit sed cessat: deo reas-
sumit effectū ipedimento ces-
sante. Barto.**

**¶ Sacra rem vel religiosam
vel vsibus publicis i ppenus
relictā: vt for. aut basilicā aut
hoiem liberū inutilit stipulor:
q̄uis res sacra pphana fieri
aut vsibus publicis relictā i pri-
uatos vsus reuertit: et ex libero
seru fieri pōt. nā et cū q̄s rem
prophanā aut stichū dare p-
miserit: liberat si sine facto eius
res sacra esse cepit: aut stichū
ad libertatē puenerit. Nec re-**

- a ¶ Pamphiliū.
- b ¶ Ex duabus.
- c ¶ Stipulor. pure vel sub conditione.
- d ¶ Et cū. vere p̄dicte cause impediunt obligationē. nā
eodē inducitur liberationē obligationis iam constitute.
- e ¶ Prophanam. scilz alienam.
- f ¶ Stichū. i. alienū. q̄ dic vt. i. e. si seruū. s. i. r. ij. de.
- g ¶ Facto. large culpa et mora accepta.
- h ¶ Res. i. promissa.
- i ¶ Si rursus. i. q̄uis.
- k ¶ Et stichus ex libero. vt r. i. de sol. q̄ res. s. area. et i.
sti. de inuti. sti. p. s. i. r. facit. i. eo. liber homo. et de solu. l. si
michi alienū. et de adi. le. si seruus. in fi. Sed p̄tra. s. de le
ga. ij. si chorus. s. si. sed ibi fuit culpa heredis: qz seruū
manumiserit. et q̄ dicit ibi in p̄trario qz seruus factus peti-
tur. ex pone. i. c. l. i. n. p̄ter morā vel culpā heredis.
aliqz aliud in legato q̄ in stipulatione.
- l ¶ Effectus. sit. q̄ q̄b modis p̄ngat: dicit in sti. de iure
in ¶ Quidē. p̄tra videbat in superioribus ca-
sibus: qz cessante cā cessat effectus. et h̄mōi rōnis est. p̄batio
q̄b postea sequitur. nā et si nauē rē. et p̄ quo rē. sed hic nō
tenet hec regula. cessante cā rē. p̄pter rōnē h̄ic positā.
dic ergo qz nō reuocant p̄pter hanc rationē. s. quoniā rē.
et s̄m hoc dic vna causa esse: liberādi. s. cino re facta sa-
cra: et sic oportet transiri de nō esse ad esse: secus in nauē

et vino: qz ibi trāstir de esse ad plus esse. vel dic alit nō
reiuocatur in obligationē. s. hac ratione allegata: quoniā
rē. et hec non est bona ratio quare debeat reuocari. et sic
est ratio remotiua.

**¶ Eadē cā. p̄traria. vt. s. de dona. l. ter. vi. et vxo. l. mor-
tis sue: vel cadez
cessans. l. 30. vel
id est rei mutatio
s̄m. l. 11.
o ¶ Obligādi. q̄b
possit dari.
p ¶ Nō possit. et
sic liberat promi-
sor qz sit liber ser-
uus factus.
q ¶ Aut vari. pof
sit. et sic teneat. p̄-
missor. R. et sic red
de singula singu-
lis.
r ¶ Et si nauem.
nunc inducit s̄lta
p̄p̄t q̄ videt res sa-
cra facta. p̄phana
redire i obligatio-
nē sicut nauis fa-
cta et relecta: vel ē
rationis p̄dicte re-
motiue. p̄batio. q.
d. merito ob dictā
cām: quia dī ces-
sante cā cessare ef-
fectū videt obliga-
tio reduci. nā et re-
dit i nauē et fructi-
bus. p̄pter eandē
rationē. et hoc est
nam rē.
f ¶ Spopoderis.
non domnus.
t ¶ Dissoluerit.**

- eo proposito vt eam reficiat.
- v ¶ Obligari. vt. i. eo. s. et nauis. in fi.
- x ¶ Centum amphoras. non adijciendo q̄b ibi natum
erit. vt. s. de triu. vino et oleo. l. cū certus. et de p̄trahē.
emp. l. si debitor. s. verisimile. que sunt p̄tra. et facit. s. de
an. le. legatum est. s. vini. et s. q̄n di. le. ce. l. firmio. et s. de
alimē. et aba. lega. lucius. et s. de stipul. ser. l. vsufructus. et
s. de condi. et demon. l. i. s. fi.
- y ¶ Cessaturā. nō ante extinguit. sic r. s. e. l. ij. in fi. r. ff.
et sic egregie et proprie dicit.
- z ¶ Sed hec. Rñ. et remouet p̄dicatā ex similibus inducā
probanonē: et assignat in eisdem dissimilitudinē. ostēdit
nāqz qz liberū hominē stipulari nō possumus cū seruus
erit: vel rē sacra cū erit. p̄phana: sed nauē cū erit relecta
sic: vel vinū q̄b nascet in tua vinea vsqz ad. r. an. causam
hoz triplicē assignat: qz ea que natura sui possit illa sunt
deducitur: que possibilitas non est in libero hoie vel re
sacra: sed nauē et fructu sic. Itē qz aduersam fortunā rē.
Item qz vinū in genere: homo in specie promittitur. R.
a ¶ Liber homo. i. seruus qui est effectus liber. R.
b ¶ Promissus. q̄b vt ē in superiori casu eo factū ero.
c ¶ Dare. quod est in nauē et fructibus secus: vt si dī
eam promittis nauem cum erit relecta?

a Presentia. prima ratio differentie.
b Possibilia sunt. q̄ possibilitas hic non reperitur.
c Cūti autem. hec est rō secūde differentie: vel aliam assignat dissimilitudinem in fructibus.
d Videtur. supraducto cāu. pr. iōq̄ nō liberat̄ pmissor

vini vt promissor
 hois eo perducto
 ad libertatē: quia
 hic in spē ubi i
 genere stipulat. ge
 nus aut̄ p̄re non
 pōt. vt. s. ad. l. fal.
 l. in rōne. s. certe.
e Tps. quādo
 nascitur.
f Et casus. hec
 est rō tertia. Et.
g Naturale ē.
 q̄nq̄ contra. vt. s.
 de fiduciō. lib. l. ge
 neratur. s. si ho
 mini. 2. facit. s. de
 p̄hē. emp. l. si i em
 puone. s. liberum
h Possit. i tpe
 q̄ facit stiplo natu
 ra vel iure nō ipe
 diēte. ad q̄b. ē. s. s.
 stip. suo. usufruct^o
 in fi. 2. l. it. de iudi.
 stip. in prin.
i Dēte. aliam
 dissimilitudinē af
 signat in nauī ob
 hoies in quo nō di
 stinguūt qua men
 te manumittatur
 ad cui^o dissimilitu
 dinis pbationē in
 ducit de domo. 2.
 hec est sicut de edi
 b^o 2c. nō in est olo

simile ei quod dicit de nauī id quod inducit de domo:
 vnde subicit. sed si vsq̄ 2c. Aliū vt. 2d. dicit aliud cē in
 nauī i in hōie. sed certe idē in nauī dicit pōt q̄nq̄: s. cer
 te tūc non esset bonū simile q̄b sequit̄ de domo/ibi: sicuti
 2c. porro licet alia sit dom^o in p̄tate vt hic tamē in vtili
 tate eadē itelligit. s. quo ad seruitutes ne pereant. vt. s.
 de ferui. vt. p̄c. l. seruitutes. s. si sublati. sed ne q̄s puta
 ret inutile inq̄rere an sit eadē nauis vel domus: remouet
 dicit. hic tractat^o etiā ad p̄torias 2c. vt euenit in sti
 pulatōe fructuaria. 2. facit. s. q̄. mo. usufr. amit. quid ta
 men. s. i. 2. s. in nauis. et de le. iij. l. lana. s. nauē. 2. de iudi.
 proponebatur. 2. s. de solu. l. qui res. s. aream.
k Perficiatur. id est reficiatur.
l Alia: ideoq̄ et promissor liberatus intelligitur.
m Refire. id est dissoluit.
n De edibus. forte promissio.
o Sunt. vt. s. de ac. emp. 2. ven. granaria. in fi.
p Deposita sint. vt. s. s. hē. emp. l. granaria. l. fi.
q Alia erit. hoc i domo spāle ē. q̄ area est pars dom^o
 ajo. sed hic videtur magis ratio in contrarium.
r Tractatus. sed ne q̄s putaret esse inutile h̄ inq̄rere
 si eadē dom^o vel nauis: remouet dicit: hic tractat^o scz q̄

dicitur est de nauī et de domo. scz.
f De restituenda. p̄prietario a fructuario. c. v. usufr.
 relictus erat vel p̄missus erat sub p̄ditōe qua pendente
 si p̄prietarius domū deposuerit: vt dicitur est. s. queri so
 ler. an eadē res sit an alia: vt perinde sciat an ad rē i p̄am
 an ad inieresse te
 neri debeat quasi
 dolo desisset pos
 sidere: vt sic ad ex
 hibendū teneatur
 2d. ad q̄b. s. q̄. mo.
 usufr. amit. l. re
 peti. s. si. vel dicit re
 ce: vt. s. usufruc.
 quē ad. caue. l. i.
t Lucratia.
 puta ex donatiōe.
v Lucratia.
 puta ex lege.
x Dñō. s. eius
 rei quā eras stipu
 lat^o ab alio.
y Stipulatio.
 q̄z. vt insti. de le.
 s. si eadē res. 2. s.
 n. i. oēs. 2. de leg. i.
 si seruus. s. ij. 2. s.
 stichū. 2. s. de sol.
 quotiens. 2. de no
 ua. l. fundum.
z Herede. s. qui
 deuo recipere rē ex
 stipulatione.
a Defunct^o. q̄
 dñs rei fuerat.
b Legauit. pu
 ta vt differat a se
 quenti.
c Ex stipulatu
 cōtra eū q̄ p̄misit
 ex cā lucratia qz
 nō videtur michi

licet eadem materia restituat:
 alia erit. **H**ic tractat^o etiā
 ad p̄torias stipulatiōes per
 tinet: quibus de restituēda^o re
 cauetur: et an eadē res sit q̄rit
**Due cause lucratue nō pos
 sunt concurrere circa eandem
 rem nisi vna sit reuocabilis.
 h. d. Bar.**

Si rem quam ex causa lu
 cratua^o stipulatus sim nactus
 fuero: ex causa lucratua^o eua
 nescit stipulatio. Sed et si he
 res exitero domino^o rei: extin
 gutur stipulatio. **S**i vero
 a me herede^o defunctus^o eam
 legauit^o: pōt agi ex stipulatu^o.
Idemq̄ esse^o et si sub condi
 tione legata sit: qz 2. si ipse^o de
 bitor^o rem sub conditiōe lega
 tam^o dedisset: non liberare^o.
 sed si conditiōe deficiente re
 maneret^o penes me: petitiō^o in
 firmabitur.

Res perempta post mortē
 potest condici^o et in stipulatio
 nem deduci. h. d. B.
S Stichum^o qui decesserit
 si stipuler: siquidem condici^o

q̄sta res q̄ penes me remātura nō sit. ad q̄b est. s. defur. a
 uctio. 2. no. de p̄uerātia. ad q̄b est. s. de le. i. nō quocunq̄.
d Idēq̄ esse. vt possit agi ex stipulatu.
e Et si ipe. merito heredi re debita sub p̄ditōe ab eo
 legata poterit agi cōtra promissorē ex stipulatu. qz etiā
 si ipe debitor q̄ est heres rē a se promissam ita legatam
 stipulato^o soluat nō liberatur. multo magis ergo: si nō
 soluat. 2. hoc est qz et si ipe soluendo 2c.
f Debitor. qui est heres.
g Legatam. scilicet a se.
h Dedisset. s. creditori.
i Nō liberaretur. quia existente p̄ditōe legati mea
 creditoris. s. esse defur. 2d. et ideo statim ago. vt. s. de sol.
 cum quis. s. qui hominem.
k Remaneret. s. penes stipulatorem cui soluta est.
l Petiō. ex stipulatu contra p̄missorem. et facti. s.
 de condi. inde. l. sub conditione.
m Stichum. si stipulor: tradi non dari quia me^o erat.
 vt dixi. s. eo. scire. s. si.
n Condici. quod potest fieri mortuo eo post mortem.
 vt. s. de constitu. pecu. l. promissor: sicuti. alias non valet
 vt. s. eo. scire. s. fina.

Area
 po do
 mus dr

Liber Septimus.

Aut furi, qz semper est in mora : r mora trahit ad se periculi an nouatione. ad qd est. s. de codi. fur. l. pe. r. fi. **B** Ex alijs causis. mora qd psumpta no iterueniete **C** Item dicitur. vt valeat stipulatio.

Moro: d. facta. nota a similari morosum et furem. qd facit fur r fur ad interit. vt no. **assunt:** s. eo. cuz filius. s. lantur. fi. r facit. s. de iure iura. cum qui. s. i. et qd ibi no. r. c. de cotrahen. stip. l. non morturum **e** Defunctuz. feruum. **f** Stipularer. animo purgandi moram. m. q non placet immo est mario debet r no purgatur mora. **g** Promiserit. vt dominus noxa li conuentus. **h** Pregnans erat. q hz exceptio ne. vt. s. si ds cau. l. q. s. q. et facit. s. si ex noxa ca aga. l. i. s. i. r si ds cau. l. si ds quondam. **i** Intelligit. et ideo non tenetur ex ea stipulatione et facit. s. de solu. si michi. r. Accur.

S insulaz. i. domi i ma ri q est quasi insula. et dicitur insula quasi in salo. l. in falso posita fm fidozum. **l** No sim. si ni chil iteresset mea vt. l. e. si ita ds pro miferit. s. feta. r fa cit. s. de penu leg. l. i. in fi. i. r. r. s. man. hoiem. r de colt. pec. s. si alia. r. l. e. interdu. s. fi. r. l. exstimo. s. fi. r. l. q rome. s. item qro. et. l. iudi. sol. cuz qrebatur. s. p inde. r. l. e. si feruli. s. sequitur. s. con tra. s. eo. stipulatioes non diui. s. plane. so. ibi fuit pena apposta: hic non. vel fm. m. illa trahitur ad istam.

m Placet. quasi mora purgata. **n** Si ediffices. ad hoc vt libereris a prestatione inter esse. sic r quando ius meū est factū deterius vt dixi. hoc a sit fallit. s. de publi. l. hoc edicto. in prin. **O** executione. quattuor causas esse. formales in in

etiam mortu? potuit/ vt fur? : utllter me stipulatū sabinus atr. si vero ex alijs causis iuti lit: qz et si debere/ morte pmis soz liberaret Idē dē: r si mora facta? defunctum? stipularer. **L**icet ancilla desinat ee pgnans nichilominus debet si si in eadē cā. h. d. Pan. de ca. **S**i quis ancillam sistere se in aliquo loco pmiserit? q pre gnans erat? et si sine partu eā sistat/ in eadē causa eam siste re intelligitur. Idem. **S** insulā fieri stipular? essem et trāserit tēpus quo potuisti facere : qd iu lire cōtestatus nō sim? posse te fa citem liberari place? q si litem tam cōtestat? sim? nichil prodesse tibi si ediffices? **O**bligatio dandi certā qnti tatem est diuidua quo ad obli gationē r solutionē. obligatio faciendi vel non faciēdi est pe nitus indiuidua. h. d. B. Idē **E**xecutione obligatio nis sciendū est quattuor causas esse. nā interdū est ali quid qd a singulis edibus di uisim psequi possumus. aliud qd totū peti necesse est nec di uisim prestari pōt : aliud qd p parte petitur/ sed solui nisi to tum nō potest. aliud qd solidū petendū est : licet in solutione admittat partis executionem **P**rima species pertinet ad pmissozē pecunie certe. naz petito r solutio ad portiones hereditarias spectat. **S**e cūda? ad opus qd testator fie

rit iusserit. nā singuli heredes in solidū tenerent: qz opertis ef fectus in partes scindi nō pōt **S**i stipulatus? iuero per te heredēve tuū non fieri quo minus eam agā? r si aduersus ea? factuz sit tm dari? r vnus ex pluribus heredibus pmis sours me prohibeat: verior est snia existimantium vni? facto omnes teneri: qm licet ab vno prohibear: nō tamē in partem phibeo: s; ceteris familie her ciscunde iudicio sarciet dānū **O**bligatio gñalis et alter natua est diuidua quo ad so lutionem. h. d. B. **P**ro parte autez peti: solui autē nisi totum? nō potest: ve luti cū stipulatus sum hoiem incertum: nā petito eius scin ditur: solui autē nisi in solidū non potest. alioquin in diuer sis hoibus recte partes solue tur? quod nō potuit defunct? facere: me qd stipulat? sim nō consequr. Idē turis est et si quis decē aut hominē stipulā ti: promiserit? **D**enūciatio debet fieri cui libet heredē in solidū. itē de fensio non diuiditur sed inter esse diuiditur. h. d. B. **I**n solidū vero ag? opoz tet: r partis solutio affert libe rationez cum ex causa euictio nis intendim?. nam auctozis heredes in solidū denūcian di sunt: oēs qz debēt subsistere r qlibet defugiete oēs tenebū tur : s; vnicuiqz pro parte here ditaria prestatio? iniungitur.

In solidū vero agi. id est denunciari : vt dicit in exēplo . et sic impoztie. **A**uctozis. id est venditozis. **D**enūciatio. euictionis fonte duple: vel eius quod in terest: vt. l. eo. cum ex causa. r. s. de euic. l. si rem que. s. i. r facit. s. de poss. l. si duo heredes. r. s. si ser. ven. l. loci. s. l. fundus. i. r. respon.

stituendo r exigendo fm quā formā dz peti et erigi. m. **P**ecunie certe. Idē in certa specie pmissa vt lictū **Q** spectant. siue stipulatoz siue promissoz decesserit. r facit. s. eo. l. q. in prin. **S**ecunda ad opus. vbi neqz petito neqz execu tio diuiditur. m. idem in omni ser uitate excepto r su fru. vt. s. eo. l. q. in prin. r. s. si serui. vendi. l. loci corp? s. si fundū. l. si. s. **I**usserit. scā licet heredibus. Accur. **S**i stipu latus. q. p. s; sic accipe q non tene retur in solidū. vt s. r sic non est hoc exemplū ad pmis sa: sed ad primum mēbz. r. s. e. l. q. s. itē si in facto. r fa. her. h. fides. s. l. illa. r. l. inter cohe redes. s. qd ex fctō **A**gam. per actum. **E**a. p. iter. **D**an. puta centū note pene. **S**arciet. cir ca hoc plene dixi mus. s. e. l. q. i. p. l. **N**isi totū. i. in totum. **N**on potest. vt liberetur. s; so luta sua parte cō ueniatur aliq : et si soluant in eadē rei bene est. s; ipse idē cōuenitur. vt s. e. l. q. s. i. **E**oluent. ad heredibus. m. **N**on conse quar. alias etnō r alō deest. **P**romiserit. nā solutis. v. in pē dēti est. vt. s. de cō di. ide. si nō fortez. s. pe. r facit. l. de solu. qui hoiez. et l. si stipulat? s. l.

In solidū vero agi. id est denunciari : vt dicit in exēplo . et sic impoztie. **A**uctozis. id est venditozis. **D**enūciatio. euictionis fonte duple: vel eius quod in terest: vt. l. eo. cum ex causa. r. s. de euic. l. si rem que. s. i. r facit. s. de poss. l. si duo heredes. r. s. si ser. ven. l. loci. s. l. fundus. i. r. respon.

In solidū vero agi. id est denunciari : vt dicit in exēplo . et sic impoztie. **A**uctozis. id est venditozis. **D**enūciatio. euictionis fonte duple: vel eius quod in terest: vt. l. eo. cum ex causa. r. s. de euic. l. si rem que. s. i. r facit. s. de poss. l. si duo heredes. r. s. si ser. ven. l. loci. s. l. fundus. i. r. respon.

In solidū vero agi. id est denunciari : vt dicit in exēplo . et sic impoztie. **A**uctozis. id est venditozis. **D**enūciatio. euictionis fonte duple: vel eius quod in terest: vt. l. eo. cum ex causa. r. s. de euic. l. si rem que. s. i. r facit. s. de poss. l. si duo heredes. r. s. si ser. ven. l. loci. s. l. fundus. i. r. respon.

In solidū vero agi. id est denunciari : vt dicit in exēplo . et sic impoztie. **A**uctozis. id est venditozis. **D**enūciatio. euictionis fonte duple: vel eius quod in terest: vt. l. eo. cum ex causa. r. s. de euic. l. si rem que. s. i. r facit. s. de poss. l. si duo heredes. r. s. si ser. ven. l. loci. s. l. fundus. i. r. respon.

In solidū vero agi. id est denunciari : vt dicit in exēplo . et sic impoztie. **A**uctozis. id est venditozis. **D**enūciatio. euictionis fonte duple: vel eius quod in terest: vt. l. eo. cum ex causa. r. s. de euic. l. si rem que. s. i. r facit. s. de poss. l. si duo heredes. r. s. si ser. ven. l. loci. s. l. fundus. i. r. respon.

In solidū vero agi. id est denunciari : vt dicit in exēplo . et sic impoztie. **A**uctozis. id est venditozis. **D**enūciatio. euictionis fonte duple: vel eius quod in terest: vt. l. eo. cum ex causa. r. s. de euic. l. si rem que. s. i. r facit. s. de poss. l. si duo heredes. r. s. si ser. ven. l. loci. s. l. fundus. i. r. respon.

In solidū vero agi. id est denunciari : vt dicit in exēplo . et sic impoztie. **A**uctozis. id est venditozis. **D**enūciatio. euictionis fonte duple: vel eius quod in terest: vt. l. eo. cum ex causa. r. s. de euic. l. si rem que. s. i. r facit. s. de poss. l. si duo heredes. r. s. si ser. ven. l. loci. s. l. fundus. i. r. respon.

a **¶** Si ita. hoc respicit tertis specie in qua pro parte petitur solui. Soluti autem nisi totum non potest.

b **¶** Ticianus. in huiusmodi datione non habet distinctio diuidit et indiuidui: sicut huius faciendo. vt no. §. e. l. v. §. ff.

c **¶** Non erit. quod dari. promissus erat: vel nec etiam promissus.

d **¶** Dari. quod ipse fundus esset promissus. §. de act. empr. l. lucius. sed hoc casu neque ad fundum: sed non sit obligatione: neque ad penam. pdest. vt Je. ita stip. vel de casu fundi fuisse promissione.

e **¶** Prodest. qui pens committat in totis: distinguit et Jo. aut vult. vel de spontaneo creditore penna soluta sit quod causa promittat parte. an et decepto creditore vt esse debitor diceret se statim pri. solutu vt alia parte: rogat vt creditore: sed hac specie accipiat illa parte: et post non soluit alia. nam hoc casu promittit pena insolui. et in ea computandi est parte solute partis. verbi gratia. promissus fundi valent. et. et si non soluerem

f **¶** promissus pena. c. solui ego medietatem fundi creditore de cepto: vt dictum est: commissa est insolui pena. c. sed tamen in illis. c. computabitur precium medietatis solute. §. xx. iniuriis enim esset et rem possidere: pena exigere. vt. §. de cepto. do. apud celsum. §. labeo. et de pac. rescriptis. §. si pacto. item si aliquis de hereditibus non presentat: copellitur per iudicem: vel per sortem. vt. C. communia de leg. l. si. vel stat maioris parti. ar. §. de pac. maiorem. §. jo.

g **¶** partem. debiti.

h **¶** Soluere. vt. §. si quis cau. l. si seruus. et. C. de luitio: ne pig. l. i. r. §. fami. her. heredes. §. i. illa. r. C. de distrac. pigno. l. quadiu. Accur.

i **¶** Sub condicione. si stipulator ascenderit capitoli.

k **¶** Nichilominus. hoc fallit quod licet impedire: vt si uiceris me iaculis iaciedo. hoc autem quod hinc dicitur ideo est: me ex dolo suo lucretur: vt. J. de reg. iur. l. in iure.

l **¶** Quod dicitur. vt. §. e. l. scire debemus. r. §. de emic. l. c. pluribus. r. Je. ticia. in fi. r. l. pluribus. in pun. et facit. §. de de. ij. quotiens. in fi.

m **¶** Expumitur. nominatim et etiam copulatiue: veluti cum stipulor rem istam dabis et istam et illam et non aut expumitur: veluti dabis omnes res istas.

n **¶** Eno. sua sit. et lucratua causa: secus si ex non lucratua. vt. §. titu. i. si is qui stichum. sed non sufficit oppositio hec. nam legatarius rem sibi sub condicione le

gatam stipulatur ab herede in eum casum quo sua futura sit et ex causa lucratua. vt. §. vt lega. nomi. ca. l. i. §. si quis sub condicione. et ideo dicitur stipulatur. vt plerumque consequatur per stipulationem. neque enim legatarius plus consequitur per illam stipulationem quam actione ex

testamento. et fin hoc erit bonum ex: plus: vt si res erat tibi legata sub condicione et stipuler eam sub eadem condicione. xv. vel die vt si stipuler gratia ancille mee pignatitia: vel sub condicione legate a testatore dandum a me herede stipuler in eum casum quo conditio defecerit fin. xv. et facit. §. e. l. scire debemus. §. si.

o **¶** Si stipulatur. vt si stipulor a rem aliquam si eris mea.

p **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

q **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

r **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

s **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

t **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

u **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

v **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

w **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

x **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

y **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

z **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

aa **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

ab **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

ac **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

ad **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

ae **¶** Mora rei. fideiussori. non tamen sic vt fideiussoris augetur obligatio. vt. §. de eo quod certo loco. l. centum. sed vt perducatur. i. vt transeat contra fideiussorem: et etiam contra heredes. vt. J. eo. si seruus. §. nunc

Quam stipulati. ubi gra. dixi. pmittis michi celsi et
 v. furas quatuor denarios omni mense quo cessave
 ris in solutio: vel pena quatuor denarios. p. omni libra
 b **P**ro v. furis. i. loco v. furarum.
 c **P**ena. non excedentem legitimas v. furas.
 d **A**d huc. ubi. li.

cet novatio iudi-
 cis intercessit. vt
 C. de v. fur. rei iud.
 l. si. et. C. de iud. l.
 i. et erat hic ea du-
 bitatio q. ibi: qz vi-
 debatur novatio
 facta.
 e **N**on esse. no-
 eni. ita novat vt
 tollat p. ma. s. du-
 rar vt r. ols. et. ac
 cessio.

Seruus. ex-
 peditus est.
 vt teneat. vt. i. s.
 sequitur. i. r. h. r. s. e.
 l. si. ex. legari. in. fi.
 s **I**nfirmus. i. o.
 qz mortuus sit.
 h **A** possessore
 bone fidei.
 i **P**ossessor. et
 b. de. fidei. post. lit.
 c. test. vt. s. de. rei
 ven. l. q. petitorio.
 s. q. in. rem. r. l. si
 ho. custo. r. l. si. et
 homo.
 k **P**romissit. no-
 mine. culpe. teneat-
 tur. f. negligentie
 nomine.
 l **I**n. faciendo. f.
 si. occiderit. vt. cas.
 mortis. prebeat.
 m **I**n. no. facie-
 do. puta. i. non. cu-
 rado. i. no. medicado. in. q. culpa. non. e. accipienda. pbat
 cu. subligit. qz. q. dare. p. r. c. r. sic. accipe. r. qd. magis. r. c. f.
 q. culpa. no. sit. i. no. faciendo. i. m. s. i. faciendo. f. occidendo. r.
 pro. hoc. s. de. her. vt. l. v. ditor. s. que. ad. modum. vel. dic. s. z.
 Jo. q. magis. sit. pbadu. vt. in. negligendo. culpa. admitta
 sit. et. sic. teneat. r. p. hoc. s. de. edil. edi. q. si. nolit. s. si. ma-
 cipiu. ibi. culpa. r. c. r. s. de. v. fur. l. videam. in. pn. r. s. de.
 pe. here. et. q. s. cu. p. dia. r. de. conli. pec. qui. aut. s. si. quis.
 It. p. hoc. qd. bi. de. legato. als. na. circa. legata. considera-
 tur. heredis. culpa. in. p. r. m. it. edo. et. diligetia. in. faciendo.
 ea. q. diligetia. faceret. r. p. p. ter. v. r. u. qz. tenet. vt. s. de. lega. l.
 l. cu. res. s. pe. r. l. qd. ergo. s. si. here. s. It. p. hoc. s. ad. filii.
 l. i. s. q. o. la. sunt. arg. Dia. p. me. positioni. r. qd. subij-
 cit. qz. r. c. est. ratio. quare. erat. dubitandu. non. quare. hoc
 sit. probandum.

n **A**cciderit. p. e. qui. re. pmittit. vt. f. si. culpa. pmisso-
 ris. acciderit. fecus. si. ante. f. mora. moriatur. vt. in. ar. co-
 tra. s. si. i. l. is. qui.
o **I**dem. fier. f. vt. teneat. vt. fortasse. p. e. qui. post. emit
 vt. aliter. acquisit. qm. suo. facto. videtur. id. accidisse:

Quam stipulati sum pro
 v. furis legitimis pena
 in singulos menses: si fors so-
 luta non sit etiam si fors obli-
 gatio in iudicium sit deducta:
 adhuc tamen pena crescit: qz
 verum est pecuniam solutam
 non esse.

**De precepta vel a coi co-
 mercio exempta tenetur debi-
 tor si mora vel culpa precessit
 ipsius vel eius qui ab eo cau-
 sam habet. Bar. Mau.**

Seruus Stichus stipula-
 tus fuero: et nulla mo-
 ra interueniente seruus decel-
 ferit: siquidem occidat eum pmis-
 sor: expeditus est. **S**inaute
 negligat infirmus: an teneri
 debeat promissor: consideran-
 dum est vtrū quemadmodum in
 vindicatione hominis si ne-
 glectus a possessore fuerit: cul-
 pe huius noie tenetur posses-
 sor: ita et cum dari promissit
 an culpa quod ad stipulationem
 attinet in faciendo: quid acci-
 pienda sit: an in no faciendo
 quod magis probandum est: quia
 qui dare promissit ad dandum no

eum post promissionem alij tradidit. vt. s. de rei ven. l. im-
 lianus scribit si hoiem. et in si. de leg. s. sed si alq. et re-
 ra. habe. l. si indebitum. s. fi.

**Ab hoc promissore.
 Contigerit. vt manumissus sit vel aliqd pdictorum**

contigerit. sed co-
 tra. s. eo. inter sti-
 pu. s. sacraz. Sol.
 hic de suo. ibi de
 alio: vt r. h. subij-
 cit sinautem r.
 Accur.
Nichil fecit.
 sed dolore culpa
 sed nonne in alie-
 no pot pmitti cul-
 pa. vt. s. de leg. i.
 cu. res. s. s. si alie-
 nus. te. in suo po-
 test no esse culpa
 vt qz premio fiat
 liber contra domi-
 ni voluntate. vt
 C. de ser. qui pro
 premio li. r. r. h.
 hic r. supertor di-
 cto respectu frequ-
 tiam. arg. s. de le.
 et senatusco. l. na
 ad ea. si tamen in
 alieno est culpa te-
 netur. vt. l. cu. res.
 et si i suo non est
 non tenetur. vt. i.
 s. prox. frequen-
 ter em. contingit
 vt in suis ius-
 pa. in alieno non
 et facit ad hec et
 sequentia. s. de so-
 lu. l. si michi alie-
 ni. et. l. q. res. r. in
 sit. de le. s. si res
 leg. r. s. si vero. et

**De illo queritur an et is q
 nesciens se debere occiderit
 teneat: qd Julianus putat in
 eum qui cum nesciret a se pe-
 titum codicillis vt restitueret
 manumissit.**

**s. titu. i. si is qui. et quod no. s. de condi. inde. l. nerati.
 et ad t. reb. l. quidam. s. si quis filii. et qui et a qui. l. heres
 seruum. et de lega. l. si quis inquilinos. s. i.**

**Moratus est. i. distulit.
 Promissus. tempore stipulationis.**

**Fuerit. ante moram. accur.
 id est quis.**

**Statuliber. exemplum: promissit tibi dare Stichum
 postea quidam me instituit r. Stichus legauit libertatem
 sub conditione: si existente conditione Stichus fuerit li-
 ber non teneor. Accur.**

**Teneatur. et magis est q. teneatur. azo.
 putat. f. vt teneat. vt l. si. de leg. s. si vero heredis.**

**Petitum. hominem. sed quomodo cum manumis-
 sit siue pure et sic legatarij: siue sub conditione legatus
 erat: et tunc non potest manumittere. vt. s. qui et a qui.
 l. generaliter. s. i. sed die q. heredis erat. sed tunc oppo.
 s. q. et a q. i. heres. sed r. h. heres nichil ibi agit qn teneat
 ad estimatione: s. libertas tenet: et fac hic q. sion. q. a
 ibi ex. l. de. qd. i. de. l. in summa. s. si seruis. r. ibi sol. s. z. Jo.**

Sequitur. est in spibus certis de culpa locuti sum⁹ sequitur vt videamus in genere.

Perpetuari. quatu ad hoc vt no liberetur interitu spectat fm. R. sic ergo ppetuaf. i. ppetus remanet si pui erat perpetus. si aut puius erat ppetus: nunc erit sine sic

ri. i. remanere. vt s. de iudi. l. iulian⁹

Constitutio. vt teneat quia occidit. vt. s. e. l. l. p. n. z mora no purget

als no pueniret se quentibus. R. c. d. Est tantu. et postea obulit.

No fuerit. qz soluere voluit.

Extiguatur. oblatione.

Eam moraz. ad qb facit. s. de pericu. z como. l. il lud. z. s. eo. interdud. s. fi. z si quis can. l. z si post tres

et. C. de fideiuf. l. sancim⁹. z. s. de co sti. pecu. l. s. si alia z de p. di. fur. l. par ui. s. z. c. tra. l. si. s. z

ibi litem suscipere no rem reddere volebat. Accur. s. u. s.

De bono. s. u. s. mi stricto in re pena pmissa est z stricti ius dicit

et omnino teneri post moraz: quia equi est taliter cu dem hanc penam euadere si obtulit

tale e acti no fuis set in mora.

Et equo. non stricti iuris: vt teneatur adhuc.

Cur. s. stricti l. Par. i. simili. vt. s. ne qz est q in ius vo. l. q. et de m. no. l. verum. s. fi. z de vsur. l. i. in fine. z. J. de reg. iur. l. quotiens.

Persequitur. non video.

Nunc videam⁹. constitutio. que de perpetua obli gatione loquitur.

Hec pstitutio. i. pstituti veteris. vt. s. pri. s. p Perpetua obligatione. mora vel etiam culpa.

Quibus. id est ad quorum onus. R. c. p Producant. id est perpetuent.

Obligacionem. faciendo. s. m. ozam. Accur.

Accessiones. id est fideiussores. Accur.

Dubium est. an eoti facto perpetuetur. R. c.

Ultima mora nocet: z in pa ri causa melior est conditio pos si sentis. h. d. Bar.

Sequit⁹ de eoidere qb ve teres pstituerit quotiens cul pa iteruenit debitoris ppetua ri obligatione que admodu in telligendu sit. z qde si fecerit pmissor quomin⁹ soluere pos sit: expeditu intellectu z habet constitutio. Si vero moraz sit tm⁹ hic hesitatur: vt si postea in mora no fuerit extiguatur⁹ superior mora. z celsus adole scens scribit eu q moraz fecerit in soluendo sticho que promife rat: posse emendare ea moraz⁹ postea offeredo. scribit ei hac qstione esse de bono⁹ z equo: in quo genere pleriqz sub au ctoitate iuris scie pnciose i quit erratur. z sane pbabilis hec snia est: quam quide z iu lia. sequit. na cu qrtur de dam no z par⁹ vtriusqz ca sit: quare no potentior sit qui teneat / qz qui persequitur⁹.

Mora pncipalis obligatio nem perpetuat quo ad se z fi deiussores z eozu successores mora fideiussois quo ad se et successores suos. Bar.

Nunc videamus⁹ in qbus personis hec constitutio⁹ locuz habeat: que inspectio duplex est: vt primo queramus que p sone efficiat perpetua obliga tionem⁹. deinde qbus⁹ ea pro

blacet. in suam personam.

Tollat. occidendo. s. R. c.

Itaqz. dixi que persone efficiant perpetuam: nunc incipit quibus producat⁹.

Ipsoz. debitorum vel fideiussoz.

ducant. vtiqz autem principa lis debitor perpetuat obliga tionem⁹. Accessiones autem an perpetuent dubiu est.

Pomponio ppetuari placet. quare enim facto suo fideiussoz suaz obligationem tollat: cuius se tentia vera est. Itaqz per petuaf obligatio tam in ipsoz rum⁹ qz successoru suozum p sone. Accessionibus quoqz suis id est fideiussozibus⁹ per petuant⁹ obligatione: quia in totam causam⁹ sponderunt.

Mora filii perpetuat obli gatione contra patrem. Bar.

An filiusfamilias qui iussu patris promiserit / occidendo seruum producat⁹ patris obli gationem videndum est. Pdp onius producere putat / scilicet quasi accessionem⁹ intelli gens eum qui iubeat.

In obligationibus bandi res perempta post moram du rat in obligatione quo ad peti tionem acceptilationem et no uationem. h. d. Bar.

Effect⁹ hui⁹ pstituti obli gationis est: vt adhuc ho peti possit: s; et acceptum⁹ et posse ferre cre ditur: et fideiussozem accipi eiusdem obligatioms⁹ nomine

Novari autem an possit hec obligatio⁹ dubitationis est: qz nec hominem qui non est: nec pecuniam⁹ que non debetur stipulari possum⁹: z ego puto

Hui⁹ pstituti. veteris. vt. s. s. sequitur in prin.

Posit. post moraz filii morauit: cu adhuc i obligas tide sit: qm d p pca pstitui. vt. s. d. p. l. p. m. i. s. s. qz z no debitu p debuo p pstitui. vt. s. de p. l. i. s. an p. vel dic qd debitu est cu agedo ad hotez pca psequar.

Sed z acceptu. patri ppter factu filii. R. c. l. Creditur. pcedete nouati. l. aquinana stipulante que an fieri possit sequitur: nouari autem zc.

Obligacionis. quod iussu. Accur.

Obligatio. qua pater noie filii teneatur. R. c.

Nec pecunia. s. interesse. z sic no. interesse no esse in

Fideiussozibus. s. secundis.

Perpetuant scilicet fideiussores primi. z ad hoc. s. de fideiusso. grece s. fina.

Causaz. hos articulos duos. s. q psona ppetuent et quib⁹ pducant non plene psecut⁹ est. vnde sciendu qz pncipalis debi tor moram adhi bes ppetuat obli gatione tam con tra ser successores suos qz tra acces sores id est fideiuf sores z heredes eo rum. Et fideiussoz contra se z successo rem suu no contra reum vt hic. z. s. e. l. mora. s. fina. z. s. penul. et sic p; co tra quos ppetua tio fit. Contra ppe tuat stipulatoz vel pcuratoz ei⁹ deni cians pmissor. vt. s. de peti. here. ite veniit. s. petita. vt eozu gestoz. vt. s. de vsur. si quis so lutionem. s. fi.

Producat. i. perpetuet.

Accessione. i. madoroz. ad qb est. s. eo. cu filii. ij. r. z. s. de he. ven. l. qui filium.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

Effectus. qz reret aliqs que est vtilitas hmoi psti tuti: ad qb r. h.

obligatione. vt dixi. §. de actio. emp. l. i. in prin. Ac.

A Possit. siue hoiem siue precii stipuler aio nouandi. vt. §. de cōsti. pe. l. pmissor.

Et hoc actus. vt nouet. r facit. J. de noua. si aliquā rē

Sita stipuler. heredi. si fuerit prohibitus: licet et

ego fuerim l

pedir. vt. J. e. si sic vel licet factū meum cōtinere tātuz videat q ego colli gēs impeditur. idē esset r si nomē heredis adiectū non esset. vt. §. de pba. l. si pactum. Ac.

Datur actio. q. d. non tñ michi vidēt si phibear actio datur: s; he redi meo dat ex

Sceptio. J sic sumaz. id est eligam.

Electio mea erit. videf q J me fieri deberet inter pretatio in ambiguo. s; non est ambiguo. r facit. J. de reg. iur. l. in ambiguis. s; an heres meus poterit eligere. ar. q. nō. §. e. si stipulat. fuero il lud. vt. die J. vt ibi r ar. §. de lega. i. l. sic. §. fina.

Ritici dare. vt tollas in finitas abages q s h no. dñs Jo. r oia sine scrupulo vel dubierate pcedat dic casuz. stipulatus sum a vobis ritici. facti est qd qrit de quo intelli gat: nā si hito respectu ad pcedētē Jctū cogitauim⁹ de certo: vt verbī gra si mutauit tibi ritici bonon. et de illo cogitauimus valet stipulatio: id habet p expreso: hoc in prima. Ulti mo dicit q si stipulor ritici nō cogitādo de aliquo certo nec ex pcedētē contractu nō valet stipulatio.

Tritici. l. segetes siue bladū. est enim gnale nomē ad omē id qd in are aterit. Alio mō appellat per excellen tiā frumentū. Tertio modo dicitur melea.

Aliquis. nō designato modo vel genere.

Questio est. cū qritur an valet stipulatio talis. M.

Cogitauerit. si stipulor. promissore forte hoc intel ligente: vel dic cogitauit vterq. qd in idem recidit: velu ti cū certū ritici mutuū dedisset informiter sibi riticiuz dari stipuletur. nam de eo stipulari videf: cū ea q in pfa tionib⁹ r. vt. J. e. l. i. i. c. r ar. §. si cer. pe. l. cū qd mutuum.

Senus. puta africanum: vel dic hordeum puta,

nouationē fieri posse: si hoc actum inter partes sit: quod Juliano placet.

Et stipulatioe contmēte fa ctuz psonale stipulatois pōt heres agere si de ipso facta est expsa mētio. Pau. Idem.

Sita stipuler p te non fieri quomin⁹ michi he rediqz meo vindemiā tollere liceat: etiaz heredi dat actio.

Electio est creditozis si ve ba executua referantur ad eū h d. Bar. Idem.

Sic stipulatus fuero per te nō fieri quomin⁹ hoiem ex his quos habes su mam: electio mea erit.

Concertitudo viciat stipula tionē: nisi ex coniecturis pba bilib⁹ declaref. Bar. Marcel.

Ritici dare oportere stipulari est aliquib⁹: fa cti questio est non iuris. igif si de aliquo tritico cogitauerit id est certi generis r certe quā titatis: id habebit p expreso alioquin si cū destinare gen⁹ et modū veller⁹ nō fecerit: ni chū stipulatus videf: nec igif vnum quidem modum.

Qui stipulat opus fieri d; locū expmēre vbi r talē q i terit stipulatois. Bar. Idē.

Mellet. si stipulone vel pfaioe: r dic modū. l. pstatē

Nidēf. idē est si nudā traditionē factio postea deter minaturus ti. r causam traditionis r aliq ex causa pcedi tus id non fecero. M. r facit. J. e. ita stip. r. §. de iur. quod in stipulatione. r. C. e do. pro. l. i.

Qui insulam fieri stipulat: ita demū acqrit obligati ones si appareat in quo loco fieri insulā voluit: si r ibi insu lam fieri interest eius.

Et debitor occidit seruum debiti ex iusta cā est ac si alius occidisset sine sua culpa vt dolo si pūus non erat in mora h. d. Pau. Idem.

Qui seruum michi ex sti pulatu debebat si i faci noze euz dependerit: ipune eū occidit: nec vtilis actio erit in eum cōstituenda.

Et stipulatio inutilis nō nouat pcedētē vtilē. Pau. Idem.

Sita stipulat. fuero te sisti: r nisi steteris hypo cēthanz dari: pnde erit atqz si te sisti solummodo stipula tus essem.

Qui pmittit se soluturū p alio pmittit factū: ideo succedit obligatio ad interesse: sec⁹ Leo q se daturū pmittit. Bar.

Possim vtiliter ita a te sti pulari: noie ritij te michi solu turū spondes: neqz eñ hoc si mile est illi te daturū: sed ex ea stipulatioe dū interest mea agere tecum possim: r id si lo luples sit tictus: nichil ex hac stipulatione consequi possi

nū fere §. si. verū est iure isto: hodie sec⁹. vt. C. de noua. l. si. §. si. nūc agit. qz nō r nō nouat. vt. J. d. no. l. nouatio agit.

Possim. no. q in ista §. no. differētia inter istas sti pulationes. l. qñ stipulor te curaturum q michi decem soluatur: illam pmittis te illi daturum.

Nomine. qui decē michi pta debet.

Soluturū. subaudi si nō curauerit illū michi soluere vt. §. e. l. illa. §. i. r sic nō obest. C. d. fideiuf. l. iure nro. r. l. nō recte. bene eñ curas si reū locupletē das: vt. d. l. illa.

Daturū. i. cū stipulor illi te daturū. videbat sibi s mileiqz sicut hec est inutilis qñ alteri stipulor: ita hec qñ pmittis aliu daturū: s; certe nō aliu s; te daturū pmittit.

Tecū. neqz min⁹ ex illa: illi te daturū si mea interest vt. §. e. l. i. pto ista §. si qñ insulā. r J. e. l. i. uber homo §. si.

Sitica. r p oia idoneus r etiā ex facilitate pueniē di. qd ei si abierat vltra mare. vt ar. §. q latif. co. l. i. i. p. l.

Qui insulam fieri. qz loc⁹ stipulār est nō aliteri. inuente sunt em r. vt. in l. de i iur. stip. §. alteri. r §. e. stip. illa. §. sal teri. cū eni in facto est si interest agit: alius nō vt h. r. §. de re iudi. si qñ ab alio. l. si. r facit. §. de eo qd cer. loco l. i. §. si qñ insulaz et sic no. duo fore necessaria vt vale at hec stipulatio.

Qui seruū. in facinoze. vt si adulterare pro re suā inuenerit. r facit. J. de fideiuf. l. capuz. r. §. §. pig. seruū quē. r de le. i. qd ergo. §. si hys r. §. de pigno. in fi. r J. de solu. q sibi §. si.

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Sita stipulat. essem. p nō adiecto em ha betur cū nichil sit r id ad interesse agi tur et stipulatu. vt r. J. e. si stipulatus fuero §. si. r. §. co. dñens qñ. Inutilis § adiectio non viciat. rō legis est qz et si scda tene ret tolleret prima iure nouatiōis. vt §. ti. i. l. obligatio

Liber Septimus.

Et si promissor hoc in eo casu intelligit quod...

est: id nisi palam probis exprimat...

Non dicitur quod non fecisse quousque...

Si stipulatur hoc modo fuero si intra...

Conditio de preterito vel de presenti...

Conditio in presentibus...

Adultus non habens curatorem...

Uberes sine curatoribus...

Qui promittit sumptus factos...

Late i. aperte. Nec rursus i. contra...

Actus esse facit. C. de donis...

Verba sunt. possunt enim trahi ad singula...

Non ascendisse. in aliqua parte...

Permittit. i. consistere non permittit...

sumptus factos in lite de pretorio...

Emptores emptorum p. emptione...

Uberes sine curatoribus id est non habentes...

Interesset. si res euinceret. Agnituros...

Uber h. vel fundus hostium...

Uber h. in stipulatione deducti non potest...

Sufficit contractus impleri a contrahente...

redes. emptoris. Accur. Cause. more ad...

Essent. quod in dubio presumereur. Ex stipulatione...

Exoluti. i. venditoribus. Uber h. non potest...

Nec dari. cum non possit fieri acceptantis...

Prehari potest. cum liber h. non recipiat...

Uolem. in casibus hoc valet. Aut fundus...

Obligari. licet inuenit...

Obligari. licet inuenit restituit...

En dicitur...

Interesset. si res euinceret.

Agnituros. quid si non eent...

In lite. si res euinceret.

Uocauit h. redes. emptoris.

Cause. more ad prei. non super...

Essent. quod in dubio presumereur.

Ex stipulatione. quod non fuit...

Exoluti. i. venditoribus.

Uber h. non potest aliud in emptione...

Nec dari. cum non possit fieri...

Prehari potest. cum liber h. non...

Uolem. in casibus hoc valet.

ab hostibus capto. vt. s. de actio. empti. l. si
Am seruus ab alio. veluti herede instituto iussu ei
q manumissurus se pmisit. d. r sic voluntate aut fa
cto ei: vel facto soute qm mediator acceperit pecuniam
ita q adiuuaret eu vt manumitteret: aliud si is manu
missus erat vel le
ber. vt. s. de codi.
ca data. l. ubi s. si li
ber. r. s. si quis.
b **D**annmitta
tur. opa accipien
tis. Jo. et sic non
bene colligit hic
giale/ no refert a
quo: p quo tñ sez
generalu sunt hec
ar. s. de sena. l. fe
natoris filii. s. ne
qs. et de inoffi. re.
l. posthumus. s. si
qs ex. r. s. que ad.
testa. ape. l. an pe.
s. l. et. s. de vsu.
l. naturaliter. r de
fidei. lib. l. gene
raliter. r de prec.
imper. offe. l. vni
uersis. r. s. de pe
here. ite ait. s. a q.
et. s. de actio. r. C.
dena. lib. l. si qs
seu lib. l. si. r. s. ma
da. l. si ho no re. s.
si filio. et. s. de acq
quo. et est. l. i. s. q
siti. sed ar. s. C. d
inoffi. test. l. sanc
mus. s. repletioez
Accur.

Tipulatus
suz. dari. ele
ctione tibi pmis
sou seruata quaz
per. l. habebas.
d **D**ares. i. da
re velles. r sic po
nitur. s. de phen.
emp. l. si michi. q
als incipit labeo
bibli. r. s. de codi.
et dem. l. pat fe
ueri. i. rñ. et de iu.
do. si re est. ma. s.
e **H**abere. hero
no nomine.
f **N**on esset. s. per creditorem.
g **D**ebebar. s. debitor. Accur.
h **C**otinuo. mortuo vel als pdito seruo fm Jo. r hoc
ipso iure: see? si in gñe debeo holem et stichu offera qui
postea perierit: qz p exceptione liberor cu stich? in obli
gatione no esset. vt ar. s. de lega. i. hñdi. s. q. r de leg. ij. sta
tulberum. s. stichu. ite est pro illa fal. opi. q est. s. de acq
ren. pos. l. ubi s. in amittenda.
i **L**iberari. protin. l. ubi expibet. et facit. s. de sol. l. qui

Am seruus pecuniã p
libertate pactus est: et
ob eã rem reu dederit: qz
seru? ab alio? manumiss? est: re
us tñ recte obligabit: qz no q
ritur a quo manumittat? s: svt
manumittatur.

Cana ex rebus alternativè
debito oblata post eius inte
ritu debitor liberatur. hoc di
cit Bar. Idem.

Stipulatus sum dama
aut herote seruu da
ri: cu dama dares? ego qm
nus accipere in mora sui: mor
tuus e dama / an putes me a
ctionez ex stipulatu habere?
Rñ. s. massurij sabin? opinio
nem puto te ex stipulatu age
re no posse. na is recte existiã
bat si p debitoze mora no es
set: qm in? id qd debebat? sol
ueret: cotinuo? eum debito li
berari.

In obligatõe generis sub
alterni est electio debitoris et
potest variare vsqz ad solutio
nem. h. d. Bart. T dez.

Ul ex plurib? fundis
quibus idẽ nomẽ ipositu fue
rat? vñu fudu sine vlla nota
demonstratiõis stipulatur: in
certu stipulat. i. cu fundu sti
pulatur que pmissoz dare vo
luerit? rãdiu aut volũtas pro
missoris in pcedenti est: qz du
id qd pmissum est soluat?.

Valeat pmissio facta p al
quo emancipando. hoc dicit
Bartol. Idem.

decem. in prin. r. l. si debitor. r. C. de condi. inser. l. cum
quidã. in fi. et. s. de arbi. celsus. in fi. et de cotrah. emp.
l. si in emptione. s. penul.

Ut ex pluribus fundis. seignis.
Q fuerat. seianum. accur.

Tru turpẽ talẽ stipu
latiõẽ putes an ne qro
pater naturalis? filiu que tici?
habebat in adoptiõẽ herede
instituit si pria? ptate eẽt libe
ratus? pf eu filiu adoptiuum
no als emãcipare voluit qz si
ei dedisset? a quo stipulare cer
tã summã si eu manumiss?
ser? et post emancipationem
adiit hereditatem filius: pett
nunc pecuniam pater? ex sti
pulatione supra relata. Respo.
non puto turpem esse cau
sam stipulationis: vtpote? cu
aliter filium emancipaturus?
non fuisset: nec põt videri in
iusta causa stipulationis si ali
quid adoptiuus pater habe
re voluerit: propter qd a filio
post emancipationem magis
curaretur?.

Stipulatio cõcepta sub cõ
ditione q pcedet ex facto certe
p sone valet: r vbi diuersitatis
ratio reddi no potest idẽ ius
est. Bar. Idem.

Ticio ita stipulat? suz
si qua michi nupsit. r. dotis
eius nomine dare spondes: q
rebatur an consistat talis sti
pulatio? Respon. si stipulanti
michi dos ita pmissa est: quã
cumqz vrozem duxero dotis
eius nomine centu dare spon
des: nichil in ea causa est qua
re ea pecunia conditione com
pleta non debeatur. Nam
cum conditio etiam ex incer
te persone facta? parere? obli

indiciis. vt. s. de condi. et demon. si cui. et de adop. l. no
nunq? no autẽ iure actõis. vt. s. si tab. test. nul. ex. l. hñ?
3 **C**uraretur. i. magis eum timeret vt frequenter se
nes dicunt: operas tamen ei imponere non põt. vt. s. si
a parẽte. quis sue. ma. l. i. s. si parens. r. l. penul. eodẽ ti
tulo si a parente r. c. Accur.

Ticio. p sone facto. pendens. R.
H b **P**arere. i. factus parit obligatiõẽ cõditionis
existẽte. ad qd est. s. de phen. emp. l. hec venditio.

Nota. alia:
sed dicẽdo. pmis
tis fundu seianu
et sic no obstat. s.
de iur. do. cu post
s. gener. et. s. ita
stipulatus.

Noluerit. no
ta q vbi duobus
modis põt valere
factus r incertu e
de quo senserint
phẽtes electio est
promissoris r il:
lud qd voluerit. p
missor: itelligẽt
leuissimũ. ar. s. s
leg. i. apud. s. scio
sed ar. s. s. s leg.
i. qui duos.

Soluat. qz
sepius voluntatez
mutare põt etiaz
post sniam fm qd
dam. vt. s. e. cu q.
s. si. et ibi no. ali
ud in legato. vt. s.
de leg. ij. l. statuli
beru. in fi.

Tru. pater
naturalis.
et legitimus.

Si pria. sub
hac cõditione. d.
Liberatus.
fact. C. de inoffi.
test. filij.

Dedisset. s.
aliquẽ res. d. ac.
Manumiss?
set. i. emãcipasset
r ita factu est. d.
Pater. quon
dam adoptiuus
Utpote. in li
bro. R. vtiqz als
vtpote.

Emancipa
rurus. spõte. r. rñ
cogi possz officio

Libet Septimus.

a Si quis aliud simile. R.

b Reddi. no. q. ubi in diuersis factis non pot. rō diuersitatis reddi. idē ius statuendū est. vt. r. s. de iniust. rup. testa. l. i. q. sed et h. r. C. de iust. do. l. pe. et. s. ad l. aquil. l. illud. et in i. de. pa. tu. et. C. de lib. pte. l. i.

c Ex voluntate.

exp. l. s. tacita sic vt. p. mittis michi decē si ascēder. ca pitoliū: r. supple hic tñ. itē s. e. eo. cētesimis. s. si ita sibi nō fuit exp. l. sa. itē facit. s. r. i. l. sub hac.

d Promittentis. vel etiam stipulantis.

S Ita stipulatus. q. b. m. n. s. f. in sōmis. f. C. l. o. g. i. in rē. pore.

C Deductum. facit. s. e. si ita stipulatus fuero. et. f. de fidei. inf. eos l. p. n. r. f. de reg. in. sp. de arb. diē. s. si plures. r. s. e. inf. stip. s. si stipulāre et de lega. i. f. si ita sit. s. f. r. de leg. i. i. nūmus. r. f. de per. nis. si p. f. e. s. Ac.

S michi. q. b. extraneo. no. ta de extraneo.

C Nō augeat. s. nec minuat. s. f. de s. d. emp. l. fund. ille. Sol. ibi bone fidei. hic obesser. venditori volēti totū vēdere emptori: s. hic nichil obest stipulatio p. parte. nec promissio: s. ad. est. r. facit. s. eo. l. eū qui cōtra. et. l. stipulatio ista. s. i stipulationib. et. s. eum. So. vt. ibi. itē facit in i. de. in i. stip. s. si quis. et in aut. vt. cum de ap. cog. s. f. i. accur.

k Debeat. immo ad nullius sed ad rei veritatem: vt subijct. et sic non est contra. s. eo. l. quicquid. vel sol. vt ibi. Nec est s. s. de re. dub. l. cū querit. q. et ibi erat dubium. vt. s. eo. l. stipulatio ista. s. in stipulationibus.

l In ea re. i. in veritate.

m Senserit promissor. occulte: et contra omnem verborum significationem. Accur.

gationem possit: veluti si q. s. in capitolium ascenderit decem dare spondes: vel si quis a me decem petierit tot dare spondes: cur nō idem et i. do. te p. missa r. i. deatur. rō reddi. non potest. **¶** Nulla promissio potest consistere: q. ex voluntate promittentis statum capit.

C In alternatiua summaris inspicimus id quod est min. in alternatiua r. p. s. inspicim. id q. b. est l. o. g. i. Bar. P. o. m. p.

S Ita stipulatus fuero. r. aut. xv. dabis. r. debentur. Item si ita: post annū aut biennū dabis / post biennū debentur: q. in stipulationibus id seruatur: vt q. b. m. nus. e. f. q. b. longius. e. f. vt videretur in obligationem deductum.

C In contractib. nō est loc. tun accrescendū. Bar. I dem

S michi et ticio in cui. potestate nō sim stipuler decē: non tota decē sed sola quinq. michi debent: pars est aliena deductur: vt quod extraneo. in utiliter stipulatus: nō augeat. i. meam partē.

¶ Quando verba sunt clara pro stipulatore interpretatio nem restrictiuam non recipiunt. h. d. Bar.

C Si stipulatus fuero a te vestem tuam quecuq. mulieris est dare spondes: magis ad me tem stipulantis q. ad me tem

n Mulieris. et ideo eam virilem dicebat. et ideo dare nolebat. Accur.

o Debebitur. nisi eā nosati excepit. s. aliud in legato in q. nō p. anet. vt. s. de aur. et arg. leg. inf. velle. nā ibi volūtas legantis nō legatarū inspicitur.

S stipular. sic accipi. vt cōmittatur vtroq. casu et cum me et cū vxorem meā prohibeas. ad q. b. est. s. de v. r. ha. ceter. r. de ser. le. l. pater. et de p. ca. l. pen. et de i. actus p. u. a. l. v. e. teres. r. b. r. u. n. u. l. i. et de v. r. v. ar. l. i. s. si q. s. vi me. Accur.

C Contractus stricti iuris recipit interpretationē extensiuam quando alis non habet effectum. Bar. I dem.

S Stipulatus fuero per te non fieri quomin. mi. chl. illa domo vti liceat: an et si me non prohibeas. vxorem autem meā prohibeas: vel contra vxorem mea stipulata me prohibeas: an cōmittatur stipulatio: r. latius est hec. s. b. a. sic accipi. nā et si stipulatus fuero per te non fieri quomin. michi via itinere actusq. vti liceat: et si non me sed alium nomine meo ingredierem prohibeas sciendū est p. mitti stipulationē.

¶ Aut habet electione p. futurum subijctiuū non potest variare: secus si per futurum indicatui. Bar. I dem.

S quis stipulatus sit Stichum aut Pamphilum vtrū ipse vellet: quē elegerit petet: et is erit solus in obligatione. An autē mutare voluntatem possit: et ad alerū petitionem transire: querentibus respiciendus erit sermo stipulationis: vtrum ne talis sit quē voluerō: an quem volam. nā si talis sit quē voluerō / cū

tur. f. vt nec sp. voluntatē mutet: nā nō mutat post litem cōtest. vt. h. et. s. de eo q. b. cer. lo. l. i. s. r. g. n. a. l. r. nec oīno et adimif. p. r. a. s. pōt. em. q. n. c. i. q. s. a. n. l. i. r. r. e. s. t. a. v. i. s. ad. t. e. r. l. i. f. i. l. i. s. f. s. de. l. e. g. i. h. m. d. i. s. s. t. i. c. h. l. So. in legato sc. a. l. e. c. t. i. o. e. s. t. a. t. i. d. n. i. s. e. s. t. l. e. g. a. t. a. r. i. q. b. in stipulatione sc. e. s. t. r. e. o. d. e. m. o. r. i. s. de. l. e. g. i. s. i. f. i. s. t. a. t. u. l. i. b. e. r. s. f. i. r. de. c. e. p. t. e. l. a. p. b. a. u. s. i. d. i. u. in. f. i. q. s. i. b. i. p. r. e. f. a. c. i. t. s. de. p. e. u. r. l. i. s. q. b. s. o. v. t. i. b. i. q. f. u. i. t. i. b. i. l. i. c. o. s. t. e. s. t. a. t. a. I. t. e. m. s. i. e. t. i. s. i. b. i. e. r. a. t. r. e. i. e. l. e. c. t. i. o. h. i. c. a. c. t. o. r. i. s. I. t. e. m. i. b. i. f. a. c. i. t. e. h. i. c. e. x. p. u. s. s. e.

A Mutadi. sic preuaricatio est lege coepta. vt. s. fol. ma. si cum dorem. s. eo autem tempore.

B pro centu. promittit michi tra^o satisfidare p centu aureis michi soluendi: qd ipse vel ali^o vel etia nullus michi debebat: s; mo incipere debebat michi deberi: et sic reu quenda et

fideiussores dare promittebat: reuz dedit fideiussores no dat. igit ad inf esse ago qd s;rum sit dicit. vel dic q fideiussores tm mi chi promittebas cu haberet reu te: ipm vel ali^o. vt. z. s. de re iudi. si qs ab alio. l. pn. et de disti quenda reum qui fideiussit: qui post apparet non idoneus: ago vt denuo des ad inf esse: qd s;ru sit dicit: s; huc casu est cotra. s. de fideiuss. l. q. satisfidare. l. si. s; ibi scieter no idoneus accepit: h ignozas. sed s; huc casum si tu nichil habes nec reus datus quomo aliu dabis: Rhd. q: aliquo inuenis qui pro te fideiussit etia si nichil habes cu spes sit q habeas. et facit. s. si cer. pe. l. si. in fi. z. s. e. l. illa stipulatio. s. e. l. z. s. de eo p que fa. est. l. si. in fi. acc.

C promissor. i. reus s; primi casum. vel. i. fideiussor s; s; alium.

D No sit. in aliquo. Ac.

E Quoq. et ex conueniendi facilitate. ad qd est s. q. satisfid. cog. l. ij. in pun. et facit. s. de tuto. et cura. da. ab his. l. scire oportet. Accur.

A Um stipulatus sim michi a pculo: si op^o arbitratu meo ante kalendas iunias effectum non sit pena: et protulit die: puta sine se posse me dicere arbitratu meo op^o effectum non ee ante kalendas iunias: cu ipse arbitrio meo allat die operi laxiore dederi pculo: Bn. no sine ca distinguendum est interesse: vtru p pmis fore moza non fuisset quom

semel elegerit/mutare voluntatem non poterit. si vero tractum habeat sermo illius: et sit talis quem volam: donec iudicium dixerit mutandi potestatem habebit.

Qui promittit satisfidare si no satisfidat tenet ad interesse qd est in qd pncipalis no e soluedo vel si conuenit non potest. h. d. Bart.

Si qd ita stipulatus fuerit: p centu aureis satisfidabis: z reum dederis in ista summa: pculus ait temp in satisfidatis stipulatione venire qd iure interestet stipulantis: vt als tota fors interesset: veluti si idoneus pmissor: non sit: als minus si in aliquo idoneo eet de bitor: als nichil si ta locuples esset vt nra non infit satis ab eo accipere: nisi q pleriqz idonei non tam patrimonio q fide quoqz estimarentur.

Pro rogatio termini impediat pena committi: sed commissam non perimit. B. D. rocu.

Um stipulatus sim michi a pculo: si op^o arbitratu meo ante kalendas iunias effectum non sit pena: et protulit die: puta sine se posse me dicere arbitratu meo op^o effectum non ee ante kalendas iunias: cu ipse arbitrio meo allat die operi laxiore dederi pculo: Bn. no sine ca distinguendum est interesse: vtru p pmis fore moza non fuisset quom

si fieri post mozam promissoris stipulatus elegerit qd pena stipulatio esset commissam: tamen eliditur exceptio: cum non vtriusqz sed alterum tm reus stipulandi consequi debeat. vt. C. de transactio. l. cum proponas. z. s. de pac. rescriptum. s. i. qd verum puto. et facit. s. de da. infec. l. damni. s. sabinus.

Fideiussores. pro euictione.

Liberare. sine hoc tenet. vt. C. de euc. ex predictis. et dic liberari a creditore cui erat obligata.

Non perficeret. quo casu ipso iure no committit pena. vt s. de arbi. celsus. s. si. z. s. id e ait si iusserit. Sed arg. s. s. de mino. l. emili. s. hic no rsideat huic questioni.

Puto. et bene. vt in fi. s. accur.

Non desiderauit. immo diem prorogauit.

Qui hoc. s. euz non debere predicere seu denuncia re. accur.

Ron esset. si diceret hoc ee falsum.

Et ppe modum. nunc soluit. Accur.

Comissa est. de rigore: sed de equitate obstat exceptio. vt arg. s. si quis cau. l. ij. i. pn. ci. et locati. cu in plures. s. i. pl^o etiam dico q si non copetatur exceptio qd quidaz dicunt non tamen potest agi ante kalendas augusti ad penaz quia pene stipulatio dilata videtur vt. s. eo. in illa stipulatione si kalendis. et. s. eo. insula sed tamen vt dixi exceptione remouetur etiam post kalendas: qz diez protulit. pro quo est. s. de legi. z. co. st. l. post diem. na et als committitur sed non exigit. vt s. de excep. do. apud celsum. s. si l. arbitrum. sed pro eis est. s. e. insula. sed hic pena: ibi non. sed. R. sic hic hoc scripsit. hac distinctione tunc videtur cum penam prestari: o pus postea nichilominus fieri conuenit. als si opus

Si ante kalendas iunias futu rum esse cepit opus ante ea diem effici non posse: pena commissam est.

Qui non dat fideiussorem et non liberat vt promissit tenetur ad interesse. Bart.

Cum venderet aliquis promissit emptori fideiussores prestare et rem venditam liberare: que vt liberetur nunc desiderat emptor: et in moza est sequi ex stipulatione id futuruz promissit: quero quid iuris sit: Proculus respondit tanti litere

fieri post mozam promissoris stipulatus elegerit qd pena stipulatio esset commissam: tamen eliditur exceptio: cum non vtriusqz sed alterum tm reus stipulandi consequi debeat. vt. C. de transactio. l. cum proponas. z. s. de pac. rescriptum. s. i. qd verum puto. et facit. s. de da. infec. l. damni. s. sabinus.

Fideiussores. pro euictione.

Liberare. sine hoc tenet. vt. C. de euc. ex predictis. et dic liberari a creditore cui erat obligata.

Cum venderet aliquis promissit emptori fideiussores prestare et rem venditam liberare: que vt liberetur nunc desiderat emptor: et in moza est sequi ex stipulatione id futuruz promissit: quero quid iuris sit: Proculus respondit tanti litere

fieri post mozam promissoris stipulatus elegerit qd pena stipulatio esset commissam: tamen eliditur exceptio: cum non vtriusqz sed alterum tm reus stipulandi consequi debeat. vt. C. de transactio. l. cum proponas. z. s. de pac. rescriptum. s. i. qd verum puto. et facit. s. de da. infec. l. damni. s. sabinus.

Fideiussores. pro euictione.

Liberare. sine hoc tenet. vt. C. de euc. ex predictis. et dic liberari a creditore cui erat obligata.

Cum venderet aliquis promissit emptori fideiussores prestare et rem venditam liberare: que vt liberetur nunc desiderat emptor: et in moza est sequi ex stipulatione id futuruz promissit: quero quid iuris sit: Proculus respondit tanti litere

fieri post mozam promissoris stipulatus elegerit qd pena stipulatio esset commissam: tamen eliditur exceptio: cum non vtriusqz sed alterum tm reus stipulandi consequi debeat. vt. C. de transactio. l. cum proponas. z. s. de pac. rescriptum. s. i. qd verum puto. et facit. s. de da. infec. l. damni. s. sabinus.

Fideiussores. pro euictione.

Liberare. sine hoc tenet. vt. C. de euc. ex predictis. et dic liberari a creditore cui erat obligata.

Cum venderet aliquis promissit emptori fideiussores prestare et rem venditam liberare: que vt liberetur nunc desiderat emptor: et in moza est sequi ex stipulatione id futuruz promissit: quero quid iuris sit: Proculus respondit tanti litere

fieri post mozam promissoris stipulatus elegerit qd pena stipulatio esset commissam: tamen eliditur exceptio: cum non vtriusqz sed alterum tm reus stipulandi consequi debeat. vt. C. de transactio. l. cum proponas. z. s. de pac. rescriptum. s. i. qd verum puto. et facit. s. de da. infec. l. damni. s. sabinus.

Fideiussores. pro euictione.

Liberare. sine hoc tenet. vt. C. de euc. ex predictis. et dic liberari a creditore cui erat obligata.

Cum venderet aliquis promissit emptori fideiussores prestare et rem venditam liberare: que vt liberetur nunc desiderat emptor: et in moza est sequi ex stipulatione id futuruz promissit: quero quid iuris sit: Proculus respondit tanti litere

fieri post mozam promissoris stipulatus elegerit qd pena stipulatio esset commissam: tamen eliditur exceptio: cum non vtriusqz sed alterum tm reus stipulandi consequi debeat. vt. C. de transactio. l. cum proponas. z. s. de pac. rescriptum. s. i. qd verum puto. et facit. s. de da. infec. l. damni. s. sabinus.

Fideiussores. pro euictione.

Liberare. sine hoc tenet. vt. C. de euc. ex predictis. et dic liberari a creditore cui erat obligata.

nec id verū est qđ pegafus dicit: non em̄ suspendit: sed statim comittit: & penalis stipulatio vel obligatio: ac si sub alternatiōe illud aut illud sit stipulatio: et aliter si solutiōe alteri in obligatiōe. facultas fo erit reo nō solvendi donec cōveniat reus ad exēplū noxalis. vel veri⁹ servabis pegafus vbi a cōditōe incēperit.

a **C** Ex snia. que ante oia spicitur vt. j. de reg. iur. l. i. semper.

b **C** Potuissz dari nec sit dat⁹. vt. s. e. si ex lege. acc.

c **C** Agendū. nō ergo expectandū est quousqz pampbyl⁹ desinat posse dari. In mo⁹ rā ḡ videf si ml i⁹ pediat quomin⁹ daret et nō dedit vt. s. de ac. emp. l. i.

ratio. s. si per venditorē. Sed et alia erigunt. s. q̄ in pel letur z credat se debere fm. h. vt in distinctiōe de mora dicitur: vel forte nō erigit mora vel interpellatio: qz nō ex mora s; ex cōditōnis evētu comittit stipulatio: sicut et vbi pactio p̄cesserat nuda vbi nō poterat eē mora: qā nulla petitio: et nō p̄mittit lit. cōtest. C. e. l. nuda. z. j. eo. si pupillus. Nec est cōtra ad id qđ vt q̄ ex gatur interpellatio z credat se debere. J. de fideiuf. l. fideiussor obli. in fi. qz ibi loquit in diversis p̄onis. In eo asit qui scit se p̄mississe nō erigit interpellatio vt stipulatio comittat penalis. nō em̄ videf celat⁹ zc. vt. s. de ac. emp. l. i. in fi. S; an possit hec mora purgariē quidā sic/ alij nō: cuz sit scia de iure cōi. s; plene dicit vt. s. si qđ cau. z si post tres.

d **C** Et stipulatione. s. penali. accur.

e **C** Legat. hoc modo penū lego: et si nō dederis decē dato. vel sic/ si penū nō dederis decē dato: vt hic. et. s. de penu l. i. i. per totum. z. s. ad. l. fal. l. i. s. i. ita. et qñ dies le. ce. si penum. Accur.

f **C** In pecuniā. q̄ legata erat si penum non daret.

g **C** Teneri. i. pecuniā p̄stet cū penū nō det q̄ dare pōt.

h **C** Defunc. n. cu⁹ ad plende studiosi esse debemus.

i **C** Naturā. p̄der em̄ cōditio de p̄tate heredis. sec⁹ si legatarij: vt si nō ascēderis capitulum tibi lego decē: qz caues et p̄cipis. vt. s. de cōdi. et demō. l. mutane. Et in penū verū puto qđ dixit sabin⁹. sed alij et in penū disti⁹ guunt vt in stipulatiōe: vt incipiat a conditione vel p̄actione: qđ non placet vt modo. s. notavi.

k **C** Itaqz pōt. mō distinguit: et distinctiōe suā mō cū dicto vni⁹ modo cū dicto alterius approbat.

l **C** Recipi. q̄ est vt statim post morā agi possit.

m **C** Veluti. hic incipit a conditione: et servatur pegafsi sententia. Accur.

n **C** Sed si ita. hec est vera sabin⁹ snia et non incipit a conditione. Accur.

o **C** Spōdes. apparet ex p̄dictis q̄ vbi a pactiōe vestita penalis stipulatio incipit: comittit qñ cepit dari vel fieri posse qđ in pacto deuenit. sec⁹ si nuda pactio p̄ce⁹ cessit: qz tunc lit. contest. vt. C. eo. l. nuda. Sed cōtra. s. e. s. q̄ si ab initio. vbi p̄cessit pactio vestita: nec tñ servat opinio sabin⁹ sed pegafsi. So. vt ibi dixi. Si vero a cōdi-

tiōe ceperit obligatio: tunc quādo desijt posse dari vel fieri qđ in cōditione p̄cedebat. z sic op. j. de fideiuf. l. fideiussor. s. fi. So. ibi pactio facta cū reo p̄cessit stipulatiōe que cū fideiussore facta videtur: quia mora rei et pactio sua fideiussorem obligat fm Jo. Item oppo. s. e.

p **C** si stipulatio nō a conditio⁹ ne ceperit: veluti⁹ si pampbylū non dederis dare tātū spōdes. s; si ita⁹ cepta sit stipulatio/ p̄p̄hyllū dare spōdes: et si nō dederis tñ dare spōdes qđ sine dubio verū erit: cuz id actum probatur: vt si homo datus non fuerit: et homo z pecuniā⁹ debeatur. Sed et si ita cautum sit vt sola pecuniā non soluto homine debeatur: idem defendendum⁹ erit: quoniam voluntas fuisse

raui: feci qđ iuravi. Similiter est in hoc: ego dico falsum quia si dicis qz dicit verū et ipse dicit se dicere falsum: et ego verū est ipm dixisse falsum. si autē dicas qz dicit falsum et ipse nō dicit nisi hoc ego dico falsum: ḡ falsus est ipm dicere falsum: ḡ dicit verū. et iste locutiones dicunt⁹ implicite apud legistas: vt si titius non erit heres sei⁹ heres esto. z contra si scius heres non erit titi⁹ heres esto: et hic sicut: vt si titius stipuletur: si scio decem non dederis michi dare spondes. et econtra: sei⁹ si decē nō dederis michi dare spondes. Jtē op. s. de ma. test. libertas. s. i. fo. ibi speciale. Jtē in penu sicut est speciale vt. s. si idēqz defen. zc. z hoc no. s. si qđ cau. z si post tres et facit. C. de pac. l. si pacto.

p **C** Qđ. pro fed. et dicas qz distinctionē porit in casibus in qđ h; locis sabin⁹ opinio. nā si pactio p̄cedit aut id agitur vt prima actio trāseat in sequētē stipulatiōez et nouat⁹ p̄tia. vt. s. ti. i. obligatiōis se. s. fi. q̄ casu exiite conditione tñ id qđ in sequēti stipulatione est dictū petere potero: qz id actū est. aut est actū qz vtrāqz maneat et ex vtrāqz agatur exiite p̄di. vt. s. de transac. l. pe. s. pe. et añpe. et hoc dicit sed ordine diverso. hic em̄ est ordo legendi qz pro sed: et sine dubio verū erit: vt si homo datus non fuerit: et homo et pecuniā debeatur cuz id actū probatur. Accur.

q **C** Erit. tunc scilicet.

r **C** Cum. i. quando. nā aliter non vt hic. z. s. ti. i. l. obligatiōum fere. in fi. z. s. pe. in fi.

s **C** Probatur. p̄sumitur ḡ nouatio nisi contra p̄bet vt hic. z. s. ti. i. oblig. fere. in fi. z. s. de transac. l. qui sic ē. Sed. Jmmittit p̄tra: qm̄ volūtas zc. nam ibi probatur qz non fuerit nouatio. sed dic ibi probari eontp̄o qz non probatur J. hodie vero nō p̄sumit. vt. C. de noua. l. si.

t **C** Non fuerit. postq̄ potuit dari.

v **C** Pecunia. ex vtrāqz obligatiōe vires habente nullā facta nouatione.

x **C** Defendē dū. vt sola pecuniā sic debeat: vel dic vt statim post morā agi possit vbi cepit a p̄actione vestita obligatio. s; p̄rie expositiōis meli⁹ adūḡif qm̄ zc. Terzū dicit idē defen. zc. vt inspicias vtrū probet id fuisse actum vel non: sed app̄tō primam. Accur.

l. si titius. contra sol. ibi loquitur l. quadā stipulatio ne sp̄c̄ita: z l. implicatis regule legistaru sicut p̄a⁹ leticorum deficiunt. Regula d̄ p̄a⁹ leticorum hec est: de quolibet affirmatiōe vel negatiōe vera. fallit: quia si ego dico ego iuro me peierare: si potes dicere qz bene iurem: qz peieravi. itē nec qz male: quia si iuravi peierare et peie-

Liber Septimus.

a Soluatur. qui in solatione est ante motam.

b Pecunia. q. sola in obligatione est. 20.

Decem. periculi. in tota vel in parte fm q. tici^o in toto vel in parte non est solutio. vt. J. de ver. sig. si ita a re stipularus. 7. J. de sol. l. si decem.

d Non erit solutus. i. expeditus: qm adhuc potest obligari: sic improprie ponit. sic et. 3. de here. vel. l. qd si sic. 7. fm hoc qd subicit pau. notat. i. scribit ap probado pdicta: non est 7c. vel die fm Jr. folur. i. i. beratus. 7. sic ppe et fm hoc dt pau. not. i. rephedit: no em 7c. nam sic loq batur qd is fuisse obligat: qd no e veru vt pau. dicit Et est rephensio sntis. 3. de in tus vo. l. libert. 7. yer. remittere. 7. facit 3. mada. l. inf. cau fas. 3. h. et. J. de re. tur. si quis ob. ac. e. Rei. f. deben di. accur.

f Sub conditio

g Stipulatio

h Excussus. si

i dubitet an possit

k soluere debitu so

l l. d. si certuz

m est eu habere qn

n q. tici quasi ipte

o ta conditioe stipu

p lationis a meuo

q petat. vt ar. 3. b ac

r ctio. ep. l. eptorez.

s 7. i. et sic soluit 3

t 3. si cer. peta. l. si. i. respon. Accur.

u 3. centu. stipulatio. vt. p ea parte qua dicitur heres e

v eligat et in ea succedat. f. quinquagita. Sed qd si

w duos heredes instituit: et sic aliqd seruus inuenit q no

x pot diuidi numero: q. dispar sit numerus. R. h. in eo por

y tiones hereditarias haberi: ac si vnū essem stipulat^o tici

z k. Successerint. hic. p portione hereditaria electi ser

aa ui cuiusq. erunt. vt. J. de solutio. cum stichus. 7. 3. eo. l. in

ab stipulationibus. Accur.

ac Liber ho. ppe est. philosophicu teperamentu est. na

ad bene est vitus et tener. 7. id dicit ppe: q. q. ad ef

ae fectū non videt vitus nisi cu appareret illi esse liberu.

af tuuc em demu agit ex ea stipulatione. na ante no agit cu

probatur vt homo soluatur^o aut pecunia^b petatur.

Non sequitur priuatio nisi precedat habitus. B. I. dez.

Decem stipulatus a ticio: postea q. tico minus ab eo cōsequi posses si a meulo stipuleris: sine dubio meuius periculi^o pot subire. 3. 7. si decē petitis a ticio: meui^o non erit solutus^o nisi iudicatum tici^o fecerit. Pau. no. non em sunt duo rei^o ticius et meuius eiusdē obligationis: sed meui^o sub conditione debet^o si a ticio extitit no poterit. Igit nec ticio cōueto meuius liberabit^o: qui an debiturus sit incertū est. et soluete ticio no liberatur meuius: qui nec tenebat^o cū conditio stipulationis^o de ficit: nec meui^o pendēte stipulationis cōditioe recte potest conueniri: a meulo em ante tictum excussū non recte petetur. **I. dem.**

Scentu hoies q. ego heresve meus elegisset stipulat^o anteq. elegerim duos heredes reliquero: numero diuiditur stipulatio. diuersuz erit si iam electis hominibus successerint.

Liber ho bone si. possessori ex stipulatione obligat. 7. ex qua cā ab alio stipulando mi

putat eum esse suu seruus. ar. 3. cōmo. si is q. 3. si liber. et fm hoc intelligit qd hic dicitur. 7. 3. de acq. re. do. homo liber. 3. i. et facit. J. de stipu. ser. liber homo.

m Cūle. q. persona est que obligari potest.

n Ex re mea. no est rem meā promittit.

chi acqrit: ex eadē tibi pmittēdo non obli gor. 3. te ex pmisione facta fructuario vel bone fidei possessori a seruo: dñs de pecullo no tenet. B. I. de.

Liber homo qui bona fide seruit michi qd stipulanti michi pmittit: prope est vt oimmodo sit vitu^o q. utis ex re mea^o promittat. naz qd aliud dicit pot q. minus^o liber homo teneatur: nec tamē ideo si stipulanti eidē ex eadē causa^o spondeā tenebor. quē admoduz etem habebit eius actionem aduersus me qd ab alio stipulat^o quereret michi: hoc itaq. late fructuario seruo vel alieno q. bona fide fuit cōparabil^o. Seru^o aut^o fructuario si promittat ex re ip^o vel alien^o q. bona fide seruit: em^o p^o nulla de pecullo dabit in dñm actio. na in his casib^o dñi eē intelligūt^o.

Adiectio instāris tps exactionem non differt. Bart.

Decēz hodie dari spōdes: dixi posse vel eodem die pecuniat perit: nec videri pmatarius agi no finito stipulatiois die: qd in alijs tpsibus iuris e. na peti no dz qd intra tps cōprehensum solut pot^o: in pposito em diem non differende actionis cā insertū videri: sed

3 Intelliguntur. fructuarius et bone fidei possessoe vnde tanq. a suo non valet stipulatio. ad quod est. 3. de bo. aucto. iudi. pos. in venditione. 3. i.

a Uel. pro saltem et als pro etiam.

b In alijs temporibus. vt in kalendis: vel in idib^o vel in annis: vt prematurus videat agere. vt insti. eo. 3. in diem. et. 3. eo. cum qui kalēdis. et. l. qui hoc anno. que sunt contra. accur.

c Non debet. licet possit ipso iure.

d Potest. ex voluntate: non ex necessitate. vt. J. de solu. qd in diem. accur.

e In proposito. f. casu. et facit. 3. eo. l. si decē cum p. et. 3. de lega. l. talis. 3. q. si forte.

o Promittat. puta pssionē docmus mee.

p Quominus. i. p. teneat.

q Ex eadē cā. id est ex re mea.

r Quereret michi. nullo mō propter regulaz iur. vt. 3. de usufru. 3. et si quis. 3. et regulariter.

s Comparabitur. in hoc conueniunt liber ho bona fide possessus et seruus alienus et fructuari^o. oēs em de re nra bonis acqrit. Itēz scia h. ex re mea promittā no teneor. 3. in hoc differunt: q. liber homo pmittēs dño obligat: at illi minime. et hoc notatur his 3. bis seruus aut 7c. 3. 3. R. t. 3. ur. pro sed. accur.

t Seruit. f. bone fidei possessori qui emit.

u Emptio. ex re emptoris.

v Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

w Accur.

x Emptio. ex re emptoris.

y Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

z Accur.

aa Emptio. ex re emptoris.

ab Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

ac Accur.

ad Emptio. ex re emptoris.

ae Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

af Accur.

ag Emptio. ex re emptoris.

ah Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

ai Accur.

aj Emptio. ex re emptoris.

ak Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

al Accur.

am Emptio. ex re emptoris.

an Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

ao Accur.

ap Emptio. ex re emptoris.

aq Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

ar Accur.

as Emptio. ex re emptoris.

at Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

au Accur.

av Emptio. ex re emptoris.

aw Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

ax Accur.

ay Emptio. ex re emptoris.

az Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

ba Accur.

bb Emptio. ex re emptoris.

bc Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

bd Accur.

be Emptio. ex re emptoris.

bf Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

bg Accur.

bh Emptio. ex re emptoris.

bi Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

bj Accur.

bk Emptio. ex re emptoris.

bl Actio. nisi de duca id peculū qd penes bone fidei possessore est: vt. 3. de pec. si credito. 3. h. vel nulla ex promissione: 3. als ex tractu alio sic: vt ibi.

bm Accur.

a Stipulatio est. scz michi.
b Incerti. i. dicitio incerti ad interesse qd est incertu
cōpens michi. s. nō illi. vt r. C. de inuit. stip. l. iij. in fi. r. s.
si qm ius vo. l. fi. et b: incertu inspecto pūncipio. sed
iudex facit certum. Accursus.

c Penā. s. post
stipulatiōe: r. ita
incertu erat eo tē
pote. s. hie stipu-
latiōis qm conse-
queretur.

d Oli. subiecti
expresse.

e Cauet. doli
non mitti. r. sub
audiō qdā in fi.
tm. Et no. genera-
le verbū nō pte-
re ad ea de quos
notatim cauet. ar-
gu. s. qd ex cau.
ma. s. si p pre- s.
deinde. r. no. s. c.
stipulatiōes. r. fa-
ci. s. de ali. lega.
alimēta. s. basili-
ce. r. i. de pe. l. san-
ctio. l. et de vulg.
sub. l. coheredi. s.
q ptem. s. argu.
s. s. ad. l. ad. l. si s-
uus scriu. s. indē
in fi. s. ibi gñalis
clausula fiebat tū
tū. p. hie q expssa
sunt. hie p alio.
vñ non referat ad
notata. itē ar. s. s.
de ali. le. libertis
quos. in pun.

f Ita. hanc.
facta demō-
stratiōe.

g Maxime. nā
et aliter exaudiri
pōt: pura quā pu-
to summā. c. au-
reorū eē. sic. s. de
condi. insti. l. insti-
tutio.

h Cetera adiectō
vel qz tot sunt et
valet. vel nō sunt
tot et nō valet. p-
pue gest cōdi. q i
futuru est. vt. s. s.
cer. pe. l. itaq. r. s.
de inui. rest. l. cuz

in scdo. siue itaqz notatim fuit adiectū summā q cētū au-
reorū est: siue nō fuit dictū que est: s. tñ centū aureorū:
semper ita demū valet stipulatio si centū aurei sunt. nec
est conditionalis proprie vt dixi.

i Non sint. sed pauciores.

k Nulla est. s. de leg. i. si seruus lega. s. q quis. qzra

quo presens ostendatur esse
responsum.

C Si datio referat ad stipula-
tozem obligatio continet cer-
tū: si ad aliū pter incertū. **B.**

Decē michi aut ticio vtrū
ego velim dare spondes: ex eo
qd michi dādū est certi stipu-
latio est: ex eo qd illi soluedū
est incertū. finge mea interest
ticio potū q michi solui qm
penam pmissera si ticio so-
lutum non fuisset.

C Clausula generalis nō re-
fertur ad specificata. **B.** Idē

Muli clausula q in stipu-
latiōibus subiecti: nō
pertinet ad eas ptes stipula-
tiōis de qb noiatim cauet.

C Conditiō de pterito defici-
ens reddit stipulatiōē inat-
tēlem ab initio. **B.** Idem.

Sita stipulatus fuero
hanc summā. c. aureo-
rum dare spondes. et si maxi-
me ita exaudiat ille fermo (si
modo. c. aureorū est) nō facit
cōditiōē nec adiectiōē: qm si
centū non sint stipulatio nul-
la est: nec placuit instar habe-
re conditionis sermonē q non
ad futurū sed ad p̄sens tēpus
referat et si contrahētes reue-
ritatem ignorent.

C Qui pmitit cauere ad sen-
sum sapientis et nō cauere ad
interesse tenetur. **B.** Idem.

Ex ea parte cautionis
doliqz malum huc rei
promissioniqz abesse ab futu-
rumqz esse stipulatus est ille:
spopodit ille: incertū agef sit

solu. hic actum fuit vt alio nō valeat: ibi non est actum.
l. Meritate. veluti si rex frācorū viuit. vt in fi. e. s. pe.

Ex parte cautionis. que sequitur.
C Incerti. id est ad interesse cōditiōe certi. vt
et. s. de arbi. diem. s. hinc. Accur.

Interponen-
de. id est interpo-
site. sic tēpus pro-
tē et cōtra po-
nitur. C. de legi.
et cō. l. i. vel. ppue
promiseras mi =
chi hic pmittere
ad sensū sapiētis
mei: q postea di-
cit sub pena du-
pli pmuti: agam
vt inponas. ac.
p Conuenie-
bat. i. feciliat af
q Assē. qz cō-
suetudinē pferit
r Nō possit. a
marito. r facit. s.
e. si ita stipulatio
facta fuerit.

C pot marit se obligare vx-
ori ad penam si tenuerit concu-
binam. **Bal.**

Mulier ab eo in cuius mat-
rimonio conueniebat stipulata
fuerat duceta si cōcubine tēpe
matrimonij p̄suetudinē repetit
set / nichil cause esse rīdī cur
ex stipulatiōe q ex bonis mo-
rib cōcepta fuerat mulier im-
pleta cōditiōe pecuniā asseq
non possit.

C Non sufficit ciuili factum
h. d. **Bar.**

In insulā de portato reo. p
mittēdi stipulatio ita cōcepta
cū mortis dāt: non nisi mo-
riente eo cōmittitur.

C An doli purgat per actio-
nē ex cōtractu dāt actio p̄tra
heredē etiā an lit. test. **Dan.**

Ex facto rei promittēdi do-
li stipulatio heredē eius tenet
sicut ex ceteris alijs cōtra-
ctibus: veluti mādati / depositi.

C Si tēpo adijctur gratia cre-
ditoris vel vtriusqz nō potest
solui ante tēpus. Item obla-
tio facta incongruo loco r tē-
pore debitorem non excusat.
h. d. **Bar.**

Ceuola.

Qui rome pecuniā mu-
tuam acceperat solue-
dam in longinquā prouinciā
post menses tres / eāqz ibi da-
ri stipulanti spoponderat: et
post paucos dies rome testa-
to creditor dixit paratum
se esse rome eam numera-
re detracta ea summa quam

C prouinciā. non ergo alio soluere pōt inuito sti-
pulatorē. vt. s. de eo qd cer. lo. l. is qui.
C ibi. in prouincia. **Ac.**

C testato. i. coram testibus.

C creditor. a q accepit mutū **b** dixit. debitor.
C Numerat. et sic ante terminum.

C Interponen-
de. id est interpo-
site. sic tēpus pro-
tē et cōtra po-
nitur. C. de legi.
et cō. l. i. vel. ppue
promiseras mi =
chi hic pmittere
ad sensū sapiētis
mei: q postea di-
cit sub pena du-
pli pmuti: agam
vt inponas. ac.
p Conuenie-
bat. i. feciliat af
q Assē. qz cō-
suetudinē pferit
r Nō possit. a
marito. r facit. s.
e. si ita stipulatio
facta fuerit.

C Nisi morien-
te eo. naturaliter
Et sic not. q ap-
pellatiōe mortis
naturalis intelli-
gitur: nō ciuilis.
sic. s. de leg. ij. cū
p̄ s. hereditate.
et de do. in fi. vi. et
vzo. s. si mors. s.
cū igi. et ar. de le-
ga. ij. l. ita qz. s.
is cui. et in aut. s.
nup. s. s. occasio-
nē. s. ar. s. s. p
socio. l. actione. s.
publicatiōe. r de
bo. pos. s. i. l. i.
s. i. s. ac.

C Depositi. se-
cus in delictis de
quib die vt. C. ex
delictis defictorū
l. i. et facit. s. tit. i.
ex depositi. et. s.
depositi. l. si ho-
minem. s. datur.
et. s. de regu. iur.
l. ad ea. s. fi.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

C Uti rome. ac-
ceperat. et
cōueniat hoc. i.
soluendum r.

Teneri. et sic periculi pertinet ad debitorem nam submersa post mortem. C. de nau. fe. cum proponas.

Ite quero. reperit vt aliquid addat in si. de excep. Uel credebat seruum non bene intellexisse: vt frequenter fieri videmus. vel. s. an ysuris. hic in forte et in obus.

Heros. suus d. Exceptioni. tunc. Accur.

Si seruo. h. e. rati. Accur.

Eam. accipere. Accur.

Tempore. q. vellet. Accur.

Donauit. vt tñ videtur manus mittat: et non alio modo. qre non alloquitur alijs legibus. Accur.

Heredes. id est. vel. sic. de. h. b. sig. sepe. Accur.

Uindictas. sic intererat videtur manumitti: qe efficiebat eius romanum? fm quosdā.

Stipularis est. trāsit de tertia ad pūmā: tandē redit ad tertiam personam.

Potes. actio ne prescri. verbis vt manumittat.

Nō possit. s. ad litem. rñsum. s. de fideicō. l. h. a. i. s. intra. Solu. vt ibi. Itē. p. r. C. si māci. ita fuc. alie. l. si. So. h. fuit actū vt vindicta fieret manumissio. a. l. s. i. tēlligit de effectu bñficij vt ibi: qd semper est in dubio vt. s. d. ser. expo. si veditor. et dicit qdā q. al. est effectus qn fit vidicta qz sic fit ciuis romanus. h. qn p. l. i. t. nio succedit tunc nō: cū alij sint latini alij dicitur. q. distinctio. l. nō inuenitur.

Liberet. fauor libtatis est ne percat q. post cōmissam penā purgat mora. vel fm Jo. loquit qn nō est cōmissa pena et ipso iure dicitur liberet: qz vel ipe heres dicitur manumittere. et sic. s. ysuris. que ad. ca.

Liij. s. i. et ad le. qd. si seruis seruū. s. si calice diatetrum. Itē tale tollit. s. de euic. q. alienā. et eodē mō solue. s. ti. i. traiectione. s. de illo. et. s. idē pōponi. et. C. d. h. e. stip. magna. Itē s. s. q. sine ma. l. latinus. sed hic ante duos mēses agebat ad penā. s. nec morte donatarij perierat libtas: qm nec ipse p. cise debuit manumitti tere: s. vel ipe vel heres ei. et iō. s. dicit herede nō incidisse i. penā. Ac. p. Ab herede. s. q. sine ma. ad lib. pue. l. mācipia. s. Sol. h. donator nō volebat seruu effi ci liberū nisi videtur ab alijs. vel hic per fideicōm. ibi directo fm quosdam. Accur.

Debeat. in stante seruo.

Uideret. aut eoz partem emerit: vt pater. i. f. Coheredis. q. scz coheres deceserat plurimū relictis heredibus.

Testato. extra ius etiam.

Exceptionē. nā iure cōmissa est pena. hoc q. siquidē intelligitur vt si alij non vult emere extero vendit possit sine dāno pene fm Jo. et facit. s. d. arbi. celsus. Sed s. s. de pac. l. nemo. sed h. ad penā. et sic etiā nō obstat. s. de distrac. pig. si creditor. s. si. Itē facit s. d. ac. emp. si stentis. s. si tibi. in. fi. Constitisset. postea non tñ tpe stipulonis p. stabat. nec ante constituratus est hic nō constit. et.

Nō extitisset. q. d. si nondū tpe stipulationis p. stent de debito: et p. hoc p. ditionalis stiplo in p. ritum cōcepta non poterat cōmitti incertū: q. falsa de p. rito sunt impossibilia. vel dic fm. R. si est actū vt patre viuente p. stare deberet qd et q. r. m. deberet: qd videt fm h. b. a. nā

nichilominus actione ex stipulatu calimachy de pecunia domino sticho teneatur? Rñ. fm ea que proponerentur teneri.

Ite qro si calimacho post diē supra scriptā nauigāte heros supra scriptus seruus p. senserit: an actionē dno suo semel acq. uisitā adimere potuerit? Rñ. nō potuisse: sed fore exceptionē locū si seruo arbitriū datū esset eam pecuniā quocūq. tēpore in quēuis locum reddi.

Stipulatio penalīs non nouat precedentē cōuentionē ex causa onerosa. itē ubi est pena et non dies: admittitur purgatio morē. itē ex pacto libertatis agere potest seruo domino vifserente. h. b. Barto.

Flauius hermes hōiem stichū manumissionis causa donauit: et ita de eo stipulatus est si homo stichus de quo agitur quē hac die tibi donatiōis cā manumissionisq. dedi a te heredeq. tuo manumissus videtur liberatus nō erit: qd do lo malo i eo nō fiat pene noie qn q. ginta dari stipulatus est flauius hermes: spopodit claudius: qro an flauius hermes claudius de libertate stichi cōuentione potest? Rñ. nichil p. p. onit cur non possit. Itē quero an si flauius hermes heres a claudij herede penā supra scriptā p. tere voluerit: claudij heres libertatē sticho prestare debet vt pena liberetur? Rñ. posse.

Ite quero si flauius hermetis heres cū claudij herede ex cā supra scripta nolit agere: an nichilominus sticho libertas ex cōuentione que fuit inter heremetē et claudium (vt stipulatiōe supra scripta ostenditur) ab herede claudij prestari debeat? Respo. debere.

Qui tenet sub pena vni alienare illo existēte in mora potest alienare cui uolet. Barto.

Coheredes cū p. dia hereditaria diuiserant: vnū p. diū cōe reliquerūt sub hoc pacto: vt si quis eoz partē suā alienare voluisset: eam vel coheredi suo vel eius successorū venderet p. centū viginti q. q. si q. s. aliter fecisset: penā centum in uicē stipulati sunt. quero cū coheres m. l. ier coheredis libero rñ tutores sepius testato conuenerit et desiderauerit vt fm cōuentionē aut emerēt aut vēderent: h. i. q. nichil tale fecerit: an si mulier extero vendiderit: pena ab ea centū exigi possit? Respo. fm ea que proponerentur: obstatuam doli mali exceptionem.

Facultas implendi conditionem ad heredē non transit. hoc dicit Barto.

Augerius filius fami. seruo publici meui stipulanti spopodit se daturū quicquid patrem suū publico meuo debere constitisset: quesitū est patre defuncto anteq. cōstitisset quid quantūq. deberet: an si aduersus herede eius actum fuisset alijve successorē: et de debito constitisset augerius teneatur Respon. si conditio non extitisset: stipulationem non esse commissam.

Nō currūt vsure si creditor est i mora recipiēdi. h. b. Bar.

Liber Septimus.

demū patre viuēte cōstare potest eū debere: sed eo mor-
tuo cōstare pōt cum debuisse. vt. l. i. co. cū stipulamur. et
facit. s. de vsur. l. scia. r. s. de manu. testa. l. qui filium.

a **Solo pacto. sine stipulone aquilana r acceptilatiōe.**
b **Partem. pecunie.** c **Cauit. p stipulationē.**

d **Heres. s. pu-**

pille.

e **Tutele. a =**

ctiōne.

f **Et vict. he-**

res pupille.

g **Prouocauit.**

secundo.

h **Pronuncia-**

ta est. a principe.

i **Mora. obtu-**

lit g heres tutor.

k **Penerit. he-**

res pupille. hoc

aut ideo dicit ne pos-

terior mora noce-

ret. vt. s. de pcri. r

cō. l. illud. Accur.

l **Usure. ex mo-**

ra. s. residue pecu-

nie nō reddite.

m **Iure. s. exce-**

ptiōis cū p eā nō

herent. s. si obtu-

lisset r assignasset

et deposuisset: tūc

ipso iure. vt. s. de

vsur. l. i. i. fi. et hoc

vbi fuissent pmi-

se: als ex mora et

nō debentur.

n **Duo fratres. q rogati fuerūt vt si qd eor. sine liber-**

ris decessisset suā partē alteri p fideicommissū referueret.

o **Proponunt. duo dicit. primū q fuit pronunciatum**

tra petentē qñ hoc sit remissum. scōm q lz habeat exce-

ptiōne cōuentionis p quā fuit absolutus reus: r sit ea vltus

Scia heres vntus tutoris

cū herede pupille transactiōe

solo pacto facta maiorē par-

tem soluit: in residuā cauit r

vsuras promisit: sed illico ne-

gauit heres se transacionem

seruare: et apud iudicē tutele

egit: r victus puocauit apud

competentem iudicē: et ab eo

quoq; ad principem idem pro-

uocauit: r iusta quoq; hec p-

uocatio eius pronunciatā est:

quesitū est cum per heredem

pupille mora: itercesserit quo-

minus pecunia in stipulationē

deducta ab herede tutoris sol-

ueretur: nec vnq; petierit: an

ei hodie debeant vsure: ab he-

rede tutoris? Rñ. si scia nō cel-

fasset ex stipulatione pecuniā

offerre: iure vsuras nō deberi

Iniusta sententia p quā qd

corra diuisionem facere decla-

ratur facit penā cōmitti. Bar.

et fm duas pimas solutione male fuit hic iudicatū

hoc est cōtra ius agētis. et fm tertiā bene. secundū quar-

tam bene in parte r male in alia parte: vt patet ex pmi-

sis. Itē patet ex predictis solu. questionis. s. si ille cui fa-

cienda est resititio rei ab aliquo cā emitt: an modo ha-

beat locū in es fideicommiss. p dictas. ll. de euic. r. s. ad le-

sal. fundo. vel dic vt ibi. Itē tra. s. de pac. l. tres fratres

solue vt pūmū cōtra. si fuerit ibi dolus. Itē cōtra. s. de le-

ga. iij. paulo calimacho. s. i. Sol. vt ibi. Ad scōz qd dicitur

etiā penā peti: est cōtra. s. de pac. l. rescriptū. s. si pacto

vbi sufficit alterū. Solu. si teneas supra bene iudicatū in

totū vel in partē: promptū est dicere penā cōmissam. sed

ter premotus. Dic ergo q in hac diuisione agit de euic-

ctiōne p parte mee partis tm: puta ego heres pmoctus

habeo ex diuisione dimidiā que est citra rheni: et in illa

partē habeo iure meo: partē ex psona coheredis mei ex

diuisione. Si ergo ex fideicommiss. petat qd habeo ex perfo-

na mea in mea pa-

te nil ei obstat. qd

i ea nō habeo cau-

sam ab eo nec de

euicōe tenet. aliā

autē petere nō pōt

quam habui iure

suo: qd de sua par-

te resititūda non

sum rogatus. vt de

lega. iij. pat. s. qñ

decim. et etiā qd b

euicf. tenetur nisi

fuerim sciēs: quo

casu non ago nisi

stipulatus sim. vt

C. de euicf. si fun-

dū sciēs. Itē plus

pōt petere qd sup-

erit. s. estimatiō-

nē eius particule

quam habebat in

sua dimidiā p di-

uisiones ex psona

precedētis. nō cū

nō licet habere ex

diuisione. sed ex fi-

deicommiss. tanq; a-

lio euicēte. vt. s.

de euicf. l. si vēdi-

deris. r. l. non th.

et fm duas pimas solutione male fuit hic iudicatū

hoc est cōtra ius agētis. et fm tertiā bene. secundū quar-

ca m
nia est
expmē
da.

de eodē. ob tur. cau. l. si. puta: promittis michi decē vt red
dā nbi filiu tuum vel seruū quē plagio abstuli. Accur.

Insulam. loco. als nō valer. vt. s. de eo qd cer. lo. l. ij.

Si quis insulam. Accur.

Et tantū. subaudi q̄uis. Accur.

Mutat. siq̄:

dem expectādu

est dies actoris: qz

tota obligatio sub

cōditione r in die

collata videt. vt. s.

eo. in illa. Joh. Sz

cōtra. s. hoc iure.

Sol. vt ibi. Jte cō

tra. s. e. stipones

nō di. s. p̄. Sol.

vt ibi solum alia q̄

huic cōcordat. sic

s. eo. titu. si ita sti

pulatus esse m a

te. vel hic adiecit

rēpus: ibi nō. Jte

etra. s. eo. cum sti

pulat. So. vt ibi.

erfacit. s. eo. exhi

mo. s. si. Accur.

Si. i. q̄uis.

Qum stipula

mur. fact. s.

eo. si stipulat. fue

ro. s. i. s. c. l. si a

colono. Accur.

Sita stipula

nis. dena. i.

decē. ppue autez

significat bis de

ca. vt. s. de lega. i.

si q̄ testō. in p̄n.

et fact. C. d. testa

preposeri. r. s. si

cer. peta. l. lecta. f

fi. Sed cōtra. s. de

vsur. cū quidam.

Sol. vt dixi. s. eo.

l. h̄mō. Accur.

S fundū. i. na

dā. pprietatē.

H ab eodē. scz

meuo. Accur.

Qum fructū.

sine pprietate.

Per se. i. separati sine fundo. Accur.

Concomitatur. i. cum fundum stipulatus est.

Dederit. quem seorsum stipulantū promissit. et sic

liberatus est a secundo vinculo.

Liberabitur. promissor.

Liberat. est. qui promissit vsum fructū siue fundū.

Hic. qui promissit fundum pleno iure. sed nōne qui

solum parti rei quā dz soluere liberat. p ea parte. vt. J. de

solu. si stipulat. s. q̄ decē. sed dic q̄ hec causalis non est

para. Item nec cum soluit: sed formalis soluit ad quē

nullo modo erat obligatus. Accur.

Susogon. i. ego. et dic q̄ tres hic ponunt sub com

pēdō q̄stiones r solutiōes earū: cause dz dubitatiōis in

duabus posterioribus. Nam prima modicū dubitatiō-

nis habet que est: vtrū gozas libertus stipulando pecu-

niā Quintiliano reddi: ipsi quesierit actionē: Scdā vtrū

salte ipsa numeratiōe liberti patrono obligatiōe q̄s-

rit: h stipulatio ipsi facta non tenuit. Tertia vtrū stipu-

landovsuras sine

proprij nois adie

ctiōe sib ipsi q̄s-

erit actionem: pri-

ma est plana. cuz

em p liberam pso

nā que in nra pā

te nō est: neq̄ bōa

fide nob seruit nō

acq̄rimus actiōez

regulariter: q̄ nec

hic p̄ono est q̄s-

ta. In scdā dubi-

tatiōe faciebat:

qz siue numerati-

ōne stiplo siue sti-

pulatiōez pcedit

numeratiō: vnica

ōis obligatiō ex

stipulatiō nō ex nus-

meratiōe. vt. J. de

noua. l. vi. et. vij.

cū ergo hec ex sti-

pulatiōe nō sit q̄s-

ta: vt dixi: ergo v-

det q̄ nec ex nū-

meratiōe. Sed rñ. q̄b

di vnica ex sti-

pulatiōe. pcedere ob-

ligatiōne sine nu-

meratiōe pcedat

stiplo siue ses-

quaf: locū hz vbi

vnus interponit

stiplo. cū ergo hic

fuerit vnus: vti-

lis numeratiō nō

poterit p ea. l. inu-

tilē stipulatiōez vi-

ciari: itaq̄ cuius-

cūq̄ pecuniā nu-

merauit libertus

noie p̄oni acq̄rit

p̄ono actio. vt. s.

si cer. p̄. certi cō-

dictō. s. si nūmos.

In altera sō q̄stōe dubitatiōe inducit ex eo q̄ nomen

Quintiliani positū in stipone for: tacite videbat repeti-

tū in stipone vsuray. Augebat dubitatiōe similitū idu-

ctio. videbat ei nomē p̄oni i stipone q̄nq̄ vsuray tacite

repetitū sicut in stipone q̄nq̄ tps tacite iest. vt. s. e. inter

di. q̄nq̄ p̄ditio. vt. s. de iur. do. p̄terit. s. si q̄. sed tñ rē-

det nūq̄ p̄sona in stipone intelligit nisi exp̄ssa fuerit.

itaq̄ nec hic maxie qz tacite itellecta p̄sona cēt in vnus

stipulatio. vt arg. J. tra. s. i. sic r. s. de fideicō. lib. l. h.

Subscribente. i. domino q̄b est. J.

Assignate. qz fecerat signū ibi vt mos erat. Accur.

Agente. i. numerate noie patroni absentis.

Quintiliani. patroni sui.

Insulam itra biennium

des: ante finem biennij sti-

pulatio non comittitur q̄uis re?

promittendi non edificauerit:

r tātū residui tēporis sit/ quo

edificiū extrui non possit. neq̄

enim stipulationis status cui?

dies certus in exordio fuit: ex

postfacto mutatur. Idemq̄

et in stipulatione iudicij sisten-

di causa facta placuit. s. vt an-

te diem stipulatio nō comitta-

tur: si certum esse cepit pa-

tere stipulationi residuo tem-

pore non posse.

Verbum presens non trahi-

tur ad futurū. Bar. Paulus.

Qum stipulamur quic-

qd te dare facere opor-

ter: nichil aliud in stipulatione

deducitur: q̄ quod p̄senti die

debeatur. hoc enim solum hec

stipulatio demonstrat.

Existente conditione retro-

pori deberi pecunia. B. I. dē.

Sita stipulat. si uero si-

ticius consul factus fue-

rit/ tunc ex hac die i annos sin-

gulos dena dare spōdes: post

triennium conditione existen-

te. xxx. peti poterunt.

Qui promittit vsum fructū

et proprietatē separatim solu-

to vsu fructu liberatur: secus i

eo qui plenam proprietatē p-

misit. hoc dicit Barto.

Ticius a meuo fundum

detracto vsu fructu stipulatus

est: et ab eodem post eiusdem

fundi vsum fructū est stipula-

tus: due sunt stipulationes: et

minus est in eo vsu fructu quē

per se quis promissit: q̄ in eo

vsu fructu qui proprietatē cō-

comitatur. deniq̄ si ille vsu

fructum dederit/ eumq̄ sti-

pulato: non vtendo amisit:

tradendo postea fundum de-

tracto vsu fructu liberabitur.

Non idem cōtingit ei qui fun-

dum pleno iure promissit et

vsum fructum dederit: deinde

amisso eo proprietatē sine vsu

fructu tradiderit. etenim ille li-

beratus est dando vsum fru-

ctum. hic in nulla parte obli-

gationis exoneratur: nisi ple-

no iure fundum effecerit sti-

pulatois.

Per liberam personam nō

queritur nobis actio ex sti-

pulatiōe: sed ex numeratiōe sic.

et qui stipulatur im personali-

ter sibi stipulari videt: et nūq̄

persona extrinsecus subintel-

ligitur. hoc dicit Barto.

Susogonus flauij candi-

di seru? actor: scripsi corā sub-

scribente r assignate domino

meo/ accepisse me a iulio goza

agente rem iulij Quintiliani?

Liber Septimus.

- a. **¶** Dari. i. reddi patrono: ita audi q' viciat.
b. **¶** Soluere. i. q' sum solutio fortis differatur. Accur.
c. **¶** Denarios octo. singulis mensibus.
d. **¶** Gozas. ecce ergo persona Quintiliani non adijcit. sed impersonaliter nō adiecta sua vel patroni persona.
e. **¶** Rñdi. hic interponitur.

f. **¶** Nullā. ergo ne hic per libertuz debet acqri: qz liber est: qz quæstio actio extēdat qñ: q. vt. s. de vsur. si qz sol. s. si. sed ob. s. de casu. l. generaliter. s. si. sed rñ. hoc ibi ptingit. ppter delictū. at hic cōtractus est. Itē op. C. diure do. l. si. in pu. Rñ. illud legis potestate fauore dotis: vel ibi ius fingit eam cōtractasse.

g. **¶** Possimus. regulariter.

h. **¶** Nostro noie. qd fecit hic libertus noie p'oni.

i. **¶** Nostroz. vt hic erat. Accur.

k. **¶** Acquireref. ppter singularia pcepta. vt. s. si cer. peta. cert. s. si nūmos.

l. **¶** Dari. id est reddi.

m. **¶** Inutile est. qz alteri stipulari rē. nec ei solui pōt cum nō ad hoc sit positus. vt. C. per quas perso. no. acquir. l. i. r. s. co. cū qui. s. qui sibi.

n. **¶** Absentis. patroni.

o. **¶** Querebat. q' tum ad estimationem. vel dic ex numeratione. ac.

p. **¶** Queramus. pro stipulantis intentione. Ac.

q. **¶** Ipse. libertus.

r. **¶** Possit. r. certe nō pōt nisi i casu. vt. C. si cer. pe. l. iij.

s. **¶** Stipulamur. icōtinēti. vt. s. de noua. cū ei pecuniā.

t. **¶** Nascuntur. cum stipulatio est vitiosa: ceterū si inutilis est cōdictio nascitur ex numeratione: vt dictuz est.

v. **¶** Sed vna. si actū est q' ex numeratiōe sola nascatur actio: tūc ex ea. si vt ex stipulatiōe ruz ex ea. Si rō est dubiū: tūc ex ea que pcessit s'm. h. arg. i. de stip. seruo. si cōis seruis. sed aliter no. d. l. j. de noua. l. cum enim.

x. **¶** Sequat. incōtinēti. r. dic stipulatio inutilis: vt si alij

absentis mutua denaria mille: que bari^o qñtiliano herediue eius ad quē ea res pertinebit kalēdis nouēbris q' proxime sunt future / stipulatus est gozas libertus et rem agens Quintiliani: spōdit flauius candidus dñs meus sub die su p'ascripta: si satis eo noie factum nō erit / tunc quo tēpore post solueretur^o vsuraru noie denarios octo prestari stipulatus est Iulius gozas^o: spōdit flautus candidus dñs meus r. subscripsit. respondit per liberā personam que neqz iuri nro subiecta est: neqz bona fide nobis seruit obligatio nem nullā acq'rere nobis possumus^o. **¶** Plane si liber homo nostro nomine pecuniam daret vel suā vel nostram vt nobis solueretur obligatio nobis pecunie creditē acquirere tur: sed qd patrono libert^o dari stipulatus est inutile est^o: vt nec ad solutionē proficiat adiectio absentis^o cui principaliter obligatio q'rebat^o. Superest vt queramus^o an ex numeratiōe ipē^o qui cōtraxit pecuniam creditā petere possit. nā quotiēs mutua pecuniā dantes eandē stipulamur / nō due obligatiōes nascunt^o: sed vna^o verborū. plane si precedat numeratio et sequat^o stipulatio nō est dicendū recessum esse a

stipulat^o suz. **¶** Ho. ex qua nec patrono nec sibi acquiritur actio. p'ono nō qz nō potuit. sibi nō qz noluit. sic. C. si qd alteri vel sibi. multū. dñs tñ vēdicat eā si extat. als cōdit si eius noie est numerata. vt. s. dictū est. als si libert^o suo noie mutuat habet ipse actionē. vt. C. si cer. pe. l. iij.

¶ Naturali^o obligatiōe. sequens stipulatio^o in qua sine adiectiōe^o nois vsuras stipulat^o est non eodē vicio laborat^o: neqz em maligne^o accipiendum est eidē stipulatus vsuras / cui et forte videri^o: ideoqz in liberti persona valet stipulatio vsuratum: r. cogit eam patrono cedere^o. plerūqz em in stipulationibus verba ex quibus obligatio orit impicienda sunt: raro aut inesse tēpus^o vel cōditionē^o ex eo qd agi apparebit intelligendū est: personam nūqz nisi expressa sit.

¶ Inutilis stipulatio penalis non reddit inutile stipulationem fortis nec ipsam nouat. hoc dicit Paulus.

¶ Si ita stipulatus fuero te sisti: r. nisi steteris aliquid dari qd pmitte^o impossibile est: detracta secunda stipulatione prior manet vitilis: r. pinde erit ac si te sisti stipulatus essem.

¶ Interpellatio que nō cōstituit principale in mora nō nocet fideiussori. **¶** Scenola.

¶ Pupillus sine tutoris auctoritate stichū promittat^o et fideiussorē dederit: seruus^o autē post moram a pupillo factam decedat: nec fideiussor erit propter moram pupilli obligatus: nulla enim intelligitur mora ibi fieri^o vbi nulla petitio est. esse autem

i. **¶** Nunqz. intelligendum. ad qd facit. C. de consi. pe. aut. ibi posita. et. s. co. stipulatio ista. s. sicut autē. et. s. de acquire. n. pos. quod mco. s. si furioso. Accur.

k. **¶** Sisti. nullo addito. r. no. q' hic r. supiori. s. nō vitiaf. vitale p' inutile. r. facit. s. e. si ita stipulatus fuero. Accur.

l. **¶** Impossibile est. puta hypocoenaurū. Accur.

s. **¶** Pupill^o. pmitat. r. sic naturaliter obligat eū non sit locupletior. vt. s. o. noua. l. i. cū accedit fideiussor.

n. **¶** Seruus. p'uitus. (vt in l. de fideiuss. s. i.)

o. **¶** Post moram: que nō est mora: vt subijcit.

d. **¶** Ibi fieri. op. C. de p'z. r. cō. stip. nuda. sol. spāle in

¶ Naturali^o. ex qua oritur certi cōdictio: vel dño si ei^o noie est facta vel numerata vt dictum est.

¶ Sequens stipulatio. hoc itelligit euz stipulatio est valida: quo casu ex sola ea orit actio. at cū inuvalida: tūc ex sola numeratiōe actio q'ntur. vt. s. si cer. pe. l. certi cō. s. qñi sed hoc nō placet: qz cōtra hanc litteram est.

a. **¶** Sine adiectiōe. impersonalit.

b. **¶** Laborat. q' supior vt sit inutil.

c. **¶** Maligne. qz certe malignum esset.

d. **¶** Videri. s. potius sibi. q. d. nō ē ita accipiendū: vt vsuras qz simpli prior stipulat^o erat: dño stipulatus vī deat: s. sibi poti^o.

e. **¶** Cedere. per actionē mādanti si mādato: vel etiaz nego. gest. si sine mādato gerebat.

f. **¶** Accur. sicut in casu isto qñ simpli ceter stipulat^o est vsuras.

g. **¶** Tempus. vt s. co. interdum.

h. **¶** Vel. r. ditionē vt. s. de iure do. plerūqz. s. si ante.

i. **¶** Nunqz. intelligendum. ad qd facit. C. de consi. pe. aut. ibi posita. et. s. co. stipulatio ista. s. sicut autē. et. s. de acquire. n. pos. quod mco. s. si furioso. Accur.

k. **¶** Sisti. nullo addito. r. no. q' hic r. supiori. s. nō vitiaf. vitale p' inutile. r. facit. s. e. si ita stipulatus fuero. Accur.

l. **¶** Impossibile est. puta hypocoenaurū. Accur.

s. **¶** Pupill^o. pmitat. r. sic naturaliter obligat eū non sit locupletior. vt. s. o. noua. l. i. cū accedit fideiussor.

n. **¶** Seruus. p'uitus. (vt in l. de fideiuss. s. i.)

o. **¶** Post moram: que nō est mora: vt subijcit.

d. **¶** Ibi fieri. op. C. de p'z. r. cō. stip. nuda. sol. spāle in

pupillo naturaliter obligato: qz nā scil. vt. s. de iur. et fa. igno. l. h. nō sic in alio naturaliter obligato: vt ibi. vel nō est mora quantū ad interitū vt h. sed quo ad hoc vt l. r. cō. r. s. a. cōmittat stipulo sic vt ibi. Itē ptra insti. de fideiuf. s. fideiussores. sed hīc nō est plus re vel loco vel tpe vel cā. r. facit. s. e. si ex le-

gati. l. si. r. l. se. r. j. de regu. iu. nulla. s. **S**ua mora. qz tpe fuit iterpel lat. aliud autē est in fideiussore fu riosi. vt. j. de fidei. ius. l. marcell. cō. tra. Sol. fm. R. re fert euidenter pu pill. an furiosus aliqd. pmittat. nā si furioso nulla nec naturalis nec ci uilis oit obligatio etiā cū auctori tate tutoris: qz sen su caret. at pupu lus pferim pub. tati piam. cū au ctore tute. ciu litar. r. naturaliter obligat: r. sine tu to. naturaliter. nō ergo mirū si p isto accedit fideiussor: pro furioso nō. vt. j. de regu. iur. l. in negocijs. r. in pzo r. s. ad reb. l. sed eius. l. p. r. s. qd di. l. ce. cū illud. r. j. de solu. l. h. r. r. c. qd admitt. ad bo no. pof. l. bonoū. r. de iur. deli. si in fami. r. plen. dixi sup contrario.

S duo rei. lu tilit. si digi tocelū retigero v l ex interuallo: vt. j. titulo. l. si ex duo bus. Accur. e. **S**ue obliga tionis. scilicet nomine. Accursus. d. **O**bligatio. tñ: scilz quia rē. e. **S**tipulatoris. ideoqz in eo nō cōstitit obligatio. vt s. eo. l. fore debemus. s. si. Accur. f. **E**t ius. s. altero tam mortuo: sic obligatio est subla ta. r. sic expone. j. de solu. q. decē. s. si stichum. l. rñ. nec ob stat in fine eiusdē. s. qd hīc ponit pro contrario. Accur. g. **Q**uia. ratio bona. vt. s. e. l. cum q. s. q. sibi. in fi. r. s. s. gnifogonus. ibi. sed q. patrono rē. Et no. h. arg. q. qui promittit illud aut illud/duo promittit. vt no. s. de cōsi. pecu. l. illud. Itē facit. s. de lega. ij. meius. s. duobus. et de re iudi. miles. s. i. Accursus.

S qz ius. fact. est. vt. j. de fideiuf. si a reo. r. s. d. reb.

fideiussorē obligatum ad hoc vt viuo homine cōuentat: vel ex sua mora postea.

Si psona vel res ad obliga tionē adiicitur inutiliter: nō pdest ad solutionē. Bar. Pau.

S duo rei stipulādi ita extitissent/ vt alter utili ter alter inutiliter stipulet: ei q nō hz pmissorē obligatū non recte soluit: qz nō alterius no mine soluit ei: sed sue obliga tionis noie que nulla est. Ea dem rōne in eo qui stichū aut pāphīlū stipulat: si in vnū con stiterit obligatio: qz alter sti pulatoris erat: etiā si deserit eius esse non recte soluit: qz vtraqz res ad obligationē po nitur/ non ad solutionem.

Ad veritatē copulatiue re quiritur vtrūqz esse factum: r. ad veritatem disiunctiue suffi cit alterū tñ. Bar. S ceuo.

S qz ita stipulatus fue rit: decē aureos dabis si nauis ex asia venerit et tici⁹ p sul fact⁹ est: nō als dabit qz si vtrūqz factū sit: idē in cōtra riu: dare spōdes si nec nauis venerit/ nec ticius p sul factus erit: erigendū erit vt neutrum factū sit. Huiusmodi scriptu ra est: si neqz nauis venit/ neqz ticius cōsul factus est. at si sic dabis si nauis venit/ aut ticius

du. si is q. s. vtrūqz. Et no. Attiuz diuersas stipulatiōes et facit. s. de p. di. r. demō. l. cū pupillus. s. i. r. s. de her. ins. si. si re. in si. r. de cōdi. insti. l. v. r. insti. de here. insti. s. p. e. i. **I**n contrarium. s. dicitur. Accur. k. **H**uic. differt a pposito. idē in pūli rē. qz hīc pcessit

cōsul factus sit: sufficit vnū fa ctum. et ecōtra dabis si nauis nō venit/ aut tici⁹ cōsul factus non est: sufficit vnū non fa ctum esse. **S**i pat stipulat filio qd iuris est sibi acquiri: secus si id qd est facti per filium explicā di. filius vero querit patri siue factū siue ius stipuletur eidē. h. d. Barto. Paulus.

Quod dicitur patrē filio vtiliter stipulari qsi si bi ille stipulet: hoc in his ve rū est que iuris sunt/ queqz ac quiri pti possunt: alioqn si fa ctū pferat in psonā filij inutilis erit stipulatio: veluti vt tene re⁹ ei vel vt ire agere liceat. cō tra aut filius vt ire agere patri liceat stipulādo acquirit ei: immo r. qd in suam personam filius conferre nō potest: hoc patri acquirit.

Persona heredis pmissio nis in his que contra heredes transeunt supuacue adiicitur in stipulatione: ideo hz tñ vn⁹ fuerit nominatus omnes tenē tur. h. d. Pau. S ceuo.

Alianus scribit si neqz per te neqz per heredē tuum ticius fieri quominus michi ire liceat stipuler/ nō so lū ticiū teneri si prohibeat: s; etiā coheredes eius.

an hoc valeat vt dom⁹ fiat filio in solo p ris vel i solo filij: Rñ. idē qd si aliqd filio tradi stipulat. p p rōne ibi postā qz referit sit faciendū filio ab alio: an ab ipso filio: quo casu non valeat: vt hīc subijct. Accur.

Tenere ei filio. scilicet eni filij pti acqri nō pōt. s; nec ipi filio: cū et id filio qnt vt pti qreret. vt. s. e. l. dñs suo. r. q. **A**ccur. ci. iure potestatis. (C. e. l. ij. Ac. r. **P**ri. veluti si pti vroz ducēti. r. stipulet. p dote. vt. j. de stip. ser. itē si al. vel futurū pōto cū hī⁹ non hz pōtū.

Alianus scribit. ticius. si pti vroz ducēti. r. stipulet. p dote. vt. j. de stip. ser. itē si al. vel futurū pōto cū hī⁹ non hz pōtū.

Coheredes eius. sed fami. herat. iudicio ab eo re petet qd pstitit. vt no. s. eo. l. ij. s. itē si ex feco. r. l. in expe.

conditio. s. stipulo. vel. s. pteritū. s. sit hīc p fens. s. est. l. **F**act. subau di dare spondeo. m. **N**ō feci eē. C. de inst. r. substi. l. gñali. s. sed ibi aut. p. et ponit. vt. j. de hb. sig. sepe. Itē facit. j. in. sol. cū queritur. Ac.

Quod dicitur patrē filio scilz filij fm R. imo p fm Jo. vt ibi. de inuti. stis pu. s. ei. r. o. q. Ac. o. **I**uris sunt. puta aliqd dari: s; tradi est factū. vt s. de vsur. si stipu lat. **Q**uid si ali qd filio tradi sti puler. Rñ. idē vt valeat hz nō sit uis. est em tale qd ei acqri pōt. Itē r. pōt dici qd h factū nō pferi in psonā filij: immo in psonā ei⁹ qd tradere ei filio. r. sic cū nō cō ferat in filij psonā vnus est stipulo. s; hīc vetat qd a filio est faciendū: vt su bīct exēplū. Itē nec oia que in dā do: s; ea q nō pōt sunt pti queri: vt ex cā. pfecticia vel etiā aduenticia. i. quo ad vsu fructū. vt. C. de bo. q. lib. l. cū opz. in pñ. r. h subijct. Querit s;

an hoc valeat vt dom⁹ fiat filio in solo p ris vel i solo filij: Rñ. idē qd si aliqd filio tradi stipulat. p p rōne ibi postā qz referit sit faciendū filio ab alio: an ab ipso filio: quo casu non valeat: vt hīc subijct. Accur.

Tenere ei filio. scilicet eni filij pti acqri nō pōt. s; nec ipi filio: cū et id filio qnt vt pti qreret. vt. s. e. l. dñs suo. r. q. **A**ccur. ci. iure potestatis. (C. e. l. ij. Ac. r. **P**ri. veluti si pti vroz ducēti. r. stipulet. p dote. vt. j. de stip. ser. itē si al. vel futurū pōto cū hī⁹ non hz pōtū.

Alianus scribit. ticius. si pti vroz ducēti. r. stipulet. p dote. vt. j. de stip. ser. itē si al. vel futurū pōto cū hī⁹ non hz pōtū.

Coheredes eius. sed fami. herat. iudicio ab eo re petet qd pstitit. vt no. s. eo. l. ij. s. itē si ex feco. r. l. in expe.

Coheredes eius. sed fami. herat. iudicio ab eo re petet qd pstitit. vt no. s. eo. l. ij. s. itē si ex feco. r. l. in expe.

Liber Septimus.

cautione. r. s. famul. heres. inter coheredes. s. qd ex facto.
a **De euictione.** ecce ergo aliud in petitione deducit. et aliud psequit. vt. s. e. si fili. in fi. r. j. de sol. et. Itē hoc si talis tractat pcedit in qd de euictione teneri dz. Itē no. h. rē peto. r. rē habeo. de quo dic quoniam soluit debitor. rē ad quā tenebat r. ali qd restat ab eo ad impleri. si qdē in ipsa re quā soluit. adhuc tota res ab eo peti potest. vt. h. r. d. l. et. de sol. r. l. si rē meā. si autē illud qd est solutū dū non est. fallud qd soluit. qz solutū plene est solutū. sed cū debeatur. r. soluit qnqz. tūc in eo qd soluit est liberat. r. non peti. vt. j. de sol. si stipulatus. s. qd de cē. si aut hoiem in genere tibi debeo. r. eū vulneraero. r. postea soluerim tibi. distingue vt plene no. s. de do. lo. r. elegant. s. nō solū. et facit. s. de cōdi. cau. da. l. fi. r. s. solu. ma. si marito. s. fi. et. b. solu. l. qui sibi.

Si i re soluta deficit aliquis adhuc ipsa res peti potest hoc dicit Barto.

Qui fundū sibi aut ticio dari stipulat. qdus fundus ticio tradit. sit. nichilomin. petere fundū potest vt sibi de euictione promittat. nā interest eius q mādati actioe fundū recepturus sit a ticio. sed si donatiois causa ticiū interposuit. dicef traditione ptin. rē liberari.

Qui aliquē tāqz filiū. pmittit tractare ipm emācipare in situere vel exheredare tenet de iure vel de facto. als pena cuiqz stipulatioi committitur. h. d. Barto. Paulus.

Quidā cū filiū alienū susciperet. tradēti pmittit certā pecuniā si eū alit qz vt filium obseruasset. quero. si postmodū de domo eū ppulerit. vt. mouēs nichil ei testō reliquerit. an stipulatio committat. Et qd. inter sit vtrū filius an alius vel cognat. agētis fuerit. Præterea. qro si filiū suū qd legitime in adoptionē dederit. r. ita vt supra. scriptū est stipulatio itercesserit. eūqz pat. adoptiuus exheredauerit vel emācipauerit. an sti-

Quare sic. hoc nō ad primū refertur qn. (l. h. Ac. meruit exheredari. nā sic nō valet stiplo cū q hoc inuita ref. fili. ad offendendū patrē. vt. ff. de pac. do. l. cōuenire. s. j. refert ad super. ibi. igit nō aliter rē. s. qn nō meruit ex b. Interponi. vt. ppter hoc committat. heredan.

Commisa stipulatione. quia alit. r. utrius eorū fecit. vel exheredauit. vel emanauit.

Si pti. q stipulat. fuerat si exheredasset vel emācipasset. vñ hāc stiploez vel actionē hēat nūc fili. heres ad penā. vñ cū alio iure agere possit nō vt hēe qrelā. vt. l. si. de inoffi. test. a. s. cum autem. Sed cōtra est. qz illā habet vt dicit extraneus heres pti. hanc qrelā suo nomine.

An victo. cū egit d. ioffi. iure suo. f. s. j. si ei. pti. g. Excutio. ex stiploze pti. cui. h. s. e. cū (naturali. supradicto mō inposita fuerit stiplo. r. amittit i. qrela fili.

Non adoptauit. vt fut. i. r. spon.

Exigimus. vt committatur stipulatio. Accur.

Quero. prima questio.

Et quid. secunda questio.

Agentis. i. tradentis qui agit ex stipulatioe.

Fuerit. ille filius alienus.

Præterea. tertia questio. Accur.

Ut supra. pura. pmittit. c. si alit qz vt filiū obseruasset.

In vtroqz casu. i. cū expulit vel nil reliquit. Itē cū exheredauit vel emācipauit. Itē qn in adop. r. qn sine adoptione est traditus. et sic in pmo r. tertio. Et caue tibi qd in sine videatur congere.

Committit stiplo. hoc p. lippis r. tonfoib. s. j. op. est

offendere qd vclint hec sba si cū alit qz vt filium ob. et hoc subicit in eo rē. l. j. non plene. p. hanc emācipationē medie qstiois nō solum pume r. ter tie colligit solu. et nō interit ad cōmittēdā stipulationem qd fuerit stipular. ex p. d. actis pat. vel al. cū p. d. d. b. rationē affectiois hēi placuit. vt. s. māda. l. cū seruus. Accur.

Sed videamus. t. r. nam hic profecquitur.

Committit. s. j. stipulationem.

Emācipauit. r. videt q. non. hoc enim rē. Ac.

Obseruauit. ecce p hoc inuit q. per talia stipulatio nō committit.

De inofficio. fo. olim plane. s. j. hocie s. j. disti. C. de adop. l. cum in adoptione.

Agat. qn nō ex stipulatu fecit.

Remedio. i. non solū nō committit stiplo. sed nec de ioffi. ager. vt. r. s. si qd i. frau. pa.

Quare sic. hoc nō ad primū refertur qn. (l. h. Ac. meruit exheredari. nā sic nō valet stiplo cū q hoc inuita ref. fili. ad offendendū patrē. vt. ff. de pac. do. l. cōuenire. s. j. refert ad super. ibi. igit nō aliter rē. s. qn nō meruit ex b. Interponi. vt. ppter hoc committat. heredan.

Commisa stipulatione. quia alit. r. utrius eorū fecit. vel exheredauit. vel emanauit.

Si pti. q stipulat. fuerat si exheredasset vel emācipasset. vñ hāc stiploez vel actionē hēat nūc fili. heres ad penā. vñ cū alio iure agere possit nō vt hēe qrelā. vt. l. si. de inoffi. test. a. s. cum autem. Sed cōtra est. qz illā habet vt dicit extraneus heres pti. hanc qrelā suo nomine.

An victo. cū egit d. ioffi. iure suo. f. s. j. si ei. pti. g. Excutio. ex stiploze pti. cui. h. s. e. cū (naturali. supradicto mō inposita fuerit stiplo. r. amittit i. qrela fili.

Non adoptauit. vt fut. i. r. spon.

Exigimus. vt committatur stipulatio. Accur.

Quero. prima questio.

Et quid. secunda questio.

Agentis. i. tradentis qui agit ex stipulatioe.

Fuerit. ille filius alienus.

Præterea. tertia questio. Accur.

Ut supra. pura. pmittit. c. si alit qz vt filiū obseruasset.

In vtroqz casu. i. cū expulit vel nil reliquit. Itē cū exheredauit vel emācipauit. Itē qn in adop. r. qn sine adoptione est traditus. et sic in pmo r. tertio. Et caue tibi qd in sine videatur congere.

Committit stiplo. hoc p. lippis r. tonfoib. s. j. op. est

offendere qd vclint hec sba si cū alit qz vt filium ob. et hoc subicit in eo rē. l. j. non plene. p. hanc emācipationē medie qstiois nō solum pume r. ter tie colligit solu. et nō interit ad cōmittēdā stipulationem qd fuerit stipular. ex p. d. actis pat. vel al. cū p. d. d. b. rationē affectiois hēi placuit. vt. s. māda. l. cū seruus. Accur.

Sed videamus. t. r. nam hic profecquitur.

Committit. s. j. stipulationem.

Emācipauit. r. videt q. non. hoc enim rē. Ac.

Obseruauit. ecce p hoc inuit q. per talia stipulatio nō committit.

De inofficio. fo. olim plane. s. j. hocie s. j. disti. C. de adop. l. cum in adoptione.

Agat. qn nō ex stipulatu fecit.

Remedio. i. non solū nō committit stiplo. sed nec de ioffi. ager. vt. r. s. si qd i. frau. pa.

Quare sic. hoc nō ad primū refertur qn. (l. h. Ac. meruit exheredari. nā sic nō valet stiplo cū q hoc inuita ref. fili. ad offendendū patrē. vt. ff. de pac. do. l. cōuenire. s. j. refert ad super. ibi. igit nō aliter rē. s. qn nō meruit ex b. Interponi. vt. ppter hoc committat. heredan.

Commisa stipulatione. quia alit. r. utrius eorū fecit. vel exheredauit. vel emanauit.

a Ineptas. vt. r. s. de lib. r. posthu. si posthumus. s. n. b Sed et si. i. q. uis fm. R. c Superuacuo. R. r. ad. sic legut. si. i. q. uis ver. ad optato. non cadit in stipulatione cu. vti p. no iure. ille tñ q. nō fecit. i. nō adopt. aut comittit in stipul. si exheredet v. emācipet. sed sup

uacuo q. repellit exceptione actor. Alij vt. d. sic quia hec bba cu. vti p. terno iure pñt de terminare pcedētia r. exponunt ex herēdādo vel emācipando. r. sequētia expone sicut eo q. hoc nō fecit. i. nō adoptauit lz supuacuo. f. exheredet vel emancipet: q. res est lepta in cōt neos: dicit tñ pōt rit rē. Itē pñt de terminare sequētia: et sic lege pcedētia. r. sic nichil facit cōtra hba stipulōnis si cū exheredet v. emācipet: tñ vñt paterno iure in eo q. hoc nō fecit. i. in eo filio q. se nō de dēnt in adoptōez lz supuacuo exer ceat in eo pater:

traneo ineptas. Sed r. s. b. q. legitime adoptauit nichil facit ptra hba stipulationis cū vñt patrio iure in eo qui hoc nō facit licet supuacuo: dicit tamen poterit commissam esse stipulationem.

C Si stipulatio sub cōditiōe potestatiua conctipiat quantū ad acq̄sitiōē rēpus existētis cōditiōnis inspicit. h. d. Bar.

S i lussamitas ita stipulat⁹ est quantā pecuniā ticio credidero fide tua eē iubes: r. emancipatus crediderit patri non debetis quicq̄ fideiussor: quia nec reus⁹ ei tenetur.

S tipulatio semel ad iterese cōmissa si factū est reiterabile: iterū cōmittit quoties ptra fiat nisi alter actū sit. Barto.

S i sic stipulat⁹ s. ceuo sum neq̄ p te neq̄ p he

commissa fuerit ex facto promissoris. f Ex ipsius. principalis promissoris. g Posteriore vi. iam em fecerat vim r. ex eo erat con h Pertinet. sed ad plures pertinet sti (denatus. pulatio: quod euidentius apert cum sit equum. nā rē.

redē tuū vtm fieri spōdes: et siquidē egi q. michi vim feceris: recte remanere factū heredis in stipulatione. nā r. ex ipsius⁹ posteriore⁹ vi pōt cōmitti stipulatio: nō em ad vnā vim tm p̄tinet. nā sicut r. ipsius factū r. heredis capit: ita r. ipsi⁹ vis r. heredis vel sepius facta cōplectit: vt cōdēnetur quāti interest. aut si sic volumus⁹ factā esse stipulationē: neq̄ p te neq̄ per heredē tuum fieri: vt ad vnam⁹ vim primā pertineat: si vim fecerit: amplj⁹ ex heredis facto committi nō poterit: ergo si actum sit⁹ quasi ex ipsius vi tota sit cōsumpta quod non est verum.

S tipulatio p̄ialis iter spōfos et eorum parentes super sponsalibus interposita est ipso iure nulla. h. d. Bar. Q au.

i Capit. a. h. ca pit scz stipulatio: als caput. Et qd dicit heredis idēz si nō dicat. vt. C. d. proba. l. si pacti. k Ipsi⁹ s. h. he redis. l Cōplectitur. id est cōprehenditur i hac stipulōne. m Quāti iter. est. f. vim non esse factam. n Uolumus. f. ponere fm quosdam. o Ut ad vnā. f. q. sit actū s. z quosdam. p Nō poterit. cum cōmissa sit ex facto defuncti fm eos. q Ergo si actū sit. q. hec stipulatio cōmittitur totiens quoties vis sit nisi contra actū posuimus: ergo si

actum sit expressim quasi vt ex ipsius pmissoris vi prima tota cōsumpta sit stipulatio: ita. f. vt ex illa posteriore vi cōmitti nō possit: si hoc in quā factum sit: tunc ad solā vim primā p̄tinebit. Uel ita: si actum sit hoc expressim vt ad solā vim primā p̄tineat quasi ex ipsius pmissoris vi prima cōsumat stipulatio. et hoc fm eos q. habēt in lēa sic. ergo si actū sit quasi ex ipsius vi sit. alij habēt in textu hoc ita si rē. vt ad solam primā vim p̄tineat: in alijs libris hoc totum deest: ergo si actū rē. qd autē subijct qd non est verum. f. vt ex prima vi p̄sumatur stipulatio nisi actū sit. poterit autē tota planius legi: vt exponas aut si sic volumus factā esse rē. i. intelligere esse factā stipulationem predictā in dubio rē. et postmodū accipere: ergo si actum sit scilicet q. semel tñ cōmittatur: tunc quasi ex ipsius promissoris prima vi tota cōsumpta sit. et qd subijct quod non est verum rē. vt dictū est: expone vt s. in ea. glo. Ad id autē qd dicit her lex q. pluries cōmittatur. facit. j. rem pup. fal. fo. l. iij. s. penul. r. em. ra. ha. si pcurator. r. s. si cui plus q̄ per. l. fal. l. iij. s. questū. r. s. vsufruc. quead. ca. l. i. s. habet autē. Sed contra. s. de here. ven. l. venditor. in pn. sed expone vt ibi. Itē contra. s. de arbi. si duo. s. si. Sol. hec stipulatio interesse cōtinet: r. si sepius interest sepius cōmittitur. Illa vero penā certā cōtinet que semel cōmittitur r. nō pluries. arg. j. rē. ra. ha. si pcurator. et insti. de inuili. stipu. s. alter. sed et in facto diuide sit tale qd recipiat iterationem: r. hie. an non vt fundum tradidit semel cōsecutus sum interesse meū amplius non agam. Item contra. s. co. l. si quis ita. So lu. vt ibi. Accursius.

nū ius. l. exheredet vel emācipet: q. res est inepta in ex traneos: dicit tñ poterit rē. Tertij legunt iterrogatiue. q. d. nequaquā poterit dici cōmissam stipulationē. vel verius fm hzo. plane pōt legi vt talis notē rō si adoptans vñt paterno iure cū exheredat vel emācipat: r. iō nō tenet ex stipulatu: ergo q. hoc nō fecit. i. nō exheredat vel emācipat nō vñt paterno iure. et iō ex stipulatiōe tenet siue sit ver⁹ adoptato siue nō. nā vt verus p̄ tenet insinuere v. exheredare: ita hie idē facere dz metu pene lz supuacuo. ar. s. de cōdi. in si. l. mulier. s. penul. et sic dicim⁹ cōmitti: sed q. sub iterrogatiōe legūt dicant nō cōmitti. r. fm hoc verba cū vñt paterno iure: determināt pcedētia: vt in secunda lectura dixi: r. hunc approbo intellectū. Uel q̄nto tota loquat de hō adoptato. et dicit in eo q. hoc non fecit. i. nō vñt paterno iure: sed de domo. ppulit vel testō p̄terijt. Et no. q. nō valet pena quā promittis si eum nō instituas: q. ptra bonos mores. valet autē stipulatio pene si ex heredes q̄bz equalere videat eundē non institui. i. penā si nō instituas vel si exheredes. Itē no. ex predict⁹ q. fm quosdam cōmittitur: sed ineffaciter fm hzo. cū effectu fm alios nullo modo: vt patet ex p̄dictis rōnibus. Ac.

S i sic stipulatus sum. heredis in stipulatione. vt ip sius. f. facto cōmittatur stipulatio. hzo. licet semel

Liber Septimus.

Actio que ex alio. s. viro iam mortuo.
B Filiam. ex alia vxore.
C Gaij. nata ex alia vxore.
D Ticio. nato ex alio marito.
E Si quis eorum. vel filia gaij. vel filius ticio.
F Noluit nube
re. s. filio ticio.

G Bonos mores. vt. C. de pac. l. pacta.
H Agenti. ad pe nam.

I Obstatuaz. secus est in legato relicto ticio vt ber taz ducar. vt. s. de cōdi. r. demon. l. ticio s. ticio. ac.

K Adfonia. Thē da vt hic. vt solue da. vt. s. e. si ita sti pulatio facta. forte qz non interest pe cuniariter: hoc ex ceptis artis. vt. C. de spon. l. si. in si. sed an inter extra neos dz esse hec li bertas? Rñ. non. vnde valer si pro mutis michi decē stilla illi nupserit vel nō nupserit vt repudiarit. ar. cōtra. s. de cōdi. et demō. l. si cuz ita. in si. et. l. ticio. s. f. Alij contra. vt. C. de spon. l. si. in si. no. sed an pignus dari poterit? Rñ. nō. p. pena. vt. C. de leg. et senatus. con. l. nō dubium. sed loco arre sic vt ipm sit principale seu accessōiū ma trimonij. vt. C. de luti. stip. l. ij. Quid autē si pecuniariter interest mea: qz femina est diues quam stipulor in vxorem: forte va let interesse. vt. s. de sponsalibus. l. ij.

L Idē respōdet. pone exēplū. s. de pac. l. itez quia. in si. Itē sic insti. ad. l. aquil. s. p. r. hoc nisi interuallū lon gū interueniat. vt. C. de vsur. l. p. rētionē. plerūqz autē qualiter dicat. s. hoc in lra in fine dicit. ut facit. C. de act. emp. si tibi. r. de refandē. vendi. l. si. in si. r. de cōdi. insti. l. cū seruus. et de ser. vrb. pre. si binarū. r. de leg. i. talis. in si. et. l. seruo alieno. s. ij. r. C. si man. ita fu. al. ne pro. l. i. in si. et. s. de edil. edic. si vnam. Accur.

Actio que ex alio filius habebat in matrimoni um coit cū gaio seio habere si liā: r. tēpore matrimonij con sēserūt vt filia gaij seij filio ti cio despōderet: r. interpositū est instrumentū et adiecta est pena: si quis eorū nuptijs im pedimēto fuisset: r. postea gaius seius cōstante matrimonio diem suū obiit: r. filia eius no luit nubere: quero an gaij seij heredes teneant ex stipulatio ne? Rñ. ex stipulatiōe que pro poneretur cuz non fm bonos mores interposita sit: agentibz exceptionē doli mali obstatu ram: quia inhonestū visus est viculo pene mrimonia obstri gi siue futura siue iā ptracta.

Que in prefationibus di cuntur in sequentibus repeti ta intelliguntur. h. d. Bar.

Idem respondet plerūqz ea que in prefationibus cōue nisse cōcipiūt et iā in stipula tionibus repetita credūtur: sic tamen vt non ex ea repetitio ne inutilis efficiatur stipulatio.

Verbū promissit redactum in scriptis intelligit per stipu lationem. hoc dicit Bar.

Idē respōdet cū septimius litteris suis pstatuū se caue rit pecuniaz r. vsuras eius se missiles que apud sempromuz deposite sunt si iter presentes actū est: intelligēdū est etiā a parte lucij ticij processisse ver ba stipulationis.

Actio. veluti si cōuenisset vt slichum michi daret chartagine. r. postea stipulor eisdem slichū r. decem dari michi hodie vel cōtra. nō em intelligit repetitū charta gine. Et sic no. q. viciōsus intellectus tacit nō subaudit lic. C. de cōdi. infer. l. cū patrē. r. ar. s. si qz om. cā. test. l. Intelle

Licet vnic sit cōcept⁹ ver boiū tot tamē dicuntur stipu latiōes quot precesserūt con uentiones ad quarū roborati onem venit stipulatio. Bar.

Idez respondet quotiens plurib⁹ specialiter pactis sti pulatio vna oibus subijcitur: qzuis vna interrogatio r. respō sum vnū subijciat: tamē perin de haberi ac si singule species i stipulationē deducte fuisset.

Terminus solutionis vsu rarū cedit a die stipulatiōis in terposita quādo stipulatio est pura r. vsure debent non pro pter moraz sed ppter stipula tiōne: r. verba qua die petiero nō reddūt stipulationē condi tiōnalē s. faciūt monitiōne. p.

Sita quis p seculola pmiserit: decē tibi da bo qua die petieris: r. coz vsu ras in dies triginta. qro vtrū vsure ex die stipulationis: an ex die q petita sors fuerit de beant? Rñ. fm ea que propo nerentur / ex die stipulationis deberi: nisi aliud actum mani feste proponatur. Item ques tum est: quando pecuniaz red dere debebo cum primuz pe tierit? Respondi fm ea que proponerentur: ex die quo sti pulatio facta esset initiū cape

Ex parte creditoris ad acti onem conseruandam admitti tur purgatio more intra modi cum tempus si aduersarij non interest. h. d. Barto.

Sita qz vsu ras. als con tra. vt. s. de vsur. l. tutor. s. finali.

In dies quolibet. Deberi. contra videbatur per verba stipu. qua die petieris: vt ex tunc curreret vsure. sed contra rñ. qz nō animo differendi ob. sed vt celerius soluatnr interponi tur. vt. s. si decem cum petiero. sed si accepisset dilatiō nem tūc ex mora. vt. s. si cer. pe. l. lecta est. in si. nisi nolati esset dictū vt ex tūc pnt vsure. vt. s. e. l. hmō. r. l. si ita stipu. fuero si tica. r. facit. C. de iure ephj. l. ij. et. s. e. liber

Debebo. promissam. s. cum rē. (hō s. decē

Intelle ctus vi cios⁹ ta: citus nō ē subau ex qui. cau. ma. l. r. diēduz qui data. s. hoc. accur.

l. prefaturū. l. lucio ticio. accur. o. Que apud. f. sors r. vsura: et sic qz si fideiusor erat. p. Stipulatio nis. i. interrogati onis. r. no. arg. du plex ex q scriptum est presumit factū solēnter. sic. s. de dona. ex hac. Ex q est factū q solēnt er sit factū. sic. s. e. sciendū. tibi ple ne dixi. r. facit. C. de cōtrahē. stip. l. i. r. s. de pactis iu risgentū. s. qd fe re. r. s. n. i. nō figu ra. accur.

Specialiter de facto. nā de iure cō nō valebāt illa pacta qz nuda ne videat dicere idem. j. eo. plurib⁹ vel nō absonū est idē tibi e hic dicit. vt siue de facto si ue de iure pacto interposito dicantur res plures.

Deducte. er go sunt plures. vt insti. de iuri. stip. s. quotiens. r. j. e. pluribus in prin. r. s. co. l. qd dicit. r. l. fare. r. de iur. l. qd aut. accur.

Sita qz vsu ras. als con tra. vt. s. de vsur. l. tutor. s. finali.

In dies quolibet. Deberi. contra videbatur per verba stipu. qua die petieris: vt ex tunc curreret vsure. sed contra rñ. qz nō animo differendi ob. sed vt celerius soluatnr interponi tur. vt. s. si decem cum petiero. sed si accepisset dilatiō nem tūc ex mora. vt. s. si cer. pe. l. lecta est. in si. nisi nolati esset dictū vt ex tūc pnt vsure. vt. s. e. l. hmō. r. l. si ita stipu. fuero si tica. r. facit. C. de iure ephj. l. ij. et. s. e. liber

Debebo. promissam. s. cum rē. (hō s. decē

- a **C** Seia cauit. i. promissit per stipulationem.
- b **C** So. scz lucio ticio.
- c **C** Cum. id est quando.
- d **C** Precium. scz qd de suo dederit. Accur.
- e **C** Ad eo. scilicet lucio ticio.
- f **C** Se in eu. s. lu

am ticiam.
C Trāslaturā. erat em dñuz seie nō lucij ticij qz nec ipa nec veditoz cogitauerāt qz acqre ref dominū mandān: ideo ipa ac. mādati directā te. nef. s. ad tradēdos hortos. 2 cōtraria agere pōt scz ad precium.

C Incontēnti. et ideo stipulanō infuit. Unde no. qz taz in cōtractibus stricti iuris qz bonafidei pacta que sūt incōntēnti parit act. prescrip. verbis. et iformāt veterē. vt. s. si cer. pe. l. lecta est. s. dē cebam. accur.

C Numeraret scz seie.

C Modico tempore. arbitrio iudicis diffinendo.

C Nō fiet. hoc ppter scōz moā in qua ticius non est. vt. s. s. perici. 2 cō. rei ven. l. illō.

C Uniuersam. que superest.

C Possit. s. fundum sibi tradi.

C Post. qd iudex dirimit. argu. s. de iure deli. l. i. in fi. r. facit. s. de cep. do. apud. s. la beo. 2. s. eo. inter-

duz. s. fi. 2. de fo. si quis stip. 2. s. de pecu. le. l. ij. ac.

C Interisset. vt. s. si quis in ius voca. l. ij. s. fi. et sup. ple. nec ius conte. esset. hec em tria necessaria sunt vt absint ad hoc vt purgari possit moza. vt. s. e. l. si iulā. 2. hec in pura. secus in cōditionali 2 in penali. vt not. s. si quis cau. 2 si post tres. Item facit. de solu. ratuz. 2. s. de arbi. cellus. 2. litem si vnus. s. si multo.

C Ea lege sibi. s. ticio.

C Eius. donatarij. et sic de singulis.

C Ticius. donatarius enim fuit confessus pactum et etiam per stipu. promissit seruaturum.

C Qui. s. ticius donatarij.

C Cui. scz. fratri.

C Seia cauit lucio ticio qz mā dante eo hortos emisset^o cuz^o precii^o omne cū vsuris ab eo^o recepisset: se in eu^o ppuetatez hortozuz translaturā^o: deinde incōtinēti^o inter vtrūqz conuenit vt infra kalēdas apulis pti- mas vniuersam summā mandator numeraret^o 2 hortos acciperet: querit cum ante kalēdas apulis non oē precii^o cuz vsuris a lucio ticio seie soluti sit: interposito tñ modico tempore^o reliquū precii^o cum vsuris seie luci^o tici^o soluere paratus sit: neqz seia accipere voluerit: 2 vsqz in hodiernū diez per ticiū non ster^m quominus reliquū precium soluere: an si nichilominus lucius tici^o seie pecuniā vniuersaz^o soluere parat^o sit ex stipulatu agere possit^o? Rñ. posse si nō mltō post^o obtulisset: nec mulieris quicqz ppter eam moraz interesset^o: quod omne ad iudicis cognitionem remittendum est.

C Prohibitio alienationis in contractu nō impedit translationem dominij licet cōtrafaciēs ad interesse teneatur. B.

C Ea lege sibi^o donatuz esse a seia seruū 2 traditū vt ne ad fratrem eius^o aut filium aut ad vxorē aut focrum perueniret scripsit: et hoc ita stipulante

- a **C** Expressum. scz in donatione causa mortis.
- b **C** Cum fratre. scz donatarij.
- c **C** Possit. pro ea portione qua ticio successit.
- d **C** Interest. ergo ex huiusmodi stipulatione que est in non faciēdo agit ad interesse. item qz dicit vt ne ad fratrem perueniret. not. qz etiā curare debu- it: vñ 2 si intestat^o decessit 2 frater ei succedat cōmittit. Et valet ad cōtra- ctum emphitheo- ticij vbi pmittitur nō alienari in per- sonā potentiorē qz ex testamento vel ab intestato nō debet trāsmittēre non ergo licet do- nare deo vel eccle- sie si eccliam velit facere heredem. Rñdet immo licet in suis vt ecclesia quodammodo sit de suis. vt arg. in aut. de san. epi. s. sed hoc est em mo- dus in rebus 2 c. ut no. qz tenet alie- natio sed ad inter- esse agit. 2 sic cons. cor. C. de cōdi. ob. cau. l. ea lege. 2 fa. ar. s. de le. ij. peto. s. fratre. 2 de ac. emp. l. si sterilis. s. si tibi. sed ar. cō. tra. s. de ali. iu. ex hoc. s. si heredez. et. s. de acquiren. re. do. quedam.

seia spopōdit ticius: qui post biēniū hīdes reliqt seia^o 2 fra- tre: cui^o ne seruiret^o expressuz^o erat. qñ an seia cū fratre^o 2 co hīde ex stipulatu possit^o age- re: rñ. posse i id qd ei^o interest^o.

C Trāslatio facta super vna causa non obstat agēti ad eā- dem ex alia causa. h. d. Bar.

C Silia q de inofficio agere instituit. 2 transegit^o postea cū heredibus stipulatione inter- posita 2 subiecta voli clausu- la apud pfectuz de falso testō egit: nec probauit. qñ an voli clausula illa possit pueri: Rñ. nichil ad eā stipulationē id qd postea actū ppter pteritū

C Diuersitas vocabulorū in- ter interrogantē et respōdētē circa rē in stipulationē dedu- ctā nō viciat si nō variat sub- stantia s; idē i portat. p. P au.

S sub vna significatiōe diuersis noib^o ea res q in stipulatū deducit appellat: non infirmat obligationē si al- ter^o altero verbo vtatur.

C Ali^o rē pfectā 2 psumptā vici- at stipulatio si dvenit res ad eū casuz a q nō potuit ichoari. b.

C Si quis viā ad fundū suū dari stipulatus fuerit: postea fundū partēve^o eius ante cō- stitutam^o seruitutem alienaue- rit: euanescit^o stipulatio.

contra maiores. et de pe. here. l. iij. Accur.

S sub vna. si alter. ex cōtraheñtibz. vt pmittit. iij. sol. tu respō. xxxvi. denarios. vt. s. e. l. q extrinsec^o.

C Partēve eius. p diuisio etiā. qd dic vt. i. e. l. pluri- bus. s. 2 si placet. 2. s. de serui. l. pro parte.

C Cōstitutā. scz si postqz rei ad herēs cū ea trāstret.

C Euanescit. secus si stipulator vie plurib^o heredib^o relicto decessisset: nā tunc nō fit inutilis stipulatio licet in eū casuz puenit a quo incipere nō potuit. vt. s. de ser. vt. pre. l. si vnus. in fi. 2. i. e. pluribus. in fi. ideo autē aliud in singulari 2 aliud in vniuersali successe reperit: quia ad singularē nō transit stipulatio. vt. s. de vsufruc. sed et si quis. s. si operis. valeret aut in cā illius q emit domuz

perueniret. not. qz etiā curare debu- it: vñ 2 si intestat^o decessit 2 frater ei succedat cōmittit. Et valet ad cōtra- ctum emphitheo- ticij vbi pmittitur nō alienari in per- sonā potentiorē qz ex testamento vel ab intestato nō debet trāsmittēre non ergo licet do- nare deo vel eccle- sie si eccliam velit facere heredem. Rñdet immo licet in suis vt ecclesia quodammodo sit de suis. vt arg. in aut. de san. epi. s. sed hoc est em mo- dus in rebus 2 c. ut no. qz tenet alie- natio sed ad inter- esse agit. 2 sic cons. cor. C. de cōdi. ob. cau. l. ea lege. 2 fa. ar. s. de le. ij. peto. s. fratre. 2 de ac. emp. l. si sterilis. s. si tibi. sed ar. cō. tra. s. de ali. iu. ex hoc. s. si heredez. et. s. de acquiren. re. do. quedam.

C Et transegit. aliquo sibi datore dñstret a lite. ac.

C Pertinere. qz cōprehensum est ne de inoffi. agat vt ibi dolus nō cō- mittatur. et facit C. de inoffi. test. l.

qui sit alibi. pmissam: teneor non obstat difficultate.

a **C** Conferre. i. congregare et soluere.

b **C** Quid ergo. dices eum teneri.

c **C** Creditorē rem impossibilem. pmississe videtur.

d **C** Sed hec. vnde tractam. s. qñ nec pecuniā domi habet nec creditores inuenit.

Impe **e** **C** Naturali. est sumēti. est impedimētus aliud in nature: vt hypotris: alib centaurū dari. nature. est iuris. vt in re sacra.

f **C** Ad facultate. ē. subaudi vel difficultatem.

g **C** Incommodū. qñ. scz. p. one est difficultas supple. et ita inspecta persona dicit aliqd facile vel difficile. et i. vtroq. valet stipulatio. s. siue sit facultas siue difficultas. vt. in. si. s. h. **C** Nō reruz. s. habēdi impossibilitas.

i **C** Alioqn. i. si ita impediatur difficultas vt impossibilitas qñ quidaz dicebant.

k **C** Queremus. fm. eorum suam.

l **C** Daturū. quē cōstat habere dicit. vt. s. s. cum ita.

m **C** Ephesi sit. i. rez que sit ephesi pmissit rome soluere vbi ipse promissor sit: vt dicit.

n **C** Ipe. scz. promissor.

o **C** Spondeat. simpliciter nō ad iecto ephesi noie.

p **C** Nā hoc. qñ est res promissa ephesi.

q **C** Ad facultate. vt. difficultate. q. d. nō ad impossibilitate.

r **C** Nō pōt. difficultate nō impedimētō naturali resistēte: ita in vtroq. casu videt differri obligatio. sed falsum est. qñ illa pmissio stichū ephesi rome cōstituit: hz dicit: sed hec. pmissio stichū rome q est ephesi: rome cōstitutus nō habet dilationē vt subijcit et gñaliter. ē. vt. s. e. l. ij. s. sed nō facit. ē. Sed fallit in casu. vt. s. ad. l. r. ho. de iactu. l. si. s. pe. q est h. ut in iudicijs. vt. s. si qñ cau. l. ij. et p totū ti.

s **C** Ne incipiat dici. aliud ostēdit hic in cōueniēs ex pre dicto falso acciderē: qñ dicit difficultate impedire stipula.

t **C** Non posse. et propter hoc non obligari: cum tamē obligetur licet habere non possit.

obligatio donec cōferre pecuniā possit. qd ergo si neq. do mi habet neq. inueniat creditorē: sed hec. recedunt ab impedimētō naturali: et respiciunt ad facultate dādi. est aut facultas persone cōmodū incommodūq. non rerum que pmittunt. alioquin si quis stichum dare sponderit: queremus vbi sit stichus: vt sic non multum referre videatur ephesi daturū. ē. atēq. ephesi sit: cū ipse rome sit dare spondeat. nā hoc. quoz ad facultate dādi pertinet. qz et in pecunia et in sticho illud cōe est q. promissor in presenti dare non potest: et generaliter causa difficultatis ad incommodū promissoris nō ad impedimētū stipulatois pertinet: ne incipiat dici. et quoz dare non posse: qui alienū seruū quem dominus nō vendat dare promiserat.

C Possum stipulari ab eo q nō potest facere illud qd per aliu est factibile. h. d. Bar.

C Si ab eo stipulatur sim qui efficere non possit: cui alij possibile sit: iure facta obligatio nem sabinus scribit.

C Nō sufficit de facto fieri ad pene cōmissionem. h. d. Bar.

C Cū quis sub hac cōditio ne stipulatus sit: si rem sacraz

v **C** Possibile sit. vt si stipulatus sim codicē michi scribi ab eo q scribere nescit. Itē nō. pōt. qui p alium potest. et est arg. pro filio aduocati: vt in feuduz succedat si per alium possit seruire. Accur.

x **C** Cum quis. patronus ecclesie.

aut religiosam ticius vendiderit: vel forum aut basilicā: aut huiusmodi res q publicis vibus in perpetuū relicte sunt: vbi omnino cōditio iure impleri nō pōt: et si velit facere ei nō liceat. nullius momēti fore stipulare est: perinde ac si ea cōditio iure natura impossibilis est. incerta esset: nec ad rē pertinet. q. ius mutari potest et id quod nunc impossibile est: postea est possibile fieri. non enim fm futuri tēporis ius sed fm pntis estimari dicit stipulatio.

C Quando pcedit cōmentio affirmatiua stipulatio penalisa debet cōcipi negatiue: et conuerso si pcedit cōmentio negatiua debet cōcipi affirmatiue. p.

C Si vt aliquid fiat stipulor: et vtitatus et elegari esse labeo ait sic subijci penā si ita factū nō erit: at cū qd ne fiat stipulamur: tunc hoc modo: si aduersus ea factū erit. et cum alias fieri et nō fieri cōiunctim stipulamur: sic comprehendendum est: si non feceris: si quid aduersus ea feceris.

C In dandis nō potest quis vni ex heredibus promittere sicut in faciendis. Bar.

C Preterea sciendū est cum quid dari stipulamur: non posse p nos vni ex heredibus acquiri sed necesse est oibus acquiri

eo pacto ita verset vtilitas singulorū quibus prouideri possit. tñ nō alijs quibus nō voluit auus prouidere cōsultuit. hic de eo qd interponit ad act. puta vt aliqd def alitui heredi fm Jo. vel meli. imo idē dicit stipulatio de dādo facto pacto ad excep. cū rō ducit: reddi nō pōt vt. s. e. a. ticio. et qd hic est acqri verū est iure mero. s. tñ ob stat excep. his qd volūtate defuncti petūt. vt. s. de his q. vt ind. l. cū quidā. Similiter dicit transire ad oēs excep. ibi s. nō efficaciter. hoc est qd ibi dicit excep. quē. vel ac. fami. her. percipiet. i. habebit ante partem si defunctus durauit in eadem voluntate. vt. C. fami. her. filie. vt ibi. licet prima facie oibus queratur vt hic.

y **C** Ticius. pres latus.

z **C** Vendiderit. de iure. de facto est si cogitasti possit valere. et dicit q. stichator volebat eā vēdi q. stipulatois erat patron. illi. eccle. et fuit stipulatus a prelato.

a **C** Relicte sit. q nō possunt alienari nisi per principē statuentē ius qd quasi impossibile reputatur: qd per solū principē fit. vt. s. de lega. l. apud iulia. s. si.

b **C** Natura. nāz nō interest siue de natura siue de iure impossibilitas sit. R.

c **C** Impossibilis est. de iure.

d **C** Qd ius. als. qñus.

e **C** S. fm. s. ius

f **C** Presentis. s. tps quo fit stipulatio.

g **C** Erit. s. pmissio tñ noie pene.

h **C** Ea feceris. facit insti. e. s. si. et s. e. cū quid. Ac.

i **C** Acquiri. imo in dādo pōt aliq. bus ita q nō oib. prouideri. vt et. C.

de excep. l. i. sol. vt ibi. ut cōtra. s. de pac. l. auus. s. illis est in eo pacto qd fit ad excep. et lz in

Liber Septimus.

Alius heredis. et est ratio: quia cum dari stipulor omnium hereditum semper interest. sed in faciendo secus: ut si stipulor domum fieri demonstrato loco: et illi loci alij plegoriam non intererit nisi eius cui prelegatus est secundum Jo. Uel stipulor seruitute fundo quem vni eorum plego. ut de stipu. ser. pro-

inde §. si. sed certe imo videtur hoc non valere. ut §. e. qd dicitur. que est §. So. ubi stipulatur ut filii faciat: ut in exemplis hic positis: hic ut ei fiat. Uel alio quoniam filio ut ibi fuit. aliud quoniam heredi secundum Ot. Acc. b. Recte comprehenditur. puta domum fieri. Accur.

Eum qui certarum mundinarum. puta vercellensium vel ferrariensium

Cum proculo. cum quo est §. eo. qd hoc anno. sed pro sabino erat mens praehentium quasi peccata voluerit expedere in mundinis: et sic non intellexit sine expectare. quid autem si hoc vterque sensit: Res. feruaretur forte. arg. §. si cer. petra. l. cum quid. Accur.

Cum pure. non adiecto vterque voluerit. i. simpliciter et sic est rei electio. ut §. de iure do. plerumque. in fine. Accursius.

Quoties. etiam post sententiam secundum Jo. non solum post litteras prelationem. licet. h. dicat versus ad litteras. preta. tñ. ut §. eo. l. si quis ita stipulatur. sic ergo secundum Jo. in ipsa executione sine si fuit datur ad hoc vel illud poterit variare. Quid ergo si executor exequitur in vno: tunc ille alium eligat: cum iudex electum dari mandatum iterum variatur: aliter fiet executio? Res. eliminabitur quantum potest valere actio illa: et in tantum eliminatione fiet executio capitis pignorum: non autem in altero seruorum: et iudex debeat curare dare certam sumam. ut in §. de act. §. curare. hic non potest plus: ut hic. et in §. de offi. iudi. in prin. et facit §. de act. emp. si stenilis §. si. et §. eo. qui ex pluribus. in §. Accursius.

Expresse. in stipulatore: ut si stipulatur sum illud aut illud vtrius vola: quo casu distinguitur an dixi vola vel voluerit. ut §. si quis stipulatur. alio nisi alterum eorum dixerit non habet electionem: sed reus. ut §. de iure do. plerumque. in §. Sed in promissore: aut tacite habet electionem et tunc generaliter habet mutare voluntatem: ut dictum est. secus in expressa quo casu refert an dixit quem vola an quem voluerit. ut plene dixi in stipulatore. Utrumque dicitur refert iterum tacita et expressam: iterum expressas refert vtriusque: quem vola: vel voluerit: ut promouans quod dicitur vola sicut in tacita. In secundo non rantes postquam ele-

geris. ut arg. §. e. si quis stipulatur sit sicut. Uel tertio dicas aut dixi volueris: et tunc quod dixi. aut quod vola: et tunc versus ad litteras. et non ultra. ar. §. de eo quod cer. lo. l. ij. §. 2. generaliter. aut simpliciter: tunc etiam post sumam. et sic distinguitur inter tacita mandata et expressa. Nam ubi mandatum meo expresse stipu-

latus es aliquid tibi dari recte tibi solui etiam me invito. at ubi mandatum est inest tacite: ut si stipulatur sum michi aut tibi dari: non recte tibi soluitur si denuncietur: ut non soluitur. ut §. §. sol. si quis stipulatur fuit. et in mel. et l. aliud. sic in fetena arbitri differt tempus expressum ab eo quod inest. ut §. §. arbi. l. si cum dicitur §. si. et l. se. et l. celsus. In legato non est vis vola vel voluerit. ut de le. i. hmoi §. sicut. et de lega. iij. fideicommissio. et §. opti. le. l. apud. in §. Ac. h. Inest. tacite ut §. §. iur. do. pletrig. l. si. et de §. h. emp. l. pe. et in §. de act. §. huic. Ac.

Tot dicitur stipulationes quot precesserit conuentio dicitur: et si distinguitur per duplicem dictionem geminam tot censentur stipulationes quot tempora. h. d. Pau. Paulus.

Puribus rebus propositis ita stipulatio facta est: ea omnia que supra scripta sunt dari propius est ut tot stipulationes sint que sunt res. De hac stipulatione annua bima triuma die id argentum quod die dari apud veteres variatum fuit. Paulus et Varus in §. et verius: et hic tres esse trium summarum stipulationes.

Conueniendi. i. denunciandi.

Subsistere. in solidum. q. d. non poterit aliquis eorum suam partem defendere.

Ceteris subsistere. pro eorum partibus. s. quo ad hoc ut recte videatur defendere.

Natura est. i. hoc ut non sufficiat abvno defendi: vel

Sed cum i. spuis. (id est parte non emisset.

Oes. i. suas partes defendere voluerit non absentium.

Unicaque. supple tamen.

Incumbit. omnes quidem tenentur: sed non omnes exiguntur. B. ut §. de euc. si rem quam §. i.

Puribus reb' propositis. s. notatim in prelatione. ut §. eo. naa. §. si. et sic non est pra. §. de do. cau. mor. senat. §. si. vel solue ut ibi. Sed que est voluntas inquire an sit una vel plures hic vel inferius §. Res. olim erat: quod mixta una specie vel summa que non erat in stipulatione non sit nouatio. ut §. sare debemus: et ibi notant.

Argenti. certum pondus. ne sit §. §. ita stipulatur. et l. triticum.

Die. scilicet anni.

Summarum. forte male. ut §. §. bona. cau. mor. §. nat. §. si. et §. e. si sicut §. i. vel distinguitur an nominatim an mi ut hic. an generaliter dicat singulis annis: ut ibi l. arg. §. eo. qd dicitur. vel dic ut no. d. l. si sicutum.

latus es aliquid tibi dari recte tibi solui etiam me invito. at ubi mandatum est inest tacite: ut si stipulatur sum michi aut tibi dari: non recte tibi soluitur si denuncietur: ut non soluitur. ut §. §. sol. si quis stipulatur fuit. et in mel. et l. aliud. sic in fetena arbitri differt tempus expressum ab eo quod inest. ut §. §. arbi. l. si cum dicitur §. si. et l. se. et l. celsus. In legato non est vis vola vel voluerit. ut de le. i. hmoi §. sicut. et de lega. iij. fideicommissio. et §. opti. le. l. apud. in §. Ac. h. Inest. tacite ut §. §. iur. do. pletrig. l. si. et de §. h. emp. l. pe. et in §. de act. §. huic. Ac.

Cum ex causa. interdum? puta denunciatur re ditor vel eius hereditibus.

Conueniendi. i. denunciandi.
Subsistere. in solidum. q. d. non poterit aliquis eorum suam partem defendere.
Ceteris subsistere. pro eorum partibus. s. quo ad hoc ut recte videatur defendere.
Natura est. i. hoc ut non sufficiat abvno defendi: vel
Sed cum i. spuis. (id est parte non emisset.
Oes. i. suas partes defendere voluerit non absentium.
Unicaque. supple tamen.
Incumbit. omnes quidem tenentur: sed non omnes exiguntur. B. ut §. de euc. si rem quam §. i.
Puribus reb' propositis. s. notatim in prelatione. ut §. eo. naa. §. si. et sic non est pra. §. de do. cau. mor. senat. §. si. vel solue ut ibi. Sed que est voluntas inquire an sit una vel plures hic vel inferius §. Res. olim erat: quod mixta una specie vel summa que non erat in stipulatione non sit nouatio. ut §. sare debemus: et ibi notant.
Argenti. certum pondus. ne sit §. §. ita stipulatur. et l. triticum.
Die. scilicet anni.
Summarum. forte male. ut §. §. bona. cau. mor. §. nat. §. si. et §. e. si sicut §. i. vel distinguitur an nominatim an mi ut hic. an generaliter dicat singulis annis: ut ibi l. arg. §. eo. qd dicitur. vel dic ut no. d. l. si sicutum.

n **N**ō pōt. veluti sicho mortuo qui vivus promissus erat. R. vel re pūnata facta sacra sine facto suo. vt. s. in ter stipulante. s. sacra. et no. hoc generale. Sic. s. e. exili- mo. et de his que pro non scrip. si in metallum. sic econ- tra. s. de statu ho. paulus.

b **E**cce. ponit tria exēpla in qui bus fallit dicta re gula.

c **S**tipulatus. inconueniens vi- detur exēplū. nec est res videt pue nisse ad eū casum a quo incipere nō possit. Nā vnicui- qz heredi obligat- us est. pmissor in solidū ad prestan- dā viā. vt. s. e. l. ij. r ambobus ita sti- pulantib. s. in sol- idū teneret stipula- tio. s. qd dicit obli- gationez puenisse ad eū casuz cē. dic- sez p vnicā stipula- tionē alicuius he- redi. nā ad hoc vt ab eis sciperet ob- ligatio. necesse est- set oēs stipulari: vel obus viā cer- di. vt. s. de seru. vt. predi. l. si vnus et cōis predi. l. si. Itē et als fallit in- si. de leg. s. econ- trario.

d **A**cquisita. r lam constituta.

e **C**ōfirmat. l. firma remanet. sic s. de ser. vt. pre. si vnus. in. fi. et ha- bes idē. s. de ser. l. p parte. sed videt et hoc incōpetens

exemplū. nā cū de obligatiōe sit locutus q puenit ad euz casuz a quo incipere nō pōt. hic nō de obligatiōe exēplū cat. sed de seruitute: r pōt vnqz dici q de seruitute ponē- do exemplū retulit se ad generale. pmissum. s. rem cōtin- guī si pueniat ad eū casum a quo incipere nō valet: quasi nō de sola obligatiōe hoc pmississet. Vel dic subnū: nā cū seruitus sit res incorporalis: r ideo nō. ppue sit ei rra- diūo vel possessio: sed vltus eius. p traditiōe habeat. vt s. de seru. l. si. r ideo pmissor lz iā cōstituerit eā: nō tñ est adhuc ipō iure liberatus. sed tñ p̄stare tenet patiētiā eād. vñr cauere debet p eū nō fieri quominus eat. vt. s. de actio. emp. ratio. s. si iter. hinc est q ex empto tenetur qui seruitutē in vedēdo fundo retinuit si illa tpe amissa sit. vt. s. de cōtrahē. emp. l. in vendēdo. cū itaqz nō sit ipō iure liberatus cōstitutor sed ad prestādā patiētiā ad huc tenet. vt no. C. de vfus. l. corruptionē. merito de ser

uitate ponendo recte videtur exēplificare de obligatiōe que ad eū casum peruenit a quo nō potest incipere: nec tamē extinguit. Vel dic q gratia similitudinis dicit.

f **S**i pars. etiā pro diuiso. nā pro diuiso etiā ab in- sio pōt cōstitui. vt. s. de seru. l. pro parte. r. l. ad certaz. et

l. vt pomum. s. i.
g **C**eperit. alie natione.

S i seru. de s- tinare. i. eli- gere.
i **D**e alterutro debet. qz psonalis est electio. vt. s. e. si ita stipu. fu. in pun. r q facti sunt nō transeūt ad do- minū. vt. s. de con- di. r demon. l. qui heredi. r. s. badi. lega. l. legatorum nullo. et. j. de sol. si sichi. s. v. usufr. et s. de vulga. sublit. qui liber. s. fi. r. s. eo. si quis arbitra- tu. r. s. p. so. si seru- uis socij. r. l. verū s. patri.

k **T**iclus. naz r hec psonalis est vt. s. e. si qs arbi- tratu. secus in le- gato. vt. C. cōia de le. l. h. s. sed r si qs vbi reducat ad ar- bitriū boni viri. et sic etiā soluit. s. de le. l. i. i. n. n. n. i. b. i. in legato.

l **P**upill. s. im- pubes. non aut re- petas pupill. ne sit cōtra. j. de ver. sig. l. pupillus. vt dic q iproprie ac- cipit hic pupill. vt. C. de iure deli.

m **S**olet. excep. mace. r voto. vt. s. ad mace. p totuz. r j. de poll. si qs rē. s. voto. r. s. ti. i. filius. in. rē.
n **I**n pupillo. i. filio masculo.

o **A**cquiri. r sic ad totā obligatiōe est respōsum: se- cus si sichi aut p̄phylum stipulor et tu sichi p̄mith: quia ibi ad obligatiōe vterqz ponit. vt. s. eo. l. si duo rei. r. l. inter stipulante. s. item si ego.

p **S**oluitur. si in responsione fuerit insertus: vel for- te sufficit in interrogatione.

q **S**inter eos. fiat ūli. e. s. loca. et. s. de eo qd cer. lo.

l. vt pomum. s. i.
g **C**eperit. alie natione.

S i seru. de s- tinare. i. eli- gere.

i **D**e alterutro debet. qz psonalis est electio. vt. s. e. si ita stipu. fu. in pun. r q facti sunt nō transeūt ad do- minū. vt. s. de con- di. r demon. l. qui heredi. r. s. badi. lega. l. legatorum nullo. et. j. de sol. si sichi. s. v. usufr. et s. de vulga. sublit. qui liber. s. fi. r. s. eo. si quis arbitra- tu. r. s. p. so. si seru- uis socij. r. l. verū s. patri.

k **T**iclus. naz r hec psonalis est vt. s. e. si qs arbi- tratu. secus in le- gato. vt. C. cōia de le. l. h. s. sed r si qs vbi reducat ad ar- bitriū boni viri. et sic etiā soluit. s. de le. l. i. i. n. n. i. b. i. in legato.

l **P**upill. s. im- pubes. non aut re- petas pupill. ne sit cōtra. j. de ver. sig. l. pupillus. vt dic q iproprie ac- cipit hic pupill. vt. C. de iure deli.

m **S**olet. excep. mace. r voto. vt. s. ad mace. p totuz. r j. de poll. si qs rē. s. voto. r. s. ti. i. filius. in. rē.
n **I**n pupillo. i. filio masculo.

o **A**cquiri. r sic ad totā obligatiōe est respōsum: se- cus si sichi aut p̄phylum stipulor et tu sichi p̄mith: quia ibi ad obligatiōe vterqz ponit. vt. s. eo. l. si duo rei. r. l. inter stipulante. s. item si ego.

p **S**oluitur. si in responsione fuerit insertus: vel for- te sufficit in interrogatione.

q **S**inter eos. fiat ūli. e. s. loca. et. s. de eo qd cer. lo.

In duobus. accedere. nā nec iure sit nonatio nisi hoc agat expresse vel tacite. vt hic r. j. de noua. l. omnes. hodie expresse. vt. C. de noua. l. fi.

Separati. cōtra in sti. eo. in pn. sed ubi in reis stipu lād. hic pmittēdi. Uel hic vocat interuallū modicum qđ pro nō interuallō habetur. vt. J. eo. l. duos. §. fi. Et qđ dicit simul. f. vno vocū p̄textu. et ad de qđ nō. J. eo. si ex duobus. in pn.

Cōtra. vt. J. eo. l. reos. in fi. Ac. d. p̄ti. vt. C. e. l. l. r. §. l. p̄ti.

Per. f. solū. dū. sed hodie per aut. determinat de duob⁹ reis p̄mittēdi.

Dubius est. sic. §. de leg. i. si ex toto. §. i. et. j. de fideiussō. l. inter. §. duo rei. in fi. §. et §. de pec. rācillay. §. illud. et. §. cō. l. in p̄modato. §. duobus. f. ar. §. J. iu. sol. l. iam. tñ. §. pe. g. Arco. audi. Jo. q. duorei videtur fideiube. re. p̄pter hāc similitudinē. sed dicas auctō. nā me ē cū mī idē simile. r. hoc die vt not. §. ad velle. l. vir vxo. in fine.

Cū vna. im. mō plures obli. r. actōes quot rei. vt. J. e. cādez. in fi.

In reus. r. j. de fideiussō. l. generaliter. r. in sti. e. §. ex huius. sol. die plures in essentia vt in cōtrarijs. sed vna p̄pter vnū debitū et vnā solutiōnē. vt hic. ar. §. de condi. r. demō. l. hec scriptura. r. facit. J. de sol. qui hōlez. §. i. in fi. §. i.

Cōtingit. ar. §. de interrog. ac. l. q. seruū. area. pn. Uo. facit in sti. eo. in pn. r. §. i. accur.

Spondens. f. tu. et tu. Accur. Eno. nesciat. i. scire nō debeat.

Uel. p̄ocnam. P̄mitti. l. operā vel operas quas p̄mittit vnus potest alius p̄mittere. vt sint duo rei debendi eiusdem opere. vel eandem operarum. Ut enim si ticius sti. huz p̄mittit. r. scius eūdem sti. huz. vt sic sint duo rei debēdi. idem sti. huz est in obligatiōe vtriusq. r. eūdem hōminem vident p̄mittere. r. vno soluente alter liberat. nec tñ solutio vnus est solutio alter. sic in decē operis pictōis. nam eedē sunt in obligatiōe r. vtriusq. et eadē vident p̄mittere. et vno soluente ambo liberatur. nec tñ p̄stano opere facta ab vno est p̄stano q̄ erat faciēda

Solutur obligatio.

Licet prius cōtrahat obligatio vni⁹. postea obligatio alterius nō viciat cōstitutio duorum reorum r. frustra timetur nouatio. Bar. r. Ipianus.

In duobus reis p̄mittēdi frustra timetur nouatio. nā licet añ p̄rior respōderit postea posterior. r. si ex interuallō cōcipiat. cōsequēs est dicere p̄stina obligatiōnē durare. r. sequentē accedere. Et parui refert simul respōdeat. an separati⁹ p̄mittant. cū hoc actus inter eos sit. vt duo rei constituantur. neq. vlla nouatio fiat.

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

ab alio. in hoc tñ differunt. qz in sti. huz essentialiter vna res debet. in opera due. qz quilibet de sua actōe seu actu intelligit. sed fictio operat. p̄pter omnimodā similitudinē vt eedē videant. et hoc si sunt equaliter petiti. als nō vident eedē sed diuerse. solutiōe tñ vnus vterq. liberatur. qz hoc agit salte. r. r. r. als ses. cus. vt. J. de sol. l. inter. arti. q. est. J. patet ergo p̄ncipiū legis loqui in duobus reis. sub. sequēter in reo et fideiussore. Ter. tio ad reos redit. r. p̄cipias stip. vt in fideiussore statim dicam.

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

Ubi duo rei facti sunt pōt vel ab vno eorū solidū peti. hoc em̄ ius duorū reorū est. vt vnusq. eorū in solidū sit obligatus. possitq. ab alterutro solidū peti. partes autē a singulis peti posse nequaquā dubiū est. que admodū r. a reo et a fideiussore petere possumus. vtiq. em̄ cū vna sit obligatio

Potest a quolibet coreorū in solidū peti r. etiam pro parte. r. vna solutio sufficit. Bar.

et sic in specie. et iste dicat promitto totidem operas pictorias. nō q. dicat promitto decē operas pictorias. scilz eadē quas reus. quia sic promitteret factum alienū. et fm hoc dicitur promittere alienas. quia ab alio promisse sunt r. alius tenetur eas prestare. et ipse tamē suam operationem promittit. sed contra. J. de solu. inter. ar. tifices. sol. vt ibi. r. ad hoc accedit quod dixit. R. alienas id est vt quis pro alienis operis se obliget. et ad hoc J. de fideiussō. l. sicut reus. Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Item eedē opere sunt propter omnimodam similitudinē. vel dic q. eadē scilicet operam promittat quas reus. vt modo dixi in duobus reis.

Liber Septimus.

tra. Solu. hic in genere: sic incertae promittunt: ibi certae inter quas certae et incertae multae sunt differentiae. vt no. in §. libert. vel veni. dicunt eedē ppter oimodā similitudinē. sic fictione iuris. ar. C. de hē. sup. l. veteris. sed in sui essentia diuerse sunt q̄ ad p̄tationē. et sic caute dicit eisdē pitie.

¶ nā sec. si vnus perit? et alter impetratus: qz et sic etiā iuris artificio nō sunt eedē: sed diuersarū oparū essent promissores: vno tñ soluere alit liberat. vel §. 2. d. eadē. l. similes. ideo autē ius fingit hē esse eadē: qz actū est vt etiā ab alio possint p̄stari alia secus: vt in cōtrario. J. de so. iter artifi. et est hec rō optima. nā et vbi ideo debite solute sūt siue certae siue incertae putauerit se debere: nō p̄t eedē repeti. vt in l. 2. i. qz nō egit hoc solues vt ab alio solueret. et iō est alia: qz ab alio vt ab eodē alio tē pore p̄standa. h̄ autē vna: qz actū fuit. et ppter similitudinē perit eedē intelligitur fictione iuris.

¶ Vos reos. l. interrogatis vel interrogatibus qui respondet obligatur: et cui respondetur queritur obligatio: et ab vno tñ ex correis potest accipi fideiussoz. h. d. Barto. Idem. **¶** Dicitur sum si vtrūqz interrogauero: sed si alter dūtaxat rñderit veri? puto eum qui responderit obligari: neqz cū sub cōditione interrogatio in vtriusqz p̄sona sit: vt ita demū obligetur? si alter quoqz rñderit. **¶** Duo? aut reis p̄stitus quin liberum sit stipulatoz vt ab vtroqz vel ab altero dūtaxat fideiussozē accipere nō dubito. Sed si a duobus? reis stipulādi interrogat? rñdisset vni se spōdere: ei soli tenetur.

¶ Modicum interuallū constitutione reorum non vinciat: nec actus modicus p̄stitutioni reorum non cōtrarius. h. d. Bar. **¶** Duo rei sine dubio ita cōstitui possunt vt temporis ratio habeat intra qd vtriusqz rñdeatur: modicum tamen interuallū temporis: itē modicus act? qui modo p̄trarius obligationi nō sit: nichil ipedit quomin? duo rei sint. Fideiussoz quoqz interrogatus? intra duoz reorū responsa? si respōderit potest videri nō impedire obligationē reorū: qz non longū spacū in-

terponitur: nec is act? est q̄ cōtrarius? sit obligationi. **¶** Disparitas qualitatis q̄ speratur reduci ad paritatem novitiat constitutionem corcorū. hoc dicit Barto. **¶** Iozen. **¶** Duo? aut reis p̄mittendi ali? pure: alius in diē vel sub cōditione? obligari potest. nec enī impedimento erit dies aut conditio quomin? ab eo qui pure obligatus est petatur.

¶ Si in vnus persona non consistit obligatio alter tenet insolidum: si tanqz duo rei se obligant: alii in virilē. hoc dicit Barto. **¶** Ulpianus. **¶** Is verbis? ea que p̄stari stipulanti tibi spōndimus: interesse quid inter cōtrahentes actū sit. nam si duo rei facti sint? eum qui ab sens fuerit non teneri. p̄sentem autem insolidum esse obligatum: aut si minus? in partē fore obstrictum. **¶** Verbis? consensu? testamento? possunt constitui duo rei. h. d. Barto. **¶** Ulpianus. **¶** Andem rem apud duos pariter deposui vtriusqz fidem insolidum secutus vel eandem rem duob? simul commodavi? sunt duo rei promittendi? quia non tñ verbis stipulationis: sed et ceteris

vnus non tenetur: vt subicit. Accur. **¶** Non teneri. vt et §. titu. i. l. in pun.

¶ Si minus. i. si non sit actum vt sint duo rei debēdi. et facti. i. eo. reos. §. cum in tabulis. et non est p̄tra. l. eo. si id quod. vbi imparitas impedit: quia et hic impedit vt non sint duo rei: sed vnus reus.

¶ Andem rem. promittendi. large accipere. i. debendi: vt et verbum credendi. vt et §. si cer. pet. l. i. sed hoc die secus: quia nō tenetur insolidū seu non sunt duo rei debendi nisi hoc agatur: vt in aut. de duo. reis. in pun. §. facit ad p̄mum. §. de pos. l. i. §. si apud. ad secundum. §. cōmo. si vt certo. §. fina.

si ipse respondeat. **¶** Contrarius. accipere contrarium omnē actū p̄ctere obligationē. vt et ibi: qui non est mecum et. Accur.

¶ Duo? aut reis. sub cōditione. supple. et alius pure: vt in l. eo. §. si. et J. e. l. eandē. in fi. J. et vnus quilibet et naturaliter. et alius naturalit tñ vt. J. e. si ex duob? §. si. Sed cōtra. J. eo. l. eandē. §. si quis. vbi disparitas culpe ipedit: sibi erat obligatio re interposita: hic verbis. vel ibi culpe est disparitas. et sic quodam modo p̄tatis: h̄ dies aut conditio quomin? ab eo qui pure obligatus est petatur.

¶ Si in vnus persona non consistit obligatio alter tenet insolidum: si tanqz duo rei se obligant: alii in virilē. hoc dicit Barto. **¶** Ulpianus.

¶ Is verbis? ea que p̄stari stipulanti tibi spōndimus: interesse quid inter cōtrahentes actū sit. nam si duo rei facti sint? eum qui ab sens fuerit non teneri. p̄sentem autem insolidum esse obligatum: aut si minus? in partē fore obstrictum. **¶** Verbis? consensu? testamento? possunt constitui duo rei. h. d. Barto. **¶** Ulpianus.

¶ Andem rem apud duos pariter deposui vtriusqz fidem insolidum secutus vel eandem rem duob? simul commodavi? sunt duo rei promittendi? quia non tñ verbis stipulationis: sed et ceteris

vnus non tenetur: vt subicit. Accur. **¶** Non teneri. vt et §. titu. i. l. in pun.

¶ Si minus. i. si non sit actum vt sint duo rei debēdi. et facti. i. eo. reos. §. cum in tabulis. et non est p̄tra. l. eo. si id quod. vbi imparitas impedit: quia et hic impedit vt non sint duo rei: sed vnus reus.

¶ Andem rem. promittendi. large accipere. i. debendi: vt et verbum credendi. vt et §. si cer. pet. l. i. sed hoc die secus: quia nō tenetur insolidū seu non sunt duo rei debendi nisi hoc agatur: vt in aut. de duo. reis. in pun. §. facit ad p̄mum. §. de pos. l. i. §. si apud. ad secundum. §. cōmo. si vt certo. §. fina.

¶ Facti sint. q̄ ad propositū. nā

vnus non tenetur: vt subicit. Accur. **¶** Non teneri. vt et §. titu. i. l. in pun.

¶ Si minus. i. si non sit actum vt sint duo rei debēdi. et facti. i. eo. reos. §. cum in tabulis. et non est p̄tra. l. eo. si id quod. vbi imparitas impedit: quia et hic impedit vt non sint duo rei: sed vnus reus.

¶ Andem rem. promittendi. large accipere. i. debendi: vt et verbum credendi. vt et §. si cer. pet. l. i. sed hoc die secus: quia nō tenetur insolidū seu non sunt duo rei debendi nisi hoc agatur: vt in aut. de duo. reis. in pun. §. facit ad p̄mum. §. de pos. l. i. §. si apud. ad secundum. §. cōmo. si vt certo. §. fina.

¶ Facti sint. q̄ ad propositū. nā

a Contractib. supple. i. f. h. duo rel. p. mittendi f. 20.
b Locatoe. vt. r. s. loca. i. r. q. r. s. duo. r. l. cu. ap. pebit
c Comodato. et. m. d. ato. et. i. h. oc. n. o. a. g. a. t. e. x. p. s. i. m.
f. m. q. u. o. d. a. vt. s. m. a. d. a. l. c. r. e. d. i. t. o. r. s. d. u. o. b. u. s. e. t. f. a. c. i. t. s.
d. e. c. o. s. t. i. p. e. c. u. l. i. d. u. o. e. t. d. e. i. n. s. t. i. h. a. b. e. a. t. s. i. d. u. o.

d Deui. f. h. e. res. Accur.
e Dato. v. r. i. u. s. f. i. d. e. i. n. s. o. l. i. d. i. f. e. c. u. r. v. t. i. n. p. n. l. d. i. r. i. t. r. s. e. n. o. e. s. t. s. i. f. e. o. s. t. u. e.

f Culpa. leuis de qua sine pacto no tenet. vt. s. de. po. l. i. s. n. c. o. n. u. e. n. i. t. e. t. s. i. q. s. f. u. i. t. i. f. i.

g Est obligatio. pura. s. i. s. e. e. x. d. u. o. b. u. s. s. o. l. v. t. i. b. i. e. t. e. o. d. e. m. o. d. o. s. o. l. u. e. q. u. o. d. e. s. t. i. n. s. t. i. t.

e. s. i. f. i. q. u. i. t. e. r. h. e. c. i. m. p. a. r. i. t. a. s. v. i. c. i. a. t. r. n. o. i. l. l. a. q. u. i. v. n. u. s. p. u. r. e. e. t. a. l. i. i. n. d. i. e. z. v. e. l. s. u. b. c. o. d. i. t. i. o. e.

R. n. q. t. u. m. a. d. p. d. i. t. i. o. n. e. n. o. e. s. t. q. u. o. d. c. i. n. e. c. i. n. t. e. r. i. s. t. o. b. l. i. g. a. t. i. o. n. e. q. u. i. a. d. d. i. e. z. d. i. c. i. d. e. q. u. i. a. d. e. f. f. e. c. t. u. m. s. e. d. h. i. c. v. t. e. r. q. u. i. p. u. r. e. r. e. f. f. i. c. a. c. t. e. r. t. e. n. e. t. I. t. e. m. q. u. i. v. n. o. p. u. r. e. a. l. i. i. n. d. i. e. m. v. e. l. s. u. b. c. o. d. i. t. i. o. n. e. n. u. l. l. e. x. t. r. a. n. e. a. z. a. c. t. u. s. a. s. s. u. m. i. t. s. e. d. a. b. i. n. i. t. i. o. s. i. c. o. b. l. i. g. a. t. u. r. e. t. i. l. l. a. e. s. t. n. a. t. u. r. a. c. o. n. t. r. a. c. t. u. s. q. u. i. s. i. c. f. i. e. r. i. p. o. s. s. i. t. a. t. q. u. i. c. u. l. p. a. p. m. i. t. t. i. t. e. x. t. r. a. n. a. t. u. r. a. s. i. c. h. o. c. f. i. t. I. t. e. m. f. i. n. i. l. l. e. q. u. i. i. n. d. i. e. v. e. l. s. u. b. c. o. d. i. t. i. o. n. e. p. m. i. s. i. t. a. d. u. e. n. i. e. n. t. e. d. i. e. v. e. l. c. o. d. i. t. i. o. n. e. t. e. n. e. t. v. t. a. l. i. q. u. i. s. i. c. o. l. o. e. s. t. p. a. r. i. t. a. s. h. i. c. n. o. s. e. p. a. t. u. r. I. t. e. m. e. t. p. e. r. h. o. c. e. t. i. a. p. a. t. e. r. r. o. d. i. u. e. r. s. i. t. a. t. i. o. n. e. i. n. t. e. r. l. i. l. l. a. m. e. x. d. u. o. b. u. s. e. t. f. e. l. i. s. i. i. d. q. u. o. d.

h Quocq. i. equalr. s. i. c. e. r. t. e. i. d. e. i. n. h. o. c. v. i. d. e. b. a. t. u. r. q. u. o. d. i. n. s. u. p. i. o. r. i. v. t. i. a. r. s. s. d. e. i. n. r. e. v. e. r. s. i. p. p. a. t. r. e. s. v. e. r. s. u. z. e. t. d. e. c. o. d. i. i. n. d. e. s. u. f. f. i. c. i. t. e. t. f. i. d. e. i. c. i. u. s. s. i. a. r. e. o. s. u. b. d. i. u. e. r. s. i. s. s. e. d. i. l. l. e. q. u. o. a. d. s. u. o. s. c. o. n. t. r. a. c. t. u. s.

i S. i. n. t. e. r. g. o. n. o. n. v. i. d. e. n. t. u. r. f. i. d. e. i. u. b. e. r. e. n. i. s. i. s. i. n. t. s. o. c. i. j. v. t. h. i. c. e. t. a. r. s. p. r. i. r. n. q. u. i. s. i. r. e. m. i. t. t. i. t. v. n. i. c. u. l. p. a. e. t. i. l. l. e. e. s. s. e. t. p. n. c. i. p. a. l. i. s. m. i. n. u. s. q. u. i. c. o. r. r. e. u. s. t. e. n. e. r. e. t. u. r.

k Proderit. facit. s. de. pac. i. d. e. e. t. d. e. a. r. b. i. s. i. d. u. o. r. s. d. e. l. i. b. e. l. e. g. l. i. q. s. n. i. c. d. e. e. f. f. e. c. t. u. r. z. l. i. s. i. s. q. d. u. o. s. z. f. r. e. m. r. a. h. a. b. e. s. i. q. u. i. s. Accur.

l Faceret. i. s. t. i. f. a. c. t. i. s. u. n. t. n. o. v. e. r. b. i. s. e. t. i. n. t. a. b. s. e. n. t. e. s. s. i. z. i. n. a. l. i. s. s. e. n. t. i. a. v. e. l. p. e. p. t. a. m. z. q. u. o. d. i. d. i. c. i. t. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. s. i. r. d. i. c. i. d. a. r. i. c. o. n. u. e. n. i. t. e. t. p. r. o. m. i. t. t. e. d. i. i. d. e. b. e. d. i. t. v. e. l. e. t. i. a. i. n. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. p. o. n. i. p. o. t. s. e. d. t. u. c. e. s. t. s. s. e. o. l. d. u. o. s. s. i. s. z. c. e. r. t. e. e. t. h. i. c. p. o. t. f. i. e. r. i. i. n. c. o. n. t. i. n. e. n. t. i. s. i. e. g. o. h. i. c. e. t. s. e. r. u. u. s. m. e. m. u. t. i. n. e. e. a. d. d. e. c. e. a. d. i. u. e. r. s. i. s. s. t. i. p. u. l. a. m. u. r. e. t. d. e. h. o. c. e. t. i. f. e. c. e. r. i. c. e. r. t. u. a. r. s. n. t. u. i. l. i. s. i. f. i. n. t. e. r. v. e. l. e. t. i. a. e. g. o. m. e. t. n. e. c. v. i. d. e. t. u. r. c. o. n. t. r. a. r. i. u. s. a. c. t. u. s. s. i. a. d. i. l. l. i. l. l. o. c. u. s. v. a. d. a. m. a. d. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. m. d. u. m. d. u. m. a. l. i. a. e. x. t. r. a. n. e. a. i. n. t. e. r. i. m. n. o. f. a. c. i. a. m. v. t. d. i. c. i. m. u. s. i. n. e. o. q. u. i. i. n. c. o. n. t. i. n. e. n. t. i. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. r. e. c. u. p. e. r. a. t. v. t. s. d. e. v. i. e. v. i. a. r. m. a. l. i. q. s. c. u. i. g. i. t. u. r. e. t. p. r. o. h. o. c. f. a. c. i. t. s. e. o. l. i. n. d. u. o. b. u. s. i. n. p. r. i. m. A. c. c. u. r.

contractib. veluti emptio/ venditioe/ locatioe/ conductio ne/ deposito/ comodato/ testio vt pura si plurib. heridib. in sti tutis testator dixit tici. et me utus sempronio dec. dato.

Imparitas culpe ab initio viciat psonem duoru reoz. se cus si ex postfacto. Bar.

Sed si qs in deponedo pe nes duos pacificat: vt ab alte ro culpa qz psetur: veri est non esse duos reos a quibus impar suscepta est obligatio. No idē probadu est cu duo qz rei culpaz pmississent: si al teri postea pacto culpa remis sa sit: qz posterior couentio q in alterius psona intercesse rit: statū z naturā obligatiōis que duos in initio reos fecit mutare non pot. quare si socij sint: et cōis culpa intercesse rit: etiam alteri pactum cū al tero factum proderit.

Imparitas locoz nō impe dit psonē reozū. Bar.

dum dum alia extranea interim nō faciam: vt dicitur in eo qui incontinētā possessionē recuperat. vt. s. de vi e vi arma. l. i. q. s. c. u. i. g. i. t. u. r. e. t. p. r. o. h. o. c. f. a. c. i. t. s. e. o. l. i. n. d. u. o. b. u. s. i. n. p. r. i. m. A. c. c. u. r.

Proprijs temporis. quo potuerit illuc venire cum vnus plus qz ali.

Cū duos reos pmittendi faceret: et ex diuersis locis ca pue pecuniā dari stipulari sit: ex persona cuiusqz rō proprij tps habebit. nā z si marie parem causā suscipiūt: nichilomin in cuiusqz psona pro pria singloz pssit obligatio.

Correus nō soci nō oppo nit cōpensationē de eo qd al teri correo debetur. B. Idē.

Si duo rei promittendi socij non sint: non pro derit alteri: qz stipulator alteri eorum pecuniā debeat.

Duo rei possunt inuicem fi delubere et potest actor actio nem diuidere quo ad qstiatē et quo ad petendi modum.

Bar. Idem. Eos promittendi v. i. c. e. m. u. t. u. a. f. i. d. e. i. u. s. s. o. r. e. s. n. o. i. n. u. t. i. l. i. t. e. r. a. c. c. i. p. i. t. c. o. n. u. e. n. i. t. p. o. t. e. r. i. t. i. t. a. q. r. e. u. s. s. t. i. p. u. l. a. n. d. i. a. c. t. i. o. n. e. m. s. u. a. m. d. i. u. i. d. e. r. e. s. i. v. e. l. i. t. n. e. q. z. e. s. t. i. d. i. u. i. d. e. r. e. c. o. g. e. d. e. s. t. s. z. p. o. t. i. t. e. i. d. e. m. v. t. p. r. i. n. c. i. p. a. l. e. z.

compensare possit: cū alius sit. vt. C. de cōpen. l. c. i. u. s. s. e. c. u. s. a. u. t. e. i. n. f. i. d. e. i. u. s. s. o. r. e. v. t. s. d. e. c. o. p. e. n. l. i. s. i. q. u. i. d. e. t. s. i. c. a. p. p. a. r. e. t. i. s. t. o. s. n. o. n. v. i. d. e. r. i. f. i. d. e. i. u. b. e. r. e. i. n. u. i. c. e. i. n. t. e. r. s. e. s. e. c. u. s. s. i. e. s. s. e. n. t. s. o. c. i. j. v. t. e. t. i. n. p. a. c. t. o. p. r. o. d. e. s. s. e. t. v. n. i. f. a. c. t. i. p. a. c. t. u. s. e. t. i. a. z. a. l. t. e. r. i. v. t. s. d. e. p. a. c. l. i. d. e. m. e. t. f. a. c. i. t. s. l. p. r. o. x. i. s. p. e. n. u. l. e. t. q. u. o. d. i. b. i. d. e. h. o. c. d. i. c. i. t.

Eos promittendi. casus. duo rei pmittendi videtur fidelubere. s. si socij sunt vel si est actū: non alio fm Jo. vt no. s. ad velleia. l. v. r. v. x. o. r. i. i. n. f. i. p. p. a. r. t. e. g. t. e. n. e. r. u. r. v. n. u. s. q. s. q. z. v. t. p. n. c. i. p. a. l. i. s. e. t. p. p. a. r. t. e. v. t. f. i. d. e. i. u. s. s. o. r. . p. o. t. e. r. i. t. i. t. a. q. z. c. r. e. d. i. t. o. r. a. c. t. i. o. n. e. s. u. a. d. d. i. u. i. d. e. r. e. s. v. t. v. n. i. q. u. i. q. z. p. p. a. r. t. e. c. o. n. u. e. n. i. a. t. t. a. n. q. z. r. e. o. s. n. o. n. e. s. t. c. o. g. e. n. d. u. s. e. s. t. s. e. d. e. u. n. d. e. i. n. t. o. r. u. m. p. o. t. e. s. t. c. o. n. u. e. n. i. r. e. i. n. d. i. m. i. d. i. s. s. e. z. v. t. r. e. u. m. p. r. i. n. c. i. p. a. l. e. m. i. n. a. l. i. a. v. t. f. i. d. e. i. u. s. s. o. r. e. m. e. t. a. d. h. o. c. C. d. e. f. i. d. e. i. u. s. t. u. t. o. l. i. e. t. i. d. e. m. i. n. d. u. o. b. u. s. r. e. i. s.

Accipi. a iure si socij sunt vel accipi a creditore cū e actū. M. etiā in nō socijs. et si hoc nō est actū dicit idem.

Diuidere. conueniēdo vtriusqz in dimidia vt princi palem. vel conueniēdo vtriusqz vt fidelubere alterius cum iure isto fidelubere possit iure cōueniri ante reum. vt. C. de fidelubere. i. n. o. s. t. r. o. n. o. n. a. u. t. e. d. i. c. a. s. q. z. v. n. u. m. v. t. p. r. i. n. c. i. p. a. l. e. a. l. i. u. s. v. t. f. i. d. e. i. u. s. s. o. r. e. c. o. n. u. e. n. i. a. t. e. t. e. r. i. g. a. t. i. n. s. o. l. i. d. u. m. q. z. i. n. q. u. o. v. n. u. s. e. s. t. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. s. i. n. e. o. d. e. a. l. i. u. s. e. s. t. f. i. d. e. i. u. s. s. o. r. e. t. s. i. c. b. i. s. i. d. e. m. e. x. i. g. e. r. e. t. u. r.

Liber Septimus.

a Reum. s. in dimidia. Accur.

b Qui fideiussor de eode dicit q pro parte re pnci palis: et pro parte vt fideiussor couenit. vel dic q vnu de reis couenit vt fideiussor alteri. ar. s. eo. l. duos. s. duo bus. 7 fm hoc erit ex pti qm diuidit: s; supiori expositio ne qm no diuidit.

c Potest. et sic solidum habebit ab vno.

d Diuersis actioib. i. s. diuersos itetatis: vna tu est actio. vt. s. eo. l. in duob. i. fi. 7 facit. s. fideiuf. inter eos. s. duo. 7 s. e. l. in duob. s. vbi. Accur.

e Cui in tabulis. quib; scripta est stipulatio.

f Uidebantur. hoc veru in diuidis. sec. l. idiu. diuis. s; p ius aut. id e in vtroq; casu f Uidebant. ni si alqs indicis p probet: no tn scriptura repugnat.

g Adiectu. expresse vel tacite. s; hodie expisse: et sic addit aut. de duob; reis. vt dic q in hoc non addit: q; olim erat necesse expimi. s; in hoc q; etiam si expimk: hodie tn non insolidum si sunt soluendo 7 p sentes: s; partes coueniunt: hoc g hic dicit q si istru

mentum contineat eos sic obligatos presumitur viriliter. et ad hoc. s. de re indi. paul. 7. C. si plures vna sententia. l. l. et de lega. i. si quis testio ticio. 7 de lega. ij. si ex pluribus. Accur.

h Ex duobus. simul interrogatis. m. hodie. ex couentione nuda pcedenti. azo. vel ta cite q; hodie interrogatur.

i Ab altero. i. sine altero: ab em separtione notat. l. postera. i. die postea sequenti. dicitur em posterus postera posterum.

m Ruderit. id q; no stat post interrogatione. vt. s. ti. i. l. i. s. q; pns. et. l. pnuus. in pn. s; qd si hodie vnu in tero go 7 ruderit: cras alqs de eade re 7 hoc acto vt sint duo rei debedi. vt def q; teneant. s. eo. in duob. in pn. 7. l. ea de. in fi. s; q; no teneant vt hic. 7. s. eo. duos. in fi. sed an vt fideiussor Rn. no: q; prius agebat. f. vt cet re no fide iussor et sic pot qd no vult: 7 qd vult no pot. vt. C. si qs alteri vel sibi. l. multu. az. s; dicit. l. e. ti. si id qd. in fi. no.

n Auctoutate. nec etiã est locupletior: als teneretur

conuenire reu. Itẽ eũ qui fidelusso: p altero extiterit in partes puenire pot: no secus ac si duos pmittendi reos diuersis actionibus couentret.

Plures intelliguntur in du bio viriliter obligari et viriliter stipulari nisi aliud actum sit Bar.

Cui in tabulis esset pphen sum illu et illu cetu aureos stipulatos: neq; adiectum ita vt duo rei stipulandi essent: virile partẽ singuli stipulati videbantur. Et ecotrario cum ita cautu iueniret: tot aureos dari stipulatus est iulius carpi: spopodim? ego antoni? achilleus/et corneli: diuidi i pres viriles debent: q; no fuerat ad lectu singulos insolidum spopodisse: ita vt duo rei pmittendi fierent.

Intervallu inter interrogacione 7 respõsione impedit respõdere obligari. B. Tenu.

Ex duobus q; pmittu ti sunt hodie: alter ab alfo postera die respõderit m promitto: non esse duos reos ac nec obligatu quide intelli

etiam ciuilitet. vt. s. de aucto. tu. l. v. s. pupillus.

o Et seruo. no gerente negotiu peculij nec etiã fide iudet: et sic naturaliter teneretur.

p Quasi. cum reuera non sit.

q Conlitiu. qtu ad destinatione. azo. et est s; bñ infirmitati passiu.

r Epoponderit. no tn alo do mandi: tñ em de peculio cessaret acrio. 7 fm hoc pñ eta ibi spoponderit. vel post dictio nẽ peculio pñta et dic in actione s; peculio. i. in ali que actu pñteq; ad peculiu. et qd subicit. s; seruari debet. f. in actioe de peculio. 7 sic i idẽ recidit. vt dic q; spopodit extra peculiu: et tñ dñs tenet de peculio: q; no videt fideiubere: tñ em secus esset. nã etiã de peculio no tenet dñs. vt. s. de pecu. l. s. s; filius et fm hoc est ar. hic q; no videant inu: cẽ fideiubere duo rei. vt. s. ad vel. v. r. r. l. fi.

Disparitas in obligacionis substantia non impedit duoru reorum constitutionem. bart.

Si a ticio et pupillo sine tutoris auctoritate stipulari fuero eandẽ rem/vel a ticio et seruo: et qñ duos reos pmittendi costitui: obligatu tñcu solu fore iulianus scribit: q; si seruus spopoderit: in actione de peculio eadẽ obseruari debet: ac si liber fuisset.

Due obligaciones partis potentie inuicẽ non tollit se sed malus potens tollit min? potens. Bart. Idẽ.

Reus promittedi alteri reo hñs extiterit: duas obligaciones sustinere eũ dicẽdu est: nam vbi quidem altera dif ferentia obligationum eẽ pos sit: vt in fideiussore et reo pñcipali: constitit altera ab altera perimĩ. cum vero due cause eiusdeq; potestatis sunt: no pot reperiri alteram pot? q; alteram consummari: ideo q;

ticio: a dñs o vero nomine serui peculio tenus sit consecutus: nec ppter ea est dicẽda dispar obligatio. qm equaliter quo ad partẽ quilibet teneretur naturaliter qñis p secutio est dispar: sicut et alio dicitur equalis qñis dñtio sit impar. vt. s. l. eandem. s. fi. et. l. ex duobus.

Si pares aut obligaciones sunt pares aut impares: bendi reo alteri: vtraq; remanet: si impares: vt si reo fideiussori: vel ecotra succedat: remanet principalis: 7 accessoria tollitur.

Alteri reo. i. coreo.

Sustinerẽ. q; insolidu suo nose q; supereit tenet. et insolidu nose motiẽtis. vt. s. de ac. emp. non est nouum.

Alteri. i. aliqua. Accur.

Perimi. puta accessoria p principalẽ. vt et. l. i. d. de res. s. q; si idẽ. 7. l. lucius. et. l. vranus. i. m.

Non pot. et ideo vtraq; remanet siue sint ambe pñcipales: siue ambe accessorie. vt. l. i. d. generaliter. et l. si duo. et. l. si heres. s. non est.

a Extiterit. f. alteri rei stipulandi. D.
b Sustinere. exacto si ex vna vtraq tollit: et vtroq casu: et q sit vtilitas q vtracq remanet. habes. I. de solu. si duo. r. facit. s. de ac. emp. no est. r. de sepato. l. debitor.

c Sustinere. qz pot solidu debitu ex sua psona petere: r. solidu ex psona decedentis.

d Stipula = tionu. vt da ni infec. r. similitu quas habes. I. de pre. stipu. l. i.

e Pretoriaru. qd dicat necdu conuentionaliu.

f Duo rei. debendi no stipulandi cu tm ppu in teresse veniat. vt I. r. ratu ha. si pcurator. r. arg. l. i. proxi.

g Id qd. in singulis psonis. l. singulari ter in psona vni nostru intelligit.

h Proprietu. i. proprietu inseparabiliu: r. no in alteri: vt qz talis res est que vni tm nostrum acquiri potest. Accur.

i Stipulandi. vt vtrq in solidu debeat tam pncipali i cu vsu fructu. puta duo stipulamur vsu fr. formalis fundi mei a ticio: r. sic no pot michi qri cu res mea non pot michi seruire. vt. s. si vsu fr. p. l. v. frui. r. sic qn nos duo stipulamur re q vni est nfm dari: sec? si tradi. vt. I. i. l. i. tit. si seruus. vel pone scdo q duo stipulant a ticio in solidu vsu frui. eiusde fundi q erat tici: r. sic no poterit in solidu acqri. s. an p parte acqri: dubiu est fm Jo. qd no erit dubiu si ponas nos ab initio p partib? expse stipulatos: cu diuisione hec futus recipiat. vt. s. ad. l. fal. l. i. s. si vsu fructu. vt ergo nupta duob? ee no pot ita nec vsu fructus duoru potest esse in solidu in eade re: vel deberi duobus: vt hic dicitur.

k Note. p ea q est vel futura est vxor alicui? nfm. na dos sine mrimonio ee no pot. vt. C. de dca. an nuptias. l. si. nec debent nisi p henu mrimoniu. s. vt pncipali credi totu. et sic no duob?: cu duob? nupta ee no possit. vt. I. tit. l. i. tit. si alter. l. z tanq pcurator: nse viri ali? possit eand? dotē stipari. vt. s. de iur. do. l. si mulier. r. ita demum pto mrimonio debetur. vt. s. de iur. do. stipulationem.

l Idem ait. vt no possint fieri duo rei stipulandi sfo. m. Qui. f. Stichus.

n Debeantur. et sic ppu est in seio: vt ei tm alterna tina qsta sit stipulatio: s. alteri acqsta est i decē: vt hic dicit debeant: et I. subicit obligat? manet r. et caue q ta in pmo casu. l. q hoc scdo est imparitas in re q in stipulatione deducit: cu plus vni q alteri qraf vel vni soli. et est sic. s. l. eandē. s. r. et si qd. secus si eqstas. vt dicit. s. e. ex duob?. et sic etiā si ob. s. e. si ex duob? s. si. qz no fuit ibi rei imparitas: immo equalitas vsqquo durat peculium: vel ibi persona promittentis facit imparita:

et si reus stipulandi heres extiterit: duas species obligati onis eum sustinere. Paul.

o Stipulationu? pretoriaru? duo rei fieri pnt

p Disparitas rei debite vel cause debendi impedit duoz reus constitutione. B. G. al?

q Id qd ego et tici? stipulamur in singulis psonis? propriu? intelligat: non poterim? duo rei stipulandi constitui: vel utri vsu fructu? aut dotis nomine dari stipua mur: idqz et iulianus scribit.

r Idem ait: si tici? et sei? decem aut Stichu? qui tici? sit stipulati fuerint: non videri eos duos reos stipulandi: cu ticio decē tm: seio Stich? aut decē debeant: q sententia eo per-

tinet vt quis vel huic vel illi decem soluerit: vel seio Stichu? nichilominus alteri obligat? manet: sed dicendū est vt si decem alteri soluerit: ab altero liberetur.

s An ex reus credēdi lte cō testata perimit ius alterius.

t Bar. Idem. X duob? reis stipuladi si semel vnus egerit? alteri pmissor offerendo? pecuniā nichil agit.

u Idem h? des i dubio grauari p portioib? hereditarijs.

v Bar. Paulus. Que a certis psonis heredu nominatim legatu esset siue ab omnib? excepto aliq attilictus sabinus et cassius pro hereditarijs portioibus

tem rei: hic persona stipulantis: vel saltem vtriusq. o Manet. stricto iur. na si ticio. x. soluit remanet obligat? seio in Stichu? vel. x. Itē si soluit seio Stichu? vel. x. remanet obligat? ticio in. x. na ex q no sunt duo rei stipuladi imparitate impediēte: solutione vni facta no liberaf

ipso iure ab vtroq ex q em non sunt eiusdē rei stipulatioes s. diuersay: r. sic alia. x. ticio r. alia. x. vel Stich? debere seio. sed hoc est p mēte stipulatis. r. id ē eqtate dic q si decē vni soluit q cōit vtriqz debebat ab vtroq liberet per excep. s. si essent duo rei: r. tici ipso iure. vt. s. e. l. i. s. qd si seio Stichuz soluit: nūqd a ticio de. x. liberaf? hoc no apit: s. pē dicit idē: na q eqtas est vt. x. vni solutis ab vtroq liberet. s. pē hētū volutas: hec eadē ē solutio Stichō seio qz hec fuit voluntas vt semel alterum eoru alteri solueretur. Itē si seio Stichū soluat: stat eū liberari ab eodē seio de. x. s. et a ticio cu de eisdē. x. de eqtate sentiat. id ē ut de Stichō no re perit: qz dicit. x. alteri: qd dicit no poterat de Stichō vt alteri cuiqz eoru soluendo ab altero liberet. na non vtriqz sed alteri tm poterat solui. no em ad solutionē tm ticio faciendā de Stichō est apposit? tici: immo ad obligatio nē: q obligatio cu no possit et qri nec solui poterit ei. vt. s. de verbo. obli. si duo rei.

x Ab altero. no. q ad hoc vt duo rei sint stipulandi oportet q stipulentur rem talē q vtriqz acquiri possit. q liberetur. de equitate.

y X duob? egerit. lte cōtestado r. sic et. I. de fideiuf. si reus. r. s. e. l. i. et. s. de pcur. l. plurib?. et. I. de solu. si qd stipulat? fuit. x. in melle. r. s. de pnt. pec. idē est. Idē ē i accep. et iureiurā. ab vno delato. vt. I. de accep. l. et p ius iurādu. s. fi. r. s. de iureiur. l. duob?. secus i pacto vt in ar. s. de pac. si vn?. i. r. h. vel ibi fm ago. forte erāt focti: hic no. vel scdo hic egit vnus et succubuit. vt arg. s. de arbi. si duo. vel obtinuit et eregit. argu. s. de pecu. l. quotiens. s. si creditor.

z Offerendo. et soluendo.

aa Nichil agit. qm ad liberationem.

bb Que intelligas. l. istā in appellatiuis nob? dicit do lego re talē dādā a pmo et a scdo tertio excepto: vt dicit dādā a pmo. isto casu p partibus hereditarijs tenerent. sec? si proprijs noibus appellasset: na tūc viriliter tenerent. Si pmo ab oibus excepto vno vel ab oibus nullo excepto: tūc no viriliter: s. p pnb? hēditarijs tenerent.

cc Ab omnibus. s. legatum esset.

dd Pro hereditarijs. prout ad pumū referē est. s. de lega. l. si ex toto. s. i. vbi in totum dicit eos teneri. Solu.

ee q

a Cōis seru^o. subaudi quo ad qd. r. quo ad qd. nō: vt
 i hoc spatz. s3 in libero vix hoc inuenit. vt. s. de pac. l. si
 plures. q. el. ar. s. reperit tñ qh. vt. s. de adop. l. iij. r. iij
b Stipulatus fuerit. ab extraneo.
c Vbi seru^o. et hec est vtilis. vt. s. proxi.
d Cui seru^o. et

hec est inutilis. vt
 s. proxi. s.
e Neg. tñ. licz
 quo ad p̄dicta vi
 cē duorū sustine
 at: non tñ quo ad
 oia vt subijcit.
f facultatem
 no. s. regulā hāc:
 vt h. r. Leo. p̄inde
 s. si. r. l. se. r. s. de
 aucto. tu. si cōis.
 sed s. huic. s. in. l.
 proinde. s. si. f. u. l.
 p̄n. So. hic ab ef
 neo: ibi ab vno do
 minorū stipulat.
g Del. p̄p̄rieta
 rio. al. inatue. nā
 nolatum etiam ex
 re fructuarij p̄t
 p̄p̄tario stipulari
 vt. Leo. l. seruū fru
 ctuarij. l3 reddā
 tur p̄ cōdi. sine cā
 vt. Leo. l. p̄e.

h Ex re fructu
 arij idē si ex ope
 ra cū ope ex re eē
 videatur. vt. s. de
 acq. re. do. l. q̄ bo
 na. in p̄in.

i Inutilis est
 stipulatio. p̄pter
 incertitudinez et
 olo. vt. r. Je. Item
 si seru^o. s. s. in. et
 q̄tuor se. et. s. de so
 lu. qui res. s. si ser
 uus. s. l3 dicit in
 utilē in p̄sona. p̄
 p̄p̄tarij: s3 q̄tū
 ad v̄sfrū. tenet
 vt probatur per finem hui⁹. s. et in totum tenet: sed tunc
 contra sunt dicte. l. Je. So. ibi nō ex re domini alicuius
 hic ex re fructuarij.

k Acq̄rere nō potuisset. als est nō potuisset: r tūc pla
 na. als deest nō: et tūc potuisset. f. als: nō aut hoc casu:
 vel potuisset. i. possibile est. f. si nolatum ex re fructuarij
 stipularet. p̄p̄tarij. vt. d. l. Je. seruū fructuarij. sed si
 esset aliunde stipulatus. p̄p̄tarij peteret: vt subijcit
 r. Leo. l. ex re. Accur.

l Si aliūde. q̄ nō esset ex re fructuarij.
m Soluisset. f. q̄ aliūde est stipulat⁹: et sic ad. p̄xi. di
 cū refer^r in quo est q̄si adiectus. vt. et. Je. l. ex re. vel dic
 quo ad p̄mū: et sic colliges q̄ p̄mo casu tenuit stiplo
 quo ad fructuariū: vt modo notauit.

n Uterq̄. s3 quare p̄ima nō q̄ri vtriq̄ sicut sc̄ba: r̄ā.

qz sc̄ba videt^r acq̄ri tñ ticio: qz descendit ex p̄la. e3 q
 tñ meiuo: vt puta nolato. sic s̄ nec michi nec tibi: s3 diu
 o potuit. vn⁹ ad. x. et alif ad. xx. et (dix de rigore.
 hoc de stricto iure: sec⁹ de estate vt subijcit.
p Exceptioe. nō autē ipso iure: et hoc ideo qz in p̄so
 na dicit^r cōcepte
 fuerit stipu. alio
 quin ipso iure hoc
 eēt nonata: vt i s̄
 rio. s. de ac. r. obl.
 obligationū fere.
 s. si. qz suus nō
 h3 ius nouādi cū
 dñi cōdi. deterio
 rē faceret. vt. s. de
 regu. iur. melior.
q Erū cōis.
 nō p̄t. dicē
 do vni dñorū pro
 mittis me michi
 s3 si p̄mittis me
 alij dño valet. di
 cet q̄s: et hoc ē ta
 le q̄le si sibi p̄st se
 stipulet. nā pars
 serui quā h3 dñs
 cui stipulat acq̄
 rit sibi: r adijgit
 sibi p̄tē p̄mittēt:
 et p̄tē alteri dño
 perinde q̄ est ac si
 sibi dixisset: Rñ.
 nō est verū imo i
 mediate p̄s acq̄rē
 tis acq̄rit obliga
 tionē partis pro
 mittētis. r hoc dī
 cit: q̄ s̄ dicit non
 p̄t. f. vt acquirat
 vni dño ab altero
 nec etiā ab extra
 neo stipulādo se
 sibi: et est rō natu
 ralis et ciuilis. p̄
 ma qz impossibi
 le est vt aliqd pos
 sit dari sibi p̄st.
 nā nemo etiā lib
 est dñs sui. vt. s.

rio soluisse^m / liberatur.
s Si stipulatio p̄cipalis cō
 fertur in p̄sonā vnius / pena
 lis in p̄sonam alter⁹ p̄ima
 per penālē nō nouat ipso iure
 sed ope exceptiois p̄mit. s.
t Si seru^o cōis ticio et me
 uij stipulat^r in hunc modum
 x. kalēdis ticio dare sp̄des: si
 x. kalēdis ticio non dederis:
 tunc meuto. xx. dare sp̄des:
 due stipulatōes esse vidēt.
 sed si kalēdis. x. data fuerint:
 vterq̄ dñs ex stipulatu age
 re poterit⁹: s3 sc̄ba obligatio
 ne meuo cōmissa ticius exce
 ptioe⁹ doli mali summouebit.

u Inter eu qui sibi stipulat r
 re in stipulationem deductaz
 dī esse diuersitas. s. d. l. p̄.
s Eruus cōis ipse se sibi
 stipulari nō p̄t: q̄tū
 constaret eū se stipulari domi
 no posse. nō em̄ se dño acq̄rit
 s3 de se obligatōnē facit. l. dē
t Si seru^o reipublice vt
 municipij v̄l colonie sti
 pulet p̄to valere stipulatōez
u Generalis p̄missio referi
 etiam ad eum cui postea spe
 cialiter est promissa. s. l. dē.
s Si suus cōis sibi et vni
 ex dñis stipuletur: p̄ri
 de est ac si omnibus dñis r vni
 ex hīs stipuletur: vel uti ticio⁹

ad. l. aq̄l. l. liber hō. at dari videtur q̄d sic accipiētis . vt
 insti. de act. s. appellam⁹. multo min⁹ s̄ seru^o p̄t sibi
 dari vel solui vel acq̄ri: et sic est rō ciuilis: qz seru^o nil h3
 et ad hoc. C. l. seru^o ex. l. i. in p̄n. si hō alicui res dari po
 te sit: s3 nō etiā factō libero: vt in seruitute ad fundū dñi
 valet stipulatio. vt r. Je. si seru^o cōis me⁹. sed nō lega
 tū. vt. s. de seru. leg. l. et si maxime. et facit. Je. si seru^o
 cōis meij. s. i. Accur.

r dño posse. alteri. f. ab alio: qz p̄ pte vna dño partē
 dari p̄t. p̄ ea. f. pte p̄ q̄ nō est dño. Itē est s̄ huic. l. s. e.
s l. i. in p̄n. sed illud regulariter vt ibi dixi.
t Si seru^o. valere. licet ipsa vniuersitas non facile
 stipuletur: quia non facile consentit. vt. s. de acqui. pos.
u l. i. s. si. et. l. sequen. et hic erat hoc dubitatio.

s Si seru^o cōis. ticio. non manum.

a **Dei** sine nomine.

b **Do**drans. aks deest ticio s; subaudi: h; em tici? di midia statim tanq; notatus. Itē dimidia alteri? dimidie: q; est vn? de duob? dñis: et idē in supiori casu quādo sibi et ticio. s; s. eo. l. i. s. cōis. in fi. s; reputat vn? soli? eē et si soli ac

quirēdi facultatē habeat: vt ibi dicit in exēplo. itē s; C. s. lega. cū q̄tio

s. fi. vbi repētio testatoris nil operatur. sed illud in vltima voluntate.

hoc inter viuos i contractib?: vt il la corrigit. vel ve

rius ppter repetitionē legati vel promissōis nō q̄ritur ampli? ex voluntate testatoris

vel pmittētis: s; propter conditionē nē p̄one q̄ stipulatur: vt q; est ser

uus: vn? in acq̄rēdo p̄ vn? dñorū conditionē facere meliorē. vt. l. l. p̄i. s. fi. vel solue vt ibi.

c **De**beatur. l. vtroq; casu cum idem sit.

d **Er**u? cōis. acq̄rit. vt. l. l. p̄xi.

e **O**ibus. vt z s. de positi. l. i. s. si duorū. z. l. p̄ inde. z. s. de acq. re. do. cōis seru?.

et hoc nisi p̄pria nota duorū ponat q̄ dic vt no. l. e. l. si cōis seru? ita si pu. Itē fallit q̄d h̄t q̄ vn? tm̄ po

test queri. vt. l. l. i. s. cōis. in fi. s; p̄ socio. l. verum. s. si seruo. Accur.

f **H**abent. s. acquirit.

g **L**icet. i. licitū est.

i **I**ussu. s; vbi vnus iussit et alii nolat si res p̄tinet ad iudicē/ ei q̄rit: si ad noiati?/ ei q̄rit: si ad neutrū/ p̄ua let noiatio. vt. C. p̄ quas p̄fo. l. si duo fm̄ Jo. vel dic fm̄ s; jo. vt ibi no. Accur.

k **D**ñorum. s. stipuletur: et simpliciter.

l **R**oinde. stipulatus. s. simpliciter.

m **T**otū. vt z. s. si seru? cōis. s; pone tres eē dominos: vn? h; in suo ternā: ali? q̄rtā: et ali? sextā: cū hec oi a nō faciāt totū: s; nō totū acq̄rit: s; dic totū. l. q̄d acq̄-

et meulo? et tunc pbabile est vt ticio dodrans? meulo quādrans debeatur?

Ex stipulatione serui cōis acq̄rit dñs p̄ parte dñica nisi fuerit vn? noiatus vel iubens idē in alijs acq̄ritōibus. B.

Seruus cōis sic Idē. Soim est nō q̄si singulorū totus: s; pro partibus vtiq; in diuisis: vt intellectu magis partes habeat q̄ corpore: z ideo si qd stipulet vel q̄s alia rōne acq̄rit: oib? p̄ parte qua do-

minū in eo habet acq̄rit: licet autē et noiatiū alicui ex dñis stipulari vel traditi accipere rem vt et soli acq̄rat. s; si non vn? noiatiū dñi stipulet: sed iussu vn? dñorū/ hoc iure vri

mur vt soli et acq̄rat cui? iussu stipulatus est. P̄ ompo.

O filius? recte dicebat: z p̄ traditionē accipiēdo et deponēdo commodādoq; posse et soli acq̄ri q̄ iussit: que snia cassij et fabij d;.

Proinde et si quatuor forte dños habuit: z duorū dñorū iussu stipulatus sit: hys solis acquirat q̄ iusserunt magisq; est vt nō equalit s; p̄ portione dñica totū? eis acq̄ratur. Idē p̄to et si noiatiū eis stipular? p̄ponat. nā et si omnium iussu stipulatus sit:

rit. hoc autē esse potuit si alter dñs habuerat p̄ delicto vel decesserat sine heredē: nec erat adhuc capta ea p̄o.

o **N**am et si bene dico nisi noiatiū. nā zc. z sic est ar. de toto ad partē. vt et no. s. de vsur. l. qui scit. in p̄n.

p **N**olati. l. exp̄ s; ita. s. oib? dñis meis: vel etiā exp̄ s; noib? p̄p̄is ita tm̄ q̄ p̄cedant appellatiua: nisi sic exponeres eēt s; i. e. cōis seruus ita. in p̄n.

q **P**ortionib? s; dñicis. r **E**t soli. s. nominato. vt z. s. de vsufr. s; si q̄s. s. seruus fruc. z. s. b. accep. l. an inuul. s. accepto.

s **A**lla adiectio ne. s. dñi. t **P**reter eā. i. quotā/ puta dimidiam vel tertiam Accur.

v **E**x qua. l. q; ta fm̄ Jo. vel dic ex q̄ facere sim p̄licē relationē: vt partē ad re acq̄si tā: et qua ad p̄z serui referat. nāz quā partē habeat in seruo: eādēz in re p̄missa retinet / stipulatione q̄tū ad eā partēz habita p̄ nulla. s; videt q̄d vn? acq̄ri nō potest: totū alijs q̄rat. vt. l. e. l. itez si seruus. s. respō. sed illud h̄is que acquiruntur hic non queritur p̄ parte p̄mittentis: vel retentio habetur loco acq̄sitionis: et sic non ob. item contra. s. pro socio. l.

verum. s. si communi seruo. sed aliud in legato relicto cōmuni seruo ab vno ex dñis: cum liberalitas large interpretanda sit: q̄ hic in stipulatione que non est ex causa liberalitatis. vel ibi cōtemplatione socij reliquit: et eodem modo sol. s. de condi. et demō. l. qui heredi. s. fi. et ad. l. falci. l. plautius. vel plene dic vt l. d. l. pro socio.

x **S**ocij. vt. i. respon. huius. s. y **U**el. pro etiam.

z **A**cq̄rere. immo nulli. vt. s. de serui. leg. l. et si marime testamēt. sed aliud in legato quod seruo relicto ita demū valet si eo facto libero possz valere. vt. s. de leg. s. debitor. s. fi. s; ei libero cū nō haberet fundū: nō possz ei seruitus legari vel acq̄ri, z facit. l. eo. si cōis seruus.

rit. hoc autē esse potuit si alter dñs habuerat p̄ delicto vel decesserat sine heredē: nec erat adhuc capta ea p̄o.

o **N**am et si bene dico nisi noiatiū. nā zc. z sic est ar. de toto ad partē. vt et no. s. de vsur. l. qui scit. in p̄n.

p **N**olati. l. exp̄ s; ita. s. oib? dñis meis: vel etiā exp̄ s; noib? p̄p̄is ita tm̄ q̄ p̄cedant appellatiua: nisi sic exponeres eēt s; i. e. cōis seruus ita. in p̄n.

q **P**ortionib? s; dñicis. r **E**t soli. s. nominato. vt z. s. de vsufr. s; si q̄s. s. seruus fruc. z. s. b. accep. l. an inuul. s. accepto.

s **A**lla adiectio ne. s. dñi. t **P**reter eā. i. quotā/ puta dimidiam vel tertiam Accur.

v **E**x qua. l. q; ta fm̄ Jo. vel dic ex q̄ facere sim p̄licē relationē: vt partē ad re acq̄si tā: et qua ad p̄z serui referat. nāz quā partē habeat in seruo: eādēz in re p̄missa retinet / stipulatione q̄tū ad eā partēz habita p̄ nulla. s; videt q̄d vn? acq̄ri nō potest: totū alijs q̄rat. vt. l. e. l. itez si seruus. s. respō. sed illud h̄is que acquiruntur hic non queritur p̄ parte p̄mittentis: vel retentio habetur loco acq̄sitionis: et sic non ob. item contra. s. pro socio. l.

verum. s. si communi seruo. sed aliud in legato relicto cōmuni seruo ab vno ex dñis: cum liberalitas large interpretanda sit: q̄ hic in stipulatione que non est ex causa liberalitatis. vel ibi cōtemplatione socij reliquit: et eodem modo sol. s. de condi. et demō. l. qui heredi. s. fi. et ad. l. falci. l. plautius. vel plene dic vt l. d. l. pro socio.

x **S**ocij. vt. i. respon. huius. s. y **U**el. pro etiam.

z **A**cq̄rere. immo nulli. vt. s. de serui. leg. l. et si marime testamēt. sed aliud in legato quod seruo relicto ita demū valet si eo facto libero possz valere. vt. s. de leg. s. debitor. s. fi. s; ei libero cū nō haberet fundū: nō possz ei seruitus legari vel acq̄ri, z facit. l. eo. si cōis seruus.

rit. hoc autē esse potuit si alter dñs habuerat p̄ delicto vel decesserat sine heredē: nec erat adhuc capta ea p̄o.

o **N**am et si bene dico nisi noiatiū. nā zc. z sic est ar. de toto ad partē. vt et no. s. de vsur. l. qui scit. in p̄n.

p **N**olati. l. exp̄ s; ita. s. oib? dñis meis: vel etiā exp̄ s; noib? p̄p̄is ita tm̄ q̄ p̄cedant appellatiua: nisi sic exponeres eēt s; i. e. cōis seruus ita. in p̄n.

q **P**ortionib? s; dñicis. r **E**t soli. s. nominato. vt z. s. de vsufr. s; si q̄s. s. seruus fruc. z. s. b. accep. l. an inuul. s. accepto.

s **A**lla adiectio ne. s. dñi. t **P**reter eā. i. quotā/ puta dimidiam vel tertiam Accur.

v **E**x qua. l. q; ta fm̄ Jo. vel dic ex q̄ facere sim p̄licē relationē: vt partē ad re acq̄si tā: et qua ad p̄z serui referat. nāz quā partē habeat in seruo: eādēz in re p̄missa retinet / stipulatione q̄tū ad eā partēz habita p̄ nulla. s; videt q̄d vn? acq̄ri nō potest: totū alijs q̄rat. vt. l. e. l. itez si seruus. s. respō. sed illud h̄is que acquiruntur hic non queritur p̄ parte p̄mittentis: vel retentio habetur loco acq̄sitionis: et sic non ob. item contra. s. pro socio. l.

verum. s. si communi seruo. sed aliud in legato relicto cōmuni seruo ab vno ex dñis: cum liberalitas large interpretanda sit: q̄ hic in stipulatione que non est ex causa liberalitatis. vel ibi cōtemplatione socij reliquit: et eodem modo sol. s. de condi. et demō. l. qui heredi. s. fi. et ad. l. falci. l. plautius. vel plene dic vt l. d. l. pro socio.

x **S**ocij. vt. i. respon. huius. s. y **U**el. pro etiam.

z **A**cq̄rere. immo nulli. vt. s. de serui. leg. l. et si marime testamēt. sed aliud in legato quod seruo relicto ita demū valet si eo facto libero possz valere. vt. s. de leg. s. debitor. s. fi. s; ei libero cū nō haberet fundū: nō possz ei seruitus legari vel acq̄ri, z facit. l. eo. si cōis seruus.

Item si alter. seruo. f. coi. et facit. s. i. l. si id qd. et quod ibi nota. Accur.

Item si seruus stipulatus fuerit. vel sibi vel impersonaliter. de alijs em sequit. et dic ab extraneo: als cofunderet. p parte. vt. r. s. l. p. o. inde. s. si seruo. coi. 3o. et facit insti. e. l. fi.

Et soli. f. da. ri. accur.

Sichu. qui erat tichy.

Pertinet. vt. r. s. eo. l. i. s. coi. sed s. s. p. inde. s. si seruus coi. s. i. r. h. so. vt. ibi.

Sz. r. si cu. tra. ctat. hie. s. q. ser. uis duozu. vt. plu. ri. stipulat. in. cer. tu. vel. in. cer. to. mo. g. Coflet. i. va. leat. ac.

Inutile. of. no. et. est. ro. vt. l. l. p. ori. et. l. fe. in. fi. et. l. na. et. s. e. si. f. uis coi. ita. sed. s. s. e. l. i. s. pe. fo. vt. ibi. ut. s. l. de. fi. de. i. l. f. i. de. i. u. s. s. o. r. obli. in. p. n. sed. ibi. valz. accessoria. ra. tione. p. n. cipalis. va. lide. cui. ad. heret.

Scrip. sit. r. be. ne. ac.

Ed. r. si. acq. s. herit. r. si. fi. eri. solutio. nez. no. luit.

Inutilis. no. rone. incertitudi. nis. neutri. valet. sic. s. de. testa. tu. l. duo. et. s. manu. rest. cu. ex. plurib. s. z. no. videt. bh. ad. duci. q. hie. nulla. est. stipulatio. pro. pter. incertitudi. nem. s. ibi. dico. q. tenet. datio. tuto. ris. et. legarum. vt. patet. s. de. lega. l. l. si. quis. seruum. s. si. inter. et. de. condi. et. demon. falsa.

Exstimada. est. q. no. apparet. cui. acq. rat. stipula. tio. nec. cui. fieret. solutio. et. hoc. rone. incertitudinis. reru.

Ed. si. sibi. seruo.

Aut. primo. dno. aut. primo. alternatiue. r. s. ut. hec. propus. nomina. dnoꝝ.

Aut. secundo. domino.

Probandus. qd. et. dictum. est. s. l. p. ori.

Stipulatio. ne. q. tu. ad. primum. et. scdm. vt. subijci. t. non. quantum. ad. seruum.

Ad. iectio. ne. not. vt. ile. p. inutile. no. vicia. r. sic. s. si. cer.

Item si alter ex domi nis vxore ducturus sit et huc seruo dos pmittatur.

Te si seruo duo. Ap. rum tichy z meuij hoies qui tichy erat stipulat fuerit b: ei soli acquirt cuius no fuit.

Sz si stipulatus sit sichu sic et meuij et ticio dare spodes totu eu meulo acqrit. qd em alteri ex dñis acqre non potest: id ad eu q ad obligatione admittitur pertinet.

Qui stipulat plurib dñis quibus cqliter pot qri alterna tione inutile stipulat: sec si sibi prio qz tuc dñi vt adiecti habent: idē si vni qri no possit qz habebitur vt adiectus. hoc dicit Bart.

Sz et si cu duos dnos ser uis haberet stipulatus fuerit illi aut illi dñis suis: qñtu est an sic constet stipulatio: cas sus inutile stipulatione scri pñt: et Iulianus cassij sniam pbat: eoqz iure vtimur. Iul.

Ed et si ita stipulet: ticio decē aut meuij fundū dare spondes: qz incertuz est vtri eoz acqñerit actione: Idcirco inutile stipulatio exti stimanda est. Alpa.

Ed si sibi aut primo aut scdo dñis suis stipulatus sit: et hie trndem erit probanduz qd iulianus dixit

pe. l. certi condicio. s. qm. ar. s. j. de reg. iur. l. actus. r. s. de arbi. l. parui. et facit. s. eo. l. iij.

Et stipulatu. pro partibus dñis. v. Locū habeat. dic q. qtuor erāt dñi et duos sñi nota ut: vt in pñ. l. nam sic bene pot eis totū solui et cōtingit liberatio: r vni eo rñ. sed qd si sunt sñi duo qñ nota ut: adhuc videt idē: vt vel vni eo rñ totū possit sol ui: vt libere ab vtroq: et hoc cuz posuit sibi. sed. l. p. ori. rñ. non ap= posuit sibi.

Michi. als nichil.

Aut ticio. q casu pot solui ticio. vt. s. s. ver. ob. l. si. s. cum michi. Accur.

Mhis. f. sti pulat seruus no adiecto sibi. a. No consistit vllomō eius q ad sol. vt hie. r. s. itē si seruus. in fine. Accur.

Am cū vtroq est obli gationis capax: sicqz no inuenim qd adiectus sit: qz non est qui petere possit. Iulianus.

Am em stipulat domi no aut extraneo seruo vtroqz costat: et in dñi psona stipulatio: et in extranei solu tio. at hie corruptit stipulationem et solationem.

Si seruus stipulatur nomi nati male fidei possessori nec sibi nec dno qrit. B. Iulsa.

Seruus meus cū apud furem esset furi dari sti pulatus est: negat furi deberi sabinus: quia eo tempore quo stipulat est michi no furet: sed nec ego ex ea stipulatione

vt. l. de fideiuf. l. fideiuf. obli. Accur.

Am em. at hie. greci cui sensus est. i. cu stipulat est primo aut secundo non adiecto sibi.

Corrupt. f. alternatio.

Seruus meo. non feruere. scdm hunc ordinem lit tere non est necessaria glosa q incipit alii habent. sed si habes quis. r. iuxta primū responsū. f. sabinus quia. r. tunc sic. Alij habent michi. r. tñc dic q istud sta tum probat no esse. quasi dicat mala est rō: qz et si michi dno seruat: no tñ furi acqritur ex tali stipu. vt. l. eo. l. ser uis alienus. Ut ergo sit bona ratio dic euz stipulatum furi his verbis: promittis ei cui seruior: sic per conz

sequentiam stipulatus est: furi: cum ei seruis, sed tamen ei non acquirit: cum sit male fidei possessor: nec domino vt subicit. r. s. de acqui. pos. l. i. s. per est, vel s. r. dic etiā rōe ista ex qua videbat. q. em nō michi s. furi serue bat: r. ab ipō nō a me possidebat: ei stipulari posse crede-

uer. r. s. hoc est rō remota: r. ē hec eadē cō pila. alij hnt et. r. tūc ei non seruiret. s. sic vt ei possit q̄rere: q. nō bona fide. vt in. d. l. de acqui. pos.

Stipulatus est impersonaliter. **A** Nec mādati. de pecu. cum forte ex re furti sit stipular. sicut vsufru ctuari⁹ stipu. dño ex re fructuarij ac quirat dño. s. con dictione sine cā red dit fructuario. sed hic secus s̄m Jo.

Seruus hereditari⁹ futu ro heredi. r. nominatim dari stipular⁹ nichil agit: quia stipulationis tpe heres domi nus eius non fuit.

Ex stipulatione serui acquiritur ei dño cui potest: si stipuletur indiuiduū queritur cui bet in solidum. B. Dompo.

Seruus et tuus vlam vel iter vel actū stipulet sine adlectio ne nominis nostri: cū ego sol⁹ vicinū fundum habeā solū mi chi eam acquirit. q. et si tu fun dum habeas michi quoq. et tibi in solidum seruit⁹ acquirit.

Mortuo vno ex dñis sine hīde vel hīditate nō adita ex stipulatione serui q̄rit in solidum supuuet dño. Bar. Dpo.

Seruus cōis meus et castrensis peculij defū cto filiofa. milite anteq̄ adeat institutus hereditatez stipuletur: factio q̄ solus interm dñis

et extraneo. Accur. **C**icito. in proprio non distinguit. vt. s. e. l. i. in prin. et adde quod no. s. e. l. i.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

Seruus cōis meus. als meus. alias meus. **S**tipulatio. s. interim cū pura stipulatio pendere non debeat. vt. Jo. vsufruct⁹. s. resitmet postea partem heredi adempti: siue alius siue ipse idem seruus sit insti tutus: vel patri si non adestur. vt. s. de acquirē. re. do. l.

in eo. r. de castre. pecu. l. filiofa. s. i. alij aliter dicunt. vt no. in. l. in eo. r. hoc verū ppter duplicem fictionē. vt heredi adesti restituat. s. q. hereditas vicem obtinet dñi r. q. postea fingitur adita ex die mortis.

l. C partem. l. nō facio vt partē mī habeam. nā capio to tū. vt. s. de lega. i. hmoi. s. si ticio.

l. C tino. militi. **l. C** Que nondū est ante aditionez si em esset pu⁹ hereditas: q̄ pater in re peculij nō possz occupare etiā he rede repudiāte: r. ad hoc q̄ nō pu⁹ sit hīditas: facit i si. hntus. s. r. s. ad l. fal. si filiofa. s. s̄m. pposito. r. ar. s. de op. le. l. si he res. vel dic nondū esse. s. ei⁹ heredis.

o **C** Existere. s. q̄ possz. vel dic sim pliciter.

p **C** Erit. hoc ca su: licz generaliter verū sit. vt. s. de ac qui. pos. cum he redea.

q **C** Constitutio nū. que pmitunt filiofa. testari i ca strensi pec. vt l. si. qui. nō est per. fa. tella. in sine.

r **C** Locū. cū ad hoc institutus est.

s **C** Cessat. i. non sortitur effectum adeo vt nō faciat stipulationē purā pendere. et facit. de cap. l. q.

t **C** Partē. in se metipso.

v **C** Stipuletur. ab altero domino

vel extraneo. Accur.

x **C** Cicito. in proprio non distinguit. vt. s. e. l. i. in prin. et adde quod no. s. e. l. i.

y **C** Simpliciter. id est impersonaliter.

z **C** Michi. s. q̄ hec verba.

a **C** Sine vicio. quia non posuit sibi.

b **C** Eius. s. ticij. r. facit. Jo. l. antepe.

c **C** Capto dño. si habeas bis dño: p̄misi cū alio dictionibus sunt absoluti ablatiu: si semel sunt datiu. r. no. q̄ non aperit sub proprio vel appellatio nomine stipuletur domino: vnde non est vis. Ac.

d **C** Quāuis. mutat casum.

e **C** Simpliciter. i. impersonaliter.

f **C** Acceperit. per traditionem.

g **C** Pertinent. vt r. Jo. de cap. l. i.

in eo. r. de castre. pecu. l. filiofa. s. i. alij aliter dicunt. vt no. in. l. in eo. r. hoc verū ppter duplicem fictionē. vt heredi adesti restituat. s. q. hereditas vicem obtinet dñi r. q. postea fingitur adita ex die mortis.

l. C partem. l. nō facio vt partē mī habeam. nā capio to tū. vt. s. de lega. i. hmoi. s. si ticio.

l. C tino. militi. **l. C** Que nondū est ante aditionez si em esset pu⁹ hereditas: q̄ pater in re peculij nō possz occupare etiā he rede repudiāte: r. ad hoc q̄ nō pu⁹ sit hīditas: facit i si. hntus. s. r. s. ad l. fal. si filiofa. s. s̄m. pposito. r. ar. s. de op. le. l. si he res. vel dic nondū esse. s. ei⁹ heredis.

o **C** Existere. s. q̄ possz. vel dic sim pliciter.

p **C** Erit. hoc ca su: licz generaliter verū sit. vt. s. de ac qui. pos. cum he redea.

q **C** Constitutio nū. que pmitunt filiofa. testari i ca strensi pec. vt l. si. qui. nō est per. fa. tella. in sine.

r **C** Locū. cū ad hoc institutus est.

s **C** Cessat. i. non sortitur effectum adeo vt nō faciat stipulationē purā pendere. et facit. de cap. l. q.

t **C** Partē. in se metipso.

v **C** Stipuletur. ab altero domino

vel extraneo. Accur.

x **C** Cicito. in proprio non distinguit. vt. s. e. l. i. in prin. et adde quod no. s. e. l. i.

y **C** Simpliciter. id est impersonaliter.

z **C** Michi. s. q̄ hec verba.

a **C** Sine vicio. quia non posuit sibi.

b **C** Eius. s. ticij. r. facit. Jo. l. antepe.

c **C** Capto dño. si habeas bis dño: p̄misi cū alio dictionibus sunt absoluti ablatiu: si semel sunt datiu. r. no. q̄ non aperit sub proprio vel appellatio nomine stipuletur domino: vnde non est vis. Ac.

d **C** Quāuis. mutat casum.

e **C** Simpliciter. i. impersonaliter.

f **C** Acceperit. per traditionem.

g **C** Pertinent. vt r. Jo. de cap. l. i.

A In p̄ste. f. filius. & sic no. q̄ non pendet eius status vt no. C. de sen. pas. l. ff.
B Dep̄hendit. & sic sibi q̄rit: q̄ nō sit heres patris.
C In p̄posito. q̄ nō simp̄tr: q̄ notatim stipulatur. 20.
D Quomodo. id est sicut.
E Defuncto. q̄ non valet. vt. s. si certum peti. l. ei⁹ qui. s. q̄ si stipulat⁹

F Futuro. nota tim q̄ similiter nō valet. vt. s. e. seru⁹ hereditarius.
G In hac spē. f. q̄ nominatim si pulat seru⁹ domi- no capto.
H Nō sibi. qui fingitur p̄is hoꝝa captiuitatis mot- tuus. & sic mortuo videt stipulari q̄re nō valet. ex p̄dicti- catio. q̄ filius & seruus stipulātes cum dñs vel etiaz pater sunt capti: q̄ aut. notatim: et t̄c idē est i vtroq̄ quia p̄det stipu. et si redeat valet: s̄s nō. aut simpli- ceter: & tunc si re- deat idem vtroq̄ q̄ valet et acq̄rit redeanti. si non re- deat seruus h̄f di: sibi sibi acq̄rit. sed quare p̄ opat fictio possimintū q̄. l. cor. cuz p̄ post- liminū indistate querit redeat: sed per cor. nō q̄rit he- redi indistate: sed distinguit filius a seruo. Rñ. facili⁹ d̄z restitui dñum ei qui aliq̄n fuit q̄ de nouo h̄f di tri- but q̄ nō fuit dñs.

I Pecuniā. i. d̄ petenda pecunia. verū si ante finem anni decedat fructuari⁹: repetit p̄prietari⁹ p̄ condi. sine cā. & hoc subicit: sed vnicuiq̄ r̄c. s̄ in fructib⁹ fundi die vt. s. de vsufruc. le. defuncta. & in l. de re diu. s. si vero. & quod subicit s̄m q̄. l. ex quo q̄s annus inspicit: quasi tot sint stipulātes quot anni & quot p̄statiōes: p̄z q̄ non transt̄: s̄ cuiq̄ p̄o suo tpe suo iure q̄ritur vt subicit et. s. de vsufr. l. si operas. s̄ s̄. e. ti. l. at si q̄. s̄ si operas vbi dicit q̄ transt̄. s̄ die quo ad cōmodū nō q̄ ad ius: vt que erat vni⁹ sit alteri⁹. s̄ c̄ d̄ trāst̄re fortuna ad aleā de vno ad aliū s̄m 30. s̄ s̄m. 20. trāst̄. f. in ḡm̄ nō in spē: vt

transt̄. f. ius. quo effi iure vnus petit alter. nō transt̄. f. res. nō est eadē res peti. & adde q̄ sibi no. 3̄e facit. C. de aduo. diuer. iudi. post duos. s̄. his. r. s̄. de verb. obli. pluribus. s̄. de hac.

K Rō iuris. i. tādū ex ea stip. fructuario q̄rit quādū durat vsuf. vñ seq̄t vt isti⁹ anni stipu. p̄missa sit fructua- rio: sequētis sit in p̄dēti. vt. s̄. e. vsu- fruct⁹. l. s̄ sit icertū q̄t & q̄p̄ annoz ab- terutri actio p̄peri- tura sit. p̄tinus q̄: bñ dico eē dubiuz rōne seq̄ntis t̄p̄is cuiq̄rat. nā & seq̄n- ti casu est dubiuz: nec t̄i ibi dicitur pendere.

L Dedito. id ē mutuauro.
M In p̄dēti. i. incertū rōe futuri t̄p̄is: s̄ nō p̄st̄. vt dixi. s̄. de vsufr. s̄z & si q̄. s̄ interdi. n̄ fructuario. s̄z q̄ritur actio.
O Domino. id est p̄prietario.
S Ratio. natu- ralis. vt. C. de ac- qui. re. do. q̄ bona s̄. i. sed ciuiliis rō est: q̄ra: vt in 3̄rio s̄. de vsufr. si suo fructuario. s̄ si du- os. vbi vnā dimi- diā dicit q̄ri dño p̄prietari⁹. vt sol- ue vt ibi.

Q Soli. q. d. s̄- ue acq̄sivit volens et t̄m querere siue vtriq̄: est aliū ex re q̄ sua nō est s̄z alte- rius q̄rere nō pos- sit. vt. s̄. de acq̄. re. do. si seru⁹. sed in hoc est s̄. e. si cuz duoz. sol. vt ibi.
R Nā et in ve- ris. probat per simile merito nāq̄ r̄c.
S Acq̄ritur. id est acq̄iri potest.
T Nō acq̄ratur. i. acq̄iri possit.
V ber hō. si stipulatur. ab extraneo.
X Ex re mea. p̄usa domi locādo meā. vt. s̄. de h̄ndō
Y P̄suis. f. liberi hominis. (in re mea.
Z Magis est vbi michi. vt. s̄. d̄ acq̄. re. do. l. q̄ bona fide in p̄uin. nec obest q̄ se nō credebat dñm liber hō. ar. s̄. de iur. & fac. igno. l. regula. s̄ qui ignozauit. 2c.
A Estet meus. ille liber hō: si stipularet stichū alieni⁹

persona filij: quia nec tunc fuit in potestate: cū stipularet: nec postea dep̄hēditur⁹ vt seru⁹ in hereditate: t̄m in p̄posito: ca- su potest queri num ex hac sti- pulatione nichil acq̄situm he- redi videatur: quomodo⁹ si ser- uus hereditari⁹ defuncto⁹: aut etiam heredi futuro⁹ stipulat⁹ fuisset. sed in hac specie⁹ seru⁹ filio exequabit. Nam et si filij captiui patri suo stipulat⁹ fuit d̄ntes in pendenti erit. et si pater apud hostes decesserit null⁹ momētū videbitur fuisse stipulatio: quoniam alij nō sibi stipulatus est.

Si seruus fructuari⁹ aliqd̄ annuū p̄ operis stipuletur in in- t̄io cuiuslibet anni vsufructua- rio queretur vsufructu duran- te: pro futuro t̄pe dñō queret iure suo. b. b. 3̄.

Cū seruus fructuari⁹ ope- ras suas locasset: et eo nomi- ne pecuniam in annos singu- los dari stipulatus esset: finito vsufructu dñō residui tempo- ris acq̄iri stipulationem Jul. scriptuz relinquit. que sentētia michi videtur firmissima rōne subnixā. nā & si in annos forte quinque locatio facta sit: q̄m in certum est vsufr. in quem diē duraturus sit: singulorum an- noruz in initio cuiusq̄ anni pe- cunia fructuario queretur: s̄m que non trāst̄ ad alterū stipu- latio: sed vnicuiq̄ tantum acq̄

Liber hō bona fide posses- sus q̄ nō pot̄ q̄rere sibi q̄rit possessor: q̄ nō pot̄ querere possessor q̄rit sibi. 3̄. Dau.

Liber homo qui bona fide michi seruit si sti- pulatur⁹ ex re mea⁹: vel ex ope- ris suis stichum qui ipsius⁹ est magis est vt michi⁹ acq̄rat: quia & si seru⁹ esset meus⁹ acq̄

durat vsuf. vñ seq̄t vt isti⁹ anni stipu. p̄missa sit fructua- rio: sequētis sit in p̄dēti. vt. s̄. e. vsu- fruct⁹. l. s̄ sit icertū q̄t & q̄p̄ annoz ab- terutri actio p̄peri- tura sit. p̄tinus q̄: bñ dico eē dubiuz rōne seq̄ntis t̄p̄is cuiq̄rat. nā & seq̄n- ti casu est dubiuz: nec t̄i ibi dicitur pendere.

L Dedito. id ē mutuauro.

M In p̄dēti. i. incertū rōe futuri t̄p̄is: s̄ nō p̄st̄. vt dixi. s̄. de vsufr. s̄z & si q̄. s̄ interdi. n̄ fructuario. s̄z q̄ritur actio.

O Domino. id est p̄prietario.

S Ratio. natu- ralis. vt. C. de ac- qui. re. do. q̄ bona s̄. i. sed ciuiliis rō est: q̄ra: vt in 3̄rio s̄. de vsufr. si suo fructuario. s̄ si du- os. vbi vnā dimi- diā dicit q̄ri dño p̄prietari⁹. vt sol- ue vt ibi.

Q Soli. q. d. s̄- ue acq̄sivit volens et t̄m querere siue vtriq̄: est aliū ex re q̄ sua nō est s̄z alte- rius q̄rere nō pos- sit. vt. s̄. de acq̄. re. do. si seru⁹. sed in hoc est s̄. e. si cuz duoz. sol. vt ibi.

R Nā et in ve-

Liber Septimus.

et no. similitudinē istā quia censetur vt. seruus.

a Nec est. scz stichus seruus liberi hominis.
b In peculio. i. patrimonio quod ad eū spectat. sic et
s. ad treb. l. cogi. circa prin. hz et duplicis iuris peculū
vt. s. de pecul. l. huc. s. pe. r. qd subicit etiā dic. i. remane

ret etiā post stipu
lationē sū a3o. sic
J. ti. i. l. si mādato
meo. vel alr. bene
dico qd silitudo est
inter hūc seruū et
liberū hoies bona
fide possessum: nō
tū tāta vt sicut fu
stipulādo peculū
nichil agirvt que
rat: sic hūc nō qrat
vel tertio nō sit sū
chus peculū acq
rētis: qz nō est acq
rit s3 eius obligat
ionē. vel quarto
licet habeat vt ser
uus liber hō pos
sessus nō tamē ha
bet peculium.

c Ex re mea.
sub. stichū q. r. c.
d Stipulat. p.
dicit liber homo.
e Sibi acqret.
qz qd michi acqre
re nō pōt liber hō
bona fide possess
sus: hoc sibi acq
rit excepta posses
sione. vt. s. de acq.
re. do. liber hō. l. si.
f In sua pōte
scz cōstitutus du3
viueret.

g Nichil ad se
cū medietas per
tineret. et sic erra
bat in iure credēs
qz hereditas non
pūneret ad femi
nas: vel i factō cre
dēs se ex hō datā.

h Seruo auito. cōi istū puelle r amite sue errantis.

i Ad eo. scz emptore.

k Vendiderint. tutores.

l Stipularetur. seruus auitus.

m Quanta pecunia. supple tantū precij quanta pecu
nia. id est res hereditaria.

n Ad eū. i. emptorē r. sic r. s. de leg. iij. l. quis quis.

o Peruenisset. i. peruenire deberet. vel dic ad eū ser
uum stipulante: tunc pprie accipitur pecunia.

p De quid. id est an.

q Acquire. vt. s. de acq. re. do. l. acqritur. s. de his.

r Acqrit. non dicas seruū notatū pupille stipulati;
quia tūc totū ei acqret. vt. s. l. proinde. s. si seruū. s3 sim
pliciter. Itē adhuc ob. in ea. l. s. s3 si iustus. qd dicit totū qri
tubētū. s3 hūc iustus tutor q loco dñi est. vt. J. de fur. interdū

reret michi. nec ei illd dicit d3:
quasi ille quoqz in peculio^b ei⁹
esset. sed r si ex re mea^c qui me
us est stipulat^d: sibi acqret^e.

¶ Si tractatur de cōmodo si
li existens sui heredis eū fa
cit heredem et errantē r ius
ignorantem. h. d. Bar.

¶ Apud labeonē ita scriptū ē
filiū r filiā in sua potestate^f p
intestatus relquit: filia eo aio
fuit semp / vt estimaret nichil
ad se^g ex hereditate patris p
tinere: deinde frater eius filiā
pcreauit et eam infantē reliq
tutores aut seruo auito^h eius
imperauerūt: vt ab eoⁱ cui res
aut hereditatis vēdiderit^k sti
pularē^l: quanta^m pecunia ad
eūⁿ peruenisset^o ex ea stipula
tione: ne quid^p pupille acqusi
tū sit peto rescribas. Paulus
rñ. est quidē verum bona fide
possessum seruū ex re eius cui
seruū stipulante^r possessore ac
quire^s: sed et si res que ex
hereditate aut cōes fuerūt in
vēditōe hereditatis venerūt:
non videtur ex re pupille totū
precij stipulari: ideoqz vtrūqz
acqrit^t.

¶ Stipulatio alternatiua in
ter personas quibus equali
ter potest queri videtur. hoc
dicit Bar. **¶** Tenule.

¶ qui tutelā. R. sed sū a3o. inspecto effectu qri vtriqz.
nā pupilla p medietate tenetur restituere. sicut r cū noia
tim ex re vni⁹ stipulat. vt. J. l. pe. r. l. si ex re. s. i. Alii vt Jo.
qz etiā a prin. nō qrit nisi p dimidia: r hoc ex vi hōrum
quāta pecu. r. c. q. d. p sua parte iū. r sic iustus nō traha
tur ad partē ami
te. ar. s. de v. s. l. i.
si suo fruce. s. si du
os. ibi r ait. Ter
tū dicit p dodran
te queri pupille:
nā semisem eo q
bōa fide possidet
quadrātē / qz dñā
vt et amita.

¶ Seruū cōis ita stipu
letur: kalēdis Ianuarijs
decē ticio aut meulo domitis
vter eorū tunc viuet dare spō
des. iutlē eē stipulationē Jul.
scribit: qz non possit^r in pendē
ti esse stipulatio: nec apparere
vtri eorū sit acquisitū. Vera.

¶ Seruū fructuariū ex re
dñi^r inutiliter fructuario
stipulari: dñō^r ex re fructuario
vtiliter stipulari. Paulus

¶ Adem de eo dicenda
sunt. cui^r vltus legatus
est. Veratus.

¶ Si duos v sū fruct. sit:
id qd ex operis suis al
teri eorū stipulatus sit: p ea dū
taxat parte ex qua v sū fructus
eius sit acqritur^r.

¶ Prefectio currit a die quo
uit facultas agēdi. h. d. Bar.

¶ Seruū he
reditarius stipulat^r sit:
et fideiussores acceperit: post
ea qz adita fuerit hereditas du
bitatur vtrum ex die interposi
te stipulatiōis tempus cedat^r
an ex adita hereditate. item^r si
seruū eius qui apud hostes sit
fideiussores acceperit: r casti^r
existimabat tēpus ex eo cōpu
tandum^b: ex quo agi cum eis
potuerit: id ē ex quo a dea hē
reditas: aut possimimio domi

uum. s. fructuari⁹. r de v sū fr. l. s3 r si. q. nōis. Itē vidē
cōtra. s. e. l. i. s. pe. s3 expone vt ibi. rō em hū^r diuersita
tis est: qz in pōlo est extra rē et operā. Item r quis dñi cō
ditōez nō pōt facere deteriorē: sed meliorē pōt. vt in scdo

¶ Adem. cui. sup. de eo cui r. c. et dic. si stipularet ex
re alterius. s. v sū fr. nam ex operis suis v sū fratio
stipulari. non pōt. vt. s. de v sū fr. h. a. l. per seruū.

¶ Si duos. acquirē. irruocabilit: acqritur tamē
in solidum noiato. vt. J. e. l. i. si cum duorum.

¶ Seruus. cedat. id est currat.

¶ Item. ponit simile.

¶ Cōputandū. ad actionē excludēdā. vt r. c. de pte
scrip. xxx. an. cum notissimi. s. illud. sed ptra. s. de diuer.
et tempo. pte scrip. l. si seruus. fol. ibi speciale in stipu
tudi. nisi. facit^r em in ea liberant fideiussores: quia post

uū. s. fructuari⁹. r de v sū fr. l. s3 r si. q. nōis. Itē vidē
cōtra. s. e. l. i. s. pe. s3 expone vt ibi. rō em hū^r diuersita
tis est: qz in pōlo est extra rē et operā. Item r quis dñi cō
ditōez nō pōt facere deteriorē: sed meliorē pōt. vt in scdo

mensis duos nisi in scriptis vel infra certum tempus fuerit scriptum. vt. C. de fideiuss. l. pe. vel hic heredi. ibi here dicitur stipulari est. vel sol. vt ibi. Itē d. s. e. de ver. obli. si f. lius. sed ibi quo ad acquisitionē. Itē d. s. e. seruus heredi. sed ibi potius nomine posuit. h. non vt ibi dixi. r. facit. J. de ac. cepula. l. spēs. s. si. r. s. titu. q. inter dum. s. si seru. et s. de cōdi. r. demō. si in diem.

U usufructus si ne persona. id est nisi sit persona cui usufructus debeatur: ideo dicitur seruius personalis. **b** Stipulatio non ergo hereditas si finet hoc casu vice persone defuncti. arg. cōtra. s. de ac. qui. re. do. hereditas. r. est ratio pñtationis: quae nec vni nec fatidare hereditas potest fieri dicitur. vt. s. usufr. quē admo. ca. l. l.

c Statim. s. cū adita fuerit hereditas. vt. C. de ca. tol. s. l. nouissimo.

d Pura. serui hereditarij super usufructu. r. facit. s. eo. si seru. cōis ita. et s. de hb. ob. inter stip. s. sed hec dist. similia. s. cōtra. s. cōis pie. l. si. in fi. vbi actus viuorū pender: nō defunctorū. s. hic spāle.

e Stipuletur. usufructus. h. dicitur seruus.

f Nec hoc casu facit. s. de v. ob. si filij. s. l. si rē meā. sol. refert an intrise eavt extrinseca apponat cōditio. p. lo. cāu. itelligit. l. s. r. ia. vt. p. mittis michi dare sicuti meū si me eē desierit. talis quippe cōditio etiā si existeret statim p. stipulatore. In scōbo vt si ticius erit consul. p. mittis michi sicuti meum nō valet. vel alio casu hic dicitur: quia in usufructu. et i seruo hereditario stipulatore: ibi in dño stipulāte. itē ar. contra. s. de usufr. s. r. si q. s. iterdū. s. l. ibi alio respectu dicitur pēdere.

g Suspēsa sit. nō h. h. seruus cōmerciū. vt. s. de verb. obli. l. multū. Jo. r. facit. J. de reg. iur. l. quod in initio.

h Si cōis stipulet. ab eo cui pecuniā mutuatur. r. si cōis acq. r. s. ille ex cui. r. e acq. r. iur. recuperat iud. cōmuni diu. vt. l. l. p. r. s. i. r. s. cōmuni diu. seruus. r. s. e. si cum duorum.

k Fructuarij serui. si plures habeat usufructu. in seruo. nā cuiuslibet insoludū ex re sua q. r. iur. de equitate. vt. s. si alienus seruus. secus de rigore. vt in contra. s. de usufr.

nus reuertetur.

Substantia stipulatiois pñtationis nō potest eē in pendentem sed legatū potest pēdere anteq. et dies cedat. hoc dicit Bar. Paulus.

U usufructus sine persona esse non potest: ideo seruus hereditarius inutiliter usufructus stipulatur. legatū autem et posse usufructū dicitur quia dies eius statim non cedit: stipulatio autē pura suspēdi non potest. quid ergo si sub condicione stipuletur? nec hoc casu valet stipulatio: quia ex tempore pñtationis vires accipit stipulatio: et si ex ea petitio suspēsa sit.

I dem seruus cōis siue emat siue stipuletur: q. s. p. pecuniā ex eo peculio detur q. d. alterum ex dominis sequitur: vtriusq. tamen acquiruntur diuersa causa est fructuarij sui. **g** a. i. **S** ex re dñi domino aut fructuario seruo stipulatus fuerit: dño quidē acq. r. obligatōne Jul. scribit: solui autem fructuario posse quā si cuiuslibet adiecto. **i** Si seruus cōis ex re vni stipulatus fuerit: magis placet vtriusq. ac-

fructus. sed et si quis. s. si duos. vel intellige diuersa r. c. s. m. q. in cōtrario ponitur casus in duob. fructuaris. r. sic concordabis.

S ex re. promittis michi. p. dño meo dari vel michi p. eo qui in me usufructus h. secus si dicitur p. mittis dño meo vel usufructuario: quia tunc rōne incertitudinis non valeret. **m** dño. q. r. valet. vt. s. e. si seru. fructuaris. q. d. ecōtra. r. n. non valet: quia vterq. capax est obligatiōis. arg. men. s. eo. l. sed si sibi. r. facit. s. e. l. i. s. pe. et. J. de sol. q. res. s. si seruus. **n** Ex re vni scz dominorum. **o** Stipulatio. s. simpliciter. **p** Acquiri. s. si stipulatus vni esset vni acquireret. vt. J. e. l. s. sicuti. **q** Acturus. ad hoc. s. l. p. r. i. p. n. cū suis p. ord. d. h. r. **r** Alteri ei. scz stipulatio nō ergo nominato tantus sed vtriusq. actio datur nominato. Sed p. r. s. e. p. r. o. inde. sol. ibi nō ex re v. opera: s. alit. de. vel illa inspec. to exitu: quia per cōdi. sine causa v. cōi diu. redditur vt dixi. Alij cōtra vt acquirat nomi. nato s. reddat alij s. Stipulatio. s. dari.

Hereditas aditio retro ad tempus mortis trahit. b. d. B.

I llud questum est an heredi futuro seruus hereditarius stipulari possit: proculus negat: quia tunc tpe extraneus est. Cassius respō. posse: quia qui postea heres extiterit videtur ex mortis tpe defuncto successisse: q. ratio illo argumento

t Semel. idē r. si bis. vt. s. de duo. reis. l. duobus. az.

v Cū placeat. vt. r. s. de ver. obli. dominus seruo.

r Acquirere. vt. et. s. de acqui. re. do. per seruum. s. sicut seruus. r. l. si is qui. s. i. r. s. eo. p. r. o. n. d. e.

y Credat. id est mutuet.

z Expimere. sed si non expimat q. r. iur. vtriusq. p. r. o. dñi cōis partibus. vt. s. eo. si seruus. s. s. i.

a Hereditario. sub nomine appellatio. vt. r. s. eo. si seruus hereditarius. non p. r. o. p. r. i. o. v. i. cōtrariis. s. eo. l. seruus hereditarius. et. l. si seruus communis meū. s. s. i. r. u. c. a. p. t. o.

b Is. id est futurus heres.

c Ex mortis tempore. vt. et. J. de regu. iur. l. omnis hereditas. et. l. omnia fere. r. s. de acqui. r. heredi. l. he res quādoq. hereditatem. sed quo ad quedam non est verum. vt. J. de fur. hereditarie. r. s. e. usufructus. Itē facit. s. de pac. si vnus. s. s. i.

Liber Septimus.

A funesta. vt. ex tñc vsq; ad nouē dies nō possit ius vocari. vt. C. de sepul. vi. au. s. nec. vel cōuerte litterā q; lugubris familia ex tñc motis videt fuisse heredis. ad qd est. s. ad sil. l. si exheredatus. r. de funesta: q; tā hē res q; eius familia deferebāt vestes lugubres et aptas ad funus.

Seruo. do. mino. puta ticio.

Eadē. nō al ternatiue s; copu latue. vt. s. e. itez si seruus. in fi.

Alteri. f. do. mlo. puta meuo.

Seruus. aliq; extraneo.

Non acqrit. no. regulā q; vbi adiecto in stipu. nō pōt qri: nec ei q; adiecto nō ē acq; ref: s; ei acqri pos sit. s; fallit cū pñi git. l. pcurrit iust' cū notatiōe: q; ac qrit notato sp nī si iubentis iustit. tñc em acqrit iu bēti. vt. C. p. q; p fo. no. ac. l. si duo. et facit. s. de acq. re. do. p. fusi. s. q; syn. r. l. pñ. l. fi.

Infirmitas. nō solet his. vt. extra rem et opam. vt. s. de ac. re. do. l. acqrit. s. de his. et. l. hō liber. s. quicquid h.

Dice. q; tñc nō valet stipula tio etiā q; ad dñm verfi. vt. s. l. pñ. r. s. e. l. i. s. i.

In stipulatiōe. facta extra rem et operam.

Item. si duo. notatim. qd si nō notatiz: p. pte acqrit dño. vt. s. de vsufr. s; et si q; s; si duos. fo. q; est s; r. p. parte illi ex cui' re stipulat' fuerat. vel ibi ex re vni' possessoris tñc hīc vtriusq; vel dices hīc acqri dño pro pte. et q; subicit hīc soli notato acqri: dic f'm azo. nō info lidū s; p. parte dimidia r. eadē dimidiā cōicare tenetur q; nō pōt intelligi ex sua tñc re vel opa magis q; focij fie ri solutionē. vt. s. de leg. ij. cū pñ. in pñ. azo. r. nichilomi nus dñs vtriq; possessori tene. ar. s. e. l. i. p. s; videt ptra hūic. l. s. e. l. i. si duos. So. ibi ex opis: hīc ex re possessori q; nō placet. vt. s. de acq. re. do. l. q; bona. in pñ. dic s; q; ibi inspecto exitu. r. eodē modo rñ. ad. l. s. e. o. si alien'. et ad. l. de acq. re. do. bona fide. s. q;.

Ad vtriosq; puta ex opis vel locādo domi cōem.

Item. si fructuarius. s; als est cēsuarus: r. expo nitur eodē mō. de vsuario asit dic vt. s. e. l. eadem.

Quoniam. et videbatur q; honiqm r.

Cōio. i. q; de iure cōi diuidi possit directo. vsufra ctus em diuidi nō pōt: q; fructus pceptiō: si diuē

commēdatur q; heredis fami lia ex tñc mortis funesta' fctā intelligitur: s; post aliq; tps heres extitit. manifestū igitur est serui stipulationē et acqri.

Seruo cōis sic pau. stipulat' sit: decem illi dño: eadē decem alteri dare spondes: dicem' duos reos ef se stipulandi. I dem.

Seruus alienus aliq; no minatim stipulādo nō acqrit domino. I dem.

Item. vsufructuaris aut bo ne fidel' possessoris ser uis stipulat: ex q; causis nō solet hīs acqri dño acqrit: Non idē dicitur' si nomē ipō rum in stipulatione positū sit.

Si seruus vni ex fructua rijs stipulet noiatim ex re que pertinet ad vtriosq; ei soli que rit. Bar. I dem.

Si cū duoz vsufructus esset in seruo: et is ser uis vni noiatim stipulat' sit ex ea re q; ad vtriosq; pertinet sabl. atr: qm obligat' soli esset vidēdū est quēadmodū alter vsuarius' partē suam recte

datnr vtilitas vtili iudicio cōi diuidēdo fm. R. vt hīc. s; sic pro parte vtimur. vt. s. de vsu et ha. l. vsus pars. vel fm Jo. nulla est cōio: q; nullū vsufructū habet cōez. ali us est em in psona vnus: et ali' in psona alteri'. q; p; q; vno mortuo eius vsufu. sit alterius iure accrescēdi

re possit: qm' inter eos nulla cōmuniō iuris eēt: s; veri' est vtili cōi diuidēdo iudicio inf eos agi posse'. I dem.

Seruus q; bona fide ser uult ex re alterius' iusu posses foris stipulet: iusta. ait liberū quidē sibi acquirere: seruu' hō dño: q; ius' suo dño coheret.

Si duo rei stipulandi vsu fructū in seruo habeāt: vel q; bus bona fide seruebat: r. ius su vnus a debitore stipuletur et soli acqrit.

Liber hō non querit male ndei possessori. Bar. I abo.

Seruus testō manu missus' cū se liberū esse ignoraret: et in causa heredi taria maneret / pecuniam he redibus stipulatus est: nichil debetur heredib' si modo sci uerunt' eū testō manumissus' quia nō potest videri iusta ser uitate seruisse hīs qui illum li berum esse nō ignorabāt'. De stat ista igitur causa ab eo q; liber emptus bona fide seruit quia in eo r. ipsius r. emptoris

fructuario queri et domino. ergo et ex re constructuaris aliq; fructuario.

Agi posse. facit. s. eo. si ex re. s. i.

Liber hō. alteri'. extranei. r. sic nō sunt s. s. de vsu fruct. s; r. si q; s; si duos. ibi q; si notatim r. r. s. de acq. re. do. q; bona. s; s; et si adiciat. q; dicit possidēti no minato qri. nā intelligunt' q; ex re notati vel alteri' pos sidētis qrit. sec' si ex re extranei. r. p. hoc q; no. mō. s. l. pñ. in fi. aliq; dicit' q; hīc de eqtate: ille de rigore.

Stipuletur. simplr vel sibi: als contra. vt. s. e. l. i. ser uis alienus. et. l. seq. in fi.

Quia ius. f. stipulationis.

Ei soli. vti aliq; nō possit solui. vt. ar. s. de pñi. pec. l. idē est. r. est rō: q; ex re sus videt q; rere cū tota obliga tio erat ei q; sita: s; tenebit' alteri. ar. s. e. l. i. p. e.

Seruus. manumissus. directo.

Stipulatus est. a quodam extraneo.

Seruum. f. herede.

Testō manumissus. vel als liberum.

Non ignotabāt. facit. C. de rei ven. l. i.

Ab eo. als ab eius. f. causa.

q; in proprietate non fit omnino. vt s. de vsufruc. acc. l. i. s. fi. vel dic q; nulla p muniō iuris. i. vsufu. sup. ple talis qui pos sit diuidi: vel di rectū iudicij cōi diuidēdo dari. ē em vsufruct' ius vici. r. ita q; dā simplex indistin bile: s; vtilitas p cipiendi diuidat: vt dixi. r. pbatur s. cōi diu. l. cōi di uidēdo. s. cū de vsufruc. sed in do mino sec'. nā ta lus ē ibi cōio que pōt diuidi. Vltio quero quomōvni fructuarior' nota to totū qritur: cuz sit extra suā rem et serui operam. Rñ. dicitur ex re sua: cū et ex simi li re. i. constructus r. q; r. hec est ratio etiā quare mag' ex re fructuaris q; dñi vel extranei. ē et alia: q; q; ex re dñi vel extranei ē tñc dño: q; ex re fructuaris potest

fructuario queri et domino. ergo et ex re constructuaris aliq; fructuario.

Agi posse. facit. s. eo. si ex re. s. i.

Liber hō. alteri'. extranei. r. sic nō sunt s. s. de vsu fruct. s; r. si q; s; si duos. ibi q; si notatim r. r. s. de acq. re. do. q; bona. s; s; et si adiciat. q; dicit possidēti no minato qri. nā intelligunt' q; ex re notati vel alteri' pos sidētis qrit. sec' si ex re extranei. r. p. hoc q; no. mō. s. l. pñ. in fi. aliq; dicit' q; hīc de eqtate: ille de rigore.

Stipuletur. simplr vel sibi: als contra. vt. s. e. l. i. ser uis alienus. et. l. seq. in fi.

Quia ius. f. stipulationis.

Ei soli. vti aliq; nō possit solui. vt. ar. s. de pñi. pec. l. idē est. r. est rō: q; ex re sus videt q; rere cū tota obliga tio erat ei q; sita: s; tenebit' alteri. ar. s. e. l. i. p. e.

Seruus. manumissus. directo.

Stipulatus est. a quodam extraneo.

Seruum. f. herede.

Testō manumissus. vel als liberum.

Non ignotabāt. facit. C. de rei ven. l. i.

Ab eo. als ab eius. f. causa.

Possidere. spectantur em singula momenta. vt. s. de acqui. re. do. l. qui bona. s. i. l. in seruo alieno sit secus. vt. s. de vlt. l. qui scit. s. i. et facit. s. de acqui. re. do. questum. r. de acqui. pos. l. qui vniuersas. s. q. si mobile. et. s. si cer. pe. l. eius qui. in fi. Item facit. s. de cotra. hen. emp. l. et liberi. r. l. si in emptione. s. itez si. Item facit. hec. l. ad id qd no. s. de acq. ren. pos. l. qd meo.

Seruus. qui est in hereditate iacente.

C futuro. appellatio nole. secus in pto.

Stipula. de hoc dic. vt. s. eo. l. seruus hereditarius. q. est. r. facit. s. si cer. pe. l. ei. q. d. Quod seruus momenti. f. stipulatio.

Retecit. sic. s. p. derelicto. l. q. et de noxa. l. si seruis pro derelicto.

Apprehensio. an. q. incipiat se gerere. p. libero. pot. em. seipm. forsan occupare in libertate. q. no. hoc ipso. q. p. derelicto habet. est. liber. vt. hic. r. s. p. derelicto. l. si. nisi. est. l. s. guens. vt. s. q. sine ma. ad liber. l. seruo. et. in. autem. de nupt. s. multo. r. C. de lati. liber. tol. s. sed. scimus. r. facit. C. de infan. ex. l. si. q. quidam. dicit. id. etiam. in. non. languente. ar. d. aut. r. sic. corrigi. qd. hic. dicitur. Ac.

Stipulatione. qua. interposuit. cu. p. derelicto. habeatur. vel. dic. q. illa. nullius. momenti. sit. vt. in. pun. nec. postea. isti. q. est. apprehedit. acquiri. dic. ergo. stipulatio. ne. qua. interposuit. postea. apprehesus. est. p. p. ia. est. s. si. ex. re. s. illud. pro. secunda. facit. J. proxi.

Donatio. est. in. incertam. personaz. collata. vt. in. sti. de. re. diu. s. penul.

Retinetur. vnde. si. iste. qrit. hereditati. qrit. vt. s. de. acquir. re. do. l. hereditas.

Cois. scio. et. ita. propiis. nominibus. h.

Illius. scilicet. serui. a. 30.

Provirilibus. s. e. pinde. ibi. na. r. si. ol. 3. r. c. fo. vt. ibi.

Si. vero. secundus. casus.

Quis. meo. id. dico. r. si. dicam. dno. meo. cu. plures. habeam. dnos. ar. s. de. libe. lega. l. q. in. fi. s. arg. cotra. s. e. l. sed. et. si. ita. a. 30. et. facit. ad. hanc. distinctionem. s. ad. trebel. l. non. mun. et. de. leg. i. turpia. in. fi. r. l. heredes. r. s. de. statulbe. l. ita. liber. in. fi. Item. facit. C. de. impube. et. alijs. sub. l. i. r. s. de. re. du. l. vtrum. s. fi.

Spondes. et. ita. appellatus. tantum.

estimatio consentit. ceteris is qui scit hominem liberum esse. Quis ille conditioem sua ignoret. nec possidere quidem est potest videri. Modestinus.

Seruus hereditarius et heredi futuro r hereditati recte stipulatur.

Stipulatio seruus non habet novales. B. Tabolen.

Quod seruus stipulatur est quez dñs pro derelicto habebat nullus est momenti: quia qui pro derelicto rem habet oimò a se retect: nec pot. eius operis vti quem mero iure ad se pertinere noluerit. q. si ab aliquo apprehensus est: et stipulationem ei acquirere potest. nam r hoc genere quedam donatio est. Inter hereditarium em seruum et eum qui pro derelicto habetur plurimò interest: quoniam alter iure hereditatis retinet: nec potest relictus videri qui vniuerso hereditatis iure continetur alter voluntate dñi derelictus

pro parte qua. et ita pro dominicia.

Si vero. tertius casus.

Spondes. r ita propiis r appellatiuis.

Interesse. argumentando loquitur.

Gratia. id est an. ppria ad designationem appellatiuum: an appellatiua ad designationem propriorum

non potest videri ad vsum eius pertinere a quo derelictus est.

Si propria nomina exprimantur vocatur dñi in viriles si appellatiua vocantur in dominicias. si vtraq. exprimantur in dubio inspicitur quod preceedit. h. d. Bar. Pomponius.

Communis seruus ita stipuletur: luctio ticio et galo seio dare spondes: qui sunt domini illius: pro virilibus partibus eis ex stipulatione sua dari debet. Si vero ita: dominis meis dare spondes: pro parte qua domini essent. si vero ita: luctio ticio et galo seio dñis meis dare spondes: dubitaretur vtrū per viriles partes: an pro dominica portione eis deberetur. et interesse quidem cuius demonstrandi gratia esset ad lectum: et que pars eius stipulationis principalem causam haberet: s. cu. ad noia. p. de cursum est ronabilis e. v. de p. virili parte stipulationem.

ma placet: r hoc cum omnibus potest queri: alias soli ei cui potest. vt. s. e. l. i. s. communis seruus. r. l. si alienus seruus. in. fi. r. in. sti. eo. s. fi. Item hoc cu. nullus solus iussit nec vnus solus est nominatus. na. tunc et soli. vt. s. e. seruus alienus. r. l. proinde. Quid aut. si vnus iubet: s. alterum nominat. dic. vt. not. s. eo. seruus cois. s. fi. cu. 3. autem seruus est fructuarius in quo plures habent vsum fructu: siquidem ex opera stipulatur sine nomine r iussu fructuariorum: id. dic. qd. s. in pluribus dominis. s. si vnus solus iussit vel vnus tantum nominatur: et querit: vt. s. de v. fructu. l. si seruo fructuario. s. si duos. Sed iste tenetur ad comunicandum: cum opera quodammodo est ex re. vt. s. de acquir. re. domi. qui bona. in. prin. r. J. e. l. penul. si autem vnus iussit: sed alter est nominatus: tunc nominato s. m. Jo. q. si stipulatur ex re vnus fructuarius tantum: siquidem sine nomine vel sibi: partem proprietario de stricta ratione: r partem fructuario. vt. d. s. si duos. sed de equitate soli fructuario. vt. s. eo. l. si alienus vel etiam dic. vt. dixi. in. l. si alienus. si autem nominatum domino ex re fructuarij stipuletur: totum ei querit. vt. s. de acquir. re. do. per seruum. s. fructuarius. r. d. s. si duos. sed reddit per conditiones sine causa. vt. J. e. l. pe. et sic intelligitur. s. de acqui. re. do. q. bona. ibi: si adiciat

Liber Octauus.

Si aut ex re dñi fructuario nō valet. vt. s. eo. seruū fructua. si ex reynius fructuarij aliter fructuario nō valet. vt. s. si alienus. in fi. Nec ob. l. si cū duobz. qz exponet ibi. qd in fructuario dixi idē in possessio a pluribus bona fide. vt. d. s. si duos.

a **U**.i. quia.

b **V**ocabula. f. appellatiua appo sita in stipulatiōe **c** **H**abeant. de monstrant em ap- pellatiua an pri notati sint dñi: et sic no. de ordine scripture. sic i. auf. de here. r. fal. s. in ordi. s. arg. s. i. de solu. l. nec em. Itē facit. s. si cer. pe. l. ei. qui. s. q. si.

S **I** seru. iuti lē. vt. r. s. de ope. libe. seru. pa- tron. r. ē spāle: sic s. e. l. ij. r. l. si seru. cōis meū. s. ser- uus capto. alias non refert sibi vel dño stipulef. vt. s. eo. l. i. in pun. que est pira. s. q. est rō: Rñ. quia factū in stipulatiōe cōtine tur: vnde dño non pōt qri. vt in fi. e. s. s. cū factū. fm quosdā: sed certe ibi de facto serui stipulātiō: hic li- berti pmittentiō: veri tñ die q non pnt deberi nisi iu re patronatus. at seruus nō est patron. et hoc de opera incerta: de certa valet. vt. s. de ope. lib. l. opere in reuz. cū habeat instar pecunie. vt. s. eo. l. i. a duobz.

e **D**ari. quia tunc valet.

c **A**m seruus. eius. f. serui.

g **A**cquiri. dño pprietatis: sed non econtra. vt s. de usufruc. sed r. si quis. s. questionis. r. s. eo. l. seruuum fructuariū. r. l. de sol. l. qui res. s. si seruus.

h **I**nquirēdū est. r. certe cōdictione sine causa.

i **I**tem si seruus. alienus.

k **C**ondici. f. pdictione sine cā: siue soluti sit siue non s. tūc vt actio cedat: hz etiā loci pdictio icerti pto cāz facit. s. si cer. pe. cū fūdus. s. i. r. de act. emp. si fū. s. fūsi.

l **A**licquid. seruus. s. noster.

m **N**obis. scilicet. dominis.

n **S**eruit. i. dum noster seruus est.

o **V**el manu missionem. puta. pmittis cū fuero manu missus vel alienatus.

p **N**ra fuit. bōa rō: qz litiū i spicā i acqredo hoc cāz vt se. vt. r. s. d. p. ob. si fili. ē r. alia rō: qz dolo fecit. vt. l. i. fi. l. q. **E**mācipatiōis. puta cū fuero emancipatus.

r **D**olo malo. i. in fraudē pñs: me ei acqrat sic stipula.

acquiri: q^a dñorū vocabula^b

p demonstratiōe habeantur^c.

S **I** seruus me^o **I** dem.

S a liberto meo operas si bi dari stipuletur: inutilem^o sti- pulatiōnez esse celsus scribit. aliter atqz si non adiecto hoc pbo sibi stipulat^o fuerit dari^c.

Q **A**m seruus in **I** dem. quo vsufructum ha- bemus pprietatis domino ex re fructuarij vel ex operis ei^o nominatim stipuletur: domio acquiritur^o pprietatis: s. qua actione fructuarius recupera re potest a domino pprieta- tis inquirēdū est^b. **I**tem si seruus^b bona fide nobis ser- uiat: r. id qd nobis acqreere po- terit nominatim domino suo stipulatus fuerit: et acquirere. sed qua actione id recuperare possumus queritur: r. non sine ratione est qd gatus noster di- cit: condici^o in ytroqz casu pos- se a domino.

L **I**cet stipulatio serui et si- uij cōferatur in tempus existē- tie sui iuris: nichilomin^o patri-

tus l. arg. s. p. socio. actōe s. dirim^o. r. hoc psumit si s. r. iū nō apparet. als si appareat s. r. iū: vtilis filio qri. vt. s. de here. in fi. l. qdā. et ibi exēplū est qñ nō psumit dolo: quia nō volebat pñ qri qui filio dare volebat. Itē aliū exēplū. J. n. l. si debitor. s. i. s. j. nunqd ē in seruo posset cē sine dolo vt ei manu-

et dño queritur. **Bar. I** dem.

Q **A**licquid cōtraxit seru^o duz nobis^o seruit^o: etiā si stipulationem contulerit in alienationem vel manumisso- nem suam: tamē nobis acqui- situm erit: qz potestas ei^o tunc cum id cōtraheret nostra fuit^o. **I**demqz est si filius. r. trahat nāqz ēt qd in emācipatiōis^o tēpus pulerit nobis debebit si tamē dolo malo id fecerit.

E **X**plicit ex ordine. **ffoz.**

Liber. **clv.** **H**uius autē **L**iber **O**ctauus incipit.

De fideiusso^o r. man- datoribus. **Titul. j.**

Omnis obligatiō r. ciuili et naturali accedere pōt fideius- sor. **h. d. cū. l. se. Bar. U** l. p. l. a.

Q **M**ni obligatiō fidei- gantōi fidei- tussor acce- dere pōt. **P** **o**mpo. **E** **t** cō- mo- dati^o r. dpositi fideiussoz accipi pōt: r. tenet ēt si apd fūū^o vel^o

doqz mandatores interueniunt.

Q **M**ni. siue ex scti: siue ex maleficio. item siue naturali et ciuili: vel naturali tantum: vel ci- uili tantum. vt. s. eo. l. stipulatus. r. l. sequē. r. l. fideiussoz ob. s. i. r. in situ. eo. in punci. et c. de nō nūe. pecu. l. si cui. vt sic pprehendat genera singulorū: nō aut singula generū. nā nō valet si cō tractus sit cōtra legē. vt. s. eo. l. cū lex. r. c. de le. r. cō. l. nō dubiū. vel. pphibitū fideiussozē dari. vt. c. ne fideius. do. dē. l. ij. r. facit. s. mā. l. si hēditatē. s. in summa. r. l. l. pñs.

E **T** cōmodati. quasi diceret: nedū p obligatiōe q cō- trahitur verbis: sed etiam que contrahitur re.

U **A**pd seruū. vt. s. de cōdi. inde. l. naturaliter.

U **E**l pupillū. doli capace qui de solo dolo tenetur naturaliter et ciuilit. vt. s. de positi. l. i. s. an in pupil- lum. vel si est locupletior. vt. s. cōmo. l. ij. in pun. r. ei dē casibus tenetur fideiussores indubitabiliter. sed r. extra istos duos casus tenentur naturaliter pupilli. s. in cōmo- dato. et ideo tenebit fideiussoz. vt. s. eo. l. fideiussoz. s. i. non autem in de posito etiam naturaliter nisi ex dolo. seruuz autem constat naturaliter teneri eo casu quo liber tene- retur naturaliter et ciuilit.

missio qrat^o. Rñ. nō qz nō opz pficere ei libero factō qd i seruitute egit: ni si in cāu. C. an ser- uus ex suo sctō. l. s. uis. r. l. pmissē. Itē hoc qñ sub cō- ditōe iuriseca. si aut extriseca vt si- tica^o fuerit consul- tūc indistite qri pñ r. dño: vt. s. de h. ob. si fili^o. **I**tem hoc in sctō. sec^o in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. c. de pdi. inser- tis. l. si pzo.

De fideiussozē: **v. mādatōz^o.**

No. dñam iter fi- deiussozē r. māda- torē. nā sp fideius- sor seqt obligatiō- nē. vt. s. eo. l. fideius- sor. s. mādatōz. s. q. an: nisi in casu. vt s. māda. l. si pō nō re. s. si post credi- tā. R. dicit fideius- sores mādatōz: s. verius dic punci- palitū debitorū p quibus quādoqz fideiussores quan

a Future. vt r. s. de iudi. l. nō quē ad modū. et l. i. eo. s. fideiussor. et. s. de pecu. eo tēpore.
b Precedētī. aliud in mādatorē: nisi l. casu: qd dicit vt s. manda. si vero nō remane. s. si post creditam.
c Vel. pro saltem. Accur.

Q uod em̄. nō potest. natu rali cā impibente vt r. s. de ac. r. ob. l. naturales.
e posse. cū effe ctu. vt. s. fideiussor. s. l. r. s. de iur. reur. l. si. l. qdaz dicit obitare excep. in naturali. s. s. i. civilī tñ. vt C. de nō nu. pec. l. si cui. ac.

Rece. inter p̄ tatio greci: mea fideiubeo vo lo/dico/cupio: tñ s. valz vñū ex his q̄tū et alio. r. facit insti. e. in fi. et s. de hb. obl. l. i. s. sed vtrum.

Preterea. fa cit insti. e. in pñ. r. s. eo. l. i. r. q.

Sine re. vt l. cōmo. ver. vt l. si pu. cōsensu: vt in emptōe. et ad hoc s. l. i. accur.

Iure hono rario. vt de cōst. vel de iureiuran. vel de peculio.

Accipi. vt et s. de pec. eo tpe.

Post litē. nec em̄ dānosa est no uatio. vt. l. i. l. altam.

Cōdēnato. s. non exacto. als s. vt. C. s. fide. tu. l. nō ē ambigēdū.

Ipo iure. qz tps nō est modus tollēde obligatio nis. azo. vel qz sen tētia nō nouat vt fideiussor liberet si est cōdēnatoria et sic facit. p eo qd no. C. de vsur. rei iudi. l. si. s. si em̄ nouatur.

Exercitatiois. vt iudicio l. si. r. no. hunc casum.

Datus est. rem pu. sal. fore.

Factus q. Dat. cū sciret se nō teneri dare. vt l. si. de satis d. tu. t3 quod si als nō teneret fideiussor. vt ar. s. si qd cau. s. r. si qd. als fieri s. si. r. s. l. post h. Et no. ar. qd fieri nō d3: factū tñ tenet nō dēret

refert vtrū pure fideiussorem obligem/an ex die/an sub con ditiōe. Adhiberi autē fideiussor: tam future qz precedētī obligatiōi pōt: dūmodo sit aliq vel naturalis futura obli gatio.

Uic pro naturali sola obli gatione pōt accedere fideiussor: qñ est oīno inefficax s3 saltem est efficax vt impediatur repetitiōem in debiti soluti per errorem iuris. Pau. Tulla.

Q uod em̄ soluti repeti tiō non pōt: pueniens est hñdōi nafalis obligatiōis si de iussorē accipi posse. l. i. p.

Rece fideiussor: r ita ac cipitur.

sed et si dixerit grece pro eo erit atqz si di xerit grece

Preterea scien dum est fideiussorē oīni obli gatiōi adhiberi posse: siue reb siue hbis siue p̄sensu. Pro eo etiā qz iure honorario obli gatus est posse fideiussorē ac cipi sciendum est.

Post litē p̄ref. pōt accipi fi deiussor: r fideiussorē iudicio nisi nō tenet post sniam. B.

Et post litē contestatā si deiussor accipi pōt: qz et ciu ilis et naturalis subest obliga tio: et hoc iulia. admittit: eoqz iure vtimur. An ḡ p̄dēnato reo exceptione vti fideiussor possit queritur: nā et ipō iu re nō liberatur. et siquidem iudicati actiōis accepti nō est

sic. qñ ap. str. l. i. s. bidus. r. s. de edil. edic. l. q. si nclit. s. l. factū. et de iu. do. l. nō solū. r. s. p. socio. qd aut. r. de procu. sed r. he. s. penul.

r Magis putam. ar. s. Je. si a reo. s. id qd. s. ibi p3 sol.

Obligatiōis. qz descēdit ex actu vel qñ: et malefi cio vel quass.

Pro alijs. et ita i mādatorib spōsoubus r fide iussoribus.

In duriorē. als duriorē: als deteriorē. r s̄t du rior re/locō tpe/ r cā. vt insti. s. ac. s. plus aut. et sic nō est s. s. de re iu. l. et fideiussor. nec s. eo. l. i.

Oīmō. i. s. ni chū. Jo. et sic vi ciat vtile p muti le fm et. ar. s. de arbi. l. parui. s. si fernū. s. alij s. de bern. em̄ teneri v qz ad id qd tenet reus. p qd sunt ar. s. de cōst. pec. l. hacten. in fi. et l. e. r. C. s. doñ. si qd ar. s. in ob s. r. s. de vsur. l. pec unie. s. alijs cas bus loquitur. itē pro eis. s. man. l. rogat. s. ibi l. ma iorē summā qz eēt mādātū fideiussor. nō in maiorez qz reus debebat. itē p eis. s. eo. si a reo. h. rñ. r. fac. Je. l. vsqz si. r. l. hi q. et. l. si testō. s. qñ tū. et insti. eo. s. si deiussores.

Illud cōe est in vniuersis qz pro alijs obligan: qz si fue rint in duriorē cām adhibiti placuit eos oīmodo nō obli gari: in leuiozē plane cām acci pi possunt: ppter qd in mīno rez summā recte fideiussor ac cipiatur.

Itē accepto reo pure ipse fideiussor ex die vel sub p̄ditiōe accipi pōt. eluero si reus sub conditiōe sit acce ptus: fideiussor pure nō obli gabitur.

Alternatiue obligatiōi nō pot accedere fideiussor. bart.

Si qd stichū stipulat fue rit et fideiussorē ita acceperit stichū aut decē fide tua eē tu bes/non obligari fideiussorez iul. ait: qz durior elus fuit con ditio: vt p̄tō cū futuruz sit vt mortuo sticho teneatur. mar cellas autem eum notat non ideo tñ non obligari/ quia in duriozem conditionem fideiussor accepti est: s3 qz in alia potius obligatione fideiussor

Non obliga bit. qz pl eēt tpe. s. Si quis stichum. et sic min quia partem: aut quia vnum soluz Ro.

Aut decem. et sic plus: quis totum: vel quis duo.

Eius fideiussoris. Accur.

Mortuo sticho. et sic liberato reo.

Teneatur. f. fideiussor in decē: r sic plus re.

Notat. reprehēdendo iul. vel addendo.

In alia. quia hec de toto: illa principalis est de parte. Accur.

a Stichus. q. aliud p. mittit r plus: r alia est obligatio: hz no sit durior: et ca. vt subijcit: imo leuior: cu stichu dādo liberet q valet forte: qm: tñ. et no argu. q q alternative duo p. mittit: ambo sunt i obligatōe. vt. s. de hb. ob. si duo b p. mittat. alternative. (rei. Ac.

c Eius. fide: iussoris.

d Durior. naz debet plus ca: cu reus hz electione ex lege. vt l. i. de act. s. preterea.

e Tu voles. tu sez fideiussor. sec si in rei etiā arbitrio eēt electio. vt J. e. si stichu. l. pñ.

f Interrogauero. qz minus bz re ipsa.

g Spondes. r ita tenebatur ad vtriusq.

h Fideiussorē d hoc dic vt no. s. loca. l. que: ro. in fine pami casus.

i Dubitet. si em cōsaret eos esse soluendo in partes cōueni: rētur. vt insti. co. s. si plures.

k Sinr. vt sic debitum sit in li: quido.

l Nec em. bñ dixi in partem tñ cōueniendū offe: rēdo cautionē: qz si insolidū cōueni: rē: haberet neces: se soluere plus. et ita qñ ex veditōe cederent ei actio: nes. vt J. e. l. cū is. cū nō haberet pec: unias ad man⁹ qd esset in quā. vt dic etiā q cū fide: iussorē nō habe: rēt qd incōnienti redderēt. et facit in aut. de duo. re. in prin. Accur.

m Actio. ex epi: stola diui adriani n

n Nō est idul: gendū. punit mē: dacium. sic. C. de

no nīe. pecu. aut. s. q. pp. iā. r. s. de re iudi. l. s. hēc ita. r. s. p. loc. si vñ. i. fi. r. s. qd cū eo. l. s. fi. ex parte. s. inter dūm.

o Filii familias. a. l. s. l. r. s. s.

acceptus est. Deniqz pro eo q dece p. miserat non poterit fi: deiussor ita accipi: vt dece aut stichū p. mittat qz eius ca: su nō sit eius cōditio durior⁹.

Quo ad electionē fideiussor: non pōt in causam duriorē accedere: sed in causam leuiorē rem sic. h. d. Barto.

Idē iulianus ait si is q ho: minē aut dece dare stipulat⁹ fuerat fideiussorē ita accepit: hominē aut dece vtrū egove: lim/ non obligauit eum: qz dur: rior eius cōditio facta est. con: tra autē si is qui hoīem aut de: cem vtrū ipse stipulato: volet stipulatus est: recte fideiussor: ita accipiet dece aut hoīem vtrū tu voles⁹. fit etenim inqt hoc modo fideiussoris condi: tio melior. sed r si reū sic inter rogauero: stichum r pamphi: lū dare spōdes: fideiussorē sti: chū aut pamphilū recte iter: rogē: qz leuior fideiussoris cō: ditio est.

Pro fideiussore ac: cipi fideiussorē posse nequaquā dubium est. P. o. m. p. o. n. i. t.

Fideiussorē r in par: tē pecunie: et i partem rei recte accipi possunt.

Si dubitatur an fideiussor sit soluendo nō potest opponi simpliciter beneficium diuisio: nis. h. d. Barto. I. planus.

Dubitet⁹ a creditore an fideiussores soluēdo sint: r vnus a creditore elect⁹ parat⁹ sit offerre cautionē: vt suo periculo p. fideiussores cō: ueniat⁹ in partē dico audien: dū esse eū: ita tñ vt satisfactio: nem offerat: et omnes cōfide: iussores qui idonei eē dicunt⁹

p Fideiubere. vt. C. eo. fili⁹. r. C. qd cū eo. l. si ex alio. q F. facere. nisi i casib⁹: qz dic vt. s. qd cū eo. l. ij. r. l. iij. r Pōt. f. insolidū. vt. s. d. pecu. l. si qd cū filio. r. l. i. Ac. f Sed an pater. p. quo p. sēte filij fideiussit: siue mā: det expresse pater/ siue non.

Refert. vt r s. qd iussu. l. i. Ac. qz actio. f. quod iussu. r Cū p. f. s. de in re p. q. daf illi creditori q filio in hac cām mutuar: ei p. apud quē fi: lius iterecesserit te: nec p. obligatōe p. n. c. i. nisi ato nouādi filij intces: sit: quo casu de in re p. s. tenet p. ei s. q. liberat a p. ma. vt. s. de in re ver. l. si pro p. f. in pñ. r. l. filius. Accur.

Propter mendaciū p. datur beneficium diuisio: nis. Bar. Ita demū iter fideiussores diuidit actio^m si nō inficiat⁹ur. nā inficiatibus auxiliū diuisio: nis non est indulgendum^m.

Filius familias p. patre vtili: ter fideiubet: et ex hac cā p. qd iussu r de in re verso tenet: et filio emācipato soluente de: castrēsi peculio subuenit. bar.

Filius familias p. patre po: terit fideiubere: nec erit sine effectu hec fideiussio. p. io qui dē q sui iuris effect⁹ poterit te: neri in id qd facere⁹ pōt: dein: de q et dū in potestate manet condēnari potest. Sed an pa: ter⁹ ex hac cā qd iussu teneat videamus. et puto ad oēs cō: tractus qd iussu etiā referri: sed si ignorāte patre p. eo fide: iusserit/ cessat ista actio⁹: tamē qñ in re patris versum sit pōt: agi cū patre⁹. plane si emāci: patus soluerit: vtilis⁹ ei actio: debeat p. petere. in p. tē et iā manenti eadem actio⁹ compe: tit: si de peculio castrensi pro patre soluerit⁹.

Abi nulla subest obligatio nō potest accedere fideiussor. h. d. Barto. Iulianus.

Si s. senatuscōsultū⁹ si: liosa. crediderit/ mor: tuo eo⁹ fideiussorē a p. f. acci: pere nō potest: qz neqz ciuilē⁹ neqz honorariā⁹ aduersus pa: tre⁹ actionē hz: nec vlla heredi: tas⁹ est culus nomine fideiuf: sor obligari possit. I dem.

Neqz honorariā. de peculio q etiā (set r tractus. in vira filij locum non habuit. vt. C. ad macedo. l. penul. h. Nec vlla hereditas. sed pot⁹ peculū qd pater ce: f

Wenda cū p. n. d. s.

cupauit. vt. i. de castr. pecul. l. ij. sed hodie hz herede ab intestato. vt in aut. de heredi. ab intesta. §. i. et ideo fideiussores possent accipi noie hereditarie obligatiōis: qñ licit⁹ fuisset tractus. ⁊ facti. §. ad mace. l. creditorē. Ac.

Plane. cōpetit. alicui qui als cum filio cōtraxit. vt. i. eo. l. heres. §. seruo. ⁊. §. ad mace. l. creditorē. §. plane. nō dando mutui: qz tunc nō datur de peculio actio. vt. C. ad mace. do. l. penul.

S mandato meo. p̄sente. ris. vt. i. §. man. l. si q̄s alicui §. si. et facti. i. eo. c. i. is. et facti. C. eo. l. viti. ⁊. i. rē pu. sal. fo. si plures. argu. §. §. eo. si rē stipulādi. c. Obligat⁹ ero id est remanebo. sic. §. diudi. iulia.

Quam re. als incipit cum reus: ⁊ als si re. e. p̄mittit. idē econtra. vt. §. eo. generaliter.

Cōpetit. tñ qz scilicet persona lis erat.

In facti. si patronus erat vt parēs. vt. §. de excep. do. apud celsum. §. aduersus. §. stipular⁹ cēs. sine cā. spe future n̄sationis ⁊ nō nume rasti. vel qz putas bā me debere cū non deberē. vt. §. de excep. doli. l. ij. §. circa. ⁊. §. man. si fideiussoz.

Inuito. vt. §. de excep. l. oēs. et isti. de replica. §. fina. ⁊. §. de bona. l. fideiussoz.

Interest. vt. i. §. de compen. l. ij. ⁊. iij.

Si ex duobus. et sic quilibet insolidum tenebatur. vt in si. eo. §. si plures.

Dederit. quinqz dedit. et tu fecisti pactum de non petendo et aliquid.

Exceptione. etiam quia non potest cedere actionē contra fideiussozē liberatum: qd als esset faciendum. vt i. eo. l. vt fideiussoz. ⁊ sic est contra. i. de solu. l. i. §. si creditor. Sol. is qui quinqz dedit vel inutiliter fideiussoz rat: vel excep. tutus erat. argu. §. ad velleia. l. quāuis. §.

Plane eius actionis nomine q̄ de peculio aduersus eum competit⁹: fideiussoz recte accipitur.

Electo mādatorē non liberatur reus principalis nec ecōuerso. itē et qui cōuenitur pro alio debet cedi actio cōtra p̄cipalē: ⁊ aliter non debet cōdemnari. h. d. pau. I dem.

S mandato meo ticio decē credideris: et mecum mandati egeris non liberabitur ticius: sed ego tibi nō aliter cōdemnari debebo q̄ si actiones quas aduersus ticiū habes michi prestiteris. Itē si cū ticio egeris ego non liberabor: s; in id dūtaxat tibi obligatus ero quod a ticio seruari non poteris.

Si reus principalis succedit fideiussoz sicut extinguitur obligatio fideiussoz: ita et exceptio personalis que cōpetebat fideiussoz: nec pōt opponi ex p̄sona ei⁹. pau. I dem.

Quam reus p̄mittēdi fideiussoz suo heres extiterit: obligatio fideiussoz pe rimitur. Quid ergo est si tāq̄ a reo debitū petatur et si exceptione fideiussoz competēt⁹ vsus fuerit/ in factum replica tio dari debebit: aut doli mali proderit.

Fideiussoz potest opponere exceptionem ex persona rei etiā eo inuito. h. d. Bar. I dē.

marcellus. ⁊. §. si mulieri. ⁊. i. eo. si ticius. vel alter trans actioni consensit: vel conuenit vt non peteret ad tēpus vel ille cum quo transegisti fideiussoz alterius fideiussoz ris erat. Jo. vt. i. eo. si plures. in si. vel hīc renunciatuerat beneficio cedendorum actionū quādo intercessit qd̄ petuit. vt. C. de pac. l. penul. vel §. §. hīc de rigore: ibi de equitate. Alij dicunt qz pactum nō intercessit: sed datio quiqz vt nō peteret. Et ideo idem qui quinqz dedit in quinde cim potest conueniri. sed certe factus est pactum cū sic recipiunt q̄nqz ne amplius petat. Ad. sic forte potuit esse qz secundo fideiussoz q̄ quiqz promissit vel dedit. et ideo si is q̄ conuentus est in quidecim: postea cōueniat in q̄nqz doli mali excep. se tueri potest cū ea quinqz a primo cōsecut⁹ sit s; m̄ azo. et eisdem modis respō. §. e. l. si mādator. ⁊. §. de strahen. emp. qd̄ sepe §. si res. que ē argu. contra. Debitoz autem vnum fideiussozem liberare potest. vt. i. §. solutio. in hīs. §. si duos.

S stipular⁹ esses a me sine causa ⁊ fideiussoz rē dedissem: ⁊ nollem eum exceptione vti: sed potius solue re vt mecum mandati iudicio ageretur: fideiussoz etiam me iunto exceptio dari debet. In terest⁹ enim eius pecuniā retinere potius q̄ solutam stipulatoz a reo repetere.

Pactum vnius fideiussoz non preiudicat creditoz cōtra aliū fideiussozē agēti. Barto.

Si ex duobus qui apud te fideiusserāt in viginti: alter ne ab eo peteres quiqz tibi dedit rit⁹ vel promissit: nec alter liberabitur. ⁊ si ab altero quindecim petere istituers: nulla exceptione summoueris. rel qua aut quiqz si a priore fideiussoz petere istituers/ doli mali exceptione summoueris.

Non pōt fideiussoz obligari aliq̄ creditoz q̄ hz resū p̄cipalē obligatū. Bal. I dem.

Fideiussoz obligari nō pōt ei apud quē re⁹ p̄mittēdi obligat⁹ nō est: q̄re si seru⁹ cōis tici ⁊ sempronij nominatim ticio dari stipulatus fuerit: et fideiussoz ita iterrogauerit: ticio aut sempronio id dare spōdes: tici qd̄ petere a fideiussoz poterit: sempronij p̄o p̄sona i hoc solū iterposita videbit: vt solut est ante litē contestatam et ignorante vel inuito ticio possit.

Reliqua autem quinqz q̄ dedit ne eum conuenires.

Si a priore. id est ab eodem q̄ soluit. et petebas hac ratione forte quasi non ppter debitum: sed ppter pactū quinqz soluerit. et facit. §. de tute. et rationi. d. i. si ex duobus. sed contra. §. de admi. tuto. l. si pupillus. Accur.

Fideiussoz obligari. non est. nam non est accessiois deficiente p̄cipali: sed fallit in pupillo et similibus. vt. §. eo. l. ij.

Potest. contra. §. de stipul. seruo. l. item si seruus. in fine. Solu. vt ibi.

Si manenti. in codē statu. vt. i. de solu. cum quis.

Anre litē contestatā. sed post lit. ref. nō potest. vt i. de solu. l. si q̄s stipulat⁹ fuerit decē in §. item.

Soluerit. et facit. §. de tute. et rationi. d. i. si ex duobus. sed contra. §. de admi. tuto. l. si pupillus. Accur.

Fideiussoz obligari. non est. nam non est accessiois deficiente p̄cipali: sed fallit in pupillo et similibus. vt. §. eo. l. ij.

Potest. contra. §. de stipul. seruo. l. item si seruus. in fine. Solu. vt ibi.

Si manenti. in codē statu. vt. i. de solu. cum quis.

Anre litē contestatā. sed post lit. ref. nō potest. vt i. de solu. l. si q̄s stipulat⁹ fuerit decē in §. item.

Aliquantenus. i. aliquantulum.
Potest. vt. s. de eo quod cer. lo. l. ij. S. idem iulianus
r. l. ij. qui. r. s. de verbo. obliga. l. qui. romie.
Obligabitur. siue logiozi. siue. primitiui loco. pmittit
est fideiuffor: q. i. vtroq. casu ad diuiose causam est acce
ptus. Sed quida
hoc intelligit qm
locus fideiufficis
est remotior. p. q.
bus est. i. e. si testa
mentu. s. questiu.
Nel pure. q. a
tunc non tenet. vt
s. e. grece. s. t. e. ac
cepto. r. fact. i. eo.
h. qui.
Cuilibi. ob
stat tamen hoc ca
su excep. vt. C. de
no. nime. pecu. si
cui. r. est ciuili. so
la. Accur.
Naturalis.
vt. r. s. eo. q. b. em.
r. l. pe. r. s. de con
di. indebi. l. natu
raliter.
Actio aliqua
imuit q. aliq. na
satur actio ex nat
urali obligatioe
sola: q. b. verus est
q. ex nudo pacto.
vt. C. de dona. si
qs. arg. s. si. r. C.
de dot. p. l. ad ex
act. et in alijs no.
s. de pac. iurisgen
tiu. s. quiniimo.
Lex. que de
bentur. Accur.
Dicatur. in
specto. pprio sen
su qui est. i. de ver
bo. sig. l. debitor.
sed arg. cōtra. s. e.
titu. l. pecunie ver
bum. s. fi.
Recepisse. s.
vident. vt. r. s. de
p. d. r. demō. q. bis
s. dñs. r. s. de do
na. hoc iure. s. pe.
Stipulone. fa
ct. i. eo. si a reo. i.
r. ij. respon.
Credidi. als
credidit.
Re. in iudi
cio vel ex: et nō est
condicionalis: hec
obligatio. vt. s. de verbo. obliga. si decem. Accur.
Teneretur. hoc ideo: q. moza rei fideiuffori nocet.
vt. s. de verbo. obliga. l. moza. alioquin. nō teneretur nisi

Nō pōt obligari fideiuffor
in cām duriozem. h. d. Baro.

Qui certo loco dare promi
sit aliquatenus duriozi cōdi
tione obligat q. si pure itero
gat fuisse. nullo em. alio loco
q. in que pmiserit soluere iur
to stipulatore. pōt q. re si reum
pure interrogauero: r. fideiuf
fore cū adiectioe loci accepo/
nō obligabit fideiuffor. Sed
r. si reus rome cōstitut? capue
dare promiserit: fideiuffor q.
ephesi: peride nō obligabit fi
deiuffor: ac si re? sub cōditioe
promississet: fideiuffor autē in
diē certā vel pure? pmississet.
Pro sola naturali obligati
one pōt accedere fideiuffor: si
ue ex ea oriat actio siue nō: dū
modo propter eam impediatur
repetitio soluti. h. d. Pau.

Fideiuffor accipit pōt quo
tians est aliqua obligatio ciu
lis? vel naturalis? cui applice
tur. naturales autē obligatio
nes nō eo solo estimat si actio
aliqua? eoz? noie cōpetit: ve
rietiā cū soluta pecunia repe
ti nō potest. nā lz minus pprie
habere dicatur? naturales de
bitores: p. abusione tñ intelli
gi possunt debitorēs et qui ab
his pecuniā recipiūt debitum
sibi recepisse.

Si propter futurū eventū
est dubiū an fideiuffor: sit rece
ptus in durioze cām? expectat
ille eventus: r. interim fideiuf
sio est in pendēt. h. d. Pau.
Stipulatioe? in diē conce
pta fideiuffor: si sub conditioe
acceptus fuerit: ius eius in pē
dēt erit: vt si ante diē cōditio
impleta fuerit nō obliget: si cō

reus desineret posse dare: vt in contrario. s. de s. bo. obli.
lita stipulatus. vbi plene dicit. Accur.
Decessisset. sed nōne interpellari debet heres rei?
Rñ. forte hic sine herede decesserat. alioquin interpe
ri deberet: vt q. b. in defuncto debuit fieri: in here de fiat.
vt. s. de arbi. l. diē
s. necyrimur. r. l.
quāuis. Item no.
hic argumētū ad
questione q. si q.
promissit penaz si
nō solueret: r. mo
tius est atē q. sol
uat: vel interpel
letur q. heres te
neatur ad penā:
nec sit opus eū in
terpellari. sed di
cas vt dicit q. h. nō
reliquit heredem
vñ si reliquit de
bet interpellari. als
pena nō pōt peti.

Cū fideiuffor: hoc mō acce
ptus eēt si re? quadragita q. ei
credidit? nō soluerit: fide tua
esse iubet: verisimile est id eē
actū vt cū appellat? re? nō sol
uisset: fideiuffor: teneret? . S.
r. si reus anteq. interpellaret
decessisset? fideiuffor: obliga
tus erit: quasi hoc quoq. casu
verū esset reum nō soluisse.

Fideiuffori soluenti solidū
cedenda est actio contra fide
iufforē. h. d. Pau. d. cas. I. dē.
Fideiufforibus succur
ri solet vt stipulator cō
pellat ei qui solidū soluere pa
rat? est videri ceteroz? noia? .
Ficta solutio fideiufforis
parit sibi actionē cōtra pñci
palē debitore. h. d. Pau. I. dē.

Ut debitorē sum d: le
gat? pecuniā dare itel
ligitur? quāta ei debet: et ideo
si fideiuffor debitorē suū dele
gauerit: quāuis eum qui solue
do non erat: confestim mādati
agere potest?
Si p. serui fideiuffione sol
uatur pecunia dñica vēdicat:
si peculiaris pro debito nō re
petitur: pro indebito condici:
sed si dñs soluit ipse ab eo cui
soluit repetit. h. d. Bar. I. dē.
Seruus infcio dño p quo
dā fideiusserat: r. eo no
mine pecuniā soluerat: q. reb
tur dñs posset ne ab eo cui so
luta eēt: repetere. Rñ. interest?
quo nomie fideiusserit. nam si

Fideiuffor:
bus. cetero
rū. confideiuffor.
vt. i. eo. vt fideiuf
sor.
Nomina. nō
insolidum. sed p
rata id est. p. par
te ceterozū. argu.
s. de iute. r. ra. dñs
strahē. si pupill?
et facit. i. de solu. l.
modestinus. Idē
in hypothecana.
vt. C. eo. cum ab
ter. r. l. sicut. et de
sen. l. cum eorum.
r. i. eo. l. paulus.

Ut debitorē
delegat. an
mo nouandi.
Intelligit. sic
s. ad vell. q. uis. s.
plane si mulier. et
de do. cau. mor. l.
mor. ca. s. i. r. C.
de cōdi. inde. l. ij.
v. C. pōt. vt. r. s.
mā. l. inter cas. s.
abesse. r. dicit ibi.
r. facit. s. e. l. ij. i. fi.
ar. s. s. de pig. se.
lelegat. s. q. re
probos. r. facit. s.
māda. si fo nō re
mumeratū. s. pla
ne. in pū. r. in fi.

Seruus infcio. interest. hec distictio in filio locū nō
habet. vt. s. de pecu. licet. s. sed si filius. s. in seruo
sic. vt. hic. r. dicta. l. licet. s. si filius.

Non poterit sine causa per administrationem enim intelligi dñum trātulisse fm quosdā: sed hoc falsuz reputo: cū nulla ipso iure sit obligatio. vt. J. eo. l. pri. Itēz qz etiā si liberā habeat peculij administrationē: nō tñ videtur cōcessuz alienare ex tali causa. vt. J. de so. si s. cui nūmos. §. flauus. z

fa. §. de pac. l. contra iuris. §. si. qd igit dicit hic poterit condici: puta a fure vel respectu possessionis. vt. §. de cōdi. triticaria. l. in si. z. l. ij. et de cōdi. inde. l. indebiti. vel dic qz seruus putabat fidei iubere ex cā peculij: unde p p f i u stū errorē z liberā peculij administrationē transit dominum fm azo.

Sed si serui I abolen⁹. dominus pecuniā soluerit: repetere eam non ab eo p quo fideiussit: sed ab eo cui numerauit: poterit⁹ cū seru⁹ fideiussionis noie obligari non possit. Sequitur ergo vt ab eo pro quo fideiussit⁹ repeti non possit: cum ipse pro quo soluit ere alieno obligat⁹ sit nec solutione liberari⁹ eius pecunie noie potuerit: cuius obligatio ad seruū non p tinerit⁹.

Actiōes que sitē heredi ex facto suo non transeūt in fidelicommissariū vel in eum qui venit per contra tabulas nisi facta cessione. h. d. B. Africa.

Heres a debitore hereditario fideiussorem accepit: deinde hereditatem ex trebelliano restituit: fideiussoris obligationem in suo statu manere ait. Idēz in hac causa seruandū: qd seruaretur cū heres contra quē emancipatus filius bonorum possessione accepta⁹ fideiussorē accepit: ideoqz in vtraqz specie

facit hoc ad differentia que assignatur inter pupillum et seruū. insi. qui. mo. re con. ob. §. preterea.

Obligatus sit. i. remaneat. sic. §. e. si mandato.

Nec solutio liberari. nisi forte post cōsumptionē.

Non pertinuerit. etiā naturaliter. facit. J. de cond. inde. l. fideiussor. et. §. manda. l. papinianus.

Heres a debitore in suo statu. i. nō corrūpet: sed stat penes heredē. vt. §. de pact. si tibi. §. cū possessio. ceteri tñ debēt. vt. §. ad trebel. l. si heres. q. est. §. sic etiā itel. ligi. §. de. sit. pecu. si post. Alij dicūt trāsire ipso iure scz viles. sed directe cedi debent. z facit. §. qui. mo. pig. vel

Acepta. z obtinuit. (hypo. sol. l. si cur. §. i.

Acciperit. anteqz succederet in contrabitu.

Traserunt. i. esse nō ipso iure. vt. z. §. de pabu. l. est emācipat⁹. z facit. §. de cōdi. inde. l. ij. §. i. et. l. iij. et. v.

Ex vtraqz obligat. §. de verb. obli. l. q. bis. cōtra. §. illā l. az exponit ibi no. vel ibi fuit bis. pmissū eodē modo: hic diuerso.

Erit. facit. §. eo. generaliter. in si. z. de act. emp. nō est nouū. z no. fm azo. si fideiussor fideiussori succedat: nulla tollitur obligatio. vt hoc §. nō est. Si fideiussor stipulāti vel contra: accessoria tñ tollit. vt. J. eo. §. q. si idēz stip. et. l. lucius. si fideiussor reo tñ naturaliter obligato succedit: neutra tollitur. si auilit z naturaliter: accessoria tñ tollit. vt. J. e. l. §. q. si hic seruus. si re⁹ stipulāti vel econtra: ois tollit. §. ad. l. falci. l. i. §. si debitor. et. J. eo. si Stichuz. §. a ticio. z de fo. si Stichuz. §. aditio. azo. z no. C. de pac. de bitori. Accur.

Nō pot. qz fideiubere pro seipo. pro alio sic. h. d. Bar.

Seruo nō pecuniā credit⁹: tu eū manumisisti: deinde eūdē fideiussorē accepit: siqdē in eaz obligationē fideiubeat q aduersus te intra annuz sit: obligari eū ait. si vero in naturalē suā: pot⁹ est vt nichil agatur. nō em̄ itelligi posse vt qz fideiubēdo p se obligetur.

Si debitor succedit fideiussori exignit accessoria si pncipalis ē vtilis: fec⁹ si inutilis. B.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: qz cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

et altera accessoria. r ad hoc. s. ad velleia. q. uis s. si m. uer heres.

a Retro. i. econuerso.

b Aduersus. i. cum heredem.

c Teneatur. ex persona eius cui succedit.

d Nec. repete. quauis. Accursus.

e Perimit. q. a et principalis tollitur ipso iure. vt. J. de solu. s. hichu. s. aditio. r. C. de pac. l. debitor.

f Nemo pot. est aut tunc idē pro q. et apud quē fideiussit cum heres sustinet per. nā defuncti. vt. s. ad velleia. l. tutor. Accursus.

g Qd si idē stipulator. pimit. vt sic eximat tñ pfo na ab obligatōe. nō aut vt perinde habeat ac si soluta esset pecunia: r sicut in sequenti. p. ponit. nā ibi pfo nale hz beneficiū is q. cessit bonis. vt. J. eo. l. vānū ibi. sed cū duo r. r. C. de bo. aut. iu di. pos. l. ex contra ctu. et in fi. de res plica. s. fi. et caue qz est argu. per cō trariū. nā sicut in superiori casu so la accessoria obli gatio tollit: ita et hic sola durat sub blata principali p cessione bonorū.

h Alij referunt h ar gu. ad probandū quādo manumif sus suo fideiussori vel ecōtra succe dit: qñ remanet fideiussoris obliga tio. vt. s. eo. s. q. si hic. r. s. retro. sed prima placet. r. fa cit. s. q. satisda. co. gā. l. de die. s. si in dicatū. r. J. de sol. si duo. in fi. r. ar. s. de pecu. sed si dā num. s. sed et cre ditor. r. argu. s. ad velleia. l. quāuis. s. si mulieri.

i Debitoris. latitans.

k Obligatū. cū nō extinguit pncipalis: qz missio l. bo

Retro quoqz si fideiussor ser uo manumisso heres extiterit: eadē aduersus eum obligatio manet q. uis et naturaliter te neatur: nec pro se quis fidei iubere possit.

Si principalis reus succe dit creditori omnis obligatio extinguit: si fideiussor: sola obli gatio fideiussoria extinguitur. hoc dicit Barto.

Si stipulator reū here dē instituerit: oimodo fideiuf soris obligatōe perimit: si ue ciuillis/ siue tñ naturalis in reū fuisset: qm quidē nemo po test apud eundē p seipō obli gatus esse. **Si** idem stipula tor: fideiussorē heredē scripserit: proculdubio solā fideiussio nis obligatōe perimit: ar gumentū rei hoc est: qz si pos sesso rerū debitoris data sit creditori: eque dicendū est fideiussorē manere obligatū.

Potest vnus esse fideiussor: duoz coreorum. h. d. Bar.

Cum tu r tictus eiusdē pe cunie rei essetis: eum qui p te fideiussit posse r pro ticio fidei iubere rñdi q. uis eandē pecu niā eidē debitor? sit: nec tñ ina nē eā creditor futurā. nonnul lis em casibus emolumētū ha biturā: veluti si ei p quo ante fideiussisset heres existat. tūc em confusa prima obligatōe posteriozem duraturam.

Successio non habetur lo co solutionis quo ad lucrū he redis. h. d. Barto.

Cū fideiussor reo stipulan di heres extiterit: queritur an quasi ipse a se exegerit: habeat aduersus reum mādati actio:

na debitoris nō est hē successio vniuersalis. vt. s. man. l. k. Cum tu. s. sempronius. (si ci.)

l Pro te. s. sempronio.

m Habituram. sic. J. de solu. l. si duo.

n Exstat. fideiussor. vel dic etiam s. m. h. iste creditor apud quē fideiussit h. fideiussor. h. vt. J. e. l. vānū. s. sed cum duo.

Obligatōe fideiussoria: vt s. h. pncipalis r ac cessoria.

p Aduersus. refi. als reū: r als euz. scilz p q fideiussit.

q Exegisse. vt s. de cui. si ei. s. fi. s. Sol. illud ob tinet euz creditor debitori succedit. vt. J. eo. l. debitor. sec. aut cū fideiuf sor creditori suc cedit.

Si obligatio cōsistit in pfo na representata potest accipi fideiussor. h. d. Bar. f. lozen.

Mortuo reo promittēdi etiā ante a ditā hereditatē fideiussor accipi pot: qz hereditas p fone defuncti vice fungitur: sicut municipium/ et curia/ et societas.

Adiectus fideiussorē acci pere nō pot. Bar. Martian.

Si michi aut ticio decē stipulatus fuerim: ticio fideiussorē acci pe non potest: quia solutionis tñ causa adie ctus est.

Pro parte hereditaria tñ confusione extinguitur obliga tio: r heredes fideiussoris vel mādatotis non tenentur in so lidum. h. d. Bar. Marcellus.

Actus tictus cū p seio fratre suo apb septiciū interuenire veller: epistolā ita emisit. Si petierit a te frater meus: peto des ei nūmos fi de r piculo meo: post quā epi stolā septicius seio pecuniā numerauit: deinde tictus iter reliquos heredes r seium fra trem pro tertia parte reliquit heredē: quero an qz aduersus seium debitorē septicij cōfusa sit actio p tertia parte q ticio fratri suo heres extiterit: cum coheredib eius agere isolidū possit? Marcellus respon. cū coherede seij non pro maiore qz hereditaria parte mandati agi posse.

pncipalē: r sic successit reus mādatoti. vt. J. eo. l. vānū.

f Actio. mandati. J. uia: pncipali absovbere accessoria.

g Possit. creditor. h. Sej. qui seius tene

h iij

tur principali non actione mandati contraria.

M Arcellus. p. pupillo. idē in adulto habere curatore

sed nō auctorizantē. vt. C. de resti. mi. l. si curatorē.

b Obligato. naturaliter. vt. J. i. ij. in fi. r. s. ab trebel.

l. si ei. circa. pn. r. qñ dies le. cc. l. cū illud. §. i. p. qua obli-

gatione pōt iterce-

dere fideiusor: et

cū effectu. vt. et. §.

e. l. fideiusor. §. fi-

dciussor. r. d. arbi.

si pupill. r. de ver-

bo. obli. si pupill.

Et caue quia si tu-

tor iteruisset te-

neretur ciuilitē r

naturalit. vt. §. de

aucto. tu. l. ipube-

res. Jtē nō est lo-

cupletio: qz r tūc

teneret ciuilit. vt

C. pro emp. l. fi. r

vtroqz cāu ageret

fideiusor mādati

vel alia actiōe. vt

§. de nego. geti. si

pupilli. in pn. r. sic

non haberet locū

qđ in fi. hui. l. de.

Jtē nec potes di-

cere q nec teneat

natura qđ ē quā

doq. l. qñ pmittit

tutor. vt. §. d. auct.

turo. l. v. vel qñ est

ifans. vt. §. de ac.

et ob. l. pupill. qz

tunc nō possēt ac-

cedere fideiusor

ei obligatiōi que nulla est. r. facit. C. de pdijs. mi. l. r. si is.

hoc ergo casu nō succurrēt fideiusorū q restitutionē in in-

tegrū: nisi sicut si p. adulto nō habente curatore. l. si dolo

creditoris obligat. est. vt. §. de mino. in cause. r. C. de fi-

dciussor. mi. l. i. r. ij. et eo modo quo ei qui p. quolibet ma-

iori. vt. habes. §. de excep. l. exceptiōes. §. intercessorū.

et qđ subijct quoniā rē. potest esse recta ratio vel etiā

remouua quasi videretur subueniri illa rāde qñ rē. et

prout est recta. facit §. de pac. l. qđ dictū. Qđ autē de fur-

rioso et pdigo subijct: dic q ipsi nec naturaliter obligā-

tur. vt. J. de regu. iu. l. in negocijs. r. §. de pbo. obliga. l. as

cu. in fi. vnde in eo qđ subijct fideiusorē teneri male dē-

at. et sic est cōtra in vtroqz. §. de pbo. ob. is cu. in fi. maxi-

me cū non sit obligatio cui accedat. So. nō subuenit per

restitutionē: qz nec tenet fm. M. vt. J. eo. si a reo. §. si a fu-

rioso. in pn. similitudinis ergo causa magis ponit de his

qđ q sit idē quod in pupillo fm. R. vnde caute nō repetit

obligato. r. qđ subijct qñ rē. dicit i deo ipso iure nō tenet

non autē restitutione iuuat: qz nō habeat actionē māda-

ti. nā si haberet actionē mādati subueniret ei p. in integ.

resti. nec ipse haberet regressum cōtra eum. p. quo fideius

fit fm. quosdam. vel dicas hic teneri sed intercessit tali

casu quo et ipse furiosus vel prodigus tenetur: vt ex cō-

tractu facto ante viciū: vel etiā postea quando obli-

gatio descendit ex re. vt. J. eo. si a reo. §. si a furioso. in fi. r.

§. de act. r. obli. l. furiosus. Et quod subijct qñ rē. potest

esse recta ratio vel remotiua. sed quidā dicunt q nō in-

teruenit fideiusor pro his i. in pteuiciū eoz. vt ibi: sed

suum proprium sic vt hic. qđ non placet: quia sic esset ac-

cessoria sine principali: r. esset contra. l. predictā. J. eo. si a

reo. Alij dicunt q hic fideiusor profurioso vel prodigo q

fuerat obligatus

tū naturaliter: et

ante viciū cui obli-

gationi accedit fi-

dciussor r. tenetur

cum effectu: r. ta-

men non agit mā-

dari sicut dixi qñ

pro pupillo: q na-

turalis obligatio

potuit esse ex nu-

do pacto: vel etiā

modis alijs. cete-

rum post viciū nō

petest nasci etiā

naturalis qđ sag-

dici potest: r. sic cō-

sonat cum pupile-

lo. alij q hic succe-

dit furiosus cui-

dā qui erat natu-

raliter obligat.

c. Ut ei. fideius

for.

d. Quoniā his

scz fideiusoribus

et sic transit de sin-

gulari ad plurale

numerum. vt. C.

de in ius vo. l. fi.

I. Inter fideius

ores. nō ipo-

iure: sed per iudi-

cem: vel per exceptionem ex epistola diui adriani. vt. J. c.

inter. §. i. in fi. r. J. eo. l. si contendat.

f. Ceterorum. confidenciarum.

g. Respicit. quod non fieret si esset ipso iure diuisa. et

facit insti. eo. §. si plures.

S. Plures sint fideiusores. simul accepti: als sec.

vt. J. eo. si a ticio.

i. Oportet. per epistolam: secus in duob. reis sic ac-

ceptis. vt. §. de duo. reis. l. ex duobus.

k. Restituendo. per in integ. resti. cōtra rem pūis iur-

dicatam. idem r. si nullo modo extitit cōditio. videbatur

etiā a residuo liberatus: tum propter epistolam: tum

quia in parte tñ fuerat condemnatus.

l. Fideiusor. als est si fideiusor extitit heres fideius-

for. et tunc dic hic quoqz rē. scz fideiusor succedēs perti-

neat ad eandē causam. l. vt impetrat beneficiū epte ptra

fideiusores pūmi q et sui p fideiusores sunt: r. si duo vel

plures fideiusores sint heredes alterius fideiusorū.

impetrēt etiā inter se: cū et ipsi fideiusores principales

erant et cū alijs p fideiusoribus defuncti r. suis: als dci-

cit heres: et tunc dic fideiusor extitit fideiusori. i. fideius

for. aliquis acceptus est pro fideiusore. et quod subijct

hic quoqz. l. fideiusor qui pro fideiusore acapitur: perti-

nebit ad eandē causam. i. vt imploret beneficiū contra

fideiusorem illius qui eum ei dedit: vt in fi. huius. l.

m. Constituta. in epistola.

Aggregande sunt. vt videatur ipse soluendo si ei⁹ fideiufor est. Accursius.
B Ita heredibus. sic. C. ad velleia. l. heredes. argu. contra. s. quod cum eo. sed si. s. soli. Accur.
C Ille enim. pro quo fideiufuit.
D Cōfideiufso rē. illius qui eum dedit. vt. s. s. p. p. r. e. r. e. a. in. p. n.

S cōtendat. enā excepti onē. nō solū iudicē officio. vel nō solū poterit agi vt fiat diuisio: s; etiā rē.
F C. nulli. verba exceptionis.

S sub ipso bili cōditio: ne. in faciēdo. sec⁹ si in nō faciēdo. vt s. de verbo. obli. l. impossibilia.

Non pōt. qz non valet pūcis palis.
E dēbere. p. m. s. s. o. r. e. d. q. erat pūcipalis. p. quo iste nunc fideiufert.

Ignoret. vt et. s. māda. l. ex mādato. s. fideiuf. sou. r. s. de nego. ges. l. iij. s. fi. Ac.

Fideiufor: expectare. ad cōueniendum reū actiōe mādati: vel nego. ges. vt r. s. man. si māda uero tibi. in. p. n.

X psona rei. manentis in suo statu. vt. C. e. l. i.

Inuito. vt z s. eo. si stipulatus r. s. de excep. l. ois.

Cōmoda. q. rei coherent. vt. s. de excep. l. excep. tiones. s. rei.

Recessorib⁹. vt mādatouibus: aīo est in textu vt successorib⁹. z dat

Ro. exemplum: vt in restitutione in integrū in quodā ca. h. vt. C. de fideiuf. mi. l. ij. z in cōpensatione: z in cōditioe

Seu hōiem. petieram. vteruū. (māciū tēpous. meum per rei vendi.

Acciperā. iudicio sili: vel iudicātū solui: sicut hāz legū tpe fiebat. vt in h. de fideiuf. in. p. n. in q. iudic. sol. est

clausula de defendēdo. vt. f. iudic. fol. l. iudicātū solui. de cuius commissione tractatur in hac. l. Accur.
Ticius. idēq. possessor. t. C. fuerit. q. etiā ex postfacto cognoscatur: vel serui confessione saltem.
Judiciū. rei vēdi. inceptū z consummandū.

si promissor: ignoraret.
Lptianus.

S fideiufor vel q. s. al⁹ pro reo ante diē creditori soluerit: expectare diē de bebit quo eum soluere optuit.

Ex psona rei exceptio que sita fideiufori etiā inuito reo opponitur. Bal. Idem.

Ex persona rei^m z quidē inuito reo exceptio z ce tera rei cōmoda⁹ fideiufori ce terisq. accessoribus⁹ compete re possunt.

Istantia cause transit ad heredē quo non defendēte cō mittitur stipulatio cōtra fideiufos: datos a defuncto iudicatum solui: nisi heres seru⁹ fuerit petitoris. hoc dicit Bar tolus.

Eum hominem quez a ticio petierā⁹ pro quo satis de lite acceperā⁹: ticius⁹ liberum heredemq. reliquerit siquidez reuera tpius fuerit: dicendum est iudicium⁹ in eū⁹ transferri: et si non pariatu r id fieri/ cōmitti stipulationem⁹.

Si autem homo mei petitoris fuerit: neq. iussu meo hereditatem adierit⁹: fideiufos res tenebuntur⁹ ob rem non defensam. si autem adierit me iubente⁹: stipulatio euanesct⁹.

Plane si meus fuerit: z id circo differam aditionem: vt cum vicero⁹ tunc eum tubeam adire: et interim⁹ ob rem non defensam agere velim⁹: nō cō mittitur stipulatio: quia vir bonus non arbitraretur.

Cū vicero. cōtra fideiufos: qz nō defendūtur.

Et interim. i. dum vacat tici hereditas.

Velim. contra fideiufos.

Arbitrarē. s. eū eē defendēdū q. me⁹ s. hoc fatef: vt eū q. mort⁹ est dū et hēditas vacat. vt ar. s. de p. c. u. l. v. hereditas. cū ego in fraudē faciam vt postea adeat.

In eū. inter heredē necessariū factū et si nolit. R. et dic trāfferri iure hereditario.

Cōmitti stipulationē. s. fideiufos: z eū s. ipz iure hereditario: qz z ticius p. m. s. nā lz i ca nō videatur infesse: qz possessoris erat fu⁹. iterest tñ vt hētas inq. rāf. vt. s. si q. cau. l. si eū. in. p. n.

Fuerit. nō tū mē ipse fatef hoc. a. Adierit. non vt fuus me⁹: sed vt ticiū libē⁹ eiusq. necessarius heres hereditatē adiuit R. neq. in se iudiciū trāfferri patf. nec enim i dubio possum eū cōpel lere vt adeat. vt C. de iure delibe. l. penul.

Tenebūt. s. si nō defendant. nō s. q. nō paref: sed qz iudiciū recusat qd fideiufos. p. m. s. rāf. stiplo cō mittitur fm. R.

Subēte. i. velut seruus me⁹ vt etiā ipse fateatur. d. Euanesct. qz ego p. fūi succedo pncipali reo z sic extinguit pncipalis obligatio: igit et accessoua. vt. s. eo. heres. s. q. si stipulo.

Fuerit. z hoc etiam fateatur ille vñ nō ipso iure vltimitus efficitur tici heres. Accur.

Cū vicero. cōtra fideiufos: qz nō defendūtur.

Et interim. i. dum vacat tici hereditas.

Velim. contra fideiufos.

Arbitrarē. s. eū eē defendēdū q. me⁹ s. hoc fatef: vt eū q. mort⁹ est dū et hēditas vacat. vt ar. s. de p. c. u. l. v. hereditas. cū ego in fraudē faciam vt postea adeat.

H qui michi. scz tantum.

C Pamphylum. et sic duo.

C Stichum. et sic vnum.

Sublata. i. ablata. qua habet reus: s; nō fideiusfor.

Quod verū est. s. vt in meliore causam acceptus sit.

Liberari po

test. vt et. s. de ver

bo. ob. si ex lega. r

s. e. l. grece. s. si qd

stichum. hoc est qd

moti subiecto est

stichus nō videba

tur attendendū. vt

in arg. cōtra. s. de

transac. l. cum hi.

in fine.

Qum fideiu

beat. tenet

scz fideiusfor. r. fa

ciat. s. de consli. pe

cu. l. i. in fi. r. l. ij. r

de cōdi. indebi. l. si

is cū quo. r. l. nas

turaliter. et de ac.

emp. si seruus. s.

penul. sed ptra. s.

si quis cau. quoti

ens. sed in iudicio

speciale.

Tenebit. nō

actōe d peculio. s; z

vt p̄stet quātū est

in peculio: cuz res

iudicatur. nā hoc

sc̄pus inspicit in

cōdenandōe pecu

lij. vt. s. de pecu.

questū. in pn. r. s.

de libe. leg. l. si qd

reū. s. iulian. i. fi.

Quod tūc. s.

peculū est inspicī

endum tūc rē.

Um is q. pte

stat. qd face

re debet. vt et. C.

e. l. cū alter. r. j. rez

pu. sal. fo. l. fina. in

pun. sed cōtra. J. e.

l. vt fideiusfor. sol.

vt ibi.

Dici. allegā

do.

In solutuz.

scz creditor. vt sic

extinguerent obli

gationes omnino

fm quosdā. r. intel

lige qn incōtinēti

post solutionem

cedit actionē: vel

si ex interuallo: dic hoc actū in solnēdo vt postea possit

eri cessio: ne sit cōtra. J. de fo. modestinus. vel etiā dixit sol

uens soluo vt cedas. vt. C. de acti. et obli. l. i.

In causam leuiorez potest quis intercedere non in grauorem. h. d. Bar. Paulus.

H qui accessionis loco promittūt in leuiorem causam accipi possunt: in deteriorē non possunt. ideoq; si a reo michi stipulatus sum a fideiusfore michi aut ticio: meliorem causam esse fideiusforis Iulianus putat: q; pōt vel ticio soluere. Et si a reo michi aut ticio stipulatus sim: a fideiusfore michi tñm interrogez: in deteriorē cām acceptū fideiusfore Iulianus ait. Quid ergo si a reo michi stichū aut pāphylū: a fideiusfore stichū interrogē: vtrū in deteriorē cām acceptus est sublata electio: an in meliore: qd verum est: quia mortuo eo liberari potest.

Fideiubēs p naturali obligatione serui tenet in solidum sed pro actione de peculio tenetur dominus quatenus est in peculio. h. d. Pau. Idem.

Um fideiubeat aliquis p seruo in solidū tenet et si nichil in peculio sit. Plane si pro dño fideiubeat / cum quo de peculio actio est: dūtaxat de peculio tenebit: quod tūc erit cū res iudicatur.

Fideiusfori soluti debent actiones cedi: q; soluēdo videtur eas emisse. Bar. Idem.

Um is qui r reū r fideiusfores habēs ab vno ex fideiusforib; accepta pecunia p̄statactioes: poterit qdez dici nullas iam esse cū suum perceperit: et p̄ceptione oēs

Stideo h; hec est vera: sed eius contraria nō. s. q; ideo teneat q; habeat actionē. vt. J. de reg. iur. l. nemo iō. Jte no. q; actio inutilis cedēt: erit utilis ei cui cedit. s; quo modo hoc Rñ. q; r als actionē mādati: vel neg. ge. h; sol uēs efficacē. s. J. reū. ar. s. ad velle. l. quis. s. plane. posset etiā forte repetere lis est ei pecuniā. s. solues cui cedit a creditore si non tur. cedat. ar. J. rem ra. ha. l. fi. s. fi. r. s. hoc no. C. de iure do. l. si. circa pun. r. fa cit ad. l. s. de pec. qd debet. r. s. qui. mo. pig. vt hypo. sol. l. soluit. s. si cō uenit. r. C. eo. l. ij. r. J. de fur. si vendi dero. in pn. r. J. de solu. stichū. s. pe. et. s. de pec. leg. l. dñi sticho. r. s. mā da. l. papi. r. C. de here. ven. l. ex no. minis. r. l. emptor r. s. de leg. i. si res. r. J. eo. si fideiusfor. res. s. idē rñ. et. s. de tute. r. ra. di. cū pupillus. itē an in solidū. dic vt. J. de solu. modestinus.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiusfore ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiusfor velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Actio in
utilis ce
dēt vni
lis est ei
cui cedit
a creditore
si non tur.
cedat. ar. J. rem ra.
ha. l. fi. s. fi. r. s. hoc
no. C. de iure do.
l. si. circa pun. r. fa
cit ad. l. s. de pec.
qd debet. r. s. qui.
mo. pig. vt hypo.
sol. l. soluit. s. si cō
uenit. r. C. eo. l. ij.
r. J. de fur. si vendi
dero. in pn. r. J. de
solu. stichū. s. pe.
et. s. de pec. leg. l.
dñi sticho. r. s. mā
da. l. papi. r. C. de
here. ven. l. ex no.
minis. r. l. emptor
r. s. de leg. i. si res.
r. J. eo. si fideiusfor.
res. s. idē rñ. et. s.
de tute. r. ra. di. cū
pupillus. itē an in
solidū. dic vt. J. de
solu. modestinus.
S quis erro
sus. s. faci. se
cus ergo si ex cer
ta scientia. vt. s. si
qd cau. l. s; r. si qd.
s. fi. r. adde quod
no. s. mā. si fideius
for. s. qdā. Jte cō
tra. J. eo. l. vbi dicit.
sol. ibi interuenit
fideiusfor atē p̄ li
beret re. hic aut
postea. vel plene
dic vt ibi. r. fac. C.
diur. r. facti igno.
l. cū testamētū. r.
l. nō idcirco.
S stichū. vo
luisset. et ita
nō prius obli
gationis esset accep
tio: sed nūc quedā
obligatio. r. facit. s.
e. l. grece. s. si quis
stichum.
q. A ticio. he
rede.
r. Et ei. salicet
ticio.
Accesio
nū sine
picipa
li esse nō
potest.

Extitit. r sic omnia obligatio extincta est. vt. s. eo. h; res a debi. s. q; si stipulator. r. C. de pac. debitori.

Nec reus, nō esse accessōū sine pūcipali.

U fideiuffor. nō est. a lege vel a iudice: sed a credito re opposita exceptione sic: vel ante solutionem vel post incōmōnem: vel hoc acto etiā ex intervallo. vt. l. ij. §. idē rñ. et. §. l. cū is. r. l. fideiufforibus. r. C. eo. cū alter. se- cus in tutoribus: qui agūt vtili sine cessione: r magistra- tibus. vt. §. de tu- te. et ra. dñ. l. i. §. nō tractemus: et §. de neg. ge. ex fa- cto. quare secus rñ. illi ex necessita- te: hī ex voluntate. ar. C. de neg. ge. tutori. vel ideo qđ fideiuffor hz re- gressum §. alii: §. tutor vñ magistra- tus nō. ad qđ facit qđ nō. §. de pecu. l. i. minor. in prin. b

C fideiuffori contra fideiuf- fore non datur actio nisi cessa. h. d. Bar. Modestinus.

U fideiuffor aduersus cōfideiufforē suū agat actio danda non est: ideoq; si ex duobus fideiufforibus eius dem quātitatē cū alter elect a creditore totū exolueret nec ei cesse sūt actiōes: alter nec a creditore: nec a cōfideiuffore recte conuenietur. Idem.

U duo rei constituti sunt siue ab vtroq; si- ue ab altero fideiuffor: datus fuerit: in solidū recte accipit. C. Si fideiuffor in defectum principalis accipit eo existente soluendo fideiuffor: non tenetur. h. d. Bar. Idem.

C Si fideiuffor in defectum principalis accipit eo existente soluendo fideiuffor: non tenetur. h. d. Bar. Idem.

S fideiuffores in id ac- cepti sunt qđ a curato- re seruari nō possit: r post im- pletā legitīmā etatem tam ab ipō curatore qđ ab heredibus eius solidū seruari potuerit: et cessante eo qđ pupillus fuit sol- uendo esse desierit: non teme- re vtilē in fideiuffores actio- nem competere.

C Exceptio qđ non impugnat sententiaz potest opponi post sententiam. hoc dicit Bar.

Idem rñ. si in solidū condē natus est vnus ex mandatoribus: cū iudicati cōueniri cepe- rit posse eū desiderare vt ad- uersus eos qui idē mandaue- runt actiōes sibi mādarentur.

C Si principalis pmittit pe- cuniaz fideiuffor ad aliā quāti- tatem non tenetur. hoc dicit Bartolus. Iabolenus.

C Si principalis pmittit pe- cuniaz fideiuffor ad aliā quāti- tatem non tenetur. hoc dicit Bartolus. Iabolenus.

C Si principalis pmittit pe- cuniaz fideiuffor ad aliā quāti- tatem non tenetur. hoc dicit Bartolus. Iabolenus.

C Si principalis pmittit pe- cuniaz fideiuffor ad aliā quāti- tatem non tenetur. hoc dicit Bartolus. Iabolenus.

C Si principalis pmittit pe- cuniaz fideiuffor ad aliā quāti- tatem non tenetur. hoc dicit Bartolus. Iabolenus.

cessiōis: vel vt ibi. Itē in solidū fiat hec cessio: rñ. vt. §. de so. modēlin. r. fa. §. mā. si qđ alicui §. h. Itē cōtra. C. sniam rescin. nō pos. l. perēptōias. sed hic speciale: vt ps emptoria opponat post sniam vt ibi no. Itē facit. §. nau. cau. sta. licet §. et si cum.

S ita fideiuffores a cce- pero: qđ ego decē credi- di de ea pecunia mille mod- os tritici fide tua esse iubes: non obligatur fideiuffor: qđ in aliaz rē qđ que credita est fide- iuffor obligari non potest: qđ nō vt estimatio reruz que mer- cis numero habentur in pe- cunia numerata fieri potest: ita pecunia quoq; merce esti- manda est.

C fideiuffores diuersorū nō recipiunt beneficiū diuisionis. hoc dicit Barto. Dōponius.

S a ticio stipulari fide- iufforē te acceperit: de- de eādē pecuniā ab alio sti- pulatus aliū fideiufforē acci- ptam: cōfideiuffores nō erūt quia diuersarum stipulationū fideiuffores sunt.

C Contra eius cui non statur stipulationis impedit commis- sionem. h. d. B. Iabolenus.

S tipulatus es opus ar- bitratu tuo ante certā- blem fieri: qđ si effectū non ef- fet quāti vt efficiatur opus lo- casses: tanti fideiuffores acce- pisti: et quia opus effectuz nō erat: alij locasti: r cum poste- rior cōductor satis nō daret: ipse tu opus fecisti: quero an fideiuffor teneatur: Respon- sū eaverba stipulationis que a te propozita sunt fideiuffo- res non teneri. Non enim id fecisti qđ in stipulatione con- uenerat: id est opus aliū non lo- casti: tam et si postea loca- sti. ea enim locatio quam secu- tus non es perinde est ac si in-

C Contra eius cui non statur stipulationis impedit commis- sionem. h. d. B. Iabolenus.

S tipulatus es opus ar- bitratu tuo ante certā- blem fieri: qđ si effectū non ef- fet quāti vt efficiatur opus lo- casses: tanti fideiuffores acce- pisti: et quia opus effectuz nō erat: alij locasti: r cum poste- rior cōductor satis nō daret: ipse tu opus fecisti: quero an fideiuffor teneatur: Respon- sū eaverba stipulationis que a te propozita sunt fideiuffo- res non teneri. Non enim id fecisti qđ in stipulatione con- uenerat: id est opus aliū non lo- casti: tam et si postea loca- sti. ea enim locatio quam secu- tus non es perinde est ac si in-

C Contra eius cui non statur stipulationis impedit commis- sionem. h. d. B. Iabolenus.

S tipulatus es opus ar- bitratu tuo ante certā- blem fieri: qđ si effectū non ef- fet quāti vt efficiatur opus lo- casses: tanti fideiuffores acce- pisti: et quia opus effectuz nō erat: alij locasti: r cum poste- rior cōductor satis nō daret: ipse tu opus fecisti: quero an fideiuffor teneatur: Respon- sū eaverba stipulationis que a te propozita sunt fideiuffo- res non teneri. Non enim id fecisti qđ in stipulatione con- uenerat: id est opus aliū non lo- casti: tam et si postea loca- sti. ea enim locatio quam secu- tus non es perinde est ac si in-

C Contra eius cui non statur stipulationis impedit commis- sionem. h. d. B. Iabolenus.

S tipulatus es opus ar- bitratu tuo ante certā- blem fieri: qđ si effectū non ef- fet quāti vt efficiatur opus lo- casses: tanti fideiuffores acce- pisti: et quia opus effectuz nō erat: alij locasti: r cum poste- rior cōductor satis nō daret: ipse tu opus fecisti: quero an fideiuffor teneatur: Respon- sū eaverba stipulationis que a te propozita sunt fideiuffo- res non teneri. Non enim id fecisti qđ in stipulatione con- uenerat: id est opus aliū non lo- casti: tam et si postea loca- sti. ea enim locatio quam secu- tus non es perinde est ac si in-

C Contra eius cui non statur stipulationis impedit commis- sionem. h. d. B. Iabolenus.

S ita. qđ id ē qđ. vel sub- audi de eo.

M Non pot. se- cus in cōstituto- re. vt. §. de cōsti. pec. l. i. §. antepe. item ipse debitor. vt. §. si certū petā. l. ro- gasti. l. fideiuffor nō: vt hic. et. §. eo. grece §. si quis si- chum.

N pot. qđ cum merces dat in pe- cunia: pot se obli- gare fideiuffor vt hic in mult. sed con- tra puto. arg. dicti §. si quis sychuz.

E stimanda est. sequit ergo vt cū pecunia dat in mercē non possit obligari fideiuf- for. facit. §. de ver- bo. sig. l. prope. et C. de cōsti. pec. l. fi. §. sed vt. et. §. et neminem.

S a ticio. cō- fideiuffores ergo nō adiuuan- tur bñficio episto- le. r facit. §. e. inter §. duo. Sed qđ si ab eodē diuersis tēpōibus: rñ. vt §. e. siticius. ij. rñ.

S tipulatus. tuo. quod ad boni viri arbitriū reducat vt. §. loca. si in lege.

Non erat. et- lapso die qđ est ne- cesse. Itēz necesse est qđ eadē lege lo- cet. vt. §. locati. itē qđritur. §. si in lege.

Alij. verbote- nus tñ.

Non daret. de opere faciēdo

Ipe tu. i. tuīpe.

Speculi. r sic ab vtraq; locatione recessisti.

Non enim. facit. C. eo. si creditor.

No locasti. cū effectū.

Postea. scz verbotenus sine effectū.

Liber Octauus.

n **C** Nō esset. ar. 3. de in die adiec. l. qd a sit. ibi quasi nō videat 7c. 7 de in re verso. l. si pro patre. §. verum.
b **C** Et si. repe. 7 perinde ac si 7c. quasi dicat si nulla etiam verboteuus facta intercessisset. Accur.
c **C** Cepisses. qd hic fecisse videns. 7 facit. 3. de statu li. l. nichum. §. si.

H fideiussoz. p. quantitate. p. standā infra certā diē qd facere pōt. vt. 3. de rei iudi. l. ij. vel si hoc nō dicat quatuor men ses dan. vt. C. de vsur. rei iudi. l. ij. e **C** Agere pos sit. f. fideiussoz. f **C** posse. vt et 3. mā. l. lucius. et C. māda. si. p. ea. g **C** Ex iusta cā. id est. ppter hanc iustā causam. h **C** Libere. so. lutiōe v' alio mō.

Q Um lex. ven. diuōibus. vt vēdiōibus dolo vel metu extortis vel qz res ē sacra: vel religiosa ven dita. vt not. instit. de cōtrahen. emp. §. si. sec. si lex nos lit assiltere vēdi zoris pūnt legijs: vel ratione similit. vt. C. de fideiuss. mī. l. i. 7. §. 7. C. de pre. mī. l. et si. a. vel dic vt ibi. k **C** Actionē. cō tra fideiussorē in tentandam. l **C** peruenitur. qd esse non debet hoc casu. alā autē nō ideo excusatur

fideiussor. f. qd cōtractus tenet. qz sez possit redire ad res et caue tibi: qz in re sacra vēdita hec nō est ratio bona: nisi dicas re venditorē ignorasse: als cū ipe teneat non excusatur fideiussor. ppter rei sed. ppter se. Itē qd in fūdo dotali. Rñ. forte idem qd in minore. fm. h.

S debitor. fideiussorē accipi. super cōtractu super quo tenebat primo: qz ois obligatio ciuilis 7 natu ralis trāsata est in fūcū vt in herede m. vt. C. ad. l. iul. de vi. l. tutous. 7 arg. 3. ad treb. l. sciens. ij. rñ. 7 pro fūco pōt accedere fideiussor: post penā a sit naturaliter obligatur ex cōtractu facto post deportationē. vt. J. de penis. l. quidam. in fi. 7 sic pōt accipi. p. ea naturali fideiussor. vt. 3. de duo. re. l. si. in fi. que est cōtra. vel libi mādauit expresse hic nō qd nil est. vel libi tenetur sed sine effectū: vt hic. v' vi. 7. Item secus est in fideiussore captiu. vt. 3. de con si. pecu. hactenus. Accur.

terposita nō esset: 7 si statim tu opus facere cepisses.

C fideiussor postq est con dēnat? agere pōt. B. Scuo.

F undonū duouz altero euicto cōuentus ab emptore condēnatus est in certā quātitate: quelitum est an cū here de vēditoris ante diē quo iudi catum facere compelleretur: agere possit? Respon. agere quidē posse: sed ex iusta cau sa ad officium iudicis pertine re: qz fideiussor aut defendatur/ aut liberetur.

C fideiubens pro contractu per. l. reprobato effectualiter non tenetur. pau. Tabolen.

Q Um lex vēditionibus occurere voluit: fideiussor: quoqz liberatur: eo magis qz per huiusmodi actionē ad rei peruenitur.

C pro deportato ex maiori obligatione non pōt accipi fideiussor. h. d. B. Papinian.

S i debitor de portatio irrogata est: nō posse p eo fideiussorez accipi scribit Iul. quasi tota obligatio cōtra eum extincta sit.

C si fili? numerat post emā cipationē acquiritur sibi actio

n **C** Tota. l. omnis: vel vtraqz. sic. 3. de pac. l. si vnus. §. pactus. et. 7. de noua. quonens. in fi.
o **C** Credat. id est numeret.
p **C** Noie. als suo nose fm py. si non est reus 7c.
q **C** Debet. vt. et. 3. de verbo. ob. quidā. sed cōtra in eo.

licet tēpore patre potestatis fuerit stipulatus. h. d. B.

S i filius familias i cāsa pe cullari ita fideiussorez acceperit: quātā pecuniaz credidero fide tua esse iubes: 7 emā cipa tus credat? patri quidem no mine suo reus obligatus non tenebitur: filio vero humanita tis intuitu obnoxius esse d3.

C fideiussor: q nō pōt effectu aliter pueniri facit locū benefi cio diuisionis mī confideiussor: fuerit sciens vel errans in iuste vel ex intervallo intercessit nisi his casibus fuerit in dolo creditor. h. d. Bar. Idem.

S i ticius 7 seia pro me uio fideiusserūt: subdu eta muliere dābimus insoli dum aduersus ticiū actionem cum scire potuerit/ aut igno rare non debuerit mulierē fru stra intercedere. Huius similis et illa qstio videri pōt: ob eta tem si restituat in integrū vn? fideiussor: an alter onus obli gatiōis in integrum excipere? debeat. sed ita demū onus al teri totū irrogādū est: si postea minor intercesserit ppter incertū etatis? ac restitutiōis.

C si dolo creditoris indu ctus sit minor vt fideiubeat?

f **C** potuerit. scz fideiussor. sic. 3. de bono. posses. l. iij. §. bonoz. et de do na. causa mor. l. si is cui. 7 dixi. 3. de iurisd. omniū iudi. l. si idem. 7 facit. 3. ad velle is. qzuis.

C Excipere. id est subire.

C Postea. ex intervallo: alioquin postea qz pro eo lter cesserat quidā maior pura ticius.

C Etatis. nesciebat enim creditor esset ille minor vel maior: 7 sic vtrū possit restitui vel non. 7 ideo voluit vt ti cius pumo intercederet vt sic teneat insolidū: 7 postea appareat istū minorez esse: 7 restituentū. sed si simul in tercederent: restituito minore nō teneat ticius nisi pro parte fm. h. nisi forte sciuit ticius: vel facile scire potuit eū fideiussorē minorez. ar. 3. pri. rñ. Itē qd si pumo mine rē accepit: postea ex intervallo maiorē hoc eodē respectu? Rñ. idē multo magis. 7 fa. C. de bona. scim. §. ne sit. ac. y **C** fideiubeat. et ex intervallo nō solū simul.

ti. si filius. Sol. vt ibi. 7 facit. 3. tit. l. l. finali.

S ticius. mu liere. per vel leia. 7 insolidū qñ insolidūz pro alio tenebat. als si p parte tenet. p alio et pro parte p se: 7 pro parte extra nei tñ subducit. vt. 3. ad velle. idē est. et. l. vir vxor. in fi. Sed videtur qz etiā qñ pro ex tranco intercessit: p virili subducit: 7 alter viriliter te neat tñ. vt. C. ad velle. l. si paternā. q est contra. fo. ibi masculus 7 femi na aio nouā diti tercesserūt. p alio: 7 nō fuit adiectuz vt insolidū teneat tur singuli: adeoqz p virilibus potio nibus tñ sūt obli gati. vt. 3. de duo bus reif. l. reos. §. si. sed hic ticius et seia fideiusserunt nō aio nouā diti quilibet teneat in solidū. vt in fi. de fideiuss. §. si ples. exēpta ergo femi na a solido: alit re manet obligatus insolidum.

f **C** potuerit. scz fideiussor. sic. 3. de bono. posses. l. iij. §. bonoz. et de do na. causa mor. l. si is cui. 7 dixi. 3. de iurisd. omniū iudi. l. si idem. 7 facit. 3. ad velle is. qzuis.

f **C** potuerit. scz fideiussor. sic. 3. de bono. posses. l. iij. §. bonoz. et de do na. causa mor. l. si is cui. 7 dixi. 3. de iurisd. omniū iudi. l. si idem. 7 facit. 3. ad velle is. qzuis.

t **C** Excipere. id est subire.

v **C** Postea. ex intervallo: alioquin postea qz pro eo lter cesserat quidā maior pura ticius.

x **C** Etatis. nesciebat enim creditor esset ille minor vel maior: 7 sic vtrū possit restitui vel non. 7 ideo voluit vt ti cius pumo intercederet vt sic teneat insolidū: 7 postea appareat istū minorez esse: 7 restituentū. sed si simul in tercederent: restituito minore nō teneat ticius nisi pro parte fm. h. nisi forte sciuit ticius: vel facile scire potuit eū fideiussorē minorez. ar. 3. pri. rñ. Itē qd si pumo mine rē accepit: postea ex intervallo maiorē hoc eodē respectu? Rñ. idē multo magis. 7 fa. C. de bona. scim. §. ne sit. ac. y **C** fideiubeat. et ex intervallo nō solū simul.

a **C**onfideiussore. pendentē bñficiū diuisionis ex epla. b **F**acta. vt decē que michi facius debebat animo nouandi stipulor a minore dolo a me inducto ad pmitterēdū. quo casu restitutor minore non restituitur michi actio in veterē debitorē vt hic subijcit. r. j. de solu. l. qui res. §. huic applicat. sed cōtra. C. de repu. que si. l. vnica. §. s. et si. sed ibi nō fuit creditor in dolo: r. ideo nō restituitur actio in veterē debitorē. r. eodē modo sōue. s. ad vel leia. l. quidā. nam r. ibi licet sciuit: nō dū fuit in dolo creditōr. hic ergo dolo nō succurrit: q. frustra rē. vt. s. de mino. auctū. in fi. r. l. si ex caus. fa. §. nūc vidēdū. et. s. ad velle. l. si decipiendū. r. s. ne dū loco pub. l. ij. §. idē aut cū i pub.

S testamen. to. fideiussore. vt. s. de excep. l. oēs. r. C. de excep. l. defensionēs. d **Q**ue pdef. se. §. exceptio. et fact. s. de lib. l. e. l. ij. r. l. v. §. si quid. et. l. q. michi. r. vt in pos. lega. l. i. §. si debitor. r. s. d dolo. l. i. de excep. l. dolo.

Ex duobus fideiussoris. q. sol. fideiussorat. f **P**er errorem. cuz pro hereditaria parte teneatur ex. l. xij. tab. vt. C. si cer. peta. l. i.

Quidaz putat. r. bene. vt. j. de so. ex parte. h **C**ōditionē. indebiti: et sine causa pro diuidia.

Ideo. id est quia habet conditionez remanet coheres obligatus. az. sed mala ratio: nam et si cesset condicio manet obligat. coheres: vt subijcit.

Coheredem. creditōri. l **C**ōditionē. vt q. scēs soluit. vt. C. de co. ide. l. debitu.

Obligatū. salte naturaliter. ex eo q. idebitū accepit. m **E**xoluerit. i. reddiderit. o **T**otū. s. r. p. **I**po iure. ex. l. xij. tab. s. pro parte coheredis.

Possit. propter auxilium epistole. q **A**b initio enim. id est anteq. soluat.

Ex duobus fideiussoris. he redibus si per errorem alter in solidū exoluat: quidaz putat eū habere cōditionē: r. ideo manere obligatū coheredes: cōditionē quoq. cessate dura re obligationē coheredis probat: ppter ea q. creditor q. duz se putat obligatū parte ei q. totū dedit exoluerit: nullam habebit conditionez.

Lex. xij. tabularum diuidit obligationē inter heredes ipso iure: ideo q. soluitur vltra debitum potest condici. secus in diuisione que fit ex epistola. hoc dicit Barto.

Si duo fideiussores ac-

f **C**onueniantur. vt et. s. e. si plures. §. sicuti. vnde vt debatur et in. v. dari repetitionem.

t **I**n vtroq. casu. hoc nō refertur ad casuz vbi ex. l. xij. ta. fuit indebitum: sed ad illos q. ipse fideiussor soluit et omisso auxilio eple siue heredes eius. nec em vidēt in-

cepti fuerint: verbi gratia in viginti: et alter ex duobus heredibus alteri fideiussoris totū creditor exoluerit: habebit q. dez conditionē in decem que ipso iure non debuerit. an autem r. alia quinq. repetere possit? si fideiussor alter soluēdo est videndū est. ab initio enim heres fideiussoris / siue heredes vt ipse fideiussor audiendi sunt. vt scz pro parte singuli qui fideiussores sunt conueniatur. sed verior r. vtilior est in vtroq. casu illa sententia: solutionem non indebite q. stitatis non debere reuocari: q. etiam epistola diui adriani significatur: et in persona fideiussoris qui totū exoluerat.

Fideiussor nō potest prius conueniri q. reus vel q. possit si ipse esset reus. hoc dicit Paulus de castro.

Questum est an fideiussor qui capue pecuniam se daturum rome promisit: si reus promittendi capue esset / statim conueniri possit: dixi nō magis fideiussorem confestim teneri: q. si ipse capue spon-

Conueniri. sic ipse reus illico conueniri potest. b **D**ixi. l. 3. re. teneat. prin. r. c **S**i ipse. scz si fideiussor. d **C**apue. s. ex. stens. e **S**pondit. set. s. dare. et sup. ple eo casu cū rē. f **N**on potuit. set. cum alibi esset reus: quo casu reū nō teneri statim liqueret. R. vt. s. de ver. ob. interdū. in prin. et. l. si ita st. §. gnifogon. in fi.

Cum peruenire non potuisset. nec ad rem pertinere: q. hoc latere nemo dubitet: nonduz fideiussorem teneri: quia nec ipse reus promittendi tene-

Conueniri q. reus vel q. possit si ipse esset reus. hoc dicit Paulus de castro.

Questum est an fideiussor qui capue pecuniam se daturum rome promisit: si reus promittendi capue esset / statim conueniri possit: dixi nō magis fideiussorem confestim teneri: q. si ipse capue spon-

Cum peruenire non potuisset. nec ad rem pertinere: q. hoc latere nemo dubitet: nonduz fideiussorem teneri: quia nec ipse reus promittendi tene-

retur. nam e contrario quoq. hoc scdo casu est p̄optior ratio p fideiussore q. nō teneatur: q. in p̄mo. s. q. reus nō tenet in scdo casu sed in p̄mo sic: q. nichilomin⁹ est idē ius in p̄mo q. in scdo. p̄mo ppter tacitū tēpus suū: scdo. ppter tacitū tēpus rei.

Latere. i. hac parte siue hoc secundo casu. r. est p̄ma longa huius verbi latere.

Teneri. hac. s. ratione quia rē. que cessat in p̄mo casu: sed tamen idem ius est vt dixi. accur.

E contrario. reuera dicendū est fideiussore vtroq. casu non teneri. nā si quis cōtradixerit: sequitur incōueniens: r. generali rationi contrariuz.

debita soluta que adriani epla retine ri poterat. vt. s. e. inter fideiussore. qm ca post soluti onem minime dat repetitionem.

Exoluerat. vt nil repctat. licet ante solutionē iu uari p eplam pos set. sed cōtra. s. de con dic. indebi. si pene. §. i. sed noie rei soluit: quod po tuit. vt. j. eo. inter. §. p̄mo.

Rome. s. ex. stens.

Capue esset. eo loco quo solue re debet: vnde sta tim conueniri po test. R.

Statim. sub audi an.

Conueniri. sic ipse reus illico conueniri potest.

Dixi. l. 3. re. teneat. prin. r.

Si ipse. scz si fideiussor.

Capue. s. ex. stens.

Spondit. set. s. dare. et sup. ple eo casu cū rē.

Non potuit. set. cum alibi esset reus: quo casu reū nō teneri statim liqueret. R. vt. s. de ver. ob. interdū. in prin. et. l. si ita st.

Nec ad rez. l. dicere nō ob. q. i

A heredis. de quo constat. vt. s. eo. si testamento. s. q. si duo. Accur. b. Ita filii. qui heres videtur. vt. C. ad. l. iul. de vi. l. tutoris. sed non est per omnia: quia si supersit fideiussor ad huc dānā ille. et ideo dicit vt heredis.

Missi. apud hereditorem. d. Ruina. r. sic fortuito casu. alis si culpa creditoris secus. vt isti. qui. mo. re. contra. ob. s. finali.

Ad fideiussoris. vt nichilominus teneat actioe psonali. nō q. non habeat actionem mandati.

Promittent. di. ad huc profus vt. C. de pign. ac. l. pignus.

Potuerit. qd fieri pot. vt. C. e. l. omisso.

Cotū. cū certum sit nichil seruari posse. r. facit s. de tribu. illud. r. C. de he. insti. l. ij. et. s. de optio. leg. l. cū optio.

Dānuz dābit. vt teneat tute lesi si culpa fuerit. vt. C. ar. tu. l. ij.

Soluendo. a principio cū diuideret: sec. si post diuisionē facti sūt nō soluēdo. vt. s. l. propi. s. pe.

Datos. simpliciter scilicet. secus si in certa re. vt. s. qui sanfda. cogan. l. ij. in fi. ac. m.

Dons. q. pcedia cū propiis locauerat maritus: vel mulier s. z. d. r. fm hoc dic ob pecuniā. i. ob merce dez in pecunia cōsistē. vel fm. r.

Johā. dic dotis id est instrumenti pcedij. vt et. s. de fundo instru. r. instru. leg. l. ij. s. dotes. r. l. scia. s. i. vt cfm dōs onus matrimonij: sic instrumentū onus pcedij sustinet. et fm hoc dic ob pecuniā. i. propter deteriorationem vel etiam ob elumationem si ponas eliminata dāna: qd ali quando fit. vt. s. locati. cum fundus.

Fiscus vt heres fideiussoris potest beneficium diuisionis implorare. h. d. Bar.

Bonīs dānati fideiussoris fisco vēdicatis inter fideiussores actio postea si diuidi ceperit vt heredis ita fisco pationē haberi oportet.

Dānuz amissi pignoris ad creditore nō spectat. B. I. dē

Missi ruina pignoris dānuz tā ad fideiussoris qz ad rei promittēdi periculū spectat: nec ad rē pertinebit si fideiussor ita sit acceptus: qst minus ex precio pignoris distracti seruari poterit. istis enim verbis etiaz totum conuenit contineri.

Dānum contingēs pupillo culpa tutoris recuperat ab illo per actionem tutele: sed si sine eius culpa recuperat per restitutionē in integrū aduersus aduersariū et si lesus ē. p.

Inter fideiussores actione diuisa condēnatus si defierit esse soluendo fraus vel segnitia tutoribz qui iudicati persequi potuerint dānuz dabit. q. si diuisam actionē inter eos qui non erant soluēdo constabit: pupilli noie restitutionis auxilium implozabitur.

Fideiussor simpliciter acceptus tenetur ad precium iustum fundi. hoc dicit Pau.

Fideiussores a colonis dātos etiam ob pecuniā dotis prediorū teneri conuenit: cum ea quoqz species locatiōis vniculū ad se trahat: nec mutat confestum/ an interiecto tpe si

Cinculum. alioquin cōtra. vt. Te. si in pignore. et. l. si quis pro eo. s. si nummos.

Eligatur. in solidum. ne obster. C. eo. liberum.

Non liberantur. ceteri.

Soluta. ab vno. vt et. C. eo. l. si. r. l. reos. et. s. de cōs. dem suam astrinperint.

Absolutio: ia lata pro vno ex mandatoribus alijs nō prodest. hoc dicit Bar.

Plures eiusdē pecunie credende mandatores si vnus in iudicio eligatur: ab absolute quoz secuta nō liberant: sed pecunia soluta oēs liberant.

Fideiussores tenentur licet capite principalis sit damnatus. hoc. d. Bar. I dem.

Apitis rei fideiussores postulati ex contractu citra vllā prescriptionē a creditore qui reum postulauerit/ recte conueniuntur.

Qui fideiussor est in principali non tenetur in eo qd venit in pignoratitia. Bar. Paul.

In pignore cōtrahendo decept. sit creditor qui fideiussorē pro mutuo accepit: ager cōtraria pignoratitia actione. In quam actionem veniet qd interest? creditoris: sed ea actio fideiussorez onerare nō poterit. Non em. pro pignore/ sed pro pecunia mutua fidem suā obligauit.

Si verba sunt apta ad infinitatē toleratur infinitas. hoc dicit Barto. I dem.

Ita stipulatus a seio fuero: qstam pecuniam fisco quancumqz credidero dare spondes: et fideiussores accipero: deinde fisco septus credidero: nempe seius in omnes summas obligat est: et per hoc fideiussores quoqz et id quod ex bonis eius seruari potest oibus equo iure pro-

Non em. bonaratio. vt. Te. fideiussores. i. rñ.

Ita stipulatus. ac epero. a suo. r. facit. s. de iudi. l. non quemadmodum.

Nempe. id est certe.

Sumas. sic. s. de annu. lega. cū quādā. r. s. de vlti

sti. pecu. itē illa. s. si. et de tute. et ra. dis. si ex duobus.

Apitis. postulati. i. accusati rei de crimini capitali post fideiussione: et sunt genitui casus.

Prescriptio. nez. qz videbat cū sit per creditorem accusantē factum quominus solvere possit: nec fideiussores teneant: sed tñ tenentur. vt hic. r. C. eo. l. i. cū enim publice expedit reos puniri. vt. i. de iniurijs. cū qui. in prin. r. Te. eo. si in reo. s. si. er go qd hoc facit nulla penā vel dispēdiū debet pati. vt C. de adul. l. gracchus. et. s. de verbo. obli. l. qui seruuum. r. facit. s. vñ de cogna. l. cognatiss. arg. extra. s. de excep. l. oēs.

In pignore. creditor. rez alienā vel alij obligatā accipiendo. vt. s. de pigno. act. l. tutor. s. contrariam.

Interest. mterest. aūt habere eque bonū pign. qz tutius rē. vt in sū. de obli. ex deli. s. furti. maxime si est debitū qd pignozis tñ retēio ne suari poterat. vt. s. de consli. pecu. l. qui aūt. s. i.

Nō poterit. id est non tenebitur.

et ha. l. si habitatio §. vñ. sed argu. §. de leg. tñ. fidei-
comis §. si qd dece. r. j. de verb. sig. boues. §. hoc s. mone.
a. l. proficere debet. vt. §. de excep. l. ocs. et. C. de vsu.
l. constitutionibus.

Siquis pro eo. nō tenebit. deficiat em̄ principalis: cū
nō sit libertus. vt
§. de oper. liber. l.
vt iusturadi. in
pun. r. facit. §. qui
satisda. cog. l. fina.
Sed oppo. q. etiā
pro eo qui vere li-
bertus est non te-
net intercessio. nā
aut hic fideiusso-
r p̄mittit q. ille da-
ret operas: et sic
nō valet: q. factuz
alienu. vt. §. de ver-
bo. obli. l. stipula-
tio ista. in pil. aut
p̄mittit se prestatu-
ruz operas illius.
qđ videt impossi-
bile vt istius ope-
re sint illius. vt. §.
de cōdi. inde. si nō
sontē. §. liberr. aut
dicit tot opas da-
bo p̄ illo: sic sunt
aliē opre: vñ non
est intercessio. vt. §.
eo. si ita fideiusso-
rez. Rñ. in primo
casu veruz dicit.
In secdo minime:
q. nō est de natu-
ra impossibile: qñ
possit operas illi
prestare. p̄hat em̄
faciēdo illi p̄stare
facere em̄ videtur
q. per alium facit.
In tertio autē ca-
su sūt forte vale-
ret. p̄pter olimodā
similitudinem: si
eiusdē artis r. peritē est fideiussoz r. reus. vt ar. §. d. duo.
reus. l. nemo. sed sic facta intercessio. f. nisi ille dederit ti-
bi tot operas: dabo tibi estimatiōē: valeret. nec videtur
in aliud fideiubere: q. et in hoc cōdēn̄ r. etur reus operis
non prestatis: quia precium loco rei succedit. vt. §. eo. l. si
ita. et. l. si ita stipulatus es.

Tenetur. nam filio stipulante a patre pater sibi p̄
debitor est factuz: q. sicut ab extraneo stipulādo. f. filius
patri acquirit: ita qđ a patre stipulat patri statuz acquiri-
tur: r. idē in seruo stipulāte a dño: r. si ageret cōtra fideiuf-
sozē exciperet: nō do tibi q. r. tu michi teneris actōne mā
dati: q. pro te fideiuss. nō ergo pro eodē apud etiā r. r.
vt r. j. de solutiōibus. l. qui hominē §. quidā filii. sed se-
cus vbi pater vel dñs stipulāf a filio vel seruo: quia tunc
naturaliter filius patri tenet. vt. §. de cōdi. inde. frater a
fratre. §. questitū. r. seruus dño. vt. §. de pec. l. nec seruus.
et. l. qđ seruus: cui naturali fideiussoz accedit. vt in fi. eo.

Siquis pro eo qui liber
tus non esset et operas
prestaturū se iurasset fideiuf-
sor erit: non tenebitur.

Pro obligatione naturali
qua pater vel dñs obligatur fi-
lio vel seruo nō potest accede-
re fideiussoz: secus econuerso
pro illa qua filius vel seruo obli-
gatur patri vel domino. Pau.

Item si filius a patre / vel
seruus a domino stipulet: nec
fideiussoz acceptus tenetur: q.
quia non potest pro eodē r. ei-
dem esse obligatus. Ex diuerso
igitur patre a filio: vel domi-
no a seruo stipulato: fideiussoz
acceptus tenetur.

Ad reconciliat obligationē
principalem reconciliat acces-
soriam. Bal.

Si nūmos alienos quasi
tuos mutuo dederis sine sti-
pulatione: nec fideiussoz te-
neri p̄dopo. ait. Quid ergo si
cōsumptis nūmis nascat cōdi-
ctio: fideiussozē puto obliga-
tum fore. In omnem em̄ cau-

Siquis pro eo. nō tenebit. deficiat em̄ principalis: cū
nō sit libertus. vt
§. de oper. liber. l.
vt iusturadi. in
pun. r. facit. §. qui
satisda. cog. l. fina.
Sed oppo. q. etiā
pro eo qui vere li-
bertus est non te-
net intercessio. nā
aut hic fideiusso-
r p̄mittit q. ille da-
ret operas: et sic
nō valet: q. factuz
alienu. vt. §. de ver-
bo. obli. l. stipula-
tio ista. in pil. aut
p̄mittit se prestatu-
ruz operas illius.
qđ videt impossi-
bile vt istius ope-
re sint illius. vt. §.
de cōdi. inde. si nō
sontē. §. liberr. aut
dicit tot opas da-
bo p̄ illo: sic sunt
aliē opre: vñ non
est intercessio. vt. §.
eo. si ita fideiusso-
rez. Rñ. in primo
casu veruz dicit.
In secdo minime:
q. nō est de natu-
ra impossibile: qñ
possit operas illi
prestare. p̄hat em̄
faciēdo illi p̄stare
facere em̄ videtur
q. per alium facit.
In tertio autē ca-
su sūt forte vale-
ret. p̄pter olimodā
similitudinem: si
eiusdē artis r. peritē est fideiussoz r. reus. vt ar. §. d. duo.
reus. l. nemo. sed sic facta intercessio. f. nisi ille dederit ti-
bi tot operas: dabo tibi estimatiōē: valeret. nec videtur
in aliud fideiubere: q. et in hoc cōdēn̄ r. etur reus operis
non prestatis: quia precium loco rei succedit. vt. §. eo. l. si
ita. et. l. si ita stipulatus es.

Tenetur. nam filio stipulante a patre pater sibi p̄
debitor est factuz: q. sicut ab extraneo stipulādo. f. filius
patri acquirit: ita qđ a patre stipulat patri statuz acquiri-
tur: r. idē in seruo stipulāte a dño: r. si ageret cōtra fideiuf-
sozē exciperet: nō do tibi q. r. tu michi teneris actōne mā
dati: q. pro te fideiuss. nō ergo pro eodē apud etiā r. r.
vt r. j. de solutiōibus. l. qui hominē §. quidā filii. sed se-
cus vbi pater vel dñs stipulāf a filio vel seruo: quia tunc
naturaliter filius patri tenet. vt. §. de cōdi. inde. frater a
fratre. §. questitū. r. seruus dño. vt. §. de pec. l. nec seruus.
et. l. qđ seruus: cui naturali fideiussoz accedit. vt in fi. eo.

Siquis pro eo qui liber
tus non esset et operas
prestaturū se iurasset fideiuf-
sor erit: non tenebitur.

Pro obligatione naturali
qua pater vel dñs obligatur fi-
lio vel seruo nō potest accede-
re fideiussoz: secus econuerso
pro illa qua filius vel seruo obli-
gatur patri vel domino. Pau.

Item si filius a patre / vel
seruus a domino stipulet: nec
fideiussoz acceptus tenetur: q.
quia non potest pro eodē r. ei-
dem esse obligatus. Ex diuerso
igitur patre a filio: vel domi-
no a seruo stipulato: fideiussoz
acceptus tenetur.

Ad reconciliat obligationē
principalem reconciliat acces-
soriam. Bal.

Si nūmos alienos quasi
tuos mutuo dederis sine sti-
pulatione: nec fideiussoz te-
neri p̄dopo. ait. Quid ergo si
cōsumptis nūmis nascat cōdi-
ctio: fideiussozē puto obliga-
tum fore. In omnem em̄ cau-

Siquis pro eo. nō tenebit. deficiat em̄ principalis: cū
nō sit libertus. vt
§. de oper. liber. l.
vt iusturadi. in
pun. r. facit. §. qui
satisda. cog. l. fina.
Sed oppo. q. etiā
pro eo qui vere li-
bertus est non te-
net intercessio. nā
aut hic fideiusso-
r p̄mittit q. ille da-
ret operas: et sic
nō valet: q. factuz
alienu. vt. §. de ver-
bo. obli. l. stipula-
tio ista. in pil. aut
p̄mittit se prestatu-
ruz operas illius.
qđ videt impossi-
bile vt istius ope-
re sint illius. vt. §.
de cōdi. inde. si nō
sontē. §. liberr. aut
dicit tot opas da-
bo p̄ illo: sic sunt
aliē opre: vñ non
est intercessio. vt. §.
eo. si ita fideiusso-
rez. Rñ. in primo
casu veruz dicit.
In secdo minime:
q. nō est de natu-
ra impossibile: qñ
possit operas illi
prestare. p̄hat em̄
faciēdo illi p̄stare
facere em̄ videtur
q. per alium facit.
In tertio autē ca-
su sūt forte vale-
ret. p̄pter olimodā
similitudinem: si
eiusdē artis r. peritē est fideiussoz r. reus. vt ar. §. d. duo.
reus. l. nemo. sed sic facta intercessio. f. nisi ille dederit ti-
bi tot operas: dabo tibi estimatiōē: valeret. nec videtur
in aliud fideiubere: q. et in hoc cōdēn̄ r. etur reus operis
non prestatis: quia precium loco rei succedit. vt. §. eo. l. si
ita. et. l. si ita stipulatus es.

Tenetur. nam filio stipulante a patre pater sibi p̄
debitor est factuz: q. sicut ab extraneo stipulādo. f. filius
patri acquirit: ita qđ a patre stipulat patri statuz acquiri-
tur: r. idē in seruo stipulāte a dño: r. si ageret cōtra fideiuf-
sozē exciperet: nō do tibi q. r. tu michi teneris actōne mā
dati: q. pro te fideiuss. nō ergo pro eodē apud etiā r. r.
vt r. j. de solutiōibus. l. qui hominē §. quidā filii. sed se-
cus vbi pater vel dñs stipulāf a filio vel seruo: quia tunc
naturaliter filius patri tenet. vt. §. de cōdi. inde. frater a
fratre. §. questitū. r. seruus dño. vt. §. de pec. l. nec seruus.
et. l. qđ seruus: cui naturali fideiussoz accedit. vt in fi. eo.

circa p̄m. sed hodie videt q. filius stipulādo a patre po-
test accipere fideiussozē: cū nō patri s. sibi q̄rat filius
ex aduētica causa. vt. C. de bonis que liber. l. csi oportet
sed cōtra videt in si. de inuti. stipula. §. ci qui tuo. Itē nō
q. hoc primo casu naturali obligatiōē nō accedit fideiuf-
sor. et hoc ideo: q. ciuilibus que contra
fideiussozē nasce-
retur: quereret pa-
tri vt dictū est.
d. C. sine stipula-
tione. secus si sti-
pulatione interuenit
ser. vt. C. si ser. pe-
ta. l. q̄uis.
e. C. Pompei
ait. q. nec reus te-
netur. ad qđ facit
§. de adm. tuto. l.
sine herede. i. rñ.
f. C. conditio. vt
§. si ser. p̄ta. l. naz
et si fur.
g. C. causaz. no.
in omnē. sic. §. quo-
rū lega. l. diuersū.
i. rñ. r. d. l. sine he-
rede. r. §. de le. iij.
l. nomē. et de fur.
si quis solutiō. §.
moza. r. §. de ma-
gistra. cō. l. si. et. §.
eo. amiss. §. fide-
iussores. r. r̄ pu.
sal. fo. l. si postea.
r. C. de pactis in-
ter emp. in initio.
Itē no. ex ea. l. p̄f
cipaliter. secus si
secundario. vt. §. e.
sed si in pignoz.
sed cōtra hūc §. j.
ad municipa. l. lu-
cius. §. penul. sol.
dic plene vt no. §.
loca. quero.
h. C. potest. vt et

Sam acceptus videtur que ex
ea numeratione nasci poterit.
Pro actione p̄uata potest
accipi fideiussoz: non pro po-
pulari. Bal.

Pro furti actiōe fideiussoz
accipi potest. Itē pro eo qui
in legem aquiliam commisit.
Diuersa est causa populariū
actionum. S. ceuola.

Fideiussoz anteq̄ reus
debeat conueniri non
potest.

Stipulatio annua est vna
pro omnibus annis. hoc dicit
Pau. de cast. S. aius.

Sa colono stipulatus
fideiussoz accepit: vna
stipulatio est plurius pen-
sionum: et ideo in vniuersis pē-
sionibus fideiussoz tenetur.

Factum rei principalis per
petuat obligationem etiā quo
ad fideiussozē. Pau.

Cum facto suo reus prin-
cipalis obligationem perpe-
tuat: etiam fideiussoz durat
obligatio: veluti si moram fe-
cerit in sticho soluendo: et is
decesserit.

Fideiussoz debent cedi p̄-
gnozā non vendit et ideo eozuz
fructus forte extenuant. Bal.

Item si a reo §. finali.
i. C. populariū. q. fideiussoz in eis dari nō potest. et est
ratio: q. qui eā inēdere pōt nō est creditor nisi lu. cōtest.
vt. j. de popu. ac. l. pe. r. de verbo. sig. l. sciant. nec ergo fi-
deiussoz accipi nisi extunc: r. nisi pro p̄uato dāno expe-
riatur. vt. §. de procur. licet.

Fideiussoz nō pōt. l. p̄ possit interrogari. vt. §. e. si sti-
pular. §. si. ratio hui. l. est ne plus sit l. accessiōe.
vt. j. de popu. ac. l. pe. r. de verbo. sig. l. sciant. nec ergo fi-
deiussoz accipi nisi extunc: r. nisi pro p̄uato dāno expe-
riatur. vt. §. de procur. licet.

Sa colono accepit. ita p̄mittit qđ ille debebit vt
qđ ad q̄nquēniā. si em̄ summe sunt expresse: plures
essent stipulationes. vt. §. de verbo. obli. l. qđ dicitur. r. l.
pluribus. §. i. que est contra. et facit. §. de bona. cau. mor.
l. fenatus. §. finali.

Cū facto suo. vt q. occidit seruū. p̄missuz: vel patie
do interpellatione. vt subijat. r. §. de verbo. obli. l. si ex le-
gati. r. l. moza. et. l. si seruū. §. sequit. r. facit. §. de vsur. l.
si quis sol. §. moza. sed ar. cōtra. §. de co quod cer. loco. cē

Item si a reo §. finali.
i. C. populariū. q. fideiussoz in eis dari nō potest. et est
ratio: q. qui eā inēdere pōt nō est creditor nisi lu. cōtest.
vt. j. de popu. ac. l. pe. r. de verbo. sig. l. sciant. nec ergo fi-
deiussoz accipi nisi extunc: r. nisi pro p̄uato dāno expe-
riatur. vt. §. de procur. licet.

Fideiussoz nō pōt. l. p̄ possit interrogari. vt. §. e. si sti-
pular. §. si. ratio hui. l. est ne plus sit l. accessiōe.
vt. j. de popu. ac. l. pe. r. de verbo. sig. l. sciant. nec ergo fi-
deiussoz accipi nisi extunc: r. nisi pro p̄uato dāno expe-
riatur. vt. §. de procur. licet.

Sa colono accepit. ita p̄mittit qđ ille debebit vt
qđ ad q̄nquēniā. si em̄ summe sunt expresse: plures
essent stipulationes. vt. §. de verbo. obli. l. qđ dicitur. r. l.
pluribus. §. i. que est contra. et facit. §. de bona. cau. mor.
l. fenatus. §. finali.

Cū facto suo. vt q. occidit seruū. p̄missuz: vel patie
do interpellatione. vt subijat. r. §. de verbo. obli. l. si ex le-
gati. r. l. moza. et. l. si seruū. §. sequit. r. facit. §. de vsur. l.
si quis sol. §. moza. sed ar. cōtra. §. de co quod cer. loco. cē

sum. sed bic vt ibi. item facit. C. de interdi. l. i.
Paulus. data. scilicet creditori. Et no. q. in vno con-
tractu erant fideiussores.
b Translata. eo q. soluit.
c Sunt. qd fieri debuit et etiam in personali cessione
vt no. s. eo. vt fidei-
iussor.

d No empto-
rio. h. ex lege vel
ex pacto potuerit
fieri veditio: non
tm iste potuit eme-
re. ad qd e. s. ma.
l. si mandato. s. i. et
s. distrac. pig. l. ij.
et. l. cu seruis. s. i.
r. C. de dolo. l. i. r.
facit. s. v. neg. ges.
l. fideiussor.

e Sed eius. s.
creditoris.
f fructu. vt
eos sibi ppter in
forti: i. i. i. i. i. i. i.
et. C. de pig. act. l.
i. et. ij. no aut eos
lucrei qsi ex re sua
s Et vsuraru.
a fideiussorib. de-
bitaru. s. pro ecclis
portionib. vt no.
s. de sol. l. modesti-
mus. r. facit. C. eo.
cum alter.

g Bicitq. re.
a fideiussore.
qd ergo si cu inue-
niate qd debitor
erat. vel pscriptoe
vel snis absoluto
ria: vel iurciran.
cōtra creditore est
tutus vel pacto: q
sunt oēs rei cohe-
rentes: nund vltra
tenet fideiussor?
Rñ. minime quis
em hic generalib.
verbis vñt sceuo-

lati de exceptioibus persone coherētibus rñdere cogi-
mur. alie em oēs fideiussoribus dant. vt. s. de excep. l. ex-
ceptio. s. rei. r. de iurciran. l. duobus. r. de pac. l. si. et. i. eo.
fideiussore. s. fi. Et ergo creplū in deponato vel rele-
gato debitor. vt. C. e. l. i. Nec ob. s. co. si debitor: q. post
ea ab eo fuit accept. vt plene dixi. Itē erit hic creplū in
capite minuto minima capi. di. vt. s. d. ca. di. l. ij. s. fi. Itē
in eo q. cessit bonis. vt in s. de repli. s. fi. Itē in eo debitor-
re q. ius in quū impetrauit vt creditor apud quē dederat
fideiussore nō tenet. ad qd est. s. ma. l. idēq. s. gene-
raliter. nō aut in pacto psonali reo facto ponas: q. rē na-
turalis tolleret obligatiō. vt. i. de fo. s. i. h. q. s. naturalis.
Alij dicūt hic de eo fideiussore dici: q. iaz liberato reo etiā
pdictis modis liberādi intercessit: q. bus obstat. s. eo. l. si
qd post. Nisi dicas ex certa sacna dari: vt ibi diximus.

Paulus respon. Idē.
fideiussorem in que pi-
gnora a cōfideiussoribus da-
ta translata sunt: nō empto-
ris loco substitutū videri: sed
eius qui pignora accepit: r
ideo rationē fructuum r vsu-
rarum haberi oportere.

Si debitor liberatur a ciui-
li fideiussor cū effectu tenetur
secus si prima iure nouatiōis
tollatur. h. d. Bar. Sceuola.

Si quis reus ita libe-
ratur a creditore vt na-
tura debiti maneat: teneri fi-
deiussore nō. cū vero genere
nouatiōis obligatio transeat
in fideiussore: aut iure aut ex-
ceptione liberandum.

Mandans simpliciter vide-
tur mandare in eū locū in quē
principalis se soluturum pro-
misit. h. d. Bar. Paulus.

vt proponitur: cū pe-
cunia mutua dare: ita
cōuenit vt in italia solueretur
intelligendum est mandatorē
quos sibi modo cōtraxisse.

Si ad denunciationem fi-
deiussoris debitor idoneus nō
exigitur creditori non imputa-
tur. h. d. Bar. Sceuola.

fideiussor creditor
denunciauerit vt debi-
torem ad soluendam pecuniā

pretrea est cōtra mentē huius littere si cōsideres: vt pa-
ter in si. l. Tertij dicit hic reū tēpore liberatū: nō dico pre-
scrip. legali. sed pacto: vt q. vsq. ad certū diē voluit tene-
ri: nō vltra: nā nichilominus tenet naturaliter: r sic fides
iussor tenet. vt ar. s. ma. l. fideiussor. s. fi. qd nō placet. qz
r tūc est rei cohe-
rens nisi expresse
d reo tm fuisset di-
ctuz. Quarto possi-
set dici q. etiaz de
rei coherētibus
dicat. sed q. dicit
fideiussore teneri:
dic sed habet ex-
ceptionem quā et
rens. sed in inferi-
ori casu ipso iure
liberatur.

Ex verbis contractus col-
ligitur fideiussorez teneri in id
qd minus ex veditioe pigno-
ris posset redigi. Bar. Dez.

Inter creditore et debi-
tore pactum intercesse-
rat: vt si centū que mutua de-
derat vbi primū petita fuisset
nō soluerent: ornāmēta pigno-
ri data intra certū tēpus lice-
ret ei vendere: r si quo mino-
ris venisset q. quod sortis et
vsurariū noie deberet: id credi-
tori redderet? r fideiussor: acce-
ptus est: quesitū est an fideiuf-
sor in vniuersā obligari sumā
potuerit? Rñ. fm ea q. ppone-
rent: teneri fideiussore i id qd
minus ex pignorbz vendi-
tis redactum esset.

Propter metū in integruz
restituto licitū est debitori nō
soluere: sed i loco tuto depon-
re et assignare. Bal. Hermo.

fideiussor q. minori vi-
ginti q. annis pecu-
niam obtulit: r in publico loco
metu in integruz restitutionis
cōsignatā deponit: confestim
experrit mandati poterit.

tus. sed arg. s. de euic. l. si cū vedito. Itē hodie p aut.
pūus puenit reus. vt in aut. de fideiuf. s. i. an aut an nu-
merationē: sed post fideiussione nūciatiōe facta credito-
ri ne numeret. pfiat fideiussor: q. hō est sabbatina. hoc
aut qd hic dicit est ideo qz nō videt dolo facere qui suo iure
vñt. s. si in necē fideiussoris faciat: s. puto fm Bzo. et. h.
arg. s. de rei vē. in fundo. r. s. de aq. plu. arcē. l. i. s. deniqz.

Inter redderet. i. solueret a debitore. (r. l. ij. s. pe-
Redactū esset. nam nec reus ante cōuenit po-
test: q. veditio pignorbz vt ex pmissa cōuētiōe pty: et
sic in id qd ex pignorbz seruari nō posset acceptus vi-
detur. vt et. s. eo. l. amissi. in pun. et. i. acit. s. de pac. l. iij.

fideiussor. poterit. vt et. s. manda. qui mutua. s.
fideiussor. et facit. s. de mino. l. aut pctor. circa pun-
cipium. r. C. de vsuris. l. acceptam.

z tūc est rei cohe-
rens nisi expresse
d reo tm fuisset di-
ctuz. Quarto possi-
set dici q. etiaz de
rei coherētibus
dicat. sed q. dicit
fideiussore teneri:
dic sed habet ex-
ceptionem quā et
rens. sed in inferi-
ori casu ipso iure
liberatur.
fideiussore.
sed exceptionem
habet.
k Jure. s. ipo.
l Exceptione.
huius alternatiue
puma pars est ve-
ra. ad qd est. i. de
accep. l. si ex pluri-
bus.
s vt propo-
nit. cōtraxisse.
se. i. in italia. vt. s.
de bo. auc. iudi.
pof. l. iij. r. facit. s.
de aur. r. argen. le-
ga. cū aurū. in fi.
s fideiussor
nō posse. nisi
fuisset accept. in
id qd a debitorē ser-
uan non possit. vt
i. e. l. p. r. s. e.
si fideiussores. q.
est. sed hic sim-
pliciter fuit acce-
ptus. arg. s. eo. l.
inter. s. creditor. r.
s. de colli. pecu. l.
vtrū. r. s. de māu.
qui mutua. r. l. qn

Sicut reus promittit. f. fideiussores.
Contrahitur. vt. r. s. de pbo. ob. stipulo ista. in pn.
 r. l. inter stipulante. in pn. r. de cōsti. pecu. l. cum qui. s. sed
 et si qd. sed de curaturū tenet. vt. insti. de inuti. stipul. s. si
 qd. alii. sed sūi factū quōd pōt. pmittere fideiussor quōd hic
 promittit. nam in
 datione certū est:
 sed in facto videt
 tra. s. de pbo. ob.
 l. cū filius. s. si sti-
 pulat. r. de sol.
 l. inter. ad hoc tñ
 pmittit se pnesta-
 turū fundū. nam
 tūc ppter identita-
 tē rei idē factū vi-
 det in obligatiōe.
 vel pone etiam in
 operis. vt. arg. s.
 de ope. lib. l. liber-
 tus motā. r. no. s.
 eo. si quis p. eo. in
 pn. r. de duo. reis.
 l. nemo. tertij di-
 cunt qd. reus. pmi-
 sit decē. r. si nō da-
 ret promissit se ali-
 quid facturū noie
 pene. r. stincide-
 te eo in penā tene-
 tur vt. pncipalis
 psona ad penam:
 non vt. fideiussor.

Simus alie-
 nus. fideiussor
 ferit. ex cā non pec-
 culari. vt. s. e. ser-
 uis infcio.
Cicilius. con-
 tra. s. eo. sed si ser-
 u. sol. vt. ibi. r. fa-
 cit. r. rē ra. hab. l. si
 sine. in pn. r. s. de
 le. cō. si p. emptorē
 r. s. ad vel. l. pe.
 r. l. si. s. pe. r. c. d.
 cōdi. inde. l. inde-
 bitū. sed si dñs ra-
 tū nō hz nō libera-
 tur tūc. vt. d. l. s.
 eo. s. si serui. r. c.
 de fur. l. i.

Exceptione. si culpa tua. maxime idē est. r. si sine cul-
 pa tua iniuste esse dānar. Jo. potuit aut iste eē in
 culpa: vel qz nō appellauit nec denūciauit vt. posset dñs
 appellare. vt. s. māda. si pcuratorē. s. si ignorātes. vel ex-
 ceptionē nō opposuit. vel oppositā nō pbauit. vel per mi-
 nus idoneos testes. vt. s. man. idēp. s. gñali. r. c. mā-
 da. si. p. ea. s. fi. r. facit. s. de excep. do. si opa. r. s. de cuiet.
 si p. pudentiā. r. d. here. vel. ac. vt. l. i. s. sol. r. c. mā. l.
 etiā. r. s. loca. si merces. s. culpe. sed arg. p. in eo. si. si fun-
 dus. in fi. r. s. cōmo. l. ad eos. et. dic. iniuste cōtra ius. f. lin-

gatoris nō cōstitutionis vel legis: qz tunc nulla esset sens-
 tentia. vt. i. que senten. si. appel. l. i. in pun. Item quid in
 dubio psumitur. Rñ. q. fuit in culpa fm. hzo. sed puto
 contra. arg. s. de proba. quoties. s. qui dolo. r. no. c. de
 pigno. act. si. creditor.

Qui itercedit in summam
 nō tenet ad vsuras. h. d. Bar.

Pro aurelio romulo cōdu-
 ctore vectigalis in centum an-
 nua petronius thallus r. alij fi-
 deiusserant: aut bona romuli
 fiscus occupauerat: vt obliga-
 ta sibi: r. statim cōueniebatur fi-
 deiussores tam in sortem qz in
 vsuras: qui deprecabatur le-
 cta subscriptioe fideiussionis:
 quoniam in sola cētū annua se
 obligauerat: non in omnē con-
 ductionē: decreuit iperatoz fi-
 deiussores in vsuras non tene-
 ri: sed quicquid ex bonis fuis-
 set redactum prius in vsuras
 cedere: reliquū in sortem: r. ita
 in id quod defuisset fideiussor-
 res cōueniendos: exemplo pi-
 gnoz: a creditore distracto.

Non pnt cōueniri fideiussor-
 es: liberato reo trā factiōe.
Si obligatio fideiussoria
 tempore tollitur in aliam trā
 funditur et principalis reman-
 et: solutio fideiussoris liberat
 principalem r. mandati actio-
 nem contra eum parit. hoc di-
 cit Barto. Triphonius.

Ator datus ei filio cui
 ex fideiussoria causa
 obligatus erat a semetipso exi-
 gere debet: et quamuis tem-
 pore liberatus erit: tamen tu-
 tele iudicio eo nomine tene-
 bitur. Item heres eius: quia

In vsuras. q. pnt peti: nō alis. vt. r. s. sol. l. i. hys. s. im-
 p. p. pigno. vt. r. s. de pigno. ac. l. cū r. for. (peratoz.
 tis. r. c. de vsur. l. si vsuras.
Non possunt. vt. s. de pac. l. fi. r. s. e. si quis possit.
Utor. epigere d. s. de nego. gest. q. sine. r. l. de
 uotio. r. l. sin autē. in pn. et de peti. heredi. sed et si
 lege. s. sed r. culpa. r. de admini. tuto. ita autē s. debitor.
 r. s. mā. l. si negocia. r. s. d. tute. r. ra. distra. sed nō datur.
Erit. qz ad tps fideiussit. vt. r. s. man. l. si fideiussor.
Nomine. prius. f. obligationis. (s. fi. h.)

Fideiussores
 magistru.
 nō spopōdissent.
 non enim in plus
 tenentur qz pmi-
 serunt. vt. s. eo. si
 in pignore. promi-
 serūt autem inde-
 nitatez republice
 nō vltra. vt. r. ad
 municipa. l. quon-
 tiens. s. sed r. si fi-
 lius. r. l. libertus.
 s. fi. r. s. de pecu.
 l. iij. s. fi.

Fideiussor
 id est fideiussor
 promiserant.
Occupauerat.
 rat. scilz fiscus si
 nō est in textu: ces-
 sante romulo sol-
 uere qd. debebat.
Cōueniebatur
 scilz fiscus.

In vsuras.
 quas nō ipsi pmi-
 serāt: sed reus sic.
 alis si ipsi pmissi-
 sent exp̄s vel sim-
 pliciter tenerent.
 vt. arg. c. de pac.
 inter emp. l. in ius-
 tio. r. c. qd. cū eo.
 l. si mādato. r. c.
 eo. l. si fideiussor.
 et arg. s. de edil.
 edic. l. luc. et no.
 plene. s. loc. l. qro
 l. deprecabatur.
 tur. petēs se ab
 solui vel non con-
 ueniri.

In sola. hec
 erat eorū obligat-
 io. vt. dic. q. est cā
 responsionis im-
 peratoz.
Non teneri.
 facit. i. eo. l. fi.

In vsuras. q. pnt peti: nō alis. vt. r. s. sol. l. i. hys. s. im-
 p. p. pigno. vt. r. s. de pigno. ac. l. cū r. for. (peratoz.
 tis. r. c. de vsur. l. si vsuras.
Non possunt. vt. s. de pac. l. fi. r. s. e. si quis possit.
Utor. epigere d. s. de nego. gest. q. sine. r. l. de
 uotio. r. l. sin autē. in pn. et de peti. heredi. sed et si
 lege. s. sed r. culpa. r. de admini. tuto. ita autē s. debitor.
 r. s. mā. l. si negocia. r. s. d. tute. r. ra. distra. sed nō datur.
Erit. qz ad tps fideiussit. vt. r. s. man. l. si fideiussor.
Nomine. prius. f. obligationis. (s. fi. h.)

A Ex fideiussione. Item ad actionē durante tñ eadē causa. et facit. C. de here. tuto. l. iij.

B Liberatus est. a fideiussione.

C Dixi. sic. de in rem ver. l. si filius.

D Inheret. l. heret.

E In vtraq. i. in illa ex qua pot. eduenire fideiussor. et in illa ex q. pot. eduenire reuz. pncipalē: et hoc pbat. Alij. i. l. obligatiōe fideiussoria et in tutele.

F Ab obligatiōe. quia adhuc erat obligatus.

G Et nō utul. i. tutele. et facit. s. de do. l. q. id qd. r. C. ad mace. l. iij. sed ar. s. s. pecu. l. iij. s. idem scribit.

H S. debiti cā id est qd. debet ex cā fideiussōis licet soluat ex causa tutele.

I Pupillo. unde videbat nō liberari: s. tñ liberatur r. reum liberat. accur.

K Nō pot. scz. nō qñ debiti est suum pncipale. vt. s. de auc. tu. l. si. q. est. s. h. hic accēssou. est. vt. h. cū soluit. nōle rei qui tenebatur ad huc: non pro se tā tempore liberato tñ. p. se et pro sua obligatiōe. r. hoc hic subiecit. et facit ad hoc. s. mā. l. papinianus. itē cōtra. s. de admi. tuto. quotiens. s. sicut. vbi indistincte de soluere etiā pro se. s. ibi. cū iudice s. m. Jo.

L Pro ticio. pncipali debitor. se cus ergo si pro se et facit. s. de contra. emp. s. istulas. s. i. et. s. deneg. gest. cum pecunia.

M Maxime eū. tñ: qz. adhuc non erat tñ liberatus alio secus si et ipse esset tñpore liberatus. vt. s. manda. si fideiussor. s. i. et. s. si.

cum eo ob tutelā non ex fideiussione agit. et qñ nō vt fideiussor. s. quasi tutor soluerit: etiā si tñpore liberat. est man datu actionē eū hie aduersus reū promittēdi dicit: inheret em in vtraq. cā adhuc illi de btti psecutio. nā etus solutiōe liberauit reū pmittēdi ab obligatiōe in qua p. eo fideiussor. ferat: et nō titul. actiōis sed debiti cā respiciēda est. s. em ts tutor q. fideiussor. apud pupilluz. p. eo obligat. est soluit se auctore pupillo: qz. reo promittēdi liberato et ipse tutor idēq. fideiussor. liberabit: qd. sua auctoritate efficere nō potest: tāetsi nō p. se soluēdi aio s. pro ticio fecit vt maxie eū liberet: cū eo mādatu actionē habebit.

Pro obligato sub cōditiōe pot. accipi fideiussor. sub duabus cōditiōib. copulatiue cōceptis: si nō distictiue inspicit q. prius extiterit. B. Galus.

S a reo sub cōditiōe fideiussor. et in hac r. in aliā cōditiōe obligare: si mō eas cōsū gā. nisi em vtraq. extiterit nō tenebit: cū reus ex vna tñ cōditiōe teneat. s. si eas distictiue durior sit cōditiō fideiussoris: nec ob id obligabit: q. p. se cōs. vtriusq. cōditiō extiterit siue alterutra videat apphendi: cū re. nō alr teneat qz. si cōs. extiterit: aut tñ nullo mō tenebit fideiussor: aut (qd. magis est) ita tenebitur si prius extiterit cōs.

Si inser obligatiōe pncipalis et fideiussoris est diuer sitas conditionis inspicit que precedit. Bar.

Sub diuersis qz. cōditiōib. si fuerint inrogati: inter vtra earū prius extiterit: si reo iusticia tenebit etiaz fideiussor. cū cōditiō ei. extiterit: tāq. si statim ab initio re. pure fideiussor. sub cōditiōe accept. esset.

Ex diuerso aut si fideiussoris cōditiō prius extiterit: nō teneatur p. inde ac si statim ab initio pure accept. esset reo sub conditione obligato.

Si reo p. mittit fundū p. accipi fideiussor. i. usufructū. B.

Si reo in fundū obligato fideiussor. i. usufructū accipiat qñ sitū est vtrū obliget fideiussor. qñ in min. an non obliget qñ in aliud: Nobis in eo videt dubitatio cē: an usufruct. ps rei sit: an p. prius q. dā. sed cuz usufruct. fundi ius est: inculle est fideiussor. ex sua pmissiōe non teneri.

Pro obligatiōe naturali q. teneat feru. etiam ipsi dño pot. accedere fideiussor. etiā seruo eodē a fideiussore stipulante. Pau. de ca.

Ad eo a seruo pot. fideiussor. accipi: vt ipse quocq. dñs in id qd. sibi debet fideiussorem ab eo recte accipiat: que fideiussor. etiā ab eo ipso seruo in terrogari nichil ipedit.

Si a furioso stipulat. fueris non posse te fideiussorem accipere certum est: quia non solum ipsa stipulatio nulla intercessisset: sed nec negotium quodē vllum gestū intelligit.

S a reo. cōiungā. p. copulatiuam coniunctionem.

Teneat. r. sic apper. cōditiō fideiussor. leuor.

Distictiua. p. distictiua cōditiōe: vbi alterū extare satis est. vt. s. de verb. ob. l. si ita quis stipuletur.

Nec ob id. i. et ob id. nā r. qz. in duriorē cām accipi nō pot.

Extiterit. sub qua promissit re. et fideiussor.

Apprehēdi. fideiussor. in obligatiōe.

Si cōs. sub qua reus et fideiussor. promissit.

Magis est. ar. cōtra id qd. nota. s. e. grece. s. illud. sed refert in quantitate vel tñpore vel quando in qñtate sit plus vel minus.

Iniuncta. scz. prius extiterit.

Si stat. sic. s. nau. se. l. nichil. et de vul. subst. l. si. s. i. c. s. ar. s. s. ad. l. fal. l. verbō.

Obligato. q. casu nō suspēdit s. stat. nō valz. s. sit aliud in cōst. pecu. vt. s. de con. s. i. pe. l. id qd. sub a.

Non teneri. vt em. p. pre intercessisse. vt. s. eo. si fideiussores. r. s. s. ver. ob. q. usufructū. et. s. de usufr. l. iij. s. s. de excep. et p. iuraturā dñ. s. illud. sol. vt. ibi.

Accipiat. vt. s. eo. si qz. p. eo. s. i. et inli. e. in pn.

Impedit. ad hoc vt dño qñ obligatio: r. sic ob tinct seruo vicem duoz. s. rñ. ipse nō videtur s. i. u. latus: immo dñs qz. vox serui vox dñi est: vt inli. de inui. s. i. post mortem. in pun.

Certū est. nisi forte scietur incesit. vt. s. de mlo. an canse. l. pn. qd. nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. i. de iuri. s. i. furios. r. s. s. s. ob. l. i. q. cui. r. ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

a Obligato. vt est obligatio venit ex re. vt. §. de ac. et ob. l. furiosus. vel etiā ante obligationē. vt insti. qui. nō est per. fa. testa. §. item furiosi.

b Magna rō. alio magis. et facit. §. ad. l. aquil. ita vul. et. §. de pac. si vnus. §. pacta q̄ turpē. et ppter hoc fideiussor p̄t adhiberi. vt et. §. e. grece.

c Sed si ex delicto. et. l. si q̄s. p̄eo. §. si. c. Poti⁹. si intel ligi d̄z id q̄ dicit vulgo.

d Cū quo. alio deest cū quo et sic plana. §. si habeas dic cū quo fur tū subaudi fecit: et q̄ subicit ad misit scilicet in teruenientes aliq̄s pro eo forte: q̄ pa cti sunt equaliter partē p̄stari: et sic int se fidei dedit.

e Et qui. supple et ita intelligi d̄z: vt qui. et.

f Possit. facit l. si. man. §. illud.

g In q̄b⁹ castibus. duob⁹ vel s̄mibus.

h Societas. et set autez hec socie tas quodāmodo: si quotā partē dā ni vt partē rei sub tracte p̄ pactū re haberet. facit. §. p̄ socio. l. q̄b⁹ autē. et l. nec q̄c̄s. r. l. nec p̄mittendū. et §. manda. l. si remu ne §. rei turpis. et de p̄hen. emp. q̄b⁹ sepe §. veneni. r. l. si in emptione §. itē si emptor. et. §. de tut. et ra. dif. l. i. §. non tm̄.

i Rām⁹. man dator.

k Ruffo. proptia nomina debitorū.

l Palmam. creditorem.

m Extitit. eis presensibus: vt sic videat mādare vr̄ā mio. vt. §. mādā. l. qui patitur. nā. §. dicit mādare agere mandati cōtra eos: vbi plane q̄ is r̄c.

n Bona. pollionis pone.

o Successerat. an q̄ pollionis bona ad eum venirēt.

p Mandator. vr̄ānis.

q Creditori. aurelio. Accur.

r Debitori. pollioni.

s Fideiussorē. de quo constat. vt. C. de solu. l. i.

t Non liberatur. non secuta satisfactio. vt. §. co. l.

si pro reo furioso iure obliga to fideiussorē accepero/ tene tur fideiussor.

¶ Pro maleficijs n̄ p̄t accedere fideiussor: s̄z p̄ obligatiōib⁹ de scēdētib⁹ ex maleficio sic. B.

¶ Illud q̄d vulgo dicitur est: maleficiozū fideiussorē acci pt nō posse/ nō sic intelligi d̄z: vt in pena furti is cui furtū fa ctū est fideiussorē accipe non possit. nā penas ob maleficia solui magna rō⁹ suadet: s̄z ita poti⁹ vt qui cū alio cum quo⁹ furtū admisit in parte quā ex furto sibi restitui desiderat fi deiussorē obligare non p̄t. et qui alieno hortatu ad furtū factendū profect⁹ est: ne i fur ti penā ab eo qui hortatus est fideiussorē accipere possit. in quibus casibus illa rō impē diat fideiussorē obligari: quia sc̄z in nulla rōne adhibeat fi deiussor cū flagitiose rei socie tas coita nullā vim habeat.

¶ Per cōfusione personā ab obligatione eximit et eius ac cessorie obligationes. sec⁹ in coreis principaliter obligat⁹ quā in obligatione remanēt.

¶ d. Bar. X. aulus.

¶ Rām⁹. antonin⁹ pro tulio pollione/ et tulio ruffo pecuniā mutuā accipiē tib⁹ ita vt duo rei in solidum et usdē debiti fierent: apud au

mandato meo. in si. Accursus!

v Creditor. quale est hic: cum ille qui creditori suc cesserit: succedit postea debitori.

x Obligatio. s̄z p̄cipali. vt. §. e. si debitori creditor. et. §. de sol. l. i. §. si a ticio. et. §. de emc. si ei. §. si. et. C. de pac. debitor. vbi distinguitur plene.

y Vel. proptie. vel pro salute pone et no. hic vt. r. §. p̄. xi. ibi q̄ non pos sunt r̄c. et. §. ad vel lea. tutor. in p̄l. et. §. de sol. qui ho munē. §. quiddā. Et no. q̄ hic est rō q̄ re alter in solidūz vel in partē rema net obligat⁹. vt. §. dicit. at vbi in rez sit liberatio: tunc etiāz alter liberaf vt in cōtrarijs. §. de arbi. si duo. et §. liber. lega. l. i. §. nunc de effectu.

z Extiterit. cre ditor. i. qui factus est creditor: q̄ suc cessit creditori.

a Persona li berari. i. manda tor nō tenebit pro pter illius perso nam

b Quis nō pos sunt. vt. §. p̄. r̄h. Accur.

c Remaneant. q̄b⁹ ergo impedit faciendū destruit iam factū. de hoc dixi. §. de his qui sunt sui vel alie. tur. l. patre.

d Alteri. quia tm̄ persona eximi tur. §. o.

e Nō liberari. s̄z obligat⁹ rema net cum distictio ne tamen. vt. §. i. §. a.

f Eius. ipso iure q̄stum ad eius personam: sed excep tione sic saltem: quia non potest actio ei cedi.

g Quia is. scilicet qui mādator extiterat pro vtroq̄

h Vel creditorē. q̄ debitori succedit: hoc est fisci sup ple vel alii debitorē supstitū. nā cū in solidū p̄eo teneat in solidū eū cōueniret mādanti. vt. §. e. l. cū duo rei. s̄z quō eū eligeret cū p̄ eo nō teneat. vt. §. p̄. §. §. r̄h. expone. f. liberari p̄ exceptionē nō ipso iure. f. fideiussorē. ar. §. p̄. §. i.

i Exceptionē. i. totū debiti s̄z has. l. q̄ mādator p̄t eligere in solidū vnū de reis. s̄z cū hodie. p̄ pte debeat age re. vt in aut. de duo. reis. in p̄n. h̄z exceptionē p̄ pte tm̄.

j tim. ibi cum altero r̄c. Accur.

k Eius. ipso iure q̄stum ad eius personam: sed excep tione sic saltem: quia non potest actio ei cedi.

l Quia is. scilicet qui mādator extiterat pro vtroq̄

m Vel creditorē. q̄ debitori succedit: hoc est fisci sup ple vel alii debitorē supstitū. nā cū in solidū p̄eo teneat in solidū eū cōueniret mādanti. vt. §. e. l. cū duo rei. s̄z quō eū eligeret cū p̄ eo nō teneat. vt. §. p̄. §. §. r̄h. expone. f. liberari p̄ exceptionē nō ipso iure. f. fideiussorē. ar. §. p̄. §. i.

n Exceptionē. i. totū debiti s̄z has. l. q̄ mādator p̄t eligere in solidū vnū de reis. s̄z cū hodie. p̄ pte debeat age re. vt in aut. de duo. reis. in p̄n. h̄z exceptionē p̄ pte tm̄.

In solidum, ex hoc no. q. duo rei non socij non videtur inuicem fideiubere: q. tunc vnus obligatioe soluta: no tenetur alter in solidum: q. hic dicitur. et sic est p. R. et Jo. cōtra. M. sed ipse dicit hic fuisse actū vt nō videatur fideiubere. et p. eo. s. de duo. reis. l. reos. q. est huic sed de hoc die vt no. s. ad vell. l. vir vxi. in fi. itē q. hic dicitur est de rigore: sed de equitate repellit hīc exceptione p. parte q. dona fides non patit vt bis idem consequat. s. M. et q. nō pōt cedere actionē contra seipm qui est heres rei. vt. J. de sol. l. Stichū. s. p. r. l. modestinus. s. R. dicit vtroq. casu id est siue sint socij siue non in solidū remanere obligati coheres: cum persona tñ extimitur. vt. s. s. duob. reis. l. si. s. secūdo casu q. tenetur p. socio: multo magis exceptione a parte repellit. ar. est eius q. d. dicitur plane qui r. b. **U**el in pte. mirabile hoc videtur cum et si socij sint: hic tñ p. successione non liberetur nisi p. parte cōtra p. acceptatione factā vni liberetur in solidū vt. s. de libe. lega. l. iij. s. nunc de effect. et. l. si is qui duos. in fi. non ergo vere vel ficte solutionis vim obtinet successio hoc casu. vt. et no. s. e. l. si debitor creditor. et est rō: q. hic p. sona examitur vt modo no. Itē hic distinguit coheres socij a non socio. sic r. s. de ar. si duo. r. ad. l. fal. l. in lege falcidia hoc esse. et. s. de duo. reis. l. si duo. Accursus.

Creditorē. s. fisci qui successit creditori. pte tñ d. ipse fiscus. q. eius intelligitur quodāmodo focus.

Conueniens. s. iuri.

Non liberari. vt. et. C. eo. heres. s. et si idem.

Pactum. cum creditore hoc ignorante fideiussore: ideo q. agi fideiussor. vt. s. manda. si fideiussor. r. l. si procuratorem. s. si ignorantes. vel dic. fuisse personale pactum. vt. s. de pac. l. vbi.

Pactus est. s. creditor.

Alienam. s. ventrem inter mandatorem et reum promittendi. Accur.

doli mali si cepit conueniri: cū altero aut reo vt in solidū si nō fuerit societas: vel in partem si socij fuerint posse creditore agere. q. si creditor fideiussori heres fuerit: vel fideiussor creditor: puto cōueniens esse cōfusione obligationis non liberari reum.

Pactū factū vnt ex correis nō p̄iudicat mandatori. B.

Si ponamus vnuz ex reis p̄mittendi pactū eē ne a se peteret: deinde mandatorem soluisse: mādati iudicio cōuenire poterit etiā est cū quo pactus est. nō em̄ pactum creditoris tollit actionem alienā.

Mandator tenet siue mandatarius impleat mandatum per se siue per alium. Pau.

Placet mandatorē teneri etiā si fenerator hic alij creditori mandet pecuniā credere.

Aceptilatio scā fideiussori q. i obligationē nō icidit nō prodest fideiussori. B. G. ar.

Si fideiussori sub cōditione obligato: si nauis ex alia venerit: quem sub hoc mō accepti vt vsq. ad ips vte sue duraxat obligare: r. pēdente cōditione acceptolati

Placet mādatore. pōt dici q. mandator et fenerator supponat pro eodē. q. d. q. etiam si vnus fenerator mādet alij de mutuo extraneo tñ tenetur. vel dic verius q. mandatarius non per se: s. per alij creditorem suuz: vel alterius fecit numerationē s. ipse fecisse videt. vt. et s. s. admi. tu. l. ita autem. s. gessisse. et ad hoc. s. si cer. pe. l. certi. p. dicio. s. si nummos.

Si fideiussori. sub hoc mō. et ita sub cōditione et ad diē. vt. s. de ac. r. ob. l. obligationum ferre. accur.

Si. erit. p. quē etiā reus liberat. vt. J. de acceptila. l. et per iusuran. s. et si fideiussori. Accur.

Possim. qd em̄ bonū est expectare condi. r. c. vt hic et. s. ad velle. l. aliquando. s. fi. n. Jā mortui. s. autē viuo eo existeret simul obligaretur et liberaretur. vt. J. tu. i. q. tiens. et per eum etiā reus. vt. J. de accep. et per iusuran. rā. s. r. si fideiussori. itē in p. sona heredis non cōmittitur stipulatio: q. sic actum erat.

Um prociat. agebat. ad quod facit C. de procur. l. q. absente. et. ff. s. p. cura. l. pomponi.

Cōtumacia rei non auget obligationē fideiussoris. bar.

Um procurator i. o. aure agebat cautionē de derat ratā rem dñz habiturū postea victo eo reuersus dñs iterū de eadē re agebat: et cū reus haberet possessionem r noluit eā rē restituere: r ideo magno cōdēnat est: in apli fideiussores nō tenet. hoc ei non d. imputari fideiussorib. q. ille propter suam penam prestetit.

De nouationibus et delegationibus. l. tu. ij.

Per sequētē obligationez etiā naturalē tñ nouatur p̄cedens qualiscūq. obligatio fuerit. hoc dicit Bar. l. i. plan. Quarto ē portis debi et i altā obligatiōz vt

Sed et is. et. l. qui absentem.

Magno. quia fuit delatum iuramentum in litem.

Non tenentur. qui tenentur si statim restitueret et ad hoc facit. s. eo. fideiussores. et. s. de procurato. qui proprio. s. procurator vt in ceteris. et de eo quod cer. lo. l. centum. et de in litem iuran. l. i. et ad. l. falci. cum pater. s. legato. et. s. de euictio. l. hoc iure. et. l. hactenus.

De nouationibus r. c. dictum est de obligationibus principalibus et accessorijs qualitercūq. contrahantur nunc qualiter tollantur: et primo per nouationem. Et no. q. per delegationem fit nouatio. vt. J. eo. delegare. ideo tamen posuit genus et speciem: quia maxime tractat de ea nouatiōe que fit per delegationē sic. C. de ser. et aqua. in rubrica. Quarto. effectum iuris vocat nouationez. Et nota q. voluntariam nouationem describit: non necessariam.

a **C**iuilem, supple et naturalem: in ciuilem tantum non potest transferri. nam cum fiat per stipulatum. vt. C. eo. l. i. et in l. i. eo. §. preterea. in prin. et stipulatio habet consensum et sic naturale vinculum. vt. §. de pac. l. i. in fi. patet quod non transit in ciuilem. §. in Al. in stipulatio non est naturale vinculum. et sic fit in ciuilem tantum sicut est. et no. l. d. l. i. de pac. Item in ciuilem tantum videtur fieri per constitutionem l. i. de vt. §. e. l. delegare.

b **T**ransfussio. quoniam in eadem persona.

c **T**ranslatio. quoniam in aliam.

d **C**onstitutio. ex hoc patet manifeste: quod si a seruo animo nouum stipulatum non liberat potest debitor: quod cum sit intercessio non obligatur seruus etiam naturaliter. ergo nulla est scilicet in qua potest transferri vt. §. i. i. seruus in scio. et l. i. qd secus est in pupillo. vt si. huius legis.

e **S**imiliter. alludit vocabulo: scilicet §. de acq. pos. l. i. in prin. et potest de qualibet nouatione dici.

f **N**aturalis tantum. puta scilicet cuius suo vel pupillo sine auctore tutoris.

g **C**iuilis. supple et naturalis: vel etiam ciuilem tantum puta litteris. nam quocumque sit dummodo petitionem det: vel repetitionem prohibeat.

h **H**ut ciuilitate. hoc expone vt. §.

i **H**ut naturaliter. scilicet tantum.

k **P**romiserit. hoc constat quod pupillo promittente naturaliter se obligante loco primi sit nouatio vt hic. et in l. i. quibus modis tol. ob. §. preterea. Et dicitur quod dicit naturaliter tantum obligari. nam hic et ad. l. fal. si pupillus dicit quod naturaliter obligatur pupillus. §. §. de act. et oblig. l. pupillus. et de p. d. inde. l. qd pupillus. quod sunt contra: tunc quod nec naturaliter. Ad hoc dicitur quod dicitur: si est primus pubertati: vt quod habet decem annos et dimidium. si naturaliter obligatur et ita hic. si habet minus: tunc non etiam si esset locupletior. Alij non etate predicta: sed si aliquid ad eum perueniat considerant: vt sic tenent naturaliter vel non. Tertij vt. d. exigunt vt sic vt naturaliter tenent. si quod sit primus pubertati: et quod ad eum perueniat aliquid: alioquin nec naturaliter tenent. Sed tu dic si est infans: nec naturaliter tenent puenit ad eum aliquid vel non. et ita intelliguntur Iria. Si autem sit maior infans. si quod puenit suo tutori se auctore: nec etiam iure naturali obligatur. vt. §. de aucto. tuto. l. pupillus. Alij hoc promittendo obligatur naturaliter tantum: vt hic. sic etiam intelligitur in l. i. quibus modis tol. ob. §. preterea. Si autem tutoris

ciuilem vel naturale transfusio atque translatio: hoc est cum ex precedenti causa ita noua constituitur vt prior perimatur. Nouatio enim a nouo nomine accipitur: et a noua obligatione. Illud non interest qualis processit obligatio: utrum naturalis an ciuilis an honoraria: et utrum verbis an re: an consensu. qualis: cuius igitur obligatio sit que processit: nouari verbis potest: dum modo sequens obligatio aut ciuilitate teneat aut naturaliter: vt puta si pupillus sine tutoris auctoritate promiserit.

l **O**mnis obligatio potest nouari si tamen hoc agatur. h. d. Bar. I dem.

m **O**mnis res transire in nouationem potest. quod cuiusque enim siue verbis contractus est: siue non verbis nouari potest: et transire in verbosam obligationem ex qua cuiusque obligatione: dum modo sciam nouationem ita de iure fieri: si hoc agatur vt no-

uetur obligatio. Si vero hoc non agatur: due erunt obligationes.

n **Q**ui non potest alienare non potest etiam nouare nisi conditio sua efficiatur melior: hoc dicit Pau. Pompo.

o **A**li bonis interdictum est nouare obligationem suam non potest: nisi meliorem conditionem suam fecerit.

p **I**n obligationibus que contrahuntur super rebus inseparabilibus a persona non cadit vera obligatio. Bar. U lpla.

q **I**nfrafructus debitor rem meum delegaui tibi: non nouari obligatio mea quibus exceptio doli mali vel in factum tutus debeat esse aduersus me is qui delegat fuerit: et non solum donec manet eius usufructus cui delegaui: sed etiam post interitum eius videbitur: quod etiam hoc in commodum sentit: si post mortem eius maneat eius usufructus

auctoritate: tunc ciuilitate et naturaliter: si se restituit. vt §. de auctoritate tutoris. si impubes. si autem est adultus non habet auctoritatem: tunc ciuilitate et naturaliter: si potest restitui. si habet auctoritatem: idem in eo quod in pupillo. vt. C. de restitui. l. si curator habet. vbi dicitur aut dicitur ex pacto pupilli naturaliter obligari tantum: tenebit et ciuilitate si locupletior est. vt. §. pro. l. sed michi. i. p. l.

r **O**mnis res que alicui potest subici et dno suo. vt in l. de in iur. stipu. in prin. sic §. si seruus. ven. si qd §. l. m. C. de verbis. sed alio quocumque modo. vt. §. l. pro. n. Agat. expresse vel tacite de quibus est expressum in l. qd modis tol. obli. §. preterea. §. hodie expresse tantum. vt C. e. l. i. si si tantum sit res tacite etiam dicam hodie coperere exceptio. vt J. de pre. stip. l. p. o. Erunt. sed ex actione facta per vna alia tollit. vt J. eo. l. si si hodie §. si. io. et fa. §. d. re iud. l. si se §. si ex co uentione.

s **A**li bonis. nisi si meliorem vt si a locupletiore sit stipulatus quod sops debebat. Quid autem si eadem bona: de eam quod possit: vt sic dicatur melior. i. non deterior. vt. J. de so. l. in pupillo. et arg. §. de dolo. l. non debet. in fi. et fa. §. de verbo. obli. l. is cui.

t **I**nfrafructus debitoris. i. quod michi usufructus debebat non dicitur constitutum: vel per patientiam traditum.

u **D**elegaui. improprie ponit hoc sibi: nam si potest fuisse delegatio: et sic nouatio: mora esset obligatio mea et a me liberatus esset debitor. solummodo ergo promissit alij memandate. Vel dicit quod proprie ponit: sed tamen mea obligatio non mouet: quod impossibile est ut a me separet: quod hoc ius coheret persone mee. sic §. de iure do. si mulier §. ex asse.

v **U**el in factum. aduersus patrem vel patronum.

w **D**elegaui. debitor tutus erit exceptio. Jo.

x **E**ius. hominis vel etiam usufructus.

y **U**idebitur. an sit tuendus: et quid tunc esse debet aduersus me: et post interitum eius et sic no. quod vbi est onus ad debitoris emolumentum: sic J. de reg. iur. §. in naturam.

z **S**entit. i. sentire potest.

aa **S**i. i. q. et c. et de hoc rō rōnis hoc modo: est tunc post mortem quod sentit incommodum: vere sentit incommodum si. i. q. et c.

ab **E**ius. sentit ergo cessio. et sic est contra institutum de usufructu §. finitur. Sol. hic speciale: vel hic non cessit cum nec adhuc competere usufructus: sed actio usufructus

l. i. q. et c. et de hoc rō rōnis hoc modo: est tunc post mortem quod sentit incommodum: vere sentit incommodum si. i. q. et c. eius. sentit ergo cessio. et sic est contra institutum de usufructu §. finitur. Sol. hic speciale: vel hic non cessit cum nec adhuc competere usufructus: sed actio usufructus

Itē contra. s. de peri. et cōmo. rei vend. l. necessario. s. fi. ubi ex psona cedentis simit. hic vero ex psona eius cui cessum. So. ibi is cōpetebat cedenti ius: hic actio simi.

Cohærenti. vt vsus et habitatio. vt. s. qñ dies vsu fru. lega. cedat. si habitatio. vel dic doct. vt. s. de stip. ser. p. inde. s. fi. et. l. seq. r. s. de iure do. si mulier. s. ex asse. Recur.

In die. h. est amphibologia. nā possit dici q obligatio q est in die noue h quo mo: vel econtra q obligatio pura nouetur in die r hoc verior: vt pz ex sequenti lra. nā in pmo casu. l. qñ illa q est in die nouat in pura: etiāz pōt agi statim. ar. s. d. cōst. pec. l. iij. s. fi. et facit. J. eo. si Stichus. s. i. et. s. de cōpen. qd in diem.

Sita fuero. nouatio. l. si de iustis.

Nouel. s. p. tino vt piori obligatiōe fideiussores accedat. et facit. s. de verb. ob. l. decē f.

Ex cōtinenti hoc expone vt. s. de duo. reis. l. duos reos. s. fi.

Cōtractus ē scz hōis. et sic intelligi pōt. s. si certū pe. l. ij. s. fi. r fact. l. i. p. i. et. s. de ver. ob. si ita stipular. s. grifogon. s. s. si cer. pe. l. certi. s. qm. Sotu. vt ibi. itē cōtra. s. de stip. ser. l. i. s. ij. sol. vt ibi. itē cōtra. C. de cōtrahē. stip. l. ij. s. i. sed ibi inutilis stipulatio: hic vtilis. Itē cōtra. s. ad macedo. et. s. de verb. ob. quidam cū filium. in fi. So. ibi ex interuallo: hic incontinenti.

Stipulatio. si habes stipulatio habeo facta fuit. sed si habeo facta: vel nichil vsqz ibi mox pecunia r. C. Um em. stipulamur. incontinenti.

Ag. hoc est dicere qñ hoc agunt inter se: vt ex numeratione nō nascat obligatio nō nascit vt h. r. s. si cer. pe. l. non omnino. et arg. l. cum quid. si vero dubitaretur vtrū hoc actum sit vel non: presumit actū q nascatur: sed secusa stipulatione fingitur nec nata. vt. s. de

actio. et obli. l. obligationum fere. s. fi. et de verb. obli. si ita stipulatus. s. grifogonus. at in superiori nulla est fictio. vt no. s. si cer. pe. l. certi conditio. s. quoniam. et fact. s. l. p. i. Recur.

Et magis. repete et q. ad qd facit. J. rem ra. habe. l. sine. sed quid si stipulatus fuero: et postea nō stipulor: Rñ. ex numeratione datur michi certi conditio.

Stichus. qñ si mora. s. qd noui hic fuit: Rñ. primo erat mora: facta et iocosa: h nō: et sic aliud hic f. sumit. hodie sec. vt. C. eo. l. fin. Alij dicunt et h. exp. se debere agi. r facit s. de hb. obli. scire debemus. r. J. s. so lu. qui decē. s. idē rñ. r. s. de p. di. fur. l. pui. r qd ibi no. J. i. facit. s. s. hb. ob. q hoc. r. l. si rē. et. s. u. i. h. s. a de. s. nō est. r. J. eo. si rem. in p. in.

Stichus. qñ si mora. s. qd noui hic fuit: Rñ. primo erat mora: facta et iocosa: h nō: et sic aliud hic f. sumit. hodie sec. vt. C. eo. l. fin. Alij dicunt et h. exp. se debere agi. r facit s. de hb. obli. scire debemus. r. J. s. so lu. qui decē. s. idē rñ. r. s. de p. di. fur. l. pui. r qd ibi no. J. i. facit. s. s. hb. ob. q hoc. r. l. si rē. et. s. u. i. h. s. a de. s. nō est. r. J. eo. si rem. in p. in.

Legata vel fidelicōmissa si in stipulatioe fuerint deducta et hoc est actū vt nouaretur: fiet nouatio: si pure quidē vel in diē fuerint legata statim. si vero sub cōditioe nō statim nouatio est: s. vbi conditio extiterit: nā et alio q in diē stipulatur statim nouat si hoc actū est: cū certū sit diē qñqz veturū. at q sub cōditioe stipulatur: non statim nouat: nisi conditio extiterit.

Legata statim. l. si fiet nouatio s. nō penf nisi die adueniente. vt. s. e. l. in diē. s. s. J. de acceptilati. mb. l. qd in diem. s. ibi in diem incertuz: vel ibi considerauit effectum petitionis.

Exceptio stipulatiois nouantis pōt precedere stipulationem nouatam. Bar.

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

si q legato. potest etiā et aliter legi. et sic duobus modis eisdem. Recur.

Sub cōditioe. i. cōditionalē stipu. nouat. vel purā sub cōditione. et facit. J. l. qñ. et no. q hac. l. cōparatur puri debiti et in diē: cū dies vt rursus cesserit: vñ in die obligatio nouat p purā et per in diē. et econtra purā p puram et per in diem si hoc actum est.

Si qd ita stipulatus sit. i. p. misit. sic. s. de p. di. inde. si non souit. s. si certū. alio est a ticio et tunc plana.

Actū sit. vt et. s. l. ij. s. d. i. modo. et. s. de re iudi. l. i. iij. s. si ex conuentione.

Tpe. nō tñ eodē instāti: cū hoc est impossibile. vt. s.

S iij

qui. mo. usufr. amit. sicut. §. pe. si i. neg. em. 2c. 2. C. §. bo. q. liber. l. si. §. fi. Et no. q. duplex hic erat dubitatiois ca. Pda qz obligatio q. nouat pta repit. et q. nouat posterioz: cu. a. fo. sit. §. sed. hic. spale. Et ca. qz no. videbat. tici. obligari: s. in obligat. eodem. momero. et liberat. seio. suc. cedete. in obliga.

et impleri patois stipulatiois conditionem. et nouari ait: eo q. iure utimur.

Actio iudicati no. nouatur p. stipulationem iudicati soluit. Bar.

Idem. celsus. ait: iudicatu. soluit stipulatione actione iudicati no. nouari: merito qz hoc solui agit ea stipulatione vt. r. fidelit. §. lib. 9. cautus sit: no. vt ab obligatioe iudicati discedat.

Si debita a duobus altera tunc promittantur nouatio no. extinguitur. Bar.

Si decem q. michi tici. debet aut decem q. selus michi dz a ticio stipulat. fuero: putat marcellus neutru. liberari: s. ticiu. eligere posse pro quo decem soluere velit.

Pot alius me inuito libera rem. no. aut michi inuito actionem auferre. Bar.

Si ab alio pmittat sibi dotem marit. ab vxore doris nomine stipulatus sit: no. duplari dote sed nouatio fieri placet si hoc actum est: qd. em. interest an ipa. an alius qlibz pmittat: qd. em. ego debeo si alius pmittat: liberare me pot si nouatiois ca. hoc fiat. si aut no. nouandi aio. iteruenit hoc vterqz quide. teneat: sed soluente altero alter liberabitur. no.

Sed ticiu. tertium. Recursus.

Uelit. in dubio psumo. vt. et. l. i. l. et magis quod meo. vel fm. quosda. vt. inuit. l. e. l. a. te. et. l. si. is. cui.

Liberabit. lz. aut me liberet p. me pmittedo: non i. stipulet. qd. michi debetur: suppleti. tam. 2c.

non est hoc in textu.

Et voluntate. pcedenti. vt. sequenti. vt. l. eo. si. qd. ab. hite.

Actio. p. h. et. est. ro. §. de. neg. gest. l. soluendo.

Actio. si. noll. dum. neg. gest. no. habeat. r. facit. l. de. solu. l. solutione. r. l. si. debitor. r. §. de. excep. l. si. opera.

Pupill. in duobus est duplicitas. primo qz vel ab extraneo est stipulat. sine auctoritate tutoris: vel cu. ptes. essent tutores ab vno stipulat. sine auctoritate alterius. in scdo qz stipulat. re. pu. sal. fo. i. ad. in. q. tenebi

tur si tunc no. saluauerit in futuro. ad qd. §. l. p. §. si. §. ita. vel re. salua. fore. r. id. qd. ia. debet. occaside. tutele: no. dico. q. actio. tutele. nascat. nisi. finita. tutele. vt. §. de. tut. et. ra. dif. l. si. tutor. §. fi. et. l. seq. lz. quida. dicit. contra.

Auctoritate. sine qua auctoritate actionem tollere no. pot. sed nec no. tuare. acc.

Tutele. i. vt. r. i. p. i. l. §. p. i. o. r. i. s. o. b. l. i. g. a. t. i. o. n. i. s. / scz. ex. ca. tutele. in. posterior. transfer. tur. nisi. ca. ab. h. i. c. i. e. di. p. u. i. l. e. g. i. s. t. i. p. u. l. a. t. o. f. a. c. t. a. s. i. t. v. t. l. e. o. l. a. l. i. a. r. §. de. p. u. i. l. e. c. r. e. l. §. r. i. §. q. §. g. i. s. s. e. t. q. §. p. o. t. u. i. t. q. z. p. n. o. u. a. t. i. o. n. e. s. s. u. b. l. i. a. t. a. n. o. e. s. t. p. u. i. l. l. o. n. e. q. u. e. s. u. a. c. o. d. i. t. i. o. n. e. f. a. c. t. u. r. d. e. t. e. r. i. o. r. e. v. t. l. l. n. o. u. a. r. e. §. p. e. n. u. l.

Per stipulatione interposita a pupillo sine tutoris auctoritate no. fit nouatio actionis sibi competentis nisi ea rati fuerit postea factus est adiu. cu. no. possit neque. p. i. d. e.

Pupillus sine tutoris auctoritate re. saluam fore stipulatus pubes factus rata stipulatione habuerit nouadi ca. tollitur tutele. actio. Si ho. no. habuerit ratu. lz. tutele. egit. h. t. n. adhuc. ex. stipulatu. actione. s. iudex. tutele. non. aliter. condennare. dz. q. si. ex. stipulatioe. libatio. fieret.

Aditio extitura no. reddit dispositioe conditionalis sed puram. Pau.

Qui sub conditioe stipulatur que omnimodo extitura est pure videtur stipulari.

Si scdo stipulatio corinet minus non psumit nouatio: si si continet plus. Bar.

Qui actus stipulatur deinde iter / nichil agit. ite. q. vsum fructu stipulat si vsu stipulet nichil agit. sed si qs iter stipulat actu postea stipulet: alio

ideo no. pot. statim agi: nec etiam sit nouatio prioris ad plenu. vt. §. e. l. si. in. die. et. fm. hoc. facit. §. de. peri. r. p. mo. l. necessario. §. si. ita. r. §. p. di. l. de. a. u. l. a. et. §. si. qd. om. cau. te. l. i. §. q. sub. conditioe. vel. pone. casum. vt. §. de. fo. obl. l. in. illa. stipu. si. kalendis. in. fi. ibi. si. no. terigero. celsi. di. gito. 2c. et. sic. bene. ponitur. hic. omnino.

Nichil agit. no. fit nouatio cu. totu. stipulat. stipulor. partem: et. si. id. agit. tacite. vt. hic. dr. secus. si. expisse. vt. §. de. verb. ob. l. q. vsum fructu. Illud. aut. constat. q. fm. hoc. iura. ex. q. bus. da. psumebat. nouatio. vt. in. l. i. co. §. p. t. e. r. e. a. vel. die. q. nec. tacite. hic. agit. cu. aliud. sit. vnu. aliud. sit. aliud. vel. die. nichil. agit. q. ad. com. ob. qz. nullum. aliud. emolumetu. vel. manui. cosequit. ppter. hoc. q. pmo. habuit. Illud. aut. constat. q. bene. tenet. stipulatio: et. aliq. e.

qz alia est hec seruit' q' p'ma: s'z t'n ex ea agere nichil p-
deit: nec afferit aliq' emolumentu: nisi hoc fiat a'io noua
di. vt. d. l. q' v'istr. i. facit. s. de v'su et ha. l. p' fusi. s. v'sustr.
s' stipulat. v'n n' sit nouatio. vt. s. de p'bo. ob. l. scire
debem'. et facit. s. de excep. rei iud. si mater. s. si q's iter.

U recte. eo.
Quod alius qui-
busda: vt cura-
toze g'nalit vel spe-
ciali q' ad hoc ma-
datus erat vt de-
bitu acciperet. vt
J. e. l. p'o curato-
ri. et. s. de codi. in
debi. l. si curator
cui. et. l. procura-
tor totoru. r. l. ma-
dato. It' h'is qui
sunt in p'ate n'ra
vt. J. eo. seru'. r. l.
no ideo. r. l. si. r. s.
de pac. l. si vn'. in
pn. It' illi cui ma-
dau' soluit. vt. J. e.
si debitor. s. 3. io.
vt oia hec tolleret
dixit soluit. f. vt si
bi debitu: sed t'nc
non esset exceptio
de adiecto.

No pot. vt. J.
si. l. q' stipulat'
elegare. iul'
seru'. l. credi-
tor. Accur.
Constitutioez
alio p' me exponē
doli ita vt sol'
teneat. vt. J. n. l. so-
lutionē. et. s. de in-
re ver. si. p' patre.
in pn. si d' q' actio
cōtra delegantez
datur. dic illa vti-
lis q' cōtra debito-
rem dat directa.
vel sic: vendidi ti-
bi actio dē: r. te. p-
curatorē in re tuā
fecit et litē cōtella-
tus es cum eo: incipit teneri tibi et a meliberari: hodie
vero non sit delegatio nisi per stipulationē. vt. C. de no-
ua. l. i. vel illud q' sit p' stipulationē. nō aut' prohiberet
fieri per contestationem litis.

I q's debitorē. partērem se delegari.
Mali. idem in similibus. vt. J. co. doli.
Uti poterit. r' iō solutu' repen non potest.
Sibi debitu'. sic. s. q' cū eo. l. i. aliud si dolo.
vt. s. de excep. do. l. i. q' et facit. s. de iur. do. cū in fundo.
s. si. et de cōli. pec. l. q' et de do. excep. l. apud celsum. s.
ut q'nt. r. l. pure. s. si cū. et de cōdi. ob. cau. l. si donatur'.
s. si q's. r. C. e. si p'f. s. q' d' si est dubiu' scierit vel ignora-
uerit: nō. si ex sua persona p'fumo scire. si ex aliena non
vt arg. s. p' suo. l. si.

magis stipulatur: aliud em ē
iter / aliud actus.

Qui pot recipere solutio-
nē suo noie pot etiā nouare:
secus quando alieno nomine
Paulus.

U recte soluitur / is ē
nouare p' excepto eo
si nichil aut ticio stipulat' sim-
nā ticius nouare non pot': s'z
ei recte soluat. Iulianus.

Delegare est vice sua a-
liū dare reū creditor
vel cui iusserit. sit aut' delega-
tio vel p' stipulationē: vel p' li-
tis contestationem.

Delegatus sciēs sibi exce-
ptionē ppetere eā videtur re-
mittere. ignoziās non pot' ex-
pere p'ra eū cui facta est dele-
gatio sed contra delegantem
sibi succurritur. b. d. Bartol.
Paulus.

I q's delegauerit debi-
torē qui doli mali exce-
ptione tueri se posse sciebat /
illis videtur et q' donat: qm re-
mittere exceptionē videt. s'z si
per ignorantia' repromisit cre-
ditor: nulla quidē exceptione
aduersus creditore' vti pote-
rit: q' ille suū receperit. s'z is q'
delegauit tenet codictione v'
incerti: si non pecunia soluta
esset: vel certi si soluta esset. r.
ideo cū ipse presiterit pecu-

Nel scerti. i. sine cā. vt r. s. de p'di. sine cau. l. sine cā
et. l. r. C. de condi. inde. l. si citra.
Pecunia. s. vt liberetur.
Judicio. cū simpliciter mandauerit. i. non delega-
uerit. Accursus.

nam / aget mandati iudicio.
Iulianus.

I non debitorē de-
legauero quasi debitorē
creditori meo / exceptio locuz
nō habebit: s'z p'dictio aduer-
sus eū qui delegauit cōpetit.

Stipulatio conditionalis
nouat purā in p'ditionis euen-
tum: sed statim morā p'ceden-
tis obligatiōis purgat. itē sti-
pulatio pura nouat cōditio-
nem in cōditionis euentū si tūc
existat persona in quam obli-
gatio cadat. Bar. Idem.

Quotiens q' pure debe-
tur nouandi cā sub cō-
ditione p'mittit: non statim fit
nouatio: s'z tūc demū cū p'di-
tio extiterit: r' ideo si forte sti-
chus fuerit i obligatiōe r' pē-
dente p'ditione decesserit: nec
nouatio p'ringet: q' nō subest
res eo tpe q' conditio implef'.
Uñ marcell'. et si post morāz
stichus in p'ditionale obliga-
tionē deduct' est: purgari' mo-
rā nec in sequētē obligatiōe
deduct' putat. Sed si id q'
sub conditione debetur pure
quis nouandi causa stipule-
tur: nec nunc quidem statim
nouat: licet pura stipulatio ali-
qd egisse videat. s'z tūc noua-
bit' cū p'ditio extiterit: et ei ex-
stēs conditio primam stipula-

Inō debito
re. cred' s' se
quasi debitorē.
Cōditio. cer-
ti. vt et. s. l. p'ri. an
fi. s'z argu. p' s. ad
vell. q'us. s' inter-
dum. acc.

Quoties. fit
nouatio. q'
nā ex cōditionali
stipu. tūmō spes
est debitu' iri. vt i-
sti. de ver. ob. s. ex
conditionali. er-
go nil ex ea debet
tūc demū: ergo cū
conditio extiterit
nouatio erit. s'z p'
J. de reg. iu. l. act'.
sed speciale in aca-
ceptatione et si-
milibus vt tibi. se-
cus in nouatione
s'z sit actus legitis-
mus. sic etiam est
in stipulatione. vt
s. e. si stichus. s. i.
q' extiterit. et
si defecerit durat
puma. vt insti. q.
mod. tol. ob. s. q'
autēz dixim'. nec
ob. insti. de excep.
in pn. q' h'ic ex cer-
ta scientia non er-
rando. p'misit sub
conditione q' p'u-
re debebat: tibi er-
rādo. et sic h'z ex-
ceptioez in factū.
r' Impletur. ad
qd est. s. de peri. r.
cōmo. rei ven. l. q'
si p'dente. in pn.

Uñ marcell'. et si post morāz
stichus in p'ditionale obliga-
tionē deduct' est: purgari' mo-
rā nec in sequētē obligatiōe
deduct' putat. Sed si id q'
sub conditione debetur pure
quis nouandi causa stipule-
tur: nec nunc quidem statim
nouat: licet pura stipulatio ali-
qd egisse videat. s'z tūc noua-
bit' cū p'ditio extiterit: et ei ex-
stēs conditio primam stipula-

Marcellus. quia demum existente conditioe fit no-
uatio. Accur.
Stichus. iam mortuus.
Purgari. immo nō videtur purgari. vt. s. de verb.
ob. eū qui ita. s. si. So. forte illud est distinguendū fuit i
mora qz interpellatus nō dedit: an qz causam moris
occidēdo p'buert: vel hic ab eodē tibi ab alto: q' nō pla-
cet. vel sol. vt tibi. Itē contra. J. e. l. si rē. Sol. tibi fuit exp's-
sim actū vt nō purgaretur mora: hic nō fuit aliqd actuz
vt purgaretur. R. vel ecōtra fm alios. f. q' hic fuit actū
vt purgaretur: tibi non: vel tibi in absente: hic in presen-
te seruo. p'misso fm alios. vel sol. vt tibi. et facit. J. n. l. l. q'
decem. s. cum michi stichum.
Statim. vt r. s. e. si stichus. s. delegata. i. si. r. s. sequen.
S uij

a **C**ommittit. vt. r. s. e. si slichum. s. h.
b **C**oditione. s. post deponatione ante agnoscatnr
bona a fisco: alioquin no videt differre inter morte natu
rale r. ciuile. vt. s. e. nouatio. q. est contra. vel aliter si mor
tuus fuerit naturaliter: tunc obligatio cadit in hys d. 3:

no aut si fuerit de
potatus: vt. ibi. r.
facit. s. de fideiuf.
l. si sbitori. r. s. vt
l. pos. leg. l. postq.
in princi.

c **O**bligat. ci
uilit. s. naturalit
ter sic. vt. s. de fide
iuf. si debitori.

S **C**reditor.
nouatioe fa
cta. eius qd supra
pena debetur. i. de
forte.

e **S**tipulatio.
scz pene. na sicut
pignus sic r. pena
tollit sublata pri
cipali: vt. hic r. s. e.
lnouatione. Ac.

S **E**ruius nec
pecularem.
nisi vt. s. de iureiu
ran. l. huic ptra. r.
Teo. l. si. in puinci.
et facit. i. ti. l. l. fu
gitiuus. in fi. r. de
pac. l. l. in pn.

s **C**itra. facie
do deteriore cōdi
tionē dñi: vel citra
id est cōtra: sic. s. de
acquir. pos. l. si ex
stipulatione.

D **E**legare. nō
p. delegatō
s. delegatō loq. dz.
vt. C. e. l. i. Accur.

Quatioe. vo
luntaria. se
cus in necessaria.
vt. C. de indi. l. i. r.
s. e. akā. hoc autē
verū nisi in cōtra
riū agat. vt. C. de
fideiuf. l. nouatioe
et. C. etia3 ob chy
ro. pecuniam. l. i.

Oli mali ex
ceptio. aliud
in exceptioe met.
vt. s. de do. excep.
l. ap. s. penul. s. 3.
azo. imo idem cuz
pmittēdo videat
remittere. vt. C. qd me. cā. l. q. r. s. e. l. si qd dele. r. C. e. l. i.

D **E**legatō est. siue sciuit: siue ignorauit. vt. s. eo. si qd
delega. Et no. q. habēda est distincio q. colligitur hic: et

tionem cōmittit: cōmissamq.
in secundā trāssert. Et ideo si
forte psona pmissois pendē
te cōditionē fuerit deponata
Marcellus scribit nec quide3
existente cōditionē vllā contin
gere nouationē: qm nūc est ex
titerit conditio non est perso
na que obligetur.

Pena nō intelligit repetita
i nō latioe nouate. **W. T**ulla.

S **C**reditor penā stipu
latus fuerit: si ad diem
pecunia soluta nō fuerit: noua
tione facta nō committitur
stipulatio.

Hostro iuri subiecti nostrā
obligationē nō permittit: sed et
aditcere pōt. **Bal.** **F**lorē.

S **E**ruius nec peculiarit q.
de obligatōez citra vo
luntatē dñi nouare potest: sed
adijcit potest obligatōez q. pri
stinā nouet: et hoc verū est.

D **E**legatio quatenus p. cernit
delegantē potest fieri nutu et
per epistolam. **Bal.** **T**lpla.

D **E**legare scriptura vel
nutu vbi dari non pōt:
debitore suum quis potest.

In stipulatione nō intelligit
repetitum pignus vel vsura.
hoc dicit **Bar.** **P**aulus.

Quatioe legitime fa
cta et hypothēce libe
rantur r. pignus: et vsure non
currunt.

Exceptio q. obstatat deleg
anti nō obstat et cui est dele
gatō nisi cōtra eū eadē rō p. ce
de de exceptiois subsistat. hoc
dicit **Bar.** **I**dem.

Oli mali exceptio que
poterat delegatōi oppo
nit: cessat in persona creditoris

dicta. l. si quis delegat. r. l. si non debitor. r. de exceptioe
doli. pure. s. si est. et de re iudi. l. nescimus.
M **E**xceptionib. l. nō introductis fauore: vt rei iudi
cate: vt. pacti. r. similib. q. nec fauore nec odio sunt indu
cte: certe imo r. si odio sunt inducte idē est: r. hoc subijctis
immo r. c.

Cui quis delegat? est. **I**dem
est et in ceteris similibus exce
ptionibus: imo r. in ea que ex
senatusconsulto filiofa. datur.
nam et aduersus creditorem
cui delegatus est: ab eo qui pe
cuniam mutuam contra sena
tusconsult. dederat: nō vtetur
exceptione. quia nichil in ea p
missione contra senatuscōsul
tum factus est: ideoq. qd sol
uitur? repetere non potest: rā
tomagis sit q. nec hic soluti
repetere potest. Diuersum est
in muliere q. cōtra senatuscō.
promisit. nam et in secundā p.
missione intercessio ē. **I**dem
est in minore qui circūscriptus
delegatur: quia si nunc etiam
est minor: rursus circumuenit.

D **I**uersum est si tā excessit eta
tem viginti quinq. annoz: q. tunc
adhuc possit? restitui aduer
sus pilorem creditorez. **I**dem
autem denegatur exceptioes
aduersus secunduz creditorez:
quia in priuatis cōtractibus
et pactionibus nō facile scire
petitor potest quid inter eum
qui delegatus est: et debitore
actum est: aut etia3 si sciat dis
simulare? debet ne curiosus vi
deatur: et ideo merito denegā
da est aduersus eum exceptio
ex persona debitoris.

C **I**llud quod possum noua
re stipulando p. me possum sti
pulando p. aliu. **Bal.** **I**dem.

Quare possum? aut ipi
si sui iuris sumus: aut p
alios quivoluntate nostra stipu
lantur. **C** **P**upillus sine tuto
ris auctoritate non pōt noua
re: tutor pōt si hoc pupillo ex
pediat. Item procurator oim

C **E**xpediat. si pupill. p. facie do
pditionē meliore: et
tutor ita demū si pupillo expediat: vt. s. non vt q. plus
possit tutor q. pupill. s. 3. die q. p. e. dubit. vel p. esse q.

Non vtetur.
cū in cōtra delegatō
tē possit vti.

O **F**acti est. im
mo cōtra. vt. s. ad
macedonianuz. l.
sed iulian. s. non
soli. soluey. ibi.

P **S**oluit. si sol
uit illi q. cōtra sena
tuscōsul. fecit
et nō repetit: mul
tomagis ab isto q.
nō fecit ptra sena
tuscōsul. repetere
non potest.

Q **N**on potest.
vt. s. de condi. in
debi. l. qui excep.
t. **I**ntercessio ē.
vt. s. ad velle. l. s.
uis. s. si mulier. **S**
sebam opinionem
marcelli. s. illā nō
approbam: s. iu
liani. v. d. c. vt. ibi.

P **P**ossit. i. qui
driēni hodie: oī
vultis anni. vt. C.
de tempo. in integ
gra restōnis. l. si.
t. **I**n priuatis
cōtractib. sunt ei
qdā publice cōue
ntioes. vt. s. de par.
l. cōuentio. Ac.

D **I**ssimulare
debet. nec enim
tenetur instruere.
vt. s. de pub. l. si. s.
diul. s. ar. ptra. s.
de in rem verso. l.
i. s. p. sed ibi in
mutuā do: vel alio
rōne: q. alii ex al
terius cōtractu in
solidum volebat
obligare. Ac.

Q **U**are pos
sum? noua
re. nisi faciat cōdi
tione suā meliore.
vt. s. e. l. cui bonis
nec delegare. vt. s.
ii. l. i. pupillo.

nec melior nec deterior conditio sit. sic. §. 5. trāfac. l. cū hi §. si p̄tor. vel forte hic subaudi maxime. ar. §. de accep. l. 1. per iusuran. §. penul.

S Bonop. si h̄z liberā. als nō. vt. §. de pec. cul. l. 1. pro curato totorū. l. 1. C. e. l. nō abstulit.

S stipulando. caner. q̄ nō p̄fessit stipuler. als §. vt. §. e. si Stichū. §. ff.

C Possis. q̄ nō id agere potes. nisi actiōes cedā faciēs te. p̄curatores in rē tuā. r. facit. §. eo. cui recte.

S q̄s absēte nouandi. vt michi teneri desinat. ad q̄ est. §. ff. Stichū. §. ff.

H actionē. non etiā susā. vt. C. de bonis q̄ lib. l. ff. §. hoc. p̄cul. in fi. r. §. de iur. delib. l. ait p̄ior. §. est ei absur dū. §. §. de iuretur. l. h̄nc. So. ibi p̄t nouare seru⁹ vel fil⁹ faciēdo cō di. d̄i. vt p̄tis meliorē: de inope ad diuitē. deteriorē nō: vt §. vel ibi h̄buit liberā adm̄nistratiōez. r. facit C. de reb⁹ credit. nec fil⁹. r. §. §. p̄oc. l. si vnus. in prin.

D Quatio. non comittit. hoc est exp̄pli: si debes michi pure r. supuloz sub p̄ditōe. vt §. e. l. quotiēs. vel pone vt. §. de p̄bo. obli. l. si ita stipulatus fuero te sibi. in prin.

S C. Cicius. non uis promissor. h̄ ad heredes §. e. l. q̄tiēs. in fi. §. So. aliō in eo q̄ ex delicto successore h̄z: aliō in eo q̄ ex. l. vt ex testō. vt solue vt ibi.

C Cuius. scz promissoris.

S Sustinet. h̄c l. si. §. si. §. 1. p̄n. r. §. §. acq. re. do. l. hereditas. r. l. si. §. h̄c. §. su⁹ alien⁹. r. §. si. i. l. mortuo

D On ideo. ier d̄. i. anteq̄ phibēas ei soluerē h̄bēs

bonouum⁹. **M**ādatū de soluendo non extēditur vt possit mādatari⁹ p̄mittēdo nouare. B. I dem.

S debitorē meū iusse ro tibi soluere: non statim etiam stipulādo: id nouare possis: q̄uis debitor soluedo tibi liberaretur. Paulus

S q̄s absente me a debitorē meo stipulatus est nouādū: aio: r. ego postea ratum habuero: nouo obligatiōem. Pompo.

H ilius patris actionez⁹ ignorāte eo nouare nō potest. **P**er mortē p̄missoris nō extinguitur stipulatio conditiōnalis sed adueniente conditio ne cōmittitur contra heredes vel hereditatē tacētē. Pau.

D Quatio anteq̄ I dem. non potest p̄tinere ex ea stipulatiōe q̄ nō cōmittitur. **H**ec h̄nc p̄trarium est: q̄ si stipulatus a ticio fuero nouandū aio sub cōditōe q̄ michi sempronius debet: et pendente cōditōe ticius⁹ decesserit: q̄uis ante aditā hereditatē conditio extiterit: nouatio fiet. hic ei morte p̄missoris non extinguitur stipulatio: s̄z transit ad heredē illius cuius⁹ personaz interim hereditas sustinet.

H o omnis cui potest solui potest nouare. Pau. Celsus.

D On ideo nouare veterem obligatiōez q̄cō recte potest: q̄ interdum recte ei soluitur. nā et his qui in nostra potestate sūt quod ab his credituz est recte interdū

pecuniā adm̄strationē. vt. l. i. i. q̄ seru⁹. r. facit. §. e. filii⁹. m. **P**ossit. in peiorē cō. s̄z in meliorē sic: vt. §. e. l. ff. r. de iuraturā. l. h̄nc. que sunt cōtra. Accur.

S is cui decē. a ticio. vel predicto vel alio. **S** o. **A**ut ille. alternatiue.

soluitur: cum nemo eorum per se nouare potorem obligatiōnem iure possit.

C ū in summis alternatiue positis cadere poterit affectio vtraq̄ summa erit in obligatiōne tam minor q̄ maior si cut in speciebus. Pau. I dem

S is cui decē ticius. xv. selus debebat: a ticio stipulatus est q̄ ille aut ille debeat dari sibi: nouatum vtrūq̄ non est: s̄z in potestate tici⁹ est pro quo velit soluere r. eū liberare. fingamus autem ita esse actum vt alterutrū daret: naz alloquin⁹ vtrūq̄ stipulatus videtur: r. vtrūq̄ nouatū: si nouandi animo hoc fiat.

C ursus vsurarū ex natura actiōnis procedens in stipulatiōe nouante non intelligitur repetitus. hoc dicit Barto. Paulus.

A dptor cum delegante venditore pecuniāz ita promittit: quicquid ex vedito dare facere oportet: nouatiōe secuta vsuras neutri⁹ post insecuti temporis debet.

S i secunda stipulatio continet aliud q̄ priā. nouatio nō presumitur. item quando estimatio debetur iure actiōis tēpus cōtracte obligatiōis: q̄n officio iudicis tempus petitiōnis inspicitur. Bar. I dem.

E undū cornelianū stipulatus quātū fundus est postea stipulatus: si nō nouādū aio scdā stipulatio scdā est: cessat nouatio. scdā p̄o stipulatio tenet: ex qua non fundus sed pecunia debetur: itaq̄ si reus

due sunt stipulationes.

S i non. id est quis non.

C itaq̄. vbi non nouandi animo secunda stipulatio secuta est.

P Cici⁹. id est noui promissoris. Accursus.

Q Alioquin. i. si hoc fingas actū vt vtrūq̄ det. r. sic ponet disuncta p̄dicta. vt. §. de ver. signi. l. sepe. r. fm hoc nō est §. §. e. ff. Stichū. §. ff. r. §. e. ff. a te. r. p̄ hoc so. §. de iur. do. plerūq̄ in fi. Itē nōne q̄ minus est q̄ vt re nouatū. §. §. obl. inter sit. §. si stipulāte. Rñ. nō si promissor eligit quod maius est: vt h̄ic tibi dixi. Accur.

S Nonatū. vt r. Jeo. l. a te.

A dptor. neutri. venditorū non cui desierat obligat⁹ eē. creditōri non cui ex stipulatu tenet actiōe in qua vsure non p̄statur iudicis offi. vt. C. de vsu. l. iij. S̄z h̄ic cōtra. q̄ vsure p̄teriti temporis petunt ex stipulatiōe. vt h̄ic dicit. R. nō q̄ vsura sed scz. vel d̄ic nō venire: quia non q̄d offi. sed q̄d ture actiōis poterat peti hoc est nouatum: nec tamen veditōri debetur vsurs p̄teriti temporis cum officio debebatur: vel extinctum est extincta forte. vt argu. C. de po. l. iij.

E undum eos melianum. stipulor. ab eodez vel ab alio: et sic

Liber Octauus.

a Promittendi, condemnatus ex prima stipulatione ad fundum prestandum.

b Sine culpa, supple vel mora, vel large culpam accipe, vt etiam moram comprehendat.

c Estimatio, nō que fuerit tempore pule stipulationis interposita: s; q̄ti fundus est tēpore quo petitur, vt. s. man. l. hominem.

d Petitor, ex p̄ma stipulatione: vbi aut p̄ culpam vel post moram deterior facta est habeatur estimatio q̄ti deterior res facta sit, vt. s. de tritica ria, l. penul.

e In altera, s. stipulatione q̄ti s; fundus est dari.

f Estimatio, hoc vtiq; vera rōe q; cum q̄s stipulatur quāsi fundus est p̄de q; valet de cetero rōne equipollentis: videtur certaz pecuniā, s. q̄ti est p̄ciū fundi stipulari: vnde merito hic sp̄ciatur tēpus stipulationis, et facit. s. de verb. obli. l. si a colono.

g Liā, voluntarie, q; sit p̄ stipulationes, et per lit. conte. cum alio sponte, vt. j. ti. i. l. solutionem.

h Dotis, ex parte mariti qui esset cōuentus in quāsi facere p̄r: et ex parte mulieris q; p̄ponebat alijs creditorib;.

i Deducatur, scz animo nouandi.

k Actum est, q; nouetur actio tutele causa abijciendi p̄uilegiū, aks durat p̄uilegium, vt. s. de p̄uui. credito. l. i. §. paruis.

l Lite prestata, cōtra ipsum debitorem nostrum.

m Exercentes, vt. l. de reg. iur. l. non solet, et. s. de vsu ris, l. lite, et facit, C. etiam ob chy. pe. l. i. sed contra. s. ad vell. aliquando §. de p̄gnorib;. So. v. ibi. Item hoc fallit circa electionē, vt. s. de ver. ob. si q̄s stipulatus sit.

n Fimiri possunt, quas p̄petuas: nisi in actione de dolo, et dic distinctionem vt. C. de iudi. l. i.

o Aulus r̄i, discederetur, et sic extinctū est pignus.

p Debitore, delegato, Accur.

q Prioris, cuius res obligate fuerit: que iam libera te sunt p̄ nouationē, ad q̄d est. s. loca, ut queritur §. si.

r Rem aliquā, dic si pure debes michi aliquā rem: et si pulor sub p̄ditōe nūqd sit nouatio? R̄i, disti guendū, nam aut res nō existit sine suo dolo: et tunc non sit nouatio, aut existit: vel nō existit suo dolo q̄d idem est et tūc sit nouatio. Item et hoc probō, q; si michi debes et res in mora perpetuatur obligatio re deficiente: ergo si

michi debes pure: et a te animo nouandi stipulor sub cōditione et res tuo dolo desinat esse tēpore existit obligatio: nichilominus sit nouatio: quia tuo facto perpetuasti stipulationē, sic ergo si obligatio durat: potest contingere nouatio.

rem: vt assolet dici in his actio nibus que tempore vel morte finiri possunt.

Res semel liberate per nouationē sine nouo cōsensu domini non reobligat, hoc dicit Paulus.

Paulus respon. si creditor a sempiterno nouan d̄i animo stipulatus est: ita vt a prima obligatione in vniuersum discederet: rursus easdē res a posteriori debitorē sine consensu prioris obligari nō posse.

Stipulatio conditionalis nouat puram in p̄ditionis euentum si tunc res existat: vel ante secundam stipulationē post moram desierit: vel post secundam facto debitoris perierit, hoc dicit Bar.

Rem aliquam dari stipulatus sum: deinde eādem nouādi animo sub conditione ab eodem stipuler: manere oportet rem in rebus humanis vt nouationi locus sit

Locus, hoc totum dicitur est. s. eo. quotiens, s; vt def. aduersari q̄d sequitur nisi p̄ p̄missore et. Et q̄d postea subijcitur: nouatio quocq; fiat, nā cū facta nouatio mora purgaretur: nō deducitur in sequentē stipulationem vel mora vel stichus vt ibi docet Warcellus. Item cum non sit res eo tempore quo cōditio impletur: nō contingit nouatio: vt ibi dicit. Sol. hic fuit actū vt mora transiret in sequentem obligationem nec purgaret mora prioris. Ibi vero actum non fuit fm. R. et fm hoc mora fuit hic commissa ante stipulationem conditionalem et actum vt obligatō nouetur nō vero mora. Sz oppo. cum conditionalis stipula-

tio nouandi animo facta sit: ex priorē stipulatione non est petitor: sed nec ex secunda ante conditionis euentum ergo nec mora, vt. s. si cer. peta. l. lecta. sed hoc veruz nō ante esset commissā. Item cum tempore conditionis nō subsistat res non cōmittitur stipulatio: ergo nec fit nouatio ea stipulatione que non cōmittitur. Sed r̄i, subesse videtur propter moram: licet Johan. aliter dixerit, s. q; promissor hic hominem occidit pendente cōditione qua ipse fuit in mora: deoq; debet teneri vt liter ac si homo vti uat tempore conditionis: et hoc est ibi nisi per p̄missorē, puta quia conditione pendente rem p̄missam sub conditione post moram interemit, sed secundum hoc videt idē dicere per ea que sequunt: et si prius §. et, vel potes p̄mā partē legis intelligere, quādo quis stipulatur est sub condi. feruū qui fuerat mortuus post morā: quare h; locum in moroso p̄missore sicut in fure. s. de f. obli. l. i. et si pu. §. pe. s; in cōrario nō erat mortuus tpe stipulationis, et fm hoc dices nisi p̄ p̄missore et. s. an si pu. eo mortuo post morā. Alij dicunt cōtra: q; ibi erat mortuo post morā ante stipulationē: hic vero erat i mora ante stipulationē s; nō mortuo: q; est veri. Qd aut sequit: et si p̄missor et intelligit q; feruū post morā sub p̄ditione p̄missus p̄dēte cōditione mortuo est occidēte ipso p̄missore: hoc ē si feruū

postea pendente aditio decesserit scz facto tuo. si tamen dicatur prius dictum causa euidēte vel placationis re-
penon est absonum neqz nouum.

a **C** Steterit. id est in mora fuerit: nō tamē aperit ante stipulationē cōditionalē: vel postea ea pēdētē, sed plene modo dicit.

b **C** Mora fueris vñ perpetua: a est obligatio: nec hic aperit quando.

c **C** Et si i. Suis d. **C** Stipulatus fuero. alio nouādi sed nō alio purgā di moram.

e **C** Quoz fiet. S. de hb. obli. l. enz qui. S. si. cōtra. sol. vt ibi. Accur.

f **C** Sibi acq̄s- rit. s. l. queritur.

g **C** fere. fere dicit ppter id qd dicit. S. de duo. reis l. ex duobus. et ppter id qd dicit. S. de pti. pec. l. idē ē vñ hoc. ppter casū qñ non sunt socij. vel ppter id qd postea dicit excepto eo zc. vel fere l. ter oēs puenit. ali qui ei forte dissen- serit: s. fm hoc cō uenit inter omēs sapientes.

h **C** Accepilatio ne. vt r. l. b. accep. l. et p iusturādū.

i **C** Excepto. ecce qre dicit fere.

k **C** Jus est. als stipulantis alias stipulationis. als stipulandi. Ac.

l **C** Amittere. scz accepto ferendo.

m **C** Si vn⁹ reozum stipulandi.

n **C** Ab aliquo. vel extraneo vel reo debendi.

o **C** Quoz. nō solū solutiōe z acceptilatiōe. vt. S. dicitū ē p. **C** Eum. reum debendi.

q **C** Ab altero. reo stipulandi. sed ptra. S. de pactis. l. si vnus. in pun. Solut. aliud in pacto vt ibi. et aliud in nouatione vel accep. vt hic. Ad qd. S. de libe. legat. l. si quis reū. S. hoc nō placet: qz de nouatiōe ibi dicit: vel qd ibi dicit idēqz in duob⁹ reis stipulādi: nō ad oīa pcedētia re feratur: sed ad id qd dicitū est pactū vni⁹ non nocet alteri: nō aut ad id qd ibi de nouatiōe premittit: nisi sic dicat qz pactū factū ab vno reozū stipulādi alteri non nocent: s. nouatiō acceptilatio sic. vt veri⁹ ibi de nō socijs: h de socijs. z qd ibi premittit de duobus argētarijs socijs. f. vt neqz pactū neqz accep. vni⁹ alteri nocent: speciale est in argētarijs. vel impropriē dicuntur ibi socij argēta-

ri: quozum nomina simul facta sunt: secus in illis qui sunt socij vt h. vel h ab altero volēte: ibi nō. vt soluerit ibi r. **C** Ad specialiter. vt fiat nouatio: et expiessim hoc casu. vel dic satis esse agi iure veteri: hodie est vnus expiessim **C** Et magis. f. fiet nouatio.

(mi. vt. C. e. l. fi. **C** Alioquin. id est nisi dicas alte- rum nouare posse etiam debitore cō munē ab vtroqz li berari. vel. l. si di- xerimus nō ē ac- ceptilatiōe solu- tiōni silez s. z hug. **C** Si vnus. ex reis stipulandi. **C** Fuerit. nam fm hoc non obli- gabitur illi: cū nō liberetur a primo creditore z vtroqz qd est absurdum. **C** Aut. quid di- cemus si zc. **C** Fundū. s. b. z aliq̄ promissum. **C** Iusserit. pro missiōe fundi illi⁹ cum ipsa erat vna de reis stipulādi. **C** Nuptura ip- sa. duob⁹ modis t̄ telligi pōt qz rea erat stipulandi: et per voluntatē de- bitozis viro futu- ro pmissi funduz s. b. z aliq̄ correo de bitū. vel rea erat pmttendi: z alte ro creditore volen te ipsa suo viro. p- misit fundū. z hoc mulieris grā fm Jo. Qd sūt subij- cit nā debitor zc. fm vltimā exposi- tiōe nō referat ad

primum dictum. Accur.

A **C** Te hoīem. ab altero. tertio vel vno reozum.

d **C** Utrūqz. cū hoc actū sit. R. ne si S. eo. si is cui. hic s̄ aut. p. accipi: ibi ppe. ad qd est. S. de hb. sig. l. sepe.

S **C** Icius. delegatus. p hoc apparet qz iam michi. p- miserat. als non posset dici delegatio: vel ponitur impropriē. sic. S. e. si usufructus.

f **C** Condēnetur. idē si donatur⁹ tibi. pmiserim ei cui tu donare volebas: idēqz est si qd tibi me debere existibāt iussu tuo spopōdi creditou tuo: sed sec⁹ si qd tibi debere credebā iussu tuo spopōdi ei cui tu donare volebas: vel ei quē creditore tuū putabas. vt. S. de dona. l. ij. S. i. z de excep. do. l. iulia. z l. pure. S. si cum. z. S. eo. l. si quis. z. l. si. et. l. doli. et de re iudi. l. nescimus. et facti. S. de do. l. i. qui id quod ex causa. Trez contra. S. de iure do. l. si extra

neus. solu. vt ibi. Accur.

stipulationē similes eē solutio ni existimemus. alioquin⁹ qd dicem⁹ si vn⁹ delegauerit cre ditorū suo cōmunē debitorez isqz ab eo stipulat⁹ fuerit: aut mulier fundum iusserit dōti p mittere viro: vt nuptura ip̄sa dōti eū pmisit: naz debitor ab vtroqz liberabitur.

H **C** Honorari potest debitum a duobus stipulando ab vno. hoc dicit **Paul.**

A **C** Te hominem / et a se lo michi deces dare oportere stipulor: ab altero nouā di causa ita: qd te aut seium dare oportet / vtrūqz nouatur **Paulus.** merito: quia vtrunqz in posteriore deducitur stipulationem.

Exceptione coherens perso- ne que obstat deleganti nō ob stat ei cui facta est delegatio. hoc dicit **Bar.**

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

S **C** Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spo- ponderit: non habebit aduer- sus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō- demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba- tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

Debitari administratio libera. vt. s. de pecur. l. pecu
rator cui. 7. C. qd cum eo. l. si liberam.

b **C** habeat. vt. s. de iuraurā. l. huic. sed s. s. de pac. l. si
vnu. in pn. So. ibi in nō peculiarib⁹. vel ibi donādo vt
hic dicit. et sic etiā intellige. J. i. i. l. fugitiuus. in fi. et. s.
eo. seruus. et facit

s. de cōdi. inde. l.
naturaliter. et de
pecu. libera. s. fi.

c **M**axie. abū-
dat. vt. et. s. q̄ res
pig. ob. pos. l. i. v̄
idē si nō meliores
dū tñ non deterio
rem. nam 7c.

d **A**lio. qñ non
fit nouatio: q̄ de-
terior sit cōditio.

e **M**andati. vñ
nō efficit deterior
cōditio: l. s. nō me-
lior. ac.

f **R**equit. cōtra
illū q̄ stipulat⁹ est
alo nouādi a debi-
tore serui vel filij
mandato filij vel
serui: p̄ q̄ tenebit
stipulator cedere
actionē ex stipulā
tu dño vel patri.
vt. s.

g **C**uratores.
legitimus. als est
darius tñ. vt in-
sti. de cura. s. itez
furios.

h **E**xpediat. de
inope debitorē ad
diuitem. vt. s. e. l.
nouare. s. pupill⁹
Accur.

i **I**d dare spō-
des. s. hec nō vide-
tur vna nisi dicas
prop̄ vna cōcep.
et quia ab vno/plures tamen sunt res. vt. s. de verb. ob.
l. pluribus. Accur.

De solutionibus 7c. Dixit de nouationib⁹ que equa-
lent solutionib⁹. vt. s. ti. i. l. si rē. in fi. nūc gñalr de solu.
Et est solo rerū 7 ita i factio. liberatio est obligatiō: et
ita iur̄ tñ. largissime tñ ponitur als solo. p̄ quali bet li-
beratiōne. vt. J. eo. l. solutiōis. s. quidā hic dicit de liber-
ratiōib⁹ illis. s. vbi remanet obligatio: vt aliq̄ deposta-
to. qd nō placet. s. de his tñ. J. de sen. pas. et de bo. dā. di-
citur ergo hic gñalr de liberationibus obligatiōū tā
de his q̄ ipso iure s̄ etiā que pacto contingūt. vt. J. e. si-
chum. s. naturalis. et singulos casus in hoc ti. 7. C. eo.

Quotiens. vt plene liqueat articulus iste 7 intel-
ligas vsq̄ ad. s. si duos. dic q̄ aut est causa pn-
cipalis nō vsuraria: aut ē p̄ncipalis vsuraria.
I p̄tio qñ est p̄ncipalis et nō vsuraria: si debitor eligit di-
cēdo ego soluo in talē cāz: et creditor tacet id erit solutū

quia pacti in traditōe appositū est seruādi. p̄tesa rei
nostre certā possumus dicere legē: et sic loquitur lex ista
in primo rñ. sed et si debitor dicit soluo in talē cām: ta-
men creditor dicit nolo in hanc cām: inuicē se impeditit
vt. J. l. g. et l. s. creditor nō accipietū cū dāno suo. qz si de-
ponit et cōsignat:
denegabitur ei ac-
tio postea ip̄o iu-
re als ope excepti-
onis. Si autē de-
bitor tacet et cre-
ditor eligit: statz
id erit solutū dñ
tamē eligat i cau-
sam in qua si ipse
debitor est solue-
ret. Jgitur si ali-
quid debebat s̄
ne cōtrouersia ali-
quid non 7c. et sic
loquitur fm rñ s̄
huius. l. Si autē
cōcordat creditor
et debitor planz
est. Si autē null⁹
eligit incontinen-
tū: tunc recurritur
ad iuris p̄tatem:
vt. l. ceterum. que
est vt si in diē vel
sub cōdi. debetur
videtur id solutū
cui⁹ dies venit: 7
mag⁹ qd meo 7c.
et poti⁹ 7c. in his
vero 7c. Si autē
nulla p̄grauat i
antiquiore erit
solutum. Si autē
vna est vsuraria:
alia nō: neutro eli-
gente tunc cōputa-
tur in vsurariam
tanq̄ in grauiorē
vt. J. e. l. si qd ex fa-
mosa. si autē est

gatio in huius personā a qua
nunc stipulemur/consuat.

**De solutionibus et li-
berationibus. Tit. liij.**

**Debitor ex plurib⁹ causis
soluendo sūmā q̄ alteri ex eis
sufficere pōt tpe solutiōis ha-
bet eligendi p̄tatem: et si non
eligit dator: potest recipere re-
ceptor: dñ tamen eligat vt bo-
nus vtr et incōtinenti et p̄sen-
te soluent: vt si et displiceat
possit contradicere. neutro ve-
ro eligente lex arbitratur in
duriozem vel certiozem cau-
sam solutionis. et arbitrio leg-
gis statit vbi arbitriū homi-
nis non reperitur. Val.**

U lplanus.

Quoties qd
debitor ex
plurib⁹ cau-
sis vnum
debitū sol-
uit: in arbi-
trio soluen-
tis est dicere qd potius debi-
tum voluerit solutum. 7 qd di-
xerit id erit solutum. Possu-
mus est certā legez dicere ei
qd soluimus. Quotiens p̄o
nō dicimus id qd solutum sit

vna p̄ncipalis 7 vsuraria: neutro eligente solutum vi-
detur in grauiorē causam: que a sit sit grauior: dicunt q̄-
dem vsurariā: qz tenaces debitores qñ solunt vsuras
quas non receperunt: videtur eis q̄ soluant lumina vel
oculos: sed de sorte non sic eis videtur cum ipsam acce-
perint. alij dicunt q̄ sorte: qz sorte parit vsuras: sed vsu-
ra non parit vsuras.

Causis. p̄ncipalibus als contra. vt. C. eo. l. i. 7 de
vsur. l. si vsuras. et dices. J. e. l. in his. s. imperator. et est
ratio vt. d. l. si vsuras.

Dicere. in ipsa solutione vel iuxta ante vel post. vt
C. de vsur. si vsuras.

Soluimus. vt. s. de pac. l. in traditōibus. et. C.
eo. l. i. et. J. eo. paulus. et. s. de serui. l. si cu. in pn. et fa-
cit. C. de dona. que sub modo. l. perfecta. et. C. de dona.
l. sancimus. s. ne autem. et. s. de transactio. cum hi. s. si
eidem. Accur.

Quoties vero, als quos vero: et als q̄ l.

Debiti. hec exempla denotant verisimilitudinem non necessitate. nā si in nō grauiore cām constat p confessione partiu eū soluturū si deberet: in eandē cām hic accepto feret fm 3o. In alio quoq; casu pdest electio incontinenti facta: qz si plēs essent pares cause synā eligē solutōez. qd p̄t

prodesse ei si forte in electa causa nō habet pbationes in euidēti fm 3o. 7 3o. s; hoc non placet qbusdā vt iā dicā: s; 7 si nūq̄ eligat vel ex interuallo decessit s; ob uas p rata: vt. Je. illud. et hoc prodesset ei eligere. Itē qd de electioe dicitur: intellige cuz creditor eligit et debitor tacet: alio quin si consensat nō est opus discrezione cause: vel si dissennat incōtinēti repetit. vt. Jeo. l.ij. fm 3o.

Non est in cōtrouersia. i. nō debet p̄stitui. p eo qd nō est in p̄trouersia: s; p eo qd est in cōtrouersia. vt si uelit p̄trouersia: 7 repetit in sequentibus duobus exemplis hec glo. Uel si intelligat affirmatiue. i. illud quod non est in cōtrouersia debeat solui. q. d. certum 7 li quidā. nō autē id de quo dubiū est p cōtrouersā id est per negationem planū est: et sequentia legent negatiue. vt. l. iij. 7. iij. vel dic aut p nō: est plana.

Quis. s. debitor q nō elegit vt dicitur est: non autem dicas qz extraneus q fideius sit p debitorē: qz illud esset grauius debitorū. vt. Jeo. 7 magis. in fi. Nondū venerat. imo potū in illud cuius dies venerat vt. Jeo. l. cum pluribus. Et est sciendum q hec exempla denotant similitudinem vt modo dixi. Uelit. i. uelle debet vt subicit. 7 sic ponitur in prin. decretorum: et statim hic colligitur. Constitueret. aliud in precio pignoris venditi. vt. J. eo. i. paulus. 7 paulus. in fi.

Constituere. s. creditorem accipiendum est. Solutum est. aliqd et si non totum. Am ire. q̄ fuit supple. ne ppter sibi futurū agēda necesse habeat dicere q̄ tm ante habeat fieri. 7 fact. s. de vi 7 vi ar. l. iij. s. cū igit. 7 Irēra. ha. quo est.

Fiat. i. fieri debeat. s. electio creditoris vel etiam debitoris vt subicit. Etē postea. i. post solutionē factā ex interuallo. Non permittitur. constituere. Hec res. qz debet creditor rē debitoris agere vt suā Uideat. s. creditor. p suo. s. si soluturus esset. Nominē. i. creditore iste creditor. i. ita est verisimi-

le: potest tamē esse econtra. vt no. s. eo. l. i. Dicitū sit. nec a creditore aliquo tempore: qz prius mortuus est: nec a debitore. Uel dicitū sit a creditore: s; ex internallo vt statim dixi. s; fm hoc nulla uidet d̄ria constituat sibi creditor electionē incōtinēti: an taceat vterq; mittitur: hec resⁿ efficit / vt in duriozem causam semp̄v deat^r sibi debere accepto ferre: ita ei et in suo^p p̄stitueret nomine. Qz si forte a neutro dictum sit: in his quidem nominibus que diem vel conditio nem habuerint: id videtur solutū cui⁹ dies venit^r. P̄p̄o magis qd meo noie^r qd p̄ alio fideiussorio noie debeo: 7 potius qd cū pena qd sine pena debetur et potius quod satisfdato^r: qd quod sine satisfdatōe debeo. Iplanus.

In his vero q̄ p̄nti die debent: cōstat etiā quotiens indistincte quā soluitur in grauiorem causam^r videri solutum. si autem nulla pregrauet id est si omnia nomina similia fuerint: in antiquiorē causam. Grauior autem videtur que et sub satisfdatione de

ctioe: etiam in leuiore cām accepto feret: et in quāctiq; velit: dūmodo sic faciat vt in re sua faceret. nā 7 si rē suā gereret forte talis persona est q̄ in leuiore cām solueret Si obicias qre s; b; creditore videri accepisse i grauiore Rñ. p̄sumptio est qz sic ageret suū negociū. s. soluendo in grauiore cām: sed si aliter constat et in non grauiore cām computare poterit. Et sic no. ex predictis: qz aut debitor eligit 7 creditor p̄sentit. aut ecōtra debitor eligit et debitor cōsentit. et in his casib⁹ nō est opus his legibus. aut debitor eligit 7 creditor tacet: vt i p̄l. ti. aut ecōtra debitorē nō eligente creditor incōtinēti eligit 7 debitor tacet: vel dicit. s. debitor erit vt esse debet vel similia. vt i scō rñ. p̄le legis. aut altero eligēte alter dissennat. vt. l. ij. aut neuter eligit t̄c: sed ex interuallo. vel nūq̄ vt hac. l. ceterum. in prin. 7 in fi.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

le: potest tamē esse econtra. vt no. s. eo. l. i. Dicitū sit. nec a creditore aliquo tempore: qz prius mortuus est: nec a debitore. Uel dicitū sit a creditore: s; ex internallo vt statim dixi. s; fm hoc nulla uidet d̄ria constituat sibi creditor electionē incōtinēti: an taceat vterq; sed 3o. dicit talē esse. nā vbi nil ab aliquo b;: 7 nulla sit grauior: cedit in antiquiorē. vt. J. in his. ij. rñ. ybf vero creditor feruat sibi electionē etiā in nouā cām cedere p̄t fm ei⁹ arbitriū. qd p̄t ei p̄desse etiā in hoc qz nō non forte debitor pbatiōes nō h;: s; de antiquo h; fm 3o. 7 3o. sed hoc qbusdā displicet: quia fm hoc nō ita debitoris vt suū gerit negociū. Itē vbi neuter aliqd dixit sed plures cause sunt grauiores vel antiquiores cedat in vnāquāq; p rata. vt. Je. illud. vbi vero h; electionē in vnā tm eligere p̄t sed 3o. aliter placet. cū est sibi creditos seruat ele-

ctioe: etiam in leuiore cām accepto feret: et in quāctiq; velit: dūmodo sic faciat vt in re sua faceret. nā 7 si rē suā gereret forte talis persona est q̄ in leuiore cām solueret Si obicias qre s; b; creditore videri accepisse i grauiore Rñ. p̄sumptio est qz sic ageret suū negociū. s. soluendo in grauiore cām: sed si aliter constat et in non grauiore cām computare poterit. Et sic no. ex predictis: qz aut debitor eligit 7 creditor p̄sentit. aut ecōtra debitor eligit et debitor cōsentit. et in his casib⁹ nō est opus his legibus. aut debitor eligit 7 creditor tacet: vt i p̄l. ti. aut ecōtra debitorē nō eligente creditor incōtinēti eligit 7 debitor tacet: vel dicit. s. debitor erit vt esse debet vel similia. vt i scō rñ. p̄le legis. aut altero eligēte alter dissennat. vt. l. ij. aut neuter eligit t̄c: sed ex interuallo. vel nūq̄ vt hac. l. ceterum. in prin. 7 in fi.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

Venit. vt. Jeo. l. cum ex pluribus. Magis. quod meo nomine. fa. s. ad treb. l. si res aliena. in fi. Satisfdatio. i. cum fideiussore: hoc tamen patitur excep. vt. Jeo. l. ob triginta. Rē. In his. in grauiorem cām. que sit grauior dicit vt. s. l. i. 7. l. prox. 7 Jeo. si quid ex fa. et. l. cum ex plurib⁹ sed contra. C. e. l. i. et de vsuris. l. si vsuras. Solu. hic in pluribus principalibus. et est ratio vt not. in. d. l. si vsuras. Accur. In antiquiorem. qualiter accipiatur antiquior die vt. Jeo. l. si ex pluribus. s. fi. 7. l. vbi fideiussor.

a pura est. i. simplex. nō autē dicitur ad differentias conditionalis. r. facit. s. l. p. r. i. in fi.

b Liberet. si dicas q̄ quilibet pro parte fideiussorū expeditū est. si vero dicas q̄ simpliciter: r. sic tenet in fo. l. d. i. v. r. in fi. de fideiuf. s. si plures. adhuc dicit q̄ soluēdo medietatem debi

ti p̄ vno eorū euz liberet: r. alter remanet obligatus si hoc fiat credito re volente. Jte pl^o dico eo inuito. nec obstat q̄ non admittit particulari solutio. v. s. s. v. sur. l. tutor. s. lucius. nisi in casib⁹ quos nō. s. si cer. pe. l. quidā. q̄ illū est cū suo noie: hic p̄t alieno. i. fideiussoris noie soluebat: et plerūq̄ consequitur quis per aliu q̄ per se non pōt. v. i. de ac cep. et per iustur. s. r. si fideiussor. v. dicas q̄ hic non fuit solutio parti cularis s̄ solida. si em̄ erant ambo fideiussores soluēdo nō tenebant ni si viriliter ex bene ficio epistole diui adriani. v. i. fi. de fideiussor. s. si plures. r. c. de consi tu. pec. l. si. si ergo soluit p̄ vno dimi diā: soluit totum q̄ ille debebat. Aliud autē dicerē si alio non soluēdo existente velim soluere dimidiam p̄ illo q̄ est soluēdo et eum liberare: q̄ nō possum creditore inuito. r. facit J. eo. l. quotiens. r. s. de fideiuf. l. si stipulatus. s. fi.

c Debitē. ciuilitē et naturalitē. Ac.

d Indebite. ciuilitē: s̄ debite naturalitē.

e Soluitur. ad emptore pignorum.

f In vsuras. i. q̄ de iure videtur solui in vsuras. v. s. de pignora. ac. l. cum r. fortis.

g Indebitay. vbi par sūma ē vtriusq̄ vsuray. s. p. rata h̄

h Pro rata. ar. J. e. pupilli. s. pe. r. s. de dā. in se. si fini tā. s. cū a sit. r. hoc si creditor nō eligit: q̄ p̄t. v. i. e. paul^o.

i Verba. q̄ nō habemus. (s. paulus.)

k Nō sint debite. nec ciuilitē: nec naturalitē: r. tunc cōsonat. s. de cōdi. inde. si non fortē. in prin. in eo q̄ dicit si fortē debitas r. et fm̄ hoc recte legit hęc lra: q̄ simpli citer soluit vsuras nō dicēdo quas: vel in quas oīo r. c. Alij dicit q̄ non sunt debite per stipulationē sed nudo

betur: q̄ ea que pura est.

f Si duos q̄s dedit fideiussor reg: p̄t ita soluē vtrū liberet⁹

Quod creditor redigit ex venditiōe pignori paruer cedit in vsuras stipularas et nudo pacto pmissas. pignozib⁹ aut non interuentib⁹ in vsuras nudo pacto pmissas non cedit sed in fortem. Bal.

Imperator anto. euz diuo fratre suo rescripsit: cū distra ctis pignozib⁹ creditor pecu niā redigit: si sint vsure debite: r. alie idebite: q̄ soluitur in vsuras ad vtrāq̄ cām vsur arum tam debitarū q̄ indebit arū p̄tinerē: puta cū quedaz earū ex stipulatiōe: q̄dā ex pacto naturalr̄ debeātur. si vero sūma vsurarū debeatay r. idebi tarū nō eadē sit eq̄lit ad vtrāq̄ causam p̄ficit q̄ solutū est: nō pro rata⁹ vt s̄ba: rescripti ostē dunt. sed si forte vsure nō sint debite: r. q̄s simpliciter solue rit quas oīo nō erat stipula tus! Imperator antoni. cum diuo fratre suo rescripsit vt in forte cedant. Eidē autē rescri pto ita subijctur: ḡnaltē con stitutū est p̄t in vsuras nūmū solutum^m accepto ferendū: ad eas vsuras videtur pertinere

pacto. sic. s. eo. r. J. eo. r. tunc applica hunc versum prin cipo non sunt debite quas oīo r. c. vel fini. in fortem ce dāt: quas oīo r. c. i. quas omnino r. c. Si a sit recte legeris s̄ q̄ simpliciter in vsuras soluitet quas omnino non p misisset: tunc nō in fortem: s̄ in vsuram naturalitē debitis

cederet: vt i. h. hu ius. s. Dices ergo simpliciter. i. non dicēdo in fortem vel vsuras. Nec ob stat. C. de vsur. l. si vsuras. r. C. e. l. i. quia ibi naturalitē et ciuilitē de bētur. hic verovel nullo modo s̄z pri mū intellectū: vel naturalitē tm̄ s̄z alit: vt r. J. stati. dt. l. Non erat si: pulat⁹. s. creditor. vel. i. nō. p̄miserat debitor: sic. s. de cō di. inde. si non for tem. s. fi. r.

Quādo mēs legis est cer ta: de ordīe nō curat. Bar.

Apud marcellū lib. r. d. d. gēsto. queritur: si quis ita caue rit debitor in fortem et in vsu ras eius se accipere: vtrum p rata et fortis et vsurarū dece dat: an vero prius in vsuras: r. si quid superest in fortem. s̄z ego non dubito quin hęc cautio in fortem et in vsuras admitta tur: s̄z prius in vsuras admitta tur: tunc deinde si quid super fuerit in fortem cedat. Paul^o.

Ec em̄ ordo scripture spectatur: sed pot⁹ ex iure sumitur id q̄ agi videat⁹.

In causaz q̄ maior pericu lū cōtinatur in dubio solutus videtur. b. d. Bal. Alpa.

Quid ex famosa cau sa et nō famosa debeatur: id solum videtur quod ex famosa causa debetur. pro inde si quid ex causa iudicat⁹ et non iudicat⁹ debeatur: id putem solutus quod ex causa debeatur iudicat⁹. et ira pom que est cōtra. r. l. creditor. s. i. et. s. e. l. s. imperator. f. Apud marcellū. adiunge cum. l. seq. Accur. De ei. scripture. no. ordīe nō curat. sic. s. de pecu. l. q̄dā. r. de dam. in se. si finita. s. si ples. s̄z arg. s̄ s. de fidei cō. lib. l. ḡnaltē. s. si q̄s alienū. r. i. aut. de here. et fal. s. i. ordinatū. r. s. ad trebel. l. heredes. s. fi. et de vul. substi. l. q̄ s. p̄tius. et de sup. ser. l. si communis seruus. et de lega. q. cum pater. s. a te. v. C. i. de a. id a sit agi videt q̄s p̄t⁹ accessit: deide p̄nci pale p̄p̄tē: cū hoc ius desideret. vt. s. l. p̄t. s. e. idē autē s̄ q̄d ex famosa cā. vt furti r. tutele. v. C. i. de a. vt ex illis s̄cib⁹ q̄ nō ifamāt. r. fa cit. J. de reg. iur. l. si in duab⁹. r. s. de suspec. tu. l. he. et. s̄z Judicat⁹. q̄ duos est. p̄pter vsuras maiores. vt. C. de vsur. rei iudi. l. i. et. i. q̄. et p̄pter id quod dicit. C. de execu. rei iudi. l. si causam.

que est cōtra. r. l. creditor. s. i. et. s. e. l. s. imperator.

Apud marcellū. adiunge cum. l. seq. Accur. De ei. scripture. no. ordīe nō curat. sic. s. de pecu. l. q̄dā. r. de dam. in se. si finita. s. si ples. s̄z arg. s̄ s. de fidei cō. lib. l. ḡnaltē. s. si q̄s alienū. r. i. aut. de here. et fal. s. i. ordinatū. r. s. ad trebel. l. heredes. s. fi. et de vul. substi. l. q̄ s. p̄tius. et de sup. ser. l. si communis seruus. et de lega. q. cum pater. s. a te.

C. i. de a. id a sit agi videt q̄s p̄t⁹ accessit: deide p̄nci pale p̄p̄tē: cū hoc ius desideret. vt. s. l. p̄t. s. e. idē autē s̄ q̄d ex famosa cā. vt furti r. tutele.

v. C. i. de a. vt ex illis s̄cib⁹ q̄ nō ifamāt. r. fa cit. J. de reg. iur. l. si in duab⁹. r. s. de suspec. tu. l. he. et. s̄z Judicat⁹. q̄ duos est. p̄pter vsuras maiores. vt. C. de vsur. rei iudi. l. i. et. i. q̄. et p̄pter id quod dicit. C. de execu. rei iudi. l. si causam.

Judicat⁹. q̄ duos est. p̄pter vsuras maiores. vt. C. de vsur. rei iudi. l. i. et. i. q̄. et p̄pter id quod dicit. C. de execu. rei iudi. l. si causam.

A Penali. ex conventione forte.

Haber. facit. §. e. cū ex pluribus. r. §. e. l. i. r. iij.

Lud non. et dicitur. secus si antiquior sit aliquis. vt §. eo. in his. in prin.

Cōtractus. qz ex nullo ifamia p̄git: vt ex quolibet vt. §. de regu. iur. l.

si in duabus. Qui agit. §. de infam. r. habes. §. de his q̄ no. infa. l. i.

Pro portioe. nec curo anyna sū ma sit maior q̄ al tera vt. d. l. si duo bus. Accur.

Stipulat. §. si n. si volu. tate serui. vt. §. eo. Stich. §. v. §. fruc. r. §. de condi. r. de mō. l. qui heredi.

Partem. vt quinqz. Accur.

Liberat. ar. §. §. de ver. ob. iur. §. i. sed dic vt ibi. et recolas qd̄ no. §. de ver. obli. l. §. in prin.

Liberabil. si postea res perit sine culpa sua. vt §. l. d. r. in prin. r. facit. §. l. qui hō minem. §. i.

Quod stipula tus. solui p̄t vt. §. titu. l. i. cui re cte. nec p̄t ei con stitui. vt. §. de con sti. pecu. l. sed et si §. si michi.

Stipulat. fuero. pupil lo. pubertati p̄to et fa. §. si stipula tus. i. respon.

A me. qz so lutio nō obliga tōis est adiect. §. tūc ei nō liberaret si obligatio cēt ac quisita pupillo nō si cū aucte tutoris

Ite. §. si seru. da re. r. p̄tra. so. vt ibi

Ero pcura tori. sp̄litter vt. §. l. hoc iure.

Administra tio. r. libera §. §. qd̄ dā nō alias. vt ar.

§. de procuratoribus. l. procurator cui. r. l. sequen. r. l. p̄curator. r. l. mandato. r. inhi. dere. diu. §. nichil. Sed tu

ponius pbat. ergo si ex causa que inficiatioe crescit: vel penall' debentur: dicendū est id solutum videri quod pene ha ber' liberationem.

Cōmibus paribus qd̄ sim pliciter soluit videntur propor tionaliter solui pro ipis. Val.

Lud nō inele. Paul.

Iganter scriptū esse pō ponius ait: si par r dierū r cō tractū causa sit: ex oib' sum mis p portioe videri solutū.

Si seruus est adiectus nō pōt solui dño. Bar. U lpsa.

Stipulat. sum michi aut Stich seruo sem p̄ p̄onij solui: sempronio solui nō potest: q̄uis dñs serui sit.

In obligatioe q̄titatio vel speciet certe solutio partis li berat a parte. secus in obliga tione generis nisi in eadem re relitqua pars soluat. Bar.

Qui decē debet: parte sol uendo in parte obligationis li beratur: r reliqua quinqz so la in obligatioe remanēt. Itē qui Stichuz debet: parte Stich data in reliquā partē tenetur

Qui autē hōiem dz: partez si chī dādo nichilominus hōi nē debere non desint: deniqz hō adhuc ab eo peti potest. §. si debitor: reliquā partē Stich soluerit: vel per actozē steterit quomin' accipiat: liberabit.

Adiectus nullo modo po test liberare nisi recipiendo so lutionem. hoc dicit Barro.

Quod stipulat. Paul.

Ita sum: michi aut ticio: ticius nec petere nec nouare pōt: nec acceptū facere potest inqz ei solui potest.

In solutioe que ad cōmo-

dic etiam non libera. vt hic r. §. eo. qui hominē §. si tici et. l. solutam. r. §. de cōdi. inde. l. si pcurator. in prin. r. §. celsus. r. §. de pactis. l. qz r. solui. r. §. de miur. l. §. s. vnius §. pcurator. sed an p̄omis illis que sine mādato agūt solui poterit: Rñ. nō. vt. §. iudi. solui. l. iij. §. sed si forte ex lib. in quibusdaz tamē casib' erigi tur sp̄ale manda tum. vt. §. de pecu. l. pomponius. Accur.

Pupilli nō cedit tutoris au ctortas nō redit. h. d. Bar.

Stipulat. Pompo. fuero michi aut pupil lo d̄ari: promissor sine pupil lo auctoritate soluendo pupillo liberatur a me.

Procurator sufficiens mā datum habenti recte soluitur item adiecto. item non pro cura solutio facta secuta rati habitioe soluentem liberat: que si infra modicum tempus non sequitur stipulatio rati cō mittitur. h. d. Val. U lpsa.

Ero procurator recte soluitur. Verum autez accipere debemus eū cui mā datum est: vel specialiter: vel cui omnium negotiorum ad ministratio mādata est. Inter dum tñ et nō pcurator recte soluitur: vtputa ei cuius stipu latioe nomē insertū est: velu ti si quis stipulet sibi aut ticio.

Mandatum potest reuo cari sed non facultas soluendi adiecto. h. d. Bar.

Sed et si quis madauerit vt ticio soluam: deinde ve tuerit euz accipere: si ignorās prohibitum eum accipere sol uam/ liberoz. §. si sciero non li beroz. Alia causa est si michi proponas aliquem stipulatus sibi aut ticio. hic enim et si p̄ hibeat me ticio soluere: soluē do tamen liberabor: quia cer tam conditionem habuit sti pulatio: quam mutare non po tuit stipulatoz.

Sed r si nō vero procurator soluam: ratum autem dominus habeat quod solutum est: liberatio cō tingit: rati enim habitio man dato comparatur. I ulian.

Sed r si nō vero procurator soluam: ratum autem dominus habeat quod solutum est: liberatio cō tingit: rati enim habitio man dato comparatur. I ulian.

Iulian.

Iulian.

de iudi. licet. sed argu. contra. §. de his qui no. infa. l. qd̄ ergo. Accursus.

dic etiam non libera. vt hic r. §. eo. qui hominē §. si tici et. l. solutam. r. §. de cōdi. inde. l. si pcurator. in prin. r. §. celsus. r. §. de pactis. l. qz r. solui. r. §. de miur. l. §. s. vnius §. pcurator. sed an p̄omis illis que sine mādato agūt solui poterit: Rñ. nō. vt. §. iudi. solui. l. iij. §. sed si forte ex lib. in quibusdaz tamē casib' erigi tur sp̄ale manda tum. vt. §. de pecu. l. pomponius. Accur.

Nō procura tori. arg. p̄tra eos qui dicit adiectū teneri actioe man dati: dicit man datuz interuenire etiam in absentia licet nō per nūcū vel per epistolam qd̄ est cōtra natu ram mādati. vt. §. de pecu. l. i. r. p̄ eis est. §. de verb. obli. §. l. iulianus. §. i. Accur.

Cuius. sub audi illi cuius no mē stipulatioe r. Accur.

Sed si qd̄. §. creditor.

Liberor. ad hoc facit. §. de of. fi. p̄ss. l. si forte. et institui. manda. §. idem si adhuc. et. §. eo. l. cum quis §. i. r. ibi plen' di ces. et. §. ad mace do. l. si autem scie te. sed argu. con tra. §. o manu. vt. l. si pater.

Michi. aucto ri legis.

Stipulatoz. nisi vt. §. l. e. l. euz qd̄ in prin. r. l. si qd̄ stipulatus fuerit x. i. melle. §. i. et fa cit. §. eo. l. aliud. et adiunge huic. l. duas sequentes. Accursus.

Compara tur. ad quod est. §. de vi r vi arma. l. i. §. sed et euz quis et. §. de regu. iur. hoc iure. §. i. et. §. eo. solutam. et. §.

co. solutam. et. §.

co. solutam. et. §.

co. solutam. et. §.

co. solutam. et. §.

Batum. dñs dz. vt nō cōmittat stipulatio ratā rē dñz
habitū rē pcuratorē cui est soluti. et est ad hoc. f.
rem ra. ha. l. quo est. in pn. et. s. ad mace. l. si filiūsa.

b Certior. i. certus de pecunia soluta.

c In legato. neutraliter pōt legi: vt si penū heres nō
dederit. r. dato. vt

s. ad. l. falc. l. i. s.

item si tale. Item

aliud exemplum

vt. s. de admē. le

ga. l. iij. s. si qz ti-

co. itē aliud. vt. s.

māda. l. si heredi-

tatem. s. i. et aliō

vt. s. de statulibe.

l. si peculū seruo

in fi. itē in mascu-

lino gñe legi po-

test: vt si potuit re-

dire tici⁹ legatus

vt. s. quib⁹ ex cau-

sa ma. l. si cui. in

pn. r. s. si. et de iu-

di. l. iij. s. plane. et

J. de re mili. q. cō-

meatum. in pun.

Accur.

Quod si forte

pperit. facit

s. de condi. inde.

l. iij. in pn. et de cō-

di. ob cau. l. si p-

curator. et. C. de

zdi. indebi. l. cre-

ditous.

e Honorarij. f.

sui honoris gra-

tia dan. Al. dic. i.

a ptoze dati: si-

cut dicitur hono-

raria actio a pte-

toze inuenta: r. p

hoc est insti. de tu-

re natu. s. ptozi

prima placet non

secunda: quia nō

distinguitur iter

eos qui danz tu-

tores. tuebatur er

go hic tutor ne a-

liquis veret pu-

pillum iniuste.

f Qui rei noticie. vt liberti. vt. C. de perien. tuto. l. i.

g Ut gerant. i. habeāt necesse gerere. honorarij vero

nō cōiunz gerere: s. possunt si velint nisi sit eis interdi-

ctū: cogunt itē repellere male gerentes: vt habes hic. et

s. de admi. tu. l. iij. s. si parens. r. s. mīdem. r. facit insti.

de statu. tu. s. q. r. s. de admi. tu. l. iij. s. i. rñ.

h Cuiusq. etiā non gerēt. vt. s. de acq. here. l. pupil-

lum. et sic est s. s. de auc. tu. l. et si pluribus. So. ibi non

fuit cōcessa s. denegata administratio. item etiā reo ca-

uitis postulato. vt. J. e. l. s. p. uis. in fi.

f Ad hos. interpositio est.

h Recte solui. sec⁹ in pcuratore. vt. J. e. l. debitor. az.

Batū autē habere dñs
dz⁹ mor cū p̄mū cer-
tior⁹ factus est: s. hoc cū q̄daz
spacio t̄pis accipi dz: sicut i le-
gato: cū de repellēdo q̄reref:
spaciū q̄dā t̄pis assumit: nec
m̄imū nec maxmū: r. q̄d ma-
gis intellectu p̄cipitq̄ locutio-
ne exprimi possit.

l ptianus.

Quod si forte q̄s ita sol-
uat: vt nisi ratū habeat
condicat. si dñs solutionē ra-
tā non habuerit: condictio ei
quā soluit competit⁹.

**Solutio facta tutori q̄ non
administrat p̄t tñ administrare
si vult liberat soluet⁹: sec⁹
si nō p̄t administrare qz est sibi
inēdicta administratio p̄ legē
aut p̄ iudicē vel testatorē. so-
luto s̄o facta et qui p̄t ab ad-
ministratiōe repelli nō tñ est
repulsus adhuc liberat solue-
tem. Pau. de ca.**

**Sunt q̄dā tutores q̄ hono-
rarij appellant: sunt q̄ rei no-
ticie grā danz: sunt q̄ ad hoc
dātur vt gerāt: et hoc vel pa-
ter adijcit vt vnus puta gerat
vel volūtate tutorū vni p̄mit-
titur gestus: vel p̄tor ita decer-
nit. dico igit̄ cutcūq̄ ex tutori-
bus fuerit solutū et si honora-
rijs: nā et ad hos p̄culū per-
tinet: recte solui: nisi inēdicta
eis fuerit a p̄toze administra-**

Administratio. et aliq̄sdo interdicitur exp̄ssim.
Item aliq̄sdo tacite: vt si cōmittatur alij: vt ergo pro-
hibitiōe administratiōis prohiberi videt solutio: et ita
ex concessiōe videtur ei soli permitti: cui soli administra-
tiōe cōcedo. vt et. Iudi. solui. si quis apud. s. q. r. J. de
ritu nup. si q̄s tu-

tor. s. q.

Administratō

vt r. C. de suspe.

tuto. l. est quē. r. in

sti. de suspec. tur.

s. si quis autem.

Accur.

Constituens

dus. presens er-

go erat adhuc: a-

lias contra. vt. s.

de tut. et cura. da.

ab his. l. curator.

itez maior isante:

als contra. vt. s. q.

pe. tu. l. iij.

Substituere

tur. qz nō desinit

tutor. et. vt proba-

tor. s. de admi. tu

to. l. sine herede.

s. si. nā nec amit-

tit ciuitatem vel

libertatem. vt. J. s.

inter. et re. l. rele-

gatorum. s. hec ē

differentia.

Curator. et

sic ei presenti.

Absenti. rei

publice causa tu-

tori.

Tel vni. ois

fiunt etiam cum

vno. nisi vt. C. de

auc. pre. l. si.

si fuerit. facit

C. de peri. tut. l. i.

Contingere

hoc si cum iudice

facta fuerit solo.

vt. C. de admi. tu

to. l. sancim⁹. s. m

sdā. Tu dic etiā

siue eo: sed dat re-

stutio. vt insti. q.

Paulus.

bus ali. li. s. nunc admonendi. Accur.

Recte solui. vt. r. s. de cur. fu. l. cōsilio. s. fi.

Non sufficētis. his casibus solui f̄m distinctio-

nem illā: cū solui pupillo r. vt no. C. si aduer. so. l. i. et

insti. qui. ali. li. s. nunc admonendi. et facit J. p̄tori.

Causam. quia datus est bonis. r. facit. s. de acqui.

here. l. pupillus.

pupillus. et sic non repetit. vt. r. s. si cer. pe. l. nō ois

s. si pupillus. sed contra. s. de condi. indebi. interdum.

So. h̄ tale debitū erat q̄ expediebat pupillo fore solu-

tū: ubi naturale debitū inerat: vel hic vsurariū: ubi non

vel vt ibi. Et adde distinctiōe quā no. C. si aduer. so. l. i. q̄

Pupillo. sed nec delegare ut debitor liberetur etiam si nunci accipiens fiant. et facit. s. n. i. l. nouare. §. pupillus. in procuratore dicitur. Leo. l. debitor.

Csalui sint. hoc aliter intelligitur: habes. i. e. l. i. pupillo. §. si mouebit. ne iuris occasione trahat ad iniquum copedum. vt. C. pro emp. l. e. i. fa. cit. s. l. p. §. pe. r. qd ibi no. Item fa. ar. s. de excep. in pupillo. et excep. dol. apud celsum. §. si quis.

Sub conditioe olim. l. 3. alio sit in iurata. q. t. m. p. d. i. o. e. p. n. e. obli. g. a. t. e. p. n. o. s. libe. r. a. t. nec em libera. tur ante q. obliget. vt. l. de excep. l. q. d. i. d. e. r. ar. s. n. i. l. q. n. e. s. §. sed si id. et idem intelligo in se. quoniam casu: q. de. m. i. u. s. i. d. e. c. o. d. i. t. i. o. e. libe. r. a. t. in veri. tate: l. 3. fingatur te. pore traditis pec. unie libe. r. hoc autem q. intelligat. iam olim libe. r. a. t. in p. mo. casu. l. p. d. e. l. q. si t. p. e. ac. ce. p. i. l. a. t. i. o. s. nul. los. ha. be. a. t. cre. di. to. res: t. p. e. c. o. d. i. t. i. o. nis h. y. m. u. l. t. o. s. n. o. p. o. s. s. u. n. t. p. a. u. l. i. a. n. a. re. u. o. c. a. r. e. libe. r. a. t. i. o. n. e. q. u. a. s. i. n. fraudem factam: q. d. fingitur liberatus ante q. isti essent creditores: et sic cassa re fraudem. ad q. d. est. s. que in frau. credi. l. i. in fi. Item in sebo casu no. dicitur hec pecunia inter creditores qui post traditionem pecunie ceperunt esse creditores et missi sunt in possessionem bonorum: vt pote cu. diu sit q. vere vel ficticie recessit de bonis debitoris. It. no. q. fingit lex ali. quid qd est impossibile: sic ena. pot. fingere qd nullum est et sic pot. itelligi. C. de dona. inter vi. r. vxo. l. antepe. scz vt fingatur d. n. a. f. u. i. s. s. e. a. t. p. e. collate in eam donationis.

Sub conditioe olim. l. 3. alio sit in iurata. q. t. m. p. d. i. o. e. p. n. e. obli. g. a. t. e. p. n. o. s. libe. r. a. t. nec em libera. tur ante q. obliget. vt. l. de excep. l. q. d. i. d. e. r. ar. s. n. i. l. q. n. e. s. §. sed si id. et idem intelligo in se. quoniam casu: q. de. m. i. u. s. i. d. e. c. o. d. i. t. i. o. e. libe. r. a. t. in veri. tate: l. 3. fingatur te. pore traditis pec. unie libe. r. hoc autem q. intelligat. iam olim libe. r. a. t. in p. mo. casu. l. p. d. e. l. q. si t. p. e. ac. ce. p. i. l. a. t. i. o. s. nul. los. ha. be. a. t. cre. di. to. res: t. p. e. c. o. d. i. t. i. o. nis h. y. m. u. l. t. o. s. n. o. p. o. s. s. u. n. t. p. a. u. l. i. a. n. a. re. u. o. c. a. r. e. libe. r. a. t. i. o. n. e. q. u. a. s. i. n. fraudem factam: q. d. fingitur liberatus ante q. isti essent creditores: et sic cassa re fraudem. ad q. d. est. s. que in frau. credi. l. i. in fi. Item in sebo casu no. dicitur hec pecunia inter creditores qui post traditionem pecunie ceperunt esse creditores et missi sunt in possessionem bonorum: vt pote cu. diu sit q. vere vel ficticie recessit de bonis debitoris. It. no. q. fingit lex ali. quid qd est impossibile: sic ena. pot. fingere qd nullum est et sic pot. itelligi. C. de dona. inter vi. r. vxo. l. antepe. scz vt fingatur d. n. a. f. u. i. s. s. e. a. t. p. e. collate in eam donationis.

Debitor conditionalis solutio vera vel ficta tunc liberatur vero quando conditio extiterit: retro tamen fingitur liberatus. h. d. Barto. §. sponi.

Sub conditioe debitor si ei accepto ferat: post ea conditioe existente intelligit iam olim liberat: et hoc etiam si solutio re fiat: accideret art. sto dicebat. Scripsit em si q. s. sub conditioe pecuniam pmisit: deditq. ea ea conditioe: vt si conditio extitisset i solutu. cederet: existente conditioe liberar. eum: nec ob stare ei q. ante ei. pecunia facta est.

Si procurator pecuniam domini soluat suo noie neuter liberatur: sed consumpta pecunia liberatur ipse no. dominus

siue non. sed an dominium pecunie sit translatum cum pecunia traditur: videtur hic dicere q. sic. sed econtra q. non. s. de acquire. pos. l. qui absent. §. si quis. que est contra. Solu. hic non fuit facta. r. q. dicitur facta est. i. facta fingitur. et fm hoc due sunt fictiones hic. prima q. tunc fingitur liberat. secunda q. fingitur dominium pecunie translatum: sed p. vero non est translatum. Alij dicunt econtra. l. q. hic est translatum statim. et qd in contrario dicitur q. demum existente conditione scz de fictione: sed pro ho statim. vel hic fuit data pecunia sub modo per v. r. ibi sub conditioe ne per si. vel h. v. luit facere pecuniam am statim ei. cui dabat sub conditioe anteceddendo in solutione. Ibi autem te noluit rem fieri eius cui tradebat nisi conditio existere. Nec obstat qd dicit: deditq. eam sub conditioe: q. conditio fuit vt cederet in solutu. no. autem in translatione dominij: et sic habetur ac si simpliciter tradidisset: quo casu translatur dominium. vt s. de iure do. l. scd.

Quod si quis seruo pecunijs exigendis preposito soluisset post manumissionem: si quidem ex contractu domini sufficiet q. ignorauerit manumissum. q. si ex causa peculati/ quauis sciret manumissum: si tamen ignorauerit addeptum sibi peculum/ liberatus erit. Utroq. casu aut manumissus

Suo nomine. sed ante q. consumat/ ratum habere possunt. vt. C. de dona. l. si tibi. Accur. m. In lucro. qd. e. no. dz. vt. s. d. p. d. i. d. e. l. n. a. hoc n. a. s. a. §. q. s. seruo. sufficiet. et necesse est: ad qd. est. l. eo. l. q. d. seruus. §. si. als. si sciret mutatu. statim deberet credere mandatu. reuocatu. vt. in l. i. man. §. r. h. u. c. Ac. o. Ademptu. q. p. sumitur q. no. sit addeptu. vt. C. de pec. cu. ei. q. m. liberta. l. i. r. factu. s. p. e. p. t. o. r. e. l. q. fundu. §. f. e. r. u. u. s. r. de pac. si. v. r. i. b. i. sic. em. h. i. s. r. e. C. e. l. i. e. u. a. s. d. a. c. r. o. b. l. f. u. i. f. i. r. s. i. c. e. r. p. e. l. c. i. r. i. e. l. q. d. seruu. i. r. i. p. Utroq. casu autem. l. i. cum soluit ex contractu domini: vel causa peculiari r. liberatus est debitor.

Suo nomine. sed ante q. consumat/ ratum habere possunt. vt. C. de dona. l. si tibi. Accur. m. In lucro. qd. e. no. dz. vt. s. d. p. d. i. d. e. l. n. a. hoc n. a. s. a. §. q. s. seruo. sufficiet. et necesse est: ad qd. est. l. eo. l. q. d. seruus. §. si. als. si sciret mutatu. statim deberet credere mandatu. reuocatu. vt. in l. i. man. §. r. h. u. c. Ac. o. Ademptu. q. p. sumitur q. no. sit addeptu. vt. C. de pec. cu. ei. q. m. liberta. l. i. r. factu. s. p. e. p. t. o. r. e. l. q. fundu. §. f. e. r. u. u. s. r. de pac. si. v. r. i. b. i. sic. em. h. i. s. r. e. C. e. l. i. e. u. a. s. d. a. c. r. o. b. l. f. u. i. f. i. r. s. i. c. e. r. p. e. l. c. i. r. i. e. l. q. d. seruu. i. r. i. p. Utroq. casu autem. l. i. cum soluit ex contractu domini: vel causa peculiari r. liberatus est debitor.

Suo nomine. sed ante q. consumat/ ratum habere possunt. vt. C. de dona. l. si tibi. Accur. m. In lucro. qd. e. no. dz. vt. s. d. p. d. i. d. e. l. n. a. hoc n. a. s. a. §. q. s. seruo. sufficiet. et necesse est: ad qd. est. l. eo. l. q. d. seruus. §. si. als. si sciret mutatu. statim deberet credere mandatu. reuocatu. vt. in l. i. man. §. r. h. u. c. Ac. o. Ademptu. q. p. sumitur q. no. sit addeptu. vt. C. de pec. cu. ei. q. m. liberta. l. i. r. factu. s. p. e. p. t. o. r. e. l. q. fundu. §. f. e. r. u. u. s. r. de pac. si. v. r. i. b. i. sic. em. h. i. s. r. e. C. e. l. i. e. u. a. s. d. a. c. r. o. b. l. f. u. i. f. i. r. s. i. c. e. r. p. e. l. c. i. r. i. e. l. q. d. seruu. i. r. i. p. Utroq. casu autem. l. i. cum soluit ex contractu domini: vel causa peculiari r. liberatus est debitor.

h. d. Pau. de cast. Idem.

Quod si quis pecuniam alii dedit vt ea creditori meo solueret: si suo noie dedit: neutrum liberari: me: q. non meo noie data sit: illi: q. aliena dedit: ceterum mandatu. eum teneri. sed si creditor eos numeros sine dolo malo psumpsisset: is q. suo noie eos soluisset liberat: ne si aliter obseruaret creditor: in lucro. versaretur.

Si ad reuocationem mandati sufficit vniu. illud ignorari oportet a debitore solute: si requirunt duo sufficit ignorari vniu. vt liberatio copetatur: licet recipiens scienter furti teneatur. hoc dicit Barto. Ulpianus.

Si quis seruo pecunijs exigendis preposito soluisset post manumissionem: si quidem ex contractu domini sufficiet q. ignorauerit manumissum. q. si ex causa peculati/ quauis sciret manumissum: si tamen ignorauerit addeptum sibi peculum/ liberatus erit. Utroq. casu aut manumissus

nisi. et fm hoc non obstat in eo. ntu. de iure dof. si ego. §. si res. r. s. de dona. l. i. §. si pecuniam. r. si cer. p. e. t. a. l. no. i. omnis. vel forte aliud est in pecunia que vsu consumit q. sit in specie: hec no. valet. vt. d. l. de dona. l. i. §. si pecuniam et factu. s. si cer. p. e. t. a. l. non omnis. §. r. cu. pecunia. Accur.

Quod si quis seruo pecunijs exigendis preposito soluisset post manumissionem: si quidem ex contractu domini sufficiet q. ignorauerit manumissum. q. si ex causa peculati/ quauis sciret manumissum: si tamen ignorauerit addeptum sibi peculum/ liberatus erit. Utroq. casu aut manumissus

Suo nomine. sed ante q. consumat/ ratum habere possunt. vt. C. de dona. l. si tibi. Accur. m. In lucro. qd. e. no. dz. vt. s. d. p. d. i. d. e. l. n. a. hoc n. a. s. a. §. q. s. seruo. sufficiet. et necesse est: ad qd. est. l. eo. l. q. d. seruus. §. si. als. si sciret mutatu. statim deberet credere mandatu. reuocatu. vt. in l. i. man. §. r. h. u. c. Ac. o. Ademptu. q. p. sumitur q. no. sit addeptu. vt. C. de pec. cu. ei. q. m. liberta. l. i. r. factu. s. p. e. p. t. o. r. e. l. q. fundu. §. f. e. r. u. u. s. r. de pac. si. v. r. i. b. i. sic. em. h. i. s. r. e. C. e. l. i. e. u. a. s. d. a. c. r. o. b. l. f. u. i. f. i. r. s. i. c. e. r. p. e. l. c. i. r. i. e. l. q. d. seruu. i. r. i. p. Utroq. casu autem. l. i. cum soluit ex contractu domini: vel causa peculiari r. liberatus est debitor.

Suo nomine. sed ante q. consumat/ ratum habere possunt. vt. C. de dona. l. si tibi. Accur. m. In lucro. qd. e. no. dz. vt. s. d. p. d. i. d. e. l. n. a. hoc n. a. s. a. §. q. s. seruo. sufficiet. et necesse est: ad qd. est. l. eo. l. q. d. seruus. §. si. als. si sciret mutatu. statim deberet credere mandatu. reuocatu. vt. in l. i. man. §. r. h. u. c. Ac. o. Ademptu. q. p. sumitur q. no. sit addeptu. vt. C. de pec. cu. ei. q. m. liberta. l. i. r. factu. s. p. e. p. t. o. r. e. l. q. fundu. §. f. e. r. u. u. s. r. de pac. si. v. r. i. b. i. sic. em. h. i. s. r. e. C. e. l. i. e. u. a. s. d. a. c. r. o. b. l. f. u. i. f. i. r. s. i. c. e. r. p. e. l. c. i. r. i. e. l. q. d. seruu. i. r. i. p. Utroq. casu autem. l. i. cum soluit ex contractu domini: vel causa peculiari r. liberatus est debitor.

Suo nomine. sed ante q. consumat/ ratum habere possunt. vt. C. de dona. l. si tibi. Accur. m. In lucro. qd. e. no. dz. vt. s. d. p. d. i. d. e. l. n. a. hoc n. a. s. a. §. q. s. seruo. sufficiet. et necesse est: ad qd. est. l. eo. l. q. d. seruus. §. si. als. si sciret mutatu. statim deberet credere mandatu. reuocatu. vt. in l. i. man. §. r. h. u. c. Ac. o. Ademptu. q. p. sumitur q. no. sit addeptu. vt. C. de pec. cu. ei. q. m. liberta. l. i. r. factu. s. p. e. p. t. o. r. e. l. q. fundu. §. f. e. r. u. u. s. r. de pac. si. v. r. i. b. i. sic. em. h. i. s. r. e. C. e. l. i. e. u. a. s. d. a. c. r. o. b. l. f. u. i. f. i. r. s. i. c. e. r. p. e. l. c. i. r. i. e. l. q. d. seruu. i. r. i. p. Utroq. casu autem. l. i. cum soluit ex contractu domini: vel causa peculiari r. liberatus est debitor.

Suo nomine. sed ante q. consumat/ ratum habere possunt. vt. C. de dona. l. si tibi. Accur. m. In lucro. qd. e. no. dz. vt. s. d. p. d. i. d. e. l. n. a. hoc n. a. s. a. §. q. s. seruo. sufficiet. et necesse est: ad qd. est. l. eo. l. q. d. seruus. §. si. als. si sciret mutatu. statim deberet credere mandatu. reuocatu. vt. in l. i. man. §. r. h. u. c. Ac. o. Ademptu. q. p. sumitur q. no. sit addeptu. vt. C. de pec. cu. ei. q. m. liberta. l. i. r. factu. s. p. e. p. t. o. r. e. l. q. fundu. §. f. e. r. u. u. s. r. de pac. si. v. r. i. b. i. sic. em. h. i. s. r. e. C. e. l. i. e. u. a. s. d. a. c. r. o. b. l. f. u. i. f. i. r. s. i. c. e. r. p. e. l. c. i. r. i. e. l. q. d. seruu. i. r. i. p. Utroq. casu autem. l. i. cum soluit ex contractu domini: vel causa peculiari r. liberatus est debitor.

Liber Octauus:

Domino facit i. debitori: quia eam cogat et actori cedere si vult se tueri exceptione. creditor autem non potest acquiri: quia nichil vnq; in illa re habuit. vt. l. de fur. l. si vendidero. §. si vnus. fm quosdā. sed hec glo. nō videtur bona hie: cum ibi loquatur de cōditiōe furtiuu. hie autē de actio-

ne furti. dabitur ergo creditori qñ ab iūto accepit vt domino acquiret: licet postea in teruerit: et debitor liberabitur. ceterum si ab iūto habuit animū lucrandi: furtū faciet domino in cuius permansit domino. vt. l. e. cum quis. §. i. fm quosdā. ad quod est. l. §. fur. l. falsus. §. i. et. l. si is qui rem. §. iulianus.

Liberabitur si non animo iteruerit: si accepit ab iūto: vt modo superiori casu uo. et facit. §. de. pcur. l. si pcurator. et. de fur. l. falsus. et. l. eo. l. cū qd. §. i. et. §. eo. l. vero pcurator.

Egitur seruus se gereret. nō dicitur de finere possidere. vt. §. de acq. pos. l. iij. §. si seruus. et. deo michi non q-

reret possessionem sed dominium. vt. §. de acq. posses. l. i. §. sed et per eum. et de acq. ren. re. domi. l. i. seruus meus. et l. homo liber §. quicquid. Item non credit se liberum. vt. §. de acq. ren. posses. l. per eum §. per seruū. fm quosdam. sed quid ad rumbum de possessione. non enim de possessione querē: a vel dominio hie tractatur: sed de obligatione personali que queritur domino p seruū quātum cūq; fugitiuū. vt. §. de verbo. obli. l. seruus vetate. et. §. man. si mandauero §. fugitiuus. Accur.

Obligari. facta consumptione. prius autem habeo rei vendi. quia seruus non potuit dominium transferre. vt. §. si cer. pta. rogati §. fina.

Liberari. immo non videtur liberari. vt. l. eo. l. qui hominem §. si nullo. in fi. §. Solu. hie credebatur liberum: ibi seruū quāuis non fugitiuum: vnde non debuit ibi temere solvere ei: vel ibi sciebat fugitiuum: hie non. cui soluti videtur ob stare pncipiū illius §. Tertio hie de equitate liberatur: ibi de rigore nō. vel ibi debebatur pecunia ex venditione: hie ex munio: et potest esse ratio: quia duo volebat ibi emptor. s. dominium rei et se liberari. hie autem tm liberari qd facilius consequitur: vel nō liberatur ibi sal; a rei vendi. l. iij. dicitur q; hie liberatur

si interuerti causa id fecerit: furtū domino facit. namq; et si debitori meo mandauero vt ticio pecuniā solueret: dein de ticio meo accipere idq; ignorans debitor: ticio simulāti se procuratorem esse soluerit: et debitor liberabitur: et ticius furti actione tenebitur.

Solutio facta seruo fugitiuo ab ignozāte eum liberat si pecunia soluta efficiatur dñi. hoc dicit Bar. Pompo.

Egitur seruus meo cū pio libero se gereret: nummos michi surreptos tibi credidit: obligari te michi laqueo ait. Sed si eum liberum existimās solueris ei: liberari te a me. Sed et si alij soluisset iussu eius: vel id ratum habuisset: non liberari: quia in prior casu mei nummi facti essent: et quasi michi soluti intelligeret: et ideo seruus meus quod peculiarari nomine crediderit exigendo liberabitur debitor: delegando autem vel nouando non idem consequeretur.

per exceptionem: ibi non scy ipso iure. argu. §. si cer. pta. cum fundus §. i. vel fm alios: forte aliud est in vendi toze qui de sola culpa tenetur: qñ in debitor qui soli creditur tenetur solvere. vnde cum strictus hie tenetur solvendo ipso iure liberetur: quod non placet.

Sres non efficiatur perfecte creditoris debitor nō liberatur. h. d. Barto. Idem.

Rem meam que pigno: is nomine alij obligata esset tibi debitam solua non liberor: quia auocari tibi res possit ab eo qui pignori accepisset.

Quod ordinata petitio vel inordinata non liberat eum qui ad huc obligari pot. Bal. Pan.

Decem stipuleris a seio: deinde stipuleris a seio quanto minus ab illo secutus sis: et si decem petieris a ticio: non tamen absoluitur seius. quid enim si cōdemnat' ticius nichil facere pot: sed si cum seio prius egeris: ticius in nullā partem liberabitur: incertū quippe est an omnino seius debitor sit: vnde nō si totum tici' soluerit: nec debitor fuisse videbitur seius q' conditio eius defecerit.

Patria potestas ad augendum nō ad diminuendum inuenta est. Bal. Ulpianus

tu libe. l. iij. §. si quis seruū. in fi. §. r. §. de ac. emp. ratio. i. respon. et de lega. ij. meuius §. penul. et. l. eo. l. qui res. i. respon. hoc forte nisi casus pcesserit obligationem: vt in eo qui peruenit ad libertatem. vt. §. de verbo. obliga. l. si seruū §. sed et si sit quedam. in fi. §. si autem in genere: necesse est corpus sic solui vt auelli nō possit. vt. l. eo. l. cum quis §. qui hominem. et. l. qui decem §. finali. Item no. vt. l. eo. l. etiam. et. l. qui sibi. sed fallit in casibus no. §. si cer. pta. l. quidam.

Debitam. puta ex legato.

Decem. cōsecutus sis. i. consequi poteris.

Egeris. et male: quia primo uicium debere conuenire. Accur.

Liberabitur. per conuentionem scy inutilem: sine pēder causa: siue absolutus sit seius. sed quid si de facto cōdemnatus fuit et extractus: videtur teneri ticius quasi auctor ex sua astutia habeat. arg. §. de here. ven. l. reditoy ex. sed dic contra per. l. §. si cer. pta. l. si. ij. rñ. et facit §. de verbo. obli. l. decem. et de hys qui deie. vel effu. l. per ceptione. et. §. de verbo. sig. l. si ita a te stipulatus.

Debitor sit. ante ticiū expulsum.

Quid est quia.

Non liberari. sic. §. si cer. pta. l. euz fundus §. i. sed certe immo videtur q; sic. vt. §. manda. si manda uero §. fugitiuus Sol. vt ibi. vel dic aliud in venditoze qui de sola culpa tenetur: vt ibi. qñ in debitor qui soli creditur tene tur solvere: quod non placet. per. l. §. si cer. pta. cum fundus §. i.

Deus. etiaz non fugitiuus. h. debitorum. vt. et. §. titu. l. i. nō ideo. et de pac. l. si vnus. circa pun. i. Nouando. de hoc dic vt. §. titu. l. i. in pn.

Rem meam aut debeo specie: et sic debeo dare vt non possit vllō modo auelli vel euinci: alio nō libero: vt hie. et. l. eo. qui sibi aut ticio. et. §. de acq. pos. l. non videt. et de sta

tu libe. l. iij. §. si quis seruū. in fi. §. r. §. de ac. emp. ratio. i. respon. et de lega. ij. meuius §. penul. et. l. eo. l. qui res. i. respon. hoc forte nisi casus pcesserit obligationem: vt in eo qui peruenit ad libertatem. vt. §. de verbo. obliga. l. si seruū §. sed et si sit quedam. in fi. §. si autem in genere: necesse est corpus sic solui vt auelli nō possit. vt. l. eo. l. cum quis §. qui hominem. et. l. qui decem §. finali. Item no. vt. l. eo. l. etiam. et. l. qui sibi. sed fallit in casibus no. §. si cer. pta. l. quidam.

Debitam. puta ex legato.

Decem. cōsecutus sis. i. consequi poteris.

Egeris. et male: quia primo uicium debere conuenire. Accur.

Liberabitur. per conuentionem scy inutilem: sine pēder causa: siue absolutus sit seius. sed quid si de facto cōdemnatus fuit et extractus: videtur teneri ticius quasi auctor ex sua astutia habeat. arg. §. de here. ven. l. reditoy ex. sed dic contra per. l. §. si cer. pta. l. si. ij. rñ. et facit §. de verbo. obli. l. decem. et de hys qui deie. vel effu. l. per ceptione. et. §. de verbo. sig. l. si ita a te stipulatus.

Debitor sit. ante ticiū expulsum.

Quid est quia.

Huiusmodi facit. C. de pac. l. filius. r. C. de re. cre. l. nec filius. r. s. qd quisq iur. l. iij. s. si filius. Quidam. l. faciendā a nobis accipiendo. alius in se p nobis. i. soluendo liberamur nos etiā inuiti r ignorantes: vt h. r. s. de nego. gest. l. soluendo. r. insi. qd. mo. tol. ob. in pn. r arg. se. l. si debitor tuus. r. s. n. i. si Stichus. s. si. Itēz iudiciū accipiedo alius p nobis aīo nouādi: r trāsferēdo oīno iudiciū in se liberamur l. uiti. vt. s. n. i. l. de legare. et de in rē sfo. l. si p patre. ij. m. r de itrog. ac. l. qui ex parte. r. l. q seruū. Et nota q talis est grāmanca hic in legē do ticius nos aut dūm: sed lz debitor sit inuit: cre ditorē tñ uelle oget. nā nemo eum agere cogit. vt. C. vt nemo iuit. l. l. nec solutionē reci pere: vt unū pōt offerri pgnari et deponi: r sic iuito creditore liberaf debitor. vt. C. de vsur. l. acceptam. Itē qd b aliu suscipiēd iudiciū p alio cū liberare iuitū. uidef tra in aut. vt omēs obe. iu. s. s. i. b. o. alter. ibi si qd ipi rē. So. ibi pcuratio nomi ne nō aīo nouādi. vñ p debitor aliū cōstituerē r illum nolle habere et ēt creditore iuito vt ibi. r. s. fami. her. l. plane. hic autē in rem suā procurator esse uolebat r aīo nouādi. Itē ad vtrūq vt tra. f. de re. ga. iur. l. inuito. r. l. inuit. Sol. illa in pūilegijs: vt dixi in l. inuito. Itē solone liberor ipso iure. vt l. i. q. mo. tol. ob. in pn. sed in iudicio liberor p exceptionē tñ fm Al. vt C. de pac. l. post rēditionē. r de itrog. ac. l. q ex pte. vel uerius dic q ipso iure si agatur ab vtroq. nā r hīc et als assignant vt paria solutio r iudiciū: vt h. r. s. n. i. l. de legare. r de in rē uerfo. si pro patre fm Bzo. Itē h nouatio iudicio accepto oīm psumebat: hodie nō sic nisi expmātur s. b. i. vt insi. qui. mo. tol. ob. s. s. r. r. et qñ sit nouatio iurabit de calūnia talis pcurator in rē suā. vt no. C. d iurciu. calū. l. i. s. s. i. n. a. i. r. Itē an repetat a dho p quo subijt iudiciū: Rñ. sic si eo aīo accepit: aīo non. vt. s. de itroga. ac. l. q seruū. r. v. b. i. q. m. i. i. r. de calū. nam et si

Huiusmodi patre iuito debitorē eius libere nō potest: aquire enim obligationem potest/ dimittere non potest.

Potest quis aliu inuitum liberare soluendo pro eo vel iudiciū suscipiendo animo nouandi. hoc dicit Pau. P o p o.

Solutio vel iudiciū pro nobis accipiedo: et inuiti r ignorātes liberari possumus.

Qui p pluribus obligatus exiit pōt soluere p quo uult in dubio uero uidetur soluisse pro eo p quo prius se obligauit. Paul.

Ipsianus. Si fideiusor pro duobus in dena fideiussit obligatus est in. xx. r siue. xx. siue dena soluerit: vtrūq reū liberabit. Sed si quinqz soluerit uideamus quē ex reis releuat: in quinqz erit ille releuat de quo actum est: aut si nō appareat antiquū debitū erit inspicendum. Idē r si. xv. sint soluta: siquidē appareat quid actū sit i decē: r alia i quinqz erunt releuata. si uero non appareat: ex antiquiore cōtractu decem: et ex alio quinqz erunt releuata.

Heres institutus pro parte totū soluēdo repetit partē nisi et alia ps accreuerit. Bal. Ex parte heres si res istitur si decē q de functo pmiserat tota soluerit: pro parte qdē qua heres est liberabit. p pte aut reliq ea cōdicet. sed si anteqz condicat et accreuerit reliq pars hereditatis: etiā p ea pte erit obligatus: et ideo cōdicenti in debitū doli mali exceptionem obstarē existimo. Preciū perceptū ex uenditione pignoris uere vel ficte liberat debitorem: nisi uenditio retractabilis sit. Pau. Idem. Creditor fundum pignozatum uēdiderit: et q̄tum ei debebat recepit/ debitor liberabit. Sed r si acceptū emptori p̄ciū tulisset creditor: uel etiā ab eo stipulatus eēt debitor: nichilomin⁹ liberabit. Sed r si seru⁹ pignozatus a creditore uenerit: q̄d diu redhiberi possit nō liberabit debitor: sicuti in q̄libet pignozate uendito q̄d diu res inempta fieri possit. Si in re soluta deficit aliquid ius liberatio non cōtingit. h. d. Bar. Ipsianus. Etā circa stipulationē r ex testamēto actiōem

deusfor conuentus iurat: licet repetat a reo. Si fideiusor. fideiussit. pro vno in. x. p alio in alijs decem. Joh. Siue dena. i. vna. r. pmo. r ex eis vtrūqz p medietate liberat. r alia. r. scdo: r ex eis sicut vtrūqz p medietate liberat. nā p p e q̄ litatē portionū nō attendit hoc anti quū debitum vt. f. dicit. p m. c m nōe rus par est: scd a ipar. vñ r superi⁹ meli⁹ diuidi pōt. vñ cū soluit. r. p̄sumitur q̄ uoluerat vniūqueqz p dngz libare. sed. h. non admittit hoc quā do aliqd est antiq̄ us alfo. r facit. s. de p̄di. ide. l. pene s. si falso. Et no. q̄ h scripsit Jo. r. et. r. non sunt. xx. qd p̄z: qz d̄siūgit siue. xx. siue dena. qd est uerū si p se vnaqueqz. r. consi deratur non si cō iungantur. f. De quo actū est. vt. r. s. e. l. i. g. Inspeciēdū. vt. r. s. in his. l. pn. h. In decem. f. erit liberat ille b quo actum est. i. Et alia. scz. r. k. Quinqz. r. in quinqz erūt releuata.

Si in re soluta deficit aliquid ius liberatio non cōtingit. h. d. Bar. Ipsianus. Etā circa stipulationē r ex testamēto actiōem

uit: alio d. vt. s. de cōdi. ide. si pene. s. i. r. C. de pe. h. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Si creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. f. oīno uel imppetu. h. ad sp. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. p̄p̄t. s. i. q. Possit. qd esse pōt si forte emerat det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib⁹ bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegat. s. non soluu. que est con

uitalis d. vt. s. de cōdi. ide. si pene. s. i. r. C. de pe. h. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Si creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. f. oīno uel imppetu. h. ad sp. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. p̄p̄t. s. i. q. Possit. qd esse pōt si forte emerat det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib⁹ bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegat. s. non soluu. que est con

uitalis d. vt. s. de cōdi. ide. si pene. s. i. r. C. de pe. h. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Si creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. f. oīno uel imppetu. h. ad sp. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. p̄p̄t. s. i. q. Possit. qd esse pōt si forte emerat det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib⁹ bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegat. s. non soluu. que est con

uitalis d. vt. s. de cōdi. ide. si pene. s. i. r. C. de pe. h. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Si creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. f. oīno uel imppetu. h. ad sp. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. p̄p̄t. s. i. q. Possit. qd esse pōt si forte emerat det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib⁹ bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegat. s. non soluu. que est con

uitalis d. vt. s. de cōdi. ide. si pene. s. i. r. C. de pe. h. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Si creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. f. oīno uel imppetu. h. ad sp. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. p̄p̄t. s. i. q. Possit. qd esse pōt si forte emerat det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib⁹ bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegat. s. non soluu. que est con

uitalis d. vt. s. de cōdi. ide. si pene. s. i. r. C. de pe. h. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Si creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. f. oīno uel imppetu. h. ad sp. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. p̄p̄t. s. i. q. Possit. qd esse pōt si forte emerat det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib⁹ bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegat. s. non soluu. que est con

uitalis d. vt. s. de cōdi. ide. si pene. s. i. r. C. de pe. h. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Si creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. f. oīno uel imppetu. h. ad sp. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. p̄p̄t. s. i. q. Possit. qd esse pōt si forte emerat det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib⁹ bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegat. s. non soluu. que est con

uitalis d. vt. s. de cōdi. ide. si pene. s. i. r. C. de pe. h. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Si creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. f. oīno uel imppetu. h. ad sp. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. p̄p̄t. s. i. q. Possit. qd esse pōt si forte emerat det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib⁹ bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegat. s. non soluu. que est con

uitalis d. vt. s. de cōdi. ide. si pene. s. i. r. C. de pe. h. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Si creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. f. oīno uel imppetu. h. ad sp. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. p̄p̄t. s. i. q. Possit. qd esse pōt si forte emerat det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib⁹ bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegat. s. non soluu. que est con

tra. Sol. hic non satisfecit in eo quod specialiter pmiserat: vel sine pmiffioe tenebat. vñ nō est liberatus: ibi totum qđ pmisit dedit lz dolo suo deterius factū. ar. C. ad exhibendū. l. exhibitionis. secus in contractu bone fidei vbi indistincte agit pūma. vt. s. cōmodatū. l. iij. §. si reddi ta. cetera dic vt di

cto. §. non soluz.

a C. Iuri. i. de iure restat arca rem aliqd faciendum.

b C. Superit. faciendū vt de euit. pmiffio. vt. z. s. de verb. ob. iul. §. i. et ob. stipulatio ista. §. si qđ forte. et. s. c. l. si rē. et. s. qui res. in pūm. et. l. qđ sibi. §. i. l. qui de cem. §. pe. et infli. de lega. §. si cui.

D Ebitores. si pecunia. ita demuz. sed in eo qđ vero tutori soluit: dic vt. s. eo. l. pupillo.

Am stichus. hoies. f. specialiter designatos: alioqn cōtra. vt. s. de verb. ob. l. in executione. §. p parte. z. l. in stipulationibus. hoc est. nam ambigua est zc. nā in genere fuit ita facta pmissio.

e Ambigua. i. cōfusa ppter generalitatem: qñ. f. in genere facta esset pmissio.

f Duobus modis. z in spē z i numero. z facit. s. de cōdi. inde. l. si pene. §. si falsam. z. s. si cer. pe. l. naz z si fur. in fi. et de ver. ob. si centum.

S debitor. actionez. vel

dicat qđ debitor obtulit cōsignauit z deposuit: et sic ipso iure denegat actio. vt. s. depo. l. i. §. si pecuniaz. vel dic qđ obtulit in iudicio: tunc denegat ope exceptiois. vt. s. de pig. act. si rē. §. si. vel tertio dic qđ extraius fuit oblata: et postea amissa. vt. s. l. qui decē. in pūm. z de except. do. l. si opera. sed huic est ptra. s. e. creditor. Sol. vt ibi. itē eidē contra. s. de arbi. sed si postea. Sol. ibi non fuit amissa. et facit. C. de condi. ex le. l. fi. et de admi. tut. l. tutor pro pu. §. si. et. C. de viur. l. acceptam.

si res tradita fuerit qđ debeaf: qđ diu aliqd iuri rei deest: ad huc tamē ipsa res petēda est: vtputa fundū possum petere lz michi tradit⁹ sit: si ius quod dā cautionis supererit⁹.

Soluētes falso administra tori liberantur si pecunia conuertatur in utilitatem creditoris. hoc dicit Bar. Paulus.

D Ebitores soluēdo ei qđ pro tutore negotia gerit liberant: si pecunia^a in rem pupilli peruenerit.

Obligatio specterum diuiditur per quotās. obligatio generis vel cōtutatis diuidit numero. h. d. Bar. Alpiamus.

Am stichus et pāphyllus cōmuni seruo promissi sunt: alteri stichus alteri pāphyllus solui nō pōt: sed dimidie singulorū partes debētur. Idēqz est si qđ aut duos stichos: aut duos pāphylos dare pmisit: aut cōi duorū seruo hoies⁹ decē dare promisit. nā ambigua^a vox est decē hoimines: quēadmoduz decē denarij. atqz vtriusqz rei dimidisi duobus modis^a intelligi pōt: sed in nūmis z oleo: frumento et similibus que cōi specie cōtinent: apparet hoc actum vt numero diuidatur obligatio: quatenus z cōmodius pmisforibus stipulatoribusqz est.

Polentia recipere dicitur: quod offertur / actio denega

Inter artifices ingenij. i. studij. qđ ingenium queritur cultura laboris et nature. i. naturalis ingenij. vel ad idem. i. ingenij naturalis.

Doctrina. vlt⁹ meli⁹ sat docere: vlt⁹ meli⁹ est doctur. Institutiois. i. ordinationis faciēde pro opere: vel

tur. Bal. Idem. debitor offerret pecuniam que peteretur: creditor nollet accipere: pretor ei denegat actionem⁹.

In operis artificialibus in quibus vertitur ingenij et disciplina in dubio intelligit per sone industria. Bal. Idem.

Inter artifices lōga differentia est: z ingenij: z nature: z doctrine: z institutio nis⁹. z ideo si nauē a se fabricādam quis promiserit: vel insulam edificandā: fossam ve faciendā: et hoc specialiter^a actū est vt suis operis id perficiat: fideiussor ipse edificans vel fossam fodiens non consentiente stipulatoze nō liberabit reū^m. Quare⁹ etiam si illis stipulationibus fideiussor accesserit: per te non fieri quominus michi ire agere liceat: prohibens tre fideiussor stipulationē non committit: et si patientiā^a prestat non efficit quominus cōmittatur⁹ stipulatio.

Debitor soluens ei cui erat ablata potestas recipiendi liberat si ignorabat causāz ablationis. itē procuratori qui exquitur mandatum postqđ est reuocatus: nō imputatur si reuocationem ignorabat. hoc dicit Pau. Alpiamus.

Seruo peculiari noie crediderit: ei qđ debitor cum ignoraret dñm mortuū

ex mora sua. z est hoc ideo: qz quoties factū in stipulatione cōtinet. pmiffor ad duo tenet: ad factū. f. z ad interesse fideiussor ad solū interesse: sed in quodā casu licet factus sit in obligatione: tenetur fideiussor ex mora sua. vt. s. de sope. liber. l. si libertus. Accur.

Seruus. ei qđ nō manumisso: vt differat a sequenti. vt dicēt manumisso i vltia voluntate: vt differat a sequenti. r. Mortuū. a. l. s. videt peculū adēptū. z sic nō liberat soluēdo ei. vt. s. si cer. pe. l. ei⁹. §. placebat. z. C. de pec. ei⁹

Specialiter. videt aut hoc agi curz dicit pmittis te facturū: vel facere foneā: vel nisi aliud sit verisimile: vt si est monachus pmissor: vel miles: quo casu p aliu faciēdo potest liberari. Res. enaz si mili opa. est enim aliud artificuz fideiussoris qđ rei. z ideo nō id qđ promissuz est videt solui. Sed cōtra. s. de duo. reis. l. nemo. so. hic agit inter partes vt enaz diuersorū heredū opere intelligant. Itē facit. s. de le. l. iij. fidei cō. §. si. z. s. de statul. l. iij. §. si. z. de caducis tollēdis. §. ne aut. n. Quare. simi lūmūmez facit inter eas qđ sunt i faciedo: et illas que sunt in nō faciēdo: vt patiēdo: qđ enā in faciēdo dicit pnt. vt. s. de verb. obli. vbi aut. §. qui michi. Patientiā. f. fideiussor. Cōmittat. reo prohibente. et cōmittat aduersus se reū. z facit. s. de ver. ob. l. cū filius. §. i. l. si stipulatus fuerim. in pn. vides ergo qđ fideiussor non tenetur ex mora sua. z est hoc ideo: qz quoties factū in stipulatione cōtinet. pmiffor ad duo tenet: ad factū. f. z ad interesse fideiussor ad solū interesse: sed in quodā casu licet factus sit in obligatione: tenetur fideiussor ex mora sua. vt. s. de sope. liber. l. si libertus. Accur. Seruus. ei qđ nō manumisso: vt differat a sequenti. vt dicēt manumisso i vltia voluntate: vt differat a sequenti. r. Mortuū. a. l. s. videt peculū adēptū. z sic nō liberat soluēdo ei. vt. s. si cer. pe. l. ei⁹. §. placebat. z. C. de pec. ei⁹

qui me. l. i. l. 3. si. de. l. si. q. ma. s. pubes. Sol. vt
a Aditam. quo tempore marime dubi- (in. d. l. cius.
tata. nullius in parte est. Idem est et hereditate adita.
b Si manumisso. s. inter vivos.
c Ignoraret. est emissa ignorantia cum inter vivos sit

manumissus. vt
C. d. pec. ci. q. lib.
me. l. i. r. facit. s. si
qs suo. ij. r. n. r. s.
de ac. r. ob. l. i. i. i. i.
fi. r. s. d. pdi. ide. si
no forte. s. q. filio.
r. i. e. q. b. fu. ij. r. n.
d Ignorauerit
sz si scit mortuu ta
ate reuocatu ma-
datu fare dz. vt l.
li. man. s. recte. r.
s. man. inter cas.
s. i. r. d. don. l. hoc
iure. sz quis de-
derit.

Qui sibi aut ticio fundu. i
spe. als no valz. vt
s. de sbo. oblig. l.
ita stipulatus.

f Actione. p. sti
na. vt. s. d. sbo. ob.
ul. s. i. r. c. d. traf
nc. l. si. p. fundo. s.
er. stip. r. s. e. l. et.
r. s. de ac. emp. l.
ide. in pn. et de rei
vb. l. ex diuerso. s.
vbi. r. i. e. q. holez.
s. i. in pan.

g Si hoem. in
ghe. no secus p. n
geret si cert. ho. p.
missus est. vt. s. d.
ver. oblig. q. alic-
num. r. l. si fuu. s.
fina. q. sum. s. et
facit. s. d. pdi. ide.
l. neratus. r. i. e. l.
cu. q. s. q. hoem.
h Cum dādo.

hic r. sferioub. ca-
sib. dic. no liberaf
sz ab hac actione
de dolo. sed a p. sti

na liberaf. vt in s. de. dol. l. r. elegāter. s. no solū. simi
lis lectio est. s. mā. l. si mādato meo. s. si. vel aliter si a se
vulneratu offerat sine pao deteriorationis: et illo nolēte
accipe penerit postea non liberaf debitor si creditor ha
buit iustā cām no accipe: alioqn aliud esset. vt i. eo. credi
tor. r. l. q. decē. in pn. r. eo cām loqtur hic: r. qd dicit dādo. i.
dare volēte. r. daret. i. dare veller. sic. s. de sbo. ob. l. si si
pular. sum dare. nā post dt offert. si atit daret r. ille acci-
peret: hoc qd v. remittere p. cū deteriorationis vt liberaf
ab actōe qua tenebat. vt ar. s. si qs cau. l. ij. in pn. r. de eo
qd cer. lo. l. si. ergo dabif p. eo qd daret: r. no est fact. r. actio de
dolo. r. sic loquitur illa r. elegāter. vel aliter de stricto iu-

esse ante aditā hereditatē sol
uerit liberabit. Idēqz iur. erit
r. si manumisso seruo debitor
pecuniā soluerit cū ignoraret
ei peculū pcessum nō eē: neqz
intererit viuo an mortuo dño
pecunia nūerata sit. nā hoc qz
casu debitor liberabit: sicut is
q. iussus a creditore est pecuni
am ticio soluere: quāvis credi
tor mortuus fuerit: nichilomi-
nus recte ticio soluit: si modo
ignorauerit creditorem mor-
tuum esse.

Si res soluta adiecto cuius
caur: agitur actione persona-
li. hoc dicit Pau. Idem.

Qui sibi aut ticio fundū
dari stipulat: est: qzuls
fundus ticio datus fuerit: tñ si
postea euic: est hz actionē:
quēadmodū si hoem s stipula-
tus esset et statuliberū promi-
sor: ticio dedisset: isqz ad liber-
tatem peruensset.

Solutio vs obligatio rei de
tenore facta debitoris eum
non liberat. Barto.

Qui stichū aut pāphilū da-
re pmisit: si stichū vulneraue-
rit nō magis eū dādo liberaf:
qz si stichū solū pmisisset: et a
se vulneratū daret. Itē q. ho-
minē dare pmisit: r. vulnera-
tū a se offer. et: nō liberabit.
Judicio qz accepto si hoem
is cum q. ageret vulneratū a se

re necesse est dare actionē de dolo: cū alia non sit. liberaf
em dādo: r. sic loqf. l. r. elegāter. s. de eqtate nō liberaf et
sic daf p. stina: r. ita de eqtate nō daf d dolo. vel dic rē hē
soluta: r. nō dari p. stina acūoēz ad deteriorationē: s. ad ce-
tera dāna rerū suarū distractaz daf de dolo: vt ibi. r. l. ea.

offerret: cōdēnari i iudicio de-
bebit. Sed r. si ab alio seruum
vulneratū det: condēnandus
erit cum possit alium dare.

Si solutus adiecto ex post
facto apparet indebitū: repeti-
tura a creditore. Pau. Idem.

U hoem aut decem ti-
bi aut ticio dare promi-
sit: si ticio partē hois tradide-
rit: mor. tibi. x. nūerauerit: nō
ticio sed tibi par. ē hois cōdi-
cet quasi indebitū tua volūta-
te ticio soluert. Idemqz iuris
erit etiam si mortuo ticio decē
soluerit: vt tibi pot. qz here-
di tici partē hois condicat.

In obligatione generis so-
lutione partū in diuersis reb.
non cōtingit liberatio etiam si
fiat diuersis personis vel a di-
uersis. h. v. Pau. de cast.

Si duo rei stipulandi homi-
nē dari stipulati fuerint: et pro-
missor vtriqz partes diuersoz
hominū dederit: dubiū nō est
quin nō liberetur. Sed si eius-
dē hois partes vtriqz dederit
liberatio cōtingit: quia obliga-
tio cōis efficiet: vt qd duob.
solutū est vni solutū videatur.
nā ex contrario cū duo fideiuf-
sores hominē dare sponde-
runt: diuersozū quidē hominū
partes dantes non liberabun-
tur: sed si eiusdē hominis par-
tes dederint: liberabuntur.

parte nō liberaf. ad qd est. s. de sbo. ob. l. ij. circa pn. r. de
lega. i. si quando. s. heres.

v Soluent. l. ubi.

x Non liberetur. id est non liberatur: et alio est quin.
et alia quin non. et facit. s. l. prior. in pan.

y Communis. idēqz cum sint socij res est commu-
nicanda. vere tamen sunt due et vnicuiqz sua propria
est quesita. vt. s. de duobus reis. l. eandem. s. fina. et. l.
ij. in fine. Accursius.

z Non liberabuntur. facit. s. de condi. in debi. l. si nō
fortem. s. fina. r. s. de optione leg. l. seruo generatē. c. t.
Jeo. l. penult.

l. si procurator.
i Vulneratū.
secus si ab alio. vt
s. loc. l. s. r. dāno
Itē et qñ a se die
sine cā: als non te-
net. vt. s. de sbo.
obli. l. qui seruū.

k Qui hoem.
in ghe. pmisum.

l Vulneratū. a
se vel ab alio.

m Nō liberabi-
tur. erpone. vt. s.
n Si hoem. s.
in ghe. pmisum.

o Condēnan-
dus. tenebat em
in genere vt. s. po-
sunt. fec. si i specie
vt. s. loc. s. r. d. dā.

U hoem.
promisit. er-
go est hec alterna-
tio rerū r. psonaz.
q. d. d. id est
postea.

r Sed tibi. in
eū em cōpetit con-
dictio idebiti cui
noie solutio est fa-
cta. vt. i. rē ra. ha.
si indebitū. in pn.
r. l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

r Sed tibi. in
eū em cōpetit con-
dictio idebiti cui
noie solutio est fa-
cta. vt. i. rē ra. ha.
si indebitū. in pn.
r. l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

l. si sine. i. respō.
f. Indebitum.
qd ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.
t. Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
pre: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

Liber Octauus.

a **Liberabitur** qđ aliud pro alio dare pōt volēti credi-
tori. vt. s. de pli. pecu. l. i. s. antepe. r. dici liberabit. l. p. ex-
ceptionē nō ipso iure. vt. s. de hō. ob. l. si s. cum iudici.
b **Decem.** que sola erant in obligatione. Accur.
c **Liberabunt.** ipso iure si bona fide acceperat. vt sal-

Solutio facta adiecto de eo
qđ est in solutiōe liberat soluē-
tem a p̄cipali creditore: etiā
de eo qđ est i obligatiōe. Pau.

Stipulatus sum michi de-
cē aut hōiem ticio dāti: si hō-
mo ticio datus fuisset pmissor
a me liberabitur: r. anteqđ hō-
mo daretur/ ego decē petere
possū.

Renocatio mādātū non nocet
debitōi soluenti in cur⁹ no-
ticiam non peruenit. Bar.

Si ticiam oibus negocijs
meis p̄posuero: deinde vetue-
ri eū ignorātibus debitoib⁹
administrare negocia mea: de-
bitores ei soluēdo liberabun-
tur. nā is qđ oib⁹ negocijs suis
aliquē p̄ponit: intelligit etiā
debitōibus mandare vt p̄cu-
ratoribus soluant⁹.

Solutio facta ei qui nūqđ
fuit pcurator licet iusto erro-
re esse credatur/ nō liberat de-
bitōiem. h. d. Bal.

Si nullo mādātō stercedē-
te debito: falso estimauerit vo-
luntate mea pecuniā se nume-
rare/ nō liberabit: r. ideo p̄cu-
ratorū qđ se vltro alienis nego-
cijs offerret soluēdo nemo li-
berabit⁹. Et cū fugitiuus⁹ qui
pro libero se gerebat rem vendi-
disset: r̄sum est emptores fu-
gitiuos soluētes a domino li-
beratos non esse.

Restituens dotē p̄fecticiā
patri sine voluntate filie nō li-
berat a filia: ideo potest repe-
tere. Pau. de cast.

Si gener socero ignozante

s. ff. de debito. Itē tici nō: qđ nō habuit amicitia vt sibi acq-
rere vel donare r. dissensus impedit donatiōē. vt. s. si
cer. peta. l. si ego. Itē creditōis nō: qđ nō volebat qđi sibi
sed postea cū ipse rati habet: vel accepti pecuniā sit sus-
et sic fingit retro fuisse sua. sed in xitate nullius in crim-

ff. de debito. Itē tici nō: qđ nō habuit amicitia vt sibi acq-
rere vel donare r. dissensus impedit donatiōē. vt. s. si
cer. peta. l. si ego. Itē creditōis nō: qđ nō volebat qđi sibi
sed postea cū ipse rati habet: vel accepti pecuniā sit sus-
et sic fingit retro fuisse sua. sed in xitate nullius in crim-

Soluēs alteri de mādātō
creditōis liberat: s; ille nō re-
cipiat eo animo quo creditōr si-
bi soluit mādauit. Pau. de cast.

Si debitozē meum iussero
pecuniā ticio dare donaturus
et quis ticius ea mēte accepe-
rit vt nūmos meos faceret: ni-
hilominus debitoz liberabi-
tur. sed si postea tici⁹ eandem
pecuniā michi dedisset: nū-
mi mei fient.

Si debitoz succedat credi-
tori liberant fideiussores licet
hereditas momēto penes eū
non remaneat: s; acqñat p̄ri
in cuius est p̄tate. h. d. Pau.

Quidā filius familias a qđ fi-
deiussozē accepit heredē ista-
tuerat: questū est si iussu p̄ris
adiisset hereditatē an p̄s cū
fideiussoze agere pōt: dici po-
test quotiēs rē satisfāndi reo
satis accipiēdi heres extiterit:
fideiussores ideo liberari⁹: qđ
pro eodem apud eundem de-
bere non possent.

Solutū p̄dioni r ab eove
ro heredi restitūtū liberat sol-
uentem. Bal.

Si p̄dō id quod a debito-
ribus hereditarijs exegerat/
petenti hereditatem restituē-
rit: debitoz eos liberabuntur⁹.

successerit creditōi p̄fus est obligatiō: sic fideiussores
liberant. r. facit. s. de fid. ius. l. heres a debi. s. suo tuo. et
de pen. heredi. si quid. s. fi. r. l. sed et si lege. s. si mior. et
de condi. inde. si vrbana. r. ad vel. l. tutor. r. de fideiussor.
l. vānins. Accurātus.

Liberabuntur. vt et. s. de lega. ij. l. si quis duobus.

Sed arg. cōtra. s. de vi r vi arma. cū fundū. r. ieo. cū qđ.

ut. s. de pli. pecu. l. i. s. antepe. r. dici liberabit. l. p. ex-

ceptionē nō ipso iure. vt. s. de hō. ob. l. si s. cum iudici.

Decem. que sola erant in obligatione. Accur.

Liberabunt. ipso iure si bona fide acceperat. vt sal-

uā faciat dñō: alio

quin p̄ exceptiōez

vt. ieo. cū qđ. s. i.

Ut pcuratorū

bus soluant. sic ē

p̄hibēdo admini-

strare. p̄hibet etiā

soluti. et. vt. s. eo. l.

qđ si forte. s. i.

Itē et gñali mādātō

videt mādare vt

creditorū⁹ soluat

vt. s. de cōdi. ide.

l. si pcurator. et. s.

e. l. qđlibz. r. s. de

p̄cur. l. pcurator

cui libera. r. l. seq.

e Nemo liber-

abit. vt. r. s. de cō

di. inde. si vrbana

s. nā et si seruus.

r. s. qđ si nec. et. s.

si cer. peta. l. cum

fundus. s. i.

f Et cū fugiti-

uus. imo. s. s. e. fu-

gitiuus. in si. So.

vt ibi. r. facit. s. de

pecu. l. libera.

g Soluisset. so-

luto m̄mōnio. et

idem est si soli fi-

lie soluisset.

h Habuisset. vt

s. de nego. gest. si

ego.

i Et prope. nā

nō est procurator

s; p̄iceps obliga-

tionis vt filia/ vel

soa⁹: et ideo dicit

prope modum.

k Sociā. non

est sic socia vt s̄r

duo rei stipulādi:

qđ nō si vni soluat

cōtingit liberatio

ab altero: s; sic di-

cat actionē eis cē-

edem: qđ filia mor-

tua cōperit p̄ri in-

solidū. Itē patre

mortuoz⁹ ea emā-

cipata filie cōperit in solidū. vt. s. solu. patri. l. ij. s. i. r. l. iij

r. l. dotē. r. C. de rei v̄ro. ac. s. r. hoc. r. C. so. ma. l. ij. r. l. fi-

lie. r. J. e. l. si filia. s. qđ in vita. r. s. ad le. fal. p̄s filia. in p̄ri.

l Māchi dedisset. r. tradidisset: sed item cui⁹ est: Rñ.

debitōis non. arg. s. de acqui. pos. l. qđ meo. s. si funoso.

Sed arg. cōtra. s. de vi r vi arma. cū fundū. r. ieo. cū qđ.

fur: vt dixim⁹. s.
de nego. gest. l. si
ego.
m Liberari. l.
mo videt qđ pater
possit fideiussores
cōuenire: qđ nullo
momēto videt he-
reditas fuisse pe-
nes filii. vt. s. de
acq. her. l. placet.
r. sic videt qđ debi-
tor nō successit cre-
ditōi: r. ideo extis-
guīt obligatiō p̄ri-
cipalis: immo pa-
ter successit credi-
tōi. Rñ. h non r̄de-
der qđm. sed vt qđ
nēs r. at in q̄stio-
ne p̄missa nō suc-
cessit debitoz. i. fi-
lius vt dicitur est.
igitur nō cōfundit-
ur obligatiō. r. sic
poterit ueniri si
fideiussores. vel ali-
ter licet tm̄ filii⁹ res-
neat: r̄ pater con-
uenire fideiussor:
res non potest: qđ
ipse est heres cre-
ditōis nomine fi-
lij: r. extij perso-
na. inde est qđ les-
gata ex filij perso-
na soluit. vt. s. de
lega. l. cum filio. r.
ideo cum ex per-
sona filij agat: taz
filius s; fideiussor
res sunt liberati
hereditate patri p̄
filii acquisita. vel
alij: pecunia mu-
tuata filio conuer-
sa fuit in rem pa-
tris: vel iussu pa-
tris erat mutua-
ta filio: et sic tene-
batur pater de in-
rem verso: vel qđ
iussu. vnde cū ipe
successerit creditōi p̄fus est obligatiō: sic fideiussores
liberant. r. facit. s. de fid. ius. l. heres a debi. s. suo tuo. et
de pen. heredi. si quid. s. fi. r. l. sed et si lege. s. si mior. et
de condi. inde. si vrbana. r. ad vel. l. tutor. r. de fideiussor.
l. vānins. Accurātus.

C Partem. Item a ticio quisq solutus. ad qd est. s. e. l. i. s. 4. r. de condi. inde. si non fortem. s. penul. **b** **C** Repetit. vt. s. de condi. inde. l. qui exceptione. r. s. **c** **C** Macedo. l. cum tamen.

C Liberabit. ab illa obligatioe inefficaci qua tenebatur. et est bona ratio. qz duos duos effect. eade solutio non opatur. vt h. r. s. d. pdi. ide. l. cu. is. s. i. r. s. de tr. l. ali. ubi. cu. igitur Sed contra. i. eo. l. in nuerationib. in fi. Solu. vt ibi. **d** **C** Pecipit. g. nec pacto. qz non erat socij prodest coitro. vt. s. de ar. bi. si duo. r. s. libe. lega. l. iij. s. i. et de pac. l. ide. in duobus. nec solutio: quia repetit pecunia: secus in accceptilatioe. vt in cotrario. s. titu. l. si rem. s. i.

C Soluerit. s. ille qui postea pacto factio fuerat liberatus.

C Remanebit. quia ille qui soluitur repetit.

C Quod seruus a ipia. ex peculio suo creditif fer: aut depouit: id ei siue venisset: siue manumissus eēt recte solui pot: nisi aliqua causa intercederet ex qua intelligi possit inuito eo cuius nūc seruus fuisse et solui. Sed et si quis pecuniā dominicā ab eo feneratus eēt: si permissu domini seruus negotiū dñicū gessisset: ad iuris est. videt em voluntatē dñi eos qui cum seruo negotium cōtraheret: r ab eo accipere et ei soluere.

C Sententia absolutoria p iudicat actor in eo qd ex post facto a pparebit ipsum petere potuisse: alteri vero non p iudicat. Paul. de cast. Iulianus.

S pater meus pregnate vxore relicta decesserit et ex ea hereditaria totus hoc quod patri meo debitū fuisse

S pater meus petissem et sententia contra me lata fuisset.

C Consumpsisse. i. me non amisisse aliq nato ex vxore postea: s. male putat. qz in qntā saltē michi p iudico. vt. s. si po here. pe. ann. q. r. de suis r leg. in testio. s. est aut. m.

C Egisse. et bene: qz r. vt. s. si pars here. pe. l. iud. r sic me totū amisisse: qz obstat exceptio rei iudi.

C Partē. quillā recte potui petere: r ideo in illa obstat michi exceptio rei iudi. in ceteris non. vt. s. de re iudi. l. si mat. s. eadē. s. certe nec pma quozūdā nec scba Jul. snia

C Noties vnus ex. i. dē. fideiussoribus: suā pte sol uisset tanqz negotiū reo gessisset: p inde habedū est ac si re ipse vnus fideiussoris partē sol uat: sed tñ vt nō ex sorte decedat: s. s. fideiussor solū libera tur cui noie solutio facta fuerit.

C Cōditio adiecti mutat in deterius: ei non potest solui. hoc dicit Bar. Africanus.

C Am quis sibi aut ticio dari stipulatus sit: magis esse ait: vt ita demum recte ticio solui dicendū sit: si in eodem statu maneat quo fuit cum stipulatio interponere. Ceterum siue iam in adptionem siue i exilium ierit: vel aqua r igni interdictum est: vel seruus factus sit: non recte ei solui dicendum est. tacite enim hec conuentio inesse stipulationi videtur: si in eadem causa maneat.

C Noties vnus ex. i. dē. fideiussoribus: suā pte sol uisset tanqz negotiū reo gessisset: p inde habedū est ac si re ipse vnus fideiussoris partē sol uat: sed tñ vt nō ex sorte decedat: s. s. fideiussor solū libera tur cui noie solutio facta fuerit.

C Cōditio adiecti mutat in deterius: ei non potest solui. hoc dicit Bar. Africanus.

C Am quis sibi aut ticio dari stipulatus sit: magis esse ait: vt ita demum recte ticio solui dicendū sit: si in eodem statu maneat quo fuit cum stipulatio interponere. Ceterum siue iam in adptionem siue i exilium ierit: vel aqua r igni interdictum est: vel seruus factus sit: non recte ei solui dicendum est. tacite enim hec conuentio inesse stipulationi videtur: si in eadem causa maneat.

legato. s. pe. r de au. r argē. le. l. ij. Sed s. de s. b. ob. l. e. u. qui ita. s. q. sibi aut filio. Solui pot me volē. hic rō nō pot me iutor: vel ibi in filio: vel ibi in meliorem statum, h. iij.

C Ego nō potui petere nisi qntā r l. illa obstat mihi exceptio rei iudi. vt. d. l. atiq. r. l. i. i. fi. r. fa. s. d. iud. l. s. r. si resti. s. fi. r. s. re bus dub. l. vtrū.

C Noties vnus ex. i. dē. fideiussoribus: suā pte sol uisset tanqz negotiū reo gessisset: p inde habedū est ac si re ipse vnus fideiussoris partē sol uat: sed tñ vt nō ex sorte decedat: s. s. fideiussor solū libera tur cui noie solutio facta fuerit.

C Cōditio adiecti mutat in deterius: ei non potest solui. hoc dicit Bar. Africanus.

C Am quis sibi aut ticio dari stipulatus sit: magis esse ait: vt ita demum recte ticio solui dicendū sit: si in eodem statu maneat quo fuit cum stipulatio interponere. Ceterum siue iam in adptionem siue i exilium ierit: vel aqua r igni interdictum est: vel seruus factus sit: non recte ei solui dicendum est. tacite enim hec conuentio inesse stipulationi videtur: si in eadem causa maneat.

C Noties vnus ex. i. dē. fideiussoribus: suā pte sol uisset tanqz negotiū reo gessisset: p inde habedū est ac si re ipse vnus fideiussoris partē sol uat: sed tñ vt nō ex sorte decedat: s. s. fideiussor solū libera tur cui noie solutio facta fuerit.

C Cōditio adiecti mutat in deterius: ei non potest solui. hoc dicit Bar. Africanus.

C Am quis sibi aut ticio dari stipulatus sit: magis esse ait: vt ita demum recte ticio solui dicendū sit: si in eodem statu maneat quo fuit cum stipulatio interponere. Ceterum siue iam in adptionem siue i exilium ierit: vel aqua r igni interdictum est: vel seruus factus sit: non recte ei solui dicendum est. tacite enim hec conuentio inesse stipulationi videtur: si in eadem causa maneat.

C Noties vnus ex. i. dē. fideiussoribus: suā pte sol uisset tanqz negotiū reo gessisset: p inde habedū est ac si re ipse vnus fideiussoris partē sol uat: sed tñ vt nō ex sorte decedat: s. s. fideiussor solū libera tur cui noie solutio facta fuerit.

C Cōditio adiecti mutat in deterius: ei non potest solui. hoc dicit Bar. Africanus.

C Am quis sibi aut ticio dari stipulatus sit: magis esse ait: vt ita demum recte ticio solui dicendū sit: si in eodem statu maneat quo fuit cum stipulatio interponere. Ceterum siue iam in adptionem siue i exilium ierit: vel aqua r igni interdictum est: vel seruus factus sit: non recte ei solui dicendum est. tacite enim hec conuentio inesse stipulationi videtur: si in eadem causa maneat.

C Noties vnus ex. i. dē. fideiussoribus: suā pte sol uisset tanqz negotiū reo gessisset: p inde habedū est ac si re ipse vnus fideiussoris partē sol uat: sed tñ vt nō ex sorte decedat: s. s. fideiussor solū libera tur cui noie solutio facta fuerit.

C Cōditio adiecti mutat in deterius: ei non potest solui. hoc dicit Bar. Africanus.

C Am quis sibi aut ticio dari stipulatus sit: magis esse ait: vt ita demum recte ticio solui dicendū sit: si in eodem statu maneat quo fuit cum stipulatio interponere. Ceterum siue iam in adptionem siue i exilium ierit: vel aqua r igni interdictum est: vel seruus factus sit: non recte ei solui dicendum est. tacite enim hec conuentio inesse stipulationi videtur: si in eadem causa maneat.

Liber Octauus.

Ite contra. J. eo. l. Stichus aut paphylum. §. vsum fructum. solu. vt ibi. Item facit. §. de condi. fur. siue. §. si. et. l. seq. r. §. de fideiussor. l. si debitor.

a Cum liberari. ipso iure.

b Numos. nam cum sic fide bona accepit: transferet do minum in dñm ppter pcedēs man danz: lz fuerit reuocatus. sic. §. pro emp. l. ij. §. si a furo. r. §. de iur. l. semper qui nō. r. §. fa. herc. l. cū putare. r. §. fm. B. sed fm nos aliter intelligimus. l. illā cum putarem.

c Debitoris. l. eo q. dicitur hic. r. §. pri. rñ. nō transire dñuz qñtūqz debitor soluetur vo luerit trāfferre. est arg. §. de acqui. pos. l. qd meo. §. fu rioso. sed aliud in pos. §. dñio. vt eo. ti. si qd vi. §. i.

d Cōdictionē. erat em̄ cōsumpta pecunia: alioquin haberet rei v̄. vt §. pri. dedit intel ligi: cū dicit mansuros eos debito ris. vt patet. §. de dona. inter virū et vro. l. vir vro. ipe etaz furti directo tenet. vt. §. e. si qd suo. r. fiat ad hāc distinctionē. §. ad ethi. l. i. §. vñ que rit. et. C. de fur. l. falsus. r. qd ibi no. r. §. e. l. si qd seruo in fi. r. l. si seruus. in fi. r. l. vero. §. i. r. §. de fur. l. si videro. §. si ticius. r. l. falsus. §. i.

e Vro. scienti virū nō posse sibi donare.

f Quo. p. non solum superiori casu.

g Nō liberari. ipso iure sed vi excep. vt subicit. r. §. de dona. inter vi. r. vro. l. vir vro. in fi. sed videt ipso iure. vt eo. n. l. ij. §. si. ceterū debitorē rē. sed ibi credens donatio nem valere accepit. vt arg. superioris respon.

h Si cōdictionē. furtiua. vt in superiori casu. nō extat vendicationē. vt. §. de dona. inter vi. r. vro. l. vir vro.

i Diuortii. nam constante matrimonio non. vt. C. re rum amo. l. ij. r. §. rerum amo. l. in fi. et. l. ij.

k Cōpetiturā. qz me inuito cōtractet. alis contra.

l Respondi. vt. §. de act. emp. si seruus. §. seruus. et de excep. rei iudi. si cum ar. §. si.

m Cās. oēs liberatorias: ne oblit. §. l. q. hominē. §. si. n. C. reus. i. defensor qui promisit iudicatum solui. im mo etiaz pncipalis iure isto. vt insti. de satisfda. in prin.

n Et magis. l. o. §. dissimile. Ac. p. C. Indebitaz. et psona nō ex cā. vt. §. de. §. di. inde. si pene. §. i.

o Repetitionē fm hoc posset dici qz si ille possessor q. ita soluit de hereditate retineat qñtū soluit: liberat debitorē a credito re: r. creditorē a se: r. sic vna retentio facit duas libera tiones: r. hoc totū dicit deesse in liti tera: r. sic eaz sup pleri. vt dic nil des esse. §. sic. nā cū cre ditor hereditari⁹ restituit pecuniaz possessor ab eo si bi soluta: parit il la pecunia libera tionē in duas cau sas: qz tenebat re stituere p cōdi. ins debi. Itēz liberaf ver⁹ heres a pos sessore: qz posses sor poterat retine re b hereditate qñtū soluerat paratus cedere cōdi. inde. heredi. vt. §. de pe ti. here. l. qd si pos sessor in fi. r. hoc si habes in lfa sile. alis est in lfa dissi mile. r. tunc plana est. r. facit. §. de pe. her. si qd possessor

p Qui hominē debet in genere soluendo statuliberū non liberatur si conditio libertatis eo viuo defecerit. secus si eo mortuo. hoc dicit Bar.

q Qui hominē promiserit: si statuliberū soluat magis pu to nō esse expectandā conditi onem: sed et creditorē agere posse et illi conditionem⁹ cō petere. qz si interi cōditio defecerit liberabit⁹ perinde atqz si qd pendēte cōditiōe soluerit p erroze: r. antequā cōdiceret cōditio extiterit⁹. Illud nullo modo dicit cōuenire si mortuo sticho⁹ cōditio deficiat libera ri debitorē: qñs si viuente eo defecerit liberaret⁹: qñs isto ca su⁹ nullo tpe perfecte hoiem meū fecerit: alioqn ppe erit vt etiā si eum seruū in quovsu fruct⁹ alienus est michi solue ris: isqz vsufructu manēte de cesserit: ea solutione liberari vi dearis: quod nullo modo pro

r Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

s Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

t Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

u Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

v Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

w Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

x Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

y Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

z Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

a Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

b Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

c Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

d Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

e Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

f Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

g Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

h Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

i Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

k Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

l Si statulibe rum. §. Stichū iussū esse liberum si na

Probandum est. facit. Teo. l. si hominem.
Si coem. ubi: vel tibi z alij. ad qd est. s. e. l. si rem.
Zam reuerfo. z liberato ia prescripnoe: vt subijcat.
sed quomodo tenet. vt. s. de fideiuf. l. si qs post. q. est co
tra. Sol. hic poterat restitudois iure teneri reus. ibi non.
ad qd est. Te. n. l. si
debitou. Et no. q
presens hic presens resti
tra ab: tuu. cotra absentē
sentem qd esse pot. vt. s.
q. h. re: qui. ex cau. ma. l.
i. s. ut si qs. sed op
po. cotra huc. s. si
qs. innuit em hic
s. q. infra annuz
fm possit restitui
lestus et post ac
ceptu fideiufsoz
sed cotra videt: qz
dado fideiufsoz
agnoscat debitu. z
sic interrumpit pre
scriptio. vt. C. de
prescrip. xxx. an.
no. l. cu non sumi.
s. sed: si qs. q. est
contra. sol. fm. R.
hec p illa corrigif.
Uel dic q. ibi ante
finita actione pre
scriptioe agnosce
bat debitu: h. post
et leuius est coser
uare q. suscitare.
vel forte ignorare
debitore interces
sit: qd fieri pot. vt
s. ma. da. l. ex man
dato. s. i. et. s. de fi
deiu. l. fideiube
re. vel dic etiam si
det nec per hoc a
gnoscat: qz nec lit. cotē. ppetual restio: sed demu restituti
one habita ppetual actio restituta. vt. C. de rep. in inte.
refh. l. si. vel dic q. no fatebatur reus se debere: sed dixit
do eum in eo qd apparuerit me debere.

Probandum est. facit. Teo. l. si hominem.
Si coem. ubi: vel tibi z alij. ad qd est. s. e. l. si rem.
Zam reuerfo. z liberato ia prescripnoe: vt subijcat.
sed quomodo tenet. vt. s. de fideiuf. l. si qs post. q. est co
tra. Sol. hic poterat restitudois iure teneri reus. ibi non.
ad qd est. Te. n. l. si
debitou. Et no. q
presens hic presens resti
tra ab: tuu. cotra absentē
sentem qd esse pot. vt. s.
q. h. re: qui. ex cau. ma. l.
i. s. ut si qs. sed op
po. cotra huc. s. si
qs. innuit em hic
s. q. infra annuz
fm possit restitui
lestus et post ac
ceptu fideiufsoz
sed cotra videt: qz
dado fideiufsoz
agnoscat debitu. z
sic interrumpit pre
scriptio. vt. C. de
prescrip. xxx. an.
no. l. cu non sumi.
s. sed: si qs. q. est
contra. sol. fm. R.
hec p illa corrigif.
Uel dic q. ibi ante
finita actione pre
scriptioe agnosce
bat debitu: h. post
et leuius est coser
uare q. suscitare.
vel forte ignorare
debitore interces
sit: qd fieri pot. vt
s. ma. da. l. ex man
dato. s. i. et. s. de fi
deiu. l. fideiube
re. vel dic etiam si
det nec per hoc a
gnoscat: qz nec lit. cotē. ppetual restio: sed demu restituti
one habita ppetual actio restituta. vt. C. de rep. in inte.
refh. l. si. vel dic q. no fatebatur reus se debere: sed dixit
do eum in eo qd apparuerit me debere.

Pro eo cotra quem pot in
integrū restituito postulari po
test accedere fideiufsoz z cur
sus talis prodest reo presenti
et non absent. h. d. Bar.

Si quis pro reo tam reuer
fo fideiufserit: qui cum reipu.
causa abesset actioe qua libe
ratus sit: deinde annus prete
rierit: an fideiufsoz liberet: qd
tul. no placebat: z quide si cur
fideiufsoze experitū potestaf
no fuit: sed hoc casu in ipsuz
fideiufsoze ex edicto actionez
restitu debere: quē admodum
in eum fideiufsoze: qui homi
nem promissioe occiderit.

Si fideiufsoz debitor suc
cedit obligatio fideiufsoza ex
tinguit: secus i pignore. Bar.

Qui pro te apud ticiū fide
iusserat pignus in sua obliga
tionē dedit: post idē heredem
te instituit: quis ex fideiufso
ria causa nō tenearis: nichilo
minus pignus tamē obligatū
manebit. at si idē aliū fideiuf

no fideiufsoze: nunqd preterit annus: R. si. sic loquit ers
go cu non potuit couenire fideiufsoze: vel nec reu ex alt
qua causa. z ita sicut cotra reu: ita cotra fideiufsoze nomi
ne rei restituit infra vitē annu. a. s. nō cū possem reu con
uenire z interrūpere z p hoc fideiufsoz obligatiōē. vt
C. de duo. re. l. si.
An nus. etiā
p fideiufsoze ex p
sona rei liberato:
qz qui pot facere
vt possit z c. vt. s. s
reg. iur. l. qui pot
Alij dicunt q. fm
heciura nō inter
rūpebat fideiuf
soz p hoc q. con
tra reu agref. sed
hodie sic per. d. l.
vel illa in coereis
tm dicit nō in reo
z fideiufsoze: vt h
patet: cuz dicit in
his casibus quos
nunc seruo.
Non fuit. ve
rum est q. nō libe
ratur.
Casu. scz qn
fuit experitū po
testas cuz reo non
euz fideiufsoze. vt
s. p. i. z quide z c.
h. Ex edicto
postio. s. ex q. cau.
ma. l. i. h.
fideiufsoze.
scz restituit nullis
ex stipulatu. Sed
cotra. s. de dolo si
fideiufsoz. So. hic
de eqtate: ibi de ri
gore. vel hic fuit si

solue dederit atqz ita instituerit
te heredem: rectius existimari
ait sublata obligatiōe eius p
quo fideiufserit: euz quoqz qui
fideiufserit liberari.
Si pecunia deponat p de
bitore penes electū p credito
re periculū est ipi creditois.
sed si ipse debitor eligit ita de
mū est periculuz creditois si
ipse fuit in mora picipiēdi: sec
si debitor fuit in culpa offeren
di vel neuter fuit in mora vel
culpa: qz tūc ptinet ad ipm de
bitore: sed i debito spectet hoc
vltio casu qn neuter fuit in mo
ra vel culpa periculū pertinet
ad ipm creditorem cum interi
tu spectet debitor liberet. s.

Solutur pecu Idē.
nū tibi iussu tuo signa
tā eā apud nūmulariū quoad
pbaret deposueri: tui periculi
eā fore mela lib. x. scribit: qd
verū est: cū tū z illud maxime
spectet: an p te steterit qmū
icōtinēt pbaret. nā tūc p inde
hndū erit: ac si pato me solue
re: tu ex aliq cā accipe molles

deiussoz liberati debitoris: ibi liberandi: qz hic nō fuit in
mora debitor. ibi sic. vel plenus die vt ibi.

Occidit. ante morā rei. z post morā suā quo casu
vtilis actio in fideiufsoze dat. vt. s. de vsur. l. mora. s. fi.

Idem. f. fideiufsoz. m. Te. debitorē.
Tenearis. vt. s. de fideiufso. l. heres a debitorē.

Obligatū. hz em suas cōditiones hypothecaria: vt
duret donec debitu sit solutu. vel als satisfactu. vt. s. de
pig. l. grece. s. etiā. hoc em pignus cū liceret ob chyrogra
phanā pecuniā etiā retinere: multo magis hoc casu te
nebit. hoc in secundo fideiufsoze nullo modo pot dici: vt
ob pecuniā in qua se nō obligauit teneat. fm. R. et. y.

Idem. fideiufsoz. ad qd est. s. de fideiuf. l. grece.
Soluturus. eam fore. qz mala electio mali. s. num
mularij est in culpa. vt. s. de neg. gest. nā z seruus Electio
s. fina. z hoc in pmo dicto. vel si bene elegit: qz tamē di mala in
shulit accipere nocet ei: vt subijcit i secūdo dicto cū tamē culpa ē.
z c. pmo ergo nō bene elegit: secundo z si bene: cū z per
eū steterit: tertū dictū incipit. nam tūc z c. in qua scz ter
tia: z sic incipit quartum dictum.

Probaretur. pecunia.
Molles. ad qd est. C. qui po. in pig. ha. l. i. et. s. eo. l.

Qua i. aliqua de iure ciuili.
Annus. f. vtilis infra que poterat actor in integruz
restitu. hodie quadrienniū. vt. C. de in inte. resti. l. si. s. z
tūc opponit quomodo poterit pterire: cū nō potuit coue
nire fideiufsoze. vt subijcit. z. s. de diuer. pscript. l. i. sed rñ.
q. mutat casum ibi. z quide z c. nā pmo fuit ptās expe
ritūdi: sic pterit. et inde nō fuit potestas experitūdi z sic
nō pterit. z fm hoc dices iul. male dixisse. qz si pterit
annus qz fuit potestas experitūdi: et sic liberat re: p pns z
fideiufsoz ex psona rei. vt. s. de exceptio. l. oēs. alij vt azo
dicūt annus. f. cōtinuus nō vtilis. ppter id qd subijcat q
nō fuit ptās experitūdi. z sic tota lra de vno casu dicit. z de
ne dicit iul. nā cōstat q. nec anno cōtinuo nec biēnio: nec
etiā de cōtinuo liberat fideiufsoz si non fuit ptās ex
peritūdi: ita nō currit vtilis annus. z pot esse q. non est
ptās experitūdi cū fideiufsoze vel reo: qz fore fuit absens
vel in dignitate positus vel in sili casu: vt plures sunt. s.
q. ex cau. ma. l. i. s. i. vsq. in fi. Itē si potuit conuenire reuz z

Electio mala in culpa ē.
Electio mala in culpa ē.
Electio mala in culpa ē.

si debitor. r. s. de verbo. obli. inter d. in fi. r. i. e. l. qui de-
cem. et. s. como. l. si vt certo. s. abesse. sed cōtra. i. eo. l. cre-
ditor. in prin. sol. vt tibi.

a **O**btulerim. ad hoc. C. eo. l. ob signatiōe. r. qd it i di
n. r. s. de verbo. ob. l. qui romae. r. de vsu. l. mora. in prin.

b **D**eposuerit
apud eūdem.

c **P**erfecta sit.
ad hoc. s. de acti.
emp. l. iul. s. offer-
ri. Accur.

S **P**ro me. fa-
cit. s. eo. l. so-
lutionē. r. de neg.
gest. l. soluēdo. ac.
e **D**e possessi-
one. imprompte cū
causa legatorū ser-
uandorū nisi sūt.
vt. s. quo. le. l. i. s.
q̄ sitū. heres enim
possidere nō dicitur

f **I**nterdictū.
quorū lega. vt. s.
quo. leg. l. i. s. que
sitū. vel vt i. pos. vt
s. q. ex cau. in pos.
ea. l. hec aut. s. fi.

R **E**o. scz credi-
tori.

h **S**olui. vt et
i. de iure fil. aufer-
tur. s. in reata. r. i.
e. l. quis. s. i. et. s.
eo. q. si forte. s. qd
ergo. exapit tamē
crimē per duellio-
nis. vt. C. ad. l. iul.
maie. l. fi. que est
cōtra. illud enī spe-
ciale est. itoz fallit
in eo qui fugit: cu-
ius bona amittit-
tur. l. sequestrant.
vt. i. de requirēdis
reus. l. fi. s. fi. q̄ est
cōtra. r. facit. s. de
dona. l. post. con-
tractum.

S **E**d nec illd.
nec a reo. scz
debitore.

I **N**obus. li-
berationum.
i. po iure que sunt
decē. vt in summa

in prin. siue hoc intenuat in persona rei: siue fideiusso-
ris. aliud cū per exceptionē: tūc enī distinguuntur. vt. s. de
pac. l. et heredi. s. fi. et. l. nisi. r. l. idem. r. l. videlicet. et. l.
quod dictum.

l **A**ppromissores. i. fideiussores.
m **P**rieter q̄. hec exceptio dat itelligi locutū esse. s. si-
ue reus liberetur ipso iure liberetur etiam fideiussor: si-
ne e contra: aks non bene exaperet. fm. q.

in qua specie nō utiqz semper
tuum periculū erit. qd enim si
non oportuno tempore vel lo-
co obtulerim: hīs cōsequēs
esse puto: vt etiā si emptor: nū-
mos r. venditor: mercē q̄ inui-
cem parū fidei haberēt depo-
suerint: r. nūmi emptoris pe-
riculo sunt: utiqz si ipse cū apd
quē deponerent elegerit: r. ni-
chilominus mers quozqz quia
emptio perfecta sit.

L **O**ditio ignozātis pōt per
aliū melior fieri. bal. M arcel.

S **P**ro me q̄s soluerit
creditori meo lz ignozā-
te me: acquiri michi actio pi-
gnozatiōis. Itē si quis solue-
rit legata: debent discedere le-
gatarij de possessione: alioqn
na scitur heredi: interdicitur vt
eos deicere possit. **I**dem.

R **E**o criminis postula-
to interm nichil probi-
bet recte pecuniā a debitori-
bus soluā: alioquin pleriqz in-
nocentium necessario sumptu
egebunt. **P**aulus.

S **E**d nec illud prohibitū
videtur: ne a reo credi-
tori soluat.

L **I**beratio ipso iure a prin-
cipali tollit accessoria. Bal.

I **N**obus **A**lpianus.
I speciebus liberationū
etiā accessiones liberātur: pu-
ta appromissores: hypothēce
pignora: p̄ter q̄m q̄ inter cre-
ditores et appromissores con-
fusiōe facta reus nō liberat.

E **A**na solutio potest parere

u **L**iberat. puta reus stipulādi successit fideiussor.
vel eōtra. aliud si successisset reo debēdi. vt. s. de fideiuss.
fo. l. heres. s. q̄ si stipulator. r. s. q̄ si idē. r. facit. s. titi. l. i.
nouatione. r. i. i. l. et per iussurā. s. et fideiussor.

I **N**umeratiōibus. vno momento. r. si reus soluerit:

d **I**uerfos effectus non contras-
rios. b. d. Bar. M arcellus.

I **N**umerationibus ali-
quādo euenit vt vna nu-
meratiōe due obligatiōes tol-
lantur vno momento: veluti
si quis pignus p debito ven-
diderit creditor: euenit enī vt
ex vēdito tollat obligatio r. de
biti. **I** **T**ē si pupillo q̄ sine tu-
toris auctoritate mutuā pecu-
niā accepit: legatū a credito-
re fuerit sub conditione: si eaz
pecuniā numerauerit: in du-
as causas videri eū numeras-
se: r. in debitū suū: vt in fal-
ciditā heredi imputet: r. condi-
tionis gratia vt legatū conse-
quatur. **I** **T**ē si vsufruc. pec-
unie numerate legatū fuerit:
euenit vt vna numeratione li-
beret heres ex testamento: et
vt obliget sibi legatariū. tan-
tūdem est r. si dānatus fuerit
alicui vēdere vel locare: nā vē-
dendo vel locando liberat ex
testamento heres: et obligat
sibi legatarium.

P **A**ctum de pignore dādo
in solutum non preiudicat cre-
ditori possidēti. B. A lpiān.

C **A**lipodius respon.

Q **U**āuis stipulāti vxoi
vir sponderit: dire-
pto matrimonio predia q̄ do-
ti erant obligata in solutum
dare: tamen satis esse offerre
dotis quantitatem.
P **E**t processum criminales
inchoatum contra tutorē vel
aliū administratores non in-

C **A**lipodius respon.

Q **U**āuis stipulāti vxoi
vir sponderit: dire-
pto matrimonio predia q̄ do-
ti erant obligata in solutum
dare: tamen satis esse offerre
dotis quantitatem.

P **E**t processum criminales
inchoatum contra tutorē vel
aliū administratores non in-

di. at tunc essent contrarij quando liberaret debitorem
et repeteretur vt in debitum.

Q **U**āuis. aks q̄uis: r. aks calipodius rī. q̄uis rē.
v **C** Sponderit. cōstante matrimonio.

r **C** Dosi erant. i. pro dote que erat. c. poue.

y **C** Obligata. vxoi pro ea reddenda.

z **C** Offerre. vxoi cui pmisit. sic. C. de pac. pi. l. i. sed cō-
tra. s. de pig. ac. Lucius. Sol. hic quādo spondit dare in

liberatur etiā fide-
iussor r. eōtra. vt
insti. qui. mo. tol.
obliga. in prin. et
s. eo. l. i. i. q̄ quis. s.
de peculio. hoc et
qd hic subicit nō
est bonū exēpluz.
qz nō est numeras-
tio sed remissio: p
eodez tñ est. vt. s.
de odi. ob causaz.
l. si mulier. Et idē
in alijs exēplis in
l. ista possit. vt nō
sint bona exēpta
ad hęc regulā: sed
sint familia. Ac.
p **A**ccipit. et
sic naturaliter tñ
tenetur.

q **N**umerauit. i. soluerit.

r **I**n debitum
sūt. qd dic natura
legatū: p̄tinē p̄uber-
tati erat: aks nec
naturaliter. vt. s.
de acti. r. obli. pu-
pillus. si ei imple-
de dōtiōis causa
tñ daret heredi
nō imputaret in fal-
c. vt. s. ad. l. fal. l.
si pupillus. r. facit
s. quando dices le-
ga. ce. i. i. illud. s.
heres.

s **S**ibi legata
rīū. de tāta pecu-
nia restitūda fini-
to vsufructu. nec
ob. s. eo. l. q̄ homi-
nē. s. fi. et de cōdi.
l. de. l. cū ito. s. i. vbi
eadē solo non pas-
sit duos cōtrarios
effectus qz hic nō
sunt contrarij. Est
enī alia cā liberā-
di et alia obligan-

di. at tunc essent contrarij quando liberaret debitorem
et repeteretur vt in debitum.

q **U**āuis. aks q̄uis: r. aks calipodius rī. q̄uis rē.

v **C** Sponderit. cōstante matrimonio.

r **C** Dosi erant. i. pro dote que erat. c. poue.

y **C** Obligata. vxoi pro ea reddenda.

z **C** Offerre. vxoi cui pmisit. sic. C. de pac. pi. l. i. sed cō-
tra. s. de pig. ac. Lucius. Sol. hic quādo spondit dare in

soluti. i. vir erat in possessione: ideo satis est si debitor offerat creditori. ubi in possessione pignori fuerat creditore: unde debitor non licet offerre: vel ut ibi.

¶ Evoluti. facit. s. co. l. reo. r. l. qd si forte. s. quid ergo.

¶ Ius alia. p. lina obligatio. vt et. C. de sen. l. libe-

¶ Ra. sed videt exceptio utilis p. euc. no puma. vt C. de euc. l. si predu. que est contra. Sol. hic loquitur cu non sit accipientis ubi accipientis fuit: licet esset alij obligata. vel dic vt d i pi l. d. l. libera. Ite in eo modo est contra. s. de pig. ac. l. elegater. in prin. ubi quodamodum pro soluto r. e. So. hic eo modo accepit vt no discederet a puma obligatioe abs qd si fuerit facta eius res ubi vero no ita: vel hic aliud pro alio. ubi aliud pro pecunia.

¶ A. Nisi pro solido. sic. s. de i. die adiec. l. q. si vno. cum suis cocot.

¶ Remanet in tegra. fec. si duos fundos redderit: r. alter euincatur: vt. s. de euc. l. cu plures. que est contra. vt ibi dixi.

¶ Pro solido. na non recessit ab obligatioe: nisi fretus hac adquisioe.

¶ Suscipiens. est r. alia ratio: qz nemo inuitus compellitur ad comunionem. vt. s. de con di. inde. l. si no forte. s. si centum.

¶ Estimatus. maxime subaudi. na idem si no pluris. cu abs dare no lebat nisi dolo induc. vt arg. s. de verb. ob. si qd euz.

¶ Pupillo. soluti est. i. cui est numeratus id est pecunia: immo data est pupillo. nam in si. ponit aliu casum cum aliquis suus debitor soluerit ei.

¶ Quo agit. l. lit. coest. vt. s. de mino. l. si minor. xv. au. filio. r. de neg. ge. l. ius coe. r. s. d. bona. l. i. r. v. r. v. r.

¶ teratit sibi administratio. d.

¶ Idem frontoni m. perseue ranti tutori in tutele administratione: licet capitis reo postulato potuisse id qd pupillo bona fide debetur exolut.

¶ Si species pro specie soluta euincat in totum vel in parte liberatio no contingit. hoc dicit Bar. Marcellus.

¶ S quis alia rez pro alia fuerit res remanet p. stina obligatio. Sed si pro parte fuerit euicta: tamen pro solido obligatio durat. nam non accepisset rem integram creditor: nisi pro solido ei fieret. Sed r. si duos fundos verb. gratia pro debito dederit: euicto altero fundo remanet itegra obligatio. tunc ergo res pro re soluta liberatione prestat: cum pro solido facta est suscipiens. Sz et si quis per bolu pluris estimatus fundum in solutum dederit: no liberabitur nisi id qd deest repleatur.

¶ An aliquo esse locupletem est ca actiois vade vl denegande tpo litis coest. inspicit. r. ille dicitur locupletior qui non est pauperior. hoc d. Barto.

¶ Pupillo cui Idem. sine tutous auctoritate soluti est: si queraf quo tpo re sit locupletior: tempus quo agit inspicit: aut si exceptio doli mali opposita ei noceat: tpus quo agit spectatur.

¶ Plane vt sceuola aiebat: etia si perierit res ante lite coestata: interdum quasi locuple

l. qd sit. s. r. rei iudicate. vt. s. de peti. her. l. si a pfe. s. q. tpe k. **¶** Exceptio. vt cu debitor soluit ei. r. facit. s. de doli excep. l. apud. s. si quis pupillo. Accur.

¶ Quo agitur. i. tps litis coestate: vt. s.

¶ Locupletior. qd esset futurus si pecunia no accepisset.

¶ factus sit intelligitur id est si necessaria rem sibi emit: qua necessario de suo erat empturus. naz hoc tpo q non est pauperior factus locupletior est. sic r. in filiofa. putabat ma cedoniam cessare: si in necessarias causas filii mutuam pecuniam accepit: r. ea pdiderit.

¶ In ptoio pignore fructus extenuat debitu. B. Marcel.

¶ Tria cum propter dotem bona mariti consideret: omnia p domina egit redditus exegit: et mouentia distrahit. quero an ea q ex re mariti perceperit in dotem ei reputari debeant: Marcellus respon. reputationem eius qd proponeretur non iniquaz videri. pro soluto eni magis habendum est qd ex ea causa mulier perceperit: sed si forte vsurarum quoqz rationez arbiter dotis recuperande habere debuerit: ita est computandum prout quodqz ad mulierem peruenit: no vt ex vniuersa summa decedat: sed prius in eam quantitate quam vsurarum nomine mulierem cosequi oportebat: qd non est iniquum.

¶ Verbum solutam iunctum cum verbo pecuniam importat veram et naturalem solutionem per quam debitor liberatur ipso iure siue soluat creditor siue eius legitimo administratori: siue cuiqz alteri de voluntate creditoris. sed verbum satisfactio importat etiam solutionem fictam que fit p acceptilationem. pau. Marcellus.

¶ forte aucte iudicis possidebat: ubi no. vl ubi forte vt hfo

¶ Decedat. l. factis r vsurarum. licet sit arg. contra. s. de eo qd cer. loco. l. si.

¶ Quantate. computandus est ad qd. s. vt in poss. l. le: ga. is cui. s. quer. r. j. eo. paulus. s. i.

na tm de suo amississet. r. fa. s. de peti. her. s. r. si le. s. i. n. **¶** No est pauperior. soluendo de suo. sed s. s. d. do. intervi. r. vro. l. qd alit. s. r. l. si spon sus. s. xcella. Sol. vt ibi. r. facit. s. de mino. l. veruz. s. ite non resti. et. C. d. resti. mi. l. s. r. s. qd me. es. l. si ipa.

¶ Necessarias cas. vni tenet qd locupletior patet: licet non sit.

¶ Perdiderit. in pupillo aut fecus dico si ponas est pecunia amissa: seno re ex ea erupia: qz restituedo erit. nec dicas q si ei fuit soluti ex necessaria ca: r. tm datur ei restitutio si amissit. vt. s. de mino. l. aut pto. i. pn. r. facit. s. ad mace do. l. si filius. et. l. ite. s. interdum.

¶ Tria. dote. si ubi restituenti dam. Accur.

¶ Possideret. iudicis pmisssu: ch ad aliquo non de fenderetur.

¶ Reputari. i. computari.

¶ Habedus est. qd pluro: vt et. s. q. ex cau. i. pos. ca. l. fulcini. i. pn. r. de bo. au. i. i. pos. pre tor. i. pn. r. s. de r. e. in pos. mit. l. s. si. s. r. no esse p soluto. vt. i. e. s. i. ch. s. si creditor. q est s. Sol. h bona obligata erat: ubi si. vt

¶ Decedit. l. factis r vsurarum. (possedit. h no.

Soluta pecunia, sed et in iussu. facit. §. de pig. ac. l. fo-
luti. §. soluta. et de regu. iur. qd. iussu. et de excep.
do. si opa. sed extra de condi. ob. cam. l. qui se. §. si autē vere.
vbi dicit qd. non liberatur qd. viro soluit iussu mulieris credi-
trici. Sol. vt ibi. Item facit. §. de statulib. l. mortuo. et de
b. §. solutione.

Soluta pecunia
facta alij sine iussu
su domini.

Actori. pecu-
nijs exigendis. p-
posito. R. vt. §. eo.
si quis seruo.

Quod. nomi-
naliter ponitur /
et in neutro gñe. s.
qd. erat hypotheca.
ca. hypothec. dico
obligata noie sti-
pulis: vt obligat
obligo: vel sine sti-
pulanōe: vt subij-
cit. l. nudo pacto.

Solutio. i. ac-
ceptilatio. nā
acceptilatio est so-
lutio seu dissolutio
obligatio. nam
sufficit vel proficit

Indebitū solutū scienti cō-
tra agētē ex eadē causa ope
exceptiois repetit. h. d. Bar.
Si cū aurū tibi promissum
ignoraui quāsi aurū es soluerim / nō li-
berabor: sed nec repetam hoc
quāsi indebitū solutum quia sciens
fecit: petentē tamē aurū excep-
tione summouebo: si nō red-
das es quod accepisti. I dem.

Dispensatori qui ignorā-
te debitore remotus est
ab actu recte soluitur. ex volū-
tate enim dñi ei soluitur: quia si
nescit mutarā qui soluit / libe-
rabitur.

Actio factio pro solutio-
ne est. **P**aulus.

Soluerē p ignorāte et i-
iusto cuique licet: cū sit iu-
re ciuili constitutū: licet etiā
ignorātis inuitiqz meliorē con-
ditionem facere. **P**aulus.

Solutiois verbū perti-
net ad oēm liberationē
quoquo modo factā: magisqz
ad substantiā obligatiois refer-
tur qz ad nūmoz solutionē.

Solutio que debet durare
momento ex pacto habito iter
partes nō liberat soluentē. b.
d. Pau. de cast. **A**lpia.

Ut sic soluit vt recuperet
nō liberatur: quē ad mo-
dū nō alienant nummi qui sic
dantur vt recipiātur. **P**aulus.

Ut mādāt soluit ipse vi-
detur soluerē.

Potestatio licet tollit faculta-
te soluenti circa rē adiectā ad
solutionē et circa psonam. hoc
dicit Barto. **A**lpianus.

Si quis stipulari fuerit de
cep in melle: solui quidē
mel potest anteqz ex stipulatu

Dispensatori liberabitur. facit. §. si cer. peta. l. eius.
et in sti. man. §. recte. Accursius.

Actio factio. i. datio fideiussoris vel pignoris. qd. acci-
pe creditore volente. vt. §. qui. mo. pig. vel hypo.

Sol. litem libera-
tur. §. qui parat.
et de pig. act. si rē.
§. fina. et l. sequē.
et in sti. de re. diut.
§. veditē. et. §. de
re iudi. l. iij. §. ait
pictor.

Soluerē. con-
stitutum. vt
§. de neg. gest. sol-
uendo. et. §. eo. l. si
pro me. et. §. de ex-
cep. doli. si opera.
sed cōtra. C. de iu-
re deli. l. nec eme-
re. Solu. per obli-
quum potest vt h.
non directus tibi.
et ibi solue. sic. §.
de do. l. hoc iure.
§. non potest. et. §.
de reg. iur. l. iusto.

Solutio. i. ac-
ceptilatio. nā
acceptilatio est so-
lutio seu dissolutio
obligatio. nam
sufficit vel proficit

Indebitū solutū scienti cō-
tra agētē ex eadē causa ope
exceptiois repetit. h. d. Bar.

Si cū aurū tibi promissum
ignoraui quāsi aurū es soluerim / nō li-
berabor: sed nec repetam hoc
quāsi indebitū solutum quia sciens
fecit: petentē tamē aurū excep-
tione summouebo: si nō red-
das es quod accepisti. I dem.

Dispensatori qui ignorā-
te debitore remotus est
ab actu recte soluitur. ex volū-
tate enim dñi ei soluitur: quia si
nescit mutarā qui soluit / libe-
rabitur.

Actio factio pro solutio-
ne est. **P**aulus.

Soluerē p ignorāte et i-
iusto cuique licet: cū sit iu-
re ciuili constitutū: licet etiā
ignorātis inuitiqz meliorē con-
ditionem facere. **P**aulus.

Solutiois verbū perti-
net ad oēm liberationē
quoquo modo factā: magisqz
ad substantiā obligatiois refer-
tur qz ad nūmoz solutionē.

Solutio que debet durare
momento ex pacto habito iter
partes nō liberat soluentē. b.
d. Pau. de cast. **A**lpia.

Ut sic soluit vt recuperet
nō liberatur: quē ad mo-
dū nō alienant nummi qui sic
dantur vt recipiātur. **P**aulus.

Ut mādāt soluit ipse vi-
detur soluerē.

Potestatio licet tollit faculta-
te soluenti circa rē adiectā ad
solutionē et circa psonam. hoc
dicit Barto. **A**lpianus.

Si quis stipulari fuerit de
cep in melle: solui quidē
mel potest anteqz ex stipulatu

Solutio. i. ac-
ceptilatio. nā
acceptilatio est so-
lutio seu dissolutio
obligatio. nam
sufficit vel proficit

Indebitū solutū scienti cō-
tra agētē ex eadē causa ope
exceptiois repetit. h. d. Bar.

Si cū aurū tibi promissum
ignoraui quāsi aurū es soluerim / nō li-
berabor: sed nec repetam hoc
quāsi indebitū solutum quia sciens
fecit: petentē tamē aurū excep-
tione summouebo: si nō red-
das es quod accepisti. I dem.

Dispensatori qui ignorā-
te debitore remotus est
ab actu recte soluitur. ex volū-
tate enim dñi ei soluitur: quia si
nescit mutarā qui soluit / libe-
rabitur.

S quis aut. querendo et respondendo.
S habuerit. in medio tempore post solutionem an
 rathabitioem.

C habuisset. si
 esset liberatus. et si
 non haberet ratum
 non esset liberat.
 qñ aut dicit habe
 re ratum. dicitur. i. rez
 ra. ha. quo em. s. i.
 et facit. s. e. vero.
 s. i. et de condi. in
 de. l. si procurator. et
 caue qz tota lex lo
 quitur in eo qui non
 habet mādaturam.
 Itē facit. C. d. fur.
 l. falsus. et qd ibi
 no. et de fur. l. fal
 sus. s. i.

S e dederit.
 anteq̄ ipse ratum
 habeat quo facto
 iam non expectat
 sua rathabitio: s; y
 patris adoptiu. et
 facit. i. rez ra. habe.
 l. pe. et l. si. s. i.

Rata solutio
 alis ratas solutio:
 nem. et tūc subau:
 di esse.

Repetere. p
 cōditionē ob cas.
Repetit. s.
 posterior. ad qd
 est. i. eo. cū ex plu:
 ribus. s. i.

Ita. potest
 s. de pli. pe.
 si vero michi. con
 tra. so. ibi non est
 actū in cōstituēdo
 ut soluat adie
 cto. et ideo nō po
 test solui adiecto:
 sed solui michi: vel
 ecōtra ut ibi.

Adicto. ut
 vtraq; tollat obli:
 gatio: sicut in casu
 sequenti quoad cō:
 currunt.

In peculio
 est. et liberabit pa
 ter insoludum. s. si
 suo et nam secus
 si noie filij soluat.
 tūc enim nisi totū
 soluat: non liberat
 filium: cum filius
 in totus teneat. vt
 ar. s. de pli. pes
 cu. l. in fi. et. l. ij.

agatur. sed si semel actū sit: et
 petita decez fuerint: amplius
 mel solui non pōt. Item si mi
 chi aut ticio stipulat^o fuero da
 ri: deinde petaz: amplius ticio
 solui non potest: q̄uis ante lit
 tem contestatam possit.

Solues ei q̄ nūq̄ hūit mā
 datū a creditore n̄ liberat nisi
 secuta rathitōe creditoris: et
 si creditur se statim liberari pōt
 statim repetere cōdi. ob cam: qz
 nō ē secuta cā ob quā dicit. p.

S q̄s offerēt se i dē
 negocijs alienis bona
 fide soluerit: q̄rit quādo libe
 retur: et ait iul. cū dñs ratū ha
 buerit: tūc liberari. Idē ait an
 teq̄ dñs ratū habuerit an con
 diti ex ea causa possit: et ait in
 teresse qua mēte solutio facta
 esset: vtrū vt statim debitor li
 beraret: an vero cū dñs ratum
 habuisset. p̄iorū casu confessi
 posse cōdici procuratori: et tūc
 demū extingui cōdictionē cuz
 dñs ratū habuisset. posteriore
 tūc demū nasci cōdictionē: cū
 dominus ratū habuisset.

Facultas habendi ratum
 transit in vniversales successo
 re eius qui debet ratū habere
 et sufficit rathabitio illi. Pau.

Si creditor cuius ignoran
 tis procurator solutus est ad ar
 rogandū se dederit: siue ha
 buerit pater ratum/ rata solu
 tio est: siue non habuerit/ repe
 tere debitor potest.

Potestas ratificādi nō per
 ditur facto alterius q̄ debentis
 ratum habere. Pau.

Et si duo rei stipulādi sunt
 quozū alterius absentis procurator
 datū est: et anteq̄ is ra
 tum haberet interim alteri so
 lutū est: in pendenti est posteri
 or solutio/ ac prior quippe in
 certum est debitum an indebi
 tum exegerit.

Facultas solvendū adiecto

Iulianus. vt. s. eo. l. qui hominem in pūn.

Nichil. q̄tum ad tres predictos casus huius. L.

interest tñ ad aliū
 vt. i. eo. l. antepe. et
 s. e. ho. s. i. q̄ sunt
 contra.
Cōcepta sit.
 scz michi aut ticio
 et facit. s. de cōdi.
 inde. l. si procura:
 tor. s. i.

S qui alienū
 hominē. facit
 s. de bona. cā mor
 tis. l. qui alienā. et
 s. manda. l. iulius.
 ait. s. i. et de euc.
 l. qui alienā. et de
 condi. inde. l. inde
 bitū. s. i. et. i. eo. l. si
 hominēz.
Quotiens. ni
 chyl. absit. p
 pter pūmū et scz
 cōtractum.
Repeti posse
 sit. i. quoquo mo
 do auocari. ad qd
 s. de leg. i. nō quo
 cumq; in pūci. et
 intellige hanc le
 gē qñ causa vtra
 q; erat lucratua:
 puta ex legato v
 ex donatōe. secus
 si neutra vel alte
 ra. vt. s. de actio. et
 obliga. si is qui si
 chyl. et. l. ex pmissi
 one. et cōcor. s. fo.
 ma. nō soluz. in fi.
 et. C. de re iudi. l.
 i. et de act. emp. l.
 non est nouū. et de
 act. et obli. l. oēs. cū
 suis concor.

Ascapio creditoris pro so
 luto liberat debitorem soluen
 tem. Barto. Idem.

S qui alienū hominē
 in solutum dederit: vsu
 capto homine liberatur.

Due cause lucratue non
 pnt pcurrere circa ides. Bar.

Quoties id qd tī Idē.
 tibi debeā ad te puenit:
 et tibi nichil absit: nec quod so
 lutum est repeti^o possit: com
 petit liberatio.

Debitū in seruitute factum
 minuit peculū. sec^o si est factū
 i libertate. itē qd semel repro
 bati postea approbare n̄ pos
 sū ad actionē se qndā. b. Idē

Dispensator: e^o meū testō
 liberū esse iussi: et pecu
 llium ei legau: is post mortem
 meā a debitorib^o pecuniā exe
 git: an heres meus retinere ex
 peculio ei^o qd exegit possit q̄
 rit: et siquidē post aditā herē
 ditatē exegerit pecuniā: dubi
 tari non debet qñ de peculio

interest tñ ad aliū
 vt. i. eo. l. antepe. et
 s. e. ho. s. i. q̄ sunt
 contra.
Cōcepta sit.
 scz michi aut ticio
 et facit. s. de cōdi.
 inde. l. si procura:
 tor. s. i.

S qui alienū
 hominē. facit
 s. de bona. cā mor
 tis. l. qui alienā. et
 s. manda. l. iulius.
 ait. s. i. et de euc.
 l. qui alienā. et de
 condi. inde. l. inde
 bitū. s. i. et. i. eo. l. si
 hominēz.

Quotiens. ni
 chyl. absit. p
 pter pūmū et scz
 cōtractum.

Repeti posse
 sit. i. quoquo mo
 do auocari. ad qd
 s. de leg. i. nō quo
 cumq; in pūci. et
 intellige hanc le
 gē qñ causa vtra
 q; erat lucratua:
 puta ex legato v
 ex donatōe. secus
 si neutra vel alte
 ra. vt. s. de actio. et
 obliga. si is qui si
 chyl. et. l. ex pmissi
 one. et cōcor. s. fo.
 ma. nō soluz. in fi.
 et. C. de re iudi. l.
 i. et de act. emp. l.
 non est nouū. et de
 act. et obli. l. oēs. cū
 suis concor.

Dispensator.
 id est seruuz
 generaliter geren
 dis negocijs et p
 hoc debitoub^o exi
 gendis preposi
 tum.

A debitori
 bus hereditarijs
 non serui.

Post aditaz.
 quo ipse liber est.
 vt. C. de cadu. tol.
 s. in nouissimo.

Quin. als qz
 als quin.

Liber Octauus.

a **Debere.** et hoc qd iaz liber cepit debere nō minuit peculū. Itē qd dicit debere: dic act. nego. gest. si r nomine creditōis sit solutū r ratū habet: qd est eo ipso qd nesci ebat dñz mortuum r nō dñs vel heres dñi cōuenit eum.

b **Solutio.** qz ignoraucrunt mortuū creditōres. et hoc noie dñi ei soluebāt. vt. s. eo.

L. si qd seruo. i. pñ. Alij intelligunt in debitoribus pecuniaribus exactis. r hic dicit eos liberari. s. qz ignoraucrūt peculū ademptum. vt. d. l. si qd seruo. s. i. quod nō placet: qz p cer to ponit hec lex in pun. qz peculū ei fuit legatū. qd aut si illi nō liberant: vt qz scauerūt dñz mortuū: dicaz dispensatorē nō tenere dño sed tenetur exactis per condi. inde. vt. s. de condi. inde. pcurator et illi exacti tenentur heredibus: vt h. et facit. s. si cer. pe. l. eius qui.

c **Liberant.** s. ppter iustā ignorantiam.

d **De peculio.** tradēdo ipi manū nullo.

e **Debere.** naturalit' adhuc manens seruus.

f **Heredi.** imo prius hereditari.

g **Nō liberantur.** quis forte faciebant obijisse creditorem.

h **Questio est.** l. locū habet alio in libera psona gerēte negociū meuz.

i **Accepit.** qd vis.

k **Non habuero.** semel me cerciozato.

l **Uelim.** qd hic heres facere nūq' rennēdo peculūz.

m **Indēnem.** aduersus debitorē soluetes.

n **Nō puto.** Item ra. ha. quo em. s. i. contra. sol. illud est quātum ad hoc vt possit agi vel nō ex ulla stipu. de ra. h. hic quo ad hoc vt datur actio michi nego. gest. vel nō datur contra procuratorem.

o **Nā sublata.** i. non habet locum. nam si dicerem nam eius voluntate: dicerem non tolli. vt. s. de neg. gest. l. pompomus. que est contra.

p **Et per hoc.** scilicet qd non habuī ratum: constituitur michi debitor qui prius erat. id est remanet. sic. s. de iudi. l. iul. Alij dicunt: per hoc scilicet qd habuisset ratūz

eo noie retineri nichil debeat: qz liber factus incipit debere: si liberant' solutione debitorē. cū vero ante aditā hereditatē pecuniā accepit dispensator: siquidez liberant' debitorē ipa solutione: non est dubium quin de peculio id retinēdum sit: qz incipit debere hic heredi' quasi negociorū gestorū: vel mādati actione. si vero nō liberant' illa questio est: cū negociūz meū gerens a debitorib' meis acceperis: dein de ego ratūz non habuero: et mor' agere velim' negociorū gestorū actioe: an vtiliter agā si caueā te indēnem futurūz: qd quidē ego non puto. nam sublata est negociorū gestorū actio eo qd ratūz non habuit: et per hoc debitor michi constituitur.

Ex re mea intelligitur michi queri etiā qd gratuito michi queritur. Val. Idem.

Debitor' sit serui fructuaris: potest is seruus per acceptilationē liberare eum: videbitur enim ex re eius acquirere. idem in pacto dicemus. Idem.

Am iussu' meo id quod michi deberes soluere solueris creditori meo: et tu a

debitor michi pstituit. i. constituet ille qui erexit: siue sit liber homo siue sit olim manumissus. Sed quicquid dicas inuenies ac. neg. gest. nasci: si vult habere ratū ab initio r si nō vult nō nasci: pendet ergo eius nauitas ex voluntate vnius partis tñ: sic est cōtra. s. de nego. gest. pomponius. Sol. natiuitas pot' esse i. su

beroz'. Pomponius. **S** I filia furlosa a viro dixerit: dictū est agnato curatoz volūtate filie / vel filie consentiente agnato solui dotem.

Pupillus non obligatur factio suo nisi quatenus est factio locupletior. Bar. Idem.

S I pupilli debitor subterite eo sine tutoris auctoritate pecuniā creditori ei' numerauerit: pupillum quidez a creditore liberat: sed ipse manet obligatus: sed exceptioe se tueri pot'. Si autē debitor pupilli non fuerat: nec pupillo condicere pot' qui sine tutoris auctoritate non obligatur: nec creditori cū quo alterius iussu cōtraxit: sed pupillus inq'ntū locupletior est factus: vt pote debitor liberatus vtili actione tenebitur.

Maia res pot' solui ex duabus causis lucratiuis. item in q'ritatibus nō hz locū regula de duabus causis lucratiuis. Bar.

M arcellus. **S** I qd duos homines promissit / et stichum soluit: eiusdem stichi poterit dominium postea cōsecutus dādo eum liberari. in nummis

S I filia voluntate: alioquin contra. vt. s. eo. l. qui hō minem s. si gener.

S I pupilli. eo. scilicet pupillo.

a **Obligatus.** debitor sez pupilli.

b **Exceptioe.** si expediat pupillo creditori suo solutū.

c **Contraxit.** i. quasi cōtraxit soluēdo creditori pupilli iussu eius. vt in st. de ob. ex quasi cōtractu. s. ut is. Itē not. qz pupillus nō obligat cōdi. inde. sine tutoris aucte.

d **Utili actioe.** mādati. vel neg. gest. ad qd est. s. de excep. l. pupillo. r de excep. doli. apud celsuz. s. si quis pu. s. de aucto. tu. l. pupillus. et de nego. gest. l. iij. s. pupillus.

S et de condi. inde. l. interdum.

I quis duos homines. in genere.

f **Cōsecutus.** debitor.

g **Dando.** et idēz stichū. Sed nōne fm hoc due lucra

pomponius. Sol. natiuitas pot' esse i. su spensio: vt hic: sed ex quo est nata nō pot' tolli vnius volūtate: vt ibi. r idē dicit. s. sublata id est nō nata. vel dicitur ibi dicitur.

S I debitor. alius cuius extranei.

S I fructuaris. qd habet usufructū in seruo. Et nō. qz si cōditio debeat in persona pupilli impleri: aut est in factor' tūc enaz sine auctoritate tutoris implet: aut in dādo: et tūc nō.

S I per acceptilationē. a creditore in serui factaz. ad qd est. s. de pac. l. si debitor. et de vsu. l. et si cui. et l. s. acceptil. l. spēs.

Am iussu. idēz r si sine iussu. vt. s. de pig. actio. solutū. s. for. l. uaz. et de nego. gest. l. si liber hō.

S I liberor. vna pstantione: videris eniz michi et meo creditori soluere fm. R. ad qd est. s. de dona. inter virum et vxorem. l. iij. s. si. et. s. eo. l. in numeratōib'.

S I quis fur

S I quis fur

S I quis fur

S I quis fur

S I quis fur

S I quis fur

S I quis fur

S I quis fur

S I quis fur

siue cause cōcurrūt in eadē seruū. r sic est cōtra. s. de leg. ij. l. meuius. s. duotū. Solu. ibi de stricto iure. hic de equitate. vel melius ibi debebat idē ex duob⁹ testamētis sic ex duabus lucratuius causis: iterū solui nō pōt. me frangat regula. at hic ex vna sola: r forte nō lucratua s. m. p. a. d. inoz. d. ubi tatio.

b **Eū** vellet. s. naturali solutio. c **Efficere.** vt debitor liberet naturalis solutione. d **Et si.** id est p̄uis.

e **Qd.** ratio est qua mouebant q dicebat p̄dicta nō posse fieri. r dices is. s. debitor. r pro eis. s. e. l. q. sic. vel ecōtra pōt esse ratio circa eos quasi male dicerent hoc modo. bene dixi male: q. is. s. credi tor: s. m. hoc: q. ita accepit vt reddat nō pōt videri soluisse potius debitor q̄ dedisse: imo pot⁹ videt donat se q̄ soluisse. nec ei creditor se obligauit ad reddendū. r sic nō ob. s. e. q. sic. nā ibi ex pacto se abstrinerat ad reddendū qd̄ h nō fecit. r facit. s. si cer. pe. si tibi pe. r. s. de dona. l. qui id qd̄ s. ea lege.

f **Seruus.** q̄ pōt s. d. in factō cōsistens. g **Tutoris.** vt r. s. de cōdi. et demon. l. cū pupill.

h **habeat.** aliquid furiosus. i **Iustus sit.** furus liber eē. k **Allicui.** et libero.

l **In** oibus istis casibus. vbi datio vt ritur. m **Depēdū.** s. si fideliter fiat a seruo: als nō. vt. s. de man. testa. q. siliuz. r pecunia in rēpu. vel furiosi verat. vt s. de s. chum. s. vsumfru. ibi idq. ita rē.

n **Nō** recte. s. in dādo: secus in faciēdo: vt p̄dixi. Itē et si in dādo est cōtra. s. eo. si stipulat⁹ fuero michi. Sol. ibi erat pecunia in utilitatē pupilli cōuersa. vñ ex postea eto vt bene soluisse. vt. s. de s. chū. s. vsumfru. vel ibi erat primus p̄bentat. vel veri⁹ ibi erat alicuius. quo casu imputat stipul. itē quare talē a dicit. Itē primo mō solue aliud contrariū. s. l. in pupillo. Item arg. cōtra. s. de con. di. et demon. l. meuius cū. Itē ecōtra pupillus pōt p̄rere. vt. s. de condi. et demon. l. conditionibus.

minor⁹ vel ppe nulla dubitatio est. nā et apud alphenū seruū utus at: eū qui nūmos a debitorē suo acciperet: et liberare eū vellet. An. posse septus illos nūmos accipiēdo ab eo: etq. retrōdādo: ac rursus accipiēdo id efficere: veluti si. c. debitorē. r. acceptis liberare creditor velit. vt cū. r. accepit eadē ei retro reddat: mox ab eo accipiat: ac nouissime retineat: r si in dubitationem a quibusdā hoc male deducat: qd̄ nō possit videri is q̄ ita accepit: vt et a quo accepit retro reddat: soluisse potius q̄ dedisse.

Cōditio cōsistens in dādo in persona pupilli sine tutoris vel curatoris auctoritate non implet. secus si in faciēdo cōsistit. h. d. Barto. Idem.

Seruus est pupillo et liber esse: siue heres sit pupill⁹ siue tm̄ cōditio in eū collata sit: an absente quoq. tutore pupillo dādo libertate conseqat: mouerit cōparatiōe cōditionis q̄ cōsistit in factō: veluti si pupillo seruiert: q̄ pōt impleri cōtra interuentū quoq. tutoris: r quid inq̄t si curatore habeat: et furioso dare iussus sit: an curatori dādo liberet: r fin

S hominem. s. chum.

Cōdēnat⁹ es. vt emēdes dānt: vel noxē des. q. **Judicati.** vt. r. s. de re iudi. l. iij. s. si. r ar. s. e. q. de c. s. pe. r. s. si. r de leg. iij. l. q. cōcubinā s. si heres. s. vt dā n de dolo. vt. s. de dolo. l. si oleuz. s. r si tu. q. est s. sol. ibi

agit de dolo. i. u. dicit noxē doli. sic. C. de dolo. l. i. vt soluet ibi. Itē adhuc nō vt opus eē agi iudican: q. p̄ dationē hui⁹ p̄ nra: denegat vsum fruct. vel pignoris p̄secutio: vt. s. de noxa. si ex duob⁹. s. si. r. l. si noxale. in p̄n. r de vsumfru. locū. s. p̄pictari⁹ et de dā. infec. hēc apli. s. si. s. r̄nde q. illud sit dno p̄ dēte s̄ fructuaris: vt aut p̄ferat ad litis cōtationē aut dimittat vsum fruct. at creditor hoc nō petit: s. agit iudican: vt h. d. lex tñ illa si noxale circa pun. videt p̄ obstat: q. dicit ipso iure finiri pign⁹. r hic inuit q. nō. nā q. durauit hic pignus agit iudican. Solu. ibi creditor erat p̄sens qñ seruus fuit p̄ noxa datus: nec voluit eū defendere rōne sui iuris vñ ei imputat: l. nō sic i fructuario: vt ibi dicit. hic aut creditor fuit absens. vt aliter ibi soluit p̄gnus ipso iure: s. p̄retorio. hic non ipso iure. s. ciuili.

Non liberatur quis dando pro noxa seruū pignoratū vel in quo habetur vsum fructus hoc dicit Bartolus.

S hominē velsus. in quo vsum fructus alienus est: vel qui erat pignori ticio obligatus noxē dedist: poterit is cui condēnatus eē tecum agere iudican: nec expectabimus vt creditor euincat. sed si vsum fructus interierit: vel dissoluta fuerit pignoris obligatio: existimo processuram liberationem.

Debitor in diem certus potest diem p̄uenire in soluēdo etiam inuito creditore. hoc dicit Pau. Idem.

Quod in diem certū promissus est: vel statim dari potest: totum enim medium tempus ad soluendum promissum liberum relinquitur intelligitur.

Nec expectabim⁹. ad hoc. s. de ac. emp. seru⁹. s. si. s. **Liberationem.** vt. s. eo. l. cum quis. s. qui hominē. et. s. eo. is qui alicuium. cum suis concordat.

Quod in diē liberū. vt soluat si vult: si nō vult nō cogatur. vt. s. de act. r obligatio. l. quisq. et de verb. obliga. l. cū qui s. quonē. r de re iudi. l. intra. et. C. de fi. dei. com. l. post mortē. hoc autē fallit cū grana eius cui debetur dies ponitur. vt. s. de leg. ij. si ita. s. pegasus. et de vsumfru. l. in fideicō s. cum pollicidus. et sic etiaz potest intelligi. s. de constitū. pecu. l. item illa. circa pun. Itē cōtra. s. de vsumfru. le. si vsumfru. michi. vbi etiā ante biennū agit vel pro tēpote ante biennū: sed ibi biennū erat statutū. vt. s. vlt. a heres nō teneatur dare vsum fruct. nō autem vt vsq. tunc haberet dilationem.

Quam decem michi. si fideiussor. non debitor. Jo.
b **P**rocuratori. falso vel ad alia constituto.
c **T**empus. fideiussor enim vsq; ad tempus certum.
d **P**resenti. creditor. sed contra. Item ra. ha. l. si. fi.
Sol. hic rata habuit solutione eo tpe quo reus erat obli

gatus efficacit: lz fideiussor ipse eet liberat' tunc cum ratu habuitabi cu reus erat libera tus. r facit ad hoc r seqn. rñ. s. de cos. si. pecu. item illa. s. qd adicitur.
e **N**ullus' mo men est. ppter so lutionem.
f **C**onfirmatur. id est firma ostedi tur acceptatio.

Quam decem dz. obrulit. als obtulit. et die congruo loco r tēpote. vt r s. e. si soluturus.
h **P**erdiderit. sec' si non pdidit: qz adhuc tenetur. vt. C. de vsur. Lac ceptā. in fi. r. s. de arbi. l. sed r si post ea. nisi in casu. vt C. de cōdi. infer. l. si. ibi: nisi r tpe rē.

i **E**xceptione. r non ipso iure qz erat obligat' in gene re: qd in gene re est perire nō po test. vt. s. ad. l. fal. in ratione. s. in cer te. si autem in spe cie: iteritū specie liberatur ipso iure nisi esset in mora. vt. s. de sbo. obli. l. si ex legati cā. et l. seruus. in pn. r fa cit ad hoc qz debi tor gener' liberet' p exceptionem si pereat post obla tionē. s. eo. si debi tor. r. s. de dol. ex cep. l. si opa. et. s. eo. l. si solutur'. et de sbo. oblig. in terdu. s. fi. sed nō videt' libari etiā p exceptionē vt i cō

trario. Jo. creditor. Sol. vt ibi. Itē est cōtra. s. de arbi. l. cellus. in fi. s. ibi in pena cōmittēda: h in forteā debita.
k **I**nterpellatus. verum est ante oblationem: als cō

Per partis solutionē factā creditor nō tollit facultas soluendi adiecto alteram partē. hoc dicit Pau. Idem.

Quam decem michi aut ti cio dari stipulatus sum et si. v. accipia reliquum pmis sor recte ticio dabit.

Potest qd ratū habere ge stū noie suo si ius eius nō erat extinctū contra principalē: li cet esset extinctū contra fidei ussorem solventē. h. d. Paul.

Si fideiussor procurator' creditoris soluerit: et creditor post tēpus' quo liberari fidei ussor potuerit/ratū habuerit: tamē qz fideiussor cum adhuc ex causa fideiussionis teneret soluit/nec repetere potest: nec minus agere aduersus reum mandati potest: qz si tunc pre sent' dedisset.

Actus med' interueniens facto hominis negocium geri non impedit: nec ratū habitio nem retrahit. h. d. Bar.

Itē si ignorās creditor p curatorū suo solutū seruo debi toris filiove acceptus fecerit: postea autē rem scierit et id ra tū habuerit/cōfirmat solutio: r qd acceptolatū sit nulli' mo mēti est'. Et ecōtra si ratū nō habuerit: qd acceptum fecerit confirmatur'. **S**ed si igno rās solutū litē cōtestatus est: si pendēte iudicio ratū habue rit: absolui oportet illū cū quo actum est: si ratum non habue rit/condemnari.

De perēpta post oblationē debitor gener' liberat' ope ex ceptionis: s. p' debitor ipso iure: idē in debitorē generis ex cau

tra. vt. s. de pericu. et cōmo. rei vend. l. illud. Accur.
l **N**ummos. cum nummi essent dati in dotem.
m **I**psio iure. fauore dotis: vt inuitentur ad offerendā dotem. argu. C. de do. promif. l. ad exactōez. r. s. qd me. cau. si mulier. s. si dos. vel dic aliud esse in ptractu bone

sa dotis. h. d. Bar. Marcia. **Q**uam decem dz si eadē obtu lit' creditor: et ille sine iusta cā ea accipe recusauerit: deinde debitor ea sine culpa pdiderit/doli mali exceptio ne' pōt se tueri: qz aliq' iter pellatus' nō soluerit. etem nō est equū teneri eū pecunia a missa q non teneret si creditor accipe voluisset: qre p soluto id in q creditor accipiēdo morā fecerit opz eē: et sane si ser uus erat in dotē/eūqz obtulit maritus: r is seruus decesserit aut nūmos obtulit: eosqz non accipiēte muliere pdiderit: ip so iure' desinit teneri.

Stipulatio pditionalis r iō nouādi tollit effectum more si erat res p'sens: als sec'. Bar. **S**i cū michi stichum debe res r in soluēdo morā fecisses sub cōditione eū pmisistis/pen dente ea stich' decessit: videamus an qz nouari p'ior obliga tio' nō pōt: petitorio serui cōpe tat ea q cōpeteret si nō inter cessisset stiplo: sed in p'doptu' cōtradictio est. debitor em cū stipulatū creditor sub cōditio ne' pmisit: nō videt' in solutio ne hois cessasse'. nam' v'ez est eum qui interpellatus dare nos luit' offerētē postea periculo' liberari. **S**z qd si ignorāte debitorē ab alio creditor eū' stipulatus est: hic quoqz est: mādus est periculo debitor li beratus: quēadmodū si quoli bet nomine eius seruum offe rētē stipulatio accipere noluit set. **I**dem rñsum est' si qz cum surreptus sibi seruus eēt sub cōditione stipulat' fuerit:

fidei s' stricti iur': vt in bone fidei ip so iure: in alijs p exceptionē. argu. s. de lega. i. h. mōi. s. ij. vel q' dicit ip so iure referas ad casum quādo ser uus erat in dotē. at quādo peculū dic liberationē cō tige' p exceptōez. n **O**bligatio. iō qz cū existit condi tio nō inuenit vbi figat vel ponat pe des suos. vt. s. de noua. l. quotiens. in puna.

Sed i promp tu. nunc ridet.

Sub cōditio ne. nā nō petetur serui: vt. d. l. quo tiens. circa pn. ibi vnde rē. et statim reddit' hic rōnem. debitor em rē. sed J huic r illi. l. quo tiens. i eo. titu. l. si rem. circa pn. ibi: nisi p. pmisisset: r. Solu. vt in vtraz earum dixi.

Cessasse. pur gavit autem morā: vt. d. l. quotiēs r **N**am. a simi li. Accur.

Dare noluit. post interpellatio nem.

Periculo. ita r hic. vt r. s. d. ver bo. obli. scienduz.

Si. et. l. interdu. in fi. r. l. si seruus. s. sequit'. r de pericu. r cōmo. reitvē di. l. illud.

Eū. scilicet stichum.

Hic qz. nō so lum superiōri ca su. s. certe immo hoc casu nō videt

liberari a periculo poblationem alterius. vt. s. de sbo. obliga. l. cum q ita. s. fi. que est cōtra. Solu. vt ibi.
Rñsum est. q tollat' p'dictio. vt. s. d. p'di. fur. l. parui.

¶ Nam fur. a simili. hec est duo paria sunt stipula-
ri a fure qd d3. vt hic et. s. de ver. ob. scire. s. si. et offer
re fure: vt subicit. r. d. l. parui. in pn. qd intellige hoc se
cudo casu si postea pereat res: vt tuc tollat pdictio: s3 in
pimo stat post stipulatione: et tunc tenet ex stipulatioe.

¶ C. Eius. serui.
c. ¶ No poterit.
refert ergo sit ab-
sens vel pns. s3
in hoc. s. de codi.
fur. l. parui. Sol.
tibi facultatem ha
bebat ostendendi
serui: qz ppe ab-
sens erat. hic neq
q3 facultate habe
re poterat ita abns
erat: vel plene dic
vt ibi notauit.

¶ Desierit. al-
tero ia motuo: et
sic obligatio solu
ta fm. d. vt arg. J.
in si. s. vel alit vt
ibi dices.

¶ Liberabit.
imo vt q d se cre
ditoris est ampli
ei solui no pot et
si suus ee desierit
vt. s. de leg. ij. me-
u. s. duob. Sol.
ibi loquit cu duo
hoiem in gne ali-
cui legauerit: qui
bus casib3 si vn3
soluit alter eund3
soluere no potuit:
q3uis desit ee sti-
pulatoris: ne vi
deant due cause
lucratiue in eade
re concurrere que
possunt ad oculu
demonstrari. secus
aut in dimidia su
di p indiuiso les
gata a duob3 r so
luta ab vno: qz il-
la ad oculu oñdi
no pot: vt ibidem
d3. hic aut vna ca

tm erat lucratiua: ibi non. vnde semel homo michi so-
lutus si desinat esse meus iteru solui pot: qz regu a non
viciaf. vna em erat obligatio. a30. Alij hic de equitate:
ibi de rigore. ite facit. s. eo. l. si quis duos.

¶ Quid ipa. na. pmissio hoiem in genere null3 erat in
obligatioe. vt. s. de leg. i. l. cu incert3. s3 si Stichu aut pa-
phyliu tuc vtq3. vt. s. de ver. ob. l. si duo rei. in aliqbus
tm consonat hi. pmissores. s. generis. r in alternatiuis vt
in d3o. s. de condi. inde. l. cu is. s. si. vel dic in ipsa: id est
ipso iure predicta ratione.

¶ Stipulatus est. fusi puta eius. s. stipulatoris.

¶ Reliquisset. fure legat si forte habes relinquet

quicqd fure facere dare oportet: na fur pdictione liberabit
si dñs oblatu sibi accipere no
luit: si tm cum in puincia forte
seruus esset/itercesserit stipu-
latio: et finge priusq3 faculta-
tem eius nancisceret fur vel
promissor decessisse seruu no
poterit roni qua supra reddi-
dimus ee locus: no em obru-
lisse eum propter absentiam
intelligi potest.

¶ In obligatione alternati-
ua res q no cadit tpe obliga-
tionis no cadit in solutioe. le-
cus in obligatione generis: vt
incerti de cernis. Bal.

¶ Stichu aut paphylu stipu-
latus sum cu esset meus pa-
phyliu/ nec si meus esse de-
sierit liberabit3 promissor pa-
phyliu dando: neutru em vide-
tur in paphylo hoiem constitit
se/ nec obligatio/ nec solutio:
s3 et q hoiem dari stipulatus
est: vnu etiã ex his q tunc sti-
pulatoris serui erat dando p-
missor liberabit. vt quide ipaf
at si is dari stipulatus est: qu
elut no erat: fingamus ita sti-
pulat3: hoiem ex his qs sem-
pronius reliquit dare spodes
cu tres sempromi3 reliquisset
eoruq3 aliqs stipulatoris fuis-
set: nunc morte duob3 qui
alter3 fuerat: superit illa obli-
gatio an non videamus: r ma-

l. C. fuisse. tpe stipulationis. h. vel dic postea.
h. C. Doctus. an stipulatione interposita: vt no ptra di
cat pncipio: s3 lra videf tota post stip. interposita: s3 fm
hoc videtur quodam pñ. s. repugnare fini. sed dic vt
modo dixi. Accur.

gis est deficere stipulationes
nisi ante morte duoz desierit
ee reliquus seru3 stipulatoris

¶ Qui iurum rem qua habe-
re creditorem non licet non li-
beratur. lecus si sibi habere li-
cet q3uis vitem. Bar.

¶ Qui hoiem debebat Stichu
cui libertas ex ca fidetcomissi
prestanda est soluit: non vide-
tur liberatus. Similitq3 mo-
do si soluerit seruus qui noxa
soluit non est no liberabitur
Itē qui hoiem noxe deditum
soluit no liberatur: na et min3
hic seruum dedit: q3 ille q ser-
uum dedit no ddu noxa soluti.
¶ Num ergo et si vesptilionē
aut als turp dederit hoiem
idem sit: et sane datum nega-
re non possumus: sed differt
hec species a prioribus: habz
em seruū qui ei auferri no po-
test. ¶ Promissor serui eu d3
hoiem soluere: que si velit sti-
pulator possit ad libertatem
perducere.

¶ Pecuniam redacta ex re-
datione pignoris pot creditor
venire in quam causam vult
h. d. Bar.

¶ Triginta nimos pe-
cunie credite fideiusso-
rem in viginti dedit r pignus
in decē: et ex venditioe pigno-
ris creditor decē consecutus
est: vtrū ex vniuersitate id de-

tionē predicta. r caue: q quidā habent hic minus in lra
p. Desperditionem. q no videt in sero. vt et. s. de edil.
edit. l. si hoiem. vel. i. spoliatorē latronum: quasi vi spo-
liatozem. vel. i. in vili arte cōstitutū. vel. i. sepulchri vio-
latozem. vt. s. ad trebel. sed sciendum.

¶ Perducere. i. vt plene fiat stipulatoris. vt. s. de le-
ga. l. i. si a substituto. s. heres. et de verbo. obliga. l. vbi
autem non apparet. s. fina. item et plene dominus qua-
doq3 non potest manumittere. vt. C. d. his qui non pos-
ad li. per. l. i. r. ij.

¶ Triginta. als incipit vbi ob triginta: et als ob tri-
ginta. Accur.

l. Desierit. an q3
fieret stipulatio. r
no. mirabile q re-
fert stipuler Stichū
aut pampphyliu: et
tuc si vn3 est me3
nec obligatio nec
solutio pstat in eo
cu stipulor vnu ex
illis: vt in si. hui3
s. fm a30. r sic no
est 3 pncipiū. s.
vt. s. de ver. ob. l.
si duo rei. q est cō-
traria huic fini. s3
p cor. cu pn. vnde
r pncipiū scdm
hoc est cōtrariū si
ni eadē ratione.
m. ¶ No videt. vt
et. s. e. l. cu q3. s. q
hoiem. et dixi. s. d.
cōdi. inde. l. nera-
tius. et facit. s. de
lega. ij. l. q cōcubi
nam. s. si heres.
n. ¶ No liberabi-
tur. vt. s. e. l. si ho-
minē. r de pñ. eb.
l. vbi agit. s. fi.
o. ¶ Na et min3.
hic. l. q dedit sta-
tutib3 min3 dat
q3 ille qui dat no-
xe subdit: qz huc
statutib3 stipu-
lator: tenere no po-
test existente cōdi-
tione: sed noxe le-
gatū pot retinere
dando estimatio-
nez litis. vel dic h
sez q dat seruū ia
noxe dediti min3
dat q3 ille qui dat
seruū noxe subdi-
tū sed no datus ra-

Putant. forte nō obstat eis. Ieo. l. cū ex pluribus et. s. e. in his. r. l. magis. cū suis cōcor. q. ille oēs loquit in debitoze ex pluribus causis: sed hic debebat ex vna causa tm. Accur.

Existimo. de equitate. vel dic q corrigit seipsum.

Solus. s. sine fideiussore.

Acepto. qd et in id pign^o acceperat.

Id qd. pone exēplū in pena lega: ut si debitor surripit pignus creditori. vt s. de pign. act. l. si pignore. r. s. fur. l. si sbitor. r. l. ereditori. r. s. de reg. iu. l. qd a quoq. r. s. de pdi. ide. l. pene. Itē et in cōditionali si mō erat acti rato manēte pacto. vt. s. de verbo. ob. l. ita stipulat^o. in si. si autem hoc nō esset dictū nō haberet locum hec lex cū rē exclu dat pene pstatio qd cōcurrit. vt. s. de excep. do. apb celsum. s. labeo. et s. p. socio. l. si qd a socio. r. l. seq. r. de actio. emp. l. pdis sicut accepti latio in eu. s. quo facta est.

Confusio. s. perimit actiones. vt et. Ie. Stichū. s. ad i. et noli repetere in eum diem.

Odestinus respon. et bene.

Post solutionē. factā ab vno reo debendū: vel vno fideiussore. Accur.

Sine vilo pacto. facto de actionibus cedendis.

Tutele. male administrate.

Cesse sunt. s. tutori q̄n solidū satisfecit pupillo.

Nulla actio. s. actio. sic. s. de fideiuss. l. cū is. habet est tutor in rē vtilē lz non cessam. vt. s. de tu. et ra. dis. l. i. s. nunc tractem^o. ibi. et si forte rē. sed videt ex interuallo etiā facta cessio valere. vt. s. de admi. tu. l. si minoris. q̄ s. s. Sol. ibi fuit acti tpe solonis vt p̄ ea fieret cessio: vt hic subicit. Itē s. Ie. Stichū. s. nō mādato. vbi etiā ex inf u illo cedit. sed ibi soluerat p sua obligatione tm mādator et tutor: vt ibi no. vel actū fuit vt postea possent cedi et eisdē modis solue aliud s. r. s. de pec. leg. l. dñs Stichū. in pn. et aliō. s. de tute. et ra. dis. l. alteri^o. itē cōtra. s. man. l. pōponius. vbi soluēte mandatore vel fideiussore nō liberat reus et sic superest actio: et p̄t dici cedi. s. in eis plene dic vt ibi no. in tutoribus aūt et coreis serua qd s̄ dicitur. itē s. s. de lega. i. l. si res ob. in si. s. r. ibi ante solutionem facta fuit cessio.

Factum est. l. cessio.

cedit (vt quidā putant) sicut si in soluendis decē nichil debitor dixisset: sicut ego puto in totis decē fideiussorū cōtigerit liberatio: qz dicēdo potuit hoc efficere debitor: vt vbi non dixit id potius solutū extimetur qd satisfdato debeaf magis tamen existimō dicitur se creditorū in id qd sol^o debebat re^o accepto^o ferre. **O** ob.

Id qd pene nomie a debitorē exactum est: lucro bz creditorū cedere. **I** dem.

Sicut acceptilatio i eūdem precedentes perimit actiones: ita et confusio. nam si debitor heres creditorū extiterit: confusio hereditatis perimit petitoris actionē.

Nō valet cessio facta post solutionē cōtra coreum pariter obligatum nisi pactum de cedendo precesserit. hoc dicit Bar. **I** dem.

Odestinus rñ. si post solutionē sine vilo pacto

Conuenisset. ante solutionē vel in ipsa solutione.

Cū nouissimo. i. in posteriori casu.

Actionum. sed an in solidū contra coreū debēdū a creditoze sint cedende actiones: et an in tutorib^o. Iodicit q nō sunt in solidū cedende: licet aliū cōtra: sed pro parte tam in coreis q̄n in tutorib^o arg. s. de tu. et ra. dis. l. cum pupillus. et s. de cen. l. cum possessor. et de admi. tu. l. si plures. et. s. ad. l. rhod. de iactu. l. i. et. ij. sequissimū. et. s. de pecu. l. q̄ situm. s. sed si vel lit. alioquin lucrā retur. sed lex illa cum pupillus. ag te videtur contra Iod. sed eam puncta vt ibi no. Alij dicunt aliud i tutoribus vt scz fiat cessio in solidū q̄ in coreis: qui scz tutores et non cessat actione habent vtilem pro parte si eū tutor ex se habz actionē pro parte q̄ si cessa fuit in solidū ne nichil cessio operet: sicut cū primo grē post lego alteraz partē videoz legare aliā. vt. s. de lega. ij. l. meū. s. duorum. sed hoc nichil est. Itē si cessio fiat vni ex trib^o an fiet in solidū saltē pro duab^o partibus: qd si est: an cedet tpe act. illi quem in solidū conuenit pro tertia. In fideiussoribus autē et mandatoribus dic vt no. s. man. l. papinianus. itē facit ad hoc. C. de cōtrario iu. tu. l. i. et ij. et. C. de ac. et ob. l. i. r. s. qui. mo. pig. vel hyp. so. l. soluitur. s. si conuenit.

Idem. **I**n liberto antiquior^o cōtractus operarum esse non potest: sine quibus libertas et data non esset.

Commissione nummorum reconciliatur solutio. h. d. s. **I** abolenus.

Valent nummi in scio vel inuito domino soluti sunt: manent etus cūlus fuerunt: sed si mixti alijs sint ita vt discerni nō possint: et

duorum. sed hoc nichil est. Itē si cessio fiat vni ex trib^o an fiet in solidū saltē pro duab^o partibus: qd si est: an cedet tpe act. illi quem in solidū conuenit pro tertia. In fideiussoribus autē et mandatoribus dic vt no. s. man. l. papinianus. itē facit ad hoc. C. de cōtrario iu. tu. l. i. et ij. et. C. de ac. et ob. l. i. r. s. qui. mo. pig. vel hyp. so. l. soluitur. s. si conuenit.

In liberto antiquior. i. anterior. **C**ontractus. quo ipse liber factus teneat. nā de contractibus in seruitute non tenetur. post manumissionem autem iste primus est: quia in ipsa manumissione vel paulopost fit. vt. s. de libera. cā. l. si. et. C. de oper. liber. l. i. Item qd dicit operarum / supple q̄: apparet et go qd si nulla causa pregrauaret: et libertus solueret in hunc contractum patronus accepto ferret. vt. s. eo. l. in his. in prin. Accur.

Sine quibus. i. sine operis impositione.

Non esset. forte.

Alieni nummi. soluti sunt. scietū creditori: vt scz etiam ignotanti. vt argu. s. de acquir. rerum domi. l. traditio.

Fuerunt. et hoc casu loquitur Ieo. si is cui. in prin. et ita non sunt accipientis.

Mixti. cum alijs nummis.

fur qñ
g rei
furtive
dñum
trāssert

Accipit. quāsi sint cōsumpti p̄ imitacionē cū alio: vt hic r. s. si cer. pe. l. nā et si. in fi. et. l. nō ois. s. fi. r. l. sti. de usufr. s. s. tit. l. s. de rei ven. si frumētū. in pn. et in l. de re. diu. s. qñ si frumētū. Sol. spāle est hic i pecunia. ar. s. si cer. pe. l. singularis. vt debiti hic dicatur suscepisse. itē fa-

ci. s. eo. l. is q. itez hoc si bōa fide acceperit. qd autem si mala. itē no. fm quosdā q̄ hic est casus quo fur rē furtiuā dādo dominū trāssert s̄ quosdam.

Domino. nō motum. **C**ū eo. f. de bitore. **D**edisset. i. soluitet. **C**ompeteret. qñ scis alienos soluit ceru conditio. ar. s. si cer. pe. ta. l. si cū seruum.

Pecunia. als si pecunia r̄ als pecuniam in cipit hecler. **D**ea eē. naz cū possessio q̄rat. vt. s. de acq. pos. l. i. s. pe. et. l. quod meo. s. s. v. ditorē. r. l. pe. s. fi. s. r. do-

minū qd ab eo se parari nō pōt. r. fa. cit. j. de fur. l. fals. s. q. et d. tur. do. l. si ego. s. dotis. ibi: quid em̄ interest. r. Accur.

Dixi. i. quia. **D**ixi. i. creditoi. **L**onga. no. aliter dicitur breuis manus. vt. s. de iure do. licet. s. i. **R**out q̄sq. als prout quicq̄ cōtract⁹ est: als prout quodq̄ cōtractū est alio r̄ alio modo celebratum.

Soluti. i. resolui. et dic d. l. pōt. nā pōt solui r̄ alijs modis vt cōpensatione et cōfusione et similib⁹. vñ Ro. dixit meli⁹ dixisse pōt. et sic est. s. de offi. pcō. l. ob seruare s. fi. vel. pprie ponit: nō em̄ excludit qñ alijs modis fieri possit. et facit ad hanc r̄am. s. de acq. pos. l. spuis sal-

tuus. et j. de reg. iur. nichil tam. et. l. fere. **C**um re. vt in mutuo. **C**ontractim⁹. cōtractū est obligatio q̄sq̄ re: r̄ qñq̄ verbis et alijs modis. vt. s. de act. et ob. l. i. s. i.

Debet. vt. Ieo. verborum. **Q**ue. i. solutione facta. **P**romissori. a creditore. **E**que. i. similitur: pereque. i. sicut. **C**ōtracti pōt. nō submixta re: vel verbis. **P**ōt. si res integra est. vt. C. qñ li. ab emp. d. l. i.

Stipulatus. tictus. adiectus. **H**eredi. tacitū em̄ mādātū ita morte mādā-

fieri q̄ accepit⁹. in libris Cass scriptum est ita vt actio dñi cū eo q̄ dedisset furti com peteret⁹.

Per aspectū queritur do- minium rei solute. **B.** **I**dem **P**ecuniā. quā michi de- bes aut aliā rē si in cō- spectu meo ponere te tubeaz efficax vt et tu statim libereris et mea esse incipiat: nā tunc q̄a nullo corporāl̄ eius rei possessio detinetur: ac q̄ sita mi- chi et quodāmō manu lōgā tradita estimanda est.

Quelibet obligatio dissol- uit eo mō q̄ ligat. **B.** **D**ōp. **R**out q̄sq̄ cōtractus est: ita et solui⁹ d. l. v. l. v. l. vt cū re cōtractim⁹ re solui d. l. v. l. vt cū verbis aliquid cōtracti mus: vel re vel verbis obliga- tio solui debeat. **V**erbis: velu- ti cū acceptuz promissori fit. **R**e: veluti cū soluit qd̄ promi- sit. **E**que: cū emptio/vedditio/ vel locatio p̄tracta est: qm̄ cō-

tracti finitur vt exp̄sum. vt in l. man- s. itē si. s. h̄c ra- tionē hic adūgere nō placz: q̄ hic exp̄sum renocari nō posset. vt. s. e. vero. s̄ nec tacite deberet renocari: qd̄ falsū est. vt. s. si q̄ stipulas. s. itē nec tacitū mādātū h̄ inf- uenit: nisi aliud actū sit vt diximus. s. e. l. fo. in pn. et fa- cit. s. de sb. obl. si stipulas. i. pn. r. l. cū q̄a. in pn. r. l. fi. in pn. r. s. e. cū q̄a in pn. et j. e. nichil s. v. usufru. et de cō- di. et demō. l. q. be- redi. s. ar. s. s. de ver. ob. l. i. q. ibi nō em̄ ex persona be- redis r̄.

Nō poteris. nisi esset dictū de h̄fde. et est ratio: q̄ hic certa p̄sona fuit adiecta.

Si lancē. et sic indiuiduū. vt s. de positi. l. i. s. si pecuniam.

Heredum. si autē om̄es dic vt d. s. si pecuniam. Accur.

Interpellet. vt lancem deposti- tam reddam.

Adit. a me. Accur.

Heredū. int- pellantium.

Nō teneri. i. ipso iure liberari. Accur.

Sine dolo postū. i. qd̄ nerua.

Liberator. quia tñ dolum cohercet.

Non incidam. ratione doli: sed ratione rei restitue de incidā in obligationem et in actionē depositi: q̄ na- scitur obligatio et actio ex die depositionis. vt. s. depo- si. l. i. s. idem pomponi⁹. ibi: plane si r̄. r. s. cū autem. et ideo liberor quo ad hoc. sed aliū dicunt q̄ nō nascitur actio depositi nisi dolo cōmissio. pro quibus est ar. s. de- positi. l. i. si quis inficiatus. sed ibi de cōdictione furtiuā dicit q̄ pro dolo depositarij datur. itē pro eis hec ler: sed eā expone vt dixi. p̄terea cū ipsi fatentur obligationē na scilicet non actionē: quomodo hic exponunt non inci- dam in obligationē. sed forte dicunt non incidam vt possim cōueniri: r̄ ita fm eos obligatio nascitur: non actio. Item pro eis qd̄ diximus in multis alijs casibus in quib⁹ obligatio nascitur: nō actio. vt no. C. de rerum permu. ex placito.

Optimum. vt omnino doli suspicionem effugas. ad quod est. s. de minori. l. aut p̄tor s. permittitur. Accursus.

Facere. Nota q̄ aliquid possum per me facere: quod est vtilius per p̄torem. vt. C. de pigno. l. cre- ditores. Accur.

sentu nudo cōtrahi pōt: etiā dissensu p̄trario dissolui pōt.

Heres adiecti non potest solutionem recipere. hoc dicit Bar.

Stipulatus sum michi aut ticio dari: si tictus decesserit: heredi⁹ eius solue- re non poteris.

Heres indiuidua quo ad so- lutionē pōt quibusdā ex here- ditibus solui mandato iudicis. h. d. Bar.

Si lancē depouerit a pud me tictus et pluribus heredi- bus relictis decesserit: si pars herediū me interpellat opti- mū quidē esse si p̄tor aditus iussisset me parti herediū eaz lancē tradere: quo casu depo- siti me relictis coheredibus non teneri. Sed et si sine p̄- tore sine dolo malo hoc fece- ro/ liberabor: aut (quod veri⁹ est) non incidā in obligationē: optimum autem est id p̄ ma- gistratum facere.

Malo. qui solus i depositio venit et lata culpa. vt. s. de- positi. l. qd̄ nerua.

Liberator. quia tñ dolum cohercet.

Non incidam. ratione doli: sed ratione rei restitue de incidā in obligationem et in actionē depositi: q̄ na- scitur obligatio et actio ex die depositionis. vt. s. depo- si. l. i. s. idem pomponi⁹. ibi: plane si r̄. r. s. cū autem. et ideo liberor quo ad hoc. sed aliū dicunt q̄ nō nascitur actio depositi nisi dolo cōmissio. pro quibus est ar. s. de- positi. l. i. si quis inficiatus. sed ibi de cōdictione furtiuā dicit q̄ pro dolo depositarij datur. itē pro eis hec ler: sed eā expone vt dixi. p̄terea cū ipsi fatentur obligationē na scilicet non actionē: quomodo hic exponunt non inci- dam in obligationē. sed forte dicunt non incidam vt possim cōueniri: r̄ ita fm eos obligatio nascitur: non actio. Item pro eis qd̄ diximus in multis alijs casibus in quib⁹ obligatio nascitur: nō actio. vt no. C. de rerum permu. ex placito.

Optimum. vt omnino doli suspicionem effugas. ad quod est. s. de minori. l. aut p̄tor s. permittitur. Accursus.

Facere. Nota q̄ aliquid possum per me facere: quod est vtilius per p̄torem. vt. C. de pigno. l. cre- ditores. Accur.

S cum cornelius extraneus.

b De eo fundo.

c Reddendo sibi cornelio.

d Causisset. s. cornelius. 7 p hoc videt mulieri donati

vt. C. de pac. co. l. ex morte. in fi. 7. s. fo. ma. si cuz dotē. in

plinci. 7. C. de rei

vxo. ac. s. accedit.

e Effectit. cor-

nelius.

f Scia. vxor.

g Cornelio. tā

q̄ suo. pcurator. f. 7

seu. R. nā si vt ei-

dē donaret: aliud

esset dicēdum fm

quosdā: imo puto

idē esse. ar. 3. C. 6

act. 7 oblig. l. si q̄-

dē. 7. s. de dona. l.

ij. s. pecuniā. 7. l.

hoc iure. s. ij.

h Veritate scia.

cū ipsa iussit.

i Sicuti. s. sic

non recte cornelio

redderetur.

k Non tuto. i.

non tuto.

l Redderetur.

vt. Je. l. aliud.

m Reddidisset.

vir.

n Facturū esse

certe bene facit.

o Reddi. i. bh

fecisset si ei reddi-

disset nec eēt equū

vel melius si seie

reddidisset. ad q̄b

est. C. de p̄hen. si-

pu. l. iij. 7. s. depo-

si. l. quod seru⁹. 7

de acq. pos. l. fūdū

S tuo seruo.

non repeter.

remanet em̄ natu-

raliter debitor: et

ideo impeditur re-

petitio. vt. s. de cō

di. ide. l. frat. 7. l.

naturalr. 7. l. si q̄b

sz ciuilit nō. vt. s.

de noxa. l. si alien⁹

Sisti. libera-

tos. de eo q̄b

non erat in pecu-

lio ei⁹ q̄ debebat.

r Fideiussores

quia nō soluit to-

Pactum de soluēdo tertio
ex lteruallo appositū idē ope-
ratur q̄b simplex mandatum.
hoc dicit Bar. Proculus.

S cuz cornelius fundū
suum noie seie viro ei⁹
doti dedisset: nec de eo sibi red-
dēdo quicq̄ cauisset: effectit:
vt vir 7 scia⁹ inter sese pacifce-
rētur vt diuortio facto is fund-
us cornelio redderetur: non
puto diuortio facto virū vetā-
te scia⁹ euz fundū cornelio red-
diturū esse: sicuti si cū pactum
conuentū nullū intercessisset:
diuortio facto mulier iussisset
eum fundum cornelio reddi:
deinde anteq̄ redderetur ve-
tuisset: non tuto redderetur.
Sed si anteq̄ seta vetaret cor-
nelio eum fundū reddidisset^m
nec causaz habuisset existimā-
di id iuita scia se facturū esse:
nec mel⁹ nec equius eēt existi-
marē eū fundū seie reddi.

Qui soluit debitū naturall
ter tñ nō repetit. Bar. P. 6p.

S tuo seruo credidero
eūq̄ redemero: 7 is ma-
numissus michi soluerit: non
repetet.

Utr duob⁹ obligatis ad idē
debitū vno conuento alter nō
liberatur: sed vno soluente sic.
hoc dicit Pau. Procul.

Adisti de peculio serui
nomine cum dño: nō eēt
liberatos fideiussores ei⁹ res-
pon. At si idē seru⁹ ex pecu-
lio suo permissa⁹ administra-
tione eius peculij nūmos sol-
uisset: liberatos esse fideiusso-
res eius recte legit.

Istam nichil refert si debitū efficax
est soluti: si scilicet
hoc est indebitū: obtinet tunc q̄b dī. s. de condi. inde. si p-
curator. in prin. Itē facit. s. de pac. l. hz id quoz.

Alie. et res. filie.

S Dedit. mater.

H Soluerit. matri.

Administratiōe. nā alias nulla ratione seruus alie-
nare potest. R.

Soluitet. in solidum.
Solidum. s. i. si nō soluit totū quod debebat.

Sicuti q̄ dicit dī 7 soluit q̄m: ita qui debet ho-

Qui tardius dat minus da-
re videtur. Paulus. C. alistra.

Solidum nō soluitur: nō
min⁹ q̄titate q̄ die.

Procurator liris nō potest
solui nisi ad hoc datus sit. hoc
dicit Bar. Paulus.

Hoc iure vtimur: vt li-
tis procurator non re-
cte soluatur: nam 7 absurdū
est cui 7 iudicari⁹ actio non da-
tur: et ante rem iudicatā solui
posse: si tamen ad hoc datus
sit 7 solui ei possit: soluēdo
ei liberabitur.

Generalis procurator ad
negotia potest soluere credi-
torib⁹ dñi nec requirit alia ra-
tionabilio dñi. Pau. Celsus.

Quodlibet debitū solu-
tum a pcuratore meo
non repeto: qm cum quis pro-
curatozem omniū rerum sua-
rum constituit: id quoz man-
dare videtur: vt creditoribus
suis pecuniā soluat: neq̄ post
ea expectandum est vt ratum
habeat.

Utr pupilli per extraneū
non tutorem sibi non queritur
nisi in subsidio. Pau. C. cenola.

Ille intestato patre he-
reditis negotia mī ges-
tit: res vendendas per ar-
gētarios dedit: idq̄ ipsum in
codice rationum conscriptum
est: argētarij tñ uersum reda-
ctum precium venditionis sol-
uerunt: 7 post solutionem no-
uem fere annis quicquid agē-
dum erat nomine pupille ma-
ter egit: eamq̄ marito nuptui
collocauit: 7 res tradidit ei: q̄

Istam nichil refert si debitū efficax
est soluti: si scilicet
hoc est indebitū: obtinet tunc q̄b dī. s. de condi. inde. si p-
curator. in prin. Itē facit. s. de pac. l. hz id quoz.

Alie. et res. filie.

S Dedit. mater.

H Soluerit. matri.

die vel cras: si sol-
uit post cras si sol-
uit solidū. ad q̄b
est. J. de ver. signi.
l. si cui. i. fi. 7. l. mi-
nus. 7. infi. de fi-
deius. s. antepe. 7
de act. s. plus.

Hoc iure. pro-
curatori. l. p-
curatori ad litiq̄
dñi cōstituto. Be.

Nō recte sol-
uatur. ad hoc. s. s.
pac. l. hz tantum
7. C. de trāfactio.
l. transactionis.

Judicari. in
dicari tamē agit
casu. vt. s. de pecu-
ra. l. actio. ergo
recte ei tunc solui-
tur. Joan. 7 alijs
duobus scz quan-
do in rem suam 7
quādo ad hoc hz
mandatū. vt. s. de
procu. l. si pcura-
tor. 7 hic subijcit.
et. s. eo. l. vero.

Uodlibet d-
bitū. etiā na-
turale: vt dicunt
q̄b est verū si sol-
uit de suo. nā nil
ratū habet nō re-
peto. sz nec tūc q̄si
ego soluissem.

Sic videt q̄ sic q̄si
non videat ei esse
mādatū. vt. s. e. si
is cui. s. flaut. i. fi.
d. Soluitur. de
bursa. pcuratoris
7. C. procurato-
re. ignozante me-
turi exceptione. vt
s. māda. idēq̄ s.
gñaliter. sz illū est
q̄si ad actū mā-
dati dādā: vel de
negādā pcurato-
ri: sz q̄si ad partē

Sicuti q̄ dicit dī 7 soluit q̄m: ita qui debet ho-
die vel cras: si sol-
uit post cras si sol-
uit solidū. ad q̄b
est. J. de ver. signi.
l. si cui. i. fi. 7. l. mi-
nus. 7. infi. de fi-
deius. s. antepe. 7
de act. s. plus.

Hoc iure. pro-
curatori. l. p-
curatori ad litiq̄
dñi cōstituto. Be.

Nō recte sol-
uatur. ad hoc. s. s.
pac. l. hz tantum
7. C. de trāfactio.
l. transactionis.

Judicari. in
dicari tamē agit
casu. vt. s. de pecu-
ra. l. actio. ergo
recte ei tunc solui-
tur. Joan. 7 alijs
duobus scz quan-
do in rem suam 7
quādo ad hoc hz
mandatū. vt. s. de
procu. l. si pcura-
tor. 7 hic subijcit.
et. s. eo. l. vero.

a **Q**uando alio quando et alio quoniam!

b **S**olutio. matri puella facta p argentarios.

c **L**iberatos. lmo nō. vt. s. de neg. gest. q alienā. que est s. So. ibi sciuit: hic ignotauit debitor. vel hic soluit ex posteriori cōtractu: ibi ex pcedēti. vel ibi loquitur de debito: filie: hic de mris debitoribus. vel ibi erant debitoribus hereditarij: hic nō: vel h ignorabāt debitoribus eē pupillares vel etiā sciētes cū mater erat soluedo: vel ibi erāt sciētes et mat erat soluendo.

d **C**laudi. no tās scenolā q minus sufficiēter dīgerat. ac.

e **E**x iurisdīctione. a iudice ex aminanda.

f **S**ciēbāt esse. siue habeas q scz argentarij. siue q scz pūcia: dic scē bāt eē pu. scz res venditas fm. R. vel eē pupille. f. pūcia pūcia: dic. i. deberi pupille: qz procuratorio nomine erat stipulata: ex qua stipulatione pupilla hz vtilē forte. vt ar. s. fo. ma. l. gaus. et. C. de pac. cōuētis. l. pf. in substdiū tñ vt hic: s. si ignorabāt liberātur: vt dixi.

g **S**ciēbāt. scz res fuisse pupille R. vel deberi filie pūcia.

h **N**ō liberant argentarij a filia

s **E**x pluribus. nicias ego.

k **M**eus. creditot. Accur.

l **E**t habere. verbotum inculcatio.

m **G**atio. f. dño debitoris. et no. q iure pacti de non petendo accipiuntur hec verba. vt. s. de pac. l. tale.

n **R**eliquū. qz puus partem acceperat.

o **P**ropositam. l. redditam.

p **O**bligatōnem. i. per pecuniam.

q **P**roponeret. pponit aūt solutū ex reliquis rōnib⁹ serui: vt ex verbis nūq p3. Itē talis cōfessio extra iudicium facta nō videt q iudicet: nisi post. xxx. dies. vt. C.

de nō nu. pec. l. in cōtractib⁹. s. super. r. s. de pac. l. tale. l. pn. et facit. C. de transact. l. si de certa. et. s. de arbi. l. de his rebus. et de transac. l. cum aquiliana.

r **L**ucius. ita cōstrue: l. uci scripte scio: vt vnus chyrogaphi ex duob⁹ chyrogaphis qd⁹. cccc. et a scio debēbāt. f. altero. c. altero. ccc. p meuiam r.

s **S**cio. debito ri. Accur.

t **U**t vni⁹. non addito ex q vellet sibi solui.

v **N**ō eē liberatū. in. c. ex illis ccc. si non de hoc mādauit. s. nunquā licuit debitori eligere. vt. s. e. l. i. Rñ. illud locū habet pte cōstituto vtroqz vel debito ris. pcuratore. s. hic erat in absentia: actor misit pcuratorē s3. R.

x **L**uci. nicias creditor.

y **M**aioribus hoc faciebat dubitationem.

z **D**ie obligauit. diuersis horis.

a **S**eptēbub⁹. id ē. xv. kalendis octobris.

b **A**b altero. i. neqz a debitorē soluet neqz a creditore recipiente.

c **E**am stipulationē. vtrū ē stipula. de. xv. vel. xx.

d **S**ortis note

e **S**ortis. xx.

f **E**x vsu. vt in vetustiore obligatōnem soluto cedat: non inspecta cā vsurarij. et fasc. s. eo. l. in his. circa pn. r. j. e. l. cū ex plurib⁹. in fi. i. rñ. si aūt eiusdez eēt diei vel hore: qz. s. posuit q eadē die diuersis tñ horis. inspicere cā durior. vt. s. e. l. i. et. ij. et. ij.

h **F**ilius. minor.

i **A**ceptit. et dic vel cū iudice: vel q eā habeat saluā minor: vt quā cōtra eū defensionē haberet debitor habeat contra curatorem bonoū. vt insti. qui. auc. lic. s. fi. et facit. s. de bo. auc. iudi. possi. si non expe. s. i. et. s. de re iudi. ex scti. et. s. de mlo. l. si mulier. r. i. interest.

i **A**bstinuit. p in integ. res. a paterna hereditate.

a Sempronium. cui filius mutauit. Accur.
b Actionem. pot est exercere actionem. vt. s. de cura
to. bo. dan. l. q. Accur.
c Liberat. hoc veri est si salua haberet pecuniam
quam cum iudice soluit.
d Effer. no. no

posse liberari de-
bitore inuita pro
con. p acceptila-
tionem: s; si ab alto
stipulatur qd ipe
michi debet libe-
ratur inuitus.

Si debitor. cre-
ditori loqui-
tur. Accur.

Soluti. i. li-
berari.

Supponen-
do. f. aliquem.

Stipuleris.
vt et. s. de accep.
et per iustur. s. tutor
et. s. de noua. l. si
chū. s. si. r. l. si qd
absente. r. de neg.
gest. si ex duob. r.
s. de pnt. pe. vtrū.
sed. s. de regu. iur.
inuito. tra: expo-
ne vt ibi: qd no di-
recto: s; p medii.

No feceris. i.
postq stipulatus
es ab hoc suppo-
sito no liberas es
Ketinet. p sti-
pulationē scbam.

Res. i. obliga-
tio illa prima.

Petentes. a
secundo.

Prescriptio.
id est exceptio.

Excludet. se-
cūdu ergo p ex-
cep. qd hoc pacto
promisit: qd et de-
berē est accepto li-
berare. prim. a st
ipso iure liberat. e.

Si michi. seruū.
pone stichet ita in specie
q Jusus. ab eo q te heredem instituit.

Similis. no. manumissionē simile morti. vt r. s. de
fur. l. inter oēs. circa pn. et ad id. s. de reg. iur. seruitutē.

Tenearis. immo l. bereris interitu speciei.

Seruum. scertum pone ticq.

A domino. i. a ticio.

Scriptus. f. promissor.

Liberabitur. vt et. s. de statulibe. l. statuliberū me-
djo. s. illud. sed contra. s. de condi. inde. l. neranus. s. o.
hic alienum: ibi suum promisit. et sic ibi statuliberū suo
facto: hic non: vt ibi plene diximus. et facit. s. de verbo

stitutus an aduersus sempro-
ntum. vtilē actionē habeat?
N. nichil proponi cur non ts
q soluisset id qd mutui ita ac-
ceperat / liberatus esset.

Quer nouationē debitor in-
uitus et contradicens potest
liberari. Bar.

Idem.

Si debitor tuus nō vult
a te liberari / et pns est:
non pot inuitus a te absolui:
pau. imo debitorē tuū et p sen-
tem et inuitū liberare ita pote-
ris: supponendo a quo debi-
tum nouādī cā ita stipuleris:
qd etiā si acceptū nō feceris:
tamen statim quod ad te atti-
net res peribit. nam et peten-
tes te doli mali pscriptio ex-
cludet.

Manumissio similis ē mor-
ti. Bar.

Si michi alienū seruū
dari promiseris: aut testō ius-
sus dare fueris: s; serū an-
teq per te staret q minus da-
res a dño manumissus sit: hec
manumissio similis morti est:
si aut decessisset / nō tenearis
Sed et si qd seruū quez dare
promisit hēs a dño scriptus
statuliberum dederit / libera-
bitur.

Obligatio principalis per
cōfusionē extinguit accessori

obliga. l. si seruū. Accur.
Si duo rei. non confundi. hic subicit questionē se-
cundam. s. an cogatur eligere agat propria vel he-
reditaria: et videtur q non: sed tamen dicit q sic: r red-
dit rationē: et dic non confundi conijungendo q pro sed
si intendat r. qd
dicat si intendat
sibi dari oportere
vel qd est heres vt
qz ex sua psona de-
betur: et tunc acci-
pe quod bonum
est dicere hoc: id
est eligere magis
vnam illarū cau-
sarū q alteraz: et
ipse rñ. atqui r.
et hoc si habeas
si. si autem nō ha-
beas si: recte lege
et incipit tibi secū-
da questio: quod
bonū est r. et res-
pon. postea atqñ
r. Accur.

am. secus in alia eque princi-
pali. itē cui ad idē competunt
due actōes vs expimere quā
pnter. Bar. **S** cetola.

Si duo rei sint stipulādī
r alē alterū heredē scri-
psit: videndū an cōfundatur
obligatio: et placet non cōfun-
di: qd bonū est dicere. **Q**d si
intēdat dari sibi oportere: vel
ideo dari oportere q ipsi he-
res extitit: vel ideo q proprio
nomine et deberetur. atquin
magna est hulus rei differen-
tia: nā si alter ex reis pacti cō-
uenti tpi alē exceptioē summo-
ueri poterit: intererit is q he-
res extiterit: vtrū ne suo noie
an hereditario experiat: vt
ita possit aia duertere an exce-
ptio locus sit / necne. **T** rē
si duo rei sint promittendi: et
alter alterū heredē scripserit
non cōfunditur obligatio: s;
si reus heredē fideiussozē scri-
pserit confunditur obligatio:
et quasi generale quid retine-
dum est: vt vbi ei obligatio
que sequele obtinet locū prin-
cipalis accedit: cōfusa sit obli-
gatio. quotiens vero due sint
principales: altera alteri po-
tius adiicitur ad actionem q
confusionem parere. quid er-
go si fideiussoz reum here-
dem scripserit: confundetur

Ex reis. sti-
pulandi.

Exstiterit. al-
teri. accur.

Ut ita possit.
als possis: alias
possit.

Aia duertere
debetur.

Necne. hic
non erant focū:
als pactum vni
altri noceret. vt. s.
de arbi. si duo. ni-
si ab alio sit lis cō-
testata. r p ea ali-
us paciscatur. vt
s. de duob. reis. l.
ex duobus. et fra-
cit. l. si reus pro. et
s. de pacto. si vn
in prin. et de fide-
iusso. si reus. et. l.
generaliter. s. l. et
s. p. p. r. r.

Obligatio. vt

Si duo rei. l. si reus promittendi.
Non confunditur. als deest non: et tunc interroga-
tue lege. et respon. non omnis sed fideiussozia tñ.
Obligatio. i. quia fideiussozia tñ.
Sequele. vt fideiussozie.
Accedit. per successionem. Accur.
Obligatio. fideiussozia.
Alteri. f. obligatio.
Parere. f. videatur. et facit. s. p. r. r. respon. cum su-
is concor. Accur.
Reum. principalem.
Cōfudē. nisi in casu. vt. s. de fideiusso. hēs a de.
s. q. si h. et in alio casu: vt in cōtrario. s. e. stich. s. aliqñ.

Manu-
missio q
ad aliq
sitis est
morti.

- a Obligatio. accessoria. Accur.
- b Procul. male: et sic aduersatiue non correctiue.
- c Dissentiat. aduer. sando.
- d Fis. creditor. Accur.
- e Nūmis integris. i. nō cōmixtis: nā tūc aliud esset. vt. s. e. si alitern. et facit. s. de pig. ac. l. elegant. s. q. reptobos. et s. si cer. per. l. non ois. et. s. e. l. si cuz aurum.
- f Pergat. i. tētat.
- g Petere. ad huc.
- h Nec offerat debitōi.
- i Credā. i. mntuem.
- k Pro pte. sic s. si cer. per. l. fo: cius.
- l Nasce. f. qm mutuauit.
- m Liberatio. qm solui.
- n Intelligat. qd est verū de rigore iuris. azo.
- o Excogitet. qd est veri. az. vt s. si cer. pe. nā r si fur. in fi. et facit. s. e. cū stichū et pāphy. et ad trebel. deducta. s. nūmis.
- p Sed quanti tāte. f. vt p̄titarz dimidiū meū sit scz decem.
- q Agere pōt. s. debitōre: qd p̄sumptione. suis libera tus.
- r Soluat. fidei iussor.
- s Mādāt agēt nō expectata cōsumptione.
- t Furti. nōle. f. p̄titerit rē et pe. nā. vel ex cā cōditōis rem tū. vel pone illud vel. per.
- v Cum t. ius. debitor.
- x Sato seio. creditoi.
- y Quantitatem. pura centum.
- z Camūdem. i. alia centum.
- a Que peni. veluti vsura ex nudo pacto.
- b Penionem. i. repetitionem.
- c Ticij. debitoi.
- d Actor. etiam habens liberam.
- e Summam. f. centum.

obligatio fm sabin sniam: licet proculus dissentiat.

Numeratio pecunie aliene liberatione vel obligationem nō parit nisi ea cōsumpta vel dño satisfactio: creditor tñ agēs ad restitutionē tenet. B.

Solus debitor soluit alienos: nūmis integris p̄gat petere qd sibi debeat: nec offerat qd accepti: exceptioe doli mali sūmouebit. sicut omnes uimos credā aut soluiā: cōfessim pro parte mea nascet et actio et liberatio: siue in singulis nūmis cōsone pro inditūso qd esse intelligat: siue in pecunia non corpora excogitet: s. qūatitate. Sed et si fideiussor alienos nūmos i causam fideiussionis dedit: cōsūptis his mandat agere pōt: et ideo si eam pecuniā soluat quam surripuerat: mādāt agere postq̄ furti vel ex cā conditionis prestiterit.

Solutū simplr videt solutum in cām efficacē: et mādātum de soluēdo ad cām efficacem videtur directum. Bart.

Flautus ianuari p̄ papiniano salutē: cū ticius gato seio deberet ex cā fidei cōmissi certam q̄titate: et tñ dē eidem ex alia cā q̄ peti quidē nō poterat: ex solutione aut̄ petitionem nō prestat: ticij seruus actor: absente dño soluit eam

Cautus. a gato seio:
Solutum. dicē cōfiteor me accepisse qd debes nō q̄ de toto te liberare vellē sentiens me forte accipere p̄ rata de vtrog. sed tamen et verba et mēs soluentis est contra: que preualent.

summā q̄ sufficeret ad q̄titate vnius debiti: cautū q̄ est et solutū ex vniuerso debito: q̄ro id qd solutū est in quam cāz acceptū eē videat: Bñ. si qdē ticio seius ita caussit: vt sibi solutū ex vniuerso credito significaret: crediti appellatio solius fidei commissi pecuniam demonstrare videt: non eā pecuniā q̄ petitionē quidē non hz: solutionē aut̄ facta repeti pecunia non potest. cum vero seruus ticij a croz absente domino pecuniā solueret: nec dominū quidē nūmorum in ea specie obligationis que habuit auxilij exceptio: nis translatum foret: si ex ea causa solutio facta proponeretur: quia nō est verisimile dominū ad eam speciem de soluēdis pecuniis seruūm proposuisse que solui non debuerint: non magis q̄ vt nūmos pecuniares ex causa fideiussionis quam seruus non ex vtilitate peculij suscepit: solueret.

In obligatione altermatua sine culpa debitoris altera re perēpta in sup̄siste obligatio tñ durat: idem si villos perit eius facti: et per interitum alterius postea contingētem liberatur debitor a directā: s. ad estimationē prioris

Styllij cōuent. B. Idē. Stichū aut pāphyllum

qui valet. x. et occidit pāphyllum: nam remanet sic huius in obligatione: nec liberatur debitor offerendo precium pāphylli mortui: et hoc in sui odium. quartus casus incipit ibi: tam et si alter. vbi dicit qd si postea decedat stichus videtur debitor liberatus tunc: quia stichus decessit sine mora: et eius interitum est liberatus: nec ad precium pāphylli tenetur: vt dictum est: et hoc de rigore sed de equitate tenetur vtili ex stipulatu ad precium pāphylli argu. debitoris decedentis sine herede. nam licet liberetur fideiussor a directa: per hoc q̄ principalis est

Appellatio crediti cū dñis: rat dicit qd exigi pōt: sicut et crediti bñs tñ qd habet actionem: siue excep. vt. s. de s. b. sig. l. creditores. r. s. de ac. et ob. l. is cui. r.

U. def. aliud i p̄cio redacto ex venditōe pignoris. vt. s. e. in his. s. imperator.

U. p̄t. qd vna solo non parit liberationē et repetitionem.

Solueret. dicit ex credito vniuerso.

Debuerint. vt. s. de pac. l. s. iuris. s. si. et de pecu. libera. et ar. s. de pign. l. obligatio. et. s. de condi. inde. l. si p̄curator in p̄nci. nec obstat. s. e. l. que d. libet. vt ibi dicit.

Suscipit. nec in rem dñicā qm teneret fideiussio ferui. nō alio vt. s. de pec. l. s. p̄. et de fideiuss. seruus inficio.

Stichum. q. tuos pōit casus. primus et secundus plani sunt tertius incipit ibi esse uero r. vbi electio erat debitor qui promiserat stichum qui valebat r. aut pāphy uz

comunes

extincta: tenetur tamē vtili fideiussor.

a **U**trum ego stipulator.

b **M**ortuo ante petitionē meam stipulatoris.

c **P**etetur. i. solus remanet in obligatione et solutione

d **E**que peti. ac si solus in obligatione deductus fuerit

vt et superiori ca:

fur: vel eque. i. sicut

dictum est in supe

riori cāu: quando

stipulator erat elec

ctio. Item hoc nifi

tiam pmissor alii

elegerit. vt. z. de

leg. l. huiusmodi

§. Stichum. et faci

cit. §. de eo qd cer.

lo. l. ij. §. qd Stichuz.

et de leg. ij. statuli

berū. §. si. et de cō

di. inde. c. is qui

in prin. et de hbo.

obl. si quis stipu

latus. et de pben.

emp. in empn. §.

penul. et de le. adl.

l. Stichū. in prin.

e **Q**uāuis. l. qz

f **I**nterim. ma

le videtur aduer

sari ad id qd dicit

defuncti nō posse

offerri estimatio

nem: imo videt eē

ratio ad illud: et

ideo dic q̄uis. i.

qz. et qd dicit. Ita

est. i. q̄uis alter

tc. Item nec respī

cit hoc q̄uis illō

tamen qd est. Ita

rōne: qz magis eēt

ratio: vt qz solus

viuens possit peti vt liberetur pmissor eius interitu. ex

pone ergo. Ita: si. i. q̄uis alter tc. et suspensue lege vsqz

illuc constitit tc. et tunc accipe nullo tc. et postea q̄uis.

g **N**eqz defuncti. que se elegisse ad soluendū dicit.

h **Q**m id. vt nō possit offerre estimatiōē vltoris.

i **C**onstitutū est. si ergo stipulator vult id precisi: pōt

accipere. S; contra. §. de lega. i. cum res. §. qua ratione

Sol. ubi decessit sine culpa heredis: hic est culpa. pmissor

is: quia eum interfecit. vel aliter ibi dicit fortassis: non

precise asserit: quare sic erit dicendū vt hic dicit.

k **T**am est. hoc totum pone p q̄uis.

l **N**ullo modo. de stricto iure subaudi: sed de equita

te sic. vt. dicit. et sic tenebitur vtili actione ex stipulatu:

nec dicas immo videtur ipso iure liberatus interitu spe

ciei ab act. ex stipulatu: qz interitū facto suo: quādo non

liberat. vt. §. de ver. obl. l. si ex legan. et l. si seruū. et l. mo

ra. in fi. et l. cū fili. circa p̄cipiū. et de vsuris. l. mora. §. si.

m **A**dmissa. admissus fuit i eo qz p̄m decessit c̄pa ei

et facit. §. ad. l. ad. l. ita vulnerat. et de fideiuf. si a reo. §. si.

n **D**oli actio. i. ex stipulatu vtili ob doli. vt. §. de vsur.

l. mora. in fi.

o **N**ō immerito. i. immeritū eēt si alis desideraretur

vt rum ego volā dare spōdes altero mortuo^b qui vult solus petetur. nisi mora facta sit in eo mortuo quē petitor elegerit: tunc em̄ perinde solus ille qui decessit debetur: ac si sol^o in obligatiōē deduct^o fuisset

¶ **S**i pmissoris fuit electio defuncto altero qui superest eque peti^o poterit. Entiuero si facto debitoris alter sit mortuus: cū debitoris eēt electio: q̄uis^c interim non alius peti possit q̄ q solutū eēt potest: neqz defuncti^o offerri estimatio pōt si forte longe fuit vilior: quoniam^d id pro petitore in penam pmissoris constitutum estⁱ.

¶ **T**amet^h alter seruus post ea sine culpa debitoris mortuatur: nullo modo^l ex stipulatu agi poterit: cum illo in tempore quo moriebatur non cōmiserit stipulationem. Sane qm̄ impunita non debent esse admisa^m: doli actioⁿ non immerito^o desiderabitur aliter^o q̄ in personaz fideiussoris qui promissum hōiez interfecit^o: quia

et sic aduerbū nō adinngit verbo desiderabitur.

p **A**lter. qdā habet aliter: et alij hnt alio. et dic. l. eadez equitate: et tunc alia dabit hic ex stipulatu actio ppter doli: sicut dat cōtra fideiussorē: nec em̄ debet esse p̄ctuz inter verbū illud desiderabit et sequē aduerbū aliter:

tenetur ex stipulatu^a actione fideiussor: quēadmodū tenebatur si debitor^s sine herede decessisset.

¶ **A**d itō hereditatis quādo qz confundit/ quandoqz habetur p solutione: quandoqz inducit obligatiōis confirmatiōem. **b. d. Bal.**

¶ **A**ditio h̄ditatis nōnunqz iure confundit obligatiōem: veluti si creditor debitoris vel econtra si debitor creditoris adierit hereditatē: aliquando pro solutiōe cedit^o: si forte creditor qui pupillo sine tutoris auctoritate nummos crediderat / heres et extiterit. non em̄ quanto locupletior factus pupillus est consequetur: sed insolidū creditū suum ex hereditate retinet^o. **¶** **A**liquādo euenit: vt inanis^o obligatiō additiōe hereditatis confirmetur^o. nam si heres^o qui restituit ex trebelliano hereditatem def commissario heres^o extiterit^o: vt mulier que pro ticio intercesserat^o eidez heres extiterit: inci

missarium preter quartā trebellianicā. et facit. §. qn dies leg. ce. l. cū illud. §. heres me^o. et de separatio. l. i. §. si. et de peti. here. l. si qd possessor. et §. de euc. si ei. §. si is. et ad. l. fal. querebatur. et §. priori. §. quod vulgo.

¶ **I**nanis. cōtra heredē debitoris: q̄ rogat^o fuerat hereditatem restituere pone seio.

z **C**onfirmetur. postea.

a **N**am si heres. extiterit. seio fidei commissario.

b **H**eres. rogatus restituere fidei commissum.

o **E**xtiterit: q̄ licet prius heres erat ex quo semel fuit nō tamen tenebatur nisi retinuit quartam et tunc p rata: sed ammodo insolidū et cum effectu tenebitur. ad qd facit. §. ad trebel. l. i. §. i.

d **I**ntercesserat. alomouādi. et vide modū intercedendū. sunt em̄ plures modi intercedēdi: qz per mandatum modi sit propiti cuiusqz eorū: dicit. §. man. si vero non re. §. si plures post. Porro expromissor ut q̄ nōle alteri^o se obligat illo nō obligato. vt. §. de dolo. et elegāter. §. seru^o pactiōis. et in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatiō. vt. §. de fideiuf. l. gñaliter. et. l. heres. §. quid si. et §. e. si duo rei. i. rñ.

licet quidā dicant ibi esse p̄ctandū et dicit h̄c teneri actione de dolo: s; fideiussorem vtili actiōe ex stipulatu s; certe fideiussor actiōe de dolo tñ tenet q̄h̄qz. i. quādo aq̄ motā suam occidit. vt. §. de dolo. si fideiussor. nō ergo hec esset bona differentia.

q **I**nterfecit. post motā suā: tamē agit alis actiōe de dolo. vt. d. l. si fideiuf. q̄ est §. vbi de hoc plene dicit.

r **E**x stipulatu vtili. vt. d. l. de vsuris. mora. §. si.

f **S**i debitor. nā et hoc casu tenetur vtili p̄ncipaliter extincta sicut dicitū est si vbi vspequi similitudinē

¶ **H**ereditates. vt. C. de pac. l. debitorū. et ibi dicit.

v **C**edit. aditiō h̄ditatis.

¶ **R**etinet. §. legatarios pter fal. vt §. gñale fidei cō

Intercedendi modi plures sunt.

a Interdictum. alias in creditum.

b Mulieris. in utroque casu. et sic facit. *§. de pdi. et de mon. interd. §. Stichus. et de cura. l. si qd est curato. §. cōtra. De re. iur. l. qd in initio. r. §. de ac. r. ob. oēs. Solu. ibi de reprobatō: hic de non approbatō.*

c Periclitetur

vt. *§. ad velle. l. §. si. §. si mulieri.*

d Periclitetur

qz hic conuenit vt

heres: r. hōs r. de-

functus vna psona

consent: et ita

ex psona defuncti

non sua queritur.

e Liberari. vt

et. *§. de fideiuf. l. generalr iul. nisi*

vt. *§. ptoxi. §.*

f Verum est. in

dubitanter.

g Plenior. id ē

plena r. efficac: ci-

nilit r. naturalis.

aliud si tñ natu-

ralis. vt. *§. de fide*

iusso. heres. §. qd

fide. et facit. *§. de*

pac. l. nisi hoc.

h Dūtaxat. i.

oīno. vel reus dū-

taxat. i. reus q nō

est fideiussor. nam

fideiussor qz res

est. *§. maxime si*

alium fideiussorez

dat. vel dic. i. sim-

pliciter vel absolu-

te obligat: vt ei

obligationi nō co-

hereat exceptio vt

auxiliū. *§. hēc*

est eadē cō prima.

i Liberabit. a

sua obligatione.

k Eccontrario. *§. em*

posuit casum indubitabilē quare

reus nulla tuebatur exceptione cui fideiussor successit. hic

ecōtra qñ tuebatur exceptione: r. nichilominus dicit exin

gui obligationē fideiuf. p in integ. resti. sic r. fit. *§. qui res*

§. michi. §. quidā. vt. R. dicit hic non extingui: qz deest

eis dicitio nō: r. habēt talē litteram: ecōtra nō pōt dici tol-

li r. et verbū inferius retinere: ponit p impedire: vel hō eā

litterā dic nō tolli ipso iure: sed p in integ. resti.

l Defensionem. que non cōpetebat fideiussori vt he-

redī. vt pote psonalis nō realis. r. quod subiicit nam r. c.

simile adducit.

m Bona fide. r. sic nō fuit decepto dolo aduersarij.

n Fideiussore. scz relicto.

o Difficile. i. impossibile. sic ecōtra. *§. de his q deie. l. i.*

§. sed fm. R. i. graue.

p Honorarij. i. in integ. resti. q a ptoze est introducta.

q Retinere. i. facere eam durare. *§. fed. R. f. facere*

eam impedire.

r Que. i. cā in integrū restitutionis iuris honorarij.

pit obligatio ciuillis ppter he-
reditatez eius qui iure teneba-
tur auxiliū exceptiōis amitte-
re. et em̄ interdicitū est subue-
nire sexui mulieris q suo no-
mine periclitetur.

¶ Si fideiussor successit reo
efficaciter obligatio tollit obli-
gatio fideiussoria. *Wal.*

¶ Dū vulgo tactatur fideiuf-
sozem qui debitor heres extit-
terit ex causa fideiussoria libe-
rari: totiens verum est quo-
tiens ea plenior rei promittē-
di obligatio inuenitur. nam si
reus dūtaxat fuit obligatus:
fideiussor liberabitur. Et ecō-
trario non potest dici nō tolli
fideiussoris obligationē: si de-
bitor propriam r. personalem
habuerit defensionem. naz si
minor. *xxv. annis bona fidei*
pecuniam credidistis: isqz num-
mos acceptos perdidit: r. itra
tēpora in integrū restōnis de-
cessit herede fideiussore: diffi-
cile est dicere causaz iuris ho-
norarij que potuit auxilio mi-
noris esse: retinere fideiussoris
obligationē: que pncipalis
fuit: r. cui fideiussoris obligatō

¶ Principalis. s. obligationis.

¶ Et cui. principali.

¶ Fideiussoris. als fideiussoris: r. subandias obliga-
tio si non habeas. als fideiussor: r. tunc nil subandias.

¶ Sine ptemptatione. quis deceptus forte fuit mior

facilitate: r. iō nō
restituatur fideiuf-
sor. vt. *§. de exce-*
ptio. l. exceptiōes.
§. si. r. C. de fide-
iuf. mi. l. i. r. ij. nisi
esset heres: vt hic
subicit. l. si. §. glo.
ista psequit dictū
dñi. R. tñ.

¶ Naturalis obligatio pacto
et iure iuran. tollitur ipso iu-
re: qd pdest fideiussor. *Bar.*

¶ Naturalis obligatio vt pe-
cunie numeratiōe tollitur: ita
iusto pacto vt iure iurādo ipso
iure tollitur: qz vinculi equita-
tis quo solo sustinebatur: cō-
uentiōis equitate dissoluitur:
ideoqz fideiussor quem pupil-
lus dedit: ex istis causis libera-
ri dicitur.

¶ Tunc pater potest adijci a
filio ad solutionem cum patri
actio non queritur: sed filij in-
distincte a patre adijci. *Bar.*

¶ Questū est an ita stipulari
qz possit: michi aut filio meo
decē dari: vel ita michi aut pa-
tri: sed nō incommode potest
adhberi distinctio: vt filio qui
dem stipulāte pñs tūc adijcia-
tur persona cum stipulatio ei
acquiri non possit. ecōtrario
autem nichil prohibet patre
stipulāte filij personam adijci

¶ Naturalis. i. de iure gentium.

¶ Uti. i. scur. **¶** Numeratiōe. i. solutione.

¶ Iusto pacto. nā similia sunt. vt ar. *§. de pac. si vnus*

§. hō si stipular. r. azo. Apparet q obligatio naturalis

p pacti introducta ipso iure p aliud pactū tollit. *§. ptra*

§. de pac. l. si vnus. §. pact. ne. Sol. aliud est tollere obliga-

torū pacti: qd fieri potest vt hic. aliud liberatori si qd fie-

ri non potest ipso iure vt ibi: qz promptiores r. vt. *§. de*

act. r. ob. l. arrianus. vel dicit ibi. Itē facit. *§. de iure iur.*

l. si. r. C. de pact. l. creditori. r. §. ad. l. fal. l. si pupillus.

¶ Equitatis. vñ etiā soluta pecunia repetitur. vt. *§.*

de condi. inde. l. qui ex. §. si.

¶ Dicit. si supradictis modis tollit obligatio pupilli

vel si talia faciat fideiussor. r. facit. *§. l. si. §. si.*

¶ Adijciat. id est adijci intelligatur: et adijci possit

vt sit adiectus.

¶ Cuz stipulatio. veluti si filij familias miles de ca-

srens pecunio stipulatur. Et cū patri potest queri: nulla

videtur stipulatio fm. R. vt. *§. de stipula. seruo. l. item si*

in ff. r. l. sed r. si. r. Je. l. qui. r. sed r. si seruus. hic tñ ptra
dici p. r. r. valcat: et pfi tñi queraf ad obligatōes fz azo.

a **C** Ipse. pater.
c **N**ō est. fz dixit pmittere filio meo dari: quo casu nō
recte soluitur filio. vt. s. de ver. obli. l. eū. s. qui ita. ar. hic

b **S**ibi. patri.

in persona sui po-
sunt: vnde valet: et
est adiectus. vt. s.
de sbo. obli. l. eūz
qui. s. qui sibi. sed
distinguitur: si pē
acquiri patri quā
do stipulatur filio:
tenet. alias nō. vt
s. de verbo. obli.
l. dñs suo. r. l. qd
dicitur. et insti. de
iuri. stip. s. ei qui.
d **N**ō inficitur
vt. s. eo. l. cū qo in
prin. cōtra. so. hic
scū fuit nomina-
tū vt capite mi-
nuto soluitur. vt
speciale in usufru.
vel hic capite mi-
nutus in meliores
statum deductus
qz emācipatur. vt
s. de verbo. obli. l.
qui ita. s. qui sibi.
r. ar. insti. de capi.
di. s. minima. sic s.
adiectio solutio-
nis nō tollitur ea.
di. l. z usufruc. tol-
latur. h.
e **N**am est. be-
ne dixi solui posse
capite minuto. nā
r alū facta solutio
p adiecto parit li-
beratōes: vt si fiat
tutori cū pupillō
fuit adiectus.
f **T**utori. pu-
pilli.
g **C**uratori. fu-
rioss.

cum tollens qd filio pater sti-
pularur sibi stipularur intelligi-
tur: cum ipse sibi stipularur nō
est: r in pposito manifestum
est nō obligatōis sed solutio-
nis gra filij psonam adiectam
Cetā statu murato pōt sol-
ui adiecto: et si furiosus vel pu-
pillus adijcitur solutiōni vel
cōditioi potest impleri in per-
sona tutoris vt cura. et si seruus
adijcitur solutiōni vel cōditio-
ni implēde nō receditur a per-
sona nisi de consensu ipsius adie-
cti. et casus qui resoluti vsum
fructum formatū nō impedit
formandū. h. d. Bal.

Cum fructus michi aut tici-
cio dari stipulatus sum: ticio
capite dimittitur facultas sol-
uendi ticio non interdictū: qz
et sic stipulari possumus: mi-
chi aut ticio cui capite minur
erit dari. nam r si furiosus vel pu-
pilli persona adiecta sit: ita tu-
toris vel curatoris pecunia re-
cte dabitur: sicuti conditionis
implēde causa recte pecunia
tutori vel curatoris datur: quod
quidē labeo r pegafus puta-
uerūt vtilitatis causa esse reci-
plendū: idqz ita recti potest:
si pecunia in rē vel pupilli vel
furiosi versa est: quomodo si
dño dare iussus seruo dedisset

m **D**ederit. quia a persona non est recedendum. vt. s.
eo. l. in omnibus.

n **S**tipulatus. pone mentus.

o **S**oluerit. non aliter contingit liberatio: s. si ex vo-
luntate serui dederit domino. vt. s. e. si stipulatus sum. in

prin. r facit. s. de
cōdi. et demōstra-
tio. l. q hēdi. r de
ver. obli. stipu-
latio ista. s. hēdi.
p **N**on perti-
nentem. sed ad ali-
um. Accur.
q **P**ossedit. ma-
la fide. Accur.
r **P**ervenit. de
hereditate debi-
toris.

C Liberari. s. non merōne cōpen-
satis que potest
obijci ab vtraqz
parte sunt ipsi li-
berati: r debitor:
Respondeo. s. m. ve-
tera iura non li-
beratur per cōpē-
sationē quis ipso
iure: nisi implota-
to officio iudicis:
vt institū. de act.
s. in bone fidei. et
s. s. in stricti. r ar-
gumē. s. de nego.
gest. l. debitor. vel
quod dicit non li-
beretur: subaudi
eoipto q ipse per-
cepit tantum de
hereditate. sed li-
beratur iure com-
pensationis cum
ea opponitur. r fa-
cit. s. de peti. here.
si quid pos. s. dā
tamen. r de inoffi-
cio. testa. l. eum q
s. fina.

C Si creditor debitoris here-
ditate ad se non pertinentem
possedit: et tantum ad eum p-
uenit quantum si quilibet alius
bonorum possessor et solueret
liberaret hīdē: nō potest dicit
fideiussores liberari. neqz enī
ipsius sibi soluisse pecuniā cre-
dētū est a q hereditas euicit.
C Perceptione rei oēs liberan-
tur sed perceptione pretij nō
liberatur possessor rei. Bar.

Dolo fecisti. quomōdō pos-
sideres qd ex hereditate ad
alium pertinente apprehēde-
ras: si possessor corp⁹ aut li-
tis estimatione p̄stiterit: ea
res tibi proderit: quia nichil
petitoris interest ceterū si tu
ante conuentus ex p̄terito
dolo p̄stiterit: nichil ea res pos-
sessori proderit.

Quādo obligationes sunt

- 3. eo. ticia. contra. solue vt ibi.
- v **C**uincitur. vnde non videtur solutū si nō durat.
- r **D**olo fecisti. et ita teneris ad litis estimationem
doli clausula.
- v **A**pprehenderas. puta fundum vnum.
- z **T**ibi. qui dolo defūisti possidere.
- a **P**roderit. s. vt libereris ab vtili rei vē. nō vt libereris
ab illo edicto. de alt. iudi. mu. cau. fa.
- b **S**i tu. qui dolo possidere defūisti.
- c **C**onuentus. vtili rei vendi. nam si per edictum de
alie. iudi. mu. cau. fac. nullum esset dubium. et facit. s.
de peti. here. l. etiam. s. item si quis: et quod ibi no. et
s. de tabu. exhi. locum. s. condemnatio. r. s. de rei vendi.
l. is qui dolo.
- d **P**resteris. litis estimationem.

t **N**eg ipsum

Soluta sit. a mandatore. Debitorem. cui pecuniam mutuasit. Suis. pupilli. Cum altero. puta tutore lite contestata. Idem et econtra in hoc casu.

Al. f. obitor Debitou. pupilli. Agendi. co- tra pupillum.

disparis soluens ex intervallo potest petere ut sibi actiones cedantur. Bar. Si mandato meo ticio pecuniam credidisses: et eiusmodi contractus similis est tutori et debitori pupilli: ideo mandato conuenio et dantur (quod pecunia soluta sit) non liberari debitorem ratio suadet: sed et prestare debet creditor actiones mandatorum aduersus debitorem ut ei satisfiat: et ad hoc pertinet tutoris vel pupilli debitoris nos fecisse comparationem: nam cum tutor pupillo tenetur ob id quod debitor rem eius non conuenit: neque iudicio cum altero accepto liberatur alter: nec si damnatus tutor soluerit: ea res proderit debitori: quin etiam dici solet tutelle contraria actione agendum esse: ut et pupillus aduersus debitorem actionibus suis cedat.

Si creditor non potest cedere actionem mandatorum vel si deiussoxi exceptione cedendarum repellitur. Bar.

Si creditor a debitore petens culpa sua ceciderit: prope est ut actione mandati nichil a mandatore consequi debeat: cum ipsius vicio accidit ne mandatorum possit actio-

nis. i. pupilli. et sic iste creditor tenet actionem in factu: et si hoc istud edictum est. q. in fraude creditorum. l. i. et inuenitur in. l. ij. eiusdem tituli. ibi siue ibi numerauerit et c. et sic intelligitur. d. l. si postulante. s. ad trebel. hic enim debitor et is cui solutum est commisit fraudem.

Si creditor. q. mandato meo pecuniam mutuasit. Ceciderit. contra debitorem agendo.

Prope est. l. rationabile est. sic. s. ad velleia. tutor. s. ad ergo. s. contra. s. de fideiuss. si stipular. s. si ex duo.

Ipsius. creditoris. (bus. solue ut ibi.)

Ticio. et alia ro. et q. h. mandator exceptione rei iudi. ex pona debitoris. et facit. s. de admi. tuto. l. si pupill. et de nota. l. que admodum. et c. arbitrii tutelae. l. ij. s. i. et s. b. fideiuss. cum is. et s. locati. si merces. s. culpe.

Ticio. culpa. p. c. discedat. s. p. r. io consensu. Bc.

Acceptus. a sponte dante. ut. s. de euic. l. iij. Liberabit. ipso iure: ut l. ij. q. b. modis tollit obligatio. s. si. et s. de pactis. l. ab emptio. et c. q. n. li. ab emp. di. l. i. et ij. s. v. p. exceptione non ipso iure. ut. s. de rescin. v. l. cu emptio. s. solue ut ibi. It. facit. s. de pactis. l. nisi.

nibus cedere.

Si principale ipso iure resoluatur: eodem modo resoluitur accessoria stipulatio. Bal.

Si inter emptorem et venditorem conuenit prius aliquid ex alterutra parte solueretur: ut ab emptione discedatur: fideiussor eo nomine acceptus soluto contractu liberabitur.

Delegatio tutoris liberat debitorem pupilli: ita demum si fuerit facta bona fide. B. I. de.

Pupilli debitor tutore delegante pecuniam creditore tutoris soluit: liberatio contingit si non malo consilio cum tutore habito hoc factum esse probetur: sed etiam inter dicto fraudatorio tutoris creditore pupillo tenetur: si eum consilio fraudis participasse constabit.

Transfatione rescissa ex qua inducebatur exceptio tollitur exceptio effectus per transfationem inductus. Bar.

Si cum pupilla magistratus qui per fraude pupillo tutorem dederit heres extitisset et tutores eius cum adolescente transfererunt: eam transfationem pupilla ratam habere noluerit: nichilominus tamen erit tutore soluenta pecuniaz

Pupilli. creditore. tutoris.

Cum tutore. et cum debitore pupilli. alioquin ipso iure cotingeret liberatio cum ei licuit sic solueret: ad hoc ut cotpetat liberatio ipso iure. ut. s. de admi. tuto. l. lucius. s. si. et s. r. u. tele. s. poterit post dari pupillo in integrum restituto: ideo videat quod tunc dari debeat quod solutus est pupillo cum auctoritate tutoris. vel ipsi tutori non aliquid: ut hic pingit. Probet. super. ple ergo contra si malo consilio non liberat: s. etiam et c.

Interdicto. alibi non inuenitur aliquid de hoc interdicto: unde dicitur fuisse interdictum in hoc casu. s. m. d. immo certe inuenit. ut. s. ad trebel. l. si postulante. s. s. et si filius. s. hoc est verum quod aliquis titulus de hoc interdicto non inuenit. vel dic dari actionem in factu: et si hoc edictum istud est. q. in fraude creditore. quod iste tutor videtur alienasse in fraude sui creditore.

Si pupillo tenet in subdito debitor et tutore pupilli existere non soluendo. ut. C. si ven. pi. aga. l. i. et l. pe.

Participasse. ut fraudaretur pupillus: qui creditor conueniturus erat tutorem ut dixi. It. facit. s. pro empt. qui fundus. s. si tutor. contra. solue ut ibi.

Si cum pupilla. tutores. s. pupille.

Adolescente. quondam.

Tutore. soluente pecuniam: alias tutore soluente pecuniam liberat: alio tutoris pecunia liberata. et sic soluente ex ea

Liber Octauus.

transactiois. vel dic ex ea prioris debiti: et idem erit. sed nunquid per in integrum restitui. repetet pupilla: Rñ. non quia nichil egit ipsa nec soluit sed tutores.

a **Liberata.** forte per exceptionem. alioquin non posset restitui scitari quod dicit statim. vt. Je. qui res. S. aream.

b **Actione.** in debiti.

c **Nec** vtile. non solum directam

d **Si** adolescens pupillam quondam: quod nunc aduersus heredes magistratus intendebat: quia per fraudem magistratus sibi dedit tutorem.

e **Rescisso.** vtriusque sensu. vt. C. de transac. l. si diuersa. ac.

f **Utile.** s. in factu subsidiaria. vt. in l. de satisf. tu. et cura. S. si.

g **Accipiet.** scilicet adolescens.

h **Soror.** vt non mine sibi cesso a fratre cuiusdam hereditarij debitoris. Accur.

i **Nulla** delegatio. s. debitoris a fratre. s. que fit per stipulationem. vt. C. de noua. l. i.

k **Secura** esset ipso iure. sed tamen cesso. Accur.

l **Ad** ea. quod dicit vt. S. de here. ven. l. si nomen. r. l. seq. Item facit. S. manda. l. in causis. S. si. sed arg. contra. S. solu. ma. l. si cum dote. S. si mulier. so. spectabile ibi in dote.

m **Cum** in eodem tempore. ex venditione debitoris michi tunc decem. ex locatione quique: nisi per errorem debito obligat michi codice fusi.

n **Pro** modo. s. prout est arg. S. e. in his.

o **Impator.** ibi si non summa et de da. infec. p. totis. S. i.

p **Eius.** s. creditoris.

q **Omni.** vtriusque obligationis.

r **Discreti.** s. diuersi. nam cum prior obligasset: et postea

liberata: nec tutores contra adolescentem actionem directam nec vtile habebunt: quod sibi recuperavit. plane si adolescens pecuniam restituere tutori pupille maluerit rescisso: quod gestum est: actionem vtilem in pupillam heredem magistratus accipiet.

Periculi nos cessi pertinet ad cessionarium. Bar.

Soror cui legat si ab herede fratre debebat: post mortem legati questionem transegit: vt non mine debitoris contenta legatum non peteret: placuit quibus nulla delegatio facta: neque liberatio secuta esset: tamen nominis periculum ad eam pertinere. itaque si legatum contra placitum peteret: exceptione pacti non inutiliter opponit.

Precium pignoris debitoris conuertitur in omne debitum in quo pignora sunt obligata. Bal.

Cum in eodem tempore pignora duobus contractibus obligantur precium eorum pro modo pecunie cuiusque contractus creditor accepto facere debet: nec in arbitrio eius electio erit: cum debitor precium pignoris sortis omnino subiecerit. Quod si tempore discretus superfluum pignoris obligari placuit: prius debitum pro pignore iure soluetur: secundo superfluum compensabitur.

Bus superueniens recipienti inducit liberationem que prius inducta non erat. Bal.

Cum institutus deliberaret substituto pecunia per errorem soluta est: ad eum hereditate postea deuoluta causa con-

secundo obligat: non obligat nisi residuum. Accur.

r **Superfluum.** id est quod plus est in pignoris estimatione: quod esset debitum prius: pro quo fuerit iam obligata res.

s **Placuit.** secundo debito.

t **Soluet.** id est dissoluetur: et quidem totum.

dictiois euanescit: que ratio facit vt obligatio debiti soluitur.

Solutus simpliciter creditur primo in causam durioris: et si non sit durior creditur in antiquiorem. Pau.

Idem. Am ex pluribus causis

debitor pecuniam soluit: vtriusque demonstratione cessante potior habebitur causa eius pecunie que sub infamia deberetur: mox etiam que penam continet: tertio que sub iure hypothecae vel pignoris facta est. post hunc ordinem potior habebitur pro parte que aliena causa veluti fideiussoris. quod veteres ideo diffinierunt: quod verisimile videretur diligentem debitorum admonitum ita negocium sui gesturum fuisse: et si nichil horum interueniat: ventustior contractus ante soluetur.

Si maior pecunia numerata sit quam ratio singulorum exposulatur: nichilominus ex primo contractu soluto qui potior erit superfluum ordinem secundo vel in totum: vel pro parte minuendo videbitur datum.

Electa re pro alio debito insolutum data prima actione agitur nisi dolus creditorum imputetur. item ad liberationem sufficit rem solutam perfecte ex post facto creditoris fieri. h. d. Bar.

Paulus. Quae res suas obligantur postea aliquam possessionem ex his pro filia sua promittendo dotem obligantur et soluitur: si ea res a creditore

quae in totum. si tantum est. Quae res suas. s. generaliter vniuersas. Et soluit. id est dedit in solutum possessionem pro dote que erat in pecunia promissa.

v **Cum** institutus deliberaret. de ad eunda hereditate.

x **Soluta** est. a debitoris hereditario

y **Conditio.** indebiti que copetebat soluetur. ad quod est. C. de ed. diui adriani. l. i. ex quo cessat causa: cessat et conditio.

z **Ut** obligatio non. quod breuissimo tempore tollit dictio debiti: nec mirum quod et ratio habitatione. ad quod facit. S. e. cum quod. S. quod holo.

Am ex pluribus. vtriusque. debitoris et creditoris.

b **Sub** infamia. id est ex ea causa si potior naretur esset infamia et hoc ius succedere in eligendo.

c **Penam.** ex contractu promissam.

d **Fideiussor.** veluti si ipse fideiussoris nolle teneatur. acc.

e **Admonitum.** sua discretione: vel ab amicis.

f **Nichil** horum. quod altera habeat potior altera: factum. de reg. iur. l. si in duabus. r. S. eo. l. r. magis. r. l. si quid ex fa. et. l. in his. in prin.

g **Solueretur.** id est dissolueretur.

h **Singulorum.** debitorum neutralium

i **Ex** prior. sic lege prior solutus videbitur datus ex contractu que potior erit. quod autem sit ille habes hac. l.

A euicta est. per hypothecaria. Accur.
B Statuliberum. s. eo. cuz qd s. q. holes. r. l. si re me. s.
C Solutio. facta marito: vel alij etiam.
D Ex euentu. conditioe deficiete legatu: vel libertatis.
E Per fauianā. quasi dicat a principio pleno iure fa-

cta est res ei⁹ cui soluit libertus do mandū sio in frau dē patroni. unde licet patron⁹ quōdam extraordina rio auxilio rē ad uocet p. tertia: nō tamē ei cui dona uit liberr⁹ vel emp totū cui gfa s p cio remisit aliqua dal actioz careat fraude acceptoz. fraudem ei liberti exigo tñ. vt. s. si qd i frau. p. foni. l. i. s. doli. r. s. si qd vi. l. i. s. si noua. id est extraordina ria et pretoria. s. huc applicatur. l. qd dicitur est de marito fin quosdā p quibus est. s. de euictō. l. minor. in prin. et de mino. l. in cau se. in si. l. r. l. h. by ego applico ei qd dicitur est. s. pri. s. in patrono: vt cre ditori minoris de timent minorē vt rem magni pre cij daret in soluti pio modica sūma nō restitua actio ppter doli suum vt. s. de fideiussio. si ticius. alioquin cōtra. vt. c. l. ad uerfus transac. l. i. r. d. r. alio p real lega. legibus. h. de diti. ar. s. de castre. pec. l. h. diti. s. p. i. p. n. r. s. etiā in si. l. i. Interfatio si lio. et pte succedē te ei. ad qd. s. ea. strē. pecu. l. i. r. s. de excep. rei indi. l. si a ticio. r. de leg. i. l. seruū filij. l. prin. h. Er hio. qdā habēt et hoc ex hio. r. c. i. casus iste. cuz p dedit rē filij sit etiā de illis in qd⁹ p futura declaratur qd fuerit in preteriti: vt et supiores: cū res obligata vel sub conditioe legata seu statuliber in dotē dal. sunt autē t et alij qui hio legib⁹ reperitur. vt. s. de usufruc. sed r. si

euicta⁹ est dicendū est maritū ex dotis pmissione agere posse: ac si statuliberū⁹ vel rez sub conditione legatam dotis no mine p filia pater soluisset: ha rum enim rerum solutio⁹ non potest nisi ex euentu⁹ liberare: scilicet quo casu certū erit remanere eas.
Si ab alio qui hz causasz lu cratiuā euincitur res p extra ordinariā viam nō agit ille de euictione etiā si donatio cepit a pcedenti pmissione. Pau. l. diuersum respōdetur i ea pecunia siue re quā patronus post mortem liberti per fauta nā⁹ aufert. hęc etiā actio cū sit noua⁹: paratam liberationem non potest reuocare.
Restituito minore ad rē nō restituitur aduersarius ei⁹ ad pecuniā si fuit in dolo inducē do minorem ad vadam in solutum. Pau. de ea.
Huc applicatur⁹ minor viginti quinqz annis: qui a creditore circūscript⁹ in rem ex causa debiti solutam restituitur.
Si datur in solutū res que pōt euinct et etiam pōt nō euicti ex futuro euentu apparebit an debitor fuerit perfecte libe r. i. i. i. s. secus. Pau. de ea.
Rem autē castrensē peculij soluēte patre perinde accipe re debemus. ac si alienā dedis serū: q̄uis possit residere apd eum cui soluta est mortuo pri us intestato filio: sed tunc acq̄ sita creditur cum filius deces serit: r. vtiqz cuius fuerit euet⁹

quis s. lterdū. et de fundo dota. l. erit ergo. r. s. ad. l. aq̄. l. huc. s. si seru⁹. r. de distrac. pig. l. rescriptuz. et de ritu nuptia. si qd tutor. s. qd s. et de cō. inde. si nō fouē. s. pe. et. s. si. r. de reb⁹ dubijs. l. qdā sunt. Alij habēt hic i textu et hoc. s. et tūc dic. i. casus. Itē habēt et postfacti vel post facta. Itē habent declarēt s. nō est vie: qz in idē recis dūt. an autē inte rim possit agi ex quo nō liberat h. et supiorū⁹ casti bus in pncipio. l. dic q. sic. vt. s. eo. Letiā. r. l. si holes r. l. qui decē. s. qui holem. r. de s. ob. iulia. s. i. in vendi tione secus qz tra dere tātū tenet. vt C. de euic. l. q rem in si. nisi i casu. r. t s. de ac. emp. l. ser uis quem. s. si. l. Declarat. id est conngent libe ratio necne. m. Aut ticio. scz stipulor. n. Potest. facit s. de verb. obli. l. si. s. si. sed opponi tur: qz pl⁹ est in ac cessoria obligatio ne q̄ i pncipali. vt insti. de fideiuf. s. fideiussores. Sol. nō est pl⁹ in acces soria obligatione. nā hic erat adiec tus cui nō q̄ritur obligatio: s. tātūz ei pōt solui. vt. s. de ver. ob. l. eum q. s. q. si bi. Accur. o. hoc dicit. i. si hoc dicere intelli gitur. p. Aut quinqz. conditionaliter i. r. elligendo. q. Liberabit. liberatur qui non fuit obligat⁹. Jo. dic ergo id est non obligat reus vt cō ditionalis sit. R. sic. s. de sbo. obli gatio. l. decem. Accur. r. pōt admitti. vt talis altermatua sit pditionalis. R. ad qd est. s. de ac. r. oblig. obligationū fere. s. si. s. Stipulatur. retento eo dem thēmate. l. Contra. id est econtra. l. Cōceptio stipulatiōis. s. nec forte sentētia.

declaret: sicqz r hoc ex hio⁹ q̄ post facta sunt in preteritum/ cuius quid fuerit declaret.
Causa lenior v⁹ duntor adie ctionem non viciat. h. d. Bar.
Michi deces dari pure: aut ticio⁹ kalendis iulij sub con ditioe: aut kalendis ianuarijs michi/ ticio februarys vtiliter stipulor. s. si michi soli kalē dis februarys: ticio kalēdis ianuarijs: potest⁹ dubitari: sed rectius dicitur vtiliter stipula tum. nam cum in dlem sit ea quoqz obligatio: etiam michi solui potest ante kalendas fe buarys. igit r illi solui poterit.
Ratione diuersitatis perso narū illud qd accedit forti nō dicitur vsura. Bar. vel sic. In ter adijcientem et adiectuz ca dit etiā dōtia summar. Bal.
Qui stipulatur sibi aut ticio: si hoc dicit⁹ si ticio non sol ueris dari sibi: videtur condi tionaliter stipulari: r ideo etiā sic facta stipulatiōe/ michi de cem aut quinqz ticio dari: qnqz ticio solutis liberabitur⁹ reus a stipulatore: qd ita potest ad mitti: si hoc ipz expressim age bas: vt quasi pena adiecta sit in persona stipulantis si ticio solutum non esset. at vbi sim pliciter sibi aut ticio stipulat⁹: solutionis tantum causa adhi betur ticius. et ideo quinqz ei solutis remanebūt reliq̄ qnqz in obligatione. Contra⁹ si mi chi quinqz illi decem stipulat⁹ sim: quinqz ticio solutis nō fa cit conceptio⁹ stipulationis vt

Liber Octauus.

a **D**ecem soluerit. f. ticio;

b **M**andati. tacti fm. 20. r. R. p quibus insi. de inuiti. stipula. s. si quis aliq. r. de verbo. obliga. iulia. s. i. sed tu dicas hic precise mandati. alias negotio. gesto. a gere tur. vt r dixi. s. e. po. pcurator. et facit. s. de h. ob. l. i. s. h.

c **D**ebebitur.

a ticio. f. sed cõtra

insti. de fideiuss.

s. nec plus. Sol.

ibi loquitur in ac-

cessoria obligatio

ne. hic in adiecto

in quo pl⁹ potest

esse tẽpore. vt. s.

proxi. s. item re. vt

hic. Item loco. vt

s. eo. p. s. item s.

s. de verbo. obli.

l. iter stipulãt. s.

si stipulante. Sol.

ibi eidẽ decez aut

quinqz erant dan-

da. r. sic liberatur

quinqz dando.

d **V**ideamus.

et videtur q non

nam r. Accur.

e **F**acta. facie-

da michi aut ticio

vt in sequenti ca-

su: ibi at vbi r.

f **D**iuersa. i. di-

uersa datio. vnde

qõ facit diuersitas

factori vt non li-

beretur aliq facien-

do: hic facit diuer-

stas dationum: s.

no est ita vt substi-

cit sed cum r.

g **S**ed cõ. nsc

soluit. Accur.

h **P**reualet. cõe

faciendi.

i **D**andi. que

principaliter deducitur in obligatiõne: quasi dicat si nõ

liberatur debitor in obligatiõne factori: ergo nec in obli-

gatione dandi: quia vbi diuerse sunt datioes: ita diuer-

sa facta. f. cum stipulor domum michi fieri rome: aut ti-

bi ephesi. hoc est videbat qñ indubitãter verum: q non

contingeret liberatiõ. respondet tamen secus in datione

s factõ. preualet est dandi causa. vt pote cum datum est

ticio quocũq loco michi expediat: quia ad illud reddẽ

dum tenetur ticio adiectus: vel mandati: vel negotio

rũ gestori. At domũ vel aliquid tale in quolibet loco fie

ri nõ expediat michi: quia cederet solo extranei cui ali-

quid fieri mea non interest. vt. s. de eo quod cer. loco. l. ij.

s. si quis. Juris tamen consultus etiã in factõ dicit ita

contingere liberationem: quia michi satisfactuz est a de

bitore qui habebat locorum electionem. Alij dicunt di-

uersa solvere rome et ephesi. Accur.

k **M**erum. ab omni datione. Accur.

l **L**iberatiõ. et certe non contingit.

m **S**oluto. adiecte persone sine voluntate maxime si.

a me liberetur. Porro si decez soluerit nõ quinqz repetet: s; michi per mandati^b actionem decez debebuntur^c.

Diuersitas locorũ rerũ aut factori inter stipulatozem et adiectũ stipulationẽ nõ viciat et solutione facta adiecto liberatur debitor a stipulatione hoc dicit Pau.

Michi rome aut ephesi ticio dari stipulo: an soluẽdo ticio ephesi a me liberet videamus. nõ si diuersa facta sunt vt iulia. putat: diuersa res est. Sed cum^b preualet^c causa dã di liberatur. liberatur est si si michi stichum: illi pãphillũ dari stipulatus essem: r ticio pãphylium soluisset. at vbi me rũ factũ stipulo: puta insulaz in meo solo edificat: aut in ticij loco: nunquid si in ticij loco edificet nõ ptingat liberatiõ? nemo ei dixit factõ p factõ solu to^m liberationẽ ptingere: q: nõ factũ p factõ soluere videt: s; electioⁿ promissoris ppletur.

Stipulatio rone incertitudinis tunc viciat qñ lex de ea nõ disponit certo mō. Bal.

pulatoris: secus si ipsi stipulatoz num factum pro alio soluitur. vt. s. e. inter. Alij vt. b. sic: puta promisi michi se aliqd facturũ aut ticio. puta scribere librum. aliud fecit ticio puta domum non illud qõ etiam sibi facere debebat: r forte etiam eo nolente: certe non liberatur. et hic casus nõ corrigi.

Si seruus fructuari⁹ ex re fructuarij domino proprietatis aut usufructuario stipulatur: inutilis est stipulatio. at ex re proprietarij si ipsi dño aut fructuario stipulatur recte stipulatur: nisi enim solutiõs capax est fructuarius hoc casu: non etiam obligatiõs.

Exceptio speciei debite de rerũ natura vel cõmuni commercio obligatiõez permittit nec reuulscit impedimẽto sub moto. trãstatio vero in corpus integrale obligatiõẽ nõ pimit s; res ipa dz peti. estimatio nõ prestabitur creditor. Bar.

Aream promissi alienam: in ea dñs insulam edificauit: an stipulatio extincta sit quesiti est? Respondi⁹: si alienum hominem promissi et is a domino manumissus ẽ: liberor⁹.

Liberor. sec⁹ est legatis. vt. s. de lega. iij. si cho rus. s. h. i fine q est contra. Vel dicas idem: s; ibi per factum heredis peruenit ad libertatẽ vt quia manumissus. hic non. vt. s. de verbo. obliga. si seruum. vel ibi

vinẽte te redijt i seruitutẽ. postea ex volũtate noua voluit vt pertinere ad legatarũ. r est argumen. ad hanc solũ. s. de adimen. lega. l. ij. sed quidã ibi habet negationem et tunc concordant. Accur.

In perpetuum. potest determinare verbum subla ta. Et nõ. hic regulam q actio extincta r. vt hic. r. J. de fur. si cum quis. s. h. r. J. de iure fisci. l. eius qui. s. h. r. J. de verbo. obliga. inter stipulantes. s. nam cum quis et de actio. et obliga. l. seruus. et de adimen. lega. l. si seruus. et de noxa. l. si alien⁹. sed fallit. s. eo. pupilli. s. i. r. de capti. dimi. l. ij. s. ei. r. l. tutelaz. s. si libertates. et de seruitu. vba. pãdio. si quis edes. et ad velleianum. l. quã. s. si mulier. r. s. si ex noxa. causa agatur. l. ij. s. h. sunt ergo hic specialia. vel dic regulam veram nullã subist iusta causa: ex qua equitas subuenit: vt i predictis specialib⁹ quod in idem reddit. Accur.

Nec simile. quia non est simile. Accur.

Celus est. celsus: quod ipse putabat;

Si. ecce argu. et dic nauem alienam. B.

Partial text from the right margin of the adjacent page, including fragments like "Sed electio", "Uti fructuarius", "Inutilis est", "Area promissi", "Liberor", "In perpetuum", "Nec simile", "Celus est", "Si ecce argu".

A Dissoluerit. ea mēte vt reficiat. alias contra J. pri. ibi homini autem et. Accur.

Cessare. ad hoc facit. S. de ritu nup. l. palam. S. non solum. et. S. de verbo. obliga. inter stipulāte. S. sacram. et de iudi. l. proponatur. et de seruici. verba. predio. si ser

mius. S. si sublatū et de lega. l. quod in rerum. S. si. et de usufruc. l. qui usufruc. et. S. de pigno. paulus. S. dñs.

C homini aff. quasi diceret in su periori casu si fuit argumentū bonū quando ea mente dissoluit vt eisdez tabulis construe ret. sed nō est bonum quoniam alia mente. vt. S. de ver bo. obli. iter stipu lantez. S. sacram.

C fiet. tunc. Accur.

C his. l. supra dictis in seruo. l. Impositū est post promissionē. g. Natura esse cōstructo edificatio. Accur.

C Maxima. ad qd filii. S. de leg. l. l. sui filii. S. si aree. et. S. qui. mo. usufruc. amitta. quid tamen. S. pe. et de leg. ij. si aree. et. l. si ita leg. S. si domi. et de usufruc. l. qui usufructū. et de pigno. paulus. S. domus. et ad treb. l. ex facto. S. ex facto.

C Ante diez. videtur em obligatio accepisse dilacionem donec reddisset ab hostib. Accur.

C Si scit. scilicet alienū id est si mala fide iniuxit: et dic qd ad inter esse procedit condemnatio p ius su

ram. in litem: quia dolo desit possidere: vt argumen. S. de acqui. posses. qui vniuersas. et. S. de rei vendi. l. qui restitueret. nichilominus tamen potest agi actioe de signo iniuncto: qua consequatur in duplum si ei hoc placuerit ne melioris cōditiois sit qd qui bona fide iniunxit. et ad de qd notatur. S. de rei vendi. l. in rem. S. signum. et facit

J. de tign. iniuncto. l. i. et de acquen. re. do. adeo. S. cum in suo. et. S. ad exhiben. gemma.

C Dari. qd in litem iurati fuerit: ita ergo in area. Paulus. si ex ea re. maxime. vel si. i. qd semp intelli gatur aliqd damnum pati hoc ipso qd ei auferat qd

habent administrationez loci vbi est faciēda nec locus extra cte obligatiōis inspicitur nisi aliud actum sit. Bar. Idem.

Quero an creditoribus/ vel tutoribus in prouin cia datis rome pecunia solui possit: qd in prouincia ita ab his fenerata esset vt rome soluere tur: cum iidem curatores vel tutores rerum italicarum ad ministratiōem non sustinerēt: an si soluerit debitor: liberet: paulus respō. tutoribus his vel cu ratoribus recte pupillo pecu niam debitam solui qui nego cia eius administrant: eos autē qui prouincialium rerum cu ratores vel tutores sunt: itali ca negocia administrare non solere: nisi specialiter tutores prouincialium rerum: vt res si bi rome redderentur promit ti curauerunt.

Solutum quod potest res peti non parit liberationem. hoc dicit Bar. Idem.

Paulus respon. nō ideo eos qui virilem portio nez ex causa fideicomissi, infer re debuerant liberatos vide ri: quoniam quidē ex collegis per errorem plus debito: intulerunt. S. Paulus respondit aliaz causaz esse debitoris sol uētis: alia creditoris pign. di strahētis. nā cū debitor soluit pecuniā: in pte ei esse cōme morare i quā causam soluerit. cum autem creditor pignus distraheret: licere et prectum inde acceptum referre etiam

stratoribus recipi. quib. cessantib. extigere fideicō. recipi. relicti heres desit esse soluendo: vñ debitoris recipi. cō stituti sunt. vt. S. de administra. tuto. lucius. S. si.

Intulerunt. potest per condi. indebi. repeti qd non debite solutum est. Accur.

In quam causam. vt. S. e. l. l.

sibi placet. vt istū. de actio. S. preterea. Itē ad hoc. S. si cer. peta. cuius dō vel expone tertio ita plane vt dicit littera: sic cogitur recipere l aliā for maz h dāni ei nō est. Sed tunc est S. C. de solu. eti. et. S. si cer. peta. l. ij. S. mutui. Sed dices nō est aliud fictio ne hui. l. licet sint diuerse forme vt tres bonos. p. vno imperiali. arg. S. de aur. et argē. leg. l. i. S. si. et. l. i. t. i. et. S. fm hoc est S. C. S. dona. l. si qd argē. in pūn. que est cō tra fz pmos duos stellect. et ibi ple nius dicit. Itē ad de qd no. in dicto S. mutui. Itē fa cit. S. de re iudi. l. si se. S. ait pretor.

Uero. datio. Qd in prouin cialibus negocis tantum.

Nō sustinerēt sic etiā si necrome p Administratōe S. l. italicis tñ.

Sibi. als vt sibi rome reddere tur et. Curauerūt. vt in casu hui. l. fuit. et facit. C. de admini. tu. l. ij. S. i. et. l. i. i. i. solui. si qd apud. S. si tutor.

Aul. rñ. viri lē. puta plu res coheredes.

Ex collegis. id est coheredib. vel dic de admini

Quiritatem. I3 pro ea pignus non erat obstrictuz
a s nō videt hec lex notare dñiam aliquā. vel veri⁹ dic
cū pign⁹ in hoc sit obstrictū. et erit dñia: qz pmo casu po
test eligere debitor: scdo creditor. et hic est ver⁹ sensus:
sed si nō eligit debitor soluēdo i pmo casu tūc serua qd
dicif. s. in his. §. i
perator. et facit. s.
de pig. act. l. cū et
fortis. et de fidei
iur. l. fidei iutores.
§. pro aurolio.

Reditor. qd
dam habet
herosa. et tūc mor
pecunia iussu pñi
dis sublata est q
scz pecunia vtēba
tur respub. vel s3
2d. ere egens vel
herosa. i. dñabilif
et potēs p pecuni
a: m quaz tenebat
vt idē potēs vide
retur. arg. s. pmo.
lii. in fi. et. l. seq.
definētia em f o
plenitudinem no
tant. sic em oll cō
suevit facere res
pub. cū egeret vel
vellet videri pos
tens. alij habent
heros respu. 7 tūc
dic eodē mō. i. do
minās. nā heros
potēs dicit. vt. s.
ad. l. adq. itē mela
§. legis. et scias
q. alij habēt qua:
et alij qz: q in idē
sunt.

Credi. v. for
te in emptionē p
diorū. vt. s. de ad
mi. tu. l. ita autez.
in prin. ac.
d. Seruata. i tu
to loco a tutore.

Interempta est. per iussu reipublice.
f. Nec creditor. imo creditoris. vt. s. c. l. q. decē. i. pñ.
7. l. si solutor. q. sunt. §. So. hic fuit oblata nō pgruo lo
co et tpe. vt. d. l. si solutor. §. m. R. Alij dicit q est spāle
respub. aufert. arg. s. de emic. lucius.

Cū de sorte. tici⁹ michi decē. p sorte d3: vsuras a sit
nudo pacto: postea michi puenit 7 soluit pro trib⁹ mēsi
bus puta: nūc perij vsuras. p reliq3 trib⁹ mēsi⁹: cum
tūc steteri: fors. ar debitor bt se nō teneri: imo dicebat in
debitas pmas solutas. Judicatu est p iudicē appella
tōis de pūmis non repetēdis: de scōis non soluendis:
postmodū debitor soluit quinq3 simplr: de qbus qritur
an forti cedant: et dicitur q sic. ad quod est. s. de cōdi.
inde. si non fortē. in prin.

Debita. non erat ergo soluta fors.
i. De vsuris. cū creditor diceret eas debitas esse ciui

liter: debitor naturaliter tñi. Accur.
k. Ex appellatōe. fuerat ei pelo iudicatu i cā pñcipali
l. qd repeti. naturali cā in hībete repetitionem.
m. In futurū. i. noie et⁹ tps qd transisset post solutio
nē: nō autē dixit iudex i futurū post sciam: qz ad iudicē
nō pñnet tractus
futuri tps. vt. s.
de vsur. l. i. s3 hoc
dic non deberi. f.
ciuiliter.
n. Data. i. solu
ta post dictā sen
tentiam.
o. Petitor. id ē
creditor.
p. Defenderet.
id est allegaret.
q. Dirisset. idē
est et si simplr sol
uisset: cū vsure ne
qz ex stipulatione
neqz ex pignoris
retēnone poterāt
erigi. vt. s. e. l. in
his. et. Leo. l. cū ex
plurib⁹. I3 scuo
la surda aure trā
stiens huic qñtionū
non respondent.
r. Valeri⁹. s3 po
st⁹ pecunijs exi
gendis.
s. Marino. qui
marin⁹ erat debi
tor ex plurib⁹ cau
sis: admistravit
em negōcia domi
ni sui tici⁹ p duos
annos forte. et in
pmo anno factus
est debitor ob ma
lā admistratio
nē ex pñibus cau
sis: et sic ples sū
mas debebat: sed
ex vna cā debebat
maiorē pñtatem
qz ex alijs: et i dez

Valerius lucij tici⁹ seruus
scripsit: accepti a mario ma
rino⁹ ex summa maiore tot au
reos: qro an hec sūma in pri
mū annū et accepto fieri de
beat: cū superioris⁹ anni sit re
liquator⁹. Rñ. videri in primā
magis qz in supremā sūmā li
berationē proficere⁹.

In cām indebitā est so
lutū cedit in debitum. Bar.

Titus mutuā pecuniā ac
cepit: et quicūces vsuras spo
pondit: easq3 paucis ānis solu
it: postea nullo pacto inuen
niente per errozē et ignoran
tiam semisses⁹ vsuras soluit:
qro an patefacto erroze id qd
amplius vsurarū noie solutū
esset: qz in stipulatū deductuz
sortē mīnueret: Rñ. si erroze
plus in vsuris soluisset qz de
beret: habendam rationem in
sortem eius qd amplius solu
tum est. Deratius.

Am ex pluribus cau
sis debitor pecuniā
soluit: Julianus elegantissi
me putat ex ea causa eum sol
uisse videri debere: ex q tunc
cum soluebat compelli pote
rat ad solutionē. Idem.

Alte restitutam⁹ here
ditatem⁹ solutiones⁹ et

fecit in secundo anno. Accur.
e. Superioris. i. pūmi.

Reliquator. i. debitor ex mala gestioe: et est ajs reli
quator. als reliquātū. i. debitū pñctum ex mala gestione.
p. Proficere. qsi in vetustiore. vt. s. e. l. cū ex plurib⁹.
in fi. i. rñ. et. §. fi. et. s. e. in his. in prin.

Semisses vsuras. i. maiores.
3. Solutū esset. facit. C. de vsur. l. creditor. et. l. indebi
tas. et de pac. l. si certis annis. 7. s. de ope. liber. l. opis.
et de leg. ij. l. q. fidei cōmis. s3 ar. §. C. de fidei cōmis. l. i. et
s. de vsur. l. cū de in rem verso.

Um ex plib⁹. ad solutionē: qz dies venit. vt. s. e. l. iij
i. fi. 7. facit. s. e. l. i. si q3. 7. s. pr. §. 7. de re. iur. si in duob⁹.

Alte restituta. 7 post qñq3. vt. s. de transac. l. fi.

Hereditatem. fidei commissario.
d. Solutiones. facte heredis debitoribus heredita

res. vel hic solutiones obligationum. et facit. ad trebel. l. marcellus. §. res que. et l. mulier. §. sed enim. et l. si heres institutus. §. si heres.

Liberationes. vel p. eodē. vel q. soluit creditoribus. **H**abebuntur. a fideicommissario. post restitutionē.

Quod dicitur ab eo. f. fide

Solutū est. scilicet ei apud quem fidei commissum pro defuncto.

Intelligentiā est. decē dierū fore. ut. §. de cons. pecu. l. promissor. vel q. magis. et. ut. §. eo. l. ratū. et facit. §. de lega. §. cum quidā. f. si. et de adm. tuto. l. tutor qui reperitur. §. si tutor. et de lega. l. dom. §. q. p. tutor. et in. §. de inu. stipu. §. si. et de col. bo. l. si quis filius. §. stipulatio. et de nego. gen. l. diuortio.

Adire dicitur. si heres hereditatē. vel aliter nō dicitur adire eū. §. si fidei commissor non statim dicitur adire heredē seu cōueniens. sed cum aliquo tēpore. ut in hac. l. dicitur.

Liberatio est iure. et ratio. ut adiecto. Accur.

Solutū potest. si te non testata. ut §. e. l. §. si stipular. §. itē. vel nō mutato statu eius. ut. §. eo. l. cum quis.

Ne ei solueretur. facit. §. e. l. vero. procuratori. §. l. Erborum. sine culpa. alis mora.

Desistit. nichilominus civiliter etiā dicitur mortis obligatio. ut. C. de pac. l. creditor.

Deuēnit. iure successionis. ut. §. eo. Stichus. §. aditio. et facit. §. de h. ob. l. Stichus. certo die. et §. e. l. put quisq.

Qui mādato. duo dicitur hec lex. primo ticius stipulatus est me mādante. et me uiuente a debitore meo decē sibi ticio dari. post mortē meam recte ei soluitur. vel me uiuente. vel me mortuo. vel me uolente. vel etiam inuito. et penitente. q. talis. et id est q. h. actionē ex sua stipulatione. In scdo mādantū debitori meo ut soluat ticio. nā soluens post mortē meā non liberat ab hereditate meis. q. morte soluit mādantū. ut. §. m. l. si q. aliquid. §. morte. et l. iter. cās. in prin. nec enim creditor fuit stipular. hoc casu. Et hūc scdo casu est. §. de iur. do. l. si ego. §. si res. So.

liberationes facte ab herede rate oīno habebunt. **P**aul.

Quod dicitur in eo herede de q. fidei commissori testatoris id q. ante aditā hereditatem ab eo solutū est debere statim soluere. cū aliquo scilicet temperamento tēpore itel ligendū est. nec enim cum sacco adire debet.

Qus questio ex conuentione nō tollit unius partis reuocatione. secus in mandato. hoc dicit Barto. **A**ulus.

Liberatio est iure stipulationis ticio solui posse. aliud postea pmissu meo id cōtingere. nā cui iure stipulationis recte soluitur. et ei prohibete me recte solui potest. cui uero alis permiserō solui. ei nō recte soluitur. si priusq. solueret nunciauerim promissori ne et solueretur. **P**omponius.

Erborum obligatio aut naturaliter resoluitur. aut civiliter. naturaliter ueluti solutione. aut cū res in stipulatione deducta sine culpa promissoris in rebus humanis eē desistit. civiliter ueluti acceptilatione. vel cum in eandem personam ius stipulantis promit

Quod dicitur ab eo. f. fidei commissor non statim dicitur adire heredē seu cōueniens. sed cum aliquo tēpore. ut in hac. l. dicitur.

Liberatio est iure. et ratio. ut adiecto. Accur.

Solutū potest. si te non testata. ut §. e. l. §. si stipular. §. itē. vel nō mutato statu eius. ut. §. eo. l. cum quis.

Ne ei solueretur. facit. §. e. l. vero. procuratori. §. l. Erborum. sine culpa. alis mora.

Desistit. nichilominus civiliter etiā dicitur mortis obligatio. ut. C. de pac. l. creditor.

Deuēnit. iure successionis. ut. §. eo. Stichus. §. aditio. et facit. §. de h. ob. l. Stichus. certo die. et §. e. l. put quisq.

Qui mādato. duo dicitur hec lex. primo ticius stipulatus est me mādante. et me uiuente a debitore meo decē sibi ticio dari. post mortē meam recte ei soluitur. vel me uiuente. vel me mortuo. vel me uolente. vel etiam inuito. et penitente. q. talis. et id est q. h. actionē ex sua stipulatione. In scdo mādantū debitori meo ut soluat ticio. nā soluens post mortē meā non liberat ab hereditate meis. q. morte soluit mādantū. ut. §. m. l. si q. aliquid. §. morte. et l. iter. cās. in prin. nec enim creditor fuit stipular. hoc casu. Et hūc scdo casu est. §. de iur. do. l. si ego. §. si res. So.

speciale ibi in dote. ut ibi dicit. et plenius dicit ut ibi. **I**tem **P**aul. §. de dona. cau. mor. l. mortis cās. §. nica. Sol. ibi mādantū ut post mortē daret infra debitō. hic ut in vita mea. et fm hoc hec sba post mortē meā determinat uerbum soluit. et nō uerbu soluere. et hoc eodē modo poterit

tentisq. deuenit.

Stipulati post mortē meā uel simpliciter sibi dari me mortuo recte soluitur. sed si mādato alicui dare. me mortuo nō recte soluitur. **B**al. **P**aul.

Et q. mādato meo post mortē meā stipulatus est. recte soluit. q. talis ē lex obligatiōis. ideoq. etiā inuito me recte ei soluitur. ei autē cui iussu debitorē meū post mortē meā soluere. nō recte soluit. q. mandatū morte dissoluitur.

De acceptilationibus. Titu. liij. Modestinus.

Aceptilatio est liberatio p. mutua interrogacionem. q. utriusq. cōtingit ab eodē nexu absolutio. **A**lpia.

Apillum per acceptilationem et sine tutoris auctoritate liberari posse placet. **P**omponius.

Per procuratorem nec liberari nec liberare q. acceptilatione sine mandato potest. **P**omponius.

Lex. i. sua stipulatio. **De acceptilationibus.** Dixit de naturali liberatiōe. nūc de ciuili. uel dixit in genere de liberationibus. nūc in specie.

Aceptilatio. interrogacionē. scilicet interrogati et interrogati. uel inspecta nouatione q. etiā plerūq. acceptilationē pcedit. **A**ccur.

Nexu. quo unus tenet et alius tenet. et sic dicitur q. libet absoluti. sic. C. de iur. de. ub. l. cum antiquo. q. quinsimo. et creditor dicit lib. erari. ut. §. de exercitio. l. §. non autē. et de adm. tuto. l. quotiens. §. sicut. Alij dicunt q. uterq. debebat. sed non placet. quia sic essent due acceptilationes.

Apillū. placet. q. cōditio ei. melior sit. scilicet pcedere debeat obligatio acceptilationē. nūq. obligat. **R**h. si exi fiat ob suū cōmodū ut acceptilatio scatur. **I**o.

Procuratorē. sine mādato. speciali facto a creditore ut liberet. idē dicit **A**zo si gñale cū libera nisi.

solui aliud. **P**aul. §. mādā. l. si nō non re. §. si. et l. seq. ubi mādantū fieri momentum post mortē meā. **I**tem et fm hoc non ob. aliud cōtra. §. de leg. ij. cum pater. §. me. uio. q. ibi mādantū debitorū ut solueret me uiuente ei cui uolebam donare cā mortē q. michi dbebat. nā quia hoc mādantū fit in uita. sed tamen habet effectū irreuocabilem demū post mortē distinguit ut ibi. an sciens debitor me mortuū et nō liberatur. alis sic. uel de. cas q. hec uerba post mortē determinēt. sba soluere. et dices ad. l. de dona. cau. mor. q. aliud sit in donatiōe cā mortē. Et ad illā de lega. ij. q. mādantū q. in uita mea solueret. ut modo dixi. et ad illā mandati. sol. ut ibi. et facit. §. e. l. aliud.

Stipulatus est. f. solui.

Recte soluitur. et me mortuo.

Uterq. debet. et sic dicitur q. libet absoluti. sic. C. de iur. de. ub. l. cum antiquo. q. quinsimo. et creditor dicit lib. erari. ut. §. de exercitio. l. §. non autē. et de adm. tuto. l. quotiens. §. sicut. Alij dicunt q. uterq. debebat. sed non placet. quia sic essent due acceptilationes.

Apillū. placet. q. cōditio ei. melior sit. scilicet pcedere debeat obligatio acceptilationē. nūq. obligat. **R**h. si exi fiat ob suū cōmodū ut acceptilatio scatur. **I**o.

Procuratorē. sine mādato. speciali facto a creditore ut liberet. idē dicit **A**zo si gñale cū libera nisi.

Stipulatus est. f. solui.

Recte soluitur. et me mortuo.

Uterq. debet. et sic dicitur q. libet absoluti. sic. C. de iur. de. ub. l. cum antiquo. q. quinsimo. et creditor dicit lib. erari. ut. §. de exercitio. l. §. non autē. et de adm. tuto. l. quotiens. §. sicut. Alij dicunt q. uterq. debebat. sed non placet. quia sic essent due acceptilationes.

Apillū. placet. q. cōditio ei. melior sit. scilicet pcedere debeat obligatio acceptilationē. nūq. obligat. **R**h. si exi fiat ob suū cōmodū ut acceptilatio scatur. **I**o.

Procuratorē. sine mādato. speciali facto a creditore ut liberet. idē dicit **A**zo si gñale cū libera nisi.

Stipulatus est. f. solui.

Recte soluitur. et me mortuo.

Uterq. debet. et sic dicitur q. libet absoluti. sic. C. de iur. de. ub. l. cum antiquo. q. quinsimo. et creditor dicit lib. erari. ut. §. de exercitio. l. §. non autē. et de adm. tuto. l. quotiens. §. sicut. Alij dicunt q. uterq. debebat. sed non placet. quia sic essent due acceptilationes.

C Non obligat. sed pretorio iure quandoq. nichil agit. pacto vero liberatur pater. vt. s. de lib. leg. l. si quis reum. s. idem iulianus.

C Obligatus. ciuilitur: sed de peculo iure pretorio. s. non est ratio: q. seruus non est obligatus ciuilitur: accepto tamen rogare potest: vt subicit. sed dices verbis obligatum seruū naturaliter.

C Honorarie. ergo et quod non sibi contractum est per acceptationem tamen tollitur. n. hoc non principaliter fieri: sed per quandā consequentiam. nā principalis ciuili sublatā ille pretorie non remanent. et sic in superiori casu erit vt. s. de h. ob. l. cum filius. et facit. Ieo. l. species. s. sed et si seruo. Itē dic tollitur h. ipso iure p nouationē. nā obligatio magis dicitur transfundi q. tolli: q. pe cum alia in locū prioris substituitur nō tollitur obligatio cum nō ptingat liberatio: licet tollatur ex pma causa. et arg. s. h. q. potest colligi ex duabus. l. vt. s. de do. pos. l. ex testamento. m. l. si. titu. et de m. l. test. Lanthepe.

C Quia. recte accepto ferat seruus: q. hoc rē. Jo. f. C. iurisgens. nū. per approbationem vel ppter pactū qd in se continet. Joh.

C Etideo. non est bonum hoc id: q. idē est si esset s. solo iure ciuili. et fa. l. h. q. mo. tol. ob. s. sed et grece.

C Ita. facit insti. qui. mo. tol. ob. s. sicut autē. et de lib. leg. non solum in p. et s. l. pluribus.

C Et si nō numerata. quē. i. sicut. diuiditur em obligatio inter coheredes: et pars vni ex heredib. cōpetens accepto fieri pot. vt. s. de verbo. obli. l. i. s. idē q.

Item facit. s. h. l. l. si stipulatus sum. s. qui decem.

C Species. obligatione. ciuili. potest. vt. s. de usufruc. sed et si cui. et de pac. l. si debitor. et de solu. l. si debitor sit.

C Idem fiet. vt. et. s. de vsu. et ha. l. per seruū. in p. n. **C** Sed et si seruo. alieno. **C** Promisit. ex causa peculiari. **C** Actioes. vt. et. s. l. an inutilis. s. h. n. **C** Dicendum est. videtur facta quasi i ciuitate sit is cui? seruus sit: cum contra est ex postfacto in ciuitate esse credat. **C** Seruus potest. et valet si redit dñs. vt. s. de stipu. ser. l. si seruus cōmunis. s. seruus.

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

bis seruit: et in ceteris qui nō s. t. i. s. stipulatus sum. s. qui decem. **C** Species. obligatione. ciuili. potest. vt. s. de usufruc. sed et si cui. et de pac. l. si debitor. et de solu. l. si debitor sit. **C** Idem fiet. vt. et. s. de vsu. et ha. l. per seruū. in p. n. **C** Sed et si seruo. alieno. **C** Promisit. ex causa peculiari. **C** Actioes. vt. et. s. l. an inutilis. s. h. n. **C** Dicendum est. videtur facta quasi i ciuitate sit is cui? seruus sit: cum contra est ex postfacto in ciuitate esse credat. **C** Seruus potest. et valet si redit dñs. vt. s. de stipu. ser. l. si seruus cōmunis. s. seruus.

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

C Uod in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. s. legata. vel solue vt ibi. Accur. **C** Extiterit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. s. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p. **C** Piusiuratio. obligatio. que s. bis fit non dico stipulatus: q. tunc non esset dubiū. s. iusiurandum. interueniat. **C** Ceterius est. nam et hec obligatio quodamō verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur. **C** Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitus nō: vt hic. et. s. de ver-

modo soluitur aliud contra. s. de ser. rufi. preli. qui set- la. in prin. et. s. qui riam.

a ¶ No sunt immo vsufriu. est pars fundi. vt. s. de verbo. oblig. qui vsufriu. r. de fideiuss. si a reo. s. si reo. que est. s. sol. hic in obligatione erat causalis qui no pot sepa- rari a proprietate

sed in cotrarijate formalis loquitur.

b ¶ Dicta. i. ce. naculu. vt. f. de ex traor. cri. l. sacula- riu. s. ite qui dicta.

c ¶ Si d' vsufriu- ctuz stipulatus. i. i quo inest vsus.

d ¶ Debito. i. ser- uitate vsus. debet em vsus vt como ditas: no vt serui- tus cõstituto vsu- fru. r. facit. s. qui. mo. vsufriu. amit. is qui vsufriu.

e ¶ No cotingit. scz in aliquo.

f ¶ Valere. sic ar- gumentaf. pot co- stitui vsus separa- tim. ergo etia z re- mitti separatim. vi- det ergo q rema- neat fructus sine vsu. qd no pot ee. vt. s. de vsu et ha. per seruum. s. i. ibi et fructus qui- de r. r. ibi demig si tibi r. r. ibi. sed r si vsufriu. r. que est cotra. so. no po- test dici quasi hic tollat seruit? vsu- fru. vt dicit vsufriu. sine fructu vsus remaneat: sed no sine comoditate: li- cet ibi sic notent quida: qz hic no erat nisi seruitus vsufriu. sed potes dice- re q valet hec remissio vt tu. ppuetarius iam possis alij dare vsu. r ego habeo comoditate vsus cu fructu si sup- est aliqd: als no. vt in eo. ti. l. fundi. r de vsufriu. l. si alij.

g ¶ Totã. s. de pac. l. si vnus. s. sed si gñaliter. s. sol. hic in totu renuiciauit obligatiõ. s. non. fecit em pactu de no petedo sichu trñ: sed aliu petere debebat. vel forte aliud in pacto aliud in acceptlatõe diceõdu est. vel hic erat cle- ctio. pmissois: ibi stipulatoris. Itẽ fm yr. aliter in seruo legato in genere: quo casu si pamphilus repudiatur nil obest. vt. s. de opti. le. l. hominem.

h ¶ Inuito. ad hoc fact. s. si cer. pe. l. ij. s. i. Accur.

i ¶ De dolo malo. siue fuit expõsa in. pmittedo clausula doli siue no: no pot accepto ferri an doli pmissum: qz nichil p dolo debet vt hic dicit. sed si ita erat pmissum remit- ti pot. vt. s. de pact. l. si vnus. s. si illud. r. s. pacta q turpẽ. Sed videt etiã p futuro valere r expectare euz commi.

Hoc idẽ est probadũ si actus fuerit acceptolatus. si aut iter et actus accepto fuerit latus: cõsequens erit dicere libera- tum eũ qui via promisit. ¶ Il- lud certum est eũ qui fundum stipulatus est/ vsufructum vel viam accepto faciat: in ea esse causa vt acceptilatio nõ vale- at. qui enim accepto facit: vel totum vel partẽ eius qd stipu- latus est debet accepto face- re. he aut partes nõ sunt non magis qz si quis domũ stipu- latus accepto ferat cementa/ vel fenestras/ vel parietez/ vel dietaz. ¶ Si quis vsufructũ stipulatus vsum accepto tulerit: siquidẽ sic tulerit acceptũ quasi ex vsu debito/ liberatio non cotingit: si vero quasi ex vsufructu euz possit vsus sine fructu cõstitui: dicendũ est ac- ceptilationem valere. ¶ Si is qui hominẽ stipulat est sti- chus accepto tulerit. l. l. l. iij. di. scripsit acceptilationem ali- quid egisse: tulisseqz totã obli- gationẽ. qd em stipulatore in- uito pmissor soluere potest: id et acceptolatu liberationez pariet. ¶ Sum qui fundũ sti- pulatus est: non posse de dolo

vt arg. s. e. l. qd in die. sed hoc esset bonos motes expe- ctare. vt. d. l. de pactis. r. s. de positi. l. i. s. si cõuenit. Itẽz dolo comisso fieri pot acceptilatio etiã si nõ fuerit stipula- tus expõsse doli malu abesse: qz ex pmisione fundi: r ita verbis tenet ad non comittẽdu doli malu. vt arg. s. eo. l. ij. in prin.

malo clausulã accepto ferre- stat. nõ ei i partẽ debiti id cõ- stitit: r aliud est qd debet: et aliud qd accepto fertur.

¶ Si acceptilatio non valet in expõso nõ valet i tacito. B.

¶ Si stichũ aut dece sub con- ditione stipulatus stichũ acce- ptũ fecerit: et pendẽte condi- tione stichus deceferit: decez in obligatiõe manebunt/ per- inde ac si ea acceptilatio inter- posita non fuisset.

¶ Acceptilatio iterposita su- per obligatione per consequẽ- tiaz tollit obligationẽ alio mo- do contra etiam. Bar.

¶ Et si fideiussor accepto fuerit latũ cũ reus re non ver- bis fuisset obligatus: an reus quoqz liberetur. r hoc iure vti- mur: vt licet reus non sit ver- bis obligatus: tamen accepti- latione per fideiussorem libe- retur.

¶ Acceptilatio facta fidei- ussori pendente conditione- eius existẽtia non fingit quem retro obligatum/ non prodest principali. hoc dicit Bar.

¶ Si legatorũ sub cõditõe relictoz fideiussori dato acce- polatu sit: legata debebunt

L. aristo. vel nõ per acceptilationẽ: sed p cõsequẽtiã vt p ex- ceptionẽ. Itẽ s. i. p. s. si legatorũ. sol. vt ibi. Itẽz s. i. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itẽz fact. s. mada. l. in- ter causas. s. si is. r. l. idẽqz. s. si. et. l. si vero non remu. in- prin. et de transac. l. post rem. s. i.

¶ Si legatorum. scz nomine.

¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationẽ factam fide- iussori nõ porrigit liberatio ad reu. r sic est s. s. p. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiuss. l. penul. vel dic speciale in legato cõditionali in quo sicut interim legatarũ nõ est creditor: sic nec aliõ de- bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nõ pot accepto ferri etiã in re vt reo. pñciat. vt ar. i. p. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodẽ tpe vt ibi dices. siue in psonã et- ue in rem fuit facta. et eisdẽ modis solue aliud contra. s. man. idẽqz. s. si. r. l. si nõ re. in prin. Itẽm cotra huc et

¶ Accepto fer- re. nichil em ex ea debet ante dolum comissum. Accur.

¶ Constituit. scz doli clausula.

¶ Ferri. vn nõ valet. vt. s. e. l. plu- ribus. in fi. Accur.

¶ Manebunt. s. de pac. l. si vnõ.

¶ Sed si stipular. s. sed non est s. qz vbi acceptilatio ẽ in vno facto: r tes- ner: tota facta tol- lit obligationẽ vbi qz fuit pura stipu- latio lz alternati- ua. hic aut non te- nuit re preempta pendẽte cõditõe: vnde cũ in ea non tenuit: ne cũ alte- ra q iam inerat ta- cite valet. vt arg.

¶ De serui. ru. pre- l. itẽ qui habet.

¶ Et si fideiuf- soz. efficacit obli- gatio vel nõ. vt. s. ad velleia. l. spuis

¶ Marcellus. r. s. si mulier. azo.

¶ Liberes. hic est cotra. s. eo. an iudicis. s. accepto sol. cõsequit reus per aliũ qd per se nõ pot. arg. s. que res pigno. ob. pos.

¶ Perceptio. Itẽ s. i. p. s. si legatorũ. sol. vt ibi. Itẽz s. i. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itẽz fact. s. mada. l. in- ter causas. s. si is. r. l. idẽqz. s. si. et. l. si vero non remu. in- prin. et de transac. l. post rem. s. i.

¶ Si legatorum. scz nomine.

¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationẽ factam fide- iussori nõ porrigit liberatio ad reu. r sic est s. s. p. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiuss. l. penul. vel dic speciale in legato cõditionali in quo sicut interim legatarũ nõ est creditor: sic nec aliõ de- bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nõ pot accepto ferri etiã in re vt reo. pñciat. vt ar. i. p. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodẽ tpe vt ibi dices. siue in psonã et- ue in rem fuit facta. et eisdẽ modis solue aliud contra. s. man. idẽqz. s. si. r. l. si nõ re. in prin. Itẽm cotra huc et

¶ Marcellus. r. s. si mulier. azo.

¶ Liberes. hic est cotra. s. eo. an iudicis. s. accepto sol. cõsequit reus per aliũ qd per se nõ pot. arg. s. que res pigno. ob. pos.

¶ Perceptio. Itẽ s. i. p. s. si legatorũ. sol. vt ibi. Itẽz s. i. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itẽz fact. s. mada. l. in- ter causas. s. si is. r. l. idẽqz. s. si. et. l. si vero non remu. in- prin. et de transac. l. post rem. s. i.

¶ Si legatorum. scz nomine.

¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationẽ factam fide- iussori nõ porrigit liberatio ad reu. r sic est s. s. p. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiuss. l. penul. vel dic speciale in legato cõditionali in quo sicut interim legatarũ nõ est creditor: sic nec aliõ de- bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nõ pot accepto ferri etiã in re vt reo. pñciat. vt ar. i. p. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodẽ tpe vt ibi dices. siue in psonã et- ue in rem fuit facta. et eisdẽ modis solue aliud contra. s. man. idẽqz. s. si. r. l. si nõ re. in prin. Itẽm cotra huc et

¶ Marcellus. r. s. si mulier. azo.

¶ Liberes. hic est cotra. s. eo. an iudicis. s. accepto sol. cõsequit reus per aliũ qd per se nõ pot. arg. s. que res pigno. ob. pos.

¶ Perceptio. Itẽ s. i. p. s. si legatorũ. sol. vt ibi. Itẽz s. i. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itẽz fact. s. mada. l. in- ter causas. s. si is. r. l. idẽqz. s. si. et. l. si vero non remu. in- prin. et de transac. l. post rem. s. i.

¶ Si legatorum. scz nomine.

¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationẽ factam fide- iussori nõ porrigit liberatio ad reu. r sic est s. s. p. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiuss. l. penul. vel dic speciale in legato cõditionali in quo sicut interim legatarũ nõ est creditor: sic nec aliõ de- bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nõ pot accepto ferri etiã in re vt reo. pñciat. vt ar. i. p. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodẽ tpe vt ibi dices. siue in psonã et- ue in rem fuit facta. et eisdẽ modis solue aliud contra. s. man. idẽqz. s. si. r. l. si nõ re. in prin. Itẽm cotra huc et

¶ Marcellus. r. s. si mulier. azo.

¶ Liberes. hic est cotra. s. eo. an iudicis. s. accepto sol. cõsequit reus per aliũ qd per se nõ pot. arg. s. que res pigno. ob. pos.

¶ Perceptio. Itẽ s. i. p. s. si legatorũ. sol. vt ibi. Itẽz s. i. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itẽz fact. s. mada. l. in- ter causas. s. si is. r. l. idẽqz. s. si. et. l. si vero non remu. in- prin. et de transac. l. post rem. s. i.

¶ Si legatorum. scz nomine.

¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationẽ factam fide- iussori nõ porrigit liberatio ad reu. r sic est s. s. p. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiuss. l. penul. vel dic speciale in legato cõditionali in quo sicut interim legatarũ nõ est creditor: sic nec aliõ de- bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nõ pot accepto ferri etiã in re vt reo. pñciat. vt ar. i. p. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodẽ tpe vt ibi dices. siue in psonã et- ue in rem fuit facta. et eisdẽ modis solue aliud contra. s. man. idẽqz. s. si. r. l. si nõ re. in prin. Itẽm cotra huc et

inferiori §. Ieo. si ex pluribus §. si. Sol. ut ibi.
a Cōditione. siue legatarius eū remunerare volue-
rit: siue alio donaturus erat. ad qd̄ facit. §. mā. l. idē. in fi.
b Quādo dicitur. alio q̄nq̄. alio quādo dicitur. Accur.
c Et. l. ticio. d Reo. tunc em̄ obligat et

liberat: ut hic. r. §. de noua. si Stichū. §. si quis ita.
e Possunt em̄. ut. §. noua. l. no- uare. §. pupillus. f Tis. etiā pu- illi vel dñi noie accipiētibz: nisi sp̄ale mādātū p- curator hz a dño. ut. §. eo. l. per pro- curatorem. g Liberet. ut §. n. i. l. si debitor tuus. h Ex pluribus reis. l. q̄ sunt socii i In solidū. ut §. de pac. si. vñ. i. rñ. tra. sol. aliud in acceptatione q̄n pacto. arg. §. de libe. leg. si quis reū. §. si. r. i. p. vñ. rñ. r. facit. §. d. duo b̄ reis. l. cū duo. r. de ioffi. testa. l. nichil. §. si. r. d. noua. l. si rē. §. si duo. r. ē idē q̄ ut mo de- bitore liberato al- ter liberet si socij sūt in vtroq̄ casu. N si p̄sentat verū ē. i. nisi id se debet qd̄. ē. l. Verbis. acce- ptationis. m Verba. obli- gatōia. n Persolui. i. dissolui q̄ rē. ut. §. eo. an iulius. §. ac- ceptum. Accur.

postea cōditione eoz existēte
Aut ita stipulat a fideiusso-
re qd̄ ticio credidero fide tua
esse iubet: deinde ante qd̄ credi-
derit acceptū fecit fideiussor:
reus nō liberabit: s; q̄nq̄q̄ b̄
et creditū fuerit teneat. nā et si
fideiussorē nō ante liberatum
esse credim⁹ q̄ cū fuerit credi-
tū reo: nō tñ reus antiq̄ore ac-
ceptilatione q̄ obligatio eius
est: liberari potuit. Tutor r
curator furiosi vel pd̄gi acce-
ptū ferre nō potuit: nec pcura-
tor qd̄ pōt facere acceptū: s; h̄
oēs debēt nouare. possunt
enim⁹ r sic accepto facere: nec
his qd̄d̄ accepto fieri pōt: sed
nouatiōe facta poterūt libera-
ri p acceptilationē. nā r in ab-
sentū psona hoc remedio vti
solem⁹: cū stipulamur ab aliq̄
id nouādi cā qd̄ absens nobis
diz: r ita accepto liberam⁹ eū a
quo stipulati sum⁹: r ita fiet vt
absens nouatiōe: p̄sens acce-
ptilationē liberet. Veres q̄z
et liberare et liberari accepto
pōt: et honorarij successores.
Ex plurib⁹ reis stipulādi si
vnus acceptum fecerit: libera-
tio contingit in solidū.
Si in acceptilatione venit
aliud q̄ sit in obligatione non
valet. h. d. Barto. Paulus.
N si cōsentiat acceptila-
tio cū obligatiōe: r nisi
verū est qd̄ i acceptilationē de-
mōstratur: imperfecta est libera-
tio: q; vbi v̄ba ea demum
persolui possunt: que inter se
congruunt.
Adiectio vltra debiti acce-

r Soluisse. solutione vnus ceteri liberantur. ut. §. de
libe. leg. l. non solum. §. i.
f Et iudicat⁹. ut. §. e. si iusurandū. §. si legatariū. r. §.
qui ita. §. sol. hic etiā ante sententiā erat obligat⁹ et si nō
condēnatus: ibi non. vel dic q̄ hic fuit fideiussor iudica-

tionē nō viciat. h. d. Bar.
S is q̄ Stichū p̄ o. po.
expromisit ita interro-
get q̄ Stichū pmisi Stichum r
pamphilū habes ne acceptū:
puto recte acceptolatū et p̄ su
peruacuo p̄aphili mētionē fa-
ctā: quē admodū si is q̄ decem
promisit ita interroget: q̄ tibi
decē pmisi et. xx. habes ne ac-
cepta: etiam decē nomine erit
liberatus.

Acceptatio facta vni ex
pluribus reis debēdi ceteros
liberat sicut solutio. h. d. Bar.
Iulianus.

S ex plurib⁹ obligatis
vni accepto feratur: ipse
nō solus liberat⁹: sed r h̄ q̄ se-
cū obligant. Nā cū ex duob⁹
pluribusve eiusdē obligatiōis
participib⁹ vni accepto fertur
ceteri quoq̄z liberant: non qm̄
ipsis acceptolatū est: sed qm̄
velut soluisse videt is q̄ acce-
ptilatione solut⁹ est. Si iu-
dicati fideiussor sit datus r ac-
cept⁹: ei q̄ acceptolatū sit: libe-
rabitur r iudicatus.

Partis vnus ex rebus alter
natue debet: potest p accepti-
lationem ab obligatione sub-
duci. Barto. Iulianus.

Al hoīem aut decē sti-
pulat⁹ est si qnq̄ acce-
pto fecerit: partē stipulatiōis
peremit. et petere quinq̄z aut
partē hominis pōt. Loren.

Vno ex plurib⁹ tra-
ctibus vel certis vel in
certis: vel q̄busdā exceptis ce-
teris r oibus ex causis vna ac-
ceptilatio r liberatio fieri pōt

ti. i. condēnati ho-
minis iā. p̄ma pla-
cet. r facit. §. de le-
ga. i. non quocūq̄z
§. qui gaum.

Ut hominē.
dicas hoīez
certū. et qd̄ subij-
cit aut. r. dic nō s; m-
mul r. et sic ē dis-
iunctio legi nō ho-
minis. r sic h̄a sūt
que sequuntur: vt
v. acceptolat⁹ tol-
lati n. v. obligatio
r parte Stichū acce-
ptolata tollat pro
ea pte obligatio.
ad qd̄ est. §. n. i. si
stipulat⁹. §. q̄ decē
r s; hoc nichil est
cōtra. si autē dice-
res hoīem in ge-
nere. pmisum p-
tē Stichū acceptola-
tā: tunc nō libera-
ris etiā i parte ne-
plus op̄et accepti-
latio q̄ solutio: vt
d. l. i. stipulatus.
q̄ est §. Sed cōtra
dicere posse q̄ h̄z
partē petere poss-
sit: non tñ sequitur
q̄ in parte liberet-
tur. Itē si diceret
q̄ esset alternatis-
ua stipulatio tunc
esset tra. §. de cō-
di. inde. si non for-
tem. §. si. sed solue
vt ibi. r facit. §. de
rescin. ven. l. pro-
culus.

Peremit. q̄-
tum ad se: q̄ non
potest ampli⁹ pe-
tere homines aut
decē sicut poterat
prius. sed nō q̄tū
ad reum qn̄ possit
soluere. r. adhuc:
et sic. r. vel hoīem
integrū fm̄. l. 7.

Aut partem. et si partem hominis quam stipulat⁹
est acceptam fecit. Accur.

Vno. vel certis. vbi dandum incertis vbi facien-
dum continetur in stipulatione.

Fieri p̄t. ad qd̄. §. e. l. plurib⁹. r. §. ti. i. l. si ex plurib⁹.

Q̄no. nō solum Stichū in superiori casu. r facit. §. de
pac. l. si vnus. §. si cum michi. r. §. pro emp. l. emptor.
Ex pluribus. nō solus liberat. imo cōtra. ut. §. de
rbo. obli. l. ij. §. si tñ. So. ibi in psonā h̄ic in rē acce-
ptilationē factā intellige: vel vt ibi. r. tra. C. d. diuer. re. l. i.

Aut partem. et si partem hominis quam stipulat⁹
est acceptam fecit. Accur.
Vno. vel certis. vbi dandum incertis vbi facien-
dum continetur in stipulatione.
Fieri p̄t. ad qd̄. §. e. l. plurib⁹. r. §. ti. i. l. si ex plurib⁹.
R ij

a C. Bello. in personam. Accur

b C. Penio. in rem.

c C. Persecutio est. i. si de commissi.

d C. Stipulatus est. de prima persona transit ad tertiu.

e C. de in ius vocan. l. fina.

e C. Qd numeri- no. hic finitur sti- pula. aquil. 7 inci- pit acceptatio. s3 qualiter nonatur rei vedit. Rñ. stipu- labor pñti rei. vñ queda veditio in- telligit interueni- re / solum preciu deberi.

S Acceptola tu. sed exce- ptione. p hoc app-aret q non iure acceptationis s3 pacti. vt. s. de res- cin. vendi. l. cum emptor.

S C. pot. distin- guit ergo qre ac- ceptatio deficiat Joa. vt no. s. e. an- fuitis. in pn. 7. s. s. pac. si vn. s. pe.

h C. Apocha. sit em apocha vt er- ea solutio pbec q consistitur creditor sibi solutu / et daf debitor: sed anti- pocha est. vt. C. de fide iusu. l. plu- res. Accur.

S Accepto. qd verbu so- nat. f. soluere con- demnatione.

k C. Stipulatio- nis. f. de dolo 7 de defensione. Fr. vt. Jaudi. fol. l. iudi- catum solui.

S Sub condi- noe. datu. i. relictum.

m C. Nouadi ca.

aphibologia. naz vel legatu puru 7 stipulatio condicionalis. vel econtra le- garu pditionale stipulano pura. vt. s. de noua. l. quonies in pn. 7. s. 4. vt 7 illa: verum est canem comedere panem.

S Eruus. facere potest. qd dno debet nisi pmo sibi sti- pulet animo nouadi. vt. s. e. 7 piusuradu. s. tutor.

S Ego tibi. p acceptatione: no natura acceptatio- nis sed conuentio. vt. s. de res. cin. v. l. cu emptor. et sic non ob. s. eo. an inutilis. s. acceptu. Jte contra huic l. s. de pac. l. si conuenit. Sol. hic erat res integra: bi no. vel vt ibi. Et eode mo sol. aliud contra. s. loca. l. si tibi ha- bitationem. Item nec contra. s. de contrah. emp. l. sed

C Eius rei stipulatio quam ta- lis acceptatio sequat: a gallo aqno talis exposita e. qdqd te michi ex quacumqz ca dare fa- cere optet oportebitve pñens in dieve: quaru cumqz reru mi- chi tecu actio / qve aduersus te petitio: vel aduersus te p- secutio est eritve: qdve tu me- cu habes tenes possides / qtri queqz earu reru res erit: tantu pecunia dari stipulat est au- lus augerius / spopodit nueri negidius. qd numerus negi- di aulo augerio pmisit spopo- ditve id habes ne acceptum: nueri negidius aulu augeriu rogauit: aulus augeri nume- rio negidio acceptum fecit.

S Acceptolatu U lpi. fuerit ei q non verbis s3 re obligat est no liberabit q- de: sed exceptioe doli mali vt pacti pueti se tueri pñ. C. In- ter acceptatione et apocha hoc interest: q acceptatione oimodo liberatio ptingit: l3 pe- cunia soluta no sit: apocha no als qd si pecunia soluta sit.

S Accepto fue- I de. rit lata ob rem iudicatā clausula: marcell aut ceteras ptes stipulationis euanuisse. propter hoc enim tñ interpo- nitur vt res iudicari possit.

S Venuleius. Sub condicione legatu michi datum nouandi

actus. s. si fundus. qz ibi fuerit facta pacta in casum il- lum quando non esset res integra. Item ibi agebatur vt ex altera parte tolleretur obligatio.

De pectore stipulationibus. Dixit. s. de verbo. ob. de stipulatione in genere: nunc in specie. vel ibi de civili- bus pncipaliter: hic de pectore.

e m stipulat sum: 7 ante existe- tem pditione acceptu fecero: nerva fili? ait: etiā si conditio ex- titerit / neqz ex testō cōpetitu- rā actione qz nouatio factā sit: neqz ex stipulatu que accepti- latione soluta sit. **g** alus.

S Eruus nec iussu dñi ac- ceptum facere potest.

C Resoluta vna parte contra- ctus: totus tractus soluitur. h. d. Bar. **I** abolenus.

S Ego tibi acceptu feci nichilomagis ego a te liberat sum. Paul. rñ. imo cu locatio / cōductio / emptio / ven- ditio / cōuentio facta est: 7 nō- dū res intercessit: vtriqz p ac- ceptatione (tācti ab alteru tra pte dūtarat intercessit) om- nes liberantur obligatione.

De ptois stipulatio- bus. Titu. v.

Hec lex diuiditur in qrtuo- partes. primo ponit diuisione stipulati. scdo quālibet parte diuisionis. tertio dē qñ debet interponi. quarto ad cui? iuris- ditione spectat cognitio super eis. secunda ibi iudiciales. ter- tia ibi stipulationum. quarta ibi q si sit.

Barro.

U lpiamus. Actonariū stipulationū tres videtur esse species:

titu. accipit. Iudicialis etiā accipit duobus modis: vno illa in qua no aditur iudex ob hoc ipsum: 7 ita ibi. Et dē a iudice: qz offi. iudi. interponit ad iud. ob aliā cām. 7 exinde incipit posse peti / vt ibi. hic autē illa tñ que in iudicio fit: vt sit ratu iudiciu. i. finia vt in creplus hic sub iat. 7 dē hec a iudicio: 7 ideo quidā habēt in lra iudicialis: ibi iudiciales. Cōis stiplo dicitur duob? modis. primo tā p. etia a q iudicialis: qz aliqñ aditur iudex ob hoc ipsum vt interponat: aliqñ incidet penf: ita ibi. Scdo dē cō- munitis. f. tā iudicialis qz cautionalis que partim finiam partim aliā iustā cām respiciunt: vt de re defendēda 7 iu

Retoria rñ. in eo qz hic p- toia vt

genus et iudicia- lis ponitur vt spe- cies est. tra in l. de diu. stipul. in pn. 7 de hbo. obli. stipulationū. nā l- illis. l. et ptoia et iudicialis sunt spēs oppositae: co- equuc: et eodem modo ponit cōis vt species coeq- ua ad ptoia. h. autē vt sub gene- re. Solu. ptoia sti- pulatio dicitur duo- b? modis: et iudi- cialis duob? mo- dis. et cōis sicut varie duob? modis. Et sunt: et ce ptoia sicut di- citur que a pto: mōs di- re mortuo inuēta p officiu iudicis vt uēis interponi tur ad iud. ob hoc ip- sum: 7 ita ibi. Sc- cūdo dicitur pto- ria ois illa que ab initio etiam exigi- tur / siue sit ptois inuētiōe siue ci- uilis / siue cōmuni modo inuenta ex eo. f. qz ptoz appro- bat. argu. J. de ver- bo. sig. l. lege. et in hoc sensu compre- hendit ptoias iu- diciales 7 cōis et oēs pter cōuen- tionales: ita hoc

Retoria rñ. in eo qz hic p- toia vt genus et iudicia- lis ponitur vt spe- cies est. tra in l. de diu. stipul. in pn. 7 de hbo. obli. stipulationū. nā l- illis. l. et ptoia et iudicialis sunt spēs oppositae: co- equuc: et eodem modo ponit cōis vt species coeq- ua ad ptoia. h. autē vt sub gene- re. Solu. ptoia sti- pulatio dicitur duo- b? modis: et iudi- cialis duob? mo- dis. et cōis sicut varie duob? modis. Et sunt: et ce ptoia sicut di- citur que a pto: mōs di- re mortuo inuēta p officiu iudicis vt uēis interponi tur ad iud. ob hoc ip- sum: 7 ita ibi. Sc- cūdo dicitur pto- ria ois illa que ab initio etiam exigi- tur / siue sit ptois inuētiōe siue ci- uilis / siue cōmuni modo inuenta ex eo. f. qz ptoz appro- bat. argu. J. de ver- bo. sig. l. lege. et in hoc sensu compre- hendit ptoias iu- diciales 7 cōis et oēs pter cōuen- tionales: ita hoc

dicio sibi. vt. r. l. eo. s. cōes. vel aliter vt ibi dices. que autē sit cautio nalis statim dices. similiter ergo p. ex p. dices. nō esse m. r. si ibi q. tuor. hic tres species fecit stipulōnū.

a **Judiciales.** als iudiciales: als iudicionales.

b **Cautionales.** als cōuentionales: als cautionales.

c **Propter iudiciū.** i. s. emētiā. vt r. pareat ei: vt sic differat a cōi: r. ita cōprehēdit tñi qd sonat s. b. u. ad qd est. i. iud. sol. l. iudiciū solui.

d **Ratum.** falli et iudiciū.

e **Ex opis noui nunciatiōe.** cū caueatur de opere demolendo si apparuerit. i. si iudiciū fuerit in iudiciū. vt. s. de ope. no. num. l. stipulatio. s. h. et s. h. ut. et ita p. hanc stipulationem habet firma sententia.

f **Cautionales.** als cōuentionales sed nō est bona l. i. tera: vt patet per exempla que supponit. als cautionales: r. hec bona. et dicitur cautio nalis que non interponitur ratione alicuius sententię vt sit firma: in quo differt a iudiciali. nec ratione instantię alicuius cause: vt differat a cōi: sed ob aliā causam interponitur: vt patet in exemplis h. c. subiectis.

Et nota tria. primo q. hic attribuit speciei nomen generis. nā omnis stipulatio generaliter est cautio nalis. vt. i. s. p. r. o. l. sed hic stricte p. speciem: vt r. als in a. ad op. no. d. r. vt. r. s. de ad op. l. i. j. Secundo no. q. iste cautio nales habet in stipulatione: vt h. r. s. de act. r. obli. l. actionis s. b. o. q. sicut p. actiones agimus vt quid nobis detur: vel fiat etiā ab iniuria: ita p. r. m. vt stipulationes iste presentur no bis etiā ab iniuria. fallit tamē in vna istarū. s. in cautio nali de rato q. nō habet instar actionis: nec etiā ab iniuria eā exigimus precise licet causam eā quādoq. iuris p. s. t. s. si vult agere. vt. s. de p. cura. in iuris. s. p. e. n. a. Qd ergo dicitur vt delegati r. c. ponit exempla ad id qd dixerat q. nouatio intercedit: ad qd oīno conueniūt. Itē exempla q. instar actūs habet. l. alia: non illa de rato. Tertio no. que nouatio intercedat: r. pōt dici q. aliquid noui additur nature p. r. m. negotij vt diximus in nouatione q. fit l. i. te. p. s. t. a. vel in sententiā: r. sic nichil de p. r. it. vt. arg. s. de noua. aliam. vel forte q. olim ipō iure fiebat nouatio vt tolleret prima eo q. aliquid noui addebatur. vt in l. i. q. b. mo. tol. ob. s. p. r. e. r. e. a. sic ergo p. stipulationē legati nouatio r. actio extētamēto que p. legato cōpetit. vt. C. cōia de leg. l. i. et cū interponat p. legato cōditionali vel in diem. vt. s. vt leg. no. ca. l. i. in euentū diei sit nouatio vel cōditio nis. vt. s. de noua. l. in diem. r. l. quotiens. in tutela sit. no uatio: quia cum stipulatur pupillus rem saluam fore: et post pupillarem etatem habet ratum: nouat. actionem tutelę. vt. s. de noua. l. si pupillus. vel etiā si dicas cū

stipulatum iam adultum rem saluam fore. i. sibi restituē qd ex act. tutelę debetur: nouat. actionem tutelę statim: vt diximus in ea. l. si pupillus. per stipulationē ratam rem haberi qua stipulor a procuratore creditoris cui sol uo: nouatur condi. inde. que competeret non interposita

tribus casib⁹ q. hic cōtinentur vsq. ad. s. q. si sit. Paul.

Stipulationū istarū pretoriarū/ quedā sunt que satisfactio nē exigūt/ quedam nudam repromissionē: s. p. p. a. u. c. e. sunt que nudam repromissionē habent: quibus enumeratis apparet ceteras nō eē repromissiones sed satisfactio nes.

Stipulatio itaq. ex opis noui nunciatiōe als satisfactio nē/ als repromissionem h. r. ex qua operis noui nunciatiōe satisfactio oportet: et quēadmodū satisfactio videtur. nā q. de eo ope qd in p. u. a. t. o. factū erit: satisfactio: de eo qd in publico repromittit optet. sed r. hi qdē q. suo noie cauerit/ repromittūt

posita: sed ea interposita non cōpeteret. vt. s. ad. l. a. quili. si feruus. s. si furtum. r. arg. s. de ripa. mu. l. i. Alij dicūt q. nouat. excep. que cōpeteret dāno passo s. d. m. dom. r. u. i. n. o. s. e. vt nō aliter tollat nisi etiā oīa iurilia tollat: et de d. s. no futuro r. p. r. i. t. o. caueat. nā si dānū fuerit. passus stipulatus iam non eget dicta exceptione. Alij dicunt nouari quoddā interdictū qd datur ei qui dānū passus est: p. qd dominus cogitur tollere rudera/ aut totas edes p. d. e. r. e. l. i. c. t. o. habere. vt. s. de dam. infec. l. p. r. e. t. o. r. in fi.

Silendi cā. vt in iudicio sibi: et de re defendenda. Jo. que partim sententiā vel iudiciū: partim aliā instans cām respiciūt s. m. h. r. o. vel quia tam ab actore q. a reo: vt tam extra iudiciū q. in iudicio sunt s. m. h. r. o.

Cautionales eē. vel cōuentionales: als cautionales. r. large accipe vocabulū vt genus: vt dicit. s. p. r. i. s. i. Interposita. facit. i. de verbo. signi. l. satisfactio nis. et in l. de fidei i. s. o. in pun.

Apparet. sic in l. i. qui sui vel alie. iur. sunt. in s. n. l. Namq. pro certo.

Qd in p. u. a. t. o. loco nunciāns. et sic habet nunciatio causam naturālē vel etiā p. u. a. t. o. solo eius cui nunciatur: q. sit contra seruītutē: r. h. r. tunc causam positīuā. vt. s. de ope. no. nunci. l. de pupillo. s. sextus. et vt r. o. b. i. a. s. est p. u. a. t. o. damnum nunciāns.

Repromittit. ab edificatore petenti: r. ex tunc cōpetit interdictum vt liceat ei edificare. vt. s. de ope. no. nunci. p. r. e. t. o. r. s. de i. n. d. e. Sed quare plenius prouidet nunciāns in p. u. a. t. o. q. in publico: R. n. vt. s. de ope. no. num. l. nō solum. s. sed si cū iure. sed videt etiā in publico satisfactio. vt. s. de no. ope. nū. l. p. r. o. r. s. p. i. n. d. e. que est s. s. o. l. vt ibi.

Caueat. de eo opere qd in publico fieret de quo ceperat loqui. Accur.

hac stipulatione. vt. i. rem. ra. ha. l. si sine. in. p. n. r. l. si. na. s. si. Per stipulationē dāni infecti nouatur interdicitum qd vi aut clam cōpetēs: vel cōpetitur s. op. facias qd ruinant michi munitur in domū meam: r. i. p. sum opus in meo facere te dico pro quo cōpeteret qd vi aut clam: cū scias vel scire debeas te. phibitū vel prohibēdū. vt. s. qd vi aut elā. l. i. j. in fi. r. l. i. i. j. vt dic s. m. d. r. Joan. et h. r. o. r. n. nouari actionē. l. a. quili. et in factum que competeret stipulatione non inter-

Cautio nalis que sit.

Liber Octauus.

a Satisfiant etiā si in publico fiat. ad qd est. s. quib⁹ ex causa in posses. eatur. hec autem. s. fi.

b Satisfatur in. x. an. vt. s. de dā. infe. l. pretor. s. de eo. sed cōtra. s. de ripa mu. l. i. in prin. so. vt. s. i. in ea. l.

c De edibus. s. publicis vel priuatis q̄ manantur rui nam alicui.

d Repromitti tur. s. ab his q̄ pro mittunt suo noie als satisfat. vt. s. de dā. infe. p̄tor. in prin. l. qui bo na. in prin. r. s. i.

e Stipulatio du ple. q̄ fit i uēditōe vt. s. de edil. edic. l. q̄ si nolit. s. qui assidua. r. ex neces sitate. vt. s. de euc. l. ij.

f Satisfatur. vt. r. s. de euc. l. fi dictū. Itē excipit cū ante solutū pre cū de re mouetur q̄stio: sed tūc ad sa tisfandū nō agit: sed nisi satisfat et p̄ciū petat excep. repellit. vt. C. de euc. si post.

g Ipse pretor. de dupla vel alia: nā oīum stipulari onum est cōmune hoc. vt. et. s. vt in pos. le. si is a quo. excipit azo: nisi q̄n fit missio ex secun do decreto in cau

sa dam. infe. vt. s. de dam. infe. l. iij. s. si forte. sed certe nō querit ibi sit satisfandū vel nō: sed qz nō est satisfatū an fiat missio vel sit retardāda: qz adhuc forte non timef dānum de proximo. et facit ad summariam cognitiōe: qd nō. s. ad exhi. l. iij. s. sciendum est.

h Vel addi. addit ante eā interpositā: vt si iusserit pre tor cauēri cū debuērit satisfari. Vel cū iusserit satisfari in uēditōe cū debuērit cauēri. r. mutat vt cum iusserat obligari pignus: r. mutauit in fideiussore. vt. r. i. l. preto rie. vel in tēpus lōgius. vt. i. l. valerianus. r. fm hoc ad dūm vel detrahif vel mutat de eo qd dixerat pretor. hoc em̄ pōt qz est interlocutorius. vt. s. de arbi. qualē. in fi. r. s. de re tu. l. qd iussit. secus in diffinitiuā: vt dicta. l. qd iussit vel dic et qd dicebat per aliquā partiū. qd asit si fiat mu tatio in aliā formā q̄ pretoria: Rñ. pōt cōsensu partiū nō als. vt. s. pri. s. stipulatio duple. sed tūc est cōditionalis nō pretoria cū nō fiat ex necessitate. Itē qd si eā interpo sitā uelit pretor immutare: Rñ. nec tūc pōt in uis cōtra hēribus etiā si uelit reducere in formā pretorie cū prius forte nō erat: nisi dicat qz per errorem sit prius interposita vt. s. si qz cau. sed et si qz. s. fi. r. fm hoc nō ob. s. de verb. ob. l. in cōuentionalibus. vbi dicit nō posse eis addi vel detrahi: qz uerum est ab alio q̄ a pretore. Item nec a pre torie in aliā formā. Itē nec etiā in formā pretoriaz qz

qui alieno satisfiant. Item ex causa dāni infecti interdū satisfat. nā si quid in flumine publico fiat satisfat: de edibus aut repro mittit. Stipulatio duple repromissio est: nisi cōuenerit vt satisfatur.

Quādo uertit dubiū an sti pulatio pretoria sit de necessi tate prestanda: causa est sum maria r. pertinet ad p̄torem vl uuz hoc discernere. Pau.

Si sit aliqua controuer sia utputa si dicat per calūniā desiderari ut stipulatio inter ponat: ipse pretor debet super ea re summariā cognoscere r. cautum tubere aut denegare. Sed r. si quid uel addi/ uel de trahi/ uel immutari in sti pula tiōe oporteat: pretorie erit iu risdictionis.

Si pretoria stipulatio con tinet factū indiuiduū nō diui ditur inter heredes stipulato ris uel pmissoris r. transit ad

iam erat interposita nisi uolentibus partibus fieret: nec etiam hic dicit qz pretor addat uel detrahat: sed dicit qz est sua iurisdictione: quod intellige vt. s. dictum est.

P In stipulatione a pretore inuenta. Retor. pōt esse diuisio r. tibi sicut rē. est exēplū

quēlibet ipōiū actiue et passi ue: secus si cōtinet q̄ritate cer tā uel incertā. Pau. Paulus.

P Retorie stipulationes aut rei restitutionē cō tinēt: aut incertā quātitatē: si cut^m stipulatio ex operis noui nūciatione: qua cauef vt opus restituat. ideoqz siue actor siue reus decesserit pluribus here dibus relictis: vno uicenteⁿ uel victo^o totuz opus restitu^o debeat. q̄dū em̄ aliqd super est: rādiu nō pōt uideri opus restitūtū.

Incertā quāti tem cōtinet stipulatio iudica tū solui: et rē ratā dām habi turū: et dāni infecti: r. his simi les: in q̄bus^f respondet scindi eas i personas heredū: q̄uis possit dici^r ex p̄sona hereduz pmissoris^r nō posse descendē tem a defuncto stipulationem diuersaz cōditionē cuiusqz fa cere. At in cōtrariū summa ra tione fit: vt vno ex heredibus stipulatois uicētē in partez

sed ratione tertie certa esse uidetur. vt. i. iudi. sol. l. iudica tū solui. que est cōtra. i eo qz dicit expeditā. uel dic etiā p eo qz sonat uerbū est incerta ante sniam vt hic: nō post: vt ibi. De alijs sequētibz cōstat qz sunt incerte: r. dicuntur cōtinere incertū: qz interesse siue adiacat si nō parueris tenearis ad itereffe uel quāti ea res est qd q̄nqz p̄uenit poni. vt. i. proi. s. r. s. si quis cau. l. pe. siue non. vt. i. eo. l. fi. et. i. titu. ij. l. si procurator.

In quibus incertā quātitatem cōtinentibus. Hereduz stipulatois et pmissoris si agitur ex sti pulatione.

Possit dici allegando fm azo.

Promissoris. q̄ cū pueniret rei ven. pmissit iud. sol. Diuersam. vt unusquisqz teneatur in solidū. et pro hoc. s. de ver. ob. l. ij. s. i. r. sic dicunt quidā hoc q̄uis cor rigeret. et secus sit in heredibus stipulatois vt subijcit. sic in l. i. de excu. tuto. s. item qui lras. sed tu dic fm Jo. et Azo. qz aduersatur: nō corrigit. r. sic nō mutat qd dixerat. pro quo est. s. de uerbo. oblig. l. ea. s. cato. in fi. r. s. seq. et hoc dicat. at in contrarium rē. et dicit. i. vt vno rē. et ita renūciat de heredib⁹ stipulatois loqui ibi: vt vno etiā rē. vt et ibi at in contrariū rē. vt primi dicebant.

Ratione fit. vt diuidatur inter heredes pmissoris. vt. i. sicut rē.

prime partis. pōt etiā totū deyna si stipulatione dici. scz de ope. no. nū. scz si cōtineat hoc uel illud: vt in exēplo qd subijcit. vt. s. de ope. no. nū. stipu latio. s. siue autez p̄mū uerius cuz de utroqz per eidi nē ponat exēplū. l. Restitutio = nem. i. in prinū sta tuz restauratiōe. m. Sicut. f. l. i. tutionē rei repete si cut rē. r. sic est exē plū prime partis. n. Uno uicen tre. de heredibus actois sup opere destruedo. o. Uel victo. de heredibus rei. p. Restitui. fa. cit. i. eo. s. fi. q. Supest. ex opere destruedo. r. Solui. stipu latio iudicati sol ui est icerta ratio ne duarū clausu larum. s. de defen dendo et de dolo:

etiam hic dicit qz pretor addat uel detrahat: sed dicit qz est sua iurisdictione: quod intellige vt. s. dictum est. In stipulatione a pretore inuenta. Retor. pōt esse diuisio r. tibi sicut rē. est exēplū prime partis. pōt etiā totū deyna si stipulatione dici. scz de ope. no. nū. scz si cōtineat hoc uel illud: vt in exēplo qd subijcit. vt. s. de ope. no. nū. stipu latio. s. siue autez p̄mū uerius cuz de utroqz per eidi nē ponat exēplū. l. Restitutio = nem. i. in prinū sta tuz restauratiōe. m. Sicut. f. l. i. tutionē rei repete si cut rē. r. sic est exē plū prime partis. n. Uno uicen tre. de heredibus actois sup opere destruedo. o. Uel victo. de heredibus rei. p. Restitui. fa. cit. i. eo. s. fi. q. Supest. ex opere destruedo. r. Solui. stipu latio iudicati sol ui est icerta ratio ne duarū clausu larum. s. de defen dendo et de dolo:

a **C** Ea res est. i. ad interesse. azo. que verba in ipsa stipulatione quandoq; inseruntur.

b **C** Et hereditibus promissoris. si iudicatum solui.

c **C** Adnan. du. in rei vendi. qua conuenit. sed si post eor denatione nolit restituere pot conueniri actioe ex stipula-

tu in solidu r con-
denabit pro por-
tione hereditaria :
et hoc dicit. In fi.
l. fm Job. et Azo.
l. c. s. spo. l. si duo.
s. r. aliud auxiluz
est. s. manus mili-
tans. vt. s. de rei
ve. qui restituere.
v. sic q; hic no erat
lis cõtestata ptra
defunctu licet sti-
pulatione indi. solui
fuisse iterposita.
d **C** In quatuor.
interierit quadaq;
questione r no fol-
uit qua in fi. meli^o
posuisset. Accur.
e **C** Ipe. scz. p.
missor.
f **C** No comitta-
tur. et rñ. in solidu
teneatur fideiusso-

eius committatur stipulatio. hoc enim facere verba stipulationis quati ea res est. Sed et si vnus ex hereditibus promissoris totam rem possideat in solidum euz damnanduz Jul. scribit. In quatuor autem ipse ea stipulatione vel fideiussores et an omnino teneantur dubitari potest. r videnduz esse ait ne non committatur. Sed si lite cõtestata possessor decesserit: vnum ex hereditibus non maiore ex parte damnandum: licet totum fundum possideat: q; ex qua parte heres est. **Paulus.**

Generaliter in omnibus pretorijis stipulationib;

res vt r reus principalis. vt insi. de fideiuf. s. si plures. heredes aut. p parte licet paulus surda aure transiens hanc questionem non soluit.

g **C** Ex parte. azo et al. hoc vltimuz responsum intelligunt in venditione fundi. r sic fm eos refert decesserit possessor ante litis cõte. r tunc ille solus heres teneatur rei ven. qui possidet. vt. s. s. sed r si vnus. an post litis cõte. contra seet tunc oes etiã si vnus de hereditib; tñ possideat vt hie: r pro eis. s. de rei ve. si possessor. in eo q; notabiliter dicit ante iudiciu. Itē pro eis q; hie dicit sed si lite cõte. rē. vt sic bona sit aduersatio in eodē. Item vt ait azo. ante lit. cõte. possessor: no debuit: sed post litē conte. debet quasi ex contractu: q; debere inter heredes diuiditur. arg. s. de peculio. licet. s. idē scribit. Itē pro eis quia si possessor dolo desijt possidere r sic tenetur vtili et decessit. nam distinguit an an lit. cõte. inutili decessit: here des teneatur in factu: an post r tuc tenent vtili qua defunctus: licet ad eos nulla possessio peruenerit. vt. s. de rei ven. l. cū autem. q; ergo in toto quo ad totu: quia nullus heredu habet: r tamen oes tenent vtili: ergo idē in parte quo ad partē: vt in nostro casu teneatur etiã illi heredes qui non possident: r fm hoc oes leges que dicunt illum here dē teneri in solidu qui possidet: intelliguntur eo mortuo ante lit. cõtesta. qui prius tenebat: quales sunt ista. vt. s. de rei ven. si possessor. r de vi et vr. l. si plures et. s. como. l. sed michi. s. heres. cū suis cõcor. Alij vt Jo. et Azor. h. dicunt in primo casu idem. scilz quando ante litē cõtesta. decessit possessor: vt ille heres qui solus possidet in solidu teneatur: r non alij. sed si decedat post lit. cõtesta. tunc discordant a predictis: nam dicūt euz solū teneri et in solidu qui possidet sicut r ante lit. cõtest. eo mortuo. et q; hie in fi. dicit in stipu. au. sol. intelligitur. sic et go fm pmos dic dānan dum in rei ven. fm istos dānan dū in stipu. iudi. sol. Et q; dicit sed si lite rē. dicit ad-

uerfari sic: quia ante litē cõtestatā mortuo possessore solus heres qui possidet conuenitur rei ven. vnde r in solidum: subaudi r ille idem ex stipu. in. sol. tenetur in solidum eadē ratione: licet condēnetur pro parte. vt arg. s. depo. l. si duo. sed lit. cõtest. tunc no tenetur qui possidet

et procuratorijis satisfidatur.

C Pretoria stipulatio toties est interponenda cuz expedit. hoc dicit Pau.

Pretorij autem stipulationes sepius interponuntur: cum sine culpa stipulatoris cautum esse desijt.

C Ex stipulationibus pretorijis per procuratorem queritur actio domino sine cessio: ne causa cognita sicut in contractibus in iustorum. hoc dicit Barto.

In omnibus pretorijis stipulationibus hoc obseruandum est: vt si procurator meo stipuletur michi causa cognita ex ea stipulatione

nec dānan in actione ex stipulatu ni si pro parte: et fm hoc aduersat ad subauditu. Itē p istis quia si possessor lit. cõtest. desijt possidere sine dolo r culpa est absoluendus. r econtra si incipit est dānan dus. vt. s. de rei vendi. sin aut. s. i. per q; videf q; heres q; est eadem persona cuz defuncto qui incipit possidere in solidu teneatur. alij no quasi desierit. Sed huic pot dici q; in partē non intotum est eadem persona r quo ad alias ptes est alia

persona. r fm hoc illa. l. sin autē. circa eandē personaz loquitur: hic circa diuersas quo ad partes: puma placet. Vel possit distingui an facto testatoris vel hereduz qui non possident deuenit possessio ad alium heredē: et tunc quia quasi culpa desimunt habere sua vel defuncti q; sua reputatur que venit post lit. cõtesta. vt. s. de rei vendi. l. si homo. et tunc omnes teneatur rei vendi. an sine factore tunc no. vt. d. l. de rei vendi. sin autē. s. i. r fm hoc vtiliter tenetur heres quia no possidet: vt. s. de rei vendi. l. si culpa. In stipulatione autem oes concordant: vt ante litis cõtesta. mortuo promissore in solidum teneat qui possidet sed pro parte condēnetur. Alij qui non possident r teneantur et condēnetur pro partibus tñ. at post lit. cõtesta. mortuo promissore et omnes tenentur ex stipulatione pro partibus: condēnantur pro partibus.

Generaliter stipulationibus. scz cum dicimus esse satisfidandum. ad q; J. i. iij. l. iij. s. i. et. s. quozū leg. l. i. s. pe. r. s. de pcura. l. si procurator. in pñci. et. s. de dā. infec. l. damni infeci. s. fi.

Pretorie desijt. mortuo fideiussore dato ab eo reor siac herede: vel cum finitu esset tēpus in quo fideiussio facta est. azo. et facit. s. de ope. no. nun. pretor. s. penul. et de dam. infec. l. si finita. in pñci. r. s. qui satisfida. cog. l. si ab arbitro. f. fi. r. l. de die. s. si fideiussor. r. l. quotiens. et. s. vt i. pol. le. l. plane. et p has. ll. patet hie exēplū.

In omnibus stipuletur. si ipsi dño est stipulatus ad instar tutoris pupilli r curatoris furiosi. vt. s. de cõs. s. i. pecu. l. eum qui. s. si actor. als si sibi etiã nomine domini sibi querit. sed domino act. mādāt cogitur cedere. vt. s. quozum lega. l. i. s. penul.

Causa cognita. expone vt. s. de dam. infec. l. dāni. s. fi. sed regulariter contra. vt. C. per quas perso. l. itez fact. s. de actio. empt. l. iul. s. si procurator. et plene not. insi. de muti. supu. s. si quis alij. et facit. s. l. generaliter.

cum suis concordant.

Actio, vtilis ex stipulatu. vt. s. de. pcur. l. si. pcurator. l. in. cause. in. fi. qd. cuiusq. vniuer. l. in. fi.

Interposita. s. instituta ad merces vendendas. ergo danuz patior. vel interposita. i. omnia seu postposita quia nihil habet.

Remansur. qd. remansurus. et als remansurus scz vt teneat ex contractu institutus dominis alijs: v. alij domino. M.

Succurre. et dādo vtilis actiones ex contractu institutus cōtra illos cū quibus cōtraxerūt institutos. vt. s. de. insti. l. i. et ij. Accur.

In oibus. aliquid. supple cōuenit. als est in textu.

Cōmittit. ad ueniēte cōditioe.

Retorie. per sonas. sup. ple. fideiussoz p se. et. et. facit. i. i. l. nō. quasi. i. pū. et. in. aut. de. exhi. s. suspecto. et. qui. satisfada. col. ij. se. eius. si. constituerit. se. satisfadatur. vt. s. de. consli. pecu. l. promissor. s. fi. h. p. se. pū. cipali. pmissore.

Satisfadationis fungitur. i. cogit. fungi tamen potest si vult: vt. insti. de. re. di. s. vedit. et. s. de. col. bo. l. i. s. an. pi. gnouibus. et. s. quozū. leg. l. si. s. si. legatarij. et. hoc. est. regu. lare. fallit. aut. s. eo. l. i. s. stipulationuz. sed. videtur. qñq. accipi. pignus. ab. inuito. in. pretoria. vt. insti. de. satisfada. s. si. vero. aliquis. que. est. cōtra. Sol. speciale. vbi. ipe. dos. min. per. pcuratoz. satisfadabat. iudicatu. solui. quasi. pro. se. ipso. et. ideo. adiatur. hypo. vel. non. est. contra. quia. hic. de. pignoz. dicit. q. tradere. creditoi. vel. alij. vt. subiat. et. J. de. verbo. sig. l. plebs. s. pignus. et. insti. de. acti. s. item. seruiana. Vel. tertio. aliud. est. pignus. pro. fideiussoze. dari. vt. hic. ad. qd. reus. non. cogitur. aliud. adicere. hypothecā. fideiussozi. vt. ibi. quod. hic. non. prohibet. et. sic. in. eo. casu. conceditur.

Aulus. notat. esse. verū. qd. sequit. et. qd. dicit. in. die. lō. gi. i. in. die. conditionis. deficientis. s. se. restituti. rsi. hereditatem. si. conditio. defecerit. non. eni. vult. pretor. be. neficiū. suum. id. est. vt. bonozū. possess. instituto. data. sit. ca. pio. fa. substituto. Sed. nunquid. substitutus. videtur. hoc. calūniose. petere. que. alius. id. est. institutus. antecedit. in. terrogatiue. quasi. dicit. non. fm. R. vel. nō. interrogatiue. sic. iste. institutus. pōt. videri. satis. calūniose. petere. hoc. sci. licet. ne. satisfad. que. substituit. antecedit. i. antecedere. potest.

actio cōpetat. Idem est et cūz institor: i ea causa esse cepit: vt interposita persona ei? dominus mercis remansurus sit: veluti bonis eius veditis. succurrere eñ dño pretor debet.

In stipulationibus pretoris potest apponi pena licet in edicto pretoris hoc non dicitur. hoc dicit Pau. de cast.

In oibus ptoz ijs. I dē. stipulationibus in quibus fieri primo aliquid conuenit: deinde si factuz non sit penam inferimus: pene nomine stipulatio committitur.

In stipulationibus pretoris tenetur quis dare fideiussores nō aut pignora. Pau.

Retorie stipula. I dē. tiones personas desiderant pro se? interuenientuz et neq. pignozibus quis: neq. pecunie: vel auri vel argēti de positione inuicem satisfadationis fungitur. Papinianus.

Aulus notat: qui sub conditione institutus!

scz conditione deficiente. Vel aliter paulus notat esse falsum qd sequitur. et quod dicit in diem longi. i. si conditio etiā deficiat vel existat cauere se restitutum. non enim vult et i. instituto. et etiam potest videri iste substitutus satis calūniose et. et legas plane. vel dic q vbi agnouit bonozū pos. nō satisfadatur hic. et dic paulus notat falsum esse qd sequitur. cum enim pretor dederit nō vult esse cap. Si autē simpliciter per se accepisset tunc satisfadaret. vt. s. qui satisfad. cog. l. inter omnes. que est cōtra. s. fm omnes literas satis apparet esse soluta. l. instituitur est. instituti tūc heredes si nauis venerit ex asia vsq. ad annum: et si nō venerit scium sub stituo directo vel per fideicom.

est: agnita bonozū possessi one cogitur substituto in diez cauere longiorē. pretor enim beneficium suum nemini vult esse captiosuz: et potest videri calūniose satis petere que ali? antecedit. Cū sub contrarijs cōditionibus ticio et meuo legatu sit: vtriq. cauetur: quia vtriq. ex voluntate defuncti fuerat legatu. Tenui.

In pretorij stipulationibus si ambiguis sermo acciderit ptoz erit interpretatio: eius etenim mēs est mandata est.

In stipulationibus pretoris interuentu noue persone nouatio non presumitur ipso iure sed ope exceptiois. h. v. Barto. et l. planus.

Alerianus respon. si preses qui ante in triumphum caueri iusserat: postea in longum tempus cauere preceperit: quia a prima stipulatione prius discedi voluerit: exceptionem prime stipulationis est alterius defectus et cōtra: sub alternatione non autem simul. et facit. s. vt in pos. leg. l. etiam. et. s. quando di. le. ce. l. hoc et ipsi.

Cauetur. pretoria stipulatione. In pretorij estimada est: siue in eius interpositio: ne siue postea. vt. s. eo. l. in. fi. et. ad. hoc. s. qui. satisfada. cogan. l. de. die. sed. in. cōventionalibus. contra. profertentē. vt. s. de. pactis. l. veteribus. et. de. verbo. obligatio. l. stipulatio. ista. s. in. stipulationibus. et. facit. J. de. appel. l. ab. executione. et. C. de. sacrosan. eccle. l. omni. et. J. de. re. gu. iur. l. in. ambiguis. s. fi. et. de. verbo. obli. in. conuentio. n. alibus.

Alerianus. cauere. puta. opus. restitui. vel. aliquid. aliud. Accursius. In longum. decennium. Voluerit. pretor. mon. dico. stipulator. quia. tunc. ipso. iure. tolleretur. vt. insti. qui. mo. tol. ob. s. pe. sed. videtur. q. etiam. vbi. pars. non. nouauit. tamē. non. teneatur. nisi. se. mel. promissor. ipso. iure. vt. s. de. verbo. ob. l. qui. bis. que. est. cōtra. So. ex. p. vt. ibi. q. non. tenetur. amplius. s. sol. uere. ex. vtraq. tamē. tenet. vt. hic. licet. exceptio. comp. tat. vt. hic. et. s. de. lega. l. l. huusmodi. s. cū. p. et. distinguere. hic. q. aut. exp. se. agit. q. fiat. nouatio. et. fiet. aut. nec. exp. se. nec.

In longum. decennium. Voluerit. pretor. mon. dico. stipulator. quia. tunc. ipso. iure. tolleretur. vt. insti. qui. mo. tol. ob. s. pe. sed. videtur. q. etiam. vbi. pars. non. nouauit. tamē. non. teneatur. nisi. se. mel. promissor. ipso. iure. vt. s. de. verbo. ob. l. qui. bis. que. est. cōtra. So. ex. p. vt. ibi. q. non. tenetur. amplius. s. sol. uere. ex. vtraq. tamē. tenet. vt. hic. licet. exceptio. comp. tat. vt. hic. et. s. de. lega. l. l. huusmodi. s. cū. p. et. distinguere. hic. q. aut. exp. se. agit. q. fiat. nouatio. et. fiet. aut. nec. exp. se. nec.

In longum. decennium. Voluerit. pretor. mon. dico. stipulator. quia. tunc. ipso. iure. tolleretur. vt. insti. qui. mo. tol. ob. s. pe. sed. videtur. q. etiam. vbi. pars. non. nouauit. tamē. non. teneatur. nisi. se. mel. promissor. ipso. iure. vt. s. de. verbo. ob. l. qui. bis. que. est. cōtra. So. ex. p. vt. ibi. q. non. tenetur. amplius. s. sol. uere. ex. vtraq. tamē. tenet. vt. hic. licet. exceptio. comp. tat. vt. hic. et. s. de. lega. l. l. huusmodi. s. cū. p. et. distinguere. hic. q. aut. exp. se. agit. q. fiat. nouatio. et. fiet. aut. nec. exp. se. nec.

facite: vtrags remanet. vt. s. de re iud. l. iij. §. si ex conu...

vt liti. qui. mo. tol. ob. s. p. terea. sed ita si hoc sit versimile: vt hic erat. quid enim si in foro maij decem mi...

lacionis obligatis pepercisse videtur.

In stipulationibus que committuntur ad interesse propter difficultate probandi interesse vtile est apponere pena certe quantitate que loco illius succedit. Pau. Uenuleus.

Huiusmodi stipulationibus que quanti ea res est promissionem habent: commodius est certam summam comprehendere. quoniam plerumque difficilis probatio est quanti cuiusque interfit: et ad exiguam summam deducitur.

Rem pupilli vel adolescentis salua fore.

Hec stipulatio committitur finita pena et non ante. Pau.

Commodius est certam summam comprehendere. quoniam plerumque difficilis probatio est quanti cuiusque interfit: et ad exiguam summam deducitur.

Stipulatio pupilli ab sensu sui vel fieri non possit: seruus et...

Obligatio. vel die obligatio prore stipulatio id est actione prime stipulationis. vel die prime stipula. i. contra primam stipulationem. et die obligatio: sci licet fid. iussoribus etia reo. Accur.

Huiusmodi. habent. ad interesse: quales sunt pretore. vt. s. e. l. ij. §. 4. Accur.

Commodius est. scz stipulari vt statim patet. no autem dico quin valeat stipulatio sine pena. vt argu. contra. s. de arb. l. no autem. hic autem queritur an cogatur promittere penam in pretoria stipulatione si promissor non vult: videtur qd sic vt hic. et insti. de verbo. obliga. §. penul. ad quid enim diceret esse comodius cum reus nunquam promitteret: sic nunquam hoc comodo stipulator gauderet. Item pro hoc quia in crimine statuit iudex quantatam. vt. l. de custo. reor. l. iij. Item pro hoc. s. de verbo. oblig. l. continuus. §. si. Item pro hoc. i. rem ra. ha. l. procurator ad e. h. §. si. l. 3. possz dici ibi spale. et sic magis sit argu. in contrarium vt ibi innuit. Item pro hoc vt cogatur. s. de euc. l. ij. Item pro hoc. s. si quis cau. l. ij. in prin. et l. si seruus pluri. §. 4. Contra videtur qd non nisi velit promissor. vt. s. qui satisda. cog. l. ij. §. fina. et si quis cau. l. sed et si quis. §. h. et hoc magis placet.

Interfit. qualiter autem interesse probatur. no. C. de senten. que pro eo quod interfit. l. i. Accur.

Deducitur. semper enim iudices sequuntur qd mi...

mus est. Ad quod est. s. de verbo. oblig. l. inter stipu. §. diuersa. et. l. si ita. Et no. q. inquam pot iudex minus communiare sic facere debet. ad qd. s. de action. et obligati. l. arriamus. et. l. de penis. l. si preses. et de arbi. diem. §. h. ri. et. l. de reg. iur. semper in stipulationibus. §. si.

Judei min. qd pot pde nare de bet.

stipulabitur. si seruus non habeat: seruus ei emendus est. Sed si non sit vnde ematur: aut si non sit expedita emptio: profecto dicemus seruus publicus apud pretorem stipulari debere.

Ut dare aliquem. I de pto: debet cui caueat.

Quasi ipso. I de iure pupillo acquirat. neqz enim pupillo acquirat: sed vt vtilis actio ex stipulatu pupillo detur. cauetur autem pupillo hac stipulatione per satisfactionem.

Qui tutelam administrat: ut etiam si non erat verus tutor sed vt tutor agebat hac stipulatione tenetur: sed ille qui nullo modo gessit etiam si erat verus tutor non tenetur hac stipulatione: licet teneatur vtili actione tutelae. h. d. Pau.

Illud sciendum est hac stipulatione teneri etiam eum qui tutor est: qd eum qui pro tutore negotia gessit vel gerat: vel fideiussores eorum. sed est qui non gessit omnino non tenebit. nam nec actio tutelae eum qui non gessit tenet:

Res pupilli saluam fore. et.

Supra de pretoribus in genere: nunc in specie.

Um pupillo ex ca. f. stipulatione.

Cum et tutela. vt. s. de tut. et ra. dist. l. si cum ad huc. et. l. eo. non quasi. §. hanc stipu. no aut vtrags dicas agi. vt. l. e. cum pupillus hoc aut tempore est finita tutela. vt. s. de tu. et ra. di. l. si si finita. Item hoc veru qd satislet nisi sit testamentari: vel dat. cum inquisitione. vt in insti. de satisda. tu. et cu. §. i. antea enim administrare non debet. vt. C. de tu. et cu. q. satis non de. l. i. et. l. iij. et. l. fina. plus hodie: qz iurat bene administrare. vt in aut. vt hi qui. §. finali.

Stipulabitur. vt. s. de pcura. l. in iustus. §. si. pcurator. et C. de do-

na. l. si quis in emancipatis. Non sit expedita emptio. quia non inuenitur seruus venalis. Accur.

Dicemus. alis dicerem. Accur.

Publicus. i. tabularius. vt in insti. de adop. §. cum aut. tabellio aut seruus esse non pot: vt. C. de tabel. l. generalis.

Apud pretorem. pcurante hoc eo magistratu cuius interest: no dico ipso pretore ad cuius pretoris periculum non est. vt in insti. de satisda. tu. et cu. §. si.

Ut dare aliquem. alium officialem.

Quasi. acquirat. directam ex stipulatu: sed vtilem sic vt hic. et. s. de magist. coue. l. i. §. plane vbi seruus.

Per satisfactionem. vt et. s. tit. i. l. pretorie. et. l. i. §. stipulationum istarum pretoriarum.

Tutor est. i. fuit. vt no. s. e. l. i. r. Vel gerat. hic tenetur etiam administratione durete. vt. l. §. hanc stipu. in si. §.

Actio tutelae. directa. vt et. C. si tutor non ge. l. ij. aliud in curatore bonis dato. vt. s. de cu. bo. dan. l. ij. §. fina. li. que est contra.

a Sed vtili actione. f. tutele que in subsidiis dat qñ ille q gestit est nō soluendo. vt. s. de admi. tuto. l. tutores q post si. s. in est. r. C. si tutor non gef. l. i. sed an teneat etiā vtili ex stipulatu lz cesset directa. ad. dicit q sic: r inducit. J. eo. s. si q s. tu. in pn. q s nō placet. quia hic dicit oimodo.

Jte qz cū dixit da ri vtili tutele statū denegat ex stipulatu. et sic de vtili sifr dicit. sed ipse ad. exponebat vtili. s. ex stipulatu. r quod subiat. r tñ rē. denegat directam.

b Ad administratiōem. pignori bus captis. vt in sifi. de fandi. tu. r cura. s. sciendū.

c Hanc stipulatiōem. cedere. f. placet. et exponit cedere h vt. i. de ver bo. sig. cedere.

d Aliud ē. vt. i. s. si q s cura. im mo statim cū male qd egerit poterit agi ex stipulatu. Sed s. s. de ad mini. tuto. l. act. r. C. de admi. tu. l. rōes. r. l. aduer sus. qd dī demū finita cura posse agi. Sol. de gestio ne. vt reddat. r. ratiōne totū administratiōis act. neg. gef. vtili non pōt agi durante cura: vt ibi. p. re tñ vna pōt cōueniri. vt h. r de admi. tu. l. cū curator. r plene dicit no. in. d. l. aduer sus. et forte etiā singularis actus non pōt a curatore rō repeti: sed ab alio sic. vt. d. l. actus. Accur.

e Aliud. f. s. in tutore.

f Cōmitti stipulatiōem. vt r. s. de eo qui. p tuto. neg. gef. l. i. s. cū eo. et sic est in s. i. a tutele: vt finita demū tute la detur s. i. i. iudiciū tutele. sed in tutore et pcuratore da tur s. i. a etiā statim. vt. s. de ptra. act. tu. l. i. s. finito.

g Quia finita. vt isti. qui. mo. tu. si. s. sed r capitis.

h Spere. i. iure possli. vt in sifi. de aut. tu. s. ab hostib.

i Posse agi. sed contra que: Rñ. contra fideiussore et p defensorē eius vel curatore dātū bonis. vt. s. de tuto. r cura. da. ab his. l. si pupillus. s. fina.

k Diximus. in quodā libro que non habem. vel bic nō finita tutela. vt dixi. s. e. l. i. vel qz sit satisfactū. vt. i. tu. l. i. l. cum querebatur. s. proinde.

l Nō cōmitti. sicut nec in tutore r idcirco cogendus est gerere. vt. s. eo. s. illud. sed sicut ibi agit vtili tutele s nō gerentē in subsidiis: sic hic vtil neg. gef. que in curatore: dat finita cura: vt ibi dixi. p. l. C. si tutor nō gef. l. ij. et

sed vtili actione cōueniendus est: qz suo periculo cessauit: et tñ ex stipulatu actiōe neqz ipse neqz fideiussores eius tenebū tur. compellendus igitur erit ad administratiōem: propterea vt stipulatiōe quoqz ista possit teneri.

Hec stipulatio cōtra verū tutore cōmittit demū finita tutela: sed cōtra pcuratore r cōtra curatore cōmittitur statim qz res cepit male geri. Paul.

Hanc stipulatiōem placet finita demū tutela cōmitti: et fideiussorib. die exinde incipe cedere. In curatoreb. aliud est. Sed in eo qz pro tutore ne gocia gefit: aliud dicendū est. Itaqz iste stipulatiōes si qd quis tutor fuit: finita demū tutela cōmittitur. s. i. p. p tutore negociā gefit: cōueniēs est di cere statim atqz queqz res salua nō esse cepisset: cōmitti sti pulatiōem. Si tutor ab ho stibus capt. sit: an cōmittatur stipulatio videam. mouet qz finita tutela est: lz recuperari speretur: et puto posse agi.

hoc est qd subicit: sed eadē rē. et sic etiā dixim. in. d. s. il lud. Alii vt. ad. exponūt hūc s. sum: s. eadē rē. dixim. s. q teneat vtili ex stipulatu: sic h nō gerēs teneat vtili ex sti pulatu. qd nō placet: vt ibi notau. Jte s. s. de cu. bo. dā. l. ij. in fi. sed ibi bonis etiā: hic p sone fuit curatore datus.

Generalit sciendū est ex q bus causis diximus tutele a gi non posse: ex eisdem causis nec ex stipulatu rem saluā fo re agi posse dicendū est. Si quis curator datus nō gesse rit curā: cōsequens erit dicere stipulatiōem nō cōmitti: s. eadē hec erunt dicēda que in tu tore dixim. Illud secus est qz hec stipulatio statū atqz qd saluū esse desinit cōmittitur: et fideiussorib. dies cedit: sed in se reuoluitur.

Pertinet autē hec stipulatio ad omnes curatores datos siue puberibus: siue impuberibus: ppter etatis infirmitate: siue pdigis siue furiosis: vel qbusdā alijs vt fieri assolet dati sint.

Per filium in potestate pa tris stipulantē hec actio queri tur. Bal. Paulus.

Filius qui in potesta te furiosus erit rem saluam fore stipuletur: acquirit patri obligationem. Gaius.

Seruum pupilli stipula ri ita necesse ē: si pupil lus abest aut dari nō pōt. nā si

sepi cōmittit. f. stiplo. s. s. s. d. arbi. l. si duo. i. fi. So. ibi i mera pena: h in itresse. vt. i. i. l. i. si. pcur. vt dicereuoluit cura seu administratiō: r hoc stiplo sepius omittit. ad qd est. s. s. ver. ob. si sic. Uel dic tertio statū qd saluū nō est curato teneat hac stipulatiōem: r si se nō epigat qd dz ex hac stipulatiōe incipit teneri nego. gef. marie si cepit labi fa cultantibus: ergo r in stipulatiōe teneat in id qd neg. gef. incipit teneri: et sic in se reuoluitur. et facit. s. de tuto. et cura. da. ab his. l. si cum adhuc.

Sauē ipuberib. qd sit atqz. vt isti. s. cura. s. iterdū.

Assolet. de quib. habes. s. de puile. credi. l. dabim. s. fi. r. l. seq. r. s. de postu. l. i. in fi. r sequentibus.

Stipulet. a curatore pno. pōt ēt fili. r curato fili. pfi dari pūmofos. si tñ pbus est. vt. s. de cu. fu. l. i. r. ij. r. iij. curato: alioquin petere debet curator. vt. C. de cura. fu. l. iij. dari pōt.

Obligatiōem. s. de verbo. obli. quodamqz. test.

Seruum pupilli. necesse est. als si pupillus potest stipulari non in necessitate: sed in voluntate consti stipulatio serui.

Illud secus in cura. qz in tuto. qz hec stiplo rē. f. s. Curatorē. qd nō fit s. tutorē: qz de mum finita tute la agitur. vt. s. e. l. s. i. r. s. eo. l. hanc stipulatiōem.

Cōmitti. s. que est rō diuersi tatis: Rñ. qz ma iorē dñatiōem ha bet tutor in pupil lum qz curator in adultū vel furio sum vel sile. cum tutor pncipali p sone def. vt isti. de tute. s. i. et qui da. tu. pos. s. certe. cu rator aut pncipali ter reb. vt. C. de nup. l. in copulan dis. et hāc rōnem reddim. cū queri tur qre habēt tu torem nō pōt dari tutor: s. habēt tu ratorē pōt dari cu rator. vt isti. de cu ra. s. interdū. Jte addē hic qd nota ui. s. ea. l. s. hanc stipulatiōem. Ac. o. Cedit. expen nevt. s. s. hanc sti pulatiōem.

Reuoluit. i. i. cura seu administratiō: r hoc stiplo sepius omittit. ad qd est. s. s. ver. ob. si sic. Uel dic tertio statū qd saluū nō est curato teneat hac stipulatiōem: r si se nō epigat qd dz ex hac stipulatiōe incipit teneri nego. gef. marie si cepit labi fa cultantibus: ergo r in stipulatiōe teneat in id qd neg. gef. incipit teneri: et sic in se reuoluitur. et facit. s. de tuto. et cura. da. ab his. l. si cum adhuc.

Sauē ipuberib. qd sit atqz. vt isti. s. cura. s. iterdū.

Assolet. de quib. habes. s. de puile. credi. l. dabim. s. fi. r. l. seq. r. s. de postu. l. i. in fi. r sequentibus.

Stipulet. a curatore pno. pōt ēt fili. r curato fili. pfi dari pūmofos. si tñ pbus est. vt. s. de cu. fu. l. i. r. ij. r. iij. curato: alioquin petere debet curator. vt. C. de cura. fu. l. iij. dari pōt.

Obligatiōem. s. de verbo. obli. quodamqz. test.

Seruum pupilli. necesse est. als si pupillus potest stipulari non in necessitate: sed in voluntate consti stipulatio serui.

Cura. s. i. iudiciū tutele. sed in tutore et pcuratore datur s. i. a etiā statim. vt. s. de ptra. act. tu. l. i. s. finito.

Stipulari & agere. No. no intelligentē stipulari: et sic est cōtra qd dicit q in stipulatiōe debet esse consonās intellectus. vt. C. de cōtrahē. stipu. oēs. sed dic q hic est cōsensu fictiōe huius. l. 3. cōtra. 3. de verb. obli. l. i. in prin. r. l. mulier. que dicit infantē nō posse stipulari. So. fm. 20. hic de ma

toti infante qd pa get. qz dicit qd pot fieri ergo nō est infans. r qd dicit nō intelligat qd videtur ei ob stare: exponit. s. plene ali quē in intellectu habet. Sz hz hoc nulla esset specialitas quia sic est i qualibet alia stipulatione. vt isti. de iun. stip. s. pupilli. dic ergo speciale hic. vt qz et infans r nullū habēs intellectu an stipulando dūmo do possit loq: possit sibi hac stipulatione puidere: cur sic apte hic dicit q nō intelligat rē. et sic reprobatur 20. opinio. r facit C. de acqui. pos. l. donaturū. r. C. de dona. l. si quis in emā. r. 3. b. acqui. here. pupillus.

Atius. sed offerre. quid est ergo qd dicitur testamentariū tutorē satisfare non cogi. vt in l. de satisfada. tu. s. itē. Rñ. nō cogitur / salza pupillo.

Poterit. volens administrare solus. Et si ad species. scz administratiōis fm 230. vt totius panis vel vini. sed qd si ad litē r tūc dicit idē per. l. istā fm quosdā. r. no. qz curator pot dari etiā ad certas res qd non est in tutore. vt in l. qui dari tu. possunt. s. certe. et de cur. s. item in iuri.

Um pupillus. in noibus sunt. vt exigat. argu. contra. C. arbi. tute. l. nomia. r. l. quicquid. f. Chidentur. per interesse pstationem. et facit. j. de verbo. signi. l. bonorum.

Uenit. principaliter. secus in vsuris q in actione tutele veniūt: nō in actione ex stipulatu: qz stricti iuris est. immo si ceperint deberi: veniūt etiā per actionē ex stipulatu. vt j. l. proxi. nam videor stipulari omne qd in act. tu te. deuenit vel deuenit. ar. 3. loca. l. quero.

Postea. tutela. i. ratione tutele. r co restituendo quod ex bonis pupilli habet. Accur.

Temporis. inter tutelam finitam r rationem red-

presens sit et dari possit: etiam si eius etatis erit vt nō intelligat quid agat: tamē ppter vtilitatem receptum est recte eū stipulari r agere. M. odesti.

Atius vel testamentarius tutor siue curator non petet satis a collega suo: sz offerre ei poterit vtrū satz accipere velit an satisfare

Curator etiā ad certū actū debet satisfare. Bal. N. l. pia.

si ad species curator datus sit: rē saluam fore stipulatio interponetur.

Etiā nomina debitorum comprehenduntur appellatiōe rerum: ideo cadunt sub verbis ipsius stipulationis. Pau.

Um pupillus. P. o. p. o. a tutore stipulatur rez salua fore: non solū que in patrimonio habet: sz etiā que in noibus sunt ea stipulatiōe vidētē contineri. qd enim in tutele iudiciū veniūt: hoc et in ea stipulatione continetur.

Tutor qui finita tutela retinet aliquid ex bonis pupilli tenetur ad fructus r interesse. Bal. Africanus.

Postea qz pupill⁹ ad pubertatē peruenerit /

ditam. et fa. C. de vsur. pu. l. ij. et. 3. de vsur. l. i. in fine. Um rem. cōmittitur. per interpretationē.

Q. Dari. puta interesse: qd dat de suo. Et. salicet tutou in area.

Non est salua. atqz est salua in textu: r est sensus. id est non intelligit salua qz rē. r sic cōmittit hec stipulatio. r fa. 3. man. l. si pcurator. s. dolo. o. fieri. vt restitui qd est pupilli. restitutio em fa ai est.

Licet res pupilli sint salua in se si tamē sunt penes tutore et nō restituuntur cōmittit contra eū hec stipulatio qz nō vidēt salua quo ad pupillū. P.

Um rē sal. Deratius. Quā fore pupillo cauet cōmittit stipulatio: si qd ei ex tutela dari fieri oportet non pstat. nā et si res et salua sit / ob id nō est salua: quia qd ex tutela dari fieri opz nō soluit.

Fideiussores rē pupil. sal. fore nō habēt beneficiū diuisionis. Bal. Paulus.

Plures fideiussores a tutore pupillo dari sūt nō esse distinguendū: sz in vñ dādā actionē: ita vt ei q cōueniret actiōes prestarent: nec qd qd putauerit a iure discessit postqz p ea pte placuit tutores cōdenari quā administrauerit: ita demū in solidū si res a ceteris nō seruet. r ideo si in ea culpa detegat q suspectus facere supederit: nā qz eqtas arbitrij atqz officium

bit: sed respondeat estimabo ibi: naz equitas arbitrij rē. sed ar. contra de admi. tuto. si plures.

Postqz. putauerit in quā hac rōne duct postqz rē.

Placuit. vt. 3. de tu. et ra. dif. l. i. s. nūc tractemus. r 3. de admi. tu. l. tutores qui post fi. s. in eum. r facit. C. de here. tu. l. pater vester.

Condēnari. beneficio diuisionis.

A ceteris. qui aliam partem administrauerunt.

Non seruetur. id est non potest seruari.

Et ideo. solidū cōueniendū. r est hic casus scōs. ac.

In ea. l. tutela vt hic. vel die detegatur. l. tutor.

Suspectum. scz contutorem. 230.

Superfederit. vel tardius querelaz mouit: vel sua sponte iura pupillo prodidit. vt. C. de diui. tu. l. i. et. ij. yr. et facit. 3. de admi. tu. l. etiam.

Equitas. merito rē. scz diuidit inter tutores actio.

Atqz officium. salicet iudicis: quia actio tutele bone fidei est. Accur.

est non intelligit salua qz rē. r sic cōmittit hec stipulatio. r fa. 3. man. l. si pcurator. s. dolo. o. fieri. vt restitui qd est pupilli. restitutio em fa ai est.

Plures. da. ti. pro re pupilli salua fore.

Distinguendū. i. diuidendum ius agendi ex exi sola diu adri.

Actiones. s. in solidum.

Prestarent. aduersus ceteros ad qd est. 3. de fideiuf. l. cū fideiuf. for. et. l. cū is. et. l. si mandato.

Discessum. est em euidēs ratio eū qui admini strauerit prius cōueniendū ppter suū factū: qz illum qui non gessit. ille em qui gerit facit cur ipse cōtutor cōueniri possit. at q nō gerit nō ex gestione sua cōuenitur sed college dū taxat. sed cur fideiussores prius vnus qz alter conueniri debeat qd estima

A Boni viri. f. tutelare qd de bonis dicitur viris ad- ministrari deberet: a quo officio tutelari munus fidei do- nci vt suspecti remouetur. sed in fideiussoibus non prin- cipalit bonitas: sed an sint diuites consideratur.

B Formam. vt vnusquisqz coueniatur pro parte.

C Ceteru. pro sed.

D Ceteris. ma ioribus a iure coi.

E Impetrare possunt. vt. C. de colli. pecu. l. fi. r. s. de fideiusso. l. iter fideiussores. r. l. i. eo. s. si plures.

F Contraxit. cuz tutore vel cu fide- iussoibus eos ac- cipiendos. vt. s. e. l. ij. et. iij. et. iij. Id est forte r si ipe acce- pit eos: ppter ra- tionem q sequit. ac.

G In tutorem. id est tutorem pote- state etia inuitus.

H Ignorat. vt s. diur. r fa. igno. l. fi. r. C. d. fal. mo. l. in fi.

I Beneficium. qd dat fideiusso- ribus als.

K Diuidede. inter fideiussores a tutore vno da- tos non diuiditur actio ex epistola: et hoc fauore pu- pilli. sed inter fide- iussores pluru tu- toru diuidit. vt. s. de fideiusso. tu. l. si pupilli. s. nec ob- stat. l. seqno ibide qz adult: ea cau- tione puidcat sibi.

L In iurias. sez si detur.

M Constituerent. contra fideiussores singulos suo foro couentos. In tutouibus etia illa ratio locum non habet. vt. s. de quibus rebus ad eum. iu. eatur. l. i.

N Judicatum solui. Alia specie preterite stipulatiois po- nit: r fit hec ante lit. coest. vt. s. q. satidsa. co. l. de die. s. si seru: r olim a quocuzqz suo vel alieno noie couento reali vel psonali actioe. sed hodie no prestat ab eo qui suo no- mine conuenit. vt insti. de satidsa. in prin. r. s. sed hodie. Defensor ergo rei pstat etia si habeat madatu. vt. C. de satidsa. l. in fi. r. si dñs est pñs fideiuber. p procuratore suo. vt insti. de satif. s. si vero aliqs. si absens ipe procura- tor: luenit fideiussores. vt. j. e. l. ad defendedu.

O Stipulatioe. cedur. i. incipit deberi. sed no ve- nit. vt. j. de verbo. signi. l. cedere. r hoc obtinet ex clausula qd verbum sonat. ceteruz ex alijs

P boni viri videf ea formas di- ris desiderasse. ceteru fideius- sores ciuilitur in solidu obliga- ti (ceteris quide agentibus vt diuidat actio) impetrare pnt pupillo vero agere qui no ipe contraxit: sed in tutore incidit et ignorat oia: beneficium diu- dende actiois iniuria habere visum est: ne ex vna tutela cau- se plures varieqz qones apud diuersos iudices pstituerent.

Q Judicatum solui. Tit. vij.

R Fideiussoz iud. solui habet ad soluendu tepus quadrim- stre sicut reo principalis. Bal.

S Paulus. A stipula- tione iudi- catuz solui post re iudi- catuz statz dies cedit: sed exactio in tepus reo prin- cipali indultum differtur.

T Perempta instatia libera- tur fideiussoz iudicatum solui. hoc dicit Bar. Idem.

V Am lite mortua nulla res sit: ideo constat fide- iussores ex stipulatu iudicatu solui non teneri.

X Mutato iudice stipulatio iudicatum solui non commit- titur. Bal. Ulpianus.

Y Huius rei. pro qua agit nunc. Accur.

Z Videtur. licet ab initio falsus sit. vt. s. de sol. l. vero. in fine. et. s. de iudi. l. licet.

AA Non exigif. vt et. s. de pecu. l. sed r he. et. C. de pro- curatouibus. l. maritus.

BB Ne committi. nec stipulant: quia sua non interest nec domino quis alteri stipulari nemo pot. Ac.

CC Habitū. negociū sine madato gestū. s. j. e. l. si an. in fi. vbi p subsequens madatu vel rati habitioe ifirmat no pfirmat qd e factū. so. ibi ex parte rei: h actiois: vt ibi

DD pfectus. qd non habemus. (plenius diceb. c. Talis persona. sine mandato precedentia: vel rati- habitioe sequenti: licet sit de conuictis.

EE Interveniat. et cautum fuerit. Accur.

FF Cauendum. f. domino ad hoc vt committatur. r ha

clausula etiam an committitur. vt. j. eo. iudicatum solui.

GG principali. quattuor mensium olim: duorum hodie vt. C. de vsur. rei iudi. l. ij. et. s. de re iudi. l. debitoribus.

HH Differtur. contra fideiussores. vt. C. de vsur. rei iu- di. l. fi. in fine.

II Quis apud aliquem iude- ce itur stipulatus est iudi- catu solui r egit apd alter: no p mittit stipulatio. qz no huius modi iudicis sententie fideius- sores se subdiderunt.

JJ Tutor. curator: r procura- tor possunt sans accipere iu- di. sol. dummodo satis accipiat vt tales r vigore sui officij. co- iuncte po persone non pnt sa- tis accipere cu effectu nisi rati habitio subsequatur. Bal.

KK Stipulatione iudicatu sol- ui r procurator r tutor r cura- tor: stipulari pnt. Procurato- rem etia cu accipere debem? cui mandatu est: siue hui? rei? trm mandatu suscepit: siue vni- uersoru bonorum: sed et si ra- tu fuerit habitū pcurator: vi- detur. Sed r si forte ex li- beris vel ex pareribus aliquis interueniat: vel vir vroris no- mine a quibus madatu no eri- gatur: an committat stipulatio- querit: magisqz erit ne comit- tit? debeat: nisi fuerit ei manda- tu vel rati habitū. qz est eis agere permittit edicto preto- ris: no facit eos pcuratores. Itaqz si talis persona interue- niat: ex integro erit cauendu Sed et qd de tutore diximus ita accipiendū est: vt si is fue-

LL Quis aliter. f. iudices.

MM Stipulatio. iudicatu solui. rfa- cit. j. l. cu apud. r. l. cu querebat. s. fi. r. s. l. pri. r. v. iudi. l. no a iudice. s. fi. r ad mace. filius mi. r legio? seque- tibus. Accur.

NN Sapientari pos- sunt. i. exigere stu- pulatione. r fa. s. ti. ij. generaliter.

OO Huius rei. pro qua agit nunc. Accur.

PP Videtur. licet ab initio falsus sit. vt. s. de sol. l. vero. in fine. et. s. de iudi. l. licet.

QQ Non exigif. vt et. s. de pecu. l. sed r he. et. C. de pro- curatouibus. l. maritus.

RR Ne committi. nec stipulant: quia sua non interest nec domino quis alteri stipulari nemo pot. Ac.

SS Habitū. negociū sine madato gestū. s. j. e. l. si an. in fi. vbi p subsequens madatu vel rati habitioe ifirmat no pfirmat qd e factū. so. ibi ex parte rei: h actiois: vt ibi

TT pfectus. qd non habemus. (plenius diceb. c. Talis persona. sine mandato precedentia: vel rati- habitioe sequenti: licet sit de conuictis.

UU Interveniat. et cautum fuerit. Accur.

VV Cauendum. f. domino ad hoc vt committatur. r ha

AA lite mor- tua. triennij lapsu. C. de iudi. pperadu. vel solu- tione seu transacti- one vel alio simili modo. vt. j. e. l. cuz querebat. s. pin- de. r. s. si qs cau- ti. l. ij. in prin. Uel qz qd petebat rei ven. mortuus est. no em tenent fide- iussores vel reus: nisi forte enuctio imineret. vt. j. e. si seru? nec ei de fa- talitate tenetur vt ibi. r. s. de peti. he- re. l. illud. r facit. j. l. pri. in prin. r. s. de iudi. l. no a iu- dice. s. fi. Itē not. hic argu. q finita causa triennio non valeat pma acta. qd dic vt no. C. de iudi. pperanduz. s. i.

BB Quis aliter. f. iudices.

CC Stipulatio. iudicatu solui. rfa- cit. j. l. cu apud. r. l. cu querebat. s. fi. r. s. l. pri. r. v. iudi. l. no a iudice. s. fi. r ad mace. filius mi. r legio? seque- tibus. Accur.

DD Sapientari pos- sunt. i. exigere stu- pulatione. r fa. s. ti. ij. generaliter.

EE Huius rei. pro qua agit nunc. Accur.

FF Videtur. licet ab initio falsus sit. vt. s. de sol. l. vero. in fine. et. s. de iudi. l. licet.

GG Non exigif. vt et. s. de pecu. l. sed r he. et. C. de pro- curatouibus. l. maritus.

HH Ne committi. nec stipulant: quia sua non interest nec domino quis alteri stipulari nemo pot. Ac.

II Habitū. negociū sine madato gestū. s. j. e. l. si an. in fi. vbi p subsequens madatu vel rati habitioe ifirmat no pfirmat qd e factū. so. ibi ex parte rei: h actiois: vt ibi

JJ pfectus. qd non habemus. (plenius diceb. c. Talis persona. sine mandato precedentia: vel rati- habitioe sequenti: licet sit de conuictis.

KK Interveniat. et cautum fuerit. Accur.

LL Cauendum. f. domino ad hoc vt committatur. r ha

MM lite mor- tua. triennij lapsu. C. de iudi. pperadu. vel solu- tione seu transacti- one vel alio simili modo. vt. j. e. l. cuz querebat. s. pin- de. r. s. si qs cau- ti. l. ij. in prin. Uel qz qd petebat rei ven. mortuus est. no em tenent fide- iussores vel reus: nisi forte enuctio imineret. vt. j. e. si seru? nec ei de fa- talitate tenetur vt ibi. r. s. de peti. he- re. l. illud. r facit. j. l. pri. in prin. r. s. de iudi. l. no a iu- dice. s. fi. Itē not. hic argu. q finita causa triennio non valeat pma acta. qd dic vt no. C. de iudi. pperanduz. s. i.

NN Quis aliter. f. iudices.

OO Stipulatio. iudicatu solui. rfa- cit. j. l. cu apud. r. l. cu querebat. s. fi. r. s. l. pri. r. v. iudi. l. no a iudice. s. fi. r ad mace. filius mi. r legio? seque- tibus. Accur.

PP Sapientari pos- sunt. i. exigere stu- pulatione. r fa. s. ti. ij. generaliter.

QQ Huius rei. pro qua agit nunc. Accur.

RR Videtur. licet ab initio falsus sit. vt. s. de sol. l. vero. in fine. et. s. de iudi. l. licet.

SS Non exigif. vt et. s. de pecu. l. sed r he. et. C. de pro- curatouibus. l. maritus.

TT Ne committi. nec stipulant: quia sua non interest nec domino quis alteri stipulari nemo pot. Ac.

cit. s. de fideiuss. l. qui satisficere.

a Administrabat. s. de sol. l. quod si forte. §. i.

b No est. r. admistrabat: r. stipulat' fuit iudicatu solui

c Dum ignorat. se datum tutorem.

d Ex alia ca. na scit datu se tutore. sed no gerit ideo q

tutor esse velit: sed
vt amicus: noceri
tur excusatione si
bi copetent. vel ge
rebat nolle cotuto
ris q solus admi
nistrabat sic stipu
lando.

e facultas da
tur. r. stipuladi et
excipiendi: si vt tu
tor velit defende
re. vt. r. s. b. admi.
tuto. l. iij. §. fi. et. l.
iij. r. insti. de satisfi
da. tu. §. sed. r. si re
stameto. Si ho no
vt tutor: sed vt ex
traneus defende
re velit: audif pre
sita satisfidatioe le
gima: als in age
do serua qd h. §. i.

f Vel cuius de
ea. supple ab eo
iudice cui dea r. e.
g Pupilli. fa
cti insti. de cura. §.
interdum.

h Cuius. i. ali
cuius. ad qd. s. u.
i. l. no quasi. §. i.

i Cap. als rex
als cop. r. sa. C. de
aucto. p. r. l. fi.

k Absens. als
demens.

l Ob rem. i. ob
clausula istaz que
inesit in stipulatio
ne iudicatu solui.

m Ut committat
tur. alioquin cotre
ni posset hec stipu
latio.

n poterit exi
sere. pot' tñ comit
ti ex alijs duabus
clausulis: et si de
fensor existat. sed
si querat an denicari stipulatoz debent an sit q velit res
um defendere. Rñ. sic. arg. s. quibus ex cau. in pos. ea. l.
p. r. e. r. l. fi. r. e. r. l. fi. r. e. r. l. fi.

o Cum vno. ex fideiussoribus.
p Contestata est. ad interesse.
q Defensione. secus post codenatione vt. l. iij. §. i. pñ.
et no. q purgat moia etia lite cotre. ar. s. s. de verb. ob. l. fi
insula. i. e. facit. s. de pcura. l. qui proprio. r. e. r. l. fi.

Nota
q purgat
ut. r. e. r. l. fi.
purgat.

rit q tutelam administrabat.
Sed et si cum tutor no esset
tutoris appellatioe euz no co
tineri. Sed r siquide tutor sit
non tamē quasi tutor: negocia
administret: vel duz ignorat:
vel ex alia ca: dicendū erit no
comitti stipulationem. Nam
edicto pretoris illi tutori ius
agēdi stipulādiqz facultas da
tur: cui a parente maioreve
parte tutori: vel cuius de ea
iurisditio fuit tutelā permissa
erit. Sed r curatore accipi
emus furiosi vel furiose: item
pupilli pupilleve: ceterozqz
curatores: puta adolescentis:
vel si alterius cuius curator
sit: comitti puto stipulationē.

Si tutor esse pponat regi
ontis alicuius vel puincie vel
rerū italicarū: oñs erit dicere
stipulationē ita demū comitti:
si ex ea cā egerit: q ad admini
strationem earū pertinebat.

Si causa no defendat com
mittat hec stipulatio propter
clausulā de defendēdo lz diffi
nitua no sit adhuc lata. Pau.
Si re postq iudicatu solui
ut pmisit absens fact' sit: an
stipulatio committat ob re non
defensam qrit: magisqz est vt
committat si nemo euz defen
dat. Ob re no defensam stipu
latio non comittit: qd tu pote
rit existere qui euz defendat.

Mora comissa i no defēde
do pot purgari vsqz ad finiam
post finiam vero vel solutionē

si querat an denicari stipulatoz debent an sit q velit res
um defendere. Rñ. sic. arg. s. quibus ex cau. in pos. ea. l.
p. r. e. r. l. fi. r. e. r. l. fi. r. e. r. l. fi.

o Cum vno. ex fideiussoribus.
p Contestata est. ad interesse.
q Defensione. secus post codenatione vt. l. iij. §. i. pñ.
et no. q purgat moia etia lite cotre. ar. s. s. de verb. ob. l. fi
insula. i. e. facit. s. de pcura. l. qui proprio. r. e. r. l. fi.

Si causa no defendat com
mittat hec stipulatio propter
clausulā de defendēdo lz diffi
nitua no sit adhuc lata. Pau.
Si re postq iudicatu solui
ut pmisit absens fact' sit: an
stipulatio committat ob re non
defensam qrit: magisqz est vt
committat si nemo euz defen
dat. Ob re no defensam stipu
latio non comittit: qd tu pote
rit existere qui euz defendat.

Mora comissa i no defēde
do pot purgari vsqz ad finiam
post finiam vero vel solutionē

si querat an denicari stipulatoz debent an sit q velit res
um defendere. Rñ. sic. arg. s. quibus ex cau. in pos. ea. l.
p. r. e. r. l. fi. r. e. r. l. fi. r. e. r. l. fi.

o Cum vno. ex fideiussoribus.
p Contestata est. ad interesse.
q Defensione. secus post codenatione vt. l. iij. §. i. pñ.
et no. q purgat moia etia lite cotre. ar. s. s. de verb. ob. l. fi
insula. i. e. facit. s. de pcura. l. qui proprio. r. e. r. l. fi.

Am tamē. als iam tamen. r als non tamen.
Ceterū. i. alioqn si condēnato fideiussore reus
admitteret ad defensionē: ergo r solutioe facta daret re
petitio: qd incoueniēs est. vt. l. eo. si ex duob'. et. s. de sol.
id qd. et de condi. inde. l. qui ob rem.

purgari non potest. h. d. Bar.

Si plures fuerint fideiussor
es: postea qz cū vno lis cotre
stata est: ex clausula ob re no
defensam: ipse reus poterit su
scipere defensionē. Julian'.

Is autem' euz quo actū
fuerit: absolui debet.

Am tñ fideiussor. Ulpia.
Iussore q iudicatu accepe
rat dānato: frustra defensionē
re' suscipit. ceterū r si solutu
fuerit postea qz iudicatu est: re
petitionē cōstituerim' ei' qd
solutū est. An' ex fideiussor
rib' vel heredit' plurib' alio
cessate suscipe defensionē pñ.

Stipulatio semel commis
sa ad interesse totale viterius
non committitur. Bar.

In hac stipulatioe qz plu
res cause sūt vna qritate co
cluse: si committat statim stipu
latio ex vno casu: amplius ex
alio comitti non potest.

Qualificatio defensor spon
te admissus sufficit. Bal.

Huc videam' qlis defensio
erigat ne committat stipulatioz
qru psonaz: r siqdē ex psonis
enumeratis in defensionē qd
succedat: palā est recte rez de
fendi nec pmitti stipulationē.
si ho extrinsec' psona defenso
ris iterueniat: e q stipulatio no
pmittet si mō ille pat' sit re bo
ni viri arbitrato defēdere hoc
est satisficere. sic ei vt defēdere
si satisfidet. ceter' si simpl' pa
rat' sit iteruenire: nec admittat

tūc satisfidabit fideiussor vel heres eius: no aut heres rei
vt. l. §. si ex fideiussoribus. v. l. dic. enumeratis: vt tutore s
vel curatores r procuratores. vt. s. l. iij. §. i.

Nec comitti. ex hac causa q non defendatur.
Persona. i. alia a predictis.
Simpl' i. no satisfidās. Nec admittat.
nemo em cogit eū admittere. vt insti. de satisfi. §. si ho
reus. r. s. de pcur. l. q ppro. §. qui aliu. r. s. qui. ex cau. in
pos. ea. l. hoc a sit. §. recte. et. s. de adm. tu. l. generaliter.

tūc satisfidabit fideiussor vel heres eius: no aut heres rei
vt. l. §. si ex fideiussoribus. v. l. dic. enumeratis: vt tutore s
vel curatores r procuratores. vt. s. l. iij. §. i.

Nec comitti. ex hac causa q non defendatur.
Persona. i. alia a predictis.
Simpl' i. no satisfidās. Nec admittat.
nemo em cogit eū admittere. vt insti. de satisfi. §. si ho
reus. r. s. de pcur. l. q ppro. §. qui aliu. r. s. qui. ex cau. in
pos. ea. l. hoc a sit. §. recte. et. s. de adm. tu. l. generaliter.

Constitutri
mus. id est videt
mur cōstituisse.

Solutus est.
als inemptus est:
vt dixi.

Vel heredi
bus. rei vt fideiuf
sorum.

In hac stipu
latioe. i. iudicatu
solui.

Cause. i. clau
sule: scz de defen
sioe: de dolo ma
lo: r re iudi. R. vt
J. l. p. r. i.

Una quāti
tate. i. vna conce
ptioe verborū vel
qritate dicit pecu
niā ipam. nā qritū
cōtinet vna conti
net altera. secus si
plus vel aliud in
altera cōtineretur
vt i. ar. s. s. de ver
bo. ob. l. si sic. r. fa
cit. l. eo. l. cum que
rebat.

Uno casu. ve
luti ob rem no de
fensam.

No pot. ad
uersus eūdem. scz
vt ex vtraqz clau
sula idē extigatur:
sed vnus ex vna:
alter ex altera ex
gi pot. vt. l. eo. l. fi.
Itē ex eadē causa
vt ob dolo pluris
es poterit comitti
vt. l. e. l. nouissima
in prin.

Ex personis
enumeratis. i. fi
deiussorū vel here
di cotū vel debi
torū. vt. s. §. vñ. r.

Ex personis
enumeratis. i. fi
deiussorū vel here
di cotū vel debi
torū. vt. s. §. vñ. r.

Ex personis
enumeratis. i. fi
deiussorū vel here
di cotū vel debi
torū. vt. s. §. vñ. r.

a Admiserit. satisfactam admittere teneor. vt. s. nō satisfactam non: vt modo dixi.

b Stipulationis iudicatum solui.

c Nullam partem. nec illā de defendēdo: qz defensū est: nec illā de re iudicata: qz non nocet reo principali. vt s. de re iudi. l. si se

in pn. nec illā de dolo: qz non interuenit dolus: z qz nulla est sentētia cū nec mādauerit nec ratā habuerit sententiā: nec ille satisfecit. h. Qd est verū in preiudiciū dñi vel fideiussois. sed nullo se offerente defensionē fit executio: vt. d. l. si se. z de p. cur. l. plauti. i. fi.

d Imputat dō ad hoc. s. de fideiusso. q. satisfactam. i. iudicatum solui ex ea clausula de defensione. et qd subijcit ceteraqz. scilz qz satisfactam sicut extraneū defensor. nā p eo quasi ipse esset litigaturus nō est satisfactam: sed quasi reo litigaturo. unde nō committit stipulationē. vt. l. eo. l. cum apud. vel dic verius fm Jo. ob rē iudicatā qd verbi sonat. hic est non committit: lz sit iudicatum: quia nō fuit psona huius defendētis in stipulatione cōprehensa. z qd subijcit ceteraqz: id non multo fm Jo. at. R. aliter exposuit ceteraqz. s. de defensione. nam qd esset extraneo defendēte: quia non committeretur stipulationē quicūqz defenderet ex quo esset admissus. vt. s. p. s. ita hic fideiussoze defendente. at satisfactam nō tenetur fm eum. Nec obstat ei. i. e. cum apud. quia in mutatione iudicis dicit non defendētis. per Jo. p. s. in pun. cuius opi. placet.

e Quantitatem. que fuerit iudicata.

f Non in defensionem. s. interuenerunt.

g Ut defendant. licet eis mandatū nō sit.

h Victi sint. in defendendo.

i Cōsequenter. nō quia iudicatum. vt. s. de re iudi. l. si se. nec ideo quia liberaissent eum ab illa stipulatione iudi. solui. qz nec cōmissa fuit cū sententiā non tenuit. vt

committetur ita stipulatio ob rē nō defensam. qz si qd eū vel cū satisfactam vel sine satisfactam ne admiserit: psequēs erit dicere stipulantis nullā partē cōmitti: qz sibi iputare dō qd talē defensorē admiserit. **S**i ex fideiussoibz qui iudicatum solui cauerāt existat defensor: placuit ob rē iudicatā stipulanti nō committi: ceteraqz eadē eēt atqz si extraneū defensor existat.

Sideiussores dati in hac stipulatione nō tenentur defendere si volunt: qz nec pmiserunt sed dūtaxat penā z interesse si causa nō defendat. sed si defendant z succubant: recuperant fore quā solunt: expensas non. si autē obtinēt: expensas recuperat p vitē actionē mādātā nō p directā: qz nō fecerunt id qd mādātū erat: cū defensio nō esset eis mādātā: sed fecerunt iuxta mandatū. **P**aul.

In hac stipulatione hoc tractat an qd fideiusserat si defensionē omiserint: mandatū iudicio teneatur: et hoc est verius non teneri. hi em in quātitatē interuenerunt et hoc illis fuit mandatū: non in defensionē. Quid tñ si ipsi hoc sibi assumpserit vt defendat: an mādātū possint agere: et siquidē victi sint: vtqz qd ob rē iudicatā

s. s. nunc videamus. in fl. dictum est. sed quia liberauerunt eum ab actione qua conueniebatur: et consequent sumptus in sequenti casu vtili mandati actione: quia iuxta mādātum factū est. z in prima forte actōe nego. gest. quia ipso gestu negocium suum est.

psiterūt: cōsequētur: sumptus tamē litis minime petēt. Sin autem continuerint poterunt sumptus litis cōsequi quasi iuxta mandatū: z si non mādātum fuerit.

Ad defendendum causam ceptam contra vnum etiam si de illo peruentum sit ad plures heredes non admittuntur plures defensores: sed debent vnum constituere: licet ex parte actoris plures paratores admittantur. **P**aul. de cast.

Si tamen plures fideiussores defendere fuerint parati: videamus vtrum vnum defensorē debeant dare: an vero sufficiat vt vnusquisqz eorum pro parte sua defendat vel de defensorē substituat. et magis est vt nō vnus dent procura-

tores defendat: scilicet hoc actore / committatur stipulatio ob rem non defensam. nam et plures heredes necesse habent vnum dare procuratorē ne defensio per plures personas scissa incommodo aliquo afficiat actorem. Aliud est in heredibus actoris quibus necessitas non imponitur vt per vnum litigent. **A**llud sciendum est ibi rem esse defendendam: vt recte defendatur: vbi debet agi.

Idem.

Litis. s. nō ne habent per. l. properandū. Rñ. fuit iusta ignorantia. vt. s. de leg. ij. qui solidū. s. etiā. et in aut. de iudi. s. oportet. Ac.

Pro parte sua. ex beneficio epistole diuini adriani Accursius.

Desiderante. nisi actor ex variis causis actiones intendat plures: tūc em singuli in singulas possumt esse defensores. vt. s. de procurato. l. omnium. Accur.

Heredes. rei principalis qui satisfecit iudicis. sol. q. per plures personas. ad quod est. s. famil. heres. l. si familie. z de redhibito. qz si nolit. s. si plures. z de era. l. si. s. i. l. seq. z. s. de procura. l. non tamen. z. l. licet. s. plane. Sed contra in eo. tit. l. si quis cum pro. s. vni. Solu. ibi plures erant principales conueni: hic vnus satisfactans cuius sunt plures heredes. et sic loco vnus. Item argumentum contra. s. de duobz reis. l. iij. s. vbi autem. Accursius.

Actorem. hoc in heredibus rei: aliud rē.

Per vnum litigent. sicut nec vt litigent.

Ibi id est eo foro. ad quod. s. de iudi. l. venditor.

Petent. hoc ideo quia in sententia apparet nō vtiliter negocium ceptū esse: vnde nō agitur. vt. s. de nego. gest. l. sed an vltro. s. i. at in eo qui cum mādātō agit vel defendit sp̄ repetit sumptus: siue vincat: siue perdat. vt. s. de procura. l. qui proprio. s. litis. et C. manda. l. etiā. Item contra. C. de nego. gest. negocium. Solu. ibi vtiliter. hic autēz nō expediebat domino litigare: vel ibi extra ius licet: hic in iudicio. Itē facit. s. de verbo. obliga. l. venditor res. Accur.

Litis. s. nō ne habent per. l. properandū. Rñ. fuit iusta ignorantia. vt. s. de leg. ij. qui solidū. s. etiā. et in aut. de iudi. s. oportet. Ac.

Pro parte sua. ex beneficio epistole diuini adriani Accursius.

Desiderante. nisi actor ex variis causis actiones intendat plures: tūc em singuli in singulas possumt esse defensores. vt. s. de procurato. l. omnium. Accur.

Heredes. rei principalis qui satisfecit iudicis. sol. q. per plures personas. ad quod est. s. famil. heres. l. si familie. z de redhibito. qz si nolit. s. si plures. z de era. l. si. s. i. l. seq. z. s. de procura. l. non tamen. z. l. licet. s. plane. Sed contra in eo. tit. l. si quis cum pro. s. vni. Solu. ibi plures erant principales conueni: hic vnus satisfactans cuius sunt plures heredes. et sic loco vnus. Item argumentum contra. s. de duobz reis. l. iij. s. vbi autem. Accursius.

Actorem. hoc in heredibus rei: aliud rē.

Per vnum litigent. sicut nec vt litigent.

Ibi id est eo foro. ad quod. s. de iudi. l. venditor.

Petent. hoc ideo quia in sententia apparet nō vtiliter negocium ceptū esse: vnde nō agitur. vt. s. de nego. gest. l. sed an vltro. s. i. at in eo qui cum mādātō agit vel defendit sp̄ repetit sumptus: siue vincat: siue perdat. vt. s. de procura. l. qui proprio. s. litis. et C. manda. l. etiā. Item contra. C. de nego. gest. negocium. Solu. ibi vtiliter. hic autēz nō expediebat domino litigare: vel ibi extra ius licet: hic in iudicio. Itē facit. s. de verbo. obliga. l. venditor res. Accur.

Litis. s. nō ne habent per. l. properandū. Rñ. fuit iusta ignorantia. vt. s. de leg. ij. qui solidū. s. etiā. et in aut. de iudi. s. oportet. Ac.

Pro parte sua. ex beneficio epistole diuini adriani Accursius.

Desiderante. nisi actor ex variis causis actiones intendat plures: tūc em singuli in singulas possumt esse defensores. vt. s. de procurato. l. omnium. Accur.

Heredes. rei principalis qui satisfecit iudicis. sol. q. per plures personas. ad quod est. s. famil. heres. l. si familie. z de redhibito. qz si nolit. s. si plures. z de era. l. si. s. i. l. seq. z. s. de procura. l. non tamen. z. l. licet. s. plane. Sed contra in eo. tit. l. si quis cum pro. s. vni. Solu. ibi plures erant principales conueni: hic vnus satisfactans cuius sunt plures heredes. et sic loco vnus. Item argumentum contra. s. de duobz reis. l. iij. s. vbi autem. Accursius.

Actorem. hoc in heredibus rei: aliud rē.

Per vnum litigent. sicut nec vt litigent.

Ibi id est eo foro. ad quod. s. de iudi. l. venditor.

Petent. hoc ideo quia in sententia apparet nō vtiliter negocium ceptū esse: vnde nō agitur. vt. s. de nego. gest. l. sed an vltro. s. i. at in eo qui cum mādātō agit vel defendit sp̄ repetit sumptus: siue vincat: siue perdat. vt. s. de procura. l. qui proprio. s. litis. et C. manda. l. etiā. Item contra. C. de nego. gest. negocium. Solu. ibi vtiliter. hic autēz nō expediebat domino litigare: vel ibi extra ius licet: hic in iudicio. Itē facit. s. de verbo. obliga. l. venditor res. Accur.

Iudicatu. tres hz. immoyns. vt. l. c. i. c. i. queretur que est contra. sol. hic vna est clausula verbo vt ibi: rima est intellectu et effectu vt hic.

b Collectas. als collatas. als collectas. **c** Judicata. f. solueda: et hoc est qd verbum sonat. **d** De re. i. cau

sa. et facit ad hoc s. b. ope. no. nu. si pulatio. s. habet. **e** De dolo. f. vt abnt. r. has duas p interpretatione. f. ne qd i fraude hu lus supu. fieri pos sit debitoze no de fendere: vel ne iudicetur dolose qd faciente fm. R. s. r. si ex vna clausula comittat: no co mittitur ex alia: r sic distiunctiue hz collectas in vnuz vt. l. c. i. qreba tur. Accur.

Sante. ma xime. na ide et post cu pnone coditio mutare: qd inmut ro infe ri? scripta. alij di cunt q post prohibere non potest.

g Prohiber? fuerit. f. defendere: hoc post satisfatio ne. r. dic q reus dedit pcurator: r satisfecit p eo iudi. soluet postea phibuit defendere. r tota hec lex dicit de procuratore seu defensore rei. accur. **h** Procurator. f. rei. **i** Comittat. p. ppter re no defensionem. R. vel fm alios ppter rem iudicata: vel fm. h. de dolo. **k** Comitti. si dicas pmittere ex clausula de defendedo fm. R. videtur lra fua: qd dicit egerit. et. i. statim dicit. acceptum. i. venulatum iudicuz et sic fuit defensus qd sufficit p quecuq; admissum. vt. s. ia. r. n. sic videam. s. r. p. eo veru est si pnone coditio q incipit defendere eade pfeueret: qd hic no fuit imo fuit mutata de habere mandatu ad no habentē: et sic ia non est illud iudicium pro quo fuit satisfatu. Itē si dicas fm alios comitti p ppter re iudicata et sic iudicatu fuit: videtur cotra: qz sen tentia no valet in pndicatu dñi: cu iste se obtulisse videt reuocato madata. vt. s. de re iudi. l. si se. s. dicas valere in pndicatu offerentis se. vt. s. de pcur. l. plautus. in fi. s. p. certo no fuit satisfatu p ea fua q teneret defendere sed q teneret dñm. sed dices in odium reuocantis ne pba bus ignorantia dñm afferat. Itē si dicas tertio comitti ex clausula de dolo qz phibuit dolo pcuratorē no cer tificato actore: alioqn pbabilis ignorantia dñm afferret qd esse non dz. vt in l. m. s. recte. t. sic ob. qd subijcit. na vt mittat r. vbi dt comitti qn agit cu pnone hñte eandē coditione qua pri. ad qd est tñc pmitteret doli clau sula: sed dices in eo q doluz comitteret vt p se iudicetur vt dixit. vt. s. l. pxi. et. ita oēs defendi possunt.

l Si quis. sibi imputaturus. **m** Comitti. quis no defendat. qz no est illud iudicium pro quo obligauerit se fideiussores. et sic non videt de

fendi in eo iudicio q se obligauerit fideiussores fm. R. **o** Causam persone. i. mandatum. **p** Esse. vt ad defendendu interueniens mandatum haberet et non defendatur. R. **q** Fuit. no sufficit hec rō. na eadē posset allegari cum

rit: iulia. no putat stipulationē committi. na vt comittat no sufficere est cu ea psona acce ptum esse iudicium q stipula tioni comprehensa est: s. opor tere etiā causam persone ean dem esse: que stipulatiois in terponēde rē poze fuit. r ideo si is qui procurator datus est hēs extiterit dño/atqz ita ac ceperit iudicuz: siue etiā pro hibitus accepert/non comit titur stipulatio. nam et als re sponsum est si quis absentem defendens satisfecerit: de inde vel procurator ab eo da tus: vel postq heres et exti terit iudicium accepert/ fidei ussiores non teneri. **o** au.

discrepet a casu superiori.

r Satisfecerit. iudicatu solui. s. qd si dñs satisfecit p se: et postea pcuratorē pstituit: nunquid comit tet stipulatio: et forte comittitur: qz rñi cā no mutatur. **y** Datus. f. ille idem qui defensor erat: et sic eandē personam ex alia causa defendit.

z Fideiussores. f. dati i pot iudicio p iudicatu solu a **o** teneri. qz p hac fua se no imposituerit (uē do. In eo aut qd hic dicit mutatioē coditionis pnone de fendētis de hñte ad no hñtem mandatu: vel et dñi a auo nichilare stipulationē: est cotra. s. de pcur. in caute. s. fi. So. hic ante lit. cōtest. mutatu est iudicium: ibi vero p. ell. et sic ante lit. cōtest. seu in lit. contul. opz causam pnone esse eandē q fuit ipe stipulationis in r pōsite. secus si post vt ibi. et pro hoc est prin. l. si ante r. r qd ibi si m r dicitur eam pnone eandē esse q fuit ipe stipulatiois in r ponēde. na non dicit imposita sed interponēde. et sic ipe interponēde. i. ante lit. contul. ipe accepit iudicij id est lit. contul. debet habere eandē coditionē. vel ali ter hic ex parte rei: ibi actoris: vt patet hic et ibi. et hoc secūdo modo soluitur et aliud cotra. s. qui satisfecit. cog. iulianus. et est ratio diuersitatis: qz hñm persona mu tata non est legitima. Non tñ legitime defendit cum re uocatum est mandatum: et nec tñs ratu habet. sed ibi l. l. in caute. est legitima et legitime defendit: quis est ipe dñs. vel ibi in vtraqz ideo comittit: qz non pōt imputari dño vel eius pcuratori quare iteri no exegit cautio ne: qz nimis eēt sue reo totiens ab eo exigi illa cautio nem: s. hic pōt et imputari quare mutata pnone etiā no exegit sibi cauere verus dñs. na non esset graue reo cum ei no possit imputari cur mutauit personam: ipe rñ im posuit sibi illam necessitatem. itē s. s. e. l. i. s. stipulatio nē. sol. vt ibi. itē s. s. de iudi. licet. s. ibi ex parte actoris.

ignozauit actor s. est alia: quia non dolo phibuit euz iste sciret. **r** Exiterit. q casu non cōdēnat vt pcurator: s. vt reus principalis. no ergo pmiti po test stipulatio q p eo herpōita fuit et fact. s. b. excep. rei iudi. si quis he res. Accur. **s** Prohibitus. vt in primo casu legis. **t** Stipulatio. qz vt r qz mō bñt p curator eē. ar. s. s. de his q no. lfa. l. fu. r i vtrqz dic dñm sciuisse. vt. s. s. q si quis. **y** Defendens. sine mandato. vt

nec circa satisfactiões aliqd̄ et. et facit. s̄. qui. mo. pig. vt hpp. sol. l. i. s̄. h. r. q̄ no. in. d. l. iulianus. Ac.

Spentor. ergo agebat rei vendi. **E**xtinguet. est nēpe iudicij extinctiō: q̄ r. idē si post acceptū iudicij. et facit. s̄. de iudi. l. si me. et de nora. si cōis. in. fi. et. l. si alienus.

Iudicij. ex-peditā. q̄ ad clausulā de re iudi. sed q̄ ad alias incertā fm. R. vt s̄. de pto. l. i. si. Sincertā. vel dic certā q̄ erit iudicij vt hic interl. aūr incertā vt ibi: etiā quo ad clausulā de re iudi. vt dic quo ad alias clausulas cōtinet certā p̄iudicē qui snlam certā dabit in iudicij: autē incertā est: vt ibi. et in l. de ac. s̄. cu rare.

Pronūciauerit. si agat ex ea clausula. s̄. de re iudi. ex alijs autem agit ad interesse.

Sad defen-dendū. satisf-dare. q̄ casu p̄cu-ratoris fidelissor extitit.

Iubet. dñs si presens est. R. s̄. de hō. p̄nte q̄ est etiā si est in hōris. vt. s̄. de p̄cu. l. r. q̄ in foro. cū sequentibus.

Si p̄curator habēs vel nō habēs mādātū. vt C. de p̄cu. l. erigē di. et de satisfda. l. i. in fi.

Si quēm. ab sentem. ac. **I**udicatum solui. cū fidelisso re extraneo em̄ r̄c. vt in l. de satisfda. s̄. snau-tem reus. r. s̄. sequen. et. s̄. de iudi. l. recte. et de p̄cu. l. q̄ propo. s̄. q̄ alib. et. l. si minor. s̄. h. cū seq. et facit. s̄. de p̄cu. l. si filius. in. fi. et no. q̄ ex hac stipulatione tenet ille qui p̄misit: nō dñs si nō promisit: q̄ ipse si se defendisset p̄mittere nō teneret. vt in l. de satisfda. s̄. sed hodie. actio ne aūt in facti de re iudi. tenet dñs q̄ mādauit: als p̄curator se offerens. vt. s̄. de p̄cu. l. plautius.

Seruus. r̄ iudicari. et ideo cōmittitur stipulatio ob rem non defensam. sed contra. C. de euctio. l. si

Spetitor post satisfad-tionē ante iudicij acce- ptū heres possessori extiterit extinguet stipulatio. **I**udicij solui stipula-tio expeditā hz cōtrita-tē: in tā tū em̄ cōmittit in cōtrita-tē: in tā tū em̄ cōmittit in cōtrita-tē: in tā tū em̄ cōmittit in cōtrita-tē.

Pro defensore cū mādato satisfat dñs: s̄ defensor sine mādato inuenire debet sibi fi- delissores. **D**au. **M**oderin⁹

Sad defendendū p̄cu-rator datus fuerit: satisf-dare tubetur iudicatum solui stipulatiōe q̄ nō ab ipso p̄cu-ratore s̄ a dño s̄ lris interponi-tur. **S**i p̄curator aliquem defendat: ipse cogit satisf-dare iudicatum solui stipulatione. **P**incipali perēpto durat iudicij sup accessorio. **B**al.

Seruus q̄ in **D**au. rem actiōe petebat lite contestata decesserit: deinde possessori litē deseruerit: q̄ daz putat eius fidelissores p̄ lite datos non teneri: q̄ mortuo hoīe nulla tā res sit: q̄ falsuz est: q̄m expedit de euctiōe a-ctiōis conseruade cā: itē fru-ctuum nomine rem iudicari.

Personale priuilegium rei nō cōpetit fidelissori iudicij. **B**al. **I**dem.

Sreus post iudicatum solui ab eo satisfactiōem datā in magistratu sit: nec inuit⁹ in lus vocari possit: tñ nisi res

q̄ tibi seruū. **S**o. hic decessit lite cōtestata. ibi as. r̄ ees- dem mō solues. s̄. de euc. si seruus. item facit. s̄. de ma- xa. l. si pluriū. in. fi. et. l. seq. et. C. de asser. tol. l. i. in. fi. r. s̄. de arbi. l. non distinguem⁹. s̄. itē non est. et facit. s̄. de s̄. obi. l. nemo. et de rei ven. l. vtiq. et de re iudi. si homo.

Sre⁹. l. ius vocari. ergo erat de maiorib⁹ vt. s̄. de in ius vo. l. q̄. als secus. vt. s̄. de in iur. l. nec ma- gistratus.

Diffinitua lata cōtra cōtu-macē extinguit actionem cō-petētem ob rem non defensaz nisi sup ea prius lis fuerit con-testata. **I**tem quocūq̄ modo desinat actiō cōpetere vel lis fuerit terminata: stipulatio ob rem nō defensam finitur. **B**. **D**. **B**ar. **I**psianus.

Am querebatur si iter posita iudicatum solui stipulatione cū quis rem non defenderet: postea ex here-modicio s̄ iniam eēt passus: an ob rē iudicatā clausula cōmittatur: dicebā vnā clausulā in stipulatione iudicatū solui ob rem nō defensam et ob rē iudicatā in se habere. cū igit iudicatum solui stipulatio vna claudatur clausula s̄ siue res iudicetur: siue res non defen-datur: merito queritur si alte-ra clausula cōmittatur: an ex altera rursus cōmitti possit: ecce em̄ si q̄s stipuletur si nau- tus ex asia venerit: aut si tici⁹ consul factus fuerit: cōstat s̄ si- ue nauis p̄lor venerit: siue tici- claus ante consul factus fuerit cōmitti stipulationē. Sed vbi commissa est ex p̄lor causa ex altera (licet existat cōditio) amplius non committitur. al-tera em̄ cā non vtraq̄ inerat stipulationi. **P**roide vidēdū est stipulatio ob rē nō defēfā:

Clausulam. scz iudicatum sol ui. **B**ecur. **I**udicatum. et tertiam. vt. s̄. c. iudicatum solui. **C**lausula. id est committatur. vt. s̄. iam tamen. **S**in hac. vel dic id est continetur quo ad verbum: sed quo ad intel- lectum sunt res vt. s̄. c. iudicatum

solui. que est contra in hoc. **B**ecur. **C**ōmittatur. s̄. ob rem non defensam. **E**cce. ad ducit s̄ q̄ nō cōmittatur pluries. **C**ōstat. vt. s̄. de s̄. obi. l. si ita quis stipulatus. **C**ōmissa est. hoc referunt quidam ad vtrūq̄ casuz sed videtur tñ ad proximum. **C**ausa. i. conditio. **N**on vtraq̄ coniunctim. **S**tipulatiō. sic r̄ hic in q̄ne quā nō soluit. vt. s̄. l. iā tñ s̄. i. hac. s̄. C. de secti. nup. aut. s̄. s̄. q̄s. Sol. ibi nō

Sre⁹. l. ius vocari. ergo erat de maiorib⁹ vt. s̄. de in ius vo. l. q̄. als secus. vt. s̄. de in iur. l. nec ma- gistratus.

Fidelissores qua personale p̄- uilegium rei non transit ad fidelis- sozem. azo. sed cō- tra. J. e. l. vir bon⁹. **S**ol. vt ibi. item cō- tra. C. de vsur. rei iudi. l. si s̄. h. Sol. hic personalis est exceptio vt ibi di- xi: per q̄s etiā sol- uitur. s̄. de excep- t. omnes. que est contra cā suis cō- cor. **B**ecur.

Am quere- batur. non defenderet. lit. cō- test. als non pos- ser dari diffiniti- ua: q̄ hic fuit. **E**x heremo- dicio. s̄ erat lis cō- test. vt. C. de iudi. properandū. s̄. i. s̄. q̄.

Clausulam. scz iudicatum sol ui. **B**ecur. **I**udicatum. et tertiam. vt. s̄. c. iudicatum solui. **C**lausula. id est committatur. vt. s̄. iam tamen. **S**in hac. vel dic id est continetur quo ad verbum: sed quo ad intel- lectum sunt res vt. s̄. c. iudicatum

ex pacto s; ex lege succedit. ite J. i. i. n. pcurator. r. s. ti. i. l. n. qñ. s. si qñ curator. s; h totu lite psecut erat: ubi nō a dō defensa. ante iudiciū vel postea ante sententiā latam in principi. R.

b Ex stipulatione. nō ista ob rē nō defensā: s; ex ea stipulatione propter quā iudiciū spera bat cū iudicatum solui satisfaret. R. s; fm hoc cōte stano nō possit fieri nisi ptra resti: qz ille solus tenet ex ea stipu. et ille nō defendit: qre dicitur casu. cōtesta. ex stip. i. u. fol. p. clausula: qz non defenditur: r sic ptinget qz cōditio implet ipa cōtestatione li qz r acquirit actor ius: vt r. a. s. de ver. ob. l. n. ticius.

c Qd magis ē. vt cōmittat lit. cō test. ad intere: qz nō defendit in proposita qñtione qñ ex heremodino hu it dānat: qz pualet rei iud. clausula. vt ar. J. l. i. n. fi. als aū si rē nō defensa nō sequat snta committit stipulatio etiā ante lit. cōtest. ad inter esse qz nō defendit Uel veri spān cōmittat. vt. s. i. a. tñ. s. in hac. r. s. hac. l. s; in casu predicto qñ ex heremodino est dānatus credit nō cōmissa nisi fiat lit. cōtest. in ea vt hic. et fact. s. de hb. obl. si infulam.

d Clausulā. fact. s. u. i. l. n. qñ. s. generaliter. Accur.

e Procuratoris. rei. Accur.

f Actione. personali.

g Dicitur uero actionē. nō tñ de eadē re: als esset ptra s. de excep. rei iud. l. de eadē re. vel si de eadē re agit: tñ ex alia cā: ne sit contra. s. de excep. rei iud. et an eadē. s. actiones. Quō aū hie libellus fuerit mutat seu cumulat. dic vt no. C. de eden. edita. et facit. J. de adult. de nūciat. s. qd tñ. r si messor fal. mo. di. l. i. s. ideo. R.

S Ex duobus. partē suā. Imo et in solidū cōmittit stipulatio et si uoluissem in solidū agere potuissem: vt. J. l. ex clausula. sed hic parte sua fuit cōtenu. vel hic

utrum cōmissa est rē nō defensa: an nō prius creditur pmissa nisi ex stipulatione: lis fuerit cōtestata: qd magis est: et ideo nec fideiussoribus uidef statim dies cedere vbi res ceperat nō defendi. Proinde et si forte lis finita fuerit ad quā defensio erat necessaria: vlt solutio: vel transactio: vel acceptilatio: vel qñcūq; alio modo: pñter placuit euanescere ob rē nō defensam clausulā.

Mutatio actionis vel i-
pedit stipulationem iudicatis
solui committi. Bar.

S i fuero a fideiussore pcuratoris stipulatus iudicatum solui qñ in rē acturus: et post ea in psonaz egero: vel alia actione acturus alia aūt dicta uero actione: non cōmittitur stipulatio: qz de alia re actum uidetur: de alia stipulatio in terposita est.

Accersata fuerit solutio p
parte de interesse ex clausula
de defendendo potest purga
ri. mora ne soluat altera ps
nec propterea repetitur solu
tum. Pau. **I**ulianus.

S Ex duobus fideiussoribus qui iudicatis solui spopoderant alter ob rē nō defensam partē suā soluerit: nichilominus res defendi poterit: nec tñ is q soluerit repe

intercesserunt fideiussores singuli p pte virili. vel die in solidū. s; hic ipozat eple remedii. vt. C. de cōsti. pcc. l. si. et ita pōt intelligi qd est. J. e. l. ex iudicatis. et. l. si. i. C. poterit. ab alio.

k Repetet. vt r. s. i. a. tñ. in pñ. et. s. de cōdi. inde. l. q ob rem.

l Perēpta. s. fo lunōe. vñ ead solo nō d; parere repetitionem et liberationem.

m Cū fideiussoribus. qd fideiussor debz postulat mādati sibi aduersus eū actionibus.

n Caueri. s; a petitore.

o Priore. p q iudicio satisfactū est iudicatis solui p absoluit. s. q actor absoluet do minum.

q Cauitōe. hac. s. q actor absoluet dominū.

r Fideiussores qui soluerunt.

s Cōsequē. ab eo p quo fideiussor iusserant.

t Aut certe. i. si velit actione mādati a dño psequi J. o. r. sic habes nō consequit r. als deest nō. et tñ habes emissa cautio ne. Accur.

H Ec stipulatio pmutis decem singulis diebus qdū re nō defendat. et sunt hec verba stipulationis qdū r. c.

x Simul. id est postq.

y Desierit forte in transactione facta vel acceptilatione. vt. s. e. cum querebatur. s. pro inde si forte. Accur.

E X iudicatis. ob rē. i. pro hac parte stipulationis.

a Nō d; qñ em p parte defendere non possit: partē tñ solū soluēdo liberat. vt. s. de hb. obl. l. in excu. s. in solidū. vel meli die vt no. s. e. si ex duob. ne sit

b Aut iudicio. i. a cepto. (J. l. pñ.)

c Astringi. s. ad eum complendum.

d Aut ad inficiationē. s. iudicij de nouo: vel die ad fstitutionē. s. pcuratoris: et hoc si habes institutionez. als est inficiationē: et quod subiecit qñ r. c. r. sic est plāna: als est q nō ampli per iu. r. c. r. est idē sensus. als est

ter: stipulatio em p parte ei9 perempta est: perinde ac si acceptū et factū fuisset. Quotiens ex stipulatione iudicatis solui ob rem nō defensam agitur cū fideiussoribus: non est iniquū caueri dñm priore iudicio absolui: qz omīssa cautione fideiussores mādati iudicio nō cōsequēt: aut certe nisi velint actione mandati a dño aliqd cōsequi: cogantur dñm priore iudicio defendere

Purgatio more soluit clausulam ob rem non defensam.
Wal. **A**frica nus.

H Ec stipulatio qdū res non defendatur simul atq; defendi ceperit: aut defendi debere desierit: resoluitur

Aut pat est soluere nō cogit iudiciū suscipe. p. Vera.

E X iudicatis solui stipulatione ob rem non defensam cum vno ex fideiussoribus agere volo qz pro parte eius sit si soluere michi paratus est: non d; michi dari eum iudicis. Neq; em equus est aut iudicio astringit: aut ad inficiationē cōpelli eū q si ne iudicio dare partē paratus est: qñ pl9 aduersari9 et p iudicē ab eo consecutus est.

Non dicitur defendi quod non in solidum defenditur.
Wal. **T**enuleius.

Libri Octauus.

qñ plus re. q. d. l. p. iudicē aliqd pl^o sit psecutus forte inquis: vel forte vsuras currētes lite pēdente: nō ideo est cōpellendus ad iudiciū: et sic nō est hec sufficiēs rō qd sit cōpellendus ad iudiciū. r. fa. s. de iudi. l. si debitor. r. de pecu. l. si reus. r. insti. de ppe. r. temp. act. s. si.

Clausula

rei. atq; est re iudicata: r. sic dicitur ex clausula. s. ob rē nō defēsa isolidū p̄mitti stipu. re iudicata dolo malo. s. defēdēt: qñ nō videat ple ne defēdisse qd dolo adhibuit vt vinceret. atq; est de re iudicata r. sic p̄vina quaq; istarū cōmitteret stipulatio isolidū p̄tra fideiussores singulos: quod tñ dicitur no. s. eo. si ex duobus. itē p̄ reū qz nō potest defēdere. p. parte.

Arbitratu. qd h̄cuenit qñ res fuit iudicata dolo malo fm̄ p̄mam lram. vel dicitur fm̄ aliā plāe: ad quā facit. s. de dā. l. fec. in stipulatione.

Cogit. imo r. si reus nō sit cogēdus cōmittat tamē stipulatio ob rem nō defēnsam cōtra fideiussores: si nō defēdat rē vt. s. e. l. si reus. q. est cōtra. so. aliud est si non cōpellat p̄tor r̄dere reū vt ibi: aliud si vel

actōe a gēre. phibeat vel reū p̄ueniri vt h̄: qz ibi dignitas subtrahit a iuri s̄dite iudicio. h̄ litigare actor. phibeat: vt p̄ patronū libert^o actionē famosaz institueret: vel h̄tici p̄tere māci p̄iū r̄pianū fm̄. R. Idē de libris lprobate le cōdōs. vt. s. fami. her. l. cerere. s. i. Aliq; vt. 3o. dicit qd h̄ nō cogebat qz finitacrat lis snia / trāfacto vel iurciurādo. vt. s. cū q̄rebat. s. p̄de. Tertū dicit refert an a p̄cipio nō poterat cogi defēdi: qz iusta cā defēssionē sui euitabat vel p̄ se vel p̄ alii: vt h̄ic r. s. de pecu. eo tpe. in p̄l. aliud si ex postfacto: vt ibi. vel quarto h̄ic interuenit cā excusatiōis inter se r. eū quē defēdebat: veluti inimicitie capitales interuenit iter ser r. eū quē defēdebat. vel alia iusta cā impediāt: qd casu nec defēssor cogit nec fideiussores cōueniunt. vt. s. de pecu. l. mut. s. si. r. l. nō cogēdum. Ibi aut illa cā supuenerat qd reū excusabat p̄sonalit: nā p̄iui legiū p̄pone ad fideiussores nō trāsit. vt reū d̄ integr. que

Clausula rei iudicate dolo malo ob rem non defēnsam / in solidū cōmittitur stipulatio: non enim videbitur defēsa res boni viri arbitrata qd nō in solidū defēsa sit.

Non dicitur indefensus ille qui non tenetur se defendere. hoc dicit Bal.

Idem. **I**r bonus nō arbitratur indefensam esse rē de qua p̄tor accipere iudicium non cogat.

Clausula doli cōmittit propter dolum commissum ab initio stipulationis vsq; ad finem iudicii ex dolo p̄cipalis r. he redis eius r. etiā extranei si p̄na fuerit adiecta. B. I dem.

Nouissima clausula iudicati solui stipulationis dolum malum abesse abfuturū esse: et in futurū tēpus permanens factum demonstret. itaq; et si forte decesserit is qui dolo malo fecerit: tenetur heres eius. Verbū enim abfuturū esse / plenissimū est: et ad omne tēpus refertur: vt si aliquo tempore nō abfuerit dolum: quoniam verum sit non abfuisse cōmittatur hec clausula. Si autem adiectum sit: si h̄mōi rei dolo malus nō aberit

ad fideiussores mi. nō potriget. vt. s. de excep. l. exceptio nes. s. rei abt. r. fa. s. de iudi. nō vt. r. j. de re. iur. l. nulli. Itē p̄ ea qd dicta sunt satis casus hui^o. l. colligif. itē potest ponere in legato qd h̄z ius reuocādi domū. vt. s. de iudi. l. ij. s. legatis. Accursus.

Quoniam ea res erit dare spondes: etiam ob extranei dolum p̄missor: de pena tenebitur. Doli autem mali clausula sicut relique stipulationes in quibus tempus nominatim adiectum nō est: ad principium stipulationis refertur.

Fideiussores accepti in prima causa non tenentur in eo quod iudicatur in causa appellatiōnis nisi aliud actū sit. B. G. ce.

Am apud sempiternū iudicē datum reus defēderetur: stipulatione cautū est / vt quod sempiternū iudex iudicasset prestaretur: a cuius sententia p̄tor appellauit. r. cū apud cōpetētē appellatiōnis iudicē res ageretur: defēssore rei cōdemnato / que situm est an stipulatio commissā eēt h̄m. fm̄ ea qd p̄ponerent: non esse iure cōmissam. claudius: ideo in stipulatiōe adijcitur qd in eius locū substituitur erit.

Hec stipulatio ex duabus clausulis p̄mittit extra diuersos sed cōtra eundē nō h̄z p̄ualet causa iudicati. B. I dē.

Synus ex fideiussores: ob rem nō defēssaz cōuenit: deinde postea ea res defēdat: aliter fideiussores

nō p̄mittere nō d̄z. vt. s. de verb. ob. l. stipulatio ista. 3o. et fa. l. ea. l. s. si qd doli. r. l. inter stipu. ij. r̄n. r. j. de verbo. signi. hec verba cui rei.

Ad principium. vt dolo commissio ab initio stipulationis agi possit. ad qd est. j. de reg. iur. l. in omnibus. sicut enim principium stipulationis in presenti tempore concipitur ita et si i presenti verum sit dolum nō abesse: committitur stipulatio propter verbum abesse.

Am apud datum. i. delegatum. **N**on esse. nec ex prima sententia quia ex ea solui non potuit cogi: nec ex secunda quia ex ea se nō obligat fideiussores. ad quod. s. e. l. ij. i. respon. r. l. cū querebatur. s. fina.

Substitutus. vt p̄mitti possit p̄ sniaz substituti iudicis

Item. nō defēssaz. p̄ pte. r. **C**ōnēt. sit. r. soluit.

Defendatur. id est iudicetur.

Quoniam a nobis posita. vt. s. e. iudi. solui. vel is nouissima dicitur qz donec p̄t eē loc^o alijs clausulis nō est recurrendum ad istā. vt. s. de h. obli. l. doli. 3o.

In futurum. quibus ei p̄petat semel iā dolo p̄missio nichilomin^o tñ p̄mittit. p̄ sequēt dolo: vt sic in se reuoluat. vt. s. si. i. i. non qñ. s. si quis curator.

Permanens atq; p̄manēs r. q. d. venit ille qui erat cōmissus tpe stipulationis interpositae. p̄pter verbum abesse. r. atq; est sine.

Factū. qd. s. factū sit coercedū h̄ heres eius: etiā de p̄uio dolo

Ab futuris. hoc est facere debet: vt permaneat sine dolo.

Tēpus. post stip. labens. ar. j. j. de ver. sig. l. vij. r. l. h̄bū erit. 3o.

Quanti. non adiecta pena non tenentur ob extranei dolo: qz factū alie-

nō p̄mittere nō d̄z. vt. s. de verb. ob. l. stipulatio ista. 3o. et fa. l. ea. l. s. si qd doli. r. l. inter stipu. ij. r̄n. r. j. de verbo. signi. hec verba cui rei.

Ad principium. vt dolo commissio ab initio stipulationis agi possit. ad qd est. j. de reg. iur. l. in omnibus. sicut enim principium stipulationis in presenti tempore concipitur ita et si i presenti verum sit dolum nō abesse: committitur stipulatio propter verbum abesse.

Am apud datum. i. delegatum. **N**on esse. nec ex prima sententia quia ex ea solui non potuit cogi: nec ex secunda quia ex ea se nō obligat fideiussores. ad quod. s. e. l. ij. i. respon. r. l. cū querebatur. s. fina.

Substitutus. vt p̄mitti possit p̄ sniaz substituti iudicis

Item. nō defēssaz. p̄ pte. r. **C**ōnēt. sit. r. soluit.

Defendatur. id est iudicetur.

Conueniri potest si condonatus sit is pro quo fideiussit et hic hic vt no. s. e. l. ex duobus.

Credit. quo ad exactionem. s. e. l. cum querebatur.

Et nos aperit qd obscure dixerat. et no. q. als est nos: hec bona. als no r tbe redim? ad ples personas

Preualere. cu forte vtraq; in ea de psona cocurrit vt. l. ea. l. ac.

Rata haberi. Id est quod et quod do qd pmittit rez ra. habe. Jr. a no. q. duas pres habet rno. vt patet per exp. l. a. Je.

Um qd aliqd ex reis debet. vel p d d i u s s o r i b u s

Stipularet. a procuratore.

No idem qd de rato stipulat? fuerit. Jo.

Pro dno. et de debitoze r creditoze loq pot: pu ta aliq agent? pro creditoze: vel que to procuratoze de bitous fm piaz expostionem.

Conueni. ab aliquo q nole dnt ageret.

Habuisse. f. dominus.

Si cu fideiussor als si cu: als non est si.

Soci? est. se: cus si non est socius. vt. s. de fideiuss. l. vianius. et de ar bi. l. si duo. r. l. eo. l. si quis vni. r. s. de libe. le. si ds dece dens. s. nuc de effectu. si s in duob? reis socijs admittit hic restat q vn? pro alio fideiubere no spvideat. na hoc admissio stipulatio sp committit. nec ob. s. de duo. reis. l. reos. in pn. quia expone vt ibi diti.

Conueni. q actioe pro socio cu sint socij vel mada. seu neg. ge. recuparent ab eo q fuit stipulat? vt arg. s. de pac. l. qd dicti. vn? secus si alio donadi fideiussissent. ar. illi. l. qd dicti. r. s. de arb. aduersus.

In stipulatione. duob? modis pot legi hec lex. pimo. tici? noie meo petis a te centi q michi debebas a quo stipulat? es de rato: ego no habeo rati: ages con tra tici? procuratoze no ad ceti s; ad interese tuu: qd qn q plus est sp centi propter sumpti: vel si erat sps pe nta in qua singulari interese habebas: qd qd est minus sp centi si tici? habuerat madatu: vnde non possum re exigere. et pro hoc. s. de pro. st. l. u. s. incertu. r. l. fi. r. fm hunc casum dic rei promit. et stipu. pro vno supponere: et sic promittendi passue accipitur: vel hec coniunctio vel ponatur correctiue: vel rei promittendi debiti prin:

Cum qd de rato stipularetur: qd uis no idem sed alt? pro dno? conueniretur: qui conueniri? no posset si ratum dno? habuisset: committit stipulatione placuit: veluti si cu fideiussor? aut alter ex reis pmittit

cipalis: et rei stipulandi. f. de rato: et sic pro eod? his tri bus modis ponitur. et fm has tres expostiones qd dicit copendiu. i. qd ab eo petitur. f. debitu principale. vel fm. R. redde proprie singula singulis. sic em hic scripsit rei promittendi compendiu sic dicitur qd ipse petit.

Rei stipulandi qd ab ipso petitur. vel qnto dices in duplicib? iudicijs vbi ab vtraq; pte cauet de rato a pcuratoze. vt. s. b. procu. l. si defun= et. s. l. et vt ibide no inspiciat copē diti rei vel reoz; scz qntu ab his pe taf. s; intere? ia in hac q; in supiozibus. r qd et in si. eius qui stipula= tionem r. pzie ponit cu ipse pn= cipalis reus con= uentus de rato fu it stipulatus: pre= terq; in expostio ne de duplicibus iudicijs in qua dē cit eius qui stipu= latus est. r. c. f. per procuratozem. et he omnes expostio nes sunt s; pti mum casum. Se= cūdo pone casum q ex parte mea a= ctotis et tua rei l= teruenit procura= tor: et tuis a meo stipulatus est de rato: ego non ha= beo ratum: ages

Quidem ex stipulatu de rato tibi p procuratoze tui que sita. vt. s. de pro. stip. l. in oibus. in qua venit qd tua in= terest no qd procuratozis tui: vt probat. s. de procu. l. p= curator. et fm hoc q et rei stipuladi vel pmittēdi ponē tur pro procuratozibus q; r vn? ab alio de rato stipulaf. item quod subicit eius qui stipula. f. p procuratozem. vt. d. l. in omnibus. Accur.

Qum minor. interposi? ab eo minore q mutua pecunia dederit. r forte auctoritate tutoris fecit huc procuratoze. ar. C. de pecu. l. neq. vel forte illa i iudicio. q

Caut. et et debitor minoris soluit.

Para. f. minor cum postulat solutione procurato= ri factam rescindi: s; b; ex integro solui: cu pecunia pdi disset a procuratoze restitutam.

Cedictione. contra minore: q; ex ea no sit factus lo= cupletioz. item et quia debita.

Neq; stipulationem. de rato. quia verus erat pro= curator: et nunq; contrauenisset nisi ratione etatis: r qd facit hic mandatum pcedens: hoc sequenti casu facit rati habitio. vel dic q petendo rest. tui videtur habere ratum. vt Jan prox. casu quando expresse habere rati:

Di q soci? est? conuenitur.

In stipulatione re rata ha beri habet respect? ad intere? non ad petita: si forte mtr? vel plus est in interesse. Bal. Idē.

In stipulatione? de rato habendo no est cogita dum rei promittēdi vel stipu= landi copendium: sed quid in= terfuit eius qui stipulatus est ratum haberi qd gestum est.

Petens restitutione in inte grū aduersus acti gestu cum procuratoze no videtur ipsoz impugnare ex defectu mada ti sed potius approbare qntu ad hoc: deo no facit hanc sti= pulatione? committit ex eo q no fuit habit? ratus nisi etiaz de hoc fuisset promissum q resti tutio no peteret: qua promissio nem vile est reo conuento fieri facere. h. v. Idem.

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Qum minor. xxv. annis creditor pecunia recu perare velle: intposit? pro= curator debitor? de rato habendo cauit? restitutione in inte grū data? neq; indebiti condi ctione? neq; stipulatione? omittit

Liber Octauus.

a **C** Idem. cū mādato primo casu. scō sine mādato: r vtriq; per ordinē subicit consiliū.

b **C** habuerit. r postea restitui desideret.

c **C** Precedēte. i. vbi mādātū pcessisse pstat vt i pto cān

d **C** Restituit. facta stipulatione si ratū habuerit. pmit

tis interesse: ita est adūciēdū: vel si ratū habuerit r restitutionē postu lauerit ipse heres ve eius r.

e **C** Pertinebit. vt bonorū possessori vel fideicommissa rio. Accur.

f **C** Nō interue nient. i. si dubite tur de mandato.

g **C** Verbis. dati ut casus. i. vltate stipulationi de ra to habendo.

h **C** Hoc. f. si pe tat restitui penaz vel interesse.

i **C** Pudent. q̄ s. cū habuit man datū cū tñ ob id q̄ ratū nō habe ret cauebat. et die

inter consentientes .i. pacificentes. et die astruet. i. adū

get: r supple. f. sti pulatio pene vel p̄ti ea res est si re stitutio fuerit pos tulata. alioqn si nō cōueniat p̄ter stipulationē v̄ra

to penā p̄stari si minor restituitur fm. R. Blū vt Ir. sic .i. creditore non consentiente agi non possit. Ir. nec cre ditor minor cōsentiat. i. fm. R. ab initio ratū nō habuit

tū. nō aut̄ ideo q̄ post ratū habitōnē in integrū resti tutionē impetret. R. Integra actio est ei. f. q̄ stipulat̄ est de rato quā solā interposuit. s̄ an cogat̄ hic procu. fal sus cauere de hac adiectōe: q̄dā vt Or. q̄ nō: q̄ sic dicit si nō cōueniat. itē dicit̄ inē p̄sentientes: et sic plus ver̄ q̄

falsus astringat̄ fm. eū. s̄. R. dixit minus intelligit̄ qui hoc signat̄. Jo. sic nō p̄ oia rectū cōsiliū dar. vnde dici p̄t̄ eū cogi vt verū procuratorē causat̄ ue et aliter nō soluat̄ nisi debitor nō curet: et ita h̄ de nisi cōueniat r.

vt. s̄. de noxa. l. nō solū. alij dicit̄ q̄ hec est mala iſa. Ac. k. **C** Constructur. de iure ciuili.

l **C** Nō cōueniat. s̄ si nō cōsentiret cōpeteret in integ. resti. cōsentire em̄ vt petēdo in integ. resti. et non com m̄tur talis stipulatio.

m **C** Consentiat. q̄missa erat talis stipulatio: r ita res fert̄ simpl̄ ex p̄ma cā petat vel als ratū nō h̄eat: q̄ casu cōmittit̄ stat̄ ex q̄ debuit habere ratū r non habet: an cō petat p̄ in integ. r. q̄ casu vt h̄ere ratū: et sic nō cōmittit̄ stipulatio de rato: q̄ inuit se ratū habuisse: et cum se met̄ habuerit ratum ism̄ deficit stipulatio. vt J. l. non

et constabit. Idē q̄ eueniret/ si falsi pcuratoris actuz mior annis ratū habuerit. Et ideo ita cauendū erit precedēte q̄ dē mandato si ille in integruz restitutus fuerit: heres ve ei aut quis ad quem ea res qua de re agitur pertinebit quārt ea res erit tantā pecuniaz da ri. mandato vero non interue nientē vulgaribus verbis de rato habendo: hoc q̄q; p̄z dēt̄ inter p̄sentientes astrue tur. alioquin si non cōueniat nec creditor minor p̄sentiat̄ actionem dari oportebit.

C **Q**ui appellat a sentētia la ta contra falsum procuratorē procuratoris nō intelligitur ea que p̄ procuratorē gesta sunt rata habere: et ideo non cōm̄ t̄ stipulatio rati. Bal.

C **F**alsus procurator de rato habendo cauit: atq; ita domi nus a snia iudicis procurato re victo prouocauit: stipula tionis defectisse cōditionē ap

paruit: cum ad auxiliū cōmu ne superatus cōfugisset. R. si dñs qui ratum non habuit pecuniam exegerit: stipulatio de rato committetur in eā pe cuniam quam dñs acceperit q̄uis nichil procurator acce perit.

C **Q**ui petit maiorem sum mam: et minorem petere vide tur. Bal. Scenola.

Procurator quinquagi ta petij r si dñs centuz petat r tenebuntur fidelisso res qui de rati habitōne caue runt in quinquaginta: et quan ti interfit differ in quinqa ginta actionem.

C **R**ati habitio p̄t fieri tacite sicut expresse et vtroq; ca su facit stipulationem istā nō committi. Pau. Idem.

Paulus respondet non tantum verbis ratur haberi posse: sed etiam actu dentis si eam litem quam pro curator inchoasset dominus

tm. Ac et J. proxy. Accursus.

n **C** Oportebit. debitori contra procuratorem falsum ad interesse. Accur.

o **C** Procuratore victo. f. falso. iudicatū em̄ fuit nichil deberi. Accur.

p **C** Prouocauit quo ipso videt ra tū habuisse: q̄ p̄ misit dñm ratam rem habiturum. q̄ **C** Cōditiones. illa fuit cōditio si ratū non haberet r **C** Cōe. f. appel lationis. q̄ est cō mune omnib; con dēnatorū. vt. C. s̄ ap. litigatorū us. vel dic cōe sūi et pcuratoris. si au tē ad sūi p̄p̄riū tm̄ auxiliū recur risset: distiguet̄ s̄e Jius cōe: et tunc idē. vt. s̄. in hac. l. an fm̄ ius cōe: vt q̄ petij extra ius vel nō iure actōe instituta: et tūc nō h̄z ratū vt h̄ sub jicit et non repellit excep. rei iud. ā re pellit in p̄missis duob; casib;: dic ḡ exigit extra ius vel nō iure actio: nē instituedo: nō dico cām appel. p̄sequendo.

C **Q**ui petit maiorem sum mam: et minorem petere vide tur. Bal. Scenola.

Procurator quinquagi ta petij r si dñs centuz petat r tenebuntur fidelisso res qui de rati habitōne caue runt in quinquaginta: et quan ti interfit differ in quinqa ginta actionem.

C **R**ati habitio p̄t fieri tacite sicut expresse et vtroq; ca su facit stipulationem istā nō committi. Pau. Idem.

Paulus respondet non tantum verbis ratur haberi posse: sed etiam actu dentis si eam litem quam pro curator inchoasset dominus

sed si ratur habent repellitur exceptione rei iudicate. si non appeller. Accur.

1 **C** Acceperit. in tm̄ em̄ interest: non ergo sufficit posse erigere nisi et exegerit fm. R. f. quo a d hoc vt in totum cōmutat: sed tu dic vt. J. e. l. procu. ad ex h̄. s̄. dices. p̄z ergo ex p̄missis q̄ sicut per restitutionē sic p̄ appella tionē videtur ratum habere dominus. ad q̄ est. C. de filiis. et quemadmodū pa. l. cum appellasset. r facit. J. l. non tm̄. Accur.

y **C** Acceperit. reo absoluto. **P**rocurator. petit. et habuit. **P**etat. ex eadem causa.

3 **C** Actionē. pactus em̄ erat reus cū procuratore vt as lia q̄nq; gita nō peterent vsq; ad ānū et sup̄ toto cauit de rato. f. tā pro soluz q̄ p̄ alia remissa vsq; ad ānū fm̄ h̄. vel dic fm̄ az. q̄ loquit̄ tm̄ de accepti. et de eis tm̄ fue rat cauto de rato inposita. agit em̄ debitor ad intesse q̄ti sua intesse nō soluisse. si em̄ nō soluisse lucratuz in terim aliquid esset cum eis. vt. J. eo. l. si commissa. an p̄n. fm̄ hoc pro alijs quinquaginta non agit q̄ nec procu rator petij nec de rato cauit.

Paulus respondet. non tm̄. als incipit paulus re spon. als non tm̄. accur.

b **C** Verbis. dicendo habeo ratum.

p **C** Prouocauit quo ipso videt ra tū habuisse: q̄ p̄ misit dñm ratam rem habiturum.

q **C** Cōditiones. illa fuit cōditio si ratū non haberet

r **C** Cōe. f. appel lationis. q̄ est cō mune omnib; con dēnatorū. vt. C. s̄ ap. litigatorū us.

vel dic cōe sūi et pcuratoris. si au tē ad sūi p̄p̄riū tm̄ auxiliū recur risset: distiguet̄ s̄e Jius cōe: et tunc idē. vt. s̄. in hac. l.

an fm̄ ius cōe: vt q̄ petij extra ius vel nō iure actōe instituta: et tūc nō h̄z ratū vt h̄ sub jicit et non repellit excep. rei iud. ā re pellit in p̄missis

duob; casib;: dic ḡ exigit extra ius vel nō iure actio: nē instituedo: nō dico cām appel. p̄sequendo.

f **C** Non habuit.

sed si ratur habent repellitur exceptione rei iudicate. si non appeller. Accur.

1 **C** Acceperit. in tm̄ em̄ interest: non ergo sufficit posse erigere nisi et exegerit fm. R. f. quo a d hoc vt in totum cōmutat: sed tu dic vt. J. e. l. procu. ad ex h̄. s̄. dices. p̄z ergo ex p̄missis q̄ sicut per restitutionē sic p̄ appella tionē videtur ratum habere dominus. ad q̄ est. C. de filiis. et quemadmodū pa. l. cum appellasset. r facit. J. l. non tm̄. Accur.

y **C** Acceperit. reo absoluto. **P**rocurator. petit. et habuit. **P**etat. ex eadem causa.

3 **C** Actionē. pactus em̄ erat reus cū procuratore vt as lia q̄nq; gita nō peterent vsq; ad ānū et sup̄ toto cauit de rato. f. tā pro soluz q̄ p̄ alia remissa vsq; ad ānū fm̄ h̄. vel dic fm̄ az. q̄ loquit̄ tm̄ de accepti. et de eis tm̄ fue rat cauto de rato inposita. agit em̄ debitor ad intesse q̄ti sua intesse nō soluisse. si em̄ nō soluisse lucratuz in terim aliquid esset cum eis. vt. J. eo. l. si commissa. an p̄n. fm̄ hoc pro alijs quinquaginta non agit q̄ nec procu rator petij nec de rato cauit.

Paulus respondet. non tm̄. als incipit paulus re spon. als non tm̄. accur.

b **C** Verbis. dicendo habeo ratum.

8 **C**ōprobās. s; nōne hodie sp de cōprobare dñs in rādo de calūnia: h̄ hodie nō s; p̄mittit stip. de rato: Rñ. imo q; reclamare p̄t dñs ne ille eā cāz p̄sequat q̄ lcho anit: afferēdo se alii cōstituturū. p̄cura. et tūc si re^o spōte suscepit actionē p̄curatoris poterit qdē p̄mitti stiplo

de q̄ etiā not. s; de p̄cu. l. p̄p. scribit b **P**ersequerē. q̄ liter dō rem ratāz h̄re videat: habes alibi p̄lar. vt. s; de inof. test. l. si p̄s. s; si. r. C. de cōdi. inde. l. indebitū. r. Ieo. l. ap̄t. r. s; si off. s; ar. s; de in off. test. l. nichil. s; si. r. l. m̄. s; ceterū et. l. cū q̄. rñ. et. l. s; si. r. l. rñ. r. s; si. et. l. aduers^o. s; tutores. r. l. is qui s; si heres. r. s; qd ergo.

b **P**ersequeretur nō aliā inchoās. c **S**tipulationem. de rato. **U**tor. absē. re. Accur.

e **C**autōez. speciale vt rei p̄cur. h̄c cautionē p̄stet. sic r. s; de pro cu. l. non solū. s; si star^o. r. s; est cas^o. et s; itē ait. r. l. p̄o p̄o. s; si stipuletur f **D**ñm. i. tuto rē. r. hoc p̄p̄ solū. s; cautionē iudic. sol. vt. d. l. nō solū. s; si. Accur.

s; **I**s cui. hoc spectat ad ultimā partē tit. h **P**etitā. forte a tutore vel cura. vel p̄cur. R. sec^o si sciuit et mādasset q; videtur agnoscere. vt. s; de acq. here. si quis alicui. Accur.

i **N**ō p̄t. nō agnita ei nō trāsmitterē. vt. s; d bo. pos. l. iij. s; acquirere. at hic p̄ se nō petijt nec ratū habuit p̄ ali um petiit. s; heres nō p̄t ratū habēdo petere. vt. hic. et Ie. donoth. nisi in casu. vt. s; de acq. her. l. panthomi^o. **P**rocurator. de rato cauens.

p **N**ō possidebat. nec dolo desijt possidere. n **N**actus. ex eadē vel aliā causa. m **F**ideiussores. s; datos a procuratore. o **N**ā. argumētā s; q̄s tūc demū debeat p̄mitti hec stipulatio q̄ si ver^o esset. p̄curator cōpeteret rei iudi. ex cepno. ad q̄b est. s; eo. l. cū minor. in p̄n. r. s; falsus. r. Ie. ni. si sine s; pe. itē facit ad. l. C. ad exhi. l. neg. r. s; de no. ra. l. q̄tēs. r. s; de exce. rei iudic. si rem. et. l. si quis. et de

re^o ven. l. snattem. s; i. Accur. p **A**geret. scilicet dominus. q **S**i procurator. i. p̄curās sine mandato. r **A**debitore. qui re vera debet. f **A**miserit. q; reus est absolutus.

t **S**tipulatiōez ad expēsas in s; R. r. q̄sdā altos. vt Ie. si sine s; cū au tē. r. s; marcellus. itē pro eis. s; e. cū minor. l. si. q̄b Jo. nō p̄z. imo ad tō tū q̄ soluit debi tor p̄dēnar^o p̄cu ratorū. nā repete ret eā p̄dētiōe idē bitū ab isto p̄cura tore cuz p̄ea erat absolut^o. s; nūc p̄ stipulationē d̄ ra to. vt. I. si sine. in p̄n. et. l. si. s; si. nec ob. d. s; cuz alit. et s; marcell^o. q; l. il lis erat. p̄curator ver^o: i; satisfēde rit q; dubitabat d̄ mādator: h̄ nō: r. iō dixi procurator. i. p̄curās. r. ad il lā. l. cū minor dic accepit. f. marce. v **S**ine iudice. als̄ s; cū iudice nō p̄diceret. vt. C. de cōdi. inde. l. i. r **C**ōdicurū. cōdi. ob cām vel si ne cā. q̄b die vt. s; de p̄di. ob cām. si procuratorū. r. no. Ie. l. si sine. in p̄n. Accur.

f **E**xceptione. obijcēdo p̄pensa tiōne nafalis de bitū. vt. s; de p̄p̄. Letiū. nec ob. i. eo. ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur.

s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: q̄b nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. q̄b q̄s. Jo. itē q̄b dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. creditur. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitat. (l. q̄ em. s; pe. b **A**dversus procuratorē. mutat casū q̄n ille q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

re^o ven. l. snattem. s; i. Accur. p **A**geret. scilicet dominus. q **S**i procurator. i. p̄curās sine mandato. r **A**debitore. qui re vera debet. f **A**miserit. q; reus est absolutus.

te exceptionem. **D**efētor ex necessitate p̄t exceptionem ex sua persona opponere. Bar. **S**i procurator a debitoze pecuniā exegerit: et satisfēde rit dñm ratā rez habere: mor dñs de eadē pecuniā egerit: r litē amiserit: cōmitti stipula tiōnē: et si p̄curator eandem pecuniā dño sine iudice sol uerit: cōdicurū. sed cuz debi tor ex stipulatu agere cepit potest dici dñm si procurato ris defensionē suscipiat: non inutiliter doli mali exceptio ne a duersus debitozē vti: q̄a naturale debitum manet.

In cā status cauetur tam ex parte actoris q; rei: r certa pena apponitur q; res est inestimabilis. Dau. **S**i q; a p̄curatore status cōtrouersiā p̄stet: satis acce pere d; a procuratore: ne im pune sept^o p̄o suo statu con uentret. r si dñs ventētesq; ab eo p̄one ratū non habuerint q; p̄curator eū in seruitutem^o petierit: vel aduersus p̄cura tozē seruitute in libertatez petitus fuerit: q̄ti ea res ē ei p̄stet. f. cū de libertate elus cōstitere. i. q̄t̄ interfuit ei^o de statu suo rursus nō p̄clitari:

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur.

s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: q̄b nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. q̄b q̄s. Jo. itē q̄b dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. creditur. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitat. (l. q̄ em. s; pe. b **A**dversus procuratorē. mutat casū q̄n ille q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur.

s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: q̄b nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. q̄b q̄s. Jo. itē q̄b dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. creditur. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitat. (l. q̄ em. s; pe. b **A**dversus procuratorē. mutat casū q̄n ille q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur.

s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: q̄b nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. q̄b q̄s. Jo. itē q̄b dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. creditur. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitat. (l. q̄ em. s; pe. b **A**dversus procuratorē. mutat casū q̄n ille q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur.

s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: q̄b nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. q̄b q̄s. Jo. itē q̄b dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. creditur. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitat. (l. q̄ em. s; pe. b **A**dversus procuratorē. mutat casū q̄n ille q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

rato: vt p oia habes. s. de procu. l. non sold. s. si status. a Ad infinitu. vt z. j. de reg. iur. l. non est singulis. s. infinita. z. insi. q. ma. no. pos. s. pe. z. fact. j. de custo. reo. l. trj. z. qd no. s. de preto. stipu. l. si. b De libertate. i. pro libertate.

Actor a tutore dat. i. da ri petitus.

Omnimodo etiam si constet esse habere mandat a tutore: qz tame no e certu soleniter fuerit constitutus an non: cauet ei contra que agit pro minore: cauet dico de rato. soleniter em est situ end. f. cu decreto vt. d. l. isti. s. cura. s. si. sed si paret esse cu decreto situ tu tunc no caueret in aliis s. qd hic subicit non consideratur solenitas vel psumit solenitas. f. q. interuenit decretu: idq no cauet dsmo cōstet de mandato. sic z in tutore q no cauet si cōstet est tutore: vt. s. b. admi. tu. l. vulgo si autē probabilis psum ptio esset in cōtrariū vel hoc no constaret: cauere deberet. f. actor vniuersitat. vt. s. qd cuiusqz vniuer. l. itē s. actor. z. sic in primo i. in actore

In hac. l. in iuriconsultus facit mentionē de quattuor personis quarum prima tenet de rato tres non. B. I. Iplanus

Actor a tutore dat. i. oimō cauet actor ciuitatis nec ipse cauet nec magister vniuersitatis: nec curator bonis consensu creditor datus

Quam i actib. extrajudicialib. pstatuta ista cautio si de mandato dubitat vt pars aduersa tutior sit. pau. Idem.

Interdum ex cōuentiōe stipulo rata rē hri iterponi solet: vtputa si qd emat pcurator/aut vendat/ aut locet aut si et soluaf. Ber.

Quod si paciscatur vlt qd libet aliud absentis nomine

tutoris duo sunt necessaria cōpetere si a primo incipias scz mā datu tu. et iudic/ decretu vt vites satisfatio: l. alhs vni. f. mandat a ciuitate: vel ab vniuersitate: vel a creditoribus. sed de quo cauet hic actor tutoris: Rn. q. minor raturu habebit: vel scdm azo. certā summā pecunie si minor restitui petat. ar. s. e. l. cum minor. ij. respon.

Nec magister. ad hoc est. s. de pac. l. itē magistri. f. Datus. de quo vt. s. de cura. bo. dā. l. ij. in prin.

Inter dū ex cōuentiōe. in iudicib. ex necessitate pstatutur cū est petita ab initio. vt. s. de pecu. pōpo. s. rati. z. insi. de satisfda. tutoret curatoz. s. sciendū. z. j. eo. l. non solum.

Quod si aliud. f. negocium. l. non solum. Quo enim. quo provt. **Q**uod contrahit. cum procuratore. **C**ōprobare. s. nō iprobare ratihabitōis pars est. **P**rocuratore. in falso exigitur ratihabitio. in qd nō nā cogimur habere rati. vt. s. de pecu. nō solū. circa pñ. **J**ulianus. dñs est. qz si statim debet habere rati cō-

et propter impendia que in litē fecerit. sed labeo certā summā cōprehēdendam existimabat: qz estimatio libertatis ad infinitum extēderetur. ex quo aut dñs raturu non habuit cōmitti stipulatio videt. sed non an ea agi poterit: qz de libertate iudicatum fuerit. q. si feruus sit iudicat: inutilis sit stipulatio: cū z si q sit actio: eā domino acquisisse intelligitur.

In hac. l. in iuriconsultus facit mentionē de quattuor personis quarum prima tenet de rato tres non. B. I. Iplanus

Actor a tutore dat. i. oimō cauet actor ciuitatis nec ipse cauet nec magister vniuersitatis: nec curator bonis consensu creditor datus

Quam i actib. extrajudicialib. pstatuta ista cautio si de mandato dubitat vt pars aduersa tutior sit. pau. Idem.

Interdum ex cōuentiōe stipulo rata rē hri iterponi solet: vtputa si qd emat pcurator/aut vendat/ aut locet aut si et soluaf. Ber.

Quod si paciscatur vlt qd libet aliud absentis nomine

tutoris duo sunt necessaria cōpetere si a primo incipias scz mā datu tu. et iudic/ decretu vt vites satisfatio: l. alhs vni. f. mandat a ciuitate: vel ab vniuersitate: vel a creditoribus. sed de quo cauet hic actor tutoris: Rn. q. minor raturu habebit: vel scdm azo. certā summā pecunie si minor restitui petat. ar. s. e. l. cum minor. ij. respon.

Nec magister. ad hoc est. s. de pac. l. itē magistri. f. Datus. de quo vt. s. de cura. bo. dā. l. ij. in prin.

Inter dū ex cōuentiōe. in iudicib. ex necessitate pstatutur cū est petita ab initio. vt. s. de pecu. pōpo. s. rati. z. insi. de satisfda. tutoret curatoz. s. sciendū. z. j. eo. l. non solum.

Quod si aliud. f. negocium. l. non solum. Quo enim. quo provt. **Q**uod contrahit. cum procuratore. **C**ōprobare. s. nō iprobare ratihabitōis pars est. **P**rocuratore. in falso exigitur ratihabitio. in qd nō nā cogimur habere rati. vt. s. de pecu. nō solū. circa pñ. **J**ulianus. dñs est. qz si statim debet habere rati cō-

mittitur si non habeat: ergo si statim nō debet habere raturu nō pmittit. ut pōt eē adiectu tps in ratihabitōne. o **E**sset. an post aliquod tempus. p **H**oc aut. rati haberi vel non. R. alij dicūt hic fuisse grecum et idem sensus sit.

Quod em. tutore loco sit qd cōtrahit de rato solet stipulari rē hri rati hoc est comprobare agnoscere qd sit actum a falso pcuratore.

Ex pñ nō rati ficat de pñ stipulo etiā si postea sequat rati ficatio: et hoc de rigore s. b. equate obstat exceptio. bal.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Accipiendū. i. cū primū certior factus est: vt h. z. s. de so. l. rati. s. z. vi. det magis post tēpus. vt. s. de p. ob. l. qd d. s. si. so. idē esset h si infra aliq tps certū rati hri cautū eēt. arg. j. de p. b. sig. l. boues. s. hoc fermōe. z. s. b. iure do. stipulatio nē. z. l. se. z. l. doria et. s. q. z. s. quib. l. matrimonij.

Nichilomagis. i. nō iō magis. i. si pñ dñs raturu nō habuerit qd pcurator fecerat: iz postea rati habebat: tñ nichil pdest illa ratihitio ad impediendā seu tollendā actiōez quā ipse dñs cepit saluā habere s. debitorē ob id qz pñ raturu nō habuit: et tñ iterū agenti obstat exceptio do li mali. Uel atz fecida ratihitio nichil pficat ad ipediendū act. ex stipulatu quā debitor stipulat de raturu cepit hre pcuratorem ob id qz

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

Jul. ait interesse qm dominus raturu habere debet solutionē in pcuratorē factam: an tunc demū cum primū certior factus esset. hoc autē grece ita erit accipiendū

et cū quodam spacio tēporis nec minimo nec maximo: quod magis intellectu pei pl: qz elocutione exprimi potest. Quid ergo si quidem primū raturu nō habuerit postea habebit raturu: nichilomagis pfficere ad ipediendā actionē qm et ob id qz pñ nō habuerit raturu actionē saluaz hre at: ideoqz si qd pcurator fuerat solutus exegerit: pñ de agi ex ea stipulatiōe poterit ac si raturu hre se postea non dixisset: sed ego puto exceptionem do li mali eum habiturum.

ratu. r. t. d. i. debitorum p. m. i. vel. l. pcuratorum p. m. (secundum)
a. Sive quis dominus.
b. Titatur. debitorum agentem contra se ex alia causa.
c. Nam qualitercumque. alio qualiter quis. i. qualitercumque. vt. r. s. e. no tantum. et. l. amplius.

S. Commissa est debitori contra pecunia actio.
e. Interfuit. vt. q. soluit. vel. l. i. s. sumptus sustinuit.
f. Lucrari. si no fuisset coactus stare iuri. R. vel. l. ratu. e. h. l. i. s. r. ad q. d. e. s. e. l. pcurator. s. h. i. r. e. l. i. stip. r. l. i. si sine. s. ch. alit. It. ad hoc q. venit lucrif. s. a. de eo q. d. cer. lo. l. h. s. h. i. r. s. loca. si fundus. r. q. d. no. C. de sen. que. p. eo q. d. interest. l. i. l. f. s. arg. s. s. de act. empt. si sterilis. s. ch. per venditorum. g. Si sine iudice. vel. etia. ch. iudice. vt. i. eo. no. sol. et. s. de. pec. l. p. po. s. i. sed. q. si sine iudice. magis. dubitatur.

Qualitercumque quis impugnet factum falsi pcuratoris facit hanc stipulationem committi. hoc dicit Paul.

Sive quis petat siue cōpensatione utatur. cōmittitur statim ratam rem dñm habiturū stipulatio. nā qualitercumque quis eundē actū retractet qui a pcuratore actus est: cōmitti stipulationē oportet.

Ista stipulatio cōmittitur ad interesse. consistēs etia. in lucro. Pau. D. aulus.

Commissa est stipulatio rata rē dñz hīturum in tñi competi in quāsi mea interfuit. id est q. tūm michi abest quantumq. lucrari potui.

Si sine iudice pcuratorib. legatum solvatur. de rato cavere debere ait pomponius.

Quod petis a socio meo vel det a me peti. Val. Idem.

Si quis vni ex re. s. pro miserit rem ratam dñm habiturum. aut amplius. eaz non peti. dicendū est stipulationē cōmitti. si ab eo petatur q. eiusdē obligatiōis socius est.

Litis cōtestatio. debiti perceptor. et cōpensationis obtentus faciunt cōmitti stipulationem amplius no peti. nō sola iudicij p. p.atio. Val. Idem.

Amplius no peti. eē verbum labeo ita accipi. ebat. si in iudicio peti. nō esset. si autē in ius eum voca-

ratu no h. vt. s. e. pcurator. s. si q. d. r. l. quo. et. s. h. It. dicit q. h. q. a me petieris tibi dabo. x. al. s. si no dedero. r. p. m. i. t. o. r. x. c. o. m. i. t. t. o. i. n. p. e. n. a. s. t. a. t. i. c. i. p. e. t. i. s. e. t. i. a. e. x. t. r. a. i. u. d. i. c. i. u. m. a. r. s. d. e. p. o. b. l. i. s. r. c. h. p. e. t. i. f. e. r. o. i. t. e. a. d. h. o. c. s. d. e. i. i. u. s. v. o. l. u. i. s. r. d. e. t. e. s. t. a. m. e. n. s. i. s. q. s. c. o. n. t. r. a. C. de t. r. a. s. a. c. l.

uerit: et satis iudicio sistendi causa acceperit: iudicij tamē acceptum non fuerit: ego puto non cōmitti stipulationem amplius non peti. hic est non petit sed petere vult. si vero soluta esset pecunia licet sine iudicio: cōmittit stipulatio. nā r si q. aduersus petentem cōpensatione deductōe vtus sit: recte dictum est petisse eū videri: r stipulationem cōmitti amplius no peti: nam r heres qui damnatus est non petere si horum q. c. q. fecisset: ex testamento tenetur.

Si solvitur indebitum falso pcuratori statim potest agi ex hac stipulatione vt vel restituat vel faciat dñm ratificaverit ab eo reberi possit. Pau.

Indebitū D. pompo. curatori solvitur sit an agi statim ex ea stipulatione aduersus pcuratorē pot vt ratū hēat dñs: vt possit dignoscere vt rē dñs cōdici debeat id quod indebitū solutū sit si is ratū hēat: an pcurator. p. d. c. d. u. sit si dñs ratū nō hēat.

Factum eius q. cām habet a me censet factū meū. Pau.

Si procurator fundum petisset et caussset vt i. assolet ratā rem dñm habiturū: deinde postea dñs vendidisset eundem fundum eumq. emptor peteret: stipulationem ratam rem haberi committi

si q. d. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri h. h. vt possit dignoscere vt rē dñs cōdici debeat id quod indebitū solutū sit si is ratū hēat: an pcurator. p. d. c. d. u. sit si dñs ratū nō hēat.

Factum eius q. cām habet a me censet factū meū. Pau.

Si procurator fundum petisset et caussset vt i. assolet ratā rem dñm habiturū: deinde postea dñs vendidisset eundem fundum eumq. emptor peteret: stipulationem ratam rem haberi committi

si q. d. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri h. h. vt possit dignoscere vt rē dñs cōdici debeat id quod indebitū solutū sit si is ratū hēat: an pcurator. p. d. c. d. u. sit si dñs ratū nō hēat.

Factum eius q. cām habet a me censet factū meū. Pau.

Si procurator fundum petisset et caussset vt i. assolet ratā rem dñm habiturū: deinde postea dñs vendidisset eundem fundum eumq. emptor peteret: stipulationem ratam rem haberi committi

si q. d. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri h. h. vt possit dignoscere vt rē dñs cōdici debeat id quod indebitū solutū sit si is ratū hēat: an pcurator. p. d. c. d. u. sit si dñs ratū nō hēat.

Factum eius q. cām habet a me censet factū meū. Pau.

si q. d. maior. fo. vt ibi. It. ar. s. s. de solu. l. est michi. s. i. r. de inof. te. pa. pi. s. m. i. n. i. s. s. e. t. de bo. lib. l. i. seruitute. r. l. q. c. u. z. m. a. i. o. r. s. a. c. c. u. s. a. s. s. e. C. de his q. vt in. dig. alia. q. d. d. et post lit. test. licere desistere. It. ar. s. s. de ver. ob. stipulatio ista. s. s. qua tenus: vbi qualis qualis p. r. o. u. e. n. t. i. a. s. u. f. f. i. c. i. t. i. n. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. h. i. c. l. i. c. e. r. e. C. cōpensatione. r. sic p. p. t. e. r. s. b. a. e. t. p. p. t. e. r. a. c. t. u. m. i. t. t. i. t. u. r. v. t. h. r. s. e. l. q. e. m. i. n. f. i. r. s. i. c. e. c. o. t. r. a. d. e. f. i. c. i. t. p. p. t. e. r. v. t. r. u. q. v. t. a. r. s. e. o. n. o. t. a. n. t. u. m.

Ampli non peti. stipulatione horu p. b. o. r. u. r. z. f. a. c. t. s. e. l. q. u. o. e. i. s. f. i. q. u. a. l. i. t. e. r. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. c. o. m. i. t. t. i. t. u. r. h. a. b. e. o. s. e. l. p. r. o. c. u. r. a. t. o. r. i. n. f. i.

Danar est. in testamento.

Effecisset. q. d. cōpensatione: vt s. d. u. r. i. t. s. i. t. s. i. n. e. i. u. d. i. c. e. s. e. c. e. t. c.

An agi. al. s. est an agi. r. c. al. s. deest an.

Ex ea stipulatione. p. m. i. s. s. e. e. m. q. f. a. c. e. r. e. t. d. n. m. r. a. t. a. m. h. a. b. e. r. e.

Dignosci. sic s. i. q. d. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri h. h. vt possit dignoscere vt rē dñs cōdici debeat id quod indebitū solutū sit si is ratū hēat: an pcurator. p. d. c. d. u. sit si dñs ratū nō hēat.

Indebitū. s. i. q. d. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri h. h. vt possit dignoscere vt rē dñs cōdici debeat id quod indebitū solutū sit si is ratū hēat: an pcurator. p. d. c. d. u. sit si dñs ratū nō hēat.

Factum eius q. cām habet a me censet factū meū. Pau.

Si procurator fundum petisset et caussset vt i. assolet ratā rem dñm habiturū: deinde postea dñs vendidisset eundem fundum eumq. emptor peteret: stipulationem ratam rem haberi committi

si q. d. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri h. h. vt possit dignoscere vt rē dñs cōdici debeat id quod indebitū solutū sit si is ratū hēat: an pcurator. p. d. c. d. u. sit si dñs ratū nō hēat.

Factum eius q. cām habet a me censet factū meū. Pau.

Si procurator fundum petisset et caussset vt i. assolet ratā rem dñm habiturū: deinde postea dñs vendidisset eundem fundum eumq. emptor peteret: stipulationem ratam rem haberi committi

si q. d. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri h. h. vt possit dignoscere vt rē dñs cōdici debeat id quod indebitū solutū sit si is ratū hēat: an pcurator. p. d. c. d. u. sit si dñs ratū nō hēat.

proca. nam et si rati postea hz no tñ videt nocere ei cui prius tradidit. vñ videt teneri. pcur. falsus: nisi dicas retrorahi rati habitioe. Item quid si redidisset an sententiaz lata iter pcuratorz r est a q petebat: videt idem.

Julianus scribit.
alius p eo: qvto bicz non habet ratum qd est gestuz ad qd est. s. de h. obli. si seruuz. s. i. ibi: idqz fiet r.

Am. res sit
casus paret primus qñ pcurator falsus egit in totum succubuit. Alter quando antimo nouadi totuz debitu domini stipular est. Tertio est qñ totu debitu dñi exegit r in obli. pmissit debitor de rato: r dñs habuit m ratum pro parte.

Debitore. i.
est eo qui debebat r. ato nouandi.

Decem. geniti
uus casus: ac si diceret cuz debitor libri: vel fundi.

Ticius. vt. p
curator sine mandato.

Dñs. aliam
petit in iure a debitorz.

Cōsumptaz
f. quā ratā habuit h

Quēadmo
dū. f. pars obligatiōis consumitur.

Stipulatus. dño
debita animo nouandi.

Aut. p. et vel
exegisset extra ius: vt differat a pcedē l

Exegisset. f.
pcurator. (ti casu.

Partē rei. nouatiōis
vel exactionis.

Jdarco. quia
cadē debet eē ratio totius ad partē. nam ex toto erit facta electio.

Ex stipulatu. i.
ex ea stipulatione qua fuit stipulatus decem aut stichum.

Uideri. et electis
qñqz nō debebitur stichus s3 alia qñqz. vt. s. de pdi. inde. si nō sottē. s. fi. r de leg. i. si ex toto. s. fi. q sunt. f. erat em h electio stipulatois. vt. s. de pcur. si is. et de ver. ob. si qd stipu. Itē ad. l. istam est sic. s. rerum a mo. l. de reb. sed arg. s. s. de admi. tu. l. cum queritur. et de procura. in cause. in prin.

Procurator. sine
mandato.

Pro ea parte. i.
p parte qua heres est qui ratum non habet.

Stipulatio. vt. s. l.
pri. s3. de h. ob. eadē s. cato. in fi. s. s. p. pte nō hz rati cū ipse pmissit: h. pcur. pmissit. d. Vel forte tale erat negocium qd p parte poterat

Julianus scribit.
Stipulatio rati recipit dñi
tionē: et dñs pōt pro parte
tum habere: p parte non ha
bere: r quatenus ratum hz sti
pulatio cōsumit: quatenus ra
tum non habet stipulatio cō
mittitur. Bal. Marcillus.

Am. debitorē
decē cre ditoris noie tici⁹ egit: partē petitiōis ratā habuit do min⁹: dicendū est obligatiōis partē cōsumptā⁹: quēadmo dū⁹ si decē stipulat⁹ esset aut exegisset: creditorz nō totuz sed partē rei⁹ geste cōprobafset: idcirco⁹ si ex stipulatu. r. aut stichum vtrum egovoluēro absente me dño ticius qñqz perisset: infecura rati habitio ne recte actum videri⁹.

Stipulatio que ad particu
lare interesse pmititur pōt se
ptus cōmitti. Bar. Pompo.

Procurator. rem
ratā dñm heredemve ei⁹ ha biturū cauerit: r vnus ex here dibus dñi ratum habeat alter nō habeat: sine dubio cōmitti tur stipulatio p ea parte⁹ p qua

haberi rati ab herede nō a defuncto. vt. s. de leg. i. legas tarius. vel hic nō fuit pena pmissa: ubi sic. Itē contra. s. si quis cau. si seruus pluris. Sol. vt ibi.

Et ideo sepius. sic. s. re pu. fal.
fo. non quasi. s. si qd curator. s3. s. de arbi. l. si duo. s. fi. s3 ibi i mera pena: hic in interesse. Itē s3

ratum nō habebitur: quia in id cōmittit qd stipulatois inter sit. nā et si ipse dñs p parte ratum habuerit: p parte nō habuerit: nō vltra qz in partē cōmittit stipulatio⁹: qz in id pmittitur stipulatio qd inter sit agētis: r ideo sepius⁹ ex ea stipulatione agi pōt put inter sit agētis in eo q litigat: q psumit q aduocat⁹: q dānat⁹ soluit⁹ sicut in stipulatiōe dāni infecti accidere pōt vt is q stipulat⁹ sit subinde agat⁹. cauet⁹ em si qd ibi ruet: scindet: fodiet: edificabit⁹. finge ei eo⁹ subide⁹ dānū dari: nō erit dubiū qñ age re possit sepi⁹. nā si toto dāno cōputato tūc agendū est: pro pmodū⁹ nō an agat q dies⁹ stipulationis preterierit: intra quem si damnum datū sit stipulatois cautū non erit. quod verū quidem nō est. Pa ul⁹.

Am. debitorē
decē cre ditoris noie tici⁹ egit: partē petitiōis ratā habuit do min⁹: dicendū est obligatiōis partē cōsumptā⁹: quēadmo dū⁹ si decē stipulat⁹ esset aut exegisset: creditorz nō totuz sed partē rei⁹ geste cōprobafset: idcirco⁹ si ex stipulatu. r. aut stichum vtrum egovoluēro absente me dño ticius qñqz perisset: infecura rati habitio ne recte actum videri⁹.

Stipulatio que ad particu
lare interesse pmititur pōt se
ptus cōmitti. Bar. Pompo.

Procurator. rem
ratā dñm heredemve ei⁹ ha biturū cauerit: r vnus ex here dibus dñi ratum habeat alter nō habeat: sine dubio cōmitti tur stipulatio p ea parte⁹ p qua

Stipulatus. dño
debita animo nouandi.

Aut. p. et vel
exegisset extra ius: vt differat a pcedē l

Exegisset. f.
pcurator. (ti casu.

Partē rei. nouatiōis
vel exactionis.

Jdarco. quia
cadē debet eē ratio totius ad partē. nam ex toto erit facta electio.

Ex stipulatu. i.
ex ea stipulatione qua fuit stipulatus decem aut stichum.

Uideri. et electis
qñqz nō debebitur stichus s3 alia qñqz. vt. s. de pdi. inde. si nō sottē. s. fi. r de leg. i. si ex toto. s. fi. q sunt. f. erat em h electio stipulatois. vt. s. de pcur. si is. et de ver. ob. si qd stipu. Itē ad. l. istam est sic. s. rerum a mo. l. de reb. sed arg. s. s. de admi. tu. l. cum queritur. et de procura. in cause. in prin.

Procurator. sine
mandato.

Pro ea parte. i.
p parte qua heres est qui ratum non habet.

Stipulatio. vt. s. l.
pri. s3. de h. ob. eadē s. cato. in fi. s. s. p. pte nō hz rati cū ipse pmissit: h. pcur. pmissit. d. Vel forte tale erat negocium qd p parte poterat

Stipulatio. vt. s. l.
pri. s3. de h. ob. eadē s. cato. in fi. s. s. p. pte nō hz rati cū ipse pmissit: h. pcur. pmissit. d. Vel forte tale erat negocium qd p parte poterat

ex quibus habeam damnum.
c **Lo. i. ex eo**
edificio r q interposita est stipulatio.
d **Subide. i. sepi**
vel statim. vel dic postea qz semel.
e **Propmodū. i. fere**
nā qñqz possit eē q etiam ante ageretur puta si manifestū esset ante q stipulatio ampli us cōmitti non pōt. puta domus tota ruit q damni mi chi de dit et sic apparet q ampli⁹ michi dāni dare nō pōt
f **Quā dies. qui**
ponit in stipulatiōe arbitrio pto rris q p dderat infra qtu tēpus pē finiri timor dāni. vt. s. de dā. infec. l. pto r. in prin.
g **Nō est. i. si cōcedat**
q non possit agi nisi toto dāno dato qd sperabat: nō videt eē cautū in stipulatione si ps dāni⁹ contingat medio tēpore: qd falsum est.
h **Stipulatione. in**
clausulis. i. in omnibus pmissio nibus de dolo malo. nam siue in iudicio siue in con tractu quis promittat dolum abesse r cōmittatur dolum agitur ad interesse. yr. ad quod. s. de dolo. l. arbitrio. s. non th. alij dicit q hec lex dicit q etiā in stipulatiōe. rē rā hri cōtineatur doliū malum abesse. pro qd⁹ est. s. si sine. s. si in stipul. Item facit. s. de re iudi. l. si qd ab. s. si r de oper. libe. l. q libertinus. s. non solum. s. c.

Partial text from the adjacent page, including words like "proca", "ratum", "habere", "stipulatio", "inter", "agere", "dolo", "malum", "damnum", "cauet", "erit", "dubium", "age", "re", "possit", "sepi", "toto", "dāno", "cōputato", "tūc", "agendū", "est", "pro", "pmodū", "nō", "an", "agat", "q", "dies", "stipulationis", "preterierit", "intra", "quem", "si", "damnum", "datū", "sit", "sti", "pulationis", "cautū", "non", "erit", "quod", "verū", "quidem", "nō", "est", "Pa", "ul", "Stipulatione", "qua", "pcurator", "cauet", "rem", "ratā", "dō", "minū", "habiturū", "id", "cōtinet", "qd", "inter sit", "stipulatois", "idem", "qz", "iuris", "est", "in", "clausulis", "omnib⁹", "de", "dolo", "malo", "ex", "quibus", "habeam", "damnum", "Lo. i. ex", "eo", "edificio", "r", "q", "interposita", "est", "stipulatio", "Subide. i. sepi", "vel", "statim", "vel", "dic", "postea", "qz", "semel", "Propmodū. i. fere", "nā", "qñqz", "possit", "eē", "q", "etiam", "ante", "ageretur", "puta", "si", "manifestū", "esset", "ante", "q", "stipulatio", "ampli", "us", "cōmitti", "non", "pōt", "puta", "domus", "tota", "ruit", "q", "damni", "michi", "de", "dit", "et", "sic", "apparet", "q", "ampli⁹", "michi", "dāni", "dare", "nō", "pōt", "Quā", "dies. qui", "ponit", "in", "stipulatiōe", "arbitrio", "p", "to rris", "q", "p", "d", "derat", "infra", "q", "tu", "tē", "pus", "p", "ē", "finiri", "timor", "dāni", "vt. s. de dā. infec. l. pto r. in prin.", "Nō", "est. i. si", "cōcedat", "q", "non", "possit", "agi", "nisi", "toto", "dāno", "dato", "qd", "sperabat", "nō", "videt", "eē", "cautū", "in", "stipulatione", "si", "ps", "dāni⁹", "contingat", "medio", "tē", "pore", "qd", "falsum", "est.", "Stipulatione. in", "clausulis. i. in", "omnibus", "pmissio", "nibus", "de", "dolo", "malo. nam", "siue", "in", "iudicio", "siue", "in", "con", "tractu", "quis", "promittat", "dolum", "abesse", "r", "cōmittatur", "dolum", "agitur", "ad", "interesse. yr. ad", "quod. s. de", "dolo. l. arbitrio. s. non", "th. alij", "dicit", "q", "hec", "lex", "dicit", "q", "etiā", "in", "stipulatiōe. rē", "rā", "hri", "cōtineatur", "doliū", "malum", "abesse. pro", "qd⁹", "est. s. si", "sine. s. si", "in", "stipul. Item", "facit. s. de", "re", "iudi. l. si", "qd", "ab. s. si", "r", "de", "oper. libe. l. q", "libertinus. s. non", "solum. s. c.

Nulla res est. q. ad dñz ptineat: est exactio huius pe-
cunie ad eum non spectaret. ut pote debitor: vel q. nullus est
iudicium: iudicium cum falso procuratore constitutum: non videbat non pos-
sum cui se imputari. procurator si ratum non haberet dñs qd habere
falso p. ratum non posset: vel dic q. mala assignat rationes: nam bene pos-
sunt ratum. ut. s.
nullus est. de neg. gest. si pu-
pilli. si. q. d. q. r. u. r.
b. q. d. haberi. nam si
etiam ratum habeat
non repeteret pecu-
niam nec a dño. p. p. r. o.
re nec a dño. p. p. f.
auctoritate rei iu-
di. c. h. ipse dñs vi-
deat eregisse. ut
s. m. a. l. si fideius-
sor. s. in oib. h. c.
aut opponendo di-
cit. a. 30.

Procuratori hoc de rigore: ma-
gis in re. c. de eq-
tate: q. si ratum hz
tenet etiam dñs si-
ne causa non indebi-
ti. ut no. in. d. s. in
oibus. et facit. s. b.
procur. l. licet. ac.
d. q. teneant. in
id. qd stipulator a
croti p. s. t. e. r. i. t. : vel
circa iudicium p. p.
derit: nec ob. qd se
quitur si fideiussores propter iniuriam iudicis non obli-
gari: ubi enim recte procurator egerat non mentius de man-
dato: et ideo ei factus dño nocere potuit. at h. m. e. u. s. est
procurator se h. f. e. m. a. d. a. t. u. s. : vñ ex ei facto nulla dño ex-
ceptio poterit opponi: q. re. i. n. i. q. u. i. s. est fideiussores in totum
stipulatori p. s. t. a. r. e. qd non p. s. t. i. t. u. s. si dñm. procuratoris fal-
si gestu ratum habere cogere potuisset. R. alij expensas in
ar. inferioris. s. p. R. est qd. s. b. v. q. n. sine iudicio indebi-
ti est exactus: ubi exp. s. e. d. i. c. i. t. in totum soluti committit.

Cui. s. procuratori.
Nichil mandatum. de petendo.
Recte. q. mandatum hz et verus debitor petat. abso-
lutus tñ fuit debitor per iniuriam.
Per p. a. n. a. non debet infringere qd fieri m. a. d. a. u. r. a. t.
Ne iniuria. iniuria enim sit debitori si dñs aliqd extor-
queat ab eo absoluto cñ egit. procurator: cñ ex iudicio tali
ouitur exceptio rei iudi. s. dñm. ut. s. de excep. rei iud. l. si
mater. s. hoc iure. id. e. d. i. c. a. s. si fuit dñat. s. h. o. procurator: r.
soluit ei. cñ et de hoc haberet m. a. d. a. t. u. s. ut recipere solu-
tionem non alij. ut. s. de solu. l. hoc iure. et qd h. d. i. c. i. t. non d. z.
p. s. t. a. r. e. procurator. f. debitori ex stipulatione de rato qd deb-
itor solueret dño p. s. e. q. n. t. i. p. i. n. i. u. r. i. a. ut dixi. vel dic non
p. s. t. a. r. e. debitori ne iniuria consequat dñs. f. in dñm. p. c. u. r. a. t. o. r. i. s.
Alij dicunt non d. z. p. r. e. s. t. a. r. e. f. dñs: q. si dñs cōse-
retur a debitore et a procuratore iniuria esset.
Hoc casu. f. cñ debitor iuste supatus est: ergo mul-
to min. tenebit ver. procurator ubi debitor nullu dñm z
passus est: ut q. iure repulit creditore obijciendo excepção-
ne rei iudi. ut b. in p. r. o. x. i. s. m. a. r. c. e. l. l. s. hoc qd hic dico
p. s. m. a. r. c. e. l. l. vñ p. r. i. s. h. i. s. q. s. c. r. i. p. t. i. s. f. m. 30. s. e. l. p. c. u. r. a.

ad exhib. s. s. ipse. R. aliud est in s. o. p. c. u. r. a. t. o. r. e. m. a. v. b. i. v. f.
co veru procurator: l. z. dñm postea patiar vict. iuria: non
agit s. procurator: nisi ad ipedia: q. et si bona casz habu-
erunt in nullo mo potui: fortis aut solutione evitare
potui: vñ culpa pot michi obijci sicut michi imputare de-
beo. ut. s. de re. in. l. q. d. q. s. in fi. si. ut
si exceptione obie-
cit: et iniuria est mi-
chi facta non d. z. aliq
nocere. argu. s. de
euc. l. si p. p. u. d. e.
r. a. s. i. c. u. t. s. h. o. a. g. i. t.
p. c. u. r. a. t. o. r. e. z. v. b. i.
e. g. o. s. u. z. v. i. c. t. z. d. o.
m. i. n. o. v. t. h. i. a. n. o. n.
a. g. i. t. e. t. s. i. v. i. c. i. v. t. h.
s. z. v. b. i. f. a. l. s. p. c. u. r. a.
t. o. r. e. s. t. a. m. e. v. i. c. t.
z. a. d. dñs s. u. p. o. r. : c. u. z.
e. t. r. a. t. u. s. n. o. h. a. b. e. r. i.
n. o. d. e. b. e. a. t. p. i. u. d. i. c. i.
c. a. r. e. f. a. c. t. u. s. f. a. l. s. p.
c. u. r. a. c. o. m. m. i. t. t. i. t. s. t. i.
p. u. l. a. t. i. o. r. e. r. a. h. a.
a. d. o. e. i. n. t. e. r. e. q. u. e.
e. q. u. e. i. n. s. o. l. i. d. u. z. d. z.
p. m. i. t. t. i. t. : e. t. v. b. i. e. g. o.
dñm s. i. p. a. u. i. i. n. i. u. r.
s. t. e. z. h. o. c. a. d. s. i. t. u.
d. i. n. e. v. e. r. i. p. c. u. r. a.
t. o. r. i. s. q. t. e. n. e. t. c. u. m.
e. g. o. s. u. p. a. u. i. dñm
s. i. c. u. t. c. h. i. v. i. c. t. z. a.

Cum autem procurator re-
cte petat: dñs perperam: non de-
bet procurator prestare: ne ini-
uria iudicis dñs aliqd conse-
quatur: nunq. enim p. iniuriam
iudicis fideiussores obligant:
verius tamen est hoc casu: fi-
deiussores non nisi ad impen-
sas lit. teneri. Marcel. resp. d.
si dñs rata re non habuerit: s. z.
lite mota re amiserit: nichil
preter impendia in stipulatio-
ne rata rem haberi deducit.

Bestium nomine defuncti
potest ratificari per eius here-
dem. Pau.

Si procurator: velus q. mor-
tuis erat sine iudice fuerint
soluta legata: stipulatio com-
mittetur: nisi heres ratum ha-
buerit: utiq. si debita fuerint:
tunc enim non dubie interest

dño. firmi. p. b. o. n. o. n. e. f. a. l. s. u. s. p. c. u. r. a. t. o. r. : e. x. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e.
tenet ita ad intere dñs hñt. dñs ratu. ut. s. e. l. p. c. u. r. a. t. o. r. : s. i. q. s. a. p. c. u. e. t. s. t. a. t. i. c. o. m. i. s. s. a. e. s. t. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. i. n. f. e. s. s. e.
pone h. tenebar in. c. m. o. a. u. t. t. e. n. e. o. i. n. c. c. m. e. n. o. t. e. n. e. r. i.
in. c. i. n. f. e. s. t. m. e. a. i. n. c. h. o. m. i. t. t. i. t. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. x. q. n. i. c. h. i. l. o. m. i.
n. u. s. a. g. e. t. l. z. d. e. s. i. e. r. i. t. i. n. f. e. s. s. e. m. e. s. i. n. t. e. r. i. q. z. a. b. s. o. l. u. t. u. s. f. u. r. m.
ar. s. si q. s. c. a. n. t. o. l. q. u. i. a. s. t. i. l. l. u. d. a. l. i. t. e. r. a. u. t. i. n. i. u. r. i. a. c. r. e. d. i. t. o. r. i. f. a. c. t. u. s. f. a. l. s. u. m. p. r. o. c. u. r. a. t. o. r. e. m. l. i. b. e. r. a. r. e. t.

Impensas. committit stipulo etiam si non de iure qd agat
ut h. z. als. C. de trasac. l. vbi. z. C. de d. ob. casz. l. ea lege
m. Amiserit. p. s. i. a. m. q. d. s. u. s. t. i. t. u. s. f. u. i. t. : v. e. l. d. i. c. q. u. i. a. l. i. t. i. r. o.
n. d. i. c. a. u. i. t. : v. e. l. d. i. c. q. r. e. s. p. e. t. i. t. a. s. i. n. e. d. o. l. o. e. t. c. u. l. p. a. i. n. r. e. r. i.
n. a. t. u. r. a. e. e. d. e. s. i. t. v. t. s. i. u. d. i. s. o. l. i. s. i. f. e. r. u. s.

Nichil. cu. procurator habuerit mandatum.
Rata re. qua. in. p. o. s. u. i. t. p. c. u. r. a. t. o. r. v. e. r. z. a. l. s. a. l. i. o. e. r. i. t.
ut. s. e. l. p. c. u. r. a. t. o. r. : s. i. e. t. n. o. q. h. i. c. s. u. c. c. u. b. i. t. dñs. s. u. p. e. r.
i. o. r. i. o. p. r. o. x. i. o. b. t. i. n. u. i. t. e. t. i. n. h. o. c. d. i. f. f. e. r. u. n. t.

Si procurator. et si ver. ab initio fuit. procurator: pot
tñ non h. f. e. r. a. t. u. s. : c. u. m. m. a. d. a. t. u. s. m. o. r. t. e. e. x. p. i. r. a. u. i. t. v. t. s. de acq.
p. o. s. l. f. u. n. d. i. i. n. f. i. A. c. c. u. r.

Lius. f. legatarij.
Sine iudice. id. e. s. i. c. u. i. u. d. i. c. e. v. t. s. e. e. s. t. c. o. m. i. s. s. a. s. h. o.
Soluta legata. igno. a. t. e. h. e. r. e. d. e. d. e. m. o. r. t. e.

Nisi heres. f. legatarij.
Ut. q. a. l. s. v. t. q. a. l. s. i. t. a. q. : e. t. t. u. c. f. o. r. m. a. : q. u. i. a. g. e. n. e. r.
r. a. l. i. t. e. r. u. m. e. s. t. dñs n. o. n. h. a. b. e. n. t. e. r. a. t. u. m. s. t. i. p. u. c. o. m. m. i. t. t. i. t. i. t. a. q. e. t. i. n. h. o. c. c. a. s. u. c. c. s. i. d. e. b. i. t. a. f. u. e. r. i. n. t. l. e. g. a. t. a. z. c. c. n. a. m. t. u. n. c. p. r. e. c. i. p. u. e. c. o. m. m. i. t. t. i. t. u. r.

Non dubie. id. e. s. i. n. o. n. s. u. n. t. d. e. b. i. t. a. v. t. s. p. r. o. x. i. s. d. i.
x. i. m. u. s. A. c. c. u. r.

Si stipulatio ageretur pro me nolo ludi et pmissi...

Stipulatoris ratam solutionem ab herede haberi...

Si in stipulatione rati pro dolum canentis omissatur...

Si in stipulatione ratam rem haberi...

Si dominus petat id quod petere non poterat...

Si procurator iudicium de hereditate ediderit...

Heredis in hoc consentiebant...

Difficile est id est impossibile...

hoc fuit commissus hoc casu inter scientes...

per imprudens stipulatus...

Si procurator falsus vel ad alia constitutus...

De hereditate agendo...

Perierit ex eadem causa...

Summoneret...

si quis cum totum in se...

plerisque in omnibus casibus...

perierit ex eadem causa...

Jure ut quod et solutus sit...

Qui patris supple procurator qui...

In iuriarum protra non cornelia...

Mutatione persone extinguitur cautio...

Qui patris nomine iniuria...

Factum falsi procuratoris non facit...

Procurator est idem...

rediret quod si ratum haberet...

Ad filium...

Nepoti...

Nepotis...

Patrem...

Filium...

Procurator...

Verberatus...

Filius...

ex l. cor. ut d. filius...

non solum...

est...

procurator...

noie agit...

one iniur...

de iniuris...

non copetebat...

vt...

de iniur. l. lex cor...

na si de pre...

velles intel...

ligere non esset...

cessaria satisfactio...

noie filij...

vt...

cu pr ea habeat...

re...

si iniuria...

si facta filio...

lete...

vt...

de iniur. l. i. s. v. s. adeo...

si tunc ad...

quod cauere...

cum primo absolute vel condensatione.

a Procuratoris. vt non habes mandati. vt. s. de p. ba. l. in exceptioe. s. h. qd si est coniuncta psona q no pt repellit. Rn. idē. vt. s. iudi. sol. l. iij. s. i. b. Ne. i. an. c. Pertinebit. ad quod. s. de. pecu. l. no solbi. s. qui alie.

no. s. an ad impē dia tñ: sicut. r. s. e. l. si sine. s. cū asti Rñ. no. aliud est el in psona falsi. pcuratoris cui psona nō cōtinetur l. si pu. rē ra. ha. vt h aliud in dño: cui psona in stipu. cō tinetur. ayo. l. nec dñs agere potuerit. vt ibi.

d. Intelligentidus est. ergo s ei rarihabitione cautum non est.

Bonorum. ab alio. i. nomine ei cui delata fuerat petitio.

f. Peti possit. als mittit stipatio. vt. l. e. l. fi. s. fi. g. Ad pōt. no. non trahitur hic retro rarihabitione vt hic. r. i. quis oz. in bo. pos. serue. l. fi. r. s. bo. pos. l. iij. s. ad rere. sicut. s. de his qui no. ifam. l. quid ergo. et l. e. l. fi. in fi. s. ar. s. c. ad ma. l. fi. r. l. si filii. r. s. de so. cū michi decet. s. i. itez. fa. s. de acq. he. l. pāthonius. r. l. si quis alicui. et ad treb. l. seruo inuito. circa princ.

h. Qui. pcurator.

i. Videamus. vere videndū est: qz sunt quidā qui volunt dicere non posse haberi ratū

quasi perinde habendū ac si non mandaret.

k. His casib. s. tpe trāfacto. vel eo mortuo vel furēte. l. Consequens est. s. ei qd dicitur me non posse petere si ceperit furere.

m. Neutrā. siue mortuus sit is qui petijt: siue penituit postea se petijt: siue furiosus factus sit: dum tamen intra tempus possit a domino ratum haberi.

n. Rarihabitionem. aliter eo mortuo cuius nomine petita est. vt. s. eo. si is. Ex predictis patet fm. R. q. aliud est si habeam ratum eo tempore quo non possem pe

rator non esset: et propter hoc exceptionibus pcuratoris excludi possit: ne fideiussores pcuratoris prioris tenerentur. Jul. respon. verius est nō obligari fideiussores. nam in stipulatione cauetur nō petiturum eum cuius de ea re actio/ petito/ psecutio sit: r ratū habituros omnes ad quos ea res pertinebit. hic autem qui pcurator non est: nec actione nec petitione habere itelligēdus est.

Est superuenit defectus ex parte ratum habētis rarihabitione ipeditur: secus si ex parte gerentis. Bar. Africanus.

Ballo agnitā ratā haberi oportet eo tēpore quo adhuc in ea causa sit vt peti possit: itaqz post cētēsimū diē ratuz haberi nō potest. An autē et si mortuus fuisset quib petijtset vel furere ceperit: ratuz haberi possit videam. nam si inuenerim: pnde haberi debet ac si tūc cum ratū habeat per eū bonozū possessionē petat: frustra his casib. ratū habeb. Sz et illud sequē: futuru ē si pentear illū petijtse ratū haberi nō posse: qd vtiqz sit absurdum. rectius itaqz dicif neutram eozū cām impedire rarihabitionem.

Quādo qd succedit ei quē pmisit ratū habituz successio rarihabitione habet. B. Dez.

tere. vt in prin. legis. aliud est si tunc cū meoz negociog gestor nō possz petere. r facit. s. de vfuca. l. nūqz. s. si feruus. et de bo. pos. l. pe. s. fi. Accur. iter. eam. filiam absentem.

Relitui. sibi marito a patre cum eandē sit restitutus patri: unde dolo facit. r. vt. s. de excep. do. l. dos lo. vel dic restitui. s. alij p patri.

At er dotem a se dataz abūte filla petit: r ratā rez hiturā eā cauit: ea priusqz ratum haberet mortua est: ne gaut cōmitti stipulationē. qz r si verū sit ratū eā nō habuisse nichil tñ mariti interit dotē restitui cū patri etiā mortua filla salua esse dos debeat.

Defectus superueniens ex parte ratum habētis ex legis dispositioe impedit rarihabitionē. h. d. Bar.

Procurator (cum ab eo es alienum exegerat qui tempore liberaretur) ratam rem domini habiturum cauit. dein de post tēpus liberato tam debitorē dñs ratam rem habet posse debitorē agere cum pcuratore existimauit cum tam debitor liberatus sit. argumētū rei est q si nulla stipulatio interposita sit: cōdictio locum aduersus pcuratorē habitura sit: in locū autē cōditionis interponi stipulationem.

Explicit ex ordine. foz. l. ber. p. vj. Bus? autem liber. tr. incipit.

De priuatis delictis. Titu. i. Apianus. Nullus cōstitutio est penalibus actionib. hīdes non teneri: nec ceteros q-

ditur in tres partes principales. primo loquitur quando actio ex delicto transit contra heredes. Secundo qd transit ad heredes. Tertio quando transit contra eundē mutatioe cōditionis. scōa ibi heredē. tertia ibi non tantum. prima pars subdividit in duas partes. primo loquitur de actione penali. scōo de pcuratoris. scōda ibi: sed quis. Bar.

Civilis. nec min hoc natura dicitur: est hęc pstitutio in h. de pe. ac. s. non autem.

Actionib. ex delictis veniētib: secus si ex act. vt

Rariha bitino. vt. s. eo. l. bo bitino no. et sic est cōtra retro tra. s. de sol. l. cum trahit. michi. x. s. si fideiussor. sol. vt ibi.

Condictio. s. ob causam datorum vel sine causa: vel etiam furtina. vt no. s. eo. l. si sine. in princ. Et no. hic. argu. q qui tutus est excep. triginta annorum si soluat repetere p. vt ar. s. de admi. tu. l. si pupillus.

De priuatis delictis. Post obligatiōes ex actib. ponit delicta.

ius. l. dec lex diui

ius. l. dec lex diui

ius. l. dec lex diui

ius. l. dec lex diui

ius. l. dec lex diui

ius. l. dec lex diui

ius. l. dec lex diui

ius. l. dec lex diui

de nau. fe. l. fi. Item ex actu intellige delictum. vt. s. de act. r. ob. l. ex. s. de. r. de his no. C. ne ex delict. de un. l. i. a. C. possunt. ex psona defuncti: s. ex sua hereditate sic. b. C. eos. f. successores predictos. r. qd dicit. i. codictio. scz furtiua siue ad eos puenit: siue no. vt. s. de codi. fur. l. si pro fure. s. fi. r. l. ex causa. r. insti. de obliga. ex delict. s. fina. c. C. stat. vt in sti. de ppe. ac. s. i. Accur. d. C. Non copetit qz no intelligitur ante in bonis nostris esse: s. litem cotestati fuerim. vt. de iur. l. iniuriarum. s. u. e. C. ciuiles. vt actio. l. aq. r. furti non manifesti. f. C. honorarie. vt actio vi do. ra. r. actio furti manifesti. vt l. si. de no. ga. s. sunt aut. et facti. s. de his qui dete. vel ef. l. i. s. cl. s. u. r. arb. fur. ce. l. furti. s. penul. d. Anq. purretia. etia l. e. de hoiem: eandem rem ex diuersis in factis: r. sunt ex. pla. viij. huius regulae in ista. l. ac. b. C. Ob aliud. l. ob satisfactione p altero delicto facti. s. s. C. de mul. l. si. s. illd in exordinaris: h in ordinaris criminib' dicit. item ad regulam r. ex. pla se quena est. s. de reg. iur. l. nemo ex his s. quotiens. et s. de ac. r. ob. l. qui seruus. in prin. r. l.

dem successores. Idcirco quidem nec furti couentiri possunt. Sed quis furti actione no tenentur: attamen ad exhibendum actione eos teneri oportet: si possideant aut dolo malo fecerint quominus possideant. Sed enim et vindicatione tenentur re exhibita. Itē condictio aduersus eos competit. **C**redem autem furti agere posse eque constat. executio enim quorūdam delictorū hereditibus est data. Ita r legis aquilie actione heres habet. Sed iniuriarū actio heredi no competit. **N**o tantū in furti: uerū etiam in ceteris actionibus que ex delictis oriuntur siue ciuiles sint siue honorarie: hoc placet ut noxa caput sequatur.

Primo ponit regulas. secundo probat eam quatuor modis: vltimo exemplis. tertio format vnam questionem circa predicta. quarto redit ad regulas: r eam probat tribus alijs exemplis. secunda ibi que homines tertia ibi que situs. quarta ibi idem si quis. Bar. Idem.

Anq. plura delicta concurrentia faciunt vt vltus impunitas detur. neq. em delictum ob aliud delictum minuit penam. Aut ergo hoiem furripuerit et occiderit / quia

linquendi. alias secus. vt. l. i. inficiādo. s. infans. que est cōtra. Itē cōtra. l. i. l. sed si furripuit. folue vt ibi. et ad hoc facit qd no. s. nau. cau. l. idem. s. fi. i. C. Qui ergo. pūmū exemplum. k. C. Idem dicēdum est. secundum exemplum.

furripuit furti tenet: quia occidit: aquilla tenetur: neq. altera harū actionū alterā consumit. Idem dicendum est si rapuit r occidit. nam et vt bonorum raptorum et aquilla tenetur. **I**tem si quis surreptum flagello ceciderit: duabus actionibus tenet: furti: et iniuriarū. et si forte hunc eundem occiderit: tribus actionibus tenebitur. **I**tē questus est si condictus fuerit ex causa furtiua: an nichilomin' ex lege aquilla agi possit: r scriptis pōpo. agi possit: qz alteri est: matris est legis aquilie actio alterius codictio ex causa furtiua. **N**aq. aquilla eaz estimacionem cōplectitur qz eo an: no plurimi fuerit. codictio aut ex causa furtiua no egreditur retro: s. iudicij accipiendi tēpus. sed si seruus sit qui hoc admisit ex quacūq. actione noxe dedit: fuerit: perempta est altera actio. **I**tē si quis ancillam alienam furripuerit r flagellauerit: vtraq. actione tenebitur: nam et seruus corrupti agi poterit: r furti. **I**tē si quis seruus vulnerauerit que furripuerit: eque due actioes locū habebunt: aquilie r furti. **A**gens civiliter de crimine no tenetur inscribere: secus autem si accuset. Ange. Idē

L Surrepti. s. seruis r est tertius exemplum huius. l. m. **E**t si forte. quantū exempli. n. **O**cciderit. ex intervallo. et sic iteruenit separatio delictorū. r alias si plura vulnera tuleris et ex vltio sit mortuus no teneris nisi vt occisor. vt. s. ad. l. aq. illud. s. fi. r. l. si seruus ante. o. **S**i codictus. seruus primo sub tractus postea occisus. r est quintus exemplum. p. **A**gi posse. l. idē qd cōsecr' est minus p codictio. argu. s. pmo. inde querit. s. fi. r. i. vi bo. rap. l. i. ar. contra. s. de act. et obli. l. qui seruus. l. fi. sed dico q in solidū. vt. s. in pnci. hui'. l. r. ille leges loquunt' cū ex vno facto plures nascunt' actioes: hic quādo ex plurib' et tunc aliud dico fm. b. q. **A**ccipiendi tēpus. imo quāti plurimi fuerit a tēpore facti furti. vt. s. de p. di. fur. l. i. re furtiua. s. i. r. l. i. l. inficiādo. s. infans. que sunt in hoc p. rra. sed r hic

intelligitur tempus accipiendi iudicij. i. quo potuit accipi: qd fuit ex tunc: sed in aq. l. inspicitur etiam ante delictus commissum. vt insti. ad. l. aq. l. in p. vel die qz hic hodie cū agitur plurimi est. sed prima placet. r **A**ctione furti vel iniuriarū. vel aq. l. et facit insti. de noxa. s. summa. f. **I**tem si quis. sextum exemplum. s. **A**lterq. supra dicta furti et iniuriarū. v. **N**am et seruus a simili: et est septimum exemplum: quando subtrahendo corrupti seruus. vt hic. r. s. de ser. cor. l. neratius. s. fi. r. **I**tem si quis. octauum exemplum.

Delicta concurrentia an penam minuant. 172. plura. quib' dicit vna tñ agi. So. hic ex pluribus factis plures admittuntur actiones quarū vnāquāq. sortiri effectum necesse est. Illic em ex vno facto multe concurrunt actiones: ideoq. ex qz vnam carū satis est: nisi in id qd plus esset in vna qm in alia. vt. s. de actio. r obli. c. i. ex vno r. i. vi bo. r. pto. l. i. r. sic intelligit. s. de reg. iur. l. nūq. **I**tē ad regulam r exempla sequentia est cōtra. s. loca. s. vulneraueris. r. s. de ac. r. ob. l. qui seruus. s. si is. quibus dicitur vna agi. sed ibi altera non est ex delicto: sed contra acti. hic ambe ex delicto. ut et ibi ambe persecutorie. hic non sed saltem est altera penalis. **I**tem intellige regulam vt exempla dicunt: quando diuerse sunt species de-

Siquis ex maleficio. priuatis de quibus hic liber tractatur: puta furri. vt. i. i. l. i. et iniuria. vt. i. de iniur. l. si. et in i. de iniur. §. in fama. et idem in sibi. vt. i. de ex. traor. crimi. l. stellationat. §. de furto ad nocturnu vt restringi hec. l. vt. i. de fur. bal. l. i. et. iij.

Ordinarius. qd erat fm legem ista de formulis r aucupatioibz syl. labara. qd hodie est sublatu. vt. C. de formu. l. i. r. ij. vel ordi. intellige pena ordi. vt dupli. §. hoc qualif in actioe iniuriar et alijs delictis in qbz nec pecuniaria pena certa est intelligemz. Rñ. ad arbitriu iudicis. vt in i. de iniur. §. pena. vbi dicit de arbitrio iudicis deferendo iuramentu cu taxatio ne sup actionem iuriarum.

Pena. i. accusatioe vt pena imponat. Et no. qd pmo casu agit vt sibi habeat hoc. secundo ad vindicta non vt aliqd sibi habeat. de subscripione aut accipe vt. i. de accusa. l. si bellozu dices. itez et not. qd vna non tollit palia. vt. C. qñ ciuilita act. l. i. nisi interi. vt. i. vi bo. rap. l. ij. §. i. Sz nunqd etiã extranei admittunt ad hmoi accusatioez de priuatis delictis cu criminalif sit. Rñ. no qd puata est. vt. i. de pu. iud. l. i. rñ. §. an dano dato vbi locum habet aquil. habet locu accusatio criminalis priuata: publica em ca qñqz hz locu. vt. in i. ad. l. aq. §. l. i. beru. r. §. de iniur. ptoz. §. i. Itē an p rapina habeat locu accusatio puata: de publica pstat. vt. i. ad. l. iul. de vi pu. et priu. per abos n. qda no: sed ex generalitate hui. l. in omnibus habere videtur.

De furto. Dixit. §. de priuatis delictis l. gñe: sequit videre in spē. §. qz delictu furri frequit pmittit id de furto pmittit. B. Artu. a feredo. sibi em affert et alij aufert. et facit in i. co. §. furtum.

Siquis actiones q ex maleficijs oriuntur vellet exercere: siquidem pecuniariter agere velit: ad ius ordinarium remittendus erit: nec cogendus erit i crimine subscribere. em vero si extra ordinem eius rem naz exercere velit: tunc subscribere eum in crimine oportebit.

De furtis. Ponit tres derivaciones furti: prima est a tpe: scda ab alo: tertia est ab actu corporis. Bar.

Furtum a furto. i. a nigro dictu labeo at: qd cla r ob scure fiat: et pleriqz nocte. vel a fraude vt sabinus ait. vel a feredo. i. auferendo. vel a greco sermone qd hoc appellat fures: imo et greci a ferendo foras dixerunt. **S**ola cogitatio furti faciendi no facit furtum: sicut si is q depositu suscepit abnegat: no statim etiã furti tenetur: sz ita si id intercipiedi ca occultauerit. **F**urtu est contractatio re aliene iusto dño fraudulosa: lucri faciendi gratia: vel ipsi rei: vel etiã vsus eius vel possessio nis sue: qd lege naturali pio hibitu est admittere. **C**ausus.

Fures. sic et. §. de ver. sig. l. fugitiuus. **I**ntercepti. ad lucru sz occultat ptractado. nam vtriqz est necesse. vt. §. de acq. pos. l. ij. §. si re. r. §. eo. in i. ciando. in pn. r. §. ptoz. §. r. §. man. procurator.

Contractatio. sine hac no fit. vt. §. pri. §. nisi in casu. vt. §. de edil. edic. l. qd sit fug. §. idēz ait interrogat. vt expone vt ibi.

Heritorum genera sunt duo: manifestu r nec manifestum. **A**lpianus. **A**r est manifestu quez greci appellat: hoc est eu q deprehenditur cu furto. Et parui refert a quo deprehendat: vtru ab eo cuius res fuit: an ab alio. Sz vtru ita demu fur sit manifestus si in faciēdo furto deprehendat: an vero si alicubi fuerit deprehensus: r magis est vt iul. scribit et si non tibi deprehendatur vbi furtu fecit: atin esse fure manifestum si cuz re furtiua fuerit deprehensus priusqz eo loci re pertulerit: quo destinauerat. **P**aulus.

No destinauerit qd pferre sic accipiendū est quo destinauerit eo die manere cu eo furto. **A**lpianus.

Sue igitur i publico siue in priuato deprehendatur anteqz ad locu destinatum re perferret in ea ca est vt furtu manifestu sit si cu re furtiua deprehendat: et ita cassius scribit. Sed si pertulerit q destinauit: rametli deprehendat cuz re furtiua: non tamen est manifestus fur. **P**aulus.

Ultius em sepe furtuz contractado fiat: tñ intio. i. faciēdi furti tpe constituere visum est manifestu nec ne fur esset.

Heritoru duo soli pfa: cōiunges sequētes le ges cu ista visqz ad l. ei q. cu qbz oibz facit in i. co. §. furtoru. vsqz ad §. pena.

Her. ab alio. negociu meū gerete qd sp fit: qd ipso gestu negociu meū fieri vt. vt. §. de v. l. si qd soluti dō. §. si. r. ar. §. qd vi aut clā. l. ij. i. pn. r. §. i. qd i furtiue r deprehensus. siue si tpe qui furtum fecit: siue alius qui sciens rem furtiuam alicui eam perferat.

Ultius. in initio. autum appellatur illud totale tempus quo tulit ad locum destinatum: et hoc si fuit eiusdem conditionis fur toto tempore illo: als non Item et si actio fuit nata: alioquin non us. vt. §. i. ptoz. in pñca. Accur.

S quis manumissus. qz conditio sub qua manumissus fuit extat post factu furti: ante tamen qd ad locum destinatum perferret.

C Non fuit manifestus. intellige ergo cū fecit extraneo furti: si autē dno ex prima tractatione nō nascatur: et deo sequēs post liber

C Ille est fur manifestus q in furto deprehendit anteq trāferat ad destinati locū nullo furis statu mutato: alis inspicitur initū furti lz cū re subtrahat deprehēdat. Ange. Ulp.

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

S quis in servitute furtum fecerit: et manumissus deprehendat: an fur manifestus sit videam. et ait pōpo. lib. xix. ad sab. nō posse eū manifeste cōueniri: quia origo furti in servitute facti non fuit manifestus. Idē pōponus ele

uentus cōdictione furtiva: et cōdēnatus prestitit lit estimationē: si postea cōueniat rei vē. qz res ad eū reuerfa ē. nō C. Sulfur. cum non possideret: vel dixerat se nō posse possidere per mendacium. Accur.

C Ut aut. supple officio iudicis continet fm Mar. vt que rē. et facit. s. de rei vēdi. l. si cul pa. in fi. Sed arg. contra in eo. n. et rei. Itē facit. s. cōmo. l. in cōmoda to. s. fi. Accur.

C Absoluat re um. ab actione in rem. q. In litē. iure actōis in rē. vt. s. de in litē iuran. in actionibus.

C Ut. is actio nē. f. solus. nō aut omnis. R. et sic nō ob. l. p. ri. r. l. itaq. s. sed furti. r. l. is cui. r. l. cum q. in pn. et s. is apb. r. s. an pater. r. l. interdū accidit. r. l. q. iniuriē. s. q. alienus. et l. si is. s. fi. et l. is cuius interest. in fi. titu. et facit isti. eo. s. furti. r. C. e. l. si. in pn. r. qd in vtraq. no. et adū ge quattuor seqm tes cum ista.

C S. cuius. exē plum. i. eo. q. re. s. i. Sed arg. cōtra. i. e. qui vas. s. s. i. ego.

C Itaq. semp agit. si sua interest. als. p. tra. vt. i. eo. l. fullo. Ac. v. C. soluedo nō est. in solidū. vt. i. de hb. sig. l. soluedo. r. in fi. eo. s. atē si fullo.

C Actio. furti. nam de ea dicitur non de conditione vel rei vendi. que do mmo dantur. vt. s. loca. l. si merces. s. fi. r. l. cū in plures. s. v. s. i. m. t. r. s. nau. cau. sta. l. sed et ipsi.

C Reddat. als. perdat. r. facit. s. de dolo. l. nam is. s. Sed nemo de improbitate sua. vt. r. i. eo. eum qui. s. is autē. r. i. eo. qui re. s. fi. q. s. r. s. ad ext. l. iij. s. si me. cū. r. i. de regu. iur. l. non fraudant. s. nemo. Sed p. tra. s. cōmo. l. ita. r. de pos. l. l. s. si p. do. r. l. bona fides. s. i. et de iud. l. nō a iudice. sed in illis magis ex p. tractu q. delicto cōsequitur q. s. actionē. vt. r. s. de condi. inde. l. si v. b. ana. Itē p. tra. s. de vi et vi arma. l. s. qui vi a me. sed et. i. i.

C S. cuius. exē plum. i. eo. q. re. s. i. Sed arg. cōtra. i. e. qui vas. s. s. i. ego.

C Itaq. semp agit. si sua interest. als. p. tra. vt. i. eo. l. fullo. Ac. v. C. soluedo nō est. in solidū. vt. i. de hb. sig. l. soluedo. r. in fi. eo. s. atē si fullo.

C Actio. furti. nam de ea dicitur non de conditione vel rei vendi. que do mmo dantur. vt. s. loca. l. si merces. s. fi. r. l. cū in plures. s. v. s. i. m. t. r. s. nau. cau. sta. l. sed et ipsi.

C Reddat. als. perdat. r. facit. s. de dolo. l. nam is. s. Sed nemo de improbitate sua. vt. r. i. eo. eum qui. s. is autē. r. i. eo. qui re. s. fi. q. s. r. s. ad ext. l. iij. s. si me. cū. r. i. de regu. iur. l. non fraudant. s. nemo. Sed p. tra. s. cōmo. l. ita. r. de pos. l. l. s. si p. do. r. l. bona fides. s. i. et de iud. l. nō a iudice. sed in illis magis ex p. tractu q. delicto cōsequitur q. s. actionē. vt. r. s. de condi. inde. l. si v. b. ana. Itē p. tra. s. de vi et vi arma. l. s. qui vi a me. sed et. i. i.

C S. cuius. exē plum. i. eo. q. re. s. i. Sed arg. cōtra. i. e. qui vas. s. s. i. ego.

C Itaq. semp agit. si sua interest. als. p. tra. vt. i. eo. l. fullo. Ac. v. C. soluedo nō est. in solidū. vt. i. de hb. sig. l. soluedo. r. in fi. eo. s. atē si fullo.

C Actio. furti. nam de ea dicitur non de conditione vel rei vendi. que do mmo dantur. vt. s. loca. l. si merces. s. fi. r. l. cū in plures. s. v. s. i. m. t. r. s. nau. cau. sta. l. sed et ipsi.

C Reddat. als. perdat. r. facit. s. de dolo. l. nam is. s. Sed nemo de improbitate sua. vt. r. i. eo. eum qui. s. is autē. r. i. eo. qui re. s. fi. q. s. r. s. ad ext. l. iij. s. si me. cū. r. i. de regu. iur. l. non fraudant. s. nemo. Sed p. tra. s. cōmo. l. ita. r. de pos. l. l. s. si p. do. r. l. bona fides. s. i. et de iud. l. nō a iudice. sed in illis magis ex p. tractu q. delicto cōsequitur q. s. actionē. vt. r. s. de condi. inde. l. si v. b. ana. Itē p. tra. s. de vi et vi arma. l. s. qui vi a me. sed et. i. i.

C S. cuius. exē plum. i. eo. q. re. s. i. Sed arg. cōtra. i. e. qui vas. s. s. i. ego.

C Itaq. semp agit. si sua interest. als. p. tra. vt. i. eo. l. fullo. Ac. v. C. soluedo nō est. in solidū. vt. i. de hb. sig. l. soluedo. r. in fi. eo. s. atē si fullo.

C Actio. furti. nam de ea dicitur non de conditione vel rei vendi. que do mmo dantur. vt. s. loca. l. si merces. s. fi. r. l. cū in plures. s. v. s. i. m. t. r. s. nau. cau. sta. l. sed et ipsi.

C Reddat. als. perdat. r. facit. s. de dolo. l. nam is. s. Sed nemo de improbitate sua. vt. r. i. eo. eum qui. s. is autē. r. i. eo. qui re. s. fi. q. s. r. s. ad ext. l. iij. s. si me. cū. r. i. de regu. iur. l. non fraudant. s. nemo. Sed p. tra. s. cōmo. l. ita. r. de pos. l. l. s. si p. do. r. l. bona fides. s. i. et de iud. l. nō a iudice. sed in illis magis ex p. tractu q. delicto cōsequitur q. s. actionē. vt. r. s. de condi. inde. l. si v. b. ana. Itē p. tra. s. de vi et vi arma. l. s. qui vi a me. sed et. i. i.

C S. cuius. exē plum. i. eo. q. re. s. i. Sed arg. cōtra. i. e. qui vas. s. s. i. ego.

C Itaq. semp agit. si sua interest. als. p. tra. vt. i. eo. l. fullo. Ac. v. C. soluedo nō est. in solidū. vt. i. de hb. sig. l. soluedo. r. in fi. eo. s. atē si fullo.

C Actio. furti. nam de ea dicitur non de conditione vel rei vendi. que do mmo dantur. vt. s. loca. l. si merces. s. fi. r. l. cū in plures. s. v. s. i. m. t. r. s. nau. cau. sta. l. sed et ipsi.

C Reddat. als. perdat. r. facit. s. de dolo. l. nam is. s. Sed nemo de improbitate sua. vt. r. i. eo. eum qui. s. is autē. r. i. eo. qui re. s. fi. q. s. r. s. ad ext. l. iij. s. si me. cū. r. i. de regu. iur. l. non fraudant. s. nemo. Sed p. tra. s. cōmo. l. ita. r. de pos. l. l. s. si p. do. r. l. bona fides. s. i. et de iud. l. nō a iudice. sed in illis magis ex p. tractu q. delicto cōsequitur q. s. actionē. vt. r. s. de condi. inde. l. si v. b. ana. Itē p. tra. s. de vi et vi arma. l. s. qui vi a me. sed et. i. i.

C S. cuius. exē plum. i. eo. q. re. s. i. Sed arg. cōtra. i. e. qui vas. s. s. i. ego.

C Itaq. semp agit. si sua interest. als. p. tra. vt. i. eo. l. fullo. Ac. v. C. soluedo nō est. in solidū. vt. i. de hb. sig. l. soluedo. r. in fi. eo. s. atē si fullo.

Libri Nonus.

ex delicto in se non a se facto consequitur actio: p[ro] p[ro]do.
a **C** Soli bone fidei. vt in h. eo. §. sed et bone fidei.

b **C** Damus. aliter tamen et aliter. vt. l. eo. l. eum qui §. idē scribit. et l. cre-
ditores. et §. de pi-
gno. ac. si pignoze
in prin.

c **C** No teneat.

qñ extraneus fecit.

d **C** Ubis. q[ui] tu-

tus ē pignori rē.

vt in h. eo. §. furti

autē. et facit. §. de

phica. l. sequit. §.

si rē pigno. et l. eo.

l. si is qui rem pi-

gnori. in prin.

I S cui. nō h[ab]et.

vt. l. e. is cu-

ius interest.

f **C** Cū per debi-

torē. maxime: sed

hoc casu ppetuas ē

ideo et satis cautus

est ptra ipsum de-

bitorem.

g **C** Eam daret.

noe actiones furti

cedēdo libera[re] de-

bitore. at vbi p de-

bitore nō stetit

quomin[us] rē daret

q[ui] suo iure: simi-

liter actionē habe-

ret stipulator. ta-

men si debitor cō-

dēnanonē euita-

re vellet: oportet

eam ei cedere. R.

vt. l. e. si videro.

in pri. et l. p[ro]xi-

in p[ri]ma.

A Um q[ui] emit.

consecut[us]. f.

vēditore. et sic in

h. de p[ro]xi. emp.

§. q[ui] si fugitiu[us]. et

§. de p[ro]xi. emp. q[ui]

sepe §. si res. et de

pericu. et cōmo. rei

vē. l. eum qui. et de

act. ep. l. si ea res.

Sed ptra. §. de he-

redi. vel act. vē. l.

vēditores. in fi.

Sol. vt ibi.

i **C** Custodiā. q[ui]

lem bonus pater

fa. vt. d. §. si res. et

de pericu. et cō. rei

ven. l. custodiam.

k **C** No teneat.

nō tñ aperit an sit

p[ro]do vel nō. §. hoc

et ideo soli bone fidei posses-
sori non etiam male fidei furti
actio datur.

Pro re pignoriata surrepta
dat actio furti creditor: et etiā
dño rei quia vtriusq[ue] interest.
et semp[er] creditoris interest: li-
cet debitor soluedo sit cum sit
tutū pignori incumbere p[ro]pter
fallacem hominū fidem. h. d.

Sed et si res pignori data
sit creditori quoq[ue] damus fur-
ti actionē: q[ui]s in bonis eius
res nō sit. quimmo nō solū ad-
uersus extraneū ei dabimus:
verū etiam cōtra ipsum quoq[ue]
dominū furti actionem dabi-
mus: et ita iulian[us] scribit. nec nō
et ipsi dño dari placet: et sic fit
vt non teneatur furti: et agat.

Ideo autē dat vtriusq[ue] furti actio
quia vtriusq[ue] interest. Sed vtrū
semp[er] creditoris interest: an ita
demū si debitor soluendo non
est: et putat p[ro]p[ri]o. semp[er] eius in-
teresse pign[us] habere: q[ui]d et pa-
pinian[us]. lib. xij. q[ui]stionū p[ro]bat: et
verus est vbiq[ue] videri credi-
toris interesse: et ita iulian[us] se-
pissime scripsit. **P**aulus.

IS cui ex stipulatu res
debet furti actionē non
habet: si ea surrepta sit: cum p[ro]
debitorem stetit quomin[us]
eam daret.

Emp[ro]tor ante traditam sibi
re furti actionē nō habet: q[ui] si
rem emp[ro]tor ipse surripiat an-
te p[ro]p[ri]i solutū tenetur actio:
ne furti: secus vero post p[ro]p[ri]i
solutum. h. d. **A**lpianus.

A Um q[ui] emit si nō est tra-
dita ei res furti actionē
nō habet: s[ed] adhuc vēditore
ē hanc actionē celsus scribit:
mā dare eū plane optebit em-
p[ro]tozi furti actionē et conditio-
nē et vēdicationē: et si q[ui]d ex his
actionibus fuerit cōsecutus:
id prestare eū emp[ro]tozi oportet

dic vt no. C. de acq. pos. l. min. et §. de acq. pos. l. ff. ex s[er]u-
l. **C** Teneat. q[ui] poterat vēditore rē retinere lo-
co pignoris. vt. §. de acf. emp. l. aut §. offerri. et §. de acq.

pos. si ex stipone.

Non s[er]u. co-
rum que a fundo
nō sunt separata.
h[uius] em[er] p[ro]p[ri]i: sta-
tim effici dñs: si
ue n[on] s[er]u. colat: si
ue partian[us] sit co-
lonus. vt. l. eo. l. si
apes. §. si. et l. ful-
lo §. frugibus.

Dixat. et
latā culpaz. vt. §.
depo. l. q[ui]d nerua.
sed cum aliq[ui]d et le-
uē et leuissimā cul-
pam p[ro]staret. vt. §.
deposi. l. i. §. sepe.
aget furti eo casu.
vt. l. e. §. si. ibi: et
ideo et. et. §. vi bo.
rap. l. ij. §. g[ra]t[is].
o **D**olo fecit. f.

vtendo et sic fecit
furtū. vt. l. eo. l. ful-
lo in prin.

Querere as-
tionem. vt. §. e.
itaq[ue] §. sed: furti.
Sed §. l. i. q[ui] vas.
§. si ego. Sol. h. ip-
si depositario et
dēq[ue] furti surrepta
fuit. **I**bi alij cui
cōcessit. vel hic cō-
miserit furtū vēdo:
ibi alijs cōceden-
do. arg. l. e. l. §. idē
pomponius.

Iulian[us]. ras-
no est p[ro]cedēdis
dicit.

Fures fue-
runt. nisi ex hones-
tia antecedenti cō-
stitit furis: vt. de-
ri. §. pri. §. p. l. §. e.
qui vas §. si ego.
et facit. §. de regu.
iur. l. cū par §. illi.

Nō habebit.
facit. §. e. l. §. is au-
tem apud.

Isa. f. dep[ro]s-
tarius.

Putat. §. in
x. aureos agi du-
plicando. vt. §. eo.
itaq[ue] an. si. §. vide-
tur ad totū pign[us]
agi. vt. l. e. l. cre-
ditore

bit. que sentētia vera est: et ita
iulian[us] ait: et sane periculū rei
ad emp[ro]tozē p[ro]tinet: dūm vēdi-
tor custodiā ante traditionem
p[ro]stet. **E** ideo autē emp[ro]tor an-
te traditionē furti actionē non
h[ab]et: vt sit quesitū an ipse surri-
piēdo rē emp[ro]tozi furti teneat:
et iulia. lib. xxij. diges. scribit: si
emp[ro]tozi rē cui[us] custodiā vēdi-
torem prestare optebat soluto
p[ro]p[ri]o surripuerit: actio furti
nō teneat. plane si anteq[ue] p[ro]-
cunā solueret rē subtraxerit:
furti actioe teneri: p[ro]inde ac si
pignus subtraxisset. **P**reterea
h[ab]et actioe furti coloni q[ui]s-
uis dñi nō s[er]u[us]: q[ui] eoz[um] interst

Is autē apud quē res depo-
sita est videam[us] an habeat fur-
ti actionē. et cū doli dūtaxat[us]
p[ro]stet: merito placet eum nō
habere furti actionē. quid em[er]
et interest si dolo careat: q[ui] si
dolo fecit: tā q[ui]dē periculū ip-
sius est: sed non debet ex dolo
suo furti querere actionē.

Iulianus q[ui] libro. xxv. di-
gest. scribit: q[ui] in oim[ne] furtū p[ro]-
na est p[ro]stitutiōne eius rei noie
furti agere possint cui[us] ipsi fu-
res fuerint. nō habebit furti
actionē is apud quē res depo-
sita est: q[ui]s periculo ei[us] res
esse cepit: q[ui] eā contractauit.

Sed d[omi]ni iuris inspiciam[us] q[ui]d
cū entre p[ro]p[ri]o: licet verisimiliter
res non tendat ad hoc. **B.**

Papi. tractat si duos fuos
ob. x. aureos pignori acceperit
et alter surripia[re]: cū alter q[ui]d
sit retētus nō minoris. x. vale-
ret: vtrū vsq[ue] ad. v. aureos tñ
habeat furti actionē: q[ui] in alio
habeo saluos q[ui]q[ue] aureos: an
vero q[ui] mori p[ro]p[ri]o: dicit debeat i
decē fore actionē: etiam si ma-
g[is] p[ro]p[ri]i sit is qui retinet: et ita
p[ro]ponius putat. nō em[er] debe-
mus respicere pignus q[ui]d sur-

toris. que est cōtra. Sol. vt. i. p. i. s. r. facit. s. q. r. a. q. b. l. c. i. c. i. hereditas. in. fi. Itē contra. i. s. idem dicit. Sol. vt. ibi.

a Non cōpetere. secus in dño. vt. i. e. l. iter. s. fi. q. est. s. b. **c** Surripitur. et ita nec tenet pignoratitia. Accur.

c Agere potero. infolidū in summam pignoris. sic er go dillingnet aut

debitor surripuit: r tunc in summā pignori debitor. vt i. eo. l. creditori. aut extraneus: et tunc aut interest so lūmō vt pign^o ha beat. vt. s. e. itaqz. in. fi. et tunc credi totenus agit. vt. s. p. r. o. n. s. r. in. p. n. c. i. p. i. o. h. u. s. r. i. p. a. s. r. i. e. o. l. i. n. t. e. r. o. s. s. h. e. c. a. c. t. i. o. r. i. n. s. o. l. i. d. u. s. i. q. s. e. d. o. m. i. n. u. s. a. g. i. t. v. t. h. i. c. s. u. b. i. j. a. t. r. d. s. h. e. c. a. c. t. i. o. s. e. d. q. d. a. e. n. i. h. o. c. c. a. s. u. i. n. s. o. l. i. d. u. s. c. r. e. d. i. t. o. r. e. a. g. e. r. e. d. i. c. u. n. t. n. o. v. t. s. i. b. i. p. e. t. e. h. a. b. e. a. t. s. e. d. d. e. b. i. t. o. r. i. r. e. d. d. a. t. e. t. p. e. i. s. s. o. p. i. g. n. o. a. c. l. i. s. i. p. i. g. n. o. r. e. s. i. a. s. i. t. i. t. e. r. e. s. t. c. r. e. d. i. t. o. r. i. s. l. t. o. t. o. p. i. g. n. o. r. e. v. t. q. u. i. a. i. d. s. u. a. c. u. l. p. a. a. m. i. s. s. i. t. i. n. s. u. m. m. ā. p. i. g. n. o. r. i. s. a. g. e. r. e. v. t. i. e. o. c. r. e. d. i. t. o. r. i. s. r. h. i. c. r. s. d. e. p. i. g. l. l. p. i. g. n. o. r. e. s. e. d. q. u. o. m. o. d. o. a. c. t. i. o. f. u. r. t. i. d. a. t. h. i. c. a. d. d. e. c. e. l. i. m. o. a. d. d. u. p. l. i. s. e. d. d. i. c. a. d. d. u. p. l. i. a. c. t. u. s. v. t. p. a. t. e. r. q. d. e. a. c. t. i. o. n. e. f. u. r. t. i. d. i. c. i. t. q. u. e. a. d. d. u. p. l. i. e. i. u. s. q. d. i. n. t. e. r. e. s. t. d. a. t. v. t. i. n. s. i. e. o. s. p. e. n. a. s. j. q. v. t. h. a. b. e. t. r. h. j. v. t. s. d. e. v. e. r. b. o. o. b. l. i. g. a. l. i. s. e. r. c. o. n. t. r. a. r. i. o.

d Idē scribit si cum michi. r. deberent/seruus pignori dat^o subtractus sit: et actione furti cōsecutus fuero. r. nō cōpete re^o michi actionē furti/ si iterū surripia^o: q. d. desit mea intere se cū semel sum psecut^o. Hec ita si sine mea culpa surripia^o. nā si culpa mea q. interest: eo q. teneo: pignoratitia actione agere potero. q. si culpa ab est: sine dubio actio cōpetere dño videt/ que creditori nō cō peti^o: quā sniam pōponi^o qd li bro. r. ad sibi. pbat. **e** Idem dicit etiā si duo serui/ surrepti sunt: simul cōpetere vtriusqz noie furti actionē creditori: s; nō in totū: sed p qua parte in singulos diuiso eo qd eis vbe tur ei^o interest. Separatim au tē duob^o surreptis si vni^o noie solidū cōsecur^o sit: alteri^o noie nichil consequet. **f** Itē pom poni^o lib. r. ad sibi. scribit: si is cui cōmodauit dolo fecerit cir ca rē cōmodatā: eū furti age re nō posse. **g** Idē pōponi^o probat et in eo qui rē mādato

reptum non est: sed id qd sub tractum est.

a Si semel consequitur qd sua interest: nō h; ampli^o actio nē furti: p eadē rē surrepta. et distique vt in ver. hec ita. h. d.

b Idē scribit si cum michi. r. deberent/seruus pignori dat^o subtractus sit: et actione furti cōsecutus fuero. r. nō cōpete re^o michi actionē furti/ si iterū surripia^o: q. d. desit mea intere se cū semel sum psecut^o. Hec ita si sine mea culpa surripia^o. nā si culpa mea q. interest: eo q. teneo: pignoratitia actione agere potero. q. si culpa ab est: sine dubio actio cōpetere dño videt/ que creditori nō cō peti^o: quā sniam pōponi^o qd li bro. r. ad sibi. pbat. **e** Idem dicit etiā si duo serui/ surrepti sunt: simul cōpetere vtriusqz noie furti actionē creditori: s; nō in totū: sed p qua parte in singulos diuiso eo qd eis vbe tur ei^o interest. Separatim au tē duob^o surreptis si vni^o noie solidū cōsecur^o sit: alteri^o noie nichil consequet. **f** Itē pom poni^o lib. r. ad sibi. scribit: si is cui cōmodauit dolo fecerit cir ca rē cōmodatā: eū furti age re nō posse. **g** Idē pōponi^o probat et in eo qui rē mādato

alicuius accepit perferēdā.

c Si filio commodatario res cōmodata subtrahit patri nō cōpetit actio furti nisi peculii filij sit solvendo. Ange.

d An pater cuius filio cōmo data res est furti actionem ha beat querit. et iul. ait patrem hoc noie agere nō posse: q. cu stochā prestare nō debet. sicut inquit/ is qui p eo cui cōmoda ta res est fideiussit: non habet furti actionē: neqz enī inqt is cuiuscūqz intererit rē nō perire habet furti actionem: sed qui ob eā rem tenet^o q. ea res culpa ei^o perierit. quam sniam cessus qz lib. xxij. diges. pbat.

e Is q. pccario seruū rogauit surrepto eo pōt qri an ha beat furti actionē: r. cū non est contra eū ciuilis actio^o (q. si se donato pccariū est: ideoqz r. in terdictū necessariū visum est) nō habebit furti actionē. Pla ne post iterdictū redditi^o pu to eū ēt culpā pccariū: id r. fur ti agere posse. **f** Si condure rit qd hēbit furti^o actōez: si mō culpa sua res surrepta sit. Si filius. surrept^o fuerit: r. patrē furti actionē habere palā^o est.

g Si res commodata est: r. is cui commodata est decesserit: quāuis hereditati furtuz fieri

r. habebit furti. vt. r. s. loca. l. is qui rem. Accur.

f Palam est. vt duplex vel quadruple totū id. p qto iurauerit se pater noluisse carere tāto tēpore filio suo vel risione filij sui s; p. qd nō placet: q. cū in hac actione nō habet ratio lucri. vt. i. eo. s. i. s. c. i. nec affectus d; haberi ratio. vt. s. ad. l. aq. l. si seruū meū occidisti. dicē ergo duplicari ogas quib^o caruit pater: q. filius nō potuit ei opari: que veniūt in actōe. Laq. vt. s. ad. l. aq. l. qua actione. et. s. si quadrupes. l. ex hac. vel estimabit vt veniat duplandū quāti vendi possit. pater enī eum vēdere pōt qd qnqz pōt. vt. C. de patri. q. filij. d. i. r. in actōe furti bene fu q. pmit turū dāns veniē. vt. s. eo. s. papi. Mater aut nō agit. vt. i. titur si: eo. maq. Alij hic dicit alter. act. l. accusationē. vt. r. s. i. i. l. i. lum vē l. si. nō ciuilitē cū liberū corpus rē. vt. s. de h; q. d. de rec. dere. vel effu. l. i. s. sed cum homo: r. facit illi. eo. s. interdū. Ac.

c Non posse. i. eo. qui vas. s. i. ego. contra. Sol. vt. di. p. s. eo. s. is autem apud.

d Perferendam. facit. C. de fur. si. i. g.

e An pater. hoc intelligo cū peculii filij soluedo non sit. s; in ea q. dicunt. i. l. si q. v. x. s. i. seru^o tuus. q. est. s.

hanc solutionē reprobat Jo. q. huius rñionis q. in hac l. sit talis rō reddidit: q. ipe pater nō d; custodiā sicut nec fideiussor: vñ nō agit. dic ergo q. r. pater agit nō suoyt ita dixerim nolē: s; pon^o nolē filij: q. peculiaris est actio: vt in ea. l. si q. v. x. s. i. seruus me^o. licet ei aliquid possit obijci. Jo. vt spe ciale h; in cōmoda to. r. facit. s. cōmo. l. i. s. si filiofamili as. r. s. seq.

c Sicut inquit. Julia. r. est bōa si militudo. vt. r. s. s. s. p. b. ob. l. cū filij. s. **d** Nō h; furti actionē. h; sua intē sit non surripit: q. tenetur. **e** Actionem. si culpa eius res sit surrepta. **f** Tenetur. ex suo ptractu: nō q. si cōtractu. vt. i. q. iur iurie. s. q. alienis. et de hoc dixi ple ne. s. e. l. ciuus in terfuit. Accur.

n Ciuilis actio notata. vt. et. s. de pcc. l. interdū. ino minata em est p scripti. s. b. s. vt. s. de pcc. l. i. s. i. r. l. duo. s. h. que sunt i. vel solue vt no. ur. d. l. interdū. o. **o** Interdictū. de pccario. **p** Redditū. id est lite prestata in interdū. **q** Prestare. a. s; ergo q. de solo do lo tenetur nō agit furti. vt. r. s. de pcc. l. q. s. i. s. i. s. i. t. u. r. r. s. e. s. i. s. u. t. e. m. a. p. u. d.

r Habebit furti. vt. r. s. loca. l. is qui rem. Accur.

f Palam est. vt duplex vel quadruple totū id. p qto iurauerit se pater noluisse carere tāto tēpore filio suo vel risione filij sui s; p. qd nō placet: q. cū in hac actione nō habet ratio lucri. vt. i. eo. s. i. s. c. i. nec affectus d; haberi ratio. vt. s. ad. l. aq. l. si seruū meū occidisti. dicē ergo duplicari ogas quib^o caruit pater: q. filius nō potuit ei opari: que veniūt in actōe. Laq. vt. s. ad. l. aq. l. qua actione. et. s. si quadrupes. l. ex hac. vel estimabit vt veniat duplandū quāti vendi possit. pater enī eum vēdere pōt qd qnqz pōt. vt. C. de patri. q. filij. d. i. r. in actōe furti bene fu q. pmit turū dāns veniē. vt. s. eo. s. papi. Mater aut nō agit. vt. i. titur si: eo. maq. Alij hic dicit alter. act. l. accusationē. vt. r. s. i. i. l. i. lum vē l. si. nō ciuilitē cū liberū corpus rē. vt. s. de h; q. d. de rec. dere. vel effu. l. i. s. sed cum homo: r. facit illi. eo. s. interdū. Ac.

c Non posse. i. eo. qui vas. s. i. ego. contra. Sol. vt. di. p. s. eo. s. is autem apud.

d Perferendam. facit. C. de fur. si. i. g.

e An pater. hoc intelligo cū peculii filij soluedo non sit. s; in ea q. dicunt. i. l. si q. v. x. s. i. seru^o tuus. q. est. s.

f Palam est. vt duplex vel quadruple totū id. p qto iurauerit se pater noluisse carere tāto tēpore filio suo vel risione filij sui s; p. qd nō placet: q. cū in hac actione nō habet ratio lucri. vt. i. eo. s. i. s. c. i. nec affectus d; haberi ratio. vt. s. ad. l. aq. l. si seruū meū occidisti. dicē ergo duplicari ogas quib^o caruit pater: q. filius nō potuit ei opari: que veniūt in actōe. Laq. vt. s. ad. l. aq. l. qua actione. et. s. si quadrupes. l. ex hac. vel estimabit vt veniat duplandū quāti vendi possit. pater enī eum vēdere pōt qd qnqz pōt. vt. C. de patri. q. filij. d. i. r. in actōe furti bene fu q. pmit turū dāns veniē. vt. s. eo. s. papi. Mater aut nō agit. vt. i. titur si: eo. maq. Alij hic dicit alter. act. l. accusationē. vt. r. s. i. i. l. i. lum vē l. si. nō ciuilitē cū liberū corpus rē. vt. s. de h; q. d. de rec. dere. vel effu. l. i. s. sed cum homo: r. facit illi. eo. s. interdū. Ac.

c Non posse. i. eo. qui vas. s. i. ego. contra. Sol. vt. di. p. s. eo. s. is autem apud.

d Perferendam. facit. C. de fur. si. i. g.

e An pater. hoc intelligo cū peculii filij soluedo non sit. s; in ea q. dicunt. i. l. si q. v. x. s. i. seru^o tuus. q. est. s.

f Palam est. vt duplex vel quadruple totū id. p qto iurauerit se pater noluisse carere tāto tēpore filio suo vel risione filij sui s; p. qd nō placet: q. cū in hac actione nō habet ratio lucri. vt. i. eo. s. i. s. c. i. nec affectus d; haberi ratio. vt. s. ad. l. aq. l. si seruū meū occidisti. dicē ergo duplicari ogas quib^o caruit pater: q. filius nō potuit ei opari: que veniūt in actōe. Laq. vt. s. ad. l. aq. l. qua actione. et. s. si quadrupes. l. ex hac. vel estimabit vt veniat duplandū quāti vendi possit. pater enī eum vēdere pōt qd qnqz pōt. vt. C. de patri. q. filij. d. i. r. in actōe furti bene fu q. pmit turū dāns veniē. vt. s. eo. s. papi. Mater aut nō agit. vt. i. titur si: eo. maq. Alij hic dicit alter. act. l. accusationē. vt. r. s. i. i. l. i. lum vē l. si. nō ciuilitē cū liberū corpus rē. vt. s. de h; q. d. de rec. dere. vel effu. l. i. s. sed cum homo: r. facit illi. eo. s. interdū. Ac.

Liber Nonus.

n Non possit. vt et. Tit. ij. l. i. §. scruola. et de cri. epi. heredita. l. ij. et si. et. §. de nopa. si seruus lega.
b Furti agere. vt. J. eodē. l. hereditane. et l. sequen.
c Non soluz. facit. §. como. l. si vt certo. §. vtz adeo et depositi. l. i. §. q̄ depositi. et. §. de peca. l. q̄uis.
d Agnita est. vt partus.
e Na. a simili.
f Competere furti actionem. scz penalem.
g Actio datur ei. an pene perfectio.
h Cōdicio. scz furtiua. sed incerti dat ad instar creditiois. vt. §. de pigno. act. si pignoz. re. in prin. et. §. de condi. fur. l. i. et ideo in fine.
i Intercepta sit. i. surrepta per aliquē ipi nuncio.
k Procurator. si. sit eius. vt. §. §. acqui. re. do. l. si epistola. in prin. si eius si est miteris vt argu. §. de dona. l. ij. §. si pecuniam.
l Querit pot. vt. §. de acqui. re. do. l. tradito. in fi. et. §. de acqui. pos. l. cois seruus. §. l. et. C. p. quas pso. no. acqui. l. i. §. c.
m Manet. sic §. de solu. l. qui sic.
n Quis ergo. redit ad propostam questionē. et facit. §. e. l. si is.
o Et si. nūcere spondet.
p Reddere. i. dare. sic. §. de le. l. et proculo. sed nō est hec ratio necessaria qz iter sit. vt dixi. §. eo. l. cuius.

nō possit: et ideo nec heres et cui comodata est possit agere: tamē comodator poterit furti agere. Idēqz et in re pignozata vel in re locata. licet em hereditati furti actio nō acquiritur: tamē alij cuius interest acquiritur.

Actio furti cōpetit omnibz furti passis de re aliena cuius periculus est eozū ex causa honesta. Ang.

Non solū aut in re comodata cōpetit ei cui comodata est furti actio: sed etia in ea q̄ ex ea agnita est: qz et huiusmodi ad eū pertinet. nā et si seruū tibi comodauero: et vestis eius noie furti ages: q̄uis vestē qua vestitus est tibi nō comodauerim. Et si iumē ta tibi comodauero quozū sequela erat equulus vel pullus: michi et tibi puto cōpetere furti actionē etia eius noie q̄uis ipse non sit comodatus.

Furti actio datur ei cuius interest: condicio vero furtiua datur domino rei. h. d.

Qualis ergo furti actio datur et cui res commodata est quesitū est. et puto oibus quorum periculo res aliene sunt: veluti comodate: itē locate pignozate: siue no mie accepte: si hec surrepte sunt oibus furti actiones cōpetere. cōdicio autē ei demū cōpetit qui dñius hz.

Etia in re propria quis nūcius esse potest. Ang.

Si epistola quam ego tibi misi intercepta sit: quis furti actionē habeat: et primū querendū est cui sit epistola: vtrū eius qui misit: an eius ad quem missa est. et siquidē dedi seruo eius statim ipi quesita est cui missi: si vero procurator: eque (qz per liberā personaz possessio queri potest) ipius facta est: maxime si eius interfuit eā habere. Et si ita misi epistolā vt michi remittat: dominiū meū manet: qz eius nolui amitte-

re vel transferre dñius. Quis ergo furti ager: is cuius inter fuit eam nō furripi. i. ad cuius vtilitatem pertinebant ea que an etiā is cui data est perferenda furti agere possit: et si custodia eius ad eū pertineat potest. Sed et si interfuerit eius epistola reddere: furti habebit actionē. sive em eam epistolam fuisse que cōtinebat vt ei quid reddere fieret: vt potest habere furti actionē. vel si custodia eius rei receperit: vel mercede perferende acceperit: et erit in hūc casum similis causa eius et cauponis: aut magistri nauis. nā his damus furti actionē si sint soluēdo: quoniam periculum rerum ad eos pertinet.

Creditor cui pignus surreptū est tenet debitori actione pignozaticia in id qd plus est in pignozate: ideo habet furti actionem. h. d. Paulus.

Creditoris cui pignus surreptū est non creditotenus interest: sed omnimodo in solidū furti agere potest: et pignozaticia actio: id qd debitu excedit: debitori p̄stabit.

Dñs surripies fructuario re eidē furti tenet. idē si surripiat comodataro cuius interest erat retinere. als nō. Ang.

Dñs q̄ re surripuerit i qua usufructus alienus est furti vtu fructuario tenebit. Sed eū q̄ tibi comodauerit si eā re surripiat: nō teneri furti placuisse p̄pō. scribit/ qm nichil tua intereat: vt pote cū nec comodati tenearis. ergo si ob aliquas impēfas q̄s in re comodatam fecisti retentionē et habueris etia cū ipso dño si eā surripiat habebis furti actionē: qz eo casu quasi pignozis loco comodataro ea res fuerit. Idem.

Dagere possit/ non iuris p̄stitutio: sed natura rei impe-

sed hic etiā detentionē habebat. vt et in l. itaqz. §. eo. §. sed furti.

Quis periculus sit. vt et furti aduersus nau. cau. stab. l. i. §. qz si recepit. et. §. nau. cau. sta. l. sed et ipsi. sic ergo et in nostro casu qm periculum erat suuz. vt et. §. commo. si is. §. si quando.

Creditoris. In solidū. contra extraneū: et cū sua culpa pignus est amissuz vt plene dixi. §. eo. l. cui quis. §. s. d. scribit. et qd amplius debito habet: debito nō reddit totuz. vt §. de pig. act. si pignoz. et. §. de pigno. l. inter. §. si. l. quidā dicūt debiti et dupli debiti retinere: et qd vltra sit reddat. ac.

Actione. scz quae ipse cōuenit. et p̄stabit. si creditor.

Tenebitur. in quantum habes. Je. inter. §. si seruus fructuarius. et. §. e. c. ex. §. i.

Placuisse. vt §. como. l. re michi sed cōtraria comodati agi potest. vt in eo. n. l. in comodato. §. sicut.

Habueris. vt et. §. como. l. in rebus. §. possunt. et §. de acqui. pos. si quis rez. in fi. et. §. e. si is qui re. et ar. §. §. ac. emp. l. inl. §. offerri.

Cū filio. cōstitutio. imo videt civilis constitutio. vt in l. e. §. hi qui. et. §. de iudi. l. licet. et. C. §. in ius vo. l. qui in p̄tate. et l. i. §. inu. n. stipul. §. ei qui.

RA. fm. R. nō director sed p mediū. nā pntuendo patriā potestate p cosequeā prohibet iudiciū inter eos. alij sub audistū tm: nō tm. l. cōstitutio rē. sed fallit in castrēsi r qsi castrēsi peculio. vt. l. eo. si quis vrosi. §. sed si fili. vel ex pone natura. i. patria potestas quā in filios naturales r legitimos habe = mus. arg. §. de in ius vocan. l. adoe ptuum.

Serui. nō tenentur. vt in l. e. §. hi qui. r. l. eo. q. seruo. §. placuit. Accur.

Lingaf. nec etiā ei pñat. r. fa. cū. C. d. patria potest. l. cognuētus.

Non teneri. vt in l. de noxa. §. si seruus.

Neq em rē. vt. §. q. in l. si tu totis. §. si. r. §. dilega. l. cetera. §. i. r. §. si quis ref. l. l. i. §. i. Accur.

Teneri est. pro furto non modico. vt. l. de pñ. l. respiciēdū. §. furta. r. l. e. l. si libertus. et f. ac. C. d. noxa. l. i. r. C. an ser. ex suo fac. l. si.

Quē emi. et furtū michi post emptionem fecit. s. d. de furtis. vt. l. ita actō furti cōpetat. Accur.

Si fuit. i. ei loco qui fuit meo et desijt: sic non potest agi furti: vt. §. pñ. §. v. est qsi tū. r. l. eo. in ficiandō. §. cū seruus.

Continet. vt. §. de ed. edic. cū autē. §. Julianus. et l. eo. si seruus cōis. §. idem dīrendū.

S. de lega. l. si seruus ticij. Accursius.

In fuga. nondum ab alio possessus: nec adhuc gerat se pro libero. Ac.

Dominus putatiuo. l. bone fidei possessori pmo. et sic in toto hoc §. accipe. Accur.

Potest. dominus putatiuus. Accur.

Non regressum. seruum: r. dñi dic putatiui.

Videor. vt. l. §. de acquir. n. pos. pōponius. in pñ.

Lrem que nobis. nisi ab alio possidetur: vel pro libero dñi se gerat. vt. §. de acq. re. do. homo liber. in fi. §. 30.

Actione. noxali si interm seruus alij fecit furtum:

dimento est: q nō magis cum hīs quos i potestate habem⁹ / q̄ nobiscū ipi agere possum⁹.

Cū seruis r liberis nostris furti actionē non habemus: q̄ aliter eos castigare possum⁹: nec seruus manumissus tenebitur actioē furti: nisi post manumissionem iterū rem illā cōtractauerit. h. d. Ulpianus.

Serui r filij nostri furtū quidē nobis faciūt: ipsi autem furti nobis nō tenent⁹. neq̄ em qui pōt in furē statueri: necesse hz aduersus furē litigare: idcirco nec actō eī a veteribus pdita est. Ande est q̄ sitū si fuerit alienatus vel manumissus: an furti actōe teneatur: et placet non teneri. neq̄ em actio que nō fuit ab initio nata: oīri pōt aduersus hunc furē. plane si manumissus cōtractabit: dicendū erit teneri eū furti iudicio: q̄ hodie furtū facit. Cū aut seruus quē emi tradidisset michi est a me redhibeāt: non est in ea cā vt perinde habeat atq̄ si nunq̄ meus fuisset. Sed r si fuit r desijt: idcirco dicit sabin⁹ eū si furtū fecerit i ea esse cā: vt furti eius noie q̄ redhibuit agere nō possit. Sed r si nō possit at tamē ratio haberi d̄z ei⁹ qd̄ fecit cum redhiberi cepit: idq̄ actione redhibitoria cōtinet⁹.

Coſſidenti seruu alienū da

et per hoc videtur q̄ agere possit nō obstante p̄ma ratiōne q̄ possideat. et pro hoc. §. de noxa. quoties. §. in potestate. r argu. §. ad exhibē. celsus. §. si. Sed cōtra. §. e. ti. l. apud antiquos. §. si autē desinat. vbi dicit verū domi nū teneri noxali ēt pro eo tēpore quo apud eum vere non

tur furti actio contra eum qui seruum fugientem et furē possidere cepit anteq̄ in domini potestate reuersus fuerit. h. d.

Illud questū est si cū in fuga esset seruus furtum domini fecisset: an eque possit furti actionem habere aduersus eum qui i potestate domini nō regressum bona fide possidere cepit: mouet questionem q̄ quāuis possidere seruu eo tēpore quo i fuga est video: attamen furti actionē non tenebor quasi non sit in mea potestate. q̄ em video: possidere seruū: ad vsucapionem tm michi proficere iulianus scribit. dicit igitur pomponius l. b. xvij. ex sabino competere furti actionem huic domino: cuius seruus in fuga fuit.

Si seruus noxā cōmittens in potestate damnū passi pueniat actio noxalis extinguitur: nec reuultat licet de eiusdem exeat p̄tate. Ange. Paulus.

Quod dicitur noxam caput sequi: tunc verū est vt actio que in initio aduersus aliquem nata est: caput nocentis sequatur. ideoq̄ si seruus tuus furtum michi fecerit: et dominus eius effect⁹ eum vendidero: non posse me agere cū eptore cassiani putāt. Ulpianus.

In actione furti sufficit rē demonstrari vt possit

In fuga fuit. si seru⁹ iste apud bonef. possessore cōstitutus rem contractauit. ceterum pro eo furto quod anteq̄ ab alio possideret dñi fecit: actō furti oīri nō potuit.

Quod dicitur. vt in l. de noxa. §. omnis. r. C. de noxa. §. sequatur. vbi hoc fieri potestatis. §. l. i. non. vt subijcat. et hoc in fine.

Cum emptore. alij habent cum debitore. et tūc dicit id est venditore: quia debitor fuerit ex causa noxali. et fact. l. eo. l. falsus. §. si. r. §. de noxa. l. si alicuius.

In actione furti. i. actione que cōpetit pro furto. i. cōditione furtiua. vel dicit etiā in furti: q̄ nec pōt sciri

est: sed hic l bone fidei possessore ēt: ibi in dño. Item r ibi postea fuit a pud domini: sed hic non proponit q̄ redierit ad p̄mum possessore. Item cōtra. §. ad le. aquil. si seruus seruum. §. serui. §. rñ. vbi tenetur domin⁹ noxali etiāz pro fugitiuo. sed speciale est i adl. nā cum grauetur actor vt non agat ibi s̄z dñs: i hoc re leuet vt hac actio ne furti q̄libet agat cuius interest vel dicit tibi.

Ad vsucapionem tm. sic. §. de vsucap. serui note r. §. de rei vñ. si a bone fidei. in fi. §. contra. §. de acq. pos. l. §. p. serui. in fi. vbi dicit etiāz posses. michi p eū quē: sed hic i nō dñs vt dñi. ibi in dño nñ: vel hec dicitio tm non excludit nisi quantum ad noxalem actionem. Accur.

Huic domini no. l. b. de fidei emptori. qd̄ ex eo patet: quia de vsucapione loquitur. si enim esset verus dominus nō ageret etiā ex p̄terita cōtractatiōe. vt §. e. l. in pñ. §. 30.

Liber Nonus.

dupli nisi sciatur simpli: sicut diximus de actione quod
me. cau. vt. s. de dolo. l. arbitrio. §. i. d. p. hoc. l. eo. q. vas.
a **I**ntelligi. sic. s. si cer. peta. l. qui certu. (in pn.
b **N**o est necesse. s. de pos. l. i. §. si qs argenti. arg. tra
sed illud in depositio: vbi potuit. puidere quantum sit.
c **I**nfectum. i.
neq; specificatur:
neq; signatu. r. fa-
cit ad hec oia. s. b
rei ve. l. si in rem.
d **A**rgenti. vt
nummi.
e **P**lures. s. s.
cit. s. de in lit. iur.
l. cum furti.
f **D**ebet. qtu
ad ei? recipientu
libelli: sed postea
debet expmere
coloru. vt r. d. i. s.
depos. l. i. §. s. r. si
purpura. r. facit vt
sic utati succurra
tur: vt h. r. d. §. s. r.
si purpura. et d. ar
bi. l. p. p. omi. in fi.
r. C. de fi. instru. l.
fi. §. i. r. s. quod vi
aut clam. l. sp. §. in
hoc infidico. r. C.
vii. vi. l. si quado.
g **T**ene. vt et
s. de vsuca. sequit
§. si r. r. l. i. eo. §.
aliqui. r. C. de vsu-
cap. p. ep. l. cu sit
probatu. r. s. d. pi-
gno. act. si quasi.
h **N**o posside-
bat. s. aliq. tēpore
possedit: vt q. p. ca
rio h. d. bitor a cre-
ditore: als non vi-
det q. agere pos-
sit. vt. s. de p. scrip.
ver. si r. s. §. r. r. e.
si vendidero. §. fi.
vel sim. h. verius
enā si nūq. habu-
it: vt h. r. l. i. s. q.
in pn. r. in d. i. c. l. e-
gib. nulli ius in
re habuerat q. vo-
lebat agere.
i **P**ignorat. s. l.
eouentioe spali. vt
l. e. si is q. rē pig.
aliud si generali.
vt. C. de ser. pigno. da. l. ab eo. vel expone vt. d. l. si is.
k **V**endit. scilicet debitor.
l **U**is es. turpiter fit. vnde stellationat? crimine tene-
tur. et contraria pignoratia. vt. s. de pigno. ac. l. i.
r. l. si quis in pignore. r. l. de cri. stel. l. iij.
m **T**enebor tibi. vt r. s. eo. itaq. §. i. r. l. eo. l. furtiuam.

intelligi. De pōdere autē va-
soy nō est necesse loq. sufficiet
igit ita dici lancē vel cyphū/
vel pateram/ vel discū. sed de-
scribēda etiā materia est vtrū
argentea: an aurea est: an alia
quouis. **Q** si qs argentū ife-
ctū petat/ r. massam argenteā
dicere: r. pōdus debebit pone-
re r. signati argenti? numerū de-
bebit cōplecti: veluti aureos
tot pluresve? furto ei abesse.

De veste querit an color ei?
dicēdus sit: verū est colorē
ei? dici oportere: vt quēadmo-
dū in vasis dicit patera aurea:
ita quoq; etiā in veste color di-
citur. Plane si qs iuret p. certo
se colorē dicere nō posse: re-
mitti ei hui? rei necessitas dz?

Debitor subrahēs credito-
ri/ aut vendens rem mobilē pl-
gnoratā: tenetur furti. Ange.

Qui rem pignori dat/ eāq;
furripit/ furti actioe tenetur?
furtū autē rei pignorate domi-
nus non tñ tunc facere videt
cū possidēti siue tenenti credi-
tori pignus aufert: verū etiā si
eo tpe abstulerit quo nō possi-
debat: vtputa si rem pignora-
tā vēdidit. nā et hic furtū eū
facere pstat: r. ita Jul. scribit.

Pignoras argentū qd aurū
esse dicebat: in stellationatū inci-
dit nō in furtū. Ange. Paul.

Qui es pignori datur
etia si aurū esse dicitur
turpiter fit: furtum tñ non fit.
Sed et si datū est aurū deide
cū dixisset se pōdere aut ob-
signare velle es subiecit/ furtū

n **D**ominus rei sim. vt r. insti. eo. ti. §. aliquando. r. E.
l. proxi. §. si. Sed arg. contra. s. de acquirē. pos. l. si de eo.
§. si. sed in alio casu est. Item arg. cōtra. l. vi. bo. rap. l. ij.
§. hac actione. Sol. ibi credebatur sibi licere. arg. insti. vi.
bo. rap. §. i. item cōtra. l. e. qui iniurie. §. si. sed ibi et cā lus

cratia habebat il-
le cui ē surreptū.
o **N**o impediē-
tur. vt r. s. de vsu-
cap. sequit. §. si rē.
r. s. pro emp. l. si
rem. r. intellige q.
alius vsucaperet
sed tu nonq; iter-
rupta ē vsucapio.
vt. s. de vsucap. l.
naturalis. nec ego
qui domin? sum.
vt. s. de vsuca. l. se-
quitur. §. lana.
p **I**n meā. vt
insti. de vsucap. §.
aliquando.

Ulgaris est
qstio. putat
stricta ratione.
r **V**idetur fur
esse. stricta ratioe.
s **V**erū est. s. r.
de equitate: vt h.
r. §. s. r. si b. nauī
vel supra totū cō-
tractauit ponēdo
p. sacculos vt mi-
mutatim portaret
hic r. d. §. sed et si
de nauī/ non nll
quod portauit. vt
s. parum erat: ita
q. totum poterat
portare. hic r. §. s.
et si de nauī/ mul-
tū. argu. l. e. l. §. itē
si qs maiou. vsq;
ad. §. si duo.

Ulgaris est qstio an is
qui ex aceruo frumētī
modiū sustulerit totū rei furtū
faciat: an vero ei? tñ qd abstu-
lit/ offilit totū? acerui furē eē
putat. nā r. qui aurē alicui? te-
tigit/ inquit trebatū? totū eū vi-
deri tetigit. p. inde r. q. doli
aperuit r. inde parū vini abstu-
lit/ nō tñ eius qd abstulit: ve-
rū totius videt fur esse. Sed
verū est? in tñ eum furti actio-
ne teneri quātū abstulerit. nā
et si quis armatum? quod tol-
lere non poterat aperuit: r. om-
nes res que in eo erant cōtra-
ctauerit atq; ita disce/ erit: de-
inde reuersus vnam ex his ab-
stulerit: et anteq; se receperit
quo destinauerat deprehēsus
fuerit: eiusdē rei? r. manifestus
et nec manifestus fur erit? Sz
et is qui legetē ante lucē secat

eus vbi libri reponitur. vt. s. de leg. iij. l. libror. §. chart.
r **E**iusdem rei. non dicit omniū sed delatarū tñ. vt. l.
eo. §. proinde. r. §. q. si totum. Bzo.

Fur erit. immo videtur q. tñ ex prima contractatio-
ne debeat agi: r. tñ manifestus fur dia. vt. s. e. l. siue igit.
in fi. r. l. seq. Rñ. verum est ex prima contractatione tñ

v **A**rmariū. lo-
cus vbi libri reponitur. vt. s. de leg. iij. l. libror. §. chart.
r **E**iusdem rei. non dicit omniū sed delatarū tñ. vt. l.
eo. §. proinde. r. §. q. si totum. Bzo.

Fur erit. immo videtur q. tñ ex prima contractatio-
ne debeat agi: r. tñ manifestus fur dia. vt. s. e. l. siue igit.
in fi. r. l. seq. Rñ. verum est ex prima contractatione tñ

agi. vt. s. eo. l. ei qui. et tamen nichilominus plura sunt furti: nam quotienscumq; contractat committit furtum. & sic plura adulterii si plures ad alterius vxorem accedas: & tamen p vno adulterio pena imponitur. posset tamen forte defendi vt nascatur et agi possit ex prima contractatione furti nec manifesti: & ex secunda furti manifesti qua cum recessit remansit res in potestate domini: et sic postea iterum contractando committit furti: et sic tenetur furti manifesti. argu. s. de vfu cap. sequitur. s. idem labeo.

a Contractat. s. post et tunc deprehenditur. & est contra. Jarbo. fur. ce. l. furti. Sol. vt ibi. & facit. s. eo. l. si quis per se.

b Tenetur furti. sed si putabat tota. xxx. aliena esse omnium. xxx. nomie furti tenetur: et facit. s. de codi. cau. da. l. de di. s. subtili. & s. eo. si iusu. s. si re. s. contra videtur. s. eo. l. in actione. s. fi. sed ibi creditor: hic depositarius. et facit. s. de codi. fur. l. quoniam. et s. de abi. l. in fi. & de lur. l. iij. s. fi.

c Quod surripuit. omnia falsa et opinione. d. & facit. s. eo. qui facit. cum. & s. de iniur. eum. s. si iniuria.

d Idem iulianus. l. dicit.

e Furtum esse facere. vt in st. vi bo. rap. s. i. s. qd si facbat alterum sed no certum: dicitur quidam qd vtri usq; in dubio. omnis eni. r. vt. c. vnde vi. l. si. vt dic et tunc de qd probabit actor esse furti.

f Sit furti. sed quare non ei? que putauit suscipere: potius veritas qd opinio spectanda sit. vt. s. si qs es: R. h. qd sine affectu furandi no sit furti: vt hic. sed putare suu non

et contractat: eius qd secat manifestus fur: et nec manifestus fur est. Si is qui. x. nummorum saccu deposuisset: aliu saccum in quo scit. xxx. nummos esse errate eo qd dabat acceperit: putauerit aure illic sua. xx. esse teneri furti decem noie placet.

Si quis es surripuerit du aurum se surripere putat: vel pra ex lib. viij. popo. ad sabi. aut minus esse putat cu plus esset: eius quod surripuit furtum committit. Idem iulianus.

Qui duas res surripuit quorum vnam suam putat: alteri tamen furtum facit. h. d.

Sed & si qs surripuerit furto duos sacculos: vnu. x. alterum. xx. quoz alteru suu putat: alteru scit alienum: pfecto dicemus tamen vnu que putauit alienu furtu eum facere: que admodu si duo pocula abstulerit quoz alteru suu putauit: alteru scit alienu. na & hic vnus sit furtu.

Si si ansam in poculo sua putauit: vel vere fuit: totius poculi eum furtu facere popo. scripsit. Si et si de nau onerata furto qs sextarium frumenti sustulerit: vtru toti oneris an sio sextarii tamen furtu fecerit: facit hoc queri i horreo pleno: & duru est dicere toti furtu fieri. & qd de si cisterna vini sit: qd dices aut aque cisterna: qd deide si de naue vinaria: vt sunt multe in quas vinu infundit: qd dicemus de eo qd vinu hausit: an totius oneris fur sit: & magis est vt & hic non totius fure dicamus. Certe si pponas in apotheca apthoras esse vini: easq;

videtur excusare eum: cum et si suum esset committeret furtum. vt. s. eo. l. in actione. s. fina. sed ibi ius alienum putabat furari. Accursus. s. Sed si ansam. adiuncta p ferruminationem: vel ap plumbaturam. Accur.

subtractas: singulari furtu fit non toti? apothecae: que admodu si ex pluribus rebus mouetibus in horreo reclusis vnam tulerit.

Non tenetur furti qui causa furandi domu intrat nisi furatus fuerit. ite is qui totu furari poposuit & parte furatus est tenetur furti partis nomine tamen et non totius si totum tollere non potuit: secus si potuit. h. d.

Qui furti faciedi causa clauem intrauerit nodu fur est: qd quis furandi ca intrauerit. qd qd actione tenebit: vt qd iniuriarum aut de vi accusabit si p vi intrauerit. It si qs maloribus poderis qd aperuit: aut refregit qd tollere no possit: no est oim reru cu eo furti actio: sed earu tamen quas tulerit: qd totum tollere non potuit. proinde si inuolucrum quod tollere non potuit soluit vt tractet: deinde contractauit quafdam res quauis singulas res que i eo fuerant tollere poterit: si tamen totum inuolucru tollere non potuit: singulari reru quas tulerit fur est: ceteraru non est. Si totu vas tollere potuit: dicem eum toti esse furti: si soluerit vt singulas vel quasda tolleret: & ita sabi. ait.

Si duo pluresve vnu tignu furati sunt quod & singuli tollere non potuerunt: dicendum est omnes eos furti solidum teneri: quis id contractare nec tollere solus posset: et ita vtmur. neq; enim dici potest pro parte furtu fecisse singulos: s. toti rei vniuersos: & sic fiet singulos furti teneri. Quauis

vulneratus. in fi. & c. de condi. fur. l. i. & Jarbo. fur. ce. l. si plures. & argu. s. de iurif. om. iu. si quis id. in fi. & l. seq. & arg. s. qd vi aut clam. l. semp. s. si in sepulchro. Accur.

h Totius poculi. qd ansa no sit a poculo sepata: vt erat superiora. It nec est p se alii cuius: sed ei? cui? est poculu. sed none. s. s. q. erant numi commitione cofusi: nec tñ agit pro eo qd ibi suum putauit: sed no sic accedebat alij aliis: vt h poculo ansa. pretere et ibi depositari? erat. i Duru. & ideo equitas pcurlet. vt. s. e. l. in pun. & s. sed verum est. vbi plene dicit.

Non totius. quantum ad hoc vt teneat furti actio l. vna tulerit. ceter? no detatis. m. Inuriaru. vt. s. de iniur. l. qui domum. n. Quid. vt scri nium in quo erat libri. o Furti actio. l. nec stricto iur. R. p Inuolucru. id est totellum. q Ceteraru no est. l. fur. vel si fur aliqua ratione dicitur qui cas vbi: cumq; contractasse: s. rone stricta: ex bono & equo relaxabit. vt. s. in pn. huius. l. & s. sed & si de nau. r Totius esse. cum eo animo contractauit vt omes tolleret. d. s. Dicit soluerit. postea ductus penitentia. t Furti in solidu. nec vnu solues re aliu liberare. vt l. s. ad le. aql. ita

Liber Bonus.

A Non abstulit. penitentia ductus est iam contractasset
m. vel qz deprehensus anteqz oia tolleret. vt. §. q. si to-
tu. vel dicas qz mutat casuz. s. qn ope z cōsilio alicui⁹ sit
furtum. vt. §. de cōdi. fur. l. proinde.

B Ablata. nō ergo q̄ ablata nō est. vel bic tertio tene-
atur ratiōe mera.
et sic loquit de eo
quod. §. eo. l. in pn
cl. dicitur.

S qd. cōtra-
trauerit. ex
emplū. §. p̄xi. §.
d. Non p̄t. §.

C Non p̄t. §.
l. aqul. vt. §. ad. l.
aqul. si feru⁹ fer-
uum. §. iij. sed §. i.
eo. q. factū. sed ibi
etiā facuz porta-
uit. Itē cōtra. §. eo.
qui tabulas. in fi.
sed ibi debitori de
bēti animus lucrū
di fuit. vt. §. e. si q̄s
p̄xi. §. si q̄s fer-
uus. q̄s hic nō fu-
it in reb⁹ fractis.

C Uniones. id
est margarite. vt
§. accipitur de ex.
do. apud. §. itē q̄ri
tur. z hic dic vt in
p̄ncip. hui⁹. l. dixi.
f. C. Ton⁹. l. lācis
z hoc b̄ rigore. vt
§. l. p̄xi. in pn. sed
de eq̄tate agitur
ad interese vt sub-
iicit z. §. l. p̄xi. §. §.
verū est. et §. sed
si de nauit.

C Interest. id
est ad singularem
estimationē vt est
metur quasi ad
huc coherens et a
quo ablatū est. et
hoc generaliter in
similib⁹. cū et alis
si quis res insoli-
dū surripit. veta
et equus. ibi veruz
rei precū inspicat
z sic nō est §. §. l.
in furti. in pn.

I mpuberē capax sit. veluti si sit. primus pubertati:
non alis. vt insli. e. §. vlt. et §. de reg. iur. pupillum. et
l. pupill⁹. et. §. de doli excep. l. apud. §. si quis tutor.
l. Aquilia. vt. §. ad. l. aqul. sed si quecunqz. §. sed si in-
fans. et idem generaliter in quolibet delicto. vt. §. de mi-
no. l. si ex causa. §. nunc videndum.

D e minimis. qua etate p̄t furti p̄ueniri et p̄dictione.
Erum est. non posse. vt insli. de vsucapio. §. q̄s
autem.

A utē earū quoqz rerū quas q̄s
nō abstulit⁹ furti teneatur: at-
tamē cōdici ei non p̄t: id circo
quia condici ea res q̄ ablata
est p̄t: z ita p̄po. scribit.

S i vna res cōtractatur vt
alia subtrahat: solius subtra-
cte furtū cōmittit. z qui cōtra-
ctat vnū indiuiduū vt partuz
illius ferat: totus furtū cōmit-
tit: solū autem duplatur q̄s in-
terest. Ange. Paulus.

S i quid fur fregerit: aut
rupert q̄s non etiā fu-
randi causa cōtractauerit: ei⁹
noie cū eo furti agi non p̄t.

S i eo cōsilio archa fracta
sit vt vniones⁹ puta tollerent
hi quoqz furti faciēdi causa cō-
tractati sunt: eorum tm̄modo
furtum factū videri: q̄s veruz
est. nam cetera res q̄ seponun-
tur vt ad vniones perueniat:
nō furti faciēdi causa p̄tracta-
tur. Qui lancem rasit: to-
tius⁹ fur est: et furti tenetur ad
id q̄s domini interest.

I mpubes doli capax fur-
tum facit: doli non capax non
facit. hoc dicit. Ulpianus.

I mpuberē furtū facere
posse si iam doli capax
sit. iul. lib. xxij. diges. scripsit.
Itēz posse cū impubere dāni
iniuria agi: qz z furtum ab im-
pubere fit: sed modū esse ad h̄l
bendū ait: nā i infantes id nō
cadere nos putamus: cuz im-
pubere culpe capace aquilla⁹

N Possessionem. tm̄ per triticariam si non erat bo-
minus delectus. als etiam dominium. vt et. §. de cons-
di. triticaria. l. ij.

O Mobili. vt et. §. de triticaria. l. i. in fi.

N Nulla dubitatio est. vt et. §. q̄s vt aut clam. l. si al⁹.
§. notauimus. et
ad. l. aqul. si feru-
tus fruz. §. si olic-
uam. et. §. l. propi-
§. i. et argu. l. arb.
fur. ce. l. faciendū
§. i. et. §. eo. l. si cre-
te. Accursius.

N e minus etiā condici
doli capax sit.

R ei immobilis nō sit furtū
sed fructus z alio: ū separato-
rū ab ea. Ang. Ulpianus.

U rē q̄ p̄ter q̄s p̄bāt
fundi noie furti agi nō
posse. Uti q̄rit si q̄s de fūdo
vi delect⁹ sit: an p̄dici ei possit
q̄ delect⁹: labeo negat: §. celsus
putat posse p̄dici possessionē
quē ad modū p̄t re mobili⁹ fur-
repta. C. Eoz q̄ de fūdo tollū-
tur: vt puta arborū vel lapidū:
vel arene: vlt fructus q̄s q̄s fu-
randi aīo decept⁹ ferit: furti agi
posse nulla dubitatio est.

S i apes⁹ fere in Paul.
arborē fūdi tui apes fe-
cerit: si q̄s eas vlt fauū abstule-
rit eū nō teneri tibi furti: qz nō
fuerūt tue: easqz p̄stat captarū
terra marī celo numero esse.

I tē p̄stat colonū q̄ nūmis⁹
colit: cū eo q̄ fruct⁹ stātes fur-
to surripuerit acturū furti: qz
vt primū decerpit essent eius
esse cepissent.

S ubtractis tabulis debiti
vel liberationis ab eo sit dupli-
catio p̄cij tabularū cum cohe-
rentijs eius. Ang. Ulpianus.

Q ues amouet furti tene-
tur: nō tm̄ p̄cij ipsarū tabularū

vt. §. si sulphurarie. quia licet ibi agat ex conducto cō-
tra dominum: p̄t tamen et furti agere. sed alij dicunt
ibi loqui de eo qui colit nūmis ad modicum tempus.

C eptissent. fructus. vt z bonefidei possessus: nō sic
in fructuario anteqz cōsumant. vt. §. de acqui. re. do. bo-
nefidei. §. deniqz. et. §. de vsur. qui sat. §. p̄terea. et. §. de
vsufruc. si fur.

C u tabulas. ligneas vel cereas in q̄bus olim scri-
bebantur rationes debitorum. vt et. §. coram. l. in coram
modato. §. sicut. Accursius.

U rē q̄ p̄ter q̄s p̄bāt
fundi noie furti agi nō
posse. Uti q̄rit si q̄s de fūdo
vi delect⁹ sit: an p̄dici ei possit
q̄ delect⁹: labeo negat: §. celsus
putat posse p̄dici possessionē
quē ad modū p̄t re mobili⁹ fur-
repta. C. Eoz q̄ de fūdo tollū-
tur: vt puta arborū vel lapidū:
vel arene: vlt fructus q̄s q̄s fu-
randi aīo decept⁹ ferit: furti agi
posse nulla dubitatio est.

S i apes⁹ fere in Paul.
arborē fūdi tui apes fe-
cerit: si q̄s eas vlt fauū abstule-
rit eū nō teneri tibi furti: qz nō
fuerūt tue: easqz p̄stat captarū
terra marī celo numero esse.

I tē p̄stat colonū q̄ nūmis⁹
colit: cū eo q̄ fruct⁹ stātes fur-
to surripuerit acturū furti: qz
vt primū decerpit essent eius
esse cepissent.

S ubtractis tabulis debiti
vel liberationis ab eo sit dupli-
catio p̄cij tabularū cum cohe-
rentijs eius. Ang. Ulpianus.

Q ues amouet furti tene-
tur: nō tm̄ p̄cij ipsarū tabularū

Cōtinet. sit ergo estimatio fm causam coherentem
vt r. s. eo. si quid fur. s. fms. et idē quotiens ratioe domi-
nij agit furti. vt. j. eo. si vendidero. s. i. sic r. in. l. aqul. vt
et. s. ad. l. aqul. proinde.

Si tanti. hoc ideo q: si pars debiti iam esset soluta:
non tanti eius in-
teresseret: quātuz in
tabulis p̄nec. ad
q̄ est. s. b̄ r̄ ā fac.
l. sub pretextu. q̄
nō p̄t stare: cū et
tota soluta possit
agi. vt. j. pri. necef
se ergo habes di-
cere q̄ alie pbatio-
nes erāt de par-
te debiti. vt. j. s. a-
pocha. in fi.

Petit. p̄ cō-
di. sine cā. vt. C. b̄
cōdi. sine cā. l. pe-
nul. vel actioe i rē
vt. C. ad exhi. l. fi.

Debitōres.
cōtra creditōres.

Ab his. s. de
bitōibus.

Intereste. to-
tū. q̄ in eis cōti-
net. vt. j. fullo. s.
fi. r. s. ad exhi. l. fo-
luto. etiā si adhuc
hec nō imminēt
pericula. arg. s. l.
eum. s. papi.

Mense. i. pe-
cunie tradite ad
mensam.

Sed futurū.
hic fideri fm. p.

Chyrogra-
pho nichil subtra-
cto.

Sed nichil
videf interesse. et
male fm. p. nam
agere p̄t ispecto
q̄ enenire p̄t. s.
eo. l. eū. s. papi. s.
verius fm. pla. s.
phylosophice di-
cta diligēter expo-
nunt. et pro hoc. s.

Libi: si tanti rē. et facit. j. e. l. quidam tabularum.

Sed et si quis non amouerit. scz fur.

Furti actio locū habet. immo nō habet. vt. s. ad. l.
aqul. si q̄ testū. s. fi. q̄ est. j. fo. fm. R. hic subaudi nō amo-
uer. l. tm. et fm hoc sequēs. l. idē dicit. sed tu dic q̄ hic tm
deleuit. vt. j. l. sed si imaginē. s. fi. q̄s. et fecit alo lucranda
vt q̄ debitor erat: sed in p̄rio nō fecit alo lucranda.

Sed si surripuit. tanti tenetur. s. actione furti ad du-
plum. vt. et. s. l. p̄ori. in prin.

Adicit. immo videf adicere. vt. s. ni. p̄ori. l. nūq̄.

Sol. fm. R. hic p̄no actu deleuit et surripuit. nec em̄ po-

tuit delere quin cōtractaret: sed ibi ex intervallo. s. tu dic
q̄ ex intervallo hic fuit r dic ad penaz. s. furti. sed aqul.
bene datur cū sint diuersa delicta vt in cōtrarijs.

Hoc amplius etiam ad exhibendū. vt. et. s. ad. l. aqul.
A. qui tabulas. Accursius.

q̄s nō amouerit h̄mōi instru-
mēta sed interleuit: nō tm fur-
ti actio locū habet: verū etiā
legis aqulie. nam amouisse vi-
det qui corrupit. Paulus.

Sed si surripuit priusq̄
deleat: tanti tenet. s. t̄i
d̄si iterfuit nō surripi. deleōdo
em̄ nichil ad penā adijcit.

Hoc amplius. Ulpia.
etiā ad exhibendū agi
p̄t: r interdico quozū bono-
rum agi poterit. Idem.

Sed hereditate tabule
deleat sint. Idem.

Sed r si imaginē q̄s vel
librū deleuerit: r hic te-
net dāni iniurie quasi corrupe-
rit. **S**i q̄s tabulas istrumē-
toz reipub. municipij alicui
aut surripuerit aut interleue-
rit: labeo ait furti eum teneri.

Idē q̄s scribit et de ceteris
reb̄ publicis deq̄ societatis

Quidā tabularū Pau-
dūta rat estimatiōe fa-
ciendā i furti actioe existimāt

q̄ si iudici apud quē furti aga-
tur/possit p̄bari q̄stū debituz
fuerit: possit etiā apud eūdē iu-
dicē eadē pbare apud quē pe-
cuniā petat. si p̄o in furti iudi-
cio probare nō p̄t: nec illud
quidē posse ostēdi quātū eius
interfit: sed p̄t post furtū fa-
ctū si tabulas nact⁹ esset actor
vt ex eo p̄bet q̄ri sua iterfuit
si tabulas nactus non esset.

De ceteris reb̄ publicis. que sunt in patrimonio
publico: non etiā in vsu publico. x. vel dic publicuz. s. ali-
cuius municipij.

Societatis. vt si instrumentum societatis alicuius
quis surripiat.

Quidā pecuniā in instrumento redactam.

Nō potest. debitū in chyrographum redactuz. sed
nō valet hoc ar. q̄ fit a destructione antecedentis.

Sed potest. nunc responder.

Non esset. et sic agit furti. vt. s. de edē. argētarius.
s. fi. nec per hoc delēt competere q̄ interesse desinit. vt

Quozū bono-
roz. s. qui dele-
uit nō cōtendit se
heredē q̄ tenetur
ex dolo vt et in pe-
tū. her. dicitur. s. b̄
petū. her. l. s. vtrū
r cōtra quē datur
vtrū et reliquū. vt
s. quozū bonozū.
l. i. in p̄nci. s. hoc
nō placet q̄ inter-
dicto quozū bono-
rū ad ynuē r̄ita-
tem tm̄ agit: r con-
tra hereditarium
debitoz nō datur
vt. s. quozū bono-
l. i. s. i. r. l. i. q̄ sunt
cōtra. constat autē
esse debitoz here-
ditariū eū qui dā-
num dedit. vt. d. l.
sed vtruz. Dic er-
go s. x. d. vari hic
quozū bonozū. i.
interdictum de ta-
bulis exhi. q̄ p̄e-
paratiōū est iter-
dicti quozū bono-
rum. r pro hoc. s.
de ta. exhiben. l. i.
in prin.

Sed et si ima-
ginē. et facit
s. ad. l. aqul. l. si
quis testamentū.
De leuerit.
posse cū iā surri-
puisset. vel dic de
leuerit tātum anī
mo lucrandi. vt. s.
e. q̄ tabulas. in fi.
Aut surripue-
rit. scz tantū.
Furti. nō pe-
culatus. vt. j. eo. l.
ob pecuniam.

Liber Bonus.

Teo. l. inter omnes.

a Maior qd. qz lz postea recuperet tabulas: nichil p

ear pot. pbare: cu delecte fut. ar. s. locut' est cu delecte non

b Probare. purum debitum. (erant.

c Dānu. r. sic nō agit: sed tñ cōtradicit ponēdo de de

bito cōditionali et

puro: et sic incipit

respondere.

d Pendēte cō

ditōe. q. d. agam:

cōdēnandis tñ ex

actio in cuiētū cōdi

tiōis dīferit. vt. s.

ad. l. aquil. l. in le

ge. sed s. s. de iur

di. l. nō quēadmo

dū. sed ibi solumo.

e Ut possim.

r certe furti agen

dū. r. idēz in aqūa

enā qñ dōbitū erat

purum. vt. d. l. ar

gētarius. s. s. r. s.

e. l. qui tabulas.

A Ut nō daf

vt r. s. p em

ptore. l. q funduz.

s. si tutor. r. Teo. l.

interdū s. q tute

lam. et. s. de fo. pu

pilli. in pun.

g Tenef. vt r

s. de tu. et. ra. d. l.

actioe.

h Agi possit. r.

finita tutela. vt. s.

de tu. r. ratio. d. l.

si tutor. s. h. r. l. se

quē. r. p hoc q illa

dabaf: furti famo

sa denegari vide

bat. ar. s. de in in

te. r. h. l. dūmus. s.

ad diuersa danf.

i Curatoub.

sic. s. de neg. gest.

l. ex facto. in fi. vt

de similibus ad si

multa procedatur.

I S qui opem.

fert. quis hoc

faciat habes istū.

e. r. s. interdū. r. s.

e. in furti s. ope. r.

l. si pignore. s. qui

ferramenta.

l Manifestus est. Itē nec est fur. nec est manifestus: lz

teneat actioe furti nō manifesti. nec em dīci pōt cōmitte

re furtū vel etiā furē esse cū rem nō detulerit. r. facit. s. de

incen. rui. nau. l. qui naufragiū. s. non tñ.

s Quis neutrum. scz tenet.

n Nō sit. fa. s. e. s. i. s. q. s. si tu. et. l. falsus. s. sed r

l. is. r. s. e. l. vulgaris. s. i. et. s. idem si maioris.

o Pausisset. scz vinum.

De lege aquilia maior: que

fito est quēadmodū possit p-

bari quātū ei' intersit. nā si pōt

als pbare nō patif dānu'. qd

ergo si forte pecuniā sub cōdi

tiōe crediderit r interim testi

monia sunt quoz pbationem

habeat: q possint mori cōditi

one pendēte. aut puta me pe

tijisse creditū: r qz testes et si

gnatores q rem meminissent

pñtes nō habere victū remā-

lisse: nūcvero cū furti agā eo

ruz memoria r presentia ad fi

dē credite pecunie vti possiz.

Qui cōcedit administratio

rerū nō videt cōcessuz vt i eis

fraudē cōmittat. B. Apla.

Utor: administratioez

habet: intercipiendi aut pās

ei nō daf. r ideo si qd fraudā

dī aio amouerit furtū facit: nec

vsucapi res pōt: s. r tutēle cū co

agi possit. qd i tutore scriptū

est: idē erit r in curatoze adole

scētis ceterisqz curatozibus.

I S q opē furtū pau

faciētī fert nūqz ma

nifest' est: itaqz accidit vt is

qdē qui opē tulit furti nec ma

nifestus aut q dephensus est

ob eandē rē manifesti teneat.

S quis qd pfe pōpo.

rendū accepit/ r scierit

furtiuū esse: stat si dephēdaf

ipz dūtaxat furē manifestū eē:

si nescierit/ neutrum: hūc qz fur

nō sit. illū aut nō esse manife

stū furē: qz dephensus non sit.

Qui seruo. sibi inferrer. i. detruncaret.

Q uo admittit actionē. imo s. vt. s. de ser. cor.

l. nertatus. s. hūis. sed ibi fuit secuta fuga. vt. s. p. r. r. i.

hic nō. Itē cōtra. s. de reg. iur. l. cōsiliū. vbi dicit dari de dos

lo. sed r illud qñ cepit interesse: nō cadit in spē nomē

malefici. ceteruz

hic nō fugerat. et

si fugisset caderet

in spē nomē ma

lefici r furti: r ser

ui corrupti. Itē s

C. de ser. fu. l. i. so.

vez est q serui fu

gitū sit furtūer?

noie daf actio fur

tiatū si ali' euz

apprehendit. vt. s.

supponit. an emz

nō: qz cū nō sit qui

pūcipaliter tene

atur: nec q access

orie debet esse. vt

arg. s. i. s. s. si tu

sed s est in hac. l.

s. itē placuit. Uel

alī furtū sit qstuz

ad īpediēdā vsus

capionē v' pscip.

vt ibi. sed non vt

possit agi vt h. vel

dic q nō est s. qz h

dicat non facit fur

tū q cōsiliū dedit:

qz nemo tenef fur

ti ex solo cōsilio. vt

nemo. l. si qvroz. s.

neq. r. s. de ver. si.

l. sepe. at ibi detā

bat se seruus fugi

turus. aliozbi non

erat fugitur: quo

ēt mō soluū duo

pūma sria. naz in

actioe serui corru

pri: etiā si ais erat

fugiturus teneat.

vt. s. de ser. cor. l. i.

s. persuadere.

U qui per

suaserit. non vt ali

us surripere sed

forte inimicārū

causa: dūtamē ali

quis postea furti

piat. vt. Teo. in fur

ti. s. ope. fm. h.

vel aliter illum. s. r. pone.

f filio. scilicet alicuius.

t furtum. s. i. p. patri vel marito vel dño.

v s. p. filij vel serui vel similes.

r Non conueniantur. vt. et. s. e. serui et filij. r. s. reruz

amo. l. i. r. r. reruz amo. l. diuortio.

y Conueniri. vt. et. s. de seruo corru. neratus. r. s. de

condi. furti. l. iij.

Furti
actione
ex filio
tenetur

S duo serui. diuersorum dominorum.
Sabinus scripsit. §. proxi. ff. in fine.
I pauone. alijs. que supposueras fm. h. sed idem dico si no supposuisti est personaliter. sed imperforaliter. vt dicit. §. l. proxi. §. sed si alius. Accur.

Mter. no ha-
bet. §. pater
sc. vt subicit.
Liberaruz.
id est filiorum.
Actio sit. vt z
§. l. eu. §. §. si filius
et. §. e. l. proxi.
Ausq. est.
na illa dat iure p-
puerans. vt. §. de
ad. fur. l. i. vel pos-
sessionis. vt. §. e. l.
veruz. ii. m. §. hoc
in filijs no habe-
mus. vt. §. de acq.
pos. l. cu heredes.
§. finali.

Aerū est. sed
ca. i. volitat
delinquēdi. vt. §. l.
ad. l. coone. de sic.
l. diu. §. Jar. fur.
ce. l. factenda. §. fi.
sed cōtra. §. l. fullo
§. qui anallā. sol.
ibi in no meretricis.
ce. Sed quare no
inspiciat ibi ca. rñ.
qz dñi interst. euz
minus modo va-
leat. vt. §. de acti.
ēpi. l. et ēpi. §. si
qs virginē. alij dē-
cūt hic de eq̄tate.
vel ibi causa alie-
ne libidinis sub-
trahit. Itē qre in
meretrice no sic.
Rñ. qz lybi sit qui
dā vsus tñ non sit
causa cōmodi pec-
cuniarij. vel dāni
per hoc dño infes-
rendi.

Qui fores. i.
olha domus me-
reticis.
Ab eo. q̄ fre-
gat olha causa libidinis.
Egesserūt. i. secl. portauerūt. et sic fecerūt furtum.
Non tenent. vt. §. l. qui iniurio. §. i.
Compenfat. sic. §. de iureiur. l. nam postea q̄. et. l.
duobus. rar. §. de offi. presi. l. diuus. in fi. ayo.
Quimēta. facit. vt insi. e. §. furtū aūt. et arg. §. cō-
mo. l. i. vt certo. §. sed interdū. sed nunq̄ duplatur
kñ estimatio vsus an etiā plena proprietate. Rñ. §. m. 7.
solus vsus. r. p. eo ē qd de frumēto de aceruo sublato di-
citur. §. eo. l. vulgaris. §. sed verū. et. §. sed si de nau.

Si duo serui inuicē sibi p-
sua serint: z ambo simul aufu-
gerint: alter alterius fur nō est
Quid ergo si inuicem se cela-
uerint: fieri em̄ pōt vt ambo
inuicē fures sint. z pōt dici al-
terū alteri fure esse: quēadmo-
dū si alij singulos surripuisset
tenerent quasi alter alteri no
mine opē tulisset: quēadmodū
rerū noie quoqz teneri eos fur-
ti sabinus scripsit. Pōpo.

I pauonē meū mā suez-
tuz cū de domo mea ef-
fugisset perfectus sis quosd
is perijt: agere tecum furti ita
potero: si aliquis cum habe-
re ceperit. Paulus.

Illiūssam. surreptus
sit: patrem habere furti
actionem palam est. Idem.

Mter filij surrepti furti
actionē nō habet. L. i-
berarū psonarū noie lz furti
actio sit: p̄dictio tñ nūsq̄ est

Colūtas z proposium de-
stinguūt maleficia. h. d. l. pi.

Aerū est si meretricem/
alienāve ancillam ra-
puerit qs vel celauerit: furtuz
nō esse: nec em̄ factū queritur
sed causa faciedī. causa aūt fa-
ciendi libido fuit nō factū fur-
tum: z ideo etiā euz qui fores
meretricis effregerit libidinis
causa: z fures nō ab eo indu-
cti sed als ingressi meretricis
res egresserūt: furti nō tenerim
an tamē vel fauta vel vi tenea-

Item pro eo. §. eo. si quid fur. §. qui lancem. vbi non est
matur totalanr. Itēz pro eo q̄ nō iure dominij: sed vsus
agitur. vt. §. l. si vendidero. §. cum autem. in fine. §. Itē
pro eo. §. eo. si quid fur. in p̄nci. et. §. l. sed Jo. r. h. dicit
plenam proprietate duplicari. z pro eis. §. eo. qui tal ulas
in p̄nci. Itēz pro
eis quia dicit iu-
re dominij: qd ha-
bet in re in qua cō-
tractatur vsus agi-
et eius totius fur-
tuz fieri: sic indu-
cit. §. eodēz. si ven-
didero. §. i. nec ob-
stat qd dictum est
de frumento z ra-
fura: qz possunt se-
parari: nō sic vsus
rei a re: ita cohe-
rēs causa estima-
tur. vt not. d. l. qui
tabulas. Itē facit
pro eis hec. l. que
aliquid debet ad-
dere: non autē ad-
deret si de furto
vsus diceret: cum
sit dictum. §. eo. l.
i. §. tota ergo re fa-
cit furtū cōtractā-
do vsum. sed ayo
inclinat in primā
opinionem. et fa-
cit. §. e. qui re.

Quimēta sibi Paul.
comodata lōgit duxē
rit: aliove modo inuito domi-
no vsus sit: furtum facit.

Pro furto facto existenti
apud hostes: competit furti
actio. Ang. l. planus.

Si cū qd in hostiū ptā-
te eēt furtū ei factū sit z
postliminio redierit: poterit qd
dicere eū furti hēre actionē.

Arrogatorē aūt posse fur-
ti agere. i. et furti noie qd fa-
ctū est ei quē arrogauerit aū-
qz eū arrogare certū est. Le-
terū si postea nulla dubitatio
erit. Quādiū viuit is qui fur-
tū fecit p̄perit furti actio: aut
em̄ sui iuris est is q̄ furtū fecit
z eū ipō actio ē: aut alieni iuris
esse cepit: z actio furti cū eo ē
cui p̄tati subiectus est: z hoc est
qd dicit: noxa caput sequitur.

Actio noxalis extincta pro-
pter captiuitatē renascitur ca-
ptiuo reuerso. h. d.

Si qs post noxā admittā
hostiū suus fuerit factus: vidē-
dū est an extinguat actio. r. pō-
po. scripsit extinguit actionē: z
si fuerit reuersus postliminio
vel q̄ alio iure nasci eā actio
nē debere: z ita vtimur.

ta. vt insi. de acqui. per arro. §. i.
Quādiū. vsqz ad trigessimū annum. vt. C. de pre-
scriptione triginta annorum. l. sicut. vel respiciat antiqua
tempora quando erant perpetue. vt insi. de perpe. z tē-
po. act. in p̄nci. Accursius.
Post noxam. i. delictum. puta furtum.
Alio iure. hostibus foete deuictis. vt insi. qui. mo-
ius pa. po. fol. §. sed et qui captus z ē.
Nasci. sic. §. si ex noxa. causa aga. l. ij. in fi. regularis
ter contra. vt. §. de so. qui res. §. aream.

Si quis.
id est aliquis
sapiens dicit.
Actionem.
contra videbatur
quia non fuit cui
fieret furtum fm
m. vt. §. l. fallus
§. qui alicnum.
Item nec postea
cum ex priore con-
tractatione nō sit
nata. vt. §. eo. ser-
ui et filij. §. vnde
est questum.
Arrogatorē.
factum est. cū om-
nia per arrogatio-
nem sunt ei ques-

Seruus nauē vulgari. Lactio in factū ex illo e di
cto nau. cau. q̄ out ex recepto. vt. s. de noxa. si in rē.
s. si prout est tibi aut. r. s. de exer. l. si seru⁹. r. s. nau. cau.
l. itē si seruus. formula autē dē. p̄p̄ id q̄ habes s̄ oīi. iur.
l. s̄. omnium. q̄ hodie est sublatū. vt. C. de formulis.

b Alter. vicari
us qui erat in cu
ra nauis. vel fonte
etneus r sine vos
luntate exercētis
vt. d. l. si in rem. in
fi. 330.

c Qd ipse exer
citor. si seru⁹ dedit
dānū. r. supple in
lit. estimatioe dā
nef aut rē. nec di
cas nō dari de pec
culio cum def ex
delicto. vt. s. d̄ his
q̄ deie. l. i. s̄. cū ser
uus. q̄ ex p̄ctu ser
ui exercētis datur
de peculio. vt. s.
nau. cau. l. etiā si
dñs prohibuit. vt
s. de pecul. si quis
seru⁹. s. etiā. s̄ no
xalis ex delicto.

d Adijciat. scz
in sententia cōde
natoriā.

e In peculio.
prope vbi dicim⁹
s̄gi ex cōtractu. si
autē ageret acōde
in factū ex q̄si ma
lificio liberaretur
dando de peculio
vicariuz ad noxā.
vt. d. l. si in rē. s. si.
prout est tibi littera
ad noxam.

f Annū. vt. s.
quā. act. de pecul.
est anna. l. i.

g Ideo manu
missus sit. r. ita do
lo desit h̄e. vt et
s. d̄ noxa. l. de illo.

h Liberari. vt
r. s. de noxa. l. ele
ctio. in p̄n. non em̄
sepius rē. vt r. s.
nau. cau. l. i. in fi.

Ellius. nec nūmi. videt em̄ sub q̄dā conditione so
lurū hac. l. si creditor est. arg. s. de acq. pos. si me in
vacuā. Sed argu. s̄. s. de acq. pos. q̄d meo. s. i. vel meli⁹.
in 330. hoc est cū debitor labit in p̄sonā. vt q̄ filiu cre
debat esse creditōis eum cui soluit. q̄ r hoc ipse asserc
bat. vt. l. e. si quis vroi s̄. cūnticio. si vero non labit trā
fertur domini. sed repens cōditione in debitor. r. fact. s.
de condi. fur. l. quoniam. et pro suo. l. hominē. in fi.

k Vera sit. sed si rata sit habita solutio. cessat actio fur

Cpro furto factū in nauē per
seruū exercētē dñs de pecu
lio cōuenitur. p̄ furto vero eius
dem serui tenet noxaliter. r eo
manumisso tenet infra annum
nisi manumissio facta fuerit in
fraudem. Ange. **P**aulus

Sat non voluntate dñi. de
eo q̄d ibi perijt vulgaris⁹ for
mula in dñm danda est. vt q̄d
alter⁹ admisit dūtaxat de pec
culio. q̄d ipse exercitor. adijcia
tur. aut noxe dedere. **I**gitur
si manumissus sit. p̄secutio q̄
de in peculio. manebit aduer
sus dñm itra annū. noxalis ip
sum sequet. **I**nterdū et manu
missus r qui eū manumisit ob
furtū tenetur. si ideo manumif
sus sit. ne furti cū eo agi pos
sit. sed si cū dño actū fuerit. ip
so iure manumissum liberari
sabi. r̄ndet quasi decimum sit.

Hisus creditor. **A**lpi.
hoc est is q̄ se simulat
creditorē. si q̄d acceperit furtū
facit. nec nūm⁹ eius sunt.

Falsus procurator debitor
veri creditoris recipiens furtū
facit pecuniā tractando. tūc
enim eius dñtum nō transfert
in ipsum. Ange.

Falsus procurator furtū q̄
de facere videt. sed nerat⁹ vi
dedum esse ait. an hec snia cū
distinctione vera sit. vt si hac
mēte ei dederit nummos debi
tor. vt eos creditor perferret.
procurator autē eos intercepti

ti. vt. l. eo. l. si venididero. s̄. si ticius. Recursus.

l Manet. hic est p̄tra. s. de dosi. l. qui michi. So. vt ibi.
m Procuratoris fiant. putans eum procuratorē in rē
suam factum. vel aliter volui in eum transfere dominiū
et ipse debebat facere contentum creditorum.

**at vera sit. nā et manet nūmi
debitoris cū pcurator eos nō
eius noie acceperit. cuius de
bitor eos fieri vult. r inuito do
mino eos p̄tractando sine du
bio furtum facit. Q̄ si ita det
debito. vt nūmi pcuratoris
fiant. nullo modo eum furtū
facere atp̄volūtate dñi eos ac
cipiēdo. **S**ed r si is q̄ idebi
tū accipiebat. delegauerit sol
uendū. nō erit furti actio. si eo
absete solutū sit. ceter⁹ si p̄ite
alia causa est. r furtū facit.**

**Deficiēs i solutioe pecunie
quā voluntate creditoris acce
pit furtū nō cōmittit s̄ de do
lo tenetur si alia actio contra
eum non est.**

Si quis nichil in p̄sona sua
mēt⁹ est s̄ybis fraudē adhi
bit. fallax est magis q̄ furtū
facit. vt puta si dixerit se locu
pletē. si in mercedē se colloca
turū q̄d acceperit. si fideiussores
idoneos daturū. v̄ pecuniā cō
festim se soluturū. nā ex his oī
bus magi decept⁹ q̄ furtū fe
cit. et ideo furti nō tenet. s̄ q̄
dolo fecit (nisi sit alia aduer
sus eius actio) de dolo dabitur

Tollēs iacēs in tra q̄d nul
lius est furtū nō cōmittit. s̄ su
randi animum habeat. Ange.

Quā alienū q̄d iacēs in tra
lucrifaciēdi cā sustulit. furti ob
strigif siue scit cur sit. siue ig
rauit. nichil ei ad furtū munē
dum facit q̄ cur sit ignoret.
Q̄ si dñs id dereliquit. furtū

ne semper condicio cert⁹. Respon. non dicit de illa. quis
hec illam non excludit. vt cum cōditione in delicti. vt. s.
de dolo. si legatarius. sed nōne c̄ r r̄ cōdictio specialis ex
mutuo datur. Rñ. potest esse q̄ non. vt q̄ filius. fuit q̄
dixit in rem p̄ris versurū. vel erat seruus cum accepit
versurus in rem dñi. nec venit. nec est liber. et facit. s. de
dol. l. r elegat. in fi. r. l. se. non placet vt dicas q̄ non sit
soluendo. cum nec de dolo tunc esset utilis.

Ignoret. sic. C. unde. vt. l. si. ibi. omnes autē rē.

**Furtū face
re. sed habet locū
cōdictio indebiti.
vt. C. de condi. ina
debi. l. creditoris.
nisi creditor habe
at ratum. vt. d. l. si
redidero. s̄. si tici⁹
r de hoc plene di
xi. C. e. l. falsus. in
gestore habes. s.
de neg. gef. si ego.
r facit. s. de noxa.
quē admodū. in fi.
Item contra. s. p
emp. l. i. s̄. i. Sol.
vt ibi.**

**Accipiebat.
faciens.
p̄ Soluēdum.
vt. s. co. ti. l. si q̄
quid perferendū.
q̄ Furtū facit.
q̄ dicitur manu. r.
vt. s. d̄ dona. cau.
mor. l. q̄ si statulis
ber. r. s. de dona.
inter vi. r. ryo. l. i. s̄.
s. si. r. si cer. p̄ta.
l. singularia. r. s.
de r̄do. obli. si p̄
curator p̄sentis.
r Mentitus ē.
vt superiōri. s̄. vel
dic non dicēdo se
esse aliū q̄ sit. vt
l. eo. si is qu. s̄. si
ticius.**

**Locupletē.
vt facili⁹ credat.
r Non tenetur
contra. l. eo. l. si q̄
vroi. s̄. eum nō.
Sol. vt ibi. secus
si non in essentia.
sed in conditione
personē. vt. l. eo. si
quis vroi. s̄. ser.
tus qui se.
v Actio. s̄. nōe**

**Actio. s̄. nōe
ne semper condicio cert⁹. Respon. non dicit de illa. quis
hec illam non excludit. vt cum cōditione in delicti. vt. s.
de dolo. si legatarius. sed nōne c̄ r r̄ cōdictio specialis ex
mutuo datur. Rñ. potest esse q̄ non. vt q̄ filius. fuit q̄
dixit in rem p̄ris versurū. vel erat seruus cum accepit
versurus in rem dñi. nec venit. nec est liber. et facit. s. de
dol. l. r elegat. in fi. r. l. se. non placet vt dicas q̄ non sit
soluendo. cum nec de dolo tunc esset utilis.**

A fiat. vt et. l. i. §. si quis sponte. **B** Desinere. vt et. §. de noxa. quæ admodum. §. i. r. §. pro derelicto. l. ij. r. facit in l. de reru di ui. §. si. r. §. de ince. rui. nau. l. iij. i. pñ. c. l. si quis. et. §. de acqui. pos. l. inters dum. **C** Neq; putas uit. l. alle q; accepit **D** Non tenetur furti. quia nõ futit animus. **E** Videamus. scz plenius pædici tam respõsionez. **F** Pleriq; etiã putant hoc. i. ple riq; hoc faciũt: s; qd si simpliciter de lectu credit: rñ. non tenet furti. vt. l. ea. l. §. si iactum in fine. **G** Que dicit. greci est. cuius in terpretatio est pre cisi inuentionis pe tat. per l. bardaz autẽ ante iudicẽz debet portare: vt in titulo de fugaci bus. l. si quis au rum. a. 30. **H** Reiecit. fa cit. §. e. l. qui alie num. a. 30. **I** Pleriq; im mo in dubio pæ sumitur q; non. vt in l. de reru diu. §. si. et. §. de acq. re. do. qua ratioẽ. §. si. r. §. ad. l. r. ho. l. qui leuande. r. l. ij. §. si. sed hic. pie at sic vt sit veni mile pro derelicto haberi. vt librum apertu. r. facit. C. pro derelicto. l. si quis merces. r. de acqui. pos. l. iterdu. **K** Allo. f. acce pit. **L** Extinguatur actio. quia deue nit in eũ casum a quo incipere non pot: et factio meo. a. l. fecus. vt. §. de cõ. fur. l. et. ideo. et. §. de his qui sunt

non sit eius: etiã si ego animũ furandi habuero: nec emi fur tum sit nisi sit cui fiat. In pposito aut nulli sit: quippe cuz placeat fab. et cassij sententia existimãtiũ statim nostrã desi nere rem esse quã derelinqui mus. sed r si nõ fuit derelictuz putauit tamẽ derelictuz: furti non tenet. sed si neq; fuit: neq; putauit: tacens tñ tulit non vt lucres: sed redditurus et culus fuerit: non tenet furti. Proin de videamus: si nescit cuius esset: si tamẽ tulit quasi reddi turus ei qui desiderasset: vel q ostendisset rẽ suã: an furti obli getur: et puto nõ obligari euz solere. Pleriq; etiã putant hoc: facere vt libelluz propo nat continentẽ inuenisse se: et reddituruz ei q; desiderauerit: hi ergo ostendũt se nõ animo furandi fecisse. quid ergo si ea que dicũt greci petat: nec hic videt furtũ face re et si nõ probe petat aliquid **S**i quis spõte rem reiecit vel iactauit: r ideo quã p de relicto habiturus: tuq; rẽ hãc tuleris an furti tenearis: cel. lib. xij. dige. querit: r ait: si qui dem putasti pro derelicto ha bitam: nõ teneri. q; si non pu ta sti: hic dubitari posse ait: r ta men magis defendit non tene ri: q; inquit res nõ interuenit et qui eã spõte reiecit. **S**i iactum ex naue factũ alius tu lerit: an furti teneat: questio in eo est an pro derelicto habitũ sit: vt et liquidẽ derelinquẽdi aõ iactauerit: (q; plerũq; cre dendũ est) cũ sciat periturum: qui inuenit suũ fecit nec furti tenetur. si vero nõ hoc aõ sed eo vt si saluu; fuerit haberet: ei qui inuenit auferendũ est: r si scit hoc qui inuenit: r animo furandi tenet furti tenetur: eni uero si hoc animo vt saluu; fa

sui vel alie. in. l. patre. vbi de hoc dixi. **M** Non poterat. vt et. §. de noxa. l. cum seruus. **N**õ est. quo ad hoc: s; quo ad qdaz sc. §. de bo. auc. iudi. pos. l. in reditore. q; est con tra. r de hoc dixi. §. de §. b. fig. l. recte. **I**ussu. ab alio. delitio re delitio. **P** Accipit. pre sente et iul. ete. vt §. l. pñ. §. sed si is qui. fa. §. de dona. inter virũ r vxorẽ. hoc ideo. in fi. r de sel. l. si quis seruo in fine. **Q** Sciens. fa. l. eo. si is. §. si tu ti cum. r. §. de cõdi. fur. l. qm. ut m. fa. §. de cõdi. causa da. l. iij. §. sub ali. et distinctio quas no. §. v. offi. pcur. ce. l. i. **R** heredi. §. bo nis et nõ heredis tariq;: q; tñc obti net. l. i. l. i. in pñ. **S** Nullo tẽpore. vt. l. e. l. a. ticio. et. §. de pecu. sed si dãmum. §. sed et creditor. sed cõtra §. de ser. papi. sol. hic pure fuit resti cta libertas seruo vnde nullo tẽpore fuit dñs heres. §. vero erat pceduz legatũ sub condi tione quo casu do minũ pãũ trãsit ad heredem. **S**ocius. cõ petere. facit §. pro fo. l. rei cõis et. l. merito. **I**ter cõs. vt. l. e. l. in furn. §. i. et. §. de act. et obli. l. quecuq;. r. §. fami. her. l. in iudicio. in fi. et ar. gu. §. v. aqua quo. et est. l. i. §. fter ca illud. et. C. de fur. l. subtracto. **Q** ad sub trahendũ. Itẽ et

ceret dño: furti non tenetur. q; si putans simpliciter iactatur: furti similiter non tenetur. **E**tia si partis dimidie nã ciscar dñum in seruo qui mi chi antea furtũ fecerat: magis est vt extinguat actio etiã par te redẽpta: q; et si ab initio q; parte in seruo habebat: furti agere non poterat. Plane si vlufruct me in eo seruo esse ceperit: dicendũ est furti actio nem nõ extingui: q; fructuari us dñs nõ est. **P**ompo. **I**ussu debitoris ab alio falsus creditor: pcurator acceperit: debitori iste tenetur furti: r nũmi debi toris erunt. **S**i rẽ meã qua si tuã tibi tradidero sciẽt meã esse magis e furtũ te facere: si lucranda aõ id feceris. **S**i seruus hereditari nõ dũ adita hereditate furtũ heredi fecerit q; testamẽto dñi manumis sus est: furti actio aduersus eũ competit: q; nullo tẽp heres dñs eius factus est. qd euenit et si alij fuit legatus. **L**pta. **S**ocius cõmunis rei furtũ fecerit: potest em cõis rei furtuz facere idubita te dicẽdum est furti actionem competere. **A**ctio noxalis nõ extingui tur licet ex postfacto desinat esse. hoc dicit Bar. **I**dem. **I**ter omnes cõstat etiã am si exticta res sit fur tiua: attamen furti remanere actionẽ aduersus fure. Proin de mortuo quoq; homine quẽ quis furto abstulit: viget furti actio: sed nec manumissio furti actionem extinguit. Nec eniz dissimilis est mortu manumis sio: qd ad subtrahendum do mino seruum attinet. Itaq; qualitercuq; dño seruus sit subtractus: attamen superesse aduersus furem furti actionẽ

quo ad actionē de peculio annalē. vt. §. qñ de pecu. actio est annal. l. i. et quo ad deductionē que fit de peculio vtriusq. vt. §. de pecu. l. sed et si dānum. §. idēq. est et si legatus. et §. certe. Itē et quo ad id qd hēs. §. de sol. si michi alienū. sed quo ad conditionē furtiuā non est similis: cū

manumissio extinguat eam sed non mors. vt. §. prox. et §. de actio. et obli. l. quecūq. Itē nec quo ad redhibitiōnem. vt. §. de edil. edic. l. si hominez. a. Abfuit. si habes per ad: dicitur de neficio. i. maleficio. sic ponit. C. §. inoffi. testa. l. fratris. et sic nō adfuit: sed abfuit. si vero habes abfuit p b. tūc beneficio p pue ponit. q. d. §. maleficio. sed contra est. §. e. fullo si actio in pun. et §. i. Sol. hic agit ratione dominij: vel quia aliqd sibi abfuit de suo. sed ibi qd alij tenebatur. b. hoc idē. scz vt conductio perire ueret etiā re extinguit. vt. §. de actio. et obli. l. quecūq. et §. de cōdi. fur. l. in re furtiuā. §. cōtra. §. de cōdi. fur. l. si seruus. vbi dicitur eaz extingui si inuereffe destinatio. vt. ibi.

C hoc idēz. scz vt cōdictio duret. d. C. furti. l. actio: nō p dictione: qz suo facto dominus esse desijt. vt §. de cōdi. fur. l. et ideo. et d. l. quecūq. in fine.

C Agit de fructibus. vt. §. de usufruc. l. si fur. ac.

C hoc apli etiā debitor. et ita pluribus. vt. §. e. itaq. §. sed et si res. et arg. §. de iniur. l. i. in si. sed arg. cōtra. §. ars. bozum fur. ce. l. si plures. et dicitur tunc diuiditur actio inter creditore et debitore: cū sine culpa creditoris est factum: quia tunc dñi interest. Sed si culpa: tunc soli creditore cōpetit. nec est per hoc melior cōditio creditoris: cuius culpam cōmisit: qz totū qd vltra debitū percipit debitor reddidit. vt. §. e. l. e. §. idē scribit. et l. creditous. Accur.

C Plus valeat. qz in eo sua interest: et residuo agit creditore. vt. §. eo. l. e. qui §. idē scribit. et facit. §. e. interdus. in pun. et §. de verbo. sig. l. mulieris. §. p.

C Dominus. mutatum sit. vniuersali: vel singulari titulo. Accursus.

C Domino. nouo: et noua contractatione: sic sunt bona quattuor sequētia exempla: et quocūq. alio modo transferuntur. vt. et. §. eo. l. si is qui §. i. et. §. eo. interdum. sed in primis tribus agit nouus dñs etiā ex veteri: et sic pro eadem re haberet duas actiones furti. vt. §. e. l. si quis cū §. i. nec obstat. §. e. et qui. quia illud quando dominium

etōqz iure vtimur. cōpetit enim actio non ideo qz nunc adest: sed quia nunqz beneficio furis abfuit. hoc idē in cōdictione quoqz placet. nam cōdici furi potest etiā si res fuerit aliqua ratione extincta. hoc idē dicendum est: si res in potestate hostium deuenit. nam constat de ea re posse furti agi. Sed et si pro derelicto postea a domino habita sit: furti nichilominus agi poterit.

C Pluribus cōpetit actio furti si plurium interest. h. d. B.

C Si seruus fructuarus surreptus est uterqz et qui fruebatur: et dominus actionem furti inter proprietariū dominuz et fructuariuz. fructuarus ageret de fructibus: vel quāti interfuit eius furtuz factū non esse dupli. proprietarius vero ageret qd interfuit eius proprietatez non esse subtractam. Qd dicitur mus dupli sic accipere debemus: etiā quadrupli compete re actionem si manifestuz furtum sit. Hec actio et si sit qui in eo seruus sum tm habeat: poterit ei cōpetere. et si qz proposuerit hunc seruum etiā pignoratū esse: eueniet vt etiā is qui pignori accepit habeat furti actionez. Hoc amplius etiā debitor: si modo plus valeat qz pro pignore debet furti habeat actionez. Alqz adeo

ditore. quia ex quo a fure percipiet iam a debitore nil petet: vt. hic. et arg. §. ad. l. aquil. qui occidit. §. i.

C Decident. i. transactione cōposuerit. i. C. pōt iudicio. vt. §. de vfuca. l. si cuius. §. ij.

C Non esse fure. vt. in l. i. eo. §. placuit. et §. eo. qui rem. l. C. facere sciuit vt. et. §. de cōdi. ob causam. l. etz seruus. in si.

C Et ait pōpo. et male fm. Azo. et. h.

C Uerū tamen est. i. verius. et corripit dictū pomponij. est enim contra regulā cōmunitatis. vt. qz iubente dño faciat furtū vt in pun. huius. §. et. §. eo. qui vas. §. qui ex vo. nisi in casu. vt. C. de fur. si quis. sed qz daz dicit pōpo. in predicto casu specialiter loquitur. qz subijcit generaliter dicit fieri furtū: qd non placet. Et pro prima fa. §. de incc. rui. na. l. i. §. si suspicio. vel verius dic fit furtum: sed nō agitur furti. vt. et. §. i. e. seruus et filij. in pn. sed qd i dubio pre sumet. Rñ. eū iuitum nisi indicia p bent cōtra. vt. §. e. qui vas. §. vctare. itē nōne dicit semper qz creditur eū velle: vt sic non tenetur: Rñ. p hiderabimus qd debeat credere qz tum ad hoc vt alia actio teneat. sed nō furti. vt. §. e. l. qz re. o. Cōtractata est. ab eodem: vel ab alio. fec' in cre

ditore. vt. §. eo. l. e. qui §. idē scribit. et facit. §. e. interdus. in pun. et §. de verbo. sig. l. mulieris. §. p.

C Dominus. mutatum sit. vniuersali: vel singulari titulo. Accursus.

C Domino. nouo: et noua contractatione: sic sunt bona quattuor sequētia exempla: et quocūq. alio modo transferuntur. vt. et. §. eo. l. si is qui §. i. et. §. eo. interdum. sed in primis tribus agit nouus dñs etiā ex veteri: et sic pro eadem re haberet duas actiones furti. vt. §. e. l. si quis cū §. i. nec obstat. §. e. et qui. quia illud quando dominium

autē diuerse sunt actioes que eis cōpetunt: vt si quis eorum pro fure dānum deciderit: dici oporteat solūmodo actionē sibi cōpetentē amisisse eū: ceteris vero superesse. nam et si proponas cōmunē seruū esse surreptū: et alij ex dominis pro fure dānū decidisse: is qui non deciderit habet furti actionē: proprietarius quoqz agere aduersus fructuariū pōt iudicio furti: si qd celando proprietatis vel supplicēde causa fecit.

C In delictis licet allegare ignorantia ad cōmodū ignorantis non ad incōmodū. Bar.

C Recte dictū est: qd putauit se dñi voluntate re attingere: nō esse fure: qd em dolo fecit qui putauit dñm cōcessurū fuisse: siue falso id siue se putet: is ergo sol' fur est: qui p̄tauit qd inuito dño se facere sciuit. per cōtrariū querit si ego me inuito dño facere putare cum dñs vellet: an furti actio sit? Et ait pōpo. furtū me facere verū tamē est: vt cū ego velletu hz ignoret: ne furto sis obligat'. Si furtiuā res ad dominū redijt: et iterū p̄tata est cōpetit alia furti actio.

C Interuentu noui dñi amittit cōtractatio nāscit actio furti. h. d. Bar. Paulus.

C Dominū rei surrepte quacūqz ratione mutatum sit: dñs furti actio cōpetit. vt. §. eo. l. e. qui §. idē scribit. et facit. §. e. interdus. in pun. et §. de verbo. sig. l. mulieris. §. p.

no mutat. qd ergo facit qm redit ad dnm. vt. l. i. ptoxi. in fi. hoc facit hic dnm mutatio. Itz sicut heres suus noua codicione: noua actioe furti tenet si contracter. sic r nouo dno rei noua datur actio. vt. et. s. de codi. fur. si pro fure. s. fi. Alij dicunt vt. R. dno nouo ex veteri contractioe: qd no placet: qm in legatario r similibus est falsum. vt. l. eo. si is. s. i. Terrij dicunt dno veteri: ex veteri contractioe: qd est coditione mentem huius. l. vt patet in exemplis.

Quasi vas argenteum i. arroganti. qd ipse est vniuersalis successor: lz vniuers. vt in l. de acq. per arrosa. r. s. e. si quis cu. s. i. b. Legatario. ptepoie presentiaz naz pro preterito agit heres. vt. s. de seruo cor. si heres. sicut similibus vt. s. eo. et qui. in pnci. et. s. de her. ven. l. venditor. in fi. in pdicione asit furtius qd sit habeo. s. de pdi. fur. l. sup. s. fi. r. l. seq.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

tit: veluti heredi: bonorū possessor: et patri adoptiuo: r legatario.

Licet dominus rem recuperauerit: nichilominus fur ad penam furti siue manifesti siue non manifesti tenetur. h. d.

Quasi vas argenteum i. arroganti. qd ipse est vniuersalis successor: lz vniuers. vt in l. de acq. per arrosa. r. s. e. si quis cu. s. i. b. Legatario. ptepoie presentiaz naz pro preterito agit heres. vt. s. de seruo cor. si heres. sicut similibus vt. s. eo. et qui. in pnci. et. s. de her. ven. l. venditor. in fi. in pdicione asit furtius qd sit habeo. s. de pdi. fur. l. sup. s. fi. r. l. seq.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

Quasi vas dicitur. vt. s. eo. l. in actioe. in pnci.

tra hoc dicit. s. de. pcura. l. filiusfami. s. inuit. r potes dicere qd vbi tacitus sufficit cōsentus sufficit pñta: als nō: vel quotiens lex verat: vel. phibet aliqd r certo modo illud fieri cōcedit: obtineat qd hic dicit cuz suis cōcor. als contra. vel dic vt. d. s. inuitus.

uum recipit: qd neq fur neq plagiari sit plusq manifestū est. qd em volūtate dñi habēs fur dici pōt: qd si dñs vetuit ille suscipit: r siquidē nō celā: dñs aio nō est fur. sed si celauerit: tunc esse incipit fur. qd igif suscipit nec celauit: r si multo dño/fur non est. **U**etare aut dñs accipimus etiā eū qui ignorat hoc est eū qd nō cōsentit. **S**i ego tibi pollicēda vēstimenta locaui: tu nō inscio aut inuito me cōmodaueris ticio: r ticio furtuz factū sit: tibi pperit furti actio qz custodia rei ad te pñt: r mihi aduersus te nichilominus: qz non debueras rē cōmodare: r id faciēdo furtū admiseris: r hic est casus quo fur furti agere pōt.

Si ancilla surripiat pgnās vel si apud furē cōceperit partus furtiuus est: siue apud furem edaf siue apud bonafidei possessore. Sed in hoc posteriori casu furti actio cessat. s. si cōcepit apud bonafidei possessorem ibiqz pperit: eueniet vt partus furtiuus non sit: verumetiam vsucapi possit.

Idem et in pecudibus ob-

Furtiuus est. his duobus casibus vbicumqz pariat: vt subiat. et sic habetur pro nato. et sic. s. de statu hominum. l. qui in vtero. r que in frau. creditorum. l. finali. s. proculus. Accur.

Usucapi possit. vt. C. de vsuca. pro emp. l. si matrē. et. s. de vsuca. l. non solum. in pnci. hoc tamen cum distinctione accipe. vt nota. in distinctione. C. eod. ancille. Item secus hic in pecude. quia statim fierent fetus bonafidei pos. vt. l. s. ex furtiuus. et ideo cessat vsucapio. vt. s. de vsuca. sequitur. s. lana.

Idem et in pecudibus. s. vt pecude pregnate surrepta vel apud furē pregnante effecta sit fetus furtiuus et ideo nec vsucapi possit etiā apud bonafidei pos. et sic corripit qd est. s. de vsuca. l. si aliena. s. fi. vbi dicit conceptū fetum apud furem et editum apud bonafidei possessore posse vsucapi. vel ibi fuit apud heredē furtis conceptus non apud furem. non autem ad superiorem proximum casum refertur idem: vt et ibi modo dixi.

Quia custodia. bona ratio. vt. r. s. e. itaq. r. j. e. l. fullo vel sarcinator. in fine.

Admiseris. vt et. l. e. l. fullo vel sarcinator. in pnc.

Casus quo fur. s. z. cū quis facit furtū ei rei cuius custodia prestatere debet. nō em ad solū fullonem referenduz est. R. et sic nō ob. s. e. l. euz. s. is apud. qz ibi depositari nō debet custodiam: vel dicit ibi solui. sed ob. s. e. l. euz. s. idem pōp. e contra. sed dic vt ibi.

Item ob. s. nau. cau. sha. l. sed ipsi cōtra. sed r ibi de iure cōmuni de custodia nō tenetur: sed de dolo tm: vt depositarius: sed tenet specialit ex illo edicto: vnde quātū ad actionē furti denegandaz ius commune inspicitur: vt ci non detur: sicut nec de positario. vel solue vt dixi. s. eo. l. cum. s. is autem apud.

Furtiuus est. his duobus casibus vbicumqz pariat: vt subiat. et sic habetur pro nato. et sic. s. de statu hominum. l. qui in vtero. r que in frau. creditorum. l. finali. s. proculus. Accur.

Usucapi possit. vt. C. de vsuca. pro emp. l. si matrē. et. s. de vsuca. l. non solum. in pnci. hoc tamen cum distinctione accipe. vt nota. in distinctione. C. eod. ancille. Item secus hic in pecude. quia statim fierent fetus bonafidei pos. vt. l. s. ex furtiuus. et ideo cessat vsucapio. vt. s. de vsuca. sequitur. s. lana.

Idem et in pecudibus. s. vt pecude pregnate surrepta vel apud furē pregnante effecta sit fetus furtiuus et ideo nec vsucapi possit etiā apud bonafidei pos. et sic corripit qd est. s. de vsuca. l. si aliena. s. fi. vbi dicit conceptū fetum apud furem et editum apud bonafidei possessore posse vsucapi. vel ibi fuit apud heredē furtis conceptus non apud furem. non autem ad superiorem proximum casum refertur idem: vt et ibi modo dixi.

Furtiuus est. his duobus casibus vbicumqz pariat: vt subiat. et sic habetur pro nato. et sic. s. de statu hominum. l. qui in vtero. r que in frau. creditorum. l. finali. s. proculus. Accur.

Usucapi possit. vt. C. de vsuca. pro emp. l. si matrē. et. s. de vsuca. l. non solum. in pnci. hoc tamen cum distinctione accipe. vt nota. in distinctione. C. eod. ancille. Item secus hic in pecude. quia statim fierent fetus bonafidei pos. vt. l. s. ex furtiuus. et ideo cessat vsucapio. vt. s. de vsuca. sequitur. s. lana.

Idem et in pecudibus. s. vt pecude pregnate surrepta vel apud furē pregnante effecta sit fetus furtiuus et ideo nec vsucapi possit etiā apud bonafidei pos. et sic corripit qd est. s. de vsuca. l. si aliena. s. fi. vbi dicit conceptū fetum apud furem et editum apud bonafidei possessore posse vsucapi. vel ibi fuit apud heredē furtis conceptus non apud furem. non autem ad superiorem proximum casum refertur idem: vt et ibi modo dixi.

concupina. in fl. l. rñ. et. l. sed et fl. r. l. n rem.
 a **Q**uote. qz seruus vxoris fecit furtum viro.
 b **F**urti. f. noxali. Accur.
 c **A**mbigēdū est. vt. 3. re. amo. l. r. id. q. rñ. fz 3 l. e. ti. si
 mulier. 4. So. ibi timēs seru? paruit mulieri. vel crede
 bat res mulieris.

Accur.
 d **F**urti. hoc
 rati corrigitur.
 e **A**gēdū. sic et
 3. de. fideius. si du
 bite. in fl. r. de iu
 di. l. i. in fl.
 f **F**urti tenebī
 tur. l. de furto. sed
 agit actioe in fa
 ctū. vt. r. 3. dolo.
 l. nō dz. r. C. d. do
 lo. l. si supstite. q
 sunt 3. Ex p̄dictis
 no. q. in furto ali
 qñ viciat p̄sona r
 res: et per hoc fit
 res inuiscapibiz
 lis. vt qñ extrane
 facit furtū. vt in
 st. de vsuc. 3. furti
 ue. aliqñ sola p̄so
 na: sic est vsuca
 p̄bilis: vt qñ de
 bitor creditori. vt
 3. d. vsuc. l. seq̄. 3.
 si rē. qñq. res tm:
 et sic nō est vsuca
 p̄bilis: vt qñ filij
 et serui faciūt fur
 tū patri et dño. vt
 3. e. filij et filij. idē
 d. vxore. vt. 3. e. in
 p̄n. hui. l. r. 3. re.
 amo. l. i. qñq. nec
 p̄sona ne res quo
 ad se: 3. qñ ad aliū
 fiet tñ furti teneb
 vt ille q opē et cō
 silij dedit. vt l. i.
 e. 3. interdum.

furti
 ua res
 an vsu
 capi
 possit.

serui vero sui noie? furti beā te
 neri neq̄q̄ ambigēdū ē. Idē
 dicendū est r in filiofa. milite:
 nā ipse patri non tenebit fur
 ti. serui aut sui noie castrēsis
 tenebitur: si patri serui furtus
 fecerit. 3. si filij? me? q hz ca
 strense peculū furtū michi fe
 cerit: an possim actioe vtili ad
 uersus eū agere videndū est:
 cū habeat vñ satisfaciāt: r po
 test defendi agendū. An aut
 p̄ filio teneat si res et? castrē
 sis peculij subtraxit videam?
 et puto teneri: tñ igitur fa
 ctū furtū filio: fz etiā furti? te
 nebitur. **U** si creditore qui
 post solutā pecuniā pign? nō
 reddit furti teneri mela ait: si
 celandi aio retineat: qd verū
 esse arbitror. **U** Si sulphura
 rie sunt in agro? her inde aliq̄s
 terraz? elecisset r abstulisset:
 dñs furti? ager: deinde colon?
 cōducti actione consequet vt
 idē sibi p̄stet. **U** Si seru?
 tuus vel filius pollitēda vesti
 menta suscepit: an furti actio
 nem habeas? q̄ritur: et si q̄dez
 peculij serui soluendo sit: po
 tes habere furti actionē: fz si
 non fuerit soluendo? dīcēdū
 est nō cōpetere furti actionē.
U Sed et si rē furtiā impu
 dens? q̄s emerit et et surrepta
 sit: habebit furti actionem?
U **F**alsus nūc? rectipicēdo fur
 tu? mittit et teneb furti tradē
 tū nō illi pro q̄ tradebat. **Ang.**
U Apud labeonē relatū est: r

sic nō ageret furti. vt et. 3. e. itaq. 3. fz furti.
 p **A**ctionem. secus in donatario nisi et eius ratio
 ne euictionis interst. vt. 3. eo. qui iniurie. 3. h. que est 3.
 q **E**t si filiginario. i. venditori filiginis.
 r **Q**uis. i. emptor. ac.

si filigario? q̄s dixerit vt q no
 mine eius filiginē petisset et
 daret: et qdā ex trāseuntibus
 cū audisset petijt eius? noie et
 accepit? furti actionē? aduers?
 eū q̄ suppetijt filiginario? pe
 tere: nō michi. non em michi
 negociū: fz sibi filigiar? gessit
U Si fugitiuū meū q̄s quasi
 suū a vniuersis: vel ab alijs q̄
 ptātē habent de carcere? vel
 custodia dimittere accepit:
 an is furti teneat? et placet si
 fidelissimos dederit? in eos?
 dño actionē dandā: vt h̄ba
 ctiones suas michi mandēt.
U si nō acceperint fidelisso
 res: sed tanq̄ suū accipiēt et
 tradiderint: dñm furti actioez
 aduersus plagiarū habiturū
U **E**xcius de manu alteri?
 pecuniā vel aliud vt alij? ulud
 subtrahat? furti teneb. **Ang.**
U Si q̄s de manu alicui? nū
 mos aureos vel argenteos /
 vel aliam rem excusserit: ita
 furti teneb? si iō fecerit vt alij?
 tolleret: usq̄ sustulerit. **U** Si
 q̄s massam meā argenteā sur
 ripuerit et pocula fecerit: pos
 sū? v? poculor? vel massē furti
 agere vel p̄dicē. Idē ē inuis
 r i musto r i viacijs. Nā r vua
 rū et musti et vinciariū nomi
 ne furti agere potest: sed r cō
 dicti. Seru? qui se liberum af
 firmavit vt sibi pecunia cre
 deretur furtum non facit. Nā
 qz hic nichil ā plus q̄ idoneū
 se debitorem? affirmat. idē est

U **E**ius. i. em
 ptoris.
U **E**t accepit.
 suo noie: nō tñ si
 liginario trāstu
 lit dñm: nisi li
 beraret eū ab em
 ptore. vt. 3. de sol.
 cū quis. 3. si debi
 torem. ac.
U **A**ctionem.
 quā cedendo libe
 ratur: et ideo ei cō
 petit fm. R. 3. dic
 cōtra. quia in ge
 nere teneat ad si
 liginem q̄s perre
 nō potest: et ideo
 datur et qz r eius
 interest.
U **N**on michi.
 emptori. et facit. 3.
 eo. si redidit. 3.
 si ticius. sed arg.
 contra. 3. de solu.
 si quis seruo.
U **D**e carcere.
 vbi custodiebat.
 vt et. 3. de ser. fu
 gi. l. luminarche.
U **F**idelissimos
 dederit. dñm
 de rato: licz extra
 formā iudicij. vt
 3. rem ra. ha. l. in
 terdum. r. l. si cō
 missa. 3. l. et facit
 3. de pe. here. cū 3
 idem.
U **I**n eos. dñi
 viros. et nichilo
 minus furti con
 tra accipientem.
U **U**t h̄i. dñi
 ri. 3. 30.
U **M**ādent. vel
 sine cessione ha
 beortiles. r. 3. de
 magistra. cōue. l.
 a. 3. exigre.

U Ita furti tenetur. vt in st. eo. 3. interdum. et. 3. ad
 laquil. si seruus seruū. 3. interdum. et argumē. 3. eo.
 qui seruo. 3. l. Sed 3. 3. eo. l. in furti. 3. ope. sed ibi dixi.
 e **P**ossim. contra videbatur quasi dñs esset per spe
 cificationem: sed non est quis bona fides ibi extigitur vt
 dixim? 3. de acq. re. do. adeo. 3. cū q̄s. r facit. 3. de cō di.
 fur. l. si seruus. 3. boue. et. l. ex argento. r facit. 3. ad ex ha
 ben. de eo. 3. si quis ex.
U **D**ebitorē. q̄ furti nō tenetur. vt. 3. e. falsus. 3. si q̄s.

Sul
 phur
 fructus
 dicatur.
 i **C**errā. ex qua extrahit sulphur. r est sic. 3. e. si crete.
 k **D**ñs furti ager. et nichilominus colon? fm. R. vel
 dic vt diximus. 3. e. l. si spes.
 l **H**abeas. subtractis vestibus.
 m **S**oluendo. et sic est piculo peculij. vt et. 3. eo. itaq.
 n **A**ctionē. nomine peculij. non suo. vt in contratio.
 3. eo. est qui 3. an pater. vbi plene diximus.
 o **I**mpudens. aliud si sciens: qz et ipse esset fur. et

in: lchi. sed contra. I.e. l. s. cum ticio. So. vt ibi.
a **Furtu** est facere. cu dñi non sit trāslatū. z etiā mā
danti tenet. vt. s. de solu. l. cassius.
b **Facisse**. vt. s. de act. emp. ex empto. s. emptor. et. s.
eo. qui vas. in fine. Accursus.

c **Non habere**.
sic et. s. p. socio. si
q̄s societate. z. C.
de pignori. l. et si
tuus frater.
d **Vel cōsiliuz**.
ob solū cōsiliū tūc
tenet q̄s furti cuz
nō alis erat factuz
ruo ia cui cōsiliū
datū est. vt et. I. de
iur. l. si solū. s.
si. mādato. et not.
I. de hb. sig. sepe.
s. s. et facit. I. de i
iur. l. itē ap. s. si
curaueris. z. s. e.
l. q̄ seruo. in prin.
et. s. i.

e **In equas** su
a z. ex q̄ cotu na
scuntur muli.
f **Furti tenet**.
Ut tollas contra
ria: dic aut erro
substantia p̄sone
debitoris creden
do alit esse q̄ sit
et tūc obtinet qd
dicit h. aut in p̄di
tione p̄sone: vt qz
liberū et sui iuris
se dicat: z tūc non
tenet furti. vt ar.
s. ea. l. s. feruus.
aut in q̄litate cau
tele: vt an sit ido
neus: et tūc cessat
furti. et datur de
dolo. vt in contra
rijs. s. eo. falsus.
s. si quis nichil.
et. s. de dolo. l. et
elegantē. s. si. z. l.
si. z. qd hie facit er
ror persone facit
error p̄deris. vt
I. pri. s. sed qui
dam dicūt errozē
persone nō esse t̄
pedimentū q̄mi
nas transferatur
dñum. arg. s. de
acquirē. posses. l.
qd meo. s. si furio
so. sed arg. contra
in eo. iur. si me in
vacuum. s. i. pu
ma placet.

Error
p̄sone
suba an
spediat
dūjtrā
lationē

et i eo qui se patrefami. finxit
cum esset filius. vt sibi prom
pti pecunia crederet. **Iu**
llianus lib. xxij. dige. scribit: si
pecuniam quis a me acceperit
vt creditor mei soluat: de
inde cū tantam pecuniam ei de
creditor debet suo nomine
soluerit: furtum eum facere.
Si tici alienam rem vendi
derit: ab emptore nūmos ac
ceperit: non videtur nūmos
furtū fecisse. **Si ex duob**
socijs oim bonozū vnus rem
p̄gnori acceperit: ea q̄ surre
pta sit: mela scribit eum soluz
furti habere actionem qui p̄
gnori acceperit: et sociū non ha
bere. **Neq̄** vbo/ neq̄ scri
ptura q̄s furtū facit. l. hoc em
ture vtimur: vt furtū sine con
tractatione non fiat. Quare z
opem ferre vel consiliū dare
tūc nocet: cū secuta cōtracta
tio est. **Si q̄s** alinum meuz
coegisset in equas suas

si dūtaxat
captum admittisset: furti nō te
netur: nisi furandi q̄s animū
habuerit. **Qd** et herentio mo
destino consul nostro de dal
macta consulenti rescripsi cir
ca equos q̄b⁹ eiusdem rei gra
tia subiecisse q̄s equas suas
proponebat: furti ita demū te
neri si furandi animo id fecis
set: si minus/ agendū in factū
Si erratur in essentia cor
poris/ per conse q̄s in perso
ne substantia pecunie dñi nō
transfert in eū: z ideo scienter
receptus furtū cōmittit et etiā
perius dēns si cū eo diuisit pe
cuniam. Ang.

Cū ticio honesto vtro pecu
niam credere vellē: subiecisti
nichti alit ticio egenū / quasi
ille eēt locuples: et nūmos ac
ceptos cū eo diuisisti: furti te

g **Sed et ticius**. si scuit. vt. I. e. l. si is qui. s. ticius.
h **Tibi**. emptori. Accur.
i **Eum**. cōmodantē. cū causa lucri tulit opē hoc mo
do: sed certe immo de dolo. vt. s. de dolo. l. arbitrio. s. de
eo. Sol. fm ago. hie scis sciti cōmodant in quo furtū

neris quasi ope tua cōsilioq̄
furtum factum sit: sed et ti
cius furti tenebit. **Si ma**
iora quis tibi pondera com
modauit: cum emerēs ad pon
das: furti eū teneri venditori
mela scribit. te q̄s si sciuit.
non em ex voluntate vendi
toris accipis cum erret in pō
dere. **Si q̄s** seruo meo per
suaserit vt nomen suum lex in
strumēto puta emptoris tol
leret: et mela scribit z ego pu
to furti agendum. **Sed** si
seruo meo persuasus sit vt ta
bular meas describeret: pu
to siquidem seruo per sua sum
sit serui corrupti agendum. si
ipse fecerit/ de dolo actionē
dandam.

Cum agitur furti vel con
dic. furtiua: in libello dicēdus
est numerus rerum subtracta
rum. Ang.

Si linea margaritarū sur
repta sit: dicendus est nume
rus. Sed et si de vino furti
agatur: necesse est dici q̄t am
phore surrepte sint. Si vasa
surrepta sint numerus erit di
cendus. **Si seruus meus**
qui habet peculij administra
tionem/ liberam pactus sit cū
eo non donationis causa qui
rem eius peculiatēz furriguerat:
recte transactum videtur
q̄uis enim domino quera
tur furti actio: attamen in pe
culio serui est. Sed et si tota
pena dupli furti seruo soluta
sit: non dubie fur liberabitur.
Qui consequens est: vt si for
te a fure acceperit seruus qd
ei rei factis esse videatur: simi
liter recte transactum videat

Si quis iurauerit se furtuz
non fecisse: deinde rē furtiuaz
nō contracterit: furti qdē actio
perimitur: rei tamē p̄secutio

factū est. s. sciens
ignoranti: nec fur
tū factū est. z ple
neibi de hoc dixi.
Accur.
k **Venditoris**.
als debitoris.
l **Nomen** sub
p̄suisous z in cā
lucri: puta ne de
eucione tenere
tur. s. R. dicit pri
us. s. subtracto in
strumento.
m **Agendum**.
quasi ope et con
silio.
n **Describeret**.
id est deleteret. vt
dic. i. impleret. vel
ad vsū iam non
essent.
o **Corrupti**. vt
et. s. de seruo cor
rup. l. neratius. s.
i. Accur.
p **Fecerit**. qui
persuasit suo nō
corrupto.
q **De dolo**. ac
tionem. s. saltem
R. sed aquil. dari
videtur. vt. s. ad
laquil. l. si q̄s te
stamentū. s. fina.
et de his dixi. s.
eo. l. qui tabulas.
in fi. Accur.
r **Numerus**.
facit I. eo. l. in ac
tione. et. s. de rei
vendi. l. si in rem.
Accur.
s **Administrati**
tionem. specialiter
concessam. vt
s. de pecu. quā tu
beronis. s. alia.
Accur.
t **Non dona**
tionis. als secus
vt et. s. de pact. l.
contra iuris. s. si.
et. l. sequen. in pn.
et. s. i. et. s. de dolo.
l. filiusfami.
v **Non contra**
ctet. als secus vt
no. s. eo. l. et qui.

¶ Seruatur. Imo nec p dicitio remanet. vt. s. de furein. l. si duo. §. e. q. est. §. So. hic de rei. v. dicit: ibi de p dicitio ne fm al. Uel remanet cōdictio vt h: s: exceptioe remouet vt ibi. vel h: q. si cu herede furis. l. q. heres fecerit furtum agi intelligit vt et ibi dicit. r. facit. §. de p dicitio. fur. si p fure. l. p m. accur.

b ¶ Et p dicitio. dicitur vel q dicitur p dicitio. vel dicit vt dicitur §. e. l. in furti. l. p n.

c ¶ Idē. vt et. §. de cōdi. fur. l. si cō dicit. r. §. ad ex h: bē. §. r. si h dicitas itē §. Je. si is c.

d ¶ In si. h illud lucrū est cū alteri in uia. vt. §. ex q. cau. ma. l. sciendū. r. l. deniq. r. §. s. d. s. infec. pculus.

e ¶ Cōsequitur. §. p dicit hereditatis. e. An q. adeat. si dicas hereditas dicit desit iprope ponit: q. nūq. infuit cū rei hereditarie nō fiat furtū vt. J. n. ij. l. i. §. fecuola. sic. §. v. s. u. s. quē ad. ca. l. iij. §. i si dicas adeat scz iudex: tūc iprope ponitur.

f ¶ Desit. §. tūc est cōtra. §. e. inter in p n. Sol. hic de p dicitio. fur. ibi de ac. fur. dicit vt non desinat cōpetere q. de s. nat. interesse.

g ¶ Estimādas est. si agat furti. p furto pmissio post adutā hereditatē.

h ¶ Emptorem. no. res tātū valet quantum vendi potest. sic. §. de condi. fur. si seruus. sed cōtra videt. §. e. si vendidero. §. cū asit. So. ibi in ac. furti hic in p dicitio. vel veri illa fm istā vt ibi sit veri p dicitio.

i ¶ Raptoe. §. q. rapuerit. nō clā q. sic eēt simplex furtū. vt. §. eo. l. i. sed rapturus etiā si inuenisset ibi aliquem.

k ¶ Tollēda. hic est spālis casus fm. p. vt raptor non est furti teneat furti nō manifesti. a. l. §. vt in si. vi bo. rap. in p n. nō ma. vel dicit h: tolli ac. fur. nō q. ad natiuitatē: §. q. facta fuit misit si ex actio p hāc vi bo. rapto. vt. J. vi bo. rap. l. i. itē dicit. p. ra tenetur. ptoe etiā si de p hēndat nō teneri furti manifesti: sed nō manifesti: vt h: in uenit. §. dicit §. l. e. manifesti teneri. vt. J. eo. si vendidero. §. cū raptor. itē no. fm. ty. q. in casu huius. l. loq. tur. J. de pub. iud. l. infamē. nā a. l. §. p. vi bonoz rap. actioe si agat criminaliter erit publicū iudiciū. l. l. e. §. i. l. i. et facit J. de incen. rui. nau. l. iij. §. labeo.

¶ Si seruus qui furti iudicio actor cōsequitur et p dicitio hereditatis: si mō seruus anteq. iussu dñi a deat mortu⁹ fuerit: cōdicendo q. q. mortuū seruū idē cōsequitur.

¶ Si statuliber surreptus sit vel res sub p dicitio le gata: deide anq. adeat extitit cōditio furti tam agi non pōt q. desit interesse heredis. p dente asit conditioe tanti est mandus est q. quanti emptorē potest inuenire.

¶ Idem. §. q. ex domo in q. nemo erat rapuerit: actio ne de bonis raptis i q dicitur p dicitio non manifesti videlicet si nemo eū deprehēderit tollenda.

¶ Voluntas et p dicitio deli quentis maleficia distinguunt.

¶ Ang. Paulus. ¶ In iniurie cām tanuam effregit: q. p. ibidem p alios res amote sint nō tenet furti. Nā maleficia volūtas r p pō sitū delinq. tū distinguunt.

¶ Si seruus commodatoris rē furti puerit: et soluendo sit is cū surreptū est: fab. ait posse rē cōmodati agi cū eo: r cōtra dñm furti seruū noie. Sed

¶ In iniurie. non tenet furti. vt et. §. e. verū. §. 30. sed cōtra. §. e. l. in furti. §. ope. sol. vt ibi.

¶ Distinguit. no. sic. J. de iniur. l. q. d. reipu. r. C. de sic ca. l. l. r. §. de tab. ex h: l. iij. §. si quis dolo. n. Rem. commodatam.

¶ Si pecuniā quā dñs exegit red dare: uanescere furti actionē. Idē ē r si remittat cōmodati actionē. ¶ Si seruus tu⁹ rem tibi p modatā surripuerit / furti tecū actio non est: quia tuo periculo res sit / sed tñm cōmodati. ¶ Qui alienis negotijs gerendis se obtulit: actionē furti non habet: licet culpa eius res perierit: sed actioe negotiorū gestorū ita dñan dus est / si dñs actionem furti ei cedat. ¶ Eadem sunt in eo q. pro tutore negocia gerit: vel in eo tutore qui diligentiam prestare debeat: veluti qui ex pluribus tutorib⁹ testamento datis oblati satisfatione solus administrationē suscepit.

¶ Donatario competit furti actio cōtra dñm surripientē si cōtra eūdem poterat iuste vi retentione. Ang.

¶ Si ex donatione alteri rē meā teneas et eam surripiam tra demū te furti agere mecū posse iul. ait: si inter sit tua retinere possessionē: veluti si hō minē damnatū noxali iudicio defendisti: vel egrū curaueris vt aduersus vendicantem iustam habiturus sis retentionem.

¶ Galus. seruū quod nō licet libero. vt. C. si seruus extero se. l. i. et facit ad §. s. nau. cau. stabu. l. licet. §. i. et de excep. do. apud §. q. si is. Accur.

¶ Ad h. facit. §. e. l. cuius contra. et q. d. ibi not.

¶ Eadē sunt. vt noie rerū subtractarū teneat: sed nō condēnētur nisi actiones cedantur.

¶ Suscepit. facit. C. de tuto. et cur. q. satis non de. l. non omnium.

¶ Si ex donatione. defendisti. et sic estimationem dā ni pro eo soluiti.

¶ Habiturus sis. item potest interesse vt feratur sententia in condēnatione: vt sic de euictione agat si donatio ceperit a promissione. vt. C. de iure do. l. i. a. l. §. non vt hic. sed fecit si ex v ditione possideas. vt. §. e. c. i. §. et. l. i. si quis vroti. §. sed et si rem. que sunt contra.

¶ Item non ob. §. e. l. cuius.

¶ Is. cōmoda tarius. ¶ Cum eo. cōmodatario. ¶ Furti. noxali. vt et. §. cōmo. l. rem michi. §. h. n. als si seruus.

¶ Furti actio. i. p dictionem furti. aliū in actio ne furti. vt. §. e. in ter. sed hodie fore idem in actioe furti. vt in si. e. §. que de fullone. et C. eo. tit. l. i. §. ta les. que sunt contra. quibus dicit non dari cōmoda tario actionē furti si dñs eum non conueniat cōmodati. Sed certe. p. sus alius est ibi casus. §. quis ibi extraneus: h seruus cōmodantis fecit furtū. §. qua re per compensa tionem non con funduntur saltez vsq. ad concurrē tem quantitatem Rū. prop. electio nem quam habet dñs in noxali. ac. f.

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

¶ Sed tñm com modati. sed qua re magis si tu cō tractas. vt in si. e. §. placuit. cum non debeat licere

Raptoe. §. q. rapuerit. nō clā q. sic eēt simplex furtū. vt. §. eo. l. i. sed rapturus etiā si inuenisset ibi aliquem. ¶ Tollēda. hic est spālis casus fm. p. vt raptor non est furti teneat furti nō manifesti. a. l. §. vt in si. vi bo. rap. in p n. nō ma. vel dicit h: tolli ac. fur. nō q. ad natiuitatē: §. q. facta fuit misit si ex actio p hāc vi bo. rapto. vt. J. vi bo. rap. l. i. itē dicit. p. ra tenetur. ptoe etiā si de p hēndat nō teneri furti manifesti: sed nō manifesti: vt h: in uenit. §. dicit §. l. e. manifesti teneri. vt. J. eo. si vendidero. §. cū raptor. itē no. fm. ty. q. in casu huius. l. loq. tur. J. de pub. iud. l. infamē. nā a. l. §. p. vi bonoz rap. actioe si agat criminaliter erit publicū iudiciū. l. l. e. §. i. l. i. et facit J. de incen. rui. nau. l. iij. §. labeo.

S pignore furti tenet. vt in l. i. eo. §. furtum autes. **E**u qui quid. id est aliquid. **R**esponsum est. vt et. §. eo. qui vas. §. si ego. **C**ouertat. vt. l. i. fullo. r ar. §. de dofi. l. si tibi rez. r §. como. si vt certo. §. si interdū. r. C. e. l. alienum.

E Debitore. na turalem. vt. §. de pe. her. l. §. r si lex. §. cōsuluit. r i aus ten. §. here. r fal. §. si vero expreſsum. **T**elo. no. te. lo. qz nocturnū ēt sine telo. vt. §. ad l. aq. l. iij. §. ler. r. §. de ſicca. l. furē. **S**ignificat. r facit inſti. de in terdic. §. q autem. r. §. de vi. r ar. l. iij. in pinci. r. §. de ver. ſig. l. armoſi. **S**aluā eē. vt C. e. l. ancille. r in ſitu. e. §. i. r. §. de cōdi. fur. l. ſi p fu re. §. ſina.

Cōdictio. vt in vna eligat. vt fur. rei no. ſm a3o. q. v. v. dī. nō dicatōe nō tollit tollitur ipſo iure cōdictio vt. §. e. ei. q. qz pl ea cōrinet. vt. §. de actio. r obliga. l. qui ſerui. §. ſi. Uel dic vt dixi in. d. l. ei qui. itē videtur cōtra ad. §. qd me tus. §. l. metuz. §. licet. r nau. cau. l. idē. §. ſi. §. i. bī ple ne dixi. **P**rincipalit. id eſt expreſſim: at forte nichil dixit. ſed bñ ſciebat ad qd accipiebat. itē ad id quod ex ſo la ope teneat vide tur. §. de ver. ſig. feve. l. ſi. §. i. bī dixi r facit inſitu. e. §. ope. r. §. e. in furti. §. ope. r. l. ſi quis vroz. §. neq.

Euanefcit. vt l. e. l. interdū. §. q tutelam. et. §. pro empto. qui fundum. §. ſi tutor.

Quam creditor. cōtractare. immo contra. vt. C. vi bo no. rap. l. iij. ſo. hīc loquitur in dubio. vt ar. §. p. ſo cio. l. merito. ſed ibi contrariū probat ſm. p. vel hīc lo

S pignore creditor vta tur/furti tenet. **E**uz qui qd vtendū accepit ſi ipſe alij cōmodauerit: furti obliga ri reſpōſum eſt. **E**x quo ſatis apparet furtuz fieri: et ſi quis vſum aliene rei in ſuū lucrum cōuertat. nec mouere quē de ber: quaſi ſentichil lucri ſui gra tta faciat. **S**pēs enim lucri eſt ex alieno largiri: r bñficij debi torem ſibi acq̄rere. **U**nde r is furti tenet qui ideo rem amo uet vt eam alij donet. **F**urē interdū deprehēſuz nō aliter occidere lex. vij. tabu. permittit q̄ ſi telos ſe defendat. **T**ell autē appellatōe r fuſtus: r fer rum: r lapis: r deniqz omne qd nocēdi cā habet ſignificatur.

Cōdictio vel vendicatio rei furtiue nō tollit penā ſz pena lē actionē furti. et ecōtra. b. d.

Quā furti actio ad pene pſe cutionē pertineat: cōdictio ve ro r vendicatio ad rei recupera tionē: apparet recepta re ni cōlominus ſaluam eſſe furti actionem: cōdictionē vero r vē dicatōe tolli. **S**icut ex diuer ſo poſt ſolutaz dupli aut qua drupli penam: ſaluā eſt vendi catio et cōdictio. **Q**ui ſer uamenta ſciens cōmodauerit ad effringendū oſtum: vel ar marū: vel ſcalam ſciēs cuius rei gratia id fieret cōmodaue rit ad aſcendendū: licet nulluz etus conſiliū: p̄ncipaliter ad furtū faciendū interuenerit: tñ furti actione tenetur. **S**i tu tor: qui negocia gerit: aut cura tor: tranſegerit cum fure: eua neſcit furti actio. **P**aulus.

quitur quādo fuerat ei tradita: r poſtea poſſeſſionē ami ſerat: vel a debitore qui precario tenebat abſtulit: vel ex conuentione: vel iudicis auctoritate: ibi nullū horum in teruenit. vt argu. C. de de pig. ac. l. iij. B.

Interdum. in dñi p̄tatem. vt. §. eo. inter. §. ſi. r argu. C. de ſer. fugi. qui cunqz.

Quam creditor rez ſibi pi gnoratā aufert: non videtur cōtractare: ſed pigno ri ſuo incumbere.

Ex noua p̄tractatōe noua furti actio naſcitur p mutatio nē dñi: vel qz res in poteſtatē dñi reuerſa ſit. Ange. **I**ulla.

Interdū fur etiā manē te pene obligatōe in q̄ buſdam caſibus rurfus obligatur: vt cū eo ſepius etuſdem rei noīe furti agi poſſit. **P**rim⁹ caſus occurrit ſi poſſeſſionis cā mutata eſſet. veluti ſi res in dñi poteſtatē rediſſet: ean demqz idem ſurripuerit: vel et dem dño vel ei cui cōmodaſſz aut vendidiſſet: ſed et ſi perſo na domini mutata eſſet: altera pena obligatur. **Q**ui furez deducit ad p̄fectū vigiliū vel ad p̄ſidem⁹ exiſtimāduſ eſt elegiſſe viam qua rem per ſe q̄retur. r ſi negocij ibi ter minatum eſt: r dñato⁹ fure re cepta eſt pecūſa ſublata: i ſim pli vī furti qd ſublata: maxie ſi nō ſolū rem furtiua fur reſti tuere luſſus fuerit: ſz amplius aliqd in eū iudex conſtituerit.

Sz ſi nichil ampli⁹ q̄ fur tiua rē reſtituere luſſus fuerit: eo ipſo q̄ in piculo maioris pe ne deduct⁹ eſt: intelligēdū eſt q̄ſtionem furti ſublata eſt.

Si res peculiaris ſurrepta in p̄tate ſerui reuertat: purgat vicij furti. et ſi ſeruo eā ſubtra hit donec apud eū exiſtit: fur tum non eſt. Ange.

Si res peculiaris ſurrepta in p̄tate ſerui redierit: ſolut⁹ furti vicij: r incipit hoc caſu in

dinario eum ducendo. a3o. Et ſic non ob. C. quando ci uilis actio p̄iudicet crimi. l. i. et facit. l. de inur. l. ſed ſi vnus. §. ij. Accuſus.

Soluti tur. vt. §. de vſuc. l. ſequi. §. labro.

Quam creditor. cōtractare. immo contra. vt. C. vi bo no. rap. l. iij. ſo. hīc loquitur in dubio. vt ar. §. p. ſo cio. l. merito. ſed ibi contrariū probat ſm. p. vel hīc lo

Text from the adjacent page, partially visible on the right edge of the image.

A Non mutatur. secus in dñca. vt. C. de ser. fu. l. i. r. ar. s. de acq. pos. l. rem que nobis.

B Furtu faciet. seruus et accipiens si fuit sciens. vt et C. qd est eo. si liber. in fi. sic ergo no. q. donec est apud dñm possessio: nō pōt dici furtiuus: s; traditōe facta sic: qñ possessione a-

C Transigere. vt et. s. e. si pigno re. s. fi. et arg. C. d. trāfac. l. ptes. sed nō pōt gratis liq dū debiti remitte re: vt in pñio. vt C. de pac. l. pactū d.

D Desinit. vt et. s. de vñc. l. seq tur. s. si pupilli. Dirū ē est q non agit furti. vt. s. e. q iniurie. s. qui a-

E Dñi. cum bñ gerit: nō cū male vt hic et. s. e. l. tu tor. et. s. p. pto. l. q fundū. s. si tu-

F Alienare. est decreto et ex causa. vt et. C. e. l. i. r. s. d. cura. fur. l. ab agnato. et. l. fi.

G Noie. non suo. vt. s. e. is cui. et. d. l. q iniurie. s. qui alienis.

H Nulla exce ptio. qñ ui deat re missio pro altero agēdo: s; si sic: vt h. r. s. qd ex. s. i et facit. s. de pñi. fur. l. si seruus. s. bone. r. s. cōmo. l. in commodati. s. duobus.

I Crete. spe cū. quid sit specu: dicitur. s. de rñis. l. i. s. specus.

K Fodisset. nō alio furādū: alio qñ hoc ipso q amouit de loco ad locū s; nō abstulerit tenet furti. vt. s. e. l. i. r. ex

sero. et hoc pñ in eo q segetem secat. vt. s. e. l. i. vulgari. vel hic subaudi tñ.

S Filio. eo noie ager. in castrensib; vel qñ vbi cōpe tit actio et etiā ab initio. hodie idē in aduenticijs. in profecticjs qñ recte pñfami. fact; ager si forte pecu-

A Africa. re / qñ vltro commodati age re: ideoq; furti actionem ha- bebūt.

H Admodū sui furtū fa cere intelligit: ita partū qz cō tractando furtū facit.

Liber lex diuidit in sex par tes. prima loquit de seruo cōt

Surripiēte. scōda de seruo pñ gnori dato. tertia de seruo re-

Dhibito. quarta de seruo em- pto mandato altius. quin- ta de seruo deposito. sexta

De seruo cōmodato. scōda ibi- hīs etiā: tertia ibi / itē dicēdū:

Quarta ibi / q; vero ad manda ti actionē: qñta ibi / q; euiden- tias: sexta ibi / circa commoda- ti.

Serui cōis vñ et do- mints furtū fecerit: cōt

Duiditudo agi debere placet. Et in arbitrio iudicis cōtineri

Vt aut dñū pñet / aut partem cedat: cui pñs esse videt vt et si alienauerit suā partē sñr et

Cum emptore agi possit: vt q; dāmodo noxalis actio caput sequat. Qd tñ nō eouf; pdu

Cendū ait: vt etiā si liber sit fa ctus cum ipso agi posse dica-

Mus: sicut nō ageret etiam si proprius fuisset. Ex hīs igit

Apparet et mortuo suo nichil esse qd actor: eo noie cōsequi

Possit: nisi forte qd ex re furti- ua ad focuz puenerit. Hīs

Etia illud pñs eē ait: vt si se ser uis quē michi pignori dede-

Ris furtū michi fecerit agēdo pignoratitia pñaria psequar

Vt sñr aut dñū decidat / aut pro noxe deditioe hoiem re- linquas. Idē dicēdū de

Seruo. l. inter. Accursius. v Relinquas. hoc cū fuisti ignotās: sec; si sciēs. vt J. pñ. s. q; si sciens. et. s. de pñg. ac. si seruus.

lū separatus h; a bonis patr;. vt. s. de mino. l. deniq; sed vtrū. nā licz patri statū sit qñ- ta actio furti: tñ in peculio filij: vt s. e. si q; vxori. s. si seruus me;. azo

Agere possit qz sua interest. et obligatur etiā si- liussa. vt. s. de ac. et ob. l. filiusfami lias. acc.

Sis qui. li- berat; esset. ad hoc. s. cōmo. l. rem michi. r. ad. l. aquil. l. legis. sed ar. s. s. e. in actio- ne. s. qui rem.

Habebit. vt s. e. creditoris. s. fi. et. r. vi. bo. rap. l. q; s. in hac.

Ancilla. sui. vt et. C. d. f. fugi. l. i. et erat do- mica non pecu-

Lioris alteri; fui: qz tñc fuares qd dicit. s. e. inter dū s. h. res.

Seruus. cō muni diui- dūdo. nō furti. vt et. s. de nox. si ser- uis cōis. et. l. cu;

Seruus. r. s. fami. her. l. r. puto. s. fi. et. l. si d. qd. s. i. r. J. de iur. s; si vni- us. s. si seruus.

Cum empto re. vt et. s. de nox. de illo. et. l. si ad li- bertatem. s. fi.

Si propius vt et. s. eo. serui r. filij. s. fi. et. s. de in- terro. actio. si an- te. s. i.

Ex his. quia dicit manumisso simi filio est

Lis est mortui. vt et manu- misso.

Seruo. l. inter. Accursius.

Relinquas. hoc cū fuisti ignotās: sec; si sciēs. vt J. pñ. s. q; si sciens. et. s. de pñg. ac. si seruus.

Seruo. l. inter. Accursius.

Relinquas. hoc cū fuisti ignotās: sec; si sciēs. vt J. pñ. s. q; si sciens. et. s. de pñg. ac. si seruus.

Seruo. l. inter. Accursius.

Relinquas. hoc cū fuisti ignotās: sec; si sciēs. vt J. pñ. s. q; si sciens. et. s. de pñg. ac. si seruus.

Seruo. l. inter. Accursius.

Relinquas. hoc cū fuisti ignotās: sec; si sciēs. vt J. pñ. s. q; si sciens. et. s. de pñg. ac. si seruus.

Seruo. l. inter. Accursius.

Relinquas. hoc cū fuisti ignotās: sec; si sciēs. vt J. pñ. s. q; si sciens. et. s. de pñg. ac. si seruus.

Seruo. l. inter. Accursius.

Relinquas. hoc cū fuisti ignotās: sec; si sciēs. vt J. pñ. s. q; si sciens. et. s. de pñg. ac. si seruus.

Seruo. l. inter. Accursius.

Relinquas. hoc cū fuisti ignotās: sec; si sciēs. vt J. pñ. s. q; si sciens. et. s. de pñg. ac. si seruus.

Liber Nonus.

a **C**onuenisset. i. cōsaret. vel cōuenisset inter sapien- tes. vel cū uenisset. i. cū uēdit. fuisse: et hoc uerit. vel. i. conueniendus esset.

b **D**ecidere. i. emendare.

c **C**ogaf. ad hoc. s. de edil. edic. l. cū alit. s. iulianus et. s. seq. et. l. qro. et. s. e. serui. z filij. s. fina.

d **I**n his am- pli^o sit. s. dāni est matide et nore de ditidē: sic em non tenet ep̄ior p̄stare fruct^o et accessio- nes: sicut. s. dictū est cū possit cōpē- sationē inducere. Idē et si tñ desit in sola nore dedi- tione. aliud si pl^o vel tñ desit in dā- no: qz dñs liberaf nore dedēdo. ac.

e **C**ogēd^o est. sine noxa: sec^o in herede. vt. s. de le- ga. l. i. si heres. q̄ est s. s. hic sua vo- luntate ad hoc se obligauit: ibi hñs nō. ar. s. de condi. fur. et ideo ele.

f **P**romiserit. promittēs em vel sciens tenet non alio. vt. s. de act. emp. l. iulian^o. s. item q̄ furem. z s. edil. edic. q̄ si no- lit. s. i. ayo.

g **C**ertū. aliud si incertum. vt. s. man. l. in causa s. s. s. cū seru^o. q̄ est s. et facit. s. de le- ga. l. i. si seruus si cū. accur.

h **D**ecidere. i. emendare.

i **D**epositi ap- parere. nisi apud re causa tui depo- nans. vt. s. si cer. petis. l. si q̄s nec.

k **C**omodi. si ergo causa vtriusq̄ sit mandatum idē q̄b in pignore dicam.

l **D**ānosū. hic no. equitatē rigori p̄ferri et aliqd eē bonū cui^o cōtrariū rigori p̄ meli^o est. z ad hoc. s. de iur. test. s. lio. et de inof. test. l. si. in fi. et. C. de iudi. placuit. et de pec. l. exigēdi. in fi. z. s. depo. l. bona fides. s. i. et de acq. re. do. adeo. s. in sola. in

fi. Item et nota officium suum nemini esse damnosum. Officiū sic. C. de testibus. l. si quando. et. s. quēadmodū testa. suū nec ape. si quis ex signatoribus. sed arg. cōtra. C. de dolo. l. in i. i. sed ibi de lucro: hic de dāno uitando certat.

m **C**ulpā. ergo ignoz. s. tenetur. sic videtur contra sum.

eo est quem cōuenisset^o in cau- sa redhibitionis esse. vt quē- admodū accessiones z fruct^o emptor restituere cogitur: ita et e contrario venditor quoq̄ vel damnū decidere^o vel pro- noxe deditioe hominem re- linquere cogatur: nisi qd in his^o ā plus sit. **N** si sciens quis ignoranti furem pignori dederit: omni modo damnum prestare cogendus^o est. **I**dē em bone fidei cōuente. Sed in actione empti p̄cipue spe- crandum esse qualem seruum venditor promiserit. **N**o ve- ro ad mandati actionem atti- net dubitare se at: num eque dicendum sit omni modo dam- num prestari debere. **E**t qui- dem hoc amplius q̄ in supe- rioribus etiam causis seruan- dum est: vt etiam si ignorau- rit is qui certū hominem em- mā dauerit furem esse: nichil- minus tamē dānum decide- re cogitur. **I**ustissime em p̄- curatorem allegare non fuisse se id dānū passurū si id man- datum non suscepisset. **I**dēq̄ euidentius in causa depositi apparere. nā licet alicui equū videatur non oportere cuiq̄ plus damni per seruū euentre q̄ quantū ipse seruus sit: mul- to tamen equius esse nemini officiu suum quod eius cum quo contraxerit non etiaz sui comodū cā suscepit damno- sum esse. **E**t sicut in superioribus contractibus venditione locatione/pignore: dolum ei^o qui sciens retinuerit punien- dum esse dictum sit: ita z i hīs

culpā eorū quoq̄ cā contrahi- tur: ipsi potius damnosaz eē debere. nam certam mandan- tis culpam^o esse: qui talē ser- uum emi sibi mandauerit. z si militer ei^o qui deponat q̄ non fuerit diligentior circa monē- dam qualem seruum depone- ret. **C**irca cōmodatum au- tem merito aliud estimandū est: uidelicet q̄ tunc eius so- lius commodum qui vtendū rogauerit versatur. **I**taq̄ euz qui commodauerit sicut in lo- catione: si non dolo quid fece- rit non vltra^o p̄cium serui qd admissurum. quinetiam pau- lo remissius circa interpreta- tionem doli mali debere nos versari. quoniā vt dictum est nulla utilitas cōmodantis in- terueniat. **H**ec ita puto ve- ra esse: si culpa nulla ipsius q̄ mandatum vel depositum su- sceperit intercedat. **L**eterum si ipse vltro ei^o custodiam ar- genti forte vel nūmorum cō- miserit: cum altoquin nichil vniq̄ domin^o tale quid fecisset aliter estimandum est. **C**o- caui tibi fundum: et vt assolet cōuenit ita vt fruct^o ob mer- cedem michi pignori essent: si eos clam depouueris furti- tecū agere posse atebat. Sed et si tu alij fructus pendētes vendideris et emptor eos de- pouuerit: cōsequens erit vt in furtiuam^o causam eos incl- dere dicamus. **E**t tēnt fruct^o q̄d u solo cohereant fundi eē. **E**t ideo colonum (quia vo- luntati domini eos percipe- re videat) suos fruct^o facere^o.

x **C**ohereant fundi esse. vt. s. de rei vendica. l. fru- ctus. Accur.

y **F**acere. cū mers sit soluta vel fides habita de p̄cio vt in fi. de re. diui. s. vendite.

s. de pigno. actio.

si seruus. in fi. sed

expōe illam vt ibi

n **N**on vltra p̄-

cium. vt et. s. com

mo. si seruus. z. s.

locati. si domum.

Accur.

o **D**ebere. vt

non comprehen-

dar latam culpaz

ret. vt in fi. de suspe-

tuto s. suspectus.

Accur.

p **I**ntervenit:

at. et sic etiam sci-

ens non videtur

teneri vltra p̄-

cium. Accur.

q **U**era esse. vt

teneatur manda-

tor vel depositor.

Accur.

r **S**i ipse. de-

positarius vt mā-

datarius.

s **S**i. s. seruo de

posio vel empio

mandato dñi. Et

sic facit. s. de pi-

gnora. actio. l. vel

vnuer forum. z. s.

de nego. gest. si ne-

gocia.

t **C**onuenit. cā

tollende dubita-

tionis. vt et. s. mā-

da. qui mutuam.

Nam necesse non

est. vt. s. qui. cau-

pig. faci. contra. l.

in p̄dictis. sed cer-

te immo videtur

necesse quo ad a-

ctionem furti. vt

Teo. si is qui. l. p̄-

ci. Sed contra. vt

s. de actio. et obl.

qui seruuz. s. si is

et facit. s. pro so-

cio. idem est.

y **F**urtiuam.

quod dic vt. s. eo.

l. falsus. s. sed si

lis. ac.

a Quid certe. q. siant coloni: licet soluat mercedem.

b In pposito. i. eo casu quando vendidit.

c Cogat. et ex voluntate coloni: et sic non ob. s. e. si apes s. h. et no. ex his q. hic dicit q. fructus non sunt faci coloni: agri & locator q. q. d. h. s. fructu: mo. q. obligati. s. s. et illa rōe postea age re si non eēt d. h. s. vr. s. de vsuc. l. fe. quit. s. si rez. q. est contra.

d Referre. n. sic respon. acc.

e Hec. f. decē. vt. r. s. s. statuli. l. sta tulib. s. nec ob. s. de nota. l. si q. s. a mult. q. illa fm istā intelligitur. f. fuerit. facit s. de cōdi. ob. tur. cām. l. i. s. h. r. s. de statuli. l. i. s. f.

e Cirā. mon. stravit. et si scivit eū fugitū fm. M. et facit. s. e. l. q. seruo. in p. n. s. ar. s. s. s. h. cor. l. i. in p. n. r. s. p. s. u. a. dere. v. p. o. t. e. s. d. i. c. e. r. e. a. u. t. i. n. o. d. i. u. z. d. i. s. t. a. u. t. v. t. s. i. c. i. t. r. a. z. d. i. u. e. u. d. e. r. e. m. o. s. t. r. a. u. i. t. v. t. e. t. s. e. q. u. i. e. x. v. o. l. u. n. t. a. t. e.

d On pōt. l. s. a. m. i. a. v. t. e. t. f. a. d. t. u. r. p. l. l. i. s. i. i. f. i. s. z. c. e. r. q. u. i. c. a. u. i. f. a. i. r. r. o. l. f. u. r. t. i. s. o. l. v. t. i. b. i. r. n. o. q. a. r. g. h. u. i. u. s. l. e. t. s. d. e. r. i. t. u. m. p. t. l. p. a. l. a. m. s. h. i. n. d. i. c. i. t. s. o. s. o. l. a. s. n. i. a. a. l. i. z. i. s. a. n. i. n. q. u. e. m. e. f. f. i. c. i. i. n. f. a. m. i. a. z. m. e. m. l. i. c. e. t. n. o. s. u. b. i. r. r. o. g. e. t. s. i. c. a. u. s. a. s. e. d. c. o. n. t. r. a. a. r. g. s. d. e. h. i. s. q. u. i. n. o. i. n. f. a. l. i. c. t. u. s. e. t. d. e. h. o. c. d. i. c. i. t. s. d. e. h. i. s. q. u. i. n. o. i. n. f. a. a. r. t. h. l. e. t. a. s. i. n. f. i.

d efficere vt furti dāna tū nō seqt infamia. Martia.

d Ticio herede hō seio legatus añ aditā hereditate seius legatū ad se pertinere voluerit: furti sui eius noie aget cum eo ticius

d Recta via. non statim: sed adita hereditate. vt. s. de lega. l. si tibi hō. s. cū seruus. hoc quantū ad veritatem. aliud de fictione: q. ex tpe mortis est legatarū. nam si heredis fingeret: iam hic furti agi nō pōt. vr. s. de nota. si alienus. et hic proxime diximus. Et fm hoc loquitur. s. de pecu. l. sed si dānū. s. idem si legatū. et de lega. l. si legatum ita. et de lega. l. si seruus ticij. et. f. i. i. l. i. s. seruus. et. s. de indi. l. q. b. legatur. in fi. et. s. eo. si iussu. s. h. sed cōtra huc. l. s. de fideicō. lib. l. cū vero. s. h. solu. vt ibi. itē cōtra. s. de serui. l. pompo. sed dic vt ibi.

d Quia mente. desijt. sic. s. de edil. edic. quis sit fugi. tū. et ar. contra. C. s. apo. l. h. i. qui sanctam. in fi.

d Quis tunc cū faceret furtum eius fuerit: et vt maxime quis existimet si seruus esse ceperit eius cui furtū fecerat/ tolli furti actionem: vt nec si alienat⁹ sit agi possit eo noie: nec post aditā quidē hereditatez ticij factus est: q. ea que legatur recta via⁹ ab eo q. legauit ad eū cui legata sunt itā se sit.

d Qui tenet ex delicto actione originaliter penali non liberatur penitencia. hoc dicit Bar.

d Ubi ea mente alienū qd contractauit vt lucrifaceret tamen si mutato consilio id dño postea reddidit fur est. Nemo em̄ tali peccato penitentia sua nocens esse desijt.

d Adēs rem expse pignori datā furtum cōmittit: licet sit dominus. Ang. Dau.

d Si is q. rē pignori dedit viderit eā: q. uis dñs sit furtū facit: siue eā tradiderit creditori siue speciali^m tñi pacto ne obligauerit: idq. iul. putat.

d Si is cui res surrepta fuerit duz apud furē sit legauerit eam micht: an si postea fur eā contractet furti actionē habeam: Et fm octaueni sententiam micht soll competit furti

et. s. de po. l. i. s. si rem. Sed contra. s. de vsuca. sequitur. s. idem labeo. So. ubi vendidit non tradidit: et idcirco non contractauit. Item cōtra. s. de ser. fugi. l. i. s. i. Ibi ignorauit eū fugitū qui recepit et sic fuit ad plus in culpa: hic in dolo. vel alius est casus. item argu. contra. s. de in ius voc. l. quis. r. s. d. iurisd. om. iudi. si conuenit. Ultimo distigue circa penitentiam: q. aut in cōtractib⁹ aut in delictis. p. lo casu in inomia: tis penitere licet. vr. s. de condi. ob. cau. l. si pecuniaz. In nominatis si quidem vtriusq. gratia sunt celebrati non licet penitere. vr. C. s. ac. et obliga. l. scur. et de contrahen. emp. l. non idcirco. Si alteri⁹ tñi penitere potest is cuius gratia celebrat⁹ est. vr. s. de po. l. i. s. penul. in delictis siquidem statum est in finibus voluntatis et non est peccatum ultra: licet penitere: et sic penā evitare. vt de penit. l. cogitationis. si processum est ad actum: siquidem cōsumatū est r. p. s. factum nō potest postea pētere vt euitet penā vr. l. r. J. vi bono. rapt. l. penul. Fallit tamen. vr. C. de cri. stel. l. i. r. s. de ser.

q. nec tunc cū faceret furtum eius fuerit: et vt maxime quis existimet si seruus esse ceperit eius cui furtū fecerat/ tolli furti actionem: vt nec si alienat⁹ sit agi possit eo noie: nec post aditā quidē hereditatez ticij factus est: q. ea que legatur recta via⁹ ab eo q. legauit ad eū cui legata sunt itā se sit.

d Qui tenet ex delicto actione originaliter penali non liberatur penitencia. hoc dicit Bar.

d Ubi ea mente alienū qd contractauit vt lucrifaceret tamen si mutato consilio id dño postea reddidit fur est. Nemo em̄ tali peccato penitentia sua nocens esse desijt.

d Adēs rem expse pignori datā furtum cōmittit: licet sit dominus. Ang. Dau.

d Si is q. rē pignori dedit viderit eā: q. uis dñs sit furtū facit: siue eā tradiderit creditori siue speciali^m tñi pacto ne obligauerit: idq. iul. putat.

d Si is cui res surrepta fuerit duz apud furē sit legauerit eam micht: an si postea fur eā contractet furti actionē habeam: Et fm octaueni sententiam micht soll competit furti

fug. l. i. s. i. et de publi. l. i. s. q. si fecerit. et q. b. me. cau. l. si cum exceptione. s. satis. si autē ad actum non consummatum nec perfectum: siquidem quia noluit sed potuit licet penitere et non incidit in penam. vr. J. ad. l. cor. de fal. l. qui falsam. nisi in casu. vr. C. ad. l. iul. ma. l. quisquis. Et vero quia non potuit: nichilominus tenetur. vr. J. ad. l. pompe. de parri. l. i. in fi.

d Si is qui rem. speciali. aliud si generali. vr. C. de ser. pig. da. manu. l. ab eo. vel dic speciali id est ex presso. vr. C. de nego. gest. l. negociū. quod est audacius. quia ius habet in re. vt argumē. s. de acquire. heredi. l. si seruum quis. s. fina. Hzo. Item videtur contra. s. de distract. pigno. l. i. Sol. vt ibi. Item facit. s. eo. interdum accidit. et. l. in actione. s. fina. et quod ibi nota. et. C. de vsucapio. pro emptore. l. cum sit probatum.

d Accursus.

d Si is qui rem. speciali. aliud si generali. vr. C. de ser. pig. da. manu. l. ab eo. vel dic speciali id est ex presso. vr. C. de nego. gest. l. negociū. quod est audacius. quia ius habet in re. vt argumē. s. de acquire. heredi. l. si seruum quis. s. fina. Hzo. Item videtur contra. s. de distract. pigno. l. i. Sol. vt ibi. Item facit. s. eo. interdum accidit. et. l. in actione. s. fina. et quod ibi nota. et. C. de vsucapio. pro emptore. l. cum sit probatum.

d Accursus.

d Si is qui rem. speciali. aliud si generali. vr. C. de ser. pig. da. manu. l. ab eo. vel dic speciali id est ex presso. vr. C. de nego. gest. l. negociū. quod est audacius. quia ius habet in re. vt argumē. s. de acquire. heredi. l. si seruum quis. s. fina. Hzo. Item videtur contra. s. de distract. pigno. l. i. Sol. vt ibi. Item facit. s. eo. interdum accidit. et. l. in actione. s. fina. et quod ibi nota. et. C. de vsucapio. pro emptore. l. cum sit probatum.

d Accursus.

d Si is qui rem. speciali. aliud si generali. vr. C. de ser. pig. da. manu. l. ab eo. vel dic speciali id est ex presso. vr. C. de nego. gest. l. negociū. quod est audacius. quia ius habet in re. vt argumē. s. de acquire. heredi. l. si seruum quis. s. fina. Hzo. Item videtur contra. s. de distract. pigno. l. i. Sol. vt ibi. Item facit. s. eo. interdum accidit. et. l. in actione. s. fina. et quod ibi nota. et. C. de vsucapio. pro emptore. l. cum sit probatum.

d Accursus.

d Si is qui rem. speciali. aliud si generali. vr. C. de ser. pig. da. manu. l. ab eo. vel dic speciali id est ex presso. vr. C. de nego. gest. l. negociū. quod est audacius. quia ius habet in re. vt argumē. s. de acquire. heredi. l. si seruum quis. s. fina. Hzo. Item videtur contra. s. de distract. pigno. l. i. Sol. vt ibi. Item facit. s. eo. interdum accidit. et. l. in actione. s. fina. et quod ibi nota. et. C. de vsucapio. pro emptore. l. cum sit probatum.

d Accursus.

d Si is qui rem. speciali. aliud si generali. vr. C. de ser. pig. da. manu. l. ab eo. vel dic speciali id est ex presso. vr. C. de nego. gest. l. negociū. quod est audacius. quia ius habet in re. vt argumē. s. de acquire. heredi. l. si seruum quis. s. fina. Hzo. Item videtur contra. s. de distract. pigno. l. i. Sol. vt ibi. Item facit. s. eo. interdum accidit. et. l. in actione. s. fina. et quod ibi nota. et. C. de vsucapio. pro emptore. l. cum sit probatum.

d Accursus.

penite
re an et
qñ liceat.

quia so
la an in
quam efficit infa
miaz mem licet nō sub
iroget.

a Quo nose, sed nose defuncti ex pala tractatide. vt
§. e. l. interdū. Itē cōtra. Itē is cuius §. fi. sed ibi sub con-
ditiōe erat legatus. vel nō erat hereditarius. itē dic vt
no. §. e. si dominiū. Et facit. §. eo. n. l. a. ticio.
b Vocasset. vt ei mule subtraherent. §. sic opez p̄buit
vt r. §. eo. in furti
§. ope.

c Māmissus
sciēs se manumif-
sum: secus si igno-
rās. vt. §. si cer. pe.
Leius. que est con-
tra. Et facit. §. de
solu. l. si quis ser.
z. l. quod seruus.
Accursius.

d Crederez. i.
matuarem.
e Furtū facies
vt r. §. eo. l. si quis
perferendū. Et §.
§. de iur. om. iu-
di. l. si quis id §.
fi. So. vt ibi.

f In factum.
subsidiaria ad l.
quia de dolo non
datur: nam in p̄so
nam labit credi-
tor: vnde nō tran-
fertur dñum. idē
cessat de dolo cuz
rei vēdi. daret. Et
de hoc dic vt diri
§. e. si q̄s vxou. §.
ticia.

g Si stipulat
de te. i. a te. Ac.
h Nō tñ. vt. §.
eo. is cui. r. Teo. is
cuius. in p̄inci.
Accursius.

Infiando. ne
mo facit fur-
tum. ad hoc. §. de
sequi. possel. l. i. §.
§. si rē. r. ad exhi-
bui. l. thesaurus.
r. §. e. l. i. r. §. m. §. l.
si pecu. §. dolo. r. l.
pcurator. r. §. e. si
q̄s vxou. §. neq̄.

k An datus.
id est obligatus r
creditori tradit?
vel dic depositus
in apotheca. et sic
interuenit contra-
ctatio. Vel dic q̄
erat etiam prius
in apotheca. sed
tunc quomodo si-
ne contractatide.
Respon. trahitur

actio: cū heres suo noie nō ha-
beat: qz quacungz rōne dñum
mutatū sit: dñio cōpetere furti
actionē cōstat. **¶** Et q̄ multo
nē dolo malo in ius vocasset?
si interea mule perissent: furti
teneri veteres responderunt.
¶ Tu. rñdit eum q̄ pecunijs
exigēdis prepositus est si ma-
numissus? extigat: furti teneri.
¶ Et cōsequens dicere est
et in tutore cui post puberta-
tem solutum est. **¶** Si tu ticti-
um michi cōmendaueris qua
si idoneum cui crederē: r ego
ignozē tictū quis sit: deinde tu
aliū adducas quasi ticti: fur-
tum facies: qz tictum hunc eē
credo. scilicet si r ille q̄ addu-
citur scit. **¶** Si nesciat rñc nō
faciat furtū. Nec is q̄ adduxit
opem tulisse poterit videri: cū
furtū factum non sit. Sed da-
bitur actio in factum: in eū qui
adduxit. **¶** Si stipular? de te
sim per te nō fieri: quominus
homo heros intra kalēdas iu-
lias michi detur: p̄uis mea in-
teresset eū non furtip: cū fur-
repto eo ex stipulatu nō tenea-
ris si tamen p̄ te factum non
sit quominus michi daret: nō
tñ furti actionē me habere.

¶ Si tibi surreptus est / quod
nisi die certa dedisses penam
promissisti: adeoq̄ sufficere ea z
necesse fuit: furti actio in hoc
quoq̄ estimabitur.

¶ Pro toto tempore vnuz fur-
tum est nisi fuerit possessio in-
terrupta. Item in actione furti
inspicit quāt plurimi res fuit
a tempore furti. h. d. Bar.

¶ Infans apud furem adole-
uit: tam adolefcentis furtū fe-
cit ille q̄ infantis r vnū rātū
est furtum: adeoq̄ dupli tenet
tantū quāt vnq̄ apud eū plu-
rimū fuit. Nam q̄ semel dūta-
rat furti agi cū eo potest quid
refert proposita questionē: q̄p-
pe si surrept? furti foret: ac rur-
sus a fure altero? eum recupe-
rasset etiam si duo furta fecis-
set: nō amplius q̄ semel cū eo
furti agi possit. Et nec dubita-
uerim quin adolefcentis? post?
q̄ infantis estimationem fieri
oporteat. Et qd tā ridiculū est
q̄ meliozē furis conditionem
eē p̄p̄tinationē furti existit-
mare? **¶** Cū seru? inempt?
fact? sit: non pōt emptor furti
agere cū venditore ob id qd is
seruus post emptionē ante q̄
reddatur furtipisset. **¶** Furi
ip̄i furtū fecerit furtiuus seru?
eo nomine actionē cū dñio fu-
rem habiturū placet. **¶** Ne facti
noza taliū seruoꝝ nō solū ip-
sis ipunitatē p̄stēt: sed dñis
quoq̄ eozum q̄stui sint. Ple-
rūq̄ ei et? generis seruoꝝ fur-
tis peculia eozūde augentur.
¶ Si colonus post lustrū cō-
ductiōis anno ampl? fructus
inuito dñio p̄ceperit: videnduz
est ne messis r vindemie furti
cū eo agi possit. Et michi du-
biū nō videt quin fur sit: r si cō-
sumperit rem surreptā: repe-
tit ab eo possit.

¶ Sola denegatione deposti-
ti nō cōmittit furtū: s; ē neces-
saria tractatio. Ange. Cel.

¶ Infiando depositū ne
mo facit furtū. Nec em̄
furtum est ipsa inficiatio: licet
prope furtū est. Sed si possel-
sionez eius ad ipiscat interuer-
tendi causa: facit furtum. Nec
refert an i digito habeat anu-
lum: an datus? h̄ hypothecē sit
quem cuz in deposito teneret
habere p̄ suo destinauerit.

¶ In actide furti habetur ra-
tio interesse quod est extra rē.
h. d. Bar.

retro quasi tunc cōtractauerit cum apprehendit. Quia
ergo si medio tempore fuit preciosior res post acceptatio-
nem ante interuersionem nunquid estimabitur cum re-
trotrahitur. Respon. non: quia non ad omnia retrotra-
hitur. Sic r alias. C. de donationib? inter virum r vxo-
rem. l. donatōes.

Uel si velis dicere
hoc casu non fieri
furtum: dic q̄ hec
littera Nec refert
an r. refertur ad
p̄cipiū legis nō
ad proxima dicta
quod pater: quia
subicit quem cuz
l deposito teneret
r. sed prima Jo.
placet.

¶ Sufficere. als
sufficere r tūc pla-
na. als sufficere: r
tunc id est presta-
re. Uel. i. suppos-
tam esse vel subro-
gatam in locū illi-
us. sicut et dicitur
Suffici consules
id est subrogati.
an autez pena du-
pletur. dic vt. §. e.
l. in furti. in prin.
r facit. §. proxi.

¶ Accursius.
¶ Unum tant-
um. sic. §. de ver-
bo. obli. qui bis.
Accursius.

¶ Altero. secus
si a domo ad quē
redisset. vt. §. e. l.
interdum.

¶ Adolefcentis.
facit. §. pri. §. r. §.
de cō. fur. l. ex ar-
gento. r. §. eo. l. in
furti. et quod ibi
nota.

¶ Existimare.
q. d. nichil.
¶ Cuz seruus.
facit. §. e. l. seru r
ali. §. cum autem
Accursius.

¶ Placet. con-
tra. §. eo. itaq̄. §. i.
sed solue vt nota-
tur. §. depo. l. i. §. si
predo.

¶ Possit. p con-
di. fur. Et fa. §. si
cer. pe. l. si q̄s nec.
§. penul. et. §. qd
vi aut clā. l. si ali-
us §. notauimus.
Accursius.

¶ Si colonus post lustrū cō-
ductiōis anno ampl? fructus
inuito dñio p̄ceperit: videnduz
est ne messis r vindemie furti
cū eo agi possit. Et michi du-
biū nō videt quin fur sit: r si cō-
sumperit rem surreptā: repe-
tit ab eo possit.

¶ Si colonus post lustrū cō-
ductiōis anno ampl? fructus
inuito dñio p̄ceperit: videnduz
est ne messis r vindemie furti
cū eo agi possit. Et michi du-
biū nō videt quin fur sit: r si cō-
sumperit rem surreptā: repe-
tit ab eo possit.

Hereditarie. in l. negabat. vt. s. de nota. ff. seru. leg. 2. de crimine expta. heredi. l. ij. r. fi. r. iij. q. l. i. s. sciuola. J. de q. si putauit hereditaria. vt. l. e. l. si quis ex. secus in aquil. vt. r. s. ad. l. aq. l. ob id. Accur.

Hic enim. here
Hic quoq. per alium ergo habet quod per se habere non pot. sic. s. q. res p. g. ob. pos. l. aristo. r. s. de acq. heredi. l. cum he. reditate. s. argu. cōtra. C. de vsur. l. eos. in fi. sed illud gñale. cetera spā. lia. vel non potest per alium s. se sub missus: at hic non fuit ab eo submissus. ar. s. s. adm. tu. l. ita autem. s. gessisse.

Hic enim casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

inre: quia plus cōtinet cōdictio vt dixi: non afit actio furti q̄ ad penam tm̄ datur. vt. d. l. p socio. l. rei cōis. r. l. se. Sed quidā hic dicit idē de actione furti q̄ daf̄ ex eo q̄b̄ interest sicut cōmodati: licet in dupli. argu. J. de reg. iur. l. nemo. s. quotiens. quod nichil est. et facit. C. eo. l. i.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Hic autem casibus putabatur hereditaria reru fieri furtum: r. vsucapionem impediri. Idcirco r. heredi. quoq. actionē furti ppetere posse.

Quere sibi. nō tenebitur. vtr. s. e. inter cōs. s. recte. **E**stimare. hoc quoad actionē cōmodati. sed furtū non fit sine affectu: vt in situ. eo. s. placuit. sic. r. s. de po. l. qd seruus. r. s. qd vi aut clā. l. seruus. r. ad. l. aq. ob id. r. s. de nego. gest. sed an vltro. in fi. r. de crimi. ex p. l. heredi. l. si. l. fi.

Cōditiō. nō p. t. imo. vt s. e. inficiando. s. l. fano. s. tibi sine iudicio recuperavit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Quere sibi cōmodata. vtr. apud se deposita vsus est aliter atq; accepit: si existimabat se nō inuito dñio id face re: furti nō tenebitur. sed nec de positivlo modo tenebitur. cōmodati an teneatur: in culpa estimatio erit. l. an non debue rit estimare. dñi dñm pmissurū.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

et dic vt ibi. Et fa. s. de condi. inde. pene. r. de solu. l. i. d. **S**quod pene. **S** vendidero. sine culpa. mea. per quod videbatur mea non interesse.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

Cōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit. **C**ōditiō. nō p. t. oris. et honesta causa. vt subicit.

littere. l. eñ nō teneri furti etiam non manifesti.
a Perperā l. sciens indebitum: et sic in duobus deli
quit: quia falsus / r qz sciens accepit.
b Indebiti pdictio. vt. s. de neg. gest. ff. pupilli. s. itē
querit. r. s. fi. r. s. de condi. ob. cām. l. ff. procurator. l. pñ.
c Cōdictio. et
actio furti. vt. s. d.
cōdi. fur. l. qm. r. s.
de solu. cū qd. s. i.
d Et a ticio. rō
uento cōdictioe in
debiti. ad qd facit
predicta. l. cū qd
s. i. r. i. p. r. i. s. ac.
e Cū. p. r. o. t.
f Furtis debita.
soluta nō pūa
sā ignorātia: a s
esset liberatus. vt
s. de solu. l. vero p
curator. s. i. r. l. cū
quis. s. i.
g Liberatur.
vt. r. s. d. neg. gest.
ff. s. o.
h Assumptio.
dicens ego suz ti
cius. pcurator scē
cū quidā tici? sit
procurator non tñ
iher. sic debitor: la
bitur in psonā et
sic nō tranfert do
minū pecunie in
pcuratorē. vt. r. s.
eo. ff. quis vroz. s.
cū ticio. vt dicit se
pcuratorē scē cū
nulli? sit. vel pcura
torē pcurator? cū
nō sit. Tu tñ dicat
sp q non trāfferat
dñū pecunie de
bitor. vt. s. e. l. fal
sus. s. i. Et plene
dicit ibi. r. facit. s.
de cōdi. inde. l. ff. p
curator.

i Cuius. l. tici.
k Solut. s. sua
burā.
l Si. l. ticio.
m Data est. ff.
dñum nō trāstua
lit. vt et. s. p. r. i.
s. no.
n Neg. posses
sio bōarō. vt. r. s.
d. p. r. i. p. s. ff. r. s.
fi. r. ad. i. neqz
hēat leg. vt nō ob.
s. e. l. actioe fur. s.
fi. r. l. ff. i. s. i. d. l. p. l.
o Cuius hēbit. qz ei? nole solutū est: r rati hz. vt et

do indebitū obligatur dño ne
go. gesto. etiā ratihabitōe se
cuta. r ratiicans tenet solven
ti: cōdic. indebiti / furtiua / r fur
ti quā cedere solvēs tenetur
ratū habenti. Ange.

¶ Si ticius cui? noie pecuniā
perperā falsus pcurator acce
pit ratū habeat: ipse qdem tici
c? nego ctozū gestoz ager. Et
vero q pecuniā indebitam de
dit: aduersus ticiū erit indebiti
cōdictio: aduersus falsuz p
curatorē furtiua durabit con
dictio. Et a ticio nō tñ q p do
ll exceptionē vt? prestat et
furtiua pdictio desiderabitur.
¶ Si pecunia fuerit debita:
ratuz habente ticio furti actio
evanesct: quia debitor: libera
tur. ¶ Falsus autē pcurator
ita demū furtū pecunie faciet:
si noie quozqz vt pcurator: is
quez creditor: habuerit assun
ptō? debitorē alienū circūme
nerit. ¶ Sed q pbat r m eo q si
bi debet pecuniā dicendo se
heredē sempionij creditoris:
asseueraverit: cum esset altus.
¶ Qui rē tici? agebat: ei? no
mine falso pcurator: creditor?
solut? et tici? ratū habuit: non
nascit ei? furti actio. q statī cū
pecunia soluta est: et qui dedit
nata? est. cū tici? nūmozū dñū
um non fuerit: neqz possessio.
s3 cōditionē idebiti qdē tici?
habebit: furtiua? autē q pecu
niā dedit. ¶ Que? et si nego ctoz
gestozū actioe ticius cōuenit
ceperit: arbitrio iudicis ei pre
stabitur. ¶ Idem.

¶ Pecuniā cluitati? sub
tractā actione furti: non
crimine peculatus tenetur.
¶ Qui rē r sum peruerit fur
ti tenetur. b. c. Paulus.

¶ Si ticius cui? noie pecuniā
perperā falsus pcurator acce
pit ratū habeat: ipse qdem tici
c? nego ctozū gestoz ager. Et
vero q pecuniā indebitam de
dit: aduersus ticiū erit indebiti
cōdictio: aduersus falsuz p
curatorē furtiua durabit con
dictio. Et a ticio nō tñ q p do
ll exceptionē vt? prestat et
furtiua pdictio desiderabitur.
¶ Si pecunia fuerit debita:
ratuz habente ticio furti actio
evanesct: quia debitor: libera
tur. ¶ Falsus autē pcurator
ita demū furtū pecunie faciet:
si noie quozqz vt pcurator: is
quez creditor: habuerit assun
ptō? debitorē alienū circūme
nerit. ¶ Sed q pbat r m eo q si
bi debet pecuniā dicendo se
heredē sempionij creditoris:
asseueraverit: cum esset altus.
¶ Qui rē tici? agebat: ei? no
mine falso pcurator: creditor?
solut? et tici? ratū habuit: non
nascit ei? furti actio. q statī cū
pecunia soluta est: et qui dedit
nata? est. cū tici? nūmozū dñū
um non fuerit: neqz possessio.
s3 cōditionē idebiti qdē tici?
habebit: furtiua? autē q pecu
niā dedit. ¶ Que? et si nego ctoz
gestozū actioe ticius cōuenit
ceperit: arbitrio iudicis ei pre
stabitur. ¶ Idem.

s. de pdi. l. debi. l. ff. pcurator. r de cō. fur. l. qm. vbi plene
p Furtiua. l. pdictionē q soli dño datur. (dixi.
q Que. l. cōdictio furtiua.
r Ceperit. ab illo q soluit pp ratihabitōe. a s non
tenetur. vt. s. de nego. gest. l. ff. quis negocia.

¶ Allo vel sarcinator: qui
pollenda vel sarcinda
vestimenta acceperit (si forte
his vtatur) ex cōtractatōe eo
rum furtū fecisse videt: qz non
in eā causam ab eo videt ac
cepta. ¶ Frugibus ex fundo
surreptis: tam colonus q dñs
furti agere pñt. qz vtriusqz in
terest rem psequi. ¶ Qui an
cillam? nō meretricē libidinis
causa surripuit: furti actioe te
nebit. et si supprefferit: pena
legis faute cohercet. ¶ Qui
tabulas? cautōis sue surripuit
in a scriptaz summā furti actio
ne tenebit. Nec refert cā cella
te necne sint. quia ex his de
bitū magis solutum esse com
probari potest.

¶ Accipiens debitum igno
rāter non tenetur furti. Ange.
¶ Herattus.

¶ Si quis ex bonis ei? quem
putabat mortuū q vlt?
erat p hīde hīditarias res ap
prehēderit: eū furtū non face
re. ¶ Et cū quo suo noie furti
actū est: etiā si serui nomie de
alia? re aduersus eum agatur
non dandam exceptionem fur
tina? facti placet. ¶ Paulus
¶ Cū res furtiua nisi
ad dñm redierit vsuca
pi non possit: tñ si eo noie lra
estimata fuerit: vel furti dñs eā
vendiderit: nō interpellari iā?
vsucapiois ius dicendum est.

¶ Scius Interest Idē.
Nō surripit: furti actioe
habet: si et rem tenuerit do
mini voluntate. veluti is cui
res locata? est. Is autē q sua
volūrate: vel ēr pro tutorē ne
gocia gerit. itē tutor v? cura
tor ob rē surreptā sua cōpa nō
hēbit: furti actioe. Itē is cui
pupilli sic. vt. s. e. interdū s. qui tutelam.

¶ Prestabitur.
ab eo q conuenit.
Accursus.

¶ Pecuniam
cluitati. alij
romane. vt. l. ad
l. iul. pec. l. iij. s.
fi. contra.

¶ Tene. scilicet
fur.

¶ Allo. accepta
vt l. i. u. e. s.
furti autem.

¶ Agere pñt. s.
hoc plene habes.
s. e. ff. apes. s. fi.

¶ Qui ancillā.
de hoc dixi. s. e. re
rū est. r. facit. l. de
plag. l. nō statim.

¶ Supprefferit
id est abscederit.

¶ Qui tabulas
r de hoc plene ha
bes. s. eo. l. qui ta
bulas.

¶ Si quis ex. non
facere. nec tñ
vsucapit p hīde.
vt. s. pro hīde. l. i.

¶ De alia re. qd
muri: imo r s. ca
dē. vt. s. e. vulgar?
s. pe. r. l. inter. s.
hac actione. in fi.

¶ Una. id est in
simul.

¶ Cū res. non
possit. vt in
fi. de vsuc. s. furti
ue. r. s. de vsuc. l. se
quit. s. q. autem.

¶ In futuro
erit em vsucapibi
lis. r. facit. C. pro
emptore. sciens. r.
s. de vsuc. l. si fur.
et. l. legur. s. tunc
in potestate.

¶ Scius. lo
cata est. vt et
s. eo. l. eum qui s.
preteres.

¶ Non habes
bunt. suo nomine
sic et. s. eo. qui in
iure. s. qui nō
nis. Sed nomine

Ex stipulatu. vt. r. s. e. is cui. r. facit. l. cui. i. in test. r. qd ibi no. ite. s. e. si is q. rem. in pn. s. ibi h. ius in re.

Ad dnm. no. videtur. vt. s. de vsuca. sequit. s. tlic in pte. et. f. de hb. sig. l. labeo. s. i.

Reditori. pignoris. hoc est veru. vbi copetit ei soli qd est cu. su

sceperit pign. suo periculo. vel cum culpa ei. subtra- hit: alioqn credi- torien. ager. vt. s. e. l. eu. s. de scrib. vbi plene dicit.

Couentia. f. in dupli. licz sua culpa amisit: qd debitor est in dolo qd pponderat. r. fa- cit. s. e. l. si debitor et. s. de pig. s. inf. s. fi. et. s. de sol. id qd pe. r. C. d. pig. l. si tibi.

Iqs egerit. furti. no. ma- nifesta. fo. r. facit. f. vi. bo. rap. l. i.

Ilibertus. no. nascit. in re viliori. vt. et. s. e. serui r. filii. r. in- sti. e. s. hi. r. f. d. pe- nis. l. respiciendu. sec. in novu. si est fur libera psona. vt. C. e. l. apud. s. f. i. na. ac.

Ullo. de dno. h. i. a. dno.

Negar. f. po- ponus.

Liberat. pu- ta per pactum.

Absolut. dz. s. e. inf. in pn. s. fo- lu. vt. ibi. ite. facit. s. e. l. itaq. r. s. lo- ca. et. co. du. si mer- ces. s. fi.

Nemo. hoc habes. s. e. l. ipu- berem. in fi.

Iqs. furti. no. manife- sti. vt. s. e. si ds in seruitute. s. ceter. et. hic. et. facit. f. de reg. iu. l. nullu. cri- men. est. ac.

Agere. s. cer- te. consentire vide- tur. vt. s. de his q. no. in fa. l. quid er- go. s. si quis alic-

Ullo. de dno. h. i. a. dno.

Negar. f. po- ponus.

Liberat. pu- ta per pactum.

Absolut. dz. s. e. inf. in pn. s. fo- lu. vt. ibi. ite. facit. s. e. l. itaq. r. s. lo- ca. et. co. du. si mer- ces. s. fi.

Nemo. hoc habes. s. e. l. ipu- berem. in fi.

Iqs. furti. no. manife- sti. vt. s. e. si ds in seruitute. s. ceter. et. hic. et. facit. f. de reg. iu. l. nullu. cri- men. est. ac.

Agere. s. cer- te. consentire vide- tur. vt. s. de his q. no. in fa. l. quid er- go. s. si quis alic-

Ullo. de dno. h. i. a. dno.

Negar. f. po- ponus.

Liberat. pu- ta per pactum.

Absolut. dz. s. e. inf. in pn. s. fo- lu. vt. ibi. ite. facit. s. e. l. itaq. r. s. lo- ca. et. co. du. si mer- ces. s. fi.

Nemo. hoc habes. s. e. l. ipu- berem. in fi.

Iqs. furti. no. manife- sti. vt. s. e. si ds in seruitute. s. ceter. et. hic. et. facit. f. de reg. iu. l. nullu. cri- men. est. ac.

no. sed hic expressus consensus exprigitur. vt. s. eo. qui vas. s. vetare. Accur.

Agere. ait labeo. vt. p. ex legis inscriptione.

Prohibere. qz erat mltitudo furu q. in fecissent est.

Liberto. qui ager in factu. vt. s. de obse. l. honoti. et. l. paros. r. l. li- cet. acc.

Emittisse. pleriq. p- pter domestica. vt. f. d. penis. l. respi- ciendum. et. facit. s. ti. i. l. fi. et. qd ibi no. ite. facit. s. eo. interdu. s. q. fure. et. f. ad turpi. l. r. i. priuatis.

De tigno ini- cto. Supra dictus est de furto in ge- nere: sed quia in- ligere tigni a lie- num suis domi- bus e. species fur- ti: id ponit rubi. de tigno iniuncto. Vel ita: supra di- ctu est d. furtis cu- suscibus rei: hic de furto tigni iniun- cti. et. hec rub. po- nitur materialif. Vel dic d. furto p- tigno iniuncto dn e. vt. videam. v. sic. s. de furtis gene- raliter dicit: nunc de quadz specie f. qua sunt quedaz specialia.

Qui agit act. furti crimina- liter dz. subscribere se ad pe- na talionis: sicut fit in crimini- bus publicis. h. d. Ulpia.

Emittisse oportebit nuc- furti pleriq. crimina- liter agi. et. eu. qui agit in cri- mine subscribere: no. qd publi- cum sit iudicium: sed qz visuz est temeritate agentum etiā extraordinaria aiaduersione coercendam. Non ideo tamē minus is qui velit poterit el- ulliter agere.

De tigno iniuncto. Titu. l. i. f.

Tigni furtiuu iniunctum edibus aut vineis alienis nec euellitur nec a possessore ven- dicatur: sed ad exhibendu agi- tur extra iniungentē: r. eo euul- so potest vendicari: licet an acti fuerit hac actioe. Ang. Ulp.

Ex duode- cim tabu- laruz neq. soluere. p- mittit tiz- nu furtiuu edib. v. l. vi- neis iniuctu: neq. vendicare: qd- puidenē lex efficit: ne vel edifi- cia sub hoc pteutu dirnāf: vel vinearu culture turbef. S. in eu. q. quic. est iniuxisse in du- plu dat actionem. **T**igni. aut appellatone cofinef ois materia ex qua edificiu stat:

Ex duo decl- tab. sol- uere. i. dissoluere. Accur.

Vendicare. r. ita nec tenef reive- di. s. qd dolo des- tinerit possidere te- netur ad exhiben- dum vel rei ven- et ita soluitur co- trarium in fi. l.

Actionez. vt. et. s. d. acq. re. do. adeo. s. cum l. suo et in fi. de re. di- s. cum in suo.

Tigni. facit. f. de verbo. signi. l. pali. et. ugm. ac.

Ex duo decl- tab. sol- uere. i. dissoluere. Accur.

Vendicare. r. ita nec tenef reive- di. s. qd dolo des- tinerit possidere te- netur ad exhiben- dum vel rei ven- et ita soluitur co- trarium in fi. l.

Actionez. vt. et. s. d. acq. re. do. adeo. s. cum l. suo et in fi. de re. di- s. cum in suo.

Tigni. facit. f. de verbo. signi. l. pali. et. ugm. ac.

Aputa pertice: q̄ ponitur nōgū vīvites sustineat

Pedamēta. q̄ figurant in terra.

Ad ex h̄bēdū. ille finis v̄ tollere q̄cqd̄ possitū est in

Quare dic q̄ te possuz puenire actiōe tigni m̄iuncti

Ad duplū vel ad exhibendū vel rei ven. vt nō eximas. s̄z

All dolo malo de-

Seris possidere.

Et no. q. v. acnōi

Bus h̄ tenet furti z

Condi. fur. z de ti-

Gno m̄iuncto. z ad

Exhibēdū z reivē.

Z de hoc dicit hec

Isa si bñ aduertat

Sais. secus si

Ignosans. vt. s̄.

Ad ex h̄. l. gēma. z

Lignū. q̄ sūt s̄. z̄

Ite facit. s̄. q̄b̄ vt aut

Clā. l. nam ouigo.

Sed si ppo-

Nas. nō du-

Bito. vt tñ z h̄ iure

Tur in l. i. vt. s̄. de

Sol. q̄ res. in h̄. idē

Si sep̄at. vt. C. d̄

Rei ven. l. ij. s̄z q̄d̄ si

All' m̄iuncti: alius

Hz m̄iuncti: Rñ.

Is tenet q̄ h̄z m̄iuncti

Cū. vt. s̄. ne q̄d̄ in

Loco pub. l. d̄. s̄. p̄-

Tor ait. cetera dic

Vt rei. s̄. de reivē.

Lirē. s̄. signū. z̄

Ite facit. s̄. de excep.

Rei i. l. si quis cū

To. s̄. s̄. i. cemetiis.

Si quis testa-

Mentō. C̄ habuit

Mus. s̄. de furtis

In genere p̄p̄trās

Is a quacūq̄ p̄so

Naz: in quacūq̄ re

Mobili: z̄ quodā

vineas necessaria. Tñ quidā aiunt tegulā quocq̄ lapidem z cementa: ceteraq̄ si qua edificijs sunt vtilia. Tigna em̄ a tegendo dicta sunt. Hoc amplius et calcē z arenā tignozum appellatiōe cōtinet: s̄z z vineis necessaria cōtinent: vt puta pertice pedamēta. S̄z ad exhibendum danda est ei actio. Nec ei parci oportet: q̄ sciens alienā rem edificio induxit in iurē. Nō em̄ sic eū cōuenemus quasi possidentē s̄z ita quasi dolo malo fecerit quominus possideat. **I**dem.

Sed si pponas tigni furti nomine edibus in iuncti actuz: deliberari poterit an extrinsecus sit rei vendicatio. Et esse non dubito.

Si quis testamēto liber eē iustus fuerit: z post mortē dñi ante aditam hereditatem surripuisse aut corruisse quid dicatur. **I**tem. l. iij.

Pro furto vel dāno dato in bonis hereditarijs dolo v̄ culpa lata per liberū esse iustum intra annum vtilis datur in factū ex hoc edicto descendēs. **A**nge. **I**tem. l. i.

I dolo malo ei qui liber eē iustus erit: p̄ mortē dñi ante aditam hereditatē in bonis q̄ eius fuerint qui eum liberum esse iussisset factū eē dicetur quominus ex h̄is bonis ad heredē aliquid perueniret: in eū intra annū vtilē du-

S quedaz specialia dicit. **I** dolo. iussisset. secus si in bonis heredis. vt s̄. l. ij. a. r̄cto.

Factum. furtum vel damnum.

Judicū datur. vsq̄ huc sunt verba edicti. vt. s̄. de manum. f. te. l. ticia. s̄. penul.

Hec aut actio. f. in factū: q̄ ex h̄libet edicto p̄tons ex quo nō dat certa dat in factū. vt. s̄. de dā. infec. l. iij. s̄. an

pl iudicū datur. **H**ec aut actio in factū: vt labeo scripsit naturalē potius q̄ civilē h̄z in se equitatē. siquidem civilis deficit actio. S̄z natura equū est nō esse impuntū eū q̄ hac spe audactor factus est. quia neq̄ vt seruū se coherceri posse intelligit spe imminētis libertatis. neq̄ vt liberū dānari: q̄ h̄ditati furtū fecit hoc est dñe. **D**ñs aut dñave nō p̄t h̄re furti actionē cū seruo suo: q̄z postea ad libertatez puenit vel alienatus sit: nisi postea q̄q̄ eā re tractauerit. Itaq̄ esse equū pretor putauit calliditatē z p̄teritatē eorū qui hereditates depopulātur: dupl actiōe i factū coherceri. **N**ō aut als tenebit iste liber q̄ dolo si malo q̄d disti

passē pponat. **L**ulpa aut negligentiaz serui post libertate excusata est. S̄z culpa dolo p̄ria doli representat. **P**roide si q̄d damni dederit sine dolo: cessabit ista actio. q̄z aliis as ad lta tenet ob hoc q̄ dānū qualitercūq̄ dederit. **I**ta: bet itaq̄ certū sinez ista actio: vt dolo fecerit iste: z post mortē dñi: z an aditā h̄ditatem.

Leterū si sine dolo malo: aut dolo q̄dē: verū vtuo dño: nō tenebit hac actiōe. **Q**uonimo et si post mortē dñi post aditā h̄ hereditate: cessabit hec actio. **N**ā vbi adita h̄ditas ē: iā q̄si liber puenit p̄t. **Q**uid tñ si sub p̄ditōe accepit libertate: ecce nōdū liber ē. s̄z vt fu p̄t coherceri. idcirco dicēdū ē cessare hanc actionē. sed vbi libertas cōpetit cōtinuo dicēdum est

furto t̄fecō. f. post aditā h̄ditatē z an p̄ditōez libertatez **C**ōtinuo. l. statim adita hereditate: vt quia pure est relicta. **E**t s̄m hoc est p̄riū sup̄iori dicto. **I**tem. l. s̄. s̄. dicitio

si dicat vbi est edictū nō reperio. **R**ñ. ipsa rubrica. **U**el dic q̄ non habem' p̄ba: s̄z eius mentē. **A**lij dicūt hec actio. l. ex lege p̄ditio: q̄ q̄tiens aliq̄ lege noua inducā obligatōe. **C**ivilis. vt furti nō manifesti idē puto d̄ p̄oria f. manifesti: s̄z dep̄ h̄dat: nā. l. iditū cre dñt de furto. z sic d̄ manifestor nō māifestor h̄ p̄ri. z. s̄. de acq̄. re. do. l. eoq̄b. z. s̄. d̄ nora. l. si fu' legat'. l. s̄. l. s̄. dixerit p̄riū m̄. **I**mminētis ste. s̄. si ex nor. c̄s. aga. l. pe. z. s̄. n̄. **F**urti fecit. i. q̄b̄ als eēt furtum ne sit s̄. **I**eo. s̄. sceuola.

Cōtractauerit. ad hoc. s̄. n. ij. seruit' s̄. ij. z. C. de nora. l. i. et. C. an fu' ex suo factō. l. s̄. p̄. **R**ep̄sentat. nō. sic. s̄. m̄. s̄. si fa de iussor. l. p̄n. z. s̄. si m̄. fal. mo. di. l. i. s̄. iō. z. s̄. de verb. sig. l. magna. **I**te facit. s̄. de lib. cau. illud. z ad. l. ad. l. si seruus. s̄. si fornicarius.

Cessabit. r̄. si i casu. vi. j. p̄ri. s̄m. R. **N**ōdū liber est. f. spe aditōis. **S**eruo p̄t coherceri. a dño nō a iudice. vi. j. de pen. l. moius. in fl. et d̄ q̄d. statuliber. que sunt cōtra.

Cessare. pro furto t̄fecō. f. post aditā h̄ditatē z an p̄ditōez libertatez **C**ōtinuo. l. statim adita hereditate: vt quia pure est relicta. **E**t s̄m hoc est p̄riū sup̄iori dicto. **I**tem. l. s̄. s̄. dicitio

si dicat vbi est edictū nō reperio. **R**ñ. ipsa rubrica. **U**el dic q̄ non habem' p̄ba: s̄z eius mentē. **A**lij dicūt hec actio. l. ex lege p̄ditio: q̄ q̄tiens aliq̄ lege noua inducā obligatōe. **C**ivilis. vt furti nō manifesti idē puto d̄ p̄oria f. manifesti: s̄z dep̄ h̄dat: nā. l. iditū cre dñt de furto. z sic d̄ manifestor nō māifestor h̄ p̄ri. z. s̄. de acq̄. re. do. l. eoq̄b. z. s̄. d̄ nora. l. si fu' legat'. l. s̄. l. s̄. dixerit p̄riū m̄. **I**mminētis ste. s̄. si ex nor. c̄s. aga. l. pe. z. s̄. n̄. **F**urti fecit. i. q̄b̄ als eēt furtum ne sit s̄. **I**eo. s̄. sceuola.

Cōtractauerit. ad hoc. s̄. n. ij. seruit' s̄. ij. z. C. de nora. l. i. et. C. an fu' ex suo factō. l. s̄. p̄. **R**ep̄sentat. nō. sic. s̄. m̄. s̄. si fa de iussor. l. p̄n. z. s̄. si m̄. fal. mo. di. l. i. s̄. iō. z. s̄. de verb. sig. l. magna. **I**te facit. s̄. de lib. cau. illud. z ad. l. ad. l. si seruus. s̄. si fornicarius.

Cessabit. r̄. si i casu. vi. j. p̄ri. s̄m. R. **N**ōdū liber est. f. spe aditōis. **S**eruo p̄t coherceri. a dño nō a iudice. vi. j. de pen. l. moius. in fl. et d̄ q̄d. statuliber. que sunt cōtra.

Cessare. pro furto t̄fecō. f. post aditā h̄ditatē z an p̄ditōez libertatez **C**ōtinuo. l. statim adita hereditate: vt quia pure est relicta. **E**t s̄m hoc est p̄riū sup̄iori dicto. **I**tem. l. s̄. s̄. dicitio

Libertus

cito tollit ceterarium, vel dicitur loquatur hic eodem casu quādo sub conditione tunc si continuo. Ita cito cōperat libertas post factum delictum, ut dicitur cōtrahere non potuerit
actio, ut J. p. i. §. 7. J. e. l. si. et hoc casu secundū. R. dabit per interpretationem eū eadē spe audaciō fiat q̄ et an aditā hēditatē directo manumissio, c. a. Mutat. de testatore in legataria recta via, ut. §. de fur. l. a. ticio. b. Immutat. ut in legato. c. Amittit. v. si capite. v. de lege. ut. C. de epif. et cle. l. sine. §. his ita. et hoc ante aditam hereditatem. d. Post litem lum. q̄ sub condicione fuit relicta. ut. §. §. p. i. e. Eo casu. dicitur qdā si mō cōperat ei libertas vnde cōp. q̄ alis contra nouū dñm nō possit agi: ut l. si. de nora. §. si seruus. qd nō placet q̄ hic nō fuit heredis. aliq̄ mōmēto qñ fuit legat⁹ vel amissus, vñ per interpretationē dicitur dari his casibus siue nō fiat libertas siue fiat post aditā hēditatē cito: cū dñs si potuerit eū cohercere. f. Satisfecerit. qd videt. ut. §. de leg. i. si seruus ticio. in fi. g. Ab imperatore nro. alexā. ac. h. Pertinere ei⁹ actus. non aut ad hoc delictū. M. ut. §. de fideicō. l. i. si pure. i. Ideo. q̄ rescriptū cessat. M. Et facit. §. ea. l. in p. ut. et de manu. testat. ticio. §. pe. et de uaxa. si seruus

posse et debere hanc actionem dari aduersus eum qui puenit ad libertatem.

Pro delicto commissio per seruum hēditate tacite in bonis hēditariis locū h̄z hec actio: siue per heredes delictū coerceri nō potuit propter libertatē serui relicta directo vñ p̄ fideicō. vel propter subitam mutatōnem. Ange.

Si seruus pure legat⁹ ante aditā hēditatē qd admiserit in hēditate: dicendū est q̄ dñus in eo mutat⁹: huc actio locū esse. et gñaliter dicitur quo casu in seruo dñum imutat⁹ vel amittit⁹: vel libertas cōpetit post interuallū modicū adite hēditatis: eo casu hāc actionē indulgēdā. Sz si fideicōmissaria libertas data sit seruo: qd qd in hēditate malefici admittit: nunquā nō prius cogat h̄s m̄amittere q̄ si satisfecerit: Et est sepiissime et a diuo marcor ab imperatore nro cū p̄ rescriptū: nō impediri fideicōmissaria libertatē q̄ pure data est. Diuus sane marcus rescriptū arbitrū ex p̄tinētī dādum apud quē rō ponat. Sz hoc rescriptū ad rōnem ponendam p̄tinere: et us actus quem seruus administrauerit arbitror. Ideo: et hic posse hanc actionem competere.

Et si p̄ vnū ex institutis hereditas adita fuerit non h̄z locū hec actio si post furtū aut damnū detur. Ange.

Ante aditā hēditatē sic acclipe debem⁹: anteq̄ vñ ab vno a dea hēditas. nā vbi vel vn⁹ adijt cōpetit libertas. Si pupillus h̄s institutus sit: et a substituto ei⁹ libertas data: mediorū t̄pe qdā admittant. si qdē viuio pupillo qd fuerit factū: locū nō esse huc actio

legatus. sed contra. §. de li. cau. l. pe. §. ibi nō pure, k. Libertas. ut. §. de manu. testa. l. si seruus lega. §. si. et l. testamento. §. l. et de bo. liber. l. etiā. §. ut patronus.

Substituto pupillariter. m. Data. id est grauat⁹ erat substitutus dare libertatem seruis si eueniret casus substitutionis. n. Admittatur serz a seruis. o. Non eē huic actioni. quia dñus um habuit tēpore delicti. p. Quis. s. substitutus. q. Causam bono. i. hoc vocabulū bona. sic isti. vi bo. rap. §. pe. et §. ut in pos. leg. is cui. §. bonorum. Accursus. r. Pro utilitate heredum. s. Furti actionis. vel. l. aquil. ut §. e. l. §. non autē. et in §. non tantū. Accursus. t. Propter seruitutem. impedientem quominus teneat. v. In omnib⁹. non tamen solis. Accursus. x. Furti. vñ pro dāno datoyt dixi. Accursus. y. Ignitos. sci licet contractauit. Accursus. z. Proterea si impubes post mortē patris quesierit rei domini: ea q̄ anteq̄ impubertis hereditas a substituto adeat surripitur: locum habere istā actionem dicendum est. Sed et in omnibus que inter fuerit heredis nō esse euerfa: locum habet hec actio. Non tantum⁹ autem ad sola furta ista actio p̄tinet: sed etiam ad omnia damna quecumq̄ hereditati seruus dedit. Scruola ait possessionē furtum fieri. Deniq̄ si nullus sit possessor: furtus negat fieri. Idcirco autem hereditati furtum non fieri: quia possessionem heredi-

Substituto pupillariter. m. Data. id est grauat⁹ erat substitutus dare libertatem seruis si eueniret casus substitutionis. n. Admittatur serz a seruis. o. Non eē huic actioni. quia dñus um habuit tēpore delicti. p. Quis. s. substitutus. q. Causam bono. i. hoc vocabulū bona. sic isti. vi bo. rap. §. pe. et §. ut in pos. leg. is cui. §. bonorum. Accursus. r. Pro utilitate heredum. s. Furti actionis. vel. l. aquil. ut §. e. l. §. non autē. et in §. non tantū. Accursus. t. Propter seruitutem. impedientem quominus teneat. v. In omnib⁹. non tamen solis. Accursus. x. Furti. vñ pro dāno datoyt dixi. Accursus. y. Ignitos. sci licet contractauit. Accursus. z. Proterea si impubes post mortē patris quesierit rei domini: ea q̄ anteq̄ impubertis hereditas a substituto adeat surripitur: locum habere istā actionem dicendum est. Sed et in omnibus que inter fuerit heredis nō esse euerfa: locum habet hec actio. Non tantum⁹ autem ad sola furta ista actio p̄tinet: sed etiam ad omnia damna quecumq̄ hereditati seruus dedit. Scruola ait possessionē furtum fieri. Deniq̄ si nullus sit possessor: furtus negat fieri. Idcirco autem hereditati furtum non fieri: quia possessionem heredi-

a Non hz. vtz. J. de crimi. expil. heredi. l. si. r. l. fi. r. s. re. amo. l. contra. r. de acqui. re. do. l. in eo. sed fallit. s. ti. q. l. hereditarie. r. l. fe. r. l. in actione. s. fi. r. l. si is. r. l. si fal sus. s. l. facti. r. l. e. s. n. res. r. s. de v. l. si homo.

b Que facti. hz ergo multu iuris r multu facti in re tinēdo vt h. r. no. C. de acqui. poss. l. i. Bzo.

c Hereditatis. i. dñs r iura: nō au tē possessiones. vt s. de acqui. pos. l. cum heredes. r. de acq. he. gerit. sed cōtra. s. ex q. cau. ma. l. cum miles. So. vt ibi. itē hoc fallit in cā pecu liari. vt. s. de act. r. obli. l. q. a seruo. in fi. r. J. de cap. in bello. s. facte. non tñ in peculiaribus iacēte hereditate vfu capio l. apit. vt r. s. de vfu. l. si. s. fi. Et facit i. c. t. l. i. iusto. s. fi. r. s. d. ex cau. ma. l. ait pre: tor. s. i. r. s. h. i. r. s. de fur. si videro. s. fi. r. de p. scri. s. si rē. s. fi. Itē arg. est lex ista: q. hec actio post aditam hēditatē ante ap: pte hētam pos. lo: cū habeat. qd non placet: qz statim adita hēditate ser uus ē liber. vt. C. de cad. tol. s. in no tissimo.

d Hereditatis igit decurrenduz est ad hāc actioez e Ad fusi. actioez scz spāl. vt furtiz condī. furtius nō rā vendi. vt. J. pr. s. r. s. e. s. non au tem. in fi.

f Ut in id. imo ad duplū. vt. J. pr. s. r. s. fi. s. z dic q. ad alias se refert actiones. r. facit. s. de dolo. l. i. s. ait pretor.

g Successorib⁹. nā sic est in acūde furti. vt institū. de de perpe. r. temp. ac. s. nō autem. ad cuius similitudines hec habetur. vt. s. e. s. plenius. r. J. s. proxi.

h Libertatē. vt. s. ad. l. aq. l. ita vulnerat⁹. l. fi. r. s. fur. l. vulgari. s. l. duo. r. ar. s. de iur. om. iu. si qd id. s. fi. r. l. fe. s. an i duplo pte rei pcutio: qdā sic. ar. s. e. ill. r. s. qd me. cau. l. e. s. i. s. z dic q. ad id ar furti sit. vt. s. pr. s.

tas non habet⁹. que facti⁹ est r animi. Sz nec heredis est pos sesso anteq possideat. quia hēditas in eū id tantū trāsfun dit quod est hereditatis. Nō aut fuit possessio hereditatis.

C Actio ex isto edicto descē dens non competit vbi reme ditum ordinariam competere potest. Ange.

C Illud verū est si potest a lē heres ad suuz⁹ peruenire: non esse honorariam actionem tri buendā: vt in id⁹ quod inter sit cōdēnatio fiat. C. pter hāc actionē esse r vendicationem rei constat: cum hec actio ad similitudinē furti ppetat. Itē heredit: ceterisqz successorib⁹ cōpetere istam actionē dicens dum est. C. Si serui plures li bertatē istam acceperūt: r do lo malo quid admiserūt: singu li cōueniēnt in solidū / hoc est i duplū. Et cū ex delicto puen tiantur exemplo furti nullus eo rum liberatur: et si vnus cōuē tus prestiterit. Paulus.

S Paulo anteq statuta libertas obtigerit: amo uerit aliquid seruus aut corru perit ignorantia dñi nō intro duct hanc actionem. Ideoqz licet maxime ignorauerit hēs a statulbero: aut qlibet alius dñs a seruo suo amotū aliqd: corruptū ve esse: non impetrat post libertatē etus vllaz actio nē: qz in plibus causis alijs iusta ignorantia excusationez mereatur. C. Iplannus.

C Illud verū est si potest a lē heres ad suuz⁹ peruenire: non esse honorariam actionem tri buendā: vt in id⁹ quod inter sit cōdēnatio fiat. C. pter hāc actionē esse r vendicationem rei constat: cum hec actio ad similitudinē furti ppetat. Itē heredit: ceterisqz successorib⁹ cōpetere istam actionē dicens dum est. C. Si serui plures li bertatē istam acceperūt: r do lo malo quid admiserūt: singu li cōueniēnt in solidū / hoc est i duplū. Et cū ex delicto puen tiantur exemplo furti nullus eo rum liberatur: et si vnus cōuē tus prestiterit. Paulus.

S Paulo anteq statuta libertas obtigerit: amo uerit aliquid seruus aut corru perit ignorantia dñi nō intro duct hanc actionem. Ideoqz licet maxime ignorauerit hēs a statulbero: aut qlibet alius dñs a seruo suo amotū aliqd: corruptū ve esse: non impetrat post libertatē etus vllaz actio nē: qz in plibus causis alijs iusta ignorantia excusationez mereatur. C. Iplannus.

C Illud verū est si potest a lē heres ad suuz⁹ peruenire: non esse honorariam actionem tri buendā: vt in id⁹ quod inter sit cōdēnatio fiat. C. pter hāc actionē esse r vendicationem rei constat: cum hec actio ad similitudinē furti ppetat. Itē heredit: ceterisqz successorib⁹ cōpetere istam actionē dicens dum est. C. Si serui plures li bertatē istam acceperūt: r do lo malo quid admiserūt: singu li cōueniēnt in solidū / hoc est i duplū. Et cū ex delicto puen tiantur exemplo furti nullus eo rum liberatur: et si vnus cōuē tus prestiterit. Paulus.

S Paulo anteq statuta libertas obtigerit: amo uerit aliquid seruus aut corru perit ignorantia dñi nō intro duct hanc actionem. Ideoqz licet maxime ignorauerit hēs a statulbero: aut qlibet alius dñs a seruo suo amotū aliqd: corruptū ve esse: non impetrat post libertatē etus vllaz actio nē: qz in plibus causis alijs iusta ignorantia excusationez mereatur. C. Iplannus.

S Paulo anteq statuta libertas obtigerit: amo uerit aliquid seruus aut corru perit ignorantia dñi nō intro duct hanc actionem. Ideoqz licet maxime ignorauerit hēs a statulbero: aut qlibet alius dñs a seruo suo amotū aliqd: corruptū ve esse: non impetrat post libertatē etus vllaz actio nē: qz in plibus causis alijs iusta ignorantia excusationez mereatur. C. Iplannus.

S Paulo anteq statuta libertas obtigerit: amo uerit aliquid seruus aut corru perit ignorantia dñi nō intro duct hanc actionem. Ideoqz licet maxime ignorauerit hēs a statulbero: aut qlibet alius dñs a seruo suo amotū aliqd: corruptū ve esse: non impetrat post libertatē etus vllaz actio nē: qz in plibus causis alijs iusta ignorantia excusationez mereatur. C. Iplannus.

S Paulo anteq statuta libertas obtigerit: amo uerit aliquid seruus aut corru perit ignorantia dñi nō intro duct hanc actionem. Ideoqz licet maxime ignorauerit hēs a statulbero: aut qlibet alius dñs a seruo suo amotū aliqd: corruptū ve esse: non impetrat post libertatē etus vllaz actio nē: qz in plibus causis alijs iusta ignorantia excusationez mereatur. C. Iplannus.

S Paulo anteq statuta libertas obtigerit: amo uerit aliquid seruus aut corru perit ignorantia dñi nō intro duct hanc actionem. Ideoqz licet maxime ignorauerit hēs a statulbero: aut qlibet alius dñs a seruo suo amotū aliqd: corruptū ve esse: non impetrat post libertatē etus vllaz actio nē: qz in plibus causis alijs iusta ignorantia excusationez mereatur. C. Iplannus.

S Paulo anteq statuta libertas obtigerit: amo uerit aliquid seruus aut corru perit ignorantia dñi nō intro duct hanc actionem. Ideoqz licet maxime ignorauerit hēs a statulbero: aut qlibet alius dñs a seruo suo amotū aliqd: corruptū ve esse: non impetrat post libertatē etus vllaz actio nē: qz in plibus causis alijs iusta ignorantia excusationez mereatur. C. Iplannus.

S Paulo anteq statuta libertas obtigerit: amo uerit aliquid seruus aut corru perit ignorantia dñi nō intro duct hanc actionem. Ideoqz licet maxime ignorauerit hēs a statulbero: aut qlibet alius dñs a seruo suo amotū aliqd: corruptū ve esse: non impetrat post libertatē etus vllaz actio nē: qz in plibus causis alijs iusta ignorantia excusationez mereatur. C. Iplannus.

S Paulo obtigerit. verū dudū post aditam heredi tatem: ne sit s. s. l. i. s. qd th. r. s. si seru⁹. r. J. l. pr. Ab eo cito. vt corrigi a dño nō possit. vt. s. l. i. s. qd th. r. s. si seru⁹. r. ar. s. de neg. gest. diuortio. idē non em r. fed in superiori proxi. l. diu reman sit seruus post delictū. Itē nō ob. s. l. i. s. quid tamē. vt ibi dixi.

U Ab eo putauit sub con ditōe manumissuz res amouētē si cito⁹ p dñio extite rit: hac actione conuentendū.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

C Furti aduersus nautas/ cau pones/stabularios. Titu. v. C. pmo ponit mentē edicti vsqz ibi: nauigandi. Bar. des inde exponit edictum/ postea ponit qstiones pmiscue vsqz in finē tituli. C. Iplannus.

Liber Nonus.

a **D**edere. cōtra. f. nau. cau. fia. l. idē. s. si fili. So. vt in e. ti. l. si. f. uo. itē ar. f. b. loc. videam. s. ibi l. aliena domo iducebat. h. in sua tenebat. Itē facit ad hoc qd dē h. statuere. r. c. s. de adm. tut. l. i. q. si parēs. r. ad. tu. l. i. d. b. scrib. et ille fecit furtū. (s. idoncos.

c **N**ō p̄stat. cōtra. s. nau. cau. l. i. s. fi. r. l. scut. fo. hic nō recipit saluū fore: ibi sic. vel solue vt ibi. et facit in eo. n. l. s. in factum.

d **P**ōr. i. d. s. et e. q. n. s. ponit. vt no. s. de offi. p̄co. obseruare. s. fi. e. **I**ter agētes. tanq̄ corū mores agnoscētes.

f **P**erpetuos. i. nō ad modicuz t̄ps. sic. s. de pig. debitor. r. de act. emp. l. fundi. s. la. beo. r. s. p. socio. l. i. Accur.

g **E**ligit. no. q̄ nō p̄tobat p̄bat. sic. C. s. nup. si vt proponis. r. C. q̄ nō et q̄ i. u. l. ab eo. r. s. q̄ et a q̄b. l. si. in p̄n. r. s. d. r. nup. l. in eo. s. de. inde. r. s. de sp̄o. l. i. sp̄o. salub. i. r. s. ad mace. si filius. fa. s. ar. s. s. s. ser. ut. vt. p. i. u. i. t. r. b. p̄ocur. filius. fa. s. i. u. i. t. et de trib. l. i. s. i. t. i. a. m. r. s. ad mace. l. itē si fili. s. i. n. d. u. z. r. s. de fur. q̄ vas. s. r. e. t. a. re. Accur.

h **V**ectorū. i. eo r̄ā q̄ naue vehunt naz nec istos pōt eligere vel redde- re sicut nec via- tores.

i **I**tem. i. eo r̄ā q̄ naue vehunt naz nec istos pōt eligere vel redde- re sicut nec via- tores.

k **Q**uo. scilicet edicto. Accur.

l **P**rospiceret. scilicet pretor.

se liberat. Cur ḡ nō exercitor nauis cōdēnetur q̄ seruū tam malū in naue admisit: et cur liberi qdē hois noie tenet in solidū: seruū hō non tenent: nisi forte idcirco q̄ liberi qdēz hōsem adhibens statuere de- buit de eo q̄lis eēt. in seruo hō suo ignoscēdū sit et q̄si dome- stico malo: si noxe dedere: pa- ratus sit. Si autē alienū adhi- buit seruū q̄si in libero tenebi- tur. Caupo autē prestat factuz eorū q̄ in ea caupona et caupone exercēde causa ibi sunt. Item eorū q̄ habitandi cā ibi sunt. Viatorū autē factū nō p̄- stat. Nāq̄ viatorē sibi elige- re caupo vel stabulari: non vi- det: nec repellere p̄ter agē- tes. Inhabitatores hō p̄pe- tuos ipse qdāmō eligit: q̄ nō reijct. quorū factū opz eū p̄- stare. In nauē q̄q̄ vectorū hā- crum non prestatur.

De familia furti fecisse dicatur.

l **S**i familia alicui furtū fecerit hz dñs electionē aut totā familiā dedēdi aut tātu of- ferre p̄ furto factū: q̄si si vn⁹ liber furtū fecisset. hoc verum si eo nō cōscio furtū factū sit. nā si eo cōscio tūc poterit cō- ueniri suo noie et noie singu- lorum de familia. h. d.

Ulpianus.

Ulpianus id edictuz p̄tor p̄- positū q̄ do- minis pro- spicēt ad- uersus ma- leficia seruorū. videlz ne cum

m **F**urtū. s. ad. l. aquil. illud. et de noxa. in delictis. s. n. **E**stimationē furti r̄ p̄diciōis. vt. l. i. q. hoc si no mine totū familie puenit: als si noie vni⁹ eius p̄tium ei cōputatur ad tollendā actionē noie aliorū. vt et. s. de noua. l. qd ait pretor. Accur.

plures furtū admittit: euer- tant dñi p̄monitū si om̄s de- dere aut p̄ singulis estimatio nez l̄itis offerre cogant. Da- igitur arbitriū hoc edicto: vt si qdem velit dedere om̄s no- rios seruos: possit oēs dede- re q̄ participauerunt furtum. Si uero si maluerit estimatio- nē offerre: tātū offerat q̄si si vn⁹ liber furtū fecisset: et reti- neat familiā suā. Nec autē facultas dño tribuit toties q̄- tiens ignorāte eo furtū factuz est. Leterū si sciente eo: facul- tas et nō erit dāda. Nā r̄ suo noie et singulorū noie cōueni- ri pōt noxali iudicio. nec vna pena exacta altera tollit. nec vna estimatio quā hō liber suf- ferret defungi possit. Is autē accipit scire q̄ scit et potuit p̄- hibere. Sciētiam hō specta- re debem⁹ q̄ hz et uolūtatē Leterū si scit r̄ phibuit tñ di- cendū est vfurtū edicti b̄ificio

De p̄les serui dāni culpa dederint: equissimū est eandē facultatem domino dari.

l **S**i scdm̄ iudiciū ita se ha- bet ad p̄mū q̄ cōdēnatoria lata in p̄mo r̄ exactioe secu- ta tollat scdm̄ interim differē r̄ cumulatio impeditur. Bar. **L**ū plures serui elusdē rel furtū faciūt: et vnus noie cuz dño l̄s p̄testata sit: tā dñi alio- rum noie actio sustineri debe- bit q̄ dñi p̄tor iudicio potest actor consequi tātū quantuz consequeretur si liber id fur- tum fecisset.

Iulianus.

Iulianus est et pene nomine duplum r̄ condiciōis simplum.

ne. et ad hoc. s. de noxa. l. qd ait pretor. Item quod dicit duplum: dic nisi sit manifestum: quia tunc quadru- plum. Accur.

Arbitrium.

l. domino. **S** i vn⁹ liber vt et. s. de iurisd. om. iu. si familia. in pun.

q **E**rit dāda. amittit ergo b̄fici- cū p̄pter delictū suū. vt et ar. s. de mino. l. auxilii. i. si. ar. s. i. l. i. q. s. fins. Accur.

r **S**uo noie. i. l. solidū: non ex suo maleficio qd nul- li est: s. p̄pter ma- leficio cōmissum. s. s. e. est si iustit: qz tūc ob suū ma- leficio tenet. vt. s. de noxa. l. i. q. s. i. et l. si ex duob. i. p̄n. itē s. s. s. de noxa. l. i. q. s. c. i. dñs. So. vt ibi. Accur.

s **E**t phibuit. vt phibere nō po- tuit. vt et. s. de no- xa. l. i. q. r. i. i. i. p̄n. et facit. l. si cōmū- nis seruus.

t **E**quissimuz est. cuz eadē sit rō vt et. s. ad. l. aq. l. i. i. d. idem in rapi- na. vt. s. vi. bo. ra. l. i. q. s. hac act. sec⁹ videtur in iniuriis vt. s. de iur. olm. iu. l. si familia. i. si ne. q̄ s. so. vt ibi.

y **C**onsequi. qd. sciemus quā- do dominus vel damnum emēda- bit vel illum ser- uum pro noxa da- bit. Et ad hoc fa- cit. s. de noxa. l. qd ait pretor. et fa- cit. s. de exceptio. l. fundum r̄cia- num. et. l. fundi.

z **E**st. conch- actionis. furtū

Appro- bare d̄ q̄ nō im- probat.

Vtilissimū. p̄- positū. cuius mens hec est sed verbis caremus. Accur.

h **Q**uo. scilicet edicto. Accur.

l **P**rospiceret. scilicet pretor.

Quotiens tantum fecisset. vsqz huc est subiectum. b Emporē. acipe hoīem cēm cui de euictōe agere p̄mittit. l. qui lucratiuā nō hz cām. sic 2 accipit. s. d. excep. doli. l. apud. s. si qz ex cā. 2 de edil. edic. sciendū. s. de iude. Nō ergo aduersus habentē titulum lucratiuū vt aduersus donatā rīū vel legatariū.

vt i. l. e. l. s. an si c. Simul. l. cū alijs. d. fecerant. f. furtum.

e. Adanūmī = sus. vn̄ ex hys q̄ fecerat: et dato p̄cio sui: vt sic nō sit ex lucratiua cā liber. Vel dicēt si m̄ cū dicit. 2 dicidē q̄ si subaudito nō expulso casu. dicit ei dātā et em̄ p̄cio. sic q̄ aliud l. eo q̄ hz lucratiuaz cām. 2 ad hoc referit idē p̄. et sic bene conuenit cū sequenti.

f. A manumifso. grat. 2 idē accipem oi eo q̄ lucratiuā hz titulu: 2 dic oblatū 2 etiā p̄stitū. 2 sic est s. de nox. l. de illo. in fi. 2. l. seq. s. hz cū familia. ibi cū vnus seru? sic alter soluendo alter liberaf. s. h. cū manūsus est delictū qz a pluri? est cōmissum. Itē p̄tra s. de pe. he. l. etiā. s. pe. Sol. vt ibi.

g. Dñm familie. quia sui delicti tantum penam soluit. s. 30.

h. Regressus est. sic. C. de vsur. rei iud. l. fi. sed qd si regressum nō hz: foute idē. vt in sti. ad le. ad q. s. hys autē h̄bis sed Joh. contra vt habeat regressum.

i. Sed an si legati. s. i. specie. tūc em̄ de euictōe nō agit secus si in genere legatus esset. vt. s. de lega. i. si a subliato s. heres seruū. Accur.

k. Donat? est. cui? noie de euictōe nō agit. vt. s. d. edil. edic. l. ad res. sec? ergo si agat qd q̄qz euenit. vt. C. d. u. do. l. i. 2 idē qd h̄ dicas in oi q̄ hz titulu lucratiuū. Itē no. q̄ qdā posuerit h̄c dūlicionē talē cū qz. p̄mittit nichil rē 2 penā de beo eligere. vt. s. de pac. l. rescriptū. s. si pacto. nisi factū est rato manēte pacto. vt. s. de trasact. q̄ fide. si fo foss fuerit exacta: pena nō perit. vt. s. de eo qd cer. lo. l. fi. Idē est. vt. s. p̄so. l. si qz a socio. idē si duo sunt debitorē 2 sunt socij. vt. s. si qz cau. si duo. nisi in id qd miu? est. vt. s. de acf. emp. p̄da. in non socijs si ab vno rem p̄so: ad alio penam nichilominus p̄cto: vt h̄c. 2. s. de fo:

lu. stichum. s. dolo. 2. s. de peti. he. l. etiā. s. penul. Si rem nō agit ad penā: vt. d. s. dolo. 2 arg. s. si qz cau. l. ij. in p̄n. sed certe quātū ad. l. l. h̄ nō videt bona h̄c distinctio: qz h̄c ab vtraqz parte erigit pena furti: 2 maxime a manu missa a quo nō pōt peni cōdi. fur. aliquid nisi liber p̄tra ctasset. vt. 2. s. d. cō di. fur. l. quod ab alio. foute in ēptoe re secus dici possit cū noxalit det cōdi. fur. vt actio furti. vt. s. de p̄di. fur. si seruus.

l. possideret. est em̄ sans. p̄ posse fore h̄i hoc casu: ita non efficit actiois cōdino de tenor: sed nō melior. vt. 2. s. de nox. acf. electio. s. si is. 2. l. si pluri. in p̄n. sed arg. s. s. e. l. i. s. hoc autem.

m. Tūc hereditib? daf em̄ heredi actio furti vt isti. de ppe. 2 tē po. ac. s. 4. 2 facit. 7. de iniur. l. sed non omne.

n. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

o. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

p. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

q. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

r. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

s. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

t. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

u. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

v. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

w. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

x. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

y. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

z. Cui. f. actio. p̄ omnes. heredes.

ario: vel eo cui donat? est? agi possit etiam cum domino ceterorum nomine queritur? Ad admittendum puto. Cuius edicti leuamentum non tñ datur et qui seruos possidens cōdēnatus presiterit tātū quātū si vnus liber fecisse dicatur: verum ei quoqz qui idcirco condemnatus est/ quia dolo fecerat quominus possideret?

Paulus. Cui? plures eiusdem familie furtum fecerint: eadem actio competere debet que testatori cōpetebat/ id est vt omnes non amplius consequantur qz cōsequerentur si id furtum liber fecisset. Marcel.

S. alio furtū fecerit: oim? noie cū eo q̄ scit furti agi poterit: cū altero? ad eū modū qui edicto cōprehēsus? est. s. si ille? presiterit nō tot? familie noie/ ob hoc a socio partē p̄sequet. C. p̄t si seru? cōis alteri us iussu dānū dederit: etiā qd presiterit alter? (si modo cū eo qz ex lege aq̄tia: v̄ ex lege. xij. tabu. agi poterit?) repetit a so:

rit in principio. et circa illud determinat vnā questionē. secunda ibi: si seruus. tertia ibi: si ego. Bar.

q. Si familia communis. duorum dominorū.

r. Sciente. 2 non iubete: 2 supple 2 altero ignorante.

f. Omnium. i. singulorum.

t. Cū altero. l. ignorate. 2 facit ad hoc. s. l. i. s. h̄c aut.

v. Cōphēsus. vt. l. det tātū q̄tū si vnus liber fecisset.

x. Cū ille. q̄ ignorauit emēdauit dānū tantū q̄tū si vn? liber fecisset. 2 de hoc dimidiā p̄sequet a sciēte. vt. s. de nox. si ex duob? s. sic est 2 si alter 2. Vel dic si ille scz sciēs soluit dānū q̄tū p̄ quolibet: nō reperit ab ignorantē nisi p̄ media q̄tū si liber fecisset. vt. l. e. l. s. si ergo. 2. d. l. si ex duob? s. p̄p̄i th. Sed videt qz nichil possit repetere sciēs. vt. s. de nox. l. si cōis familia. So. ibi in iubete tñ. h̄c in sciēte tñ: inter quos ē dñia. vt plene no. in. d. l. si ex

p. presiterit. alter qui nō iussit.

z. Agi poterit. qd semp fere est ex delictis seruū. et da exemplū in sti. de nox. s. sunt autem. vel da exemplū de:

(duobus.)

3. Agi poterit. qd semp fere est ex delictis seruū. et da exemplū in sti. de nox. s. sunt autem. vel da exemplū de:

o.

æquil. in leuioib⁹ in. l. xij. tabula. in atrocioribus. vt. s. d. noxa. l. ij. §. fi. qñq; tamē agi non pōt vt qñ ignorans seruū facere furtū nō possidet. nec dolo fecit quomin⁹ possideat. ideoq; si quid tunc solueret nō repeteret cū spē nō necessitate soluisset. Uel dic pōt agi cū seruus in atrociorib⁹ paruit al-

tero dño iubente: alioquin nō: cum nullū sit serui delictū. vt. s. de noxa. l. ij. §. is autez. Uel tertio ē casus ybi nō pōt agi cōtra ignorāte: puta si oīno inuitus seruus paruit periturus si non paruisset. hic em̄ nullum est serui delictū: sic dñs ignorans eius nomie non tenetur.

A Noctum. vt damnū oīno suaret. vt. s. de noxa. sed 7 eo noie. 7 cōi diuidundo. l. iij. 7 ad le. aq. sed et si cōem. 7 l. seq.

B Est. culpa socij.

C Quonō igno rāte. i. scēte et p hēbere valēte: nō dicas iubente: vt quidam dicunt.

D Factum est. scilz furtū ab istis seruis.

E Agetur. contra scientem.

F Consequet. sciens ab ignorante socio qñ seruus ēē. Sed qdā equi parāt scientē: tu bentē. qd non placet: qz iubens nichil agit. vt. s. de noxa. si ex duobus. §. illud. Accursius.

G Unius. in tantū enim liberauit eum. 730.

H Uolet. is cui damnū datum est. 730.

I Duplum. s. eius rei surrepre quod prestaret liber.

K Socius. ignorans. 730.

L Dedisset. i. transgessisset de toto.

M Hoc casu. cum iussit 7 ē. et hoc est versū. vt. s. de noxa. l. ij. ex duobus. in pn. 7 sic abundat hec dicitio forte. sic

N Parcedū est. qñ punit sciēs. (s. d. arbi. l. si duo.

O Abeo putat. 7 male: vt p3. p. Cui⁹. i. alicui⁹.

P Dupli. noie singlor. p pre th hēditaria. 730.

R Dupli. infolidū ac si nichil esset exactū vt bñ conueniat sequentibus. Accursius.

S Edicto. quod vult nō vitra prestari qñ si vnus liber fecisset. vt. s. eo. l. i. Accursius.

T Debitorib⁹. i. dñs fuoz q ex tali cū sunt debitores.

V Fieri. putabat labeo.

X Iniquū. 7 tñ ita statuerat labeo. sic insit. de testa. §.

Y Recte experiri. nomine singulorū ser. (sed neq. uouum ad duplum. et hoc fm labeo conem similitur.

Z Sciuola. cor rigēs duodicta labeo p ordinē.

A Partes. non ergo aliquis solidum persequet.

B Duplo. pputato: quod accepit defunct⁹. vt sic nō p⁹ iuris heredes habeat qñ defunct⁹ habuit. vt 7 s. d. re gu. in. l. heredes.

C Arborū furti cesarū. Et de hoc qdā sunt specialia.

S furtim. ex lege aq. lia. s. damdam actionem.

D Actionē. s. arborū furti cesarū.

E Deducat. i. extrahat de posterioribus.

C Cōdēnet. sicut fit in ceteris cōcurrentib⁹. vt 7 s. titu. i. l. i. et nota. s. nau. cau. l. idē. §. fi. 7 facti. s. c. l. si colon⁹. 7 l. pe. 7 s. d. euic. l. cū fundum 7 s. d. edil. edic. q si nolit. §. si quis egerit. 7 de ac. ep. l. ex empto. §. et si ignorās. 7 s. d. noxa. qd ait ptoz. 7 d. act. 7 ob. l. cum ex vno. 7 l. plura. s. hēc videt 7. s. nō est: qz fm pōicta est intelligenda.

S Ciendū. latrones. criminaliter. secus si ciuilitur: vt patet. s. c. l. faciēda. in pn. Latrones em̄ fure; suspē dunt: de ide bestijs subiciunt. vt. s. de penis. l. capitaliū.

A Item. estimauerunt. vt 7 s. arbo. fur. ce. l. i. in si. i. responsi.

I Hedere. hec hedera huius hedere improprie dicit arbor: sed ex interpretatione et in vulgari dicitur hēlera et inheret pluribus arboribus.

K De salicto. quando iam radices immisit.

L Saligineas. i. virgas de salicibus qd appellamus

M Salicem. a salice. Accursius. (plantones.

N Deherit. i. detraxit incidendo vel euellendo: vt

O Non posse agi. scz. l. aquil. Accur. (subicit.

P Non conceperit. s. eo. §. stirpem. cōtra. Sol. vt ibi.

Q Qd si quis ex seminario. exponit seipsum.

R Quod si quis ex seminario. exponit seipsum.

S Quod si quis ex seminario. exponit seipsum.

T Quod si quis ex seminario. exponit seipsum.

V Quod si quis ex seminario. exponit seipsum.

X Quod si quis ex seminario. exponit seipsum.

Y Quod si quis ex seminario. exponit seipsum.

Z Quod si quis ex seminario. exponit seipsum.

Transulerit. de loco alieno in suum fundū. aliusq; postea cecidit translata que nondum radices immiscerat. ille enim hac actione tenetur: sed non is qui translulit: sed aqul. vt. Ieo. furti. §. i. 330.

Uideri. vt habeat locū hec actio. §. 3. §. pri. rñ. sed ibi in virgīs plantatis. hic de hīs q̄ cum radicib⁹ plantantur.

Quāuis. h⁹ quīs nō aduersatur ad illud h⁹ buz videtur: sed ad illud viuere. Ac.

Reponi. possit. h⁹ adhuc nō sit posita. secus si iā est sicca vt reponi non p̄ficiat: q̄ tūc ligni appellatiōe cōtinetur. vt. §. de lega. iij. ligni.

Stirpē olec. vel siluestrē vt do mestice. et est §. §. eo. §. sed. et si q̄s saligneas. 330. So. sp̄ale in oleis: vel ven⁹ aliud i trās lar⁹ cū radicibus vt hic et supertotibus rñsis. et aliud in virgīs plantatis: vt ibi.

Eedere. succidere. ita vt cadat. et caput a pede separetur.

De glabare. i. putare ramos. et vltra modū excomicare: et corticē auferre: vt cortices que remanēt quasi arboris cingulum videātur.

Subsecuisse. sed qualis est hec expositio: Rñ. bona. sic em̄ pretor forte dixit q̄ secat arborē alienā soluat tāū. vel teneat act. arbor. fur. cesa. in dupli. cōuētiōe: em̄ dicebat nō seco sed fecui. sed certe pretor itelligebat in presentī: etiam tempus preteritū plusq; perfectū.

Non em̄. bñ em̄ notauit p̄tor seosum secare: q̄ sub pino vbo cedere nō propie accipiet q̄ secat. f. ferra.

Est legis aq̄lie. f. damnū datū. et dic quādoq; p̄currunt pro codē delicto. vt. §. e. l. i. quādoq; nō cōcurrūt. vt Ieo. furtim. §. i. l. faciēda. §. fin.

Nō h⁹. vt. §. ad. l. ad. l. itē mela. §. fi. cū ambe ex eadē cā denē. vt. §. pri. rñ. Et hāc vtilē: vt ar. §. de aq̄ plu. ar. l. apud. §. fi. quid ergo differt ab emphiteota de quo subijct at aliud esse: Respon. ille habet directam cum habeat

vtilē dominium: sed fructuarius vtilē: vt dixi. m. **Aque pluuię.** vtilē vt dixi. §. de aqua plu. arcen. apud. §. fina. et l. si usufructus.

Finū regūdoz. vt. r. §. si. reg. §. loci. §. finū. **Plures.** insolū agef. ad penā dūtaxat. vt. r. §. ad

Augetur pena delicti: sed non ex pluralitate psonarū in quā rñ re delinquit. Ange. Paul.

Plures eandem arborē furtim ceciderint: cū singulis insolūdo agetur. at si eadem arbor plurium fuerit vniuersis dūtaxat vna et semel⁹ pena prestabitur. **Si arbor i vicini fundum radices porrexit:** recidere eas vicino non licebit. agere autem licebit non esse ei ius: sicuti tignū aut protectum immisum habere. si radicibus vicini arbor aletur: tamen eius est in cuius fundo origo eius fuerit.

Pro arborib⁹ furtim succis nō p̄petit actō furti nisi poilea contractentur: et pro arborē euulsa non agitur hac actione sed aquilia. Ange. de perusio. **U. Planus.**

Urtim cese arbores videntur que ignorante domino celandiq; eius causa cedūtur. Nec esse hanc furti actionē scribit pedius. cū et sine furto fieri possit vt quis arbores furtim cedat. **Si quis radicitus arborē euulserit vlt extirpauerit:** hac actione nō tenetur. Neq; enim vel cedit vel succidit vlt subsecuit Aquilia tamen tenetur quasi ruperit. Et si non tota arbor cesa sit: recte tñ agef q̄si cesa.

Urtim. celandiq; als cessat. vt. Ieo. faciēda. in fi. **Pedius.** non vult enim habere arborē vel eius posses. et sic nō cōcurrūt cū ac. fur. sed si postea cōtractet agit furti. vt. Ieo. l. faciēda. §. i. et §. de fur. l. inficiand. do. §. fina. et de acqui. re. do. l. pomponius. et ad l. aqul. si seruus seruū. §. si oliuam. et sic nō a principio sed ex postfacto est furtum. Item facit. §. de fur. l. inter omnes. §. recte. Accursus.

Si quis radicitus. id est cum radicibus.

Non tenetur. p̄tra. §. eo. vitē. §. q̄ si q̄s. Sol. vt ibi.

Et si nō tota. sic. §. ad sil. l. iij. §. sed si nō tota. et de le ga. l. etiam si partis. et de incen. rui. nau. l. iij. §. senar.

a **C** Si libero, cui sit ius imperandi sicut quosdam tu dicere si non, ut no. s. ad. l. aqul. liber homo. et pro hoc. f. de iur. no. solui. in pun. et si mandato. et s. pculus. et s. de iur. om. iudi. si quis id. s. pen. ite facit. C. de nox. l. iij. et v. **b** **C** Moralē idē etiā si preceperit quasi dñs i hac re parere non deberet. vt. s. de nox. l. ij. s. i. Accur.

c **C** Dupli cōtinēt. an totū sit pena: dic vt. f. l. p. i. principio.

Hacienda. arborū que habet dñs puta qz arbor non incisa valebat decem. lignuz valet duo: duplant octo Et est ad hoc. s. d. eondi. fur. si seruo. s. boue. et s. d. ser. cor. l. vt tñ. s. fi.

Estimatio nē. vtilia duplex. vt. s. l. p. i. in fi. s. an erit totū pena. quidā sic vt in furto. tu dic in duplo rei persecutionez cōtineri: qd patet qz tollit persecutio na p hāc. vt. f. l. si colonus. qd nō fiet si totū esset pena. vt. s. de fur. l. si pignore. s. cū furti f. **C** Qui clam cedit. vnde etiā habet locum quod vi aut clā. vt. s. qd vi aut clā. l. deniqz in p. i. et s. fi.

C In duplo cōtinēt simpluz et deduci oportet pētū eius qd superest. Ang. **P**aulus.

Hacienda estimatio est quā dñs inter sit nō ledi. **P**parū quoqz arborū pēiuz deduci oportet: et est qd super est fieri estimatione. **C** Furtim arbores cedit: qd clā cedit. igit si ceciderit et lucri facienda causa cōtractauerit: etiā furti tēnebit: si lignozū causa / et pditione et ad exhibendum.

Qui per vim scientē dño cedit nō incidit i hāc actionē.

Si colonus sit **C**aius. qui ceciderit arbores: etiā ex locato cū eo agi potest plane vna actioē contentus debet eē actor. **A**lpia.

Si gemina arbor esset: et supra terrā iuctura eius emineret: vna arbor videt eē. **S**i id qd adiūgere nō extaret: totidē arbores sunt quot species earū supra terrā eēt. **P**aulus.

Sed si de arboribz cesis lege aqta actū sit: inter dicto qd vi aut clā reddito abfoluetur: si satis prima pōdēnatioe iudex grauauerit reum. manēte nichilominus actioe ex lege. xij. tabu. **T**abole.

Qui agrū vēdidit: nichilominus furti arborū cesarum agere potest. **C** At bonoz raptor. **L**. viij. **C** Quā duo delicta ex eodē facto descendētia se habēt vt **genus** et species: pene tollunt inuicē quatenus cōcurrunt. **H**oc dicit **B**arto. **P**aulus.

Qui rapuit: et furti nec manifeste sit tenet in duplū: et vi bo. rap. in qdruplū.

Si añ actū sit vi bono. rap. denegāda est furti actio. **S**ed si añ furti actū sit: nō eilla denegāda actio. vt tñ id qd amplū in ea est psequat. **A**lpia.

Pretor ait: si cui dolo malo hominibus coactis

succisa certa pena prestatetur. Item quātū ad translationem: vt vna vel plures videantur esse translate. vt. s. e. l. vitem. s. q. si quis. non autem quātū ad vtilitatē huius titu. cum tñam si sit pars cesa locum habeat actio hęc. vt. s. l. furtim. s. et si non tota.

Sed si de arboribz. grauauerit reum. s. iudex tātū. f. qdū et per secundā modo posset petere. vt. f. i. i. l. i.

Xij. tabula. r. i. ar. fur. ce. qz illa plus continet et illa in eo qd p. est r. manet. vt. s. eo. l. i. et. l. furtim. s. fi. et. l. si colon. et de actio. et obli. l. quotiens. et. l. seruum.

Qui agrum. agere potest de arboribus ante venditionez cessis. Et est sic. s. de aqua quoci. et est ius. l. i. s. si funduz et de actio. et obli. l. quecumqz. et. f. de iniur. si seruum. et s. qd vi aut claz. l. is qui in. s. si post ea. et. s. de ser. cor. l. doli. s. fi. Sed cōtra. s. d. aqua plu. arcen. l. si tertius. s. si quis. sed speciale in ea: vt ibi dicit.

Cui bonozum raptorum. **P**ost furta ponit de rapina que manifeste fit. **C**ui rem. nec manifeste. si in rapina non deprehendatur. vt et. s. de fur. si quis de domo alioquin manifestus fur est. vt. s. de furtis. si vendidero. s. cum raptor. Sed. xv. et. p. aliter illum. s. intelligit vt ibi dicit. Accursius.

Qui seruum. et l. quotiens lex. s. i. et. l. plura. et. l. nunqz. et. s. pro socio. sed si ex causa. et de act. emp. l. pedia. et commo. vnde queritur. et. s. si. i. l. et. l. si colonus. et. l. pe. et. s. nau. cau. l. idem. s. fi. et qd ibi notatur.

Pretor hominibus. sub hoc verbo et femina cōtine. vt bo. ma. habet capita hoc edictū. duo hic: tertiu. f. e. l. pctor. In: ter que nota differentia: qz in primo cōtinet homines: et hz qz in gi. in secundo non. vt. f. e. l. pctor. s. si quis. Item pami ter se dicit ferunt.

Qui rem. nec manifeste. si in rapina non deprehendatur. vt et. s. de fur. si quis de domo alioquin manifestus fur est. vt. s. de furtis. si vendidero. s. cum raptor. Sed. xv. et. p. aliter illum. s. intelligit vt ibi dicit. Accursius.

Qui seruum. et l. quotiens lex. s. i. et. l. plura. et. l. nunqz. et. s. pro socio. sed si ex causa. et de act. emp. l. pedia. et commo. vnde queritur. et. s. si. i. l. et. l. si colonus. et. l. pe. et. s. nau. cau. l. idem. s. fi. et qd ibi notatur.

Pretor hominibus. sub hoc verbo et femina cōtine. vt bo. ma. habet capita hoc edictū. duo hic: tertiu. f. e. l. pctor. In: ter que nota differentia: qz in primo cōtinet homines: et hz qz in gi. in secundo non. vt. f. e. l. pctor. s. si quis. Item pami ter se dicit ferunt.

Qui rem. nec manifeste. si in rapina non deprehendatur. vt et. s. de fur. si quis de domo alioquin manifestus fur est. vt. s. de furtis. si vendidero. s. cum raptor. Sed. xv. et. p. aliter illum. s. intelligit vt ibi dicit. Accursius.

Edictū vi bo. ma. pto. ma. capta. In: ter que nota differentia: qz in primo cōtinet homines: et hz qz in gi. in secundo non. vt. f. e. l. pctor. s. si quis. Item pami ter se dicit ferunt.

pro dānis. secundū pro raptis. tertii agte differit: vt pty
Leo. l. p̄tor. in prin. et facit. l. de f̄do. sig. l. marcellus.

a **C** Rapta. etiam non coactis: vt dicit.
b **C** In quadrupli. prout ad scōm caput refert constat
quadruplo inesse rei p̄secutionē. vt insli. c. s. quadrupli
Sed prout ad pri
mū dicunt quidā
totū esse penā vt
in furto qd nō pla
cet. et sic quātū ad
penā nil refert in
ter hec duo capita:
alij differūt
vt modo dicit.

c **C** Iudiciū.
hoc. s. vi. bo. rap.
vt. Leo. p̄tor. s. loq̄
tur. sed quomō. p
dāno dato habet
locū vi bono. rap.
R̄n. iuerunt forte
causa rapiēdi ani
malia: et cū duce
re nō possent occi
derant: vel in fa
ctu in p̄mo casu
d **C** Noxale da
do. vt. r. C. e. l. de
his. r. de noxa. l. si
seruus.
e **C** De vi. publi
ca vel pu. ex q̄ pu
blica est accusatō
vt. l. de pu. i. l. i.
f **C** Neq̄ debe
re. pe. dicit q̄ si p̄
mo ago ciuili p̄u
dico michi in cri
minali si absolutu
tur r̄. l. quidam
dicebāt. l. sec. ecō
tra si p̄mo crimina
li. nam non deneg
atur ciuili: et sic
istuz. s. intelligūt.
Jo. dicit nō p̄iudi
cari actou nisi in
terim quācūq̄ p̄
us eligat: et quēcūq̄ exitum causa habeat: nisi in casu
vt. l. de iur. p̄tor. s. i. Accursus.

g **C** Quidā putant. q. d. q̄ q̄ agit ciuili nō p̄iudicat sibi i
crimiali: vt dicunt sed male: vt subijcit: q̄ p̄iudicat oino
fm. p. vel fm. Jo. dicunt nō p̄iudicari etiā interim. et in
hoc reprehēdunt vt subijcit: q̄ iteri p̄iudicat vt subijcit.
r. l. de pu. i. l. l. iteri dicit q̄ donec p̄t agi criminaliter
nō agit ciuili: q̄ q̄ fieret p̄iudiciū criali. hoc nō placet.
vt. l. de accu. l. in eum. et vt no. C. de f. instr. l. si. in pn.

h **C** P̄uata fiat. omnino fm. p. absoluto reo in ciuili:
secus si condemnatur. vt. C. q̄n. a. ac. l. i. que est contra.
quod non placet: q̄ tm̄ facit absolutio quantū cōdemna
tio cum solutione. vt. s. de excep. rei iudi. l. si quis cū to
tum s. plane. subaudi. ergo h̄c interim.
i **C** Nichilominus. seruis est fm. p. qui eligit p̄uata
p̄secutionem. i. accusationē criminalē pro p̄uato dā
no: non est deneganda actio. s. vi. bono. rap. et fm hoc nī
chilominus proprie ponitur prout habes nō esse r̄. Si
vero habes sine non: dices nichilominus pro nichilo
magis. et est sic. C. de iudi. properādum. s. si. immo etiā
habet quidam h̄c nichilomagis: sed tu dic fm. Jo. sim
pliciter: q̄ l̄ p̄iudicatur iterim vt
dicit: non p̄iudicabitur finito ciui
li. et dic ac. i. accu
sa. vt. r. l. de sepul.
vio. l. ij. s. penul. et
p̄uata p̄secutit
onem. i. accusa. vi
bono. rap. et nichil
ominus expone vt
p̄ius. cetera que
desunt dic vt no.
C. ad le. aquil. ex
morte. r. C. q̄n. ci
uili actio. l. i.
k **C** Eligentibus.
et ad finē deducē
tibus.
l **C** Is qui. s. rap
uit non coactis
hominibus.
m **C** Uidet. sic. s.
de his qui dicit.
l. si vero. s. ait pre
tor. r. s. seq. r. s. fo
li. matri. etiā s.
licet.
n **C** Neq̄ addit.
no. pro generali
tate. sic. s. de leg.
p̄sthan. l. i. s. r. ge
neraliter.
o **C** Sed si vnus.
p̄t hoc differt ab
inferiori edicto. vt.
l. de i. p̄tor. s. i. sic r
s. de vi rvi arma.
l. i. s. familie. Sed
arg. p̄tra. l. de f̄b.
signi. l. decretatio
s. fina.
p **C** Item si pro
ponas solum. hominem vnum. Accursus.
q **C** Damnum dedisse. cū tamē ad dānū plures fuerit co
acti: nō aliter. nec ei locū h̄c actio aliter. vt. l. de i. s. c̄t.
r **C** In se. vt genus suam speciem.
s **C** Dolo malo facit. vt hoc edictū locū habeat. Si autē
vis esset sine dolo: habet locū si q̄s intantā. vt insli. co.
s. i. a. sic nō ob. s. si q̄s eum q̄m ius voca. si quis in fi. vel
t **C** Cōtinebitur. sub doli mentione: non (sol. vt ibi.
tamē hoc edicto coercendum. et sic facit simplicem de
mōstrationem hoc edicto: vel dic vt. l. s. etiam.
v **C** Sed non puto. corrigat seipsum.
x **C** Non vi. nec coactis hominibus a se vel ab alio.
y **C** Sine vi. de facto: coacti tm̄ sunt hoies vt nō possint
inuenire resistere volentē: sic potes intelligere. s. s. do
li. in fi. propositū ergo inspicitur vt dicatur esse vis vbi
non fuit. vt. s. de fur. l. qui iniurie. in prin.

uic **C** incipit exponere verba
edicti p̄toris.

C Dolo autē malo facere pōt
qd edictū ait: nō tm̄ is qui ra
puit: sed r̄ is qui p̄cedēte cō
illio ad hocipsum hoies colle
git armatos vt dānū det bo
na ve rapiat. Siue igit ipse q̄s
cogat hoies: siue ab alio coa
ctis vtitur ad rapiēdum: dolo

malo facere videtur. **C** Ho
mines coactos accipere debe
mus ad hoc coactos vt dānū
daretur. neq̄ additur quales
homines qualescūq̄ siue li
beros/siue seruos. s. si vnus
homo coactus sit: adhuc dice
mus homines coactos esse.
C Itē si proponas solū dā
num dedisse: nō puto defice
re verba edicti. Hoc enim qd
ait hominibus coactis: sic ac
cipere debemus vt sine solus
vim fecerit: siue etiam homini
bus coactis: vel armatis: vel
inermibus: hoc edicto teneat.
C Abiciūg est violentia ibi est
dolo: sed non e contra. h. d.
C Doli mali mēto h̄c et vim
in se habet. nam qui vim facit
dolo malo facit: nō tamen qui
dolo malo facit vtiq̄ et vim fa
cit: et ita dolo habet in se vi:
et sine vi. et si quid callide ad
missum est eque cōtinebitur.
Dāni quid p̄tor: inquit: om
nia ergo damna continet clan
destina: sed nō puto clandesti
na contineri: sed ea que violen
tie pmixta sunt. etiam quis re
cte diffinit: si quid dolo malo
solus admisit q̄s nō vt: nō cō
tineri hoc edicto. et siqdē hoī
bus coactis etiā si sine vi: dū

ponas solum. hominem vnum. Accursus.
q **C** Damnum dedisse. cū tamē ad dānū plures fuerit co
acti: nō aliter. nec ei locū h̄c actio aliter. vt. l. de i. s. c̄t.
r **C** In se. vt genus suam speciem.
s **C** Dolo malo facit. vt hoc edictū locū habeat. Si autē
vis esset sine dolo: habet locū si q̄s intantā. vt insli. co.
s. i. a. sic nō ob. s. si q̄s eum q̄m ius voca. si quis in fi. vel
t **C** Cōtinebitur. sub doli mentione: non (sol. vt ibi.
tamē hoc edicto coercendum. et sic facit simplicem de
mōstrationem hoc edicto: vel dic vt. l. s. etiam.
v **C** Sed non puto. corrigat seipsum.
x **C** Non vi. nec coactis hominibus a se vel ab alio.
y **C** Sine vi. de facto: coacti tm̄ sunt hoies vt nō possint
inuenire resistere volentē: sic potes intelligere. s. s. do
li. in fi. propositū ergo inspicitur vt dicatur esse vis vbi
non fuit. vt. s. de fur. l. qui iniurie. in prin.

C Itē si proponas solū dā
num dedisse: nō puto defice
re verba edicti. Hoc enim qd
ait hominibus coactis: sic ac
cipere debemus vt sine solus
vim fecerit: siue etiam homini
bus coactis: vel armatis: vel
inermibus: hoc edicto teneat.
C Abiciūg est violentia ibi est
dolo: sed non e contra. h. d.
C Doli mali mēto h̄c et vim
in se habet. nam qui vim facit
dolo malo facit: nō tamen qui
dolo malo facit vtiq̄ et vim fa
cit: et ita dolo habet in se vi:
et sine vi. et si quid callide ad
missum est eque cōtinebitur.
Dāni quid p̄tor: inquit: om
nia ergo damna continet clan
destina: sed nō puto clandesti
na contineri: sed ea que violen
tie pmixta sunt. etiam quis re
cte diffinit: si quid dolo malo
solus admisit q̄s nō vt: nō cō
tineri hoc edicto. et siqdē hoī
bus coactis etiā si sine vi: dū

C Itē si proponas solū dā
num dedisse: nō puto defice
re verba edicti. Hoc enim qd
ait hominibus coactis: sic ac
cipere debemus vt sine solus
vim fecerit: siue etiam homini
bus coactis: vel armatis: vel
inermibus: hoc edicto teneat.
C Abiciūg est violentia ibi est
dolo: sed non e contra. h. d.
C Doli mali mēto h̄c et vim
in se habet. nam qui vim facit
dolo malo facit: nō tamen qui
dolo malo facit vtiq̄ et vim fa
cit: et ita dolo habet in se vi:
et sine vi. et si quid callide ad
missum est eque cōtinebitur.
Dāni quid p̄tor: inquit: om
nia ergo damna continet clan
destina: sed nō puto clandesti
na contineri: sed ea que violen
tie pmixta sunt. etiam quis re
cte diffinit: si quid dolo malo
solus admisit q̄s nō vt: nō cō
tineri hoc edicto. et siqdē hoī
bus coactis etiā si sine vi: dū

C Itē si proponas solū dā
num dedisse: nō puto defice
re verba edicti. Hoc enim qd
ait hominibus coactis: sic ac
cipere debemus vt sine solus
vim fecerit: siue etiam homini
bus coactis: vel armatis: vel
inermibus: hoc edicto teneat.
C Abiciūg est violentia ibi est
dolo: sed non e contra. h. d.
C Doli mali mēto h̄c et vim
in se habet. nam qui vim facit
dolo malo facit: nō tamen qui
dolo malo facit vtiq̄ et vim fa
cit: et ita dolo habet in se vi:
et sine vi. et si quid callide ad
missum est eque cōtinebitur.
Dāni quid p̄tor: inquit: om
nia ergo damna continet clan
destina: sed nō puto clandesti
na contineri: sed ea que violen
tie pmixta sunt. etiam quis re
cte diffinit: si quid dolo malo
solus admisit q̄s nō vt: nō cō
tineri hoc edicto. et siqdē hoī
bus coactis etiā si sine vi: dū

C Itē si proponas solū dā
num dedisse: nō puto defice
re verba edicti. Hoc enim qd
ait hominibus coactis: sic ac
cipere debemus vt sine solus
vim fecerit: siue etiam homini
bus coactis: vel armatis: vel
inermibus: hoc edicto teneat.
C Abiciūg est violentia ibi est
dolo: sed non e contra. h. d.
C Doli mali mēto h̄c et vim
in se habet. nam qui vim facit
dolo malo facit: nō tamen qui
dolo malo facit vtiq̄ et vim fa
cit: et ita dolo habet in se vi:
et sine vi. et si quid callide ad
missum est eque cōtinebitur.
Dāni quid p̄tor: inquit: om
nia ergo damna continet clan
destina: sed nō puto clandesti
na contineri: sed ea que violen
tie pmixta sunt. etiam quis re
cte diffinit: si quid dolo malo
solus admisit q̄s nō vt: nō cō
tineri hoc edicto. et siqdē hoī
bus coactis etiā si sine vi: dū

Liber Nonus.

a Ceteri. pro certe. q. d. bene dixi ubi solus deliquit qd nō vī nō habere locū hoc edictū s; aq̄. vel furni: et ille nō sunt sic contributi: vel cōm̄tē in hoc edicto. i. cū hoc edicto: vt vbi cūq̄ ille locū habeant vel aliqua earū habeat locū hoc edictū. Sed cōtra vbi hoc edictū h; locū vna illarū locū h; vt subiecit. vel dic nō sunt cōm̄tē p hoc edictum vt s; mul dētur aq̄lia r furni: sed cum edicto bene cōcurrūt r fm hoc die i hoc edicto. i. p hoc edictum.

b Improbiorē. vt r. s. de fur. si videro. s. cū raptor. r. insti. eo. in pn. r. C. ex q. cau. infra. i. roga. si te. c. Uel cur. hec sunt verba secundū capitū. Accur. di. capitū.

d Una res. vt et l. l. eo. in pn. sic r. de iniur. item apud. s. si qd bona. r. s. qd sal. tu. aut. l. i. s. item hoc r. s. de secum. tab. l. i. s. si qd in duobus. r. s. de nego. gest. l. iij. s. negotia. r. l. iij. de le. ag. suc. s. si plures.

e Qd dolo malo. i. siue ipe idem coegit: damnū cū eis dedit: siue ab alijs coact: vt est tenetur.

f Coactus est. si ipe damnū dedit. vt in pn. s. sed qd coegit. tenet etiam alio dānū dāte vt hic aperte dicit. ita est arg. qd comes albert. nō teneatur ex dāno dato a bānūis boniū s; ipe nō dedit. Sed arg. vtra. J. ad le. i. iij. de vi pu. l. iij. s. sed r. qui.

g Quadruplatur. vt r. C. e. l. ij. et insti. eo. in pn. r. facit. s. de fur. l. in furni. actione. r. l. si vendidero. s. i. r. i. eo. p. ietoz. s. hec autem actio.

h Competit. et facit. J. de vbo. signi. detestatio. s. fi. r. s. de vi r. vi arma. l. i. s. familie.

i Non imposta necessitate. secus in actione furni et dāni iniurie. vt s. nau. cau. l. licet. s. possimus. cōtra. vel dicit. vt s. de publi. l. iij. s. ante. que est cōtra. Item contra J. eo. s. ex hac. Sol. vt ibi.

k Dederunt. cum tantū recipiat quantum si liber se-

cisset. vt. J. s. hac actione. Accursus florentinus.

l Familie. r. facit. J. de vbo. sig. proniciatio. s. i. r. l. des testatio. s. liberi. r. de edl. edic. l. ediles. s. familie. r. s. de vi r. vi arma. l. i. s. familie. r. de publi. l. i. s. familie.

m Bona fide. vel etiā mala. vt s. de Nora. l. non solli. n. Sufficit. nisi dñō sciēte factū est. vt s. si famil. fur. fe. di. l. i.

n Sufficit. nisi dñō sciēte factū est. vt s. si famil. fur. fe. di. l. i. o. Fieri debet. ergo videtur necessariū ostēdi rāpientē. Sed cōtra s. eo. s. hec actio. sed non est. probō cū hunc ibi fuisse non tamen hunc rapuisse.

p Rapuerit. credens sibi licere: non alter. q. Non tenebitur. vt r. l. iij. e. s. i. r. arg. s. nevis fiat ei. l. i. s. si qd ideo. et s. lib. ho. ex. l. i. iij. s. si quis cum. r. s. si eum. r. s. de fur. l. cum qui dō adeo. r. l. creditoris. s. fi. r. s. de acquirē. pos. si de eo s. fi. et ad le. aq̄. quē admodum. s. magistratus.

r Multabit. scz criminaliter. vt dicit per cōstitutio. nē. vt. C. vnde vi. l. si quis in tantā. r. sic fiet hīc mētio noui iuris.

s Debebit tenebit. si accipit vt sibi habeat. vt. C. eo. l. res. als si vt in pignoz teneat locū habet edictū diuī marci. vt. s. qd me. ca. l. extat. Et hoc si non fuerit hoc actum. vt C. de pig. l. iij. vel

t Rapuerit. credens sibi licere: non alter. q. Non tenebitur. vt r. l. iij. e. s. i. r. arg. s. nevis fiat ei. l. i. s. si qd ideo. et s. lib. ho. ex. l. i. iij. s. si quis cum. r. s. si eum. r. s. de fur. l. cum qui dō adeo. r. l. creditoris. s. fi. r. s. de acquirē. pos. si de eo s. fi. et ad le. aq̄. quē admodum. s. magistratus.

u Multabit. scz criminaliter. vt dicit per cōstitutio. nē. vt. C. vnde vi. l. si quis in tantā. r. sic fiet hīc mētio noui iuris.

v Debebit tenebit. si accipit vt sibi habeat. vt. C. eo. l. res. als si vt in pignoz teneat locū habet edictū diuī marci. vt. s. qd me. ca. l. extat. Et hoc si non fuerit hoc actum. vt C. de pig. l. iij. vel

w Rapuerit. credens sibi licere: non alter. q. Non tenebitur. vt r. l. iij. e. s. i. r. arg. s. nevis fiat ei. l. i. s. si qd ideo. et s. lib. ho. ex. l. i. iij. s. si quis cum. r. s. si eum. r. s. de fur. l. cum qui dō adeo. r. l. creditoris. s. fi. r. s. de acquirē. pos. si de eo s. fi. et ad le. aq̄. quē admodum. s. magistratus.

x Multabit. scz criminaliter. vt dicit per cōstitutio. nē. vt. C. vnde vi. l. si quis in tantā. r. sic fiet hīc mētio noui iuris.

y Debebit tenebit. si accipit vt sibi habeat. vt. C. eo. l. res. als si vt in pignoz teneat locū habet edictū diuī marci. vt. s. qd me. ca. l. extat. Et hoc si non fuerit hoc actum. vt C. de pig. l. iij. vel

z Rapuerit. credens sibi licere: non alter. q. Non tenebitur. vt r. l. iij. e. s. i. r. arg. s. nevis fiat ei. l. i. s. si qd ideo. et s. lib. ho. ex. l. i. iij. s. si quis cum. r. s. si eum. r. s. de fur. l. cum qui dō adeo. r. l. creditoris. s. fi. r. s. de acquirē. pos. si de eo s. fi. et ad le. aq̄. quē admodum. s. magistratus.

aa Multabit. scz criminaliter. vt dicit per cōstitutio. nē. vt. C. vnde vi. l. si quis in tantā. r. sic fiet hīc mētio noui iuris.

ab Debebit tenebit. si accipit vt sibi habeat. vt. C. eo. l. res. als si vt in pignoz teneat locū habet edictū diuī marci. vt. s. qd me. ca. l. extat. Et hoc si non fuerit hoc actum. vt C. de pig. l. iij. vel

ac Rapuerit. credens sibi licere: non alter. q. Non tenebitur. vt r. l. iij. e. s. i. r. arg. s. nevis fiat ei. l. i. s. si qd ideo. et s. lib. ho. ex. l. i. iij. s. si quis cum. r. s. si eum. r. s. de fur. l. cum qui dō adeo. r. l. creditoris. s. fi. r. s. de acquirē. pos. si de eo s. fi. et ad le. aq̄. quē admodum. s. magistratus.

A publicanus quis sit dic vt. 3. d. publi. l. 1. §. i. Ac. b. Errauerit bona ratio vt. 2. §. eo. §. hac actione. r. fa. cit. C. de his qui no. infra. l. necq. furti. Sed contra. C. de fur. l. etiam. Sol. vt. ibi.

Aquila tenet. q. d. non solū vi bo. rap. vt. 2. §. ad. l. a. quill. l. quē admo. dū. §. magistrat. d. Si p. vim. fa. cit. C. ad. le. a. q. l. de pecudibus. r. §. ad. le. a. q. l. quē admodum. §. magi. stratus.

In bonis. i. dominio. vt. 3. de. acqui. re. do. l. rez. in bonis. r. §. de. h. bo. sig. l. bonoz.

Ex bonis. de hoc ponit exēpla. §. Non auferri. qd. potest extin gere mult. ex cau. sis. criminellige nō tamen dolo. vt. 3. de fur. l. eum. q. §. is autem apud. h. C. Ad dominium. i. dñij estimati. onē. vt. 3. quod me. cau. l. si mis. ter. §. qui posses. sionem. Accur.

Illud soluz. hoc non excludit penam tripli vsq. ad annū. sed dñij estimati. onē. et fas. cit. ad hunc. §. in. sti. e. §. fi. r. §. ngu. cau. l. i. §. itē pōpo. nius. r. §. de iniur. l. lex corne. §. ij. et. §. de re. eo. l. magi. §. i. r. §. de vi. r. vi. arma. l. i. §. qd. aut. tem. r. de pen. he. l. r. nō tñ. r. de ne. go. gest. liberto. §. in. ter. Accur.

Et gñaliter. quidā habet. §. et quidam non. l. C. Nō habem. q. non interest no. stra si doli non cō. miserim. sed et si cōsumimus ex im. probitate cōsequi. actionem non de. bem. vt. 3. §. fur. l. eum. §. is autem apud. Accursius floren.

Non quasi mercedem. quia tunc esset locatio. vt. 3. de. pō. l. i. §. si quis seruum. r. adde hic alios casus quos

habes. §. de pō. l. i. §. se. pe. Accursius floren.

Cesset. vel q. nō interst. vel dic vt in liberto r. simi. libus. vt. 3. de pō. respiciendum. r. §. de fur. l. liberto. s.

Publicet. plus ergo delinquit qui facit palā. sic. C. de sum. tri. l. nemo clericus. Sed arg. p. tra. §. de ritu nup. l. si. r. de aut. tu. l. pupillus. §. sane. r. §. de iure fit. l. nō. stelligitur. r. §. de. admi. tu. non exi. stimo.

Uel modice. subaudi maxime. nā idem si nichil. als nō differret a furto. vt. dicitur mo. do p. r. §. d. i. i. n. s. t. r. u. e. n. d. i. a. l. s. o. i. n. s. t. i. t. u. e. n. d. i. e. t. a. l. s. o. i. n. s. t. r. u. e. n. d. i. e. f. a. d. f. u. g. a. v. t. e. q. u. i. m. r. f. a. c. i. t. §. de solū. fu. gitiuus. r. de pub. li. ac. l. si seruus. r. C. Rerū raptarum. et deteriora. tarum.

Conditione. triticaria vel furti. ua. vt. 3. de condi. fur. l. siue. §. ei. §. r. et ad hoc. §. eo. §. d. ā. n. i. r. §. ceterū.

Non datur. vt in li. de p. pe. et. tēpo. ac. §. est. em. r. C. Cōditiōne. scilz. furtiua. vt. 3. p. §. et est sic. §. de calū. in heredē in si. vbi tollitur l. factū. quia sufficit cōditiō. sic ergo. no. ac. vi bo. rapti. non dari in here. des et in id qd. p. uenit. sic in inter. dicto vnde vi. vt. 3. de vi. r. vi. arma. l. i. §. si. n. a. s. c. i. s. i. n. s. l. i. s. e. x. d. e. l. i. c. t. o. v. t. 3. q. d. m. e. c. o. u. l. q. d. d. i. c. i. m. u. s. §. h. e. c. a. c. t. i. o. r. d. e. c. a. l. i. i. n. h. e. r. e. d. e. m. i. n. p. r. i. m. r. §. ad. le. a. q. l. l. i. n. d. e. n. e. r. a. t. i. §. h. a. n. c. a. c. t. i. o. n. e. S. e. d. p. r. a. C. e. x. d. e. l. i. c. t. o. d. e. l. i. v. b. i. e. t. i. a. m. i. n. r. a. p. t. i. n. a. v. i. d. e. n. t. u. r. i. d. e. m.

Seruus quid rapue. rit r. cū libero agatur. etiā si cū dño. experūdi ptas

milie nomine norali iudicio et vi bono. rap. actioe tenebitur.

Si publicanus pec. meū abduxerit dū putat ptra legē vectigalis aliquid a me factū/ quāuis errauerit: agi tñ cum eo vi bo. rap. non posse labeo ait. Sane si dolo caret: si tñ iō incluserit ne pascatur: r. vt fa. me periret: etiā vtili lege aquit lia tenet. **S**i per vim pecus abductum icluserit quis: vt: q. vi bonoz raptorz cōueniri poterit.

Actio vi bono. raptorū datur ei cuius interest sicut actio furti: nō inspecto dominus rei sit an non. h. d.

In hac actioe nō vtioz spe ctamus re in bonis actoris ef se: sed siue in bonis sit siue nō sit: si tamē ex bonis sit/ locum hęc actio habebit. Quare siue cōmodata res sit siue locata: siue etiā pignozata pponatur/ siue deposita apd me sit: sicut interst mea eā nō auferri: siue bona fide a me possideatur: siue vsumfructū in ea habeā: vel aliud ius vt interst mea eam nō rapti: dicendū est cōpetere michi hanc actionē: vt nō dominū accipiā sed il. lud solum: qd. ex bonis meis hoc est ex substantia mea res ablata esse proponatur. **E**t generaliter dicendū est ex q. b. causis furti actio michi cōpetit in re clam facta: ex hīsdē causis habere me istam actionem. Dicet aliquis atquin ob rem depositā furti actionem nō habemus: sed ideo addidi si interst nostra nō esse raptā. nam et furti actionem habeo.

Hęc actio datur heredib. et in heredes de hoc quod ad eos peruenit. h. d.

Hęc actio heredi ceterisq. successoribus dabitur: aduersus heredes autem r. ceteros successores nō dabitur: q. penalis actio in eos non datur. An tñ in id qd. locupletiores facti sunt dari debeat videamus: r. ego puto pretorē ideo nō esse pollicitū in heredes in id quod ad eos peruenit: quia putauit sufficere cōditiōne.

Quando actio vna numero datur contra diuersos negligentia adhibita contra primum preiudicat contra alium hoc dicit. B. Paulus.

Si seruus quid rapuerit r. cū libero agatur: etiā si cū dño. experūdi ptas

Si in re deposita culpā qz repromisi: vel precū depositiōnis non quasi mercedem ac cepi: vtili dicendū est r. si cesset actio furti ob rem deposi tā: esse tñ vi bonoz raptorum actionē: qz nō est minima differētia iter eum q. clam fecit: r. eū q. rapuerit: cū celet ille suū delictū: hic publice r. crimē publicū admittat. Si q. igit iteresse sua vel modice doce bit: debz habere vi bono. rap. actionē. **S**i fugitiuus me quāsdā res instruedi sui cau sa emerit: heqz rapte sint/ qz i bonis meis he sunt: r. sum est de his vi bo. rap. actione posse me agere. **R**erum raptarum noie etiā furti/ vel damni iniurie: vel cōditiōne furtiua agi poterit: vel certe singule res vendicari possunt.

Hęc actio datur heredib. et in heredes de hoc quod ad eos peruenit. h. d.

Hęc actio heredi ceterisq. successoribus dabitur: aduersus heredes autem r. ceteros successores nō dabitur: q. penalis actio in eos non datur.

Quando actio vna numero datur contra diuersos negligentia adhibita contra primum preiudicat contra alium hoc dicit. B. Paulus.

Si seruus quid rapuerit r. cū libero agatur: etiā si cū dño. experūdi ptas

statū quod in alijs. sed solue vt ibi. Accur.

Si seruus quid. cum libero. factio poss. r. Si cū dño. non solū si cū seruo manumisso. O. iij.

habes. §. de pō. l. i. §. se. pe. Accursius floren.

Cesset. vel q. nō interst. vel dic vt in liberto r. simi. libus. vt. 3. de pō. respiciendum. r. §. de fur. l. liberto. s.

Publicet. plus ergo delinquit qui facit palā. sic. C. de sum. tri. l. nemo clericus. Sed arg. p. tra. §. de ritu nup. l. si. r. de aut. tu. l. pupillus. §. sane. r. §. de iure fit. l. nō. stelligitur. r. §. de. admi. tu. non exi. stimo.

Uel modice. subaudi maxime. nā idem si nichil. als nō differret a furto. vt. dicitur mo. do p. r. §. d. i. i. n. s. t. r. u. e. n. d. i. a. l. s. o. i. n. s. t. i. t. u. e. n. d. i. e. t. a. l. s. o. i. n. s. t. r. u. e. n. d. i. e. f. a. d. f. u. g. a. v. t. e. q. u. i. m. r. f. a. c. i. t. §. de solū. fu. gitiuus. r. de pub. li. ac. l. si seruus. r. C. Rerū raptarum. et deteriora. tarum.

Conditione. triticaria vel furti. ua. vt. 3. de condi. fur. l. siue. §. ei. §. r. et ad hoc. §. eo. §. d. ā. n. i. r. §. ceterū.

Non datur. vt in li. de p. pe. et. tēpo. ac. §. est. em. r. C. Cōditiōne. scilz. furtiua. vt. 3. p. §. et est sic. §. de calū. in heredē in si. vbi tollitur l. factū. quia sufficit cōditiō. sic ergo. no. ac. vi bo. rapti. non dari in here. des et in id qd. p. uenit. sic in inter. dicto vnde vi. vt. 3. de vi. r. vi. arma. l. i. §. si. n. a. s. c. i. s. i. n. s. l. i. s. e. x. d. e. l. i. c. t. o. v. t. 3. q. d. m. e. c. o. u. l. q. d. d. i. c. i. m. u. s. §. h. e. c. a. c. t. i. o. r. d. e. c. a. l. i. i. n. h. e. r. e. d. e. m. i. n. p. r. i. m. r. §. ad. le. a. q. l. l. i. n. d. e. n. e. r. a. t. i. §. h. a. n. c. a. c. t. i. o. n. e. S. e. d. p. r. a. C. e. x. d. e. l. i. c. t. o. d. e. l. i. v. b. i. e. t. i. a. m. i. n. r. a. p. t. i. n. a. v. i. d. e. n. t. u. r. i. d. e. m.

Seruus quid rapue. rit r. cū libero agatur. etiā si cū dño. experūdi ptas

statū quod in alijs. sed solue vt ibi. Accur.

Si seruus quid. cum libero. factio poss. r. Si cū dño. non solū si cū seruo manumisso. O. iij.

a Post annū. a die rapine cōputandū. in pena ergo dicit. secus in re. vt insti. e. in pūci.

b Actū sit. r exactū. r tunc est simile. s. de excep. rei iud. l. si q̄s. s. plane. vel dic r absolutus. nā et tūc idē. vt et s. de furtis. si seruus na. s. si. r nau. cau. lz. s. h. et de condi. fur. qd ab alio.

et i. de sepul. vio. l. sepulchi viola. ti. azo. et de nora. in delictis. s. cum dñs. r. C. de his q̄ a nō dño. l. si. s. ar. s. C. de inof. te. l. s. maiores. r. s. de alie. iud. mu. cau. fac. l. ir. in pun.

Retor. dice. tur. ab aliq̄ vel eius dolo ab alio. vt. i. s. hoc at edicto r q̄ dicit dicit: supplez. pba. bis: nec exigū vt ad hoc sit cōuoca ta turba. vt. i. e. s. si q̄s aduētū. lz. se. cus sit in superio. ri edicto. vt. s. e. l. ij. s. hoies.

d In simpluz iudiciū. in factuz. vt. i. e. s. hoc aut. s. quare nō in qua. drupluz. Rñ. vt. i. e. s. si q̄s ad.

e Autē. sic. i. de abigis. l. oues. f Nō erit. sed collegiū etiā ex tri bus sit. vt. i. s. ver. sig. l. neratius pu scus.

g Duozus. sic C. de fide lstru. cō paratiōes. r. s. de testi. l. vbi nume. rus. et. i. de custo. reo. l. si. r. i. de pol. li. l. pactum. r. i. de assig. libe. l. vtruz ita. r. insti. de assi. li. s. daf. sed ar. s. insti. de iure per. i. si. vbi multitudi. nē dicit fieri ex du obus.

h Dolo malo. sic. s. de fur. si ven didero. s. cum rap. tor.

i Siue illo. vbi est datū dānū: r sic est aduerbiū loci. Et est i. i. pri. s.

fuerit: nō recte cū manumisso post annū agef. q: cū quocū. qz experlundī potestas fuerit excludit actio. Et si cū dño in tra annū actū sit: deinde cum manumisso agaf: rei iudicate exceptionez nocere labeo ait.

C Hic ponit aliud edictū hu ius t. vsqz ibi turbā. vbi expo nit verba presentis edicti.

Ulpianus.

Retor ait cui? dolo ma lo in turba dānū qd fa ctū esse dices: in eum in anno quo primū de ea re experiūdi potestas fuerit in dupluz: post annū in simplū iudiciū dabo.

Hoc edictū de eo dāno p. ponit qd quis in turba dedit. Turbā autē appellatā labeo ait ex genere tumultū: idqz ver bū ex greco tractū

Turbaz

antez ex quo numero admitti. mus. si duo rixam cōmiserint vtiqz nō accipim⁹ in turba id factū: qz duo turba non pprie dicuntur. Enuero si plures fuerint puta. x. aut. xv. hoies turba dices. Quid ergo si tres aut quattuor: turba vtiqz non erit. Et rectissime labeo inter turbā et rixā multuz interesse ait. Nāqz turbā multitudinis hominū esse perturbationē et cetū: r rixā duozum. Hoc autē edicto tenef nō solū q̄ dā. num in turba dedit: sed etiā is qui dolo malo fecerit vt i tur ba dāni qd daret. siue illo ven. nerit siue nō fuerit pñs. Dol⁹ em̄ malus etiāz absentis esse potest. Hoc edicto dicen. dū est etiā eū teneri qui venit: et in turba fuerit auctor dāni dandū: si tñ et ipē intra turbaz fuerit cū dānum daret: r dolo malo fuerit. Nā r huius dolo

k Absentis. r absentis fieri. vt et. i. de iniur. Itē apud labeonē. s. conuictū. r ad hoc. s. ne q̄s eū qui in ius vo. si per aliū. in pun. r ad sil. l. i. s. hoc aut se. r qd vt aut clam. si alius. s. est r alia.

l Intra turbā. licet non eo loco vbi sit nocitum. vt. s.

pri. s. qui est con. tra. Nā turba ma gnū spaciū loci cō. prehendit: sed dā. num etiā paruuz. m Nō habue. rit pñsiū. nō punif tñ sm affectū sed sm effectū. ar. s. s. ex q. cau. ma. l. iij. n Superi⁹. s. e. l. ij. in pun.

o Datū est. in primo capite. p Vel raptuz. hoc secundo eius capite.

q Dicta. s. ei⁹. r De amisso. non per rapinam sed per casum qe fecat vt caderet. vt i. dicit. accur.

s Agi poterit. de rapto et etiam de dāno dato: et de amisso homini bus coactis. et fa. cit. i. de verbo. sig. l. marcellus.

t Refertur. sic i. de verbo. sig. l. inter hec. et. s. co. l. ij. s. in hac actio ne. sed ar. cōtra in e. l. s. in hac actio. ne non vtiqz.

v Presentis. quonocitum sit r non retro trahitur vt lex aqul. vt. s. ad. l. ad. l. aut lex. et sic ergo collige qz extra turbā nō habet locum hec actio. sic. s. nau. cau. sta. de bet. in pun. et de insti. l. quicunqz. s. nō tñ et. l. sed r si pupil. lus. s. condino. et de exera. l. i. s. nō autem. r. s. igitur itē no. hoc. s. i. s. qd tempus et casus temporis ha. beat ratio r pro quo damno. Be. curius.

Amissa autē dicunt ea q̄ corru pta alicui reliquūtur scissa for te vel fracta. Hec at actio in factū est: r dat in duplū q̄ti ea res erit. quod ad p̄ciū verū rei referf: et pñtis t̄pis sit esti matio. et semp in duplū intra annuz est. Docereqz actor in turba dānum datū esse debet

Leterum si alibi datum sit q̄ in turba: cessabit hec actio. Si cū seruū meū titt⁹ pul saretur turba fuerit collecta: isqz

pri. s. qui est con. tra. Nā turba ma gnū spaciū loci cō. prehendit: sed dā. num etiā paruuz. m Nō habue. rit pñsiū. nō punif tñ sm affectū sed sm effectū. ar. s. s. ex q. cau. ma. l. iij. n Superi⁹. s. e. l. ij. in pun.

o Datū est. in primo capite. p Vel raptuz. hoc secundo eius capite.

q Dicta. s. ei⁹. r De amisso. non per rapinam sed per casum qe fecat vt caderet. vt i. dicit. accur.

s Agi poterit. de rapto et etiam de dāno dato: et de amisso homini bus coactis. et fa. cit. i. de verbo. sig. l. marcellus.

t Refertur. sic i. de verbo. sig. l. inter hec. et. s. co. l. ij. s. in hac actio ne. sed ar. cōtra in e. l. s. in hac actio. ne non vtiqz.

v Presentis. quonocitum sit r non retro trahitur vt lex aqul. vt. s. ad. l. ad. l. aut lex. et sic ergo collige qz extra turbā nō habet locum hec actio. sic. s. nau. cau. sta. de bet. in pun. et de insti. l. quicunqz. s. nō tñ et. l. sed r si pupil. lus. s. condino. et de exera. l. i. s. nō autem. r. s. igitur itē no. hoc. s. i. s. qd tempus et casus temporis ha. beat ratio r pro quo damno. Be. curius.

Amissa autē dicunt ea q̄ corru pta alicui reliquūtur scissa for te vel fracta. Hec at actio in factū est: r dat in duplū q̄ti ea res erit. quod ad p̄ciū verū rei referf: et pñtis t̄pis sit esti matio. et semp in duplū intra annuz est. Docereqz actor in turba dānum datū esse debet

Leterum si alibi datum sit q̄ in turba: cessabit hec actio. Si cū seruū meū titt⁹ pul saretur turba fuerit collecta: isqz

Sic tamen, scilicet poterit agi.

Habet edictum, ex interpretatione.

Dedisse, sic. s. ad. l. aquil. q. occidit. s. in hac. opoz. et ergo vel ad hoc esse turbam couocatam vt iniuria fieret vel danuz: vel iniuria esse causam dani: sic non ad hoc turba esset conuo-

In seruuz. i. in dnm noie seruuz. sic. s. n. i. l. i. s. itez in seruuz. r. s. de iur. om. iud. si qs id. s. seruuz. sed qui da dicit ipm seruuz. coueniri. pro quibus est. i. de fe. pul. vio. l. iij. s. pe. nul. sed ibi in ac. cufatone dicit.

Ceterisq. suc. cessoribus. qbus dat no hns aduersus quos dat: naz licet superior non def. vt. s. eo. l. ij. s. h. hec tñ datur

On prodest. Ante iudiciu vt. s. de fur. l. q. ea mte. et arg. s. de edil. edic. l. q. s. sit fugitiu. an pn. r. t. p. s. l. i. s. si r. s. q. me. cau. si cu. s. i. sed illa e arbitrarua. vt l. i. de act. s. pterea.

Uod vi poss. sessuz. lexve. tat. vt et in iur. de vfuca. s. furtiue. r. s. de vfuca. sequi. t. ar. s. tunc. r. l. vbi lex. s. i. r. de acqui. re. do. l. bonafidei circa prin.

De incendio rui. na naufragio r. c.

Refor. bis. iudif i qe tuoz par. tes. primo pomif edictu. scdo come dano edicti. tertio expositio verboru edicti. quarto pro miscue questioes iurifconsulti. scda ibi: huius edicti. tertia ibi ex incen. dio.

Pretor. hec s. ba. i. exponitur per ordin. r. facit

seruus in ea turba aliqd perdi derit: cuz eo q pulsabat agere possum. quippe cum in turba dolo malo danuz datu sit. sic tñ si vt danu daret: ideo cepe rat cedere. Ceteru si alia cau sa verberadi fuerit: cessat hec actio. Sed r si qs ipe turbam couocasset: vt cora turba ser uum verberaret iniurie facien de ca no dani dadi cosulto: lo cu habet edictu. vep est em eu qui p iniuria verberat dolo malo facere: r eu q causas pre buit dani dadi danu dedisse.

In seruuz. aut r in familia quozq. ptoz dat actionem. que de heredibus ceterisq. succes soribus in vi bo. rap. actione diximus: r hic erunt repetita.

On prodest. s. ius. Et q vi rapuit ad euita da pena: si ante iudiciu restitu at re qua rapuit. r emuleius.

Uod vi possessu raptu tez domini heredisve eius per ueniat: v luca p lex vetat.

De incendio ruina naufra gio rate naue expugnata.

Ulpianus. Retor: ait. i eu q ex in cedio ruina naufragio / rate naueq. expugnata qd rapuit =

se recepisse dolo malo dante qd in his reb dedisse dicit: in quadruplu i anno quo primu de ea re expertiudi potestas fu erit: post annu in simpli iudi ciu dabo. Itē in seruuz r fami liam noxale iudicium dabo. Huius edicti vtilitas euides est r iustissima seueritas est. Siquidē publice interest nt-

C. eo. scz de fur. l. in est. r auf. ibi posita. r. s. d. acq. re. do. l. pomponius contra s. idē ait. r. C. de naufra. l. ij.

In seruuz. i. in dominum nomine seruuz. sic et. s. si tulo. l. i. ptoz s. in seruuz.

Siquidem id est certe.

chil rapi ex huiusmodi casib? Et quanq sint de his facino ribus etiā criminu exectio nes: attamē recte pretor fece rit: qui forefes quoq. actioes criminib? istis preposuit.

Ex incendio raptu dicit qe quid ppter incendiū r eius tu multū aut eius trepidationez rapti: etiā si ex pdijs adiacen tibus raptatur. h. d. Ang.

Ex incendio queadmodu ac cipim? vtru ex ipo igne: an ve ro ex eo loco vbi incendiuz sit. Et melius sic accipies ppter incendiū: hoc est ppter tumultū incendi: vel ppter trepidati onē incendi rapuit. Queadmo du solem? dicere i bello amif sum: qd ppter cam belli amit tif. Proinde si ex adiacētibus pdijs vbi incendiū fiebat raptū qd sit: dicendū est edicto locū esse: qd verū est ex incendio ra pi. Itē ruine appellatio re fert ad id tēp? quo ruina fit: nō tñ si ex his q ruerunt tulerit qd: sed etiā si ex adiacētibus.

Suspitio fuerit incendij vel ruine r incendiuz vel ruina nō fuerit: videam? an hoc edi ctū locū habeat. et magis est ne habeat. q: neq. ex incen dio neq. ex ruina qd raptū est

Hoc edicto tenet q eo tem pore rapit q naufragiū fit: nō si postea sed furti tenet. h. d. vsq. ibi. deinde ait pretor.

Itē ait ptoz: si qd ex nau fragio. hic illud qrit vtz si qs eo tpe tulerit quo naufragiuz fit: an vero et si alio tpe tulerit hoc est r post naufragiū? Nā qd res ex naufragio et iam he eē dicunt? q in litore post nau fragiū iacent. Et magis est vt eo tēpore.

Loco. r Ulpianus.

Criminuz. i. criminales accusa tiones. Jo. qd has habes. C. e. l. in euz. l. forenses. id est pecuniaras.

Criminib? id est ad hec crimi na coerenda. n. Solemus di cere. vt. i. de cap. l. in bello. in prin. et facit. s. ti. i. l. pre tor. s. si eu seruuz. et de vul. sub. sed si plures. s. in ar rogato. r. C. de le. et con. l. non dubi uz. ibi ex eo vel ob id. et de pacis. l. petens.

Suspitio habeat. non oni fals ergo statur false suspitio. sic r. s. de fur. l. iter. s. pe nul. in fi. et. s. qd vt aut clam. si aliu s. est r alia. sed ar. contra in auf. vt liceat matri et auie. s. is queq. r s. ad. l. aquil. l. si quis fumo. s. qd dicit. et. C. de ad ul. si hi q. r. l. quis Item contra. i. e. pedius in princi. sed ibi solue. Re.

Post naufra gium. dudū. Re. q. Nāq. id est certe.

He esse dicitur. q. d. hec verba que res ex naufra gio: hic dicuntur que in litore rē.

Ut eo tēpore vel etiam inconti nent post vel ante: cum iam nau fragiū trepidatio immineret. Ro. vt i. eo. pedius. et. l. si quis ex naufra gio.

Loco. f. sic accepto. vt. i. exponit. l. si quis.

Quo naufragiū. rapuerit. eo tpe & loco. Qui aut fur sit. de hoc dicitur. §. ad. l. r. h. de iac. l. i. in fi. Itē intelligit hoc ex intervallo. vt. §. eo. si quis ex. et ad hoc insitit. de rerum diu. §. finali.

b Nec rapere. nunquid ergo de raptu tñ loquitur hoc edictū? Quidam

vtiq. qd nō placet nā sū hoc tā non teneretur hoc edicto q amouit. Dico ergo principali ter rapiētē teneri hoc edicto. §. p in terpretationē cōueniri pōt etiaz q abstulit vel amouit. vt. §. e. l. §. non solum.

c Deinde. ad hoc. §. expugnatus

d Labeo scribit. interpretādo edictum.

e Expugnatus. domo et villa.

f Locus sit. ex interpretatione.

g Nec em̄ minus. i. nō min⁹ in villa q̄ in mari. vt

§. d. dōa. cau. mor. l. senatus. §. mortis cā. r sic est hic hystero. pterō. sic

§. de rerū di. l. r. parū. r. §. de pac. iurisgeniū. §. vtz.

h Aggressor. res. sic. §. de recep. l. i. r. §. de ser. cor. l. doli. in pn. et de fur. si q̄ pferendū. r. l. falsus. §. q̄ alienū. r. §. si factū et. C. de fur. l. eos et. lin. eu. r. C. de his q̄ latro. v. l. i. §. cri. reos. l. i.

i Sed em̄ ad diti est. si edicto.

k Qui rapuit. id est de manibus abstulit p vim. ad qd est. §. ne q̄s eū qui in ius vo. l. §. epimēdi. in pun.

l Abstulit. non de manib⁹ §. alq̄ ei inuito. Itē fa. §. de fur. q̄ vas. i. pn.

m Qui eiecta. forte vi vctorū.

n Iudicium. i. actō ex hoc edicto

Quo naufragiū sit vel factū est si q̄s rapuerit in cidisse in hoc edictū videatur.

Qui aut in litore rē facentē postq̄ naufragiū factū sit abstulit: in ea cōditōe est vt magis fur sit q̄ hoc edicto teneatur. Quēadmodū is q̄ de vehiculo exciderit tult. Nec rapere videt q̄ in litore rem iacentē tollit.

Deinde ait ptoz rate nauē expugnata. Ex pugnare videt q̄ in ipō quasi prelio r pugna aduersus nauem r rate aliqd rapit siue expugnet: siue pdonibus expugnatis rapiat.

Labeo scribit equū fuisse vt siue de domo siue i villa expugnatis aliqd rapiat: huic edicto loc⁹ sit.

Nec em̄ minus in mari q̄ in villa p latrūculos inq̄tamur: vel infestari possum⁹.

Non tñ autem qui rapuit: verum is quoq̄ qui recepit ex causis suprascriptis tenetur.

Quia receptores non minus delinquent q̄ aggressores. Sed etenim additum est: dolo malo: quia non omnis etiā qui recepit statim etiā delinqt: sed q̄ dolo malo recepit.

Quid em̄ si ignarus recepit: aut qd si ob hoc recepit vt custodiret saluā q̄ faceret et q̄ amiserat: vt q̄ nō debet teneri.

Nō solū aut q̄ rapuit: sed etiā q̄ abstulit vel amouerit vel dānu. dederit vel receperit: hac actōne teneat.

Aliud aut esse raptū aliud amoueri palā est. Si qui dē amoueri aliqd etiaz sine vi possit: raptū aut sine vi nō pōt.

Qui eiecta nauē quid rapuit hoc edicto teneat. Eiecta hoc est quod greci aiunt.

Ad ait ptoz de dāno dāto: ita demū locū habet si dolo malo dānum datū sit.

Naz si dolus mal⁹ absit: cessat edictum. Quēadmodū ergo pro cedit qd labeo scribit: si defendendi mei causa vicini edificium orto incēdio dissipauerit: et meo nomine et familie iudicium in me dandū.

Lū enim defendendarū mearum edificium causa fecerim: vtiqz dolo careo. Puto igitur nō esse verum qd labeo scribit. An tamen lege aquilia agi cum hoc possit: et non puto agendum.

Nec em̄ iniuria hoc fecit: q̄ se tueri voluit: cum alq̄s non possit. et ita celsus scribit.

Senatus cōsultum claudianis reoribus factum est: vt si q̄s ex naufragio clauos vel vnuz ex his abstulerit: omnīū rerū nomine teneatur.

Itē alio senatus cōsultum cauet: eos quorū fraude aut consilio naufragiū suppressit per vim fuissent: ne nauis sibi ve periclitatibus optulerit legis cornelie que de sicarijs lata est penis afficiendos.

Eos aut qui qd ex miserrima naufragorū fortuna rapuissent lucrative fuissent dolo malo: in quātum edicto ptoz actio daretur: tantum r fisco dari debere.

Hec lex distinguit quomodo cuiuslibet conditionis homines sunt puniendi propter delictum suum.

Paulus. Edius posse etiam dici ex naufragio rapere eum qui cū nondū naufragiū fiat: in illa trepidatione rapiat.

Diuus plus antoninus de his qui predam ex naufragio diripiunt ita rescripsit.

Qd de naufragijs nauis r ratis scripsisti michi: eo p̄met vt

Defendēdarū mearū. cū ergo ḡa suarū edū: ergo ḡa sui iuris p̄feruādi: ideo excusaf: nec est qd ci impu-
tes. vt. §. d. leg. ij. cū pater. §. ticio fratri. r de acq. here. l. i. iulian⁹. in pn. r. §. de neg. ge. at q̄ §. cū me. r de act. cm. l. i. i. fi. r de exce. do. pure. §. si cui. r de bo. li. l. si q̄s libertū pa-

ternus. r de aqua plu. arcē. l. i. §. de nigr. r. l. i. §. idem labeo. r ar. §. de iu. st. et iur. l. ij.

Labeo scribit. s. vt def in me iudicium.

Et nō puto. nisi certū est ignē nō esse ad edes p- uenturū. vt. §. ad l. aq. l. si q̄s fumo. §. i. r q̄vi aut clā l. si ali⁹. §. est: alia

Nō possit. s. se tueri. sic r. §. ad l. aq. l. scemā. §. qui cum aliter.

Senatus cōsultū. clauos. gu- bernacula nauis. duo em̄ clauī sunt in nauī qui eaz re- ctam tenent.

Omnīū rez. r mento quia his oblati res oēs in periculū deducit- ur. r est sic. §. ad ill. l. si q̄s in grau-

si q̄s tabulas: sed §. de fur. l. vulgaris. in pun. sed ibi sol.

Naufragi. i. opē ptra naufra- giū prestantes.

Supplēt. i. si. r Optulētur. ipsi supplēt. i. opi- tulari possint.

Legis cor- nelie. qz homicide sūt. vt r. §. ad. l. cor. de sicca. l. eiusde. §. alio.

In quātū. i. in quadruplū. vt §. eo. l. i. in pn.

Dare. s. ei cuius res est.

Dari debet re. sic r. §. de sepul. rio. l. iij. et fa. C. l. in eum.

Edius. cum nōdū naufra- giū fiat. fuit tñ fa-

ctus nauis r ratis scripsisti michi: eo p̄met vt

et meo nomine et familie iudicium in me dandū.

Lū enim defendendarū mearum edificium causa fecerim: vtiqz dolo careo.

Puto igitur nō esse verum qd labeo scribit.

An tamen lege aquilia agi cum hoc possit: et non puto agendum.

Nec em̄ iniuria hoc fecit: q̄ se tueri voluit: cum alq̄s non possit.

Senatus cōsultum claudianis reoribus factum est: vt si q̄s ex naufragio clauos vel vnuz ex his abstulerit: omnīū rerū nomine teneatur.

Itē alio senatus cōsultum cauet: eos quorū fraude aut consilio naufragiū suppressit per vim fuissent: ne nauis sibi ve periclitatibus optulerit legis cornelie que de sicarijs lata est penis afficiendos.

Eos aut qui qd ex miserrima naufragorū fortuna rapuissent lucrative fuissent dolo malo: in quātum edicto ptoz actio daretur: tantum r fisco dari debere.

Hec lex distinguit quomodo cuiuslibet conditionis homines sunt puniendi propter delictum suum.

Paulus. Edius posse etiam dici ex naufragio rapere eum qui cū nondū naufragiū fiat: in illa trepidatione rapiat.

Diuus plus antoninus de his qui predam ex naufragio diripiunt ita rescripsit.

Qd de naufragijs nauis r ratis scripsisti michi: eo p̄met vt

et meo nomine et familie iudicium in me dandū.

Lū enim defendendarū mearum edificium causa fecerim: vtiqz dolo careo.

Puto igitur nō esse verum qd labeo scribit.

An tamen lege aquilia agi cum hoc possit: et non puto agendum.

Nec em̄ iniuria hoc fecit: q̄ se tueri voluit: cum alq̄s non possit.

Senatus cōsultum claudianis reoribus factum est: vt si q̄s ex naufragio clauos vel vnuz ex his abstulerit: omnīū rerū nomine teneatur.

Itē alio senatus cōsultum cauet: eos quorū fraude aut consilio naufragiū suppressit per vim fuissent: ne nauis sibi ve periclitatibus optulerit legis cornelie que de sicarijs lata est penis afficiendos.

Eos aut qui qd ex miserrima naufragorū fortuna rapuissent lucrative fuissent dolo malo: in quātum edicto ptoz actio daretur: tantum r fisco dari debere.

Hec lex distinguit quomodo cuiuslibet conditionis homines sunt puniendi propter delictum suum.

Paulus. Edius posse etiam dici ex naufragio rapere eum qui cū nondū naufragiū fiat: in illa trepidatione rapiat.

Diuus plus antoninus de his qui predam ex naufragio diripiunt ita rescripsit.

Qd de naufragijs nauis r ratis scripsisti michi: eo p̄met vt

est postea. vt. l. e. si quis ex naufragio. q. d. ubi. Alio con- tra. vt. s. eo. l. i. §. si suspicio.

a Quia pena. criminali. nā pecuniaria certa est statu- ta. vt. s. e. l. i. r. de hac criminali dicit. C. e. l. in eum. Ac.

b Crauior. vt q. res nō erāt peritura r. magne erant vt subicit.

c Cuiusdē tps. i. qd erit eo tpe vt in trēniuz.

d Cuiuslibet. ad hoc. l. de penis. l. capitaliuz. §. non oēs. r. de accusa. l. leua.

e Cōditione. no. cōditionē pfo- ne inspicit. vt plus mior. §. maior pu- nat. ex eodē deli- cto extra ordinēz.

f Cōditione. vt. C. de ordie co. l. iij. r. ad. l. iul. de vi pu. l. seruos. et i. de penis. in ser- uo. r. argu. s. de neg. gest. pōponit- us. r. C. d naufra- gio. l. de submer- sis. r. i. ad. l. iul. de vi pu. a. l. i. §. si. §. arg. §. C. de epis. r. de. p. b. yteri. Itēz r. qualitas rei: sit magna res. vt. par ua. vt. i. de abigēf. l. i. §. sed et qui.

g Aut remissio- us. sic. i. de penis. l. respiciendum.

h Peruenit. quia ex delicto. vt C. ex delictis. de fun. l. i.

i Quis ex. ser- uatuz. ab alio. Ac cursius.

k Fluctibus. i. vndis.

l Putat. vt fur- ti si hoc edicto te- neat. vt. s. de fur. l. falsus. §. si iactū m.

m Accidit. ad hoc. s. e. l. i. §. fi. et. l. i. r. l. iij. i. p. n. r. s. si cer. pe. l. le- cta. r. C. de pac. l. perēs. accur.

n Adhibere de- bemus. vt in ipsa expugnatione ha- beat locum hoc edictum. a. s. furti.

o Expugnatur. pertunditur. i. perforatur.

p Cōscindunt. qd ablati nauigare nō poterit.

q Inuolant. i. furant. vt r. ibi: cesaris inuolent arcus. r. sic etiā in vulgari dicim: a. s. inuolant. p. quo est. s. ad l. a. q. l. §. admodū. §. ad labeo scribit. r. fa. s. e. l. iij. §. de labeo.

r Quod ex naufragio. i. rebus ex naufragio amif- sis. et facit. i. eo. §. finali.

Expugnatur nauis cum spoliat/aut mergit/aut dissoluit/aut pertunditur/aut funes eius prescindunt/aut vela conscinduntur: aut ancore inuolantur de mari.

Providet hec misere fortu- ne naufragorum vt nullus res eorū causa surripiedt colligat cū ad littus eiecte sint vel ad- huc in mari fluctuent. et imponit penas contra facientibus.

Quid ex nau- fragijs diripiatur: vel ne qs extraneus interueniat: col- ligēdis eis multifariam pro- spectū est. Nā et diuus adria. edicto precepit vt hi qui iuxta littora maris possident: scriēt quādo nauis vel infixa: vel fra- cta intra fines agri cuiuscūq; fuerit: ne naufragia diripiant in ipos iudicia presides his q res suas direptas qrunē red- dituros: vt qd quid pbauerint adēptū sibi naufragio id a pos- sessorib⁹ recipiāt. De his at qs diripuisse pbatū sit: pre- sident: vt de latronib⁹ grauem sniam dicere. Et qd facilio^r sit pbatio hmōi admissi: pmisit eis quicquid passos se hmōi querunt adire pfectū et apud eū testari: reosq; petere vt p modo culpe vel vincti vel sub- fidemissorib⁹ ad presidē remit- tantur. A domio quoq; pos- sessionis in qua id admissū di- catur satis accipi: ne cogniti- oni desit precipit. Sed nec interuenire naufragijs colligē- dis aut militem aut priuatuuz libertum: seruumve principis placere sibi ait senatus.

Meratus. speciale vt possessor immobilium satisfiet. c. Senatus. vt et. s. e. l. in pun. et. i. e. l. i. in pun. et. C. for q; q; de naufra. l. i. Accur.

f Multifaria. i. multis modis. sic s. de in te. resit. l. i. r. in eplā pauli multifariam.

g Naufragia. i. res amissas pro- pter naufragiuz.

h Possessoribus. rapiētib⁹ r. tūc in quadruplū vt. s. e. l. i. i. p. n. qd si illi quoz opera vnt: forte idēz. vt insti. de ob. ex qst delict. §. si. sed qd si extrane⁹ est: disti- gunt forte fuerit igno^ras r. tūc non teneat possessor: vel si scies teneat in simpliuz non in quadrupluz: r. sic quasi ad custodia teneat. vt et. C. de sal. mo. l. i. §. si. et de his q latro. vel cri. l. i. §. dñi etiaz predictorum.

i De latroni- bus. sic. s. arbo. fur. ce. l. iij.

k Facilio^r. sic C. de hereti. qm multi.

l Testari. i. te- stibus presentib⁹ notificare.

m Remittant. Nota speciale vt Re⁹ q; actor trahat reuz q; foruz ad suū iudicē licet actoris quādoq; ex viba: sequit. nitate fiat. vt. i. de custodia reozuz. l. nō dubiū. vt qui- dam dicunt. et ad hoc. C. de fide ius- tru. iudices.

n Accipi. scuz fideiussoribus. vt et. s. de verb. obli- ga. l. v. §. sans acce- prio. sed contra. s. qui sanfda. cog. Immos sciendum. sed hoc bilium posses- for q; q; sanfda

perfo- ne cōdi- tio inspi- cōda ē.

Ratis faciendā. auferendi et petendi.
b **C** Preterito quoq. nō solū de futuro. vt r. s. de dā. infec. hoc amplius. s. nerati. r. ad exhiben. celsus. s. sed r. ratis. r. facit. s. si cer. pe. si q̄s nec cām. in fi. **Q**ui edes iubetur. itē. l. corne. de sicca. accusari pōt. **I**ad le. cor. de sic. l. i. in prin. r. C. q̄ accusa. non pos. l. data. r. de penis capitalium. s. qui ob simicitas. Ac. d. **C** Casu. i. negligētia. talis expositio fit. **I**ad le. corne. de sicca. l. i. s. diuus. nisi em sic exponeret eēt contra. **I**eo. l. si fortuito.

Ratis vi flumis in agrū meū delate nō aliter tibi potestatem faciendam: q̄ si de preterito quoq. damno michi caussēs. **C** aius. **Q**ui edes aceruūve frumenti iuxta domū positum combusserit/ vincus verberatus igni necari iubetur: si modo sciens prudēs id commiserit. Si vero casu id est negligentia/ aut noxam sarcire iubetur: aut si minus idoneus sit/ leuius castigatur. **A**ppellatione autē edū ois species edificij cōtinetur. **A**lpianus

Quē piscatores nocte lumine ostēso fallant nauigātes quasi in portū aliquē delaturi: eoq. modo in periculum naues r. qui in eis sunt deducant: sibiq. execrandam predā darēt: presidis punitē religiofa constantia efficiat. **H**ec lex. et. s. qui data. in. l. seq. tractat de alia parte rubricē. l. de pena incendiarioꝝ. **M**arclanus.

Sortuito incendiū factū sit/ venia indiget: nisi tā lata culpa fuit vt luxurie: aut dolo sit. **A**lpianus. **I**ccere m̄ vincūq. naufragiū suū impune colligere constat: idq. imperator antoni. cū duo patre suo scripsit. **Q**ui data opa i ciuitate incendium fecerint: si humilore loco sint bestijs subijci solent: si in aliquo gradu existentes id fecerint capite puniunt: aut certe in insulā deportant.

Sortuito. **V**enia indiget. s. ne comburatur. damnum vero resartiet vel castigabitur. vt. s. eo. qui edes. fin. **I**r. Accur. **L**ururic. i. late culpe. **D**olo. sicq. concremabitur. vt. s. eo. qui edes. Sed argu. contra. **I**ad le. corne. de sicca. l. in lege. **A**lii dicunt q̄ damnum fartiet: vel leuius castigabitur. vt. s. e. qui

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

Qui edes. sed illa magis dicit contrarium. **A**ccursus. **I**ccere. facit. s. eo. l. ne quid. in prin. r. in fi. sed arg. cōtra. s. ad le. rho. de iac. l. domine imperator. **D**eportantur. aut igne concremantur. et sic nō obstat contra. s. eo. qui edes. vel solue vt ibi.

perfecto aut capite puni. vt. f. de extra. cri. l. i. item hic fructe. large quicqd fiat ad infamia sit ad dignitate. vt. f. de varijs cog. l. penul. Accur.

a Cui per consequentia. no. rati fieri p consequentia qtuoz r directo. vt. s. de hys q no in fa. l. atpletas. s. siue autez. r de pu. l. q. pprio.

b Seruis meis. r hoc si e atroz: vel ad contumelia dñi facta. vt in l. eod. s. seruis.

c Affectui. vt vxor r nurui. ad hoc. s. de liberali causa. l. ij. r. iij. et f. de appel. l. non tm. Accur.

d Cui. scz de functo.

e Habebimus vt r. s. de reli. offa in pri. r no. q hec actio iniuriarū he reditari qrit. r per ea heredi futuro. vt. s. de peti. here. l. si a dño. s. si possessor. et ad. l. aq. l. ob id. et qd vi aut clā. l. deniq. s. qst. tum. et faat. s. de ser. cor. l. vt tm. s. i.

f Lacetcat. i. ab aliquo diminuat. r ad hoc in statu. qui man. no pos. s. i.

g Patri suo q de noie. vt. f. patet et. l. si qd seruun.

h In volentē. no. sic. s. de aqua plu. arcen. l. in die. r. s. de fur. l. inter oēs. s. penul. r. s. de inuis. voc. l. qbus. r de libero ho. ex h. l. iij. s. si qd volentē. r. f. e. l. sed si vnus. in pun. r. f. de reg. iur. l. nemo. sed ar. f. C. de rap. virgi. l. i. siue volentib' siue nolentibus. r. r. in aut. de rapt. mulie. in pun. r. s. de ser. cor. l. i. s. h.

i Purgare. vt et. s. proxi. s. Accur.

k Acquir. vt r. s. ad. l. aq. l. ob id. r. s. de nouis. l. noua. tio. r in l. de stipula. ser. in pun. r. s. de lega. ij. l. si nco r nuch. s. i. r qd vi aut clā. l. deniq. s. qst. i. et. f. de re. iur. l. nemo plus iuris. r. l. nemo plus q modi. sed si transit de hereditate in herede: est q in l. i. de ppe. r. r. tēpo. actio. s. no aut oēs. Solu. ibi vetar trāsire de psona ad psonam huc vna videt fuisse psona scz heredis: qz fingit ex tēpoze mortis fuisse heres. vt. s. de stipu. seruo. ex re. s. h. et. f. de

aliciu fit iniuria: aut per alias psonas. Per semetipm: cu drecto ipi patrifami. vel marri fa. fit iniuria. Per alias: cu per cōsequentiā fit: cu fit libery meis vel seruis meis: vel vxori nuruiue. Spectat em ad nos iniuria q his fit: qui vel potestati nostre vel affectui subiecti sunt. Et si forte cadaueri defuncti fit iniuria cui heredes bonozūve possessores extitimus: iniuriarū nostro noie actionē habebimus. spectat em ad estimationē nostram: si qua ei fiat iniuria. Idēqz est r si fama eius cui heredes extitimus lacetcat. **U**sqz adeo aut iniuria q fit liberis nris nostrum pudorē pertingit: vt etiam si volentē filiū qd vēdiderit: patri suo quidē noie cōpetat iniuriarū actio. filij hō no mine nō cōpetit: qz nulla iniuria est que in volentē fiat. **Q**uoties aut funeri testatoris vel cadaueri fit iniuria: si quidē post aditā hereditatem fiat: dicendū est heredi quodā modo factā. semp em heredis interest defuncti estimationez purgare. **Q**uoties autē añ hereditatē aditā: magis hereditati r sic heredi per hereditatē acqrit. Deniqz iul. scribit

regu. iur. olag. r. l. ois heredi. r de acq. here. l. heres he reditare quoz r. e. iā ergo nō est qstio an hie heres in fuis heredē trāsmittere: qz nō vt pater ex pdictis. l. quidā cōtra quasi hereditaria sit facta. vt. s. qd me. c. l. videam. **l** Deniqz. pcedit ad speciē de ghe vt clari' dicat. **h**

si corpus testatoris ante aditam hereditatē detentū sit: ac qri hereditati actionē dubiuz nō esse. Idēqz putat r si ante hereditatē aditā seruo hereditario iniuria facta fuerit: naz per hereditatem actio heredi acqrit. **L**abeo scribit: si qd seruū hereditariuz testamēto manumissuz añ aditā hereditatē verberauerit: iniuriarū herede agere posse. at si post aditā hereditatē verberat' sit: si ue scit' se liberū esse: siue ignorat' ipz agere posse. Siue autē sciat qd filiū meū esse: vel vxorē meā: siue ignorauerit habere meo noie actionē neratius scripsit. **I**dē aut ex vna iniuria interdū tribus' ori in iuriarū actionem: neqz vnus actionē per aliuz cōsumit'. vt puta vxori mee' filitefa. iniuria facta est: r michi r patri ei: r ipi iniuriarū actio incipiet ppter

Quod si viro Paulus. iniuria facta sit: vxor nō agit. **Q**uia defendi vxores a viris: non viros ab vxoribus equum est. **U**lpianus.

Iud relatum pereque est: eos qui iniuriā pati possunt: r facere posse.

Furtosus et impubes non doli capax possunt iniuriā pati

hic sciebat vxorē vel filiū. sed nesciebat cuius: ibi nec filiū vel simile esse credebat. et facit. s. ad. l. aq. l. l. scientiam. s. i. r. f. e. l. eum qui s. si iniuria.

r Tribus. qñqz etiā quattuor vel qñqz vt si hy patrēz auū. Itē nuruz r socru. nā oibus et sibi fit iniuria. ac

f Cōsumi. vt arg. s. de furtis. inter oēs. s. hec actio. s. f. s. de act. r ob. l. plura. s. i. b. i. plures vni: h. plures diuer sis dant actioes. Itē ad hoc. s. de priuatis delictis. l. ij.

t Vxori mee. vxor ergo mea est in potestate sui patris vt et. C. de conditio. infer. l. si vxor. Accur.

Quod si viro. equū est. vt in l. i. de regulis iur. l. ij. et. s. de statu. homi. l. in multis. Accur.

Iud. posse. sed non omnes vt subicit.

m Hereditario a sciēte hereditariū vel eo q idē fecisset si scisset. alys fecus vt. f. e. l. l. l. l. i. itē apud. s. interdū. r. l. eū. s. h. fm quosdāz qd nō placet: qz in psonā certā intulit r se obligare voluit. vt r. f. e. l. eū. s. h. iura. r facti s. de peti. heredi. l. sed vtrū. s. debitor. r. s. ad. l. aq. l. liber homo s. h. seruis. Accur.

n Aditā hereditatē. ex tñc eniz est liber. vt. C. de ca. tol. s. in nouis simo. Accur.

o Siue scit se. no. errorē esse in passo iniuriā non in inferente. et sic nō sunt f. e. l. itez apud. s. interdū. r. l. eū. s. penul. et. l. finali. accur.

p Siue igno: rat. si tñs q fecit iniuriā ipm lit. ex sciebat. vt. f. l. iij. s. h. fm quosdā. qd nō placet. vt. s. p. r. s. d. i. ac.

q Habere me. hic est cōtra. f. e. l. itē apud. s. interdū. r. l. eū. s. h. r. l. sed si vnus. i. fm. so. hic factus erat etiā si sciisset vel

Liber Nonus.

a Non est. vt. de regu. iur. l. pupillum.
b Nāq. hi errant ergo qui dicūt nō fieri iniuriā nisi ad animū reuocet. vt no. in l. e. §. si. patiunt ergo pater et mater p. eos. vt ar. §. de v. l. l. nūq. §. si seruus. r. §. de acq. heredi. l. more nostro. §. finali.

c Ex affectu. vt. §. de furto. l. q. iniurie. r. l. v. §. r. §. ad. l. aq. l. §. si quēcumq. §. igit. et §. si magister. l. fine. §. r. ad. l. cor. ne. de sicc. l. diu. et. §. d. rei vēdica. l. q. infans. r. arg. §. de acq. heredi. l. si is ad quem.

d Nesciat. et. plū. §. eo. eū. §. si in iuriā. r. §. e. l. i. §. si ne aūt. r. arg. §. ad. l. aq. l. l. scientiam. §. sed si defendē. di. et. §. q. v. i. aut clam. l. deniq. §. questum.

e Per iocuz. r. hoc. p. b. cū. r. tra. eū. p. b. cū. i. p. o. factio. vt. C. ad. l. coe. ne. de sicc. l. i. r. C. e. ti. l. si nō cōiurij. et facit. §. de acti. et oblig. l. obligatio. num. substantia. §. si.

f Cū putat. sic §. d. furto. si quis v. r. o. i. §. cū. ticio. et §. de iurisd. om. iu. si per errorem. r. C. si a nō p. pet. iu. l. i. r. §. de opti. le. l. i. §. i. ar. cōtra. §. ad. l. aq. l. l. scientiam. §. i.

g Seruū suuz. secus si putet alie nū. vt. §. e. l. i. §. labeo. r. facit. §. ad. l. iuli. peculatus. l. antepe. r. q. §. no. §. e. l. eū. qui. §. si iniuria. et. §. e. si quis seruū meū.

S Cum seruo meo. non teneor. sed aqul. vt. §. ad. l. aqul. scientiam. §. sed si defendē. di. r. §. de iurisd. om. iu. si per errorem. r. C. si a nō p. pet. iu. l. i. r. §. de opti. le. l. i. §. i. ar. cōtra. §. ad. l. aq. l. l. scientiam. §. i.

Ex cornelia. dicat. vt. in l. i. e. §. sed et lex. sed nū. quid his casibus agi poterit p. tō. actiō. iniuriarū. Rñ. ita. arg. §. e. l. §. illud. cur ergo lex cor. facta est? Rñ. vt ostēderet curā esse maxime de his casibus. arg. §. eo. itē apud §. hoc edictū. Itē erit hic p. pet. i. i. b. i. annalis. vt in l. i. de perpe. r. tempo. act. in prin. Itē nō iuraf. sed offi. iudi. dānum estimaf. vt. §. eo. l. constitutionibus.

Non iudicet. i. ius dicat.
Forū. expone. r. cauet ea lege ne q. s. eorum qui prior est. l. in. p. m. i. o. i. gradu ei q. agut subaudi q. sit sobrius

facere autem nequaquam cum affectuz habere non videantur. hoc dicit.

Sane sunt quidā qui facere nō possunt: vt puta furiosus et ipubes qui doli mali capax nō est: nāq. hi pati iniuriā solēt: nō facere. Cū em̄ iniuria ex affectu facietis cōsistat: cōsequēserit dicere hos siue pulsent: siue cōiuciu dicāt: iniuriā fecisse non videri. Itaq. pati q. s. iniuriā etiā si non sentiat pōt facere nemo nisi qui scit se iniuriā facere: r. si nesciat cui faciat. Quare si q. s. per iocuz percutiat: aut dū certat: iniuriarum non tenetur.

Erro: in personā cui fit iniuria facit vt non ouatur actio iniuriarum.

Si quis hominē liberū ceciderit dum putat seruū suū: in ea causa est ne iniuriarum teneatur.

Si cū seruo Paulus. meo pugnū ducere vel lem: in proximo te stantem in uitus percussim: iniuriaruz non teneor.

Iniuriarū cornelia in tribus casibus vēdicat sibi locū: r. ip sius iniurie nō est iudex focer r. vitricus iniuriā passi aut alij hac. l. descripti. Arg. Ulpia.

nō aut ad p. d. i. c. t. o. s. a. f. f. i. n. e. r. e. f. e. r. t. e. l. i. n. e. m. o. s. i. t. p. r. i. m. i. o. r. i. n. g. r. a. d. u. a. f. f. i. n. i. t. a. t. i. s. q. u. e. p. r. e. d. i. c. i. t. u. r. n. e. c. g. r. a. d. u. s. i. b. i. s. i. t. v. t. §. de grad. affini. l. nō facile. §. gradus. r. sic erit hic exemplū de patruo r. auiculo: fratre r. alio q. sunt infra tertium gradū quo sunt sobrii. vt in l. i. de grad. §. vi. r. idē de his q. sūt vltra sobrius: hoc sub i. c. i. t. q. queue. quas si. d. r. ea. l. ne his q. in ea cognatiōe affinitate qua est. is q. passus est iniuriā dicat ei ius. r. hoc ideo q. cum vni de cognatiōe sit: tot fieri videt. r. sic loquit §. §. de iudi. l. r. i. p. u. a. n. i. s. et de arbi. l. quin etiaz. vñ idē dico in p. t. o. i. a. f. g. r. a. l. e. s. p. l. o. n. e. n. o. p. o. t. i. t. i. u. d. i. c. a. r. e. l. z. q. u. i. d. ā. §. §. r. e. c. o. r. a. §. de offi. p. r. e. s. e. n. a. t. u. l. c. o. s. u. l. §. o. l. h. i. c. i. n. e. r. i. m. n. a. l. i. b. i. i. n. a. i. l. i. v. l. i. b. i. i. s. u. b. s. i. d. i. u. r. v. s. q. s. a. d. l. i. t. i. s. c. o. t. e. s. t. a. m. v. t. i. b. i. d. i. c. i. t. n. e. p. e. r. e. a. t. a. c. t. i. o. i. t. e. c. a. u. e. n. e. i. s. q. u. i. p. a. t. r. o. n. u. s. e. r. i. t. e. o. r. u. z. q. u. i. p. a. s. s. i. s. u. n. t. i. n. i. u. r. i. a. v. e. l. e. r. q. u. i. p. a. s. s. u. s. e. s. t. i. u. s. d. i. c. a. t. i. d. e. s. i. e. s. t. p. a. t. r. o. n. u. s. p. r. i. s. c. u. i. e. o. r. u. i. d. e. s. t. a. l. i. c. i. u. s. e. o. r. u. z. q. u. i. p. a. s. s. i. s. u. n. t. i. n. i. u. r. i. a. c. u. i. t. r. i. p. a. t. r. o. n. o. p. a. r. e. t. i. s. m. i. l. ā. h. i. c. f. i. l. i. u. s. l. i. b. e. r. t. i. p. r. e. s. t. a. t. r. e. u. e. r. e. n. t. i. ā. v. t. §. de obse. heres lib. t. i. n. i. s. i. v. i. u. o. p. a. t. r. e. v. t. C. de lib. t. i. s. r. e. c. o. i. u. d. i. q. i. u. r. i. s. d. i. c. i. t. o. m. i. u. d. i. q. C. de excu. tuto. l. humanitatis.

U Ex cornelia de iniuriis cōpetit ei q. iniuriarum agere volēt ob eā r. q. se pulsatū verberatiue domumve suā vi itroita esse dicat. Qua lege cauetur vt nō iudicet ei qui agit gener/ focer/ vitricus/ p. u. i. g. n. u. s. / s. o. b. r. i. u. s. v. e. / p. r. o. p. r. i. o. r. v. e. e. o. i. u. i. q. u. i. q. u. e. v. e. i. n. e. a. e. o. g. n. a. t. i. o. e. a. f. f. i. n. i. t. a. t. e. v. e. a. t. t. i. n. g. e. t. q. u. i. v. e. e. o. r. u. p. a. r. e. t. i. s. v. e. c. u. i. u. s. e. o. r. u. p. a. t. r. o. n. u. s. e. r. i. t. L. e. x. i. t. a. q. s. c. o. r. n. e. l. i. a. e. x. t. r. i. b. u. s. c. a. u. s. i. s. d. e. d. i. t. a. c. t. i. o. n. e. m. q. u. i. s. p. u. l. s. a. t. u. s. v. e. r. b. e. r. a. t. u. s. v. e. d. o. m. u. s. v. e. e. t. v. i. i. n. t. r. o. i. t. a. s. i. t. A. p. p. a. r. e. t. i. g. i. t. o. m. n. e. m. i. n. i. u. r. i. ā. q. u. e. m. a. n. u. s. i. a. t. l. e. g. e. c. o. r. n. e. l. i. a. c. o. n. t. i. n. e. r. i. I. n. t. e. r. p. u. l. s. a. t. i. o. n. e. m. e. t. v. e. r. b. e. r. a. t. i. o. n. e. m. h. o. c. i. n. t. e. r. e. s. t. v. t. o. f. f. i. l. i. u. s. s. e. r. i. b. i. t. V. e. r. b. e. r. a. r. e. e. s. t. c. u. m. d. o. l. o. r. e. c. e. d. e. r. e. p. u. l. s. a. r. e. s. i. n. e. d. o. l. o. r. e. D. o. m. u. s. a. c. c. i. p. e. r. e. d. e. b. e. t. m. u. s. s. e. d. d. o. m. i. c. i. l. i. u. z. Quare siue in propria domo quis habitauerit: siue in conducta vel gratis siue hospicio receptus hec lex locum habebit. Si quis in villa habitet vel i hortis: idem erit probanduz. Et si dominus fundi locauerit: inq. eum impetus factus sit: colonus ager nō dominus. Si tamen in fundū alienum q.

jurisdictioni. r. de testibus. l. lege. r. de procu. l. licet. §. i. et C. de excu. tuto. l. humanitatis.

n Non proprietatem. s. solam vel ex necessitate. Sed domiciliū. sed nec solū domiciliū vt subjicit.

o Hospicio. non tamen ad monumentum vt viator. vt in fine huius. §. et. §. nau. cau. sta. l. i. in fine. et. l. sequē. ti. et. facti. §. de alea. l. i. §. domum. et. §. de adul. l. qui do. mum. r. l. nec in ea. §. ij.

p In villa. in qua domus erat et in q. dñs se recipiebat

q Idem erit. vt habeat locum lex cornelia. (qñq. r. C. fundi. in quo domus erat.

r Inq. eum. fundū et domum ibi positam. Bzo.

s Colonus. partarius.

t Si in fundū alienū. i. non eius qui vim fecit. Ac.

jurisdictioni. r. de testibus. l. lege. r. de procu. l. licet. §. i. et C. de excu. tuto. l. humanitatis.

n Non proprietatem. s. solam vel ex necessitate. Sed domiciliū. sed nec solū domiciliū vt subjicit.

o Hospicio. non tamen ad monumentum vt viator. vt in fine huius. §. et. §. nau. cau. sta. l. i. in fine. et. l. sequē. ti. et. facti. §. de alea. l. i. §. domum. et. §. de adul. l. qui do. mum. r. l. nec in ea. §. ij.

p In villa. in qua domus erat et in q. dñs se recipiebat

q Idem erit. vt habeat locum lex cornelia. (qñq. r. C. fundi. in quo domus erat.

r Inq. eum. fundū et domum ibi positam. Bzo.

s Colonus. partarius.

t Si in fundū alienū. i. non eius qui vim fecit. Ac.

a **C**olebatur. per operarios suos non per colonum. ne obset quod modo dixi: vel ibi de partiariorum: hic de eis qui numeris colunt fin. 30.

b **C**uia non possit. mala ratio. reprobatum enim statim sed non sententia. ut non obset qd. s. dixi colonum agere non dnm. vel dic re fert colat dñs vel per colonos vel p suos operarios. vt et. s. dixi. Ac.

c **C**aterfam. idem filiofamili. d **C**no habeat. propuū vel in perpetuum diffinitu cuius ratione ibi conemri possit nisi per decennū ibi fuerit. vt. C. de inco lis. l. ij. conemref tñ quia contraxisset vel aliud fecisset.

e **C**dom. quaz inhabitat rome cōducam forte vel quā in patria reliquit. Accur.

f **C**ad merito. i. i. stationes a querendo dicta qz ibi operantes lucrantur: vel quia ipse meret merce dem ab operantibus in eis que domino dantur.

g **C**pretoria. vt et. s. rem ratas habe. l. si sine s. fi. et facit. s. de pcurato. l. non solū. s. si pater. r. s. de fur tis. l. euz. s. an pater.

h **C**filio. quam pater exercet vt r pretoria filij. vt. j. eo. l. pat. et. l. s. si vnus. s. ait ptoz. licet quidā dicant cōtrariū. p quib⁹ est. j. ptoz. s. item facit. s. ad trebel. l. cogi. s. si pater.

i **C**n lege cornelia. i. in actioe q̄ descendit ex. l. cornelia. k **C**gere potest. patre absente vt in pretoria: sed quidam etiam eo presente in hac cornelia.

l **C**ex omni causa. que sunt tres. vt. s. e. l. s. itaqz.

m **C**ec cauere. no. ar. ptoz eis q̄ dicit cor. a filio exerce ri cū nō caueat de rato. sed dic qz patre absente agit. naz r de ptozia dicit ibi. nā nec alias rē. quo casu filius agit. vt. j. e. l. sed si vnus. s. filiofa. r ideo nō cauet qz suo noie agit. als caueret. vt. s. de nego. gest. sin autem. et de con-

domino colebat⁹ introitu⁹ sit: labeo negat esse actionez dño fundi ex lege cornelia. quia nō possit⁹ vbiqz domiciliū habere: hoc est per omnes villas suas. Ego puto ad omnē habitationē in qua paterfamī. habitat pertinere hāc legem: licet ibi quis domiciliū non habeat. Ponamus em̄ studio:ū causa rome agere: rome vtiqz domiciliū nō habet: r tamē dicendū est si vi domus⁹ eius in troita fuerit: corneliā locū habere. Tantū igitur ad meritū riat⁹ vel stabua nō pertinebit. Ceterū ad hos pertinebit qui inhabitant nō momenti causa sed perpetuo: licet ibi domiciliū nō habeāt. Illud queritur an paterfamī. filio inturiā passo ex lege cornelia iniuriarū agere possit. Et placuit non posse: eaqz res inter oēs cōstat. Sed patri quidē pretoria⁹ iniuriarū actio cōpetit: filio⁹ vero legis cornelie. In lege cornelia⁹ filiofamī. agere pot⁹ ex omni causa: nec cauerem⁹ debet rem ratā patrē habiturū. Nā nec als agentē filium iniuriarum ad cautionem de rato compellendum iulianus scribit. Hac lege⁹ per mittitur a ctozi iusiuranduz de ferre: vt reus iuret iniuriam se non fecisse. Sed sabinus in assefforio⁹ etiam pretores exemplum legis secutos⁹ ait. et ita

pen. l. si cum filio.

n **C** hac lege. cornelia. r facit. C. de rebus credi. l. in bonis fidei. Accursius.

o **C** In assefforio. i. dum esset asseffor: illius pretoris.

p **C** Secutos. in actioe que iure pretorio datur. 30.

res⁹ se habet.

C Scribēs dictans r manifestans aut fieri faciēs libellū famosuz ad alterius ignominiam: aut etiā ipm emōs vel vendens capitaliter dānat r instabilis efficit: r indicans taliter delinquentē premiā. pōt etiā ciuilitē cōueniri qui tale delictum commisit. hoc dicit cum. l. sequen. Ange.

C Si quis librū ad infamiaz alicuius pertinētem scripserit composuerit/ediderit/dolove malo fecerit quo qd eozū fieret: etiā si alterius noie⁹ ediderit: vel sine noie⁹ vt de ea re agere liceret. Et si pdenatus sit q̄ id fecit: instabilis ex lege esse iubet. Eadē pena ex senatuscōsulto tenetur is qui

aliudve qd siue scripturam in notaz aliquozū pduxerit. Itē qui emendum vendendumve curauerit. Et ei qui indicasset siue liber siue seru⁹ sit p modo substantie a accusate pnone est matione iudicis precium⁹ cōstituitur. Seruo forsitan etiā libertatem prestandā. Quid enim si publica vtilitas ex hoc emergit?

Paulus.

Quod senatusconsultū⁹ necessarium⁹ est euz no men adiectum non est eius in quem factuz est. Tunc enim qz difficilis pbatio est: voluit

3 **C** Siue scripturā. vt cautioes. sūt r alia exempla. j. e. l. item apud. s. generaliter.

a **C** Curauerit. talem librum. Accur.

b **C** Preciū. i. premiū. et facit. C. de famo. l. l. i.

c **C** Prehādā. dādo p̄ciū dño a fisco. vt. C. p q. cau. fui p premio acci. l. l. ij. r facit. s. ad sylv. si q̄s i graui. s. vtrū.

Quod senatuscōsultū. sup accusatōne factum. **C** e **C** Necessariū. maxime subaudi. nā r qm est certū: locū habet accusatio. vt. s. pri. l. in si. dicit. r. j. subijcit

q **C** Res se hz. vt etiā in pretoria possit deferri iuramentū et necesse habeat re⁹ iurare sicut r cū sacramētū a lege deferret C. de iure delibe. l. si. s. licētiā. r. s. re. amo. l. marcellus. r. C. de his q̄ ad eccle. p̄su. l. presentē. s. scabi.

r **C** Si alterius noie. q̄si nō ipse s; alius cōponat. vel dic ecōtra cū intenderet ticiū ifamare: alium noiābat de quo p̄stat eū nō scēre. vt. j. e. l. pri. f **C** Sine noie. factiōs vel eius cui fiebat iniuria.

t **C** Liceret. illi ad cur⁹ iniuriā fact⁹ est: r subaudi voluit senatus. vt in nuit. j. l. ptoz.

v **C** Qui id fecit. etiā ciuilitē. illud aut p̄stat qz criminalit accusari pōt r ipomē pena capitalis. vt. C. s. famosis libel. l. i.

r **C** Instabilis hoc expone vt. s. de testi. l. ob carmē. in pri. r de testamen. l. is cui. s. fi. r. l. cū lege.

y **C** Eadez. opithaffs. grecuz est cuius interpretatio est ephyta siue epigramata quas si mortē alicui⁹ significans. vt. j. de efor. cri. l. penl. s. (pleriqz. Ac.

Libri Nonus.

a **C** Publica questione. i. q̄rela sine accusatōe cuiuslibet de populo. 7 sic no. criminaliter que p̄misi licet nō appa-
reat ad cuius iniuriā fecerit. sic 7. 3. ad. l. aq̄l. item mela.
7. sed 7 si plures. 7. lita vulneratus.

b **C** Jure cōi. i. ciuilitat. 7 dic 7 pro etiā. nā 7 hic criminali
agi pōt p̄uorvult
iniuriā passus vt
subijcit.

c **C** P̄uatiā. q. d. p̄ofectur suam
iniuriā: vnde ma-
xime audif l. 3. p̄u-
dicet in criminali. 7
sic omittit publi-
ca vindicta. Ac.

d **C** Ex diuerso.
vt 7. l. p̄i. 7. 4. et
facit. 7. de publi. in
di. l. inter dū. 7. C.
ne tutor vel cura.
vec. cōdu. l. 1. 7. de
cri. l. 1. l. 1. 7. 3. vi
bo. rap. l. 1. 7. 4. 7. 3.

e **C** Retor. edixit q̄. **C** l. p̄i.
agit iniuriarū certū di-
cat quid iurie factū sit. q̄ q̄ fa-
mosam actionē intēdit: nō d̄z
vagari cum discrimine aliene
estimatiōis: sed designare cer-
tū et specialiter dicere quam
se iniuriā passum contendit.

f **C** Cū pōt agi comelia de sic-
carijs vel veneficijs vel p̄uct-
dis non d̄z iudex pati vt agat
iniuriarū ciuilitat ad vindictā
q̄ p̄ eā p̄iudicat. l. comel. 7
nō p̄iudicat publico iudicio
per ciuile actionē que solā rē
familiarē p̄ofequitur: vel ecō-

g **C** Retor. actionē iniuriarum quā cōstat infamare: vt
subijcit. 7. 3. de his qui no. inf. l. 1. idē de actione de
dolo. vt. 3. de dolo. 7. sic ex dolo. 7. 1. 7. l. 7. eleganter. in fi.
f **C** Cum discrimine. i. periculo. sic ponitur. C. de pens
iudicis. l. 1. 7. Accursius.

g **C** Designare certū. i. hostem iniuriā inferentē: sed hoc
quādoq̄ fallit. vt. 3. l. p̄i. vel ibi in accusatōe criminali.
vel scdo expone certū. i. genus iniurie. 7. facit. 3. de rei v̄e
di. l. in rem. 7. de interroga. ac. l. de etate. 7. nichil. 7. de cō-
fessis. l. certum. in pun. 7. de iure fil. l. ita fidei. 7. 7. l. 1. 7. 3.
p̄terea. 7. 7. q̄ autē p̄retor. 7. 3. de fur. l. in actione fur.

h **C** Si dicatur homo. l. seru. tuus 7 in tuā p̄umellā.
i **C** Occasus. et p̄pter hoc ciuilitat iniuriarū. vel criminali-
liter ex. l. comel. agatur. potest etiā. l. aq̄l. agi ciuilitat.
vt. 3. ad le. aq̄l. inde neratus. 7. si dolo.

k **C** Iudicio. i. iniuriarum.

l **C** Legi. cornelie. i. de siccaris.

m **C** P̄iudicari. id est dicere si actū fuerit vno: an pos-
sit agi postea altero et econuerso. Accur.

n **C** 3. em. 3. f. queritur.

o **C** Occidēti cā. cuius cā pōt agi iniur. ciuilitat. 7. l. cor.
ac. 7. sic carijs 7 veneficijs. vt. 7. ad. l. cor. 7. sic. l. 1. 7. 1. 7. 3. 7. 4.

p **C** Rectius. responsio fm Jo.

q **C** Actionē. i. accusatōne si p̄ius ciuilitat fuerit acte
sic 7 ponitur in aut. de san. ep̄is. 7. i. sed si p̄ius fuerit cri-
minaliter actum p̄prie ponitur. sed contra. 3. vi bono.
rapto. l. 1. 7. 4. Sol. vt ibi.

tra. h. d. Ange.

r **C** Si dicat homo iniuria oc-
cisus: nūquid nō debeat p̄mit-
tere p̄tor. p̄uato iudicio. legi
cornelie. p̄iudicari. 7. 3. d̄z. 7. 3.
si ita quis agere velit: q̄ tu ve-
nenum dedisti hois occidēti
causa? Rectius igitur fecerit
si h̄mōi actionem nō dederit.

s **C** Publica. id est criminalia. nō
autem p̄prie vo-
catur hec publica
cū non cuilibet de
populo cōpetant
fm. R. et sic vt fac-
iat pro pla. ad id
q̄b no. C. q̄ ciuili-
lis actio. l. 1.

t **C** Et hoc est ve-
rum. i. predicta re-
gula pallegatā. l.
C. q̄ ciu. act. l. 1.

u **C** Sed vbi. 7. 3. in
eo casu vbi rē.
7. De ea re ag-
gitur. i. de eo ma-
leficio.

v **C** Que. i. q̄b.
3 **C** Quid ergo
de lege. nā hec da-
tur ad penā et cō-
tinet rei persecu-
tionem.

4 **C** Dicim. an
idē dicemus q̄b l
hac actione dici-
mus: certe nō. nā
rē. fm. 20. 7. 30.

5 **C** P̄uatiā.
id est cum in actione non vertitur eadē q̄stio que in accu-
satione fm. 20. vt in nostro casu. nā in ciuili iniur. vt in
criminali. l. comel. de sic. 7. venef. agit ad vindictā tñ. et
q̄b nbi non abest penā videtur: 7. quod alteri nō abest. et
ita cessat regula predicta. Ubi ergo pro re familiari vel
propter rem familiarem agitur: habet locum predicta
regula: vt h̄c. 7. C. q̄ ciu. act. l. 1.

6 **C** Hoc continet. i. damnum. vel hoc q̄b facit locum di-
cte regule q̄b idem est. Accursius.

7 **C** Occisus. i. crimen non agitur p̄ncipaliter cum ci-
uilitat agitur aq̄l. licet mentio eius fiat et probatio: 7
cum sit accusatio: p̄ncipaliter agitur de crimine.

8 **C** Sarras. et ideo cessat dicta regula: cū cñ dicit con-
uenio te lege aq̄l. q̄ h̄olem occidisti. oportet dānū erpe-
mi. i. cōuenio te ad decē: q̄ in rātū me dāmficasti: 7. sic
in actōe iniuriarū. 7. 3. et dicit dānū nō venire in acti-
one iniuriarū: est cōtra. C. eo. dñis. sed nō vniu. p̄ncipa-
liter vt h̄c. sed secundario sic vt ibi. 7. 3. eo. item apud. 7.
si quis seruo verberato. vel dic vt in contrario notant.

9 **C** Iniuriarū. ciuilitat cū p̄ius egisset criminaliter. l.
comel. de sic. vel econuerso. Accur.

10 **C** Labeo ait. et bene 7. 3. 7. 20. sed 30. 7. nos male.

¶ Hoc crimē qđ. s. pñ. habeat a aduersione. i. vindi-
cā in vtrāq via agēdi: imo i cuius ē dānū impēsarū ve-
nerat. ppf qđ videbat vtrāq via licere agi fm labeonē.
b ¶ Non est. ex hoc rō nō snia labeo. corrigi fm qđ dā
nos fm Jo. cōtra. f. q. vtrūq corrigatur.

c ¶ Cornelia. de
scca. vel de iniu-
riis? Rñ. certe pōt
ueniri dūmō cri-
minalis tollat ei-
uiliē fm nos 2 eđ.
Alī ē et est rō spe-
cialitatis fm eos
qđ de expensio di-
xi: et qz in capite
vt ar. s. de relig. l.
cñ l. diuersa. 2 qz
gladio. Et p̄dicit
no. tria crepla q-
bus vtrāq via a-
gitur ad vidictaz
et sic vna tollit a-
liā in occaso: vene-
nato: et capite p-
cusso. et est rō: qz
cñ b eod agit exce-
prio rei iud. repel-
lit. vt. s. de excep.
rei iudi. si qđ euz.
S. p̄dicit. sec. s. vbi
alterū est de re fa-
miliari. 2 facit. s.
l. p̄tor. in fi.

d ¶ p̄ces. i. nō
solū qz non dya-
gari. vt. s. l. pñ. s. z
etiā hac scđs rōe
vt ex qualitate.

e ¶ Si seruus. i.
talio q seruo factā
pareret actionem
iniuriarū dño vt
qz atrox. vt l. i. i. u.
eo. s. seruus.

f ¶ Dabimus. i.
nō denegabimus
g ¶ Eū. s. p̄torē.
Accur.

h ¶ Heri seruū.
sic in aut. quō oz
epi. s. i. 2 facit. s. e.
nō solū. s. p̄. s. 2. s.
de l. ius vo. s. z si.
S. p̄tor ait. et. s. de
obse. honori. 2 ar.
s. de vi et vi ar. l. i. s. infideli. 2 de excep. do. apb. celsū. s.
aduersus. et. l. ad. l. i. ul. de adul. l. si adulterū. s. pe. et. s.
de fur. si libertus. Accur.

i ¶ Nō temere. i. indistincte: qñ bicat non dabitur. Ac.
k ¶ Atrocitas. et tbc non iniuriarū: s. in facti ei' loco.
vt. C. de dolo. si supstite. vel ibi in acūe doli: h iuriarū
l. fuerit. vt. s. de iudi. l. i. s. s. p̄tor cogi vt emācipet
vt. s. si a ps. quis ma. su. l. si. Item facti. s. eo. item apud.
s. questionem.

prohibēdum. Neqz em vtrāq
hoc inquit intendit qđ publi-
cā habeat a aduersionem. qđ
verū non est. Lut em dubituz
est etiam hūc dicit posse corne-
lia' conueniri? ¶ p̄teea' illo
spectat dicit certum de iniuria
quā passus qđ sit. vt ex q̄lita-
te iniurie sciamus: an i patro-
nū liberto reddendū sit inu-
rīarū iudiciū. Et em meminis-
se oportebit liberto aduersus
patronū non quidē s. p̄: verum
interdū iniuriarū dari iudiciū
Sic licet si atrox sit iuria quā
passus sit: puta si seruus est:
ceterū leuē coercionem vtrāq
patrono aduersus libertū da-
bitur. Nec patet euz p̄tor
q̄rentē qñ iniuriarū passus sit:
nisi atrocitas eum mouerit.
Nec em ferre p̄tor dz heri ser-
uū/ hodie libertū conq̄rentē
q dñs et conuictū dixerit: vel
q leuiter pulsauerit vel emen-
dauerit. sed si flagris vulnera-
uerit: vel si verberibus nō me-
diocriter: equissimū erit p̄torē
ei subuente. ¶ S. z et si quis
ex liberis q non sunt in p̄tate
cū parente velit experiri: non
temere i iniuriarū actio danda
ē: nisi atrocitas suaferit. Ler-
te his q sunt in p̄tate p̄toris
nec competit: etiam si atrox
fuerit.

¶ **Hic exponit verba edicti
p̄toris.**

¶ **Qđ aut p̄tor ait: quid
iniurie factum sit certū dicat**

m ¶ Quod ait p̄tor ait. vt et. s. es. l. in p̄in.
n ¶ Neqz sub alternatiōe. no. alternatiōe facere lcer
titudinē. vt. s. de pac. l. veterib'. et nocet vt hic. 2. s. de
sup. fer. s. si tra. et de reb. e. si pupilloz. s. si p̄tor. et de te-
lis. tu. l. tutor ita recte. 2. s. de cōfess. certū. circa pñ. et de
ope. lib. l. seru'. s.

quēadmodū accipiendum sit
certū eū dicere: Labeo ait q
dicat nomē iniurie neqz sub al-
ternatiōe: puta se illud aut
illud sed illā iniuriā se passum

¶ Si miti p̄tes iniurias fece-
ris/ puta turba' et cetū facto
domum alicuius introisses: 2
hoc facto efficiatur vt simul
et conuictū parat 2 verberer
an possim separatim tecū ex-
periri de singulis iniurijs que
rūtur: Et marcellus fm Hera-
tij sententiam hoc probat co-
gendum iniurias quas simul
passus est plingere. ¶ Pos-
se hodie de omni iniuria: sed
et de atrocit' ciuilit' agi im-
perator nī rescriptis. ¶ Atro-
cem iniuriam quasi contume-
liosiorē et maiorem accipi-
mus. atrocem autem iniuriarū
aut pro persona / aut tempo-
re / aut re ipsa fieri Labeo ait.
Persona atrocior iniuria sit:
cum magistratur': cum parēti
p̄nove fiat. Tpe / si in ludis
et in respectu: nā in p̄spectu
p̄toris an in solitudine iniuria
facta fuerit multum interesse
ait: quia atrocior est que in cō-
spectu sit. De atrocem inu-
riam haberi labeo ait / vt pu-
ta si vlnus illatum' os alicui
perculsum sit. Paulus.

¶ **Ulnus magnitudo
atrocitatem facit. Et
nonnunq' locus vulneris: ve
luti oculo percusso.**

¶ **Ulpianus.**

et. s. eo. l. item apud. s. q. ait p̄tor. sed argumē. con-
tra. s. eo. eū qui nocentem. s. i. 2 facit in situ. eo. s. atrox.
et. s. sequen. Accur. s. i. s.

¶ **In solitudine. i. quando est solus.**
¶ **Blatum. scilicet sit.**

¶ **Ulnus. atrocitatem. maiorem. et facit in situ. eo.**
¶ **S. atrox. et. s. sequen.**

¶ **Et nonnunq', sed multo otiens.**
¶ **Vulneris. facit. i. maiorem atrocitatem.**

si. quādeqz non
nocet: vt qā sic est
voluntas legātus
vel paciscēns. vt
s. de lega. i. non q
cūqz. s. n. et. l. cuz
res. s. sed si stich'
et. C. de verbo. si-
gnifi. l. cum qui-
dam. 2. s. de s. bo.
ob. vbi autē. q. q. il-
lud. 2. s. de in. do.
l. pieriqz. et de ar-
bi. itē si vñ. s. idē
pompo. qđ. casti-
bus et libellus et
cōfessio et snia po-
terit sub alterna-
tiōe dari. vt in i. i.
de offi. iud. in pñ.
Accur.

o ¶ Turba. que
fit ex decem. vt. s.
vt bo. rap. p̄tor.
s. i.

p ¶ Coniunge-
re. sic. s. pro socio.
l. cum duobus. s.
si plures. et. s. faz
mu. i. eret. l. he-
redes. s. de pluri-
bus. sed arg. cen-
tra. s. de ac. emp.
non est nouum.
Accur.

q ¶ Ciuilit'. vt
et. s. eo. constitutio
nibus. s. etiam. et
in situ. eo. s. in sum-
ma. Accur.

r ¶ Cum magi-
stratui. ratione er-
go p̄one iniuriarū
passi: et sic ecōtra
raūde persone in-
ferentis. vt. s. eo.
sed si vnus. s. q-
dam. et argumē.
s. de re iudic. l. s.

Ed est atrocem id est atrocissimam sic persona-
lio id est personalissima. vt. s. de col. bo. l. i. §. si im-
puberi. Accur.

b Nam et hec. s. filiosa. facta.

c Estimabitur. ex causis predictis. vt et in situ. eo.
§. atrox.

d presens sit.
er vult eum defen-
dere. accur.

e De eo. nota
liter vel etiam no
noxaliter si domi-
nus potuit prohi-
bere et non pro-
hibuit. vt. s. de no-
xa. l. iij. et. iij.

f Si abfuerit.
domin⁹ seruo pre-
sente. et est ad hoc
s. si ex nota. cau-
aga. l. iij. §. fina. et
§. penul. et ad hoc
s. de mlo. qd si mi-
nor. §. p si seruus
et. §. eo. sed si vni-
us. §. cum seruus
et. s. de deiect. l. i.
§. cum seruus. et
s. de furtis. l. infen-
dum. §. i.

g flagris. id
est flagellis.

h Tam femi-
nam qm masculum.
vt. §. eo. si stupru.
et continua. l. pro-
xi. Accur.

A Tentari. a-
gitur. blan-
da oratione. vt et
§. eo. l. item apud.
§. tenetur.

k Impudicus
vel ex impudico
spudicior. vt et
s. de ser. corru. l. i.
§. fina. et hoc nisi
erat in ea forma
que hunc excuset
vt. §. eo. item apud
§. si quis virgi-
nes. et facit in sit.
eo. §. i. ac.

Quoniam solum.
mala. id est
maxilla. hic em

pretoria non cor. tenetur. argumē. s. eo. l. lex. §. illud. et
est idem in situ. eo. §. non solum. et. §. eo. l. si mandato. et
§. proculus. et. C. de accu. l. non ideo. et argu. s. de vi et
vi arma. l. i. §. deiecit. et. §. quotiens. et. l. iij. §. cum pro-
curatore. et de admini. tuto. l. ita autem. §. gestisse. et. §.
eo. item. §. fecisse. et. s. de iurisd. om. iudi. l. si quis id. §.
penul. et. §. de regu. iur. l. hoc iure. §. i. et qd vi aut clam.
l. si ego. et in situ. mandati. §. et ideo. sed videtur qui fe-

Sed est questionis qd de-
cimus re iniuriam atro-
cem fieri: vtrum si corpori in-
feratur atrox sit: an et si non cor-
pori: vt puta vestimentis scis-
sis comite abducto et vel con-
uictio dicto. Et ait pōponitur:
etiam sine pulsatione posse dici
atrocem iniuriam persona
atroctatem faciente. **S**z et
si in theatro vel in foro cedit
et vulnerat: qd non atroci-
ter/atrocē iniuriam facit. Par-
ui autem refert vtrum patri-
familias an filiosfamilias iniu-
ria talis facta sit. Nam et hec
atrox estimabitur. **S**i atro-
cem iniuriam seruus fecerit: si
quidem presens sit: si pōt
agere de eo. **S**i abfuerit: pre-
senti offerendus est qui eū fla-
gris rumpat. **S**i quis tam
feminā qm masculum sine in-
genuos sine libertinos impu-
dicos facere attentauerit: ini-
uriarū tenebitur. **S**z et si ser-
ui pudicitia attēta fuerit: ini-
uriarum locum habet actio.

Paulus.

A tentari pudicitia de-
bitur cum id agitur vt
ex pudico impudicus fiat.

Iniuriarū tenet percussio
et percussio faciens. et iniur.
actio ex bono et equo est: et dis-
simulatur et aboletur: et ex pe-
nitētia nō nascit. Ang. **U**lp.

Non solū autem is iniu-
riarum tenetur qui fe-
cit iniuriam: hoc est qui pcul-

cit non teneri. vt. s. ad. Laquil. liber homo. in prin. sed
ibi in aquilia in qua sola culpa erat quia tenebatur pa-
rere: hic non vbi est dolus etiam si de illis est qui a se de-
berent parere vt ibi plene dixi.

**Ex bono et equo est. immo ex delicto. vt in situ. de
obli. ex delict. l. pna-
ci. sed illud ex par-
te rei: hic actio: et
sed etiam ex par-
te rei: est equitas/
scilicet eum pu-
niri non pro eo.
et est sic. §. de sepul-
chro. vto. l. questu-
tum. Accur.
Aboletur. de
cunt quidam di-
xisse. **B**ul. hanc ac-
tionem non na-
sa nisi dicat iniu-
riam passus sta-
tim ad animum re-
uoco: quod non
credo eum dixis-
se cum hic dicat
aboleri. et in situ.
eo. §. si. qd non ef-
fer / nisi iam effet
nata. vt argu. s.
de iniur. testa. l. nā
et si. §. post defe-
ctum. et de verbo.
obliga. l. decem.
sed argu. contra
§. eo. iniuriarum.
sed illud quo ad
transmissionem.
Accur.
Actionis. in
iurie remisse.
Quod etiam. que
reus haberet.
Cōtra equū
id est propus re-
missionem.
Non tenebit
facit. s. de pact. si
tibi. §. quedam. et
s. ad sil. l. diuis.
et. C. de pac. l. pa-
tra nouissima. et
§. eo. sed si vnus.
§. si autem.
Agere. per
procuratorem. vt
§. eo. sed si vnus.**

**Committens iniuriam de
mandato alterius aut etiā ac-
cepta pecunia iniur. tenetur.
tenetur etiam mandans et cō-
ducens et etiam persuadens
nō facturo vel facturo. Ang.**

Si mandato meo facta sit
alicut iniuria: pleriqz aiunt: tā-
me qui mandauit: qd eum qui
suscepit iniuriarū teneri. **P**ro-
culus recte ait si in hoc te cō-
duxerim vt iniuriam facias:
cum vtroqz nostrum iniuria-
rum agi posse. Quia mea ope-
ra facta sit iniuria. **I**demqz
ait: et si filio meo mandauero
vt tibi iniuriam faciat.

Sidem iulianus. et §. idem ait. et. s. de procura. l. licet.
§. ad accusationem. et hoc si ciuilitate: non si criminali-
ter: nisi in casu. vt. C. eo. l. iniuria. et. l. si.

A iunt. et bene. vt. s. in prin. huius. l.
Suscepit. s. mandatum.

Cum vtroqz. vt et. s. in prin. huius. l.

Idemqz ait. vt ego et filius teneamur. s. vt et. s. ar-
bo. fur. ce. l. furtim. §. siue.

A nolenti. ahs nolenti: et subaudi maxime: et ahs vo-
lenti et bñ: nã nõ õz laudãdo augeri et. vt. s. de ser. cor.
l. i. s. fina. Sed qdam dicũt q si ahs facturus erat: nõ te-
netur cõsulens vt in furto. vt in sti. de obli. ex deli. s. ope.
in si s. sed qdã credidi eũ nõ ahs facturũ et mãdãu: ipe
nũt ahs facturus
erat.

B nõ def. pro
nõ atroci. vt. s. e.
pior. s. preterea.

C Admittit. et
male cum de non
atroci dicat.

D Notauit. i. re
prehendi s. r. vn-
de male videt hic
scripsisse azo. p le
uissima agit ali-
nõ ipa: pro atroci
et ipsa et alius.

E Non de omi
i. liberto facta.

F Putat. vt suo
noie maritũ agat.
Accur.

G Cur psona.
pro ea ergo iuria
distaxat maritus
aget p qua liber-
ta. accur.

H Oino. s. vbi
nõ est atrox iniu-
ria. vel oio. i. offis
dicim: nemine re-
luctante. vel sub-
audi stricta rone.

I Marito. liber-
to si libi vel vxori
facta sit iniuria.

K Non pati. r
hoc verũ qñ suo
noie ageret. sed si
noie filij vel vxor-
is q vel qest lge-
nũs vel lgenua
bñ põr: et hoc si et
uũter: scius si et
minaliter vt. pba-
tur hoc. s. de ius
vocã. l. qũtũ. r. C.
si tuor vel cura-
tor non gesserit. l.
i. et. C. de obsequijs. l. i. Accur.

L Filius. qui reuerentiã debet. vt. C. de in ius vo.
nia. et. C. de obsequijs. l. i. s. l. s. ingenuus. vt in sti. de in
ge. s. nõ tãtã quãtã pater: vt in hoc exẽplo p. vel die vi
uo patre p̄stet reuerentiã vt ibi: non co moituo vt hic
et. s. de obsequijs. l. i. heres.

M Aduersus dicentẽ. cõ sciat liberũ. vt. l. i. prior.

N In seruitutem. hec bona videbatur disinctio. vt
C. de asser. tol. l. i. in pã. ac.

O Indistincte. qdõ ad hoc vt agat vñ cõueniã. distin-
guẽ tñ sciat vel nõ liberũ. ar. s. e. l. i. s. s. r. l. pr.

S qdã. faciat. q: tunc scius: vt ar. s. de rei ven. vt qz

et de enic. l. sed et si. et de nego. gest. at qui s. c. h. me. r. de
bo. lib. si qdã libertũ. et. l. qui cõ maior. s. si patris. ar. con-
tra. C. de asser. tol. l. i. s. sed ibi decesserat seruus.
q Tenetur. vt et. C. de libera. cau. l. si tibi. et. C. eo. l.
qui filios. Accur.

tem^m se seruũ competere nul-
la dubitatio est. Et hoc est ve-
rũ siue ex libertate in seruitu-
tezⁿ petatur: siue ex seruitute
in libertatẽ proclamet: nam
hoc iure indistincte^o vtimur.

S quis de liber. qat?
tate aliquem in seruitu-
tem petat quẽ sciat liberũ esse:
se: neqz id propter euictionez
vt eam sibi p̄seruet factat: iu-
riarũ actione tenetur. **U**lp.

Iuriarũ actio neqz he-
redit neqz in heredẽ da-
tur. Idem est et si in seruum
meum iniuria facta sit: nã nec
hic heredi meo iniuriarum a-
ctio datur. Semel autem lite
contestata hanc actionẽ etiã
aduersus successores^o pertine-
re. **U**lp. qui iure publico vt
tur non videtur iniurie facien-
de causa hoc facere. Juris ei
executio non habet iniuriam

Si qdã q decreto pretoris
nõ obtemperauerit duct^o sit:
non est in ea causa vt agat in-
iuriarum propter pretoris p̄-
ceptum. **S**i quis per iniu-
riam ad tribunal alicuius me
interpellauerit mei vexãdĩ cã
potero iniuriarum experiri^o.

Ille tenetur actione inu-
riarum qui facto facit iniurias
non ille qui prohibet ne quis
ad honorem aliquem promo-
ueatur. **U**lp.

tando et subdito suo rixã. l. i. et. ij.

Executio. vt. l. i. prior. s. dicitur. et argumen. ad hoc
C. ad. l. i. l. i. repe. l. fina. s. et licet neminem. et. l. eo. l. nec
magistratibus. et. l. de reg. iur. nichil consentiui. s. nõ ca-
pitur. et. l. s. que iure.

Propter p̄ceptũ. auctoritas maioris excusat. vt et
s. de aqua plu. ar. l. q̄q̄. et. l. s. s. prior.

Ad tribunal. i. ad iudicem aliquem.

Interpellauerit. i. citari fecit.

Experiri. vt. l. i. et. apud. s. si qdã libello. r. s. qui
satisd. cog. l. si nõ p̄ condẽ. s. si. et. l. s. de iurisd. om.
i. n. l. in criminalibus. s. cõtra. l. s. idem labeo.

Iniuriarum.
nec hic. vide-
batur q̄ sicut sers-
uus transit ad he-
redẽ: sic et iniuris
ei facta. s. contra
est: r. est rõ h. r. su-
periorũ. qz non
est in bonis meis
ante litẽ cõtest. vt
l. eo. iniur. et quia
ad vindictã dat.
vt. s. c. prior. s. l. et
in sti. de ppe. r. tẽ-
po. ac. s. nõ autez.
sic et. s. de in ius
vo. l. i. pe.

Successores.
i. contra successo-
res non solũ suc-
cessoribus. r. facit
C. ex delict. defun.
l. i. r. s. de pna. de
lic. l. i. r. C. de re-
uo. do. l. i. in fi.

Nõ videt. p̄-
sumitur em̄ talia
fina: sicut ahs ius
equũ. vt. s. de ius-
tit. et iur. l. penul.

Et nõ. hic q̄ sub-
uenitur alicui rõ-
ne officij si illicite
non fiat: vt et ahs
s. de rei ven. l. qui
resistere. r. s. qd
me. cã. l. continet.
et. s. ad. l. aq̄. quẽ
admodum. s. pe.
et. s. loca. itẽ queri-
tur. s. si quis men-
suras. r. de peri. r.
cõ. rei ven. l. lectos
et. l. est q. et in lom-
barda de dõ. iur.
l. si qdã molinũ. r. s.
his qui in consul

Officiũ
rone ali-
cui sub-
uenitur

Maior
auctori-
tas ex-
cusat.

a **I**nagine, quā alii ad eius honorē ponere voluerit.
 b **C**ōtumelie, generaliter accipe. R. vt. s. e. l. i. in prin.
 c **Q**uid faciat, ad diminuendā dignitatē: quia tunc
 quandoq; iniuriarum actio datur fm Bzo.
 d **N**ō patiat, hoc ei casu sp̄ hec actio cessat s; R. 2 fa
 cit. s. de cōdi. 2 de
 mon. l. ticio. s. i. et
 s. de his q̄ i frau.
 cre. qui autem. in
 prin. item facit. s.
 e. l. i. s. omnem.

e **I**dem labeo locatio. l. onus: lo-
 candi statōes pu-
 blicas vel domos
 a s; est locator.
 f **I**niuriā. i. cō-
 tumeliam.

g **I**n ceteris. q̄
 mltā sunt suo tri-
 bus ghib; vt. s. de
 mune. 2 ho. l. mu-
 nerum.

h **E**t honoib; a s; hono. 2 alias
 one. p̄ p̄ma. s. de
 mune. 2 ho. l. ho-
 nor.

i **P**er iniurias
 id est p̄ra ius. a s;
 esset sibi contrari-
 us iste s;.

k **S**ntam. i. cō-
 tra ius 2 iusticiā
 vt. s. e. l. i. circa pn.
 et insti. e. in prin.
 huic s; est cōtra. s.
 e. s. l. quis per in-
 iuriā. sed non ob-
 stat q̄ tibi alio infe-
 ren de cōtumelie si
 ue iuriefecit: hic
 non. sed vt alium
 forte releuet: tene-
 tur tamē hic actio
 neā factum. vt. s.
 de vari. cogn. l. si
 index.

l **I**dem. vt nō
 teneatur iniuria-
 rū: sed in factū vt
 dixi. 2 facit. C. de
 pena iudi. l. si.

m **N**ō pertinet
 vt dixi. s. e. l. s. i.

n **I**n diuerticu-
 lum. a s; euerticu-
 lū. 2 a s; verticulū

o **P**osse agere. contra. s. de diuer. p̄script. l. si q̄ s; s;
 Solu. vt ibi. Accursius.

p **C**ausa publica. loc^o erat in theatro fm quosdam.
 q **N**āz hic iniuriarū. vt. s. e. l. si q̄ s; p̄p̄riū. 2. s. de ac.
 emp. l. qui pendentem. 2 si serui. ven. sicuti. s. aristo. in fi.
 Item ad hoc. s. ne quid in loco publico. l. i. in pun. 2. s. i.

Si quis de honoib; decer-
 nendis alicui passus nō sit de-
 cerni: vtputa imaginem^o ali-
 cut vel qd aliud tale: an iniuria
 rū teneat? Et ait labeo non te-
 nerit: s; ius hoc cōtumelie^o cau-
 sa faciat. Item multū interest
 inq̄ contumelie causa quid fa-
 ciat: an vero fieri qd in hono-
 rem alicui^o quis nō patiatur^o.

Idem labeo scribit si cum
 alium contingeret locatio: alij
 hoc onus duumutri iniuriant
 nō posse agi iniuriarū ob labo-
 rem intinctū. Aliud enim esse
 laborē in iugere: aliud iniuriā^o
 facere. Idem ergo erit probā-
 dum 2 in ceteris^o muneribus 2
 honoib; que per iniuriā^o intū-
 guntur. Ergo si quis per iniu-
 riam sententiaz dixit: idem^o
 erit probādū. **Q**ue iure po-
 testatis a magistratu sunt: ad
 iniuriarū actionez nō p̄tinet^o.

Si quis me phibeat in ma-
 ri piscari: vel in diuerticulum^o
 qd grece dicitur

ducere: an
 iniuriarū iudicio possum eū cō-
 uentire. Sunt q̄ putant iniuria
 rū me posse^o agere. 2 ait Pom-
 po. 2 plerq; esse huic similem
 eū qui in publicū lauare: v̄ in
 cauea^o publica sedere: vel in q̄
 alto loco agere/sedere/conuer-
 sari nō patiatur: aut si quis re-
 mea vti me non permittat. nā
 et hic iniuriarū^o agi p̄t. con-
 ductorū a s; veteres interdicitū^o
 dederunt: si forte publice hoc
 cōduxerit: nā v̄s ei prohiben-
 da est: quominus conductione
 sua fruatur. Si quē tamen an-

te edes meas v̄ ante pretorū
 meū piscari prohibeam: qd vi-
 cēdū est: me iniuriarū iudicio
 teneri: an nō: 2 qdem mare cō-
 mune oiz est: 2 littora sicuti est
 aer. Et sepissime rescriptū est
 non posse quem piscari^o prohi-
 beri: sed nec aucupari. Nisi q̄
 ingredi quis agrum alienum^o
 prohiberi potest. Usurpatum^o
 tamen 2 hoc est: tam 2 si nullo
 iure: vt q̄s prohiberi possit an-
 te edes meas vel pretorū me-
 um piscari. Quare^o si q̄s phib-
 beatur: adhuc etiā iniuriarum
 agi potest. In lacu tamen qui
 mei^o dominij est: vtq; piscari
 aliq̄ prohibere possum.

Si tuo nauigādū in mari ad
 aliquem pertinet iure proprio
 et in sua possessione turbatur:
 potest agere interdicitū vt pos-
 sidentis. Ange. **P**ulsus.

Sine si maris proprium
 tus ad aliq̄ p̄tineat:
 vt possidentis interdicitū et cō-
 perit: si prohibeatur ius suum
 exercere. Quoniam ad priua-
 tam iam causam pertinet: non
 ad publicam hec res. Et pote-
 cum de iure fruēdi agatur: qd
 ex priuata causa contingat nō
 er publica. Ad priuatas enim
 causas a commodata interdi-
 cta sūt nō ad publicas. **U**lp.

Item apud labeonem
 queritur: si quis mentez
 alicuius medicamento aliove
 modo alenauerit: an iniuriarū
 actio locum habebit: Et ait in-
 iuriarum aduersus eū agi pos-
 se. **S**i quis pulsatus qui-
 dem non est: verum manus ad

et de vsuca. l. si. et de vi 2 vi ar. l. vim. et facit. s. vti pos. si
 duo. s. i. 2. iij. 2. s. labeo.
 r **C**onductorū. quidā habent hic. s. sed nō debet esse:
 q̄ pendet ex superiorib; 2 dic p̄ductorū loci publici.
 s **I**nterdicitū. vti possidentis vtile fm Bzo. vel dic de
 loco publico fruē
 do. vt. s. de lo. pu.
 fru. l. i. in prin. in-
 iuriarū etiam agi
 potest.

Quis agruz
 alienuz. vt. s. de
 ser. vba. p̄. l. di-
 uis. 2 istu. de re.
 diui. s. apuz. 2. s.
 de acq. rerū do. na-
 turalem. s. apium
 Accursius.

Usurpatum
 id est consuetudi-
 ne obtētum. vt. s.
 de vsuca. l. ij. vt cō-
 tra rōnem intro-
 ductuz. Item no. Cōue-
 q̄ tenetur iniuri. tudine
 qui sciens iniusta iniusta
 yrtur consuetudi sciēter
 ne. Accursius. ytes in
 2. **Q**uare si q̄s iur. tene
 q̄ nullo iure vsur tur.
 patum est: ergo si
 quis 2c.

Agi potest.
 licet sit vsurpatuz
 nisi consuetudo ex
 certa sciētia sit i-
 ducta: q̄ tūc legē
 viceret. vt. C. q̄ sit
 lon. cō. l. s; uendi-
 nis. et. s. cōia p̄es-
 dio. l. venditor. s;
 si constat.

Qui. qd esse
 potest. vt. s. q. mo.
 vsufu. amil. l. qd
 tamen. s. i. 2. s. vt l.
 Ru. pub. na. l. l. i.
 s; si priuatus.
 Accursius.

Sine. perti-
 neat. per pri-
 uilegium vel per
 longam consuetu-
 dinem. vt. s. de di-
 uer. p̄script. l. si
 quis. Bzo.

Interdicta
 sunt. vti posside-
 tis. et vtrōbi. et plura alia. multa tamen causa publici
 ci iuris introducta sunt. vt. s. de interdi. l. i. 2. l. si s; hoim
 que sunt contra. Accur.
Item apud labeonē queritur. agi posse. criminali-
 ter etiā accusatur. vt. C. de mathemat. l. multi. ar.
 cōtra. s. si quis ali. te. pro. l. si.

a **V**apulatorius. i. verberandus. **Azo.**

b **N**on tñ percussit. efficaciter.

c **A**ctioe. p̄tota. i. nō cornelia. vt. **S.** e. l. lex cor. in p̄n.

d **I**nter. Accur.

e **C**ōiūctū. dif-
ferunt cōiūctū et
nudū dicitū cā isa
mandi: vt. **J.** **S.** ex
his. et v̄p̄ illuc ē
expositio horū p̄-
borum.

f **T**e absente.
fit **g** dol⁹ absenti.
sic et absens doli
facere p̄t. vt. **S.** vt
bon. rap. l. p̄tor. **S.**
hoc autem edicto
g **O**portere. cē
cōiūctū.

h **F**ecisse cōiū-
ctū. vt. **S.** e. h. solū
in p̄n. **J.** e. l. **S.** ab
duxisse. **J.** **S.** ser.
cor. l. i. **S.** p̄suadere
et veri et vt ar. l. i.
S. deiecit. et de
mino. l. i. cause. **S.**
in summa. et **Jeo.**
s. i. vni. **S.** si fu⁹
meus.

i **A**diectū est.
i. edicto p̄toris. vt
S. ait p̄tor.

k **N**ulla execu-
tio est. aliud in fa-
moso libello. vt. **S.**
e. q. senat⁹. **J.** facit
insti. de lega. **S.** tu-
tor. **J.** e. e. **S.** si in
iuria. et ar. **J.** insti.
de re di. **S.** hoc am-
plius.

l **N**ō tenebit.
nō sufficit cōsiliū
vel conar⁹ si deli-
ctū nō habeat ef-
fectus. vt. **S.** qd
q̄sq̄ iur. l. i. **S.** si. et
S. de fur. si q̄s vro-
ri. **S.** si q̄s de māu.
et **S.** neq̄ p̄do. **J.** v̄
ope. l. i. **S.** iuri. **J.** v̄
ver. sig. sepe. in fi.
r. l. fugitiuus. **J.** v̄
de his q̄ not. infra.
l. qui autem. et. **S.**
que i. frau. cre. ant
p̄tor. **S.** ita demū
sed arg. contra. **S.**
de neg. gest. s. an
v̄tro. **S.** ita autem.
et de contra. iudi.
tu. l. i. **S.** sufficit. **J.**
J. i. l. l.

uerfus eum lenate: et sepe ter-
ritus est q̄si vapulator⁹: nō tñ
percussit: vt illi iniuriarū actio
ne tenet. **A**lt p̄tor qui ad-
uersus bonos mores puicū
cui fecisse cuiusve opa qd fa-
ctū esse dicit: quo aduers⁹ bo-
nos mores cōiūctū fieret/ i. eū
iudicū dabo. cōiūctū autē iū-
riam esse labeo ait. Coniūctū
autē dicit vel a concitatioe v̄
a conuentu: hoc est a collatio-
ne vocum. Cū em̄ in vnum q̄
plures voces conferunt/ con-
iūctū quasi conuocū dicitur.

S qd adijctur a p̄tore ad-
uersus bonos mores: ostēdit
non oēm in vni collatā vocife-
rationem p̄torē notare: sed eā
q̄ bonis moribus improbat.
queq̄ ad infamiam vel ad in-
iuriam vel ad inuidiā alicuius
spectaret. **I**dem ait aduersus
bonos mores sic accipiendū
est non vt quis qui fecit: sed
generaliter accipiendū ad-
uersus bonos mores huius ci-
uitatis. **C**oniūctū autē non
tñ p̄sentī/ verū absentī quoq̄
fieri posse labeo scribit. **P**ro-
inde si quis ad domum tuam
venerit te absente: cōiūctū fa-
ctum esse dicit. **I**dem et si ad
stationē vel tabernā ventū sit
probari oportet. **F**ecisse
cōiūctū non tñ is iudex qui
vociferatus est: verū is quoq̄
qui concitauit ad vociferatio-
nez alios: vel q̄ submisit vt vo-
ciferaretur. **L**ut non sine cau-
sa adiectū est. nam si incer-
te p̄sone puicū fiat: nulla exe-
cutio est. **S**i curauerit q̄s
cōiūctū aliter fieri non tñ fa-
ctum sit/ nō tenebitur. **E**x
his apparet non oēm maledi-
ctū coniūctum esse: sed illud
solū qd cum vociferatione di-
ctum est. **E**t siue vn⁹ siue plu-
res dixerint. et qd in cetu di-

l **S**i quis astrologus. non potest. quia non dolo: sed
sue artis causa fecit.

m **C**ōstitutes. vltore gladio puniēdos. vt. **J.** **C.** d. ma-
the. l. nem. o. habet
n **E**x cōiūctio. i.
mo ex bono et eq̄
vt. **S.** e. nō solū **S.**
i. **J.** sed sol. vt ibi.
o **N**ec heredi.
vt. **S.** e. l. iniuria
rum. in prin.
p **S**i q̄s virgi-
nes. i. eas q̄ crant
virgines.
q **A**ppellasset.
i. earū pudicitiaz
blando sermōe at-
tentasset. vt. **J.** e. **S.**
appellare.
r **M**in⁹. i. nul-
lo mō. **J.** o. vel mi-
nus q̄ si id liber
fecisset. **R.** p̄o. d. fa-
cit qd subici. m̄:
tominus. sed non
placet cū non sit
arrog. vt insi. e. **S.**
seruus.
s **M**ultomin⁹.
i. nullo mō. **J.** o. sic
et. **S.** locati. si quis
ignorans.
t **A**ppellauerit
i. blando sermō-
ne earū pudicitiaz
attentauit. **Azo.**
v **N**on tenet.
nullo mō: et hoc
tertio casu s. **J.** o.
x **C**omitē. scz
virgines.
y **F**eminam. s.
comitem accipe:
re debemus.
z **E**t pedago-
gi. i. magistri: qui
pede ad pedem se-
quuntur. **Azo.**
a **P**erfecerit.
sic. **S.** qd quisq̄ in.
l. i. in fi. et ne quis
eum qui in ius vo-
ca. l. si per. **S.** i.
b **P**ersuasit. sic
et. **S.** de ser. cor. l. i.
S. persuadere. et
S. eo. **S.** fecisse.
c **F**orum: quez
scilicet eorum.
et si iniuria facta
comiti videtur fie-
ri socio itineris. **J.**
facit **S.** eo. sed que
est. **S.** fi. r. l. i. **Acc.**
p 14

Astrologi diuinae sunt
puniendi gladio vltore. **h. d.**

Si quis astrolog⁹ vel qui
aliquam illicitam diuinationē
pollicetur consultus aliquem
furem dixisset qui non erat: in-
iuriarum cum eo agi non po-
test: sed cōstitutiones eos te-
nent. **I**niuriarū actio q̄ ex
conuicio nascitur in heredes
non est reddēda: s. nec h̄rdi.

Talis quis esse presumit i
quali habitū reperitur. **Wart.**

Si quis virginē appella-
set: si tamen ancillari vestire
sitas/ minus peccare videtur
Multominus si meretricia et
ste femine non matrūfami. ve-
stite fuissent. **S**i igitur nō ma-
trōnali habitu femina fuerit:
et quis eā appellauerit/ vel ei
comitē abduxerit: iniuriarum
non tenetur. **C**omitē accipe-
re debemus eum qui comitē
eam et sequatur. **E**t vt labeo
ait/ siue liberum/ siue seruum/
siue masculum/ siue feminā
et ita comitem labeo diffinit
qui frequentandi cuiusq̄ cau-
sa vt sequeretur destinatus: in
publico priuatoq̄ abductus
fuerit. **I**nter comites vtq̄ et
pedagogi v̄rūt. **A**bduxisse vi-
detur vt labeo ait: non qui ab-
ducere comitem cepit: sed
qui perfecit/ vt comes cum
ea non esset. **A**bduxisse autez
non tñ is videtur qui per vim
abduxit: verum is quoq̄ qui
persuasit/ comitē vt eam de-
fereret. **T**enetur hoc edicto
non tñ qui comitem abduxit
verū etiam si quis eorū quez
appellauisset affectatus/ ve est
Appellare est blanda ora-

Liber Nonus.

a Tacitus, hic melius sperit q̄ alio quid sit asse-
ctari. Accur.

b Nonnullam, i. aliquam.

c Meminisse, colludendi, vel solaciandi: vt faciunt
militēs domando. Accur.

d Officij, vt vi-
atores precedent-
tes.

e Quēcūq; an
ergo de adulterio
accuset: Rū. vt di-
ces. I. de adulte. si
vroz. §. i. et facit. §.
e. l. i. §. fi.

f Fiat, manib⁹
scz scribēdo vel pi-
gendo vel sculpe-
do. azo. §. si aliter
dicas videt cautū
q̄ super⁹ edictū.
§. e. l. §. ait p̄tor
q̄. verū ad hāc ex-
positionē videtur
p̄tra. §. §. p̄ri. r. §.
generaliter. vnde
posset dici genera-
liter hoc intelligi.
Accur.

g Supuacu-
um, p̄ma fron-
te. Accur.

h Ex general-
clausula, i. ex ḡna-
li edicto. §. q̄ro ex
q̄: nō nūllū alio
propositū est nisi
id q̄ est. §. ea. l. §.
ait p̄tor q̄. et illo
ait cōstat h̄ nō a-
gi. §. r̄i deo vetus
fuit edictū q̄ nō
habem⁹ de quo sit
mentio. §. eo. p̄tor
edixit. vel si intel-
ligas superiorē
§. ḡnastr planum
est. quod hic dicit
Accur.

i Notabilis, i.
generalr: regula-
riter. et generali-
bus p̄bis d̄nr. nā
talia notabilis no-
tāda sunt. vel die
notabiliter. i. que sunt ad notam et infamias allicuius.
vel notat. i. mandat.

k Notentur, i. specialibus verbis notentur ad vin-
dictam imponendam.

l Neglecta, a p̄tore. sic r. §. nan. cau. sta. Let iō. §. i. r.
de publi. l. i. §. publican⁹. p̄l⁹ q̄ q̄ sp̄alr sit: vel t̄r valet.
vt et. §. de acq. he. si q̄ michi bōa. §. h̄ytrū. r. de au. r. ar.
leg. l. q̄nt⁹. §. §. q̄ q̄nt⁹. et in aut. de nup. §. soluto. ibi. vñ
donec. et. C. de fer. pig. dato. l. ij. et de ac. emp. quero. ar.
contra. §. de reg. iu. l. exp̄tella. azo.

stione alteri⁹ pudicitia attēta-
re. Hoc ei non est pulcū face-
re: s; aduersus bonos mores
attētare. Qui turpib⁹ verbis
vris: nō tētat pudicitia/ s; inu-
riarū tenet. Aliud est appella-
re: alio affectari. Appellat ei
q̄ sermone pudicitia attētat:
affectat q̄ tacti⁹ frequēter in-
sequit. Alidua etem frequen-
tia q̄n p̄bet nonnullā infami-
am. Meminisse aut opor-
tebit nō oēs qui affectari⁹ est:
nec oēm qui appellauerit hoc
edicto p̄uentri posse: neq; est
si q̄ colludēdū si q̄ officij ho-
nesti faciendi gr̄a id fecit: sta-
tim in edictū incidit: s; q̄ con-
tra bonos mores hoc facit.

f Spōsum quoq; ad iniuria-
rum actionem admittendum
puto. Etenim spectat ad cōtu-
meliam eius iniuria quecūq;
sponse eius fiat.

g Nō est sup̄flūū post ḡnālē
clausulā subijcere sp̄ales cau-
sa rel elucidande. h. d.

h Ait p̄tor: ne qd infamandi
cā fiat: si q̄ aduersus ea fece-
rit: put q̄ p̄ res erit aiaduertā

i Hoc edictū sup̄uacuū eē
labeo ait: q̄ppe est ex general-
clausula iniuriarū agere pos-
sum⁹. s; videt et ipsi labeoni r
ita se h̄z: p̄torē eandē cām se-
cutū voluisse etiā sp̄aliter de
ea re loq̄. Ea ei q̄ notabiliter
fuit: nisi sp̄alr notent⁹ vident⁹
q̄n neglecta. Generalr au

m fieri. generaliter h̄ hic accipiēdū est et hoc substi-
tit p̄de r. sic. §. §. le. p̄stā. l. i. et de leg. iij. l. si p̄s. l. si. si.

n Quis fecerit. hoc ex verbis edicti.

o Vel dixerit. hoc ex sententia. azo.

p Ad inuidiam. i. iniuriam.

tē vetuit p̄tor qd ad infamiaz
allicui⁹ fieri. Proinde qd cun-
q; q̄ fecerit⁹ vel dixerit⁹ vt ali-
um infamet: erit actio iuriarū.

h Ecce autē fere sunt q̄ ad isa-
miā allicui⁹ fiunt. vt puta si q̄s
ad inuidiā allicui⁹ veste lu-
gubri vras/ aut squalida: aut si
barbā dimittat/ vel capillos
submittat/ aut si carmē cōscri-
bat/ vel pponat/ vel cātet ali-
quid qd pudorē allicui⁹ le dat.

h Ait p̄tor: si q̄ aduers⁹ ea
fecerit. put queq; res erit aiadu-
uertā: sic intelligendū est: vt
plenior esset p̄toris aiadu-
erit. id est vt quodcūq; eū mo-
uerit⁹ vel in p̄sona ei⁹ q̄ agit⁹
iniuriarū actione/ vel eius ad-
uersus quē agitur: vel etiā in
re ipsa. i. in qualitate iniurie:
non audiat eū qui agit⁹.

h Si
q̄s libello dato vel principi/
vel allicui famā alienā infecta-
tus fuerit: iniuriarū erit agēdū
vt p̄ptian⁹ ait. Idē ait eū
qui euentū sine velut laturus
pecuniā vendidit: fustib⁹ a p̄-
side ob hoc castigatur iniuria-
rum dānatū videri. Atq; autē
apparet hunc iniuriarū et fecit
se: curus sententiam vendidit.

h Si quis bona allicui⁹ vel
rem vnam per iniuriam occu-
pauerit: iniuriarum actione te-
netur. Item si quis p̄gn⁹ pro-
scripserit: venditurus tanq; a
me acceperit infamandi mei
causa: seruus ait iniuriarum

plurium. in fi. et. §. e. p̄tor edixit. §. pe. et. §. fi.
a Si q̄s libello. infamatorio. et sic facit. §. e. l. lex cor. §.
fi. r. l. se. vt dic. l. ciuili. et ex cā verādi. vt. §. e. iuriarū. §. §.
b Idē ait est. assefforem vel comitem.
c Edidit. atq; vendidit: alio indicauit: r. alio iactauit
r. puni. eq̄li pena dās r. accipiēs. vt. C. de accu. q̄ expli-
cādū. vbi plene dixi. ar. laur. de sanc. epif. §. si q̄s aut erit
et §. p̄te oib⁹. r. C. de epif. r. cle. si quēq; in fi. et facit. §. §.
suspe. tu. l. tutor. §. q̄ ad alimēta.

d Unā. facit. §. vi. bo. rap. l. ij. §. vel cuius.

q Veste. facit
§. e. veste. r. in aut.
de sanc. epif. §. pe.
r. C. de his q̄ no. i-
fa. l. decreto.

r Si carmē. fa-
cit. §. e. l. lex corne-
lia. in fi. r. l. se. r. §.
eo. §. p̄tor ac.

f Quid ait p̄tor.
vt et. §. e. §. ait p̄-
tor. ne quid r.

r Mouerit. ne
debeat audire a-
gentem.

v Qui agit. vt
q̄ talis est cui fa-
cta sit iniuria. cui
fame dānū nō est
iniuria. vt. C. vt l
tra certū tpe. l. §.
r. Aduers⁹. quē
vt q̄ l. b. aduers⁹
p̄sonū. p̄ l. i. iuri-
ria. vt. §. e. l. p̄tor.
§. p̄tra. r. §. pe.

v In re ipsa. s̄
tim se exponit. l. l
q̄litate etiā vt ē cū
fit seruo nō atrox
vt. §. e. ait p̄tor.

z Qui agit. f. a
ctiōe iniuriarū. vt
agit. §. id q̄ p̄tor
mouet. vel t̄no a-
git. i. facit iniuriā
audit t̄n eū q̄ actō
nē pponit. vel a-
git. i. exp̄pit dicē-
do se nō teneri: q̄
due vltie in idē
recidit r. alii sen-
sum dant p̄ dire-
rim exp̄nēdo. et
facit vt et q̄litate
agatur. I. de imlo
mo. l. §. §. d. pena.
et. §. de neg. gest. l.
pōpo. in neg. r. de
lega. l. l. si seruus

z Qui agit. f. a
ctiōe iniuriarū. vt
agit. §. id q̄ p̄tor
mouet. vel t̄no a-
git. i. facit iniuriā
audit t̄n eū q̄ actō
nē pponit. vel a-
git. i. exp̄pit dicē-
do se nō teneri: q̄
due vltie in idē
recidit r. alii sen-
sum dant p̄ dire-
rim exp̄nēdo. et
facit vt et q̄litate
agatur. I. de imlo
mo. l. §. §. d. pena.
et. §. de neg. gest. l.
pōpo. in neg. r. de
lega. l. l. si seruus

z Qui agit. f. a
ctiōe iniuriarū. vt
agit. §. id q̄ p̄tor
mouet. vel t̄no a-
git. i. facit iniuriā
audit t̄n eū q̄ actō
nē pponit. vel a-
git. i. exp̄pit dicē-
do se nō teneri: q̄
due vltie in idē
recidit r. alii sen-
sum dant p̄ dire-
rim exp̄nēdo. et
facit vt et q̄litate
agatur. I. de imlo
mo. l. §. §. d. pena.
et. §. de neg. gest. l.
pōpo. in neg. r. de
lega. l. l. si seruus

z Qui agit. f. a
ctiōe iniuriarū. vt
agit. §. id q̄ p̄tor
mouet. vel t̄no a-
git. i. facit iniuriā
audit t̄n eū q̄ actō
nē pponit. vel a-
git. i. exp̄pit dicē-
do se nō teneri: q̄
due vltie in idē
recidit r. alii sen-
sum dant p̄ dire-
rim exp̄nēdo. et
facit vt et q̄litate
agatur. I. de imlo
mo. l. §. §. d. pena.
et. §. de neg. gest. l.
pōpo. in neg. r. de
lega. l. l. si seruus

z Qui agit. f. a
ctiōe iniuriarū. vt
agit. §. id q̄ p̄tor
mouet. vel t̄no a-
git. i. facit iniuriā
audit t̄n eū q̄ actō
nē pponit. vel a-
git. i. exp̄pit dicē-
do se nō teneri: q̄
due vltie in idē
recidit r. alii sen-
sum dant p̄ dire-
rim exp̄nēdo. et
facit vt et q̄litate
agatur. I. de imlo
mo. l. §. §. d. pena.
et. §. de neg. gest. l.
pōpo. in neg. r. de
lega. l. l. si seruus

z Qui agit. f. a
ctiōe iniuriarū. vt
agit. §. id q̄ p̄tor
mouet. vel t̄no a-
git. i. facit iniuriā
audit t̄n eū q̄ actō
nē pponit. vel a-
git. i. exp̄pit dicē-
do se nō teneri: q̄
due vltie in idē
recidit r. alii sen-
sum dant p̄ dire-
rim exp̄nēdo. et
facit vt et q̄litate
agatur. I. de imlo
mo. l. §. §. d. pena.
et. §. de neg. gest. l.
pōpo. in neg. r. de
lega. l. l. si seruus

z Qui agit. f. a
ctiōe iniuriarū. vt
agit. §. id q̄ p̄tor
mouet. vel t̄no a-
git. i. facit iniuriā
audit t̄n eū q̄ actō
nē pponit. vel a-
git. i. exp̄pit dicē-
do se nō teneri: q̄
due vltie in idē
recidit r. alii sen-
sum dant p̄ dire-
rim exp̄nēdo. et
facit vt et q̄litate
agatur. I. de imlo
mo. l. §. §. d. pena.
et. §. de neg. gest. l.
pōpo. in neg. r. de
lega. l. l. si seruus

a **Q**uod non debitor. vt. l. si creditor. r. l. si iniurie.
b **Q**uestione. hoc expōe vt. l. e. qōnem. et. qōnis.
c **U**t dñō faceret. i. ad ei⁹ suggillationē vt ei crucia:
 ret facta est. sic in l. de excu. r. m. si dē si propter vim.
d **M**arie. hoc iō qu idē dicit etiā si alis atrociter cru:
 ciet est: et sic p̄cor.
e **S**eruo. r. s. si cōmuni.
f **S**eruo. ergo
 s̄bmet agit. r. hoc
 qdā cōcedit. r. p
 eis. s. vi bo. rapt.
 l. p̄tor. s. pe. r. l. de
 sepul. vio. l. si. s. si
 seruo. s. quālibet
 earū expōe vt suo
 loco dicitur. r. h
 dicas dñm nō ser
 uum agere. vt. C
 de iudi. l. seruo. l. s.
 de iudi. vt de l. spe
 cto iure naturali.
 vt. s. de his q̄ sui
 tur. sunt vel alie. l.
 q̄ s. dñō r. r. facit
 Je. s. interdum.
g **A**ccur.
h **C**ū iure dñi.
 nobilis p̄sumptō
 vt. r. s. p. loc. l. me
 rito. nisi s. p̄betur
 vt in ar. s. s. d. ser.
 cor. l. si q̄s seruo. r.
 ad. l. ad. l. s. si cō=
 munem.
i **C**onueniet.
 repete negationē
 et facit. l. ea. l. s. si
 vsum fructum.
k **A**d iudicium. in
 s. p̄tor. ait. qui est
 s. e. l.
l **A**lio. i. hoc fa:
 cit. C. de emen. p.
 et de emēda. suo.
 r. l. ad turpil. l. s.
 calūniatoribus.
m **A**ccur.
n **A**bsoluēdū.
 scz iudicem.
o **Q**uestiones.
 facti. l. p̄ri. s. r. s.
 ad ill. l. s. qōnē. r.
 C. de iura. ca. l. i. i.
 si. et de rei v̄e. cū
 s̄perueneris.
p **E**cce dicitur.
 vt si ponit in car:
 cere in vt non co:
 medat donec di:
 cat id de quo que
 ritur. r. facit. s. de
 positi. l. si homi:
 nem. ac.

n **Q**uodum th. facit. C. de emēda. ser. r. de emē. p̄pin.
 et. s. de serui. si cui. r. s. fo. ma. si constāte. s. si marit⁹
 s. de cōdi. ob cām. l. cum seruus.
o **E**xcesserit. ad iniuriā domini.
p **P**retor. vt. s. e. l. s. p̄tor. ait qui.
q **C**ause cogni
 tione. vt. r. s. ca. l.
 s. q̄s ait p̄tor.
r **B**one frugi.
 sunt em̄ diuerse q̄
 litates in seruis.
 vt. s. de v̄sufruc.
 l. sed et si quid. s.
 mancipiorū. r. de
 ed. l. edic. l. si. s. si.
 et. l. i. in s. cum se
 quētibz. r. s. de
 offi. p̄re. l. fina. et
 institu. eo. s. pena
 in s. s.
s **N**on. cesur⁹.
 cecidit non cesu:
 rus. ac.
t **I**niuriam fe
 cerit. at conueni:
 retur a dñō pro fe
 uria atroci facta
 q̄ si seruo non q̄si
 sibi: alis esset con:
 tra. s. ca. l. s. si q̄s
 sic fecit. nec obstat
 ei qd dico non agi
 Je. l. cum. s. fina.
 in pun. qm̄ l. s. ibi
 non agat p̄s vel
 maritus: agit ta:
 men ea persona q̄
 passa est iniuriā.
 at hic si non age:
 ret dominus ne:
 mo alius posset a
 gere: et sic iniuria
 esset inulta quod
 esse non debet. itē
 argu. contra. s. de
 seruo cor. doli. s. i.
u **A**ccur.
v **C**onueniri.
 contra. l. co. l. eum
 s. si iniuris. sed
 ibi aliud i seruis
 aliud in liberis.
 vel plene ibi di:
 ces. Item argu.
 contra. s. de neg.
 gesti. item si cum
 et. s. de acquiren.
 heredi. is qui pu:
 tat. l. eo quod hic
 nō inspicitur: nec
 quod in optio:
 ne nec quod in ve:
 ro est omnino.
u **A**ccur.
p **u**q

agī posse. **S**i q̄s nō debito
 rem⁹ quasi debitorem appella
 nerit iniurie faciende causa: in
 iuriarum tenetur. **P**retor
 ait: qui seruū aliensū aduersus
 bonos mores s̄berasset: de q̄s
 eo sine iussu dñi q̄stionem⁹ ha
 buisse dicit: in eū iudicium da
 bo. **I**tē si qd aliud factum eē
 dicit: cā cognita iudicium da
 bo. **S**i q̄s sic fecit iniuriam
 suo vt dñō faceret: video do
 minū iniuriā agere posse suo
 noie. **S**i hō nō ad suggillatio
 nem dñi id fecit: ipsi seruo fa:
 cta iniuria inulta a p̄tore relin
 qui non debuit. **M**arie⁹ si s̄ber
 ribus vel q̄stionib⁹ affigeret.
Hoc enim et seruum senti:
 re⁹ palam est. **S**i commu
 nem quis seruum verberaue
 rit: vt q̄s hac actione non te
 nebitur: cum iure domini⁹
 fecerit. **H**ec si fructuaris id
 fecerit: dñs ei eo aget. **N**el si
 proprietarius fecerit: fructua
 rius est p̄ueniet⁹. **A**d iudic:
 aduersus bonos mores s̄ber
 rauerit. **U**t non ois oino q̄ ver
 berauerit: sed q̄ aduersus bo
 nos mores s̄berauerit teneat⁹
Leteruz si q̄s corrigendi a iō
 s̄berauerit: aut si q̄s emēdan
 di non teneat. **U**n̄ q̄rit labeo si
 magistrat⁹ municipalis seruū
 meū lozis ruperit: an possim
 cū eo experiri q̄si aduers⁹ bo
 nos mores s̄berauerit: et ait
 iudicē debere inq̄rere qd faci
 entē seruū meū s̄berauerit.
Nā si honore ornamentaq̄s pe
 tulanter attē tantem ceciderit
 absoluēdū eū. **V**erberasse
 dicitur abusiue r̄ q̄ pugnis ce
 ciderit. **Q**uestione⁹ intelli
 gere debem⁹ et tormēta r̄ cor
 poris dolore ad eruendā p̄ita
 tem. **A**uda ergo interrogatio
 vel leuis territio nō p̄tinet ad

hoc edictū. **Q**uestiōis ver
 bo etiam ea quā malam man
 sionem greci dicūt⁹ contine:
 bitur. **C**ū igitur p̄vltm r̄ tor
 menta habita questio est: itic
 questio intelligitur. **S**ed et si
 iussu domini quis questionez
 habeat: modum tamen⁹ excef
 serit: teneri euz debere labeo
 ait. **P**retor⁹ ait si quid aliō
 factum esse dicitur: causa co
 gnita iudicium dabo. **P**roin:
 de siquidem s̄beratus sit ser
 uus / vel tormentis de eo que
 stio habita est: sine cause co
 gnitione⁹ iudicium in eū com
 petit. **S**i vero aliam iniuriam
 passus sit: non aliter compe
 tit q̄ si causa cognita. **M** p̄e
 tor non ex om̄i causa iniuria:
 rum iudiciū serui nomine per
 mittit. **N**am si leuiter percus
 sus sit: vel maledictum ei leu
 iter: non dabit actionem. **A**t si
 infamat⁹ sit: vel facto aliquo
 vel carmine scripto: puto cau
 se cognitionem p̄tori porri:
 gendam et ad serui qualitatē.
Etē m̄ multum interest qua
 lis seruus sit bone frugi⁹ / ordi
 narius / dispensator: an hō vul
 garis / vel mediastin⁹ / an qua
 litqualis. **E**t quid si compe
 ditus vel male notus: vel no
 te extreme. habebit igitur p̄e
 tor rationem tam iniurie que
 admissa dicitur: q̄s persone ser
 ui in quem admissa dicitur: et
 sic aut permittet aut denega
 bit actionem. **I**nterduz in
 iuria seruo facta ad dominum
 redundat: interdum non. **N**ā
 si pro libero se gerentem: aut
 cum alterius potius q̄ me:
 um existimauit qui ceciderit:
 non cesurus⁹ eum si meū scis
 set: non posse euz quasi mtchl
 iniuriam fecerit: sic conueni
 ri⁹ mela scribit. **S**i quis ser

Liber Nonus.

a In iuriam, ex eodem facto.

b Eandem rem, eandem causam quae interueniret quae dicitur. *de excep. rei iudi. l. cum queritur. r. §. r. an eadem.*

c Ad damnatum, ut aquilia. Accursus.

d Altera ad contumeliam, ut iniuriarum, sed si pigo egit

iniuriam, cuius post ea non ager criminatur. *ut §. c. preteritor edicit §. i. Item videtur huic. l. contra. §. arborum fur. ce. l. si colonus. So. vrbu. Item contra. §. de actio. et obli. q. seruus. in prin. hec sunt illas item contra. C. e. l. dominus. sed dico tibi loqui in actioe. l. aq. l. de ea dicitur eaz continere. dānum. alij dixerunt de actioe iniuriarum. ut contineat dānum non principalem sed secundario sicut tibi. sed §. r. eos non video quare si egit una non debeat repelli si agat alia. nisi dixerit hoc tunc esse: cum noluit ratione damni haberi in actioe iniuriarum Item facit ad. l. ista §. de pri. deli. l. ij. f. d. arg. p. r. a. §. de acqui. here. illud dubi.*

e Magis electione ponit et hoc etiam nisi in contumeliam fructuarium facta sit. *ut §. pri. §. in fi. r. §. de usu fruct. l. usufru. que sunt contra: et est ad hoc. §. ad. l. acqui. item mela §. pe. r. §. fi. r. l. se. r. l. si dominus. r. in l. i. e. §. q. si usufructus. Accur.*

f In mea contumeliam, ut r. in l. i. e. §. §. si libero. r. facit. §. proxi. §. et §. si quis sic.

g Dabim. si lesus est ei contumeliam, si atrox sit: et si non sit lesus in ei contumeliam ut differat a fructuario.

h Si autem me, possessorem.

s Ed non esse equum, alius equum: et hec bona, r. alio iniuriam, et tunc pedius male dixit: id corrigi statim.

k Damnatione, sic r. §. de le. i. si seruus plurium. in prin. r. de sti pu. fer. l. p. inde. in pn. §. contra in l. i. e. §. si cōi vbi dicit plus vni iniuriam estimari quae alteri si nobilior vel dignior est. *So. hic corrigitur, vel hic sunt equi nobis.*

uo verberato iniuriarum egerit deinde postea dāni iniuriam agat Laeo scribit eandem rem non esse: quia altera actio ad dānum pertinet culpa datur: altera ad contumeliam. **¶** Si usufructum in seruo habes: tuus proleat et is verberatus sit: vel quod de eo habita: iniuriarum actio magis proleatario quam michi competit. **¶** Idem proleatario si seruus eum quem bona fide possidebat cecideris: dāno ei magis competit iniuriarum actio. **¶** Item si liberum hominem qui michi bona fide seruulabat quis ceciderit: distigendum est: ut si in mea contumeliam pulsatus sit: competit michi iniuriarum actio. **¶** Idem ergo in seruo alieno bona fide michi seruulenti: ut totiens admittamus iniuriarum actionem: quotiens in mea contumeliam iniuria et facta sit. Nam r. ipsius quod seruus nomine dāno dabimus iniuriarum actionem. **¶** Si autem me r. agat et pulsus: iniuriarum michi quoque actio est: ergo et in fructuario idem distingui potest.

¶ Si seruus plurius cecidero competere iniuriarum actionem omnibus plusquam manifestum est. **¶** **P**au. **¶** Ed non esse equum pro maiore parte quam pro qua dāno est: damnationem fieri pedius ait. **¶** Et ideo officio iudicis portiones estimande sunt

les et boni, vel illud cum ad suggillationem dāno fit iniuria: hic non: sed atrociter est seruus tractatus, vel verius hic non negatur plus pro sua dimidia petere quam alter: cum si totus esset nobilitior peteret. *xx. nunc petet. r. si contra totus esset vilioris domini: peteret. x. nunc petet. v.*

¶ Portiones, alio petitiones. **¶** **S**ed r. si vni non competit, quia non fit iniuria volenti. *r. §. e. l. i. §. v. q. r. §. pri. r. ar. §. fo. ma. cum mulier. r. §. p. modati si ut certo §. plane si como. r. ad hoc. §. de ser. ru. p. l. per fundum. r. de leg. ii. c. i. §. libere. et ma. l. si precedentem. in fi. r. de ope. no. nu. l. de pupil. lo. §. si plurium. et quorum legatorum. l. i. §. si alter. r. de se para. l. i. §. quod et ad senatus. si leia. l. si.*

¶ **S**ed et si vntas promissa id fecero (si quidem solus) et esse putatus) nulli competit iniuriarum actio. **¶** Plane si scit esse plurium: et quidem qui permisit iniuriarum actio non competit: ceteris competit. **¶** Si iussu tutoris aut procuratoris vel curatoris quod habita sit: consequens erit dicere cessare iniuriarum actionem. **¶** **S**eruus meo opera tua vel querela tua flagellis cesus est a magistrato nostro: Mala putat michi dandam iniuriarum actionem aduersus te inquam ob eam rem equum iudici videbitur. **¶** Et si seruus decesserit: dominum eius agere posse Laeo ait: quia de damno quod per iniuriam factum est agitur: r. ita trebatio placuit.

¶ **¶** Quedam iniurie a liberis hominibus facte leues r. nullius momenti esse videntur. **¶** Tamen eodem a seruis facte graues sunt. **¶** Rescit enim contumelia ex persona eius qui contumeliam fecit. **¶** **L**u. seruus iniuriam fecit: maleficium eum admittere palam est. **¶** Igitur merito sicut ex ceteris delictis ita r. ex hoc iniuriarum noxalis

littera: quia r. non autem in actione iniuriarum venit damnatum. *ut §. e. item apud §. si quis seruo. r. competit etiam seruo mortuo. ut r. §. de act. r. obli. quecumque r. facit. §. e. i. §. fecisse. r. C. de accusa. l. non ideo. r. §. de condi. ob cau. fam. l. penul.*

¶ **¶** Videntur r. ita modice coercende.

¶ **¶** Tamen eodem alio tamen eodem: r. alio enim uero, et facit. *§. eo. p. r. §. atrocem. r. l. item apud Laeoneum §. quod ait p. r. et §. p. r. et ait si quid. et. C. de epif. r. cle. si quis in hoc. r. de libertis et eorum libe. l. ij. item facit. §. solu. ma. l. si cum do. §. eo tempore. r. l. e. l. §. inter d. th. r. §. q. autem ait. r. §. si ex nox. cau. agatur. l. si seruus.*

a Actio dicitur. ut et in i. denora. in prin. et sunt autem in actione autem de dolo distinguuntur ut. s. de do. l. si oleum. hęc actio.

b Sicut in arbitrio. actore. s. p. v. d. i. c. t. a. p. o. s. t. u. l. a. t. e. s. z. B. c. **P**restare. ut iniuriam passus. habeat seruū apud se

se et in lombarda de libero ho. exhi. l. si su. c. u. v. o. l. u. n. t. a. t. e. z. l. si d. s. l. i. b. e. r. h. o.

d Facultas. in iuriam passus hoc postulante.

e Non satisfiat. amittit ergo electione p. p. morā. ut s. de pec. le. l. i. l. si.

f Sufferendā alternatiua ergo est sententia ut l. si. de offi. iu. in prin. z. s. de re iud. l. mi. les. s. de cō. z. de cō. f. l. certū. s. i. z. fa. cit. s. de m. l. q. si minor. s. l. seruus.

g Quasi. asseritio veritas est. nā iudex bonus vir dicitur. ut hic. z. s. b. verbo. obli. l. con. tinuus. s. cum ita et in hoc facit. s. pro socio. l. in pro. p. o. s. t. a. z. de leg. i. l. f. d. e. i. c. o. s. s. e. f. i. d. e. i.

h Verberis. cuius verberandus traditur ex causa q. s. p. r. i. s. b. z. hoc edictum non habemus cui hoc adiungit.

i Aliquius. scz iudic. vt. s. p. r. i. s. k. **R**emissit. sic s. de adm. tu. l. si pupillus alterum.

l Nuda voluntate. vt p. abolitio. nem. vt in i. i. co. in. f. et. s. e. l. non so. lum. s. i.

m Si tempore. anni. vt. C. e. si non conuicti. n. **S**uo uole. i. domini.

o Nora caput. vt in i. de nora. s. omnes.

p Ceterū. i. si nora caput nō sequatur.

q Eximemus? Rū. non. et sic interrogatiue lege. z. ad hoc. s. de nora. l. q. et qd vi aut clam. is. q. s. l. tutoris. et de actio. z. obli. l. seruus non vi. et. f. de reg. iur. l. ad ea. et

actio datur. Sicut in arbitrio dñi est an velit eum verberandum exhibere: vt ita satisfiat et qui iniuriā passus est. Neq; enim erit necesse domio vtq; eū verberandū prestare: s; dabitur ei facultas prestare seruū verberandū. aut si de eo verberib; satis non fiat / nore dedēdum: vel litis estimatio. nem sufferendam. **P**retor ait arbitrato iudicis vtq; qñs vtiri boni vtile modum verberuz imponat. **S**i ante iudicē dñs verberandū seruū suū exhibuerit: vt satis verberib; ei fieret: et erit factum arbitra tate alicuius: postea actor agere iniuriarū p̄seueret: non est audiendus. Qui enim accepti satisfactioem: iniuriam suam remisit. Nam et si nuda voluntate iniuriarū remisit: indubitate dicendū est extingui iniuriarum actionem. non minus q̄ si tempore iniuria fuerit abolita. **S**i iussu domini seruū iniuriam fecerit: vtq; domini conuentri poterit etiam suo nomine. Sed si pponatur seruus manu missus: placet laboni in eum dandam actionem. Quia z nora caput sequitur. Nec in omnia seruus domino parere debet. Ceterum et si occiderit iussu domini: conuicta eum extimem? **P**lane si defendendū domini gratia aliquid fecerit: rationem et cōstare apparet: Inq; eam rem aduersus agentem exceptio

C. ad. l. iul. de vi. seruos.

r Constat apparet. vt non teneat. vt. s. ad fl. l. cum dñs occidit. z ar. s. de bo. liber. q. cū maior. s. si patris.

s Experi potero. sic. s. de nora. l. q. vsum fructum.

t Cōditiōis. sic. f. de capti. in bello. s. si d. seruū. ibi rursus p̄sō. z. c.

v Teneat. si extraneo fecit iniuriam michi fecerit: aduersus dñm nora iudicio experi potero: neq; debeo deteriorē cōditionis ob hoc esse q̄ vsum fructum in eo habeo: q̄ si non haberē: aliter atq; si cōmunis esset: tunc non dāremus socio actionem: ea propter quia et ipse iniuriarum actione teneat.

x Ut pretor: si et qui in alterius potestate erit iniuria facta esse dicit: z neq; is cuius i potestate est presens erit neq; pcurator quisq; existat q̄ eo nomine agat: causa cognita ipsi qui iniuriam accepisse dicitur iudiciū dabo.

y Filiofam. in iuriam passus: si presens sit pater agere tñ nō possit ppter fu rorem vel quem alium casum demētie: puto competere iniuriarū actionē. Nam et hic pater et absentis loco est. Plane si presens agere nolit: v l qz differt vel qz remittit atq; donat iuriam: magis est vt filio actio non detur. Nam z cum abest: idcirco datur actio filio: quia verisimile est patrē si presens fuisset acturū. Interduz tamē putam et si pater remittat: iniuriarum actionem filio dandam. vt puta si patris per sona viliis abiecta qz sit: filij honesta. neq; enim debet pater vilissimus filij sui contumeliam ad suam vtilitatem metiri. ponamus eum esse patrem cui iure meritoq; curator a p̄

z Absentis loco est. vt. s. de iure co. l. si. s. furiosus. sed s. de p̄. cur. l. i. s. i. sed expone vt ibi. z facit s. de. m. fimo. l. si cū dotem. s. si soluto. z de in ius vocan. l. si libertus. z de act. z obli. filioffa. z. s. e. seruo. s. filio. z. s. s. iud. si lōg. s. i. z. de pen. filioffa. z. l. nō solū. s. si pater. item facit ad hoc vt pater iniuriā filij remittat. J. ad. l. iul. de vi. q. cetū. s. fi. z. s. ad syllantianū. l. diu. z. C. de reuo. do. l. fi. z. in aut. de iure iur. a moti. presit. s. i.

aa Filio actio. secus in filio qui in p̄s. p̄ndiciv: z nō remittit. vt. s. s. pac. l. i. p̄sona. itē fecit bo. pos. quaz

pf nō remittit i p̄ndiciv filij. vt. C. s. repn. bo. pos. l. q. itē hec ha et si ex. l. cor. actio iniuriarū ouat s; z. h. alij s. e. ti. l. lex cornelia. s. illud. z. s. se. Item secus in querela lof. testamenti. vt. s. de inoffi. testa. papi. in prin.

bb Acturū. fuisse. fact. s. de ver. ob. p̄tinuus. s. cū ita sit pu. sit. s. z. arg. s. s. solu. ma. l. i. s. voluntatē. Ac.

cc Utilitatē. alio vilitatem. a vilitatem. et ad hoc. s.

v Teneat. si extraneo fecit iniuriam michi fecerit: aduersus dñm nora iudicio experi potero: neq; debeo deteriorē cōditionis ob hoc esse q̄ vsum fructum in eo habeo: q̄ si non haberē: aliter atq; si cōmunis esset: tunc non dāremus socio actionem: ea propter quia et ipse iniuriarum actione teneat.

x Ut pretor: si et qui in alterius potestate erit iniuria facta esse dicit: z neq; is cuius i potestate est presens erit neq; pcurator quisq; existat q̄ eo nomine agat: causa cognita ipsi qui iniuriam accepisse dicitur iudiciū dabo.

y Filiofam. in iuriam passus: si presens sit pater agere tñ nō possit ppter fu rorem vel quem alium casum demētie: puto competere iniuriarū actionē. Nam et hic pater et absentis loco est. Plane si presens agere nolit: v l qz differt vel qz remittit atq; donat iuriam: magis est vt filio actio non detur. Nam z cum abest: idcirco datur actio filio: quia verisimile est patrē si presens fuisset acturū. Interduz tamē putam et si pater remittat: iniuriarum actionem filio dandam. vt puta si patris per sona viliis abiecta qz sit: filij honesta. neq; enim debet pater vilissimus filij sui contumeliam ad suam vtilitatem metiri. ponamus eum esse patrem cui iure meritoq; curator a p̄

z Absentis loco est. vt. s. de iure co. l. si. s. furiosus. sed s. de p̄. cur. l. i. s. i. sed expone vt ibi. z facit s. de. m. fimo. l. si cū dotem. s. si soluto. z de in ius vocan. l. si libertus. z de act. z obli. filioffa. z. s. e. seruo. s. filio. z. s. s. iud. si lōg. s. i. z. de pen. filioffa. z. l. nō solū. s. si pater. item facit ad hoc vt pater iniuriā filij remittat. J. ad. l. iul. de vi. q. cetū. s. fi. z. s. ad syllantianū. l. diu. z. C. de reuo. do. l. fi. z. in aut. de iure iur. a moti. presit. s. i.

aa Filio actio. secus in filio qui in p̄s. p̄ndiciv: z nō remittit. vt. s. s. pac. l. i. p̄sona. itē fecit bo. pos. quaz

pf nō remittit i p̄ndiciv filij. vt. C. s. repn. bo. pos. l. q. itē hec ha et si ex. l. cor. actio iniuriarū ouat s; z. h. alij s. e. ti. l. lex cornelia. s. illud. z. s. se. Item secus in querela lof. testamenti. vt. s. de inoffi. testa. papi. in prin.

bb Acturū. fuisse. fact. s. de ver. ob. p̄tinuus. s. cū ita sit pu. sit. s. z. arg. s. s. solu. ma. l. i. s. voluntatē. Ac.

cc Utilitatē. alio vilitatem. a vilitatem. et ad hoc. s.

solu. mat. si cum dotem seo tempore

a **Abesse**, nec sit procurator patris qui agat.

b **Causa cognita**, hoc ex pone vt. l. e. q. d. asti. et facit l. e. l. q. d. em ait filio. Accur.

c **Si emācipat^o**, post litē cōtesta. a pfe in p̄tate tamen

erat cui sibi facta fuit iura. alioqn sine difficultate age ret. et facit ad hāc trāslationē. C. de rei vx. ac. l. i. q. vi deam^o. r. de vsufr. s. r. si q. s. si opera. r. C. cōia b. le. l. h. q. i. bi. cenferm^o itaq. r. de leg. l. l. cū res. r. l. b. fe. pul. vio. l. i. q. nō perperae. r. l. e. l. q. h. et. s. de iudi. l. i. tā ex cōtractib^o. sed an d nouo icipiat agere filius: an p ceder in infantia patris. Dic q. in p̄tina infantia p ceder. vt argu. d. l. tam ex cōtractib^o et de rei vx. ac. de calōnia tamē iura but filius. vt. C. de iur. calū. au. p̄in cipales.

d **Procuratorē** sufficiat: vel qz nō potest pbare mā datū. vt quia pau per. argu. s. man. l. si pcuratorē s. si ignorates. Vel qz als hz tot admini strare: vt huic non possit supersedere ar. s. de pecu. l. si filius s. l. r. l. seq. vel forte ppter po tentiā aduersarij. arg. s. de alt. in. l. iij. in p̄in. v. l. qz ne scit talia facere qz est simplex. vt. l. e. q. d. ait ait.

e **Procuratorē** facit. s. de sol. l. ve ro. et. s. de admi. tu. si duo. in fi. r. s. de pac. l. nā. s. r. ar. cōtra. s. de pcur. l. pomp. in pal. cū suis cōcordā.

f **Non vtiqz scilicet tantum.**

g **Superuenturus est.** s. de iudi. l. si longius. in p̄in.

h **Is q. s. filius.** i. **Admodū. i. valde.**

k **Ad actionē intentandam.**

toze constituatur. Sed et si pater lite contestata ceperit abesse^o: vel etiā negligere exe cutionem p̄ villos: dicendū est causa cognita^o trāslationē si llo cōpetere. Idez est r si emā cipat^o filius esse proponatur.

Procuratorē patris p̄tatu lit p̄tor: ipsis p̄sonis q̄ iniuri am passe sunt. si tamē pcura tor aut negligat aut colludat aut non sufficiat aduersus eas p̄sonas que iniuriā fecerit: ipsi potius qui passus est iniuriāz actio iniuriarū cōpetit. Procu ratorē^o aut accipere debem^o non vtiqz^o esū cui specialiter da ta est pcuratio actionis iniuria rum: verū sufficit esse eum cui omniū rerū administratio mā data est. **Q**uō aut alt p̄tor causa cognita ipsi q̄ iniuriā ac ceptisse dicitur iudiciū permit tit: ita accipiendū est vt in co gnitione cause hoc versetur: q̄ longe pater absit: r q̄ si supuen turus^o est. Et nunqd is q̄ inu riarū vult actionē mouere: seg ntor v̄l inutilior admodū^o sit: q̄ non sufficiat ad rei alicui^o ad ministratōnē. ac per hoc nec ad actionem^o. **Q**uō deinde ait: qui iniuriā accepit. Inter dum ita accipiendū est vt pa tri eius cōpetat actio. vt puta nepoti facta est iniuria: p̄ p̄ns est auus abest. Scribit iulian^o patri potius^o dandam iniuria rū actionēz q̄ ipsi nepoti. Ad cutus inq̄t officij p̄tinet etiaz v̄tente auo filium suuz ita in omnibus tueri. **I**dem iulian^o scribit filij non tantum ipsum agere^o debere: verū pcurato-

l **Quod deinde ait. et daturum actiōem. Accur.**

m **Patri potius. vt pcuratorū aui. facit. s. de pecu. alt^o.**

n **Agere debere. q̄ ipse accepit iniuriā. vt r. s. de ac. et. ob. l. filius. Accur.**

o **Facultate. ad hoc. s. de pecu. l. i. q. vsus. et. C. de pe.**

rem dare posse. alioquin inq̄t: nisi ei p̄miserimus pcuratorē dare posse: futurum est vt siua litudine impediatur: neqz sit q̄ iniuriarū actionē exequatur: i pediatur actio. **I**dem ait r si ne potit sc̄tā sit iniuria: r nemo sit qui aui nomine agat: permittē dum esse patri experiri. et is pcuratorē dabit. **D**ibus enim qui suo nomine actionē habēt pcuratoris dandi esse faculta tem^o. **I**ntelligi aut filium inq̄t familias suo nomie^o agere: cū patre cessante p̄tor ei agere p̄mittit. Si filius fami^o. iniuria rū egerit: p̄t actio^o nō cōpetit.

Siliosa. datur actio iniuria rum exisienti in patris p̄tate r etiā emācipator: vel als libe rato a patris p̄tate. **h. d. Bar.**

Idem ait filiosa. iniuriarū no mine actionē dari: quoti^o s me mo est qui patris noie experia tur. Et hoc cāu^o quasi patrēfa mi. constitut. **Q**uare siue emā cipat^o sit: siue ex parte heres script^o sit: vel etiā exheredat^o siue a paterna h̄ditate se ab stinuerit: executionē litis et dā dā. **E**stet em̄ per absurdū quē p̄tor manente p̄tā p̄tate ad actionē admittendū putane rit: et patrifami. vltionem inu riarū suaz eripi r transferri ad p̄rem qui eū q̄stum in ipso est omiserit. **A**ut (q̄ est idigni^o) ad heredes p̄tis^o ad quos non pertinere iniuriāz filiosami. fa ctam p̄culdubio est. **P**aul^o.

Quā q̄ nocētē ifamāuit^o nō esse bonū r equū ob eā rē p̄denari. **P**ctā ei nocētū nota esse r optere r expedire.

l **Hoc casu. facit. s. de l. q. filie.**

r **Ad heredes patris. cū forte p̄ iam noie filij esset litē. cōtes. fm. R. r facit. s. de ope. lib. l. si operarius. r de rei vx. ac. s. vides mus. r. s. ad hoc itē facit. s. sol. ma. l. si marito. s. si vo lūate. r. C. de vsu fru. l. si.**

Aut qui infa māuit. nō in libello famoso. vt. C. de fa. li. l. i. **I**tem hoc siue in iudicio agendo iniuriarū. siue alio modo etiam extra ius. vt p̄z generali ratione: peccata em̄ r. et ad hoc. C. e. l. si nō co. et. l. si non quicqz. et. l. pe. r. s. ad l. l. lege. et. C. de offi.

Siquis propriū experiri pot. vt. s. e. iniurie. Spe. et. s. fina. Accur.

Situprū etiā furti. cū nō erat meretrix: als. cessat furti. vt. s. defur. l. verū. r. l. fullo. s. q. ancillā. que sunt. r. r. facit. s. eo. l. s. est. qōnis. s. fi. r. J. de adu. l. inier li. in prin.

C Accionē. s. si matura cessat a= quil. vt. s. ad. l. a= q. l. si seru⁹ seruū. s. si olitiam. ac. s. q. seruū. cōsentientiē. sic. s. e. l. i. s. v. q. et. J. de sic. l. lege. s. fina.

S i quis seruū dīstrahere phibeat a qll bet iurariū expiri pot. I. de. s. iurariū seruā passā sit: iniuriarū actio dno dabitur. Aut si celauerit mancipiū vel qd aliud furādī aio fecerit etiā furti. vel si virgiz nem imaturā stuprauerit: etiā legis aquilie actionem cōpetere quidā putant. G. alus.

S i quis seruū meū vel filium meū ludibrio habeat licet cōsentientē: tñ ego iniuriā iam video: accipe. Uel luti si in popnā duxerit illum si alea luserit. Sed hoc vtrū qd locū habere pot: quotiens ille qui suadet animuz iniurte faciente hz. Atquin pot māllū consiliū dare: et q dominuz ignoret. et tō incipit sui corrupti actio necessaria eē. I. de.

S i statua p̄tis tui i monumento posita facta cesa est: sepulchri violati agi non posse. Inuariatum posse labeo scribit. A. l. p.

I niuriarū actio i bonis nostris nō cōputat anteq̄ litem contestemur. Paulus.

S i seruū cui⁹ nōle iniuriarum actio tibi cōpetit: manumiseris aut alienaueris: superest tibi iniuriarum actio. A. l. p. i. n. u. s. l. p. i. n. u. s. l. p. i. n. u. s.

S i seruū aut manumissio fruo aut manumissio

S i seruū aut manumissio

S i seruū aut manumissio

S i seruū aut manumissio

S i seruū aut manumissio

S i seruū aut manumissio

S i seruū aut manumissio

fran. pa. l. i. s. si seruo. Accur.

S Eruo. facit. s. de act. et ob. l. quectiq. et de ser. cor. doli. in fi. sed ar. contra. s. quādo di. le. ce. l. si sum fructum. in fi. Accur.

Q uis dubitet. q̄ si dicat nullus dubitat qn cōpetat etiam post manu missionē vel alienationē.

F ilio. facit. s. de procura. l. non solum. s. si pater. et. J. eo. pater. et. s. eo. sed et si. s. interdum. et. s. de pac. l. in personam. Accur.

N ec magistratibus. qui sine fraude. i. pena. vt. s. de edil. edic. cum autem. s. ex. cipit. vt quia habet merū imperiū vt hic. et. s. de in ius voc. l. q. et. s. q. bus ex cau. ma. s. et si per p̄torem. s. a. u. p. r. et hoc casu loquitur. s. s. iudi. l. pars. q. vt. detur cōtra finem hui⁹. l. hoc autem fallit qn in officio delinquant. vt. C. ad. l. iulii re. l. u. bemus. r. qn actio tēpore periret vsq̄ ad contestationem lites: vel hodie ad executionē vt. s. de offi. p̄. l. senatusconsulto. et. C. de anna. ex. l. vt perfectus. s. hodie dicunt quidam iustitice eos conueniri etiā durante magistratu corā episcopo locorum: vt in aul. vt differ. iudi. s. si tamē. sed Jo. dicit ibi quando in officio delinquant vt hic erat. minores autem dic qui habent simplicem iurisdictionem: tamē hi possunt conueniri vt subijct. et. s. quod metus cau. l. continet. et ad. l. aquil. l. que ad modū. s. magistratus. et facit ad p̄mā parē tm̄. J. de adu. l. si adulterū. s. si. et. J. l. p̄. et de oper. no. nun. l. de pupillo. s. si quis ipsi. et. s. de tute. et ratio. distra. l. nisi. s. fina. et. l. sequē. et ad totam. s. eo. l. iniuriarum. s. i. et. J. et. C. de officio p̄f. l. de ordinario. apparet ex p̄missis q̄ in casu huius legis indistincte conuenitur: etiā durante magistratu. cum in eo deliquerit.

Q uis possit propter filij dignitatē maior ipsi q̄ patri iniuria facta esse.

M agistratus inferens iniuriam vt p̄uar⁹ vel sub magistrato fiducia iniuriarū tenetur: q̄ conueniri pot etiā magistratu durante si sine fraude possint i ius vocari. Ang.

A lptanus.

N ec magistratibus licet aliquid iniuriose facere. si quid igitur per iniuriam fecerit magistratus vel quasi p̄uatus vel fiducia magistratus iniuriarū pot cōueniri. S. vtrū deposito magistratu/ an vero et q̄ diu est in magistratu. Sed verius est si is magistratus est qui sine fraude in ius vocari non potest: expectandum esse q̄ a magistratu abeat. Q. si ex minorib⁹ magistratibus erit. i. q̄ sine imperio aut sine p̄tate sunt magistrat⁹: etiā in ipso magistratu posse eos conueniri.

Q uis magistrat⁹ agit p̄vidi ca: i. iustitias publice in hac actione nō veniūt. Ang. P. au.

Q uis magistrat⁹ agit p̄vidi ca: i. iustitias publice in hac actione nō veniūt. Ang. P. au.

Q uis magistrat⁹ agit p̄vidi ca: i. iustitias publice in hac actione nō veniūt. Ang. P. au.

Q uis magistrat⁹ agit p̄vidi ca: i. iustitias publice in hac actione nō veniūt. Ang. P. au.

Q uis magistrat⁹ agit p̄vidi ca: i. iustitias publice in hac actione nō veniūt. Ang. P. au.

Q uis magistrat⁹ agit p̄vidi ca: i. iustitias publice in hac actione nō veniūt. Ang. P. au.

Quod rei. ad contumeliam. vt si alicuius scilicet profertur: quia in bello male se habuerit. azo. et facit. s. e. iniuriarum. s. i. et s. q. et s. quedam. et de fur. qui iniurie. in pun. et l. de termino. mofo. l. ij. s. de pena. et s. si. omif. cau. testa. l. quis autem. s. si patronus. in fi. s. et s. l. prior.

3 ples. ma-
lesicis. vt. s.
ad. laquil. ita vul-
neratus. in fi. Ac.
c. Quot et per-
sona. si sunt pluri-
mus serui. vel dic-
q. vnus: sed tunc
sufficeret tm pre-
stari q. vnus si liber
pitaret. vt. s. si fa-
fur. se. di. l. i. et ad
l. aquil. illud. licet
sint plura facta vt
s. de iur. om. iu. si
familia.

3 quis iniu-
riam. contem-
nere. contemnit: qz
emendare iniuria
pecuniariter non
potest. Itē nec no-
cet ei infamia. ad
quod. C. vt. j. cer-
ten. l. iij. infama
enim iniuriarum
dñatus. vt. s. de
his qui no. ifa. l. i.
e. Coercere.
corporaliter: ad
q. de penis. l. i.
s. si. et s. e. l. si. et s.
de admi. tu. l. al-
phen. et de in ius
voca. l. fi.

3 filij. satis-
dare. vt. s.
qui satisfidare co-
gan. si filius. et s.
ex qui. cau. l. pos.
ea. l. hoc autem. s.
fi. et C. de tuto. et
curator. qui satis
no. de. l. fi.

3 Danda erit
sic s. defensio filij
in subsidij conce-
ditur filio. vt hic
et. s. de noza. l. noralis. et l. quotiens. sic et alio appellan-
di tempus idulget seruo. Itē no. q. licet pri recusare de-
fensionē: cū nulli vsum fructū ei afferat. lex. vt. C. de bo-
nis q. liberis. l. si. s. si natus patre. Accur.

3 Onstitutionib.
posita sunt. i. publice posita: vt car-
men famosum. Accur. s. ius.

3 Etiam ex lege
cornelia. no. solum pretor. et facit l. si.
e. s. de ex lege. et s. in summa. et s. e. pretor. s. posse.

3 Estimatione. quod dicit. s. e. l. iniuriarum estima-
tio. sed si criminaliter tunc dicit vt. s. e. l. si. Ac.
3 Enatus consulto. postaret. de penis. l. capitalium

Quod reipublice venerā
de causa fm bonos mo-
res sit etiam si ad contumeliā
alicuius pertinet: quia tamen
non ea mente magistratus fa-
ciat vt iniuriā faciat: s. ad vin-
dictam maiestatis publice re-
spiciat: actione iniuriarum nō
tenetur. **Paulus.**

3 pleserut aliqñ siml
cecidert: aut cōcilijz
alicui fecerint: singulozū pro-
prij est maleficium. Et tanto
mator est iniuria quāto a plib
admissa est. imo etiam tot inu-
rie sunt quot et psona iniuriā
facientium. **Ulpianus.**

3 quis iniuriā atrocem
fecerit: qui cōtemnere
iniuriarū iudicium possit ob in-
famiam suam et egestatē: pre-
tor acriter exequi hanc rē de-
bet: et eos qui iniuriā fecerunt
coercere. **Julianus.**

3 filij nomine cū patre
iniuriarū agere vellent: et
is procuratorē det: nō intelli-
gitur filius defendi nisi iudica-
tum solui satisfidetur. Et ideo
actio aduersus filium tanqz a
patre non defendatur: danda
erit. **Martianus.**

3 Onstitutionibus prin-
cipalibus cauetur ea que infa-
mādi alterius causa in monu-
mēta publica posita sunt: tol-
li de medio. **Ulpianus.** Etiam ex lege
cornelia iniuriarū actio civilis

3 ad status.

3 Eile n. fordidam rei. l. accusati. Accur.
3 Capillare. sic dicitur in signū tristitie et causa
inferende iniurie faciebat.
3 Testimonij. q. ite sunt habes. s. de testi. l. lege iul.

ter moueri potest: p demnatio-
ne estimatiōe iudicis faciēda.
3 Enatus consulto
cauetur ne: quis imagi-
nē imperatoris in iniuriāz vel
in inuidiā alterius portaret.
Et q. tra fecerit: in vincula pu-
blica mittatur. **Ulpianus.**

3 Item fordidam rei
nomine in publico ha-
bere: capillum ve^m summittere
nulli licet: nisi ita contunct^o est
a similitate vt inuitus in reuz te-
stimoniū dicere cogi nō possit

3 Iuus seuerus Mar-
dionysio diogeni ita re-
scripsit: atrocis iniurie damna-
tus in ordine decurionuz esse
non potest. Nec prodesse tibi
debet error^o presidū aut eius
qui de te aliquid pronūctauit:
aut eorū qui contra formā
iuris mansisse te in ordine de-
curionū putauerūt. **Peranius.**

3 Alter cuius filio facta
est iniuria non est impe-
diendus: quominus duob^o iu-
dicijs et suam iniuriāz profes-
quatur et filij. **Paulus.**

3 Adici ab appellatorib^o
bus conuicium fieri nō
oportet. Alioquin infamia no-
tantur. **Paulus.**

3 Et iniuriarū actionē p
calumniam instituit: ex-
tra ordinēz damnatur. l. ex illi
aut relegationem: aut ordinis
amotionem patitur. **Iabo.**

infamiam vt pote atrociori: sed aucta sic. Itē nec ob. de
penis. l. in seruo. qz ibi fuit aucta. quod hic non fuit.
3 Accur. filio. facit. s. e. l. i. s. si. et l. i. s. si vni. s. de p-
cu. l. nō solum. s. si p. et s. e. seruo. s. filio. et l. cū possit

3 Adici ab appellatorib^o. vt. de appel. ill. idē et cō-
tra. vt. C. de appel. et i. maiorib^o. et l. i. s. q. puocatiōe
3 Notantur. post condemnationem in actione iniu-
riarū de eis factam. Accur.

3 Ut iniuriarum actionē. i. accusationem.

3 Extra ordinēz. i. criminaliter. et facit. Iad tur
pil. l. si quis re. s. si stellionatus.

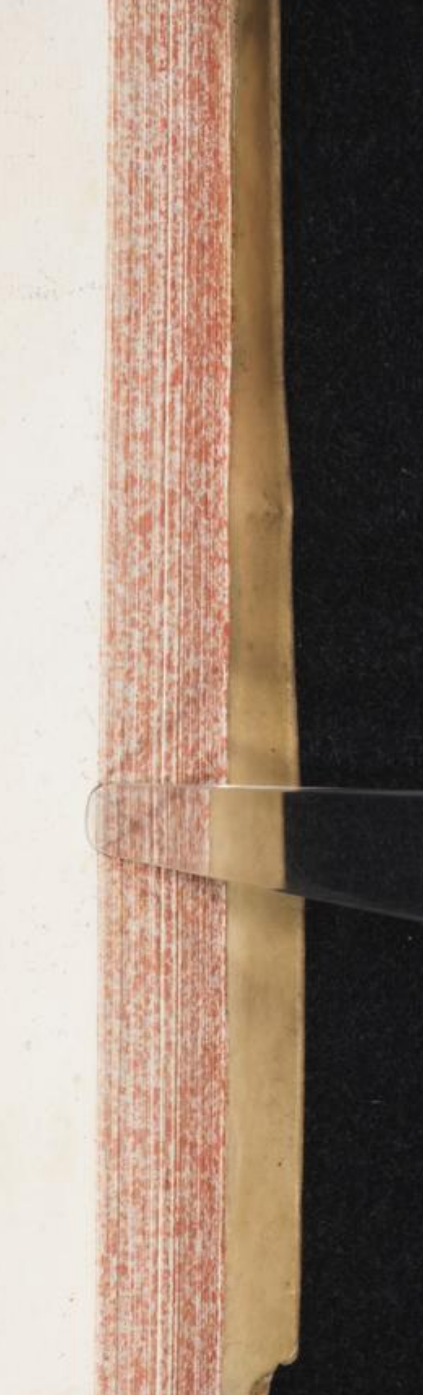
his et hoc facere p
mittitur. ppter do-
lores. Et sic ratio sūgu-
fanguinis tollit p nis rō p
sumptionē inferē sūptio-
de iniurie. sic. C. s. nē tollit
adul. l. si q. adul.
et de epif. et cle. et
qui. et quod falso
tu. auc. l. pe. et facit
s. item apud. s. ge-
neraliter.

3 Iuus. nō p
quia est ifa-
mis. vt. C. de di-
gn. l. ij. et C. de in-
fa. decurionis. et
C. de decu. l. infa-
mia. Accur. s. Ro-
reūnus leguz dor-
ctor.

3 Error. in iu-
re. s. i. s. o.

3 Pronuncias
uerit. super iniu-
ria. nō astra quid
dixit de remonōe
ab ordinēz sed pu-
tauit te posse re-
manere Alij dicit
q. expresse p. nū-
ciauit q. in ordine
remaneret.

3 Putauerit. l.
mo minorata pēa
minorat infamia.
vt. C. de his q. no.
infami. l. et si fene-
rior. solu. ibi cā co-
gnita fuit minora-
ta: hic nō vt h. et j.
ad munici. l. ordie
circa p. n. vel dic q.
h. nō fuit minorata.
s. hoc dicit hec lex
Alij vt. p. dicit in
hoc crimine pena
minorata nō tollit

S Inferiorū. si tamē. facit. s. si scriptus ven. l. sicuti
Sarisio. sed qdā signat contra. sed non est. Accur.
D. in iuria. ex psona. dicit. s. e. pteoz. s. atrocē. r. l.
D. sed si vni. s. qdam. r. facit. s. l. lex cor. s. h. r. in situ.
eo. s. in summa. r. s. e. si quis iuria. r. de suspes. tu. l. si u
tor. s. sed sciendū.
c. i. Vel interdictione. qz interdicitur forte ei ars sua.

**De extracodici-
narijs criminib⁹.**
Supra de priuati-
et nominatis cri-
minib⁹. nec de in-
nolatis fm 230. vñ
dic fm. R. sic. De
priuatis delictis ex
quibus etiā ciu-
iles nascunt actio-
nes possumus: di-
cturi. s. de his cri-
minib⁹ ex quibus
sole criminales ori-
unt actiōes r pu-
blice ordinariāqz
penā irrogantes:
premittim⁹ de his
criminib⁹ ex quibus
sunt executiones
criminales r exor-
dinarie: r priuati.

Sollici-
tato-
res.
nup-
tiarū
i. vxorū nuptiarū
vt cū cis rē hēant
e. Interpellato
res q̄ eas volunt
ad vxores: lz hoc
esse non possit.
f. Propter vo-
luntates. sic. C. de
epif. r. cle. l. si quis
non di. r. de fur. l.
si quis p̄suaserit.
r ad. l. iul. ma. q̄s-
q̄s. r. C. si quacu-
qz pre. po. l. i. l. p̄n.
Sed argu. s. s. de
his qui no. infa.
l. q̄ n̄t. Itē arg. s.
s. q̄s q̄s iur. l. i. in fi. s. hic sp̄ale ppter enormitatē cri-
minis. s. an h̄ p̄uenerit ad aliquē actū: Rñ. sicut ad col-
loquū vel vāstā q̄ sunt p̄cedenna ueneris. vt. s. de adulte.
l. q̄d ait lex. als p̄tra. vt. s. de penis. l. cogitationis. r. ad de
hic q̄d nota. C. de his qui ad eccle. cōsu. p̄nti. circa p̄inci-
ci. r. facit. s. ti. l. i. litē ap̄d. s. si q̄s h̄glea. r. C. de sicca. l. si.
s. C. p̄fuderit. i. si q̄d cōburat cū aliquo cui⁹ fum⁹ est
pestifer: vt sulphur: quo casu fumus bt corrupt⁹. als est
fumo cor. r. tunc eā turpitudinē in aliquem deiecit.

S Inferiorū dñs edlum
supioris vicini fumigā-
dī causa fumū faceret. aut si
superior vicinus in inferiores
edes qd aut p̄cecerit: aut infu-
derit: negat Labeo iniuriarū
agi posse. qd falsuz puto: si tñ
iniurie faciende cā imittitur.

**Cum agit iniuriarū crimia
liter pena est arbitraria. Ang.**

De iniuria nūc sermo.
Extra ordinē ex causa r
ex persona statui solet. Et ser-
ui quidez flagellis celi dñis re-
stituunt liberi vero humilioris
quidem loci fustib⁹ subijciunt.
Leteri autē vel exilio t̄pali: vñ
interdictiōe rei certe coercēt.

**De extraordinarijs
criminib⁹. Titu. xj.**

**Effectus p̄niciose libidinis
extra ordinem coercetur. h. d.
Ange. Paulus.**

Sollicitato-
res aliena-
rum nuptia-
rum: itēqz
matrimonii
orum inter-
pellatores
et si effectu sceleris potiri non
possunt: ppter voluntarē per-
niciose libidinis extra ordinē
punitur. C. sit iniuria cōtra
bonos mores: veluti si quis su-
mo corrupto aliquē p̄fuderit⁹
ceno luto obliterit: aq̄s spur-
cauerit: fistulas lac⁹ quidve
aliud ad intariā publicam con-
taminauerit: in quos grauius

h C. spurcauerit. i. contaminauerit. spurca est tamē. p̄
p̄te quod ab ore porci cadit.

i C. Cōtaminauerit. facit. C. bere mi. l. cum supra.

k C. Abducto. s. comite. l. Quois. als id.

m C. Punif. hic ergo de ordinario crimine tractat. s. de
adulterijs et stu-
pio. vel dic punif
i. puniri solet. r fa-
cit insti. de pub.
iudi. s. in lex iul.
n. C. Depoitatur
erāt em̄ corrupti
comites: r sic ali-
quod conamē in-
teruenit. Accur.
o. C. Summo sup
plicio. qd mors ē
r. c. vt. s. de penis. vñ
simū supplicium.

S Ab pretextu religionis
vel sub specte soluendi voti: ce-
tus illicitos nec a veteranis
tētari oportet. Idem.

S Cellionatus vel expti-
late hereditatis iudicia
accusationē qdem habent: sed
non sunt publica. Marcia.

Diuus seuerus r anto.
rescripserūt eā que da-
ta opera abegerit⁹ partū: a p̄si
de in t̄pale exiliū dandaz. In-
dignū ei videri p̄t impune eā
maritū liber⁹ fraudasse. Alp.

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de cri. stelli. l. iij.

Anonā attentare: r ve-
pare vel maxime darda-
narij solent. Quozū auaricie
obuiam itum est. tam manda-
tis q̄s constitutionibus. Man-
datis deniqz ita cauet: preter-
ea debebit⁹ custodire ne dar-
danarij vllius mercis sint: ne

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

Idem. C. de in fami. l. qd ergo. s. h.
l. i. r. iij. s. pe. r. C.
de cri. stelli. l. iij.

a Coemptas. qz plures simul emunt: vt sic annonaz cariorē facerent. r sic habeas coemptas. a/s est emptas

b Supprimūt. supple vt annona oneretur qd est. i.

c Proouent. i. vt plus vendat. r caue qz non cogit locupletes vendere nec punit si nō vendant. vt r. ad. l. iul. de anno. l. ij. s. i. llo-

d Statere. i. mē surē: vel instrumē ta quedā. qbus fit mensura.

e Cornelie. de fal. qd est. i. de fal. l. i. pe. s. fina.

f Relegauit. vt r. ad. l. cor. s. fal. l. penal. s. fi. r. fa. cit. i. de penis. l. in dardanarios. et qd no. s. de dolo. l. arbitrio. s. de co.

g Acculari. qd faccos fe-runt plenos merca b' falsis r falsis nū mis. r cū eis solut tur p merce pecunia partē pecunie furant negātes se accepisse. r qz acceperant: r qd red dunt ex parte fuit dātis ex parte eorū tantū: r iō fal-lunt retenta bona pecunia: cū sibi cā bin traditam pos-seunt. s. 30. vel fac-culari. i. iocula = tores. vel tertio se chdū. i. qd in sac-cis portant mer-ces desup bonas inferius malas i eodem sacco.

h Sbdūcti. vt ita supponētes dōis mercib' qd onddt d. ad hoc supi' p mī rā. facit. i. s. effrac. l. i. s. nī mōr. C.

i Executiōes. aka psecutiōes (de pn. agē. i. re. l. i. i. fi. l. i. p. d. ita eē dicat. i. manifesta esse ex quo. est lesus. arg. i. de penis. si quis aliquid. s. instrumenta.

k Executio. alias persecutio.

l Arabie. h sequit grecū. r facit. i. de penis. aut facta o. p. leri. q. vt est in illo greco. (s. fi.)

m Iudicio. i. vt iudicaretur. qz si quis rē,

q Scopulos. id est lapides.

r Que res. id est delicta vel facta.

f Hanc rem. id est delictum. r facit. C. vt nemini li. sine iudi. auc. l. i. et. q.

g Qui comata. i. aggeres vt statim ponit. coma em p

ricq' inimicorum solent in pte dium inimici.

Id est lapides pone re iudicio' futuros: qz si qd eū agrū coluisset: malo leto pti-rus esset insidijs eoz q scopu-los' posuissent. Que res' rāru timorē hz vt nemo ad eū agrū accedere audeat: crudelitatz timēs eoz q scopulos ibi fece-rūt. Itāc rē' ptesides exequi solent graueresqz ad penam capitis. Qz r ipsa res mortez cōminat. In egypto qui co-mata' rūpt v' dissoluit: hī sūt aggeres: q quidē solent aquā niloticā cōtinere) eque plecti-tur extra ordinē. Sz et p con-ditione sua r p admitti men-sura: qdā ope' publico metal-lo' plectunt: r metallo' qdē hz suaz dignitatē. Si qd arbo-rē sicomozū' exciderit. nam r hec res vindicat extra ordinē nō leuit pena. Idcirco qz he ar-bores colligant' aggeres nilo-ticos p quos incrementa nili dispensantur et coercētur: et diminutiones aque coercen-tur. Comata' etiam et dia-co-pi qui in aggeribus' sunt: ple-cti efficiunt' eos qui in id ad-miserunt. Paulus.

I A circulatores' qui ser-pentes circūferunt et proponunt: si cui ob eoz me-tum damnum datur est: p mo-do admitti actio' dabitur.

De sepulchro vio-lato Titu. xij. U ipsa.

significat. r di diacopi' a dia qd est duo: r copos qd est di-uisio. quia in duas partes aq diuidebant. sunt qz hec co-mata instrumenta qd' aqua diuidebat r diriuabatur.

f In aggerib' i. iuxta aggeres. Accur.

g Efficiūt. i. faciunt eos puniri. s. 30.

h Circulatores. a circūfero. r est in prepositio.

i Et proponūt. i. subito alicui: vt metu serpen-tino fugiat suaz dimittat: vt interim alius occupet.

k Actio dabit. i. accusatio de q pena est e'ordinaria.

pie dicit diuisio. nā diuidunt. s. ag-geres seu comata loca ab inimicē: di-cit' ēt fieri comavo cis: cū in fine. vox exaltatur: simave-ro cū in eodē statu retinet. per iodus vero cū depunit' v' dixerit hec sūt r exponit comata

r Aggeres. i. comata. Accur.

y Niloticam. i egypto nō pluit et ideo certis tem-porib' anni egre-ditur aqua nili p pcedia r qlibet in suo p'duo facit ag-geres vt aquā cō-tineat: r de his di-cit hic. sunt r aliq aggeres qui sunt iuxta flumen: nili et si qd eos rūpit flūmis ibi cōburt-tur. vt. C. de nili agge. l. i. Accur.

z Quidā ope-re. i. predictozū rā penitiū dictā aquā

a Et metallo. i. in opus metalli: r est dria inter hāc penam r metallū de quo subdit. vt

b Sicomorum aka sicomoz. aka siccomoniōis. ac.

c Colligāt. i. re-tinet ne ruant. ac.

d Coercenē. ne fluant. Accur.

e Comata: dia-copi. hec duo idēz

f Sicomorum aka sicomoz. aka siccomoniōis. ac.

g Colligāt. i. re-tinet ne ruant. ac.

h Coercenē. ne fluant. Accur.

i Comata: dia-copi. hec duo idēz

l Sicomorum aka sicomoz. aka siccomoniōis. ac.

m Colligāt. i. re-tinet ne ruant. ac.

n Coercenē. ne fluant. Accur.

o Comata: dia-copi. hec duo idēz

p Sicomorum aka sicomoz. aka siccomoniōis. ac.

q Colligāt. i. re-tinet ne ruant. ac.

r Coercenē. ne fluant. Accur.

Sepulchro violato. **C**epulchri actio. f. in factu. vt. l. l. in pn. non solum accusatio.

Sepulchra diruat. sine iudicio au-

eritate. vt. s. de aqua plu. ar. p. s. i. accur. d. C. cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Sepulchro violato. **C**epulchri actio. f. in factu. vt. l. l. in pn. non solum accusatio.

Sepulchra diruat. sine iudicio au-

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cepulchri actio. f. in factu. vt. l. l. in pn. non solum accusatio.

Sepulchra diruat. sine iudicio au-

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

Cessat aqua q. nō possum me dicere dñm sepulchri. als aq. te a- cto cōpetit. hero. vt. s. ad. l. aq. itez mela. s. legis.

ditribus. et. s. caueri. et de admi. tu. l. l. iij. s. pe. et de pac. l. iuris. in fi. r. l. si maiorē. et. s. de popul. ac. l. i. q. et. iij. iij. hoc accipe qñ nō intererat hois qui agere volebant. als omis agerent. vt. l. e. l. s. ad plures.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Colet. no. curiose in pmo edicto haberi delectū pfo narū. in hoc non. Accur.

Fragment of text from the adjacent page, including words like 'C. de relig. l. i. si quis' and 'C. de pign. l. iij. et. s. quod met. causa. l. iij. et. s. quando app. sit. l. i. s. biduum. et. de inter. et. rele. l. relocatorum. s. ad tempus. et. s. de fur. l. i. s. l. i. s. pontificū vel principū. vt. s. de relig. l. i. s. Quā. f. pnam. xl. aureorum.

a Passi sunt. vt. C. de comer. l. ij. Item r. facit. s. de re ligio. l. mortuorum. Accursius.

b Sepeliri. quidam hic colligunt qd consuetudo non vincit legem quasi primo fuerit lex adriani: r. postea supuenit consuetudo. pro quib' est. C. de vsur. l. eos. in fi. r. s. ad le. rho. de iac.

l. dñe impator antonine. fm q' vno mō legi. Tu dic q' consuetudo supueniens vincit legē siue sit generalis: et tunc gñalif. vt. s. de le. r. senatus. cō. l. de quibus. s. numerata. siue spālis: tūc spālif vt h. r. s. cōia. pzedio. venditor. s. si cōstat. r. s. qd' cuiusq' vniuer. l. itē. s. ij. r. fm hoc fiat hic punctū iterrogatiue post dictionem sepeliri. r. de his dixi in. d. l. de quibus. Accur.

c Principalia rescripta. facta p' legē municipalē. d Ab hoc. rescripto adriā. R. s. caute in plurali de rescriptis loquitur. vñ dic ab hoc quod statuit in rescripto adriani. ac.

e In oi loco. ad hoc. C. de tēp. in integ. resti. l. su peruaciam.

f Aggrediantur. hic criminalit' agitur. Accur.

g Quaten' interfit. qd' qualiter pbetur. dic vt. C. de senten. que pro eo quod interest. l. i.

h Extraneo agere. qd' est. c. aureoz' p'ra violantē. Itē c. aureozum contra habitantē. vt. s. eo. s. si nemo. r. s. si quis in sepulchro. r. est sic in fi. de excu. tu. s. qui autem. r. C. de tēp. in integ. resti. ea que. ij. respon. Accursius.

i Occupauit. scz dabitur actio. Accur.

k Agitur. qd' ergo si vnius interest in. r. alteri' in. r. r. h. stat. cōdēnatio in. c. vt bis tñ cōsequat' is cui' interest in. r. s. alius. nō ei iō plus deliquit violāz. Itē no. q' dicit omnibus dant' qd' omnū interest: als eligitur vn'. vt. s. e. l. s. si plures. Item facit. s. d' adul. l. si maritus. in pn. r. s. i. r. s. ij. item in fi. de capi. dimi. s. fi.

l Noler. siue dicas nolēt dissimulādo: siue exp'sse remittēdo. est s. s. de mio. auxiliū. s. facti' iuriaz actio tollit. vt. s. i. ij. nō solū. s. ij. Itē s. de adul. si marit'. s. si negauerit. Sol. vt ibi. Itē s. C. q' accu. nō pos. l. accusationē. r. l. ca. So. vt. l. d. l. accusationē. Itē s. C. d' pac. l. postq'

sed ibi erat l'is p'testata: h nō. vel ibi ciuili. Vel dic s'z alios noluit agere tūc. nec tñ remittē: ibi sic. vt ar. s. d' iudi. destitisse. Sed qd' si iste exp'sse r. p'ius remittit. Rñ. Joh. r. R. adhuc eūcē audiedū. r. idē in of. criē publico dicit. vt no. s. de pac. iurisgē. s. si pacifcar. excepto adultio. vt

l. d. s. si negauerit h alij dixerit qñ exp'sse renūciavit et facit ad hoc qd' h de pnia d' f. de fal. l. q' fallā. r. s. d' iuris. om. iu. si que nerit. r. qd' q' iur. l. i. fi. r. d' rep. si pe nituit. r. C. ad le. iul. ma. l. q' q' i. fi. r. ad. l. iul. d' s' abi. l. i. r. C. d' p'ca. iud. auf. nouo iure. ar. s. s. d' fur. l. qui ca mēte. r. vi bo. rap. l. nō pdest. Itē ar. s. d' lega. i. l. h mō. s. hichum.

m Cessat. q' q' si publica ē accusatio r. p' puato crimine tñ solet noxialis actō dari. vt. s. d' edil. edi. qd' sit fugitiu'. s. noxal. n C. in. cū. scz. seruum.

o Actionē. i. accu sationē. sic i. auf. d' fan. epif. s. si qd' aut. p' pecuniaria. nā r. s. ca. l. s. ad uerfus. d' accusa. locut' ē. r. ab sit vt credā actōez ciuile dant' i. f. uū. s. i. o. r. Jr. Alij dicit h spāle vt. s. vi bo. rap. l. a spē. s. pe. vel dic ēt ciuile. et dices in f. uū. l. fa.

sed ibi erat l'is p'testata: h nō. vel ibi ciuili. Vel dic s'z alios noluit agere tūc. nec tñ remittē: ibi sic. vt ar. s. d' iudi. destitisse. Sed qd' si iste exp'sse r. p'ius remittit. Rñ. Joh. r. R. adhuc eūcē audiedū. r. idē in of. criē publico dicit. vt no. s. de pac. iurisgē. s. si pacifcar. excepto adultio. vt

l. d. s. si negauerit h alij dixerit qñ exp'sse renūciavit et facit ad hoc qd' h de pnia d' f. de fal. l. q' fallā. r. s. d' iuris. om. iu. si que nerit. r. qd' q' iur. l. i. fi. r. d' rep. si pe nituit. r. C. ad le. iul. ma. l. q' q' i. fi. r. ad. l. iul. d' s' abi. l. i. r. C. d' p'ca. iud. auf. nouo iure. ar. s. s. d' fur. l. qui ca mēte. r. vi bo. rap. l. nō pdest. Itē ar. s. d' lega. i. l. h mō. s. hichum.

n Cessat. q' q' si publica ē accusatio r. p' puato crimine tñ solet noxialis actō dari. vt. s. d' edil. edi. qd' sit fugitiu'. s. noxal. n C. in. cū. scz. seruum.

o Actionē. i. accu sationē. sic i. auf. d' fan. epif. s. si qd' aut. p' pecuniaria. nā r. s. ca. l. s. ad uerfus. d' accusa. locut' ē. r. ab sit vt credā actōez ciuile dant' i. f. uū. s. i. o. r. Jr. Alij dicit h spāle vt. s. vi bo. rap. l. a spē. s. pe. vel dic ēt ciuile. et dices in f. uū. l. fa.

p Ibi. i. in sepulchro. q Noxale iudiciū. qz nō est tā graue delictum: vt criminaliter sit puniendus. h. r. posse. sunt em' qdā sepulchra adeo pua vt i. cis dos f. Popularis est. verū tñ (mūculā h'ē nō possz. ei cui' intēst p'mo ppetit. vt. s. l. ij. in pn. sic. r. s. ne qd' in lo. publi. l. ij. s. aduersus eum. r. s. hoc interdictum. r. s. de lib. ho. ex h. l. ij. s. hoc interdictū. r. C. d' adul. p'uis. r. s. de popu. act. l. ij. Itē facit ad hūc. s. s. ad fil. l. i. fi.

q Si is cuius interest sepulchri violati agere noler: pōt penitētia acta anteq' lis ab alio cōtestef dicere se velle agere: r. audietur. C Si seru' in sepulchro habitat v' edificauit noxalis actio cessat: r. in em' pretor hanc actionē pōt licef. Si tamen nō habitat: sed domūculam ibi' habeat seruus: noxale iudiciū erit dandum: si modo habitare posse vide tur. Hec actio popularis est.

r Timur eo iure vt rōmūis fundorum i quibus sepulchra fecerint: etiam post venditos fundos adeundorum sepulchrorum sit ius. Legibus nāq' p'ediorum

ctum liberū. vel in seruū. i. in dñm nolēt serui. sic. s. d' iuris. di. om. iu. l. si familia. r. sic itelligit illa vt bono. r. apoz. p. Ibi. i. in sepulchro. q Noxale iudiciū. qz nō est tā graue delictum: vt criminaliter sit puniendus. h. r. posse. sunt em' qdā sepulchra adeo pua vt i. cis dos f. Popularis est. verū tñ (mūculā h'ē nō possz. ei cui' intēst p'mo ppetit. vt. s. l. ij. in pn. sic. r. s. ne qd' in lo. publi. l. ij. s. aduersus eum. r. s. hoc interdictum. r. s. de lib. ho. ex h. l. ij. s. hoc interdictū. r. C. d' adul. p'uis. r. s. de popu. act. l. ij. Itē facit ad hūc. s. s. ad fil. l. i. fi.

s Epulchra. si st. nec nra eis. vt. s. d' reli. l. cū loca. i. fi. Timur. adeūdoz. qd' est vep. si in vēditioe exceptit sepulchru: vel si est ibi publicū iter: alioqn trāsit cū p'dio. vt. s. d' religio. l. si rēditoz. r. de act. emp. si merce dē. s. si cū fundū. r. facit de p' hē. ep. q' fundū. s. i. leg. Quidā tamen dicunt tacite semper exceptum: quod nichil est.

t Legibus. i. pactis. sic. s. de pos. l. i. s. si conuenerit,

a **C**auetur. i. caueri solet. q. si no fuerit cautu bic idē si modo sepulchrum fuerit exceptum: vt modo dixi.
b **A**mbitus. i. circuitus. vel ambitus. f. ad redeundū. et aditus. f. ad veniendū. r iter comprehendit vtrūq. qua si duo sequentia exponant primum.

Sepulchri. dñs. i. is ad que ea res ptinet. d **S**ustulerit. i. soluerit vel et acceperit. vel etiam tñ lūē pof. fuerit. vt. s. l. iij. §. si is. nec est in penitōe penaz auxiliū p diti est. vt. s. d mi no. l. auxiliū. Sed ptra. s. er qb. cau. maio. l. si q. mulier Sol. ibi tpe ledebat: hic per hoc q. ali' egerit et egerit. r facit. f. de popu. act. l. iij.

Ad vltionē. et id in bonis nostris non est ante lit. pof. vt hic. r. f. de hb. sig. l. si cui. r. s. ti. ij. iniuriar. r de acq. here. l. p. herede. in fi. sic in actione iniuriar. vt. s. ti. ij. iniuriar. Sed videt hunc cōtra. s. l. iij. §. q. b. se pulchri. vbi tē da ri ad interesse. sed certe lz veniat ad interesse nō tñ ad itereffe dat tñ vt ibi: vel dievenit se cundario.

Sepulchri. phibitū est. vt r. C. eo. l. q. sepulchra. r. s. e. l. ij. in prin. Accur.

Nō cōtract. q. s. cōtractus: r. als cōtractis. r. facit. s. de mor. in fere. l. i. §. p. etor. vsq. in fi. r. facit. C. de relig. l. i. in fi. Accur.

Sepulchru. ptinere. vt. s. d. in iur. p. etor. §. i. r. f. ad. l. iul. de vi publi. qui cctur. r. s. e. l. ij. §. aduersus.

Sepultus sit. vt. s. de mor. in fere. l. i. in fi.

Sepulchro. pecuniaria. vt. r. s. e. l. iij. §. aduersus in pn. r. §. i. r. §. nō solū criminalis. et. s. e. l. iij. §. aduer. Uesitū. immiscuisset. qd. et licet per p. etor. (sus. rem. vt. s. de acquirē. here. nec. s. r. i. s. Accur.

Equū. nō fuato iuris rigote. vt. s. e. l. iij. in pn. r. facit. s. de iniur. nō solū. §. i. r. de ca. di. l. eas. Accur.

Si egerit. sicut quilibet ageret. Accur.

Et si. l. i. §. i. s. p. **O**btinuit. filium. **P**ersecutio. vel qd. in hereditate est iunctur. cū ad li beros r. s. eunt hec iura r. nō ad heredes. vt. s. de relig. l.

vendendorū cauetur: vt ad se pulchra que i fundis sunt: iter eis aditus ambitus funeris faciendi causa sit.

Ad actionē sepulchri violati ex cā absentie nō restituit quis si p. aliu actio fuit p. p. o. s. i. t. a r. cōdēnatoria secuta et ex actio facta: lz minor pena fuerit imposita. Ange. Iulian.

Sepulchri violati actio i primis dat ei ad quem res ptinet: quo cessante si ali' egerit (q. ius rei publice cā ab fuerit dñs) nō debet ei in te gro aduersus eū q. l. i. s. estimatiōe sustulerit dari. nec pōt videri deterior fieri cōditio ei' q. rei publice cā abfuerit: cum hec actio non ad rem familia rem eius: sed magis ad vltionem pertineat. Marcius.

Sepulchri deteriorē cōditioe fieri phibitum est. sed corruptū r. lapsus mo numentū corporibus non cōtract: icet reficere. Marcel.

Sepulchri violati crimē pōt dici ad legē iulīā v. vi publica ptinere: ex illa pte q. de eo cauet q. fecerit qd. q. mi n' aliq. funere sepeliat v. e. q. r. q. sepulchri violat: facit q. mi n' q. s. sepulchri. I. dē.

Sepulchro violato a-

vel qd. r. facit. s. de acq. here. l. pro herede. §. fi. r. s. e. l. i. s. sepulchri violati. in fi. r. f. de popula. act. l. pe. r. f. s. b. sig. (l. si cui.

Si sepulchro. i. accusat.

In insulā. hic no. q. ciuilitate agit actioe in fas etā ad. c. vel. cc. aure. vt. s. l. iij. in pn. r. §. i. Itē criminalit: r. tūc fm q. iustitiam psonarū r. factorū vt. s. r. s. l. iij. §. ad uerius. r. l. sepulchri violati crimē. sed r. alibi dē q. r. pondo auri darfa sco. vt. C. e. l. q. sepulchra. vñ pōt dī ci q. qñ ipsa corpo ra extraxit vel cōtractauit hēat lo cū qd. hic dīc' als qd. i. illa. l. q. sepulchra. vt. ibi plene diximus.

De concussione dñs. **S**i si mus. laro. qd. si est si mulo: dissimulog qd. est. dixit q. offi cialis: q. p. f. idis iusu debebat que dā capere: nō dī xit verū et ppter hūc timorē aliqd. fuit ei datū vt fas cū nūcū cōs. ac. v. Ablatū eius modi. alias ablatū h. mōi terrore: r. tūc plana: als ablatū est in oi tpe. r. tunc spāle vt p. res scri p. nō tollat vt. C. d. fal. q. rela. als ablatum eius mōi tpe. i. hoc qd. auferatur. r. no. q. hoc crimine tene-

De concussione. l. i. xij. **A**lpian. **S**i simula to' p. f. idis iusu p. cus sio iterue nerit: abla tū euis mo di' terrore restitui p. f. es p. uin cie iubet: r. delictū coerct.

Concussiois iu. **M**ar. **A**diciū publicū non est. Sed si ideo pecuniā q. s. acce-

tur qui occasione alicuius dignitatis quā habet vel offi cij aliquos premit. vt. arg. C. de cōdi. ob. tur. cau. l. quod euitandi. et quandoq. sine officio. vt. l. i. p. r. i. q. m.

Jubet. actione in factum. Accur.

Coerct. extra ordinē. r. hoc accusatioe instituta. ad qd. s. de p. iura. deli. l. i. f. de fur. l. fi. Accur.

Concussionis. publicū nō est. f. semp. sed aliq. sic. r. hoc est sed si r. Est ergo p. iuatū vt. tñlle qui pas sus est concussionem possit etiā criminaliter accusare: nī si in casu qui sequitur fm. Bzo. r. h. et oēs. vel potes dū cere q. semper est p. iuatū etiā si detur ex causis seqn. tabus. nec enim ibi dicit q. hoc sit publicum. sed si accu sano. l. come. de fal. in situatur que potest in situ: vt. ibi dicit publicum est: quia illa accusatio publica est. vt. f. de pub. iudi. l. i. Accur.

De preuicatoribus.

Reuicator. ex altera. s. pot. q. pualet animus vt hic r. s. de his q. no. infa. athletas. s. pe. r. ar. j. de cap. l. nichil.

Accusauerit. ficticie admittedo falsas defensiones: et bonas pbatio- nes dissimulado. vt. j. ad turpil. l. i. s. preuicatione

Reuicator. s. p. p. ue. dicit. s. p. p. ue. sen. abu. siue. sic. C. de adu. diuer. iudi. l. i. r. p. unis. extra. or. si. cur. r. ille qui accu. sas. de publico cri. mine. p. uaricatur. vt. hic. sub. i. c. et. d. l. C. et. j. l. p. r. i.

Prodiderit. causaz. in. qua. pa. trocinat. etiā. si. cā. publica. erat. vt. j. l. p. uaricatiois. s. q. si. aduocato. ac. C. i. u. d. i. p. r. e. u. a. r. i. c. a. t. i. o. n. e. s. u. e. p. p. r. i. a. v. e. l. a. b. u. s. u. a. p. u. a. r. i. c. a. t. i. o. n. e. v. t. n. o. s. l. p. r. i. i. n. f. i. e. t. r. a. d. i. c. i. o. n. e. r. i. a. r. i. a. r. i. a. i. n. f. a. m. i. a. v. t. j. l. s. i. s.

Reuicatoris. moribus. q. d. est. puatū. h. Conlitterit. vel. nisi. suā. vel. su. orū. iniuriā. profes. quat. vt. j. de. accu. sa. l. si. cui. s. h. i. s. d. e. t. t. e. q. d. si. iura. mēto. se. purgauit. r. n. vt. ibidē. no. r. facit. s. de. i. n. r. e. i. u. r. l. e. ū. q. s. in. popularib. r. C. de. accu. si. q. s. bo. et. s. de. lib. ho. ex. h. l. q. d. et. lex. s. si. tamē. postea.

Pronūciant. hoc. est. speciale. vt. de. incidēti. q. stione. p. nūciet. ea. ratio. q. r. per. eā. s. n. i. a. m. p. i. u. d. i. c. a. t. o. b. u. s. o. i. n. o. cū. nullus. postea. possit. admitti. si. p. nūciet. non. p. r. e. u. a. r. i. c. a. t. i. o. n. e. q. d. nō. fieret. in. alijs. excep. vel. dic. nō. speciale. q. r. hic. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. t. e. r. s. e. c. ū. d. u. s. a. c. c. u. s. a. t. o. r. a. b. i. e. c. t. a. e. x. c. e. p. t. i. o. n. e. e. s. t. r. e. p. e. l. l. e. d. u. s. p. p. t. e. r. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e. r. q. r. d. i. c. e. b. a. t. nō. e. s. t. i. l. l. e. p. u. a. r. i. c. a. t. u. s. q. u. i. p. r. i. m. o. a. c. c. u. s. a. u. i. t. s. e. c. ū. d. u. s. v. e. r. o. a. i. t. r. e. g. o. a. c. c. u. s. o. e. ū. d. e. p. r. e. u. a. r. i. c. a. t. i. o. n. e. r. s. i. c. f. e. c. i. t. v. n. d. e. d. i. f. f. e. r. t. a. c. c. u. s. a. t. i. o. n. e. n. e. c. p. nūciet. vt. r. a. l. s. j. de. adul. l. d. e. n. s. i. a. s. s. e. s. q. u. e. n. t. u. r. a. z. o. r. a. d. d. e. h. i. c. q. n. o. t. s. de. i. u. d. i. d. e. q. u. a. r. e.

Publici iudicij. immo. nō. publici. vt. s. de. ritu. nup. palā. s. si. qua. calūnia. que. est. contra. accu. r.

Dicas. s. aduocatus. facit. s. l. i. n. f. i. r. q. d. ibi. no.

Desistisse. i. nō. insituisse. nā. si. insitūtū. deservit.

De preuicatoribus.

Titu. xv.

Reuicator. s. p. p. ue. dicit. s. p. p. ue. sen. abu. siue. sic. C. de adu. diuer. iudi. l. i. r. p. unis. extra. or. si. cur. r. ille qui accu. sas. de publico cri. mine. p. uaricatur. vt. hic. sub. i. c. et. d. l. C. et. j. l. p. r. i.

Prodiderit. causaz. in. qua. pa. trocinat. etiā. si. cā. publica. erat. vt. j. l. p. uaricatiois. s. q. si. aduocato. ac. C. i. u. d. i. p. r. e. u. a. r. i. c. a. t. i. o. n. e. s. u. e. p. p. r. i. a. v. e. l. a. b. u. s. u. a. p. u. a. r. i. c. a. t. i. o. n. e. v. t. n. o. s. l. p. r. i. i. n. f. i. e. t. r. a. d. i. c. i. o. n. e. r. i. a. r. i. a. r. i. a. i. n. f. a. m. i. a. v. t. j. l. s. i. s.

Reuicatoris. moribus. q. d. est. puatū. h. Conlitterit. vel. nisi. suā. vel. su. orū. iniuriā. profes. quat. vt. j. de. accu. sa. l. si. cui. s. h. i. s. d. e. t. t. e. q. d. si. iura. mēto. se. purgauit. r. n. vt. ibidē. no. r. facit. s. de. i. n. r. e. i. u. r. l. e. ū. q. s. in. popularib. r. C. de. accu. si. q. s. bo. et. s. de. lib. ho. ex. h. l. q. d. et. lex. s. si. tamē. postea.

Pronūciant. hoc. est. speciale. vt. de. incidēti. q. stione. p. nūciet. ea. ratio. q. r. per. eā. s. n. i. a. m. p. i. u. d. i. c. a. t. o. b. u. s. o. i. n. o. cū. nullus. postea. possit. admitti. si. p. nūciet. non. p. r. e. u. a. r. i. c. a. t. i. o. n. e. q. d. nō. fieret. in. alijs. excep. vel. dic. nō. speciale. q. r. hic. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. t. e. r. s. e. c. ū. d. u. s. a. c. c. u. s. a. t. o. r. a. b. i. e. c. t. a. e. x. c. e. p. t. i. o. n. e. e. s. t. r. e. p. e. l. l. e. d. u. s. p. p. t. e. r. a. b. s. o. l. u. t. i. o. n. e. r. q. r. d. i. c. e. b. a. t. nō. e. s. t. i. l. l. e. p. u. a. r. i. c. a. t. u. s. q. u. i. p. r. i. m. o. a. c. c. u. s. a. u. i. t. s. e. c. ū. d. u. s. v. e. r. o. a. i. t. r. e. g. o. a. c. c. u. s. o. e. ū. d. e. p. r. e. u. a. r. i. c. a. t. i. o. n. e. r. s. i. c. f. e. c. i. t. v. n. d. e. d. i. f. f. e. r. t. a. c. c. u. s. a. t. i. o. n. e. n. e. c. p. nūciet. vt. r. a. l. s. j. de. adul. l. d. e. n. s. i. a. s. s. e. s. q. u. e. n. t. u. r. a. z. o. r. a. d. d. e. h. i. c. q. n. o. t. s. de. i. u. d. i. d. e. q. u. a. r. e.

Publici iudicij. immo. nō. publici. vt. s. de. ritu. nup. palā. s. si. qua. calūnia. que. est. contra. accu. r.

Dicas. s. aduocatus. facit. s. l. i. n. f. i. r. q. d. ibi. no.

Desistisse. i. nō. insituisse. nā. si. insitūtū. deservit.

set non video quō turpil. euitaret. vt. j. de. decu. l. spurj. s. q. iudicij. Vel. dic. q. ali. oino. est. sensus. hui. s. f. q. ac. cusatio. turpil. nō. est. publica. accusatio. sed. bene. h. e. l. e. u. z. turpil. sed. s. m. hoc. dicas. cū. incepisse. et. post. desistisse. vt. C. ad. turpil. l. i. item. not. hic. pena. turpil. s. v. libarū. au. ri. itē. infama. J. tē. pena. p. m. i. s. s. a. p. r. o. e. x. h. i. b. i. t. i. o. n. e. r. e. x. t. r. a. o. r. d. i. n. a. r. i. a. p. e. n. a. v. t. C. e. l. i. j. r. j. d. e. c. u. s. t. o. r. e. l. i. i. j. r. C. q. d. accu. nō. p. h. t. l. q. u. i. crimē. sed. videt. in. q. r. t. a. p. t. e. b. o. n. o. c. i. u. s. p. u. n. i. r. v. t. C. v. i. n. f. r. a. c. e. r. t. u. z. t. e. p. l. i. J. s. h. i. b. i. d. e. s. i. n. i. t. t. a. c. c. d. o. r. p. m. i. t. t. e. n. d. o. l. a. b. i. b. i. e. n. ū. h. i. c. e. x. p. r. e. s. s. e.

ergo puaricatiōis pnuclatioi publici iudicij intelligit. Et si aduocato puaricatiōis cri mē intēdat: publicū iudicium nō est: nec interest publico an puiato iudicio puaricat. di cas. Si ideo q. s. accuset q. dicatur crimen iudicij publici desistuisse: iudicij publicum nō est: q. neq. lege aliqua de hac re cautū est: neq. p. sena. tus cōsultū quo pena. v. liba. rū auri in desistentē statutur publica accusatio inducta est.

Scilicet de cuius. Idem. Calūnia agi prohibetur puaricato: in causa iudicij pu blici pnucliat. si: ifamis. erit.

Accusator. Tenule. de puaricatiōe cōt. ct. postea ex lege nō accusat.

Imperatore nostro et patre et rescriptum est: vt in criminib. que extra ordinē obijciunt p. uaricatores eadē pena. affi. ci. antur: qua tenerentur si ipsi in legē cōmississent: qua reus. propter puaricationem ab. solutus est.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. corruperit: ex sena. tus cōsultu pro victo habe. tur.

Calūnia. q. r. potest. vt. dicit. l. i. athletas. i. h. ac.

Accusator. nō. accusat. vt. r. j. de. accu. l. q. iudicio. r. j. ad. turpil. l. i. j. et. est. ratio. q. r. infamia. est. vt. j. l. p. r. i. r. infames. nō. accusant. vt. j. de. accu. l. qui. accusare.

Imperatore. eadē. pena. i. simili. s. extra. ordinaria. non. aut. dicas. q. r. in. extra. or. sit. certa. pena.

Re. hoc. ē. aptū. si. crimē. erat. ordinarū. s. et. si. ex. ordi. nariū. erat. idē. est. vt. s. i. s. i. s. pena. q. solet. s. p. o. n. i. a. c. c. u. s. a. t. o. r. c. o. u. i. c. t. o. t. a. l. i. c. r. i. m. e. i. m. p. o. n. a. t. i. s. t. i. s. m. a. z. o. a. d. q. d. j. a. d. t. u. r. l. r. i. p. u. a. r. i. s. r. l. i. q. s. r. e. p. e. r. a. C. de. calū. l. i. f. i. r. de. accu. l. f. i.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

Alpianus. In omnibus causis pre. terq. in sanguine: qui. delatorem. i. criminis. accusatorem.

De receptatoribus.

de iure ff. l. eius q. in pn. r. l. i. ff. de bo. eo. l. i. r. q. in pn. r. C. de trasfac. l. trasfigere. **De receptatoribus.**
Estimu. atq. latrones. imo. x. annis a sua terra debet exulare: lz recept' alit' erat puniendus. vt. s. de abige. l. fi. s. fi. Sol. ubi spale in recipere abis

ges: hic aliu fure. vt dic pnde puni tur. no in silii pda. sic. s. de picu. r. co mo. rei ve. l. custo dia. et facit. s. qd me. cau. l. nec ti more. r. v. offi. pfi. cogruu. r. de ince. rui. nau. l. iij. s. no em. r. ad sil. l. iij. s. q. d. r. C. de his q. latro. vel cri. res os oc. l. ij. r. C. de fabu. l. iij. r. s. d. pe nis. l. meto dous. r. s. de fur. l. q. vas s. q. fure. r. C. de her. auf. credetes Et odis itellige qn fuit scis r. ignora tia psumit. vt. s. d. pbat. l. veri. nisi sit notoru. vt. C. q. r. aduer. s. l. i. b. **Accepta. a. liud si gratis.**
C. Parte. accep. pta.

De furibus balnearijs. Titu. xvii. **Alpiannus.**
Ares no. r. curru ex tra ordme audiendi sunt: r. ca cogita pu mendi: du mo sciam in pena eoz operis publici tparij modu non egre diendu. Ide est r. i balnearijs furib. lz si se telo fures defen dit: vel effractoies vel ceteri his siles: nec queq. pculserit metalli pena: vel honestiores relegationis afficiendi erunt.

De furibus balnearijs. Titu. xvii. **Alpiannus.**
Ares no. r. curru ex tra ordme audiendi sunt: r. ca cogita pu mendi: du mo sciam in pena eoz operis publici tparij modu non egre diendu. Ide est r. i balnearijs furib. lz si se telo fures defen dit: vel effractoies vel ceteri his siles: nec queq. pculserit metalli pena: vel honestiores relegationis afficiendi erunt.

De furibus balnearijs. Titu. xvii. **Alpiannus.**
Ares no. r. curru ex tra ordme audiendi sunt: r. ca cogita pu mendi: du mo sciam in pena eoz operis publici tparij modu non egre diendu. Ide est r. i balnearijs furib. lz si se telo fures defen dit: vel effractoies vel ceteri his siles: nec queq. pculserit metalli pena: vel honestiores relegationis afficiendi erunt.

De furibus balnearijs. Titu. xvii. **Alpiannus.**
Ares no. r. curru ex tra ordme audiendi sunt: r. ca cogita pu mendi: du mo sciam in pena eoz operis publici tparij modu non egre diendu. Ide est r. i balnearijs furib. lz si se telo fures defen dit: vel effractoies vel ceteri his siles: nec queq. pculserit metalli pena: vel honestiores relegationis afficiendi erunt.

De furibus balnearijs. Titu. xvii. **Alpiannus.**
Ares no. r. curru ex tra ordme audiendi sunt: r. ca cogita pu mendi: du mo sciam in pena eoz operis publici tparij modu non egre diendu. Ide est r. i balnearijs furib. lz si se telo fures defen dit: vel effractoies vel ceteri his siles: nec queq. pculserit metalli pena: vel honestiores relegationis afficiendi erunt.

De furibus bal. fo. CCClv.

poterit accusari crle efordinario: certe sic. vt. s. de fur. l. fi. r. d. l. d. pua. deluc. in fi. s. i. o. hoc b: qz min' punif. vt ar. j. i. i. l. fi. sic r. alibi est iter eos diffi rctia. vt. s. ad le. aq. l. itaq. r. s. de sicca. l. furem. Accur. **M**iles. min' debet. i. remuti a militia.

De effractoribus et expilatoribus. Titu. xviii. **Alpiannus.**

De effractoribus et expilatoribus. Titu. xviii. **Alpiannus.**
E his q. car cere effra cto eua seft sumedum suppliciu diui fratres emilio tiro ni rescripserut. Saturni' et p bat eos qui de carcere erupe runt: siue effractis foub' siue pspiratioe cu ceter' q. in eade custodia erut capite' punien dos: q. si p negligentia custo diu eua serit mitus puniedos. **Expilatoies** q. sut atrocio res' fures. Hoc em est

expilatoies i op' publi cu: vel ppetuu vel tpariu dari solet. honestiores aut' ordme ad tps moueri: vel pte fines tuberi excedere: qb' nulla spa lis pda rescript' pncipalib' im posita e. Idcirco ca cognita li beru erit arbitriu' statuedi ei q. cognofcit. si lino r. saccula riu' r. detractarij' erut puniedi It' r. effractoies. Sic em di uis mar' effractoie eqte roma nu abstulerat: qn quemio absti nere iussit puicia aphyca vn' erat et vide r. italia. Optebit aut eq et in effractoies: r. in ce teros supra scriptos ca cogni ta statui. put admissum fugge rit: dumo ne qs i plebeio' ope ris publici pena: v' i hoesitioie relegatiois' excedat. **Paul.**
In effractoies varie aia d uertitur. atrocioies' ei sunt noctu effractoies. r. i. hi fustib' celi in metallu danari'

Relegatiois. scilicet penam. Accur. **Excedat. nisi in casu. l. l. prox.**
Effractoies. atrocioies. q. diurni. Accur. **Damnari. s. de bo. lib. quero.**

De effractoribus et expilatoribus.

De effractoribus et expilatoribus.
E his. erupert id est q. fugerut rupto carcere. **Expilatoies** i. hos stijs domus: vbi erat i captiuitate. **Capite.** ad hoc. s. de cur. re. l. i. eos. r. s. d. re mil. l. milites. s. eius. **Expilatoies** h' d' itatu. r. i. o. meli' staret in ti. seq. **Atrocioies.** q. fures. nec emu' pprie sunt fures. vt. s. de fur. l. her. ditare. r. j. titu. l. l. ij. sed raptioies sut atrocissimi. vt C. de infra. l. si te. **Arbitriu.** fa. cit. s. d. pefi. hodie. r. s. d. iure deli. l. i. s. at pctor. **Saccularij.** expone vt. s. d. e. s. ordi. cri. l. saccula riu. in prin. **Detractarij.** als dictaru ad q. facit. s. de eter. cri. l. saccularij. **Effractoies.** effrangit vt furri piat: vt h. r. j. effri gatur vt euadat. r. ruc maiou pena. vt. s. co. in pn. **Effracto.** als effracto: als per forato. **Unb.** ad hoc C. si feru' expot. ve. l. fina. **Suggerit.** ad q. s. de pefi. l. aut fcti. s. q. l. tate. Ac. **In plebeio.** no in nocturno ef fractoie. R. vt. l. l. (proxi.)

Edgui: nis rde fit qd als non fieret.

Liber Bonus.

De crimine expilate hereditatis.

Siquis accusacione et est pena. vt. s. de effra-
cionibus. l. i. §. i. r. no. q. actio civilis ex hoc cri-
mine no dat. qd no est in alijs criminib. sed pot
dici actione in factu dari ad recuperandu pot

sessione. arg. s. de
pserip. h. quoties
It ex eo pbat: qz
lex dt negari hoc
iudiciu qz dat fa.
hera. qd no dice-
ret nisi aliq civilis
daretur q recupa-
retur res. vt. s. fa.
herc. l. aduersus.
civilis em fa. her.
per hanc crialem
vel eotra tolli no
posset. vt. C. qn ci-
uil. act. l. i.

Sexpilate.
scz ante ad i-
ta hereditate. vt. r.
C. e. l. i. §. i. r. s. r.
amo. l. s. n. r. §. fi-
na. nisi casib. vt
s. de fur. l. h. d. i-
ta. r. l. seq. r. l. eu.
§. si res.

Possesse sint
vel ab alio: quia r
tuc possit agi fur-
ti. vt. s. de iur. l. i.
si homo. l. si. r. c.

Competere.
nec alia accusatio
p hoc crim. sec. si
aliq civilis def. p
hoc crim. vt. d. l. ad-
uersus. C. fa. her.
he aut q sequunt
rone possessionis
dant no delicti: vt
hic. r. j. l. p. r. i.

Pala est. vt. r.
s. de iur. l. si ho. r.
de fur. l. si is. §. i. r. l. si v. d. i-
d. r. de ac. pos. cu heres. et
ad reb. l. facta. l. si. §. est. §. C. de fur. l. de his. Sol. vt. ibi.

Ordinario. als ordinario: als hereditario. s.
per peti. here. si possideat pro herede: vel pro possessore
qd hic erat. sed §. C. e. l. i. §. i. vbi dicit dari in loco deficientis
actiois huius criminis accusatio. hic aut erat alia actio vt
dicit. Sol. vt. ibi. It. tra. C. fa. her. l. aduersus. vbi dicit
cessare hanc actione si habz locu alia. So. ibi cessabat hec
actio no qz alia actio copetebar: s. qz hoc crim. commissuz
no erat cu coheres magis suo iure vti qz criminis consiliu
videat inisse. vt. s. p. socio. l. marito. vel aliter vt. ibi. It. r.
cotra. s. de mino. in cae vbi non hz locu efordinariu si hz
locu ordinariu. at hic dicit tra. So. hic no ad ide est vnu
civilis aliud rialiter def. It. qntur si egi criminaliter an
po sim agi civilit. p. no: qz l. l. l. i. qn ciu. act. qn est
publica accusatio r civilis actio no qn puata ordi. vt. r. r. e.
di. pro quo. s. de fur. interdu. §. q. fur. r. s. vi bo. rap. l. q.

De crimine expilate hereditatis. Tit. xix. Marcia.

Sis alienam here-
ditatez expilauerit
extra ordine solet
coerceri p accusa-
tione expilate hereditatis: si-
cut in orone diui marci cauef.

Sexpilate. **A**pta.
hereditatis crimē intēra-
tur: ptes puicie cognitioē su-
am accomodare vs. cu em fur-
ti agi no pot: solu supest auxi-
liu p̄sidis. **A**pparet aut ex-
pilate hereditatis crimē eo ca-
su intēdi posse: quo casu furti
agi no pot. s. ante aditā herēdi-
tate: vel post aditam āteqz res
ab herede possessē sint. Nam
hoc casu furti actionem no cō-
petere palā est: q̄s ad ex-
hibendū agere posse eū q̄ ven-
dicaturus exhiberi desideret
palam sit. **M**arcianus

Diuus seuer⁹ r anto. re-
scripsit electionē eē
vtrū quis velit crimē expilate
hereditatis extra ordinē apd
prefectū vrbis vel apud p̄side-
agere: an hereditatē a posses-
sionibus iure ordinario vendi-
care. **P**aulus.

De cri. expi. here.

S hoc edicto. r in si. de iniur. §. in summa. r qz hic dicit: qd
nobis no plz. vt. in. d. l. a. plerisq. Alij dicunt ide qd ee
p. s. alia rone. s. spaltans: vt r in cri. stellionat. vt. C.
de cri. stel. l. i. vel verius dicas vnam per aliam non tolli
argu. d. l. quando civilis actio. l. i. et ciam dixi. s. e. l. i.

Res hereditarias oim
heredū fuisse coēs. Et
ideo cum qui expilate heredi-
tatis crimē obiecit r obtinuit:
etiam coheredi p̄fuisse videri.

Ute hereditatis crimine
idcirco non accusat: qz nec fur-
ti cum ea agitur. **P**aul.

Srans in ea causa esse sur-
ripuit: furtum te facere! **R**ū.
paul. **U**te hereditarie fur-
tum non fit: sicut nec eius que
sine dño est: et nichil mutat
estumatio surripientis.

De crimine stellionatus. Tit. xx. Papinia.

Litio stel-
lionatus
neqz publi-
cis iudicijs
neqz priua-
tis actioni-
bus conti-
netur. **A**lpianus.

Stellionatus iudicium
famofum quidem non
est: sed coertionem extraordi-
nariam habet. **I**dem.

reditatem de expilasse: non aliā in qua sunt heredes filij
viri. vt. C. eo. l. si cui. Accursius.

Sre. facere m. als m. f. quidā iuriscō. als deest. s.
subaudif. paul. corrigēdo et rei. r. vt. leg. infroga-
tiue. r. m. pau. It. qd subicit furtū no fit: qd dicit qz sic
et vñ. vt. s. e. l. i. §. als vt. p̄. de est. no. r. tūc lege interrogati-
m. **S**ine domino est. nec eni fit (ue. r. m. no sicut r. e.
nisi sit cui fiat. vt. s. de fur. l. falsus. §. qui alienum.
Estumatio. qz credebat alicui qd est nulli adhuc in
alio aut pdesse pot et estumatio surripit. qd die vt. d. s.
qz alienū. r. in eo. ti. l. inter. §. recte. r. l. vulgar. §. si ex. r. l.
qui re sibi. qz sunt ar. §. It. est ar. §. s. de acq. here. l. is. q.

Ctio. i. accusatio. **U**te cri. stellionat.
neqz priuatis. i. pecuniarijs vel in crimi-
nalibus vel specialibus.

Cōtinef. i. connumerat. ad qd. s. b. etot. cri.
l. stellionat. r. C. e. l. stellionatus. r. j. l. p. r. l. i. §. i.
Stellionat. dicit sic a quodā aial qd stellio vocat r

est varij & diuersi coloris: vt celū stellis appet oculis tinc-
ctū: cuius varietatē imitant deceptores qz varia agunt.
et aliud simulant & aliud dicunt. Item cōtra. s. de infra.

S (I. quid ergo s. si. Sol. vt ibi.
Stellionat' p. fidiis. q. est clarissimus. & sic hz merū

imperū. vt. s. de
offi. p. fidiis. illucitas
s. qui vniuersas
qd est h. neesse.
b **De dolo a-**
ctio. q. daf in substi-
diū ciuilitis actio-
nis dolo cōmissio.
vt. s. d. dolo. l. i. sic
z h. in subfidiū ac-
cusatiōis criatū:
vt. h. J. e. vbi cūqz
pōt agi de dolo a-
uilit. vt. ibi. d. p. e.
gi hoc crim. criatū.
vt. s. de dolo. si le-
gatarus.

c **De fidiis.** z cer-
tū est crimen com-
missum.

d **Uel pmuta-**
uerit. alio si diuer-
sis vedit. tūc est
pena legitima est
vt. s. de fal. l. q. duo
bus. fm. azo. J. e.
idem qd h. sic si alij
obligant z nō suf-
ficiat vtrūqz debito
vt. s. de pigno. ac.
l. si quis. in pun.

e **Supposue-**
rit. i. in locū caruz
qz obligaturū se
dixerat et ostēdat
creditorū futuro. z
sic malas in locū
bonarū posuit.

f **Auererit.** vt
qz iā obligauerat
bonas: s. nō tradit
d. rat. postea aut
tradidit malas di-
cēs eas eē qz obli-
gauerat. Et fa-
cit ad hoc z super-
n. s. d. pig. ac. l. i.
et. l. tutor. s. i. z. l.
si qz i pignof. z. s.
d. statul. l. statul.

g **z alij dicit a-**
uererit: vt qz sub-
trahat michi z alij
non obligauit.

h **Corrupt. atēqz** tra-
dāf. ar. s. de dol. z legat. s. nō
solū. si aut post traditiōē: tūc hz locū vtilis adita. vt. s. de

i **Imposturā.** i. bōis vix
mēdacia iposuit. (pig. s. uū)

k **Nulla legitima.** i. ordina-
ria per. l.

l **Nec legitimū.** i. pena
cris nō est ordi. nā nullū cri-

mē legitimū ē. vel dic legitimū. i. publicū. z facit. s. e. l. i.
l **Remutenda.** i. mutanda.

m **Qui merces.** obligatas. vt cū in furti viciū nō inci-
dit alioquin cessat hoc crimen.

n **z pūrio.** stellionat'. nec s. est ifamias. vt. s. e. l. q. s. z
s. C. de trāfac. l. si
quis maior. Sol.
vt ibi.

o **Et id.** non qz
deierat. s. qz cri-
mē stellionat' cō-
miserit. et sic nō ob.
C. d. re. cre. l. ij. vt
sol. vt ibi. an autē
qz hz pūrio teneat
hoc crimē qd fati vt
def: cū crimē sit et
deficiat titul' cris
vt. s. l. p. xi. itē si
qz hoc. nec ob. d.
l. de reb' ere. qz nō
pūrio s. qz pūrio
do iacit pūritur:
vt dixi.

p **De termino moto.**
Titu. xxi. **M** odestinus.

Ermino: i. auulfoz nō
mulcta pe-
cuniaria est
sed pro con-
ditione ad-
mittentium
coertione transigendum est.

D **ius adria:** **Q** alistr.
nus in hec vba rescri-
psit: qm pessimū factū sit eoz
qui terminos finū cā positos
protulerint dubitari non pōt:
de pena tamen eoz modus ex
cōditione psonē et mēte faciē-
tis magis statui potest. Nā si
splendidiores psonē sunt que
cōiuncuntur nō dubie si occu-
pandoz alienoz finum causa
id admiserint: possunt ad tem-
pus vt cuiusqz patiat etas re-
legari. i. si iunior in longi: si se-
nior in recisus. si vero alij ne-
gociū gesserit z ministerio fun-
cti sint: castigari z ad opus pu-
blicū bienno dari. **Q** si per
ignorantiam aut fortuitū la-
pides furati sunt: sufficere eos
verberibus cedere.

I dem.
A **staria lege** quam ga-
lus cesar tulit aduer-
sus eos qui terminos statutos
extra suum agrum fines e mo-
uerint dolo malo: pecuniaria
pena constituta est. nam in ter-
minos singulos quos eiecerit
locove mouerint. aureos in
publico dare iubēt: z ei' actio-
nis petitionem ei qui volet eē
tuber. **Q** **Alla qz lege** agraria

A **staria. ei qz volet.** i. cuiuslibz de p. plo. nec ei (pue d. f.)
fisco daf iudiciū in est: hz obuiare videat. s. ad sil. l.
ppter hoc. et erit actio de qua hic subicit conditio ex. l.
agraria. vel dicas fisco dari: z dic actioē. i. accusatiōē.
nā criminis est accusatio. vt. s. si. re. l. i. iij. s. si dicit alij dēs

vt. s. e. l. q. s. z
s. C. de trāfac. l. si
quis maior. Sol.
vt ibi.

o **Et id.** non qz
deierat. s. qz cri-
mē stellionat' cō-
miserit. et sic nō ob.
C. d. re. cre. l. ij. vt
sol. vt ibi. an autē
qz hz pūrio teneat
hoc crimē qd fati vt
def: cū crimē sit et
deficiat titul' cris
vt. s. l. p. xi. itē si
qz hoc. nec ob. d.
l. de reb' ere. qz nō
pūrio s. qz pūrio
do iacit pūritur:
vt dixi.

De crim. moto

Er-
mio
rum
pe-
cuni-
aria. s. i. co. l. iij. in
pn. Sol. vt ibi.

q **Coertioe.** ps-
onali. vt. l. i. p. xi.

r **Trāsgēdū ē**
ri. pūritur. vt. C.
(de accu. l. i.)

D **Iu' adria-**
mus. I. recisi. i. bre-
u' tps. z fa. s. d. iij.
imū. sp. z facit. s. d.
cri. sacri. i. pn. z. s.
l. i. z. C. d. accu. l. i.

t **Aut fortuita**
qz cū alios lap-
ides furarent for-
tuitū lapis qz erat
termin' inter eos
sublatū est: z sic
pignorantia. z le-
ges aut. p. ex. sic ē
s. d. p. h. ab h. s. s.
fi. vel dic i grantia
negligentia th. vt
s. d. in eē. nū. nau.
l. q. edea. z hoc ne-
sit. s. d. iurif. om.
iu. l. si dē id. s. do-
li. z sic furant ipro

Impo-
stura
qd sit.

condictione ex lege noie fisci. ite dicunt quida medietate noie premij ei cuius opa conuctus fuerit qd. vt ar. s. ad fil. l. lege. s. si. sed in eo q pecuniaria pena hic imponit est contra. s. c. l. i. fo. distinguet pa r oia cocordabunt. a principio em nō fuerat statuta sed postea per cesarem statuta est: vel hic

p suo commodo amouit qz predicti p sine erat suū: ibi non. prima placet ite per lōbar. qui amouit d loco i. l. solidif. q remouit r in alio loco posuit. tūc in. xl. vt in lōbar. deterni. l. si qd pro. r. l. si seru^o a **C** Multa. pte dicit. l. aureorum s d quod. s. de iur. om. in. l. si qd id s. in seruus.

b **C** Ex silua. facit. l. de verbo. sig. l. silua.

c **C** Factorū. aut igit mouit vt lapides sibi furarent et tūc de furto vt a'is: aut cā occurrādoctū finitū r haberef erat: discretio. vt. s. l. pri. aut causa seminādarū litiū r tunc pro factozū varietate vt hic. r facit in l. de offi. iudi. s. eo qz. vbi etiaz dicit agi fini. reg. p hoc crime si habeamus agros p hines.

d **C** De collegiis illicitis r? Quod sic dictum est qz simul colliguntur.

e **C** Illicitis. tres cōstituit collegiū. vt. l. de h. si. neras.

f **C** Corpobus. cū simul cohabitant. a'is non. (tius. Andatis. fodalicia. fodalcs sunt rē. vt. l. i. si.

g **C** Milites. nedum priuati.

h **C** In castris. vel ppue. vel dic l exercitu. et hoc nisi pmissu ducas belli: vt legio/cune^o/ala.

i **C** Tenuibus. i. vilicibus. r dic d d sit stipes. vt. l. de verb. sig. l. ager. s. i. r dic cōferre. ad sui sustentationez vel alicui^o q inci disset in paupratē. r qd dicit semel. f. ad plus ne sub ptertu rē. si sepius coitē. r no. q magis pau

paupe

peri q diuiti subuenit. vt. s. de trāfac. cū hi. s. si in ānos.

n poti

l **C** In vbe. romana p excellētiā. vt fti. de iur. na. s. s. qz diuiti

q diuiti

m **C** Illicita collegia. collegia ergo oia illicita (ius. subueni

subueni

sunt nisi licita. pbent. vt. et. l. i. iij. s. in summa. permittit

endū est

tur aut cā religionis vt hic r alibi. r s. qd cuiusqz vniuer. no. l. i. nisi fiat fraus. qz fingant religionē sed nō est vt hic et. s. de extraoe. cri. l. ij. r. C. de sac. fan. ec. l. q sub ptertu.

n **C** Non licet. alicui. r ad hoc. l. ad mu. l. libertus. s. iij. et. C. qui mili. non pos. l. eius qui in pun. et. C. de asser. tol. l. si in pun. et quod tibi no.

quā diuus nerua tulit cauef: vt si seruus serua ve insciente dño dolo malo fecerit: ei capitale esse: nisi dñs dña ve multctā^o sufferre maluerit. hi quoqz qui finalitū qstionū obstruē darū causa facie locozū couertit: vt ex arbore arbutuz: aut ex silua cedua nouale: aut aliqd eiusmodi faciūt: pena plectendi sunt p persona r coditōe r factorū violētia.

C De collegijs^o illicitis^o et co:poribus^o.

M Titu. xliij. Marcian^o. Andat^o pncipalib^o pceptis pñditibus puinciarum: ne patiant eē collegia fodalicia: ne ve milites^o collegia in castris^o habeāt: sed pmittit tenuioribus^o stipē mēstruā cōferre: dñ tñ semel i mē se coeāt. ne sub ptertu hmoi illicitū collegiū coeāt. qd nō tñ in vbe^o sed in Italia et in puincijs locuz habere diuus

O esse velit. nō pōt esse in diuersis collegijs r sic non valet de iure: sed tñ postea permittitur ei eligere vt hic. et. l. de adul. si maritus. s. si.

p **C** Cōpetit. qd ergo erat collegij erat singuloz. vt. l. de collegia. in pun. r in aut. de san. epi. s. si ho pla. r ar. l. de ver. si. l. recte. r de

qz seuer^o rescripsit. Sed religiois cā coire nō phibent: dñ tñ p hoc nō fiat r senatuscō. q illicita collegia^m coercentur.

C Nō licet^o aut āpl^o qz vñū collegiū licitū h'revt est pstitutū etiā a diuis fratrib^o. r si qd in duob^o collegijs fuerit: rescriptū est eligere cū oportere in quo magis eē velit^o accepturū ex eo collegio a q recedit id qd ei cōpetit^o ex ratione q cōmunis fuerit. **A**lpianus.

Qui illicitū collegiū vsurpauerit: ea pena tenet^o qua tenent hi q hoib^o armatis loca publicā vltē pla occupaf se iudicati sunt. **M**arc.

C Collegia si qua fuerint illicita^o mā datis r cōstōnib^o r senatuscō. dissoluūt: sed pmittit eis cū dissoluūtur pecuniās cōes si qd habēt diuidere: pecuniāqz inter se partiri. In summa āt nisi ex senatuscō. auctoritate vel cesaris collegiū vel qd cūqz tale corpus coierit r senatuscō. r mā data et pñtōnes collegiū celebrat^o.

dimentū aliquē ciuē cōueniri dñ est in ciuitate. sed si eēt eē debitor liberti iā habebit causā cū eo cui nō bz reuerētiā: r sic tūc nullū eēt dubiū. itē in seruo magnū est speditentū ventans inqrendē si nō torqat. vel dic q collegia r vniuersitates aliqd habēt ppuū: r singuloz est: r quicūqz recedit partē suā petit. f. cū ex collatiōe singulozū habēt aliqd cōe. vt. s. ne d d in loco pub. l. i. s. vioruz. sed vbi collegio vel ciuitati legal nō legal nisi his q sunt in collegio r q de collegio sunt habent partē. ergo cū dā recedit nichil rēdicabit: qz nō est singuloz sed ciuū vel collegiozū. Et t facit ad hoc. s. qd cuiusqz vni. l. scit. s. si quid. r ad treb. l. i. s. si aurē collegiū. et. l. de questio. l. i. s. seruū. r. s. de acqui. re. do. l. status.

Qui illicitū. tenetur. vt maicstatis. vt. l. ad. l. iul. ma. hys qui ad ecclē. confu. l. denunciamus.

C Collegia. illicita. qualia sūt oia nisi pbent licita. vt. l. i. s. in summa. et. s. quod cuiusqz vniuer. l. i. in pa. et. C. de here. in l. i. collegium.

f **C** Diuidere. de hoc dic vt. s. e. l. i. in fi.

t **C** Celebrat. ar. s. de procu. l. mutus. s. cū queritur. hoc tñ varie: qz hoc tanqz illicitūz generaliter phibet. l.

lud tanq̄ licitū cōcedit. vt. s. de iniur. sed si s̄ide ait. l. fi. et. s. e. l. i. in pun. r. facit. s. de iure immu. semper. s. quibuldam. item eodem modo soluitur arg. p̄tra. s. ex qui. cau. ma. necnon. s. q̄b̄ cis.

Seruos quoq̄ licet. i. licitum est.

Tenuioruz. hoc expone vt. s. l. i. in pun.

Sciāt. vel su periora determi nat verbū sciāt. et tunc exponit. f. q̄ serui sint et q̄ dñi volūtate. vel infe riora: tūc nul subz audicndum est.

In singulos hoīes. s. seruos re ceptos dño inui to vel ignorāte: q̄ ignorāna semper p̄sumit. vt. ar. C. q̄ mi. non pos. super seruos.

Sodales. vo cāt. i. societa tem.

Uelle sibi fer re. i. sibi inuicē fa cere. r. dic q̄ tenet hoc casu societas als nec pactuz te neret. r. hoc subij ciū dñi ne quid rē.

Et lege. q̄d est si pactū illicitū est h̄ societas licita sit: siue pactum est etiā licituz dñi modo societas il licita: cū q̄ p̄ncipa le nō tenet nec ac cessorū. vt. s. de re gu. iur. cū p̄nci palis.

Nā illicita. als licita est eadē. s. talis lex vel talis so cietas. s. sodalicia. als illicitā esse. s. talē societate vel legē als illicita est. r. tūc habeas verba q̄daz q̄ interpretant.

Solonis de greco in latinum. r. dic illic. i. in lege solo nis ita continetur: r. incipit nā illicita est rē.

Uel fratres. alicuius corporis vel collegij.

Sacramētales. i. custodes sacrorum vasorum.

Cōfrumentales. i. qui vendunt frumentum.

Quicqd̄ hi. i. h̄is quibus permittuz est habere col legij non dico collegij approbati eo ip̄o q̄ non reproba tur: immo ecōtra. vt. s. l. p̄tori. s. in summa. r. no. q̄ in qui busdam libus deest h̄c interpretatio greca.

De popularibus actionibus. No. super hoc titu. re gulariter q̄ he actioēs de q̄b̄ h̄ tractat nō sūt rei familia ris p̄secutorie. s. ex eq̄ r. bono extrinsec̄o ad vindictā p̄po site sūt. q̄s est actio sept. vio. vt. s. de sepul. vio. l. iij. s. fi. r. l. sepulchri. r. l. pe. ut actio liberi hoīs occisi vel iulncra ti. vt. s. de his q̄ deiec. vel effu. si ho. s. hec sūt actio. item p̄ eo q̄d est positū in subgrūda: vel p̄cto vel meniano

vel p̄gula. vt. d. l. si ho. s. p̄ctor. r. oēs oīno actioēs in fas ctū q̄ reddunt hodie loco interdicto: s̄ p̄dicto: de reb̄ publicis: populares dicunt. vt. s. ne qd̄ i loco pu. fiat. l. ij. s. hoc interdictū p̄petuū. r. ideo cui libet de populo cōcedi tur cū p̄ctus tñ indagine. vt. s. l. ij. sane actioēs repetū darū r. peculatus q̄ rez p̄sequitur in heredes danf etiā an lit. cōte. s. s̄fra annū. vt. s. ad l. iul. rcp. l. ij. sane s̄m. R. popularis actio de q̄ cuius ex p̄plo dat cū ho punatū sit crimē q̄d obijci ei dñra rat intēdere licet cuius interest nō p̄pter pecuniam exigēdā: s. p̄pter penā corporale in sigēdā. pecuniar ia ho p̄ctio si cō petat cui libet de populo dat in spe cta p̄sona que ad agendū admittat cuius opinioēs r. an sit idoneior vel cuius interest p̄ncipaliter q̄ ip̄e fieri desiderat.

quicqd̄ hi^m disponant ad inui cem firmum sit: nisi hoc publi ce leges prohibuerint.

De popularibus actioib⁹. Titu. xxiij.

Daulus. Opularē⁹ actionē di cimuz que suū tus po puli tuet. Idem.

Si plures siml agat po pulari actioē: p̄ctor eli gat idoneiorem⁹. Alpianus.

Ed si ex eadē causa se pius agat cū idez factū sit: exceptio vulgaris rei iudi cate opponit⁹. In popula ribus actionibus culus inter est p̄feratur⁹. Paulus.

Depularis actio inte gre⁹ persone permittit ur: hoc est cui per edictus⁹ po stulare licet. Idem.

Ui populari actione cō uentur ad defenden dum procuratorem dare⁹ po test. Is autem qui eaz mouet procuratorem dare non po test⁹. Alpianus.

Sidoneiorem. q̄s sit idoneior. dic vt. s. de lib. ho. exhi. l. iij. s. si cuz plu res. r. i. ij. s. si plures. r. fa. s. de si. instru. l. fi. r. de deiec. l. si vero. s. hoc sūt. r. de sepul. vio. l. p̄ctor. s. si plures.

Ed si. opponit. vt. s. de pecu. l. nō cogēdū. s. q̄ ita. tñ dat replicatio si de p̄uaricatioē p̄mi doceat. vt s. de lib. ho. exhi. l. iij. s. si tñ pena. r. de iureiu. l. est qui. s. in popularibus. in si. ut ad hoc est. p̄tra ille. s. sed it i spe ciale. ut nō. q̄ exceptio obijci. secus i trāfac. vt no. s. de pac. iurigen. s. si paciscar. r. sic habet in hoc res iud. ma iorem auctoutatē q̄ trāfac. ad hoc est. s. ad. l. iul. de vi pu bli. l. qui ceti. s. fi. et. s. de tu. r. ra. dif. l. si ex duobus.

Prefertur. vt. et. s. de sepul. vio. l. sepulchri. r. de li be. ho. ex. l. iij. s. hoc interdictum.

Opularis integre. id est qui non sit infamis.

Per edictum. de postulando.

Ui populari. dare pōt. etiam antelit. conte.

Nō pōt. vt. s. de pecu. l. licet in pun. Nisi suū p̄uatu cōmodū persequat vt ibidē. r. l. nō cogēdū. s. q̄ ita. et. s. ne qd̄ in lo. pub. l. pe. r. sic videt q̄ q̄ncūq̄ quis

at populari actioe qz sus interfit qz pot dare procura-
toz. vt. d. l. 1. fa. s. de. pecu. l. mutus. s. in popularibus.
MAlieri. pertineat. id est eozuz interfit. ad qd est. C.
qui accu. non pos. l. de crimine. et. j. de accu. l. hi. th.
et. s. de oper. no. nuncia. l. de pupillo.

Populares.
ad eum cui.
qz nec et ad here-
dem sed aget he-
res vt qlibet de po-
pulo. vel forte est
veru ena lit. cote.
sic. s. ad treb. l. qz
pinde. s. restituta.
Locupletior
nisi post lit. cote. s.
vt. j. de verbo. sig.
l. si cui.

Olones popu-
lares. dantur
nisi lit. cote. vt ar.
j. de hb. si. l. si cui.
Itē nec heredit.
vt. s. de his qz des-
te. vel ef. l. si vero.
s. hec autē actio.
in si. et. s. fi.

Supra an-
num. ex ordine.
R. naz fallit qz qz.
vt. s. ne qd in loco
pub. l. ij. s. fi. et. s.
hoc interdicituz p-
petuū. et in collu.
dote. vt. s. de col.
dote. l. ij. et. s. de li-
be. ho. et. l. iij. in
fi. qz sunt contra.

De publicis iu-
diciis.
Dicit est de ac-
cusatiōibus qz pe-
cuniariter mouent. Itē de priuatis criminibus vt furto/
iniuria/rapina: verū qz aqz fiūt de criminibz accusatio-
nes et inscriptiōes. ponit pmo de criminibz publicas et
que sint. et potes exponere de publicis iudiciis. i. legibz
publicoz iudi. vel publi. iudiciis. i. accusatiōibus pu-
blicoz. iudi. quoz accusatio est terribilis ad vidētā et pu-
blica. i. populica. qzuis qz qz idenoz admittatur.
Judiciis. terribilis est hic liber. vt. C. de veteri iur.
enude. l. ij. s. septim. et dicūtur publica quia cui libet de
populo et. vt insti. de pub. iudi. in pun.

On oia iudiciis publicoz. vt et. s. de pre-
ua. l. preuaricationis. s. fi.
Julia maiestatis. subaudi lex: et sic
in sequentibus. et subaudi hic sim. p. com-
prehendere sacrilegia et residua.

De testamētis. falsis. vt insti. e. s. itē lex cor. sed qd
si aliqd istrumētū dicit falsuz: an erit publica accusatio?
Rñ. p. nō vt hic. et. j. de falsis. l. paulus. i. rñ. et. j. n. i. l. ij. s.
i. sed aqz sic. et pro eo insti. de publi. iudi. s. itē lex cor.
et eo qd ibi dicit. itē et. quasi cōūgat pcedētibz qz con-
stat esse publica. itē pro eo. s. de concul. l. ij. nec ob. hic. qz
supple vel alijs istris. itē nec illa paul. qz p surreptionē

MAlieri et pupillo popu-
lares actiōes nō dant
nisi cū ad eos pertineat.

Populares **P**aulus.
actiōes nō transeūt ad
eū cui restituta est hereditas
ex trebelliano senatuscō. Itē
qui habet has actiōes inde in-
telligitur esse locupletior.

Olones popu-
lares actiōes neqz i he-
redes dant: neqz supra annū
extenduntur.

ExPLICIT EX ORDINE FROZ. LI-
BER. XLI. INCIPIT VOLUMINE
HUIUS LIBER DECIMUS.

De publicis iudiciis. l. i.
Cis accusatio criminis est
priuata nisi in ea verat crimē
punitendū aliqua lege publica
iudiciorū. h. d. Ange. **A** lpla.

On oia iu-
dicia i qui-
bus crimē
verit pu-
blica sunt:
sz ea tñ qz
ex legibus
iudiciorū publicorū veniunt

solum nō est publica accusatio falsi nisi in testamēto: sed
pro alio falso sic que multa sunt. vt. c. l. et. j. de fal. l. i. itē
ad hoc quod not. C. de fal. l. eum qui.
k **R**eputandū. sup. c. nota publica et ordinaria. hec
duo publica sed ctraoz. ad.

vt iulia maiestatis. iulia de
adulterijs. cornelia de sicca-
rijs et veneficijs. pōpeia de pu-
cidis. iulia peculatus: cornelia
de testamētis. iulia devi pub.
iulia de vi priuata. iulia ambi-
tus. iulia repetundarū. iulia
de annonā.

Ex genere pene cognosci-
tur an crimē sit capitale. h. d.
Ange. **P**aulus.

Publicorū iudiciorū qz
dā capitalia sunt: qdaz
nō capitalia. Capitalia sunt ex
qzbus pena mors aut exiliuz
est: hoc est aque et ignis inter-
dictio. Per has em penas exi-
mitur caput de ciuitate. nā ce-
tera nō exilia sed relegatiōes
ppue dicuntur. Tūc eni et ci-
uitas retinet. Ad capitalia sūt
ex qzbus pecuniaria aut in cor-
pus aliqua coertio pena est.

Mortuo accusato vel accu-
sata accusatio extinguit. Bar.
Publica accu-
satio reo vel rea ante
defunctis perimitur.

Pendēte iudicio sup actio:
Publicorū. mors. naturalis vel etiā ciuilijs: qz seruus
pene. uē exiliuz qz perdit ciuitatē. tria em sunt que
habemus et. vt. s. de ca. di. l. fi.

Nā cetera. s. qn nō eximit caput de ciuitate nō sunt
exilia. ppue vt dicit: sz improprie qz etiā illa dicunt exi-
lia. vt. C. de epi. audi. l. nemo. in fi. et. j. de interdic. et rele.
l. exiliū. et. s. si qz ca. l. sed et si qz ibi aut si forte et. et facis
isti. e. s. publicorū. itē facit. s. de bo. pos. l. dicto. s. rei. ca.
et. s. si qz cau. l. iij. s. rei. et. j. de pe. l. ij. et. l. capitaliuz. in
priu. et. j. de ver. sig. l. licet capitalis.

Aliqua coertio. s. modica: ne alioēn necesse hēas
dicere qz et vbi mors inferri nō sit capitale qd est falsum.
Publica accusatio. reo. i. accusato. (vt. s. pri-
o. s. p. crimē. alz pmitit: tunc die qz siue an lit.
cōtestatā. siue etiā post pmitit: heredes accusatoris vel
accusati nō habēt necesse crimē crequi nisi in casibus vt
hic et. j. e. l. defuncto. et. j. de fal. l. cū falsi. et. C. si reus vel
accu. mor. fue. l. ij. et. ij. et. j. de accusa. l. ex iudiciorū. itē m-
nunqd hic dices etiā post latā iniam appel. suspensam.
Rñ. sic in psona accusatoris. In reo autē diligentes quas
his sentētia fuit. vt. C. si pendēte a appellatiōe. l. ij. et. C. si
reus vel accusator mortuus fuerit. l. fi. alz est in lra per-

De annona.
qd dicimus de fa-
ma: viscellia: tur-
pill. et de cri. suspe-
tu. De fama dicit
p. qz est puata est
nō dicat hic qz sit
publica. et hoc nisi
qn liber hō qz non
sit in alicui pte
abducere. vt. C.
ad. l. fa. de plag. l.
plagi. sed hō dē
xit semper public-
cā p. l. ilaz. C. In
scdvero vt pul. l.
ca. qz in. C. ponit
inter pub. ecōtra
qz nō. qz hic nō di-
cit de ca. In terra
videt pub. ad ins-
tar pcuracionis
mō. vt et. s. de pre-
uari. l. iij. i. pñ. cū
in publico crimē
tñ pmitit turpil.
vt. C. ad turpil. l.
i. sed tutus est qz
nō. vt. C. de puari-
cā. l. iij. in fi. et quia
nō inuenitur hic.
De quarta die vt
insti. de suspe. tu.
s. vel cōsequens.
Itē facit ad hanc
l. insti. eo. s. i. vsqz
ad finē tituli. Ac.
Publicorū. mors. naturalis vel etiā ciuilijs: qz seruus
pene. uē exiliuz qz perdit ciuitatē. tria em sunt que
habemus et. vt. s. de ca. di. l. fi.
Nā cetera. s. qn nō eximit caput de ciuitate nō sunt
exilia. ppue vt dicit: sz improprie qz etiā illa dicunt exi-
lia. vt. C. de epi. audi. l. nemo. in fi. et. j. de interdic. et rele.
l. exiliū. et. s. si qz ca. l. sed et si qz ibi aut si forte et. et facis
isti. e. s. publicorū. itē facit. s. de bo. pos. l. dicto. s. rei. ca.
et. s. si qz cau. l. iij. s. rei. et. j. de pe. l. ij. et. l. capitaliuz. in
priu. et. j. de ver. sig. l. licet capitalis.
Aliqua coertio. s. modica: ne alioēn necesse hēas
dicere qz et vbi mors inferri nō sit capitale qd est falsum.
Publica accusatio. reo. i. accusato. (vt. s. pri-
o. s. p. crimē. alz pmitit: tunc die qz siue an lit.
cōtestatā. siue etiā post pmitit: heredes accusatoris vel
accusati nō habēt necesse crimē crequi nisi in casibus vt
hic et. j. e. l. defuncto. et. j. de fal. l. cū falsi. et. C. si reus vel
accu. mor. fue. l. ij. et. ij. et. j. de accusa. l. ex iudiciorū. itē m-
nunqd hic dices etiā post latā iniam appel. suspensam.
Rñ. sic in psona accusatoris. In reo autē diligentes quas
his sentētia fuit. vt. C. si pendēte a appellatiōe. l. ij. et. C. si
reus vel accusator mortuus fuerit. l. fi. alz est in lra per-

mitti: tunc subaudi se casualiter. vt. d. l. ex iudicio. ac. Interdum euenit. si interim dicitur agitur ciuiler non potest accusari criminaliter et contra. Sic non ob. s. vi bo. rap. l. ij. hoc edicto. r. ad. l. aq. l. i. inde nerati. s. si dolo. et. C. qn ciuili actio cri. p. l. i. et. s. de iniur. pto. s. i. r. C. ad. l. aq. l. i. ex morte. et. s. de tabul. et. h. i. l. locu. s. si qd sunt cotra. et hoc no. s. vi bo. rap. l. ij. hoc edicto. C. de ordi. i. u. l. fi. sed hic vtraqz que fitio ab eode intencit vbi pot eligere vtrū primo ciuile vel criminalem voluerit intedere: ibi qn ex diuersis partib: puta ego aduersus te ciuiler ter tu contra vis me criminaliter accusare vt tua questio tãp maior p iudicet mee tanqz minoi.

Aquilie. pro dno scilicet pro morte serui agitur ciuiler et criminaliter. vt. s. ad. l. aq. l. i. inde neratus. s. si dolo. ite pro furto vt. s. de puua. delic. l. fi. ite meli in plagio. vt. C. de pla. si qd serui. ite pro rapina. vt. C. vi bo. rap. l. i. Itē pro iniurione. vt. C. quando ciu. ac. l. i. item pro testamēto celato. vt. s. de tabu. et. h. i. l. iij. s. si quis dolo.

Nam in his. ideo interim tantū fit p iudiciū nam et si enim de re familiari perpetuo fieret p iudiciū. vt. s. vi bo. rap. l. pto. s. i. r. de iniur. l. pto. s. i.

Rap. reus. id est is qui habitus est inter reos fm Johā. sic ponitur. i. de adulte. l. i. s. extraneus.

Accusare. f. accusatorem suū de pari vel minoi crimine nisi psequat suā vel suoz iniuriā. vt. C. qui accu. nō pos. l. negāda. qd accipe nisi accusator suam vel suoz iniuriā psequat. alioqn qd scōs daret puoz denegaretur qd esse nō debet. vt. C. qui po. in pig. h. a. aliduis. De maiori aut pot. vt. C. qd accusa. nō pos. l. i. qd est cotra. matius em minoi pferit. vt. C. de adulte. l. i. adulterij. s. hoc habet locū qn nō est receptus inter reos. Alioqn nō pot etiā de maiori. vt. i. de adulte. l. i. s. extrane. r. l. i. si maritus. s. pscriptiōes. item et de minoi potest interim deponere inscriptionem. vt. d. l. neganda.

Reus purget. nor. fm. l. de purgandē. ad qd est. C. de sic. l. si qd res. et. C. de fal. vbi fal. in pun. r. l. maiorez. eo. n. r. C. de his qui ad ec. cōsu. l. fi. s. scubi. r. C. de req. reis. l. i. et. ij. ite no. q nō debet qd aliū inculpare priusqz se luer. vt. r. C. de pen. l. reū. r. de accu. l. fi. ibi obiectu cui iuslibet cri. r. s. i. dñ. l. r. i. de adulte. si yoz. s. iudex.

Inchoare. nisi vt. i. i. l. qui iudicio.

Amiserit. si eū qui se accusauit velit accusare non pot si libertatē vel ciuitatē amiserit vt hic. nā si aliu. f. vel lit accusare qualiter publico iudicio dānatus poterit accusare r si nō talē pen. s. libertatis vel ciuitatis vel nullā fuerit passus: eū est infamis. vt. i. i. l. iij. r. s. de iniur. rap. r. h. a. si qd ex here. s. qd iēs. certe nō potent. vt. i. i. l. i.

Ne ciuili nō potest proponi accusatio criminalis super eodē crimine. Bar. Paulus.

Interdū euenit vt p iudiciū in iudicio publico fiat: sicut in actiōe legis aquilie r furti et vi bo. rap. et interdico vnde vt: r de tabulis testamēti exhibēdis. nā in his de re familiari agitur.

Receptus inter reos non pot suū accusatorē reaccusare: si fuerit condēnatus pena que aufert ciuitatē vel libertatē: poterit tñ accusationes inchoatas pficere. B. T. l. p. l. i.

Is qd reus factus est purgare se debet: nec ante

q accusare. r. l. q iudicio. Sic ergo qd hic dicit intellige si velit accusare accusatorē suū. r sic sequit: ergo si nō amiserit ciuitatē vel libertatē: vt qz sit relegatus: poterit illuz accusare: nec poterit illud ei dici q sit infamis: r sic non possit accusare nisi suaz vel suoz rē. vt. i. i. l. i. q accusa. re. r. l. h. i. qz licitū est huic qquo nō seylasci. vt ar. j. de bo. eoz. l. i. r s bo. lib. l. qd cū maior. s. si libert. r de iure fit. l. ij. in pn. item nec poterit dici q iste videat calūniator: lz i puma cā appareat q calūniōse resistebar: qz aliud est si resistēdo r aliud est si accusando: pmisit calūniā. vt. i. titu. i. si cui. s. hysdem. At aluz cñeū accusare nō posset. obstante eo q est infamis nisi professus quā suā vel suaz iuriā: r fa. j. d iur. fit. s. erre. s. i. r. ij.

potest accusare q fuerit excusatus. Constitutionibus enim obseruatur vt nō relatione criminū: sed innocentia reus purgetur. Illud incertum est vtrum ita demuz accusare potest si fuerit liberat: an r si pe naz subierit. Est enim constitutum ab imperatore nostro r diuo patre eius: post dānationē accusationē inchoare nō posse. sed hoc puto ad eos demū pertinere qui vel ciuitatez vel libertatē amiserit. Inchoatas plane delationes aū dānationem implere eis et post dānationem permillum est. Marcianus.

Inchoatas plane. f. aduersus extraneos fm quosdam vt differat a pcedētibz: vel fm azo. aduersus quē cumqz: et cotrariuz. C. statim solues. r fm hoc ghal hic dicit qd. s. pri. rñ. r hoc verū qn libertatē vel ciuitatē non vero vitā naturalē debeat pdere. nā sic qno mouēs accusaret. caute g dixit ciuitatē vel libertatē ad plus. adde hic diuisionē. R. q sic dicit. si accusat fueris sic vt nomē tuū iā sit inter reos receptū: eū q te accusauit de nullo crimie poteris accusare. si absolutus fueris euz de quelibet accusabis nisi ob aliud impediariis. si condēnatus fueris: subdiuiditur. nam si nec ciuitatē nec libertatē amiseris idem erit. Item si amiseris libertatem vel ciuitatem distinguē. nam si ante condēnationem eum accusatorē detuleris: siue ante q te accusasset siue post non distinguo: adhuc similiter eū accusabis. si vero nō ante eū detuleris non audieris vt hic. nec ob pmo dicto distinctionis qd dicit. C. de calli. l. i. vbi dicit call. eo tempore coactendam quo iudicatur de causa: per qd videt q etiā lit. contest. accuset. Sed coerec euz iudex et nemine accusante vel desiderate. ite reo desiderante nō accusante vt ibi dicitur. et. s. de bo. lib. l. qui cū maior. s. si libertus. Porro si alium de maiori crimine tunc accusare velis audieris. si de pari vel minoi non nisi tuā vel tuoz iniurias psequaris. vt. C. qd ac. nō pos. l. negāda. inscribes tñ et tūc. f. qn es receptus inter reos de maiori r aliu. naz de maiori cotra aliu nō est ptās denegāda tibi: r psequis siue absolutus fueris siue condēnatus. s. nō infamat nisi in cā tua tuoz iue. vt. i. i. l. iij. Si tñ fueris delat ab alio quo sed nondū inter reos receptus: aliu certe deferes. sed vt puto nō accusas et alterū nisi de maiori crimie. vt. C. qd accu. nō pos. l. i. s. r p crimie qnqz obijctis excipiēdo: vt delat de adulterio obijctas de lenocinio. vt. i. de adulte. l. ij. s. lenociniū. hoc tamē non est accusare: sed tñ aduersus aliu rectissime inscribes etiā de minoi fm azo. k. Permissus est. imo vt ex euetu iudiciū nō pmitti. vt

C. q. accu. nō pos. l. i. r. l. negāda. q. sunt cōtra. Sol. hic 3 extraneū cōtra quē nullā calumniā cōmiserit pmitteratū 3 accusatorē ptra quē cōmiserit calumniā nō pmitter. argu. i. t. a. tu. i. si cui. §. hīdē. fm. quosdā. vel dic q. ibi erat accusatio talis que perimebat p aliā: vt q. te accusabā de furto serui mei facto tas li. dic. tu autē me accusabas q. i. p. cedēti die eū ster feci. hicyna p aliā non tollit fm. azo. sed fz. h. nōne est dānatus infamis? Rñ. sic. vt. i. e. infamē. ergo nō accusat: vt. i. t. i. qui. ac. cufare. rñ. h. y. c. in is choatis ante infamā. Alij q. h. p. sequebat suam v. l. suoz inuiriā. vt. i. t. i. q. iudicio. r. l. h. i. tñ. sed an sit dif ferēda pena ciuitatis vel libertatis vel etiā mortis do nec impleuerit ac cusationē antea l. choat: q. d. videt:

Defuncto eo qui reus fuit criminis est pena exti cta. In quacūq; causa crimi nis extincti debet is cogno scere cuius de pecuniaria re est cognitio.

Damnatus publico iudicio est infamis: secus si priuato nisi sit tale crimen cuius civilis actio infamaret. h. d. Bar.

Marcellus. Infamem non ex omni crimine sententia facit: sed ex eo quod iudicij publici causam habuit. Itaq; ex eo crimine qd iudicij publici non fuit damnatum infamia non sequitur: nisi id crimen ex ea

q. ex dispensatione quadā pmitterit infami in accusatio ne prima p silitere: ergo largissime. vt. s. de consti. pn. l. fi. Itē vt veritas delicti inueniat. vt. i. de pen. l. qui vltimo. Itē non fuit negligens. vt. C. de inoff. testa. l. ptra maie statē. Itē non potuit. vt. C. de anna. excep. l. in fi. Itē au ctouitate. l. distulit. vt. s. de iudi. l. in oibus. Itē non pmit titur desistere. vt. C. de accu. l. fi. Itē non pactū als dif ferē. vt. i. de pen. l. pugnātia. ecōtra q. non agit. vt. C. de pen. l. cū reis. r. l. si vindicari. r. de cu. re. l. ij. et. i. de pen. l. si forte. Sol. in libertate r. ciuitate prompū est dicere: vt seruus accuset: vel nō cuius per. l. istā. s. in inchoatis. sed in morte nō puto differri p. ll. predictas. nec obstant pma argu. vt in singulis eis pōt de facti rhideri. Sz quo modo nō ciuis stabit in ciuitate. dic q. interim pmitter ei stare in ciuitate. arg. huius. l. vel dic si preses iuent ad terrā vbi erat in deportandē. vt. s. de inno. l. papinianus. si aut esset crimē qd imponeret penā minore faceret p curatore. vt. Jan p aliū cā appell. l. i. r. in. d. l. papinianus.

Defuncto pena. s. corporalis. nā si in pecunia cōdē natus est heres eius tenet. In iudicio autē reperū daz: r. maiehatas r. quibusdā alijs etiā lit. nō p. t. t. tenet heres. vt. i. t. i. ex iudicio. et facti. s. e. l. i. j. r. i. ad turpil. l. in senatus. §. si propter. r. C. si reus vel accu. mor. fue. l. ij. r. l. fi. in pn. Itē hoc si casu mouitur: secus si morte si bi cōsciuerit post lit. cōtesta. vel postq; fuerit in crīe de p. hēsus. vt. C. si reus vel accu. l. defuncti. r. i. d. bo. eo. l. fi. b. Is cognoscere. s. vbi aliquid ad heredē peruenit. vt. i. de fal. l. cum fal. r. s. de calū. in herede. r. arg. C. si reus vel accu. l. iij. et hoc siue ante illatū crimen siue post decesserit. Cognoscet ergo etiā qui merū imperium nō habet: Et agetur actione in factum. vt argu. i. de fal. l. q. nomine. sed si in parte bonorum certa debeat condem nari et etiam corpore puniri: licet mortuo criminis reo post lit. cōtesta. pena extinguitur corporalis: de pecu niaria tamen agitur fm. h. ad instar priuatorum: vt fur-

ti ad duplum quibus agitur fūclit. contesta. contra de functum etiā si nil peruenit. vt. i. t. i. ex iudicio. §. si. nam r. hic in cā appell. hoc seruare. vt. C. si p. e. ap. l. ij. r. C. si reus vel accu. l. fi. §. fi. Alij vt Jr. dicunt q. non nisi condēnatio sit secuta. vt. d. l. ex iudicio. in pun.

Infamē non ex omni. i. nō ex publico vt priuato: sed publico tñ vt subicit. et s. d. ritu nup. l. pas lā. §. que in adul terio. licet sit arg. cōtra. in. §. si qua. l. e. l. sed dic vt ibi. et hoc siue ciuilē siue crīaliter agitur cum hic nō dis tinguatur nisi in casu: vt. i. l. fi.

Damnatum. vt ex priuato delicto quando crimi naliter de eo agitur. vt. s. de pu. u. a. del. l. fi. r. no. damnatū non puni tū: q. tunc secus est. sunt enim q.

dam que infamant executione pene. vt no. s. de infa. l. itas. sic potest dici in omnibus his priuatis fm. i. e. Nisi id crimē. i. e. actio ex crīe. vel dic crimē. i. crīa lis accusatio venerit ex actōe. i. crīe qd parit actionē tas.

Sciendū est si i capitali causa suum seruum reū crimine factum quis non defendit: non cum p derelicto

dam que infamant executione pene. vt no. s. de infa. l. itas. sic potest dici in omnibus his priuatis fm. i. e. Nisi id crimē. i. e. actio ex crīe. vel dic crimē. i. crīa lis accusatio venerit ex actōe. i. crīe qd parit actionē tas.

In priuato iudicio. i. ciuilitate ager. (l. que r. e. g. Importat. si querit an dānatus criminaliter de crī mine priuato sit infamis: distinguif: q. aut ciuilis actio que ex eo crimine descendit infamat: vt furti ciuilis r. vi do. rap. r. de dolo que infamāt. vt in st. de pena teme. liti. §. ex quibusdā. hic si criminaliter agitur infamat condē natus: vt h. si autē ciuilis non infamat vt p. ia pignozati ca. nā nulla cōtraria infamat. vt. s. de infa. furti. §. p. ia. tunc nec stellationatus crimen qd ex eo descendit infamat. vt. s. de pigno. act. l. tutor. §. cōtrariū. r. de crimine. stello natus. l. ij. Secus si stellationatus descendit ex dolo pro quo ciuilitate agitur de dolo: quia tunc infamat cum et ciuilis infamet: vt h. r. s. de infa. l. q. d. ergo. §. fi. Item de crīe cōcussionis pōt dari exemplum vt nō infamet: quia nec ciuilis infamat. s. in factū. vt. s. de cōcussi. l. i.

Ueluti. exp. l. i. q. quoz criminū puatoz actio ciu ilis sit famosa. Sed et quomodo vt bo. rap. crimē de quo hic dicitur numerat inter puata iudicia: cū sp. im publicā vel priuatā puat: ergo ē publica. vt. s. e. l. i. Rñ. hoc po suit g. a. exēplū nō q. sit puatū. vel dic q. in casu est pu atū. vt. s. de fur. si q. ex dolo. r. ex eo casu hic d. Itē est exēplū crimē expila. h. e. q. ex furto descendit. vt. C. de in

Rdo. l. solēntas. q. formabat accusa: (fa. l. l. ite. tio a p. etoz: vt r. actio. s. de ou. aur. l. ij. §. oibus. So lēnit aut hodie fieri d. libell. vt. i. t. i. libelloz. q. sic fit i ciuili. vt in aut. offerat. et no. C. de edcn. edita.

Et ordinē. i. sine solēntate. oia crī iudicia sunt cō oz. vt in st. de iter. d. §. fi. r. C. de formu. l. i. r. q. r. iō exor dīarie probati dicuntur: q. in iudicio q. e. fo. d. i. a. sunt p. probatur. r. facti. C. de his q. no. infa. l. decreto.

Sciendū. nō defendit: qd pōt. vt dices. i. e. l. seru.

Absolutus fuerit. id est si condemnatus: nisi seruus pe-
ne fuerit factus. vt. J. de pe. l. aut clam. §. si. r. C. de penis
seruo. et. J. de questione. l. i. §. finali.

Domum. vt. §. qui et a qui. ille. sed ar. contra. C. de
lati. liber. col. §. sancimus.

Iter accusa-
toris. suscepta
§. lit. contest.

Pro absen-
te. l. eius absentie
vt. J. l. pe. §. ad
crimen. in fi. r. C.
de accu. l. re. r. §. de
procu. seru. §. publice. r. J. l. p.
r. n. no. aut in ca. p. n.
cipali. vt. d. §. ad
crimen.

Nec p. tridu-
um. als. nec. r. als.
ne. p. nec. r. sp. sub
audi. et. fm. Jo. vt
sit sensus q. sit ci-
tatus vt hic dicit:
nec dānā. et. pe-
cuniaria pena vel
vsq. ad relegatio-
nē. q. i. absentes
cōsueit ferri. vt. J.
de pe. l. absentē. §.
i. siue interuenit
predicta excu-
satio siue non. alij
pprie ponunt ne:
vt sic dicta excu-
satio faciat vt nō cōdēnē. q. p. dēnare. r. eos si dicta excu-
satio nō esset in pena. f. pecuniaria. item qd dicit tridui:
dic q. imo triduo cite. ix. vicib. q. i. libet die ter. vel dic q.
lra. ix. dies citat ter. f. omni die semel: hoc modo ne p.
tridui. f. q. libet citatus ter. f. p. singulos dies semel. J. r.
an hodie sint sic citādi accusati? R. n. nō immo p. interual
la. xxx. die. ter vt in ciuilibus. vt. C. de iudi. p. p. r. andū
§. i. r. C. q. uo et q. i. iudex. au. q. semel. nec ob. qd hic di-
cit. non em. ponit sic faciendū: sed qd sic fuerit factus fm.
Jo. immo inuit non faciendū vt modo not. nec em. pōt
ferri snia. vt. J. de penis. absentē. §. si. in prin. sed annotā-
tur bona. vt. C. de req. reis. l. i. Alij dicit fieri cōdēnatio-
nē vt hic: r. ne. pprie ponit. r. scintelligit. C. de accu. l. si
accusatōib. r. facit. p. cis. C. q. uo et q. i. iudex. l. tres. Et
aliud dicit in ciuili accusatore quo nō veniēte predicto
modo fiat citatio vt in ciuili. vt. d. au. q. semel. §. et. i. im-
poni pōt pena. vt. C. q. accusa. nō pos. l. q. crimē. r. C. vt. J.
cer. rēpus cri. questio. l. ij. et ad turpil. l. ij. azo.

Accusatoris. uerū casus qm accusator est absens.

Calūnia. no. calūmari. r. vt. et not. C. de aduo. di-
ner. iudi. l. i. r. facit. C. de calum. l. i.

Seruus. f. accusatus: de quo potest: qd dic vt. J. i. l. i. l.
hos §. omnibus.

Potest. cōtra. J. §. ad crimē. fo. vt. C. de accu. l. si cu-
iulā. r. fa. J. de ap. lucius. r. J. n. i. si seruū. r. §. e. sciendū.

Custodias. i. custoditas personas: vel etiā proprie.
vt. §. de offic. proconsul. solent in pun.

Ciros. qui sunt pūdētes iur: nō tamen aduocatos
etiā caufe. itē patronos. f. qui aduocant als: de quibus

haberi. Et ideo si absolutus
fuerit: non liberuz fieri sed ma-
nere domini. **P**apinianus.

Icognitioe suscepta: ex-
cusatio p absente iustis ratio-
nibus admittit. Nec p tridui
per singulos dies ter citatus
reus condēnē: vel de accusa-
tōis absentis p sēte reo ca-
lūnia pronūcietur. **A**rcia.

Seruus etiā per pcura-
torē dñi: eque ac p do-
minum defendi potest.

Cū examinant custodie vo-
candi sunt iurisperiti r eorum
patroni qui in ciuitate vel pro-
uincia cōsistūt. **A**ng. **M**ode.

Custodias audītur: taz

Clarissimos viros qz pa-
tronos causarum (si oēs in ci-
uitate vel in prouincia quā re-
git agunt) adhibere debet. **E**t

omnibus habes. C. de postul. quisq. hoc aut ideo vt ve-
ritas melius inq. ratur. r sic obseruat potestas boni. in ca-
ptiuo de carcere. Et hoc est densican dū an vt possit de
liberari sup defensioe. vt. J. de q. s. l. i. vnius. §. pe.
m. **E**t feriatis. messū vel vindemiarū. nō festoū. azo.

feriatis diebus custodias au-
diri posse rescriptum est. Ita
vt innocios dimittat r nocen-
tes qui duriore animaduersi-
one indigent differat.

Accusatore defuncto iu-
dex pōt processum psequi et
ipm finire r terminare. vel sic.
Res iudicata ab alio pōt exe-
cutioni mandari per presidez
etiā accusatore defuncto r nō
petente. **B**ar. **P**apinianus.

Ab alio iudicante presi-
de prouincie peragi potest.

In crimine publici iudicij
nō pōt interuenire procura-
tor ad allegandū causas cau-
se sed ad allegandū causas ab-
sentie admittitur. **h. d. Bar.**

Ad crimen iudicij publici
persequēdū frustra procurator
interuenit. multoqz magis ad

vt. C. de iniur. l. iniurie. sed in illa prohibet procurator: ni-
si pro illustri. vt in eo. n. l. si. §. licere. r. §. ita tñ. sic ergo in
alijs. itē alia ratione qz regulariter phibet in quolibet
crimine in quo imponit pena maior relegatione. vt. Jan
per aliū causa ap. l. i. nec distinguit publicas a priuatis
itē ita in priuatis vt in publicis imponit pena talionis
accusanti. vt. J. ad turpil. r. in priuatis. hoc tñ ita si peti-
tur pena corporalis per accusationē. sec. si pecunia vel
aliud qd est infra relegationē: qz tunc pōt esse procura-
tor. vt. §. de procurato. l. sed et. h. §. i. r. l. nō solum. §. si. r.
Jan per alium causa ap. l. i. §. i.

Procurator. ex parte accusatoris vel etiā rei vt sub-
iicit. itē etiā cū mandato qz proprie dicit procurator. vt. §.
de procu. l. i. de non habēte aut mandatū planū est in ci-
uili qz nō admittat ex parte actōis. Et fa. C. de fal. l. de
fide. et. Jan per aliū. l. i. r. C. qui accu. nō pos. l. ij. sed cō-
tra. C. de accu. r. inscrip. l. ij. sol. vt ibi. item cōtra. §. de p.
cu. l. seruū. §. publice. sol. causam absentie pōt allegare
vt ibi: non in facto principali defendere vt hic. ad qd. §.
de neg. gest. liberto. §. si. et de pecu. absens. r. J. p. r. i. p. le-
ne dic vt. d. §. publice. item eodē modo sol. §. eo. l. inter. qz
est contra. itē an ad testes producēdos tñ: vel alius arti-
culum cum nō sit tunc dānandus. sed dic vt no. C. de ac-
cu. l. si cuiusdā. item cōtra. C. de fidicm. l. scimus. sol. ibi
in ciuili: vel si in criminali de ea dices que imponat pe-
nam. i. relegationem.

Multoqz magis. cur magis cum cōtra magis lice-
re reo qz accusator videatur: R. n. quia cū per procurato-
rem litigatur procurator ipse dānatur vel absoluitur: qd

vel dic et festo vt
C. de fe. l. puinci-
arū. r. fa. §. de fe. l.
diuus. in fi. r. J. de
q. s. l. i. vni. §. si.
n. **A**udiri. vo-
lente reo.
o. **I**nnocios.
i. innocentes.
p. **D**ifferat. sic
C. de pe. l. si vindi-
cari.

Accusatore
iudicāte. al.
iudicāte preside:
als inchoata per
presidē. r. dic qz po-
test agi infra. xxx.
dies. vt. J. n. i. l. i.
bellonij. §. si. Alij
hnt ab alio iudicē
cata: r. tūc dic an
mortē accusatoris.
r. **J**udicij pub-
lici. secus si pri-
uati fm quosdaz.
Sed tu dic vel pri-
uati: qd sic probō.
cōstat qz accusatio
imur. est priuata.

non posset in criminalibus fieri.

a **¶** Ex senatusconsulto turpil. vel cuius nomen non habemus. alio est decreto.

b **¶** Et si iusta ratione. quid si non fuerit ratio iusta. vt qz volupras causa abest: Rñ. condénabit. vt dixi. s. eo.

inter. 7 de pec. ser. uuz. s. publice. et Jan per altu causa ap. l. i. 7 de pe. l. absentem. s. i.

c **¶** Differunt. sic C. de procu. l. exigendi. in fi.

Oneri seruis pronunciaue rat. vt in ipa snia absolutiois. vt et C. de calu. l. i. 7 dic no iure vt statum dices.

e **¶** Inter liberos. l. liberas psonas cu hic accusatus esset seruus.

f **¶** Quindicaret. p iudice patre accusante: hoc ratioe primitatis. vt et C. de calu. l. si mater. 7. l. calumie. Et no. q. d. hac. l. in ducit p se in. q. q. diaf si aliqd dante tur i delicto famofo vt furti: simili: 7 in veritate no de liquerat an sit infamis: et dixit q no. na licet quo ad alia p iudicet: non tñ quo ad famaz.

ar. huius. l. 7. C. de his qui no. infam. furti. sed tu dic cotra vt. s. de fur. l. no poterit. nec ob. hec. Limmo pdest. nam hic est speciale in patre. ergo patet q secus est in alio. ar. J. ad mun. l. i. in fi. 7 sic cotra. D. Et dicas iudice non iure iudicasse cu sit in eo spale: vt citra metu calumie liberu et seruu possit accusare de morte filie. ite non ob. l. furti vt ibi no. Itē nota plus cotineto q no cotineto subueneri. sic. s. de exceptio. l. eos. 7 de iniur. l. vestem. et. J. titu. i. l. i. 7. l. et. s. vt in pos. le. que legatoru. 7. J. de adul. patri. s. cotra. J. de adul. pater sine. So. vt ibi.

¶ De accusationibus et inscriptionibus.

¶ Dicitur est. s. de publicis iudicijs: veru qz publica iudicia exercent per accusatores ideo ponit rubrica de accusationibus. Itē qz in accusationibus ponitur inscriptio: ideo in rubrica sequit de inscriptionibus de quibus inscriptioibus habetis. J. c. l. libelloru. et. l. si cui. in prin. Bar.

¶ Non est. nepu ve. ite alioru. vt. C. qui accus. no pos. l. senatus. et. l. vroz. Itē facit. l. de crimine. 7. J. l. pri. 7. s. titu. J. l. mulier. 7 de libe. ho. et. l. i. q. 7 lex. s. hoc interdictu. sed an incidat i turpil. si desistat die vt not. C. q accusa. no pos. l. stea. Itē exape vt dices. J. l. pri.

¶ Tertio. publicoru. s. iudicioru. et determinat dicio

defendendu. Sed excusationes absentium ex senatusconsulto. iudicibus allegant. Et si iustam rationem habent: sententiam differunt.

¶ Sententia iniusta patre prosequentem necem filij non infamat. Bar. Idem.

Oneri seruis a foceroneficio accusatis preses prouincie patre calumia intulisse pnuciauerat: inter infames patre defuncte no habendum rñ. qm 7 si publicu iudicium inter liberos de morte filie constitisset: citra periculum pater vindicaret.

¶ De accusationibus et inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Mulier no pot accusare de crimine publico preterqz in casu hac. l. et sequē. de script. An. ge. D. spo.

¶ Non est permissus mulieri publico

nam. testimonium. vel die precedentes ex lege 7c.

i **¶** Testamentaria. vt qz accuset mulier aliquē. l. cor. de fal. q comiserat fallum circa testu. 7 ad eaz vel ad alios suos no p tneat: sit speciale ppter imanitate criminis. sic in crimine male. vt. J. ad. l. iul. maie. l. i. in qdntus. 7 in. l. iul. de ano. vt J. ad. l. iul. s. anno. l. i. ite in crimle sit spe. tu. vt. s. de sus. spe. tu. l. i. s. p. s. sed in falso no. vt C. de fal. l. et si ad te. 7 sic facit hoc. p eo qd no. s. n. i. l. i. In casu aut sequē t intererat mulieris. sed alia ratio videbat ca repelle vt ibi dices.

co iudicio quocqz reum facere: nisi scz pareutu liberoz qz: et patroni et patrone: et eorum filij/ filie: veneporis re p t i ves mortez exequatur. Dapinia.

¶ Tertis ex causis concessa est mulieribus publica accusatio: veluti si mortem exequantur eorum / earumqz in quos ex lege testimoniu publicorum iudicioru: inutte no dicunt. idem et in lege comelia testamentaria: senatus statuit. Sed et de testamento paterni liberti vel materni mulieribus publico iudicio dicere permissus est. **¶** Pupillis ex consilio tutoris patris mortem. item pupille aut sui mortem exequi concessum est lege testamentaria. Nam de patris quidem testamento pupillis agere diuus vespasianus permisit: sed qsi non exhibeantur tabule: per interdictu possunt expetiri. Paulus.

¶ Pupillis ex consilio tutoris patris mortem. item pupille aut sui mortem exequi concessum est lege testamentaria. Nam de patris quidem testamento pupillis agere diuus vespasianus permisit: sed qsi non exhibeantur tabule: per interdictu possunt expetiri. Paulus.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

qz pupillus accuset s3 tutor. vt. C. q accu. non pos. l. ij. vel dic accusat pupillu cu tutor accusat: vt si fari pt tñc pupillus tutoris aucte vt h. als tutor vt in ciuilib. vt. s. de admi. tuto. l. i. s. sufficit. fm Cyn. hec vltia plz. Et no. qz pupillus regult p h i d e f. vt. s. n. ij. l. mulier. 7. J. e. l. q accusas re. s3 fallit in casib. illis. in adulto aut p t z q pot auctore curatore: ex eo q in pupillo tñ. p h i d e f. Itē p t z. C. de aucto. p r e. l. claru. nisi in accusande adulteri q q r i f de alit eno no de suo m r i o n i o. vt. J. de adul. l. si marit' sit i magistratu. s. lex. ite sec' in testimonio minoris. vt. s. de testi. l. in testimoniu. fm azo. sed. h. no admittit minoz. tx. an. si cur nec teste. ar. s. de bo. li. l. q cu maior. s. sed si no accusa uent. ite qd subicit patris subaudi vel au. item qd dicit au subaudi vel p r i s multo magis. ite 7 qd dicit testamē taria: dic q. l. cor. testaria: 7 de falso pncipat tractaret vel fonte spalia aliq circa id diceret i psona pupilli forte. vt. J. p r i s adieat. 7 icideter hoc spale in pupillo circa. l. cor. de fal. 7 hoc probat. na de p r i s 7 c. 7 dic teste. f. celato vel sup p s s o. p quo agit cu i t i n t e r d i c t o de tabu. et. h i. vt subijcat. 7. s. de tab. et. h i. locum. s. si qd dolo. 7 ad de q de falso agit. iij. modis. vt no. C. de transac. si ex falsis.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

¶ Bellorum inscriptionibus. Titu. l. j.

vt ar. in aut. vt prepo. nomen imperatoris. sic ergo p[ro]sul
dies ponit in initio libelli fm. R. Et dic[itur] c[on]sul apud quez
fit accusatio. vel. l. imperator. d[icitur] q[ui]n[on] in signu[m] humanita-
tis vtebat[ur] veste c[on]sulari. et fm hoc fit in instris. et deinde
sequitur narratio libelli apud illu[m] r[ati]o. sed q[ui]da[m] dicit annos

dn[ost]ri vel nom[en] im-
patoris no[n] appo-
ni i[n] his libellis ac-
cusatorijs sed t[ame]n
in instris in q[ui]bus
habet memoria
tp[er]is: vel dic[itur] tertio
c[on]sul istius anni.

a ¶ Et dies. quo
dat no[n] quo scribi-
bit libellus. vt in
aut. de et[er]i. et in-
tro. § susce[pt]o. et
ide[m] in ciuili. sed a
re non ab actore
vt. d. aut. alij h[ab]e[n]t
ponit dies scripti
libelli q[uo]d nichil e[st]
nisi dixerit et da-
ti q[ui] eode[m] t[em]p[or]e scri-
bere[nt] et daretur.

b ¶ Ticius. loq[ui]t[ur]
in tertia p[er]sona
ide[m] si in prima.

c ¶ Et persona.
vt ar. §. sic. §. de
dolo. l. sed ex dolo
§. si. ar. §. de ap. l. i.
in fi. et. l. scio. l. r[ati]o.

d ¶ Neq[ue] aut[em]
die. comissi crimi-
nis. §. h[ab]e[n]t libel-
li sic. It[em] est c[on]tra
§. q[uo]d vt aut. cl[aus]a. l.
aut. §. i.

e ¶ Neq[ue] horaz.
admissi criminis.
et hoc ne ad r[ati]o. ar. §. de ed[ic]t. l. i. §. editiones.

f ¶ No[n] fuerit. i. vt hic dictu[m] est. et no[n]. C. in causis.

g ¶ Aboletur. i. cancellatur accusatio postulante reo. vt
§. §. si accusator.

h ¶ Repetendi. sol[en]iter et legitime si t[em]pora accusati-
onis largiant[ur]. vt. §. de adul. l. accusator. et dices. §. pri. §.
i ¶ Subscribere. dic[itur] deo huic mee accusati[on]i subscribo
et vsq[ue] ad finem vel insam perseueraturu[m] p[er]mitto: sup hoc
etiaz fideiussor[um] dabit. vt. C. ad turpil. l. i. et. §. l. si cui. Vel
dic[itur] subscribit dices et profiteor me dedisse tal[em] libellum:
per que[m] statim intelligit[ur] ligatus ad talione[m] vt hic. et. d. l.
si cui. tertij dicit q[uo]d expumat: vt subscribo me paratum
subire eade[m] pena[m] vt dices in. l. si cui. et fit hec subscriptio
ante lit. cote. vt. l. ad turpil. l. senatus §. qui post.

k ¶ Vel ali[us]. ad q[uo]d. C. de testa. l. hac c[on]sulissima. §. p[ri]m[us].

l ¶ Q[uo]d domum. §. de adul. qui domum.

m ¶ Dimiserit. §. de adul. mariu[m] in pun.

n ¶ C[on]p[er]to. vt. d. ti. l. mariu[m] §. complectantur.

o ¶ Simile. vt. §. de mino. l. auxilium §. i. et no[n] q[uo]d hic di-
cit ar. et hoc §. q[uo]d vnus accusat vn[um] simul de diuersis
delictis licet secus sit de vno. vt. C. e. l. si de crimine: sed
p[otes]t dici q[uo]d alius sit hic sensus. §. si libellus adulterij ma-

le fiet: p[otes]t et de his dicere no[n] simul: sed primo de vno et
sic alternative. Vel dic[itur] sicut in accusatione adulterij po-
nuntur plura in libello. vt. §. sic et in his criminibus. vel
dic[itur] finita prima accusatione: sed non interim. et sic p[otes]t in-
telligi q[uo]d Arzo dixit argu. §. titu. l. l. interdum.

at veluti q[uo]d domuz suam pre-
buit vt stuprum materfa. pate-
retur: q[uo]d adulterum deprehen-
sum dimiserit: q[uo]d precius pro
comperto stupro acceperit: et
si quid simile: id ipsum libello
c[on]prehendendum erit.

¶ Accusatore defuncto vel
auter impedito rei nom[en] abo-
letur: et infra triginta dies re-
petitio conceditur. h. d. §.

¶ Si accusator: decesserit alia
ve quedaz causa eum impe-
dierit: quomin[us] accusare pos-
sit: et si quid simile est: nomen
rei aboletur postulante reo. id
q[uo]d ex lege iulia de vi/ senatus-
consul. cautum est: ita vt lice-
at ali[us] ex integro repetere re-
um: sed infra quod tempus vi-
debimus. et vtiq[ue] triginta di-
es vtilis ob[er]uadi s[un]t. ¶ l. p[ri]m[us].

¶ Ut iudicio publico da-
natus est ius accusan-
di non habet: nisi libero[rum] vel
patrono[rum] suoru[m] morte[m] eo iu-
dicio vel re suaz exequat. sed et
calunia notatis ius accusandi

nomen rei non quidem absolute. sed ita r[ati]o.

¶ Alij. supple[re]t: na[m] ide[m] p[otes]t. §. si viuit et cesset impedi-
metu[m] infra ide[m] t[em]p[or]e. xxx. die[rum]. vt h[ic] et. §. p[ri]m[us]. r[ati]o. et. §. ad tur-
pil. aut puati. in p[ri]m[us]. et. §. xxx. et. l. in senat[us]. §. si. et. C. de ge-
nerali abo. l. i. et. §. h[ic] t[em]p[or]e §. si. Nisi sit puata abolitio quo
casu no[n] p[otes]t: nisi de hoc supplicet p[ri]ncipi. vt. C. de abo. l.
i. et fa. C. si reus vel accu. l. si §. i.

¶ Q[uo]d tempus. salius accusare poterit: et certe vsq[ue]
ad. xxx. dies vt hic. et. §. h[ic] tam[en] in fi.

¶ Ut iudicio. non habet. q[uo]d infamis est. vt. §. ti. l. i. in-
fame. et hoc si extraneu[m] de nouo vult accusare: sec[us]
si non de nouo. Item secus si suum accusatorem citat de
nouo nisi ciuitatem vel libertatem amiserit per damna-
tionem. vt. §. ti. l. i. is qui.

¶ Verum. si ergo non sic exequatur suam vel suc-
rum iniuriam non admittitur: licet ali[us] infames quadoz
q[uo]d admittantur qui non sunt publico iure danati. vt. §. ti.
§. l. famosi. et. §. l. mulierem. vbi in accusatione annone
infamis accipitur. Accusatus.

¶ Notatis. i. q[uo]d per caluniam aliq[ui]e accusauerit: naz
sunt infames sicut et inferiores. vt. §. de infra. l. i. et faat
§. de p[re]ua. l. accusator. Accur.

¶ Queda[m] cau-
sa. sic et illa c[on]pre-
hendit quaz dixit
in supiori §. puta
si male coceperat
libellos. de qua lo-
quit[ur] §. de adul. l.
accusaturus. Vel
intellige h[ic] §. l. i.
te c[on]testa. q[ui]s alia
de ca[usa] puta morbo
vel simili q[uo]d ipe
dixit. sed si impedi-
atur mala cocepti-
one libelli poterit
iteru[m] accusare ma-
fra. xx. annos. Ta[m]e-
to em tollit t[em]p[or]e
re criminalis aca-
cusatio. vt. C. de
fals. l. querela. §. h[ic].
nisi et prima mi-
nori tempore tole-
lebat[ur]. vt adulte-
rium per quique[m]
nium de quo loq[ui]t[ur]
tur super[us] respo[n]-
sum.

¶ Simile. vt
fene rep[er]tine. als
videtur abunda-
re. h[ic].

¶ Aboletur. i.
cancellatur. et ita
a iudicij obserua-
tione absoluitur.
¶ Ita. aboletur

Libec Decimus.

a **C** Itē his. si ius accusandi adēptū est qui rē. et dic l. tromissū. si p. sūiam dānationis vnde efficiuntur serui pene. vt. j. de pen. l. q. vltimo. idē si sua sponte. p. mercede. se cuius si gra virtutis. vt. s. de postu. l. i. §. bestias.

b **C** Lenociniū. d. eo vt qd est. s. de infra. ar. hletas. §. p. tot. qd ipso iure in famat. Sed et de illo de quo dicit. j. d. adul. l. ij. §. ij. lo. qui pōt. vt l. ante sententiā nō sit in famis: tñ repellatur ab accusandō adulterij si obijciatur ante lit. ref. vt. C. d. adul. l. ita pudor. r. l. qm nō pōt. et. j. de adul. l. ij. §. q. hoc dicit. r. §. si publico.

c **C** Negociū. vt calumniosum. **d** **C** Judicatus. vel conuictus fm Al. arg. s. de testi. l. testū. §. pe. l. h. ubi p. p. testimonij: h. propter accusatio nem faciendā vel non faciendā pecuniā acceptā. Tñ eadē equitas est: licet quidā p. r. r. tenet. l. iul. re. pe. vt. j. ad le. iul. re. pe. l. eadē. §. i. r. sic infamat cū sit publicū iudiciū. vt. s. si. l. i. r. l. infamē.

e **C** Eruos. dubitatio ē. vt. e. j. e. hos. §. oib. **f** **C** Accusare. qd euenit in casibus suspiciōis. l. r. j. q. accusare. r. facit. l. hos. §. si seruis. **g** **C** Aduersus propriū seruū. q. d. non solum aduersus alienum. vel dic non solum aduersus liberum. **h** **C** Necessitas. nō p. cise: sed dic solemniter. vel dic si vult eum penā subire legitimā: vel immo si vult accusare adulteram iam aliā nuptam: vt subijcāt.

i **C** Nupta. a qua diueterat prior vir p. p. t. adulterij cōmissum anteq. accusaret de adulterio p. r. r. anteq. de nūciet ne nubat. vt. j. d. adul. l. ij. in p. n. r. l. denūciasse. **k** **C** Prescriptioe vtet. vt ab adulterio l. apiat. vt. d. l. de nūciasse. r. l. ij. in prin. r. l. nuptura. r. l. qui v. r. r. l. vim passam. §. nuptam.

l **C** Luita. vt. l. iul. de anno. vel leuia. i. p. uata crimina fm Al. et crimen de nauib. §. submersis. vt. C. d. nau fra. l. de submersis. r. crimē abigeatus. vt. C. de abigeis fm. h. vel cognitio custodiū. vt. j. de q. s. l. i. vnius. §. fina. **m** **C** De plano. i. sine libello. vt. d. l. de submersis. r. s. d. offi. procon. l. nec quicq. §. de plano. fm Al. vel fm alio sine inscriptione: cum libelli tamen oblatione. nā dicunt in istis non esse necessariā inscriptionē. vt. C. eo. si qd se. Sed certe imo in omnibus tam publicis q. p. uatis delictis dico necessariam inscriptionē. vt. s. de pua. de lic. l.

ademptū est. itē his^o qui cum bestijs depugnādi causa i arena intromissi sunt: quive arte ludicrā vel lenociniū^b fecerit. quive preuaricationis calumnie cā qd fecisse iudicio publico p. nūciatus erit. Quive ob accusandū negociū^c cui faciendū pecuniam accepisse iudicatus^d erit. **I dem.** **S** Eruos quoq. adulterij posse accusari nulla dubitatio^e est. Sed qui phibent adulterij liberos hoies accusare^f: idē seruos quoq. phibeantur. Sed ex rescripto diui marci etiam aduersus propriū^g seruū accusationē instituire dñs potest. Post hoc igitur rescriptū accusandi necessitas^h incūbet dño seruū suum. Ceterum iuste mulier nuptaⁱ prescriptione^k vtetur. **I dem.** **L**uita^l crimia audire et discutere de plano^m p. cōsule optet: vel liberare eos quibus obijciunt: vel fustibus castigare: vt flagellis seruosⁿ

fi. r. de fur. l. fi. r. C. de iniur. l. si. nisi in erie abigeat^o vt. C. de abige. vel cñā in alijs spālib^o q. no. C. q. accu. nō pos. l. si crimē. sed tamē bene appello leuia que dicit. r. alia que non sunt ita magna: vt crimē lenocinij r. similia. r. alia de quibus fit mētio. s. de offi. p. d. l. nec quicq. §. de plano. et q. h. dicit de plano. no. licet nō sedeat pro tribunali poterit discutere iudex. vt. j. de q. s. l. i. vnius. §. fina. et s. adul. miles. §. sefraginta. r. facit in aut. de mada. p. n. §. si tibi.

I dem. **S** **I** cui crimē obijciatur p. cedere d. in crimie subscriptio^o. Que res ad id in ueta est ne facile qd p. siliat a accusationē: cū sciat multā sibi accusationē nō futurā. Laueant itaq. singuli qd crimen obijciunt: et p. r. eca p. seueratu ros^o se i crimie vsq. ad sniam. **A**bsolutus non pōt de eode crimine accusari ab eodem vel ab alio: nisi fuerit ignoras et suā iniuriā p. sequat. itē idē accusator nō potest eundē de alio crimine accusare: nisi suā p. sequatur iniuriā. secus in filio eius. **Bar.**

C **I**stāde crimib^o qbus qd liberat^o est: nō d. p. s. pati eundē iterū accusari^o. Et ita diu^o p. i^o saluo valēt rescriptis. S. hoc vtrū ab eodem an nec ab alio accusari possit vidēdū ē. Et putē q. res inter alios iudicate alijs non p. iudicāt: si si q. nunc accusator extitit suū dolorem p. sequat: doceat q. se

fessum. vt. s. libelloz. Sed et si ipse accusator scripsit libellum dicens: profiteor me accusare illum: bene fiet si r. subscribat: et profiteor me ita p. fessum esse. Quidā tamen dixerunt q. subscribere debet se velle pati eandem penā si non probauerit de crimine: quā passurus erat reus si probauerit. vel subscribere debet se ita p. fessum esse. f. velle pati. et de hoc dic hic loqui. ad qd vitimum est C. de arbi. l. ne in arbitris. et est p. r. ois. C. de fide i. s. t. r. l. ij. r. fi. r. C. de adul. l. ita pudor. r. l. fi. Itē facit. C. eo. l. pe. r. fi. r. qui accu. non pos. l. iij. **q** **C** Accusari. ab eode vel ab alio. S. qd si trāsegerit ac cusat^o. Rñ. vt no. C. de trāfact. l. trāsigere. siue l. erie de q. potest transigi siue non: r. siue de publico: siue de p. uato: in diuersis glo. ibi dicit. Item quid si delato sacramen to se purgauit: Rñ. p. d. esse. vt arg. s. de iureiurā. l. cum qui. §. in popularib. Nec ob. s. de iurepa. l. si iurauero. q. fauor ingenuitatis ibi est. Itē facit. C. de fi. i. s. t. r. l. iij. **r** **C** Non p. iudicant. regulariter. Sed fallit hic vt r. a. s. vt no. C. quibus re iudi. non nocet. l. i. **s** **C** Doceatq. qd est eo ipso q. contrariū non probat. sic C. qui mili. non pos. sup. seruis. nā quilibet ignorare p. s. sumitur. vt. s. de proba. l. verius. Vel dic doceat suo s. cramento. arg. j. de re mili. non omnes. §. a barbaris.

Accu sams de erie q. l. i. d. libellorum for: marc.

Accu sams de erie q. l. i. d. libellorum for: marc.

Magna ex ca. f. si doceat de puaricatiōe postea ac-
cusatoris nō est fm lo. vt. d. de pua. l. puaricatiōis. a30.
sz fm alio subaudi marie si doceat. idē est si nō doce
at fm eos. et sic dicitur alterū horum sufficere. Sz tu dic
vtrūq; necesse si a pelo incipias: sic fonte si a scbo. sic. C
de iur. delib. potu
st. et facit ad hoc
d. de lib. ho. ex hi.
liq. sz. l. th. r. C. e.
si qd ho. et. d. d. p.
ua. liq. in pn. r. j.
de adul. l. i. i. fi.

Admittē dū
eū. nō. q̄ semel ma
lus est: r postea p̄
sumit vt. d. d. d. p.
susp. tu. l. iij. sz. in
ad. r. sz. si curatoz
et. f. e. l. alij. et. d. d.
testa. l. p. duci. r. d.
de publi. l. licita
tio. sz. licitatores
vencigaliū ad ite
randā: et e. q̄. q̄. fe
mel bon. r. c. vt et
I. de re mili. l. non
o. s. sz. barbaris
r sic de pterito ad
p̄s r. c. sic. d. q̄. q̄.
mo. pig. vel hyp.
sol. l. i. scut. sz. sup:
uacū. ar. d. C. de
proba. l. cū te. itez
qui sel diues r ho
die. vt. C. de pba.
ex psona. q̄ semel
p̄aup et mō. vt. d.
de pba. non est. q̄
semel d̄is et nūc.
sed i. pof. d. r. se
cus vt no. C. de p

Ibi d. q̄ quis puniri vbi deli
quit. h. d. Bar.
I. d. i. perator rescripsit ser
uos ibi puniendos vbi deliq̄s
se arguant: d̄m q̄s eoz (si velit
eos defendere) nō posse reuo
care in puincia suā: sz ibi opoz
tere defendere vbi deliq̄rūt.

Aut v. s. ubi p̄cessū expe
dire anteq̄ resū etiā p̄ maior
crimine ad iudicē alterum re
mittat. Bar.

Cū sacrilegii admissum es
set in aliqua prouincia: de in
de in alia min⁹ crimē: diuus pi

ignoraſſe accusationē ab alio
instituta. magna ex causa ad
mitti eū ad accusationē debe
re. Si tñ alio crimine postulet
ab eodē q̄ in alio crimine cum
calūniat⁹ sit: puto nō facile ad
mittendū eū: quāt semel calū
niatus sit. q̄uis filii accusato
ris admitti oportere ad accu
sationē instituentē aduersus
eū quē pater accusauerat: d̄i
uus plus Iulio candido: res
cripsit.

Ibi d. q̄ quis puniri vbi deli
quit. h. d. Bar.
I. d. i. perator rescripsit ser
uos ibi puniendos vbi deliq̄s
se arguant: d̄m q̄s eoz (si velit
eos defendere) nō posse reuo
care in puincia suā: sz ibi opoz
tere defendere vbi deliq̄rūt.

Cū sacrilegii admissum es
set in aliqua prouincia: de in
de in alia min⁹ crimē: diuus pi

non custare mortē cā reipi. vt subicit. vt et. C. e. l. si cri
men. et. l. nō phibent: nisi vt. I. ti. q. l. famosi. itē d̄ h3 ma
gistratū. i. merū imperiū qd̄ bz p̄as. vt. d. d. iurif. cm. tu.
l. imperiū. nō pōt accusare dū durat magistrat⁹. vt hic
et. d. de iur. l. nec magistratus. et. I. de adulte. l. si ma
ritus sit in ma. qz
nec accusari: vt
subicit h. r. d. de l
ius vo. l. ij. et dic si
ne fraude. i. sine
pena. sic. d. d. edil.
edic. l. cū a sit. sz ex
cipitur. vel fraus
fieri reipu. si ab
ei⁹ cura aduocare
tur q̄ p̄ ei⁹ vtilita
te quādie bz cō sol
licit⁹. Iō cm̄ ma
gistrat⁹. qz. qz. ma
gis instar vtilitati
pub. ad qz. I. d. d. b.
fig. l. q̄ us. r. facit
d. de iudi. pare. et
ad treb. alle a quo
sz tē p̄siuū. Ite3
infamis nō accu
sat. vt. C. e. l. cris.
et. d. de popu. ac. l.
popularis. nisi vt
I. ti. ij. l. famosi. et
I. e. l. multerē. r. ni
si vt. I. l. h. i. n. nam
et l. pecuniaria cā
pōr agere p̄ se. vt
d. ad ter. l. i. ij. sz
si mulier sit famo
sa. itē qui accusa
uit duos qd̄ p̄. vt
dices in. l. hes ac
cusare. sz lege iul.
nec pōt tertū ac

uis pontio procōsult rescripsit
postq̄ cognouerit de crie in
sua prouincia admissio: vt reū
in eā prouinciam remitteret⁹
vbi sacrilegium admittit.

Cognitio vno de cōtrarijs
cognoscit aliud: et cōtrariōrū
eadē est disciplina. vt alij: om
nes regulariter possunt accu
sare nisi p̄sone prohibite. B.

Accusare Marcel.
possunt intelligem⁹: si
scierim⁹ q̄ non p̄nt. Itaqz p̄
h̄bent accusare alij p̄t̄ serū
vel etatē: vt multer⁹ vel pupil
lus. Alij propter sacramentū
vt qui stipēdia merentur. Alij
propt̄ magistratū p̄t̄tē: in
qua agentes sine fraude i. ius
euocari nō p̄nt. Alij p̄pter de
lictū p̄p̄tū: vt infames. Alij
propter turpē q̄sū: vt q̄ duo
iudicia aduer⁹ duos reos sub
scripta habēt: nūmosve ob ac
cusandū vel nō accusandū ac
ceperint. Alij propter cōditio
nem suam: vt filij: circa paren
tes: r liberti p̄ p̄onos. Pau.

cusare. vt hic et. C. eo. l. cum rationibus. et hoc propter
questum turpem vitandum. sed sicut qui alio nō potest
admittitur tamen si suā vel suoz inuriā p̄sequat: sic
pōt hic tertū accusare. vt hic et. d. l. cū rōmbus. Itē qui
accepit nāmos ob accusandū vel nō: qz incidit in. l. iul.
repe. vt. I. ad. l. iul. repe. l. easdē. sz. i. et. ij. et facit. d. l. q̄ in
dicio. in fi. Itē liberti p̄onos nō accusant vt subicit: im
mo pena imponit. vt. C. e. l. fi. et sic est in seruis r famu
liari⁹: cū nō possint et puniant si cōtrafecerint. vt. C. e.
inquis. r. l. si qd̄ ex fami. et facit. C. de testi. l. libertoz. r
de fal. l. falli. itē p̄t̄ suspicionē calūniē qz falsū testio
nū subornati dixerint: p̄ qd̄ et alio p̄sumitur malefacto
res. vt. d. si cui. sz. tamē. in fi. sz. et. d. de testi. p̄dici. et in
auf. quō oz epi. sz. p̄ta. et. d. de pe. here. l. p̄h. in fi. r ar.
d. de offi. p̄s. illicitas. sz. ne potētiores. itē focū crimis
vt. C. de lib. cā. l. si filij. itē q̄ cōmissit h̄c crimē: vt h̄r. p̄
pter lenocinium. vt. I. de adulte. l. i. sz. lenociniū item qui
desinit. vt. I. ad. turpil. l. ij. item iure canonum repellunt
alij quia sunt conspiratores: alij quia anathematizati:
alij quia sacrilegi: vt. vi. q. iij. conspiratores. et. c. cm
nes. et. c. nulli. l. sz. inimici. vt. ij. q. v. quia suspecti. r. c.
canonica. et. c. omnes.

Ut filij. alij non habent in littera: vt filij.

p̄s de
licū si
lio non
nocet.

Accusa
re / p̄tes
phibēt.

Pater accusauerat. calūnio fert ex postfacto appa
ruit. et sic no. q̄ delictū patris nō nocet filio. vt. I. de pe
nis. l. crimē. sz. ar. d. C. ad. l. iul. maie. l. quisquis.
Deliquerit. vt. d. de nor. l. fi. r. C. vbi de cri. agi. oz.
l. i. et auf. qua in puincia. et. d. de iud. l. v̄d̄itor. r. f. e. l. ij
e Remitteret hoc si latitabat. vt in auf. vt nul. iudi.
sz. vero qd̄. vel hoc sp̄ale: vt in naufragio. vt. d. de incē.
rui. nau. l. ne quid. vel hoc facere debet ex vrbantate. et
facit. I. e. l. fi. et. d. p̄ori. sz.

Ut accusare non possunt. nā q̄ ibet pōt q̄ nō p̄hi
bef. vt. d. qui. ex cau. ma. nec nō. sz. qd̄ eis. r. no. q̄ he
et seq. ll. sunt. ij. q. i. c. prohibetur.

Ut mulier mulier nō p̄sequēdo suā iniuriā repelli
tur: vt hic. r. C. q̄ accu. nō pōt. l. de crimine. sz. fallit in crie
maie. vt. I. ad. l. iul. maie. l. in q̄nib⁹. a. annone. vt. I. ad. l.
iul. de āno. l. fi. sz. fi. r. l. cor. testiāria. vt. d. e. l. ij. Itē in crie
suspecti tu. vt. l. i. de susp. tu. sz. p̄s. itē in pupillo dic se
cus si est adultus maior. r. an. ad instar testis nō autz
minor. arg. d. d. de do. lib. l. q̄ cū maior. sz. sed si nō. et de
his q̄. vt. iudi. l. postle. sz. h̄s vero. vel dic fm a30. et mi
nor. vt. no. d. e. l. ij. sz. pupill⁹. et dic q̄ etiā pupill⁹ in casti
bus admittit. vt. ibi no. Itē p̄ sacramentū. l. in q̄ iurant

Liber Decimus.

Donnulli, aureos. Nisi diligens sit et fidelis admit-
tur sicut ad tutelā. vt ar. insti. de susce. tu. in fi. ti.
tu. et in aut. de testi. §. i. et §. de adop. l. nec ei. §. i.

Htr. nō excludunt. ad quod est. §. e. l. qui iudicio.
et. C. in qui. cau. co. vel cē. l. ij. in fi. §. hoc fallit i li-
beris et libertis.

Alij propter suspitionē
calante: vt illi qui falsū
testimoniū subornati dixerūt.
Donnulli ppter **H**er.
paupertatē: vt sunt qm
nus q̄ quinquaginta aureos
habent. **A**rcel.
Htr. oēs si suā inturiāz
erequatur mortē ve p̄p̄nquo
rū defendāt: ab accusatōe nō
excludūtur. **L**iberti liberti
qz nō sunt phibendi suarū re-
rū defendēdarū grā de facto
parentū patronorū ve queri.
veluti si dicāt vī se a possessio-
ne ab hīs expulsos. f. nō vt cri-
men in eis intendāt: s̄ vt pos-
sitionē recipiāt. nā et filius
non quidē phibit⁹ est de factō
m̄tis q̄r: si dicat suppositum
ab ea partū: q̄ magis cohere-
dē habeat: s̄ eā reā lege cor-
facere pmissū ei nō ē. **A**b
alio delatū alius deferre non
pōt. S̄z est qui abolitione pu-
blica vel p̄uata inueniente
aut desistente accusatore de
reīs exēptus est: alius deferre
non prohibetur.

Preses p̄uicte et p̄uicte

Queri. per actionē in factū. ar. §. de fal. qui nomine
scz ad interesse vel excipiēdo.

Non est. propter reuerentiā. qd̄ als liceret ei cuius
interest. vt. §. de fal. l. lege. §. i.

Ab alio delatū. i. accusatū. et dic pendēte accusa-
tōe p̄ma. et pleni⁹ dic vt. C. e. l. q̄ de crimine. in p̄n. itē §.
§. de adul. l. ij. in fi. So. ibi speciale: r̄ est sic. §. de ius vo
can. l. ij. in p̄n.

Uel p̄uata. q̄ ista sint dic vt. I. ad turpil. l. aboli-
tio. et. l. se. in fi. et sic qd̄ subijct de desistente: dic q̄ q̄q̄
impune p̄tēf: q̄q̄ nō. vt. C. de abo. l. abolutio. et. §. eo.
Nō phibet. i. fra. xxx. dies. vt. §. e. l. i. libello. l. fi.
bello. §. fi. et. §. ti. l. l. pe. in p̄n. s̄ an est opus docere o
p̄uaricatōe p̄mit: Dic nō vt hic: s̄ alij dicit in publica
sic: s̄ in p̄uata abolitione nō. vt ar. §. de p̄uari. l. ij.

Og. als hos. als eos.
Presidem. si habes. i. presidē bene est. vt. §. de
off. p̄s. l. penul. nā q̄q̄ vice p̄s. idis gerebat. vt. C. de
pe. iudi. l. i. als est item presidem. et facit. §. de adul. l. si
maritus. in p̄n. Accur.

Ante cōmiserit. vt. §. de iudi. l. ij. §. legatio.

Magistratum populū. vt et. §. de in ius vo. l. ij. sed
licet non accusetur: verū est vt procedatur: satisfacta ta-
men iudicio s̄si post honorem depositum. vt. §. de adul-
te. l. si ad iudicium. §. fi. Accur.

Lis legatus romā missus accu-
sari nō possunt de crimine an-
te legationem et presidatum
cōmissio. h. d. Ang.

Tenuletus.

Hoc accusare non licet
legatus imperatoris. i.
presidem. p̄uicte ex snia len-
tult dicta: i. ylla et tyrohe cōsu-
libus. Itē legatus p̄uicte alē
etius dūtaxat criminis qd̄ an-
te cōmiserit. q̄ in legatione
venter. Itē magistratum po-
puli romani eūve qui reipub.
cā abfuerit: dū nō retractādī
leges cā abest. **H**oc bene-
ficio etiā inter reos recepti⁹
vt p̄r: si abolitione inueniē-
te repeti se nō debere conten-
dant: s̄z ep̄istolā dū adriani
ad glabionem cōsulē scriptā

Lege iulia iudicioz publi-
corum cauetur: ne in eodem
tempore de duobus reīs qd̄
quereretur: nisi suarum intur-
rarum causa. **S**i seruus re-
seruanda sunt que si liber es-
set ex senatusconsulto cocta
et messalla consulibus.

Leges. ex qd̄
bus sperat accu-
satio. ad qd̄. §. de a-
dul. l. si maritus.
§. i. r. §. de testi. l.
inuiti.
Hoc b̄ficio.
qd̄ dicit est in p̄n.
huus. l. vt qd̄ p̄e-
scribat propter di-
gnitatem suam.
Recipi. dicit
tur receptū possi-
tē contest. §. de a-
dul. l. si marit⁹. §.
p̄scriptioes.
Repeti. post
xxx. dies fm quof
dā. lmo nec. §. xxx.
dies. alioquin nul-
luz esset beneficiū
fm Al. et probat
§. e. l. libello. §.
fina. l. p̄.
Contendant
vt qd̄ abolitōe ha-
bita accusatus in
aliq̄ dignitate p̄di-
ctorū fuerit elect⁹
s̄z an alio accusan-
te an ipso eodē
hug. dicit alio ac-
cusante nō p̄mo.
nā primo nō pōt
obijci. vt. I. ad tur-
pil. si d̄s repe. Vel
dic q̄n supueni: di-
gnitas ēt p̄lo. s̄z

quando primo nō habuerat dignitatē cū primo accusa-
batur: tūc p̄mo nō obest sed alij vt. d. l. si quis repe. arg.
C. de consot. l. ij. et. ff. de pecu. p̄po. §. rati. itē eodē modo
r̄n. ad. l. i. de adul. si maritus. §. p̄scriptioes. vel subau-
di ibi nisi abolitione habita de nouo recipiāt. vt hic et.

De duobus reīs. s̄ in vno libello: s̄ vni pu⁹ i vno
libello alij alio b̄n potest: vt in cōtrario. §. e. l. qui ac. et
C. e. l. cū rōnibus. fm Al. et nos. Alij dicit q̄ nec etiam
duos: et etiā diuersis libellis. Et qd̄ in illis. l. dicit di-
cunt fuisse admissum. s̄z nō admittendū. prima placet
Alij h̄ de diuersis criminibus: ubi ex vno. sed videt q̄
etiam vno libello duos possit. vt. I. de adul. l. qui pupila-
lam. §. fi. et. l. vim passam. §. incesti. sed dic vt. d. l. qui pu-
pillam. Itēz adde quod nō. C. qui accu. non pos. l. cum
rationibus. Accur.

Postulabitur. in casibus illis quib⁹ pōt. vt. I. p̄r. §.
l. lib. vt. §. e. l. fuos. s̄z hoc fallit. I. ad turpil. l. domi-
cianus. itē i eo q̄ fu⁹ nō excipit de lenocinio. s̄z lib sic. vt
C. de adul. q̄m alex. item in eo q̄ pōt defendi q̄ d̄m vel
procuratorem d̄m quod non est in libero homine. vt. §.
litu. l. i. seruus. Accur.

o Omibus autem legibus publicorum iudiciorum. b Rei. i. accusari possunt. s. cetera non accusant nisi in casibus. vt. C. de pteci. impera. offe. l. i. et. l. ad. l. iul. ma. l. famosi. et. l. e. l. muliere. in fi. r. s. de popu. ac. l. popularis actio. et. C. de adul. l. qm alex. r. s. de iud. l. vij. c. U puata. i.

qñ sine armis. d Qui ea lege. s. vis puare. vt in sti. de pub. iu. s. ite. l. iul. sed vt hac. l. ferus accusari. vt C. ad. l. iul. de vi. l. si crimis. s. die qz ibi corporalis puniatur. vt in e. n. l. suos. nō pecuniaria vt ibi dixi et hic s. i. Itē qd de publica statim dices. ac.

e Publicatio. et relegatione. vt in sti. de pub. iu. di. s. item lex. f Pena. tertia partis bonorum. g Nō cadit. cñ nichil hz. vt in sti. p qz pso. no. ac. s. ite qz seru. nā delinquendo nō aufertur pecunia seru. dno vel fili. pfi. vt de bonis proscript. l. i. et. l. si filius. Accursus.

h Quib. vt. l. iul. de ambi. vt. l. ad. l. iul. de ambi. l. i. ite de amona. vt. l. ad. l. iul. de anno. fm. Al.

i Capitulis. hec ē in trib. vt. l. de pe. l. u. in pn. s. h non cōprehendit cuius tatis amissionē: qz fu. nō ē cuius s. h. azo.

k Que. s. capitis nō cōuenit. et. dic qz qdā habet nō cōuenit. et tūc dicit pncipio hui. s. et. C. de bo. pscip. l. i. s. h dices qz ad bona: vt qz crimē psonē et bonozū penā inferebat. qz ad psonā em cōuenit: qz ad bona nō cōuenit seruo: r differat a proxi. supiori rñ. qz ibi pecuniaria tñ pena inferebat ex crimine. Alj hñt sine nō. et dic cōuenit quo ad corporale: nō tñ quo ad pecuniaria. et erit idē expñ qñ. p eodē delicto pecuniaria et corporalis pena imponit: vt est in omi crimine qd imponit penā mortis naturalis vel etiā ciuiliis vt seruus pene. vt. C. s. bo. proscip. l. in metallis. qz pene indubitanē cōuenit seruis qz ad corp. vt. l. de pe. aut dñs. s. fi. Est et tertius genus criminis: vbi etiā bona tacite auferunt: vt qz ciuitatem qz pdit: puta qz deportat. vt. C. de bo. pscip. l. de portati. Nō dico relegatū: eis vel alijs qd alia pena s. vna de predictis imponit nō auferunt bona. vt. C. de pe. l. de portatorū. qz relegatio an seruo cōueniat statim dices. itē qd subijcti sicut relegatio: dicit. l. nō cōuenit. pur. s. habui si nō cōuenit: tūc est cōtra. C. de sepul. vio. l. ij. r. s. qz r. s. qui. l. u. quib. dicitur seruus relegari. So. nō pēt sic. vt bona aliqua pdat. qz euenire pōt in relegato in ppetuū. vt. l. de inter. et. re. l. iij. in fi. vel fm. azo. veri. nō pōt vt simpliciter illa pena imponatur: s. grauior imponitur etiā vbi relegatio tñ libero cēt imponenda. vt. C. ad. l.

iul. de vi. l. seruos. et. l. e. l. fi. sed et hoc est in omi crimine ex quo etiā seruus nō pōt accusari. vt. l. recepta accusatio: s. durior: pena imponit qz libero fm. azo. Alj vt. l. de vi. dicta cōtraria nō ob. dicit sicut relegatio. s. cōuenit: r sic dicit seruus posse relegari: vt in cōtrarijs r hic. vt tñ ei durior qz libero imponat pena: et caue qz cñ dixim. hic de pena capi talibus o3 exponit relegatio. i. de portatio. nā relegatio nō imponit penā capitalem cum ciuitatem r bona retineat relegatus. vt. l. de inter. et. re. l. relegatoz. s. si. ue. et. s. ad rēpus sed in simplici relegatioe dicit qz seruo non conuenit nisi vt grauior pena ei imponatur. Tertio vt. Al. referunt hanc litteram sicut relegatio. ad id qd. s. dicitur qz pec. r. c. sicut relegatio qz ponit penā pecuniariam qñ sit in perpetuū. vt. d. l. de inter. r. re. l. iij. in fi. In op. autez

cornelia in iuriarum seruus nō debere recipi reum: cornelius s. ylla auctor fuit. Sed durior ei pena extra ordinem imminet.

Qui hac. l. enumerantur licet prohibeantur de alijs criminibus accusare: tamen permittitur accusare. l. iul. de anona. h. d. Marcius.

Mallerē propter publicam vilitatē ad annōnā ptnētē audiri a pfecto annone deferentē: diuī seuerus et anto. rescripserūt. Famosi quoqz accusantes sine vlla dubitatione admittuntur. Milites qz qui causas alienas deferre non possunt: qui pro pace excubant: vel magis ad hanc accusationem admittuntur. Serui quoqz deferentes audiuntur. Paulus.

publici nō datur seruus. vt. l. de pe. l. seruus.

Non conuenit. quia non est ciuis.

Parricidij. s. cōuenit pena seruorum.

Occiderint. vt. l. ad. l. pompe. de parr. l. ij.

Non cadunt. qz nullā cognationē habent. vt in sti. de fer. cog. in pn. et. l. de re. iur. l. qd attinet: nisi qz ad matrimonium impediendum. vt in sti. de nup. s. illud certum est r. c. Accur.

Cōis est. tā liberozū qz seruoꝝ qstūm ad mortē dñi.

Similiter. s. vt in liberos. r que sit ciuis. l. pena: habes in. d. si. de parricidij.

Cornelia. sed e contra densiciat qñqz alterius iniuriam. vt. l. ar. cōtra. s. de iniur. l. lex cornelia. s. fi. et. hec ē rō: qz pleriqz pecuniaria pena ponit p iniuria vel amissione ciuitatis: que non conuenit seruis.

Imminebit. arbitrio iudicantis.

Alterem. rescripserūt. vt. l. ad. l. iul. de amona. l. fi. in fi. nec ob. C. e. l. de crimine. quia specialia sunt que hac. l. dicuntur.

Famosi. i. infames.

Admittunt. facit. l. ad. l. iul. ma. l. famosi. Sed ptra s. l. qui accusare. so. hic speciale.

Pro pace. s. aliozū. vt. s. de testa. mi. l. i.

Excubant. i. vigilant.

Vel. pro etiam. sed. l. C. qui accu. non pos. l. non prohibentur. Sol. hic speciale.

Deferentes. i. accusantes de amona fraudata.

Audiuntur. vt. l. ad. l. iul. de anno. l. i. etiam contra dñm. vt. s. de iud. l. vij.

Senatus. cui⁹ nomē nō habem⁹. Et da exēplū de eo qui filius occidit: qui veteri corne. de sic. r noua. l. de parricidijs tenet: nō autē vetus p noua tollitur. vt. s. de act. r obli. l. quous. Uel dic de eo qui fecit societate contra Inocētē: q. l. iul. de vi priuata tenet. vt. f. ad. l. iul. de vi priu. l. ij. r. iij. r. iij. r. l. cor. de fal. vt. f. de fal. l. i. §. i. quod nō placet. f. tū ex vi priuata. per senatus. volustianuz. vt. f. ad. l. iul. de vi priuata. l. ex se. cō. et s. de cōcus. l. ij. Uel dic tertio de eo q ac cepit peccatū ob ne gōcū faciēdū vñ faciēdū: q tenet. l. iul. repe. vt. s. b. ca. l. i. l. i. §. i. r. l. cor. b. fal. vt. f. b. fal. l. i. §. i. Itē dic q nec accusatio admittat ex quo iam est factus reus. i. accusat⁹ alia. l. nec ab e. de vt hic nec ab alio. vt. C. e. l. q. de crimine. i. rñ. Uel fm alios pōt accusari ab eodē diuersa legib⁹: s. secuta cōdenatione ex vno nō seq⁹ ex alio Itē si fiat ab solutio. Tertū dicunt q nō pōt. f. in eo q pena cōcurrat: sed in eo q maior est pena. in altero secus dicit ad istar ciuiliū. vt. s. vi bo rap. l. i. et facit. s. de actio. r obli. l. pe. r. s. nau. cau. sta. l. idem §. pe. sed contra. s. de act. r ob. l. cū ex vno. f. ibi cū agitur ciuilit⁹ p predictā. l. vi bo. rap. item cōtra. C. de accu. l. q. de crimie. q. rñ. So. ibi diuersis psonis pmittit. hic in vna prohibet fm quosdam. Uel ibi erant diuersa delicta: hic vnum vt ibi plene no. Itē contra. C. qñ ei. l. i. so. ibi altera ciuiliū altera criminalis: hic vtraq crimina. itē cōtra. C. ad. l. fa. de pla. l. i. s. r. ibi diuersa erāt crimina. f. violentia et plagium r c.

Senatus celsus: ne quis ob idem crimen plurib⁹ legibus reus fieret⁹. **N**ō cogit qd omittit actio nem ciuilem et proponere criminalem descendente ex eodem facto. h. d. B. Ulpian⁹.

Item cū dolo malo hominib⁹ coactis dā nī quid datur esse dicatur nō debet cogi actor omittit actio ne ciuili⁹ crimen intendere. **E**x pluribus accusantibus iudex debet idoneiorē eligere ex causis hac. l. enumeratis. hoc dicit. **I**dem.

Si plures existant q eūdem i pu blicis iudicijs accusare volunt: iudex eligere debet eū qui accuset. causa. f. cognita: estimatis accusatorum personis: vel de dignitate: vel ex eo quod interesi: vel etate: vel moribus: vel alia iustitia de causa. Modestinus.

Si seruum dñs in crimine capitali defendat: sistendum satisfāto promittere iubetur⁹.

Sic fiet et est ratio: q de admissio eiusdē hois nō debet amplius queri. s. nau. cau. sta. licet.

Idem. i. contra eum.

Ciuili. vt. s. vi bo. rap. l. ij. in pñ. r fa. in. e. l. §. i. et. C. qñ ciuiliū actio. l. i. r de fal. damus. r. l. ptebimus.

Si plures volunt: et simul oēs concurrant.

Interest. quia suam vel suorum iniuriam psequatur. vt. s. eo. si cui. §. i.

De causa. affinitatis vel cognationis. ar. s. de his q deie. l. i. vero §. qui adit. Et ad hoc. s. de f. instru. l. fi. i. fi. et de collu. deie. l. fi. r. de adul. l. ij. §. si simul. r. s. de lib. ho. ex. l. iij. §. hoc interdictum. r de sepul. vio. l. sepulchru. et de populari. act. l. ij. r. s. de libe. cā. l. interest. r de excu.

tu. l. si duos. et de dñ. infec. in reficiendo. **S**i seruū iubeat. vt. f. n. i. l. ij. r fa. s. eo. hos ac. §. si seruus. r. C. de ac. r inscript. l. i. r. s. ii. l. i. seruus. **T**ria. minaretur. dato libello accusationis minabatur se falsum r c.

Iudex pōt minanti se accusaturū statuerē tps ad accusandum: r si post illud accusatio nō pducitur et iudex reum ab soluit ab obseruatione iudicij transit sententia in rē iudicatā nisi appellet ab ea. Ana. Idē

Tela cū testamētū gajj fratris sui falsuz argue re minaretur: r solēnta accusa tionis nō impleuerit⁹ intra tēpus a preside diffinitū: preses prouincie iterū^m pñciatū nō posse illā ampli⁹ de falso testō dicere: aduersus quā sniam tēla. non prouocant: s. dixit⁹ se post finituz tps de irritō testō dicere. Quero anticia q non appellauit: aduersus sniaz pñdis possit ad falsi accusationē postea reuerti: rñ. nichil apte pponi: ppē qd aduersus snie auctoritatē de falso agens au dienda sit⁹.

Dui fratres rescripserūt nō debere cogi hñdcs accusatorū⁹ exequi crimina⁹. Item non oportere compelli accusatorem plures reos⁹

habet. I. quas sententias. Tu dic primam interlocutori am: et ab ea non potuisse appellari. vt. f. de appell. l. i. §. q situm. r. C. quous ap. l. ante. r. deode nouo relapit cām et sic habes. I. quas sententiam. Et fm oēs dic q post primam iudex statuit certū tēpus isra quod bene libellum formaret r cām ad finem perduceret. qd pōt fieri. vt. C. qui accu. non poss. si ea. Itē no. in hac. l. ab iterlocutoria Appellari fm Al. item qd si diffinitum de falso fuit et cālare ab male cōcepti libelli: rñ. posse iterū accusationem fieri interio sed in secūda sua nō fuit adiecta causa. ad quod est. s. cutous de euic. l. minor. §. i. r. s. de excep. rei iu. l. si mater. §. i. qñq. h. n

Sed dixit. per quod magis confirmare qñ firmare sententiam de falso videtur.

Audiēda sit. s. de irritō sic. vt. C. de inoffi. test. l. efi.

Dui fratres. accusator. i. eorū qui accusabāt. r est tunc or. ptra. s. p. so. l. heres socij. r. s. de fideiussu. tu. l. i. vel. i. eoz qui accusabant. r tūc adhibe distinctio nem quā habes. I. si pen. ap. l. i. r. C. si reus vel ac. l. fi. q

Crimina. s. ab alio poterūt accusari. vt. s. e. libello rum. in fi. Accursus.

Crimina. q. crimina sunt prodita ad vindictam.

Reos. q. r. si vellet nō potest: nisi cū determinatōe.

Nō impleue rit. et nō probauit testm factū falsuz. **D**iffinitum. hic no. q iudex tā actori q reo dat tēpus ad excep. pponendas. **I**terū. appa ret ergo q pu⁹ p nunciauerat eam non posse de falso agere. Et dicit q dam vtrqz diffinitū: et ex eo q inepte erat libell⁹ factus r habent. I. aduersus quas se tentias r c. s. fm hoc quis bis iudicat⁹ rñ. q prima cum secūda cōcus dat. vt no. C. sententiā rescin. non pos. l. ij. vel qz prima fuit abiecta cā libelli male conce pti. vt. s. si mēfor. l. i. §. i. Alij vt Al. dicit primā inter locutoria. et dicit ab ea appellari: q effectū hz diffinitue. nā cū dicit istaz agere nō pos se: pñs videt ab solu accusatus: r

ut s. e. hos s. lege. et facit. C. ut nemo luitus ag. vel ac. s. facere. s. eodem crimine.

Xudiciorum. admissis. i. delictis.

Aduersus heredes. reorum defunctorum.

Secuta. qua secuta si est appellatus ante mortem: di-

stingue ex parte vel facite bona sint a depra: vt pto casu teneant hedes ni si defendat: l alio no. vt. C. si p. ap. l. iij. Idem dicam si non est appellatus vt non trahat pena ad heredes qn est tacita bono: ademptio: in pen-

pena nis moliedis de- bemus nisi. vt. l. s. pena. l. interpretatone.

Maifestatio. hoc in duob' casibus tm est: vt qn contra pncipez vel repub. vt. l. i. q. l. flet insi. de pu. iu. di. s. q. itez adicit repetitidaru. Est rtertius peculatus. ite quart' de restiduis vt h. r. fad. l. iul. repe. l. ij. r ad. l. iul. pecu. l. iij. r. ad. turpil. l. in se. natufo. s. et si. p. pter. ite qntus cri men hereseos. vt. C. de her. l. iij. ite fert' apostatar' vt. C. de apo. l. ij. et. l. apostataruz. ite septim' quando vxot de morte vi ri accusata decessit. vt. l. de iure fil.

l. lici'. na no secuta codenatione imminet pena bonoz ademptiois heredib' multatis. ite octauus est crimē de ferte militie. vt. C. de re mili. l. iij. lib. xij. nec ob. pdict' s. de iud. de q re. s. cu abnt. qz hec spalia. vel alto. p. fuis casu ibi loqt. ite ali' vt. l. de bo. eo. l. fi. ite vt in pdict' fal. l. s. de iniust. rup. si quis ex. s. eius q. ite ob. s. de solu. reo. sed ibi in crimine. alto non exceptato.

Actum est. etiam non dato libello.

Alienare. no. ex die comissi criminis: s; in alijs no exceptat' tm an li. cōtest. vt. s. de manu. l. q. pena. r facit s. de dona. l. donatiōes. s. fi. et. l. post. fctuz. et. C. ad. l. iul. l. iij. et. s. qui et a. qui. l. questum.

Pena. pecuniaria. vt p furto dupli vel quadrupli.

Accusatio. i. actio. r sic facit. C. ex delict. defunc. l. i. alij proprie ponunt quod non placet. et fm hoc dices idē in p. nato delicto si criminaliter agat qd in publico scz pur est i. pn. h. l. ad qd est. fad turpil. l. in p. uatio.

Secuta. r intellige qn re' mouit pedere ca pncipali.

facere: diuus adrianus re- scripsit.

Mortuo reo criminis pu- blici vel puati criatit accusa- to pena oim extinguit nisi inia lata decesserit: pterq; in cri minibus exceptatis. s; si ctu- liter querat de crimine sufficit lit' fuisse contestatū vt ad pe nam pecanariam teneantur heredes. Ang. Mōdesti.

Indiciorū publicorū admissis' nō als trāse- unt aduersus heredes' pene bonorum adēptionis: q; si lis cōtestata et condēnatio fue- rit secuta'. excepto repetūda rū et maifestatio iudicio: q; ēt mortuis rejs cū quib' nichil actum est' adhuc exerceri pla- cuit: vt bona eorū fisco vendi cētur. Et ideo vt diut seue. r an toni. rescripserunt: ex quo qd aliqd ex his causis crimē con traxit: nichil ex bōis suis alie nare: aut manumittere eum posse. Ex ceteris hō delictis pena' incipere ab hēde ita de mum pōr: si viuo reo accusa- tio' mota est: s; nō fuerit codē natio secuta'. P ap.

Apitis reus' suspensio

Apitis reus. l. accusatus de crimine cogitali. m Causa aliqua. ex his q sunt. f. de iu. fil. l. i. r l. similem. putabat aut cōtra. ar. C. de pcur. l. reum. item quia dictum est regulariter accusatum accusare nō pos se. vt. s. ti. i. l. is qui. Accur.

crimine causam' fisco defer- re non prohibetur. Idem.

Alteri' puicte re' apd eos accusat et cōdēna tur: apud qd crimē cōtractuz ostidit'. qd ēt in militib' esse obseruandū optimi pncipes nri generaliter rescripserunt.

De custodia et exhibitioe reorum. l. iij. l. iij.

Accusat' custodit arbitrio iudicis causis inspectis q hac lege ponuntur. B. Ulpian'.

e custodia reorū p cō sul estima re solvitur in carcerē fcriptēda' sit psona' an militi' tradēda: vel fidelis- sibus' pmittēda: vel ēt sibi' hoc aut vel p criminis quod obijct' qualitate: vel ppter honore' aut ppter amplissimas facultates' v' p pro innocētia' persone: vel p dignitate' ei' q accusatur: facere solet.

In causis capitalib' seru' ex viculis cām dēmissi p eo do min' vel extrane' satisfide- rit: ad qd admittē' possit ser

rem. vt. l. eo. diuus. et interim custodit: et fm formā quā habes. C. e. l. i. et. l. qm. si aut nō valde graue: cōmittit' custodiēdus: vt hic subiicit. r. f. diuus pius. in prin.

Persona. f. accusata.

An militi. vel proprie. vt. l. eo. milites. vsq; ad. s. fi. vel pro nuncio cōis q miles v. vt. C. vbi qd decu. vel coar. l. i. et sic expone. f. e. diuus.

Uel fidelis sibus' quando leue est crimen.

Sibi. ad qd est. C. de epif. et cle. l. cū clericis. s. i. ac.

Obijctur. accusato.

Propter honorem. quem habet cum administra- tione. vt. l. de mune. et hono. l. hono. in pn.

Facultates. vt in aut. de test. s. i.

Pro innocētia. quia tal' s est persona que prima facie videtur innocens. vt C. de adulte. si qui. et. C. de scca. l. i. vel q; in alijs erat innocens. vt. l. de re mili. l. non omnes. s. a barbaris.

Uel p dignitate. quā hz sine administratiōe. vt in

Causam. i. bona vacantia.

Alteri'. ostē ditur. vt. C. vbi de cri. l. i. et aut. qua in puin- cia. et vbi sen. l. i. r in aut. vt nulli iu. s. si vero qd. r. s. eo. h. cu. s. pe. r. fi. Accur.

In militib'. vt. l. i. l. i. s. mili- tibus. r. C. ad ex- hi. l. i. et. C. de iur- rif. om. iu. l. pe.

De custodia es erbi. r. c. Dicitum est. s. de accusatio- nibus: verū quia accusati custodi- untur et exhiben- tur: ideo ponitur hic ista rubu. B.

Custodis. reci- piēda. sic distinguitur: aut ac- cusatus cōstet s crimine: at sic est ponēdus in carce- re. vt. l. i. si cōfess'. et ex tunc cito cō- dēnetur: vt in ite- rum et iterū confi- teatur. vt C. eo. si quis in ea. r. l. fi. aut diffictur: et tunc aut est valde graue scel': r tunc ponitur in carce-

aut. vt ordi. pfe. et. C. de epi. r. cle. l. ad similitudine. r. facit ad. l. s. n. i. l. si seruus. r. C. de ap. l. minime. et de penis. l. si vindicari. r. C. de cu. re. l. iij. et de dig. l. si grau. et. l. qñes. r. de appell. l. eos. s. si. ite no. q. hui. l. p. uisio. nō ha bet locū qñ est grane scelus. vt. l. eo. l. diuus. nā tunc in carcere mittit. In hoc ent tñ cogni tio q. sit grane vt hic et ibi dicitur.

S quis seruus capitali ser uis q. capite accu sat. r. sic est. s. n. i. prior. hos. s. si. ibi vel etiā capis. r. c. sol. vt. ibi.

Uel. p. etiam q. d. nō solū dñs si defenderet satis daret. s. etiā si ex trane.

Ab extero. i. extraneo: q. nōle dñs defendat. vt. s. n. i. q. seruus. nam vñq. satisfacit vt h. Aliq. autē dicit dñs cauere tñ. sed ex neū satisfacere. qd nō piz. vt. s. n. i. si seruus. die. s. vt. ab extraneo. l. nō so lū a dño: s. etiam ab alio pōt defen di cū satisfatione et sic etiā p. extra neū defendat. vt h. r. s. n. i. l. si nō defendatur. r. de ap. serui. et accipe hic. put. no. C. de accu. l. ij. et caue: q. h. nō bē q. dñs vel extraneus de fendat: s. satisfacat de presentatione persone vt in car cere non ponatur. Accur.

Domino. i. post vinculationem. **E**x senatusconsulto. turpilliano. **N**ō pertinere. q. a vinculis interim erimantur. **L**ex. i. domiciani edictū. vt. l. ad turpil. domician. **A**bsolui. a vinculis. **A**dmitti poterit. vt. ante et post vincula admittat dñs satisfans. Accur. **T**ps. i. lōgo tpe. facit. l. de cap. l. in bello. in pn. et s. de verb. ob. l. si ita. s. scia. et si q. cau. et si. post tres. et l. de re mili. l. nō oēs. s. a barbaris. r. s. de pui. cre. l. si vtri. s. si. r. s. de ritu nup. l. p. l. r. c. r. ordi. cog. l. si. r. de arbi. l. si cū dies. s. si. ite facit ad. l. s. si ex nora. cau. aga. l. i. s. si. et. s. m. si procuratores. s. si ignotates. ac. l. **Q**ui exhibendi. coram iudice. **Q**d an admissum. i. an accusationē institutā: sec. si post. vt. s. n. i. q. cau. s. et si q. s. illud. r. ibi pleni. nos.

Uel. ppter vnū crimē deti neret vel ad iudiciū vocatur

Non recipimus. l. cū in prima cā necesse habeant stare. i. eodē die. vt. s. de in ius vo. l. ij. in fi. et. l. quicūq. in pn. in alijs aut diebus rñdere debent. vt. C. de accu. l. qui de crimine. r. hic: nisi forte ad maius auditoriū vocantur: vt in ciuili. ar. s. de re iudi. l. cōtra pupillū. s. si.

Causis. si aliquis tenetur ali cui cauere cū fide iussore iudicio si stit: siue erat crimis: siue criminatō: et nunc voce ad ius l. aliqua p uincia non tenet ire. vt. h. et. d. l. q. cū q. et in eo. si. l. ij. l. si. et de iudi. l. ij. s. legatis. hoc autē fallit qñ actio per rirer: vt subicit. r. s. de iudi. l. ij. s. in omnibus. et. l. sed et si resti. s. si dies et deserijs. l. i. l. si. Item fallit qñ ad maius auditoriū vocat vt modo di xi. et die q. qdam habent hominib. als nolbus: qd in idem recidit.

Quis plus ad episto lam anthiocēsum gre ce rescriptis: non esse in vincu la coniciendum eum qui fide iussores dare paratus sit: ni si tam graue scelus ipm admisisse constet: vt neq. militibus neq. militibus cōmitti debeat: verū hanc ipam carceris penam ante supplicij susinere debet. Idem.

S quis resu cris p q. satis dedit non exhibuerit: pena pecuniaria plectit. puto tñ si dolo non exhibeat: et ex tra ordinē eē dānandū. S. si neq. in cautōe neq. i decreto pñditi qñttras certa pphēsa ē ac nec cōsuetudo ostenditur que certā formam habeat: p ses de mō pecunie quā isseri oporteat. statuet. Uenulei.

Quis plus fideiussores iudicio sisti. **P**arat. s. sit. vt s. l. i.

Neq. militibus. hoc expone vt. s. e. l. i.

Penam. i. cu stodiam. **E**ssistere. hoc in muliere hodie corrigif. vt i. auf. vt nulli iu. s. necel sarium.

S quis non exhibuerit. sed in mora exhibēdi fuit vsq. ad sententiam non vltra. vt. s. de fideiuss. l. grece. s. an ergo.

Consuetudo. ad hoc. s. de aqua plu. ar. l. si prius. et de testi. l. iij. s. si.

Pecunie. i. ad interesse. vt. s. de hb. ob. l. quotiens. et. s. si quis in ius vo. non ierit. l. i. immo non: q. in his criminibus interesse spectari non potest. vt. s. ad exhi. si liber. dic ergo certe.

Statuet. ita tñ vt modū non excedat. vt. C. de mo. mul. l. eos. et facit. l. de reg. iur. l. sp. in sti. et s. consti. pe. l. qui autē. circa pun. et. C. de fideiuss. si baratozem. et. l. sancimus. et. C. de ap. eos. s. super his. et. s. de arbi. dī em. s. fina. et. s. de in ius vocan. l. eum pro quo. et. l. de verbo. signi. l. ante re. ad si. et. l. fina. in pun. et. s. de ser. corru. l. vt tñ. s. i. sed contra. C. ad turpil. l. ij. Solut. illa fm istam. Accur.

Quis. hec lex non est py. R.
Custodiam. vel dic. i. custoditam personam:
vel dic offic. um custodie.
Cognoueris. o preses. ei enim loquitur.
Cfaciet. vt. C. de agri. r. cen. l. suos vt tributarios.

On dubiuz.
puincia agi
tur: dāmo delictū
sit ibi cōmissuz. vt
s. e. l. solent. r. J. de
re mili. l. iij. in pn.

Et cōstituerit
alias cōstituerit. i.
pnficiauerit. ats
pntit. i. pnficiatū
est. r. p. lo executio
secundo etiā sen-
tentia remittit.

Ch. elogio. i.
scriptura q̄ declar-
rat eum esse reum.
vt. s. e. l. diuus.

Ex cā. puta
similes est. vt. s. e.
l. de militib. r. s.
ti. l. i. s. vel vicini-
tatis vel consimi-
li. r. facti in aut. vt
nul. iij. s. si ho q̄s.
et de testi. s. r. qm̄
r. J. de re mili. l. iij.
r. de reb. eo. l. ma-
gis. s. illud queri.

Mlites. expo-
ne vt. s. l. i.

Custodias. i.
custoditas p̄fōas.

In periculuz
quale statim dicat

Nimia. que
est lata culpa. vt. J.
de verbo. sig. l. ma-
gna: r. s. de act. et
ob. l. i. s. is quoz
in si. s. Accur.

Una. i. simul
plures r. alij di-
cūt de militib. qz
refert vnus amise-
rit vel plures.

Supplicio.
vltio. vt. l. e. l. s. cir-
ea p̄ncipiū. r. s. pe.
l. vltimū. s. J. C. e.
l. ad p̄mētarienses
quare melius di-
ces supplicio: scz
quo erat afficien-
dus accusatus. vt
ibi dicit: siue sit
p̄nceps carceris siue ab eo p̄positus: vt dicta. l. et sic
hec scdm̄ illū. Alij dicūt ibi aufugit vnus: hic plures. Alij
dicūt q̄ ibi vilis p̄sona: hic nō vilis erat custos. Accur.
Prima aduertendū est. expone vt. s. supplicio.

Si maior magistrat⁹ coer-
cet⁹ p̄pter doliū vel negli-
gētiā: a fortiori minor magistra-
tus. hoc dicit. Idem.

Quis receptā custo-
diam sine causa dimittit
mādati ita caues: si quos
ex his qui in ciuitatib⁹ sunt ce-
leriter r. sine cā solutos a ma-
gistratib⁹ cognoueris: eos vi-
ciri iubebis. Et his q̄ soluerint
multā dices. Nā cū scierit tibi
quoz molestie futuros ma-
gistrat⁹: si facile soluerint vin-
ctos: nō idifferenter de cetero
facient. Celsus.

On dubiū est: qn̄ culus
cūqz est puincie homo
qui ex custodia pducit: cogno-
scere debeat is q̄ ei puincie p̄-
est in qua puincia agit. Illud
a quibusdā obseruari solet: vt
cū cognouerit r. constituerit:
remittat illū cū elogio ad euz
q̄ ei puincie p̄est vñ is hō est
Ad qd̄ ex cā faciendū est.

**Delicta commentariensuz
sunt puniēda p̄ mensura cul-
pe. hoc dicit. Calistratus.**

Mlites si amiserint cus-
todias ipsi in pericu-
lum deducūt. nā diu⁹ adria-
nus statilio sc̄bo legato rescri-
psit: quotiēs q̄s custodiā mili-
tum euaserit: exquiri oportere
vtrū nimia negligētia militū
euaserit: an casu. Et vtrū vnus
ex plibus: an vna plures. Et
ita demum afficiēdos suppli-
clo milites quozū custodiam
euaserit: si culpa eoz nimia de-
prehendat. Alioqn̄ pro modo
culpe in eos statuendum est.

Saluto quozqz legato aq̄ta

Questidiam. que non sit lata culpa.
Custodiā. i. si is q̄ custodiebat euaserit pagani cu-
stodiam: alias custodia. i. q̄ custodiebat a pagano: r. sic
vsqz hic de milite custo de dixit: vel hucusqz de officiali.
hic nō erat vel miles vel officialis cui fuit custodia com-
missa. et facit. s. e.
l. carceri. r. J. ea. l.
fi. r. s. de termino
mo. l. ij. r. J. de pe.
aut facta. s. fina. r.
C. de sic. l. euz qui.
Ipsos q̄. con-
spirauerit. i.
se inuicē sub silen-
tio abstrixerit. vt
pbat. J. azo.
Custodiēdū
ē. l. libro. R. custo-
diēdū ē. lib. Bul.
statuēdū. et facit
s. de effrac. l. i. l. pel.
r. J. impacti. im-
missi vel impulsit.
sic. s. ad. l. aquil.
quādammodi. s. ij.
r. J. puniēdi. s. si
nō aperit qua pe-
na: sed videt refer-
re se ad penā eius
criminis pro quo
erat ibi: vt sic hēa-
tur p̄ confesso. ad
q̄ ē l. aut. s. col. s.
p̄hibem⁹. col. ix.
y. Releuandos
a pena si de illis
erāt. vel. i. a p̄sta-
tione inberū. simi-
lis expositio. C. s.
fal. mo. l. i. s. l. r. C.
de deser. mt. l. i. l.
xij. J. tēno. pci se of-
ferēt. sic. C. ad le-
tul. ma. l. q̄ q̄s. l. fi.
r. J. ad le. iij. de am-
bi. l. i. r. J. de re mi-
l. milites agrū. s.
pe. r. C. de pe. in
aut. nouo iure. nec
ob. J. de pe. aut dā-
num. s. solent. qz
hō nō ad penā erāt
in carcere: sed ad
custodiam.

Idem p̄nceps rescripsit: in
eū q̄ custodiā dimisit aut ita
sciens habuit vt possit custo-
diam euadere aiaduertendū
est. Si tamen peruicū aut de-
sidiāz custodis id euenerit: ca-
stigandū eū: r. i deteriorē mil-
itiā dār. si hō fortuito id admī-
serit: nichil in eū statuendū est
Si paganus euaserit custodi-
am: idem puto exquenduz qd̄
circa militum personas explo-
randum retulū.

**Supra visuz est qualiter pu-
niūtur persone que non custo-
dierunt bene: nunc sequitur vi-
dere de personis custoditis.
Bar. Idem.**

In eos qui cum recepti
essent in carcerem con-
spirauerint: vt ruptis vincu-
lis r. effracto carcere euadā:
amplius q̄ causa ex qua rece-
pti sunt reposcit custodiendū
est. et quibus innocentes ex eo
crimine inuentant propter qd̄
impacti sunt in carcerem: ta-
men puniendū sunt. Eos vero
qui conspirationem eorum di-
xerint: releuandos.

Inceptis ad custodiam non
est custodia committenda. et
si custos erga custodiam ma-
le se gesserit pro modo culpe
punitur. et si custoditum inter-
fecerit homicidij reus est. et si
casu reus custoditus decesse-
rit: attestantibus id proban-
dum est. et si seruus captiuus
fugerit / domino debet reddi
preclū seruū. h. d. Ang. Vera.

On ē facile t̄rōd⁹ custo-
dia credēdā: nā ea p̄di-
ta ts cipe re⁹: ē: q̄ eā et p̄missit

On est: tyros
ni. id ē nono
militi forte qz va-
sant t̄c v̄nimis
sūt curiales. vt. C.
de tyro. l. i. r. fi. hoc
a sit fallit si ē diligēs. itē si alij deficiūt v̄talis sit p̄uerti
dovt. J. de decu. l. ḡnat. s. sp̄rios. r. l. si t̄m. s. fi. r. C. q̄ et
a p̄odita. i. data. (te. l. ij. l. r. r. iō h̄ dicit facile.
b Cōmiserit. sic. s. de of. p̄e. diu. l. i. fi. r. p. so. l. si id q̄

in fl. maxime si est cōmentariensis hylc q̄ proposuit. vt. C. eo. l. ad cōmentarienses.

Sed duobus. sic. C. de testi. l. in iuraturand.

Uel. p. i. ne sit p. s. e. milites: vbi dicit castigandum est: in deteriorē militiā. Et facit. C. de of. p. pret. l. si q̄s.

Custodie. i.

custodis. vt. C. e.

l. ad p̄metariēses

vt. i. custodite per

sonē. Accur.

Castigati. i.

custodes.

Dimiserit. vt

l. ad le. aq̄. s. fi.

Capite. si ta-

liter erat punien-

das i. carcerat: vt

aliter vt dixi. s. e.

l. milites.

Custodia. i.

custodia p̄sona.

Probandus

est. a custode: et

si ius cōe s̄m. m.

q̄ p̄lo c̄pa debe-

ret. p̄bati. s̄e. s̄z

ē sp̄ale ideo q̄ sp̄a

le offiū suū erat

custodire. sic et in

argētario. l. vt. s̄.

de edē. l. si q̄s ex ar

gē. s̄. fi. vbi plene

dixi. et facit. C. de

testi. l. ii.

Custodia est

i. custodia p̄sona.

Applicato. i.

dato ei alio milite

vt feci vadat.

Fugitiuū. ser

uū q̄ a m̄gratu d̄z

detineri q̄ h̄ facie

bat p̄ custodem.

vt. s̄. de fugi. l. i. s̄.

vnusquisq̄. s̄z hic

p̄ iudic. i. recedere

p̄missit: quare emē

dat si habet vnde.

Ad legē iuliam

maiestatis.

Dictū est. s̄. in

genere s̄ publicis

iudicis: n̄c sedē

in sp̄e. et p̄mo inci-

pit dicere de cri-

brauicius.

Roximū

sacri-

legio. s̄cū

ritatem.

id est eos qui ac-

ceperint securitatem

neuerantur a po. ro. vel. i. eos qui

coferunt securitatem cum eo.

nec vni: sed duobus^o custodia cōmittenda est: q̄ si negligētā cōmiserint: p̄ modo culpe vel^o castigant: vel militiā mutant. **Q**uod si leuis persona custodie fuerit: castigat^o restituuntur. Nam et si miseratiōe custodia q̄s dimiserit^o: militiam mutat fraudulēter aut si fuerit verfa tus in dimittenda custodia: vt capite p̄unia: vel in extremuz gradū militie def. Interdū ve nia et datur. nā cū custodia cū altero custode simul fugisset: alteri venia data est. S̄z si custodia se interfecerit v^o p̄ceptauerit: militis culpe a scribitur. i. castigabitur. q̄ si ipse custos custodiaz interfecerit vel p̄ceptauerit: homicidij reus est. Ergo si casu custodia^o defuncta fuisse dicat: testatiōib^o id p̄bandū est: et sic venia dabitur. Solet p̄terea si amissa culpa custodia^o est: si tamen inter sit eaz apprehēdit: tēpus cū cognita militi dari ad eā rē requirendā: applicato^o ei alio milite. **Q**uod si fugitiuū domio reddendū perdidit: si facultates habeat: dño p̄ctū redde re tiberi saturninus probat.

Ad legem iuliam

maiestatis. Titu. l. iij.

Crimē maiestatis est p̄xi

mū sacri legio et in sp̄z incidit

omnes h̄s legibus nominat.

hoc dicit. Ang. Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

Ulpianus

n Intussu. id est sine permisso.

o Interciderent. id est fugerent.

p In vrbē sint. romana p̄cellentia. vt insti. de iure

natu. s̄. sed ius. nō q̄ in alijs ciuitatib^o. ar. l. ad le. i. pec.

l. iij. in fi. et s̄. de fur. l. ob pecuniam.

q̄ aduersus po. ro. vel aduer-

sus securitate^m eius cōmittit.

Quo tenetur is cuius opa do

lo malo cōsiliū intū erit: quo

obsides intussu^o p̄icipis inter

cidere^o. Quo armati hoīes

cū telis: lapidibusve in vrbē^o

sint: cōueniantve aduersus rē

pu. locaue occupent: vel tem-

pla^o: quove cetus^o cōuentusve

fiat: hominesve ad seditionez

puocent: cuiusve opera et con-

silio dolo malo consiliū intuz

fuit: quo q̄s magistratus po.

ro. quive imperium p̄tatemve

habeat occidatur: quove quis

cōtra rēpu. arma ferat: quive

hostibus po. ro. nuncium litte

rasve miserit: signūve dederit

feceritve do. malo quo hostes

po. ro. p̄silio tuētur aduersus

rempu. quive milites^o sollicita

uerit: cōtaueritve quo seditio

tumultusve aduersus rempu.

fiat. **I**dem.

Olive de p̄uincia (cuz

ei successuz esset) nō di

scessit: aut q̄ exercitū deseru-

erit: aut p̄uat^o ad hostes pro-

fugerit: quive sciens falsuz cō-

scripserit vel recitauerit in ta-

bulis^o publicis. Nā et hoc^o ca-

pite p̄io legis maiestatis enu-

meratur. **M**arcianus.

Lex. xij. tabularum iu-

bet eum qui hostes^o cō-

tauerit^o: quive opem hosti

tradiderit: capite puniri. **L**ex

autem iulīa maiestatis p̄cipit

eum qui maiestatem publi-

cam leserit tenet: qualis est il-

le qui in bellis cesserit^o: aut ar-

cem tenuerit^o: aut castra con-

cesserit^o. **E**adem lege tenetur

et qui intussu p̄incipis belluz

gesserit: delectūve^o habuerit:

id est. electum de alijs habuit magister puta milituz. nā

neminem sine iussu p̄incipis pōt eligere militez. vt. C.

Uel templa.

fa. s̄. de col. illi. l. ij.

et C. de here. l. iij.

et d̄ hic q̄ ad eccle.

confu. l. denuncias

mus. Accur.

Cetus. J. ad

le. iul. de vi publi.

l. qui ceta. Ac.

Milites. po-

puli romani.

Qlive. non di-

scessit. post

l. dies. vt. C. vt

offis tā ciui. s̄. mi.

li.

In tabulis.

in lesionē publicā

Et hoc. s̄. ge-

nus falsi.

Lex. xij. tab.

hostes. p̄ci-

puli romani.

Cōtauerit.

sez contra rempu-

blicam.

Cesserit. id est

retro cesserit: aut

victoriam hostib^o

dederit.

Tenuerit. ali-

quis p̄uatus cō-

tra publicam des-

tem in consensuz

quod non licet. vt

C. de fun. limi. l.

ij. vel dic tenuerit

non reddendo p̄-

cipi petenti cū ab

eo habuerit in cu-

stodiam.

Aut castra cō-

cesserit. scilicet ho-

stibus que p̄o im-

peratore custodie-

bat: vel. i. milites

de castris suis ali-

quis magister mi-

litum ad alterius

magistri militum

castra miserit et cō-

cesserit sine iussu i-

peratoris. vt. C. d̄

re mili. li. xij. l. con-

tra rempu.

Delectumve

id est. electum de alijs habuit magister puta milituz. nā

neminem sine iussu p̄incipis pōt eligere militez. vt. C.

de re mil. l. milite. r. C. de of. magi. offi. l. iubemus.
a Comparauerit. i. preparauerit sine iussu principis.
b Non tradiderit. i. dimiserit.

c Si fecerit. hoc dicitur in l. ad le. fal. qui nomine.
d Insuper. remanet. sic. l. de pe. l. methodorus.

e Adiuu erit.
id est auxiliu habuerunt.

f Extere natio nis. r. doct. Jo. vel iuguria. Ac.

g Minus. i. no Res. de alio crimine. vel dicitur de hoc lese maiestatis et facit. s. ti. i. l. si confessus.

i Hoc crimine liberatus erit: vt nec dicatur incidisse: sed in extra ordinaria. potest puniri qui facit. vt arg. s. de acq. pos. l. fudi.

k Reprobatus i. sine pmissu scis vt. C. de statu. et l. a. l. pe. r. l. si.

l On strahit. Preficit. ar. s. s. sepul. vio. sepulchru deteriorum.

m Factato. i. ceru locum proficit: s. fortuito attingit statu. ar. s. de in tur. l. si cum seruo n.

n In certo. s. loco.

o Consecratus s. secus. vt. l. l. p. xi. r. facit. C. s. fur. l. si nondum. r. l. de polli. l. q. s. si.

q U. consecratus. alioqui aliud erit. vt. s. l. i. proxi.

r Amos. i. infames.

s Non habent. vt. s. ti. ii. q. accusa re. r. facit in eo. ti. l. mulierem.

t Non pnt. vt d. l. qui accusare. r. facit. l. e. l. muliere Accursus.

u Pro pace. i. vt pplus habeat pacem.

v Excubant. id est vigilant.

x Deferentes. i. accusantes.

y Dominos suos. vt. s. de iudi. l. vi.

exercitu comparauerit: quve cu et in prouicia successuz eet exercitu successoz no tradide rit: quve imperiu exercitue populi romani deseruerit: que priuat p potestate magistratue qd scies dolo malo gesserit. que qd eoz: q supra scripta sunt facere curauerit. Secuo.

Utriusq dolo malo iure iurando quid actum est: qd aduersus repu. faciat. Lusitue do. ma. exercitus populi romani in insidias deductus hostibusve pditus erit. Factu ve dolo malo cui dicitur: quomitus hostes in pteze populi romani veniat: cuiusve opa dolo malo hostes po. ro. com meatu/armis/tellis/equis/pecunia/aliave aliqua re adiuti erunt: vtve ex amicis hostes populi roma. fiant: cuiusve dolo malo opera factuz erit quorex extere nationis populo romin obtemperet: cuiusve dolo malo opera factuz erit quo magis obfides: pecunia: iumeta hostibus populi romani detur aduersus republica. Item qui confessum in iudicio reuz et propter hoc in vincula coie ctum emisit. Hoc crimine liberatus erit: a senatu: qui statuas imperatoris reprobataz conflauerit. Marcianus.

Non strahit crimen maiestatis qui statuas cesaris vetustate corruptas reficit. Hec qui lapide iacratu in certo fortuito statuam attingit: crimen maiestatis commisit. Et ita feuerus r antoni. iulio cassio rescripserut. Videt pompeio rescripserunt: no videri contra maiestatem fieri ob imagines cesaris nodu cratas venditas. Venule.

Uel statuas / aut imagines imperatoris ia consecrataz conflauerint: aliudve quid simile ad miserint: lege in lta maiestatis tenentur. Ecce persone hac et seq. l. enumerate licet no admittant ad accusatione in reliquis criminibus: tamen admittuntur in cruce lese maiestatis. h. d. Mod.

Amos qui ius accusa di non habet: sine vlla dubitacione admittitur ad hac accusatione: s. et milites qui causas als defendere no possunt: na q pro pace excubant: magis magisq ad hanc accusatione admittendi sunt. Serui quoqz deferentes audluntur et quide dnos suos: r liberti patronos. hoc tamen crimen a iudicib non in occasione ob principalis maiestatis veneratione habendu est: sed in versonate rei iudicate: nam r psona spectada est: an potuerit face re: et an ante quid fecerit: et an cogitauerit: et an sane metis fuerit: nec lubricu ligue ad pena facile trahendu est. quaqz em temerarij digni pena sint: tamen vt infamis illis parcendu est. si non tale sit delictum qd vel ex scriptura legis descendit: vel ad exempli legis iudicand est. Crimine maiestatis factu: vel violatis statuis vel imaginibus maxime exercebatur in milites. Opt.

Questionib lese maiestatis etia mulieres audluntur. Louatione dentuz vt. s. e. q. statuas. It dicitur liter statua r imagine. vt no. C. de status r imaginib. in Rubrica.

Questionibus mulieres. vt r. s. de accu. muliere.

Patrones. vt. C. q. accu. no pos. l. p. r. C. e. l. p. e. l. ff. Facere. ad hoc. s. de dolo. h. r. d. b. in fi. r. l. sequen.

Quid. i. simile. ad qd. s. de accu. si cui. s. h. idem.

Cogitauerit. ad hoc. C. e. l. quisquis.

Lingue. sic. C. qui bo. cede. pos. l. q. sed ar. s. C. de epi. et cleri. l. omne qui. s. fina.

Parcendū ē. aut ergo verbis itum contra principem delinquitur: et tunc si ex levitate vt furore parcutur si ex iniuria: tunc ad principem remittatur vt hic r. C. si quis imperatori maledixit. l. i. q. asit scd: si ex scriptura legi vt qz fit de capitulis dicit s. e. l. i. r. q. r. iij. tenetur. Si autem ex sententia: sic idem vt hic r. s. co. qui statuas. et argu. l. de p. r. i. d. s. l. iij. in fi. Alij hic exponunt scripturam: vt qz famosum libellum de p. r. i. d. s. l. iij. tenetur: vel quia sine scriptura famosum carnē de eo fecit. pro quibus s. de iniurijs. l. lex cornelia. s. fi.

Exercebatur als exercebat milites: quia audaciores: als exercebatur i milites. i. p. milites: sic idē sensus. Uel i. maxime puniebatur scz acruis milites Alij dicunt hic loqui de status milituz q sunt in xtra latus principis. vt C. e. l. q. s. i. v. un. Et tūc in milites i. contra milites qbus frequēter lui dēt populares vt C. de statu. l. fi. sed no placet: qz no ni si p status principis iam psecrata agit hoc crimine.

Amos qui ius accusa di non habet: sine vlla dubitacione admittitur ad hac accusatione: s. et milites qui causas als defendere no possunt: na q pro pace excubant: magis magisq ad hanc accusatione admittendi sunt. Serui quoqz deferentes audluntur et quide dnos suos: r liberti patronos. hoc tamen crimen a iudicib non in occasione ob principalis maiestatis veneratione habendu est: sed in versonate rei iudicate: nam r psona spectada est: an potuerit face re: et an ante quid fecerit: et an cogitauerit: et an sane metis fuerit: nec lubricu ligue ad pena facile trahendu est. quaqz em temerarij digni pena sint: tamen vt infamis illis parcendu est. si non tale sit delictum qd vel ex scriptura legis descendit: vel ad exempli legis iudicand est. Crimine maiestatis factu: vel violatis statuis vel imaginibus maxime exercebatur in milites. Opt.

Questionib lese maiestatis etia mulieres audluntur. Louatione dentuz vt. s. e. q. statuas. It dicitur liter statua r imagine. vt no. C. de status r imaginib. in Rubrica.

Questionibus mulieres. vt r. s. de accu. muliere.

Exercebatur als exercebat milites: quia audaciores: als exercebatur i milites. i. p. milites: sic idē sensus. Uel i. maxime puniebatur scz acruis milites Alij dicunt hic loqui de status milituz q sunt in xtra latus principis. vt C. e. l. q. s. i. v. un. Et tūc in milites i. contra milites qbus frequēter lui dēt populares vt C. de statu. l. fi. sed no placet: qz no ni si p status principis iam psecrata agit hoc crimine.

Amos qui ius accusa di non habet: sine vlla dubitacione admittitur ad hac accusatione: s. et milites qui causas als defendere no possunt: na q pro pace excubant: magis magisq ad hanc accusatione admittendi sunt. Serui quoqz deferentes audluntur et quide dnos suos: r liberti patronos. hoc tamen crimen a iudicib non in occasione ob principalis maiestatis veneratione habendu est: sed in versonate rei iudicate: nam r psona spectada est: an potuerit face re: et an ante quid fecerit: et an cogitauerit: et an sane metis fuerit: nec lubricu ligue ad pena facile trahendu est. quaqz em temerarij digni pena sint: tamen vt infamis illis parcendu est. si non tale sit delictum qd vel ex scriptura legis descendit: vel ad exempli legis iudicand est. Crimine maiestatis factu: vel violatis statuis vel imaginibus maxime exercebatur in milites. Opt.

Questionib lese maiestatis etia mulieres audluntur. Louatione dentuz vt. s. e. q. statuas. It dicitur liter statua r imagine. vt no. C. de status r imaginib. in Rubrica.

Questionibus mulieres. vt r. s. de accu. muliere.

Exercebatur als exercebat milites: quia audaciores: als exercebatur i milites. i. p. milites: sic idē sensus. Uel i. maxime puniebatur scz acruis milites Alij dicunt hic loqui de status milituz q sunt in xtra latus principis. vt C. e. l. q. s. i. v. un. Et tūc in milites i. contra milites qbus frequēter lui dēt populares vt C. de statu. l. fi. sed no placet: qz no ni si p status principis iam psecrata agit hoc crimine.

Amos qui ius accusa di non habet: sine vlla dubitacione admittitur ad hac accusatione: s. et milites qui causas als defendere no possunt: na q pro pace excubant: magis magisq ad hanc accusatione admittendi sunt. Serui quoqz deferentes audluntur et quide dnos suos: r liberti patronos. hoc tamen crimen a iudicib non in occasione ob principalis maiestatis veneratione habendu est: sed in versonate rei iudicate: nam r psona spectada est: an potuerit face re: et an ante quid fecerit: et an cogitauerit: et an sane metis fuerit: nec lubricu ligue ad pena facile trahendu est. quaqz em temerarij digni pena sint: tamen vt infamis illis parcendu est. si non tale sit delictum qd vel ex scriptura legis descendit: vel ad exempli legis iudicand est. Crimine maiestatis factu: vel violatis statuis vel imaginibus maxime exercebatur in milites. Opt.

Questionib lese maiestatis etia mulieres audluntur. Louatione dentuz vt. s. e. q. statuas. It dicitur liter statua r imagine. vt no. C. de status r imaginib. in Rubrica.

Questionibus mulieres. vt r. s. de accu. muliere.

Exercebatur als exercebat milites: quia audaciores: als exercebatur i milites. i. p. milites: sic idē sensus. Uel i. maxime puniebatur scz acruis milites Alij dicunt hic loqui de status milituz q sunt in xtra latus principis. vt C. e. l. q. s. i. v. un. Et tūc in milites i. contra milites qbus frequēter lui dēt populares vt C. de statu. l. fi. sed no placet: qz no ni si p status principis iam psecrata agit hoc crimine.

Amos qui ius accusa di non habet: sine vlla dubitacione admittitur ad hac accusatione: s. et milites qui causas als defendere no possunt: na q pro pace excubant: magis magisq ad hanc accusatione admittendi sunt. Serui quoqz deferentes audluntur et quide dnos suos: r liberti patronos. hoc tamen crimen a iudicib non in occasione ob principalis maiestatis veneratione habendu est: sed in versonate rei iudicate: nam r psona spectada est: an potuerit face re: et an ante quid fecerit: et an cogitauerit: et an sane metis fuerit: nec lubricu ligue ad pena facile trahendu est. quaqz em temerarij digni pena sint: tamen vt infamis illis parcendu est. si non tale sit delictum qd vel ex scriptura legis descendit: vel ad exempli legis iudicand est. Crimine maiestatis factu: vel violatis statuis vel imaginibus maxime exercebatur in milites. Opt.

Questionib lese maiestatis etia mulieres audluntur. Louatione dentuz vt. s. e. q. statuas. It dicitur liter statua r imagine. vt no. C. de status r imaginib. in Rubrica.

Questionibus mulieres. vt r. s. de accu. muliere.

Quom. existat. immo p[er] fronte fisco. vt. C. de l[ib]er
dic. r. rele. l. iij. q. sunt contra. Sol. hic in alijs capi-
tulis: ubi contra principē vel republ. arg. l. i. h. vel hic de
estate. ar. J. de do. dā. l. fi. alij vt. b. dicit q[ui] hic decapitat
in contrarijs de potatur vel relegat. arg. in aut. de man.
p[er] s. p[er] potet. hoc

non placet: quia
iste perdit liberta-
tē. vt. J. de pe. l. qui
vltimo. Et pleni-
dic vt in cōtrarijs
no. prima placet.
et fin hoc intelli-
gitur liti. de here.
ab intest. s. p[er] con-
trariuz. et facit. s.
de iurepatro. l. e[st]
patroni. r. ad tre-
bel. l. si patroni.
in princi.

Malefatis. ac-
cusari: als ē
appellari. r. tūc ex-
pone appellari. i.
accusari. Accur.

Is qui in reatu.
quocunq[ue]
vt. s. de doñ. l. post
contractum.

Nā hoc cri-
mē. premittit nisi.
Et facit. J. de iure
fisci. l. res. q. in fi.
r. C. e. l. fi. et pe.
et insi. de here. q.
ab intest. s. p[er] cō-
trariuz. r. C. de he-
re. l. iij. s. in morte
et. s. de accusa. l.
ex iudicior. r. J. ad
turpil. l. in fenat[ur].
s. si propter. r. s.
de dona. l. dona-
tiones. s. fi. et. C.
de bonis eorū qui
mortem sibi cōsci.
l. fi. et s. do. dā. l. fi.
l. fi. et isti. de pub.
indi. s. publica.

Perduelliois
id est criminis ma-
lestat[is]: ideo sic di-
cti q[ui] per duelluz
p[ro]batio recipitur
quod nō est. alijs secundū quos dā. vel verius ideo q[ui] p[er]
duelles dicitur hostes: vt de s. do. signi. l. quos nos.

Repub. hec p[ro]tinet multa vt p[er] s. e. l. i. r. iij. r. iij. l. q[ui]
bus aliqua sunt ad hec pertinentia. alia non sed simpli-
citer malefatis: non vero perduellionis.

Ad legē iulā de adulteris r. stupro. Cui[us] p[re]cepta tra-
dunt. s. de mo. l. auxiliu. s. fi. r. est enormi[us] alijs cū o[mn]i pec-
catū est et corpus nisi fornicatio s[ecundum] aplm. hinc est q[ui] nō
licet trāsire. vt. C. de t[ra]ns. l. trāsire. r. iō de hoc p[re]-
mittit. r. dic ad. l. iul. s. supplemā interpretandā: emē

lucij catlline iulia mulier dete-
rit: et marcū tullium consulez
in iudiciū ei[us] instruxit. Fer.

Amine dānati sunt liber-
torū bona liberis dānatorum
cōseruari dū? Seuer[us] decre-
uit: et tūc demū fisco vendica-
ri: si nemo damnati liberorum
existat. Idem.

Malefatis crimie accu-
sari p[otes]t cutus ope: con-
fisso: dolo malo p[ro]ntia vel ci-
uitas ab hostibus p[er]dita est.

Reus p[ro]duellionis nō dece-
dit statu integro: secus in alijs
reis regulariter. Ang. q. l. p.

Is qui in reatu[us] decedit.
Integri status decedit.
extinguit em[en] crimen mortali-
tate. nisi q[ui]s forte malefatis
crimie reus fuerit. Nā hoc cri-
men n[on] nisi a successoribus pur-
getur hereditas fisco v[er]dicat[ur]
Plane nō quisquis legis iulie
malefatis reus est: in eadem
cōditione est: sed q[ui] perduellio-
nis reus est hostili animo ad-
uersus temp[us]. vel p[ri]ncipem
animatus. Letex si q[ui]s ex alta
cā legis iulie malefatis reus
sit: morte crimie liberatur.

Ad legē iulā de adulteris
r. stupro. l. v. q. l.
Ec lex la-
ta est a di-

Ad legē iulā de adulteris r. stupro. Cui[us] p[re]cepta tra-
dunt. s. de mo. l. auxiliu. s. fi. r. est enormi[us] alijs cū o[mn]i pec-
catū est et corpus nisi fornicatio s[ecundum] aplm. hinc est q[ui] nō
licet trāsire. vt. C. de t[ra]ns. l. trāsire. r. iō de hoc p[re]-
mittit. r. dic ad. l. iul. s. supplemā interpretandā: emē

dandum sunt. ll. huius tituli. 230.

Ec lex. augusto. als a diuo augusto. alias ab
octauiano augusto vel a gaio augusto. Sed si
lata est ab octauiano augusto: vel ab aliquo
istoru duoz. cur ergo dicit iul. Rū. q[ui] primo

no augusto.

Mulier q[ui] d[er]uit et nupsit
ante denūciationē sibi faciam
ne nuberet nō p[otes]t accusari de
adulterio nisi p[ri]o accusetur r
cōdēnetur. Ang. T. dē.

Ec lege iulia feruatur: vt
cul necesse est ab adultero in-
cipere (quia mulier ante denū-
ciationem) nupsit: non alias
ad mulierem possit peruenire
nisi reum p[er]egerit. Peregisse
autem non als quis videret
nisi et cōdemnauerit. **M**ar-
rito iure mariti accusant illa
prescriptio obijcitur: si legem
prodidisse dicatur: ob hoc q[ui]
aggressus accusationem adul-
terij accusare destitit. **L**e-
nocinij quidem crimen lege iu-
lia de adulterijs prescriptum
est. Cum sit in eundem mar-
tum pena statuta: qui de adul-
terio vxoris sue quid acceperit.
Item in eum qui in adulte-
rio deprehensam retinuerit.
Leterum qui patitur vxorem
suam delinquere: matrimonij
unq[ue] suuz cōtēnt: quoz cō-
taminatione non indignatur:
pena adulterij configitur.

Qui hoc dicit lenocinio
mariti se fecisse: releuare q[ui]de-
z vult crimen suum. Sed non
est huiusmodi compēsatio ad
missa. Ideo si maritum velt
reus adulterij lenocinij reum
facere: semel delatus non au-
diatur.

Ie. l. mariti. r. sic dic ceterū p[er] s. alij nō h[ab]it hic nō: vt q[ui]
scit cōmitti adulterij: r. dices ceterū p[er] certe: vel dic p[er] s.
s[ecundum] subaudi: vt nō aduers[us]. r. facit. s. fo. ma. l. cū mulier
r. C. e. l. crimē. r. l. ita nobis pudor. r. J. e. mariti. s. l. i. r. iij.
p[er] **Q**ui hoc dicit. l. e[st]ne? s. adulterio accusat[ur] a marito.
q[ui] **A**dmissay. s. de p[ro]b. iudi. l. is q[ui] r[ati]o. r. s. de i. r[ati]o. fo.
si s[ecundum] l. sed arg. J. l. si vxor. s. iudex. r. s. fi.
r. **U**elit reus. i. accusatus extraneus.
l. **D**elatus. i. accusatus. vt lis sit cōtestata. vt. J. p[ro]b.
s. in fi. Sed ante sic r. vterq[ue] puniatur.

Ec lege iulia feruatur: vt
cul necesse est ab adultero in-
cipere (quia mulier ante denū-
ciationem) nupsit: non alias
ad mulierem possit peruenire
nisi reum p[er]egerit. Peregisse
autem non als quis videret
nisi et cōdemnauerit. **M**ar-
rito iure mariti accusant illa
prescriptio obijcitur: si legem
prodidisse dicatur: ob hoc q[ui]
aggressus accusationem adul-
terij accusare destitit. **L**e-
nocinij quidem crimen lege iu-
lia de adulterijs prescriptum
est. Cum sit in eundem mar-
tum pena statuta: qui de adul-
terio vxoris sue quid acceperit.
Item in eum qui in adulte-
rio deprehensam retinuerit.
Leterum qui patitur vxorem
suam delinquere: matrimonij
unq[ue] suuz cōtēnt: quoz cō-
taminatione non indignatur:
pena adulterij configitur.

Qui hoc dicit lenocinio
mariti se fecisse: releuare q[ui]de-
z vult crimen suum. Sed non
est huiusmodi compēsatio ad
missa. Ideo si maritum velt
reus adulterij lenocinij reum
facere: semel delatus non au-
diatur.

Ie. l. mariti. r. sic dic ceterū p[er] s. alij nō h[ab]it hic nō: vt q[ui]
scit cōmitti adulterij: r. dices ceterū p[er] certe: vel dic p[er] s.
s[ecundum] subaudi: vt nō aduers[us]. r. facit. s. fo. ma. l. cū mulier
r. C. e. l. crimē. r. l. ita nobis pudor. r. J. e. mariti. s. l. i. r. iij.
p[er] **Q**ui hoc dicit. l. e[st]ne? s. adulterio accusat[ur] a marito.
q[ui] **A**dmissay. s. de p[ro]b. iudi. l. is q[ui] r[ati]o. r. s. de i. r[ati]o. fo.
si s[ecundum] l. sed arg. J. l. si vxor. s. iudex. r. s. fi.
r. **U**elit reus. i. accusatus extraneus.
l. **D**elatus. i. accusatus. vt lis sit cōtestata. vt. J. p[ro]b.
s. in fi. Sed ante sic r. vterq[ue] puniatur.

Qui hoc dicit lenocinio
mariti se fecisse: releuare q[ui]de-
z vult crimen suum. Sed non
est huiusmodi compēsatio ad
missa. Ideo si maritum velt
reus adulterij lenocinij reum
facere: semel delatus non au-
diatur.

Ie. l. mariti. r. sic dic ceterū p[er] s. alij nō h[ab]it hic nō: vt q[ui]
scit cōmitti adulterij: r. dices ceterū p[er] certe: vel dic p[er] s.
s[ecundum] subaudi: vt nō aduers[us]. r. facit. s. fo. ma. l. cū mulier
r. C. e. l. crimē. r. l. ita nobis pudor. r. J. e. mariti. s. l. i. r. iij.
p[er] **Q**ui hoc dicit. l. e[st]ne? s. adulterio accusat[ur] a marito.
q[ui] **A**dmissay. s. de p[ro]b. iudi. l. is q[ui] r[ati]o. r. s. de i. r[ati]o. fo.
si s[ecundum] l. sed arg. J. l. si vxor. s. iudex. r. s. fi.
r. **U**elit reus. i. accusatus extraneus.
l. **D**elatus. i. accusatus. vt lis sit cōtestata. vt. J. p[ro]b.
s. in fi. Sed ante sic r. vterq[ue] puniatur.

Qui hoc dicit lenocinio
mariti se fecisse: releuare q[ui]de-
z vult crimen suum. Sed non
est huiusmodi compēsatio ad
missa. Ideo si maritum velt
reus adulterij lenocinij reum
facere: semel delatus non au-
diatur.

Ie. l. mariti. r. sic dic ceterū p[er] s. alij nō h[ab]it hic nō: vt q[ui]
scit cōmitti adulterij: r. dices ceterū p[er] certe: vel dic p[er] s.
s[ecundum] subaudi: vt nō aduers[us]. r. facit. s. fo. ma. l. cū mulier
r. C. e. l. crimē. r. l. ita nobis pudor. r. J. e. mariti. s. l. i. r. iij.
p[er] **Q**ui hoc dicit. l. e[st]ne? s. adulterio accusat[ur] a marito.
q[ui] **A**dmissay. s. de p[ro]b. iudi. l. is q[ui] r[ati]o. r. s. de i. r[ati]o. fo.
si s[ecundum] l. sed arg. J. l. si vxor. s. iudex. r. s. fi.
r. **U**elit reus. i. accusatus extraneus.
l. **D**elatus. i. accusatus. vt lis sit cōtestata. vt. J. p[ro]b.
s. in fi. Sed ante sic r. vterq[ue] puniatur.

Qui hoc dicit lenocinio
mariti se fecisse: releuare q[ui]de-
z vult crimen suum. Sed non
est huiusmodi compēsatio ad
missa. Ideo si maritum velt
reus adulterij lenocinij reum
facere: semel delatus non au-
diatur.

Ie. l. mariti. r. sic dic ceterū p[er] s. alij nō h[ab]it hic nō: vt q[ui]
scit cōmitti adulterij: r. dices ceterū p[er] certe: vel dic p[er] s.
s[ecundum] subaudi: vt nō aduers[us]. r. facit. s. fo. ma. l. cū mulier
r. C. e. l. crimē. r. l. ita nobis pudor. r. J. e. mariti. s. l. i. r. iij.
p[er] **Q**ui hoc dicit. l. e[st]ne? s. adulterio accusat[ur] a marito.
q[ui] **A**dmissay. s. de p[ro]b. iudi. l. is q[ui] r[ati]o. r. s. de i. r[ati]o. fo.
si s[ecundum] l. sed arg. J. l. si vxor. s. iudex. r. s. fi.
r. **U**elit reus. i. accusatus extraneus.
l. **D**elatus. i. accusatus. vt lis sit cōtestata. vt. J. p[ro]b.
s. in fi. Sed ante sic r. vterq[ue] puniatur.

Adulte-
rij cri-
mē alijs
enormi-
no est.

Liber Decimus.

a Non repellere. si nomen uxoris recepti esset in reos. alioquin est 3. vt. 3. fol. mo. l. cu mulier. r. 1. e. si marit⁹.
b Statuere. s. penam.

c Sine accusatore. spale sic. C. de epi. et cle. l. si qd in hoc. ite in crle sus-

spe. tu. vt. 3. de sus-
spe. tu. l. tutor. qd.
Spale. ite i char-
ta falsa. vt. C. d. p
da. l. pe. idē i testi-
bus. vt. C. de testi-
l. nulli. idē i calu-
niatore. vt. C. d. ca-
lūnia. l. i. et de bo-
lib. q. cu3 maior. s.
si libert⁹. idem in
falso. vt. C. de fal-
sib. s. si dicit⁹ qd
ibi fuit pncipalit⁹
accusatio de falso
instituta. idē i no-
torio. vt. C. d. accu-
sa. l. ea qdē. s. r. r. a-
riter 3. vt. 3. d. mu.
et ho. l. rescripta.
s. si qd accusato-
re. ite qro an qd h
et vt punit⁹ ille 3
quē excipit sit i cri-
mine falsi r. s. lib⁹
vt excep. repulsus
punit⁹. Rn. nō. et
pōtē rō fm. p. qz
p exceptionē leno-
ciniū tollit accusa-
tio lenociniū: s. p
excep. falsi nō tol-
lit accusatio falsi.

d Nec mariti.
l. no obijct. vt. C.
e. l. qm. q est 3. So-
lu. hic extraneus
obijctebat lenoci-
niū qdē postq nō
mē suū redacti ē
in reos: qd nō l.
vt. 1. e. si marit⁹. s.
p scriptōes. ibi ho
ante. vel alit leno-
ciniū illi⁹ exceptio
repellit maritū q
libet accusato: qd
dicit uxori adul-
tere cōsensisse: vel
post adulterii ip-
sus facti appro-
basse vt ibi: r. obij-
ctet hoc exceptio
cū sit pēptoria qd
cūq ante sententiā forsan. et hic maritus repuls⁹ subij-
ctet pene. exceptio autē lenociniū q dicit duxisse uxore dā-
narā d adulterio. pdeste i neo accusato nec nocz: marito
aut uxori accusare nō pdest: nocz tñ marito vt h distig⁹

e Magis est. ad hoc. C. e. l. pūis. et. 1. e. l. si marit⁹ p-
nenerit. in pñ. r. s. h. r. ar. C. q ad. ad bo. pos. l. si in fi. itē
facit. 1. de iu. s. l. l. edicto. s. extat. r. 3. d. dā. i. e. l. si finita. s.
f. pñt. de quibus bt. C. e. l. pūis. 13 est elegāter.
ordinate ponamr: non tñ hic seruatur ille ordo. Accur.
s. Cōstituat. 3
de accu. l. si ptes.
3. infamē.
Nō inf mariti
nō accusabit. vt. 1.
e. l. marito. i. h. sed
iure efnei cū suaz
iniuriā psequi. vt
3. de ac. l. ij. r. facit
3. tit. i. l. famosi. in
pñ. accur.

f Si publico iudicio marit⁹.
sua uxore ream faciat: an leno-
ciniū allegatio repellat marit-
tum ab accusatioe: r. putē nō
repellere. Lenociniū igit mar-
iti ipm onerat: nō multerē ex-
cusat. An qri pōt an is qui de
adulterio cognoscit statuere
in maritū ob lenociniū possit?
et puto posse. Nam claudius
gorion⁹ vir clarissimus yro-
rem accusans: cū detect⁹ cēt
uxorem in adulterio desphen-
sam retinuisse: et sine accusa-
tore lenocinio dānar⁹ est a di-
uo seuro. Extraneus autē ne-
quaq lenocinium obijctens:
postea q reus factus est cris-
se releuabit: nec maritum⁹ pe-
ne subijctet.

g Maritus pferit patri uxori
sue ad accusandū de adul-
terio uxoris si nō fuerit negli-
gens ad causam instituendā
et prosequendam. h. d.

h Si simul ad accusationem
veniat marit⁹ et pater mulie-
ris: quē preferri oporteat qri-
tur: Et magis est vt maritus
preferatur. Nam et propensio-
re iure r. maiore dolore execu-
turū eū accusationē credēdū
est. Intm vt etiā si p̄ preue-
nerit et libellos inscriptionuz
deposuerit: marito non negli-
gente nec retardate: s. accu-
sationē parāte et pbatōib⁹
insistente atq imnēte: vt facti-
lius iudiciatibus de adulterio

probetur: idem erit dicendū.
Sed r quotiēs alij q post ma-
ritū et patrē accusare pnt⁹ ad
accusandū psserint: lege ex-
pssum est vt is culus de ea re
notio est: de iusto accusatore
constituar⁹. 3 Idem.
Nō igitur pater mar-
iti infamē aut arguat
au doceat colludere magis
cū uxore q̄ ex aio accusare:
postponetur marito.

i Si igitur pater mar-
iti infamē aut arguat
au doceat colludere magis
cū uxore q̄ ex aio accusare:
postponetur marito.

k Cuius accusante nō currit
tempora patri: vt rōq differē-
te vtriqz currit tempoz. itez
accusanti adulterum nō cur-
runt tempora contra adulte-
rum. item extranei admittun-
tur post accusationem patris
et mariti: et habent q̄no3 mē-
ses. h. d.

l Si maritus p̄nenerit:
accusareq instituerit:
tempora non cedunt patri: qz
accusationem instituere non
potest. Sic tamen vt quoad
vnu occupet: vtriqz tempo-
ra cedant: vbi vero maritus
occupauit: residua tempora
et qui occupare non potest:
non cedant. Ad et in eo dici
potest qui ab adultero vel ab
adultera cepit. naz aduersus
eū aduersus quem non cepe-
rit desinunt ei tempora cede-
re. h. d. Hec in maritis et pa-
tribus dicta sunt. Extraneis
autem qui accusare⁹ possunt
accusandi facultas post ma-
ritum et patrem concedi-
tur. Nam et post sexaginta^m
vtilis dies quatuor menses
extraneis dantur: et ipsi vti-
les.

m Qui accusa-
re nā qdā repellū-
tur. vt. 3. de accu.
l. q accusare. vel
admittunt: vt hic
nisi sit p̄ vel vir q
accusare velit: sic
est extranei h ad-
mittunt. vt. C. e. l.
pūis.

n Post sexagi-
ta vtilis dies. p̄sti-
tuitur aut ad ac-
cusandū adulteri-
um p̄ono p̄i ex
marito sexaginta
dies vtilis: post
quos extranei ha-
bēt quoz menses
vtilis. Et hoc a tē-
pore diuorij. vt. 1.
e. is cui⁹. s. pe. sed
dnquēniū p̄nuū

o Hoc ex die cōmissi
niū. r. hec ē vna p̄scriptio seu exceptio. s. p̄is. alia ē leno-
ciū: qd dicit vt. 3. eo. l. 1. s. lenociniū. itē alia. vt. 3. eo. l. 1. s. l.

p Qui accusa-
re nā qdā repellū-
tur. vt. 3. de accu.
l. q accusare. vel
admittunt: vt hic
nisi sit p̄ vel vir q
accusare velit: sic
est extranei h ad-
mittunt. vt. C. e. l.
pūis.

q Post sexagi-
ta vtilis dies. p̄sti-
tuitur aut ad ac-
cusandū adulteri-
um p̄ono p̄i ex
marito sexaginta
dies vtilis: post
quos extranei ha-
bēt quoz menses
vtilis. Et hoc a tē-
pore diuorij. vt. 1.
e. is cui⁹. s. pe. sed
dnquēniū p̄nuū

r Hoc ex die cōmissi
niū. r. hec ē vna p̄scriptio seu exceptio. s. p̄is. alia ē leno-
ciū: qd dicit vt. 3. eo. l. 1. s. lenociniū. itē alia. vt. 3. eo. l. 1. s. l.

s Qui accusa-
re nā qdā repellū-
tur. vt. 3. de accu.
l. q accusare. vel
admittunt: vt hic
nisi sit p̄ vel vir q
accusare velit: sic
est extranei h ad-
mittunt. vt. C. e. l.
pūis.

t Post sexagi-
ta vtilis dies. p̄sti-
tuitur aut ad ac-
cusandū adulteri-
um p̄ono p̄i ex
marito sexaginta
dies vtilis: post
quos extranei ha-
bēt quoz menses
vtilis. Et hoc a tē-
pore diuorij. vt. 1.
e. is cui⁹. s. pe. sed
dnquēniū p̄nuū

u Hoc ex die cōmissi
niū. r. hec ē vna p̄scriptio seu exceptio. s. p̄is. alia ē leno-
ciū: qd dicit vt. 3. eo. l. 1. s. lenociniū. itē alia. vt. 3. eo. l. 1. s. l.

v Qui accusa-
re nā qdā repellū-
tur. vt. 3. de accu.
l. q accusare. vel
admittunt: vt hic
nisi sit p̄ vel vir q
accusare velit: sic
est extranei h ad-
mittunt. vt. C. e. l.
pūis.

w Post sexagi-
ta vtilis dies. p̄sti-
tuitur aut ad ac-
cusandū adulteri-
um p̄ono p̄i ex
marito sexaginta
dies vtilis: post
quos extranei ha-
bēt quoz menses
vtilis. Et hoc a tē-
pore diuorij. vt. 1.
e. is cui⁹. s. pe. sed
dnquēniū p̄nuū

x Hoc ex die cōmissi
niū. r. hec ē vna p̄scriptio seu exceptio. s. p̄is. alia ē leno-
ciū: qd dicit vt. 3. eo. l. 1. s. lenociniū. itē alia. vt. 3. eo. l. 1. s. l.

y Qui accusa-
re nā qdā repellū-
tur. vt. 3. de accu.
l. q accusare. vel
admittunt: vt hic
nisi sit p̄ vel vir q
accusare velit: sic
est extranei h ad-
mittunt. vt. C. e. l.
pūis.

z Post sexagi-
ta vtilis dies. p̄sti-
tuitur aut ad ac-
cusandū adulteri-
um p̄ono p̄i ex
marito sexaginta
dies vtilis: post
quos extranei ha-
bēt quoz menses
vtilis. Et hoc a tē-
pore diuorij. vt. 1.
e. is cui⁹. s. pe. sed
dnquēniū p̄nuū

Non negligētia. ad hoc. §. l. i. §. fi. r. l. ij. r. arg. §. de p- cura. l. pcurator. r. de acq. here. l. cuz solus. in fi. et. §. de sepul. vi. l. sepulchri violati. r. §. de accu. l. si cui §. pe.

Uptam. als nupturam. **C** Arbitrium. facit. §. e. l. i. in prin. r. C. e. si dum in tuo. r. l. si ma- ritus §. pe.

Iter liberat- tū psonas. l. ter seruos em non tenet m fimonū. vt. C. de lcef. nup. l. cum ancilla.

Locum hz. vt. C. e. l. serui ob violatum.

Cōpetit. vt. §. de iur. l. si stuprū.

De seruo cor- rupto. §. de seruo cor. l. si quis serui. in fi. Accur.

Erit. ne ēt et ordinē punitat. vt. §. de offi. pre. l. fi. vel dic q l3 vna cōueniat: poterit et alijs conueniri in id qd est pluz ex vno facto con- petant. als si ex di- uersis tunc in solū dum. vt. §. vi. bo. rap. l. i. r. §. ac. r. ob. l. q serui. et de tu. et ra. di. l. i. §. in tu telam.

Promiscue. vt. J. de ver. si. inter stuprum.

In nuptā. vt sponfam alienam vt. C. e. l. propter. et J. eo. vxor §. di- uis.

Note. i. dictio- ne. f. adulteriū. nā dicit quass ad al- terius thorum ac- ceptus: vt quass ad alterū accessus. et dicit q magis si gnificatione pvo- ce fit cōpositio. fz certe r. voce. fz et corruptione. r. est pena in femina et mare. C. e. l. quis i stupro est qz d. l. i. §. pub. in §. §.

Iter libera- tū psonas. l. ter seruos em non tenet m fimonū. vt. C. de lcef. nup. l. cum ancilla.

Locum hz. vt. C. e. l. serui ob violatum.

Cōpetit. vt. §. de iur. l. si stuprū.

De seruo cor- rupto. §. de seruo cor. l. si quis serui. in fi. Accur.

Erit. ne ēt et ordinē punitat. vt. §. de offi. pre. l. fi. vel dic q l3 vna cōueniat: poterit et alijs conueniri in id qd est pluz ex vno facto con- petant. als si ex di- uersis tunc in solū dum. vt. §. vi. bo. rap. l. i. r. §. ac. r. ob. l. q serui. et de tu. et ra. di. l. i. §. in tu telam.

Promiscue. vt. J. de ver. si. inter stuprum.

In nuptā. vt sponfam alienam vt. C. e. l. propter. et J. eo. vxor §. di- uis.

Note. i. dictio- ne. f. adulteriū. nā dicit quass ad al- terius thorum ac- ceptus: vt quass ad alterū accessus. et dicit q magis si gnificatione pvo- ce fit cōpositio. fz certe r. voce. fz et corruptione. r. est pena in femina et mare. C. e. l. quis i stupro est qz d. l. i. §. pub. in §. §.

Iter libera- tū psonas. l. ter seruos em non tenet m fimonū. vt. C. de lcef. nup. l. cum ancilla.

Locum hz. vt. C. e. l. serui ob violatum.

Cōpetit. vt. §. de iur. l. si stuprū.

De seruo cor- rupto. §. de seruo cor. l. si quis serui. in fi. Accur.

Erit. ne ēt et ordinē punitat. vt. §. de offi. pre. l. fi. vel dic q l3 vna cōueniat: poterit et alijs conueniri in id qd est pluz ex vno facto con- petant. als si ex di- uersis tunc in solū dum. vt. §. vi. bo. rap. l. i. r. §. ac. r. ob. l. q serui. et de tu. et ra. di. l. i. §. in tu telam.

Promiscue. vt. J. de ver. si. inter stuprum.

In nuptā. vt sponfam alienam vt. C. e. l. propter. et J. eo. vxor §. di- uis.

Note. i. dictio- ne. f. adulteriū. nā dicit quass ad al- terius thorum ac- ceptus: vt quass ad alterū accessus. et dicit q magis si gnificatione pvo- ce fit cōpositio. fz certe r. voce. fz et corruptione. r. est pena in femina et mare. C. e. l. quis i stupro est qz d. l. i. §. pub. in §. §.

Iter libera- tū psonas. l. ter seruos em non tenet m fimonū. vt. C. de lcef. nup. l. cum ancilla.

Locum hz. vt. C. e. l. serui ob violatum.

Cōpetit. vt. §. de iur. l. si stuprū.

Licet extraneus preuen- rit accusare tū maritū poterit licet mulier sit absoluta ab ac- cusatione extranei. b. d.

Si ante extraneus institue- rit accusatōne: an supuenten- te marito pmittat accusatio: queritur? Et magis arbitroz hoc quoq casu maritū audiē dū: si nō negligentia p̄uen- tus est. Et ideo si accusatōne instituta absoluta sit mulier ex- traneo accusante: tū marito d̄z permittit restaurare accusatio- nē: si idoneas causas allegare possit: qbus impeditus non in- stituit accusatōnem.

Maritus p̄t accusare vxo- rem suam de adulterio: quod cōmissit in primo matrimonio. hoc dicit. Iulianus.

Uptam michi adulte- rij reaz postulari posse in p̄xor matrimonio cōmissi/ dubitū non est. Lū aperte lege iulia de adulterijs coercendis caueatur: si qdem vidua sit de cuius adulterio agez: accusa- tor: liberuz arbitrium habeat: adulterū an adulterā prius ac- cusare malit. Si p̄o nupta sit: vt prius ad adulterū pergat: tunc ad mulierem. P̄apinta.

Iter libera- tū psonas. l. ter seruos em non tenet m fimonū. vt. C. de lcef. nup. l. cum ancilla.

Locum hz. vt. C. e. l. serui ob violatum.

Cōpetit. vt. §. de iur. l. si stuprū.

De seruo cor- rupto. §. de seruo cor. l. si quis serui. in fi. Accur.

Erit. ne ēt et ordinē punitat. vt. §. de offi. pre. l. fi. vel dic q l3 vna cōueniat: poterit et alijs conueniri in id qd est pluz ex vno facto con- petant. als si ex di- uersis tunc in solū dum. vt. §. vi. bo. rap. l. i. r. §. ac. r. ob. l. q serui. et de tu. et ra. di. l. i. §. in tu telam.

Promiscue. vt. J. de ver. si. inter stuprum.

In nuptā. vt sponfam alienam vt. C. e. l. propter. et J. eo. vxor §. di- uis.

Note. i. dictio- ne. f. adulteriū. nā dicit quass ad al- terius thorum ac- ceptus: vt quass ad alterū accessus. et dicit q magis si gnificatione pvo- ce fit cōpositio. fz certe r. voce. fz et corruptione. r. est pena in femina et mare. C. e. l. quis i stupro est qz d. l. i. §. pub. in §. §.

Iter libera- tū psonas. l. ter seruos em non tenet m fimonū. vt. C. de lcef. nup. l. cum ancilla.

Locum hz. vt. C. e. l. serui ob violatum.

Cōpetit. vt. §. de iur. l. si stuprū.

De seruo cor- rupto. §. de seruo cor. l. si quis serui. in fi. Accur.

Erit. ne ēt et ordinē punitat. vt. §. de offi. pre. l. fi. vel dic q l3 vna cōueniat: poterit et alijs conueniri in id qd est pluz ex vno facto con- petant. als si ex di- uersis tunc in solū dum. vt. §. vi. bo. rap. l. i. r. §. ac. r. ob. l. q serui. et de tu. et ra. di. l. i. §. in tu telam.

vt. C. e. l. cum vir. r. J. e. stuprū §. fi. **N** Qd greci appellant. i. corruptionē: quasi societas turpis vel consortium turpe dicitur stuprum.

Nō sepe. qz sic accusat ac si eēt sui iur̄ vt subscit.

Posse. forte hoc est correctū. vt. C. de bo. que lib. l. si §. necessitate. U

Prius: r. adulterium promiscue appellat. Sed proprie adulte- rium in nuptā cōmittitur: pro- pter partū ex altero cōceptuz cōposito noie. Stuprū vero in vrginē: viduam v̄m cōmitti- tur: qd greci appellant.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam. **S**iluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

Siluisa. potest inuito patre accusare de adulterio vxoris sue. Item maritū potest accu- sare vxorem de adulterio licet allos duos de alijs criminibz accuset. h. d. vsq ad. l. qui pu- pillam.

si §. necessitate. U illud in ciuili. r. p hoc. C. q accu. nō pos. l. ij. vbi tutor q est legitimus ad- ministrator nō ac- cusat nomine pu- pilli: nec ergo paf. Et facit. J. eo. filiū.

Crimine. et alio subaudi. nam eiusdem criminis duos reos eodem tpe facere non p̄t fm p̄i. nec ob. C. si reus vel accu. l. i. qz ibi. p̄sequaba- tur suā iniuriā. qd non placet. Imo ēt decē p̄t quis eos- dem tpe accusare: dū tū diuersis li- bellis. Qd plene dic vt. C. q acc. nō pos. l. cum rōnibz.

Accusare. ius re sp̄li qz suā in- iuriā p̄sequitur vt. d. l. cō rōnibus.

Ceterarū. f. causarū. r. als ce- terorū. f. criminuz siue accusatorum.

Ui pupillā. Q nec m fimo- nis est. vt. §. de ri- tu nup. l. nō est. et C. d. ex cu. tu. l. am- plissimi. r. §. reruz amo. l. si cō cubina.

Adulterū. f. stuprū: cum nō sit m fimonibz. Et est pena. C. si qd eaz cuius tutor r. l. i. ad que est. §. d. do- na. inter vi. r. vxor. l. ij. §. i. r. in autē. de resti. r. ea q pas- sit. §. vnum.

Annū. r. in sup qdriennū. vt C. de interd. ma- trimonio. l. si p̄fio.

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Incēstū. f. nō

Liber Decimus:

Qui domū matrefa. hoc expone vt. I. eo. l. mater. **P**unit. s. de mino. l. auxiliū. s. i. et de extraor. cri. l. i. in. fi. r. l. pri. r. l. mariti. in. prin. r. s. i. h. r. i. u. **C** Appellatōe domū. sic. s. de iur. l. lex. cor. s. domus. r. I. eo. l. nec in ea s. u.

Et si amicus videbatur. vt. s. d. excep. l. u.

Prebuisse. i. permittit. vt. C. d. male. r. ma. l. i. u. f.

Sine. facit. s. de aur. r. argē. leg. r. si nō sint. s. quid ergo.

Nō cōmitteretur. facile. ad qd. s. de verb. sig. l. ne pos. proculo.

Ater autē. si gnificat. s. e. q. domū. r. facit. s. de verb. signi. l. p. nūciatio. s. maritē Accursius.

Pene. si pprie ponas adulteriū: dic qd hec fraus si bi nō p̄ficiēbar. vt. J. l. si vxor. in. pri. Si dicas qd est ve rius qd improprie p̄ stupro: vt qd nō erat nupta: bene dicit qd pena stu p̄ri nō tenet eas s. honestas. C. e. l. q. adulteriū. r. plene dic vt ibi. r. facit. C. e. l. si mulier.

In scenaz. p̄ hec duo sit ifamias ipso iure. vt. s. de infa. l. i.

Adulteriū. scz pprie. vel. i. stupri vt modo notauit.

Mies. pact⁹ nō gratis. nā vtrū qd est p̄hibitū. vt. C. e. l. de crimine. r. d. trāsa. l. rāsi ge. re. erdic vt ibi.

Sacramēto. militie: qd dic vt s. de infa. l. u. s. mi les. r. facit. s. de mili. l. qui ch. vno. s. adulteriū.

Adulteriū. i. stupri: ad qd. s. de his qui. vt. indi. l. mulier.

Recepta esset. hoc autē posset fieri de abñte: scz rece

Qui domū suā prebuerit vt stupriꝝ adulteriū ve cū aliena m̄refa. vel cū masculo fieret sc̄iēs. vel questum ex adulterio vxoris sue fecerit: cuiuscūq; sit cōditio: q̄si adul ter puniatur. Appellatione do mus habitatiōe quoq; signifi ari palam est.

Qui est causa cause est cau sa causari. hoc dicit. I. l. pla.

Et si amicus quis domū prebuisse tenetur. s. r. si quis i agro suo alieno ve stu prum fieri prebuisse: compre hendi debet. S. r. si in domū aliquā soliti fuerit uenire ad tractandū de adulterio: r. si eo loco nichil admissuz fuerit: ve rūtamen v̄ is domū suā vt stu priꝝ adulterium ve cōmittere tur prebuisse. quia sine collo quo illo adulterium non com mitteretur. **P**apinianus.

Ater autē famil. signifi catur nō tantū nupta: sed etiaz vidua. Mulier quoq; hoc capite legis qd domū suā prebuerit: vel p̄ p̄erto stupro aliquid acceperit: tenetur.

Que se vilem p̄sonam facit vt effugiat leguz laqueos non erubuit penā legis. h. d.

Mulier que euitā de penci gratia adulteriū lenociniū fece rit: aut operas suas in scenaz locauerit: adulteriū accusari: damnariq; ex senatus consul to potest. **I**dem.

Mies qui cūz adultero vxoris sue pactus est solul sacramento deponariq; debet. **M**ilitē qui fororis si lliam cōtuberno habuerit (licz nō i matrimonio) adulteriū pe na teneri rectius dicit. **C**a

pi inter reos. vt. C. e. l. adulteram. **N**on potest. hic dic vt. s. de pub. in. l. pe. s. i. Sed fallit in casu. vt. C. e. s. quis indubitati.

Fuisset. qd pprie fit apud p̄sidē vel magistratum vt. C. de cano. fru. vrb. ro. l. i. r. no. q. hic libellum nō de dit nā tūc nulla ef

set dubitatio. vt. s. l. i. s. i. Accursius.

Cōmentum. als cōmercium. **C**ulpa. q. casu vir dotē lucraf. vt. C. de repu. con sensu.

Socer cū nūrsi adulteriū ac cusatur si se libellis p̄sidi da ris testatus fuisset: maluit ab accusatiōe desistere: r. lucris ex dote magis petere. **Q**uerit an huiusmodi cōmentū est ad mitti existimes? **R**ñ. turpissi mo exēpo is qui nūrsū suā ac

cusare instituit postea desi stere maluit: content⁹ lucris ex dote retinere: tanq; culpa mulieris direpto m̄fomio. **Q**ua re nō inique repellitur: qd com modū dōtis vindicte domus sue preponere non erubuit.

Adulteriū reum intra. v. an nos continuos a die criminis admissi: defuncta quoq; muliere postulari posse palaz est. **D**ies constituit ad accusan dū de adulterio sūt vtilis. h. d.

Quidam accusare volebat adulteriū mulierem: r. postula bat ne sibi computarent dies quos in custodia fecisset: me aut hoc admittente extitit qui nichil cōtradiceret: cuius opti mionem an tu p̄bes rogo ma turius michi scribas. **R**ñ. opti nonē qdē tuam r. s̄ba legis r. sententia adiuvant. **C**ui pla cur vtilis dies accusatori cō putandos esse. i. qbus potuit accusatiōis solētia implere. **Q**uare sine dubio dies quib⁹ qd i custodia fuerit: extra p̄pu tationē vtiliū dierū existimāt tibi p̄stitutos p̄dici nō debuit.

Exclusus a beneficio sp̄ali nō p̄pterea est exclusus a bñ ficio iuris cōis. **Eng.** **S**exagita dies qd marito ac

vt. C. e. l. ob cōmissa. r. l. si quod dā. r. s. de diuer. rescrip. l. i. r. s. qbus ex cau. maio. l. si qua. r. s. p̄xi. s.

Cōposse. f. ma ritum vel aliuz ex parte subiecti.

In custodia scz publicam. vt. s. de verb. signi. l. vi culorum. r. s. ex q. cau. ma. l. succur ritur. Accur.

Fecisset. scz ipse accusator.

Unles dies. vt. C. e. l. iure mariti. r. quattu or mensis. vt. s. e. si maritus. s. hec in maritis.

Non debuit vt. C. e. l. ob cōmissa. r. l. si quod dā. r. s. de diuer. rescrip. l. i. r. s. qbus ex cau. maio. l. si qua. r. s. p̄xi. s.

Attiles cōputant. vt. s. p. xxi. s. dixi.
De plano. i. nō sedente iudice. p. tribunali. Sic l. ali quib. do. pos. l. alij nō. vt. s. q. s. ot. in bo. pos. ser. l. i. s. l. cōtra. itē qd dicit de die feriata est speciale. sic. C. s. fer. l. i. et de dila. l. siue. s. i. als cōtra. s. si qd in ius vo. nō ierit l. i. s. s. r. facit. s. d. cōdi. et demō. l. q. bus diebus. l. p. n. et de offi. procō. l. nec qd s. s. de pla. no. Accur.
Deferre. facit C. e. l. iure mariti.
Donaz. rē. et ideo nō auditur. aliud si a nō viro sit cognita vt i cō trario. f. eo. s. vxor. s. diuus.
Postulatur. facit. l. e. l. f. in fi.
Impetrare. hic autē petebat ar. car. edicti. vt. s. de car. e. l. i. in p. r. et ad instar vtrius vt de ven. in pos. mit. l. i. s. f. ca. g.
Nō videtur. Imo videtur differ ri. vt. s. de ven. in pos. mit. l. antepe. p. tra. fo. h. de iā na to. ibi de nascitu ro. vel ibi male rñ dit: scripsit adri nus: vel psonali ter. fo. vel ibi duz nascit. vt. f. de pe. l. iij. vel vt no. C. s. fal. l. i. r. facit. C. de carbo. edi. l. i. t. fia. et. f. eo. l. in cri mine.
Cū possit. er go a p. trario cum mater accusat de partu supposito! debet differri que stio. ppter pueruz sed. l. dixit s. s. de car. e. l. i. s. h. r. l. ij. r. C. de fal. l. i. si et constat in eā m. s. partu subiectū: sit p. iudicium filio. Ad qd dic q. ideo nō differtur quia maiori constantia se defenderet: nec dicas p. iudicium fieri filio. r. qd b. in. d. s. q. filio denegatur actio de hereditate: verū est si sententia p. tra se fue rit lata: nō p. tra matrem. vt. s. de iure iurā. l. iij. s. pe. Nec ob. p. dictis de car. e. l. iij. s. ibidē. ybi etiā in pubere fra

tre differtur q. s. tio. ppter impuberē. qz ibi in illo pubere cessat rō quā in matre dixi. nā nō est cōstans cū sit minor xxv. an. itē ne sat veritatē rei vt mater.
Nō posse mulierē iure isto prius d. vxorē dimit tere: r. tūc accusare: vt h. r. f. e. cōstāte. r. C. e. l. crimē. Nec est cōtra. f. e. vi. pas faz. s. nupta. vt ibi no. s. hoc v. couri gi ēt iure codicis. vt. C. e. s. quis. sic el dicit cōnubia. vel ibi in psona cer tis hic in c. x. uis: vel dic ibi cōnubia scō p. tracta cū iā alij nupterat: vel dic futura vel etiā p. rita. at iur. asit est expeditū vt cō stāte m. s. monio ac cuset r. cōuctā de serar vt i. aut. vt li. ma. r. au. s. qz fo p. l. mas. col. viij. r. i. aut. hodie. C. eo. k. l. i. s. i. s. uis r. est als ci. r. ita q. r. est plana. als est ea: r. u. a. que. r. t. sic supple ibi nuptis se dicat. s. suspecto r. fa. f. e. q. s. i. u. itez ar. s. i. aut. de rap. mulie. Ac. l. i. poterit. post ea ergo sic. vt. C. e. l. cōmissum.
Cōuct. hoc si nuptis an de nūciationē. vt. s. e. l. ij. in pun.
Cōcordatuz ad hoc. f. e. cōstāte. r. s. de li. ho. ep. hi. l. i. in fi.
Si longo. l. decēno. vt in li. s. vsuca. in pun.
Nuptijs scē clidis. q. s. ad v. tri usq. ppositū: vñ dico filios l. terim natos legitimos eē: s. vir reuerfus recipat vxorē suā vt l. aut. vt. li. ma. er aue. s. qd asit. r. l. decre. xxx. q. i. c. i. r. facit. s. d. repu. l. vxores. r. C. de re q. q. d. h. i. s. l. qz. r. est rō sequētis. (pu. l. vxor.
Uxorē duxi. scīs vt i. g. rās eā accusatā. s. nō credēs eā p. misisse crimē. als eēt leno. vt. C. e. l. sine metu. r. l. ca f. C. prohibearis. scīs vt modo dixi. (sitati.

Adultera scō nubens nō potest accusari nisi prius conuicta viro de adulterio. Bar.

Licer. mulier et q. in suspi tionez adulterij incidit nuptis se dicatur: nō an accusari pote rit q. adulter fuerit cōuct. m. Alioquin ad hec maxime viri cōfugiet: volētes bñ cōcorda tū seque s m. s. moniū d. r. i. m. re: vt dicāt cū adultero mulie rem nuptias contraxisse.

Sama excusat a dolo nisi habeat originem ab eo q. p. p. famā se vult excusare. hoc dicit Bartolus.

Mulier cū abntē virum au disse vitā functū esse: alij se iū xit: mox maritus reuerfus est. Quero qd aduerfus ream mu lierē statuendū sit: r. rñ. rā iur. q. facti q. s. tione moueri. Nā si longo tēpore trāfacto sine vl lius stupri p. batione falsis ru moribus inducta: quasi soluta priore vinculo legitimis nu ptijs secundis nupta est: q. ve r. simile est deceptam eaz fuis se: nichil vindicta dignum vi deri potest. Nā si ficta mari ti mors argumentum facien dis nuptijs probabitur presti tisse (cum hoc facto pudicitia laboret) vindicari debet p. ad missi crimiis qualitate.

Nō videtur in culpa qui dimittit eam quam retinere non potest. hoc dicit B.

Ream adulterij vxorem du xit: eam damnatam mox repu diauit: quero an causam disct dij prestirisse videar: Nā. cum per legē iul. h. m. di vxorem re tinere prohibearis: nō videri

q. q. d. h. i. s. l. qz. r. est rō sequētis. (pu. l. vxor.
Uxorē duxi. scīs vt i. g. rās eā accusatā. s. nō credēs eā p. misisse crimē. als eēt leno. vt. C. e. l. sine metu. r. l. ca f. C. prohibearis. scīs vt modo dixi. (sitati.

Divorzio. vt habeat loci ser. C. de rep. l. cōsensu. Ec. post hec. vel hoc. i. in posterum.

Dolo malo. defectiva sunt. forte em̄ erāt talia nemo iudex dimittat spūmū adulterū vel stuprū factū post hāc. l. et hoc si habeas factū. als est facto. r tūc ē sic. s. e. miles. s. pr. et. I. eo. l. penul. als est stupro vel adulterio facto. s. non est bona.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

Struxor. in adulterio. i. stupro. adulterius em̄ proprie ē non pōt. vt. s. e. l. inter liberas. s. l. alij. s. e. Cōcubina. nō fecit stuprū cum erat vxor: s. cura erat concubina. f. Accusationē. s. stuprū. sed alij. i. adulterū. r adde qd̄ bē. C. e. l. si ea. et. l. q̄ adulterū. r. ut ē qd̄ est. s. d. cōcu. l. l. p̄n. r. s. euz. antilicio. r. l. in cōcubinato. et. I. s. diuus. r. s. si quis vxorem.

nit ē vulgaris et accepit viri. fecus svidua remissiffet vel vulgaris. nā impune stupru r. itē nō. h̄ delictū remanere lpunitū. et sic ē ar. s. ad. l. aq̄. l. lita vulnerat. n

Undicādum. s. iure viri si modo vxor esse poterit als nō de adulterio: s. de stupro q̄ si spōsam. vt. I. e. l. s. si mlor. r. C. e. l. p̄t vel dic vt ibi. Jre s. s. eo. l. miles. s. q̄rebat. sol. vt ibi. Jre facit. s. de in iur. l. item ap̄ s. sponsum. o. Camē. alia cā s̄ confanguinitas. p. Accusare. de adulterio. q. Iure extranei. nō iure mariti. vt. I. e. s. si. et. s. eo. in pun. r. Cidef. et. vt. s. de pub. iu. l. is. q. r. de eden. si quis. s. prohibet. f. Nō exhibeat cōmittēdo lenocinū. r. dic q̄ postq̄ est recepta infreos. et sic nō extinguit accusatio adulterū: s. v̄q̄ punitur: fec. s. an. vt. s. e. l. i. s. q̄ hoc bē. et. s. si publico. s. Alij dicunt q̄ hic etiā ante lit. p̄t. obijcit. et qd̄ dicit virū dānare exponit alio accusante nō viro: vel etiā viro non vt viro vt ibi: sed extranei iure vt hic. t. Inter vxores. q̄ hoc alij sit. s. si ante lit. contē. obijcit. ar. s. solu. ma. l. viro. et b̄ cōpensā. l. si ambo. l. p̄n. et de dolo. l. si duo. et de eo per quē fa. erit. l. si s. i. v. Non poterit nec iure extranei. vt. I. eo. l. fina. Accur.

Exceptio lenocinij gravat viri: s. vxor nō releuat q̄ iter reas recepta est. Ang. Iudex crimē adulterij āte oculos habere d̄z: r inquirere an maritus pudice vitūe mulieri q̄q̄ bonos mores colēdi auctor fuerit. Pertinquit em̄ videt eē vt pudicitiam vir ab vxore exigat: quā ipse non exhibeat. Que res pōt etiā virū dānare: non rem ob cōpensationem mutui criminis iter vtrosq̄ cōdicare. Si q̄ vxorem suam velit accusare: dicat q̄ eam adulterium cōmississe anteq̄ sibi nuberet: iure viri accusationem instituere non poterit: q̄ non cum ei nupta est adulterium cōmisit. Qd̄ r in concubina dicit potest: quaz vxorem quis postea habuit. Vel in filiafamilias cuius con iunctioni p̄ postea consensit.

Non coinquinatur corpus nisi de consensu mentis. h. d. Si quis plane vxorē suam cū apud hostes esset adulterium cōmississe arguat: benigni dicitur posse eam accusare iure viri. sed ita demum adulterium maritus vindicabit: si vi hostiū passā non esset. Letex

Non poterit nec iure extranei. vt. I. eo. l. fina. Accur. r. Non cū. als non cum. et als anteq̄. In cōcubina. vt si aliq̄s habeat cōcubinā et alius eā violet: s. celebratur postea matrimonij inter concubinam et amasū: non tñ accusari poterit de adulterio violato: s. iure c̄nei. vt. s. in p̄n. l. nisi q̄ eā approbat. In filiafamilie sic pone q̄ filiafa. nu. (vt i. s. h. l. p̄ferat sine p̄sensu p̄ris: vñ cū m̄imonij nō valeret. vt infi. de nup. in p̄n. nec adulterij accusatio locū h̄z. Ac.

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Uri. cōtra videbat quia non est vxor. vt in aut. de

Cirgill

nup. sed etiam capti. et solu. mari. l. si quis sic.
 a **D**ammetur. vt. C. eo. l. sed sume. l. vim passam. r.
 s. de postu. l. i. §. remouetur.
 b **S**ponsa. nā potest esse sponsa licet non vxor a. vij.
 annis. vt. s. de sponsa. l. in sponsalibus.
 c **Q**uod supra in

§. diuis.
 d **E**ā. vt. Te. l.
 qñ. in fi. r. s. re.
 amo. l. fi. r. C. de
 test. l. si quis. r. s.
 nau. cau. l. i. l. pe.
 §. fi. r. s. de edil.
 edic. l. qd si nolit.
 §. in factū. §. ar.
 gu. §. s. māda. l. q.
 mutuā. §. nō id. et
 de nego. gest. l. pō
 ponius. r. s. l. i. §.
 qui hoc.

Iscuius. hoc
 expone vt. s.
 b fur. l. in furti. §.
 ope. r. §. recte. r. fa
 at. s. e. hec vba.

Eadē pena.
 ergo adulteri. vt
 s. qui domū. ergo
 gladij. vt. C. eo. l.
 qñ. r. facit q. eq̄
 liter tenetur. C.
 de accusa. l. nō id.
 r. b. dolo. l. r. elegā
 ter. §. si q̄drupes.
 r. s. de iurur. l. sed
 si vni. §. si iussu. r.
 Iocuire fil. l. i. §.
 diuis p̄tus.

Et vir. quia
 fuasit. vt. s. hec vba.

Tenē. hec
 vid. r. ex sola de
 p̄ensione dānata.
 vt. s. de ritu nup.
 palā. §. q̄ in adul
 terio. vel illō quo
 ad p̄hibitionē nu
 ptiarū cum predi
 tis in dignitate.

Ex senatū.
 cōsulō. cui nōmē
 non habemus.

Quel patr. l.
 mo pater nō. vt. s.
 eo. nec in ea. §. i. fo
 lu. vt ibi. Accur.

Neutrius. nec patris nec viri. sed de iusto accusato
 re p̄stituet. r. poterit esse q. etiā vir vel pater p̄ferat. vt. s.
 l. i. §. si. r. facit. s. e. l. i. §. r. C. e. l. iure. r. l. q̄uis.

No euitat. marit. hz qdā p̄cipua iura in accusando
 p̄imū qz hz. l. r. d̄ies q̄bus p̄ferat alijs. vt. s. p̄. §. Itē
 sine metu calūnie. itē ex sola suspitōe. itē p̄m. p̄. sine in
 scriptiōe seu libello. vt. C. eo. l. q̄uis. §. i. §. in hoc vlti. dic
 b.

vt ibi no. hec eadē hz pater p̄ferat qz vir ei p̄ferat nisi col
 ludat. vel sit ifamis. vt. s. p̄. §. r. s. e. l. i. §. fi. et pater q̄
 qz nō accusat ex sola suspitōe sine libello. qd viro hz fm
 quosdā. Sūt r. alij q̄ habēt aliq̄ de p̄dictis. l. q̄ ante ponā
 tur alijs. hz cetera nō h̄nt. vt colligit. s. p̄. §. r. C. e. l. q̄z
 uis. Itē in eo q̄ h

de fine metu talio
 nis hos accusare
 nō posse. est s. C.
 eo. l. q̄uis. r. l. iur
 marit. i. fi. r. §. l. p
 xi. §. lex iulia. in fi.
 r. s. de m̄io. l. auri
 lū. i. p̄n. So. si cui
 dēs calūnia ē ob
 tinet qd h. aks qd
 in p̄s. arg. s. de
 peti. h̄t. l. p̄ter q̄.
 in fi. r. C. q̄ acc. nō
 pof. l. ij. in fi. r. C.
 de admi. tu. l. non
 est. r. C. de his q̄.
 vt indig. l. tutor. ē.
 vel ille i viro. h̄ in
 p̄rē r. alij iur ma
 riti accusantibus
 vt arg. Te. eo. p̄f. et
 fm hoc dicit nō cui
 tāt. f. q̄ h̄q̄. vel dic
 nō cuitāt si p̄benē
 calūniari. nō autē
 p̄sumunt coipō
 q̄ nō p̄bāt. vt i cō
 trarijs fm Jo. vñ
 refert accusat vir
 vel p̄t infra. l. d̄ies
 et sic cuitāt an p̄
 r. tūc nō. et h̄ hoc
 dices accusant. l.
 accusare solēt. ac.

Quādo duo habent equa
 le ius r. est locus p̄occupati
 oni si vnus est impeditus im
 peditur focus. h. d. p̄ncipiū
 huius. l. Bar. **A**lpianus.

Maritus sit in magi
 firatu: potest p̄ueniri
 a patre. Atquin nō oportet:
 r. putat p̄pō. debere dici quo
 ad maritus magistratū gerit:
 patris quoqz accusatiōne im
 pedendam: ne surripiatur ma
 rito ius quod cum eo equale
 habet. Igitur non cedent se
 xaginta dies patri: cum accu
 sare non potest.

Qui reipublice cā absunt
 sine fraude: non vt accusatio
 nem criminis euitent non pos
 sunt iterum accusari adulteri.
 secus est in militibus qui sunt
 in eadem p̄uincia. item quis
 debet puniri in ea p̄uincia in
 qua adulteriū cōmisit nisi eēt
 talis persona in qua p̄fes p̄
 uincie non habet iurisdictiōe.
 h. d. vsqz ad §. si negauerint.
 Bartolus.

Legis iulie de adulteris
 capite septimo ita cauetur: ne
 qd iter reos referat eū q̄ tunc
 sine detractionē reipub. aberit.
 neqz enim equū visum est ab

magratu vt nō possit vocari in ius sine pena. vt. s. de in
 o **A**tquin. pro sed certe: corrigi. ius vo. l. ij.

Equale hz. quo ad aliqua ineq̄le. vt. s. l. p̄. §. si.

No pōt. vt. s. si marit. in p̄n. r. l. i. §. fi. r. l. seq.

Detractiōe. r. facit. s. q̄b. ex cau. ma. l. iij. r. v. r. J. de
 re mil. l. fi. r. s. de accu. l. hos accusare. circa p̄n. r. arg. s.
 de testi. l. multi. secus aut si s̄s abest: qz p̄t recipi inter

Liber Decimus.

reos. vt. C. l. a. adultera. que receptio fit postlitē testatā. Sed an accusari possit absens? Rñ. sic. vt. C. de exhi. bē. reis. l. pe. §. ex lōginquo. sed nō vt procedatur. vt. C. de accusa. l. absente. r. C. eo. l. quosdam.

a Reipublice. non data opera.

b Castris militat. vt. §. qui. ex cau. ma. l. vt sunt. et. l. milites. r. l. q. mittuntur. §. sed r. in vrbanis. r. l. h. qui.

c Deferrī. i. accusari.

d Capab. f. accusatus.

e Cognitionē vt. C. si quacu. §. po. l. ij. vel pone q. h. p. uilegium indultū a p. ticepe vt sub illo p. fide non teneat r. h. de re. vt. C. de veteranis. l. si. in fine lib. xij. sed hoc hodie nō valerēt nisi esset dictū: non obstante aut. qua in p. uincia. vel tertio pone ex em plū i. milite arma to. ad q. b. C. vbi q. s. decu. vel co. l. ij. r. C. q. cau. mi. fo. vt. l. i. sed tunc obstat. §. de custo. reo. l. nō dubium. vbi falsē est cognitio p. f. d. i. sed dices ibi i. milite inermi fm quosdā si velis hāc expositionē tueri: s. nō placet: cuz graue delictum sit adul

terium. vt. l. de re mil. l. ij. in p. n. r. §. de accu. l. si.

f Assentiendum puto. vt. C. qui admit. ad bo. pos. l. fina. cum suis concordantis.

g Non audiendū. cū ista concordant. C. ad turpil. l. q. uis. r. l. ad turpil. q. destitit. r. l. in senat. §. si p. pter. in fi. §. r. §. de in offi. testa. l. papinian. §. ij. r. l. ad le. iul. de vi publi. l. qui ceti. §. ij. r. C. de peti. here. l. si cur. r. de edil. edic. l. quentur. §. si venditor. r. de iudi. l. sed r. si susceperit. in p. n. r. C. qui accu. nō pos. l. accusationē. r. de pac. l. post. §. r. de cōdi. inser. l. si. r. §. q. s. ordo in bo. pos. ser. si co here di. r. C. de re. credi. l. si quis. Sed §. C. de transac. l. trāsigere. So. hic nec trāfactio nec pactum est: sed repudiatio quedā illicita. nam facit eum incidere in turpil. si accusatio erat i. litura: als nō icidit. vt. C. ad turpil. l. i. r. est rō: q. p. negationē v. p. fieri se nō h. f. ius. vt. C. de fi. stru. l. si a. d. uer. §. q. b. nō sit p. rāfactionē ex pte trāsigētis. vel dic q. nō tenet trāfactio vel pactio: vt ibi. ipse tñ q. fecit nō pōt. uenire. vt. ar. §. §. hui. r. l. i. p. fundū. q.

sentēs reipublice cā iter reos referrī: dū reipublice cā ope rātur necessario dicit sine de tractiōe. Leterū si quis euitā di crimis sui cā id egerit vt rei publice cā abessz nichil illi cō mētū hoc proficiat. Q. si q. s. p. sens sit vice tñ absentis habetur: vt puta q. in villis vel vrbanis castris militat: dicendū est deferrī hūc posse: neq. cū laborare habet vt se p. s. n. tet. Et gñaliter dicendū est eorū demū absentia excusatā esse: q. in alia p. uincia reipublice cā ab sunt: q. in ea in qua deferruntur. p. omde si q. s. in p. uincia in qua agit adulterū cō m. ferit vindicari r. accusari pōt: nisi sit ea p. sona que ad p. f. idis cognitionem nō pertinet.

Renunciāte aliquo iuri suo nō immerito sequens admittitur necerit renuncianti regressus ad id cui renunciandū putantur. hoc dicit.

Si negauerint se paf r. maritus accusaturos intra diem sexagesimū: an statim incipiant ipa tpa extraneo cedere: r. p. mū pōponi? putat admitti ad accusationē extraneum posse

stati atq. negauerit. cui assentiendum puto. Fortius enim dicitur eum qui se negauerit a cturum postea non audiendum.

Uino: nō potest accusare de adulterio nisi de commissio cum vxore sua: et in eo de facti calūnia nō presumitur. hoc dicit Barto.

Lex iulia de adulterijs specialiter quosdam adulterij accusare prohibet: vt miores annis. xxv. nec eni visus est idoneus accusator: qui nondū robuste etatis est. Quod ita verum est si non matrimonij sui iniuriam exequatur. Leterū si suum matrimonium vindicare velit: quāuis iure extraneū ad accusationem veniat: tamē audiatur. nec enim vlla prescriptio obijctur suam iniuriam vindicanti. Sane si iuuenili facilitate duct? vel etiam seruire etatis accensus ad accusationem p. silij: accusanti et nō facile calūnie pena irrogabitur. Miores viginti quinq. annis etiā eum accipimus qui annū vigesimū q. n. tū etatis a. g. r.

Prescriptōes q. obijcti

ficatione. vt. §. de testi. l. in testibus.

Eni. puta post. l. r. dice.

Th. audiet. cū auctoritate curatois. vt. C. de aut. pre. l. clarū. r. §. §. accu. l. ij. r. l. q. accusare. r. l. h. tñ. in p. n.

Obijct. m. i. o. i. s. etat. de q. dixerat. Itē nec illa q. non obijct. maicui: vt lenocinij postq. esset iter reos recepta. vt. §. l. ij. §. si publico. s. alie q. alijs opponunt: et huc op ponit: vt q. sit magf. vt. §. in p. n. l. Itē. xx. an. vt. C. de fal. q. r. l. Itē q. n. quē n. i. r. ser. m. e. s. i. r. l. r. die. vt. l. e. l. ma r. i. r. l. q. n. quē n. i. r. Itē fm Bl. q. h. z. d. nos reos delatos eo dē tpe. vt. C. q. accu. nō pos. l. cū rōm. q. b. non plz. cū suā iniuriā p. s. e. q. a. r. vt. in. d. l. r. §. de accu. l. hos accusare. §. lege. i. h. Itē r. alie sūt q. p. h. t. oppōi. vt. no. C. e. ita nobis.

Non facile. §. l. p. t. o. n. in fi. cōtra. Solu. vt. ibi. et illa que fuerunt ibi contraria: hic concordant.

Etatis. id est compleuit. vel dic. i. inchoauit. et sic non sunt argumēta contraria glo. Accur.

Ag. sic. §. de m. i. n. o. l. i. §. m. i. n. o. r. e. r. §. de cōdi. r. de

nō plz. Itē §. §. de sepul. v. l. i. §. §. si. s. Sol. ibi distulit: h. delin. vel veri? hec §. illa: q. h. i. a. ab alio erat accusatio cepta q. h. p. a. vult accusare de nouo: als audif p. r. v. i. b. i. Uel fm Jo. dic etiā p. f. e. m. inter non audiri anteq. lis ab alio p. s. e. r. e. r. sic p. a. l. e. m. adulterio. In alijs et crib? idē

ipe q. remittit audi tur: vt i. h. u. o. vt. §. de pac. h. y. m. §. itē ne experiar. r. l. i. u. r. i. g. e. t. i. u. §. si pacis scar. §. z. cū. §. §. §. se facit. l. ad turpil. l. q. destitit. Sed ipse se r. i. d. e. t. q. u. i. a. m. cepta accusatō de ferit. h. incipiēda. vel p. t. d. i. c. i. q. i. b. i. e. r. i. c. i. n. d. §. h. trāsigi vt pacis: h. nō. vt. ibi ab alio i. a. erat lis p. t. e. s. t. a. t. a. Et eis dē m. o. i. s. pōt. r. h. e. r. i. ad has duas q. bus dē eundē nō audiri. scilz. C. ad turpil. l. §. u. i. s. r. §. ad turpil. l. i. s. e. n. a. t. u. s. §. si. p. p. t. e. t. l. C. q. accu. nō pos. l. accusatōne. Itē §. hoc r. h. u. m. §. de appel. l. si q. s. libel los. s. z. ibi iusta: h. i. u. s. t. a. e. s. t. p. n. i. a. Et eo mō r. h. §. de col la. bo. l. nō nunq. in principio.

Sp. l. i. e. n. ā. i. n. alius accusatōib? admittit mior: si non p. s. e. q. u. a. l. suā iuriā: nō pupill? vt. §. de accu. l. q. accusare. Accur. i. Miores. xxv. an. secus in testi

ficatione. vt. §. de testi. l. in testibus.

Eni. puta post. l. r. dice.

Th. audiet. cū auctoritate curatois. vt. C. de aut. pre. l. clarū. r. §. §. accu. l. ij. r. l. q. accusare. r. l. h. tñ. in p. n.

Obijct. m. i. o. i. s. etat. de q. dixerat. Itē nec illa q. non obijct. maicui: vt lenocinij postq. esset iter reos recepta. vt. §. l. ij. §. si publico. s. alie q. alijs opponunt: et huc op ponit: vt q. sit magf. vt. §. in p. n. l. Itē. xx. an. vt. C. de fal. q. r. l. Itē q. n. quē n. i. r. ser. m. e. s. i. r. l. r. die. vt. l. e. l. ma r. i. r. l. q. n. quē n. i. r. Itē fm Bl. q. h. z. d. nos reos delatos eo dē tpe. vt. C. q. accu. nō pos. l. cū rōm. q. b. non plz. cū suā iniuriā p. s. e. q. a. r. vt. in. d. l. r. §. de accu. l. hos accusare. §. lege. i. h. Itē r. alie sūt q. p. h. t. oppōi. vt. no. C. e. ita nobis.

Non facile. §. l. p. t. o. n. in fi. cōtra. Solu. vt. ibi. et illa que fuerunt ibi contraria: hic concordant.

Etatis. id est compleuit. vel dic. i. inchoauit. et sic non sunt argumēta contraria glo. Accur.

Ag. sic. §. de m. i. n. o. l. i. §. m. i. n. o. r. e. r. §. de cōdi. r. de

ficatione. vt. §. de testi. l. in testibus.

Eni. puta post. l. r. dice.

Th. audiet. cū auctoritate curatois. vt. C. de aut. pre. l. clarū. r. §. §. accu. l. ij. r. l. q. accusare. r. l. h. tñ. in p. n.

Obijct. m. i. o. i. s. etat. de q. dixerat. Itē nec illa q. non obijct. maicui: vt lenocinij postq. esset iter reos recepta. vt. §. l. ij. §. si publico. s. alie q. alijs opponunt: et huc op ponit: vt q. sit magf. vt. §. in p. n. l. Itē. xx. an. vt. C. de fal. q. r. l. Itē q. n. quē n. i. r. ser. m. e. s. i. r. l. r. die. vt. l. e. l. ma r. i. r. l. q. n. quē n. i. r. Itē fm Bl. q. h. z. d. nos reos delatos eo dē tpe. vt. C. q. accu. nō pos. l. cū rōm. q. b. non plz. cū suā iniuriā p. s. e. q. a. r. vt. in. d. l. r. §. de accu. l. hos accusare. §. lege. i. h. Itē r. alie sūt q. p. h. t. oppōi. vt. no. C. e. ita nobis.

Non facile. §. l. p. t. o. n. in fi. cōtra. Solu. vt. ibi. et illa que fuerunt ibi contraria: hic concordant.

Etatis. id est compleuit. vel dic. i. inchoauit. et sic non sunt argumēta contraria glo. Accur.

Ag. sic. §. de m. i. n. o. l. i. §. m. i. n. o. r. e. r. §. de cōdi. r. de

ficatione. vt. §. de testi. l. in testibus.

Eni. puta post. l. r. dice.

Th. audiet. cū auctoritate curatois. vt. C. de aut. pre. l. clarū. r. §. §. accu. l. ij. r. l. q. accusare. r. l. h. tñ. in p. n.

Obijct. m. i. o. i. s. etat. de q. dixerat. Itē nec illa q. non obijct. maicui: vt lenocinij postq. esset iter reos recepta. vt. §. l. ij. §. si publico. s. alie q. alijs opponunt: et huc op ponit: vt q. sit magf. vt. §. in p. n. l. Itē. xx. an. vt. C. de fal. q. r. l. Itē q. n. quē n. i. r. ser. m. e. s. i. r. l. r. die. vt. l. e. l. ma r. i. r. l. q. n. quē n. i. r. Itē fm Bl. q. h. z. d. nos reos delatos eo dē tpe. vt. C. q. accu. nō pos. l. cū rōm. q. b. non plz. cū suā iniuriā p. s. e. q. a. r. vt. in. d. l. r. §. de accu. l. hos accusare. §. lege. i. h. Itē r. alie sūt q. p. h. t. oppōi. vt. no. C. e. ita nobis.

Non facile. §. l. p. t. o. n. in fi. cōtra. Solu. vt. ibi. et illa que fuerunt ibi contraria: hic concordant.

Etatis. id est compleuit. vel dic. i. inchoauit. et sic non sunt argumēta contraria glo. Accur.

Ag. sic. §. de m. i. n. o. l. i. §. m. i. n. o. r. e. r. §. de cōdi. r. de

ficatione. vt. §. de testi. l. in testibus.

Eni. puta post. l. r. dice.

Th. audiet. cū auctoritate curatois. vt. C. de aut. pre. l. clarū. r. §. §. accu. l. ij. r. l. q. accusare. r. l. h. tñ. in p. n.

Obijct. m. i. o. i. s. etat. de q. dixerat. Itē nec illa q. non obijct. maicui: vt lenocinij postq. esset iter reos recepta. vt. §. l. ij. §. si publico. s. alie q. alijs opponunt: et huc op ponit: vt q. sit magf. vt. §. in p. n. l. Itē. xx. an. vt. C. de fal. q. r. l. Itē q. n. quē n. i. r. ser. m. e. s. i. r. l. r. die. vt. l. e. l. ma r. i. r. l. q. n. quē n. i. r. Itē fm Bl. q. h. z. d. nos reos delatos eo dē tpe. vt. C. q. accu. nō pos. l. cū rōm. q. b. non plz. cū suā iniuriā p. s. e. q. a. r. vt. in. d. l. r. §. de accu. l. hos accusare. §. lege. i. h. Itē r. alie sūt q. p. h. t. oppōi. vt. no. C. e. ita nobis.

Non facile. §. l. p. t. o. n. in fi. cōtra. Solu. vt. ibi. et illa que fuerunt ibi contraria: hic concordant.

Etatis. id est compleuit. vel dic. i. inchoauit. et sic non sunt argumēta contraria glo. Accur.

Ag. sic. §. de m. i. n. o. l. i. §. m. i. n. o. r. e. r. §. de cōdi. r. de

mon. l. non putabam. Sed arg. tra. de mune. et hono. l. ad re publicā. et de trebel. qui filium. §. i.

g **O**bjici solēt. que iste sint dixi. §. pri. §. et ex illis apparet que dilatoie: que peremptorie sint.

b **T**ractari. hoc de dilatoijs forte verū est: vt si dicat nupta ab adultere: incipiendū est.

vt. §. l. ij. in pn. secus i pemptoijis vt in cūli cā. vt C. sentē. refcl. nō pos. l. peremptoijis. et facit. C. de procu. l. ita demū

Sed tra. §. e. l. ij. §. si publico. l. fi. §. sed ibi spāle in lenocinio. vt tñ in pn. opponat. l. z sit pemptoia. alij dicunt in cūlib⁹ etiaz pemptoias opponi in pn. qd dicit no. §. eo. l. ij. §. si publico. Ac.

c **R**ecipiat. qd fit post lit. cōre sta. vt. C. e. l. adulteram.

d **P**erseuerat. facit. §. e. l. nuptā. et l. ij. in pn. et l. mi les. §. volenti.

e **N**ichil agit sed quātū ad abo litionē aliqd agit. vt. j. vi passam. §. pe. et. l. ad turpil. l. §. accusatiōe.

et arg. §. de ser. vt. ba. p̄cio. per fundū. et facit. C. eo. l. reos.

f **D**etulerit. fa cit. §. de decurio. l. impatores. §. fi. et §. de edil. edic. bo uē. §. fi. et de ope. liber. l. ij. Accur.

g **D**elatiōe. i. accusatiōe.

h **U**t vxor. de nūciare. sic §. de eden. l. qdā. §. sed si āre. et C. eo. si dū. et l. ita. et l. p̄xori.

i **D**enūciasse. et si non de nūciatur. vel p̄cedēibus vel seq̄n: tū unge. et facit. §. l. pri. cū suis. et ceter. et ad. l. ad. l. d. fo ueas. et C. de an. excep. vt p̄fecu. et j. vi passaz. §. nupta. et j. §. qd ergo. et §. māda. si hoiem. et de sol. l. si qd suos.

solent⁹ accusantibus adu- terij: ante solent tractari⁹ q̄ q̄s inter reos recipiatur. Ceterū postea q̄s semel receptus est: non potest prescriptionē obij- cere. **S**i inuiditate mulier p̄seuerat⁹ in accusatiōis est ar bitrio a quo velit icipere: vtrū ab adultero/an ab adultera.

Si q̄s adulterū et adulterā simul detulerit nichil agit: po- terit⁹ q̄s neutrū detulerit: et rursus a q̄ velit initiū facere: qz nichil p̄ia delatione⁹ agit.

Quid dicitur cum. l. sequē. pri mo ponit vnum dictum. secūdo circa illud format quinqz questiones per ordinem vsqz ad §. q̄rit. in. l. denūciasse. bar.

Qui vxor. et I dem. pudum miserit: potest denūciare⁹ ne seio nuberet. et si denūciauerit et ab ea inci- pere potest. **I** dem.

Denūciasse qualiter ac- cipiamus vtrū ad iudicem an vero simpliciter. Ego et si non denūciauit⁹ ad iudicem: sufficere credo si adu- terij se a curum⁹ denūciauerit. Quid ergo si non quidem de- nūciauerit: verū libellos ac- cusatorios dederit anteqz nu- beret: ea qz cum id cognouisset nupsit vel ignorans. Puto nō videri⁹ ei denūciatū. Idcirco non posse accusatoriem ab ea incipere. Quid ergo si tñ de- nūciauit ne nuberet: sed non addidit⁹ quare nō recte nup- sisse videatur: Sed melius est illud sequi: vt eius denūciatio videatur electionē accusatori referuare qui crimen⁹ denūcia- uit. Dico igitur si fecerit adul-

§. fi. et l. aliud. in fi. et de cura. fur. cōsilio. in fi. Sed argu. contra in aut. de here. et falci. §. ex his igitur. et i ex decre- to iu. et. et hec valent ad protestationem.

k **A**cturum. id est accusaturum.

l **N**on videri. argu. tra. §. de admi. tu. l. quidā. §. ex quo. et de peti. hec redi. item veniūt.

§. quid ergo. Ac. m. **N**ō addidit. quare: qz nō dixit pro q̄ delicto: nec p̄ quo adultero. et sic nō. admitti denūciationē si-

terij criminis cōmemorationē in denūciatione: et si iudicem non monstrauit⁹: magis puta- mus mulierē quasi denuncia- tio p̄cesserit posse accusari.

Quid tamen si specialiter eum cū quo adulteriū fecerit denūciatione complexus est: mor velit eam ex alterius p̄so na accusare? Magis est vt nō debeat⁹ audiri: neqz enim cri- men quod denūciauit obijcit.

Sed et si per procuratorē denūciauerit: puto posse eū si velit accusatiōe instituere. sufficereqz procuratoris denū- ciatione⁹. Ergo et si p̄ actorem denūciauerit: id est si p̄ seruuz dominus denūciauerit: rata erit denūciatio.

Puter vn⁹ nō possit adu- terū et adulterā simul accusare. vt. §. eo. l. si maritus. §. vlti. ta- mē duo possunt accusare: vn⁹ adulterū: alter adulterā. item ab soluto reo mulier vltra non poterit accusari: sed si condē- netur reus mulier p̄pter hoc non erit condemnata.

Querit an alius adulterā: alius adulterū postulare⁹ pos- sit: vt q̄uis ab eodē ambo si- mul postulari nō possint: a di- uersis tñ singuli possint: s; nō ab re est⁹ hoc p̄bare diuersos accusatores admitti posse. dū si ante denūciationē nupsit: p̄ior mulier accusari non pos- sit. Expectabit igit⁹ mulier sen- tētiā de adultero latā: si abso- lut⁹ fuerit mulier p̄ eū vincet: nec vltra⁹ accusari p̄t. Si p̄dē- nat⁹ fuerit: mulier p̄ eū nō est condēnata: sed aget cām suā vt fo: cassis et obtinere vlt⁹ gra:

Qui crimen. id est cris memos nā habuit. Ac. o **N**ō mōstra- uit. vt. §. de ope. no ui un. l. i. §. ij. p **N**ō debeat. quia expressa no- cēt. sic. §. de iudi. C. de edē. edita. et de. pecu. l. marit⁹. in fi. ar. §. ij. de ap- pel. scio.

q **D**enūciatio nē. ad hoc qz p̄- lū. vt. §. p̄ factio. l. actio. §. renun- ciare. et si menfor fal. mo. dice. l. i. §. fi. et de peti. here. itē veniūt. §. a q̄. et de vsur. si q̄s sol. in fi. et l. mora. in pn. et C. §. pec. im- pe. offe. l. vniuersis. Accur.

r **P**ostulare. i. accusare.

s **P**ostulari nō possint. C. eo. l. re os. Accur.

t **E**z nō ab re est. l. absurdum.

v **D**ec vltra. i. nisi desinat cē nu pra. vt. §. e. l. adu- ter. i. fi. et no. qz res inf alios acta alij p̄dest: non nocet.

q̄ no. plene. vt. C. q. res iud. nō nocet. l. ij. et facit. §. nau. cau. l. ij. §. fi. et C. §. pecu. l. non eo. et §. §. lib. cau. si vsufru

x **C**odēnata. l. deo. vt. C. eo. et sicrie. (ctum. §. fi. §. ij)

Dem: nē cā. sicut. §. ad trebel. l. qd. et l. §. q̄is s; et si alio. et §. §. d; su- ne cau- spec. tuto. l. he. et. sa ad; et de iudi. solem⁹. mittit.

Expres- sa q̄is nocent.

Liber Declinus.

a **A**ut illo. vt prescriptioe tps a lege idulta: qua etiā adulter vt potuit: sed nō fuit vsus: vel qz crimē ei mulierī supplicāti est remissus. vt. C. de prec. impa. of. rescripta. vel qz accusator ex persona sua poterat repellī. Ac.

b **D**efendat. qd cū cōingit qro an. pfiat adultero iam dānato? Rñ. nō. vt. s. de lib. cā. l. si pariter. in fi. et l. duobus. r. j. de ap. pel. si q separati. s. fi. et. s. de inof. test. filio quidez.

Ul agi potest. al's ceperit.

Adulter. sine pscriptioe. f. illa vt ab adultero sit incipiendus. vt. C. e. l. crimen. e. pena alia. vt relegatiois vel similis.

Adultera nupta. al's fecus. vt s. l. denūciasse. s. quiritur.

Nupta inuenitur. post diuortium r an denūciationē. r facit. s. de aqua plu. arcen. l. qd s. i. r de iurisd. om. iud. l. pe. r ad macedo. l. i. s. recte.

Nupta. post diuortium r ante denūciationē.

Oes. nisi prius de puaricatione doceat pūmī accusatoris. vt arg. j. co. cōstante. r. s. de diuer. pre. l. iter qtuor. r. C. de accusa. l. si qd. vel fm alber. etiā cōmicto isto de puaricatione non poterit tñ statim istā accusare: nisi incipiat ab adultero: r eū accuset prius de adulterio.

Quādiu. cessante causa rē. vt. C. de epif. et de. l. generaliter. r. s. de ope. liber. plane. r de iniur. l. magistratus. r in aut. de mona. s. i. vero. r. j. de iure in mu. l. semper. s. negotiatores. r in aut. de nup. s. r nō permittim. r de san. episco. s. sed neqz cur. r. s. si seruus. r. s. de excu. tut. l. geom. tri. ut s. e. denūciasse. s. qñf. sol. vt ibi. Ac.

Atri. adulterū simul cū filia. s. inuentum. vt. j. eo. nichil. et. l. quod ait in pun. vel eū et filiam nō adulterum tñ. vt. d. l. nichil.

vel iusticia: vel legis auxilio possit. Quid em si adulter inimicis oppressus est: vel falsis argumētis: testibusqz subornatis apud presidē grauatus: q aut noluit: aut nō potuit puocare: mulier vero iudicē religiosum sortita: pudicitia suaz defendat. **S**ed et si anteqz condēnetur. **M**arcellus.

Anteqz cum eo agi poterit. **A**lpianus.

Adulter si die suū obierit: cōstitutū est etiam mortuo adultero sine pscriptioe mulierē posse accusari. s. r si nō mors sed pena alia reū subtraxerit: adhuc dicim. posse mulierē cōueniri. **S**i eo tpe quo eligebat reus adultera nupta non fuerit: quo aut abfoluat nupta inuenit: dicendum est hanc absolute quoqz adultero posse accusari: qz eo tpe quo adulter eligebat nupta nō fuerit. **N**upta non pot accusari: non tñ ab eo qui adulterus accusauit nec obtinuit: sed nec ab alio quidem si adulter absolutus est. pinde si per collusionē euz adultero cōstituerit: fueritqz absolutus: dedit mulieri nupte aduersus oēs securitatez. **P**lane si nupta esse desierit accusari poterit. neqz em alia lex tuel: qz eā q nupta est qd nupta erit.

Atri daf ius oc. **P**dp. cidedi adulterū: simul cū filia quā i pte hz: itaqz ne

Secueniet. nec alius: al's nec auns: r est bona. ays alius. r tunc. s. qui non habet in pote state: nec etiā pater habet in pote state.

Qui nō est. sed nōne filius. pot esse tutor: r ita habet aliu in pte. vt insti. q dari tu. pos. in pn. r insti. de leg. tu. s. i. s. i. ibi aliter dicit potestas. itē s. j. de muner. et ho. l. i. de illud quo ad hōnes. ar. s. ad treb. ille a quo s. fi. et. l. seq. itē fa. s. de acq. re. do. l. hō liber. in fi. r. C. de le. tu. l. fi.

Secueniet vt nec pater nec auus possit occidere: nec in merito. In sua entz ptate non videt habere q non est sue potestatis. **P**apinia. **N**ec in ea lege naturalis p ab adoptiuo separaf. In accusatioe vidue filie nō hz pater ius precipuum. **I**us occidēdi pti concedit domui sue: s. ibi filia nō habet: vel in domo generi. s. j. domus r p domicilio accipienda est: vt in lege cornelia de iniurijs. s. j. q occidere pot adulterū: multo magis cōtumelia poterit eū iure afficere. **I**deo aut patri nō marito mulierē r oēm adulterū pmissus est occidere: qz plerūqz pietas paterni nois cōsiliū p liberis capit. **L**eterū mariti et calor et impetus facile seuentis fuit refrenandus.

Licitū est patri filiā r adulterū occidere si eos i flagranti crimine deprehendat: r in domo sua vel generi sui nō in aliena: et redditur ratio in textu ibi: qz maiorem rē. **A**lpia.

Quod ait lex: cum filia adulterū deprehenderit: nō occisus videt. **V**oluit em ita demū hanc potestatem patri cōpetere: si in ipsa turpitudine filia deprehēdat. **L**abeo quoqz ita pbat: et pōpo. scri-

mulierē occidere licet viro. vt. s. ad fil. l. si qd in grau. s. si maritus. cōtra. sol. subuenit vt pūmā minus vt ibi. et. C. eo. l. gracchus. et. j. co. si adulterium. s. imperatoris. r. j. de sic. l. i. s. fi. nō vt proius ei pareatur: vt hic. **P**ietas. sic. s. de parri. l. diuus. r. C. de pa. po. l. iij. **C**apit. vt non occidat eam. **S**facile. ad qd. s. ad velle. l. iij. r. C. e. l. s. ius. **Q**uod ait lex. s. e. patri. **R**ecursus. **C**ōpetere. sed an filio adulteruz matris: vel

mulierē occidere licet viro. vt. s. ad fil. l. si qd in grau. s. si maritus. cōtra. sol. subuenit vt pūmā minus vt ibi. et. C. eo. l. gracchus. et. j. co. si adulterium. s. imperatoris. r. j. de sic. l. i. s. fi. nō vt proius ei pareatur: vt hic. **P**ietas. sic. s. de parri. l. diuus. r. C. de pa. po. l. iij. **C**apit. vt non occidat eam. **S**facile. ad qd. s. ad velle. l. iij. r. C. e. l. s. ius. **Q**uod ait lex. s. e. patri. **R**ecursus. **C**ōpetere. sed an filio adulteruz matris: vel

fratri fororis. f. adulterum liceat occidere: vt marito vel p̄rē dā q̄ sic. vt eī i. decre. alex. c. scut. §. fi. alij §. Itē p̄rē vt si nolūt occidere possunt eū seruare. vt. §. eo. capite. a

Veneres res que sint.

uā: balsa: tactus Nā ab ipis argu mentū scelens in ducit: vt i. topias m̄rci tullij. vñ h̄ sus. Cūsus r̄ allo quū tactus post oscula factum.

b Solon. p̄pa noia de quoz lez gib⁹ d̄f̄ insti. de iu re naturali. §. sed ius. r̄ fit d̄ h̄s mē tio. §. fi. regū. l. fi.

c Sufficit. pos tea ex igrantū di ne. vt. C. de ingra tis lube. l. i.

d Habitauit. alibi in lib. R. est. §. i. lib. B. deest ali bi. et facit de ritu nup. l. pat̄. §. pe. r̄ §. fina. Accur. e Qd̄ ait lex. l. loco quem nō ha beumus.

f Equali. ad hoc. §. d̄ vi r̄ vi ar. l. iij. §. cū igit. r̄ l. d̄ possessione. r̄ si cer. peta. l. lecta. r̄ de p̄bo. ob. l. cōti nus. in p̄i. r̄ de dno. reis. l. duos. in fi. et de testa. l. h̄dea. §. fi. als a liter acapit. vt. §. ad. l. fal. l. i. §. itē si ita. r̄ C. de erroze aduoca. l. fi.

g Nō affecta uit. f. fugā filie. et habeas h̄ nō. r̄ in fi. sine nō. r̄ sic pla na. alij h̄ sine non q̄st pat̄ affectauit fugā filie: §. eā po stea occidit muta to. p̄posito. et h̄nt in fi. nō videt. vel si habet h̄ non. de cēt n̄ affectare. i. occidere. ceta d̄i cunt vt dixi. p̄ma venio.

h Persequer̄. subaudi: r̄ tunc pat̄ occidit. i. Occidisse. f. et sic non tenebitur pater.

bit in ipis⁹ rebus veneris deprehensum occidi. Et hoc ē qd̄ solon⁹ r̄ draco dicūt.

sufficit p̄ri si eo t̄pe ha beat in p̄rate quo occidit: nō q̄ in m̄rimoniū collocauit. Fige eñ postea redactā i potestate Quare nō vbiq̄q̄ dephende rit pat̄ p̄mittit et occidere: sed domui sue generive sui t̄m. Il la rō reddit: q̄ maiorē iniuriā putauit legislator: q̄ in domo p̄ris aut mariti ausa fuerit fi lia adulterū iducere. §. si p̄ ali bi habitauit: h̄z aut̄ et aliā do mū in q̄ nō habiter: deprehen sam illo filiā vbi nō habitat: oc cidere non poterit.

Interposito die non dicit aliquid fieri incōtinēti. itē que incōtinēti sunt inesse videntur. h. d. v. §. ad fi. l.

Qd̄ ait lex. nulla incōtinēti filiā occidat: sic erit accipiēdū ne occiso hodie adultero reser uet: r̄ post diez filiam occidat vel cōtra. Debet eñ p̄pe vno ictu r̄ vno ipetu vtrūq̄z occide re: equalit̄ ira aduersus vtrūq̄z sumpta. Et si nō affectauit: §. dū adulterū occidit p̄fugit filia: r̄ interpositis houis app̄ h̄esa est a p̄re q̄ p̄sequebat̄: in cōtinēti videbitur occidisse.

Hac. l. numeratur p̄sone q̄ possunt a marito occidi si dephendant in adulterio cum vxore sua. r̄ q̄ Marclanus.

Arto quoq̄ adulterū vxoris sue occidere p̄mittit̄: §. non quēlibet vt p̄ri. Nā hac lege cauef: vt liceat vi ro dephensuz domui sue: nō etiā soceri in adulterio vxoris sue occidere eū. Qui leno fue rit: qui artē ludicrā fecerit: aut

Arto. p̄mittit̄. lmo nō. vt. §. de sic. l. i. in fi. §. quofdā sed certe lmo sic. vt. §. statim determinat. Et an adul tera: qdā sic. vt. §. ad fil. si q̄s in graui. §. si marit⁹. in fi. sed tu de ea dic vt. §. eo. l. nec in ea. §. si. nota. Accur. l. Ut p̄ri. vt. §. qd̄ me. cau. l. nec timorē §. fi. r̄ l. §. q̄.

in scenam saltādī cantandīve causa p̄dierit. Iudiciove pu blico dānatus: neq̄ in itegrū restitū⁹ erit. Quive libertus et⁹ mariti vxorisve p̄ris/m̄ris/ filij/filie vtriusq̄⁹ eorū fuerit: nec itereft p̄p̄ius cui⁹ eorū: an cū alio cōmunis fuerit: quive seruus erit. Et p̄cipit vt is ma ritus q̄ hoz quē occiderit: vxo rē sine moia dimittat. Letex si q̄s sui iuris: an filiusfamilias sit maritus nullius interesse a plerisq̄z dictū est. Illud in vtroq̄z ex sentētia legis queri tur: an patri magistratū occi dere liceat. Item si filia igno miniosa sit: aut vxor: contra leges nupta: an id ius nichilominus pater maritusve ha beat: Et quid si pater maritus ve leno: vel aliqua ignominia notatus est. et rectius dicitur eos ius occidendi habere: qui ture patris maritive accusare possunt.

Si maritus nō vult aut nō pōt adulterū deprehensum occidere: retinere pōt eum p̄ ho ras. xx. et si eū dimiserit nō re ducit. §. si fugerit pōt reductz retineri vt ducatur ad iudicē. h. d. Ange. r̄ §. Iplanus.

Apite quinto legi iulie ita cauef: viro aduiter in vxore sua deprehensum quē aut nolit/ aut non liceat occi dere: retiere⁹ p̄ horas diurnas nocturnasq̄z cōtinuas nō plus q̄. xx. testāde⁹ ei⁹ rei cā: vt vti sine fraude suo iur⁹ liceat. ego arbitro: et in p̄re id suādū: qd̄ in marito expressum est. §. r̄ si nō i domo sua dephēderit ma rit⁹: poterit retinere. §. semel remissus adult̄ reduci nō pōt

m Domui sue. et etiā alibi q̄h̄q̄z hodie. vt in auf. vt li. ma. et au. §. is quoq̄.

n Occidere. f. eū q̄ r̄. r̄ nō sit h̄. §. alij habet h̄. §. et male. Itē et ho die q̄h̄q̄z quēlibet occidere licet. vt d. auf.

o Vtriusq̄. als vtriusq̄. als vtrius q̄. Accur.

p Dimittat. diuertēdo ab ea.

q Dictū ē. qd̄ sec⁹ est in p̄re r̄ fi liosa. vt. §. eo. p̄ri.

r Illō vtroq̄z. §. r̄ marito r̄ p̄re.

s Dagistratū. §. r̄ si iueniat eū. f. cum filia sua.

t Liceat. f. ma rito et patri.

v Uxor. §. vt. §. eo. si vxor. §. i.

x Accusar̄ pos sūt. §. si filia igno bilis est: vt matri moniū cōtra legē vel pater vel ma ritus turpis p̄so na sit: non poterit magistranz occi dere: cū eī iure vi ri vel patris accu sare nō possit/ cū talis p̄sona est. vt §. si marit⁹. in p̄n.

Apite. i. vxo re. i. cum.

z Retinere. f. liceat.

a Testāde. id est ostendendo te stibus.

b Sine fraude id est sine pena.

c Suo iure. f. iure viri.

d Poterit reti nere ad hoc vt offi deret aliquibus qui possunt post

ea testificari qualiter viderant eum. Accursius.

e Reduci non potest. vt. C. de remis. pig. l. fi.

Libet Decimus.

a Si euaserit ita q̄ tunc non potuit capi.
b Accusator. s; hoc dicere. s; q̄ inuenerit captū non prodest accusanti: sed si in reb⁹ veneris. vt. s. l. q̄d ait. sic r̄ als in pecuniarijs. vt. s. de testi. l. testium. vñ et. p. hoc gen⁹ testimonij nō multum approbo. vt. C. q̄d me. cau. l. metuz. Alij q̄ est spāle vt valeat testimonij de auditu. ad q̄d. s. de pba. l. si artif. et in aut. de fide. l. stru. s; q̄ igit. Tu dic q̄ duo audiēt r̄ probāt. s; hūc cōfessum d̄ erit. Itē r̄ q̄ p. hoc ē capt⁹ q̄d p̄dest ad iudiciū vt torqueat: r̄ s; et p̄fessionē s; et tormētis: cui als nō stat. vt. j. de q̄stio. l. i. s; diuis. r̄ s; pe. s; si in iudicio nō cōstet hoc factū est ius nō valet. vt. s. de inter. act. l. i. si nisi ad liberandū. vt. C. de testi. aut. roga. ti. rest. sic. C. de agri. r̄ celi. l. cū scimus. i. p̄n. r̄ i. aut. vt. lice. ma. r̄ auct. s; q̄z. vbi simili ter adhibēt vt possit de adulterio p̄ari. Itē sic C. de an. excep. l. vt p̄fecit. s; in aut. tē. r̄ s. q̄ in frau. credi. aut p̄tor. s; si q̄s parti. Itē no. sic v̄ hac acclama tōe. s; ad. l. ad lita q; s; i. sic. s; v̄ lib. ho. exhi. l. iij. r̄ iij

Quid ergo si euaserit: an re duc⁹ custodiri. xx. horis possit? Et putē hic magis dicit dū reductū retineri posse pro testande eius rei grā. Ad adij cif testande eius rei gratia: ad hoc p̄tinet vt testes iducat testimonio futuros accusatorib⁹ deprehēsum reū in adulterio.

Cōstante matrimonio non debet mulier accusari de adul terio: nisi prius accuset marit⁹ de lenocinio. h. d. 2o I dem.

Cōstante matrimonio ab eo q̄ extra maritū ad accusationē admittitur: ac cusari mulier adulterij nō potest. probatā enī a marito vxo rē et quiescēs matrimonij nō d̄z ali⁹ turbare atq; inq̄tare: nisi prius lenocinj maritū ac cusauerit. derelictā vero a ma rito accusationē: etiam ab alio exerceri vtile est. I dem.

S postulauerit accusa tor: vt questio habeat de seruo adulterij accusato: si ue adesse voluerit: siue iteres se noluerit: iubēt iudices cum seruū estimari: et vbi estimauerint tantam pecuniā adulte rii quātā eum q̄ nomē ei⁹ ser

Cōstante. et maritū. sed nec marit⁹. vt. s. e. l. miles s; volēt. r̄. C. e. crimē. nec ob. j. vi. passaz. s; i. vt ibi dices. sed hodie contra in viro. vt in aut. vt. lice. ma. et auct. s; quia vero plurimas.

d Inq̄tare. C. e. l. p̄ius. r̄ s. v̄ lib. ho. exhi. l. i. s; i. s; i. s; i.

S postulauerit accusator. adulterij alicuius.

f Accusato. aliq̄ non fuo. vt. l. e. l. s; fi. et sic sunt

g Voluerit. s; accusator. (ablatiui absoluti.

h Vbi. i. postq̄. i. Adulterū. i. illū qui dicebatur adulter. et no. q̄ als adulterū: als adulterā. als deest adulterum. et facit. j. de questio. certo. Accusatus.

k Quantā eū. q̄ ambo p̄ferūt ad simplū deterioratio nis p̄standū q̄n serū estinet erat. ad q̄d. C. de reb⁹ credi. l. ḡnalter. s; hys de p̄sentib⁹. et fm hoc nō est j. l. e. l. s; fi. vt ibi no. r̄ s. de calū. l. si. sed s; hoc quare adulter aliqd̄ p̄kat: Rñ. q; p̄ vtroq; dicit. arg. C. de epis. r̄ de. aut. s; iu der. Sed Job. expōnit p̄dicta: r̄ h; fm hoc adulterij ac cusato. et hic habet adulterū. Alij habent adulterā. q; d.

non adulterū accusatū: q̄ forte absolutus est: sed cum q̄ nomē serui detulit. hoc nō placet. Alij dicunt adulterū. s; q̄n condēnat q̄rum r̄ c. scilz q̄n absolutū adulter: ita to tā p̄stabit alter tm. Alij dicunt duplū estimari: sic q̄ dicit iubet iudex estimari. i. q̄ntū lex iubet. i. duplū. vt. j.

ui detulerit: et ad quē ea res p̄tinet dare iubebunt. S; di spiciamus cui ista pena p̄stan da sit: q̄ lex eū nominauit ad quē ea res p̄tinebit: igit bone fidei est p̄torē q̄ntis ab eo emit qui dñs nō est: recte dicemus eū esse ad quē ea res p̄tinet.

Cū q̄z q̄ pignori maceperit magis admittamus in eadē cā esse. s; q̄ iterat questionē ei⁹ nō haberi. sed r̄ si vsufruct⁹ in seruo alieno sit: iter dñm r̄ fru ctuariū diuidi debet estima tio. Et si cōis pluriū erit serū: vtq; inter eos quoq; erit esti matio diuidenda.

Si liber homo torqueat vt serū: vtilis actio ei daf aduer sus facientē eū torquei. Ange.

Si liber hō dñi serū estima tur tortus sit: q̄ r̄ ipse cōditio nē suā ignorat: magis admit tit cecili actio nē vtilē ipi dā dā aduersus eū qui p̄ calūniā appetit: ne impunita sit calū nia ei⁹ ob hoc q̄ liberū hoīem quasi seruū deduxerit in q̄nē

Haberi q̄stionē lex tulit iu bet de seruis ancillisve ei⁹ de q̄ v̄ de qua q̄reref: parētisve v̄ v̄riusq; eorum si ea mācipia totē r̄ debitorē. vel illē in duob⁹ casib⁹ tm. s; cū debitor ē nō soluēdo. vel cū tpe accusatio expirauit. vt. s; ad. l. ad. l. q̄ occidit. s; i. vt dicitur creditor dandū creditoten⁹. sup sinū debitorū. vel melius totum creditorū: sed reddi debi torū q̄d superfluum est pigno. act. vt. s. de fur. creditoris. Item facit. s; eo. titu. l. inter omnes.

o Vtilē. cōditionē ex lege. vt. j. l. p̄i. s; v̄ in factū q̄si ex re iudicata qua iudex estimauerit. vt. s. de fideicō. lib. l. cū q̄rit. s; si plures. ad q̄d dicit q̄d eas p̄currere. vt ar. s; de act. r̄ obli. l. quōtēs. vel dic q̄ diuersi sunt casus. et sic sola p̄dictio h; locū. Itē h; cū locū iurij. cū calūnio se petit: vt h; dicit. ad q̄d. s. de iniur. l. si liber. r̄ facit. s; ad le. ad. lib. homo. in p̄n. Et no. q̄ p̄ sola calūnia hoc casu agit quā q̄ obicit d; p̄bare. vt. s. de pba. l. quētēs. s; p̄ parētisve. iustū dūtaxat. vt. C. e. l. iij. (qui dolo.

q Si ea mancipia. hoc non ad seruos adulter vel adulteri referunt: ne sit cōtra. s; qui et a qui. l. p̄p̄p̄t. Alij q̄ hec illam corrigit.

S i. r̄ q̄d ibi dicit hoc capite non ca uetur: dic de q̄ lex ibi dē. sed alio bñ cauet: vt h. v̄ po test legi lex ista q̄ serū adulterij ac cusabat: q̄d dicit detulit. i. accusa uit. Sed tūc oppo nit quōd pōt duos reos simul d̄ adul terio accusare. vt C. eo. l. reos. scilz adulterā siue aliū adulterū: vt h; v̄ dicitur dicere: Rñ. erat iste fu⁹ adul ter non q̄ adulte rasset: s; q̄ opē et cōsiliū dedit de adulterio cōmittē do: tunc ipē simul cum adultera pōt accusari. vt. l. eo. l. nichil. s; fi.

l Detulerit. i. petierit vt habeat tur questio.

m Qui pigno ri. j. arg. s; ad fil. l. i. s; i. r̄ dicit. edi. sciendū. s; dicit. r̄ arg. s; de p̄cura. l. nō solū. s; q̄ritur.

n Vtudi d; idē dicit inter bōe fidei pos. r̄ verum dñm. arg. s; d̄ fur. l. furtiua ancillā. et idē inter credi totē r̄ debitorē.

o Vtilē. cōditionē ex lege. vt. j. l. p̄i. s; v̄ in factū q̄si ex re iudicata qua iudex estimauerit. vt. s. de fideicō. lib. l. cū q̄rit. s; si plures. ad q̄d dicit q̄d eas p̄currere. vt ar. s; de act. r̄ obli. l. quōtēs. vel dic q̄ diuersi sunt casus. et sic sola p̄dictio h; locū. Itē h; cū locū iurij. cū calūnio se petit: vt h; dicit. ad q̄d. s. de iniur. l. si liber. r̄ facit. s; ad le. ad. lib. homo. in p̄n. Et no. q̄ p̄ sola calūnia hoc casu agit quā q̄ obicit d; p̄bare. vt. s. de pba. l. quētēs. s; p̄ parētisve. iustū dūtaxat. vt. C. e. l. iij. (qui dolo.

q Si ea mancipia. hoc non ad seruos adulter vel adulteri referunt: ne sit cōtra. s; qui et a qui. l. p̄p̄p̄t. Alij q̄ hec illam corrigit.

Questione haberi. et si ipsa sint in usu mulieris: vel alio versimile est eos scire veritate. vt. s. qui. 2. a. d. l. pro sperit. Alij dicunt etiā si nō sunt in usu: pro quib⁹ est qd de extraneis dicit. i. de q̄stio. l. extraneo. 2. l. diu. 2. qd no. C. eo. hba. sed lex illa p̄cepit. videt̄ p̄tra quo ad q̄dam eo qd

et nei hic torquetur. Quare dic qd hic supplet. l. alij qd h̄ corrigat. 3. rē facit. C. e. l. i. adulterij. 2. C. de repu di. l. sensu. s. p̄. b. Questioni interesse iubetur. sic in aut. de testu. s. 2. hoc vero.

c. Reus. qui accusatur.

d. Patroni. id est advocati.

e. Detulit. i. accusator.

f. Interrogandus. s. de interro. act. l. si sine. s. 4.

g. Patronus. sic i. de exhi. reus. l. ij in fi.

h. Seruiat. et ad hoc 2. superius r̄sum est. ar. s. s. ad fil. l. i. s. q. seruū. sed concordat s. de noxa. l. quotiens. s. i.

i. Uel statuta. vt in statulibens. vt. i. de q̄stio. l. editum. s. fi.

k. Dagis est. ar. s. s. ad fil. l. i. s. seruū ap. 2. s. s. in co. 3. rē facit. i. d. q̄stio. l. is cui. 2. l. i. patre. 2. l. e. neo. l. pn. 2. s. qui et a. d. l. prosperit.

l. Publicos esse. Sed an fiscus dabit p̄ciū. Rñ. sic. arg. C. p. qd cau. ser. p. p̄mi. l. i. ac. l. ij. sed cur est i. ma. 2. caue. vt. h. et. s. si re. 2. C. e. hba. Rñ. demū torti 2. deteriorati publicatur. unde in deteriorati nē

committitur stipulatio fm Johan.

m. In communi. accusati 2. occisantis 2. extranei.

n. Alienū suū. bōa fide possessuz. vt. s. p̄i. s. vel veri extranei oino. vt. s. s. diuus. ratio est vt. i. p̄i. s. Accur.

o. Regressuros. i. r. mansuros.

ad usum ei a parentibus data sint. Diuus aut adrian⁹ corne lio latintano rescripsit: 2. de extraneis seruis questionē haberi.

Quē de iure querit an serui sint torquendi in cā adulterij: interesse iubetur reus 2. rea et earum patroni. Ange.

Questioni interesse iubetur reus 2. rea: 2. patroni eo r̄: 2. q̄ crimē detulerit: iterogādōq̄ facultas dat̄ p̄fronte.

De eo q̄ seruo in quo vsu fructū re⁹ habuerit: magis est vt q̄stio haberi possit. Licet ei seru⁹ et nō fuerit: in fuitute tñ fuisse videt̄. nec rā p̄prietatis cā ad questionē: q̄ ministerij p̄tinet. Ergo 2. si bona fide seruū reo seru⁹ alienus: admittit q̄s interrogari eum p̄ questionē posse. Sed et si seruus sit cui fideicommissaria debetur libertas: vt statuta sperat: torquetur eū posse magis est.

Iubet lex eos hoies de q̄bus q̄stio ita habita est: publicos esse. P̄inde in cōm̄ p̄te publicamus. In p̄p̄io cuius vsufruct⁹ alienus est nudā p̄prietatē. i. quo tñ vsufructū habuerit re⁹: magis est vt p̄ceptio vsufruc. ad publicū incipiat p̄tinere. Alienū seruū vt q̄s non publicamus. Ratio autē publicandorū seruorū ea est: vt sine vilo metu verū dicāt. Et ne dū timeāt se in reorū p̄tātē regressuros: obduret̄ in q̄stione: nō tñ prius publicatur q̄s q̄stio de illis habita fuerit. Sed 2. si negauerint: nichilominus publicant.

Ratio enim adhuc eadem est ne dū hi sperāt se in p̄tātē dominorū reuersuros: si negauerint: spe meriti collocādi in mē dacio p̄seuerent. Sed 2. serui accusatoris (si de his q̄stio habita sit) publicent. Et em̄ seruū ne mentiantur merito a domino etus recedunt: extranei vero nō habēt cui gratificent.

Si re⁹ vel rea absoluti fuerint: estimari p̄ iudices lex dānū voluit: siue mortui fuerint quāte pecunie ante questionē fuerint: siue viuerent q̄te pecunie in his dānū datū fuerit: factum ve⁹ esset.

Notandū est qd hoc capite qd nō cauetur: si seruus adulterij accusatur: 2. accusator questionem in eo haberi velit: duplum p̄ciū domino p̄stari lex iubet: at hic simplum. Marcellus.

Quod ex his causis debetur: p̄ conditionē q̄ ex lege descendit petitur.

Maritus dimittēs adulterū 2. vxorē retinēs eū: turpitudinē velare nō potuit: vt leno tenetur. Ange. 2. Idem.

Meruit: qd deprehensam vxorē in adultio retinuit: adulterū qd dimisit. Debit ei vxori q̄s irasci: q̄ m̄rionitū eius violauit. Tunc autē puniendus est maritus ei⁹ cū excusare ignorantia suā nō potest: vel adūbiare patientiā p̄tertu incredulitatis. Idcirco em̄ lex ita locuta est: qd adulterū in domo dephēsum dimiserit: qd voluerit in ip̄a turpitudine dephēdē-

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

Habita fuerit. et finita: quia postea cōessent publici nō torquetur. Alij dicunt inchoata tñ.

Reuersuros. i. remansuros. sic. s. vsufruc. quē ad. ca. r.

Recedit. sed an redeat hic nō apit: sed (l. ij. s. i. satis inuit qd nō. arg. s. de penis. aut dānū. s. fi. sed. R. 2.

B. contra. Accur.

Absoluti. seruū erant accusate: vt accusati: vt p̄tris scz. 2. sic emē: dat̄ demuz secuta absolutioe. vt. C. eo. l. hba. in fi. sed si efnei tunc indistincte. vt. s. in p̄ncipio hui⁹ legi. et plene dic vt nota.

C. eo. l. hba. in fi. illius glo. non aliter 2. Sed an ecōtra si seruus accusatoris petat torq̄ri: Rñ. B. idem vt caueat 2. demū cōdēnato reo emendetur. Accur.

Factū ve. nō ergo publicatiōis dānū: qd a fisco. vt. s. dixi fm B. Sed. R. p̄tra. et facit. i. de questio. l. patre. Accur.

Non caueat. qd lex als iubet. scz duplū dño p̄stari 2. qd est. s. seruus. et facit. s. de calū. l. fi. 2. C. de calū. l. dominus. et C. eo. l. verba.

At h̄ simplū. qd non fu⁹: s. ali⁹ accusat: 2. dimidiū hui⁹ simpli accusator: 2. dimidiū accusat⁹ p̄stari. vt s. e. l. in p̄ncipio. 2. sic est efnei seru⁹. Alij dicunt accusati.

Uod ex his. petit. s. hoc dic. s. de condit. ex l. l. ij.

Ariti lenociniū. alit̄ p̄nit. s. de infra. athletas. s. i. et adde

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

q̄s dicitur. i. eo. si q̄s. in pn. 2. s. si quis adulterum. 2. C. e. l. ij. 2. l. sine metu. 2. xxxij. q. i. licet.

a. Dephensam. als vxorē. als sine. sed hodie vt corrigi qd hic dicitur. 2. i. p̄i. r̄n. p̄ aut. vt lice. ma. s. adulterū. vel dic vt no. s. de m̄no. supilum. s. fi.

a **Q**uod magis est. ut non possit ducere dānatā s̄ stupro.
b **O**biā cāz. q̄ explanat. s̄. de mto. auxiliū. s̄. fi. r̄ fa.
c. e. castitat. r̄. l. fūi. ob. et. s̄. q̄ me. cā. l. i. si q̄ dē. r̄. s̄. e. l.
c **P**lectitur. i. punitur. l. iulia. (ij. s̄. i.)
d **S**tupro. i. adulterio. vt. s̄. e. ster. liberat. s̄. lex iulia.
e **G**ratias q̄s.
vir vel alius. r̄. fa.
cit. s̄. ad fil. l. si q̄s
pecuniā. r̄. de his
q̄ no. infra. furti. s̄.
pact. r̄. s̄. de post.
l. i. s̄. bestias. r̄. c.
ad velle. l. anūq̄.
r̄. f. ad. l. iul. de vi
pub. qui cetu. sed
qz vxorem retinet
pūm p̄. vt. s̄. i. p̄.
f **M**ediocriter
id est nō parū sed
multum.
g **S**ive em̄. ad
hoc. C. de ser. fu. l.
q̄cunqz. r̄. i. de pe.
capitali. s̄. crassa
tores. et. C. ad. l.
iulā. de vi. l. ser.
uos. s̄. i. r̄. facit. C.
eo. l. ij. et. l. casti.
tati. r̄. l. ser. et. l.
de crimine.
h **U**el nimiaz.
ar. contra. s̄. de eo
per quē fa. crit. l. i.
s̄. i.
i **S**er mensū.
quoz duo iure ma
riti. quattuor iure
extranei dantur.
vt. s̄. l. iij.
k **I**n nupta. se
cūdo viro renūcia
ta a pūmo.
l **D**iuortij. a
pūmo viro.
m **C**ōmissi cri
minis. de adulte
ro constat qz vltra
q̄nquēniū p̄tinuū
nō accusat. vt. C.
e. adulter. nisi i tri
bus casibz. s̄. e. l.
iij. et. l. e. l. q̄nquē
niū. r̄. l. e. l. s̄. fi. sed
in adultera videt
hic distinguere in
ter nuptaz sc̄o et
viduā: ad hoc vt q̄libet vsqz ad sex mēses viles r̄ nō vlt
tra. sed in nupta incipiūt a die diuortij. in vidua a die cō
missi criminis. r̄ est rō. qz facilius accusat vidua. iōqz fa
cilz p̄scribit. r̄ ad hoc. s̄. ad turpil. l. i. s̄. accusationē. h̄i tñ
sex mēses viles nō excedūt quinquēniū cōtinuum. vt. f.
p̄i. s̄. alij exponit criminis. s̄. cōpute q̄nquēniū. vel die
sex mēses. sed ad qd. respō. vt q̄ repudiavit ex delicto cō
missio postea iure mariti accuset: vel forte loquit de stus

pro qd in vidua cōmittit. vel verius loquit de muliere q̄
cōmissio adulterio diuerterat. si em̄ interi nupta est tuet
se sex mētibz a die diuortij si vidua q̄nquēnio a die p̄missi
criminis. p̄ima plz vt et no. C. eo. l. adulter. s̄. qd si tri
bus annis p̄tinuis in adulterio p̄seueraverit. Rñ. a die p̄mo
cōmissi fm̄ q̄sdā.
ar. s̄. de fur. ei. q̄. s̄.
absurdū ē. vt no.
s̄. d̄. p̄mis. l. si diu
tino.
n **S**exagita di
es. qui dant mari
to. vt. s̄. e. si mari
tus. s̄. si negaue
rit. a. 30.
o **S**ex mēses.
duo iure mariti q̄t
tuor iure extranei
p̄. C. Similes. vt
s̄. d̄. m̄no. auxiliū.
s̄. fi. r̄. s̄. e. q̄ domū
q̄. C. Et ad eū. l. i.
vsqz ad eū.
r **E**t nō ad eū.
sufficit ergo accus
sationez incipere
a q̄nquēniū. non
aut est necesse p̄se
cere. ad q̄b est. C.
de rei. v̄. l. i. moze. r̄
de collu. dete. l. ij.
s̄. q̄nquēniū. ac.
f **P**ostulatio
nis. in scriptis fa
cte. 30.
t **E**xigat. vt si
at infra q̄nquēni
um.
v **E**xpectet. f.
q̄nquēniū fieri.
x **N**ō alienos
nec em̄ ei prodest
vt accusare possit
sed s̄. i. eo. q̄nquē
niū. Sol. hic vnus
in accusatōe p̄cel
serat: nō tñ in lites
p̄cellerat fm̄ Jo.
Itē no. hic q̄ ster
ruptio civilis non
prodest aliū. ad q̄b
s̄. de diuer. p̄scrip.
l. intra. r̄. ne de sta
tu defū. l. ij. s̄. p̄es
criptio.
y **H**uius t̄pis.
sex quinquēniū. r̄ caue qz loquit si accuset. l. iul. de vi. r̄ nō
l. iul. de adul. Duplex est em̄ delictū. r̄ facit. f. i. i. q̄ cetu.
s̄. fi. fm̄. p̄. vel forte. l. iul. de adul. vt bene cōueniat p̄
dictis r̄ adueretur cōiunctio autē ibi cum aut r̄. et fa
cit. C. de apost. l. qui apostatarum.
p **A**ter. calūnie. euidentis. vt. s̄. eo. is cuius. in. fi. ne
sit contra. s̄. de publi. iudi. l. fi. Accur.
a **L**x. dies a diuortio. hoc dicit vt. s̄. l. p̄i. s̄. sex mētibz.

ad p̄m̄ ad i. b̄
r̄. cōndēnato. p̄
ij. s̄. f̄. i. i.

Dies est. de regu. iur. ubi lex. Accur.
Quinquēniū. cōtinuū. ex hoc colligit Jo. q̄ vtile est
 quo ad sui inuētiū: sed cōtinuū quo ad p̄cessum. vt et
 alio. I. q̄ ap. sit. l. i. §. biduū. et. §. de edil. edic. cū sex. Item
 est hūic. l. §. l. marit. §. hoc amplū. Sol. vt ibi. Item ad
 hoc q̄ negligentī
 nō currit p̄scriptō.
 §. de statulib. l. cū
 heres. §. Stich. et
 de collu. dete. l. ij.
 §. i. sic. C. qui ad
 mit. ad bo. pos. l.
 fi. r. §. e. l. iij. et de
 mino. l. intra vtile
 c. Non potuit.
 vt. §. co. denūciat.
 se. §. q̄ri. r. §. l. pxi.
 §. cū alterum.
 d. Transierit.
 certe bene poterit
 accusari adulter nō
 obstat q̄ lapsus sit
 in quinquēniū.
 e. Postulauit.
 l. accusauerat.
 f. Repetere. i.
 accusare.
Nihil inter-
 est. prius. q̄
 adulterum.
 h. Alterū occi-
 dit. nō dephesum
 in opere veniens.
 vt. §. e. q̄ ait. vel. i.
 adulterū tñ quasi
 sit in dolo cū sine
 filia occidat. ideo
 l. cor. de sic. tenef.
 vt hic. et. §. e. l. pa-
 ni. et facit. §. eo. l.
 nec in ea. §. fi.
 i. Alit. adultera
 k. Non libera-
 tur. f. pater.
 l. Tā graua.
 hic collige maio-
 ravulnera sustine-
 re feminā q̄ marē
 sic. §. ad. l. aquil. q̄
 actio. §. si quis.
 m. Volūate ei⁹
 scz patris.
 n. Seruata est.
 scz vni.
 o. Maritus. li-
 tē cōtestando.
 p. Accusari nō
 h. vt. r. §. §. d. accu. l.
 hos accusare. §. le-
 ge. et. fa. C. e. l. re-
 os. r. §. vñ passaz
 §. duos. Ac.
 q. Domus. vt
 C. e. l. q̄ domum.

ta et ipse sexagesim⁹ dies est.
Tēpus quinquēniū qd datur
 ad accusandū lege in l. de adul.
 nō est vtile sed cōtinuum quo
 ad processuz sed quo ad inuēti-
 sic. et non currit non valenti-
 bus a accusare. Angelus.
Quinquēniū non Idē.
 vtile sed cōtinuum nu-
 merandū est. Quid ergo sit si
 por. mulier rea facta sit: et ideo
 adulter eodē tpe reus fieri nō
 potuit: et diu tracta lite quinquē-
 niū trāsierit. Quid si is q̄ in-
 tra quinquēniū quē postulaue-
 rat nō peregerit: aut si preua-
 ricatus est: et alius eisdē repe-
 tere velit: et quinquēniū trans-
 actū sit: equū est cōputationi
 quinquēniū eximi id tēpus qd
 per postulationē precedentēz
 consumptum sit. Marcellus.
Nihil interest adulte-
 ram filiā prius pater
 occiderit: an nōdū vtrūq̄ oc-
 cidat. nā si alterū occidit: le-
 ge coinelia reus erit. q̄ si alte-
 ro occiso alteri vulnerat⁹ fue-
 rit: verbis quidē legis nō libe-
 rat⁹: sed diuus marcus et cō-
 modus rescripserūt impunita-
 tem ei cōcedi. Quia licet inter
 empto adultero mulier super-
 uixerit post tā graua vulnera
 q̄ ei pater inflixerat: magis
 fato q̄ volūate eius seruata
 est. q̄ lex parē in eos q̄ de-
 prehēsi sunt indignationē exi-
 git: et seueritatem requirit.
Adulter et adultera eodēz
 tpe nō accusant ab vno: s; be-
 ne alter eorū accusari pot̄ euz
 omnibus complicibus et fau-
 toribus. Ange.
Li alterū ex adulteris ele-
 gerit maritus: alterū nō ante
 accusare pot̄ q̄ prius iudiciuz
 finiat. Quia duos simul ab eo
 dē accusari nō licet. Nō tamē

Uel consilio. ad hoc. §. e. is cuius. in pun.
Sis. in p̄iudiciuz eius. l. mulieris seruo aliqd in
 se cōstitū qd esset mulieri p̄iudiciū qualequale. ad
 qd. §. de ap. a snia. h. vel dic ei. §. dñi qz forte in tormentis
 p̄ret: r sic capiit ab adultera etiā secūdo nupta § genera
 lez regulā. vt. C.
 e. l. si dum. r. fa. §.
 de ritu nup. l. stu-
 prum. Accur.
 t. Fe: sitan fili-
 um. §. eo. si adulte-
 rū. in pun.
 v. Uel. p. saltē.
 r. Legio. q̄ est
 §. l. mariti.
 v. Uerbis. que
 sunt. §. l. mariti. in
 pun.
 z. Punif. hoc
 accipe vt. §. e. l. cō-
 stante. in fi.
 a. Ne fraus. l.
 iulie. r. ad hoc. C.
 e. l. castitati.
 b. Accepit. a
 viro vel ab adu-
 ltera.
 c. Tenef. sic er-
 go pena lenociniū
 est eadē que adul-
 terij.
 S. Tuprū. mu-
 lierē. viduā.
 vt. §. pri. §. et fa. §.
 de ver. sig. l. inter.
 et. C. e. l. q̄ adulte-
 rū. §. e. l. iter. §. i.
 e. Cōcubina. l.
 qua p̄statio est
 necessaria. vt. §. §.
 cōcu. l. i. §. cū atti-
 licino. r. l. in cōcu-
 binatu. ac.
 f. In vidua. ho-
 neste viuēte. vt in
 sti. de pub. iudi. §.
 item lex.
 Accusatur.
 si tps. statu-
 ta a iudice. arg. §.
 d. accu. ticia. r. C.
 q̄ accu. non pos. si
 ea. Uel a lege scz
 xxx. dierū. vt. §. de
 accu. l. libelloz. §.
 fi. vel quinquēniū. vt
 §. e. l. quinquēniū. r.
 facit. §. ad munia.
 l. libertus. §. error
 sed ar. §. §. §. arbi.
 q̄ arbit. r. de leg.
 ij. §. si is cui. Ac.
 S. Minor. cri-
 mē. f. adulte

prohibet accusator simul euz
 adultero vel adultera eū qz ac-
 cusare q̄ domū suam p̄buit
 vel consilio fuit vt crimen re-
 dimeretur. Marcellus.
Sis adulterū a seruo
 suo cōmissuz esse dicat
 in eā quā vxorē habuit: diuus
 plus rescripsit accusare pot̄
 mulierē eū debere: q̄ in p̄iud-
 diciū ei⁹ seruū torq̄re. Si
 qd adulterū nō dimiserit sed
 retinuerit: forsītā filiu⁹ in no-
 uercā vel etiā libertū vel ser-
 uum suum in vxorē: ex snia leg-
 is tenef q̄uis verbis nō cō-
 tinef. Que alit retinef punif
 sed r si dimissaz reducerit: ver-
 bis nō tenef: sed tñ dicēdū est
 vt teneat ne fraus fiat. Si
 vxor ex adulterio viri p̄mūm
 acceperit: lege iulia q̄si adu-
 ltera tenetur.
Qui filiu vel seruū q̄ cōmi-
 serit adulterū in vxorē suam
 retinet punif quasi leno. r mu-
 lier etiā retēta punif. r si eā di-
 missaz postea marit⁹ reduxit
 tenef etiā ipse. h. d. Modesti.
Suprū cōmittit q̄ libe-
 tā mulierē cōsuetudi-
 nis cā nō matrimonij cōtinet:
 excepta videlicet cōcubina.
Adulterū in nupta admit-
 titur: suprū in vidua vel virgi-
 ne vel puero committitur.
Per portione libelli male
 concepti non interrūptur p̄e-
 scriptio adulterij. hoc dicit
 Barto. 3. Idem.
Accusaturus adulterij
 siqdē circa inscriptio-
 nez errauerit: si tps largiant
 emēdare nō phibet: ne cā cri-
 minis aboleatur. Papinia.
S minor annis adu-
 rum cōmiserit: lege iu-
 lia tenef. Qm tale crimē post
 pubertatem incipit. Idem.

Liber Decimus.

rij. sed stupri etiā pūus. vt. s. e. l. stupri. in fi. 7 fa. s. de nuno. auxiliū. sed vt ad. 7. l. si ex causa. s. nunc vi. 7. s. si mulier. 7. C. de penis. l. impunitas.

Elliū. cōsequit. ad hoc. s. de iniur. sed si vnus. s. si liosa. et. s. e. l. inter. s. pe. et quod ibi no.

S adulteriu. 7. pōt ergo adulteriu. 7. ince. stus esse simul et quodlibet separa. tim vt hic. 7. est ice. stus cū his femi. nis de qb. h. dicit. 7. s. de ritu nup. l. fi. 7. est eadē pena q̄ est adulteriū. vt hic colligitur.

Cum pūis. gna. alij nupta. et sic de sequētibz.

Mulier simi. liter. f. vt vir.

Punitur. f. de adulterio.

Id em. i. vt mulier sic vt pu. niaf remoto 7c.

Eueniret. f. si de stupro argue. retur.

Stupri. i. in. cestus.

Filia. 7. nup. tram alij.

In adulte. riū. i. stupri seu ice. stus. p̄teritū enz vnū. p̄ altero pon. vt. s. eo. inter. s. i.

Occurrit. vt nō sufficiat pena.

Duplex. scz stuprum 7 incestus.

Errore. facti iustissimi 7 continui. vt. C. de incestis nup. l. q̄. 7. vel dic iuris ciuilibz. qz tūc de incestu tñ nō de stupro punit. cū stupri nō pponat in ptumelia iuris 7c. sicut in nostro casu. vñ de vtroq. s. stupro 7 incestu accu. sat. vt. C. de accu. l. q̄ de cric. l. 3. sit ar. s. de accu. l. senar.

Contrahatur. vt cum filia fororis.

Cōcurrat. qz scuit ius 7 factuz qñ erat alij nupta.

Quare. qz plus delinquit vbi est (vt in nro casu. contumacia viri. ergo 7 in muliere mitius. qz ibi non est cōtumacia qñqz vt subijcit. 7 dic mulier incestū p̄mittēs.

Sustinebit. f. de incestu.

Iuregentiū. i. naturali qō ignorare non licet. vt. C. de in ius vocan. l. venia. Accur.

Admiserit. siens delinquere et nolens matrimoni um contrahere. Accur.

Nostri. vt in adoptina qō ignorare licet. et fa. s. de ver. ob. l. si si p̄uler. vel dic qz tutou. vt. C. de interdi. ma. p̄ totū. sed est s. i. e. ti. sed ubi clā vñ scia p̄sumit. vt. s. de ri. tu nup. l. fi. 7 ad hoc vt error ciuilibz iuris. p̄stet vel nō nece. at. fa. s. 7 in po. le. l. i. in p̄n. 7 ad fil. l. s. si q̄s ignorās. et de le. ij. q̄ fidei cōmissuz. 7 de pe. l. p̄re. sed 7 si lege. s. scire.

Elliū. f. publico iudi. cio adulteriū in vxore sine volūtate patris arguere posse cōstitutū est. vindictā ei p̄prij doloris consequitur.

Si cōmittat adulteriū cū incestu mulier punitur vt vir. Idē si cōmittat stuprū et ince. stus. sed ab incestu excusatur p̄pter ignorantā q̄ p̄sumit in muliere minozē 7 statū pen. tēte. h. d. Bar. Idem.

Sadulteriū cū incestu cōmittat. vtputa cū p̄t uligna. nura. nouerca. mulier similiter qz punit. Id em. re. moto etiā adulterio eueniret.

Stupri filia. si cōmittat. an adulteriū pena suf. ficiat merito cōsiderandū est.

Occurrit q̄ hic duplex. ad. missuz est. qz multū interest er. rore iuris matrimonii illic. te cōtrahat. an cōtumacia iu. ris 7 sanguinis cōtumelia cō. currat. Quare mulier tunc demū eā penā quā mares su. stinebit. cū incestū iure gētū. p̄hibitū admiserit. Nā si so.

item facit. C. de iur. 7 fac. igno. l. fi. et. s. de iure fil. l. ij. in fi. et. C. si aduersus delict. l. i. et. fi.

Strauio. i. grauiora. vel. i. grauiora q̄ adulteriū.

Ilicitū. sc̄ sit. erroze forte iuris. qz hic cōtumelia forte sanguinis nō cōtinet. vt. s. 7 sic no. q̄ p̄ctur in deli. ctis. si bonā habu. it ouiginē. i. cāz fa. uorabile. ar. s. de fur. q̄ vas. s. s. ego et de re iudi. l. iter pares. 7 de dona. inter vir. et vro. si dōate. i. p̄n. 7. s. fi.

Sfratres de. niqz. exēplū super. rious.

Incesti. per. matrimonii con. tractū vt subijcit.

Per etatez. maxime suband. cū als mit. se ha. bet lex cū incestuo sis q̄cum adulte. ris. h. 7 potes di. cere qz vbi coniu. ges sciunt factū. i. cōsanguinitatem. 7 ius. i. nō licere. habēt locū pene. C. de incef. nup. l. q̄ cōtra. si q̄ errāt in facto iuste excu. sanf. vt. e. l. si in iu. re. in adulteriū pe. na nec mares nec femine excusant. vt hic ibi cū in ad. ulterio 7c. sed in incestu si q̄de igno. rātia iuris natura. lis vel gētū. neu.

Incesti. per. matrimonii con. tractū vt subijcit.

Per etatez. maxime suband. cū als mit. se ha. bet lex cū incestuo sis q̄cum adulte. ris. h. 7 potes di. cere qz vbi coniu. ges sciunt factū. i. cōsanguinitatem. 7 ius. i. nō licere. habēt locū pene. C. de incef. nup. l. q̄ cōtra. si q̄ errāt in facto iuste excu. sanf. vt. e. l. si in iu. re. in adulteriū pe. na nec mares nec femine excusant. vt hic ibi cū in ad. ulterio 7c. sed in incestu si q̄de igno. rātia iuris natura. lis vel gētū. neu.

ter excusat in totū. sed releuant vt hic. vel etiā puniendi 7c. si ciuilibz. si masculus releuat in aliq. mulier in totum utē minor excusat in totū. vt. s. e. l. s. i. 7 hic et. i. e. impa. res. 7. s. incestū. utē no. in hoc spāle qz si q̄s distrahāt illi. citā cōiunctionē añqz acusef nō punit. vt. i. e. s. idē polli. on. sed qd si vnus sciat alter nō respō. i. sciētē qd dixi. 7 in ignorante qd de ignorāte dixi. vt dicte pene habeant locū. vel non habeant. Accur.

Etate. etiam iuris ignorantia. 7 fa. C. de penis. l. im. punitas. et. s. de mino. l. auxilium. in fi.

Supra dictū est. vt. s. e. s. stupri. in fi. 7 est ad. s. s. de ritu nup. l. q̄ in. puincia. in fi. 7 de p̄di. sine causa. l. fi. 7. i. eo. l. fi. et. s. de iure fisci. l. ij. in fine.

Cū nouerca. si accepit nouercā in vxore licet eam cognouerit. si tñ cū scit eū esse illicitū dimittit. nō tenet in. cestū. 7 idē dicit. s. sequens generalius tñ. 7 ita remittit alicui delictū si p̄ueniat in satisfactioe. sic. C. ne tu. vel. cu. l. i. 7 d̄ crimine stel. l. i. 7 de falsis. eod. i. l. l. 7 de hys q̄ bi ascri. in test. l. ij. 7 de plus pe. l. i. et. s. de publica. l. hoc. edicto. 7. C. de incestis 7 in iuri. nup. l. q̄ cōtra. 7. C. ad. l. i. u. li. maie. l. quisquis. in fi. et. i. de fal. qui falsam.

Profulatus est. quia in iure errauit. nam si in factio.

nec ante nec post potest accusari. Accur.
a Admittitur. per errorem iuris.
b **S**erui. qz mulierib⁹ est permissus ius ignorare. vt
 de iure fisci. l. ij. in fi. et. C. de iuribus. l. fi.
c **U**el etate. vt. C. de inceff. nup. qui cōtra. et. s. pri. s.
d **P**uniēda. ge
 nitiu castus.
e **C**oertione.
 f. corpous. asic ha
 bes coertioe. als
 correctioe: qz cor
 rigerēt se deliquē
 tes abstinendo a
 delicto. vt. d. l. q. d.
f **S**i error. qui
 psumit si palā ma
 trimoniū hāc. vt
 s. de ritu nup. l. fi.
g **C**ōmod⁹ fi
 lius. vt. r. s. de ad
 m. tu. l. a turib⁹.
h **S**i. alibi fratres
 dicūt. vt. s. d. ma. l.
 iij. r. C. si ita mā.
 fu. alie. vt. ma. l. ij.
 sed forte fratres et
 filius habuit q sic
 fuerūt noīati. Ac.
h **P**enā exci
 piat. als aut me
 diocriter punit vt
 s. pri. r. s. de sicca.
 l. i. s. fi. r. s. ad fil.
 l. si qz in graui. s.
 iij. s. d. C. e. l. grac
 chus. Itē fa. C. b
 sic. l. i. et. s. fo. ma.
 l. si ab hostib⁹. s. i.
i **M**agis. i. me
 lius est vt punit
 qz plus deliquit.
k **R**elegan. cū
 als pena parrici
 diū teneatur.
l **N**on facile. i.
 temere. r. dicūt qz
 dā nō esse necesse
 in accusariōib⁹ ve
 niā edicti ptere.
 alij s. cū nō pmit
 tat accusare nisi i
 certis casibus. vt
 suā vel suozū inu
 riā psequatur. vt
 C. qz accu. nō pos.
 l. si. s. certe hoc nō ē
 ver. vt. s. d. acc. l. hi. s. i. vt ibi dixi.
m **Q**uomodo. i. sicut.
n **P**assus. s. de iuribus. p. ietoz. s. p. terea. r. de in ius
 vo. s. r. s. fi. r. est spāle vt in cie. ma. vt. s. ad. l. iul. ma.
 l. famosi. als s. s. de accu. p. i. s. i. vel dic vt ibi.
o **S**i patronum. i. adulterum.
p **I**nterfici pōt. q sunt habeo. s. e. l. marito. Ac.
q **R**eus qdē. de adulterio an cōmissor: sed qd si duran
 te officio rñ. secus fm. p. ad iustar. legat. vt. s. de iudi.

l. ij. s. legat. aut si in officio deliquit tūc distigue sit de ma
 ioribus vel minorib⁹. sed tu dic qz cōs indistigite. vt. s. de
 inu. l. nec magistratibus. r. de iudi. l. pars literarum.
 item facit de accusa. l. hos accusare.
r **C**autioe. nō satisfatioe. vt. C. de verb. sig. sancim⁹.
 et de iudi. l. ij. s. s.
 si dubitef. et. s. de
 of. pie. senatuscō.
 Itē fa. s. e. si mari
 tus. s. i. r. de libe.
 cau. l. ordinata. in
 fine. Accur.
s **I**n passaz.
 rñ. et bene.
 vt. s. eo. si vxoz. s.
 si qz plane. r. s. d.
 postulā. l. i. s. fmo
 uet. r. C. e. l. sed dis
 sime. r. ar. s. de li
 be. cā. immo.
t **P**rohibuit.
 expisse vel tacēdo.
v **R**upta. secū
 do viro facto dia
 uortio a primo cu
 ius matrimoniū
 adulterauerat. et
 fm hoc nichil est
 ptra. vel dic de eo
 dē viro loqui. r. qz
 dicit puoz. i. pmo.
 sed tūc est s. s. eo.
 l. cōstante: sed ibi
 vxozē hic aduiter
 rā. Itē est cōtra. s.
 e. miles. s. volēti.
 sed ibi vniūz. p. h
 bet accusare. h. ex
 francuz pmissit. et
 fa. s. eo. l. adul. s.
 fi. et. C. e. si dum.
z **P**ostulat. sic
 J. e. l. fi. et. s. eo. l.
 miles. s. adulterij
z **R**upta. secū
 do viro.
z **D**ānef. fa. s.
 e. adulter. s. fi. r. l.
 denūcasse. s. fi. in
 pñ. et. l. si marit⁹.
 s. fi. r. l. qz vxoz. r.
 C. e. l. si nondum.
a **A**d domū. s.
 de dā. in se. l. iij. s.
 totiens.
b **A**dulterij. vel stupi. vt. s. e. manti. s. i.
c **I**unctū adulterio. nec forte adulterij iuncti inceffo
 vt. s. l. vxoz. s. i. et facit. s. e. l. mariti. s. fi. s. separati tolli
 tur. vt. s. e. l. mariti. s. hoc quinquēnum.
d **P**ropter cōmune. aliōdñ secus esset. r. facit. s. de ne
 cu. hos accusare. s. lege. et. C. e. l. reos. r. s. si maritus. s.
 fi. et. l. nichil. s. fi. et. J. ad turp. l. i. s. accusationē.
e **P**ostulari. i. accusari.
f **N**on duobus. s. adultero et adule. re.

qs in honore ministeriove pu
 blico sit reus qdē postulat: s.
 differē eius accusatio: r. cautio
 one in iudicio si stēdi causa p
 mittit in finē honoris: et hoc
 ita **Tiberius cesar** rescripsit.
C **A**iolētia excusat ab adulte
 rij pena: licet celetur marito
 hoc factum. 39. **I**dem.
U **I**n passā mulierē snia
 pñdis puicie pñeba
 tur: in legē iulā de adulterijs
 nō cōmisse rñ. l. z in iuriā suā
 ptegēde pudicitie cā cōfestiz
 marito renunciari prohibuit.
C **R**upta⁹ qz muliere tā et si
 tenociniū vir pñoz nō postulef
 adulterij tñ crimē p adulterū
 ab extraneo pōt iferri. **I**n
 mīmonio qz defuncta vxoz:
 vir iure adulterū inter reos re
 cipi postulat. **R**upta⁹ pñ
 usqz adulter dānef⁹ adulterij
 nō postulat: si nuptias denun
 ciatio vel ad domū mulieris
 missa nō pcesit. **M**ulierez
 ob latromiz societate exulare
 iussaz: citra pene metū in mī
 monio retineri posse rñ. qz nō
 fuerit adulterij dānata. **P**re
 scriptioe. v. annoz crimē ince
 fit iūctū adulterio nō excludi
 tur. **D**uos quidē adulterij
 marē r. feminā ppter cōe⁹ cri
 mē simul nō iure nec a viro po
 stulari puenit. cū tñ duobus
 denūciatū fuisset ab eo q post
 ea desistere volebat: abolitio
 nem esse necessariā in ytriusqz
 personaz rñ. **I**ncesti cōmune

Libet Decimus.

a Intētari pōt. de hoc die vt. §. eo. l. qui pupillam. §. fina. r. C. si reus vel accusa. l. i. Accur.

b Per adulterū. secus in adulterio. vt. C. e. l. in adulterij questione. r. l. iij. r. C. de questio. l. i.

c Dicat. als nō. cū de domo accusate vel accusantis nō debent p̄duci sui ad torquēdū. vt. J. d. q̄stio. l. i. §. i. r. l. de incestu.

Questiū ē. pu blico. i. ex tranē. Accur.

e Destinauerit. maritus.

f Nichil spedi re. als lex. r. fa. §. eo. l. miles. §. 3. r. C. e. l. cōmissum.

g Uideri. nec iō crimē lenociniū phere videtur. vt. C. e. l. sine metu. r. l. ferui. §. i.

h Nō supesse. vt. C. e. l. abolitio nē. in fi. r. §. e. l. si vxor. §. 3. si q̄. r. J. ad turpil. q̄ destitit. r. §. e. l. iij. §. i. r. no. d. tacita remissione. silia. §. d. mi no. si filius. r. C. d. iur. do. l. iij. r. §. b. le. p̄mis. l. post die r. §. sok. ma. l. ij. et §. rex. amo. l. fi.

i Als hoc. als hāc delationē. aliter ḡ vel nulla dā dāvel vna saltem tñ r. est spē. als tres. vt. §. b. fer. l. fi. r. facit qd no. §. de publi. iudi. l. in ser. Jtē facit. §. e. l. miles. §. ap̄p̄t

Sis. aut in ei. si habes as ei. bñ stat salz vxorē. si eis vel eā bñ stat. nā semp dic eoz. vlei. vxorē. r. q̄ subijct eū vel eā nō est vis.

l Lamve. scz vxorem.

m p̄ris. p̄mitte p̄ris cuius rē. et ad oēs genitūos seq̄ntes suppone cuius. r. facit. §. de testi. l. iij. r. §. eo. l. marito. §. i.

n Occidatur. a viro. vt. d. l. marito. §. i.

o Placuit. q̄ ad hoc p̄ libro habet. sic. C. q̄ accu. pos.

crimen aduersus duos simul intētari pōt. De seruis q̄stionē in dños incesti postulatōs ita demū habendam rñ. si per adulterū d̄ incestū esse cōtractum dicatur.

Mulier repudiata a viro p̄ nubere illi quem marit⁹ suspectū habet de adulterio: dū tñ nō accusauit. h. d. Paulus.

Questiū est an ea quam marit⁹ adulterij criē se accusatur minar⁹ est: nec q̄cōs egit vel iure mariti v̄ iure publico nubere possit et quē in eā reū adulterij destinauerit.

Paul. rñ. nichil impedire quo minus et quē suspectū marit⁹ habuit: ea de qua queritur nubere possit.

Qui desistit ab accusatiōe vxoris eā reducēdo nō potest iterum eam accusare. h. d.

Jtē querit an idē maritus desistisse videat: vel lenociniū cōmississe q̄ eandē reduxit vxorē: Paul. rñ. eū qui post crimē adulterij intentatū eandē vxorē reduxerit: desistisse videt. r. iō ex eadem lege postea ius accusandi ei non superesse.

Nulla danda dilatio est nisi vt p̄sone exhibeant: aut iudex ex qualitate negocij mor⁹ hoc causa cognita p̄miserit.

Si quis ius arripo. aureoz anuloz ipetrauit adulterū cōmiserit in patroni vxorē aut in patronā suam: aut in eius eā v̄ cuius libertus p̄ris aut matris filij filie v̄ fuit: an vt libert⁹ puniri debeat. et si deprehēsus fue

l. p. r. fi. r. §. de iure ann. aure. l. i. r. de p̄di. r. demō. l. falsā. §. i. Sed argu. p̄tra. §. de excu. tuto. l. cum ex oratione.

Sex nō sit. ex lege mitti put habes. §. b. dno. l. ij. qd hic non fuit legitime sed missum fuit de facto.

Quideat. nā si ipso iure fieret diuortij p̄ adulterium: frustra diceret q̄ vir d̄ eā repudiare. vt. §. eo. l. constante.

Duxerit. cre dens eā repudia tam legitime.

Nō cōmittitur. i. scia maritalis thoi. vt. C. de repu. l. vxor. in fi. Jtē nec stuprū sine dolo cōmittit vt. §. eo. l. eū q̄. et facit. §. e. l. hec verba. et. l. is cui. in prin. r. l. miles. §. mulier. r. C. d. sic ca. l. i.

Committat. adulterū vt cō: ter p̄a statuta de beat iponi. nā nō d̄ imponi: q̄ per qualeq̄le m̄rimoniū cōmissum est adulterū. vt. §. e. l. si adulterij. §. nonnunq̄. vel die q̄ non cōmittitur adulterij hōcipō q̄ duxit vxorē n̄ si eā cognouerit. et §. hoc habes ne. r. fa. §. d. p̄di. si ne eā. l. aucticulo. r. §. vñ vir r. vxor. l. i. in fi. alij habēt sine ne: r. tūc est sensus q̄ committit adulterij: q̄ scit in primo casu: nō quia ignorās.

Functā q̄ socru⁹ gener incesti postulabitur: vt adulter⁹ post mortem mulieris.

Ad legē iuliā de vi publica. Titu. vj.

Rege iuliā de vi publica tenetur oēs cōmittētes delicta de quibus i toto hoc titulo fit mētio. h. d. tot⁹ iste iutu. Ang. Marcianus.

Rege iuliā d̄ vi publica tenetur qui arma/tela domus sue agrore in villa p̄ter vsuū venationis vel itineris vel nauigationis coegerit.

Ulpianus.

Ege iulias. dō: mui sue. no. mirabile q̄ re putatur vis/ solum habere arma domui: vel portare.

Agrove. foute vbi erat vna dom⁹. b

P̄ter vsuū. sic. §. eo. q̄ dolo. §. i.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Coegerit. id est habuerit.

Accipiuntur. quedā em̄ rē. vt. s. de acqui. re. do. que
dam. r. i. de decu. l. decurio.

Idem. vt. hac. l. teneatur. h.

C habuerint. C. e. l. fi.

Qui pubes. maxime. nā ipubes tenet si sit dolla-
par. vt. arg. C. de

auct. pref. l. clarū.

r. i. d. reg. iur. l. pu-

pillū. sed ar. s. C.

de fal. mo. l. i. in fi.

Rapuerit. vt

C. e. l. fi.

Propter mate-

riā. qua vitur ad

edificandū. vt. s.

de le. iij. ligni i. pin.

r. s. de usufr. l. ar-

boubus. in prin. r.

hoc ideo qd alibi cō-

burent.

Per vim. vt

s. n. l. i. mariti. s.

finali.

Uel prohibē-

di. repetē fuit cau-

sa prohibēdi.

Eadem. i. pe-

na eiusdē. l. qd est

in fi. de pub. iu. s.

item lex.

Armatis. s.

sine armis locum

habet sequēs ut.

vt. i. i. si quis. et

li. s. i.

Suo. s. dñi fa-

cientis vim.

Nauis. p

alijs dat interd-

cū vnde vi. sed. p

navi non. vt. s. de

vi et vi ar. l. s. si

quis de nau. r. fa.

C. e. l. si quis.

Cocussit.

alsercussent. als

cocussit.

Atiue id. p.

vt. ve distra-

heretur.

Sieret. s. ali-

quod de supradi-

ctis. Accur.

Qui cetero cō-

uerso. id est

conuocato: vel dic proprie.

Inclusit. sic. s. quod me. cau. l. qui in carcerem. r.

C. e. l. iij. et. j. c. l. et cum.

Quominus. sicut. B. sed. R. quo magis.

Distrahā. aliqd qd sit necessariū funeri sepelēdo

ayo. vel dic distrahā. i. auferā funus vt portet ad sepe-

lēdū. sic. s. ppositū. bōa fides. r. fa. s. d. sept. v. i. o. l. septē hū.

Rescidit. vt. s. qd me. cā. metū. s. s. qd. r. s. et hec.

Si de vi r. possessione. i. de re possessa. et sic vel pro

id est. r. adde qd no. s. de iudi. l. si de vi.

De vi. i. de crimine: qd potes intelligere cū accusa-

tio prius fuerit instituta sūm quosdā. vel dic. f. si hoc vo-

luerit accusator: r. si nō est. s. C. qñ ci. act. pre. cri. l. i. r. fa.

C. e. l. qd. s. rē. C. de ap. l. i. so. pro eodē hic accipitur do-

minū et possessio

sūm. h. abi sec. vel

sol. vt. ibi. r. eodēz

modo sol. C. s. rei

vē. l. ordinarij. ac.

Sed r. decre-

uit. nō solū rescrip-

tit cōsult. puta: s.

et decretis pprio

motu fecit.

Sive posses-

siois. hoc ponit p

expositioē dñi. i.

de iure rei posses-

se. sic h. h. duo ad

idē referunt. vt et

ibi alex. der. siue

paris. vel dic do-

minū. pprie posses-

siois. i. iur. qd ha-

bet in re possessa:

puta usufruc. vel

emphyteoticū ius

vel simile.

Qui vacan-

tem. i. viduam.

Ultimo sup-

plicio. vt. C. s. rap.

vir. l. i. et in lit. de

pu. iudi. s. si autē.

Exoratus. i.

rogatus.

Remiserit.

nō apit valeat re-

missio vel nō. sed

hoc dic vt. s. d. ad-

ul. l. si maritus. s.

si negauerit. Itēz

facit. C. de trāfac.

l. trāsigere. r. i. de

iure fil. l. in fi. ci.

Extraneus.

cui p patrē non sit

pudicū. ad qd. s.

de pac. si vn. s. et

in summa. et. C. s.

ingenus et ma-

nu. l. ingenui.

Excedit. i. nō

finit qñ quēnuo vt

crimen adulterij. vt. s. fi. i. l. mariti. s. fi.

Eum. exequaris. vt. s. qui cetero. ij. rñ.

Ege iulia. prouocationez necauerit. qz appellabat

ab et iniuria. vt. C. de ap. l. i. qd. r. i. de ap. rec. l. ij.

Utorqueatur. facit. s. i. i. l. legis. sed contra in. e. ti.

l. hac lege. sed hic armis: ibi non. vt. s. l. iij. in fi.

Ad legatos. proconsul. vel dic hostiū. vt. i. de legati

onibus. l. fi. in prin. prout habes quē. Ac.

Oratores. i. doctores artū. dicunt em̄ et ipi aliquā

Accipiunt autē arma q
qd pro cōmerci causa
habuerit: hereditateve ei ob-
uenerint. **M**arcianus.

Idem eadē causa sunt qui
turbe seditionisve faciē
de pñitiū inierint seruosve aut
liberos hoies in armis habue-
rint. **E**adēz lege tenet qui
pubes cū telo in publico fue-
rit. **I**n eadē causa sunt qui pef-
simo exēplo cōuocata seditio-
ne villas expugnauerint et cū
telis r armis bona rapuerint.

Item tenet q ex incendio rapue-
rit aliqd pter materiā. ptefa
punit huius legis pena qui pue-
rum vel feminā vel quēq per-
vim stuprauerit. sed et qui in-
cendio cū gladio aut telo rapi-
endi causa fuerit: vel phiben-
di dñz res suas seruare: eadē
pena tenetur. eadē lege tenet
qui hominibus armatis pos-
sessorēz domo agrove suo vel
nauis suam detecerit: pculserit
expugnauerit. **A**lpianus.

Dive id fieret hoies
accommodauerit.
Qui cetero con-
uerso turba seditione
incendiū fecerit: quicq hoiem
dolo malo incluserit: obsede-
rit: qve fecerit quominus se-
peltat: quo magis funus dirti-
piatur: distrahat: qve per vim
libi aliqē obligauerit: nā eaz
obligationem lex rescindit.

Si de vi et possessione vel
dominio queratur: ante cogno-
scendū de vi qd de propieta-
te rei diuus plus grece rescrip-
sit.

Sed et decreuit vt prius
de vi querat: qd de iure domi-
nij siue possessionis. **Q**uia
cantē mulierem rapuerit vel
nuptam: vltimo supplicio pu-
nitur. et si pater iniuriam suaz
precibus exorat remiserit:
tamen extraneus sine quin-
quēnij prescriptione reum po-
stulare poterit: cuz raptus cri-
men legis iulie de adulterijs
potestare excedit. **A**lpia.

Ecum qui puerum in-
genium rapuit: puniē-
dum diuus plus rescripsit in
hec verba. **E**xemplū libelli da-
ti michi a domicilio saluāo no-
mine domicij salutanti patru-
i subijci iussit: motus querela ei-
qua significauit filiū suum in-
genium iuuenem admodum
raptum atq tormentis vsq ad
summū periculum afflictum:
germane carissime veli audi-
as eū: r si cōpereris hec ita ad-
missa: rē seure exequris. **I**dē

Lege iulia de vi publi-
ca tenet qui cū imperi-
um potestateve haberet: ciuē
romanū aduersus puocatio-
nē necauerit: verberauerit: ius-
seritve qd fieri: aut qd in collū
inicerit vt torqueatur. item
quod ad legatos oratores

Liber Decimus.

habere dignitatem: qd patet quia a muneribus qñq; ex-
cusantur. vt. C. de ptes. l. i. r. ij. et. l. medicos.

a ¶ Comitibus. de his fit mentio. s. loca. sed addes. in
fi. vel comites. i. assessores.

b ¶ Si quis. i. si quis supradictorum legatorum vel ora-
torum: vel comitum.

c ¶ Quem. i. alie-
que alii pulsasse
re. vel aliter si qñ
i dignitate aliqua
positus quez pñdi-
ctorum. f. legatorum
comitum oratorum
pulsasse re. r hoc
si hēas si qñq; alis
est si qñ quez r tñc
serua primā expo-
sitionem.

¶ Ege iulia. re-
um. i. accusa-
ti aliquē vel con-
uentum.

e ¶ Rome. vbi ali-
bi vbi necesse ha-
beant se excusare
r hoc si cū armis.
si autē sine armis
tñc obtinet. f. ti. i. l.
legis. r institui. de
pu. iij. s. item lex.

¶ Amatos. nō
vñq; s. tñ. r
facit insti. de inter-
dictis. s. q aut. et
de pu. iij. s. itē lex.
r. f. de ver. si. si ca-
lamet. s. telu. et. l.
armorum. et. s. de
vi r vi ar. l. iij. s. ar-
mis. et. f. e. h. qui.

¶ Uti dolo. qñ
subaudi alit

¶ Jus. als ius
erit. r als iusserit.

¶ Faciat. f. tes-
nes. l. iul. s. vi. r sp
repete quomin.

¶ Qui ludos.
supple idēz tene

¶ Lul. q exegerit pollicere ludos faciendos vel pecunias.
l. i. q exegerit pollicere ludos faciendos vel pecunias.

¶ Incontinen. i. lib. B. est in continēti. i. in loco. ppe iudi-
cū. qd dic vt. s. de. pec. l. pñs. r. l. q in foro. r de ver. sig. l.
ij. et. l. vt alphenus. r. l. edificia. et. l. qui in continētibz
sed in lib. R. est cōuentu als contione.

¶ Exercebitur. sub. tenebitur hac lege.
n ¶ Ad eas. i. bestias. vt. s. e. l. ij.

¶ Uim fecerit. cū armis. als locū habet. f. ti. i.

¶ Aqua r igni. cuius loco est hodie de portatio. vt. f.
ad. l. iul. pec. l. iij. r sic nō ob. isti. de pu. iij. s. itē lex. vbi di-
citur q oia bona perdit. et hoc in libero. at si seruus in-
scio dñō vim fecerit vltimo supplicio: si uident in metal-
lum dñatur. vt. C. e. l. seruos.

¶ I q telorum. contra. s. de furtis. si pignore. s. ij. r. s.
¶ Larmatos.

comite sue attinebit: si quis
quē eorū pulsasse siue iniuriā
fecisse arguetur. ¶ arcianus.

¶ Ege iulia de vi publica
cuief: ne qñ reū viciat
ipediat ve qñminus rome intra
certū tēpus adsit. ¶ aulus.

¶ Amatos nō vtiq; tñ
eos accipe debem? q
tela habnerit: sed et eos q ha-
bēt aliud qd nocere potest.

¶ Uti dolo malo r lpa.
¶ fecerit quominus iudi-
cia tuto exerceant aut iudices
vt oportet iudicēt: vel is q po-
testatez imperium ve habebit
qñ ei ius erit: decernat impe-
ret factari. ¶ Qui ludos pec-
cuniā ve ab aliquo inuito polli-
ceri publice priuateq; per iniu-
riā exegerit. Itē q cū telo do-
lo malo incōtinēti fuerit: aut
vbi iudiciū publice exercebit
exceptus est q ppter venatio-
nez habeat hoies q cū bestijs
pugnent: ministrosq; ad eas
habere pcedit. l. h. ac lege tene-
tur r q cōuocatis hoibus vim
fecerit? quo qñ verberet r pul-
set: r si neq; homo occisus sit.
Dānato de vi pu. aqua r igni
interdicitur. ¶ aulus.

¶ I q edes alienas aut
villas expilauerint/ ef-
frugerint/ expugnauerint: si q-

Ad legē iul. de vi pri.

r ¶ Tuēde. sic. s. de iusti. et iure. l. iij. r dicitur vel ab ho-

mine vel ab alio animali. Accur.
¶ Uti noua. exerceat. per vim exigēdo plus note tribu-
torū. Itē. l. iul. de ambi. vt. f. ad. l. iul. de ambi. item
constitutōibz. vt. C. noua vectigalia. l. fi.

¶ Ad. l. iul. de vi
priuata. Qñ sine
armis est cōtinet
tñ publicū iudiciū
vt. s. s. pub. iij. l. i.

¶ E vi pri-
uata. vt
C. e. l. tus
toris. r institui. de
publi. iudi. s. item
lex. item amissio
dignitatis et infa-
mie vt subicit. itē
pōt dici relegatio
arg. C. e. l. qm. et
ar. s. de ter. mo. l.
ij. itē si humilis sit
psona: forte de por-
tat. vt. C. eo. l. ser-
uos. itē qñq; capis-
tis si homicidium
occasione violētie
sit omisus. vt. C.
e. l. quoniam.

¶ Mercēt? lege iul. de vi pu-
blica tenentur.

¶ Ad legem iuliam de vi pri-
uata. Titu. vij. ¶ arcianus.

¶ E vi priua-
ta? dānati?
pars tertia
bonozuz ex
lege iul. pu-
blica? r cau-
tū est ne se-
nator sit nec decurio: aut vllū
honorē capiat: neve in eum
ordinem fedeat: neve iudex sit
r videlicet omni honore qua-
si infamis? ex fenatu? consulto
carebit? Eadē pena? afficiuntur
qui ad penas legis iulie de
vi priuata redigunt: et si quis
ex naufragio dolo malo quid
rapuerit: sed et constitutioni-
bus principum extra ordinez
qui de naufragijs aliquid diri-
puerint? puniuntur. nam et di-
uus pius rescriptit? nullā vim
naut? fieri debere: r si qñ fece-
rit vt seuerissimē pūiat. s. ce.

¶ Dānati. ges-
nitiū casus.
r ¶ publicatur.
ipō iure qd est hic
spāle: vel pñiam
vt. f. de intr. r re-
le. l. relegatorū. s.
ad tempus.

¶ Quasi infam-
is. expñsiū veri-
tatis. vt. C. de pu-
i. l. infamis. et. f.
e. l. fi. alij dicūt q
de facto nō de iure
est infamis: et
fm vtrūq; est sic
C. de dignita. l. ij.
3 ¶ Carebit. sem-
per supple hac les-
ge dānatus.

¶ Eadē pena. q. d. sic erit infamis. r oi honore carebit
is q nō criminalit ex hac. l. s. ciuilitat puer? dānat ad ters-
tiā pte bonoz. r dicas ad bona dari rei vē. vel pdi. ex le-
ge si dicas ipō iure fieri publicacionē bonoz tertie pte:
s; certe neutra taliū actionū infamat: s; dicā de facto inf-
mari: vel dicā spāle. vel alit eadē pena. i. q punit als ex
alio edicto. ser hoc si qñ rē. s; vt h effiat infamis sic ē or-
dinē pecuniarū pdēnat. s; nōne ex illo edcō ē pēa qdrupli
vt. s. de icē. l. i. r. C. de fur. l. in eū: r nō infamat. Rñ. dices
vt. l. pedi. s. i. l. e. n. s. de icē. vel tertio eadē pena afficit
q. f. ex naufragio rē. qñ. f. fecit vi. nā sic re digit ad penas
hui? l. nihilomin? ciuilit? i qdrupli. r hoc si sine armis.
nā si cū armis teneat. l. iul. s. vi pu. vt. s. u. l. i. l. iij. s. qñ rē.

¶ Diriperunt. vi priuata.
¶ Rescriptit. vt. s. de incen. pedius. s. i.

Hac lege. continuatur sequenti legi nec interest. Ac. nec interest. eadē. l. h. no. sika. i. ad turpil. l. i. §. inci dit. z. C. de accu. l. non ideo. et. §. vi bo. rap. l. i. §. si quis vero. et. l. pretor. §. si qd aduētu. Item argu. contra. §. de muno. l. cum mādato. Item facit. C. e. l. si criminis.

Egis. pdu. c. ref. §. si. i. l. lege.

Moderati. i. mltius agitur ci uilitur iniuriaruz: qz postea pōt hac lege accusari. ad qd est. §. de iniur. ut apud. §. pretor sed ob. f. e. ti. l. pre tor edicit. in prin. sed rñ. iniuriaruz ciuili et criminali non agitur: sed di uersaz habet na turam.

S §. qd aliquē sine armis. als publica. vt. §. nt. i. in eadem. in fine.

Postulari. i. accusari.

X senatuscō sulto. ex con dēnatione. innocen tū. vt. §. de cōcul. l. ij.

Ipsius. i. qd qd habuerint cōi cent.

De vi priuata. itē crimine fal si. vt. §. de fal. l. i. §. i. itē. l. cor. de sic. §. si. i. l. §. i. z. l. iij. §. alio. in si. §. itē cri mine cōcul. l. ij. vt. §. de cōcul. l. ij. nec tñ oibus: sed vna accusatur.

Reditores. nullo conce dentē. iudice. vt. §. l. h. vel debitore ēt a pñ. vt. C. de pig. l. iij.

Crediti eos nō habere. in illa re quā acceperit. qd si aliaz. p. alia. respō. vt. no. §. qd me. cā. extar. Itēz no. q. quidā dicit qd edictū dēi marci tñ in eo casu loquit: i quo si nō esset creditor: qd vim adhibuerit: teneret qd me. cā. §. qñ volun tas fuit coacta: sed Jo. cōtra. ar. huius. l. cui responde f sic: qz nullo cōcedēte. interim volūtas tñ debitoris in

Hac lege tenet qui con uocatis hominib⁹ vim fecerit: quo qd sberet pulsare tur: neqz homo occisus erit.

Marcia. liberos an suos suos an alienos quis ad vim facien dam cōuocauerit: nec minus hi qui cōuocati sunt eadem le ge pūlia tenētur. sed si nulli cō uocati nulliqz pulsati sunt: per iniuriā tñ ex bonis alienis qd ablatū sit: hac lege teneri eum qui id fecerit.

Paulus. Egit iulte de vi priuata crimē cōmittit: cum cetum aliquis z concursuz fe cisse dicit: quominus qd in tus produceretur. z si qd questio nem de alterius seruo habuif set z ideo moderatus edicto pretoris de iniurijs vtendum esse labeo ait.

Iplanus. S quis aliquē detecerit ex agro suo hominibus congregatis sine armis: vis priuate postulari possit.

X senatuscō mōdesti. sulto volufiano qui im probe cocunt in alienam litem: vt quicquid ex condēnatione in rem ipsius redactum fuerit iter eos cōlicare: lege iulia de vi priuata tenent.

Alustra. Reditores si aduersus debitores suos agant: p iudicē id qd deberi sibi pu tant reposcere debēt. alioqn si in rē debitoris sui intrauerint: id nullo cōcedēte: diuus mar cus dcreuit ius crediti eos nō habere: verba decreti hec sūt optimū est vt si quas puras te habere petitiōes actiōibus ex

tercessit licet coacta. Itē §. de fur. qui vas. Itē cōtra. §. q in frau. cre. ait ptoz. §. si debitoz. itē cōtra. C. de iudicia nullus. put ibi sumi a cōtrario sensu. Itēz cōtra. §. quos rñ le. l. §. redigunt. ola sol. vt. d. l. extat. itē ptra. C. vnde vt. l. si qd in tantā. sol. illa generalis: vel hoc spāle in re in

periaris: interim ille in posses sione debet morari: tu pctitor esse. Lū marcianus diceret viz nullā feci: cesar dixit tu viz pu tas esse si solū hoies vulnerē turm. vis em est z tūc quotiēs qd id qd deberi sibi putat non per iudicē reposcit. non puto aut nec verecidie nec dignita ti nec pietati cōuenire quicqz nō iure facere: qd quis igif pro batus michi fuerit rez vllā de bitoris nō ab ipō sibi traditaz sine vilo iudice temere possi dere: eūqz sibi ius in eam rem dixisse: ius crediti non habe bit.

Modestinus. S creditor sine auctori tate iudicis res debito ris occupet: hac lege tenetur: et in tertia parte bonozū mul ctatur: z infamis fit.

Ad legē cornelia de sicca ruz z veneficiis.

Litu. viij. Ege corne lia de sicca ruz z vene ficis tenet qd homines occiderit: cuiusue do

lo malo incendium factū erit qd hoies occidēd: furtive faci endi causa cū telo ambulaue rit: qd cū magistratus esset publicove iudicio pisset ope rā dedisset quo qd falsuz iudi ciū pfiteret: vt qd innocens conueniretur: cōdemnaretur.

Preterea tenetur qui hoies necādi causa venenū confecerit: dederit: qd falsuz testimo niū dolo malo dixerit: quo qd publico iudicio rei capitalis

Profiteretur. l. proferret. vt et. §. e. l. lege. in pun.

Publico iudicio duos sūt necēstaria. f. qd sit publicū capitale. als locū hz lex cor. de fal. vt. §. de fal. l. i. in pñ. et §. i. et sic. §. dicas de iudice: licet quidā idē in ciuili.

qua actor hz ius. itē cōtra. C. vi bo. rap. l. iij. sol. vt mo do dixi. itē fact. §. ad. l. aquil. quē ad modū. §. i. z de ac quir. pos. l. si ex sti pulanōe. sed ar. §. C. de decul. gene raliter.

Mulnerent. interrogatiue: et plane legi potest. nō habebit. lino tñ actiōe vi bo. rap. dōt te neri. vt. C. vi bo. ra. l. iij. §. fo. iufere diti amittit. et vi bo. rap. t. nēf. vel aliter hic non erat res obligata. 20.

S creditor. infamis fit. vt. §. e. l. i. §. i. et fa cit. C. eo. l. in poss essione.

Ad legē cornelia de sicca ruz z veneficiis.

Qui dicitur se carū habere insti. de pub. iud. itē lex. sed interpretatio est largior vt ibi dem dicitur.

Ege. factū erit. §. eo. si qd dolo. et no. dolo. nā secus si culpa etiā lata: vt i. e. l. itē ad hoc qd de incendio de cit. fa. §. de incens dio qd edes. z. l. si. z C. qd accu. nō pos. l. data. et. §. si. ij. qd cetū. z. §. de penus. aut facta. §. fina. z C. e. l. eū qui. z ad l. aquil. l. ij.

Ambulaue rit. C. e. l. §. i. l. i. §. pu. iud. §. itē lex. r. §. iudicium. i. sententiam.

Profiteretur. l. proferret. vt et. §. e. l. lege. in pun. §. i. et sic. §. dicas de iudice: licet quidā idē in ciuili.

Liber Decimus.

a Sub capitalem. i. super capitali causa.
b Pecuniā. ad hoc. i. ad le. iul. repe. Lea. §. si. r. l. seq.
c Hominem. vel liberum vel seruum. vt. r. §. ad le. a. quil. inde neranus. §. si dolo. Itē sit in dignitate vel nō: masculus vel femina. Accur. sius.

d Absoluti pos se. nō oīno: sed ab accusatōe hui. l. vt. l. l. lege. §. i. fa. cit. C. e. l. i. r. l. cū. r. §. de edil. edic. cū autē §. excipit.

e Ex re. i. ex cā. f. Percussit. ut occidat repete. quid em̄ si cū ferro pcutere potuit hasta percussit.

g Casu. culpa tñ pcedēte. r. iō po nū casus. ar. §. cō mo. l. in reb. vel casu. i. negligētia sic exponit. §. d. in cē. q. edes. §. i. als casus nō eēt puni end. vt. C. e. l. i. r. l. eum q. r. facit. §. d. iur. l. illō. r. C. de inur. l. si non conuicij. Accur. h. i. Dimittēdū. ad hoc. §. q. me. cau. l. isti q. d. in fi. r. §. de ince. rui. nau. l. iij. §. q. ait pctor.

i Dephēsam. vilē. vel dic q. in adultio habet illa distictio. vt. §. d. adul. l. marito. in pūncipio.

k Rescripsit. nō em̄ hac lege te nef. vt. C. d. adul. §. cū. r. §. d. adul. te. l. si adulterius cū. §. cū ipatoros. sed miti. punit. vt. h. §. vt. in nichilū. vt. §. ad fil. si q. i. graui. §. si marit. Sol. ignoscitur vt ibi. §. nō oīo: vt. h. i. Nauditū. i. suppositū. et tūc de falso poterit accusari si erit doli capax. vt. C. de fal. l. i. vt. iur. i. esau quodāmo: vel dic inauditū. i. nō accusatū. sic. i. de re mi. l. iij. in pn. vt. dic iauditū. i. comittēte aliqd inauditū. et sic p. patrē deliq. Sed qd si p. aliu vel si p. patrē: sed le-

dānaretur: quive magistratus iudex ve qstiois sub capitalē causam pecuniā acceperit vt publica lege re fieret: r. q. hominē occiderit punit: nō habita differentia cuius cōditiois hominem interemerit.

Nullus tenet. l. cor. de sic. nisi qui dolo occiderit. itē qui ex iusta cā occiderit lege pmit tēte nō tenetur. h. d. v. l. q. ad l. inauditum.

Diuus adrianus rescripsit eū qui hoīem occiderit: si non occidendi animo hoc admiserit: absoluti posse. r. qui hoīez nō occiderit: sed vulnerauerit vt occidat p homicida dānandum: et ex re cōstituendū est hoc. nā si gladiū stringerit et i eo pufferit: indubitate occidēdi aio id eū admisisse. sed et si claua pcurserit: aut cū cucuma in rixa: q̄uis ferro pcurserit tñ nō occidēdi aio: leuiāda eius penā q̄ in rixa casu magis q̄ volūtate homicidii admisit. **I**te diuus adrianus rescripsit eum qui stuprū sibi v̄ suis p vim inferentem occidit dimittendū. sed z in eū q̄ vro rē deprehensam in adulterio occiderit diuus pius leuiorem penā irrogādā eē rescripsit: r. humiliori loco positū in exiliū ppetuū dari iussit. in aliqua dignitate positū ad tps relegari.

Inauditū filii. **A**pta. pater occidere nō pot: s̄ accusare eū apud prefectū presidēve puicē dz. **M**arcel.

Eiusdem legis cornelie de sicarijs z veneficijs capite q̄nto qui malū venenū necandi hoīs causa fecerit vel

uiter: Rñ. non accusat pater. vt. C. q̄ accu. nō pos. l. si mae gnu. n. r. l. propter. r. i. de parici. diuus. §. si. r. C. de pa. potesta. l. iij. in fi. r. i. de pen. capitalium. §. omnia.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

Eiusdem legis. q̄ in publicū. marie. nā idē si in puato min. tñ punit q̄ in puato puta efordi. Et sic est ar.

S Deportant hoc versu si non aliqua spalia pena imponit. et facit ad l. iul. pecu. l. sacrilegij pena. et l. de penis respiciendum. §. si. et l. eo. l. pe.

B Transfugas. §. C. de ser. fu. l. iij. Et ibi in itinere: hic pfecto flagicio. et facit. §. de penis. l. si qs. §. ij. et l. de remilit. p. dutores.

Ege cornelia. no sit. vt §. l. i. in pn. et §. i.

Per la sauiā ergo p culpam. sic §. ad. l. ad. l. si putator. et l. de remilit. cedere §. pe. et l. i. in lege. et §. l. i. sed si claua.

Cōstitutuz. als est §. p. t. utiū quidē et. als §. idem.

Eos. f. liberos. ac.

Crimine. scz q fecit spadones.

Arguerent. i. accusarent.

Teneri. §. e. l. iij. §. q. h. o. l. et. §. iij. ubi si gnati et h signa. itē facit. C. de eunuch. l. i. e. ij.

Bona. hodie cōtra. vt no. §. l. p. xi. §. penult.

De absentibus. qz non veniunt ad ius.

Pronuncian- dū esse. §. de penis absentē. §. Sol. h spāle: vel hic non pronunciat in l. cor. ne. de sic. §. pronūciatur in eo l. quo tibi cōcedit. f. vsqz ad relegationem.

Sinētē ve. sic §. de iniur. l. i. §. v. §. adeo. et l. si qs seruū. et C. de rapu virgi. et C. de meta. l. deuorū. et C. de furtis. si qs pro sua. et C. de nup. l. et si cōtra mādata. et C. de remilit. l. i. h. et l. aut. vt nul. iudi. §. l. i. utē facit ad hoc. C. de eunuchis. per totum. Accur.

Probit. f. erit capitale.

I quoz. thilbias. i. instrumentū cū quo qs leuiter castrat: vel vene sunt qbus incisis virilia amittuntur: vnde instrumentū quo incidunt sic dr: vel alit vt l. de verb. sig. l. spadonū. als est thilbia.

Castrā. in qua aut hi sunt habes. §. l. pri.

I §. q. multa bif. §. de bo. dā. l. i. in. et de infami. qd et zo §. pena. Accur.

deportant^a in insulā. **T**ras fugas^b scz vbi cūqz inuenti fuerint: quasi hostes interficere licet. **U** l. pla.

Ege cornelia de sicca: riss tenet q cū in magistratu esset eozū quid fecerit contra hois necem qd legibus pmisum non sit. **C**ū qdā p la sctulā cām mortis prebuisset comprobatū est factū ignatij taurint pcosulis vectice a diuo adriano: q eū in quinque nū relegasset. Idē diu^o adrianus rescripsit. Constitutū q dem est ne spadones fierent. eos aut qui hoc crimine arguerentur: legis come. pena teneri. eozū qqs bona merito sisco meo vdicari debere. Sz in seruos q spadones fecerint vltio supplicio aia duertendū esse. Et qui hoc crime tenentur si abfuerit: de absētib⁹ quoqz tanqz lege cornelia teneātur pronūciandū esse. **P**lane si ipi qui hanc inturtam passi sunt pclamauerit: audire eos preses prouincie debet q virtutatem amiserint. nemo em liberum seruū ve inuitū sinētē ve castrare debet: nec quis se sponte castrandū prebere debet. at si quis aduert⁹ edictuz meū fecerit: medico quidē q excedit capitale erit. Item ipi qui se sponte excidenduz prebuit⁹. **P**aulus.

In lege cornelia. dol⁹. i. dolosi ppositi: vt si ambu lauerit cū telo cā occidendi tenetur ac si occidisset vt. §. l. i. in pn. Accur.

Culpalata. vt in tātū puniat culpa vt dol⁹ puniat cū culpa. vt. §. e. l. lege. §. i. et l. i. §. si clana. et in. l. i. §. ex senatuscō. Idē

I quoqz qui thilbias^p faciunt: ex constituto- ne dnt adriani ad Buntum a- nam in ea causa sunt / qua hi qui castrant⁹. **U** enuletus.

I S qui seruum castran- dum tradiderit: p parte bonorum dimidia multa- bitur: ex senatusconsulto: qd neratio et antonio consulti- bus factum est.

In penis corporalibus la- ta culpa non comparatur do- lo: sed mitius punitur. hoc dicit Bart. **P**aulus.

In lege cornelia dolus⁹ pro facto accipitur: nec in hac lege culpa lata⁹ pro do lo accipitur. quare si quis ex alto se precipitauerit et super alium venerit eūqz occiderit aut purator ex arbore cum ra- mum detecerit non proclama- uerit: et pretereūtem occide- rit: ad hūus legis coheritionē non pertinet⁹. **U** l. pianus.

S i mulierem viscerib⁹ suis vim intulisse quo partum abigeret⁹ constitit⁹ eam in exilium: preses prou- incie exiget. **I**dem.

H occiderit: ita demum spone feret si peere et sine suo piculo⁹ nō potuit. **I** dē

S i qs dolo malo insulā meam excusserit: capite⁹ pena plectet qū icēdiari⁹. **M**ode.

ij. rñ. et §. de fur. si pigre. §. fure. vel veri⁹ dic q nocturnū possū ē recedētē et fugiētē cū reb⁹ occiderit: se nō dese- dat telo. vñ dic piculo. f. pfore vel re. tuarū. §. diurnū nō ita facile: §. ita demū si resistat telo: ita p illoze pso- ne in: et pōtē rō: qz nocētū si recedat cū reb⁹ postea nō recognoscā. qd fec⁹ est i diurno q pēsit accusari: et sic nō facile occidi. ar. §. ad. l. iul. de v. p. l. lege. Itē qz tps ag- grauat delictū. vt. C. de adul. grach⁹. et fm hoc illa §. istā intelligat. et nō ad modū diurni reducif. et facit. C. de l. i. §. i. vt allegas. et. §. qd me cā. nec timetē. §. i. **S** i quis dolo. hac⁹. quasi em occidit qui incendit

er senatuscō. Idē puto in alijs cri- minibus. vt p3 ex hac lra l eo qd ē nec in hac. l. q. d. nec in alta. l. et fa- cit. §. de incē. rui. nau. l. iij. §. nō tm. et de edil. edic. cū aūt §. excipit. sed arg. §. §. si mēfor- fal. mo. di. l. i. §. i. **N**on timet. hoc dic vt. §. de pe- nis. l. respiciēdū. et §. ad. l. ad. l. si pu- tator. et in. l. ad. l. aqul. §. iniur. a. **S** mulierēz. abigeret. i. faceret abortum. **C**ōstitent. i. fecerit abortum. **I**n exiliū. fa- cit C. e. l. pe. et. §. de penis. l. cicero. et. §. de i. for. cri. l. diuus. vbi plene dixi.

H iū. piculo. **I**mo in disti- cte pmitti vt occi- di dimō clamef. vt. §. ad. l. ad. l. ita- qz §. l. rñ. qd §. Sol. fm. B. sub. h. marie et sic hec §z illā: vel fm alios ibi fm. l. i. §. tab. h. fm cōtate turiscō- sultozuz q pualet. vt. C. de iud. l. pla- cuit. cū cā in pēē et redi cāt ad for- mā diurni furis: et fm hoc non dif- fert diurnus a no- cturno. vt ibi dem

Tps de- licitū ag- grauat.

Liber Decimus.

et dic vt. s. l. i. in princ. Accursus.

Arcuicidere. i. pellē que est in summitate virge naturalis circūcirca incidere.

Castrantis pena. q̄ sit dī. s. eo. l. lege. in fi.

Dato. i. vedito lege hac. vel dic ad penā h̄. l. necesse esse dari. r. not.

Quod h̄. i. l. p̄. itel ligi in h̄. de his q̄ sunt sui vel alie. u. ris. ibi bonis r. c.

Pena. s. huius legis.

Tenebit. facit. s. de h̄. ed. ep. l. domini.

Post legē. als legē. als rem.

Ans. C. s. iure deli. si in fanti.

No tenetur. vt pupillus. C. si aduer. deli. l. i.

Fati. i. casus vel morbi. et facit C. e. l. i. r. s. de rei ven. q̄ infans. et s. s. ad. tu. l. fi. et. s. de offi. p̄. diu. et. l. cōgruit. in fi. et ad l. aq̄. l. s. et si. s. pe. et. i. i. l. l. pe. s. fi.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Ans. vel furiosus si hōies occiderit. l. cornelia nō tenetur. cū alterū innocētia consilij tueat. alteruz sati infelicitas excusat.

Fieri potest. vt de potentur. Accur.

Pius. de hoc die vi. j. de penis. l. diu fratres. s. l. r. de bonis coz. l. u. s. i. et de leg. iij. l. i. s. hi. et de iniur. r. n. tel. si q̄ ex. s. et. r. j. q̄n ap. sit. l. i. in fi. l. r̄. et. j. de penis l. mous. s. ille. et. l. ij. s. i.

Sponde dolove malo in honore aliquo positi deponari solent: qui scdo gradu sunt capite puniuntur. factus hoc in decuriones fieri potest: sic tamen vt et consulto prius priate et tubente id fiat: nisi forte tumultus aliter sedari non possit.

S in rixa percussus hō perierit: ictus vniuscusulq̄ in hoc collectorum contemplari oportet.

Ad legem nompelam de parricidijs. l. i. r. Marcel.

Egepopeia de parricidijs cauet vt si quis patres m̄ez/auū au'az'frez

forozem patrnelē/matruelez patrū/auunculum/ amitam materam/ cōsobrinū/cōsobrinā/vrozē/nurū/generum/socep/vitricuz/puulgñū/prulgnā/patronū/patronā occiderit: cuiusve dolo malo id factum erit: v̄ pena ea tenearur que est legis cornelie de sicarijs. sed si mater q̄q̄

expunitur. Joh.

Ans. idē puto et in infiniti. arg. s. de in ius voc. l. quiq̄. s. parentes. Accur.

Matruelei. amitina. vt in h̄. de gradibus. s. iij. cum. j. dicatur de consobrina.

Cōsobrinā. no. q̄ nō excedit q̄rtū gradū ex latere.

Socerū. als socerū et benecet p̄p̄hēdit etiā socri vt. j. de verb. sig. l. i. als socrum.

Pons. expone vt. s. de in ius vo. adoptiuum. s. l. d. Ur. hoc vt abūdat p̄pter aliud vt q̄ est in p̄n. l. sic C. de agri. et cen. l. litibus.

Pena. no. q̄ primo vt de linea ascēdente: et dic l. in finitū. scdo de transferali: et ponit de tertio et quarto gradu. idē in scdo. vt. j. e. l. sed sciendū. tertio de q̄busdā affinitib⁹: de q̄bus adijcit in. l. s. sciendū. r. l. cū p̄. q̄to de linea descēdente et hoc in infiniti. s. j. duo obstat. p̄m o q̄ vt q̄. l. cor. de sec. h̄. locū: s. j. alibi d̄: aliā penā h̄e locū.

No possit. q̄ hōis occidē qui tūc punitur erit iudicio populi.

S i rixa. vniuscuiusq̄ vt p̄sumat q̄s occidē di alo percussit q̄s non. vt. s. l. i. s. diu. vt ille r non alij teneat. q̄ si nō p̄t apparere tūc om̄s. vt. s. ad. l. a. quil. itez mela. s. si p̄eo. et. s. s. h̄is q̄ deiec. l. i. s. fi. r. l. ij. et. s. ad. l. iul. de vi pu. l. ij. r vi bo. rap. l. ij. s. fi. q̄s. et l. p̄oz ait. s. hoc at et. s. hoc edicto. et s. si cū seruū. caute s̄ dixit rixa: nā si ex p̄posito tunc etiā si nō percussit vt. s. l. i. in prin.

Ad leges p̄p̄e. r. c. p̄p̄eius statu it penā: s. j. accusa tionē inuenit cornelius s. y. la. vt. s. de ori. iur. l. ij. s. de inde cornelius.

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

Ege. causetur. nō ex legatione vt h̄. de h̄. d̄. iur. l. i. s. i. et p̄s. sim de obus que sequunt: s. j. ex sententia. nā de solo p̄e et matre in cō

et hanc et oem solenitatem cessare. vt in illi. de pub. in. s. alia. r. C. e. l. i. q. sunt cōtra. So. hec pillas corrigif. vel fm 3o. hic tenerur: s3 nō accusatur. vel dic q tenef pena. l. cor. i. capitis. nam vtraq est pena capitis: licet diuerso mō imponat. vel dic nulla alia: si pmo illa. l. cor. accusetur. vt. s. d. accu. l. senat. vel dic q cōtraria habent locū in pfe r in matre r in alijs psonis hic enume ratis. ar. se. l. pri. Scdo obijcif: qd nō iste psona omnes hac. l. vident contineri. sed solū modo pater/mat/ au/ et aua. vt. se. l. pe. so. vt ibi. a Filiū suum. hoc in infinitū. vt s. de in ius vo. l. s3 si hac. s. liberos. idē de patre. vt. C. e. l. i. et in illi. eo. s. alia.

Qui emit. vt daret: hic pl' punitur s3 si ipsemet daret. vt. se. l. vix e daret. s3 hoc dic vt. s. ti. i. l. diuus.

Rater. r medicus. in li. B medic' q dedit venenū filio vt patri daret sub. tene tur. l. cor. de sic. vt s. ti. q. l. iij. s. i. sed in libro Al. ē medicocri. et sic. i. re legatione vt de filio hic dici ur.

Ed sciendū. cōprehensum esse. quo ad snlaz fē cōplecti. quo ad verba nec q ad snlam ante senatuscō. mar.

Qui pari. f. gradu quo est cōsobrinus. f. in quarto qualis est patruus magnus et alij q sunt in illi. de gra. cognatio s. iij. item priorē. i. proximiorē q cōsobrinus qualis est frater sotoz: q sunt in scdo. vt in illi. de gra. cōgna s. li. de quibus non est dictū in. l. i. sed tñ de patre libus. Itē qualis est filius fratris q est in tertio: sed licz nec verbis nec snla ante senatuscō. mar. iste psona cōprehēdant ex inuersione tñ huius mōrtiani pñebū tur ā modo snla. Alij dicit has psonas nō cōtineri verbis nec snla. et qd dicit in fi. ad nouercas tñ et sponfas referunt. item continua. l. seq. cum ista.

Am pf. vt. i. sicut liberos. i. filioz. vt. s. de gradi. l. abeo. r. s. de testi. l. in legibus.

fillū suū fillū ve occiderit: hu ius legis pena afficif. Et au' qui nepotē occiderit: r p'terea qui emit venenū vt patri daret: q'uis si potuit dare. **Sec.**

Rater autē eius q cōgnouerat tñ: nec p'atri indicauerat relegatus est: et medic' supplicio affectus est. **Marcia.**

Ed sciendū est pōpeta lege de cōsobrino cōp'rehen: sum esse: nō eos etiā pariter cōplecti q par' p'iorē ve gra du fuerint. Sed et nouerce r sponse p'sone omisse sūt: snia tñ legis continentur. **Idem.**

Am pf et m' sponfi et spōse socerozū: vt li: berozū spōsi generozū appellatione continentur. **Idem.**

Quus adrianus fertur cū in venatione filium suū quidā necauerat q nouer cā adulterabat: in insula eum deportasse: q latronis mag' q' patris iure eum interfecisset: nam patria p'tās in pietate debet non in atrocitate cōsistere. **Ulp.**

Trū qui occiderit paritēs an etiā cōscij pena paritidij afficiant qri pōt: et ait metian' ēt cōscios eadē pena afficiēdos: nō solū paritidas. proinde cōscij etiam ex

Quus adrian' deportasse. videbatur excusari pater ppter adulterū cū filius erat vilis. s. de adure. l. marito. s3 nō in op' veneris. itē scdo qz pfi lz occidere filiū. vt. s. de li. et posthu. l. in suis. s3 illud qn vt p'f: s3 h vt adulterū et extraneū latronē: relegat ergo: qz accusare non occidere debuit. vt. s. n. i. l. inauditiū. a pōpe ia excusat ppter iustū dolorē. vt. s. de adul. l. si adulterū s3 impatorē f'it et qz meruit si li' p'dere filiū pui legiū: cū deliquit h vt fili'. vt. l. aut. vt cū de ap. cog. s. causas. itē qv' latronē nō vt filium occidit vt subijcit k Cōsistere. vt et. s. de adul. l. nec in ea. s. pe.

Sciēte creditore ad scel' cōmittēdū pecunia sit submistrata: vtputa si ad veneni mali p'pationē: vel ēt vt latronib' aggressoribus qz daret q p'rez inficerēt: paritidij pena tenebit: qz q' si erit pecuniā: qz eozū ita crediterint aut a quo' ita cauerit. **Qui paritidij postulator est et nondam cōdēnatus potest testamentum facere nisi sibi mortem metu pene cōsciuerit: quia tunc fiscus succedit h. d.**

Idem. Paritidij postulator si interi decesserit: siqz dē sibi mortē cōsciuit: successore sibi fiscū habere d'bebit si minus eū quē voluit: si mō testamentū fecerit. Si vero intestatus decesserit: eos heredes habebit: qui lege vocantur. **Modestinus.**

Pena paritidij morte maiorum hec instituta est: vt paritida virgis sanguineis verberatus: deinde in culeo insuatur cum cane et gallo galina clo' et vipera/et simia: deinde in mare profundum culeus iactet: hoc ita si mare p'xtimū sit: alioq' bestijs subijctat fm diu' adriani p'stonē.

Debebit. vt. C. quite. face. pos. l. q. et. s. de bonis. e. qui ante sententiam. l. fi. Quē voluit finit ergo hoc crimen morte: vt et alia regulariter. vt et. s. de accu. l. ex iudiciorū. et facti. C. si reus vel accu. mor. fue. l. de sancti. Pena sanguineis. i. d'igno illo. vel dic de quocūqz hūmodo sanguis creat. i. si verberetur. C. in culeo de cotoe cocto. C. in linatto. l. cū gallo q nō h3 testicu' os: q' fort' p'gnat cū sp'ete: vt gallo q h3 testiculos: r gallinatio q nō h3 fm alios: vñ i'cim' i' vni gari iste ē gall' gallinatio. i. femine'. vt dic gallinatio q diligit gallias q fortior est: vt vir vxor' q diligit vxorē r Alioq' nō. imo vt. l. r. xim' s.

Idem. Cōsistere. vt et. s. de adul. l. nec in ea. s. pe. Trū. occide runt. tñ. ac. m. Cōscij. subaudi et p'icipes. nā ex sola scia nō puniretur. n. Afficiēdi sūt ad pl' punitur q' si ipi occidissent: cū extranei. l. cor. teneant si occidant. Scilicet. ad scel'. i. l. licitū p. Quo. i. et a quo data est pecunia. ac. q. Cauerint. id est fideiusserint: aso curauerint. et no. ar. s. p'netas vt teneant redde re vsuras s3 eccle siā: ac si ipsi accepissent. et facti. s. ti. i. l. lege cor. Paritidij postulator. id est accusatus.

et hanc et oem solenitatem cessare. vt in illi. de pub. in. s. alia. r. C. e. l. i. q. sunt cōtra. So. hec pillas corrigif. vel fm 3o. hic tenerur: s3 nō accusatur. vel dic q tenef pena. l. cor. i. capitis. nam vtraq est pena capitis: licet diuerso mō imponat. vel dic nulla alia: si pmo illa. l. cor. accusetur. vt. s. d. accu. l. senat. vel dic q cōtraria habent locū in pfe r in matre r in alijs psonis hic enume ratis. ar. se. l. pri. Scdo obijcif: qd nō iste psona omnes hac. l. vident contineri. sed solū modo pater/mat/ au/ et aua. vt. se. l. pe. so. vt ibi. a Filiū suum. hoc in infinitū. vt s. de in ius vo. l. s3 si hac. s. liberos. idē de patre. vt. C. e. l. i. et in illi. eo. s. alia. b Qui emit. vt daret: hic pl' punitur s3 si ipsemet daret. vt. se. l. vix e daret. s3 hoc dic vt. s. ti. i. l. diuus. Rater. r medicus. in li. B medic' q dedit venenū filio vt patri daret sub. tene tur. l. cor. de sic. vt s. ti. q. l. iij. s. i. sed in libro Al. ē medicocri. et sic. i. re legatione vt de filio hic dici ur. Ed sciendū. cōprehensum esse. quo ad snlaz fē cōplecti. quo ad verba nec q ad snlam ante senatuscō. mar. Qui pari. f. gradu quo est cōsobrinus. f. in quarto qualis est patruus magnus et alij q sunt in illi. de gra. cognatio s. iij. item priorē. i. proximiorē q cōsobrinus qualis est frater sotoz: q sunt in scdo. vt in illi. de gra. cōgna s. li. de quibus non est dictū in. l. i. sed tñ de patre libus. Itē qualis est filius fratris q est in tertio: sed licz nec verbis nec snla ante senatuscō. mar. iste psona cōprehēdant ex inuersione tñ huius mōrtiani pñebū tur ā modo snla. Alij dicit has psonas nō cōtineri verbis nec snla. et qd dicit in fi. ad nouercas tñ et sponfas referunt. item continua. l. seq. cum ista. Am pf. vt. i. sicut liberos. i. filioz. vt. s. de gradi. l. abeo. r. s. de testi. l. in legibus.

annē. vt. C. e. l. i. et l. i. s. pub. iudi. Salia. Et hic nō erat vel dic in are cōprehendere etiā annē et flumē cū mare sit congregatio aquarum multarum. Accur.

A Quia q̄ nō cōtinētur appellatiōe parētū. f. put probat in h. eo. ti. in Salia. r. s. e. l. i. alij dicit q̄ appella tione parricidij cō tinentur. Accur.

B Et autam. et alij filios q̄ hēs s. l. i. et. C. eo. l. i. q̄ sunt s. vel illi soli hīs et snia: alij snia tm̄. vt. s. e. l. s. scidū: sed prima placet. filia expo sitione. C. d. adul. l. ita nobis pudor r. s. de nora. l. cul.

C Capitis. f. ci: uitat. vt. s. l. diu. d. Supplicio. forte in metallum vel deportatione que sūt filies moti. vt. l. de pe. l. ca: pitaliū. in p̄. vel die p̄p̄e. vt. s. ti. i. l. iij. s. pe. r. opti me s. in h. eo. s. i. e. p̄m̄ri. sic. s. ti. i. l. infans: r. die vt. ibi.

D Coercendū. s. de offi. p̄. diu. d. Offi. semper est accusatio p̄ci diū. sic. i. ti. i. qui falsam. in fi. r. s. ad. l. iul. de adul. l. mariti. s. fi. et ad ill. in cognitione. et de accu. l. i. regu lariter. C. d. fal. l. querela. Accur.

E Sane si per furorem aliq̄s p̄ntem occiderit impu tus est: vt. diui fratres rescri pserunt super eo qui per fu rorem matrē necauerat. nam sufficere furore ipso eū puniri diligenter s̄q̄s custodiendū esse aut etiā vinculis coercendū

Paulus.

A Duz qui parricidij pe na teneri possant: s̄q̄s ac cusatio permittitur.

C Ad legē corneliā de fal sis: et de senatusconsulto li bontano. Titu. r. Mar.

Ena legis cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Pena legis cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

falsa inspicieda dolo malo cō tegerit. Item qui ob instru endam aduocationē testimo nia ve falsa pecuniam accepe

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Pena legis cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

Ena legē cornelię rōgaf in eū q̄ falsas tes tificatiōes fa ciendā: te stumonia ve

bonam falsaz det. vt. s. de p̄dic. ob tur. cau. l. i. m. Ex senatusconsulto volufiano. vt. s. ti. iij. l. ex sena tusconsulto et die vt. ibi.

O b renūciandū. officia lisa puta notari^o rettulit iuo dici talē tulisse testimonij q̄ nō tulerat: hoc p̄ pecuniā

rit pactus ve fuerit: societatez colerit ad obligationē innocē tum: ex senatusconsulto coer cetur. Sed et si quis ob renū ciandū remittendū ve testimo niū dicendū vel nō dicendum pecuniam accepit: pena le gis^o cornelle afficitur. Et q̄ iudicē corrupit: corripēdū ve curauerit. Sed et si iudex cō stitutiones principij neglexe rit: punitur.

Q uo in rationi bus tabulis cereis ve: vel alia qua re siue p̄signatiōe falsuz fe cerit v̄l rē amouerit p̄inde ex hīs causis atq̄ si erāt falsarij^o puniunt. sic diuus seuerus et anto. lege cor. de falsis dāna ut p̄fectus egypti: q̄ instru mentis suis cum p̄cerat pro uincie falsum fecerit. Is q̄ peruerterit viui testamentum legis cor. pena tenet. Is q̄ deposita instrumēta apud ali um ab eo^o prodita esse aduer sarijs suis dicit: accusare eum falsi potest.

Hic incipit scda pars i qua incipit tractare de crimine qua si falsi. B.

Ad testā miltū senatuscō: saltū pertinet: quo lege cor. renent qui sibi legatū fidei ve cōmissum r̄ seruū r̄ extraneū testm̄ scribentes hoc iterest: q̄

signat totellū vel alias res: in quib^o p̄t p̄mitti falsitas. v̄ Uel rē amouerit. i. veritate amouerint. i. fecerint vt verū apparere non possit. vt. l. e. l. paulus. s. i. v̄ dicam^o ita est in re. i. in veritate: et hic est bonus noie r̄ re. Accur.

Falsarij. ex alio falso de quo constaret. p̄ Peruerterit. als puerterit. als apuerit. et fa. l. de z. Ab eo. f. depositario. (pe. si q̄s aliqd. s. d̄ viui. s. falsi p̄t. r. est. l. de penis. si q̄s aliqd. s. infra. Jit̄ iur. vt. s. depositi. l. i. s. si q̄s ita. r̄ actiōe in sc̄m subsidia ria aq̄. vt. s. ad. l. aq̄. si q̄s testm̄. s. s. r̄ si q̄s. fa. s. de tab. exhi. l. locus. s. si quis dolo.

Lege cor. s. falsi. ad q̄s ē. C. s. hys q̄ sibi ascri. l. pe. e. Inter sibi r̄ seruū. siue c̄neus siue fili^o v̄ seru^o siue

vel idē notari^o pe cuniaz accepit vt remitteret dicēdū vel nō dicendū: etiā quē gratis d̄z relaxare. si pecu nia accepta rela xaret ex hac. l. te net. arg. et^o q̄s de iudice dixim^o. vel dic nō dicēdū idēz significare: quod etiā dixerat remit tendū: vel die q̄ accepit ob non di cendū aduersario producentis.

Pena legis. que est. l. e. l. s. fi. p̄ Curauerit. vt. l. eo. qui duob^o iij. respon. q̄ Punif. hac. l. r̄ alij etiā. vt. no. C. ad. l. iul. maie. l. i. r̄ no. q̄ fm. l. d̄z iudicare: ad q̄s est q̄s no. C. de iudi. l. rem non nouam auf. ibi posita: et facit. l. eo. l. fi. ac. r̄ Qui in rēnis bus. q̄d sit rō: die vt. s. d̄ edē. si q̄s ex s. rationē. r̄ die l. mēbranis: vt disse rat a sequentib^o.

Tabulis. s. li gneis: vt lapideis vt. s. de secun. tab. l. i. Accur.

Qua re. vt cū scribit p̄ quanto def̄ liber: vel alia signa: quia alio si gno q̄nq̄ aliqui^o

signat totellū vel alias res: in quib^o p̄t p̄mitti falsitas. v̄ Uel rē amouerit. i. veritate amouerint. i. fecerint vt verū apparere non possit. vt. l. e. l. paulus. s. i. v̄ dicam^o ita est in re. i. in veritate: et hic est bonus noie r̄ re. Accur.

Falsarij. ex alio falso de quo constaret. p̄ Peruerterit. als puerterit. als apuerit. et fa. l. de z. Ab eo. f. depositario. (pe. si q̄s aliqd. s. d̄ viui. s. falsi p̄t. r. est. l. de penis. si q̄s aliqd. s. infra. Jit̄ iur. vt. s. depositi. l. i. s. si q̄s ita. r̄ actiōe in sc̄m subsidia ria aq̄. vt. s. ad. l. aq̄. si q̄s testm̄. s. s. r̄ si q̄s. fa. s. de tab. exhi. l. locus. s. si quis dolo.

Lege cor. s. falsi. ad q̄s ē. C. s. hys q̄ sibi ascri. l. pe. e. Inter sibi r̄ seruū. siue c̄neus siue fili^o v̄ seru^o siue

vel idē notari^o pe cuniaz accepit vt remitteret dicēdū vel nō dicendū: etiā quē gratis d̄z relaxare. si pecu nia accepta rela xaret ex hac. l. te net. arg. et^o q̄s de iudice dixim^o. vel dic nō dicēdū idēz significare: quod etiā dixerat remit tendū: vel die q̄ accepit ob non di cendū aduersario producentis.

Pena legis. que est. l. e. l. s. fi. p̄ Curauerit. vt. l. eo. qui duob^o iij. respon. q̄ Punif. hac. l. r̄ alij etiā. vt. no. C. ad. l. iul. maie. l. i. r̄ no. q̄ fm. l. d̄z iudicare: ad q̄s est q̄s no. C. de iudi. l. rem non nouam auf. ibi posita: et facit. l. eo. l. fi. ac. r̄ Qui in rēnis bus. q̄d sit rō: die vt. s. d̄ edē. si q̄s ex s. rationē. r̄ die l. mēbranis: vt disse rat a sequentib^o.

Tabulis. s. li gneis: vt lapideis vt. s. de secun. tab. l. i. Accur.

Qua re. vt cū scribit p̄ quanto def̄ liber: vel alia signa: quia alio si gno q̄nq̄ aliqui^o

signat totellū vel alias res: in quib^o p̄t p̄mitti falsitas. v̄ Uel rē amouerit. i. veritate amouerint. i. fecerint vt verū apparere non possit. vt. l. e. l. paulus. s. i. v̄ dicam^o ita est in re. i. in veritate: et hic est bonus noie r̄ re. Accur.

Falsarij. ex alio falso de quo constaret. p̄ Peruerterit. als puerterit. als apuerit. et fa. l. de z. Ab eo. f. depositario. (pe. si q̄s aliqd. s. d̄ viui. s. falsi p̄t. r. est. l. de penis. si q̄s aliqd. s. infra. Jit̄ iur. vt. s. depositi. l. i. s. si q̄s ita. r̄ actiōe in sc̄m subsidia ria aq̄. vt. s. ad. l. aq̄. si q̄s testm̄. s. s. r̄ si q̄s. fa. s. de tab. exhi. l. locus. s. si quis dolo.

Lege cor. s. falsi. ad q̄s ē. C. s. hys q̄ sibi ascri. l. pe. e. Inter sibi r̄ seruū. siue c̄neus siue fili^o v̄ seru^o siue

vel idē notari^o pe cuniaz accepit vt remitteret dicēdū vel nō dicendū: etiā quē gratis d̄z relaxare. si pecu nia accepta rela xaret ex hac. l. te net. arg. et^o q̄s de iudice dixim^o. vel dic nō dicēdū idēz significare: quod etiā dixerat remit tendū: vel die q̄ accepit ob non di cendū aduersario producentis.

in suo ascribat sibi vel aliq d tsgit eos p pstatē incidit in cor. ex legatu nō hnt. s3 si iusu: fili? vel pu? a pena cor. ex

cuſant s3 legato carēt. e3 ne? in nullo excusat. vltra si fili li? vel seru? vel fne? sibi ascribāt z postea testator re- cognouit: si dē spāt/ pdest filio et seruo z et e3 fneo quo ad vtrūq: s3 ho ge nerat/ ruc filio v? suo pdest quoad vtrūq: z et e3 neo quo ad penā cor. tñ. z pbant hec h e. J. e. fili. z. l. diu? et facit ad hoc q pl? spātis q̄ gñā: lis recognitio va- leat. s3. cōis. pte. l. l. tradētia. z de ac- qui. here. si q̄s mi chi s- iustum.

Ex illa q̄s cā falsi? pene q̄s subijct vt diu? q̄s seuer? z an to. cōstituerūt. **T**utores et curatores z hī q̄ officio depo sito nō restituerūt tutelā vel curationē: cum si q̄s p̄trahere nō possunt. at si q̄s aduersus hāc legē p̄fecto? m̄erario obre- pserit vt p̄ide puniat/ ac si fal sum cōmississet. Sed ad illos? hoc nō p̄tinet (vt iudem princ- pes rescripserit) q̄ a n̄q̄ tutelā suscepint hoc gesserūt. nec em̄ excusatiōes? admisisse: s3 fraudes exclusisse.

Idem p̄ncipes rescripserit ita demū eū q̄ rōnē tutele vel cure non dū reddiderit: cū sisco cōtra- here non debere: si viuat is cu tus tutela admistrata est: nā si decesserit (lz nōdū heredi ei rōnē reddiderit) ture eū p̄tra- here. s3 et si iure hereditario

Idem p̄ncipes rescripserit ita demū eū q̄ rōnē tutele vel cure non dū reddiderit: cū sisco cōtra- here non debere: si viuat is cu tus tutela admistrata est: nā si decesserit (lz nōdū heredi ei rōnē reddiderit) ture eū p̄tra- here. s3 et si iure hereditario

Idem p̄ncipes rescripserit ita demū eū q̄ rōnē tutele vel cure non dū reddiderit: cū sisco cōtra- here non debere: si viuat is cu tus tutela admistrata est: nā si decesserit (lz nōdū heredi ei rōnē reddiderit) ture eū p̄tra- here. s3 et si iure hereditario

Idem p̄ncipes rescripserit ita demū eū q̄ rōnē tutele vel cure non dū reddiderit: cū sisco cōtra- here non debere: si viuat is cu tus tutela admistrata est: nā si decesserit (lz nōdū heredi ei rōnē reddiderit) ture eū p̄tra- here. s3 et si iure hereditario

Idem p̄ncipes rescripserit ita demū eū q̄ rōnē tutele vel cure non dū reddiderit: cū sisco cōtra- here non debere: si viuat is cu tus tutela admistrata est: nā si decesserit (lz nōdū heredi ei rōnē reddiderit) ture eū p̄tra- here. s3 et si iure hereditario

Idem p̄ncipes rescripserit ita demū eū q̄ rōnē tutele vel cure non dū reddiderit: cū sisco cōtra- here non debere: si viuat is cu tus tutela admistrata est: nā si decesserit (lz nōdū heredi ei rōnē reddiderit) ture eū p̄tra- here. s3 et si iure hereditario

Idem p̄ncipes rescripserit ita demū eū q̄ rōnē tutele vel cure non dū reddiderit: cū sisco cōtra- here non debere: si viuat is cu tus tutela admistrata est: nā si decesserit (lz nōdū heredi ei rōnē reddiderit) ture eū p̄tra- here. s3 et si iure hereditario

Idem p̄ncipes rescripserit ita demū eū q̄ rōnē tutele vel cure non dū reddiderit: cū sisco cōtra- here non debere: si viuat is cu tus tutela admistrata est: nā si decesserit (lz nōdū heredi ei rōnē reddiderit) ture eū p̄tra- here. s3 et si iure hereditario

Idem p̄ncipes rescripserit ita demū eū q̄ rōnē tutele vel cure non dū reddiderit: cū sisco cōtra- here non debere: si viuat is cu tus tutela admistrata est: nā si decesserit (lz nōdū heredi ei rōnē reddiderit) ture eū p̄tra- here. s3 et si iure hereditario

si facti. tenetur tñ crimine stellionatus. vt. s. de pign. ac. tutor. s. certū. an aut hec sit iusta excusatio a tutela qz cū sisco p̄erat. qdā sic. C. ne tu. vel cu. l. i. in fi. vel die s. vt. C. de ex. tu. l. coloni. et illā ne tu. vel cur. expone vt ibi dixi. Alij dicit q̄ admisisse et excusasse refert ad p̄ncipes. q. d. p̄nci- pes nō admittit excusat. a tutela: qz tenet sisco. s3 excludit fraudem q̄ eēt in s̄rio casu. f. qñ p̄t? fuisset tu- tor. z facit. C. de i. ter. ma. l. iud. et de iure fil. l. i. ut not. ex hoc. s. q̄ fraud facta sisco inducit hoc crimē: s3 sc̄a pupillo nō: z sic si scus fauorabilior est. occur.

Ubi ponitur tertia pars de pena falsi et quasi falsi. **W**ar. **P**ena falsi vel quasi falsi deponatio est: et oim bonoz publicatio: et si seruus eo- rum? quid admiserit: vltio sup plicio afficit tubetur. **U**lpla.

Qui testamentum amo- uerit / celauerit / rapue- rit / deleuerit / intleuerit / subie- cerit / resignauerit : qui testa- mentum falsum scripserit / si- gnauerit / recitauerit / muraue- rit dolo malo : cuiusve dolo malo id factus erit legē cor. pe- na damnatur. **P**aulus.

Qui ignorans falsum et se testamentum vel he- reditatem adijt: vel legatum accepit: vel quoquo modo ag- nout: falsum esse testamen- tum dicere non prohibetur. **I**dem.

Cornelie de falsis. **A**ccur. **P**ena falsi. vt si vti falso in s̄fo scient qd non fecit. vt. C. e. si falsos. qd nō v̄ bonū exēplū. vt. J. e. falsi. s. ordi- ne. s3 dicere plū. s. e. l. s. tutores. item in eo q̄ sibi ascri- bit. vt. s. ad testamenta.

Publicat. h? hodie corrigat. vt i aut. vt nul. iu. s. fi. **E**orū. q̄ phibent. l. cor. z no h̄ penā fal. vel q̄s vt. C. e. l. vbi in fi. z in li. e. s. ut lex. s3 qñq̄ grauior qñq̄ mi- nor imponit casualiter. vt. C. e. l. maiorē. z J. e. l. q̄c. q. z l. diuus. s. i. et. l. hodie. s. i. et. l. qui duobus.

Ubi testis intleuerit. z l. hoc vt eē J. e. falsi. s. i. **S**o- hec fm illā. ut J. de penis. si q̄ aliqd. s. q̄ viui. s3 ibi ip̄o iure nō valebāt: qz nō erāt signate tabule. ad qd J. e. si q̄s legatū: facit. s. e. l. i. s. q̄ in rōnib?. z s. se. z J. e. l. si q̄s p̄ris. z l. paul?. s. i. et. C. de iustit. co. con. s. hunc igit. z. C. e. l. cū. z. s. de dolo. si quis affirmauerit. in fi. .

Ubi ignorans adijt. quō potuit adire: vt. s. de acq. he. l. cū falsum. **R**ñ erat falsū in aliquo legato: nō in instrumente h̄ctis. xel dic ignorans adire p̄t. vt. C. de edi. diu. adriantol. l. i. at ibi sciebat qz qd is erat in oca a **N**ō phibet. facit. s. de inof. testi. papinian?. s. si cō ditū. z l. nichil. s. si cū fili?. z l. m̄. z. C. eo. l. i. z de h̄is

Ubi testis intleuerit. z l. hoc vt eē J. e. falsi. s. i. **S**o- hec fm illā. ut J. de penis. si q̄ aliqd. s. q̄ viui. s3 ibi ip̄o iure nō valebāt: qz nō erāt signate tabule. ad qd J. e. si q̄s legatū: facit. s. e. l. i. s. q̄ in rōnib?. z s. se. z J. e. l. si q̄s p̄ris. z l. paul?. s. i. et. C. de iustit. co. con. s. hunc igit. z. C. e. l. cū. z. s. de dolo. si quis affirmauerit. in fi. .

Ubi ignorans adijt. quō potuit adire: vt. s. de acq. he. l. cū falsum. **R**ñ erat falsū in aliquo legato: nō in instrumente h̄ctis. xel dic ignorans adire p̄t. vt. C. de edi. diu. adriantol. l. i. at ibi sciebat qz qd is erat in oca a **N**ō phibet. facit. s. de inof. testi. papinian?. s. si cō ditū. z l. nichil. s. si cū fili?. z l. m̄. z. C. eo. l. i. z de h̄is

Ubi testis intleuerit. z l. hoc vt eē J. e. falsi. s. i. **S**o- hec fm illā. ut J. de penis. si q̄ aliqd. s. q̄ viui. s3 ibi ip̄o iure nō valebāt: qz nō erāt signate tabule. ad qd J. e. si q̄s legatū: facit. s. e. l. i. s. q̄ in rōnib?. z s. se. z J. e. l. si q̄s p̄ris. z l. paul?. s. i. et. C. de iustit. co. con. s. hunc igit. z. C. e. l. cū. z. s. de dolo. si quis affirmauerit. in fi. .

Ubi ignorans adijt. quō potuit adire: vt. s. de acq. he. l. cū falsum. **R**ñ erat falsū in aliquo legato: nō in instrumente h̄ctis. xel dic ignorans adire p̄t. vt. C. de edi. diu. adriantol. l. i. at ibi sciebat qz qd is erat in oca a **N**ō phibet. facit. s. de inof. testi. papinian?. s. si cō ditū. z l. nichil. s. si cū fili?. z l. m̄. z. C. eo. l. i. z de h̄is

Ubi testis intleuerit. z l. hoc vt eē J. e. falsi. s. i. **S**o- hec fm illā. ut J. de penis. si q̄ aliqd. s. q̄ viui. s3 ibi ip̄o iure nō valebāt: qz nō erāt signate tabule. ad qd J. e. si q̄s legatū: facit. s. e. l. i. s. q̄ in rōnib?. z s. se. z J. e. l. si q̄s p̄ris. z l. paul?. s. i. et. C. de iustit. co. con. s. hunc igit. z. C. e. l. cū. z. s. de dolo. si quis affirmauerit. in fi. .

Ubi ignorans adijt. quō potuit adire: vt. s. de acq. he. l. cū falsum. **R**ñ erat falsū in aliquo legato: nō in instrumente h̄ctis. xel dic ignorans adire p̄t. vt. C. de edi. diu. adriantol. l. i. at ibi sciebat qz qd is erat in oca a **N**ō phibet. facit. s. de inof. testi. papinian?. s. si cō ditū. z l. nichil. s. si cū fili?. z l. m̄. z. C. eo. l. i. z de h̄is

fisco? fa uorabilior est pupille

qui. ut id. l. post legatū. h. est post legatū ut facere disti-
ctioz inf agētē pūlo de lof. rest. r agētē b falso. r dicit ibi
S. q. cū. extorquēdū eē. turpia em r. vt. s. de calū.
L. in heredē. r qd me. cā. l. qd asit. r. J. e. cū falsi. et. l.
si qd p. s. r. C. ex delict. defun. l. i. r pūscantur vt. J. pxi.
S. s. ar. J. e. fili.
S. h. s. J. pxi. s. sol
ues. accur.

b Codicillos.
q. b. rogat. erat re-
stinere alij here-
ditatē.

c Fisco. si hēa
fisco. dicit vēdicā-
dū efficaciter. r e-
rogari. i. detineri
qd est quarta. vt
C. ad. l. fal. l. etiā.
s. si habes a fisco
dic q. fideicō. a fī-
sco vēdicabit. i. pe-
tet dōdrātē. vt h. r
s. ad. m. l. eū fisco
et. J. de iur. fil. l. qd
dō. et sic quartā si
bi retinet vt dixi.
nec ob. J. eo. fili. s. s.
fi. r. s. de his q. p
non scrip. l. si. vbi
remanet h. d. i. qd
hic delictū h. s. ibi
nō. ad qd est. s. ad
treb. l. paul. r. si
certa. et de his q.
vt indi. rescriptū.

d Rogari pos-
set. l. retineri.

e Enat. ei. f.
filio.

f A se. herede
instituto.

g Data. i. dan
darelicta.

h Ademerat. p
qd vt ascribere in
codicillis.

i Annotū. i. in
his annis. nō em
eos ppleuerat als
magis esset ratio
in contrarium. Accur.

k Capere. vt. C. eo. l. i.

l Quis. legatū sit. puta rei sacre vel fundi albanī.
vt. s. de lega. l. apud iul. s. i. r no. penā l. 3 nō hēat
effectū delictū. sic. C. de adul. l. eū. et. s. de calū. l. et gene-
raliter. sed ar. cōtra. s. qd quisq. iur. l. i. in fi.

m Ruptū est. natiuitate posthumi. vt in si. q. mo. tes.
in si. q. idem de irrito. vt s. alio. itē si aliud scdm fecit
ar. s. de tab. exhi. l. i. s. siue autem.

n Non iure. puta pterito filio iam nato. vel non rite
exheredato vel pterito.

o Perfectum. ea pfectione q dicitur in si. de testa. l.
vt. testium presennaret q sigillēt. et q subscribant. itez
quo ad pteritiones vel exheredationes non sit pfecte

S Quis cū falso sibi le-
gatuz ascribi curasset
decesserit. id heredi qd extor-
quenduz esse. Adē dluus
qd marcus scripsit. cū qdam
a pfe heres institutus codicil-
los in tēdisset r decessisset. si
sco tm esse putauit vēdicādū
qtm per codicillos erogari
posset. id est vsq. ad dōdran-
tem.

Iulianus.

S Enatus penā falsi re-
misit et qui legata a se
testō data codicillis sua ma-
nu scriptis ademerat. s. q. r
iussu patris id fecerat r anno-
rū. xv. erat hereditatē quoq.
et capere permillum est.

C Si legatū est inuaidū ra-
tione rei legatē vel alteri
cipi vbi dicitur a scribens pena fal-
si tenetur. secus si viciuz esset
inuisibile. h. d. Bartol.

Africanus.

S Quis legatū sibi ascri-
psit. tenetur pena le-
gis cor. q. s. inuile legatum
sit. nā et eum tenent cōstat q
eo testō qd postea ruptū est
vel etiā qd in initio non iure
fieret / legatum sibi ascripsit.
hoc tm tūc vez est. cū pfectū
testamētū erit. Ceterū si non
signatū fuerit. magis est vt se-
natuscon. locus non sit. sicut
nec interdictū de tabulis te-

factum. qz non sit rite factum. r scz hoc intelligit etiā
de tab. exhi. l. i. s. hoc inter. q est cōtra. r quē ad. tes. aper.
l. q. s. i. quibus bt. q. etiā pro imperfecto testō datur im-
terdictū. nam tē impfectū quo ad pteritiones vel ex-
heredationes. als aut erat pfectū vt hic dicitur. Ceterū

stamenti exhibendis locū hz.
pius em oportet eē aliquod
testamentū vel non iure fa-
ctum: vt senatuscon. loc. sit.
nam et falsum testamentū id
demū recte dicitur: qd si adul-
terinum non eēt: verū tū te-
stamentū recte diceret. Si r
igitur et non iure factū testm
id appellatur: in quo si omīa
rite facta fuissent: iure factum
id diceretur. Si institutus
heres exheredationē noiatim
filiū vel aliarū psonarū a scri-
bit: senatuscō. tenetur. Sicut
et is qui libertatem sua ma-
nu ademit seruo testatoris: et
maxie cut a se legata vel fidel
commissa data erant: senatus
con. tenetur. Si patronus
in testamento liberti legatum
sibi ascripserit: et venia im-
petrata absistere a legato ius-
sus ē: an emolumentū bonorū
possessiois contratabu. ha-
bere possit: r magis placz nō
posse. nec tamen huic conse-
quēs est: vt r si vxor dorem /
vel creditor: id qd in diem si-
bi dederit / sibi ascripserit:
similiter venia ipetrata absti-
nere se a legato iubeatur: aut
mulieri dos / aut creditor: a ec-
ctio sua denegari debet: ne eo-
rum vterq. merito debito ca-
reat.

Marcianus.

Impetrata. vt remittatur pena falsi: sicut dicitur
in multis. l. C. eo. l. si. et. l. i. et penul. et scias q. il-
lia casibus tm datur venia in quibus expresse dicitur:
et non als. accur.

Non posse. secus in filio. vt. C. eo. l. i. quis magis
debetur hereditas filio. nā et als patronus per contra-
tabu. irritat test. pro parte filij in totum. vt in situ. de
suc. l. s. si vero. et de le. pte. l. i. et sic requiemus filij cui
libet creditori de equitate. licet secus sit. de rigore. vt. J.
eo. l. filius. accur.

Dorem. sibi debitam annua bima trima die.

Debito. est em magis debiti q id qd psona qz
cōtūde r lege. s. pmo ex lege tm. r facit. s. q. in frau-
cre. l. qui autē. s. si qd. r. C. de codicil. l. si.

si nec quoad istaz
esset perfectū: nec
illud interdictum
daret. vt hic subq
cit. r facit. J. de pe-
ms. si qd aliqd. s.
testā. Aliū dixerūt
q pro falso et im-
perfecto nō habet
locuz. l. cor. nec in-
terdictū de tabu.
exhi. nec illū quē-
ad. tes. aper. p fal-
so vero et imper-
cto / vel pro vero
et impcto / omnia
hec locū habēt. r
hec colligatur ex
hac lege.

Testm vel. p
etiā. et nō iure ex
pone vt. s. vel pro
falsum.

Adulterinū. i.
falso fabricatum.
ad qd facit. J. d. h.
sig. paulus.

Nominatim
filij. i. testatoris h
suij pmo. vt. s. de
contratab. nō pu-
tauit. s. si qd sua
manu. et. J. eo. l. im-
puberem. in fine.
Accur.

Personarū.
quas necesse ha-
bet exheredare. vt
in si. de exhere. li-
be. s. si.

Et is. heres
institutus. et facit
s. l. proxi. et. J. eo.
l. impuberem. s.
qui codicillos.

Impetrata. vt remittatur pena falsi: sicut dicitur
in multis. l. C. eo. l. si. et. l. i. et penul. et scias q. il-
lia casibus tm datur venia in quibus expresse dicitur:
et non als. accur.

Non posse. secus in filio. vt. C. eo. l. i. quis magis
debetur hereditas filio. nā et als patronus per contra-
tabu. irritat test. pro parte filij in totum. vt in situ. de
suc. l. s. si vero. et de le. pte. l. i. et sic requiemus filij cui
libet creditori de equitate. licet secus sit. de rigore. vt. J.
eo. l. filius. accur.

Dorem. sibi debitam annua bima trima die.

Debito. est em magis debiti q id qd psona qz
cōtūde r lege. s. pmo ex lege tm. r facit. s. q. in frau-
cre. l. qui autē. s. si qd. r. C. de codicil. l. si.

Nullo mō. cōputant. iter hoies. vel dic pto aliquo.

Queritur. i. conqueretur.

Admittēdū. r. i qbus dā alijs. vt no. 3. de iudi. l. i. vix

Quicq; raserit. radit minūedo. ungitur puta ex au-

Coloro. fingit q̄ ex toto falsos fabri-

Ad bestias. spātia p̄a p hoc falso. r. sic non ob.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cornelia cauet eū qui in aurū vicij qd ad

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

Ege cor. in aurū. puus.

fationē sui: et qz ab eo sperat premiū: vel possēt dici vt hic pater dñs ve incidat cū eorū voluntate fili⁹ et seruus ascribāt eis vel alij in eorū prāte cōstituto. vt. J. e. diu. 9.

Cribere aut. nō aut filius vel seruus incidunt in cor.

Cri legē. f. cor. de falsis.

De eo qui est in cui⁹ ptā te est: et qz in eadē po testate ē ascripserit: nichil se-

Sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Qui falsū. idē si sine iussu: qz nō est in prāte. vt in sili. de adop. 9. se- m ne. vel forte se- e⁹ si sine iussu: euz sperat ad se puen- turū per successio nem. ac.

Sibi. facit. 3.

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Ceperit. 3. si

Liber Decimus.

a Post finem tēporis. als finitum tempus.
b Dignitatē. est enim dignitas decurionatus. vt. C. de decur. l. ij. et itellige si locus vacet: als expectat donec vacet. vt. J. de decur. l. ij. §. alij.

c Recuperare. innuit hic et J. pri. rñ. q. statim recuperat: et sic vt ptra. J. ad muni. l. ordine in pil. vbi dicit q. tanto tpe dz expectare postea sruuz fluxit i pena. Sol. hec sru illam. et sic post reditū et non statim. sic. J. de hb. obli. si pular. sum da. in si. l. in verbo cōtinuo alij distiguunt aut dāna ex crimine qd irrogat infamiaz quo casu licet finita sit infamia. vt. C. de infra. l. et si seuerior adhuc tñ dz abstinere vt ibi ar. C. §. epif. et de. aut. sed neq. cura. aut si famoso et sic statim vt h. et J. de decur. l. ad tēpus. et de remili. q. cum vno. §. ad tps. hoc nō valet. qz hic ex famoso. cū em sit publicū crimē falsi. vt. §. de pu. iudi. l. i. ergo infamat. vt. e. stim. l. infamē. sed ipsi dicit q. nō est publicū nisi p testamento. vt. J. eo. paulus. qd nō placet. vt no. in. d. l. i. de pub. iudi. Tu ergo dic q. ibi ad nouum honozē volebat aspirare. hic ad veterē qz vacabat: ad quē statim admittit cum vacet. vt. J. de decur. l. ij. §. et ad de si vis qd no. C. de infra. si possidone. et l. et si seuerior. et de infra. l. qd §. §. pena grauior.

d Nō factio. a se: et sic min⁹ cū eo agit vt als. C. eo. l. si filius. et sui. scz filij. (falsos.)

e Et qdē qstuz. ad euidentiā huius. l. dic vt no. §. l. i. §. inter. in princi.
g Ad senatuscōsultrū. f. partinet.
h Legatū. vel et in cui⁹ sum⁹ in p̄tate. vel ei qd est nobiscū in p̄tate eiusdem. vt. §. no. l. de eo.
i Eadē pena. f. l. cor. et amissionis relicti. secus si est extraneus. sed certe immo iustus videtur eum excusare ab vtroq. vt. C. e. l. i. que est contra. solu. vt ibi.
k Licet iustus. est ei c̄neus. vñ iustus nichil ei pdest.
l Excusar⁹. f. a pena. l. cor. vt h̄at 2 modis: s3 hoc non ppter iustuz: s3 ppter subscriptōez: vt subscript. et facit. §. de hia qd⁹ vt indig. l. in fraudem.

m Is filius. n Sicut. similitudinarie.

rectauit: post finem tēporis dignitatē recuperare rñ. qm̄ i corneliā falso rectatu nō facto incidit. Eadem rōe plebeu ob eandē cām ex illo temporario punitū decurioez post reditum recte creati.
Filius emancipat⁹ ascribēs legatū sibi et ticio/vel suo suo et tich in testamēto p̄ris nō excusatur a pena falsi licet iussu patris fecerit et legatum nulli acquiritur. h. d. Paulus.
Filius emancipatus cuz scriberet p̄ris testm̄ iussu patris seruo cōticioz et iussu legatū ascripsit: qro qd exi⁹ qz stionis sit. Rñ. piures qstioes cōtinxerit: et quidē qstū ad senatuscōs. quo prohibemur nobis vel his quos in potestate habemus ascribere legatū emancipat⁹ quoqz filius eadez penatenebit licet iussu quoqz p̄ris scripserit: excusatus em̄ is videt qd in p̄tate ē sicut⁹ seruus: si tamē iustus ex subscriptione testatoris appareat. sic enim inuenit senatum cēfuisse.
Sequēs questio est: an qm̄ placet id qd illicite scriptū est

o Seru⁹. hoc verū q. isti excusent. si tamē et c.
p Ex subscriptōe. etiā gñali secus in extraneo.
q Adnotasse. i. respēdisse hoc. f. q. hoc totū socio debeat.
r Scripsisset. hanc qstione si sibi et c. (beatur.
s Ascripsisset. quis legatum.

p non scripto esse: qd seruo cōmuni scribētis et alteri⁹ ascriptum est. vtrū in totuz pro nō scripto sit: an qstū ad eū tm̄ q ascripsit: ceteruz socio totum debeat. et inuenit marcellū apd iulianū adnotasse: nā cū iulianus scripsisset: si sibi ticio ascripsisset: aut seruo cōt: cū p nō scripto sit facillime qri posse qstū ticio et socio et⁹ acquiratur: ita adicit ipse marcell⁹ quē admodū socio debebit: si quasi falsuz nomē serui subduclur: qd et in p̄tā qstione ob seruandū est.
Maritus seruū dotalē manumisit: et i testamento eius legatū sibi ascripsit: qstuz est quid mulier ex lege iusta cōseq. possit: Rñ. et patronū incidere in penā edicti diui claudij dīcēdū esse: et fillū emancipatū (licet p̄teriri possit) petere bonozū possessione: ergo si nichil habeat patronus ex bonis liberti: nō tenebitur mulieri. An ideo teneat potest q. adiectū est i lege: aut dolo fecit quomin⁹ ad euz pueniat: s3 nichil fecit in fraudem mulieris: nō enim aduer-

t Sbdicit. q. d. nichil seu nlo mō
v Questioe. se cus si forte michi et ticio ascripsi: qz ticio nomē qñ sru nō subuertit: s3 totū h3. ad qd est. §. q. ad li. p̄cia. nō l3 l. si. et C. de cadu. tol. l. i. §. in p̄cio. et de le. l. i. plane. §. si p̄fici. et de le. §. si ticio. et ar. §. de do. l. i. et vxo. si sp̄sus. §. i. et v̄ aucto. tuto. si su⁹ cōis. §. ar. §. de le. §. i. et p̄culo. et l. si duobus suis. et de v̄u fruc. accre. l. i. §. si cōt. et §. idem.
Marit⁹ seruuz. J. de §. diuidit in qnq. p̄tes. p̄lo ponit i hema et qōnē sc̄bo pōit duo eius dētia ad solonē tertio pōit solutio nē qōntis. qro ponit vñ dicit⁹ 3 solutio et illud soluit. qnto pōit aliud dicit⁹ et illud dēterminat. sc̄ba ibi i rñ deo. tertia ibi §. qra ibi an teneri quita ibi an ideo nō. Bar.
In testō ei⁹. (f. manumissi.
Ascripsit. f. marito.
Lege iulia. q. vult q. qd ad viri puenit restituat mulieri. vt. §. sol. ma. l. si vero. in prin.
Et patronū. h̄ coplar et p̄nuat cū illo qd seq. et filij.
Edicti. qd sequit cor. vt. J. l. pri. in prin.
Dicendū ē. hic no. q. h̄ duo dīcēda sūt. f. q. p̄son⁹ si bī ascribēs in testō liberti icidat in edictū: vt hic. §. eo. si quis legatū. §. si. et q. filius ascribens se heredem in testamento patris nō incidat de eq̄tate. s3 petat bono. pos. §. et. vt subicit. et C. eo. l. ij. licet secus sit de rigore. vt. §. e. l. i. in pn. licet p̄teriri possit qz als erat ingrat⁹: vel possit qz nichilomin⁹ valer testm̄ h3 haberet §. tab. et sic penitur bo. pos. in bonis p̄ris ab emancipato. vel dic q. loquit de illa bo. pos. que dat in bonis liberti. nā l3 filij. f. patroni poterat p̄teriri h3 in bo. pos. cōtra ta. in bonis liberti idem si fuit exheredat⁹: s3 nō mala mēte vel p̄teritus. vt §. sol. ma. l. si vero. §. si filij. et de bo. li. l. paulus.
Ex bonis liberti. qz qd sibi ascripsit sibi aufertur.
In lege. p̄dicta iul. vt. d. l. i. §. ad iudicatur.

Partial text from the right edge of the page, including fragments of legal commentary and references to various laws and cases.

a Excogitavit. ad hoc. s. q. in frau. cre. ait ptoz. s. l. r. s. fo. ma. et. s. i. r. q. ex cau. i. pos. e. l. fulcini. s. q. si aduer. b Tuic. f. patrono. c Uti. i. vr. d Remanere. s. s. eo. si q. s. ch. in fi. fo. vt ibi. Jte arg. s. s. de inoffi. testa. papi. s. meminisse. r. s. de excu. tu. l. lega tari. r. s. si quis

ali. testa. p. l. i. s. s. et si legatu: s. simi lia sunt. s. de his q. vt indignis. l. s. r. C. de cadu. tol. s. in primo. e Fideicomissi quesiōne non sol uit: s. satis rema ner soluta q. sint denegande.

Diuus. lega tu. q. s. testa tor ei legabat.

g Et ne. peccipit edicto repete.

h Detur. i. mo videtur dari venia vt. C. de his qui si

bi ascri. i. test. l. pe. s. ibi nō sola igno rantia: sed r. mili tie priuilegiū in teruenit. Jte ptra in eo. ti. l. iij. fol. vt

ibi. itē s. s. ad fil. si q. s. i. s. i. s. si q. s. igno. s. r. de de cre. ab ordi. faci. l. fi. s. r. de iurif. om. iudi. si quis id. s. dolo. So. nō sic l. s. ignotare hoc edi ctū vt illa. cū offen dere hic mar. deli cti est: q. punit et perdit relictum.

i In pte. q. s. nō possit p me nec p aliū. vt. s. e. l. de eo. r. de admini. re. ad ciui. perti. l. s. i.

k Spālit. fec. si gnat. vt. J. pr. s.

l Subscriptio ne sua. licz supioze pxi. casu non sub scripsit.

m Senatuscō. vt i sdicto casu.

n Pro non scri pto. scā gnat sub scriptōe tantum.

o Et q. supple ei seruo scribēti. r. sic no. q. p. gnatē cōfirmationē remitti tur pena in extraneo. sic r. C. e. l. i. r. no. s. e. l. i. s. inter.

p Dar. i. hucisq. erant yerba edicti.

sus illaz hoc excogitavit. An ideo nō denegam⁹ huic⁹ actio nes qm̄ alij restitutor⁹ est: atq. cuz is q. sibi iussu testatoris le gatū ascripsit: etiā si fidel sue similit⁹ iubente testatore cōmi sisset vt⁹ id alij restitueret: se natus iussit eū nichilomin⁹ a legato se abstinere: idq. apud heredem remanere⁹ cum one re fidelcōmissi⁹. Calistra.

Diuus clau. edicto pce pit adijciendū legi cor. vt si q. s. cū alterius testamētū vel codicillos scriberet/lega tum⁹ sibi sua manu ascripsit: p inde teneat ac: si cōmisset in legē cor. r. ne⁹ vel his venia de tur⁹ qui se ignorasse edicti se ueritatem pcedant. Scri bere aut⁹ sibi legatū videri nō solū eum q. manu sua id facit: sed etiā eū q. p. seruū suū vel si lū quē in potestate⁹ habet dic tante testatore legato hono ratur. Plane cōstitutionib⁹ pncipalib⁹ cauet: vt si testa tor spālit⁹ subscriptōe sua⁹ declarauit dictasse seruo allu cū vt dno eius legatum ab heredit⁹ suis daretur: id vale re. nec generalē quidē subscri ptiōne testatoris valere aduer sus auctoritatē senatuscōm⁹. et ideo legatū p. nō scripto⁹ ha bendum: r. qu⁹ etiā sibi legatū ascripsit veniam dari⁹. ego tu tius esse puto veniā ab impe ratore petendam⁹: scilz eo q. relicū est abstinētib⁹. Jte senatus censuit: vt si seru⁹ do mni sui iussu testamēto codi cillisve libertatē sibi ascripse rit: ob eam rē q. ipsius manu ascriptū est: nō ideo minus li

q Petendam. qm̄ generalis subscriptio erat. r Post eam. nō ergo aliter. vt. s. e. l. fi. r. Jc. impuberē s. item non continetur.

f Quaten⁹. i. q. t. Excusari. vt. s. l. pxi. circa pun. r. C. de his q. sibi

Rescripsit. hoc modo. ascri. l. fi. r. s. q. d. vi aut clā. is q. in pu teū. s. si turous. Accursus.

x Subscribens tis. etiā ghaliter. vt. s. l. i. s. inter.

y Es. l. scripta nisi specialis reco gnitio interueni at. vt. s. e. l. s. plāe et facit. s. de vt. r. vi ar. l. i. s. deiecasse. Accursus.

z Qd. m. id est similitur.

a Non faciētibus. i. nolētibus facere nisi pmiss.

b Veniā. nunc rhdet subaudi r. Accursus.

c Tribuendaz id est dandam vel tuendam.

d Idem. sub. respondet.

e Scriperat. iuste g. obedir filio seru⁹ matris. item filia matri. Jte iu ste femina errat in iure. ad q. s. C. de iur. r. fac. igno. l. fi. r. J. de iur. fisci. l. ij. in fi. r. s. de edē. l. i. in fi.

f Si q. s. alio. s. senat⁹ cē sunt si q. s. r. e. alio. s. l. q. s. r. e.

g Testamen tario. id ē scripto ri predicto.

h Remitti. cri minaliter non pu nitur: nec ciuili ter vt sequitur. Accursus.

i Scripta sunt in testamēto. r. est ratio quia per ali um cōsequitur. ar. s. de here. instit. l. si is qui. Jte q. s. non pure sed sub pluribus cōditio nibus est restituenda hereditas ei. vel forte erat filius testatoris. vt. C. eo. l. i. vel forte testator specialiter reco gnouit. vt. s. eo. l. i. s. inter. Accursus.

ber sit: sed libertas ei ex fidel cōmissi causa prestetur: si mo do post eam⁹ scripturaz manu sua testator testamento codi cillisve subscripserit. Et qua tenus⁹ de sola spē fidelcōmis sarie libertat⁹ hoc senatuscō. continebatur: diu⁹ plus rescri psit⁹ sententiam magis se que dam esse hulus senatuscō. q. s. scripturam. nam seruos cū do minis suis parent: necessitate potestatis excusari⁹. si tamen accedat dñi auctoritas sub scribentis⁹ se ea⁹ dictasse r. re cognouisse. videri enim ait ip sius dñi manu scripta cui⁹ vo luntate ea scripta sunt. Qd tamen⁹ inquit: ad liberas pso nas in quas nullū ius testator habuerit extendi non debet: q. ri tamen debet an eque subse quendi necessitas: et honesta excusatio est non facientibus⁹ quod nō sit cōcessum. Ma tri quoq. cui per seruū suū dic tante filio legatuz a scriptum esset: veniā⁹ tribuendam⁹ legi cor. placuit. idem⁹ in filia q. di ctante matre sua per ignoran tiam iuris legatum sibi scripse rat⁹: cē sūt senatus. Si q. s. duobus heredibus institutis adiecerit: vt si alteruter heres sine libris decessisset: ei q. su peresset r. liberos haberet he reditas redderetur: vel si sine liberis vterq. decessisset: vt he reditas deinde alia manu scri ptoz testamenti restitueretur placet testamentario⁹ penam legis cornelle remitti⁹. sed be nignus ē vt ea que supra scri pta sunt⁹ simili modo conse quatur. Paulus.

nibus est restituenda hereditas ei. vel forte erat filius testatoris. vt. C. eo. l. i. vel forte testator specialiter reco gnouit. vt. s. eo. l. i. s. inter. Accursus.

Paulus. a. s. paulus. a. s. incipit instrumentorum. **C**rim. furti. n. falsuz n. est nisi testis subra h. a. f. et sic non est pto. p. in eo quod no. s. de pub. iudi. l. i. aliud si signasset. vt. f. p. r. i. s. **C** Aliquis. vt. r. C. e. l. eum qui. r. s. e. l. ij.

Signassent. i. sigillasset. sic po. n. s. de testa. ad testu. s. posse. vel als signassent vt dicit in aut. de fi. de instru. s. opz. **I**n rōibus. ad hoc. s. l. i. l. p. n. z. s. q. in rōibus. **S**urripuerit sic qdem suppres ferit vel nō simpli cter surripuerint s. sic vt non essent vt veritas appa. rere non posset. als diceret ad id qd in pun. dixit.

Quidam. de heredib. **M**anumittē dū. et sic nō valet legatū primū. r. fa. ar. s. e. fil. in fi.

Xer. nō phi. bemur. nos mariti. **A**scripserit. sic ergo si fidei cō. missarium eadez ratione.

Presumit. vt. r. s. de pecu. l. q. om. nia. r. C. de epis. r. cle. si quez. et de of. p. r. l. p. r. o. r. e. g. m. **U**ltro. i. s. p. o. tance.

Approbetur ad hoc. s. de cōdi. insti. l. quidam. ij. r. n. r. de iudi. l. ob. seruare. Ac.

Decreto. id est a iudice.

Admitteretur. quā excusatione z als habebat. vt i. s. de excu. tu. s. item si ppter. r. s. de testa. tu. l. ex snia. et fa. s. de cōtratabu. l. non putant. s. si q. s. sua manu. r. de de le. s. cum p. s. filius matrem. r. j. de iur. inu. semp. s. conductores. r. j. eo. impuberem. s. fi. r. s. de inter. ac. de etate. s. i. et depoli. l. i. s. sed r. si quis. Accur.

Ut falsam. percusserint. l. z nondū formauerint. nā formare. i. pficere. et facit. s. de adul. l. si adulterū. s. i. de imperator. r. C. e. l. falsos. r. de appel. si quis. r. de hereti. et mani. l. manicheos. r. s. de in ius vo. quis. et qd quisqz iur. l. i. in fi. et de infa. l. qui autem. et de his q.

Paulus. r. n. instrumēto. r. n. surreptoriū crimen. non eē publici iudicij; nisi testa. mentū alicuius surreptum ar. guatur. **P**au. r. n. legis cor. pena oēs tenent q etiā extra te. stamēta cetera falsa signassēt. sed z ceteros q in rōibus. r. ta. bulis/litteris publicis/alia ve. qua re siue cōsignatiōe falsuz fecerūt; vel vt verum nō appa. reat quid celauerint surripue. rint; delcuerint/sublecerint/re. signauerint/ eadez pena afficit solere dubiū nō est. **I**dem.

Quidam. sua manu. serui sibi legatum scri. psisset; z euz manumittere ro. gatus esset: senat. censuit ab omnib. heredibus eum manu mittendum. **I**dem.

Fori legatus in alieno. testamento sibi scribe. re non phibemur. **Q**ui se. filio testatoris impuberi tutor. z ascripserit; r. si suspect. esse. presumitur q tutelā vltro. vi. debitor affectasse: tamē si ido. neus esse approbet; nō ex te. stamēto/ sed ex decreto. tutor. dandus est: nec excusatio eius. admittetur; qz cōsensisse vide. tur volūtatē testatoris. **I**dem.

Ut falsam monetā. per. s. cussit; si id totū for. mare noluerit: suffragio iuste. penitētie absoluit. **A**ccu. satio suppositi part. nulla tem. poris p. scriptione depellitur.

vt indig. l. alia. et de inoffi. te. papi. s. man inisse. et j. de. bo. eo. l. si s. s. autem. r. s. de fur. l. i. sed ar. j. C. de appel. l. ij. r. de edil. edic. l. quis sit fugitiuus. r. C. de fur. et qui. r. **D**epellitur. no. spāle. regulariter. C. e. querela. sic. s. titu. i. l. si. r. s. de adul. mariti. s. fi. ar. fa. C. e. l. i. r. s. de. car. edic. l. i. in fi. r. **J**e. l. lege. s. i. **C**ōtendit. qz. participes puniū. tur. vt. s. de car. edic. l. licet.

Alli. instrue. dam. falso. **C**estib. no. q. l. is instruitur a. duobus. s. aduoca. duob. l. i. in pn. r. s. i.

Qui duobus. coerces. i. s. si. obligatam vni. ve. dat aliq. sic crimi. ne st. vt. s. de cri. stel. l. ij. an autem. illud cū isto cōcur. rat. dic. vt. j. eo. si s. debitor. r. fa. C. s. rei ven. l. quoties. **C**oruperit. s. e. l. i. s. q. iudicē. **A**uferant. q. als regularit. au. feruntur. vt. s. e. l. ij. in fi.

Impuberem. in hoc edi. ctum incidere dicendum non est: quoniam falsi crimine. vit. a. possit teneri: cum dolus mal. in eam etatem. nō. cadat. **S**i ei filio qui apud hostes. est ascripserit. pater. legatum. dicendū est reuerso eo incide. re in penaz senatus. cō. q. si ibi. decesserit innocens pater. ex. stituerit. sed et si emancipato. filio ascribit recte id faciet: idē. in adoptionem dato. **E**t z. si seruo cui moram fecerit in. fi. dei commissaria libertate. pres. standā ascripserit: dicendum. est extra sententiam senatus. con. eum esse: quoniam placet. omne qd per huiusmodi. ser. uum acq. sicutū est: restitui opor. t.

Existimetur. qz nō valet legatū. vt. s. de le. i. si seruo. mēo. s. l. eed ob. s. e. si quis legatum. in pun. sed h. quasi. cōditionale. si si redierit. ibi pur. s. inutile. vel ibi. directo. sibi: hic per obliquum. **I**tem hic. vt. motu. an captiuitatē. s. **I**n adoptionem dato. qui iure suo est in potesta. te adoptiui. vt. s. de adop. l. i. sed hodie distinguitur. vt. C. de adoptio. l. in adoptionem. **I**tem isat. s. eo. de eo. et. l. diu. s. l. r. s. i. et. l. si pater. **I**tem videtur hodie. di. stinguedū de eo qui est in potestate. cū ei querantur ad. uenacia: sed dico contra: qz salte. p. iust. queritur patri.

Lis a duobus. s. aduoca. duob. l. i. in pn. r. s. i. **C**oruperit. s. e. l. i. s. q. iudicē. **A**uferant. q. als regularit. au. feruntur. vt. s. e. l. ij. in fi. **I**mpuberem. in hoc edi. ctum incidere dicendum non est: quoniam falsi crimine. vit. a. possit teneri: cum dolus mal. in eam etatem. nō. cadat. **S**i ei filio qui apud hostes. est ascripserit. pater. legatum. dicendū est reuerso eo incide. re in penaz senatus. cō. q. si ibi. decesserit innocens pater. ex. stituerit. sed et si emancipato. filio ascribit recte id faciet: idē. in adoptionem dato. **E**t z. si seruo cui moram fecerit in. fi. dei commissaria libertate. pres. standā ascripserit: dicendum. est extra sententiam senatus. con. eum esse: quoniam placet. omne qd per huiusmodi. ser. uum acq. sicutū est: restitui opor. t.

a **Manumisso.** vt. §. de leg. ij. si quis seruo. l. fi. r. C. ad fil. l. penn. et facit. §. de pecu. l. deniq. §. fi. r. de ali. leg. cū vnus. §. verbum. Accursus.

b **Ascribit.** s. in alio testamento.

c **Ad cogitationem.** i. scientiam suam.

d **Acquiritur.**

nisi contemplatio ne boness. possess. relinquatur quo casu caderet in legē dominus si scriberet. argumē. §. de usufr. §. r. si quid. e **Errenduz.** no. nō puniri affectum. sic. §. de iur. et fac. ignoran. l. regula. §. q. ignoran. ut. et in si. de ob. que ex §. placuit r. §. de fur. iter omnes. §. recte. et facit. §. de acquiren. re. do. l. liber hō. et de acqui. here. si quis michi. in pñ. sed argumen. contra. §. ad le. cor. de sicca. l. diuus.

f **Postea emācipato.** vt si ascribat filio legatum dōdū cū erit emācipatus. r. facit qd dixi. §. item si seruo. Item facit. §. de ma. test. l. si qd locuples. §. c.

g **Qui codicillos.** qui. f. legatarus.

h **Confirmat.** nam per sequens testm erant immutati codicilli fm p. sed hodie contra. vt l. i. de codicil. §. §. c. ante.

i **Manumisso.** id est manumittēdo per fideicom.

k **Hec ita.** qui. dam non habent hūc versu. §. de ita r. c. vsq. illuc. naz si r. c. et tunc dic ignorante eo. f. seruo. quia si sciente eo non valeret li-

bertas: sed tu habes: et dic si volente testatore: incidit in falsum r. nō erit liber. Et vero ignorante incidit: sed tamen seruus erit liber. ad quod. §. de his que in testa. de lē. l. i. sed videtur q. etiam volente testatore cum onere remaneat apud heredes. vt. §. c. filius. in fi. sed hic ademit

quod valet in preiudicium serui: licet non ad vilitatem scribentis. Accursus.

l **Fideicommissum ademerit.** ipse legatarius. r. pcor. cum superiori respon.

m **Qui.** scilicet filius.

tere manumisso. §. r. si et seruo qui bōa fide seruit aliquid ascribit: qd ad cogitationem animum nocens est: et ascribit quem suū putat: sed qm neq. legatū neq. hereditas boness det possessori acquiritur: dictum est pena eximendū esse.

f **Si dñs ascripserit seruo legatū cum liber erit:** dictum §. natulcon. dñm excusatuz esse: qui cōpendio suo nullo modo p̄pererit. eadē r. de filio post ea emancipato dicit possunt.

g **Qui codicillos ante testamentuz factos in quibus legatum et ascriptum erat confirmat:** in senatusconsulto incidit qd et tulla. scribit. Adimendo quoq. aliquid in penaz incidere debet: quasi sibi aliquid dederit: veluti si seruo legato sibi eodēq. manumisso libertate sua manu ademerit. hec ita si voluntate testatoris ademit nam si ignorante eo libertas valebit. Idē si rogatus restituere legatum sibi ascriptum fideicō. ademerit.

h **Qui** liberti assignationes sua manu ascripserit: nō verbis sed sententia senatusconsulti tenetur. i **Prē nō cōtinetur** §. b̄bis seruus qui alieno testamēto fideicommissaria libertate sibi ascripserit: sed de hoc potest hesitari: qm (vt supra dixim) senatusconsulto ita demū ei q. sibi libertatez fideicommissariam testō dñi ascripserit penā remisit si dñs subscripserit: imo magis dicendum est hūc cōtra senatusconsulto. facere: q. eum qui legatum si

bi ascripserit: cui libertas omnimodo ipsi cōpetitura sit: legatum autē acq̄rit dño possit. f **Si testamētarius** seruo suo fidelicommissariam libertatem dederit: videam⁹ ne id extra penam sit: quoniam nullum ipsius comodū est: nisi ideo ascripserit vt seruus magno precio redimatur ab eo: et manumittatur. §. et ille qui cum ticio fundus legaretur: adiecit sua manu in conditionē pecunte sibi dande: in voluntate senatusconsulti incidit. f **Qui autē ex voluntate patris se exheredat:** vel legatū sibi admittit: neq. verbis senatusconsulto. neq. sententia cōtinetur. Idem.

q **Utd sit falsum** q̄ritur: r. videt id eē falsum: si qd cyrographum alienum immutet: aut libellū vel rationes intercidat: vel describat: non q. alias in computatione vel in ratione mentitur.

r **Crimine falsi potest quis libere desistere ante sententiam** fm glo. b. d. Bar. Scenola.

s **Thaletus** seruus cui testamento vetiti calimac domini per fidelicommissum libertas et portio hereditatis relicta erat: ab his qui ex rj. portionibus heredes erant instituti: professus est in iudicio apud maximillam filiam testatoris ex parte. rj. heredem scriptam se posse probare falsum testamentum vetiti calimac: et apud magistratum interrogatus a maximilla: professus est probaturum

senatusconsulto. qz nō ois mēdar tenet falsi. r. sic obli. C. si §. ius vilita. pub. l. ij. nā r. §. iura cano. m. ita sūt gha mēdas Thaler. portio. forte due vncie.

f **Et apud i. presente maximilla.**

g **Interrogatus.** at Thaletus seruus.

n **Sed sententia** qz liberti nō sunt res estimabiles.

o **Non p̄tinet** §. b̄bis. edicti v̄l senatusconsulto. libonia ni. Accursus.

p **Ascripserit.** cum forte dñs aliquid ex eo. testō p̄cipiat. §. c.

q **Hesitari.** id est dubitari.

r **Diximus.** §. eo. diuus. §. item senatus.

s **Hunc.** scilicet seruum.

t **Qui.** scilicet seruus.

v **Si testamētarius.** i. tabellio qui scripsit testamentum.

x **Ab eo.** scilicet herede.

y **Et manumittatur.** quo casu videtur legatum qd plus vedit. ad qd §. de fideicom. lib. sed si alienare.

z **Sibi.** id est tabellioni.

a **In voluntatem.** i. p̄mentem.

b **Neq. sententia.** de inoffi. testa. tamen nō agit. vt §. de bo. pos. contratab. l. non putauit. §. si qd. r. facit ad hoc q. scribit sibi onus non incidit. §. e. v̄rot. §. i. et de interro. ac. de etate. §. i.

o **Utd sit falsum** immutet. sic in aut. de fide instru. in prin.

d **Mentit.** verum est hunc mentiri. §. nō incidit i

ciorum.

a Et cum in .i. contra. Accur.
b Maximilla. cum vellet accusare.
c In scriptore. i. contra tabellionem.
d Cogi. qd iustit est: qz accusado succubuit. vt. C. e. l. qd falsas. r. facit. s. de acq. her. q. titu. s. ar. s. C. e. l. maio rem. Accur.

e Iussit. q. si- scus haberet.
f Proponerent hoc est s. s. de his q. vt indi. l. post le gatu. San libras. s. ibi tulit testio- nia qd pl^o fuit. h aut tm qd d^o sba di- rit. Itē s. hoc s. i. ad tur. l. i. s. scidit. s. spāle in hoc cri- mine: vt nō p^o qn do parcat instigā- ti: qz et accusanti et desistenti par- cif. vt. C. de his q. vt indi. l. alta. r. s. d. inof. test. l. papi. s. meminit. itez s. s. de his q. vt l. dig. l. post legatu. s. sunt qd purant. s. hic nō pseuera- ut seru^o l. ab ini- tio sba fecit s. pe- nituit: ibi perseue- rauit. accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

i Penali. ad interesse. vt. Je. hodie. s. i. sed cōtra. J. ad muni. ticio. So. vt ibi. Accur.

s Quis patri. obierit. filius. s. Eripit. vt. s. e. si qd est. in p^oz. et sic no. q. etiā nepoti auferi hereditas ppter factū au. sic et in feudo ad qd. C. de qsti. diu. et de ho. li. q. r. s. ar. s. s. de sena. l. emācipati. s. i. in fi. et de in ius. vo. adoptiu. in fi. l.

o Quis qui. hec lex diuidit in tres ptes. pto loquit^o eo qd dixit varia et diuersa testionia eodē tpe r. co- rā eodē iudice et in eadē cā. Scdo loquit^o de eo cui^o testi- moniū variat ab eo qd alis dixit eē iudiciū. tto de eo cu- ius testionis variat ab eo qd alio dixit in alio iudicio. se- cūda ibi: et est qd s. signum. tertia ibi: de iprudētia. Bar. m. Diuersa. i. falsa vel varia. vel. i. aduersa. ad qd in- auf. de testi. s. si vero. r. s. de testi. l. qui falsa.

n Prebuerint. f. in eodē negocio.
o Legio. f. cornelia. accur.
p Signū. i. sigillū vel etiā aliud signū qd fecerat.
q Prebuit. vt et. s. p^oz. r. n. dixi.

quēadmodū sit falsum testa- mentū factū: r. cū in^o crimen falsi subscriptissz maximilla^o in scriptorē testi et pculū co- heredē: acta cā pfectus vrbis falsum testm nō eē p^o nuncia- uit: r. maximillā partem. xij. si sco dare cog^o iussit: q^o titū est an athaleti libertas et fidei cō- missum post hec facta debeā- tur: An. fm ea que propone- rentur^o deberi. ap.

o At noie p^oz. literas falsas reddidisse^o edictum ve falsuz pposuisse^o dice: ex hac cā actione in factū penali^o te- netur: qd lege cor. reus sit.

s Quis p^oz. sul. Marcel. testm aboleuerit et q^o si intestatus decessisset p h^o de gesserit: atqz ita diē suū oble- rit: iustissime tota h^o ditas p^o na h^o d^o er^o er^o t^o p^o t^o f^o. Mode.

o Quis qd inter se diuersa^o testimonia pbuerit^o q^o si falsum fecerint p^o scripto leg^o teneri pronunciatum est. Et est qd cōtra signū^o suū falsū p^o buit^o testionis: pena falsi te- neri p^o nūctatū est. De ipru- dentia eius qd diuersa duob^o

r Duobus. f. actori et reo. Accur.
f Pro milite gessit. cū nō sit miles vsus est: vt et cetero non sit: finxit se antes in capite legionis.

t Cōmeauit. i. iuit cū socis. vt cū deberet cōtare cuz decē equis equitaturus iuit cū viginti per aliquē locuz vel cuz per singu- laviginti militaria dberet habere cer- tum salariū: dixit qz vna die iuerat per qdraginta mi- liaria: et sic perce- pit salariuz quasi duozū dierū: cum nō tm iuisset: sc^o si tm iuisset. vt. s. de verb. obliga. l. cōtinuus. s. cū ita vel cū deberet ire per viam securaz ad custodiendum castra: iuit per ma- gis curtam et mi- nus securam.

s Quis a debitorē prelato die^o pignoris obligatio mentiatur: falsi crimini locus est.

s Quis obrepserit^o pre- sidi prouicte tā per acta^o q^o p libelli interpellationez nichil agit: immo si accusatus fuerit penā temeratoris^o luit. perin- de em punitur atqz si falsum fecerit: sunt ei rescripta de ea re^o. Sufficit autē vnum argu- menti causa referre cuius ver- ba hec sunt. Alexander angu- stus iulio marillo: si libello da- to aduersarius tuus verita- tem in precibus ab eo datis non adiecit: subscriptione^o vti- nō potest: immo si accusatus fuerit etiam: penam sufferre^o debet. Idem.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.
i Penali. ad interesse. vt. Je. hodie. s. i. sed cōtra. J. ad muni. ticio. So. vt ibi. Accur.
s Quis patri. obierit. filius. s. Eripit. vt. s. e. si qd est. in p^oz. et sic no. q. etiā nepoti auferi hereditas ppter factū au. sic et in feudo ad qd. C. de qsti. diu. et de ho. li. q. r. s. ar. s. s. de sena. l. emācipati. s. i. in fi. et de in ius. vo. adoptiu. in fi. l.
o Quis qui. hec lex diuidit in tres ptes. pto loquit^o eo qd dixit varia et diuersa testionia eodē tpe r. co- rā eodē iudice et in eadē cā. Scdo loquit^o de eo cui^o testi- moniū variat ab eo qd alis dixit eē iudiciū. tto de eo cu- ius testionis variat ab eo qd alio dixit in alio iudicio. se- cūda ibi: et est qd s. signum. tertia ibi: de iprudētia. Bar. m. Diuersa. i. falsa vel varia. vel. i. aduersa. ad qd in- auf. de testi. s. si vero. r. s. de testi. l. qui falsa.
n Prebuerint. f. in eodē negocio.
o Legio. f. cornelia. accur.
p Signū. i. sigillū vel etiā aliud signū qd fecerat.
q Prebuit. vt et. s. p^oz. r. n. dixi.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

o Uti note. red- didisse. l. ali- cui p^o sentasse qua- si p^oz mstrer. vt C. eo. l. maior. et dic vt ibi.
h Proposuisse. f. in edicto. ad qd Je. hodie s. i. sed in li. Al. est edictū Accur.

Signū. sigillando: vel etiā subscribēdo. de quibus dicitur in l. i. de testa. §. i. r. l. et fact. §. e. paulus. §. i.

Adulterinum. id est falsum.
Parētes. nō tñ fili⁹ matrē. vt. §. de accu. hi tamen.
Ad publicam. spālein hoc falso: vt nō sit publica ac cusatio. als cōtra vt. §. de pub. iu. l. i. no. r. fa. C. e. l. cū suppositi. r. §. e. l. qui falsam. §. i.

Dius. p. mē sura. i. quali tate seu magnitu dine. Accur.
Nō possunt. cū suspecta essent vt. C. e. phibem⁹. et §. pba. l. i. iudem⁹.

Pari possint vt quia depozitari qđ preses nō pōt. vt. l. de pen. l. §. si. vel dic pl⁹. §. si forma iuris. i. iurisditiōis. i. plus §. sit pena ordina ria falsi: vt alū ter reant. vt. C. ad. l. i. l. i.

Estimaturo imperatori dico. i. C. gnoscat. si tamē suam ino: centiam probant et ostendāt a quo acceperant. vt. C. eo. l. matore. r. se: cundū hoc ponit casus in falso re: scripto. qđ tamen dic vt ibi: vel dic i alio instrumēto si desinat vti. vt. C. eo. ti. si falsos. r. l. ad muni. si liber: tus. §. si erroz.

Odie. proposita. in albo. vt. §. de iurisd. om. iudi. si quis id. per totum.
Condēnat. qua actio: r. h. cōdictione ex hac. l. vel dic actioe in factum qđ alias datur. p. simplo eius quod interest. vt. §. e. qui noie. Alij dicūt qđ per act. l. cor. de fal. qđ non placet. r. facit. C. de dolo. l. arbitrio. §. de eo. r. qđ ibi no. r. §. de extraordi. cri. l. annona. §. si. r. l. de verb. si. paulus rñ. r. §. de furto. si quis vroz. §. si maior.

Sis falsis. nullo. nullum habent auctore ē qđ hñt sed reprobate sunt. vt. C. de no. codi. cōfir. §. falso erle. ille §. hz auctore qđ hz talē qđ hz ins pōdēdi legē: vt pri cipem vel senatū vel prefectū. vel dic alr auctorez a quo accepit re scriptū quasi constitutione: que tamen non sunt: et concor. tunc. C. e. l. maiorem.

Utitur. vt galgostius papieñ.
Gni. l. de portatione. vt. §. e. l. i. §. fina.

Ad legem iuliam repetundarum. hodie diceremus repetundarum. i. pecuniarum.

Ex iulia. curatione. publica.
Acceperit. a priuato vt faciat nō faciēduz vel omittat faciēdu: r. sit exempla. l. co. l. eadem §. si. r. l. lex. et est pena legis. l. e. l. lex. §. si. Itē actio ciu: lis: qđ dic vt. l. l. pri. r. dic qđ etiā durate offō accusat: qz in offi. delinqt: vt qz subiectos op: primit. vt. C. eo. l. iudem⁹. als autez nō pōt magn⁹ ma gistrat⁹ in ius vo: cari. vt. §. de i ius vo. l. i. nisi in fur: to: vt in auct. vt iud. sine quoqđ suf: fra. §. si qđ auct. mē noies mgfat⁹ etiā durate offō pne: niūtur. vt. §. de in iur. l. nec magi: stratus.

Qti ea res est eius duplo con: demnat⁹. decretoqđ diu: adria ni preceptū est in insulam eos relegari qui pōdera aut men: suras falsassent. Idem.

Sis quis falsis cōstitutio nib⁹ nullo auctore ha: bito vrit⁹: lege cornelia aqua et igni⁹ interdicitur.

Ad legē iuliam repe: tendarum. Titu. xj. Marcellus

Ex iulia re: petūday p: tict ad eal pecuntias qđ qđ i ma gistratu: ptate: cu: ratione: legatioe: vel quo allo officio: munere: ministrove publico acceperit⁹: vel cuz⁹ ex cohorte⁹ cutus eorum⁹ est. Ex: cipit lex a quibus licet accipe: re: a sobrinis⁹ propioreve gra du cognatis suis/ vprozeve.

S cenola.
Aitur ex hac lege et in heredes actio⁹ intra an num dūmtaxat a morte eius qđ arguebatur. Marcel.

modo nō rōe officij. ab alijs aut vsqz ad centū aureos p annum inter omnes r nō rōe officij. vt. l. eadē. §. si. r. l. lex. §. i. l. z quidā dicāt ab his vsqz ad. c. aure. ab alijs ni: chil. qđ est l. illā expresse. Esculentū aut pōt accipre fm. l. vt. §. de offi. procō. solēt. et de offi. pre. l. plebis. i. to.

Aitur ex hac lege. actio. Ex hac lege dat actio in fa ctū vel cōdi. ex hac lege cōtra iudicē vel officialē: p eo quod i p se vel minister accepit. vt. C. e. l. i. r. infra an num a tpe depositi officij. vt. C. e. l. pe. l. z qđā dicant it i spāle in comite domoz. qđ nō placet vt ibi. r. l. iudem us et forte infra annū in quadruplū: post annū in simplum. vt. §. de calū. l. i. in pri. r. hoc quadruplū datur totū fisco qđ turpiter dedit: nam sibi ne repetat sua turpitudine ob: stat. vt. l. de iure sic. lucius: r. hoc casu est popularis acu: satio. si autem fuerit extortū: tunc remediū est spoliato. vt. C. de asser. l. iij. Item in casu puniatur etiā qui dar. vt. C. eo. l. si. In heredem autem qualiter datur: triplex est opi. in hac. l. nam quidam dicunt dari infra annū post lit. contest. l. contra defunctum in quadruplū. quod est

Suple: tionem tolli rā: quinis ratio.

Liber Decimus.

speciale vt nō detur perpetuo. vt. C. ex delict. defun. l.ij. vt. h. dicit teneri heredē etia si nō peruenit s3 infra annum vt hic. r. C. e. l. sciant. §. i. vel dic. fm. azo. dari in heredem: sed infra annum: et erit semper speciale: quia fm regulam de eo qđ peruenit datur perpetuo. r hoc vt tmuz speciale to:

lerabilis est. sed si ue dicat annū curere defuncto durante officio: siue demū finito: vide tur absurdum: qđ si ponas eum mori quando iam sex mēses cucurrerūt tenebitur heres l. vltimus tempus qđ teneretur defunctus si viueret: sed hoc toleratur quā doq3 i qđtate. nō miruz si hoc in rēpore. vt. s. de euc. si per impudentiam. §. non miruz sed si dicas lit. cō. rest. vel in id qđ puenit: nō obstat dicta oppositō. Jre3 contra. C. vt omīs tā. c. qđ. mi. l. i. vbi per quinquaginta dies debet morari: l. i. inchoari et finiri infra. x. dies. Sed illa non habet locum quā do in sua patria postea cōuenitur et accusatur. pte res hic loquitur etiam de his qui l. sua p̄a exercuerūt officū. Item facit s. de popula. act. l. si. contra. r de accusa. l. ex iudicior3 cōtra. sed hic speciale. Item facit. l. titu. ij. l. si. Jre hic de ciuili. de criminā li habes. l. l. r. §. si. Accursius.

U Regem iul. repetū. tenes qui cuz aliquā ptātem haberet: pecuniā ob iudicā dū vel non iudicandū/ decernendum ve^a acceperit. **U**enule. **U** El quo magis aut minus quid ex suo officio faceret. **U** arcellus.

I A comites quoq3 iudicum ex hac lege iudicium datur. **U** enule. **E** Adde lege tenent³ qđ ob denunciandum vel non denunciandum testimoniū pecuniam acceperint. **U** hac lege dānar³ testimoniū publice dicere: aut iudex esse postulare ve^a prohibet. **U** Regem iulia repetundarū capes ne qđ ob milites legendū mittendū ve^a es accipiat: neve quis ob sententiam in senatu concilio ve^a publice dicendā pecuniam accipiat: vel ob accusandū/ vel nō accusandū. vtiq3 vrbant magi stratus ab omni forde se abisti neant: neve plus domi munerisve in anno accipiant: qđ sit aure orū centū. **U** arcellus.

U Ex iulia de repetundis precipit ne quis ob iudicem arbitriū ve^a dandum vel mutandū iudicium ve iudicet: neve ob nō dandū nō mutandū nonne iubendum vt iudicet. neve ob hominē in vincula publica cōiiciendū: vincendū vinctiue iubendū/ v l ex vinculis dimittendū. neve qđ ob homines cōdenandū absoluedū. neve ob litē estimandā iudiciū ve capitū pecunie ve^a faciendū vel non faciendū aliqd accipiat. **U** Apparet autē qđ lex ab exceptis³ quidē in infinitū capere pmittit. **U** Ab his autē qđ hoc capite enumerant a nullo neq3 vllā qđtate capere pmittit.

U Illud quoq3 cauet ne in acceptū feratur opus publicuz faciendū: frumētū ve publice dandū: prebēdū: apprehendendū: sartatecta tuēda ante qđ pfecta pbata p̄stita legerint.

U Hodie ex lege repetundarū extra ordinē puniūt r plerq3 vel exilio puniunt vel et duri³ put³ admiserint. **U** Quid ei si ob hoicem necādū pecuniā acceperit: vel h3 nō acceperit: caloz re^a inducti interfecerit vel innocētē: vel quē punire nō debuerāt: capite plecti debēt: v l certe in insulā deportari vt pleriq3 puniti sunt. **U** Paulus. **U** Quid contra legem repetundarum proconsul³ vel p̄tor³ donatum est non

pub. iudi. l. infamem. sed infamis a testimonio repellit. vt. s. de testibus. l. iij. §. lege. r a iudicando. vt. s. de iudi. l. csi p̄tor: §. si. r a postulando. vt. s. de postu. l. i. §. ait p̄tor. r facit. s. de testibus. l. repetundarum. r de testa. l. i. §. si. r. l. csi lege. et de fema. l. ij.

U Legenduz. i. eligendū: qui eligi non debet. **U** Mittendū ve forte in aliquam legionem. **U** Accipiat. hoc large accipe. vt. s. de calu. l. ij. §. ij. **U** Cōciliove. qđ ergo accipit pecuniam vt arengit i concilio bonon. te netur hac lege. **U** Aureolus. nisi esculerū et poculē tū qđ infra primol dies sumit. vt. s. de offi. p̄res. plebī scito.

U Ex iul. arbitriū ve. i. delegatum.

U Estimanduz i. vt sit cotam estimatoib³ cōis bonon. alio institutdam: ad quod. s. de calu. l. i. et facit s. de accu. l. cxi. dicitoz. in fi. r. l. qđ accusare.

U Pecunieve. igit et in ciuili h3 locum hoc crimen quod est cōtra. B. qui i criminali m locū habere dicit: vel dic vt no. C. e. l. iij. Accur. **U** Ab exceptis qui dicunt. s. l. i. an si et dic vbi.

U Ab his. s. et exceptis: sed accipiētibus vt faciunt vel nō faciūt: r ante qđ doni p̄mittit accipere. r dic hoc capite. s. lege repetū. r qđ dicit p̄mittit. s. d. l. **U** In acceptū. i. ne accepto ferat alicui qđ opus publicū facere: vel frumētū p̄stare publice. Jre cuz aliqd d3 ex publicā utilitate sartatecta habere: non d3 iudex accepto ferre: vt hic. r. C. de edi. pu. l. i. singulari in fi. r. j. de operi. pu. omnes.

U Legit. alio legerit. alio legerunt. **U** Extra ordinē. i. cō antiquā solēnitatē: vt dixi. s. de pub. iudi. l. ordo. r facit. s. de p̄si. hodie vel cōfedi. i. nō ponit ordinarā pena qđ vna sp̄ponit imo qđq3 maior: vt subicit. et dic qđ eēt alio mōis p̄ accusari: vt dixi. s. e. l. **U** Admiserint. i. deliquit. (lege iulia.

U Quid extra. vel p̄torū. vel aliū iudici.

U Ege iul. decernē sive. aliqū honorē vel mun³. r nota hūc teneri hac lege. Jre de p̄cus. vt. s. de p̄cus. l. ij. Jre de fal. vt. s. de fal. l. i. §. i. Jre de sic. vt. s. de sic. l. i. in pu. r §. i. r. l. ij. §. ij. r. l. iij. in pun. Jre. l. iul. devi pu. vt. s. ad le. iul. de vi pu. l. lege iul. de vi.

U Comites. i. criminis huius conscios r socios. vel die solus comes iudicis deliqt. ad quod. C. eo. l. i. r C. de accusa. l. qui explicandi.

U Adem lege tenentur. iudices. s. qui dēficiant testibus vt remāt etiā imū. vt in aut. de testi. §. qđ vervo. r. C. de testi. si quando. vel in teste loquitur. r facit. s. de calu. l. i. r. s. de concul. l. ij. r. §. i. lege.

U Postulare ve. phibetur. ideo phibetur ab his tribus: qđ dant natus publico crimine est infamis. vt. s. de

U Legenduz. i. eligendū: qui eligi non debet. **U** Mittendū ve forte in aliquam legionem. **U** Accipiat. hoc large accipe. vt. s. de calu. l. ij. §. ij. **U** Cōciliove. qđ ergo accipit pecuniam vt arengit i concilio bonon. te netur hac lege. **U** Aureolus. nisi esculerū et poculē tū qđ infra primol dies sumit. vt. s. de offi. p̄res. plebī scito. **U** Ex iul. arbitriū ve. i. delegatum. **U** Estimanduz i. vt sit cotam estimatoib³ cōis bonon. alio institutdam: ad quod. s. de calu. l. i. et facit s. de accu. l. cxi. dicitoz. in fi. r. l. qđ accusare. **U** Pecunieve. igit et in ciuili h3 locum hoc crimen quod est cōtra. B. qui i criminali m locū habere dicit: vel dic vt no. C. e. l. iij. Accur. **U** Ab exceptis qui dicunt. s. l. i. an si et dic vbi. **U** Ab his. s. et exceptis: sed accipiētibus vt faciunt vel nō faciūt: r ante qđ doni p̄mittit accipere. r dic hoc capite. s. lege repetū. r qđ dicit p̄mittit. s. d. l. **U** In acceptū. i. ne accepto ferat alicui qđ opus publicū facere: vel frumētū p̄stare publice. Jre cuz aliqd d3 ex publicā utilitate sartatecta habere: non d3 iudex accepto ferre: vt hic. r. C. de edi. pu. l. i. singulari in fi. r. j. de operi. pu. omnes. **U** Legit. alio legerit. alio legerunt. **U** Extra ordinē. i. cō antiquā solēnitatē: vt dixi. s. de pub. iudi. l. ordo. r facit. s. de p̄si. hodie vel cōfedi. i. nō ponit ordinarā pena qđ vna sp̄ponit imo qđq3 maior: vt subicit. et dic qđ eēt alio mōis p̄ accusari: vt dixi. s. e. l. **U** Admiserint. i. deliquit. (lege iulia. **U** Quid extra. vel p̄torū. vel aliū iudici.

Uscapit. vt. §. de acqui. re. do. l. bonefidei. circa pn. b. factas. p. sidi vt faciat plus vel minus in officio. vel dic a p. sidi de rebus sibi datis ob causam p. dicitā et facit insti. de v. sica §. aliquādo. r. nota q. de sinit cōy. ciosa lz redeat in potestatem delinquentis.

Umun. i. **Q**aliq. officium publicum.

Upublica. i. a re publica.

Uruperunt. i. male se in eo habuerunt.

Uad. l. iul. de annona.

Uonstitit. als con = stat. r. als constitit. r. no. spe ciale vt. als. §. de iudi. vii. r. de ac = cu. l. muliere. in fi. regulariter cōtra.

Ude iudi. ser. uis. et facit. §. de fal. nullo. r. C. de quest. l. i.

Udicat. scilicet seruis.

Uge iul. pe. na statuitur que est. §. de extra or. cri. l. annona. i. fi. l. r. et facit. §. §. fer. l. iij. §. libera. lia. Accur.

Uquo. pro. vt. k. Nauem. i. fe rentem annonam l. viginti aureo r. et etiam pena criminis q. qualis sit dixi mō l. p. in. huius. l.

Uperatores vendere. vt. r. I. ad muni. l. non debere. r. §. de ad. mi. re. ad ciui. p. ti. l. decuriones.

Udi. sicut nec alicui priuato vt. C. de iudi. l. ne mo. r. §. re. amo. l. nō est. sed cōtra. §. de offi. p. se. vt. l. i. §. cura carnis. r. C. de epis. audi. l. i. vbi de hoc dicit.

Unuent. fm. mōzē loci. ar. §. de. fal. hodie. §. i.

Unciatōis. i. accusatiōis publice. vt. C. q. accusa. non pos. l. de crimine. sed hoc speciale. vt. §. de accusa. l. mulierem. Accursus.

Upolliceris. o. mulier.

poterit vsucapi. Eadē lex vēditiones oēs locatōnes et ret causa plurtis minorisve factas irriras facit: impeditq. vsucapionē priusq. i. ptatē et a quo pfecta res sit hereditve et veniat. **P**apinianus.

Umun. i. publica man datuz ac cepta pecunia ruperunt: crimine repetundarum postulantur.

Uad legē iulā de annona. **U**tu. xij. **U**ar.

Uonstitit. i. seruu r. dñm iudicū: si anno nā publicā fraudasse dicat. **D**o. mnum. **U**lplanus.

Uge iulā de annona pe na statuit. **A**duerfus euz qui cōtra annonā fecerit: socie tatē ve colerit quo. annona carior fiat. Eadē lege cōtinetur ne q. s. nauē. nautā ve retineat aut dolo malo faciat quo magis detineatur: r. pena. xx. aureorum. **P**apinianus.

Uperatores seuerus r. antoni. augusti i. hec s. b. a. rescripserūt. minime equū est decuriones ciuib. suis frumentū vili. q. annona exigit vendere. **U**trē rescripserūt vt ius nō esset ordini. cuiusq. ciuitatis precū grani q. s. inuenitur. **U**trē in s. b. a. rescripserūt. Et si nō solēt hoc genus nūciatōis. mulieres ex ercere: q. tamē demōstraturā e ea que ad vtilitatez annone

Uad legem iul. pecuniaris.

Uge. sacra. largissime pone nomen. vt pro sacrf. vasis: ad q. s. est insti. de. pub. iudi. §. itē lex iulia. sic. als vt nota. C. de cōst. pecu. l. i. §. p. §. itē q. dicit sacra: exponit. §. l. iij. in prin.

pertinet polliceris: prefecti annone docere potes.

Uad legē iulā peculatus: et de sacrilegis et re siduis. **U**l. xij. **U**lplanus.

Uge iulia peculatus cauet: ne q. s. ex pecunia sacra. reli giosa. publi ca. ve auferat:

neve interceptat: neve in rem suā s. rat: neve faciat quo. q. s. auferat interceptat. in rē suā ver tat: nisi cui vtiq. lege licebit. Neve q. s. in aurū argētū ve es publicū q. d. indat: neve immi s. ceat: neve quo q. d. idatur. imi s. ceatur faciat sciens dolo ma lo quo id petus fiat. **P**aulus.

Uge iul. de residuis te netur qui publicam pe cuniam delegatā. in vsum ali quem retinuit: neq. in eū. v. s. i. consumpsit. **U**lplanus.

Usculatus pena aque r. ignis interdictionez in quā hodie successit. de porra tio continet. Porro qui in euz statum. deductur: sicut omnia p. s. tina iura ita et bona amit tu. **M**arcia.

Uge iul. peculatus te netur qui pecuniaz sacram. re ligiosam abstulerit: vel interce perit. Sed et si donatum. deo immortali abstulerit: pecula tus pena tenetur. **M**andatis autem cauetur de sacrile gis: vt presides sacrilegos. la trōes. plagiaros conquirant. et pur. quisq. deliquerit in eū aia duerrāt: r. sic p. s. titutionib.

no. C. de fur. l. nondum.

Umandatis principum.

Uconquirant. i. conqri faciant. sic. §. de l. s. l. farti. §. mandati. r. facit. §. de offi. p. se. congruit.

Uprout. sic. §. de offi. p. se. l. diuus marcus. in prin.

UReligiosa. vt in ornamentis sepulchrorum

Upublicave. si scriv. ciuitatis ro mane. vt. §. l. iij. in fi. Accur.

UQuo. pro. vt. Accursus.

ULege licebit vt sacerdoti de re sacra: r. officiali de re publica cui. p. s. culo est. vt. §. de sa crile. in prin.

UIndat. i. adq. ciat ferri vel ali quid simile. r. fa. §. ad. l. cor. de fal. l. lex cor.

Uge iulia. delegata. i. destinata. ad q. s. §. l. iij. sed r. qui. a. **U**Neq. in eum vsum. i. in quem erat delegata.

Usculatus. successit. vt. l. aut. de nup. §. de portatio. r. no. §. de pen. l. ij. §. constar.

UStatum. i. in penā supradictaz. Accursus.

UAmittit. hoc hodie cōtra. vt in aut. vt nulli iudi. §. fina.

Uge iulia. sa cram. prius tim. secus si publi ce. vt. §. l. vi. r. l. sa crilegi capite.

UDonatus. scz te ad eius donan tis honorem in lo co publico: et sic quando ad deco rem publicuz per tinet habet locum hec lex. et facit. §. ad. l. fal. l. i. §. ad municipiuz. et q. s.

Liber Decimus.

Extra ordinē. vt. f. l. sacrilegij pena. sed certe im-
mō ordinaria pena. vt. f. l. sacrilegij. fo. vt. ibi.

Ex locatōe a publico facta: et hīc exigitur nomi-
ne publico. vel erat ei data a publico vt emerit funduz
fisco: vel vt aleret aliquid a repu. alēdū. Vel dic q ipse lo

cauetur vt sacrilegi extra or-
dinē digna pena puniāt. Le
ge iul. de residuis tenet is a
pud quē ex locatōe emptōe

alimētaria rōne: ex pecunia
quā accepit/allave qua ex cā
pecūia publica resedit. **S**z

z q pecuniā publicā iusu aliq
acceptā retinuerit: nec eroga
uerit hac lege tenet: qua lege

dānat⁹ ampli⁹ tertia parte⁹ q
d3 punitur. **N**ō fit loc⁹ rell
giosus: vbi thesaur⁹ inuenit:

nā et si in monumēto inuenit⁹
fuerit: nō qñ religiosus tollit.

Quē sepelire qñ prohibet:
id religiosum facere nō pōt⁹

at pecuniā sepelire qñ nō pōt
vt et mandatis principalibus

cauet. **S**z et si de re ciuita-
tis aliqd surripiat: pñōnibus

pñcipū diuorū **T**ralant z a-
dranti cauet pecular⁹ crimen

cōmitti: et hoc iure vtimur.
Inter heuerus et **I**dē.

Danto. cassio festo rescri-
pserūt: res priuatorū si in eadē

sacrā deposite surrepte fue-
rint: furti actionē non sacrile-

gij esse. **C**ipianus.
Sacrilegij penam debe-
bit pconsul pro qualitate pfo

latus. **R**. hic h3 salij non. sed. f. si quis 7c.

Pun. if. per hanc. l. vt. l. i. in fi. 7. s. c. l. in fi. primi
casus. et facti. f. de penis. l. si quis. in prin.

Signum. als. sinum. ad quod. C. ad. l. fa. de plag.
si quis. Accur.

Condēnat⁹ eēt. i. punit in quadruplū ei⁹ qd abla-
tū est et dā fisco. pposita actōe huius. l. vel ac in facti
et p hoc. l. l. pe. et. j. p. r. n. nā et als qui opē pstat furti

furti tenet. vt in l. de ob. que ex delict. f. interdum furti.
Sed oppo. manifestus fur tenetur p dictione furtia: sed

iste qui opem tulit nō. vt. s. de condi. fur. proinde. ergo
non est idem. **I**te qui prebet opem furto manifeste non

tenetur furti manifesti: sed non manifesti. vt. s. de furtis
is q opem. ad qd dic q perinde habetur: nō tamen per

officia idem. sic. s. qua. reri actio non dā. l. i. s. in summa.
sic et als nichil interest: non tamen per omnia nichil. vt

s. de interrog. ac. l. de etate. f. nichil. et in l. de usufru. f.
nam extraneo. et. s. de compen. possit. et. C. de procura.

sacrilegij capite. sed et iste sunt capitale: vel dic vt ibi.
ut q tr moderandā penā p etate z sexu. facit. s. b. adul.
l. si adulteriū. f. fratres. et de ter. mo. l. ij. et de mino. au-
xilij. item ad hoc. s. de incen. ru. nau. pedius. f. i. r. l. ne
quid. f. i. Accursus.

ne: proqz rel cōditōe / z tps / z
etatis / et sexus: vel seuerius
vel clemēt⁹ statuere. **E**t scio
multos etiā ad bestias dānas

se sacrilegos / nōnullos et vt
uos exussisse^m: alios pō in fur
cas suspēdisse: sed moderan-

da pena est vsqz ad bestiarum
damnationem eorum qui ma-
nu facta templa effregerunt:

et dona dei noctu tulerunt.
Leterum si quis interdiu^m

modicum aliquod ex templo
tulit: pena metalli⁹ coercenti-
us ē. aut si honestiore loco

natus sit: de portis dū is in in-
sulā est. **Q**ui cū in moneta
publica oparent: extrinsecus⁹

sibi signat pecuniā forma pu-
blica / vel signatā furant: hī
nō vident adulterinā monetā

exercuisse: s3 furtum publice
monete fecisse: qd ad pecula-
tus⁹ crimen accidit. **S**i c3

ex metallis cesariatis auruz
argentum ve furatus fuerit:

ex edicto diu p p exilio: v l me-
tallo prout dignitas persone

patitur punitur⁹. **I**s autem
qui furanti signum⁹ prebue-

rit: peinde habetur atqz si ma-
nifesti furti condēnatus esse⁹

latus. **R**. hic h3 salij non. sed. f. si quis 7c.

Pun. if. per hanc. l. vt. l. i. in fi. 7. s. c. l. in fi. primi
casus. et facti. f. de penis. l. si quis. in prin.

Signum. als. sinum. ad quod. C. ad. l. fa. de plag.
si quis. Accur.

Condēnat⁹ eēt. i. punit in quadruplū ei⁹ qd abla-
tū est et dā fisco. pposita actōe huius. l. vel ac in facti
et p hoc. l. l. pe. et. j. p. r. n. nā et als qui opē pstat furti

furti tenet. vt in l. de ob. que ex delict. f. interdum furti.
Sed oppo. manifestus fur tenetur p dictione furtia: sed

iste qui opem tulit nō. vt. s. de condi. fur. proinde. ergo
non est idem. **I**te qui prebet opem furto manifeste non

tenetur furti manifesti: sed non manifesti. vt. s. de furtis
is q opem. ad qd dic q perinde habetur: nō tamen per

officia idem. sic. s. qua. reri actio non dā. l. i. s. in summa.
sic et als nichil interest: non tamen per omnia nichil. vt

s. de interrog. ac. l. de etate. f. nichil. et in l. de usufru. f.
nam extraneo. et. s. de compen. possit. et. C. de procura.

Exussisse. i.
combussisse.

Interdiu. i.
ex die.

Pena metal-
li. q minor est q
bestijs subijci: vt
hic colligit. nam

grau⁹ p noctu-
no puniendus est.
vt. s. de effra. l. fi.

itē no. modici vt
pro modica re ma-
gna pena. ar. s. s.

de dolo. l. si oleum
in fi. accur.

Honestiore.
ad hoc. s. s. termi.
mo. l. ij. et de arbi.

l. ij. s. ij. in fi. r. C.
de sac. fan. eccl. l.

pl3. in fi. r. s. ad. l.
cor. de seccl. i. ij. s.

pen. et. f. de penis
l. capitali. in fi. r.

Is. remi. l. ij. s.
is q ad hostes. et

I. p. r. s. si quis ex
metalis.

Extrinsecus. i.
extra eā quā p pu-
blico factū l. aia

manu: vt l. bi ha-
beant et faciāt pu-
blica formati vt

subijci. als tenet
crimie falsi. vt. C.
de fal. mo. l. ij. r. s.

de fal. l. lege. cor. z
l. qui falsam.

Qd ad pecu-
niam.

Quod ad pecu-
niam.

Quod ad pecu-
niam.

Quod ad pecu-
niam.

Quod ad pecu-
niam.

Quod ad pecu-
niam.

l. nichil. r. de erro. aduo. l. i. r. de pigno. act. l. soluti. §. si
quasi. r. de statulib. l. statulibet a ceteris. in pn. r. in li.
qui. mo. ius pa. pote. fol. §. nra. r. C. de iure do. l. vbi. i. me.
r. de accu. hos accusare. §. si seru. r. de pen. l. capita-
liu. r. de acq. pos. naturaliter. §. rō. et de vsuca. nunc. §. si
seruus. et. p. emp.

qui fundum. §. si.
r. de solu. si ita sti-
pular. r. arg. §. de
iur. iurā. l. sed. r. si.
§. si.

a **F**amosus. cō
denatiōe scēā. ad
qō. §. ad. l. iul. d. vi
pū. l. i. Alij qō d. fa-
cto tm̄ nō facta cō
denatiōe. alij ip-
sore cōdenatiōe
ne enā nō facta: s;
hoc nō est in furto
sed demū post sen-
tentā. vt. §. d. his
q̄ no. infra. l. furni.
r. l. i. §. qui. furti.

b **E**x metallo.
cefariis: vt. §. pro-
xi. §.

c **I**n quadru-
plū. pposita actio
ne hui. l. vel actio
one in factū. ar. §.
de fal. l. q̄ no. ve
rū huc datur fisco
qō dic. vt. l. i. pe.

Pecular. ad
missum. i. cō
missum.

e **N**ō optebit.
sic in adulterio. vt
§. de adul. l. quin-
quēsi. regularit
tra. vt. C. de fal.
l. querelam.

Qui tabulā ecream. als eneam. als ecream. r. dic pu-
blicam: vt. l. i. hac lege.

g **A**groz. p eodē pōt vt cāp. fori sunt toz neature tot

h **C**onueniē. vt mensure viariū vt circa curiam.

i **I**nduxerit. i. ducendo pēnam subtus.

Sacile
pū tri-
plex.
Sacilegi. imo efordi. vt. §. e. l. lege. §. mā datis. r. l.
sacilegi. Sol. r. ille sunt capitales fm̄ azo. Uel dic
triplex sacilegiū. pūmū verū de quo subijcit: sunt autē
rē. et sic sacri de sacro. Secundū quasi sacilegiū de quo
subijcit: atqui rē. et tunc extraordi. vt ibi.

l **C**ōpilaerint. als cōpilaerit. sic. §. loca. l. dñs. sed
in libro. B. cōstauerit. sic. C. de sa. san. ec. aut. p̄trea. r. q̄
diat publica sacra: vt p̄tcrata p pōnices. vt in li. de re.
di. §. nullū. p̄uata sacra in q̄b. cōmittitur q̄si sacilegiū
appellat p̄tcrata p p̄ncipē. vt. §. de re. di. l. sacra. vel ap-
pellat sepulchra que q̄s fact p̄uatum inserēdo motuū.
vt in li. de re. diu. §. religiosum. vbi q̄si sacilegiū cōmittit
si p̄ngātur. vt. C. de sepul. vi. l. i. vel puata sacra appel-
lat res sacerdotū q̄s p̄se vel ecclia hñt. arg. C. de epis. r.
cleri. l. i. §. q̄ subijcit ediculas dūm̄m̄m̄ū est: vt r. a. s
faculu r edulu. vt in li. de re. di. §. in pecudiū. et dic esse do

misculas nō sacras sed sacerdotibus relictas: et ppter
vilitatē incustoditas. vel dic domūculā q̄ est iuxta eccle-
siā in qua sacerdos morat: quas vocam̄ canonicas. vel
illa in q̄ sacra vasa reponunt. r. dic tunc incustoditas: qz
tunc nō erat ibi custos. et sic ponit in pro nō. vel etiā in p

te inferi? scribit: nō solū pec-
niā publicā: s; etiā priuatā cri-
men pecular? facere: si q̄s q̄b
fisco debet simulās se fisci cre-
ditozē accepit: q̄uis priuataz
pecuniā abstulerit. Is autē q̄
pecuniā traiciēdā suscepit:
vel q̄libet ali? ad cuius peri-
culū pecunia ptinet: peculatū
nō cōmittit. **S**enar? iussit
lege pecular? teneri eos qui i
iussu ei? q̄ ei rei p̄erit tabula-
rū publicārū inspiciēdaz de-
scribēdarūq; ptatē fecerint.
Eum q̄s q̄ pecuniā publicā in
vsus aliq̄s retinuerit nec ero-
gauerit: hac lege teneri La-
beo? lib. xxxvj. posteriorz scri-
psit.

Am eo aut q̄ cū in pui-
ciā abiret? pecuniā q̄
penes se esset ad erariū p̄fese-
sus? retinuerit: nō esse residue
pecunie actionē: qz eā priua-
tus? fisco debebat: et ideo iter
debitozes? eū fieri: eāq; ab eo
is q̄ hoc imperio vti? extiget. i.
pignus capiēdo: corpus reti-
nēdo? multa? dīcēdo. s; eā?
quozq; lex iulia residuoz post

r **S**uscepit. scilicet in suos vsus.

y **Q**uilibet. custos pecunie publice.

z **N**on cōmittit. vt r. §. §. labeo. sed lege de residuis

a **Q**ui iussu. i. sine iussu. b **F**ecerit. s. alicui.

c **A**liq̄s. subaudi destinātā. r. sic ad p̄cedēna respicit.

d **L**abeo. cōstrue: labeo ait non esse actio- nem residue pecunie cum eo rē. Accursius.

Am eo. als §. cum eo. r. als lex labeo.

Abiret. p̄t aliq̄d suū negociū. si aut nūci? pu-
blicus esset: acq̄sita eēt fisco tradēte hoc gerēte. vt. §. de
dona. l. qui michi donatū. nec ob. §. vacqui. re. do. res. qz
ibi neuter gessit vt michi quereretur. Accur.

g **P**ecuniā. datā ab alio vt ad erariū deferret.

h **P**rofessus. se h̄re ap̄b erariū p̄fessus fuit dnat? r. iō

i **P**riuatus. q̄ soluit istū. (nō adhuc publica erat.

k **D**ebitozes. fisci. l. **R**emendo. ad hoc

m **A**dulcā. h̄ em sunt remedia cogēdi. vt. §. de v̄. l. i. §. i.

n **S**ed eam. s. pecuniam. (l. i. §. qd ergo.

valde. vt. §. de li-
be. r. posthu. l. gal-
lus. §. ille. est r. ter-
nū q̄si sacilegiuz
de quo tractat. C.
eo. l. i. ij. iij. r. iij.
m **S**acri. als
factū. et tunc verū
vel quasi.

n **S**acilegi. s.
veri vel quasi.

o **C**onsideran-
dū ē. vt sic capitis
vel efordi. p̄a im-
ponat. vel dic vt
sic maior vel me-
diocris pena im-
ponatur.

p **E**ditū. i. q̄
edes tuētur. sic in
li. de iure. §. i.

q **N**ō admitte-
re. vt. l. p̄. §. in fi.
r **I**nfert? scri-
bit. idē labeo de q̄
§. p̄ori. §. dixi.

f **F**acē. s. q̄nqz.
vt si q̄s rē. r. iō ma-
le staret. §. qz sic
dīceret. §. l. lege.

§. si. r. q̄b ibi dixi.
Itē §. i. e. pecular?
Sol. vt ibi.

t **Q**ui pecuni-
am. publicam.
v **T**raiciēdā.
id est q̄ traici de-
bebat.

u **Q**ui pecuni-
am. publicam.
v **T**raiciēdā.
id est q̄ traici de-
bebat.

v **T**raiciēdā.
id est q̄ traici de-
bebat.

w **Q**ui pecuni-
am. publicam.
v **T**raiciēdā.
id est q̄ traici de-
bebat.

x **Q**ui pecuni-
am. publicam.
v **T**raiciēdā.
id est q̄ traici de-
bebat.

y **Q**ui pecuni-
am. publicam.
v **T**raiciēdā.
id est q̄ traici de-
bebat.

z **Q**ui pecuni-
am. publicam.
v **T**raiciēdā.
id est q̄ traici de-
bebat.

aa **Q**ui pecuni-
am. publicam.
v **T**raiciēdā.
id est q̄ traici de-
bebat.

ab **Q**ui pecuni-
am. publicam.
v **T**raiciēdā.
id est q̄ traici de-
bebat.

Residua. i. vt residua si tãto tẽpote differat haberi. **H**ic lege. venierit. i. cũ vedit aliquid a fisco vel locatur. et dic. l. hac. f. peculatus. vt. s. l. q. tabula. alij de residuis: vt. s. l. iij. s. iul. et erat vedito: r. locator nomine publico: r. redigebat in scriptis. Si autẽ alius notari teneat crimine falsi. vt. s. de fal. l. i. s. q. in rõnibus. s. certe et i. de per eandẽ legem.

Arculam. i. parvam arcam. **C**onunctu. i. iuuenẽ predictu.

Upforauerit muros. publicos: puta massarie ciuitatis romae. vt. dic. muros ecclesie alicui.

Abstulerit. pecuniã publicã vel sacrã vel religiosam: vel lapides.

Actione. sic est. vt. in aut. de sacrosanc. ecclesie. s. si quis autẽ prope.

Peculatus. r. fisco dz. aliã quantitatẽ fisco r. aliam michi dz. et dic. exigo meo nomine tñ. als. s. e. l. sacrilegi. s. eodẽ.

Conuenit. als. conuenit. als. conuenit. r. die alio crie fm quosdã immo die simili crimine: r. est mĩrũ. sic. j. de re mili.

S qui captam virtute militũ nostrorũ. (ferre. s. fi. et sic fisci factam. vt. j. de cap. l. si captiuus. s. i. ac.

Tenef. r. sic accusat? de portat. vt. s. l. iij. Itẽ ciuilitate actione in factũ vel condicõe ex hac. l. in quadruplũ fisco. ad qd. s. eo. sacrilegi penã. s. fi. Uel dic q. solã quadrupli penã patit quocũq. modo ptra est agat. ad qd. s. de fal. l. pe. s. i. et erit totũ quadruplũ pena: r. fid rei psecutio. Uel dic q. solũ triplũ erit pena. arg. j. de penis. l. interpretatione. Accursius.

Accusa. **P**ublice. aduersus heredem. est hic spãle vt inchoatio quãtur hẽres. ad qd. s. de accusa. l. ex iudiciorũ. r. j. doq. cõ ad turpil. in senat. s. fi. ppter. r. s. ad le. iul. repetũ. l. ij. tra here m. pncipalis. est: alia ratio: q. turpia lucra r. vt. s. de calũ. l. in heredẽ. r. j. de tur. fil. lucius.

Ad legem iuliam de ambitu. **E**lex in vrbe romana p excellentiã. vt. in i. de iur. natũ. s. sed ius quidem ciuile.

Fauore. est em quidã fauor vel honor habere electionem magistratus.

In municipio. large est p ciuitate vbi princeps nõ eligebat: s. p pps. vt. in aut. d. defẽ. ciu. s. interi.

annum residuam esse iussit. **H**ic lege te. Marcia. netur q. i tabulis publicis minore pecuniã q. qd. venierit? aut locauerit scripserit: aliud ve quid simile comiserit.

Diuus seuer? et anto. quenda clarissimum virũ iuuenẽ cũ inuẽtus esset arculã in tẽplũ deponere: ibiq. hoiez include re q. post clausum tẽplũ de arca extret: r. de tẽplo multa subtraheret: r. se in arculã iterum referret: cõiunctum in insulã deportauerunt. **A**lpianus.

Upforauerit muros? vel inde aliqd. abstulerit: peculatus actione teneat.

Peculatus ne? **M**arcel. quãq. comittit si exigã ab eo pecuniã q. r. michi et fisco debet. Nõ em pecunia fisci intercepti que debitori eius auferit. s. q. manet debitor: fisci nichilominus. **M**odestus.

Is qui pedã ab hostibus captã surripuit: lege peculatus teneat? r. in quadruplum dãatur. **P**apinia.

Contra hanc legẽ. s. per pecuniã. vt. C. eo. l. fi. r. hoc si clã: secus si palã. vt. j. de polli. l. i. s. i. r. l. si qd. ob honore. r. j. de decurio. l. eos. r. de dona. l. hoc iure. in pn. et de offi. presb. l. barbarius. que sunt contra. arg. ad hoc. s. de admini. tuto. l. non epistimo. Itẽ qui episcopatu desiderat r. non vt presb. sed vt. psit. sed qd. si preces tñ? videtur idẽ si clã. vt. C. ad. l. iul. re. pe. l. fi. in pnci. ibi ambitione vel p. cio. Itẽ quid si alius eo ignorate pecuniã dedit: forte non incidit iste in legem: licet decre tisse dicat secus. **S**acerdotiũ. dic esse dignitatẽ secularẽ. vt. et. C. de natura. lib. l. i. multomagis effect idẽ in ecclesiã ca. vt. C. de epif. r. de. l. si quẽq. **P**er senatus cõsultũ. factũ ad interpretandũ hanc legem.

Ad legẽ iuliam de ambitu. **T**itu. xliij. **M**odestus. **E**lex in vrbe? cessat: q. ad curã principis magistru creatio pertinet: nõ ad ppli fauore. **D** si in municipio ptra hanc legẽ magistratu? aut sacerdotiũ qd. petierit: p senatus cõs. in cõtum aureis cũ ifamia? puniã. **Q**ua lege dã nat? si aliũ cõuicerit? in itegrit restituitur: nõ tñ pecuniã recipit. **I** tẽ is q. nouũ vectigal instituerit: ex senatus con. hac pena plectet. **E**t si qd. reus? vt accusator? domũ iudicis ingreditur? p legẽ iuliam iudiciariã in legẽ ambitus comittit. **L** au reos centũ fisco inferre iubet.

Conuenit. als. conuenit. als. conuenit. r. die alio crie fm quosdã immo die simili crimine: r. est mĩrũ. sic. j. de re mili.

Hic lege iuliam de ambitu. **T**itu. xliij. **M**odestus. **E**lex in vrbe? cessat: q. ad curã principis magistru creatio pertinet: nõ ad ppli fauore. **D** si in municipio ptra hanc legẽ magistratu? aut sacerdotiũ qd. petierit: p senatus cõs. in cõtum aureis cũ ifamia? puniã. **Q**ua lege dã nat? si aliũ cõuicerit? in itegrit restituitur: nõ tñ pecuniã recipit. **I** tẽ is q. nouũ vectigal instituerit: ex senatus con. hac pena plectet. **E**t si qd. reus? vt accusator? domũ iudicis ingreditur? p legẽ iuliam iudiciariã in legẽ ambitus comittit. **L** au reos centũ fisco inferre iubet.

Conuenit. als. conuenit. als. conuenit. r. die alio crie fm quosdã immo die simili crimine: r. est mĩrũ. sic. j. de re mili.

S qui captam virtute militũ nostrorũ. (ferre. s. fi. et sic fisci factam. vt. j. de cap. l. si captiuus. s. i. ac.

Tenef. r. sic accusat? de portat. vt. s. l. iij. Itẽ ciuilitate actione in factũ vel condicõe ex hac. l. in quadruplũ fisco. ad qd. s. eo. sacrilegi penã. s. fi. Uel dic q. solã quadrupli penã patit quocũq. modo ptra est agat. ad qd. s. de fal. l. pe. s. i. et erit totũ quadruplũ pena: r. fid rei psecutio. Uel dic q. solũ triplũ erit pena. arg. j. de penis. l. interpretatione. Accursius.

Accusa. **P**ublice. aduersus heredem. est hic spãle vt inchoatio quãtur hẽres. ad qd. s. de accusa. l. ex iudiciorũ. r. j. doq. cõ ad turpil. in senat. s. fi. ppter. r. s. ad le. iul. repetũ. l. ij. tra here m. pncipalis. est: alia ratio: q. turpia lucra r. vt. s. de calũ. l. in heredẽ. r. j. de tur. fil. lucius.

Ad legem iuliam de ambitu. **E**lex in vrbe romana p excellentiã. vt. in i. de iur. natũ. s. sed ius quidem ciuile.

Fauore. est em quidã fauor vel honor habere electionem magistratus.

In municipio. large est p ciuitate vbi princeps nõ eligebat: s. p pps. vt. in aut. d. defẽ. ciu. s. interi.

Judiciariam. Item quarto casu cum quis suscipit iterum dignitatem vel officium in quo semel est imposita pena deportationis. vt. C. eo. l. i. c. de vt. ibi. Et dic q. hec lex iudiciaria fuit facta super. **L** uiam de ambitu. Accursius.

Conuenit. als. conuenit. als. conuenit. r. die alio crie fm quosdã immo die simili crimine: r. est mĩrũ. sic. j. de re mili.

Accusa. **P**ublice. aduersus heredem. est hic spãle vt inchoatio quãtur hẽres. ad qd. s. de accusa. l. ex iudiciorũ. r. j. doq. cõ ad turpil. in senat. s. fi. ppter. r. s. ad le. iul. repetũ. l. ij. tra here m. pncipalis. est: alia ratio: q. turpia lucra r. vt. s. de calũ. l. in heredẽ. r. j. de tur. fil. lucius.

Hic lege iuliam de ambitu. **T**itu. xliij. **M**odestus. **E**lex in vrbe romana p excellentiã. vt. in i. de iur. natũ. s. sed ius quidem ciuile.

Fauore. est em quidã fauor vel honor habere electionem magistratus.

In municipio. large est p ciuitate vbi princeps nõ eligebat: s. p pps. vt. in aut. d. defẽ. ciu. s. interi.

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like 'accusa', 'publice', 'aduersus', 'heredem', 'est', 'hic', 'spãle', 'vt', 'inchoatio', 'quãtur', 'hẽres', 'ad', 'qd.', 's.', 'de', 'accusa', 'l.', 'ex', 'iudiciorũ', 'r.', 'j.', 'doq.', 'cõ', 'ad', 'turpil.', 'in', 'senat.', 's.', 'fi.', 'ppter.', 'r.', 's.', 'ad', 'le.', 'iul.', 'repetũ.', 'l.', 'ij.', 'tra', 'here', 'm.', 'pncipalis.', 'est:', 'alia', 'ratio:', 'q.', 'turpia', 'lucra', 'r.', 'vt.', 's.', 'de', 'calũ.', 'l.', 'in', 'heredẽ.', 'r.', 'j.', 'de', 'tur.', 'fil.', 'lucius.'

Ad legē fauā de plagio. Dicit de abituris de plag. **S** liberū. sciēs. sec^o si fuū credēs. vt. l. leg. b. **Capitale.** hoc dicit vt. C. e. l. fi. r. i. e. l. fi.

De plagio. a plaga dicit. i. do loze. infligit enim rē. vt. C. e. l. fina. als plaga. i. vulnus. vt. r. s. ad le. aq. si ex plagis. r. facit. C. e. liberū. r. C. vbi d. cri. agi opoz. l. faens.

Quo. i. hoc erit leg. fauie de plagiarijs.

Quid dicit. sed an idē si quis sciens vendat vel emat fuū alienū: vel als cōtractet? Rñ. sic si animum celādi dñs habuit. vt. l. l. pe. s. lege r. nichilomin^o fur ti r. fuū cor. vt. C. eo. l. l. als si nō ha buit animū celan di nō nisi ser. cor. vt. l. l. pe. s. plane. vbi autē exportat ur liber vel seru^o indubitatē hz lo cū hoc lex. vt. C. eo. l. quoniam.

Quid dicit. senatuscon sultū. facit. C. e. l. in fuga. et dicit vt ibi. r. facit. s. de cō trabē. emp. quod sepe. s. ij.

Seruo. id est seruos in fuga constitutos.

Legis fauie. i. expositio suplois. ad qd. f. de vbi. sig. bone fi dei. r. s. de hcn. emp. q. a quolibet et adde qd. no. C. e. l. plagij criminis. Itz facit eo. ti. l. comparant. m.

Lex. fauia. i. Adjicitur. d. l. fauia.

Legis aq. l. si seruū meū vul neraſti: r. sic nata est michi aquilia nō liberaria licet

Ad legē fauā de plagiarijs. Titu. xv. l. l. pia.

S liberum hoiem emptor sciēs emerit: capitale crimē aduersus euz ex lege fauia de plagio nascitur quo venditor quocqz fit obnoxius si sciens liberum esse vendiderit.

Idem. Cōdum est legē fauā ad eos nō pertinere: qd cū absentes seruos haberēt eos vendiderint. Aliud em̄ est abes se aliud in fuga eē. Itē nō pertinere ad eum qd mādauerit seruū fugitiuū prosequendū et distrahendū: nec em̄ fugā vendidit. **Hoc** amplius dicens dū r. si qd mādauit ticio seruū fugitiuū deprehendendū: vt si eum apprehēdisset eū emptū haberet: cessare senatuscōsul. **Hoc** autē senatuscō. dñi qz cōtinetur: qui fugam seruorum suoz vendiderunt. **Parcia.**

Legis fauie crimie sup dei possessor nō tenet. id est qd ignorabat seruū alienū: et qui voluntate dñi id putabat eum agere: r. ita de bone fidei pos. ipsa lex scripta est. nā adijct^o si sciēs dolo malo hoc fecerit: et septissime a picipib^o seuero r. anto. cōstitutū est: vt bōe fidei possessores hac lege nō teneantur. **Illud** nō est omittēdū qd exepio legis aq. l. si is propter quē qd in fauā cōmiserit decesserit: adhuc accusatio r. pena legis fauie superest: vt diuus seuerus r. Anto. rescripterunt. **Ulpianus.**

Legis fauia tenet qd sciēs hoiem liberū donauerit: vel in votē dederit. Itē qd

postea decesserit. vt. s. de acf. r. obli. quecumqz. sic si in eo plagij commisit: vt hic. vel corrupit. vt. s. de ser. cor. l. doli. s. fina. Accursius.

ex earum qua^m causa sciens liberū esse acceperit: in eadē cā esse debet qua venditor r. emptor habetur. Idē est etiam si pro eo^m res permutata fuerit.

Am qui furti odesti. **Agituum** alienū susceptis se r. celasse doceat: ex eo qd proprietatis questionem referret crimen^o si probetur euitare minime^o posse. **Malistra.**

Non statim^o plagiariuz esse qui furti crimie ob seruos alienos interceptos tenetur: diuus adrian^o in hecyerba rescriptit. Seruos alienos qui sollicitauerit aut iterceperit: crimine plagij qd illi intēditur teneat: necne facit questio nē: et ideo nō me consuli de ea re oportet: sed qd verissimū in re presenti cognoscit: seq iudicē oportet. **Plane** scire dicitur posse aliquē furti^o crimine ob seruos alienos interceptos tenetur: nec idcirco tamen statim plagiariū eē estimari. **Idē** princeps de eadē re in hecyerba rescriptit: apud quē vn^o aut alter fuerit fugitiuus inuētus qui operas suas locauerit: vt pasceretur: et vtiqz si idē antea apud alios op^ofecerit: hūc suppressorē nō iure qd dixerit

Legis fauia cauet vt liber^o qui hominē ingenuum vel libertinum inuitum celauerit et vinctū habuerit: emerit sciens dolo malo: quive i earum quare^o socius erit: quiqz alieno seruo serueve persuaferit vt a domino dominaue fugiat: vel eū eam ve inuito vel insciente domino dominaue celauerit: vinctum habuerit: emerit sciens dolo malo qui i ea re soci^o erit: eius pena^o teneatur.

Hermogenes. **Pena** pecuniaria statuta lege fauia inusu esse

Legis fauia. qd id est aliq. r. facit. s. l. proxi. in pn. r. qd ibi no. n. **Pro** eo. s. libero homine.

Am. crimē. **Legis** legis fauie.

Minime. qd negat agētis: non tñ suū asserit. als secus. vt. C. eo. p. ses. vel dic qd etiā suū asserit: sed calūmiose cōmissi vel lādi cā. vt eadem l. pbat. r. facit. C. eo. l. ij. r. l. eū qui. et. s. de fur. fullo. **Qui** ancillā. ac.

Non statim. r. ideo bōa rō. vt. s. de iudi. eū. **Si.**

Furti. vt si opē ad furtū prestiterit: vel qd etiam corrupit vt fugerit: nec surripuit vt exportandōe diminuz celaret: vt dicit. s. l. i. r. facit. s. de fur. fullo. s. qui ancillam.

Pasceretur. als pascere. als pascere. ad qd est. s. de ser. fugi. l. quicūqz. s. quod si. Accur.

Ut liber. als liberi. r. tūc trāsit d. singlari ad pluralē. ad quod. C. de in us vo. l. fi. **Earū.** quare. l. aliqua.

Eius pena. scilz legis fauie. r. etiam. l. iul. de vi. vt. C. eo. l. i. et interdicitum de lib. ho. ex. vt. s. de libe. ho. ex. l. iij. r. faat. C. eo. l. ij.

Pena. status. ta. vt. C. eo. l. in fuga. et dicit vt ibi. Accur.

a **C** Detecti. id est conuicti.

b **C** In metallū. qm̄ nobilis est. si aut̄ ignobilis gladio: seruus vel libertus bestijs subijci. vt. C. e. l. fi. 7 sic not. ex hac. l. 7. C. e. l. qm̄. q̄ ordinaria pena imponit in quolibet plagio. sed quidā dixerūt esse cedi. tm̄ quādo cōmittitur in filio. vt. C.

e. l. fi. Itē nota q̄ publica est accusatio. vt. C. eo. l. fi. s̄ p. cōtra. vt ibi no.

C Ad senatuscōsultū turpillianū et de abolitionibus criminū.

A Cusatorum te=

meritas. p̄mo dicit accusatores tripliciter delinq̄re. Sc̄do illa tria delicta enumerat. Tertio illa p̄sequit per ordinē. Sc̄do ibi: calūniari. Tertia ibi: calūniatoribus. 7 ibi vsq̄ ad versi. p̄uicatore: ponit de calūniatore 7 puicatore. ab inde vsq̄ ad. s̄. si quis aut̄ ponit de tergiuicatore vsq̄ ad finem legis. Et ista pars q̄ incipit calūniatoribus diuidit̄ in tres partes. p̄mo dicit calūniatorē puniri. Sc̄do ponit modū p̄cedendi. Tertio modū 7 effectū p̄nūciandi.

Secunda ibi: sed non vsq̄. Tertia ibi: nam siquidem. c **C** Crimina intēdere. sc̄z scienter. ad quod. s̄. de infra. l. athletas. s̄. calūniator.

d **C** Abscōdere. facit. j. de verb. sig. l. p̄uicatores. et d. l. athletas. s̄. puicator. 7. s̄. de p̄uic. l. i. et q̄liter punitur p̄uicator. dic vt. s̄. de p̄uic. l. ij. et l. accusator. et l. ab imperatore. Accur.

e **C** Ab accusandō. dic publici non p̄uicati. vt. j. e. l. si q̄s repeterē. s̄. i. et incidit in turpillianum. vt. C. ad tur. l. i. 7 est pena eius vt dixi. s̄. de p̄uic. l. ij. s̄. fi. accur.

f **C** Calūniatoribus pena. pro publico iudicio similitudo supplicij. pro extraordinario pro motu iudicis. vt. C. de accu. l. fi. et de calū. l. fi. et j. e. 7 in p̄uicatis. et s̄. de p̄uic. l. ab imperatore. et de fur. l. fi.

g **C** Irrogat. est ergo publica accusatio: eū ex publico crimine veniat. vt. s̄. de p̄uic. l. p̄uicatio. s̄. fi. 7. i. r̄. n̄. p̄ p̄uicato nō habet locū hoc senatuscō. vt. j. e. l. si q̄s re. s̄. i. et hoc debet fieri seruato ordine iuris. f. accusatio facta 7 p̄ductis p̄batiōib⁹ ab eo q̄ calūniatorē dicit.

h **C** Nō probat. i. p̄nūciat nō p̄basse. sic em̄ videt̄ ei iudex remississe penā calū. vt apparet ex sequētib⁹. et sic intellige. C. de calū. l. q̄ nō p̄basse. fm̄. h. vel fm̄ Joloquitur in illis casib⁹ in quibus est sp̄ale. vt in marito matre et

desist. nā in hoc crimine detest⁹ pro delicti modo coercentur: et plerūq̄ in metallūb⁹ damnantur.

C Ad senatuscōsultū turpillianū et de abolitionibus criminū. Li. xvj. Marcellus.

Cusatorū temeritas tribus modis detegitur: 7 trib⁹ penis subijci. aut em̄ calūnant aut p̄uicant: aut tergiuersant. **C** Calūniari est falsa crimina intēdere. p̄uicari r̄o est vera crimina abscondere: tergiuersari inuicem ab accusandō desistere. **C** Calūniatoribus pena lege r̄hemia irrogat⁹. sed non vsq̄ q̄ nō p̄bar⁹ q̄d intēdit p̄tm⁹ calūnari videt̄. nā et⁹ rei inq̄sitiō arbitrio cognoscētis cōmittit: q̄ reo absoluto de accusatoris incipit cōsilio q̄rere: qua mente duct⁹ ad accusandōz p̄cessit.

similib⁹: q̄d plene nota. s̄. de infra. l. athletas. s̄. pe. atio quin videt̄ J. q̄ dixit eo ip̄o q̄ nō 7. vt. C. de aduo. diuer. iudi. l. i. ac si dicat nō est vera illa regula sp̄. imo saluē i p̄dicatis casib⁹: et sic p̄dit officij suū. vt. j. de reg. iur. l. i. i **C** Inquisitio. an sit calūniator vel nō.

Et siquidē et⁹ iustū errorē reperit absoluat eū. si vero in euidētī calūnia eū dephenderit/legitimā penā ei irrogat: quoz alterutruz īpius verbis p̄nūciatiōis manifestat. Nam siquidē ita p̄nūciauerit nō p̄basti/pepca⁹ ei. Si aut̄ p̄nūciauit calūniat⁹ es: condēnauit eū. 7 q̄ntis nichil de pena subiecerit tñ legis p̄as aduersus eū exercebit. Nā vt pap̄. r̄i. facti quidē q̄stio⁹ i arbitrio iudicātis: p̄neq̄o p̄secutio nō ei⁹ volūtati mādāf: sed legis auctoritati⁹ reseruat⁹. **C** Querri possit si ita fuerit interlocutus: lucius ticius temere videtur accusasse: an calūniatorēz p̄nūciasse videat⁹: Et papi. temeritatē facilitatis veniā cōtinere: 7 incōsultū calozē calūnie vicio carere: et ob id hunc nullā penāz subire oportere. **C** P̄uicatore esse eū ostēditur: qui colludit cū reo: et translative munere accusandi defungitur: eo q̄ propius

k **C** Incipit. lectinēti nō ex interuallo. vt. C. de calū. l. i. s̄. vel absolute reo. f. desinatōe. arg. j. de ver. sig. fugitiuus. 7 diuin. d. l. athletas. s̄. p̄multimo.

l **C** Error. accufant sine metū calū. i. suspitiōe. non ergo de p̄sumpta sed de euidēt. vt s̄. de adul. l. i. e. ius. s̄. fi. et ibi net. et fa. s̄. de inur. l. i. itē. s̄. ad iur. 7. s̄. s̄. fal. l. antepe.

m **C** Penāz q̄ sit modo notaui.

n **C** Peperit. de ligat⁹ s̄. Jo. 7 sic i tellerit. C. s̄. calū. l. q̄ non probasse.

o **C** Cōdēnauit. qm̄ de eius calū. p̄nūciatus est. ad q̄d. s̄. de publi. iudi. l. fi.

p **C** Facti q̄dem q̄stio: nā pōt iudicare: nō iudicare de q̄stio. et si nēn iudicat iudex de facto nec p̄nūciat

de pena. sed si de facto p̄nūciat iudex nec de pena aliā decernit. p̄nūciat de pena. p̄t tñ iudex in ip̄a sn̄a penā minuire: sed cū cognita. vt. C. de his q̄ no. infra. l. 7 si seuerior. nō als. vt. j. de pe. l. hodie. que est j. et sic no. q̄ sufficit in crimine adulteri: si dicat iudex p̄nūciatio te adulteri. Jdē in alijs criminib⁹ q̄ certā penā continent. Itē p̄ hoc q̄ p̄nūciato de p̄ncipali videt̄ de pena p̄nūciari. s̄. si q̄s cau. l. ij. in p̄n. 7. C. de vsu. l. ees. in punc. Itē ad hoc. s̄. de fur. l. nō poterit. 7 de ritu nup. palam. s̄. pe. et fi. 7. fa. C. plus va. q̄d agi. l. ij. 7. j. ad mu. et dīne. et de ver. sig. si qua. Sed oppo. iudicare vel nō nō est de potestate cū possit cogi p̄ superiorē. vt. j. de munc. 7 ho. l. fi. s̄. iudicādi. sed dic est de potestate donec cogat. Itē est in potestate sua absoluerē vel cōdēnare: etiā contra ius ligatoris: 7 valeret sn̄a. sed ip̄e possit puniri si faceret dolo. vt. s̄. de fal. l. i. s̄. sed 7 si iudex.

q **C** Eius. i. iudicis.

r **C** Aucti. fa. in auct. in me. li. nō fieri sacras iustices. air

s **C** Interlocutus. iudex. (ca p̄ncipiū. ac.

t **C** Subire. als suslinere. als subire. 7 fa. j. de reg. iur. l. q̄qd. 7. s̄. de inur. diu. 7. C. de inur. si nō cōncij. 7. C. s̄. infra. l. interlocutio. et l. verbū. et. C. si q̄s impera. ma. l. i.

v **C** Oñdīm. s̄. i. p̄n. hui⁹. l. s̄. p̄ ea hucusq̄ s̄ casib⁹. dixit

a Dissimularet. bando testes de nichilo.
b Excusationes. als actiones. i. exceptiones. sic dicte: quia agere rē. vt. s. de excep. l. i.
c Admitteret. i. reciperet tanq̄ bonas.
d Si quis nunc autem de tergiversatione.
e Punit. p̄a turpil. que est vt no. s. de pua. l. iij. in fi. r. facit. C. de aboli. l. aboli. tio.
f Abolito. nūc de scda parte rubice. Accur.
g Puarit. nā publice dat s̄ no a p̄side. vt. l. eo. l. aboli. tio. r. l. seq. r. facit. C. de aboli. l. i. r. ij. r. de iure fil. senatus. in pn.
h Cognitionē q̄ cū cause cogno tione fit. q̄ dic vt C. eo. fallaciter. r. l. pe. et facit. s. q̄s oido l. bo. pos. ser. l. ij. s. dies. r. s. vi bo. rap. r. s. si pre ses. Ac.
i Intulerit. q̄b q̄ter fiat habes s. b. accusa. l. hos accusare. s. lege.
k Patet. que est vt. s. de pua. l. iij. in fi. et facit. s. de euc. si rē. s. r. de colla. bo. l. s. scū duobus. r. s. si quis cau. si seru us. s. r. de ope. no. mun. de pupil lo. s. si pluriū dno rum. r. l. quia. in pn. r. l. stipulatio. s. fi.
l Accusationem p̄mo ponit vnū dicit. Secōdo ponit dicitur papiniani q̄b vt sibi aduersa ri. Tertio ponit aliud dicitur papiniani q̄b videt sibi p̄sonare. Quarto ponit determinationē r. cōclusionē omnū p̄cedentiū. sc̄a ibi: atq̄. tertia ibi: atquin idē. quarta ibi: merito. Barto. l. Adulteri. subaudi crimen inf. reus.
m Diuortij. de his hēs. s. de adul. mariti. s. sex. cū se.
n Destiterit. non petita abolitione.
o Necne. als necne. als belle. i. bellissime.
p Pene. i. fere. r. facit. l. de reg. iur. l. nichil interest.
q Cuium. q̄b ab accusando repellit. vt infames et si miles. de quibus habes. s. de accu. l. qui accusare.
r Permitteret. i. spaciū t̄pis. l. Qualiscunq̄. siue vera siue falsa. ad q̄b. s. de infra. qd̄ ergo. s. cū que.

s Maioreq̄. q̄ ipse qui suo nomine ad accusandum accessit et postea desinit. Accur.
v Proceffisset. subaudi verius erit rē. als est i. textu.
x Loquimur. q̄ cū posset exceptionē remoueri desinit.
y Non admitteretur. vt. C. de fal. l. et si.
z Rñsurus. q̄b videt idē r̄ndere debere. qd̄ em̄ rē.
a Sit. f. papi nianus.
b Quid em̄. cō firmatio oppositi onis. et ad hoc. s. de accusa. q̄ accusare.
c Excludēdi. a pena senatuscō sul. q̄ mulier. hi. f. q̄ summonēt p̄c scriptione vt cū vicio persone.
d Vel. p. saltē.
e Potuerit. si profecerit suā vel suoz inturiam.
f Uoce. non ē effectū h̄re potuit
g Atquin idē. sc̄z papi. et obijz cit auctor legi. eū de papinia. sibi in eo q̄b de muliere dixit s̄dicere: vel sic ofidit papinia. in alijs idē senti re s̄ diuersum sen tiat in muliere. et sic non est supior obiceno.
h Et feminā. vt et. C. d. adulte. l. reos.
i Debere. vt s. de adul. l. vim passam. s. duos.
k Quid. cōfir mat oppositiones prof. ositam.
l Supra scrip tas. i. p̄pter p̄scri ptionē tēpous vel p̄p̄ viciū p̄sone.
m Interfuit. inter hec duo que sequuntur.
n Coniunctionē. vt frater fratē. liber patronū. r. co gnatus proximū cognatū. vt. C. q̄ accu. non pos. l. si mā gnū. r. l. pe. r. s. de accu. l. q̄ accusare. r. l. hi. s. i.
o Merito. nunc soluit.
p Itaq̄. q̄ papinia. ita dixit merito rē. et sic cōcludit vtrūq̄ papi. sententiā. r. sic nulla remanet p̄dictas. r. adff cit etiā de minore qui etans b̄nficio iunat: r. cū muliere beneficiū h̄z. sed in muliere est s̄. C. ad turpil. l. si femla. Solu. vt dices. l. e. l. mulier. et eodē modo solue. l. e. l. mu lier. Itē contra. l. e. l. querebatur. Sol. vt ibi. Item in mi nore est contra. s. de mino. l. auxiliū. So. it. i. petebat re

Libri Decimus.

stitui ut possit accusare quod non licet: hic ut non puniatur: quod desinit quod potest: ut hic. et de adul. si maritus. S. lex.

a **C** pro tribunali. et non de plano.
b **C** p. preses. s. de offi. et cui ma. est iur. l. cognitio. tra. S. l. vrb. et eod. mo. s. de suspes. tuto. l. i. s. an aut. Alij dicunt quod cognoscit

de remouendo sed non remouet quod non placet. ut ista. s. su. spec. tuto. in prin. Item per hoc quod preses qui est clarissimus: multo magis spectabilis. ut no. s. de offi. p. l. illicitas. s. qui vniuersas.

c **C** non tenet. quod non est publicum s. e. ordi. ad qd. i. e. si quis repetere. s. i. s. certe imo videtur publicum. descendit enim ex. l. xij. tabu. ut in ista. de suspes. tuto. in pn. s. publicum. ut. s. s. p. ua. l. iij. in fi. et videtur non vere s. q. si publicum. ut ista. de suspes. tu. s. conseq. uens. Sed qd. est erit spale fauore pupillorum ut multi veniant ad eorum commodum: et in turpil. non incidat. Sic et alia spalia sunt in cruce suspes. tu. q. sine accusatore. ut. s. s. de suspes. tu. l. tutor. s. i. et cognito delegat legato. p. consilio et iudicat. ut. s. s. de offi. p. l. solent.

d **C** Item si dicat. die quod accusatio quod incidit in turpil. preses cognoscit ut superiori. s. et si desero accusationem non incido in turpil. q. e. ordi. est accusatio mea. ut. l. si quis repetere. s. i. et per hoc s. p. roxi. s. i. s. qd. q. s. iur. l. fi. Alij dicunt quod si accuso de turpil. et desisto: preses inquit an ego incidam in turpil. ut si iusto errore vel no. ut. s. eo. l. i. s. i. et hoc h. dicit: quod non placet per dictas duas. l. Item quod subiicit dicit de eo quod accusat desertorem militum: de quo dicit. C. de deserto. mili. l. ij. et erit speciale fauore militum: ut superiori fauore pupilli. ad qd. C. q. si li. vnicuique. l. opprimendum.

e **C** Accusator non est. ut desistens incidat in turpil. ut. s. f. **C** Accusator. alium ipse desistendo. (proxi. s. dicit.

g **C** In ligat. ut. s. de fal. l. a. l. a. l. e. s. So. ut ibi. Item s. de his qui no. infra. l. ob hoc. s. Sol. ut ibi. et facit. s. de bonis lib. qui cum. s. sed si non.

h **C** Crimini. id est de crimine. **i** **C** Nisi subornat. s. de calum. l. penul. et de bo. liber. qui cum maior. s. fi.

k **C** An per alium. ad qd. s. ne quis est in ius. l. pe. in pn. et. s. de vi et vi ar. l. i. s. de i. c. et q. vi aut. cl. l. aut. q. s. fi. et l. i. ego. Accursus.

l **C** Papinianus. ut. r. C. de accusa. l. non ideo. r. C. de in **C** Reperit. et sic tres puniuntur.

merito. nam diffidendo crimine quod mouet et eximedo se periculo calumnie vel desertionis: merito calumiantis et desistentis pene subijci debuit: nisi subornat accusator pbauerit crimen quod intendere suscipit: nec interest per se mandauit accusationem: an per alium. Verum hunc quod hoc ministerio ius est: ad mandandam accusationem non ex verbis: sed ex finis senatusconsulto. puniri papinianus rescriptis. summissus enim accusator similiter eodem senatusconsulto. plectitur. i. per hoc solus puniuntur quod ministerium alieni timoris receperunt.

C Qui ab accusatione desistit in causa appellations incidit in hoc senatusconsulto. hoc dicit.

C Reus condemnatus prouocauit: deinde accusator desistit: an in hoc senatusconsulto. incidit: prope est ut incidisse videatur: quod prouocationis remedio condemnationis extinguitur per nunciatum.

Qui desistit agere amplius et accusare prohibetur. **I**dem.

Et in priuatis et in extraordinariis criminibus oēs calumiosi extra ordinem p.

calum. l. non stris. **C** Unde ad hoc. C. de his qui d. ut indig. l. misericordibus.

C Extinguit. prout accipit scilicet nec fuisse indicatum: ut h. et. s. q. sans da. cog. sciend. s. pe. et de inuis. test. si quis ex. s. his aut. et de his qui no. ista. furti. ij. res. sp. vbi dicitur quod inter non est infamatus dānat furti.

Item per hoc. s. s. de co. di. ide. eleganter. s. i. et de bo. libe. qd. cum maior. s. accusasse. et de penis l. ij. l. fi. Sed et videtur tenere nec extinguitur oino s. i. s. p. d. i. f. hic extinguitur. i. sue spendit. qd. p. q. si non profecuat retro h. effectum. ut C. eo. l. furti. s. i. q. i. finant. et. et C. de tēp. ap. l. fi. s. illud. sed illud est cum hende. nam vere inter est extinguita.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

Qui desistit. hoc exponitur. s. d. i. n. s. l. ab accusatione. in pn. et. s. i. et l. q. i. s. de adul. l. q. s. i.

iniur. qd pot etiā hodie: vt h. r. C. de lib. cau. l. si tibi ser. arg. s. de iniur. l. si creditor. Erat r alia actio p dta p ca- lū. qd hodie nō est. vt l. si de pe. re. li. s. hoc autē. etiā si cō- mita f i cā libali. vt. C. b. calū. q. calūniatores. Quarti di- cunt puata ordinar. f. de famoso libello qd est salum. vt. C. de fa. libel.

l. i. r. s. b. iniur. qd senatus. r de supe- posito partu. vt. s. de fal. l. lege. s. i. s. nec hoc placet. vt no. s. de publ. iur. di. l. i. Itē ponunt in accusa. de sedi- ciosis: r in eo q ac- cusat illicitū colle- gū: quod vltimū stare potest.

Admissi. i. de licit. qz r sic accu- sati dānarent. vtz s. de puā. deli. l. f. r de puari. l. ij. er- go et ille eadē: vt hic. r. s. de puā. l. pe. r de iur. l. qui iniuriarum. r. l. si quis re. s. i.

Mulier. iniu- rie. vt qz de falso instrumento scripto in sui pu- dicitū. vt. C. qui ac- cu. nō pos. l. de cri- mine. r facit. s. l. i. s. accusationē. in h. s. sed videt inci- dere in turpil. vt C. eo. l. si femina. que est s. Sol. ubi accepit pecuniā: hic nō. vel tibi pa- cto: hic simpliciter.

Joh. nam presumit eā delinquere cū pacto desinit. vel h petijt abolitionē qd facile ei cōceditur: tibi nō. sed alij q hic nō potuit accusare: tibi sic que est falsa: qz hic suā in- iuriā prosequeretur. Itē qz r si nō posset tū tunc deberet incidere. vt. s. l. i. s. accusationē. vbi dī matere odio rē. Itē alij q h nō accusat inchoādo: sic cōtū dicit cessare tur- pil. p. l. C. ad turpil. l. i. et vt itra certū tps. l. i. r. j. e. q. stū.

C Non viderur. hoc propter seius fragilitatē. h. jo. d. C. post abolitionem. puatā. secus si publicā. vt. C. de abo. l. l. r. fa. s. e. q. desinit. r. C. ad turp. l. i. s. r. l. quis. Uesitum. verbis. sed sententia sic f m Jo. et h. jo. vt. I. eo. in senatus. s. qui post. r. C. de cau. l. pe. sed h. dicit nec enā sententia. vt. C. ad turpil. l. pe. sed eā ex- pones vt tibi. Nec em accusat sed accusare vult: vt dicit h. vt. s. rem ra. ha. amplius. et pro eo. s. de adul. miles. s. focer. sed dic vt tibi. Item pro eo. s. de in ius vo. liber- tus. r. l. quāuis. r. C. de adulte. si sine metu. Sed oppo- huc. l. C. q. si li. pun. va. l. i. r. ij. sed illud quo ad ppetua- tionem in quibusdā casibus: hic quo ad aliud. Item p

A Jo. s. de adulte. questum.

A Accusatione. locutus. cum effectu. f. transigēdo.

nec distinguitur sit tale crimen sup quo poterat transigf vel non: qz illud quo ad reū. vt. C. de bo. e. l. i. r. s. de pie- ua. l. in obus. at accusator sp seidit in turpil. vt h. r. C. e. quis. r. l. si femia. r d adul. f. i. r. de abo. l. abolitio. s. C. Deposuit. vt r. C. e. l. f. r. s. desinit. se. aliud si impe-

ditus differt: vt. l. desinit. se. r. l. in se- nat. s. q. post. r. fa- cit. s. co. l. qui des- init. h. C. Nō perege- rit. i. accusationez ad finē nō p duxer- rit. vt. C. q. accu. non pos. l. si ca. r. C. vt intra cer. tē- pus. l. ij. r. C. Nunciatores. pone exemplū in- curiosis vel alijs officialibus: q li- cet sine inscriptio- ne deserāt: debēt tū probare: vt hic r. C. de accu. l. es et de decurio. l. i. r arg. s. de accu. l. leuia. Accur. k. C. Pernotoria. id est manifesta. als pernotia. i. val- de nota. als noto- ria. l. C. Iudicia. i. ac- cusationes in iu- dicio. m. C. Miste. f. als assistere. q. d. als incidit in turpil. vt arg. d. l. de cu- riosis. r. s. de cu- sto. re. diuus. als abstinere. r. dic. f.

C Publica abolitioe ite- miente qui desinit ab accusati- one prius incepta potest illud idem crimen repetere: he ta- men exceptiones que non po- terant opponi accusatori tem- pore abolitionis (vt quia erat tunc lis cōtestata) nec nūc pos- sunt opponi. h. d. C. Iptanus. S. I. qz repetere velt cri- mina publica abolitio- ne interuente: eo ture repe- rit quo accusabat. Neqz enim possunt pscriptioes obijci ei quereos ante reorum abo- litionem nō sunt obiecte: et ita diuus Adrianus rescripsit. C. Si stellionatus quis ob- iecerit vel expilate hereditas crimē r desinit: pena senatus- cō. turpillant nō subibit: nec

cum abolitione ne incidant. Alij dicunt etiā sine aboli- tione non incidere in turpil. et quod dicit notorius. i. no- tis. i. nunciatoribus. Accur. n. C. Calūnie. hic tractat de calūnantibus. dic casuz in- iniur. vt. s. de iniur. l. lex cor. s. si qz liberū. r. l. qd senat. Sed quid ad huc: r. R. vt talis q de hoc crimine accu- sare. f. famosi libelli incidat in turpil. et quo dicit eē pu- blicū crimē famos. libelli: vt diximus. s. l. i. in puuans. o. C. In fraudem. i. iniuriam. p. C. Conscriptisse. i. ordinasse. S. I. quis repe- re. infra. xxx. dies vtilis. vt. l. l. aut pū- uant. s. triginta. et hoc in publica. scē in puuata. vt. C. de abo. l. i. r. s. l. mulier. s. i. r. C. Que reo. si habes reo subaudet vt sit ablatini casus: sic ergo erat lis comestata. et non poterat opponi p- scriptio. vt. s. de adul. si maritus. s. si pscriptioe. nec nūc opponunt. idē si ob aliā causam. vt. l. eo. l. aut. s. abo- litione. Sed contra. s. de accu. hos accusare. s. hoc etiā. als obiect et que ante.

C Si stellionatus. f. crimem. t. C. Nec. subaudet si rē.

C Nec. subaudet si rē.

Liber Decimus.

AUel iniuriarū. nec aliud delictū priuatū. multominus in pecuniaria cā. vt. C. eo. qui calūniatores. Sed an iniur. potest cōueniri q̄ in ciuili cōmisi calūniā: forte nō cum de calū. iuret. vt in si. de pe. re. l. s. hoc abt. q̄b̄ sacramētū est loco antiquae actiōis. p. calū. sed certe et in criminali iuratur

quare dicūt alij q̄ habet locū iniur. sed nō in illa in factū que dabat pro decima pte litis. vt dixi. s. et in puuatis. Accur.

Coercebit. relegandō vel sili. vt. s. de iniur. l. q̄ iniuriarum.

Abolitio. incidit em̄ in repetitinas ferias. vt. C. de fer. a nullo. r̄ cōcedit vt oēs q̄ accusare aliquē in ceperāt sine metu turp. possint desistere. hec q̄dez est publica r̄ cōcedit a solo p̄ncipe: vt hic: r̄ nō refert ad ea crimina in quibus vterq̄ pbat. vt. C. e. fallaciter et. l. i. l. l. u. puuata vero a quolibet iudice ordinario de cā cognoscēte concedit. vt. C. de aboli. l. i. et. ij. r̄ s. l. i. s. abolitio. et. l. e. si interueniēte

Ob die insignē. q̄ nat⁹ est ei filius.

Eratulatio. nez. q̄ par ludus debet fieri.

El ob rem. prospere. q̄ deicit hostes.

At puuati. actore. i. accusatoze. sic. s. e. l. qui desinit.

Postulāte. a p̄sede. vt. s. l. i. s. abolitio.

Impedito. et tanto q̄ biennium sit lapsus. ad q̄b̄. l. i. in senatus. s. p. r̄. C. de accu. l. iij. (in prin.

Non retractabit. i. dicere si tpe cōcesse abolitionis iste accusator: erat in eo statu vt iure mariti accusaret: et nunc erit. r̄ nō obijci ei q̄ media tēpora dū durauerūt ferē nocēt et. ad q̄b̄. s. e. si q̄s repetere: vel eō si iā tps il lud erat finitū: nec nūc illud hēbit. nā in eodē statu reponit. vt. s. d. l. i. q̄s re. in pn. r̄ fa. s. de b. in fec. hoc ā plus

Non retractabitur. i. non auferetur ei.

Rei. licētia redeūdi ad accusationē dā q̄n fuit publica abolitio. sed si priuata nō nisi petat abolitionez. vt. C. de aboli. l. i. in fi. r̄ post hos dies nō dā. vt. C. de gene

furti vel iniuriarū: sed officio iudicis culpa eius coarcebit.

Abolitio. **P**aulus. aut publice fit ob dies insignē: aut ob publicam gratulationem.

Marcia. **E**l ob rez prospere gestam. **P**apinianus.

At puuati actorez postulāte. Tertio fit genere ex lege abolitio mortuo accusatoze: vel ex iusta cā impedito: quomin⁹ accusare possit.

Abolitio autē publica facta non retractabit in iudicio repetendo de mariti iure.

Triginta dies repetēdi rei diuus adrianus vriles esse interpretatus est: ex die scz quo ferie finite sunt: r̄ senatus censuit eos dies cedere q̄bus q̄s q̄s reū suum repetere possit.

Hoc autē repetēdi rei tēpus non alit cedit: q̄ si accusator: quoz potuit adire.

Quādo q̄s accusationē nō p̄sequit: q̄ index exceptionē tēporis ob stare p̄nunciat in turpillianum non incidit. h. d. fm̄ veram lecturam. **B**artolus.

Idem. **Q**uerebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ra. aboli. l. i. nisi ex cā vt statim dicit. Et no. q̄ nō oīno extincta fuit prima accusatio cū ad eandē instātia redeat. **M** **R**ei: q̄ potuit citari r̄ adesse. r̄ idem de accusatoze subijcit mortuo vel accusato. vt. s. de pu. iudi. l. deficiat. et. C. si reus vel accu. l. ij. et. iij. r̄ facit. l. e. l. diuus.

Oportere dubitari calūnia non puniri eos qui prescriptione temporis exclusi causaz adulteri perferre non potuerunt.

Aut reum non repetit publica abolitioe interueniente in senatusconsultum non incidit. hoc dicit **B**ar. **U**lpia.

Interueniēte publica abolitioe ex senatuscō. (vt et fieri assolet) vel ob leticiam aliquā vel ob honore domus diuine: v̄ ex qua alia causa ex qua senatus censuit abolitionem reozū fieri: nec intra dies presitutos reuz repetere: dicendū est cessare turpillianū senatuscon. nec enim videtur desistere qui exemptū reum non defert. eximitur autem reus publica abolitioe interueniente.

Paulus. **D**esistisse eū accipimus qui in totū animū agēdi deposuit: non qui distulit accusationes: sed qui permissus imperatozis ab accusatione desistit impunitus est.

Ulpia. **D**iuus adrianus flauio cario rescriptis pro cōsull a frice tutorem qui pupilli causa instituerat accusationē defuncto pupillo: cuius causa accusare ceperat: non esse cogendum accusationem im-

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

Si accusator sic. s. de dā. in fec. hoc ampli⁹. in pn. r̄. s. de diuer. r̄ tēpo. pre. l. i. et. l. i. senatus. s. h. r̄ fa. s. de accusa. libello: r̄. in fine.

Accusator. quoz nō solū re. **Q**uerebat. nō puni. si dicas casuz q̄ iā exclusus nunc vult accusare r̄ nō incipit: quia videt se prescriptione excludendū planū est. vt. s. l. q̄stunt. si dicas hunc inceperat: postea desistisse tūc est contra. s. l. i. s. accusationē. Sol. h̄ impetrat abolitioē. et eodē modo sol. C. vt ita cer. tēp. l. i. et. ij. vel ibi de tpe instātie. s. l. i. c. nū: hic de tpe accusationis. vel dic q̄ in pcnā talis nō vt hic. sed turpill. sic. vt ibi. r̄ fm̄ hoc die perferre: r̄ ita succubuit. r̄ fa. cit ad. l. s. de post. l. i. s. est autē. et in decre. xxx. q̄. ij. ne quā. et. s. de acq. pos. si q̄s re. r̄. s. b. cōdi. in si. filius. r̄ qui satisda. c. g. s. l. finali.

Interueniente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

Querebat an hi qui ab accusatione tēpore exclusi essent: in senatuscon. turpillianum inciderēt: **R**ñ. non

ente. presitutos. xxx. vt. s. e. aut puuati. s. h. nec est cōtra. s. e. mulier. s. l. quia ibi in puuata.

In senatusconsulto, chirographum in quo continebatur pecunia se daturum si accusaret illum, vel quo poterat probari delictum.

b Peregressent. s. positum.

c Supra scriptos, subiectos et subiectos, vt. s. l. i.

d pe. et hoc si crime erat publicus no als. vt. s. si qs re. s. fi.

e Hodie. s. de publi. iud. cado.

f Cognoscit. i. cognoscit postulant.

g Los de quoru calumnia. i. accusando commissa. et da exēplū de tuto re. vt. C. qui accu. no pos. l. ij. et alia specialia q dicitur s. l. i. s. i. sed oppo. de marito q lz sine metu calumnie accusat. vt. C. s. ad l. i. iure mariti. th in cidit in turpil. vt C. de adul. abolitio. q est s. solu. vt ibi. Itēz oppo. qz patronus accusando libertus no pot de calli. accusari. vt. s. de obse. parē. r de bo. liber. q cu. s. si pris. r th incidit in turpil. desistens. vt. s. e. l. s. si minor. s. forte incidit si eit i euidē calumnia. et sic in oibus pedicis dicas: in qbus dixi dari exēplū: etiā in marito. et fm hoc habet locū qd hic dicitur. vel dic vt dixi in d. s. sed si minor. Itē dicunt qdā a zo. posuisse exēplū ecōtra in l. i. berto qui non pot patronū accusare etiā prosequendo suā iniuriā. vt. s. de accusa. h. s. i. qd si desistens no

l. adat i turpil. qd no est rep. vt. s. l. i. s. accusationē. s. cer te hoc no dicit s. dixit q no pot pronū accusare de alio r iō nec de hoc q pronū i auq accusationē i turpil. laideret.

g Desistit. ēr no pētra abolitio. (i sic bñ dicit.

h Non pot. als non puto. r als non potest.

i Soluitur. vt. s. de publi. iudic. l. defunctus. et. C. si

plere.

Marcellus.

In senatusconsulto turpillianū incidit q subsecissent a accusatores aut subsecisti postulasent nec peregressent reos: aut aliter q abolitioe facta desistissent: qd chirographū ob occidendum desistissent: pactionēve aliquā interposuissent. hoc aut verbu terposuissent. ad vnuerfos supra scriptos p tinerē dicēdū ē.

Hodie de omni crimine cognoscit extra ordinē r ideo de omni crimine q accusat et desistit incidit in hoc senatuscon. exceptis his qui sine periculo calumnie accusant. nā tales no incidit in senatuscon. h. d.

An ad eos q hodie de iudicij publicis extra ordinem cognoscit senatuscon. pertineat querit. sed iā hoc iure ex sacris cōstitutionibus vtimur vt pertineat: ita vt ex singulis causis singule pene irrogenē.

Eos de quoru calumnia agi no permittit: si desistit non incidere in penā hui⁹ senatuscon. cōstitutionibus cauetur.

Qui post mortē rei desistit ad accusationē no incidit in hoc senatuscon. sed ille q prius desistit licet reus postea moriat: et eius det penas hui⁹ senatuscon. exceptis criminibus hic positis. h. d.

Si ppter mortē rei accusator desistit: no pot hoc senatusconsulto teneri: qz morte rei iudiciū soluit: nisi tale crimē fuerit cui⁹ actio aduersus

reus vel accu. mot. fuerit. l. i.

k Actio. id est accusatio. Accur.

l Actio. id est accusatio. Accur.

m Repetundarū. vt. s. de accusa. l. ex iudicio. r. C. ad l. iul. repe. l. ij. in fi. et. C. de hereti. l. manicheos.

n No ideo. s. i.

heredes durat: veluti maiestatis. **I**dem in accusatione repetundarum est: quia hec quoqz morte non soluitur. **L**eterū si postea qz accusator desistit reus decesserit: no ideo magis delictū accusationis releuatur: nam eū qui semel desistit si postea accusare paratus sit: no esse audiendum diuus seue. et anto. statuerunt.

Qui post inscriptionē ante litē contest. vel anno vel biennio agere non potuerunt: varijs presidijs occupationibus: vel etiam civilū officiorū necessitatibus destituti: in senatuscon. non incidunt.

Abolitione publice concessa si anteqz reus iterū accusetur alia abolitio est concessa dicitur q. xxx. dies incipiūt curere accusatorū finita secunda abolitione infra quos potest iterum accusare.

Quā qz prius reū quis detulerat: et si post abolitionē anteqz reus repeteret itra triginta dies alia abolitio superueniret: no ex superiore sed ex secunda abolitione dies. xxx. computātur. **P**aulus.

Domicianus rescripsit qd de ferijs et de abolendis reis dicitur: non pertinere ad seruos qui accusati in vinculis esse iubentur: me iudicium finiatur.

Ad crimina in quibus ex vitas parte incumbit onus probandi abolitio non potest. **B**ar. **M**odestinus.

Domicianus dicitur. s. e. ant puuam.

Ad seruos. nam interim dum ferie durāt no liberant. vt. s. de custo. reo. l. ij. circa pū. s. ar. s. de accusa. hos accusare. s. si seruus. Accur.

Finial. finiret autē: qz si ille exiret forte fugeret r sic frustra ammodo. pcederet in accusando. r hoc si habet cas

n No ideo. s. i.

guenēs casus no excusat pcedena delictum. sic. s. de fur. inter oēs i pn.

r s. de cōdi. fur. q furtū. r. C. de s. d. arno. et. s. q saufsda. cogā. si decesserit. et de vi et vi arma. l. i. s. recc. r cōmo. l. in reb. et. C. de fidei. l. sancim. sed ar. s. s. de rei vēdi. sin. autē. s. si homo. et s. qd vi aut clay. si alius. s. est r alia. r ad l. r. ho. de iac. l. h. s. i.

o No esse. no. remittētib⁹ rē. vt s. de edil. edic. qri tur. s. si vēditōr. et s. e. l. q desistit. r. l. mulier. s. i. r. s. ad l. iul. de adul. l. ij. s. i. r. l. si maritus. s. si negauerit. et C. de adul. abolitio. r. C. de pac. l. postquā. r. C. e. l. ij.

p Non potuerunt. maxime fm h. sed Jo. nil subaudi qd als non incidere in turp. lz lio no sit cōreit. qd dic vt. s. eo. q si tum. Accur.

q Post abolitioem. publicam. r Abolitio. als intra. xxx. dies. et si no habeas subaudi.

f Abolitioe. ytraqz fuit publicā. r facit. s. l. aut puuam. s. fi. Itē fa. C. de tēpo. i in teg. l. i. ij. et. uij.

r Abolitio. als intra. xxx. dies. et si no habeas subaudi.

s Abolitioe. ytraqz fuit publicā. r facit. s. l. aut puuam. s. fi. Itē fa. C. de tēpo. i in teg. l. i. ij. et. uij.

t Abolitioe. ytraqz fuit publicā. r facit. s. l. aut puuam. s. fi. Itē fa. C. de tēpo. i in teg. l. i. ij. et. uij.

finiatur: alio puniat. nam punitur iudicium quodammodo cum deseritur vel pro deserto habetur.

Ultimus tunc. persequeret. usque ad sententiam. publice. id est de punita. ut. C. ad abolitio. fallaciter. §. si. sed i. v. traq. §. C. de falsis. si docueris. Sol. ex

certa scientia fuit ibi coepta specialis vel specialis. Ac. c. Non punire. incidit ergo i. turpil. post sententiam si ad accusationem non redierit quod non est in alio. ut. §. l. si in terueniente. Ac.

Imperatores. abolitionem. punita de qua loquitur tota haec. l. 2. fa. C. de abolitio. fallaciter. §. q. aut. Ac. e. Nisi evidenter. circa eisdem casibus. et sic nec dicitur nec etiam tacite: sed oportet quod expresse sentiat. ad quod. §. de. p. cura. filius. §. inuit. Ac. f. In re pecuniaria. i. non causa cognita quod est opus. ut §. l. i. §. abolitio. et C. de aboli. l. fi.

De requirentis reia.

Dictum est. §. de varijs et diversis delictis. Item dictum est qualiter de accusatore non persequente vel persequente calumiose. pcedat sequitur videre qualiter pcedat de re. sed quod reus quicquid est contumax ideo punitur qualiter pcedit de reu contumace ut in hoc titulo. quicquid vero quod reus est pns ponit qualiter pcedit

tur contra reu ad criminis examinationem. ut. l. i. de q. lio. post maleficiu vero inuentu ponit qualiter. pcedatur contra reu ad pene impositionem. ut. l. u. de penis. Barto.

Item. et anto. magni. s. imperatores.

Punitur. ena. l. i. de. ut. C. eo. l. i. sed an accusari. §. si. ut. d. i. de. penis. absentem. ij. resp. d. i.

Ratio patit. nisi in casu. ut. C. de pe. l. ne dicit. et facit. §. de. pe. absentem. in pun. et. C. de accu. l. absentem. et. si. p. vi. vel alio modo. l. i. et. in. aut. de. litig. §. co. et. l. ipo. nisi pena delegatiois vel minor. ut. §. de. penis. absentem.

Autem. pro. certe. (94. 7. 11.)

Item tunc scilicet reu falli fecit: et priusque psequeret indulgentia reorum crimina abolita sunt: quod si postea euz iterato reu non fecerit: an in turpillia. senatusco. incidit: mode sti. respodit abolitionem reorum quod publice indulget ad hoc genus criminis non pertinere.

Non valet abolitio impetrata sine consensu aduersarii si diu lis est ventilata. Item nec impetrata sine cause cognitione imo si accusator dicitur: aut non potest puniri. b. d. P. apinianus.

Imperatores seuerus et anto. augusti iulio seuero rescripserunt. Luz satis diu lite traxisse diceret: inuito aduersario non posse eum abolitionem accipere. Item rescripserunt nisi euidenter pbeet consentire aduersarii: abolitionem non dari. Item rescripserunt cum in crimine capitali abolitionem ut in re pecuniaria petita esse diceretur: restauranda esse nichilominus cognitionem: ita ut si non p. basset hoc quod proponeret: non impune eum laturum.

De requirentis reia et absentibus dandis.

Titu. xvij. Marcia. Qui seue. et antoni. magni rescripserunt

Uel si stem. que faciunt aliquem seruim pene. siue capitale. ut de potatione que facit p. dero ciuitate

Pena. ad hoc. d. l. absentem. §. i. et. ij. Requiritur. i. requisitus: alio requirendus. s. antea: requiritur quod in idem recidit. primo ergo debet requiri ad instar

seruit ne quis absens punitur et hoc iure utimur ne absentes dānent. Neque enim inaudita causa queque dānari equat ratio patitur. Si autem grauius quis punitur: puta in opus metalli: vel simile penam siue capitalem: hoc casu non est irroganda in absentez pena: sed absens requiritur: annotandus est: ut copiam sui p. stet. p. s. ides aut p. uinciaru circa requirendos annotatos et hoc debent facere: ut eos quis annotauerit: edictis adesse iubeat: ut possit innotescere eos qui annotati sunt: s. et l. ias ad magistratus ubi consistunt mittere: ut p. eos possit innotescere requirendos reos esse annotatos et ex hoc annus computet ad se purgandos. Sed et p. p. lib. xv. n. s. foru scribit requirendu annotatum si p. uincie p. s. ides intra annu adierit: et satis obtulerit: non esse locum mādatis: ut bona fisco vendant. nam si intra annu mortu sit: criminis causa expirat: et perit: et bona eius ad successores transmittuntur.

Anno prescribit contra fisci ante annotationem: sed annotatione facta prescribit contra fiscum viginti annis. b. d. cum. l. seq. Marcellus.

Anti spaciū ad occupanda bona eius qui requiritur annotatus est pertinet:

Per eos. i. magistrat. et hoc. i. ex quo edicta posuit. h. et illi innotuit. a. 30. vel forte satis est publice innotescere. ut. §. e. ann. et exp. s. u. in. aut. ut nulli iudi. §. si. qd. ho. q. s. n. si inuenit statim capere reducit ut ibi

Purgandos. q. tu ad bo. ut. §. l. pri. et Requiritur. d. i. edict. v. l. i. s. a. Si p. uincie p. s. ides. sit hic caput

Obsiderit. d. s. h. do. iuri. h. si p. s. ides. et. ut. sub. h. p.

Mādatis. s. principu diui seueri. ut. §. in. p. n. hui. l. d.

Transmittit. ut. §. e. l. i. et. C. si. p. ap. l. i. et. q. nisi sit cri

Anti ad occupanda: ut interim non occupet s. h. m. o. c. t.

Partial text from the adjacent page, including words like 'ciuilis', 'inter', 'Se', 'cūdo', 'bona', 'anno', 'tanti', 'dicēdo', 'cia', 'bona', 'pono', 'in', 'bā', 'no', 'fisci', 'misi', 'vene', 'rit', 'infra', 'annuz', 'et', 'describent', 'ut', 'l. l.', 'fi.', 'ab', 'hac', 'fnia', 'cō', 'ditionali', 'appella', 'tur', 'ut', 'C.', 'si', 'pen.', 'appel.', 'L. eius', 'qui', 'sm', 'vnū', 'intellecti', 'illius', 'legis', 'nec', 'iffi', 'ficus', 'de', 'facto', 'oc', 'cupat', 'nisi', 'post', 'an', 'nū.', 'ut', 'l. l. ij. et. l. fi.', 'Terno', 'iterū', 'req', 'rit', 'per', 'edicta': 'ut', 'subijct', 'p. s. ides': 'et', 'et', 'ex', 'quo', 'inotescere', 'potuit', 'cōputat', 'annuz', 'ut', 'l. eo. an', 'nus', 'ut', 'subijct', 'atē', 'no.', 'q. hic', 'q. expe', 'ctat', 'vsq. ad', 'annū', 'nō', 'est', 'habēdus', 'p', 'cōfesso', 'quo', 'ad', 'bo', 'na', 'vsq. ad', 'annuz', 'ut', 'et. §. de', 'custo', 'reo. diuus. §. sic', 'et', 'diuus. quo', 'ad', 'cri', 'mē', 'aut', 'p. p. etuo', 'au', 'dit', 'ut', 'l. eo. l. anni', 'spaciū', 'in', 'fi. l.', 'p. Annotandus', 'est. i. bona', 'descri', 'buntur', 'in', 'publi', 'cum.', 'q. Debēt', 'face', 're', 'tertio', 'loco.', 'r. Edictus. s. in', 'albo', 'positio.', 'f. Iubeat', 'edi', 'ctiois', 'ut', 'possit', 'et.', 't. Innotescere', 'id', 'est', 'eos', 'fieri', 'cer', 'tos.

De requi. reis.

¶ Per viginti annos. post annotationem. vt. l. de iur. re. fil. l. i. et. C. de fal. l. qrela. et. l. ann. et. s. de diuer. pec. l. in oibus. et. l. l. p. r. q. que huc continuatur.

¶ Uacuas. apud. id. est. contra. **¶** Prescriptio. l. minor. i. cōtra. fisco. p. tinentis. vt. quadrān. vt. C. de quadri. prescrip. p. totū. et. fa. cit. s. l. p. r. i. cum suis. cōcor.

¶ Anus. nul. la. tps. p. scrip. tione. enā. centuz. annoz. vt. C. eo. l. ij. est. enī. exceptio. et. sic. nō. tollit. tpe. vt. s. de excep. do. li. pure. s. fi.

¶ Defensio. e. ipsius. criminis. **¶** Andat. ob. signari. i. pu. blico. assignari. vt. verius. quasi. sub. sigillo. poni. vt. nō. dimittant. vt. sta. tim. insuit. sic. er. go. snia. de. amos. tandis. bonis. fer. tur. sub. cōdunone. vt. no. s. l. i. in. p. n. g. **¶** Purgau. rint. qualiter. pur. gal. rñ. circūsan. do. r. fatidādo. de. stando. iur. ad. qd. est. s. de. publi. iur. di. l. de. s. i. et. s. l. i. s. si. p. nuncie. pre. fidē. q. sic. est. in. ci. uili. vt. i. aut. de. ex. hi. s. si. vero. q. daz. Sed. qdā. dicūt. q. demū. lata. snia. ab. solutoz. rebabe. at. bona. ad. qd. in. st. de. suspec. tuto. s. si. quis. autē.

¶ Cogant. l. y. postea. de. crimine. relit. icipere. se. ex. cutare. vt. C. eo. l. ij. in. fi. r. s. l. p. r. i. **¶** Debere. ad. hoc. s. de. pen. he. re. diuus. et. C. de. ad. m. i. s. t. r. a. t. u. o. l. i. in. fi.

¶ Andatis. canē. itra. an. num. reqrendorū. bona. ob. signari. vt. si. redierit. et. se. purgauerint. integrā. rez. suā. habeāt. Si. neq. redierit. neq. q. se. defendāt. habuerint. tunc. post. annū. bona. in. fisco. cogā. tur. r. intra. annum. medio. tpe. mouētia. si. qua. sūt. ne. aut. mo. ra. deteriora. fiāt. aut. aliq. mo. do. intereant. / venire. debere. i. precūq. eorū. in. deposito. esse. diui. seuerus. r. anto. sanxerūt. Sed. r. diuus. tratan. inter. mo. uētia. fruct. quoq. haberi. re. scripsit.

¶ C. de. quer. tionibus. **¶** Titulus. xviii. **¶** Al. pian. **¶** A. crimini. bus. seruā. dis. q. stio. ad. hiberi. so. let. s. q. n. vt. quaten. id. faciēdū. sit. videam. r. nō. esse. a. tormētis. incipienduz. diuus. aug. cōstituit. neq. adeo. fidez. q. stio. ad. hiberi. dā. Sed. r. episto. la. diui. adriani. ad. fenitū. sabinū. cōtinetur. verba. rescripti. ita. se. habent. Ad. tormenta. ser. uorum. ita. demū. venire. oport. ter. cum. suspectus. est. reus. et. alijs. argumentis. ita. probato. ni. amouetur. vt. sola. confes. sio. ser. uoz. deesse. uic. eatur. idem. diuus. adrianus. claudio. quartino. rescripsit. quo. rescri. pto. illud. expressit. a. suspectis. simo. incipiendū. et. a. quo. fa. cillime. posseverum. sciri. iudex. crediderit. **¶** Ad. questionem. non. esse. puocādos. eos. quos. accusator. de. domo. sua. produ. xerit. nec. facile. credendū. sub. lectam. eam. esse. quam. ambo. parentes. dicunt. charam. fili. am. habuisse. rescripto. diuo. rum. fratrum. ad. lucium. ty. berianum. emisso. declaratur. **¶** Idē. comelio. p. culo. rescrip. tra. quez. erant. indicia. r. multi. petebantur. torqueri. ab. eo. q. minus. timeat. illū. in. que. torquet. est. incipiendum. **¶** Produxerit. facile. enim. pro. eo. dicerent. ad. qd. C. de. testi. l. ij. et. ff. de. testi. l. pater. et. l. pe. **¶** Subiectam. scz. q. sit. supposita. ad. quod. s. de. libe. agno. l. i. s. iul. in. fine. s. licet. sit. arg. contra. s. de. carbo. edic. l. i. s. si. quis. in. fi. s.

¶ Mouētia. i. mobilia. Ac. **¶** hoc. facit. s. de. solu. reo. cōtra. sol. hic. fugit. ubi. non. Item. facit. C. ad. l. iul. maic. l. finalt.

¶ Criminibus. hec. lex. dicitur. principaliter. in. tres. partes. p. mo. loquit. q. n. per. u. n. i. a. f. ad. questionē. seu. torturā. Seco. loquit. q. p. lone. de.

De questionibus. CCCxc.

be. t. tor. q. r. i. q. nō. Tertio. de. effectu. q. stio. seu. cōfessio. nis. habite. p. tormēta. Seco. ibi. idē. diuus. adrian. **¶** Ter. tia. ibi. itē. seuerus. Itē. q. libet. pars. in. plures. ptes. diuidi. tur. itē. p. seque. p. particulas. r. in. ista. puma. pte. pumo. iuriscōsultus. dicit. qdā. generalia. postea. de. fecēdit. ad. spe. cialia. Bar.

¶ In. crimini. bus. seruādis. i. in. uestigandis. **¶** Questio. qd. q. stio. verbo. cōti. net. dicit. s. de. iur. tur. l. itē. apud. las. beonē. s. q. stio. nē. r. ad. fil. l. i. s. q. one. **¶** Et. non. esse. docet. q. n. sit. faciē. da. p. cōtrariū. dice. do. q. n. nō. q. tunc. cū. nō. sunt. indicia. nō. est. faciēda. r. sic. est. s. s. de. his. qui. sunt. sui. vel. alie. iur. l. i. Itē. quate. nus. docet. i. cum. dicit. l. neq. adeo. r. e. et. dic. adeo. scz. vt. et. soli. cre. datur. vt. r. i. eo. s. q. stio. i. vel. dic. adeo. scz. vt. ab. ea. incipiam. et. ad. hoc. C. eo. l. milites. r. l. i. et. i. eo. l. vni. s. in. ea. r. C. de. fal. sicut. s. s. ad. fil. l. pri. us. sed. certe. non. dicit. prius. i. ante. indicia. sed. prius. q. alij.

¶ Continet. f. nō. esse. a. tormētis. incipiendum. **¶** Rescripti. i. epistole. **¶** Amouet. de. innocētia. ad. nos. cētia. f. reus. **¶** Cōfessio. scz. per. tormēta. **¶** Incipienduz. vbi. multi. accusas. ban. qui. torquen. di. erāt. cū. p. ce. de. rēt. indicia. vt. i. e. l. vni. s. vel. dic. q. vno. accusato. con. tra. quez. erant. indicia. r. multi. petebantur. torqueri. ab. eo. q. minus. timeat. illū. in. que. torquet. est. incipiendum. **¶** Produxerit. facile. enim. pro. eo. dicerent. ad. qd. C. de. testi. l. ij. et. ff. de. testi. l. pater. et. l. pe. **¶** Subiectam. scz. q. sit. supposita. ad. quod. s. de. libe. agno. l. i. s. iul. in. fine. s. licet. sit. arg. contra. s. de. carbo. edic. l. i. s. si. quis. in. fi. s.

¶ C. de. quer. tionibus. **¶** Titulus. xviii. **¶** Al. pian. **¶** A. crimini. bus. seruā. dis. q. stio. ad. hiberi. so. let. s. q. n. vt. quaten. id. faciēdū. sit. videam. r. nō. esse. a. tormētis. incipienduz. diuus. aug. cōstituit. neq. adeo. fidez. q. stio. ad. hiberi. dā. Sed. r. episto. la. diui. adriani. ad. fenitū. sabinū. cōtinetur. verba. rescripti. ita. se. habent. Ad. tormenta. ser. uorum. ita. demū. venire. oport. ter. cum. suspectus. est. reus. et. alijs. argumentis. ita. probato. ni. amouetur. vt. sola. confes. sio. ser. uoz. deesse. uic. eatur. idem. diuus. adrianus. claudio. quartino. rescripsit. quo. rescri. pto. illud. expressit. a. suspectis. simo. incipiendū. et. a. quo. fa. cillime. posseverum. sciri. iudex. crediderit. **¶** Ad. questionem. non. esse. puocādos. eos. quos. accusator. de. domo. sua. produ. xerit. nec. facile. credendū. sub. lectam. eam. esse. quam. ambo. parentes. dicunt. charam. fili. am. habuisse. rescripto. diuo. rum. fratrum. ad. lucium. ty. berianum. emisso. declaratur. **¶** Idē. comelio. p. culo. rescrip.

¶ Mouētia. i. mobilia. Ac. **¶** hoc. facit. s. de. solu. reo. cōtra. sol. hic. fugit. ubi. non. Item. facit. C. ad. l. iul. maic. l. finalt.

¶ Criminibus. hec. lex. dicitur. principaliter. in. tres. partes. p. mo. loquit. q. n. per. u. n. i. a. f. ad. questionē. seu. torturā. Seco. loquit. q. p. lone. de.

¶ C. de. quer. tionibus. **¶** Titulus. xviii. **¶** Al. pian. **¶** A. crimini. bus. seruā. dis. q. stio. ad. hiberi. so. let. s. q. n. vt. quaten. id. faciēdū. sit. videam. r. nō. esse. a. tormētis. incipienduz. diuus. aug. cōstituit. neq. adeo. fidez. q. stio. ad. hiberi. dā. Sed. r. episto. la. diui. adriani. ad. fenitū. sabinū. cōtinetur. verba. rescripti. ita. se. habent. Ad. tormenta. ser. uorum. ita. demū. venire. oport. ter. cum. suspectus. est. reus. et. alijs. argumentis. ita. probato. ni. amouetur. vt. sola. confes. sio. ser. uoz. deesse. uic. eatur. idem. diuus. adrianus. claudio. quartino. rescripsit. quo. rescri. pto. illud. expressit. a. suspectis. simo. incipiendū. et. a. quo. fa. cillime. posseverum. sciri. iudex. crediderit. **¶** Ad. questionem. non. esse. puocādos. eos. quos. accusator. de. domo. sua. produ. xerit. nec. facile. credendū. sub. lectam. eam. esse. quam. ambo. parentes. dicunt. charam. fili. am. habuisse. rescripto. diuo. rum. fratrum. ad. lucium. ty. berianum. emisso. declaratur. **¶** Idē. comelio. p. culo. rescrip.

¶ Mouētia. i. mobilia. Ac. **¶** hoc. facit. s. de. solu. reo. cōtra. sol. hic. fugit. ubi. non. Item. facit. C. ad. l. iul. maic. l. finalt.

¶ Criminibus. hec. lex. dicitur. principaliter. in. tres. partes. p. mo. loquit. q. n. per. u. n. i. a. f. ad. questionē. seu. torturā. Seco. loquit. q. p. lone. de.

Liber Decimus.

a **C** Serui vnius. qd qd. f. e. l. marit. sed certe nec l plu
rifi: nisi precedant alie probationes id est iudicia. vt. s.
b **C** Argumēt. facit. s. de custo. reo. diu. (ca. l. in pn.
c **C** Exportasse. per furtū. r. facit. f. eo. si serui. r. l. vni.
d **C** Dixerins. s. sine questione. (s. seruo.
e **C** Heredi. pu-
ta cōi suo ex alia
cā: vel alicui? eoz.
Et no. heredi. et
sic duoz: qz secus
in hereditario cū
aliter negat cohe-
res. vt. f. eo. l. here-
ditarij. r. C. e. l. fi.
r. l. hoc qd. nā nō
constat qz seruus
sit ibi in l. heredi-
tarij.

f **C** Venditōe. i.
emptione.
g **C** Heres vide-
ret. nisi hoc cōstet
pus. vt. f. e. l. si qd
dicatur.
h **C** Cinium. sin-
gulozum.
i **C** Nō sit illoz. s.
singuloz.
k **C** In ceteris.
hic no. argu. et si
milia q sunt. s. de
re. di. in tñ. s. vni-
uerfikat. r. ad idē
s. de reb. du. cū se-
natus. r. s. qd cus-
ius p. vni. l. i. r. l. de
cre. xiiij. dist. fraf.
l **C** Cōstitutū ē.
C. eo. l. p. idem.
m **C** In fratris.
scz caput. r. fa. C.
q accu. non pos. l.
si magnum.
n **C** Non cogit.
quos habes. s. de
testi. l. iij. r. v.
o **C** Seruio qzto.
argu. s. ad sūl. l. i.
s. si vir.
p **C** Ipsius. r. p.
dānationē. qd fit
vt. f. de bo. dā. l. i.
in pn. secus si alio
mō. vt. f. l. p. r. r. f.
l. c. f. neo. s. fi. et. l.
vnius. s. seruus l.
ei. caput. r. C. eo.
l. seruos. r. l. non
solū. que sunt s.
q **C** De torques-
tur. nā liberi non
torquetur: nisi vt
f. eo. l. ex libero.
r **C** In caput do-

serunt non vtqz in serui vni-
us^o questionem fidē rei cōst-
tuendam: sed argumētis^b cau-
sam examinandā. Diuus ato.
r. diuus adrianus seruo sabin-
no rescripserūt: cū serui parit-
cum dño aurū r. argentum ex-
portasse^c dicerētur: nō esse de
dño itrogādos: nec quidē si
vltro aliqd dixerit^d obesse hoc
dño. **C** Diui fratres leuiano
longino rescripserūt de seruo
heredi^e nō esse habendā que-
stionē i res hereditarias quā-
uis suspectū id esset qz imagi-
naria venditione^f dñum in eo
q̄sisse heres videre^g. **C** Ser-
uum municipū posse in caput
ciuitum^h torqueri septissime re-
scriptū est: qz non sit illozⁱ ser-
uus s; reipublice. Idēqz in ce-
teris^k seruis corporū dicendū
est. nec enim pluriū serui vide-
tur sed corporis. **C** Si seruus
bona fide michi seruat etiā si
dñum in eo nō habeā: pōt di-
ci torqueri eū in caput meum
nō debere. Idē est r. in libero
hoie qui michi bona fide ser-
uit. Sed nec libertū torq̄ri in
patroni caput constitutū est.
Nec qdē fratrē in fratris^m im-
perator noster cū diuo fratre
suo rescripsit: addita ratioē qz
in eum in quē quis iuitus testi-
monij dicere nō cogit: in eum
nec torqueri v; **C** Seruū ma-
riti in caput vxoris posse torq̄-
ri diuus Traianus seruo qz-
to^o rescripsit. **C** Itē nūmio lu-
liano rescripsit: dānati seruos
qui desierūt esse ipsius^p posse
in eū torqueri. **C** Si serui ad
hoc erit manumissus ne torq̄a-
tur: dūmodo in caput dñi nō
torqueatur: posse eū torqueri^q
Diuus plus rescripsit. Sed r.
eum qui cognitionis^r suscepte

mini. antiqui: vt dixi in superior^s.

f **C** Torqueri. in his in quibus liber torquetur.

t **C** Cognitionis. s. accusationis.

v **C** Rei. i. accusati.

y **C** In caput eius. s. dñi. id est rei cuius nunc est serui.

z **C** Effectus. s. seruus.

aa **C** Effectus. r. facit. s.

ab **C** de arti. nō distan-

ac **C** guemus. s. facere-

ad **C** docto. Oportet er-

ae **C** go qz tpe accusati-

af **C** onis vt antea fue-

ag **C** rit rei vt in eū non

ah **C** torqueatur.

ai **C** Cōstitit. p.

aj **C** eum qui dicit hoc

ak **C** scz venditionē nō

al **C** valere: s; sit argu-

am **C** cōtra. s. de publi-

an **C** l. quicūqz. s. fi. r. s.

ao **C** at. s. eo. diu. fra-

ap **C** tres. Recur.

aq **C** Instruat. scz

ar **C** dictū seruo: in q̄-

as **C** stione positoum.

at **C** Multomin^o

au **C** ad hoc. l. diuus.

av **C** s. ex qd. r. C. eo.

aw **C** l. i. r. de testi. suos

ax **C** p. ex plora-

ay **C** tis. i. probatis. s;

az **C** arg. s. s. de custo.

ba **C** reo. l. si cōfessus. r.

bb **C** C. de pe. l. q̄ s; laz

bc **C** r. s. de mio. kauri

bd **C** liū. s. sed vt ad le-

be **C** u. l. fol. valet si pe-

bf **C** scueret: vt ibi. als

bg **C** nō: vt h. ar. f. e. s; si

bh **C** qd vltro. alij. r. q.

bi **C** qz h in ioumē: it i

bj **C** sine tormentis. vt

bk **C** ar. eiusdē. s; si qd

bl **C** vltro. Itē s. C. de

bm **C** p. f. l. i. Sol. ibi in

bn **C** ciuili. Et no. qz do-

bo **C** min^o suū p̄sentē

bp **C** r. inuitū p̄t de fēde

bq **C** re. vt. f. de ap. l. nō

br **C** tm. r. s. s. lib. cau.

bs **C** l. i. ij. r. iij. r. de

bt **C** re iudic. l. sepe. s;

bu **C** sciētib^o. r. C. de li-

bv **C** cau. l. p̄ncipalit.

bw **C** Nō optere.

bx **C** als nō oportet. et

by **C** facit. f. eo. l. penul-

bz **C** e. **C** Cognoscē.

ca **C** iudicis.

cb **C** Preciū. dño

cc **C** dādū. r. fa. C. e. l. i.

cd **C** Offit. ad h^o

ce **C** s. e. s. diu. ato. r. f.

cf **C** eo. l. vni. s. f. no. r.

cg **C** C. de testi. suos.

ch **C** C. de testi. suos.

ci **C** C. de testi. suos.

cj **C** C. de testi. suos.

ck **C** C. de testi. suos.

a **C** In causa tributotū. negociator seruoꝝ p̄stiat ve-
ctigal. p̄ seruoꝝ etiā si sint alicuius ciuitatis: debet eos
p̄stare: q̄ hoc faciat instruit eos pena capitalis q̄ sibi
celari: seruoꝝ cōficio imponit. vt. C. de veci. l. vniuersi. §.
fi. r. l. i. r. dic reip̄. alicui⁹ ciuitatis non romane. vt. §. de
publica. l. licitatio

b **C** Quod. f. peri-
culū: vel q̄. f. ratio.
r. in q̄bus. f. tribu-
tis. l. sub q̄b⁹. vel
dic seruos alicui⁹
ciuitatis torquen-
dos in cā tributoꝝ
rū: nō dico ciuita-
tis romane. vt. §.
de adul. si postula
uerit. §. ubet. r. §.
rano. r. cōstrue vt
§. r. q̄b⁹ dicit seruos.
f. torquēdos. q̄b⁹
id est sub quibus
tributis.

c **C** Professionē.
id est manifestari
onē seruoꝝ dela-
torū. vt. C. de vec.
lobus. f. p̄mū
caluz. vel. l. dictus
sue testimonū f. §.
aliuz. in primo fit
p̄fessio a deferēte
i seruo a seruo. ac.
d **C** Interroga-
re. nisi in se torqa
tur. vt. §. p̄ori. §.
e **C** Suggestio.
q̄ lucius fece-
rit.

f **C** De se. §. pro
xi. §. sol. vt ibi.
g **C** Amplius.
q̄ de se quod de
alijs dicit. certe
hoc fuerit. i. erit:
vel est iudiciū rei
si iudicare reus
nō tñ culpa inter-
rogatoris. i. inter-
rogatoris: q̄ bñ sic
debuit interrogari.

h **C** Non semp.
immo semp. vt. §.
e. l. edictū. §. sol. il
la fm istā. Itē fa.
C. quā. ap. fir. l. ij.
i **C** Ab eis. q̄s

**q̄s istos casus intellige esse
omissas istā p̄fessionē in cau-
sa tributotū r sic seruus est ca-
pitaliter puniendus. Bar.**

C In causa tributotū in qui-
bus esse reipublice seruos ne-
mini dubitū est: periculi quoq̄
ratio q̄b⁹ seruo fraudis cōficio
capitalē penā denunciat: eius-
dē p̄fessionē extruat. **C** Qui
q̄stionē habiturus est: non de-
bet sp̄aliter interrogare: an lu-
cius ricius homicidiū fecerit:
f. §. ḡnāliter q̄s id fecerit: aliter
em̄ magis suggerētis q̄s req̄-
rētis videf. r. ita diuus adria.
rescriptis. **C** Diuus adri. cal-
fur. celeriano in hec verba re-
scripsit. agricola pōpeij valen-
tis seruo de se pōt interroga-
ri. Et si dū q̄stio haberef am-
plius dixerit: rei fuerit iudici-
um: nō interrogatiōis culpa.

C Quēstioi fidē non semp:
nec tam nunq̄s habendā con-
stitutioibus declaraf. etenim
res est fragilis: rei fuerit iudici-
que veritatē fallat. Nā plerū-
q̄ patiētia siue duritia tormē-
torū ita tormēta contēnūt: vt
exprimi ab eis⁹ veritas nullo
modo possit. Alij tāta sunt im-
patiētia: vt in quouis mentiri
q̄s pati tormēta velint: r ita fit
vt etiā vario modo fateant. vt
nō tñ se/ verūctiā alios crimi-
nent. **C** Præterea inimicorū
q̄stioni fides haberi nō debet:
q̄ facile mentiunt: nec tñ sub
p̄textu inimicitiarū detrahen-
dā erit fides q̄stioni: sed cā co-
gnita habēda fides: aut non

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

C Si post iniam ex prima cō-
fessione lata de innocētia rei cō-
fiteri debet p̄denat⁹ restitui
a p̄cipe nō ab inferiore. B.

C Si q̄s vltro de maleficio
fateat: nō semper et fides ha-
benda est. Nonunq̄ em̄ aut
metu aut aliqua alia de causa
in se cōfiteat. r extat epistola
diuorū fratrum ad vocumiuꝝ
saxam qua continetur liberan-
dum eū qui in se fuerat cōfes-
sus: cuius post dānationē de
innocētia cōstitisset: cuius ver-
ba hec sunt. **C** Prudenter et
egregia ratione humanitatis
saxa charissime p̄mitium⁹
seruū q̄ homicidiū i se cōfinge-
re metu ad dñm reuertendū

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

C Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.
d **C** Punitium. proprium nomen serui.
e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

et de suspec. tuto. l. tutor. §. tutor. et. C. de inoffi. testa. lū-
beri. et de testibus. si quis.

l **C** Cognus. distinguendo inter inimicitiam magnā
vel paruam. vt. d. au. §. si vero odiosus.

m **C** Tradiderit. iudici puniēdos: puta duristi ad iudi-
cē latrones vt eos
torqueret an hoc
esset verum. et ipi
toti vel non toti:
dicunt q̄ tu es la-
tro cum eis.

n **C** Haberi eis.
latronibus.

o **C** In eos. i. cō-
tra eos.

p **C** Quibusdā.
scz rescriptis.

q **C** Hoc. f. q̄ nō
credat eis. nā q̄s
q̄s creditur.

r **C** Pleriq̄. q̄s
potuit facere iste
q̄ eos tradidit.

s **C** Proditores.
suos. ergo b se cō-
fesso credit q̄s
de alio. vt. §. de cu-
sto. reo. diuus. r. §.
ad fil. prius. sed
cōtra. C. de accu.
l. si. Sol. vt ibi.

t **C** Credit. q̄s
diceret bene est vt
eos p̄damus: q̄
postea non sic eis
creditur.

v **C** Eis. p̄den-
tibus. Accur.

x **C** Trāmittēda.
i. admittēda.
h. vel. i. omittēda

y **C** Allegatō. nō
debet haberi iua-
lidū ar. hic q̄s di-
cūt p̄ditores. f. q̄
latrones mētianē
siue calūniē in
se. i. p̄ditores. Jo.
possit etiā ecōtra
tota legi: vt hec di-
cāt p̄diti. r. facit
C. eo. l. iij.

z **C** De malefi-
cio. a se cōmissio.

a **C** Nonnunq̄.
sed plerūq̄.

b **C** De causa. vt
§. §. questionū.

c **C** Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.

d **C** Punitium. proprium nomen serui.

e **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

f **C** Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.

g **C** Punitium. proprium nomen serui.

h **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

i **C** Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.

k **C** Punitium. proprium nomen serui.

l **C** Reuertēdi. cū dñs p̄ceperat seruo vt aliquē occi-
deret q̄ dicebat fu⁹ se fecisse: ne dñs in cum seuiat.

m **C** Confessus iure lōgobar. secus. nam prius confitē
postea negare volens non auditur. vt in lombar. quali-
ter qui se. de. l. si pro quacūq̄.

Libet Decimus.

a Suspectus id est confessus.
b Persecrante, alio non esset dānāndus. vt. §. §. diu. ac.
c Peruenire, vt alius iudicari. vt. C. de accu. l. fi.
d Cōsiterit. i. certū fuerit hoc duplex dictū qd̄ seq̄t.
e Commentum. i. confessum.
f Decreti. id est sententię.

g Reuertatur. vt. un. de his qui sunt sui vel alie. iur. §. fi.

h Quē. l. dñz.
i Quasi. alio qz et. i. hēas si fuisset zē. dānaretur. ad hoc. §. de fideicō. lib. l. generaliter. §. si seruus. sed §. i. de pe. l. aut dānum. §. seruus. et C. de sen. pas. frustra. So. hic restitutus fuit. ad qd̄ §. de sen. pas. l. fi. k. Restituere. q̄n̄ vere cōmiserat delictū de quo fuit cōfessus.

l Non potest. neqz in criminali neqz in civili vt. h. et. §. de re iudi. l. acta. §. de amplā dñ. l. iudex. et. l. paul. l. i. aut dānum. §. fi. z. C. sen. rescri. nō pos. l. i. et. C. de sen. l. post sniam. z. §. de re iudi. l. qd̄ iussit. z. i. i. l. diui fratres. in prin. z. §. l. et. l. mox. §. i. l. z. de offi. p̄cō. solēt §. sicut. z. de offic. p̄cur. ce. l. fi. et. §. de fur. l. non poterit. sed §. de mino. l. in cause. §. fi. Sed ibi ratio ēta tis. ad qd̄. §. d̄ postul. l. i. §. de qua. vel illud in civilibus. Itē secus in mulieris. vt. §. de offi. p̄cō. l. i. l. i. cāe. §. fi.

m Sicut. z. de offic. p̄cur. ce. l. fi. et. §. de fur. l. non poterit. sed §. de mino. l. in cause. §. fi. Sed ibi ratio ēta tis. ad qd̄. §. d̄ postul. l. i. §. de qua. vel illud in civilibus. Itē secus in mulieris. vt. §. de offi. p̄cō. l. i. l. i. cāe. §. fi.

n Principi. multa est p̄ncipi licet q̄ nō licent alij. vt §. si quis inge. esse di. l. i. §. fi. z. de fideicom. l. i. l. i. aqz. z. de adop. l. adoptio. Accur.

o Cōsiterit. alio consistit.
h Ereditarij. bona hereditaria: q̄ vnus negat alium coheredē. z. cōcor. C. e. l. hoc qd̄ placet. et. l. cum te. Sed hodie etiā si cōsiter ad quē seruus pertinet. vt. C. eo. l. fi. vbi erat speciale fm hoc vt seruus i caput dñi torqueatur: vt ibi dixi. z. facit. §. eo. l. i. §. diui fratres.

suspectus esset pseuerate dñi fa demōstratōe dānāsi: q̄ siturus de cōscijs q̄s eque habere secū mēit⁹ fuerat: vt ad certiorē ipius de se cōfessionē puenires. Nec frustra fuit tā p̄ndēs cōsiliū tuū: cuz in tor mētis cōsiterit: neqz illos ei cōscios fuisse: z. ipz de se temere cōmentū. Potes itaqz decretū ḡm facere: z. eū per officij dīstrahi iudere: cōditōe addita ne vnqz in p̄tatem dñi reuertat⁹. quez p̄cio accepto certū habemus libeter tali seruo cariturum. **L** hęc epla si gnificat: q̄ si seruus dānatus fuisset restitutus ad eū p̄tinebit cuius fuisset anteq̄ dānaret. Sed p̄les p̄ntie eū quē dānauit restituere nō pōt: cū nec pecuniariā sniam suam reuocare possit. Quid igitur p̄ncipi eū scribere oportet: si q̄n̄ ei q̄ nocēs videbat postea ratio innocētie cōsiterit.

H Ereditarij **Alpia.** Serui q̄ diu incertus est ad quem bona p̄tineant: nō possunt videri in caput domini torqueri.

Q onstitutione **Idem.** Ampatoris nri z diui se ueri placuit plurim⁹ seruum in nullius caput torqueri posse.

D incestu (vt **Idem.** Papi. rescripsit: z est rescriptū) seruoꝝ tormenta cessant: quia z lex iulia cessat de adulterijs. **Marcellus.** Si quis viduam vel alij nuptiās cōtra here nō pōt cor ruperit: in insulā deportāndus est: qz duplex crimē est. incestū: qz cognatā violauit cōtra fas: z adulteriū vel stupri ad iūgit. Deniqz hoc casu serui in personā domini torqueant.

P Alre vel ma **Alpia.** Prito adulteri agente et postulātibus de seruis rei vt questio habeat: si vere cā perozata testibus platis absolutio secuta fuerit: māctioꝝ q̄ mortua fuerint estimatio habebitur. secuta vero dānatioe q̄ super sunt publicant. **L** um de falso testamēto querit: hereditarij serui possunt torq̄ri.

Q uestiois mo **Alpia.** dum magis est iudices arbitrari oportere. Itaqz q̄ sti ones haberi oportet vt seruis saluus sit: vel innocētia vel supplicio. **Paulus.** **E** dictū diui augusti qd̄ appositū iunio auito et lucio aproniano cōsulis in hūc modū extat. **Q** uestiones neqz semp in omni cā z p̄sona desiderari debere arbitro: s; cū capitalia z atrociora maleficia nō aliter explorari et inuestigari possunt q̄ per seruoꝝ rū questiones: efficacissimas

C onstitutione plurium. nisi sit collegium. vt. §. l. i. §. seruum.
I n nullius. vt. C. e. l. hoc qd̄ placet: nisi in casu vt ibi in fi. et. i. eo. extraneo. §. penul.
D e incestu. cessant. f. contra dominos.

L ex iulia. hoc est verū ex capite adulteri. sed tñ incest⁹ est vnus de capitulis eius. vt. §. de mino. l. au nliū. §. fi. vbi ergo est adulteriū torquet in dñz vt hic innuit. et. i. eo. extraneo. in p̄nci. Itē vbi incest⁹ cū adulterio idē. vt. §. e. l. p̄. i. z. §. d̄ ad te. l. vi passā. §. fi.

C essat. p̄sim plia incestu. **S** i qd̄ vidua. deportāndus est. falte fm Jo. nā vbi erat vidua oino est deportāndus. vbi nupta: saltē ad min⁹ hec eadē pena debet bit iponi. nec ob. C. d̄ adul. l. q̄uis in fi. l. p̄tē esse q̄ per dignitate et nobilitate deportatio sufficit. vt. §. de sic. l. ciufdez. §. penul. z. adde qd̄ no. §. de adulte. si adulteriū cū incestu. in pun. **A** d iūgit. delinquens.

H oc casu. ad ulterij tñ nō stupri soli: alioquin §. §. l. p̄. i. **A** lre. rei. id est accusati. **P** erozata. si causa fuit pbata quomodo fuit ab solutus: Rñ. forte

P er erroꝝ. vt dicit quidā. vt. z. C. l. mi. se. ma. di. l. i. z. §. de test. tu. iure nfo. vel hic nō dicit q̄ fuerit probatum. **C** habetur. et emendatur absoluto non cōdēnato. im mo si quid superest publicatur. vt hic. et. no. §. de adulte. l. si postulauerit. §. si reus.

T orqueri. vt. C. e. l. testamētū. z. fa. ad hoc. l. fi. **Q** uestiois. oportere. ad hoc facit. i. e. l. de mino. §. questionis. **D** icum. maleficia. immo et in civili. vt. §. l. p̄. i. **E** fficacissima. nam tormētis verberibus et igne fatigant: que dicū veritas ipa videt dicere. vt. Tul-

P er erroꝝ. vt dicit quidā. vt. z. C. l. mi. se. ma. di. l. i. z. §. de test. tu. iure nfo. vel hic nō dicit q̄ fuerit probatum. **C** habetur. et emendatur absoluto non cōdēnato. im mo si quid superest publicatur. vt hic. et. no. §. de adulte. l. si postulauerit. §. si reus.

T orqueri. vt. C. e. l. testamētū. z. fa. ad hoc. l. fi. **Q** uestiois. oportere. ad hoc facit. i. e. l. de mino. §. questionis. **D** icum. maleficia. immo et in civili. vt. §. l. p̄. i. **E** fficacissima. nam tormētis verberibus et igne fatigant: que dicū veritas ipa videt dicere. vt. Tul-

P er erroꝝ. vt dicit quidā. vt. z. C. l. mi. se. ma. di. l. i. z. §. de test. tu. iure nfo. vel hic nō dicit q̄ fuerit probatum. **C** habetur. et emendatur absoluto non cōdēnato. im mo si quid superest publicatur. vt hic. et. no. §. de adulte. l. si postulauerit. §. si reus.

T orqueri. vt. C. e. l. testamētū. z. fa. ad hoc. l. fi. **Q** uestiois. oportere. ad hoc facit. i. e. l. de mino. §. questionis. **D** icum. maleficia. immo et in civili. vt. §. l. p̄. i. **E** fficacissima. nam tormētis verberibus et igne fatigant: que dicū veritas ipa videt dicere. vt. Tul-

P er erroꝝ. vt dicit quidā. vt. z. C. l. mi. se. ma. di. l. i. z. §. de test. tu. iure nfo. vel hic nō dicit q̄ fuerit probatum. **C** habetur. et emendatur absoluto non cōdēnato. im mo si quid superest publicatur. vt hic. et. no. §. de adulte. l. si postulauerit. §. si reus.

lius in topicis. sed contra. §. eo. l. i. §. questioni. Sol. hic perseverantibus non. vt. §. l. i. §. si quis vltro. vel hic tor-
quebatur in alium vt testis: ibi in se.

a In adulterio. a quocumque commissio sed non in causa
civilis. vt. l. i. p. i. in fi. r. facit ad hoc. C. eo. l. nec si meos.

b q. i. qua.

c heredis. q. d. nō est liber vt p hoc euitaret tor-
mēta: sed seruus quidē heredis. vt hic. et. d. l. nec si meos. sed arg. §. i. eo. statuliber. r. §. ad fil. l. i. §. serui. et. §. de adul. si po-
stulauerit. §. ques-
tioni. et. §. de sta-
tulib. l. statuliberi

d ius. §. ser-
uis. §. alie-
nis. q. d. nō solum
de suis. r. sic in nu-
tū seruū torquen-
dū in dominū in
causa pecuniaria
et sic est §. C. e. l. i.
in fi. So. hic loqui-
tur cū cōtra alium
nō cōtra dñm ser-
uus i pecuniaria
causa torquet. vt
in nu. in hac lra:
vel dic vt ibi. r. fa-
cit ad hoc. §. de te-
sti. l. serui. r. C. de
iura. calū. l. i. in fi.

e Valere. qua-
si diceret seruū nō
debet torqueri. et
go tortus qd dixit
nō valet. vt. C. de
legi. r. cō. l. non du-
bil. et adhuc mi-
nus si sine tormē-
tis aliqd dicat. vt
§. l. i. §. idēz con-
silio. et. §. idēz seue-
rus: et hic subiicit

f habēda non
est. in pretentiū do-
minū. vt. §. eo. l. ex
tranco. §. fi. vt die
de libero. r. est ra-
tio: quia r. si lex de quolibet diceret non euaderet.

g In pecuniariis. at in criminib⁹ sic cum distinctōe.
vt. §. l. p. i. §. finali.

d minore. diuus. vt. §. eo. l. ex libero. §. i. et. §. de te-
sti. l. i. §. legelibus. et. l. in testimonium.

e Principum. ad hoc facit. §. ad. l. iul. maie. famos. r.
Cad. l. iul. ma. nullus. et. §. de testi. l. ob carmē. §. si ca.

k Nam patris. l. seruos.

l Torquendos. al⁹ interrogados. et facit. §. ad fil.
l. i. §. si pater.

ead esse ad inquirendā verita-
tem existimo: et habēdas esse
censeo. **Statuliber** in adul-
terio postulari poterit: vt que-
stio ex eo habeat qd seru⁹ he-
redis est: s; spē suā retinebit.

Diuus pius Marcia.
rescripsit posse de ser-
uis haberi qstionē in pecunia-
ria causa: si aliter veritas inue-
niri nō possit: qd et alijs rescri-
ptis cauet. sed hoc ita est: vt
nō facile in re pecuniaria que-
stio habeat. Sed si aliter veri-
tas inueniri nō possit nisi per
tormēta: licet habere qstionē:
vt diuus seue. r. anto. rescrip-
serūt. Licet itaq; et de seruis
alienis haberi qstionem: si ita
res suadeat. **Ex** qbus cau-
sis qstio de suis aduersus do-
minos haberi nō debet: ex his
causis nec quidē interrogatio-
nem valet: r. multo minus iu-
dicia seruo: cōtra dños ad-
mittēda sunt. **De** eo q in in-
sulā deportatus est qstio habē-
da nō est: vt diuus pius re-
scripsit. Sed nec de statulibe-
ro in pecuniarijs causis que-
stio habēda est: nisi deficiente
conditione. **Archadius.**

De minore. xliij. an. que-
stio habēda nō est: vt r.
diuus pius cecilio iubeatano
rescripsit: sed oēs oīno in ma-
iestatis crimine qd ad psonas
pūcipū attinet: si ad testimo-

m Teperamēta. vt et. §. e. l. qstionis. et facit. §. de te-
sti. l. i. in fi. et de in litem iur. l. videamus. §. iurare. et de
iniur. sed si vnus. §. ait pctor arbitrato.

n Sūere. C. de testi. l. nimis. r. v. edē. l. i. r. l. q accusare.

o Estimatiōis. i. fame. ad qd. §. de fun. in struc. et in
stru. le. l. cū dela-
mionis. §. afina. et
de testi. l. iij. i. pñ.
et. §. de re mili. nō
oēs. §. a barbaris
et. §. de trasac. l. cū
hi. §. sed r. psonaz
et. §. so. ma. l. si cui
dotē. §. eo tpe. r. in
auf. de testi. §. i.

Veritate res-
qri. quattuor mo-
dis sit michi con-
trouersia de seruo
vno. p rei vēdica.
q; ego ab alio: vel
alio a me vendi-
car: et tūc torquet
vt. C. e. l. hētes. et
de rei vē. l. cū sup.
et de ser. fug. l. qui
cūq; §. fi. et. l. cum
seruū. q sunt. tra.
Seco de possessio-
ne ei⁹: vel inter me
et eū. quod sit vel
officio iudicis vel
vtrobi. vt. C. vbi
cā stat⁹. l. i. r. tunc
silit torquet. vt. C.
de lib. cā. l. ea q. q
est §. Tertio de li-
bertate. que qd sit
pūdicialib⁹ act. r.
tūc nō: vt hic forte
ppter spē. prime
apparture libera-
tatis. arg. §. e. l. sta-
tuliber. Quarto p
petitionē heredi-
tatis vel q; ipe so-
lus: vel vna cum
alijs hereditarijs
rebus petis p peti-
tionē hereditarij:
r. tūc torquet sup-
ol re hereditaria.
vt. §. e. l. heredita-
rii. et. C. eo. l. si. q;

Etiam si **Paulus.**
redhibitus⁹ fuerit ser-
uus: in caput emptoris nō tor-
quebitur. **Alpianus.**

S i qd ne questio de eo
agatur liberuz se dicat:
diuus adrianus rescripsit non
esse eū aī torquendū q; libera-
le iudiciū experiat⁹. **Modest.**

vn⁹ dicit se solidū herede: ali⁹ e⁹. alio si seruū piterent
cōez r. se coheredes: sed de vna alia re sit qd nō torqur.
vt. C. e. l. hoc qd plz. Itē si de alijs nō de hereditarijs res-
bus qd sit: s; dubiū sit cur⁹ sit seruus hereditari⁹ nō tor-
quetur. vt. §. eo. l. ex libero. vel verus illa ex libero et illa
hoc qd placet. corriguntur per. l. C. e. l. fi.

Et si redhibitus⁹. §. eo. l. vnus. §. seruus.

Er Emptoris. accusat de aliquo crimine.

S i qd expiat. seruus. vel dic. i. agat a dño. vt. C. de
adul. l. qm alexandrū. r. fa. §. l. i. §. sed si qd dicitur.

A Erto stipulatione i. petitione ne torqueatur.
R Receptum est. de hoc die vt. s. de adul. si po-
stulauerit. in pn. r. s. penul. r. C. de adul. liij.

S Tatuliber puniendus est. vt. i. i. l. mouis. s. fi. Sed
ptra. s. de statulibe. l. statuliberi a ceteris. Sol. vt
ibi. Itē argu. cons-
tra. s. si q̄s testa.
lib. eē ius. l. i. s. qd
tamē. Sol. vt ibi.
r. facit ad hoc. s. si
ex nora. cau. aga.
l. fina.

A Erto precio seruū est-
matū in questionē dari
interposita stipulatione⁹ rece-
ptum est⁹. **I**dem.
S Tatuliber in delicto re-
pertus sperāde liberta-
tis prerogatiua nō vt seru⁹ ob
ambiguū cōditionis: sed vt li-
ber puniendus est. **A** lustra.
L libero hoie p testio-
nē nō vacillāte q̄stio-
nē haberi nō optet. **D**e mi-
nore q̄s. xliij. an. in caput alte-
rius questionē habendā nō es-
se diuus pi⁹ metilio rescriptū:
maxie cū nullis extrifecus ar-
gumētis accusatio ipeaf. nec
tñ psequēs eē vt etiā sine tor-
mentis eidē credaf. Nā etas
(i quit) que aduersus a sperita-
tē questionis eos interim tue-
ri videtur: suspectiores q̄s eos
de facit ad mētiēdi facilitatē.

Ute pēdente sup dñio ser-
uū non potest torqueri interim
in eum a quo seruus petiur.
hoc dicit. **B**.
Cum qui vendicanti seruū
cauit dñi loco habendū: et iō
in caput ei⁹ seruos⁹ torq̄ri nō
posse diuus pius in hec verba
rescriptū: cām tuā alijs pba-
tionib⁹ instruere debes. nā de
fuis questio haberi nō d̄z: cū
possessor hereditatis q̄ petito-
ri satisfecerit: interim dñi lo-
co habeatur⁹. **M** odesti.

Epeti questionē posse
diui fratres rescripse-
rūt. Is q̄ de se p̄fessus est i ca-
put alioy non torquebit: vt di-
uus pi⁹ rescriptū. **P**apinia.
Etraneo quoq̄ accusā-
te seruus i aduiterij q̄-
stionē cōtra dñm interrogari

Epeti argu.
ad reuersio-
nē testū. sic. C. de
testi. l. fi. r. s. d op.
lega. l. ij. r. i. eo. l.
vnius. s. i. sed ar.
contra. s. de testi.
l. produci.

Rescriptū.
sed ar. s. ad filij.
l. plus. Sol. i. i. spāle. vt et alijs q̄ no. C. de accu. l. fi. in fi.
Xtraneo placuit. vt. C. eo. l. i. immo r de statulibo.
vt. s. eo. edictum. s. fina.

A Erto precio seruū est-
matū in questionē dari
interposita stipulatione⁹ rece-
ptum est⁹. **I**dem.
S Tatuliber in delicto re-
pertus sperāde liberta-
tis prerogatiua nō vt seru⁹ ob
ambiguū cōditionis: sed vt li-
ber puniendus est. **A** lustra.
L libero hoie p testio-
nē nō vacillāte q̄stio-
nē haberi nō optet. **D**e mi-
nore q̄s. xliij. an. in caput alte-
rius questionē habendā nō es-
se diuus pi⁹ metilio rescriptū:
maxie cū nullis extrifecus ar-
gumētis accusatio ipeaf. nec
tñ psequēs eē vt etiā sine tor-
mentis eidē credaf. Nā etas
(i quit) que aduersus a sperita-
tē questionis eos interim tue-
ri videtur: suspectiores q̄s eos
de facit ad mētiēdi facilitatē.

S in qōne stupri. nō de lectu simplicid. vt. s. e. s. l. ce
De qōne. q̄ p accu. falsi exercef. vt. s. (su. r. l. se.
de fal. q̄ falsaz. s. accusatio. r. C. d fal. l. i. r. facit. s. de car.
o hereditatem. i. ille quē r. e. Ac. (edic. l. iij. s. due.
p Contra dominum. subaudi: id est ceteros r. e.

Querit. als
querit. als querit.
et facit. C. e. l. hoc
q̄d placet. r. l. sup
r cōi diu. l. cōi.
r Postulare. f.
id est accusare.
f Pro dno. ad
hoc. s. ad filij. l. si
pcessor. s. vii.
r Dānato. sec
cus si cōtra dñs
fuisse dānat⁹. vt
s. l. i. s. item num-
mio. r. facit ad h⁹
C. eo. l. suos. r. de
senten. pas. l. frus
stra. r. i. eo. l. vni.
s. seruus. r. s. eo.
diuus. s. fina.

Cōfiteatur.
scz seruus ille.
A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

A lio ordine
sunt torquēdi ad
ritatē eruendā.
p Videtur. s.
eo. l. i. s. i.
3 Repti. i. i. te-
rum torqueri. vt r
s. eo. l. repti.
a Adhibenda
sunt. vt r. s. eo. l. i.
in p̄nci.
b Testes. libe-
ri.
c Cū factio. id
est negotio super
quo restitūcā: ta-
men non recte di-
cunt. r. sic duo epi
gunt. s. q̄ se inter-
fuisse dicāt: q̄va
cūlēt. vt. s. eo. l. ex
libero. facit. C. de
epif. et cleri. p̄f-
biter. r. in aut. de
testi. s. sanamus.
d Habere que-
stionē. vt. C. eo. l.
super statu.
e Ultro. i. sine
tormentis. ad q̄d
facit. s. de in ius
vo. l. ex quib⁹. vel
i. voluntate etiā

Comitti licet dnoz salute sue antepohere debeant. vt. s. ad fil. l. i. s. iuxta hec.

In memoria. vt. r. C. e. l. seruos s. no solu. e. facit de decuri. l. i. h. r. C. e. l. p. r. s. eo. extraneo s. fi. sed con tra. s. e. l. i. s. item nfmio. sol. vt. ibi.

Interrogandus est. vt. p. se. vt. r. C. e. l. suos q. r. l. pudem.

Inqri. vt. r. s. e. l. i. s. si qd dical. et. l. si quis. ac.

An die. forte vni. vel an die illi quo allegatio nes debet audi re. ut. in q. suos possit hie aduoca tos. ad qd facit. s. b. exhi. reis. l. i. s. fi. et. de pu. iudi. l. custodias.

Custodias. i. custodias pfoas sic. s. de offi. pco. l. soler. fm vnum sensum.

Quocq. an sententiam. b. proferant. scz custodie.

Pro tribuna li. d. clibello et in scriptis deposita. sed et sine his. ad qd facit. s. de acu sa. l. leua. r. C. de custo. reo. l. i. r. di cas. hic de custodi b. q. captos affu perant. vt. C. de custo. reo. l. i. s. fi.

Accur. I. Scut. alicp demu s. si oncrek ab alijs torq. vt seru. vt. r. C. e. l. nec si moa. et facit. s. de adul. si postulauerit. s. s. et si seruus is sit. et. s. e. l. edictu. s. fi. et. s. eo. ita iuliber.

Artr. ab hie. s. marito. hoc no sine miserto possit fuit. h. em. marit. veritate ignorabat. et id sic fuisse turare no potat. vñ dictu sou. vni. test. no erat sufficie s. di. vo. r. ipe. r. testis iuraret. i. iurare vellit. defert. eis tu rametia. nisi re. sic no ee iuret. sic et q. iusurandū acto ris elidit. re. no defert. et acrozi s. p. s. uerudine. az. s. hoc dic. vt. no. C. de iureiur. an bone fidei. vel illd in cuilib. at in criminalib. etiam in opta. p. bationi non defertur.

Procurator. cesaris vel fisci vice p. s. idis agere. vt. et. cōsensu partu audietes. vt. C. de iurisd. om. au. l. i. r. de pedane. tu. l. i.

Anella. s. defuncte. o. Admuni. vt. C. de testi. l. iurifurandi. sed ar. cōtra. I. de re mil. l. non oēs. s. a barbaris.

Qomb. nisi pcedat iudicia. vt. r. s. e. l. i. l. i. p. l. sed

possea vt hic subscit reprobat qd ergo no pcedit indi cii. s. vn. testis no inducit psump. fm. Jo. l. s. s. de do. ple. l. theopop. no em hic fuit reprobatu snia qsi qd eet habita no pcedete iudicio. hoc surru allegaret s. ma le. sed q. ancilla in ca pecuniaria dñm totia est. vt. C. de qoni. l. i. vt me lius qd fuit habita ta anq. libert. di ceret testentiu. et id alle gabat bene fm. Jo. vel id non fuit facieda qd. qz talis testis sic sa militaris no indu cit iudiciu cum in seruitute a. p. uce te possit reuocari. vt. C. de lib. r. eos. lib. l. fi.

M. Artr. qda hēs vrozis sue petebat a surro pe cuniā quā apb eū depouisse defunctā se ab hie dicebat. r. i eā rē vñ testē liberti sui filiu produserat. apb pcuratorē desiderauerat r. qōnē haberi de ācilla. s. surr. negabat se ac cepisse. r. testioniu no oportet vnt. hois admitti. nec sole re a qōnib. incipi ac si aliena eet ancilla. pcurator qōnē de ancilla hūit. cū ex appellatio ne cognouisset impator. pñs clauit qōnē illicite hīta. vni. testionio no ee credēdū. no qz

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

De penis. Titu. xij. In iponeis penis tpo de lica no sine inspicit. h. d. supe

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

De penis. Titu. xij. In iponeis penis tpo de lica no sine inspicit. h. d. supe

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

De penis. Titu. xij. In iponeis penis tpo de lica no sine inspicit. h. d. supe

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

De penis. Titu. xij. In iponeis penis tpo de lica no sine inspicit. h. d. supe

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

De penis. Titu. xij. In iponeis penis tpo de lica no sine inspicit. h. d. supe

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

De penis. Titu. xij. In iponeis penis tpo de lica no sine inspicit. h. d. supe

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

de qoni. l. i. vt me lius qd fuit habita ta anq. libert. di ceret testentiu. et id alle gabat bene fm. Jo. vel id non fuit facieda qd. qz talis testis sic sa militaris no indu cit iudiciu cum in seruitute a. p. uce te possit reuocari. vt. C. de lib. r. eos. lib. l. fi.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Q. Uestiois hūide. ca. nē minē ee dānādū diuus adria nus rescriptit. I. de. C. si sine accusatorib. i custodia recepti sūt. qd de eis habenda non est. nisi aliqbus suspitionibus vrgeantur.

Liber Decimus:

a **C**ausam, id est penam. Accur.
b **C**um deliquisset, nisi sit statuliber. vt. §. titu. l. l. sta-
tuliber. §. huic. l. est. §. si ex noxa. c. l. pe. So. hec illaz
corrigit. vel solue vt ibi. et facit. C. ad l. cor. de fal. si qd.
et. §. de testa. ad testium. §. i. et. §. de iniur. l. iniuriarum
estimatio. 2 de iur.
rif. olm. iudi. cum
qdam. §. quoties.
et in pun. l.

c **P**roinde. exē
plificat predicta.
d **R**edact. ex
libero seruus: vt
per ingratiitudi-
nem vel vendito-
nem ad precium
participandum.
e **P**ublicorum.
qualis sunt. §. de
pub. iudi. l. i.

f **U**el priuato-
rum. vbi crimina-
liter agitur. vt. §.
de pu. delict. l. fi.
g **C**ognoscit.
vt sit hodie quo-
libet publico cri-
mine. vt. §. de pu-
bli. iud. l. ordo.

h **D**eludat. qz
non possunt solue-
re. et facit. §. de in-
ius vo. l. fi. et §. of.
pres. l. l. licitas. §.
fi. et facit. §. de ser.
fugi. l. quicūqz. §.
q. si. et de iurisd. fi.
om. iud. si quis id
qz §. in seruos. et
C. de sepul. vi. l. i.
fi. in fi. ac.

i **C**oertione.
scz in corpore.
k **E**xtraordina-
riam. i. extra anti-
quam solēnitatē.
Accur.

l **I**ndicant. i.
imponant.
m **E**t capitalis
hoc titulo habet
mentio pene capi-
talis: ideo hic ex-
ponit.

n **M**ors. natu-
ralis.
o **A**missio. que
est mors civilis.
vt. §. de contrata.
l. i. §. fi. sic et ser-
uitus et mors ci-
uile: vt subicit. 2. §. de re. iur. seruitutē. 2. facit. §. de iure
pa. l. est. §. i. et si qd. cau. l. iij. §. rei. et de bo. pos. l. edicto.

p **U**el seruitus. vt qz damnatur in metallum.
q **S**uccessit. vt. §. ad. l. iul. pec. l. iij. in prin.
r **D**eportandi. sed et prefectus ptoio: et qui vice p-
fecti ex pncipis mandato cognoscit. vt. §. de lega. iij. l. i.
i. §. hi. item magi-
stratus muni. nec
etiā seruus ad mor-
tez dānare potest
vt. §. de iurif. om.
iudi. l. magistrati
b. 2. adde qz not.
§. de offi. pres. l. il-
licitas. §. qui vni-
uersas. et de offi.
pre. vt. l. i. §. rele-
gandi. et. §. de in-
tu. testa. si quis ex-
§. eius. et facit. §.
de interdic. 2. rele-
l. inter.

s **D**amnatus.
vt. §. ad turpil. l. i.
i. fi. et qz ibi no.
t **C**ausa. vt nō
videatur dānari.
vt arg. §. qz cuius
qz vniuersi. l. i. fi.
et. §. qz qz iuris
l. i. fi. 2. de re iud.
l. iij. §. condemna-
tum. et. §. de con-
tratabu. l. non pu-
tant. §. non que-
uis. Item facit. §.
eo. l. in metallum

u **R**egnantis
beaf: scio obseruari qz dū pre-
gnans est.
v **Q**ui tuss? est relegari 2 nō
obtemperat: aut citius reuer-
titur mittitur in exilium 2 qui
tussus exulare non obedit pe-
na capitit plectitur: et nemo
potest exulem reuocare nisi
pnceps. h. d. tota lex.

w **M**arcellus.
x **E**legati siue in insulaz
deportati debēt locis
interdictis abstinere: et hoc
fure vtimur: vt relegatus in-
terdictis locis non excedat.
Alloquin in tps quidē relega-
to ppetuū exiliū relegatōis:
in insulam relegato: deporta-
tōis: in insulā deportato: pena

y **R**egationis. irrogatur qz est infra,
z **R**egato. imperpetuum.

a **Q**ui non habet in ere de-
bet luere in corpore. h. d.
b **G**eneraliter placet in legi-
bus publicorum iudiciorum vel
priuatorum criminū: qui ex-
tra ordinē cognoscūt? prefec-
cti vel presides: vt eis qz penā
pecuniariaz egētes deludūt?
coertionem: extraordinariāz?
indicant.

c **Q**uicūqz dānatur ad mor-
tem naturalez vel ad amissio-
nem ciuitatis vel ad seruitutē
dicitur damnatus rei capita-
lis hoc dicit. **I**dem.
d **E**t capitalis dānatur
sic accipere debemus: ex qua
causa damnato vel mors vel
etiam ciuitatis amissio v? ser-
uitus contingit.

e **L**oco pene aqz et ignis suc-
cessit pena deportationis: et
cū pnceps statuit aliqz de-
portandum ille statim amittit
ciuitatē: preses aut hoc nō po-
test facere: sed prefect? vrbis
sic et dānatur statim amittit
ciuitatem. itē pronocatioe ex

f **U**el seruitus. vt qz damnatur in metallum.
g **S**uccessit. vt. §. ad. l. iul. pec. l. iij. in prin.
h **D**eportandi. sed et prefectus ptoio: et qui vice p-
fecti ex pncipis mandato cognoscit. vt. §. de lega. iij. l. i.
i. §. hi. item magi-
stratus muni. nec
etiā seruus ad mor-
tez dānare potest
vt. §. de iurif. om.
iudi. l. magistrati
b. 2. adde qz not.
§. de offi. pres. l. il-
licitas. §. qui vni-
uersas. et de offi.
pre. vt. l. i. §. rele-
gandi. et. §. de in-
tu. testa. si quis ex-
§. eius. et facit. §.
de interdic. 2. rele-
l. inter.

i **D**amnatus.
vt. §. ad turpil. l. i.
i. fi. et qz ibi no.
k **C**ausa. vt nō
videatur dānari.
vt arg. §. qz cuius
qz vniuersi. l. i. fi.
et. §. qz qz iuris
l. i. fi. 2. de re iud.
l. iij. §. condemna-
tum. et. §. de con-
tratabu. l. non pu-
tant. §. non que-
uis. Item facit. §.
eo. l. in metallum

l **R**egnantis
beaf: scio obseruari qz dū pre-
gnans est.
m **Q**ui tuss? est relegari 2 nō
obtemperat: aut citius reuer-
titur mittitur in exilium 2 qui
tussus exulare non obedit pe-
na capitit plectitur: et nemo
potest exulem reuocare nisi
pnceps. h. d. tota lex.

n **M**arcellus.
o **E**legati siue in insulaz
deportati debēt locis
interdictis abstinere: et hoc
fure vtimur: vt relegatus in-
terdictis locis non excedat.
Alloquin in tps quidē relega-
to ppetuū exiliū relegatōis:
in insulam relegato: deporta-
tōis: in insulā deportato: pena

p **R**egationis. irrogatur qz est infra,
q **R**egato. imperpetuum.

Capitis. s. n. d. e. p. o. u. t. i. o. n. e. e. s. t. p. e. n. a. c. a. p. i. t. i. s. v. t. s. de publi. iudi. l. ij. et. i. e. capitali. in. p. n. i. r. n. s. h. i. c. v. t. ad l. f. a. m. c. a. p. i. t. i. s. a. m. p. u. t. a. t. i. o. i. t. e. m. a. d. h. o. c. q. a. u. g. e. a. t. p. e. n. a. s. i. n. o. p. a. r. e. a. t. m. i. n. o. u. f. a. c. i. t. i. e. l. c. a. p. i. t. a. l. i. s. i. n. e. x. u. l. i. b. r. c. de pa. po. l. i. ij. et. de epi. r. c. l. c. q. c. u. s. r. e. s. t. r. i. c. t. o. a. u. t. d. a. n. u. m. s. i. n. t. e. r. e. t. i. n. a. u. t. d. e. s. a. n. e. p. i. s. s. i. m. o. n. a. c. h. i. e. t. i. n. a. u. t. v. t. l. i. m. a. e. t. a. u. i. e. s. h. i. s. q. z. e. t. i. n. d. e. c. r. e. x. i. q. i. i. j. c. l. i. q. s. e. p. u. s.

Excesserit. a. l. s. n. o. r. t. i. c. d. i. c. i. a. c. e. s. s. e. r. i. t. a. l. s. s. i. f. i. h. e. t. i. c. d. i. c. e. c. e. s. s. e. r. i. t. i. r. e. c. e. s. s. e. r. i. t. s. e. x. i. l. i. o. r. s. h. o. c. d. e. b. u. i. t. l. f. l. a. r. e.

Comeatus. e. s. t. d. i. s. r. e. m. e. a. t. i. d. o. m. i. a. c. c. u. r.

Ex aliq. caus. s. a. m. a. g. n. a. r. i. u. s. t. a. c. a. e. s. t. e. i. v. o. l. u. n. t. a. t. i. o. e. t. f. a. c. i. t. s. i. i. l. i. i. f. i. e. t. q. d. i. b. i. n. o. t. a. t. a. c. c. u. r.

Absent. no. a. b. s. e. n. t. e. n. o. d. a. n. a. r. i. v. t. h. r. c. d. e. a. c. c. u. l. a. b. s. e. n. t. e. e. t. d. e. a. d. u. l. t. e. l. i. f. i. n. q. d. a. e. t. s. d. e. r. e. q. r. e. r. e. l. i. e. t. l. i. c. o. n. e. s. t. s. e. u. a. n. a. b. s. e. n. t. i. a. v. t. c. d. e. r. e. q. r. e. l. i. q. d. s. e. c. e. s. t. i. n. c. i. v. i. l. i. b. v. t. c. d. e. i. u. d. i. p. r. o. p. e. r. a. d. d. i. s. i. s. h. d. e. p. u. r. l. s. e. r. u. s. p. u. b. l. i. c. e. i. b. i. v. d. i. c. i. t. q. r. c. l. e. l. i. s. i. h. i. b. i. s. o. l. u. e. s. i. t. e. c. o. t. r. a. c. e. l. n. e. d. i. u. s. o. l. i. b. i. s. p. a. l. e.

Ite cōtra. C. de adul. l. q. u. l. s. i. n. d. u. b. i. t. a. t. i. s. o. v. t. i. b. i. i. t. e. c. o. t. r. a. s. i. i. l. i. f. i. s. o. v. t. i. b. i. i. t. e. a. n. l. i. b. e. l. l. p. o. t. d. a. r. i. v. e. l. a. c. c. u. s. a. t. i. o. r. e. c. i. p. i. t. v. i. d. e. t. q. n. o. v. t. c. d. e. a. c. c. u. l. a. b. s. e. n. t. e. q. d. q. d. d. i. c. u. n. t. t. u. d. i. c. q. s. e. r. v. t. c. d. e. e. x. h. i. r. e. l. i. i. s. e. x. l. o. g. i. n. q. s. h. o. n. p. r. o. c. e. d. a. t. v. t. d. l. a. b. s. e. n. t. e. i. t. e. n. e. c. p. e. c. u. r. a. t. o. r. p. e. o. a. d. u. e. n. t. a. t. v. t. p. o. s. s. e. t. d. a. n. a. r. i. e. i. u. s. n. o. l. e. v. t. s. d. e. p. u. b. l. i. u. l. p. e. s. i.

presu-
ptioe so-
la qd n
grauat

Danari. no. e. x. s. o. l. a. p. s. u. m. p. t. i. o. e. q. u. e. n. o. g. r. a. u. a. r. i. s. i. c. s. d. e. m. i. n. o. l. i. i. j. s. i. d. e. t. i. n. c. o. n. s. t. e. t. r. s. d. e. d. e. v. e. i. n. p. o. s. m. i. t. l. i. s. s. i. n. c. e. r. t. u. r. a. r. c. d. e. p. b. a. l. s. c. i. a. t. s. a. r. g. s. c. d. e. a. d. u. l. t. s. i. h. i. q. a. d. u. l. t. e. r. i. j. e. t. i. n. a. u. t. v. t. l. i. m. a. e. t. a. u. i. e. s. h. i. s. i. l. l. o. s. e. d. i. n. i. l. l. o. s. e. s. t. p. s. u. m. p. t. i. o. l. e. g. i. o. i. p. i. c. h. o. m. i. n. i. s.

Sanctius. i. m. e. l. i. u. s.

Adversus contumaces. a. b. s. e. n. t. e. s. v. t. s. u. b. j. c. i. t. s. i. t. l. i. s. c. o. n. t. e. s. t. v. e. l. n. o. n. v. t. d. i. c. e. o. l. i. p. r. o. x. i.

Denunciationibus. p. r. e. c. o. n. u. m.

Neq. edictis. i. n. a. l. b. o. v. t. i. n. a. u. t. d. e. l. i. t. i. s. o. e. z. r. f. a. c. i. t. s. d. e. r. e. i. u. d. i. l. c. o. t. u. m. a. c. i. a. s. i. r. c. q. u. o. e. t. q. u. i. n. d. e. x. l. i. j.

Pronunciari. i. p. r. o. f. e. r. r. i.

Judicior. i. n. p. r. i. v. a. t. i. s. p. n. d. i. c. i. a. l. i. n. a. b. s. e. n. t. e. e. t. s. i. c. i. n. h. i. s. p. u. b. l. i. c. i. s. e. t. s. i. c. n. o. r. a. p. n. o. b. i. s. v. t. e. o. d. e. m. o. s. i. n. t. f. a. c. i. e. d. e. c. i. t. a. t. i. o. e. s. v. t. n. o. s. d. e. p. u. b. l. i. u. d. i. l. i. n. t. e. r. l. z. i. b. i. p. l. c. s. v. t. s. d. e. f. e. r. l. i. f. n. e. c. f. o. r. t. e. i. n. c. o. f. e. s. s. u. m. p. n. d. i. c. i. a. l. i. n. c. r. i. c. v. t. s. t. i. l. i. s. d. i. u. r. r. q. d. s. u. b. j. c. i. t. p. o. t. q. s. s. u. p. p. l. e. t. n. r. s. o. l. u. i. t.

Cōtingūt. s. i. s. e. p. t. m. o. n. i. t. t. p. e. r. c. o. t. u. m. a. c. i. a. d. e. s. u. n. t. s. t. a. t. u. r. p. o. s. s. e. e. t. v. s. q. a. d. r. e. l. e. g. a. t. i. o. n. e. p. r. o. c. e. d. i. v. e. r. ū. s. i. q. d. g. r. a. u. i. r. r. o. g. a. d. ū. f. u. i. s. e. t. p. u. t. a. i. n. m. e. t. a. l. l. u. m. v. e. l. c. a. p. i. t. i. s. p. e. n. a. n. o. e. s. s. e. a. b. s. e. n. t. i. b. i. r. r. o. g. a. n. d. a. z. **I** n. a. c. c. u. s. a. t. o. r. e. a. u. t. a. b. s. e. n. t. e. n. o. n. ū. q. d. g. r. a. u. i. t. s. t. a. t. u. e. n. d. ū. q. t. u. r. p. i. l. l. i. a. m. s. e. n. a. t. u. s. c. o. p. e. n. a. i. r. o. g. a. t. u. r. d. i. c. e. n. d. ū. e. s. t. **R** e. f. e. r. t. e. t. i. n. m. a. l. o. r. i. b. d. e. l. i. c. t. i. s. c. o. n. s. u. l. t. o. a. l. i. q. d. a. d. m. i. t. t. a. t. a. n. c. a. s. u. **E** t. f. a. n. e. i. n. o. i. b. u. s. c. r. i. m. i. n. i. b. d. i. s. t. i. c. t. o. h. e. c. p. e. n. a. a. u. t. i. u. s. t. a. e. l. l. i. g. e. r. e. d. e. b. e. t. a. u. t. t. e. m. p. e. r. a. m. e. n. t. ū. a. d. m. i. t. t. e. r. e.

Quid dānatus est ad morte non b. v. l. r. a. a. u. d. i. r. i. q. c. q. u. i. d. d. i. c. e. r. e. v. e. l. i. t. l. z. e. t. i. a. d. e. s. a. l. u. t. e. p. r. i. n. c. i. p. i. s. s. e. d. i. c. t. u. r. u. m. d. i. c. a. t. h. d. **I** d. e. m. **S** q. s. f. o. r. t. e. n. e. s. u. p. p. l. i. c. i. o. a. f. f. i. c. i. a. t. d. i. c. a. t. s. e. h. a. b. e. r. e. q. d. p. r. i. n. c. i. p. i. r. e. f. e. r. a. t. s. a. l. u. t. i. s. i. p. s. i. u. s. c. a. s. a. n. r. e. m. i. t. t. e. d. s. i. t. a. d. e. ū. v. i. d. e. n. d. ū. e. s. t. **E** t. s. ū. t. p. l. e. r. i. q. p. s. i. d. e. s. t. a. t. i. m. i. d. i. v. t. e. i. a. z. p. o. s. t. s. i. n. i. a. m. d. e. e. o. d. i. c. t. a. p. e. n. a. z. s. u. s. t. i. n. e. a. n. t. n. e. c. q. u. i. c. q. a. u. d. e. a. n. t. **A** l. i. j. o. m. n. i. n. o. n. p. a. t. i. u. n. t. u. r. q. u. i. c. q. t. a. l. e. a. l. l. e. g. a. n. t. e. s.

Quid dānatus est ad morte non b. v. l. r. a. a. u. d. i. r. i. q. c. q. u. i. d. d. i. c. e. r. e. v. e. l. i. t. l. z. e. t. i. a. d. e. s. a. l. u. t. e. p. r. i. n. c. i. p. i. s. s. e. d. i. c. t. u. r. u. m. d. i. c. a. t. h. d. **I** d. e. m. **S** q. s. f. o. r. t. e. n. e. s. u. p. p. l. i. c. i. o. a. f. f. i. c. i. a. t. d. i. c. a. t. s. e. h. a. b. e. r. e. q. d. p. r. i. n. c. i. p. i. r. e. f. e. r. a. t. s. a. l. u. t. i. s. i. p. s. i. u. s. c. a. s. a. n. r. e. m. i. t. t. e. d. s. i. t. a. d. e. ū. v. i. d. e. n. d. ū. e. s. t. **E** t. s. ū. t. p. l. e. r. i. q. p. s. i. d. e. s. t. a. t. i. m. i. d. i. v. t. e. i. a. z. p. o. s. t. s. i. n. i. a. m. d. e. e. o. d. i. c. t. a. p. e. n. a. z. s. u. s. t. i. n. e. a. n. t. n. e. c. q. u. i. c. q. a. u. d. e. a. n. t. **A** l. i. j. o. m. n. i. n. o. n. p. a. t. i. u. n. t. u. r. q. u. i. c. q. t. a. l. e. a. l. l. e. g. a. n. t. e. s.

S q. s. f. o. r. t. e. n. e. s. u. p. p. l. i. c. i. o. a. f. f. i. c. i. a. t. d. i. c. a. t. s. e. h. a. b. e. r. e. q. d. p. r. i. n. c. i. p. i. r. e. f. e. r. a. t. s. a. l. u. t. i. s. i. p. s. i. u. s. c. a. s. a. n. r. e. m. i. t. t. e. d. s. i. t. a. d. e. ū. v. i. d. e. n. d. ū. e. s. t. **E** t. s. ū. t. p. l. e. r. i. q. p. s. i. d. e. s. t. a. t. i. m. i. d. i. v. t. e. i. a. z. p. o. s. t. s. i. n. i. a. m. d. e. e. o. d. i. c. t. a. p. e. n. a. z. s. u. s. t. i. n. e. a. n. t. n. e. c. q. u. i. c. q. a. u. d. e. a. n. t. **A** l. i. j. o. m. n. i. n. o. n. p. a. t. i. u. n. t. u. r. q. u. i. c. q. t. a. l. e. a. l. l. e. g. a. n. t. e. s.

Perandū. s. i. e. t. d. e. t. e. m. p. a. p. l. i. j. s. i. l. l. u. d. s. i. q. d. s. i. l. i. s. e. s. t. c. o. t. e. s. t. h. e. t. s. z. o. d. i. c. u. n. t. i. d. e. p. e. r. o. i. a. l. v. t. c. a. p. i. t. a. l. i. s. p. e. n. a. n. o. i. m. p. o. n. a. t. a. b. s. e. n. t. i. v. t. a. r. c. d. e. r. e. q. u. i. r. e. l. i. i. b. h. i. s. d. i. c. v. t. n. o. i. n. s. u. m. m. a. p. a. z. o. d. e. r. e. q. r. e. l. i. s. z. a. l. i. j. d. i. c. i. t. s. n. a. d. i. c. u. n. t. p. o. s. s. e. s. e. n. t. e. n. t. i. a. r. i. i. n. p. n. c. i. p. a. l. i. v. t. a. r. s. d. e. a. d. u. l. l. a. d. u. l. t. e. r. a. s. e. d. i. b. i. n. o. d. i. c. i. t. q. d. a. n. e. l. s. i. r. e. c. i. p. i. t. i. n. t. e. r. r. e. o. s. q. d. s. i. e. b. a. t. l. i. t. c. o. n. t. e. s. t. a. i. t. e. m. a. d. d. e. h. i. c. q. u. o. d. n. o. t. a. s. d. e. p. r. o. c. u. r. a. f. e. r. u. m. s. p. u. b. l. i. c. e. a. c. c. u. r.

Pena. q. a. s. i. t. h. e. c. s. i. t. d. i. c. v. t. s. d. e. p. r. e. u. a. l. i. j. s. i. i. t. e. m. f. a. c. i. t. c. q. u. i. a. c. c. u. n. o. n. p. o. s. l. i. i. j. s. i.

Et in maioribus. n. o. n. s. o. l. u. m. i. n. m. i. n. o. r. i. b. u. s. e. t. f. a. c. i. t. a. d. h. o. c. l. e. o. r. e. s. p. i. c. i. e. n. d. u. m. s. f. i. n. a. e. t. c. d. e. s. e. c. a. l. i. e. t. l. e. u. m. e. t. s. d. e. s. i. c. c. a. l. i. s. d. i. u. i. u. s. a. d. r. i. a. n. u. s. e. t. d. e. i. n. c. e. n. l. q. e. d. e. s. e. t. c. d. e. c. u. s. t. o. r. e. l. m. i. l. i. t. e. s. e. t. s. d. e. t. e. r. m. i. n. o. l. i. s. s. i. n. a. a. c. c. u. r.

Hec. s. d. o. l. o. v. e. l. c. a. s. u.

Qui. s. s. u. s. t. i. n. e. a. r. i. d. i. f. f. e. r. a. t.

Allegantes. e. t. i. s. t. b. e. n. e.

Cōtra. q. d. e. i. n. p. n. l. e. t. s. u. p. i. o. r. i. r. n. a. l. i. j. h. a. b. e. t. s. s. h. y. r. c. e. t. l. e. g. i. t. h. i. c. s. h. p. o. t. e. s. t. r. e. **C**ōtraria. i. q. u. e. a. b. s. e. n. t. e. d. a. n. a. r. i. e. t. n. o. d. a. m. n. a. r. i. o. **E** s. t. i. m. a. t. i. c. e. z. i. f. a. m. a. v. t. s. v. a. c. o. g. l. p. e. **S** t. a. t. u. i. i. s. e. n. t. e. n. t. i. a. r. i. **T** e. s. t. i. n. c. l. u. s. s. i. u. e. p. o. n. i. t. v. t. n. o. t. **T** a. n. p. a. l. i. a. c. a. a. p. l. i. s. i. **A** d. r. e. l. e. g. a. t. i. o. n. e. m. s. i. t. ū. s. i. t. t. a. l. e. c. r. i. m. e. c. u. i. n. o. l. e. a. c. c. u. s. a. t. u. s. e. s. t. i. s. q. u. i. e. s. t. a. b. s. e. n. t. e. q. d. n. o. i. r. r. o. g. a. r. e. t. i. n. p. ū. t. e. m. c. a. p. i. t. a. l. e. p. e. n. a. s. h. r. e. l. e. g. a. t. i. o. n. e. v. t. i. n. n. o. t. e. p. e. n. a. s. i. a. u. t. e. i. r. r. o. g. a. r. e. t. c. a. p. i. t. a. s. l. e. m. n. u. l. l. o. m. o. d. a. n. a. b. i. t. a. b. s. e. n. t. i. s. s. z. a. n. n. o. r. a. b. u. n. t. b. o. n. a. z. a. c. c. u. s. a. b. i. t. v. t. s. d. r. e. q. r. e. l. i. c. i. r. c. a. p. n. c. i. r. h. y. h. o. c. l. o. c. u. m. e. t. i. a. m. l. i. t. n. o. n. c. o. n. t. e. s. t. p. e. r. h. u. n. c. s. r. s. s. u. p. e. r. i. o. r. e. e. t. p. l. i. s. d. e. r. e. q. r. e. l. i. c. i. r. c. a. p. n. q. d. s. e. c. u. s. e. s. t. i. n. c. i. v. i. l. i. v. t. d. e. f. s. n. i. a. l. i. t. e. n. o. c. o. n. t. e. s. t. v. t. c. d. e. i. u. d. i. l. p.

a Apprehensus. f. modo. Accur.

b In carcere. f. pati.

c Fuerit. i. dicere no totu qd fuit in carcere etia ante inlam: fz residuu duplicatur. fz si pere gerit statim relatur postea. vt. C. e. l. antepe. et pe.

d Trāsserat. l.

opus metalli.

e Perpetuet. a

pena opis publici

f Artandā. sed

ppetudāz vel in

metallū dādaz. vt

z. p. i. l.

g In ministrē-

riū. vt seruāt exi-

stentib⁹ in metal-

la. accur.

h Femine. nisi

nobiles. vt. C. e. l.

si matrem.

i Amittunt. si

habes amittit ci

uitatem/subaudi

et si et ē bona. si ha

bes retinet vt est

py. dic. f. libertate

ac ciuitate pdunt.

vt. l. e. l. capitaliū.

fdiuus.

k Ut vinculis.

perpetuis.

l Ad cōtinen-

dos. donec de de-

licto cognoscat. et

facit. C. de exact.

tri. l. i. r. f. h. sig.

l. verum est.

m In calcariā.

.i. op. calcādi ter

rā ad faciēdū mu

riū. vel dic de cal-

caria.

n Juniores. q

bene pnt currere

pmōtes. nā senes

nō ita currūt. als

viliores: r als iu-

uenes.

o Puricarij. ge

nus est venatiōis

p Aut. subau-

di acturi aliā volū

tate vt voluptate

funtem multa of-

ficia q gerit et in

qb mouent vena-

totes. nā als cū ca

nib⁹ als cū sub⁹

vel in alijs misse-

rōs sunt.

q Dabitatio ē.

vt. C. e. l. metalli.

ergo seru⁹ sit pl⁹ seruus. fz imo alteri⁹ duriori seruitio

astric⁹. sic excōicat⁹ pōt pl⁹ excōicari. fz in famia nō in

famari. vt. C. vt intra cer. l. l. h. itē hec in seruo nō cogit

rigitur per aut. de nup. s. quod autem.

r Pena. non per altum. vt. s. ti. i. l. i. s. fi.

f Reddēdū. vt et. C. de sen. pas. l. frustra. r. f. de fidel

cō. l. l. g. h. i. s. si fu⁹. r ar. s. de adim. le. si fu⁹. s. fi. r. s.

solere nulla dubitatio est: r si fuerint dati serui pene efficacit tur: nec ad eū ptinebit cuius fuerit a nōq dānarent. Peniqz cū qdam seruus in metallum dānatus bñficio pñcipis ef set iam pena liberatus: impa toz anto. rectissime rescriptis: qz semel dñi desierat esse pe: ne seruus factus: nō esse cū in ptatem dñi postea reddēdū. fz siue in ppetua vincula fue: rit dānatus seruus: siue i tpa rta eius remanerit: fuerit an teqz damnaretur.

I dem.

Mors est aduocationi: bus qz presides inrer dicere: et nōnūqz i perpetuū interdicitū: nōnūqz ad tps vel ad annū metunt: vel etiā tē pore quo puñciam regū: nec non ita quoqz interdici potest allicui nec certis pfontis ad sit. pōt et ita inēdici cū ne apud tribunal presidis postulet: et tamen apud legatum vel pro curatorem nō phibetur age: re. si tamen apud legatum p: hibitus fuerit postulare: cre: do per cosequentiam nec q: dem apud presidem relictam illi postulādi facultatē. Et nonnūqz non aduocationi: bus cui interdicitur sed foro. Plus est autem foro qz aduo cationibus interdiceret. Siq: dem huc omnimodo foren: sibus negocijs accommo da: re se non permittitur. Solet autem ita vel viris studiosis inēdici vel aduocatis vel ta: bellionibus siue pragmati: cis. Solet et ita interdici ne instrumenta omnino formēt: neve libellos concipiant: vel

mine: vel suffragatio. vel alio modo. Accur.

f Pragmaticis. f. qui consueuerūt scribere pragma

X 16

de rei ve. l. in re. s.

itē qd qz. s. arg.

z. de sen. pas. l. fi.

z. ibi rescriptū i in

tegrū. itē arg. z in

aut. b. san. epist. s.

si fu⁹ sciēte. r. faz

cit. C. e. l. suo cor.

t In ppetua. q

penarū in suo re

cipit nō agt i libe

ro. vt. C. e. l. incre

ditūle. r. l. seruus

Mors. i. ppetu

uz. vt. r. C. b

postu. l. i. et. s. b. of

fi. p. vr. l. i. s. fi. s. z

J. l. fi. so. vt. ibi. r. di

xi de hoc in. d. l. C

et. s. de postu. l. et

puro. s. i. et facit

ad hoc. s. de litur.

l. fina.

r Ad annū. als

ad annū: als r. r. s

the intellige duo:

bus. vt. s. de ma.

test. libertas. s. fi.

et de testi. vbi nu:

merus.

y Meti s. f. i. sta

tuunt pñdes. r. 30.

z Cui. l. allicui.

a Vel. pcurato

rē. f. h. i. vel cesarj.

Accur.

b Per pñtiam.

nā cui mai⁹ inēdi

cū multo magis

min⁹. ad qd facit

s. def. ex. p. l. cui

pacto. r. l. b. inēdi.

et rele. l. relegato:

rū. s. pñtū. r. s.

fi. et. s. de sena. l.

iiij. r. i. de cre. v. a.

vi. c. ep. r. r. C. b

pncipib⁹ agētib⁹

in reb⁹. l. ex. co. et

l. aut. de defen. ci.

in puñ. acc.

c Et nōnūqz. fz

multoties.

d Pnc. cui est

interdictū foro.

e Permittit. ne

qz pcuratio no

Liber Decimus.

licas functiones. vt et. C. de ap. l. precipimus.

a **C**onfignent. i. scribant dicta testium.

b **A**rchiuo. alio dicitur archiuus ubi sacra vasa reponuntur in auct. q. mo. na. ef. le. §. illud. in fi. §. h. p. loco ubi scripture publice reponunt. vt in auct. de his q. igre. ad ap. §. illud.

c **F**ilacio. a filare qd est custodire et grama qd est lra. Idem est sazophila cu a gaza qd est diuitia. q. d. custodi a diuitiarum vel depositorum.

d **P**recipit. et hodie dicitur bon. publici officij.

e **T**ractare. i. intelligere.

f **T**ractauerit. puta l. eo q. scit id facere in qd dicitur: alio si nescit sunt inciuiles. vt. §. et facit. §. de pub. l. cot. §. fi.

g **C**utus. i. alii cuius.

h **I**ste. de qd dicit. §. si qd forte §. h. hucufq.

i **N**on pnt. ad hoc facit. Iq. ap. §. l. i. §. fi. et. §. ad. l. cor. de sec. l. pe. r. C. e. decurionu. r. l. decurione et. C. de qd. l. ante pe. r. fi. et. h. de pui. veteranoz. l. i. §. fi.

k **E**rit. q. pna sint dnanandi. Rn. de portatide vt re legatide. ppter capitalia crta. vt. §. de interdi. l. inter penas. in fi.

l **B**ut pntet. alio pntet: alio pntet. i. imponet si placuerit puni. cipi. Accur.

m **L**iberet. tenuit §. snta. atq. ipse idem iudex cognosceret. vt. C. de accu. l. i. §. h. ad principē itur. sed ar. §. §. de inin. te. sta. si qd ex. §. q. si qd fuerit. alio ex. pde vt ibi. r. facit C. eo. l. pena. et. §. ri. l. i. §. fi.

n **O**es liberos. v. §. ad. p. nepotes: nisi pcedentē pso.

testationes cōsignēt. Solet et sic ne eo loco sedeant: quo in publico istrumēta deponuntur: archiuo forte vel grama to filacio. Solet r sic vt testamenta ne ordinēt vel scribant vel signēt. Erit et illa pena ne quis negocijs publicis intueat. Hic em priuatis quidez interesse poterit: publicis p hiberet vt solent quibus snia precipitur. **S**unt aut et alie pene: si negotiatōe qd abstineretubeatur: vel ad cōductionē eozū q publice locant accedere: vt ad vectigalia publica. Interdictū aut negotiatōne plerūqz vel negotiatōnibus solet. Sed et dānari vt quis negotietur an possit v: deamus. **E**t sunt quidem he pene si qd generalr tractare velt inciuiles inuētū hominem tubere facere qd facere non pōt. Sed si quis specialr tractauerit: pōt esse iusta cā cōpellendū cutus: ad negotiatōnē. qd r si fuerit: sequenda erit snia. **I**ste fere sunt pene que intungi solent.

Super a. s. n. c. g. n. a. pena rum q est in. l. §. si qd forte. vt qd huc tractauit q sunt genera penarū: n. sic incipit tractare q pene diuersis psonis s. m. s. u. statū sint infligende. h. d.

Sed em sciendū est discrina esse penarū: neqz oēs eadem pena affici posse. Nam i prius decuriones in metallum dānari nō possunt: nec l opus metalli: nec furce subijci vel vti exuri. Et si forte huiusmodi snia fuerint affecti: liberandi erunt. sed hoc nō potest efficere qui sniam dixerit

nā aliq macula pudoris aspergat. vt. C. de qd. l. dno. v. dicit ibi. §. ar. §. de h. §. g. liberos. r. facit. C. e. l. si m. §. o. **D**ebere. vt r. de decur. l. i. §. in filijs.

p **D**ecurione. existente.

q **P**lebeio. et facit. §. de sena. l. emancipatum.

verum referre ad pncipes debet: vt ex auctoritate eius pena aut permuteur: aut liberetur. **P**arētes quoqz et liberi decurionum in eadem causa funt. Liberos nō rīn filios accipere debemus: verū oēs liberos. Sed vtrū hī soli q post decurionatuz suscepti sūt hīs pene nō afficiant: an hō oēs oīo liberi etiam in plebeia familia suscepti vidēdū est. Et puto magis oibz pdes se debere. **P**lane si parēs decurio eē defierit: si qd iam decurio fuerit edit: pderit ei ne afficiat. Eiuero si postea qz plebei fact: tūc suscipiat filij qz plebeio edit: ita erit plectēd. Statuliberū qz iaz liberū puniendū dno p salulo marciāo rescriptis. **M**ar.

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

Seruoꝝ persona ita obseruatur vt exemplo humiliorum puniantur. Sed ex quibus causis liber fustibz ceditur: ex ijs seruo flagellis cedit et dno reddi tubetur. Et ex quibus causis liber fustibz cesus in opus publicum damnatur: ex ijs seruus sub pena vinculoꝝ ad eius temporis spaciuz flagellis cesus domi no reddi tubetur. Si sub pena vinculoꝝ dno reddi iustus nō recipiatur: venundari et si emptorem non inuenierit in opus publicum et quidem perpetuū tradi tubet. **M**ul ex causa in metallū dāti sunt r post hoc deliquerunt: in eos tanqz metallicos cōstitui debet: qz nōdum in eū locū pducti fuerit i q opari habēt. **N**ā statū vt snia de hīs dicta est: cōditōne suā permutar

So. ibi nō a cōpetenti iudice puta sūde fuit deposita? hā cōpetenti puta pfecto vel sūb? vt dixi. s. e. xi. l. q. s. i. a. **C** Infamia. si p pecuniaria imponit corpalis remittitur infamia. vt. s. de infra. qd. g. s. pena grauior. Et pro corpali minoru imponit maior: et sic idē. h. i. duob. casibus pōt hic loq. si ho maior corpali p maior: aut cā cogmitat: tūc idē vt C. de infra. l. 2. si se uerior. 2. ad mu ni. l. ordine. s. si si ne cause cognitio ne: tūc non idē. vt d. l. qd. ergo. s. q. s. i. Interi tū dū du rat pena aucta vt minusa cū cause cognitioe durat i famia. vt. d. l. et si seuerior. q. est con tra. 2. facit. J. de re mi. l. q. cū vno. s. ad tps. 2. adde qd no. in. d. s. pēa gra uior. 2. facit ad h. J. de fur. interdū. s. i. et. C. s. fa. s. i. ec. l. sancim. in fi. et. J. de reg. iu. l. in duabus. b. **C** Dulcatus. qm nullū debuit mulctari qd nō ni si ex cā facere obe ret. vt. J. l. aut fa cta. s. i. 2. C. ad. l. iul. de vi. l. seruos in fi. 2. sic accipe. J. e. l. hodie. **R** Espiciendū. clemētie. i. pi etatis. b. **C** Res exposu lat. vt. s. de incen. pedius. s. i. e. **C** Seueritatez. etiā i extraor. cri. hōto respectu ad id qd fieri solet: vt et. s. de dā. infec. l. si finita. in prin. et. C. de epif. au. l. iij. et. s. de pig. actio. l. vel vniuerso: h et ad mace. s. iulian. s. qd. s. i. et. J. e. hodie. item facit. s. de ac. et. obl. l. arrianus. **F** Lenioza sint. als lenioza: als vliota. **G** Publice. i. p iudicē. s. domi vt h. 2. C. an ser. ex suo fac. l. s. de fur. l. s. in et. h. i. 2. C. de pa. po. l. pgruēt. s. si graua sint pōt agi ciuilit et criatr. vt. s. de inur. l. p tor. s. pterea. et de acq. re. do. hō liber. l. p. et. C. de fur. apud. in fi. nisi cōtra seruū: cōtra que ciuilitas agi nō po test. vt. C. de acq. pos. l. si. **H** Vel mercēnari. nō. psonas familiares vt a testio nio repellant. vt. C. de his qd ac. consu. l. si. s. sane. vt

ibi dixi. itē facit. s. de reli. l. familiaria. et. s. de testi. l. p. e. i. **C** Offeratur. i. fiat de eo qmmonia vel questio. **H** Apud. subaudi is apud. 2. c. **L** Delinquent. s. homines. **M** Aut casu. aut qd deliqt sine alio vt casu et nō puni Delinq tur: vt hic et. s. de re quis pteua. l. pe. aliqñ mltiptr culpa leui vel le potest. cuius domo moratur: vel mer cennarius hab eo cui opas su as locauerat offeratur qdñ. **N**ā domestica furta vocant q ferui dñis vel liberti patronis vel mercennarij apud qd de gunt surripit. **D**eliquit autē aut pposito/aut impetu aut casu. **P**roposito delin quit latrones q factione habent. **I**mpetu aut cū p ebrie tate ad manus vel ad ferrum venit. **C**asu sō cū in venādo telū in ferā missum hoicem in terfici. **L**apittis pena ē: vel bestijs obijci: vel altas siles penas pati: vel animaduerti. **Q**uacūqz accusatioe siue pub. siue puiati cris siue ex tra ordinē qd dānatur ad be stias siue sūm penam: statim fit feruus pene. hoc dicit. **M**arcellus. **Q**uod ad statū dānato rum pertinet nichil in terest: iudiciuz publicū fuerit necne. **N**ā sola snia nō gen? criminis spectatur. **I**taqz hi i quos aiaduerti tubet: qui ve ad bestias dantur: confessum ferui pene fiunt. **A**lplanus. **H**odie licet ei qui extra ordinem de crimine cog noscit quam vult sententiā ferre vel grauiorem vel leuio rem: ita tamen vt i vtroqz mo s. pe. et. l. in lege. et facit. s. absentem. s. fi. **Q**ubijci. hoc expone vt. J. e. l. qui vitimo. **A**nimaduerti. ad hoc. s. e. l. iij. in prin. **Q**uod ad statum. necne: vt qz puiati vel extraordi nariū. vt. s. de pteua. delic. l. si. **C**onfessum. vt. J. e. l. qui vitimo. **V**fiunt. nō i spectro an ex eo criē talis pena debuerit imponi cum ex cā possit augeri. vt. J. l. proxi. **H**odie. extra ordinē. vel ordinarie. vt. s. ad. l. cor. de fal. l. antepe. et de sic. l. iij. s. lege. et de mmo. l. auxi lium. s. i. et de bo. lib. l. qui cum maior. s. hi. s. demum. et s. i. iij. et. J. l. aut facta. in fi. et. l. pe. et. s. e. respiciendum. **X** iij

vt casu et nō puni Delinq tur: vt hic et. s. de re quis pteua. l. pe. aliqñ mltiptr culpa leui vel le potest. cuius domo moratur: vel mer cennarius hab eo cui opas su as locauerat offeratur qdñ. **N**ā domestica furta vocant q ferui dñis vel liberti patronis vel mercennarij apud qd de gunt surripit. **D**eliquit autē aut pposito/aut impetu aut casu. **P**roposito delin quit latrones q factione habent. **I**mpetu aut cū p ebrie tate ad manus vel ad ferrum venit. **C**asu sō cū in venādo telū in ferā missum hoicem in terfici. **L**apittis pena ē: vel bestijs obijci: vel altas siles penas pati: vel animaduerti. **Q**uacūqz accusatioe siue pub. siue puiati cris siue ex tra ordinē qd dānatur ad be stias siue sūm penam: statim fit feruus pene. hoc dicit. **M**arcellus. **Q**uod ad statū dānato rum pertinet nichil in terest: iudiciuz publicū fuerit necne. **N**ā sola snia nō gen? criminis spectatur. **I**taqz hi i quos aiaduerti tubet: qui ve ad bestias dantur: confessum ferui pene fiunt. **A**lplanus. **H**odie licet ei qui extra ordinem de crimine cog noscit quam vult sententiā ferre vel grauiorem vel leuio rem: ita tamen vt i vtroqz mo

sed contra. s. ad tur. l. i. s. snant. sed nō licet post sententiam: vt ibi. sed in ipsa sententia sic ex causa. vt no. in. d. s. pena grauior. sed vt ponis l. extraor. cri. seu puato quādo dicitur augeri vel minui: Rñ. quidā de pena scripta dicit nemo ambigit: immo de non scripta. vt dixi. s. eo. respiciendū. circa

pel. pōt et hec lex loqui i ordinario crimine. et qd dicit extraord. cri. i. eē antiquā solēnitatē. vt r. s. d. pu. iu. l. ordo. Itē cōtra. s. ad tur. l. i. s. snantem. Sol. eo. modo vt in sententia possit augere z minuire ex causa vt modo dixi.

a **R**ationē. aliā: rationē. i. cōsuetam penarū ipsōstitionē nisi ex causa. alias moderatōnem.

Q **U**edā. grauiorem. vt. C. de epif. z cle. l. p̄sbyteri. in fi. z. i. de re mili. l. iij. z. l. oē delictū. s. l. ar. s. de incc. pedi. s. i. z de sicc. l. iij. s. pe. r. C. de tes. mi. l. i. frustra.

c **L**udicrā. de qua habes. s. de infra. l. iij.

D **I**uus adri. gent. vel eoz filij vel parētes. vt s. l. mois. s. iste.

e **C**apite. non capite parricidij sed de sica.

f **Q**ui. scilicet decuriones.

g **M**ādato. s. p̄ncipi. vt. s. de sicc. l. iij. in p̄l. r. l. penul.

H **U**t facta. cō-

stia fraudulēta. vt vbi qd fecit qd alio facturus nō erat quā s̄ cōstia r. p̄ope accipiunt. vt. l. de verb. signi. l. sepe in fi. r. de re. iur. l. cōstij. r. de hoc dixi. s. man. l. iij.

i **Q**uofq. i. aliq. ad qd. s. de ser. cor. l. i. s. p̄suadere.

k **A**lios. r. est instar sceleris. s. huius de cōstij.

l **I**nuisse. i. cōpulsisse ad aliquod maleficium faciēdum. vt. s. ad. l. aquil. sed v̄ si quēcumq.

m **C**ōsideranda sunt. s. aggrauanda vel leuanda.

n **M**lata. moderata. ad qd. C. de emenda. p̄p̄nquo. r. s. ad. l. ad. l. sed r. si quēcumq. s. s. l. locati. item q̄ri tur. s. idē. et de iur. l. p̄tor. s. p̄terea. r. s. se. r. de lib. ho. ex p̄. l. iij. s. s. de. r. s. de fur. q̄ iniurie. in p̄n. r. l. verum est

do rationem non excedat. **Q**uod delictū plerūq. vnus impune fert: alteri idem mortis infligit penam s̄m diuersitate personarū. h. d. l. sequen. vide p̄ te. et est pulchra et clara. seipsam distinguens p̄ mēbra. **M**arcellus.

Q **U**edāz delicta pagano aut nullā aut leuiozem penam irrogant: militi hō grauiorē vel leuiozem. Nā si miles artē ludicrā fecerit: vel in seruitutē se ventre passus est: capite puniendum Menāder scripsit. **M**enuleus.

D **I**uus adrianus eos q̄ in numero vel ordine decurionū essent capite puniri p̄hibuit: nisi qui parentes occidissent. Verūz pena legis cor. puniendos mandatis plenissime cautū est. **C**lau.

H **U**t facta puniuntur: vt dicitur vt cōiucia et infide aduocatio nes: aut scripta: vt falsa z famosū libelli. aut p̄silia: vt cōsuetudines z latronū consciētia quo s̄q. alios suadēdo inuulsel sceleris est instar. S̄z hec q̄tuor genera cōsideranda sunt septē modis: causa/ p̄sona/ loco/ tēpore/ qualitate/ q̄titate/ euentu. **C**ausa vt in verbēribus q̄ impunita sunt a magistro illata vel parēte: qm̄ emē

et de aqns plu. ar. l. i. s. deniq. r. s. si ex nota. cā ag. l. pe. r. de iur. l. i. s. r̄vnuo. s. tertio. r. infli. de iniur. s. atrox. o **C**erui. vt r. s. in seruo. in p̄n. et. l. eo. capitaliū. s. fi. r. de reg. iur. l. fere in omnibus.

p **I**n magistratū. ad hoc. s. de iur. p̄tor. s. p̄terea. r. s. sequen. r. s. pe. q **R**atio habe tur. vt r. s. de sic. l. infans. r. de mio. auxiliū. s. i. r. l. si ex causa. s. n̄cviā dēdū. r. s. d. adul. si adulterium cuz incellu.

r **F**urtū. soluz vel sacrilegiū. s. et furtū. r. est contra s. ad. l. iul. pec. l. diuus. so. vt ibi. f **C**apite. cum est sacrilegiū. vt s. ad. l. iul. pec. l. sacrilegi. et ad hoc s. de ed. l. edic. qd sit fugitiū. s. antepe. Accursus.

t **A**furtiuo. i. desertore. r. die qd sit emanfor: r. desertor. vt. l. de re mi. l. iij. s. emanfor. r. l. d. cum. s. i.

v **A**nocturno. s. de furiis bal. l. i. r. s. de effrac. l. i. et de cōdi. fur. l. furtum.

r **C**raffaturz crassatores s̄nt n̄tentes ad malum qui aliens subtra hunt. vt r. l. in fi. Accursus. y **E**xp̄latiōes vt. s. de cri. ex p̄. here. p̄ totuz. r. de effrac. l. i.

z **P**etulantia. id est contumacia quedam. et facit s. de sicc. l. i. s. d. mus. Accursus.

a **N**on enim. grecum r̄c. quam interpretatiōez quādam habent. Accursus.

b **C**ontumeliā. sub. sed iniuriam.

c **Q**uāuis. s. aliquod speciale. vel dic lege. non p̄ntitur: vt puta si per iocum. Accur.

d **M**ali. s. generaliter. vel dic mali quia affligit: vel etiam specialiter: r. die s̄z r̄c. als sed. r. als si.

e **C**ū. als vt cū. r. als cū verberat vt contumeliā r̄c.

f **C**ū vt. subaudi r. vel punctus sit loco copule.

g **V**erberat. scilicet fustibus.

h **C**um fustibus. sub. vel et cum r̄c.

i **P**upilla: scyoculū vel in ictu oculū.

A hoc extra. f. hec fecit. i. e. mē. q. d. facit eos nasci.
B eorum. f. de numero conuincētis.
C rāntes. homines dico repete. r.
D qui gregē. de hoc dicit. s. de abig. l. i. in prin.
E uentus. id est effectus.
F demētī. i. mo. nō solū a sapiēti. nā iterē hābuerit euentū cri-
 men vel nō q̄ in-
 terdū hoc nō cōsi-
 dere vt subdit. r.
 s. ad. l. cor. de sic.
 l. s. q. r. insti. de pu-
 bli. i. u. s. item lex
 cor. Accur.
G uolūtario. i. ad arbitriū iudicis
H uebantur ad hoc. s. de sic. l. i. s. i.
I ncentores. q. multū nascitur ibi de frumēto. vt appet. l. metallis.
K uitium. inci-
 fores. Accur.
L Supplicia. i. pene crescit ex p-
 sonis q̄ rādaz ma-
 lefactorū. sive ma-
 lefactorū vt alij ter-
 reant. ad q̄. s. ad. l. iul. ma. l. famo-
 si. f. i. r. C. d. epif.
 su. l. iij. l. fi. r. s. de
 abig. l. i. s. punitur.
 r. s. eo. hodie. r. l. capitaliū. s. famo-
 sos. arg. d. i. titu. i. cum rō. s. si
 plures. r. s. ad. l. cor. de fal. l. aspe.
 in fi. Accur.
M imis. alio
 nimis. alio i. vnu.
N ulis. plu-
 res in remanēt alij
 nō delinquētes. als
 si isti sunt plures de-
 trahendū est seueritati.
 vbi multorū strā-
 ges iacet. ar. s. de sicca. l. qui cedē. et facit. l. eo. capitaliū
 s. famosos. r. s. crassatores.
O crassantibus. i. ad malum intendētibz. vt. d. s. crassatores. r. s. solent. r. C. de heredi. l. quicunq. s. q̄
 fecerit. r. C. ad. l. iul. re. l. i.
Q uidam metalli. hi sunt serui. vt. s. aut dānū. s. est
 pena. r. C. d. bo. p. cri. l. in metalli. r. insti. q. mo. ius pa.
 po. fol. s. pena. r. de capi. di. s. i. r. s. va. co. l. pe. s. p. sumi
 q. C. pio nō scripto. vt. r. C. de here. l. i. l. i. r. s. de acqui.
 here. si quis michi. s. si quis plane. nisi in causa alimen-
 torum. vt. s. de his qui pio. nō scrip. l. si in metalli. r. de

capl. di. l. legatū. r. fa. l. de iur. fil. l. in metallum.
R apolides. grecuz amone. als apolides: ad a quod
 est sine et polis quod est ciuitas.
S erpetuo. secus si ad ips. vt. l. capitaliū. l. fi. l. rff.
T on habeant. vt testari. vt. s. de le. iij. l. i. s. hi. Itē
 nec eis legari. vt
 l. e. ti. si de portati
 serui. s. i. Itē nec
 filios retinet i pos-
 testate. vt insti. q.
 mo. ius pa. po. so.
 s. cū sit. que pos-
 testas est iuris ci-
 uilis. vt l. i. s. pa.
 po. at emere. r. a-
 lia q̄ iuris gentiū
 sunt bene p̄t. vt
 s. de cura. furi. l.
 cōsilio. s. pe. et de
 capi. di. l. legatū.
 v. Juris gentiū
 vt r. s. i. si de porta-
 ti. in prin. r. s. i.
Q uis dicitis. hoc verū est
 si est statū in fini-
 bus cogitationis
 vt r. s. de verb. si. l.
 fugitiu. r. de lfa.
 l. q̄ ante. r. s. de h. b.
 sig. l. q̄ sepe. in fi. r.
 de fur. inficiando
 in pun. et sic oia
 tria tollunt. sic. s.
 de fur. cri. l. i. r. C.
 de epif. r. cleri. l. si
 q̄s nō di. r. de fur.
 l. si q̄s. et si quacuq.
 q̄ pre. po. l. i. r. de
 his q̄ ad ec. cō. l. fi.
 s. i. et de sicca. l.
 diuus. r. dixi. s. de
 fur. l. q̄ ea mente.
S i nō defen-
 dāt. ab alio
 vt. s. de custo. re.
 l. q̄ in pun. r. facit
 l. de sp. serui. r. s.
 de lfa. ho. seruus.
Q uis. i. iudex
S i pena. con-
 mencio in
 re. cōtracto ex cōmētis. ad q̄ insti. in p̄hemio. s. cunq.
 alij. i. opinione sapientis. r. facit. l. e. crimē. r. s. de prius.
 deli. l. i. in prin. r. C. e. l. fancimus. r. C. ex delic. defun.
H omis. vt. r. C. ad. l. iul. re. l. i.
U ltimū. interpretatur. sic vltima volūtas q̄ non
 redit. vt. C. de sacrosan. ec. l. i. r. facit. l. e. l. capitali
 um. in prin. Accursus.
M metalli. q̄ princeps. r. habes estimauit. velle-
 rius qui. l. p̄ses. r. habes bit. s. tūc est. l. eo. de
 ul. fo. in metalli dāt cū in opus aliq̄ detinent inutiles
 facti operis absoluunt vt hic. exules vero q̄ nulli cerpe

hoc mouerit: hoc extra se p̄st
 tuunt hoies eoy nō assuetos
 exites vt uicerent: Quā
 ritas discernit furē ab abigeo
 nam q̄ vnu suē surripuerit: vt
 fur coerebit. q̄ gregē vt ab-
 geus. Euentus quoq̄ spe-
 ctat vt a dementissimo quoq̄
 facta: quāq̄ nō minus lex euz
 q̄ occidēti hois causa cū telo
 ferit q̄ eū q̄ occiderit: puniat
 r. ideo apud grecos exilio vo-
 luntario fortuiti casus luebā-
 tur vt apud precipuū poeta-
 rū scriptū est.

Euenit vt ea-
 dem scelera in q̄busdaz puni-
 ctis grauius plectantur: vt in
 aphyrica messiuū incēsores: in
 milia vitiū: vbi metalla sunt
 adulteratores monete.

Multis delinquentibus pe-
 na vnius debet esse met mul-
 torum. hoc dicit B.

Adnūq̄ euenit vt alquo-
 rum malefactorū supplicia ex-
 acerbent: quoties nīmū mē-
 tis p̄sonis crassantibz exem-
 plo opus sit.

In metallū dānatis nichil
 pot̄ relinq̄ in testō. apollidē-
 bus vero. l. q̄ ciuitatē perdunt
 auferūtur ea q̄ sunt iuris ciui-
 litatē testari: s. nō ea q̄ sunt iur-
 is gentiū sicut emere/vendere
 hoc dicit B. Martia.

Alidaz sunt serui pene:
 vt i metallū dāt: r. i op?

metalli: et si qd eis testamēto
 datū fuerit: p non scripto est:
 quasi nō cesaris seruo datum
 sed pene. Itē qdaz apolides
 sunt. hoc ē sine ciuitate: vt sūt
 in opus publici p̄petuo dāt:
 et in isulam deportati: vt ea q̄
 dē q̄ turis ciuillis sunt nō habe-
 ant: que vero iuris gentiū sunt
 habeant. l. p̄ianus.

Q uis dicitis penam ne
 mo patitur. Idez.
 S i nō defendant serui a
 dñis nō vtq̄ statim ad
 suppliciu dēducūtur: sed per-
 mitef eis defendi vel ab alio
 et qui cognoscit: debet de i
 nocentia eorum querere.

Pena imposta delinquenti
 non transit in eoz heredem. ra-
 tio est in textu. Paulus.

S i pena alicui irrogat:
 receptū est cōmēticio
 iure ne ad heredē transeat: cu-
 ius rei illa rō videtur. eē q̄ pe-
 na p̄stituitur i emēdationē ho-
 minū: que mortuo eo in quez
 cōstitut videtur desinit. Mel.

U ltimū supplicium
 mortem solam inter-
 pretatur. Modest.

I n metallū dānati si
 vultudine aut etatis in-
 firmitate inutiles operi factē-
 do deprehendantur: ex rescri-
 pto diui pij a p̄siede dimitti
 poterūt: qui estimabit de his
 dimittēdo: si modo vel cogna

re. cōtracto ex cōmētis. ad q̄ insti. in p̄hemio. s. cunq.
 alij. i. opinione sapientis. r. facit. l. e. crimē. r. s. de prius.
 deli. l. i. in prin. r. C. e. l. fancimus. r. C. ex delic. defun.
H omis. vt. r. C. ad. l. iul. re. l. i.
U ltimū. interpretatur. sic vltima volūtas q̄ non
 redit. vt. C. de sacrosan. ec. l. i. r. facit. l. e. l. capitali
 um. in prin. Accursus.
M metalli. q̄ princeps. r. habes estimauit. velle-
 rius qui. l. p̄ses. r. habes bit. s. tūc est. l. eo. de
 ul. fo. in metalli dāt cū in opus aliq̄ detinent inutiles
 facti operis absoluunt vt hic. exules vero q̄ nulli cerpe

metalli: et si qd eis testamēto
 datū fuerit: p non scripto est:
 quasi nō cesaris seruo datum
 sed pene. Itē qdaz apolides
 sunt. hoc ē sine ciuitate: vt sūt
 in opus publici p̄petuo dāt:
 et in isulam deportati: vt ea q̄
 dē q̄ turis ciuillis sunt nō habe-
 ant: que vero iuris gentiū sunt
 habeant. l. p̄ianus.
Q uis dicitis penam ne
 mo patitur. Idez.
S i nō defendant serui a
 dñis nō vtq̄ statim ad
 suppliciu dēducūtur: sed per-
 mitef eis defendi vel ab alio
 et qui cognoscit: debet de i
 nocentia eorum querere.
Pena imposta delinquenti
 non transit in eoz heredem. ra-
 tio est in textu. Paulus.
S i pena alicui irrogat:
 receptū est cōmēticio
 iure ne ad heredē transeat: cu-
 ius rei illa rō videtur. eē q̄ pe-
 na p̄stituitur i emēdationē ho-
 minū: que mortuo eo in quez
 cōstitut videtur desinit. Mel.
U ltimū supplicium
 mortem solam inter-
 pretatur. Modest.
I n metallū dānati si
 vultudine aut etatis in-
 firmitate inutiles operi factē-
 do deprehendantur: ex rescri-
 pto diui pij a p̄siede dimitti
 poterūt: qui estimabit de his
 dimittēdo: si modo vel cogna

rei prescribunt. hoc tñ modo coercens merito nec absq
picipis pñctis liberant. p. vel hec fm illam. nã nech
dicit q pñes dimittat: s; q esset. r sic ad pñcipẽ remittat
a **H**abuierunt. qui p eis impetrant. vt r. s. de pto. u.
l. sed et he persone. Accursus.

Sine pñcto
põe ita dixit
in metalluz te ad
tẽpus eẽ iudico: l
definitũ et tẽpus
decẽtio determina
tur. si ho tẽpõis
mẽtionem nõ ha
buisszyl i ppetũ
dãmisset ptra esset
q: ppetuo esset in
pens. vt. C. e. l. ser
uus. r. l. de lega. l.
fi. s. fi. Itẽ facit. l.
de interdi. r. rele. l.
relegatorum. s. est
dñia. ptra. so. vt ibi
Itẽ s. i. e. l. capita
lũ. s. diuus. s; ibi
ad tẽpus certum.
c **D**ato. als da
to: als dãmato.

Eõsi. relega
ti. vt si hostẽ
occultari passus
est: vel eĩ. s. hostez
occultauit. vt. l. e.
metrodori. in qbõ
casibus accusat. l.
iul. ma. vt. s. ad. l.
iul. ma. cutus.
e **S**cire debe
mus. q honõis
sui cã possitẽ sunt i
ciuitate. vt. s. s. ac
q. re. do. l. status
r de pñi. cre. l. fu
rius. vel dicit ad
eas nõ confugiãt
vt. l. capitalium.
s. ad status.

S diuino. i
reatu. i. l. ex
peditõe pene rea
tus q non recipit
iterationẽ: vt homicidũ.
id est differenda: r cũ ordine iudiciario imponẽda. cri
mine aut cõmissõ ad huc flagrãte latius qbusdã crimen
puniendi dat pñs. vt. C. de rap. vir. l. i. vbi autẽ qõ lon
go tẽpõte fuit in reatu qui recipit iterationẽ maiorẽ pa
nitur penã: q si semel tñ cõmissit: vt in fugitio: errone:
emansore: r defertore: r multis alijs. vt. s. e. l. aut facta
s. ad tps. r. l. de re mi. nõ ões. s. a barbaris. in fi. r. l. qui
cõmeatus. r. l. iij. s. plures. r. C. de cõmes. l. ij. r. iij. l. fi.
lib. xij. r. s. de edi. edic. qõ sit fugitiuus. r. C. de epif. an.
l. iij. in fi. r. ad. l. iul. devi. seruos. et. l. e. l. capitaliũ. s. so
lent. r. s. crassatores. r. C. de superactio. l. i. in fi. et. s. de
abig. l. fi. s. qui sepius. als ponunt hunc casum p. l. C. e.
l. omnes. quod non placet: qõ ibi imposta non imponẽ

tos vel etiã affines habuerit
et nõ minus decẽ annis pena
sua functi fuerint. **I dem.**

Sine prescriptõ tpe i me
tallũ dato i peritla dan
tis: decẽtis tẽpõta prescripta
videntur. **I dem.**

Aduum q relegatõ vñ de
portati sunt ex cã male
statõ status detrahẽdas sci
re debemus.

Qui heri aut nudius tertio
commisit adulterũ magis pu
nitur q̃ qui commisit quinq;
annis elapsis. **I dem.**

S diuino tpe aliquis i
reatu fuerit aliquatenõ
penã etõ subleuãda erit. Sic
ẽt cõstitutũ est nõ eodẽ modo
puniendos eos esse qui longo
tpe in reatu agunt: qõ eos q in
recẽtĩ sniam excipiunt. **N**on
potest quis sic damnari: vt de
saxo precipietur.

Pena imposta pñ nõ tran
sit ad filios: qõ ex delicto patris
filij nõ puniunt. **h. d. B. Calist.**

Quamẽ paternũ vel pe
na paterna nullam ma
culaz filio infligere potest. nã
qõ vnusquisq; ex suo admissõ
sorti subicitur. nec alient cri
minis successorõ pñituit. **I**dẽ
etiã diui fratres Hieropolita
nis rescripserunt.

Presides non pñt mutare

da erat pena. Tertũ dicit q hic diu literauit delicti: vñ
pen est subleuanda. i. augẽda. vt in pñtia que leuatur. i.
augẽt: r maiorẽ cũ õz fieri pñtis. Quartũ dicitur i rea
tu. i. in carcerẽ ppter reatũ minus puniẽdũ: q si ex recẽ
ti ibi fuerit: quasi ex quadã mla: ad qõ. s. eo. respiciendũ
in pñi. r. C. de cu
sto. re. l. i. r. s. 6 in
reiu. l. eĩ q. vt dic
quito vt pñlo dixi
q plus est puniẽ
dus qui heri fecit
homicidũ q̃ q fe
cit iã dẽcẽtiũ. et
fa. s. de ritu nup.
l. qui in pñcia
s. fi. r. de fur. l. eĩ q
r. l. i. i. i. i. i. i. i. i. i.
fano. Accur.

sententias suas: sed princeps
ex causa dat in integrũ restitu
tionem. hoc dicit. **B. I dem.**

Dui fratres Arãtio sil
lont rescripserunt. nõ so
lere presides puñciarũ ea q
pñciauerint ipsos rescinde
re. **A**etne quõq; italicensi re
scripserunt: suã mutare sniam
nemine possẽ: idõ insolitũ eẽ
fieri: si tamẽ de se qõ mẽtus
fuerit: vel cũ nõ haberet pba
tionũ instrumẽta q postea re
pererit pena afflictus sit. nõ
nulla extãt pñcipalla rescri
pta: quibõ vel pena eorũ immu
nata est: vel in integrũ restituo
cõcessa est: sed id vñtaxat
a pñcipibõ fieri põr. **D**e
decurionibõ pñcipalibusq; ci
uitatis q capitale crimẽ admi
serunt mandatis cauetur: vt si
quis admisisse videatur ppter
qõ relegandus extra prouin
ciam in insulam sit: imperato
ri scribarur adiecta sententia
a preside. **A**llo quõq; capi
te mandatorum in hec verba
cauetur. Si qui ex pñcipalibõ
bus alicuius ciuitatis la troci
nitum fecerint: alid vñ qõ fa
ctus vt capitalem penaz me
ruisse videantur commiserit:
vinctos eos custodies: et mi
chi scribes: r adijcles qõ qõq;
commiserit. **I dem.**

Pena. als pene etõ
Accursus.
De saxo. fa
cit. s. e. aut dãmuz
s. i. Accur.

Quamẽ. in dñi
gere põr. ni
si in crimẽ male.
vt. C. ad. l. iul. ma
te. qui quis. r. nisi
in causa pñcipalibõ
li. vt. C. de pñi.
l. fi. vel nisi circa
vscap. vt. s. de õi
uer. pñscrip. cum
heres. r. nisi. C. de
cõstõtibõ. l. di
uo marco. r. nisi
C. de libertõ r. eo.
lib. l. q. c. i. hac au
tem concõ. C. de
inõffi. test. si quis
in suo. s. fi. r. s. de
in ius vo. l. adopti
uum. in fi. et in de
cre. xlvij. di. per to
tum. r. l. de decu.
l. s. nullum. r. s.
eo. si pena. r. s. de
ope no. ni. l. pe. r.
s. de sena. l. filiaz.

Dui fratres. vetine. nomen presidis.
Neminem. s. proxi. r. C. eo. l. penam. et. s. de
re iudica. iudex. r. C. de sen. ex pi. reci. l. i. r. s. de questio.
l. i. in fi. vbi de hoc dixi.

Afflictus sit. id est condemnatus. ad quod. s. de in
reiran. l. admonendi. Accur.
Immunita. als inimitata. als immutata.
O fieri potest. multa per pñcipem sunt: quonon
als fierent. vt r. s. ritu. l. i. no. in fi. Item si sententia te
nuit ipso iure als ipse idem. vt. C. de secu. l. i. accusato
ribus. r. s. e. l. q. in fi. Accur.

Capitale. crimẽ si non habes in littera.
Commiserint: ad hoc. s. de iniur. testa. si quis ex s
aus. r. de leg. iij. l. i. s. h. r. l. quando ap. fi. l. i.

Capitalis fere fere dicitur quia alie sunt capitales ut bellis subijci. vt. s. l. respiciendū. s. fi. Itē aque r ignis interdictio. vt. s. de publi. iudic. l. ij. Item r alia pena de qua dicit. C. de mathematicis. l. i. et si excepta. Item r alia. s. ad. l. pompe. de parri. l. penul.

Cōcrematio non in vultu. Itē nec in cruce passio. ar. C. e. si quis in metallum.

Cōcrematio vt. r. C. si nūi ag. si rōpen. l. i. r. s. ad le. iul. peculāt. l. sacrilegij penam.

Coertio. hęc inducit seruitutē. vt. s. e. l. aut damnum. s. ij.

Deportatio hęc amissionē ciuitatis. vt. s. l. q. dam. Accur.

Ad tempus. hęc s. amat. vt. hic r. C. de infra. l. ad tempus.

Datur ad tēpus. ne sit ptra. s. eo. l. quidā. r. hic infamatur. sicut r plures similes. vt. s. de var. r. extra. or. cog. l. pe. s. in. nuif. r. facit. s. de i. terdic. r. rele. l. rele. gatorū. in fi.

Substāt. hęc infamat. vt. s. de infami. l. i. ctus.

Qui liberi serui vero flagellis. vt. l. in seruitū r. facit. s. r. generaliter. r. s. mouis. s. i. ste.

Accōmodare. vt. bergoll. p. fanus. nō ioseph boñ. decurio.

Admoniti. nā tunc grauius. et facit ad hoc. C. s. pa. po. l. iij. r. C. de excep. l. pe.

Cum sepius ad hoc est quod dicitur. s. eo. l. si diutino. Item facit. C. de his q. ad eccle. confu. l. de. nunciamus. et. s.

de secca. l. iij. s. alio. r. s. de te. mill. l. iij. s. q. seditionē. r. s. q. aliqd. s. q. s. s. C. de seditione. l. i. So. illa p. m. i. s. s. s.

Capitalis quoq; pena rū fere istī gradus sūt. Sūmū supplicij vī eē ad furcā dānatio. Itē vlti cōcrematio: qd qd sūmū supplicij appellatiōe merito cōtineret: tū eo q; postea id gen^o pene adiuentū est: postior^o p̄mō vltimū est. Itē capitis āputatio. Deī de prima mortī pena metalli coertio^o. Deinde in insulā deportatio^o. Letere pene ad estī martōne r nō ad capitis piculū p̄tinet: veluti relegatio ad tps^o: vel i p̄petuū: vel in insulā. Vel cū in opus qd publicū datur^o ad tps^o: vel cū fustis ictus subijciat^o. **N**ō oēs fustibus cedi solēt: s; hī dūtaxat q; liberi sūt. et qdē tenuiores homines: honestiores nō fustib^o nō subijciuntur. Itē p̄ncipalib^o rescriptis sp̄alr̄ expr̄mif.

Magis punit q; admonit^o vel cui semel parcius est si in delicto p̄uenit vel ad idē delictū reuertit. **Bar.**

Solēt qdam q; vulgo se tuuenes appellāt: in quibusdā ciuitatib^o turbulētis se acclamatōib^o accōmodare: q; si nichil ampli^o admiserūt: nec ante sint a p̄sīde admonit^o fustib^o celi dimittūtur: aut etiā spectaculū eis interdicif. **Q**ui ita correcti in eis dē deprehēdanf: exilio puniēdi sūt: nōnā q; capite plectendi. s. cū sepi^o seditiose r turbulēter se gesserint: r aliquoties apprehensi tractati clement^o in eadē te: meritate p̄positi p̄seuerauerit. **S**erui celi solēt dñis reddi.

Cui minor pena non b; infligi: nec maior potest imponi. **h. d. Bar.**

Serui celi. ex causa superioris. s. r. no. q. quidā nō habēt hic. s. s. ibi. r. vt generaliter. **P**rohibuerūt. quales sunt honestiores. vt. s. e. l. s. nō oēs. vel dic quales sunt qui se accommodāt r. c. etiaz vt sic cōtinuetur cum superiorib^o.

Et vt generaliter dixerim oēs qui fustibus cedi prohibētur: eādē habere honoris reuerētiā debent quā decurtones habent. Est em̄ incōstās dicere eum quem p̄ncipales cōstituciones fustibus subijci prohibuerūt: in metalluz dārī posse. Diuus adrianus in hęc verba rescripsit. In opus metalli ad tempus nemo dārī debet: sed qui in tempus dānatus est etiā si faciat metallicum opus/ non in metallum dānatus esse intelligi debet. hui^o em̄ libertas manet quādiu^o etiā hī qui non i perpetuū opus dānantur. Proinde et mulieres hoc modo dānate liberos pariunt. **A**d statuas pfugere vel imagines p̄ncipū in iniuriā alterius^o p̄hibuit est. Cum em̄ leges omnibus hominibus equaliter securitatē tribuant: merito visum est in iniuriā potius alterius: q; sui defensionis gratia ad statuas/ vel imagines p̄ncipum confugere: nisi si quis ex vinculis vel custodia detentus a potentioribus ad huiusmodi p̄sidium confugerit. his ei veniā tribuēda ē. Ne aut ad statuas vel imagines qd pfugiat senatus cēsuit. Eūq; q; imaginē cesaris i mutā alteri^o p̄tulisset: in vincula publica coerceri diu^o p̄tus^o rescripsit. **D**ia admīssa in patronū patronive filiū patrē: p̄pinquū: maritū: vxorem: ceterasq; necessitudines grauius^o vindicanda sunt q; in extraneos. **V**enerarij capite puniēdi sunt: aut si dignitatis respectu agi oportuerit: d̄portādi.

Oportuerit. ad hoc. s. de ter. mo. l. ij. r. de cri. s. i. l. ij. s. penul. Accursius.

Intelligi debet. quo ad omnia huiusmodi r. c.

Quādiu. i. sicut. r. subaudi retinent r. c. vt. s. eo. l. quidam. Accur.

Pariunt. fecerunt si in metallū. vt. s. de fideicō. l. i. ḡnāliter. s. ex dānata. r. facit. s. e. l. aut damno. s. l. mīserium.

Alterius. nā dicebat q; tici^o volebat eū occidere: cū nō esset verum s.

Prohibuit est. vt. C. de his q; ad statuas cō. l. i. Accursius.

Cōfugere. p̄sumit ergo cōtra confugas. vt. C. de indeis. l. null^o r. l. cum verisimile. r. C. de his qui per metum tu. l. i. r. in aut. s. mada.

Pricipi. s. patrocina. at si quis ad imaginez summi regis. i. dei confugiāt. r. tūc die vt. C. s. his ad eccle. confu. l. si. s. sane. Accursius.

Pius. ad hoc s. de iniur. l. senatus. r. C. de extraordi. cri. l. in eum.

Grauius. ad hoc. s. de iniur. l. pretor. s. pe.

Venerarij. s. s. venerarij. id ē qui colunt planetas. de quibus dicitur. C. de paga. per torum: alias venenarij: qui venena conficiunt. ad quod. s. ad. l. cor. de secca. l. i. s. i. r. l. eusdem. Accursius.

Venerarij. id ē qui colunt planetas. de quibus dicitur. C. de paga. per torum: alias venenarij: qui venena conficiunt. ad quod. s. ad. l. cor. de secca. l. i. s. i. r. l. eusdem. Accursius.

Venerarij. id ē qui colunt planetas. de quibus dicitur. C. de paga. per torum: alias venenarij: qui venena conficiunt. ad quod. s. ad. l. cor. de secca. l. i. s. i. r. l. eusdem. Accursius.

Venerarij. id ē qui colunt planetas. de quibus dicitur. C. de paga. per torum: alias venenarij: qui venena conficiunt. ad quod. s. ad. l. cor. de secca. l. i. s. i. r. l. eusdem. Accursius.

Venerarij. id ē qui colunt planetas. de quibus dicitur. C. de paga. per torum: alias venenarij: qui venena conficiunt. ad quod. s. ad. l. cor. de secca. l. i. s. i. r. l. eusdem. Accursius.

Libet Decimus.

a **C** Grassatores. i. ad mali nitentes. vnde grassot. i. ni tot ad malum. accur.

b **C** Et sepius. ad hoc qd no. s. eo. diuino.

c **C** Incendiarj. alis est hic. s. et no. s. non hñt. c.

d **C** Exurunt. ad hoc. s. l. capitalium. in pun.

e **C** Aut villā. s.

extra oppidū. ad

qđ. C. de ice. nup.

l. ij. in fi.

f **C** Disceptet. a=

gēdo aq̄. vt. s. ad

laquil. si seru^o ser

uum. s. si fornicari^o.

et. s. si quis infu-

lam. et die vel pro

et. vt. C. qñ aut.

ac. l. i. et facit. s. s.

fic. l. i. qđ dolo. et

s. de incen. rui. l. ij.

edes. et. l. si fortui

to. et. l. si. r. s. ad. l.

ad. l. i. si qđ. itē fa-

ci. s. de abig. l. i.

in fi.

g **C** Releget. s. in

ppetū. vt. et. s. e.

l. relegati. et facit

s. e. l. aut dānū. s.

inter. r. i. de remi.

qđ cū vno. s. i. r. s.

Accur.

h **C** In custodijs

idē vt repetere. ni

si dicas. s. de alijs

accusatis. h. de cu

stodib^o. ad qđ. s.

de pu. iud. l. custo

dias.

i **C** Grassati sūt.

i. cōsueuerūt ag-

gredi cū armis vt

sine armis et vio-

lēter. vt in aut. vt

nul. iu. s. p. furto.

vel grassati. i. vbi

freq̄nter obsederit

itiera publica. nā

si semel veniā me

rent a furca. vt. s.

s. grassatores. et

C. de episc. audi. l. ij.

in fi. Accur.

k **C** Furca. aut clā aliqđ

surrupuit. et nō est famosus et

fustigat. vt in aut. vt nul. iudi. s. pe.

aut palā. r. ē famos^o

et tunc furca vt hic. aut palā. s. nō est famosus. et tūc. l.

iul. de vi pub. vel priua. vt insti. de pub. iu. s. itē lex. sed

hodie hoc casu penis legalib^o. qđ exponit pena huius

l. vt. d. aut. vel possit dici. d. l. iul. de vi si mō rñi sel fecit

asq̄ pena hui^o. s. vt. s. s. grassatores. aut est famosus s. nō

nisi clā surripuit. et tūc forte qđ hic b. obtinet. s. fm

lōgobardā. p. pta culpa oculis. p. scba nasum pdat. pro

tertia moxat. vt in lōgobarda de furtis. l. de latroni-

bns. Itē facit. s. de incen. l. ne quid. s. i. et. s. ad. l. iul. pe

cu. l. sacrilegij. r. s. e. l. in pun.

l **C** Interemptorū. i. coeli qđ interemerunt latrones.

m **C** Liberos. qđ equat seruus vt liber in puuatis

cribus vel delictis. vel die vt. s. e. l. i. in pn. r. facit. C. de

ordi. co. l. ij. et. s. l. in seruorū. et si ex noxa. cā ega. l. pe.

et. s. de dolo. l. nō d. r. s. ad. l. iul. pe. l. sacrilegij. in pn.

sed arg. cōtra. C.

de episc. et cle. l. p. s.

byti. et. s. e. l. sur

facta. s. persona.

o **C** Uivltimo. p

Q. dunt. auic-

q̄ interficiant. et

intra. r. dies. s. p

pellatide facta ex

tinguitur hic esse

ctus. vt. s. de iur.

testa. si quis ex-

heredatō. s. h. i. au

tem. ac.

p **C** Casus. id est

libertate et civita

te. Accur.

q **C** Ad bestias.

qui ergo dānatur

ad bestias debet

mou. vt hic. et. s.

de iniust. testa. si

quis ex. s. sed r. si

quis. vnde tra-

hebatur forte ad

caudam equi do-

nec moxeret. Uel

veri^o ponebat inf

feras bestias. nā

cū dico bestia stel

lige feram. vt. s. s.

postu. l. i. s. bestias

et no. damnatum

ad mortem statim dāna-

fieri seruū. vt h. tus ad

et. d. s. sed vt si qđ. moxet

et. s. eo. quod ad statū

statum. Idem si i. seruū.

metallum. vt. s. e.

in seruorū. s. qui

ex causa. quia illa

ē proxia mort. vt

s. l. propi. in pun-

sed hoc hodie cor

rigitur in bñ na-

to. non sic in spu-

rio puto. vt in snf. de nup. s. qđ autē.

In deportatis ve-

ro dic q̄ ipsi statim post sniam per dāt ciuitatem. vt r. s.

de lega. ij. l. i. s. deportatos. in fi. sic s. dicte snie trahit

secum executionem. vt snia excōicationis. vnde sicut ab

hac appellatur. sic ab illa. Nec obstat q̄ ibi canon infli-

git. q̄ et hic lex. vel ibi deus. q̄ et hic pnceps. vel q̄ ibi

terror. q̄ sic et hic. sed rñ decretis cōtradictis. et de hoc

dixi. C. si a non compe. iudi. l. fi.

q **C** Solent. s. damnari in metallum.

r **C** Habeatur. et propter alia quādoq. vt. s. eo. l. pte-

gnatū. et hoc quod hic dicitur dic in castibus pmissis.

vt. C. de accu. l. fi. vel ibi in confesso. hic in conuicto. vel

ibi in nō dānato. hic in iam damnato.

S quis rescriptis. Et pena capitis patietur si ipsa
territio motem minabat. vt. s. de extraordinaria. cri.
l. pe. s. sunt quedam.

A bestias. no dicitur dānatos ad fauorem. vel ad
clamor populi. hoc enim fieri non debet. vt. C. de
deu. l. de curionis.

Ar. s. q. 2 a qui. l.
si pūatus. sed vo
lebat popul^o hos
dimittit. cuz essent
iam damnati.

C sine pmissu
principis. ad hos
et superius rñ. est
s. e. l. diu. 2. l. iij.
in fi. 2 qd no. s. ii.
l. i. in fi. sed arg.
s. C. de relig. l. i.

S p̄fēs vel
iudex. f. ta
lis q̄ habeat merū
imperij qd h̄ eri
git. vt. s. de of. p̄f.
illicitas s̄ qui vni
uersas.

C Ex interdi
cto. proposito.

C Ad erit nota
tus. vt. s. de vi. 2
ar. l. neq. Accur.

C Ex crimine.
scz pposito fuit i
terlocut^o. **C** Alio
est. q̄ erit infam
is. s. op. qz in
terlocutio nō infam
at. vt. s. de infra.
l. qd s̄ s̄cū aūt. et
C. de infra. l. h̄oūz
2. l. interlocutio. q̄
sunt s̄. Sol. h̄ po
nit p̄ diffinitina
sūz qua sola ta
lia crimia diffinī
tur. vt. C. de fal. l.
vbi. vel hic cā cog
nita. in s̄r̄is nō.
h̄ p̄fēs. l. sen
tentiano.

C Ex crimine.
proposito. 2 no. q̄
h̄ dicit q̄ si ex le
publica erit infam
is. si vero. l. iul.
de vi. p̄i. nō. qd p̄
batur: quia descendit ab interdicto vnde vi accusatio le
gis iulie vis p̄iuitate: qd interdictū nō infamat. nec hoc
er go infamer. vt. s. de pu. iul. infamē. Sed opinio eius
grauatur: si intelligit s̄. ad. l. iul. de vi. p̄iua. l. i. l. p̄iua.
2. l. s̄. qd nō placet. qz illa distinctio descendit a civili fas
mosa. vt nō h̄z locū in p̄iuate debito nō publico. vt. d. l.
infamē. at hec accusatio vis p̄iuate est publica. vt. s. de
pub. iul. l. i. p̄erea exp̄sse dicit s̄. ad. l. iul. de vi. p̄i. l. i. in
p̄iua. 2. l. s̄. q̄ infamer: qd de infamia iuris est intelligēdū

S quis aliquid fecerit
quo leues hoim animi
superstitione numinis terrea
tur: diuus marcus huiusmodi
homines in insulā relegari re
scripsit. **I**dem.

A bestias dānatos fa
uore populi p̄fēs di
mittere nō debet. sed si et^o ro
boris vel artificij sint: vt digni
us p̄p̄o ro. exhiberi possint:
principē cōsulare v̄z. **C** Ex p̄
uincia aūt in p̄uincia transdu
ci damnatos sine p̄missu prin
cipis nō licere: diui seuerus et
anto. rescripserunt.

Sentētia debet conforma
ri petitioni vel accusationi fa
cte in libello et in hoc pena
natur. hoc dicit. **T** Iplanus.

S p̄fēs vel iudex ita
interlocutus sit: vlm fe
cisti. si q̄z ex interdicto: nō
erit notatus: nec pena legis
iulie sequet. Si vero ex crimine:
aliud est. q̄ si nō distinge
rit p̄fēs vtrū iusta publico
rum: an iusta p̄iuatorū: tunc ex
crimine erit estimādū. Sed si
vtriusqz crimina obiecta sint
m̄tior lex. l. p̄iuatorū erit se
quenda. **P**apinianus.

Atrēs i peratores re
scripserūt seruos in tē
poraria vincula dānatos liber
tatē/ hereditatē/ siue legatum
postqz tēpus expleuerint con
sequi: qz temporaria coertio q̄
descēdit ex snia: pene est aboli
tio. Si aūt bñficiū libertatē

et qd hic dicit est intelligēdū quo ad penā iponēdā. q̄ sta
tim lata snia intelligit. vt. s. ad tur. l. i. s̄. snat. nā alia
est pena vni legis: alia alteri. vt in fi. de pu. iul. s̄ itē lex.
k **C** Ditor. ad hoc. J. de re. iur. l. sp. 2. l. si in duob^o. 2. s.
de s̄. obli. si ita stipulat^o fu. 2. de dona. cā moz. l. moztis cā

in vinculis eos inuentat: ratio
turis et verba constitutiōis m̄
bertati refraganf. **C** Plane si
testamēto libertas data sit: 2
eo tēpore quo adit hereditas
tempus vinculozū solutū sit:
recte manumissus intelligitur
nō secus ac si pignozū datū ser
uū debitor manumississet: et us
qz post liberatum pignus ad
ta fuisset hereditas. **I**dem.

Seruus i opus publicuz
perpetuū/ ac multo ma
gis t̄p̄atū nō datur^o. **C** Si t̄gi
tur per errozē in opus tēpora
riū fuisset datus: expleto tēpo
re dño seruū esse reddendum
rñdū. **C** Los quoqz delator
pena ex snia senatuscōsulti te
neri rñdū: qui p̄ suppositā p̄fo
nā delatori cāz dederit. **C** Ali.

Mandatis p̄ncipalib^o
q̄ p̄sidiib^o dantur ca
uetur: ne quis p̄petuis vincu
lis damnetur: idqz etiā diuus
adri. rescripsit. **H**ermo.

In metallū/ s̄z in misse
riū metallozū damnati
ser ui efficiūf: s̄z pene. **P**au.

In dardanarios p̄pter
falsuz mēsurarū modū
obvilitatē popularis annone
p̄ modo admissi extra ordinē
vindictari placuit. **I**dem.

S quis aliqd ex metal
lo principis vel ex mo
neta sacra furat^o sit: pena me
talli vel exilij punit^o. **C** Trās
fuge ad hostes vel consiliozū
nostroꝝ renunciatōes: aut

ad turpil l. i. s̄ incidit.
Mandatis. perpetuis. nisi seruus. vt. C. e. l. incredi
bile. 2. l. seruus. Accur.

In metallum. efficiunt. vt. s. aut sc̄s s̄. l. i. capi
taliū. in p̄n. s̄z hodie s̄. vt. s. e. l. qui vitime.
Mdardanarios. extra ordinē. facit ad hoc. s̄. de ex
traor. crimi. l.annonam. Accur.

S quis. punitur. vt. s̄. ad legē iul. pecula. l. vi. s̄ si
quis ex. Accursus.

capit. s̄. h. 2. s̄. ad
l. rhodiā de iac. l.
ii. s̄ portio. 2. de su
spec. tuto. l. hec el
in p̄iua. 2. l. e. l. pe.
2. s̄. de leg. i. apud
iulianum. s̄ seio.

Atrēs i pe
ratores. ex
pleuerint. qz post
pletā penā cedit
dies legati. ad qd
s̄. s̄. ma. ref. aristo.
Jre facit. C. de in
fa. l. 2. si feuerior.

Cōstitutiōis
C. qui ad lib. per.
nō pos. l. i.
n **C** Data. spālī
ter 2 expressim q̄
manumittere non
p̄t. secus si ḡnālī
ter vel tacite. vt. s̄.
qui 2 a qui. l. iij. 2
C. de suo pig. da.
ma. l. iij. 2. iij. s̄z v̄
q̄ debitor possit
manumittere ser
uuz pignozū datū.
vt. s̄. de fideicō. li
bertati. l. ḡnālīter
s̄. si q̄s seruo. que
est s̄. fo. verū est p̄
fideicō. nō directā
nisi cadat dies iā
eo liberato vt hic
erat. vel dic vt ibi.
cedit ergo dies ab
adita h̄ditate. vt
hic 2. C. de cadu.
sol. s̄ in nouissimo

Seruus. non
datur. s̄. e. l.
in seruo. iij. rñ.
cōtra. solu. vt ibi.
p̄ **C** Respōdi. vt
C. eo. seruo.
q̄ **C** Los quoqz.
non solum ipse q̄
incidit per se. vt. s̄

capit. s̄. h. 2. s̄. ad
l. rhodiā de iac. l.
ii. s̄ portio. 2. de su
spec. tuto. l. hec el
in p̄iua. 2. l. e. l. pe.
2. s̄. de leg. i. apud
iulianum. s̄ seio.

Atrēs i pe
ratores. ex
pleuerint. qz post
pletā penā cedit
dies legati. ad qd
s̄. s̄. ma. ref. aristo.
Jre facit. C. de in
fa. l. 2. si feuerior.

Cōstitutiōis
C. qui ad lib. per.
nō pos. l. i.
n **C** Data. spālī
ter 2 expressim q̄
manumittere non
p̄t. secus si ḡnālī
ter vel tacite. vt. s̄.
qui 2 a qui. l. iij. 2
C. de suo pig. da.
ma. l. iij. 2. iij. s̄z v̄
q̄ debitor possit
manumittere ser
uuz pignozū datū.
vt. s̄. de fideicō. li
bertati. l. ḡnālīter
s̄. si q̄s seruo. que
est s̄. fo. verū est p̄
fideicō. nō directā
nisi cadat dies iā
eo liberato vt hic
erat. vel dic vt ibi.
cedit ergo dies ab
adita h̄ditate. vt
hic 2. C. de cadu.
sol. s̄ in nouissimo

Seruus. non
datur. s̄. e. l.
in seruo. iij. rñ.
cōtra. solu. vt ibi.
p̄ **C** Respōdi. vt
C. eo. seruo.
q̄ **C** Los quoqz.
non solum ipse q̄
incidit per se. vt. s̄

Liber Decimus.

a Furce. vi. i. de re mili. l. c. s. Explotatores. r. l. pro ditores. r. s. eo. aut dānū. s. i. r. ar. s. de sic. l. iij. s. fi. sed s. C. de seruis fu. l. iij. sed ibi delictū nō erat cōsummatū: quia i. trinare fuit dephēsus. hic pegerat. Itē s. i. de cap. r. postu. re. l. postūmū. s. rāstruge. solu. ibi nō petebat per aliquē puniri r. ideo domio red datur. Accur.
b Auctores. als fautores. et alias auctores. r. fa. s. l. capitalū. s. solēt. et quod ibi dixi.
c Dicitur. fa. s. de iur. l. si stu pū. r. de incē. l. si. s. pe. r. s. iure pa. l. adigere. s. pūis
d Redēptus. r. super hoc dñz vocat in ius. vi. s. de iudi. l. vi.
e In metallū. vt. s. b. manu. si qf
f Amator. um. vt. s. ad. l. cor. de si ca. l. iij. s. sed id.
g Exempli. ad hoc. s. b. sic. l. iij. s. s. r. ex senatuscō. et. l. si mulierē. r. s. de iudi. obseruare r. ad mace. l. i. r. C. de pba. exēplo. et s. de re iudi. diu. in fi.
h Amīssa dimi dia. vt. i. de verb. si gni. nomē filiarū s. portiois.
i Relegant. et i perpetuū ex quo de bonis auferē. vt. l. i. q. l. iij. r. l. legato. s. ad ips k
k Ex eo. s. poculo. Accur.
l Nullo iure. hoc accipe vt di gitinus. s. de fal. l. si quis legatū. et sic non obstat qd ibi s. ad qd est. s. de tab. exhi. l. i. s. siue. r. ad sila. l. ij. s. si qd codicillos q sunt s. Itē s. s. s. fal. l. iij. sol. vt ibi Accur. s.
m Pena legis cornelie. de falsis. vt. s. de fal. l. i. s. is qui. et facit. s. quemadmo. testa. ape. l. ij. s. si dubietur.
n Conuicērit. i. probauerit.
o In perpetuum. ad hoc. s. de extraordi. cri. l. faccu lat. i. s. i. et de fal. l. i. s. is quidem. r. i. p. r. s. Item facit

Itū. l. i. s. r. titu. iij. l. iij.

p Deposita. a duobus. ad quod fa. s. de positi. l. i. s. si pecuniā. et facit. s. p. r. s. et quod ibi no.

q Iudices pedanei. i. delegati vel etiam ordinarij q humiliora negocia disceptant. vt. C. de pda. iudi. l. fi.

et facit. C. s. pda. in. l. i. et. ij. r. aut. ibi posita. Accur. r. C. de seruit. ad primū facit. s. b. re mili. l. milites. s. cius. in fi. ad sed s. de custo. re. l. i. s. f. Dittendū ē ad hoc. s. de re mi li. omēs. s. qui se itez facit. i. iij. s. l. h. item arg. con tra. s. de fal. l. qui falsam.

r Cero. cum esset. s. mulier. vel dic cicerō. v. In asia. scilicet habebat.

s Ab heredi bus. scilicet. s. substi tuis.

t Sibi. als sibi. l. iij. s. s. b. i.

u Damnatam vt. r. s. de sicca. si mulierem. r. quod ibi no.

v Marito. C. de dimor. l. si siter Accur. s.

w Etrodotum deportari. s. e. l. eorum. Accur.

x Sanctio legis id est lega lis. sic. C. de legi. et con. l. non dubi um. et dic si alicui delicto imponi tur certa pena per legem: non debet cumulari vt ipo nas extrao. arbi trio iudicio: s. ibi tantum vbi nō est certa pena legis. Accur.

y Nouissime. scz per generalem doctrinaz. vel per regulam qd nouis

sime fieri solet. vt. s. ad. l. aqni. si seruis seruū. s. inquit vnde regule in fi. digestorum ponuntur.

z Penam. s. iudicis arbitrio inductam. ante tamen est incerta. i. extrao. vt pote in crimine stellionatus accu satione deficiente specialis accusatio locū habet contra

rio prodiderit: put psona con ditio est: aut in metallū dānāf aut in insulā deportat. C. Iu dices pedanei. si pecuniā cor rupti esse dicant: plerūqz a pre side aut a curia sūmouēt: aut in exiliū mittunt: aut ad tēpus relegant. Miles qui ex car cere dato gladio erupit: pe na capitū puniunt. Eadem pe na tenetur et qui eū quē custo diebat deseruit. Miles qui si bi man^o intulit nec factū per egit (nisi ipatiētia doloris aut morbi luctusve alicui^o vel alta causa fecerit) capite puniēdus est: alias cū ignominia mittē dus est. Tripho.

a Cero in orōne p. cluen tto anto rescriptit: mil lesiā quādam mulierē cū eēt in asia^o q ab hēdib^o secūdis accepta pecūia patrū sibi^o me dicamētis ipa abegisset: ret ca pitalis eē dānatā. S. r. si quā viscerib^o suis post diuortū (qz pregnās fuisset) vi intulerit ne tā inimico marito^o filiū prea ret: vt tēporali exilio coercea tur ab optimis imperatorib^o nostris rescriptum est.

b Cuius hoste fugientē sciens suscepit: in insulā relegatur.

c Etrodotus cū Pan^o. hostem fugientem sciēs suscepit: in insulam deporta ri^o philothetem: qz occultari eum non ignorans diu disti mulauerit: in insulam relegari placet. Papius.

d Sanctio legum^o que no uissime^o certam penaz^o generaliter irrogat e^o legis

siue fieri solet. vt. s. ad. l. aqni. si seruis seruū. s. inquit vnde regule in fi. digestorum ponuntur.

e Penam. s. iudicis arbitrio inductam. ante tamen est incerta. i. extrao. vt pote in crimine stellionatus accu satione deficiente specialis accusatio locū habet contra

enim qui legi non pareat. vt. s. de crimine stel. l. ij. Si autem...

a Preceptis. i. legale preceptum b Non videtur. i. locus sibi in his specialibus non videtur...

preceptis non obtemperauerit: ad eas species pertinere non videtur...

Interpretatione legum pene mollitudo sunt positus...

Imperator antoninus auctore relictio attitiano rescriptis...

Quod pro suo delicto amittit honores...

Idem rescriptis eum qui suo admisso decurionis filij honorem amittit...

De bonis damnatorum. l. xx. Calistra.

Interpretatioe fa. s. e. hodie. r. l. respiciendi. r. j. de decu. l. ghaliter...

Imperator. administratioe. hoc intelligit Jo. si non lite cõtesta. in iudicio soleniter daretur...

Uendicare. vt. C. de qñsi. l. duo. r. s. de sena. l. eman...

De bonis damnatorum. (cipati. r. j. de decu. l. ij. Applici. supplicii dicit ubi mors naturalis vel civitatis vel libertatis amissio accidit...

ris. si vero seruus non publicatur peculium. vt. C. eo. l. i. Item si filius...

Applicio damnatio: ne bona publicatur: cum aut vita adiutur: aut ultas: aut ferullis conditio irrogatur.

Etiam hi qui ante concepti et post damnationem nati sunt portionem ex bonis patrum damnatorum accipiunt.

Liberis eius cui pare dimitta duntaxat bonorum ablati est: partes non dant.

Quod si quis in carcerem ductus est spoliari eius oportet: sed post eodem natione: idem diuus adrianus rescriptis.

Quibus legibus damnate mulieris dos publicetur: malefatis iulievio publice: p ricidij: veneficij: de sic carijs. Paulus.

et insi. de pub. indi. Item lex iul. de vi. Sed quid de qñtis post publicationem.

Ruptis. l. i. si. s. pe. contra. So. vt ibi. Onus quis. oportet. f. bonis. vel dicere lib. et sic est contra nuncios bonos.

Quing. quod est intelligendum cum maritus non erat pactus de dote lucranda. alioquin vt lex profi. dicit maritus contra fiscum omnes actiones omnino habet. et multo magis oes exceptioes habet saluas...

Portionem. aut erat curialis damnatus: et tunc filio mari omnia filie dimidia. mixtis: mari dimidia et alia dimidia inter mares et feminas dividitur. Si vero non est curialis: tunc omnia publicantur...

E Tornea. actioes. ad res dotales: si eas lucrat vir
vt diri. alij dicit ad ipensas: qd no placet: cu vir lu
cret. vt. C. e. sive pponis. 7. 8. de ca. di. l. eas. contra.

E Ad si alia lege mortua sit. vt. 8. de contra tabu. l. i.
S. filium. Accursus.

C Qd si de por
tata. 7. sic ciuitate
em perdit. et facit
in aut. 6. nup. 5. de
portato. et C. de
do. inf. vi. 7. vxo. l.
res. 7. 8. de do. inf.
vir. et vxo. sed si
mota. itez. 5. 8. de
ca. di. eas. solu. vt
ibi accur.

D Matrioniu.
als. 5. qd dic vt. 8.
p. so. actioe. 5. pu
bucatione.

E Maritu. in ci
uitate exite: sec
ecotra si ipe de por
tat: quia mulieri
reddif. vt. C. 8. re
pu. l. i. in fi.

A ctione. sic h
er humanitate de
mu soluto matri
monio dat actio.
galibi mero iure
et costate matri
nio e nata. 7. dici
pot hmanitate ee
in hoc q p pena
no soluitur. vt q
no pdat dotē: 7. sic
dicim⁹ coiter na
ta demum soluto
mrimonio. vt C.
de iure do. in reb
5. omnes. ac.

D Ju⁹. ex ipso
noie. qz vilif
est res. vt. 7. 5. pa
nicularia. 7. sic ar
gumetaf ex noie:
vt. l. si. de dona. 5.
et aliud. 7. hec
no pubucant: vt i
hac. l. et sic in iue
tario cu cetis no
edscribunt. vt. C.
eo. l. si qz intra.
h. 7. zonā. magni
preij.

I Aliq. ptes
vel ali⁹ ranp pan
nicularia.

U est. supple
si veditet qz van
nicularia vestem
tc. accur.

I Inueterales

A Toes oio maritus sal
uas a actioes⁹ habet co
tra fiscum. **A** lpianus
Ed si alia lege captis
punita sit: q lex dotē no publi
cat: qz prius serua pene efficit
tur: verū est dotem mariti lu
cro cedere quasi mortua sit.
Q si de portata sit filia fam.
marcell⁹ ait non vltqz de por
tatōe dissoluti mrimoniū. **N**ā
cū libera mulier remaneat: ni
chil prohibet ervitū mariti af
fectionē: et mulierē vxoris a
nimū retinere. **S**i igit eo aio
mulier fuerit vt discedere a
marito velit: ait marcell⁹ tūc
psem de dote acturū. **S**ed si
miffa. sit: et interi cōstante ma
trimonio fuerit de portata: do
tē penes maritum remanere
postea pro soluto mrimonio
posse eā agere: qz hmanitatis
intultu hodie nata actione.

D Juus adrian⁹ **I** dez.
Aqlio bradue ita rescri
psit. **P**anniculate ca quē ad
modū itelligi debeat: et ipso
noie⁹ appeat. **N**ō em bōa dā
natorū pānicularia significari
qz pbe dixerit: nec si zonā⁹ cir
ca se hūerit: ptm⁹ aliqz sibi
vēdicare debui: sed vestē qua
is fuerit indut: aut nūmulos
inueterales qz victus sut cā
i pōptu habuerit: aut leues^m
annulos⁹. l. qz nō excedunt
aureorū dncp. altoqn si qz dā
nat⁹ digito habuerit aut sar
donicā: aut altā gēmā magni
pcti: vel si qz cyrographum
magne pecunie in sinu habue
rit: nullo iure illud in pānicu
laria rōne tenebit. **P**ānicu
laria sunt ea q in custodia re
ceptus secū attulit: spolia qui
bus indutus est cum quis ad
suppliciu deducit: vt et ipsa
appellatio oñdit. ita neqz sp

id est viles 7 non aptos ad veterandz. qz non sunt ex
toto auri vel argenti.

L Leues. i. viles. accur.
A nnulos. nō signatorios. vt. 7. de 8. b. sig. l. signato
rios. et facit. 8. ad. l. rpo. de ia. l. q. 5. cum in eadem.

C hāc rōne. scz
pāniculariaz: nec
etiā de alijs reb⁹
pōt intelligi cum
alia fisco de scribā
tur nō aliquibus
officialib⁹. vt. C.
eo. l. si qz intra. et
l. in metallū. 7. ho
die nec officialib⁹
nec fisco aliqd ba
tur. vt i. aut. vt nul
li. iudi. 5. fi.
A buti. 5. nū
cios benoñ.
C oirasas. i.
acceptas.

U m rō. addi
ceret. 8. vn
de lib. l. scripto. i
fi. accur.

I ndultū est.
8. d. lib. 7. posthu.
in ius. ac.

P arētie. qz
iure alicui datur
punit⁹ nō aufert:
vt. h. 7. C. de l. fi.
7. h. qm. 7. l. cum⁹

D liberts damnatorū cō
ceduntur. **I** dem.

U m ratto naturalis qz
lex quedam tacita libe
ris parentum hereditatē ad
diceret: velut ad deb. itā suc
cessionem eos vocando: pro
pter qd in iure ciuili suorum
heredum nomē eis indultum
est: ac ne iudicio quidem pa
rentis nisi certis de causis sū
moueri ab ea successione pos
sunt: equissime ex. stimatum⁹
est eo quoqz cāu quo propter
penam parentis aufert bona
damnatio: rationem haberi li
berorū: me alieno admisso gra
uiozem penam luerent: quos
nulla contingeret culpa: inter
dum in summā egestatem de
uolut: qd cum aliqua modera
tione definiri placuit / vt qui
ad vniuersitatem vēturi erāt
iure successionis: ex ea iuc
cessionē et portiones sibi cō
cessas⁹ haberent. **S**i in

D e cāu. qz ho
die sut i. aut. vt cō
de ap. co. 5. cāo.

P osunt. id
est vbi sunt ingre
ti. ac.

E xstimatū.
als. 7. als. cum.
C oncessas.

hoc dic vt. s. l. i. Item facit. s. de penis. crimen.
a **E**ffer. quāta autē sit. habes in li. de suc. li. in fl. et in
pn. n. r. s. l. i. r. s. sed nfa. siue fm legē. rj. tab. siue ex
edicto ptous: siue fm ius legis papi. siue fm nouū. et fa
cit. C. eo. l. v. r. de codial. l. i. r. in aut. de heredi. r. fal. s. i.
r. C. de epif. r. cle.

l. si qd presbiter.
b **I**n reatu. i.
p^o accusatōez rea
tus: vt pz ex seq.
lfa. r. faat. C. d re
scin. vendi. l. hi.

c **S**i plures.
tres ad nun^o. ne
obstr. s. l. i. s. i. alij
dicunt ibi fuisse
vnū s; i plurali di
cat. p qd^o. J. de ver
bo. sig. l. non est.

d **E**rē pla. sic. J.
dere mi. q. cū vno.
in pn. Sed arg. J.
C. de senten. l. ne
mo. sed dic vt ibi.

e **A**mpliari. fa
cit. s. d pen. aut fa
cta. in fi. r. C. d de
curio. si qd decu
rio. r. C. q. nse. li
ber. l. i. r. C. d. de
ma. l. ij. in fi.

f **N**o augent.
cū ea bona sint fi
sco applicāda. vt
J. de iur. fil. l. i. q.
r. s. de fal. si qd cū
falso. r. l. cū falsi.
et facit. s. fa. herc.
l. iij. s. pe. et. p. so
cio. l. si fratre. s. s.
fi. r. l. seq. Accur.

g **I**dē. vt por
tiones liberorū nō
augerentur.

h **I**ustus. scz cū
necauerit. et no.
q. p. ris iustus nō
excusat. arg. J. s.
de isa. l. i. s. fi. r. l.
quid ergo. r. s. de
fal. si pater.

i **I**n potesta
te. necauerit.
De bonis eoz
qui ante rē.

In capita
lib^o. nō of
bus. s; in
his que penā san
guinis insigunt: vt in fi. r. s. de ptenari. l. fi. r. l. proxi.
in punci. que sunt contra.

l **N**on nocere et. accusato.
m **I**gnoscendum. hic distinguit superius dictum fm
Joh. vt non sit contra. J. l. proxi.

libertinū animaduersum erit:
patrono eius id qd in bonis il
lus habitur^o esset^o (si is in que
aiaduersum est sua morte de
cessisset) eripiedū nō erit: reliq^o
pars bonorū que ad manumif
forē nō ptinebat/ fisco erit vē
dicanda. **E**x bonis dānatō
rū portiones adoptiuis liber^o
(s; nō fraudis cā facta est ado
ptio) non minus q̄ naturalib^o
concedi equū est. **F**raudis
autem cā adoptio sc̄a videf:
etiā si nō in reatu^o sed i despe
ratioe rerū p cōscientiā metu
iminentis accusatozis q̄s ado
ptet: in hoc vt ex bonis que se
amissurum cogitat/ portio de
trahat. **S**i plures^o liberos
dānatus habeat/ serunt exem
pla^o p que plurib^o liberis oia
bona dānati cōcessa sunt. s; et
diuus adrian^o in hec s̄ba sen
tētiā rescripsit. **F**auo: abillē
apud me causam liberorū albi
ni filioz numerus facit: cū am
pliar^o imperiū hoim adiectio
ne potius q̄ pecuniarū copia
malim: ideoq; illis pafna sua
concedi volo: que manifesta
bunt tot possessores etiam si
acceperit vnuerfa. **P**reter
ea ex his que p flagitiū dāna
tus acq̄siuit: portiones libero
rum nō augēt^o. veluti si co
gnatū suū interim curauerit r
eius hereditatē adiit: vel bo
nozū possessionē acceperit. nā
ita diu^o pius rescripsit: cui con
sequēter illud idē^o p̄iceps cō
stituit cū filiafa. veneno necaf
se cōtinceref eū a quo heres
istituta erat: q̄uis iustus^o p̄is

Qualitercumq; s. per pecuniam: non dicas per ca-
lūniā/ cū de calūniā iuret. vt. C. de iura. calū. l. i. l. 3. quidq;
ptra. arg. hui^o legi. Jē nōne iurat q̄ nichil dabit. vt. C.
eo. n. aut. pncipales: Rñ. non iurat hoc capitulū. vel dic
q̄ lex dare permittit: vt hic. r. C. de trasac. transigere.

cuius in potestate esset.
De bonis eoz q̄ an suam
mortē sibi p̄scuerūt. l. xxi.

In capitali
bus^o crimi
nib^o a p̄m
cipibus de
cretum est
nō nocere

ei^o qui aduersariū corruperit:
s; in his demū que penā mortis
p̄tinent. nam ignoscendū^o
cēfuerunt ei qui sanguinē suū
qualitercūq; redemptum vo
luerit.

Marcianus.
Imperatores seuerus r
anto. aulo iuliano rescri
pserūt eos qui latromibus^o no
minatim corruptis accusatozi
bus diē suum oberit: vt cōfes
sos de crimie nō reliquere de
fensionē^o heredibus rationis
est. **S**i is de cui^o penā impe
rator rescriptū est: veluti q̄
decurio fuerit vel q; in insulā^o
deportari debuerit: et anteq̄
rescriberet decesserit. p̄t q̄ ri
num ante sententiā decessisse
videatur^o. argumēt^o est sena
tuscōsultū qd factū est de his
qui romā trāsmissi ante sentē
tiā decessissent: cuius s̄ba hec
sunt. **C**ū dānatus nemo vide
ri possit in hunc annū anteq̄
de eo forte iudiciū rome red
ditū r pronunciatū esset: neq;
cuiusq; mortui bōa anteq̄ de
eo rome pronunciatum sit pu
blicata sunt: eaq; bona here
des possidē debēt. **M**arcia.

Qui rei postulati vel qui
i scelere dephēsi metu^o

Qui rei. metu. quem metum habere videtur demū
postulatus: vel in crimine deprehēsus. et facit ad
l. s. de infa. l. liberorum. s. non solent. et. s. tit. ij. si quis
aliquid. s. fi. r. C. si re^o vel accen. mor. fue. l. defunct^o. r. C.
eo. l. i. r. ij. et qui test. fa. pos. l. ij. r. J. de iur. fil. in fraudem.

Imperatores.
latronib^o. i.
inter latrones nu
merati: r tūc pla
na. r sic habes la
tronib^o. sed i lib.
R. est latrones.

Defensionē
ac si dicat bōa au
ferunt heredit^o.
Sed J. C. de her.
l. manicheos. vbi
bona heredit^o re
linquunt. vt. J. de
iur. fil. l. et^o q. Sol.

Sfm Jo. spāle h in
latronib^o: vt et in
crie lese maiesta
tis. vt. C. ad. l. iul.
maie. l. q̄s. r. dic
latrones. i. furco.

nā r latrōes q̄ su
spēdunt furca. vt
s. n. i. capitali. s.
famosos. p̄nt redi
mere sanguinem
sui. vt. s. l. pxi. q̄
est J. r. facit. C. de
pena iudi. l. i. r. s.
ad turpil. l. sena
tuscōsultū. s. si. p̄
pter. Jē p̄tra. J. l.
proxi. i. fi. Sol. vt
ibi.

In insulā. fa
cit. J. q̄n ap. fir. l. i.
r de lega. tū. l. i. s.
hi. r. s. s. sic. l. qui
cedē. r. J. n. i. l. ij. r
vi. r. s. titu. ij. l. ij.
s. i. r. l. diui. s. de
curionib^o. r. s. de
iust. ref. si qd ex.
s. eius qui.

Videatur. qd
proderit. vt. s. de
accu. l. ex iudicio:
rum.

Argumento.
scilz q̄ ante sentē
tiam.

Debent. J. l.
pxi. s. si quis au
tem.

patrio
iustus
nō sp̄ ex
aufat.

Liber Decimus.

§. i. §. 7. §. 8. de
iust. ref. si qd ex.
§. eius qui in fi.
et. §. ad fil. l. i. §.
si quis.
a **C** Postulati. l.
accusati.
b **C** Dephēsi. §.
de ritu nup. palā.
§. que in adulte-
rio. Accur.
c **C** Afficiendus
esset. fact ad hoc
et inferius respon-
sum. §. de iure fil.
l. in fraudem. §. §.
d **C** Finierit. l. qz
ipemet suspendit
se.
e **C** Furtum. scz
in casu seqnti. cū
zē. Accursus.
f **C** Fuisse. §. es
figaret. vt in aus-
ten. vt nulli iudi.
§. p. nul.
g **C** Diuus anto-
ninus. §. de testa.
nili. l. eius mili.
h **C** Occidisse. l.
occisum esse. Ac.
i **C** Nō ppetra-
uit. z facit. §. de re
mili. l. i. §. is q. z
§. de sicca. l. diu.
Sed argu. §. §. de
fal. qui falsam. et
de inoff. testa. pa-
pinian. §. memi-
nisse. et quod dic-
cit non perpetra-
uit. id est se nō oc-
cidit. quia fuit de-
tentus ab homi-
nibus.
k **C** Manus. §.
de edil. edic. cum
autem §. in alijs.
l **C** Cauetur. §.
eo. l. i. in fi. z. §. de
iure fil. in fraudē.
§. bona.
m **C** In reatu. id
est in suspitōe re-
atus.
n **C** Probatum.
contra. C. qui te-
sta. fa. pos. l. i. So-
lu. ibi innocentia
probatur eo ipso
qz contrarium nō
ostenditur: et sic
habet qd i dubio
presumatur. et di-

criminis iminentis mortē sibi
cōsciuerūt: heredē nō habent.
C Papi. lib. xvj. digestorū ita
scribit. Qui rei crīs nō postu-
lati man⁹ sibi intulerūt: bona
eorū fisco nō vēdicent. Nō em̄
facti sceleritatē esse obnoxia:
sed psciētē metū in reo veluti
pseffo teneri placuit. ergo aut
postulati esse debēt: aut in sce-
lere deprehēsi: vt si se iterfe-
cerit bona eorū p̄fiscentur. Ut
aut diu⁹ pius rescripsit ita de-
mū bona eius q̄ in reatu mor-
tē sibi p̄sciuerit fisco vēdican-
da sunt: si et⁹ crīs reus fuerit/
vt si dānaretur: morte aut de-
portatione afficiendus⁹ esset.
C Idē rescripsit eū qui modū
ci furti reus fuisse: §. suspēditio
vītā finierit⁹ nō videri in eadē
causa esse vt bona heredibus
adimēda cēt: sicuti neqz ipsi
adimerent si cōpērtū in eo fur-
tum⁹ fuisse: ergo ita demū vi-
cendū est bona eius q̄ man⁹ si-
bi intulit fisco vēdicari: si eo cri-
mine innexus fuerit: vt si con-
vinceret bonis carcat. **C** Si
q̄s aut tēdio vel ipatētia do-
loris alicui⁹ vel alio mō finie-
rit vītā: successorē habere di-
uus antoninus⁹ rescripsit. Vi-
deri autē et p̄rem q̄ sibi man⁹
intulisset qz dicere filii suū
occidisse⁹: magis dolore filij
amissi mortē sibi irrogasse: et
ideo bona ei⁹ nō esse publicā-
da diuus adrianus rescripsit.
Sic autē hoc distinguit inter
esse qua ex cā quis sibi mortē
cōsciuit: sicuti cū querit en is
qui sibi man⁹ intulit: z nō ppe-
travit⁹ debeat puniri q̄si de se
sententiā intulisset. nam oīno
puniendus est nisi tēdio vite vlt
impatētia alicui⁹ dolo: is co-
actus est hoc facere: et merito
si sine causa sibi manus⁹ intu-
lit: puniendus est. Qui em̄ si-
bi nō pepcit: multo minus alij
parceret. **C** Si q̄ autē sub in-
certo cause euētū in vinculis
vel sub fideiussoribus decesse-

rint: horum bona non esse con-
fiscanda mandatis cauetur⁹.
C Si accusatus de graui cri-
mine se occidit credens se de-
liquisse: si heredes eius volūt
probare innocentiam defun-
cti audiuntur: quia probata ha-
bebunt bona defuncti non fi-
scus. hoc dicit.
C De illo videamus si qd cō-
scita morte nulla iusta causa
precedente in reatu⁹ decesse-
rit: an si parati fuerit heredes
causas suscipere: et innocentē
defunctum ostendere audien-
di sunt: nec prius bona in fiscū
cogenda sunt: qz si de crimine
fuerit probatum⁹: an vero om-
nimodo publicāda sunt. Sed
diuus pius modesto taurino
rescripsit: si parati sint here-
des defensionē suscipere: non
esse bona publicanda: nisi de
crimine fuerit probatum.

C De interdictis et rele-
gatis z deportatis.
Titu. xxij.

C Olim bona relocatorum a
fisco vendicabantur. hodie fe-
cus est. h. d. Papi. lib. xij.

C Apitulus⁹
ex rescrip-
to diui tra-
iani ad aus-
dium secun-
dum. Scio
relocator⁹

bona auaricia superiorum tē-
porū⁹ fisco vendicata: §. alud
clementie mee cōuenit qui in-
ter cetera⁹ quibus innocentia-
am⁹ rationum meorum tempo-
porum hoc quoqz remis ex-
emplum. **C** Marcellus.

C Annumittere deporta-
tum⁹ non posse diuus
pius rescripsit.

C Filij eius qui amittit ciuita-
tem debent perdere bona ipsi
us que haberent ab intestato:
non ea que aliunde ipsis obue-
niunt. h. d. **C** Iphennus.

lingue vtibi. Itē
contra. §. eo. l. i.
in p̄nci. sed ibi
accusatoem coe-
rupit. Item p̄tra
§. ca. l. §. videri.

C De interdictis
z relegatis et de-
portatis.

C Apitulus⁹
id ē
ca-
put.

C Accursus.
C Relegato-
rum. ad tempo-
rū. l. relegato-
ri. §. ad tempo-
rū. nō
si in perpetuum.
vt. l. relegati. Ac-
cursus floren.
C Superiorū
temporū. sic. §. z
R. sed als impe-
ratorum.

C Inter cetera.
id est quia in-
ter cetera homi-
bus quibus inno-
centia rationum
meorum tempo-
rum: id est nos q̄
sumus innocen-
tes lucrari fisco/
quod non debe-
mus. et sub. remi-
sit: hoc quoqz ē.
Accursus flo.
C Quib⁹. als
quod: als qbus.
Accursus.

C Innocenti-
am. als innocen-
tiam. z als inno-
centis. Item als
rationes: et als
rationem.

C Annumitte-
re deporta-
tum. id est depor-
tatus non potest
manumittere ser-
uum suum. ad qz
§. §. manumisso.
l. qui pene. sed az
licenare videt pos-
se. vt. §. de leg. i. d.
si deportat in p̄n-
a. sed dic vt ibi.

Am qui et liberos. de iure patro. l. iij. cōtra. So
lu. ubi de equitate cū dixit benignissime. Rñ. contra
de rigeo iuris. vel ubi loquitur de libertis puenientib⁹ a
genere. f. ab auo vel proauo. hic pō de. pp̄is ipsius dā
nati. vel ubi loquit f̄m ius naturale. f. f̄m hoc q̄ liberos

reuerentia patrono: h̄
f̄m ius artificiale
scz de iure succes
sionis. Illud enī
recte p̄t adimere
scz vt nō succedat
libertis. Uel veris
us iura successio
nis auferre non
possunt: q̄ illa nō
p̄nt ad f̄cū trāsi
re: sicut nec ad he
redē f̄ncū. vt. C.
de la. liber. tol. l. i.
f̄ sub cōditiōne.
vñ apud filios re
manēt. ad q̄b est
f̄. ad trebel. q̄ p̄
inde. f. i. l. i. f̄ p̄
troni filius. vñ so
lue vt no. C. d. bo.
liber. l. i. Itē eisdē
modis so. f. d. bo.
lib. si nomina. f. si
deportat. r. C. d.
obse. l. etiā liber.
r. f. ad le. iul. ma.
l. eoz. que sunt f̄.
vel h̄c vltimam
solue vt ibi.
b Incolūmia.
vt sic pot⁹ p̄o: pa
rens q̄ f̄cōs inspi
ciaf. sic. f. de ser.
expor. titius. r. f.
ne qd̄ in su. pub.
l. i. f. est. r. C. d.
quetho. diuo.
c Et fratres.
filios damnati. et
fact. C. de. p̄. fa
cro scri. si q̄s. r. de
filis offi. l. i. r. ij.
in aut. de exhi. f̄.
optimum.
b Elegati. in p
petuum. vcl
ad tēpus.
e Reuēt. l. si.
q̄. mo. ius pa. po.
sol. f. relegati. ac.
f Nō l̄. vt. f. d.
peñ. l. relegati.
g Retinent. vt
f. de iur. fil. l. bona. r. f. d. ex cau. ma. si qua mulier. in fi.
h S qua. l. aliqua.
i In ppetuū. scus si ad tps. vt. f. relegatoz. f. ad tē
pus. sic. r. f. de peñ. l. si q̄s aliquid. f. si quis instrumētū.

Am qui ciuitatē amisit
nichil aliud iuris ad
mere liberis nisi quod ab ipso
peruenturū esset ad eos si in
testat⁹ i ciuitate moreret: hoc
est hereditatē eius et liberos
et si quid aliud in hoc genere
reperiri pōt. que vero nō a pa
tre sed a genere a ciuitate a re
rū natura tribuerent: ea mane
re eis incolūmia. Ita q̄ et fra
tres fratribus fore legitimos
heredes: et agnatoz tutelae et
hereditates habituros. Non
enim hoc fratres: s̄ maiores
eius eis dedisse. Marcellus.

Relegati in insulā in po
testate sua liberos reti
nēt: q̄ et oia alia iura sua reti
nēt. Tm̄ enim insulā eis egre
di non licet: et bona q̄s sua oia
retinent: preterea si qua⁹ eis
adēpta sunt. Nā eoz qui in p
petuū exiliū dati sunt vel rele
gati: pōt quis snia partē bo
norum adimere. Idem.

Alitum triplex est: aut
ceteroz locoꝝ interdi
ctio: aut lata fuga vt omniuz
locoꝝ interdicaf preter certū
locum: aut insule vinculū id
est relegatio in insulā. Alpl.

Alter penas est etiā in
sule deportatio: que pe
na adimit ciuitatē romanam.
Deportandi aut in insulā ius
p̄sidibus prouicie nō est da
tū: licet p̄fecto vrbis detur.
I hoc enim epistola diui seueri
ad fauū cilonē p̄fectū vrbis
exp̄ssuz est. P̄sides itaq̄
prouicie quotiens aliquē in
insulā deportandū putāt: hoc
ipm̄ annotare debēt. Romē

Relegati. pro eodē ponit. f. p̄legato in perpetuū.
Xiliū. exiliū. pp̄ue d̄f deportatio: s̄ relegatio ip̄o
p̄ue. vt. f. de pub. iudi. l. ij. hic f̄ improp̄e d̄f: q̄ a
est in ppetuū: et sic p̄dit ciuitatē. al̄s t̄p̄alis: et tūc nō. vt. f.
si q̄s cau. f̄ et si q̄s. circa prin.

Verō eius scribendū est princ
pi: vt in insulā deportet. sic de
inde p̄icipi scribē remissa ple
na op̄tione: vt princeps est
met an sequēda sit eius sentē
tia/deportariq̄ in insulam de
beat. Medio autē tēpore duz
scribitur: iubere eum debet in
carcere esse. Decuriones ci
uitatū propter capitalia crimi
na deportandos vel relegan
dos diui fratres rescripserūt.
Deniq̄ p̄iscum in homicidio
et incendio noiatum: ante q̄
stionem confessum in insulam
deportari iusserunt. Idem.

Relegatorum duo gene
ra sunt. Sunt quidam
qui in insulā relegātur: et sunt
qui simpliciter vt prouincis
eis interdicatur/non etiam in
sula assignetur. In insu
lam relegare p̄sides prouin
ciarum possunt: sic tamē vt si
quidē insulā sub se habeant. i.
ad eius prouincie formā per
tinentem quam administrant:
etiā specialē insulā assignare
possunt: inq̄ eā relegare. Si
vō nō habeāt p̄nūciēt quidē
in insulā se relegare: scribāt au
tē imp̄atori vt ip̄e insulā assi
gnet. Ceterū nō possunt da
mare in eā insulā quā in ea p̄
uincia cui p̄sunt nō habeāt
Interim quoad insulam im
peratoz assignet: militi traden
dus est relegatus. Hec est
differentia inter deportatos et
relegatos: q̄ in insulā relega
ri et ad tempus/et in perpe
tuū quis potest. Sive ad
tēpus/ sive in ppetuū q̄s fue
rit relegat⁹/ et ciuitatē romanā

et sic est ad hoc subauditū. f. d. peñ. l. sine p̄finito. So.
nō dz q̄s deportari ad tps: vel dānari ad tps in metallū
vt h̄. Et t̄m cōprehēdat tps: tenet snia nichilomin⁹: vt ibi.
et fa. f. l. f. ad tps. r. fact. f. de peñ. l. capitaliū. in p̄n. Ac.
AA ij

Interdictio
vt stare bononie
vel mutine.
Certum lo
cū. puta vt stare
mutine t̄m. vt. f.
relegatoz. f. itez
in parte.
In insulam.
vbi non stat cum
hominibus.
Inter penas
nō est datū.
nisi h̄at sub se p
uincā. vt. l. i. p̄.
in p̄n. q̄ est f̄. vel
ibi in relegatōe:
h̄ in deportatōe.
r. facit. f. d. peñ. l.
ij. f. i. r. l. diu. r. f.
tit. l. i. f. i. r. f. q̄n
ap. sit. l. i. r. f. d. of
fi. p̄e. vt. l. i. f. re
legari. Accur.
q Prouicie. f.
cuiuslibet. Accur.
r Annotare de
bēt. p̄dēnando eū
in insulam. vt. l. i.
proxi. in prin.
f Nominatū.
id est accusatum.
Relegatoz.
eam relegare.
sed deportare
nō. vt. f. de penis
l. ij. r. f. l. i. p̄xi. cū
suis concordan. r.
de iniust. testa. si
quis ex. f. eius.
v P̄sunt. qz
eēt territorium: r.
vt. f. de iurif. om.
iudi. l. fi. r. facit. f.
q̄b q̄s. l. i. in fi. r.
f. de bo. aut. iudi.
pos. l. cum vn⁹. f.
pe. r. sic iudex hu
ius tre nō p̄t mit
tere i possessionē
alteri⁹ districtus.
Itēz facit. f. eo. f.
sicut. Accur.
r Quis p̄t. q̄s
diceret nō depor
tari: nisi i ppetuū.
So.
l. sine p̄finito. So.
vt h̄. Et t̄m cōprehēdat tps: tenet snia nichilomin⁹: vt ibi.
et fa. f. l. f. ad tps. r. fact. f. de peñ. l. capitaliū. in p̄n. Ac.
AA ij

Liber Decimus.

a **R**etinet immo perdit. vt. s. de cap. di. Lamissione. s. sed z hi. Sol. ibi exponit. i. de potati. vel vt ibi. Accur.
b **N**o amittit. vt. z. s. de testamētis. l. eius. s. penul.
c **A**d tēpus. secus si in perpetuū. vt patet in dānato. Liul. de vi pub. vt insti. de pub. iudi. s. itē lex. z. s. e. l. rele

gati. z. fa. s. de pe-
nis capitaliuz. in
pn. z. i. de iure fisci
l. bona. in prin. et
s. ad. l. fal. l. in ra-
tione. s. cum qdaz.
d **D**e bere. nisi
lex dicat speciali-
ter. vt. C. de epis.
audi. l. nemo in fi.
z. C. de postu. l. fi.
que est contra.
e **Q**ue ita. scz
cū adēptōe bono-
rū: z. dic. plate. l. tē
pote hui⁹ legis: s. z
q. ferent⁹ postea in
firmant. vt. C. de
legi. z. cōsti. l. non
dubū. vel q. licet
fieri nō debeat: fa-
ctum tñ tenet. ad
q. s. de penis. l.
mouis. s. itē. et. i.
q. ap. sit. l. i. s. bi-
duū. z. s. de cōdi.
indebi. l. legāter.
s. si q. s. post. z. q. s.
me. cā. l. fi.

f **N**ō pōt. s. e.
l. in pun. z. viij. q.
ij. c. nullus pōt.
g **P**ōt relega-
re. forte si pu⁹ im-
perator assigna-
set. z. sic pōt intelli-
gi. s. in pun. hui⁹
l. p. hoc q. s. est. s. l.
inter penas.

h **N**ō excedat.
i. non recedat vel
excat penas.

i **A**liquaz. ad
q. s. e. l. exiliū. ac.
k **L**am provin-
ciā. in qua sunt in-
cole.

l **A**d rescripti.
vt scz possit inter-
dici ea qua sūt ori-
undi ab eo p̄st-
de q. p̄est ei. p̄u-
cie in qua sunt in-
cole. vt et. i. p̄ox.
s. Et sic no. q. ac-

cusatur quis de delicto in ea. puincia vbi habet incolam: licet alibi deliquit. vt. z. C. vbi de crimine agi oportet. l. i. z. no. hic quē esse incolā z. habere domiciliū idē est vt. z. i. de verb. sig. l. pupillus incolā. qd ergo differt a su-

retinet⁹ z. testamētī factionem nō amittit⁹. **A**d tēpus⁹ re- legatis neqz tota bona neqz partes adimī debere⁹ rescrip- tis q̄busdā manifestat. Repe- hēseqz sunt snie eorum qui ad tps relegatis ademerūt partē bonorū vel bona: sic tñ vt non infirmarent snie q̄ ita⁹ sunt p- late. **E**st quoddā genus q̄si in insulā relegatōis in puin- cia egypti in nouas insulas re- legare. **S**icut autē relegare in insulā q̄sqz que non est sub se non pōt⁹: ita neqz in puincia q̄dem relegādī habet ius que nō est sub se. **F**orte p̄ses syrie in macedoniā non relegabit: sed intra puincia suā pōt rele- gare. **I**te in partē certā pro- uincie moxaturū relegare pōt vt forte nō excedat⁹ ciuitatez aliquā vel regionē aliquā nō egrediat⁹: sed et in eas partes puicie q̄ sunt desertiores scio p̄fides solitos relegare. **I**n- terdicere autē q̄s eam puincia⁹ pōt quā regit: aliā non pōt: et ita diui fratres rescripserunt. **E**nde eueniebat vt q̄ relegat⁹ esset ab ea puincia in qua do- miciliū habuerit: moxari apud originē suā posset. **S**ed impe- rator noster cum diuo fratre suo huic rei puidit. **M**ētio em̄ p̄bo p̄sidi puincie hispanie re- scripsit: etiā eam puincia⁹ in- terdici vñ quis oriundus est: ab eo q̄ regit eam puincia⁹ vbi q̄s domiciliū habeat. sed etiā eos q̄ cū incole essent: nō in ea puincia qd admiserint: equuz est ad rescripti⁹ auctoritatem pertinere. **D**ubitatū est an

perioi. s. Rñ. ibi deliquit vbi habitabat. hic alibi.
m. **O**riū⁹ est. i. ortus. n. **I**ncolit. i. habitas.
o **S**ue. i. ei puincie cui p̄est.
p **I**talia. in qua est ortus.
q **P**atria. i. qua habitat et in qua est p̄stes.

interdicere quis alicui possit puincia⁹ in qua oriū⁹ est: cum ipse ei puincie p̄sit quā incolit⁹: dū sue⁹ nō interdicat: vt solent italia⁹ interdicere q̄ patria⁹ nō interdicunt: vel an per consequentia videat etiā ei puincie interdixisse cui p̄est: qd magis erit probanduz. **P**er contrariū autē is q̄ origi- nis puincie p̄est: nō est na- ctus ius interdicens eaz pro- uincia⁹ quā incolit is qui rele- gatur. **S**i quis eam senten- tiā admiserit⁹: vt is qui in ali- am puincia⁹ cōmiserit⁹ pos- sit relegari ab eo qui ei puin- cie p̄est. eueniet vt relega- tus ille tribus puincijs pre- ter italia⁹ debeat abstinere: et in qua deliquit: z. quā inco- lit: z. originis. **E**t si ex diuersis puincijs oriiri videatur pro- pter conditionē vel suā vel pa- rētis patronorū ve⁹: vel pluri- bus puincijs: cōsequēter in- terdictū ei dicemus. **Q**uibus- dā tamē p̄sidiibus vt multis puincijs iterdicere possint in- dultū est: vt p̄sidiibus syria- rum sed z. datiarū. **C**ōstitu- tū est eū cui p̄tia⁹ interdictuz est: etiā ab vrbe⁹ abstinere de- bere. s. aut si cui vrbe fuerit in- terdictū: p̄tia sua⁹ interdictum nō videt⁹: z. ita cōstitutōibus cauet. **S**i cui plane nō p̄tia sua sed aliq̄ ciuitate iterdictū sit: vidēdū est an etiā p̄tia sua: itēqz vrbe interdictū dicam⁹: qd magis est. **H**is q̄ rele- gan⁹ dies excedēdi⁹ a p̄sidi⁹ dari z. pōt z. solet. **E**t em̄ moxiz est ita puinciari: illuz puincia

ciuitate. vel dic nō videt⁹ cōi opi. fm quā est minor et hoc hic respicit. s. respectu sue. pp̄tē opinionis fm quaz est maior: est interdictū vt ibi: q̄ p̄ualet. z. fm hoc hic nō fol-
f **E**xcedēdi. id est recedēdi.
(uit plene.

r **S**i q̄s eā sen-
tentiā. quā habes
s. s. sed et eos.
f **A**dmiserit. i.
recepit.
t **I**n aliā pro-
uincia. ab ea quā
incolit: vel vñ est
oriundus. Joh.
v **C**ōmiserit.
id est deliquit.
z **P**rouincie.
quā incolit.
y **P**reter italia-
am. inquit italiaz
esse puincia. sic s.
de manumil. yin.
l. enā. s. fi.
z **P**ronotūve.
ad qd. i. ad muni-
cipa. l. assumptio.
s. fi. z. l. eius q̄ in
puincia. Accur.
a **C**el. p. enā.
b **P**atria. scz
sua propria.
c **E**tia⁹ ab vrbe
roma p̄ excellētiā.
vt insti. de iure na-
tu. s. sed ius. quēz
sua patria est. z. q̄
dē maior vnde ab-
stinet ab ea: s. nō
idem in conuerso
casu: qz nō ideo vi-
derētur interdicti
minora q̄ interdi-
cant maiora. vt. i.
ad municipales.
l. roma. z. s. de ser-
uis ex pot. l. ij. z. l.
cui pac. z. i. ca. l. s.
pōt. z. s. de sena. l.
q̄ indignus. et. C.
si seru⁹ ex pot. l. fi.
d **P**atria sua.
vtpote minor.
e **N**on videt.
tacite. exp̄ssim aliis
interdicti debet: qz
licet non sit maior
quo ad alios: sibi
tñ vñ eē maior. vt
s. de offi. p̄e. vt. l.
i. s. fi. vñ p̄tia vbi

A Relegatum si habes relegatus legas cum superioribus. si relegatus tunc cum inferioribus. et dic qd ptes dat libellu continentem modum relegationis ipsi relegato.

Dare. scilicet ptesides.

Ne excedat. i. ne accedant in patria. sic. s. de pen. l. relegati. vel pone etia pprie. et facit s. d. pen. l. mouis.

Solet decurionibus. honores. alios. nam de curionar honor e vt. C. d. decur. l. i.

Non admittat. facit. s. d. decur. l. ij. et. s. de varijs cogn. l. penul.

No petere. als petere. et facit s. d. decur. l. iij. als repetere. ad qd. C. ad. l. iul. de ambitu. l. i.

Nec eos. scz honores.

Per p. id est valde.

Aspirare. ad qd. s. d. constituti. cu cocor. et. s. de regu. iur. l. no dy. et. C. si seru. expor. vt. l. fi. et. s. de ser. expor. l. cui pacto k

Si honoibus. quibus inest sumpt. vt habes s. de mune. et ho. l. hono. l. p. h. Ac.

Et infamia. que inferi ex snia q phibet hono. l. m

Ad hoc no. salz vt euitet onera lz arceat honore. nisi onera erat graua. tuc em esset iniquu q care ret honore. et tam grada onera subiret. hoc nisi rē. lex tñ sequēs et in grandi onere idē statuit. et s. m hoc fact. C. d. fa. san. eccle. q sub preter tu. et. C. de fal. si quis decurio. et d. his q non imple. sup. l. i. et. s. de regu. iur. l. nemo.

Sed honore. debere. no. q ex eodē facto pena et ptemiā no dy qd pati. sic. s. de excep. rei iudi. euu dēter. et. C. de le. et p. h. qd fauore. et. s. d. capi. dimi. l. ij. s. nemo.

et. l. tutelae. s. iniur. et de ptes. no putauit. s. si qd sua. s. argu. contra. s. de his qui. vt indig. l. i. et. l. post legatu. in fi. Et hoc no. plenius. s. de neg. gef. siue hereditaria.

Orest. pcedat. s. de penis. l. mouis. et. s. de iniurijs. l. q domu. et de ser. expor. l. vlti.

Quest pteses quedam damnare / ne de domo sua procedat.

De sententiā passis et restitutis. Titu. xliij.

Deportatio et damnatio in metallu no extinguit ius patronatus patrono restituto. h. d.

Apianus. de successionez liberti patrono deportato et restitutus admittitur. Sed et si in metalluz danatus restitutus est: nunqd seruitus pene extinguat ius psonatus et post restitutione: et magis est vt no extinguat fuitus ius patronatus.

Si deponat re: Idē. stitut dignitate qdem indulgentia principis recupauerit: in sua aut oia bona no est restitutus: nec a creditorib nec reipub. noie couentri pot. Sz si cu ei facultas oblata esset a pncipe ad boa qz sua recuperauda: maluerit ea relinqre et actionib exuere se quib ante sententiam subieci fuerat: no poterit.

In insula deportati bona fise pena remissa retinuit: creditores ex ate gesto no habere cu eo q debitor quondā fuit actioes pstitit. Sz si boa cu dignitate restone pcessa recupauerit: vtilis actiones necesse non erunt: cum et directe competunt.

Paulus. si metallu danata mulier eu que pcepit edidit: deinde a pncipe restituta est: humani dicef etia cognatiois iura huic restituta videri.

In insula. de serui. co. s. ibi semp serui: vñ manumissil accipiūt cognatione. et facit. s. de iure pa. l. siue. et. s. c. l. i.

Restituta. mulieri: et per consequens filio.

De sententiā passis et restitutis.

A successione. seruitus pene. q cōtingit pro dānatione in metallu. vt. s. d. pen. aut facta. s. est penna. Accur.

Seruitus. patrono supuenies. et facit. s. de iure pa. l. siue. in pn. et de in ius vo. sed et si y. et de bo. lib. l. iij. s. si deportat.

Si deponatus. non est. nec in quota pte. vt. C. e. l. debitor. f. C. fuerat. ad hoc. C. eo. l. si de portationis. et de act. et ob. seru. s. contra. s. de regu. iur. inuito. s. s. qd cum eo. l. ij. s. hic in primu statum reponitur.

In insula. cōpetunt. facit s. l. proxi. et qd ibi notat.

In metallu. conceperat. ante damnatione sec. si post: qz parit seruum. vt. s. de fideicom. li. l. generaliter. s. ex damnata. nisi cu mfe restituitur. vt insit. de serui. cog. in pūn. sed qdam dicunt etiaz postea cōceptum liberu esse. argu. s. ad tertul. l. i. s. qui mortis. quod no placet. s. de cap. di. s. qd aut. s. Sol. hic restitutus: ibi simplr manumissus. vt. d. s. q mortis. Sz hāc solutio.

De cadaveribus punitorum. Deputa cognatis et alijs petentibus. vt. l. i. si. et ioseph petijt a pilato corpus christi. et facit. C. de religio. obnoxios.

b Penitentia a principe. vt. l. i. proxi.

Adversus aduersos id est eos in quibus aduersus est dam natus ad mortem. et factus. l. i. p. i. p. n. b. Mada sunt a principe. vt. l. i. proxi. Accur.

De appellatio nibus.

Appellatio nesci at. et ideo pleni attingenda. vt. l. de lib. leg. le gaul.

Iniquitate. cu dolo imperitia sine dolo. ad pu mu est. s. de mio. l. pfecti. ad scdm C. l. i. ad vtriusqz insi. de iniur. s. i. et vtriusqz facti li te sua. vt. insi. de obli. q. ex delict. in pn. Et autem consi tutiones ipso iure no valet. et non est opus appellatio ne. vt. l. q. senten. sine ap. l. i. Ac.

Corrigat. vt appellandi. i. ap pellatio seu appel lationis iudex.

Pronunciat. scilicet quandoqz.

Aduersus re scriptu. quo rident alicui iudici consul ti ad aliquam qdaz de iure: no dico de factu. vt. l. de iudi. cu que. s. i. et hoc casu princeps non dat dilaciones. vt C. de dilatio. l. cu a nobis. Accur.

Prouocari optere. non dicas appellari a lris i qb medacia sunt inserta: quia sunt approbate. vt. l. q. ap. sit. l. i. q. est. s. nec a rescripto l. h. videat dicere. No est a snia principis appellat. vt. l. a qb.

De cadaveribus puni torum. l. i. xliii. l. i. plan.

Deputa eoz danant/ cog nat/ ipo ru negada non sunt: et id obhuas se se etia diu/ augu/ lib. x. de vita sua scribit. Hodie aut eoz in quos aduertit corpa no aliter sepeliunt: q si fuerit petitu/ et pmissum: et nonunqz non pmittit: maxie mactatis ca danatorum. Eoz qz corpo ra q exuredi danant/ peti pnt scilicet vt ossa et cineres colle cta sepulture tradi possint.

Quis in insu. M arcel la deportat/ vel relega tus fuerit pena etia post mor te manet: nec licet eu ide tras ferre alicubi et sepelire incosul to pncipe: vt sepissime feue. et anto. rescripserunt: et multis pe tentib/ hoc ipsum indulserunt.

Deputa etem p aul ai aduersorum quibus libet petentibus ad sepulturam danda sunt.

Finis ex foz. ordine Liber xlviii. huius autem. xi. incipit.

De appellacionibus relationibus. l. i. j.

Stud principis diuidit in duas ptes. prio ponit cam in ducede appellatiois. scdo rident cuida tacite qstioni. secun da ibi non unqz. B.

l. i. plan. Appellandi vsus q sit verus/ freques/ qz qz

appel. no. li. l. i. in pn. S. dic appellari a snia iudicis qua Appel: fert fm pliu pncipis qd cosiliu fuit fm relatione. et sic lare au quodammodo appellat/ rescriptu/ et tra lras p sultatiois. et licet a hec pbant in greco qd est hic. si ep lam. et. et sic intelligi pelcipis pot. C. de ap. l. i. et in aut. in medi. li. s. sup hoc. S. op. qz sententia

necessarius nemo est q nesciat. Quippe cu inqat/ iudicantiu v/ imperitia corrigat/ lz nonunqz bene latas snias i peius reformet. Neqz ei vtiqz melius pronunciat/ q nouissimus sniam latur/ est. Que situm est an aduersus rescrip tu/ principis puocari possit: forte si ptes prouincie vel qs alius p sulerit: et ad consultiato ne el/ fuerit rescriptu. Est em questiu an appelladi ius sup sit. Quid em si in p suledo mentitus est: de qua re extat rescriptum diui pij.

quo ostē dit puocari oportere. s. ba rescripti ita se habēt. Si epistolā miserit aliquis nobis: et nos aliqd rescripserim/ volentibus puocare: ab enūciatioe licētia existet. Si em ducuerit vel falsa: vel no ita se hōe que missa sunt: nichil a nobis p cog nitū esse videbit: q quasi alit habēti/ scriptis rescripsim/. Itinc cōsequēter videt rescrip tu a cōsultatione iudicis nō esse appellandū: si quis forte interlocutus fuerit pncipē se consulturū: cum possit post rescriptum puocare.

Error in appellādo iudicē maiorem vel parem appella tionem non viciat: secus si mi nozē appellauerit. h. d. Bar.

Si quis in appellacione errauerit: vtpote cum alium ap pellare deberet/ talium appella uerit: videndum est an error ei nichil obfuerit. Et siquidez cum maiorem iudicem/ appel lare deberet: ita errauerit/ vt minozē iudicem puocauerit:

sicut no appellat a snia pncipis: ita nec ab ei/ iudicis snia q iudicat fm qd ipe madat. vt i aut. vt i medio li. s. i. q. est. s. So. ibi a pncipio pnceps audiunt causam/ rescripsit iudici/ si sic pbabit tibi ita iudices. sed h iudex p cam discul sam p sultat pnci pe. vel ibi fm ius coe rescripsit: hic s ius coe. vel hic pnceps iudicauit l. Ab enūciatione. i. a mendacij relando pncipi fa cta: vt h subicit. m. Ad esse ap pellandum. 3o. et 3zo dicit ab hac interlocutoria ap pellandū. vt. l. q. ap. sit. l. i. in pn. et C. de relatio. l. i. i. si. q. sunt. s. et h p ponit no esse ap pellandum de ne cessitate: s. pōt si vult. vel fm alios in illa. q. ap. sit iō appellat qz iā erat lata snia: h se rēda. et in illa. C. vocat ffutorias pces nō apponē: sed p dictionē q fit p sultationē. Et hz hoc h nullo mō appellat. et sic fm hoc ab interlocuto ria non appellat. qd dicit. l. d. ap. re ci. l. ij. vel tertio p interlocutoria q p nūciat pncipē p sultandū nō appella tur: sicut nec ab alijs vt h. s. a. s. u. mine qz i sent mē dacia: vel i sterloqz tur i nsc rēdo p ap pellari. vt. d. l. C.

n Judicē. s. ad maiore. (sic em hic dicit re videt. o. Ut minozē. s. minozē eo q iudicauit: vt colligit. l. de s.

ntq̄ et vel dic verius forte minorē eo qui iudicatur est. et facit. s. de mino. l. minor autem.

A Si nocebit. vt q̄ nō. qz in dāno vitādo et iur' error nō d̄z obesse. vt. s. de iur. et fac. igno. error. Sed spāle vt h̄ noceat error facti vel iur'. qz ad rigōrē iuris cōseruandū hoc statuitur: vt i

vsucapōe. vt no. eo. ti. l. iuris igno. rātia. Itē sic est i p̄fessioe. vt. s. d. cō. fel. l. non fatetur.

Nichil ei ob erit. qz nō alitū sed mag' plus. vt. s. quead. ser. amut. is cui. in pun.

Ex rescripto n̄o. mādauit enī p̄nceps p̄sulis vt dent iudicē. vt i. q̄s. r. a quo. l. fi.

Cōsules. ad hos fuit appellā. dū. vt. i. q̄s. r. a q̄. l. fi. et. i. e. impator. ij. r̄n. r. idē si ad l. peratorem appel lafset. vt. i. e. ipato res. l. p̄n. s. nōne p̄sul est maior: q̄a sup̄illustri. r. p̄fe ctus illustri t̄n. vt in aut. vt cū de ap. s. illud. r. vt ab illustri. r. q̄ supra eā dig. s. i. l. aut. p̄li. q̄ de dig. col. l. vi. Ad h̄ d̄z q̄ cō sul est maior: q̄ ad dignitatē nō q̄ ad admistratiōē: qz nō h̄z nisi volūtas rā iurisdicōis: vt colligit. s. d. of. cō. sul. l. i. qd non plz. qz imo h̄z et ten. tofiam. vt. s. d. ar. bi. l. ij. l. fi. r. l. seq. Alij dicunt q̄ h̄ d̄z de illis cōsulib' q̄ dignitatē h̄nt non admistratiōē.

Libellus appellatoris d̄z cōtinere p̄sonā appellatis: p̄sonā iudicis a quo appellat: r. finiam a qua appellat. p̄sonā vero et cōtra quē appellatur de necessitate nō d̄z cōtinere: et tēpore snie potest quis solo verbo appellare: dicendo ap. pello. h. d. cum. l. seq. r. punc. l. sequen. Barto.

Libelli qui dātur appellatori ita sunt concipiēdi: vt habeant scriptū et a q̄ dati sunt: hoc est q̄ appellet: r. aduersus quem: r. a qua snia. Mar.

arg. d. l. de arbi. vel dic. s. minorē. f. eo qui iudicauit.

Prouocatio. nō ergo opus est noua appellatione. Uel parē. parē vel maiorē accipe vt. s. d. xi. Itē fa. l. iij. r. de ap. re. l. si cui. r. de cēsi. l. forma. s. fi. s. ar. s. s. de iur. om. iudi. l. si p̄ errorē. r. de aq̄ plu. arcē. l. sed hoc.

Tel maiorē. ordinariū t̄n vt q̄si or. vt delegatū a p̄ncipe. Quid ḡ ē qd d̄z nō debere appellari: nisi ad delegatē. nec est ad ipatorē. vt. i. e. l. ipatores. Rñ. vcz vt ipse co. h.

Libelli q̄ dant. als appellatori: ita (gnoscat. planū ē vt subaudiā dant. s. iudici. s. i libro al. est appel latio: r. tūc dic. l. faciēde. r. dic dant iudici a q̄ appellat si fieri pōt: als et ad quē appellatur. vt. i. q̄ ap. sit. l. i. s.

dies. r. s. si quis. et s̄ra. r. dies hodie. Accursius.

Aduersus quē. s. iudicē. nec ei nocet si nō dicat in li bello applonis aduersus quē aduersariū. vt. l. iij. l. p̄n. Uel dic est dicendū vt h̄c: nō t̄n nocet si non dicat vt ibi.

A q̄ snis. puta quā tulit q̄ me de tali re. ad qd. i. de libel. di. ij. r̄n. r. est addēdum aplos peto. r. insūter s̄z quosdā. vt. i. de libel. di. s. fi. s. forte nō est op' pōt in li bello applonis.

Sed si apud acta' q̄s ipso die voce appellaue rit: satis erit si dicat appello.

Lio questū. Alpa. Si quis nō addiderit in libellis contra quem aduersarium appellet: an prescriptio n̄m subijciatur: et puto nichil oportere prescribi.

Sed il lud cecidit in questionē si plures habuerit aduersarios: et quorundam nomia in libellis sint comprehēsa: quorundam non: an eque prescribi ei possit ab his quorum nomina in libellis comprehēsa nō sunt: quasi aduersus eos ipsos ac quieuerit sentēte: et cū vna' causa sit arbitror: nō esse prescribendum. Ceterū si plures hi sunt aduersus quos pronunciat: r. quorundā nomina in libellis sint comprehēsa: quorundā nō: hi soli appellasse vt debentur quorum nomina in libellis sunt comprehēsa.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

Quid ergo si causam appelladi certam dixerit: an liceat ei discedere ab hac: et aliam causam allegare: an vero quasi forma quadā obstrictus sit. puto tamen cum semel prouocauerit: esse ei facultatem in agendo etiam aliam causam prouocandi reddere. prosequiqz prouocationem suam quibuscūqz modis potuerit.

libel. di. ij. r̄n. r. est addēdum aplos peto. r. insūter s̄z quosdā. vt. i. de libel. di. s. fi. s. forte nō est op' pōt in li bello applonis.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Sed si apud acta. qd si iudex surrexerat: videt in script' appellandū. ar. s. de in iteg. resti. dū. s. i. ibi p̄ns cōe vobebat admitti. vñ h̄ p̄t dici in rota eadie dūmodo sit iudex ibidē in eadē iudiciū figura pos sit voce vna appellari. ceterū sequēti die in script' vt h̄. et. l. i. a snia.

Liber Undecimus.

de adulteris. l. benificia. §. qd. ff. de codici. l. vlti. in pn. r. §. illo. sed an teneat dicere cam: hic est non bene aperit. sed certe satis inuit q. no. cu. dicit qbuscuq. modis r. r. paret p. formā libelli: vbi de cā nichil d. vt. §. l. i. §. fi. Itē ar. §. s. de iudi. solem. r. qd. no. §. de adul. l. denūcia. §. qd. ergo.

Ab executore nō appellatur: sed ab iniqua sine interpretatione sic. r. tunc solū de iusticia interpretationis qrit. h. d. Mar.

Ab executore sine appellare nō licet: sed ab eo q. male siniam interpretari dicit appellare licet: si tñ is interpretandi ptatem habuerit: velut preses puincie aut pcurator cesaris: ita tñ q. in ea cā appellatiōis reddēde hoc solum gra. an iure interpretari sit. Id q. etia diuus anto. rescripsit.

Alio condēnato nō appellante vel appellatiōe nō prosequente alius cui interest poterit appellare: et appellatiōe interposita ab alio psequi. b.

Alio condēnato is cuius interest appellare potest: q. is est q. per pcuratorē expertus victus est: nec pcurator suo nomine appellat. Itē si emptor de pprietate victus est: eo cōfante auctor et appellare poterit: aut si auctor egerit r. victus sit: nō est denegāda emptori appellandi facultas. qd. em si veditōr q. appellare noluit idoneus non est: q. nētiā si auctor appellauerit: deinde in cause defensiōe suspectus sit visus: perinde defensio cause emptori cōmittēda est: atq. si ipse appellasset. Id q. ita con-

stitutum est in persona creditoris: cu. debitor victus appellasset nec ex fide causam defendere. Que cōstitutio ita accipiēda est: si interueniente creditore debitor de pignore victus prouocauerit: nam absenti creditori nullum p̄iudicium debitor facit: id q. cōstitutum est.

Procurator qui litem contestatus est si vincat per procuratorē appellatur. Bar.

Si procurator qui in iudicio interfuerit victus sit: an ipse quoq. per procuratorē appellare possit videamus: quia cōstat procuratorē alium facere nō posse. Sz meminisse oportet: q. procurator lite contestata dominus litis efficitur: r. ideo per pcuratorē appellare potest.

Sentētia inter alios data potest appellare is cuius interest ratione pleni vel qualis qualis p̄iudicij: r. causaz appellatiōis a victo interposita potest psequi. h. d. cu. duobus. §. seq. Bar. Mar. elanus.

Sentētia inter alios dicta appellari non potest nisi ex iusta causa veluti si quis in coheredū p̄iudicium se condēnari patiat: vel simile huic causam: quāuis r. sine appellatiōe tutus est coheres.

qui merū habet imperiū. vt. §. de offi. p̄i. allicitas. §. qui vniuersas. sed pot. dicit q. sui delegati poterit. vt ar. §. de reu. duo. sed suā nō. vt hic inuit si ff. r. r. ar. d. l. iudex et. C. de sententiis. l. post. sniaz. r. C. qñ. p̄uo. nō est re. l. i. d. An iure. sed quō aliter faciet cōscientiā interpretatiōis.

trā verba sine interpretatus erat. vt cu. dixerat i noue boues: fuit interpretatus in nouis boues: q. v. verbis nō licet recedere. sic olno. vt. ff. d. le. iij. nō alit. r. sic cōrā iudice appellatiōis approbabit qualiter de noue boues r. q. l. iter de oibus pbatū fuerat in cā p̄ncipali. et qualiter sic fuerit sententiā in iudicando. ar. §. de excep. rei iu. l. si ex testamento.

Appellare potest iudex. vt in p̄pua cā. vt. §. q. ap. sit. l. ij. §. i. r. facit. C. de ap. l. d. h. et. §. de appel. rec. l. i. r. q. ap. sit. §. pcuratoris. et. §. de iure do. l. p̄uis.

Uicā est defendēdo vel agēdo. vt. §. de euic. l. euic. §. i. r. fa. §. q. r. rep. ac. nō do. l. i. §. ij. r. §. l. pri. in pn. r. §. i. r. §. de iur. si vni. §. filio.

Suo. i. d. h. i. vel suo p̄pua pcuratoris.

Poterit. nisi emptor vt contumax est dānatus. nā tñ nō interest veditōris. vt. §. de euic. si ideo. r. C. de pig. l. v. licet quidā p̄ cñā in hoc casu. et facit. C. de euic. l. si parentes.

Si ipse. l. emptor. k. Defenderet. l. auctor. k. Cām defenderet. l. si creditor absit. alio p̄ns patit p̄iudiciū vt subijct. vt. §. de re iudi. sepe. §. l. r. de pig. l. si superat. r. §. de excep. rei iud. l. si mater. §. fi. r. C. de p̄i. l. i. §. p̄se. §. pcurator. (gno. l. si presens.

Litis efficit. vt. r. C. de pecu. l. iij. r. l. nulla. r. l. a. pcurator. r. l. q. q. r. C. de l. i. actor. r. §. de pecu. l. i. cu ius. et. §. mā. si pcuratorē. §. i. r. de do. ex. si pcurator. §. i. et no. q. etiā dominus litis dicitur qui nunq. fuit in iudicio. sic. C. eo. d. h. i. et de sententiis. l. i.

Sentētia. p̄iudiciū. siue in odiū coheredū: vt hic

et. §. de iur. si vni. §. filio. g. Suo. i. d. h. i. vel suo p̄pua pcuratoris. h. Poterit. nisi emptor vt contumax est dānatus. nā tñ nō interest veditōris. vt. §. de euic. si ideo. r. C. de pig. l. v. licet quidā p̄ cñā in hoc casu. et facit. C. de euic. l. si parentes.

i. Si ipse. l. emptor. k. Defenderet. l. auctor. k. Cām defenderet. l. si creditor absit. alio p̄ns patit p̄iudiciū vt subijct. vt. §. de re iudi. sepe. §. l. r. de pig. l. si superat. r. §. de excep. rei iud. l. si mater. §. fi. r. C. de p̄i. l. i. §. p̄se. §. pcurator. (gno. l. si presens.

m. Litis efficit. vt. r. C. de pecu. l. iij. r. l. nulla. r. l. a. pcurator. r. l. q. q. r. C. de l. i. actor. r. §. de pecu. l. i. cu ius. et. §. mā. si pcuratorē. §. i. r. de do. ex. si pcurator. §. i. et no. q. etiā dominus litis dicitur qui nunq. fuit in iudicio. sic. C. eo. d. h. i. et de sententiis. l. i.

A. Sentētia. p̄iudiciū. siue in odiū coheredū: vt hic

fuerit vnus de coheredibus danatus: siue no in odium qualele puidicium facit alius vn appellat vt hic. no tñ est firmu puidicium vt subicit hic qñuis. r. in pñs. vt. s. de re iud. l. sepe. r. de excep. rei iudi. si cu iudi. r. C. de lib. es. l. arrianus. ite qd subicit silem cam: sunt exēpla. s. de pe. he. si qs in pn.

et de car. edi. l. iij. s. vbi dē. r. de ven tre l. pos. mit. l. an tepe. r. de car. e. l. ticia. ite silt ad qle quale puidicium sunt exēpla. s. de iure pa. si duo. r. v inter. ac. l. et q. s. interdu. sed ar. s. s. de insa. l. lucius in fine.

a Pro eo. aut pncipali appel lauit fideiur. et hz triduum: aut pfe qñ sibi fiat puidi. ciu. et hz biduus. vt. j. qñ ap. sit. l. i. s. in pua. r. l. ij. s. i.

b Et veditoz. s. s. sepa. l. i. s. sed et si qs suspectuz. in fi. s.

c Acceperunt. destinatione.

d Permittendū est appellare: puidicarei eniz eis ciuius ex snia fiat. vt. s. de inof. test. papi. l. i. r. fa. l. e. si plusio. in pn. r. s. de iof. tes. si suspecta. in pn.

e Si qratu. i. dicatur.

f Ab eo. insti. tuto herede.

g Dicerent. f. legatarij.

h Idē dicēdū est. nisi in cam te. namēti a gāt petē tes legata: no dico q a trāfac. appellef. sic. j. pñ. rñ. et de inof. tes. si suspecta. s. qñuis. r. fa. s. de trāfac. l. iij. in pn.

i Sufficit. hoc dicit. s. e. l. ij.

k Computandū est. vt. et. C. e. l. eos. s. pe. sed hodie decē dies. vt autentica ibi posita.

l On tñ. ducatur. post sententiam.

m Necessarius. id est coniunctus.

n Humanitatis ratio. qua rōne qūbet hō alij debet bñfacere. vt. s. de ser. expo. l. seruus ea. nā natura consti tuit cognationē inter nos. vt. s. de iust. r. iur. l. vt vim. et p hac cognatōe ponit hic humanitas: als. p egritudi ne qz naturaliter homini puenit. vt. s. q. ex cau. ma. sicut s. h. als p morte. vt in st. de don. s. i. Itē qd subicit nec

Itē fideiussores p eo p quo interuenerūt. igit veditozis si deiuosor: emptore victo appel labit: lz emptor r veditoz: acq escāt. Si heres institutur vt ctus fuerit: ab eo q de inoffici. oso testō agebat: legatarijs et q libertatē acceperūt pmittē dum est appellare: si qrat p collusionē pnūctatū: sicut di. uis pius rescripsit. Idemqz rescripsit legatarios cam ap pellatōis agere posse. Sed r si in fraudē suā trāfactionē fa ctaz ab eo q appellasset dices. rē: idē dicēdū est. Sed et si ne appellatōe si fuerit trāfa. ctū silt rescriptū est. Si qs ipō die inter acta voce appel lauerit: hoc ei sufficit. Si aut hoc nō fecerit: ad libellos ap pellatorios dādos biduū vel triduum cōputandū est.

Quilibet licet puocare pro eo qui ad supplicium ducitur etiam eo invito. B. Alpa.

Non tñ et q ad suppli. ciū ducit puocare per mittit: verū alij qz noie ei non tñ si ille mādauerit: verū qs qs altus puocare voluerit.

Neqz distinguit vtrū neces sarius sit necne. creat aut humanitatis ratio oēm puo cationē audiri debere: ergo et si ipē acqescit snie: nec qrim?

querimus cuius interfit r. s. pecuniariter vel ratiōe ve re cōsanguinitatis: Interfit tñ rōne p dūcte cognationis q est inter oēs: vt dictū est. r hac rōne qz audif qz sua inter est appellabit sra biduū: vñ sua cā. vt. l. qñ ap. sit. l. ij. s. h. et. s. i. et. j. de ap. re. l. i. nec obstat q in cāis criminū non audif. pcura tor in pncipali cā. vel ap. vt. Jan per alij cause ap. l. i. s. r. gñaliter. qz vt dixi hic nō vt pro curator s; vt pro suo facto venit. s; an in pncipali po terit sic defendes re: rñ. nō: qz nō est ibi sic pōptū peri culū. vt ar. j. s. ap. re. l. i. in fi.

Quid ergo si re sistat q dānatus est aduersus puocationē nec velit admit ti eius appellatōe ptre fe stinās: adhuc putem differen dum supplicium. Marcia.

Am quidā ppteruolē tiā iudicis nō ipi a quo appellauit dedit libellos sed publice pposuit: diu feuerus veniā ei dedit: r pmissit ei cāz appellatōis agere.

Appellans non debet in iurari ei a quo appellatur. als punitur. h. d. B. Apianus.

Ilud sciendū est euz q puocauit nō debere cō uictari ei a quo appellauit. ce terū oportebit eū plecti: et ita diut fratres rescripserunt.

A snia lata p libertate pōt appellari non in integrū resti tutio peti. h. d. B. Marcell.

Ilud sciendū est neqz pupillū neqz rēpu. cum p libertate iudicā in integrū restitui posse: sed appellatō nem esse necessariaz. Idqz ita rescriptum est.

Si plures sūt diuersis sen tētijs condēnati pluribus ap pellationibz opus est: nisi vna probatio esset contra eos con uententer. h. d. Apianus.

Si q se parati fuerint cō dēnati: qñs ex eadez

p Puocationem. si iā factā (ratiōe p dūcta)

q Differendū. si tamē perseueret durante causa ap pel. supplicij panef: nisi forte appellās. pber s.

Am quidā. appellauit. i. appellare volebat.

f Publice. i. corā vicinis. s. de ope. no. nū. l. s. pupillo. s. s; si ipi. r. s. qz vi aut clā. l. i. s. r. si forte. r. fa. C. de his q p me. iu. nō ap. l. ij. r. j. de re. iur. l. i. oibz causis. pfecto.

Ilud sciēduz. cōuiciari. s. iudici: s; nec uider appel lāti. vt. s. d. iur. l. iudici. nō est iuria iudici. vt. C. e. l. et in maioribus.

Ilud sciēduz. p libertate petēti. vt. s. de delo. l. si do

lo. azo. secus si cōpetitura. vt. C. si aduersus li. l. i. s; qui separati. cōdēnati. vt multi tutores ex ge

Liber Undecimus.

si de vni^o tutela. vt. s. c. l. scio. §. certe. 7 ar. f. e. l. cū i vna.

a **S**i quis cum vna. vt tutela.

b **N**ō faciūt. qz. r. libras excedit. vt. C. e. i offerēdis

c **E**t poterit. i. debeat. sic. C. de pēda. iudi. l. i. in spi

ci^o ergo quasi coniuante sunt. ad qd. s. de pac. si plures.

§. ij. et. C. de don.

sanam. §. si. 7 sic

est. §. s. de iurisd.

oni. iudi. l. si idēz.

ibi vt singule. sol.

ibij plurib^o actiō-

bus. hic vna vt ad

idē redit vt poti^o

res. i. iurisdinova

leat qz non. vel ibi

in cā pncipali: hic

appellatiois.

d **A**dversus

plēs. tutores pu-

ta. vt. f. e. §. si item

si vno dēnat^o fu

it ex diuersis cau-

sis: simp^l appel-

lat. sec^o si ab vna.

vt. f. e. l. cū in vna.

et. s. de inu. etiāz

§. ex causa.

e **N**ocerent. 7

ita sunt oēs cōdē-

nati simul.

f **A**ppellatio.

etiā ab vno ex his

facta.

g **C**ōueniēbā

tur. puta qz oīs

gesserunt 7 male:

vel qz nullus.

h **T**eneat. et

ita vna sit necessa-

ria appellatio: vt

faciat ad n.

i **I**n psonas.

et ideo sūt plures

appellationes ne

cessane.

k **P**artes de-

bere. fa. C. si plu-

res vna sūta. l. i. 7

qd ibi no.

l **Q**uō rescriptū

est. vt. C. si vno ex

plurib^o ap. l. i.

m **O**btinere. hic

distingue an res de

qua est qstio est

corporalis 7 cōis: 7 tūc vnius ap. alteri. pdest nō restitu-

tio in integ. vt. C. si vno ex pluribus. l. i. 7 cōtra idē si cō-

tra vno appellat. vt. s. scio. §. sed illud. aut est incorpora-

lis: 7 tūc distinguit sit indiuidua feruit: 7 vni p alterū nō

pdest. alis sic. vt. s. si feruit^o ven. loci. §. si fundus. 7 que-

admo. ser. amit. l. si cōem. sunt aut indiuidue oēs pterer

vsu fructū. vt. s. ad. l. fal. l. i. §. vsu fructus. Si autē nō

est aliqd cōe corporale vel incorporale sed sola causa cō-

munis: tūc aut est eadē cā defensiois. aut nō vt hic. 7 fm

hoc intelligit. C. si vnius ex plurib^o. l. i. 7. s. de exce. rei iu-

di. si cū vno. 7 fa. s. de manu. te. si ita fuerit §. seruo. et. C.

causa: pluribus eis appellatio
nibus opus est.

Plures summe ex diuersis
speciebus que eadem actione
cōprehenduntur debēt inspi-
ci cumulate non separate. **B.**

Si qd cū vna^o actiōe age-
ret q plures spēs in se habeat
plurib^o summis sit cōdēnatus
quarū singule notionē pinct-
pis nō faciūt: oēs aut cōiun-
ctē faciūt: qd faciat iudex vt
dendū est: 7 poterit ad punct-
pē appellare. Sed cū aduer-
sus plures plate essent ratio-
nes q eis nocerēt: sufficit eis
vna appellatio: quia vno titu-
lo comprobatarum rationum
omnes conueniebatur.

Si plures vna sentētia cō-
dēnantur quilibet in virili te-
netur. hoc dicit **Bar.**

Quoties aut plures i vna
summā condēnant/ vrrū vna
sūta est: 7 quasi plures in vna
summā sint rei p mittendi: vt
vnuqz eorū insolidū teneat-
tur: an vero scindit in psonas
eorū sūta qrit: 7 papi. rñ. sci-
di sūta in psonas. atqz ideo
eos q cōdēnati sūt viriles par-
tes debere. **Q**uō est rescri-
ptum in cōi cā quotiens alter
appellat/ alter nō: alterius vi-
ctōriā etiā ei pficere q nō pro-
uocauerit: ita demū pbanduz
est: si vna eadēqz cā fuerit de-

de diuer. resc. l. i. et. s. de neg. gest. q aliena. §. si. et. s. e. l. §.
sed cū aduersus. et. s. de m. l. etiā. §. ex cā. qd ergo si de
vsufr. cōi duo cōtra tertū litigāt. nō pdest ap. vni^o alij
fm azo. vt p3 ex p dicitis. sed certe immo videt idē mul-
tomagis qz in re corporali. vt. s. de vsufr. ac. l. i. in fi. l3

nō sicut cā pnci-
pali. qz nec i re cor-
porali pficeret sen-
tētia vnius alteri
in causa pncipali

Uter cā. ex
necessitate.
no. qz ex necessita-
te. ad qd. s. quod
me. cā. l. si. in fi. se-
cus em si spōte vt
ibidē. et. s. mā. si
fideiusso. §. in oi-
bus. 7 de cōdi. in-
debi. l. iul. veruz.
nā soluēdo appel-
latiōi videt remi-
ctasse. vt. C. de re
iud. ad solutionē.

Quia esset pecunia ex ne-
cessitate^o iudicis ab eo qui ap-
pellatiōe interposita meruerit
melioze sentētia: recipere euz
pecuniā quā soluit oportet.

Si electio 7 cōfirmatio est
inualida: appellatio nō est ne-
cessaria. **Bar.** **I**dem.

Si cōstat nullo actu ex
lege habito diuuirum
creatū: sed tñ vocib^o popula-
riū postulatū: eisqz tūc p cōsi-
lē: qd facere nō debuit/ p sēsi-
se: appellatio in re aperta sup-
uacua fuit. **I**dem.

Appellatiō nichil obest:
qz in libellis a qua pte
sūta appellaret non significa-
uit. **N**ō solere improbari ap-
pellatiōes eorū qvel vna cāz
appellādi pbabile habuerit.

Adversus sūta 7 testamē-
tū legitime latā p mittit lega-
tarijs appellare. **B.** **I**dem:

Si plusorū iudicio actū
sit aduersus testm^o: an-
tus faciat iudex videndū est.

se dno appellare. 7 facit. l. si expressim. et. f. qd appel. sit.
l. i. §. si quis. et. C. quādo pro. nō est necesse. l. si vt ppos-
nis. 7 l. si pater. Item fa. C. de filiofa. mi. contra. Ac.

Appellanti non significauit. nā in quouis capitulo
exercetur: cū 7 ab vno appellāto in alio exercere po-
test. vt. s. scio. §. si. et fa. C. de annali. ex. l. si. in fi.

Tel. pro saltē m.

Habuerunt. non tamen in appellando necesse ha-
bet dicere. vt. s. scio. §. vltimo.

Si plusorū testamētū. p sūta exhere datū agentē
qrela in offi. testa. vt. s. eo. l. a sūta. §. si heres.

Iudex. ex tali sententiā,

A Inter coniectas. quo ad iudicium.
B Agere cam. i. defen dere causam scz de inofficiofo. als pndicat. vt. s. de pigno. l. si supatus. s. atquin.
C Causam agere. f. permittit diuus pi. ad qd. s. a sen tenna. s. i. et de inoffi. testa. si suspecta.
D Neqz lega-
 tis. ad hoc. s. de le ga. i. si seruus plu riu. s. i. r. de exce. rei iudi. l. i. r. de in offi. ref. qui repu. in fi. sed in eo. ti. l. papi. s. fi. so. hic heres est absens vn no facit ius vt hic. r. d. l. q. repu. in fi. als faceret vt ibi r. alijs casibus ibi no. in. l. papi. e. C. possessor. i. scripto herede. f. C. neglexerit. per piumacia. ad hoc. s. de iudi. l. ptoz. r. de re iudi. de vnoquoqz. r. de pui. l. q. abnt. et C. qho r. qn iudex l. ea. q. et. C. res in ter alios acta. l. i. ij. et. iij.
G Acceperit. spe.
H Qui vicit. qd dic vt no. s. de trsfac. l. iij. in pn. r. l. rrouerfia. et d. l. q. repu. in fi.
I Lis. legataris et similibus.
S Erui. dnan. ti. in ca capi tali.
L Auxilio ap pellationis. qz eoz interest. ideo eoz rui videf ca. vnde qsi i ca sua appel lat. vt. Je. lucius. m. C. Et alius. pu ta pcurator dnt. vt. d. l. lica. v. l. dic etiā cneus. vt. s. de custo. reo. l. ij. n. C. Triste. als triste scilicet sentē tiā. r. sub. cōtra. et fa. s. de pe. si non defendantur. r. s. de publicis iudicijs. sciēdum.
O nstitutiones. nichil noui fiat. donec deliberef sit appellandū vel non. quas cōstitutiones habes. C. e. l. iij. et. l. nil no. ap. pen. l. i. in prin. r. de ap. re. l. sciēdū et arg. s. de iniusto re. si quis. s. hi autem.

P Vel duces. si modo sint cōuicti et cōfessi. vt. C. quo rum ap. l. ij. Alij dicunt hys casibus. et si sunt cōuicti tñi sunt et ali. vt. l. de ap. re. l. fina.
Q Um in vna. vsurari. p stipulationē pmiffari. vt. s. de eo qd cer. lo. l. cētā. sec. si p offi. u. vt. C. depofi ti. l. iij. s. ar. s. C. de iudi. l. nulli.
R Datus. i. da ri. pnuiciatus.
S Si puocer. de hoc dic vt. l. qh ap. sit. l. i. s. i.
T Ad hoc inu alius est. sed hze rñ. qz tutoris ius sus est necessari in adēda herechi tate r. tubere non pōt nisi dñs: vt in aut. vt nulli iudi. cū. s. r. hoc. r. tutor qsi dñs est. vt. s. b vsuca. p emptore l. q fundū. s. si tus tot et et potestas de viola. vt in s. si. de tutelis. s. i. rñ pstat aucto ritatē. vt hic et. s. de ac. r. obli. l. obli gari. s. si pupill. et in fi. de auc. tu. s. neqz. r. s. de tu. et cu. da. ab hys. l. i. puben. in pn. r. s. de auc. tu. l. cura torē. sed est arg. qz etiā tutor non pōt iubere. vt. s. b ac. here. si qm michi bo. s. nullū. s. in eo differunt vt possit etiā subseq vt ibi de. curator ar pfo ne non insitit. sed pñmonio. vt. C. b nup. l. copulādis. fm Jo. Jie hoc si est pupill. si autē est adult. sufficit curatoris auctas vt. C. de admi. tu. l. cū qdā. ali. disti guit vt si curator ad alia nō pōt vt h. si ad hoc vt gñs h. sic vt ibi.
U C. dat. e. i. dari. pnuiciatus.

C onstitutiones q de re-
 cipiēdis necne appel-
 lationibus loquūtur: vt nichil
 noui fiat. locū nō hnt in eozū
 psonas qz dñatos stati pmi
 ri publice interest: vt sunt infi-
 gnes latrōes: v. l. seditionū pci
 tatoris: vel duces. factionū.
U bi duplex fert snia ibi du-
 plex appellatō ē necessaria. b.
U m in vna I dem.
 cā sepatis duplex snia
 diuersa dat: veluti vna foris:
 alla vsurari. duplex appella
 tio necria ē: ne alterā agnouif
 se: de alia puocasse itelligat.
E xceptioe tutoris seu ap-
 pellatione interposita interim
 dat curator pupillo r curato-
 ris pupilli auctoritas ad ade-
 undā hereditatem nō sufficit
 ideo ad id ex causa specialiter
 tutor datur. h. d. Bar.
T utor pupillo dat. si pu-
 uocer. interis pupillo curator
 dabit. Sed si tutoris auctori-
 tas fuerit necessaria: veluti ad
 adēdam hereditatē: tutor ei
 necessario dabit: qre curatoris
 auctoritas ad hoc iurilis est.
D ñs appellationē quā in-
 terposuit pro seruo pōt pseq
 per pcuratorē. Bar. I dem.
I Acius tici. p seruo suo
 q ad bestias datus est.
 puocationes interposuit: qro
 an hmōi appellationis cās per
 pcuratorē reddere possit:
 modestinus respon. posse.
E xpressim I dem.
 sentētia ptra iuris rigo
 rem data fuerit: valere nō de-
 bet: et ideo r sine appellationē

S nia lata cōtra testamen-
 tū cōtumacē heredē non facit
 nisi cōtra ipsum heredē. Bar.
Q uoties herede nō mēde-
 te fm aduersariū snia dat: re-
 scriptū est nichil nocere neqz
 legatis neqz libertatibus: et
 hoc diuoz fratru ep̄la ptinet
 ad domicum in hec verba. q
 absente possessore: nec quoqz
 noie et mēde pnuiciatū est:
 nō hz rei iudicate auctoritatē:
 nisi aduersus eū solū q adesse
 neglexerit. Quare hys qui te-
 stamēto libertates vel legata
 vel fideicomissa acceperūt:
 salue sunt actioes si qz habu-
 erunt pinde acti nichil esset iu-
 dicatū: r iō aduersus eū q vi-
 cit. pmuttino eis. agere.
D ñs vel ali. pōt appellare
 a pdenatōe facta de suo r et
 ipe su. in subsidiū. B. M. ar.
S Erui. appellare nō pos-
 sunt: s. dñi eoz ad opē
 seruo ferendā pnt vti auxilio
 appellationis r alius dñi noie
 id facere pōt. Si ho neqz dñs
 neqz alius p dño appellauerit
 ipi seruo qui sententiā passus
 est: triste. auxilium sibi implo-
 rare non denegamus.
I n trib. casib. hic exp̄mis
 nō audif appellās. B. M. od.

P osse. s. de pu. iudi. l. pe. s. i. s. sol. hic dñs instituit
 cuius pecuniariter interest. et sic nō est criminalis quo
 ad eū. vt. s. de pu. iudi. seruus. et. s. eo. l. serui.
E xpressim. sine appellatione. vt. s. de re iu. l. p̄se.
 cōtra. et. l. cū prolatis. contra. sol. vt ibi.

P osse. s. de pu. iudi. l. pe. s. i. s. sol. hic dñs instituit
 cuius pecuniariter interest. et sic nō est criminalis quo
 ad eū. vt. s. de pu. iudi. seruus. et. s. eo. l. serui.
E xpressim. sine appellatione. vt. s. de re iu. l. p̄se.
 cōtra. et. l. cū prolatis. contra. sol. vt ibi.

de iudi. l. nulli.
 r. C. Datus. i. da
 ri. pnuiciatus.
 f. C. Si puocer.
 de hoc dic vt. l. qh
 ap. sit. l. i. s. i.
 t. C. Ad hoc inu-
 alius est. sed hze rñ.
 qz tutoris ius
 sus est necessari
 in adēda herechi
 tate r. tubere non
 pōt nisi dñs: vt in
 aut. vt nulli iudi-
 cū. s. r. hoc. r. tutor
 qsi dñs est. vt. s. b
 vsuca. p emptore
 l. q fundū. s. si tus
 tot et et potestas
 de viola. vt in s.
 si. de tutelis. s. i.
 rñ pstat aucto-
 ritatē. vt hic et. s.
 de ac. r. obli. l. obli
 gari. s. si pupill.
 et in fi. de auc. tu.
 s. neqz. r. s. de tu.
 et cu. da. ab hys. l.
 i. puben. in pn. r. s.
 de auc. tu. l. cura-
 torē. sed est arg. qz
 etiā tutor non pōt
 iubere. vt. s. b ac.
 here. si qm michi
 bo. s. nullū. s. in eo
 differunt vt possit
 etiā subseq vt ibi
 de. curator ar pfo-
 ne non insitit. sed
 pñmonio. vt. C. b
 nup. l. copulādis.
 fm Jo. Jie hoc si
 est pupill. si autē
 est adult. sufficit
 curatoris auctas
 vt. C. de admi. tu.
 l. cū qdā. ali. disti
 guit vt si curator
 ad alia nō pōt vt
 h. si ad hoc vt gñs
 h. sic vt ibi.
U C. dat. e.
 i. dari. pnuiciatus.

Liber Undecimus.

A Proclata. vt pronuncio minore. xiiij. an. posse testari. vt. C. quan. prouo. non est necesse. l. ij.

B Prescriptione. anni vel biennij hodie. vt in aut. de hys q. ingre. ad appel. sed pone de facto appellari. et a iudice appellationis confirmata prima sententia: an poterit ad huc nulla dici pui-

mas: videt q. non q. si alius sit effectus si firmet ex p. resse: et alio si teporis cursu. vt. s. de infa. furti. §. i. vel dic veri non confirmari. ad q. C. de inoffi. testa. l. c. i. Itē eligat appellare errado cum nullā dicere poterat: non ergo sibi p. iudicat. vt. C. de loffi. testa. l. ma. f. et de peti. he. l. le g. i. m. a. Itē videt §. s. rem. ra. ha. cū minor. §. falsus. Sol. ibi valuit iudiciū iter litigantes: h. nō in precu dicitū dñi: s. h. nul lo mō. et ideo p. firmari hoc nō potuit. vt arg. ex de appel. c. inter ce teras.

C Ab initio. an denuo ab initio fit et lit. testa. an hō ex eisdē actis sen tētiabil. et q. dē videt q. ab initio: vt h. in fi. et. C. de sen ten. l. i. in fi. marti me si alij iudici cōmittit. vt. C. quō et q. iudex. l. si vt p. ponis. Sed e. videt ex eisdem actis. vt. s. de iudi. l. mot tuo. Itē expressum videt. C. de accu. l. iij. q. puto verū. et q. dicit hic ab initio: et alibi quasi re integra. s. quo ad sniam que nō valeret. arg. s. de pecul. quoties. §. ij. et sic vtile p. inutile nō viciat. vt. s. de p. do. ob. l. i. §. s. et si michi.

Qui suspectus. puta amic⁹ pupilli. nā ipse pupill⁹ non pōt: vt in sti. de suspec. tuto. §. se q. n. s. facit. l. q. h. ap. sit. l. i. §. penul. et de appel. re. intra.

E Non recipiēda. als de nō repudiāda: q. tam ceperat tutelā que dimitti nō pōt: nisi raro. vt no. s. de mi. l. verū. §. ex facto. als nō recipiēda: q. adhuc non erat assumpti officij tutele: q. facile fit. vt de excu. tu. ff. et. C. et in sti. et dicas q. egit dictā cām excusationis aliq. p. pupillo cōtra illū qui se excusat. argu. supioris rñ. Uel dic q. aliq. p. excusante non autē ipse se excusans alienā cām agit. et fm hoc agit defendēdo pupillum. sic. s. de edē. l. i. f. Alieno noie. et sic infra tridui. vt. C. e. l. eos q. §. apog. §. Agit. vt. et. l. q. h. ap. sit. l. i. §. in p. o. p. u. a. (stolos. h. C. Tempora. bidui non tridui: cum alienam causam agere non possint. vt. C. de procura. l. militem.

In solēnia. in formatiōe libelli et nominatione iudicis ad quē appellatur. vt. s. l. i. §. pe. et fi. et repete non. k. C. nō audiunt. in appellādo. f. et sic nō ob. C. de iur. et fac. igno. l. i. q. est. §. q. in alto ibi audit. Itē et in hoc audit si petat restōnem ex iusta cā: q. dicit vt. s. de in litig. resti. l. fi. et hoc etiā mō quādā intelligit §. iij. Alij hoc verus.

illud nouum. Alij q. refert agat: vt hic. an conueniat vt ibi. Alij q. ibi erat i. castis: hic domi. p. ma. placz. Adpatores.

Retro. i. ante hāc. l. Uel ven. i. ordine trāuerfo. m. Debuerunt fieri. q. dicit vt. l. q. et a quo. l. i. §. fi.

Et vno ordine. p. mittere p. fides q. sunt de vno ordine. s. clarissimo rñ. cūz multi sunt ordines magistratuū. vt i. aut. vt ab illu. §. i. Uel dic ex vno ordine: q. multi sunt ordines in diuersi negotijs: inter quos hic est vnus vta minore appellet ad superiorē primuz. Et no. ap. non fieri p. aliū. sic et in aut. de defen. c. i. §. i. Uel dicare. et. s. l. i. §. pe. et in aut. de mā. p. n. §. i. tibi. et. s. de offi. p. cōsul. solēt. §. legat. et in aut. de iudi. §. v. et tus. in fi. Itē et no. de ordine: vt in aut. de here. et fal. §. o.

Nō recte. vt ipse cognoscat. tenet tñ inordinatū. appellatio: vt. s. l. i. §. pe. que est cōtra. habes §. hic q. delegans appellat. sic. C. eo. precipimus. §. fi. et. l. i. §. i. in p. n. et. l. fi. Sed cōtra. Iquis et a quo ap. l. i. §. fi. Sol. hic ordinarius est delegat⁹. ibi delegatus ad vniuersitatē causari. Itē etra et de appel. c. nos in eminenti. vbi distiguit reseruet sibi aliqd de iurisdictione: et tñ ad eū: an nō et tñ ad superiorē. So. illa in ecclesiasticis: hec in sc̄larib⁹ causis. Uel ibi q. ante sniaz appellat. vt solue vt solui mō aliud p. C. Utriusq. ar. p. tra. s. de pac. l. f. plures. (cōtrariū. Item cōtra. Ica. l. §. in locū. sed ibi solus vnus erat.

Si vterq. magistratus. Accursius. Et est. p. fides. ad p. n. c. i. p. e. vt. l. i. tu. vel. cura. ma. l. i. f. Agniturū. ad q. s. de ritu nup. si q. tu. §. q. d. ergo. t. C. hoc. f. onus.

Assumendū. s. ea. l. §. sed magistrat⁹. §. Sol. vt ibi. x. Depopularentur. i. denastarentur vel p. murerent. y. Ab aduersario. qui condemnatus nichilominus remanet possessor pendere appel. vt. s. qui satifida. cog. sciendum. §. fina. et. C. quo. ap. l. ab executiōe. et per hoc non videbatur sequstrandos fructus.

pellationes que retro ad principē facte sunt/omissis hys ad quos debuerūt fieri: ex vno ordine ad p. fides remitti. Itē de rescripterūt/a iudice que a p. fide prouicie q. s. acceperat nō recte ad impatorē appellatū esse: ideoq. reuerti eū ad p. fide m debere. C. Si magistratus creatus appellauerit collegā ei⁹ interi vtriusq. officij sustinere debere si vterq. appellauerit: aliū interi in locum eorū creandū: et eum qui nō iuste appellauerit dānum agniturū/ si q. d. respub. passa sit. Si hō iusta sit appellatio: et hoc p. nunciet: eum estimaturum cui hoc a scribendū sit.

In locum autem curatoz qui annonam administratur⁹ est: alium iterim assumendū quoad usq. appellatio pendet. C. Idem rescripterunt q. v. uis v. sitatum non sit post appellatōnem fructus agrī de quo disceptatio sit deponi: tñ cū depopularēt⁹ ab aduersario: equū sibi videri fructus

tus. in fi. Itē et no. de ordine: vt in aut. de here. et fal. §. o. C. nō recte. vt ipse cognoscat. tenet tñ inordinatū. appellatio: vt. s. l. i. §. pe. que est cōtra. habes §. hic q. delegans appellat. sic. C. eo. precipimus. §. fi. et. l. i. §. i. in p. n. et. l. fi. Sed cōtra. Iquis et a quo ap. l. i. §. fi. Sol. hic ordinarius est delegat⁹. ibi delegatus ad vniuersitatē causari. Itē etra et de appel. c. nos in eminenti. vbi distiguit reseruet sibi aliqd de iurisdictione: et tñ ad eū: an nō et tñ ad superiorē. So. illa in ecclesiasticis: hec in sc̄larib⁹ causis. Uel ibi q. ante sniaz appellat. vt solue vt solui mō aliud p. C. Utriusq. ar. p. tra. s. de pac. l. f. plures. (cōtrariū. Item cōtra. Ica. l. §. in locū. sed ibi solus vnus erat.

Si vterq. magistratus. Accursius. Et est. p. fides. ad p. n. c. i. p. e. vt. l. i. tu. vel. cura. ma. l. i. f. Agniturū. ad q. s. de ritu nup. si q. tu. §. q. d. ergo. t. C. hoc. f. onus.

Assumendū. s. ea. l. §. sed magistrat⁹. §. Sol. vt ibi. x. Depopularentur. i. denastarentur vel p. murerent. y. Ab aduersario. qui condemnatus nichilominus remanet possessor pendere appel. vt. s. qui satifida. cog. sciendum. §. fina. et. C. quo. ap. l. ab executiōe. et per hoc non videbatur sequstrandos fructus.

tus. in fi. Itē et no. de ordine: vt in aut. de here. et fal. §. o. C. nō recte. vt ipse cognoscat. tenet tñ inordinatū. appellatio: vt. s. l. i. §. pe. que est cōtra. habes §. hic q. delegans appellat. sic. C. eo. precipimus. §. fi. et. l. i. §. i. in p. n. et. l. fi. Sed cōtra. Iquis et a quo ap. l. i. §. fi. Sol. hic ordinarius est delegat⁹. ibi delegatus ad vniuersitatē causari. Itē etra et de appel. c. nos in eminenti. vbi distiguit reseruet sibi aliqd de iurisdictione: et tñ ad eū: an nō et tñ ad superiorē. So. illa in ecclesiasticis: hec in sc̄larib⁹ causis. Uel ibi q. ante sniaz appellat. vt solue vt solui mō aliud p. C. Utriusq. ar. p. tra. s. de pac. l. f. plures. (cōtrariū. Item cōtra. Ica. l. §. in locū. sed ibi solus vnus erat.

Si vterq. magistratus. Accursius. Et est. p. fides. ad p. n. c. i. p. e. vt. l. i. tu. vel. cura. ma. l. i. f. Agniturū. ad q. s. de ritu nup. si q. tu. §. q. d. ergo. t. C. hoc. f. onus.

Assumendū. s. ea. l. §. sed magistrat⁹. §. Sol. vt ibi. x. Depopularentur. i. denastarentur vel p. murerent. y. Ab aduersario. qui condemnatus nichilominus remanet possessor pendere appel. vt. s. qui satifida. cog. sciendum. §. fina. et. C. quo. ap. l. ab executiōe. et per hoc non videbatur sequstrandos fructus.

tus. in fi. Itē et no. de ordine: vt in aut. de here. et fal. §. o. C. nō recte. vt ipse cognoscat. tenet tñ inordinatū. appellatio: vt. s. l. i. §. pe. que est cōtra. habes §. hic q. delegans appellat. sic. C. eo. precipimus. §. fi. et. l. i. §. i. in p. n. et. l. fi. Sed cōtra. Iquis et a quo ap. l. i. §. fi. Sol. hic ordinarius est delegat⁹. ibi delegatus ad vniuersitatē causari. Itē etra et de appel. c. nos in eminenti. vbi distiguit reseruet sibi aliqd de iurisdictione: et tñ ad eū: an nō et tñ ad superiorē. So. illa in ecclesiasticis: hec in sc̄larib⁹ causis. Uel ibi q. ante sniaz appellat. vt solue vt solui mō aliud p. C. Utriusq. ar. p. tra. s. de pac. l. f. plures. (cōtrariū. Item cōtra. Ica. l. §. in locū. sed ibi solus vnus erat.

Si vterq. magistratus. Accursius. Et est. p. fides. ad p. n. c. i. p. e. vt. l. i. tu. vel. cura. ma. l. i. f. Agniturū. ad q. s. de ritu nup. si q. tu. §. q. d. ergo. t. C. hoc. f. onus.

Assumendū. s. ea. l. §. sed magistrat⁹. §. Sol. vt ibi. x. Depopularentur. i. denastarentur vel p. murerent. y. Ab aduersario. qui condemnatus nichilominus remanet possessor pendere appel. vt. s. qui satifida. cog. sciendum. §. fina. et. C. quo. ap. l. ab executiōe. et per hoc non videbatur sequstrandos fructus.

tus. in fi. Itē et no. de ordine: vt in aut. de here. et fal. §. o. C. nō recte. vt ipse cognoscat. tenet tñ inordinatū. appellatio: vt. s. l. i. §. pe. que est cōtra. habes §. hic q. delegans appellat. sic. C. eo. precipimus. §. fi. et. l. i. §. i. in p. n. et. l. fi. Sed cōtra. Iquis et a quo ap. l. i. §. fi. Sol. hic ordinarius est delegat⁹. ibi delegatus ad vniuersitatē causari. Itē etra et de appel. c. nos in eminenti. vbi distiguit reseruet sibi aliqd de iurisdictione: et tñ ad eū: an nō et tñ ad superiorē. So. illa in ecclesiasticis: hec in sc̄larib⁹ causis. Uel ibi q. ante sniaz appellat. vt solue vt solui mō aliud p. C. Utriusq. ar. p. tra. s. de pac. l. f. plures. (cōtrariū. Item cōtra. Ica. l. §. in locū. sed ibi solus vnus erat.

Si vterq. magistratus. Accursius. Et est. p. fides. ad p. n. c. i. p. e. vt. l. i. tu. vel. cura. ma. l. i. f. Agniturū. ad q. s. de ritu nup. si q. tu. §. q. d. ergo. t. C. hoc. f. onus.

Assumendū. s. ea. l. §. sed magistrat⁹. §. Sol. vt ibi. x. Depopularentur. i. denastarentur vel p. murerent. y. Ab aduersario. qui condemnatus nichilominus remanet possessor pendere appel. vt. s. qui satifida. cog. sciendum. §. fina. et. C. quo. ap. l. ab executiōe. et per hoc non videbatur sequstrandos fructus.

tus. in fi. Itē et no. de ordine: vt in aut. de here. et fal. §. o. C. nō recte. vt ipse cognoscat. tenet tñ inordinatū. appellatio: vt. s. l. i. §. pe. que est cōtra. habes §. hic q. delegans appellat. sic. C. eo. precipimus. §. fi. et. l. i. §. i. in p. n. et. l. fi. Sed cōtra. Iquis et a quo ap. l. i. §. fi. Sol. hic ordinarius est delegat⁹. ibi delegatus ad vniuersitatē causari. Itē etra et de appel. c. nos in eminenti. vbi distiguit reseruet sibi aliqd de iurisdictione: et tñ ad eū: an nō et tñ ad superiorē. So. illa in ecclesiasticis: hec in sc̄larib⁹ causis. Uel ibi q. ante sniaz appellat. vt solue vt solui mō aliud p. C. Utriusq. ar. p. tra. s. de pac. l. f. plures. (cōtrariū. Item cōtra. Ica. l. §. in locū. sed ibi solus vnus erat.

Si vterq. magistratus. Accursius. Et est. p. fides. ad p. n. c. i. p. e. vt. l. i. tu. vel. cura. ma. l. i. f. Agniturū. ad q. s. de ritu nup. si q. tu. §. q. d. ergo. t. C. hoc. f. onus.

Assumendū. s. ea. l. §. sed magistrat⁹. §. Sol. vt ibi. x. Depopularentur. i. denastarentur vel p. murerent. y. Ab aduersario. qui condemnatus nichilominus remanet possessor pendere appel. vt. s. qui satifida. cog. sciendum. §. fina. et. C. quo. ap. l. ab executiōe. et per hoc non videbatur sequstrandos fructus.

tus. in fi. Itē et no. de ordine: vt in aut. de here. et fal. §. o. C. nō recte. vt ipse cognoscat. tenet tñ inordinatū. appellatio: vt. s. l. i. §. pe. que est cōtra. habes §. hic q. delegans appellat. sic. C. eo. precipimus. §. fi. et. l. i. §. i. in p. n. et. l. fi. Sed cōtra. Iquis et a quo ap. l. i. §. fi. Sol. hic ordinarius est delegat⁹. ibi delegatus ad vniuersitatē causari. Itē etra et de appel. c. nos in eminenti. vbi distiguit reseruet sibi aliqd de iurisdictione: et tñ ad eū: an nō et tñ ad superiorē. So. illa in ecclesiasticis: hec in sc̄larib⁹ causis. Uel ibi q. ante sniaz appellat. vt solue vt solui mō aliud p. C. Utriusq. ar. p. tra. s. de pac. l. f. plures. (cōtrariū. Item cōtra. Ica. l. §. in locū. sed ibi solus vnus erat.

Apud sequestru. no. ppter dissipacione fieri seques-
tratione. vt. C. quotu ap. l. ab erecunio. 7 fa. 3. de pui.
cre. l. si magistratus. 7 de vsu 7 ha. l. plenu. 7 qui satisfca.
cog. fideiusor. 7 vlti. et. 3. so. ma. si cu dote 7 si ho dotez.
l. i. 7. C. de ca. 7 polli. re. l. cu cognatis. 7b cotra ta. l. si
emacipat. et. C.

de col. auc. qd los-
cu. sed 7. C. de p-
hi. se. l. i. fo. hic spe-
ciale vt et als in
multis. vt ibi no.
ppter cas predi-
ctas. et eo mo rñ.
ad. l. i. nul no. ap.
penden.

Ad principē
remissa. ab
eo q putans ad se
ptinere cognio-
ne: postea cōperit
q nō pertinet.

Cognitio ap-
pellatio. 330.

Remisit. cuz
nō ipe sed pnceps
cāz debuit cognos-
cere. 7 facit. C. e.
l. si qd libel. et. 7. e.
ad impatorē. 7. 3.
ad turpil. l. diu. 7.
dic ante q remita-
tat et post.

Ad consensu.
circa. als cer-
ta. als circa. et dic
q cōpromiserunt
q nō recularēt eū
q daret a pefide:
et si delegat. fue-
rit. als cōtra. C. 3.
ar. l. i. 7 facit. C. de
iudi. l. i. et. 3. q fa.
cog. l. arbiter.

Nō fungeba-
tur. qd qñ sit: dic
vt. C. de pda. iu.
l. i. et ad. l. fau. de
pla. l. nō valet. facit. C. qui pro sua iu. l. i.

Sententia. salicet lata a legatis.

Patrem eius. vt de pfectio v' aduētio peculio
i. Nō nisi patris. sed nōne filij interest habere peculio
um. vt. 3. de mino. l. iij. 7 sed vtrū. in fi. ergo appellat. vt
3. e. l. a snia. sed hic est cōiuncta psona: vnde pot rōne pa-
tris facile appellare etiā sine mādat. vel ppter hoc qz
est in p'ate. crubescit em̄ rē. vt in aut. de nup. 7 et ita.

Eum qui cognouit. als ipe iure non valeret sentē-
tia nisi edictum in sui noticiam peruenisset fm quosdaz.
nos cōtra. vt. 7. que snie sine ap. l. i. 7. pe.

Ordinis. als contra. vt. C. quo et qñ iu. l. ea.

Datum. als dati.

Nō recte prouocasse. si dixit se nolle ire vbi non est
locus cōiecture. vt. 3. de verbo. obli. cōtinuus. 7. cuz ita.
als qd est ille fict' cōtumax q appellat. 3. de iudi. et post
7. si. nisi sit ille q inuenus nil dixit: ad que ter est nuncian

apud sequestrum deponi.

Qui reperit se iudice incō-
petentē potest causaz ad iudi-
cem cōpetentem remittere et
acta apud se habita circūdu-
cere. h. d. vel sic fm gui. de su-
3a. iudex qui causam cōsulen-
dā remisit ad principē pot re-
missione circūducere 7 ipe de
ea cā cognoscere. Papinia.

Ad principē remissa. ab
eo q putans ad se
ptinere cognio-
ne: postea cōperit
q nō pertinet.

Cognitio ap-
pellatio. 330.

Remisit. cuz
nō ipe sed pnceps
cāz debuit cognos-
cere. 7 facit. C. e.
l. si qd libel. et. 7. e.
ad impatorē. 7. 3.
ad turpil. l. diu. 7.
dic ante q remita-
tat et post.

Ad consensu.
circa. als cer-
ta. als circa. et dic
q cōpromiserunt
q nō recularēt eū
q daret a pefide:
et si delegat. fue-
rit. als cōtra. C. 3.
ar. l. i. 7 facit. C. de
iudi. l. i. et. 3. q fa.
cog. l. arbiter.

Nō fungeba-
tur. qd qñ sit: dic
vt. C. de pda. iu.
l. i. et ad. l. fau. de
pla. l. nō valet. facit. C. qui pro sua iu. l. i.

Sententia. salicet lata a legatis.

Patrem eius. vt de pfectio v' aduētio peculio
i. Nō nisi patris. sed nōne filij interest habere peculio
um. vt. 3. de mino. l. iij. 7 sed vtrū. in fi. ergo appellat. vt
3. e. l. a snia. sed hic est cōiuncta psona: vnde pot rōne pa-
tris facile appellare etiā sine mādat. vel ppter hoc qz
est in p'ate. crubescit em̄ rē. vt in aut. de nup. 7 et ita.

Eum qui cognouit. als ipe iure non valeret sentē-
tia nisi edictum in sui noticiam peruenisset fm quosdaz.
nos cōtra. vt. 7. que snie sine ap. l. i. 7. pe.

Ordinis. als contra. vt. C. quo et qñ iu. l. ea.

Datum. als dati.

Nō recte prouocasse. si dixit se nolle ire vbi non est
locus cōiecture. vt. 3. de verbo. obli. cōtinuus. 7. cuz ita.
als qd est ille fict' cōtumax q appellat. 3. de iudi. et post
7. si. nisi sit ille q inuenus nil dixit: ad que ter est nuncian

dū vt psumat cōtumax. vt. 3. de re indi. cōtūcia. 7. cōtu-
max. sed dices ille q puenit nō inuenit. sed rñ. hic nō esse
expeditū an sufficiat citari ad domū. vel sic citari q non
inuenit. nā de hoc sub iudice lūa est. vt not. dicto. 7. item
cū ex edicto. in dubio tamē videt vere cōtumax inuenus

pellat. hoc dicit.

Eum qui cognouit edictū
peremptoriū fm ordinis cau-
sam datū: placuit non recte
prouocasse: cuz in eius pote-
state fuerit ante diē prestutū
pro tribunali respondentem
aut defensum edicti denuncia-
tionem rumpere. Ceuola.

Negocioruz gestor vel
tutor vel curato: bona
fidei condēnati appellauit:
7 diu negociū tractū eff-
quesitū est appellatione eorū
iniusta pnuuciata: an qz tardi-
us iudicatū sit: vsure princi-
palis pecunie medij tempo-
ris debeantur: rñ. fm ea que
proponerentur: dandam esse
vtilē actionem.

Iuuenis adolefcēs factus
mator: vs pfectū appellationē
interpositā a suo curatore. b.

Curato: iuuenis aduersus
tutoris heredes iudicio exp-
tus appellationē interposuit:
cū impleisset autē vigesimum
qntum annum etatis iuuenis
7 in militia ageret exequi ap-
pellationem desijt. Quero re-
gressus a militia vtrū ipse ap-
pellationem explicare debe-
ret: an vero curatorem in eam

Bona fide. i. iuste: vel determinet h' b' appellauit.

Condēnati. nominatiuus pluralis numeri.

Tractū est. frustratoue. nā quis bona fide appella-
uerint frustratoue tñ cām differebāt: in mo alr vt no. 3.
de re iu. l. si. per quā tollit 7. C. de vsuris rei iu. l. fi. 7 fa. 3.
de ritu nup. l. si qd tu. 7. qd g. sic et. 3. de vsu. l. tutor.

Iudicatū sit. de sorte 7 vsuris etiāz medij t'p'is fm
quosdā. 7 dicit etiā hanc esse dubitatione: qz iudex ap.
nō potuerit de eis iudicare. vt. C. de ap. l. eos. 7. i. et. C.
qñ puo. nō est ne. l. fi. sed tñ pot vt h. 7. p. cis. C. de sen. q
sine cer. qñ. l. i. 7 qre dicit vtilē act. dādā cū iā iudicatus
sit: 7 dices dādā cozā iudice ap. vel veni' dic vt no. 3. de
re iu. l. vlti. i. fi. ut op. C. de po. l. iij. fo. hic fuit appellatus
vnde non videtur iudicatum. vt. C. de vsu. l. in bone fi. 7
ad tur. l. i. in fi. et ibi not.

Pecunie. q debet ex mora. vt. C. 3. vsur. l. i. bōe fidei.

Iudicio. autēle.

nō venies. vt. 7. de Contu-
re. iu. l. nemo vidēmar ve-
tur dolo. vñ nō ap rus qd
pellat: nisi iudice sit: et an
sedēte. p tribuna: 7 qñ ap
li veniat. vt. 3. de pellare
in integ. re. diuus possit.

vel nisi pbat non
cōtumaciā p hoc
q aliqua iusta cā
nō venit forte per
obliuionez: vel qz
nō credebat sic iu-
dicē festinare vel
similia. 7 sic intel-
lige. 3. diu. 7 post
7. scienduz. 7. C.
qso et qñ iu. l. ab
eo. fm. 7. si autēz
esset cā necessaria
tūc dic vt no. 3. de
in inte. re. l. fi. vel
dic iuētū sp'yez cō-
tumacē. vt dicit. 7.
qñ ap. sit. l. i. 7. fi.

Ad consensu.
circa. als cer-
ta. als circa. et dic
q cōpromiserunt
q nō recularēt eū
q daret a pefide:
et si delegat. fue-
rit. als cōtra. C. 3.
ar. l. i. 7 facit. C. de
iudi. l. i. et. 3. q fa.
cog. l. arbiter.

Nō fungeba-
tur. qd qñ sit: dic
vt. C. de pda. iu.
l. i. et ad. l. fau. de
pla. l. nō valet. facit. C. qui pro sua iu. l. i.

Sententia. salicet lata a legatis.

Patrem eius. vt de pfectio v' aduētio peculio
i. Nō nisi patris. sed nōne filij interest habere peculio
um. vt. 3. de mino. l. iij. 7 sed vtrū. in fi. ergo appellat. vt
3. e. l. a snia. sed hic est cōiuncta psona: vnde pot rōne pa-
tris facile appellare etiā sine mādat. vel ppter hoc qz
est in p'ate. crubescit em̄ rē. vt in aut. de nup. 7 et ita.

Eum qui cognouit. als ipe iure non valeret sentē-
tia nisi edictum in sui noticiam peruenisset fm quosdaz.
nos cōtra. vt. 7. que snie sine ap. l. i. 7. pe.

Ordinis. als contra. vt. C. quo et qñ iu. l. ea.

Datum. als dati.

Nō recte prouocasse. si dixit se nolle ire vbi non est
locus cōiecture. vt. 3. de verbo. obli. cōtinuus. 7. cuz ita.
als qd est ille fict' cōtumax q appellat. 3. de iudi. et post
7. si. nisi sit ille q inuenus nil dixit: ad que ter est nuncian

Ad consensu.
circa. als cer-
ta. als circa. et dic
q cōpromiserunt
q nō recularēt eū
q daret a pefide:
et si delegat. fue-
rit. als cōtra. C. 3.
ar. l. i. 7 facit. C. de
iudi. l. i. et. 3. q fa.
cog. l. arbiter.

Nō fungeba-
tur. qd qñ sit: dic
vt. C. de pda. iu.
l. i. et ad. l. fau. de
pla. l. nō valet. facit. C. qui pro sua iu. l. i.

Sententia. salicet lata a legatis.

Patrem eius. vt de pfectio v' aduētio peculio
i. Nō nisi patris. sed nōne filij interest habere peculio
um. vt. 3. de mino. l. iij. 7 sed vtrū. in fi. ergo appellat. vt
3. e. l. a snia. sed hic est cōiuncta psona: vnde pot rōne pa-
tris facile appellare etiā sine mādat. vel ppter hoc qz
est in p'ate. crubescit em̄ rē. vt in aut. de nup. 7 et ita.

Eum qui cognouit. als ipe iure non valeret sentē-
tia nisi edictum in sui noticiam peruenisset fm quosdaz.
nos cōtra. vt. 7. que snie sine ap. l. i. 7. pe.

Ordinis. als contra. vt. C. quo et qñ iu. l. ea.

Datum. als dati.

Nō recte prouocasse. si dixit se nolle ire vbi non est
locus cōiecture. vt. 3. de verbo. obli. cōtinuus. 7. cuz ita.
als qd est ille fict' cōtumax q appellat. 3. de iudi. et post
7. si. nisi sit ille q inuenus nil dixit: ad que ter est nuncian

Liber Decimus.

Execq debere. quasi no curatore. r sic est J. e. tutor. sol. hic no poterat iputari curatori: qz iuuenis forte habebat infra cae vel pbatioes quas ille no poterat exhibere: ideo no erat in culpa. vel dic qz curator teneatur vt ibi. r. J. e. l. vl. s. fi. vel dic fact' maior cepit exeq vt hic innuit: ibi no. itez fa. cuz hac. l. s. de admi. tu. l. tutor. p pupil. r. C. de ar. l. tutor post. ite eo de modo sol. illas ll. q. concordat ad illa. l. tutor.

Imperator. in multis libus deest hec lex: q incipit impator alexader r. et null' utilitatis est.

Imperatore. cam remissam. a pside. d. C. consentientibus. hoc determiner remissam: vel illud qd sequit. et fa. s. e. l. ad pncipi. pe. et. s. q. ex cau. in posses. e. l. ad cogntionem.

Audire pot. si denio permitat pnceps quasi madata eius: qz a se ei' cae abdicauit iurisdictionez. qd potuit. vt. s. de ou. iur. l. ij. s. et cu placuisset.

Tutor. debet. facti. C. d. ad mi. tu. l. si bona: et J. si tutor: vel cura. l. fi. et si pe. ap. l. i. s. fi. r. si qe cau. l. fi. r. d. admi. tu. tutores q post. s. q. se. r. lita. asit. s. fi. et. C. vt cae post pu. aditu. l. i. s. J. s. e. l. negocioru. s. fi. sol. vt ibi. In pcuratore dic vt Jan per aliu causa ap. l. fi.

Reditor. cu fideiussoribus debitoris.

Non affuit. citatus r fuit legitime. als snia no vale ret ipo iure. vt. s. de re iud. l. de rnoquoq. Ac.

Fiis. scilicet creditous.

Iustus. per interlocutoriua sniam ante diffinitiaz cu sit arbitraria actio ad exhi. vt in sti. de ac. s. pterca r ideo in lite iuraf vt subijci. et. C. ad exhi. no ignocabit.

rem coueniri oporteret: An. ipm milite cam ad se ptinetez exequi debere? fm ea que proponerentur.

Hermod. alexader col eoq q in bohemia sunt grecoz puocare qde qualiter vtiqz qs phibeaf a discernenti bus no video: cuz possibile sit altera via tenente idē facere r citius ad me deuenire. Inuita aut r inuiti aduersus puocantes r custodiā militare aduersus circūstare: r simplr dicendū obstruere eis ea q est viaz phibem' pcuratorib' et magistratib' gētū: r fidē adhibere huic mee pdictioi. Sciētes qm tñ ē michi cura eoq qstū principaliter libertatis: qstuz et bone volūtatē eozū: et obedientie. bul. Hermogenianus lib. scdo iuris epythomatum.

Impatore paul'. cam remissaz' partib' cōsentētibus: pses si ad eius notionē pertinet: audire pot'.

Tutor si in ne. Idem. Agocio pupilli puocauerit vel curator in adulti: heres ei' aīqz reddat rōnes appellatiois cam psequi debet'. nam post redditas ratiōes: nec ipse tutor vel curator appellatiois merita probare cogetur.

Seruus pro domino potest appellare. B. Secuola.

Reditor cū fideiussoribus egerat: s post iudicū acceptū ad agendā cāz ipse no affuit: r cū absoluti essent fideiussores seru' ei' ap-

Cauerat. i. pessus fuerat. m. Jurasset. s. l. i. l. ite. n. Appelladi a iurati. hoc est J. C. d. iudi. pperandū. s. snat. r. s. de iudi. l. r post. s. fi. s. ibi in no veniedo. h in no exhibēdo fuit cōtumax: r est rō qz plus delict' nec veniēs: qz ibi in duobus: hic in vno. item no. q hic collig' so. qōnis. q est C. diur. ca. l. ij. s. q si actor. vt. s. cōtumax in no iurādo de cal. appeller. alij q quasi sit pessus p id qd est ibi. r. C. quozū ap pel. l. ij. s. nunqd cōfessus r cōdenatus appellare potest rñ. sic nisi i ca sib'. vt no. C. quozū ap. l. ij. pōt enī esse q errauit i facto cōfiteōdo. et sic vsq ad sniam pōt congere. vt. C. d. iur. et fac. igno. l. error. et ideo appellat vt corrigat. vt. s. ad turpil. l. i. in fi. r. s. l. i. in pn. itē in hoc casu an iudex appellatiois facit iterū iurare: Rñ. no: s. cōfirmabit vel infirmabit pūmā sententiā. vt. C. de ap. Leos. sed qd si videmus esse iuratu: rñ. taxat. vt. s. de in litz iur. l. videamus. s. pe. r. l. in actioibus.

pellauit: qstū ē an appellatio quā seru' interposuit noie dñi null' momēti esset. An. hmodi appellatioē no ē obfuādā.

Iustus a iudice exhibere fm pceptū pfidis puincie ratiōes quas apud se esse cauerat' in stroz gratia data dilatioē nec postea exhibuit: iōqz fm cōstitutionē recitatā: qz in strumēta p cōtumaciā no exhibuerat: cum petitor qsti sua interesset exhiberi iurasset: facta erat cōdenatio. qstū est an post iusiurandū appellatio nem interponere possit: An. nichil proponi cur denegandum esset appellad' auxiliū.

Sinto officio tutoris ad petitionem eorum contra quos litigabat ex causa litem exercere cogetur. Bar.

Substituti tutores in locū legitimi tutoris experti cum eo' tutele iudicio: cuz arbiter iniq' cōdenauit' quā' rei equitas exigerat: snia eius puocauerūt: pēdēte cā appellatio nis iuuenes adoleuerūt: qstū est cū ois excusatio' hui' ad adultos ptineat: et cam ad se pertinētē idonee tueri possint an postulatio eozū' cōtra qd' appellatū erat dicentiū' illos debuisse cās appellatiois reddere q pūmī sunt expti: admit tenda no sit: rñ. eos quozū tutela gesta esset: si vellēt causaz exequi non prohibēdos. Idē et in curatoribus obseruandū est: si interim adultus ad legitimam etatem peruenerit.

Cū eo. tuto re legitimo.

Cōdenauit. tutele iudiciuz no admittēdo ipsum scz iudicium.

Quā. s. tute lā. tutele rationē rē. vel dic q cōdenauit aliter q rē. puta minus q de buit. et tūc est sic C. de iudi. pprop: randum. s. fi.

Excusatio. appellatiois. dicebat rñ male appellat se: vel si habeas accusatio vel executio planum est. azo. t. Forum. id est eius.

Cōtra qd. l. quē. sic. C. de in iuro. l. q in potestate.

Dicentiū. i. dicentis prohibēdos. sic. Jan per aliū. l. fi. r. C. e. si actor. et. s. eo. l. tutor. cū suis concoz.

Quibus appellare non licet.

Quibus appellare non licet. **R**actā dū. stultū. i. supuacū qd oēs scūt. h. ab et' rescripto potest. vt. s. titu. l. i. s. i. et. C. eo. non est nouum rē. **b** **P**ro uocat. sic in aut. de (san. epist. s. i.

c **A** senatu. sub. et. sic et. s. de postu. l. i. s. d. qua. r. de legi. a. senatū eō. nō abigat. r. s. de flu. l. q. minus. **d** **P**erdidit. hoc si iudicio. secus si et. vt. C. de iur. et fac. igno. l. cū falsi. nisi et iu pacisceret cū aduersario. vt. C. de tēpo. ap. l. si. in fi. ut. fa. C. de si. in. stru. l. si aduersarius. r. C. de pac. si qd in cōferti. itez sr. s. s. quoz lega tozū. l. i. s. qd ait. sed ibi iō. qz qd se. quā nō est legitimi. f. possessōis apphehē. h. sic. f. snia. ut. arg. s. s. de acq. her. q. sup. stitū. r. de suc. edī. l. i. s. decretalis. **e** **A** eo puo. cari. r. tūc non ap. pellant. secus iure canonū nā nichil. omīn' appellat. r. ē rō. qz nisi h. opet h. nihil opaf. at ibi cū poterat appel.

Quibus appellare nō lz.
Principe vel a senatu nō appellatur. h. d. B. **I**plia.

Tactādum est a qb' ap. pellant nō licet: r. quidē stultū est il lud admo. nere a pincte appellare fas nō eē: cū ipse sit q' puocat'. **S**ciēduz est appellari non posse a senatu' ad principem: idqz orōne diui adriani effectū est. **S**i quis añ sniam p. fessus fuerit se a iudice nō puocaturū: indubitate auxilium perdidit.

Imperator potest delegare causam appellatione remota non alius. h. d. Bar.

Interdū Imperator ita solet iudicē dare vt nō liceat ab eo puocari: vt scio sepiissime a di. mar. iudices datos: an et alius ita possit iudicē dare vt debemus: et puto non posse.

san. epist. s. i. qd s. aliquā. **m** **Q**ui. vel ei' successor. **n** **A**b eo. delegato ad vnā causam. r. pone casum sru Jo. ples. puincie delegauit vniuersitatē causarū ticio: quascūqz cōtingeret moueri in tali castro: q' tici' subdelegauit vnā de dictis causis scio: si igitur appelleretur a

Ad reprobandū arbitros a delegato pot appellari r potest ex officio delegatiōis qd factū ē p eos corrigi. b. d. ap.

Quesitū est i arbitros q' ad fideiussōres pbandos dā: an appellare liceat: q'uis hoc casu r sine appellatione quidā putāt ab eo q' eos dedit: sniam et' corrigi posse.

Quis r a q' appellet. l. iij.
Iudice appellat ad eum qui eum dedit vel ad successorem suum. Bar. **I**plianus.

Quod dicitur eū appellari q' dedit iudicē: sic accipiendū est: vt r successor' eius possit appellare. **P**roinde r si pfect' vrbis iudicē dederit: vel pfect' ptozō: ipse erit puocādus q' eum iudicem dederit.

A delegato nō appellatur ad pxiimū subdelegatē s ad ordinarū. Bar. **A**b eo' cui

scio cognosceret pre ses. dic q' ab eo. f. scio. cui qd. f. tici' nō ipe. f. ticius rē. posito sic casu nō ob. C. q' p sua iu. l. i. in fi. qz ibi fuit princeps primus delegans. Item non est cōtra. C. de iud. l. a iudice. qz simplex delegatus non subdelegat vt ibi. et. s. de iur. om. au. l. more s' delegat' ad vni uersitatē carū sic vnā. vt hie. r. s. de iur. om. iudi. l. folet. r. de iudi. cum ptoz. s. i. nō aut ip sam vniuersitatē. vt. s. de of. ei' cui mā. ē iur. l. fi. alij retēto p dīcto casu dicitur. cō. corā pmo delegato ad instar. p. cu. vt C. de. p. cu. l. neqz qd share pōt. Ter tū vt al. dicit vni tū delegatū a pre sīde in quo distū gūit. aut mandata est ei causa co-

gnoscenda: r tunc delegans vt in principio huius. **L**aut unfdino: r tūc ille q' appellaret a delegatē vt hie: qst de legās nō referuauerit sibi iurisdictionē. cui' p. xtu pote rat ad eū redire et iure appellatiōis. qd' ob. s. de of. pte. l. legat'. s' pnt dicere q' ali' mod' est ille desinēdi hēre iurisdictionē. qz hoc sru. l. i. b. i. s. Itē ob. qz sic semp ad pnci pē qd est falsuz. vt. s. de ap. impatores. **Q**uarti vt pe. dicitur retēta pma positiōe q' ad vtrūqz appellat: r qd hie dicit nō ipe. f. tū. r qd subūat erit sub. enā. nō aut ponas i delegato pncipis q' subdeleget. r vt oīa pphēdas: dic cū appellat ab ordinaro: tūc ad maiorē nō parez. vt. C. de appellatio. p. apim'. s. hoc si. r in aut. de ap. s. fi. aut a sen tēna delegati ab ordinaro: tūc ad delegatē tū. vt in dñ. hui'. l. cū cocor. aut a snia subdelegati: tūc si pxiim' fuit pncipio: ad eū. vt. C. q' p sua. au. l. i. in fi. si ab alio qd potest esse post lit. pte. vel qst ad vniuersitatē causarū: tunc obtinet qd hie dicit. **Q**d aut dicit q' a delegato dz appellari ad delegatē: fallit cū pnceps delegat. qd dicit. C. de ap. p. apim'. s. hie. r i alio casu vt eo. si. l. eo casu. Itē ex pte dictis p. s. s. ti. i. impatores. qz possim' hie subdelegari a delegato. Itē s. et de ap. c. nos. fo. vt ibi. alij dñt q' nō est h. s. ab eo rē. r cōtinuat eū pcedētib'. r tē nēt per tūa positiōe q' vnus tū sit delegat'. r dñt ipe que. f. pfectus dedit iudicē. s' hoc est s. l. p dicitaz impatores. qz sic semp ad pncipem qui facit ordinaros appellat. r rē.

Appel lare in multis casibus non lz.

Quesitū est. licet. Rñ. sic. vt. s. q' satisda. co. arbitro quis rē. sed sic est cōtra. C. de arbitris. l. i. fo. vt dicit. l. arbitro. itē facit. s. q' satisda. cog. si ab arbitro. ac. s. C. quidā putāt. r bñ sru qsdā. imo male sru nos. vt C. sen. refel. nō pos. l. i. r plene dicit vt no. s. q' satisd. cog. l. (arbitro).

Quis et a quo appellatur. **Q**uod dicitur. vt. C. de ap. p. apim'. s. hoc si. r. l. fi. r. s. i. i. imperatores. et in aut. de iu. s. illo. i. fi. s. **E**t successor. in officio. ad qd. s. de offi. pro. **P**roinde. i. igitur. (cō. l. meminit. se. **P**refectus ptozō. qd dicit vt in aut. de ap. s. fi. r de

bonus in tali officio: ptes nō eligat: eis remittit vt eli-
gant. r sic ordo interponit decretū electioni. s a quo ap-
pellat vt subicit. a p̄dicta quidē notatiōe seu nūciatio
ne nō appellat: cū graua mē nō inferat: ad q̄b. s. de tut.
et cur. da. ab hia. l. diu. r sic pōt intelligi. s. de ap. l. cō-
stat. l. et aliud im-

pedimētū ibi fue-
rit. q̄nq; tñ notatō
pro electiōe ponit
vt. C. de decuri. l.
nominatum.

C Cōstitutet.
ad hoc. C. si p̄ius
vel vti. pu. l. et si
nō cognitio.

C Appellād.
as postulandus
c In ordine. f.
decunonum.

C Crearet. ad
hoc. s. q̄b. cuiusq;
vniuer. l. itē eorū.

C Biduū. bidu-
um in sua: tridui
l. aliena. vt. C. e. l.
eos. s. pe. r. fi. r. s.
de ap. q̄. suspes. ho-
die sp̄. deez dies.
vt in aut. de ap. s.
i. Accur.

C Snie late. dif-
finitue. nā cū di-
co sniam simp̄r l
telligē diffinitiuā
ut hoc in p̄fite: in
abūte ex quo scit.
vt. f. s. fi.

C Subcondi-
tione. fm consue-
tudinem. q. d. nō
consuevit dici. sic
exponit. s. de her.
insti. l. i. r. n. non
de q̄ nō possit da-
ri. r sic nō ob. C. s.
le. r. cō. l. nō dubi-
um. r hoc sub cō-
di. c̄. nea. s. sub cō-
di. q̄. r̄. agit. negoci-
um. s. r. vt. vt. C.
s. sentē. l. cū iudex
s. de re iu. l. a di-
uo. s. q̄. si nulla. q̄
sunt ar. s. iia. vel i
illa a diuo. dic vt
ibi. accur.

C Strati. facit
s. de re iu. l. iij. s.

si q̄s cōdēnat. s. certe vt q̄ nō stat. nā q̄b. nō dū t̄z quō
rescandi pōt. vt. s. de in iu. r. nā r si sub p̄di. s. forte di-
ces eā tenere vt purā: r tñ p̄ditio vicie. ad q̄b. insti. de
her. insti. s. p̄possibilibus. r q̄b. de ea q̄ nubit infra t̄ps lu-
ctus. vt in aut. de resti. r ea q̄ ps. s. vni. q̄b. pbabit dici
pōt. vt dic q̄ t̄z cōditio: vt an nō possit agi iudicati: pōt

an r dz an appellari: sic vni. p̄ dēnato r aliud t̄enz.
ar. s. de iure iu. l. et q̄. no. h. q̄b. fieri nō dz: an factū t̄z. sic. s.
q̄b. me. cā. l. fi. in fi. r de iure iu. l. nā p̄ ea. s. si dānet. r de
fideiuf. grece. s. a tutore. r. s. de reb. eo. si pupilloz. s. si
p̄tor. r. C. de nup. r si t̄z. r de iure pa. l. iij. et de fidei cō.
l. i. q̄. r. s. de sep.

**de est vtile quo ad int̄tū / con-
tinuū quo ad p̄cessuz. b. d. vel
aliter t̄ps appellatiōis inter-
ponēde currit a die snie si ē fa-
cultas adeundi iudicē a q̄ vel
ad quē: et t̄nc videtur esse fa-
cultas cū iudex in publico se-
offendit. Bar.**

Dies a sit istos q̄b. appel-
landū est ad aliqd. vtilis esse
ofo dui marci voluit: si forte
et us a quo prouocatur copia
nō fuerit: vt et libelli dentur.
ait em̄ is dies seruabitur: quo
primū adeundi facultas erit.
Quare si forte post sententiā
dictam statim copiam sui nō
fecerit is qui pronunciauerit
vt fieri a solet: dicendū est ni-
chil nocere appellatori. nam
vbi primū copiam etus ha-
buerit prouocare poterit. er-
go si statim se subdurit: simili-
ter subueniendum est. Quid
ergo si conditio hore effe-
rit vt se reciperet: si forte di-
cta sit sententia iam suprema
hora: vt itaq; non videbitur se
subtraxisse. adeundi autē fa-
cultatem semper accipimus
si in publico fut copiam fece-
rit. Leterum si non fecerit an
imputetur alicui: q̄ ad domū
etus non aduenerit: q̄q; i hor-
tos non accesserit: et vlti-
us q̄ ad villa: suburbanam.
magisq; est vt non debeat im-
putari. Quare si in publico es-
tus adeundi facultas nō fue-
rit: melius dicetur facultas
tem non fuisse adeundi.

C Si quis ip̄s quidē a quo

unde biduum ex illa hora cōputabitur fauore rei iudi-
cate. ergo de momento ad momentū: q̄b. est not. vt a s.
no. s. de mino. l. iij. s. minorem.
C In publico. t. loco vt publice possit videri r ei loq;
C Alicui. condemnato.
C Suburbanam. non accessit.

C Si quis ip̄s quidē a quo

factuz
tenz q̄b
als fieri
non dz.

u. l. q̄. r. s. de sep.
vio. l. iij. s. nō ppe-
tue. et de re iud. l.
p̄ses. r de ser. l. iij.
et de do. inf. vir. et
vr. l. cū h. stat. s.
ofo. et. s. ad treb.
fuo iuito. s. cū p̄-
tor. s. ar. s. s. b. in
ter. r. re. l. relega-
tor. s. ad t̄ps. r. s.
de ex. tu. q̄ restō. r
de ferū. s. l. ij. i. p̄n.

C Supra. vt in
p̄n. l. s. alia. r. s. so-
lēt. r hoc q̄ ad t̄ps
s. nō forte quo ad
hoc vt in scriptis
s. i. t̄ps. C. de tē-
tēp. app. l. i. fo. ex
pone vt ibi.

C Ad aliqd. id
de ad aliqd. q̄ si i
p̄sonā litigatoris
aliqd. p̄tigit q̄
potuit appellare:
currit t̄ps s. resti-
tuit. et sic vtile q̄
ad q̄d. t̄nuū q̄ ad
alib. sic. s. ad. l. iij.
l. i. de adul. quin
quennium.

C Copia. et die
feriato. vt. C. s. di-
la. l. i. r ad idē. s.
s. adul. l. miles. s.
sexaginta.

C Subuenien-
di ē. in quāquēnti
vt nō scipiat cur-
rere t̄ps. r no. s. s.
multarbi stat p̄ iu-
dicē r nō nocet. s.
q̄. er. cau. ma. l. s.
r si p̄toz. s. aut
p̄tor si cui. r. s. si
ferie. et de diuer.
p̄. l. i. r. s. de arb. l.
arbiter kalēdis. r
in aut. vt sp̄. lar.
s. hoc quoq;
n. hora. diei.

C Subtraxisse

Liber Undecimus.

a Appellavit. i. appellare debuit. ad neutri em ap-
pellavit: alio ad qd curreret biduum vel triduum.
b Ad que appellavit. i. vult appellare.
c Prescriptio. bidui vel tridui.
d Quo noie. ex hoc appet q no facit. p. in eo qd bt
C. de in. calu. l. ij.

na cu incedit. pcurator q est in resu am directas: noie dñi non suo agit. facti ad hoc. s. s. bidui. r. C. d ap. l. eos. in fi. et de p. cu. l. q supedia et s. de ap. qui susce. q bona s. sine. r. s. ad vell. l. aliqñ. et l. l. pri. s. s. ali. s. ar. s. s. si ex no. ca. aga. si cu vno. hodie po in sua r. aliena. r. dies. vt in aut. de ap. s. i. e. Procurator. simpler.

f Altera. i. biduum.
g Litigat. vt coheres.
h Cam egerit. i. defendit. sic. s. de ede. l. i. s. si no. hz madati: ergo fit in eu executio. vt. s. de procur. l. plann. ergo sibi dñu et sic bidui vt. s. pri. s. So. et si dñu: no in pfi. cum. vel dic nec dñu: qz recuperat a dño. vt. s. iudi. sol. i. a. s. in hac. tre no. qz defensor qñqz vt defensor: qñqz suo noie: qd eet qñ aio non ad i vt. s. de sol. l. solu. dez. et sic facit ad id qd no. s. s. p. cu. l. h. soli. s. d. alio.

i Suam causam. suam dico litis cõtesta. fit em dño procurator lit. conest. vt. C. de procura. l. procuratoribz. et. l. nulla.

k Triduum debere. Ita. l. i. ij. et de ap. q suspectum. l. Computandum est. sed in quo casu intelligendum est quod hic dicitur. na cu absente ante lit. cõtest. non: cu tunc non possit ferri diffinitiva fm nos. vt. C. s. temp. av. l. si. s. illud. ite nec de abñte post: qz si fuit defensus th in nullo restituit nisi sit absens ea reip publice q ad appel. tm restituitur. vt. s. de in integ. re. l. fi. r. C. quò et qñ iudex. Lab eo. Si a sit no fuit defensus aut legitime citatus et sic contrumax. vt. s. de re iudi. l. contu

appellantur ad eundem facultate no habuit: eius a sit ad que appellavit copiam hz: videndum est an ei prescribi possit qz euz no adierit: et hoc iure vtimur vt si alterutrius ad eundem fuit copia/prescriptio locu habeat.

In ppta ca bidui accepi tur. Propria cam ab aliena que ad modum discernim qñt? Et palam est ea propria ee causam cuius emolumentum vel damnum ad aliquem suo noie pertinet. Quare procurator nri in re sua datus sit: tertiu die habe bit. In sua autem rem dat magis est vt altera die obseruet. At si in parte ppta noie in parte p alieno litigat: ambigui potest vtru bidui an tridui obseruet. et magis est vt suo nomine biduum: alieno triduum obseruetur.

Tutores et defensores videtur ee in iudicio noie alieno et ideo in eis constituit triduum ad appellandum. Bar.

Tutores item defensores reru publicaru et curatores adolefcctiu vel furiosi / tertiu diem habere debent: id circo qz alieno noie appellat. Ex hoc appet tertio die pncadu defensor: si mo quasi defensor caz egerit no suo noie: cu ob tetu alieni nois sua caz agēs tertio die appellare possit.

macis. et non habet locu appellatio. vt. l. et post. s. fi. n. si venerit adhuc sedente iudice p tribunali. vt. s. de in integ. resti. diuus. aut no fuit legitime citatus: et tunc ipso iure sine appone no valet snia. vt. s. de re iudi. de vnoquoqz. r. s. qñt sine ap. l. i. s. ite cu ex edicto. ad hoc rñ. q loquit de absente post lit. conest. et citato. non in venit inel? noie ricia citatio. nam tuc vere cotumax diceret. ad domu ergo tm fuit misum qd sufficit. vt et. s. de da. infec. l. iij. s. toties. et dices in. d. s. ite euz ex edicto. In pdicto ergo casu appellabil infra bidui vel triduum r cedit demu ex q scit: vt s. de r. d. l. ab eo. ite est h ar. q si hēs emphi thote non soluat debitum canones p tricenniu vel bien niu: no cadat a iure suo fm 30. sed ar. s. s. de hb. ob. ad diem. qd dicit no. C. de iure emphi. l. i. in. fi. et facit ad hoc. s. qd vi aut clā. temp. s. s. r. is. et. s. de execu. tu. l. in quaginta. et. s. de calu. an. Accur.

Si qd suspectu tutor e factes no obtinuerit: appellare eu intra triduum debere. In l. lib. x. dig. scribit pfecto quasi pupilli defensore. Si aduersus abñtem fuerit pronu ciatu: bidui vel tridui ex quo qd scit cõputandu est: non ex quo pronu ciatu est. Qu autē dicitur abñtem posse puocare ex quo scit: sic accipim? si no in ca per procuratores defensus est. na si ille no prouocauit: difficile est vt hic audia tur.

Marcellus. Procurator noie egeris: et victus appellaueris: de inde iusta appellatio tua fuerit pronu ciata: potest dubitari num scdo die appellare debeas: qz cum de tua iniusta appellatioe pnciatu sit: tu interfuisset: videf: sed rectius dices ita die appellare te posse: qz nichilomin? aliena causam defendis. Sed si alio qz qui iudicio erptus e appeller: qualis est is cui? interest? an etiā ita die appellare possit videam? sed dicēdu est se cūda die appellare eu debere qz veru est eu sua cam defendere. et cotrariu est ei si dicat id circo sibi licere intra triduum appellare: qz videf qñ alieno nomie appellare. qm si velit causam sua aliena videri: se

si ille qz defendeat absente n. Audiat. naz auditur. pcuratore non exiēte sol uendo. vt ar. C. s. iudi. properadu. s. fi. et a s. no. C. co. aut. hodie. s. s. procura: torio. num id est an.

Interfuisse. videtur em qz qz iniustā exercuisti ap pellationem tenearis actione mandati. Sed si alius qz qui iudicio. collige ergo qz qui in iudicio interfuit appellat: etiam si no interfit: vt quis iuste succubuit. Accur. Interest. exempla sunt. s. de appella. ab executeore. s. i. vsqz ad s. si procurator. et. l. a sententia. in prin. r. s. i. et sic est argu. qz hi non possunt esse testes. qd dic vt no. C. de testi. l. omnibus. in pn. Quis verum est. bona ratio. vt. l. proxi. s. in pto pua. Accursus. Quomiam. i. quia.

A Excludit. no. q dicit cōtraria nō auditur. sc. C. de fur. l. i. r. de codi. l. fi. et de here. ac. l. vt de bitu. r. de pdi. insti. si tici. r. de pdi. et demonstra. l. ticio.

B Appellare. nisi de nouo fiat pcurator vel nisi gerat negotium domini. vt. J. i. l. i.

C Probatur. vt possit appellare scz. accur.

D Cā appella re. suo noie nō qsi defensor. vt. s. de ap. l. nō tñ. r. s. l. i. s. in ppria. et. s. de lib. cā. l. i.

E Necessaria. marie. vt. l. nō tñ vt s. q. s. d. vbi ne cessaria psona tñc bi dicit. vbi nō tñc tridua. qd nō plz.

F Defendit. ad qd. s. de appel. l. non tñ.

L l. b. edictuz sit. qd facien dñ est. vt. C. de re la. l. i. r. u.

H Cōsensisse. ar. q. sanctiōe iudici pñta non possit obijci. l. fis. sc. C. de re iudi. l. absolutiōe. r. s. de sepa. l. i. s. illud s. ar. J. e. n. l. fi. r. de iudi. l. non vt.

I Nec audiendū. s. e. l. i. r. h. s. So. nō cōceditur ei appellare a litem: qz eis cōsensit vt hic dñ. s. pōt appellari a snia q si mēdacūs referentis: nō lris sibi

edius fuerit onerat. Jo. vel hic qrdō nō rhēdo loq̄ d. et eodem mō solur. s. de ap. l. i. s. in pñ. vel. s. e. loq̄ tur qñ post sniam. hic añ consulitur princeps.

De appellationibus recipiēdis vel nō.

A On solēt. inest. vel pecuniariē. vt. s. de ap. l. i. s. i. vel affectiōe. vt. s. de ap. l. nō tñ. r. hoc in eis q nō infuerit in lite. s. s. et si nō infuit appellat: vt qz iuste cōdenat. est. vt s. t. i. l. pe. s. sed si alius. accur.

Quod mor. i. infra biduū. vt. s. r. ra. ha. l. bono est. vel aliter in eo. ti. l. quo em. s. i.

H abreat. si em ratū nō habet iudiciū nullū est: r cō trouerit nullenōq appellation nulla. vt. C. de p. ca. l. l. z.

R e. i. vtilitatē sibi. o. C. r. sam. i. amissam

C urare. i. exēd. p filio pueniēte aliū. duo em videntur huic matri attribui. i. q appellz: r q erequaē appellationē: q si filii erat puenit r dānat. ibi necesse hēs vt dicas eā incedere: qz necesse hz satisfare iud. solui. vt i. l. i. de satisf. s. fi. rā. hē incedit: sed nō hz vellei. au-

metisūm excludit: qz in aliena cā ei q in iudicio expert. non est appellare nō liceat. **S** i s q ex libertinitate in ingenuitatem se defendebat vict. ap pellare omiserit: an p. ei. ap pellare possit: marie si dicat euz in sua ptate eē querit. S. z et si pōt qd magis pbat scda die vt in ppria cā appellare. **S** i pro eo q capite puniti iussus est necessaria psona appellet: an tertia die audi ri possit. Pau. dubitat: s. z dice dū est hanc qz psonā vt in p pzia cā scda die appellare de bere: qz q sua inesse dicit pro pzia cām defendit. **I** dem.

Quid videam. si cū im perator scriberet: exē plū s. ruz litigatorū editū sū neqz is appellauerit: r postea cōtra eū rescriptum sit: an ap pellare a lris puidem sibi editis possit: qz qui tunc non ap pellauit vera eē q scripta sūt consensisse viderur: nec audiendus est si dicat euentum rescripti sacri sustinuisse.

De appellationibus recipiēdis vel non. L. v. C. l. p.

xlū qñ nō videat incedere in cā appellatiōis. aliud in pncipali vt subigit. vt. s. ad vel. l. i. q. s. h. nisi i casu qñ paries vt liberi morbo aut etate ipediāt. vt. s. de p. cu. (l. femine.

A r. **Q**uestionē. seruozū. s. p. tormēta. Joh. alij hō

M on solent audiri ap pellātes nisi hi quozū iter est: vel qb. m. āda. tū est / vel qui negotium alienum gerit quod mor. ruz re. habeat. sed et cū mater filij rē. p. sententā verfam. aiaduerteret. pronocauerit pietati operam dādo: dicendū est et hanc au diti dēre. et si litē pparādā cu rare. maluerit: infdicere nō vī l. z ab initio defendere nō pōt.

A b interlocutoria q. inferri grauamen qd nō pōt reparari per appellationē a diffinitūa appellat. h. d. s. m. lect. Jo. q. placet sola. Bar. C. ceuola

A nte sententiaz. appel lari potest si questio nem. in ciuili negotio habendam iudex interlocut. sit. vel in criminali si cōtra. leges in dex hoc faciat.

P ro p. supplicatiōez factā principi iudex inferior ipedit procedere et q. ob eā cām ap pellat non auditur. B. J. au.

q specialiter illa cognitio sola fuerit ibi mādāta: tunc non est interlocutoria sed diffinitua ei. de quo ille cog nouit vt ibi no item op. s. de m. l. intra. sed dic vt ibi. itē op. s. de p. reu. l. i. s. ibi et si nō. pnunciet: nō tñ dicitur q appellatur. itē op. C. de ap. l. si qz pronocatiōe. q. ideo nō appellat: qz interlocutoria p. l. i. s. sed tu dic diffi. et alia est rō: qz cito pōt recuperare p. petitotuz s. h. z ius is q succubuit p. mo. et facit extra de appel. sug gestū. item cū appellat ab interlocutoria nūquid infra biduū. rñ. sic vt. s. qñ appel. s. r. l. i. s. qd in sententijs. itē nūqd p. mutare eā iudex offō sine appone añ bī dū vel p. eo casu qñ appellari ab eo pōt. rñ. vt. s. de re iud. qd iustit. itē nūqd in scriptis sicut i diffi. s. z dicit r. C. s. s. h. tñc quō appellat. (s. de ap. l. i. s. et. l. s. cū ipso iure nō valeat. vt. J. q. sen. si. ap. l. i. itē cū s. sacras pñones. rñ. nō expse: vt qz dixit. pñctio vel in l. co. qz hūc hūc rō: qd in se ius: s. c. si dixit in dñz: nō dñs erat seius: in dñm em non dz ro. qz. vt. C. de qñi. l. i. nisi in casibus vt ibi: vel nū de facto serui q. rā. vt. J. eo.

et. l. interrogari: s; J alii regulariter pot. vt. s. de questio nib; diuus. in pil. ite pone q; dixit simpliciter tor que dñi cñ nō pcederent iudicia: secus si dixisset pnuncio tor que dñi nō pcederib; iudicis. vt. d. s. ite. et. C. qñ. puo. nō est neces. l. ij. Non em a qñtionib; est inchoanduz nisi

A qñti bus an pcederib; iudi cit icho andū.

ibus. l. i. in prin. nisi s; quosdā in qbusdā casibus. vt no. C. de qñtio nibus. l. i.

Atra tridus sic. s. et. i. l. i. si qñ suspecti.

Aus qui tōo prohibetur. vt et. C. de appel. Lexillo. secus qñ q; si ob alias cās supplicat lite pen dente. vt. C. vt lite pedente. l. ij.

Uetaf. et q; l. te pendere suppli catur: vt dixi. et q; est interlocutoria: si dicat non expe cto te pphoc. vt no. s. l. antepe.

I cuius di cere. i. pba re: vt subijcit. solū em dicere non suf ficit. s. de dolo. l. i. s. i.

Picipi. i. ad principem.

C. s. l. directo. Accursus.

Aliū p alio. forte minorē. vt. s. de ap. l. i. s. pe. et fa cit. C. de ap. a pro confule. in fi. et de his q; p metum iu di. l. i. et q. in fi.

Intra cōsti tuta. f. anni vt ser vel quatuor mē sum. vt. C. de ap pella. l. si appella tionē oblatā. Jo.

Ciendū est. non recipit.

als est nō. et als de el. et tūc dz deesse s; l. i medio et l. fi. hui; leg. et fa. C. s. ap. l. appellatio. et J. i. ij. l. i. et q; ibi no. et. x. l. i. q. l. c. i.

Opinionem. i. sententiā. ad hoc. C. de ap. l. eos s; saper. et de rela. l. i. et q.

Atra tridū appellare licet et q; de suspecto tu tore egit: victusq; appellat.

Aus q; ideo Marcel. cāz agere frustra q; di cit se libellū principi dedisse: et sacrū rescriptū expectare au dirt desiderū phibet: et si ob eā cām puocauerit; appella tio eius recipi sacris constitu tionibus vetatur.

Appellatione interposita sine sit recepta sine non: dz of ficit iudicis cōquiescere et at tēta reuocā p superiorē. b. d. v. s. ad h. l. plane. B. T. l. p.

I cuius appellatio nō recipi sufficit si possit dicere appellatōne suā non eē receptā: q; quacunq; rōne doceat admitte etus appella tio. Non recepta aut appella tionē siquidē ad principē ap pellare oportuerit; pncipi; erit supplicandū. si s; alio appella labat q; pncipis ille erit ad eū dus. s; et si qd aliud post rece ptā appellatiōem ipeditmēto factū fuerit: eū adiri opz quez appellare q; dz. Plane si ap peilatōne nō recepta non ipm adierit quē debuit s; pncipē: p eo hēbit atq; si is adit; eēt q; adiri debuit. Idq; rescript; iperatoris nisi anto. declaraf.

Plane si aliū p alio adijt non pncipē: nichil et hic error pde rit: l; nō videat cessasse. Intra pstituta aut appellatoria tpa dz is cui; appellatio nō est re cepta/vel competentē iudicē vel principem adire.

In appellatiōe nō recepta nil dz inuari. itē apli et refuta tor; debent dari ita q; ptes quā in eis continetur intelli

gunt. h. d. Bar. Marcel. Etendū est cū appella tio nō recipi; pncipi; sacris pñtib; oia i eodē statū eē: nec q; nōuari eēt si ptra fi scū appellatū sit: eūq; q; appel latōne nō recipit opinionem; suā pfesti p relationē manifestare: et ei; cām p qua nō reci pit appellatiōem eiusq; exem plum litigatorū edere debere mandatis cauetur. Paulus.

I res dilatōez nō reci piat nō pmittit appella re veluti ne testm aplatur; vt dñ; adri. pstituit. ne frumē tū i vsū militū in ānone; substi dia cōtrahat: neve script; he res i possessionē iducaf. itē si ex ppetuo edicto; aliqd decer nat: id quo min; fiat nō pmit tit appellare. Itē quo minus pign; vedere liceat; appella ri non potest.

Manifestare iudici ad quē est appellandum.

I res dilatōne. primo ponit vnā regulā. q; si res dilatōne nō recipit nō p appellari. scō hanc de clarat p tria exēpla. tertio ponit duos casus in quibus nō licet appellare q; nō ponitur in dicta regula. scō ibi/ve luti. tertia ibi/itez

flex ppetuo. Bar. m Appellare. s. de appel. l. consti tutiones.

Aperiat. C. e. l. quisquis. o In amone. ad hoc. s. de re iu di. l. ij. et s. s. f. s. f. s. leadē. et. C. quo. ap. l. fi.

Ex perpetuo edicto. s. de ap. l. ex cōsensu. s. fi. q; Uedere. ab ipo. s. veditorē cū nulla sit ibi snia. vt ēta snia. f. quā fecit creditor de nunciari ei p quā expectauit biēnio vt. C. de iur. do. l. pe. l. fi. s. sniautē.

De libellis de missio. Ost ap pel stio nē. dicit est. ideo q; a meo iudicio dimitto: et ad ve strū exām dirigo ad q; de sb. sig. l. dimissioe.

Intra tem pus. xxx. dieruz a die late snie. vt. C. e. l. iudicib; q; pus nit iudicē nō dan tē ifra tps dicituz. s. Cōstet. itra aliō ipsa de q; hēs s. et. i. l. si cuius. in fi. et. C. de ap. si ap pellationem. et ad hoc. C. de his q; p metū iu. l. ij. q; pte stano si fuerit deserta: vt appella tio deserit. vt. C. e. l. qm nōnulli. i. fi. l; iudex a q; appel lat dare dz et nos petū. vt. C. s. ap. l. eos s; aplos

Accipienti. l. accipevolēti. ad q; in aut. vt exac. in late do. s. fi.

Nichil noua. ap. interposita.

Itu. vj. Marcel. Ost appellatōez i terpositā lē dāde sūt ab eo a q; appel atū ē ad eū q; d ap pellatōe cognitur; ē: siue pnci pē siue quē alitū: q; s; lras dimis sozias siue aplos appellat. sē sus aut lfarū talis ē: appellaf se puta lucitū titiū a snia illius q; inter illos dicta est. Suffi cit aut petisse itra tps; dimis sozias instāter et sepius: vt et si nō accipiat idipz ptes. nā instātia reperētis dimissozias pstitutōes desiderāt. Equum est igit si p eū steterit q; debe at dare lras quo min; det ne hoc accipienti noceat.

Nichil nouari appellatiōe interposita. Et. vj. T. l. plan.

Accipere volēti. ad q; in aut. vt exac. in late do. s. fi.

Nichil noua. ap. interposita.

Accipienti. l.

Accipere volēti. ad q; in aut. vt exac. in late do. s. fi.

Nichil noua. ap. interposita.

Vertical text in the right margin, partially cut off.

Appellatione nichil nonari. puta executio vel simile. sz qd si nō est facta appellatio: an infra biduum possit fieri executio: Rñ. nō. ar. 3. C. de lega. l. si. s. sin autem. b. **R**ecpta est. vt in aut. vt cū de ap. co.

in pn. et in aut. vt nul. iudi. in pn. et fillas. r. 3. de infra. l. furri. s. i. et. J. hac. l. sz. J. i. aut. vt spō. lar. s. alib. ad hoc. Sol. illud spāle in supplica tōe r. als. qd dic vt no. C. de ap. l. iij. et facit. 3. ad tur. l. i. si. et. C. 6. in integ. resti. po. ne qd noui si. l. i. r. C. de bo. pos. fm. tabul. l. i. r. C. qd ap. nō recipi. l. ab executione. s. a. q. r. 3. q. satif. cog. sci. endū. s. h. et. 3. de peno. l. ij. l. h. itez op. qz vt appellat fieri actor: r. si pū us erat re: qd est verū. s. p. s. nos J. rno. C. e. l. h. q. c. **F**iat ei. appellationi qd ad. r. vt. 3. n. u. scidū. Sz apud quē delibe. rabit: Rñ. ap. pn. cipem: apud euz a quo appellatur vt. 3. de inu. test. l. si qd ex. s. h. i. aut oia. r. 6. admi. tu. l. ex. c. p. graphia. et. l. h. in pn. vel a pud eum qd de ap. pellatione est cog. niturus: cū peo hēatur ac si sit re cepta quo ad cō. modū appel. an. ti. s. vt. C. de appella. l. a. proconsulibus. in si. et. l. l. qd appellationē. sz in. ser. qd nō recipit in tringinta pēdo au ri. r. et. of. in tñ dē punif. vt. C. e. l. qm iudices. itē qd si patēter appeat nō recipiēda qd pōt eē freqnter. vt. 3. n. ij. l. h. r. 3. de ap. l. pñones. r. C. quo. ap. p. totū. Rñ. non punif iudex nō recipiēs: imo appellās in qnq. ginta li. b. r. argēt. r. in corpe r. infamia. vt. C. e. l. eos. s. super his. r. quo. ap. nō re. l. ab executioe. s. h. r. C. e. l. a. p. cōsu lib. r. sic posit statim exeq. si als sit iudex qd alio. hoc pos sit. sic hie loquit cū dubiū est sit recipiēda an non.

Appellatio ne infposi ta/ siue re cepta sit si ne nō: me dio tpe nō chll noua: ri'oz. siquidem fuerit recepta appellatō: qz recepta est. Si qd nō est recepta ne pñudctū fiat: ei qd deliberef vtrū reci piēda sit appellatio an nō sit. Recepta aut appellatiōe tan diu nichll erit inouādū: qd diu de appellatiōe erit pñficiatū. **S**i qd ergo forte relegat' fuerit r appellauerit: nō arce bitur neqz in italia neqz i pui cia qua relegat' est. Propter eandē rōnem: r si qd deporta tus fuerit ab eo cui deportan d'us est: vel adnotat' neqz viciula patie: neqz vllā aliam iniuriā quā patif quef snie non acquteuerat. In teget em sta tus esse videt puocatiōe inf. posita. Ergo r si abstinere oz dme iustus sit et puocauerit: eadē rōne poterit iterū parti cipare: cū hoc sit cōstitutuz et sit iuris ne qd pēdēte appella tiōe inuouet. **S**i qd ex plu ribus factoribus: cōdēnatus propter qdā appellauit: ppe qdā nō: vtrū differenda pena

eius sit an nō qritur. Et si qdē grantora sint cria ob q appel lato infposita est: lent' autem id ppter quod qd nō appella uerit: recipiēda est oino ap pellatio r differēda pena. Si qd grantore sniam meruit ex ea specie ex qua nō est appel latū: oino pena imponēda est.

Que sine sine appellatiōe rescindant. l. viij. **M**arcel.

Xlud me minerim: si qrat' iudicatū sit necne: et hui' qōnis iudex non esse iudicatū pñunciauerit: lz fuerit iudicatum/ rescindit' r si' pñuocatum non fuerit. **B**re si calculi error in snia eē dicat appellare necesse nō est: veluti si iudex ita pñucta uerit: cū pset ticiū seio ex illa specie qnquagita. Item ex illa specie viginti qnqz debere: id circo lucū ticiuz seio in. c. con dēno. Nā qm error pputatto nis est nec appellare necesse est: et citra puocationē corrigitur. Sz et si hui' qōnis iudex sniam in. c. pfirmauerit: si qdē id qd quaginta et. xvi. putauerit fieri. c. adhuc idem

ad li. p. nō li. l. i. q. in pn. vel dic q a liqs cas' ē vbi nō ē phibita expse: tñ est phibita in ei' sni: vt r in pdi. ex. l. n. qd in tātā. r infinitis sñb'. **A**dnotatus subaudi appella uti. accur. **N**on acqve rat. nec appella uerat. possit autē etiā aliter legi. **P**articipare J. de muh. r. ho. l. reus. s. est. in fi. 3 sed hic habuerat honore a quo p p sniam deponet a r vñ appel. pen. re maner in eodē. ibi de nouis honori bus nō de habit' p sniam phibet. vñ si appellat in teri abstinet. sic vtrubiqz eadē rō qz pē. appel. r. c. vt in pn. butio. l. **D**ifferēda. h no. dānatū ex m' tis cāis in aliq' posse appellare: l alijs omittere. ad qd. 3. de ap. l. ap pellatū. et de mō. l. et. s. ex cā. et de inof. r. l. si m. loz. s. fi. r. l. p. s. h. i. pn.

Que sine sine appellatiōe rescindantur. **L**ud. si qrat. cū forte victor peteret eoz pñ de executiōi mādan: vict' dixit nō eē iudica tā. r adde id qd no. C. qñ. puo. non est ne l. i. n. **J**udicatū. als aut sup iudicato frustra iudicatur. vt C. de sentē. l. post sniam. sic r trāfactio. vt C. de transac. l. si causa cognita. **R**escindit' pma sententia. **E**t si. i. s. quis. **C**orrigitur. sic' si nō sit expsum: vt. C. de re iudi. l. ij. et facit. C. de iure sñ l. ij. **Q**uestiōis. qua petebat corrigi dicta erronea snia vel cū peteret executio: recipiebaf in ea erratum. **P**utauerit. nō tollit qd erroze calculi p primam vel scdam sentētiā. et sic est. C. de er. cal. l. i. So. ibi fu it sentētiā sup erroze habito eē ius r in sentētia non fuit error expsum: h aut prim' error fuit in sentētia sñ r

BB iij

ti. s. vt. C. de appella. l. a. proconsulibus. in si. et. l. l. qd appellationē. sz in. ser. qd nō recipit in tringinta pēdo au ri. r. et. of. in tñ dē punif. vt. C. e. l. qm iudices. itē qd si patēter appeat nō recipiēda qd pōt eē freqnter. vt. 3. n. ij. l. h. r. 3. de ap. l. pñones. r. C. quo. ap. p. totū. Rñ. non punif iudex nō recipiēs: imo appellās in qnq. ginta li. b. r. argēt. r. in corpe r. infamia. vt. C. e. l. eos. s. super his. r. quo. ap. nō re. l. ab executioe. s. h. r. C. e. l. a. p. cōsu lib. r. sic posit statim exeq. si als sit iudex qd alio. hoc pos sit. sic hie loquit cū dubiū est sit recipiēda an non. **P**ronficiatū. sit iusta vel nō. idē in r si lapsa sint fa talia: qz tñ eē firma snia pma. vt. C. de rēp. ap. l. h. s. illō e. **S**i quis. ponit exempla. **D**eportatus. verbōtenus. **D**eportatū di ius ē. vt impator r pfect' ptoio r vt:

Q ueri. ad eff. i. cōtra eliet sic vterq; appella
uit. vel dic appellatione. i. conuentione. sic
C. de procu. l. cum rem pecuniarum.
b C. de h. l. v. s. v. pu. i. l. pe. s. ad crimē.
c Relegationē. de fessue incipiedo a ca

pitati nō ascēsiue
incipiedo a mini
ma. accipe etiā in
clausue fm q̄sdā:
q̄b nō placet. s; ex
clausue ponit vsq;
si ergo relegatio
nē vel minore pe
nā relegatioē cō
tineat: poterit da
ri. pcurator: q; et
in relegatioē met
in minori pens vt
i remotōe ab ordi
ne dānat absens
vt i cūllā cā. vt. s.
de penit. l. ab hōrē.
s; in eadē cōstitui
tur. pcurator: q; a
hec duo simul de
bēt recidere. vt. s.
de procura. seruū
s. publice.

b Ignominia
in of cā in qua pe
na corporalis non i
ponit p. pcuratorē
cūlibet agere
l; spōte nō ex ne
cessitate. s; sed
huic rē i quatuor
derogāt casibus.
In pmo rōne pso
narū illustrū. a
lie s; psonē si vo
lunt p̄t: alie vero
psonē q; hōrē s; i
lūt nō p̄t: vt i cri
mine. s; de suspec
tu. i. in infidico
deli. ex h. et i ter
tio ḡnali. vt. C. de
pcur. l. si. vel meli
s. de pcur. l. i. in
p̄n. s; p̄m. cas. s.
de suspec. tu. p̄nt
dūas exceptionēs
sc̄d̄s de infidico
vnd. tertio nullā.

q̄b dic vt. C. s. pcur. q̄cumq; et. l. si. et. s. de procu. non so
lum. s; si. r. l. p̄poni. i. r̄n. In cribus s; pub. vel puat
per. pcur. nō agit si mō pena salte relegatioē cōtineat.
alioq; licebit. Excipit illustris: q; indistincte sup accu
satioē iniuriarū pcur. cōstituit vt h. r. C. de iniur. l. si. r.
sic p; ex p̄dictis q; p̄ma pars glo. in pecuniaris: s; bā
in criminalib; loquit. Itē ad sc̄dam p̄tē s; s. de ap. lu
ca. s; i bī dñs nō vt. pcurator: s; vt in rē suā recipit cum
ei infilt. Itē facit q̄b no. s. de procu. seruū. s. publice.
e Sequit. vt in pro socio: et mandati actione.

Q ueri solet
an p aliu
cause ap
pellatiois
reddi pos
sint: q; res
in reb; pe
cuniaris et in crib; agitari cō
sueuit: z in rebus pecuniaris
sunt rescripta posse agi. verba
rescripti ita se habēt. Dñi fra
tres longino: si tibi q; appella
uerit mādauit vt eū de appel
latioē quā polia ad eum fecit
defenderes: z res pecuniaris
est: nichil p̄sber nōse elus te
luste r̄ndere. Sin aut nō sit pe
cuniaris cā s; capitalis: p. p
curatorē agi nō licet. Sed et
si ea cā sit ex qua seq̄ solet pe
na vsq; ad relegatioē: nō o; p
aliū causas agi: s; ipm ad ef
se audito lo debere sciendum
cū. Plane si pecuniaris cā
est ex qua ignominia sequit:
pōt z p. procuratorē hoc agi
Itē q; erit probādū et in ipso
accusatore si appellauerit: vel
si aduersus eū sit appellatū.
Et ḡnāl; q; cā per alium agi
non pōt: elus nec appellatio
nem per alium agi oporet.

**Licet procurator qui voce
appellauit reddēdo rōes dño
delinat eē procurator: tñ po
terit in cā appellatiois p dño
r̄ndere et procu. cessante pōt
dño r̄ndere. b. d. Mar.
Pcurator; abñtis ap**

f hoc agi. vt r. s. de h. l. q; no. infra. l. furti. s. l.
s Et ḡnāl; no. in fl. hui. l. optimā r̄am: q; in inūio
poni d; cui est s. s. de appel. nō tm. so. vt ibi.
h Causa. s. principalis.
i Pcurator. simplex pcurator

ad cām vict; ap
pellare tenet s̄m
oēs. vt. C. s. pcur.
l. inuit. s; an exer
cere? sub iudice
lis est: vt ibi not.
vbi dicim; q; non
tenet: z huic. l. r̄n
demus q; nō sim
plex. pcurator sed
o; negotioz dñi
erat pcurator. sic
et de cā ap. vt dic
q; sp̄āl; erat cōsti
tut; ad p̄ncipales
cām et ad cāz ap
pellatiois. vel ter
tio d; i. p̄t. sic. s.
de offi. p̄cō. obser
uare. s; si. r; s; p̄t
mos duos intelle
ctus tenet dño a
ctōe mā. nisi r̄nde
rit ipē pcurator.
k Appellauē
rit. facit. s. de ap.
l. si. r. C. de ap. l. si
actor. r. l. dñs. et
in aut. de ap. s. i.
l. Reddidit. s.
dño sue admistra
tiois. r; sic ē s. s. s.
ap. l. tutor. sed ibi
duo dñtū. s; finit
ri offm r; rōnē red
di. h. asit vñtū. s.
rōnē reddi. vel si
d. cas h; d; p pōt
nō est s. vel dic rō
nes reddi. s; q; ap
pellauerit. ad q̄b
s. de ap. scio. r; q̄b
subicit r̄ndere. s.
prosequendo.

**Si tutor vel curator vel ma
gistratus creatus appellaue
rit. Titu. x.**

**Quid ad publicū mun; vo
catus frustratōā interposu
it appellationem tenet respu
blice de dāno qd̄ interm acci
derit. b. d.**

M q; ad mu
nera publi
ca nomina
ti; appel
lauerit nec
causas p
bauerit: sc̄l
ant ad piculū suū pertinere si
quid dānt per morā appella
tionis respub. acciderit. s; si
appuerit eos necessario puo
casse: cui ascribendū sit id dā
num/ p̄ses vel p̄nceps est
mabit. Hermoge.
Tutor vel curator detē
tus; si prouocauerit: z añ cau
sam actā moriat: prop̄ picu
lū medi; t̄p̄s; successores ei;
causas appellationis necesse
habent reddere.

**Quis q; appellauerit in prou
cia defendi. Tit. xi. A pla.**

Mabit. s. nolato. vel cui; dolo facta ē nolatio. vt. C. li. xi.
quo d̄s; ordi. l. dñs. r. l. si. r. facit. s. de ap. ampatores.
s; si magistrat; r; q; ap. sit. l. i. s; alta.

Tutor. detē. i. in tutela dat; r; dic h; vt. s. q; ap. sit
l. i. s; si q; tutor. r; insti. de excu. tu. s; qui autem.
p; Medū tempore. si pateat tutorem per maliciam
causam egisse: spectat ad eū piculū. alioq; in contra.
vt. s. de excu. tu. l. qui testō. r. C. de excu. tut. l. q; p̄. r; de
ritu. nup. si quis tu. s; quid ergo.

Cum qui appel. in prouin. defendi.

ad cām vict; ap
pellare tenet s̄m
oēs. vt. C. s. pcur.
l. inuit. s; an exer
cere? sub iudice
lis est: vt ibi not.
vbi dicim; q; non
tenet: z huic. l. r̄n
demus q; nō sim
plex. pcurator sed
o; negotioz dñi
erat pcurator. sic
et de cā ap. vt dic
q; sp̄āl; erat cōsti
tut; ad p̄ncipales
cām et ad cāz ap
pellatiois. vel ter
tio d; i. p̄t. sic. s.
de offi. p̄cō. obser
uare. s; si. r; s; p̄t
mos duos intelle
ctus tenet dño a
ctōe mā. nisi r̄nde
rit ipē pcurator.
k Appellauē
rit. facit. s. de ap.
l. si. r. C. de ap. l. si
actor. r. l. dñs. et
in aut. de ap. s. i.
l. Reddidit. s.
dño sue admistra
tiois. r; sic ē s. s. s.
ap. l. tutor. sed ibi
duo dñtū. s; finit
ri offm r; rōnē red
di. h. asit vñtū. s.
rōnē reddi. vel si
d. cas h; d; p pōt
nō est s. vel dic rō
nes reddi. s; q; ap
pellauerit. ad q̄b
s. de ap. scio. r; q̄b
subicit r̄ndere. s.
prosequendo.

**Qui. vel cu. vt
magistratus re.**

h q; nola
a. i. electi
n. C. Esti

h q; nola
a. i. electi
n. C. Esti

h q; nola
a. i. electi
n. C. Esti

h q; nola
a. i. electi
n. C. Esti

h q; nola
a. i. electi
n. C. Esti

Eū qui rescripserit. rome eni vel alibi ubi pe-
grinet cā exercēde appellatiōis nō hz necesse
rēdere: vt. s. de iudi. l. ij. §. legatis. que est p̄tra
sed in sua puincia ubi appellauit sic: vt hīc. r.
est rōiqz ibi facile hz per quē defendat: als si nō defendi
tur ibi: sicut nullio et
yēditio bonoy ei?
vt. s. qui. ex cāis i
pos. ea. l. ad cogni
tionem.

Hoc eni defen-
dere. boua: tñ
eoz possi debūtur
si nō defendāt nō
tñ distrahūtur: vt
s. q. ex cau. in pos.
ea. l. in possessiōe.
s. i. r. s. ex qui. ca.
ma itē ait p̄tor. s.
i. nīl an absentiaz
sit negotiū motū.
nā tūc hz defendi.
vt. j. s. leg. l. cū. s. i.
et ibi no. r. facit. s.
de dā. in fec. l. eoz.
et. s. ex q. ca. ma. hz
et si p̄torē. §. fi. r.
s. de ar. l. nō disti:
guemus. §. itē qui
rome.

**Apud eū a quo
appellat.**

Si quis ex
alia cā.
ex eadē
nullo
mō: vt. C. de ap. l.
eos. l. p̄tin. Accur.
siorētinus.

**Agere. cū hz
ibidomiciliā. als
p̄tra: vt. s. de iudi.
l. ij. §. et quoz. Ac.
e.**

**Offensū. nec
eni hz reputare se
offensū: vt. C. de
appel. l. r. in maio
ribus. accur.**

**Si pendē appe-
mōis interuenit**

**Apellato
re. fuerat
ergo dā =
natus in cā ciuili
vel criminali.**

**Generis. vel
ciuili vel crimi-
nalis causa.**

**Peragere appellatiōē. de hoc statū ponit expli-
et sub. hīc: r. tñ hētur. p̄ eo ac si obiūmisset appellator.**

**Necesse hēt. r. quantuoz hz mēses plus q̄ defūc?
vt. C. eo. l. fi. r. sub. hīc: vel statūis acq̄scere. vt. C. e. l. i.**

**Ademptiōe. ex p̄ssa. nā si etiā tacita fuit: nichilo-
minus extinguitur. vt. C. eo. l. si is. r. s. de serui. ru. p̄re.**

Eū qui ap-
pellauerit
oportere i-
puicia de-
fēdi i alijs
suis cāis:
etiā si ap-
pellatiōnis cā p̄grinetur: diu
fratres decio p̄hylont rescri-
pserunt.
Ar.

Hoc eni illis p̄statur: ne
necesse habeāt se defē-
dere: qui reip̄. cā ab sunt.

**Apud eū a quo appellat
aliā cām agere compellēdū
Titu. xij.**

**Inde p̄pter appellatiō-
ne ad eo factā non efficitur su-
spectus in alia cā. B. T. l. p̄la.**

Si quis ex alia cā
apellauerit a iudice:
an in alia cā eū
dem iudicē hēre ne-
cesse hēt videā-
mus: r. hōdie hoc iure vtimur
vt tācti appellatiō interposi-
ta sit. tñ apud eūdem iudicē a
quis puocauit cōpelles alias
cās si quas hz agere: nec vte-
tur hoc p̄textu q̄si ad offēsus
iudicē nō debeat experiri: cuz
possit denuo puocare.

**Si pendente appellatiōe
mōis interuenit T. xliij.**

Marcellus.
Apellatores de-
functi siquē si-
ne herede cutus
q̄ generis ap-
pellatiō fuerit
evanescit. r. si appellator
heres extiterit: siquē nulli?

Item qui hz. r. fa. C. si reus vel ac. mor. sue. l. i.
Ademptio. ex p̄sse.
Successiōis. heres.
In reddendis. aut interst̄ reo sup qua appellatū
est: r. tūc si est ad aliq̄ v̄s tenet̄ exp̄d: vt. s. de p̄di. fur.
si seruus. §. boue.
r. sub. si erat in mo-
ra. Si aut ad nul-
lum vsū: nō tenet̄
nīl. p̄pter peculū
vt. C. s. li. cā. l. p̄i
cipaliter. vt. p̄pter
mōrā vt superioris
casu. vt. s. s. ob.
inter stipulārē. §.
pe. si aut litigator
interst̄: aut causa
erat ciuili. r. du-
rat post mortē: vt
C. eo. l. ij. aut cri-
minalis. et tūc nō
p̄pter penā corpo-
ralē: q̄ iā mortuo
appellati imponi
nō p̄t: sed p̄pter
bona sic si exp̄sse i
sua p̄inebat. ali-
as nec i bonis du-
rat: vt. C. eo. l. ij.
vbi cūq̄ dixi heres-
dem appellatiō p̄
sequi sub. vel ac-
queat̄ statuit̄:
vt ibi: nō aliter rē.
et. C. eo. l. i. vbi s̄
a sentētia oneris
vel muneris ap-
pellatur dic. vt. C.
eo. pater.

De iure fisci T. xliij. C. s.
Arie cause
sunt ex qui-
bus nūctia-
tio ad fisci
fieri solet:
aut enim se-
quīs quod
Ar. se quis. si ip̄e nō capax se defert hz p̄-
niū: siue sit heres siue sit legatū: siue si-
leicommissarius. vt. Leo. l. senatus. §. sena-
tus. Itē r. si nō capax p̄uenit ab alio: vt
ab herede capace: vel ab extraneo: r. tūc si
ter hz p̄niū deferret̄: vt. C. de his q̄ de. l. i. r. plene no-

De iure fisci.
Iura puuatoz di-
xit: nōc audi fisci-
lia. vel dixit in li.
supiori de crius
p̄ q̄ bona veniunt
ad fisci: nō de hoc
et alijs iuribus si
sci dicit vt. j. e. l. i.

**Ar. se quis. si ip̄e nō capax se defert hz p̄-
niū: siue sit heres siue sit legatū: siue si-
leicommissarius. vt. Leo. l. senatus. §. sena-
tus. Itē r. si nō capax p̄uenit ab alio: vt
ab herede capace: vel ab extraneo: r. tūc si
ter hz p̄niū deferret̄: vt. C. de his q̄ de. l. i. r. plene no-**

I.e. edicto Sextat. Et qd no e capax rri. de potatms: vt C. de here. insti. l. i. Tre heretici. vt. C. de apostatis. l. ei qd iniam. r. de here. l. manicheos. Tre dānati in metallū: vt. S. de his qbus vt indig. l. in metallū. Tre nati ex dā nato coitu vt in aut. q mo. na. ef. sui. S. fi. r. C. de inces. nup. l. si qd. r. 6 na

turali. l. i. l. i. r. hvi timi offerēdose lu crank nō pmi: vep in his oibus locū habet vt fisco pos sit deferri. acc.

a Tactate. vel non tactate. vt. I. eo edicto. S. i.

b Nō vidicef: vt. C. vbi cāe fi. l. i. et. C. de his qui. vt indig. l. i.

c Indign. qz līs modis q su = periorib: r. e exē = plū. S. de his q. vt indig. l. indignū. et alijs multis i e. ti. nā r superioris modi sūt idignoz d Surrepti. q casu si puatus es set heres ipse ac =

cusaret r hereditatē peteret: vt. S. d fal. q testamēto. nūc qz fiscus e heres ipse perit hereditatē r accusat.

e Inuenisse. f. in loco publico vel fiscali: secus si alijs. l. in loco puato qz cessat delatio: vt in sti. de rerū di. S. heres auros. r. I. eo. nō intelligit S. fi.

f Magni pcc. si dicas abesse delū vtriusq: vel g fāz: dicas de deceptione vltra dimidiā insti pccū: vt. C. de re scin. ven. l. si. si dicas illa ad essentia etiā p minorū decēptione: vt. C. e. l. si minorū. r. l. q in ptractibus. et sic iure puati. va. C. de pe. here. l. i.

g Ex puaricatione. qz. pecu. fisci vel aduocatus puari catus est: vt. C. de sentētijs aduer. fi. la. l. i. l. i. r.

h Crimine esset. f. dānatus. r bona ex pisse adēpta: vt S. ti. l. i. l. i. r. C. de bonis pscip. l. fi. vel dic esset. f. postula tus vel dep hēsus: r postea se occidit timore future pene: vt I. eo. in fraudē. S. ij. r. ij. r. S. de bonis eo. l. fi.

i Reū eē. qd die pērepla vt. S. de accu. l. ex iudicioz

k Destructā esse. p vim pu. vel puatā: vt. S. ad. l. i. u. de vi pub. l. hi q. vt cā negociā di destructa fuit. vt. S. de p rāhen. emp. l. senatus. r de dā. in fec. l. fi.

l Reccellū. r obid de calū. seu tergiversatione dānatū esse. aliter emi nō deferētur bona in fisci: vt. C. vbi cause fcales. l. i. r vt infra certū tps. l. i. et sic esset vbi cūqz vi ueret criminofus. nā pmo deberet accusari: r cōuinci corā p sīde ante pcurator: cesaris se intronittat: at vbi decessit vt in pcedētibus casibus sola pecuniaria qstio supēst: nisi se statim stromitteret pcurator: cesaris vt iu dex: r pcurator fī. vt actor: vel alius noie fisci nūcians et psequens: vt no. C. vbi cause fī. l. i. in fi.

m Rem litigiosam. pone ex pū. C. de litigiosis. l. fi.

n Uenūdari. vbi pccū p datur. vel fisco datur.

o Cōtractu puato: qz ex officio qd admistrat emit. vt I. e. aufertur. S. qd a p sīde. r. S. de p hen. emp. non l. z. C. qd met. cā. l. si p pessionē. r sic e pena legalis vel dic

qz fise successeit alieni puato: emi debebat aliqd noie pe ne vel fortis ē. vt. I. e. fiscus. r sic e ē pena puationalis. Ex suo aut ptractu nō ē verisimile q ignozaret: s3 alte rius ptractū fice: vt I. de re. iu. l. qui in alterius. p

Aduersus leges. sub. vel p eo qz. et qd sub hēis aduersus leges scz factū ē. r e exēplū C. d affisso. l. p sili amos. r. C. ad le. iulīā re. l. i. Tre qd sub hēit vt pmissū facit esse. l. i. fisci. et e exēplū. S. d pu blica. cotē ferro. S. d hīs. r. l. pmissa. vt fco nō subaudit: as. f. factū ē: s3 re pte vel aduersus pmissū r. r. in idē recidit. Alij nō ha bēt ibi vel aduers sus r. et tūc e vn tū cas. f. de p mis so. et nota qz ex a līs causis fit nū ciatio: vt. C. d sac. san. eccl. l. i. i. ubem nullā. in fine. Trez si quis salē vel or ma vēdidit postu bus. vt. S. de pub. cotem. r. C. qz res expoz. nō de. l. i. r. fi.

Udu. S. r seq. gl. pōit casū.

Udu. S. r plus cello aromāto ita rescriptit. Vacantū bono rū nūciationē quadriēto fini ri: idqz tps ex die quo certuz eē cepit neqz heredē neqz bo noz possessore extare compu tari oportere. pscriptio autēz .xx. annozum que etiam circa requitendozū annotatozū

bus. vt. S. de pub. cotem. r. C. qz res expoz. nō de. l. i. r. fi. Tre si qd incestas nup. p raxerit: vt. C. de inces. nup. l. q p rale. Tre alibi: vt. C. de his q a nō dno. l. finali. Tre. C. ad. l. i. u. l. i. ij. r. l. i. qd in fine. Tre si qd seruos ficas les occultauerit: vt. S. de publi. l. h. S. quoties. Tre. C. de sepul. vio. l. ij. s3 hodie his r fribus bona nō aufertur heredib: nisi in crīe maie. vt in aut. vt nulli iudi. S. fi.

q An bona. puta hereditas vel patrimonij alicui? aliquaer p dicitis causis: vel etiā qz sit institutus fiscus: vt. I. eo. l. nō pnt. r. S. de offi. pecu. ce. l. ij. fisco obuēit. Tre quod dicit ipso iure: nūqd ergo sine aditione erit heres qñ est institut? rñ. nō: vt. S. de offi. pecu. ce. l. i. in fi. s3 ad i tione fact? erit heres: si bona sint soluēdo. alias nō etiā si adierit. Si aut diceret sine aditione esse dñm. spali ssi mū est: quod emi in cesare dñ et in fisco regulariter e dicē dum: vt. I. eo. fiscus. in fi.

r Contra sentētiā eius. labeonis.

s Qd. l. qz. alias quo. r Uenēnt. a creditorib:.

v Nichilacqri. hoc si certozat? ē nō fuerit pfect? tra rñ. alias ē si soluēdo esset venirē: vt. S. d fideicō. l. i. i. ij.

x Diuus. detuli bona ticq mortui ptere. S. l. bōa. ad fisci q possidet set? sū ti. certe si duo interuentāt. f. qz vere vacēt fisco: r sūt nūciata fisco: qdriēno p scribit: vt hic. f. nō a gnoscat. alias p rā est nō p scribit qdriēno. sed. xx. annis. dic ergo nūciationē. i. petitionē nūciat? p bonoz. Ipsa emi nūciatio fit vsq ad. xx. an. vt sequētib? duob? S. r cū hoc facit. S. de diuer. p. l. i. intra. S. i. r. C. de qdriē. p. l. i. Si aut bona vacēt fisco: nō rñ sūt nūciata: tūc possessor p scribit. xx. an. a die q ceperit vacare pp delictū: vt qz delinquēs fugit: r sic redrit r bona annotāf: siue a līs ex cā vt sub hēit. et hoc si nō h3 titulū possessor. alias et possessor. r. vel. xx. an. p scribit: vt. S. de v. sic. f. hīs. R. y

y Finiri. S. si omis. cau. te. l. qz. S. qd ergo tps. r qd o. l. bonoz pos. ser. l. ij.

z Heredem. f. aliquem.

A bona. primo describitur: postea si fiet fiscus. xx. an. q. n. repetat: repellit ut hic r. s. de red. dia. r. c. l. n. iij. et. iij. r. qd dicit et id qz ala bonis delatis id e. vt dicto r. l. iij. r. s. de diuer. pte. l. omnibus.

C Cause. duo dicit. pmo detuli qda bona cuiusda re q. n. pro derelicto

fisco anteq. posses for eoz teneret. et xx. an. puta cu taz tenuerat. r. r. an. potero et vltra. r. an. p. sed: r. sic iter rupo michi p. scrip. tionem no ar. all. vt. s. de diuer. p. l. inira. ij. r. n. Seco detuli qda in fisco et delati corrupti pectia a possessore p. qua denotia tionem possessor tenuit. q. driennio: r. sic deberet ee tur? si bona essent vacua: certe hoc casu no erit tur. na alius poterit n. ciare etiā post di. eta quadrieniu di. cedo b. p. uariaca. tione mea r. couru pens h. tur. p. co. fesso. vt r. dicta. l. l. tra. ij. r. n. r. Leo. l. l. fisci. litteram aut expone.

C Stat. i. ifra xx. an. r. sic ppetu at sibi n. ciacione non alio. vt. d. l. in tra quatuor.

C Note sūt. a n. ciatore r. n. ciacionem prosequente. ad quod. Leo. l. in fisci.

C Uel simi annu. quida hnt h. deferri pnt. Alii sub atidiat. sed certe neutro opus qz in fi. n. ciare pnt: qd ad vtrūq. referri potest.

C Prodit: vt. C. de sententis aduersus f. f. la. l. i. et. s. de adul. quinquennium.

C Post tpa. f. r. an. in pmo casu. Itē post quadrien. niu in scdo. Sz qd si delatus no corrupt: sz gra. vñ no ha. bet. p. fesso delat. vt. l. e. l. in fisci: r. n. idē qd hic dicit: sz an eo casu admittit alius delator post. r. an. r. n. no puto. nec ei min. id p. scribit sic delatus: p. nullo mō. alij r. icit etiā vltra. r. an. alij admittit. cu aut fuit corruptus pte cio planum est vt hic dicitur.

C X qui busda. p. strue. fama suscipiens delatione no le. n. k. ex qbusda r. c. id est delatores no ifama. l. sub. l. j. no p. det. regulariter ergo delator: no. pb. as ifama. l. vt hic. r. C. de delatou. l. l. ex varia: sz hoc fallit qñ no spe rat p. m. i. s. foute a fisco vt. l. e. l. edicto. vel a delato vt de si. l. i. r. Itē et fallit in eo qui v. l. a. scendi r. c. vt subicit: qz foute alij cu defert: vñ ipse delat. sibi defert delatore ex alta ca. ad qd. s. de bonis li. q. d. s. si libert. r. C. de metati. l. de uo. s. in hoc ē argu. s. s. ad. l. a. qu. l. sciam. s.

pe. sz hic ciuilliter eoz indice. ibi factō volebat se r. fisci. i. Delationes. i. qui suscipiunt vt defendant.

C Reipublice. p. hereditate. puta decurioni r. fisci: vt. C. de here. decur. p. totū. alias no. vt. C. de bonis ra. can. l. i. Idē in eo q. defert cam sibi cu fisco co. d. vt. l. eo. de

ferre. s. r. c. em. l. C. requit. n. o. pro premio. m. plurifaria. i. p. lib. n. lib. mō. vt i. epla pauli m. tipbaria. r. facit. f. e. fisco in q. d. ne. r. l. delator. vel dic plurifa. i. p. situ. tiōibus multis. n. C. In hec. f. q. ca. r. c.

C Licet in causis citilib. q. n. qz quis copellat edere instra: in hoc locū no h. j. in causis cri. minabilibus. Bar.

C Itē diui fratres ad libellū cornelij ruffi rescripserūt totū ens edenda eē instra. quotiens de iure capiendi vel de iu. re domini: vel de aliqua simi. li. re nummaria queratur: no si de capitali causa agatur.

C Senatus cōsultus si neq. de lato: neq. possessor trib. ed. ctis euocati affuerint: delato. ris quidē fidelissimos tenean. tur: r. ei postea publicam ca. z defendēdi tua admas: possess. foris aut idem tus esset qd si delatus oino no eēt. quoties tū delator: adeē iussus cessat: nec hoc fraude possessoris fa. ctū esse pbabitur: diu. adri. rescripsit fm possessore. p. nū. z

C Quin. p. vt. o. C. s. se instru. menta. fisco. q. C. capiendi. i. v. sic. vt. i. ac. r. d. di. vt qz hēs instrū q. fisco emitt: vt alio mō d. n. s. ac. s. stuit vt p. t. s. m. et q. dicit n. m. maria puta de mutuo. a. l. j. ponit ex p. l. p. l. l. C. ad. l. tu. pe. l. l. r. C. s. i. subau. di. f. v. tab. d. at. re. f. C. g. a. f. imov. f. q. t. i. capitali: vt C. s. edē. l. i. o. ap. b. q. d. s. So. p. m. i. u. d. ex q. tulit instra. tōis indifferēter acta publica ciui. lia vel cralis iure cō. exhibere cogit: vt. C. ne lit. p. s. sup. plicare. r. ita lo. d. f. l. e. r. C. s. h. alia instra no cogit in ca. r. r. s. l. i. sz in ciuili vt h. r. s. de edē. ne d. s. q. n. nec agit ad ex. h. bendū. p. instra in cralis actiōib: forte nec ac. l. s. f. c. h. qz pecuniariter no steret vt. s. ad ex. h. i. si libet hō. si tñ fisci eēt: ē certū qz p. t. intēdere rei v. d. icatōnē. vt dic in ca. p. e. cunaria in hoc ipso qz qd etiā no intpellatus no ex. h. bet fisco instra ei necessaria patiē penam: qz credit instra ei subtraxisse: r. ita furti p. uent: sz in ca. r. ali quā fisco s. michi mouet secus. nā no patior penā hoc ipso qz no ex. h. beo. possū tñ arari vt exhibeā vt ibi. p. t. r. hec r. l. a. in telligi in p. nēto a fisco vt in pecuniaria ca. s. r. pale. q. l. j. s. r. ex. h. bet tñ offi. iu. actori instra ad eū p. n. d. i. a. vt. s. de eden. l. ne d. s. q. s. sec. in crali: sz q. libet alius q. no ē p. u. tus acta ciuilia r. cralia exhibere tenet vt ibi. s. z. vt ibi l. rōnū: h. i. l. instra. vel hic qdā tert. habebat. ibi aduer. sarius. prima et secūda placē.

C Trib. q. ter citat. h. p. p. fesso. vt. l. e. senat. r. l. ar. v. C. tene. l. i. sūmā penā. vt. l. eo. senat. s. r. ian. senatus. vel ad d. n. s. vt. C. de lit. cō. r. s. a. aut. libellum. r. C. adimatur. sic. C. qui ac. nō poss. l. s. l. ea. r. de iudi. l. i. in premp. tō. r. C. de p. ocu. l. eum.

C Oino no esset. qz absoluit. vt. d. s. senatus. r. j. p. r. i.

C Quin. p. vt. o. C. s. se instru. menta. fisco. q. C. capiendi. i. v. sic. vt. i. ac. r. d. di. vt qz hēs instrū q. fisco emitt: vt alio mō d. n. s. ac. s. stuit vt p. t. s. m. et q. dicit n. m. maria puta de mutuo. a. l. j. ponit ex p. l. p. l. l. C. ad. l. tu. pe. l. l. r. C. s. i. subau. di. f. v. tab. d. at. re. f. C. g. a. f. imov. f. q. t. i. capitali: vt C. s. edē. l. i. o. ap. b. q. d. s. So. p. m. i. u. d. ex q. tulit instra. tōis indifferēter acta publica ciui. lia vel cralis iure cō. exhibere cogit: vt. C. ne lit. p. s. sup. plicare. r. ita lo. d. f. l. e. r. C. s. h. alia instra no cogit in ca. r. r. s. l. i. sz in ciuili vt h. r. s. de edē. ne d. s. q. n. nec agit ad ex. h. bendū. p. instra in cralis actiōib: forte nec ac. l. s. f. c. h. qz pecuniariter no steret vt. s. ad ex. h. i. si libet hō. si tñ fisci eēt: ē certū qz p. t. intēdere rei v. d. icatōnē. vt dic in ca. p. e. cunaria in hoc ipso qz qd etiā no intpellatus no ex. h. bet fisco instra ei necessaria patiē penam: qz credit instra ei subtraxisse: r. ita furti p. uent: sz in ca. r. ali quā fisco s. michi mouet secus. nā no patior penā hoc ipso qz no ex. h. beo. possū tñ arari vt exhibeā vt ibi. p. t. r. hec r. l. a. in telligi in p. nēto a fisco vt in pecuniaria ca. s. r. pale. q. l. j. s. r. ex. h. bet tñ offi. iu. actori instra ad eū p. n. d. i. a. vt. s. de eden. l. ne d. s. q. s. sec. in crali: sz q. libet alius q. no ē p. u. tus acta ciuilia r. cralia exhibere tenet vt ibi. s. z. vt ibi l. rōnū: h. i. l. instra. vel hic qdā tert. habebat. ibi aduer. sarius. prima et secūda placē.

C Trib. q. ter citat. h. p. p. fesso. vt. l. e. senat. r. l. ar. v. C. tene. l. i. sūmā penā. vt. l. eo. senat. s. r. ian. senatus. vel ad d. n. s. vt. C. de lit. cō. r. s. a. aut. libellum. r. C. adimatur. sic. C. qui ac. nō poss. l. s. l. ea. r. de iudi. l. i. in premp. tō. r. C. de p. ocu. l. eum.

C Oino no esset. qz absoluit. vt. d. s. senatus. r. j. p. r. i.

C Quin. p. vt. o. C. s. se instru. menta. fisco. q. C. capiendi. i. v. sic. vt. i. ac. r. d. di. vt qz hēs instrū q. fisco emitt: vt alio mō d. n. s. ac. s. stuit vt p. t. s. m. et q. dicit n. m. maria puta de mutuo. a. l. j. ponit ex p. l. p. l. l. C. ad. l. tu. pe. l. l. r. C. s. i. subau. di. f. v. tab. d. at. re. f. C. g. a. f. imov. f. q. t. i. capitali: vt C. s. edē. l. i. o. ap. b. q. d. s. So. p. m. i. u. d. ex q. tulit instra. tōis indifferēter acta publica ciui. lia vel cralis iure cō. exhibere cogit: vt. C. ne lit. p. s. sup. plicare. r. ita lo. d. f. l. e. r. C. s. h. alia instra no cogit in ca. r. r. s. l. i. sz in ciuili vt h. r. s. de edē. ne d. s. q. n. nec agit ad ex. h. bendū. p. instra in cralis actiōib: forte nec ac. l. s. f. c. h. qz pecuniariter no steret vt. s. ad ex. h. i. si libet hō. si tñ fisci eēt: ē certū qz p. t. intēdere rei v. d. icatōnē. vt dic in ca. p. e. cunaria in hoc ipso qz qd etiā no intpellatus no ex. h. bet fisco instra ei necessaria patiē penam: qz credit instra ei subtraxisse: r. ita furti p. uent: sz in ca. r. ali quā fisco s. michi mouet secus. nā no patior penā hoc ipso qz no ex. h. beo. possū tñ arari vt exhibeā vt ibi. p. t. r. hec r. l. a. in telligi in p. nēto a fisco vt in pecuniaria ca. s. r. pale. q. l. j. s. r. ex. h. bet tñ offi. iu. actori instra ad eū p. n. d. i. a. vt. s. de eden. l. ne d. s. q. s. sec. in crali: sz q. libet alius q. no ē p. u. tus acta ciuilia r. cralia exhibere tenet vt ibi. s. z. vt ibi l. rōnū: h. i. l. instra. vel hic qdā tert. habebat. ibi aduer. sarius. prima et secūda placē.

C Trib. q. ter citat. h. p. p. fesso. vt. l. e. senat. r. l. ar. v. C. tene. l. i. sūmā penā. vt. l. eo. senat. s. r. ian. senatus. vel ad d. n. s. vt. C. de lit. cō. r. s. a. aut. libellum. r. C. adimatur. sic. C. qui ac. nō poss. l. s. l. ea. r. de iudi. l. i. in premp. tō. r. C. de p. ocu. l. eum.

C Oino no esset. qz absoluit. vt. d. s. senatus. r. j. p. r. i.

C Quin. p. vt. o. C. s. se instru. menta. fisco. q. C. capiendi. i. v. sic. vt. i. ac. r. d. di. vt qz hēs instrū q. fisco emitt: vt alio mō d. n. s. ac. s. stuit vt p. t. s. m. et q. dicit n. m. maria puta de mutuo. a. l. j. ponit ex p. l. p. l. l. C. ad. l. tu. pe. l. l. r. C. s. i. subau. di. f. v. tab. d. at. re. f. C. g. a. f. imov. f. q. t. i. capitali: vt C. s. edē. l. i. o. ap. b. q. d. s. So. p. m. i. u. d. ex q. tulit instra. tōis indifferēter acta publica ciui. lia vel cralis iure cō. exhibere cogit: vt. C. ne lit. p. s. sup. plicare. r. ita lo. d. f. l. e. r. C. s. h. alia instra no cogit in ca. r. r. s. l. i. sz in ciuili vt h. r. s. de edē. ne d. s. q. n. nec agit ad ex. h. bendū. p. instra in cralis actiōib: forte nec ac. l. s. f. c. h. qz pecuniariter no steret vt. s. ad ex. h. i. si libet hō. si tñ fisci eēt: ē certū qz p. t. intēdere rei v. d. icatōnē. vt dic in ca. p. e. cunaria in hoc ipso qz qd etiā no intpellatus no ex. h. bet fisco instra ei necessaria patiē penam: qz credit instra ei subtraxisse: r. ita furti p. uent: sz in ca. r. ali quā fisco s. michi mouet secus. nā no patior penā hoc ipso qz no ex. h. beo. possū tñ arari vt exhibeā vt ibi. p. t. r. hec r. l. a. in telligi in p. nēto a fisco vt in pecuniaria ca. s. r. pale. q. l. j. s. r. ex. h. bet tñ offi. iu. actori instra ad eū p. n. d. i. a. vt. s. de eden. l. ne d. s. q. s. sec. in crali: sz q. libet alius q. no ē p. u. tus acta ciuilia r. cralia exhibere tenet vt ibi. s. z. vt ibi l. rōnū: h. i. l. instra. vel hic qdā tert. habebat. ibi aduer. sarius. prima et secūda placē.

C Trib. q. ter citat. h. p. p. fesso. vt. l. e. senat. r. l. ar. v. C. tene. l. i. sūmā penā. vt. l. eo. senat. s. r. ian. senatus. vel ad d. n. s. vt. C. de lit. cō. r. s. a. aut. libellum. r. C. adimatur. sic. C. qui ac. nō poss. l. s. l. ea. r. de iudi. l. i. in premp. tō. r. C. de p. ocu. l. eum.

C Oino no esset. qz absoluit. vt. d. s. senatus. r. j. p. r. i.

Ad pphēdisse. i. d3 in snia dicit qual' delatores vo-

caut p edicta: pstrue sic. Snia. f. absolutioa et delato- res pphēdisse. i. fecisse id. f. vt absolueret possessor: fecerūt dico edcō. i. per edictum quo fuerūt citati. i. ppter pnumaciā q colligit ppter illā citationē ternam. vt. s. d. re iudi. l. cōtuma- cia. s. i. no. h. duo ar. p. uū q et acto re abhte ptrahat hermodicium. qd dicit. l. f. nat. s. se nar. Jte q l snia cōinet cā absolu- tiōis. vt nō obstat alifexceptio rei in di. vt. s. l. i. in fi. et ad hoc. C. studi. pperādū. s. illo. b. Cōpelleret. ad hoc. s. ad fil. l. et si cert' sit pcut- for. r. l. p. us. s. s. s. de edē. l. s. qd. s. rōnē. vbi nō ppe- lli edere vñ mā- datū. s. ibi tō qz n erat liber rōnū: s. rōnō. p. ierea hic mādatorē dicit ibi mādātū. i. scriptu- ram mādātū nō edit. Accur.

Subducere. i. euaderet. q pena ē. s. s. senat. r. J. e. senat. s. diuus. r. fa. s. de vi r vi ar. l. i. s. quōtiēs. r. J. e. de eo. r. l. nō tñ. r. l. senat. s. i. r. C. de accu. l. accirco. r. s. ad turpil. l. i. s. i. n. d. i. t. Jte hoc fallit. C. de dila. l. i. s. sed ibi pcurator sicut suppositus delatorē. Jte ar. ptra. C. de fur. l. aule. r. C. de falsis. l. maiorē.

Punire. vt. J. e. senatus. s. i. C. Coerceat. seu rissime et si pbe. vt. C. s. bla. l. fi. li. r. f. plectēdos. f. pstruit impator. ad qd. s. de fal. diu. s. p. r. dic pena. f. metalli. vt. s. de offi. p. vt. l. i. s. cū pō- nus. r. ad hoc. C. q. ac. nō pos. l. p. r. s. d. acc. h. i. q. s. i. g. Cōplura. qdā tici. s. i. f. i. t. ex verba quā reicerat vir et tenebat scia p vroz: anstir. ab illo natio detulit se er- rans in facto: qz nesciebat mēm esse vrozē verā. nec ob. qz dicit mēs. qz ignorabat scim et p pñs ius. vel dic q l iure: qz credebatur posse reici vrozē vñ r accipi aliā. vel desinere vrozē eo ipso q nō cōhabuabat cū viro: qd non nocet. vt. s. de do. inter vi. r. vt. l. cū h status. s. i. mulier. l. 3. ergo si vera esset pfectio hēret dimidiā tñ: nunc totū hēbit. qz legitim' r potuit i. s. i. t. r. fa. J. eo. edicto. s. fi.

Si ea psona. his psonis exceptatis nō nocet error facti vel iuris et si hoc vt pber se dignā. vt. s. de pba. cū de indebito. s. i. sed alijs noceret v: p trario sensu h col ligit. r sic ē ptra. J. e. edicto. s. fi. sed dic illā s. m istā loqui in psonis exceptatis. vel dic etiam in alijs et nocet et vt hic quo ad onus probādi se dignā. ferret facti quo. p- batio nō nocet vt ibi in errore iuris nō potest ptra pba- ri: vt. s. de cōfessio. l. nō fastetur. nisi dicas illā habere lo- cum qñ in iure r pñte aduersario: qui nō fuit hic pñs. vt et hic pōr ptra pbari. Alū dicit facti errore simplici- ter nemini nocere. s. iuris sic alijs: s. psonis exceptatis nō. r sic hic de errore iuris. l. i. edicto. de errore facti. ac.

Possit. vel et ppetate. vt. J. de reg. iur. l. fere l. obus. Jte fa. s. de adul. l. si adulteriu cū incestu. s. f. r. r. J. ad muni. libert'. s. error. r. s. de edē. l. i. s. fi. r. C. s. iur. r. fac. igno. l. fi. r. s. ad fil. si qd in grau. s. si qd ignozō. r. C. q admitti ad bo. pos. pñs. l. fi. s. ar. s. C. de l. ius vo. l. i. d.

On intelligit. legi inde fini te dicit. vt. s. s. p. e. l. sanctio legi. s. i. t. em multe legi s. q pphibēt relinq ali cui. vt no. s. e. l. i. l. p. i. n. r. qd dicit pa- lā caute dicit. f. qd intelligi possit. vt s. de testa. l. h. d. e. s. sed ē. s. de pba. l. q. testm. solu hic quo ad rogatū q ē capax Jbi quo ad nō capax legats r. i. d. ergo palā ro- gat nō pōt nō au- dire. r. ita nō pūit- tur: etiā si forte de- cat bñ faciā. sed si- tacite sic delinqt vt subicit r pūit- tur vt pdat falci- diā. r nō capax p- dat dodrātē. siue- sit hereditas siue

On intelligitur frau- dem legi fecisse qui ro- gatus est palam restituere. Sed cum quidam testa- mento suo ita scripsisset: vos ro- go vt in eo qd a vobis petij si- dem prestetis: per que deuz vt factatis rogo. et q̄rere an id palam darū intelligeretur Jul. rñdit nō qdē apparere

res singularis vel stitas. r. dat fisco: vt. s. d. vsur. l. cū q- dam. s. in tactio. r. de his q. vt indig. l. heres. r. l. est q. et s. de pe. here. l. p. donis. r. C. ad. l. falci. l. et. nisi rogatus erat in pñte rogātis: vt filius. vt. s. de his q. vt indig. in fraudē. s. fi. r. idē i. seruo: vt. s. ad. l. fal. si tactū: r. sic tria excusant rogatū. f. qz palā: vel qz fili: vt qz filius. Jte h3 loci predicta pena: si vrozē ipe fuit non capax. s. rēpore mortis: et ipe test. Si autē altero ex p fur capax: cessat pena. sed an valeat relicū dicce statim. J. S. queri autē. Jtem heres aliqñ perdit quartaz: et tamen fideicomis- sarius habet dodrantē. quia est capax: sed heres indig- nus vt. s. ad trebel. l. marcellus. in fi. ac.

Petij. in hoc testō. et ita pa. s. petierat eni vt daret x. vel fundū certū ticio qui erat non capax. et sic non est ptra. J. e. l. ita fidei. vbi erat scriptus s. d. us in testō. et dicit hec vcrba que hic: quia fundi appellatio est incerta: vt ibi dicit. r ita pōt esse in testō. et esse certū vel incertū relicū. et s. m hoc male dixit iul. hic statim. r. idē cōt- gitur idē qz r. vel dic q allegando dixit. Quod alit in medio interferit queri alit r. interposito ē. s. J. R. aliter dixit: quod a vobis petij r. quod est tacitū: et sic heredes patiuntur penam quam dixit. s. p. r. i. h. et s. m hoc iul. bene dicit. et id quod dixit idē qz r. exponit: s. i. p- plet ita nisi persona cui predictis verbis prospiciebat sit talis vt eius iudicio ex testamento eius prohiben- tur accipere. Jtem ex predictis nota aliquid posse fieri palam et non puniri. et non clam. s. posse fieri. vt. s. de rita nup. l. fi. et de adimi. tu. l. nō existimo. et. s. de auct. tu. l. pupillus. s. pupillus.

Julianus respondit. vel dic male: vt allegādo vt modo no.

Liber Undecimus.

a Rogare. a parte r. clare. si ho obscure rogare et i
testo est. f. vt videat fieri fra legi. vt. i. l. ita. r ad hoc
b Obligaret. vel etiā pollicetur. vt. s. (In tacitis.
de his qui. vt indig. in fraudem.

c Ad pot. sec
si potat. vt. C. de
dela. l. i. vel expoe
vt ibi fm. R.
d Ex supradic-
ctis. i. qonefacta.
vel expone vt dixi
e Et qd palaz
rogat. f. pumo.
f Tacite. scilz
posbes.
g Accomodat
se. eligēdu est bo-
nū et fugiēdu ma-
lū. vt i aut. d. mo.
na. ef. sui. in pn. r
ad hoc. s. de pdi. r
de. si qd. et de ad.
tur. l. si pupill. et
ad mace. s. iulita-
nus. s. ite si duos
et. C. mā. l. fi. r. C.
sena. l. emācipa-
tum. in fi. s. ar. s.
s. nau. cau. l. fi. s.
s. r si qd nau. r q.
er cau. in pos. ea.
fulcuius. s. qd er
go. et ad si. si qd l
grau. s. fi.

h Inposita. r
tacite rogato he-
rede. ac.
i Agēdu est. i.
vidēdu est.
k Non capie-
bat. quo casu pa-
lā relictū esset pro
nō scripto. vt. s. b
his qui. vt indig.
l. si in metallum. et. l. seq. r. C. de casdu. tol. l. i. s. ea aut.

l Exitu. i. tempore mortis.
m Spectādū. si vtroq tpe. f. testet mortis fuit non
capax: nō valeret relictū. et h3 locū pena quā dixi i pn.
Itē si vtroq tpe capax sit: valet relictū r cessat pena.
si ho altero sit capax: altero non: cessat pena. sed an va-
leat relictū: et si qdē tpe testis fuit capax: nō peccauit h3
si etiā tacite se astrinxit: nisi in futurū casum fidē acco-
modauerit: vt et si legib cape. phiberi potit restituat:
et tūc remanet apud h3 dē. vt. s. de his qui. vt indig. l. i
fraudē. s. i. hoc g casu inspicit exit? vt nō debeat: vt hic
dicit. vel e3. nō aut vt pena hēat locū. Si aut e3 tēpote
testis fuit non capax: sed tpe mortis capax: hic peccauit
heres: s3 tū de benignitate parci3 ei inspecto exitu vt
cesset pena: nō aut debeat relictū. vt insti. de her. qli. et
dif. s. in etneis. r. s. de his q. vt indig. l. fi. s. i. r sic exit?
diuersimode accipit alio et alio casu. Aliq dicit et bene
hoc casu valere relictū. ad qd. s. de lega. s. intercidit. et

quid ab heridib ex hmoi ver
bis petiti est. Queri aut solz
qñ intelligat qd in fraudē le-
gis fidē suā accomodare: r fe-
re eo lā decursum est vt fraus
legi fieri videat qtiens qd ne-
q3 testō neq3 codicillis roga-
retur: s3 domestica cautione
et cyrographo obligaret se
ad pñadū et qui cape nō pōt
tōq dicit posse ex supradictis
h3bis nō eē legi fraudē factā.
Inspicit id qd prodest nō
id qd nocet. h. d. Bar.
Si quis palā rogat et ta-
cite esset: agitabat qd magis
pualeret: et vtrū idipm noce-
ret q tacite rogatus eēt: an
prodesset q palā petiti eēt.
Diuus adrian? rescripsit i eo
qd cutusq3 fidel palā cōmissū
est: nō esse existimādū fidē su-
am in fraudē legis accommo-
dasse. In aut fraus inter-
posita vidēat agēdum est. l.
vtrū exitus spectari deberet
an cōsiliū: forte si tūc cū taci-
te fidel cōmittebat: nō capie-
bat: is cū restitui iubebatur.
mortis ho tpe capere potat
vel cōtra. r placuit exitū esse
spectādū. Tacite aut fidel-

legē insti. de here. q. et dif. intelligit in herede nō capax
ce. et fact ad exitū. s. de sur. si qd vxor. s. neq3 h3ord. r
I. de hb. sig. sepe. in fi. et. s. qd qd s3 iur. l. i. s. aut pto. r. s.
fi. et. s. nē qd in su. pu. l. i. r. s. de iur. itē apud labec nē
s. abduxisse. et de fideicō. lib. l. gñat. s. si libero. r b mi
no. l. iij. s. i. et ad
mace. l. si Ali. l. fi.
et. l. sequen.

n Detegunt. i.
manifestantur.
o Cyrogra-
phus manu pu-
nati factum.
p Quo. f. cyro-
grapho.
q Restitutū
f. nō capax. vt. s.
s. qd autē plene
no. accur.

r Probationi-
bus. vt p cōfessio-
nem rogati.
s. Si. l. i. manife-
statur tacita fidei
com. accur.
t Pertinet q
dā notant h3 q ex
quaciq3 causa bo-
na debitoris mei
veniant ad aliū
possessorem: cōue-
nio e3 quasi here-
dē p hoc qd est h
et. s. ad si. l. cum
fisco. r. s. fo. ma. l.
si marito publico
et. C. ad. l. fal. l. q.
et. l. i. s. r. s. de
his q. vt indig. cū
quidam et l. cum
tabulis. et. s. ad
treb. l. marcellus
s. fi. et de fideicō-
mi. l. liber. l. impe-
rator. s. fina. r de
lega. i. si seru. plu-

rum. s. i. et in lombarda de his qui a pa. vel a re. l. si
quacung. et per alias leges que alie magis dicūt cons-
tra. l. s. de iure do. l. mulier. et que in frau. credi. offes.
s. lucius. et de vsufru. le. l. fina. et de here. ven. l. s. s. fi.
et de pecul. le. l. si peculium. s. pe. et superiores in fisco
loquuntur: qui quasi personā heredis sibi assumit suo
pui legio. vt. C. ad. l. iul. de vi. l. ij.
v Procuratore. s3 negligēs in simpli: fraudans
in duplum ipse non heres tenetur: vt hic. et. l. de admi-
re. ad ci. per. l. pe. s. item rescripserunt.
r Ex present. ad hoc. C. de rescin. vendi. l. ad rescin-
dendam. sed argu. contra. s. de iniur. l. iniuriarum est
matio. accur.
y Sicut em diligenti. sic. s. de origi. iur. l. ij. s. post est
ginem. accur.
z Non tenet. f. fideiussoz. vt. r. C. loca. si cū heres.
nec alterius pignus. vt. s. locati. item qñt. s. fi. et facit
I. eo. n. qui fideiussoz.

comissa frequenter sic detegun-
tur si pferat cyrographum:
quo se caussset is cuius fides
eligit qd ad eū ex bonis defū-
cti puenerit restitutorū. S3
et ex alijs pbatonibus mani-
festissimis idē fit. Cum ex
cā taciti fideicōmissi bona ad
fiscū pertinet: oia q in testō
vtiliter data sunt valent: et ita
diuus plus rescripsit.
Lb pcurator vidēat rē fiska-
lem d3 iusto scio vedere. qd
autem sit instum precium de-
cit ternus.

Quil fratres rescripserūt i
venditionib fiscalib fidē et
diligentiā a pcuratore exigē-
dā: et iusta pcia nō er pterita
emptōes ex pñt estimatiōe
constituit. Sicut em diligenti
cultura precia prediorum am-
pliantur: ita si negligentē ha-
bita sint inuini ea necesse est.

Finito tempore locationis
soluitur contractus ipsius lo-
cationis. h. d.
Cum quinquennū in quo
quis pro publico conducto-
re se obligauit excessit: se qñs
tēpōis noie nō tenet: idq3 prin-
cipalibus rescriptis exprimit

rum. s. i. et in lombarda de his qui a pa. vel a re. l. si
quacung. et per alias leges que alie magis dicūt cons-
tra. l. s. de iure do. l. mulier. et que in frau. credi. offes.
s. lucius. et de vsufru. le. l. fina. et de here. ven. l. s. s. fi.
et de pecul. le. l. si peculium. s. pe. et superiores in fisco
loquuntur: qui quasi personā heredis sibi assumit suo
pui legio. vt. C. ad. l. iul. de vi. l. ij.
v Procuratore. s3 negligēs in simpli: fraudans
in duplum ipse non heres tenetur: vt hic. et. l. de admi-
re. ad ci. per. l. pe. s. item rescripserunt.
r Ex present. ad hoc. C. de rescin. vendi. l. ad rescin-
dendam. sed argu. contra. s. de iniur. l. iniuriarum est
matio. accur.
y Sicut em diligenti. sic. s. de origi. iur. l. ij. s. post est
ginem. accur.
z Non tenet. f. fideiussoz. vt. r. C. loca. si cū heres.
nec alterius pignus. vt. s. locati. item qñt. s. fi. et facit
I. eo. n. qui fideiussoz.

Exitus
uerst-
mode
sumit.

a **D**iuus, alio q̄ salis non.
b **U**ecigaliuz, s̄. de publi. l. cotem. §. si. §. sol. vt ibi.
c **N**on possunt. f. alij.
d **S**i fuerint. f. si hoc cōtingeret vt si r. vel illi q̄ sūt
 facili. i. faciliouib⁹ pactis r cōuentionibus.
e **I**s vsurus.
 variatio heredis
 nō variat ius. vt
 s̄. de edē. q̄dā. §. i.
 r de re. eo. magis
 §. si publi. et. §. de
 scur. l. decurio q̄.
 r. s̄. de vsur. cū q̄
 dā. §. si. et de iu
 di. l. h̄s. r. C. re.
 euc. pi. nō de. l. i. r
 §. eo. si. scus.
f **M**ulta, defe
 cerint. q̄ sunt nō
 solēdo: sic et cō
 dicitur ex lege vel
 illa vtili quā debi
 tor idēq̄ creditor
 h̄z directā eriget.
 vt. C. q̄n. fil. vel p̄
 ua. l. nō pu. et de
 condi. ex lege. l. i.
 itē eodē mō agit i
 proximo casu q̄n
 ex pecunia fisci fa
 ctus fuit hic scōs
 debitor. In tertio
 die q̄ agit sic⁹ ex
 tractu fiscali pri
 us. f. cōdēnato de
 bitore r sic offi. iu
 di. vt. C. q̄n. fil. v̄
 pu. l. si debiti. l. si.
 r hoc in predictis
 trib⁹ casib⁹ si fate
 tur: alio die v̄mo.
 C. q̄n. fil. vel pu. l. i. itē ad quartū q̄n esset delegatus fi
 sco. vt. C. de noua. l. i. et sic apparet q̄ duo primi sūt spe
 ciales. Tertio est de iure cōi. §. 3. azo. r. h. dicit etiā terti
 um spālē r sic debitor nō cōdēnato: s̄ si ita poss̄ semp
 fiscus ad q̄d p̄diceret hoc q̄n esset nō solūdo vel q̄n ex
 pecunia fisci r. Accur.
g **P**roclamat is. q̄s sit iudex i tali casu: die ar. C. vbi
 causa status. l. penul.
h **R**estituunt. i. ex integro cognoscitur nil valere q̄d
 actū est. vt. l. e. l. si. §. si. r ar. C. l. q̄. cau. in lte. resti. nō est
 ne. l. pe. r q̄. faul. co. de die §. si. seru. r. s̄. s̄. adul. l. si ma
 rit⁹. §. si. §. si. secus vbi p̄tectu falsi q̄z t̄ic p̄ in integ. resti.
 vt. s̄. de re iudi. l. diuus. sed an sit idem in alijs causis fi
 sci, videtur q̄ non per hoc q̄d dicit et huiusmodi r. et
 per. l. illam. §. si. §. si. licet plures alie dicant aduoca
 tum eius debere adesse. vt. C. de aduo. si. l. i. r si aduer
 sus si. l. q̄. et de delato. l. omnes. non tamen dicunt si
 contra fiat q̄ non valeat sententia: sed satis puto esse
 idem. ad quid em̄ extgeret adesse si absentia nichil no
 ceret: Item per hoc quis in priuato dicitur secus. vt. C.
 de postu. l. velamento. Item hec vera sunt si contra fi
 scum p̄ficietur. secus si p̄eo. vt argo. C. de procura. l.
 non eo. et. s̄. de ar. l. pupillus. et de re iudi. actio. §. si. et

sunt similia vbi p̄eo valet. sed cōtra nō valet. vt. s̄. de f
 offi. testa. posthumus. §. si quis ex his. et de adulte. de
 nūcia. §. si. Que dixi i aduocato: idē in p̄curatore: cū
 et ipse aduocatus dici potest et e contra.
i **V**endicaretur. In eo q̄d dicit religiosus: est cōtra
 insti. de re. diui. §. r̄. dici
 thesauros. vbi di
 cit totū iuctori ce
 di. So. ibi adria
 nus fuit secutus
 naturalē eq̄arē. h̄
 diui f̄es ciuilem
 auctoritātē: r pu
 blicā vtilitātē: cu
 ius rōne q̄nq̄ de
 rogat eq̄tati cōi.
 vel q̄b in idē reci
 dit: hic loquit de
 iure ciuili. nā lz sa
 cra r religiofa sint
 in bonis dei: t̄n q̄
 dāmō et in bonis
 imperatoris p̄cō
 stitucionem holm
 sunt: et hic p̄iudic
 atur iuri natura
 li per ius ciuile: si
 cut r in vsuca. fm
 Jo. vt. s̄. de vsuca.
 l. i. r de regu. aur. l.
 iure nature. v̄ hic
 de rigore: ibi d̄ eq̄
 tate q̄ p̄uaulet: vt
 C. s̄. iudi. placuit.
 vel hic data opa
 ibi non data. r fa
 cit. s̄. s̄. acq̄. re. do.
 si is. r sol. ma. l. di
 notio. §. si fund⁹.
 in fi. §. r. C. de the
 sauris. l. i. Itē q̄
 dicitur in loco cesaris: q̄ mediū fisco datur: insti. dicit ip
 si cesari: et sic est cōtra. sed cesar p̄ fisco accipit: cui⁹ cesar
 ris oia sunt: vt. C. de quadri. p̄scrip. l. si. in prin.
k **V**endicari. scz iure dominij.
l **D**eferre. alio q̄ salis non est.
m **D**ebeatur. quod quando sit. s̄. pri. dixi.
n **T**otum. perdit ergo partem suam. et iterū q̄tum
 est totum: r est mirabilis pena scz simpli: et dimidiē sim
 pli. vel verius in triplo: q̄ in dimidia fisci t̄n deliquit.
 nec deferre poterit: cum iam in penam incidit.
o **F**isci causis. delatoribus. vt cessarent.
p **P**ro confessis. illi delati.
q **H**abentur. et i. §. eo r̄m dant vt conuicti. vt. J. adria
 nus. in fine. et insuper quingentos solidos. vt. J. impe
 rator seuerus. Accursus.
r **S**i modo. non aliter fm Johan. vt. s̄. ad. l. iul. de
 vi publi. l. qui cetu. §. qui vacantem. h̄. r̄n. et fm hoc in
 tellige. s̄. de diner. et tempo. p̄e. intra. h̄. r̄n. et facit. s̄. de
 infra. l. quoniam. et l. furti. §. partus. et. J. eo. l. eius qui. r
 s̄. de p̄uari. l. si. Accursus.
s **V**el. pro saltem.
t **M**odicum. ad hoc. s̄. de edil. ed. l. si quid. in fi. r de
 dam. infec. si proprietarius. in fi. Ac.

procu
 rarot
 aduoca
 dici
 pōt.

Liber Undecimus.

S pcurator. f. f. s. an pcurator teneatur: h. q. d. sic. sed azo no. z est sic. s. ad. l. fal. l. emptor. z. C. coi. a. de. l. i. s. fi. z de euc. l. no. th. nec ob. s. de euc. l. si dicit. in princ. fo. hic speciale.

D i. bonoz. et. l. au fert. s. actores. c. s. fit eptoris. vt. C. de quadri. pre. l. fi.

S pcurator cesaris re aliqua vendiderit: q. s. duplu vel triplu p eulctioe p miserit: th fiscus simpli psta bit. Si ab eo cui tus distrahē di res fisci datu est fuerit distrahctū qd fisci fuerit: statū sit eptoris p. cio th soluto. **I** dē

H fcius cū i pnuati lus succedit: pnuati iore p anterioribus sue successiois t. pibus vit. ceterū postea qz successit: hēbit pnualegiū suū s. z vitū statim atqz cepit ad eum ptinere nomen: an vero postea qz cōuenit debitorum an postea qz relatū est iter no mīna debitorū qrit: z quidem vsuras eride petit fcales: z si breuiores debeant: ex q cō uenit certū debitorē et confitē tē. Et in pnualegio varle rescriptū ē: puto th eride pnualegio eē locū: ex quo iter no mina debitorū relatum nomē est. Quodcūqz igit pnualegiū fisco ppetit: hoc idē z cesaris rō hre soler z augusti. **I** dē.

S pcurator. f. f. s. an pcurator teneatur: h. q. d. sic. sed azo no. z est sic. s. ad. l. fal. l. emptor. z. C. coi. a. de. l. i. s. fi. z de euc. l. no. th. nec ob. s. de euc. l. si dicit. in princ. fo. hic speciale.

D i. bonoz. et. l. au fert. s. actores. c. s. fit eptoris. vt. C. de quadri. pre. l. fi.

S pcurator cesaris re aliqua vendiderit: q. s. duplu vel triplu p eulctioe p miserit: th fiscus simpli psta bit. Si ab eo cui tus distrahē di res fisci datu est fuerit distrahctū qd fisci fuerit: statū sit eptoris p. cio th soluto. **I** dē

H fcius cū i pnuati lus succedit: pnuati iore p anterioribus sue successiois t. pibus vit. ceterū postea qz successit: hēbit pnualegiū suū s. z vitū statim atqz cepit ad eum ptinere nomen: an vero postea qz cōuenit debitorum an postea qz relatū est iter no mīna debitorū qrit: z quidem vsuras eride petit fcales: z si breuiores debeant: ex q cō uenit certū debitorē et confitē tē. Et in pnualegio varle rescriptū ē: puto th eride pnualegio eē locū: ex quo iter no mina debitorū relatum nomē est. Quodcūqz igit pnualegiū fisco ppetit: hoc idē z cesaris rō hre soler z augusti. **I** dē.

S pcurator. f. f. s. an pcurator teneatur: h. q. d. sic. sed azo no. z est sic. s. ad. l. fal. l. emptor. z. C. coi. a. de. l. i. s. fi. z de euc. l. no. th. nec ob. s. de euc. l. si dicit. in princ. fo. hic speciale.

D i. bonoz. et. l. au fert. s. actores. c. s. fit eptoris. vt. C. de quadri. pre. l. fi.

S pcurator cesaris re aliqua vendiderit: q. s. duplu vel triplu p eulctioe p miserit: th fiscus simpli psta bit. Si ab eo cui tus distrahē di res fisci datu est fuerit distrahctū qd fisci fuerit: statū sit eptoris p. cio th soluto. **I** dē

H fcius cū i pnuati lus succedit: pnuati iore p anterioribus sue successiois t. pibus vit. ceterū postea qz successit: hēbit pnualegiū suū s. z vitū statim atqz cepit ad eum ptinere nomen: an vero postea qz cōuenit debitorum an postea qz relatū est iter no mīna debitorū qrit: z quidem vsuras eride petit fcales: z si breuiores debeant: ex q cō uenit certū debitorē et confitē tē. Et in pnualegio varle rescriptū ē: puto th eride pnualegio eē locū: ex quo iter no mina debitorū relatum nomē est. Quodcūqz igit pnualegiū fisco ppetit: hoc idē z cesaris rō hre soler z augusti. **I** dē.

S pcurator. f. f. s. an pcurator teneatur: h. q. d. sic. sed azo no. z est sic. s. ad. l. fal. l. emptor. z. C. coi. a. de. l. i. s. fi. z de euc. l. no. th. nec ob. s. de euc. l. si dicit. in princ. fo. hic speciale.

D i. bonoz. et. l. au fert. s. actores. c. s. fit eptoris. vt. C. de quadri. pre. l. fi.

S pcurator cesaris re aliqua vendiderit: q. s. duplu vel triplu p eulctioe p miserit: th fiscus simpli psta bit. Si ab eo cui tus distrahē di res fisci datu est fuerit distrahctū qd fisci fuerit: statū sit eptoris p. cio th soluto. **I** dē

H fcius cū i pnuati lus succedit: pnuati iore p anterioribus sue successiois t. pibus vit. ceterū postea qz successit: hēbit pnualegiū suū s. z vitū statim atqz cepit ad eum ptinere nomen: an vero postea qz cōuenit debitorum an postea qz relatū est iter no mīna debitorū qrit: z quidem vsuras eride petit fcales: z si breuiores debeant: ex q cō uenit certū debitorē et confitē tē. Et in pnualegio varle rescriptū ē: puto th eride pnualegio eē locū: ex quo iter no mina debitorū relatum nomē est. Quodcūqz igit pnualegiū fisco ppetit: hoc idē z cesaris rō hre soler z augusti. **I** dē.

S pcurator. f. f. s. an pcurator teneatur: h. q. d. sic. sed azo no. z est sic. s. ad. l. fal. l. emptor. z. C. coi. a. de. l. i. s. fi. z de euc. l. no. th. nec ob. s. de euc. l. si dicit. in princ. fo. hic speciale.

A ccusant. de quo si fuisset pntia: pderet etiā pntia institutionē filio nō nato. vt. C. de his qui. vt indig. l. sc. rozē. Itē hoc pōt psequēdo suoz iniuriā. vt. C. qui acc. cusa. non pos. l. de crimine.

Prouocant. intra tridū. vt. s. qh appel. sit. l. i. s. pe. z. l. i. s. fi. z an te. xxx. dies infra quos apū dāt. vt s. de li. di. l. i.

D ecessit. hec mulier. **I** nducendā. s. in iudicio. qd vī ppter hereditatē. zc. vel dic inducē dā. i. cācellādam. qd nō vī ppter hereditatē zc. Sed modest. rñ. q. alia rōne auferē ei he reditas. l. q. scelerē qstis: nō auī ppter crimen: qz si ppter crimen auferē tē: eodē mō alia sua dōa vt hec he reditas auferent. et sic piz q nō est s. C. si pendē. ap. l. iij. z. C. si re. vel ac. moz. fuerit. l. fi. qz ibi fuit condē natus accusatus. vnde distiguntur l. bonis expresse vel tacite. hic auī ab solute: vī non dī stinguit. imo indi stin. te dimittunt bona heredit. et vterū qz hec hereditas est cū scelerē quesita: auferē

B onoz fisco vendicatore p actores venūdari a pcuratoribz nō pnt. z si distrahan: irritā fieri vēditionē rescriptū est. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

A ctus tici fecit hīdes forozē suā ex dodrāte vxozēz mentā z socep ex reliqs portōi b. i. sicut: ei testm posthumō nato ruptū ē: q posthum. bre ui tpe. z ipe decessit: atqz ita oīs hereditas ad mīez deuoluta ē: foroz testatoris mentā veneficij in lucū ticiū accusa ut: cū nō obtinisset pnuca ut: interea decessit: rea: nichilominus th ap. redditi sūt quero an putez exticta rea cognitōne appellatōis inducē dā. ppter hīditates quesitā: Modest. respō. mortua rea crimine extincto psecutionē eoz que scelere acquisita pbari possunt: fisco competere posse. **I** dem.

Non puto delinquere. loquitur de his a quoz sententia vel responsi recedere no lz. vt insi. de iure na. §. re spōsa. Et forte est rō qz dices est. vt in auten. de nō alie. §. si minus igit. et de fūdo do. l. i. hac rōne nō satisfat vt. §. vt lega. no. ca. l. i. §. si ad fisci. Contra in muliere. vt. §. de iure do. l. in abiguis. possit etiaz itelligi hec. l. in iudice r docto: re qui r ipi inter p tatur. vt. §. de le. et senatuscon. nā vt ait pedius. ac.

Non pnt. per tinere. p. ue rater. pntet in ex quo soluēdo sūt r fisci soluit. vt et J. e. l. dicit. r. C. ad l. iul. de vi. l. tuto: ris. secus si nō sūt soluēdo: vt. §. l. i. §. an bona.

Non pnt. per tinere. p. ue rater. pntet in ex quo soluēdo sūt r fisci soluit. vt et J. e. l. dicit. r. C. ad l. iul. de vi. l. tuto: ris. secus si nō sūt soluēdo: vt. §. l. i. §. an bona.

Non pnt. per tinere. p. ue rater. pntet in ex quo soluēdo sūt r fisci soluit. vt et J. e. l. dicit. r. C. ad l. iul. de vi. l. tuto: ris. secus si nō sūt soluēdo: vt. §. l. i. §. an bona.

Non pnt. per tinere. p. ue rater. pntet in ex quo soluēdo sūt r fisci soluit. vt et J. e. l. dicit. r. C. ad l. iul. de vi. l. tuto: ris. secus si nō sūt soluēdo: vt. §. l. i. §. an bona.

Non pnt. per tinere. p. ue rater. pntet in ex quo soluēdo sūt r fisci soluit. vt et J. e. l. dicit. r. C. ad l. iul. de vi. l. tuto: ris. secus si nō sūt soluēdo: vt. §. l. i. §. an bona.

Non pnt. per tinere. p. ue rater. pntet in ex quo soluēdo sūt r fisci soluit. vt et J. e. l. dicit. r. C. ad l. iul. de vi. l. tuto: ris. secus si nō sūt soluēdo: vt. §. l. i. §. an bona.

O Et pbasset: quō probat ptra ser rñ. probat sibi reli- etum r fatetur se nō capace. sed an infame si nō probat rñ. sic nisi sit de exceptuatis: vt. §. l. i. in prin. p Possideret. scz fisci. ad qd. §. de pub. l. pmissa. vel dic fm. l. i. deferens.

Re: ex ea pte fisco iferat/par- tē sibi retineat. Idē postea e- dicto significauit: vt qd. §. p fessa eēt vel palam vel tacite relictu sibi qd capere nō pos- set et pbasset: iā id ad fiscum p. tinere: etiā si id nō posside- ret: ex eo qd redactu eēt pfe- ctus: erario partē dimidiā fe- rat. Nichil aut interest q cā i pediat tus capiēdi. Id autē de ferre d3 qd latet non id qd fi- sci est. Id heredes ei q se de tulerat nō videbat pmiū trā si re. s3 diu adrian rescripsit: vt lz ante decessisset is qui se de tulerat anteq id qd detule- rat fisco adijceret: hēdi ei p- miū daref. Etat et eiusdē adriani snia aut epia: vt si is q se deferre poterat morte pue- tus fuerit: hēs ei si detulerit pmiū cōsequat: si tñ inquit li quebit defunctū ei anmi fu- isse vt se vellet deferre. si p- id circo dissimulauerit dum rē occultari sperat: heredem ei vltra vulgare a premiū nichil consecuturum. Itē diuisi res rescripsit hēdes eoz qbus

In metallis dānatis nichil possunt fisco querere cum ol- no sint alicuius rei capaces. **I**n metallis dānatis li- bertas adimif cuz ēt verber- b9 seruitibus coereant. Sa- ne p huiusmodi pfonas fisco nichil acquiri dicitur plus re- scripsit: et tō qd legati erat ei qui postea in metallis dānat9 erat ad fisci non p. tinere re- scripsit: magis at pene eos p fisci seruos esse.

Parctur sponte consen- ti. h. d. cū. §. sequen. Paulus. **D**icto diu trāiat quod apposit significat: vt si qd ante cā ei9 ad erariū de- ferat p fessus esset eā rē quā possideret capere sibi nō lice

dimidia in eo cui relicti erat: sed in accōmodatē fidem in tertia: vt J. e. l. senatus. §. senatus.

3 Deferre. ar. ptra. §. de rebus eo. l. i. §. si defunctus.

A Vulgare. tertie partis: et si non capax sit heres. que tertia datur ei cuius fidei erat cōmissum: vt. C. de his qui se de. l. i. r cuiuslibet deferenti bona in fiscum vt ex hac. l. et. §. l. i. in prin. r J. co. senatus. §. i. cum emm- teriam habeat is qui deliquit: id est cuius fidei erat cōmissum: multo ergo magis habet qui nō deliquit. ar. §. de nota. l. non solum. vel dic remunerari pro arbitrio fisci: vel erat certum p. cium statutum cuiuslibet qui de- ferret. sic r. §. de peculio. l. et ancillarum. i. rñ. vroz autē defuncti consequitur medietatem: vt. C. d. his qui se de. l. i. si vero non heres vel extraneus: sed is cui non erat relictu se deferat: habet dimidiā: vt J. co. senatus. §. i. §. dodrantis. vt J. e. cū tacitum. et quis primo admittitur si ambo nūciant: habes J. co. §. cum autem.

B Consecuturum. nam nec conditionem appositam a defuncto potest implere heres: vt. §. de condi. et de mon. l. a testatore.

C Quibus. §. defunctis.

Q Prefectus. i. procurator fisci.

R Ferat. r alia mulier deferens. nec ob. C. de his q se de. vbi dat ter- tiā qz ibi rogato. et datur illi q pu9 detulit non alteri: vt. §. in prin. hui9 l. r J. co. §. id autē nisi i casu. vt J. §. cum autem.

S Que cā: qz in cestuosus vel quo cūqz mō illegitū9 et restringe dūmō nō sit ppter suuz delictū: vt. §. d. his qui. vt idē. post le- gatū. in fi. r J. eo. l. penul.

T Fisci est. da erēplū i. i. rñ. hui9 l. r. q. r J. e. in frau dem. §. eius.

V Anteq istud anteq est cācella- tum in li. R. r fa- cit. §. de ioffi. test. posthum9. in fi. et l. sequen.

X Deferre. siue nō capax: siue fidē accōmodans.

Y Consequat. qd defict9 psecu- tur9 erat qd erat

Liber Undecimus.

a Se nō potuerit. s. ex qui. cau. ma. l. non em.

b Ab his. rogatio. Accur.

c A fideicommissario. cui erat restitued: r nō erat ca
d Professioē. refert an post aptas tabulas (par.
an an. si post q pmo nūciat pferf. vt. s. e. l. in pn. r. l. i. in
pn. siue rogar? siue nō capax siue extrane. si autez ante nō nocet ica paci dōmō postea deferat vt hic. nec pnto infamari cū p eū nō stat. vt. s. e. l. ij. ibi et hec ita r. accur.

e E. cui erat restituendū r. c. dignā eē. sic s. de bo. li. si fili. s. cum si. et. C. de his qui. vt indig. forozem.

g Premio. qd esset tertia. vt. s. e. l. senatus. s. i.

h Capere non pnt. nō sibi quasi nō seruo: vel filio vt subijcit. sic r. s. de leg. pre. l. ij. s. hoc solū. et badi. le. l. legati. et de i ter. ac. si defenfor. s. illud. et qd ibi no. s. tanq̄ extraneus vulgare p mū hēat. vt. s. e. l. i. s. extat.

i Poto. ad hoc vt habeā dimidi am: s. tertiam ha bebo. ac.

k Indigni. facti suo facto. nec ob. s. e. l. s. nichil. Accur.

l Testm. idem in s. lib. indignis vt. s. de his q. vt i dig. post legati. in fi.

m Oppugna= uerunt. et succubuerūt. et ad hoc. s. de bo. lib. l. q̄ cum. s. anpe. r. de iof. test. papinian. s. meminisse. r. C. de his n. Rescripserūt. hic dic vt. s. e. l. q. vt i dig. l. alia. ij. in fi. que est s. r. facit. s. ad muni. libertus. s. error.

n T. i. a. q̄busō r male vt subijcit. r p̄tue cū s. i. s. r. c. p. T. ueatur. f. i. s. c. u.

q Causis. qd hereditas auferi idig. vt. et. C. b his qui. vt indig. l. hereditas. in fi. r. s. de fideicō. lib. l. pera tor. r. s. ad fil. cū fisco. r. s. qd ali. te. p. l. ij. i. fi. et. s. ad treb. l. ij. in fi. et de leg. i. qdā s. quotiēs. r. s. e. nō intelli gitur. s. cum ex causa.

s Enatus. abolitionē. i. licentiā de s. i. s. t. impune

tacte fideicommissum relictuz est: ita demum ex bñficio diul traiani deferre posse: si is cui datū fuerat morte puent? eēt r ideo p angustias t̄pis deferre se nō potuerit. **L**ū ante apertū testm̄ tacitū fideicom missum nūciatū eēt ab hys q̄ fide tacitā susceperāt: de inde post aptas tabulas a fideicō missario delatū eēt: diu? adri. rectpi p̄fessionē ei? iussit: ne q̄ em dignā esse p̄mo? rā p̄re cipitē festinatōē prioris: et cū q̄ se nūciat nō cape: po tius cōfiteri de suo iure q̄ all um deferre videf. **A**d eos bñficiū tratant p̄tinet: qui ex defuncti volūtate relictū sibi cape nō possunt. Ergo nec si lud qd seruo meo relictū est/ deferre poterō. **E**os q̄ q̄si indigni? repellunt: sum mouē dos eē ab h̄mōi p̄mio. l. eos q̄ de inofficioso egerant vel fal sum dixerūt testm̄: q̄ vsq̄ ad finē lit̄ oppugnauerūt testm̄. **E**t q̄ p̄ errore se detulit cuz cape solidum possit: nō nocere hoc diuus adria. et diu? pi? et diul fratres rescripserunt.

Ex quacūq; cā ad fisci de uenit hereditas vt q̄ institutus erat incapax fisci tenetur ad legata relictā a testatore.

Dicitur ex asse q̄ at? hereditatē ex s̄yllantia

q̄ als non liceret. vt. s. eo. l. res. s. fi.

f Errasse. hec em̄ et similia inducūt vt detur aboli tio. vt. C. de abo. l. q̄. accur.

t Imprudentie. i. ignorantie.

v Calūnie. f. cōtūlisse videbit. ad qd. s. ad tur. l. i. s. calūniatib?. et fa cit. s. de acq. her. si seruus seruū. s. admonere. **A**ccusatori perinde. l. ad dā nū accusatoris. **P**erdidisset itē em̄ tātū daret q̄tū delat? si fuis set vici?. vt. s. s. se natus. sic. s. de ac cu. l. fi.

Senatus cēsuit **I**lla si delator abolitionez petat q̄ errasse se dicat: vt idē iudex cognoscat: an iusta cā abolitionis sit: et si errasse videbitur: det impudētē? ve niā. Si aut calūnie? hoc ip̄m iudicet: ea q̄ cā accusatori p̄ inde cedat: ac si cām egisset r perdidisset. **S**i qd delato rem? subiecerit: tm̄ in erariū deferat q̄tm̄ p̄mis noie dela tor? ip̄se p̄secutor? fuisset si vi cisset. **D**iu? adria. rescripsit eandē penā delatorē ferre de bere: si citatus ad edictū non respōderit qua tenere? si cāz? nō p̄basset. **S**enat? adria: ni t̄pibus censuit: cū qd se ad erariū detulerit qd capere nō potuerit: vt totū in erarium colligatur: r ex eo ps dimidia sibi p̄m bñficiū diui adriant re situatur. **S**i t̄rib? edictis a p̄fecto erarij adesse dela tor iussus venire noluerit: p̄m possessozē sit pronunciandu? sed ab eo qui ita adesse iussus respondente possessore non adfuerit: tantum exigendum quantum apud erarium ex ea

Si qd delato re. extranei ergo. **S**ubiecerit. i. supposuit. naz mādauit alicui vt deferret. **I**n erariuz. imo plus qz tātū q̄tm̄ penes fisci remāsurū foret si p̄basset. vt. s. eo. l. senatus. nā mandator et is cui mā datur tenent p̄a riter. vt. s. e. l. ij. s. diuus. s. dic vere tm̄ qz pl? et maio ri summe minor inest. vt. s. de s̄b. ob. l. i. s. stipulāti. et facit. s. l. res. s. fi na. itē facit. s. qd vi aut clā. l. si ego c. premij. s. ter tie qd est vulgare p̄miū. vt. s. e. edic to. s. extat. s. cer te imo pl? vt mo do no. accur. **D**elator. sub iectus. **S**i citat? s. s. ter. vt. s. l. proxi. s. f. **S**i cām. qd

dic vt. s. proxi. s. et facit. s. e. l. adrianus. r de re mil. l. ij. s. si ad diē. et facit. C. de censu. l. ij. lib. xi.

g Non potuerit: siue sit heres non capax: siue lega tarius siue fideicō. nec obstat qd diri. s. eo. edicto. s. ex tat. f. heredem retinere ternā p. l. C. de his q̄ se de. l. i. qd de herede capax et fidei tacite accōmōdāte qd est ma ius delictū ibi dicit: hic nō capax est heres. Item facit s. eo. edicto. l. r. q. respon.

h Qd s̄ trib? vel mutat casum qm̄ alio. s. defert. vel si dicas q̄ se dic q̄ fideicōmis. se defert r h̄s possidet.

i Pronunciandū. collige hic sp̄ale: vt actorē absente contrahatur hermodicū. vt. s. eo. adrianus. s. i. r. s. eo.

l. ij. §. quotiens. sicut et in liberali ca. vt. C. de lib. cau. si is. r. s. de inoffi. test. pap. §. meminisse. s. regularit. §. vt. l. r. post edictu. §. i. s. hodie expeditu. vt. C. diuidi. pperan a. Quam detulerat. §. eo. l. ij. §. senatus. (dum. §. i. et. §. proxi. §. r. Ieo. adriamus. §. i.

b **E**uicta est. quasi no capaci. c **A**q. si conuerfue dixiffz mi chi plus placuit. fet. sic. §. de pacf. iurifgenium. §. pa coz. si tigt rones id est liber ronu. (vt. §. de eden. l. si q. ex ar. §. ronez) erat l. bonis apd ficut esse debet. si ue tota fubftantia siue ps cofitct. fl ue vniuerfale: da lter alia et rones erant relice forte no capaci. vel alis indigno: vt. §. de ede. qued. §. ni. ch. l. f. litem qz di gnior. vt. §. b. fide in fira. l. fi. r. C. de ede. l. i. pcurator. r pateat tibi itelles tus huius r. seq. §. r. Ieo. in frau dem. §. ex his. d **A** quo. §. in pn. §. qn tota he reditas est euicta hic qn pars. et sic ide in toto quo ad totu: qd est in pte quo ad partem. e **E**uicta fit. vt sic cum parte oneris.

causa qua detulerat remane ret si pfeffione ea impleffer. **S**enar⁹ cesuit vt punde rations ad erarij deferat is a q tota hereditas a fisco euicta eb: vt vniuersalia legata atqz is deferre deberet a quo⁹ ps hereditatis vel legati euicta⁹ fit. **S**i qs arguat falsas ra tiones detulisse: de eo⁹ pfect⁹ erarij⁹ cognoscat quantā frau dē inuenit: vt tantā pecuniā in erarij lubeat iferri.

Hoc verbu quicūqz masculi nū cōprehēdit etiā feminam que potest etiā se in fiscum de ferre et alij homines cuiuscūqz sint etatis. h. d. **A**pianus.

Ad diuus⁹ traian⁹ qui cūqz pfeffus fuerit: qui cūqz accipe debemus tā ma sculū qz feminā. **N**ā feminis qz qzuis delatōibz^m phibē tur: ex bñficio tñ traiani defer re se pmissum est: nec nō illud eque qdē nō intererit: cui⁹ eta tis sit is qui se defert: vtrū iu ste⁹ an pupillarit. nā pupillis etiā pmissis defere⁹ se ex qut bus non capiunt. **M**odestim⁹

Isumma sciēdum est omnū fiscalū penarū petitoz creditorib⁹ postpōi. **H**ic ponit qui possunt in fi scum deferre et qui non. et est plana. **M**arclanus.

Deferre nō possunt mu lieres ppt sex⁹ ifirmi tatē: r ita sacris pōnib⁹ cau tum est. **I**tē clarissimi viri de ferre non possunt. **I**tē dānati

n **P**ermissum est. vt. §. eo. edicto. ij. rñ. r. C. de his q se de. l. i. nā in rem suā agūt. ar. C. de pcur. l. q. absente. o **I**uste. i. adulte. sed arg. cōtra. §. de mino. l. i. in fi.

Ip **D**eferre. sic. §. de no. ope. num. l. de pupillo. **S**umma. postponi. vt. C. de pe. fit. cre. pie. l. i. r. §. e. qd placuit. r. l. stat⁹. in fi. r. §. l. i. §. an bōa. r. l. nō possunt. Accur. **D**eferre non pnt. f. alios sed se sic. vt. §. eo. ait. cū suis cōcor. Et no. hac. l. q. res pellatur a defere do. Accur. **A**d delatio nē. als ad decla rationem. **R**escriptum est. §. b. pub. iudi. l. v. in fi. **D**eferre. f. a supradictis. **V**endicare. als iudicare. ad qd est. §. de b. sig. l. iudicasse. r. §. e. l. i. in prin. **N**ō obtinue rit. q. ergo ppuā defert. qz ppe mium infamatur si non probat. vtz. Ieo. l. i. fiscus. §. delatoris. r. l. de lator. r. Ie. bona. §. l. **R**escripserit. ad hoc. C. q. accu. non pos. l. pe. r. in aut. vt. hi. q. ob. §. q. si q. r. §. vt. au tem. **I**nteroga ri. pnt. ad dñz bona: an ad fiscū. ad qd. §. de. pcur. l. oim. r. l. nō solū. et notant hic qdā argu. qz pcurator pōt eē testis in cā quā pcurat: quod nō placet. vt. §. de testi. l. i. i. i. et hic

deferre nō possunt: vt diuis fra tres de eo rescripserūt qui fu stibus cesus in opus publicū erat dat⁹. **I**tē cōstitutōib⁹ pncipū phibent deferre illi qui in metallum dānati sunt: hoc ideo ne desperat ad dela tionē facile possint sine cā cō fugere: sed eas cās quas ante dānationē ceperūt deferre: posse eas etiā post dānationē exeq rescriptū est. **V**eterani qz sacris pōnibus delatores esse phibent: propter honore vtiqz r merita militie. **I**tē mi lites ppter honores stipendiō rū que merent deferre⁹ phibē tur. Sed cōem cām sibi cū fi sco qs deferre pōt: hoc est vē dicare⁹: nec p hoc famosus ē lz in causa sua nō obtinuerit. **I**tē eos q tutores vel cura tores fuerint nō optere defer re cām pupilloz vel adolescē tium suoz **D**iu⁹ feuer⁹ r anto. rescripserūt. qd pñs est obz uari et in eo q quasi pcurator: negocia gessit: r ita hoc idē dī ut principes rescripserūt. **I**tē decreuerūt nulla pōne phibitū esse pcuratorē interroga ri: sed accusare⁹ eū cui⁹ nego cia gessit: r tutorē q aut detu lit aut mādauit seuerissime pu niendum rescripserunt. Sed nec quidē is qui aliquā vendi dit rem: eandē deferre debet: vel p se vel p subiectā psonā ne aliquis penam⁹ patiatur di gnam sue persone: vt et consti tutum esse refertur.

non vt testis interrogatur. Accursius. b **S**ed accusare. f. prohibitum esse. c **D**eferre debet. et sic veniet contra sum factum. vt r. §. de adop. post mort: m. erat enim res illa ad fiscū pertinens ob aliquam causam. d **P**enam. dupli vel tripli nomine euictionis pro missi. omnia doli exceptione. vt. §. de euic. l. vendican tem. r. l. sequa.

Liber Undecimus.

a Pro victo habeat. de hoc die vt. s. eob. in filci. r. fa-
cit. s. de bonis eo. l. ij. et. l. eo. imperator.

b In fiscalibus in priuatis die vt. C. de pe. iul. l. i.

c Ceterum. pro sed.

d Trāfire. vt pro victo habeat heres r. si velit q̄s pro
bare corruptelaz.

sed videt hoc. s.
de bo. eo. l. ij. sol.
vt ibi.

e Exide. vt nō
audiat heres post
ea in iure.

f Redēpta est.
r. forte absolutus
corruptor.

g Uel actio. cō
petēs corrupenti:
puta non capaci.
quā actionē defe-
rebat in fiscū. Ac.

h Cōstare. tūc
ergo predicta pe-
na transibit.

i De crimine.
pauanicationis.
vt. s. de pua. l. pre
uaricationis.

k Agi possit.
facit. s. de iureiur.
l. euz qui s. in po-
pularibus. et de
popu. act. l. iij.

l Non pene. i.
nō vt heres habe-
atur. p. cōiuncto vt
dictum est. sed vt
plene discutatur
cā ac si nulla cor-
ruptela facta fue-
rit. Alij dicunt si
ago cōtra heredē
fatis est probare
corruptelā defuncti: qz per hoc apparet meā delationez
fuisse validā. Et qd dicit nō pene/ est sensus. ideo sufficit
pbari delictū defuncti: qz nō peto penam ab heredē: sed
tū q̄ prius deferebā. ad qd. C. si pendēte appel. l. i. Sed
certe nō pōt palliari quin esset pena: si hāc admitto pro-
bationē: scz corruptelā defuncti. qd em si ius habeat de
latus nōne esset ei pena si ppter corruptelā ei vel heredē
auferat. vt. s. eo. imperator. ideo p̄ma placet.

m Dixit. r. succubuit. vt. C. de his qui. vt indig. alia.
Et nō. q̄ nichilominus heres est. r. ideo si quis habeat
actiōes cōtra defunctū: extincte sunt l. z ei auferat heredi-
tas vt indigno. r. actiōes hereditarie denegant. r. sic no-
mine nō re remanet heres: tñ actiōes cōfuse nō suscitant
vt hic. r. s. de vul. sub. ex facto. s. iul. r. de his q̄. vt idig.
qui tici. in fi. r. l. heredē. r. l. cū qui. s. si quid tamen.

n Actionibus. scz hereditarijs.

o Obligatiōes. ats actiōes r. subaudi. r. ats est. s.

p Non resuscitari. hereditate ei vt indigno ablata.
vt not. superior respon.

q Procuratores. actores. seruos.

r Alienēt. manumittēdo vel alio modo vt subij
cit. et fact. s. e. bonorum. et qd ibi nō.

rupit ea cōditio est: vt p victo
habeat. nā in fiscalib⁹ cau-
sis id cōstitutū est. Sed enim
hec pena magis est vt aduer-
sus ipm locū habeat q̄ delato-
rē redemit. Leterū⁹ aduersus
heredē eius trāfire nō debet.
nec enim exinde perit cā ex q̄
redēpta est: vel actio⁹ perimif
vel condēnatio facta dicit: ve-
rū oportet cōstare⁹ prius: r. de
crimine⁹ p̄nūciare. Plane r. si
forte de retractāda cā agatur
q̄ semel iudicata est p delato-
ris corruptelā: mort⁹ corru-
ptor nō efficiet quominus agi
possit atqz retractari cā. hec
em nō pene⁹ sed cāe restitutio
est. Cū qui falsum testamē-
tū dixit⁹ posse adire heredita-
tē cōstat: sed denegatis ei acti-
onibus⁹ fisco locus erit. obli-
gatiōes quas adēdo confu-
dit: nō restituitur. nā r. in eo q̄
post aditā hereditatē defun-
cti mortē nō defendit: impera-
tor: noster euz patre rescriptis
obligatiōes⁹ confusas nō re

C Si manumissi fuerint. de facto r. reuocetur quate-
nus de facto sūt manumissi. sic. s. de ferijs. l. i. s. i. vel si di-
cas tenere reuocant p in ite. resli. ad qd. s. de mio. l. nisi.

D ex audiri fm. R. arg. l. i. p̄i. secus in alijs de q̄-
bus dicitur. s. e. in

fraudē. s. i. vel die
q̄ sita in obsidatu:
siue viuat siue mo-
riat. nā ea q̄ domi
obsides reliq̄unt
in fiscoz non cogū-
tur: qz nec capti-
uoz. r. die obsides
q̄ cōmissierāt pe-
ratorū pro aliquo
pacto seruādo vel
precepto: vel pro
aliquo capto q̄ res-
cessit eo dimisso. r.
hos cōstat nō pos-
se testari. vt. s. de
test. l. obsides. nec
tñ capite p̄niti
sunt. Alij dicūt q̄
etiā bona que ante
ea habebāt amittunt.

Marcianus.
pcuratores cesaris
bonozū actores q̄ ad
fiscū deuoluta sunt alienent:
imperatores seue. r. antoni. re-
scripserūt: r. si manumissi fue-
rint reuocent ad seruitutem.

Dius como Idem.
rescriptis obsiduz
bona⁹ sicuti captiuozū⁹ oīmo
do in fiscū esse cogēda. Idē.

Sed si accepto⁹ vsu toge
romane vt ciues ro. se-
per egerit: diui fratres procu-
ratoribus hereditatū rescrip-
serunt: sine dubitatiōe ius co-
rū⁹ ab obsidis cōditione sepa-
ratū esse beneficio p̄ncipall.
ideoqz idē ius eis⁹ seruanduz
esse: qd haberēt si a legitimis
ciuibus ro. heredes instituti
fuissent.

Ulpianus.
Am qui debitoris fisci
adij hereditate: puile-
gis fisci cepisse subiectū eē⁹.

Qui corrupit delatorē pe-
cunia condēnatur in quingen-
tis solidis. Marcianus.

Capituz. pōt
inteligi de ho-
stibus q̄ per virtu-
tē bellicā deuicti
cū agris suis ca-
piunt. hi ei q̄uis
fiat serui capiētis
um. et res mobi-
les q̄ cū his capte
sunt. vt. s. de acq-
ren. re. do. l. trans-
fuga. et ad le. iul.
pe. l. pe. que sunt
contra. predia tñ

eorū non sunt captentis sed fisci. vt. s. de cap. l. si captuz⁹.
s. expulsis. et he sunt res q̄ limitate dicunt. vt. s. de acq-
ren. rerū domi. l. in agris. vel dic loqui de his qui ob cau-
sam capti et detēti sunt sola ciuitate non libertate amif-
sa. cum em hi liberi remaneant: sibi acquirūt. sed eis de-
tentis bona eozū publicant. vt. C. de bonis pro. l. de po-
tati. qd autem subijcit in. l. p̄ori. potest referri tā ad ob-
sides q̄ ad captiuum de quo p̄ori. exemplum posuit: si
ponas eos iuris peritos et ita acciperunt vsum toge. vt
dicerentur togati: id est aduocati. vt. C. de postulan. l. fi-
nali. et in. C. de aduocatis diuersorum iudi. l. ne quis.
Aut imperato ab imperatore vsu cuiusdam vestis que
toga dicitur. Unde dicitur Italia gallia togata. et forte
de huiusmodi captiui bonis loquitur Ulpian⁹. s. de bo-
nozū possessio. l. non est ambigēdus. fm. R.

Sed si accepto. ab imperatore: qz imperator p̄missit
vt romana toga vterent. R. cetera die vt. s. l. p̄ori.

Eorum. qui impetrauerunt vsum toge.

Eis. qui ab ipsis fuerunt heredēs instituti. R. s. ab
obsidibus. p. ad qd. s. de bo. pos. non est. Accur.

Aum subiectum esse. ad hoc. s. de vsuris. l. cū quidā.
s. debitor.

Sed si accepto. ab imperatore: qz imperator p̄missit
vt romana toga vterent. R. cetera die vt. s. l. p̄ori.

Eorum. qui impetrauerunt vsum toge.

Eis. qui ab ipsis fuerunt heredēs instituti. R. s. ab
obsidibus. p. ad qd. s. de bo. pos. non est. Accur.

Aum subiectum esse. ad hoc. s. de vsuris. l. cū quidā.
s. debitor.

Impetores subdistinguitur et p. coniecto debes haberi. vt
§. eo. l. ei. r. l. in fisci. r. C. qñ. puo. nō est neces. l. ve-
pud. sustinende. l. defendende. (males.)

Actiones. viueriales. Accur.
§. Ceteroz. i. vendicantiū hereditate: r. nō singulorū
creditor an: r. ac.

Expressum est. vt actiōes et
creditor differā-
tur. q. nō differen-
tur si inter duos
pūatos de here-
ditate ageret: vt i
ptra. C. de pet. he-
redi. l. fi. r. fact. §.
de exces. rei iudi.
Lqui cū herede.
Item contra. §. si
cui plus q. per. l.
fal. l. si heres. So.
hiciam erat l. s. f.
mota pro fisco: ibi
non. Accur.

Redij. bi-
stractus. cuz
suo onere. Accur.
§. Placuit. fa-
cit. §. de here. vñ.
l. ij. §. si quid. r. §.
penulti.

Quod placuit.
§. eo. l. in
sūma. et. l. i. §. an
bona. r. l. non pos-
sunt. r. l. statius.
§. si. r. C. de peti.
fisi. l. i. als est de p-
mleg. fi. l. i. r. J. ar-
rianus. in pn.
i. C. fisco. i. ad vti-
litatem fisci. als a
fisco.

Sibi. id est
sibi debitum.
l. C. Jus cōe. q. b
ē vt i. sōr. pentōe
preferat ceter. vt
C. d. pen. fi. l. i. vel
verius da exēplū
Jeo. statius. §. fi.
Itē sunt exempla
C. de testa. Lex i-
perfecto. r. C. ne
fisc. rem quā vñ.
eul. l. i. J. r. s. e. l.
rea. §. i. et sic cōia
iura tenet in p-
missis. ad q. b. etiā
est. C. de pen. heredi. l. i. Accur.

Fiscus. quidā delator p. fisco seu p. vtilitate fisci ac-
cusabat testm de falso si obtinuerit h. ppositū: si
succubuerit nō h. fisco. vt. C. de his q. vt idig. l. aliā. si au-
tē pendet l. s. r. ex alia cā bona vacant que causa constat
nec est ambigua: vñ fructus ex die mote pūme litis.

His testamēti nō obrinu-
it: priusq. aut questio illa deci-

Fraudulēter. l. 3. nō p. bet q. sunt
in fraudē alienata: non ideo infamā. Acc.
3. C. vendicasse. i. demisse bona in fisco. vt ob hoc si nō
probet fiat infamis. r. facit. §. l. priori. §. fi.
I. Ta fidei. rogauit. a p. rogauerat: sed nō dixerat de
certo fundo. Acc. b. C. Uoluit. legē circūuenit dū non

Non vacare. ex alia causa: vt quia non sit capax heres
institutus in testamento falso.

O Assumi. i. consumi ad damnum fisci.
P Neg. em. No. q. dicit bone fidei pos. nō teneri nisi
inqua nū locupletior est. vt. §. de peti. here. J. r. e. §. cū

Impetores seuerus r
tante. rescripserūt: tu q
defensioe omitta redimere se-
tentiā maluisti: cū tibi crimen
obijceret: non imerito q. ngen-
tos solidos iferre fisco iustus
es. omitta em ipsius cause inq
sitione ipse te huic pene subdi-
disti. obrinendum est enim vt
hi q. b. negocia fiscalia mouen-
tur ad defensionē cause bona
fide veniant: non aduersarios
aut iudices redimere tentent.

Coniuato r fisco mouentib
causam super vna re prius tra-
ctatur causa fisci. P. ompo.
Hud iulianū rescriptū
est: si priuatus ad se p-
tinere hereditatē lucij tici di-
cat altero eandē hereditatem
fisco vēdicante: querit vtrum
ius fisci ante excutiendū sit: r
sustinēde actiōes ceteroz:
an nichilominus imhibēde pe-
titiones creditorū singulorū ne
publice cause p. iudicet: q. b.
etiam senatuscōsultis expres-
sum est. P. apinta.

Redij. a fisco distra-
ctis p. teriti tēpous tri-
buti eorūdem predioz on. em
p. torē spectare placuit. I. dē.
Quod placuit fisco: non
esse penā petendā nisi
creditozes suū recuperave-
rint: eo pertinet vt priuilegiū
in pena cōtra creditozes non
exerceat: nō vt ius cōe priua-
toz fisco admittat. I. dem.
Fiscus in questioe fal-
si testamēti nō obrinu-
it: priusq. aut questio illa deci-

Ita fidei heredis cōmī-
sit: rogo fūdū ticio des-
de quo te rogauit: si ticius ca-
pere nō possit nō euitabit he-
res penam taciti fidei cōmissi.
Nō est em palā relinquere q. b.
ex testamēto sciri nō pōt cum
recitatū est. Quēadmodū nec
ille palā dat q. ita scribit: rogo
vos heredes meos quod a vo-
bis petij: fidē prestetis: imo in
p. iorū specie maiorē fraudem
excogitasse videt: qui nō tātū
legem circūuenire voluit: sed
etiam interpretatiōe legis q.
circa tacitū fidei cōmissum ha-

Fraudulēter. l. 3. nō p. bet q. sunt
in fraudē alienata: non ideo infamā. Acc.
3. C. vendicasse. i. demisse bona in fisco. vt ob hoc si nō
probet fiat infamis. r. facit. §. l. priori. §. fi.
I. Ta fidei. rogauit. a p. rogauerat: sed nō dixerat de
certo fundo. Acc. b. C. Uoluit. legē circūuenit dū non

Cū post controuer-
siā motā: vt h. fuit
r. §. de pen. here-
di. l. 3. r. si le §. si au-
tem. r. §. cōsultuit.
r. de his qui. vt in
dig. l. herede. r. l.
eum q. in pn. Ac.
q. C. Nota. in se-
cunda lite. Acc.
r. C. Nō esse fun-
ctū. r. sic non infamā-
mari.

Pertinere.
pponēdo tiē sel-
uēde pecunie ve-
nisse: r. suū tpe: qz
legata erat reipu-
bli. i. dē: nō tñ ve-
nerat. r. erat. p. cu-
rator fisci i. te. r. fa-
cit. J. eo. l. delator.
r. §. eo. l. deferre.
r. l. ij. in pn. r. J. e.
l. pri. §. fi. Alij po-
nūt p. l. C. de des-
la. l. nullam.

Egerat. non
pro p. iemo. vt. §.
l. ij. in prin.

Bona. ex l. i. i.
de portatōis
vel alterius capi-
talis pene nō rele-
gationis. vt. §. de
publ. in. l. ij. et de
iter. r. re. l. relega-
toz. §. hec est dōta
r. §. ad tps. r. l. i. iij
r. C. si pen. ap. l.
fisi.

Postulauit.
duo vel p. les ma-
gistrat. erat cōdē
nati simplicit: vñ
alter eoz petit se-
parari cōdēnatio
nē q. b. pōt. vt. C. si
p. les vna sen. l. i.
r. ij. et dic q. iudi-
can p. iicipes sunt
soluēdo si reuocē
(tur alienata p. eos.

Liber Undecimus.

capienti aliquid restituere debuit. at legis interpretatio: ne. l. circūuenit. dñi voluit ne quid certū apparet qđ fideicommissarius petat. et plene dic vt. l. iij. in prin.

A l. eo. id est l. deo.

B Rerum. ad qđ. s. cōis. pre. l. in tradētis. et de iniur. p̄tor. in pn. r. s.

Est ali-
tas am-
biguū
parit.

qđ ait. Itē r. gñali-
tas ambiguū pa-
rit. vt. s. de solu. l.
cū nichylus. r. no. s.
de pac. l. veterib⁹
Ex portioe.
que est tertia: vt
liti. de suc. l. s. no
stra. et dic sua. id
est sibi debita.

Prestet. non
capaci: in qua nō
potuit grauari et
capaci. vt. s. d. le.
ij. l. cū patron⁹. et
si qđ omis. cau. te
sta. l. q̄ autem. s. si
p̄onus. r. facit. s.
de inoffi. testa. pa
pinian⁹. s. si qđ. l.
pn. sed arg. cōtra
s. d. fal. si quis le.
s. fina.

Um. excipe.
id est susci-
pere. vt. r. C. d. he
redi. ven. l. i. sed s.
C. d. q̄dri. p̄scrip.
l. bñ a zenone. So
lu. vt. d. l. C. de he
redi. vē. Itē fec⁹ l.
eo q̄ a puato emit
q̄ veditoi credito
ri r. emptoi vendi
tozi tenef. vt. d. l.
C. de her. vē. l. ij.
s. si. Itē facit. s. d.
pen. here. nec vl-
lam. s. item si qđ
a fisco.

Arrian⁹. als
adrian⁹ als
arrianus.

Publicata.
ex ali⁹ delicto ar-
lio. vt. l. stati⁹. s. si.
h. Relictum. r.

habebit premium. vt no. s. eo. edicto. s. extat.

Diuī traiani. qđ est. s. e. edicto. s. extat. i. r. ij. rñ.

Transigunt. puta cū heredibus rogatis. idē tñ et
cū aliis defert aliq̄. vt. s. e. l. ij. s. senatus. r. l. senatus.

Qđ cōiuctus. als quis: sed melius qđ. Et nota sim-
plū exigi ab vtroq̄. sed contra. l. eo. l. aufertur. s. si. vbi
quadruplum. Sol. vt ibi. Accursius.

Operator. fisci. sic ergo ipse q̄ tacitū fideicommissus
prestandū suscipit ppter suū delictū: ab eius dñio
cadit ipō iure: vt hic. r. s. de publi. l. cōmissa. r. s. l. i. s. an
bona. Nec ob. s. e. in fraudē. s. eius. quia r. hic constat re-

lictum non capaci. Accursius.

Delator. denunciat. qđ dic vt. l. i. de ferre. s. si cōem. r.
l. ij. in pn. r. l. fiscus. s. si. r. C. d. dela. l. nulla. r. facit
s. de lib. cau. q̄ ex libtate. r. de aq̄ plu. arcē. l. i. s. deniq̄. et
de bo. lib. qui cum maior. s. si libertus. Accur.

Delator: nō est pau-
qui protegēde cause
sue gratia / aliquid ad fiscum
denunciat.

In fraudē fisci non solū
p donationē: sed q̄cūq̄
modo res alienat⁹ reuocant.
Itēq̄ iuris est r. si nō quera-
tur⁹: eque em̄ in oibus fraus
punitur. **B**ona eoz⁹ qui in
custodia / vel in vinculis / vel in
cōpedibus decefferit: heredi-
bus eoz⁹ nō auferūtur: siue te-
stato siue intestato decefferit.

Eius bona q̄ sibi mortē
sciuerit: nō ante ad fiscū cogū-
tur⁹: q̄ prius cōstitit cui⁹ cri-
minis gratia manus sibi itule-
rit. **E**ius bona q̄ sibi ob ali-
quod admissum flagiciū mor-
tē cōsciuit r. manus intulit: fi-
sco vēdicant. **S**i is tēdio vi-
te aut pudore eris⁹ alieni: vel
valitudinis alicui⁹ ipatentia⁹
id admisit: nō inquietabūtur⁹:
sed suo successori relinquunt⁹.

Libertates date a debito-
re fisci in fraudē ipsius fisci re-
uocātur. potest autē debitor fi-
sci emere tenesū vt eum manu-
mittat que manumisso tene-
bit. h. d. s. e. glo. casum ponit.

Debitorie fisci in fraudez
datas libertates retrahi pla-
cuit: sane ipm ita ab alio eme-
re mancipium vt manumittat
nō est prohibitum: ergo tunc
r. libertatem prestare poterit.

nie quam debebat dare aliq̄.

Impatentia. nam forte habebat talem infirmita-
tem: quā non poterat sustinere: vnde se occidit.

Non inquietabuntur. f. eius bona.

Relinquuntur. sed hic distingue: vt no. C. qui te-
sta. face. pos. l. ij. Item facit. s. de bonis eo. l. iij. r. C. eo.
l. i. r. ij. r. s. de mil. l. omne delictum. s. qui se vulnera-
uit. r. s. de in iust. testa. si quis ex. s. p̄o inde. r. s. qđ. r. C.
si reus vel ac. mor. fu. l. defunctus.

Placuit. s. qui et a quib. cum fideiussor. s. aristo. et
l. in fraudem. Accursius.

In fraudem.
alicate. a de-
bitore fiscali.

Non q̄rat. h.
est. s. e. l. cū qđā
Solu. h. nō q̄rat q̄
pati litē mouerit
vt liti describit. qz
nō cōquerit. i. litē
nō cōtestat. ad qđ
s. q̄ in frau. cre. l.
vel ci. s. i. r. s. hoc
nō q̄rat. i. nō cōq̄-
rat. vel scō q̄rat
i. ac q̄rat. et sic nō
erit par aditto fi-
sci et alioz credi-
toz. vt. s. q̄ i frau.
cre. q̄ ait. in prin.

Et ad. l. s. i. d. dic
q̄ h. i. erat delatu-
lucru: puta mor-
tuo iaz testatore q̄
debitoi fiscali le-
gauerat. argu. s.

Ad le. aq̄. inde ne-
rati⁹. s. idē iul. qđ
legatū debitor fi-
sci i fraudē fisci re-
pudiat. vt dic nō
q̄rat. i. ac q̄rat: qz
ex his reb⁹ q̄ fisco
sunt delate patit
alios papere fru-
ctus. vt sol. vt ibi.

Punit. i. hoc
vt reuocet. r. qñq̄
plus: vt. s. aufert.
s. i. r. facit. s. q̄ r. a
qđ. l. in fraudē. r.
l. si cū. s. a. b. b. i. r.

Bona eoz. r.
facit. s. pri. s.
f. Cogitur. i.
inuaduntur.

Admissum.
id est cōmissum.

Eris. i. pecu-

a Pertinentia. vel qz coia vel alio mo tali quo poterat
pen ab eo. hoc est alius pot petere ab ipius fisci debito-
re cui bona sunt fisco delata: qd multis modis contigit.
vt no. s. de eden. l. i. s. editioes. Et qd subicit restitui: dic
ad exemplificandū. vel etiā oino vt ibidē no. hoc pacto
qz si fisci sunt: vel

h3ibi partem hac
cōditiōe edit. qz
si ali? nō vref eis
aduersus fiscum.
vt. j. pri. s. vbi po
nit exemplū quo
mō acta pnt pte-
re ad fiscū z pūa
tū. z facit. s. eo. fe-
nat. s. pe. z. s. fi.

b Necqz acta.
sez publica: puta
inter te z me factā
cum te de homici-
dio accusare: post
ea ego vel ali? des-
fert bona tua vt
tanqz nocentis et
dānati in fiscū: et
h3illa acta in qd?
de innocētia cōti-
netur: nō cogetur
ea tibi exhibere.
vel dic acta: id est
sententias. B3o.
c Ed. als. edi.
sz in l. bul. et als
reddi. et no. qz qz
tum est ad infra

est cōtra. C. de edē. l. procurator. z. l. iustū. z. l. non est no-
uum. z. C. de fi. instru. l. illate. quibus dicit qz fiscus edit
infra etiā cōtra se: vt etiā p hoc contradicāt inferiorū rñ.
Solu. ibi erat cōtrouersia inter fiscū z pūatū. hic inter
duos pūatos quo casu ab alio nullo modo: a fisco nō
sine cautione. z hoc iō fm. p. ne si postea ageret cū fisco
h3o rationib? vtref? tra. eū. eo. f. casu quo nō possit po-
stulare sibi edi. i. cū esset actor. sz si hoc est fisci pūlegiū:
ergo als pūatus teneret edere alijs inter se litigātib?
vt. j. ad muni. l. i. in fi. sed dices qz hic dicit de instris q
etiā pūet ad petentē: sed tūc esset iniquū si etiā p fiscū
eo nō iuuetur vt suo. Quare dic in. i. rñ. hic erat cā inter
fiscū z pūatū: z non edūtur acta a tertio tra fiscum: qz
nō cogit nec sponte dz. sed in cā pūatorū pōt tertū? lz nō
cogit. z sic expone nō optet. i. opz qz nō. In scdo rñ. duo
pūati litigāt maxime apud pcuratorē fisci: z fise? edit
si vult: z si nō vult non cogitur qz nec pūatus. sed si cō-
tingat qz edat. pcur. fisci: edit cū cautione p̄dicta. Et ex p̄-
dictis etiā patet qz nō est cōtra. C. e. l. ij. At e contra fit
editio. quod dic vt. s. eo. l. ij. s. fi.

d Ne is. scilicet cui fit editio.

e Aduersus se. scilz fiscum.

f Vel rēpublicā. pro eodē ponit fiscū z rēpub. vt. j. de
pbo. sig. l. eū qz vec. Vel nō. peodē. vt. j. ad muni. l. simile.
g H3is actis. i. hac editioe. nō ita si qñcūqz in alijs or-
h Utat. h3em pbatio plena ex h3is exēplis (scilicet
non esset: p̄sumptio tñ p̄ fiscū esset si p̄staret eadē scripta
fm B3o. et sic nō ob. in aut. vt spō. lan. s. i. z. C. de eden. l.
procurator. z de fi. instru. l. ij. Vel dic qz hic crāt publica-

ta. vt i. aut. vt fra. fi. s. illd. vt h3is. f. originalib? ad qb. C.

i H3is. act. vt is cui fit editio. (de edē. l. pcurator.

k Quotiens apud fiscum. i. apud fisci procuratorē.

l Postulanda est. ab h3is qz inter se agunt. z de actis
illius cause dic vt. C. vt lit. penden. l. supplicare. et. C.
de edē. l. is apud.

non autē dicit de
actis fisci: de qb?
dixi. s. pri. s. z dic
ptās. i. editio vt
possit videre apta
m. Comētariē:
fis. sic dicit: qz ei
sunt acta pmissa.
Aliter autē ponit
C. de custo. reo. l.
ad cōmentariē:
ses.

n Adnotanda
sunt. vt significet
quē z in qz pte ha-
beat fraz amissā.
ad qd i. aut. vt di-
uine iustiones.

o Alii. qz sint
scripta.

p Cadat. qz fal-
sitate cōmittit in
cā p̄dit eā. nec est
ptra. C. s. formu.
l. i. qz in alto casu
dicit. Accur.

q Apud fisci.
ex cā restōis. vt. s.
s. mi. l. p̄fecti. a3o.

r Postulatus. i. beneficiatus p aliquē qz aliqua ad fi-
scū pertinentia tenet. vel dic petitus. f. vsus actorum. et
facit. C. de temp. appell. l. per hanc. Accur.

s Pro quo. ad quod. j. de censu. l. cū possessor. in pñ. z
s. de fideiusso. l. fideiussores. z. s. de solu. sicutus. s. pe. z
C. de censu. l. cum eorum.

t Ad comparandam. quia soluit vsuras pro dilatio-
ne quod est precium dilationis: immo plane potest legi.
et dic comparandam. i. inueniendam.

v Plus qz. minus ergo esse potest. vt. s. de vsuris. l. si
bene. z facit. C. de dila. l. i. Itē facit. s. de re iud. l. ij.

x Postulandū est. ad hoc. s. de pen. l. diui fratres. s. i.

y Si pncipal. dic bōa occupata: qz nō soluebat. si aut
successit fise? reo apō iure libatē ēnt fideiussores fisci qz
fise? accipiebat ex p̄ctu. et si re? nō ēnt soluēdo: qz sibi hef-
di dz soluēdo. vt. s. ad. l. fal. qrebat. Itē habeas. j. nisi for-
te zē. et dic idonei. f. rei sint. vel dic rei idonei sint fideius-
sores. vt dic bōa: vt sic p̄bū idonei sit gentium casus: hoc
est qz p nō idoneo intercesserit. Alij dicūt idonei noiati
uū z supponere. f. debitore s pncipales: qz in idē recidit.
sz tūc de singulari nūero ad pluralē trāsiret. Et qd vt ac-
cesserit: dic qz tūc si fisco nō satisfit ex bonis icidit in obli-
gationē: als nō incidit. vt. s. s. pbo. ob. l. decē. als nō est
nisi zē. sz est ibi: si forte zē. z nunc dices fideiussores das-
tos alicui ab eo cui fiscus eritit heres. hoc ideo: qz non
pōt tūmeri qz fiscus desinat esse soluēdo: lz tūmerit de
reo. vt. s. de fundo do. l. ij. z ponit liberātū imp̄prie. i.
nō incidit i obligandē. z dic si. i. qzuis. z idonei ē ḡtis. vt
s. vel. ppe: forte dices idē si idonei nā vtrobiz liberāt.

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

z Si pncipal-
lis? rei bona ad fiscū deuoluta

Libet Undecimus.

a Fideiussores, quos fisco acceperat ex contractu put habes nisi: nō illi qui intercessissent apud alios creditores. vt. C. de fideiuss. l. i. contra. vel vt ibi.

b Distractis. i. plus vēditū q̄ deberet exigere.

c Restitui. scz illud plus.

d Postulat. a

debitore. ad q̄b. C.

de iure do. im. l. fi.

§. si. al's postulan

tur. l. q̄ sunt serua

ta vltra debitum.

e Materiā. qd lignū

dic vt. §. de leg. iij.

lignū. in pun.

f Nō substitui

tis. arboribus.

g Cedere. id

est incedere.

h Estimatiōe.

f. si cōtrafecerit.

i Cōueni. fa

cit. §. so. ma. l. di

uortio. §. si in frau

dem. et locati. l. si

merces. §. culpe.

k Utantur. et

§. fisci. Ad q̄b. §.

de mino. si ex cau

sa. §. pe. 2 de pub.

l. imperatores. et

C. si aduersus fi.

l. i. et. ij.

l Uferi. indi

gno. nō tñ fi

sco applicat. sed

agnatis. vt. C. de

hered. in. l. si pa

ter. et. l. nec apud.

§. si. q̄ sunt §. naz

nec hic dicit fisco

applicari. vel ve

rius vt faciat ad fi.

dic hic applicari fisco. 2 et nō habere

aliquos agnatos. 2 fa. C. de fidei. l. eā quā. 2 de testa

mentis. l. neq̄ p̄fessio. 2 de inge. ma. l. i. 2 q̄b. no. C. de his

qui. vt indig. l. hereditas. sed fm p̄mū intellectū fallit

hec regula. q̄ auferunt indignis applicari fisco. vt 2 no.

m Declaratus est. per accusatio (§. eo. l. lucius.

nē de partu supposito. de quo dic vt no. C. de fal. l. i. vel

p̄p̄tionē here. agere legitimo. cum non valeat institui

no ip̄o iure. vt. C. de heredi. in. l. i. nec apud. 2 de fideis

com. l. eam quam.

n Suscepit. a debitore fisci forte. al's §. vt. Jea. l. §. fi. 2

J. de adm. re. ad ci. per. l. fi. §. iij. 2 §. eo. in fraudē. in pn.

o Vel pcuratore. fisci vel cesaris. Et dic q̄ isti emūt.

p Vēdicat. q̄ priuatus q̄ vēdidit vēdicat. 2 officialis

de suo dat fisco eiusdē rei estimatiōe. sed videt in q̄dru

plū. vt. §. de cōtrahē. empti. l. nō l3. cōtra. sol. dic estimati

ōe. l. in quadruplū. vel hic a priuato aliquo de sua iurif

ditione emūt. ibi ab ip̄a repu. quā administrat. vel dic q̄

hāc estimatiōe p̄stat vēditōe puta p̄cauz q̄ habuit. vt

ar. §. de cōtrahē. emp. l. fenar. 2 de dā. infec. l. vlti. et fm

hoc nichilominus fisco habebit quadruplū. 2 fa. C. de

cōtra. iud. l. i. 2 J. de rem. l. i. m. lites. 2 de adm. re. ad

ci. per. l. ij. §. i. 2. C. q̄ me. cā. l. si p̄tensionē. hoc alit foli

lit in eculentis. vt. §. de offi. procon. solent. Jtē quando

paterna erant. vt no. §. de cōtrahē. emp. l. qui officū.

vel nisi in casu quando confirmatur quinquēnio. vt. C.

de con. in. l. i. in p̄nca.

qua administrat l3 p̄ supposi

tā psonā pparatū est: infirma

to p̄ctu vēdicat: et estimatio

eius fisco infer: nā 2 nauē in

eadē puincia in qua q̄s admi

nistrat edificare p̄hibet. Fi

sco autē semp h3 ius pigno

ris. Qui cōpensatiōe op

ponit fisco itra duos menses

debituz sibi docere d3. Ut

debitoib' fisci q̄b fisco d3 cō

p̄set: sepe cōstitutū est: ex

pta cā tributoria 2 stipēdiōri

2 itē p̄cio rei a fisco empte: et

q̄b ex cā annonaria debet. In

reatu cōstitut' bona sua ad

ministrare p̄: et q̄b debitor recte

bona fide soluit. Actores

q̄ aliqd officū gerit i bonis q̄

distrahūt pcuratores: venū

dare incōsultis p̄cipib' p̄hi

ben: 2 si venēat venditio nul

las vires hēbit. Seru' ce

saris si iusu pcuratoris adiit

hereditatē: cesari volēti acq̄

rit. Si multi fisco fraudem

fecerint: nō vt in actiōe furti

singuli insolidū: s3 oēs simul

q̄drupli penā p̄ virili portioe

Actores. instituti a procuratore fisci vel cesaris. vt

dicat in. l. de cura. §. fi. Accur.

Procuratores. i. castaldiones seruos. ad q̄b. §. eo.

l. bonorum. 2 l. ne procuratores. Accur.

Adiit hereditatem. dic vt. §. de acqui. here. si quis

bo. §. fisci. et de offi. procu. ce. l. i. §. vlti. et. l. se.

fecerint. sumptiōdo. non ita si alto modo. vt. §. eo.

L. artianus. §. qui autē. et. §. ea. l. §. i. Et sic nota q̄ in hoc

est deterior causa fisci q̄ priuati qui pro furto ageret ad

duplum vel quadruplum contra omnes. nec vnus per

alium liberatur. vt. C. de condic. fur. l. i. sic et al's. §. de

diuer. pre. l. in omnibus. preterea dicunt quidā vt s3o.

hanc penam habere locum vbi non est alia pena specia

lis a lege statuta. Jtem huic §. est contra. §. de publica.

l. hoc educto. §. fi. et. l. simulti. vbi duplicanduz dicit. si d

ubi in querēdis fuit fraus. vt. C. eo. l. facultas. hic in que

suis iaz fisco. vt. §. de his qui ex pu. ra. l. i. et. C. de asse.

l. consiliarios. et argu. C. de acquiren. possessio. l. vlti. nā

in eo quod iam quesitum est: non sic fit fraus. arg. §. eo.

leum qui. Jtem in contrarijs priuatus agi in duplū cō

tra publicanum: hic ipse fisco. Accur.

Insolidū. i. in duplum vel quadruplum.

Et nauē. fa.

§. vac. mu. l. hi q̄.

Edificare. i.

facere. Accur.

Pignoris. ex

suo contractu. vt

C. qui. cau. pig. ta

ci. cōtra. l. ij. non si

petat malefici pe

nam. vt. §. eo. l. q̄b

placuit. vel priua

to succedit. vt. §.

eo. fisco. sed tunc

quādo inter nota

posuit h3 hypo. vt

ibi dicit. Ac.

Duos men

ses. facit. C. de cō

pen. l. vlti. et. §.

proximo. Accur.

Constitutū

est. vt. §. de cōpen

sa. l. fi. et. l. i. dē. nisi

in casibus q̄ hic se

quantur. vt. C. de

compen. l. i. et. l. in

ea. 2 l. si ex vendi

tiōe. Accur.

In reatu cō

stitutus. etiā post

accu. inchoatam.

2 dic vt nota §. de

solu. l. reo. sic po

nitur reus. i. accu

sat. vt. §. de pub.

iudi. l. v. et. §. eo. l.

est quidā. Accur.

In reatu cō

stitutus. etiā post

accu. inchoatam.

2 dic vt nota §. de

solu. l. reo. sic po

nitur reus. i. accu

sat. vt. §. de pub.

iudi. l. v. et. §. eo. l.

est quidā. Accur.

In reatu cō

stitutus. etiā post

accu. inchoatam.

2 dic vt nota §. de

solu. l. reo. sic po

nitur reus. i. accu

sat. vt. §. de pub.

iudi. l. v. et. §. eo. l.

est quidā. Accur.

In reatu cō

stitutus. etiā post

accu. inchoatam.

2 dic vt nota §. de

solu. l. reo. sic po

nitur reus. i. accu

sat. vt. §. de pub.

iudi. l. v. et. §. eo. l.

est quidā. Accur.

Conueniuntur in hoc est sic. de publi. l. si multi. **O**schis. vectigalis. et per hoc bona eius fisco tenetur. vt. l. l. p. xi. §. fiscus.

Conueniuntur extranei possessores hypothecae pro bonis vel predijs quodam conductis: nō dico p herede q̄ sitis. vt. l. l. §. pig. ac.

L paulus. in prin. l. hoc q̄ dā dicit. d. Conueniri.

Imo videt q̄ hoc ēptor allegare nō possit. vt. l. de cēss. l. cū possessore. §. si. cōtra. sol. hic in p̄dio conducticia nō vectigali: ubi in vectigali. r. cuz concor. §. de pub. imperatores. r. §. co. in. l. p̄dij. itez no. l. hoc tacto pignore p̄ncipales debitoris primo debent conueniri q̄ possessores rei. se cūsin exp̄sso. vt. C. de pig. l. p̄cautione. §. hodie idē in exp̄sso. vt. i. aut. ubi posita. Itē fa. l. de adm. re. ad ciu. per. l. iij. §. fi. r. q̄ ibi no. Ac. e. possessores omnē. i. quēlibet.

Alii dicūt collecti ue vt q̄s viriliter teneat q̄b hic p̄ba ri videt. nā duo dicebant emptores scz heredes idoneos et alios esse ēptores. r. ad vtrū q̄ r̄i. sed p̄ma venior. nā etiā p paruo debito tota res q̄uis magna tenetur. vt. C. de distrac. pigno. quādū.

Cesaris. id est fisci: que et cesaris sunt. vt. r. C. de quadri. p̄scrip. l. vltima.

Hereditas a suis conductoribus.

Cuidebatur. qz nemo accederet ad conductionez fiscalium prediorū. vt. l. l. iij. §. cū in quinquēnum.

Solā. nā si minoris locasset nō esset fiscus cōtrariū postulari. vt. C. de solu. l. pe. Itē qz hoc nō cōuenit. vt. §. loca. ca. lege. l. r̄i. Itē qz sustinet periculū ergo r. lucrū si intercederet. vt. §. cōmo. l. si ita. §. i. Itē colon⁹ alijs locare p̄t. vt. C. loc. nemo. r. si plus locauerit q̄ ipse prestat suum erit. vt. §. de ac. emp. si mercedem. et locan. l. si tibi. r. l. fi. et. l. qui in silam.

Cautio. cautionē domesticā. q̄b dicit vt. l. l. iij. §. q̄ri m. Per preceptionem. igitur coheredem habet faustinum scz vt subiicit.

Conueniuntur in hoc est sic. de publi. l. si multi.

Oschis. vectigalis. et per hoc bona eius fisco tenetur. vt. l. l. p. xi. §. fiscus.

Conueniuntur extranei possessores hypothecae pro bonis vel predijs quodam conductis: nō dico p herede q̄ sitis. vt. l. l. §. pig. ac.

L paulus. in prin. l. hoc q̄ dā dicit. d. Conueniri.

Imo videt q̄ hoc ēptor allegare nō possit. vt. l. de cēss. l. cū possessore. §. si. cōtra. sol. hic in p̄dio conducticia nō vectigali: ubi in vectigali. r. cuz concor. §. de pub. imperatores. r. §. co. in. l. p̄dij. itez no. l. hoc tacto pignore p̄ncipales debitoris primo debent conueniri q̄ possessores rei. se cūsin exp̄sso. vt. C. de pig. l. p̄cautione. §. hodie idē in exp̄sso. vt. i. aut. ubi posita. Itē fa. l. de adm. re. ad ciu. per. l. iij. §. fi. r. q̄ ibi no. Ac. e. possessores omnē. i. quēlibet.

Alii dicūt collecti ue vt q̄s viriliter teneat q̄b hic p̄ba ri videt. nā duo dicebant emptores scz heredes idoneos et alios esse ēptores. r. ad vtrū q̄ r̄i. sed p̄ma venior. nā etiā p paruo debito tota res q̄uis magna tenetur. vt. C. de distrac. pigno. quādū.

Cesaris. id est fisci: que et cesaris sunt. vt. r. C. de quadri. p̄scrip. l. vltima.

Hereditas a suis conductoribus.

Cuidebatur. qz nemo accederet ad conductionez fiscalium prediorū. vt. l. l. iij. §. cū in quinquēnum.

Solā. nā si minoris locasset nō esset fiscus cōtrariū postulari. vt. C. de solu. l. pe. Itē qz hoc nō cōuenit. vt. §. loca. ca. lege. l. r̄i. Itē qz sustinet periculū ergo r. lucrū si intercederet. vt. §. cōmo. l. si ita. §. i. Itē colon⁹ alijs locare p̄t. vt. C. loc. nemo. r. si plus locauerit q̄ ipse prestat suum erit. vt. §. de ac. emp. si mercedem. et locan. l. si tibi. r. l. fi. et. l. qui in silam.

U p̄o quia. **D**esiderabat. apud indicem appellationis.

Oportere. p̄p̄ius se restitutum quāsdā res non capiti cauerat r. casidē res p̄ preceptionē a coherede ac ceperat: et sic hoc legator totā h̄ditatē onerauerat: nō solū partē p̄p̄. qui dānatus volebat onus legati etiaz nūc ad totā hereditatē p̄tinere. volebat em̄ per preceptiones cōseq̄ a coherede vt in p̄mo testō scriptuz erat hac allegatio: qz nō p̄t vis dēri p̄ parte rē. §. cōtra. cū merito p̄ nūciatū est. nā cū p̄r scōm testa. ruptū est p̄m̄uz et ita p̄ceptioes iter ciderit: r. ex postre mo peti nequeat: cū nō sint in eo relicte: vñ qz ip̄e solus cauerat ip̄e solus soluere oneratur. Si q̄ras cū totū sit testamentuz ruptū p̄ posterius cur solū tacitū fideicō. durat: R̄i. hoc. §. de proba. l. iij. explicatur.

Quod dicitur a fisco potest alij plus locare: r. soluet tantū q̄ri a fisco condigit: nō plus. Bar.

Emiliius prolinus conduxerat a fisco possessionem: eā qz paulatim plurib⁹ locauerat maiore quāritate q̄ ip̄e susceperat: cōueniebat a p̄curatoribus Cesaris in eā quāritatē quā ip̄e perciperet: hoc inutile fisco videbat: vt r̄i suo periculo ip̄e eos q̄bus locauerat cōueniret: ideo qz p̄

nunciavit in eam solā quāritatē eum cōueniri debere: quā ip̄e conductor extiterat.

Reuocato testō non videt reuocati fideicōmissum tacite iniunctum. h. d. Bar. T. dē.

Sicuti si quis testō scripto heredis sui p̄p̄es facite fideicōmiserat: vt nō capiti fundum r. certe pecunie q̄ritatez daret: r. eo noie cautionē a p̄p̄eio exigi curauerat se f̄stiturū ea q̄ ei p̄ceptioe dederat: postea idē f̄lorus facto sc̄do testō: reodē p̄p̄eio r. faustino heredib⁹ institutis nullas p̄ceptioes p̄p̄eio dederat. hec p̄sona q̄ capere nō poterat se detulerat: s̄ultū impatores a p̄curatorib⁹ rescripserāt si nō p̄bare mutata voluntatē p̄stādū eē fideicōmissū. atqz ita p̄p̄eio p̄dēnat⁹ desiderabat id on⁹ eē h̄ditatis oportere: qz p̄ceptioes nō acceperat: nec posse videri p̄p̄eio i prima voluntate testatorē p̄seuerasse: §. in vniuerso p̄ nūciatū nec testū p̄i⁹ extare: nec si dedisset i p̄mo testō ex posteriore peti potuisse nisi petitū esset placuit: qz non probat sibi dātas p̄ceptioes ex sola sua cautione solū

Dedisset. i. reliquisset testator. f. p̄ceptiones.

Petitum esset in secundo testamento.

Placuit. michi paulo. et est responsio.

Non probat. nō capiens. sed cōtra. §. de proba. cum tacitū. sed ad aliud hic p̄bat: vt etiā ex testamento agat ibi nō probat vt videatur repetitū: qz p̄sumit nisi heres contra probet. Item fact. §. de here. insti. l. vlt. et. §. de le. iij. si testamento.

Sibi. scilicet pompeio.

Ex sola. hoc est cōtra. §. de p̄ba. l. iij. in eo q̄ hic dicit ex sola cautione. Itē in eo q̄ dicit hic. f. dedit in p̄mo nō videt repetitū in sc̄do. sol. hec fm̄ illā vt videat repetitū fideicō. tacitū. r. q̄ hic dicit nec si dedisset. f. p̄legationes. et q̄ dicit ex sola cautione: sub. etiam. vel dic sc̄cundo q̄ hic fuit interposita cautio animo nouandi act. ex testamento: et sic non p̄t agi ex fideicō. sed ex sola caus

Quod dicitur a fisco potest alij plus locare: r. soluet tantū q̄ri a fisco condigit: nō plus. Bar.

Emiliius prolinus conduxerat a fisco possessionem: eā qz paulatim plurib⁹ locauerat maiore quāritate q̄ ip̄e susceperat: cōueniebat a p̄curatoribus Cesaris in eā quāritatē quā ip̄e perciperet: hoc inutile fisco videbat: vt r̄i suo periculo ip̄e eos q̄bus locauerat cōueniret: ideo qz p̄

nunciavit in eam solā quāritatē eum cōueniri debere: quā ip̄e conductor extiterat.

Reuocato testō non videt reuocati fideicōmissum tacite iniunctum. h. d. Bar. T. dē.

Sicuti si quis testō scripto heredis sui p̄p̄es facite fideicōmiserat: vt nō capiti fundum r. certe pecunie q̄ritatez daret: r. eo noie cautionē a p̄p̄eio exigi curauerat se f̄stiturū ea q̄ ei p̄ceptioe dederat: postea idē f̄lorus facto sc̄do testō: reodē p̄p̄eio r. faustino heredib⁹ institutis nullas p̄ceptioes p̄p̄eio dederat. hec p̄sona q̄ capere nō poterat se detulerat: s̄ultū impatores a p̄curatorib⁹ rescripserāt si nō p̄bare mutata voluntatē p̄stādū eē fideicōmissū. atqz ita p̄p̄eio p̄dēnat⁹ desiderabat id on⁹ eē h̄ditatis oportere: qz p̄ceptioes nō acceperat: nec posse videri p̄p̄eio i prima voluntate testatorē p̄seuerasse: §. in vniuerso p̄ nūciatū nec testū p̄i⁹ extare: nec si dedisset i p̄mo testō ex posteriore peti potuisse nisi petitū esset placuit: qz non probat sibi dātas p̄ceptioes ex sola sua cautione solū

Dedisset. i. reliquisset testator. f. p̄ceptiones.

Petitum esset in secundo testamento.

Placuit. michi paulo. et est responsio.

Non probat. nō capiens. sed cōtra. §. de proba. cum tacitū. sed ad aliud hic p̄bat: vt etiā ex testamento agat ibi nō probat vt videatur repetitū: qz p̄sumit nisi heres contra probet. Item fact. §. de here. insti. l. vlt. et. §. de le. iij. si testamento.

Sibi. scilicet pompeio.

Ex sola. hoc est cōtra. §. de p̄ba. l. iij. in eo q̄ hic dicit ex sola cautione. Itē in eo q̄ dicit hic. f. dedit in p̄mo nō videt repetitū in sc̄do. sol. hec fm̄ illā vt videat repetitū fideicō. tacitū. r. q̄ hic dicit nec si dedisset. f. p̄legationes. et q̄ dicit ex sola cautione: sub. etiam. vel dic sc̄cundo q̄ hic fuit interposita cautio animo nouandi act. ex testamento: et sic non p̄t agi ex fideicō. sed ex sola caus

Liber Undecimus.

tiōe. et fm hoc qd hic dicit nec si dedisset: potest intelligi etiā in fideicō. vt pmo dixi. vel sol. vt ibi.

a **F**ideicommissus. q. d. nō preceptioes. qz cas a coherede p̄cipere nō p̄t ex sc̄bo testamēto grati vt voluit testator in pmo testamēto. fideicommissum aut p̄stat qz de bursa sua voluit testator in pmo testō eū prestare.

b **H**eres. scz a filio. Accur.

c **P**ost mortem suā. f. matris.

d **C**ondemnata. de aliq crimine.

e **A**nte. i. se eē admittendū anq̄ fiscus ad penam.

f **C**ōstitutum est. vt. s. l. qd placuit. cū suis cōcor. sed hec allegatio nō videt bona cū nō dicat creditor ille cui sub condi. debeat an cōditio nē. vt. s. de acti. et obli. is cui licet sit arg. s. de verb. si. l. creditores.

g **U**isisset. adeo vt etiā ad p̄ns restitui nō possit et si vellet. vt. s. ad treb. l. sed si ante. nec ob. C. de fidei cō. l. post mortem. vt ibi no.

h **I**ose. felix: et sic dicitur fidei cō. vt. s. de muno. in cause. s. papi.

i **P**eritione. tria no. p̄mū qz non debet qz esse sollicitus de here. viuētis. ad qd. s. de vul. sub. l. ij. s. inter dū. Itē quia non videt moui l3 cōdēnata et de pot. l. ad qd. s. de verbo. ob. l. ex ea. s. insulā. et de le. ij. cūz pater. s. hereditatē. Item tertio qd dicit interim. cum ergo erit naturali ter mortua petet. f. a fisco fidei cō. vt. s. ad tre. l. ex facto.

l **S**ex facto. et. s. e. l. dicitur. Itē quia dicit alias res. Um tacitum fideicom. totius hereditatis.

m **D**atū. i. relictū qd qualiter fiat: et quādo hoc inspicitur dic vt no. s. e. nō intelligit. i. ij. et. ij. rñ. Ac.

n **D**imidiā. dimidiā em̄ cōstat eū habere fm edictū traian. vt. s. e. edicto. l. p̄n. et. s. i. et. l. senat. s. senat. Nec ob. C. de his qd de. li. qz plene no. s. eo. edicto. s. extat.

o **T**ransferatur. vt et. s. ad. l. fal. l. beneficio. et ad fil. si sequens. et. C. ad. l. fal. etiā si tacitum.

p **U**nde. colligitur ex supradictis.

q **F**ideicommissus p̄stare debere.

r **F**ideicommissum relictum in die mortis nō credit ante diem mortis naturalis. h. d. Bar.

s **L**omello felici mater scripta heres rogata erat hereditate restituere post mortē suam: cū heres scripta cōdēnata eēt: et a fisco oia bona mulieris occuparent: dicebat felix se an̄ penā esse: hoc em̄ cōstitutū est: sed si nondū dies fideicommissi venisset: qz posset pri⁹ ip̄e⁹ mori: vel etiā mater alias res acquirere repulsus est interim a petitione.

t **I**tem restituta est hereditas ex tacito fidei cō. cū esset incapax se detulit in fisco: dicitur hic qd debet habere dimidiā dodrantis illius hereditatis p̄ premio qz se detulit. Idē

u **U**m tacitū fideicommissus is cui datū erat se capere nichil posse detulisset: in q̄stione venit dodrātis / an totius assis partē dimidiā ex officio diui traiani recipe debeat: de qua re extat rescriptū diui impatoris anto. i. hec v̄ba Imperator anto. iulio ruffo: q̄ tacitā fidē accommodauit vt nō capiet restitueret hereditatē: si deducta quarta pte restituerit: nichil retiere d3. q̄drās at̄ q̄ heredi ip̄onit ipsi eripiat: et

ad fiscum transferatur: unde dodrantis semissem⁹ solū capit qui se detulit.

v **F**ructus p̄cepti iter primā et sc̄bz citationē pertinet ad venditorē. errātes aut̄ ad emptorē: vel p̄sio locatiōis fundi venditi. h. d.

w **I**dem.

x **A**llatus patronus procurator imperatoris flauio statilio predia certo p̄cio addixerat: deinde facta licitationē idē statilius recepta ea licitationē p̄dia obtinuerat: et ita in vacuā possessionē inductus erat: de fructib⁹ medio tpe receptis q̄rebat: patron⁹ fisci eē volebat. Plane⁹ si medio tpe inter primā licitationē et sequentē adiectionē p̄cepti fuissent ad venditorē p̄tine re: licet solet al̄s videri cūz in die adiectionis facta ē deinde melior cōditio allata⁹ est. nec moueri debem⁹ qd idē fuisset cūz primo addicta fuerāt predia. Sed cū vtraqz adiectionis intra tps⁹ vindemiarū facta fuisset recessus est ab hoc tractatu. Itaqz placebat fruct⁹ emptoris esse. Papi⁹. et messius nouā sniaz⁹ induxerūt: qz sub colono erāt p̄dia iniquū esse fructus eius auferri vniuersos: sed colonū quidē p̄cipere eos debere: emptorē vero pensionez

tionē facta. idem si vtraqz adiectionis intra tēpus vindemiarum processit. papi. asit et messius nouā sniaz⁹ inducūt: quādo nō per dñm sed per colonū cui fisci locauerat quādo hec predia excoluntur: et hoc p̄pter fisci p̄uilegiū um quasi tacitum de recipiēdo colono pactū inter emptorem et venditorē interueniēti.

y **S**eniam. cū em̄ sub colono est p̄dictū locatū l3 venditum a dño nō debet eū emptor expellere de estate. sed pensionē ab eo accipere fauore fisci nec colono teneatur. sic. C. de ven. p̄e. fi. l. i. s. fi. et de bonis auc. in. pof. in v̄ditiōe. s. i. et in decrem. alex. c. querimomam.

z **Q**uia. hanc scz quia et.

aa **S**i. colono. et applicatur emptori.

p **S**emissem. f. relictū.

q **D**etulit. nam tantū erat suū relictum et non plus. Alci⁹. addixerat. i. sub adiectionē in die vendiderat.

r **L**icitatione. ab alio.

t **O**btinuerat. nā emptori p̄mo licuit adicere. vt. s. de in die adiec. l. item qd. s. fi. et. l. necesse.

v **I**nductus erat. vel tunc qñ p̄mo emit. vt sic cū sc̄bo obtinuit i licitando.

x **P**lane. i. certe. et incipit determinare.

y **L**icitationē i. emptionem.

z **A**dvenditorē. nisi predia erant sub colono. vt i. fi. huius. l.

a **A**llata ē. cū em̄ v̄do tibi fūdū sub adiec. in diem et alius inter meliorē cōditionē attulerit: fruct⁹ iteri p̄cepti ad merē ditorē pertinet. Idē etiā si tu ipse meliorē condi. ab alio oblata p̄stiteris. vt. s. de in die adiec. l. itez qd. dicitū. et. l. l3. et. l. fe.

b **I**ntra tēp⁹. i. citra. et sic medio tpe non est p̄cept⁹ fructus: ergo pendēs fructus cedūt emptori. vt. s. de ac. emp. iul. s. si fructibus.

c **A**b hoc tractatu. id ē ab hac sniaz⁹ q̄ est vt fruct⁹ venditorū cedant.

d **P**apinian⁹. debent fruct⁹ emptori nulla licitatione facta.

e **S**eniam. cū em̄ sub colono est p̄dictū locatū l3 venditum a dño nō debet eū emptor expellere de estate. sed pensionē ab eo accipere fauore fisci nec colono teneatur. sic. C. de ven. p̄e. fi. l. i. s. fi. et de bonis auc. in. pof. in v̄ditiōe. s. i. et in decrem. alex. c. querimomam.

f **Q**uia. hanc scz quia et.

g **S**i. colono. et applicatur emptori.

h **S**i. colono. et applicatur emptori.

i **S**i. colono. et applicatur emptori.

k **S**i. colono. et applicatur emptori.

l **S**i. colono. et applicatur emptori.

m **S**i. colono. et applicatur emptori.

n **S**i. colono. et applicatur emptori.

o **S**i. colono. et applicatur emptori.

p **S**i. colono. et applicatur emptori.

q **S**i. colono. et applicatur emptori.

r **S**i. colono. et applicatur emptori.

s **S**i. colono. et applicatur emptori.

t **S**i. colono. et applicatur emptori.

u **S**i. colono. et applicatur emptori.

v **S**i. colono. et applicatur emptori.

w **S**i. colono. et applicatur emptori.

x **S**i. colono. et applicatur emptori.

y **S**i. colono. et applicatur emptori.

z **S**i. colono. et applicatur emptori.

aa **S**i. colono. et applicatur emptori.

ab **S**i. colono. et applicatur emptori.

ac **S**i. colono. et applicatur emptori.

ad **S**i. colono. et applicatur emptori.

ae **S**i. colono. et applicatur emptori.

af **S**i. colono. et applicatur emptori.

¶ Eius. hñ. si ergo colonus esset partarius: partem tñ acciperet emptor vt verus dominus.

b **¶** Ne. et hoc ideo ne rē.

c **¶** Conuenisset. vt colonus staret vsq; ad tēpus conductionis finitum.

d **¶** Scdm illoz opinionē. s. papi. et messij: lz noua z ptra ius cōe. vt. s. loc. si merces. s. i. et. C. loc. l. eptoci. s; hoc ppter pūle giū sici ne teneat colono: vt hñ dicit. sic. s. eo. Leli qui.

e **¶** Cuiusmodi fru. habere. s. emptorē cū licitatio pemptorē pūmū nō est adiecta. vel si facta est anteq; fru. pceptantur res est scōo adiecta licitatione ab emptore cōmissa alioqñ licitatione facta fructus medio tpe pcepti ad veditous spectāt cōpendium. Ac.

f **¶** Suggeste. id est cōsultente.

g **¶** De fructib; aridis. iudicio meo de aridis fructibus erat maior qñto. fuerat enim pcepti añ tpa adiectōis: ppterea videbant ad venditorē p̄tinere ad instar veditōis facte sub adiectōne in diē. sed rñ. q; non tps pcepti onis: sed soluēde p̄sionis dies spectat. sicut ergo fructus q; post adiectōne percipiunt ad emptorē pertinetata et p̄sio cū dies post adiectōne venit: lz fructus ppter quos debet solui p̄sio ante pcepti sunt quos emptor percipere dicit dum eozus note pensionē percipit. sed ar. cōtra. s. de vsufu. le. defuncta. qd; aut in aridis dicitur: in liq;dis per oia dicit: vt patet ex predictis.

h **¶** Fuisent. a; venissent.

i **¶** Cū adiecta. i. vedita: sic nō est pactū adiec. in diē. vel dic q; hic fuit aliud pactū: s; fm hoc intellige ab illo. s. papi. vsq; in sif. q; vel fuerit pactū adiec. in diē vel nō: k **¶** Eos quoq; i. p. eis debuit p̄sionē vt declarat l. fa. loquit em de eo colono q; colit nūmis. si vero partarius esset z añ pcepti essent vt posuit in casu sine dubio erant emptoris. et est ratio: q; cedit z venit dies cōtracta tam emptōe. Si vero ante venissent essent veditous. aliud

etius⁹ anni accepturum. ne⁹ si scus colono teneret q; ei frui nō licuisset. atq; si hoc ipm in emēdo puenisset: p̄nunciavit tñ fm illozū opinionē: q; si q; dē a dño colerent/ vniuersos fructus⁹ habere. Si vero sub colono/pensionem acciperet.

¶ Inspicit dies quo pensio debet p̄stari nō dies quo fructus percipiuntur. h. d. Bar.

¶ Triphonio suggerēte qd; putare de fructib; aridis⁹ qui ante pcepti in p̄dijs fuisent: Rñd; si nōdum dies p̄sionis fuisset cū adiecta⁹ essent: eos⁹ quoq; emptorē accepturum.

¶ De captiuis z postliminio reueris: z de redē. ab hostib;.

¶ Marcel. **¶** Quod seru⁹ eius qui ab hostib; capt⁹ est post ea stipulatus ē: aut si legatū sit suo et⁹ postea q; ille ad hostes puenit: hoc hēbūt heredes⁹ eius: q; z si captiuitatis eius tpe decessisset⁹: acquisitum foret heredi.

¶ Auis lōga apta ad bellū si capiat ab hostibus sit hosti um: si tñ postea recuperat red datur p̄mo domoio. secus est de armis. h. d. Idem.

in p̄dalo botali locato. vt. s. solu. ma. diuortio.

¶ De captiuis et postliminio reueris. **¶** Quod seru⁹. peruenit. viuit tñ adhuc naturaliter in heredes. eo postea ibi mouēte.

¶ Decessisset. añ stip. vel legatū. z est bona ratio: quia

¶ Quibus lōgis atq; one rarijs ppter vsuz belli postliminiū⁹ ē: nō piscatorijs: aut si q; actuarias⁹ voluptatis cā parauerūt. Equ⁹ itē aut equa freni paties recipiuntur postliminio. nā sine culpa eq; tis prozperare se potuerūt. nō idē in armis iuris est: q; ppe nō sine flagitio amittunt. arma ei postliminio reueri negant q; turpiter amittāt.

¶ Item vestis. **¶** Odes. **¶** Quod ab hostib; captū vel q; ab hostib; deducunt: iure postliminij reueri antiq; placuit. **¶** An q; hostib; deditus⁹ reuersus⁹ nec a nobis recept⁹ eius romanus sit inter brutū z sceuolā varie tractatū est. z psequēs ēvt ciuitatē nō adipiscat.

¶ Postliminij ius cōpetit aut in pace: aut in bello. In bello cū hi q; nobis hostes sunt aliquē ex nris ceperūt: z intra p̄sida sua p̄dure rūt. nā si eodē bello etiā is reuersus fuerit: postliminiū h; id ē pinde oia restituunt et iura ac si capt⁹ ab hostibus non esset. añq; in p̄sida deducat hostiū manet ciuis. tūc aut reuersus intelligit aut si ad amicos nostros pueniat: aut itra⁹ p̄sida nostra esse cepit.

¶ Quod seru⁹ eius qui ab hostib; capt⁹ est post ea stipulatus ē: aut si legatū sit suo et⁹ postea q; ille ad hostes puenit: hoc hēbūt heredes⁹ eius: q; z si captiuitatis eius tpe decessisset⁹: acquisitum foret heredi.

¶ Auis lōga apta ad bellū si capiat ab hostibus sit hosti um: si tñ postea recuperat red datur p̄mo domoio. secus est de armis. h. d. Idem.

scz denegat habere postliminiū. quia turpiter rē. **¶** Quos qui. deducuntur. arte non etiam bello. **¶** Hostib; deditus. vt eozū esset seru⁹: forte q; legatū hostiū pulsasset. vt. s. de legationibus. l. si. s. pe. vel pone in transfuga. vt. s. quibus ex cau. ma. l. item et.

¶ Reuersus. cōtra voluntatē hostiū qui receperunt eū alioquin cōtra. vt. s. de legationib; l. si. in fi.

¶ Nō adipiscat. sed libertatē sic fm. p. de equitate: sed cōtra eū. s. de acquirē. re. do. transfuga.

¶ Postliminij in pace. non in bello. **¶** Ceperunt. in bello. **¶** Si intra p̄sida. p̄mitte si. **¶** Ceperit. fa. ad hoc in situ. qui. mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibus. et de re. di. s. item ea que.

prima hora capti uitatis vt decessisset. vt. s. e. p̄. in fi. i. rñ. et fa. ad hñc. l. s. de stip. ser. si seruus cōs. s. seru⁹ capto. z. in bello. s. i. et. l. bona. in p̄nci.

¶ Quibus. no. q; i agris aliud est q; in rebus mobilib; . mobilia em sunt hostiū et postliminij hñt: at agri nō sūt aliter sp̄aliter: quia nec dicunt occupari sed inuadi: z q; potius vniuersi dicunt inuadere: vt vniuersitas q; aliq; z ideo dicitur dū est q; sunt vniuersitatis hostiū. azo. sed certē im mobilia dñr recipi iure postliminij. vt. s. eo. si capti uis. s. i.

¶ Postliminij ius cōpetit aut in pace: aut in bello. In bello cū hi q; nobis hostes sunt aliquē ex nris ceperūt: z intra p̄sida sua p̄dure rūt. nā si eodē bello etiā is reuersus fuerit: postliminiū h; id ē pinde oia restituunt et iura ac si capt⁹ ab hostibus non esset. añq; in p̄sida deducat hostiū manet ciuis. tūc aut reuersus intelligit aut si ad amicos nostros pueniat: aut itra⁹ p̄sida nostra esse cepit.

¶ Quod seru⁹ eius qui ab hostib; capt⁹ est post ea stipulatus ē: aut si legatū sit suo et⁹ postea q; ille ad hostes puenit: hoc hēbūt heredes⁹ eius: q; z si captiuitatis eius tpe decessisset⁹: acquisitum foret heredi.

¶ Auis lōga apta ad bellū si capiat ab hostibus sit hosti um: si tñ postea recuperat red datur p̄mo domoio. secus est de armis. h. d. Idem.

¶ Actuaris. i. agiles ad agenda. i. ducendū: vt sunt scaphē.

¶ Turpiter. ad qd; de re. mi. l. iij. s. miles qui in fugiendo. Ac. **¶** Item vestis.

¶ Si intra p̄sida. p̄mitte si. **¶** Ceperit. fa. ad hoc in situ. qui. mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibus. et de re. di. s. item ea que.

¶ Si intra p̄sida. p̄mitte si. **¶** Ceperit. fa. ad hoc in situ. qui. mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibus. et de re. di. s. item ea que.

¶ Si intra p̄sida. p̄mitte si. **¶** Ceperit. fa. ad hoc in situ. qui. mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibus. et de re. di. s. item ea que.

¶ Si intra p̄sida. p̄mitte si. **¶** Ceperit. fa. ad hoc in situ. qui. mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibus. et de re. di. s. item ea que.

¶ Si intra p̄sida. p̄mitte si. **¶** Ceperit. fa. ad hoc in situ. qui. mo. ius pa. po. sol. s. si ab hostibus. et de re. di. s. item ea que.

Liber Undecimus.

a In pace. id est non in bello.

b Cum gente. non subdita nobis.

c Neq; hospiciū. q; nec ipsi apud nos nec nos apud eos hospitamur. soliq; differunt ab hostibus: q; nō est indictū bellum: sed tñ guerrā habemus. et sic patet q; a latrūculis differēt

qui nō habēt inimicitias patētes: q; id nō est postliminiū. vt. f. e. l. ho. fies. 7. l. postliminiū. §. ij. que vide tur contra.

d Hi. nec tñ est indictū bellum.

e Nō sunt. vt. f. eo. l. hostes.

f Captiuus. li. ber nō seruus ali cuius de hostib;.

g Captiuus. autē si a nobis manumissus fuerit 7 puenit ad eos puenit illoz fit: 7 liber homo noster ab eis captus fit seru; eoz. Idēq; est si ab illis ad nos aliqd pueniat: hoc q; igitur casu postliminiū datum est.

h Captiuus autē si a nobis manumissus fuerit 7 puenit ad suos: ita demū postliminio reuersus intelligit: si malit eos sequi q; in ciuitate nra manere. Et ideo in quodā regulo⁹ quē charta ginenses romana miserūt: nsum est nō esse eū postliminio reuersū: q; iura uerat chartaginē se reuersurū et nō habuerat animū rome remanēdi. Et ideo in quodā interprete Menādro q; postea q; apud nos manumissus erat missus est: ad suos: nō est uisa necessaria lex que lata est de illo^m: vt maneret ciuis romanus. nā siue ei anim; fuisset remanēdi apud suos: desineret esse ciuis roma. siue anim; et fuisset reuertendi maneret ciuis: 7 ideo lex esset supua cua.

i Nō habuerat. alioq; cōtra. vt. f. eo. l. nichil.

k Remanēdi. non ita in suo fin fo. vt pbatur. f. e. in bello. §. manumittendo.

l Missus est. forte vt esset eoz seruus: q; legati hostiu; pulsasset. vt. f. d. lega. l. fi. vt dic. i. remissus libere.

m De illo. mes nādro interprete.

n Desineret. q; domicilii sola pstituitur 7 mutatur uolūate. vt. f. ad muniti. l. placet. 7. l. se. f. aliud in ouigine: vt in eodē n. l. assumptio. et in eo nō est lex supua cua. 730. 7 facit. f. ad muniti.

o Quis instructus. §. penniti. et fina.

p Uter. data. si ppetuo pdit libertatē: si ad tps ciuitatē tñ. vt. f. de pefi. aut dāni. §. in ministerium.

q In cām suā. l. in penā. vt. f. eo. in bello. §. si deporta

r Incidit. nō redit. itū. alij dicit redit ipsope,

si quis filio §. siue autem. 7 dices f. eo. diuus. B.

r Cocceio. l. redēptori.

s Reddendum est. q; negociū fisci utiuer ge. f. i. Ac.

t On dubito. se derati. i. c. h. quibus fecimus treugas.

u r. i. postliminium. §. inducie.

x Et liberi. f. alij hoies q; nō hnt nobiscū treugas. vel hnt vt. f. §. liber.

y Federat. est scz siue nō. Ac.

z Equo. id est equali hincinde obfuo tōe ob treugas custodiēdas vel inter se tñ. vt eos: alios vt rā q; vel ab alta pte tñ habita cōsideratione. R.

a Federare. i. f. e. deris pacto. 730.

b Comit. als comiter. als comiter.

c Clientes. i. r. u. sticos: q; bus in cā patrocīnamur. vt C. de iudi. l. rē nō nouam. vel dic. i. seruiētes. vt. f. de vfu 7 ha. l. 7. clientes.

d Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

e Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

f Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

g Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

h Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

i Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

k Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

l Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

m Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

n Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

o Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

p Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

q Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

r Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

s Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

t Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

u Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

v Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

w Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

x Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

y Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

z Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

a Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

b Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

c Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

d Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

e Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

f Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

g Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

h Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

i Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

k Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

l Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

m Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

n Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

o Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

p Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

q Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

r Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

s Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

t Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

u Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

v Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

w Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

x Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

y Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

z Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

a Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

b Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

c Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

d Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

e Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

f Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

g Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

h Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

i Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

k Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

l Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

m Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

n Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

o Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

p Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

q Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

r Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

s Neq; aucte. h tale ē. h clientē nri nō pnt nob. i. cōparent. nec sub sint nob vt bōi vris: nec pauctē vel dignitatē tñ libertū sunt: sic rē. R. f. q; dā hnt cancellatū boni viri. Accur.

Pater legitimus. i. agnatum et non substitutum.
Nec tabulas. in quibus facta fuit substitutio pupillaris.
Captus est. vt. s. de vfuca. l. pe. §. fi.
Tenet. l. l. p. i. cōtra in pun. sol. vt. ibi. sed cōcordat s. de vul. sub. l. lex cor. in pun.

Si mortuo. in ciuitate. secus si eo viuo ipubes capif. vt. s. de vul. sub. l. lex cor. §. si vero viuo. r. §. qritur etiam.

Institutus. cui pupillari ali^o est substitutus: q substitutio appellatur scōde tabule.

Uel exheredatus. cui etiā potest substitui pupillariter. vt. in sti. de pub. sub. §. nō solum. Ac.

Testamenti factionē. quā hic impubes non habuit i actiua significatione: sed in passiva sic. vt. in sti. de here. qua. r. dif. §. testamēti. q. est §. Itēz nec ob. l. e. l. bona. in pn. ibi. si ne factione rē. qz cōfirmat legitimā nō testamētariā vt hic statim subijcit. vel de equitate vt hic statim dicit. Et ex p̄dictis distingue sic: an pater capiat filio in ciuitate mortuo. an ecōtra filius capiat patre in ciuitate defuncto: an vterqz capiat: ibiqz ambo decedat. in primo casu vbi pater capitur aut primo pater captus mori: r. postea filius nō captus: et sic confirmant pūme r. scōda. vt. s. hac. l. in pun. r. s. de vul. sub. l. lex cor. i. r. n. Aut ecōtra primo mori filius non captus: r. tūc nichil est tractandū de secū. ta. vt. l. l. p. i. in pun. In scōdo rō casu vbi filius capif pater nō: aut capif patre viuo et nō est locus. l. cor. seu scōdis ta. etiā si an patrem decedat. sed legitimi succedūt patri. ur. s. de vul. sub. l. lex cor. §. si rō. et §. qrit. aut capif mortuo patre: et tūc scōda. ta. irritant capi. di. vt. s. de inuul. test. si quis ex libe. §. irritum. in hoc itaqz casu. l. nichil locuta est. nec cōfirmantur secunde ta. vt hic: sed ex equitate p̄tor indulget scōdas ta. vt hic. in fi. et. s. de inuul. testamē. posthum^o et. l. filie. r. in sti. qui. mo. te. in sti. §. nō tū. sed videt q etiā per le. cor. deferas substituto. vt. s. de vul. sub. l. lex cor. §. sed si pater. So. defers ea lege. i. iure p̄torio: qd eā legem imitat. vel ea lege inducta p̄torē ad tab. pupillares. sic lex fal. per edictū p̄toris inducū. §. ad. l. fal. l. i. §. ad eos. vel ea le. nō ex verbis sed per interpretationē iuriscō. Alij dicūt ad substitutos hic et ibi. s. in hereditate. i. ad legitimos. et qd ibi dicit ea lege sub. s. nō impediēte: qd non placet. In tertio vbi vterqz capif: aut simul vel incōtinēti: nec utre ta. p̄firmant. vt. s. de vul. sub. l. si pater capt^o. minurū cū patris hereditas adita nō fuerit. si vero post

patris captione filius ex steruallo capif: r. vterqz tabule cōfirmant. vt. l. l. p. i. fm ro. vel fm ayo. et. B. nō refert incōtinēti vel ex steruallo: qz nunqz p̄firmant nisi filius redeat. vt. l. l. p. i. et. d. l. si pater captus.

Factionem actiue. in promptu est dicere legē corneliā de tabulis secundis nichil locutā esse: s; eius dūtaxat psonā demōstrasse q testamēti factionē habuisset.

Plane captiui etiā impuberis legitimā hereditatē per legē corneliā deferrit: qd verum est: nec impuberē quidē factiōnē testamēti habuisse. r. ideo nō esse alienū p̄torē subsequi nō minus p̄ris qz legis voluntatē: et vtilēs actiōes in hereditatē substituto dare. Idē.

Quod si filius ante mortu^o i ciuitate: nichil est qd de scōdis tabulis tractari possit. siue qm viuo p̄re filius familias mori^o intelligit. siue qm nō reuerso eo^o extindē^o fut iuris vr^o fuisse: ex q p̄ hostiuz pot^o est. s; si ambo apud hostes sūt r. p̄ior p̄ decedat sufficiat lex cornelia substituto^o:

Eo. scilicet patre. Accur.

Exinde. r. sic nō esset i potestate patris tēpore mortis patris. qd est necessē teneat pupillaris substitutio vt in sti. de pup. sub. in pun. sed certe tūc qua ratio dē fingitur fil^o fuisse sui iuris ex tūc eadē ratioe r. hic pater premortuus: r. sic erat in p̄tate. r. ita valere videtur substitutio. qd est falsū: qz si valeret p fictionē cor. oporteret q valeret. r. sic tractaremus de secūdis ta. quo ad cor. qd nō est faciendum. vt hac. l. dicit. Quare dic q hic debet esse nō. s. nō videt fuisse rē. fm. B. et sic non habet locus fictio legis cor. hic: qz cū pater mori naturaliter: iaz fil^o erat mortuus r. sic nō pōt fingi super eo qui erat mortuus q videatur fuisse vel nō fuisse sui iuris tēpore captiuitatis patris: sed tūc tūc si viueret filius vt fuit in superioui. l. in pun. que est cōtra. hic ergo tēpore mortis filij pendebat fictio: ibi iam habebat suū effectuz. si vero nō habes nō: tūc dic pūmā ratioe positū. et hāc secūndā remōtiā: hoc modo si pater redit nō habēt lectū scōde tabule: qm filius rē. si vero nō redit. nō habēt locum pūme tab. ea ratione attenda: qm rē. qz non est vera hoc casu premortuo filio quo ad secundas ta. et fm hoc est arg. cōtra. s. de suis et le. si pater. in pun. Sol. ibi quo ad hoc vt ab intestato habeat heredem.

Videtur fuisse. in li. B. est non. sed in li. R. deest.

Potus est. als potestati hostiū deditus est. als peritur. vt. et. l. e. l. in bello §. codicillis. in fi.

Substituto. reuerso in ciuitate filio. Jo. vt statim subijcit. r. sic nō est cōtra. s. de vul. sub. l. si captus pater.

Subseq. de equitate. r. sic intellige. l. e. l. bona. r. s. de vul. sub. l. lex cor. §. sed r. si p̄. r. no. q vbi lex non distinguit nos tūc sic. vt. s. de test. l. questum.

Uod. profz. n. fil^o. non captus.

Mortu^o. qz pater ab hostib^o captus. et sic non est cōtra. s. l. p. i. in fi. i. r. n. r. rō qz h p̄det fictio ad huc: vt statim dicā.

Possit. qz ad leg. come. r. sic substitut^o nichil habet.

Mori intelligitur. patre reuerso: r. sic nulle sunt secunde tabule. vt. s. de vul. sub. si pater filii in finaz nec pūme. vt C. de ca. tol. §. ij.

11

Liber Undecimus.

n **Decessisset.** et sic sede ta. tenet r vere etiā sine auxi
lio legis cor. sed qd si abo ibi mouant. Rñ. vt no. s. l. p. xi.

I **De bello.** i. ppter bellū. vel his q recuperant i bello.

d **Cōprehensuz.** cōtrariū vt statim seqtur. si ergo tē
pore pacis sit pa-

ctū q capti in bel
lo nō habeāt post
liminiū: valet pa-
ctum.

e **Qd ideo.** in bello recuperatis
femp: in pace re-
cuperatis nō. cui
est pactū in cōtra-

riū. qd ideo rē. er-
go si est pactuz q
recuperati in bel-
lo nō habeāt post
liminiū: non valet
pactū per hanc. l.

f **Exarhisset.** i. si

g **Efficiunt.** ni
si cā legatōis ibi
erant. vt. j. de le-
gatōibus. l. si.

h **Suo facto.**
quia inierunt.

i **In bello.** i. si
recuperet i bello.

k **Cautuz.** qd
pactū valet etiā si
in bello recuperare
tur: q nō fuit i bel
lo captus.

l **In incerto.**
hoc dic insū. qui.
mo. ius pa. po. fo.

m **Captus est.** scilicet presumitur sui iuris.

n **Patrefa.** s. si ius se credant: qd est. j. et fa. s. de suis et
le. l. si pater.

o **Quis non.** sed semper.

p **Nā hereditatē.** interpositio est vsq; illuc tractatuz
est rē. vbi ad ola se refert dicens tractatū est rē. sed alij
habēt hic nā hereditatē non possunt. que est falsa lfa.

q **Ux.** s. filius. r **Uel in pte.** sub. si in partē rē.

r **Captiui.** s. sit questū. r sic diuidat cū hereditus.

s **Inductur.** vel nisi per fictionem esset nulla. vt. j. de
verbo. signi. l. ij. in fine.

t **Uerius est.** q sint eorū propria. vt. s. de stip. ser. l. si
seruus. s. seruū. et. j. eo. bona. s. q si filius. r. s. ij. et de
vsuca. iusto. s. si. et. s. eo. l. i.

v **Acquiruntur.** nam totum cedit hereditus.

w **Quoniam hi.** scilicet serui.

x **Hi.** scilicet filij. Recursus.

y **Acquisisse.** als non acquisisse. et tunc dic. s. captor:
als sine non. et tunc dic ipse. s. filij.

z **Facte.** als facti. als facte.

a **Cause.** i. interruptiōe possessionis per captiuitatē

q sunt cause desinendi vsucapere non possunt fieri infe-
cte vlla cōstitutiōe postliminiū vel alia. vt. s. qd ex cau.
ma. deniq; Et sunt sic. s. de acq. pos. l. i. s. si vir. et in aut.
de equali. do. s. que tibi. et. j. de reg. iur. l. verū est. sed ar.
contra. C. de legi. et con. l. non dubium.

d **Possidens.**
als possidēs qui
postea captus est.
als possidēs: ci q
postea nactus est
Et distingue fm
h. cum aliquis
capitur ab hosti-
bus: aut vsucapit
per se: vel p seruū
nō noie peculiari:
aut p seruū r noie
peculiij. Si per se:
vel p seruū nō no-
mie peculiari: aut
est reuersus: aut
ibi decessit. pmo
casu interrūpitur
nec poterit annus-
ari vsuca. Si vero
decesserit dicit qd
dā idē esse. s. qz nō
complebit vsuca.
qsi nō plus opere
tur fictio cor. q
postliminiuz. sed
h. dicit vsucapio
nē impleri. Et est
ratio: qz fingit ea
hora qua captus
est decessisse: qre
etiā hereditas si-
ne possessiōe vsu-
ca. cōplet. vt. s.
de vsuc. l. numq;
s. vacuū. Si vero
per seruū vel filij
noie peculiari si-

turis facti/an adhuc p filijsiā.
cōputentur. naz defuncto illo
apud hostes ex quo captus^m
est: patrefaⁿ. nūq; reuerso nō
in potestate eius fuisse creden-
tur. Idē r de his q medio tē-
pore acqūrit: stipulatiōe: tradi-
tiōe: legato: (nā hereditatē^p an
possint tractatū est) vbi nō est
reuersus. si forte alij vel in to-
tū his^o ex hereditatis testō: vel
in partē instituti sūt heredes:
vtrū in hereditate captiui^q q
lege conuelia induci^r: an pro-
pria iporū sint. qd verius est.

Triphoni.
I **In bello** postliminium
est: in pace autē his q in
bello capti essent: de qbus ni-
chil in pactis erat cōprehen-
sum^o. qd ideo placuisse serui^o
scribit: qz spes reuertendi ciui-
bus in virtute bellica magis
qz in pace romani esse volue-
runt.

Itē in pace qui pue-
nerūt ad alteros si bellū sub-
ito exarhisset: eorū serui effec-
tunt^o apud quos iā hostes suo
facto^o deprehēdunt. quib^o ius
postliminiū est tam in bello^o qz
in pace. nisi federe cautū^o fue-
rit ne eēt his ius postliminiū.

Qui moritur apud hostes
angitur mortuus prima hora
captiuitatis. hoc dicit.

Si quis capiatur ab hosti-
bus hi quos in potestate ha-
buerit in incerto sunt: vtrū sui
iuris facti/an adhuc p filijsiā.
cōputentur. naz defuncto illo
apud hostes ex quo captus^m
est: patrefaⁿ. nūq; reuerso nō
in potestate eius fuisse creden-
tur. Idē r de his q medio tē-
pore acqūrit: stipulatiōe: tradi-
tiōe: legato: (nā hereditatē^p an
possint tractatū est) vbi nō est
reuersus. si forte alij vel in to-
tū his^o ex hereditatis testō: vel
in partē instituti sūt heredes:
vtrū in hereditate captiui^q q
lege conuelia induci^r: an pro-
pria iporū sint. qd verius est.

Diuersumq; in his q per ser-
uos acqūrit^o r merito: qm hi
bonorū fuerūt r esse pseruat^o
hi^o sui iuris exindeq; sibi ideo
acqūisse^o intelligunt.

Facte
aut cāe infecte nulla cōstitu-
tiōe fieri pnt: ideoq; eorū que
vsucapiebat p semetipm pos-
sidēs^o: et q postea captus est
interrūpit^o vsucapio: qz certū
est eū possidere desisse. eorū
vero que p subiectas iuri suo
personas possidebat vsucq; ca-
piebat^o: vel si qua postea^o pe-
culiari noie^o cōprehēdūtur.

ue reuertat siue ibi decedat cōpletur vsucapio. Et hoc
cū erat inchoata ante capti. Si aut postea fili^o vel seru^o
aliquā rez per traditionē accipiāt: distingue aut nomie
patriā vel dñi: aut peculiari. pmo casu siue reuertatur
siue ibi decedat nō incipit vsuca. ante reuersionē vel añ
aditā hereditatē siue succedat suus siue extraneus: im-
mo vt q incipiat in suo herede. vt. s. de vsuca. iusto. s. si.
si vero noie peculiari subdistingue: qz aut est reuersus
suus r intelligit vsuca. incepta in captiuitate: aut ibi de-
cessit: r tūc aut successit suus: r tūc intelligit cepta i cap.
aut extrane^o: r tūc adita hereditate. vt. s. de vsuca. si is
q. et. l. iusto. s. si. et. h. et. j. eo. bona. s. pe. r. l. pe. fm. h.

Interrūpit. s. de vsuca. si is qui s. i. cōtra. fo. hic p
se. ibi p subiectā personā ex cā peculiari: vt et hic substi-
at. et. s. qui. ex cau. ma. ait pctor. s. l. et. ij.

Usucapiebat. ex cā peculiari r erat lchoata vsu-
ca. ante cap. vt differat a sequēti rñ. vel dic etiā ex causis
non peculiari. cū ante captiuitatē inceperat et in capti.
decesserat. vt modo not. an distinctionē.

Postea. i. postea q captus est.

Peculiari noie. q. d. in peculiaribus cū finit vsuca.

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

oño illic decedere vtrius heredi pderit. In his aut q per se possidebat non ita. nec heredi prodest tempus mediū vt hic. et. s. de vsuc. iusto. s. si. fm. R.

a Jul. scribit. lz pumo dubitauit. vt. s. de vsuca. si is. b

c Tpe. i. vt ini

tiū sumat vsuca. demū hereditate adita. vt. s. de vsuca. l. i. in fi. fm. q. s. dā. Imo dic tpe. i. in re mobili trien nio: in mobili. x. vel. xx. an. oño em apud hos hos cōsi tuto ichoaf et fini tur vsuc. vt. s. de vsuca. l. iusto. s. si. et. Jc. l. pe. fm. R. nā plurimū iuris hz vt. d. l. demig. d

d Marcellus.

marcellus in his q per se captiuus possidebat scripsit vsuc. interrūpi nec heredi pdesse r in hoc bñ. sed qz hoc extēdit in peculiaribus refuta tur: vt hic. r. s. de vsuca. si is q. et. l. penul. s. si. R. vel dicebat marcell⁹ nō interrūpt: s; he redi. pñcere indi stincte etiā in cau sa nō peculiari: et in eo corrigatur. e

Julia. scribit heredi suo tē pore impleri vsucapionē re manētib⁹ hīsdē psonis in pos sessioē. Marcellus scribit: nō chil in posse an tpe possedis set an subiecta ei psona. Sed iul. snia sequenda est. **Me** dio tpe filius quē habuit i po testate sua captiuus vxorē du cere pot⁹: qzuis cōsentire nup tijs pater et nō possit: nā vti qz nec dissentire. suscept⁹ er go nepos i reuerfi captiuū po testate ita est vt redierit: suū qz heres ei quodammodo inu to cū nuptijs nō consenserit. Nec mirū qz illi tps cōditio necessitasqz faciebat: r publi ca nuptiarū vtilitas exigebat. sed captiuū vxorē tāetsi marie velit⁹ r in domo et sit: nō tñ in matrimonio est. **Lo** dicil li si qz in tpe captiuitatis scri psit: nō credunt iure subtili cōfirmati testō qz in ciuitate fecerat. Sed nec fidei cōmis suz ex eis peti pot⁹: nō sunt ab eo facti qz testamēti factio nē habuerit. sed qz merū pun cipiū eorū in ciuitate cōstitu to captiuo factū est: r in eo te

n In matrimonio. finit enim cap. vt hic. r in auf. de nup. s. sed et captiuitatis. et. s. e. l. non vt a pte. et. s. o. ma. si qz sic stipulet. nisi ad hoc vt alij nō nubat. vt. s. de diuor. l. vxores. s. hoc tñ fallit in psona. vt. s. de ritu nup. l. in eo. s. si ab hostib⁹. sed hodie nō soluit matrimoniu

stamēto pfirmatio codicilloz r is postea reuerfus est: r post liminio ius suū recepit: huma nitatis rōi pgruū est eos codi cillos ita suū effectū hēre: qñ in medio nulla captiuitas iter cessisset. cetera q in iure sunt postea qz post liminio redijt p eo habent acsi nūqz iste hosti uz potit⁹ fuisset. **S**i qz fer uum captū ab hostibus rede merit⁹: pñt⁹ est redimētis: qz uis sciēt⁹ alienū fuisse. s; obla to ei pñcio qd dedit postlimi nio redijisse: aut recepit⁹ eē fer uus credit⁹: r si ignorās capti uum existimās vēdētis esse re demit: an qñ vsucapisse videat ur. s. ne post legitimū tps of ferēdi pñci pñci dño facultas sit videam⁹. nā occurrit qz cō stitutio q de redēptis lata est: eū redimētis seruū facit. r qd meū eē iā vsucape me itelligi nō pot. **R**ursus cū cōstitu tio nō deteriorē cāz redimētū s; si qdē meliorē effecerit: peri mi ius bonē fidei emptoris ve tustissimum et iniquū et con tra mentes constitutionis est. Ideoqz transacto tempore

y Si qz nūc de redēptis dicit.

z Seruū alienū. **a** Redement. non tamē que rit ei nisi ex duabus causis forte. vt. l. eo. s. statu liberis.

b Oblato. qñcumqz si fuit scās. als infra triēniū tñ. vt. l. pñ. sed cū sit redimētis quō pot dicit eide obligatus vt. s. de le. i. l. senar. s. si. Rñ. tolerat⁹: qz liber redēpt⁹ est liber. r tñ est obligat⁹ iure pignoris. vt. C. eo. l. fi.

c Receptus esse. receptos dicimus qui virtute militari sunt liberati. vt. C. eo. l. ab hostibus.

d Post legitimū tēpus. s. triennium. vt subijcit.

e Videamus. r videtur qz ius offerendi. nā rē.

f Intelligi nō pot. hic tria no. qz dñs nō vsuc. sic. s. de vsuc. sequit. s. lana. Scbo qz nō debet deterioris cōdi tūis esse dñs qz nō dñs. vt. r. s. qui. mo. vsufu. amit. l. si vsufructus. r de in iur. sed si vnus s. si seruus in quo. s; ar. s. s. de dona. l. qz debitor. r de excep. rei iudi. l. fi. s. l. Tertio qz pñrib⁹ iuri lue di. ad qd. C. qd me. cau. l. iij.

g Tempore. s. triennio. ad qd est. s. de coll. bo. l. non: nunqz. in fi. r ad velleia. l. debitoris. s. fi.

capit. vt in auf. de nup. s. sed etiā ca pñuitatis. in fi.

o Jure sub tili id est de rigore.

p fecerat. an captiuitatē. l. quo pprobauerat si qz codicillos postea fecerat.

q Quia. bona ratio. vt. s. de co dicillos diuus. s. codicillos.

r Principiuz. i. telm quo dictū est codicillos qz faciā cōfirmo. Et no. de pñci. sic. s. de le. ij. cū filius. s. heres.

s Forum. s. eo dicilloz.

t Intercessit. sc. l. in testō ibi fetō: r redierit. vt in fi. qbus nō est per. fa. testō. s. fi.

v In iure sūr. i. s; pñtio vel re tētio iure sibi ppe rebat an captiuitatē. Et sic pñcia in iure sūr. vel sūr in rerū natura vt sic iure possint pe ti vel retineri. ad qd. C. eo. l. ab ho stibus.

x Potitus. s. lē (s. qd si sūr.

a **C**ausam. s. h3 in primā et scbam cām. vt ar. C. qui po. in pig. l. i. r. s. de distrac. pig. l. cū seruos. r. s. d. q. po. in pig. ha. si prior. s. sciendū. r. C. de pig. l. scbs.

b **I**n hoc. f. casu cū posterior offert priou est cōuersares ad pcedentē alium casum.

c **D**iuersa. als conuersa: r als diuersa. r dic q. differt i factū: q. alto casu posterior offert potior: alto p. or tpe offert postriorū. sc3 pot. credi tor redēptorū q. p. ea redēt. v. trobi. q. tñ idē iur: q. s3 offerēs cōfir: mat pign. et ē rō q. ille q. dēdit tñ posterior tñ est iure. et hoc dicit posterior. f. tpe redimēs q. apud nos ē pu. or. i. ponor in iure nisi fuisset ei obla tū a pmo. r d. f. re dimēs efficit sua redēptioe cū fuis vt eēt apud nos ab eo q. tpe puoz fuit: infirmior tñ iure. accur.

d **Q**ui. i. quia. e **D**imittēd. est. f. q. redemit. i. necessē est vt sibi redimētī satisfiat a puo vt ille p. cō firmet sibi pign.

f **F**uerat. sub. et ē capē ab hosti bus: r qdam rede mit eum.

g **U**el quoz dā s. note scū fuerit solutum.

h **O**btineat. i. retineat.

i **P**etere. cum nec ante redēptio nem fuerit pūm dñi. vt. s. s. si ser. uū. et facit. s. s. si statuliberi.

k **S**i depotta tum. liberum. ac. l **D**epotabit.

sed redēptor precium asisco habet. vt in fi. h. s. m **C**ōmississe eum. seruū: per q. infra. r. annos. phi. betur manumitti. vt. s. de manu. l. lege fal.

n **S**ine pena. nā non est pena seruo non posse a dño manumitti cū et si nō esset hec pena tñ non posset ma. num: et a pmo dño nisi offerat precii redimētī. s3 an

tulerit ei q. redemit quanto re dēptus est h3 obligationē: et in priorē debiti cām. r in eam summā qua est liberauit: qua si ea obligatiōe quādā pōne inducta vt cū posterior credi tor prior satisfacta: cōfirmat sul pignozis causam: nisi q. in hoc diuersa res est: et poste rior q. apud nos esset: r prior qui p. seruū vt apud nos eēt efficit ab eo q. tpe prior fuit vt infirmior dimitte d. **S**i seruus cōpluribz fuerat: r oiz noie ei q. redemerit restituituz p. cū erit: in cōionez redibit: si vni. tñ vel quoz dā nō oim ad eū eosve q. soluerūt perti nebit: ita vt in portioe sua p. l. s. tñ ius obtineat: vt in par. tē ceterozū is q. redemit suc. cedat. **S**i fidelcōmissaria libertas debita captiuo fuerit redēptus nō dñi eā petere: po. terit: nisi redēptorū satisfice. rit. **S**i depottatū ab isula hostes ceperunt: redemptus is q. b. casibz redijt in eā cām veniet in qua fatur: esset si ca ptus nō fuisset: depottabitur igitur. Sed si in captiuo ser. uo talis p. cesserat cā q. ei. vel ad tps vel ad ppetuū liberta tem impedire: nec redēptione ab hostibus mutabitur: velu. ti si in legē fauā pmississe eū p. s. titerit: vt ita veniet ne ma numittet. habebit aut inte. rim sine pena sua qui rede. mit. ergo de metallo capt. res dempt. in penā suā reuertet: nec tñ vt trāsfuga. metalli pu

l p. se redimēs credē dēditio fuisse potit manumittere: viderur q. sc. vt. s. e. s. manumittendo. sed dico contra q. in cām p. stinā reddat. ar. in pn. h. s. et. s. s. si statulidi o **T**ransfuga. qui grauius coeretur. vt. s. b. pe. aut damni. s. inter. Accursus.

nlendus erit: sed redemptor a fisco preciaz recipiet q. b. et constitutum est ab imperato re nostro r duo seuero. **S**i natum. ex pamphyla legatuz fuerit tibi: tuq. matrem rede. meris / et ea apud te peperit: non videri te partum ex cau. sa lacratua habere: sed offi. cio iudicis estimādum consti tuto precio partus: peride at. q. si quanti mater est empta simul et partus venisset. **S**i tam. natum ap. d. hostes q. d. eo tempore quo capiebatur i vtero mater gerebat: cū ma. tre redimatur ab eodem vno precio: oblato tanto quantuz ex precio q. d. pro vtroq. venū datum est estimationem con. tingeret partus: et viderur is. possimimio reuerfus: mul. to magis si diuersi emptores vtruzq. extiterint vel vnus: sed si suo quēq. precio rede. merit: id offerri p. singulis o. portebit redemptor q. d. hosti pro quoq. datum est: vt se. paratum quoq. possimimio re. uertit possint. **P**aulus.

Si me tibi arroganduz dedissem: emancpa. to me reuersum ab hostibus filium meum loco nepotis ti. bi futurum constar.

Si reuersus ab hostibus erat filius familiae ipse recupe rat bona sua et pater recupe rat eum: sed vxor non recupe rat maritum nisi matrimoniu reintegretur. h. d.

Pomponius.

ante captiuitatē filij mei vel post: dñi tamen ante ingrel sum: nam si post non iure possimimio sed iure cōi.

e **T**ibi. idem ergo fieret si nepos semper in ciuitate fuisset. vt. i. e. l. retro. q. possli. singit cū spin ciuitate fuisset. r sic facit p. eo q. d. no. s. de adop. l. s3 etiā. Itē s. de cōiugē. cū emā. liber. l. pe. So. l3 nō p. tibat tibi p. tñ nō est

p **R**ecipiet. vt et. s. e. l. mulier. et

C. pro qui. cau. f. pro pre. l. ij.

q **S**i natū. id est nascendum.

r **L**acratua. r id est v. l. r. est iatō nē petes. vt l. h. b. leg. s. i. res. r b. le ga. ij. si q. d. ex pam phyla. r facit. s. b. leg. l. nisi quocūq. in pu. r. s. func. p.

f **O**fficio. als arbitrio. als offi. cio. accur.

t **P**erinde atq. nam intuitu par. tus plus matres emit.

v **T**emisset. per te. Accur.

x **Q**uō si iā. con. strue sic: q. d. is na. tum apud hostes redimatur ab eod. dem cuz mfe vno precio. natū dico q. d. gerebat. f. l. v. te ro eo tpe quo ca. piebat: vt f. s. r. p. possimimio reur sus. r hoc dico ob lato tanto ex p. cio q. vtroq. veni. dātū est. i. datum noie veditiois p. tum ptingeret esti mationem part.

y **S**erebat. sta tuliber.

z **I**s. f. part.

a **Q**uēq. als quoq. als p. quo eorum.

Si me tibi. de dissez. q. ha. bebam filium in potestate.

c **E**manapa. to. filio adoptiuo Accur.

d **D**e reuersū.

13

qz nō sit nepos adoptiu' in p̄tate aut: qz nō remanet
ip̄i suo p̄ri ex liberis: nec h̄z vi naturalis nepotis i illa
coniunctione. et facit. l. p̄tor. §. fi.

Um due reintegrat. fuit ergo finitū. §. e. l. non vt
a patre. et dic vt no. in. l. in bello. §. medio.

14

S p̄re redē-
pto. a q̄dam
alio redemptore
non filio.

Luitionem.

a filio faciendam

d Defuncto. f.
patre.

e Offerat. re-
demptozi.

f Sūū. f. h̄f. dē.

g H̄fic. f. p̄rem.

h Debiti. dan-
di redemptozi.

i Possit. als
posit. als possit.

k Sūū. h̄f. dē.

l H̄sbere. z nō
tenet offerre q̄rit-
tatem vt p̄dixi. ad
hoc. §. b̄ suis z le.
li. §. si filii. z. §. de
de. p̄ba. l. p̄cula.

Etro. adue-
nit. vt l. i. q̄.
mo. ius pa. po. so.
§. si ab hostibus.

Olliminito.

victi hostiū

o hostiū. licet
nō sponte: qz coa-
cta voluntas volū-
tas est.

p Dederūt. vt
§. e. l. d̄.

In obus. ab
hostibus. scz
ibi mortuis.

r Decessisse. qz
p̄mōētū p̄ri. et
sic liber. ad q̄d fa-
cit insti. q̄. nō ē p̄.
fa. re. §. h̄n. z. §. de
vulg. substi. l. lex
cor. z. l. e. l. bona. i
p̄n. accur.

Olliminitū.
ab extraneo
id est hoste.

Cōstitutum.
i p̄o sc̄o ex vsu no-
stro z n̄oꝝ subte-
ctorū et ex vsu po-
puloꝝ q̄ nō sunt nobis subditi: et reges s̄tr nō subdi-
tos. f. p̄ se et suis populis: sic a toto m̄do. nā aut s̄it
de impio n̄o aut nō: et tūc aut subiecti alicui regi aut
nō: s̄ sunt popul' liber. vt. §. l. nō dubito. z sic p̄dictus
vsus est ius gētiū vt est bellū: vt h̄ subdicit morib' zc. et
insti. de iure na. §. ius aut. vel dic q̄ etiā pacto hoc fuit

Um due species possi-
minij sint: aut vt nos re-
uertamur: aut aliqua recipia-
mus: cū fili' reuertit duplices
in eo cām esse oꝝ possiminitij:
et q̄ p̄r eū reciperet: z t̄pe ius
suū. **N**ō vt p̄r filiū: ita vxo-
rē marit' iure possiminitij reci-
pit: sed consensu reintegrat'
matrimonium.

Patre capto ab hostibus
et a quodā redempto si mori-
tur pater potest filius offerre
precium redēptōi patris et
esse heres patris vel etiam
nichil offerendo. h. d. **U**pt.

S p̄re redēptō et ante
luitionē defuncto' filij
post mortē eius redēptōnis
q̄ritatē offerat: dicēdum est
suū ei posse extiterē: nisi forte
quis subtil' dicat h̄c' dūm
morit' quasi iure pignoris fini-
to nactū esse possiminitū: et si
ne obligatione debuit' obijisse
vt possit' suū habere: q̄d non
sine rōne dicitur. **I**dem.

Etro credit in ciuitate
fuisse q̄ ab hostib' ad-
uenit. **P**aul'

Possiminito carēt q̄ ar-
mis vici' hostibus' se dede-
runt. **U**lpia.

A omib' partib' iuris
is qui reuersus non est ab ho-
stib': quasi tunc decessisse' vi-
detur cū captus est. **P**au-

Possiminitū ē ius amif-
se rei recuperande ab ex-
traneo: et in statu pristinū re-
stituende inter nos ac liberos
om̄s pp̄los regesq̄ morib' le-

ab initio statutu' inter nos et p̄dictos: et t̄c facti. §. de
pac. quētionū. z h̄z h̄o' dicit libos pp̄los: z reges. f. hostes
v' **B**ello. i. in ipso conflictu.

Extate. q̄ ius gētiū induxit. vt z. §. de iusti. z in. l.
y' **E**xtraneis. f. hostibus.

gibus constitutu'. nā qd bel-
lo' amissim': aut etiā circa bel-
lum hoc si rursus recipiamus
dicimur possiminito recipere:
idq̄ naturali eq̄tate' introdu-
ctū est: vt qui per iniuriam ab
extraneis' deriebat: is vbi in
sines suos redijisset pristinum
ius suū reciperet. **I**nducie
sunt cū in breuit et in p̄nti t̄pe
conuenit: ne inuicē se laresse-
rent': quo t̄pe nō est possimini-
nitū. **A** piratis aut latroni-
bus capti liberi permanent'.

Possiminito redijisse videt'
cū fines n̄fos intrauerit: sicut
tū vbi fines nostros excessit a-
mittitur. Sed et si in ciuitatē
sociā amicā ve: aut ad regē so-
ctum vel amicū venerit: statz
possiminito redijisse vī: qz ibi
primum nomine publico tur-
esse incipiat. **T**ra'sfuge nul-
lū possiminitū est: nam q̄ ma-
lo consilio et p̄ditōis oio pa-
triam relinquit: hostiū nume-
ro habendus est. sed hoc in li-
bero transfuga turis est siue
femina siue mascul' sit. **S**ive
ro seruus transfugerit ad ho-
stes: qm̄ z cū cā' cap' sit: dñs
in eo possiminitū h̄z. **R**ectissi-
me' dicit etiā et' possiminituz
eē. f. vt dñs in eo pristinū ius
recipiat: ne cōtrariū: ius nō rā
ip̄i iniuriosū sit q̄ seru' sp̄ v'
maneat: q̄ dño dānosum con-
stituaf. **S**i statuliber trans-
fuga reuersus sit: ex h̄c' cōdi-
tione postq̄ redijt liber efficit'
tur. diuersū est si cōditio exti-
tisset dū apud hostes est: i eo

oēs. §. q̄ p̄o.
Ubi. i. possi-
Inducie. las-
cesserent. i. ad bel-
lum prouocaret: z
sed truge in lon-
gū: et dicuntur se-
derat. vt. §. e. nō du-
bito. z. l. eo. l. hos-
tes. Accur.

Possiminitū
um. qz nec seru'
fit. vt. §. non dubi-
to. et. l. e. l. hostes
c' **A** piratis. p̄-
manēt: z iō zc. vt
l. i. hostes. sed cō-
tra. §. e. possimini-
tus. §. in pace. sed
dic vt ibi. z. l. eo. l.
hostes. z. facti. l. e.
l. si quis. §. fi.

Ubi. i. possi-
et facit. §. e. l. possi-
li. ius. in prin. z. l. i.
st. q̄ mo. ius pa.
po. sol. §. si ab ho-
stibus.

Nullū possi-
minitū. nec restitui-
tur in integrū: lli-
cet lesus. vt. §. q̄.
ex cau. ma. l. item
et. remonet tñ tus-
toz: qz liber. vt. §.
de iure. l. si q̄s in.
et facit. l. tit. i. non
om̄s. §. antepe. et
pe. et fi. et. §. de ac-
qui. re. do. transfa-
gam. et. l. e. si q̄s.
in fi. et. §. de stip.
seruo. q̄d seru'. z
C. e. si quis. an. fi.

Causa. f. seru-
uitutis.

Rectissime.
als iustissime.

Si. scz seruo
ad suum proficium.
um. et hoc probat
necessarium zc. §.
contra. §. de p̄si.
l. si quis aliquis.

Rectissime.
als iustissime.

Si. scz seruo
ad suum proficium.
um. et hoc probat
necessarium zc. §.
contra. §. de p̄si.
l. si quis aliquis.

Si. sol. vt ibi plene no. et facit. §. de interroga. ac. si ser-
uus ab hostibus. item hoc si sine voluntate dñi transsu-
git. vt ar. §. de pu. l. h̄. §. seru' qui in fuga.

Contrarium. i. si contrarium statueretur.
Reuersus sit: z sic h̄f. des h̄it eum iure possi. vt
§. p̄ri. z. l. i. bellū. §. si statulib. z. facti. §. b̄ p̄di. z. de. cū. §.

a Ut liber sit. qz nō est capax tpe exitis conditionis
b heredi. qui rogatus fuit manumittere.
c Queri. i. conqueri. s. heres.

d Obstinete. i. ppetete nisi ex. ergo erit fisci seruus.
vt ar. s. de iure fil. l. i. q. si nō capax tpe exitis cōditio
nis. qd est op' vt

hic i. d. l. cum. In
puro dic vt dicit. s.
de iure fil. l. i. q. s. q.
ri. accur.

e Amisit. quo
ad pnam pntē vt
p de portatione z:
vt insti. q. mo. ins.
pa. po. fol. s. cum
ad. iure s. belli est
recipim'. vt. s. de
ac. re. do. transfuga.
gam. ac.

f Patria desti
nit ergo eē cuius.
vt. s. de capi. di. a
missione. s. q. desti
citat. et sic est me
dia capi. di. vt. i. e.
ti. l. si. s. q. destine
re eē tutor. vt. i. si.
q. mo. tu. si. s. filii.
s. s. de tute. l. si
q. tu. Sol. ibi re
manet tutor l. sui
pudici nō hē. vt
veri' ibi nō aīo. p
ditouo: hic sic. iō
ibi non desinit. es
se cuius: hic sic.
vel dic vt ibi.

g Disciplina. q
est vt nullus trās
fugiat.

h Caritae. i. pa
tria pās q fuit i
ducta ppter affec
tionē liberor iu
re ciuili rōanoz. fi.
vt insti. de pā. po.
s. i. pū' em' data
fuit opa bello: p'
ea iun. vt insti. in
prohemio. in pñ.

et fac. i. s. de vē. in pos. mit. l. i. s. generaliter.
i Induci atū. hoc expone vt. s. e. s. inducie.
k Amicitia. hoc dic vt. s. possliminij. s. in pace.
l fide. i. fiducia vel securitate.
m Emerat. i. redemerat pro de. em.
n Cesserit. i. pro. re. vendiderit.
o Quantitatem. i. xx.
p Priore. qua fuit redēpt'. ad qd. C. q. res pig. obli.
pos. l. nomen. accur.

q Debet. sic ergo emptori vt veditou pōt offerri. ad
qd. C. qd me. cau. l. si vi. scin vero seruo. vt. s. de statu
lib. si statuli. s. i. et. s. fi. et. l. statuli. i. me. s. fi. z. s. i. et

r Eptor. q emi pro. re. (C. si qz ign. rē mi. l. p.
f Serui sint. vt et. s. transfuge.

t Pugnare. vt sunt hoies q vadit ad bellum.
v Possint. nā omnia sunt occasioe belli. ad qd. s. ad. l.
aqi. qui occidit. s. in hac. Accur.

z Captiu'. capt' eō tpe quo erat guerra.
f Pace. facta postea. y

Cauti. id qd seqt.
z Adst. ergo
seru' mansit sua
volūrate. vt et qd
māmittit suo vo
lūrate fm. p. sed
arg. s. C. de testa.
ma. l. si. s. i. z. facit
s. de here. vē. l. ij.
s. facit. z. i. n. i. l.
nō oēs. s. q. capt'.

a Redire. z rece
ptos non captos
dicim'. vt. C. eo. l.
ab hostib'. z. facit
s. de re. di. l. i. tff.
b Eger. imo oc
cupat. vt. s. de ac.
re. do. l. trās fugā.
s. fo. vt dixi. s. de
iure fil. diuis. itē
nō ob. l. l. si. qd. in
pñ. qz ibi de mobi
li. s. de imobili. de
z. facit. s. de ac. re.
do. in agris.

c Mutat. habe
tur ergo p inde ac
si esset reuer' si
ne redēptione. nā
et redēpta parit i
genus et alii suc
cedit et alter ei. vt
C. eo. ptes. puin
cie. z. l. cōmercio.
et. l. is. q. nec ob in
eo. ti. l. liber capt'
statim em' hz post
limi. ppter s. i. vi
culo pignoz. q te
nek. et ita vt pōa
pūstū statū rea
cipiat dz soluere
pū. vt ibi dicit.
Accur.

S qd. habu
erit. non tñ psumitur matrimoniu: erat em' quasi seruus.
vt. s. de testa. l. qui test. s. i. nō ergo hrit matrimoniu:
nec eōtra fuit potestatus q esset cōcubina. z iō. s. de
mariti. qz sic credebatur: non tamen erat.
e Naturalis. i. tñ. putabat effe os esse seruos: nō tñ
erant etiā si vinculi pignozis non intelligeretur remis
sum. vt dixi. s. l. p. r. in fi.
f Filij. aks soboli z aks filij.
g Danum: ferit. s. de facto.
h Mariti. opinione hominum.
i Debet. vt insti. de unge. s. fi. z. C. de manu. vin. l. ff.
k Optauerat. non tamen contrahendo cum ea ma
trimonium vt dixi. remittitur ergo vinculum pigno
ris si cum ea contrahat. vt. C. eo. l. l. is. et argumen.

S qd. habu
erit. non tñ psumitur matrimoniu: erat em' quasi seruus.
vt. s. de testa. l. qui test. s. i. nō ergo hrit matrimoniu:
nec eōtra fuit potestatus q esset cōcubina. z iō. s. de
mariti. qz sic credebatur: non tamen erat.
e Naturalis. i. tñ. putabat effe os esse seruos: nō tñ
erant etiā si vinculi pignozis non intelligeretur remis
sum. vt dixi. s. l. p. r. in fi.
f Filij. aks soboli z aks filij.
g Danum: ferit. s. de facto.
h Mariti. opinione hominum.
i Debet. vt insti. de unge. s. fi. z. C. de manu. vin. l. ff.
k Optauerat. non tamen contrahendo cum ea ma
trimonium vt dixi. remittitur ergo vinculum pigno
ris si cum ea contrahat. vt. C. eo. l. l. is. et argumen.

C. de ope. li. l. liberi. Item si teneat ea in forma uxoris
ut hic. Item si ux. cubina. ar. s. de ope. li. liberi. na suffi-
cit qualescuq; iudicis: vt. C. eo. liber captus.

a **Recuperata, ad ho.** C. eo. l. ab hostibus.
b **Cu marito, q. ilico r ingenus est: nec quasi serua**

tenetur. et id ma-
trimoniū euz illa
ex sola cōsuetudi-
ne psumit. vt. s. d
ritu nup. l. l. libis.
c **In civilib⁹**
dissentionib⁹. l. cū
ciues inter se cō-
mittūt. i. p̄iatur:
et alij de alijs cap-
tiuit: vt. J. pri. s.
d **In exitium**
i. damnum.
e **Contēditur.**
p̄ncipaliter.
f **Discessissent:**
vel ciues p̄tra ci-
ues: vel vna ciui-
tis p̄tra aliā. r fa-
cit. s. l. possit. s. a
piratis. r J. l. ho-
stia. Accur.
g **Manumif-**
fos: de fecō. vt l. si.
de inge. s. h. et. C.
de manu. vin. l. q.
h **Supnacuo.**
C. de thes. l. i. r. C.
arbi. tu. l. cū inter
dicte. Accur.

Bona eoz. s. r-
ue nō: qz puz-
pili. vt. s. possi-
minū. s. h. Ac.
k **Ius haben**
di. s. bona.
l **Cōstituebat.**
l. q̄rebat. vt dic
cōsti. l. ius aliq̄.
id est tractabat. et
fac. s. de tutel. mu-
to. s. h. r. s. d. le. i.
l. i. s. h. ab hostib⁹.
m **Adierint fa-**
cit. s. in bello. s. i.
et d̄cep. sp̄s. s. h.
r adde q̄ no. s.
in bello. s. facte.
n **Quoz relis**
era. Accur.
o **Die. s. pure.**
p **Decesserit. s.**
filius. Accur.
q **Pertinebit.**
imo filij: vt. J. de ca-
stren. pecu. l. ppo-
nebatur. l. h. q̄ est

recuperata nulli p̄ctū m̄to
p̄ numerauerit p̄tinus possit
m̄into reuera nō cū d̄no: s; cū
marito fuisse declaratur.

**In civilib⁹ discordijs si alij
qui captiuitur ab aliqua partū
non sūt serui: et id frustra sic
manumisso r frustra petūt in
genuitatem a p̄ncipe. b. d.**

In civilibus dissentionib⁹
quīs sepe p̄ eas res publica le-
datur: nō tñ in exitū⁹ resp. cō-
tendit⁹. Qui inter alterutras
partes discessissent vice ho-
stiu nō sūt eoz inter quos iu-
ra captiuitatum/aut postlimi-
noy fuerit: r id captos r veni-
datos posteaq; manumissos⁹
placuit supua cuo⁹ repetere a
p̄ncipe ingenuitatē quā nul-
la captiuitate amiserāt.

**Mortuo capto ap̄ hostes
oia restituūtur in eū statuz ac
si captus nō fuisset: r hoc per
legem cornelliam. h. d. Iul.**

Bona eozū qui in hostiū
potestate puenit atq;
ibidem decesserint: siue testa-
menti factioē habuerit siue
nō habuerit ad eos pertinet
ad quos p̄tinerēt si in p̄tatem
hostium nō puenissent. Idēq;
iuz⁹ in eadē causa oim rerū iu-
betur eē lege cornelia q̄ futu-
ra eēt si hī de quoz heredita-
ribus et tutelis p̄stuebatur⁹
in hostiū p̄tate nō puenissent
apparet ergo eadē oia p̄tine-
re ad heredē eius quē ip̄e qui
hostiū p̄tate portus est/ habi-
turus eēt si postliminio reuer-
tisset. Porro quecuq; serui ca-
ptiuozū stipulant⁹ vel accepti-
unt: acquiri d̄nois itelligitur
cū postliminio redierit: quare
necesse est ad eos p̄tinere qui

uis. r sic ibi p̄cedit⁹. q̄d aut sc̄d̄t ad heredē p̄tis r c.
mutat casū. l. q̄ si p̄ redit post mortē filiū r decedit in ci-
uitate. vel lege plane. vel dic ad heredē p̄tis. l. r ueritēz
in ciuitate r decedētis post mortē filij. Itē r eodē modo
soluit. s. de suis r legi. hē. l. si pater. que est p̄tra.

et lege cornelia hereditatem
adiet^m. q̄ si ex lege cornelia
nemo heres extiterit bona pu-
blica fiāt. legata q̄zⁿ seruus eo-
rū p̄senti die⁹ vel sub p̄d̄one
ad heredē p̄tinebūt. Itēz si
seruus ab extraneo heres isti-
tutus fuerit: iussu heredis ca-
ptiuit adire poterit. **Q**d fili-
us eius qui in hostiū p̄tate est
accipit aut stipulatur/ id/ pa-
tre p̄tuz s; postliminio f̄d̄erit
mortuo/ ip̄i acq̄sūt intelligit⁹:
r si uiuo p̄re decesserit: ad he-
redē patris p̄tinebit⁹. nā sta-
tus oim quoz p̄res in hostiū
p̄tate sunt in pendētē est. r re-
uerso quidē patre existimatur
nūq; sue p̄tāz fuisse. mortuo
patre tūc p̄fa. fuisse cū p̄ ei⁹
in hostiū p̄tatez puenit. Que
peculiarī nomine serui capti-
uoz possidēt in suspēso sunt:
nā si d̄no postliminio redierit
eoz facta intelliguntur⁹. si ibi
decesserint: p̄ legē cornelliam
ad heredē eoz p̄tinebunt⁹.

**Mortuo herede ante testa-
torum testamentū r̄cipit. b. d.**

Si q̄s cū p̄gnatē vxorē ha-
beret i hostiū p̄tate puenit:
nato deide filio et mortuo⁹ ibi
decesserit/ ei⁹ testamētū⁹ nul-
lū est: qz r eoz q̄ in ciuitate re-
manerūt/ hoc⁹ casu testamen-
ta rumpuntur. **I**dem.

Si q̄s p̄gnatē vxore re-
licta⁹ in hostiū p̄tate p-
uenerit: mortuus filius eius
vxore ducta⁹ filij vel filij pro-
creauerit: ac tunc postliminio
auius reuerfus fuerit: oia iura
nepotis nomie p̄tinde capiet:
ac si is filius natus i ciuitate⁹

Hostes sunt quib⁹ bel-

In pendētē.
hoc dic vt insti. q.
mo. ius pa. po. so.
s. h. ab hostibus.
f **Fuisse. s. esti-**
matur. et fa. s. r e
ver. ob. si filius.
t **Intelligunt.**
facit. s. de vuc. l.
si is q̄. in p̄tin. s. i.
v **Pertinebūt.**
alias redigitur.
r **Et mortuo. s.**
l. eo. eodem.
p **Decesserit. p̄.**
3 **Testamētuz.**
q̄d ārea i ciuitate
fecerat. r in q̄ po-
sthumū p̄tinerat: r
hoc quo ad insti-
tutionē. cetera nā
qz r c. vt. C. de lib.
p̄re. aut. ex causa.
a **Hoc casu. s.**
nato filio p⁹ mor-
tem p̄tis: lz ē mo-
riat. s; qd si uiuo
patre i ciuitate de-
cedit p̄r. h. vt di-
xi. s. de iust. testa.
l. posthum⁹. et sic
diferit filij capti-
cum p̄r videatur
mortuo⁹ p̄ma hora
captiuitatis: vt h
et. s. de iniur. test.
l. qui vxorem. vel
dic vt ibi.

Si quis. reli-

Qua. s. ali-

In ciuitate. s.

Hostes sunt.

Hec lex diui-
ditur in quattuor
partes. qz p̄mo di-
cit q̄ sūt hostes. se-
cūdo q̄ sūt iur-
culi. tertio qd iur-
sit de captis a la-
tricularis. q̄rto qd
iuris sit de captis
ab hostibus. sc̄da
ibi. ceteri. itia ibi:

et ideo. quarta ibi: ab hostibus. Bar.
e **Hostes. s. in q̄bus habet locū possit. alij enī r si sint**

22

hostes: hoc ius tñ locum nō hz. vt. s. e. si qd ingenuū. §. penul. et si. Accur.

a Decreuit. et subditi. vt. s. de cap. di. l. amissione. §. b Ceteri. hz nō oēs. vt stati dices. (q̄ deficit. c Uel p̄dones. q̄nc sunt ḡna gentiū. p̄m̄ h̄ hostes

Et iuz de q̄b̄ hic dicit in q̄ q̄nc sūt bus. s. possli. loci gener. hz. itē aliq̄ cū q̄b̄ nō hēmus vsū et in hīs idē. vt. s. possli. ius. §. i. par. ce. tertiū p̄p̄t li. beri: q̄ nec nobis nec alicui sūt subditi: siue sint nobis federati: cum p̄i⁹ erāt forte hostes: siue nō. et in hīs non est opus possli. vt. s. e. l. nō dubito. et idē dico de hīs q̄ nō sūt liberi: h̄ subditi regib⁹ nō subditis rōano ip̄o si mō cū eis amicitiam habuim⁹: vt in. d. l. nō dubito. et. l. possli. in p̄n. quar. tuz p̄p̄s roman⁹ vt hic: q̄ accipe p̄ toto ip̄o rōano vt. l. ad muni. l. ro. ma. quintū sūt la. trūculi: de q̄b̄ hic b̄. r. s. de leg. iij. l. i. et de h̄do. sig. l. hostes. r. s. detesta. l. q̄ a latronibus. sub q̄b̄ p̄nt cōprehēdi si ciuitas de nris h̄ ciuitatē aliā de nris: vel si eiusdē ciuitatis ciues int se vt fauētia vel aretū: vel in castrum cū castro de nris vel aliq̄s ty: ānus caper. vt. s. e. post li. §. a piratis. et idē si nō d̄ nris s̄ militia inter se faciāt. vt. s. si quis inge. §. penul. et si. idē si ciuitas de nris cū alia ciuitate de non nostris: cū non sit de licētia publica: vt hic b̄. q̄d a sit si latro hostiū capiat de nris et ad hostes deducat: Rñ. seru⁹ fit hostiū et habet locum postliminiū. vt. s. e. a. rñ. et de dolo. l. i. §. non fuit. et. l. l. prox. et. l. latrones.

§. Necessariū. restituit tñ lesus. vt. s. q̄. ex cau. ma. l. e. §. germanis. nomē ē q̄r̄daaz gēniū. (succurrit. d. §. h̄. an. vt. C. e. l. ab hostib⁹ capti. itē fallacia q̄ est licita. vt. s. de dolo. l. i. §. non fuit.

g Reuertit. aliō i suo. vt. s. l. bello. §. māumitē do b̄ Redd̄t. et si i iurasset redire. ad q̄ facit. §. l. v. §.

lum publice p̄p̄s roman⁹ de creuit⁹ vel ipsi p̄p̄o romano. ceteri⁹ h̄o latrūculi vel predones appellant⁹: et iō q̄ a latronibus capr⁹ est seruus latronū nō est: nec postliminiū illi necessariū est. Ab hostib⁹ autem capt⁹ puta a germanis seu partib⁹: et seruus est hostiū: et postliminio statū recuperat postliminum. H lozen.

§. Nil infestū quōd capti uis reuerfus est utriū dimissus est: an vs⁹ vel fallacia p̄tatem hostiū euaserit: ita tñ si ea mēte uenerit vt nō illo reuerteret⁹. nec em̄ factus est corpore domū quē rediisset⁹ si mēte alienus est. Sz et q̄ victis hostib⁹ recuperant⁹: et postliminio rediisse existimantur.

§. Ius seue. et Mar. Anto. rescripserunt: si vxor cū marito ab hostib⁹ capta sit: et ibidē ex marito entia sit si reuersi fuerint: iustos esse et parētes: et liberos: et filii in p̄tate patris: quē admodū iure postliminiū inde reuerfus sit. q̄ si eaz matre sua sola reuertat: q̄si sine marito natalis spūitus h̄a bebit.

§. Nō purgat uictū rei surrepte eo q̄ in p̄tate hostiū puenit et post ab aliq̄ emptā est: et ideo vsucapere eā emptor nō potest. h̄. d. I abolen⁹.

§. Erat. ne sit preda duorum. et sic nota q̄ firm⁹ occupata prius q̄ sua propua seruantur ei. et ita magis est meum q̄ per meam probitatem quero: q̄ id quod per antecessores. ad q̄b̄ s. de interd. et re. l. iij.

§. In pace. facta de primo bello añ sc̄m. §. Redderetur. fact. s. co. in bello. §. facte. et de pac. l. conuentionum. accur.

§. Postliminio. potuisti. ad hoc. §. de re. iur. qui in seruitutem. r. s. in bello. §. facte.

§. Statu. i. l. captiuitate. §. Id eo. a. l. m. edio.

§. Usucapere. vt. r. s. de vsucap. i. n. §. si. et. s. i. n. bello. §. facte. et q̄. ex cau. ma. au. p̄tor. §. h̄i plane.

fl. et de prena. l. i. et q̄. ex cau. in pos. ea. fulcini⁹. §. q̄d sit. et de acq. pos. l. iij. §. in amittenda. et de edil. edic. q̄d sit. §. idē celsus. et in decre. xliij. di. c. l. r. x. q. iij. c. antecessos

d. i. §. Et iustit. vt i. i. q̄. mo. i. §. pa. po. fol. §. 3. et q̄. §. Ius. reuerfus sit. l. filii⁹. Quis is uere non fuerit captus.

Latrones tibi seruū erit puerant⁹: et postea is seruus ad germanos⁹ puenerat: inde in bello victis germanis seruus uenerat: negant posse vsucapit eū ab emptore labeo officus et trebatius: quereū esset eū surreptū esse: nec q̄ hostium fuisse aut postliminio rediisset⁹: et rei impeditū esse.

§. Primo ponit vñs dictum: sc̄do ponit limitationē iuriscō sulti circa illud Bar.

§. Habeo.

§. Qd bello captum est in preda est: non postliminio redijt. Pau. imo si i bello captus pace facta domum redijt: deinde renouato bello capitur postliminio redijt⁹ ad eū a quo priore bello captus erat: si mō nō conuenerit i pace: vt captiui redderetur.

§. Captus ab hostib⁹ per se nichil pot vsucapere: sed per seruū suū sic: si seruus aliq̄ possidet peculiari nomine. h̄. d. I dem.

§. Nichil dum in hostium potestate fuisse vsucapere potuisti: Paulus. immo si quid seruus tuus peculiari nomine dum in eo statu⁹ esses possiderit: id eo⁹ quoq̄ tēpore vsucapere⁹ poteris: q̄m eas res

§. Erat. ne sit preda duorum. et sic nota q̄ firm⁹ occupata prius q̄ sua propua seruantur ei. et ita magis est meum q̄ per meam probitatem quero: q̄ id quod per antecessores. ad q̄b̄ s. de interd. et re. l. iij.

§. In pace. facta de primo bello añ sc̄m. §. Redderetur. fact. s. co. in bello. §. facte. et de pac. l. conuentionum. accur.

§. Postliminio. potuisti. ad hoc. §. de re. iur. qui in seruitutem. r. s. in bello. §. facte.

§. Statu. i. l. captiuitate. §. Id eo. a. l. m. edio.

§. Usucapere. vt. r. s. de vsucap. i. n. §. si. et. s. i. n. bello. §. facte. et q̄. ex cau. ma. au. p̄tor. §. h̄i plane.

§. Spurinus. q̄d si cū patre tñ die vt. C. e. l. i. r. s. q̄. ex cau. ma. l. ab hostib⁹. §. non minus. itē no. casus vbi ex matrimonio natus est spuri⁹: nā inter hos remanet matrimonius s̄m ius nouus. vt s. e. in bello. §. medio. itē facit. s. ad stul. l. i. §. 3. si ap̄ et. C. qui. ex cau. ma. l. n.

§. Latrones. eri puerant⁹. per hoc nō erat eoruz seruus. vt. s. post li. §. a piratis.

§. Ad germanos. s. ad hostes.

o Uenerat. ab eo q̄ eū cepit: vel ab alionon d̄ho.

§. Redd̄t. p hoc q̄ erat fact⁹ seru⁹ hostiū erat dubiū: h̄ tñ redijt in p̄tatis causaz vt. s. in bello. §. si depoz. antes autē nō poterat vsucapere: q̄z furtiuus. et go nec nunc.

§. Qd bello. mobile. vt s. de acq̄. re. do. transfugam. r. C. eo. l. ab hostibus. et dixi s. si captiuus. §. i.

§. Redd̄t nisi p̄ us alicuius n̄m fuerit.

D

DD id

a **C**asciētes. i. ignorātes. vt et. 3. de vfua. labeo. et pro empto. l. ij. §. celsus. et pro solu. l. ij.

b **H**ereditas. f. capti. et facit. 3. de vfua. l. iusto §. nō dū. et 3. de bona. §. pe. et. l. in bello. §. i.

c **H**ereditariū. fm qdā loquit de inchoata añ capti. dñi. necob. de vfua cap. l. ij. §. fi. §. qd ob. in eo. ti. l. iusto §. fi. vbi dicitur lichoari. vñ dic vt no. 3. l. bello §. facit. vt ibi de hereditate nō capti: h capti.

Sid qd. redire. nā ali- qua sunt q nō pñt vt. 3. l. ij. et l. post li. §. trans. uigā. et als in multis. ll. huius. ti.

Cōpate fit. tñc ei est postli. reuer sus. vt. 3. e. in bello. §. manumitten do. 3. habz §. post limi. vt lib. vt. C. e. scut. q est §. sed nō tam cito vt li. ber. accur.

De re militari. **M**iles qui. ex cau. ma. q merunt. §. i. et facit. l. si cui. §. tandiu.

Miles. et pfe- cutio. l. pēa et est ppa. vt. Thac l. et. §. i. pri. p totuz. h **C**uti. pro vt. Accur.

Dare. pone vt. 3. ti. i. postlimi- nio carēt. et l. post liminiū. §. trāffu- gā. vel vt. 3. e. q est §. i. ij. et ij. vel lar

Contra. l. si militē. et per totū hunc titu. **A**ugef. f. hoc crimē: vt de se cui nō lz. et qd subdit vt in celsis. f. militariū. delictis. vel dic delictū militare siue ppuū augef q̄litate p̄fone: sicut et cōia variant q̄litate p̄fone: illa tñ minuunt. vt. 3. de penis. aut facta §. p̄fona. hec augent vt hic. et arg. C. de epi. et cle. l. p̄- byteri. et facit. 3. e. non omnes. in prin.

Eradu. nā tyroni parit. vt. 3. e. l. ij. §. si plures. **E**retorem. militem.

Auditū. i. accusatū. sic et. 3. de sic. l. mādātū.

Ducem. als iudicem: et als ducem.

Elogio. l. lris designatū. qualiter reliqt. vt. 3. de

etiā inscientes. v. f. ucapere so- lem: et eo mō etiā herēditas nō dū nato posthumo: aut nō dū adita augeri p seruū here- ditarium. solet.

Seruus captus ab hosti- bus / licet intra fines populi romani venerit non tamen in telligitur postliminio reuer- sus nisi venerit in p̄tatem dñi vel alicui seruat. h. d. Idem

Sid qd nostri hostes ceperūt eiusdē generis est vt postliminio redire. pos- sit simul atq ad nos redeñdi cā pfugit ab hostib: et infra fines imperij nri eē cepit: post liminio rediisse existimādū ē. **P**au. imo cū seruus cuiusuis nri ab hostib: captus inde au fugit: et vel in vrbe rōana ita est vt neq in dñi p̄tate sit: ne q vli seruiat: nō dū postlimi- nio rediisse existimādus est.

De re militari. Titu. xvj. **A**lian.

Miles qui i cōmeatu a- git: nō v̄f reipublice causa abeē **H**ortus.

Militū delicta siue ad- missa aut p̄p̄ia sunt: aut cum ceteris cōia: vñ et p̄ secutio. aut p̄p̄ia aut cōis ē.

custo. re. diuis. et hoc est crimē militare. et est ad hoc l. aut. vt nul. iudi. §. si qd. et. 3. de accu. l. si cui. §. si. idē ff. cōe h̄ leue vt inuit stat. et. C. e. l. h. in p̄n. §. si graue tñc p̄fēs vt subicit. et. C. vbi de cri. agi. 03. l. i. et in aut. qua i. p̄lacia. et. 3. de accu. l. si. et. no. C. de iurif. om. iu. l. pe.

Priū militare est delictū qd qd v̄t. miles admittit: dare se militē cui nō lz graue crimen habet: et augetur. vt in ceteris delictis dignitate gradu. p̄- cieq militie. **M**odest.

Dad suum ducem. cum elogio. p̄fēs mittit: p̄ter- q̄ si quid grauitus ille deser- tor in ea prouincia in qua re- pertus est admiserit: ibi em̄ eū plecti pena dēre: vbi factū admittit ē: diu seu. et anto. re- scipserit. **P**ēa militū. h̄mōi ē castigatio: pecuniaria mul- cta / munerum interdictio / mil- itie mutatio / gradus delectio / ignominiosa missio: nam et in metallum aut in opus metal- li non dabuntur nec torquen- tur.

Emanfor est qui diu vagatus ad castra reuertitur. **D**efertor est qui per prole- rum. tempus euagatus redu- citur. **I**s qui exploratio. emanet hostibus infidentib: aut qui a fossato recessit: cap- te puniendus est. **Q**ui sta- tionis munus relinquit plus q̄ emanfor est: itaq̄ pro mo- do delicti aut castigatur / aut gradu militie delicitur. **S**i p̄fēdis aut cuiusuis p̄posi- ti ab executio. quis desistat: peccatum defertoris subibit.

Si ad diē p̄meat. qd non p̄p̄ia exploratio. dic q̄ insistentibus hostib: i. eozli p̄cibus ille quē missimus p̄ exploratioe stetit et nō cito redijt. vel dic q̄ sine fraude ibat videre hostes contra prohibitionē tñ. vt. 3. in bello.

Adun. de hoc m̄iere hēs. 3. de of. p̄. vt. l. i. §. si. ac. **A**b executione. i. p̄cepto. et est ar. 3. subditos q̄ nō p̄elato obediunt p̄elatis: vt pena desertionis teneant: q̄ est. 3. nō obe- eo. non omnes. §. qui in pace.

Si ad diem cōmeatus. i. die postto in cōmeatu: vt na b̄er- vadat forte ad custodia alicuius castri vel loci. vel dic nōis re- vt redeat domū infra diē statutum a licentiant vel a netur. lege. f. rr. militū diurnozū. vt. 3. si quis cau. l. i. et ad hoc

Si ad diē p̄meat. qd non p̄p̄ia exploratio. dic q̄ insistentibus hostib: i. eozli p̄cibus ille quē missimus p̄ exploratioe stetit et nō cito redijt. vel dic q̄ sine fraude ibat videre hostes contra prohibitionē tñ. vt. 3. in bello.

Adun. de hoc m̄iere hēs. 3. de of. p̄. vt. l. i. §. si. ac. **A**b executione. i. p̄cepto. et est ar. 3. subditos q̄ nō p̄elato obediunt p̄elatis: vt pena desertionis teneant: q̄ est. 3. nō obe- eo. non omnes. §. qui in pace.

Si ad diem cōmeatus. i. die postto in cōmeatu: vt na b̄er- vadat forte ad custodia alicuius castri vel loci. vel dic nōis re- vt redeat domū infra diē statutum a licentiant vel a netur. lege. f. rr. militū diurnozū. vt. 3. si quis cau. l. i. et ad hoc

Admiserit. cō- mune crimē tñ cō- mittendo. alij di- cūt si alitū multo sedari non p̄t. vt 3. de sic. l. q̄ cedez. qd in leui cōi pos- set dici nō graui- vt p̄z ex p̄dictis.

Admittit. est. vt. C. vbi de cri. a gi. 03. l. i. et aut. q̄ in prouincia.

Pena militū etiā pro cōi cri- t. **C**astigatio. fu- stius q̄nq. vt. 3. in bello. itē h̄berū q̄nq. vt. 3. qui cō- meatus. §. fi.

Torq̄nt. nec als siles penas q̄ plebeis p̄ueniūt. vt. 3. de penis. l. moita. §. sile. et. C. de penis. l. honor er. C. de qd. l. mili- tea. et iō hodie de cōsuetudine nō su- spendunt etiā ex delicto ex quo ple- beius suspendit.

Per. pluruz. b̄erū est diu q̄rē pus pluzū h̄z 30- vtrūq̄ tñ iudicis arbitrio. vt. 3. de iu. delib. l. i. et ita est maior crimen defertoris. vt. 3. qd. h̄ nonne et hec. possz eē dñiā lē re- duci et dñi: vt h̄ et l. d. §. leui. 3. Rñ. h̄ vt. 3. e. l. §. i. dicit.

Si qui exploratioe. dic q̄ insistentibus hostib: i. eozli p̄cibus ille quē missimus p̄ exploratioe stetit et nō cito redijt. vel dic q̄ sine fraude ibat videre hostes contra prohibitionē tñ. vt. 3. in bello.

Adun. de hoc m̄iere hēs. 3. de of. p̄. vt. l. i. §. si. ac. **A**b executione. i. p̄cepto. et est ar. 3. subditos q̄ nō p̄elato obediunt p̄elatis: vt pena desertionis teneant: q̄ est. 3. nō obe- eo. non omnes. §. qui in pace.

Si ad diem cōmeatus. i. die postto in cōmeatu: vt na b̄er- vadat forte ad custodia alicuius castri vel loci. vel dic nōis re- vt redeat domū infra diē statutum a licentiant vel a netur. lege. f. rr. militū diurnozū. vt. 3. si quis cau. l. i. et ad hoc

Si ad diē p̄meat. qd non p̄p̄ia exploratio. dic q̄ insistentibus hostib: i. eozli p̄cibus ille quē missimus p̄ exploratioe stetit et nō cito redijt. vel dic q̄ sine fraude ibat videre hostes contra prohibitionē tñ. vt. 3. in bello.

ad quid curatur vadat cito vel non: Rñ. quis interm percipit salaria: que pdat si negligat ducere. vt J. pri. §. s. Docendi. als docendi: et als ducendi. i. reuertedi se domum: als dicendi. ac.

b. Merito. i. stipendio. vt J. sed et ff.

c. Primi. pu- ra primipilariuz. vel aduerbiu tem- pous si habes s- mo. Ac.

d. Parcendū ē ad hoc. l. pri. in fi. et. l. qui cōmea tus. in fi. accur.

e. Iterato. ad hoc. C. de epi. au. l. iij. in fi. et. l. e. nō omis. S. desertor. r. in aut. de san. epi. §. ahp. et. s. d. pe nis. l. capitali. §. solent. et. §. crassa totes.

f. Quis. q. d. h. in paganis: secus i militib. vt. s. e. l. i. §. i. vel als sub audi. f. in alijs cri minibus.

g. Uolēs. i. vo- lūtarie trāffugit sic. §. de re. diu. l. fi. r. sic nō ob. §. de pe. l. cogitatis. vt dic qñ. p. fugit sed tñ ad aliquē actū. p. cessit. vt et als. s. de sic. l. di- nus. et de parrici. l. i. ff. et de bo. eo. q. mor. sibi cō. l. fi. §. sic autem.

h. Quis. pali quo facto: fonte vt nature seruiat.

i. Actu. ad qđ C. de prin. agen. in re. l. pe. et. §. de libe. exhi. l. iij. §. iu- lianus. et. l. eo. non omnes. §. a barbaris.

k. Venia. deliquit tñ qñ stit: r. bat. r. facit. §. de edil. edic. quis sit fugitiuus. §. idem ait.

l. Militie. erat em assumptus in. r. annis: sra quos fuit captus et reddt post eos clapsos: als si infra eos militie restituit. vt. l. eo. nō omis. §. a barbaris.

m. Restitue. f. vt hēat primilegiū vefanor. r. merita s; nō stipendia medij tps. vt. l. l. pe. et. l. non omis. §. pe. contra. C. e. l. i. vel dic vt ibi. Item secus in deserto. vt §. §. qui militie.

n. Amist. illicite. vt. §. ti. i. l. ij. et. l. postli. carent. si au tem ad ludū: tunc cōprehēditur sub verbo alienatur: de quo verbo dic vt. l. e. qui cōmeatus. §. fi.

o. Humane. i. humanus est vt sic puniatur. et sic. p- prie dicitur mutare. vel hic de equitate: s; supra de rigo re. sic ponitur. §. de ap. l. non tm. et est aduerbiū: als humerale: qđ est gen. armox. vt. J. qui cōmeatus. §. fi.

p. Besserit. magna est virtus obedientie: et sic est cō- tra subditos pro prelatis. ad qđ in decre. v. q. h. c. ij. r. §. man. si remu. §. si passus. r. l. sed procul. et ad mace. s; et si. §. ij. et ad. l. aq. l. si seruus seruū. §. si pueri. et. C. de neg. gest. l. fi. et. §. de pdi. ob tur. cau. l. ij. §. pe. et in aut.

vt defun. seu fu. §. i. et. C. de infā. ex. l. ij. r. C. si ius vel rti. pub. l. et ff legibus. et. s. d. iu re do. l. i. et mli. §. aucto. tut. §. neg. et. C. de sac. sanc. eccf. aut. qui rem. et. §. de ope. noui nun. pzetor. §. in- terdictum hoc. s; arg. contra. C. de ap. l. quoniam iudi ces. et qđ vi aut clam. l. si alius. §. antepe.

q. Castra. sic. §. de rerū diu. l. fi. Accur.

r. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

s. Mota est. per aliquem militem facta ē seditio dū quidam alij quo- quo modo rira-

t. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

t. Mota est. per aliquem militem facta ē seditio dū quidam alij quo- quo modo rira-

u. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

v. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

w. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

x. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

y. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

z. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

aa. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

ab. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

ac. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

ad. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

ae. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

af. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

ag. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

ah. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

ai. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

aj. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

ak. Qui seditio- nem atrocē mili- tum. i. milites q̄ sunt atroces i ho- stes seditiose con- citauit in aliqū nō in hostem. vel die seuentes i ho- stes con. citauit: id est remouit ab il- lo proposito. vel die cōcitauit etiaz in hostes sed non ex pcepto ducis belli. vt. §. §. i. bel- lo. ac.

Liber Undecimus.

a **C**onniēdus est. facit. **S.** de penis. capitali. **S.** in exulibus. et. l. aut damnatum. **S.** inter.

b **L**egi se. hoc expone. vt. primis duobus. **S.** vbi ponitur lego. peligo. vel lectus pro electus. accur.

c **I**n insulā. lectus. i. electus: et dissimulauit de portatione: vel nō electus

dissimulauit dando se militare: vt su dicit. vel dic vtroq; casu. spōte fuit miles electus vel nō electus. s; pmo dixit qualis erat deportatus spōte tñ recepit militiam altero dissimulauit. vt. r. l. pri. **S.** et sic expone. **S.** proxi. **S.** Accur.

d **T**pariū. i. dicere: si ad tēpus erat relegatus: et excessit ante p̄finitū tēpus: et scūs est voluntarius miles dicendo tñ qualiter fuerat relegatus: debet flegari p̄petuo in insulā. si dissimulādo passus ē se eligi militie: sic in p̄petuū exiliū. i. de portatione. ad q̄b. **S.** de penis. l. capitali. **S.** in exulib. et. l.

rei ca. r. l. aut dā. **S.** inter. sed si deportatus fiat miles: tunc capite. vt. **S.** pri. **S.** r. ē sic de epō q̄ ē indignus fuerit ordinatus: luit. vt. **C.** b. epif. r. cle. si queque. r. facit. **S.** re.

e **F**uge. i. relegationis quela. e fuga q̄hōq; dicitur. vt. **S.** de interd. et rele. l. exilium. **S.** accur.

f **P**erpetuus. ergo aliqua tēporalis. quod dic vt. **S.** de pe. l. in seruo. **S.** si. et facit. **S.** de decur. l. ad tēpus.

g **I**dem obseruetur. q̄b plene dicitur. **S.** proxi. **S.**

h **S**at. i. esse intelligit: r. dic de futuro. i. de infamia futuri tēporis: q̄b ē si corp̄alis p̄ pecuniaria. vt. **S.** de his qui notā. infra. q̄d ergo. **S.** pena. r. ibi no. als d̄ furto vt qz relegatus fuerat. p̄pter furtū: sed certe non videt indri debere hāc cāz. vt. **S.** de postul. l. perator. p̄tra. sol. vt. ibi.

i **E**t honores. veteres statim: alios nō statim. vt. **S.** de decur. l. ij. et. **S.** ad muni. l. ordine.

k **R**eus. i. accusatus.

l **C**onstituti. sec. si coact. r. hoc fuit p̄dēte accusatōe

m **C**apite. ob hoc ip̄m accusatus q̄ passus est fieri vel eligi miles. argu. **S.** c. **S.** ad bestias. vel dic ex crimine probato quo accusatur quod capitale erat.

n **P**ostulatus est. i. accusatus de primo crimine: sed vbi est causamilitie. **S.** accur.

o **S**i. i. quis. **S.** accur.

p **D**icta causa sit. i. verū sit eā primo accusati. vel si dicta ex cā. si militie sit ibi: als si abest a loco militie requiritur. vt. **S.** de requi. re. l. i. sed contra. **S.** de iudi. l. si quis post so. specie hic in militie armato ne aduocetur propter cōm cām militie q̄b publice. p̄dest. vel hic vocatus

lz spōte accepit: ibi nō vocatus. vel ibi in eadē re vocatus hic in alia. s; aut succubit in ista: r. nō remittit in prima. aut absolutur: tunc remittit in prima s̄m quosdā. sed prima placet: in casu tamen remittitur etiam in noua. vt. **S.** proxi. **S.** Accur.

q **R**equirēdus scz de scōo crimie s̄m quosdam. ac.

r **A**nnosatur. i. bona sequatur.

s **A**d iudicem fusi. corā quo ante militiam fuerat accusatus: et p̄sigit supiori. **S.** r. in fili casu loq̄t. sed quōcum ibi capite hic ignominia: rñ. hic et leuiori crimine ārea accusatus fuerat: ibi b̄ capitali. ad q̄b. **S.** l. i. **S.** pe. et. l. ij. in fi. r. facit. **S.** l. i. **S.** Accur.

t **A**bsolutus. a suo iudice. Et sic no. ar. q̄ periturus p̄niam accipiens vel infamis nō te stificat. vt. no. **C.** b. nup. i. imperiali. et fa. **C.** eo. l. i. ij.

v **R**ecipiedi. **S.** de his q̄ no. infra. l. ij. **S.** miles. r. **S.** b. adnl. l. miles. sed

q̄d mirū est capite puniant: s; dico q̄ t̄pe hui. l. nō erat pena gladii. p̄ adultis: hodie sit. vt. **C.** de adul. **S.** quis. vel ex alio capitulo legis fuit dānat: cū m̄ha sint. vt. **S.** de mio. l. auriliū. vt. stupro: vbi tantū p̄plicatio bono vt insti. de pu. i. **S.** ij. nisi in casu ibi excepto. r. **C.** si iustor. pu. l. i. r. de mul. que seruis proprijs. l. i.

x **F**aceret. sic. **C.** qui milit. nō pos. l. i.

y **I**ndulgendum est. i. illis qui dicunt se non malo animo militasse. **S.** accur.

z **E**xtra ordinē. due partes. i. extra iudiciū: vel aliter vt. **S.** de delecto. l. i. **S.** cum seruus. q. d. puniēdi sunt: nec eis parciatur nisi per iudiciū. s; qz non alio malo militauerunt tunc parciatur iure cōmuni: quia absolutur. Id ē si transigat. et sic est argu. q̄ qui transigit vincere videtur. de quo dic vt. **S.** man. l. i. **S.** accur.

a **J**udicialis. i. sine cognitione iudicis.

b **Q**ui. i. illis. s. qui r.

c **N**egocium. i. litem.

d **R**ecidit. f. negocium illud.

e **I**ndulgendum est. de iure cōmuni.

f **T**rauctoratus. i. a militia depositus.

g **E**onole. i. eadē causa que fuit dicta i superiorib. **S.** secus si ex alia. vt. **S.** de his q̄ no. infra. l. ij. **S.** sed et si.

h **R**elinquat litem. paciscēdo: vel transigēdo. vt subq̄: cit aduersario desistente. **S.** accur.

i **R**etiēdus ē. i. phibitōe. q̄b iniquū ē. vt. **S.** nō ois.

k **Q**ui post desertionē. q̄o sit desitor: dic vt. **S.** de iudic.

l **L**egiae. i. eligi.

a Militariter id est pena militie. Accur.
b Detractare. sic. s. de admini. tuto. tutores q primo
Stutor datus. r. ad muni. l. si. r. r. c. de condi. ob
causam. l. qd euit andi. r. qd me. cau. l. cum te.

c Appetere. etiā illicite: nā licite petere nō ē delictus.
vt. s. qd ips. in
fi. vel ibi veterem:
nouā autē petere
delictū est. vt. s. q
bus ex cau. ma. l.
q data. r. ad. l. iul.
de ambi. l. i.

d Et qui. f. mi
lites. Accur.

e Ad edictū. f.
scm a duce belli.

f Ut i. scur.

g Redigebat.
hodie etiā hoc cō
tingit in cā libera
li. vt. c. de asser.
tol. l. i. s. scientes.
sed in alijs vt pu
mar panif. vt. s.
de re iud. l. prima
cia. in pn. r. si. et
de iudi. l. r. post s.
sciendum.

h Receptū. qz
hodie redigitur i
seruitutē et sic re
cessū est a pena ca
pitāli fm quosdā
f. qm mutauit mili
tiā vt h. fut. vt dic
recessū a pēa capi
tali. f. iuratio: et
mutat militiā. i.
reiciit b. vtrāq: vt
pomf in deteriorē

i Qz plerūq.
vñ bñ deicit r nō
admittit: qz alijs
iam ipteuit nume
rū q eius loco sup
positus est. et fm
hoc voluntas: qz vo
luntarie recessit.

k Sollicitane
rit. ab alio r se b:
trahi a pfe passus
est. ad qd. Ieo. mi
leo. s. pe.

l Delectum. i. electū. sic. s. e. l. i. s. i. vel dic pprie.

m Per bellū. i. propter timorē belli idcirco ab hostib.
r facit. Iad muni. l. si. s. aspe. n

o Abfuisse. als abfuisse: als aufugisse.

p Emāsores. qui nō diu stabāt. vt. I. dicit. r. s. l. iij. s.
emāso. qz ergo diu emanabat desertor erat. vt hic dē.

q Euitat. ex causis vt statim subiecit. I. examinātur
r. c. r. l. priori. Accursus.

r Quo. nō refert a quo. vt. s. de ver. ob. l. cū seruis.
r Desertionis. f. delictum. ac.

s Fugitiuus. sic. s. de edil. edic. l. quis sit fugitiuus.

in pūci. r. s. erronem. Accursus.
v Parentū. nota. ppter panguinitatē aliqū excusa
ri. sic. s. de excep. l. q. r. de lib. ho. exhi. l. iij. s. scum.
r Ignoscitur. ad hoc. I. l. priori. in prin. r. l. qui com:
meatus. in fine. r. s. l. i. in fine. Accursus.

si qua hmōt cā sit: sed r igno
ranti adhuc disciplinam tyro
ni ignoscitur. Idem.

Non oēs desertores si
militer pūntendi sunt.
sed habet r ordints et stpen
diorū rō et gradus militie vel
loci mīeris deserti: r āteacte
vite. Sed et numeri si solus/
vel cum altero: vel cū plurib.
deseruit: aliud ve qd crimē de
sertōnis ad iunxerit. Itē tem
poris quo in desertōne fuerit:
et eoz que postea gesta fuerit
S; si fuerit vltro reuersus nō
cū necessitudine: non erit etiā
dē sortis. Quā in pace de
seruit eques gradu pellēdus
est: pedes militiaz mutat. In
bello idem admissus capite
pūntēdū est. Qui desertio
ni aliud erimen ad iungit: gra
uius pūntendus est: et si furti
factus sit: veluti alia desertio
habebit: vel si plagis factum
vt aggressura abigeat: vt qd
simile accesserit. Desertor
si in vrbe iuentatur capite pu
niri solet: alibi apprehensus
ex prima desertōne restitui po
test. Item deserendo capite
pūntendus quādoqz est. Qui
in desertione fuerit si se obtu
lerit: ex indulgētia imperato
ris nosiri in insulā deportan
dus est. Qui captus cū po
terat redire non redijt p trans
fuga hētur. Itē eū q i pūdio

si qua hmōt cā sit: sed r igno
ranti adhuc disciplinam tyro
ni ignoscitur. Idem.

Non oēs desertores si
militer pūntendi sunt.
sed habet r ordints et stpen
diorū rō et gradus militie vel
loci mīeris deserti: r āteacte
vite. Sed et numeri si solus/
vel cum altero: vel cū plurib.
deseruit: aliud ve qd crimē de
sertōnis ad iunxerit. Itē tem
poris quo in desertōne fuerit:
et eoz que postea gesta fuerit
S; si fuerit vltro reuersus nō
cū necessitudine: non erit etiā
dē sortis. Quā in pace de
seruit eques gradu pellēdus
est: pedes militiaz mutat. In
bello idem admissus capite
pūntēdū est. Qui desertio
ni aliud erimen ad iungit: gra
uius pūntendus est: et si furti
factus sit: veluti alia desertio
habebit: vel si plagis factum
vt aggressura abigeat: vt qd
simile accesserit. Desertor
si in vrbe iuentatur capite pu
niri solet: alibi apprehensus
ex prima desertōne restitui po
test. Item deserendo capite
pūntendus quādoqz est. Qui
in desertione fuerit si se obtu
lerit: ex indulgētia imperato
ris nosiri in insulā deportan
dus est. Qui captus cū po
terat redire non redijt p trans
fuga hētur. Itē eū q i pūdio

si qua hmōt cā sit: sed r igno
ranti adhuc disciplinam tyro
ni ignoscitur. Idem.

Non oēs desertores si
militer pūntendi sunt.
sed habet r ordints et stpen
diorū rō et gradus militie vel
loci mīeris deserti: r āteacte
vite. Sed et numeri si solus/
vel cum altero: vel cū plurib.
deseruit: aliud ve qd crimē de
sertōnis ad iunxerit. Itē tem
poris quo in desertōne fuerit:
et eoz que postea gesta fuerit
S; si fuerit vltro reuersus nō
cū necessitudine: non erit etiā
dē sortis. Quā in pace de
seruit eques gradu pellēdus
est: pedes militiaz mutat. In
bello idem admissus capite
pūntēdū est. Qui desertio
ni aliud erimen ad iungit: gra
uius pūntendus est: et si furti
factus sit: veluti alia desertio
habebit: vel si plagis factum
vt aggressura abigeat: vt qd
simile accesserit. Desertor
si in vrbe iuentatur capite pu
niri solet: alibi apprehensus
ex prima desertōne restitui po
test. Item deserendo capite
pūntendus quādoqz est. Qui
in desertione fuerit si se obtu
lerit: ex indulgētia imperato
ris nosiri in insulā deportan
dus est. Qui captus cū po
terat redire non redijt p trans
fuga hētur. Itē eū q i pūdio

si qua hmōt cā sit: sed r igno
ranti adhuc disciplinam tyro
ni ignoscitur. Idem.

Non oēs desertores si
militer pūntendi sunt.
sed habet r ordints et stpen
diorū rō et gradus militie vel
loci mīeris deserti: r āteacte
vite. Sed et numeri si solus/
vel cum altero: vel cū plurib.
deseruit: aliud ve qd crimē de
sertōnis ad iunxerit. Itē tem
poris quo in desertōne fuerit:
et eoz que postea gesta fuerit
S; si fuerit vltro reuersus nō
cū necessitudine: non erit etiā
dē sortis. Quā in pace de
seruit eques gradu pellēdus
est: pedes militiaz mutat. In
bello idem admissus capite
pūntēdū est. Qui desertio
ni aliud erimen ad iungit: gra
uius pūntendus est: et si furti
factus sit: veluti alia desertio
habebit: vel si plagis factum
vt aggressura abigeat: vt qd
simile accesserit. Desertor
si in vrbe iuentatur capite pu
niri solet: alibi apprehensus
ex prima desertōne restitui po
test. Item deserendo capite
pūntendus quādoqz est. Qui
in desertione fuerit si se obtu
lerit: ex indulgētia imperato
ris nosiri in insulā deportan
dus est. Qui captus cū po
terat redire non redijt p trans
fuga hētur. Itē eū q i pūdio

si qua hmōt cā sit: sed r igno
ranti adhuc disciplinam tyro
ni ignoscitur. Idem.

Non oēs desertores si
militer pūntendi sunt.
sed habet r ordints et stpen
diorū rō et gradus militie vel
loci mīeris deserti: r āteacte
vite. Sed et numeri si solus/
vel cum altero: vel cū plurib.
deseruit: aliud ve qd crimē de
sertōnis ad iunxerit. Itē tem
poris quo in desertōne fuerit:
et eoz que postea gesta fuerit
S; si fuerit vltro reuersus nō
cū necessitudine: non erit etiā
dē sortis. Quā in pace de
seruit eques gradu pellēdus
est: pedes militiaz mutat. In
bello idem admissus capite
pūntēdū est. Qui desertio
ni aliud erimen ad iungit: gra
uius pūntendus est: et si furti
factus sit: veluti alia desertio
habebit: vel si plagis factum
vt aggressura abigeat: vt qd
simile accesserit. Desertor
si in vrbe iuentatur capite pu
niri solet: alibi apprehensus
ex prima desertōne restitui po
test. Item deserendo capite
pūntendus quādoqz est. Qui
in desertione fuerit si se obtu
lerit: ex indulgētia imperato
ris nosiri in insulā deportan
dus est. Qui captus cū po
terat redire non redijt p trans
fuga hētur. Itē eū q i pūdio

si qua hmōt cā sit: sed r igno
ranti adhuc disciplinam tyro
ni ignoscitur. Idem.

Non oēs desertores si
militer pūntendi sunt.
sed habet r ordints et stpen
diorū rō et gradus militie vel
loci mīeris deserti: r āteacte
vite. Sed et numeri si solus/
vel cum altero: vel cū plurib.
deseruit: aliud ve qd crimē de
sertōnis ad iunxerit. Itē tem
poris quo in desertōne fuerit:
et eoz que postea gesta fuerit
S; si fuerit vltro reuersus nō
cū necessitudine: non erit etiā
dē sortis. Quā in pace de
seruit eques gradu pellēdus
est: pedes militiaz mutat. In
bello idem admissus capite
pūntēdū est. Qui desertio
ni aliud erimen ad iungit: gra
uius pūntendus est: et si furti
factus sit: veluti alia desertio
habebit: vel si plagis factum
vt aggressura abigeat: vt qd
simile accesserit. Desertor
si in vrbe iuentatur capite pu
niri solet: alibi apprehensus
ex prima desertōne restitui po
test. Item deserendo capite
pūntendus quādoqz est. Qui
in desertione fuerit si se obtu
lerit: ex indulgētia imperato
ris nosiri in insulā deportan
dus est. Qui captus cū po
terat redire non redijt p trans
fuga hētur. Itē eū q i pūdio

si qua hmōt cā sit: sed r igno
ranti adhuc disciplinam tyro
ni ignoscitur. Idem.

Non oēs desertores si
militer pūntendi sunt.
sed habet r ordints et stpen
diorū rō et gradus militie vel
loci mīeris deserti: r āteacte
vite. Sed et numeri si solus/
vel cum altero: vel cū plurib.
deseruit: aliud ve qd crimē de
sertōnis ad iunxerit. Itē tem
poris quo in desertōne fuerit:
et eoz que postea gesta fuerit
S; si fuerit vltro reuersus nō
cū necessitudine: non erit etiā
dē sortis. Quā in pace de
seruit eques gradu pellēdus
est: pedes militiaz mutat. In
bello idem admissus capite
pūntēdū est. Qui desertio
ni aliud erimen ad iungit: gra
uius pūntendus est: et si furti
factus sit: veluti alia desertio
habebit: vel si plagis factum
vt aggressura abigeat: vt qd
simile accesserit. Desertor
si in vrbe iuentatur capite pu
niri solet: alibi apprehensus
ex prima desertōne restitui po
test. Item deserendo capite
pūntendus quādoqz est. Qui
in desertione fuerit si se obtu
lerit: ex indulgētia imperato
ris nosiri in insulā deportan
dus est. Qui captus cū po
terat redire non redijt p trans
fuga hētur. Itē eū q i pūdio

Cōsan
guini =
tas ex
cusat,

Non oēs de
sertores si
ter. i. equaliter.

3 Cūte. vt. Ieo.
s. a barbaris.

a Desertionis
f. criminum.

b Sotis. i. cō
ditionis. nā tm in
insulā deportat.

vt. I. s. q. c. s. r. e.
et sic nota q in ali
quo parci spōte Offeren
se offerit. vt. C. s. si se spō
pena iu. aut. no: te parci
uo. et facit. s. que tur.

**in frau. credi. pu
pillus. r. ad sena
tuscul. tertul. l.**

h. s. si mater. ac.

c Admissū. scz
delictū desertōis

d Melui. i. qua
si alia a simplici
cū qua nō est ad
mixtū aliud deli
ctum. vel. i. scda q
si bis deserat qui
delinquēdo deserit

e Capite. spe
cta suauita por.
vt. s. in pn. hui. l.

f Item deserē
do. secundo: et sic
ex consuetudine.
vt. s. e. desertorē.
s. si plures. et fa.
s. de pēis. capis
talium. s. solent. r
in aut. de litig. s.
antepe. als dicat
littera differēdo.

g Pūnicus
als est in littera
quādoqz: quod
expone vt. s. i. p
ci. huius. l. als de
est. Accursus.

h Si se obtulerit. sic. s. de iure ff. edicto. et. s. in pun
ci. huius. l. accursus.

i Protransfuga habetur. s. si. i. possli. s. captus. r. l.
si captus. in plci. Itz facit. s. qui. ex cau. ma. l. item
hi. s. i. et. l. si cui standu. et de edil. edic. quis sit fugiti
uus. s. idē ait. et in decre. xi. q. iij. s. premissis. et. q. q. l.
ca. in pūmis. et. s. desertoris. et ita qui non facit quod
debet cum possit pūntur. vt. Ieo. omne. s. si. et arg. I. de
verb. signi. alienationis. s. i. accur.

k Qui in pūdio. i. explorazione vel spia: et poterat
redire: et debebat et non redijt. per tales est habemus

Liber Undecimus.

presidium . i . Insidias hostili prescimus . sic ponitur . § .
de leg . iij . si chor . § . i . et de cap . l . bello § . manumittēdo
a **C**onditione . vt sit pro transfuga . vt . § . proxi . rñ .
b **D**eretur . i . merita accipiat . vt . § . de ferozem § . is q̄
ibi . sed si ex improviso . et . § . qui ab hostibus .

c **A** barbaris .
i . hostibus .

d **R**estitui . sue
militie . accur . j

e **B**onus miles .
si bonus fuit
et bonus presumi

tur . sic etiā si ma-

lus . ad quod facit

§ . de proba . cum

tacitum . et . l . eum

et de transf . l . cum

hi . § . in persona

eius . et de testi . l .

testi in punci . et

C . de integ . resti .

mi . l . n . minore .

et . § . de libe . ex . i .

l . iij . § . tul . ait . r . de

accu . l . si cui . et in

aut . de mo . § . si ve

rotintra . et qui sa-

tisda . cog . de die

§ . fi . r . de ac . emp .

l . pe . accur .

f **C**redatur . q̄
tum ad p̄sumptio

nem . probabitur

ergo in cōtrariū .

vt . C . de incest .

nup . l . q̄ tra . l . i .

g **E**t emanfor .

§ . e . l . iij . § . eman-

for . accur .

h **E**uoz . cōmi

litionum . vel id est

sue partis .

i **S**egnīs . i .

suis prop̄iis ne-

gocijs : quo casu

ex fatuitate capt̄

videtur . ad quod

§ . de pe . l . i . in fi .

k **R**ed̄it . fecus

videtur ergo si p̄

captus est in eadē cōditione

esse certum est : si tamen ex im

proviso dū iter facit : aut epi

siolā fert captatur quis : veniā

meret̄ . **A** barbaris remiss

fos milites ita restitui oport

tere adrianus rescripsit : si pro

babūt se captos euasisse / non

transfugisse . sed licet hoc liq̄

do cōstare nō possit : argumē

ris tñ cognoscēdū est : et si bo

n̄ miles añ estimatus fuerit :

p̄pe est vt affirmatori et̄ cre

datur . si emanfor aut̄ negli

gens suozū : aut segnis : aut

extra contuberniū agens : nō

credetur eis : si post multū tem

poris redijt . **Q**ui ab hosti

bus captus est : et captum esū

non trāsfugisse confiterit : vt

veteranus erit restituendus :

r̄ p̄mij̄ meritū capit . **Q**ui

transfugit r̄ postea multos la

trones apprehendit : et trans

fugas demonstrauerit : pos

se et parci diuus adrianus re

scripsit : ei tamē pollicēt̄ ea

nichil p̄mitti oportere . **I**dē .

Orne delictum est mili

tis : quod aliter q̄ disci

plina cōis exigit̄ cōmittitur :

veluti segnitiē crimen : vel cō

tumacie : vel desidie . **Q**ui

manus intulit prepositō cap

ite puniendus est . auget̄ au

tem petulantie crimen digni

tate prepositi . **C**ontuma

cia omnis aduersus ducē vel

presidem militie capite puni

da est . **Q**ui in acie fugam

p̄ior fecit spectantibus mili

tibus : propter exemplū cap

ite puniendus est . **E**xplo

ratores qui secreta nunciant

hostibus proditores sunt : et

capitis penas luunt : sed r̄ ca

ligatus qui et metū hostium

languoz̄ simulant in parti et̄

causa est . **S**i quis cōmill

tonem vulnerauerit : siquidez

la p̄de / militie rescietur / si gla

dio / caput amittit̄ . **Q**ui se

vulnerauerit : vel als mortem

sibi p̄sciuerit : impera . adrian̄

rescripsit vt̄ modus et̄ rei sta

tutus sit : vt si impatientia do

loris aut tedio vite : aut mor

bo : aut furore : aut pudore mo

ri maluerit : nō animaduertat

in euz : sed ignominia mittat̄ .

Si nichil tale pretendat̄ : cap

ite puniatur . **P**er vinum

aut lasciuia lapsio / capitalis

pena remittenda est : r̄ militie

mutatio irrogāda est . **Q**ui

prepositū suū nō prexit̄ euz

possit : in pari causa factori ha

bendus est : si resistere nō po

tuerit : parcedū est ei . **S**ed r̄

in eos q̄ p̄fectū centurie a la

trōib̄ circūuētū deseruerit :

aiaduerti placuit̄ . **M**artia .

quis exhere § . q̄ si quis . et § . q̄ si tedio . et . C . qui testa

fa . pos . l . ij . et de bo . eo . l . i . r . ij . et . § . de sic . l . in lege § . i .

er . § . de pecu . sed si dān̄ § . si seruus . ac

g **L**apsa . culpa precedens non omnino punitur .

h **N**on proterit . non adiunauit .

i **F**actori habendus est . facit . § . non oēs § . qui capt̄ .

v **P**ropter exē

plū . malū . i . vt fu

giāt̄ sic . § . de pen̄ .

aut . § . fi . r . C . si ser

uus expor . l . mo

ueor . et in aut . vt

iudi . sine quo . sus

§ . eos . l . fi . § . r . C .

ad . l . iul . repe . l . i .

et . § . de bo . eo . qui

sub tu . l . § . ius . et

C . de hereticis . l .

quicumq̄ .

r **E**xplorato

res . § . de penis . si

quis aliqd̄ . § . i . et

§ . si quis . r̄ § . in

strumēta . et ad . l .

iul . ma . l . i . ac .

y **P**roditores

sūt . et ideo puni

tur . vt . l . i . proxi .

z **C**aligatus .

expone vt in aut .

quibus mo . na . ef

fi . le . § . qui quis .

a **M**etu . q̄ no

lebat pugnare . vt

grimaldus .

b **C**aput am

ittit . sic . C . ad . l . iul .

ma . l . q̄ q̄s . in pri .

c **S**tatur . als

tur . als statued̄

d **M**ittat . i . re

mittatur . accur .

e **P**recedat . §

metu pene cris

f **P**uniatur . fa

cit . § . de iure fisci

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Q

Proditores. quibet traſſuga eſt proditor. ſed nō ecō tra. vt. ſ. ii. i. poſtumi. S. tranſfuge. et. ſ. l. prior. S. exploratores. r. de pe. ſi q̄s ali. S. i. et de his qui no. infa. at. pletas. S. ſi. r. no. q̄ aſs ē pditores. v. aſs deſtyl.

Qui ſtatus. maxime. pro etiā. nā tūc magis videba tur q̄ poſſet. vt. ſ. de libe. cau. l. qui de libertate.

Luā. ad hoc. ſ. ti. i. ſi p̄. f. rñ.

Militēs. ſi pa terna. p̄. dia. et facit. ſ. de p̄. tra. emp. l. qui offici. et de iure ſiſci. au fertur. S. q̄ a preſi de. et de inof. teſt. ſi. ſus. accur.

Permittitur. ſ. e. qui cū vno. S. exauctoratus. r. ſ. de adul. ſi aduſte. riſi cū. S. idem.

Fisco. l. a. ſiſco. g. Cōparatum a milite. accur.

Delatu. ſ. p̄. dūm illud ſiſco. i. Causa. p̄. dū comparati.

Non ē locus. q̄ puenit ad eum caſi a quo incipe re nō p̄t. vt. ſ. p̄. xi. rñ. r. l. milites. ibi. ſus. autem. r. c.

Non prohibetur. quia q̄ nō p̄. ſe: p̄t per aliū. vt. ſ. de decu. l. de curio. q̄. r. ſ. de ac quire. re. do. l. qui dā. r. d. his qui. vt. mdi. l. poſt. le. S. q̄ accuſabit. r. d. fal. l. i. S. pe. in fine. et de lib. cauſa. ſi ſer uis. r. ſ. q̄ r. a. q̄. ſi ſuo. r. C. de pe. he. h̄. ditas. r. d. lege. ſij. pater filii. S. q̄ dam. et de exce. l. inter. r. ſ. que res pig. l. ariſto. ſ. ar. gu. contra. ſ. de ope. lib. l. cum patronus. S. i. accuſus.

U excubias. i. nocturnas vigilas ad cuſtodiam palaci p̄. cipis. v. l. ducis belli. ſic. ſ. d. of. p̄. vrb. l. i.

Defertionis. aſa deſpectionis. et aſa deſertionis. vt quia deſerit vel deſeruit ſuum p̄. poſitum. vt. ſ. eo. omne. S. ſi. vel militiam deſeruit. accur.

Accipit. vt. C. e. l. i.

Bomni. ad hoc. C. de tabularijs. generali. ſed cō tra. C. qui mili. nō poſ. l. ſi. r. l. ſup. ſeruis. ſo. hic co:

Proditores. vel traſſu ge plerūq̄ capite puni untur: r. exauctorati torquent nā p̄ hoſte non p̄ milite habē tur.

Martianus. Cui ſtatus controuerſi am patunt: licet re ve ra liberi ſint: non debent p̄ id tps nomen milite dare: maxime lite ordinata: ſiue ex liber tate in ſeruitutem vel econtra petantur: nec hi quidē qui in genui bona fide ſuſi: ſed nec qui ab hoſtibus redēpri ſunt p̄. uſq̄ ſe luant.

Militēs. p̄. h̄. b̄. p̄. dia cō parare in his puincia ſi in quibus militāt: p̄. terq̄ ſi paterna eoz ſiſco diſtrahat: nā r̄ h̄. ac ſp̄. em ſene. r. anto. re miſerūt. ſed et ſtipēdij ſi p̄. tē emere p̄. mittūtur. S. ſiſco autē v̄. d̄. icatur p̄. diū illicite cō paratū ſi delatū ſit. ſ. r. ſi nō dum delata cauſa ſtipēdia ſi p̄. leta ſint: vel miſſio contige rit: delationi non eſt locus.

Militēs ſi heredes extite rint: poſſidere ibi p̄. dia non prohibentur.

Qui excubias palacij deſeruerit capite puni tur. ſ. ex cā deſertionis reſti tutus in militiam: nō aſr me dij temporis ſtipēdia et do naria accipit: niſi et hoc ſpe cialiter liberalitas principa lis indulſerit.

Martianus. B omni militiam ſui p̄. hibentur: alioquin ca:

rigitur. vel ibi auctorita te principis: non aſs. vt hic. vel ibi electus: hic appetit. h. vel ibi non militat ſeruus ſed p̄. pter dñi ſclam ſiſliber. r. ſic militat liber: nō ſeruus.

Officium. diſciplina. que eſt i militib. vt. ſ. eo. l. iſſ. S. in bello. et in alijs multis. accur.

Officium regentis exerci tum nō tm̄ in dāda: ſed etiam in obſeruanda diſcipli na conſiſtit.

Militēs non debent exer cere officia vilia ſiue mecha nica quibus poſſunt a militia diſtrahi. h. d.

Paternus. q̄ ſcribit debere eū q̄ ſe memierit armato p̄. eē p̄. ciſſime cōmcarū dare: equi militare extra puincia ſuā du ci p̄. mittere: ad op̄. p̄. uatū p̄. ſcatū/venatū/militē nō mitte re. nā i diſciplia auguſti ita ca ueſ. r. ſi ſcio ſabulib. opib. ex erceri milites ſi eē alienū: ve reoz tm̄ ſi q̄. c̄. p̄. miſero q̄. in vſuz meū aut tuū fiat: ne mo dus i ea re nō adhibeat q̄. m̄. ch̄. ſit tolerādus.

Officium tribunoz eſt vel eoz q̄ exerci tui p̄. ſunt milites i caſtris p̄. ri nere: r. ad exercitationē pdu cere: clauē portarū ſuſcipe: vigillas interdū circuire: fru mētātōib. om̄. l. tonū itereē: frumētū p̄. bare: fraudē mēſu re coercere: delicta ſm̄ ſue au ctoritatis modum caſtigare: p̄. nicipijs frequēter intereē: querelas cōmiltionū audire: valitudinarios iſpicere.

Militēs agrū cōparare prohibentur in ea puincia in qua bellica opa pa gunt: ſc̄. ne ſtudio culture mil itia ſua auocētur: et ideo do mum cōparare nō p̄. hibentur:

Inſpicere. vt ſic ſint licentiandi vel non. vt. C. eo. l. ſemel. Accuſus.

Militēs. peragunt. niſi r. c. vt. ſ. e. milites. r. facit. C. loca. l. milites. et de iur. ſi. auſertur. S. q̄. a preſi de. et. ſ. de aucto. iur. l. pupillus. r. de contrahen. emp. l. non licet. et. l. qui offici. accur.

Domum. quia in ea non exercet culturam: ſed ali as deſt hic verſus. et ideo non prohibentur. p̄. to quo eſt C. de contract. iudi. l. i. Accuſus.

Paternus. p̄. p̄. uum nomen.

Armato. i. ar matis. ſc̄. militi bus. et ſic ſingula re pro plurali. vt J. de ver. ſigni. l. ſit vſum. vel determi netur armato a h̄. bo dare: quod eſt J. et tunc die p̄. ca eſſe. ſ. militie vel exercitui.

Paratiſſime. ſed tempore expe ditiōis nullo mō. vt. C. de cōmea. l. i. lib. xij.

Eſt. i. i. ſuis. hec ſūt verba au guſti. accur.

Alienus. a iu re. i. non eſt contra itus. accuſus.

Tuum fiat. i. aliquod opus ali cuius puuati.

Tolerandus. et ideo non conce dā. ad hoc. ſ. nau. cau. ſta. l. i. et. ſ. de ſuſpec. tu. l. i. S. ſ. ſi pater. accur.

Frumētati onibus. vt abun det frumentum et annona.

Frumētum. ſit bonum vel ma lum. accur.

Modis. i. mili taribus modis.

Pincipijs. cum milites aſſu mātur vel cum a liqua rixa naſcit. vt. ſ. l. iſſ. S. pe. et ſic facit in aut. de non alie. S. ſi mi nus. Accuſus.

Libri Undecimus.

a **N**omine. i. per interpositā psonā. vt. d. § qd a pte fide. r qd me. ca. si per impressionem.

b **Q**uestiōemota. qd qd an missiōemota ēt post missiōem durabit. p. ut. d. cū casum puenit a quo incipere nō posset. ad qd. §. de nox. l. si alieno. et de vsu. trāffor. l. i. r. §. si tra. te. nul.

c **E**t. l. si. et qd sancti. cog. l. pe. §. si. r qd vi aut clā. si ak. §. et r. alia. r de dona. l. donatiōes. i. p. r. facit. §. co. l. i. r. §. si tra. te. nul.

d **U**lites. ibi sed si nōdū. r. C. d. nup. l. et si contra.

e **C**ōmodū. vt pri. nō delati p. ca nō deserant. vt §. pri. r. r. §. e. l. milites.

f **Q**uā. i. q. r. ē bona rō. q. vbi pena nō pmissa. vt. §. de ne. gest. siue hereditaria.

g **I**deo. bñ infert q. qd hz hōe stenuit. hz r causarie missus. i. p. pter egritudines. vt. §. de te. tu. l. te namēta. r. §. pr. §. f.

h **C**ausarie. i. cū cā puta infirmitatis.

i **P**remiū. cō qd pñatur hōeste missio vt dixi.

k **R**enunciā. a medicis.

l **A**gere pōt. §. de excu. tu. sed et milites. §. §. ignominia. et de infra. l. §. §. pe. et. C. e. l. iij. accur.

m **I**ntelligunt lmo videt sp causa inferēda. vt in Trio. §. de infra. l. iij. §. ignominie. ibi sp et ec. Sol. h. exauctorauit: vt ibi sequitur r hic subicit. vel so. vt ibi. Itē qd si neq exauctorauit neq cām dixit. cur mittat. Rñ. vt ibi plene no. ne sit argu. contra. §. de suspec. tuto. l. he. et de penis. si pteses.

n **I**reuerens. i. qui nō reueretur dñm.

o **N**otauerunt. infamia. Et.

p **Q**uē. quā castigantur. i. flagellum. et facit. §. ad. l.

q **E**t agros in alia pñcia cōpare pñ. Ceterū in ea pñcia in qua ppter causam belli venerūt nec sub alieno quidē nomine eis agruz cōparare licet: alioqñ fisco vendicabit.

r **I**s etiā qui cōtra disciplinaz agrū cōparauerit: si nulla de ea re qdne mota missiōem accepit: indetari phibet.

s **I**llud cōstat pscriptoris huiusmodi ad eos qui ignominie cā missi sunt non pñtere: qd pñis loco veteranis cōcessum intelligitur: ideo r ad eū qui causarie missus est potest dici pertinere: cū huic qd pñtum pñstatur.

t **M**issio nū generales cause sunt tres honesta/ causaria/ ignominiosa. Honestā est q tpe militie impleto datur. Causaria cum qd vicio animi vel corpis minus idoneus militie renūciatur. Ignominiosa cā est: cuz qd propter delictū sacramentis soluit. et is qui ignominia missus est neq rome/ neq in sacro comitatu agere pōt: et si sine ignominie mēione missi sunt: nichilominus ignominia missi intelligunt.

u **I**reuerens miles non tm a tribuno vel a cēturione: sed etiā a pñcipe coercēdus est: nā eū q cēturioni castigare se volēt restiterit/ veteres notaauerunt. Si vitē tenuit/ miliciaz mutat: si ex idustria fregit vel manū cēturioni intulit/ capite pñtetur.

v **E**tius fugā q cum sub custodia vel in carcere esset discesserit i numero deser-

torum nō cōputandā menander scripsit: qz custodie refuga nō desertor militie est. cuz tñ q carcere effracto fugit: et si ante nō deseruerit: capite pñtendum pau. rescripsit.

o **D**eseruerit. facit. §. non omnes. §. desertor. p. Capite. vt. §. de pe. l. si qd aliquid. §. miles. et de frac. l. in pñ. et. §. de custo. re. l. in eos.

q **D**esertorē. etiā als decapitandū. vt. §. non oēs. §. desertor.

r **I**ustit. nō autem capite pñtēne r. et facit. §. e. l. qui cū. §. qui hūum. et. l. non cōs. §. qui desertionā.

s **O**btulisse. nō em est hūm pñz velle moti filium vt et. C. de pa. po. l. iij. in fi. r ad idē C. §. fidei. l. cū a curissim. r qd fa. tu. auct. falsus. §. iul. et de reb. eo. si pupillorū. §. si pater. et qd met. cā. isti quidē. in fi. et lombard. de phib. nup. l. iij. et de pñ. et cle. l. othphano: trophos.

t **P**ost dñque. nū. §. non offic. §. ab barbaris. in fi. accur.

u **U**i cōmeat. §. emanforis. differit. vt. §. l. iij. §. emanfor. r facit. §. l. iij. §. si ad diē. r. l. i. et qd ex cau. ma. l. iij. §. si. et si qd cau. l. iij. §. qd dixim. et. §. si qd tñ. et de pñ. obi. cōtinuus. §. cum ita. et. l. cū ita stipulatus sim michi a proculo. r §. sol. l. ratū. r §. edē. si qd ex ar. r §. arbi. l. i. §. si. r. l. seq. r §. Graue. vt et §. l. iij. §. miles. et §. ti. l. l. iij. r. l. post liminio carent.

v **T**ribale. genus armorū ad tibias.

z **H**umerale. ē aliud genus ad humeros.

a **S**ladū. pl. pñis q maiora arma alienauit. sic. §. ad si. si qd graui. §. si qd ea. et de abi. l. i. §. §. l. pñis.

b **I**mputatur. §. de cu. reotū. l. si. in pñ.

c **T**pe. sic. §. loca. l. si merces. §. cōductor. r. l. itē que ritur. §. i. et de solu. l. soluturus.

q **U**i cōmeat. §. emanforis. differit. vt. §. l. iij. §. emanfor. r facit. §. l. iij. §. si ad diē. r. l. i. et qd ex cau. ma. l. iij. §. si. et si qd cau. l. iij. §. qd dixim. et. §. si qd tñ. et de pñ. obi. cōtinuus. §. cum ita. et. l. cū ita stipulatus sim michi a proculo. r §. sol. l. ratū. r §. edē. si qd ex ar. r §. arbi. l. i. §. si. r. l. seq. r §. Graue. vt et §. l. iij. §. miles. et §. ti. l. l. iij. r. l. post liminio carent.

v **T**ribale. genus armorū ad tibias.

z **H**umerale. ē aliud genus ad humeros.

a **S**ladū. pl. pñis q maiora arma alienauit. sic. §. ad si. si qd graui. §. si qd ea. et de abi. l. i. §. §. l. pñis.

b **I**mputatur. §. de cu. reotū. l. si. in pñ.

c **T**pe. sic. §. loca. l. si merces. §. cōductor. r. l. itē que ritur. §. i. et de solu. l. soluturus.

q **U**i cōmeat. §. emanforis. differit. vt. §. l. iij. §. emanfor. r facit. §. l. iij. §. si ad diē. r. l. i. et qd ex cau. ma. l. iij. §. si. et si qd cau. l. iij. §. qd dixim. et. §. si qd tñ. et de pñ. obi. cōtinuus. §. cum ita. et. l. cū ita stipulatus sim michi a proculo. r §. sol. l. ratū. r §. edē. si qd ex ar. r §. arbi. l. i. §. si. r. l. seq. r §. Graue. vt et §. l. iij. §. miles. et §. ti. l. l. iij. r. l. post liminio carent.

v **T**ribale. genus armorū ad tibias.

z **H**umerale. ē aliud genus ad humeros.

a **S**ladū. pl. pñis q maiora arma alienauit. sic. §. ad si. si qd graui. §. si qd ea. et de abi. l. i. §. §. l. pñis.

b **I**mputatur. §. de cu. reotū. l. si. in pñ.

c **T**pe. sic. §. loca. l. si merces. §. cōductor. r. l. itē que ritur. §. i. et de solu. l. soluturus.

Ex causa expugit. i. repellit ab eoz petitione: r expone. i. cecellant q et debeant. vt r. s. l. iij. s. q. mili tie. r. C. eo. l. cu allegas. sic accipit. f. de ver. signi. cogno scere. s. i. et de diuer. prescrip. in oibus. s. i. et de bo. auc. iudi. pos. l. fi.

b Reddūt. hoc dic vt. s. l. iij. s. sed ex improuiso.

Q Uo metu. po stular. l. ac cusatus.

d Soluedus. et facit. s. de adul. si maritus. s. i. et C. de reis po. l. i. r de his qui ad eccl. lesi. con. l. i.

De castre. nec.

E t h. fa. re manere dicit vbi cunq. sit eo ipso q. intestatus decedit. vt. l. i. p. i. Accur.

Pater ipsi. si lio. vt plene dices. l. i. p. i. i. m. a. c.

S iet. f. pater. nam r. als heres heredis. r. vt. C. de here. insti. l. fi. et de vsuf. l. ambi guitate. r. s. o. pe. here. l. iij. s. i. r. q. re. vt. ibi. Itē arg. s. de vul. sub. l. q. duos. s. hic nec si lus: nec pro eo as li. r. testat. fuit: ibi pat. fuit testatus pro filio ipubere vltimo moriete.

S i filius fami lias. nō qua si hereditas. vt et s. l. p. i. r. C. eo. l. pe. r. deneg. ge. l. successori. r. de mi no. l. iij. s. p. o. et ad mace. iul. s. q. s. r. l. eo. si p. r. l. p. ponebat. et. l. fi. lius. i. r. si. s. de pe. here. l. item veniūt. s. nō solū. et C. de bo. q. li. l. q. et in si. q. bus nō ē p. m. fa. te. s. si ho. instelan. s. i. duo bus castib. h. herede etiā intestatus. vt. C. de epis. r. cle. l. sacrosctē. r. s. si a parēte q. su. manu. l. i. s. nepos. ho. die etiā q. si hereditas: vt in auc. de here. ab inte. s. l. igit

causa desertionis no tatus ac restitur tps quo in desertiōis cā fuerit im pēdis expungit. q. si nō p. sti terit neq. i. desertore fuisse ap paruerit: oia stipēdia circa tēz ports sine reddūtur. Paul.

Q Uo metu criminis in q. reus iam fuerat postu latus nomen militie dedit sta tim sacramēto soluendus est.

Miles turbator pacis ca pite punitur.

De castrensi peculio.

Itu. xvij.

Planus. m. l. i. s. i. si peculū apud patrem re mansit si ne testō si lio defun

cto p. i. p. si heres non fit: sed tamen heres is fiet quibus r. filius fuit.

filius non h. herede ab intestato: si fuerit testa tus h. d. cu. l. seq. Bar. Idē.

S i filius. miles deces serit: siquidē itestatus bona et nō quasi hereditas sed quasi peculū patri defe runf. si aut testamento facto: hic p. h. d. tate habet castren se peculū.

I dem. S i mulier filio viri militi ad castrenses: vt for te militares res comparādas relit. r. p. pecuniā: vt i. q. castre si peculio ea q. cōparātur an numerari incipit. Tertul.

M iles p. t. p. n. h. e. d. z. q. detulit secum in castra concedente patre. Actionem p. secutionēz castrensi rerū

deficit. Itē qualiter olim hoc r. fugiori casu p. teneba tur post morte filij: habes. f. e. l. pater. in p. n. c. i.

Peculū. si aditur. als p. tra. vt. s. de lu. ser. si fu. cōs me. r. s. de acq. re. do. l. eo. s. q. d. si codicillos factat. r. n. nō valet. vt. s. ad. l. fal. filius. nisi l. casu. vt. d. l. sacrosctē

semp filius etiā inulto patre habet. Si p. t. a. m. l. l. i. t. i. e. t. p. e. velet etiā post missionē ad arro gandū se p. b. u. e. r. i. t. v. i. d. e. d. u. erit ne h. u. i. c. q. z. intelligat earū rez p. m. i. s. s. a. a. d. m. i. s. t. r. a. t. i. o. q. u. a. s. a. n. a. r. r. o. g. a. t. i. o. n. e. i. n. c. a. s. t. r. i. s. a. c. q. s. i. e. r. i. t. q. u. i. s. p. s. i. o. n. e. s. p. r. i. n. c. i. p. a. l. e. s. d. e. h. i. s. l. o. q. u. ā. t. u. r. q. a. b. i. t. t. i. o. c. u. z. e. e. n. t. f. i. l. i. u. s. a. m. i. l. i. t. a. u. e. r. i. t. q. d. a. d. m. i. t. t. e. n. d. u. e. s. t. I. d. e. m.

M iles filius. a. c. o. m. i. l. l. i. t. o. n. e. v. e. l. a. b. e. o. q. u. e. p. e. r. p. m. i. l. i. t. i. a. c. o. g. n. o. u. i. t. h. e. r. e. s. i. s. t. i. t. u. t. u. s. e. t. c. i. t. r. a. i. u. s. s. u. z. p. r. i. s. s. u. o. a. r. b. i. t. r. i. o. r. e. c. t. e. p. h. e. r. e. d. e. g. e. r. i. t.

Que ab vxore dāt viro nō cā militie nō sunt castrensis pe culi: sec. si dēt cā militie. h. d.

S i militi filiofa. Idē. vxor seruū manumittē dī cā donauerit: an fuū liber tū fecerit videamus: q. et pe culares seruus r. libertos po tuit hēre. et magis est. vt hic castrensi peculio nō anume retur: q. vxor ei nō p. p. t. e. r. m. l. i. t. i. a. n. o. t. a. e. s. t. P. l. a. n. e. s. i. m. i. c. h. i. s. p. p. o. n. a. s. a. d. c. a. s. t. r. a. e. s. t. i. t. i. m. a. r. i. t. o. v. r. o. r. i. e. s. u. o. s. d. o. n. a. s. s. e. v. t. m. a. n. u. m. i. t. t. a. t. r. h. a. b. i. l. e. s. a. d. m. i. l. i. t. i. a. m. l. i. b. e. r. t. o. s. h. a. b. e. a. t. p. o. t. d. i. c. i. s. u. a. v. o. l. u. n. t. a. t. e. s. i. n. e. p. m. i. s. s. u. p. r. i. s. m. a. n. u. m. i. t. t. e. n. t. e. a. d. l. i. b. e. r. t. a. t. e. m. p. e. r. d. u. c. e. r. e. I. d. e. m.

S i castrese peculū ha beat maritus: inquātū facere p. t. d. e. n. a. b. i. t. q. z. e. t. nō castrensibus creditorib. ex eo peculio magis est eū cogi re spondere. Idem.

S i forte vxor vel cogna tus vel q. s. ali. non ex castris notus filiofa. donaue rit quid vel legauerit: r. etiam

nō solū castrensib. r. ita m. l. i. t. i. r. t. c. u. l. i. z. a. l. i. q. s. i. n. t. i. f. a. c. i. t. e. o. S i forte. quid. i. aliqd. r. facit. C. eo. cu. alle gas. r. s. mile. cu. suis concot. r. f. eo. l. castrense. ac.

S i mulier. vi ri. f. puigno. l. i. Incipit. vt C. eo. l. i.

M iles preci pus. i. ante petita. ac. n. Derulit. mo bilis. vt arma. vt C. eo. l. i. et fami. hercis. si filius.

P. t. a. t. r. e. h. z. q. z. et p. t. r. a. p. a. t. r. e. v. t. s. de fur. si q. s. v. x. o. l. p. r. i. n. c. i. r. s. a. d. i. r. e. i. m. p. e. r. a. t. o. r. s. p. o. s. t. d. e. c. r. e. t. u. m.

P. a. d. m. i. t. t. e. n. d. u. m. e. s. t. v. t. s. i. t. p. e. r. m. i. s. s. a. a. d. m. i. n. i. s. t. r. a. t. i. o. p. r. e. d. i. c. t. o. r. z.

M iles. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. C. e. l. i. e. t. i. l. j. r. f. e. o. d. o. t. e. z. i. n. p. r. i. n. e. t. s. i. e. t. f. e. o. l. i. f. o. r. t. e. r. l. c. a. s. t. r. e. n. s. e. r. s. d. e. f. a. l. l. i. p. a. t. e. r.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

S i militi. nō est. bona rō. vt. s. l. p. r. i. c. u. s. u. i. s. p. e. o. r. t. e. n. e. t. t. h. d. o. n. a. t. i. o. v. t. s. d. e. d. o. i. n. t. e. r. v. i. r. v. x. o. q. b. a. d. i. t. s. p. e. r. s. h. e. t. l. s. i. c. u. m. s. i. e. t. C. de dona. i. n. t. e. r. v. i. r. u. r. v. x. o. l. m. a. r. i. t. o. r. i. c. u. l. i. i. n. t. e. r. c. o. n. s. u. l. t. o.

A Non puto. **A** de admi. tu. qui dā. r de pecu. lega. si peculsi. et C. si qd alteri vel sibi. l. multuz. sed argu. ptra in aut. vt liceat ma. et a. ut. in pinci. **B** Veritate. C. de dediticia liber. tol. l. i. r. s. de pdi. et demon. l. iij. s. peditio. r s of. pre. sed licet. et sibi. de leg. s. si rem. **C** Spectamus scz an. r. **D** Uero. i. vere.

Proponebat. pmitte filius fa. r. c. proponebat tur testamēto. r. c. **F** Decessisse. f. pponere filius. **G** Dixerit. als dixerit. als decre uit. et facit. s. l. q. cū concordan. **H** Ab co. f. pfe. **I** Profectu. i. nō recessit ab eo. **K** Libertas. q nō valeret si dno succederet manu missor. s. q et a q. si seruo. r. i. eo. he reditate. s. pater. **L** Supuierit. i. eo. l. ex castrensi. q. r. Accur. **M** Cōpetere. vel nō ppetere. **N** Impediet. ex postfacto igit de clarat. vt. i. subij. cit. ad qd. s. si cer tū peta. l. pinde. r de reb. dub. qdā. r. s. d. acq. re. do. l. in eo. Accur. **O** Hēbit suc. f. filio. s. s. de cap. et postli. re. bona. s. qd filius. so. vt ibi. Itēz facit. i. de suis et le. l. si pas.

E X nō. deberi. vt. C. de bo. q lib. cū o. s. ex cept. et. C. e. l. iij. r. s. e. l. miles. cū

expresserit noiatim vt i castre si peclio hēat/an possit castre si peclio aggregariet nō pu to. veritate em spectamus. an vero castrens peculij no ticia: vel affectio fuit: nō quod **Q**uis finxit. **I** dem. **R**oponebatur filius fa. miles testō facto extraneū hīdē scripsisse: pfe deide sup stite decessisse: pī deliberāte hīdē iustitū r ipe diē fūct? ē. deide heres iustitū? repudiat se hīditatē defūcti: qrebat ad quē castre se peculū pteriz: di cebā castre se peculū filius. si qdē testat? decessit: qsi hīdita tē deferrī hīdi scripto: sine ex tranēū scriptis hīdē siue pfez Sz cū nichil de peculo dixe rit? filio nō nisi obuēnisse pī: sz nō eē ab eo? pfectū? cre dif: dent qz si suo filij castrens liber tatē pī ascripserit: mox qz filio vtuo pī defūct? sit: nō impedi tū libertas: cū si filio? supuie rit ipediat libertas. vñ mar cell? putat necessariū quoqz hīdē seruū filij peculiare pī existere posse: si filio pī supui xerit. Idē referēbā r si rē pe culiarē filij pī legauerit. nā eo dem casu quo libertatē ppete re? dicitur: legatū qz vel de bebī vt ipediet. qd? ita pmiss is i pposito dicebā cū heres nō adijt hīditatē: retro pecu liū pīs bonis accessisse. vñ pī dici ēt pīs bona aucta p hāc repudiationē: nec est nouū vt ex postfacto aliqz successorē habuisse videat. nā r si filio? ei? q ab hostib? captus ē decesse rit pī captiuo vtuo: si qdē pī reuertere: qsi filius. peculū hēret: emūero si ibidē pī de cesserit qsi pī fa. legitimū hē bit? successorē r retro habuis se credit et? successor. ea qz q medio tpe filius. ita questiuit: nec heredi pīs sz ipsi filio qsi ta videbuntur. **P** o. **E** nota marcelli cōstat nec pībus aliqd ex ca

strensis bonis filioum de beri? **I** dem. **A** si strense pecculum est qd a parētibz vel co gnatis in militia degenti do natū est: vel qd ipe filius. ac quis iuit: qd nisi militaret acq siturus nō fuisset. nā qd erat etiā sine militia acq siturus: id pecculū eius castrense non est. **P** a pntan? **P** ater qui dat in ado ptionē filij militē pe culū? ei auferre nō pōt q? se mel iure militie filius tenuit: qua rōne nec emancipādo fi liū pecculum ei auferit: qz nec in familia retēto pōt auferre. **F** ilius. miles institut? he res ab vxore sua affectiōe mi litie potest adire hereditatez extra filium patris: et seruos hereditarios manumittere. **H** oc. d. **I** dem. **D** ius adriannus rescri psit: in eo quem mili tantem vxor heredem institu erat filij extitisse heredem: et ab eo hereditarios suos ma numissos ppios eius liber tos fieri? **I** dem. **H** ius familias? miles l. cap? apud hostes vi ta fungatur: lex cornelia sub uenit scriptis heredibus: qui bus cessantibus iure pristino pecculū pater habebit. pxi ma species videtur: vt scri ptis heredibus deliberantib? qd seruus interim stipulatus est: vel ab alio sibi tradituz ac cepit: qd quidem? quārum ad patris personaz attinet si for te pecculum apud eū refede rit? nullus momēti videatur: cum in illo tempore non fue rit seruus patris. qd autē ad scriptos heredem in suspenso fuisse traditio: itemqz stipu latio intelligat: vt em heredi tari? fuisse credatur post adi tam hereditatem sit: sed pa terna verecūdia nos mouet: quatenus et in illa specie vbi

suis eceat. **A** thre. acq siuit: ab aliq nō cogit: r fa. C. e. l. iij. r. l. i. r. s. e. miles. cū suis pcos. r **N** on fuisset. ad hoc. s. qui ex cau. maio. l. is qui reipu. Accur. **P** ater. pecu lii: castrense scio in profectio to vel aduē. iure isto. vt. s. de do. ex cep. apud cel. s. fi. que est ptra. ac. **I** i. quia. **I** uis. fieri. **D** erit ergo he reditas castrens peculij. vt. i. eo. do tem. ij. r. sed con tra. C. e. l. i. nō pla cet: qz hic erat in militia: quia r ibi sed dic qz hic affe ctione milite in stituebat eum: ibi non. vt. s. l. si forte et. i. eo. l. heredita te. in pun. Itē hic ex testamento. ibi ab intestato. vnde ibi nulla potest af signari affectio. Itēz facit. s. si mi liti in fi. Ac. **H** ius. pxi ma species. als species. i. questio. als spe cie. i. questione. **Y** Quod qui dem. hoc totū po nitur. i. iquārum. **Z** Resederit. qd est etiā heredita te non adita: vt s. de stipu. fer. si f uis cōmunis. **A** post aditaz hereditatez sit. i. contingit id per quod creditur re tro hereditarius. sez per aditionez que si non fiat nō fuit hereditarius vt. d. l. si seruus cō munis. et. s. ad. l. fal. filius. r de sti pu. fer. si seruus cōmunis.

Antiquo. i. antiquo. qd est hereditas non aditur.
Bonae. ut r. s. de acquir. re. do. in eo. r. queritur qm ve
 re. Rñ. cum cōstat nō adiri: vt statim dicit.
Cervio. castrensium peculium mortuo filio: et hereditibus
 deliberantibus. vt r. s. pxi. dixit de alijs acquisitionibus.
Datum. ad
 uerbum.

Eacquirat. le-
 gatum. r. dicitur le-
 gatur seruo pecu-
 lii castrensium delibe-
 rantibus instituit:
 aut postea adedit:
 tunc legatum fuit ac-
 quisitum peculio
 statim est cessit di-
 es eius sicut cum
 legat cuiuslibet he-
 reditario seruo q
 querit statim he-
 reditari. r. heredi-
 tas postea heredi-
 tati adit. vt. s. de
 leg. ij. cñ debitor i
 fi. r. insti. de sti. s.
 in prin. nā r. pecu-
 liū est hereditas
 cū adedit instituti.
 vt. s. de sti. ser. si
 edis. et retro fin-
 gatur fuisse. vt. s.
 de acqui. re. do. l.
 in eo. aut non a-
 dedit. r. tunc seruus
 nō querit peculio
 nec peculio dño.
 sed recta via per
 seruum dño qritur
 ex die omisi testa-
 menti vere vt hic
 retro ficticio. vt. j.
 hereditate. s. pat-
 ribi quid ergo. r.
 nisi dicas sic ius
 patris hodie non
 consideratur qd est
 cōsiderandū. Est
 autē ius pñs vbi
 oia retro sua fuis-
 se videatur. vt. s.
 pponatur. l. fi.
 i. rñ. r. si seruus le-
 gatarus: ergo di-
 recto per eum de-
 bet queri: quia se-
 fieret per seruum pe-

lure pristino a pō patrē pecu-
 lū remanet: etiā acq̄sitiō sti-
 pulatiōis vel rei tradite p ser-
 uū fiat. Legatū qd ei seruo
 relicto est: q̄ntis tūc ppter in-
 certū nulli sit acquisitū omi-
 so testō pñs: tunc in ipm pri-
 mū p seruum acq̄rit: cū si fuis-
 set exēpio hēditatis peculio acq̄-
 sitū ius pñs hodie non consi-
 deraretur. **I**dem.
Pater militi filiosa. re-
 uerso qd donat castre-
 sis peculio nō facit / s; alteri
 peculio: p̄inde ac si filius nūq̄
 militasset. Si stipulanti filio
 spōdeat: siquidē ex cā pecu-
 lii castrensium tenebit stipulatio
 ceteris ex qualibet alia cā non
 tenebit. si p̄a filio stipulatur
 eadē distinctio seruabitur.
Quicquid seruus peculij qd
 ad filios. p̄tinet ab extraneo
 stipula vlt p traditōez accipit
 hoc filiosa. acq̄rit. in ipō filio:
 rñ distinguat stipulat ex cā
 peculij sui r tūc sibi acq̄rit.
 aut ex alia causa: et tunc patri
 querit. idem in peculiari ser-
 uo si stipulet a patre: quia tūc
 etiam filio querit. h. d.
Si seruus peculij qd ad fi-
 liū spectat ab extero stipulet
 aut p traditōē accipiat: sine
 distinctiōe causarū res ad fi-
 liū p̄tinebit. nō em̄ vt filius du-
 plex ius sustinet: et patris et
 filij. ita seruus q castrensium
 peculij est: qd nullo iure quā-
 ditū filius iuri patris subiectus
 est aliquid acquirere simplici

Peculij. s. p̄fecticij. vt. C. de bo. q lib. cñ o3. s. i.
Spondeat. s. pater.
Seruabit. vt insti. de iuri. sti. s. itē. r. Sei. q. et. s. de
 ver. ob. l. dñs seruus. r. dic idē in qñ castrensium. vt. s. de colla.
 do. l. i. s. nec castrensium. r. facit. s. d iudi. l. i. s. r. de i ius voc.

ter stipulando vel accipiendo
 patri potest: que rō suadet vt
 si ab ipō patre seruus q ad fi-
 liū p̄tinet stipulet ex quacūq̄
 cā vel traditū accipiat: sic ac-
 quiratur filio res r stipulatio
 quē admodum si extero pro-
 misisset: quoniam p̄sona stipu-
 lantis et accipientis ea est: vt
 sine differentia causarū quod
 per eum agitur emolumentū
 filij spectet. **S**i serui p̄vsi
 fructū amiserit: cuius proprie-
 tatem in castrensi peculio fi-
 litus habebat: plenā proprie-
 ratem habebit filius.
Dos data filiosa. militi nō
 sit castrensium peculij nisi vxor
 eius instituat eum heredē fa-
 uore militie r hereditatē ad
 uit quia tunc efficitur peculij
 castrensium. item si consangu-
 neus simpliciter instituit con-
 sanguineum hereditas nō ef-
 ficatur peculij: quia magis fa-
 uore sanguinis videtur institu-
 tus q̄ militie. h. d. **I**dem.
Dotem filiosa. datam
 vel promissam in pecu-
 lio castrensi nō esse rñ. nec ea
 res contraria videbitur et q
 diu adriant temporibus filio
 fa. militē vxori heredē extitit.
 se placuit: r hereditatē in ca-
 strese peculij habuisse. nā he-
 reditas aduēcticio iure querit.
 dos autē matrimonio coherēs
 oneribus et ac liberts cōibus
 qui sunt in aui familia confer-
 tur. Hereditatem castrensi
 peculio nō videt questā rñ.

adoptiuū. r. C. de
 bo. q libe. cñ opoz
 tet. s. exceptis.
Ab extero. i.
 extraneo. Accur.
Cap. i. ex cā
 castrensium vel alia
 quacūq̄. accur.
Patris. quo
 ad castrensium vel qñ
 vt. s. ad mace. l. ij.
Filiosa. quo
 ad oia alia aliūde
 p̄i q̄rat ex castre-
 si vel quasi sibi.
Peculij. s. su-
 flinet duplex ius.
Pñs. s. filij:
 vel in cuius peculio
 castrensium ē seruo q
 stipulat. r ad hoc
 J. eo. hereditate.
 ij. rñ. Accur.
Promississet.
 s. p̄. als exterus
 sez p̄mississet ser-
 uo p̄dicto.
Per eū. s. ser-
 uum castrensem.
Filio. J. eo. ex
 castrensium. s. seruus.
Ote. i. p̄ib.
Placuit qd ē
 J. vt. r. s. l. diu. et
 dic. J. vt. C. e. l. i. r
 solue. vt. d. l. diu.
Cōferē. a fi-
 lio frubus: r fm fi-
 lijs. vt. s. s. col. do.
 l. i. s. i. r. s. filij. qd
 ergo dicit onus. s.
 matrimonij. J. rez
 qd dicit cōibus. s.
 p̄ri r matri mulie-
 ris. Et qd dicit a-
 ui: ideo dicit quis
 aliqui erāt filij fi-
 lior: qd bus r a qui
 bus p̄ferē. vt. C. s.
 col. l. maris. r fm
 hōverbū p̄ferē di-

culiarem peculij p̄fecticij. nō aut per obliquū. et ideo
 dic de alijs acquisitionibus que per eū fierent quod est
 in legato dicit. vt. s. p̄xi. Jp̄s aut peculio cuius inte-
 rim sit habes Leo. hereditate. s. p̄. ibi qd ergo. r. c.
Hereditatis. quasi dicat hereditas videtur acqui-
 sita a die captiuitatis: et per consequens videbatur ex
 tunc heredi questum. si tamen heres scriptus eam no
 luerit ex tunc patri questus crederem. 20. ff.

uerisimode ponit. sc. s. de offi. p̄co. l. ij. alij dicit p̄ferē
 a filio: et hoc est decessit vxor uiuente patre. vt. s. pro so.
 actione. s. fi. et. l. sequen. qz est subiectiō eius oneri quia
 tenentur ad reddendū: et iurē eius participare debēt
 cum isto filio. secus autem si non p̄decessisset vxor: qz
 nō cōferret hic filius. vt. C. fami. herc. l. ij. r. s. fa. herc. fi.
 filia. s. i. r. l. si maris. r hoc si nō lucretur iur. si autem
 lucretur quid tunc: Rñ. nec tunc confertur. tu dic qz hic nō

Liber Undecimus.

dicit de tali collatione: s; die pfer. i. ad vñ dat: vel sub u
cit et ceta. pfectio vel aduētia et hodie pñi ad vñfr.
a **P**atruelis. vt insti. de grad. §. iij.
b **M**ilitauit. als sec. vt. C. e. cum allegas. r. §. co. si
forte. et. l. miles. cum concol. Accur.

c **M**eritū. id sic
dictū: qz plicūq;
meritū relinquitur.
vt. §. p. soc. l. nec
adicit.

Pater. intra
modū. i. qñe
nus patit peculit
um: detracta forte
falcidia.
e **U**tilē. qñ nū
qñ fuerit castrense
vt. §. l. h. c. §. cor. r.
l. p. ponebat. et de
fal. filius.

f **T**estis. no. hāc
distinctionē quas
fecit hec. l. §. an vi
uo filio q; h; tale
peculū teneat p
de pec. occasione
talis pec. Rñ. nō.
vt. §. ex castrensi. §.
fi. naz. nec agit. vt
§. miles. §. l. r. l. ex
nota. r. vt pfa h;

vt. §. ad mace. l. q. idē in aduēcio hodie. nā nō vt de eo
peculio: s; vt legitim⁹ administrator puenit p. s; an ni
chilominus de peculio. pfectio: Rñ. sic. vt §. oim l. ca
strensi nō potat agi de pecu. ita nec hodie p aduē. itē si
nascitur hic de pecu. de qua h; dicit Rñ. ex p. tu facto du
du: n; sed demū filio mortuo. vt r. als. C. de ver. p. mu. l. ex
placito. cū em filio nō testet: retro credit. p. fec. fuisse non
castrense. vt. §. l. ij. et. l. p. ponebat. in fi. i. rñ. s; quō cū suc
cedat accessōu pncipali nō erungit obligatio peculij
vt. §. de fideiuf. heres a debitore. §. q. si idē. Rñ. nullo tē
pote pcurrit due in psona pñis. nā viuo filio tm filio te
netur: eo mortuo tātū pñi filij hō obligatio: s; reliq; nul
le remanēt. vt. §. de fideiuf. l. q. p. tra. nec ob. q; hic in ca
strensi loquit: qz fingit nō castrense: cū intestat⁹ decedat.
si aut pma duraret tolleret scda. f. de pecu. si esset nata:
vt. d. l. heres. itē impeditet nasci si pma duraret. vt. §. p
xi. rñ. itē quō durat accessōu pncipali exuncto: Rñ. de
eqtate p. roua. itē quō dat restō pñi de pecu. cōuēto hoc
pūmo casu. vt. §. de mino. l. iij. §. pōponi. cū alibi dicit pa
trē de pecu. puenit nō restitui. vt. l. §. s; vtrū. Rñ. h; lo
co pncipalis successit. vñ eius natura vti d; vt. §. si q; ca
u. si eū. §. q; in iur. s; in §. s; vtrū nō: qz viuēte filio que
niebatur. itē hoc pñi rñ. hodie corrigi cū p h; vt hē
res. vt in aut. de here. ab intesta. §. si igi defunct⁹. vñ de
p. petuo tenet vt heres: vt scdo rñ. hui⁹. l. In aduēcio
aut cū i eo q; ad p. p. uerit hēat hodie h; dē. vt. d. aut. vñ
p. petuo tenet h; filij vt h;: vt h; r. ac de de pecu. ānali
vt h; c. s; accessōu hoc casu tollit. vt. d. l. heres a de. Et
pot. rit. §. m. 3o. restitui pater heres vt heres si ille fue
rat minor: et sic pōt intelligi §. pōponi. in prin. Si aut
loqueris de pfectio vel etiā aduēcio iure veteri §. m
q; omnia habent naturā pfecticij. vt isti. per quas pfo.

no. ac. §. l. sibi tenetur pater act. de pec. annali. post mor
tem filij. vt. §. qñ act. de pecu. est. an. l. §. i. et ei potest
accedere fideiussor. vt. §. de fideiuss. heres. §. seruo. r. si
eo conuenitur pater non restituitur. vt. d. §. sed vtrum
sed de obligationibus filij nulle remanent reliquie. vt

**fecerit filius testamentum nō
iure militari: tunc pater pōt
detrabere falcidiam. h. d.**

Pater a filio milite vel qui
militauerit heres institutus
testamenti causam omisit: et
castrense peculium possidet:
legitimi heredis ex pmo clo
getur ad finem peculij: perpe
tuo legata prestare. q; si filio
post annum q; militare desie
rat iure cōmuni testamēro fal
cto vita decessit: ratione fal
die retinebitur quarta. cete
rum si testamenti causam pa
ter omisit: cum peculium crea
ditoribus soluendo non est: ni
chil dolo videbitur fecisse: q;
uis temporis incurrat com
pendium^m. **M**arclanus.

q; ibi. f. in. l. p. ponebatur: dum contraxit libere pote
rat contra here: et illa que erat p filio altera: eo mot
tuo: et sic de peculio. vt. §. de iudi. l. tam ex contractib⁹.
q; h; non sit: sed prius sit de pecu. vñ de non videtur
q; possit pater restitui: sed hodie cū habeat heredē non
dico in pfectio: qz id pater potest etiam viuēte filio
dare cui vult. vt. C. de bo. que lib. cū oportet. in prin. et
sic multo magis eo mortuo. sed in alijs suis bonis te
nebitur heres etiam ex contractibus huius peculij. p
fecticij. et §. m. hoc potest intelligi. d. §. pōponi.

Qui militauerit. sic est veteranus qui et ipse testa
tur: sed tñ tunc iure cōi. vt insti. de mili. testa. §. i. nec ex
pugnā q; rēla. vt. C. de inoffi. test. l. si. in fi.

Heres. i. sicut quasi adijset perpetuo teneretur
heres. vt. §. p. rñ. et esset em tunc legitimus. vt. §. de h. b.
signi. l. legitime. sic et hic teneretur p. petuo: qz est h; in
terpretatione p. rōis ex edicto. §. si quis omif. causa
te. l. i. et ad idē. §. de test. mili. l. si certari. §. si pater. Vel
dic si adiuu: perpetuo: sed si non ex testamento / itic de
peculio infra annū. vt. §. in. i. rñ. l. falcidia aut nō de
ducit vt h; nō. qz nō adiuu. vt. §. si q; omif. cau. te. l. duo
§. si. s; qz militis testm si in militia est facti: als nō. vt
C. de test. mili. l. in testō. r. l. ne diu. r. §. p. rñ.

Peculij. id est non detracta fal. nec vltra vires pe
culij seu hereditatis tenet. vt. §. ad trebel. l. i. §. deniq;
k **P**erpetuo. hoc si infra ānum filius miles decessit
Si autē post annum: tunc locum habet. §. §. ceterum.

Retinebitur. a patre h; de exstante. vt. §. ad. l. fal.
si miles testamento.

Cōpendium. quia non tenetur nisi infra annum
vt. §. in prin. l. sed si adijset teneretur perpetuo vt ibi.
et facit. §. de leg. i. l. filio pater. et de inoffi. test. pōponi.

§ quarta. et de le. ij. cū pater. § ticio. et nota qd dicitio com pendii pot esse accusatiui et nominatiui casus. Accur. **A** castrensi. fuis peculij castrensis instituitur a pre non fit heres et liber in distictate: sed facit filium necessarium herede aliqui. na si supuiuit filii fit necessarius p seruū: si pater supuiuat erit heres et liber. et sic ex postfacto considerabit viciet actus p fuis: vel non. qd considerabit qd supuiuat. at i his qbus actus patris statim recipiūt effectū in rebus castrensiū in distictate statim viciant. et hoc probat itaqz et. et facit. §. ppo nebat. §. deniqz. et §. vii marcell. et §. idē referendū. et. §. eo. hereditate §. pater. dic ergo ex causa et.

A castrensi peculio seruus a pre heres instituitur non potest: et filium necessarium herede pre facit: et in summa eius res actus patris qd ad presens alienatione alicuius iuris de castre si peculio prestāt impediuntur. hī vero qd nō statim qdē: sed postea efficiere solent: eo tpe aduertent quo habere effectū cōsueverūt: vt si sit filius factus. cui auferat nichil agat: si ante decesserit actus patris nō impediatur. itaqz negabim patrem filio saluo cōi diuidūo agentem p prietate alienaturū exēplo dotalis p dī. S; nec si socius vltro cū eo agat qd agat: veluti si cū eo agat cui bonis interdictū est. **S**eruos ex eo peculio usufructus interdictū tā usufructus qd ceteris seruitutibus patet liberare poterit: s; et seruitutes hīsdē acquirere potest. id em et cū cui bonis interdictū est: verū est: p se qd possit. neqz aut seruis ex eo peculio: neqz ex p dīis usufructū vel seruitutē imponere pater potest. **S**i qñ ex eo peculio filius. rē alienā bona fide tenebit: an pater eius in rē vel ad exhibendū actionē pati debeat: vt ceterorū filiorū hoc querit? Sed verū est cū hoc peculium a patris bonis separetur: defensionis necessitate patri nō imponendā. Sed nec cogendus est pater ppter es alienū qd filius peculij noie qd in castrensis acqsiuit cōtraxisse dice-

retur: de peculio actionē pati. Et si spōte patiat vt qlibet defensor satisfato filium isolidū nō peculioten defendere debeat: fed et filij noie nō aliter mouere actiones potest qd si satis quis dederit cum ratam rem habiturum.

Si agnat alicuius ante militiam instituit agnatū militē herede non efficit hereditas castrensis peculij. si autē post militiam instituat tū c fecit. in suo castrensis peculij nō distinguit: qd ipse qñt peculio. h. d. **T**ripho.

Hereditate ab agnato cōmilitone data sceuo. no ster dubitabat: qd potuit et ante notus et amic⁹ dare potuit et nō dare: nisi cōmilitonū charitate auxisset. Nobis itaqz videt si ante cōmilitū factū sit testm: nō esse peculij castrensis eā hereditatē. si postea contra. Sed si seru⁹ peculij castrensis a qcunqz sit heres script⁹: iussu militis adire debeat hereditatē: eaqz fiet bonorū castrensis peculij.

Miles potest pro parte testatus et pro parte intestatus decedere: s; paganus nequaquā. h. d. **F**ilius paganus de castre si peculio fecit testm: et dum ignorat patri se suū herede extitisse decessit: nō potest videri p castrensi bus bonis testatus p paternis intestatus decessisse: qzuis id in milite etiā nūc scriptū sit: quia miles ab iūto pro parte testatus et p parte

§ **S**i sit filius. i. super sit. qz pmoitur pater. h. **A**uferatur. fallit in libertate. vt. i. hereditate. §. pater. ibi non tamen et. in fine legis. i. **D**ecesserit. f. filius. sic ergo pendet: et ex postfacto apparet. ad qd. §. de testa. tu. l. si heredi. §. ij. et de lega. i. seruū. §. si. in pn.

K Saluo. id est viuo. l. **A**lienaturū. alio alicui. p diuisionē em peruenit ad alienatōez vt. C. de pre. mt. l. inter. m. **D**otalis. vt C. de fun. do. l. ij. n. **C**eluti. i. sic cut. Accur. o. **I**nterdictū. vt. §. de hbo. obli. is cui. p. **U**sufructu. sibi pū debito. vt. r. §. co. pater. §. si. q. **P**osse. qz acquirere potest: vt. d. l. is cui. r. **P**otest. s; pmittere qz constituet bene potest qd pcedet. vt. §. proxi. f. **F**iliorū nomi ne. vt. §. de pecul. l. depositi. t. **S**eparatur. §. de separa. l. i. §. si filij. v. **C**ōtraxisse. alio concessisse. l. promississe. r. **D**e peculio. vel de eo. peculio vel alio. vt no. §. l. pri. hoc filio viuo sed eo mortuo sic. vt. §. l. pri. in pn. y. **I**nsolidū. §. de procura. seruū §. penul. et si. et insu. §. sanisda. §. pe. et. §. q. sanisda. cor. gā. si filius. z. **H**abiturum. §. de neg. gest. fin autem. **H**ereditate. ante cōmilit-

turn. i. cōmilitonem. alio cōmilitum. b. **C**astrensis. hoc sine distinctione. Jo. cōtra. nam di stinguitur. vt. §. l. miles. et. l. si foute. et. l. castrense. et. l. doctem. §. si. et. C. eo. l. i. et. l. cum allegas. c. **P**aganus. i. veteranus. qz desijt militare: vt ibi dicit. d. **A**dimio. sub. etiā. vt in lit. de here. ab intesta. §. hereditas. et no. §. de testa. mil. l. i. et. l. si duobus.

§ **S**i sit filius. i. super sit. qz pmoitur pater. h. **A**uferatur. fallit in libertate. vt. i. hereditate. §. pater. ibi non tamen et. in fine legis. i. **D**ecesserit. f. filius. sic ergo pendet: et ex postfacto apparet. ad qd. §. de testa. tu. l. si heredi. §. ij. et de lega. i. seruū. §. si. in pn.

K Saluo. id est viuo. l. **A**lienaturū. alio alicui. p diuisionē em peruenit ad alienatōez vt. C. de pre. mt. l. inter. m. **D**otalis. vt C. de fun. do. l. ij. n. **C**eluti. i. sic cut. Accur. o. **I**nterdictū. vt. §. de hbo. obli. is cui. p. **U**sufructu. sibi pū debito. vt. r. §. co. pater. §. si. q. **P**osse. qz acquirere potest: vt. d. l. is cui. r. **P**otest. s; pmittere qz constituet bene potest qd pcedet. vt. §. proxi. f. **F**iliorū nomi ne. vt. §. de pecul. l. depositi. t. **S**eparatur. §. de separa. l. i. §. si filij. v. **C**ōtraxisse. alio concessisse. l. promississe. r. **D**e peculio. vel de eo. peculio vel alio. vt no. §. l. pri. hoc filio viuo sed eo mortuo sic. vt. §. l. pri. in pn. y. **I**nsolidū. §. de procura. seruū §. penul. et si. et insu. §. sanisda. §. pe. et. §. q. sanisda. cor. gā. si filius. z. **H**abiturum. §. de neg. gest. fin autem. **H**ereditate. ante cōmilit-

turn. i. cōmilitonem. alio cōmilitum. b. **C**astrensis. hoc sine distinctione. Jo. cōtra. nam di stinguitur. vt. §. l. miles. et. l. si foute. et. l. castrense. et. l. doctem. §. si. et. C. eo. l. i. et. l. cum allegas. c. **P**aganus. i. veteranus. qz desijt militare: vt ibi dicit. d. **A**dimio. sub. etiā. vt in lit. de here. ab intesta. §. hereditas. et no. §. de testa. mil. l. i. et. l. si duobus.

§ **S**i sit filius. i. super sit. qz pmoitur pater. h. **A**uferatur. fallit in libertate. vt. i. hereditate. §. pater. ibi non tamen et. in fine legis. i. **D**ecesserit. f. filius. sic ergo pendet: et ex postfacto apparet. ad qd. §. de testa. tu. l. si heredi. §. ij. et de lega. i. seruū. §. si. in pn.

K Saluo. id est viuo. l. **A**lienaturū. alio alicui. p diuisionē em peruenit ad alienatōez vt. C. de pre. mt. l. inter. m. **D**otalis. vt C. de fun. do. l. ij. n. **C**eluti. i. sic cut. Accur. o. **I**nterdictū. vt. §. de hbo. obli. is cui. p. **U**sufructu. sibi pū debito. vt. r. §. co. pater. §. si. q. **P**osse. qz acquirere potest: vt. d. l. is cui. r. **P**otest. s; pmittere qz constituet bene potest qd pcedet. vt. §. proxi. f. **F**iliorū nomi ne. vt. §. de pecul. l. depositi. t. **S**eparatur. §. de separa. l. i. §. si filij. v. **C**ōtraxisse. alio concessisse. l. promississe. r. **D**e peculio. vel de eo. peculio vel alio. vt no. §. l. pri. hoc filio viuo sed eo mortuo sic. vt. §. l. pri. in pn. y. **I**nsolidū. §. de procura. seruū §. penul. et si. et insu. §. sanisda. §. pe. et. §. q. sanisda. cor. gā. si filius. z. **H**abiturum. §. de neg. gest. fin autem. **H**ereditate. ante cōmilit-

turn. i. cōmilitonem. alio cōmilitum. b. **C**astrensis. hoc sine distinctione. Jo. cōtra. nam di stinguitur. vt. §. l. miles. et. l. si foute. et. l. castrense. et. l. doctem. §. si. et. C. eo. l. i. et. l. cum allegas. c. **P**aganus. i. veteranus. qz desijt militare: vt ibi dicit. d. **A**dimio. sub. etiā. vt in lit. de here. ab intesta. §. hereditas. et no. §. de testa. mil. l. i. et. l. si duobus.

Liber Undecimus.

a **C**iste. f. veteranus.

b **N**on habuit. scilicet privilegium.

c **T**estamentum. vt. r. s. eo. l. pater. s. i.

d **H**abebit. ad hoc. s. de here. inst. l. i. s. si ex fundo.

e **P**auperrimus. quo ad opinionem.

f **D**efuncto fi

liosa. f. postea.

g **C**epetat. et

rn. sic de eitate. s. z

de rigore non. vt i

sine legis.

h **O**ccurrebat

id est obstat no

bis volentib' fieri

liberū hoc qd' su-

bijcat. nō posse rē.

nā si tenet manu-

missio p'ris: ipse

dñs. Jic si filij: er-

go ipse. qz tñ dñs

māumittit. vt. C.

de his q' a nō do.

si nō pprietatē.

i **P**ro solido.

vt. r. s. de lega. i. l.

meuius. s. duob'

et. s. cōmo. l. si vt

certo. s. si duob'.

z idē in possessiōe

vt ibidē. r. s. s. ac

q're. pos. l. iij. s. ex

contrario.

k **C**ōstituit. vt

s. de iure pa. l. ser

uū. r. s. eo. diuus.

l **E**t si testamē

to. mutat casum.

m **L**iberū eē.

qz siue dicas filiū

p'mortuus siue p'

idē est. q's aut pre

sumat por mori.

dic vt. s. de re. du.

l. q' duos. s. cuz in

bello. r. l. cū pube

re. r. l. si mulier.

n **D**ici possūt.

sez vt valeat hoc.

nunquid rē.

o **C**ousqz. q. d.

nō vltra: dic con

cessos in alienan-

do z manumittē:

do z testādo: que omnia vt paterfamī. potest.

p **R**erum domina. hec allegatio est bona. vt. s. eo. p.

ponebatur. r. l. ex castrensi. r. de lega. i. seruu. s. si. et arg.

s. de acquiren. re. do. seruus. s. fina.

q **V**indictam. i. libertatem per vindictam: quasi sta-

tum habeat effectum. vt. s. ex castrensi. in prin. r. s. qui z a

qui. si seruo. Sed argu. contra. s. de solu. qui res. s. rem

autem. in fi. s. vbi pūma alienatio confirmatur. sed dic

q' ibi trahitur retro vt videat' fuisse patris: non vt ex illa

solutiōe facta olim liberetur. Item hoc de rigore: de eq-

itate immutatur. vt. in fine huius legis.

intestatus poterat mori: quod
ius iste nō habuit: nō magis
q' si sine obseruatōe legū face
ret testm'. necessario ergo ca-
strēsis peculij heres scriptus
vniuersa bōa habebit: pinde
ac si pauperrimus' scō testō
decessisset: ignorās se locuple
tatū p' suos alio loco agētes.

Hunc. s. diuide in tres par-
tes vsqz ad fi. ti. primo qñ pat'
manumisit in testamēto seruū
filij et filius intestat' decessit.
scō qñ instituit extraneū qui
nō adiuu. tertio qñ pater fuit
institut'. scō ibi: nō tamē fuit
heres. tertia in. l. si. que conti-
nuatur cum ista. Bar.

Pater peculij castrensis filij
seruū testō liberū esse iussit: in
testato defuncto filiosa. mor
p're: querit an libertas suo cō
petat: occurrebat' eni nō pos
se dñum apud duos p' solido
fuisse. Deniqz filium posse ma
numittere talis peculij seruuz
adrianus cōstituit. Et si testa
mēto' tā filij q' p'ris idē seruo
accepisset libertatem: z vtriqz
parit' decessissent: nō dubitare
tur ex testō filij libez esse eū:
s. z in supiori casu p' libertate
a patre data illa dici possunt:
nunqd' quoad vtaf iure p'cesso
filij in castrensi peculio eousqz
ius patris cessauerit: q' si inte
status decesserit filius postli-
minij cuiusdā similitudine pa

r **N**on tam facile. vt r qñ decessit intestatus. Accur.

f **M**edium tempus. p'stituit: quod est. J.

t **S**uccessionis. in hoc vt alius ab intestato non ve-
niat. vt. J. de regu. iur. l. quādū. Item r ipse deliberans
interim aliquid facit quandoqz. vt. s. de iure delibe. l. aut

pector. Accur.

v **A**liquin id
est si dicas medio
tēpore dominuz
cē patris. r si adē
ta sit. f. postea: pu
ta anno inter me
tē filij z adinonē.

x **A**d eam. scz
filium. r sic ambu
lare.

y **I**n pendēti.
als nisi et bñ. als
si: tūc dic absur
dum est si sic dica
mus. dicimus tamē
quia nō pos
sumus aliud.

z **I**n alijs. s. b
v'suf'ruc. sed et si.
s. i. r de acquirē.
re. do. seruo. s. fi.
a **C**redamus.
hoc est verum q'
sunt in pendēti:
qd' patet etiā. s. e.
filiosa. per totū. r

l. p'ponebatur. et
hoc propter spz
que est de futuro:
in xitate tamē pa
tris sunt. vt. s. de
stipul. ser. si seruo
cōis. in fi. rñ. sed
cis aduentib' fin
gatur nō questib'.
vt no. s. v'suf'ru.
sed r si quis. s. i.
b **E**cōm qd. i.
si dicimus esse in
pendenti.

c **H**eres. a fi
lio milite institut
us.

d **D**ati. i. reli
cti ab aliquo ex
traneo testante.

e **I**n testamē

to eius. scilz extranei testantis.

f **A**d ipsum. scilicet patrem.

g **P**ertinet. i. pertinere potest si adiret: quia est ca-
par. nulli tamen interim acquireretur. vt. s. eo. filius. s.
fi. Alij dicūt q' h' omisit so. sed in fi. l. soluit. r dic q' sic. Ac.

h **R**ō rñdēdi. f. stri. ta. vt in prin. s. ibi occurrebat rē.
i **P**atris. qd' fuit tā in primo casu q' in. s. nō tamen.

k **U**troqz casu. tam in eo qui ponitur in prin. s. q' in
eo qui ponitur in. s. non tamen rē. et cum primo cōcor.
s. proponebatur. s. deniqz. r. s. de lega. i. seruum. cū suis
cōcor. r. s. de cōdi. insti. l. mulier. s. pe. r de op. leg. l. si cū.

Paulus.

ex quibus collige qd ab initio non valet ex postfacto co firmatur. Sed argu. contra. s. qui a qui. l. si seruo. Alij dicunt in vtroq casu. s. libertatis pume r legati: de quo dicitur difficile expediri. sed si dicas valere id legatu ius patrio non p consideratur. et sic est ptra. s. filiuissa. in fi. si em ei legare non pot nec ei suo. vt de lega. ij. de debito. s. seruo. r de lega. i. si michi et ubi. s. regula.

Sed si pponas filiu te stamentu fecisse: et patre herede instituisse: cu vtiq pat testo suo seruo filij libertate dedisset: q ad eu ex testo filij ptinere ceperit: videndum est nu qd et coparari debeat q cu manumitteret alieno erat: deinde postea acqstus est. Sz fauorabilis est libertate a patre relicta admittenda. et ab initio pris eu ce videri: ex hoc qd postea contigit ostendit.

De priuilegijs veteranorum.

Veteranorum. **E**te rano: r u. nec fustibus: vt. J. eo. liij.

Sed si proponas filiu te stamentu fecisse: et patre herede instituisse: cu vtiq pat testo suo seruo filij libertate dedisset: q ad eu ex testo filij ptinere ceperit: videndum est nu qd et coparari debeat q cu manumitteret alieno erat: deinde postea acqstus est. Sz fauorabilis est libertate a patre relicta admittenda. et ab initio pris eu ce videri: ex hoc qd postea contigit ostendit.

De priuilegijs veteranorum. Li. xvij. Arria.

Veteranorum. **E**te rano: r u. nec fustibus: vt. J. eo. liij.

heredibus. sic. s. solu. matri. l. mariti. r. l. etia. in pn. Jte s. de excusa. tuto. l. dicimus. s. si pater.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

heredibus. sic. s. solu. matri. l. mariti. r. l. etia. in pn. Jte s. de excusa. tuto. l. dicimus. s. si pater.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

Uteranos. **U**teranos. hoc e ne ex actores. noluit in cidere in Jrii. J. s. mune. r ho. l. ij. s. exactione. q est J. p. In ordinez. decurionu. ad qd C. s. excu. tu. l. vo litaria. r. C. s. hyl q sp. mu. l. ij. r. J. de va. mu. l. pe. s. fi. r de iure imu. l. v. s. fina.

a **Et proprie inspecta significatio vocabuli. sic. s. de acqui. pos. l. in pn. r. fm hoc qui no subeunt munera: licet stent in municipio no sunt tm municipes: sed large r. uli sunt municipes. vt. j. pri. r. no. hic ciuitate dici municipi. vt hic r. s. de re. di. l. antepe. Itē diaf ciuitas oppiduz: vt in pbe. dige. s. hoc aut. r. s. illud aures.**

b **Ciues. etiā q munera no subeunt.**

c **Cāpanos. est ergo ciuitas cāpania: sicut r. puteolanū. Sic ponitur. s. qd me. cau. merū. s. qd pator. Est r. puincia et sic etiā posset h expōi: lz no sic bñ.**

d **Puilegio. puilegio ergo munciceps fit. vt hic. et. C. de incolis. l. puilegio. Ac.**

e **No pbat. id est improbat. et ita minus dicit et plus intelligitur.**

f **Habet. iterrogatiue. certe nullā. vt. j. eo. l. eius q iustum.**

g **Parētibus. l. legitimis. sic ergo vulgo qñr ma trē: legitimū patrē sequit. vt. s. de sta ty homi. l. cū legitime. Sed qd de legitimitate p pūa c pē: Rñ. patrem ē sequit vt adopti us. vt. j. eo. l. ordi ne. l. si. Itē not. hic q no debet aliqd sic itelligi vt sit su peruacui: si aliq intellectus sanus possit ei dari. Itē nota r. illud: q superuacui est precib impetrare qd iure cōi concedit r. ad qd facit. s. de cap. postlūminū. s. fi. et. s. de cōdi. inst. l. verba hec. et de vsu ris. l. si stipulatus. r. de le. i. si qñ qd. et. l. si creditor. et de car. edic. l. qd labeo. r. de mino. in cause. i. rñ. r. de ver. ob. doli. r. C. de iure delib. l. i. r. de thesau. l. i. et. C. ar. tute. l. cum interdite. r. de verbo. obli. si sic stipulat. et. l. si da ri. sed ar. cōtra. s. de auro et argē. lega. l. pediculis. s. la beo. et. s. mandati. l. qui mutuum. Accur.**

Pater videt cōsentire no minationi filij ad mun? si presens fuit r. no contradixit electiō: ideo pro filio obligatur.

Clonēs. filiusfami. aliud si eruatipatus. vt. C. de si iussa. r. que ad mo. l. i. r. fa. j. de mūe. l. i. r. l. spōte. s. i. i. Uniuerſa. ergo tutele r. cure ratione cōsequente. vt. C. quod cum eo. l. i.

Quasi. j. e. luci. s. idē rñdit heredes. i. fi. s. fo. vt ibi

No cōtradixit. d. dicere ergo debet. vt. j. si. i. l. hono

rea. s. fi. r. l. spur. s. pater. r. C. ne fi. p pa. si fili. r. factē ad hoc vt filio videat sentire. C. de decurio. l. i. r. j. s. ad ministratiōe rerū ad ciuitatē pñe. l. fili. r. s. fami. her ciscū. si filia. s. idē scribit. r. j. e. l. luca. s. idē rñ. et. j. de mu ne. et ho. spōte. s. i. s. q act. cōuemet. Rñ. ex stipulatu: qd

postea exponit quedā verba. r. ponit in quibus pater tenet et filius si minus idonee magi stratum gesserit. Idem.

Clonēs filiusfami. volun tate pñs decurio crea vniuersis munerib? q decuri oni filio inūgunf obſtrict? est pater: qñ? fideiussoz pro filio.

Cōsensisse autē pater decu rionatu filij videt si pñs noia tiōi filij no dicitur. Proinde qd in publica filij gessit: pa tervt fideiussoz pñstabit. Bñsū aut i repu. sic accipe debem? pecuniā pu. habere/ debitam tractare: siue erogādā decer nere. Sed r. si curatores ope rū vel alicui? alteri? negocij reipu. creauit? tenebit? S. r. si successorē sibi noiauit? pa trē obstringit. Sed r. si vecti gata publica locauerit: pater erit obſtrict? Sed r. si filij tu tores dare non curauerit? vel min? idoneos elegerit: nec sa tis exegerit vel no idoneū ac ceperit: ipē qdē qñ sit obſtri ctus nulla dubitatio est. Pa ter pō ita demū obligat sicut fideiussores? solēt hoc nomie obligari. sed non solēt? Hoc etenim relatu r. rescriptū est: quia fideiussores rē pupilli sal uam fore pmittūt. Reipu. aut

liti. de excu. tuto. in pn. In scōo vtroq mō est publicū: no facili? et pleni? obligat pñ. m. Negocij. i. officij.

Creauit. iste filij? cū erat decurio. r. herat sibi cessū o. Tenebit. i. si illi quos elegerit male gerant.

Noiauit. vt succederet in sui officij qd hēbat filij vt. j. eo. ordine. s. i. sed cōtra. l. libertus. s. fi. fol. vt ibi.

Obſtrictus. scz in solidum.

Curauerit. cum esset sibi commissum.

Acceperit. tutorem vel fideiussozem.

Ipse. scilicet filius.

Excut fideiussores: nisi q hic tenet de pecu. vt. s. de pecunia. l. h. in fi. r. sic no est p oia bona similitudo. Item fecus si stipsemet scz filius esset tutor. vt. C. qd cum eo. l. i. Item nota q hec est similitudo remouens. Ac.

Sz no solēt. vt. s. de magi. cō. l. i. i. pu. r. j. e. l. libert?.

Nichil. s. principaliter. sedario sic. vt insit. de his q sunt sui vel alie. iur. s. fi. et hac rone in pena no tenet. vt lucius s. paulus. r. s. de fideiussor. l. fideiussores. r. s. de admini. tuto. l. lucius s. paulus. Accursius.

Is q ultra. aliquo psonali munere que multa sunt vt. de mu. et ho. l. mun. in pn. pu ta a custodia ca- strilicentiat^o erat ad ips. forte sub forma. s. q inter op^o aliqd non ag grediat. certe ex- cedens modu reuo catur ad munus.

Comeatui. i. vltra tepus i quo habet comeatui. d. ad munera no autem ad ho- nores. Accur.

Lacet. non solum pa s trem. Accur.

Ontias. ha buit. f. tñ.

Constitutio. alo: vt r. s. s. cap. l. iij. in fi. r. j. eo. si ds. r. l. nichil. fctō etiā op^o est. vt j. eo. l. domiciliū. et qd sit. dic. vt. s. de incol. l. caues. i. fi.

Abeo. ex eq. id est no pl^o in vno loco q in alio.

Nus. i. nul lo predictoruz lo- corum.

Quere. est. vt. j. l. pr. s. iuris prudētib^o. r. j. eo. l. si ds. c. cōcor. r. C. de adopti. l. in adoptione.

Sumptio. nature. sic. s. de stab. l. no putauit. s. f. ds eman. arg. tra. s. de postu. l. i. s. bellias. Accur. m. Non amittitur. i. perditur.

Deposit. s. veritas originis. i. absconditur.

Oriundus. i. ortus. sic. C. de epis. r. cleri. l. nulli.

Mutare pot. vt vel desinat esse vñ est. vel incipiat esse vbi non est. et ad hoc. C. de incol. l. ij. in fi. r. de mu. r. ho. l. originē. r. l. fi. r. j. eo. ordine. s. ius origis. r. s. d. of. ps. si. l. legat^o. r. l. illicitas. s. ritas. r. C. d. lib. cau. l. nec omis sa. r. sic no nocet mentiri: qz veritati stat. vt. d. ll. et. C. de iur. et fac. igno. c. falsa. r. s. qui et a q. si priuar^o. s. i. r. s. de questio. l. i. s. si quis vitro. arg. cōtra. s. de rei vñ. l. fi. et C. de non nu. pecu. aut. contra qui propriam.

Non domicilium sequitur. s. patris. vt. j. eo. libert^o s. patris. cū ipse filius sua voluntate sibi constituit vbi vult. vt. s. l. placet. et. l. seq. sic ergo no. qz filius suam. ps- priam originem sequitur quā nec mutare potest. vt. s. s.

nichil^o qd ad rem pecuniaria attinet: interest pupillis tuto- res dari. **I**s qui vltra^o cō- meatu^o abest: vel vltra formā cōmeatus datam: ad munera^o euocari poterit. **I**dem.

Lacet^o etiā filius. do- miciliū habere posse.

On vtiqz vbi **I**dem. pater habuit: sed vbi- cuiqz ipse domicilium consti- tuerit^o.

Non est a iure dissonū quē pluribus locis habere domici- lium. h. d. **P**aulus.

Abeo iudicat eum qui pluribus loc^o ex equo^o negociis: nusqz^o habere domi- ciliū: quosdā autē refert pluribus locis eū incolā esse: aut domicilium habere: quod verius est.

Propter nostrum affirma- re aut negare nichil mutatur in re. h. d. **I**planus.

Sumptio originis q non est: veritatē natu- rel^o no perimit. Errore em veri- tas originis no amittit^o: nec mēdacio dicētis se esse vñ no sit deponit^o: neqz recusando qz patriā ex qua ortūsus^o est: neqz mentiēdo de ea quā non

proxi. rñ. Item et patris sui vt hic. et etiā illam non pot mutare. vt. s. l. priori. cū concor. qd accipie in eam quā pa- ter habuit et se non ex origine sui patris: alioquin opor- teret nos querere vbi natus fuit adā. s. agrū damasce- num. Sed pro deo in quo sequitur originē sui patris vt

habeat: veritatē mutare pot^o. **H**ic habes duo: primo qz si- lius sequitur originem patris quantū ad ciuitatē. secundo qz filius non sequitur domici- lium patris. **B**arto.

Filius ciuitatem ex qua pa- ter eius naturalem originem ducit: no domiciliū sequitur^o.

Iuris pudētibus placuit duobus locis posse aliquē ha- bere domiciliū: si vtrobiqz ita se instruxerit: vt no ideo min^o apud alteros^o se collocasse vi- deatur. **L**ibertini originēz patronorum vel domicilium^o sequuntur: item qui ex his^o na- scuntur. **I**dem.

Siquis a pluribus^o ma- numissus sit: omnium pa- tronorum originem sequitur.

Non debere **M**arcia. cogi decuriones villius prestare frumentum^o ciuibus suis qz annona exigit: diui fra- tres rescripserūt: r. alijs qz cō- stitutionibus principalibus id- eum est. **R**erattus.

Ius qui iustum patrē non habet prima origo a mīre: eoqz die quo ex ea edi- tus est: enumerari debet.

Marcianus.

ris vel honois. vt. C. de mu. et ho. l. filios. Nec ob. de senatore: quia in eo est speciale propter dignitatem: vt liberetur a muneribus municipij sui. Sed hoc reproba- tur. C. de muni. et origi. l. fi. vnde prima placet.

Alteros. id est alios. et facit. j. eo. si quis. r. s. eo. l. labeo. Accursius.

Vel domicilium. hoc quando patronus ibi habet domiciliū vbi est^o origo: alioquin cōtra. vt. j. eo. eius q. vel verius subaudi inter im. **A**zo. et facit. j. eo. filij. in pn. r. l. municeps. r. s. l. in pn. r. j. l. priori.

Ex his. scilicet libertinis.

Siquis a pluribus. s. l. priori. s. fina. Accur.

Non debere. frumentum. pro omni blado ponitur. vt. j. de verbo. signi. l. frugem. Accursius.

Cantum est. ad hoc. s. ad le. iul. de an. l. fina. r. j. de adm. re. ad cini. perti. l. decuriones.

Ius. editus est. s. de statu ho. l. lex.

suam: Rñ. quan- tū ad honores et quantum ad tute- las quas in locis illis habet neces- se agnoscere. vt C. vbi perā. tu. vt cura. l. i. no qsum ad alia munera. Vel vbi puenia tur: sicut dicitur i municipe transla- to ad dignitatē se- natoisim. vt. j. eo. municeps. et sic etiā itelligit. s. de sena. l. pe. no ergo pñmontalia mu- nera vel alia pso- nalia ibi subit ni- si alio habeat do- miciliū. Et eadez possunt dici in eo quā p manumissi- onē sit municeps vt no sequat nisi in premissis q di- xi rone origis. alij dicūt predicta ha- nisi in origine pro- pria: quo casu oia ibi subit: vt dicit et sic itelligit. s. de sena. l. pe. Tu- dic q in oibus su- bit munera rone sue: vel patne ori- ginis vel māumif- sionis vt hic. nisi habeat alibi do- miciliū: qz tñc ni- chil ibi subit one-

Liber Duodecimus

Simile in bonis. tacite obligatis q̄ fisco h̄z: vt h̄. r. s̄. de iure fit. l. aufert. §. fisco. nō ciuitas. vt. C. d̄ iure reipub. l. ij. lib. xi. Itē fisco h̄z p̄onale p̄uilegiū: da p̄mo de bonis ei satisfi: vt h̄. r. s̄. de p̄u. credi. q̄b̄ q̄s. Nō ciuitas alia nisi p̄ p̄uilegiū vel nisi romana vt h̄ subij: cit. r. s̄. de p̄u. cre.

Simile p̄uilegiū fisco nulla ciuitas h̄z in bonis debitoris: nisi noiatim id a p̄ncipe datū sit.

In hac. l. et duab⁹ seq. ponit quo ordine sint cōueniēdi magistratus q̄ male gesserūt: aut is qui eos nominauit aut fideiussores. **Paulus.**

Magistratus titus et antoninus lētulo varo rescriptit: magistratū officiū indiuiduū ac periculū esse cōe: q̄b̄ sic intelligi optet: vt ita demū college periculū ascribatur: si neq̄ ab ip̄o qui gessit: neq̄ ab his qui p̄ eo interuenerūt res seruari possit: et soluendo non fuerit honorē deposito. alioquin si p̄sona eorū vel cautio sit idonea: vel soluēdo fuerit: quo t̄pe cōueniri potuit: vnusquisq̄ in his que administrauit tenebit.

Quod si forte is q̄ periculo suo noiauerit magistratus soluēdo sit vtrū in eum p̄rius actio reddi q̄ in fideiussores debeat: an vero nō als q̄ si res a collega seruari non possit: Sed placuit fideiussoris exēplo p̄iorē cōueniendū q̄ noiauerit: qm̄ collega q̄dē

Seruari possit. reipubli. p̄uatus enim non tenetur. vt. l. quoties. §. penul. et de magi. con. l. i. in prin.

Honore. als honore: als onere. et facit. C. de pba. l. ex p̄sona. r. §. ordine. §. i. r. C. de peri. r. cōmo. rei. v̄. l. i. r. s̄. de fideiuss. l. fideiussores. Quis aut p̄bet hec: dic vt s̄. de proba. l. non est. r. s̄. de magi. cō. l. i. §. si magistrat⁹. r. C. de admni. tuto. l. t̄cium. §. lucius.

Si idonea. scilicet nunc.

Fuerit. p̄sona magistratū vel fideiussoris.

Unusquisq̄. magistratuum.

Qui noiauerit. q̄d est ergo q̄b̄ d̄f. C. de magi. cō. l. aduersus. f. nominatē nō teneri atē q̄ bona p̄ncipalis et fideiussor: et collegar. excusant. R̄n. aliud forte in tutoribus vt ibi: et aliud in magistratibus: vt hic. Uel h̄ forte expressē fuit dictū t̄pe noiatōis vt possent cōueniri ante q̄ collega cōueniā. Uel verius ibi simul: h̄c forte sepatim gesserāt. sed huic solutioni obstat. s̄. de magi. con. l. duo. Sed dic q̄ ibi erat tutor in lata culpa q̄ nō administra-

uerit in totū cum sciebat alium tutore mortuū. Ut si hec et alia p̄ua. sol. dislin. q̄ aut magistrat⁹ reipub. gesserūt oēs s̄i: aut diuisim. r. t̄c aut ab eis factū fuit diuisio: aut a iudice: aut etiā vnus tm̄ gessit. p̄mo casu qm̄ oēs s̄i mul: cū et indiuisim fuit eis iniunctū officiū: nō prius ad

negligētē ac pene causa: qui vero nominauerit fidei ratione conuenitur. **I**dem.

Et ei qui nominauit contra collegā vtilē actionē dari nō opz. **I**dem.

Quid ergo si alter ex magistratibus rot annis ab fuerit: aut etiā forte p̄sens p̄pter p̄tumaciā siue ignauiam: vel egrā valitudinē reipublice negocia nō gesserit: et oia collega solus administrauerit: nec t̄m tota res ab eo seruari possit: talis ordo dabitur: vt i p̄mis q̄ negocia gessit reipub. et qui pro eo cauerit: in solidum conueniantur. **Mox** peractis omnibus periculū agnoscat qui non idoneū nominauerit: postremo alter ex magistratibus vel administratoribus qui reipu. negocijs se nō imiscuit: nec iuste qui nominauerit vniuersum periculū recusauit: cū scire deberet eum qui nominatur indiuiduū officium / et cōmune periculū suscepturum. nā et cū duo gesserunt: et ab altero seruari q̄d deberet nō potest: q̄ collegam nominauit in vniuersum conuenitur. **I**dē.

Unusquisq̄ si oibus fuit iniunctū indiuisim. idē est q̄b̄ in superiori p̄rio casu. vt. §. q̄d ergo idē in tuto. vt. s̄. de tuto. r. ra. dis. l. i. §. nūctractem. et sic no. eē duos tractat: vn⁹ qm̄ respu. agit q̄ magistrat⁹ et eor. fideiussores vel noiato res: et de hoc p̄ncipaliter h̄. alius qm̄ p̄uat. f. pupill. v̄. adult. agit q̄ tu. vel cui. eor. vel fideiussores: vel magistratus: de q̄ p̄ncipaliter no. C. d̄. tu. l. ij. r. C. de trāsac. l. i. n. C. a. s̄. cōuenit. o Cōuenit. ad q̄b̄. s̄. de dol. l. s̄.

Et ei nō opz. i. noiator vn⁹ cū prius p̄uenit (binus. q̄ collega: nō agit q̄ alius collegā. f. noiatim. r. sic ibi gatur cū. l. supior. Sed college in collegā datur. vt. s̄. de tu. r. ra. dis. l. i. §. nūctractem.

Uid q̄. tot annis. i. nulli. r. Peractis oib⁹. de f. Ex magistratibus. als ex administrantibus (duob⁹ et. bus: als ex magistratibus. et est p̄ra. C. quo quis or. con. l. ij. i. r̄. So. ibi ambo administrabāt. vt. s̄. l. imperator.

Suscepturū. in solidum. vt. s̄. impator. in prin.

Collegā. qui est nō soluēdo. r. sic est idē casus q̄ est

Sed dic q̄ ibi erat tutor in lata culpa q̄ nō administra-

[Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off]

Impator. Et sol. C. quo qd or. co. l. ij. vt no in distin. no. in. l. impator. Uel dic collegā q est soluēdo. s3 tūc hūit q pūmo nolauit q magfatus? Rñ. q soluēdo est in pte sua: nō in eo qd a pmo nō potuit fuari. Sic hīpe pmo exi gūm toto qd pōt soluere. Et caue: qz nichil hīc dī de or dīne conuēnōis sed solūmō nomi nantē insoldū tes neri: licet alterum tm nominauit.

Municipes. Sciāt hī. vt maior ps. vt. f. e. l. qd maior. r. fa. C. de aduo. di. iudi. l. restituēde. circa pñ. ubi non reddūf oib? r. e. r. s. de cō. di. r. demō. l. mu. nicipib? et qd cu. iusqz vni. no. l. ut. s. i. r. de acq. pof. l. l. in fi. r. l. seq.

Ordine ad tē pus? motus: et in ordi nē regressus ad honores? exē plo relegati tāto tempore nō admittit quāto dignitate? ca. ruit: sed in vtroq? placuit exa minari quo crimine? damnati hmoi sniam meruerūt. durior rib? etei penis affectos? igno minia velut trāfacto negocio postea? liberari. minoribus ve ro qz leges permittunt subie ctos? nichilominus inter infa mes haberi: cū facti? quidem questio sit in p̄tate iudiciū: turis autem auctoritas nō sit.

In eū? q successorē suo pe riculo noiauerit (si finito magi stratu successor idoneus fuit) actionē dari nō optet. **I**n fraudē ciuiliū munerū p tactam? fidē p̄dicia trāslata filco

In vtroqz id est relegato et ab ordine moto.

Quo crimine. s. vtrū crimie tali cui cōueniret talis pena: aut nō. nā hic scdo distinguū si maior imponat: et tunc locū h3 pñ. l. aut minor: et tūc aut cā cognita: r tunc filr. aut cā nō cognita: r tūc cū remaneret infamis nō h3 locū pñ. huius. l. Sed videt nō distigui. vt. s. de postul. l. impator. So. vt ibi. Sed qd si cōueniens imponit: Rñ. remanet infamis etiā postea. ad qd. s. de re mil. qui cū vno. s. ad tempus. Accur.

Affectos. siue pro pecuniaria corpalis: siue p cor porali alia corpotalis maior: nec exquiri cā cognita vel nō. Sec? aut si p pecuniaria alia pecuniaria lz maior. vt s. d. hīs q no. l. fa. l. qd s. pena. r. s. de pēh. in fuoz. s. fi. h. **P**ostea. finitō tpe pene. interim ergo est ifamio: vt hic. r. C. de lfa. l. r. si seuerior. et hoc cum ad tēpus pena durat: als si statim imponitur r finit tūc nō interi est ifa mis. vt. d. l. in fuoz. in fi. r. adde qd no. in. d. s. pēa. Guicor.

Subiectos. sine cause cognitione: alioquin contra C. de infa. et si seuerior. que est contra. et hoc modo in:

telligitur. s. de iniur. diuus. vt ibi no. **H**aberi. r sic nec ad decurionatum: vel ad aliam di gnitate? admittit. vt. C. de dig. l. ij. r. J. de decur. l. ad tps. l. **C**um facti. q. d. potuit relegare vel non relegare. sed ex quo relegauit nō potest facere quin sequatur esse

vendicantur: tantūqz alterum interdite rei minister? de suis bonis cogitur soluere.

Adoptio non liberat a mu neribus que imponūt rōne originis: imo plus astringit: qz si emāctetur nō amplius erit ciuis illius ciuitatis ex qua est pater adoptiu? h. d. cū. l. seq.

Cius originis in honoribus subeundis ac muneribus sci piēdis adoptione nō muta tur? sed nouis quoqz muneribus filius per adoptiuum pa trem astringitur. Hermoge.

Sed r si is emanciparet ab adoptiuo patre? nō tm filius: sed etiā ciuis ei? ciui tatis cuius p adoptionem fue rat factus? esse desinit.

Daulus. **L**ibertus ppter patro nū a ciuilib? munerib? non excusat: nec ad rē p̄tinet an opas p̄no vel ministeriū capto lumib? exhibeat. **L**iberti iō senator? qui negocia patronorū gerunt: a tutela de creto patrū excusantur. **S**ilium pater decurionē esse vo luit: ante filium ex persona?

tepenul. vel dic minister. i. profeneta. sic ponitur in auf. de fide instr. s. si vero omnes.

Non mutat. vt. C. de adop. l. in adoptōez. s3 nec vo luntate. vt. s. assumptio. in p̄nci. et facti. l. i. l. i. et de mu. et ho. et qui ougine. als contra. C. ne sanc. bap. i. ere tur. l. iij. r. J. eo. municipales. Accur.

Sed r si is. desinit. sic et. s. de adop. l. in omni. r. l. seq. r. C. de adop. l. pe. s. s3 hoc manere. r sic no. qz ambulat stat? s3 ita sunt. s. de admini. tu. l. iij. r. de fur. si qd vxor. s. fi. r. in auf. de sanc. epif. s. si seru? r. s. s. s. fena. l. senatoris. in fi. r. J. de iure imu. l. semp. s. negociatores. r. s. de adulte. l. adulter diem. in fi. r. s. de re. diui. l. in tē tū. r. s. que admo. ser. amit. l. si locus. r. de ope. lib. l. pla ne. et de inuis. vo. sed et si. s. parentes.

Libertus. non excusatur. non autem a ciuili munes re. vt. C. de excu. tu. l. nec senator. in p̄nci. Uel hic diuisim accipe: qz singuli singulariter singulorum ge runt negocia: vt ibi no.

Ex p̄fona. sic est in fideiussoze iure nouo. vt in auf.

Liber Duodecimus.

de fideiussor. §. i. olim cōtra. vt. C. de fideiuss. l. iure nro. et
facit. §. eo. quotiens. cū suis cōcor. r. de decu. l. i. r. de ad-
mi. re. ad cui. pri. l. iij. §. fi. r. §. de magi. cō. l. i. §. fi. r. §. fa-
mi. heret. ex parte. §. filius. r. C. de murleg. l. eterna.
a **C** Possideat. cū de eo creditōib⁹ satisfacere debeat.
vt. §. de castrē. pe-
cu. l. si castrense.

b **C** Militasset.
qm̄ erat decurio.
c **C** P̄scriptio.
i. defensio: vt non
teneat subire.

d **C** Data est. q̄
est q̄n quennij ad
eofsē: triennij ad
alios honores. in
legatis biennij. C.
de honori. nō cōti.
inter pa. r. fi. l. ij. r.
facit. §. e. diuus.

e **C** Apud eofsē
sēs q̄ administra-
uerūt: ideoq̄ si pa-
ter fraterue fuerit
funct⁹ munere fi-
lio patrie debet
opitulari p̄scrip-
tio. nisi pater cuz
deberet gerere p̄
filiū fuerit funct⁹
munere: vt dicit
legatiōe: tūc q̄ppe
vtet vacatione. vt
C. de hono. nō cō-
ti. inter pa. r. fi. l. i.
in fi. r. §. de le. filio
r. l. filij. R. vel die
apud eos. l. muni-
cipēs. q. d. non in
alia terra: cum in
vna habeat origi-
nē in alia domici-
liū. vt l. pri. in fi.

f **C** In duabus.
hic dic similia que
no. §. §. affesso. l. fi.
g **C** Potior ē. p̄-
ualet origiale. sic
§. titu. l. i. et. §. de
mu. r. ho. l. q̄ origi. r. §. de affes. ff. eadē. r. §. affūptio. l. p̄n.

h **C** Muneribus. personali-
bus. r. sic intellige §. §. sola
et. C. de incol. l. cū neq̄. et. l. p̄uilegiū. Sec⁹ in patrimo-
nialib⁹. vt. C. de muli. r. in quo loco mu. l. i. l. x. r. §. de cēsi-
bus. l. forma. §. qui vero. r. §. de filij. in fi.

i **C** Datum. als donatum.
k **C** Ciuitatis. de nostris.

l **C** Consistat. non tñ causa domicilij restituēdi. vt. §. de
captiuis. in bello. §. manumittēdo. r. l. postli. §. postlūmi-
nio. et sic loq̄tur. C. de incol. l. est verum.

m **C** Decurionibus quoq̄. sed veteranis remittitur. vt
§. de p̄uui. vete. l. ff.

n **C** Originē. C. de mu. r. origi. l. ij. r. dicit. §. e. affūptio.
o **C** Susceptū. i. nati ex filio in adop. dato. (§. filius.
p **C** Qui quoq̄. non solum adoptiui de cuius est fami-

sua respublica debet cōuenire
q̄ patre ex p̄sona filij. nec ad
re ptinebit an filius castrense
peculiū tñ possideat⁹ cū ante
militasset⁹ vel postea. **C** P̄-
scriptio⁹ tēporū q̄ in honorib⁹
reperētis vel in alijs suscipiē-
dis data est: apud eofsē ser-
ua⁹ nō apud alios: sed eodem
tpe nō sūt honores in duab⁹
ciuitatib⁹ ab eodē gerēdi. cuz
simul igit⁹ vtrōb⁹ defertur
potior est⁹ originis cā. **C** So-
la ratio possessionis ciuilibus
muneribus⁹ possessoi in iūgē-
dis citra p̄uilegiū specialiter
ciuitati datū idonea non est.

C Postlūmimo reuersi mune-
ribus patrie obrēperare cogū-
tur: q̄uis in aliene ciuitatis⁹ fi-
nisbus cōsistat. **C** Exigēdi tri-
buti munus inter sordida mu-
nera nō habet: r. ideo decurio-
nibus quoq̄ mādaf. **C** Ex
cā fidei cōmissi manumissus:
in muneribus ciuilibus manu-
missoris originē sequit⁹ nō et⁹
qui libertatem reliquit.

C Ratus ex filio adoptiuo se-
quit⁹ originē aui naturalis nō
solū adoptiui quo ad munera
subeūda: ac si ipse se in adopti-
onem dedisset. h. d.

C In adoptiua familia susce-
ptū ex p̄lo dati munerib⁹ ciui-

lia. ad quod facit. §. e. l. ordine. §. ff. et. §. §. proximo.
q **C** In iusto. nepote.

r **C** Error. facit. §. de fall. antepe. r. §. de interro. act. de
erate. §. qui iusto. r. §. ex causa. r. §. fi. et. de iure fisci. edi-
cto. §. fi. et. l. ij. in fine.

libus apud originē aui quoq̄
naturalis respōdere diuo pio
placuit: q̄uis in isto⁹ fraudis
nec suspitio quidē interueni-
ret. **C** Error⁹ eius q̄ se munici-
pē aut colonū existimās mu-
nera ciuilia susceperunt p̄omi-
sit: defensionē iuris non exclu-
dit. **C** Patris domiciliū fili-
um⁹ alio: iū incolā ciuilib⁹ mu-
nerib⁹ aliene ciuitatis⁹ nō astrit-
git: cū in p̄ris quoq̄ p̄sona do-
miciij ratio t̄paria sit. **C** In
q̄stionibus noiatis capitaliū
crimnum: ad nouos honores
añ cām finitā admittit nō opoz-
tet. **C** Leterū dignitatē p̄stinā
interi retinet. **C** Sola dom⁹
possessio q̄ i aliena ciuitate cō-
paraf: domicilium non facit.

C Noiati successores pericu-
lū fideiussores noiantis⁹ non
tenet. **C** Fideiussores q̄ saluā
rē pu⁹. fore spopōderūt: et qui
magistrat⁹ suo periculo nomi-
nāt: penalibus actiōibus non
astringunt: in quas inciderunt
hi pro quibus interuenerūt.

Eos enī dānū retpu. prestare
satis est qd̄ p̄mittere vident.
D In⁹ seue. re. Pau.
scripsit: iterualla tēpo-
rū in p̄tinuādis honorib⁹ iur-
tis⁹ nō etiā volētib⁹ p̄cessa:
dū ne q̄s continuēt honores.

§. §. pri. secus in patre: q̄ hoc casu tenetur. vt in §. §. l.
ij. §. gestum. Itē facit. ad hoc. §. imperator.

b **C** Rē pu. p̄ aliquo officiali: nō dico ex contractu.
c **C** Interuenerūt. vt. §. de admi. tu. l. tutor qui re p̄r.
§. pe. r. facit. C. de p̄ri. eo. qui pro ma. cōue. l. i. et. §. de fi-
deius. l. fideiussores. et. C. de his qui ex offi. l. i. et. §. eo. l.
ij. circa finem. et. §. l. priori. §. i.

D Inus. inuitis. sensus est vt inuiti non cogant: sed
volētes admittant ad honores. r. que sunt inter-
ualla: dic vt no. §. l. priori. §. p̄scriptio.

e **C** Cōtinuet. no. q̄ nemo debet cōtinuare honores. vt
C. ad. l. iul. ma. l. i. et. C. de affes. l. nemo. r. in aut. de des-
sen. a. §. inter. r. C. de ho. non cō. anter pa. et. fi. l. i. et. l. fi. q̄ conti-
nuari

Sed fallit in q̄tuor casib⁹. p̄um⁹ in defectu. vt. §. de mu.
et ho. honoz. §. fi. filius in defen. cui. qñ volēt oēs. vt in

postulat

f **C** Non exclu-
dit. hoc dic vt. §. §.
tur. immu. l. ij.

g **C** Filii. als filij
orū. als filij. l. ali-
quem.

v **C** Ciuitatis. r. h
ncut dicit origi-
vt. §. l. i. et. et. §. e.
assumptio. §. filij.
et qd̄ cuiusq̄ vni-
uer. plane. r. l. se.

x **C** Tēporaria.
q̄ pot mutare qñ
vult. vt. §. e. si q̄s. r.
l. domiciliū. r. l. la-
beo.

y **C** Nō oportet.
fa. §. de mu. et ho.
l. rescriptio. §. si q̄s
accusatorē. r. l. re.
et. l. iij. §. qd̄ pater
et. C. de p̄ci. l. re-
um. et. C. de reis
postu. l. i. et. §. eo. l.
lucius. §. ides rñ.

z **C** Nō facit. ad
subeūda p̄sonalia
munera. vt no. §.
e. l. §. sola.

a **C** Nominatis.
si aliq̄s magistra-
tus nominauit sibi
successorē q̄ succel-
sor male admini-
strauit: ipse nomi-
nās tenet. vt. §. e.
ordine. §. in cñ. nō
fideiussor nominā-
tis: q̄ male gesta
a se in re publi. p̄-
missis videtur. vt

§. §. l. i. et. §. eo. l.
ij. §. gestum. Itē facit. ad hoc. §. imperator.

b **C** Rē pu. p̄ aliquo officiali: nō dico ex contractu.

c **C** Interuenerūt. vt. §. de admi. tu. l. tutor qui re p̄r.
§. pe. r. facit. C. de p̄ri. eo. qui pro ma. cōue. l. i. et. §. de fi-
deius. l. fideiussores. et. C. de his qui ex offi. l. i. et. §. eo. l.
ij. circa finem. et. §. l. priori. §. i.

D Inus. inuitis. sensus est vt inuiti non cogant: sed
volētes admittant ad honores. r. que sunt inter-
ualla: dic vt no. §. l. priori. §. p̄scriptio.

e **C** Cōtinuet. no. q̄ nemo debet cōtinuare honores. vt
C. ad. l. iul. ma. l. i. et. C. de affes. l. nemo. r. in aut. de des-
sen. a. §. inter. r. C. de ho. non cō. anter pa. et. fi. l. i. et. l. fi. q̄ conti-
nuari

Sed fallit in q̄tuor casib⁹. p̄um⁹ in defectu. vt. §. de mu.
et ho. honoz. §. fi. filius in defen. cui. qñ volēt oēs. vt in

postulat

aut. de defen. civi. §. si. qz parius honor est. Tertius. C. de assel. l. qz rulle pu. Quart. §. de of. pco. l. pco. l. i. q. r. §. de adm. tu. tutor qui §. pe. fo. vt ibi. Itē §. de ma. gi. cō. l. si. h. et ibi in pupillis est speciale. Vel ibi pupilli. hic reipu. vel vt ibi. Itē arg. cōtra. §. de fidei. l. si qz pro.

Quod maior pars curie efficit: p eo habet ac si oēs egerit. **P**au. Omicilium re r facto. **D**trāstert nō nuda cōte. statione: sicuti in hīs erigit q negant se posse ad munera vt incolas vocari.

Ciluita. pōt eligi ad mun. imito pfe: q si nō gerat tene. bit fact. sui iuris si qd reipu. pp hoc vānt p rigit. h. v. Idē

Lucius ticus cū esset in patris p rāte: a magi. stratib. inter ceteros frumēto cōparādo inuito pfe curatoz cōstitutus est: cui rei lucius ti. cius neqz cōsensit neqz pecu. niā accepit: neqz in eā rē cautit aut se cōparatiōibus cū cete. ris miscuit: r post mortē p rīs in reliqua collegarū interpel. lani cepit. queritur an ex ea cā. tēneri possit: paul. rñ. eū q in. tūctū munus a magistratibus suscipere suspenderit: posse cō. ueniri eo noie ppter dānū rei pu. qzuis eo tpe quo creat. est in aliena fuerit p rāte. **C** Pau. lus rñ. eū qui p alijs nō ex cō. tractu s; ex officio qd admint. strauerit: cōuenit in dānū for.

Domicilium. fact. sub. et aio. nā hec duo sunt nōcīs vt hic. et. §. e. l. non vūqz cū suis cōcor. et. §. e. l. si §. pe. Sic in scqui. pos. vt. §. b. acq. pos. l. iij. i. p n. r qd dicit nuda cō. stantōe. fact. §. e. assumpcio. l. rñ. c. **C**ōtestatiōe. i. ptestatione.

Cincolas. col. lige ergo qd domicilij facit scolas. vt. C. de incol. l. i. r. l. si in patria. r. l. ciues. hic em hactenus fuerāt incolē per cōstitutiōē domicilij: nunc dicebāt desisse per transla. tiōem: et sic nō teneri ad munera.

Lucius. potestate. duo hic no. f. nō gerētē teneri. sed et pōt cogi vt gerat. vt. l. de mu. r. ho. l. si qd litē. Itē etiā filius. teneri ad offi. pub. ad qd facit. §. ad tertul. l. nam qd. et. C. de decur. filios.

Inuito. qz contradicit. vt no. §. e. l. ij.

Lucius filius.

Paulus. dic qz qui p officiali intercedit nō tenet in vsuris nec in alijs penis qz reipu. deberet occasiōe offi. cū. vt hic. §. eo. l. i. dert. §. si. r. C. de penic. eo. qui p ma. cōue. l. i. et. §. de fidei. l. fidei. i. s. r. §. e. l. ij. circa fi. r. inter. l. cōstitutioibus. Secus si fidei. ubet p aliquo con. tra hēte cū fisco. vt. l. §. adm. re. ad ci. p n. l. ij. §. si. Itē als an fidei. i. s. r. tenet in vsuris: dic vt not. §. loca. quero. et fm eos qd ibi dicūt nō teneri sub. hic maxime ex cōtra.

ctu. vel sub. etiā: et in illa de adm. re. ad cui. perti. dice. qz intercessit in cōem cām. Sed cōtra. C. de vsu. pub. l. ij. r. §. de adm. tu. tutor qui §. pe. fo. vt ibi. Itē §. de ma. gi. cō. l. si. h. et ibi in pupillis est speciale. Vel ibi pupilli. hic reipu. vel vt ibi. Itē arg. cōtra. §. de fidei. l. si qz pro.

tis substitui solere nō etiāz in vsuras. **I**dez rñ. heredes patris ppter munera filij que post mortē p rīs suscepit: iure cōueniri nō posse. **H**oc re spōsuz ad eū p rinet q a p rē decurio. fact. post mortē pa. tris munera suscepit. **I**dē rñ. eū qui decuriones adopta. uit: onera decurionatus et. vi. deri suscepisse: exemplo pa. tris cuius voluntate filius de curio factus est.

Dos non onerat maritum quo ad subeunda munera: licet sit vñs dotis. h. v. **I**dē rñ. dicit constāte matri. monto dotes in bonis mariti esse: sed r si ad munera muni. cipalia accepto modo substan. tie cōuocet. dotē non debere cōputari. **I**dē rñ. si p accu. satorē criminū capitaliū non stetit quomim. crimē intra statutū tps. psequeret: reū nō debuisset medio tpe honorez appetere. **I**mpato. seu. r o. **C** Decurio factus est. vt. §. l. ij. r facit. §. de p rca. l. si adopta uero. r de adop. l. pe.

Licet p r velit filij suū in. fantē cō decurionē: nō ppter hoc a strigit ad aliq onera. h. v. **P**ro infante filio quē decu.

ad. l. fal. l. pater. in pūci. et. §. de iure do. l. qzuis. naz iu. re naturali mulier remanet domina. vt. C. de iure do. in rebus. et. d. l. quāuis.

Conuoctur. maritus. de eo em fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q. lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statutum tēpus. a iudice fm moderamē fote lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

Conuoctur. maritus. de eo em fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q. lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statutum tēpus. a iudice fm moderamē fote lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

§. si nūmos. **A**dministras uerit. alius. **I**n vsuras. an tpe p r capaler dic vt. §. e. l. cōlatu tiombus. **C**ōueniriō posse. qzuis pater p alio munus ex. pedierat vt d mu. r ho. l. iij. §. si. r. §. famu. her. ex parte §. filius. et. l. si fi. lius. §. idē scribit. **A** patre. i. vi uo patre. **D**ecurio. §. nōne faciēdo euz decurionē obligat se oibus muner. bus q ei in iugere tur vt decurioni. vt. §. l. iij. an pun. q est cōtra. Rñ. verū est si r viuēte pa. tre accepit mun. vt hic. Vel hic fec. cit eū decuriones p r hādo q noles. bat p eo obligari. vt. l. de munc. r ho. no. l. honores. §. si. o. **D**ecurio fa. ctus est. vt. §. l. ij. r facit. §. de p rca. l. si adopta uero. r de adop. l. pe.

In bonis. §. iure ciuili. vt et. §. de col. bon. l. h. et

Conuoctur. maritus. de eo em fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q. lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statutum tēpus. a iudice fm moderamē fote lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

Conuoctur. maritus. de eo em fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q. lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statutum tēpus. a iudice fm moderamē fote lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

Conuoctur. maritus. de eo em fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q. lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statutum tēpus. a iudice fm moderamē fote lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

Conuoctur. maritus. de eo em fit sermo. **C**ōputari. in bonis sez mariti. et facit inflit. qui. ali. non li. in pun. r. C. de dona. cōstante. r. C. ne vt. pro ma. ri. l. si. Sz an mulier si aliud habeat: vt si nichil aliud ha. beat. dic de hoc vt no. C. de mulie. r in q. lo. mune r. l. i.

Capitaliū. §. e. libert. §. in questionibus. **Q**uominus. fuit ergo impeditus. et sic dabit alia dilatio. vt. C. de dilatio. l. i.

Statutum tēpus. a iudice fm moderamē fote lo. corum. sic. C. vt infra certū tempus cri. que. l. i. et de ac. cu. l. si ca. Alij dicunt si. i. quāuis. et reum id est accusatū de turpil. ad qd. §. n. i. l. spuri. §. qui iudicij. Vel dic statu. tum. l. annum. vt. l. de mu. et ho. l. pe.

Medio tpe. i. ante sniam vel ante qz habeatur pro desistente. Ad qd. l. de mu. et ho. rescripto. §. pe.

Liber Duodecimus.

A Imposterum astringeris. §. e. l. ij.

Nō cogens. quia nō potest esse infans decurio. vt. §. de mu. r. hono. l. ad rem. r. de iure immu. l. ij. §. i.

Videaris. als hic expresse mādare non potuit. nec ergo tacite. vt. §. eo. l. ij. r. facit. C. de mu. r. hono. l. i. r. §. ij.

Frau. credi. l. si pa. ter. r. §. admi. re. ad ciu. perti. l. cu. ratoris. §. fi.

Legē. i. pu. uilegiū qd̄ dicitur puuata lex.

Admittēdis puta si ciuitas lo. cauit pro. x. et ali. offerat. xv. nō ad. mitit. nisi hoc pu. uilegiū sit cōcessū ciuitati. Aliud in. fisco. vt. hic. r. §. de puu. credi. l. an. thio. cōcessū. r. fa. C.

De ven. re. ci. l. i. et. ij. r. de loca. fun. d. per totū. r. de iure. haste. fil. l. stēpo. ra. r. §. de iure. fil. l. fi.

Pertinere. q. d. nō ad ciuitatez.

Ali. paterni. id est prius q̄ est libertus.

Et. p. idest. i. Manumisso. ris. i. patroni q̄ est manumissor.

Aut ouginē. hic duo dicit. pu. nū q̄ filij liberto. rā sequitur domi. ciliū patroni. man. umissoris. Idez. dicā de filia libe. ri. vt. §. assumptio.

Secundū q̄ liberti libertoz sequitur domiciliū pa. troni manumissoris. idē iuris de liberto. liberto. r. cū secū. do cōcor. C. de mu. r. ougi. l. ij. r. sic reddunt singula sin. gulis. r. facit. §. §. ij. r. l. ci. in pun. r. dic. vt. no. §. eo. assum. ptio. §. fi. Itē in quocumq̄ sequit. dic. vt. in ea. l. §. filius.

Domiciliū. vsq̄ adeo vt puuilegiū qd̄ uiuo marito habebat ei reseruet. vt. C. de puu. scho. l. quotiēs. i. pn. et facit. C. de incol. l. i. et fi. r. de nup. l. cū re. r. de sena. se. mine. r. in au. de nup. §. nō tñ. et. §. de iudi. exigere.

Tulerunt. i. transulerunt. et facit. §. de iure. §. fi. et de mu. r. ho. l. iij. in pun. r. §. liberti.

Muneribus. de quibus dic. vt. in pun. huius. l. o. Relegatus. relegatus est quo ad onera nō quo ad honores. vt. §. de interdic. et relega. l. relegatorū. §. fi. Et facit in eo. titu. l. exiliū. r. §. cob. si quis. §. fi.

Motus. propter turpitudinem.

Ad originalē. als originariam.

Non restituit. quo ad honores. ad qd̄. C. de digni. l. nep. r. §. de senat. cassius. Sz quo ad onus. sic. vt. §. de

tionē esse uoluit: q̄ q̄ fidem tuā in posterū astringeris: tñ interim onera sustinere nō cogis: cū ad ea q̄ mādari p̄nt uolūtatem dedisse uidearis.

Idē rñ. si ciuitas nullā p̄ p̄ta lege^d habet de adiectionibus admittēdis: nō posse recedi a locatiōe vel uenditione p̄diorū publicoz iā p̄fecta. tē. pora em̄ adiectionibus p̄stitu. ta ad cās s̄fici p̄tinere. **A**lp.

Alii libertoū liberta. ruz liberti paterni^d domi. ciliū: aut ouginem^b sequuntur.

Aldua mulier amissi mar. ti domiciliū retinet: exemplo clarissime p̄sone p̄ maritū fa. cte: sz vtrūq̄ alijs interueniētibus nuptijs p̄mutat.

Municipes sunt liberti r. in eo lo. co in quo ip̄i domiciliū sua uolūtate tulerunt: nec aliq̄ ex hoc ougini patroni faciūt p̄iu. dicitū: r. vtrōiq̄ muneribusⁿ astringunt.

Relegatus^o in eo loco in quē relegat^o est in. terim necessariū domiciliū ha. bet.

Senator: ordie mor^o ad originalē patriā nisi spect.

interdic. r. relega. l. relegatorū. §. fi. Sed nōne retinet vt. §. l. p̄xi. Respō. retinet quo ad id tñ quod perdit modo p̄: opter turpitudinem.

Eo tempore. quo pater erat in dignitate senatoria. vt. §. de senato. l. liberos. fm. p̄. als quoquo tpe. r. nō ha. beas. §. ex filijs. p̄ quo. §. §. sena. l. se. natous filiā. in fi. Sed illaz expone vt ibi.

Pro origine. als p̄ ougine: vel melius ex ougine vel ougini. r. qd̄ dicitur ex filijs. sz an. tea natis q̄ nō ha. bent hoc. vt. C. de digni. l. senatores. Itē qd̄ dicitur ex. munif. quo ad mu. nera non quo ad honores vt subij. cit. et. §. l. p̄xi. in. p̄nc. als sequitur ougine prius. vt. §. assumptio. §. filij.

Exmunt. i. sepant a filijs pu. mo natis quo ad onera.

Impetrauerit. sed si nō impe. trauerunt hoc ha. bent. vt. C. de dis. gita. l. clarissimif. §. fi. r. §. de incol. l. penul.

In vbe. ros. ma per excellen. tiā. vt. in fi. de iure. natu. §. ij.

Nō habeat. vt. §. de mu. l. mu. neruz. §. patrimo. niuz. r. hoc ē enā

Municipes desinit. §. eo. ordine. §. fi. contra. Sol. hic speciale propter dignitatem senatoriam. Item in roma sit municeps. vt. §. l. p̄xi. §. pe.

Hoc autem. scilicet qd̄ desinit esse municeps: nam munus ei imponi non potest respectu originalis municipij: quia honorem sustinēti munus imponi nō potest. vt. hic. et. §. de mu. et ho. l. honorem. R.

Retinet. vt. §. de senato. l. senatores licet. et. C. de incol. l. penultima. Accur.

Ab eo. sz senatore.

Trahit. manumissor. sed contra. §. eodem. eius. ij. respon. sed hec fm̄ illā. r. dic. vt. ibi. no.

Inheret. als inheret. als inheret.

Possideat. idem si nō habet vbi inheret maiorē partem fortunarum. vt. C. de incol. l. ciues.

N alias non habet tñ domiciliū. vt. no. §. eo. libertus. §. sola. Sed in personalibus secus vt ibi. sed hic distin. guitur quo ad onera. vt. §. de muneribus et hono. rescri. p̄to. §. finali.

Municipes desinit. §. eo. ordine. §. fi. contra. Sol. hic speciale propter dignitatem senatoriam. Item in roma sit municeps. vt. §. l. p̄xi. §. pe.

Hoc autem. scilicet qd̄ desinit esse municeps: nam munus ei imponi non potest respectu originalis municipij: quia honorem sustinēti munus imponi nō potest. vt. hic. et. §. de mu. et ho. l. honorem. R.

Retinet. vt. §. de senato. l. senatores licet. et. C. de incol. l. penultima. Accur.

Ab eo. sz senatore.

Trahit. manumissor. sed contra. §. eodem. eius. ij. respon. sed hec fm̄ illā. r. dic. vt. ibi. no.

Inheret. als inheret. als inheret.

Possideat. idem si nō habet vbi inheret maiorē partem fortunarum. vt. C. de incol. l. ciues.

Constitutioibus. relinquitur. alis relicti est. et facit. C. de puiul. si. pecunia. et de admi. tu. l. maxime. et C. de vfu. pu. l. eius. et de p. sol. si vnus. s. pe. Sed de vfu. cu. quida. s. pe. So. hic honorabi mun? tm. vt arg. Ide mune. et ho. honor. i. rñ. et si. et sic accipe. s. eo. l. uca? si. et adde qd ibi not.

Magistratus. duo. vt sunt potestates mutinenses.

Sustinet. ad hoc qd plures vice vnus sustinet: fa. cit. s. eo. l. imperator. i. pn. et de pac. l. si plures. et. s. si fami. fur. fe. di. l. i. in pn. et de excu. tuto. l. tria onera. Itē an vnus snia sine altero valeat? Rñ. nō: vt in aut. vt in. nō ex. fa. iul. s. i. et not. s. de ar. bi. l. sicut.

Modis. i. consuetudine. ad qd. i. de poll. l. Imperatores. in fine et. s. de iudi. cum ptoz. et. i. i. nō tm. s. si. Itē qd nō p. hibet p. mitti. vt s. fur. aduer. nau.

Magistratus. i. i. i. nō tm. s. si. Itē qd nō p. hibet p. mitti. vt s. fur. aduer. nau. cau. sta. l. i. in fi. et s. qu. ex cau. ma. l. necnō. s. sed qd eis.

Magistratus. i. i. i. nō tm. s. si. Itē qd nō p. hibet p. mitti. vt s. fur. aduer. nau. cau. sta. l. i. in fi. et s. qu. ex cau. ma. l. necnō. s. sed qd eis.

Magistratus. i. i. i. nō tm. s. si. Itē qd nō p. hibet p. mitti. vt s. fur. aduer. nau. cau. sta. l. i. in fi. et s. qu. ex cau. ma. l. necnō. s. sed qd eis.

Magistratus. i. i. i. nō tm. s. si. Itē qd nō p. hibet p. mitti. vt s. fur. aduer. nau. cau. sta. l. i. in fi. et s. qu. ex cau. ma. l. necnō. s. sed qd eis.

Constitutioibus. relinquitur. alis relicti est. et facit. C. de puiul. si. pecunia. et de admi. tu. l. maxime. et C. de vfu. pu. l. eius. et de p. sol. si vnus. s. pe. Sed de vfu. cu. quida. s. pe. So. hic honorabi mun? tm. vt arg. Ide mune. et ho. honor. i. rñ. et si. et sic accipe. s. eo. l. uca? si. et adde qd ibi not.

Magistratus. duo. vt sunt potestates mutinenses. Sustinet. ad hoc qd plures vice vnus sustinet: fa. cit. s. eo. l. imperator. i. pn. et de pac. l. si plures. et. s. si fami. fur. fe. di. l. i. in pn. et de excu. tuto. l. tria onera. Itē an vnus snia sine altero valeat? Rñ. nō: vt in aut. vt in. nō ex. fa. iul. s. i. et not. s. de ar. bi. l. sicut.

Magistratus. i. i. i. nō tm. s. si. Itē qd nō p. hibet p. mitti. vt s. fur. aduer. nau. cau. sta. l. i. in fi. et s. qu. ex cau. ma. l. necnō. s. sed qd eis.

Magistratus. i. i. i. nō tm. s. si. Itē qd nō p. hibet p. mitti. vt s. fur. aduer. nau. cau. sta. l. i. in fi. et s. qu. ex cau. ma. l. necnō. s. sed qd eis.

Magistratus. i. i. i. nō tm. s. si. Itē qd nō p. hibet p. mitti. vt s. fur. aduer. nau. cau. sta. l. i. in fi. et s. qu. ex cau. ma. l. necnō. s. sed qd eis.

Magistratus. i. i. i. nō tm. s. si. Itē qd nō p. hibet p. mitti. vt s. fur. aduer. nau. cau. sta. l. i. in fi. et s. qu. ex cau. ma. l. necnō. s. sed qd eis.

Li. Sol. ibi ex primo decreto. vel vt ibi. Item cōtra. s. de offi. et. cu. mā. est iur. l. cognitio. s. fi. So. cognitio pōt mā dari sit dāda vel nō vt ibi: s. i. p. a. m. l. nō. vt h. et ibi nō. Jus qui. nō domiciliū. scz tm. Uel sine eo legi pōt. et. s. assumptio. s. fi.

Manumissione earūde ciuitatū erit municeps. Si qd ne gocia sua nō in colonia sed in municipio semp agit: in illo vedit: emit: contrahit: eo in foro balneo spectaculis vtit: ibi festos dies celebrat: oibus honouibus deniqz municipij/ cōmodis nullis coloniarū fruif: ibi magis habere domiciliū: qz vbi colendi turis causa diuerfatur.

Qui in duabz ciuitatibus equaliter instructus est: qz vtrobiqz habet domū et in vtroqz loco morat equaliter: vtriusqz loci vel ciuitatis municeps dicitur. hoc dicit.

Celsus lib. l. dige. tractat. Si qd instructus sit duobus locis equaliter: neqz hic min? qz illic frequēter cōmoret: vbi domiciliū habeat/ estimatio: nē animi esse accipiendā: ego dubito si vtrobiqz destinato sit aio: an possit qd duobus locis habere domiciliū: et verū est habere: s. difficile est: quē admodū difficile ē sine domicilio quēquā esse. Puto ego et hoc procedere posse.

Magabundus nullibi habet domicilium. b. d.

Si qd domicilio relicto nauiger vel iter faciat: qres q se pferat atqz vbi p. sista? nā hūc p. mū puto sine domicilio esse

tate et deserri non pōt. Scdm ex voluntate cōstitutū et retinetur. vt. s. l. libertus. s. patris. et fm hoc non sequitur: hic habet originem: ergo habet domiciliū: licet sequatur/ ergo est municeps. vt. s. l. i. et ita hic de domicilio nō de origine dicit. hoc non placet: nam qui originem habet ergo et domiciliū: vnde etiam infante s. statim habent domiciliū. vt. s. assumptio. in fine. et. l. filij. i. respon. Unde dic qz hec terra sue originis casmate perijt vel capta est vt troia. vt argu. s. de relig. l. cum loca. Uel passa est aratrum vt cartago. vt. s. quibus modis vstruc. amit. l. si vstruc. ciuitati. Uel omnes recesserunt: et sic est inhabitabilis. vt argumē. s. de col. illi. l. iij. in prin.

Municipe. nō si altera sit municeps ratio dignitatis. vt. s. municeps. ij. rñ. et fa. s. labeo i. fi. et. l. si qd a pluribus. et. l. filij. s. ij. in fi.

Colonia. id est villa vbi agri sui colunt. sic. s. locati. si i lege. s. colonus. Itēz dic qz nō suberat municipio illa villa. als p. tra. s. qz ex vico.

quis. als lex si qd. als s. celsus.

Animo. s. s. cap. et possit. l. v. in fi. et. l. nichil. et. C. de incol. l. aues.

Est habere. s. eo. labeo. et. l. assumpcio. s. iuris pudēbus. et. l. ordne. in fi. et. l. seq. et. l. filij. s. municeps. et. l. pri. s. i. o. Cōstitat. als constituat.

Domicilio. si alids est sine domicilio: et rōne originis qd hz domicilij. vt. s. l. i. i. pn. ergo originē propuā pōt qd derelli quere: et sic est s. s. e. assumptio. i. pn. et. C. de mu. et. c. i. gi. l. originē. so. dicit quida qz aliud est origo/ et aliud est domiciliū: cuz primū ex necessi-

permis- sur dicitur om- ne qd nō p. h. i. l. necnō. s. sed qd eis.

Uel enā per privilegia definit. vt. s. filij. s. senator.

¶ Unde arcef. i. in quo. ad qd. s. filij. s. relegat. et si qd. de ppetuo planū est: nō nisi maiore parte fortunariū habeat. vt. C. de inco. l. ciues. Uel nisi. r. an. ibi steterit: vt in eo. ti. l. nec tpe. Sed an in pultino domicilio pōt cōueniri? Rñ. sic. si il lud h̄yer ougle r pcuratorē h̄yer potest. vt. s. de mio. l. papi. eruli. Sed si domiciliuz tñ: tñc nō cū illud sit mutatuū voluntate. vt. s. in pñ. huius leg. no. r. s. li. bertus. s. patris.

¶ Inter maiori. s. ci liceat rōne sue iurisditi onis. qd. autē ei liceat. i. sue iurisditi onis: dic vt i. auf. de defē. ciui. s. au. dicit. r. s. iudica. re. Sed s. hoc nū qd pōt vn? in eū p̄sentire s. causis meri iperij? Rñ. nō cū tales cause maxie maximos exigat iudices. vt. s. de arbi. non dis. tinguemus. s. iul. et. C. vbi cau. sif. li. Idē puto i cau. sis mītiū impj. vt. s. eo. l. ea q. qz r il le maximos iudic. ces exigunt. vt. d. l. nō distinguem?.

¶ de libali. r. C. de pda. iu. l. i. in fi. de causis ergo pecuniarijs d. s. itellē. gi. in qbus tñ vsq. ad. c. aureos. poterat olim cognosce. re. vt. C. de defen. ciui. l. i. r adde qd. no. s. de iudi. l. i. Itē facit. s. de iurisd. om. iu. si idem. s. i. prout habes ibi in littera maiore. r. de iudi. de q. re. s. i. r. l. i. s. r. iudex.

¶ Neola. p̄stitutiōe domicilij aliunde veniēs. vt. l. de p̄bo. sig. pupillus. s. incola. r. C. de inco. l. ciues.

¶ Ciuis est. ouigine.

¶ Iurisdictioni. vt possit ibi conueniri.

¶ Fungi debet. C. eo. l. i. in fi.

¶ Uer vico. vt Virgilius mantuanus. licet ex vico eius scilicet plectole fuerit omis.

¶ habet. s. vt ibi habeat domiciliū. r hoc quo ad oia fm quosdā. vt. C. de sco. l. est verū. vel in alio casu ibi lo. qui. f. qz nō h̄st ibi domiciliū. r facit. s. de cēsi. forma. s. q. s. agrū. r. C. de epif. r cleri. nulli. s. q. si ex vico. r de nas. tu. libe. r. iij. s. i. r in aut. quib. mo. na. effi. sui. s. si qd. igif. ex quolibet. r. s. de p̄bo. sig. pupillus. s. incola. r. s. tērrit. ouis. r. s. de iurisd. om. iu. l. fi. r de iudi. l. in sule.

¶ Cui. a. s. cui. r. s. s. cui. r. tunc die reipub. r. s. s. Jchil. q. i. qz. r. tñc s. i. s. e. l. magrat. mu. vel qd. sez domiciliū. nā qhōz iter dicit. vt. s. e. incola. r. facit. s. de esp. l. in bello. s. manumittēdo. r. de cōdi. r. demon. ticio.

¶ ticio. r. C. de ope. libe. l. pe. r. s. e. l. non vsiq. que desponsata. per verba de futuro.

¶ Ante tractas. sec? si postea. vt. s. de iudi. l. ex. gere. r. de iurisd. om. iudi. l. cū quedā. r. C. de inco. l. fi. r. de digni. l. mulieres. r. s. e. l. fi. s. iij. nisi esset nō legitima. vt. s. e. iure. s. fi.

¶ Sed qd. an ductio nē post m̄ionuz tñ: vt q. statit. h. nā r donatōes an te ipediunt. vt. s. doñ. iter. vi. r. vto. l. pe. in pñ.

¶ Oma cōis. vñ dlibet pōt ibi cōueniri nisi spā: le p̄cedat p̄ul. vt legatōis vel site. vt. s. q. ex cau. ma. io. nec nō. s. si cui. r. de iudi. l. i. s. le. gar. Itē phlosos phantes ibi excu. sant a tutelis: ac si in sua p̄tia hoc facerēt. vt. s. s. ex. cusa. tu. sed et re. probari. s. fi.

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

¶ Scio cū esset rome stu. diozū ḡa epistola mis. sa est a magistratibus patrie sue: vt porrigeret impatorū de. cretū eiusdē ciuitatis: qd. erat cum ipa epistola missum. Is. autem qui suscepisset litteras restituendas: collusione? facta dedit lucio? ticio: qui r ipse rome morabatur sue rei gra. tia: sublato ticij nomie cui erat decretum missum: vt per ip. sum daretur suum nomen? in. scriptū: et sic imperatorū de. cretum fm mandata? reipub. l. ce dedit. Quero quis via. ticum ab eo? petere potuisset?

a Et quid. repete et quero qd r. et dic is. f. nuncius q no restituit. i. no dedit ticio. et dic q multu comisit. i. deli...

b Et is. ut res-pete et qd comisit is lucius qui sub-lato r.

c Incidisset. als incidisset. et no. hic arg. ad q- sione si tutor fecit sibi reliq qd testa- tor pupillo vole- bat relinquere vt no teneatur reddere pupillo. Jo. item no. q aliqs ex do- lo suo lucrati. ad qd facit. s. d. orig. iur. l. ij. s. postea cu apius. et. s. de doli excep. si pcurator. et de noua. l. doli. in fi. et de nesgo. gest. at q natura s. c. me. et. s. ne qs est q in ius vo. si per aliu. s. i. sed arg. s. c. de fur. et ser. cor. si qs per. ite fac. s. de fur. l. sempromia. Sed nunqd hic lucius tenet ticio. r. sic sc. in factu. vt. s. d. fal. l. qui noie. et sic no lucrabit ex do- lo. Nec etiã alijs pcor. quas modo dixi. vt in qualibet earu no. Nec ob. q hic dicit no posse quia verum est mandati vel neg. gest. quasi ex accepnoe sed quasi ex falso sic. vt dictum est.

d Sine vlla re promissione. de cuius. vel de indennitate qd et si no diceret r. pmittere no tenet. vt. C. credi. eum. pi. no de. l. i. et hoc si habes ex. pmissione: als est demonstra- tioe. i. denunciatioe: hoc est q no tenet denunciare plus. qd scz pactu valet. vt. s. de euc. l. herenius. in pn. Uel demo- stratioe: qz no demonstrabat emeti. als remissioe: qz nil se de pco remissuru emptoribus cu debitore conuenit.

e Gradus. i. magistratus succedentes.

f Propter remissione. als demonstratioe. et dicunt a magistratu. f. ticio fuit facta demonstratio venditio. i. se- quentibus magistratibus q viderunt: et sic venditio est danti casus: r. no erat bonu pign. als est in remissionez et tuc venditio. i. emetibus. vt. s. de ac. emp. l. veteres. et qd dicit a magistratu. f. qui vedebar. et qd dicit demon. i. ppter fundu maiorẽ demonstrati plus vidit qd va- leret. ita q reipu. poterat satisfieri: sed remissione: post- ea facta no. vt hic et. s. subijciat. als re promissione: qz pui- sit magistratus qui veditur emptoribus q tot iugera cras qd non erat veru: et ideo fuit coactus reddere.

g Restituere. promittendo.

h Ergo. i. nuncius q fuit nouissimus. i. primus. Et r. i. vt. r. erit pui nouissimus: et nouissimi pui. et sic coarigit qd dixit herenius modesti. Uel dic eu. i. meui q vere nouissimus magistrat. est: q nome approbatur. et fa. ad hoc

uerint: eo noie obstrictuz non esse. Sed nec post magistrat. q veditisse pponunt: cu vide- licet pluris viderint ppter mesure agri demostatione: et hoc qz pluris viderunt: resti- tuere minore modo depen- so iussi sunt. eu ergo q nouis- simus nome pbauerit: indeni- tati reipu. satisfacere debere: si nomen ad successorem ido- neuz trãsmisisse no doceatur.

D E iure oim. Calistra. incolarũ qd queqz ciui- tas sibi veditari presidu pui- ctariũ cognitio est. cum rñ q se negat incolã esse: apud eu pre- sidiẽ prouincie agere debere/ sub cui? cura est ea ciuitas a q vocat ad munera: no apud ea ex qua ipe se dicit oriudu esse: idqz diu adrian? rescriptis in p- sona mulieris que aliude orta alibi nupta est. **L**ibertos eo loco munera facere debere vnde patrona orta erat: et vbi ipsi domiciliũ habebunt pla- cet. **M**ulieres que seie in matrimonium dederint non

pertinet quia decimã est habiturus: contradici potest. vt s. quando ap. lit. l. i. s. in propria.

l Ad miera. erat em ciuitas in qsi possessione. et ita ille agẽs seqtur forz rei. vt. C. de iurisd. om. iudi. l. iurisd. tionẽ. et sic ppric ponit agere. et fa. s. de euc. vedito. Sz qd si no erat in qsi possessioe sz fuerat. vt idẽ vt hic. et. j. n. i. l. i. Itẽ qd si negat se fuisse incolã: rñ. cognosce h sum- mari sub iudice sub q nũc est: an aliqui fuerit icola peten- tis: et sic remittetur. vt. C. vbi cã sta. l. i. Alij dicit statũ re- mittendũ ad iugadu sub pside petẽtis. et sic not. q rone dubitatiois aliqd pcedit qd als no pcederet. sic. s. de iur- di. si qs ex. et. l. ij. s. sz si dubitet. et. C. de vsur. l. si ea. et. s. de qstio. l. h. r. d. i. r. s. ad. Laql. ite mela. s. i. i. fi. Itẽ no- ne h pot mutare sua volutate. vt. s. e. l. nichil est. Rñ. no mutabat sz maiorẽ pte fortunaru vbi vendicabat hz. vñ factu no mutabat. qd est op. vt. s. e. l. domiciliũ.

m Nupta est. vt rñ deat i foro viri: vbi lis fuerat pro- cepra. vt. s. de iur. om. iu. l. pe. Uel dic vt vir cã ibi petat p iherdictũ vel offi. iudi. Sz si p patrẽ iter diceret: in foro pris ageret. vt. s. d. lib. ex. l. i. mo. Itẽ facit ad pma expo- sitionẽ. s. de iudi. l. exigere. l. fi. et. s. e. ca. q. et. C. de dig. l. n

n Plz. et sic i duob locis. s. e. filij. s. ij. (mulieres.

qd verus est. i. de adm. re. ad ciui. perti. l. ij. s. pduz. q ergo vium? pro- bant tenet reipu- bli. siue veditoerit siue no. nã poruit no vedere: nec ap- probare: vt si reci- pit nome in suam ratione: no tamen approbado: sz sal- uo iure reipu. s. eu ad qd facit. s. de adm. re. ad ciui. perti. l. cu querit.

O E iure om- nium. vediti- cat. adiecta cã de iure ciuitatus. qd dic vt. s. de rei. v. l. i. s. i. et sic si bou. cu smola de hoc litigat: corã coi pñ de agit vt hic. sed in sequen ali? est ples vnus ali? al- terius. hic rñ dicit large veditat agẽ do vt defendedo.

Prouincie. hoc est ideo forte: qz comodũ no pri- net ad iudice: et id in ppa cã no vi- det ferre sniaz: sz si comodũ ad euz

admi. re. ad ciui. perti. l. ij. s. pduz. q ergo vium? pro- bant tenet reipu- bli. siue veditoerit siue no. nã poruit no vedere: nec ap- probare: vt si reci- pit nome in suam ratione: no tamen approbado: sz sal- uo iure reipu. s. eu ad qd facit. s. de adm. re. ad ciui. perti. l. cu querit. **O** E iure om- nium. vediti- cat. adiecta cã de iure ciuitatus. qd dic vt. s. de rei. v. l. i. s. i. et sic si bou. cu smola de hoc litigat: corã coi pñ de agit vt hic. sed in sequen ali? est ples vnus ali? al- terius. hic rñ dicit large veditat agẽ do vt defendedo. **P**rouincie. hoc est ideo forte: qz comodũ no pri- net ad iudice: et id in ppa cã no vi- det ferre sniaz: sz si comodũ ad euz

Liber Duodecimus.

A Non legitimus, alio si legitimus contra. vt. s. p. r. i. s. id est. r. l. p. r. i. s. at. que ad aliqd th no legitimus. p. legi mo habet. vt. q. ad l. r. i. s. m. i. t. i. t. v. r. s. v. adul. v. r. o. s. p. l. a. ne. Itē patrius occidēdi dat. vt. e. t. i. l. marito. s. fi. Imperatores. ordini. decurionum.

C Creat^o est. si qd ergo no iter est filio q iurauit no esse de consilio: r eligi consilio iusti cie q hz necesse in teresse filio vt coful. andulget ei vt hic. et. C. ad. l. iul. ma. l. ij. r q fatid. cog. l. fi. r. s. de re mil. q cu vno. s. q post. Uel dic q hic pmo decurio fuit elect^o als duuuir ee no pot. vt. s. ti. i. l. honores. s. ij. d. **M**unerib^o. municipalibus. **E**xcutere. possit fieri sine da no vel non. **P**rocurato re. fisci. qz eius inter est. r sic vocan dus. vt. s. de mio. in cause. s. causa. r concord. f. de iure imu. semp. s. codu ctiores. r. s. coloni sed s. C. de excu. tu. coloni. solu. vt ibi.

Ad magistrat. tus. genitui cas^o. **L**egatoruz. reipu. relictozum. **P**os. f. ma. gistratus. vt. r. C. vt in pos. le. l. fi. **N**o sint. non ergo pu^o. r sic co. tra. C. de fideiuf. Liure nfo. fol. sub. hic maxie. hodie

cōstat hoc esse verū: vt in aut. de fideiussor. s. i. r. s. e. liber l. **M**uneribus. nisi p possessione quā ibi (tus. s. i. habet. vt. C. de mul. et i quo loco seru. l. l. li. x. r facti. s. l. p. r. i. s. fi. et. s. pe. r. s. de indi. exigere. et. C. de incol. l. fi. r de digni. l. mulieres. et de iurif. om. iudi. l. pe. **C**onsulto. l. maliciose. ad qd. f. de vac. mu. l. i. s. qd in fraudē. r. s. de fur. si seruus na. s. iter dū. et. s. fi. qd omf. causa te. l. i. in prin. et. s. e. l. ordme s. in fraudem. r de re mi. q cum vno. s. eū qui. Secus si no maliciose. vt. C. de filiis fami. r quēsd modum. l. i. li. x. **C**aueret. expresse vel tacite. vt. s. l. ij. **E**x ipsa rebus. s. co. domicilium. **N**am solā nominis. qz vocet bonognetus. no ideo bononiēsis est. Aliquid in operat vt nomina sint confos

legitim^o non sol muneribus fūgēdas vnde mariti sunt ea rū scendū est/ sed vñ ipse or te sunt: idqz diui frēs rescripserit.

Imperatores Papi. seue. et anto. rescripserūt grām se facere iuristurādī et qui iurauerat se ordini non interfuturus: r postea duuuir creatus esset. **I**tē rescripserūt colonos p dōtozū fisci muneribus fungi sine dāno fisci oportere: idqz excutere preside adhibito pcuratore debe re. **I**mperatores seuer^o et anto. rescripserit ad magistratus officiu pertinere debere exactione pecunie legatorū: r si cessauerit: ipos^o vel hīdes conuentri. aut si soluendo non sint: fideiussores eozuz q pro his cauerūt. **I**tē rescripserūt mulierē q diu nupta est in colā eiusdē ciuitatis videt: cuius maritus eius est: et ibi vñ ouginē trahit nō cogi muneribus fungi. **I**tē rescripserunt patris qui cōsulto filiu emācipauerat/ ne p magistratu eius caueret: pinde bona teneri qsi fideiussor p eo extitisset. **I**tē rescripserūt cuz qrit an municeps qd sit: etiaz ex ipis rebus^o pbatōes sumi oportere. Nā solā nominis^o si

nantia rebus. vt in si. de dona. s. est r aliud. **D**e bere. de indēmitate reipu. vt. s. l. ij. in fi. **A**gnouerunt. s. fa. her. qui erat. cōtra. fol. hoc pot fa cere vt in caus. no incidat: puta bene gerens.

De decurionibus et eozum filijs. **Q**ui sunt decuriones. dic vt. f. de verbo. signifi. pu pillus. s. decuriones. r cōtinua. dixit de mēbus nūc. de capite. vel cōtinuatur hoc modo supra dictū est de municipibus: sequitur videre de his qui regūt municipia.

De decurionibus et eozum filijs. **I**tu. ij. **D**ecuriones debet manere in ciuitatib^o suis: als renocant de locis vbi habitant in suas ciuitates. h. d. **A**lpia.

Decuriones qd sedibus ciuitatis ad quā p̄tinēt relicti i alia loca trāsmi grassse p̄ba bit: preses puicie renocare in patriū solū r munerib^o cōgruentibus fungi curet. **I**dem. **Q**ui ad tps relegat^o est: si decurio sit / desinet esse decurio. Reuersus plane locū suū qdē nō obtinebit: s; nō semp phibebit decurio fieri: dñiqz i locū suū nō restituetur. nā et sublegi^o in locū ei^o pot^o: s; r si numer^o ordinis ple nus sit: expectare eū oportet donec ali^o loc^o vacet. **A**lia cā ē et^o q ad tps^o ordie remouet: hic ei i pleto tpe decurio^o Accursius.

Qui ad tempus relegatus est. puta ad. x. an. **E**st decurio. durante pena. **N**on obtinebit ipso iure. etiam si inuenit locum vacuum. Accursius. **F**ieri. i. de nouo eligi. **N**on restituetur. sc; ipso iure. **N**am r sublegi. bene dico nō semp est posse eligi. **P**otest. f. alius dum ille non est in pena. **A**lius. als ali^o. als alicui^o r deficit loc^o: r tūc dic. f. ordo. r fa. in aut. vt clerici q recedūt aliū pro. s. i. r. vij. q. ij. c. res sacra. Sed iure canonum nemo potest poni in loco viuētis. vt. vij. q. i. c. i. et. fi. **Q**ui ad tēpus. vt in primo casu huius. l. **D**ecurio est. ipso iure. f. si inuenit locū vacuum.

Decuriones debet manere in ciuitatib^o suis: als renocant de locis vbi habitant in suas ciuitates. h. d. **A**lpia. **D**ecuriones qd sedibus ciuitatis ad quā p̄tinēt relicti i alia loca trāsmi grassse p̄ba bit: preses puicie renocare in patriū solū r munerib^o cōgruentibus fungi curet. **I**dem. **Q**ui ad tps relegat^o est: si decurio sit / desinet esse decurio. Reuersus plane locū suū qdē nō obtinebit: s; nō semp phibebit decurio fieri: dñiqz i locū suū nō restituetur. nā et sublegi^o in locū ei^o pot^o: s; r si numer^o ordinis ple nus sit: expectare eū oportet donec ali^o loc^o vacet. **A**lia cā ē et^o q ad tps^o ordie remouet: hic ei i pleto tpe decurio^o Accursius.

a Restitutus. scz ipso iure.

b Agatur. J. i. l. i. in fi.

c Ad tempus. vt in primo casu huius. l.

d Ctenit. ex crimine dānatus. aut ppetuā subijt infamia: vt qñ cōueniēs pena vel minor. sed non cā cognita: aut tpalē: vt qñ au

cta vel etiā minuta: sed cū cā cognita. vt no. s. n. i. l. ord. In primo casu ad nullū honore aspirat. vt. C. d. digni. l. ij. Nec ob. J. l. ij. ij. et. iij. rñ. quia ibi fuit pena minuta ex cā: sic infamia tpalis. et eodē mō rñ. ad. l. s. de fal. falsi. s. ord. nā in vtrāq; fuit dānat⁹ ex tali crimine qd ppetuam irrogat infamias: sed minuta fuit cuz cā vt dixi. Si vero tpalē durate infamia non aspirat: sed et tpe finito ad nouū nō aspirat nisi tanto tpe sicut quāto dignitate caruit. vt s. n. l. ord. in pñ. et. l. e. ad tēp⁹. Si sō veterē velit recuperare aut non vacat: nō recuperat relegat⁹ vt ab ordie mor⁹. Et sō vacat relegat⁹ p nouā electionē ab ordie motus ipso iure recuperat. vt hicet hoc si prius fuerat dcurto. alia nō sine pmissu pñcipis. vt. l. e. l. imperator.

e In filiis. legitimis: nō autez spuris. vt. C. de suis et legi. l. ex libers.

est: sed z in huius locū sublegi poterit. sed z si locū plenū inuenerit expectet donec locus vacet. Restitutus tamen in ordine vtrū eū ordinē teneat quē primū habuit: an sō quē nūc nactus est qñ pōt. z si forte de ordine sniarū dicendarū agat⁹: arbitro: tñ eūdē ordinē tenere quē pridē habuerit. nō idē erit in eo q ad tēpus relegatus est: naz hie velut nouus in ordine venit.

¶ Natus ante decurionatus est filius decurionis quo ad quedā scz vt penas plebeiorū euitet hoc dicit.

¶ In filiis decurionū qstio est vtrū is solus decurionis filius esse videat q cōcept⁹ z natus est ex decurione: an sō et is q antea nat⁹ est qz pater decurio fieret. et quidē quātum ptime ne fustibus castiget: et ne in metallū def nō nocet plebeio pte eē natū: si postea honor decurionis pñ corū accesserit. ¶ In auo qz papt. idem rñ. ne qua pñs nota filius mactulef. sed si pater ipius ordine motus sit: siqdē an cōceptio nē eius moueat⁹: arbitro: euz qñ plebei filiū in honorib⁹ spectari. q si post cōceptionē ipius pater dignitatē amiserit: dicēdū erit benigne vt decurionis filii inuēdum. punde hic qz q post pñs relegationē

tamē nepos decurionis. vt. s. de sena. l. emācipati. in fi. et facit. s. de pen. mois. s. pe. z de in ius vo. adoptiuus. s. fi. sed ar. contra. C. de questio. diuo.

h Moueatur. i. remoueatur.

i **¶ Ut decurionis. ad omnia hec facit. s. de pe. l. motis s. pe. et. s. de sena. l. emācipati. pto. k Ctenit. i. re dicit.**
l **¶ Illi pdesse. arg. insti. de ingenuis.**
m **¶ Nullū prius delictū. cōcor. s. s. de pe. l. crimem. z. C. de pe. l. sancimus et. s. de bo. dā. l. fi. in pñ. z. J. i. ij. et q origi. s. pater. et C. de inof. tes. l. si qd in suo. s. fi. z bo. li. in scrupute. s. si patroni. z. s. de sena. l. emancipati. i. fi. et. l. filiā. z b ritu nup. gene rali. in fi. z. s. ca. l. s. in auo. et. l. eo. spurij. i. pan. z de in ius vo. adoptiuum. in fi. z. C. de li. et. eo. li. l. i. et. s. de his qui. vt idi. Sed fallit in castibus: vt in crimine lese maie. z l. alis vt no. C. de inof. te. si quis in suo. in fi. z. s. sel. ma. l. meua. s. fi. et. C. de questio. diuo. z C. de cohar. l. antepe. li. rñ. et. C. s. nup. imperialis. s. his illud. q sūt ar. contra.**

¶ Qui minorē sententiaz patitur q delictum exposcit retinet bona sua: nec ad decurionatum admittitur finito tempore condemnationis. h. d.

¶ Generaliter id erit. Idē. defendēdū vt q clementiore sniaz passus est ob hoc q ad tps relegat⁹ bonis confulere debeat humanitas snie

tela vel cura: vbi ad. lxx. an. vt insti. de exco. tu. s. itē maior. et. C. qui tra. lib. r.

o **¶ Annis septuaginta. nedum. lv. et facit. C. eod. l. iij. Non vltra. sed argu. contra. C. de exco. tu. l. voluntaria. et. J. de vaca. mu. l. pe. s. fi.**

p **¶ Ciuitia. ad que eliguntur aliqui ex decurionibus. et facit ad hoc. J. i. ij. sponte. et. l. cui muneris.**

¶ Generaliter id erit. clementiore. id est minore m qz debebat. Recursus.

q **¶ Bonis. als bonis: quia bona nō perdit. vt. s. de inter. et rele. l. relegatorū. s. ad tps: als boni. l. cōsolationē**

na. l. senatoris. et l. emācipati. pto. k Ctenit. i. re dicit. l C Illi pdesse. arg. insti. de ingenuis. m C Nullū prius delictū. cōcor. s. s. de pe. l. crimem. z. C. de pe. l. sancimus et. s. de bo. dā. l. fi. in pñ. z. J. i. ij. et q origi. s. pater. et C. de inof. tes. l. si qd in suo. s. fi. z bo. li. in scrupute. s. si patroni. z. s. de sena. l. emancipati. i. fi. et. l. filiā. z b ritu nup. gene rali. in fi. z. s. ca. l. s. in auo. et. l. eo. spurij. i. pan. z de in ius vo. adoptiuum. in fi. z. C. de li. et. eo. li. l. i. et. s. de his qui. vt idi. Sed fallit in castibus: vt in crimine lese maie. z l. alis vt no. C. de inof. te. si quis in suo. in fi. z. s. sel. ma. l. meua. s. fi. et. C. de questio. diuo. z C. de cohar. l. antepe. li. rñ. et. C. s. nup. imperialis. s. his illud. q sūt ar. contra. n C Constitutio: nibus. C. qui cta. se ex. l. i. lib. r. z sic in omni personas li munere nisi i tu

Liber Duodecimus.

bonam. et propter bona que non amittit ut dixi. sic. de iure do. si res. §. i.

a Decurionatus. si dicas sine causa cognitione minutam planu est: si cum causa dices quod non accepit decurionatus. si non vacante: vel est vacante nisi per nouam electionem. ut no. §. eo. l. ij. et cum hac secula exponit melius quod terminatur. sed si re. b. Redire. ut. §. de fal. l. falsi §. or. die. et dic quod causa cognita fuit minuta et sic redit ipso iure ad vacante quod est in re legato secus quod per nouam electionem. ut. §. pr. rñ. eo. de no. intellige quod sequitur legator. rñ. Nec ob. §. de pos. flu. legator. ubi non fit de iure inter relegate et ordine motu: quia illa sunt hec intelliguntur: ut ibi no. et facit. §. nt. i. ordine. et. §. e. ad tempus. quod no. §. l. ij. Alii dicunt eum daturum ex parte quod non irrogat infamiam. et quod dicit falsi. si. non publici: et grauior. i. grauior. sic. §. loca. si merces. §. q. calu. et quod dicit non relegate. sub. taliter ut fuit. §. si ex parte quod sponat infamiam. et sic intelliguntur inferiorum. §. imperator.

c Allegi. id est eligi.

d Legitime. i. hinc illud legitimum quod petat decurionatus e. Optere. No. iter aliquos alios eorum preferri. sic. C. de here. aut. id est. et. C. bloca. pre. si. l. i. §. i. et in frau. cre. l. i. et de here. insti. l. q. soluendo. et de pac. maior. et de pos. l. bona fides. et de adul. l. ij. in fi. r. l. seq. et de le. iij. l. re. co. f. Dis. si filius legitimus. (iuncti.)

g Recipitur. necessitas non habet legem. ut. §. de of. co. l. i. et. §. de fun. do. l. i. et. §. de spurij. et. §. de acq. re. do. quedam et. C. eo. titu. eos. et in aut. quod oportet. epif. §. iij.

h Plenus. §. solu. matr. l. i.

i Permissum. C. de iude. l. fi. §. Sol. hic tibi prohibetur. sed hic ea demum permittunt que ad eorum spectant suppositionem. R. vel dicit ut ibi. et facit. C. eo. l. omnes.

k Sis. iudeis. ad quod est. §. it. ij. l. si quis magistratus.

l Qui suppositionem. sub modo. nam si lederent non coguntur Decurio. phibet. ut. C. loca. curialis. et id agere.

D Curio. phibet. ut. C. loca. curialis. et id agere. C. eo. l. si quis procurator. et. §. eo. spurij. §. decurio.

u Successerit. titulo vniuersali.

o Remanet i ea. rñ est: quia melius est remanere quam interesse iure hereditario teneri. et facit. §. de iur. fil. l. ij. §. si post. et de fal. l. i. §. pe. et de re mili. milites. l. fi. et de iur. l.

cum quidam §. fiscus. et de re. eo. l. magis. §. si pupillus. et §. de acqui. re. do. quedam. et. C. de iur. fil. l. ij.

A d tempus. motus. dicit motu lata sententia ut debuit. Uel fuit minuta sine causa et perpetuo durat infamia. et sic in perpetuum remouet. ut. C. de digni. l. ij. et. §. de re mili. §. cum vno. §. ad tempus. et. §. ti. i. ordine. §. rñ. et quod est crimine quod ignominiam importat: dicit quod omne publicum. Itē et prima tū si modo aulis cōperēs. p. eodē p. uato infamet. ut. §. de pub. iudi. l. isa. mē. Itē quod subdit ad tempus et. dicit relegate ex parte leui: §. non famasa. ut dā. iur. vel cōcussionis: vel termini moti sū q. dā. q. non p. l. q. r. nō bñ diceret trās acto. dicit §. q. fuit aucta pena: sic remittitur infamia post cām finitam: ut h. et. §. p. grauior. et. C. de iur. si possidoneū. nō §. itē dicit h. facere differentiā iter relegate et ab ordine motu: §. iter eū in quo minuta: et eū in q. aucta est pena. et sic nō obstat §. §. postu. legator. et adde h. q. no. in §. p. grauior. Itē

E os qui in daica suppositione sequuntur: dicitur seuerus et anto. honores ad pisci permiserunt: §. et necessitate etiam imposuerunt: quod suppositio ne eorum non lederent. Mercia.

D ecurio qui prohibetur conducere quidam si iure successerit in conductione remanet in ea: quod et in omnibus similibus seruandum est. Dapt.

A d tempus ordine motus per crimine quod ignominiam importat: impetuum moueri placuit. ad tempus autem exulare iussos ex crimine leuiore: velut transacto negotio non esse inter infames habendos. Idē.

S purij decuriones fuit et ideo fieri poterit ex incestu quocumque natus: non enim impedienda est dignitas eius qui nichil admisit. Minores. xxv. annorum decuriones facti sportulas decurionum accipiunt: sed interim suffragium inter ceteros ferre non possunt.

D ecurio etiam sue civitatis

nec ob. ad p. m. rñ. hui. l. §. §. fal. l. falsi. §. ordie. q. ibi cā cognita fuit minuta. et eodē mō rñ. §. l. pri. ij. et. iij. rñ. Alii diligunt: aut i publico crimine ordario augetur: vel alio dimittit pena: et non remittit infamia. aut eorum. et tūc aut p. sniaz: aut ex parte pene. si ex parte pene aucta remittit. Itē si diminuta §. certis rñib. ut. C. §. i. §. l. et si seuerior. Si aut p. sniam aucta minuit: ut §. pena grauior. minuta autē non minuit. ut. §. de iur. diuis. q. distinctio in p. ma. pte est §. pena grauior. et in eo quod dicit ultra le. et. §. de p. in suo rñ. in fi. Itē dicit quod ubi ex parte pene vna est infamia: et sic finita pena finit. ubi duratura est pena p. sniam lata: due sunt infamiae. prima ex snia. secula ex pena: vnde finitur tempus: sic finit vna. Alia tñ remanere potest p. pdictas

S purij decuriones. in defectu. ut. §. l. (distinctioes. generaliter §. spurios. et poterit. decurio.

A dmisit. i. deliquit. si enim vicium est. ut. C. §. l. her. l. lege. rñ. tab. §. ar. §. C. §. natu. lib. legē. et. l. h. et §. fil. p. c. i. et. iij. et in lōbar. de si. p. s. b. i. et facti. ex cā. ut. §. eo. v. et. §. nō p. h. §. §. de iudi. q. dā. Sed

N o p. h. §. §. de iudi. q. dā. Sed ibi a principe et inter certas personas: hic generaliter. Itē ibi ex §. lio accessiois. ut in aut. de iudi. in p. h. hic p. met. b. §. §. l. §. §. de iudi. q. dā. Sed

E tiam sine. §. e. l. decurio. cum suis p. cor. (ad re.

Exercere. i. conducere. Accur.
Decurionum. vt. f. e. heremius mode.
Ignominia. vt. C. ad turpil. l. ij.
Celuti. i. scuti.
Judicio publico. q. s. stat. ee infames. vt. f. de inf. l. i. §. q. cali. n. au
 te di q. accusatio
 turpil. s. publicas
 Sz de hoc dic vt
 f. de pub. iud. l. i.
 no. r. facit. f. n. i. li
 bert. §. in q. onib.
 et. l. luci. §. a. h. pe.
 f. Creato. pa-
 tre ab sente.
Prescriptio de
 vidui. vel tridui.
 vt. f. q. n. app. l. i. §.
 q. b. in sententijs.
Rati. f. h. no.
 ne appellado rati
 ficat. vt. C. b. filio
 fa. r. quoadmodu.
 l. cu. ap. b. R. h. et
 f. dicit. f. m. R. vel
 ibi nole suo. h. filij
 nole appellat. f. m.
 p. r. facit ad hoc
 C. e. filios. r. f. n.
 i. l. i. r. f. l. pr. §. fi.
 i. p. pro filio. id
 em. m. p. p. re. suffi
 cit. si f. r. a. rep. o. ta
 uerit voluntate.
Ceteris. ex
 priuilegio §. p. o. t.
 dari p. ma. vor. vt
 r. f. n. i. l. i. vt. da
 ex. p. l. i. de. r. a. t. o.
 p. u. l. e. g. i. o. l. i. i. l. i. q.
Ferendis. i. vel
 magis credit. vel
 illi h. n. p. m. a. vocē
 m. Decurionis
 als decurios. et
 r. e. sub. c. o. s. t. i. t. u. t.
 Accur.
Decorati s. s. t.
 hoc exp. o. vt. l. i. i.
 l. i. accur.
In suo col-
 legio. id est familia. Accur.
Rogat. als rogat. r. sub. dicere. als rogat. et t. h. c.
 sub. d. t. cetero. s. q. r. f. i. n. o. h. e. a. s. q. h. sub. d. t. r. facit. C. b.
Honores. a. d. i. f. i. c. t. i. o. n. i. (decur. l. in albo.
No ordinatioib. als ordiatioes. als ordiatio
 nibus. et est sensus. i. n. o. f. m. ordi. n. e. vt. q. p. m. o. f. u. i. t. d. e. c. u. r. i. o.
 p. m. o. a. d. h. o. n. o. r. e. a. l. i. q. u. e. a. d. m. i. t. a. t. a. s. i. c. i. n. a. u. t. d. e. m. o. n. a. §. o. r. d. i. a. t. i. o. n. e. r. C. e. l. a. d. s. u. b. e. s. i. d. a. r. d. e. p. o. t. e. a. d. m. u.
 v. o. l. i. f. z. a. r. §. C. d. e. o. f. p. r. e. v. r. l. p. m. i. c. e. r. i. §. i. t. e. n. o. o. b. f. d. e.
 m. u. e. t. h. o. l. v. t. g. r. a. d. a. t. i. m. i. n. p. u. n. l. o. i. b. d. e. o. r. d. i. n. e. h. o. n. o. r. i. s. h. i. c. o. n. e. r. i. s.
Si totu. als sec. vt. C. q. morbo. l. i. §. l. i. r. r. §. e. p. e. u. t. u. l. f. r. a. t. e. r. r. i. n. s. t. i. q. n. o. e. s. t. p. a. t. e. §. i. t. e. m. s. u. r. d. u. s.

No etiā a munerib. f. patrimonialib. §. z. a. p. s. o. n. a. l. i. b. u. s. b. e. n. e. e. x. c. u. s. a. n. t. v. t. C. q. n. i. m. o. r. l. i. l. i. b. r. z.
Plebei. hoc q. r. e. v. t. f. d. e. v. a. m. u. l. a. d. d. e. c. u. r. i. o. n. a. t. i. s.
Si cōtraria. f. n. i. i. q. u. i. e. s. r. f. o. m. a. l. i. §. v. o. l. u. n. t. a. t. e. et. C. d. e. f. i. l. i. o. f. a. r. q. u. e. a. d. m. o. d. u. l. i. §. l. i. r. e. t. q. n. p. u. o. n. o. e. s. t. n. e. c. e. s. s. i. p. r. r. e. a. d. m. a. c. e. s. i. f. i. l. i. u. s. §. i. t. e. f. a. c. i. t. l. i. t. u. u. §. l. s. p. o. n. t. e.
Decurionib. de
 decerni. de
 publico. sic §. no.
 q. d. de suo nō pōt
 Ali de
 ali q. n. q. de alio ē alio q. f.
 alēdus. vt. r. f. vt. q. n. q. p. r.
 i. n. p. o. s. s. e. l. i. p. e. r. b.
 t. u. r. r. a. d. i. f. l. i. §.
 s. i. p. u. p. i. l. l. r. d. e. l. i.
 a. g. n. o. l. i. §. s. o. l. e. t.
 e. t. C. d. e. o. r. c. o. l. i. f. i.
 e. t. d. e. i. n. o. f. t. e. s. i. l. i. s. t. i.
 t. u. t. a. §. p. e.
Ob munificē
 tiā. f. c. o. f. e. r. e. d. e. m. u.
 n. e. r. a. r. d. o. n. a. i. n. a.
 l. i. o. s. v. l. i. o. c. c. a. s. i. o.
 n. e. i. n. f. i. e. r. i. o. s. u. r. a. d.
 q. d. f. a. t. i. q. h. o. n. o. r. i.
 p. u. n. r. §. i.
Suer. non
 prohibetur.
 plane si ei p. f. t. h. c.
 sit effect. decurio
 vt decurios filij
 puil. sibi nō v. d. i. c.
 a. b. i. t. d. i. u. e. r. s. i. e. s. t.
 i. n. l. e. g. i. t. i. o. v. t. f. e. l.
 §. r. C. b. f. i. u. s. r. l. e.
 l. e. x. l. i. b. e. r. i. o. r. §.
Nauicularij
 h. i. s. i. n. c. a. i. m. u. n. i.
 t. a. s. e. s. t. d. a. d. a. q. d. e.
 c. u. r. i. o. b. e. f. f. e. c. t. i. s.
 f. i. e. e. t. l. a. r. g. i. e. d. a. f. m.
 m. §. f. p. u. i. s. d. e. c. u. r.
 i. o. s. n. o. d. e. b. e. a. n. t.
 f. i. r. i. t. h. c. r. e. a. t. i. m. u.
 n. e. r. i. b. §. p. e. l. l. e. n. t. f. a.
 g. i. v. t. f. d. e. i. u. r. e. i. m.
 m. u. n. i. t. a. l. v. §. f. i.
 Accur.
Decurios. q. r. v. t. r. i. q. o. f. f. i. c. i. i. g. e. r. e. n. o. n. p. o. s. s. u. n. t. v. t.
 f. d. e. i. u. r. e. i. m. m. u. l. s. e. m. p. e. r. §. f. i.
Herem. salari. als albi. r. als salari. vt. q. r. d. i. u. p. e. e.
 p. i. t. s. a. l. a. r. i. i. v. e. l. d. i. u. s. t. e. n. t. s. c. r. i. p. t. u. s. l. a. l. b. o. r. e. s. t. a. r. §.
 e. o. s. q. n. o. r. e. c. t. e. l. e. c. c. l. e. s. i. y. s. u. n. t. §. s. t. i. t. u. t. a. d. q. d. §. d. e. a. d. m. i.
 t. u. l. a. h. p. e. r. C. d. e. r. e. v. e. l. l. s. o. l. e. n. t. b. r. §. f. p. u. r. i. §. m. i. o. r. e. s.
 e. t. C. d. e. p. f. e. p. x. r. a. n. c. o. p. e. r. i. t. r. d. e. r. e. l. i. l. o. g. a. §. a. r. §. f. §. d.
 r. i. t. u. n. u. p. q. i. n. p. r. o. u. i. n. c. i. a. §. d. i. u. r. d. e. o. f. f. i. p. r. e. b. a. r. b. a. r. i. §.
No sit. vt. q. r. m. i. n. o. r. v. e. l. a. l. s. i. h. a. b. i. l. i. s. v. t. f. l. p. r. §. l.
On t. m. etatis. vt. m. i. n. o. r. e. s. x. x. v. a. n. v. t. f. l. p. r. o. x. i.
Grandes. als graues.
Natu. maiores. l. v. a. n. v. t. f. p. r. o. x. i. §. r. f. l. i. §. f. i.
Seniores. s. e. z. e. x. c. u. s. a. n. t. u. r. n. i. s. i. l. v. h. a. b. e. a. n. t. a. n. n. e.
 f. f.

apud ipm ordinē: vel quo alio modo contestatus sit. **H**er.
Decurionib. facultati-
 bus lapsis alimēta de
 cerni. permittum est; maxime
 si ob munificētiā in patria pa
 trimoniū exhausserint. **P**au.
Suer. augustus dixit;
 et si probaretur ticius
 in seruitute sui p. r. s. natus: t. f. i.
 cū ex libera muliere sit p. crea
 tus nō phibetur decurio fie
 ri in sua ciuitate. **N**ō est du
 bitandū q. n. nauicularij nō de
 beat decurios creati. **O**b.
Heremius modestin. res
 pondit: sola salari. p. r.
 scriptioe minime decurionē
 factum: qui fm leges decurio
 creatus non sit.
Qui sunt minores. x. xv. an
 nis. item qui quinquaginta q. n.
 q. annor. non debent eligi ad
 decurionatū: item ex cā. mior.
 potest eligi decurio/ puta i de
 fectum aliorum et consuetu
 do est in talibus spectanda.
h. d. **C**alistra.
Non t. m. qui tenere eta
 des. natu. sunt decurios fie
 ri prohibentur: illi quasi inha
 biles rempublicam tueri ad
 tempus excusantur. h. i. vero
 et imperpetuum amouentur.
Nō als seniores. ne senioz
 c. **D**ecurios. q. r. v. t. r. i. q. o. f. f. i. c. i. i. g. e. r. e. n. o. n. p. o. s. s. u. n. t. v. t.
 f. d. e. i. u. r. e. i. m. m. u. l. s. e. m. p. e. r. §. f. i.
Herem. salari. als albi. r. als salari. vt. q. r. d. i. u. p. e. e.
 p. i. t. s. a. l. a. r. i. i. v. e. l. d. i. u. s. t. e. n. t. s. c. r. i. p. t. u. s. l. a. l. b. o. r. e. s. t. a. r. §.
 e. o. s. q. n. o. r. e. c. t. e. l. e. c. c. l. e. s. i. y. s. u. n. t. §. s. t. i. t. u. t. a. d. q. d. §. d. e. a. d. m. i.
 t. u. l. a. h. p. e. r. C. d. e. r. e. v. e. l. l. s. o. l. e. n. t. b. r. §. f. p. u. r. i. §. m. i. o. r. e. s.
 e. t. C. d. e. p. f. e. p. x. r. a. n. c. o. p. e. r. i. t. r. d. e. r. e. l. i. l. o. g. a. §. a. r. §. f. §. d.
 r. i. t. u. n. u. p. q. i. n. p. r. o. u. i. n. c. i. a. §. d. i. u. r. d. e. o. f. f. i. p. r. e. b. a. r. b. a. r. i. §.
No sit. vt. q. r. m. i. n. o. r. v. e. l. a. l. s. i. h. a. b. i. l. i. s. v. t. f. l. p. r. §. l.
On t. m. etatis. vt. m. i. n. o. r. e. s. x. x. v. a. n. v. t. f. l. p. r. o. x. i.
Grandes. als graues.
Natu. maiores. l. v. a. n. v. t. f. p. r. o. x. i. §. r. f. l. i. §. f. i.
Seniores. s. e. z. e. x. c. u. s. a. n. t. u. r. n. i. s. i. l. v. h. a. b. e. a. n. t. a. n. n. e.
 f. f.

et. et hic non alis. l. non sine causa. Accur.
A Munera publica. psonalia: nā patrimonialia sub:
 eunt minores. v. C. de mu. pa. l. etiam. lib. xi.
B Ex cā. ppter inopiā aliorū. vt. C. q. et aduer. s. l.
 i. r. s. e. l. ij. s. fi. et. C. q. eta. se. exc. l. ij. li. xi. r. C. qn. puo.
 nō est ne. l. ff. r. r. de mu. et ho. l. ad
 rem.

C Cōsuetudo.
 no. cōsuetudinē l
 elec. seruari. vt. C.
 de edif. p. l. ij. et
 s. s. ad mini. tuto.
 l. sine herede. s. lu
 ci. r. de polli. l. i.
 perator. s. fi. r. s. s.
 testi. testiu. in fi. et
 C. cōia p. d. i. v. d. i.
 r. r. s. fi. s. stat. r. de
 aq. plu. ar. l. i. in fi.

O vtilia
 esculenta et forē:
 ses epulas. p.
 e. Petere. i. ha
 bere: nec em hono
 res peti debēt sed
 offerri. vt. s. s. var.
 co. l. i. s. i. r. de cri.
 sacrilegij. l. fi. vel
 forte l. casu loqitur
 vbi p. ne necessitas
 hoc exigeret s. m.
 Jo. vt. dic. l. i. a. ele
 cio. vt. r. s. s. of. p.
 l. fi. i. p. n. nō dū ele
 cio nō l. i. vt. s. ad
 l. iul. am. l. i. vt. dic
 vt. dix. in. l. barba
 rius.

Infames. vt
 et. C. de infra. mul.
 l. s. de infra. l. i.
 act. n. s. essent ista
 mes ab honorib.
 nō onerib. repel
 lunt. vt. C. de ista.
 l. i. ac.

Arcen. i. nō
 hēbit honores.
Iure. i. iuris
 ditione sua: et sic
 nō v. illis esse de
 decus.

Paucitas. i.
 ti. ij. vt gradati. s.
 et si lege. et. s. eo. l.
 ij. in fi.

Facultas. C.
 e. ad subēda.
Mperatores
 plebeios. f. als si
 ne pmissu pncipis redirent s. m. distinctionē q. est. s. e.

excusatione iuniores onerent
 ad oia munera publica suscipiēda soli relict: neq. em mio
 res. xv. an. decuriones eligi
 nisi ex cā. possunt: neq. h. i. qui
 annū qn. quagesimū et quintū
 excesserunt: nōnūq. etiā lōga
 cōsuetudo in ea re obseruata
 respiciēda erit: qd. etiā custo
 diendū pncipes nri consulti
 de eligēdis in ordine cōmodē
 sium hui. etatis hominib. re
 scripserunt.

Qui castigati sūt flagellis
 ab edilib. curialib. eo q. mala
 victualia vēdebāt admittunt
 ad decurionatū: si alij honesti
 oris nō reperunt. h. d. I. dē.

Os q. vtilia negotiā
 tur et vendūt: l. s. ab edī
 libus cedāt nō opz. q. s. viles
 psonas negligi. deniq. nō sūt
 prohibiti huiuscemodi hoies
 decurionatū vel aliq. hono
 rem in sua p. fia petere: nec ei
 infames sunt: l. s. nec quidē ar
 cent. honozibus q. ab edilib.
 flagellis celi sunt: q. s. tureh
 suo ita ediles officio isto fun
 gant. In honestū tū puto esse
 h. m. oī psonas flagellorū tcti
 bus subiectas in ordine recti
 pi: et maxie in eis ciuitatibus
 q. coplā vltrozū honestoz. ha
 beant. nā paucitas: eoq. q. mu
 nerib. publicis fūgi dēant ne
 cessario hos etiā ad dignita
 tez municipalē: si facultates
 habeant inuitat. D. ap. iust.

Imperatores anto. r. se
 ue. rescripserunt in tps
 relegatos et reuersos in ordi
 ne eligi sine pmissu pncipis
 nō posse. Itē rescripsere rele
 gatos nō posse tpe finito i. or
 dine decurionū eligi: nisi etus
 etatis fuerint vt nōdū decu

l. ij. vel dic q. hic nō fuerat prius decurio: it. sic.
In ordine decurionum.

Relegatos. l. nō plebeios. v. l. i. eos q. pri. fue
 rant decuriones: r. q. v. eligi. l. statim. est. s. sensus vt si
 erat minor statim possit eligi in nouū cō. et infamis fi

rit q. uo fuerit pmo
 in re legatōe. vt. s.
 ti. l. ordie. in p. n.
 Accur.

Etatis. tēpo
 re dānationis.
Creari. i. mi
 nores. vt. s. e. spu
 rj. s. i. nā sic stat
 p nouā electionez
 th. Accur.

Dignitas.
 nō dignitas cer
 tā sp. i. dignitas
 cōferēda post redi
 tū facit pncipi cer
 tā spem si ille b. fi
 agerer: vt. ita p. n.
 cept. probabiliter
 indulgeat.

Debuit. s. de
 adul. si vxor. s. fi.
 et. l. si marit. s. p.
 scriptiones. r. C.
 de pur. ita. r. s. s.
 aq. plu. ar. labeo.
 et. de mort. inf. s.
 propri. i. p. n. r. s.
 i. r. de decre. ab
 oz. fa. l. pe. r. s. de
 manu. vin. l. iusta
 s. l. et de iure fisci
 de eo. Accur.

Decurione damnato
 non debere q. n. em ha
 beri diuus pius rescripsit: vñ
 etiā si deserit decurio eē: de
 inde dānetur/ non esse torquē
 dum in memoriam p. toris di
 gnitatis placuit.

De albo scribēdo. T. l. iij.
Nomina decurionum sunt
 scribēda in albo s. m. consue
 tudine: q. si nō sit consuetudo
 tunc seruatur ordo in scriben
 dis nominibus et sentētijs di
 cendis qui traditur in hac le
 ge. h. d.

Iplanus.
 Scurides
 in albo ita
 scriptos
 eē oz: vt le
 ge. muniti
 pal. pncip
 s. et si lex
 cessat: tunc dignitates erunt
 spectāde: vt scribant eo ordie
 quo d. s. eoz. maxio honoze i
 municipio funct. est: vt puta
 q. duūitratū gesserit si hic ho
 nor pcellat: et intra duūittra
 les antiquissimus d. s. eoz. p. loz
 deide hi q. eoz. scbo post du
 umuitratū honoze i repub. fū
 cti sunt: post eos qui tertio et

Ulplanus.
 Scurides
 in albo ita
 scriptos
 eē oz: vt le
 ge. muniti
 pal. pncip
 s. et si lex
 cessat: tunc dignitates erunt
 spectāde: vt scribant eo ordie
 quo d. s. eoz. maxio honoze i
 municipio funct. est: vt puta
 q. duūitratū gesserit si hic ho
 nor pcellat: et intra duūittra
 les antiquissimus d. s. eoz. p. loz
 deide hi q. eoz. scbo post du
 umuitratū honoze i repub. fū
 cti sunt: post eos qui tertio et

Decurio esse
 hōeste. als secus.
 vt. C. de tabu. l. fi.
 v. p. iotus di
 gnitaz. s. de q. l.
 vnius. s. seruus.
 cum concoz.

Cuius corru
 ptor vidical egre
 gie. vt. s. de iuris.
 olz. in. si q. s. id q. b
 iuris ditionis cā.

Decurio =
 nes. lege
 i. consue
 tudine. vt. s. i. l. l.
 non tñ. cum con
 coz. ac.

Qui eorum. als deest eorum.

Qui eorum. als deest eorum.

A Genit. i. electus est. Accur.
B In sententijs. i. vt pmo sniam de electioe vel deere
to aliquo seu pssu suu dent. vt. s. ti. i. l. ij. §. restitut⁹ in
men. et. l. spurij. §. fi.
C Dixim⁹. facit. s. de of. p. vt. l. fi. et de psubib⁹. l. i. et
J. l. i. l. rescripto.

in pn. et. l. vt gras
datim. in pn. r. C.
de mu. pa. l. i. r de
manumif. testa.
l. fina. r. l. delega.
l. sciēdi. §. ordine
et. s. ti. i. l. spurij.
§. fi. et. s. de vac.
mu. l. pe. §. fi. cum
cōcor. sed. §. s. ti.
i. l. honores. l. pn.
cō pcor. et. C. qui
bo. ce. pos. l. fi. r. s.
de leg. et. se. con. l.
non est nouum.

I Nalbo. cōse
cunt sunt. ma
Donuz ius ei ē doni et ef
a maio: ficacius a maiozi
ri dauz danti. Ad qd. C. s.
efficaci: aduo. diuer. iudi.
us est. l. restituēde. in fi.
et in auz. vt. iu. si.
ne d. i. §. eos a u
tē. r. s. de re iu. d.
dā. r. s. ti. i. spurij
§. fi. in prin.

C De munerib⁹
ec. Dixit de muni
cipib⁹ r eoz pma
tib⁹. nsc de hono
ribus r oneribus
eis imponendis.

M Une
rū. p
sā:
rum
sub.
alia mixta. vt. J. l.
fi. in prin.

f Vehicularis
f. pbes vehiculuz
ad on⁹ portandū
ad qd. s. loca. l. cū
in plures. §. vehi
culū. s. J. l. fi. §.
pstone munus. sed
plana est sol.

S Nauicular⁹. hic idem de nau qd. s. de vehiculo
pumar⁹. i. cuiusdam q preerat. r. idē ē: decaprot
thos. vt. J. l. iij. §. decaprotthos: et est pmoniale. ppter
periculū qd subit si nō bene exigit. est tñ et pstone labor
vnde et mixtum. vt. J. l. fi. §. mixta.

i Ab istis. f. r. pumarib⁹. **h** Potū. r. pmarū.

l Solēnium. functionum.

m Accipiendos. oia acapē cum eozum sumptū.

n Scribat. qd dic vt. C. de bo. p. fi. qd post. cū pcor.

o Annone. deferende forte exercitū.

deiceps. moy. hi qui nullo ho
noze functi sūt: put quisq; eo
rum in ordnē venit. In sen
tentijs qd dicendis idez or
do seruandus est: quē in albo
scribēdo diximus. **I**dem.
I Nalbo decurionum et
municipū noia āte scri
bi oz eozū qui dignitates pzi
cipis iudicio consecuti sunt.
postea eozū qui tm municipa
libus honozibus functi sunt.

C De muneribus et honozibus.
Titu. l. iij.
C Pmo loquit⁹ de muneribus
psonalibus publicis eu
croitate et vtilitate. scō de
munerib⁹ publicis auctozita
te r vtilitate pziatis: scōa tbi
e que psonale. **B**. Hermo.

M Auerū ciuit
lū qdā sūt
patrimonij
qdā psona
rū. pmo
nij sunt mu
nera vel ve
hicularis. itē nauicularis de
cem primar⁹: ab istis em pe
riculo ipozū exactiones solē
nū celebrant. **P**ersonalla
sunt ciuita munera: defensio
ciuitatis. l. vt lindic⁹ fiat: lega
tio ad cēsus accipiendos^m vt
vt pmonitū scribat^m
ānone⁹ ac similitū cura: p dcozū
qd publicozū: frumēti cōpa

p Publicozū. locādoz. vt. C. de loc. pā. l. i. lib. r. §.
q Cōpādi. exercitui pub. r facit. J. l. fi. §. i. §. fo. h oia
r Qductus. f. cura. de suo faciebat: ubi de pub.
f Frumētaria. f. custodiēde.
t Thermarum. i. balneozum.

rand⁹: aqueduct⁹: equoz cū
censū spectacula/publice vte
munitiones: arce frumētariae
calefactiones thermarū: an
none diuisio: et quecūq; alie
cure sunt similes istis. ex his
em que retulimus cetera r p
leges culuq; ciuitatis⁹ et ex
consuetudine longa intelligi
poterunt. **I**llud tenendū
est generaliter personale qui
dem munus esse: qd cum cor
poribus cū labore et sollicitu
dine animi ac vigiliātia pnci
paliter extitit. patrimoniale
vero est in quo sumptus ma
xime postulat. **E**que per
sonale munus est tutela: cura
adulti furiosi: item prodigi
mut et vētris: etiam ad exhi
bendum cibum/potum/tectū
et similia. s. r in bonis⁹ culus
officio vsuaplones⁹ interpel
lantur ac ne debitores liberē
tur/prouidetur. **I**tem ex
carbontano edicto bonozum
possessione petita si satis non
detur/custodiēdis bonis cu
rator datus personali fungit
tur munere. **H**is similes sunt
bonis dati curatores: qui fue
runt eius qui ab hostibus ca
ptus est et reuerti speratur.
Item custodiēdis ab eo re
lictis bonis: cui necdū quisq;
ciuiti vel honozario iure suc
cessit curatores constitut⁹.
Alpianus.

bo. dā. l. fi. itē alius qñ bonis etiā pñtis. vt. C. de bo. q
lib. l. fi. §. i. et in auz. vt li. ma. et a. §. i.
e Satis nō def. vt. s. de car. s. l. is. §. ātiens.
f His siles. vt psonali fungantur munere.
s Sperat. de quo habes. s. q. ex cau. in pos. ca. l. in
possestioe. r. s. q. ex cau. ma. l. ab hostib⁹. et intrūpit iste
pcriptiones. vt. s. de cu. bo. dan. l. fi.
h Constitut. f. siles sunt p dcozū: vt psonali munes
re fungantur. r facit. s. q. ex cau. in pos. es. l. si diu. et de
colla. bo. l. i. §. si cum duobus.

v Ciuitat⁹. no.
legē ciuitatis ei
p suetudiez. ad qd
s. qd cu. vni. l. nul
li. r. l. itē. §. s. hoc
hodie. r. C. de edi
fi. p. l. an in totū
et. s. de aq. plu. ar.
si pzi. §. i. r de le.
r. se. cō. l. si de int
pretatione.
r Extitit. i. cri
stirvel est. vt. J. l. fi.
in prin.
v Annus. hec
sunt auctozitate
tm pub. s. s. supio
ra ē vtilitate: oia
tm psonalia. ad cō
liti. s. ex. tu. l. pn.
z Ad exhiben
dū. vētris dico ad
exhibēdū r. vt. s.
de v. in pos. mit. l.
i. §. ātiens. r. l. cu
rator.
a Bonis. f. ab
sentis.
b Usuaplones
corporaliū.
c Libent. a
personalibus.
d Prouidet. f.
p. cur. offm r. vt
et. s. de neg. ge. l. i.
s. qdā dicit h loq
de curatore dato
bonis mortui vel
capti ab hostib⁹
qd nō plz: qz de eo
statl dicit. hnt tñ
et illi idē offm cir
ca ac. r ad hoc. s.
de pzi. cre. idē §. i.
r no. hac. l. multa
gna curatozū: ē r
aliud qñ pstituit
vt soluat credito
ribus. vt. s. de cu.

Quod ad ho. i potestate e. vt videat fideiubere p eo vt. s. ad muni. l. ij. vel dic vt pfit ei ad excusatione vt. l. i. l. ij. s. ij. vel vt pfit ei ad hono. vt. s. de mi. l. xxv. an. l. ij. et facit. s. de his q snt sui vel alie. iur. l. filio.

Quod originē debent. f. rome. quasi nil pfit trāsa-

tio domicilij. sicut alias. vt. s. ad muni. l. incola sūt. et de iurif. om. iu. l. cū quidā. s. certe tibi erat pvenetus. Jc. p. eis. s. titu. ij. l. i. Sed tibi erat l officio. dic g hie et. f. loc. vñ h sus Terre quā pgio cape mores quos tibi cernis. nichilo minus tñ r rome. vt. C. de mu. r ou. l. si. p. out nō. s. ad mu. l. assumptio. s. filius. accur.

Enumerat psonas que debent et possunt vocari ad honores et munera. Idem.

Qui originē ab vrbē roma habēt: si alio loco domicilij pstituerint: munera ei sustinere debēt. Hic q in castris operā p militiā dāt nullū munitipale munus nisi q potest l eteri aūt p uatū q uis militū cognati sūt: legibz patrie sue et p uincie obedire debēt. Si in metallū datus in integrū restitutus sit: p inde ac si nec dānat fuisset ad munera vel honores vocatur: nec opponat fortunā et casus tristes suos ad hoc solum ne pte idone q ciuis esse videatur.

Corporalia munera semis ipse serus denegat: quom in honores vel munera insigat. Si filio nullā hz excusationem: intercedere p in cui potestate est ius nō haberi.

Ille non est laudāndus qui se vel alios subtrahit vtilitati patrie. h. d.

Si p nō cōsensit honoribus siue muneribus filij: ne illius patrimonij oneri subijciatur: pstat defensione. nō ciuem patre vtilitatibus quate-

Quod ad ho. i potestate e. vt videat fideiubere p eo vt. s. ad muni. l. ij. vel dic vt pfit ei ad excusatione vt. l. i. l. ij. s. ij. vel vt pfit ei ad hono. vt. s. de mi. l. xxv. an. l. ij. et facit. s. de his q snt sui vel alie. iur. l. filio. Quod originē debent. f. rome. quasi nil pfit trāsa-

Quod ad ho. i potestate e. vt videat fideiubere p eo vt. s. ad muni. l. ij. vel dic vt pfit ei ad excusatione vt. l. i. l. ij. s. ij. vel vt pfit ei ad hono. vt. s. de mi. l. xxv. an. l. ij. et facit. s. de his q snt sui vel alie. iur. l. filio. Quod originē debent. f. rome. quasi nil pfit trāsa-

Ab muneribus psonalibz aliud in honoribz vt. C. q mil. l. i. r. s. ti. ij. l. ij. in fi. r. l. i. l. i. in honoribz. Jc. aliud in pfitomonalibus. vt. C. de mune. pa. l. neq.

Datus e. quid ergo si snt minus idonei: Rñ. ad huc patre p eos inuari. vt. C. de his q mili. l. h. accur.

Muneris psonalibz vel primo nialium.

Excusatio pfito non tribuit immunitatē filio a muneribz.

Quāuis maior an. lxx v. liberorū incolumis pfit sit: ideo qz a muneribz ciuilibus excuset: filij tamē etus suo noie cōpetētia munera agnoscere debent. ideo eni p pfiti pmissi immunitatis ppter filios patribus datū est: quod illi subibunt.

Utriusqz onera munerū ciuilibz noie p uatū sui suscipere nulla iuris rōne cogitur.

Liberti muneribus fungi debēt apud originē patronorū: sed si sua patrimonialia habeāt suffectura oneribus. res eni patronorū muneribus libertinorū subiecta non est.

Si pater in reatu criminis alicuius est: filijs impedimento ad honores esse nō debet.

Decaprotos etiaz minores annis. xxv. fieri nō militantes tam p idē placuit: quia patrimonij magis onus videtur esse.

Exactionē tributorum onus patrimonij esse constat.

Lura frumentū cōparādū munus est: et ab eo etas. lxx. annorum: vel numerus. v. liberorum incolumium excusatur.

Los milites quibus superuenientibus hostilita preberi in ciuitate oportet: per vicos ab omnibus

Excusatio pfito non tribuit immunitatē filio a muneribz.

Quāuis maior an. lxx v. liberorū incolumis pfit sit: ideo qz a muneribz ciuilibus excuset: filij tamē etus suo noie cōpetētia munera agnoscere debent. ideo eni p pfiti pmissi immunitatis ppter filios patribus datū est: quod illi subibunt.

Utriusqz onera munerū ciuilibz noie p uatū sui suscipere nulla iuris rōne cogitur.

Liberti muneribus fungi debēt apud originē patronorū: sed si sua patrimonialia habeāt suffectura oneribus. res eni patronorū muneribus libertinorū subiecta non est.

Si pater in reatu criminis alicuius est: filijs impedimento ad honores esse nō debet.

Decaprotos etiaz minores annis. xxv. fieri nō militantes tam p idē placuit: quia patrimonij magis onus videtur esse.

Exactionē tributorum onus patrimonij esse constat.

Lura frumentū cōparādū munus est: et ab eo etas. lxx. annorum: vel numerus. v. liberorum incolumium excusatur.

Los milites quibus superuenientibus hostilita preberi in ciuitate oportet: per vicos ab omnibus

Excusatio pfito non tribuit immunitatē filio a muneribz.

Quāuis maior an. lxx v. liberorū incolumis pfit sit: ideo qz a muneribz ciuilibus excuset: filij tamē etus suo noie cōpetētia munera agnoscere debent. ideo eni p pfiti pmissi immunitatis ppter filios patribus datū est: quod illi subibunt.

Utriusqz onera munerū ciuilibz noie p uatū sui suscipere nulla iuris rōne cogitur.

Liberti muneribus fungi debēt apud originē patronorū: sed si sua patrimonialia habeāt suffectura oneribus. res eni patronorū muneribus libertinorū subiecta non est.

Si pater in reatu criminis alicuius est: filijs impedimento ad honores esse nō debet.

Decaprotos etiaz minores annis. xxv. fieri nō militantes tam p idē placuit: quia patrimonij magis onus videtur esse.

Exactionē tributorum onus patrimonij esse constat.

Lura frumentū cōparādū munus est: et ab eo etas. lxx. annorum: vel numerus. v. liberorum incolumium excusatur.

Los milites quibus superuenientibus hostilita preberi in ciuitate oportet: per vicos ab omnibus

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like 'C. q mil. l. i. r. s. ti. ij. l. ij. in fi. r. l. i. l. i. in honoribz. Jc. aliud in pfitomonalibus. vt. C. de mune. pa. l. neq. Datus e. quid ergo si snt minus idonei: Rñ. ad huc patre p eos inuari. vt. C. de his q mili. l. h. accur. Muneris psonalibz vel primo nialium. Excusatio pfito non tribuit immunitatē filio a muneribz. Quāuis maior an. lxx v. liberorū incolumis pfit sit: ideo qz a muneribz ciuilibus excuset: filij tamē etus suo noie cōpetētia munera agnoscere debent. ideo eni p pfiti pmissi immunitatis ppter filios patribus datū est: quod illi subibunt. Utriusqz onera munerū ciuilibz noie p uatū sui suscipere nulla iuris rōne cogitur. Liberti muneribus fungi debēt apud originē patronorū: sed si sua patrimonialia habeāt suffectura oneribus. res eni patronorū muneribus libertinorū subiecta non est. Si pater in reatu criminis alicuius est: filijs impedimento ad honores esse nō debet. Decaprotos etiaz minores annis. xxv. fieri nō militantes tam p idē placuit: quia patrimonij magis onus videtur esse. Exactionē tributorum onus patrimonij esse constat. Lura frumentū cōparādū munus est: et ab eo etas. lxx. annorum: vel numerus. v. liberorum incolumium excusatur. Los milites quibus superuenientibus hostilita preberi in ciuitate oportet: per vicos ab omnibus

tra. C. vt ne. li. in emp. spe. l. i. Sol. vt ibi.

Quos. nā nō oēs ptingit. vt. l. si. spe. r. §. ff. r. hic q' illuſtri militi medietas dom' nō illuſtriteria. C. de mēra. l. ij. r. ni pl' ēt a volētib' petiſſit. C. de ſalga. ho. nō p. l. ij. r. facit. l. i. l. funt mēra. r. C. de epi. r. cle. l. i. et de mu. pa. l. ij.

Hospitiſ. fa cit. §. pri. §. c. Statuti. §. de albo ſcri. l. i. d. Discrimi. i. indiſtite. r. facit. l. e. honor. §. gerē doſi. r. facit. l. i. l. i. §. pe. r. C. e. l. fi. et. l. cū te. r. §. n. ij. honores. §. his q.

Deſtituant. r. aſo deſt ruantur f. C. nō pellit. §. pro vno cogit ſim q' ſdā. arg. hui' iſe q' nō plj: vt. §. e. l. §. q' p. r. §. n. ij. l. ſpurū. §. p. et. l. honores. §. fi. r. q' b' ēt h'ic eod' t'pe ſub. maxime nam nec diuerſo.

Inſigūl. dic de nouo p' moſtē p' ſis lz electi in vi ta: vt. l. e. l. r. ſi fili um. vt. l. e. l. r. ſi ſi l' uēte ſz nō p' ſentē te vt. §. ſa. h'ec. l. e. pte. §. ſi. r. l. ſi ſi ſta. §. idē ſcri. ne ra. r. §. ad mū. lu ci'.

Sic eſt ar. ad ſū pt' q' v' fratrū fecit. p' vore ducē da: vel p' ſua mili tia exercenda.

Ara. operis publici.

Mun' p' ſona l. et. vt. §. l. i. §. i.

Quo. mune re.

Excuſat. C. q' mī. l. fi. r. l. p. r. i. §. ſuis. et. C. de ſump. re. l. i. lib. x. m. C. ſuſeret. q' n' immo et ſi ſponte niſi ſit decurſiona tuſ. vt. C. de his qui ſpon. mū. ſub. l. i. et. §. et not. §. de priuile. vete. l. ſi. na. et. l. ij. Accur.

Si ex voto. quilibet anhelat ad lucrū: vt h'ic r. C. ardi. m. l. ſi deſunctus.

quos id mun' cōtingit ſuſct' p' oportet. **M**unus hoſpi tis in domo recepti nō p' ſo ne ſz patriſſionus ē. **P**re ſes p' uincte p' uideat munera et honores in ciuitatib' equa liter p' vicos ſz etates r' digni tates aut gradus munerū ho noriſq' qui antiqui' ſtatuti' ſunt inſūgi: ne ſine diſcrimie' et frequēter h'is oppreſſis ſiml' virtis et virib' reſpublice deſti tuant'. **S**i duo filij in p' tate p' ſis ſunt eodē t'pe: munera eorū pater ſuſtinere nō cōpel litur'. **S**i ſis qui duos filios relinq'bat nichil de expedien dis muneribus alteri' filij ex cōi' patrimonio ſupp'mis ſuis cauit: p' p' ſis ſump'tib' et mu nera et honores q' et inuſgū t' ſuſcipere d'z: ſuts p' alte ro viuus pater ei' ſimod' one ra expedierit.

Idem.

Ara extruend' vel refi ciend' operis in ciuita te/munus publicū eſt: a quo' q' nōq' liberozū incolumitū noie pater excuſatur'. nec ſi p' vīm extorſū munus fuerit: excuſa tionē quā h'z ab alijs muneribus auferet'. **D**eſcientiū facultatib' ad munera vel ad honores qui indicunt: excu ſatio nō p'petua ſz i'p'alis eſt. nā ſi ex voto' honeſtis rōnib' patrimoniū incremētū acce perit: ſuo t'pe an idone' ſit ali quis ad ea que creatus fuerit eſtimabitur'. **I**nopes one ra patrimoniſ i'p'ſa nō habēdi neceſſitate nō ſuſtinēt: corpo ri' aſit indicra obſequia ſoluū tur. **Q**ui obnoxius muner

ibus ſue ciuitatis ſuit: r' nomē militie deſuglendi oneris mu nicipalis gratia dedit: de tero rem cām reſpublice facere nō potuit'. **S**ceuola.

Auicularij et mercato res olearij qui magnā partem patrimoniij ei rei cōtu lerunt: intra quinquēniū mu neris publici' vacationem ha bent.

Quodā reſcripto cauē q' poſt q' quis eſt decurio debet ſubire magiſtratus: hoc d'z in telligi ſi aſs eſt idoneus ſacul tarius. **D**einde ponit alios q' eligi nō poſſant ad munera r' honores: quos vide. **I**pta.

Reſcripto d'z uoz' fratrū ad rutilū lupū ita de claratur cōſtitutio' qua cautū eſt: prout' quiſq' decurſo crea tus eſt: vt et ita magiſtratum ad i'p'ſicatur: toties ſeruari d'z quotiens idoneos et ſufficie tes oēs eſſe contingit. **L**etex ſi ita quidā tenues et ex hau ſi ſunt vt non modo publicis honozibus' pares nō ſint: ſed etiā vix de ſuo victū ſuſtine re' poſſint: et minus vtile' et nequa q' honeſtū eſt talibus mādari magiſtratus: p' ſerſi' cum ſint q' cōnienter rei et ſue fortune r' ſplendori publi co poſſint creati. **S**ciāt t'gi tur locupletiores nō debere ſe hoc p' i'extu legis vti: r' de t'pe quo q's in curſā alligatus ſit inter eos demū eſſe querē dum qui pro ſubſtāta ſua ca p'iant honozis dignitatem.

Debitores rerū publicarū ad honores inuitari nō poſſe

allectus: aſs alligat'. i. obligat' ſit excuſabitur p' etate ſenilē vel iuuenilē vel nō inter eos r' c. ad q' b. §. n. ij. non t'ri. §. fi. et. §. pe. et facit. C. de decu. l. ad ſubſtāta. r. §. e. q' oug. §. liberū. r. l. i. §. eos. in ſi. r. l. eo. honoz. §. de ho

ſt. §. ij.

Eſtimabitur. §. de vaca. l. his honozibus' §. pe. r. l. i. §. i. ſemper §. negociatores.

Corpora. aſs corpora inducta: r' idem eſt ſenſus. et facit. C. de his q' mili. l. ſi itē facit. §. de pe. l. i. §. i.

Nō potuit. ar. §. frēs d' p' n'ia: vt h' r' l. lōbar. de epi. r. cle. l. de lib. ho. et de his q' ſe in poſ. a. l. i. r. ij. r. ij. r. C. q' mili. nō poſ. l. ij. et. C. de uol. l. i. et de his q' ad ec. cō. l. i. r. §. de inſa. l. ij. §. eſt et quartū. r. l. i. l. i. pe. §. pe. et C. de epi. r. cle. q' ſub p' i'extu. r. ar. §. de u. immu. ſp. §. diuus. accur.

Auicularij. **I**ntra q' n'quē niſi. l. i. §. q' ne gociatores. §. vbi d'z dū durat actus ſo. vt ibi.

Publici p' ſo nalis. vt. d. §. ne gociatores. r' fa cit. C. de ho. non cōm. int. pa. et ſi lium. l. ij. vbi ſi ſpaciū d'z. itē facit l. i. l. eos. r. §. §. ſa. l. ij. §. §. r' quar tum. accur.

Reſcripto. cō ſtitutio. quā nō habem': h' ci' mētē hēs h'ic. r. l. l. ſi q's. r' facit in anſ. de defen. ciuit. in p' n. ii.

Prou. i. poſt q' b. accur.

Honozibus. aſs oneribus.

Suſtere poſ ſint. aliq' q' plus expēdit occaſiōe dignitatis. vt. r. §. ſi. §. l. decurſib'.

Vale. q' l. a lū ſubeāt hoc on' a. p' ſerſi. abū dat p' ſertum: nā et aſs etiā nō idonei eliguntur. vt. l. vt gradatim. §. quo t'ens. r. §. u. ij. l. ij. §. ſpurios.

Alligat'. aſs

ſenilē vel iuuenilē vel nō inter eos r' c. ad q' b. §. n. ij. non t'ri. §. fi. et. §. pe. et facit. C. de decu. l. ad ſubſtāta. r. §. e. q' oug. §. liberū. r. l. i. §. eos. in ſi. r. l. eo. honoz. §. de ho

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

ſt. §. ij.

S quis cogendus est. et si non cogitur tñ tenetur vt. s. ad muni. lucius. in prin. **b** Agnoscenti. facit. C. de suspec. tu. l. iij. r. s. de ad mini. tut. l. i. et in l. de satisfda. tut. spe. et in aut. de de sen. ciu. s. interim. r. C. de pig. l. nominatorum.

Honorē. mu- nus extraor- dinariū: vt nō sit cōtra. Ie. l. si s. ab huius. vel ibi eo patrimoniali qd rebus imponitur non in alio: regu

Cōsules lariter secus vt h collectā r sic est ar. h q cō soluere sales nō debēt sol nō dñt. uere collectā. Itē Onera q duo onera quis duo qd non debet sustine re: vt. s. ad. l. r. ho. non dz. de iac. l. nauis. s.

quid ergo. s. hic statim est ar. con- tra: qd dic vt. s. de offi. pre. diu. Itē pōe exēpluz. s. ad mu. l. municipes.

U gradati. edicto pro- ris: et accipe exp- mitur qd est. l. r. fa cit. C. e. l. l. r. Ieo. hono. s. gerendo rum. et. s. de neg. ge. q. mulier. l. pa. sed ar. s. s. ii. q. ho notes. So. vt ibi. vel ibi non erant idonei: vt. Ie. l. ho nor. s. s. r. i. pri. s. Accur.

Conditionis hōtes. puta senio res: vel qui in al- bo precedunt. ad qd. s. ti. l. i. et de fide instrumen. l. fi. vel aliqua pro- genies: attñ r. r. facit. I. ut. l. i. q. s. antepe. et. s. penl. et. s. e. l. rescripto. in pn. r. i. p. r. i. s. itē ar. s. s. de pub. l. cotem. s. fi.

Infringitur. vt et. Ie. hono. s. fi. r. l. estimationē. s. fi. et. s. ti. q. l. i. q. s. spurios. et. l. eos. et. C. qui etate. l. q. in fi. lib. r. et. s. p. r. i. s. et in aut. quō oz epif. s. quātā et ar. s. de pub. cotem. s. fi. sed in casu fallit: vt. Ie. de iure immu. l. i. in fi.

Reprobati. sicā reprobandi subit: vt hic. r. C. de profet. gr. me. l. q. et in aut. de col. s. iudemus. r. s. de ex-

no publico honorem eis com- mitti nō est dicendum: etiam cum ipsius pernicie minoris. **I**dem.

S quis magistratus in municipio creatus mu- nere insucto fungit detract: per presidem mun? agnosce- re cogendus est: remedijs q- bus tutores quoq; solēt cogi ad mun? qd insuctū est agno scendum. **M**ōdesti.

Honorem sustinent mu- nus imponi vel inferri non potest: munus sustinenti hono. defertur potest

Ascendendum est de gradu in gradum. nam qui nimis fe- stinat seipsum precipitat. hoc dicit. **I**dem.

U gradatim honores deferantur edicto et vt a minoribus ad maiores p- ueniat epistola diui pij ad ti- cianum exprimitur. Et si lege municipali caueatur vt pferā tur in honoribus certe condi- tionis homines: attamē scie- dum est hoc esse obseruandū si idonei sint: r ita rescripto di ui marci continetur.

Necessitas legi pcedat hoc dicit.

Quoties penuria ē eoz q magistratū suscipiūt: im- punitas ad aliquid infrigitur: si- cuti diui fratres rescripserūt.

Reprobati posse medicū a republica: qd p̄us semel pro- batus sit / diuus magnus an- cum patre rescripsit. **E**os qui primis litteris p̄eros in

cus. tu. s. et reprobari. in prin. als cōtra: vt. s. de neg. gest. pomponius. et dic vt ibi.

Qui punit. s. a. b. c. vt. I. ii. q. in fi. **U** muneris. quo ad munera pone exēplū vt. I. ti. l. sextū. s. i. r. l. i. q. et. l. in honorib. s. muneris. s. r. idē in tutore pu pilli. vt. s. de exc. tu. l. spadonē. s. q. accipens.

A d tps. i. p tpe: vt. I. ii. a. h. i. q. s. ordiaria sic: vt. I. ii. l. i. pe. s. duo. **A** catio. fa- milie sūt. s. nō emācipatis. s. large p obus a- lijs defēditibus ponit familia: vt et patet. I. de iure imu. l. i. et. iij.

A catio idemq; immu- nitas que liberis r po- sterior alicui data est: ad eos dūtaxat pertinet qui eius fa- milie sunt. **I**dem. **A** catio idemq; immu- nitas que liberis r po- sterior alicui data est: ad eos dūtaxat pertinet qui eius fa- milie sunt. **I**dem. **A** catio idemq; immu- nitas que liberis r po- sterior alicui data est: ad eos dūtaxat pertinet qui eius fa- milie sunt. **I**dem.

A catio idemq; immu- nitas que liberis r po- sterior alicui data est: ad eos dūtaxat pertinet qui eius fa- milie sunt. **I**dem.

A d tps. i. p tpe: vt. I. ii. a. h. i. q. s. ordiaria sic: vt. I. ii. l. i. pe. s. duo. **A** catio. fa- milie sūt. s. nō emācipatis. s. large p obus a- lijs defēditibus ponit familia: vt et patet. I. de iure imu. l. i. et. iij.

Hic ponit altam diuisionē munerum.

Munus aut publicum aut priuatum est. publicum mu- nus dicitur qd in administran- da republica cum sumptu si- ne titulo dignitatis subimus.

A starum munitioes / pre- ditorum collationes / non per- sone sed locozū munera sunt.

De honoribus siue mune- ribus gerendis cum queritur impunitas consideranda pso- na ē et? cut defert honor: siue mlier? administratio. Itē origo nataliū: facultates qz an suffi-

et. I. i. u. l. sunt munera. Accur.

De honoibus. item lex id est consuetudo. et facit ad s. s. titu. q. l. i. q. s. penul. et. l. honores. s. is. qui. et. l. eos. et. C. si seruus aut lib. ad de. a. s. p. l. i. et. q. et. s. iij. q. non tm s. fina. et quod cuiusq; yniuer. l. i. q. et. iij. r. I. s. gerendorum. Accur.

Liber Duodecimus

A tenebitur. f. subire manus: r. nisi erit solutio rei pub. tenebitur nominans. r. facit. C. de filia. l. fi.

B non debeas. i. piculi p. honore tanq. fideiussor. c. Certus. vt. r. s. e. vt. gradatum. r. C. e. l. i. sed contra fidei decurio. l. honoz. in pun.

D honores potest. vt. r. C. de asse. l. nemo de do. melicis. r. C. de decur. l. q. s. i. r. J. e. l. est. i. d. e. z. in fi. r. r. o. ne frequita honozis r. e. vt. in aut. de defen. ciui. f. h. aliss. cadit i. l. i. u. l. i. a. vt. C. ad. l. i. u. l. a. m. l. i. nisi vt. J. p. r. i. s. r. m. i. vt. i. aut. de defen. ci. u. i. f. h.

E Creent. ad h. s. vt. gradatum. f. quotiens cu. r. cor. sed p. r. a. f. e. l. i. s. p. o. t. e. s. in pun. c. i.

T si filii. de facto. p. f. e. f. i. Cam. eidez. marime. ad q. b. s. ad muni. l. u. a. f. i. d. e. r. i. r. s. f. a. h. e. r. si filio. s. p. o. m. p. o. r. s. i. l. i. i. s. f. i. n. a. Nec ob. C. de pericu. f. u. c. p. a. r. e. l. i. c. o. t. r. a. q. t. i. b. i. v. i. u. e. n. t. e. p. a. t. r. e. a. c. c. e. p. t. i. l. i. u. s. h. o. n. o. r. e. s.

E stimat. de. p. admistr. tione habenda vel omittenda.

A udiendi no sunt. imo r. pecu. nia p. missam da. re: honozes cogit. tur subire. vt. J. de polli. l. in p. r. u. a. t. i. s. i. r. h. r. f. a. c. i. t. C. de excu. m. u. illud. et s. de offi. p. r. e. v. b. l. i. s. i. t. e. s. o. l. e. t. r. de tutel. l. in eos.

E s. ceperit. h. m. o. r. s. i. n. o. c. e. p. e. r. i. t. vt. J. de polli. l. i. s. i. c. o. n. t. r. a. s. o. l. u. s. b. a. u. h. i. c. m. a. x. i. m. e. v. e. l. s. o. l. v. t. i. b. i.

I nchoat. ab eode qui p. honore pecunia p. missit: vt. J. de polli. l. i. s. i. q. s. ob. h. a. c. v. e. l. d. i. c. p. o. n. i. t. a. l. i. s. c. a. s. u. m. i. n. e. o. q. u. i. o. p. u. s. p. m. i. s. s. i. t. q. r. i. p. e. i. n. c. h. o. a. d. o. i. n. c. i. p. i. t. t. e. n. e. r. i. r. s. i. c. i. n. t. e. l. l. i. g. e. e. i. s. d. e. z. d. u. o. b. u. s. m. o. d. i. s. J. de polli. l. i. c. o. t. i. e. n. s. f. i. m. C. Inuitus. J. de adm. r. e. ad c. p. t. i. l. i. i. s. f. i. l. i. u. s. r. f. a. c. i. t.

cere inuncto muneri possunt. Itē lex fm quā mlierib⁹ q⁹q⁹ fungi debeat. Plebel filius fa. periculo eius qui noiauerit tenebit⁹ idq⁹ imperator noster seue. augu. in hec verba rescripsit. Si in numero plebeloruz filius tuus est: quāq⁹ inuitus honores ex psona filij suscipere cogi nō debeas: tamē resistere quominus patrie obsequatur periculo. eius qui nominauerit: iure patrie p⁹atis nō potes. Berendox honoz nō p. missa facultas est: s. ordo certus hute rei adhibitus est: nā neq⁹ p⁹ maiorē magistra. tū quisq⁹: nisi minorē suscepit gerere pōt: neq⁹ ab omni etate: neq⁹ p⁹tinuare quisq⁹ honozes pōt. Si alij nō sunt q⁹ honores gerant: eosdez cōpel. lendos qui gesserūt cōplurib⁹ constitutionibus canes. d. i. u. s. e. r. t. i. a. d. r. i. a. n. d. e. i. t. e. r. a. d. i. s. m. u. n. e. r. i. b. u. s. r. e. s. c. r. i. p. s. i. t. i. n. h. e. c. v. e. r. b. a. Illad p⁹sentio: vt si alij nō erūt idonei q⁹ hoc mūere fungant: ex his q⁹ iā functi sunt creent⁹.

A n⁹ heredis mala gestio muner⁹ nō onerat coheredes licz p⁹ illi⁹ heredis decurionat⁹ p⁹sentierit dū vineret. h. d. Paulus.

T si filii decurionē pater esse voluit: tū defuncto honores qui filio decurto ni cōgruentes post mortē patris obtingerēt: ad honores coheredis filij nō p⁹tinent: cū et d⁹ decurioni sufficētes facta tes p⁹ reliq⁹rit. p. apt.

E stimatonez honozis

s. de lib. ag. si q⁹ ali. f. si p⁹ r. s. e. honoz. s. plebel. r. l. r. qui orig. s. qui pater. fallit a sit in hoc casu: vt. C. qui n. mero lib. l. fina.

Nemo cogitur. vt. r. s. e. l. honoz. s. p. e. cū concor. sed sponte pōt: vt. J. l. proxi.

aut muneris in pecunia pro administratione offeretes audiendi non sunt. Qui pro honore pecunia p. missit: si solvere eam ceperit: totam prestare optis inchoati exemplo coactus est. Inuitus filij p⁹ p⁹republicā saluā fore cauere nō cogit. Defensionē rei publice amplius semel suscipere nemo cogit: nisi id fieri necessitas postulet. Bermo.

S ponte prouincie sacerdotum iterare nemo p⁹hibetur. Immunis ab honozibus r. muneribus clulibus si decurioni creato filio quē habet in p⁹te p⁹sentiat: mlierib⁹ r. honozib⁹ sumpt⁹ submistrare filio cōpellit⁹. Archab.

Munerum clullum triplex d⁹ulsio est. quedā munera personalia sunt: quedā patrimoniorum dicunt: alia mixta. Personalia sunt q⁹ animā prouisione r. corporalis laboris intentione sine aliquo gerentis detrimēto perpetratur: veluti tutela: r. cura. calēdarius quoq⁹ curatio: r. questura in aliqua clultate inter honozes nō habetur: s. persona le munus est. Tyronum⁹ siue equozū p⁹ductio r. si qua alia animalia necessaria: producen. da sunt: vel res prouehende siue persequende sunt: vel pecuniae fiscales: siue anone vel vestis: persone mun⁹ est. Curus vehicularis sollicitudo. Item angariatū prohibitio: p⁹sonale munus est. Cura quoq⁹ emendi frumenti: r. olei.

Cōpellit. s. de libe. ag. si q⁹ s. nō tantū. r. s. i. i. q. honozes. in fi.

Munerū. p. p. e. r. a. n. s. vt. r. s. e. l. i. s. i. Calēdarius. i. q⁹ deputant noib⁹ faciendis: vt. s. de leg. iij. q⁹ filium.

Questura. vt. si q⁹ p⁹est pecunie querende. alis eēt honoz. vt. s. de of. quest. l. i. s. f. i. v. Tyronum. i. d. nouorum militū.

Productio. ad hoc. s. de infra. athletas. sed p⁹tra C. co. l. iij. sol. it i a se sumptu suo. hic publico.

Pecunie. f. prouehende. vt. J. tui. l. i. s. quem ita.

Vehicularis. s. i. i. l. p. n. s. sol. h. publico ibi suo sūptu a prohibitio. alis prohibitio. i. qui prohibet erigi ab his a quibus erigi non debet. Alij habent angariatū prohibitio r. est patrimoniale mun⁹: vt. J. t. i. i. sunt mlieri. b. Frumentū. de peccis publicis. r. sic nō est. s. i. s. i. s. i.

S ponte. sacerdotū. dignitas est: vt. C. s. natu. libe. l. i. Nec ob. s. eo. honoz. s. f. i. q. hic spāle nō dico q⁹ alij desinant: q⁹ tunc etiaz cogitur: vt. s. l. honoz. s. f. i. vel veri⁹ ibi de honore sine sumptu. hic autē cū sumptu. ad q⁹ s. l. honoz. in p. n. r. s. l. p. r. i. in f. r. J. i. i. l. q. r. q⁹ ibi no. r. C. de his qui spō. te mu. sub. l. i. r. i. j. r. s. i. i. i. in fi.

Prate. nā si forte emācipatus p⁹sentido ei pater nō obligaretur. vt. s. ad muni. l. quoz. t. e. s. f. a. c. i. t. C. de filij. l. i.

Cōpellit. s. de libe. ag. si q⁹ s. nō tantū. r. s. i. i. q. honozes. in fi.

Munerū. p. p. e. r. a. n. s. vt. r. s. e. l. i. s. i. Calēdarius. i. q⁹ deputant noib⁹ faciendis: vt. s. de leg. iij. q⁹ filium.

Questura. vt. si q⁹ p⁹est pecunie querende. alis eēt honoz. vt. s. de of. quest. l. i. s. f. i. v. Tyronum. i. d. nouorum militū.

Productio. ad hoc. s. de infra. athletas. sed p⁹tra C. co. l. iij. sol. it i a se sumptu suo. hic publico.

Pecunie. f. prouehende. vt. J. tui. l. i. s. quem ita.

Vehicularis. s. i. i. l. p. n. s. sol. h. publico ibi suo sūptu a prohibitio. alis prohibitio. i. qui prohibet erigi ab his a quibus erigi non debet. Alij habent angariatū prohibitio r. est patrimoniale mun⁹: vt. J. t. i. i. sunt mlieri. b. Frumentū. de peccis publicis. r. sic nō est. s. i. s. i. s. i.

Vehicularis. s. i. i. l. p. n. s. sol. h. publico ibi suo sūptu a prohibitio. alis prohibitio. i. qui prohibet erigi ab his a quibus erigi non debet. Alij habent angariatū prohibitio r. est patrimoniale mun⁹: vt. J. t. i. i. sunt mlieri. b. Frumentū. de peccis publicis. r. sic nō est. s. i. s. i. s. i.

Vehicularis. s. i. i. l. p. n. s. sol. h. publico ibi suo sūptu a prohibitio. alis prohibitio. i. qui prohibet erigi ab his a quibus erigi non debet. Alij habent angariatū prohibitio r. est patrimoniale mun⁹: vt. J. t. i. i. sunt mlieri. b. Frumentū. de peccis publicis. r. sic nō est. s. i. s. i. s. i.

a **C**harispey. i. olei: et frumenti.
b **C** Publici balnei: et est fordiduz vt. C. de epi. et cie. placet.
c **C** Preficiunt: vt milites qui vadunt perquirendo latrones. vt. C. de custo. reo. diuus. et. C. de ienarchis lib. x. l. i.
d **C** Venalib. puca carnibus presunt vt iusto pccio pbeant. vt. C. de offi. pte. vbi. l. i. §. cura. et fa. C. de epi. audien. l. i. Itey no. statui pccum his quibus homines coiter in diget. vt sic publicas utilitas preferatur pcciate. vt. C. de cadu. tol. l. i. in fi. et. C. pro socio l. actione. §. labeo. cuz conco. Et sic non ob. §. re. amo. l. non est. Nec. C. de iudi. l. nemo. §. videt. obitare. §. ad. l. i. in. de am. l. i. Sed die q. ibi noerat venale. hic sic. vel hic ad panem faciendum. ibi ad negociaduz vel ad equos alēdos no hoice.
e **C** Hi quoq. qui custodes: nocturni forte vigilēs. et dic q. hec sūt noia psonalis muney: et accipe verbi de sinantur q. est. §. ad oia sequētia.
f **C** Vel ienarche. C. de lib. cau. sa. l. no idcirco.
g **C** Extruenda. alias destruēda.
h **C** Palacia. ad hoc. §. de offi. pcc. ful. l. i. in aliqua.
i **C** Expresum. ab eis.
k **C** Legatus. i. vt. et itiner. dispēdit. vt. J. de lega. l.

Nam harum specierum cura tores quos greci appellant: creati moris est. Inter personalia munera in quibusdam ciuitatibus numeratur et calefactio publici balne: si ex redditibus allicus ciuitatis curatori pecunia subministratur. Sed et cura custodiendi aqueductus personalibus muneribus aggregatur. **C** Ienarche qz qui di discipline publice: et corrigēdis moribus preficiuntur: sed et qui ad reficiendas vias eligi solent: cum nichil de proprio patrimonio in hoc munus conferant. **C** Item episcopi qui presunt panis: et ceteris venalibus rebus que ciuitatum populis quotidianum victum vsut iungūt: personalibus muneribus fungūt. **C** Qui an nonam suscipit vel exigit vel erogat: et eractores pecunie pro capitibus personalis muneris sollicitudines sustinent: sed et curatores qui ad colligēdos ciuitatum publicos redditus eligi solēt: personali munerē subiungūt. **C** Hi quoq. qui custodes edum vel archeote: vel legographi: vel tabulari: vel xenoparchini: vt in quibusdam ciuitatibus: vel ienarche: vel curatores ad extruenda: vel reficienda edificia publica siue palacia: siue naualia: vel mansiones destinantur. si tamen pecuniam publicam in operis fabricam erogant: et q. faciendis vel reficiendis nauibus vbi vsus exigit proponunt: muneribus personalibus astringuntur. **C** Camelasia quoq. similiter personale munus est. nam ratione habita: et alimentorum et camelorum certa pecunia camelariis dari debet: vt solo corporis ministerio obligent: hos et alio ordine vocari: nec vlla excusatione liberari: nisi

sola lesi et inutilis corporis infirmitate specialiter sit expressum. **C** Legati quoq. qui ad sacraruz principis mittuntur: quia viaticuz quod legatuz dicitur interdum solent accipere: sed et nicostrategi et pstrinorum curatores: personale munus ineunt. **C** Defensores quoq. et quos greci sindicos appellant: et qui ad certaz causam agendam vel defendendam eliguntur: laborem personalis muneris aggredunt. **C** Iudicandi quoq. necessitas: intra munera personalia habetur. **C** Si autem aliquis fuerit electus: vt cōpellat eos qui pecuniam publicam possident sternere viam: personale munus est. Pari modo qui acceptandis siue suscipiēdis censualibus professionibus destinatur ad personalis muneris sollicitudinem animum intendit. **C** Mastigophori qz q. anothetas in certaminibus committuntur: et scribe magistrat: personalis munerē seruisit. **C** Patrimoniorum sunt munera q. sumptibus patrimonij et damnis administratis expediunt. **C** Elephoria et hospitatura apud alexandrinis patrimonij munus existimantur. Susceptores quoq. vini per prouinciaz aphylicam: patrimonij munus gerunt. **C** Patrimoniorum autem munera duplicia sunt. nā quedam ex his muneribus professionibus siue patrimonij indicuntur: veluti agminales equi: vel mule: et angarie atq. vehēd. huiusmodi igit obsequia: et hi qui neq. munitipes neq. incole sunt: agnoscere coguntur. Sed et eos qui fenus exercēt (si veterani sine) tributiones eiusmodi agnoscere debere sepe rescriptuz est. ab huiusmodi muneribus neq. ptilipularis: neq. veteranus: aut miles aliusve: qui ptilile

q. in fi. et. §. si cer. pta. cuz fili. et. §. ad mu. l. i. i. c. i. **C** Curatores. semp die sumptu publico.
m **C** Eligunt. vt actores: et sic findi cus ad oēs: actor etiā ad vna: vt h. et no. §. q. cuiuscq. vni. l. i. §. i.
n **C** Necessitas sic. §. de aduo. di. iudi. scimus. et in aut. vt in. no. ex. sa. ius. et. §. eo. l. pen. §. duo. §. ar. cōtra. §. de ar. l. iij. §. ita et. **o** **C** Pecuniam publicā. alias ppe via pub. ad q. §. que ad. ser. ami. l. si locus.
p **C** Ptilimoniey sunt. susceptores. qui prebent vasa vel domuz vbi vinnū publicū ponat sine labore.
q **C** Vel mule. talia prebēt ad onera publica portanda: et semp die sine labore persone.
r **C** Vehēdi. alii as ferēdi.
s **C** Neq. munitipes. qd. sūt muniticeps habes. §. ad muni. l. i. §. incola. §. de verbo. sig. pupillus. §. scola.
t **C** Los qui. §. ad muni. filij. §. fi.
v **C** Veteran. sub. etiam. vt. J. pro. neq. veteranus.
x **C** Muneribus. patrimonialibus vt. et. §. e. cura. §. fi. et. J. tit. i. l. iij. §. que patrimoniorum: et. l. sunt. §. fina. et. l. his honorib. in princi. sed personalib. multis ex causis: vt. J. titu. i. per totum.
y **C** Veteran. §. de pccuile. vetera noy. l. iij. et. l. vie.
z **C** Aliusve. vt. §.

Liber Duodecimus

eo. l. rescripto. §. si. r. Tit. i. l. §. qui patrimonio. r. C. de mu. pa. l. u. r. it. r. l. neq.

a Subnixus est. siquidē quisq; misera publica subire cogit nisi privilegio principis relaxet: vt. Tit. i. hi qui r. l. sunt munera. r. J. de iure imu. l. temp. §. privilegia. r. C.

ll. multe cōtrarie r obuiāres privilegūs tribuētēs immunitatē manex reperiant: vt. C. d. d. u. l. vacuati. r. l. nullus: r. l. qui- cunq; r. l. curiales r. l. oēs: r. C. vt in emp. spe. l. i. r. C. de q. mu. vel pie. l. u. r. C. de agri. r. cen. immunitates r. l. originarios. r. C. de m. uile. l. i.

b Pontifex. ergo nec clericus: nec ecclesie: q; vt pre- dia possideāt a lege humana est: s; q; ecclesia: r. p. ea- tus decimationis r. primitiaz hoc a lege dei: ideo. p. pue pncipi. p. suo epō substi: vt hic r. C. de sacrosan. eccle. l. ad instru- ctionem r. l. sacro- scia: r. C. de epis. r. cleri. l. de his: r. in auten. de ali. r. em phi. §. s; q; quis. r. de ec. ti. §. ad hoc: r. in decre. ri. q. i. c. sicq; r. c. cū ergo: r. c. si tributū: r. r. maganū quidē est.

c Possidēt. pre- dia. r. fa. §. de usu fru. si pendentes §. si quis.

d Decaprotie. grecum.

e Decaproti- cos. hoc expone: vt. §. l. i. §. deca- prothos.

f Ciuitat sue. Nā lex dicitur: vt §. de le. r. senatus- cōsul. l. cū de p. sue tudine. r. l. de qui- bus.

g Publica appellat. Tit. i. in honoib; §. q; publica.

h Ab angarijs. Tit. i. l. his honoibus §. angariar.

i Recipiendo. dic. vi. Tit. i. l. pe. §. duo.

k Ab capitatione. licet ergo capitatio sit psonale: q; p. capite prestet: r. ab alijs psonalib; p. p. uilegij. q; s.

gio aliquo subnixus est: nec pontifex excusaf. **P**reter- ea habēt qdā ciuitates prero- gatiuā: vt hi q; in territorio earū possidēt: certū quid frumēti p. mēsurā agri per singulos annos pbeāt: qd; vngus colla- tionis munus possessiōis est.

Mixta munera decaproti- cos decaprotie: vt herēnius modestinus: r. notādo r. dispu- tando bene r. optima rōne de- creuit. naz. decaproticos a p- thī tributa exigētes: r. corpo- rale mntiferū gerū: r. p. mu- neribus defunctorū fiscalia de- trimēta resarcitū: vt merito in- ter mixta hoc munus numera- ri debeat. **S**ed ea q; supra psonalia esse diximus: si hi qui fungunt ex lege ciuitatis sue: vel more: etiā q; de p. p. is fa- ctatibus impētas faciūt: vel annonā exigētes defertorum p. dōtōy dāna sustineāt: mixte p. diffinitione cōtinebunt. Hec oia munera que trifariā diuisi- mus vna significatione cōpre- hendunt. nā psonalia r. patri- monioy r. mixta munera ciui- lita seu publica appellant. **S**i- ue aut psonaliū dūtaxat: si- ue etiā ciuiliū munerū immu- nitas alicui pcedat: neq; ab an- nona: neq; ab angarijs: neq; a rehēdo: neq; a nauē: neq; ab hospite recipiēdo: neq; a capi- tatione: exceptis militibus r. veteranis excusare possunt.

Magistris qui ciuiliū mu- nerū vacationē habent. Itēz grammaticis: r. oratoribus r. medicis r. philosophis: ne

excusetur: ab hoc tamē nō: q; dānum esset fisci. vt. C. de p. ci. l. nec dānosa r. C. si p. tra ius vel vi. pub. l. si. r. C. de vec. r. com. l. quitquid.

Ueteranus. veteranus ergo excusaf a nauis fabrica: vt. §. de vete. puul. l. si. r. l. pe. sed nō a sua nauē quin- seruat nisi pceda- tur immunitas.

Possit. fa. §. ab huus. enz cor. accur. **E**t medicis: vt. C. de epis. r. cle- ri. l. i.

Philosophis als ergo tenerent: vt. Tit. i. in hono- ribus §. pe. r. de p. fel. l. pe. r. l. fina. r. fa. C. de p. r. me. l. medicos. r. C. de exc. tu. si duas §. i. r. C. §. mune- pa. p. fessio.

De vacatione r excusatione munerū. Titu. v.

Quis ex- cusatio sua equitate nit: sed si p- tēdētibus aliquid si- ne iudice credat: aut passim sine rplis p. finitōe put cuiq; libuerit pmissum fuerit se excusare: non erunt qui munera necessaria in rebus publicis obeant. **Q**uare r. qui libero- rum incolumtum iure a mune- ribus ciuilibus sibi vendicant excusationē: appellationē in- terponere debent: r. qui tem- pora p. finita in ordine in etu- modi appellationē peragēdo nō seruauerint: merito p. scri- ptione repelluntur.

Qui excusatione aliqua vtunt quo- tienscūq; creati fuerint: r. si tā ante absoluti sunt: necesse ha- bēt appellare: sed si per calū- niam r. septus idem aduersa- rius vexādi gratia etus quem- scit p. p. etna vacationē subnixū: vt faceret p. batus erit: sum- ptus litis ex p. lo decretoy p. n- cipalium prestare iubeat et quem sine causa sepius in- quietauit.

Ad rus confugiens de ciui- tate ne maioribus subiciat ex- cusationē non habet. h. d.

Qui fraudē ordinis in ho-

illū faceret: r. dic q; p. bat eo ipso q; obtinet mō: vt. C. de decu. l. q. r. C. de sumpti. recu. l. i. lib. r. r. §. de iudi. cū: r. C. de epi. r. cle. Lomnes qui. in. fi.

Pncipalib; p. cessor multis p. s. p. t. b; repetēdis.

Qui in fraudem ordinis. f. de curionum

A possunt ad hoc. *§. ti. i. l. iij. §. preses: et de decurio. honores. §. ij.*

B onerū. que honoib⁹ inherēt. *vt. l. i. l. iij. §. nserus.*

C Colonos. q̄ excusant. *vt. l. i. l. iij. §. coloni.*

D Parauerunt. *facit. §. ad mu. l. i. §. antepe. et de ma gi. cō. l. i. §. sciēdit.*

z. C. si curialis re- lic. ci. l. i. §. de re mili. l. qui cū vno seum. z. C. de re scin. ven. l. pe. z. §. ti. i. l. cura. in fi.

A Incolumes habeat. in Italia vel puincia. nā si rome pfecta esset excusatio. *vt. in sti. de excu. tut. in prin. he ergo sunt due ipsecte spēs.*

C Ciuilibus. f. tutela z cura: fec⁹ in alijs psonalib⁹ ibi sufficiat. *lv. vt. C. qui era. l. fi.*

Item secus in pa trimonialibus: q̄ ibi nulli spēs suffi cit. *vt. C. de mu. pa. l. neq̄z no. hic q̄ q̄ nō p̄sunt singula nec mul- ta iunāt. q̄ dicit C. qui mi. l. i. §. z. cō. r. §. de excu. tut. l. excusant. §. amplius: s̄z ibi si miles spēs impfe cte: hic dissimiles.*

Sextum. sci- ti: ne: nomē eluitatis vel mu- neris: ad q̄. *l. de admi. re. ad cui. gti. l. fi. §. idē rescri pserit aconias.*

Serua. i. ni si sit cōsuetudo: vt *§. de decu. l. nō tñi §. si. nec est opus appellare: vt. C. q̄ puo. nō est ne. l. si pater.*

Serua ē. i. expectāda q̄. *xxv. an. vt. §. ti. i. ad rē.*

Septuaginta anno. f. numerus.

Sis coherentibus. *§. ti. i. l. honoz.*

Nō p̄st. vbi est p̄monū tñi. n. l. n. excusat. *vt. l. §. que p̄monū. Idē si honoz est onere p̄monū. vt hic z sic p̄telligi. l. i. in honozibus. in p̄ci. si abt est sine onere p̄monū: tñi. lv. an. vt. §. de decu. l. i. in fi. z. l. nō tñi §. pe. vel dicas illas in decurioe loq̄. sec⁹ in alijs honozib⁹: vt hic. z. d. l. in honozib⁹. z. C. de hic q̄ mi. l. i.*

Non p̄ficiunt. patriaadoptiuo. est tñi arg. *z. tra. §. de adop. l. pe. so. dic vt in sti. de excu. tu. in p̄n. Itē numer⁹*

nozibus gerēdis cū inter eos ad p̄mos honozes creati pos- sunt⁹ q̄ in ciuitate nūserabant: euitandoz maloꝝ onerū b̄ gra ad colonos p̄dtoꝝ se trāstule- rūt vt miorib⁹ subijctant: hāc excusatōez sibi nō parauerūt

Quāuis. lxxv. annozuz sit allquis z tres liberos incolu- mes habeat: a muneribus tñi ciuilibus p̄opter has causas nō liberatur. **I**dem.

Sextūdecimū etatis an- num agentē ad munus scitionē vocari nō oportet: s̄z si nichil pp̄le in p̄ria serua. b̄.

De minoribus quoq̄z an- nis. xxv. ad munera siue hono- res creādis iusta etas seruan- da: est. **N**umerus liberoꝝ: aut. lxx. ānoz ab honozibus vel muneribus hīs coherentibus excusatōne nō p̄stat⁹: sed a muneribus tñi ciuilib⁹.

Adoptiuū filij in numeruz nō p̄ficiunt⁹ eoz liberoꝝ q̄ ex- cufare patētes solent. **Q**ui ad mūera vocāt viuoz se libe- roꝝ numerū h̄re tpe quo p̄o- pter eos excusatē desiderāt p̄ bare debēt: numerus em libe- roꝝ postea impletus susce- ptis antea muneribus nō libe- rat⁹.

Que p̄monioꝝ one- ra sunt numero liberoꝝ nō ex- cufant. Incolumes libert etā si in p̄tate patris sui desiderint esse: excusatōne a munerib⁹

est. v. liberoꝝ. vt. §. ti. i. l. cura. Itē nota hic q̄ fauoz non p̄duat: s̄z odij sic: vt. §. de bo. dā. l. fi. §. ex bonis. z sic est arg. z. tra. §. de libe. z posthu. cū quidam. z facit. §. de cō ditio. z demonstra. de fideicōmis.

Nō liberat. vt. l. i. l. iij. §. f. circa: z. §. de iudi.

Minus au- diēs: im munitatē ciuiliz mu- nerū nō h̄z. **Q**uē ita sentio et corporis ibecillitate vexari p̄fes aiaduertit: vt mūeri p̄- ferēde pecunie nō sufficiat: di- mittat z aliū p̄stuat.

Lor- poris debilitas eozuz mūerū excusatōez p̄stat q̄ tñi corpe i- plēda sunt. ceterū q̄ p̄sillo pu- dent: vti: vt p̄monio sufficiē- tis: i hoies obiri p̄st: nisi certū z receptū pbabilib⁹ cāis nō re- mittunt.

Qui pueros pri- mas litteras docent: imunita- tē a ciuilibus munerib⁹ nō ha- bēt. Sed ne cut eoz id q̄d su- p̄ia vires sit indicat: ad p̄sidi- dis religionē p̄tinet: siue in ci- uitatib⁹ siue in vicis p̄mas līas magri doceat. **S**euo.

His quinaues marinas fabricauerunt: z ad an- nonā populi ro. p̄uertint: nō miores: q̄nq̄gita milia modio- rū: aut p̄fes singulas nō mīno- res. z. milia modioꝝ. donec he- naues nauigāt: aut alte i earū locū mūerū publici vacatio p̄- stat ob naues. **S**enatores au- tē hāc vacatōez h̄re nō p̄st: q̄ nec h̄re illis nauē ex lege tul-

Trepetūda. **D**era. **E**mp⁹ vacatōis: q̄d dat eis q̄ retp. cā abfueit. nō ex eo- dle nūerandū est q̄ q̄s abesse desijt: s̄z cū laxamēto quodaz- itneris. neq̄ enim minus

hec duo sunt necessaria. z alia vt. l. i. l. iij. §. imuni- tati. z §. d. ius. z §. licet. z no. in §. negociatoꝝ.

Nō minores. naues dico nō minores: z. z. facit. **C.** denautila. l. i. lib. ii. z. l. i. §. i. §. i. §. i. §. i. §. i.

Obnauces. *l. i. l. i. §. i. §. i. §. i. §. i. §. i.*

Lices. *§. de iur. fi. lauffer. §. quod a p̄siede.*

Empus vacatōis: q̄d est anni ad nouas tutelas: vt in sti. de excu. tu. §. item qui reipub.

Neg enim minus. nō minus vnus q̄ alter qui ge- rit id negociuz: q̄ est in absentia: vel ab eo z. z. facit. *§. qui. ex can. ma. si cui. §. i. z. §. de re mi. l. i.*

His q̄ naues. *z. annonam.*

Immunita- tē. vt. §. ii. i. vt. §. a- datim. §. fi.

Cui eoz. *§. mgroz. z. facit. §. ti. ij. l. iij. §. preses.*

Cui eoz. *z. l. rescri. tñi p̄n. z. C. q̄ mo. l. fi.*

His q̄ naues. *z. annonam.*

Immunita- tē. vt. §. ii. i. vt. §. a- datim. §. fi.

Cui eoz. *§. mgroz. z. facit. §. ti. ij. l. iij. §. preses.*

Cui eoz. *z. l. rescri. tñi p̄n. z. C. q̄ mo. l. fi.*

His q̄ naues. *z. annonam.*

Immunita- tē. vt. §. ii. i. vt. §. a- datim. §. fi.

Cui eoz. *§. mgroz. z. facit. §. ti. ij. l. iij. §. preses.*

Cui eoz. *z. l. rescri. tñi p̄n. z. C. q̄ mo. l. fi.*

His q̄ naues. *z. annonam.*

a **E**x cōmodo. als quoquo modo.

A Decurionatu. honor est. no. honor est: s; nō talis q' ipediat alijs supueniēte: qd' sec' in alijs: vt. C. d' ho. nō cō. l. si. ut nō dicit q' honor p'cesserit decurionatū: vt. s. de decu. honores. s. h. s; quō ab honore aliquo cāu excusat: anq' sit decurio nō: qd' nec eligi ad ali-

quē pōt nisi prius sit decurio. vt. s. d' decu. l. honores. s. is q. s; nō excusat vt inlt. d' excu. tu. s. pe. rur' postea q' erit decurio nō vt hic r. s. d' decu. l. h. in fi. Rñ. q' p' se excusare ab honore r a decurionatu q' et ipse honor est vt hic. r. s. e sic satis se excusat: vt r. s. de spō. ofo. itē et pōt eē q' fuit fact' decurio qm nō cōpetebat et excu satio: s; postea incipit cōpetere: s; em ipse decurionatus nō tribuat excusa. nec in facit p'dere qd' de nouo cepit: vt. d. l. de decu. l. h. in fi. r. s. eo. l. pe. s. h. et ad hoc facit qd' nō. s. d' ve. pūi. l. h.

A Muneribus. s. de p'ri. vete. l. h. et iij. r. s. ti. l. h. s. patrimoniorum.

I q. C. s. vac. mu. pa. li. r. l. l. r. s. l. honoib' s; q' muneris.

I q. C. s. vac. mu. pa. li. r. l. l. r. s. l. honoib' s; q' muneris.

I q. C. s. vac. mu. pa. li. r. l. l. r. s. l. honoib' s; q' muneris.

I q. C. s. vac. mu. pa. li. r. l. l. r. s. l. honoib' s; q' muneris.

I q. C. s. vac. mu. pa. li. r. l. l. r. s. l. honoib' s; q' muneris.

abesse recipi. cā itelligēd' est q' ad id negociū vel ab eo reuertit'. Si quis tñ plus iusto ipse aut i itiere aut i allo loco p'moratur' p'sumpserit: ita ea iterp'tāda et sit vt ex eo tpe vacatonis dies icipiat et cedere quoter ex cōmodo peragere potuisset. **M**arclanus.

A decurionatu s; uis hic quoq; honor est: ad aliū honorē nullā vacatonē tribuēdā vlpianus r'fidit. **I** dem

A Muneribus ciuilibus q' nō patrimonij indit'ur veterani post optimi nostri seueri augusti lras perpetuo excusantur. **P**apt.

H q' qui muneris publici vacatonē hñt: ad ea q' extra ordinē imperant cōpellunt non solent. **I** dem.

I q' honoibus delatis: neq; maior annis. lxxv. neq; pater numero quinq; lberoy excusant: sed in asia sacerdotiū puincte suscipere nō cogit'ur numero liberoy qui q' subnixit: qd' optimus maximusq; princeps noster Seue. augu. decreuit: atq; postea ceteris in puincijs seruandū esse constituit'. **N**ō alios fisci vectigalium redēptores a muneribus ciuilibus ac tutelis excusari placuit: q' eos q' pñtes negocium exercent.

Vacatonū p'uillegiū non spectat' ad liberos veterano

rum. **Q**ui muneris publici vacatonē hz: p magistrat' ex improviso collatōes indictas recte recusari. eas pō q' ex lege sunt: recusare non debet. **P**hilosophis q' se frequentes atq; viles p eandē studio rū sectā cōtendētib' p' bent tutelas: itez munera sordida corporalia remitti placuit: nō ea q' sūptib' expediunt'. etei v're philosophātes pecuniā contēnunt: cuius retinēde cupidine fictā asseuerationem detegit. **Q**ui maxioe p'icipes appellauit' r cāz p'p'riā acturus rome p'fect' est: qd' cognitio finē accipiat ab honoibus r ciuilib' mueribus apud suos excusatur. **P**apt.

A q' rome p'fiterentur. **P**inde in p'ria sua excusari muerib' oportere: ac si in p'ria sua p'fiterent. **P**au. rñ. p'uillegiū frumētarijs negotiatorib' cōcessum: r ad honores excusados p'tiere. **I** dē

Recusat. vt. s. l. p'xi. r die vt. l. pe. s. duoi

Expediunt. hoc cōiure: vt. C. de mu. pa. l. p'fessio. s; spāli bñficio p'ncipis hec eis remittunt. vt. l. l. s; m'era. in fi. et. s. ti. l. h. in fi. et. C. de p'fess. et me. l. fi. et facit. l. de va. cog. l. i. s; an r p'hi. r. s. d' excu. tu. l. s; duas s; philosophi.

Appellauit. f ad eos. **M**unerib' sec' in alijs: vt. s. d' qui ap. l. i. et. ij. r facit. s. diu di. l. h. s; legatis.

Os q' p'fiterentur. l. sunt p'fessores lfaruz. vt C. de p'fess. r me. l. medicos. r. l. l. p. xi. s; pe.

In p'ria sua. qui q' est in patria sua docēs excusatur vt hic: nisi doceat leges: q' nō ē **L**eges immunes nisi rome me doceat. vt. s. d' docena excu. tu. s; repro: nō alibi bari. s; h. r facit in immu p'cedētib' s; nis est.

Cōcessus. s. ti. l. l. na. icularij. **H** bus. als one rib': r als honoibus: r tunc onere mixtis: vt r. s. l. h. s; numerus.

Cosp'. C. de mu. pa. l. neq; r. l. e. l. sunt. r. l. i. l. v. r. s. ti. l. h. s; h. Accur.

Vacatonē. f. illi de corpe: sicut b; popul' currūt. q' est collectium als est hz: r tunc plana r p'unt mēsurati. vt et. s. de excu. tu. l. mē sotes.

Angaria = rum. cum inter personalia mune

ra numeratur. vt. s. titu. l. l. s; h. i. non rei p'prie coherent: vt in pūi. huius. l. r. l. l. p'xi. in pūi. vel die di s; nguendum in militibus: sed p'fessores indistincte sunt immunes ab his et ab alijs muneribus: siue personalia: siue patrimonialia sint: quia specialia habēt in omnibus p'uillegijs. vt. C. de p'fess. et me. l. s; na. et. l. medicos. h; g. et nota. modo in. l. in honoibus s; philosophis. Accur.

Et liberalium artium. insitu. de excu. tu. s; item rome. Accur.

A Non excusantur aliqui. vt. r. s. titu. ij. cura. s. i. sed ar. contra. s. e. l. ij. s. qui ad munera.

B Vacat. s. biennij. vt. l. legato. in princ.

Sunt munera. neq. liberi. s. h. s. e. bis ho. l. p. et. s. u. i. rescripto. s. fi. r. C. d. mu. p. l. neq. r. s. ti.

l. honor. s. viap. et l. iij. s. munus. ar. s. de vete. p. i. u. l. i. vie. r. s. l. p. r. i. s. ij. et. C. de ano. r. tri. l. oblitere. r. s. l. ij. s. numer. s. p. tra s. ti. i. l. fi. r. s. pe. et. fi. so. vt. statim dices. accur.

D Principali. de nouo indulto. vt. C. de his q. a. p. r. va. acceperit. l. i. l. i. r. vel veri? lege scripta. vt. C. d. p. s. f. r. m. l. medi. cos. r. l. fi. et. s. ti. i. l. fi. s. pe. r. fi. r. C. de epis. r. cle. l. i. et. no. in. s. patrimo. nioz. r. s. ti. i. l. fi. et. s. in honorib.

Sph. r. s. l. i. p. r. xi. s. angarioz. r. no. q. h. ec. oia. subit ecclia. p. r. et. ho. s. p. ite. si. no. sit. p. r. u. i. n. c. i. a. l. i. s. vt. C. d. s. fa. san. ec. nemine. et. l. ad. i. n. s. t. r. u. c. et. de. e. p. i. r. cle. l. i. et. l. de. h. i. s. r. in. a. u. s. de. eccl. titu. s. ad. h. ec. r. i. de. cen. l. fi. et. C. de. v. e. c. l. v. n. i. n. e. r. s. i. et. n. o. u. a. v. e. c. l. fi. Accur.

Legato. p. h. i. t. u. t. a. b. i. e. n. n. i. s. vt. C. de. h. o. n. o. c. o. t. i. l. fi. l. i. r. r. i. de. l. e. g. a. t. i. o. n. i. b. u. s. l. p. a. u. l. u. s. s. i. et. s. ti. i. l. e. s. t. i. m. a. t. i. o. n. e. s. i. l.

Vacat. C. d. excu. mu. l. eos. r. s. qui. ex. cau. ma. ab. esse. Accur.

Retor. alias. p. r. e. t. e. r. et. c. o. n. t. i. n. u. a. t. u. r. c. u. m. l. p. r. e. c. e. d. e. t. i. s. e. d. m. a. l. e. a. l. i. a. s. p. r. e. t. o. r. et. b. e. n. e.

Excusatur. a. l. s. e. m. c. o. g. e. s. vt. s. ti. i. l. fi. s. i. u. d. i. c. a. d. i. l. i. q. u. i. s.

No. p. o. t. s. de. i. u. d. i. s. l. o. g. i. u. s. r. de. p. e. u. r. a. s. i. l. i. u. s. s. f. c. h. l. e. g. i. b. u. s. s. e. q. u. e. n. t. i. b. u. s. r. l. p. o. s. t. l. i. t. e. c. h. s. e. q. u. e. n. t. i. b. u. s. i. t. e. f. a. c. t. C. q. u. i. m. o. r. b. o. l. i. t. i. l. i. r. l. C. d. i. q. z.

Religi. o. n. e. s. v. i. o. l. a. t. a. a. d. q. b. C. de. e. p. i. r. cle. l. o. e. s. q. i. t. e. m. f. a. c. i. s. s. de. a. r. b. i. n. o. d. i. s. t. i. n. g. u. e. m. u. s. s. f. a. c. e. r. d. o. t. i. o.

Datur. i. l. l. e. i. m. p. e. t. r. a. t. i. m. m. u. n. i. t. a. t. e. m. q. u. i. e. x. c. u. s. a. t. u. r. e. r. i. a. m. a. b. h. o. n. o. r. i. b. u. s. a. c. c. u. r. s. u. s.

Acceperint. s. a. l. i. q. v. e. l. a. c. c. e. p. i. t. s. a. l. i. q. s. r. n. o. d. i. l. i. g. e. t.

post appellatione medio tpe facultatib. paup. tatis obtentu no excusant. Defensores reip. ab honorib. et muneribus eode tpe vacat. b. erim.

Sunt misera q. rei. pp. i. e. coheret d. q. bus. neq. l. i. b. e. r. i. / n. e. q. e. t. a. s. / n. e. c. m. e. r. i. t. a. m. i. l. l. i. t. e. / n. e. c. v. l. l. u. a. l. i. u. d. p. r. i. u. l. e. g. i. u. i. u. r. e. t. r. i. b. u. i. t. e. x. c. u. s. a. t. i. o. n. e. v. t. e. s. t. p. d. i. o. z. c. o. l. l. a. t. i. o. / v. l. e. s. t. e. r. n. e. d. e. a. g. a. r. i. o. z. v. e. e. x. h. i. b. i. t. i. o. / h. o. s. p. i. t. i. s. u. s. c. i. p. i. e. d. i. m. u. n. u. s. n. a. n. e. c. h. u. i. q. u. i. s. q. u. a. e. x. c. u. s. a. t. i. o. n. e. p. r. e. t. e. r. e. o. s. q. b. u. s. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. b. u. s. i. n. d. i. c. i. o. p. e. c. e. s. s. u. m. e. s. t. h. a. b. e. t. r. i. q. u. a. s. u. t. p. r. e. t. e. r. e. a. a. l. l. a. h. u. l. u. s. m. o. d. i. **P**aul.

Legato qui publicu. ne gocium tutus sit intra tempora vacationis prestita rursus eiusdem negotij de fensio mandari non potest.

Comites presidu. / procon sulu. procuratoru. ve cesaris a muneribus et honoribus r. tu tellis vacant. **A**lphanus.

Retor. eos quoscunq. intelligit operam dare no posse ad iudicadu. pollice se excusatur. forte q. in ppe tuu quis opera dare no pot. q. in ea valitudine incidit: vt certu sit eu ciuilla officia subire no posse. aut si alio morbo laboret: vt suis negotijs sup. esse no possit. vel si q. sacerdo.

tiu nacti sint: discedere ab eo sine religioe no possint. na et hi in perpetuum excusantur.

Duo genera tribuende muneris publici vacationis sunt: vnum plentus cum et milite datur: aliud exiguz cum nudam muneris vacationem ac ceperint. **Q**ui autem non habet excusationem: etiam in uitus iudicare cogitur. **S**i post causam actam ceperit se excusare iudex: siquidem pri. uilegio quod habuit ateq. sus ceperet iudicium vel se excu sare: nec audiendus est. semel enim agnoscendo iudicium re nunciat excusatione. q. si post ea iusta causa incidat vt iudex vel ad tepus excusetur: non debet in altum transferri iudi cium: si cum captione id futu rum est alterutrus. **T**olerabi lius deniq. est interdum iudi cem qui semel cognouerit ta. tis per expectare: q. iudici no. uo. rem rursus iudicadam co mittere. **M**odestinus.

Ad excusationem mu nerum defunctus fili. non prodest: preterq. in bello amissus. **E**odem tempore idem duas curas operis non admittit. **D**e iure immunitatis. **T**ulius. vi.

cur. l. impator. in fi. r. s. b. leg. p. m. i. s. si fundus. s. fi. r. C. de iur. do. l. p. e. l. si creditor. et. s. de pos. l. si holem. s. fi. et. C. de appel. ex illo. et. s. de decu. l. q. in fi. sed argu. contra. s. de vete. p. u. i. l. i. u. s. accur. s. **U**el ad tps. secus si impetuis. vt in prin. huius. l. **N**ouo. facit. s. de iudic. l. de qua re. r. l. vbi. **A**d excusatione. amissus. s. de excu. tu. i. bello. et. l. excusantur. s. oportet. accur. s. **N**o admittit. alias bit. nisi in casu. vt. i. de ope. pu. l. i. in fi. accur. **D**e iure immunitatis. **S**z q. e. differetia inter huc ti. r. supior. r. h. i. b. i. ad mune ra: hic ad euatados honores dat: l. q. d. a. l. e. g. e. s. diuersis modis in vtroq. it. ponat vel ibi de sube. die: hic de eni. tadis. in uilis diuersitas ad p. u. m. e. s. t. **C**inter t. i. m. de

huius. l. et. i. p. r. i. s. Accur. **S**i post cam acta. i. ceptam. al. s. acceptam. **R** Agnoscendo. nota q. ipso feco re n. d. a. u. i. t. et. q. p. n. t. a. l. i. q. u. a. f. i. e. r. e. l. e. t. e. g. r. a. q. p. o. s. t. e. a. n. o. n. p. h. t. a. d. q. u. e. f. a. c. i. t. **C**. d. t. e. s. t. i. l. n. l. i. s. r. s. de vete. p. u. i. l. i. fi. et. de redhibi. q. d. si nolit. s. in fa. c. t. u. e. t. s. d. a. r. b. i. q. d. f. i. r. l. l. i. s. a. u. r. r. l. s. q. r. l. n. o. d. i. s. t. i. n. g. u. e. m. u. s. s. c. o. p. t. o. m. i. s. f. o. e. t. s. f. a. c. e. r. d. o. = t. i. o. r. s. i. t. s. i. q. s. r. o. m. e. r. s. e. d. s. i. n. d. i. c. e. r. C. si ex fal. al. s. leg. l. u. r. s. de d. a. i. n. f. e. c. n. f. i. n. i. t. a. s. s. i. q. u. i. s. m. e. n. u. r. s. e. l. i. q. s. q. u. i. a. d. m. u. n. e. r. a. r. C. si sepis. u. s. i. n. i. n. t. e. g. r. e. s. t. i. l. i. s. p. e. r. s. d. e. t. u. r. e. t. u. r. a. a. d. m. o. n. e. n. d. i. r. C. de inoffi. t. e. s. t. a. l. p. a. r. e. t. i. b. u. s. e. t. a. d. m. a. c. e. d. o. s. e. d. e. t. i. s. p. e. r. s. i. r. l. i. s. e. t. s. i. n. p. r. i. n. c. i. e. t. i. s. i. s. v. i. c. a. r. i. u. s. r. s. r. e. r. a. t. a. h. a. q. u. o. e. l. s. i. u. l. e. t. i. d. e. o. p. e. p. u. b. l. i. i. n. f. i. e. t. s. d. e. x. c. u. t. u. n. o. s. o. l. u. s. s. f. i. r. l. s. e. r. s. d. e. p. c. u. l. p. e. u. r. a. s. i. q. u. i. s. r. s. d. a. d. u. l. s. i. v. r. o. z. s. f. i. r. s. d. e.

ter hac distinctione: q. p hoc stelligif. s. ti. i. l. cui. r. l. f. i. n. a. l. i. s. p. e. r. s. i. n. h. o. n. o. r. i. b. u. s. s. q. m. u. n. e. r. i. s. r. l. h. i. q. u. i. r. C. de vaca. mu. pa. l. i. i. accur. s. **P** Cogit. hoc die vt. s. ti. i. l. f. i. n. a. s. i. u. d. i. c. a. n. d. i. e. x. c. u. s. a. t. i. o. n. e. a. u. t. h. z. q. n. q. p. p. e. t. u. a. m. q. n. q. t. p. a. l. e. m. v. t. s. i. n. p. u. l. c. i.

ter hac distinctione: q. p hoc stelligif. s. ti. i. l. cui. r. l. f. i. n. a. l. i. s. p. e. r. s. i. n. h. o. n. o. r. i. b. u. s. s. q. m. u. n. e. r. i. s. r. l. h. i. q. u. i. r. C. de vaca. mu. pa. l. i. i. accur. s. **P** Cogit. hoc die vt. s. ti. i. l. f. i. n. a. s. i. u. d. i. c. a. n. d. i. e. x. c. u. s. a. t. i. o. n. e. a. u. t. h. z. q. n. q. p. p. e. t. u. a. m. q. n. q. t. p. a. l. e. m. v. t. s. i. n. p. u. l. c. i.

ter hac distinctione: q. p hoc stelligif. s. ti. i. l. cui. r. l. f. i. n. a. l. i. s. p. e. r. s. i. n. h. o. n. o. r. i. b. u. s. s. q. m. u. n. e. r. i. s. r. l. h. i. q. u. i. r. C. de vaca. mu. pa. l. i. i. accur. s. **P** Cogit. hoc die vt. s. ti. i. l. f. i. n. a. s. i. u. d. i. c. a. n. d. i. e. x. c. u. s. a. t. i. o. n. e. a. u. t. h. z. q. n. q. p. p. e. t. u. a. m. q. n. q. t. p. a. l. e. m. v. t. s. i. n. p. u. l. c. i.

ter hac distinctione: q. p hoc stelligif. s. ti. i. l. cui. r. l. f. i. n. a. l. i. s. p. e. r. s. i. n. h. o. n. o. r. i. b. u. s. s. q. m. u. n. e. r. i. s. r. l. h. i. q. u. i. r. C. de vaca. mu. pa. l. i. i. accur. s. **P** Cogit. hoc die vt. s. ti. i. l. f. i. n. a. s. i. u. d. i. c. a. n. d. i. e. x. c. u. s. a. t. i. o. n. e. a. u. t. h. z. q. n. q. p. p. e. t. u. a. m. q. n. q. t. p. a. l. e. m. v. t. s. i. n. p. u. l. c. i.

Liber Duodecimus

adno. diuer. iudicioz. 7 de aduoca. diuer. iudicium.
U ob hoc. agendi. a. nauigandi. ad qb. 3. nante
cau. na. l. i. §. h. sed arg. ptra. 3. de bo. pos. ex te
stameto mi. l. i. §. ite nauarcos. Itē ptra. 3. ti. i.
is qui. 3. in pma iurauerat vñ hz pnuilegium

testādi. in scda de
dño dicit. hic 6 re
mige. vel hic cā a
gendi. Pprij pmo
di pncipalr. in il
la scdario sed pnci
paliter respu. vt
3. qui. ex cau. ma.
l. qui data.

Non relin
quitur. vt 7. f. eo.
semp. §. imunitati
7. 3. ti. l. i. honori
bus. §. vacationū.
et. 7. de regu. iur. l.
pnuilegiū. 7. C. 6
excu. mu. l. fordi
doz. 7. 2. de cen. l.
iij. 7. 3. de ver. ob. l.
et ideo hestraf. §.
stipulatio. 7. C. q
nbero lib. l. fi. 7. 3.
de vaca. mu. l. va
catio. acur.

Date. immu
nitates.

Custoditeq.
f. date. acur.

Cōptinent.
facit. 7. de ver. sig.
q. quis. 7. l. nō ē. 7
3. 6. pac. tale. §. fi.
et in st. q. da. tuto.
pos. §. fi. sed ar. cō
tra. 3. de le. i. si ita
scrip. 7. 2. de h. sig.
l. cognoscere. §. li
beroz. 3. illz quo
ad alia. Itē fa. 7. e.
l. iij. itē facit. C.
de le. l. analib. 7. et
de pda. infer. l. i.

I qui. cōdi
tio quoz. 3. 7
seruāda. 7. facit. 3.
ti. ij. spōte. et. 3. de
vaca. mu. l. penul.
§. fi. et de noua. l. si delegatio. 7. 3. de vetera. l. ij. rñ. 7. C.
de his qui spon. mu. fu. l. i. lib. r.

Passi sunt. sed ille qui nō cogitur munera suscipe
sponte suscipe pōt. vt. 3. ti. ij. sponte. 7. hic: sed nō pnci
cat in alijs siue hoc pacto assumpst siue etiā nō: nisi pro
miste se oia subituz: vt hic 7. C. de his q. spōte mu. sub
eunt. l. qui conditioni. 7. arg. 3. de ope. li. l. operis nō im
postus. 7. C. 6. vsur. si creditor. nisi erroze lapsus. pmisit
oia se subituz: vt. 3. ad mu. liberr. §. erroz. 7. loc. 7. pduc.
si gnozans: 7. de epi. 7. cle. auten. presb. pteros.

Cogat. l. videf. ppter perinā eos esse cogendos.

Admittendos. nisi ius attribuerit numeri. vt. C. de

Qui sunt in nauib. nō cau
sa nauigandi non habēt ex
sationē a muneribus. h. d.

Ulpianus.

U ob hoc
tm in nauib.
bus sunt vt
in eis agen
di cā ope
rētur: nulla
cōstitutioe

immunitatē a muneribus ciui
lib. habēt. **P**ersonis date
imunitates heredit. nō relin
quunt. 3. 7. generi posterisq.
date. custoditeq. ad eos qui
ex feminis nati sunt non per
tinent.

Idem.

I qui certa cōditiōne
muneribus vel honori
bus se astringerint: cū alz cō
pelli nō possent inuit suscipe
re istū honore: fides eis seruā
da est cōditio quoz. siue ad
munera: siue ad honores ap
plicari se passū sūt. **I**mpube
res (q. uis necessitas penurie
hominuz cogat) ad honores
nō esse admittēdos: rescripto
ad heriditū ruffum legatiū ce
cillie declaratur. **I**dem.

Matores. lxx. annis a tu
telis 7. muneribus va
cāt: 3. qui igressus est septua
gesimū annū nōdū egressus:
hac vacatiōe nō vtetur: qz nō
videf. maior esse. septuaginta

testa. mill. l. fi. 7. facit. 3. ad moni. lucius. §. penul.
Decaraf. aliter in adultis. vt. 3. de decurio. l. non
tantū §. i. 7. C. qui etate. l. cum filius.
Matores. vacant. vt in st. de excu. tu. §. itē maior.
7. C. qui etate. l. i. 7. v.

ta annis: qui annum agit se
ptuagesimum. **M**odestinus.
Immunitates gñaliter
tribute eo iure vt ad po
steros trāsmittētē ippetuū
succedētibus durāt. **C**alif.

Semp in ciuitate nra se
nect. venerabilis fuit:
nāq. maiores nri pene eū dez
honore senibus quē magratū
bus. 7. tribuebāt: cū munera
quoq. municipalia subeūda
idē honor senectuti tributus
est. sed eū qui in senectute lo
cuples factus est: et ante eū
lo munere publico fūctus est:
dicit pōt non eximī ab hoc ho
nore pūlegio etatis: maxime
si non tā corporis habeat ve
rationē: qz pecunie erogatio
nem indicti muneris admittit
stratio: 7. ex ea sit ciuitate in q
nō facile sufficētes vtri publi
cis munerib. tnuentāf.

Legem quoq. respici cuiusq. lo
ci oportet: cū aliquas imu
nitates noiati cōplectere f.
ēt de nūero annoz in ea pme
moref: idq. ēt colligi pōt ex li
teris diut plz. qz emisit ad emi
litū pculū procōsulē putencie
aphice. **D**emonstraf. varie
nec absce. numerū liberoz
ad excusationez municipalū
munerum prodesse ex rescri
ptis diut elij pertinacis: nāq.
saluo candido in hec verba re

Semp in ci
uitate. 7. in
anf. de ap. §. illo.
Magistrati
bus. 3. magistra
tus nō pōt vocari
in ius: vt. 3. de in
iur. vo. l. i. §. nec se
ner. vt. 7. e. l. gñalt
sed rñ. vt in illa. l.
gñalt. 7. no. senē d

h. 3. lxx. annos. vt. 7. 3. de decu. l. nō tantū §. i.
Pecunie erogationē. qz qz fit. vt. 3. ti. l. l. his ho
norib. 7. sic no. q. ex cā hi admittunt: vt. d. l. honor. in fi.
7. de decu. l. nō tm §. pe. 7. fi. 7. l. vt gdat. §. qz. 7. l. eos.

Legē quoz. i. p. suerudinē. no. legē loci l. spici opoz: **L**ex lo
tere sit scripta vel nō: vt. 3. de le. 7. senatuscō. l. cū de con ci inspis
suerudine. 7. l. si de interpretatiōe. 7. 3. de decu. nō tm §. cienda
fi. 7. qz cuiusq. vniuer. l. itē. 7. C. de excu. mu. l. negociā est.
tes. lib. r. 7. cōtinua cō precedentibus.

Complectere. lex municipalis.

Nec absce. i. distincte vel precise. interpretatio gre
ci. 7. dic non ab omnibus. l. patrimonialib. vt. 3. ti. l. l.

Maior esse.
in honozib. vitan
dis. sec. in honoz
bus adipiscēdis:
vt. 3. de mu. 7. ho.
l. ad rē. que est cō
tra. nam sicut ibi
fauor hic odiz: 7
facit. 3. de postu. l.
i. §. initium: 7. in st
tu. de verb. obli. §.
oēs. in fi. 7. de rim
nup. l. minore. 7
3. de adul. si mari
tus §. lex. 7. de ex
cu. mu. l. iij. in pn.
sed argu. cōtra. 3.
ad trebel. l. qui fi
liū §. sabim. 7. 3. oia
dic vt no. 3. de mi
no. l. iij. §. minorē.

Immunitas
succedē
tibz. masculis
vt. 3. l. i. in fi. 7. 3.
de mune. 7. hon. l.
vacatio. 7. facit. 3.
de pen. l. moris. §.
ille. 7. 7. de cens. l.
etate. in fi. 7. 3. de
an. leg. l. annuam
7. C. de le. l. in an
nuas. 3. argu. ptra.
C. de vsufu. l. an
tiquitas. Itē facit
ptra. C. 6. pe. l. iij.

Semp in ci
uitate. 7. in
anf. de ap. §. illo.
Magistrati
bus. 3. magistra
tus nō pōt vocari
in ius: vt. 3. de in
iur. vo. l. i. §. nec se
ner. vt. 7. e. l. gñalt
sed rñ. vt in illa. l.
gñalt. 7. no. senē d

Pecunie erogationē. qz qz fit. vt. 3. ti. l. l. his ho
norib. 7. sic no. q. ex cā hi admittunt: vt. d. l. honor. in fi.
7. de decu. l. nō tm §. pe. 7. fi. 7. l. vt gdat. §. qz. 7. l. eos.
Legē quoz. i. p. suerudinē. no. legē loci l. spici opoz: **L**ex lo
tere sit scripta vel nō: vt. 3. de le. 7. senatuscō. l. cū de con ci inspis
suerudine. 7. l. si de interpretatiōe. 7. 3. de decu. nō tm §. cienda
fi. 7. qz cuiusq. vniuer. l. itē. 7. C. de excu. mu. l. negociā est.
tes. lib. r. 7. cōtinua cō precedentibus.
Complectere. lex municipalis.
Nec absce. i. distincte vel precise. interpretatio gre
ci. 7. dic non ab omnibus. l. patrimonialib. vt. 3. ti. l. l.

sunt. et ii. §. i. §. ab huius.

a Sedecim. sed hic. xvi. alias. xij. vt. C. de decem. l. si quis decurio. alias. v. vt. C. qui numero. l. i. si. quod hoc tamen varietatem. p. m. duobus de facto sic erat. v. si sufficiat. s. non indistincte: quod penuria alioquin loci consuetudo facit fallere: vt. §. pri.

b Item: in patrimonialibus potes dicere p. m. duos bus modis excusandum.

c Nauicularij §. tit. i. l. is qui naues. r. C. de excu. tuto. l. pe. r. C. de nau. l. i.

d Cōsequunt nisi tutelis consulariorum. vt. C. de excu. tu. l. pe.

e In huiusmodi. aliud est in immunitate dignitatis processu. vt. C. de excu. mu. l. eu. s. item facit. §. ad mu. l. §. si is. r. de ope. lib. l. plane. r. de pur. l. mutus.

f si. ubi q. si affinitate. r. C. de inof. te. l. si §. hoc obtinere. r. C. de prof. r. me. l. i. r. §. de re. diu. l. in tā. r. §. pri.

g Coartanda. alias cotonanda. r. alias cohonanda. accur.

h Libere. a patrimonialibus ergo muneribus liberat. vt. C. de nau. l. cum nauariorum.

i Annone vrbis. hic no. q. nauicularij vni corpus habet: r. licitū: vt. §. licet. r. §. si. r. §. q. cuiusq. vniuer. l. i. quousque aliqui deseruiunt annone portande Rome. r. de his loquit. C. de nau. p. totus. r. duo tituli sequentes: r. hi sūt imunes dā durāt in cōl. seruitio: vt hic r. §. diuus.

k Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

l Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

m Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

n Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

scripsit grece.

Et si non ab omnibus muneribus dimittit patrem natoque numerus: sed tamen quod sedecim pueros habere per libellum notificasti: non est irrationabile ut pcedamus filiorum educationem: r. remittit tibi munera. **h** Negotiatores qui annonam vrbis adiungunt: ite nauicularij qui annonam vrbis ferunt: immunitate a muneribus publicis consequuntur quoad in huiusmodi actu sunt: nam remuneranda pericula eorum: quinetiam coartanda premijs merito placuit: vt qui peger muneribus quidem publicis cum periculo et labore fungerent: a domesticis vexationibus r. sumptibus liberentur: cum non sit alienum dicere et hos resp. cum dū anone vrbis seruitutabesse. **i** Imunitate que nauicularijs pstat certa forma data est: quā immunitate ipsi dūtaxat hñr: non etiā libere: aut libertis eorum pstat idq. principalibus pstitutionibus declarat. **ii** Diuus adrianus rescriptis immunitate nauarum maritimarum dūtaxat hñre qui annone vrbis seruisit. **iii** Licet r. in corpore nauiculariorum quis sit: nauē nūvel naues nō hēat: nec oia ei congruant que principalibus cōstitutionibus cauta sunt: nō poterit vti priuilegio nauicularijs indulto: idq. diu fratres in hęc pba rescripterunt grece.

Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

vt ibidē. r. §. licet. **iii** Et q. nō cō effugiendi muneris fecerit se nauicularij. vt. §. diu quocq. r. isti etiā succedunt sibi adiuuicē: vt. C. de nau. l. i. sunt r. alij qui non deseruiunt annone vrbis: s. tñ habēt maiorē partē substantie in negotiatioe: vt. §. ii. l. nauicularij. r. in greco

dentū in foro populū romanū nō soluetū tributū dignū est mātēs munera effugere: neq. nauigātes neq. ampliozem partem substantie in nauigationibus et in negotiatioibus habentes: auferatur ab his talibus tributorum immunitas. **h** Hoc circa vacationes dīcedum est: vt si ante quis ad munera municipalia vocatus sit q. negotiari incipet: v. si q. in collegium assumeretur immunitatem pariat: vel ante q. septuagenarius fieret: vel ante q. liberos susciperet compellatur ad honorem gerendū. **h** Negotiatio pro incremento facultatum exercenda est. alioquin si quis maiore pecunie sue parte negotiatioe exercebit: rursus locuples factus in eadem quantitate negotiatiois perseverauerit: tenetur muneribus: sicut locupletes qui modica pecunia cōparatis nauibus se publicis muneribus subtrahere tētant: idq. ita obseruandum epistola diu adriani rescriptū est. **ii** Diuus quoq. pius rescriptis: vt quotiens de aliquo nauiculario queratur illud excusatur: aut effugiendorū munerū causa imaginem nauicularij induat. **iii** Conducores etiā vectigalium fisci necessitate subeundorum municipalium munerū non obstringuntur: idq. ita obseruanduz diu fratres rescripterunt: ex quo principali rescripto itelligi potest non honori conductorū dētū ne compellantur ad munera municipalia: s. ne extenuetur

C. de excu. tu. l. coloni. vt. vltote spāle est in pductore vectigalij. q. vltimū reprobat fm. p. §. de sal. l. i. §. pe.

q. est. §. licet. r. i

isto sunt eadem necessaria q. supra excepto q. nō seruāt anone vrbis r. hñr: vt. §. ad quinque. vt. d. l. nauicularij. r. facit ad hęc intelligenda. §. l. penul.

h Nō etiā. idē est in priuilegijs veteranis: vt. §. ii. i. in honoibus. §. vacationum.

i Libere. p. fonte em data immunitas est p. personis finitur. vt. §. de cen. l. i. q. r. §. co. l. i. §. i. r. facit. C. §. priuile. do. l. i.

k Seruiunt. vt. r. §. ii. l. i. §. q. r. C. de sacrosan. ec. l. q. sub preterito: r. §. §. negociatores. r. no. argu. q. pōt vocari in ius etiā pferiatio qui eis nō pcedit fm. Jo. vt. no. §. de fer. l. i.

l Erant r. alij. inter p. grieci m. **ii** Neq. ampliozem. §. ii. §. l. nauicularij.

n Hoc circa. i. circa ea q. sequunt. **o** Serendum. §. tit. i. l. §. qui ad munera. et de excusatio. tuto. l. ij. §. i. r. §. tu. i. his ho. §. auctis r. §. quibus ad li. procla. non li. l. i. in fine. r. alia similia que nota. §. tit. i. l. penul. §. si. r. §. ad municipalia incola.

p Muneribus. §. ii. §. l. nauicularij. **q** Nō obstringunt. a tutelis th nō excusantur: vt

r Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

r Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

s Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

t Erāt r. alij quidā occasio ne nauarum frumētū r. oleū vē

Liber Duodecimus.

et. C. ne tu. vel cu. vec. cō. l. i. vel die vt no. in. l. illa/colo
ni. 2. facti. C. q. nu. li. se. ex. li. r. l. i. 2. 3. u. i. l. honoib⁹. S.
non alios. 2. C. de cōduc. 2. procu. l. q. li. r. j.

a Subsignate. i. obligate. et sic ponitur. C. de admi.
tu. l. si. S. defensionem. accur.

b Substitu. i. du
bitari. sic. S. de p.
cu. seru. in prin.

c Offerat. 2. sic
suspecti. vt. S. de
pau. l. q. oia. 2. C.
q. mil. nō. pos. l. cu
ra. ac.

d Paria. als
pncipalia: et als
paria. nā pncipa
lia siue paria hi
spani 2. cathelani
dicūt. p. sic. S. de
māu. l. iij. S. i. for
te fideiusorē dan
do q. debitis eorū
satisfacciat: sicut
dē l. debitore fisci
q. vectigalia p. du
cere nō pōt. vt. S.
de publi. licitatio
- S. d. bitore. vel die
i. soluēdo. vt no.
S. de p. d. inde. l. si.
S. tici. als est hic
patria.

e Coloni q. q.
cesaris. nō patri
monialis vt h. col
ligit postea. idem
est si p. monialis
est. i. puata dom⁹
impatous. vt. C.
qui da. tu. pos. l. fi
na. l. 3. sic. C. de ex
cu. tu. l. coloni. so.
vt ibi.

f Idoneiores.
apud boetii. ido
neus est p. d. catū
p. subiectū in con
struēda propo
sitione.

g Coeundi. i.
collegium facien
di. ac.

h Allegi. i. eli
gi. ac.

i Admodū eta
tis. hoc accipe vt
S. de decur. nō tm
S. i. accur.

k Tenuiorib⁹
i. vilib⁹ et paupe
ribus. ad q. S. de col. illi. l. i. in pn. et. l. iij. in prin.

l Eos qui. s. diuus pius.

m Allecti sunt. i. electi.

n Que. s. corpa. q. est g. nauiculari⁹ pōt se excusare a

facultates eorū que sub signa
te⁹ sint fisco. Unde substiti⁹ po
test an prohibēdi sint a presi
de vel procuratore cesaris:
etiam si vltro se offerat⁹ muni
cipalibus muneribus: q. d. pro
pius est defendere: nisi pa
ria⁹ fisco fecisse dicantur.

l Coloni q. q. cesaris⁹ a mune
ribus ciuilib⁹ vel municipalib⁹
liberant: vt idoneiores⁹ p
dits fiscalibus hēant. **l** Qui
busdā collegiis vel corporib⁹
quibus artificij sui causa lus
coeundi⁹ lege pmissum est im
munitas tribuitur. s. eis col
legijs vel corporibus in quib⁹
bus artificij sui cā vnusquisq.
assumit: vt fabriozū corp⁹ est:
et si qua eandē rōnē originis
habent. Hec idcirco pstituta
sunt: vt necessariā operā pu
blicis vtilitatibus exhiberent
nec omnibus pmissue q. assum
pti sunt in his collegijs/ imu
nitas datur: s. artificibus dū
taxat: nec ab omni etate allegi
possunt: vt duo pio placuit. q.
reprobant plixē vel ibecillis
admodū etat⁹ hoies. S. nec
qdē eos q. augeāt facultates:
2. miera ciuitatū suscipere pos
sunt: p. vltrogis tenuiorib⁹ p
collegia distribut⁹ cōcessa sūt
vt posse plurifariā pstituti⁹ ē

l Eos qui in corporibus al
lecti⁹ sunt que⁹ immunitatē pre
bent nauiculariozū si honore
decurionat⁹ agnouerint: com
pellēdos subire mūera publi
ca accept. idq. etiā cōfirmatū
videtur rescripto dui perti
natis. **l** alistrat⁹.

l Alibusdā aliquā vaca
tionem munerū grauitozū con
ditto tribuit: vt sūt messoroz⁹
optio⁹/valitudinarij/ medici/
capfarij/ artifices/ 2. q. fossam
faciunt/ veteranarij/ archite
ctus/ gubernatores/ naupe
gij/ balistarij/ fabrij/ sagittarij
erarij/ bacularij/ structozes/
carpentarij/ scandularij/ gla
diatores/ aq. lices/ tubarij/ cor
nuarij/ arcarij/ plūbarij/ fer
rarij/ lapidarij/ et hi qui calcē
coquunt/ et q. siluā incidūt/ et
q. arborē cedūt ac torēt. In
eodē nūero solent haberi la
ni/ venatores/ victinarij/ et o
ptio fabrice/ et q. agris p. sio
sunt. libarij q. q. docere pos
sunt et horozū libarij et li
brarij depositozū/ 2. libarij ca
duozū/ et adiutores cornicu
lariozū/ et stratores/ et pollo
nes/ et custodes armozū/ 2. p.
cobuclinator. hi igitur omis
inter immunes habentur⁹.

de nronatur vt hicet. S. de decur. l. seuer⁹. s. si sp. ste fa
scipit renūciat excusationi eois: vt h. 2. C. de his qui
spon. l. i. sic. S. de vete. pui. l. si. et de inof. res. papirian⁹.
S. si cōditōi. 2. de decur. l. q. in fi. ut facit. S. u. q. l. nau:
cularij. 2. S. n. i. is q. 2. S. e. l. S. negociatores.

l Alibusdam.
messoroz. de
quib⁹ dē. S. de ex
cu. tu. l. messoroz.
als ē h. messoroz.
p Optio. i. qui
sunt in aliq. optio
ne. i. societate pe
ditum. vt. C. loca
ti. l. si.

q Capfarij. h.
expone vt. S. de of
fi. pte. vr. l. p. S. fi.
r Veteranarij.
i. illi q. fodit⁹ au
rū vel argentum:
als vitriarij q. va
sa vitrea faciunt.
s Architectus
pnceps tector. vt
in aut. de nō alie.
S. qui autem.

t Gubernato
res. forte nauium
Accur.

v Balistarij. q.
faciunt ballistas.
Accur.

x Erarij. q. faci
unt vasa enea vel
deere.

y Arcarij. q. fa
ciunt arcus vel ar
cas. accur.

z Plūbarij. q.
fodiunt hec.

a Arborem. i.
carbonem.

b Pieco. vt. S.
de in us vo. l. ij. i
fi. accur.

c Habent. vt 2
C. de excu. ar. lib.
x. l. ij.

l De legatib⁹.
l. lega
tus.
ordī
ne. si
quo
erat.

e Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

l Solet. s. fieri
et facti. S. de infra.
l. neminem. 2. C.
eo. l. ij. et. Ieo. l. p.

g Probare dicitur de re mi. non omnes s. a barbaris.
b Legati cum duo erant legati.
c Obijt. i. pegit vel fecit. vel subijt. r. fa. C. e. l. ij. in fi.
d No nocet. sed q. luter cessatio cotutoris p. r. tou. exas
 ctouitq. suo cotorti nocere debeat. optime p. ex. pla. pote
 rit edoceri. R.
e Legatus. i. i. salariu. vel vian
 cu. vt. s. ad muni.
 tici. a. s. sum. p. r.
 vt. i. eo. legat. s. si
 quis.
f Ex forma. s. legat
 ois vel p. ue
 tudine loci. sic. C.
 de offi. p. fe. p. l. for
 ma. r. s. de pac. l.
 rescriptum. et dic
 rescriptum. i. d. af. vt
 i. eo. legatus. s. si
 quis.
a Um. dari de
 beat. ex aliq.
 contractu.
h Ubi q. s. r. a.
 gere volens.
i Solueret. q. d.
 vt. r. us. est opus
 nec sufficit aliter.
 na. ante debitu. l. z
 sic soluendu. nos
 pot. peti. vt. s. b. co
 lu. p. cen. cum q. s.
 iul. Ite. tunc debi
 tu. sed. ex legatio
 ne soluendu. non
 pot. peti. vt. h. de. r.
 fact. s. b. ac. r. ob.
 l. f. alle. r. de iudi.
 l. si q. in te. r. l. no
 s. s. i. r. de arbi.
 no. disti. g. uemus
 s. item si quis.
i Solueret. ex
 aliquo contractu.
s Ciendu. rei
 publice. s. ro
 manorum.
l Rescript. s. z
 debito soluto pos
 set. ar. ci. q. d. in ho
 noze d. s. de mu.
 r. hono. rescripto.
 s. debitoris.
m Remissus. i. d.
 natu. v. n. postu
 lare no. pot. vt. s.
 de postu. l. i. s. ite.
n Diffusum. id
 est transmissum.
o Debitoris. s. fisci. forte principis. aliud est ergo fisci.
 aliud republica. vt. hic. et. in. pun. l.
p Legatione. sine dano fisci. vt. s. ti. i. s. emp. s. ducto
 res. r. ad mu. l. si. i. pn. r. d. ma. r. ho. rescripto. s. debitoris.

q Dicit. et est veru. vt. s. ti. ij. l. ij. in pn. r. fa. i. de. s. sig
 l. late. s. amicos. r. C. de inoffi. testa. l. liben.
r No. alios. nisi sint absentes. vt. i. c. l. si. ab. s. i. s. pe
s Filios. r. sic sine dano fisci h. fit. ar. s. ad muni. l. fi.
t Ordine. i. per ordinem.
 mittant.
scuola.
l Legato tepus pdest. ex
 quo legat. creatus est:
 no. ex quo romam venit. sed si
 no. pstat legat. sit an no. rome
 pretor de hoc cognoscat.
l prianus.
h Illo propter patrem
 legationis vacatio vt
 concedatur imperator noster
 cum patre claudio calixto re
 scripsit in hec verba. q. deside
 ras vt propter legatione pa
 tris tua legatione tu vaces: i
 iteruallis honorum qui sum
 ptum habent recte obserua:
 in stipendijs legationum que
 solo ministerio obeuntur diuer
 sa causa est. **p** apinianus.
h Ilus decurio pro pa
 tre legationis officium
 suscepit: ea res filium quom
 nus ordine suo legatus profi
 ciscatur non excusat. pater ta
 men biennij vacationem ven
 dicare poterit: quia per filium
 legatione funct. videf. **p** au.
p Aulus resp. eum qui
 legatione funct. est in
 tra tempora vacationis pre
 finita non oportere compelli
 rursus ad defendendum publi
 cum negotium: etiam si eadez
 causa litiget. **l** mpatores
 seuerus et anto. August. ger
 mano siluano legatione fun
 ctis biennij vacatio concedi
 tur. Nec interest vtrum lega
 tio in vrbe an in prouicia age
 tibus nobis madata sit. **p** au
 lus rñ. eum qui legatione fun
 gitur: neq. alienis neq. pro
 prijs negocijs se interponere
 debere: in qua causa no. videri
 f. Litiget. s. de vaca. mu. l. legato. r. s.
 de mune. et hono. l. estimaticnem. s. fina.
g Concedit. C. eo. l. ij. r. de hono. non. co. l. ij. in fi.
h Alienis. si sponte vellet gerere. na. si ex necessitate
 b. s.

v Electi sunt.
 s. de al. feri. l. i. et
 de mu. et hono. l.
 vt gradatim.
r De pmatib.
 als p. uoibus.
v Trinos. id
 est sex. vt de le. i. si
 ds. test. vel veri.
 id e. tres. vt i. auf.
 de iudi. s. ne autē.
l Legato. pro
 dest. vt ab
 eo tpe in antea rei
 pub. ca. videat ab
 ee: r. no. tm. q. n. iter
 scipit arripes: sicut
 tps. sue vacationis
 pcessum non stat
 ex die reuersionis
 nueraf: s. c. i. quo
 da. tps. la. rameto
 vt. s. de va. mu. l.
 tps. R. et facit. s.
 qui. ex cau. ma. l.
 q. mittunt. s. sit.
a Cognoscat. s.
 de iudi. l. hi. s. sed
 si dubitet. r. s. ad
 muni. l. de iure. in
 pn. r. s. eo. l. ij. s. i.
 r. l. i. Accur.
h Illo. vacato
 q. est bienij.
 vt. C. eo. l. iij. r. de
 ho. no. co. l. ij. in fi.
c In stipendijs
 als impendijs. et
 die semp. i. labori
 bus p. sone. r. facit
 C. de ho. non. co.
 inter pa. et fi. l. i. r.
 l. fina.
h Ilus. bien
 nij. sic e. bie
 nio excusat. vt. l.
 pn. r. C. e. l. iij. et
 facit. s. de mune.
 r. hono. l. i. q. s. s.
 uis. r. i. c. l. i. viciari
 us. r. s. eo. l. i. scien
 di. s. legati. r. s. l.
 propi.
p Aul. vaca
 tionis. s. bien
 nij. vt. s. l. pn. r. i.
 (i. p. r. t.)

Libet Duodecimus

puta pupille suo nomine fecus. vt. Legatus. r. l. pri. in prin. r. l. legatus creatus. r. l. si absent. s. i.

Paulus. experiri. quo casu sicut alius couenit legat? vt h. sic respodere debet eidē se couenire volēti. vt s. de iudi. l. qui nō cogunt. et facit. s. l. proxi. in fi. r. l. ps. ri. in prin. r. s. de iudi. l. ij. s. itē si ex tra. ibi nō tm rē.

Legat? age re pōt. vt. l. l. proxi. s. q. r. l. is qui. r. l. eundē. s. h. r. s. l. ij. s. pau lus. sed certe imo videt q agef pos sit qñcūq; vult. vt s. d. iudi. l. ij. s. itē si extra. ibi. sed si agāt rē. So. nō agunt vt h. qñ ad uerfus oēs se de fendāt. vt ibi. vel nō agunt si dānū est reipub. vt hic. als sic. vt ibi. ad qd. s. ad munic. l. fi. ij. rñ. In casib? th agit r se nō de fendit. vt eo. s. s. si dānū. et hic su bicit. r. l. legat. r. s. eo. l. paulus.

Peracta sit. vt. s. e. l. pri. r. l. l. proxi. s. i. r. s. d. iudi. l. ij. s. non tm.

Nō restitu tur. an aut pñt pe ti qd videtur. vt l. aduocato fisci. vt C. de aduo. di. iudi. l. post duos. et de aduoca. diuer. iudi. iube m? s. fi. videtur em pñm ctus defunct? vt arg. j. de var. cog. l. i. s. diuus. r. s. de offi. asses. diē. et de statulib. cū heres. s. hich? r. ad terrul. l. ij. s. pessi. et de pdi. ob cau. l. si pe (uniam. i. rñ.

S gratuitā. i. spon te. als nō susceptā quomodo alij dare pōt. et est spāle hic qñ absens. et sic intellige. j. eo. l. vicarius. als j. s. eo. sciēdū. s. legat. r. facit. s. eo. fi. lio. r. l. filius. vel dic gratuitā propue. vt. s. l. ij. in fi. vel si legatium habet non potest delegare alij. Accur.

Suum negociū. quo lucrū capict. secus si dānū sa tagit pulsare. in iuriā ve repellere. vt. s. proxi. paulus.

Participem. vel contutorem.

Dicat. necessitas eum excusat. ad quod. s. de postu lā. l. i. s. sed r equissimum. r. l. puto. in pn. r. l. penul. r. fi. et de aduoca. diuer. iudi. iube m? s. ad hoc. r. l. penitio: (nes. s. r. ad hoc. r. s. l. proxi. in prin.

Legatus. nicopoli. nomen ciuitatis vnde erat lega

tus. et est speciale in domo que est tutissimū cuius refu: Dom? gii. vt. s. de in ius vo. pieris. In alijs ptra: vt h subicit. cuius tu

Emit. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

tus. et est speciale in domo que est tutissimū cuius refu: Dom? gii. vt. s. de in ius vo. pieris. In alijs ptra: vt h subicit. cuius tu

Emit. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

Item. salicet legatus.

Obstringi. vt r. s. paul? s. fina. r. l. legatus. in pn. r. l. si absent. s. i.

ne exēplū. s. si absent. in prin. vel vt. s. filio. r. l. filius. ne sit cōtra s. sciendum. s. legati.

Cogetur. vt s. co. filio propter patrem.

Liber. i. l. i. beratus: qz est finita. vt. s. de iudi. l. ij. s. lane. r. s. quib. ex cau. maio. l. non videz. et de re mil. l. i. r. s. titu. ij. rem pus. vel dic liber abest: r non tanq; legatus: quod in idem recidit.

S q legatōe. libellum. cō uentionalem. sed obf. s. l. legatus ante. in punct. rñ. vt hic. Item fallit hoc in casibus: vt ibidem no. Item argu. s. de in ius vo. l. libertus.

Undem plu res. scz pers fecta pūma: adeo q cogat post biē nium: vel etiam vna vice potest cō mitti pro plurib? negocijs ad plus ra locavel vnum. Accursius flo.

Preterea. sci licet sunt vera predicta. Accur.

Sumptus. i. sufficiens maxime etiā. nam r gratis suscipere potest. vt. s. l. ij. s. fina.

Subeat. als suadeat.

Susceptam. negocium motum.

Fungatur. i. functus sit. et isto secundo casu si fers tur sententia in eum vel in aliquo in eum procedatur p quod ius suum ledatur restituitur. vt no. s. de in integ. resti. l. fina. in alio denegatur ei restitutio. verum vtroq; casu debet se defendere per se vel per alium: et si nō sit qui eum defendat mittatur aduersarius in possessionē. vel restituitur aduersus ipsum legatū. vt. s. ex qui. cau. maio. Itē. s. i. r. l. seq. r. l. s. r. si p pre. s. i. r. fi. et facit. s. et d ap. l. i. r. ij. et qd ibi no. r. s. l. pri. r. s. iudi. sol. l. si reus.

Item. salicet legatus. sancti. i. inuolabiles. vt et. s. de

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

Sre. diui. l. sanctum. s. i.

a Liberos, sec. si ex alia ca. vt. s. b. cap. in bello. q. rff. b Expulsi. scz perpetuo. ad quod. s. de capi. dimi. l. amissione. s. qui deficiunt.

c Interdiceret. vt. in sti. de capi. di. s. minor. d Numantini. erat hostes q. noluerit hostiliti q. offe derat eorum lega

tos: als est manu missum. r legut p l. s. de cap. r post li. reuer. l. v. s. si. sed puma placet.

e Ut esset. i. re maneret. sic. s. de iudi. iulian.

f Cuius roma nus. quasi insti in deducioe ea tacite coditio si ab hosti bus admittat. q. d. s. em q. p. tacite stelligunt: vt si er ran posses. tradat no videt tradens p. d. e. cu errans no q. rat. vt. s. b. ac q. r. pos. l. si me in vacua. It. si cre ditor pmisit vedi pign: ita nocet si reditio fecuta est. vt. s. q. mo. pig. vt hyppo. fol. l. sicut. s. voluntate. r. l. si voluntate. r. s. d. si de ius. si stipular. s. penul.

De administra tione rez ad ciui tatem permittit.

Quod non lz. nisi in casib. vt l. l. legatu. r. s. de vsufu. leg. l. lega tu ciuitati. r. l. de ope. pu. l. pe. r. de pol. l. impatores. in fi. r. C. de exp. pu. l. lib. xi. l. i. et facit. s. de iur. r. fac. igno. l. penul. s. fina. r. de vsufu. lega. l. quidam. r. de an. lega. liberta. s. lucius.

Non vna. volebat fise. a pmo qb habebat a scdo. Agere debet. hieno. q. tuor. pmo qb no possuz per me nec palu: vt. h. r. s. de tuto. r. cura. da. l. scire. s. si mater. r. s. de p. hen. emp. l. no licet. r. C. de here. insti. l. neq. p. se. r. de distrac. pig. q. sub imagi. r. de vsur. l. eos. in fi. r. s. de aut. tuto. pupillus. s. sed si p. iterposita. r. s. ad macedo. sed iulian. in pn. r. l. filiu. r. q. a qui. l. si qs in re. s. fi. r. C. de p. trac. iu. l. i. in fi. r. s. de sal. l. diu. q. r. et de vsufu. labeo. s. sed et partu. r. de do. liber. q. r. r. C. de pen. iudi. l. i. Scdo qb possum p me r palu. ad qb. s. de lega. l. l. si michi. s. regula. r. de iniur. sed si vnus. s. ide aut r. si. Tertio qb p me no possum: possum tn palu. vt r. s. de offi. p. ec. v. b. l. fi. r. man. l. si maduero. s. si hi. r. C. de procura. l. quicq. r. de acqui. here. anti. l. ius. s. fina.

eis indictu sit: respdsum est li beros eos manere. id em iure gentiu couenit esse: itaqz eu q legatu pulsasset Quitus mu tius dedi hostib. quoz erat le gati r. vili. esse: que hostes si no recepissent: quesitum est an ciuis roman. maneat: qui bus idā existimatis remane re: alijs corra. qz que semel po pulus iussisset dedi: ex ciuitate expulsi. videtur: sicut fa ceret cu aq. et igni iterdiceret in qua snia videt publicus mu tius fuisse. Id autem maxime quesitu est in hostilio macino que Numantini sibi deditu no acceperunt. de quo tn lex po stea lata est: vt esset ciuis ro manus: r. p. etura quoqz ges sisse dicitur.

De administratioe re rum ad ciuitate pertinen tium. Titu. viij. Alpia.

Quod ad cer ta specie ci uita tis reli quit: in al ios vsus co uertere no licet. Idē.

Non vti q. de exemplo posterioris locationis

r. s. que res pig. obli. po. aristo. vbi de hoc dixi. Quarto q aliqua p me que no per aliu possum. ad qb. s. an p ali. cau. ap. l. i. r. de publi. iudi. l. pe. s. i. r. C. de his q. re. eta. k No licet. vt. r. C. loca. l. curialis. versu. (impe. l. ij. si succedat ei qui lz ea coducta remanebit in coductioe.

vt. s. b. decu. l. de curio. r. argu. s. de re mili. l. milites phi. in fi. r. de sal. l. i. s. penul. l. Usurpata. id est in malu vsum ducta. m. Reuocetur. vt. r. s. de iure fil. l. aufertur. s. qb a p. s. fide. n. In aliu vsuz qui emit frumetu a repub. si soluit p. ciu. in alia rone q. frumentariam reipu. adhuc sol uer. vt. r. C. de co. pen. l. si exveditio ne. r. reddi. ei qb soluit: vt subiat. vel dic verius q. fuit pecunia data alicui vt emeret frumetu reipu. q. in aliu vsuz reipu. p. uertit: debet red dere statim si res pub. ci. s. tituit qb in aliu vsuz est co uersuz. vt. r. s. ad frumeti. r. s. si au tem. o. Debito. cu vsuris no cu vsu raru vsuris. vt. r. s. si indentias. p. Inania. i. vs let ena s. absentē. r. est spale. regula riter s. s. de re ius

- dica. l. de vnoquoq. Accursius. q. Acceptorum. pro frumento emendo. r. Et datorum. in alium vsum. s. Ponatur. nisi tantu ci restitatur a repub. quartu in alium vsuz posuit: et ipse totam frumentariam pecuniam reddat. vt. r. s. si autem. t. Debitor. vel emptor. vel q accepit pecunia ad emē dum. vt. s. p. r. r. respon. dixi. v. C. p. r. r. m. id est cito. ad quod. s. de iure fil. in frau dem. s. fiscalibus. r. Habent. si habes in littera habent: dic respu. et de bitor frumentarius. Si vero habes habet: dic respu. vel verius. s. debitor frumentarie pecunie. vt. s. de iure fil. l. iij. s. multa. r. C. q. n. fil. vel pu. l. si non inficiantur. y. Compensari. vt. r. C. de compen. l. in ea. r. l. fi. r. s. de iure fil. l. aufertur. s. qui compensationem. 3. Pecunia. data ad copensatione frumeti: vt p. dixi.

Liber Duodecimus.

a **S**olui id est reddi.

b **U**suris. l. fiscalibus: que sunt semisses. vt. s. de vfu ris. cū quidā s. si debitor. ar. si in suuzvsum tunc cente sine. vt. s. de neg. ge. qui sine.

c **S**t. vel soluta vel soluenda.

d **F**aciāt. vt et

C. ex qui. cau. isa.

ir. l. improbum. et

C. de vfu. l. pe.

e **P**er iniuriā.

aliq̄s emt a repu

bli. frumētū: z pie

cū soluit vt debu

it: sed frumētū fu

it emptori a repu.

postea ablatū: vel

nō tradituz. certe

est reddēdū p̄ci

um: vel dic q̄ fuit

traditū: per extra

neā euictū: nā re

nef fiscus ad p̄ciū

reddēdū. sed tunc

est p̄tra. s. de euic.

si per impu. q̄ h

dicat p̄ iniuriā: et

dicat q̄ p̄ima fac

cie videbat iniu

riā: s. nō erat. nec

tñ fiscus tenet ad

interesse vel vltra

estiatōez et si pro

misit. vt. s. de iure

fi. si p̄curator. vel

dic q̄ enā si p̄iniu

riā est euictum tñ

ad p̄ciū tenetur

vt sit speciale p̄tra

fiscū cū aliud sit p̄

eo. vt. d. l. si p̄cura

tor. ad q̄s. C. cōia

de lega. l. si. s. fi.

f **I**ubeat. als

iubeat restituere.

vel a p̄side puin

ae. et fa. s. de act.

emp. si sterilis. s.

cū per v̄ditōez.

g **I**done. ali

quis officialis a curatore reipubli. vt. C. de peri. no. l. i.

li. vi. z fa. s. de fideiuf. l. fideiussores. et de magi. cō. l. i. s.

si magistratus. Accur.

h **L**apsus. subaudi est fornito casuz hic officialis.

i **D**ederit. patēdo debitores reipu. fieri nō soluēdo.

k **P**ōt. vt. s. de admini. tuto. l. si respubli. et. C. de pi

gno. act. l. que fortuits.

l **P**acto. inuito interipsoo magistratus. vt. s. de pac. l.

ius pub. z. f. de reg. iur. l. neg. s. 4. et. l. nec ex p̄torio. nisi q̄

ad hoc: q̄ p̄mo puenit ille. vt. s. de mag. cō. l. i. s. si magi

m **P**ermissus est. q̄s est semp. nisi q̄s a iu (stratus.

dice sit diuisio. sed tñ si. phibere potuit. vt. l. p̄ri. et. l.

penul. s. antepe. z no. s. ad muni. l. imperatores.

n **E**x equitate. l. vltis neg. ge. vt. s. de tu. et ra. di. l. i.

s. nunc tractamus. et de neg. gest. l. soluendo.

licet ex bona fide datū pbat: cōpēsari quidē frumētarie pe cunie nō oportet: solui autē a pcuratore reipu. iubeat. **S**i indēntas debiti frumentarie pecunie cū futs vfuris sit: im modice z illicite dispēsatiōis modus nō adhibet. i. ne cōmo dorū cōmoda z vsure vfuraz incrementū faciāt. **H**ranī estimatiōē p̄ iniuriā post em ptiōē ablati: q̄ ratiōib⁹ publi cis referet curato: reip. dño re stitui iubeat. **S**i co tpe q̄ est noiatus idoneus postea lap sus facultatibus dānū debi tis reipub. dederit: q̄ fortuitos casus nullū hoim cōsiliuz puidere pōt: procurato: hoc noiē nichil p̄stare dz. **I**us reipu. pacto mutari non pōt: quominus magistrat⁹ college cōs noiē pueniant in hīs specie bus in q̄bus fieri id iure pmif sum est. actio autē q̄ ppter eū in collegā decerni solet: ei qui p altero dependit ex eq̄tate cōpetit: z q̄ depēsuz esse per collegā in magistratu p̄babl tur: solui z ab heredis eius p̄ses p̄uincie iubeat. **C**ōdu ctore p̄ficiēdi operis punito fideiussor q̄ p eo interuenerat idē opus extruēdū alij locau rat: nec a sc̄bo redēptore ope

o **C**olegā. i. per cā qui erat collega in magistratu.

p **P**unito. i. pena aliqua cū fraudulētr admiserit. vt. l. vlti. s. iij. nō autē fortē. i. mercedē quā acceperat resti tuer: z ideo et infra dicit p̄stari vfas. sed op. C. de vfu ris. eos. s. penul. vbi nec occasiōe pene. Rñ. ratione do

li fuit pena infli cta. ar. vura ratio ne moze.

q **I**n vniuer sum. hoc dic. vt. l. p̄xi. rñ.

r **S**ubstituerit quasi sequelaz. vt. s. de liti. l. cuiusq̄. s. itē fullonū. cūz conor.

s **E**xp̄sus est. vt. s. de fideiuf. l. fideiussores. s. i. et fa. C. de pact. iter emp. l. liti. z. C. de fideiussori. l. fideiussor. z de ver: bo. obliga. l. si ser: uum. s. nūc vide a

mus. in fi. et. s. loc ca. q̄ro. z q̄s ibi no tam. et. C. q̄s cūz eo. l. si mādato. et s. ad muni. luci.

t **F**undorum. q̄ timebat sterili tas actū fuit vt p̄e fio cuiuslibet an ni estimaret arbi

trio boni viri. sed tñc est s. s. loca. si merces. circa p̄n. Rñ. hic sp̄ale. vel dic boni viri. s. cer ti. vel pone fecun do q̄ tñ diminutio debet fieri ar

bitrio boni viri cu iusq̄ anni: scz quo p̄igent sterilitas. et scit. s. loca. et

u **A**ratōez. **P**apinia. cōis officij diuisa pecu nia quā oibus in solidū publi ce dari placuit: periculo vice mutua nō liberant. **U**lpia.

Prior: tamē exēplo tu torū cōueniēdus est is qui gessit. **P**̄diedū publicū in q̄nq̄s annos idonea cautioē nō exacta curato: reipu. loca uit: ceteris annis c̄clonus si reliqua traxerit et de fructi bus p̄dij mercedē seruari nō

potuerūt: successor⁹ qui loca uit tenebitur. **I**dē in vectiga libus non ita puidē cōstitutuz

con. l. ex conducto. s. fi. et. s. sequen.

v **F**ides. q̄ est vt seruet pactū. vt. s. de pac. l. i. in p̄n. **A**ratōez. periculo. l. solidi.

u **U**lpianus. s. dicit q̄s sequit. vel q̄s p̄cedit. **P**rior tñ. als incipit lex. z facit. C. si tutor nō gessit. l. i. z. q̄. z. C. de cōue. fi. de. l. iij. z. s. de admi. tu. l. tuto res. s. in eū. et. C. quo q̄s ordi. cō. l. i. et de admi. tu. l. si. s. ar. s. s. de cur. bo. dā. l. i. s. fi. sed est ibi rōvt ibi dixi. itē fa

at quod no. s. ad muni. l. imperator. et facit. s. de admi. tu. l. etiam. et. l. e. l. vlti. s. pe.

a **C**eteris annis. vltra quinquennium.

b **E**t reliqua. i. debitor fisco esse cepit.

c **N**on potuerunt. scz a colono.

d **S**uccessor. s. eius q̄ z. i. alius curato: z dicit tenebē scz reipu. q̄: approbare videt dimittēdo ei p̄ciū. vt. s. ad

manu. nicio. Si. Sed dno quero. primo si ante quinque...

- a Sui teporis .i. sue locationis . ammodo ergo in nunt factus idē. s. quid differt locatio a uocagali. Re spō. multū q. alte ro casu transit do minū vtile vel ef fectus: altero nō. vt. s. si ager veci. per totum. b Singuli. curatores reipubli. c In eum. postestate. vel alium officialem. d Administra tionis. scz. fac. e Creditouib. q. mutauerūt rei publice. f Facta. p. hoc reipū. liberauit. g Denegari. creditouib. q. no uauerunt. h Videt. ei. i. is q. nouauit s. z. o. et sic tenet ex offi alio cōtractu etiā finito officio pres terq. de pstituta. sic in simplici pro curatore. vt. s. de

est scilicet vt sui temporis sin guli periculū pstant. In eum q ad administrationis tem pore creditoribus reipub. no uatione facta pecuniā cauit: post depositū officii actionē denegari nō oportet. diuersa est cā eius q solui cōstituit: si milis etem videt e q publice vēdidit aut locauit. Filiū p patre curatore reipub. creato cauere cogi nō optet: nec mut at q. in eum pater emātpa tū priusq. curator crearetur certā partē bonoz suoz dona tionis cā ptulit. Pro magi stratu fideiussor: interrogatus pignora quoq. specialiter de dit: in eum casum pignora vi dētur data quo recte conueni tur: videlicet postq. res ab eo seruari nō potuerit pro quo intercessit. Valenti.

Legatā municipi pecu niā in aliā rē q. defun ctus voluit cōuertere citra pri cipis auctoritatē non licet: et ideo si vnū opus fieri iussit qd falcidie legis iteruēru fieri nō pot: pmittit summā que eo no mine debere f. id qd maxime necessariū reipu. videat cōuer

de solu. l. solutionē. q. illud est veri cū iudiciū accipiens sit soluēdo. et sic intelligit Al. etiā finito offi. sed media probabilior est. et. p. ea. s. fami. her. l. q. erat. nec ob. s. qd iussu. l. pe. q. tenet durate offi. vel dic etiā postea: q. non in vtilitatē ciuitatis iusserat. nā sic esset in tutore. vt no.

tere. siue plures summe in plu ra opa legant: et legis falcidie iteruēru qd relinquit oim ope rū extructioni nō sufficit pmit tit in vnū op. qd ciuitas velit erogari. Si municipio pecuniā legatā ita vt ex redditu ei. venatio aut spectacula edā tur: senat. in ea cā erogari ve tit. et pecunia legatā id qd maxime necessariū municipi bus videat cōferri pmittit: vt in eo munificentiā eius qui le gault inscriptionē non tenea tur. Paulus.

Securiones p. cio vilio ri frumētū qd. annone tpalis est patrie sue pstant nō sunt cogendi. Nisi ad nouum opus pecunia specialiter lega ta sit: vetera ex hac rescindēda sunt. Idem.

Magistratus reipublice non dolum solūmodo: sed et latam negligentia. hoc amplius etiam diligentiam de bent. Paulus.

Illiusfamī. volente pa tre magistratum si ges ferit: Julianus existimabat in solidum patrem teneri in id quod eius nomine reipublice

- de acf. emp. iu lianus. s. idē iul. i. Publice. id est reipubli. noie curator puta. k Non optet. vt. r. C. de mune. et hono. l. estimati one. s. iur. r. C. ne fili. p. pa. l. pa tris. et sic econtra nec pat. p. filio. vt. s. de mu. et hono. l. iij. s. q. pater. et l. hono. s. plebei. l. Cōuenit. s. de iussor. ad qd. s. ad mu. l. luci. s. imperator. m Non potue rit. sic. s. ad mu. l. i. bertus. s. i. r. C. d. decur. l. i. r. s. d. tu re fil. l. moschis. Sed. s. C. de fides ius. l. iure nro. So lu. spāle hic et p. dictus. l. q. apud reipū. pro offi. sed in duo apud pri uatū. Itē hic pro magratu: in duo pro puato. sed ho die idē in puato vt in aut. de fides ius. l. i. r. ij. Legatā. nō lē cet. vt. r. s. l. i. nisi in casibus vt ibi no. Itē q. h. vt sine pun. aucto

ritate. sub. vel iuris. et sic bene seqtur: id. r. qd. em. ius pmittit et piceps pmittere vt. vt. C. d. ve. iu. em. l. i. s. i. merito em. et adde hic concor. quas dedi. s. l. i.

Erogari. facit. s. ad fil. l. i. s. si nō oēs. r. de reli. l. fi. r. loca. l. in naue. in fi.

Uenit. cum forte hoc ibi agere nō licebat. vt. s. de v. usufruc. lega. l. legatum.

Inscriptio. puta nomē ei. cuius pecunia sit.

Non teneatur. als non teneat. r. als notetur.

Securiones. s. ad muni. l. non debere.

Q. s. frumentum.

Rescinda sunt. s. d. ope. pub. l. pecuniā. s. So. vt. ibi.

Magistratus. negligentia. als culpa. s. leuē de q. h. c. re des nō tenent. vt. s. de magis. cōue. nō similiter.

Illiusfamī. patrē. r. eius heredē excussis in prius bonis filij. vt. C. d. decur. l. i. r. s. fa. her. si vni. s. idē scrip. r. s. neraci. r. s. ad mu. l. quoties. r. adde qd. ibi no. Item facit. s. quod iussu. l. i. r. de pe. l. licet. s. fi. Accur.

procuf. l. procurator q. p. euicf. Sed que est rō in p. si. fm eum. Rñ. forte cōstitut ad fidē debiti pstantā nō alo se obligādi. vt. s. de ist. l. fi. als in p. h. videt idē qd. i. alijs argu. s. de p. st. pe. l. ticius. s. h. d. t. finito officio magratū nō teneri ad l. i. r. tu. vt. C. qd. fal. tu. au. l. i. nā hic vt tu tor ex necessitate suscipit magistratū. vt. s. de mu. r. ho. si qd. magisrat. et hic exponit: s. l. is ei. v. r. is q. p. stituit. r. et in stipulatiōe facta alo nouādi est ideo q. eo alo fecerit. ad qd. s. qd. fal. tu. au. l. v. r. d. l. de p. st. ticius. vel dic ter tio fm. al. q. refert in administratiōe ciuitatis vtrū sponte se obliget an necessitate. primo casu obligat ipse r. nō ci uitas: r. deposito offō non liberat: vt. h. r. d. l. pcurator q. si autē ex necessitate tunc obligat ipse et ciuitas. vt. s. fi cer. pe. l. ciuitas. r. in isto casu siue administrator sit con uētus et nō sit soluēdo: siue ciuitas: nō liberat alter isto rā etiā si cū altero iudiciū sit ceptū: sed regressum hz cre ditor ad alterū altero exstēte nō soluēdo. vt. ar. s. de his qui deie. l. iij. r. de iter. ac. l. q. ex pte. nō ob. eo qd. dicit. s.

a **A**besset. s. p̄ncipaliter. n̄ et q̄b̄ p̄suator̄ interest p̄ncipaliter: rei pub. interest sc̄bario. vt̄ in̄st. de his qui sunt sui vel alic. iur. s. expedit. et tamen de eo non tene-

tur pater. vt̄. d. l. quotiens. Accursius.

Alcu. admittetur. etiā vsq̄ ad. xxx. an. q̄s p̄ erro- rē. sed q̄ p̄ sam quā fecit curator rei pub. alicui ad- ministrator: tunc nō retractat̄ vltra x. vel. xx. an. vt̄. s. de di. pre. l. in om- nibus. s. i. nō aūt audcas dicere q̄ p̄mo casu vsq̄ ad x. vel. xx. an. sc̄o nullo mō reuocē- tur: q̄ esset cōtra l. C. de trāfact. p̄ ses. r. j. ti. ij. l. iij. r. s. de pac. l. i. pe- ratores. r. fa. C. d. erro. cal. In casu tñ vsq̄ ad. xv. an- num: vt̄. i. de ope. pub. l. in omnib⁹.

Expuncte. hoc expone vt̄. de verbo. sig. l. co- gnoscere. s. i. r. de re mili. l. ex cā.

Retractabū- tur. vltra. r. vl. xx. annos.

Operatores. hec lex vnde cics. sed. s. ad mu- nia. l. si. septies. l. l. si. de decur. qua- ter habet verbuz rescripserunt.

Usuras. se- misses. vt̄ no. s. e. l. ij. s. si indemni- tas.

A redēptoi- bus. quibus cura- tor dederat ope- ra faciēda. vt̄. s. d. rei v̄. l. redēpto- res. et. j. an. iij. l. ij. s. i.

Sortis. q̄uis. ex tractu cōueniat. p̄ q̄b̄ videbatur etiā in vsuris teneri. vt̄. s. ad muni. l. lucius. s. i. r. hoc ni- si in ea cōmiserit fraudē. vt̄. s. de vsur. cū q̄dā. s. eos qui.

Curatorum. rei publice qui locarunt opa faciēda.

Recurrere. id est vendicare rei vendi. nomine ciui- tatis. vt̄. s. quod cuiusq̄ vniuer. l. fina.

Exactionem. l. locationem operis postea exigendi vel. l. commissionem operum exigendorum.

Cōmitti. vt̄. r. s. l. curatoris. s. p̄ediz. r. C. de fun- dis patri. l. quicūq̄. r. de loca. p̄edi. curi. l. l. lib. xi.

Penam. ratione pene. sed in simplicium tenentur. vt̄ s. ca. l. s. i. Accursius floren.

Pecuniam ad annonam. s. emendam. **D**istractis rebus. suis comparatōibus perpetua possidendi firmitate data. vt̄. C. de cap. r. dist. p̄g. trib. l. i. r. ij. libro. r. Accur.

Item rescripserūt sicomas. sicoma munus publi- cū. vnde sicomas qui id munus ge- runt. ad q̄b̄. s. de vaca. mu. l. sextū. alij habent anno- nas indemne: r. tunc pro p̄fecto anone penit. alij anone indcm. ex- tere. subau. p̄fe- ctis eius rescrip- serūt impatores.

Curatore kalendarij. quid sit dic vt̄. s. de le- ga. iij. qui filium.

Cum a p̄e- side. bona ratio. vt̄ in̄st. de satisfā. tu. et sic no. q̄ cu- rator rei pu. cum non eligit sed p̄- ses p̄uincie: q̄a maus periculum posset inferre ar- ca pecuniā q̄ ar- ca alias res. Ac.

Oportet. hoc by locū etiā diuisa a iudice admil- stratione. als si nō esset diuisa etiā si potuit p̄hibe- re tenetur nomie college. vt̄ no. s. ad muni. l. impa- tor. et facit. s. l. ij. s. ius reipublice r. l. iij. in pn. r. s. d. admi. tu. l. etiā.

Item facit. C. de ap. l. qm. et C. de diu. tut. l. ij. s. i. et de vsur. pu. l. ij.

Nō p̄tinere. nisi ipe nomē p̄ba- uit. vt̄. s. ad muni- bus. et si cer. p̄ta. l. periculum.

Intulerit. als inutlis est. i. inutiliter et vacua exti- tit apud se. et facit. s. c. l. ij. in pn. r. de vsur. l. cū q̄dam. s. (cos.

De decretis ab ordine faciendis.

Edicoz lra terminū. q̄ est. v. in m̄iore. v̄j. in ciuitate maior. vt̄. s. de execu. si duas

Prouicie. ar. s. C. de epis. r. cle. (s. i. l. parabolam. So. l. de ep̄o in alex. s. adna. ci- uitate. r. electi poterūt rez- uitate. vt̄. s. de mune. r. ho. l. vt̄ gradatim. s. reprobati. cum cōcor. r. facit. de varijs co. l. i. s. i. r. ij. l. i. medicus.

De decretis ab ordine faciendis.

Edicoz lra terminū. q̄ est. v. in m̄iore. v̄j. in ciuitate maior. vt̄. s. de execu. si duas

Prouicie. ar. s. C. de epis. r. cle. (s. i. l. parabolam. So. l. de ep̄o in alex. s. adna. ci- uitate. r. electi poterūt rez- uitate. vt̄. s. de mune. r. ho. l. vt̄ gradatim. s. reprobati. cum cōcor. r. facit. de varijs co. l. i. s. i. r. ij. l. i. medicus.

Illa decreta coacto. i. coadunato. et est legitimus: vt J. pri. 2. sic. C. de ap. l. notationes. 7 de sent. l. pro- hās. 7. C. quō 7 qñ iu. ab eo. Item sume a Jūo si est legi- timus: ergo valet. vt. C. de admin. tuto. l. scimus. 7. C. de adult. l. graccus.

Ege. duab⁹ ad mun⁹. ce- terū 7 si due ptes nō adsunt pōt in- ter ipsas numera ri quā ipsi decre- uerint. vt. J. quod cuius. vii. l. nulli. 7. l. plane. et facit J. ad munici. l. qō maior. cū cōcor. 7 C. de decur. l. no- minationes. et in aut. de sanc. epif. J. iubemus igit.

Ambiciofa. q̄ largit am- bit honore. vt. C. si cer. peta. l. quis- q̄. 7 facit. J. b̄ mi no. l. deniq. l. pñ. 7. J. de iureiur. cū qui. J. in popula- ribus.

Refcindi. er- gotenent. vt. J. de iurif. tel. l. nā 7 si. 7 sic est arg. J. J. q̄ sentē. sine ap. l. i. J. cū p̄tra sacras. Sol. ibi snā. hic decretū: imo exp̄ se J. ibi. hic vō nō decreuerūt dona- tionē valere: J. do nauit: tenet ergo hic: sed pōt refan- di: vt. C. de pac. l. pactū cum. 7. J. b̄ pac. l. impatores. 7. C. de transac. l. p̄ses. J. et ab eo vel cis qui re- miserūt possēt ex- torqueri. vt. C. de anno. et trib. l. iij. lib. x. J. J. si. i. i.

L. calculi. in fi. Sol. vt ibi. J. et arbitriū ambiciofum te- net J. retractē. vt. J. de arbi. l. iij. J. tādiu. 7. C. de arbi. l. e

Nonnunq̄. sed multotiens. (arbitroy.

Salaria. magistris 7 medicis. vt 7. C. de decur. l. i. lib. x. J. et in alio: vt. J. de decurio. l. decurionibus.

Quod semel. ad publicā. exemplū est. J. de munc. et hono. vt gradatim J. reprobari. cū cōcor. sed vide tur q̄ etiā sine cā. vt. J. q̄ cuius. vniuer. itē. J. q̄ si actor. qui est J. vt sic cā sola voluntas. vt 7. als. J. de pe. l. iij. in fi. 7 de procu. l. is cuius. sed dico ibi. f. in. l. item. sp̄ale. qz nullius interest reuocari actorē ante lit. cōtella. secus si post. vt ea. l. J. ex hīs. J. et pro hoc q̄ sine cā nō possit mu-

Illa decreta que nō le- gitimo numero decuri- onum coacto⁹ facta sunt: non valent.

Ege autem municipali cauetur: vt ordo nō al- ter habeatur q̄ duabus⁹ par- tibus adhibitis.

Ambiciofa decreta de- curionum rescindit⁹ de- bent: siue aliquem debitorē di- miserint siue largiti sint. Pro- inde vt solēt siue decreuerint de publico alicui vel p̄dia/vel edes/vel certā quantitātē pre- stari: nichil valebit h̄mōi de- cretū. Sed et si salariū alicui decuriones decreuerint: decre- tū id nōnunq̄⁹ vllius erit mo- mēti: vtputa si ob liberalē ar- tē fuerit p̄stitutū: vel ob medi- cinā. ob has enim causas licet constitui salaria⁹. **A**listrat⁹.

Quod semel ordo decre- uit non oportere id rescindi diu⁹ adrianus. **A**licome- densib⁹ rescriptis: nisi ex cā id ē si ad publicā⁹ vtilitatē respi- ciat rescissio prius decreti.

Municipali le- s ceuo. **E**ge ita cautum erat. Si q̄s extra municipiū agat 7 iudicio phibeat: 7 soluat drag- mas mille. s. vt agere debeat vel stare/vel aliqd̄ facere/vel aliquā negotiationē exercere extra municipium generaliter

tari. vt. J. de decur. l. pe. in fi. 7. C. ne sit. rem quā v̄. l. i. 7. J. lib. x. 7. C. sen. resc. nō pos. l. i. 7. C. b̄ sen. aduer. fil. l. i. licet iocundē fecit. vt. J. b̄ re iud. l. q̄ iussit. 7 b̄ arb. diē. J. fi.

Municipali sciētēs aduersus ignorātes minime. vt arg. C. de testa. l. iubemus. in fi. et in aut. vt fac. no. cō. in p̄nci. 7 J. ad fil. l. si q̄s in graui. J. si q̄s. 7. J. loca. si ignorās. l. 3. sit contra. J. ad le. cor. de fal. l. diu⁹. J. rñ. nisi ei possit imputari cur ne- sciunt. vt. J. de in- sti. sed 7 si. J. p̄scri bere. 7 b̄ iur. 7 fac. igno. l. regula. J. i. 7. J. de publi. l. fi. J. licet. q̄ sunt ar- gu. p̄tra. alioquin p̄nit ignorās q̄ pe publice postitū ignorare nō licet. vt dicit. l. 7. C. b̄ leg. et cō. l. leges. 7. C. de iur. 7 fac. igno. l. constituti- ones.

De operibus publicis. Titu. x. Alistranus.

Curator ope- rū creatus p̄scriptiōe mot⁹ ab ex- cusatione p̄ferenda⁹: sicuti cessa- tionis nomie in qua quoad vi- uit moratus est heredes suos obligatos reliquit: ita tēpōis q̄ post mortē eius cessit: nul- lo onere eos obstrixit. **L**u- rā operis aqueductus in alio iam munere p̄stitutus postea suscepar: p̄epostere vssus est petere exonerari priorū mune- re vtrifq̄ iam implicitus: qñ si alterū trñ sustinere eū opor- tuisset. ante probabilis⁹ ipe trasset propter vltus munus a sequēti excusationē. **P**anl.

U liberalitate⁹ non ne- cessitate debiti reddi- tus suos interim ad opera fi- nienda concessit: munificētie sue fructū de inscriptione no- minis sui opibus si qua⁹ fece- rit cape p̄ inuidiā nō prohibe- tur. **L**uratores operū cū re- dēptoribus negotiū⁹ habent.

U liberalitate. ad opera publica aliqua. Accur. **P** Si qua. opera. et facit. J. prior. J. **Q** Negotium. i. contractum. sic penitur in situ. quod cum eo. in rubuca.

Quando. id est quia. **O**portuisset. quod est verum regulariter. vt. J. de vaca. mu. l. fina. J. i.

Ante probabilis. non facit comparationem. nam non conceditur ei modo. vt 7. J. de decur. l. penul. J. fi. 7. J. de vaca. mu. l. penulti. J. fina. et facit. J. de pen. l. i. i. quis forte. Accursius.

U liberalitate. ad opera publica aliqua. Accur. **P** Si qua. opera. et facit. J. prior. J. **Q** Negotium. i. contractum. sic penitur in situ. quod cum eo. in rubuca.

no. cō. in p̄nci. 7 J. ad fil. l. si q̄s in graui. J. si q̄s. 7. J. loca. si ignorās. l. 3. sit contra. J. ad le. cor. de fal. l. diu⁹. J. rñ. nisi ei possit imputari cur ne- sciunt. vt. J. de in- sti. sed 7 si. J. p̄scri bere. 7 b̄ iur. 7 fac. igno. l. regula. J. i. 7. J. de publi. l. fi. J. licet. q̄ sunt ar- gu. p̄tra. alioquin p̄nit ignorās q̄ pe publice postitū ignorare nō licet. vt dicit. l. 7. C. b̄ leg. et cō. l. leges. 7. C. de iur. 7 fac. igno. l. constituti- ones.

Paratas. als paratas esse. als pariat. s. de- cretum.

De operibus publicis.

Curator. p̄ferēda. vō- luit enim se excu- sare sed non po- tuit. vnde pro tē- pore quo cessauit etiam durate cau- sa excusatoria de- netur et eius her- edes. vt 7. J. si tu- tor. v. cura. ap. l. i. hic autem qz ces- sauit post repul- sam multomag. vt 7. J. ad munici-

a **C** Prestituit. qui. §. appellatur curatores.
b **C** Cuius. al. i. ciuiliu. i. curialiu. al. ciuiliu et hec planior. et facit. C. de bo. q. li. l. ij. cū cōcor. item facit. §. in p. in. huius. l. et. §. l. proxi. in fi. et. l. fi. in fi.

O pus nouū. refert si facio opus in publico: quia aut mea peccata et possum sine auctoritate principis preterq. et. ut hic aut publica pecunia et tūc non sine auctoritate principis. ut. §. l. pri. R. sed quomodo licet facere i publico alicui priuato cū interdicta sint cōtra. ut. §. ne qd in loco publico. l. i. et. ij. et nūciatio fit. ut. §. de ope. no. nū. l. i. §. nūciatio. Rñ. ibi ut ius haberet. hic volens donare publico et erit vtile reip. v. necessarii opus. Itē qd si in meo priuato. Rñ. qdaz q. possuz etiā ad emulationē. q. in suo p. d. libet face re qd vult. ut. C. de edif. pu. l. per puicā. et. de ser. vrb. predi. impetratores. et. l. cū eo et. C. de reli. l. statuas: nisi in alienā aliqd immittatur. ut. §. de dam. infec. fluminuz. in fi. et de aqua plu. ar. l. i. §. idē aut. et §. deniq. et §. itē sciendum. et. §. si fer. vēdi. sicuti. §. aristo. sed pōt dici et in priuato nō licere p. l. istā quā exponas opus nouū in pub. s. vel priuato: et q. publica vtilitas preferēda est priuate. ut. §. pro socio. l. actōe. §. labeo. et fm hoc intelligas dictā. l. p. pulciā. Itē si opus necessariū est publico et facio in eodē de meo cur nō licet si ad emulationem pertinet. Rñ. i. immo licet. sed cum auctoritate principis.

O pus nouū priuato etiā sine principis auctoritate facere lz. pterq. si ad emulationē alterius ciuitatis pertineat: vel materiā seditionis prebeat: vel circū theatrū vel amphiteatrum sit. Publico vero sumptu opus nouū sine principis auctoritate fieri nō licere cōstitutōibus declaratur. Inscripti autē nomē operi publico alteriusq. principis aut eius cui pecunia id opus factū sit: nō licet. **M** odesti.

N ec presidis quidē nomē licebit super scribere. **L** egatū (re. l. lya. vel fideicommissum fuerit ad opus relictu: v. sure que et qū incipiant debere: rescripto diui pij ita cōtinet: siquidē

respu. aut cū his quos efficiēdo operi pstituit. quaten⁹ ergo et q. s. et cui obstrict⁹ est estimatio presidis prouincie est. Nec etius nomē eius liberalitate opus extractū est eraso aliorū noia inscribant: et propterea reuocentur siles ciuiliū in patrias liberalitates: preses puicie auctoritatem suā interponat. **M** arcellus.

O pus nouū priuato etiā sine principis auctoritate facere lz. pterq. si ad emulationē alterius ciuitatis pertineat: vel materiā seditionis prebeat: vel circū theatrū vel amphiteatrum sit. Publico vero sumptu opus nouū sine principis auctoritate fieri nō licere cōstitutōibus declaratur. Inscripti autē nomē operi publico alteriusq. principis aut eius cui pecunia id opus factū sit: nō licet. **M** odesti.

D e publico. forsan sumptu ciuitatis romane q. pprie dicit publica. ut. §. de verbo. sig. l. eū qui vec. et. l. bona: si vero sumptu alterius ciuitatis bene licet. et sic licet vniuersitati facere muros municipij: nō aut alicui priuato. ut. no. §. de rerū diu. l. antepe. §. muros.

C ostitutōibus. C. e. l. nemo. et. l. ltra. et. §. l. de optib⁹.

N o licet. ut. §. l. pri. in fi. et cōtinua legē sequētez.

L egatū. ad opus. qd vsq. ad perfectionē intelligitur. ut. §. de verbo. sig. l. rei. ap. §. opere.

L euiores. id est trientes. **S** emisses. immo vident semper leuiores. ut. §. de vsuris. cū quidā §. si. so. hic nō posuit presens tēpus. et dices ita nisi posuerit heredes. s. cū nec testator nec preses posuerit diē vsuris et. pro quo est. C. ut in posse. l. l. cer

ta forma. qd non placent: q. sic iā deberent in pūnia ser mēsis qd est §. l. §. de vsuris. libe ralitatis. in pū. vñ dic q. hec illaz de terminat hoc mō do. nisi posuerint heredes. s. infra vñ em positū a pside pstant leuiores. §. ser mēses: ut hic et ibi. sed postea maiores ut hic. et de hoc nichil ibi. itēz facit. §. ti. ij. l. i. in pū. sed cōtra. §. de vsu. l. liberalitat. sol. ut ibi.

D at⁹ est. ab his qui legauerit. **D** eponant. heredes. **D** ixit. nec tñ deponunt. **D** eponant. ante diē. et dic. prius scy die elapso. nec cōsignādo et deponēdo ipedit cursus cū facere non soluere debet. ut §. de mune. et ho. l. estimationē. als sec⁹. ut. C. de vsuris. l. acceptam. p. nō oportet. ut. §. ti. ij. imperator. §. ij. et. C. §. ser.

O perib⁹ q. in muris vel portis vel in reb⁹ pub. fiūt: aut si muri extruant⁹ diu⁹ marcus rescriptis psidez aditū pfulere picipē debere.

P ecunia q. in calistra. **P** opa noua legata ē: pot⁹ in tutela eorū operū q. fiūt

fu. l. mācipia. et ar. in aut. de ali. et emphi. §. quoniam. **E** stimare. id est deliberare. que deliberatio est in hoc ut si publico nocet destruat: als salarium imponat. ut. §. ne quid in loco pub. l. ij. §. si quis nemine. et. C. de diuer. pre. l. i. l. xi. Accur.

S atius sit. id est melius est. **O** peribus. vel in reb⁹: ut in vsis publi. et in sacris religiosisq. reb⁹. nam hec publica dici possunt: quia ius publicum in sacris consistit. ut. §. de iust. et inre. l. i. §. ij. Accur.

E xtruant. scilicet de nouo. et semp dic sumptu publico. ut. §. e. opus. que est als contra. **D** ebere. q. estimabit an locari vel destrui debeant propter pericula. ut. §. l. prima. et. §. ne quid in loco sacro. l. finali. Accursius.

P ecuniā. que sunt. s. inchoāda que et noua dici possunt. et facit. §. titu. §. l. i. et. l. legatum. et. C. eo. l. fi. et in aut. ut nullus fab. ora. do. §. i.

De nundinis.

De pollicitationibus. CCCCLiii.

a Operum. ex his verbis colligi potest contrarietas determinatio. R. sic. S. titu. ij. decuriones. S. i.
b Quoq. mo. i. aliquo mo. **c** fecissent. prius.

Mundinis. a principe. i. vt liceat habere genera-

le foruz
i sua pos
fessione: vel villa
vel castro.

d Tpe. C. de
diuer. re. l. falso. co
tra. fol. qui impe
trat nundinas in
iudiciu. vniuerso
ru facit. vnde bre
uiore tpe amittit.
aliud si in iudici
um singularis p
sone puilegium
def. q. tunc phen
ne est vt ibi: vel h
ad faciendu ibi ad
agendu vel exci
piendu. z est ratio
vt predicti. est em
iudiciu alij q. p
hoc quada emine
tia z vtilitate ha
bet p qd subtrahi
tur alijs: z hac ra
tio nulli couenit
de venetiibus il
luc. vt. C. e. l. i.

S qd. i. ma
gistratus.
f Utensilia. i.
frumentu z galli
nas z pisces et si
milia: qd. hoies
vtunt. sed alij di
cunt instrumeta. vt
aratu cu ex causa
fit eis inhihitu. vt
arg. S. de penis. l.
puma placet.

g Distrahant.
ad qd vtqz copel
lendi no sunt. sa
tis est em si in vt
be ferat. p.

h Qui. rustici
falleret.

i Tradere. als
tradere sez alicui officiali: ad hoc q rem aneat venditu
rus. sed in greco postea dicit. alias distrahere. s. totaz si
mul z sic no cogit minutam vendere. sed oia seruatur
boh. in tricola circa fructus: vt vsqz ad certz horaz non
emiat. z sic p coseques rustici vendant minutatim.

k Cuius conuersationis. sez scripsit.

l Et alijs. vt cerdonibus z pelliparijs z fabijs. p.
m Inuehentibus. ad vrben.
n Euehentibus. ab vrbe.
o Negociatores. s. quibus eget vrbe.

conuertenda: qd ad inchoan
dum opus erogada diuus pi
us rescripsit. s. si satis operuz
ciuitas habet: z no facile ad re
ficiendu pecunia inueniatur.

Si qd opus ab alio factuz
adornare marmoribz vel alio
quoq mo ex voluntate popu
li factuz se pollicet sit: nois
pprij titulo scribendo maneti
bus prioru titulis q ea opa fe
cissent: id fieri debere senat
cesuit. q si priuati in opa q pu
blica pecunia fiant aliqua de
suo adiecerint summa: ita titu
lo inscriptiois vti eos debere
hisdem madatis cauere: vt qz taz
summa contulerint in id opus
inscribant.

De nundinis.

Modesti.
Andinis i
petratis a
principe no
vrredo q me
ruit: decen
nij tepore
vsum amittit.

S quis ipos cultores
agroz vel piscatores
deserre vt esilia in ciuitate ius
ferit: vt ea ipi distrahant desti
tuetur annone pbatio cu auo
cent ab opere rustici: qd cose
stim vbi detulerint merce: tra
dere ea et ad opa sua reueri
debeat. deniqz summe prudē
tie z auctoritatis apb grecos
plato cu institueret queadmo

p Agricola. i. non seffurus in foro vt distrahatur. p.
q Permutare. i. cum venerit non statim inueniet em
ptorem vel eum cu quo permutet.
r Uacabit. id est ociose sedebit.
s Nequaq. subaudi respon.

du ciuitas bene z beate habi
tari possit: in primis istos ne
gociatores necessarios dixit.
Sic em lib. ij. grece ciuilib co
uersationibz.

Indiget ciuitas
em pluribus vtqz rusticis et
alijs coductozibz: z alijs mini
stratibus inuehentibz z eue
hentibus singula. hi aut sut ne
gociatores. afferes aut agr
cola ad foru aliqd eoru q fa
cit: vel aliqs alius coductozu
no in ide tepus veniet cu indi
getibz ea q ab ipo ablata sunt
pmutare: vacabit sua statioe
sedes in foro: nequaqz: s; sint
q hec vendetes seipos in hoc
statuant ministerium.

De pollicitationibus.

Iplanus.
Pollicitus
quis fuerit
reipub. op
se facturuz
vel pecuni
am daturu
i iuras no
conueniet: sed si moza cepe
rit facere: vsure accedunt vt
imperato: no ster cu diuo pa
tre suo rescripsit. Ad sem p
aut obligari eu qui pollicitus
est sciendu est. Sed si quidem
ob honore promiserit decre
tu sibi vel decernedu: vel ob
alia iustaz causam: tenebitur
ex pollicitatione. Si vero sine

tenebitur: dic ex stipulatu si interuenit. pmissio per stipu
latione: als si pollicitatio id est solius offerens pmissio:
tunc in factu actio. vt. l. eo. pactu. sed none ob honorem
promittens incidit in lege iul. ambitus. R. si. no vt no. S.
de offi. pre. l. barbari. ite videf no teneri ctia si icipit sol
uere. vt. S. de muneri. et hono. l. estimati. S. i. fo. hic
causa honoris sue persone promittit: ibi causa alicui: sed
in opere non distinguitur. vt. l. eo. ti. totiens. S. i. et fa. C.
de ratio. pub. l. i. S. qd ho. z de neg. gest. q vt liter. z de ad
mi. tu. lucius. S. i. z in aut. de san. epif. S. p. cōsuetudinibz

t Hec. i. vtensi
lia ab agricola il
lata q emat z post
ea ociose vendat.
quales sunt trico
li. vel bic q aliqui
officiales erat de
putati qui res ru
sticoru accipiat et
ociose vendant: z
rustici ad opa re
deant. qd est veri
lz non seruetur.

**De pollicitati
onibus.**

S pollici
tus. no co
uenietur.
cu no sit in mora.
r Usure acce
dunt. ctia sine sti
pulatione. sic est
ptra. C. de vsuris
l. ij. fol. hic spale.
vt arg. S. de vsu. l.
eti. ite cotra. S. de
vsu. l. liberalitat.

fo. ibi no erat i mo
ra. ite cotra. S. de
dona. eum. fol. hic
spale in dona. re
pu. facta. et fa. S.
ti. ij. legatum.
y Promiserit.
per stipulationez
magistratu puta
vel die pmiserit.
i. pollicitus fuerit
vt statim innuit.
z Decretuz. i.
datu iam ab ordi
ne vel bandum.
a Iustam cau
sam. s. simulē si qua
pot reperiri. vt. l.
eo. l. propter. et. l.
ob causaz. et. S. de
dona. l. hoc iure.
in prin. et qd dicit

in prin. et qd dicit

in prin. et qd dicit

in prin. et qd dicit

Liber Duodecimus.

Sine causa ad hoc. **S.** de ex. do. l. i. §. circa. 2. de p. di. nō sine cā. l. qui sine. 2. de pecul. l. nō solū. et. **S.** de acq. re. do. nōnūq. et de dona. nuda. 2. de pac. iur. §. §. cū nul. la. et de le. i. filiuffa. §. diui. et. **S.** de fideiuf. si stipulat. es. ses. in prin. 2. iste sunt cōsōne veteres et noue de q̄bus h̄ dic. Itē hoc nisi cepit. vt subicit b. **C**epit. no. q̄ rei p̄ncipio obli. gat. ad q̄d facit in aut. de here. 2. fal. §. nō aut. 2. de ecclie. ti. si q̄s aut. et. **C.** de inof. testa. l. parētibus. 2. de fideiuf. l. i. 2. §. de iudi. fideiuf. in fi. et ad mace. iul. in fi. et. **C.** de nō nu. p̄ e. cu. l. cū fide. 2. arg. §. de mino. l. iij. §. scio. et. **C.** de his qui spon. mu. sub. l. i. l. x. et. **I.** l. to. nēs. §. i. 2. **I.** l. pe. 2. §. p. fo. l. heres socj. 2. d. h̄. tu. l. i. **C.** purgauerit. no. mirabiles mo. dos inapiēdi: ad q̄d. **S.** de oper. no. nū. l. i. §. p̄t. 2. p̄t. intelligi et legib. modo allegat. §. ar. p̄tra. §. de ope. ris noui nuncia. l. stipulatio. §. op. **d.** **L**ocus. in q̄ debebat fieri op. **e.** **I**lli. qui face. re pollicitus est. **A**ccursus.

f. **A**pparatū. ad hoc. **S.** de cōdi. ob cau. l. si pecuniā. **g.** **C**eperit. s. respu. ad q̄d. **S.** de pe. here. sed 2. si lege. §. q̄d aut. q̄d autē si ipse de pecunia cepit soluerē: r̄h. satis est. vt ar. **C.** de noua. l. ij. et in. ll. §. allegatis. **h.** **T**enebitur. ipse p̄missor. **i.** **N**ō pertinere. ma hoc facit: q̄ fortuito. Itē quis assignauit. Itē quia nō erat actū exp̄tēse vel tacite vt ef. set cōductoris periculū. et sic non ob. **S.** de verbo. ob. l. et ideo. quia non assignauit: nec fortuito sed operis vitio ruit. item nō ob. **S.** de ser. vt. p̄e. l. et. quia ibi tacite agit ex natura seruitutis illi: 2. de his plene no. **S.** loca. mar. titus. itē fa. **C.** de operi. publi. l. obus. in fi. **S.** **Q**uis rem. vouentis. vt etiam heres eius teneatur. vt. **I.** l. fi. in fi. **R.** **l.** **N**on efficit. ipso veto. ad q̄d. **S.** de acqui. pos. qui ab senti. et. l. si rem. sed quare nō statim transit ab eo de mi. nium. vt. **C.** de sacrosan. ecclie. l. fi. **S.** respōdeas sic: qua re ergo p̄sona obliget cū res tm̄tradi peratur. vt in fi. de acti. §. i. **R.** h̄ic alterutrus tm̄ dico verba interucire p̄ que d̄nium non mutat: at ibi erat cōtractus vbi hinc de erat cōsensu. vnde dominiū potuit tribuere. vt. **S.** de act. et obli. ex cōtractibus. in vltima aūt volūate est specia. le vt verbis ex vna parte tm̄ prolatis 2. cōsensu d̄nium

mutetur. vt. d. l. bicif. 2. potest esse ratio q̄ actus motien. tium nō debent pendere. vt. **S.** cōia p̄e. l. fi. i. fi. sed q̄s pe. pende. ter hoc votū. **R.** h̄. vt. **C.** de episco. et cle. l. nulli. et in autē. re nō de. de ecclie. ti. §. q̄s autēz. item qua act. **R.** h̄. of. iul. vel cōdic. bēt mo. ex h̄ac. l. nā pro. l. veteri dat. vt. **S.** de adul. si postu. §. si. rientius 2. l. seq. 2. adde q̄d actus. **n.** **C.** de fur. si nō dū. vel dic. fm. d. forte iurisd. nō in tellexit vt voue. at q̄s decimā deo: nec em̄ id exp̄mit. sed forte intelligit vt voueat reipu. vt. **I.** l. pe. **m.** **P**uberes. vt. **rvi.** q. i. per totū. 2. extra d̄ regula. ca. l. et. c. nullus. 2. ca. si. et. c. ad nostraz. **n.** **F**iliuffa. 2. pu. bes. impubes em̄ nec patre auctore obligatur. vt. **S.** de verbo. obli. l. fi. §. i. Itē in filio est cō. tra. **C.** de episco. 2. de l. fi. §. i. 2. i. aut. de san. cpil. §. iter. dicim. in penul. col. fol. ibi de p̄so. na: h̄ic de rebus. **o.** **U**el seruus. vt. **rviij.** q. iij. c. si quis seruus. **p.** **N**on obligā. tur. sp̄ale sic i. ma. ce. itez in seruo vt enaz naturaliter hoc casu nō tenea. tur vt h̄ic. sic. **S.** de fideiuf. l. sed et si serū. sed oppo. quos. modo tenetur filius homini mortali ciuilitate et naturali. ter. vt. **S.** de actio. et obli. g. filiuffa. et non deo immorta. li. **R.** spon. mitius cum deo agitur. vt. **S.** de arbitris. l. cel. sus. **A**ccursus. **q.** **S**i decimam quis bonouum. als suorum. et alias. deest. **A**ccursus. **r.** **S**eparata. a bonis. vt. **S.** de mino. l. iij. §. sed vtruz. in fine. et de pec. l. i. iij. **A**ccur. **s.** **S**eparationem. als positionem. **t.** **U**ti enim. quod in dando consilium. ad quod. **S.** de iure do. si ego. §. i. et de le. iij. fideicom. §. penulti. 2. **C.** de spō. l. si pater. et. **S.** de fideiuf. l. l. cum vero. in principio. et. **C.** ad trebel. l. sanamus. in fine. et. **S.** qui sine man. l. eum qui. **Q**uid autem si voueat vt vadat ad sanctū Ja. cobum. **R.** spon. non transit ad heredem. vt. **C.** de cadu. tollen. l. i. §. ne autē. et. **S.** de verbo. obli. g. l. centesimis. §. si ita. **A**ccursus. **p.** **A**ctum est duorum. vt et. **S.** de pac. l. i. et. **S.** de transf. actio. non minorem. et in autentica de ling. §. om. nem. **A**ccursus. **x.** **O**fferentis. sic non est ibi cōsensu nisi vnus par. tis per quod differt a pacto. et ideo non valet nisi in cas. sibus: vt subicit. et ideo 2. c.

a **C**ed ceptum. i. iam ceptum.

b **C**penitētia. vt et. C. de actio. et obliga. l. sicut. et ins. de acti. §. alie. Accur.

c **A**ctionē. in factū. vt. §. de rei ven. l. que reli. vel vtilis in rē. vt. §. l. proxi. et. C. de sac. san. ecclē. sancimus. et fa. §. de acquiren.

re. domi. status. et de excep. l. pe. 7 de puul. credi. l. furios.

d **E**is. s. muni cipibus.

Propter incē diū. tenetur. quasi sufficiens cā sit incēdiū: als nō valeret. §. l. i. §. si vero. 7 facti. §. de dona. inter viruz 7 vro. l. qd si vir 7 valet hoc casu ēt vltra legitīmā sūmam. vt. C. de do na. l. pe. §. i. 7 fa. §. eo. l. ob causam.

Aridem⁹ non posse. si habens nō posse dic muneris. i. do ni edendi et facti di vt opus. et sunt tunc similia. §. de adopt. post mortē §. fina. et ins. de inuhl. stipula. §. Item verbouz. 7 §. de excusatione tutorum. l. excusa re. et. C. de predi. mino. l. minorum et. §. de officio pro cōsu. l. nec quicq. §. vbi. sed sunt ar gu. tra. §. de pac. l. si. et. C. de dona. l. si aliquid. 7 de fi deicommit. lib. l. et in epistola. et. §. e. ex pol. §. penul. ti. et. §. de ma. vin. l. etiaz. §. absens. Si vero habeas sine nō tūc hec sūt similia: sed super iora sūt argu. cōtra: vel dic casum qd absens qd mu nere personali poterat se excusare inter absentes nō

possit: sed inter presentes ipso facto. vt. §. de iure immu. l. ij. et sic diccs edendi. i. subeundi.

Ouens. casum dic vt. §. l. ex pollicitatiōe.

Ob honorem. alienuz. als non esset opus in

stitutum: vt si ob honore pollicitatio fuerit facta quasi de bitum exigat: sed ceptū opus licet nō ob honore promissuz fuerit: perficere promissoz cogetur/et est constitutū. **S**i quisq. ex pollicitatiōe tradiderit rem municipibus 7 vendicare eā velit: repellendus est a petitione. equissimū enim est huiusmodi volūtates in ciuitates collatas penitētia nō reuocari. Sed 7 si desierit munctpes: possidere dicēdū erit actionē eis concedendam.

Propter in- **M**arcel. cendiū vel terremotuz vel aliqūā ruinaz quo reipub. cōtingit si qd pmiserit tenet.

Hic est duplex littera. vna **n**egatiua: alia affirmatiua. p. ut habes negatiua legit duobus modis sū primam. h. d. **E**pistola non obligat aliquē ad munus edendum. **A**lio modo legitur sū litterā negatiua sic. Excusatio ab inuictio munere non pot fieri per epistolam. h. d. **A**lia littera est affirmatiua sū quam. h. d. **P**er epistolā quis ciuitati obligat ad impendum quod promissit. **B**ar.

Aridemus **A**plā. rñ. ex epistola quā muneris edēdi gratia absens qd emisit: cōpelli cum ad editio nem non posse. **I**dem.

Adiens locum habet diminutio pollicitatio nis in personaz heredis: quō tiens nō est pollicitatio ob honorem facta. **L**eterū si ob ho

noare. vt. §. l. i. §. i. et sic etiam intelligitur. §. de mune. e hono. l. estimationem. §. i. vel sub. maxime.

i **C**cepto opere. ab eo qui pecuniam promissit. vt. §. si quis ob honorem. in fine.

k **O**b honorem. siquidē suum planum est. 7 tunc dic vt. C. de mulieribus in q loco muneris ferui con. l. i. lib. x. si dicas alie num: et tunc opz vt incipiat ad hec vt teneat. vt dixi §. proximo. §. l. **P**incipi. i. ad honorem prin cipis. m **O**btemperare. resistitur ergo magistratui illicitis. ad qd. C. de iure fisci. l. prohibitus. li. x. et no. de hoc. C. de ap. qm iudices. **O** casum. in choauerit. qd est cū causa. vt. §. l. i. §. i. et facit. §. e. propter. Accur. **P**ollicita: dicitur. p. sceni. i. in tali loco vel genus operis p **R**elegatus esset. per sentētiāz non tamē adhuc iuit. q **M**uneris. i. domi. r **E**t absens. nō solum ipse ante sū absit. s **P**er amicum. sit ergo opus per alium. et sic sunt arg. contra. vt. §. de statuli. sicutuz. §. si. et de so. inter artifices. sed necessitas sue absentie hoc facit. vt. §. de offi. ei⁹ cui mā. est iurisd. l. i. §. i. 7 facit. §. de admī. tuto. l. ita autem. §. gestisse. Accur. sius. t **D**etractat. id est nolit face re. Accur.

Paulus. **O** casum quem ciuitas passa est: si quis promissit se aliquid facturū: 7 si nō inchoauerit omnimodo tene tur: vt diuus seu. diogeni rescripsit.

Pollicitationibus in ciuitate factis iudicū cognitionem esse diui fratres flauio cello i hec verba rescripserūt. Probe faciet stat⁹ rufinus si opus profceni⁹ qd se gabinis extructurum promissit: qd tandem aggressus fuerat perficiat: nam et si aduersa fortuna vltus i triēnio a prefecto vrbis relegatus⁹ esset: tamen gratiam muneris⁹ qd sponte obtulit mnuere nō debet: cum et absens⁹ per amicuz⁹ perficere opus istud possit. qd si detractat⁹ actores pstituti q legitie⁹ p ciuitate agere

v **L**egitime. vt. §. qd cuiusq. vniuersitatis nomine. l. i. §. quibus. Accursus.

x **P**ro ciuitate. gabinozum: quibus fuit promissum. Accursus.

Liber Duodecimus.

a **C**onfiscatur. ad cuius protectionem profuerit peni-
minus. vt. §. de interdic. 7. rele. l. relegate. §. is qui.

b **C**fundu. no. p. h. b. itone ad immissionem bonoz.

c **P**ollucatione. promissione. in pecunia ne obsit. §. l. penul. fm quosda. vel verius dic fm Ct. vt ibi.

d **I**nsolidu. no. §. de uat. es alie num.

e **C**eptum est. a pollicente: qz sine ca fit pollicita-
tio. vt. §. l. §. i. ad si cu ca quo ad he redē. vt. §. l. penul.

f **I**n quintam partē. mirabiliter heredes 7. enā ipse obligat. sed qre nō vt suus ipe sed vt etneus obligatus pmanet. Rñ. qz §. factū directi vult venire qz heres et. Item no. alio mō teneri he redes qz deficiū. ad qd. C. de pmi-
pil. l. fi. 7. C. de rei vro. ac. l. §. 7. hoc ex rei. 7. §. l. penul. et fina.

g **S**epctia. in hec verba. hoc est grecuz qd scipit honoris gratia 7. h. C. p. sub. ego.

i **A**goneta. id est agonis punci-
pe.

k **T**emelicoz. de his fit metio. §. de infa. athletas.

l **I**n his. als in his scilz tribus milib⁹ fortis. als certamina: tunc habean posside-
rent vel posside-
rent id est preside-
rent ex pone.

m **L**icita ē. a. lloquin non. vt. §. impatores. 7. §. d. vsufr. le. l. legatū. 7. §. d. admini. re. ad ciui. pn. l. lega-
tum. §. fi.

n **F**ormam. sic §. de iure immuni. l. §. i. respon.

s **I**quis ob. sacerdotium. C. de epif. 7. de. l. si quē. §. contra. So. hic nō suscepit honorem: sic, vel dic vt no. §. l. barbarius. de offi. pte.

possint nole publico adire ad uersus euz iudices poterunt: qui cū primū potuerit priusqz in exilū profiscatur⁹ cogno-
scēt: 7. si opus pfi ab eodem debere pstatuerint: obedire eū reipub. ob hanc cām iubebūt: aut prohibebunt distrahi fun-
dum quem in territorio gabi-
norū habet. **M**odesti.

E pollicitatione quam qd ob honore apud reipub. fe-
cit: ipm qdez oimodo insolidū teneri. herede 7. eo ob hono-
rē qdē factā pmissioe⁹ isolidū teneri: ob id vero q op⁹ pmissum ceptū est: si bona libera-
tati soluēdo nō fuerint: extra-
neū herede in quintā partem patrimonij defuncti: liberos i
decimā teneri diuus seuer⁹ et
anto. rescripserūt. sed 7. ipsum donatorē pauperē factū ex p-
missione operis cepti quitam partem patrimonij sui debere diuus pius constituit. **I**dem.

Sepctia certamen pte sue pollicendo: sub hac pditione pollicita est: vti fors apud eā remaneat: 7. ipsa vsu-
ras semissales ad premia cer-
tantum resoluat in hec pba.

honoris gratia cōstituto ago-
nē et tetratticū: ex trib⁹ decē milibus fortis ipsa⁹ detinens pecuniam: et satisfaciēs apud primos. x. sufficienter: 7. solue-
re me eas que ex cōsuetudine sunt trium. x. miluz vsuras a-
gonera⁹ existere: 7. presidete vi-
ro meo: insuppetiam qui ex me

p **C**lino opus. aliquid publici. 7. dic inchoatū ab eo. et ideo nō q ipse opus promisit: sed pecuniā ad hono-
rē. et sic intelligitur. §. de mu. 7. ho. l. estimationē. §. i. Item quod dicit ad tempubli. habes idem. §. l. §. sed si non ipse. Accursius.

q **P**riuatū. als operis. als operi-
bus: et tunc deficiat infra operas. Accursius flo.
r **A**lijs. id est ad aliorum hono-
rem. sed nec ipse qui opus facit in-
consulto pncipe. vt. C. de statu. et imagi. l. i. et facit C. de ope. pu. l. §. in fi. 7. l. §. fina. Accursius flo.
s **C**um quidā. habilis. secus si i-
habilis est. vt. C. de condi. ob tur. cau. l. quod euntā di. et quod met⁹ cau. l. cum te. 7. de decurio. l. nō tñ. in pin. 7. facit. §. de mune. 7. hono. l. estimationē.

t **H**onores. sub. tam. si nō ha-
bes in te tu: vt in-
nuit se qz p. pun-
nitor ergo qz vo-
luit stractare mu-
nus ad honorem
qd est graue deli-
ctum. vt. §. de re
mili. l. qui cū vno.
§. qui post deser-
tionem.

u **P**riuatū. als in-
uitis his q fecerūt ope-
ras status alijs⁹ ponere non
possunt: vt rescripto diui fe-
ue. cōtinetur. **C**ū quidā ne
honorib⁹ fungere⁹ opus pro-
miserit: tā honores⁹ subire co-
gendū qz operis instructionē
diuus anto. rescripsit. **P**api.

Impatores. sene. 7. au-
to. rescripserūt operas
extruere debere eos qui p ho-
nore polliciti sunt: non pecuni-
as pro his iserre cogi. Item
rescripserūt cōditiones dona-
tionibus appositas que in re
pub. fuerūt ita demum ratas
esse: si vilitatis⁹ publice inter-
est. qz si dānose sunt obserua-
ri non debent: et tō non obser-
uandū qz defunct⁹ certa sūma

o **M**peratores sene. 7. au-
to. rescripserūt operas
extruere debere eos qui p ho-
nore polliciti sunt: non pecuni-
as pro his iserre cogi. Item
rescripserūt cōditiones dona-
tionibus appositas que in re
pub. fuerūt ita demum ratas
esse: si vilitatis⁹ publice inter-
est. qz si dānose sunt obserua-
ri non debent: et tō non obser-
uandū qz defunct⁹ certa sūma

p **N**on debe-
re. sicut et que prius sunt illicita non sunt ab initio
obseruanda. et ideo pecunia legata in alium vsum res-
pub. est conuertenda. vt. §. de admini. re. ad ciui. perti. l.
legatū. et de vsufruc. lega. l. legatū. R.

o **P**riuatū. als operis. als operi-
bus: et tunc deficiat infra operas. Accursius flo.

r **A**lijs. id est ad aliorum hono-
rem. sed nec ipse qui opus facit in-
consulto pncipe. vt. C. de statu. et imagi. l. i. et facit C. de ope. pu. l. §. in fi. 7. l. §. fina. Accursius flo.

s **C**um quidā. habilis. secus si i-
habilis est. vt. C. de condi. ob tur. cau. l. quod euntā di. et quod met⁹ cau. l. cum te. 7. de decurio. l. nō tñ. in pin. 7. facit. §. de mune. 7. hono. l. estimationē.

t **H**onores. sub. tam. si nō ha-
bes in te tu: vt in-
nuit se qz p. pun-
nitor ergo qz vo-
luit stractare mu-
nus ad honorem
qd est graue deli-
ctum. vt. §. de re
mili. l. qui cū vno.
§. qui post deser-
tionem.

u **P**riuatū. als in-
uitis his q fecerūt ope-
ras status alijs⁹ ponere non
possunt: vt rescripto diui fe-
ue. cōtinetur. **C**ū quidā ne
honorib⁹ fungere⁹ opus pro-
miserit: tā honores⁹ subire co-
gendū qz operis instructionē
diuus anto. rescripsit. **P**api.

o **M**peratores sene. 7. au-
to. rescripserūt operas
extruere debere eos qui p ho-
nore polliciti sunt: non pecuni-
as pro his iserre cogi. Item
rescripserūt cōditiones dona-
tionibus appositas que in re
pub. fuerūt ita demum ratas
esse: si vilitatis⁹ publice inter-
est. qz si dānose sunt obserua-
ri non debent: et tō non obser-
uandū qz defunct⁹ certa sūma

p **N**on debe-
re. sicut et que prius sunt illicita non sunt ab initio
obseruanda. et ideo pecunia legata in alium vsum res-
pub. est conuertenda. vt. §. de admini. re. ad ciui. perti. l.
legatū. et de vsufruc. lega. l. legatū. R.

Defuncti volu nemo pot. r. l. si dft
tas non inquit. s. fi. et. s. b
semper relig. l. at si qd. s.
feruat. equi. et. C. de tes
tamētia. l. testan
di. r. th legatū hic
valet. vt. C. de leg
ga. ab administra
tione. r. de usufru. le
ga. l. quidam.

Legata^a vetuit vectigalia exer
ceri: esse em̄ tolerabilia q̄ ve
tus consuetudo^c comprobat.
Sⁱ q̄s sui alie: p̄opo.
nive honoris cā op^o fa
cturū se in aliqua ciuitate pro
miserit: ad p̄ficiendū^c tā ipse
q̄ heres et^o ex p̄stitutiōe diui
triani obligat^o est. sed si q̄s
ob honorē opus facturum se
in ciuitate aliqua p̄miserit at
q̄s inchoauerit^o p̄miserit p̄fi
ceret decesserit: heres eius ex
traneus qdē necesse h̄z aut p̄
ficere id/ aut partē q̄ntā patri
monij relictū sibi ab eo qui id
opus facere instituerat (si ita
mallet) ciuitati in qua id opus
fieri ceptū est/ dare. Is aut q̄
ex numero liberorū est: si he
res extiterit: non q̄nte partis
sed decime cōcedēde necessi
tate afficit: r̄ hoc diuus adria
nus constituit. **Ulpianus.**

Inter liberos^o nepotes
quos ex filia contineri
diuus quoq̄ rescipit.
**De varijs et extraordina
rijs cognitionib^o: et
si iudex litē suā fecit
se dicatur. Tl. xliij.
Reses Ulpianus.**

Debetur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

**De varijs et extraordina
rijs cognitionib^o: et
si iudex litē suā fecit
se dicatur. Tl. xliij.
Reses Ulpianus.**

Debetur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

**De varijs et extraordina
rijs cognitionib^o: et
si iudex litē suā fecit
se dicatur. Tl. xliij.
Reses Ulpianus.**

Debetur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

**De varijs et extraordina
rijs cognitionib^o.**
Reses. Nūc intēdit dicere sup quib^o factis pos
sit p̄sidis officiū implorari: vt sic ipse p̄fes cis
tra ordinē possit cognoscere. r̄ dicit q̄ ipse p̄fes
pōt cognoscere de mercedibus cōstituentibus r̄ dādis p̄e
ceptoribus studi
orū liberaliū: et q̄
sint liberalia stu
dia declarat. r̄ po
nit de alijs merce
dibus cōstituentibus
ceterarū artū pro
fessorū^o satis di
lucide. et exponit
quedā vocabula
pro quibus nō est
op^o summarijs.
l̄ Dicere. ex
traordi. offi. iudi.
implorato. vt. j. p
ri. s. medicorū. et
in ipsa rubi. r̄ s. b
decre. ab or. fac. l.
ambitiosa. s. fi. pe
titur ergo cōstitui
r̄ solui: licet a prin
cipio nō fuerit cō
stituta merces: vt
dictis legibus. et
ad idē. C. de profes.
et medi. l. mo
dicos. lib. x.
m̄ Liberaliū.
artū q̄ sunt gram
matica r̄z. et sub.
et quibusdā alijs
vt hac. l. habet.
n̄ Continēbū
tur. sub studio li
berali. nā sūt. vij.
quarū hecē vna.
Accur.
o Professorū.
hos. s. vocant p̄e
ceptores. Accur.
p̄ Justior. scz

puncte de mercedib^o ius di
cere^o solet: sed p̄ceptoribus
tm̄ studioū liberaliū^o. **U**
beralia aut studia accipimus:
que greci
appellāt. Rhetores cōtinebū
tur^o/grammatici/geometrici.
Medicoū quoq̄ eadē cā
est q̄ et p̄fessorū^o: nisi q̄ iustit
or^o/cū hi salutē hominū agāt
illū studioū curam: r̄ ideo his
quoq̄ extra ordinē ius dici de
bet. **S**ed r̄ obstetrices^o au
diāt: q̄vtriq̄ medicinā exhibe
re vident. **M**edicos fortas
sis q̄s accipiet eos q̄ alicuius
partis corporis vel certi dolo
ris sanitatē pollicetur: vt puta
si auricularius: si fistule: vel
dentū^o. Non tamē si incanta
uit vel imprecatus est vt vul
gari verbo in posterūz vtar: si
erocizauit: nō sunt ista^o medi
cine genera: tamē si sint^o qui
hos sibi p̄fuisse cū predicati
one^o affirmēt. **A**n r̄ philo
sophi p̄fessorū numero sint: r̄
non putē: non q̄: non religio
sa res est: s̄ q̄ hoc punū p̄fiteri
eos optet: mercenariā^o operā
sp̄nere. **P**roide nec turis q̄
dē ciuilib^o p̄fessorū ius dicēt^o

videtur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

videtur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

videtur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

videtur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

videtur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

legata^a vetuit vectigalia exer
ceri: esse em̄ tolerabilia q̄ ve
tus consuetudo^c comprobat.
Sⁱ q̄s sui alie: p̄opo.
nive honoris cā op^o fa
cturū se in aliqua ciuitate pro
miserit: ad p̄ficiendū^c tā ipse
q̄ heres et^o ex p̄stitutiōe diui
triani obligat^o est. sed si q̄s
ob honorē opus facturum se
in ciuitate aliqua p̄miserit at
q̄s inchoauerit^o p̄miserit p̄fi
ceret decesserit: heres eius ex
traneus qdē necesse h̄z aut p̄
ficere id/ aut partē q̄ntā patri
monij relictū sibi ab eo qui id
opus facere instituerat (si ita
mallet) ciuitati in qua id opus
fieri ceptū est/ dare. Is aut q̄
ex numero liberorū est: si he
res extiterit: non q̄nte partis
sed decime cōcedēde necessi
tate afficit: r̄ hoc diuus adria
nus constituit. **Ulpianus.**

Inter liberos^o nepotes
quos ex filia contineri
diuus quoq̄ rescipit.
**De varijs et extraordina
rijs cognitionib^o: et
si iudex litē suā fecit
se dicatur. Tl. xliij.
Reses Ulpianus.**

Debetur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

videtur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

videtur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

videtur causa medicorum cum hi r̄z. vt. s. de decreto ab
ordine facien. l. i. Accur.
q̄ Sed obstetrices. que procurant mulierem in par
tu. vt. s. ad. l. aquil. l. neratius. s. itē si obstetrix. et me
dicinas dat vt ibi: et hic. Accur.
r̄ Audiant. s. p̄sides pecuntes constitui r̄ dari sala
rium. item facit. s. e. s. ad nutricia.
f̄ Auricularius. medicus est.
t̄ Vel dentū. scz sanitatem pollicetur.
v̄ Non sunt ista. vel hoc vel superius non abundat.
sic. s. de dam. infec. l. summum. in pun.
r̄ Cāessi. id est quies.
p̄ Predicatione. scilicet laudis. Accur.
z Mercenariam. i. mercedē ex opere capere. vt. s. de
vaca. mu. l. in honouib^o. s. philosophis. et. C. de mu. pas
tri. l. p̄fessor. r̄ idē v̄ de poeta. vt. C. de p̄f. l. penul.
a Dicent. scz p̄sides. non ergo doctor extraor. petit
cōstitui salariū. vt hic: sed cōtra. C. de profes. r̄ me. l. me

Liber Duodecimus.

dicos. in fi. fo. ibi erat pmissus et sic pot petiri ibi. itez in aduocato fecus. vt. j. §. in honorarijs.

a **C** Sanctissima. quo ad animā: qz eius precepta concordat cū diuinis. vt. §. de iust. et iure. l. iusticia. §. iuris precepta. itē est firmissima quo ad mūdū. vt. in fi. de re.

di. §. sancte. et per hoc videbat debe re reddi ius sed q̄

b **C** Estimanda. potest ergo sciētia donari nō vendi.

vt hic. r. §. de do. l. ad ius. sic. C. de episco. et cler. l. si quis. §. ar. §. j. de regu. iur. l. cui est

c **C** Honor. i. sala riu ideo sic dicit: qz honor est donā ti: r. cui dat. sic. §. man. si remunerā di. q̄ debet dari p facultate r dignitate donātis. vt. §. de adm. tut. l. cuz

plures. §. in p̄mis et etiā eius cui do nat. C. de epif. au di. l. taz demētis.

d **C** Penitur. sa scholari per docto rem.

e **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā

geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

est enī quidē res sanctissima^a ciuilibs sapiētia: sed que precio nūmario nō sit estimāda^b nec de honestāda: dū in iudicio ho nor^c peti^d quē in ingressu sa cramentū offerri debuit. quedā enī tācti honeste accipiūtur: inhoneste tñ petunt^e. **L**udi di^o quoqz litterarij magistrū: li cet nō sint professores tñ vsur patū est^f vt his quoqz ius di catur^g tācti libarijs et nota rijs^m z calculatorib^o siue ta bularijs^o z ceterarū artū opti ficibus siue artificibus q̄ sūt extra litteras vel notas posi te: nequaquē extra ordinem ius dicere p̄ses debebit. **S**ed z si comites^o salarium petant idē iuris est qd in p̄fessorib^o placet. Sed et aduersus oēs ipos^f cognoscere p̄ses debet. **Q**ui aut aduersus aduoca tos adcauntur diui fratres res criptiserūt. **I**n honorarijs^o quoqz aduocatorū ita versari

fuder debet: vt pro modo litis proqz aduocati faciūda z fori cōsuetudine z iudicij in q̄ erat acturus estimationē adhibe at: dūmodo licitū honorariuz quātitas nō egrediat: ita ei re scripto iperatoris nostriz pa tris et cōtinef: z verba rescri pti ita se habēt. Si iulius ma terius: quē patronū cause tue esse voluisti fidē susceptā ex hibere parat^o est: eā dūtaxat pecuniā q̄ moduz legitimū egressa est: petere debes^o.

Aduocatos accipere debe mus oēs oino qui causis agē dis quoquo^o studio operātur nō tñ bui p tractū non affituri causis accipere quid solent: aduocatorū numero erunt.

Si cui cautū est^o honora riu^o: vel si q̄s de lite pact^o est videamus an petere possit: et qdē de pactis ita rescriptū est ab iperatore nfo z diuo patre eius. litis cā malo more^o pecu

torum. l. si curatores. Accursius.

r **C** Paratus est. qd esse debet. ad qd. C. de iudi. prope randum. §. illo. et loc. l. qui operas. in pun. et. §. i. r. C. de condi. ob cau. l. aduocati.

y **C** Egressa est. aljs est in textu non. et tunc habeas de bet salicet aduocatus. Accur.

z **C** Petere debes. i. repetere qd plus soluisses. vel pe tere vt absoluaris si nō soluisti. C. de postu. l. iij.

a **C** Quoquo. plus est opus. f. q̄ quinquēnio leges au diuerit. vt. C. de aduo. diuer. iudi. l. iudemus pro tempo re. §. ne decetero. item q̄ doctor iuret penia iuris eum instructū. vt. C. de adno. diuer. iudi. nemini. per que re mouet illiteratos qui quandoqz expertos negotiorum postulant. qd possunt. vt argu. C. de iudi. l. pen. nisi sint liberti. vt. C. de postu. l. ij. itē per hoc remoueo. pcurato res tutores actores: si lites: q̄ licet causis operent aliq̄ stu dio: nō tñ sunt aduocati vt reddat eis ius p salario con stituēdo: qd ergo dicit quoquo studio. i. siue in allegatio nibus tñ dz adesse: siue vsqz ad lit. pte. tñ vel in cā p̄nci pali tñ: vel ap. vel vtraqz: vel i certo loco vel s̄libet. quot aut modis petif salariū aduocati. dic vt no. C. de sus. l. i.

b **C** Pro tractu. puta vt dilationem vna acquirat: a lō pro contractu. als tractatu. i. pro consilio.

c **C** Si cui cautum est. i. p̄missum.

d **C** Honorariū. i. salariū. e **C** More. de q̄ta litis.

o **C** Tabularis. i. tabellionibus. vt. C. de tabu. per to tum. et ad hoc. §. de pen. l. moius. in p̄m.

p **C** Que. salicet artes.

q **C** Comites. id est affe flores. vt. §. de offi. affes. l. diez. et loca. sed addes. §. i. Accur.

r **C** Professorib^o scz alijs q̄ iuris ci uilis. vt. §. medi coruz. et. §. pinde.

f **C** Cēs ipos. si aliqd cōtra eos di catur. vt. l. i. fi. vel etiā si p̄cipa liter conueniant.

t **C** Rescripserūt. in greco. r. dic qui scz iudices: et da exēplū. §. de pen. l. moius. in p̄m. r. de offi. p̄fec. vt. l. i. in fi. r. de offi. p̄co. nec q̄c̄ §. de pla no. r. de postu. l. i.

g **C** Accipit. r. C. de iudi. p̄perādū. §. illo. et de postu. l. i. puidēduz. vel dic rescripserūt qd di cit in se. §. Accur.

y **C** In honora rijs. p. mō lit. i. p q̄titate cause. r. sic §. de tras. cū hi. §. mod^o. et de relig. si q̄s se. §. sumpt^o. sic. §. de vfu r. ha bi. plenu. §. i. r. C. cōia dele. aut. res et. C. de adm. tu.

z **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

g **C** Qui. salicet honor.

f **C** In ingressu. sacramēti. qd sa cramentū fit a iudice p̄sentā euā geliorū. vt. C. de iudi. l. rē nō nonā. vel calū. qd fit a parti bus. vt. C. de iur. calū. l. ij. anteq̄ ergo iuref debet solui. vel dic sacramēti. i. studij ideo sic dicit: qz doctor iurabat

a **Suspensa lite.** i. lite pendente qui iam ceperat esse ad uocatus pacificus de quota parte litis. ut sic sit quedam societas: non valet duplici ratione. prima quod lit. pen. vt. C. de postu. l. quisq. s. pterea. 2. ar. l. i. medicos. alia quia de quota q. r. antea ipse dicitur vt. h. intelligi pot. q. si suspē

sive lucrum inspi-
ciar qd pot esse et
no esse: et pbatur
C. de pec. lites. et
man. l. si contra lici-
tus. et. s. de pac. l.
sumptus. 2. man.
si renu. s. maur.
et adde qd no. C.
de postu. l. qd. 2. l.
q. quis. s. pterea.

b **Suma.** puta etiam de quota
vt hic videtur: nec
lex aliqua p-
hibet. argu. s. de
pac. do. licet.

c **Et palmarij.**
i. victorie: na pal-
ma victorie signi-
ficat.

d **Cauti.** sub.
poterit pen quod
promissum est.

e **Aureos.** s. s.
ad plus. na min.
q. hic est. qd vi-
dendu pro modo
cause et aduocati.
vt. s. e. l. s. in hono-
rarijs.

f **Repeti.** dicitur
stat per aduocati
vuentem non petit
salariu: imo solu-
tu reddit. vt. C. s.
pdi. ob cau. l. si. si
pro casu mortis
l. sua psona ptinge-
re: hic obtinet qd
hic dicitur. et. C.

de aduo. diuer. iudi. l. post duos. s. i. 2. s. s. lega. l. legat.
autē. s. si. nec ob. C. de aduo. di. iudi. l. petitionem. vt ibi
no. 2. idem si est infirmus. vt. s. de statuli. l. cu heres. s.
slichus. adeo vt si nichil fecerit adhuc obtinet quod hic
dicitur. licet quidā in actore distinguant fuerat in mo-
ra contestandi vel procedendi: 2. tunc obtinet qd hic di-
citur: alio de equitate reddit. in reo indistincte dicitur red-
di si nichil erat factu: et hoc de equitate dicunt. 2. pro eis
s. de condi. ob cau. l. si pecunia. 2. qd hic dicit per ipsum
non steterit: subaudiunt sed per clientulu: quia dixerat ad-
uocatus paratus sum venire ad causam. e contra si ste-
rent per clientulum non reddat aduocatus. vt. s. loca. l.
qui operas. s. aduocati. idemq. si per fortuitum casum:
et ex persona clientuli: vt si res petita iterum ita q. reus
non teneatur. vt. s. de rei ven. l. vtiq. s. non etiā. Ex pre-

Salari- dictis not. argu. q. salariu in prin. est prestandu. pro quo
usl. pn. est. C. de iudi. propteranduz. s. in honorarijs. et. C. de co
est pic di. ob causam. l. si. et loc. qui operas. s. i. 2. s. eo. proinde.
standu.

ntam tibi promissaz ipse quoq.
profiteris: sed hoc ita est si su-
spensa lite societatem futuri
emolumeti cautio pollicetur.

Sivero post causam actā cau-
ta est honoraria summa periti
poterit vsq. ad probabile q. ti-
tatem. Et si nomie palmarij
cauti sit: sic tamē vt cōpute-
tur id qd datum est cuz eo qd
debet: ne vtrūq. cōpositū lici-
tam quātitate excedat. Licet
ta autē q. titas intelligit pro

singulis causis vsq. ad. c. au-
reos.

Diuus seu. ab here-
dibus aduocati eo mortuo p-
hibuit mercede repeti: quia
per ipm nō steterat / quomun^o
causam ageret.

Ad nutria-
cia quoq. officij presidis vel
pretoris deuenit. nāq. nutri-
ces ob alimoniaz infantium
apud presides qd sibi debet^o
petunt. Sed nutricia eousq.
producemus quo ad infantes
vberibus alunt: ceterum post
hec cessant partes pitoris vel
presidis. **Hec** oia si apud
presides petant: videam^o an
de mutuis petitionibus pos-
sint p̄sides cognoscere: et pu-

sed quid si aduocatus deserit causam vt desperatam?
Respon. aut ex causa quā prouidere poterat et impus-
tetur ei q. impente vidit: aut ex aliqua causa repentina
puta fecit clientulus prauā confessionē: et tunc nichilo-
minus habeat. vt. s. de vac. mu. l. penul. s. si. cum suis co-

tem debere admitti.

Idem.
De vsu aque et de riuis
D nouis inciviliter insti-
tutis: item de equis alienis
a sciente possessis fetuq. earū
et dāno dato p̄missos in pre-
dium suum vniuersos homi-
nes eos qui in pluriuz p̄dia
distribui debuerunt si modo
id non ex auctoritate eius qui
tubere potuerit factuz est: pre-
sidē prouincie doceri oportere
responsum est. vt is fin. rei
equitatem et iurisdictionem cō-
uenientem formam rei det.

Medicus cui **Idem.**
curando suos oculos
q. eis laborabat cōmiserat: pe-
riculum amittēdorum eorum
per aduersa medicamenta in-
ferendo compulsi vt ei posses-
siones suas contra bonam fi-
dem eger venderet: incivile fa-
ctum preses prouincie coher-
ceat: remq. restitui tubeat.

Licet aduocatus non pos-
sit adimplere aduocationem
propter casuz fortuitū in etus
personam contingentem: ta-
men totum salariū debet con-
sequi hoc dicit. **B. Paulus.**

operis libe. l. libertus. s. qui opus. Accursius.
g **Nutrices.** petunt aduocati salaria. doctores libe-
ralium artium mercedes. nutrices nutricia: profenete
philatrophia. Accursius.

h **Debetur.** si debetur ergo act. petitur: Respon. de
betur ex bono et equo non q. sit ciuili: id est naturalis
obligatio nisi ad antioza.

i **Hec omnia.** l. habent locum.
k **Admitti.** vt et. s. sed et aduersus. 2. C. de sentē. l.
cum papi. et autē. consequenter.

De vsu aque. sub. id est de riuis: c.
m **De equis.** vel equabus. sic. s. de vsuris. l. equis.
n **Debuerunt.** puta in aliquo exercitu: vel curis. pu-
ta hastiluduz. Accursius.

o **Eius.** factis sic fieri. vt. s. de auc. tu. l. in fi. et. l. fi.
Edicus. fa. C. qd me. causa. si per impressionem. 2.
de profes. l. ante pe. et de offi. p̄e. allitatas. et. s. qd
me. cā. l. si. s. i. vsq. in fi. l. et qd no. in. l. nec timore.

potestate mortuo
vel assessor vel in
doctore: vel ma-
gistro mortuo an
reddant salariuz?
Respon. nō immo
petetur ex quo p̄
eū non stat. vt hic
2. d. l. qui operas.
et. d. l. si pecuniā.
ibi et cū per te. 2.
et. s. de statuli. l.
cū heres. s. slich.
et. s. de leg. l. lega-
tus. s. si. nec pot
dici q. aliū substi-
tuit. quia inter ar-
tifices 2. vt. s. de
sol. l. iter artifices.
Itē quid in quo-
libet alio qui ope-
ras suas locat?
Respon. vt plene
nota. s. locati. l. si
vno. s. cum quidā
et de cōdictio. ob
causam. l. si pecu-
niam. et facit. s.
de assel. diem. et
loca. s. adde. s.
finali. et de actio.
empi. l. creditor.
s. penulti. Item
nota hic q. motus
tus vel vitiuz per
sone tue non tibi
sed alij nocet. vt
de lega. i. sed et si
res. et. l. filius. s.
si quid seruo. 2. de

si quid seruo. 2. de

si quid seruo. 2. de

Dignus studiosos. i. aduocatos vel assessores: et tunc
 p'stitutus vel nō p'stitutus. vt. s. l. i. §. in honorarijs. r. §.
 s. r. si comites. vel dic. i. doctores legū: tūc dic demū cō
 stitutus. vt. s. l. i. §. proinde. Itē nō ob. s. man. l. q. munera
 §. salariū. q. ibi p'stitutus incertū petebat. hic aut vt cōsti
 tuatur petunt.

Cognitionū.
 nō pōt. s. cū
 difficultate sic: vt
 subijcit. sicut: mo
 ra: vt. s. de vsur. l.
 mora. et arg. §. de
 regu. iur. ois diffi
 nito. et nō. q. ali
 qua cā est q. sub
 duob' mēbris po
 nit: vt suspecti tu
 tois. vt. s. de pecu
 ra. nō solū §. si.

Estimatio. i.
 fama sue opinio.
 nā hec tria idē si
 gnificant: vt mu
 cro/ enis/ spata/
 gladius. vñ dicit
 tur infamia. i. fa
 me p'iuatio.

Dignitas. i.
 potentia a natura
 tribuere cuiuslibet: qz
 hō est. hō enim ē
 dignior oim creatu
 rarum. vt. s. de
 edil. edic. iustissi
 me. cū ois creatu
 ra ei suat: sed et

homini angelica natura.
 natura nā r angel' ei ser
 agelica ut. vel aliter po
 defuit. nitur dignitas. vt

Dignitas. i.
 potentia a natura
 tribuere cuiuslibet: qz
 hō est. hō enim ē
 dignior oim creatu
 rarum. vt. s. de
 edil. edic. iustissi
 me. cū ois creatu
 ra ei suat: sed et

C. de digni. Itē p hoc qd dicit ille se. i. in nullo diminit'.

C. Que salicet estimatio seu fama.

C. Circa statum. perseverantem.

C. Cum plebeus. honestior enim nō subiceretur. vt

s. de pen. l. capitalium §. non omnes.

C. Fustibus. s. de infra. l. ictus. p'ra. So. verū est q' in
 famis est dā penā p'nt: sed ea pena finita r restituo eo
 desunt esse infamis. vel aliter cū crimen p'cedens tas
 le sit qd per sententiā irrogat infamiam: tunc is qui ce
 sus vel damnatus est infamis est perpetuo.

C. Datur. dicitur in opus pub. daf. i. ad ipsa. r sic nō amit
 tit ciuitatē. vt. s. de pen. l. capitalium. circa p'nci. aliud si in
 perpetuum. vt. s. de pe. l. quidā. fm Joh. r. C. de pe. l. i.
 sed et si p'petuo adhuc dissent a dānato in metallū: cum
 ille seru' pene efficit. hic ciuitatē tm perdit. vt. s. de pen.
 capitalium. in pn. at relegat' etiā in perpetuū remanet
 cuius. vt. s. de interdic. r rele. l. relegator. §. siue autem.

C. Perpetuo. i. generali. vt in l. de sancti. tu. §. i. qd
 edictum habes. s. de infra. l. i.

C. Consumitur. i. estimatio.

C. Uelut. innuit q' ille cui iterdicit' aqua r igni in eu
 ius loco successit hodie deportatio: vt h subijcit. r. s. ad
 le. iul. pec. l. iij. efficit seru'. r sic est h insti. de ca. di. §. mi
 nor. Sol. h magna p'nt. p' media tm: qd dicit libertas

Dignus antoninus plus
 rescripsit iuris studio
 fos' qui salaria petebant/hec
 erigere posse.

Cognitionū numer' cū
 ex varijs causis descē
 dat: in genera diuidi facile nō
 pōt' nisi summattz diuidatur.
 numer' ergo cognitionū in q:
 tuor: fere g'na diuidi pōt. aut ei
 de munerib' siue honorib' ge
 rendis agitaf: aut de pecunia
 ria re disceptaf: aut de estima
 tione alicui' cognoscif: aut de
 capitali crimie querif. Estima
 tio' est dignitatis' ille se stat'
 legib' ac morib' cōprobatu:
 que' ex delicto nō auctoita
 te legū aut minuit aut p'sumit.

Consumitur estimatio q' t'ens
 manente libertate circa statū
 dignitatis pena plectimur: si
 cuti cū relegatur q's: vel cū o:
 dine mouet: vel cū phibe' ho
 noribus publicis fungi: vel cū
 plebeus' fustibus' cedif: vel
 in opus publicū datur: vel cū

non ponit. p ea que est sua scriptura. s. i. possibilitas fa
 ciedi qd vult. qd non pōt facere dānar' aq' r igni: vt ecce
 nō pōt testari. vt. s. de iniur. testi. si q's ex. §. c. r. et sic h'ic ni
 chil de maxima tē. vel dic q' magna cōprehendat mari
 mam r mediā. vt alio. s. de vsufruc. lega. l. i. in fi. r ad ter
 tul. l. i. §. proinde.

Consumitur' hō quoties ma
 gna capit' diminutio iteruenit
 id est cū libertas amittit: velu
 t' cū aq' r igni iterdicit: que i
 psona deportator' euent: vel
 cū plebeus in op' metalli: vel
 in metallū daf. nichil ei refert
 nec diuersa' pena est operis' r
 metalli: nisi q' refugie opis nō
 morte/ sed pena metalli' subij
 ciuntur.

Si iudex litē suam fece
 rit' non p'prie ex malefi
 cio obligat' videt: s. qz nec ex
 p'tractu obligat' ē: r vtiaz pec
 casse aliqd intelligif: s. p' ipu
 dentia' : iō v' q's ex maleficio
 teneri in factū actioe: r in q'stū
 de ea re' equū religioni iudicā

De plenit'is
 A plianus.
 Rosnetica' lict
 to iure petunt'.

Si iudex litē
 suā fecerit.
 qñ cōtra eq'tatē. s. qz

si contra ius: tūc aut errore exp'esso' r non valet. et sic nō
 facit litē suā. aut nō r valet: r sic facit litē suā s. qz quosdā.

C. Per impudentiam. Nō teneri aliquē ex impu
 dentia. sic. s. loca. si q's fundum §. celsus. r. l. item queri
 tur §. si gemms. et ad le. aquil. l. idē iulianus §. si. et de
 offi. p'c. illicitas §. sciti. r de nego. gef. nā r sui §. si. v.

C. De ea re. et ita non in solidū dānantur. et sic bene
 facit ad ti. sed vbi dolo tūc in solidū r fieret infamis. vt
 in l. de ob. ex quasi delict. in pn. r. C. de pe. iul. l. si. et hoc
 siue ordi. sine delegat' siue etiā arbit' r cōpromissari' sit.
 sic r. C. de pac. si quis in cōscrib. in fi. nisi in casu qñ sine
 pena/ sed cū iuramento: qz tunc nichil est ei. s. arbitro p'ter
 sacramentū. vt in aut. de iudi. §. r quoniam. Itē siue pater
 fa. sit: siue etiam filius. de quo filio die vt. s. de iudi. l.
 si filius. et facit. s. de act. r obli. l. ex vna §. si iudex.

C. De profenens. profenens est qui inquitur volunta:
 tes aliquorum vel ad munera/ vel ad cōtractus/ vel ad
 amicitias faciendas vel similia: et constituitur ei sala
 rium extraordinarium. Accur.

De profenens. profenens est qui inquitur volunta:
 tes aliquorum vel ad munera/ vel ad cōtractus/ vel ad
 amicitias faciendas vel similia: et constituitur ei sala
 rium extraordinarium. Accur.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

C. Rosnetica. i. salaria que p'stantur profenens
 que et philotrophia dicunt'. vt. l. ij. Accur.

C. Petunt. exor. vt. l. i. in pn. nō act. loc. vt. l.
 l. pxi. sed hodie bibliopole nos tri p'ole nō expectat' pete
 re pecuniā: sed libros retinent vsqz dum eis satisfiat.

S pro seneta. tamen si. i. quis. r. facti. s. mada. l. si vero no re. s. cu qda. et de edil. edic. sciendum. et in aut. de col. s. iudem. r. s. de his q no. infra. l. ad hoc. r. s. de neg. gest. si ferui mei. s. s. de ser. cor. l. i. s. fi. sol. ibi de dolo. vt. l. dolo. eo. ti. na. et hic de dolo tenet. vt in fi. hui. l. sic nec nun

Cius tenet. vt. C. si qs alteri vel sibi l. fi. et. s. qd cu eo fier contractu.

b **I**dem dico. s. q non teneat nec r. sic l. mēsoze. vt lz infueniat merces: no in agatur locati. vt. s. si mēsoz fal. mo. di. l. i. s. i. Accur.

c **P**hilosophi. i. salarij.

d **A**ctioe. cu lo casto no sit. item nec mādatur: quis no gratis. sic non de solo dolo tenet sed de lata culpa ad instar mēsoz: vt. s. si mēsoz fal. mo. di. l. i. s. hec a ctio. Accur.

e **T**enebit. vt r. s. b. dolo. l. r. ele gāter. s. fi. et. l. qd si ch scres. r. arg. s. de fur. si qs vro ri. s. cz. i. ctio. et. l. falsus. s. si qs nichil. et. l. si is q. s. si tu tici. r. s. mā da. l. idē. s. si qs ea le. et si mēsoz fal. mo. di. l. i. r. C. de mag. cōue. l. fi. et. s. de mag. pue. l. i. s. diuus.

De pfeneti. co. sordiduz sordidū ē: qz debet offerri nō expectare peti. vt. s. ti. i. l. i. s. proinde. vel etiā sordiduz cū peti vltra modū q dz estimari: vt hic subiicit. ad qd. s. ti. i. l. i. s. in honozarijs. vel hic sordidū. i. vile officij. vt. l. i. i. m. i. r. r. operula et qualē et officina: et sic salarii sordidū. si cut munus d: sordidū. vt. C. de sac. san. ec. l. placer.

S pfeneta inter idē. uenerit faciēdi nois cā vt multi solent: videamus an possit quasi mādator teneri: et nō puto teneri: qz hic monstrat magis nomē q mandat tamen si laudat nomē: idē d: co b: et si aliqd philotrophij nomine accepit: nec ex locato qdem et cōducto erit actio. plane si dolo et calliditate creditorem circūuenerit: de dolo actione tenebitur. Idem.

De pfenetico qd est sordidū solent p̄sides cogno scere: sic trūt in his modis esse debeat: et quātūtatiz r ne gocij in quo ogula sua functi sunt: et ministerij quale quale accommodauerint: facilius qd greci appellā: peti apud eos poterit: si quis forte cōditiois vel amicitie vel assure: vel alicui alteri us hmōi pfeneta fuerit. Sūt em hmōi hoim: vt tā in magna ciuitate officinē. est enim profenetar mod^o qm emptio nibus: veditioibus: pmercijs ptractibus licitis: vtiles nō adeo im probabili more se exhibent.

De cibus. l. i. r. l. p. Riendum est eē quā dā colonias turz italiciz vt est i syria sentice splendi dissima tyroz colonia: ynde

Subaudi ius italicie colonie. d. Colonie. ē ḡturis italiciz nō re: aī aliqz hz dignuarē sine admistratioe. vt. s. de iudi. l. i. r. facti. l. e. e. Palmirena. q. i. ius italicū hz. (l. fi. s. diu^o feuer^o f. Coloniz deditur. i. ius italicū: de hoc em querit. s. d. d. n. c. ad ius italicum. h. Uic^o. dictio vicus ad oēs pcedētes genitios refert. et sub. sp ius italicū habet: qui. s. vic^o a diuo feue^o b. h.

I **O**fficine. i. villa serullia. vt. s. de infra. l. athletas. s. ait p̄tor. Accur. **M** **Q**ui. scilicet profenete. **N** **L**icitis. fec^o si illicitis. vt in aut. vt nul. iudi. s. qū vero. et de san. epif. s. p̄ omnibus.

mich^o origo est nobilis regio nō^o syrie syculoz antiq̄ssima armipotēs federisq^o qd cū romanis percussit: tenacissima: huc em diuus seue. impator nō ob egregiā in rēpublicā tm peritūqz romanū insignē sicut italicū ius dedit: s; et berit hē sis colonia est in eadē puicia augusti beneficijs grāto sa: et vt diuus adria. in quadam ofone ait augustiana colonia: q ius italicū hz. Est et elio politana q a diuo seue. p bellici uilis occasioz bitalice colonie rēpublicā accepit. Est et laodicea colonia i syria cele: cui diuus seue. ius italicū ob bellici uilis merita pcessit. p̄tho lomensū em colonia q intra fenicē et palestina sita est: nichil p̄ter nomē colonie habet Sz et miscene ciuitati p̄hente impator noster ius colonie dedit: iurisqz italicū eam fecit. Est r palmirena: ciuitas i prouincia phenice ppe barbaras gētes nationesqz collocata. In palestina due fuerūt colonie: cesariensis: et elia capi tolna: s; neutra ius italicū hz diuus qz seue. in sebasthenā ciuitate coloniz dedit. In dā qz cirenēsiū colonia a diuo tratiano deducta: iuris italicū est. zamirzegetusa qz et iudem turis est. Brē napocēsis colonia: et apulensis et patantensis vicus: q a diuo seue. ius colonie imperrant. Est et in bithyria colonia appame

O **A**deo. vt salariū vltra modū habeat qd velle vi debantur.

De censibus. C. i. dū ē itali ci. vt sicut itali ci tributa nō p̄stā: ita nec iste prouicie. vt. C. de epif. r. cie. de his. et. s. eo. l. fi.

q **C**olonia. id est terra vel comitatus: qdā vel villa vt. s. ad municipi. l. et. s. si quis negocia. accur.

r **M**ichi. vlpia no.

s **N**obilis. s; villa.

t **R**egidō. i. in ter regidōes s; r. e.

v **F**ederisq. i. pacti. vt. s. b. cap. l. non dubito.

x **P**ercussit. i. pactū fecit. nā ē a p̄cussioe palma rō: vt no. s. b. pac. l. i. in p̄n. firmiter em seruauit sed^o cum romanis.

y **S**tratiofa. sub audi est.

z **C**olonia. s; dicitur.

a **H**abet. et est metropolitana beneficio p̄ncipis vt. C. de metrop. lib. xi.

b **O**ccasionez. venit forte sedare ciuile bellum.

c **R**ēpublicā. i. a republi. accepit

Liber Duodecimus.

zc. et sic est masculini generis. vt et. C. de na. li. si quis se.

a Sine pensio. s. colonia.

b Traianopolis. s. colonia. et sub. q. ees hnt ius ita:

U Jca. censu. i. pores censu viciat p hoc q. (licb. possessio p alluione est ablata censuali.

d Edittis. id

est positus.

e Euanescunt cum ille cui accre scit suscipiat. vt h. et. C. de allu. et ps. l. ij. et. iij.

e Tatē. signi-

ficare. i. ille

q. facit scripturas

censuale. vt. l. pr.

dices. in pn. dz et

suā etatē dicere. p

pter hoc q. h. h. v.

g In syria. re-

gulariter non tri-

buit. vt. C. de mu.

patri. neq.

h Extinguit.

adeo vt et si ad di-

uinā domū vel a-

liā dignitatē pōi-

tam deueniat sol-

uet tributa: als b

ueniat. s. pātū s' il

lā ciuitatē cui sol

ui dz. vt. C. de ex-

ac. tri. l. si diuina

Accur.

H Orma. i. cen-

sum. i. l. scri-

ptura qdā q. pte-

tur pteoz me ta-

lē agrū h'et et di-

cat signa q. h'ic se-

quunt: et p eo de-

beo tñ nōle tribu-

ti: h'ac dz facere

possessor: siati cuz

incipit possidere.

vel epōe vel alto

mō. vt. z. C. si. cen.

vel. re. l. si hoc ast

iō vt sciat qd ei auferendū est tributo non soluto. vt in

aut. vt nul. in. s. si vero aliquando.

k Pago. i. villa. Accur.

l Cincinos. no. ad hoc. s. de rei. v. s. l. rē. s. si. et de s.

hē. emp. q. s. sepe. s. si. z. C. de bo. p. c. l. si. s. i. fi. z. v. edi.

edic. l. i. s. i. z. l. q. si nolit. s. q. mācipiū. et faciūt hoc ad

formationem libelli vt sic sufficit dici duos cōfines.

itē si rē in cōfimb' si tñ cōstat de re valet iudiciū. vt

s. de lega. i. l. patronus. s. i. et. ij.

m Cedue. q. s. h'ic habeo. l. i. l. silua. in pn.

n Estimer. i. cōsideret: vt recte hec dicat.

o Cēstos. i. ille qui pteat censui colligendo.

p Delato mō. i. tanta p'itate vt detulit.

q Per cēstos. h. ast sua auctoritate minuet. vt. C. de

col. do. lib. ri. l. i. z. facit. C. de polli. l. ij. z. de anno. l. fin.

z. s. locati. l. i. vno. s. z. C. de iu. e. p. h. l. i. l. Solu. speciale

na: et in pōto sinopēsis est: et

in Sicilia selinus: et traiano-

polte. **I** dem.

U Jca p'ozū cēsuū ed-

ittis nōuis professionibus eua-

nescunt. **I** dem.

E Tarē in cēsendo signi-

ficare nō esse est: q. qbusdaz

etas tribuit ne tributo onerē-

tur: velut in syria. xliij. an.

masculi. a. xij. femine. v. s. q. ad

sexagesimū qntū annū tribu-

to obligant. Etas autē spectat

cēsendi tpe. **R**eb' cōcessaz

immunitatē nō debere inci-

dere scripto impatoris nostri

ad pellianū recte exp'ssum est

q. ppe psonis qdē data imuni-

tas cū persona extinguit: reb'

nunq. extinguitur. **I** dem.

B Orma censuali caues:

vt agri sic in cēsum: res

ferant: nomē fundi cuiusq. et

in qua ciuitate: et i quo pago

sit: et quos duos vicinos p'ri-

mos habeat: et aruū qd in. x.

annos p'ximos satū erit: q. t

lugerū eē videat: vinea q. t

vi-

tes habeat: ollue quot lugerū

et quot arbores habeat. P'ia

tū q. q. q. intra. x. an. p'ximos

sectū erit: quot lugerū pasua

eē videant. P'tē silue cedue

oia tpe qui defert estimet. **U**

in tributis. vt et ibi nota. Accur.

r Censui. pro illis vitibus.

s Excidit. s. possessor.

t Arbores. fructum ferentes.

v Numerū. s. pecunie quā dz nōle census. **U** vel

dicuntur arborū

cū forte p. q. libet

certū tributū da-

bat. vt. z. s. c. l. et

facit. s. de intur. l.

humiari. z. deleg.

i. qd. s. si h'is. z.

C. eo. l. ij. lib. x.

x Probauerit

s. possessor: q. pro

copia et recuperā-

dis agrorū fructu-

bus: non vt sterili-

tate vel inopia cē-

suz enitaret. vt. C.

eo. l. ij. R.

y Profiteri dz

vt potius res ipa

q. possessor conue-

niatur.

z Leuari. i. al-

leuari. vt. C. qui.

lo. mu. z. l. i. l. x.

simile leuare ha-

bes. s. de pe. l. si

diutino. a simili s.

fm. **U** qui fundū

in aliquo loco ha-

bet: et ibi conuen-

ri debet. ad q. s. s.

de bo. aucto. iudi.

pos. l. cū vnus. in

fi. et de cu. bo. d. s.

l. ij. in pn. z. C. q.

pro sua iurisd. l. i.

ei. s. de excu. tu. l.

propter litis. s. si.

et de inter. et rele-

l. relegatorū. l. pn.

q. in reali pro eo

fundo expedituz

est. vt. C. vbi in rē

ac. l. si. in persona

li falsum est. vt. s. ad mun. l. libertus. s. sola. sed intelli-

gebat forte personali pro hoc tributo. quod dici potest

per. l. istam. saltem ratione contractus: quia ibi profi-

retur. vt. s. de iudi. l. omnem. item hoc intellige fm. R.

si ex permisione principis hoc fiat: non pro sua aucto-

ritate hoc sibi faciat ciuitas vt hoc habeat per p'ero-

gatiuam. vt. s. de muneri. et honori. munerum. s. p'ro-

terea. Accursus.

a Cum personis extinguntur. si hoc agitur a con-

cedente. vt. s. l. p'xori. in fi. cum conco. ibi positus. et ha-

beas hic. s. q. s. zc. et est plana.

b Transmittatur. nam semper videtur idem pos-

pulus. vt. s. de iudi. l. proponebatur. sed forte extingui-

tur si ciuitas destruat. vt. s. quibus mod. v. s. fruct.

amit. l. si usufructus. occur.

c Petitor. qui a me vendicabat.

a Placet. vt. C. de rei ven. l. solēibus. et de acq. re. do. que quisq. Accur.

b Nationes. S. de edul. edic. q. si nolit. S. si mancipiis.

c Lac. qd sit habes. S. vt in su. pub. l. i. S. lacus.

d Colonis. qui erat in fundo censuali.

e Tenet. quia res comittet in fisci. vt. C. de vec. l. iij. et. S. de publi. l. comissa. vel alib. tati. quāsi fuerit subtrahit ex pro. prijs facultatib. fisco dabit. vt. C. de bo. psep. si qd post hac. in fi.

f Quæstio. l. p. dijs.

g Opia. alio tē. poris. als opis. et est sensus. qz ahij cōpleat scriptura professōis hec q. runk. vñ in char. ta pñt et debet po. ni. et hoc vt p. fel. t. char. ta. p. f. s. i. s. qd si p. p. s. i. m. a. sa. z. p. f. s. i. o. n. e. vt idē ad instar inuē. tarij. vt. C. de cur. fu. l. p. S. ali.

h Rescriptū ē. S. de bo. lib. si ho. in pñ. et de dona. l. si paron. l. pñ. s. ar. S. de inter. ac. S. etate. S. ex. cā. et. S. ad mu. liber. tus. S. error. et de sure. si. edicto. S. si. et de mio. si iuder.

i Um posses. for. cōuenire tur. S. quō vn. cē. s. ualis. p. alio po. ruit cōueniri. cūz statim h. dicat pro. mō. r. d. u. t. o. r. Rñ. p. u. c. t. u. s. f. u. i. t. e. x. t. r. a. i. u. s. e. t. s. p. o. t. e. s. o. l. u. i. t. v. e. l. i. n. i. u. r. e. e. t. e. x. c. e. p. t. i. o. n. e. f. a. c. t. i. v. t. i. n. o. l. u. i. t. v. e. l. d. i. c. q. i. p. e. p. o. s. s. i. d. e. b. a. t. o. i. a. v. n. m. e. r. i. t. o. d. e. b. u. i. t. c. o. n. u. e. n. i. r. i. v. t. S. de publica. l. i. m. p. e. r. a. t. o. r. e. s. e. t. f. a. c. i. t. p. r. o. v. t. r. o. q. i. n. t. e. l. l. e. c. t. u. S. de iure. si. i. n. f. r. a. u. d. e. m. S. q. u. i. p. r. o. a. l. i. o. v. e. l. d. i. c. q. h. e. c. p. d. i. a. s. i. b. i. c. u. m. a. l. i. j. s. e. r. a. n. t. c. o. m. u. n. i. a. e. t. i. p. s. e. s. o. l. u. i. t. p. r. o. s. e. z. c. o. n. s. o. r. t. i. u. s. c. u. m. p. o. s. s. i. d. e. r. e. t. c. u. m. e. i. s. p. r. o. i. n. d. i. u. i. s. o.

k Tamen. si habes tam. plani est. si ho habes nā tunc supple sic. nam et si fiscus pecuniā suam recupe. rauerit. tamē actiones cedere pōt. z. d. y. q. z. c. z. facit. S. manda. pap. et de fidei. i. s. q. et de tu. et ra. di. c. h. pub. et de solu. l. modestini. et no. q. vt. p. mō. p. d. i. o. r. u. i. q. u. i. a. e. s. t.

argu. q. pro parte tñ fiat cessio vni reorum soluenti. vt no. d. l. modestinus.

l Qui nō habita. pone casum q. legatari. q. rogatus erat alij restituere. soluit. p. p. terito tpe. vñ repetit ab he rede nō a fidei. cō. m. i. s. s. a. r. i. o. v. t. S. de lega. l. i. apud iul. S. he res. S. 3. 30. vt dic vnuz legatarium tñ q. soluit tribu. ta p. r. e. r. i. t. a. e. t. f. m. h. o. c. d. i. c. q. i. l. l. e. n. o. r. m. i. n. a. t. i. u. s. q. s. h. e. r. e. d. i. s. n. o. n. h. z. v. e. r. b. u. m. q. z. v. e. r. b. u. h. a. b. e. n. t. q. d. e. s. t. i. n. f. r. a. h. z. s. u. i. n. o. t. a. t. i. u. i. f. i. d. e. i. c. o. m. i. s. s. a. r. i. j. e. t. e. s. t. s. i. c. i. n. c. o. n. u. e. r. t. e. n. d. o. d. n. s. c. a. p. t. i. u. i. t. a. t. e. s. y. o. n. z. f. m. h. o. s. d. u. o. s. c. a. s. u. s. h. a. b. z. l. o. c. i. a. c. t. o. e. x. t. e. s. t. a. m. e. t. o. q. u. a. h. o. c. c. a. s. u. d. i. c. i. t. d. a. n. d. ā. d. i. u. u. s. p. i. u. s. n. e. n. q. i. p. s. e. i. n. u. e. n. i. t. e. ā. s. e. d. c. o. a. p. t. a. u. i. t. h. u. i. c. c. a. s. u. i. v. e. l. d. i. c. i. t. e. r. i. o. q. h. e. r. e. s. c. ū. t. r. a. d. e. r. e. t. r. e. m. l. e. g. a. t. a. r. i. o. f. i. d. e. i. m. i. s. s. i. t. p. r. o. e. o. v. t. p. o. t. e. n. o. i. d. o. n. e. o. v. t. i. n. a. u. f. d. e. m. a. n. d. a. p. u. n. S. e. t. n. o. n. p. e. r. m. i. t. t. a. s. e. t. p. o. s. t. e. a. f. u. i. t. h. e. r. e. s. e. r. a. c. t. u. s. t. r. i. b. u. t. a. f. u. t. u. r. a. p. r. o. q. u. i. b. u. s. f. i. d. e. i. u. s. s. e. r. a. t. h. o. c. e. m. c. a. s. u. i. f. i. c. a. u. i. t. f. i. b. i. a. l. e. g. a. t. a. r. i. o. d. e. i. d. e. n. t. i. t. a. t. e. a. g. e. t. e. x. e. a. c. a. u. t. i. o. n. e. v. t. S. de pac. l. e. p. i. s. t. o. l. a. S. p. a. c. t. u. m. z. l. i. n. f. a. u. t. n. o. c. a. u. i. t. z. t. i. c. c. o. d. i. c. t. i. o. n. e. e. x. l. e. g. e. d. i. u. i. p. ū. v. t. h. i. c. e. t. f. m. h. a. n. c. p. o. s. i. t. i. o. n. e. m. n. o. o. b. s. t. a. t. d. i. c. t. u. s. S. h. e. r. e. s. q. a. l. i. c. e. t. h. e. r. e. s. h. i. c. s. o. l. u. a. t. f. u. t. u. r. a. s. o. l. u. i. t. v. t. f. i. d. e. i. u. s. s. o. r. e. t. l. i. c. e. t. r. e. p. e. t. a. t. r. e. p. e. r. a. t. o. r. e. s. A. c. c. u. r.

m Voluit. s. diuus pius.

n Pro pecunia. qdā habet hic. S. et alij. J. Amīn. zc.

o Oblata. f. fisco a legatario de soluēdo tributo.

p Legatari. cui p. d. i. u. m. t. r. i. b. u. t. a. r. i. u. m. e. s. t. l. e. g. a. t. a. r. i. u. m.

q Heres. q. d. z. e. a. s. o. l. u. e. r. e. p. r. o. p. t. e. r. i. t. o. t. p. e. v. t. S. de lega. l. i. apud iulianum. S. heres. sed videtur primo p. n. c. i. p. a. l. e. q. p. i. g. n. o. r. i. s. p. o. s. s. e. s. s. o. r. e. m. c. o. n. u. e. n. i. r. i. v. t. S. de iure. si. s. c. i. l. i. m. o. s. c. h. i. s. c. o. n. t. r. a. e. t. C. de c. o. n. u. e. n. i. f. i. s. c. i. d. e. b. i. l. i. s. c. e. r. t. e. h. b. ū.

r Qui non habita. rōne tributozū ex cā. fidei. cō. m. i. s. s. i. t. p. r. e. d. i. a. r. e. s. t. i. t. u. u. n. t. a. c. t. i. o. n. e. e. x. d. i. u. i. t. p. i. j. a. n. t. o. l. i. s. h. a. b. e. t. q. u. a. l. e. g. a. t. o. q. u. o. q. s. o. l. u. t. o. l. o. c. u. m. h. a. b. e. r. e. v. o. l. u. i. t. m.

s Pro predlo legato si tributum nō sit solutū fisco suo tē. pore. fiscus potest illud vēde. re / non obstante q. legatari. vult cauere de soluēdo / aut q. heres pro p. r. e. t. e. r. i. t. i. s. t. r. i. b. u. t. i. s. e. s. t. s. o. l. u. e. n. d. o. h. d.

t Pro pecunia. tributū quod sua die non est redditū / q. m. t. nus predium iure pignoris dī. strahatur / oblata. m. o. r. a. t. o. r. i. a. c. a. u. t. i. o. n. e. n. o. n. a. d. m. i. t. t. i. t. u. r. n. e. c. a. u. d. i. e. t. u. r. l. e. g. a. t. a. r. i. u. s. c. o. n. t. r. a. d. i. c. e. n. s. o. b. t. r. i. b. u. t. a. p. r. e. t. e. r. i. t. i. t. e. m. p. o. r. i. s. q. h. e. r. e. s. s. o. l. u. e. n. d. o. s. i. t. e. t. i. s. q. u. i. t. r. i. b. u. t. i. s. r. e. c. i. p. i. e. n. d. i. s. p. r. e. p. o. s. i. t. u. s. f. u. e. r. a. t.

u Hec lex cum sequenti nu. merat quasdam prouincias immunes a tributis. Celsus

v Mōtia phllipensis tu. ris italici est.

w Paulus.

x Mōtia phllipensis tu. ris italici sunt. gre. ē.

y Idem.

z sit futura non preterita. et facit. S. de publica. l. a. m. p. e. r. a. t. o. r. e. s. A. c. c. u. r.

m Voluit. s. diuus pius.

n Pro pecunia. qdā habet hic. S. et alij. J. Amīn. zc.

o Oblata. f. fisco a legatario de soluēdo tributo.

p Legatari. cui p. d. i. u. m. t. r. i. b. u. t. a. r. i. u. m. e. s. t. l. e. g. a. t. a. r. i. u. m.

q Heres. q. d. z. e. a. s. o. l. u. e. r. e. p. r. o. p. t. e. r. i. t. o. t. p. e. v. t. S. de lega. l. i. apud iulianum. S. heres. sed videtur primo p. n. c. i. p. a. l. e. q. p. i. g. n. o. r. i. s. p. o. s. s. e. s. s. o. r. e. m. c. o. n. u. e. n. i. r. i. v. t. S. de iure. si. s. c. i. l. i. m. o. s. c. h. i. s. c. o. n. t. r. a. e. t. C. de c. o. n. u. e. n. i. f. i. s. c. i. d. e. b. i. l. i. s. c. e. r. t. e. h. b. ū.

r Qui non habita. rōne tributozū ex cā. fidei. cō. m. i. s. s. i. t. p. r. e. d. i. a. r. e. s. t. i. t. u. u. n. t. a. c. t. i. o. n. e. e. x. d. i. u. i. t. p. i. j. a. n. t. o. l. i. s. h. a. b. e. t. q. u. a. l. e. g. a. t. o. q. u. o. q. s. o. l. u. t. o. l. o. c. u. m. h. a. b. e. r. e. v. o. l. u. i. t. m.

s Pro predlo legato si tributum nō sit solutū fisco suo tē. pore. fiscus potest illud vēde. re / non obstante q. legatari. vult cauere de soluēdo / aut q. heres pro p. r. e. t. e. r. i. t. i. s. t. r. i. b. u. t. i. s. e. s. t. s. o. l. u. e. n. d. o. h. d.

t Pro pecunia. tributū quod sua die non est redditū / q. m. t. nus predium iure pignoris dī. strahatur / oblata. m. o. r. a. t. o. r. i. a. c. a. u. t. i. o. n. e. n. o. n. a. d. m. i. t. t. i. t. u. r. n. e. c. a. u. d. i. e. t. u. r. l. e. g. a. t. a. r. i. u. s. c. o. n. t. r. a. d. i. c. e. n. s. o. b. t. r. i. b. u. t. a. p. r. e. t. e. r. i. t. i. t. e. m. p. o. r. i. s. q. h. e. r. e. s. s. o. l. u. e. n. d. o. s. i. t. e. t. i. s. q. u. i. t. r. i. b. u. t. i. s. r. e. c. i. p. i. e. n. d. i. s. p. r. e. p. o. s. i. t. u. s. f. u. e. r. a. t.

u Hec lex cum sequenti nu. merat quasdam prouincias immunes a tributis. Celsus

v Mōtia phllipensis tu. ris italici est.

w Paulus.

x Mōtia phllipensis tu. ris italici sunt. gre. ē.

y Idem.

z sit futura non preterita. et facit. S. de publica. l. a. m. p. e. r. a. t. o. r. e. s. A. c. c. u. r.

Libri Duodecimus

hic heres nō est principalis fisco: sed possessor: vel saltē
eque possessor vt heres: ea rōne q̄ possidet: vt. s̄. de pu-
blica. l. imperatores. Accur.

In lissitania. et solū eaz. sic. f. eo. l. diu. vespasian.
Colonos. sic. s̄. eo. l. i. s̄. ptolomensium.

Citalici. s̄. nos
mine. et re.

Cfecit. s̄. nōse
solū et nō re. ac.

Cmmune fa-
ctum. sic. s̄. e. l. in
germania.

CDe verborū et
rez. significandē.

Officium quo vti-
mur p̄tinet: vel ad
personas vel ad
res: vel ad actio-
nes: vt in sti. de iu-
re na. s̄. de q̄bus
est dictū in hoc vo-
lumine pandecta-
rū. s̄. q̄ in his ver-
tunt multe dubi-
tationes circa ver-
borū et rerū exposi-
tiones et interpre-
tationes: ideo de
hoc ponit. et dic q̄
verborū alias stri-
cte est pars oratio-
nis: sed hic large
sumit. p̄ qualibet
parte oratiōis: sic
et rei verborū q̄ seq̄-
tur in rubrica est
generale: vt. s̄. si
cer. pet. l. i. in fi. et
caue tibi: q̄ s̄ba
significā actiue: sed res passiue. nā verba significat et
res significat. Et est significare demonstrare rez de q̄
querit. p̄tio nō ei attributo. sed hic largius sumit: vt
etiā si nō. p̄tium nomē interueniat: sed quocunq̄ mo-
do designetur res: vt. s̄. si cer. pet. l. certum.

Merbum. pone exemplū. s̄. de nego. gest. l. iij. in
prin. et. s̄. i. Itē nō. h̄ q̄ masculinum vt dignius
cōcipit femininū. q̄ accipit quātū ad mentē
legis latois nō quātū ad verba: vt. f. eo. pro
nunciatio. in prin. et. l. hois. et. l. feruus duos. et. l. liber-
ti. et. s̄. de lega. iij. l. qui duos. et. l. feruus le. et de iure fis-
sit diuus. et de cōsti. pe. l. i. et de pac. l. tres fratres. et hoc
uisi alia fuerit mens loquēti: vt. s̄. de leg. iij. lucius. s̄.
questum. Vel nisi sit odisi: vt. s̄. de ven. in pos. mit. l. i. s̄.
que rit si ita exheredatio. Sed ecōtra femininū nō cōci-
pit masculinū: vt. s̄. de leg. iij. l. si ita scriptū. Sed et p̄fe-
minino quandoq̄ ponitur prioris masculinum: vt. s̄.
de ysur. equis. accur.

Rbis. pone exemplū. si lego tibi omnia que ha-
beo in vrbe vel rome: que videantur legari: vt. s̄.
de lega. iij. cutq̄. et de pe. le. nāq̄. s̄. si ita. sed quid si dicā
vtrāq̄ in vrbe romana: rā. ac si dixisset rome: vt. d. s̄. si
ita. vel refert s̄m s̄. q̄s̄. p̄ponatur: vt si dicat in vrbe
romana finiatnr muris. secus ecōtra. arg. s̄. de sup. ser.
si cōmunit feruus. prius placet. itē pone exemplū. f.

eo. l. qui in cōtinentibus. et. l. edificia. et. l. alphenus. et
est ratio de vrbe: q̄ dicit ab vrbo: q̄ est curuatura ara-
tri: qui in condena ciuitate solet adhiberi: vt. f. eo. pu-
pillus. s̄. vrb. s̄. accur.

Curis. s̄. finitur.

rachenicas: sandozenses phl-
lippenses dienses stonteses tu-
ris italice sunt. In puicta asia
due sunt italice turis: troas et
paciū. In plidia eiūsdē tu-
ris est colonia anthlocēsum.
In aphica carthago. Atice
eleptis magna a diuis severo
et anto. turis italice facte sunt.

CDe verborū et rez. signifi-
catione. Titu. xvij.

Wlpian.
Erbus: hoc
si quis: tam
masculos
q̄ feminas
cōplectitur
Paulus.

Rbis appellatio mu-
tis: rome: autē p̄tinet
tibus edificijs si nō: q̄d Martius
pater. **C**Luuisq̄ diei. **M**ai-
or pars est horarū septem
primarū diei: non suprema-
rum.

Idem. **I**dem.

Idem. **I**dem.

in aut. de fide instr. s̄. i. et est ratio s̄m. **M**. q̄. diffi-
ascendit sol in mane s̄. descendit post meridiē. iuxta il-
lud. Ardua prima via est: s̄. ignis factus ascendit cui
natura est ascendere in altū. **S**. sed nūqd̄ habet dies
artificialis. xij. horas. **S**. h̄. nō. immo. xij. t̄m in hyeme
et in estate: vt patet. s̄. de manu. l. i. et q̄d hic dicit sic intel-
lige si accipias. vij. horas primas alicuius diei: maior
pars est diei: nō sic si accipias septē vltimas. nā septem
vltime nō sunt maior pars ad. v. p̄cedētes. sed septem
prime bene sunt maior pars ad. v. sequētes: et sic crescit
et decrescit hore quātitate: non numero. **S**. i. dices q̄
acrescerēt numero vt quidā philosophi dixerūt: dici p̄t
et hoc in artificiali hora. Naturales autē horas plures
habet dies etiā numero in estate: s̄. nox: ecōtra nox ha-
bet plures in hyeme.

Primarū. s̄. ad. v. sequētes.

Q Non suprema. s̄. pars horarū. vij. est maior pars
ad. v. p̄cedentes.

Itinere. pone exemplum in tutore qui est vltra
centesimum lapidem et se excusat: vt in sti. de excu-
tu. s̄. qui autem. itē pone. s̄. si quis cau. l. i. et. s̄. quis or-
do in bo. pos. ser. l. ij. s̄. si p̄sens. et hec in iudicij. in cō-
tractibus autē inspicit arbitriū boni viri s̄m possibilis-
tatem itinerantis. i. iter agentis. vt. s̄. de verbo. ob. cōti-
nuus. s̄. cum ita. que est contra.

A Milia. mille passus a continentibus edificis vrbis
B romie militariu faciunt. vt Ieo. l. mille passus.
C Passuum. et est passus. v. pedum.
D Accipienda. i. computanda.
E Dinumerationem. s. xx. milia passuum.
F Occupet. i.
 habeant ad venie
 dum.

F De die. vt si
 conueniat vt vna
 tm die pficiat. xx.
 milia passuum et
 vna: sic em no ha
 bebunt nisi die. vel
 die si no uenit b
 certo numero mi
 liarioz p singulos
 dies. vt et. s. q. sa
 tisda. cog. de die.
G No pot. iure
 stricto. vt r. C. co
 munis de suc. l. s.
 uns. s. de equate:
 q. l. cor. fingit em
 decessisse pma ho
 ra captiuitatis: vt
 hereditas r hz he
 redet. vt et. s. de te
 sta. l. lege cor. r de
 vulg. sub. lex cor.
 et. C. de suis r le.

P Ecunie appellatioe re
 significari pculus ait.
H Ecunie appellatio la
 re: qz pculus m: qz r
 ea q extra coputatione patri
 monij nri sunt cotinet: cu pe
 cunie significatio ad ea refe
 here. l. apud hostes. et. s. fo. ma. siquid e. q sunt cotra.
I t e in qbusda casibz spaliu fallit hoc. vt no. d. l. fu.
H Decehit. in captiuitate hostium.
P Ecunie. re significari. s. oem q sit vel ee possit i pa
 trimonio. vt. l. i. pri. r. i. e. pecunie. r est ex p. l. s. s.
 cald. l. i. s. i. r. l. seq. r. plene dixi. s. s. p. i. pe. l. q. circa si.
R Et. continua cum. l. precedenti.
L atior. l. largior vel generalior.
P Pecunie. subaudi appellatio.
C onnet. s. appellatio rei. et est ex p. l. in re sacra
 religiosa facta et libero hote: q nec sunt nec ee possunt i
 ipso patrimonio. vt in sti. de re. di. in pn. r. s. nullius. et de
 inuit. stip. in pn. et de leg. i. l. apud iulianu. s. h. Alii po
 nunt in his q lz no sunt: tm possunt esse in nro patrimonio
 vt in hereditate iacite. vt. s. de re. di. l. i. s. i. ibi potest au
 tem r. et in his q cedunt occupanti. vt. s. de re. di. l. i.
 ite lapilli. Tertij ponunt in seruitutibz psonalibz r reali
 bus q nec in p. monio sunt nec extra. vt. s. de usufru. le
 ga. l. i. Quartj ponunt in actioibus et obli. q si he no con
 tineant appellatioe pecunie s. rei. vt ar. l. i. rei appel.
 et. l. pecunie. pma placet: alie no cu possunt couerri i pe
 cunia. C. de consti. pec. l. q. s. pe.
A l. ea. s. t. h. Accur.
I n p. monio sunt. vel ee pnt vt mo dixi: r sunt in
 p. monio de qb habem actione r exceptione. vt. s. de
 acq. re. do. re in bonis. r dic vt ibi. facit. s. de re. cre. l. i.
 in fi. sed ar. cotra. s. de re. ven. l. i. in rem. sed illa quo ad
 illum tractatum intelligitur.
O pere. si testator grauauit heredem vt faciat op?
 puta domo muniapibz: vel locauit aliqs michi opas
 vt op? faciat: et sic locauit ei op? sic demu liberat si pf
 ciat: vt h et. l. i. edificia. s. p. f. i. s. r. s. ad. l. fal. l. i. s. s. s.
 q. d. s. de s. ob. stipulatioes no. q. m. s. ar. s. s. de

aur. et ar. lega. et si no sint. s. q ergo. s. ibi est fauor vlti
 me voluntatis: vt legado argenti factu pprehendat etis
 inchoatu. et hic s. i. r. est fauor vt legado op? fieri debeat
 p. f. i. sed quidam habent hic locato.
O minis. pleriqz vt in legibz vdo nome. vt p. s.
 de here. v. l. i. si no
 men. r. C. s. here.
 ven. l. postq. in fi.
 ite obligo nome.
 vt. C. q. res pign.
 ob. pos. l. nome. et
 s. de pig. ac. si co
 uenerit. et de pig.
 grege. s. q. ite do
 in solutu nomen.
 vt. C. de ac. et ob.
 sin solutu. et in
 pluribz alis: cer
 te qe qd debeat co
 tiner. s. i. e. cu dicit
 res michi debet:
 intelligit similiter
 ex quocqz cotra
 ctu vel obligatio
 ne: vt h r. s. si cer.
 pe l. i. et etia pfe
 ctione cotin. et.
 alij cotingit r di
 cunt: vt si restator
 dicat nomina et
 res lego. et facit

ratur q in p. monio nro sunt
O pere? legato vel pducto
 his verbis significari Labco
 ait: id opus qd greci
 ita vocat. l. ex opere facto cor
 pus aliquid pfectu. l. i. p. i. a.
O minis? et rei appel
 latio ad omem contra
 ctum et obligationem perti
 net. **V** erbum? ex legibus
 sic accipiendum est: tam ex le
 gum sententia: qz ex verbis?
S ponsio appellatur no
 solum que per spon? interro
 gationem fit: sed omnis stipu
 latio promissioqz. **I** dem.
V erbum? oportebit ta
 presens qz futurum te

S ponsio appellatur no
 solum que per spon? interro
 gationem fit: sed omnis stipu
 latio promissioqz. **I** dem.
V erbum? oportebit ta
 presens qz futurum te

S ponsio appellatur no
 solum que per spon? interro
 gationem fit: sed omnis stipu
 latio promissioqz. **I** dem.
V erbum? oportebit ta
 presens qz futurum te

V erbum? oportebit ta
 presens qz futurum te

V erbum? oportebit ta
 presens qz futurum te

V erbum? oportebit ta
 presens qz futurum te

here. l. apud hostes. et. s. fo. ma. siquid e. q sunt cotra.
I t e in qbusda casibz spaliu fallit hoc. vt no. d. l. fu.
H Decehit. in captiuitate hostium.
P Ecunie. re significari. s. oem q sit vel ee possit i pa
 trimonio. vt. l. i. pri. r. i. e. pecunie. r est ex p. l. s. s.
 cald. l. i. s. i. r. l. seq. r. plene dixi. s. s. p. i. pe. l. q. circa si.
R Et. continua cum. l. precedenti.
L atior. l. largior vel generalior.
P Pecunie. subaudi appellatio.
C onnet. s. appellatio rei. et est ex p. l. in re sacra
 religiosa facta et libero hote: q nec sunt nec ee possunt i
 ipso patrimonio. vt in sti. de re. di. in pn. r. s. nullius. et de
 inuit. stip. in pn. et de leg. i. l. apud iulianu. s. h. Alii po
 nunt in his q lz no sunt: tm possunt esse in nro patrimonio
 vt in hereditate iacite. vt. s. de re. di. l. i. s. i. ibi potest au
 tem r. et in his q cedunt occupanti. vt. s. de re. di. l. i.
 ite lapilli. Tertij ponunt in seruitutibz psonalibz r reali
 bus q nec in p. monio sunt nec extra. vt. s. de usufru. le
 ga. l. i. Quartj ponunt in actioibus et obli. q si he no con
 tineant appellatioe pecunie s. rei. vt ar. l. i. rei appel.
 et. l. pecunie. pma placet: alie no cu possunt couerri i pe
 cunia. C. de consti. pec. l. q. s. pe.
A l. ea. s. t. h. Accur.
I n p. monio sunt. vel ee pnt vt mo dixi: r sunt in
 p. monio de qb habem actione r exceptione. vt. s. de
 acq. re. do. re in bonis. r dic vt ibi. facit. s. de re. cre. l. i.
 in fi. sed ar. cotra. s. de re. ven. l. i. in rem. sed illa quo ad
 illum tractatum intelligitur.
O pere. si testator grauauit heredem vt faciat op?
 puta domo muniapibz: vel locauit aliqs michi opas
 vt op? faciat: et sic locauit ei op? sic demu liberat si pf
 ciat: vt h et. l. i. edificia. s. p. f. i. s. r. s. ad. l. fal. l. i. s. s. s.
 q. d. s. de s. ob. stipulatioes no. q. m. s. ar. s. s. de

aur. et ar. lega. et si no sint. s. q ergo. s. ibi est fauor vlti
 me voluntatis: vt legado argenti factu pprehendat etis
 inchoatu. et hic s. i. r. est fauor vt legado op? fieri debeat
 p. f. i. sed quidam habent hic locato.
O minis. pleriqz vt in legibz vdo nome. vt p. s.
 de here. v. l. i. si no
 men. r. C. s. here.
 ven. l. postq. in fi.
 ite obligo nome.
 vt. C. q. res pign.
 ob. pos. l. nome. et
 s. de pig. ac. si co
 uenerit. et de pig.
 grege. s. q. ite do
 in solutu nomen.
 vt. C. de ac. et ob.
 sin solutu. et in
 pluribz alis: cer
 te qe qd debeat co
 tiner. s. i. e. cu dicit
 res michi debet:
 intelligit similiter
 ex quocqz cotra
 ctu vel obligatio
 ne: vt h r. s. si cer.
 pe l. i. et etia pfe
 ctione cotin. et.
 alij cotingit r di
 cunt: vt si restator
 dicat nomina et
 res lego. et facit

seno nō continet futurum. vt ff dicam p̄mittis quē-
quid te dare facere oportet. vt. s. de verb. ob. si stipula-
tus fuerim. §. cum stipulamur. et. l. si a colono.

a **A**ctionis. vt si legas michi actionē non videris le-
gare exceptionem. Accur.

b **N**ō cō. mef.

i. non significat.
nā aliud est actio
aliud est exceptio
aliud replicatio:
aliud duplicatio.
vt insti. s. replica.
actione est profes-
quimur sed nō ex-
ceptione. s. l. one-
re probandi sunt
pares qui agit et
qui excipit. vt s.
de excep. l. i. q̄ est
cōtra. Item actio
q̄nq̄ pro replica-
tione ponitur. vt
s. de in rem ver. l.
si pro patre. §. ver-
sum.

Actio
q̄nq̄ p̄
replica-
tione po-
nitur.

M Arcell^o no-
tar i. notabi-
liter dicit.

d **R**apuisse. du-
plex est hic littera. p̄ma. et scissum et fractum conti-
neri et vi raptum: qua colligitur q̄ per verbum rapio
intelligitur scissio. s. per medietate fractū. i. cōquassatus/
et per vi riperere: et sic cōpetat vi bo. rap. p̄ his tribus:
q̄d itellige i p̄mis duob⁹ si holb⁹ coactus vel turba scif-
sum et fractū fuerit. vt. s. vi bo. rap. l. ij. in p̄n. r. l. p̄tor.
l. p̄n. et sic hōi corrupisse p̄tinet scissum r fractū. vt. s.
ad l. aquil. si seru⁹ ser. §. inquit lex. Alia littera dicit r
seipsum fractū. q. d. verbi rapere vel rapine tria neces-
sario p̄tinet: rapiens/ r rapinā/ r rem raptā: nec est ra-
pina nisi hec tria ibi sint: et s̄m hoc expone seipsum. i.
ipsam rē que rapitur: et hoc nō mutat. et fractus. i. eū
cui rapit. et vi raptū. i. euz qui rapit. alij exponunt hec
duo vltima e contra. Accur.

Q Reditores. actione. in personā vel in rem: sed per-
secutio est extraordinaria. vt subicit. r. l. eo. pecu-
nie. §. actionis. sic ergo qui habet rei ven. est creditor: et
qui possidet debitor. r sic est cōtra insti. de ac. §. i. vbi di-
cit nullo iure teneri qui in rē actione cōuentur. sed ibi
stricte p̄ p̄sonali ponit. sicut et. s. de act. r obli. actio in
p̄sonā. hic largius ponitur creditor: vt. d. l. pecunie. §.
actionis. et insti. de ac. §. actionis.

f **C**uili. vt stipulatio. vt insti. de ac. §. de cōstituta.
vel gentiū. vt venditioe locatioe et s̄libus. vt. s. de ius-
sti. et iur. ex hoc. sed iste cōprehendunt sub ciuilib⁹: cum
oēs q̄ non sunt p̄torie sunt ciuiles. vt. s. de iusti. et iure.
l. ius astri. de honorario hō da exempli de actione de
peculio et s̄libus q̄ oriunt⁹ ex p̄toribus vel quass. et q̄d
dicit sine excep. no. vt. r. s. de actio. et obli. l. is cui. et
de dolo. l. r eleganti. §. seruus pac. ibi: ego moueor r. r.
l. eo. debitor. Accur.

g **U**el ordinario. vt cū iure actionis agitur. Extrao-
dinario. est offi. iudi. imploatur: vt in restitutione mi-
norū. vt. s. de mino. q̄ si minor. §. si. et. s. ti. ij. l. i.
h **S**ub cōditioe. s. certa. nā si sub incerta nequa q̄. vt

s. de verb. oblig. l. decem. et de condi. inde. q̄d ff. Ot. et
p̄. immo idē si sub incerta. vt. s. de ac. et ob. is cui. l. p̄n.
et qui et a qui. l. qui in fraudē. et q̄d dicitur in illa. l. de
cem. intellige q̄n postea deficit cōditio. nā fingim⁹ q̄
nec fuerit obligatus p̄pendente ea: tamen et ille debet.

h **N**ō cō. mef.

res accipiuntur. **S**atus.
A Reditoriū appellatio.
Qne non hi tm accipiunt
qui pecuniam crediderint:
sed omnes quibus ex aliqua
causa debetur. **I**dem.

S **I**cui ex empto / vel ex
locato / vel alio vllō cō-
tractu debetur: sed r si ex de-
licto debeat: michi videtur
posse creditor loco accipi. q̄
si ex populari causante litis
contestationem recte dice-
tur creditoris loco non esse.
Min⁹ soluit q̄ tardius sol-
uit: nā tpe min⁹ soluit. **I** dē.

M **A**leris appellatioe et

M **V**irgo viripotēs p̄tinet
k **D**ebeat. r. s̄m: q̄ est inefficax. vt. s. de ac. et obli.
l. naturales. Accur.

l **S**ed p̄tractus. quilibet alij. sic large ponit in auē.
de fideiuss. §. absolute. a p̄o stricte. vt. C. si aduer. cre. l. i.
et. ij. et continua duas sequen. l. cum ista.
Q Reditorum. pecuniā. large. vt. s. eo. pecunie. vel
etiām stricte si vis.

n **C**rediderint. et sic cōtra hēdo. vt. s. si cer. p̄ta. l. l.
o **E**x aliqua cā. etiā ex delicto q̄d nō cōp̄tende-
rat p̄cedens lex: sed tm̄ extra delictum. r in hoc addit
hec lex illi legi. per. l. autem sequentem cause plenius
S enumerantur.

S **I**cui. debet. adde q̄d. §. seq̄t. michi v̄ posse credi-
toris loco accipi: s̄ r si ex de. r. michi r. c. vt. r. s. l. pri.
q̄ **L**oco nō esse. et iō nec fideiussor accedit. vt. s. de fi-
deiusso. si q̄s. in fi. nec est locupletior q̄ est h̄z. ar. s. de po-
pu. ac. l. pe. nā qua rōne eēt aliq̄s creditor eadē et q̄libz
de populo: q̄d eēt absurdū: vt r de mānūssō abvntur
sitate d̄ q̄ oim in vniuerso est libertus: s̄ nō singulos
et iō singulos i ius vocat. vt. s. de re. di. l. in tm̄. §. i. r. s.
de i ius vo. s̄z si hac. lege. §. q̄ manumittit. et hoc nisi cō-
petat actio popularis pro p̄uato dāno: quia tunc est
creditor et p̄curator cōstituit etiā an̄ sit. cōrest. vt. s. s̄
procu. l. l̄z. in p̄n. r facit. s. de iniur. l. iniuriarum.

r **Q**ui tard⁹. itē r ille q̄ nichil soluit: vt. s. l. minus
f **S**oluit. r etiā plus. vt insti. de fideiussō. §. itē si ille
pure. r de ac. §. plus astri. q̄d ergo erit debitor: q̄ tardi-
us soluit: Rñ. tenebit etiā in accessorijs s̄m q̄d no. s. de
vfur. mora. in distinc. de mora.

M **U**icris. tribus modis d̄. p̄mo p̄ omni p̄sona **M**ulier
feminini sex⁹ et infanti. vt. s. de aur. et ar. l. Lar tribus
sumēto. §. mulieri. **S**ecōdo p̄ viripotēte q̄ h̄z. xij. an. vt l. modis
s̄i. q̄. mo. tu. s̄m. in p̄n. et insti. de nup. in p̄n. siue corrupta capitur
siue virgine: vt hic. Tertio p̄ corrupta tm̄. vt. s. de h̄z.
emp. l. alio q̄n. §. q̄ si ego. et de ac. emp. ex empto. §. si q̄s

et hic creditor est.
i **N**atura. in eo
qui ad antidota
p̄standa tenet. vt
s. de peti. here. l.
sed r si le. §. cōsu-
luit. r ē ratio hoc
casu: q̄ nec ratio
vlla datur. idē po-
test dici i quolibet
naturali d̄bito: vt
l. eo. debitor. licet
solutū nō repetat
vt. s. de dōa. l. hoc
iure. §. si quis fer-
uo. abvntue tamē
dicitur d̄bito. vt
s. de sol. si is cui.
§. flauius. r p̄ cō-
sequēs alius cre-
ditor. et q̄d debet
dicitur debiti. vt
s. de fideiuss. l. fide
infor. §. fideiussor

virginem. et de manu. test. si collactans. in si. et de edili. edic. l. queritur. § mulierem.

Res abesse. pone exēplū in ac. ad exhibēdū: qz nō videtur exhiberi res p actionē ad exhib. si rei forma est mutata. vt. §. ad exhib. l. iul. §. sed si quis. et sic abest pēstori exhibitio.

Ite pone in actio ne comodati vel de possi. vt. §. pmo. l. iij. §. si reddita. et de possi. l. i. §. si res et. l. i. pri. Itē pone exēplū. §. de solu. qui sibi. §. fina.

Ite pone. §. de au ro et arg. l. i. scia. §. si. et facit. §. de pig. ac. l. elegāter. §. qui reprobos. et de ali. iudi. l. ex hoc. in prin.

Mutata est. de materia in specie: vel ecōtra. vel de specie in spēm vel pma spēs deteriorata vel destructa est.

Transfigura te. in aliā speciem
Abesse. petitori citā si eas tales habeat: et sic petet adhuc et hz. vt no. §. de dolo. et elegāter. §. nō solū

Plus est. l. plus constat specificatio q̄ valet materia: vt in tabula picta. vt in si. de re. di. §. si q̄ in aliena. vñ Onidi. Materia supabat opus et. Q̄ hōz min: vt i litteris: et ideo dicit hic plerūq. vt in si. de re. di. §. litte re. patet ex p̄dictis q̄ si mutata redditor: nec videt red di vel dari. q̄ est planū si deterior sit. sed si melior qua re nō videtur reddi vel dari: Rñ. forte hoc non expedit petitori. vt in si. de ac. §. huic. ibi q̄netiā et. vel vult expensas quas habere nō debet si sciēs alienā rem fecit vt. d. §. si quis in aliena. Accur.

Abesse res. i. in ptate nra dicitur redisse res furtiua: vt viciū eius purgati sit et. sic si iterū surripatur ab eodē vel ab alio nascitur actio furti. vt. §. de fur. in omnes. §. si. per quem pone casum.

In potestatem. f. nostram.

Possimus. vt. §. de vsuca. sequitur. §. tunc in ptate. et ar. de acq. pos. l. nō videtur. Sed quō posset a dño auelli: Rñ. in vi possessa planū est. si sc̄ abstulit p̄vim aliū. vt. d. l. sequitur. §. si dñs. in furtiua dicit eodē mō: q̄ dñs abstulit aliū cui fur dederat. vñ tenet triticaria ad pos. vt. §. de cōdi. tritica. l. i. in si. et. l. seq. Dic ergo hoc esse necesse q̄ huc dicit vt desinat eē viciosa. itē q̄ qñ rediit in ptatem meā sciuerim subtractā. vt. §. pemp. l. q̄ fundū. §. pe. Itē q̄ vt mea sit reuersa. vt. d. §. tūc in potestate. et. l. i. pri. Itē quarto q̄ sciuerim reuersam. vt. §. de fur. si ad dñm. accur.

Abest: et ea. q. d. nō solū p̄dictis duobus modis abest res. sed hoc tertio. vt. §. de pe. here. deperditū. et. §. pro socio. verum. §. societas.

Ab eo. vel instrumentum. commodatum vel de possi-

tum. vt no. §. l. p̄xi. §. i. Accur.

Uel res. alia. Accur.

Collisi. i. rasi.

Non in substantia. f. in arte q̄ a s̄o et malus p̄ticiū. vt no. §. l. p̄xi. §. i.

positum. Item si dñs rē que sibi furto aberat ignorans e-merit: recte dicit res abesse: et si postea id ita esse scierit: q̄a videtur res et abesse cui p̄ticiū abest. **R**em amississe videt qui aduersus nullum eius rei persequende actionē habet

Aplanus.

Bona ciuitatis abusive publica dicta sunt. sola em ea publica sunt: que populi romani sunt.

Am qui vectigal populi romani cōductū habet/ publicanum appellam. nam publica appellatio in cō pluribus causis ad populum romanum respicit. ciuitates em loco priuatorum habentur.

Aplanus.

ne. §. si rem. generaliter tamen obtinet cōtra. vt. §. de fur. si quis vxori. §. si ticius. et. §. de here. vel ac. vt n. l. v̄ ditor in pn. et de fur. l. qui vas. §. si.

Actionem. si effi actionē hz et rē habere videtur. vt. l. i. qui actionem. et dic vt ibi.

Habet. qz anulus cecidit sibi in mare.

Bona ciuitatis. alterius q̄ rome.

Ab sine. quare ergo prohibentur vsucapit vt. §. de vsuca. l. vsucapionē. Rñ. nō est questio: qz multa que non sunt publica sunt in vsucapit illa: et adiunge huic. l. seq. et que ibi dicimus.

Am qui vectigal. i. pedagiū q̄ soluitur ex eo q̄ vehitur q̄ est octaua eius rei ex qua prestatur. vt. C. de vect. l. ex prestatione. et. l. a legatis.

Publicanū. vt mathesi. vt. et. §. de pub. l. i. §. h̄ titul.

In cōpluribus. q̄ hz est. C. de ser. fug. l. v. et. §. de of. procō. si in aliquā. et. C. de sac. sanc. ec. vt in diuini et. §. de publi. l. sed et hi in §. preterea. et. l. i. p̄xi. s̄z in proprie dicitur respu. in dictis. ll.

Romanum. f. tñ non alium.

Ciuitates. f. alie.

Habentur. vt et. §. ad mace. l. nichil interest. et. §. de fur. l. ob pecuniam. et. §. de edil. edic. l. i. §. illud. licet publica soleant et hec vocari: quandoq; tamen priuatorum loco non habentur. vt. C. de sac. san. ec. l. fina. et. C. de ser. fug. l. mācipia. et. §. q̄ ex cau. ma. l. s̄z si per ptorem. §. fina. et. §. si cer. peta. ciuitas. et. C. de sac. san. ecclie. l. illud. et. §. rem ratiā hab. actor. et. C. quibus ex cau. ma. l. respublica. et de iure respu. l. rem publicam. sed ille due vltime in repu. romanotū p̄nt intelligi. et fa

ct. §. l. p̄xi. et. l. i. pri. et. §. de ius. et. i. l. i. §. publicum.

Ignorās. et sic nō vt sua sed vt aliena venit i p̄tā tē sua. vt not. §. l. p̄xi. §. desinere. nec in tenet c̄ptio sed p̄ticiū repetit vt. §. de cōtrahe. emp. l. sue rei.

Precium ab est. no. ergo q̄ p̄ticiū loco rei succedit. sic et in ac. q̄ me. cā. vt. §. quod me. cā. l. si ipsa. et in pet. here. vt. §. de pe. her. l. si rē in si. sic et in hereditatis resōne. vt. §. de lega. ij. impator. §. si. et. l. seq. sic et in re data in dotem. vt. §. de iure do. l. res in dotem date. h̄. sic in re legata emptā. vt in si. de leg. §. si res. et. §. de leg. i. pla-

ne. §. si rem. generaliter tamen obtinet cōtra. vt. §. de fur. si quis vxori. §. si ticius. et. §. de here. vel ac. vt n. l. v̄ ditor in pn. et de fur. l. qui vas. §. si.

Actionem. si effi actionē hz et rē habere videtur. vt. l. i. qui actionem. et dic vt ibi.

Habet. qz anulus cecidit sibi in mare.

Bona ciuitatis. alterius q̄ rome.

Ab sine. quare ergo prohibentur vsucapit vt. §. de vsuca. l. vsucapionē. Rñ. nō est questio: qz multa que non sunt publica sunt in vsucapit illa: et adiunge huic. l. seq. et que ibi dicimus.

Am qui vectigal. i. pedagiū q̄ soluitur ex eo q̄ vehitur q̄ est octaua eius rei ex qua prestatur. vt. C. de vect. l. ex prestatione. et. l. a legatis.

Publicanū. vt mathesi. vt. et. §. de pub. l. i. §. h̄ titul.

In cōpluribus. q̄ hz est. C. de ser. fug. l. v. et. §. de of. procō. si in aliquā. et. C. de sac. sanc. ec. vt in diuini et. §. de publi. l. sed et hi in §. preterea. et. l. i. p̄xi. s̄z in proprie dicitur respu. in dictis. ll.

Romanum. f. tñ non alium.

Ciuitates. f. alie.

Habentur. vt et. §. ad mace. l. nichil interest. et. §. de fur. l. ob pecuniam. et. §. de edil. edic. l. i. §. illud. licet publica soleant et hec vocari: quandoq; tamen priuatorum loco non habentur. vt. C. de sac. san. ec. l. fina. et. C. de ser. fug. l. mācipia. et. §. q̄ ex cau. ma. l. s̄z si per ptorem. §. fina. et. §. si cer. peta. ciuitas. et. C. de sac. san. ecclie. l. illud. et. §. rem ratiā hab. actor. et. C. quibus ex cau. ma. l. respublica. et de iure respu. l. rem publicam. sed ille due vltime in repu. romanotū p̄nt intelligi. et fa

ct. §. l. p̄xi. et. l. i. pri. et. §. de ius. et. i. l. i. §. publicum.

h̄ utiq;

Iter publica. hec lex stricte accipit publicas res vniuersitatis q̄ nō sunt in publico vsu. q̄d est ipro-
prie dictū: cū nec ipse ciuitates dicant respub. nisi ipro-
prie similiter vt notauit. §. l. priori.

b Nec religioſa. iſta duo genera in bonis nulli⁹ ſūt
vt inſti. de re. diu.
§. nullius.

c Deſtinata: vt
theatra ſtadis et
ſilia: vt. §. de re. di-
u. l. in ſm. §. vni-
uerſitatis. ſed ſi
qua re. et ſic ſtri-
ctiſſime hic publi-
ca dicunt que in
patrimonio ciuita-
tis alicuius ſunt
vt molēdina cōis
bonoſ. q̄ nō ſūt in
publico vsu: ſ; ſūt
ſicut molēdina ſi-
uatoꝝ. ſed in alia
ſignificatione ma-
gis talia q̄ in pub-
lico habent ſunt
publica ſ; que ſūt
in patrimonio ci-
uitatis: vñ nō p̄nt
alienari: vt. §. de
p̄trahē. emp. l. cel-
ſus. nec vſucapi.
vt. §. de vſuca. l.
vſucapionē. ne cle-
gari. vt. §. de leg. i.
apud iul. §. ſi. ſed
R. hic dicit publi-
cis vſb⁹ deſtina-
ta. ſ. vt ſint i. recip.

Iter publica habem⁹
nō ſacra nec religioſa:
nec que publicis vſibus ſunt
deſtinata: ſ; ſi qua ſunt ciuita-
tū vel vt bona: ſeu peculia ſer-
uoz ciuitatū: proculdubio pu-
blica habent⁹. **P**ublica ve-
ctigalia intelligere debemus:
ex q̄bus vectigal fiſcus capit
quale eſt vectigal portus: vel:
venaliū rerū. itē ſalinarū: z me-
talloy: z piſcaray. **P**aulus.
Manus trib⁹ modis dici-
tur: vno donuz⁹: z inde
munera dici dari mitti: alte-
ro onuz⁹: q̄d cū remittat⁹: va-
cationē militie⁹ munerisq; p̄e-
ſtat: inde imunitatē appellari.
Tertio officiū vñ munera mi-
litaria: z quodā militres mu-
nificos vocari. **I**gitur muniti
pes⁹ dicit⁹ q̄ munera⁹ ciuitia
captant⁹.

Aſſignat differentiā inter
tria vocabula. agere/getere/z

vel ſicci patrimonio. quaſtes nō dicant h publica. z ſm
hoc theatra z ſilia appellabant hic publica: q̄d non plz.
d Publica habent. i. cōis ciuitatū: nō publica olum
hoſm. vel publicis vſibus deſtinata: vt inſti. de re. di-
u. §. vniuerſitatis. ſ; q̄d habet iuris publici iſtes res vniuerſi-
tatis: Rñ. q̄ ciuitas in quibusdā caſibus h ius reipu.
romanoꝝ in talibus rebus: vt no. §. l. priori.
e Alienaliū. de quibus p̄ſtat octaua: vt. C. de vec-
tigal. l. ex p̄ſtatione. z ll. allegatis.
f Et metalloꝝ. de quibus decima ſiſco dat⁹: vt. C. de
metallis. l. cuncti. lib. xi.

Munus. donū eſt tamen differentiā inter munus z
donū: vt. I. eo. inter donum.

h Onus. ſine honore: vt tutela z cura: vt. §. de mune.
z hono. l. honoꝝ. §. i. ſic accipitur. I. e. munus.

i Remittatur. q̄d ſit ex varijs cauſis. quas habes. §.
de vaca. mune. per totum.

k Militie. i. talis muneris ſine honore.

l Officiū. cū honore: ſic magis dicit⁹ honoꝝ: ſiue ha-
beat onus annexū ſiue nō: vt. d. l. honoꝝ. in prin.

m Militaria. ſ. in armata militia. vocant⁹ em̄ ruſtici
ad munera vel collectas: vt ſoluant militibus ſtipēdia.

n Municipales. i. q̄bus aliq̄d officiū eſt impoſitum.

o Munera. i. officia. **p** Capiant. i. habeāt. alicui
ter accipit. §. ad muni. l. i. §. i. z I. e. municipales.

Abeo. inter tria verba differentiā facit abeo.

r Agantur. i. agi. dicant. z ſic de ſequētib⁹.

f Acti. alio ſtricte accipit: vt. §. de neg. ge. l. eſt acti.

t Ultro citroz. i. deſt hinc inde ſui natura. nam quā
doq; etiam in his nō contrahitur obligatio niſi ex vna
pte: vt. §. de act. emp. iul. §. ſi quis a pupillo. z mādan. l.

cōtrahere. **A** planus.
Abeo libro. l. pretoris
urbani diſſinit: q̄ q̄daz
agant⁹: q̄dā gerant: quedā cō-
trahant. Et actū quidē p̄bz
gñale eſſe ſiue p̄bis quid agat
vt in ſtipulatione: ſiue re vt in
numeratiōe pecūie. **C**ōtra-
ctuz aut vltro citroz obligati-
onē eſſe: q̄d greci
vocāt: veluti emptionē: vendi-
tionē: locatiōē: cōductionē: ſo-
cietatem. **C**estum auz
rem ſignificare ſine verbis fa-
ctam.

Uerba p̄traxerūt geſſe-
runt nō p̄tinēt ad ius
teſtandi. **P**aulus.

Pinceps bona cōcedē-
do: videt etia obligati-
ones cōcedere. **C**aus.
Plus eſt in reſtitutiōe
q̄ in exhibitiōe: nā ex
hibere eſt p̄ntiā corpis p̄bere
reſtituere eſt etia poſſeſſozib⁹

Uerba. nō p̄-
tinent. ſ. p̄to-
p̄ie. Ipſozie em̄
ſta: ſ; ſ; neq; que
eſt p̄tra. immo ibi
eſt agi. Itē nō ob.
C. de re ſta. l. teſtifi-
cā. qz ibi di-

ctio p̄tractus nō referitur ad teſtīm. Itē nō. q̄ hec lex aper-
te facit p̄tra. In eo q̄d notauimus. C. de ſen. paſ. l. ſi. ſ; ipſe
hic ſubaudiuit ſimul accepta. ſed ſi ſolū geſſiſſe eēt
poſitum pertineret ad teſtandū ſm cum.

Pinceps. cōcedēdo. depozitat ſi reſtituebat p̄nceps
cōcedēdo ei bona: dicit⁹ q̄ etia obligatiōes intell-
gūt cōcedere. ſ. vt teneatur creditozibus. z debitoꝝ ſui
quondā tenent ei: vt hic z. C. de ſen. paſ. l. ſi depozitatio-
nis. z. l. ſi. in ſi. z. §. de ſen. paſ. l. iij. Et eſt rō: qz actiōes
p̄tinent bonoz appellatiōe: vt. I. eo. bonoz. in ſi. z. §. de
iure ſi. eſt qui. z ad ſilla. cū ſiſco. z qz obligatiōes paſſi-
ue reſtituunt in eſt appellatiōe bonoz p̄tz q̄ alter acci-
piſt nomē bona: §. I. e. l. ſubſignatuz. §. bona. z. §. de iure
do. l. mulier. Item vt hic in p̄uilegio vel beneficio ſu-
miſ nomē bona. ſic etia accipit i teſtamētis: vt. §. ad tre-
bel. nāq; §. ſi. z. l. cogi. in prin. z eſt rō: qz in cōtractibus
plene: vt. C. vt act. ab here. l. i. In vitijs volūtatibus
pleni⁹: vt. I. i. l. in teſtamētis. l. beneficijs pleniſſime in-
terp̄tatur: vt hic z. §. de ſi. p̄u. l. beneficijs. z. C. de
bonis va. l. ſi quando. lib. x.

Plus. differentiā facit inter reſtituere: z exhibere:
z q̄d dicit p̄ſentia corpus p̄bere: dic. ſ. vidēti
z tangēdi: vt. §. de tab. exhi. l. loca. §. hoc interdicit⁹. z de
libe. ho. exhi. l. q̄d z lex. §. ait p̄tor. z. §. ad exhi. l. ij.
a In reſtitutiōe. ſ. rei.
b Poſſeſſozū facere. ſ. petitorū z reddere fructus: vt

ctio p̄tractus nō referitur ad teſtīm. Itē nō. q̄ hec lex aper-
te facit p̄tra. In eo q̄d notauimus. C. de ſen. paſ. l. ſi. ſ; ipſe
hic ſubaudiuit ſimul accepta. ſed ſi ſolū geſſiſſe eēt
poſitum pertineret ad teſtandū ſm cum.

Pinceps. cōcedēdo. depozitat ſi reſtituebat p̄nceps
cōcedēdo ei bona: dicit⁹ q̄ etia obligatiōes intell-
gūt cōcedere. ſ. vt teneatur creditozibus. z debitoꝝ ſui
quondā tenent ei: vt hic z. C. de ſen. paſ. l. ſi depozitatio-
nis. z. l. ſi. in ſi. z. §. de ſen. paſ. l. iij. Et eſt rō: qz actiōes
p̄tinent bonoz appellatiōe: vt. I. eo. bonoz. in ſi. z. §. de
iure ſi. eſt qui. z ad ſilla. cū ſiſco. z qz obligatiōes paſſi-
ue reſtituunt in eſt appellatiōe bonoz p̄tz q̄ alter acci-
piſt nomē bona: §. I. e. l. ſubſignatuz. §. bona. z. §. de iure
do. l. mulier. Item vt hic in p̄uilegio vel beneficio ſu-
miſ nomē bona. ſic etia accipit i teſtamētis: vt. §. ad tre-
bel. nāq; §. ſi. z. l. cogi. in prin. z eſt rō: qz in cōtractibus
plene: vt. C. vt act. ab here. l. i. In vitijs volūtatibus
pleni⁹: vt. I. i. l. in teſtamētis. l. beneficijs pleniſſime in-
terp̄tatur: vt hic z. §. de ſi. p̄u. l. beneficijs. z. C. de
bonis va. l. ſi quando. lib. x.

Plus. differentiā facit inter reſtituere: z exhibere:
z q̄d dicit p̄ſentia corpus p̄bere: dic. ſ. vidēti
z tangēdi: vt. §. de tab. exhi. l. loca. §. hoc interdicit⁹. z de
libe. ho. exhi. l. q̄d z lex. §. ait p̄tor. z. §. ad exhi. l. ij.
a In reſtitutiōe. ſ. rei.
b Poſſeſſozū facere. ſ. petitorū z reddere fructus: vt

Plus. differentiā facit inter reſtituere: z exhibere:
z q̄d dicit p̄ſentia corpus p̄bere: dic. ſ. vidēti
z tangēdi: vt. §. de tab. exhi. l. loca. §. hoc interdicit⁹. z de
libe. ho. exhi. l. q̄d z lex. §. ait p̄tor. z. §. ad exhi. l. ij.
a In reſtitutiōe. ſ. rei.
b Poſſeſſozū facere. ſ. petitorū z reddere fructus: vt

Plus. differentiā facit inter reſtituere: z exhibere:
z q̄d dicit p̄ſentia corpus p̄bere: dic. ſ. vidēti
z tangēdi: vt. §. de tab. exhi. l. loca. §. hoc interdicit⁹. z de
libe. ho. exhi. l. q̄d z lex. §. ait p̄tor. z. §. ad exhi. l. ij.
a In reſtitutiōe. ſ. rei.
b Poſſeſſozū facere. ſ. petitorū z reddere fructus: vt

Plus. differentiā facit inter reſtituere: z exhibere:
z q̄d dicit p̄ſentia corpus p̄bere: dic. ſ. vidēti
z tangēdi: vt. §. de tab. exhi. l. loca. §. hoc interdicit⁹. z de
libe. ho. exhi. l. q̄d z lex. §. ait p̄tor. z. §. ad exhi. l. ij.
a In reſtitutiōe. ſ. rei.
b Poſſeſſozū facere. ſ. petitorū z reddere fructus: vt

Plus. differentiā facit inter reſtituere: z exhibere:
z q̄d dicit p̄ſentia corpus p̄bere: dic. ſ. vidēti
z tangēdi: vt. §. de tab. exhi. l. loca. §. hoc interdicit⁹. z de
libe. ho. exhi. l. q̄d z lex. §. ait p̄tor. z. §. ad exhi. l. ij.
a In reſtitutiōe. ſ. rei.
b Poſſeſſozū facere. ſ. petitorū z reddere fructus: vt

z. s. de usufructu. l. videamus. § in familia.

Preterea. i. preter re et fructus. s. quid aliud. Rñ. causa usufructu et ois utilitas. vt. l. restituere. r. l. si. §. si. vel aliter preter hanc significationem quã hz verbu restitueret hz et aliã. s. c. impator restituit aliquẽ. nã sic significat vt ordinari et dignitati restituat. vt. C. de sen. pas. l. i. r. l. casus. r fame. vt. s. de po. stulã. l. i. §. de qua. in fi. Itz libertatis restitutionem qñq significat: vt s. de nata. rest. q. ris. in fi. Aliud est in verbo indulgere: vt. C. de genera li aboli. l. indulgentia. Alij distinguunt an dicat ipator restituo te l. leg. aut restituo te ad oia: vt arg. in sit. qui. mo. ius pa. po. fol. §. c. si. qd non placz. vt. d. l. C. de sen. pas. l. i.

Et. r. cã. s. z. rei: vt fructus.

Et iura i. futu res obite ipi rei

Contenti: puta sic generaliter cepto libello de obibus rebus ad me pñcibus verbu el res r ad corpalia r ad eaz causas. i. ois utilitates: r incorpalia q sunt iura pñditi: vt in sit. de reb. corpo. r incor. r arg. s. de excep. rei iudi. l. si mater. §. eadẽ si qd dico peto rẽ talẽ pu ta stichu vel fundũ: nõ ideo credo venire seruitutẽ ei debet: vt. s. de excep. l. fundus. nisi quo ad interruptionẽ: vt. C. de ana. excep. l. si. az. r facit. s. e. l. rei. r qd ibi dixi.

Stichu q. d. res hereditarie nõ sunt hereditas. Sed successio r. qd pass. ne accept. qm ea succedit. sed oppo. de tribus. primo ois diffinitio cõuenit cõ suo difinito. ergo ois successio in vniuersum est hereditas: ergo ois successio in vniuersum est heres. ergo bo. pos. qd falsu est. vt in sit. de bo. pos. §. s. si. sup. h. s. de iure ci. mili. at bonoz possessio ẽ de ptoio iure. Sedo s. fideicõ. qui nõ est heres: cõ institutus sit heres in solidu vñ aliõ esse nõ pot: vt. l. i. l. qd ptra. §. vni. s. rñ. hic directo. s. r. possit dici nõ sequit hz hereditatẽ: ergo est heres. Tertio oppo. de duobus institutis. naz quilibet est heres in vniuersum ius. Ecõtra si vnus est in totu alius esse nõ pot. Rñ. aliud est in vniuersum. r aliud in totu ius. nam in vniuersum. i. aliq qd est vniuersum. r eadẽ que habes hic habes. l. i. i. hereditas.

Successio. s. iuris ciuilis.

Ecce dicimus. vt. s. ad sil. l. i. §. i. r in sit. de heredi. instituten. in pñci.

Seruitus sit. s. pars. l. spẽs. naz seruitus aliã est usufru. alia iter. r ois spẽs vt ps quãtu ad suuz totu habere se videt. est ps dico: vt. i. sicut via r. habes hz hic qd usufr. nõ est ps dñij. r idẽ in sit. de leg. §. si cu. sed alibi habes qd sic. vt. s. de usufr. l. iij. que ẽ ptra. So. R. dixit qd de usufr. seruitutis. Ibi de causa vtendi fruẽ

facere fructusqz reddere: pluraqz preterea restitutiõis verbo cõtinentur. Apianus.

Et appellatiõẽ r cãe: r iura cõtinent. Gal.

Stichu aliud est hereditas: s. successio in vniuersum ius quod defunctus habuit. Paulus.

Ecce dicitur. s. eũ fundũ totũ nostrũ esse: etiam cuius usufructus alienus est: qz usufructus nõ dñij ps s. seruitutis sit. vt via r iter. nec falso dictu est meũ esse cuius nõ pot vlla pars dicit alteri esse: hoc r iul. ait r est verus.

Et pñditio cõ alio possideo: eius partem possidere dico: hoc dicit.

di dicit fm. h. vel hie de consali ubi de formali. placen. s. o sic qd usufru. est pars dñij r nõ est pars dñij. vtrinqz verũ. fm dialericos: est pars domini legalis: nõ est ps dñij pñcatur sue subiectiu vt postea specie ponatur genus: vt homo ergo animal. nã non sequit est fructus: ergo dominiuz. s. pleni. sed est legalis. i. integralis: qz simul iucta pprietas r fructus faciunt dñiu. s. pleni. vel die tertio vt notau in d. l. s. usufr. l. iij.

Quintus Mutius ast partis appellatiõẽ rẽ pñditio significatiã qd pñditio nostrũ sit: id non partẽ sed totũ esse. Seruius nõ inelegãter pte appellatiõẽ vtrũ significari. Apianus.

Artum nõ esse partẽ rei furtiue sceuola lib. r. qñstonũ scribit. Idem.

Her est locus qui sine villa est. Stipendiũ a stipe appellatum est: qd pñditio. i. modica era colligatur. Idem hoc ẽ tributũ appellari ppo. ait: r sane appellat a pñditioẽ tributũ vel ex eo qd militibz tribuat. Paul.

Alienatiõis verbũ etiã usufruptionem cõtinet:

sic intelligo cõ ex vtraz pte vnũ tñ voluerit cõstituere agrũ retinẽdo quilibet dñiu sue partis. alioquin duo essent: vt. s. de leg. l. qd in rex. §. si quis. r. l. plane. §. si. r s leg. ij. l. gaius. §. si. r. s. cõmunita pte. si quis duas. §. si quis. r. s. de rebus eo. magis. §. si.

Utrũqz portioẽ diuisam r indiuisam.

Artum. ancille furtiue: si cõceperit r peperit ancilla apud bone si dei possessorem: vel etiam heredes furis ignorantem nõ est pars. r sic potest usufru. aliter si ancilla pregnans surrepta fuerit: vel si apud furem cõceperit: vt hic r. s. de usufru. si aliena. l. rñ. r. s. de furtis qd vas. §. si ancilla. sed cõtra. s. de vtre in spi. l. i. §. ex hoc rescripto. vbi dicit esse partem. sed ibi anteqz nasceretur hic post. vel est portio. vt sicut p iure multo r nõ datur interdiciũ de libero ho. ex hi. sic nec. p partu. sed portio nõ est quo ad usufruptionem impediendam.

Her est locus vacuus.

Ulla. i. domo. r hoc in rure. r plene de eis dic vt. l. eo. l. fundi. r. l. questio est.

Stipendium. a stipe qd est modicũ es vt subijcit: vt soluant. r. vi. denarios rustici nuncio pñcipis.

Idem. qd sic minutatim colligitur.

Contributiõẽ. sic r tributõia a contributiõẽ dicit. vt. s. de tribu. l. pcuratiõis. §. p hanc.

Militibus. vt. r. C. de pcura. l. qui stipendia.

Alienatiõis. ẽt usufruptionẽ. pone exẽplũ: phibita est alienatiõẽ fũdi dotalis. §. usufru. vt. s. de fun. do. si fundi. r. C. de fun. do. l. i. in fi. idẽ re pupilli: vt. s. de acq. re. do. l. bone fi. §. velut si pupilli. hz fallit qd hõ dicit: quia res liti gosa non potest alienari: vt. C. de litig. l. lte. pot tãme usufru. vt. s. de rei ven. si post ac. r. C. de prescrip. long. tempo. l. i. r est ratio: qz vicis litigiõis

Liber Duodecimus

non afficit rem: vt no. C. de acquir. pos. l. vitia.

a **Vir** est. vir fit qd nunq̄ fit. sic ponit. s. ad velle. i. tot. in pun. sed aliter. s. de iudi. vir.

b **Non** videatur alienare. qz bene alienat.

c **Nō** vtendo. omittit em̄ facere qd facere dz. s. vi. vt

z. s. que in fraudē

cre. l. in fraudē. sic

z si sponat. vt. C.

de rebus alie. non

alie. l. si.

d **Amisit**: als

abutēdo. nā z tūc

perdit. vt. s. quem

admodum serui.

amit. si sic.

e **Acq̄rendi**. i.

qui pōt acquirere

z nō acquiris.

f **Nō** intelligit.

pone exēplū. s. q̄ i

frau. cre. l. que aūt

itez. s. de dona. in

ter vi. z vro. si spō

sus. s. si maritus

z fa. s. de col. bo. l.

z s. cōfertur. z si in

frau. pa. l. i. s. verū

z. s. de iur. do. l. p

fecticia. s. si pater.

z de ali. iu. mut. s.

cau. fac. itē. s. pōt

z. i. i. nō alienat.

sz fallit hec regu-

la. s. ve peti. here.

sz z si le. s. pinde. z

s. de heredi. v. l.

ij. s. nō tū. z. s. fo-

lu. matri. l. si fo-

uabit. Accur.

g **Non** amplectitur. i. non eligit.

h **Neq̄** p̄iunctiōē. cōiunctio p̄ r̄oz z s̄milia: disjunc-

ctio p̄ vel. vt lucius cains heres esto. Itē peto codicē de

cē: que oratio dicit soluta: vt. l. eo. sepe. vbi plene habes

de illis orationib⁹. z hoc quiddē iudicat ex mēte loquen-

tis vt hic: qd̄ intellige in iudicis: vt. s. de iudi. l. si qd̄ in

entione. Itē in vltimis volūtatibus: vt. l. eo. triplici. se-

cus in tractibus vbi p̄tra. p̄ferentē fit interpretatio: vt

s. de p̄trahē. emp. labeo. z de pac. l. veteribus. vbi plene

dicit. sed qd̄ si mēs hic nō apparet: Rñ. p̄sumit p̄iuncta:

vt. l. eo. triplici. s. videamus. z adiunge. l. sequentē.

i **Coniunctiōē**. bene dico hoc in illa que neutrum

illorū hz: qz hoc etiā in ea est que p̄iunctiōē habet.

k **Labeo**. vt. l. eo. sepe. z cōtra disjuncta. p̄ cōiuncta:

vt. d. l. sepe. z. C. e. l. cum quidam. z de epis. z cle. si quis

in hoc. z auf. sed nouo.

l **Hereditas** meo. dare vel facere spondes. naz sufficit

vni dari vel fieri: nisi factū vtriusq̄ intelligant cōtrahē

tes: vt in illa stipulatione h̄e licere: vt. s. de verbo. ob. si

pulatio ista. in prin. z. s. i. z in illa p̄te z heredez tui non

fieri vim. vt. s. de verb. obli. si stipulatus sim.

m **Alia** cedua est. vt cedere. i. est habilis ad cedēdū

z solu. ma. l. diuortio. s. q̄ in anno. z. s. de p̄trahen. emp.

sum manu. s. illua. z arbores cedue dicunt in hoc sensu:

vt. d. l. diuortio. s. si fundum.

n **Est** esse. sub. etiam. z in hac significacione s̄ glans

caduca que cecidit: vt. l. eo. s. glans. accur.

o **Stipula** illecta. i. non lecta. z pone casum: vt. s. de

cōtrahen. emp. qui fundum. s. fundi.

p **Spice**. sub.

ch spice. z. et. sub.

sunt: als mil sub.

q **Wesslem**. i. ex

messe deiecto.

r **Quas**. spi-

cas.

s **Macauerint**.

h̄ sub. ch si nō h̄a

bes in ter.

t **Novalis**. i.

nouit apta ad co-

lēdū: vt prarū qd̄

colit ad seminan-

dū de frumento.

v **Precisa**. ad

colendum.

x **Cessat**. als

cessat. s. anteq̄ are

tur: vt pinde me-

lius fructificet. et

alias cesa sit. i.

apta. et hoc enaz

dixit precisa: vt. s.

in eo anno impin-

guet sterq̄imio: vt

pbat sequēs clau-

sula. itera autē z.

alias accipit no-

uale terra ex silua

extēta: vt. s. o ter.

mo. l. si. in fi. et de

peti. h̄e. vnk. z h̄ ē

posset sic accipi.

y **Integra**. i. arata. qz he impinguationes sunt de-

rum cum ea est arata.

z **Pascendi**. z impingandi.

a **Ex** arboze cecidit. vt p tali del iterdictū de glāde

legenda: vt. s. de glan. le. l. i. cuius appellatione oēs fru-

ctus p̄tinent vt ibi. z. l. eo. qui venens. s. glans.

b **Pascua** silua. als cedua: vt. s. e. in p̄inci. z als pas-

cuca: vt hic. z. C. de pascuis pu. vel pu. l. i. z. l. si. in fi. z iū-

ge sequentem legem.

p **Ratū**. de hoc fit mentio. s. de act. emp. si in qualia

tate. z in hoc nō lz pascere: vt. C. de pa. pub. l. si.

d **Capiendum**. s. sine semine.

e **Inus**. pone exēplū. s. de tribu. illud. s. min⁹. fa. l.

eo. l. verbū amplius. in fi. itē pone exēplū. s. de si

de iur. amiss. in prin. itē pone exēplū. l. eo. si ita a te stipu-

latus. z facit qd̄ dicit. s. eo. l. cui. s. minus.

f **Alam**. subaudi fieri.

g **Cozam** pluribus. repete fieri hoc in cōtractibus z

p̄p̄iē. z pone exēplū. s. de institua. sed et si. s. p̄scribe-

re. Item et. s. de iure fit. nō intelligit. z. s. de testa. l. heres-

des. als aliter z impop̄iē: vt. s. de ritu nup. l. palā. itez

no. pluribus. nā etiā coram vno. vt. l. i. coram.

h **Actiōis**. si lex alicui actionem indulget z perfecti-

tionem: vt. s. e. l. creditores.

i **Estiā** p̄secutio. s. extra ordinē: vt p officij iudi. vt. s.

de mino. l. q. si minor. §. si. r. i. eo. pecunie. §. actiois hbo. vel die psecutio. §. i. r. e. vt. plene hēs. §. e. peclue §. actiois.

Restituere. pone in rei ven. §. de rei ven. l. preterea. §. itē in actioe psonali: vt. §. si cer. pe. l. cū fundus. in prin. r. de vsur. l. ij. r. l. videamus. §. in fauiana. r. in peti. here. si est pcedo possessor: vt. §. de peti. here. illud. et facit. §. e. plus est et. §. e. l. si. et. l. cum peto. r.

Intelligit. §. possessor pdenat⁹ restituere.

Cām. cā rei est oē qd actor habuisset: si tpe litis ptest. restituta res fuisse: vt. hic r. d. l. preterea. r. l. cū fundus. r. §. ad ex hi. iulianus. §. si.

Acepti. i. tpe litis cōtestate.

Uncapitōis. veluti si possessor lit. ptest. cōpleuit vsuca. nā restitue rei nichilominus et cauebit de dolo vt. §. de rei ven. si post acceptū. et pempto. l. ij. §. i.

Strictus. vt. et. §. i. in condemnatioe. §. i.

Iis. pone exempli. §. de testibus. l. i. a. 30.

Actionez. intentatam: vel intentandam. hoc est ante litē r. post: vt. diximus. C. de transac. l. causas. et per illam pone hic exemplum.

In psonā siue mixta sit siue offm iu. locū hēat. a. 30.

Erbum oportere. pone exempli qd stipulor a te qd d te dare opz. nō em videri stipulat⁹ qd iudex in sua expressi: sed qd pure r. in rei veritate nūc debebat: vt. §. de verb. obli. si a colono. r. l. stipulatus. §. cū stipulamur licet arbitraria actioe michi tenebaris. vnde cōdenatio poterat crescere: vt. §. de in. li. i. l. i. Alij sic verbū oportere necessitate imponit: vt. §. de transac. l. cū hi. §. arbitratu. r. de rebus eo. l. magis. §. nē si. secus in verbo pōr: vt. §. de offi. pfi. l. sepe. r. qd subijcit nō facultate que pōt r. c. mutat casum. q. d. nō sicut pōt pluris vel minoris cōdenare: ita pōt in predictis ipse cognoscere vel alij delegare. pōt aut pluris vel minoris cōdenare: vt. in predictis arbitrariis. Item pōt facere r. omittere. vt. C. qd r. qd iu. l. nō quicqd. Itē pōt r. plusq̄ sit petiti dānare si plus inueniat deberi fm quosdā: vt. arg. §. de iudi. l. solemus r. C. de ap. l. si. in fi. et insti. de ac. §. si vnus. qd rō placet: vt. C. si a non compe. iud. l. i. et. §. de iudi. l. non potest. et no. in. d. §. si minus.

Ad hntatē. l. qd hē nūc debet. siue ad vey rei precisi.

Stentū. i. partum.

Onū. Cuiusq̄ rei. ergo etiā in brutis locū habet.

Factiq̄. i. editi cū generale sit nomē. vt. §. l. 3.

Nascitur. p parte alia.

Parte. r. hi sunt liberi. i. filij: vt. §. de sta. homi. l. nō sunt. in. §. Accur.

Corporis: vt. cum duobus capitibus.

Cōtraria est. et sic retinet formā hominis.

Videtur. qd oīno discrepat ab hoīe vt. titulus.

Greci. i. fausta sma. et hi nō sunt liberi. i. filij: vt. d. l. nō sunt. in. prin. nec tenet pater instituire: vt. C. de po-

stip. here. in. §. i. vt. ex here. l. qd certa tim. in. fi. qd q̄ con tra: vt. §. l. queret

Absignati. i. trib⁹ modis Subst- dicit assignare. gnare pmo vt. hic. r. C. trib⁹ mo de admi. tu. l. si nō dis. 6.

Subscripti. i. scribo in testō. i. sigillare: vt. §. de testa. l. ad testum. §. si quis.

Tertio. i. obliga- re: vt. §. de iure im mu. l. semp. §. con- ductores.

Pro scri- ptioe. abs subscri- ptione.

Bona intelli- gunt. i. naturali si- gnificatioe nō cuii luy. §. de bonoz ap. r. pone exēpluz in filio emācpato: qd oīa bona pfer. qd

colla. bono. l. cum emanci. §. illud. Itē pone. §. de iure do. mulier. r. §. de le ga. i. nō amplius. in. pn. r. §. l. venisse. §. hoc fallit in bo. pos. que cū cōmodo r. incōmodo transi: vt. §. de bo. pos. l. ij. et in hereditate: vt. §. eo. hereditatis. r. fideicōmissa- ria restituitioe: vt. §. ad trebel. cogi. in. prin. r. l. pcedēti in. fi. r. l. in beneficijs: vt. §. eo. l. princeps. r. facit. §. eo. bonozum appellatio.

Attestari. abs attestari: alias protestari. r. pone exē plū. C. de nō nume. pecu. l. in ptractibus. §. si. vbi excep. nō nume. pecu. opponit absente eo cui opponit. itē pone C. de anna. excep. l. vt pfectus. in. fi. itē pone. §. ad mace do. l. si filius. absente. r. facit. §. eo. l. pro xi. in. prin. r. §. eo. plebs. §. i. Accur.

Incertus. nobis subau. r. da exēplū. §. de rei. ven. l. is qd se. nā sibi nemo incert⁹ esse pōt quā pte possideat qz incertā partē nemo possidere pōt: licz ad incertā partē detur rei vendi. vel peti. here. vt. §. de rei ven. l. que de to ta. §. i. r. §. si pars here. pe. l. i. in. fi.

Testatio est. facit. §. e. l. pri. §. pe. r. qd ibi dixi.

Testatione. i. coram testibus.

Serui. pone lego seruos: r. ancillas videor legasse: vt. §. de leg. ij. §. seru⁹ q. r. fa. l. qd duos in eo. ti. r. §. eo. ti. l. patroni. r. §. e. l. i.

Familie. pone exempli. §. de pub. l. i. in. pn. r. §. fam- ilie. Itē. §. vi. bo. rap. l. ij. §. familie. itē. §. de vi r. vi. ar. l. i. §. familie. r. facit. §. eo. pnuiciatio. §. familie.

Non rituef. sicut nec turbā facit vel rixā vnus: vt. §. vi. bono. r. ap. l. i. pteroz. §. turbā. nec vniuer sitatē: vt. §. eo. neratius. r. da exemplum in familia publicanti: vt. su perioz. §. sed cōtra. §. de vi r. vi. arma. l. i. §. familie. sed illud quo ad illud interdictū in odij violentie.

Serui. pone lego seruos: r. ancillas videor legasse: vt. §. de leg. ij. §. seru⁹ q. r. fa. l. qd duos in eo. ti. r. §. eo. ti. l. patroni. r. §. e. l. i.

Familie. pone exempli. §. de pub. l. i. in. pn. r. §. fam- ilie. Itē. §. vi. bo. rap. l. ij. §. familie. itē. §. de vi r. vi. ar. l. i. §. familie. r. facit. §. eo. pnuiciatio. §. familie.

Non rituef. sicut nec turbā facit vel rixā vnus: vt. §. vi. bono. r. ap. l. i. pteroz. §. turbā. nec vniuer sitatē: vt. §. eo. neratius. r. da exemplum in familia publicanti: vt. su perioz. §. sed cōtra. §. de vi r. vi. arma. l. i. §. familie. sed illud quo ad illud interdictū in odij violentie.

Liber Duodecimus.

Faciant. s. forte retinet. vt ar. s. qd cuiusq. vni. l. sicut. s. si. ite tres forte faciunt. vt Ieo. neramus.

Rmoru. no vtiq. s. tm. et pone ex eplu in. l. i. i. l. i. s. vi publi. q. hz locu qn armis est illata vis. vt l. i. de infidic. s. q. aut. et de pub. iudi. item lex iul. et. s. de vi et vi ar. l. i. q. in pn.

ite facit l. i. de pu bli. iudi. s. telu. et s. de fur. si pigno ri. s. qui furem.

Robti. po ne ere plum C. de post. l. q. q. s. d. Turpe e. qz cōtra ius natura le: siue legē dei: vt non furtū facies: non mechaberis: vt. s. l. i. in fi.

Ciuitatis. i. iure postiuo. vt l. si. de pe. teme. li. s. penni.

Erbo victi. puta lego ti bi victū vel educa tionē: vt hēs exē plū. s. d. ali. r. cib. lega. l. si. et. l. i. q. s. nos. s. verbū vive re. ite pōe exē plū s. de re iudi. l. si vi ctum. r. facit i eo. ti. de adimē. lega. l. legauo. s. arg. s. s. de transac. l. cū bi. s. q. trāsgit. s. z ibi in amittēdo. s. sūt in acq̄rēdo. vt ibi in verbo alimē ti: s. in s. bo victus et iuge. l. seq.

Esui. id ē ad escam siue cibum. Accur.

Etera. ea appellatiōe. s. victus. et iuge. l. seq.

Strati. i. i. appone strati vel strata oē rē. strati ergo siue stragula s. vestimētū qd sternit ad cub. s. dum: vt supra id qd iaceat: vt culcitra / trapeta / r. stria: qd apud quosdā dicitur lodices: nō aut aliud quo iduā tur: et da exemplū ex. l. s. de re iudi. si victū vel strati.

Insciat. in terra vel plano: vt culcitra et similia.

Stragula. idē est stragula qd strati: forte a sternē do dicta. et de ea habes. s. de aur. et arg. leg. l. vestis.

Oē palli. i. ois gnis vel de lana: vel de serico: vel de lino: vel de simili materia.

In victu g. i. appellatiōe victi. vt r. s. e. s. bo victi.

Accipimus. qua qd iduā. qz sine ea eē nō pōt.

Nō stragula. qz sine ea aliqz eē pōt. ar. s. de re iu di. l. si strati. s. s. l. i. q. s. nos. s. verbū. so. vt ibi.

In stratum. i. appellatiōe strati.

Stragula vestis. non ala: vestis ergo genus est: vt hic. et. s. e. vestis. r. s. de aur. et ar. leg. l. vestis.

Ronciatū. et statutum supple idē significant si non habes in textu: idem dici pōt: et habes p̄mū

nec duo qdē famillam faciūt. Rmorū d' appel. g' al. latio nō vtiqz tm scuta r gladios / r galeas significat s' et fustes r lapides. o' l'p. Robzū r opprobrium idē est. p'bra qdā natu ra turpia sunt: qdā ciuilitatē r quali more ciuitatis impro bata / vtputa furtum adu lterium natura turpe est: s' m'ue ro tutele damnari hoc nō na tura probum est: sed more ci uitatis: nec em natura probū est qd pōt ēt in hoiez ido neū incidere. I dem. Erbo victi cōtinētur q' esui et potui / cultui qz corpis: qz ad viuēdū ho mini necessaria sunt. vestem quoqz victus habere vicem labeo ait. g' aius. Etera quoqz quibus vt uēdi curā diue gra corpis nfi vtimur: ea appellatiōe s' i gnificatur. o' l'pia. I strati omne vestimē tum p̄mert qd i' i' i' c' i' a' labeo ait. neqz em dubiū est qn stra

verbum. C. de senten. l. ex stipulatōe. s. c. m. Ieo. ti. post sententiā. et de execu. rei iudi. l. si vt proponis. sed pro prius statui dicitur qd in cōmuni generaliter decerni tur. vt. C. de epif. et cle. l. cum clericis. s. statum. s. p. nunciari in sententijs que inter partes feruntur. vt. d. Lex stipulatōe. et s. de re iudi. l. i. qn q' ille solus dicitur hēre ius statu endi qui merū ha bet imperium. vt C. de senten. l. nul li. Accur. Potest. i. cum dem habet effe ctum. v' eos. s. iudi ces. ac. Matrē fami. liberta. d' simodo honeste viuat. v' Boni mores vt et. s. de tuto. et cur. da. ab h'is. l. scire. s. cum re i quis. et no. q' tri bus modis dicitur materfa. p̄i. Wffa. mo large pro ma tribus gnis et paruis vt modis hic. et da exemplū dicitur.

In victu ergo vestem accipie mus non stragula: in strati oem stragulam vestē. I dē.

Ronciatū et statu tum idē dicit potest: p miscue em et pronunciaſſe et statuisse solem? dicere eos q' ius habent dicendi vel cogno scendi. Matrēfa. accipere debemus eā que nō inhōne ste in domo vixit. matrem em fami. a ceteris feminis mores discernunt atqz separant: pro inde nichil intererit nupta sit an vidua: ingenua sit / an liber tina. naz neqz nuptie / neqz na tales matremfa. faciunt / sed boni mores. Paulus.

Iberationis verbum eandē vim habet quā solutionis. g' aius.

At neqz sequantur ne qz ducantur. Solu tum non intelligimus eum q' licet vinculis leuatus sit: ma nibus tamen tenetur. ac ne eum quidem intelligimus so lutum qui in publico sine

et Ieo. pronunctio s. i. Iberationis. eandē vim. hoc verum si referas te ad personam: nam qui est liberatus est absolutus et cōtra: vt et Ieo. l. solutionis verbo. Itz hoc verum quo ad substantiā obligationis tollēdā. nā sic tollitur solutione sicut alia liberatiōe: vt. s. de solu. solutionis verbū. secus si referas te ad qualitatez liberandi: nam alio modo potest quis liberari qz solutione: vt. s. de re iudi. l. iij. s. pe. rinst. quibus mo. tol. obli. per totum.

U neqz hoc totū qui neqz sequant neqz ducant: dicunt quidam fuisse rub. quandam in libro galij qd vero sequitur dicunt fuisse de textu / scz solum rē. vel qui neqz rē. id est qui non debent de iure vocari ad precepta alicuius potestatis vt quis certum est eos et se alterius iurisdicōis non deducantur ad eum p vim vt. C. de iurisd. om. tu. l. in criminali. vel tertio qui est in domo cum citatur: neqz sequitur apparitiōem extra domum non ducatur in ius: ad est non extrahatur in ius de domo. vt. s. de in ius vo. l. p̄lertqz.

Cinulis leuatus. a s' leuatus sit: a s' ligatus nō sit. Accursus.

Lex stipulatōe. et s. de re iudi. l. i. qn q' ille solus dicitur hēre ius statu endi qui merū ha bet imperium. vt C. de senten. l. nul li. Accur.

Potest. i. cum dem habet effe ctum.

Eos. s. iudi ces. ac.

Matrē fami. liberta. d' simodo honeste viuat.

Boni mores vt et. s. de tuto. et cur. da. ab h'is. l. scire. s. cum re i quis. et no. q' tri bus modis dicitur materfa. p̄i. Wffa. mo large pro ma tribus gnis et paruis vt modis hic. et da exemplū dicitur.

Iberationis verbum eandē vim habet quā solutionis. g' aius.

At neqz sequantur ne qz ducantur. Solu tum non intelligimus eum q' licet vinculis leuatus sit: ma nibus tamen tenetur. ac ne eum quidem intelligimus so lutum qui in publico sine

et Ieo. pronunctio s. i. Iberationis. eandē vim. hoc verum si referas te ad personam: nam qui est liberatus est absolutus et cōtra: vt et Ieo. l. solutionis verbo. Itz hoc verum quo ad substantiā obligationis tollēdā. nā sic tollitur solutione sicut alia liberatiōe: vt. s. de solu. solutionis verbū. secus si referas te ad qualitatez liberandi: nam alio modo potest quis liberari qz solutione: vt. s. de re iudi. l. iij. s. pe. rinst. quibus mo. tol. obli. per totum.

U neqz hoc totū qui neqz sequant neqz ducant: dicunt quidam fuisse rub. quandam in libro galij qd vero sequitur dicunt fuisse de textu / scz solum rē. vel qui neqz rē. id est qui non debent de iure vocari ad precepta alicuius potestatis vt quis certum est eos et se alterius iurisdicōis non deducantur ad eum p vim vt. C. de iurisd. om. tu. l. in criminali. vel tertio qui est in domo cum citatur: neqz sequitur apparitiōem extra domum non ducatur in ius: ad est non extrahatur in ius de domo. vt. s. de in ius vo. l. p̄lertqz.

Cinulis leuatus. a s' leuatus sit: a s' ligatus nō sit. Accursus.

U neqz hoc totū qui neqz sequant neqz ducant: dicunt quidam fuisse rub. quandam in libro galij qd vero sequitur dicunt fuisse de textu / scz solum rē. vel qui neqz rē. id est qui non debent de iure vocari ad precepta alicuius potestatis vt quis certum est eos et se alterius iurisdicōis non deducantur ad eum p vim vt. C. de iurisd. om. tu. l. in criminali. vel tertio qui est in domo cum citatur: neqz sequitur apparitiōem extra domum non ducatur in ius: ad est non extrahatur in ius de domo. vt. s. de in ius vo. l. p̄lertqz.

Cinulis leuatus. a s' leuatus sit: a s' ligatus nō sit. Accursus.

U neqz hoc totū qui neqz sequant neqz ducant: dicunt quidam fuisse rub. quandam in libro galij qd vero sequitur dicunt fuisse de textu / scz solum rē. vel qui neqz rē. id est qui non debent de iure vocari ad precepta alicuius potestatis vt quis certum est eos et se alterius iurisdicōis non deducantur ad eum p vim vt. C. de iurisd. om. tu. l. in criminali. vel tertio qui est in domo cum citatur: neqz sequitur apparitiōem extra domum non ducatur in ius: ad est non extrahatur in ius de domo. vt. s. de in ius vo. l. p̄lertqz.

Cinulis leuatus. a s' leuatus sit: a s' ligatus nō sit. Accursus.

U neqz hoc totū qui neqz sequant neqz ducant: dicunt quidam fuisse rub. quandam in libro galij qd vero sequitur dicunt fuisse de textu / scz solum rē. vel qui neqz rē. id est qui non debent de iure vocari ad precepta alicuius potestatis vt quis certum est eos et se alterius iurisdicōis non deducantur ad eum p vim vt. C. de iurisd. om. tu. l. in criminali. vel tertio qui est in domo cum citatur: neqz sequitur apparitiōem extra domum non ducatur in ius: ad est non extrahatur in ius de domo. vt. s. de in ius vo. l. p̄lertqz.

Serual. l. custodiā nauiculae forte. ille ergo demum est solutus cui libera dāf recedēdi facultas: vt. s. de lib. ho. exhi. l. iij. r. de acq. re. do. l. iij. in fi. r. l. v. in prin. r. facit. Je. veruz est est qui in car. r. l. vinculoz. r. s. ex qui. cau. ma. succurrif. r. l. in eadē. qd g̃ interim pmittit quasi in carcere sit non tenet: vt. s. qd me. cau. q̃ in carcere. p. quā potea hic po nere exēplū. itē de hac solutiōe ha: bes. s. de poss. l. si hominem.

Bonoz. aut ci uilis. iuris fictiōe vt cū signi ficant ea q̃ bona fi de possidemus ex emp. ro: vel sūt cā: etiā si aliena sint: s̃m a3o. naturalis est ea possidem^o q̃ nostri dñij sunt: vt J. s̃ in bonis. vel dic ciuilib^{is} signi ficat h̃ dicitur bo: noz ue possessio: nē: vt. s. vt in pos. le. l. i. cui s̃. bono r̃i ṽ ipsa bona in vniuerso. vt. J. e. l. bonoz. que oia cō modū r̃ icōmodū habent: vt. r. s. de bo. pos. l. i. r. iij. in prin. r. J. eo. hereditatis ap. sed natu ralis q̃n afferunt cōmodū: vel si afferunt incōmodū eo dōduo qd̃ sup̃est cōtinetur appel. bonoz: vt. s. e. substi gnati. s̃. bona. r. de iure do. mulier. r. J. e. l. pprie.

Cōprodesse. r. qd̃ p̃dest beat. s̃ ciuilib^{is} etiā si nō beāt: est bona dicuntur: vt modo dixi.

Dominij. hec naturalis est appellatio: vel dic etiā ciuilib^{is} si cū incōmodo sunt vel nō afferūt cōmodū. r. fa. s̃. de acqui. re. do. l. rem in bonis.

Bona fide. hec ciuilib^{is}. vel dic etiā naturalis qua tenus profunt. accur.

Eque bonis. i. ciuilib^{is} appellatione bonoz. a3o. vel etiā naturaliter in eo q̃ beant: r. facit. s̃. de acti. r. ob. l. actio in personam.

Clidentur. subaudi ciuilib^{is}.

Nurus. pone exēplum. legata non debent nurui ru pto testamēto p̃trata. nec ergo pnurui: vt. s̃. de le. l. virilis. s̃. nurus. Itē pone. s̃. de postu. l. i. s̃. fi. r. l. cui s̃. affinitates. r. facit. J. eo. l. generi. r. l. soceri. Itēz pone exēplū. s̃. de do. l. iter. vi. r. vro. l. iij. s̃. ab vroz. r. s̃. socru.

Appellatione. nō vocat parēs in ius sine venia. qd̃ nomē parens comprehendit superiores vtriusq̃ serus in infinitū: vt hic. et. s̃. de in ius v. o. l. v. s̃. p̃tor. r. s̃. parēs. r. hoc ee interpretatione secus ex vocabuli si gnificatiōe: vt. s̃. d̃. gradi. l. iuris s̃. s̃. parēs. q̃ est s̃. At appellatione patris nō cōtinetur auus: vt. s̃. de ritu nuptia. l. in lege. in prin. r. s̃. non autem obest. sed est ar gumentum p̃tra. J. eo. l. ius ita interpretatio. accur.

Atroni. cōtinet. hoc ex eo q̃ masculini cōcipit fe minini: vt. s̃. e. de testamēto. s̃. serui. r. J. eo. liberi.

r. l. p̃nunciatio. in prin. sed p̃tra. s̃. de ope. liber. l. si cui patronus. vbi dicit q̃ patronus p̃sentiendo liberte vt nubat amittit pet. oparū: nō sic in patrona. s̃. ibi sp̃ale: r. reddit ibi rō in fi. qz. nō indecore p̃stant p̃rone. Spe ita cōputatū. alias cōputatū. r. alias cōper tum. i. recitatu r dictum. Et no. q̃ tria dicit r exem plicat p̃ ordinē. m̃. s̃. soluta. solu te orationes sunt in q̃bus cōiunctio est copulatiua ṽ dissūctiua ṽ alia. r. qd̃ quādoq̃ p̃ sepatis. i. dis iunctis accipiuntur: vt. J. ibi cum s̃o di cimus. q̃nq̃. p̃ cō iunctis: s̃ hoc nō dicit h̃: vt. J. s̃. cū s̃o. dixit. p̃. q̃ si non appareat ex mente p̃ferentis: vt. s̃. e. l. alienatio nis. s̃. oratio.

Nā cū dicit. exēplū. prin. r. dic gentiliū. q̃. i. cognatorū. sic po nit. s̃. de p̃bo. l. i. r. supple hic. sic he reditas defuncti agnatorū genti liūq̃ ponit hicq̃ p̃ separatione. i. dis iuncta. non enim agnati cū cognatis admittunt. s̃ post suos admittunt agnati r tertio cognati: vt. s̃. si ta. te. nulle. ex. l. i. r. quis ordo in bo. pos. fer. l. i. sunt r. alia exēpla vbi cōiuncta pro dis iunctis accipiunt: vt. s̃. e. l. con iunctionē. hanc di co cōiuncta p̃ dis iuncta ponit: nō tñ sem̃: sed. pprie p̃ o nit pluries: r. hic subicit: ar cū dicit r.

Patroni appellatiōe r patrona cōtinetur. r. oratio iuncta ponit pro dis iuncta nisi turis dispositio als repugnet. dis iuncta s̃o pos ita inter genus r specie ponit p̃ cōiuncta. soluta s̃o in illam resoluitur ad quā facti quali tates r turis dispositio adapta tur. h. d. Bar. Paulus.

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Spe ita cōputatū est vt r p̃iuncta p̃ dis iunctis accipiunt: r dis iuncta p̃ p̃iunctis: interdū r soluta^m pro separa tis: nā cū dicitur apud vete res agnatorū gentiliūq̃: q̃ p̃ separatione accipit: ar cum dicit super pecunia^m tutelave sua: qz tutor sepatis sine pe cunia dari nō p̃t: r cū dicitur quod dedi aut donauit: vtraq̃ p̃tinemus. cum s̃o dicitur: us

Text from the reverse page, partially visible on the right edge of the image.

p. d. siuncta: r dic qd eum dare facere opz: q index sic in sententia dixit. p dno tici in id qd eum dare facere opz. ch tamé certa sit quántitas vel factú r in aliqua parte gesto rú cõp re hõsa. als nõ tenet hęc snlar: vt. C. de sen. q sine certa quántitate. l. hęc snla. vel pone in cõtractu: vt. s. de verb. obli. l. l. a colono. r. l. l. si stipularius. s. cõ stipulamur.

a Quoduis eorum sufficit. siue aliqd debuit dari aut fieri: ac si dicitur p mittis quicquid aut dari: aut fieri r. r ita soluta p disuncta ponit. sic. s. de legi. r se. con. l. legis. r ecõtra qñq; p cõiuncta: r hic subicit: ch nõ dicit. sic. s. de aur. r ar. leg. si quis ita.

b Donuz munus. in quo hęc discrepant. habes. f. eo. inter donum.

c Opas. i. durnas.

d Redemerit. s. liberi a patrono: remoueat patronus a cõtracta. vt. s. de bo. lib. iulianus.

e Si omnia. r sic p cõiuncta. accur.

f Esse. vt a cõtracta. remoueat.

g Ex re. vel dic als ex re. i. ex impositione rei vel facti: als ex re. i. a patrono: vel dic ex re. i. veritate. accur.

h Si quedam. vt munus ist.

i Non desiderabunt. f. que non sunt imposita. vt. f. redimatur sed sufficit redimi que sunt imposita: vt a cõtra tab. remoueantur.

k Item dubitatu. consilio forte. talia erant verba in libris anti quis ope r cõ. alicuius furti facti puniatur in duplum vel quadruplum: r hoc materialiter. azo.

l Ex sententia. als sententia: r supple an sint accipiẽ de sententia cõiungenti. i. eoz qui cõiunctim dicebant orationem poni aut econtra r.

m Cõiungenti. r sic cõiungenda.

n Separantim. r sic separanda.

o Furtum facit. scz per alium.

p Condici põt. puta ei qui tulit opem põt pdici: ei q cõsiliu prebuit non. vt in h. de obli. ex de. s. ope. r. s. de fur. qui seruo. sed videt etiã qui tulit opẽ nõ tenet cõdictione furua. vt. s. de cõdi. fur. p. in de. que est ptra sol. appellat hic pdictio. f. certi generalis. ibi pdictionez furtuã negat cõpetere. vt dic dari pdic. i. psonale actõez scz furti. sicut ponit in h. de acti. s. sic itaq; vbi denegat cõ. si. furua. vel tertio hic quoquo nõ deuenit res ad eum qui tulit opẽ: ibi nõ. Et potes hic breuiter dicere generale est vt qd de pñlio nõ teneat: vt. s. mada. l. si. s. si. nisi als non erat ille facturus: vt in eo. si. si remune randi. s. si tibi. in si. s. et hoc si nõ est fraudulentu. tñc em est obligatoriu. vt. f. i. i. pñli. r. s. de dolo. qd si est sci reo. s. actio furti lz sit fraudulentu locu nõ hz vt in pun.

glo. huius. nisi alias nõerat ille facturus furtum. arg. s. de inur. nõ solli. s. si mado. r. s. de fur. si quis vx. s. neq; quãdoq; tamen ex solo consilio teneat qd: lz ille als erat facturus: vt in cõsilio dato seruo. vt. C. de fur. si qd. r. s. de ser. cor. l. i. s. psuadere. Si aut opem r pñlium si:

mul adhibuit furto tñc teneat: lz ille als erat facturus r lz cõsiliu non habuerit pncipaliter: dñ tamẽ scõdario: vt. s. de fur. si pignore. s. pe. et in h. de obli. ex de licit. s. ope. r. s. de fur. in furti ac. s. ope. r. s. recte.

q Et sane. nõc pñdicit pdictis. r Nec cõsiliu ad hoc vt teneat. f. Et factus. i. furtum.

r Secutu. vel ab eo vñlio: vt. s. de fur. l. is qui. s. si tu ticiu. r. l. qui seruo. cõ ergo hñis pñdicitur la beoni. aut dicã la beonẽ male dixit:

se: aut qd melius est vtrũq; admittã: cõ vñ ali nõ sit cõtractu. vtrũq; enim interuenire opz: vt sit furtu r agatur furtu. r fm hoc cõiunctim ponunt vt hic in fine. s. cõ diuerfa sint dare pñliu r ferre opem: separantim fm labeo nem sunt accipiẽda: r pote cõ alteru sine altero esse pos sit. imo nunq; simul sunt cõ semp pcedat cõsiliu r sequatur opa: fm hoc labeo soluit significationẽ rei bcz dicens eam separatã r diuerfam: veteres nõ effecti u agẽdĩ cõsiderauerũ: r sic vtrũq; est opus: r sic pñctim intellexerũ. pñ ex pdictio q; cõiuncta ponit p disuncta. itẽ ppue. itez disuncta p pñcta. itẽ soluta p disuncta. itẽm etiã p pñcta. Itẽ soluta quo ad quid p cõiuncta. qui casus. vñ. sunt hac. l. per ordinem.

q Reditor perpetua. pacti facti de non agendo in perpetuum.

3 Non põt. vt. f. debitor. r. f. i. i. si qd obligatione nõ põt. r. s. de ac. r ob. is cui. s. fi.

a Exceptionem timet. vt pacti facti de non petendo vsq; ad annum.

b Similis est. q; sicut vnus expectat diẽ: sic alter cõdi. sed differit in aliquo: vt. f. c. l. cedere. itẽ quantu ad pdictionẽ indebiti. vt. s. de cõdi. indebi. l. si. ff. i. c. vel dic similis est conditionali creditori cum conditio est omnimodo exiura.

q Cognoscere. pone exẽplũ vtriusq; sibi. f. cognoscere a dispungere. vt habes. s. de bo. auc. iudi. pos. l. si.

d Conferre. r post collationẽ cancellare qd redditu vel impẽsum inuenit: vt. s. de diuer. pñcip. l. in oibus s. reipu. r de re. mi. l. ex causa defertõis. r de statulibe. l. si statulibera pene. s. fi. accur.

q Cognoscere. pone exẽplũ vtriusq; sibi. f. cognoscere a dispungere. vt habes. s. de bo. auc. iudi. pos. l. si.

d Conferre. r post collationẽ cancellare qd redditu vel impẽsum inuenit: vt. s. de diuer. pñcip. l. in oibus s. reipu. r de re. mi. l. ex causa defertõis. r de statulibe. l. si statulibera pene. s. fi. accur.

q Cognoscere. pone exẽplũ vtriusq; sibi. f. cognoscere a dispungere. vt habes. s. de bo. auc. iudi. pos. l. si.

d Conferre. r post collationẽ cancellare qd redditu vel impẽsum inuenit: vt. s. de diuer. pñcip. l. in oibus s. reipu. r de re. mi. l. ex causa defertõis. r de statulibe. l. si statulibera pene. s. fi. accur.

q Cognoscere. pone exẽplũ vtriusq; sibi. f. cognoscere a dispungere. vt habes. s. de bo. auc. iudi. pos. l. si.

d Conferre. r post collationẽ cancellare qd redditu vel impẽsum inuenit: vt. s. de diuer. pñcip. l. in oibus s. reipu. r de re. mi. l. ex causa defertõis. r de statulibe. l. si statulibera pene. s. fi. accur.

q Cognoscere. pone exẽplũ vtriusq; sibi. f. cognoscere a dispungere. vt habes. s. de bo. auc. iudi. pos. l. si.

d Conferre. r post collationẽ cancellare qd redditu vel impẽsum inuenit: vt. s. de diuer. pñcip. l. in oibus s. reipu. r de re. mi. l. ex causa defertõis. r de statulibe. l. si statulibera pene. s. fi. accur.

Liber Duodecimus.

et de rei ven. l. in re. § signi. facit. Ieo. ferri. § fabrico. p. Enes. amplius. i. firmius.

P b. Te. vñ. vñ. depono apud te: vt. §. de poss. l. si hōlem. itē apud te est qd petere potes: vt. Ieo. id apud. c. Possidēt. vel cuiuslibet vel naturalis: s; fm hoc ecōtra debuit dicere/

scz q; pl. pūneat apud q; penes. cū oē qd cōtineat penes cōtineat apud: s; nō eē. sed. expōe hīc āplius. i. pl. attribuit ali cui: vel maius cōmoduz significat: nō q; largi. s; vt plura contineat.

I ntestatus. i. dē decedere i testat: da expē lū in cōcō. i. s. i. §. stab. l. filius. §. q; si hī. 7. de test. tur. si nemo. 7. de suis et legi. her. l. i. 7. in su. de here. ab ites. sta in pñ. vbi etiā nō. q; ser mōis de cedit dō in testat. e. Non fecit. vl lo modo.

H eredis. pu. ta. pmissis p te 7 herē tū. vt §. e. cōfessionē. et cōcotat. §. sciendū. in pñ. 7. l. here. dis appellatiōe et. C. de here. l. si. l. si. 7. §. de peni. he. re. l. iij. et de acq. her. si q; §. si. 7. §. de iure immu. l. iij. et. C. de leg. l. i. annalibus. sed fallit

M in casib; vt nota. §. i. i. l. qui p successiōe. Accur. Erdis. da expē lū. §. de tributo. l. i. in prin. h. p. pertinet. nec ad illas oēs: q; nō ad suos. vt. §. de tribu. l. i. §. i. 7. §. e. meritis. que est contra.

A lienatū. pone expē lū in iure emphiteotico. vt. C. de iure emphi. l. i. itē. C. de fun. do. l. i. itē facit. §. ar. §. §. de statuli. statulib; a ceteris. §. qntus. vbi hō v. dū dō cōtineat oīs alienatiō: s; magis p cordat ad id qd v. dū dō tñ 7. c. itē facit. §. d. ali. in. l. ex hoc. §. alieare h. c. Uenditū. etiā antetranslatū domini.

L iquitur. ac p hoc periculo est ēptotia: vt. §. de con. trahen. emp. qd sepe §. si res.

D onatiōis. donatio gen: vt l. si de dona. in rub. circa pñ. et. §. de dona. l. i. cōtinēo etiā legatū: vt in l. de lega. §. legatū. §. §. de dona. filiuffami. §. pe. vbi pmit tendo pater filio donare nō videt cā mortis pmittere. Sō. refert lex loquat pmittendo vel phibēdo quo casu oē cōprehenditur vt hīc. an pūnatus: et tunc non vt ibi. vel hic omnia donatio cōprehenditur nisi illa que exigit speciale cōcessiōe: nā que speciale exigit cōcef

lege. xij. tabularū oē gen: ma terie ex qua edificia constant significatur. **I** lpla.

P enes te ampl: est qd apud te est. nā apud te est qd qualitercūq; a te dēneatur. penes te est qd quodā modo a te possidetur.

Q ui testamētū fecit et ei hereditas nō est adita dicitur intestatus decedere sicut q; testamentū non fecit. **P** au.

A testat: est nō tñ q; te sūm nō fecit: s; et cū? ex testō hēditas adita nō est.

H eredis appella. **I** l. p. tlo nō solū ad primum heredē: sed etiā ad vitiores heredes refert. Nā hēdis he res / et deinceps heredis ap

M pellatiōe pīnef. **I** dē. Erdis appello ad res mobiles tñ pertinet. **I** dē.

A lienatū nō pprie dicitur qd adhuc i dñio vēditōis māer: vēditū tñ recte dicit. **D** onatiōis verbum simpliciter loqndo oēm donatiōe pprehendisse vide

tionem non continetur generali dicto. ar. §. de pccen. l. pōponus. et de mino. illud. §. si talis.

I La verba arbitrati. da expē lū. §. p socio. si societatem. §. si. et. l. sequen.

I us significat. i. q; de iure arbitrium fieri debeat hoc est a persona que possit arbitrari 7 q; dicat vt bonus vir: alo refoz mator: vt. d. l. si fo cietate. et. §. de ope. liber. si libet. p. C. Et in seruū. bene sequitur si sus significat q; serus non possit eē arbitrator. vt. §. de verb. ob. stipu latio ista. §. h. 7. l. i. si. de stip. ser. §. h. cum facti. i. 7. q; serui fm ius pio nullis habentur vt. J. i. i. l. q; ab tter. similitur nec verus artiter esse seru? pōt: vt. §. de arbi. arbitet pedius. §. l. quidā nō pōt.

I La verba arbitrati. lu cij tici fieri / ius significat: et i fuis nō cadūt. **I** dē.

H mal? abfuerit: gñalr cōprehendūt oēm dōlū q; cum q; in hanc rē admissus est: de qua stipulatio est interposita.

A ppeilatōe hēdis pīnef et hēdis hēdes. hoc tñ fallit i trib; casib;. pzo in substitutiōe pupillari. scdo in lege elia scētia. tertio in pmissiōe oparum facta a liberto pñone q; extēditur ad filios patrom si p se exierūt heredes patrom nō si per alium vt q; heredis heredes. **P** auulus.

S cendū est heredes ēt per multas successiōnes accipi. nā in paucis speciebus heredis appellatio p ximū cōtinet: veluti in substitutiōe impuberis q; q; mchē hēs erit idē filio meo heres esto: vbi heredis heres nō cōtinet: q; incertū ē. **I** tē i lege

S cendū est heredes ēt per multas successiōnes accipi. nā in paucis speciebus heredis appellatio p ximū cōtinet: veluti in substitutiōe impuberis q; q; mchē hēs erit idē filio meo heres esto: vbi heredis heres nō cōtinet: q; incertū ē. **I** tē i lege

plum in stipulatione iudicatum solui que tria continet: cui quandoq; specialiter subijci dōlū mali abesse abfuturūq; eē: et si cui rei dōl? mal? adfuerit. x. dabit. nā dōlū cuiuslibet pprehēdit etiā extranei: vt hīc 7. §. iud. sol. l. nouissima. itē pone expē lū. §. de h. ob. l. stipulatio ista. §. h. q; dōlū. et facit. §. de ser. vr. pre. si seruitus. et de ver. ob. inter stipu. §. i.

S cendū est successiōes. i. grad? vt heres heredis et sic ponitur. C. de in lit. tur. is qui rationes. et da expē lū. C. de here. in l. l. h. 7. qd dicit. §. eo. heredis. et dic h qd questui. §. de peni. here. l. iij. §. sed et ticio. l. c. Speciebus. i. casibus.

P roximū. i. pūmū scz tñ: est ergo regula vt omnes contineat: sed fallit in casib; tribus qui sequunt. et in alijs quos nō. J. i. i. qui per successiōem.

I mpuberis. facta hīs verbis quisquis 7c. et da expē lū. §. de vulg. substi. qui libetis. §. si. et. l. patri. 7. in l. de pupil. sub. §. qm substituitur.

F ilio. i. impuberi meo.

U bi. i. in qua substitutiōe vel verbis. **A** 30. Non continetur. l. primus. **I** tē in lege. da expē lū. C. de lib. et eo. l. i. pe. sed §

de bo. li. si filius. Paulus. So. ubi contrahat. heredi
 hereditate accusatiōe ingrati denegat. sic in eo qui
 ex necessitate māmuit nā hz ptra. vt. C. de bo. pos.
 fia. liber. l. i. fz nō accusat ingrati. vt. C. de ope. l. i. q
 s. **A**d d. da. ex p̄li. s. de ope. l. i. cū p̄on. s. cū liber
 tus. fz i eo. ut. si
 operari. vbi dicit
 trāsire iudiciū o
 pere ad filiū etiā
 nō herede. fz p̄ia
 loquit l oga certa
 illa si opari i cer
 ta: vt plene not. s.
 de p̄i. inde. si nō
 fore. s. libertus.
 b. **V**erba hec is
 pollice p̄ot iudi
 cū redhibitoriū
 emptori et his ad
 q̄s ea res p̄inet.
 vt. s. de edil. edic.
 l. i. s. q̄ si mācipi
 um. q̄b ex p̄onit. i.
 is q̄ in tus vniuer
 sum succedit nō i
 re illa tñ: vt. h. r. s.
 de edil. edic. scien
 dū. s. deide. fz q̄
 q̄ etiā successore
 rei cōtinet: vt cum
 b: nō dat actio p̄
 iuramētū neq̄ in
 turātem: neq̄ i est
 ad quē ea res p̄i
 net: vt. s. diureiu.
 l. ait p̄ot eius rei
 r. q̄b etiā singu
 larē cōtinet succes
 sore: siue in re illā
 vt. l. eo. nē. l. etiā si
 i re. itē fallit scō

q̄b de h. s. de adop. his s̄bis. fz i illis. l. impropie ponit.
 c. **D**āium. i. vniuersalia successor.
 d. **C**ontineatur. f. his verbis.
Liud est cape da exēplū: q̄ heres institutus r ro
 gatus de pte restituēda nō capaci: id q̄ cōfiscan
 dū est nō capit q̄b apud se māsurū est sic: vt. s. de vulg.
 sub. ex facto. s. iulian. r. facit. i. n. i. l. nō videt q̄ s̄. vbi
 plene dices. fz i. l. cepisse. so. vt. ibi. Item s. s. de fide
 ius. l. i. l. So. ubi impropie. Accur.
Sicut peruenisse. pone exēplū vt in p̄cis q̄ p̄ue
 nerūt ex vēditōe rerū hereditariarū ad bone fidei pos.
 hereditatis. vt. s. de pe. her. itē ve. s. itē placere. q̄b in
 telligit si locupletior est vt hic: r. i. e. t. l. vtrū. Itē pone
 exēplū. s. de leg. iij. q̄ cōcubinā. s. q̄. r. facit. i. e. l. nomē fi
 liarū. s. si. sed i. e. l. p̄uenisse. sed tbi impropie: sicut in
 multis alijs locis ponit impropie: vt. s. ad treb. cogi.
 s. fz si q̄s rogatus. r. de here. vēdi. l. ij. s. peruenisse. et
 s. q̄b me. cau. videamus. r. l. si ipsa.
Recte. i. arbitrio boni viri. vt. i. e. l. hec verba.
Preliari. scilicet indēnitatem. his rebus sub. p̄ot:
 et da exēplū i cōdēnato in rei vēdi. cui cauet a petitorē
 his s̄bis. vt. r. s. de rei vē. l. i. p̄s q̄. Itē p̄de i agēte redhi
 bitoria: cui s̄r his s̄bis cauet: si p̄cūit ex maleficio sui

ab e. neo. vt. s. de edil. edic. l. redhibere. s. idē p̄poni.
 i. **P**ericulum. p̄sone. vt ar. C. de trāsac. interpositas
Ad d. d. d. s. pecunie: vt. s. de dā. infer. l. iij. r
Ap̄pellatōe. absolutus a
 tota re a pte absolutur. vt. s. de excep. rei iud. si q̄s cum
 totū. item facit. s.
 de euic. l. i. et de le
 ga. i. plane. s. si. et
 s. eo. l. locus.
Ex verba. da
 exēplū et cō
 cordantias: vt dī
 xi. s. e. restituere.
Recte est. et
 sic exposui. s. l. s.
 liud. s. hec verba.
Signatōi.
Signatōi tibi
 ornāmēta multē
 bus alijs anulū p̄ti
 nētur nō signato
 ri: vt. h. r. s. d. au.
 et ar. le. l. argēto.
 s. ornāmēta. r. est
 signatōi cū quo
 sigillat. vt. s. de te
 sta. l. ad testis. s. si
 ab ipso. r. s. signis
 r. facit. s. s. bo. dā.
 diuus.
Restituere. h
 dic vt dirim.
 s. eo. restituere.
Edisse. p̄oe
 q̄ emi libe
 rū q̄ sciebat se li
 berū: tenetur mi
 chi ad duplū eius
 q̄b dedi vel per
 mutauit vel cōpē
 saui pro eo: q̄n p

clamat i libratē q̄ totū videt dēdisse. vt. s. b. lib. cā. l. in
 tāti. r. l. h. Itē p̄oe exēplū i p̄mutatōe. vt. s. de iure do.
 l. si et nuptura. itē in cōpēsatōe. s. so. ma. si filio. itē r. q̄ ac
 cepto tulit dedisse videt. vt. s. de cōdi. ob cau. l. si multi
 er. itē facit. s. de ver. ob. vbi autem nō. in fi. l.
Rugē. appellari. f. aut paul. et nō. q̄ nēme reddi
 tus gen. est ad fruct. cū ois fruct. sit reddit. fz
 nō ē: q̄ part. est reddit. nō tñ est fruct. vt. s. de vsur.
 paul. s. hēs. r. s. nerat. et ad treb. l. deducta. s. si he
 reditatē. r. s. vsur. i. pecudū. s. part. et redditui parifi
 cat paul. frugē: sicq̄ cōtinet oia q̄bus hō vescat fm est
 in quo corrigat eum iulianus statim.
Iulian. scribit. r. male addēdo: imo corrigēdo.
Vescat. q̄b intellexerat paul. a fruendo dictas.
Frumētū. dixit fruges vocabulū: nūc frumētū. i. e.
 qui fundum. dicit de pomo.
Teneat. i. spica. s. ordeli r. spelta r. auena.
Diffinisse. dicit iulianus.
Pot. dicit. s̄ frumētū. sed hoc in fi. l. corrigit.
Siliqua. i. pelle quadā qua retinet fabe: als aliē
 accipitur. vt. C. b. epi. et cle. cū clericis. aut. fz hodie. q̄
 scz lupinū et fabā et silia legumina putauit r. et sic cor
 rigit q̄b. s. dixit. Est ergo hic ḡhār eius significatio:

Specialiter vero vulgari sermone dicim⁹ id tñ granum frumentu: qđ s sui bonitate cetera excellit.

Interdū significat. i. dicere sibi possessiōis significat sibi proprietatis. i. id qđ designat p sibi. ppetatā: et da exēplū. s. de iudi. si de vi. itē. C. de fiducia. mi. l. si. et. C. de s. h. ep.

Cū res. et de dona. inē vi. et vro. l. si qđ dē. et eōtra dñū p possessiōe. vt C. de rei. vē. l. s. rēns b. Possessiōes. expōit ergo. i. res possessas.

Impēse. peritūra. omnino. b. Futura. idqz repetēde sunt. vt ar. s. ad. l. r. ho. de iact. l. i. s. equif. simum. et da exēplū. C. de rei. vro. actio. l. i. s. sed et si ob impensas.

Pastinatio. i. plantatio arbuti. i. arborū ne ruat terra i futuris anni: vel etiā pastinatio vinee: vt accipitur. s. qđ vi aut clā. l. sp. s. i.

Fuerat. alio: qui diceret necessaria impēsa.

Puerorū. i. puerorū. vt. s. de rei. vē. s. i. s. h.

Carere. vt. s. de impē. l. vtilis. et de pig. ac. si fu.

In his. i. in vtilibus impēsis. et ita est cōtra. s. de impē. l. i. s. p. e. vbi dicitur pistrini et horrei impēsa est necessaria. So. si fiat in reficiēdo obtinet qđ ibi: si in faciēdo obtinet qđ hic. ar. s. de i. actus. pua. l. i. s. p. e. vel pīc sū qualitātē rerū qñqz necessaria qñqz vtilis dicit impēsa horrei et pistrini.

Voluptarie. als voluntarie. i. voluntatis cā facte: als voluptarie. i. voluptatis vel delectatiōis cā facte.

Incrustatiōes. qñqz subtilis crusta marmoris ex tra murā ponitur: vt totus marmorēus videatur. Loricatio est celatura in modū lorice facta: vt picture mīlitū armatorū vt i palacio cōis bonoñ. et qđ subicit picture. f. als imagines vel figuras cōtinētes vel nullas. et facit ad hęc. l. s. de rei. vē. l. in fundo. et qđ ibi no. et. C. de rei. vro. ac. s. h. nec ob impēsas. et qđ ibi no. et facit s. de impensis. l. quod dicitur. et. l. sequē. et de peti. hēre. l. vtilis. Recur.

In generali petitione. pone qz testator in substitutiōe repetitū legata que ab instituto reliquerat. vt s. de leg. i. i. cum in substitutiōe. sed et hoc nō dico intelligi repetitū nisi cōtraria colligatur voluntas. vt. s. de lega. i. licet. item pone vt. s. de fun. instru. l. scie. in pñ.

Et facit. Te. l. verbis.

Am p̄tor. p̄tor dicit. opus vi vel clā a te factū

Interdū proprietate qz verbū possessiōis significat: sicut i eo qđ possessiōes suas legasset in sum est. idē.

Impēse necessarie sunt que si facte nō sunt: res aut peritura aut deterior futura sit. **A**ntes impēsas esse fulcinius ait q melloze dote facit: deteriorē eē nō sināt ex quib⁹ redditus mulieri acquiritur: sicuti arbuti plantatione ultra qz necesse fuerat. Et doctrinā puerorū quorū noie onerari mulierem ignorante vel inuitā nō oportet: ne cogat fundo aut māci pijs carere. In his impensis et pistrini et horrei in fule dotali adiectus plerūqz dicitur. **V**oluptarie sunt que specie dūtaxat omāt: nō etiā fructū augēt: vt sūt viridaria et aque salientes: incrustatiōnes/loricatiōes/picture.

Testator repetēdo legata

restituas. vt. s. qđ vi aut clam. l. i. in pel. qđ exponit hic nō solū op⁹ restituat. i. destruit: et in pūstū statū res reponit. s. etiā oē dāni actōi emēdat. vt. s. qđ vi aut clā l. sem. p. s. in hoc iter dicto. Itē cū debeat arbitrio boni viri destrui: vt. s. de ope. no. nū. l. anpe. s. i. vt. et arbitrium est. etiā i offi dāno. vt. s. eo. hęc s. ba. ergo oē dāni venit: vt hic dicit. In alio sensu ponit restituere. s. e. l. restituere.

A substituto videtur repetere et libertates. h. d. Idem. **I**n generali petitione legatorum etiam date libertates continētur ex mente legis. xij. tabularū. Idem.

Am p̄tor. dicit vt op⁹ factus restituatur: etiā dāni datum actor cōsequi debet. nā verbo restitutionis omnis vtilitas actoris continetur. Idem.

Arbū amplius ad eū quoz pertinet cui nihil debetur: sicut ex contrario minus solum videtur: etiam si nihil esset exactum. **I**tem.

Ropie bona dici non possunt: que plus i cōmodi qz pmodi habēt. **P**auli

Enes liberos intelligimus. **M**arcel.

Eratius p̄scus tres⁹ facere existiat collegiū: et hoc magis sequendū est. **C**ell⁹.

Ropie non p̄nt. i. naturali significatione s. b. v. s. e. b. v.

nozum. vbi plene dixi. Recur.

Item pone exēplū. pater dedit tutores filio: si plures hz oibus videtur dedisse. s. qđ sunt in pmo gradu: vt. s. de testa. tu. l. si qđ ita s. i. et hoc qz fauor est. sec⁹ si odii esset: vt ex heredo filii mei cū plēs habeā. nā ne mo est ex heredo. vt. s. de li. et posth. l. i. et p hoc est i eo. tu. l. cū quidā. et sū hęc casum nō est cōtra qđ signat insti. qui da. tu. p̄nt. s. h. vbi dicit nō cōmnci nepotes filij appellatiōe. **U**el dic scđo casu in pupilla p̄hibita tutori vel ei⁹ filio iūgi: vt et nepoti iūgi nō possit. vt. s. de ritu iur. l. senatus cōsulto. et est rō: qz rōnē reddere dicit. vt. s. e. ti. l. qđ tuor. s. h. et. l. liberti s. senatus cō. als si vt. d. l. l. i. qđ da. tu. pos. **U**el dic tertio loq⁹ i quodam alio spālī casu vt i oēs oino p̄p̄dat: vt lego tibi p̄dit cum villico et p̄bernalib⁹ ei⁹ et filijs ei⁹: nā tūc nepotes ex filio legati vidētur: et sic appellatiōe filij nepotes cōtinētur. vt. s. de lib. et s. h. et p̄p̄t. et hoc qz nō debēt nepotes separari p̄tib⁹. vt. C. cōiavtriu. qz tu. l. possessiōis als r̄l̄anter s. vt. l. i. qđ da. tu. pos. s. h. et facit. s. e. cognos. f. **O**ffis. masculos et feminas. **E**ratius. p̄scus loc⁹ collegij h̄ mētiō: qđ ex d̄t fiat

Dhoib⁹ d̄t: tres s. f. hoies ad min⁹ sub. facit colle Collegij. s. p̄ vñū retinet. vt. s. qđ cuiusqz vni. l. sicut est. s. h. um tres **I**dē de familia: vt. s. e. de testatio. in fi. vbi de hoc dixi. hoies faciunt

Tres. personas.

Quid aliud equaliter. i. qualitatis vel fm ea qua
litate se hntia. i. sicut bonitas et sicut bonitas et
pdi. i. fertilitas bonorum multorum: vel salubritas. i. her-
barum multarum: vel amplitudo finis est qntas ipsi? p d q
ita tur a. i. libertas vel seruitus. vt l. i. de re. cor. et l. cot. in
fi. q est qntas ei?

recteqz qnt qua-
lis est fund? cu de
seruitute vel de li-
bertate certificari
volum? vt. r. s. de
euc. l. pe.

Alphenus.
Ala lapit al-
phenus.

Edificia. etia
vtra muros.

Roma. nos
qui sum? bononie

habitarem?
in suburbis tñ. et
de hoc plene dixi
s. e. l. ij.

Rope. als p
pe modum.
als ppe. et expot
quoda pntu co-
lorem loquedi.

Reb? heat.
qd valeat. c. aure-
os. acc.

Legato. vt di-
cat tñ pecunie re-
liquisse pntu fundus
ille alien? valz. pe-
cunia em estimar

merces no merces
pecunia vt h. r. s.
s. fideius. l. si ita si
de iustorem. et ad

treb. l. de ducta. s. nfmis. ibi: diuersa est ca. et. r. facit. J.
eo. l. hec enuicatio. Accur.

Boves magis. electiue: vt ecce si reditor iumeti di-
cat vicia no cotinet bos. i. no sequit q reditor bo-
tis dz dicere vicia. vt. s. de edil. edi. l. ediles. in pil. r. s.
iumetozu. ite si lego armeto pntur boues. vt. s. de le-
ga. ij. l. seruis. s. armeto. s. si lego iumeta boues no co-
tinetur. vt. e. n. l. legans. s. iumens.

Iumetozu. na iumeta facit equitium.

Appellatur. ex genere.

Hoc sermo. dedi. c. p. berta nose dotis viro eius
et stipular? sum michi reddi: si ab eo diuertat postea et
aliq nubat repetat: qz da nupta eet pmo viro videor de-
dusse vt hic. r. s. de iure do. stipular? de dote. r. facit. l. do-
te. r. l. stipulatione. r. l. l. r. idē si pmissi tñ tico cui spe-
rabā ea nudere. na si aliq pmo nubat et diuertat: r. tuc ri-
cio nubat no teneor: vt. s. de iure do. l. dotis. pmissio. s.
qd em vulgari? ite pōe mior. xx. an. post māmuitere
ancilla vt a nubat: ite pmo p̄aliciu aliq. vt. s. q. r.
a qui. l. matrimonij. ite pōe. s. de condi. r. demō. l. hec co-
ditio. s. qz etia scbe significatur: vt ibi dixi in. l. hec
cōditio. r. s. de leg. ij. q. pater. s. pater. et. C. de re vxo.
ac. aut. s. p̄uis doo. r. s. de li. r. polh. l. placet. r. l. se. q.
sunt arg. s. Jre argu. cōtra. s. l. hec cōditio. r. s. de fide-

inso. l. si ita stipulatus fuero a scio. Accur.

Significatur. dñi tamē legitime sint: vt in. l. dotis
et. d. l. hec conditio.

Inter reddere. no soluat. na sufficit q copiat deseri
bedi faciat qui edere dz. vt. s. de edē. l. i. s. edere. r. s. rē-

monem dum nupta erit prime
nuptie significantur. Grit-
ter reddere et edere rationes
multum interest: nec is q hoc
edere iussus sit: reliquum red-
dere dz: na et argentari? cde
re rationē iubetur: etiam si qd
reliquum sit apud eum non
soluat? Alpianus.

Est vt optime maxime
qz sunt edes tradit: no
hoc dicit seruitute illis? debe-
ri: sed illud solum ipsas edes
liberas esse: hoc est nulli ser-

uitre. Paulus.
Eorum et tuorum ap-
pellatione actiones quoqz co-
tinet dicendū est. Idem.

Proximus est? que ne-
mo antecedit: supremus
est quem nemo sequitur.

Quentium item mobi-
lium appellatione idem signi-
ficamus: si tamen apparet de
functum animalia dumtaxat:
q p seipsa mouerent mouētia

actiones continentur: vt. s. ad treb. l. si legatus. s. si quis
bona. et. l. nam qd. in fi. et. l. sequē. et. l. cogi. in prin. et
de verbo suorum: et per consequens tuorum: habeo. s.
de lega. ij. suos autem

Proximus est. proximo agnato hereditas defer-
tur. vt. s. de suis et legi. l. post consanguineos. s.
hereditas. proximus est ergo et. vt hic: et supple si ne-
mo eiam sit post eum q̄p̄ improprie. vt. s. vnde cogna-
ti. l. i. s. proximus vero. r. l. eo. proximi. r. l. in vulgari.
q. respō. supremus vero est et. cui non datur ing succe-
dendi dum aliq antecedit. et facit q ex supremis tabu-
lis datur fm tabulas quas accipe vt hic. r. s. de bo-
poff. fm tabu. l. i. s. non autem. etiam si sole sunt. vt. J.
eo. l. illa verba. q. rñ.

Quentium mobilia et mouētia idem sunt: nisi ali-
ud appareat ex mēte loquētis vt hic. et da exem-
plum. s. de re iudi. a diuo. s. i. s. in his fiat primo mis-
sio: ite da exēplū q aliq legauit oia mobilia sua vt h
subicit: vel mouētia. s. an nota sint mobilia vel no: di-
cā mobilia. p̄lo qz no p̄nt moueri s̄nt leiorpalia:
vt. s. de ac. re. do. l. su. s. i. corpales. Etbo qz leia si ex-
cutio et post mobilia. vt. s. de re iudi. a diuo. s. i. reditōe
i. s. r. facit. s. de leg. ij. si chor. s. l. i. s. possit dici q sint
mobilia. ar. C. qñ r. q. q. ps. debet. l. ij. abi mobil at et.

Uocasse appellacione mouentis: sed videt deesse in littera. unde dic q p sed: sed verus est animalia dūtaxat significari: si tamen apparet defunctū uocasse mouētia illa que per se mouētur.

Uerbū reddēdi. retrodādi. et hec est. ppria significatio. et ē exēplū. S. b. positi. l. i. §. legāter in fi. §. de leg. ij. cū p. §. rogo.

Significatio nē. et interpretatio. nē. et est exēplū. S. de leg. ij. cū tra. vbi vir reddiderat dotē: et tñ precepit reddi ei quadraginta note dotis: nā accipit p dari cum iam erat res figurata.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

Uerbū reddēdi qd significatum habeat retrodādi: recipit tñ et p se dan di significatiōe. Marccll.

et dicunt kalēde a color: qz antīqz colebāt primā diē mēsis. vnde dicunt kalēde qsi colēde: vta lialo grece qd latine dicit voco. et est rō: qz romani habebāt p̄cones. et semp qñ erat p̄ma dies mēsis ipsi mittebāt p̄cones p̄ terrā: et p̄co p̄conizabat p̄ terrā. vocat vos senator ad nonas: siue ad nū dīnas: p̄parate vos. scda die ad huc ibat p̄co p̄ terrā: et clamabat quarto nonas vel sexto nonas: quasi diceret vsqz ad quatuor dies vsqz ad. vi. inchoabunt nū dīne. et sic omni die faciebāt annūciādo quot dies erāt vsqz ad nundinas. die abt nonaz siue nundinaz dicebat nonas: quasi diceret modo lcho anō none siue nundine. item postqz erāt nū dīne lcho arz ibat p̄co p̄ terram: et dicebat octauo idus. nā idus idem est qd diuisio: quasi diceret emite et vendite qz vsqz ad octo dies diuidēt none siue nundine. et post in alio die dicebat sc̄ptimo: qz ad septē dies diuidēt nundine. postea dicebat. vi. postea. v. vsqz ad idus. et postea dicebat idus: quasi diceret diuisus est tēpus fori: recedatē. et hīs factis p̄co omni die p̄conizabat de numero diez qui erāt vsqz ad kalēdas mensis sequentis. Si quis verba ista intelligit bene potest textum exponere atqz glōsam.

aliquorū eē nō vtiqz cōter habentuz ea: sed vel alio aliud habentē. Idem.

Am stipulamur quāta pecunia ex hereditate lucij ticij ad te puēt: res ipas que puenerint nō p̄cia earū spectare videmur. Idem.

Am bisexti i kalēdis nē nichil refert vtrū p̄ore an posteriore die qd nāt sit et sic deinceps sexto kalēdas etus natalis dies est. Nam id biduū p̄ vno die habet: s; posterior dies intercalatur nō p̄ior: ideo quo anno intercalatum nō est: sexto kalēdas

octauo idus. nā idus idem est qd diuisio: quasi diceret emite et vendite qz vsqz ad octo dies diuidēt none siue nundine. et post in alio die dicebat sc̄ptimo: qz ad septē dies diuidēt nundine. postea dicebat. vi. postea. v. vsqz ad idus. et postea dicebat idus: quasi diceret diuisus est tēpus fori: recedatē. et hīs factis p̄co omni die p̄conizabat de numero diez qui erāt vsqz ad kalēdas mensis sequentis. Si quis verba ista intelligit bene potest textum exponere atqz glōsam.

Am bisextus. in qñqz p̄ces diuidit. l. sed qd est in kalēdis bisexti: imo circa finē mēsis: vt. l. i. in kalēdis. i. ea p̄te mēsis q̄ denotat a kalēdis sequit; mēsis. nā tres p̄ces hz mēsis. i. idus: nonas: et kalēdas. in q̄ tertia tñ est bisextus. vel dicit kalēdis. i. cū dies bisexti cōputat in p̄ncipio mēsis: puta febr. inter alios dies mēsis eiusdē: dicitō hz mēsis hz. xxix. dies. nec em̄ hebdo made sanū: s; totū mēsi attribuit illi dies. nā in p̄ncipio cuiuslibet mēsis sex dies sit habitur. et dicit kalēde p̄ncipii mēsis: quasi colēde. qz in magna veneratiōe erāt. vel a calo. l. voco: qz p̄co ascendebat pulpitū et cōuocabat hoies ad nundinas.

In kalēdis ē. supple est cōputat vel nūerat qd ē oi q̄rto āno rōne sex horaz q̄ sūt l āno vltis. cccijv. dies. n̄ Sexto. f. die. et supple ante kalēdas: vt tñ an̄ inclu siue itelligas: et intellige hoc qz toto eo anno ā modo dicit natus. vi. kalēdas. et hoc p̄z. vel die qz a sequētibz ānis dicit cōpleuisse ānū vel ānos i eodē mēse. vi. kalē. o Intercalaf. i. nō cōputat p̄ die. et hoc quātū ad etes. S. de mino. l. ij. §. minorē. et anni terminat; iudicior nō quo ad p̄tractus: vt. S. de diuer. et tēp. p̄ferip. l. ij. in fi. itē nec q̄rū ad cursum solis vel lune. nā sic currit illa die vt alio. et p̄cedit in cōputatione lune. postea exponit eō tra intercalatur idest p̄ die cōputatur nō p̄ior. et sic seruunt vltimōtāni in festiuitate beati Wanhie. sed Ita: lici quidā p̄ce demū die obseruant.

Non est. i. nō est bisextus. Accur.

Am stipulamur. emp̄oz hereditatis stipulat a vēditore quāta pecunia ad eū occasione hereditatis peruēnit qz ei det. hec quidē stipulatio p̄inet etiaz alias res vt hic. et S. de lega. ij. q̄ quis. et de peculio. si creditor in p̄tin. et de here. ven. l. venditorē. et est ratio qz pecunie verbū est generale. l. e. l. pecunie. in p̄tin.

Am bisextus. no. qz annus diuidit in. xij. menses. mensis aut quilibet denominat per kalēdas: nonas: et idus: cuius denominatiōis ratiōē intellige. Debes enim scire qz antiquitus Rome omni mēse fiebat forū: et illud forū quolibet mēse durabat p̄ octo dies: et quātū ad hoc erat cōformitas inter mēses et p̄pter hoc denominant menses p̄ nonas. i. p̄ nundinas: qz nundine fiebant in quolibet mēse: s; in hoc erat discōuenientia: qz in maio: octobri: iulio et martio incipiebant nundine se p̄tmo die intrāte illo mēse. et p̄pter hoc isti mēses dicunt habere sex nonas. vñ versus. Sex nonas maius: october: iulius: et mars. Quattuor at reliq̄: tenet idus quilibet octo. vñ si isti quattuor mēses habēt sex nonas et kalēde in quilibet mēse sunt p̄ma dies mēsis: qz in illis mēsi bus incipiebāt none siue nū dīne. vij. die. in illis alijs mēsi b; qui habēt quattuor nonas incipiebāt forū infra mēsem p̄. v. dies. qd p̄z: qz kalēde q̄ sunt p̄ma dies mensis p̄iunctis quattuor dieb; facit qñqz. Itē debes scire vt. bñ intelligas qz kalēde sicut dicitū est sūt p̄ma dies mēsis:

Am stipulamur. emp̄oz hereditatis stipulat a vēditore quāta pecunia ad eū occasione hereditatis peruēnit qz ei det. hec quidē stipulatio p̄inet etiaz alias res vt hic. et S. de lega. ij. q̄ quis. et de peculio. si creditor in p̄tin. et de here. ven. l. venditorē. et est ratio qz pecunie verbū est generale. l. e. l. pecunie. in p̄tin.

Am bisextus. no. qz annus diuidit in. xij. menses. mensis aut quilibet denominat per kalēdas: nonas: et idus: cuius denominatiōis ratiōē intellige. Debes enim scire qz antiquitus Rome omni mēse fiebat forū: et illud forū quolibet mēse durabat p̄ octo dies: et quātū ad hoc erat cōformitas inter mēses et p̄pter hoc denominant menses p̄ nonas. i. p̄ nundinas: qz nundine fiebant in quolibet mēse: s; in hoc erat discōuenientia: qz in maio: octobri: iulio et martio incipiebant nundine se p̄tmo die intrāte illo mēse. et p̄pter hoc isti mēses dicunt habere sex nonas. vñ versus. Sex nonas maius: october: iulius: et mars. Quattuor at reliq̄: tenet idus quilibet octo. vñ si isti quattuor mēses habēt sex nonas et kalēde in quilibet mēse sunt p̄ma dies mēsis: qz in illis mēsi bus incipiebāt none siue nū dīne. vij. die. in illis alijs mēsi b; qui habēt quattuor nonas incipiebāt forū infra mēsem p̄. v. dies. qd p̄z: qz kalēde q̄ sunt p̄ma dies mensis p̄iunctis quattuor dieb; facit qñqz. Itē debes scire vt. bñ intelligas qz kalēde sicut dicitū est sūt p̄ma dies mēsis:

a. Natus, s. dicit. r potes dicere q dicit de ipso ano quo nat' est: vel de sequentib' vt ad eand' die no refertur: r dicam' eum anniculu vel biennale in. vi. kalen. vt. Ianniculus. at cu venerit ali' bisext' in pma die dicitur coplesse annu vt hic subiicit: r hoc placet.

b. Kalēdis est. dicit tūc bisextus eē kalēdis qñ. vi. hore q sunt vltra cccxv. dies q sūt l anno pgregatur qd sūt in omi qro ano. qd piz: qz cū dies hēat. xxiiij. horas stat q l ol qro ano supant xxiiij. hore: qz i q libet ano sex hore q simul iūcte faciunt vni diē: ille dies addit februario q hz. xxviij. dies: s; tūc habet xxix. r tūc duobus dieb' moxant cō-

potiste super vna littera. r propter hoc illud biduum pro vno die h' vt dicit in lra. Et qz dies bit mathie est famos' r idillo die ponit iste dies bisextilis. vñ h' s'. Bisextu' ferte martis tenuere kalēde. Posteriore die: celebrantur festa mathie.

c. Cato. cato r qnt' duo stulta dixerit. nā cato. cxx. annis mēsem intcalare dicebat in singulis qternis annis vñā diē vt suphuā colligēdo: r sic ille annus hz. xiiij. mēses. r dies ei' .i. mēsis obseruabat. i. colligebat vel cōgregabat. p momēto ipis. i. ex momētis tēporum.

d. Additiciū. et sic tertūdecimū.

e. Quint' muti'. r male vt in pñ. hui'. l. r ecclia sic feruat vt est in pñ. hui'. l. vt. vi. kalēdas martij ponat.

f. Uigintinouē. als febr. hz tm. xxviij. vñ h' s'. Juni' aplis septēq; nouēq; tricenos. pl' vno relinq' s; febr' octo videnos. S; quare attribuit febr. Rñ. qz mtoz erat. Ultimo no. q bisext' dicit' est qz h' ēz sexto kalē. mar. vt veri' qz ex bestib' momētōri colligif. qppe sol in vno qz signo motā facit p. xxx. dies r. xxx. triētes hore: r xxx. beses momētōri. poiro duodecies. xxx. triētes hore rāsi facit. r. cccxv. dies. itē duodecies. xxx. triētes hore rāsi facit. cxxx. horas. ex qb' colligunt. v. dies. nā. xxx. triētes hore rāsi facit. x. horas. itē. xxx. beses momētōri facit. xx. momēta. xx. sūt momēta facit duo pūcta cū. x. momēta faciāt pūctū: r duo pūcta facit dimidiā hōiā. s; duodecies. xxx. beses momētōri facit. xij. dimidiās hōiās: sic sex integras: r sic colligif bisext'. S; qd ad nos debisexto: Rñ. qz necesse hēm' scire de etate. p p' integ. rest. itē p p' iurēlas r curas. itē p p' legata q qñq; in certā etatē relinquūt. itē r p p' vsucapionēz et prescriptionem r alia plura vt plene dixi. s. de mino. l. iij. s. minorem. Accur.

Notā. nē. p dēreplū. s. de re iud. aut p'oz. vbi dē cō dēnat' ab eo q nononē hz soluat: qd expōit h' p eo q hz iurisdictionē. s. ordinariā: r cognitionē. i. iurisdictionē delegatā. s; oppo. s; delegat' hz iurisdictionē. r sic est s. s. de of. ci' cui māda. l. i. in fi. s; illud accipe nō hz p. p' iā qn facile possit reuocari: vel nō hz ordinariā. r facti. s. de iurif. om. iu. l. cui. r. l. foler. vel dic sebo iuridic-

tionē. s. ordinariā vel delegatā: r cognitionē quā habēt s. arbitri p'promissarij. s; op. sic quō cogel solure ab arbitro dānat' cū ex ei' s'nta nō dēt actio. vt. C. de arbi. l. i. nec est snta. vt. s. de hia q no. insa. l. ad s. s. ex cōpro misso: Rñ. hoc verū est de iure veteri. hodie est snta r a

gis inter cōtinentes accipere nos oportet: q modico f'eto ab Italia diuidit. **Instrumētōriū** appellatiōe q cōmp' hēdantur: perq; difficile erit separare'. q em' proprie sint instrumēta propter q dilatio danda sit inde cognosce mus: si in presentia persone que instruere possit dilatio pe tatur: puta qui actum gessit hz in seruitute: vl' q actor fuit cō situr': putem videri isforū **S**cā peti dilatiōe. **I**dē p'ciosas psonas acci

ris. Accursus. **Instrumētōriū** p dēreplū ex. l. C. de dila. l. i. i. pñ. vbi dē g'ra instrumētōriū dandam dilatiōe. item ex rub. s. de fi. instrumen.

I Separe. q. d. qdā ppe r se sunt instra vt charte in qb' redigif aliqd in scriptis: sic accipit in auf. de fide instru. in rub. qdā nō hē: s; ex interpretatiōe appellatiōe instrumētōriū cōtinētur vtputa testes. isti ergo q ex interpretatiōe instrumēta appellantur: difficile. i. nullo mō separi pnt ab instris vt hic. r. s. de fi. instru. l. i. qz si cut instrū g'ra d'z dari dilatio: ita r cā testū. vt h' subiicit r. d. l. C. de dila. l. i. Tertio dicitur instrumētum apparatus fundi. vt. s. de fun. in. r instrumē. le. questum in pūcti. Accur.

Que em' plati' diceret q tñ r. r est sensus si vis scire p qb' instris. i. testib' dāda ē dilatio: inde cogno scas qz si petif p'nta talis p'one q possit instruere de f: als nō: cū cā cogita debeat dari. vt. C. de dila. l. i. s. fi. r ponit de hoc exemplū: puta si petif dilatio ad p'nta: ei' p'one q r. c. putē videri r. c. supple et id dādā: et dic q actū gerere et esse actorem. p eodē ponit. vel actū i a lienis reb': actor. i. castaldus in dñicis. vel p'io admīni strauit. sebo nō. Ultimo no. hic ar. exp' sum q seruus de eo qb' in seruitute vidit pōt ferre testimoniū liber fact' Jre. p hoc q nō. ph: be. vt. s. s. testi. l. i. s. i. sic r de pupil lo no. s. de testi. l. iij. s. lege. et hoc nisi vbi lex ad sub stantiam negocij egerit certum numerum testū: vt in testamentis: vbi tempore testamenti exigitur idoneus. Alij dicunt hic cum tormentis vt seruum meuz audiriet non aliter. Sed argumen. contra. s. de carbo. edicto. l. iij. s. due. ibi propter tempōis r. c. vbi dicit q propter tempōis interuallum mutatur fides testis: s; hic de malo in statum bonum: ibi contra. s. de homine bone fame in infamem.

In presentia. id est propter dilatiōem non dan dam. Accur.

P'ciosas. eozuz scilicet persone. et quia dicit ser' collige q filia senatoris est clarissima: sed filij eius sequuntur virum. vt. s. de senato. liberos.

Inter stuprum . pone exemplum vt . s . ad . l . i . i . u . l . de adul . l . inter lib . s . lex . vbi habes idem .

Putant . et bene .
Uidua . vel hgunē . v . l . pueri . vt . s . de adul . l . stupri . si . nā . et pene eoz drit . pena em adulteri est vt . C . de adulte . q . uis . l . fi .

et aut . ibi postea .
Stupri pena est i . fi . de pub . iud . s . h eadē lege . nisi i . casu . vt ibi in p . n . e . s . Incesti pena est . s . de adul . si . adulteriū . s . nouum . s . r . incesti . l . eo qd dicit coercionē nā multimode ibi disti . de vidua i . tellige nisi sit meretrix . vt . C . s . ad f . te . si ea . vel licita cōcubina . vt . s . de ecubi . l . pe .

Hoc s . bo . id est his s . bis indifferenter vitur .
Diuortium . exēpluz accipe ex toto ti . s . s . diuoz . et re . q . exponit h . et habes idem . i . e . inter diuortii .

Dicitur . pro pue .
Quod . repu dium .

Cadit . i . lar ga significatione et sic vroz d . r . repu diari q . nō impo prie . vt . r . s . s . r . ita nup . l . si qua . i . p . n . et ecōtra diuortii vbi non est matri moniū . vt . s . de condi . ob cau . l . qd seruus .

Temporalē . vt febrē . sed s . abi . etiā p . p . etuo pōbat vt . s . de edil . edic . l . i . s . sciendum .

Luscus . als si luscus : t . sic dic qd lumine adhibito nichil videt . vt . s . de edi . edic . l . idē offi . s . eluscationez . et als si talum excussit : vt qd talū habeat ruptum .

Seruis . idem habes . s . de leg . iij . seruus . r . facit . s . eo . de testatio . si . et qd dixi . s . a . l . i .

Putant . et bene .
Cōe nomen . significatione nō voce vel figura ver borum . vt . i . e . l . quisquis michi .

Rogatur . da exēplū . s . de pac . ao . l . bebins . in fi . et de abrogare dic vt . s . de legi . et senatuscō . l . de quibus . in fi . Accur .

Icet capitalis . f . pena .
Uideat . et sic accipitur large r . improprie . s . de accu . l . hos accusare . s . olbus . r . ar . s . de var . cog . l . co gnitionem . s . estimationem .

Capitalis . f . pene .
Doctio . f . pena . r . sic p . p . accipit . s . de pub . iud . l . i .

r . de pe . l . i . et . l . capitalis . in p . n . et . s . si qd cau . l . sed et h . qd s . rei . et . s . de bon . pos . edicto . s . rei . r . de iure patro . l .

Modestini r . dicit . pone exēplū . s . de ali . le . l . alimenta . vbi legatis alimē tis libertis nō cō tinent i . si . Itē po ne exēplū . s . de le ga . iij . l . p . f . s . duo bus . vbi rogant testator ne fundi libertis relicti exē at de noie suoz : vbi d . q . isti tales nō admittunt ad vēdicationez vt li berti . iij . no . h . ar . q . vasallus vasal

Dada est .
Atorum appellatio r . ad nepotes extēdit .

Modestini r . dicit h . s . ver bis libertis libertabus qz meis : libertū liberte testa toris non contineri .

Dimissioe i . se dicitur que vulgo dicitur apo stoli . dimissioe aut dicitē sūt qz per eas cā ad eū qui appel latus est dimittitur .

Signare libertuz est hoc testificari cui ex liberts libertum eum esse vo luit .

Debitor intelligitur is a quo iuito exigi pecunia po test .

Equester dicitur apud quem plures eandem rem de qua controuersia est depose runt : dictus ab eo qz occurrē ti aut quasi sequenti eos qui contendunt p . mittit .

Benefidē emptor eē vi detur qui aut ignorauit eam rem alienam esse : aut eū qui vendidit ius putauit ven

Benefidē emptor eē vi detur qui aut ignorauit eam rem alienam esse : aut eū qui vendidit ius putauit ven

Signare . exēplū acci pe ex ipso rubri cis . s . de assigna . liber . r . insti . eo . et dic qz hec assigna tio fit vel testō vel nutu vel codicillis vel inter vivos .

Cuius . et eius erit ac si ab eo solo esset manusi sus . vt . s . de assi . li . l . i . s . i .

Debitor . exigi hoc p . p . e est exigere . f . ab iuito extor quere vt h . r . s . de leg . iij . si deico . s . si rē suā nā s . h . ba r . c . vt . s . ne qd eū qd in ius vo . l . pe . s . edecere . r . stricte de hic debitor . als largius vt . s . de p . di . inde . in die . als lar gissime p . d . i . r . i . o . al . vt . s . de ac . et ob . is . em . in p . n . r . etiā p . ro naturali . vt . s . de fideiul . l . fideiusor . s . fideiusor . s . qz quo ad qdā nō quo ad oia tales sunt creditores . r . facit s . eo . l . creditores . et . s . de fun . do . l . iij . in fi .

Equester . hoc idē exēplū habes . s . de positi . l . li cet . in prin . et . l . p . p . r . i . e .

Occurrēti . i . subueniēti eis . R . s . qz actio in eū dact die de positi seq . straria . vt . s . de po . l . iij . s . i . l . z . qd dēt p . scp . ver . ar . s . de p . scp . s . l . si rē s . fi . itē an possessio in eū trāseat dic vt . s . de acq . pos . l . interesse .

Benefidē . alienam esse . s . vendicatis eā credidit eē

ali . le . l . alimenta . vbi legatis alimē tis libertis nō cō tinent i . si . Itē po ne exēplū . s . de le ga . iij . l . p . f . s . duo bus . vbi rogant testator ne fundi libertis relicti exē at de noie suoz : vbi d . q . isti tales nō admittunt ad vēdicationez vt li berti . iij . no . h . ar . q . vasallus vasal li nō est primi va : vasallu fallus . sc . s . p . fo : nō ē pu cio . l . nā focq . r . fa m . va : cit . s . e . l . i . s . p . fo : fallus nus . ac .
Dimissioe . appellandē in p . o . s . i . a . scribet p . m . i . n . d . e . r . ad iud . dicit appellatiōis in h . sic modū . nō tū sit vobis qz ta lis a sentētia mea qua cōdēnatus es rar ad vos appel lauit : vñ ad vos eū remitto : iste i . se sic appellat vt h . r . r . s . s . libel . di . mis . l . i . i . accur . y . s . p . o . s . t . o . l . i . q . d . i . mis . l . ac .
Signare . exēplū acci pe ex ipso rubri cis . s . de assigna . liber . r . insti . eo . et dic qz hec assigna tio fit vel testō vel nutu vel codicillis vel inter vivos . vt . s . de assi . liber . l . i . s . assignare . a . Cuius . et eius erit ac si ab eo solo esset manusi sus . vt . s . de assi . li . l . i . s . i .
Debitor . exigi hoc p . p . e est exigere . f . ab iuito extor quere vt h . r . s . de leg . iij . si deico . s . si rē suā nā s . h . ba r . c . vt . s . ne qd eū qd in ius vo . l . pe . s . edecere . r . stricte de hic debitor . als largius vt . s . de p . di . inde . in die . als lar gissime p . d . i . r . i . o . al . vt . s . de ac . et ob . is . em . in p . n . r . etiā p . ro naturali . vt . s . de fideiul . l . fideiusor . s . fideiusor . s . qz quo ad qdā nō quo ad oia tales sunt creditores . r . facit s . eo . l . creditores . et . s . de fun . do . l . iij . in fi .
Equester . hoc idē exēplū habes . s . de positi . l . li cet . in prin . et . l . p . p . r . i . e .
Occurrēti . i . subueniēti eis . R . s . qz actio in eū dact die de positi seq . straria . vt . s . de po . l . iij . s . i . l . z . qd dēt p . scp . ver . ar . s . de p . scp . s . l . si rē s . fi . itē an possessio in eū trāseat dic vt . s . de acq . pos . l . interesse .
Benefidē . alienam esse . s . vendicatis eā credidit eē

et habes exemplū in fi. de re. diui. § si quis a non dno. et. §. pro emp. si quis cū sciret. et. §. de cōtrahen. emp. l. q̄ a quolibet. et hoc sp̄ p̄sumitur. vt. §. de p̄ba. verius. et. C. qui mili. non pos. super seruis.

C Procuratorem. pone exemplū. §. pro emp. l. fi. i. fi. de tutore p̄de exēplū. §. de pub. l. q̄ cūq; in fi. et dic vt ibi. at cōtra male fidei est q̄ cōtra legis iudicem emitt vt. C. §. agri. et cē. quē ad modū. l. fi. item et q̄ dno p̄tra dicere. vt. C. §. rei vē. si fundū. item et q̄ dolo inducēs venditorē. vt. C. de refc. vē. si dolo r. l. dol. itē q̄ emitt ab eo quem sciuit vendere nō posse vt pupillo. vt. d. l. qui a quolibz. l. fi. et facit. C. de his q̄. vt indig. l. i.

C Enferre. da exēplū. §. de pe. her. l. ut venist sc̄i a h̄p̄. in fi. itē da exēplū. §. de ac qui. re. do. l. ergo. §. alluuiō.

C Cēloris. qui colligit cēsum. vt §. de orig. iur. l. ii. §. post deinde. nā ipse iudicat et disponit sup tributū ad equandis. vt. §. censib. l. forma.

C Illam. Accursius. §. de hoc. §. eo. littus.

C In lacu. vt eaten⁹ porrigat vt p̄blici dicat et leo liceat nauigare. vt. §. vt in flu. pu. na. l. i. i. §. p̄uiat⁹ est. l. lacus q̄ eē p̄t: vt lac⁹ sabatani. an gularius. vt. §. de p̄hen. emp. l. rutilia. nec in eo l3 extra neo nauigare. vt. §. vt in flu. pub. l. i. §. si p̄uiata. nec p̄i scari. vt. §. de iniur. l. iniuriarū. §. fi.

C Orbis fontic. da exēplū vt. §. si q̄s cau. l. ij. §. si q̄s in. et de re iudi. l. q̄ sitū. vbi b2 morbi fonticuz differre iudicū: r q̄ dē cuiq; rei agēde vt qz sit cōmū⁹ et sic nocet cuiq; rei agēde. vt. §. de edil. educ. l. n. §. fi. et .lob que §. illud. als incipit §. illico.

C Oluedo. da exēplū in fi. de ob. ex. de §. fulloni. r. §. de fur. l. traq. q̄b⁹ b2 q̄ dat actio furni fulloni si ē soluedo. itē no. q̄ nō v̄f aliqd esse nisi p̄fectū sit. vt. §. de eden. l. i. §. edere nō v̄f. r. C. de his q̄. vt indig. l. cū ille ianū. in fi. §. ar. §. §. de ritu nup. l. ad. Item §. ritu. l. i. nemo dubitat. sed hec sm̄ illam scilicet per se vel per alium. Accur.

C Nestio est. proprietates. iij. vocabulorū denotat hec lex: p̄ter q̄s in v̄nū pro alio ponitur.

C Omne q̄cqd. numis large loquit: s3 intellige. i. tam

ad nos non pertinet: aut nec potest pertinere: hoc possessione appellamus. possessio ergo vsus est: ager proprietate loci est. predium vtriusq; supra scripte rei generale nomen est: nam et ager et possessio huius appellationsis species sunt.

C Ad agro. a fundo debuit dicere: vt ex principio colligit: s3 in notanda dria a possessione nō refert inter agrū et fundum.

C Juris p̄tate. clarius dicitur et cōtra iure p̄tatis. nā l' altero ē. p̄tatis: l' altero non: et hec probat: quicquid est r. c.

C Nec potest pertinere. vt hō lēber quē q̄s possidemus.

C Utis est. a vsus est: s3 certe imo nulla est possessio que sit vsus et nullus vsus q̄ sit possessio: vt pote cum non sequitur: vti ergo possidet: et si possidet ergo vntur. s3 sic exponit possessio est vsus: id est dicitur in his reb⁹ que possideri possunt gratis vsus non gratis p̄tatis. et sic stricte accipitur possessio: scilicet sine p̄tate. p̄ter q̄s

C Casus talis est. p̄miseras michi solvere. r. chartagne in soluendo fuit in mora: et sic tenentis michi ad interesse: si soluis fontem et ego accipio sp̄tē liberatis ab interesse: et minus non dicentis soluisse: cum contra te in plus actio non competit. hoc dicit.

C Nestio est: fund⁹ a possessioe vel agro vel p̄dio quid dicit. Fundus est oē quicquid solo cōtinetur. ager est species fundi que ad vsum hominis comparatur. possessio ab agro iuris proprietate distat: quicquid em̄ apprehendimus / cultus proprietatis

C tamen et cum ea est: et sic est magis subtilis q̄ vtilis hec differentia. vel dic possessio est vsus: id est similis vsui. nam sicut nō est dñs qui vsum solū habet: sic nec q̄ solam possessionem habet.

C Proprietas. cum est dico me habere agrum: proprietatem me habere significo. sed et si dico me habere possessionem cum habeo proprietatem: improprie loquor. vt. §. eo. interdum. sed si dicerem habeo proprietatem et possessionem: cum vtrunq; habeam proprie loquor. Accur.

C Supra scripte. l. significationis.

C Appellations. l. p̄dli.

C Species sunt. sed omnia ista alia significatione sepe accipiuntur. vt. §. e. interdum. r. §. l. fundi.

C Utis. instituit filios et in eos: r vni filiorū sub: §. de vulg. sub. l. d. liberis. r. l. fi. vel et dic q̄ de directis

C Heres sit. vel sint. (in istone loquatur.

C Proculus. p̄ labeone. §. seru ius. pro proculo: vt §. eo. l. inter suprum. §. fi.

C Quin. i. q̄ vt non sint due negationes. qz itā affirmarent. vt. §. eo. duobus. q̄ nō vult facere in uno negare. vt et. §. de re. tu. l. si quis ita.

predium rusticum q̄ vrbani. vt. §. eo. fundi. l. comparatur. vt colatur et seminetur: et sic predium rusticum tm̄. vt. §. eo. fundi. §. in rure. sic §. fundus gen⁹ est: ager species est.

C Ab agro. a fundo debuit dicere: vt ex principio colligit: s3 in notanda dria a possessione nō refert inter agrū et fundum.

C Juris p̄tate. clarius dicitur et cōtra iure p̄tatis. nā l' altero ē. p̄tatis: l' altero non: et hec probat: quicquid est r. c.

C Nec potest pertinere. vt hō lēber quē q̄s possidemus.

C Utis est. a vsus est: s3 certe imo nulla est possessio que sit vsus et nullus vsus q̄ sit possessio: vt pote cum non sequitur: vti ergo possidet: et si possidet ergo vntur. s3 sic exponit possessio est vsus: id est dicitur in his reb⁹ que possideri possunt gratis vsus non gratis p̄tatis. et sic stricte accipitur possessio: scilicet sine p̄tate. p̄ter q̄s

C Casus talis est. p̄miseras michi solvere. r. chartagne in soluendo fuit in mora: et sic tenentis michi ad interesse: si soluis fontem et ego accipio sp̄tē liberatis ab interesse: et minus non dicentis soluisse: cum contra te in plus actio non competit. hoc dicit.

C Nestio est. proprietates. iij. vocabulorū denotat hec lex: p̄ter q̄s in v̄nū pro alio ponitur.

C Omne q̄cqd. numis large loquit: s3 intellige. i. tam

Liber Duodecimus

On pot. pone exempli p. l. 3. de eo qd cer. lo. l. 1. in h. autem per l. C. de positi. l. iij.

Actio no copetit. vel retetio. alioqn tra. vt. C. etiā ob cyrogra. pe. l. i. fm azo. melius inducit. C. de vsur. l. per retentionem.

Offes. ea qd ex hostib. ca. pimus nra sunt. vt insti. de re. di. 5. itē ea. nunc qd sunt hostes dicit. 7 no. decernimus: qd lo. qn lz no sint amicitia: nō tñ sunt hostes: vt. 3. de cap. l. iij. 7 facti. l. hostes in eo. ti. 7. Je. quos nos.

Latrones. a latēdo in siluis v. alibi: publice tñ postmodū rapiūt 7 sic latrones 7 p. dones ponit pro eodem.

Hereditatis. etiā damno sam. vt. 3. de heredi. insti. ex facto 5. cū hoc ita. sic 7 peculium: vt. 3. de pecu. l. peculium 5. penul.

Juris est: vt Je. pecunie. 5. hereduas.

Sicuti bonorum. sic etiam est dānosa 7 iuris est nonē. vt. 3. de bo. pos. l. iij. in prin. 7 5. bonoz. sic vt in appellatōe bonorū. vt. Je. bonoz. 5. in hoc est ar. cōtra. 3. eo. sub signa tū. 5. bona 7. l. pro pue bona: sed hcc no. 3. eo. l. bonoz.

Herbis. rj. tabularum. que ferunt insti. ad. l. fal. in prin.

Udetur. etiam vltra dodrantem: 7 non in legatis tñ: 5. 7 in alijs. Accursus.

Coangustatum. dictum ius.

Legi. veluti. l. fal. vt. 3. ad. l. fal. l. i. 7 insti. ad. l. fal. cir ca prin. vel eliascētie circa libertates: vt insti. qui ma. nō pos. in prin. 7. 5. eadē. Item inspicit an habeat factionez te tamēti qui relinquit: vel cui relinquit ex legibus iuris cōsultoz: vt insti. de here. qua. 7 disse. 5. in extraneis.

Sura. nō est. i. nō semp vbi venit vnū ibi venit reli quū: vt in malefidei pos. hfditatis: qd de pcpiedis fructibus tenet: vt. 3. de pe. here. 5. 7 si lege. 5. qd aut ait se. 5. de vsura pecunie nō si cā nō attingat: vt. 3. de pe. he

re. l. si possessor. in prin. sed tamen pleriqz vbi venit vnū 7 reliquum: vt arg. 3. de vsur. l. vsure.

Ex alia cā. extrinseca. nam est accessio ciuili: 5. fru ctus naturalis. vt. 3. de rei ven. l. si nauis.

Herennius. als seruius. 7 als herennius.

Uolse. spilla. dica adiectio ē vt et als. 3. de aqua pluui. arden. l. vici cinus.

Quem. sexu. r. Positus. nu merus. 7 sic no. qd si possidet singu larē tñ: itē in ma scullo cōprehēderet oēs. Item si in plurali sit cōpre hēderet oās: vt. 3. de re. tu. l. si qd ita 5. vbi vtrūqz simul qz bis ponit mas culum nō cōpre hēdēt femē vt. 3. f. nō iuris. qz ius est expeditum vt dixi. 3. f. qz femi ne nō pntentur.

De filio. tñ nō de filibus.

Uidef. vt. 3. de leg. iij. l. si plures gradus.

Herbus. p. r. amat. ante testm facti: nō alit olum valebāt nisi p subsequēs testm pfirmarent. vt. 3. de iure co. l. an tes tament. 7. C. de codicillis. l. siue. 5. hodie 3. vt insti. 5. codicil. 5. nō tñ.

Scriptū erit. supple cōfirmo v. do vel lego.

Interpretan dū est. l. qz pteri tos cōfirmet. 7 ha bes hsc casum. 3. de iure codicil. l. plocia. sic alias erat in domo tpe mortis. i. solutus erat esse: vt. 3. de aur. 7 ar. le. si vrou. 5. cū ita. 7 de his no. 3. e. l. verbū oportebit.

Solutus. i. liberatus.

Alligatus. i. obligatus.

Ad pteritū. sic dicam amat sum vel fui. sum est hū pteritū tps nō est: 5. vice pteritū tēporis fungitur.

Ec hba. lz dicat hec verba: nō tñ est questio nisi de cōiunctione aut: 7 qd subicit ille aut ille 7c. supple deceffit testatus vel inestatus. accur.

Sunt. 7 primo de dissiunctiua vsqz illuc ita: simili 7c. postea de subdiunctiua vsqz in fi. qñqz etiā ponit p cō iuncta. vt. 3. eo. sepe. accur.

Fragmentary text from the adjacent page, including words like "p. d. velle", "dica", "ad", "iectio", "vt", "et", "als", "3. de", "aqua", "pluui.", "arden.", "l. vici", "cinus.", "qz", "bis", "ponit", "mas", "culum", "nō", "cōpre", "hēdēt", "femē", "vt.", "3.", "f.", "nō", "iuris.", "qz", "ius", "est", "expe", "ditum", "vt", "dixi.", "3.", "f.", "qz", "femi", "ne", "nō", "pntentur.", "t.", "De", "filio.", "tñ", "nō", "de", "filibus.", "v.", "Uidef.", "vt.", "3.", "de", "leg.", "ij.", "l.", "si", "plures", "gradus.", "Herbus.", "p.", "r.", "amat.", "ante", "testm", "facti:", "nō", "alit", "olum", "valebāt", "nisi", "p", "subsequēs", "testm", "pfirmarent.", "vt.", "3.", "de", "iure", "co.", "l.", "an", "tes", "tament.", "7.", "C.", "de", "codicillis.", "l.", "siue.", "5.", "hodie", "3.", "vt", "insti.", "5.", "codicil.", "5.", "nō", "tñ.", "Scriptū", "erit.", "supple", "cōfirmo", "v.", "do", "vel", "lego.", "Interpretan", "dū", "est.", "l.", "qz", "pteri", "tos", "cōfirmet.", "7", "ha", "bes", "hsc", "casum.", "3.", "de", "iure", "codicil.", "l.", "plocia.", "sic", "alias", "erat", "in", "domo", "tpe", "mortis.", "i.", "solutus", "erat", "esse:", "vt.", "3.", "de", "aur.", "7", "ar.", "le.", "si", "vrou.", "5.", "cū", "ita.", "7", "de", "his", "no.", "3.", "e.", "l.", "verbū", "oportebit.", "Solutus.", "i.", "liberatus.", "Alligatus.", "i.", "obligatus.", "Ad", "pteritū.", "sic", "dicam", "amat", "sum", "vel", "fui.", "sum", "est", "hū", "pteritū", "tps", "nō", "est:", "5.", "vice", "pteritū", "tēporis", "fungitur.", "Ec", "hba.", "lz", "dicat", "hec", "verba:", "nō", "tñ", "est", "questio", "nisi", "de", "cōiunctione", "aut:", "7", "qd", "subicit", "ille", "aut", "ille", "7c.", "supple", "deceffit", "testatus", "vel", "inestatus.", "accur.", "Sunt.", "7", "primo", "de", "dissiunctiua", "vsqz", "illuc", "ita:", "simili", "7c.", "postea", "de", "subdiunctiua", "vsqz", "in", "fi.", "qñqz", "etiā", "ponit", "p", "cō", "iuncta.", "vt.", "3.", "eo.", "sepe.", "accur.

a Ita q. d. sicut verbu aut pot esse disunctiuum: sic et subdisunctiuu: hic tñ subdiuidit: dic ergo verbu. f. aut.

b Verbum. f. aut. c Subdisunctiuoz. subdisunctiuoz duo sunt genera: in primo nō pot vtraz pars in eodē tpe eidez inesse. itez pot vtraz ps eide abesse. in alio genere ecōuerso. f. ē necessaria q vna debeat abesse vel vtraz debeat inesse.

d Finibus. finēs appellat ex tremitate. f. sedet et ambulat. s. stare est medium.

e Ut possit. q. d. nō est ita verum vt possit esse vtrū: q sicuti vtz est q possit esse neutru.

f Ambulat. hec quidē vera est: qz nō pferit ob hoc vt denotet alterū illorū ex necessitate ē oportere: sed vt significet vñ cū altero non posse esse simul. azo.

g Accūbit. i. iacet. simul casum notauit hic. 3r. vbi est neutru dices qui ambigue loquit nō vtrūqz significat: s. id qd vult: s. si aliud dicit qd vult non id dicit qd vor s. qz nō vult. neqz id qd vult: qz id nō loquit: veluti aliquis volebat alii scribere herede: et alii scripsit quē noluit: veluti frater meus patronus meus heres esto. nā ille qui scriptus est non est heres: qz de eo noluit. itē ille quē voluit nō erit qz eum nō scripsit: et sic aliud loquit et aliud vult: vt. s. de here. insti. l. quotiens. 3r. et. s. de rebus du. in ambigua. 7. sed hec glo. nō ponit de disuncta vel subdisuncta. Itē et aliu casum ponit. 7. qñ neutru est veluti cū haberet quis duos filios et vñ exheredare volēs ita dixit: filius meus heres esto: vel cū voluit ticiū esse tutorem filij sui dixit: ticius tutor esto: cū duo essent. nā nullus erit tutor: vt. s. de libe. et po. s. hu. l. ij. et de te. tu. l. duo. sed nec hoc placet cū in eo non sit disuncta vel cōiuncta.

h Ita nō pot. q. d. nō est ita vtz vt possit esse neutru: sicut hoc qd potest esse vtrūqz.

i Aut facit. hoc pot intelligi de actiōe q in iudicio. p ponit vel excep. et fm hoc restringeret ad hoies: vel etiā de costu dicit: et fm hoc dicit cō animal. i. ois generis animal. nec enim omne cost cū quedam ex terra nascant: vt no. s. de iust. et iur. l. i. s. penul.

k Nullū est. hec fuit vera. pportio qz nō pferit vt denotet: sicut supra alterū cū altero esse nō posse: s. qz nullū est animal qd aliqz eoz saltem nō faciat.

l Simul. i. fm sui natura: nō tñ eodem tēpore. m Et pati. vt in duplicibus iudicijs fm primum casum: veluti lepus qui agit et patit fm solium.

n Epos pculo. duo dicit: et qd est primum vsqz illuc qd si ita et. soluit in fine: que interpretatio et. et po ne exēplū p. l. s. de in. do. auus. s. i.

o Salurē. et se quentē questionē. p Ab eo. titulo q Doi erit. f. an statim ptracta nuptijs debet: et hec ē scda pars vsqz illuc interpre. et. r Um heat. i. efficac sit ei. azo.

s Posteri. et. cū dixit: cū potuero. t Obligatio. i. posteriori verboz prolatio.

v Possit verbi. vel potero: nā vñ est verbum. x Est. duo ergo necessaria sunt scz q hoc senserit: et q ex sensu verborū ille sensus colligat: vt hic. et. s. de sup. lega. l. labeo. s. si. sensus autez verboz qñqz expf se colligit qñqz p pcedētia et sequentia. vt. s. de leg. ij. l. vñ ex. s. si omif sa. apparet ergo q etiam si duplex

est sensus verboz ille assumet de quo sentit. pmissor qui est ambigue locutus: et sic est ptra. s. de pac. l. veterib. et. j. i. l. i. in ambiguis orationibus. Solu. hic restringitur statim. f. ad certum sensum verborum cuius contrarius esset turpis et sic impossibilis: vt. s. de condi. insti. l. filius. y Alieno potero. sed hoc nō sufficit. vnde statim supple pot et. i. debet: vt. s. qui potto. in pig. ha. l. creditor q prior. in fi. i. rñ. nam pot esse q etiam soluto ere alieno non potest commode soluere sua salua dignitate. quod idem est: quia nō est protinus cogendus ad distractionem suaz rerū: vt. s. de nego. gest. l. diuortio. et de noxa. si seruus depositus. s. i.

z Dignitate. i. cōmodo: nāz si miles est relinquenda sunt arma: et scholaribus libri. a Magis. id est pōptius. est tamen idem vtrobiqz. si ue dicat cum potero: siue cum commodum erit: simile verbū habes. s. de mino. l. qd si minor. s. restitutio. vbi dicit partius. est tamē idem vtrobiqz.

b Deo. sc. s. de sol. paulus. hoc verum si adficiantur hec verba cum cōmode potero: secus si simpliciter. vt. s. de verbo. ob. quicquid.

c Cum fundus. darem. ex quacūqz causa. d Legem. i. pactum.

e Per dominū. i. per me qui sum dominus.

dotē peti posse: qd si ita pmississet cū potuero dori erūt et bl. c. q si aliquā vim habeat posterior obligatio: possit hūbz quomodo interpretari: vtrum ere alieno deducto: an extante: pculus putat cū dotem quis ita pmissit: cum potuero dori tibi erunt. c. existimo ad id qd actū est interpretationē redigendam esse. Nā qui ambigue loquit: id loquit qd ex his q significant sensus ppius est tñ vt eū hoc sensif se existimē: deducto ere alieno potero. pot et illa accipi si gnicatio: cū salua dignitate mea potero: que interpretatio magis accipiēda est: si ita promissū est cū cōmodū erit: hoc est cū sine incommodo meo potero. Idem.

S cum fundū tibi darem legem ita dixit: vt optimus maximusqz esset: et adiectus fundi detertus factum non esse per dominum

Liber Duodecimus

a **P**restabit hoc qd pmissus est. qd asit sit stat dicti.
b **E**o. i. ppter ea adiectione. q. d. no pstat alud qd prestare etia hoc no adiecto: immo minus: vt in fi. dicā.
c **E**tiam si. i. quāuis.
d **S**ignificat. non autem vt seruitus debeat: vt. 3. de euc. l. pe. 2. 3. eo. q. vti. 2. hoc nlo alio adiecto.
e **E**oq. i. propterea ppter pūma verba.
f **I**nferiore. i. ppter inferiorē partem: scilicet ergo se quēta restringit precedentia: sic 2. 3. de acquir. pos. l. si is qui alo. 2. de penuleg. naz. qd. 3. fi. 2. de aur. 2. ar gen. le. plantius. 2. de lega. i. si seruus pluriū. 3. fi. 2. econ tra precedentia re stringunt sequentia. vt. d. l. si seru pluriū. 3. fi. 2. C. fa mil. her. quonien qd qd ampliant. vt 3. de lega. i. si quādo. 2. de vsur. si si pular. que est ar. cōtra. 3. de arg. cōtra. 3. de rescin. v. l. si. 3. fina.
g **A**d iura. i. seruitutes: etia si ibi sint. liberatum di cone quid 2c. ser go seruit⁹ ab alio scz a veteri domino a quo dominium in me transi fuit et interposita: non tenet.
a **E**stis appellatioe. in districte pto late.
i **V**irilis: qz ralem vestē legauit. 2. habes exempla de his. 3. de au. 2. argē. le. l. vestis. in prin. 2. 3. vestimenta. 2. l. argumento. 3. muliebrū.
k **S**cenica. qua vtuntur in scena.
l **E**tiam si tragēdica. qua vtuntur tragēdi.
m **C**itharetica. qua vtunt citharizantes. 230. 2. facit 3. e. l. verbo victus: 2. l. in stratum.
s **S**padonum. redhibetur spadat⁹. vt. 3. de edil. edic. si asit qd. hic exponit qui sint: sed aliud in alio ani m ali: vt. 3. de edil. edic. l. ediles. 3. celsus. Item an possit accipere vxorē distinguit. 3. de iure do. si seruo. 3. spado ni. vel adoptare. vt in fi. de adopt. 3. illud. vel instituire posthumū: vt. 3. de libe. 2. posthu. sed est questū. 3. i.
o **N**atura. qui dicuntur castrati. i. caste nati.
p **T**hibille. qui sint isti nescio: vel thibille dicūt qui bus incidunt virilia cū tali genere ferramēti: vt. 3. ad. l. cor. de sic. l. hi. vel tertio thibille dicunt quibus suppo nant si tūle vt possint mingere dempta virga cū testib⁹.
q **T**halasie. i. qui seruata virga sullant 2. mingunt.
q **U**i mortui. natiuitate posthumi rōpitur testamen tum: sed hi non dicunt nati: vt hic 2. C. de posthu.

here. l. i. 3. r. 13. Accur.
f **U**ident. ex postfacto nisi in libertate fm Jo. vt. Leo. l. queret aliqd: s; illa nō loquit in mortuo s; in mōstruo: so partu: 2. facit. Leo. anniculus. 3. falsum.
h **E**ge. da exemplū. C. de inoffi. test. in arenā. vbi nō dānato i arenā: s; sua spē ibi eritē ti fuit legitimas hereditates: s; in casu solo qd ab in testato venit cōtinent: vt. 3. p. fo cio. l. iij. 3. pe.
v **D**esert. quā doqz etiam lex de fert: vt agnatis c qd qz delatam per testamētū confir mat: vt. 3. e. l. ver bis legis: 2. de tes tibus. l. iij. 3. eius den. sic ergo qd cō firmat dat: sic in aut. de defen. ciui. 3. interim. 2. 3. de heredi. insti. l. asse. 2. facit p cōfirma tiombus puuile giop. sed argu. cō tra. 3. de testamē. l. heredes palā. 3. q. ho. et fo. 3. 6. pe ti. here. l. i. 2. iij. 3. ab intestato.
h **L**iud. pone exemplū. 3. de edil. edic. l. i. 3. item q si manci. vbi dicit q vendi tot serui dz dicere si fraudem capitalē admistr. qd hic exponit 2. in eodem titu. l. cum autem. 3. excipitur.
y **P**ena. l. delicti.
z **F**raus. id est delictum.
a **E**stē pōt. qz impunitū sit delictū: qd pter sic: sit: vel qz ignotat: vel qz nō pbat. vt. 3. de penio. l. absentim.
b **N**on pōt. i. non debet esse vel non potest de iure. vt C. de pe. l. sancimus.
c **N**ora. i. delictū: vt in fi. de noxa. 3. i. sed qd vete res fraudē p pena pōnt. vt. d. l. cū asit. 3. excipit. l. si. acc.
d **I**nter mulctam. qz plerunqz de illis vocabulis sit mentio: exponit assignando differentias.
e **C**ohertio. pecuniaria: 2. corporalis.
f **P**ecati. l. cohertio est. s; nō ois delicti sed eius tñ specialiter cuius est pena hodie pecuniaria: lz olim est secus vt subicit: sed hoc fallit in casu vbi etiam corpora lis imponitur: vt. C. de spotulis. l. ij. in fi. 2. hec est pma differentia. Accur. ius.
g **E**stimatio. i. fame.
h **S**olet. aliquando.
i **Q**ui mulctā dicit. hec scda dīa. 2. vt. 3. l. i. in fi.
k **N**on est imposta. sed oppo. ex. l. C. de ep. au. l. ij. 2. ne liceat poten. l. ij. vbi mulctā etiā certa dicit: sed im proprie illis legibus dicitur mulctā.

a **C**o. l. i. ppter ea adiectione. q. d. no pstat alud qd prestare etia hoc no adiecto: immo minus: vt in fi. dicā.
b **E**tiam si. i. quāuis.
c **S**ignificat. non autem vt seruitus debeat: vt. 3. de euc. l. pe. 2. 3. eo. q. vti. 2. hoc nlo alio adiecto.
d **E**oq. i. propterea ppter pūma verba.
e **I**nferiore. i. ppter inferiorē partem: scilicet ergo se quēta restringit precedentia: sic 2. 3. de acquir. pos. l. si is qui alo. 2. de penuleg. naz. qd. 3. fi. 2. de aur. 2. ar gen. le. plantius. 2. de lega. i. si seruus pluriū. 3. fi. 2. econ tra precedentia re stringunt sequentia. vt. d. l. si seru pluriū. 3. fi. 2. C. fa mil. her. quonien qd qd ampliant. vt 3. de lega. i. si quādo. 2. de vsur. si si pular. que est ar. cōtra. 3. de arg. cōtra. 3. de rescin. v. l. si. 3. fina.
g **A**d iura. i. seruitutes: etia si ibi sint. liberatum di cone quid 2c. ser go seruit⁹ ab alio scz a veteri domino a quo dominium in me transi fuit et interposita: non tenet.
a **E**stis appellatioe. in districte pto late.
i **V**irilis: qz ralem vestē legauit. 2. habes exempla de his. 3. de au. 2. argē. le. l. vestis. in prin. 2. 3. vestimenta. 2. l. argumento. 3. muliebrū.
k **S**cenica. qua vtuntur in scena.
l **E**tiam si tragēdica. qua vtuntur tragēdi.
m **C**itharetica. qua vtunt citharizantes. 230. 2. facit 3. e. l. verbo victus: 2. l. in stratum.
s **S**padonum. redhibetur spadat⁹. vt. 3. de edil. edic. si asit qd. hic exponit qui sint: sed aliud in alio ani m ali: vt. 3. de edil. edic. l. ediles. 3. celsus. Item an possit accipere vxorē distinguit. 3. de iure do. si seruo. 3. spado ni. vel adoptare. vt in fi. de adopt. 3. illud. vel instituire posthumū: vt. 3. de libe. 2. posthu. sed est questū. 3. i.
o **N**atura. qui dicuntur castrati. i. caste nati.
p **T**hibille. qui sint isti nescio: vel thibille dicūt qui bus incidunt virilia cū tali genere ferramēti: vt. 3. ad. l. cor. de sic. l. hi. vel tertio thibille dicunt quibus suppo nant si tūle vt possint mingere dempta virga cū testib⁹.
q **T**halasie. i. qui seruata virga sullant 2. mingunt.
q **U**i mortui. natiuitate posthumi rōpitur testamen tum: sed hi non dicunt nati: vt hic 2. C. de posthu.

Ad iudicatio ordinaria ut statim subicit. ut. de iudi. l. si in fi. r. si quis ius di. l. i. r. C. de modo mulc. l. si in pun. nisi in casu. ut. C. de pot. l. si. vbi etiam delegati imponunt.

Cōperit. etiā per delegationē. tres ergo sunt differētie. est r. quarta:

es pena qz a pena non ap-

differūt pellatur: multa

sic vt. l. eo. si qua.

in prin. Item qn-

ta: qz si multa im-

ponitur vltra mo-

dū. l. cōcessum nō

tenet. vt. C. qn. p-

no. non est neces. l.

certa rōne. sed pe-

na sic vt pro furto

non manifesto in

quadrupluz. s. de

his qui no. infra. l.

quid ergo. s. pena

Item r multa ba-

tur fisco. vt. C. de

modo mulc. l. mul-

ctarum. sed pena

actoz plerūqz itē

multa non infra-

mat. vt. C. de ino-

do mulc. l. i. sed pe-

na plerūqz sic. vt

colligit. s. de his

qui no. infra. l. i. s.

qui furti.

Anniculus

amittitur. i.

moit vt subicit.

r facit. l. e. l. anni-

culus. r die vt ibi.

Conuetudo. no. sic. s. de fundo instruc. r instru. le

ga. l. cum delationis. s. asnam.

Ante diē. vt istā malā litterā intelligas: die qz que

libet dies mēsis dicit dies kalendaz vt prima dies ka-

lendaz: secūda dies kalendaz: r sic de ceteris. Si igit p-

missi tibi ante. x. diē kalēdaz vel post diē. x. kalēdaz. s.

inchoatū paria sunt: vel qz. xi. dies nō p̄tinef. l. vt sit arbi-

trio solutiō: sed bene pueniēf. xi. die. vel qz idem tēpus

r tantū. nam semper intelligitur de primis. x. dieb' men-

sis de quo super sunt. xx. dies.

Post diez. x. quāda libri habēt. xij. r. J. habēt vtroqz

enim r. r. tunc plana est. qz sine p̄mittā ante diē. xij. s.

lchoatū: sicut post. x. diez beneoz in. xi. die. s. in hoc iterest

fm hūc casum. qz p̄mo casu demū postea finita. xi. po-

sero agere. in scdo statim post. x. r. sic in ipso die. xi. Alū

habēt. x. r. tūc die. s. finitū. r. J. habes vtroqz: r. p̄ hac est. s.

de verb. ob. l. qui ante. s. si habes. J. neutro em r. tūc est

mirū: qz si p̄mittā post. x. dies qz nō videat p̄mittere die

xi. sed dicas. s. inchoatū. r. fa. C. de postib. here. in sit. l. si.

Kalēdaz. i. mensis. r. supple hec duo paria sunt.

Falsum est. lego. x. si pariat ei. s. vel alū. vt. J. eo. l.

queret. filii tamen habuisse dicitur tēpore mortis: vt. J.

eo. l. etiā ea. r. facit. s. de inoffi. testa. posthumi. sed argu.

cōtra. C. de inoffi. test. l. iij. vbi habetur p̄ instituto si alij

fuerunt instituti. nō si extranei.

Exsectus est. alio extractus est.

Squis eius. etiam testatoris vel heredis.

Numerat. si ergo moit hora tertis pōt fieri

qz p̄missum est etiā hora nona. vt non cōmittatur pena

si p̄missa est. r. hoc si tale est factū qz p̄missū possit fieri. vt

s. de statu homi. arethusa. in fi. r. l. se. als secus. C. de ca-

du. tol. s. ne autēz.

Anniculus.

Natus. s. di-

citur anniculus.

Tricentess-

mo. lxx. nā tot die-

es habet annus.

vt. r. s. de sta. li. l.

cū heres. s. Stich'.

r intellige hoc de

die naturali: q. s.

annus etiā. vi. ho-

ras hz plus: vt. s.

eo. l. cū bisextus. q.

si non curant hic

in vno: r. si currat

bisextus quelibet

numerat pro die.

vt hic dicit.

Incipiente.

no. sufficit tāgi de

vltio die. sic l. vna

capione. vt. s. de

vsuca. l. idēqz. et

de diuer. r. tempo.

p̄scrip. in vsuca. in

prin. Jtē sic. s. de

aur. r. arg. leg. l. r.

si non sint. s. qd er

go. in pun. Item

sic. s. e. anniculus

qzqz etiā annus

inchoatus habet

sim vt natus est: sed tricente-

simo sexagesimoquinto die

dicatur incipiente. plane non

eracto die: quia annum ctullit

ter non ad momenta tempo-

ruz: sed ad dies numeramus.

Si legatum sit mulieri ali-

quid si pariat: habebit legatū

licet aliquid monstruosuz pa-

riat. h. d.

Iplianus.

Queret aliquis: si portē-

tuosum vel monstruo-

sum vel debilem mulier ed-

derit: vel qualem visu vel va-

gitu nouuz: nō hūane figure:

sed alterius magis animalis

qz hominis partū: an qz enixa

est p̄desse ei debeat: r magis

est vt hec quoqz parētibus p-

sint: nec em est qd eis impute-

tur: qui qualiter poterunt sta-

tutū obtemperauerunt. neqz

id quod fataliter accessit: ma-

tri damnum iniungere de-

bet.

Idem.

p̄fecto: vt in aut. de tēpore nō solu. pecu. super do. s.

generaliter. coll. iij. ibi: nouimus enim r. que est huic. l.

pra. in eo qz nō dicit hic anniculus qui annum inchoa-

uit. sed dicitur ibi habere quindecim annos qui solūmo

do inchoauit eum: r p̄fecit. xij. quantū ad matrimo-

nium contrahendum: cū ex tunc possit cōtrahere, matri-

monium: vt in sit. de nup. in pn. qz est s. quandoqz queri-

mus de momēto ad momētū. vt in p̄scrip. xxx. an. vt

s. de actio. r. obli. l. in omnibus. r. de resli. in integ. vt. s.

de mino. demqz. s. minores. que sunt cōtra. sed ibi plene

dixi in glo. que incipit quedā iura dicunt.

Non eracto. i. completo.

Ciuiliter. i. fm cōsuetudinē ciuim r loquelaz. vt

s. eo. l. anniculus.

Queret. portētuosuz. s. partū qd est. J. r sunt hec nois

p̄ueniētia hūc qz p̄t a formā hūani gñis sunt nō.

Uel qualē. accipe nouū dico visu qz hz oculos retro

vel vagitu: qz mugit vt bos vel succulu. s.

Animalis. i. qz melius assimilaf filio alteri. s. alis.

Obtemperauerit. sic. s. de conditio. in sit. que sub

cōditōne. s. mortuo.

Fataliter. vt. s. p̄ socio. l. cum duobus. s. damna. se

cus ergo si ex delicto mulieris esset: vt oz habuisset r cum

cum aliquo alai irrationali. sed accidit forte ei in hūc. l.

quia quādo cū homie ageret cogitauit de aliquo alai.

propter r. alia enim hec accidunt.

A Ex parte. f. separatim re et verbis.

B Duos. f. pumos. tertius pro nullo modo eis iunctus est: ut. s. de here. in situ. l. iul. quorum. nec enim re vel verbo coniungitur hunc tertium: ut. s. de lega. q. l. paulo. in fi. l. h. in eo. ti. l. mevio. in pun. videat pra. s. exponere ea ut ibi no. et arg. s. de

usufr. acc. l. pe. et ex predictis no. q. alij sunt coniuncti re et verbis: q. in solidum venientes faciunt sibi partes concursum: ut. s. de leg. iij. l. coniuncti. Alij tamen re. et alij tamen verbis. sed in. C. de cadu. tol. per totam l. soli. primi dicitur coniuncti: non fecerit vel tertij. Item no. q. quidam dixerunt verbis tamen coniunctos non habere ius accretionis quod in iure de usufr. ac. no. dicitur nisi de re iunctis s. male: ut. s. de leg. i. l. duo. s. fin. et de lega. q. l. mevio. in pa. fin. s. 30. et plenius no. hac materiam. s. de usufr. accret. l. i. in fi.

I Apud. habet enim. i. haberi videt: ut. l. ti. i. qui autem. et hoc s. in vna significatione verbi habere. f. d. nium habere: ut. l. eo. ti. l. habere. et de verbo.

ob. l. stipulatio ista. s. habere. et s. de acquiren. re. do. l. rem in bonis. Sed verbum penes: strictius ponitur: ut. s. eo. l. penes. Accursus.

M Assurium. alias massurium. et a se libro memorialis incipit lex ista.

E Honestore. f. nolle pro pellice: et propter amicam est amica non sit ex inhonesta causa ut hic. et. l. late. s. amicos.

A Appellari. f. scribit.

Uxor. f. alia mulier non pellex.

Quodam. f. vocare aut se g. g. ius inter quos erat massurium in pun. huius. l.

In domo sit. f. alicuius qui nullam habet uxorem.

Socii. f. partis. da exemplum: si duo sunt in iure in viriles partes: quorum unus decesserat: vel post decessit ante aditam hereditatem totum habebit superstes. sic. et. C. de here. insti. l. q. sed proprie virilis. i. equalis. ut. s. de lega. prestat. l. virilis. in pun.

Soceri. prohibentur nuptie inter tales. exponit. ergo qui sunt: ut. s. de ritu nupt. a. adoptiuus. s. videamus. ite prohibetur quidam tertio edicto postulare: pro

his personis excipitur: ut. s. de post. l. i. s. ait pater. et. s. finis. et. l. cui. s. pomponius. et facit. s. eo. l. nurus. et. l. germanus. Accursus florentinus.

Qui in continentibus. facit. s. collegar. s. i. et. s. et. ut alphenus. et. l. edificia. et. l. q. et quod ibi no.

ri respondet. **I**dem.

Qui in continentibus. vrbis nati sunt: rome nati intelligunt.

Non est sine liberis cui vel vnus filius vnave filia est. hec. n. enunciatio haberos: non habet liberos: sep. plurali numero profertur sicut et pugillares et codicilli.

Non est sine liberis eedicere non possumus: huc necesse est ut dicamus liberos habere.

Minus recipit etiam qui nichil recipit. h. d. **I**dem.

Sta te stipulatur fuerit: quomodo a ticio consecutus fuero tamen dare spedes: non solet dubitari quin si nichil a ticio fuero consecutus totum debeas quod ticus debuerit.

Delata hereditas intelligit quam quis possit ad eundo consequi.

Hominis appellatio est in feminam quam masculum contineri non dubitatur.

Noticius. in prin. **A**m non possumus. ut quis habet vnum filium. Accursus florentinus.

Sta. dubitari. quod pluribus legibus colligitur: ut. s. de solu. si decem. et de verbo. ob. l. decem. et si cer. peta. l. si. item et quod verbum minus continet etiam vbi non est: ut. s. e. verbum amplius. in fi.

Delata. ut si pure delata sit.

Consequi. per se vel per alium: per filium vel seruum. Et da exemplum ut. s. de acquiren. heredi. is qui heres. vbi demum delata potest adiri et repudiari. unde conditionalis tamen non dicitur delata ut ibi dicitur. argu. s. de leg. q. si ita re. s. sub conditio. bonorum possessio dicitur delata cum decreta est: ut. s. ve succes. edic. l. i. s. decretalis.

Hominis. pone exemplum: ut. s. vi bonorum raptor. l. q. in prin. vbi dicitur hominibus coactis: et est verum quod hic dicitur figura vocis et significatione: ut. s. eo. l. quisquis michi. vnde minus bene inducitur concordantie que dicunt masculinum concipere feminam. ut. l. eo. pronuntiatio. et. s. eo. l. i.

Non est sine. pone exemplum: ut. s. de codi. in ser. l. i. vbi instituitur heredes et rogantur te ut reddas tunc si decesseris sine liberis: sufficit filia et etiam neptis vna ut hic. et ibi facit. s. de lega. q. l. c. pater. s. rogo.

Enficiatio. id est quod penficiatio: ne significare volumus siue vnus siue plures sunt liberi.

Proferit. f. si ille habet liberos.

Pugillares. ut. s. comoda. l. in commodato. s. sicut. accur.

Codicilli. quod hoc fallit in codicillis: quod in singulari numero profertur: ut in argu. contra. C. de sacrosan. ec. l. generalis. et iunge. l. sequentem et ista. ecc. tra. q. h. q. singularis oratio plura significat: ut. l. eo. l. in usu. et facit. s. de libe. et post. l. i.

Liber Duodecimus

Intelligendus fuisse. si mouitur mater: p[ro]p[ri]u[m] est vt s[e]c[un]d[u]m l. etiam es. si pater: t[ame]n id[em] est i[n] suo c[on]m[un]o modo querit. vt. l. q[uo]d diximus. r. s[e]c[un]d[u]m de sta. ho. qui in vtero.

Ille passus. pone ex[em]plum in p[re]fecto vrbis q[uo]d habet iurisdictione[m] vsq[ue] ad. c. militaria: ex quo loco incipiunt numerari hic exponit: vt. s[e]c[un]d[u]m de off. p[re]s. vrb. l. i. §. c[on]v[er]s[us]. r. dic q[uo]d mille passus faciunt miliare: vt colligit. s. si quis cau. l. i.

Corinth[is]. Roma est c[on]tinentibus edificijs. finit[er] seu terminat: vt. s[e]c[un]d[u]m l. q[uo]d. r. l. vt al p[ro]p[ri]us. r. l. edificia. r. l. qui in continentibus.

Roximi. da ex[em]plu[m]: vt s[e]c[un]d[u]m l. p[ri]mus. r. l. eo. l. vulgari. q. r. r. id[em] in s[e]c[un]d[u]m optimus r. s[e]c[un]d[u]m bo maximus: vt. l. leo. illa verba. id[em] in verbo supremus: vt l. e. vulgari.

Roze parte. pone ex[em]plu[m] olim in interdico vtrobi. vt. s[e]c[un]d[u]m vtrobi. l. i. in puin. r. insti. de interdico. §. vtrobi. r. nota. de maiori parte anni. hodie sufficit si r[e]p[er]it. p[ro]test. possideat vbi id[em].

Quantu[m] ad iuris. hic erat rubrica antiqua de his que p[er]tinet ad iuris significacionem.

Durus. cu[m] cemento. materia sine cemento: sic accipit s[e]c[un]d[u]m c[on]tra p[re]s. si p[ro]prio. r. erit ex[em]plu[m] vbi dicit q[uo]d medio p[ar]tice vna domus fuit due. vt. s[e]c[un]d[u]m c[on]tra p[re]s. si quis duas.

Semita. lapidibus facta sine cemento. §. i. Inter est. id ergo q[uo]d est iter b[e]t via vt hic. r. s[e]c[un]d[u]m de ser. v[er]ba. p[re]dico. l. certo. §. si rotus. in fi. r. de serui. l. si tam angusti. r. hoc ipso p[ro]p[ri]e. p[ro]p[ri]e aut differit. vt insti. de serui. §. i. §. r. iij. que sunt contra. Accur.

Vsu iuris. stricti. q. d. dum iura legimus pleriq[ue] singulari numeri inuenimus. p[er] plurali: vt in ex[em]plis huius. l. r. ec[on]tra plurali p[er] singulari: vt. s[e]c[un]d[u]m l. non est. r. no. s[e]c[un]d[u]m de peti. here. diuus. in fi.

Tuum. dare oportebit p[ro]mittis. m. Nempe. i. certe.

Tiam. dicit q[uo]d appellatione eris p[ro]tinet r. auris: vt est dicimus es alienis: vt. l. e. cedere. §. eo. r. s[e]c[un]d[u]m l. sub signatu[m] §. bona. r. C. de bo. que lib. l. vbi a[ut] q[ui]s ponit stricte. p[er] eo q[uo]d est simile auro: vt. s[e]c[un]d[u]m de pig. act. l. i. r. de c[on]tra.

Quantu[m] ad iuris. hic erat rubrica antiqua de his que p[er]tinet ad iuris significacionem.

Durus. cu[m] cemento. materia sine cemento: sic accipit s[e]c[un]d[u]m c[on]tra p[re]s. si p[ro]prio. r. erit ex[em]plu[m] vbi dicit q[uo]d medio p[ar]tice vna domus fuit due. vt. s[e]c[un]d[u]m c[on]tra p[re]s. si quis duas.

Semita. lapidibus facta sine cemento. §. i. Inter est. id ergo q[uo]d est iter b[e]t via vt hic. r. s[e]c[un]d[u]m de ser. v[er]ba. p[re]dico. l. certo. §. si rotus. in fi. r. de serui. l. si tam angusti. r. hoc ipso p[ro]p[ri]e. p[ro]p[ri]e aut differit. vt insti. de serui. §. i. §. r. iij. que sunt contra. Accur.

Vsu iuris. stricti. q. d. dum iura legimus pleriq[ue] singulari numeri inuenimus. p[er] plurali: vt in ex[em]plis huius. l. r. ec[on]tra plurali p[er] singulari: vt. s[e]c[un]d[u]m l. non est. r. no. s[e]c[un]d[u]m de peti. here. diuus. in fi.

Tuum. dare oportebit p[ro]mittis. m. Nempe. i. certe.

Tiam. dicit q[uo]d appellatione eris p[ro]tinet r. auris: vt est dicimus es alienis: vt. l. e. cedere. §. eo. r. s[e]c[un]d[u]m l. sub signatu[m] §. bona. r. C. de bo. que lib. l. vbi a[ut] q[ui]s ponit stricte. p[er] eo q[uo]d est simile auro: vt. s[e]c[un]d[u]m de pig. act. l. i. r. de c[on]tra.

Quantu[m] ad iuris. hic erat rubrica antiqua de his que p[er]tinet ad iuris significacionem.

trah[er]e. emp. l. in v[er]dictionibus. §. inde queritur. Ceterorum. ceteri vel reliqui: vt. s[e]c[un]d[u]m de op. le. l. cum optio. r. facit. C. de heredi. insti. l. q. r. s[e]c[un]d[u]m l. post reliquorum. r. quod ibi no.

Quam t[em]p[or]at. f. dicere marcellus.

La s[e]c[un]d[u]m bo. po ne lego vel p[ro]mitto tibi fundu[m] meo optimu[m] maximu[m]: vt. l. e. no. in na. l. vnu[m] i[n] h[er]e[dit]ate valeat legatum r. hoc ipso p[ro]p[ri]e cu[m] si suplatu[m] r. respectu[m]. r. facit. s[e]c[un]d[u]m l. p[er]. r. q[uo]d ibi dicit. r. C. p[ro]p[ri]e. ex quib[us] p[ro]mittit bono[rum] p[ro]p[ri]e. fm tab. vt. s[e]c[un]d[u]m de bo. posses. fm tabu. l. i. §. i. r. hoc ipso p[ro]p[ri]e cu[m] sit suplatu[m]: r. relatu[m] r. respectu[m] vt. s[e]c[un]d[u]m l. p[ri].

Appellat[i]o[n]e ceterorum r. reliquorum etiã o[mn]es c[on]tinent. hoc dicit. Idem. Cetero[rum] r. reliquo[rum] appellatione etiã o[mn]es c[on]tinent: vt marcellus ait circa eu[m] cui optio serui legata est: ceteri semp[er]no. naz t[em]p[or]at[ur] si no[n] optet omnes ad semp[er]no[n]iu[m] p[er]tinere. Paulus.

La s[e]c[un]d[u]m bo. optim[us] max[im]us est: vel in e[un]d[em] d[omi]no possunt qui solus est: sic r. circa edictu[m] p[re]toris sup[er] me[is] tabule habetur etiã sole.

Pueri appellatione etiã puella significat: nam r. feminas puerperas appellat: recetres ex partu: r. greci c[on]munit[er] appellat. Idem.

Non est pupill[us] q[uo]d in v[er]bo est. P[ro]p[ri]us. In vulgari substitutoe: qua et qui sup[er]no[m] mortis heres substituit: recte sub

Non est pupillus. sed esse speratur. In v[er]bo est. existimat enim visceru[m] paros: vt s[e]c[un]d[u]m de ven. in spi. l. i. §. ex hoc rescripto. Nec ob. s[e]c[un]d[u]m de v[er]suca. si aliena. §. scenola. q[uo]d ibi in nato qui no[n] est p[ro]p[ri]o ma tris. hic in nascituro. vel die v[er]bi. Jit[er] argu. c[on]tra. l. e. l. q[uo]d dicimus. r. s[e]c[un]d[u]m de iniusto testa. l. iij. §. s[e]c[un]d[u]m cu[m]. Tutor etiã ei datus non tenet vt tutor: nisi nascatur: r. tunc gerat: vt s[e]c[un]d[u]m de nego. gest. l. cum pater.

Vulgari. i. in pupillari: q[uo]d r[ati]o[n]e substituti dicit vulgari eo q[uo]d quilibet substitui pot[est]. r[ati]o[n]e s[e]c[un]d[u]m eo cui substituit est pupillaris. r. da ex[em]plu[m] l. s[e]c[un]d[u]m de rebus du. l. qui duos. §. na. r. q[uo]d vnicu[m]. vbi dicit etiã q[uo]d vnicu[m] filiu[m] habet pupillu[m] pot[est] et substituire his verbis: t[ame]n substituo ei filio q[uo]d sup[er]no[m] mortis. r. sic sup[er]no[m] v[er]bo ponit respectu[m]: vt. l. lilla s[e]c[un]d[u]m bo. s[e]c[un]d[u]m l. p[ro]p[ri]a significatiõ[n]e no[n] est nisi q[uo]d plures sunt: r. ius legitimum hereditatu[m] inter eos vult seruari: vt. s[e]c[un]d[u]m de vul. subst. v[er]bi singulari. r. insti. de pupil. substi. §. singulis. s[e]c[un]d[u]m ne fatu[m] putes q[uo]d o[mn]ia fuisse testatoe. pone q[uo]d cu[m] nato substituit nascitur q[uo]d t[ame]n postea nat[us] no[n] est.

Appellant. tam masculos q[uam] feminas.

Non est pupillus. sed esse speratur. In v[er]bo est. existimat enim visceru[m] paros: vt s[e]c[un]d[u]m de ven. in spi. l. i. §. ex hoc rescripto. Nec ob. s[e]c[un]d[u]m de v[er]suca. si aliena. §. scenola. q[uo]d ibi in nato qui no[n] est p[ro]p[ri]o ma tris. hic in nascituro. vel die v[er]bi. Jit[er] argu. c[on]tra. l. e. l. q[uo]d dicimus. r. s[e]c[un]d[u]m de iniusto testa. l. iij. §. s[e]c[un]d[u]m cu[m]. Tutor etiã ei datus non tenet vt tutor: nisi nascatur: r. tunc gerat: vt s[e]c[un]d[u]m de nego. gest. l. cum pater.

Vulgari. i. in pupillari: q[uo]d r[ati]o[n]e substituti dicit vulgari eo q[uo]d quilibet substitui pot[est]. r[ati]o[n]e s[e]c[un]d[u]m eo cui substituit est pupillaris. r. da ex[em]plu[m] l. s[e]c[un]d[u]m de rebus du. l. qui duos. §. na. r. q[uo]d vnicu[m]. vbi dicit etiã q[uo]d vnicu[m] filiu[m] habet pupillu[m] pot[est] et substituire his verbis: t[ame]n substituo ei filio q[uo]d sup[er]no[m] mortis. r. sic sup[er]no[m] v[er]bo ponit respectu[m]: vt. l. lilla s[e]c[un]d[u]m bo. s[e]c[un]d[u]m l. p[ro]p[ri]a significatiõ[n]e no[n] est nisi q[uo]d plures sunt: r. ius legitimum hereditatu[m] inter eos vult seruari: vt. s[e]c[un]d[u]m de vul. subst. v[er]bi singulari. r. insti. de pupil. substi. §. singulis. s[e]c[un]d[u]m ne fatu[m] putes q[uo]d o[mn]ia fuisse testatoe. pone q[uo]d cu[m] nato substituit nascitur q[uo]d t[ame]n postea nat[us] no[n] est.

Appellant. tam masculos q[uam] feminas.

Non est pupillus. sed esse speratur. In v[er]bo est. existimat enim visceru[m] paros: vt s[e]c[un]d[u]m de ven. in spi. l. i. §. ex hoc rescripto. Nec ob. s[e]c[un]d[u]m de v[er]suca. si aliena. §. scenola. q[uo]d ibi in nato qui no[n] est p[ro]p[ri]o ma tris. hic in nascituro. vel die v[er]bi. Jit[er] argu. c[on]tra. l. e. l. q[uo]d dicimus. r. s[e]c[un]d[u]m de iniusto testa. l. iij. §. s[e]c[un]d[u]m cu[m]. Tutor etiã ei datus non tenet vt tutor: nisi nascatur: r. tunc gerat: vt s[e]c[un]d[u]m de nego. gest. l. cum pater.

Vulgari. i. in pupillari: q[uo]d r[ati]o[n]e substituti dicit vulgari eo q[uo]d quilibet substitui pot[est]. r[ati]o[n]e s[e]c[un]d[u]m eo cui substituit est pupillaris. r. da ex[em]plu[m] l. s[e]c[un]d[u]m de rebus du. l. qui duos. §. na. r. q[uo]d vnicu[m]. vbi dicit etiã q[uo]d vnicu[m] filiu[m] habet pupillu[m] pot[est] et substituire his verbis: t[ame]n substituo ei filio q[uo]d sup[er]no[m] mortis. r. sic sup[er]no[m] v[er]bo ponit respectu[m]: vt. l. lilla s[e]c[un]d[u]m bo. s[e]c[un]d[u]m l. p[ro]p[ri]a significatiõ[n]e no[n] est nisi q[uo]d plures sunt: r. ius legitimum hereditatu[m] inter eos vult seruari: vt. s[e]c[un]d[u]m de vul. subst. v[er]bi singulari. r. insti. de pupil. substi. §. singulis. s[e]c[un]d[u]m ne fatu[m] putes q[uo]d o[mn]ia fuisse testatoe. pone q[uo]d cu[m] nato substituit nascitur q[uo]d t[ame]n postea nat[us] no[n] est.

Appellant. tam masculos q[uam] feminas.

Non est pupillus. sed esse speratur. In v[er]bo est. existimat enim visceru[m] paros: vt s[e]c[un]d[u]m de ven. in spi. l. i. §. ex hoc rescripto. Nec ob. s[e]c[un]d[u]m de v[er]suca. si aliena. §. scenola. q[uo]d ibi in nato qui no[n] est p[ro]p[ri]o ma tris. hic in nascituro. vel die v[er]bi. Jit[er] argu. c[on]tra. l. e. l. q[uo]d dicimus. r. s[e]c[un]d[u]m de iniusto testa. l. iij. §. s[e]c[un]d[u]m cu[m]. Tutor etiã ei datus non tenet vt tutor: nisi nascatur: r. tunc gerat: vt s[e]c[un]d[u]m de nego. gest. l. cum pater.

Vulgari. i. in pupillari: q[uo]d r[ati]o[n]e substituti dicit vulgari eo q[uo]d quilibet substitui pot[est]. r[ati]o[n]e s[e]c[un]d[u]m eo cui substituit est pupillaris. r. da ex[em]plu[m] l. s[e]c[un]d[u]m de rebus du. l. qui duos. §. na. r. q[uo]d vnicu[m]. vbi dicit etiã q[uo]d vnicu[m] filiu[m] habet pupillu[m] pot[est] et substituire his verbis: t[ame]n substituo ei filio q[uo]d sup[er]no[m] mortis. r. sic sup[er]no[m] v[er]bo ponit respectu[m]: vt. l. lilla s[e]c[un]d[u]m bo. s[e]c[un]d[u]m l. p[ro]p[ri]a significatiõ[n]e no[n] est nisi q[uo]d plures sunt: r. ius legitimum hereditatu[m] inter eos vult seruari: vt. s[e]c[un]d[u]m de vul. subst. v[er]bi singulari. r. insti. de pupil. substi. §. singulis. s[e]c[un]d[u]m ne fatu[m] putes q[uo]d o[mn]ia fuisse testatoe. pone q[uo]d cu[m] nato substituit nascitur q[uo]d t[ame]n postea nat[us] no[n] est.

a Proximus. f. filio.

b Solus. vt. s. e. primi. r. l. primus. r. qd ibi no.

c Unus. i. dicit accide vltus qñ aliqd infortunium eis aduenit. tñ r morietib⁹ sñr accidit. hic tñ sola mors vt dicit. r pbat hoc idē q sola mors cōtineat cū dicitur acciderit: vt. s. de apo. publi. in pñci. r insti. de dona. §. i. r. s. de leg. iij. v. r. s. scia.

d Vulgari. ser. als vulgi opi. r alias vulgari sermone. sic. s. eo. an nculus. et de fun do in. r instru. le. l. cū delationis. §. asinam.

n Omen. nō est vt si lego filia bus r posthumis filiabus videtur le gare: vt. s. de leg. i. qui filiabus. in pñci. Item si do tutorz filio meo: vt insti. qui da. tu to. pos. §. si. sed nō est ecōtra q appellatione posthume contineat nata vt subicit: sic est cō tra insti. qui. da. tu. pos. §. si. ibi pla ne si posthumi. sc. ibi intelligunt appellatione posthu morz ceteri liberi f. nepotes posthu mi nō autz nati. Ad dicit ibi spe ciale in tutore vt appellatione po sthumi cōtineant nati. pñma placet.

f Posthume. f. nomen.

g In eam. f. filiam.

h Et maximā partē. f. iubere prestare r posse r. als maximā partiri: tunc subaudi partem. quasi dicat pōt iubere diuidi r prestari posse vicesi. r. c. f. iubere diuidi et prestari posse. vel dic maximā posse r. c. f. in paruam. r sic subaudies semper.

i Et prout libuerit. f. pferenti.

k Adiecta. habes exemplū. C. de iure emphi. l. i. r in si. loca. §. adeo. item. §. de usufru. l. etiam.

l Habere. pone exemplū in stipulatione licere habere: vt. s. de verbo. ob. stipulatio ista. in prin. r. §. habere. et se. habere. Et facit ad verbū peruenire. §. e. aliud est §. rñ. r quod ibi no. Accur.

p Eruenisse. quantū ad legata nō quo ad es alienū: vt. s. ad trebel. l. §. is qui quadringē. et. C. de iure delibe. l. scimus. §. i. et facit. §. eo. l. aliud est. r. §. qd cū eo si filius. §. si. et. §. eo. sub signatum. §. bona. et. §. ne qd est qui in ius vo. l. penul. §. docere. Accur.

r Urbana. pone exemplū si testator legauerit familiāz

urbanam vel rusticā: qui cōtineant in qualibet familia: vt. s. de lega. iij. seruis urbanis.

o Non loco. als nō genere sed loco. r als nō loco sed genere. f. ministerij. r hec vera. nam licet in pñcijs rus ticis sit: sicut opera rustica nō faciāt de urbana fami

lia est: vt. d. l. fuis. sic et pñcijs rusticū discernitur ab ur bano nō loco sed qualitate: vt. §. l. urbana pñcia. r. C. de mino. l. si pñcijs. p Aliqd. f. ser uoz urbanoz ha ctenas: nō dispē sator seruez scilz rusticoz nō esse numero urbanoz. scilz deinceps ve lunt r.

q Villico quō sū ad habitatiōez sed in dispensan do distat. nā villi cus nō dispensat sed fructus cōgre gat: vt. s. de insti. l. si cū villico. r Infulari⁹. q infulas custodit.

r Ex numero familie. scz videam us quez in qua familia numerat ut r tenuit: vt et d. l. fuis. §. i. r. §. ij. r. ij.

s Ex vicarijs. vt si seruo urbano rusticū p vicario assignauit: is vi carius urban⁹ vi deatur. §. 30. r fa

cit. §. eo. is qui natus. vt Pernoctare. pone exemplū ex. l. §. de offi. pñci. allud. et pñcijs dicit qui tota nocte vigilat.

x Per. sic als de. vt. s. de posi. l. i. in prin. r Arbonū. materia. f. carbonum vt aselle sine ligna nō sunt ergo carbones. s. nec sunt ligna ad coque dum vel calefaciendū que pprie sunt ligna. s. ad carbo nes sunt materia. sic pbat. §. de leg. iij. ligni. in prin. r. §. si lignū. sic ergo appellatiōe materiati nō pñcijs materia vt hic. vñ appellatiōe libri nō pñcijs charte. vt de lega. iij. l. libroz. §. qd tñ. Nec ecōtra appellatione materie cō tinent materiati: vt de lega. iij. seruis. R.

z Sed an lignozum. f. appellatione continetur mate ria carbonum. accur.

a Proprium genus. f. titionum.

b Sulphurata. f. ligna vt melius ardeant: et in ho stis castra iaciuntur. accur.

c Diffinitionē. vt habeant ppriū genus: vel dic ecō tra. l. ad lignū trahant. qd verius est fm §. 30.

d Parata. f. ligna: vt lumen ministrēt discibentibus vt sit in montano r etiā in puucia.

lia est: vt. d. l. fuis. sic et pñcijs rusticū discernitur ab ur bano nō loco sed qualitate: vt. §. l. urbana pñcia. r. C. de mino. l. si pñcijs. p Aliqd. f. ser uoz urbanoz ha ctenas: nō dispē sator seruez scilz rusticoz nō esse numero urbanoz. scilz deinceps ve lunt r. q Villico quō sū ad habitatiōez sed in dispensan do distat. nā villi cus nō dispensat sed fructus cōgre gat: vt. s. de insti. l. si cū villico. r Infulari⁹. q infulas custodit. r Ex numero familie. scz videam us quez in qua familia numerat ut r tenuit: vt et d. l. fuis. §. i. r. §. ij. r. ij. s Ex vicarijs. vt si seruo urbano rusticū p vicario assignauit: is vi carius urban⁹ vi deatur. §. 30. r fa

Liber Duodecimus.

C Voluntas testantis: vel alio contrahentis.
Nuclei sunt: in his idem est ut lignorum appellatio
no convenitur: quia non indifferenter cum aliis lignis habentur:
imo ob aliquod speciale puta medicinali igne vel fumigis
rationem non ob coquendam. Accur.

Stoboli. hi
dicitur pignora
nuclei sunt extra
eri et indifferenter
vintur eis pro li-
gnis. et habes hoc
de pbo ad pbo. s.
de leg. iij. ligni. s.
sed si vsc. in fi.

Ali. idem. s. b
leg. iij. l. pa-
li. et de fun. instr.
l. instra. accur.

On tñ. nō vt
etiā. ad hoc
s. de lega. i. seruo
lega. s. si fundus. et
de euit. l. pe. r. s.
e. l. q. ita. vbi ple-
ne dicit.

Debeanf. a
fundis vicinis.

Eredis. oēs
primos et vl-
teriores. vt. s. eo.
heredes. et de leg.
iij. si ples gradus
r. C. de usufr. l. isti
q̄tas. itē turis ci-
vilitis et p̄roci. vt. s.
e. h̄duratio. s̄im
proptie hic vlti-
mus vt ibi dicit.

Eruenisse. a
liberto. de-
functo.

Patri ei. scz
p̄foni adoptati.
sic. s. e. l. cepisse. et
q̄b ibi dicit: h̄ nec
momento steterit
penes te: vt. s. de

acq. h̄ere. placet. de adoptio dicit. i. de arrogato: qz cum
erat sui iuris et manumissit. Alij dicunt patri eius. i. li-
berti. nā sic ponit qz filius. miles seruū suū manumisi-
sit: hic libertus a p̄fe eiusdē militis postea est adoptatus
sed quō potuit tenere adoptio. vt. s. de sta. ho. l. h̄. et de
adop. si p̄f. in fi. et de in ius ve. s. r. s. q. Rū. tenuit per
principem: vt. s. de statu ho. l. q.

Liberti. p̄dio legato libertis: liberti et liberte p̄tinē-
tur: vt. s. de leg. i. l. cū p̄f. s. cū inter. r. facit. s. e. patro-
ni. et q̄b no. s. e. l. i. accur.

Collegarij. eiusdē. i. q̄ habēt s̄ilem potestatem.
m. p̄tatis. vt duo cōsules. vt. s. de offi. p̄c. l. i. s. i. et
s. de manu. vl. apud filiū. s. apud collegā. itē et duo tu-
tores. nā r̄ ipi p̄tātē h̄nt. in s̄i. de tu. s. tutela est. q̄ncz tñ
ponit p̄ familiari socio: vt in thopicijs Aristotelis.

Qui extra. pone exēplū. s. de proc. l. r. q̄ in foto. vbi
videtur p̄curator absentis. itē facit. s. e. q̄ in cōtinētib⁹

voluntas. Idē etiā de nucle-
is olivarijs: s. r. de balarijs idē
est: vel si qui alij nuclei sunt.
De p̄nu autē integri stoboli li-
gni appellone p̄tinēt. p̄ au.

Ali et p̄tice in nume-
ruz materie redigendi
sunt: et tō lignorū appellatōe
non continentur. Idem.

On tñ in traditōib⁹
sed etiā in emptōib⁹
stipulationibus et testamētis
ad electio hec vti optim⁹ maxī
musqz est: hoc significat vt li-
berū p̄stet p̄diti: nō vt etiā
seruitutes et debeant. a l̄p.

Erdia appellatōe oēs
significari successores
credēdum est: et si verbis non
sunt expressi. p̄ompo.

Eruenisse ad te recte
dicitur q̄b p̄ te ad alius
peruenit: vt in hereditate a
liberto p̄ patronū filiūsa. p̄f
et us: adoptiuo acq̄sita respon-
sum est. a l̄p.

Liberti appellatōe et
libertā p̄tineri placuit. Idem.

Collegarij appellatōe
hi cōtinent: q̄ sunt et us
dem' p̄tatis. Qui extra
cōtinentiā vrbis est abest: ce-
terū vscz ad continentiam nō

et no. qz multis modis dicitur absens. vt no. s. e. ab h̄e.

Lud est. q̄ seruū vedit d̄z p̄mittere nō esse furem
sui vel alterius rei. itē no. soluti esse. vt. s. de act.
emp. ex empto. s. r. si ignorantis. itē si hec ad sunt debz
p̄dicere. vt. s. de edil. edic. l. quis sit fu. s. q̄b aut. et. l. si
furtū. r. de euit. l.
lucius. s. fi.

Arem non esse: alud fur-
to noxas solutum. qui em̄ di-
cit furem non esse: de homi-
nis proposito loquitur. Qui
furto noxas solutum: nemi-
ni esse furti obligarum p̄mit-
tit. p̄omponus.

Actendi. p̄bo reddēdi
causa etiam p̄tinetur. a l̄p.

Solutionis. verbo satis-
factionem quoqz om-
nē accipiendā placet. Solue-
re dicitur est qui id facit q̄b
facere promisit. Idem.

Atura caullationis:
quā greci
appellauerunt hec est: vt ab
euidēter veris p̄ breuissimas
mutatōes d̄sputatio ad ea q̄
euidēt falsa sunt producā.

Ecunie. verbū Idē.
nō solū n̄seratā pecu-
niā p̄plectit: versetā oēs oio
pecuniā hoc est oia corpora. nā
corpora quoqz pecunie appel-
latione cōtineri nemo est qui
ignoret. Hereditas nomē
turis est: q̄b et accessionem
et decessionē i se recipit: here-
ditas autē vel maxie fructib⁹
auget. Actiōis p̄bū ḡnale

eo. l. pecunie. et. l. rei. Accur.

Juris. vedita hereditate ip̄m ius: nō autem res
de hereditate videtur vedit. vnde nō p̄statur euitio
eis euitis. vt. s. de here. v̄. l. q̄. in p̄n. res ergo ip̄e nō
sunt hereditas vt hic. et. s. b. bo. posses. l. i. l. s. h̄ditas.
et. s. e. l. hereditatis appel. et de pen. here. hereditas.

Quod. nomen.

Et decessionem. i. diminutionem: sicut et peculij
vt. s. de pecu. l. peculium nascitur.

Uel. pro saltem.

Fructibus. vt. s. de peti. here. item vt s. fruct. an-
tem. et. l. illud s. p̄redo. r. C. de pen. here. si post mortem
in fi. Maxime autem id eo dicitur quia ex alijs augetur.
vt. s. de peti. heredi. sed et si le. s. auget. et. l. q̄b si cū
et. l. anallarum. et. l. post se. et. l. sequen.

Uerbum generale. id est quandoqz stricte quando-
qz large ponitur. Accur.

furtū. r. de euit. l.
lucius. s. fi.

Actendi. q̄b
metus cau-
sa factū erit r. vt
s. q̄b me. cā. l. i. in
p̄n. exponit factū
r. soluti vel red-
ditū: vt in eo. n. l.
extat. r. s. e. verbū
facere. r. no. vt di-
xi. s. eo. licet.

Solutionis.
habes idēz
s. de solu. solutio-
nis verbum. r. dic
vt no. s. eo. l. libe-
rationis.

Satisfactio-
ne. in alia re ad vo-
luntate creditoris.

Atura. ma-
tanōes. ter-
minorū dissimilr
acceptōis. vt ecce
res diuine sunt in
bonis nulli. sed
q̄b in bonis nulli
us est cōcedit oc-
cupanti: ergo res
diuine cōceditur
occupanti: q̄b ē sal-
tuz: termin⁹ nul-
lius dissimilr in
positione et assē-
ptione ponit. naz
p̄mo cēsura. ses-
cundo scdm natu-
rā: r. plene de his
no. i. n. l. ea est.

Ecunie. hic
dic vt no. s.

Sit petitio. r hoc mo accipit. s. de ac. et ob. l. actio nu genera. r. C. de here. ven. l. si.

Personales. et sic strictissime accipit. s. de actio. r obli. l. actio in personam.

Fideicommissor. q olim officio no ac. petebatur: vt insti. de fideico. he re. in pn. s. hodie etiaz p actione. vt C. comu. de leg. l. ij. accur.

Alie sunt. vt petitiones satisfacionis legatoru et fideicomis. r dam ni in fec. s. hec largissimo mo contine tur actiois nomine vt. s. de ac. et obli. l. actionis verbo.

Debuit. vel debere: vel debitor esse id est. pce s. ex p. l. s. h. fidei ius. l. fidei ius. s. fidei ius. r facit s. c. l. creditores. r l. si cui. r quod ibi notatur.

Sive civilis vt rei vendi.

Sive honoraria. vt publiciana Accur.

Persecutio. de hac. s. pxi.

Ater hec. ap paret. als pz et als apparet. et da ex p. l. s. ad. l. aquil. si seru? ser. s. tertio capite. et l. i. titu. ad. l. aquil. l. pn. ite aliud. s. vt bo. rap. pretor sit cui? dolo malo s. hec aut actio ite aliud s. de dol. arbitrio. in pn. ite aliud. s. si ds ius di. no ob. l. i. s. fi. ite aliud. s. qui satisfda. cog. l. ij. s. fi. item aliud. s. de dam. in fec. l. iij. s. deinde.

Agury. vrbane. repete conuenit. l. i. C. de leg. l. i. s. si quis testat. r als tegatur. et no. deri natione et interpretatione cuiuslibet nois in causis. sic el argumetur tutor est: ergo tueri dz. vel tuel: ergo est tutor. ite testametu est testatio meus. Aristoteles vocat hanc argumetatione ex denotatode vel ex vi nois qua et himologia dicimus. s. ar. s. i. eo. l. taberne.

Erbum illud. petendis. cum non possidemus.

Dominij. vel quasi dominij.

Jure aliquo. i. iur. vel ex causa pignorie: vel etia nullu habem? ius qtu est cotra no dnm. vt. C. de rei ven. l. res ali. et sic recte legitur. vel dic q hec dictio s: uis no referat ad proximu dictu sed superius hoc modo petentis inq a nobis non possidentibus qvis r. vt

quia publicianam vel hypo. habemus.

Possint. vt q ex aliquo contractu nobis debent. et facit ad hac. l. s. de eden. l. pretor. s. hoc edicto. r s. per tinere. r. s. queadmo. test. ape. l. ij. s. ad causam. r. s. rterfamilias. no pot. intellige

put accipit pecu lium. s. d. peculio. et da ex p. l. C. b inoffi. testa. l. si. in fi. Si aut aliter ac cipias pot habe re. vt. s. ad tre. co gi. in pn. r. s. de le ga. iij. si chor. s. i. que sunt arg. s. qe modis dicit no. s. de peculio. in ru buca.

Nec seruus bda. de hoc da ex p. l. s. ex qui. cau. ma. l. recte.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

quia publicianam vel hypo. habemus.

Possint. vt q ex aliquo contractu nobis debent. et facit ad hac. l. s. de eden. l. pretor. s. hoc edicto. r s. per tinere. r. s. queadmo. test. ape. l. ij. s. ad causam. r. s. rterfamilias. no pot. intellige

put accipit pecu lium. s. d. peculio. et da ex p. l. C. b inoffi. testa. l. si. in fi. Si aut aliter ac cipias pot habe re. vt. s. ad tre. co gi. in pn. r. s. de le ga. iij. si chor. s. i. que sunt arg. s. qe modis dicit no. s. de peculio. in ru buca.

Nec seruus bda. de hoc da ex p. l. s. ex qui. cau. ma. l. recte.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Claudat. dicitur taberna oē edificij. sed extra sumpta significa tione.

Aberne. da ex p. l. s. de fun. instruc. et in stru. le. l. taberna. vbi fuit legata ta berna.

Solue si q de legar.

RR

eum offio. sicut testator vel lex scipiat cauere: sine fides
 fuffore vel pignore intelligitur. vt. C. e. l. iij. c. i. in gene-
 ribus sit electio debitoris. vt. in f. de ac. p. preterea. ac.
HAcere. als facere oportere/puta doli abesse vel li-
 cere michi hēre. als facere nō; oportere. f. doli ad

esse: vel aliquid qd
 michi habere
 nō liceat. r sic da
 exēplū. f. d. ob.
 iter stipu. f. et qui
 spōdet. r facit mī
 tu. f. nup. f. si vpo-
 tua. r. f. de leg. iij.
 cuz pater. f. rogo.
 et. Leo. verbū face-
 re. r dixi. f. e. licet
 in fi.

Rouinciales. domi-
 cilium
 vt ibi habitent. r
 sic r. mani. vt. f. d.
 statu ho. l. i. vrbe.
 c. nō eos. f. d. si
 tarat: vel hic scō
 nō eos sed oēs. et
 fm hoc aliud est l
 ciuitate l. qua na-
 tus est: nichilomi-
 nus em eius ciui-
 tatis dicitur: licet
 alibi habeat domi-
 cilium. vt. C. de
 adop. l. i. adoptio-
 nem. r. f. ad. in dī.
 l. a. sumptio. l. p. f.
 et. f. l.

Iter diuor-
 tium. futurū
 et sic inter spōfos
 et plene dixi. f. e.
 iter stupum. f. d. i-
 noxium.
 e. f. l. i. de
 diuor. et repu. l. f.
 hoc ad iter spon-
 fos nō est.

Hec adiectio
 plurive. da
 exēplū. f. de in li-
 tem. iuran. cum furti. Accursus.

Modica. i. duos aureos. vt. f. de dolo. l. idē. fm qd
 d. alij vsq; ad quartā eius qd pncipaliter da. i. de quo
 agitur. ar. C. de inoff. tes. si qd in suo. vbi quartā appel-
 lat minusculā. in die arbitrio iudicis. vt. f. de iure deli.
 l. i. f. ait p. i. itē facit. f. ex q. cau. ma. l. ab hostib. f. sed
 qd simplici. r. f. si qd cau. r. si post tres. r. qd ibi i hoc di-
 ri. et. l. p. i. r. h. ec adiectio r.

Solido. h. ec est qd expōitio pncipij legis r.
 Ec pba. h. ec da exēplū. et die plene vt dixi. f. eo. l. i.
 inter h. ec verba. Accur.

Apparet. i. patet.

Refertur. qd nō ex affectu p. cis rerū cōstitunt f. q
 cōtiter statuitur. vt. f. ad. l. fal. p. c. i. a.

Refertur. singulariter vel ad affectionem.

HAcere nō oportere et
 hanc significatiōē hz
 vt abstineat quis ab eo facto
 qd contra cōuentiōē fieret:
 et curare ne fiat. Idem.

Rouinciales eos acci-
 pere debemus qd in p-
 uincia domicilij habēt: non
 eos dūtarat qui ex prouincia
 oriundi sunt. Pau.

Iter diuor-
 tium et repu-
 ditus hoc interest: qd repudia-
 ri etiā futurū matrimonij po-
 test: nō recte aut spōsa dūer-
 tisse dicitur: qd diuor-
 tium ex eo
 dictum est qd in dūer-
 tes est qd discidunt. Idem.

Hec adiectio plurive
 nō infinitā pecuniā cō-
 tinet: sed modicā dūtarat.
 Adiectio hec solidorum. r.
 plurive: ad minusculam sum-
 mam refertur. Idem.

Everba quātū eā rem
 apparet esse: non ad id qd in-
 terest: sed ad rei estimatiōez
 referuntur. Idem.

Iter donum et mun-
 hoc interest qd inter genus r
 speciē. nam genus eē donū la-
 beo ait vel a dando: vel a do-
 nando dicitur. munus speciem
 nam munus esse donū cū cau-
 sa/ vtputa natalicium nuptia-
 rum. Idem.

Iter donū. cū causa stricte h. ec accipe man. vt. f.
 e. l. munus. l. si. als aliter. vt. i. e. l. i. p. f. e. l. i. mu-
 nus. r. est exēplū. f. de bo. liber. l. iulian. sed encenium
 h. ec nō cōnumeratur. vt. f. de offi. p. i. o. f. o. l. i. f. f.
Ronficiatio. pone exēplū vt dixi. f. e. l. i.

Ronficiatio sermonis
 in sexu masculino ad
 vtrūq; sexum plerūq; por-
 titur.

Hic hinc vsq; ad finē legis
 cum. l. seq. ponit multimodaz
 significatiōem istius voca-
 buli familia. vide per partes
 textum cum glosa r habebis
 casus.

Familie appellatio qualif
 accipiat videamus: et qdē va-
 rie accepta est. nā r in res r i
 p. f. o. s. deducit. In res/ vt pu-
 ta in lege xij. tabu. h. ec verbis
 agnatus proximus familiaz
 habeto. ad p. f. o. s. autē refer-
 tur familie significatio ita cū
 de patrono et liberto loquitur
 lex familie: ex ea inquit
 in eam familiam: et hic de
 singularibus personis leges
 loquitur constat. Familie
 appellatio refertur r ad cor-
 poris cuiusdam significatio-
 nem: qd aut iure proprio ipso-
 rum/ aut cōmuni vniuerse cog-
 nationis cōtinetur. Bure em
 proprio familiam dicim⁹ plu-
 res p. f. o. s. que sunt sub vni-
 us potestate aut natura: aut
 iure subiecte/ vtputa patrem
 familias/ matrem familias/ fil-
 lum familias/ filiam familias/
 quibz deiceps vice eoz sequi

Familie appellatio qualif
 accipiat videamus: et qdē va-
 rie accepta est. nā r in res r i
 p. f. o. s. deducit. In res/ vt pu-
 ta in lege xij. tabu. h. ec verbis
 agnatus proximus familiaz
 habeto. ad p. f. o. s. autē refer-
 tur familie significatio ita cū
 de patrono et liberto loquitur
 lex familie: ex ea inquit
 in eam familiam: et hic de
 singularibus personis leges
 loquitur constat. Familie
 appellatio refertur r ad cor-
 poris cuiusdam significatio-
 nem: qd aut iure proprio ipso-
 rum/ aut cōmuni vniuerse cog-
 nationis cōtinetur. Bure em
 proprio familiam dicim⁹ plu-
 res p. f. o. s. que sunt sub vni-
 us potestate aut natura: aut
 iure subiecte/ vtputa patrem
 familias/ matrem familias/ fil-
 lum familias/ filiam familias/
 quibz deiceps vice eoz sequi

Ad p. f. o. s. ecce scōba significatio.
 ac.

Lex familie
 que sic dicebatur
 qd de familia tra-
 ctabat. a. o.

Ex ea. h. ec scōba
 verba legis: r die
 ex ea. f. familia li-
 beri.

Inquit. f. lex
 a. In eā fami-
 liā. f. p. f. o. i. et sup
 ple bona veniant
 et sic accipit l. i.
 d. bo. pos. f. q. n. o.
 r. f. c. l. i. g. a. n. t. e.

De singularib. f. p. f. o. i. et a. filio vel filijs. a. o.
 vel etiā agnatis p. f. o. i. vt. d. l. i. l. i. de bo. pos.

Familie. ecce tertia significatio.
 d. Et ad corpus. r. p. i. o. etiam. q. d. nō solum ad sin-
 gulares vel ad speciales personas.

Ant natura. i. naturali cōstitutiōe interueniente. nō
 em sunt i p. tate filij nri iure naturali: imo iure ciuili: vt
 in l. i. de pa. po. et qd subicit aut iure. f. ciuili: vt i ado-
 ptioe. Alij dicunt natura. i. iure gētiū: vt cū qd capif ab
 hostib. vel iure ciuili: vt cū qd p. f. o. i. seuenidari ad p. tē-
 cium participandum. vt l. i. i. u. de iure persona. sed ad
 hanc non bene conueniunt exempla sequentia/ vtputa
 ta r. sed ad primam bene. hoc ergo modo vulgariter
 dicitur familia. et iste est dominus familie: et hic est de
 familia talis episcopi vel p. l. a. t. i. c. i. u. s.

o. Masculino.
 f. facta.
 p. f. o. i. ma-
 sculini et femina
 q. p. l. i. o. s. ple-
 rūq; dicit propter
 id qd est. f. de ven.
 l. pos. mit. l. i. f. i. r.
 tur. et de leg. iij. l.
 lucius. f. questio.
 r. f. acceptatio fa-
 milie / sex scilicet
 modis. vt. f. vsq; l.
 fi. et. C. eo. l. fi.
 f. d. u. d. u. c. i. t. u. r.
 als reduci: r als
 separatur.
 f. f. a. m. i. l. i. a. m. i. i.
 subfamiam. sic acci-
 pitur. C. e. l. i. f. l.
 fi. et. f. ad. t. r. e. b. nā
 q. f. h. c. u. z. d. i. c. i. m.
 fami. herci. i. h. e. s.
 reditatis diuidē-
 de. accur.
 v. c. ad p. f. o. s. e.
 ecce scōba significa-
 tio. ac.
 r. f. l. e. x. f. a. m. i. l. i. e.
 que sic dicebatur
 qd de familia tra-
 ctabat. a. o.
 v. e. x. e. a. h. e. c. s. c. o. b. a.
 verba legis: r die
 ex ea. f. familia li-
 beri.
 i. n. q. u. i. t. f. l. e. x.
 a. In eā fami-
 liā. f. p. f. o. i. et sup
 ple bona veniant
 et sic accipit l. i.
 d. bo. pos. f. q. n. o.
 r. f. c. l. i. g. a. n. t. e.

Aputa. hoc exēpla sunt et eorū q̄ sunt in p̄tate: r̄ eo r̄ q̄ exierit. r̄ denotat ab hac adrextione familias.

Sola p̄sona. f. q̄ est sui iuris: h̄ etiā ius. i. dñi q̄ habet in domo vel p̄tate quā h̄z in filios si quos h̄z. et hoc tertio mō sumit. f. de h̄is q̄ sui vel alieni iuris sunt. l. nā cū. r̄ vbi c̄.

Quod dicitur p̄familiā. r̄ filiūfamiliā.

Propriā familiā. i. existentia sui iuris et dñiuz domus.

Cōi iure. ecce quarta significatio pro agnaticā cognatione: sic accipitur. f. d̄ adop. qui i adoptōez. r̄ in st. l. legi. agnate. in p̄tin.

Namet si. bene dico vñā familiā censeri omniū agnatorū iure cōi nā iure p̄po h̄z de cognatiōe habet propriā. r̄ hic dicit nā r̄ st. l. q̄uis.

Familias habent. f. in eā significatione quā. f. p̄tori. d̄ dicit.

Et gente. i. cō sanguinitate siue agnatione.

Seruitiū. atq̄ seruitunū et atq̄ seruitiū. scz seruitiū. r̄ est quāta significatio. ac.

De furtis. i. publicanis: vbi defurtis loquit. r̄ f. de public. l. in p̄n. et f. familie. f. 30.

Seruo. vel liberorū qui tamen seruiunt publicano in eo ministerio. f. vectigalis: vt hic subicit. et. f. de publica. l. i. f. familie. Accur.

Edicit. i. alio edicto: de quo habemus. f. vi bo. rapt. l. ij. in p̄n. h̄z ibi exp̄sse mētionē familie nō faciat. f. h̄z in ea. l. f. hec actio. r̄ f. familie. et accipitur sic eodē mō vt et sup̄iori p̄tori. f.

Coactis. i. cōgregatis. r̄ sic cōprehēdunt illi q̄ ministrant in ea violētis: siue liberi siue sui sint. vt. d. f. n. f. r̄ redhibitoria. r̄ hic accipit eodē mō familie. vt. f. et habes hoc exēplū. f. de ed. edic. l. i. f. si q̄ m̄cipium. et. l. ediles et f. familie.

Interdicto. r̄ hic dicit eodē mō vt. f. et est exēplū. f. de vi et vi ar. l. i. f. familie.

Continētur. appellatiōe. f. familie.

Appellatur. ecce seruis modus.

Demorie. quā fit in memoria.

serui cōtinent: vt de hoib⁹ coactis et vt bo. rapt. Itē redhibitoria: si deterior res reddatur emptoris opera: aut familie etus et interdicto vnde vt familie appellatio omnes seruos cōprehēdit: sed et filij cōtinentur. Item appellatur familia plurium personarum que ab eisdem vltimi genitoris sanguine proficiscitur: sicut dicimus familiam iustam quasi a fonte quodam memorie: mulier autem familie sue et caput et finis est. atus. Familie appellatio et ipse p̄iceps familie cōtinetur. Feminarū liberos in familia earum non esse palam est: quia qui nascuntur patris non matris familiam sequuntur. atus. Adicasse reuz est detulisse/arguisse/accusasse/et conuicisse. Iulianus. Romana p̄dicia omnia edificia accipim⁹: nō solum ea que sunt in oppidate: sed et si forte stabula sunt vel alia meritoria in villis et in vicis: vt si p̄toriā voluptatē t̄m deseruentia. q̄vrbani p̄diti

serui cōtinent: vt de hoib⁹ coactis et vt bo. rapt. Itē redhibitoria: si deterior res reddatur emptoris opera: aut familie etus et interdicto vnde vt familie appellatio omnes seruos cōprehēdit: sed et filij cōtinentur. Item appellatur familia plurium personarum que ab eisdem vltimi genitoris sanguine proficiscitur: sicut dicimus familiam iustam quasi a fonte quodam memorie: mulier autem familie sue et caput et finis est. atus. Familie appellatio et ipse p̄iceps familie cōtinetur. Feminarū liberos in familia earum non esse palam est: quia qui nascuntur patris non matris familiam sequuntur. atus. Adicasse reuz est detulisse/arguisse/accusasse/et conuicisse. Iulianus. Romana p̄dicia omnia edificia accipim⁹: nō solum ea que sunt in oppidate: sed et si forte stabula sunt vel alia meritoria in villis et in vicis: vt si p̄toriā voluptatē t̄m deseruentia. q̄vrbani p̄diti

Familie. apta ad tertium et ad quartum et ad sextum modū superioris. l. et sic in p̄ncipe et cōmilitonib⁹ suis. vt. f. de testā milii. l. i. f. i. In familia. in potestate vel agnatione. vt in st. de leg. agnate. tu. f. i. et. f. l. p̄tori. l. si. sed videtur q̄ filij sequantur matrē vt. f. de statu ho. l. cum legitime. et ad muni. l. i. in fi. que sunt contra: sed illud quo ad originem. Itē opponitur. C. de libe. cau. l. si. sed ibi quo ad statum. Adicasse. ba. exēplū. l. i. f. ad st. l. si quis in grau. f. ex stipulatione. et. f. vrb. vbi dicitur q̄ seruus qui indicauit occidit domini efficitur liber. itē pone exēplum. f. de iur. l. lex corne. in fi. vbi remuneratur qui indicauit eum qui facinorosum libellum composuit. dicit ergo detulisse/seculi-

et in publicam notionem. Accur. Arguisse. id est arguere et plene probasse: et per testes accusasse: hoc solum sufficit et conuicisse puta per confessionem: si hec vel horum aliquid facit habet predicta premia. et facit. f. de iure fisci. l. senatus. f. si quis et. l. de ferre. et. l. i. Romana. accipimus in ciuitate vel in villa sint. vt f. cō. p̄re. l. i. et. l. eo. l. fun di. q̄. r̄. et in st. de serui. f. p̄diorum. Accur. Stabula. hic est contra. f. qui. cau. pign⁹ taci. contra. l. eo iure. f. stabula. solum. ibi non sunt cōiuncta edificia: hic sic. vel hic gratia habitandi fuerunt facta: ibi non. vel sol. vt ibi. Meritoria. i. habitatiōes ex q̄o meret mercedē. P̄toris. p̄toris dicunt loca in q̄b⁹ p̄familiā. res de resole: sic ponit. f. de usu et ha. l. plenum. Deseruentia. sub. idem erit.

et in publicam notionem. Accur. Arguisse. id est arguere et plene probasse: et per testes accusasse: hoc solum sufficit et conuicisse puta per confessionem: si hec vel horum aliquid facit habet predicta premia. et facit. f. de iure fisci. l. senatus. f. si quis et. l. de ferre. et. l. i. Romana. accipimus in ciuitate vel in villa sint. vt f. cō. p̄re. l. i. et. l. eo. l. fun di. q̄. r̄. et in st. de serui. f. p̄diorum. Accur. Stabula. hic est contra. f. qui. cau. pign⁹ taci. contra. l. eo iure. f. stabula. solum. ibi non sunt cōiuncta edificia: hic sic. vel hic gratia habitandi fuerunt facta: ibi non. vel sol. vt ibi. Meritoria. i. habitatiōes ex q̄o meret mercedē. P̄toris. p̄toris dicunt loca in q̄b⁹ p̄familiā. res de resole: sic ponit. f. de usu et ha. l. plenum. Deseruentia. sub. idem erit.

A Nō licet. sic. C. de pro. m. l. si p̄dici. r. s. e. l. vrbanc. b. Oltorij. ab olere vel olivis. R.

A Bsentem. pone exemplū in pecu. instituentor. vt. s. de pecu. l. p̄sens. r. l. se. sic ergo vno mō dicit ab-

Abfens
multis
modis
quis tr.

Abfens extra. sc̄do cū tra-
ctat de p̄scrip.
lon. tēp. vt. C. de p̄
scrip. lon. rēp. l. h.
terno cuz tractat
de stipu. que inter
absentes cōtrahi
nō pōt idest inter
eos qui vocē exau-
dire nō possunt: vt
s. de verb. obli. l. i.
quarto dicitur ab
fens qui non est in
iudicio: vt in aut.
s. testib. s. pe. r. s.
de dam. infec. l. iij.
s. abesse.

E si nō latitet.
runc em̄ etiā si est
in foro r latitet in
ter colūnas: dicit
abesse quo ad hoc
vt fiat missio r vē-
ditio: vt. s. qui. ex
cau. l. pos. eatur. l.
fulcini. s. illud.

C aptus est.
qr. p̄ mortuo habe-
tur cuz sit seruus
hostiū: vt insti. de
iure per. s. seruit.
vn̄s p̄curatorē ha-
bere pōt: vt. s. ex q̄
bus cau. ma. l. ad
hostibus. in prin.

D etinef. s. est
absens: r̄ restituit
vt. s. ex quib. cau.
ma. l. succurrit. et
l. in eadem.

E c stipulas
tio. solutum
sc̄z seruuz. quā sit
pnlationem facit
ēptor: vt. s. de act.
emp. ex empto. s.
enam.

E xecutionē.
alias excusationēz.
s. habent. sed
que ad pecunia-
rias noxias perti-
nent ex quib. agit

norali actio: vt. s. de edil. edic. quis sit fugitiuus. s. q̄
aut. r. s. de euc. l. lucius. s. si. vel dicitur: vt. Leo. plebs. s.
fi. quod non placet.

I nsta. respondimus. vt. r. s. de sta. ho. l. si quis ita.

E t nepos. hoc est cōtra institū. qui da. tu. pos. s. fi.
vbi appellatione filij non cōtinetur nepos. sol. speciale

non locus facit sed materia.
Proinde hortos q̄z si qui sunt i
edificijs p̄stituti: dicitur est v
banorū appellatōe p̄tinet. Pla-
ne si pluriū horti i redditu sūt
v̄neari forte vel etiā oltorij:
maḡ hec nō sūt vrbana. **I** dē

A bsentem accipere de
bemus eum qui nō est
in eo loco in quo petitur. non
enim trans mare absentē desi-
deramus: sed si forte extra cō-
tinentiā vrbis sit: abest. Ceter-
rum vsq̄ ad cōtinentiā nō ab-
esse v̄ si nō latitet. Abesse nō
videbit qui ab hostibus captus
est: s̄z qui a latronib. detinetur.

A d p̄t noxia solus. eē q̄ cri-
mē capitale p̄misit. h. d. I. u.

E c stipulatio noxiz so-
lutū p̄stari nō estimat
ad eās noxias p̄tere q̄ publi-
cā executionem: et coheritio-
nē capitalē habent. **I** dez

I nsta interpretatiōe re-
cipiendū est: vt appella-
tione filij sicut filiam fami-
contineri sepe respondimus:
ita r nepos videat cōprehen-
di: r patris noie auus q̄z de-
mōstrari itelligat.

Q uo p̄ expedit q̄ testator
iussit non videtur contra testa-
mentum fecisse: sed bene qui
minus. h. d. **A** lphenns.

Q uam i testamento scriptū
esset: vt heredes in fu-
nere aut in monumento dum
taxat aureos. c. cōsumerēt nō
licet minus cōsumere: si am-
plius vellēt: s̄z neq̄ ob eā rē s̄
testm̄ facere videtur. **I** dem.

est in datione tutoris: vel dic vt plene dixi. s. l. m. q̄. vbi
idem habes quod hic.

M aius. vbi cūq̄ ergo in corpore iuris sit mentio
patris: dez iuris in auo dicas nisi in casu vt ar. p̄ra. s.
de ritu nup. l. lege. in prin. r. s. nō autem obeq̄.

I n lege censozia p̄or-
ficille ita scriptus erat:
seruos quos domū quis duce-
ret suo vsu: pro his portorū
ne dato: querebat si quis a sci-
lla seruos romā mitteret fun-
di instruendi causa: vtruz pro
his hominibus portorū dare
debet nec ne: respon. duas eē
in hac scriptura questioēs. pri-
ma quid esset domuz ducere:
altera quid esset suo vsu duce-
re. **R** ḡ queri solet vtrum vbi
quisq̄ habitaret: siue in pu-
cia siue in italia: an dūtaxat in
sua culusq̄ patria domus esse
recte diceret. s̄z de ea re recte
cōstitutū est eam domum vni-
culq̄ vestrū debere existima-
ri: vbi quisq̄ sedes r tabulas
haberet: suarūq̄ rerū cōstitu-
tionem fecisset. **Q** uid au-
tem esset vsu suo magnā esse
dubitationē: r magis placet
q̄ victus sui causa paratum
est tantuz contineri. **I** tem q̄z
de seruis eadem ratione que-
ri: qui eorum vsus sui causa
parati essent: vtrū dispensato-
res insularij: vlllic: atricēses
textores: r operarij quoq̄ ru-
stici: qui agroꝝ colēdoꝝ cā ha-
beret: ex q̄b. agris p̄fam. fru-
ctus caper q̄b. se toleraret:
oēs deniq̄ suos q̄s q̄sq̄ emis-
set vt ip̄e h̄ret: atq̄ eis ad ali-
quā rez vteret: neq̄ ideo emis-
set vt videret: r sibi videri eos
demū vsus sui causa patrēfa.
habere: qui ad etus corpus
tuendum: atq̄ ipsius cultum
p̄posuit destinatioz essent:

soluit. Accursius floren.

3 Destinatioz. non ergo qui gratis culture sunt: vt. s.
quererat. s̄z qui circa se sunt: vt hic r. s. de lega. ij. l. que-
ritur. s. seruus. sed videt q̄ nec isti eximantur quin pos-
sitorum pro his soluantur: vt. s. de publi. r. vecti. l. inter-
dum. s. quoties. Sol. sibi appellat vsualia que ad agro-

Q uam in testa-
mento aut in
monumento. s. fa-
ciendo r.

N on licet. i.
licitū est. sed con-
tra. s. mādati. l. dē
ligēter. in prin. r. de
pen. heredi. l. he-
reditas. s. si defun-
cto. r. de neg. gest.
qui aliena. l. liber-
tus. quibus dicitur
nō licere plus
expēdere. solu. hic
fuit eius volunta-
tis testator vt enā
plus impendi vo-
luerit: q̄ dixerit: s̄z
in fauorem heredi-
tis taxauit. q. d.
nolo eos ampli-
grauare r. sic. s.
de dona. inter vir.
r. vxo. si sp̄sus. s.
si quis rogat. vel
solue vt ibi in. d. l.
qui aliena. s. liber-
tus. accur.

I n lege cēso-
ria. i. q̄ super
censu erat lata.

Q uo portorū. q̄b.
vectigal dicitur.
R fecisset. vt. r.
C. bincol. l. cūes.
r. s. de lib. agno. l.
s. domum.

Q uid autē. s.
alias: nō dico mo-
do in seruis.

C oterneri. vt
r. s. de sur. r. arg.
le. l. cū i testō. hoc
est id sine quo vi-
uere quis nō pōt
vt. s. e. l. s. borici.

A tricēses. id
est strium custo-
dientes.

T oleraret. id
est sustentaret.

E t sibi. nunc

tum vsum sunt deputata: no ad vsum persone domini
a **V**ectores, alio victores, i. victi parates. i. li. R. vecto
res. i. aurige, r. facit. s. b. pub. l. publice. s. i. ite facit. s. b.
P **V**eri, seruos. oes etiā seragens (au. r. ar. le. qnt?
rios. et de hoc da exēplū. s. de leg. iij. l. vxoem. s.
testō. et sic vocant

bononienses,
c **P**uelle. ex in
terptatione tñ ap
pellatione puero
rñ etiā puelle con
tinētur. vt. s. de le
ga. iij. l. fuis leg.
s. si pueris.

d **D**emonstrare
mus. q est ad. xij. q
annū in marib⁹. r
ad. xij. in feminis
nisi in casu vt cuz
legant eis alimē
ta. naz femine ad
xij. annū. mari ad
xvij. videf lega
tū. vt. s. de alimē.
legatio. l. mela.

U **U**fundū. re
cepit. i. exce
pit. accur.

f **D**uracinas.
als duricias quā
dicūt bononiēses
psulas: als dura
cinas: qz durat et
fernatur ad come
dendum.

s **P**urpureas
i. purpurei color
h **R**eccepta. i. ex
cepta.

i **C**ideri. est g
pomum gñale no
mē. vñ Adā dicit
vñ comedisse fz
quosdā. r. p. his ē
qō dē. ptes come
derūt vñ acerbā
et dentes qc. Alij
theologi dicūt de
pomo. alij de ficu
propter folia qō se cooperuerūt. et facit. s. e. frugē.

U **V**inaria. dic sensum qz torcularia hñtur iter vina
ria vasa. Et est exēplū vt vno legato cū vasio: de
vinaris intelligat nō de alio. vt. s. de vi. tri. et oleo le.
l. pe. ppter hoc fuit opus scire qz erūt vinaria r q non.
Iterū r als de his habet mētio. s. de leg. iij. l. vxoem. s.
l **T**orcularia. ex parte suppositi. (testamēto
m **V**eritas. genus vasio.

n **T**osunt. r solēt: et sic tutor est qdū bñ admistrat
als nō. vt. s. pemp. q fundū. s. si tutor. fz arg. s. s. qd vt
aut clā. l. phibere. s. illb. r. s. de ac. ep. l. fundi. s. fi. et. l.
o **A**datur. l. ponatur. (granaria
p **C**uminanes. i. sine vno.

q **C**laudi. als claudi: r als addi. et dic possit et so
let. et facit. s. de fun. instruc. et instrumen. lega. l. que

stum. s. si quis eodem. Accur.

M **M**ercis. pone exēplū. s. de tribn. l. i. s. licet.
f **H**ominēs. scz seruos. nam in liberis non est
dubium. Accur.

t **D**angones. i. seruotū cōparatores non dicuntur

mercatores. quis
sic a mercibus di
cerentur: sed pro
prio nomine venā
liciarū appellant
vt hic. et. s. mād.
l. si mandatū. sed
videtur seruos eē
loco mercis. vt. s.
de leg. iij. l. fuos.
s. eum. que est cō
tra. Sol. aliud est
loco mercis vt ibi
qz esse mercē qō h
vetat. r. facit. s. e.
l. mercis.

B **B**onorum appellatio si
cut hereditatis/ vniuer
sitate[m] quandam ac ius suc
cessionis: et non singulas res
demonstrat. s. lozentin⁹.

Q **Q**uam ticio aliquid fa
cere iustus: non vide
tur presente eo fecisse nisi is
intelligat. Ita qz si furiosus
aut ifans sit: aut dormiat: nō
vī corā eo fecisse. Scire at nō
ēt velle is dē. nā et iusto eo re
cte fit qō iustum ē. Marcia.

I **I**s qui natus est ex mā
cipijs vrbans: et mis
sus est in villam nutriendus:
in vrbans seruis constituet⁹.

E **E**ndi appella. s. lozē.
tione omē edificij et
omīs ager cōtinet⁹. Sed vsu
vrbana edificia edes r rustica
ville dicuntur. Locus vero si
ne edificio in vrbe area. In
rure autē ager appellat. Idē
qz ager cum edificio fundus
dicitur. Alpiamus.

P **P**renariatores. eos ap
pellamus qz causas ad
tersarijs suis donāt: r ex par
te actois in partem rei cōce
dunt: a varicando em prenari
catores dicti sunt. Idem.

l. l. qui potest. vbi plene dices.

I **I**s qui. cōstituetur. i. numero vrbanozū: et habes
hunc casum. s. de lega. iij. seruis vrbans lega
eū. et facit. s. eo. vrbana familia. et de lega. iij. si fundus
legatus. Accur.

E **E**ndi. continetur. est ergo genus. vt. s. e. l. questio
est. et facit. s. e. l. locus.

a **E**des. s. dicitur. b **R**ustica. s. edificia. azo.

c **V**ille dicitur. et sic accipitur. s. de fun. instruc. l. si
ita. s. fi. et de lega. iij. si fundū sub cō. s. qui fundum.

d **A**rea. s. dicitur. Accur.

e **C**um. id est iuxta.

P **P**renariatores. accipe exemplum. s. de prenari
ca. l. i. r. s. de his qui no. infamia. at hletas. s. pre
uariatores. Accur.

mercatores. quis
sic a mercibus di
cerentur: sed pro
prio nomine venā
liciarū appellant
vt hic. et. s. mād.
l. si mandatū. sed
videtur seruos eē
loco mercis. vt. s.
de leg. iij. l. fuos.
s. eum. que est cō
tra. Sol. aliud est
loco mercis vt ibi
qz esse mercē qō h
vetat. r. facit. s. e.
l. mercis.

B **B**onorum ap
pellatio. da
exēplum/ testator
iussit bona sua ti
cio restitui ab he
rede instituto. vt
s. ad treb. nam q.
s. fi. et hoc in ciui
li appellatiōe bo
nozū: secus in na
turali: vt. s. e. bo
nozū. r. l. pro pue.
que sunt arg. con
tra. accur.

Q **Q**uaz. pone
exemplū qz
testator iussit ali
quid fieri corā iu
cio. itē pone scō
exemplū. s. eo. l. fi.
i. rñ. Item et. s. de
arbi. l. diem. s. co
rā. et. l. sed inter
pellatur. in pñ. itē
pone. s. de aucto.
tu. l. i. in fi. r i his
oibus fallit regu
la quā habes. s. ii.

Quod edere. incipere debent. qñq; aliter. s. quantum ad transmissionē. vt. C. de cadu. tol. s. cum igitur.
Et cessit. vt. l. i. in obus. nisi res ipsa capiat dilationē. vt. s. de verb. obli. interdū. vel nisi venerit cum sacco paratus. vt. s. de solu. l. qñ dicimus.

Quod dū venit nisi in casu. vt. s. s. ver. ob. l. liber hō. s. decē. s. videtur sp. venisse. vt. s. de ver. ob. l. eñ q; ka. lendis. q; est ptra. s. o. debet vt ibi: nō tñ cum effectu pōt exigi: vt hie.

Sub cōditio ne. s. stipulat⁹ fuit e ppendente. q; cōditio est s futu ro. vt. s. si cer. pe. l. itaq; et qñ non est certū extitūā sic eñ habet ac si esset pura. vt. s. s. noua. l. si pupill⁹. s. qui sub pōitōe.

Es alienum. qd detrahē de bonis. vt. s. c. l. subsi gnati. s. bona.

Lata. pone exēplū. s. de insti. sed et si pupillus. s. proficere. h. Oēs. vel ma ior pars: qd plene dic vt. s. l. late.

Munus. sive de psonali: sive d pa trimonialit dicitur bñ est: vt. s. de mu ne. et hono. l. i. s. illud.

Lege. cōmū etiz accipitur hec oratio. vt. s. e. tri plici. s. videam⁹. est ergo lex neces

saria. vt. C. de epi. et cle. l. de his. itē consuetudo. vt. C. noua vecti. p totū. itē imperiū qz non nisi a pncipe peti pōt vel nācis eius: sic in patrimoniali. in psonali sly vt l tutela. nā lex. xij. tab. defert agnatis tutelā z mores nā et ipsa lex. xij. tab. ex motibus est z imperiū maioris interponit si opus est alijs modis. vt. s. e. mun⁹. z l. eo. ti. pupillus. s. munus.

Sponte. vt. l. i. l. donari.

Nō qd cūq; large accepto isto noie mun⁹ et aliter q; i prim. l. qz hoc munus est cū cāz sine cādonū sp sine cā: sed ecōtra donū est genus. munus species. s. c. l. in ter donum. et sic ibi stricte ponitur.

Otes tatis. plura. qz quinq;

Imperii. vt. s. de iuris. om. iu. l. imperium.

Patris pās. vt insti. de pa. po. in pn.

Quod edere diem significat incipere debent pecu niam. Venire diē significat eū diem venisse quo pecunia pe ti possit: vbi pure quis stipula tus fuit et cessit⁹ et venit dies vbi in diem cessit dies/ s; non dum venit: vbi sub cōditio ne⁹ neq; cessit neq; venit dies pēdēte adhuc pōitōe. **E**s alienum⁹ est qd nos alijs de bemus. **E**s suus est quod alijs nobis debent. **L**ata culpa est nimia negligētia: id est nō intelligere qd omnes⁹ intelli gunt. **M**arctianus.

Munus pprie est qd ne cessarie subimus lege mote imperiove eius qui iu bendi habet pātē. **D**ona aut propite sunt q nulla necessita te iuris sed sponte pstatūtur: q si non pstant nulla rephe sio est: z si pstant plerūq; ians tnest: sed in hoc ventus est/ vt non qd cūq; mun⁹ idē donuz accipiat. **A**t qd donuz fuerit id mun⁹ recte dicat. **P**aul⁹.

Potes tatis pbo plura significatur. **I**n perso na magistratū imperiū. **I**n psona liberozū patria pās **I**n psona serui dñuz. **A**t cū agimus de noie deditioe cū eo qui seruum non defendit:

Quod dñum. vt. s. de pecu. l. i.

Significamus. vt. s. de noia. l. quotiens.

Habuerit. z dimittere voluerit accipiedo litis est fa ticez. vt. s. de vsuc. sequit. s. sed si vēdicauero. vel suban di et apprhēdendi. et de hac. l. habes. s. de vsuca. seq: tur. s. qd autem.

Eri est. l. vi culis eē. po ne exēplū. s. de pe nis. l. aut dānū. s. solent. vbi dicit q; ptes nō dz in vin culis ponere eñ q; in carcere detinet item no. hie nō eē in vinculis incar ceratū: hoc est ve rū propē: s; inlar ga significatōe sic vt. s. er quib. cau. ma. l. succurritur. et. l. in eadē. et. s. eo. l. qui neq; s. fo lutū. et facit. s. e. l. vinculozum.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

Iter illam. ad opus debitoris. i. longiore facit peti tionē. et pore exē plum in promissioe inter viuos vel in vitima vol untate. ac.

a Ad heredem quod fieri potest, vt et. s. si ager ve-
ctig. l. i. in pinci.
b Potuit, vt si cōductor suū ius legauerit: obtinet et
gō vice heredis hoc casu legatari: vt hic. sic in accessio
ne spīs. vt. s. de vsucap. l. id tps. §. si.

Liberorum.
Comprehendit
dicēs primā cām
in succes. liberorū
vt insti. de heredi.
ab intesta. in pñ.
sic a p̄tor largenti
tur. vt. s. si ta. te. l.
i. in pñ. sic et iur
ris cōsulti. vt. s. de
de in ius vo. s. et
si hac. l. §. liberos.
et. s. de sena. libe-
ros. r. s. eo. cogno
scere §. liberorū. r.
s. fo. ma. si dotali
d **N**ecessariāz.
als necessarium:
et als necessariāz.
et sp̄ dic. i. necessa-
rio: r. dic cognatio
nē. i. cognatus. et
da exemplū. C. de
q̄. diuo. vbi libe-
ri decurioni non
p̄nt subici beñif
vsq̄ ad p̄nepo-
tes itē et exēplū
C. de secū. nup. l.
i. §. si etiā. vbi ea
que auferunt se-
cūdo nubēti danf
r. p̄sonis. itē est
exemplū. C. de in
cest. nup. si quis i
cesti. vbi q̄ cōtra:
hūit incestas nup.
nō testant in lineā
inferiorē: nisi vsq̄
ad pronepotes.
e **C**ōtineri. hoc
ideo q̄ commode
separari non pos-
sunt. vt. C. cōmu.
vtri. iud. l. posses-
sio. als autē con-
tra. vt insti. q̄ da.
tu. pos. §. si. r. s. de
testa. tu. quid si nepotes. Accur.

f **P**lacere. vt. s. e. l. filij appellatione.
g **R**eliquit. s. e. non est.
h **N**os quoq̄. loquitur in persona cuiuslibet descē-
dentis: q̄ dicit nos. s. filios vel nepotes.
i **P**arentes pios. repetē docet: vt hec soluta sit pro
confitea: r. lege suscipiue vsq̄ illuc filiorum. et ibi reaf-
fume nos dico docet.
k **Q**uam filij. s. nomine. et not. hic q̄ plus diligit fi-
lium pater q̄ filius p̄rem. Sed quare hoc est: Rñ. ē rati-
o in si. nā cū q̄libet res cōseruationē sui desideret et

videat pater suam naturā in filium conseruari vt hic r
non ecōtra: ideo plus est diligit: vt hic. r. s. de inoffi. te-
sta. l. nam et si. r. s. vñ liberi. scripto. in si. r. s. q̄ met. cā
P̄nt quidem. in si. accur.

Paulus rñdet. exponit rub. q̄ sal. tu. anc.
m **N**on est. vt
et. s. q̄ sal. tu. au.
l. i. §. i.
n **D**ar^o est. sic
nō tenet datio. vt
insti. de cur. §. int-
dum.
o **S**ive nō. s. ē
datus: sed dic q̄
datio non tenet.
p **N**on est. r. ve
re: abullic th dici
tur testamentum:
vt. s. quemad. te-
sta. spe. l. ij. §. i.
q **I**niquus. i.
falsus.
r **Q**ui mod^o
nō est. sic fals^o em
ptor non est p̄tor
vt. s. de in die ad.
iec. vbi autē §. cū
dicif. s. malefici
sic. vt. s. p̄ emp. l.
ij. §. separata.

Paulus.
Paulus responder^t fal-
sum tutorem eum: ve-
re dici qui tutor non est: siue
habenti tutorem datus est
siue non: sicut falsum testm
q̄ testm non est: et modus
iniquus: qui modus non est

Pecunie nomine nō so-
lum numerata pecunia: s; om-
nes res tam soli q̄ mobiles
et tam corpora q̄ iura conti-
nentur.

Pate culpe finis est nō
intelligere id quod om-
nes intelligunt. Amicos
appellare omnes debemus nō
leui noticia: cōfectos: s; q̄
fuerint iura cum patrefami.

et facit. s. de iuris et fac. igno. l. regula §. sed facti. r. s.
e. l. cedere §. si. accur.
y **A**micos. same exemplū in teste. vt. s. de testi. l. ij
§. i. itē p̄e l. legato. vt. s. de leg. sciēd. §. si alie^o accusatō
z **N**oticia. i. ex vna salutatione vel colloquio.
a **I**ura. s. familiaritatis que sita honestis rōnib^o. vel
dic honestis ratione familiaritatis. vt q̄ socius in ho-
spitio vel in scholis nō honestis. vt. s. e. l. libro me. als
incipit massuri^o in eo q̄ ibi et honestote: et propiciu
nole b: cōcubina q̄ amica: s; certe meli^o ibi inuif q̄ ex
inhonesta etiā cām sit amicitia.

tiphariaz placere. **P**atris
quoq̄ marcus rescripsit non
videri sine liberis defunctum
qui nepotem suum heredem
reliquit. **P**reter hec omnia
natura nos quoq̄ docet pa-
rentes pios: qui liberorum p̄
creandorū animo et voto vro
res ducunt: filiorum appella-
tione omnes qui ex nobis de-
scendunt contineri. Neq̄ em
dulciori nomine possum^o ne-
potes nostros q̄ filij appella-
re. Et em idcirco filios filias
ve concipimus atq̄ edimus:
vt ex prole eorum earū ve diu-
turnitatis nobis memoriam i-
euum relinquamus.

Pecunie nomine nō so-
lum numerata pecunia: s; om-
nes res tam soli q̄ mobiles
et tam corpora q̄ iura conti-
nentur.

Pate culpe finis est nō
intelligere id quod om-
nes intelligunt. Amicos
appellare omnes debemus nō
leui noticia: cōfectos: s; q̄
fuerint iura cum patrefami.

et facit. s. de iuris et fac. igno. l. regula §. sed facti. r. s.
e. l. cedere §. si. accur.
y **A**micos. same exemplū in teste. vt. s. de testi. l. ij
§. i. itē p̄e l. legato. vt. s. de leg. sciēd. §. si alie^o accusatō
z **N**oticia. i. ex vna salutatione vel colloquio.
a **I**ura. s. familiaritatis que sita honestis rōnib^o. vel
dic honestis ratione familiaritatis. vt q̄ socius in ho-
spitio vel in scholis nō honestis. vt. s. e. l. libro me. als
incipit massuri^o in eo q̄ ibi et honestote: et propiciu
nole b: cōcubina q̄ amica: s; certe meli^o ibi inuif q̄ ex
inhonesta etiā cām sit amicitia.

m **N**on est. vt
et. s. q̄ sal. tu. au.
l. i. §. i.
n **D**ar^o est. sic
nō tenet datio. vt
insti. de cur. §. int-
dum.
o **S**ive nō. s. ē
datus: sed dic q̄
datio non tenet.
p **N**on est. r. ve
re: abullic th dici
tur testamentum:
vt. s. quemad. te-
sta. spe. l. ij. §. i.
q **I**niquus. i.
falsus.
r **Q**ui mod^o
nō est. sic fals^o em
ptor non est p̄tor
vt. s. de in die ad.
iec. vbi autē §. cū
dicif. s. malefici
sic. vt. s. p̄ emp. l.
ij. §. separata.
r **E**cunie. sa-
pit. s. e. l. cūz
stipulamur. et ad
treb. l. balista. r. l.
scribit. et dixi ple-
ne. s. e. l. pecunie.
et. l. rei.
t **C**ontinentur.
q̄ oēs res possit
in pecuniā cōuer-
ti. accur.
u **P**ate culpe. q̄
nolo cōpara-
tur. vt. s. de positi
l. q̄ genus.
x **I**ntelligit.
da exēplū vt. s. de
insti. l. s; si pup.
§. proscribere. et
subaudi h vel ma-
ior pars. vt. s. ad
mun. l. q̄ maior.
et. l. i. l. alit^o §. i.

Rationibus. unde Tullius amicitia est idē velle
Amici = inlicitis & honestis. unde nō est amicitia inter latrones
tia quid & fraudatores: s; inter istos est frans & dolus: & ideo rei
turpis &c. vt. §. p. socio. l. cū duobus in fi. & dicit amicus
quasi animi custos.

Inculoy. ac
cipie exēplū
§. ex quibus cau.
maio. l. i. §. i. nā ibi
dicit eū restitui q̄
fuit in vinculis q̄b
exponit hic. & §. in
dicto titu. l. succur
ritur. & l. in eadez
& §. eo. l. q̄ neq; §.
solutū. & l. verum
eti. accur.

Custodie. f.
appellatione.
d. tū publi
cam. vt in. d. l. suc
currit. in fi. & sic in
stitu. de iure natu.
§. sed quotiens. &
C. de carceribus
inhibendis. l. i. ac.

Heginu. da
exemplū. §.
de edl. edic. l. i. §. i.
vbi venditor dz di
cere q̄s fugitiuus
&c. q̄b exponit hic
& in eodē titu. l. q̄s
fuit fugitiuus. in pn.
& §. apud celsum.

Dicere quis
posz. f. aliquis vi
delicet quātuz ad
penā infernalem:
vt ibi: qui viderit
mulierez ad cōcu.
eam iam mechatur
est in corde suo.

Oportere.
quātuz ad penā iu
ris ciuilib: vt. §. §.
penis. l. cogitatio

Cogita
tio sola
l. iustam. ma. l. quisquis. accur.

Crimina. f. adulterium & furtum.

Cū aliquo actu. als facto. & habes idē q̄ factū eri
gat in delict. §. ad. l. aquil. si q̄s re. deleuerit. in fi. & §. e.
l. sepe. in fi. & §. de fur. l. i. §. sola cogitatione. & §. de edil.
edic. l. q̄s sit fugitiuus. §. apud celsum. & in eo. tit. l. bo
uem. §. i. nec attendit pueniat aliqd̄ ad effectū an nō: vt
C. si quacq; predi. po. l. i. & §. de extraor. cri. l. i. & C. de
fur. si quis. q̄b intellige si per eū nō remansit: vt. §. de par
ri. l. i. in fi. secus si penituit: vt. §. ad. l. cor. de fal. l. qui fal
sam: & de hoc dixi. §. de fur. l. qui ea mente.

Aigna. pone exemplū vt dixi. §. eodez. cedere. §. fi. &
§. eo. l. late.

Dolus est. l. cōparat. vt. §. de positi. l. q̄b nerna. & §.
ma. l. si fideiusor. circa pn. & §. si mēfor. fal. mo. l. i. §. hec
actio. & §. si q̄s te. lib. esse iust. l. i. §. nō asit. & §. de ac. & ob.

honestis familiaritatis questi
ta rationibus. **A**emule.

Inculoy appellatiōe
vel priuata vl publica
vincula significantur: custo
die vero tm publicam d custo
diam.

Hegitiuus est nō is qui
solū fugiendi cōsilitum
a dño suscepit: licet id se fa
cturū tactauerit: sed qui in ipso
facto fugevltū mētis deduxit.
nam & furē & adulterum &
aleatorē: quāq; alta significa
tione ex animi ppositione cu
tusq; sola dicere quis possit:
etiā hūc qui nunq; alienā rem
truito dño subtraxerit: q̄ nun
q; alienā matrem fami. corru
perit: si modo eius mentis sit
vt occasione data id cōmissu
rus sit. tamē oportere hec ea
dez crimina d assumpto actu in
telligi: & ideo fugitiuuz quoq;
& erronem nō fm ppositionē
solam: sed cum aliquo actu in
telligi constat.

Aigna negligentia cul
pa est: magna culpa do
lus est.

Eilla parte edicti euz
quē & heredez esse opz
heredis: hereditib; bonoz pos

sessio nō defert. Irē in substi
tutione his verbis q̄squis he
res michi erit: pxtmus heres
tm significatur: immo nō tm
proximus heres sed etia; scri
ptus

Municipes intelligēdi
sunt & hi q̄ in eodē mu
nicipio nati sunt.

Ranfacta finta ve in
telligere debemus nō
solū de q̄bus cōtrouerfia fue
rit: sed etia; que sine cōtrouer
fia sunt possessa.

T sunt iudicio termi
nata: trāfactōe cōposi
ta/longioris temporis silen
tio finita.

Quod dicimus eū q̄ nā
scis perat p superstitē
esse: tūc versū est cū de ipso iu
re querit: alijs aut non pdest
nisi natus sit.

Ec enūciatio: que fuit
pluris aureoz. xxx. si
mul & quātitates: & estimatio
nis significatiua est.

S calumniē & morez:
& frustref inde & calum
niatores appellati sunt/ qui
per frandem & frustrationem
alios vexarent litibus. inde

T sunt longioris. i. longi.
Quod dicim. p superste. nō tm est pupill. vt in ar. §.
§. e. l. nō est pupill. & dz exēplū. §. de sta. ho. l. q̄ in
vtero. §. op. qd̄ si ita sit heres institutus si natus erit in
fra. x. dies. sed hoc facit volūtas testatoris.

Nō pdest. vt acq̄rāt. §. alias q̄s q̄ pdest. vt. §. de pe.
l. pgnat. & §. q̄n di. le. ce. as aut cui. & q̄ ad alimēta mris:
vt. §. de vē. l. pos. mit. l. i. l. pn. & no. l. d. l. q̄ i vtero. fa. §. e. l.

Ec enūciatio. sic q̄s loqmur.
suba tichvz pl aureoz. xxx. cōphēdit sil p̄tates &
estimates sp̄x q̄ sit i bōis tichvz: vt h. & §. e. l. ppe modū.

Caluniē. qd̄ d̄ dicitur fuisse hāc quādā rubricā q̄
ita dicebat: vl pone caluniē. p caluniatur vt sit sen
sus: si morez & frustref qz nō venit ad iudiciū calumnia
tur. i. caluniator p̄sumit: vt. C. qui ac. nō pos. si ea. & C. vt
intra certū tps cri. q̄. termi. l. i. az. & §. de ap. l. ei. acur.

Litibus. nam calulari est falsa crimina scienter

li. §. is quoq; s; q̄s q̄ tra. vt. §. ad. l. cor. de flic. l. in lege
§. is quoq; & in si. de suspe. tu. §. suspectus. idem in qua
libet fere criminali actione & ciuili etiam actione que do
lumtm̄ punit vt furti: & etiam iniurie.

X illa. puta si nō sint filij vel inferiores q̄ succedāt:
& tunc succedunt
agnati nō eoz he
redes: vt hic & §.
vnde l. i. in pn. &
vt. §. vt ex. l. sena.
con. bo. pos. de. l. i.
n. Irē in substi
tutione. hoc dic vt
§. e. sciendū in pn.
o. Nō tm. i. nō
ois primus: s; de
mā scriptus si q̄s
sit scriptus.

Municipes.
nati sunt. sic
ergo natiuitas fa
cit municipē: vt h
& §. ad muni. l. i. i
pn. & alia plura vt
ibi plene notauit.
& fa. §. e. min. l. i. fi.

Ranfacta. po
ne exempluz
§. ad ter. l. i. §. fin.
vbi mater succe
dit filio nisi sit ex
clusa. f. mater sen
tentia vel trāfac.
vl nisi sit finita. f.
p̄scriptio: qz sit §
eā p̄scriptū. x. vel
xx. vel. xxx. an. sed
in trāf. videt con
tra: quasi nō pos
sit esse nisi sit lio:
vt. C. de trāfac. l.
cās. & §. de trāfa.
l. i. §. tūc lege p̄iun
ctim trāfactioe fi
nita: & iunge le
gem sequentem cū
ista. accur.

T sunt iudicio termi
nata: trāfactōe cōposi
ta/longioris temporis silen
tio finita.

Quod dicimus eū q̄ nā
scis perat p superstitē
esse: tūc versū est cū de ipso iu
re querit: alijs aut non pdest
nisi natus sit.

Ec enūciatio: que fuit
pluris aureoz. xxx. si
mul & quātitates: & estimatio
nis significatiua est.

S calumniē & morez:
& frustref inde & calum
niatores appellati sunt/ qui
per frandem & frustrationem
alios vexarent litibus. inde

T sunt longioris. i. longi.
Quod dicim. p superste. nō tm est pupill. vt in ar. §.
§. e. l. nō est pupill. & dz exēplū. §. de sta. ho. l. q̄ in
vtero. §. op. qd̄ si ita sit heres institutus si natus erit in
fra. x. dies. sed hoc facit volūtas testatoris.

Nō pdest. vt acq̄rāt. §. alias q̄s q̄ pdest. vt. §. de pe.
l. pgnat. & §. q̄n di. le. ce. as aut cui. & q̄ ad alimēta mris:
vt. §. de vē. l. pos. mit. l. i. l. pn. & no. l. d. l. q̄ i vtero. fa. §. e. l.

Ec enūciatio. sic q̄s loqmur.
suba tichvz pl aureoz. xxx. cōphēdit sil p̄tates &
estimates sp̄x q̄ sit i bōis tichvz: vt h. & §. e. l. ppe modū.

Caluniē. qd̄ d̄ dicitur fuisse hāc quādā rubricā q̄
ita dicebat: vl pone caluniē. p caluniatur vt sit sen
sus: si morez & frustref qz nō venit ad iudiciū calumnia
tur. i. caluniator p̄sumit: vt. C. qui ac. nō pos. si ea. & C. vt
intra certū tps cri. q̄. termi. l. i. az. & §. de ap. l. ei. acur.

Litibus. nam calulari est falsa crimina scienter

intendere: vt. s. ad turpil. l. i. in prin. azo.

Camillatio. a calno caluis. i. decipio decipis.
Vota. ieiunioz. s. quare hic. Rñ. qz hic tractat etiã
de rep. significatone Ieiunij enim tale significat votũ
et deuotionẽ hõim ad deũ p̃ncipis salute. z facit fru
hoc. C. de ferijs. l.

oẽs dies: ibi diem
nostri ortus zc. vñ
si pmissit die vo-
toz: hac die dabis
sed qñqz etiã pro-
pter alias causas
inducti ieiunium:
puta ob egritudi-
nẽ: vñ qz in hostes
p̃ficat: vel die ce-
cundo fm. R. vo-
ta. i. sacramenta
a cõsulibus qui die
kalen. ianu. intrãt
magistratũ: vt. s.
de pdi. z demon. l.
publius. et sic in-
rant. et in eo iura-
mẽto habet men-
tio p̃ncipis: vt
in auten. iusturã.
quod pre.

Teluz. pone
exemplũ ex. l. s. de
fur. l. si pignore. s.
furti. itẽ in sti. de
pub. iudi. s. itẽ lex
coine. cetera sunt
plana.

Quos nos.
moderni.
Hostes. qui
sunt isti habes. s.
eo. l. hostes.

Perduelles.
no. crimen pduel-
lionis. i. lese maie-
statis p̃tra p̃ncipi-
pẽ vel rẽpu. quass
hostile z abhomi-
nabile: vt. s. ad. l.
sul. maie. l. s. de
lega. ij. cõ filius in
fi. z in sti. de here. q̃
ab intest. s. per cõ-
trarium.

Adiectõez. i.
p̃epositionẽ: sic z
s. e. l. vrbana. s. p̃-
noctare. sic ergo per/ponitur p̃tra: vt z perfidus.

Locuples. da exemplũ. s. qui fatidã. cogan. l. q. in
pun. et. s. in ius vo. vt eant. l. i. accur.

Putant. et male.

Cibum. scilicet tñi.

Straments. s. lectum. accur.

Neminem posse. ergo verbo viuere: vel verbo vi-
ctus cõtinent hęc que hic dicunt: vt. s. e. s. p̃o vici. sed s.
s. e. l. in stratũ. vbi dicit appellatone victus non p̃tineri

z caullatio dicta est. Post ka-
lendas ianuaras die tertio p̃
salute p̃ncipis vota s̃usceptũ
tur. **T**elum vulgo quidez
id appellat: qd ab arcu mittit
Sed nũc omne significat qd
mittit manu. itaqz sequit vt la-
pis z lignũ z ferruz hoc noie
cõtineatur: dictũqz ab eo qz in
longinquũ mittit greca voce
figuratũ nam z
hãc significatõnem inuentre
possumus z in greco noie. nã
qd nos telum appellamus illi
appellãt: eoqz noie

vulgo quidẽ id significat: qd
ab arcu mittitur. s. nã minus
omne significat qd mittit ma-
nu z id qd ab arcu mit-
tit apud grecos quidẽ p̃p̃lo
noie vocat. apud nos
autẽ cõi nomine telum appel-
latur.

Quos nos hostes ap-
pellam⁹ eos veteres p̃-
duelles appellabãt per eadẽ
adlectõnem iudicantes cũ qui-
bus bellũ eẽt. **L**ocuples
est qui satis et idonee hz pro
magnitudine rei quã actor re-
stituendam esse petit. **V**er-
bum viuere quidã putant ad
cibum p̃tinerẽ. s. z offitius
ad articũ ait hz verbis: z ve-
stimẽta z stramenta cõtineri:
sine hz enim viuere neminez
posse.

Herri pp̃le dicimus q̃
quis suo corpore bau

stragula: qd est idẽ qd stratũ vel stramentũ. vt in ea. l. di-
cif. So. diuersa sunt genera stragularũ: qdã sine qbus vi-
uere nõ possumus vt lecti vt hicalia sine qbus stare pos-
sumus vt trapeta: vt colligitur. s. de auro et argẽ. le. l. ve-
stis. s. virilia. z s. familiaria. z. l. largumẽto. s. stragulas.
sunt ge-
nera.

Qre debz vtrũ bonũ eẽt:
an malũ. nã z medicamẽta ve-
nena sunt: qz eo noie omne cõ-
tineat qd adhibitũ eius naturã
cũ adhibitũ eẽt mutat. **L**uz
id qd nos venenũ appellam⁹
greci dñr. apud il-
los quoqz tã medicamẽta: qz
ea que nocẽt hoc noie cõtine-
tur. vnde adlectõne alterius
nois distinctio fit. admonet z
nos sũmus apud eos poetaz
homerus sic dicẽs.

Blandis appellatio
ne ois fructus cõtinet vt tabo-
lenus ait exẽplo greci sermo-
nis apud quos
omnes arborũ species appel-
lantur.

Pignus est ceteri ciues
sine senatoribus. **D**ete-
statũ est cũ testatõne denun-
ciatũ. **P**ignus appellatur
est a pugno: qz res que pigno-
ri dant manu tradũtur. vnde
etiã videri põt vep esse qd q-
dam putãt pignus pp̃le rei
mobilis cõstitut. **F**lore ap-
pellatõne omne delictum
cõtinetur.

Due negatides facit vnã
affirmatõnem. **S**ar. **I**dem.

immobilis: dummodo detur creditõri: quod vero non
transit dicit hyp̃otheca. vt in sti. de actio. s. itẽ seruiana.
in fi. s. z. de pignora. actio. si rem. s. proprie. Sed quan-
tum ad hyp̃othecariã actiõez non est dare differentiaz:
vt dicto. s. in sti. in prin. z. s. de pignori. l. res hyp̃othe-
ce. s. inter pignus.

Omne delictum. priuatum. vt. s. de noxa. l. i. in pn.
z in sti. de noxa. s. noxa. nõ publicum: vt dixi. s. e. l. hęc si
p̃ulatõ noxalis: que est argu. contra.

Stragu-
laruz di-
uersa
sunt ge-
nera.

Herri. accipe
exẽplũ ex cõ-
posito. s. infero vt
illata: vt. s. q. cau.
pig. taci. con. l. eo
iure.

Agi. i. duci:
vt. s. de ser. yaba.
predio. l. i.
Sabros. nã
z signi appellatio
ẽ generalis: vt. s.
eo. l. signi. accur.

Qui venenũ.
s. de p̃trahẽ. emp.
qd sepe. s. veneni-
tes. s. ad. l. cor. de
sic. l. et usũ. in pn.
z. s. i. z. h. z. s. fa-
mi. herci. l. cede-
re. s. mala.

Medicamẽ-
ta. salubria.

Dutat. dicit
ergo a vi vehemẽ-
ti inuandũ natu-
rã et cui adhibet.
Nois. boni
z mali.

Eos. s. gre-
cos. accur.

Blandis. da
exemplum et dic
vt. s. de glan. legẽ.
l. i. accur.

Plebs. plebi
scitũ fit a ple-
be: ideoqz dicit qd
fit. in sti. de iure na-
tura. s. plebisci-
tum. accur.

Detestatur.
da exemplũ z dic
vt dixi. s. l. substi-
gnatum. s. dete-
stari.

Pignus pro-
prie. Improprie
vel abusuẽ etiam

Liber Duodecimus.

Dobus negatiuis. q. d. due negationes faciunt vnā affirmationē: a da exēplū. s. de adopt. l. nōnunq̄. r. s. de bo. lib. si fili⁹ q. r. s. de fun. instru. l. l. que sitū. in pn. r. s. de questi. l. i. s. si quis vltro. sed hoc q̄q̄ fallit: vt. C. de ser. fugi. l. i. r. s. de dāno infec. l. hūmīnū. circa prin. ibi nemine nichil r. c.

Dobus negatiuis verbis q̄s p̄mittit lex magis q̄ prohibuerit. Idē ēt seruus animaduertit.

Pupillus est qui cū impubes est desijt in patris potestate esse aut morte: aut emancipatione.

Seruo appellatio ex eo fluxit q̄ imperatores nostri iubent capitulos v̄dere: ac p̄ hoc serua re nec occidere solent. **S**incola est qui in aliquā regione domiciliū suū cōsulit: quem greci appellant.

Moranī incole sunt: s. etiā qui in aliquo oppido: s. in agris habitāt vt intra eum se quasi i aliquā sedē recipiāt. **M**unus publicū est officij p̄nati hoīs: ex quo cōmodū ad singulos vniuersosq̄ ciues rē q̄ eo p̄ imperio magistratus extra ordinariū p̄uenit. **A**d uena est quē greci appellant. **P**ecuriones q̄:

Aliquā. aliā ab ea ex qua duxit originē. **C**ontulit. vt r. C. de lati. liber. tol. l. i. in prin. r. est idē q̄ aduena s. m. quosdā: vt. f. s. aduena. r. idē q̄ accola: vnde iacob a: cola fuit in terra cham. sed tu dic differentiā inter municipem: r. ciuem: r. incolam: r. aduenaz: r. accolaz: vt plene nō. s. ad municip. l. i.

Habent. l. colunt. **M**unus publicū. p. officio ponit hic munus: vt. s. eo. l. in munus tribus. in fi. vel ponit p̄sonali munere vt tutela: vt in sti. de excu. tu. r. s. e. l. munus tribus. ij. r. h.

Hominis. vt q̄ sit iudex. **R**emp. i. ad vtilitatem eoz. azo. **I**mperio. s. in iudicij. vt r. s. e. l. munus p̄pue in pn. **E**xtraordinariū. alias extra ordinē. r. alias extraordinariū. nā nō iure actionis compellitur sed ex officio r. s. extra ordinariē.

Appellat. s. idē q̄ incolā s. m. quosdā: vt r. s. eo. s. incola. vltorē is dī q̄ ad t̄p̄s motatur venit. vñ de loth. ingressus es t̄p̄s aduena an vt iudices: r. dic vt nō. s. ad municip. l. i. in pn. vel dic aduena q̄ si aliunde veniens.

Pecuriones. exponit rub. s. de decur. r. vbi c̄q̄ in legibus inuenit hoc nomē. r. dic ducenē. s. sub ditione

romanorū: vt p̄uincia hispania q̄ capta. quod die vt C. de lati. liber. tol. in prin.

Decia. i. decē ex illis p̄biores. plures em̄ decē crāt nā decies decē eligebant: vt ex hys. r. meliores optare n̄ v̄ligerent a p̄uidentibus: vel dic vt plene dicitur litera.

Urbis. multos locos habetur mētio vrbis: vt. s. e. l. ij. r. insitu. de iure natu. s. q̄ quōtā nūc vñ dicit. r. dic ab vbo. alias ab vno.

Aratrū. s. in destruēdo dicitur pati aratrū: vt s. qui. mo. v̄sufu. amir. l. si v̄sufu. ac. **O**ppidū ab ope. i. auxilio r. habet mēto in multis locis: maxime s. p̄i. s. incola.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Sunt p̄sita. vt sint in auxilium habitantibus. accur. **T**erritōriū. da exemplum. s. de iuris dīto. om. iud. l. i. fi. r. C. de ep̄sco. r. cle. l. nulli. s. q̄ si i vico vel territōriū.

Putabant. et bene.

Contra videbatur. et male.

Et fm hoc. In lib. R. fm hoc. in lib. al. ob hoc.

Nullo casu. siue morte siue diuortio soluat matrimoniu: plus etiã nō cōtrahatur: vt. s. de condi. ob cãm si extraneus. et sic est cōtra. s. so. ma. si cum do. in prin. fo. vt dixi in. d. l. si extraneus.

In iuris. pone exempluz vt. s. de act. emp. fundi. s. si ruta. et de p̄trabē. emp. in vendēdo. s. h. q̄ bus dicit q̄ vedito: hec nō datem p̄tōm: sic que sint Et facit. s. ad ex. hi. l. celsus. s. idē iulianus.

Celsus. a venditione exceptis. s. Structili. i. structo in alium.

Alum. pone exemplum in vendita vel legata naue: vt. s. de fun. instruc. l. si. Itē pone si cui: catur: an agat ex stipulatu qd̄ est si non est pars: alia ex empto tm̄. vt. s. l. naue. r. l. scapha. p̄hā. dic. r. maluz esse arborē nauis r. firm: qui nūq̄ remouet: nisi qñ parat. Artemonē dicas qui retro ponit ad eam gubermandaz. sed in eo est contra. s. de euic. l. scapha. in fi. vbi dicit gubernacula esse mēbra nauis. r. sic p̄es nauis. fol. hic dicit ante q̄ apponant: ibi post: vt arg. s. de act. emp. granaria. Uel hic de eo sine quo nauis esse possit: ibi sine quo nō poterat esse: vel ibi de alijs gubernaculis.

Inutiles. ad nauigandū: s; hec ratio est sufficiens nō necessaria: qz qñq; vna res p̄r alterius eē p̄s: itz vtrūq; sine altero eē possit. nā r. stipulatio sine diei adiectiōe est valida: it̄ dies eius est pars. vt. s. de edē. l. i. s. diem.

Pars nauis. sicut cū seruus fundo accedit: vel ratiō: nō it̄ seruus vel instrumentū parte s fundi sunt: nisi eēt seruus glebe: vt. s. de diuer. r. rēp. p̄scrip. l. longe.

Inter p̄iectū. pone exemplū: vt. s. vti pos. l. si duo. s. videam. r. s. labeo. nā p̄mo casu nō agit vti pos. sc̄do sic. Itē pone. s. ad. l. aquil. quēdam modum. s. i. vbi p̄mo casu nō licet incidere. sc̄cūdo sic r. sua auctoritate.

Id est quis.

Mentiana. vt r. s. ne quid in loco publico. l. q. s. cñ quiddā. r. C. de edifi. pu. l. mentiana.

Subgrūda. als subgrūde: r. t̄fic plana. r. dic. i. summitates edificiorum. alias subgrunda: r. dicunt q̄ est locus vel ciuitas.

Immitterent. in alienū parietem: vel solum.

Pro regulis. i. in p̄iunctione regulaz: vel dic q̄ pro

solum eā que aliquādo nupta fuisset: sed eam quoq; multarem que virū nō habuisset: appellari ait labeo: qz vidua sic dicta est quasi vecoris. vesanus qui sine corde aut sine sanitate esset: similiter viduā eē dictaz sine duitate. Structuram loci alicuius ex tabulis factam: que estate tollerentur r. hyeme ponerentur: edlum esse ait labeo: quontam perpetuo vsut parata essent: neq; ad rē p̄tinere qz interim tollerentur.

Quintus mutus. A rutiō r. celsus: ea sūt que terra nō tenentur: queq; ope structill / tectorio ve nō cōtinent. Labolenus. Alumb nauis esse paratē: artemonē aut nō eē labeo ait: r. verius est: quia ple regz naues sine malo inutiles essent: ite oq; pars nauis habebat. artemon aut magis additamentum q̄ pars nauis est.

Inter p̄iectū r. immisū hoc interesse labeo ait: qm̄ p̄iectuz esset id qd̄ ita p̄ouehetur vt r. nūsq; requiesceret: qualta mentana r. subgrūda essent. Immissum aut qd̄ ita fieret vt in aliquo loco requiesceret: veluti tigna trabes que imitterent. Plumbuz aut qd̄ p regulis poneret edifiij esse ait labeo: sed id qd̄ in ripa regendi causa poneretur contra esse. Alduam non

qua pena eē mulctra est: si q̄ mulcta est pena est. Paulus vtrūq; eoz falsū esse: nanq; hāz rerum dissimilitudo ex hoc quoq; apparet: qz de pena prouocatio non est. Simulatq; enim victus

debitor. r. qd̄ ibi dixi. Ceuola. alias incipit lex semper.

Acceptus est. a sapiētib; r. die casuz qz testator eēt eū libertū assignare p̄t: que eodē testō manumittit q̄ assignat: vt. s. de assi. l. i. in pn. r. h; gñalr assignet libertos vni filioz: i p̄ia p̄tē testamēti: it̄ illi vidēt p̄tinere qd̄ possit in eodē testō libertas relinquī: vt. s. de leg. i. in d. Uel posteriore. vel. p̄tētiā. Is a quo. nisi alij sūt p̄bent qz testator noluit assignare quos adhuc nō onerauerat libertate.

Peteret. s. libertas dari. accur. Qua pena est. et male. hoc est dicere differētia nō est inter mulctam r. penā. qd̄ corrigat paulus quia neutri est alterum: vt subdit.

Paulus. s. dicit. Rerum. s. pene r. mulcte. Quoq; nō solū em̄ est hec d̄tia sed etiam r. alie plures. vt hac. l. notau. r. s. e. l. aliud. s. inter.

De pena. imo p̄tra: vt. s. de hīs q̄ no. s̄ta. furti. r. C.

regulis sine loco regulaz cooperie bat domo: vt sunt ecclesie venetiane: r. enā alie domus r. da exēpluz vt in vedita domo hec sequat. vt. s. de ac. emp. l. fūdi. s. que tabule. qd̄ autem subicit quid sit ne scio.

Uridū. que dā sp̄alia i viduis seruant: vt. C. qñ imp. inter pupil. r. vi. iō q̄ sit expo nit: licz in vulgari stricte ponat.

Fuisse. hoc modo stricte.

Nō habuisset. ylo tēpore.

Appellari. l. larga significatōe

Qui sine. s. vesanus: r. dicendus ē r. sic redit singula singulis. accur.

Duitate. i. societate duoz.

Structuraz. clausura s. venū.

Inter. i. qñ: qz p̄ta in estate.

Tollerent. qz ea q̄ edificio detracta sūt vt edificio reponant edificij

regulis sine loco regulaz cooperie bat domo: vt sunt ecclesie venetiane: r. enā alie domus r. da exēpluz vt in vedita domo hec sequat. vt. s. de ac. emp. l. fūdi. s. que tabule. qd̄ autem subicit quid sit ne scio.

Uridū. que dā sp̄alia i viduis seruant: vt. C. qñ imp. inter pupil. r. vi. iō q̄ sit expo nit: licz in vulgari stricte ponat.

Fuisse. hoc modo stricte.

Nō habuisset. ylo tēpore.

Appellari. l. larga significatōe

Qui sine. s. vesanus: r. dicendus ē r. sic redit singula singulis. accur.

Duitate. i. societate duoz.

Structuraz. clausura s. venū.

Inter. i. qñ: qz p̄ta in estate.

Tollerent. qz ea q̄ edificio detracta sūt vt edificio reponant edificij

dere iud. l. iij. sed rñ. q. hic in publicis: nō privatio de
licis ēt et eorū penis. s; tñc iterū est. s. de ap. l. nō tm
et. C. de app. l. litigatorib; s; tñc rñ. q. nō appellat ex q
est imposta s; añ sic: qñ sola snla est lata. At in multa
etiā postq̄ imposta est appellat: dñ tñc snla infra tps le
gitimū. et hoc fm

azo. s; nō videtur
probabilis hec o:
puno. nā etiā in p
uato delicto non
appellat post exe
cutionē. itē fatuū
videf. dicere non
appellari i publi
cis post executōz
maxie si vitā pēa
adimit. itē statim
hic ēt debet. nō ē
erat imposta. alij
ergo dicunt q. ab
executōe pene nō
appellat: s; ab ex
ecutōe mulcte sic
vt sic tollantur di
cta tria. s; lex ge
neralit̄ resistit di
cōis ab executio
ne nō posse appel
lari. vt. C. quotuz
ap. nō re. l. ab exe
cutōe. Tu dic ter
tio de pena nō ap
pellat etiā statim
lata snla: puta si
fateat fecisse fur
tum manifestum

quīs est eius maleficij cui? pe
na est statuta/statim ea debet
At mulcte puocatio est: nec
ante debetur q̄ aut nō est p
uocatu: aut puocator victus
est: nec alit̄ q̄ si is dixerit cui
dicere licet. Ex hoc q̄q̄ earū
reruz dissimilitudo apparere
poterit: qz certe pene singulo
rū pctōrum sunt: mulcte con
tra: qz et iudicis ptās est quā
tam dicat: nisi cū lege cōstitu
tum est quantā dicat. p̄p.

Statue affixe basibus
structilibus: aut tabule
religate cathēis: aut erga pa
rietē affixe: aut similiter q̄ co
herēt lignis: nō sunt edifiū. Et
natus em̄ edifiū cā parant: nō
quo edes pficiant. Itē labeo
ait prothyriū qd̄ in edib; inē
dū fieri solet: edifiū est. Idē.

Apud labeonē pytha
gōnū ita scriptum est: ex
er dicat se nimis dānatū. qz in quadruplū sit dānat: et
sic de alijs priuatis vel publicis. qz sic magis de inq̄ta
te legis q̄ iudicantis conqueretur. At in multa si iō
appellat qz nimis arbitrat: ē iudex: vel nimis exercuit
officiū suū p̄t. sicut r̄ als ad arbitriū boni viri fducif
qd̄ enonimter fit. vt. s. p̄ factio. si societate. in fi. r̄ de ope.
lib. si liber. itez. p̄ hoc facit qd̄ est. Ex hoc q̄q̄ r̄c. r̄. s.
qd̄ et a quo. l. ij. et fm hoc nichil obstat.

- a. Prouocatio est. i. appellatio. vt r̄. C. de ap. l. et in
multis. Accur.
- b. Debetur. f. multa.
- c. Dixerit. f. iudex.
- d. Dicere. iure ordinario. at de pena etiā delegatus
iudicat. r̄ sic ē in hoc scda dñia. vt r̄. s. e. aliud. s. inter. l. fi.
- e. Quoz. ternaz ponit dñtam. vt. s. eo. aliud. s. inter
ibi. et multa quidem r̄c.
- f. Sūt. p̄ leges. f. p̄stitute q̄s ptās iudicis nō p̄t mi
nuere vel augere. vt. s. ad turpil. l. i. s. i. in fi. s; secus in
multis: vt subijcit. Accur.
- g. Dicat. q̄q̄ lex certā ponit penā r̄ eā vocat mul
ctā. vt. s. de pua. l. puaricatōis. in fi. et. C. de epif. au. l.
ij. et. C. quo. ap. nō re. l. abstinedū. r̄ de iudi. l. p̄perādū
s. snla. r̄ tñc iproprie dñr mulcte. q̄q̄ statuit vt vl
tra nō. pcedat. r̄ tñc qz min⁹ p̄t dicere q̄tū vult prope
tē multa. vt. C. de mō multct. l. fi. r̄. s. p̄oi. l. ij. q̄q̄ nul
lo modo ponitur q̄ntas. vt. s. de custo. re. l. i. q̄s reum.
r̄ tñc propriissime dicitur multa. vt hic r̄. s. eo. aliud.
s. inter. Accur.

Statue basibus. basides sunt lapides lati sub hoc
stio q̄ vltra hostiū q̄q̄ extē dñt. r̄ ibi snlae sup
ponuntur: vt in foidibus ecclie beati Petri sunt leones.
si ergo non sunt de substantia domus non continētur r̄
dita domo: als secus: vt hic. r̄. s. de ac. emp. l. fundi. s; q̄

tabule. sed argu.
contra. s. de auro
et argen. lega. in
argēto. s. i. Acc.
i. Prothyrum.
als pthyri: r̄ als
iterdū. r̄ nefatur
quid sit dicere: vt
dic q̄ est illud qd̄
procul trahitur vt
aqua vel aliquid
aliud: vt in domo
nra cyrella.

Apud. scri
ptū ē. s; ma
le. r̄ accipe exem
plū ex. l. s. d. i. ius
vo. l. est pro quo.
vbi d̄ q̄ promisit
exhibere aliquez
i iudicio tenetur
exhibere: qd̄ qua
liter intelligatur
hic exponit.
l. C. ius. sui vel
corporis.
m. Presentiaz.
s; hoc falsum est.
nā r̄c. reprobat
ergo illa diffinitō

De regulis iuris.
Titu. xvij.
Paulus.
Regula est:
quae rem
quae est breuiter
enarrat:

vt insufficiens r̄ tāq̄ nō conuertibilis cum suo diffinito.
n. Exhibet. quid ē erit hoc casu. Rñ. aut nō tenet
promissio ad hoc vt tales debeāt sibi iuri. aut si postea
inciderint in tales casus habeat exceptionē pmissor.
vt. s. si quis cau. l. ij. s. si quis. r̄. s. idem est.
o. Aperte. vt r̄. s. eo. coram. r̄ de iure co. l. ij. s. fi. r̄ fa
cit. s. e. l. ij. r̄. s. eo. plus est.

p. Corpus. f. petitum: cū nichil est restituendū. r̄ da
exēplum vt. s. de rei ven. l. preterea.
q. Rē. propter fructus q̄ quasi pars rei sunt.
r. Cōditionēq̄. hoc ēt. p̄pter vsucapionē: r̄ hoc etiā
subijcit r̄ tota r̄c. i. omnis restitutio consistit in inter
pretatione iuris. vt sic fiat vt ius interpretatur: qd̄ ha
bes. s. eo. l. restituere.

De regulis iuris. Dictū est. s. de omni iure p̄torio r̄ ci
uili specialiter p̄ titulos diuersos: qd̄ ius sup personis
et rebus cōsistit. vt. s. desta. ho. l. i. nunc generalis diffi
nitiones: siue traditiones dicere vult. nec em̄ est nouuz
vt quibusdā enseratis qdā gñalis subijctā clausula
que omnia cōprehendat r̄c. vt. s. ad. l. aquil. si seruus
seruum s. inquit lex.

Regula. Quatuor notis ex hac. l. p̄tio qd̄
sit regula a principi. illucq̄q; non vt ex re
gula r̄c. et ibi reasumit per regulam igi
tur r̄c. Scdo que sit eius potestas: vt ibi
non vt ex regula. Tertio qd̄ sit ei⁹ officiu:
vt ibi. r̄ vt ait sab. r̄c. Quarto q̄ leuiter viciet. vt. l. i. q̄
sit r̄c. Sup pmo dic. r̄ta est q̄ r̄ ē est. i. de q̄ sit in regula

sermo breuiter enarrat. i. recitat nō statuit. f. de nouo vt subdit in secūdo dicto. per regulam igit rē. q. d. regula Regule est plurium rerū cōpendiosa narratio facta traditio. diffini = vt p3 per exem pla. f. e. per totū. Sed qualiter fit regula? tio. Rñ. vniuersali signo denotante vniuersalem affirmatio nem vel negatio nem. siue id fiat p nota siue p aduer bia. exemplum de nose vniuersali af firmatio. f. e. oia quecūq. de nega tione. f. e. o. i. nemo ex his. r. alio plu ribus. De aduer bio affirmatio. f. e. o. semper in sup. De negatio. f. e. o. nichil tam. sed nichil nō est aduerbiū immo nomē. Uñ me lias est exemplum. f. e. o. i. nunc actio ē. f. s. si indefi nite tradita sit regula p vniuersali tamē eam accipim⁹. sicut pbatur. f. de le. presā. l. i. f. generaliter. r. c. de he redi. ven. l. f. r. f. de offi. pte. vrb. l. i. f. cū vrbem. alio f. in initio. Si queras qualiter traditur indefinite. Rñ. quā do vni uersale substantiū vel eius loco ponitur aliquid in regule traditione sine vniuersali signo. Est autē vni uersale substantiū terminus pluribus naturaliter fm eandem significatiōem pueniens. vt homo: femina: ser uus: multa similia. propria hō nomina nō dicunt plu ribus conuenire fm eandem significatiōem. vt ticius. Loco autē vniuersalis substantiū dico poni quis vel qui cum suis obliquis. et is ea id r equi pollentia. vbi cūq. sit demonstratio vel relatio ad hominē vel ad rez. vt. f. e. o. l. que legata. r. l. eius est nolle. Super secūdo q regula non facit ius: sed ex iure quod est. f. a. s. constitutum. f. generale plurium r cōmune fiat regula: dic q nō facit ius in exceptis. qz sic genus speciei derogaret: qz esse nō debet. f. e. cōtra species generi. vt. f. e. in toto. vbi ergo nulla est exceptio facit ius generale. vbi autē habet exceptionem facit ius speciale: pter qz in exceptis. Uel dic secūdo q etiā in non exceptis nō facit ius cum tm in ten dat narrare r cōiungere iura. vt. prime. f. r. i. i. r. vt ait sabinus rē. Tu dic tertio q nō facit ius in exceptis. vt dixi modo. Item nec in casibus statutis iam in. l. cūz ibi iam sit factus vt r mō dixi. f. sup casibus in quibus eadem est equitas nec tamen sunt in iure positi: bene fa cit ius. Sup tertio vbi dicit q regula est cause cōiunctio dic fm Jo. cause. l. rationis. vt ex duabus legibus colligitur. f. de pdi. r demon. l. cū tale. f. salfam causam. r in situ. de lega. f. longe. pūngit ergo regula cām. i. rōnem redditam in vno pluribus alijs in qbus veritur eadez equitas attribuit: puta pimo statuti fuit in piscibus vt occupanti cōcederent ea rōne qz in nullius bonis erāt. hec aut rō r in leonibus r alijs feris a talib⁹ locū habet scz qz in nullius bonis sunt. Unde bene sequit traditio generalis. vt qz in nullius bonis est occupanti cōcedat. Sed. p. sic. regula est cōiunctio cause. l. plures cause si mul iuncte regulā pstatuit. puta statuti est in piscibus vt occupanti cōcedatur. idē est in feris bestijs r volucri bus que in nullius bonis sunt. Collige ergo regulā qz in bonis rē. r sic nō cōprehendit nisi statuta vt ea con iungat. Qd autem hic dicit quasi cause cōiunctio: est ex pressius veritatis. fallit autē dicta regula in libero ho mine r nō adita hereditate: r i re sacra vel religiosa. Su per vltimo dicit. p. omnes exceptiones esse de regula. r cū ea contineri. Sed opponit. ergo nulla viciari possit.

sed respondebat posse viciari si idem ius in exceptioni bus intelligeretur qd regula breuiter in quibusdā casibus primo statuit: r sic hic intellexit. Sedm est ergo om nes vere sunt: hz habeant exceptionem. Johā. dixit exce ptionē nō esse de regula: immo extra regulam. arg. f. de pe. sanctio leguz. r qz extra regula z sunt perdunt offi cium suū: r sic om nes false sunt que habent exceptio nem aliquam cūz omnia debeant cō iungere r in nul lo fallere. argu. f.

dit officiū suū. **A**lpianus. **E**mine ab omnibus officijs ciuilibus / vel publicis remote sunt: r ideo nec iudices esse possunt: nec magistratū gerere: nec postu

de regula ca. l. i. r qd hic dicitur. Est tamē arg. contra. in aut. de nō ali. f. non autem. vbi innuit firmari regulam per ea que excipiuntur. Sed dic firmatur. i. declarat vt in nō exceptis locum habeat: nō tanq̄ regula. sed tanq̄ sic cōstitutum. Que autem sunt que partunt r exceptionē r que nō habes. f. e. o. ois diffinitio. accur.

- a **N**on vt. que sit eius potestas.
- b **E**x regula. que est materiatur.
- c **E**x iure. qd est materia.
- d **U**t ait. quid sit eius officium.
- e **Q**ue. f. regula.
- f **S**imul. i. statum. r hoc qz leuiter viciatur.

Emine. officium aliud ciuile. i. personale r publi cum auctoritate r vtilitate. vt cōsultatus: pterura: iudicatura r similia. vt. f. de iudi. cū pteror. f. fi. r. f. de ca. di. l. amissione. f. fi. r. l. seq. r aliud publicū. f. auctori tate sed vtilitate priuatum. vt est tutela r cura: qz r ipm est ciuile. i. personale: vt in sti. de excu. tu. in pūm. r. f. ti. i. l. pupillus. f. munus. r. f. de excu. tuto. athlere. f. tutela. Et ab omnibus femine remote sunt. est tamē arg. cōtra ad hoc vitium. f. de. p. cu. l. z ad actionē. vbi innuit cen seri priuati. hz aliquid publicū habeat iuris: sed alio ca su loquit. pūmum autem probat tribus exemplis. Pri mo de iudice qd pbat. f. de iudi. cum pteror. f. fi. Sedm de magistratu pbat. f. de mune. r hono. l. r origine. f. co. palia. Tertū. f. de postu. l. i. f. f. r. sequētia duo exē pla. f. de fideiussione r pcuratore. vt. f. ad velle. l. i. r. f. de pcura. l. neg. gratia similitudinis ponunt: nō qz sint publica imo puata officia. Quis est ignozat nō ptere re ad publicam vtilitatem si p ticio fideiussero: r sic illa ra tio ideo ad prima tria refertur nō ad duo sequentia. f. e. f. ad. l. falci. l. i. f. sed operis. r fami. herci. l. i. f. si quar ta. Sed hz non possint habere dignitate s femine regula riter: quādoqz tamē habēt. f. sine administratiōe a prin cipe: vt. C. de nup. imperialis. f. si miles: sed r cū admi nistratiōe si dicat nō obstat. l. aliqua. vt. arg. in aut. de testa. impfec. f. r siquidē. Item habent dignitatem per alium vti per virum. cotuscant enim rē. vt in aut. de con sulibus. f. snautem. r. f. si hō. r. C. de dignitatib⁹. l. mu lieres. Item per patrem. vt. f. de sena. femine. Qd autem dicat ne postulet: fallit in casibus: vt. f. de postu. l. i. f. fi. **M**ulier item p se postulabunt cū non prohibeantur. Qd de fide qd po iussione dicit fallit in casibus. vt no. f. ad velle. l. i. Item stulare r qd de procuratore fallit. f. de procura. l. feminas. Item fideiube extra iudicia potest procurare aliena negocia. vt. f. de re pot. nego. gest. l. i. f. l. sed in patrimonialibus non excusantur mulieres: vt. C. de mune. pa. l. pe. lib. r. r. C. de mu licrib⁹ r in quo lo. mu. fe. congruen. l. i. r. f. de mune. et hono. l. rescripto. f. fi. Item a corporalibus excusantur.

vt. s. de mureri. r hono. l. r qd otiginem. S. corpotalia. r facit ad. l. istaz. s. de sta. ho. in multis. r qb ibi no. r facti s. de iure fil. l. de ferre. in punci. r de edendo. l. femine. r de iniurijs. l. q. accur.

a ¶ Interuenire. i. adiebere.

b ¶ Nec procura- trices. exempla de officijs priuatis. c ¶ Item impu- beres. etiā si penu- ria sit alioq. vt. s. de iure immu. l. q.

¶ Impuberes. sed adalrus pōt ex cā non als ante. xxx. an. vt. s. de decu. l. non tñi. arg. cōtra. C. s. testa. m. l. l. h.

¶ Jus est. ca- sus huius. l. potest poni in eo qd est institutus sub cōditiōne. item in

lare: nec pro alio interuenire: nec procuratrices existerent.

¶ Itē ipuberes ab omnibus officijs civilibus debent abstinere.

¶ Jus est nolle: qui potest et uelle. l. dem.

¶ Ille non creditur qui obsequit imperio patris vel domini. l. paulus.

¶ In negocijs cōtrahendis: alta cā habita est furiosorum: alia eorum qui fari

vt. s. de nego. gest. si ex duobus. r in his habetur furiosus loco cōsentientis: vt. s. de nego. gest. l. q. s. curatori. Pupillus autem si perfecte intelligat culibet obligari pōt tutore auctore. etiā si semipleni intellectus habent. secus si nullus: vt in istu. de aucto. tu. in punci. r de inuid.

¶ Siquis actus rei non intelligant: nā furiosus nullus negotiū contra here potest: pupillus omnia negocia tutore auctore agere potest. l. ipia.

¶ On uult heres ee qui ad alium trāsferre uoluit hereditatem. l. compont.

¶ Us nostrum non patitur eundez in paganis et testato et intestato decessisse: earumqz reruz naturaliter inter se pugna est: vt testatus

l. actum. l. id qd agunt. m ¶ Intelligant. s. plene intus pupilli. n ¶ Potest. etiam curatore auctore. ¶ On uult. Casus iste cōmodissime poni pōt in libro homine qui ab aliquo bona fide possidetur: qui est institutus contemplatione possessoris. r sciens suam conditionē adijt uolēs ei acquirere. nam ei querit. vt. s. de acquir. re. domi. homo liber. ciras punci. Sed r potest poni in eo qui est institutus r rogatus alij restituere hereditatem. nam si uult sponie adire: totam hereditatē restituere non erit heres quantum ad cōmodum vel incommodū. vt in istu. de fideicō. her. s. restituta. Itē si nō uult cogitur adire. nam r tunc onere r emolumento carebit: vt in eo. ritu. s. sed si recuset. Sed his est arg. cōtra. s. de mino. aut pretor. s. sed quod papi. sed ibi nomine durat: hic non durat. Uel nō uult ibi esse heres. re. si autē sponie adire r quartam retineret: remanet heres etiā re. p. quarta in onere r emolumento: vt in istu. de fideicō. her. s. restituta. r se. s. sed qz. Uel pone exemplū: vt. s. de iure do. l. pfecticia. s. si pater: ubi dicitur si pater repudiat hereditatē vt ad generum substitutū transeat causa cōstitunde dotis non est dos pfecticia: r sic non erit pater heres. item pone. s. de dona. inter uirum r uxorem. si sponsus. s. si maritus.

¶ Us nostrum. hec regula uera est inter paganos. scilicet inter milites: vt in istu. de here. in istu. s. nō autes. r. s. h. r. s. de testa. m. l. l. miles fundo. r. l. miles. s. r qz item in paganis est uera ab iniurio. ex postfacto aut r ipsi pro parte quandoqz intestati decedunt: vt. s. de inoffi. testa. l. circa. Sed op. Jo. mulier uirū cui nupsit infra tempus luctus non potest instituere heredem ultra qz in testata: vt. C. de secun. nup. l. i. in punci. pone ergo qz in solidum heredem eum instituat: an erit in solidum heres uideatur qz non per. l. illam. si dicas in terra: tunc est contra istā. si dicas in nichilū est iniurius. nā inutile nō dicitur uicariē uile. vt. s. de iure do. l. siue generalis. ciras punci. s. dic in solidum eum heredem. Sed id qd habet ultra tertias partem restituit vt indignus: vt argu. s. de uulga. sub. l. i. ex facto. s. vlti.

¶ In paganis. qstis i domo r in pago. nō i milia. ¶ Rerum. testati r intestati.

eo cui est legatū relictum sub conditione. nā interim nō potest uelle vt habeat: nec interim pōt nolle etiam repudiando vt perdat: vt. s. de acquir. here. is qui heres. in punci. r. s. si quis. r. l. is pōt. r. s. de leg. q. si ita. s. si sub cōdi. potest etiam poni in cōtractibus. s. vt qui habet potestiatē vt cōtrahat habet ne cōtrahat. nā qui pōt uelle cōtrahere idē potest r nolle: vt. C. de actio. r obli. l. sicut in iniurio. furiosus aut uelle pstrahere non pōt. r idcirco nec nolle uidetur. hec autē regula locū habet ante cōtractuz initium: non postea: vt. d. l. sicut. Item etiam post contractum in istu locum habet in mādatis r iussis que reuocari possent re integra. nisi sō reuocari non potest: vt. s. de re iudi. l. qd iussit. in fi. Nec pōt poni casus in seruo herede instituto qui adijt hereditatem iussu domini vt nō dicatur uelle: vt sic possit nolle: cuz inuitus cogatur adire. r sic uelle cogitur: vt. s. si quis omf. cau. te. l. i. s. i. Consensus enim serui necessarius est: vt. s. ad treb. seruo inuito. ciras punci. potest enim iubente domino nolle adire: vt. C. de here. in istu. l. cum pponas. in fi. fallit autē regula. s. de bono. pos. l. tutor. ubi dicit qz bono. pos. potest tutor pupillo petere: non aut potest repudiare: s. illud est ratione officij.

¶ Et uelle. subaudi r ecōtra. ¶ Ille nō credit. pater iussit filio vt aliquid faceret: qd atrocitatem nō cōtinebat: filius nō credit uelle quo ad suā penā. nāqz parere debuit. ideoqz sibi ignoscitur: vt. f. eo. l. ad ea. sed argu. cōtra. s. qd me. cau. si mulier. s. h. r. s. de ritu nup. si patre cogente. r. C. de here. in istu. l. curi pponas. quibus dicit qz coacta uoluntas uoluntas est. s. hoc qd dicit. et quo ad hoc vt nō puniatur. Est tamē uoluntas vt ibi. Accur.

¶ In negocijs qdā sunt negocia qz exigit ex pssam uoluntate: vt. s. de pecu. l. filii. s. inuit. r. s. de ser. uerb. p. l. inuitum. r in his obtinet hec lex: vt. s. de iure codi. l. q. s. pe. f. vt habeat loco dissentientis. Itē alij sufficit tacitū consensus. r in his idem. vt. s. lo. r cō. l. qui ad certum. Nulli in casu. vt. s. solu. mat. l. q. s. h. ubi est speciale propter patrem. sed ayo dicebat in tacito cōsensu uideri semper consentire furiosum per illam. l. solu. ma. qd nō placet per. l. illam qui ad certum. Aliquando etiā nec tacitū consensus est necessarius: sed sufficit si cesset prohibitio

¶ Siquis actus rei non intelligant: nā furiosus nullus negotiū contra here potest: pupillus omnia negocia tutore auctore agere potest. l. ipia. ¶ On uult heres ee qui ad alium trāsferre uoluit hereditatem. l. compont. ¶ Us nostrum non patitur eundez in paganis et testato et intestato decessisse: earumqz reruz naturaliter inter se pugna est: vt testatus l. actum. l. id qd agunt. m ¶ Intelligant. s. plene intus pupilli. n ¶ Potest. etiam curatore auctore. ¶ On uult. Casus iste cōmodissime poni pōt in libro homine qui ab aliquo bona fide possidetur: qui est institutus contemplatione possessoris. r sciens suam conditionē adijt uolēs ei acquirere. nam ei querit. vt. s. de acquir. re. domi. homo liber. ciras punci. Sed r potest poni in eo qui est institutus r rogatus alij restituere hereditatem. nam si uult sponie adire: totam hereditatē restituere non erit heres quantum ad cōmodum vel incommodū. vt in istu. de fideicō. her. s. restituta. Itē si nō uult cogitur adire. nam r tunc onere r emolumento carebit: vt in eo. ritu. s. sed si recuset. Sed his est arg. cōtra. s. de mino. aut pretor. s. sed quod papi. sed ibi nomine durat: hic non durat. Uel nō uult ibi esse heres. re. si autē sponie adire r quartam retineret: remanet heres etiā re. p. quarta in onere r emolumento: vt in istu. de fideicō. her. s. restituta. r se. s. sed qz. Uel pone exemplū: vt. s. de iure do. l. pfecticia. s. si pater: ubi dicitur si pater repudiat hereditatē vt ad generum substitutū transeat causa cōstitunde dotis non est dos pfecticia: r sic non erit pater heres. item pone. s. de dona. inter uirum r uxorem. si sponsus. s. si maritus. ¶ Us nostrum. hec regula uera est inter paganos. scilicet inter milites: vt in istu. de here. in istu. s. nō autes. r. s. h. r. s. de testa. m. l. l. miles fundo. r. l. miles. s. r qz item in paganis est uera ab iniurio. ex postfacto aut r ipsi pro parte quandoqz intestati decedunt: vt. s. de inoffi. testa. l. circa. Sed op. Jo. mulier uirū cui nupsit infra tempus luctus non potest instituere heredem ultra qz in testata: vt. C. de secun. nup. l. i. in punci. pone ergo qz in solidum heredem eum instituat: an erit in solidum heres uideatur qz non per. l. illam. si dicas in terra: tunc est contra istā. si dicas in nichilū est iniurius. nā inutile nō dicitur uicariē uile. vt. s. de iure do. l. siue generalis. ciras punci. s. dic in solidum eum heredem. Sed id qd habet ultra tertias partem restituit vt indignus: vt argu. s. de uulga. sub. l. i. ex facto. s. vlti. ¶ In paganis. qstis i domo r in pago. nō i milia. ¶ Rerum. testati r intestati.

Iura per ca. di. mediam et maximam tollit ius succedendi tanquam agnatio: ut in li. de le. tu. §. si. §. 3. ipsa consanguinitas nullo delicto tolli potest: ut hic dicitur. ite non tollitur ius quo prohibent nuptie inter agnatos et cognatos et si ois ca. di.

Intestatus quis sit. **I**dem. **I**ura sanguinis nullo iure civili dirimi possunt. **A**lpianus.

Semper in obscuris quod minimum est sequitur. **P**aulus.

Secundum naturam est comoda cutusque rei est

Sanguinis. i. ius consanguinitatis. **S**emper in obscuris. pone casum. §. de leg. li. i. n. §. 1. inter stipu. §. si stipulatur. In primo est obscuritas et equi uocatio. ppter nomen diuersitate. ut §. de iure si. l. ita si det. r. §. de reb. di. l. vbi. scdo ppter alternationes: ut §. de iniur. pctor. §. quod ait pctor. Itz potest poni. §. de arbi. diem. §. si plures. ibi inde querit r. Itz facit. §. de pe. si pteses in fi. Sed op. §. eo. in obscuris. vbi dicit inspicit quod verisimilius est. So. hec fm illa: ut illud primo inspicitur: ut §. eo. femp. Scdo obicit. §. de iure do. cu post. §. ge ner. vbi pmissio fundi non valet nec legatum: sed ibi ideo: quod si quod est minimum inspicere: ad nichil rediret: cuius pal mus terre sit fundus: ut §. de lega. l. quod in rep. §. si quis. Tertio ob. §. de aur. r. ar. lega. qui lancem: sed ibi dicendo minore non dixit obscure fm natura comparatiui: ut in li. de libertinis. §. 1. r. de ca. di. §. 1. r. §. 4. Quarto ob. §. de verbo. ob. inter si. §. si stichum. r. §. de iudi. si quis in tentione. sed ille in iudicis. r. est ratio ut in. d. l. inter si. r. iudicis redditur in inuitis: sed r. in practibus si sit in alio obscuritas in re super qua ptractitur: accipit quod nocet pferre: ut §. de pac. l. veterib. r. adde etiam distin. circa pun. qua habes. §. de verb. ob. l. quotiens.

Secundum. pone casum. §. de insli. l. i. r. insli. de con trahen. emp. §. cu aut. r. insli. de le. pa. tu. r. §. solu. ma. l. insulam. §. vsuras. r. de lega. l. ex toto. i. r. r. §. de vulga. sub. l. r. si ptra. in quibus etiam colligitur ptractio: eadem est disciplina. r. ad id. C. de ca. di. tol. l. vna. §. p se cudo. r. de furis. manifestu. §. §. cu in scdo. sed fallit in fi. de le. pa. tu. in eo quod dicit plerumque. §. illud ppter ser. §. Itz fallit. §. de nego. gest. si negocia ab. r. §. cot. di. si quis pu. §. l. r. p socio. sed r. socius §. si absenti: sed in his ge rens r. socius fuerunt in culpa ut teneantur et non agant: ut ibi dicitur. Accursius.

Id quod nostrum. procurator meus ad aliqua negocia constitutus fundum meum me ignorante vendidit: hu ius fundi dñum non amittit sine facto meo. i. nisi manda uerim: vel ratum habuerim: ut. C. mandati. l. cu manda ti. r. facit. §. de pac. l. si. sed op. de eo quod est coe. nam r. ipm meo dicit: ut §. de ritu nup. l. allud. r. §. de leg. iij. si quis suos: r. tamē alienari potest saltem p parte: ut. C. de comu. rep. alie. falso. Rñ. hec lex loquitur in eo quod est totu nostru: §. 3.

Item op. de tutore qui pupilli alienat sine factu pupilli: ut C. de ad. tu. lex. q. in fi. r. l. h. in fi. Rñ. speciale: ne utilitas pupilli impediat. vel sub. hic factu nostru: vel alterius qui loco dñi sit: ut §. de fur. l. interdum. §. qui tutelam. Quarto op. de eo cuius res vsucapit. qui r. si nichil facit immo quod nichil facit. i. tacet: r. vsucapione non interpellat amittit dominu directu per vsucap. vel quasi dñum ut per pscriptioez. Rñ. r. qui tacet aliquid facere fingit. §. alienare: ut §. si. i. alienatiois. Quinto op. de executor: cuius factu amittit dñum: vel si non sum dñus teneor de euc. ut in li. de offi. iudi. §. §. r. §. de euc. si pignora. r. C. de euc. l. si ob cam. Rñ. factuz executoris interpretat meo. quod pater: quod teneor de euc. ac si ego vendidisset. Sexto op. de re sub cond. legata: que pendente conditioe est heredis r. statim existente conditioe transit in legatariu etiam sine factu heredis: ut. C. comunia de leg. l. si na. §. si statim sub conditioe: r. §. sed in his. r. §. de lega. l. si fundum sub conditions. Rñ. r. ibi factuz heredis interuenit. Adit namq hereditatem sine qua aduione legatum esset inutile. Septimo oppo. de imperatore au gusto r. hico: ut. C. de ven. re. si cum priuatis coi. l. l. i. r. r. C. §. comu. re. alie. multu. r. C. de qari. pferi. l. ois. r. l. bene. Rñ. hec esse spalia fm azo. Et eodem modo rñ. ad. l. §. de acquir. re. domi. ergo. §. alluuo. r. l. adeo. §. insula.

In testamentis. plenius in testamentis quam in con tractibus interpretatur in dubio: ut patet: quia si lego vina et vasa video: legare sine quibus vina sta re non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui. §. si vinuz: r. de penu lega. l. qui penus. §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut. ff. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itz dominium rei legatę transit sine traditione: ut. C. com munita de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo ban dum statim post mortem meam: et statim decedam: va let legatu non obstante quod sic cito dari non potest: ut §. de le ga. l. si michi r. tibi. §. i. Non sic in stip. ut in li. de ver bo. obliga. §. loca. Itz heres tributa preterita legatę rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia. §. heres. non sic vendi tor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itz si lego tibi seruum que vere elegerit ticius: non perditur legatu licet ticius non eligat: sed in legatariu conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itz stipulari non possum fundu hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus. §. etia. Itz in con tractibus non potest pferri obligatio arbitrariu alieno pventis

comune est nostru non totu sed p parte. Vel verius r. sibi habet locu hec regula etiam in mea pte: nec dicit res cois mea veritate inspecta: sed fictione. ppter fauore vltime voluntatis: vel simile cam. Scdo oppo. de creditore qui vendidit r. dñum transfert etiam contra voluntate debito ris: ut. C. debi. vñ di. pi. ipe. no pos. l. i. r. §. nec dicat quis r. ibi factum domini interuenit quod dedit pte alie nandi. na r. si non dederit: alienas tñ ut. C. de iure do. impe. l. si §. finan tē. Rñ. r. ibi videt facere debitor non soluendo: ut arg. J. eo. q. no facit. Ter

sequi: quem sequuntur incom moda. **P**ompontus.

Id quod nostrum est: sine factu nostro ad ali um transferri non potest. **P**aulus.

In testamentis plenius voluntates testanti um interpretatur. **A**lpianus.

Item op. de tutore qui pupilli alienat sine factu pupilli: ut C. de ad. tu. lex. q. in fi. r. l. h. in fi. Rñ. speciale: ne utilitas pupilli impediat. vel sub. hic factu nostru: vel alterius qui loco dñi sit: ut §. de fur. l. interdum. §. qui tutelam. Quarto op. de eo cuius res vsucapit. qui r. si nichil facit immo quod nichil facit. i. tacet: r. vsucapione non interpellat amittit dominu directu per vsucap. vel quasi dñum ut per pscriptioez. Rñ. r. qui tacet aliquid facere fingit. §. alienare: ut §. si. i. alienatiois. Quinto op. de executor: cuius factu amittit dñum: vel si non sum dñus teneor de euc. ut in li. de offi. iudi. §. §. r. §. de euc. si pignora. r. C. de euc. l. si ob cam. Rñ. factuz executoris interpretat meo. quod pater: quod teneor de euc. ac si ego vendidisset. Sexto op. de re sub cond. legata: que pendente conditioe est heredis r. statim existente conditioe transit in legatariu etiam sine factu heredis: ut. C. comunia de leg. l. si na. §. si statim sub conditioe: r. §. sed in his. r. §. de lega. l. si fundum sub conditions. Rñ. r. ibi factuz heredis interuenit. Adit namq hereditatem sine qua aduione legatum esset inutile. Septimo oppo. de imperatore au gusto r. hico: ut. C. de ven. re. si cum priuatis coi. l. l. i. r. r. C. §. comu. re. alie. multu. r. C. de qari. pferi. l. ois. r. l. bene. Rñ. hec esse spalia fm azo. Et eodem modo rñ. ad. l. §. de acquir. re. domi. ergo. §. alluuo. r. l. adeo. §. insula.

In testamentis. plenius in testamentis quam in con tractibus interpretatur in dubio: ut patet: quia si lego vina et vasa video: legare sine quibus vina sta re non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui. §. si vinuz: r. de penu lega. l. qui penus. §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut. ff. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itz dominium rei legatę transit sine traditione: ut. C. com munita de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo ban dum statim post mortem meam: et statim decedam: va let legatu non obstante quod sic cito dari non potest: ut §. de le ga. l. si michi r. tibi. §. i. Non sic in stip. ut in li. de ver bo. obliga. §. loca. Itz heres tributa preterita legatę rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia. §. heres. non sic vendi tor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itz si lego tibi seruum que vere elegerit ticius: non perditur legatu licet ticius non eligat: sed in legatariu conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itz stipulari non possum fundu hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus. §. etia. Itz in con tractibus non potest pferri obligatio arbitrariu alieno pventis

Item op. de tutore qui pupilli alienat sine factu pupilli: ut C. de ad. tu. lex. q. in fi. r. l. h. in fi. Rñ. speciale: ne utilitas pupilli impediat. vel sub. hic factu nostru: vel alterius qui loco dñi sit: ut §. de fur. l. interdum. §. qui tutelam. Quarto op. de eo cuius res vsucapit. qui r. si nichil facit immo quod nichil facit. i. tacet: r. vsucapione non interpellat amittit dominu directu per vsucap. vel quasi dñum ut per pscriptioez. Rñ. r. qui tacet aliquid facere fingit. §. alienare: ut §. si. i. alienatiois. Quinto op. de executor: cuius factu amittit dñum: vel si non sum dñus teneor de euc. ut in li. de offi. iudi. §. §. r. §. de euc. si pignora. r. C. de euc. l. si ob cam. Rñ. factuz executoris interpretat meo. quod pater: quod teneor de euc. ac si ego vendidisset. Sexto op. de re sub cond. legata: que pendente conditioe est heredis r. statim existente conditioe transit in legatariu etiam sine factu heredis: ut. C. comunia de leg. l. si na. §. si statim sub conditioe: r. §. sed in his. r. §. de lega. l. si fundum sub conditions. Rñ. r. ibi factuz heredis interuenit. Adit namq hereditatem sine qua aduione legatum esset inutile. Septimo oppo. de imperatore au gusto r. hico: ut. C. de ven. re. si cum priuatis coi. l. l. i. r. r. C. §. comu. re. alie. multu. r. C. de qari. pferi. l. ois. r. l. bene. Rñ. hec esse spalia fm azo. Et eodem modo rñ. ad. l. §. de acquir. re. domi. ergo. §. alluuo. r. l. adeo. §. insula.

In testamentis. plenius in testamentis quam in con tractibus interpretatur in dubio: ut patet: quia si lego vina et vasa video: legare sine quibus vina sta re non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui. §. si vinuz: r. de penu lega. l. qui penus. §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut. ff. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itz dominium rei legatę transit sine traditione: ut. C. com munita de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo ban dum statim post mortem meam: et statim decedam: va let legatu non obstante quod sic cito dari non potest: ut §. de le ga. l. si michi r. tibi. §. i. Non sic in stip. ut in li. de ver bo. obliga. §. loca. Itz heres tributa preterita legatę rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia. §. heres. non sic vendi tor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itz si lego tibi seruum que vere elegerit ticius: non perditur legatu licet ticius non eligat: sed in legatariu conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itz stipulari non possum fundu hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus. §. etia. Itz in con tractibus non potest pferri obligatio arbitrariu alieno pventis

Item op. de tutore qui pupilli alienat sine factu pupilli: ut C. de ad. tu. lex. q. in fi. r. l. h. in fi. Rñ. speciale: ne utilitas pupilli impediat. vel sub. hic factu nostru: vel alterius qui loco dñi sit: ut §. de fur. l. interdum. §. qui tutelam. Quarto op. de eo cuius res vsucapit. qui r. si nichil facit immo quod nichil facit. i. tacet: r. vsucapione non interpellat amittit dominu directu per vsucap. vel quasi dñum ut per pscriptioez. Rñ. r. qui tacet aliquid facere fingit. §. alienare: ut §. si. i. alienatiois. Quinto op. de executor: cuius factu amittit dñum: vel si non sum dñus teneor de euc. ut in li. de offi. iudi. §. §. r. §. de euc. si pignora. r. C. de euc. l. si ob cam. Rñ. factuz executoris interpretat meo. quod pater: quod teneor de euc. ac si ego vendidisset. Sexto op. de re sub cond. legata: que pendente conditioe est heredis r. statim existente conditioe transit in legatariu etiam sine factu heredis: ut. C. comunia de leg. l. si na. §. si statim sub conditioe: r. §. sed in his. r. §. de lega. l. si fundum sub conditions. Rñ. r. ibi factuz heredis interuenit. Adit namq hereditatem sine qua aduione legatum esset inutile. Septimo oppo. de imperatore au gusto r. hico: ut. C. de ven. re. si cum priuatis coi. l. l. i. r. r. C. §. comu. re. alie. multu. r. C. de qari. pferi. l. ois. r. l. bene. Rñ. hec esse spalia fm azo. Et eodem modo rñ. ad. l. §. de acquir. re. domi. ergo. §. alluuo. r. l. adeo. §. insula.

In testamentis. plenius in testamentis quam in con tractibus interpretatur in dubio: ut patet: quia si lego vina et vasa video: legare sine quibus vina sta re non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui. §. si vinuz: r. de penu lega. l. qui penus. §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut. ff. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itz dominium rei legatę transit sine traditione: ut. C. com munita de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo ban dum statim post mortem meam: et statim decedam: va let legatu non obstante quod sic cito dari non potest: ut §. de le ga. l. si michi r. tibi. §. i. Non sic in stip. ut in li. de ver bo. obliga. §. loca. Itz heres tributa preterita legatę rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia. §. heres. non sic vendi tor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itz si lego tibi seruum que vere elegerit ticius: non perditur legatu licet ticius non eligat: sed in legatariu conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itz stipulari non possum fundu hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus. §. etia. Itz in con tractibus non potest pferri obligatio arbitrariu alieno pventis

In testamentis. plenius in testamentis quam in con tractibus interpretatur in dubio: ut patet: quia si lego vina et vasa video: legare sine quibus vina sta re non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui. §. si vinuz: r. de penu lega. l. qui penus. §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut. ff. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itz dominium rei legatę transit sine traditione: ut. C. com munita de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo ban dum statim post mortem meam: et statim decedam: va let legatu non obstante quod sic cito dari non potest: ut §. de le ga. l. si michi r. tibi. §. i. Non sic in stip. ut in li. de ver bo. obliga. §. loca. Itz heres tributa preterita legatę rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia. §. heres. non sic vendi tor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itz si lego tibi seruum que vere elegerit ticius: non perditur legatu licet ticius non eligat: sed in legatariu conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itz stipulari non possum fundu hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus. §. etia. Itz in con tractibus non potest pferri obligatio arbitrariu alieno pventis

In testamentis. plenius in testamentis quam in con tractibus interpretatur in dubio: ut patet: quia si lego vina et vasa video: legare sine quibus vina sta re non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui. §. si vinuz: r. de penu lega. l. qui penus. §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut. ff. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itz dominium rei legatę transit sine traditione: ut. C. com munita de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo ban dum statim post mortem meam: et statim decedam: va let legatu non obstante quod sic cito dari non potest: ut §. de le ga. l. si michi r. tibi. §. i. Non sic in stip. ut in li. de ver bo. obliga. §. loca. Itz heres tributa preterita legatę rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia. §. heres. non sic vendi tor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itz si lego tibi seruum que vere elegerit ticius: non perditur legatu licet ticius non eligat: sed in legatariu conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itz stipulari non possum fundu hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus. §. etia. Itz in con tractibus non potest pferri obligatio arbitrariu alieno pventis

In testamentis. plenius in testamentis quam in con tractibus interpretatur in dubio: ut patet: quia si lego vina et vasa video: legare sine quibus vina sta re non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui. §. si vinuz: r. de penu lega. l. qui penus. §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut. ff. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itz dominium rei legatę transit sine traditione: ut. C. com munita de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo ban dum statim post mortem meam: et statim decedam: va let legatu non obstante quod sic cito dari non potest: ut §. de le ga. l. si michi r. tibi. §. i. Non sic in stip. ut in li. de ver bo. obliga. §. loca. Itz heres tributa preterita legatę rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia. §. heres. non sic vendi tor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itz si lego tibi seruum que vere elegerit ticius: non perditur legatu licet ticius non eligat: sed in legatariu conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itz stipulari non possum fundu hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus. §. etia. Itz in con tractibus non potest pferri obligatio arbitrariu alieno pventis

In testamentis. plenius in testamentis quam in con tractibus interpretatur in dubio: ut patet: quia si lego vina et vasa video: legare sine quibus vina sta re non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui. §. si vinuz: r. de penu lega. l. qui penus. §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut. ff. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itz dominium rei legatę transit sine traditione: ut. C. com munita de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo ban dum statim post mortem meam: et statim decedam: va let legatu non obstante quod sic cito dari non potest: ut §. de le ga. l. si michi r. tibi. §. i. Non sic in stip. ut in li. de ver bo. obliga. §. loca. Itz heres tributa preterita legatę rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia. §. heres. non sic vendi tor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itz si lego tibi seruum que vere elegerit ticius: non perditur legatu licet ticius non eligat: sed in legatariu conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itz stipulari non possum fundu hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus. §. etia. Itz in con tractibus non potest pferri obligatio arbitrariu alieno pventis

In testamentis. plenius in testamentis quam in con tractibus interpretatur in dubio: ut patet: quia si lego vina et vasa video: legare sine quibus vina sta re non possunt: ut §. de triti. lega. l. si cui. §. si vinuz: r. de penu lega. l. qui penus. §. fina. r. l. namq. in pun. i. secus si vendam vinu: ut. ff. de peri. r. como. re. ven. l. i. §. §. Itz dominium rei legatę transit sine traditione: ut. C. com munita de le. l. i. sed vendite non: ut. C. de rei vendi. §. r. uum. Item si lego tibi fundum quem rome habeo ban dum statim post mortem meam: et statim decedam: va let legatu non obstante quod sic cito dari non potest: ut §. de le ga. l. si michi r. tibi. §. i. Non sic in stip. ut in li. de ver bo. obliga. §. loca. Itz heres tributa preterita legatę rei soluit: ut §. de leg. l. apud iulia. §. heres. non sic vendi tor: ut. C. si cen. vel re. l. omnes. Itz si lego tibi seruum que vere elegerit ticius: non perditur legatu licet ticius non eligat: sed in legatariu conuertitur electio: ut. C. de contrahen. emptio. r. vendi. l. vlti. Itz stipulari non possum fundu hostiu: ut §. de verb. obliga. liber homo sed legare sic: ut §. de lega. l. l. ab obibus. §. etia. Itz in con tractibus non potest pferri obligatio arbitrariu alieno pventis

vt. C. de contrah. emp. l. in emetio. s. relicta p. h. e. m. i. t. i. c. i. arbitrio hereditis. vt. s. de leg. ij. fideioco. s. si sic. In re scriptis adde plenissime. vt. C. de do. va. si qn. l. i. r. s. de cost. pn. l. fi. r. adde h. disti. qua ibi no. Jte facit. s. b. v. u. et ha. l. plenti. s. sed et si pecous. r. s. de inoffi. test. si ps et. C. de fideico. li. l. cu inter. ite r. q. b. s. p. sumi. insti. tu. cu q. no est. vt. C. de inoffi. te. si ma ter. et coditionez eruisse q. deficit. vt. C. de insti. tu. et subst. l. i. i.

Non videtur cepisse q per exceptione remo- aetur a petitione. **P**ompo. **I**n omnibus obligatio nibus in quib. dies no ponit. p. n. i. die debet. **P**au.

On videt. si legata sunt relicta in testamento: r. testator consulto scriptura deleuit vel induxit no videt cepisse legatari legatu. na cepisse id dicitur cui. n. o. se actio michi dat ex ceptioe si est de da. cu ipz apb me sit remasurri no aliq re stitueda. vt. s. de sb. sig. l. aliud. r. s. de his q. in test. de. l. i. r. Je. l. non videt cepisse. s. i. r. p. o. m. si alio mo adim ma ex p. se vel tacite legatu relictu. vt. s. de ad. l. e. l. i. q. in fi. et. l. cu seru. et. l. ex pte. S. p. o. t. p. o. n. i. in here de in stituto: rogato heredi restitueret qua adire est coactus Na nil cepisse vt cu necesse habeat aliq restituere totuz et exceptioe si agat p. tra debitoros remouet. vt. s. ad tre bel. l. q. p. o. f. a. r. l. i. s. q. p. vel veri. pone in filio ex here dato cui fuit ad eptu legatu: r. ignoras petu r. exceptio ne est repulsus. na aget q. re. l. s. de i. off. test. l. nichil. s. l. cu fili. fallit au. h. ec. r. l. a. in casu. ecce em si testa tor filio ita substituit: q. s. q. michi heres erit sit herea si lio meo: cu duo heredes fuerit: s. v. n. parte sua mora q. re. l. a. in offi. test. amiserit. r. ita exceptioe remoueat. na videt nichilominus cepisse: vt ex pupillari substitutio ne admittatur. vt. s. de vulg. sub. in pupillari. Jde est et in eo q. partis sue parte amiserit: q. in fraude legi fide accomodauit: vt no capaci restituere: s. exceptio ne repellat a parte. videt tñ in solidu cepisse v. r. ex ca pu pillari succedat substitutione facta vt in superiori casu. vt. s. b. pupil. sub. l. ex facto. s. iulian. Jte fallit in li bertate fideico. cu suus heres abstulit. na licet submo ueatur exceptione agedo cōtra hereditarios debitoros tñ videtur cepisse hereditate vt libertati subueniatur vt. s. de fideico. liber. cu quasi. s. sed et si quis.

In omnibus pōe l. cōtractib. vt. s. de ver. ob. et q. s. quoties. r. in testamēt. s. vt. s. de cōdi. r. de. l. i. l. p. n. et de lega. l. l. o. s. s. l. p. s. n. t. i. a. l. i. t. e. r. d. e. b. e. a. t. q. n. d. i. e. s. n. o. e. s. t. a. p. p. o. s. i. t. a. i. n. e. s. t. tñ d. i. e. s. q. n. q. c. e. r. t. a. v. t. i. n. p. s. i. p. e. c. u. vt. s. de cōdi. pec. l. p. m. s. s. o. r. q. n. q. i. n. c. e. r. t. a. v. t. s. i. l. e. g. e. t. f. e. r. u. o. l. e. g. a. t. u. cū l. i. b. e. r. t. a. t. e. nā l. e. g. a. t. u. d. i. f. f. e. r. t. i. n. d. i. e. m. i. n. q. u. o. e. r. i. t. l. i. b. e. r. v. t. s. a. d. l. f. a. l. l. i. s. a. d. e. o. s. s. z. a. l. s. n. o. d. z. v. e. n. i. r. e. c. r. e. d. i. t. o. r. cū s. a. c. c. o. p. a. r. a. t. s. z. m. o. d. i. c. u. e. x. p. e. c. t. a. r. e. v. t. s. b. s. o. l. u. l. q. d. d. i. c. i. m. r. i. n. s. t. i. d. e. i. n. u. t. i. s. t. i. p. s. i. q. b. p. o. t. d. i. c. i. r. d. i. e. r. u. a. d. i. n. s. t. a. r. c. o. s. t. i. t. u. t. E. t. d. i. s. t. i. n. g. u. e. a. u. t. i. n. o. b. l. i. g. a. t. o. e. a. p. p. o. n. i. t. d. i. e. s. c. e. r. t. a. a. u. t. i. n. c. e. r. t. a. a. u. t. c. o. d. i. t. i. o. n. e. a. u. t. n. u. l. l. u. m. h. o. r. s. i. d. i. e. s. c. e. r. t. a. v. t. h. i. n. c. a. d. p. a. s. c. h. a. n. t. i. c. e. s. e. s. s. i. t. s. t. a. t. i. m. d. i. e. s. s. z. n. o. v. e. i. t. v. t. s. t. i. c. e. d. e. r. e. S. i. l. i. c. e. r. t. a. v. t. p. a. r. t. u. s. a. r. e. t. h. u. s. e. v. e. l. f. r. u. c. t. u. s. f. u. n. d. i. v. e. l. o. p. e. r. a. i. n. c. e. r. t. a. a. l. i. b. e. r. t. o. r. z. t. u. c. n. e. c. e. s. s. i. t. n. e. c. v. e. n. i. t. d. i. e. s. a. n. t. q. n. a. s. c. a. l. p. a. r. t. u. s. v. e. l. f. r. u. c. t. u. s. v. e. l. o. p. e. r. e. i. n. d. i. c. a. n. t. u. r. E. t. s. u. n. t. p. d. i. c. t. a. e. x. e. m. p. l. a. r. a. s. v. b. i. e. d. i. e. s. i. n. s. e. r. t. u. s. t. a. c. i. t. e. v. t. s. d. e. c. o. n. d. i. t. r. d. e. m. o. n. l. i. s. f. i. e. t. d. e. v. e. r. o. b. l. i. l. i. n. t. e. r. d. u. i. n. p. r. i. n. e. t. s. i. r. s. f. i. e. t. l. c. o. n. t. i. n. u. s. s. c. u. i. t. a. r. s. i. t. e. m. q. i. n. s. u. l. a. r. s. i. l. l. u. d. e. t. d. e. e. o. q. d. c. e. r. l. o. l. i. j.

si quis stipulatur. Item si exprimat dies incerto vt qn moueris. vt. s. de cond. et demon. l. i. s. i. cum in dies incertus r. conditio edparantur. vt. s. de lega. l. i. l. ta le. s. sed si sub cōdi. et de cōdi. et dem. l. i. dies. et in cō di tione nec cessit nec venit dies ante euentu cōditio. er go nec hic. vt. s. ff. tu. l. i. cedere. qd autē si dies fuerit appositus hoc mo do promittis hoc annortunc dic vt no. C. q. di. lece. l. i. Q. s. tamē ap positus dies ha betur pro nō die:

Qui actionem habz ad rem recuperandam: ip sam rem habere videtur.

Imaginaria veditio nō est p. c. c. accedente. **I**dem.

vt promittis hodie decem. vt. s. de verb. obl. l. i. l. i. b. e. r. d. o. m. o. s. d. e. c. e. s. s. i. a. u. t. e. c. o. d. i. t. i. o. a. p. p. o. n. a. t. i. c. n. e. c. e. s. s. i. t. n. e. c. v. e. n. i. t. a. n. c. o. d. i. t. i. o. n. e. m. v. t. d. l. c. e. d. e. r. e. n. i. s. i. q. n. e. s. t. c. e. r. t. u. s. e. s. t. e. x. t. i. t. u. r. a. v. t. p. m. i. t. t. i. s. s. i. d. i. g. i. t. o. c. e. l. u. s. n. o. s. e. n. t. i. e. r. i. a. v. t. s. d. e. n. o. u. a. l. i. s. f. u. n. d. u. m. s. q. u. i. s. u. b. c. o. n. d. i. t. i. o. n. e. e. t. d. e. v. e. r. b. o. b. l. i. l. i. n. i. l. l. s. A. c. c. u. r.

Debeatur id est pure.

Qui actionē contra te possidentē rē meā habeo rē vēdi. videor habere rē. vt. s. de acq. re. do. rē in bo nis. nā etiā fructus naturales vendico. vt. s. de v. i. u. l. l. fruct. r. et industriales si es male fi. pos. vt insti. de re. diu. s. l. q. s. a. n. d. h. o. v. n. d. e. p. e. r. i. n. d. e. o. i. a. h. a. b. e. o. a. c. s. i. h. a. b. e. r. e. rē. Jte pone in possessore: nā si habere infideli v. i. possessionē habere videor. vt. s. de acq. pos. l. q. d. v. i. quo etiā fructus veniunt. vt. C. v. i. l. l. de possessione. s. z. p. m. a. n. o. p. l. a. c. e. t. J. o. Q. u. i. e. m. h. z. r. e. i. v. e. d. i. c. a. r. e. v. e. r. e. h. z. i. r. e. i. d. n. i. u. m. v. t. s. t. i. b. o. n. o. t. u. s. i. n. b. o. n. i. s. r. l. h. a. b. e. r. e. n. o. f. i. c. t. i. c. e. v. t. h. i. c. b. t. p. o. n. i. t. e. r. g. o. i. n. m. e. t. u. p. a. s. s. o. q. t. r. a. d. i. d. i. t. d. o. m. i. n. i. s. v. t. s. q. d. m. e. r. c. a. m. u. l. i. e. r. s. p. e. i. n. g. i. t. tñ l. e. r. r. e. m. a. n. s. i. s. s. e. p. e. n. e. s. m. e. t. u. p. a. s. s. u. m. v. t. s. q. d. m. e. c. a. l. m. e. t. u. s. l. i. c. e. r. e. t. c. i. e. m. i. n. f. e. r. e. n. o. m. e. t. u. n. o. v. i. d. e. a. t. u. r. a. d. e. p. t. u. s. q. d. r. e. i. n. c. r. e. n. o. p. o. t. v. t. s. d. e. a. c. q. p. o. s. l. n. o. v. i. d. e. t. u. r. e. t. d. e. l. e. g. i. t. q. c. o. n. c. u. b. i. n. a. s. c. u. h. e. r. e. s. i. t. a. n. e. c. m. e. t. u. p. a. s. s. u. s. v. i. d. e. t. u. r. a. m. i. s. s. i. s. e. v. t. s. d. e. i. n. t. e. g. r. e. s. t. i. l. n. e. m. o. v. i. d. e. t. u. r. Jte pōt ponit i personali actione. cu em debitor videat abesse qui est obligatus. vt. s. de neg. gest. si quis mā. ergo creditor adesse. ergo cu habeat actionē personālē rē habere videtur: nulli tñ venit in dubiū maius cōmodū esse possi dere q. petere. vt. s. de rei ven. is. qui. et. Je. min. r. s. m. h. o. c. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. c. o. t. r. a. r. i. a. s. q. u. i. s. a. t. i. s. f. a. d. a. c. o. g. s. c. i. e. n. d. u. s. d. i. u. e. r. s. a. e. t. s. d. e. p. e. c. u. l. l. p. e. c. u. l. i. u. m. s. i. t. e. r. e. r. i. n. s. t. i. t. u. d. e. l. e. g. s. i. r. e. s. a. l. i. e. n. a. J. t. e. m. s. u. m. e. b. o. n. u. s. e. x. e. m. p. l. i. i. n. p. s. o. n. a. l. i. v. t. s. s. o. l. u. m. a. l. i. s. i. l. i. t. i. o. f. a. i. j. r. i.

Imaginaria pone. s. de contrahen. emp. et vend. si quis donationis. vbi dicit q si minor p. c. c. ven do est venditio: secus si nullo. dic ergo hic accedēte p. c. c. licet minor: vel pone vt. C. de cōtrahen. emp. et v. l. empti. vbi dicit si vendit p. c. c. certo licet nō soluas: ta men valet venditio. et s. m. hoc dices hic accedente. l. cō uento licet non soluto. Vel tertio pone vt. s. de dona. in ter virum et vxo. si sponsus. s. circa. vbi dicit remitto p. c. c. constitutum. quia nichilominus est venditio vnde dices hic accedente conuento licet remisso. Est aut imaginaria: vt cum fingo vendere nec vendo. vt. s. de contrahen. emp. l. nuda. et de actio. et obliga. contra ctus. quo casu est quandoq. donatio: vel alius contra ctus prout hic agitur. vt. C. de actio. et obliga. si quidē bōa. s. z. op. s. b. māu. l. i. d. s. i. a. b. i. g. n. o. t. o. v. b. i. b. i. m. a. g. i. s. t. r. i. a. v. e. d. i. t. i. o. e. s. t. i. l. l. a. q. u. a. f. u. i. t. p. e. c. i. i. p. l. i. t. u. t. u. s. r. s. o. l. u. t. u. s. S. o. l.

equiuocatio est. nā ibi dicitur imaginaria: qz statim qui seruum nummus emit debet manumittere. et sic qz parum stat apud emptorem dominium: hec est ficta.

Quam tēpus in testamēto. pone per. l. s. de act. 7 ob. cū qz. vbi testat or dānauit herede solvere hoc an-

no. nam quolibet annu die pōt solue re si vult: sed non cōpellitur: et hoc si nō fuit alia mēs testatoris. s. vt an te soluendo nō libere. tunc enim si āte soluit dona re videtur: deoqz necesse habet iterū soluere. In p. m. s. o. pone p. l. s. de h. ob. cum qui s. i. vbi dicit idē. 7 sic pōt solue re promissos quā docūz vult infra

Quam tēpus in testamēto adiicitur credendum est p herede adiectū: nisi alta mens fuerit testatoris: sicut in stipulationibus pmissiois grā tēpus adiicitur. **P**ōponus.

Que legata mortuis nō obis ad heredē nostruz transeūt: eoz cōmodum per nos hīs quoqz in potestate sumus eodē n casu acquirimus: aliter atqz cū stipulati sumus. nā sub cōditione stipulātes

si in quibus dicitur qz si filius mutaturus stipulaf a debitore futuro vel fideiusore: 7 emancipatus inuētus numeret: ipse agit nō pater inspecto tpe quo numerat. Sed rñ. vt. s. Quarto oppo. s. de here. insti. l. quidā cum filiū. in primo casu vbi filius fecit amicū suum instiuit

oimodo eis acqrimus: etiam si libertate nobis prestita a do minis conditio existat. **I**dē.

Si filius sub cōditione stipulatus emancipat⁹ fuerit: deide extiterit cōditio/ patri actio cōpetit: quia in stipulationibus id tempus spectatur quo ptrahim⁹. **A**lpia.

Quam tēpus in testamēto vel est: vel debet esse non ignar⁹ conditionis eius. heredi autē hoc imputari non

restituitur sibi he reditate: 7 fact⁹ sui iuris agit mādati vtili. Sed hoc iō qz testator istime re volebat filiū fa milias: que volūtas nō debet om nino petre. arg. C. cōia de le. l. si. e. **N**obis. lega tarijs.

Transseunt. puta in diem certam.

Per nos. fili os vel seruos. et ita facit trāsitum

de psona domini vel patris: ad filios vel seruos.

Stipulantes. et idem in filio emancipato p. l. si fili⁹. quā habes. s. de h. ob. l. si filius. quā qdā habet hic.

Quam tēpus in testamēto. pone casum fm Bul. Si a pupillo mu tuam pecuniā acceperō: 7 ei sine auctoritate tutoris soluero. ideo nō liberabor: quia aut sciu. eū esse pu pillū: aut ignorau. Si sciu: aut putau michi licere soluere sine tutoris auctoritate: et tunc pōt michi imputari iuris ignorātia in qua michi non subent: sicut si emo ab eo credens licere sibi vēdere. vt. s. pro emp. l. ij. s. si a pupillo. licet em de dāno contendere meo videar: tamē cum dāno pupilli desidero michi subuenir: vnde cum vterqz contendat de dāno potentior est pupillus quem etas excusat. vt arg. s. de rei ven. l. qd infans. cū ego in culpa fuerim qui taliter solui. vt insti. qui. alie. licet. s. s. ecōtrario. Si autē ignoranti eum esse pupillum nō debui soluere: nisi certus essem de eius conditione. i. an esset pupillus vel non. et hoc qz amittit pecuniā sibi solutā: als si esset locupletior liberor: p exceptionez. vt. s. de excepōe doli. l. apud. s. si quis pupillo soluerit. heredi autē

Quam tēpus in testamēto. pone casum ex eo qd est. s. qñ dies le. ce. l. post diē. in pñ. 7. s. fi. 7. s. de h. ob. l. si filius. nā in. l. si post diē. in pñ. dicit. Si purum est legatum vel in certum diē relicū: credit a morte testatoris vt legatarius transmittat extunc ad suū heredē. Si est cōditio nale vel in diē incertum: tunc ex diei lapsu vel euēti cō ditionis. Et idē dicit. C. de cadu. tol. l. vnica. s. cū igitur. 7. s. sin autē. at in. s. illius. l. si post diē. dicit qz hec legata que transmitti possunt: qz ex quo casu cessit dies ac quiruntur hīs quoqz sunt in potestate legatarij etiam si efficiātur sui iuris anteqz traditio fiat rei legate. Si autē nō possunt trāsmitti: qz pendet cōditio legati: tunc si ex stente conditione sui iuris legatarius inuenit sibi queri tur: non ei in cuius fuerat potestate. vt. C. de condi. in. ser. si vroz. 7. s. qñ di. le. ce. s. v. usufructu. s. fi. 7. s. de pigno. si legati. et sic inspicitur dies quo cessit. Et in hoc casu differt a stipulatione. nā si sub cōditione stipulaf fili⁹ vel seruus: patri vel dño queritur etiā si sui iuris inuenitur tēpore cōditionis existētis. vt. s. de verbo. obl. si filius. et de stipu. seruo. l. si. et hoc dicit hec lex cū sequenti si fili us. quā quidā non habent. sed huic qd de stipula. dicit op. p. m. s. māda. si hō non re. s. si filio. vbi mādauit fi. l. ofami. vt solueret pro me et emancipatus soluit: et agit inspecto tēpore quo soluit: non quo recipit mandatū. s. i. ibi tale quid fecit. s. soluēdo qd ei daret act. s. nego. gest. si nō recepisset mandatū: 7 soluisset p eo. Secōdo oppo. ex eo qd est. s. de cōdi. insti. quidā cum filiū. in fi. ibi sicut dari placuisset: 7 vbi mādauit filiofami. vt fideiubeat. p me 7 factus sui iuris soluit: 7 nichilomin⁹ agit ptra me mādati. Sed rñ. eodē modo vt supenou. Tertio op. s. s. h. ob. obl. quidā cum filiū. s. fi. 7. de fideiuss. si debitor. s. fina. in quibus dicitur qz si filius mutaturus stipulaf a debitore futuro vel fideiusore: 7 emancipatus inuētus numeret: ipse agit nō pater inspecto tpe quo numerat. Sed rñ. vt. s. Quarto oppo. s. de here. insti. l. quidā cum filiū. in primo casu vbi filius fecit amicū suum instiuit

vel alius causa implende conditionis soluit pupillo. Itē oppo. s. de lega. i. si seruus le. s. i. vbi heres soluedo seruo legatarij nō liberaf. sed qd miri: qz non soluit cui debuit. seruus em nō pōt facere cōditiōe dñi deteriorē. vt C. de pac. seru. pōt poni etiā pūmā leg; rñsum in eo q̄ accepit fideiusso- rē minus idoneū facultatib; q̄ sibi d; imputare si nō inq̄rat de facultatibus ei. vt. s. de fideiuf. l. iij. in fi. In casu tñ inquirere nō p̄t: vt si testator p̄cepit vni ex heredib; p̄ legatario vsufru. satisfare coheredibus. vt. s. de vsufruc. ea. re. q̄ vsu

potest: cum nō sponte cum legatarijs contrahit. ¶ Non solet doli exceptio nocere his quib; voluntas testatoris non refragatur. ¶ Dōpōntus.

¶ Quotiens dubia est interpretatio libertatis: p̄m libertatem respōdendum erit.

¶ Non debet cui qd plus

testa. tu. si hereditas. s. si. et infinita dari possunt exēpla. et facit. i. eo. libertas.

¶ Non debet. cū alicui pmissum sit testari a lege: vt in peculio castrensi filiofam. multo magis pōt donare cā mort; vt. s. de dona. cau. mor. l. marcellus. r. de dona. l. iustitia. in fi.

¶ Idem. Sed nō ecōtra. vt de don. cau. mor. l. tam is. Itē pōt ne per. l. i. eo. in eo qd plus. fallit regula in p̄side qui habetius gladū. vt. s. de offi. p̄si. l. illicitas. s. qui vni uersas. Sed non deponat qd ē minus. vt. s. de leg. iij. l. i. s. i. r. de iustitio test. si quis ex

est licet: quod minus est non licere.

¶ Si personam seruilem nulla cadit obligatio. ¶ Generaliter pbandū est vbi cūq; in bone fidei iudicijs cōfertur in arbitriū domini/ vel procuratoris eius conditio: p̄ boni viri arbitrio hoc habendum esse. ¶ Idem.

¶ heredato. s. eius q̄ deponat. Sed illud p̄pter insulā in quā nō deponat/ lz relet. vt. s. de hered. r. relega. l. re-

legatoz. in p̄n. Item fallit regula. C. de p̄dij. curi. l. fi. vbi curialis pōt donare imobilia sed non venderet: cum magis v̄dere deberet esse pmissum. vt arg. C. de p̄trac. iud. l. i. Sed forte ideo: qz non sic est verisimile qz donec cū nemo iacter sua. vt. s. de p̄ba. cū deinde. s. i. Itē fallit s. de peri. r. cōmo. rei. v̄di. l. i. s. licet. vbi v̄ditou vni effundere totū p̄mittitur: sed nō partē p̄mittitur effunde

¶ Titul. re vel male custodire. Sed ideo fit vt vasa vacua habeat: tū et nō at: qd nō haberet p̄ effusione partis/ vel p̄ malā custodiē partem am. Itē fallit. s. de re. eo. l. si pupilloz. s. si p̄or. vbi si de effunde cretus est vt v̄dat non pōt obligare. Sed hoc ideo: qz si re p̄mit per hoc nō fuerat habita cause cognitio. Item fallit. s. titur. de p̄cura. in cause. vbi totā procuracionē reuocat dñi: sed non partē. et hoc ideo: qz nō debet eundē approbare et improbare. et eodē modo rñ. s. de adm. tu. cū querit. r. s. de vsu. l. gāius. vbi pupillus vel ciuitas dz vel ois probare nosat: vel ois improbare. Itē fallit. C. de iur. de libe. cum quādā. vbi q̄s institutiōes a se factas dz p̄bare vel oēs improbare. Sed hoc vt nō deccat testat; vel intestatus. vt. s. eo. l. ius nostrū. Item fallit. C. de agri. r. cēsi. l. quēadmodū. vbi cū solo pōt ascripticio vendere: sed non separatim. Sed hoc qz pars eius est inseparabilis. vt. s. de diuer. p̄scrip. longe.

¶ Si personā. pone l. auli obligatione q̄ ouit ex p̄tra: tu vel quasi nō naturali. vt no. s. de acf. r. ob. serui. r. s. de peculio. nec seruus. Sed fallit in casib;. vt. C. an serui ex suo facto. l. p̄missis. vbi p̄missit pecuniā p̄ libertate. Itē. C. s. peti. here. l. si. in fi. s. sibi aliud p̄ eo/ vt sit liber etiā ex falso testō. Ideo hoc p̄tra cum vt teneat red. d. rōnē de gestis in seruitute. Et maleficioz asit teneat ciuilitatē: vt. d. l. serui. r. idē in quasi delictis/ lz p̄ oia q̄si delicta eq̄paretur delictis. vt. s. s. hio qui deie. vel effude. l. i. s. cū seruus. sed nōne serui q̄hqs actionē h; vt. C. si p̄ vi vel alio mō. l. i. r. C. vbi cā. fi. l. fi. Et actionē: q̄ obligacionē. Rñ. illa obligacione non est sibi questita: sed acf. non suo sed alterius nomine exercet.

¶ Si aliter. si opus tibi nouū faciendū locauit certa mercede p̄stituta si meo arbitrio feceris: vel mei p̄curatoris: si inique arbitrat; sum ego vel p̄curator me; michi hominis merces debebit: qz michi vel p̄curatori tanq̄ bono viro est commissa approbato. vt. s. loca. si in lege. Idē in v̄ditione: si vendā seruū si michi reddidit: rñ

Scire & debere scire a par culpa est.

co. l. tribus. Itē pōt poni in eo q̄ cū pupillo p̄traxit. nā si nō defendat pupillus/ fit missio in ei; bona nō v̄ditio. vt. s. qui. ex cau. in pos. ea. apud iur. Itē non obligat sibi pupill; vt in fi. de auf. tu. pōt etiā elegāssime poni ita: tibi debeo. x. pactū fecisti de nō petēdo. sed postea sciēs me nō teneri p̄missi: teneor quidē qz scitēs indebite. p̄missi. vt. C. ad le. fal. l. fi. sed heredi q̄ satisfat ex necessitate. p̄legato soluedo adueniēte cōditiōe hoc nō pōt imputari. nā nō teneret si p̄ditio nō extat. vt. s. vt. le. no. ea. l. i. s. si q̄s sub cōditiōe. Item pōt poni in eo q̄ rem sibi seruientē redemit r. creditū accepit. cōfusa est em seruitus: r. si postea v̄diderit libere tradunt; debent tradī. vt. s. de ser. vt. p̄e. si q̄s edes. Sec; in herede a quo fundus testatoris q̄ sibi seruiebat legat; est sub conditione. vt. s. de serui. l. papinian;. Itē pōt poni pūmā rñ. s. q̄ satisfat. cog. si fideiussoz. in p̄n. vbi inquirat an fideiussoz iudicio sibi habeat priuilegiū. Item no. parem esse culpā scire et debere scire. sic. s. si cer. p̄ta. l. qd te

¶ Non solet. testator legauit liberationē sub cōditiōe pure debēt: heres interim vult petere: dic qz potest. vt. s. de dol. excep. l. pure. in p̄n. nā dū pendet cōditio: nō obstat ei volūtas. Uel pone. C. de iure do. l. ij. vbi mater p̄missit animo donādi filiā pollā stipulari mediā dotem: que dabat pro matre vitrico: r. cui nūbebat mater: et post instituit pollā in minorē q̄ dimidiā: non p̄ hoc petet minus de dote: nisi expresse voluit mater p̄tra. Itē pone s. C. de heredi. acf. si adulta. nā non extinguit actio quā h; vnus de heredibus cōtra testatorē: nisi pro parte p̄ qua heres est: nisi hoc voluerit testator. vt. C. de heredi. in fi. si cōpensandi. Itē pone. s. de excep. dol. apud. s. p̄terea. r. C. de his qd. vt indig. hereditas. quib; dicit si testator noluit habere heredem qd ei reliquerat: qz excep. doli repellit: alis petis; habet. Sed p̄ime p̄sitiōi casus oppo. s. si cer. p̄ta. l. pecuniā. vbi pure michi debētē iussi alij sub cōditiōe p̄mittere: et tñ interim nō possum petere. Sed hoc ideo: qz nō esset tantum debitou in cūētū cōditiōis. sed legatario cauef de legato soluedo adueniēte conditione. arg. s. de rei. v̄di. si nautē. s. fi. Et.

¶ Quotiens. casus ponit. C. de fideicō. liber. cū inter veteres. vbi reliquit testator libertatē seruo q̄ erat in ventre: r. plures nascunt. nā omnibus videtur libertas relicta. Itē pone per. l. i. q̄s in testamēto. in eo. ti. r. s. de fideicō. liber. l. si seruus. r. s. d. manumif. testa. l. si ita scriptum fuerat. r. l. si ita fuerat libertas relicta. r. s. de

iones arbitrio meo. vt. s. de hēn. emp. hec veditio. Et distinguit pleni: qz aut cōmerciū apponit voluntati alterius p̄trahentiū / r̄ nō tenet. vt. C. de hēn. emp. in emētia. Aut p̄ciū vel merces: r̄ tunc idē. vt. s. de hēn. emp. qd̄ sepe. s. i. si autē p̄ferat approbatio rei q̄ vendit̄ valet.

vt̄ in l. i. de hēn. emp. s. p̄tor. Uel ea rōne valet: q̄a velata est voluntas vt̄ pla. dicit qd̄ nō placet. vel qz i arbitriū boni viri collata videt̄ fin alios. vel qz pure est p̄ta: s̄ sub cōditione soluit̄ fin Jo. vt. s. de hēn. emp. l. iij. Si autē in arbitriū efnēi p̄ferat p̄ciū aut immolatum: r̄ non valet. vt. s. loca. si merces. nisi in casu: vt. s. de pig. l. si fundus. i. si. aut

Contractus quidā dolum malū dūtaxat recipiūt: quidā r̄ dolum et culpam. Dolum tm̄ depositum/ et precarium: dolum et culpā mandatum/ cōmodatū/ venditum/ pignori/ acceptum/ locatum: item dotis datio/ tutele/ negocia gesta. In his quidē r̄ diligentiam. **S**ocietas r̄ rerū cōmunitio/ r̄ doli r̄ culpā recipit. sed hoc ita: nisi si quid noiariū cōuenit: vel plus vel min⁹ in singulis p̄tractib⁹. nā r̄ hoc seruabit qd̄ in initio cō-

prestatur. In cōmodato autē (qz non licet officinā renouare/ r̄ culpa prestat. Qd̄ aut̄ subicit de mādato: est exēplū. s. mādā. l. antepe. s. fi. de cōmodato. s. cōmo. s̄ vt̄ certo. s. nunc videndū. De veditio. s. de fur. l. cū q̄. in pn. et de pignore isti. qui. mo. re hēi. obli. s. fi. De locato. C. loca. l. in initio. Et de dote. s. sol. ma tri. l. etiā. s. l. De tutela. C. arbi. tu. l. q̄qd̄. Et de gestore. C. de nego. gef. l. tutori. Et de societate / in l. i. p̄ soc. s. fi. De re cōi siue societate. C. cōi diu. l. si maior. r̄ qd̄ subicit i his. De his octo itelligit q̄. s. p̄i. posita sunt: et de duob⁹ que sequuntur: r̄ sic in his de cē p̄stat diligētia. sed i quibusdā ex acta et in quibusdā

Quatenus cuius interest: in facto non in iure consistit. **P**omponius.

nominatum: r̄ valet si fuerit arbitrat⁹ bene: als̄ recurrit ad arbitriū boni viri. vt. C. de hēn. emp. l. i. s. p̄ soc. l. si coita. r̄ l. si societate. Sed si nō arbitret̄ nō valet nec recurrit ad arbitriū boni viri. vt. s. de hēn. emp. l. fina. Accidētale aut̄ siue arbitrio alteri⁹ p̄trahentiū siue extra nei p̄ferat: sicut in societate ita in veditioe ad boni viri arbitriū recurrit: siue arbitret̄ siue nō. vt. s. de hēn. emp. l. hec veditio. et p̄ socio. si coita. r̄ l. si societate. Que dū in veditioe r̄ locatioe seruauit. vt̄ in l. i. de hēn. emp. s. ij. et hoc in bone fidei. In stricti hō iuris: aut in arbitrio p̄mittētis cōferē tacite/ r̄ valet: vt̄ si ascenderis capitoliū. vt. s. de cōdi. r̄ demon. nō nūq̄. Si exp̄tē vt̄ si vis/ vel volēs/ vel volueris: nō valet: sed si cū volēs/ vel volueris valet. vt. s. de hō. ob. ceterisim⁹. s. si ita. r̄ l. a. ticio. s. fi. r̄ l. si q̄s stipulatus. r̄ de act. r̄ ob. l. sub hac. Si hō in alteri⁹ arbitriū apponit nō recurrit ad arbitriū alterius. vt̄ s. de hō. obli. si q̄s arbitratū. r̄ l. i. qd̄ pōt dici si nō arbitretur: als̄ sic. vt. s. de oper. liber. l. si libertus.

Contractus doli tm̄ recipiūt depositū r̄ p̄cariū. vt̄ s. de posi. l. qd̄ nerua. r̄ de p̄ca. l. q̄siti. s. illud. tm̄ hoc non excludit latā culpā: vt̄ dicit̄ legibus: q̄ dolo cōparat̄ vt. s. si inesor fal. mo. di. l. i. s. deo aut̄. sed excludit leuē r̄ leuissimā. plane r̄ in his exactissima diligētia p̄statut̄ interdū. s. si depositan⁹ vel q̄ accepit p̄cario in suis est diligētissimus. Itē si in suis est negligētissimus nō erit in punita ei⁹ negligētia. Diligens em̄ d̄ esse ad eū modū quē hominū natura desiderat. vt. s. de posi. l. qd̄ nerua. In p̄cario quidē post lit. p̄testa. etiā leuis culpa prestat̄ propter morā. vt. s. de p̄ca. l. que sitū. s. ex hoc. r̄ s. si fuerit. Sed querit̄ qualiter p̄cariū a cōmodato dinoscatur: dicit̄ quidā p̄ h̄ba. nā si dicas cōmodo/ est cōmodatū: si p̄cario do/ est p̄cariū. Sed absurdū videt̄ vt̄ verboz solēntas q̄ hodie recessit ab aula in istis h̄cnibus spectet̄ r̄ p̄pter sola h̄ba in p̄tractib⁹ tā diuersa iura statuatur. Quare Jo. d̄ tunc esse cōmodatū: qn̄ ad certū vsum res p̄cedit. r̄ hoc p̄ multas leges pōt notari. vt. s. cōmo. l. in cōmodato. s. sicut. r̄ C. cōmo. l. ij. p̄cariū aut̄ dat̄ sine certū vsus p̄mittit̄: r̄ iō passim reuocat. vt. s. de p̄ca. cū p̄cario. et inde hoc euenire credo: q̄ in p̄cario doli tm̄

exactissima: vt̄ in cōmodato r̄ in mādato. sed in cōmodato distinguit̄: qz aut̄ gra accipiētis tm̄ cōmodat⁹: r̄ tūc exactissima/ aut̄ dāto tm̄: sic dol⁹ tm̄. aut̄ vtriusq̄: r̄ tūc leuis p̄statut̄ culpa. vt. s. cōmo. l. in reb⁹. in pn. r̄ s. hoc ita. r̄ l. i. vt̄ certo. s. interdū. hanc eandē distinctionē. M. in procuf. ad h̄bebat. sed. R. sine distinctione oēm culpā p̄llandā dicit. vt. C. mā. l. a. p̄curatore. Qd̄ aut̄ ē sed hoc ita r̄ nō refert̄ ad id qd̄ de dote dicit̄ est. nā ibi pactū vt̄ tm̄ doli p̄statut̄ non valet. vt. s. de pac. do. l. p̄po. Itē qd̄ dicit̄ i initio: dicit̄ fec⁹ si postea. tunc em̄ non profuit̄ ad agendū: sed ad excipiendū. vt. s. de hēn. emp. l. pacta. r̄ s. de pac. l. iurisgentiū. s. quinq̄mo. Itē qd̄ subicit̄ contractus. i. pactio in p̄tractu apposita dedit. Itē qd̄ dicit̄ nō posse cōueniri ne doli p̄statut̄/ verū est exp̄tētm̄. nā tacite pōt. vt. s. de pac. si vnus. s. illū. Sed licet dixerim in deposito solum doli p̄statut̄: secus est quādoq̄: qz veniēt̄ etiā leuissima culpa: vt̄ si se obtulit̄ deposito. vt. s. de posi. l. i. s. sepe. r̄ si accepit̄ mercedē: vt. s. cōmo. si vt̄ certo. s. nunc videndū. Porro casus fortuitus nō p̄statut̄. vt̄ s. subicit̄. r̄ C. de pigno. act. que fortuitis. r̄ s. de admi. re. ad citi. pu. l. ij. s. i. eo. nisi culpa p̄c̄ sit. vt. s. cōmo. si vt̄ certo. s. qd̄ vero. r̄ s. interdū. r̄ in l. i. qui. mo. re cōtra. ob. s. itē is. Itē nisi mora interce sit. vt. s. de posi. l. si in alia. s. fi. Que nos sine distinctione vbiq̄ dicimus. alij distinguūt̄ aut̄ erat eodē modo peritura p̄nes actorē vel nō. arg. s. de posi. l. si plures. s. siue. Itē nisi pactū interuenit. vt. s. de pac. iurisgentiū. s. itē si quis pactus. hoc tamen ita si singuli casus sunt exp̄tētm̄ fin Johā. vt. s. si quis cau. sed r̄ si quis. s. que situm. Alij vt̄ azo. excipiunt etiam generalē conventionē. vt̄ arg. s. de pactis. iurisgentiū. s. sed r̄ si quis paciscatur. B. dixit quosdā exprimi sufficere: vt̄ no. dicta. l. sed r̄ si. s. que situm. Itē quod subicit̄ qui custodiari non solent: quia erant integre opinionis. vt. s. de rei vendicatio. l. si bone fidei. r̄ l. si vtro. Accursius florentinus.

Quatenus interesse cuiusq̄ fm̄ terminorum varie statem vel maius vel minus luentur. Ecce enim si rem michi venditam tradere volueris. tenens ad interesse: qd̄ est q̄nq̄ s̄z rei cōez estimatiōe: q̄nq̄ plus vt̄

ratione vicinitatis: qz confinia predia habeo illi predio qd michi vendidisti. Vel ratio e pene qua promisi: vt si re qua michi vendidisti alij sub pena. pmisi. non aut in iure consistit interesse vt vsq ad certā quantitā ius interesse cui vsq diffinat. et pro his. s. de act. emp. l. i. in prin. fallit tñ hec regula iter dñ.

Plus cautiois in re est qz in personā. **U**lpia. **U**i pot' inuitis aliena: re: multo magis igno rātibz et absentibus potest.

Quod ex preto. **P**aul'. **Q**uod nec ex solenni iure priuatorū cōuentione quicqz immutandū est: qz obligatio

ius priuatorū pac. immutat. vt. s. de pac. l. ius pub. et. s. co. l. neqz pign'. s. priuatorū. Priuatorū dico duozū vel triū. secus si vniuersitas aliqua statuāt aliqd ius publicū: qz quātū ad eā villā vel ciuitatē valet. vt de cōsuetudine no. s. de leg. 2. senatuscō. l. de quib'. per. l. s. cōtra pre. l. veditor. s. si cōstat. Ceterū admissio delicto sic: quis obligatioe nature. i. ipso maleficio. vt. s. de act. 2. obli. l. ex maleficijs. postsumus pacifici ne agamus: 2. pacto tollitur quedā obligatioe ipso iure: vt iniuriarū furti 2. siles ex delictis. vt. s. de pac. si ubi. s. qdā. et. l. si vnus. s. sed si pactū. 2. s. de iniur. l. nō solū. s. i. Alie vt ex fctib' re tollunt per exceptionē. vt insit. de excep. s. pterea si debitor. 2. hoc hic dicit qz obligatioe nō. s. ctarū nō cōtrahēdarū: put te referas ad obligationē ex delicto. Sed prout ad eas que ex cōtractibus oriunt' 2. in ea cōtrahēda: 2. in cōtractu pōt pacto aliqd statui vt in plus vel minus agatur. vt. s. e. l. cōtractus. s. sed hoc ita. 2. qd subicit possit immutari 2. s. alio possit 2. tunc est plana. et alio posse: et tunc supple. s. certus sit: 2. qd subicit ipso iure: referas te ad delicta: sed enī ex cōtractu tollit ipso iure qñqz per acceptilationē. vt insit. qui. mo. tol. obli. s. i. et qd subicit et per pactū 2. ad fctus te referas: 2. qd dicit vel lege. s. xij. tabu. vel adl. nam da exēplū vt. s. 2. priuatorum die duozū vel triū vt subicit. Itē qd subicit inchoat. s. delictū vel obligatio ex delicto. i. cū inchoata est pactio cōuenit. i. pacto cōuenitur: hoc put ad maleficiū te referas. Sic et. C. de epif. et cleri. l. nulli. s. sin autē persona. sed prout ad cōtractus: tunc ante sicut 2. postea pōt pacto minui vel augeri. vt. s. dixit. et fm hoc inchoat proprie 2. improprie ponit. sic. s. de offi. pcon. l. ij. 2. verbū pactio cū precedētibz leges. pōt 2. aliter poni casus. ecce est si quis cauērit in testamento suo ne leges sine iura in cōtestamento locū habeāt. nichilominus peti poterit fm tab. Itē inētari interdētū de tabu. ex hūc ē. que vie sunt pretoue. Itē petuntur legata et detrahūt fal. q. sunt diuiles vie. vt. s. de lega. i. l. nemo pōt. si aut debitor me' sis ex aliquo fctū et pacificari ne michi tenearis: valet.

Quod pot' cū creditor debitorē inuito possit alienare: multo magis eo ignorāte. vt. C. debitorē ven. pig. imp. non pos. l. i. et. ij. itē tutor pōt vēdere ea que nō pos sunt seruari inuito pupillo: ergo multo magis eo ignorāte. vt. C. de adm. tu. l. si. s. si. Itē facit si possum delegare iudicē inuitū. vt. C. de aduo. di. iu. sancim'. ergo ignorāte. vt. s. de iudi. l. cū furiosus. Itēz pōt seruus petere bona causa seruandā rā libertatū alijs seruis inuitis: ergo magis ignorātibz. vt. s. d. e fideicō. liber. l. iij. s. illb. hec autē regula fallit. s. de re iudi. l. duo ex tribus. vbi dicitur qd duo iuito tertio possunt iudicare s. nō eo ignorāte. sed ibi est ratio: qz tertius traxisset eos forte in suā sententiam. vt. s. de arbitrio. l. sicuti. 2. l. precedenti. in fine. Itē fallit. s. de verbo. signifi. coram. vbi dicitur si testator iussit fieri aliquid coram me: sufficit si sum presens etiam inuitus: sed me ignorāte factū nō valet. sed illud est ex testatoris voluntate. Itēz fallit in emphitecta qui pōt vēdere dño inuito: dñmodo ei beneficiet: sed non eo ignorāte. vt. C. de iure emphi. l. si. Itē filia emancipata nō debet nubere patri ignorāte: pōt tñ eo inuito. 2. sic alij ignorā: vni eligere qz pater ei elegerat. vt. C. de nup. l. vidue. s. te nube ecōtra quedā facio te ignorāte que nō te inuito: vt filius matrimonium: vel filia patre capto vel absente per trimum. vt. s. de ritu nup. si filius. 2. l. si sita.

Quod ex pretorio iure pretorio dat actio furti manifesti. vt insit. de ppe. et tēpo. act. s. furti. et iniur. et vi

bono. rap. vt insit. de noza. s. sunt autē. Itē solēni iure. i. cuius qd cū solēnitate pponit. vt. s. d. ou. iur. l. ij. s. de de his. ouit actio furti nō mani' est ex. l. xij. tab. et actio dāni dati: qd est ex. l. aquil. vt insit. de noza. s. sūt autē. si q pacificari ne agā. p furto qd michi facies: vel iniuria vel rapina vel dolo. vel l. adl. nō valet pactū. nā iurant hōies ad deliquēdū vt hic. 2. d. pac. do. l. conuenire. et. s. de pac. si vnus. s. illb. Et penas ob maleficia ipso magna rō p sua det 2. s. de fidei. ius. l. si a reo. s. id qd. nec enīz pub.

Dctio inter eos cōuenit. **I**uus plus **U**lpia.

ius priuatorū pac. immutat. vt. s. de pac. l. ius pub. et. s. co. l. neqz pign'. s. priuatorū. Priuatorū dico duozū vel triū. secus si vniuersitas aliqua statuāt aliqd ius publicū: qz quātū ad eā villā vel ciuitatē valet. vt de cōsuetudine no. s. de leg. 2. senatuscō. l. de quib'. per. l. s. cōtra pre. l. veditor. s. si cōstat. Ceterū admissio delicto sic: quis obligatioe nature. i. ipso maleficio. vt. s. de act. 2. obli. l. ex maleficijs. postsumus pacifici ne agamus: 2. pacto tollitur quedā obligatioe ipso iure: vt iniuriarū furti 2. siles ex delictis. vt. s. de pac. si ubi. s. qdā. et. l. si vnus. s. sed si pactū. 2. s. de iniur. l. nō solū. s. i. Alie vt ex fctib' re tollunt per exceptionē. vt insit. de excep. s. pterea si debitor. 2. hoc hic dicit qz obligatioe nō. s. ctarū nō cōtrahēdarū: put te referas ad obligationē ex delicto. Sed prout ad eas que ex cōtractibus oriunt' 2. in ea cōtrahēda: 2. in cōtractu pōt pacto aliqd statui vt in plus vel minus agatur. vt. s. e. l. cōtractus. s. sed hoc ita. 2. qd subicit possit immutari 2. s. alio possit 2. tunc est plana. et alio posse: et tunc supple. s. certus sit: 2. qd subicit ipso iure: referas te ad delicta: sed enī ex cōtractu tollit ipso iure qñqz per acceptilationē. vt insit. qui. mo. tol. obli. s. i. et qd subicit et per pactū 2. ad fctus te referas: 2. qd dicit vel lege. s. xij. tabu. vel adl. nam da exēplū vt. s. 2. priuatorum die duozū vel triū vt subicit. Itē qd subicit inchoat. s. delictū vel obligatio ex delicto. i. cū inchoata est pactio cōuenit. i. pacto cōuenitur: hoc put ad maleficiū te referas. Sic et. C. de epif. et cleri. l. nulli. s. sin autē persona. sed prout ad cōtractus: tunc ante sicut 2. postea pōt pacto minui vel augeri. vt. s. dixit. et fm hoc inchoat proprie 2. improprie ponit. sic. s. de offi. pcon. l. ij. 2. verbū pactio cū precedētibz leges. pōt 2. aliter poni casus. ecce est si quis cauērit in testamento suo ne leges sine iura in cōtestamento locū habeāt. nichilominus peti poterit fm tab. Itē inētari interdētū de tabu. ex hūc ē. que vie sunt pretoue. Itē petuntur legata et detrahūt fal. q. sunt diuiles vie. vt. s. de lega. i. l. nemo pōt. si aut debitor me' sis ex aliquo fctū et pacificari ne michi tenearis: valet.

Diuus donator iniquum facere potest cōuenitur et sic da exēplum. s. de iure do. l. si extrane'. 2. quis dem is solus deducto ere alieno. s. de re iudicata. inter eos. s. is quoqz. et est ratio ne ex liberalitate sua inops fieri. i. factus periclitetur 2. vt. s. de re iudica. ne ex libe ra. et inter eos quibus ex simili causa debetur occupatis melior est cōditio. Nec est alijs donataris debuit detrahere potest donator. vt. s. de dona. qui ex donatio ne. hec vera sunt si is qui donauit certi conditione con-

Filia pa tre inui to nō eo nō debet nubere patri ignorāte: pōt tñ eo inuito. 2. sic alij ignorā: vni eligere qz pater ei elegerat. vt. C. de nup. l. vidue. s. te nube ecōtra quedā facio te ignorāte que nō te inuito: vt filius matrimonium: vel filia patre capto vel absente per trimum. vt. s. de ritu nup. si filius. 2. l. si sita.

ueniatur ex stipulatu. Sed si conueniatur alia actione: idē est: vt de p̄stitutura. vt. s. de don. l. q̄ id. in prin. quia hoc dicit si non intercessisset stipulatio conueniatur donator conditione ex. l. vt. C. de dona. si quis argentum. s. si autem hoc minime. Et autem alius conueniatur nō do-

nator sed heres eius non habebit hoc p̄uilegium/ cum sit persona = le. vt. s. de re iudi. l. si fideiusso. s. si maritus. r. l. sci endā. Itē hoc verum est si ego qui donauit conuenior ab eo cui donauit: secus si ab alio. vt s. de iudi. l. nofen nius. in principio Accursius flo.

Quod in iūto viciōsum est: non potest tractu tēpōis cōualefcere. **U**lpia. **U**ptias nō concubitus / sed consensus facit. **I**dem.

Utrum est neq; pacta neq; stipulationes fa-

rescriptis eos qui ex liberalitate sua cōueniuntur: in id qd facere possunt: cōdēnandos. **P**aulus.

Quod in iūto pone exemplum. s. de verbo. obli. in ter stipulanti s. sacra. vbi stipulatio liberi hominis nō valet etiam si postea efficiatur seruus. r. idē in simili bus in quibus ab initio stipulatio non valet vt ibidem dicitur. Item pone. C. de fal. l. sicut. vbi testamentum falsum: vel codicillus non cōfirmatur tractu tempōis. Itē s. qui r a qui. si seruo. vbi libertas data seruo alieno non valet etiam si postea efficiatur manumissoris. Itē s. de lega. i. cetera. vbi non valet legatū marmois domui in-

neri: licet post testamentum separetur. Item pone in l. i. quib' nō est permis. face. testa. s. preterea. vbi testamentum impuberis vel furiosi non confirmatur: licet efficiatur pubes vel sane mens. Item pone in l. i. de leg. s. an seruo. r. s. de regala ca. l. i. in prin. vbi nō valet legatum seruo heredis relictu: licet alienetur vel manumittatur. ad hoc. l. e. l. penul. et exempla ibi posita. fallit autē hoc regula. C. de cōtrac. iudi. l. i. vbi donatio sit officialē inutiliter facta confirmatur. Sed dic q non cōfirmatur tractu tempōis solo: sed voluntate expressa vel tacita: r eo modo signatur contra. et respondetur. C. si maior fa. ra. ha. l. i. r. ij. r. C. de nup. l. si contra mandata. Item eodē modo solue qd est. s. de ritu nup. l. si quis in senatorio. r. l. si quis tutor. s. quid ergo si adoptiuus. Item fallit. s. de lega. iij. l. i. s. sed et si huiusfamilias. Itē s. de heredi. insti. l. qui soluendo. Item fallit. s. de regala ca. l. i. s. i. r. s. ij. r. l. si. Item fallit. s. de cōdi. insti. l. mulier. s. l. Itē s. de lega. i. l. qd in rerum. s. i. que omnia sunt argu. contra. sed specialia sunt.

Uiciōsum est. et non tenet de iure. **T**ractu tempōis. i. ex postfacto. **U**ptias. pone exemplū. s. de p̄di. r. demon. l. cui fue rit. vbi relictu est sub conditione si nupsierit. nā impletur etiam sine concubitu. Itē pone. s. de dona. inter vi. r. vro. l. cū hic status. s. si mulier. vbi durat matrimoniu: nō simul cohabitēt. non ergo exigit cōcubitus vbi sit matrimoniu. est em matrimoniu r sine eo: vt dictū est. Et cōtra sepe est cōcubitus: nō sit matrimoniu. Consensus autē exigit in m̄imonio nō vt p̄ficiat m̄imoniu p̄sensu: sed qz sine eo esse non possit. An autē inter ab-

entes possit contrahi: dic q sic. ex quo cōsentunt: vt h. et exp̄ssum est. s. de ritu nup. l. muliere. r. l. deniq; Itē an in diem vel sub conditione qd videt: qz consensu. vt insti. de p̄rahē. emp. s. emptor. r. de obliq. ex p̄sensu. Ecōtra q non. nā est actus legitimus iure canon. intro-

ductus. vt. l. eo. l. actus. Itē p hoc s. de adop. l. neq; absentes. Spōsalia cōstat fieri iter absentes. vt. s. de sponsa. sufficit. **U**trum est. v-

debas m̄: cū seruū: r pacto vel stipulatiōe cōuenisti furē nō es se: nō p hoc est m̄nus fur. qz est impossibile vt qd est non sit: r sic pacto non pōt hoc fieri:

nec vtilis actio p hoc datur: tenetis tñ michi ad interest. vt. s. de euct. si ita qd stipulati. Sed si pmissi: si hū qui decessit aut eras in mora r ad inhere se tenetis. vt. s. de x̄bo. obli. inter stipu. s. pe. aut non: r non tenetis etiā ad interest. vt insti. de inui. stipu. in prin. Nec eni pmissi hominē viuere: sed hominē bare: vt nō obset predictis. Dic ergo verū est: neq; pacta: vel stipul. supple nec etiā legē. vt. s. de acqren. pos. l. i. s. si vir. licet qz reputet lex pro nō facto. vt. s. de cap. in bello. s. facte. An autē vltima voluntas: Rñ. ne ipsa pōt hoc facere: r impossibilitas qz qz p non apposita habeat. vt insti. de here. insti. s. impossibilis. et qd subicit qd em impossibile est rē. scz factū pro infecto haberi. Uel qd est nō esse: vt p̄di. s. si vir. et p̄e. s. fratē. r in aut. de equali. do. circa p̄nd. Et qd subicit cōprehendi. f. vt tollat qd est: vel sit qd nō est: nec p hoc actio vtilis datur: r hoc subicit.

Uod attinet. pone exemplū. s. de testa. q̄ testamēto. s. seruus. vbi non pōt testis esse seruus in testō. Item r. s. eo. l. in psonā. et de condi. inde. si id qd. vbi ciuiler nō obligat. Itē s. de x̄bo. sig. l. illa verba. vbi arbit̄ter vel arbitror esse non pōt. et fm hoc loquit. l. eo. seruututē. Itē s. de appel. l. seruū. r. l. cre ditor. in pn. vbi nō pōt appellare. et facit. s. de capti. di. liberos. in fi. S3 fallit hec regula in casibus quib' agit vt liber. vt. s. de iudi. l. vi. r. vt. s. ad le. corne. de fal. l. nullo. Itē s. de accusa. hos accusare. s. si seruus. vbi pōt accusari si corporalis sequitur pena. item si stipulor michi aut sticho seruo ticij pōt ei solui vt libero. vt. s. de solu. stichū aut p̄aphillū. s. vsufruc. itē cū factū est in stipulatiōe. vt insti. de stipu. seruo. s. sed cum factū. itē legatū ad alimēta pōt ei relin-

qui. vt. s. de alimē. lega. seruos. r de his que p nō scrip. l. iij. item fallit. C. de heredi. insti. l. cū pponas. in fi. r. s. ad trebel. seruo inuito. vbi in hereditate r bonoz possessione p seruū querenda cōsensu eius est necessarius. de iure s̄o naturali. p aliquib' habētur. ecce em que nature sunt: facit sicut r ceteri qui de iure civili caput habent. l. bibunt r comedunt: audist/ loquunt/ intelligit/ moriunt/ crescit/ r decrescunt. vt. s. de pecu. l. peculū.

Item casum huius. l. penit Bul. in duobus dibus est res donata vt potior sit causa possidentis: r potior vel pro et: quem casum Jo. reprobat: quia potior d3 esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

ctū posse tollere. qd enim impossibile est: neq; pacto neq; stipulatione potest comprehendit: vt vtilem actionem aut factum efficere possit. **I**dem.

Uod attinet ad ius ciuile: serui pro nullis habentur: nō tamen et iure naturali: quia quod ad ius naturale attinet: oēs homines equalles sunt. **P**omponius

In eo qd vel is q petit:

nec vtilis actio p hoc datur: tenetis tñ michi ad interest. vt. s. de euct. si ita qd stipulati. Sed si pmissi: si hū qui decessit aut eras in mora r ad inhere se tenetis. vt. s. de x̄bo. obli. inter stipu. s. pe. aut non: r non tenetis etiā ad interest. vt insti. de inui. stipu. in prin. Nec eni pmissi hominē viuere: sed hominē bare: vt nō obset predictis. Dic ergo verū est: neq; pacta: vel stipul. supple nec etiā legē. vt. s. de acqren. pos. l. i. s. si vir. licet qz reputet lex pro nō facto. vt. s. de cap. in bello. s. facte. An autē vltima voluntas: Rñ. ne ipsa pōt hoc facere: r impossibilitas qz qz p non apposita habeat. vt insti. de here. insti. s. impossibilis. et qd subicit qd em impossibile est rē. scz factū pro infecto haberi. Uel qd est nō esse: vt p̄di. s. si vir. et p̄e. s. fratē. r in aut. de equali. do. circa p̄nd. Et qd subicit cōprehendi. f. vt tollat qd est: vel sit qd nō est: nec p hoc actio vtilis datur: r hoc subicit.

Uod attinet. pone exemplū. s. de testa. q̄ testamēto. s. seruus. vbi non pōt testis esse seruus in testō. Item r. s. eo. l. in psonā. et de condi. inde. si id qd. vbi ciuiler nō obligat. Itē s. de x̄bo. sig. l. illa verba. vbi arbit̄ter vel arbitror esse non pōt. et fm hoc loquit. l. eo. seruututē. Itē s. de appel. l. seruū. r. l. cre ditor. in pn. vbi nō pōt appellare. et facit. s. de capti. di. liberos. in fi. S3 fallit hec regula in casibus quib' agit vt liber. vt. s. de iudi. l. vi. r. vt. s. ad le. corne. de fal. l. nullo. Itē s. de accusa. hos accusare. s. si seruus. vbi pōt accusari si corporalis sequitur pena. item si stipulor michi aut sticho seruo ticij pōt ei solui vt libero. vt. s. de solu. stichū aut p̄aphillū. s. vsufruc. itē cū factū est in stipulatiōe. vt insti. de stipu. seruo. s. sed cum factū. itē legatū ad alimēta pōt ei relin-

qui. vt. s. de alimē. lega. seruos. r de his que p nō scrip. l. iij. item fallit. C. de heredi. insti. l. cū pponas. in fi. r. s. ad trebel. seruo inuito. vbi in hereditate r bonoz possessione p seruū querenda cōsensu eius est necessarius. de iure s̄o naturali. p aliquib' habētur. ecce em que nature sunt: facit sicut r ceteri qui de iure civili caput habent. l. bibunt r comedunt: audist/ loquunt/ intelligit/ moriunt/ crescit/ r decrescunt. vt. s. de pecu. l. peculū.

Item casum huius. l. penit Bul. in duobus dibus est res donata vt potior sit causa possidentis: r potior vel pro et: quem casum Jo. reprobat: quia potior d3 esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

esse causa prioris: siue ab eodē dño/ siue ab eodē nō dño

donata est. sicut in venditione. vt. C. de rei v. l. quoties. r. s. de publi. l. vt siquidē. r. s. de aci. emp. si ea res. s. si. Unde pot poni in eo qui re alienā possidet: a quo alio volens ea rem lucrari petit. vt. C. de rei v. l. res. nec ponā vel pro et: sed proprie. si enī duos vel ponerent pro tūm: possibile esset qd dicit. s. qvterq; lucrifactorus esset. Sz hoc semp vez est: qz vel hic vel ille lucrifactorus est.

Semp. si stipulat^o sum r. vel vdo pro. r. cū dicas te sensisse de veronētib^o: ego de imperialibus. primo qd actū sit spectabim^o si non appareat: tunc mos regis spectabitur. nā si mos regis erat talis: vt qd intelli gerec ab oibus lo

qui de iperialibus cū de nummis indistincte loquebatur: de imperialib^o cōuenisse videat. r sic de ceteris monetis. Si vero in regione frequētatur ita vna moneta vt alia: mos moneta spectabit: vt h. r. l. obsecris. Dic ergo qz semp in stip. rē. et qd dicit in ceteris tractibus inuuit stipul. esse contractū. sic. C. qd me. cau. l. si donationis. sed impropie: vt. s. n. i. labeo. Itē qd dicit inspicit qd est actū. f. expresse et p verba conuenientia r apta nō fecus. vt. s. de suppel. l. labeo. r de lega. l. l. iij. s. si quis. Item actū intellige etiā tacite rōne rei que venditur: qz fm opinione lonmū valet. r. libras imperiales. nā non est audiendus qd de veronētib^o licet supine dicat se sensisse cū nō est verisimile. vt. l. e. l. in obscuris. Itē tacite agitur rōne psonae: vt pura amicitissimo pmisit quis dceē solidos. vel scholaris bonof. doctoi. Itē rōne consuetudinis loquens: qz semp de imperialibus loquēdo sentiebat. vt. s. de lega. l. si seruus pluri. s. si. idco inspicitur cōsuetudo. Ad qd facit. s. de aqua plu. arcē. l. si prius. s. i. r. C. loca. circa locationem. r. s. de euic. si fundū. et de leg. r. senatuscō. de quibus. in fi. Item contra. l. eo. non debet. s. in re. Sol. vt ibi.

Nihil tam. verbo obligatio hōis. i. acceptilatiōe tollit. vt insi. qui. mo. tol. ob. s. i. Itē nudi p̄sens obligatio. i. traditione nō subnixus p̄sensu tollit. insitu. quid. mo. tol. ob. s. si. als si res est tradita ex altera parte per exceptionē tollit. vt. s. de pac. l. ab emphōe. Sed nōne etiā obligatio ex p̄sensu contracta tollit hōis. i. acceptilatiōe: lz nō natura sui sed pacti. vt. s. de rescā. ven. l. cum emptor. Itē et nonne ois obligatio tollit solutiōe sed non ois sic p̄trahit. vt insi. qui. mo. tol. ob. in p̄nci. Itē r confusione tollit. vt. s. de fideiuf. heres. nec omnes sic contrahunt. Ad hoc r̄ndeo: hic nō negat hoc fieri posse: sed ille modus est magis naturalis qm eo modo tollit quo induatur. r fm hoc ponit fere. l. e. fere. Itē queritur de obligatione litterarum an cōtrarijs litteris tollatur: si scribit creditor: me non scripsisse: Respondet sic fm Jo. et quod hic dicit nichil rē. hyperbolice loquitur: quia deo seruire a quo cuncta habemus est magis

naturale. Vel hic sic nichil: rē id est nulla obligatio conuenientius tollitur q̄ eodem genere. Item facit. C. de dona. ea que. Sed argu. contra. s. de pecu. l. non statim. rbi facilius admittitur peculium q̄ concedatur.

Alpa. pone casum: vt. C. vnde vt. cum querebatur rbi puniatur vt in nasot qui ingredi tur possessionē lz vacante cum proe p̄ctas sit aliqua Item pone. s. ad le. aq. l. si putator. rbi imputat culpe illius qui tran sit per iter insolitum: si ramus cadat sup caput ei^o. Item pone. s. de condi. indebi. si in arca. itez. s. de cōdi. fur. l. et argēto Sz oppo. ergo ne mo debet accedere ad gerēda negoicia aliena. qd falsum est: immo

Qad se nō p̄tineti. **I**dem. **S**icut pena p̄p̄o. ex delicto defuncti heres teneri nō debet: ita nec lucrum facere: si qd ex ea re ad eum peruenisset. **I**dem.

inuitatur quis vt gerat. s. de nego. gef. l. ij. Sed respon. cum officiu homo homini debeat. vt. s. de ser. expor. l. si seruus. eo magis suum officiu dicitur implere q̄ culpabiliter rei aliene se immiscere. nam r appellans pro Appellāto inuito dicitur facere rem suam: qz sua int̄ r̄si: et lans p sic habet biduum: vt in sua causa: non tridū vt in alie: dānato na. vt. s. de appel. l. non tm. r. s. qn appel. sit. l. ij. s. i. imuto

Idem. hec regula nunq̄ fallit si intelligatur in gerē suam hereditas salz quicunq; nunq̄ et nullū potest in ali facere qua re condēnare: qz non habet iurisdictionem ordi. vel dicitur. delegatū: nullum potest absoluerē. Ceterum si aliquos condēnare r absoluerē possum: cōtingit casus rbi absol uere possum: non condēnare. vt. C. rbi se. vel cla. l. ij. s. adeo. Idem in clerico de crimine corā civili iudice accusato: qz potest absoluerē sed non condēnare: nisi p̄us ab episcopo degradetur: si r̄sis actū ab episcopo videatur condēnandus: als si dubitat episcopus remittit ad p̄ncipem. vt in auct. vt cleri. apud pro epif. s. si tamē. et de sanc. epif. s. si vero crimen. r facit. Jo. qui retante. s. cius. r. s. de re iudi. l. iij. r quod ibi notauit.

Sicut. si michi feceris iniuriā vel rapinam: penalis ter michi agēti civiliter teneris. heredes autē tui nō teneris: nisi p̄tra te fuerit lis p̄testata. vt insi. de p̄p̄e. r tēpo. actio. s. non autē. r. s. penalis. r. C. r deli. de. l. i. Si tñ quid turpiter questū peruenit ad heredē: ei au fertur. vt. s. de calum. in heredē. Et no. qz sufficit semel ad heredē peruenisse. vt. s. qd me. cau. qd dicit. s. fi. r. l. videamus. huic regule videtur derogari. s. ad. l. i. in l. re. pe. l. ij. nā ibi datur in heredē penalis intra annū qd qdam intelligunt cum non puenit ad heredē aliquid: et sic est exceptio huius regule. nā si puenisset p̄p̄tue daretur actio. vt. s. de calū. l. in heredē. r de dolo. l. in heredē. r. l. itaqz. Sed Joh. dixit in dicta. l. s. ad le. iul. re. pe. qz etiā si puenit non tencatur vltra annū: sicut nec ipse q̄ deceffit. est enim eo casu actio annalis: sicut r alie multe annales sunt. r de materia hui^o. l. die plenius. vt. C. ex delict. defunc. Item no. bona huius. l. similitudinē. sic s. e. l. fm naturā. Item facit. l. eo. l. toties. r. s. de vi r vi

arma. l. ij. in prin. r. s. de eo per que fac. e. l. i. s. m.
Prote- natio appella- tionem eq pollet.

Omni- bus. si sui condonatus: r per merit iudicis vel aduersarij non appellauit. et hoc sui protestat: ut. C. de his q per me. iur. di. l. fi. r. s. de ap. cum quida. Item timui te prohibere fa-

In oibus causis pro facto accipitur id in quo quis aliu perhorrescit quom- nus fiat.

Utriusq ueletus cui bonis interdicitur / nulla voluntas est.

Qui debet actori lice- re qd reo no permittit- tur.

In reo obscura melius est fauere repetitioni: q adue- ticio lucro.

Qui in alterius locum

re reo suum iudice p rescriptu ad extraor. iudi. vt. C. de dila. l. si qn. qd reo non licet. vt in aut. qua in puncia: s: specialia sunt. sed ecotra: non ome qd licet reo l: actori vt in numero dilatonu. vt. s. de fer. l. fina. Itē in dilatio ne nō danda actori sed reo. vt. C. de dila. l. si qn. r in aut.

succedit iustā habēt causam ignorātie: an id qd peteret de beret. Fideiussores qz non mi- nus qz heredes iustā ignoran- tiam possunt allegare. hec ita de herede dicta sunt: si cū eo age: mō etiā si agat. nā plane q agit cert? esse dz: cū sit in po- testate ei? quādo velit experi- ri: r ante debet rē diligēter ex- plorare: r tunc ad agendū p- cedere.

Ulpianus. Eius ex his qui ne-

l. i. s. proinde inquit. Sed argu. contra. s. de dona. inter vi. r vro. l. cū hic status. s. presennā. in fi. r. s. sed si am- bo. vbi in dubio fauet donationi. Solu. spāle ibi: qz non amare sunt tractande nec tanqz inter infestos. sed ob so- lam inopiā timētes. vt. l. c. l. si d. s. si quis. Itē contra. s. eo. l. in eo. Sed hic non lucratur cui fauetur sed damni enitat. Itē cōtra. l. eo. qd a quoz. sed ibi non erat obscu- ritas. Itē facit. s. de rei vē. l. iul. si in area. ibi nisi qz rē.

Qui in alteri? s. l. h. tibi. pmisi. vel decē tibi debuī ex contractu bone fidei iterpellatur heres meus: cū ignorat me fuisse obligatū nō tenetur de interitu pri- mo casu. vt. s. si cer. peta. qd te. nec ad vsuras ex mora in secundo. vt. l. eo. non pōt videri improbus. hoc idem est in fideiussoze. nam si promissisti michi te soluturū quic- quid ticius debet r conueniam te pro decē que michi ti- cius ex venditione debet cum id ignoras non prestabis vsuras. non enim est improbus rē. vt. l. eo. non potest. hec autem vera sunt in his que conueniuntur. Agētes enim omnino certi esse debent. vnde si penam promise- ris: si me euntem impeditis: vel a me peteres quoddā debitum heres tuus impediens: vel etiā debitum pe- tens: vel ignorans committit in stipula. nisi pupillus sit vt. s. de verbo. obli. cū filius. s. in hac stipulatione. pot- ro licet cōmutatur stipulatio penalis: puto eum resitū ex clausula generali. nam in alieni facti ignorantia tole- rabilis est error. vt. s. pro suo. s. si in fi. Item potest poni casus in primo. s. de pos. l. i. in fi. r. l. iij. In secundo. s. de fideiussoze. s. manda. si fideiussoz. in pinci. Ad tertiam partem facit. C. de tēpo. in integ. resti. l. petende. r de ex- cep. do. pure. in fi. r. C. de dila. l. si quādo. in fi. Item ad pū. r fi. facit. s. re. amota. l. marcellus. s. i. in fi.

Succedunt. vt heredes et bonorum possessores. Recursus florentinus.

Eius. Si te in iudicio conuenero et vnam minus vtilem exceptionem proposueris. vt pacti que tibi non competeat altam vtilem proponere poteris. vt s. de excep. l. is qui. r. l. nemo est. Sed quid si non excep- tionis opposuisti: sed facti negans te ipso iure tenen: vel qz numqz debuisti vel soluisti: Rñ. dicā idē esse. et hoc dē hic. p̄terea exceptio facti / exceptio est. vt. s. de excep. l. ij. et sic de facto obtinui. hec autem vera sunt nisi lex

l. i. s. de facti obtinui. hec autem vera sunt nisi lex

l. i. s. de facti obtinui. hec autem vera sunt nisi lex

l. i. s. de facti obtinui. hec autem vera sunt nisi lex

meo: r peride est ac si phibuissem: vt tenearis qd vi aut clā. vt. s. qd vi aut clā. l. i. s. sed r aristo. Item pro- nisi stare iuri sub pena: et phibitus fui a iudice: penis de est ac si itenif- sem. vt. s. si quis cau. l. ij. s. si mo- do. Idēz si ab ad uerfario: sec? si ab extraneo. vt. s. de eo p que fac. e. l. i. s. si rem. Item fa- cit. s. de solu. qui decē. in prin. hec aut regula fallit. s. de condi. r demon. quibus di. in prin. nā si tibi relictus fun- dus a testatore fuerit si intra decē dies ascēderis capito- lium: cū te prohibeat heres vel extrane? nō videris im- pleuisse conditionē: l: hi dies quibus fuisti phibitus nō cōputentur. Itē fallit. C. de condi. inser. l. si licet enim. r. dare per aliū iustus fuerit phibitus: non tamē imple- ius conditionē: id est non videtur dedisse: sed adhuc da- re tenetur vt statim sit liber: vt ibi dicit.

Utriusq. de furioso constat: qz est loco absentis. vt. s. de iure co. l. ij. s. h. de prodigo salicet cui est iter- dicti bonis a lege: vt i crimie lese maiestatis. nā postqz id crimen cōmiserit: nec alienare: nec alienatū consentire: nec debitores ei soluere possunt. vt. C. ad. l. iul. maieffa. l. si. huius ergo voluntas nulla est in predictis: sicut nec furiosi. Idem si interdicitur a iudice: quia sit prodigus. vt. s. de cura. su. l. i. in prin. licet tibi videatur dicere q lex interdicit. Sed dicit. p̄bet auctoritatē iudici interdici- ti. Item p iudicē videtur interdici: qn aliquē cōdemnat de publico crimine. ante sententiā enim aliqua est eius voluntas: postea non. vt. s. de dona. post contractum. et hoc si tractatur de alienādo. At acquirere possit: r sic vi- detur aliqua esse eius voluntas. vt. s. de p̄bo. obli. cu. nam pupillo cōparatur. vt. s. si cer. peta. certi p̄dictio. s. sed si ei numeruero. Item cōparatur furioso: qz furio- sus alienare non pōt: nec etiā acq̄rere pōt: cui azo nō cō- sentit. Porro in quo casu sufficeret alicui cōtradictio in eodem casu voluntas furiosi tacite interuenire credif. vt. s. solu. ma. l. ij. s. voluntatē. nā r ei querif vt alij igno- rāti. vt in s. de here. ab intella. s. sui. Vbi voluntas exp̄s- sa est necessaria: furiosus inuitus dicit. Sed q dicit fm Hzo. furiosum videt tacite consentire vbi tacta sufficit voluntas: dicit pōt s. regulariter. vt. s. loca. q ad certū. Nec obstat. s. voluntatē: qz speciale propter patrē cui vi- det cōsentire. r facit. C. de in leg. resti. mi. l. si curatozē.

On dz. si actori petiti datur dilatio propter testes: Ergo r reo: vt h. Sed hec regula fallit. nā cū reus plures habeat iudices ordinarios: pōt actor vnū elige- re. r sic aliū recusare p̄ sequez. vt. C. de epis. r cler. l. cū clerici. in pn. qd reo nō l: recusare ordinariā. vt no. C. de iurisd. om. iudi. l. nemo. Itē fallit qn actor pōt aufer-

impediat. impedit enim quis. ecce enim si is qui convenitur
noxaliter negaverit servum se habere in potestate: commi-
ctus de mendacio insoludum tenet. nec enim potest penitere. vt
§. de nora. quotiens §. p. rector. r. l. si servus depoz. §. si ne-
gaverit. id est si negaverit de pauperie couetur. vt. §. si qua.

pau. fe. di. l. §. in
terdu. Itē fallit. §.
de rei veldi. l. si. itē
fallit in auf. de tri.
r. §. studiū. r. §.
illud. q̄ sunt cōtra
r. C. de nō nu. pe.
auf. cōtra qui pro
puā. r. C. qui po.
in pig. ha. item si
possessor. Itē fal-
lit. C. de cōpē. l. si.
vbi primo negat
te debere: et post
conuictus per tes-
tes nō dico p con-

gant se debere: prohibeatur
etiā alia defensione vti/nisi lex
impediat. ¶ Quoties con-
currunt plures actiones eius
dem rei nomine: vna tñ quis
experiri debet. Idem.

¶ Quoties in herede da-
mus actionē de eo qd
ad eū peruenit quoties ex do-
lo defuncti conuenit: non quo-
tiens ex suo. Idem.

fessionē vis opponere excep. cōpensa. item fallit in sti. de
fid. r. cō. here §. si. fm qd Jo. ponit ibi casum. itez fallit in
eo qui se negat sociū. nā amittit priuilegiū vt dānetur in
quātum facere pōt. vt. §. de rei iudi. sed hoc ita §. itē fal-
lit. §. de proba. l. cum de indebito. in pun.

a ¶ Debere. ab initio.

b ¶ Quoties. heredi instituto dat interdictū q̄rā lega-
torum cōtra legatarios sua auctoritate legata occupan-
tes. itē pōt habere peti. here. cōtra eū qui pro herede vel
pro possessore possidet. ut ref ven. cōtra eū qui titu. possi-
det. qui aut incertus est possideat q̄a pro legato vel pro
herede: vel cū titu. poterit plures pponere: vt tñ prote-
stetur se velle vna experiri. l. vnus actionis cōmodum
quodcūq̄ illud sit cōsequi. vt. §. quorū leg. l. §. qd autē.
r. fm hoc loquitur hec lex in p̄cessu cause seu sine. Sed di-
cas q̄ etiā in conte. lit. loquitur vt tunc eligat: vt ecce vtrū
intendat directū ex testamento vel vtilē ex endē scriptu-
ra. vt. C. de codi. l. si. item vtrū neg. gest. vel certi codi. ge-
neralem. vt. §. de iureiur. duobus §. excep. hodie etiam
tpe dati libelli. vt. C. quomodo r quādo tu. auf. q̄ femel.
licet olim vsq̄ ad lit. cōte. posset mutare. vt. C. de eden.
edita. q̄ est huic cōtra. sed ad prima dicta duo tps nō est
cōtra. Ad tertiu. f. dati libelli dic q̄ corrigitur per. d. auf.
Qd aut dictū est vna debere experiri. q. d. alia nō poterit
postea agere ad idē: ad aliud bene poterit si quid plus
est in altera. vt. §. de actio. r obli. l. q̄ seruū §. si. nisi tales
sint q̄ electione tollant: etiā in id qd plus est vt cōtrarie.
vt. C. de fur. l. §. r alis. vt. §. de tribu. qd in herede §. eli-
gere. ut qd dixi ad idē nō posse agi alia act. verum est ex
persona sua sed ex alterius pōt. vt. §. de act. emp. l. nō est
nouū. r. §. de act. r ob. si is. r in sti. de l. §. si in aliena. r. §.
de ver. ob. inter stipulantē §. si rem quā. Sed hic videf
nō idem. ut q̄ dicit vnā eligi: fallit in personali et hypo-
thecaria. vt in auf. de fideiur. §. sed neq̄. ibi contra prin-
cipales rē. sed ille non ad idem. item dic q̄ actor eligit.
vt in. d. §. eligere. nisi in casu vbi lex pro eo eligit. vt. §. de
inoffi. te. pap. §. si quis impubes.

c ¶ Plures actiones. persecutio rei.

¶ Quens. pone casum vt. §. de tribu. qd in heredem.
¶ Si seruo. azo. habet autem locū hec regula in pu-
m a parte extra contractus dolo cōmisso a defuncto. aka
sem per tenetur. vt. §. de actio. r obli. l. ex contractibus. r
facit. §. de positi. l. si hominem §. datur.

¶ Ego pignus. de pignore habes. §. de pig. act. si rez.
Sed fallit. §. ad reb. l. debitor. in pun. r. §. de excep.
rei iudi. l. in si. De secundo habes. §. depo. bona fides
in si. De tertio scilicet precario habes. §. de preca. l. certe
§. si. hoc aut valet ratione pos. vt eodem §. r. §. de pigno.

¶ Ego pignus neq̄ de-
positum/ neq̄ precari-
um/ neq̄ emptio/ neq̄ locatio
rei sue cōsistere potest. ¶ Pri-
uatozū conuentio iuri publi-
co non derogat. ¶ Gaus.
¶ Uod a quoq̄ pene no-
mine exactum est: ad et-
dem restituere nemo cogit.

¶ Onsilij non Alpa.
¶ Fraudulenti nulla obli-

si sub conditione: sed restitui vel tradi sic. vt. §. de verbo.
ob. l. nemo rē suā. r. §. de leg. l. cetera §. sed si sub p̄ditioe
f ¶ Priuatozū. pone exemplum. §. de pac. iurigen. §. si
paciscar. vbi pepigi de non p̄sequenda nūciatione no.
ope. qd fēbat in publico. r alia que no. §. de pac. ius pub-
licū. Et dic q̄ contra id ius publicum qd est publicum
auctoritate r vtilitate vt dicitur exēplis. Sed quid si con-
tra id qd est publicū auctoritate: sed vtilitate punatum.
Rñ. valet. vt. C. de tempo. r re. appel. l. vlt. in fine. et in-
sti. de excu. tu. §. itē si. p̄pter. r p̄pter generalē regulā. C.
de pac. l. penul. que tamen fallit in casibus ibi no. Item
quid si non puuati duo vel tres: sed vniuersitas statuit
aliquid contra ius publicū. Rñ. azo q̄ valet. qd est verū
inter se: sed nō in publicū p̄iudiciū. naz r puuati pos-
sent hoc modo. vt. §. de pac. epistola §. pactus. Item qd
dicit conuentione: scilicet expressa. tacita enim quando-
q̄ valet. vt. §. de procurator. huiusmodi §. militis. et. §. de
pac. l. si vnus §. illud. r arg. §. de condi. r demon. nūq̄
r facit. §. eo. l. nec ex p̄toro.

¶ Uod a quoq̄. pone exēplū. §. de pigno. actio. l. si pi-
gnore. ibi. fed q̄ ipse debitor rē. Itē. §. de sol. id qd.
Itē. §. de tab. exhi. l. iij. §. condēnatio. his exēplis non
reddat qui accept. Item nec alius reddat. vt. §. de procu-
ra. qui proprio §. penā. r propter hoc dicit hic nemo co-
gitur. sed prima pars fallit. vt. §. de edili. edic. l. cū autē
§. fina. vbi si venditor morbofi animalis p̄stitit penāz
emptozū. p̄pter morā suā: quia eam recuperat si postea
emptoz agat redhibitoria. Item secunda pars fallit. §.
p socio. l. cū duobus §. si. r. l. si igif. r de nora. si ex duobus.
¶ Et idem. a quo exactum.

¶ Onsilij. si tibi consului vt pecuniā tuam potius in
emptions p̄diorū collocez q̄ fenerez: non tene-
or. vt in sti. man. §. ius gratia. nisi alis facturus non eras
vt. §. manda. si remunerādi §. si tibi. At. p. hic distigue
bat: aut mandauit vt fenerez non adiecta persona cui. et
tunc non teneor etiā si alis facturus non eras: aut man-
dauit persona adiecta cui: r tunc teneor etiā si alis factu-
rus nō eras. Que distig. reprobat. §. de nego. gest. l. iij. §.
fi. r. l. iij. r hec vera cum dolo carui. alis teneor: siue alis
eras facturus siue non: nisi dolus cadat in nomen male-
ficij vt furti vel serui corrupti. tunc em furti r serui corru-
pti experiet. vt. §. de seruo corrupto. l. i. §. p̄vadere. et
de furtis q̄ seruo §. sed si alius. r de dolo qd si cōsires.

Cōuen-
tio tac-
ta q̄q̄
valet.

Soluti
per erro-
rē an et
q̄i repe-
tatur.

Fractum die plus res effectus.

Socij. hic casus ponit. §. p. loc. l. q. admittit. r. l. se. Uicquid. hoc idē est. §. de duoz. l. diuortū. Et not. q. hic iracundia minuit culpā. nam culpa est diuertere. vt. §. de mino. si ex causa. §. si mulier. Qñq. resādit contractū. vt. §. de publica. licitatio. qñq. minuit delictū. vt. C. §. adul. gracchus. r. de abol. l. i. Sed cōtra. C. de iniur. si non conuicti. sed ibi fuit per seuerantia.

Ratum. i. firmitum. **U**idetur. §. calore iracundie potius factum. **A**lii. si pcurator tuus vel tutor vel curator tuus gerendo tuis negociū alius circumuēt vendēdo vel a te contra hēdo nō querit tibi actionē cum effectus quia exceptione doli repelleris. vt. §. de excepti. do. apud celium. §. questū. r. §. illa. r. §. q. in tutore. itē et cōtra nec liberationē acqñt alteri circumuentione. vt. §. de eo per quē fac. e. l. si. in ultimo rñ. et ar. C. de pac. l. debitorū. r. no. q. ex hac. l. videtur q. dolo mediatoris dans causam contractui ipso iure facit nullum contractū. vt. r. §. de do. r. eleganter. in pun. sed Jo. aliter illam intelligit. vt. ibi no.

Circumuentio. i. dolus. **A**lpa caret. casus ponitur vt. §. de nora. l. in omnibus. r. l. in delictis. in pun. als si prohibere pōt. nō tñ caret culpa sed ipse fecisse videt. vt. §. de his qui no. in fa. l. qd ergo. §. i. sed qd si possunt phibere tñq. iniuriari sempronio: an debea iuuare. Rñ. fm cano. sic verbis interponēdo me honesto modo. vt. in. c. negūgere. Sed fm leges non nisi in his quos habeo corrigere vt in permis. l. seruus r. filior. in fi. quia seruū dñm debet iuuare si sunt sub eodē recto. vt. C. de his qui. vt. indi. l. fi.

Sci. subaudi ille dominus. **P**rohibere. s. seruū suū delinquentem. **U**idetur. hic casus positus est. §. eo. nō videt cepisse fm a3o. Tu dic poni per. l. §. de inof. te. si pars. §. si. itē. §. de le. ij. cū ea. r. sic cōcordat. §. ii. i. aliud.

Uidetur defendere. hoc locū habet in his q. satisfecerūt vt alios defenderent fm a3o. Sed fm hoc debet dicere defendere nō defendēdūre pone l. pun. cipali vt sic fiat missio. vt. §. qui. ex cau. in pos. ea. l. ij. in pun. r. fact. §. co. ti. l. hoc autē §. fi. r. de iudi. recte.

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Solutū per errorem an et cepto. qñ repeatur.

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

rantiā iuris nō repetitur. si vero per facti ignorantia probabile r. tunc repetit. aut nō probabile: tunc non repetitur. vt. C. de iur. r. fac. igno. l. regula. §. sed facti ignorantia. r. §. si quis ignorans. r. C. ad. l. fal. error. Si vero debitum est vtroq. modo: sed ob. excep. aut perpetua: aut tēporalis. si tēporalis solutus ante non repetit. vt. §. de cōdi. inde. l. in dlez. nisi forte per ignorantia probabile facti fm Jo. si perpetua aut fauorabilis: r. tñc repetit. aut odiosa vel ad iuris rigorem cōseruanduz introducta: r. tunc nō repetit nisi facti ignorantia probabilis fuerit. sed si detur exceptio: si tamē incertum sit ppetua sit: an tēporalis repetit. vt. §. de cond. inde. qui ex. r. l. sufficit. r. l. iul. r. C. de cōdi. inde. l. i. r. §. ad mace. l. fi. ciuilis tamē est obligatio vbi spe future numerationis me obligant. vt. in. l. de litte. obli. itē vbi cūq. ciuilis r. naturalis simul est obligatio si fiat pactū de non petendo: sola ciuilis remanet naturali sublata. vt. §. de solu. stichuz. §. naturalis. naturalis tñ per pactum nuduz item si heres fuit grauatus in legatis vltra bodrantē: qd est vltra bodrantē relictum iure naturali debiti: ciuili est indebitū. Sed qui sciens soluit debitū iure naturali qualiter de nare dicit cum ad id esset obligatus. vt. §. de do. hoc iure. §. p. in fi. Rñ. hec datio videt donatio. i. irreuocabilis datio. sic. §. ad. l. aquil. si seruus seruū. §. iul. scribit.

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

Uis per errorem. pone casum vt. §. de condi. inde. l. i. itē vt. §. pemp. qui fundū. §. seruus meus. in fi. §. r. distingue quia cū qd soluit indebitū ignorās: aut est indebitū vtroq. iure scilicet ciuili r. naturali: aut natura-

quod vere est suum: vel quod putet esse suum. *vt. l. e. l. q. in suo. §. nemo. Sed op. nōne qui alienat in fraudē creditorū iure suo vitatur: Rñ. viij. nam transfert dominū. vt. §. de cōtrahen. emptio. si sciens. et tamē dolo malo videt alienare cum sciat se habere creditores. vt. §. que in fraudē credito. oēs. §. l. uia.*

Item op. si pūmo rem meā tibi vendidero: deinde alij tradidi iure id facio. nam trāsfero dominū. vt. C. de rei vēdi. quoties. p̄terea cuz possum rē alienā vendere. vt. §. de cōtrahen. emptio. l. rem alienā. ergo mltō magis meā. et licet id iure meo faciā in cado in cot

videtur dolo facere qui suo iure vitatur.
Semper in dubijs benigniora preferenda sunt.
Bona fides. *Idem.*
Non patitur: vt bis idem exigatur.
Apenalibus causis non solet in patrem de peculio actio dari. *Idem.*
Eredem eiusdem po-

testatis iurisq; esse: cuius fuit defunctus constat. Idem.
Semper qui non prohibet pro se interuenire: mādare creditur. Sed et si quod ratum habuerit quod gestus esse: obstringitur mandati actio.
Dominū suam *Idem.*
Reficere vnicuique licet: duz non officiat inuito alteri in quo ius non habet. *Iul.*

gus personalibus. vt. l. e. in obus. item in usufruc. q. nō transmittitur ad heredē. vt. insi. de usufruc. §. finit. item in obus personalibus pactis. vt. §. de pac. l. idēz §. personale: idēz in obus personalibus actionib; que hereditibus non dant. vt. §. de iur. l. iniuriarū actio. et de in ius vo. l. in eū. et de calū. l. hec actio. item in alio casu. vt. C. de metans. l. si. Sed in obus actionibus que non dantur in heredes plus habet heredes vt in penalib; vt. insi. de perpe. actio. §. non omnes.

*S*emper. si pro te presente fideiuecor non contradicente mādare videris. et ideo mādati experior. vt. §. man. l. qui fidē. et l. q. patit. et C. mādā. si fideiuf. et hic est pūmus casus huius. l. si vero pro absente: tunc nego. gest. experior. vt. §. mādā. l. ex mādato. §. i. necem mādati ago cū mādātū non fuerit. vt. §. de nego. gest. pō. in fi. Qualiter ergo hic daf actio mandati in secūdo casu huius. l. cū mādātū nō fuerit: immo nego. gesto. deberet dari. vt. §. de nego. gest. si pupilli. §. idē ait. q. est cōtra. sol. libi ratū fuit habitū ab absente factū. hic a presente. Uel fm bul. hic fuit mādātū: sed tunc nō susceptū: quia dñs cū indignatione recessit: mādātarius mādātum sponte adimpleuit: et dominus postea ratum habuit. Uel dic spāle in fideiussore: vt ratū habitū mādātū actio nem inducat. vel forte hoc verū est cū pro aliquo iudicio sibi fideiussit: et ita erat spāle in iudicij: vt alia multa §. 3. Jo. q. patēt. §. si q. cau. per totū ti. et maxime in. l. q.

*D*omum. domus mea debet seruitutez nicio altius non tollēdi vltra certā mensurā: vel altius non tollēdi nisi cū lapidibus non cum lignis: possum eam quidem reficere dūmodo non noccam ei inuito quod esset si facerem contra debitam seruitutē in quo ius non habeo: sed eo volente possuz. et ad hoc. §. de excep. rei iudi. l. egi. Uel dic secundo domus mea seruitutem non debet vicino. licet ergo michi altius tollere. vt. C. de seruitut. alti. dūmodo non noccam vicino inuito in quo ius nō habeo nocendi: quia non inuito fragmenta in suo. hoc enim nō licet. vt. §. si ser. vendi. sicut. §. aristo. et §. idēz. Et tamen nichil in alienuz inuito alteri tamen officia: sicut dem dolo teneor. a. l. s. nō. vt. §. de aqua plu. arden. l. i. §. de niq;. plane interdum quis reficit coactus. vt. §. de offi. pre. vt. preses. et C. de edi. pu. si vt proponis.

In quo. i. in quantum.

Non habet. l. officendi. 7.

tenetur pater de peculio vel actione in facti. vt. §. de no. ra. l. nox. et. l. fe. et l. fi. et §. de iudi. l. tam ex contractib; idem ergo in monachis si possessionem inuadant.

*E*redem. est enim vna persona fictione iuris. vt in aut. de iur. iuran. a mo. §. i. quandoq; tamē plus iuris habet heres. vt si promissit michi post mortē meam: quia actio id pit ab herede. vt C. vt act. ab here. l. i. sepe et plenior cōpetit obligatio heredi q̄ defūcto vt. §. de euen. l. si per imprudentiā. §. non mirū. et ad l. fal. l. repetitur. et rerū amo. l. iij. §. i. E contra q̄q; minus vt in puillez

gus personalibus. vt. l. e. in obus. item in usufruc. q. nō transmittitur ad heredē. vt. insi. de usufruc. §. finit. item in obus personalibus pactis. vt. §. de pac. l. idēz §. personale: idēz in obus personalibus actionib; que hereditibus non dant. vt. §. de iur. l. iniuriarū actio. et de in ius vo. l. in eū. et de calū. l. hec actio. item in alio casu. vt. C. de metans. l. si. Sed in obus actionibus que non dantur in heredes plus habet heredes vt in penalib; vt. insi. de perpe. actio. §. non omnes.

*S*emper. si pro te presente fideiuecor non contradicente mādare videris. et ideo mādati experior. vt. §. man. l. qui fidē. et l. q. patit. et C. mādā. si fideiuf. et hic est pūmus casus huius. l. si vero pro absente: tunc nego. gest. experior. vt. §. mādā. l. ex mādato. §. i. necem mādati ago cū mādātū non fuerit. vt. §. de nego. gest. pō. in fi. Qualiter ergo hic daf actio mandati in secūdo casu huius. l. cū mādātū nō fuerit: immo nego. gesto. deberet dari. vt. §. de nego. gest. si pupilli. §. idē ait. q. est cōtra. sol. libi ratū fuit habitū ab absente factū. hic a presente. Uel fm bul. hic fuit mādātū: sed tunc nō susceptū: quia dñs cū indignatione recessit: mādātarius mādātum sponte adimpleuit: et dominus postea ratum habuit. Uel dic spāle in fideiussore: vt ratū habitū mādātū actio nem inducat. vel forte hoc verū est cū pro aliquo iudicio sibi fideiussit: et ita erat spāle in iudicij: vt alia multa §. 3. Jo. q. patēt. §. si q. cau. per totū ti. et maxime in. l. q.

*D*omum. domus mea debet seruitutez nicio altius non tollēdi vltra certā mensurā: vel altius non tollēdi nisi cū lapidibus non cum lignis: possum eam quidem reficere dūmodo non noccam ei inuito quod esset si facerem contra debitam seruitutē in quo ius non habeo: sed eo volente possuz. et ad hoc. §. de excep. rei iudi. l. egi. Uel dic secundo domus mea seruitutem non debet vicino. licet ergo michi altius tollere. vt. C. de seruitut. alti. dūmodo non noccam vicino inuito in quo ius nō habeo nocendi: quia non inuito fragmenta in suo. hoc enim nō licet. vt. §. si ser. vendi. sicut. §. aristo. et §. idēz. Et tamen nichil in alienuz inuito alteri tamen officia: sicut dem dolo teneor. a. l. s. nō. vt. §. de aqua plu. arden. l. i. §. de niq;. plane interdum quis reficit coactus. vt. §. de offi. pre. vt. preses. et C. de edi. pu. si vt proponis.

In quo. i. in quantum.

Non habet. l. officendi. 7.

Cailla no quid sit.

Hereditas. hic dicitur ut. §. si. i. l. nichil.

Qui sine ex venditione decem michi debes si solutionem differas dum ignoras me vendidisse ei cui successisti non teneris ad iuras. alio si scires secus ut dicitur. §. si cer. pe. qd te. de vsur. si qd sol. de pdi. fur. l. finali. p.

Provoeat. se defendendo.

que raro. si quis heres de instituto decessit 7 adita hereditate mortuus resuscitatur ut de lazaro accidit: non sunt iura prodita. an iure postli. post bona recuperata ab hereditibus. hec enim raro accidunt: rea que raro accidit non temere a negocijs

legibus q de age

dis negocijs loquitur copulant. 7 dicit temere. i. temerarium esse si tales cause in legibus connumerent. 7 ad id §. de le. 7. natu. c. l. ea. 7. l. na ed ea. aliqñ tamē ad ea q raro accidit iura aptant. ut. §. si pars here. pe. l. antiqui. 7. C. de legit. here. si maior. 7. §. de sta. ho. l. no sunt. vel aliter pone casum: si rem tibi pignori dedi eaq casu fortuito sit amissa no teneris. ut. C. de pig. act. l. que fortuitis. nam ea q raro. i. fortuito accidit casu. ideo enim casus dicunt fortuiti: q non copulant temere. i. facile in negocijs gerendis. i. in contractibus qui iure inter aliquos celebrantur. ideo aut dicitur facile: q copulant qñq sic vt presertim. s. vbi pactus culpa 7 mora interuenient. ut dicitur. §. eo. l. contractus. Accursius.

est natura cauillatio dicitur quasi deceptoriar argumentatio. s. cu ab eo qd verus est venit ad id qd est euidenter falsum. ut. §. n. i. l. natura cauillatio: hoc aut fit. ppter breuissimas mutationes terminorum dissimiliter acceptoru vt in hęc ex pto. res diuine in bonis nullius sunt. at qd in bonis nullius est occupati concedit: ergo res diuine occupanti concedunt. qd falsum est: immo interdicta pponunt contra occupatores res sacras 7 reliquias. ut. §. de iterdic. l. ij. §. interdicta. ne quid in lo. sa. si. l. i. 7 de sepul. vio. pctor. In hęc aut interdicto mediocriter min. s. dicitio nullius dissimiliter accipit: cu in ppositio ne verbu nullius ad homine referat: in assumptione ad homine pariter 7 ad deū. Res autē diuine in bonis nullius. s. hominis sunt. an bonis tñ dei sunt hominis salz cōstitutione 7 ad eius honore specialiter designate. at fere bestie neq in bonis hois sunt: neq i bonis dei designate hominis cōstitutione: 7 hoc fm. B. vel aliter pone fructus rei est pignori dare licere. ut. §. eo. fruct. 7. §. de vsuris. l. si. sed ois fructus rei pertinet ad fructuariu. ut. §. de vsufr. l. vij. ergo licere dare pignori pertinet ad euz: quod est falsum. ut. C. de vsufruc. l. interest. Item 7 hic est deceptio: quia verbum fructus in propositione pro utilitate quadam ponitur. in assumptione vero ponitur pro commodo ex ipsa re prouenienu. ut. §. de vsufruct. leg. l. item si fundi. vel aliter id demum potest seruo alie no legari: quod posset si ipse liber esset. sed si liber esset non posset ei legari qd seruatur: ergo nec cum seruo est

Hereditas nichil aliud est q successio in vniuersum ius qd defunctus habuerit tēpore mortis. Idem.

Qui sine dolo malo ad iudiciu prouocat: non videtur moram facere. Idem.

que raro accidunt: non temere agēdis negocijs copulantur. Idem.

Est natura cauillatio: quā greci appellant: vt ab euidenter veris per breuissimas mu-

lit: 7 ideo calūniose. ut. §. de leg. ij. debitor. §. seruo alie no. sic enim fit cauillatio. ut. §. de reg. ca. l. i. a. 30.

Cauillationis. apud nos cauillatio. apud dialecticos fallacia. Accursius.

tationes: disputatio ad ea que euidenter falsa sunt perducatur.

Arcellus ait: desinit debitor: is esse qui nactus est exceptionem iustam: nec ab equitate naturali abhorrentem.

Utiētes idē sermo duas sententias exprimit ea potissimū accipiat: que referende aprior est. pa ulus.

omnibus causis id obseruat: vt vbi pnone

Arcellus in cti pōptū est exēpluz: q vinculo naturalis equitatis sustentat. ut. §. de pac. l. i. in pū. et de fo. si chū. §. naturalis. sed si ea ponit nō videt ad quid dicit debitor cū nec petitio nec retēno def: nisi dicas q in nudo pacto facto de petendo pōt pma actio adiuuari: qd non posset si i nullo de bitor esset. ut. §. §. 6

pac. si vnus. §. pact. vel nisi dicas pactū de nō petendo factū per metū vel dōlū. sed dices tunc abhorret a naturali equitate: sed dicit illud ppter accidēs non ppter ipsius naturā pacti. Vel dicit secūdo q mutuaui filiofa. ex ceptionē mace. habēt. item si qd impetrauit ne vsq ad certū tēpus teneat soluere: tenet rescriptū. ut. C. de pte. ci. impe. of. quotiēs. vel etiā in perpetuū fm a. 30. si dicat non obstat aliqua lege: 7 maxime si ppter aliquam pnbicā utilitatē fiat. itē per hoc q: nō abhorret id est nō discrepat vel discordat a naturali equitate cū lege diuina 7 humana statutu pncipis est tenenduz vt ibi: ois ala sub sit pncipi tanq precellēt: 7 ducibus ab eo missis. itē dicit ppheta q hoc ius regis est. 7. vt in pncipio constitutionis dig. no. itē cū cōmneat in lege diuina vt dicitur est. ergo est ius naturale qz ius naturale est qd in lege 7 in euāgelio cōtinet. vt in decretali. c. ius naturale. 7 pos sunt dicit debitor: eo q si soluunt non repetit. ut. §. de condi. inde. qui exceptionē. 7. §. qd quisq iur. l. ij. §. si. itē quod dicit debitor: subaudi etiā propter predictos effectus tñ improprie. ut. §. n. i. l. debitorum.

Abhorrentem. i. discrepātem.

Utiētes. filij naturales qñq dicunt ad differentiaz ad optuoru: qñq ad differentia legitimi: vt bastardi. cum ergo dicitur filij naturales sunt in potestate patris vel parentū. ut insi. de adop. in pñ. intelligendū est de naturalibus 7 legitimis: si est intelligere de naturalibus tñ falsum esset 7 cōtrariū iuri. ut insi. de nup. §. si. item cū reperit q naturalibus filijs pater nō pōt relinq renūsi vsq ad certū modū: intelligendū est de naturalibus tñ. ut. C. de natura. libe. l. ij. nā legitimi 7 naturales in vniuersum pñt insi. die ergo snas. i. duaru rerum significatiōē: 7 hoc siue sit in legib. 7 casum posunt. §. de le. 7 senatū. l. in ambigua. siue in stipulatiōibus: sic etiā pōt poni casus p. l. §. de verbo. ob. hñēs. siue in testamētis. 7 sic etiā ponit. §. de re. du. quonēs. 7 hęc tñ aprior expō: vt res valeat potē qd pcat. 7 nō sit pñia iuri.

omnibus. 7 patronus 7 parens 7 similes per se ne in quantum facere possunt condemnabitur. heredes tamen eorum hoc beneficium non habent. ut. §. de re iudicata. l. patronus. et. l. inter. et. l. si fideiusso.

Cauilla
tio quid
sit.

Liber Duodecimus.

Si maritus. et sciendū. Nisi in casu: vt. s. solu. matrī. l. etiā. in prin. Item pūuilegiū qđ hz mulier vt p̄fēra tur alijs creditōibus non datur heredi. vt. C. de pūuile. cre. scire. nisi filijs. vt. C. qui po. in pig. l. si. Itē beneficiū vt pupillus p̄fērat̄ur alijs creditōibus. vt. s. de pūuile. credi. dābimus. s. si qđ. nō hz heres pupilli illud beneficiū. vt. s. de admī. tu. l. ex plurib⁹. Itē ad hoc. s. de dol. l. heredibus. vbi autē genus actionis pūuilegiū in se cōtinet: vt si agat qđ p̄ expēsis in funere factis. vt. s. de relig. l. pe. vel qm̄ refectōe tradita est pecunia. vt. s. qui po. in pi. l. interdū. pūuilegiū heredi dabitur: vt hic. et i. eo. pūuilegiū. et s. de reli. si filius. s. hęc actio. Et ad hoc. s. de aqua quon. et est. l. i. s. permittit. et de cēsi. forma. s. quāq̄. et de consti. pec. l. i. s. fina. pūuilegiū actionis etiā dici pōt: qđ ex moza generat vsuras: sicut euenit in obus bone fidei iudicij. vt s. de vsur. l. moza. s. in bōe si. fallit autē hęc regula in p̄ma parte in restitutione in integrū. vt. s. de in leg. resti. l. non solum. et beneficiū vell. vt. C. ad vell. in heredes. Apparet ex p̄missis qđ vbi dicit genus actiōis: subaudi vel causa propter quā datur actio: vt. d. l. interdū. Et quod dicit desiderat illud. s. beneficiū. vel quia p̄fērat̄ alijs: vel quia vsuras generat ex sola moza.

Inuito. hęc regula vera est in omni pūuilegio fauore alicui⁹ indulto. vt. C. de pac. si qđ in consensu bōdo. Item pone vt. s. de mi. l. si iudex. vbi minor inuitus nō vā bñficio restōnis. Itē dicitur in bñficio qđ nō sit pūuilegiū. vt. s. de do. hoc iure. s. non pōt. beneficiū em̄ affert gaudiū capiētī: et inuitus nemo gau debuit: vt in cōsuetudine feudoz ritu. qui. ex cau. feudū. hęc autē regula fallit: vt. s. de libe. cau. l. ij. et iij. et s. de appel. non tñ. Itē per mediū confertur beneficiū: non dico pūuilegiū. vt. s. de nego. gest. soluendo. et de solu. l. si debitor tuus.

Nemo potest. potestas gladij est animaduertēdi in facinorosos hoies. i. in animata corpora: et sic inferitur pena corporalis: et qđ subijcti alterius coheritiōis. s. que adimat libertatē vel ciuitatē que oīa dicunt capitālia. vt. s. de pub. iudi. l. ij. et dicitur cōsistere in mero imperio. vt. s. de iur. om. iudi. l. ij. et sunt exēpla dictaz penarū. vt. s. de pēn. si qđ forte. s. si. Est quoddam tertū: vt scz coheritiō modica que inest iurisdicōi. p̄ma duo demandant: vt hic. et s. de offi. eius cui mā. l. si. et qđ dixi s. duo p̄ma nō delegari: fallit qñ cōtingit abesse eum qđ hz cognitionē: qđ tunc mandat quo ad cognitionē. vt s. de offi. eius cui mā. l. i. s. huius. Itē fallit in legato. p̄con. qui cognoscit etiā p̄fēnte procōsule: sed nō pronūciat. vt. s. de offi. p̄consul. l. solent. in pn. et est in eo speciale: vt ibi dicit. qui etiā cognoscit et pronūciat de crimine suspecti. vt. s. de offi. eius cui mā. l. cognitio. et in

Coheritiōis. magne. (si. de suspec. tu. s. que daf. **R**uctus. inter alias vtilitates quas ex reb⁹ hoies cōsequuntur cursus nature in hac tenacissima ionis rōe permittit. l. qui autē. s. si quis. hoc cōmodū p̄cipue scholaribus qđ als nou.

Etudij
rōe per
mittit
qđ als
nou.

ait regula: vel pro saltē. Vel dic fructus. i. vtilitas. nam inter ceteras vtilitates quas habemus ex reb⁹ ne fructus hęc est vna vt possumus obligare. nā als creditōr nō erederet: vt. s. de p̄si. pec. l. qđ autē. s. si quis. et insti. qui. mo. re con. ob. s. vti. Sed si rem meā possides quā eunco

Nemo pōt gladij potestate sibi datam vel cui iussit alterius coheritiōis ad aliū trāfere. **T**abole.

Ructus⁹ relet vel p̄ignou dare licere. **I**de **O**mnia quecunq; cause cognitionē desiderat:

hec cōputant in fructu quāti locare potui. vt. s. de vsu. l. videam⁹. s. p̄terea gall⁹. nā res vel ad hoc locat vt alij liceat eā obligare. vt. s. de p̄e. ver. rogasti. s. i. et s. p̄mo. si vt certo s. nunc videndū. estimabit ergo hoc in fructu vt hic. et d. l. s. de vsur. l. si. Itē op. si hic est fructus rei: ergo p̄inet ad fructuarū: sed obligat qđ est falsum. vt C. de vsur. l. interest. Sed dic fructus. i. vtilitas non fructus ex ip̄sare. pueniēs. vt no. s. eo. l. ea est natura.

Omnia. si vis oīa habere plana dic p̄bellū. l. p̄sententiam latā partibus absentibus: et ad eos velut epistolā missam. hoc enim fieri non pōt. vt. s. de rei iudi. l. de vnoquoq; sed interlocutoria pōt fieri quādeq; absente parte. vt. s. de arbi. l. diē p̄fēre. in p̄nci. et fm̄ hoc expone cause cognitionē planā: qđ est vbiq; vanda est sentētia diffinitua. vt. C. de iudi. l. iudices. Alij dicit p̄bellum datū iudici vbi. s. non d̄z dari libellus: et erit exemplū in trāfacione alimentoz: et in alienationibus emnū rerum minor et similibus. arg. C. de p̄e. mi. l. minorum. hanc rep̄obā: nā excusatio a tutela non datur nisi causa cognita: et tamen libellus dari d̄z. vt. s. de excu. tuto. l. scire oportet. s. oportet. Et qđ dicitur in eo. l. lex. cūfere. est verum de absente: vt absens p̄ ep̄tam et libellum nō possit se excusare: p̄fens sō sic. Tertij dicunt per libellū ab ordinario alicui delegato: in quo cōtineat cause delegatio. hęc est cōis positio. Oppo. ergo de in in reg. resti. qđ datur causa cognita. vt. s. de in integ. resti. l. cōs. et tñ demā datur. vt. C. vbi. et ap̄ quē in leg. resti. l. si. in si. sed in ea speciale. Itē oppo. de his que cognoscuntur cū cause cognitione summaria. vt. s. de offi. ei⁹ cui mā. l. cognitio. s. vt possessio. et d̄ v̄. in pos. mit. l. i. s. si ea. et de similib⁹ qđ dices. s. ad exhi. l. ij. s. ibidē. Rñ. locū habere regulā in his qđ plenā nō semiplenā cause cognitionē desiderat. Op. de cognitione singulari causaz ciuiliū que sunt plenissime. vt. C. de iudi. l. iudices. et th demandant. vt. C. qui p̄f̄o iu. l. i. Rñ. hic loquitur in his que magis offi. iudi. p̄ actionis iure expectant: vt est in trāfacione alimentoz et venoz posses. dandis. vt s. de trāfac. cum hi. s. si p̄tor. et s. sed nec. Itē in dilationibus indulgentis. vt. C. de dila. a procedente. Itē op. C. de offi. eius qđ vi. alte. l. si gerentē. Rñ. hi qui in locum decedētū substituit nō habēt pro delegat⁹: cū ordi. iurisd. a lege p̄sequat̄. vt. s. d̄ tu. et cuf. da. l. i. Quarto ponit quidā casum qđ non possit delegare: vt vnus scz scribat sententiā: et alij iudici cōmittit legendam. vt. C. de senten. ex peri. reci. l. ij. vel reseruata sentētia sibi cetera cōmittat: qđ nō p̄ nisi audiat. vt. C. de iudi. aut. ad hęc.

Cognitionē. scilz plenā ei⁹ decreti interpositionē.

Quo tutela. si quis ad tutelam alicuius vocat ut pro-

per libellum expediri non possunt. Quo tutela Paulus. Qredit eo et hereditas p-

fa. l. i. r. s. de diuor. si filia. et de aq. plu. ar. l. i. s. de eo ope.

Et si nullus sit cognatus: datus ius vel testamentarius admittitur ex hac regula.

Et si nullus sit cognatus: datus ius vel testamentarius admittitur ex hac regula.

Quo tutela. si quis ad tutelam alicuius vocat ut pro-

et. Nec paciscendo. tria dicit. nam siue nudo tibi pacto interueniente: siue contractu aliquo et incōtinēti adhibito pacto seu lege: siue et stipulatioe alteri cauere voluit: non potuit. ut h. r. l. i. de iuri. stipu. s. alteri. fallit autē hec regula in multis casibus. ut. s. de pac. si tibi. s. vlt. r. l. sequē.

ut intelligi non possunt/perinde sunt ac si scripta non essent.

Nec paciscendo nec lege dicēdo/nec stipulando quisq. alteri cauere pot. Papinia.

Non debet alteri per alteram iniqua conditio inferri. Idem.

Quo potest mutare consilium suum in alterius iniuriam. Idem.

Ad totum omnia que animi sui destinatione agenda sunt: non nisi vera et certa

fa. l. i. r. s. de diuor. si filia. et de aq. plu. ar. l. i. s. de eo ope. rno. q. iusticia est cōstās et perpetua rē. r ab ea veluti a matre descendit ius qd tria nobis dat pcepta. s. honeste viuere: alterū nō ledere: r ius suū vniciūq. tribuere. ut in h. de iust. r iure. in pn. r s. iuris. de medio pcepto hic tñ dicit quo dicit aliū iuste vel inique nō affligi per alterum: sed iuste plerūq. affligitur ut ecce a iudice. ut. s. qd me. cau. l. iij. Itē a puato ad sui defensionē. ut. s. ad le. aq. scētā. s. q. cū alit. Itē a puato ad vindictā. ut. C. qñ liceat vniciūq. sine iudi. l. i. qd g. ent si vnus aliū iniuste affligat: Rñ. quādoq. habet pro infecto. ut. C. de repu. si filia. qñq. pecuniarē punif. ut. s. de ali. iu. l. i. quan doq. criminaliter sū varietatem delictorū. ut. s. de pe. si qd foris. s. vltimo. et. l. seq. Accur.

Quo potest si negocia tua bene gessi et expēdi: et tu me postea phibeas ut per hoc nō tenearis ad preteritas expēsas: nō preiudicas michi. ut. C. de neg. ges. l. si. Itē si procurator meus accipit possessionē pro me: et postea dereliquit ut alius accipiat: nō preiudicat michi. ut. C. de acq. pos. l. si. qd expone ut ibi. vel tertio pone in herede qui volēs prius adire ex testamēto: postea i fraudem legatariorū voluit adire ab intestato. ut. s. si quis omif. cau. re. per totū titū. Itē potest poni. s. de transac. l. iij. Sed cōtra hūc regulē. s. de col. bo. nunq. vbi filius emācpatus voluit cauere de collatione: sic tota hereditas remanebat fratri instituto. nam potest peuitere. Sol. ibi nō dicit frater habere dānum: sed magis dicitur non lucrari. inter que est differentia. ut. C. de codi. l. si. s. fin. autē. nā dānum a diminutione patrimonij dicitur. ut. s. de dam. infec. l. iij. Itē contra. s. de sol. l. si quis. s. naz r si debitorē. vbi mādaui debitori meo ut solueret ticio: postea ego ignorāte vetui ticiū accipere. nā videt q. possim petere: r nō ita liberatur debitor solūēs postea ticio sicut si nō penitusset. Sed certe immo liberat si est ignorans reuocati mandati vel ipso iure vel per exceptionē ut ibi dicitur: sic non habet dānum. nam hic inuamnam pro damno accipimus. ut. s. ad. l. aqul. sed et si quos cunq. s. iniuriarum. Accur.

Ad totum. i. totaliter. ponit in delictis. ut. C. ad legē cor. de sic. l. i. sed fallit: quia quādoq. de iniquif. sine

et. s. si certū pe. l. certū cōdi. s. si nūmos. r. s. de ver. ob. liber hō. s. h. r. l. quodcumq. s. si ita. r in alijs quof no. insti. de inuti. stip. s. si quis aliq. f. Cauere. i. acquirere.

Quo dicit. pone ut. C. s. acq. pos. l. si. s. fin. aut necdum. et. C. de transac. l. transactioe mris. r. b. pac. l. seru. r. l. fili. et. s. de ali. iu. mu. cā

et. s. si certū pe. l. certū cōdi. s. si nūmos. r. s. de ver. ob. liber hō. s. h. r. l. quodcumq. s. si ita. r in alijs quof no. insti. de inuti. stip. s. si quis aliq. f. Cauere. i. acquirere.

Quo dicit. pone ut. C. s. acq. pos. l. si. s. fin. aut necdum. et. C. de transac. l. transactioe mris. r. b. pac. l. seru. r. l. fili. et. s. de ali. iu. mu. cā

et. s. si certū pe. l. certū cōdi. s. si nūmos. r. s. de ver. ob. liber hō. s. h. r. l. quodcumq. s. si ita. r in alijs quof no. insti. de inuti. stip. s. si quis aliq. f. Cauere. i. acquirere.

et. s. si certū pe. l. certū cōdi. s. si nūmos. r. s. de ver. ob. liber hō. s. h. r. l. quodcumq. s. si ita. r in alijs quof no. insti. de inuti. stip. s. si quis aliq. f. Cauere. i. acquirere.

voluntate et certa scientia. vt. s. ad. l. aquil. l. scientiam. §. pe. Item in contractibus. nā et ibi preuenit animus contrahendi. vt. s. cōmo. l. in cōmodato. §. sicut. r. C. de do. l. nec ignorās. sed fallit in pupillo qui sine affectu animi et certa scientia acquirit ex contractu. vt. C. de acqui. pos. l. donatarū. r. s. rez pu. fal. fo. l. ij. Itē pōt poni in testamento. nam vere de statu suo debet certus esse testator: alio non valeret testamentum. vt. s. de testamē. l. de statu. r. de le. iij. l. i. in prin. r. de acqui. here. euz qui duobus. Sed fallit de leg. i. qui quartus. Item pōt poni in aditione hereditatis: que fit a lo ergo a sciēte et intelligēte: nō ergo a pupillo sine tutore. vt. s. de acq. here. pupillus si fari. r. in l. de aucto. tu. §. neq. aut.

Scientia perfici possunt. Idē. **A**ctus legitimi qui nō recipiūt diē vel conditionē: veluti emancipatio acceptilatio hereditatis aditio seruū optio datio tutoris: in totū vitiatū per tēporis vel conditionis adiectionē: nō nunq. tamē actus suprascripti tacite accipiūt: que aperte cōprehensa viciū afferūt. nā si acceptū ferat ei qui sub cōditioe pmisit: ita demuz egisse aliqd acceptilatio intelligitur si obligationis cōditio extiterit: que si verbis nominatim acceptilationis cōprehendat: nullius momēti faciet actum. Idem.

Actor. scilicet fraudatus. **N**on potuit fraudatus. **R**audis. hac. l. vult interpretari. i. aperte exponere verbū fraudis. alio ponit pro contrigere hoc verbū interpretari. vt. s. ad tertul. l. i. §. qui operas. et dic duo fore necesse consiliū et euentū. r. est exemplum in libertatis bus relictis i testamēto i fraudē creditorū directo. vt. C. qui manu. nō pos. l. i. Sed in fideiō. sufficeret euentus. vt eo. ti. l. fina. Itē pone exemplū in alienatione in fraudē creditorū vbi etiā hec duo sunt necessaria. vt. s. que in frau. cre. l. aut pretor. §. ita aut. idem in liberto alienante inter viuos. vt. s. de proba. patro. s. scus in vltima voluntate. vt. s. si qd in fraudē pa. l. i. §. tūc nōne sol. euentus punitur sine fraude. vt. s. ad. l. corne. de sic. l. lege. §. cū quidam. r. l. in lege. Itē. s. de custodia reo. carceri. Item. s. ad. l. aquil. l. in lege. r. in finibus alijs q vident cōtra. s. certe hic nō dicit nō puniri euentū qd: sed dicit fraudē nō frans si fraudandi. nā ibi dixerat de dolo r dicit nō esse dicitur lo cē nō de fraude. ergo frans est sine dolo: sed ibi improprie dicitur fraudē. r. pro exceptioe q solo euentu pronunt. **I**n toto. pone vt. s. de le. iij. r. xij. §. codicillis. r. l. ser uus vt. s. fi. r. s. de pe. l. sanctio legū. r. no. §. p. q dicit. s. e. l. i. excep. esse de regula. nam quo et derogare: r. l. i. **I**ure. ciuili. Accur. **Q**ue dubitationis. pone casum in contractibus. s. mā. l. qui mutua. in prin. l. s. arg. s. de pac. do. l. iter §. cū inter. r. s. solu. ma. l. sicū dote. in prin. Itē idēz pōt dici in testamētis. vt. C. de test. l. testamēta. r. s. de aur. r. argē. le. l. pediculis. §. labeo. ut pōt dici in statuta iuris qd dicit vt. C. de repud. l. cōsensu. §. q si pter hoc. vbi accusat mulier. ppter matrimoniu qd tñ nullū est et i aut. de resti. r. ea q pa. §. vni. r. fa. C. d. iter dic. ma. l. cū ppōnas hec āre gla patit mltas excep. qd dices. Itē. **D**onari. naturaliter obligatus si soluat nō videt de

Actus legitimi lex sunt

Cato.

riofus lector poterit inuenire. Accursius. **D**atio tutoris. a iudice. **S**uprascripti. s. acceptilatio r tutoris datie. **C**. l. i. scilicet debitorū. **G**eneraliter. si quis mala fide emit a debitore i frau de creditoris alie nante: tenei credi toub. etiā ad percipiēdos fructus id est qd actor pcepisset / nisi frans predicta intercessisset. vt. s. que in frau. credi. l. aut pto. §. p. hac. Itēz obseruat in quolibet male fidei pos ses. vt. s. de rei vē. l. r. nauts. §. fina. r qd vi aut clā. sem per. §. hoc interdi cto. r. vt posside. si duo. §. fi. r. si vfrus fruc. petat. vfrusu ctuano. §. fin. nisi habeat titulu. vt C. d. rei vē. si fūda f. **D**e fraude. dolosi v. fraudatū

Actor. scilicet fraudatus. **N**on potuit fraudatus. **R**audis. hac. l. vult interpretari. i. aperte exponere verbū fraudis. alio ponit pro contrigere hoc verbū interpretari. vt. s. ad tertul. l. i. §. qui operas. et dic duo fore necesse consiliū et euentū. r. est exemplum in libertatis bus relictis i testamēto i fraudē creditorū directo. vt. C. qui manu. nō pos. l. i. Sed in fideiō. sufficeret euentus. vt eo. ti. l. fina. Itē pone exemplū in alienatione in fraudē creditorū vbi etiā hec duo sunt necessaria. vt. s. que in frau. cre. l. aut pretor. §. ita aut. idem in liberto alienante inter viuos. vt. s. de proba. patro. s. scus in vltima voluntate. vt. s. si qd in fraudē pa. l. i. §. tūc nōne sol. euentus punitur sine fraude. vt. s. ad. l. corne. de sic. l. lege. §. cū quidam. r. l. in lege. Itē. s. de custodia reo. carceri. Item. s. ad. l. aquil. l. in lege. r. in finibus alijs q vident cōtra. s. certe hic nō dicit nō puniri euentū qd: sed dicit fraudē nō frans si fraudandi. nā ibi dixerat de dolo r dicit nō esse dicitur lo cē nō de fraude. ergo frans est sine dolo: sed ibi improprie dicitur fraudē. r. pro exceptioe q solo euentu pronunt. **I**n toto. pone vt. s. de le. iij. r. xij. §. codicillis. r. l. ser uus vt. s. fi. r. s. de pe. l. sanctio legū. r. no. §. p. q dicit. s. e. l. i. excep. esse de regula. nam quo et derogare: r. l. i. **I**ure. ciuili. Accur. **Q**ue dubitationis. pone casum in contractibus. s. mā. l. qui mutua. in prin. l. s. arg. s. de pac. do. l. iter §. cū inter. r. s. solu. ma. l. sicū dote. in prin. Itē idēz pōt dici in testamētis. vt. C. de test. l. testamēta. r. s. de aur. r. argē. le. l. pediculis. §. labeo. ut pōt dici in statuta iuris qd dicit vt. C. de repud. l. cōsensu. §. q si pter hoc. vbi accusat mulier. ppter matrimoniu qd tñ nullū est et i aut. de resti. r. ea q pa. §. vni. r. fa. C. d. iter dic. ma. l. cū ppōnas hec āre gla patit mltas excep. qd dices. Itē. **D**onari. naturaliter obligatus si soluat nō videt de

nare. vt. s. de dona. hoc iure. s. pe. r. de fideius. fideiusso...

Inuit qd qd donat.

donat qd inuitus vt. s. locan. r. con-

lo iure cogente conceditur. Quid videtur idem. rē amittere cuius pro...

vt. s. de ritu nup. l. si qua. lz peruenit in eū casuz a quo...

bus respondere melius est. Non est nouum vt que se-

te. Sed ar. s. de his q. p. nō scripti...

pietis. vt hic. r. C. de dolo. l. nec ignorans. r. s. de do. l. in edibus. in fi.

ambiguus pro dotti- Ambiguus pro dotti-

li. s. vnde qrebat. Sed fm Uber. aliter pot fieri rela-

Um amplius. pone casuz vt. s. de codi. inde. si nō...

Um amplius. pone casuz vt. s. de codi. inde. si nō...

On solet. melior. fit conditio: qz perpetua actio in...

Melius. qz contra dote. Non est noui. si id qd testator michi in diem debe-

Melius. qz contra dote. Non est noui. si id qd testator michi in diem debe-

Non est noui. si id qd testator michi in diem debe-

Liber Duodecimus.

Dilla. pone in pupillo qui promissis sine tutoris auctoritate. vt. s. de hbo. obli. si pupillus. Sed s. C. b. pac. l. si pacto. r. de hben. stipu. l. nuda. in quib. nudo pacto aliqd. couenisti. aliqd. pena: r. scdis in pena. ppter mora pacti. sed rñ. imo. ppter conditione que extint. sic r. s. de hbo. obli.

Nemo enim prosequendo deteriorum causam sed meliore facit: deniq. post lite cōtestatā heredi quoq. pspicitur: r. heres tenetur ex oibus causis. **A**ciuola.

Milla⁹ intelligitur mora ibi fieri: vbi nulla petitio est. **A**ulius.

Quādiu⁹ possit valere testamentū: tādiu legitimus heres non admittitur. **I**dem.

In oibus⁹ quidē idē maxime tamen in iure equitas spectāda est. **I**dem.

Quoties⁹ duplici iure defertur alicui successio: repudiato nouo iure quod ante defertur: supererit vetus.

Quādiu. hoc idē habes s. de acq. here. s. diu. r. C. de secū. tabu. l. i. r. cōia de succes. l. ante s. s. contra. s. de bo. aut. iud. pof. l. si seruus. sed ibi nō videt postea valere testm: vt ibi. r. l. e. si nemo. Itē ptra. s. b. heredi. in l. i. si q. ita heres in l. si legitimus. Sed illud. ppter expressam voluntatē testatoris. vel melius: ibi non venit legitimus ab intestato: sed ex testō. vt argu. s. de vul. substi. qui duos. sed illud arg. capiat qui pōt. s. 3o. Itē contra arg. s. de car. edic. l. scriptus. s. fina.

Legitimus. ab intestato veniens.

In oibus. in pfectionib. cunctis. s. grāmatica: dyaletica et ceteris equitas est spectanda. maxime est spectāda in iure. i. in arte boni r. equi. cuius merito quis nos sacerdotēs appellat. vt. s. de iust. r. iur. l. i. in pn. Vel als. fm. Jo. in oibus. s. pacis contractib. r. vltimis voluntatibus est equitas seruāda: precipue tñ in iure. i. in iudicio. vt r. C. de iud. placuit. r. s. de eo qd. cer. lo. q. si ephesi. s. in summa. r. C. de testa. s. posteri. Ac.

Quoties. suo heredi. puta defert filio hereditas iure veteri p. l. xij. tab. vi. in l. i. de heredi. ab testa. in pn. Itē iure nouo. i. pretorio p. vbi liberi. vt in l. i. de bo. pof. s. et cum de testamētis. si ergo repudiat bo. pof. ad huc admittit de iure veteri. vt. C. de iure delib. l. suū heredē. est enim pretoriū nouū: vt. s. de iust. r. iur. l. ius ciuile. s. ius p. r. qd. ergo dicit ante defert. dic. s. qd. ceteris in remotiōibus gradib. cōstituit. vt. s. qd. or. in bo. pof. ser. l. i. als. male diceret: qz in eodē tpe defert vtroq. iure. Vel etiā postea cepit deferri nouo iure. Vel secūdo pone casum in legitimo herede in l. i. n. qd. repudiat ex testō/ adire pōt ab intestato. vt. s. de acq. here. l. nec is. s. heres. et fm. hoc testm. est ius nouū. Ab intestato. s. per l. xij. tabu. est vetus que th. cōfirmat testamētarios. vt. s. de hbo. fig. l. legitimos. et qd. dicit ante bene dicit. vt. s. proxi. l. quādiu. et facit. s. de lega. ij. si duobus.

Quod. id est testamentaria.

Vetus. xij. tabularum.

Scribarius. i. scriptor libror. vt. C. de vete. in. enu. l. si. s. ante p. Vel. i. notarius apud quē fiebat testamentū p. s. r. lib. s. de quo testō est in l. i. de testa. in pn. si ergo errant in stipulatione preponēdo rñ. s. e. cōtra scribere debuit. vt in l. i. de hbo. obli. in pn. vel vocando eam trans

Scribarius. i. scriba. **A**ciuola. In transcribendis stipulationis verbis errasset: nichil nocere quominus r. reus: r. si de iussor teneatur. **M**ecianus.

Hereditas. neq. retineat: neq. recipere: neq. adipisci possessionem rei peculiaris videtur. **A**plianus.

Quoniam solent que superabundant viciare scripturas. **I**dem.

Nemo dubitat solendo videri eum qui defenditur. **M**ecianus.

In ambiguis orationibus maxime sententia spectanda eius est: qui eas protulisset. **H**ermogenes.

Hermogenes. s. i. siue in omittendo. vt. C. de testamen. l. erroze. Accursus.

Hermogenes. s. i. siue in omittendo. vt. C. de testamen. l. erroze. Accursus.

Hermogenes. s. i. siue in omittendo. vt. C. de testamen. l. erroze. Accursus.

Hermogenes. s. i. siue in omittendo. vt. C. de testamen. l. erroze. Accursus.

Hermogenes. s. i. siue in omittendo. vt. C. de testamen. l. erroze. Accursus.

Scriptura an qd scribit. vt. C. pualcat plus valere qd agitur. l. i. nisi in ca agitur. vt. s. de usufru. l. l. si aliq. Itē in naturalib. vt. s. de sta. ho. imperator Itē in testamētis siue in legādo. vt. s. de leg. i. q. quarta. siue in parte institutionis. vt. s.

sententia si ea non liquet. nā statim tunc verbis si nō liquet. vt. s. de rebus dub. qui habebat.

A sola. hoc verbū sola pōt esse adiectiuū illius sententia. q. d. sola sententia deportationis aufert bona fisco. non autē relegationis: nisi expresse fiat bonorū adēptio. vt. C. d. pēh. l. de portationum.

Ite pōt esse adiectiuū illius dictionis subaudite. f. bona. q. d. ea sola bona aufert snia/ que fiscus vult agnoscere. Quid s̄ erit de alijs? Rñ. hēf dīb⁹ de portati quasi ipse sit mortuus. vt. s. p. soc. l. actione. s. publicatiōe. non ipsi de portato: q̄a male meritis d̄z egere vt. s. de pos. l. bona fides. sed vide tur q̄ etiā de portatus. vt. C. d. bo. proscip. l. de portati. Quis autem possit de portare? dic vt. s. de le. iij. l. i. s. de portatos. r. s. a. p̄fecus. Itē nōne ipso iure fisco querunt? Rñ.

A sola de portationis sententia aufert que ad fiscum perueniunt. Idem.

Quotiens vtriusq; causa lucri rō vertit: is preferendus est cuius in lucro cā tēpore precedit. uenuleius.

Non potest videri improbus qui ignorat quātum soluere debeat. Gaius.

Omnia que iure contrahuntur: contrario iure pereunt. Paulus.

Bilex duoz mensū fecit mētionē: r. q̄ sexagesimo primo die venerit audiendus est. ita etēn i perator: noster antoninus cū diuo fratres suo rescripsit. Plinianus.

Ut vetante p̄tore fecerit: hic aduersus edictū fecisse proprie dicit. C. eius

non quādo non constat ea esse soluēdo. vt. s. de iure fil. l. i. s. an bona. Itē hēc hodie cessant nisi in crimine mactestatis. vt in aut. vt nulli iudi. s. fi.

Quotiens. si. r. in bonis habear: r. michi. r. ex cau sa donationis promittas: ticio. r. preferit qui p̄mo litē cōtestatus est. vel melius qui p̄mo ad sententiam puenierit. vt. s. de pec. l. i. s. p̄o. Uel pone vt. C. de rei ven. quonens. in fi. vel vt. s. de lega. i. si plurib⁹. in fi. sed in vltimis voluntatibus r. alijs seruast vltimū: vnde distingue aut pendet ex voluntate vnius t̄m: vltimū p̄ualet vt in vltima voluntate. vt. s. de lega. i. si michi. s. in legatis. et de iniur. testa. l. i. Item in legib⁹: vt. s. de legi. et senatuscōsul. non est nouum. r. in rescriptis. Si vero pendeat ex voluntate plurium: vt in contractib⁹ omnibus: tunc vltimū derogat p̄mo si oēs consentiant. vt C. de pac. l. pacta. r. no. s. de acq. pos. si quis a me. Alias non derogatur p̄mo vt in pignore. vt. C. qui po. in pig. si fundus. r. d. l. de rei vendi. quonens.

Non pōt. pone vt. C. de distr. pig. si residuū. Item s. de condi. r. demon. l. in testa. nēto. in fi. Itē vt. s. de vsur. si q̄s solutiō. r. facit. f. e. l. q̄ in ius. s. nemo.

Omnia. pone vt no. s. eo. l. nichil tam.

Bilex. pone vt. s. de edil. edic. l. i. s. rēditor de his. Itē. C. de tē. r. re. l. i. Itē. C. de fideiuf. l. penul. Itē eante dicit lex: q̄ fecus in testamentis r. p̄tractibus. Itē hoc ex benignitate. C. p̄mo. nedum sexagesimo.

Ut vetante. pone de albo corrupto. nā facit contra edictum: quandoq; ex edicto: quādoq; ex sententia. vt. s. de iurisd. om. iudi. si quis id. in p̄m. r. s. si dū. Itē vt. s. de in ius vo. quinq; s. patronum.

S eius est. q̄ pōt dare actionē actori cōdēnando reū: is pōt absoluēdo eum auferre. ad quod. s. eo. nemo qui cum. et facit. s. eo. omnia.

Actionem. per sententiam. f. absolutioiam.

Et dare. f. per sententiam condemnatioiam.

est dare actionem/ denegare qui possit r. dare. Paulus.

Nemo de domo sua inuitus extrahi debet. Plinianus.

S in duabus actionib⁹ salibi summa maior/ alibi infamia est: p̄ponēda est causa estimationis. vbi autem equiparantur famosa iudicia: et si summam rei disparē habebant: pro partibus accipienda sunt. Paulus.

Ubi cūq; cause cognitio est: ibi p̄tor: desideratur. Idem.

Libertas iestimabilis res est. Gaius.

Ubi seruus nulla actio est. Paulus.

Ere in oibus penalibus iudicijs r. etati/ et pau. fe. dica. l. ex hac. r. de s̄bo. ob. liber homo. si res facta non recipit estimationē. vt. s. de re. diu. sacra. s. fi. in casu fallit vbi liber homo vendit certo precio. vt in sh. de Liber

ture p̄o. s. p̄. alia oia estimatur pecunia. vt. C. de cōsti. hō q̄nq; pecu. l. si. s. ex nemine. sed nō ecōtra pecunia per res. vt recipit s. de fideiuf. l. si ita fideiuf. ac. vnde dicitur omnia sunt estimata: venalia rome. Item hēc estimatio est triplex. nā ē com. nonca. muni/ r. cōuenta/ r. singularis. vt. s. de ac. emp. l. i.

Ubi seruus. pone vt. C. de noxa. si tibi. et dic vt. s. eo. l. q̄b. attinet. naturaliter tamē tenetur vt liber. vt in situ. de fideiuf. s. i.

Ere. de etate pone exemplū in minore delinquente p̄ culpā. vt. C. si aduer. delic. l. i. Itē in senē qui Senex lenius punitur s̄ iuuenis. vt. s. de termi. mo. l. ij. Itē de leui/ s̄ imprudentia pone in eo maiore qui corrupit album. vt iuuenis s. de iurisd. om. iudi. si q̄s id. s. dolum malū. p̄dictis punit. quidē succurrat vel ipso iure. vel p̄resi. vt patet hac distinctione cū minor delinquit/ aut infans: r. ipso iure nō tenetur. vt. s. de rei vendi. q̄b. infans. aut maior/ infante: r. tunc aut per culpā: tunc succurrat p̄ resi. in integ. vt in nichilum teneat. vt. C. si aduer. delic. l. i. in fi. aut dolo: tūc si cuiuslibet agitur nō iuuat. vt. s. de mi. si ex causa. s. si in cōmissum. nisi vt pro cōfesso vel trāfact. habebatur. vt ea. l. s. nūc videndū. Si criminaliter: aut est atrox t̄m: nō subuenit nisi quatenus miseratio etatis. p̄duxe rit iudicē ad mitiorē penā: aut atrocissimā. vt l. caplis. l. Dolo iulie de adul. r. tunc ad nichilū. vt. s. de mino. l. auxilij. delin. s. in delicus. in duobus tamē casib⁹: et si dolo delique. quens r̄nt nō tenetur. p̄mus vt. C. si aduer. delic. l. si seruus. nō sem. r. C. de his qui no. infra. l. pe. maiores enim t̄m tenēt ea per punitur.

Nemo potest vt. s. d. l. ius vo. l. pleriq; r. hoc in civilibus: fec⁹ in criminalib⁹: vt in aut. vt nulli iudici. s. quoniam.

S in duab⁹. pone vt. s. d. solu. in his. s. imperator. r. l. si qd. r. l. cum ex pluribus. Itē facit. s. de pēh. l. in seruorum. r. C. de ince. nup. l. humiles. r. s. de iurciuran. l. nā postea: ibi nec multum.

Ubi cūq; po. ne vt. s. eo. omnia. et facit. s. de dā. infec. l. iij. s. l. r. ij. et ad municipia. ea q̄. Ac.

Libertas. dic vt. s. eo. l. nō est. s. infirma. Itē ad hoc. s. si qua.

Liber Duodecimus.

delicta. **I**tem in tertio: vt. C. de fal. mo. l. i. in fi. r. de impru-
dentia que etiā maiores excusat: pone in eo q̄ rapuit rē
suā credens sibi licere. nam excusatur a pena furti. r. vi
bo. rap. l. non a pena p̄stitutionis si quis in tantis. vt in-
si. vi bo. rap. §. q̄. r. **I**tem p̄t poni in omni actione qua
quis non tenetur

nisi cōmiserit do-
lum: vt in albo di-
xi. **I**tem p̄t poni in
cōtractu dot. im-
penite factō. vt. C.
de rei vro. ac §. et
vt plenius. **I**tem
p̄t poni in l. cor.
de sic. qua q̄s non
tenet sine delo. vt
C. ad le. cor. §. sic.
l. i. r. ad le. cor. §.
sic. l. in lege. r. l. in
fans. r. l. diu. **I**tem
in adulterio: vt. §.

de adul. l. pe. in casu etiā in crimine propter culpā delin-
quentes non excusantur. vt. §. de custo. et exhi. re. l. car-
ceri. r. l. fina. in principio.

Nullum si patiatur dñs seruum delinquere cū phi-
bere nō possit nō patitur. s. crimē cōmitti vel nō pa-
titur crimē. i. criminis penā: hoc nisi in culpa fuerit do-
minus q̄ prohibere nō possit: sicut r. als tenet q̄s de cas-
su si culpa p̄cessit casum. vt in si. qui. mo. re cōtra. ob.
§. ite m. is. et dixi. §. co. contractus.

In eo si stipular⁹ suz a te. r. tu r̄ideas. x. vel cōtra
ualet in. x. si placeat michi r̄hionis diuersitas. vt
§. de r̄bo. ob. l. i. §. cū ad iat. si vero diuersitas in stipula-
tione specierū est: tunc aut vnū stipulor: r. tu r̄ides aliud
r. nō ualet. aut plures. s. species stipulor: tūc aut copu-
latiue/aut disiunctiue: q̄s dic vt in si. de inuti. stipu. §. p̄-
terea. **I**tem pone locauit pro. x. tu sentis de. r. x. valet in. x.
vt. §. l. ca. si tibi decē. **I**tem pone vt. §. de cōsti. pe. l. sed si in
diē §. sed si q̄s. r. **I**tem potest p̄ni q̄n cōceditur alicui q̄s
maius: r. q̄ minus est cōceditur videt: sicq̄ consonabit
regule superiorū. l. nō debet: cui q̄s plus est l. non dz q̄s
minus est nō licere. et dic vt ibi. **I**tem pone in tribus arbi-
tris. vt. §. de arbi. l. diem §. si plures. **I**tem hoc idē potest
assignari in seruitute. nā plus est habere actū q̄ iter: q̄
ergo cōcedit actum r. iter concedere videtur quo ad cō-
moditatem. vt in si. de serui §. actus.

Nemo aliene. si quis obtulit se defensionē aliene
rei. i. cause debet satisfdare cum fideiussoib⁹. vt. §. iudi.
sol. l. si ad defensionē. in fi. r. §. qui satisfda. cogā. l. i. et est
satisfdatio iudi. sol. vt in si. de satisf. §. si. que tria cōnanc:
vt. §. iudi. sol. l. iudicariū solui. dicitur ergo hic defensor
expromissor: q̄ ipse promittit principaliter reo nō oblig-
gante se. vt. §. de dol. l. r. eleganter §. seruus pac. **I**tem be-
ne dicit aliene: q̄ secus in sua. vt in si. de satisfda. §. §. ho-
die. **I**tem hoc in ciuili in criminali non admittit defen-
sor. vt. §. de pub. iudi. l. pe. §. ad crimen. nisi ad allegan-
das causas absentie: r. tunc non satisfdat. vt. §. de p̄cuf.
serui §. publice. Sed an dare volens pignora audiat: vi-
detur q̄ sic: q̄ est equi pollens. vt in si. de re. diui. §. ven-
dite. **C**ōtra videt q̄ nō. vt. §. de p̄o. slip. p̄ctoue. nā pe-
riculū est in custodia pignoriū. **I**tem hec regula fallit in ve-
ris tutorib⁹. vt. C. de adm. tu. l. vi. §. defensionē. **I**tem in
q̄si tutoribus vt orphanotrophis. vt. C. de epif. r. clef. l.
orphanotrophos. et in auf. de ec. ti. §. si. Q̄nq̄ satisfdatio

pro nuda repromissione ponit qua cōtent⁹ actor sit. vt. §.
titu. l. satisfdationis.

Pupillus. pone vt. §. de tribu. l. iij. §. si ipi. vbi pu-
pili scia non inducit tributōiā. **I**tem pone. C. de fal. mo.
l. i. §. puberes. **I**tem pone si patit fieri op⁹ p̄ q̄ aqua plu-

uia et noccat non
p̄iudicat sibi: se-
in maiore: vt. §. §.
aq̄ plu. ar. l. labeo
Item vbi cūq̄ pa-
tiētia alicui p̄iudi-
cat: non p̄iudicat
pupillo vt si q̄s rē
et obliget eo pre-
sente. naz maiori
p̄iudicat: vt. C.
ad vell. si sine. et i
toto illo ḡali pati-
tiētia p̄sensu h̄f
q̄si ad sui cōmo-
dū: vt si agat pati

trium esse factum. **M**ulier
bus⁹ tunc succurrendū est cū
defraudantur: non vt facilius
calumnientur. **G**aius.
Pupillum⁹ qui proxim⁹
pubertati sit capace eē
r. furādiz iurrie factēde. **I**n
heredes⁹ nō solent actiones
trāsire q̄ penales sunt ex ma-
leficio: veluti furti/dāni iurrie
vi bonoz raptoz. **P**aulus.

credit. vt. §. §. siur. l. illō relati. **I**tem hoc nisi sit p̄bratū p̄-
xim⁹. als p̄t delinq̄re: tenet: vt. §. pupillū. r. l. pupill⁹
e. **U**bi institutio te heredē si feceris illud r. illō: vt si q̄s
fieri dz. si r̄o ita: si illud aut illud/alterū. vt. §. de p̄di. in-
si. l. si heredi plures. **I**tem pone eodē modo in slip. vt. §.
de iure do. plerūq̄ in fi. Quid ergo si nō est tibi neq̄ con-
iuncta neq̄ disiuncta: r̄n. intelligitur ex mente proferē-
tis. vt. §. de r̄bo. sig. alienatiōis §. si. Sed q̄d si mens nō
apparet: r̄n. sufficit alterū factū: hic est casus huius
l. maxime q̄ in obsecris q̄s minimū est seq̄mur. vt. §. e.
l. semp. scias et q̄ frequent⁹ p̄iuncta p̄ disiuncta: r. cōtra
ponunt. vt. §. de r̄bo. sig. l. cōiunctionē. r. l. sepe. r. C. de
r̄bo. sig. l. pe. **I**tem facit ad hāc. l. §. de ma. te. l. q̄ vulgo.
r. de re. du. si is q̄ §. cū ita. r. de diuor. r. re. l. si §. at lex. in
gn. r. de cōdi. r. demō. l. cum pupillus §. si.

Mulieribus. pone in muliere intercedēte cui sub-
uenit nisi decipiat. vt. §. ad vell. l. iij. §. r̄ba. iunat §. cum
defendit. s. a dāno dolo eaz non interueniēte. als nō: q̄
sic facilius calūniarent. i. ad decet r̄ides puenirēt. et sic
calūniarent largi⁹ ponit §. §. ad turpil. l. i. §. calūniari.
Item no. aufert occasione delinquēdi. sic. C. de la. lib. tol.
§. sed ne furādiz. **I**tem p̄t poni in muliere iuniter sibi
dotē stipulāte. vt. C. de rei vro. ac. l. i. §. i. **I**tem si accepit
fideiussozē min⁹ idoneū iudicio sibi. vt. §. q̄ satisfda. cog.
l. de die §. minor. **I**tem q̄n in cellū iuris ciuilis ignorātia
cōmiserint. vt. §. de adulte. l. si adultēriū. §. i. ibi. nā si so-
la r. et §. fratres. ibi: nā r. mulieres r. **I**tem viduis sub-
uenitur in quarū domibus c̄bearum negligentā falsa
moneta est fabricata. vt. C. de fal. mo. l. i. §. r̄duas. **I**tem
si ducitur vt non cadant in turpil. l. desistant. vt. §. ad
turpil. l. i. §. actionē. in fi. §. Item si aliquem in fisci de-
tulerint. vt. §. de iure fil. l. iij. in fi.

Pupillū. aliq̄h dicit pupillus prim⁹ infantie. vt in-
si. de inuti. slip. §. furiosus. aliq̄h prim⁹ pubertati
vt h. accipio ergo medium vt a decimo anno r. dimidio
supra mascul⁹ dicit proxim⁹ pubertati: hic talis delin-
quere p̄t: vt hic. r. §. de fur. l. impuberē. r. ad le. adl. sed
et si quēcūq̄ §. sed si infans. excipe adulterium. vt. §. de
adulte. l. si minor. Recur.

In heredes. actio furti est mere penalis hinc inde
vt. §. de fur. si pignoz §. cū furti. r. sic in heredē nō dat.
vt h. et in si. de p̄p. r. tēpo. ac §. non aūt. **I**tem act. le. adl.

est penalis ratione inficiationis et repetitionis. ut in f. ad le. aquil. §. his autē p. bis. et ideo in heredē nō datur nisi in id qd ad eum puenit. ut §. ad le. aq. l. de heratius. §. hanc actionē. Itē actio vi bo. rap. in p. n. est penalis ratione tripli: ut in f. vi bo. rap. et iō non dat in heredē. ut §. vi bo. rap. l. i. §. fi. Itē actio in iuriarū est penalis: qz nichil actori abest: et nichil adest reo. et iō in heredē nō dat. ut in f. de ppe. ac. §. non aut. Sed nūqđ dabitur hīs ca sibus in heredēz de eo qđ peruenit ad fctm: p. rñ. sic sed non pōt hāre nisi in aq. nam in furti actione cum mera pena sit: nil de ea puenit ad heredē. Item de act. vi bo. rap. planum est: qz et in id qđ puenit nō datur. ut §. vi bo. rap. l. i. §. fi. Itē in actiōe iniuriarū nō pōt aliqd puenire. Itē hec regula tenet nisi lra sit ptef. ut §. eo. non solet. 7. l. seq. Itē nōne cōdic. fur. est penalis qñq. ut §. de cōdic. fur. si con dicat: 7. tñ dat heredi. ut in f. de ob. ex. dclie. §. fina. Sed rñ. hec regula loqur qñ actio que est penalis oñ ex ma lesicio. At p dicitio furtiua ē ex variis causarū figuris. ut no. §. de p dcl. fur. si pro fure. §. fi. Itē predicta sunt vera siue sit penalis hincinde: ut in exēplis huius. l. siue ex pte rei tñ: qz tunc non dat in heredē nisi in id tñ qđ puenit ad eum. ut §. de eo p quem fac. e. l. i. §. si plures. §. fi. siue actoris tñ: ut qz accepit a ticio pecuniā ut michi nego ciū per calūniā faceres: quo casu teneris michi: l. 3. nō abst michi aliqd tibi tñ abest: 7. in eo nō est tibi pena. ut §. de calū. et generaliter §. fi. sic in heredem nō dat nisi in id qđ peruenit. ut §. de calū. l. in heredem.

Nichil quo ad effectū: pone ut §. de dol. l. 7. elegā ter §. serui pac. sed fallit qz si habes exceptionē pa cti: et pacifcamur: 7. licet petere: valet qđ nō valeret si ipso iure fuisset liberatus p pactū pmissū. ut §. de pac. si vnus. §. pactus ne. 7. §. sed 7. si pactum.

In toto. si sum absolutus a petitione totius fundi videoz absolutus a qualibet parte: qz pars est in to to. ut §. de excep. rei iudi. si quis cum totū. et repete qđ no. §. eo. l. p. rñ. in eo quod.

In obscuro. si rem aliquā pro. x. libris tibi vēdidi: nec apparet de qua moneta egerimus: et vnus di cat de veronēsbis: alter de imperialibus actum. pmo inspicitur qđ verisimile est. si enim res digna erat. x. li bris imperialibus: vel multo maiorē precio nō est verisi mile eos egisse de vili moneta. si aut non pōt apparere: qz valet minus. x. libris imp. 7. plus. x. lib. veronē. tunc inspicia qđ plerūqz fieri solet. si em est pfectio in ciuitate ut q loquitur de numis de veron. intelligant: tunc videf de eis cōuenisse: sic de ceteris obscuro. sicut diximus. §. e. l. semp. Itē facit isti. qđ ma. nō pos §. idē iur.

Si qđ obligatiōe. pone exēplū. ut §. de calū. l. quin enā. Item pone si testator legauerit creditor meo r. que debeo mei contemplatiōe ut a te liberer: videoz ego capere testū. ut §. de lega. iij. l. si dē cōmissa. §. inter duz. etiam si parum vel nichil habea. ut §. de doñ. cau.

In toto et pars conti netur. **P**aulus. **I**n obscuris inspicit so let qđ verisimilius est: aut quod plerūqz fieri solet. **S**i quis obli dem. **P**retor bonorum pos sessorum heredis loco in omni casu habet. **G**aius.

In toto et pars conti netur. **P**aulus. **I**n obscuris inspicit so let qđ verisimilius est: aut quod plerūqz fieri solet. **S**i quis obli dem. **P**retor bonorum pos sessorum heredis loco in omni casu habet. **G**aius.

In toto et pars conti netur. **P**aulus. **I**n obscuris inspicit so let qđ verisimilius est: aut quod plerūqz fieri solet. **S**i quis obli dem. **P**retor bonorum pos sessorum heredis loco in omni casu habet. **G**aius.

In toto et pars conti netur. **P**aulus. **I**n obscuris inspicit so let qđ verisimilius est: aut quod plerūqz fieri solet. **S**i quis obli dem. **P**retor bonorum pos sessorum heredis loco in omni casu habet. **G**aius.

In toto et pars conti netur. **P**aulus. **I**n obscuris inspicit so let qđ verisimilius est: aut quod plerūqz fieri solet. **S**i quis obli dem. **P**retor bonorum pos sessorum heredis loco in omni casu habet. **G**aius.

In toto et pars conti netur. **P**aulus. **I**n obscuris inspicit so let qđ verisimilius est: aut quod plerūqz fieri solet. **S**i quis obli dem. **P**retor bonorum pos sessorum heredis loco in omni casu habet. **G**aius.

In toto et pars conti netur. **P**aulus. **I**n obscuris inspicit so let qđ verisimilius est: aut quod plerūqz fieri solet. **S**i quis obli dem. **P**retor bonorum pos sessorum heredis loco in omni casu habet. **G**aius.

In toto et pars conti netur. **P**aulus. **I**n obscuris inspicit so let qđ verisimilius est: aut quod plerūqz fieri solet. **S**i quis obli dem. **P**retor bonorum pos sessorum heredis loco in omni casu habet. **G**aius.

In toto et pars conti netur. **P**aulus. **I**n obscuris inspicit so let qđ verisimilius est: aut quod plerūqz fieri solet. **S**i quis obli dem. **P**retor bonorum pos sessorum heredis loco in omni casu habet. **G**aius.

mor. l. mortis ca. §. l. Itē pōne. §. ad le. fal. querebat. 7. l. nefennū. §. fi. sed si fiat hec liberatio cā donatiōis: an cri gitur donatiōis insinuatio si est vltra quingētos anr. vel solidos: quidā q non. arg. §. de dona. l. modestinus sed certe ibi nō erat p̄sens debitū: sed p̄ tēpora. argu. C. de vsur. l. vsure. 7. facit. §. q in frau. credi. l. in fi. e. Non pōt. si dolovelet metu me induxisti ad pmit tendū tibi: nil vis deris accepisse. i. accepisse: cū habes excep. doli v̄l metus. ut §. l. pri. ni chyl. Sed op. si tibi inferenti metū nō queritur: ergo nec ego p̄do. ergo nō habeo excep. qđ me. cau. q̄ dā:

Nichil consensu. emptio locatio 7 similes sunt bo ne fidei: 7 habet futū esse 7 vellimentum ex consen su. ut in f. de act. §. actionū. 7 de obligatio. ex consensu. si ergo sunt per metum rescinduntur p excep. 7 pact. qđ me. ca. ut §. qđ me. cau. l. metū. §. sed qđ pretor. ergo me tus est p̄trarius cōsensu: cū vnū conseruat alterū de struat. Sed op. in metu est consensus: licet coactus et si sit heres coactū adire. ut §. qđ me. cau. l. si mulier. et trāf sus quā fert dominū. ut. C. qđ me. cau. l. si vi. 7 datur actio licet doq cō detur exceptio ut dix. et probaf. C. de inuti. stip. l. dolo. sensu ergo cōsensu est cōtrarius cōsensu. Sed rñ. coactus cō sensu est cōtrarius spontaneo non simpliciter. Itē op. non cōsentire est magis cōtrariū. Sed dic q̄ hyperboli ce loqur: sic §. de iurisd. om. iudi. si p errorem. Vel dic spontaneo consensu nil plus cōtradicit q̄ coactus. Itē oppo. si dolus dat cām contractū ipso iure est nullus. ut §. b. dol. 7 elegāter. circa p̄n. sed in metu inest dolus. ut §. qđ me. cau. l. si cum ex. §. cū. Sed rñ. illud qđ dicit in. l. 7 elegāter. est de dolo simplici cui metus nō est mixtus. Item no. q̄ dicit vis 7 metus sm antiquos. Sed hodie idem est vis. s. cōpulsio de qua hic dicit: qđ metus. ut §. qđ me. cau. l. i. et sic pone 7 pro id est.

Non capif. i. de capif. et pone in minore q̄ emit ser uum necessariū q̄ postea decessit. ut. C. de in integ. res. l. mi. l. nō videtur. 7. §. de mi. l. verū. §. item non restituef. h. Non videtur. pone ut §. de iurisd. om. iudi. si per errorem. 7 de iudi. l. i. in p̄n. 7. C. loca. l. ad probationē. 7 dic de errore facti: sic si iuris qui nocet. ut §. b. p̄fel. l. nō fatetur. Itē in hoc nisi sit cōis error facti: qz tūc facit ius ut §. de offi. p̄to. l. barbarus. 7 de suppel. lega. l. i. in fi. Itē arg. h̄ huic legi. §. ad le. fal. l. i. §. si legatarius.

Pretor. quantū ad effectū eiusdē iuris est bonorū possessor. cuius est heres. nāybiūqz heres de iure

num exigit. ut §. qđ me. cau. l. sed et si partus. §. iul. qđ est falsum: imo habeo actionē 7 exceptionē. ut eo. titu. l. merū. §. sed qđ p̄tor. Rñ. si beneficiū edicti qđ me. cau. michi nō subueniat: dānsū patior: qz solidum soluere co gor. Sed quia beneficiū michi datur: dicit q̄ dānsū pati nō videoz. hec eadē questio fit in dāno iniuria dato. Itē in eo qui tēporali ac. tenebatur et cuius negocia gesfit: 7 dum gereret a se non exegit. ut §. de nego. ges. diuortio. et eadem respō. adhibetur fm h̄zo.

Nichil consensu. emptio locatio 7 similes sunt bo ne fidei: 7 habet futū esse 7 vellimentum ex consen su. ut in f. de act. §. actionū. 7 de obligatio. ex consensu. si ergo sunt per metum rescinduntur p excep. 7 pact. qđ me. ca. ut §. qđ me. cau. l. metū. §. sed qđ pretor. ergo me tus est p̄trarius cōsensu: cū vnū conseruat alterū de struat. Sed op. in metu est consensus: licet coactus et si sit heres coactū adire. ut §. qđ me. cau. l. si mulier. et trāf sus quā fert dominū. ut. C. qđ me. cau. l. si vi. 7 datur actio licet doq cō detur exceptio ut dix. et probaf. C. de inuti. stip. l. dolo. sensu ergo cōsensu est cōtrarius cōsensu. Sed rñ. coactus cō sensu est cōtrarius spontaneo non simpliciter. Itē op. non cōsentire est magis cōtrariū. Sed dic q̄ hyperboli ce loqur: sic §. de iurisd. om. iudi. si p errorem. Vel dic spontaneo consensu nil plus cōtradicit q̄ coactus. Itē oppo. si dolus dat cām contractū ipso iure est nullus. ut §. b. dol. 7 elegāter. circa p̄n. sed in metu inest dolus. ut §. qđ me. cau. l. si cum ex. §. cū. Sed rñ. illud qđ dicit in. l. 7 elegāter. est de dolo simplici cui metus nō est mixtus. Item no. q̄ dicit vis 7 metus sm antiquos. Sed hodie idem est vis. s. cōpulsio de qua hic dicit: qđ metus. ut §. qđ me. cau. l. i. et sic pone 7 pro id est.

Non capif. i. de capif. et pone in minore q̄ emit ser uum necessariū q̄ postea decessit. ut. C. de in integ. res. l. mi. l. nō videtur. 7. §. de mi. l. verū. §. item non restituef. h. Non videtur. pone ut §. de iurisd. om. iudi. si per errorem. 7 de iudi. l. i. in p̄n. 7. C. loca. l. ad probationē. 7 dic de errore facti: sic si iuris qui nocet. ut §. b. p̄fel. l. nō fatetur. Itē in hoc nisi sit cōis error facti: qz tūc facit ius ut §. de offi. p̄to. l. barbarus. 7 de suppel. lega. l. i. in fi. Itē arg. h̄ huic legi. §. ad le. fal. l. i. §. si legatarius.

Pretor. quantū ad effectū eiusdē iuris est bonorū possessor. cuius est heres. nāybiūqz heres de iure

num exigit. ut §. qđ me. cau. l. sed et si partus. §. iul. qđ est falsum: imo habeo actionē 7 exceptionē. ut eo. titu. l. merū. §. sed qđ p̄tor. Rñ. si beneficiū edicti qđ me. cau. michi nō subueniat: dānsū patior: qz solidum soluere co gor. Sed quia beneficiū michi datur: dicit q̄ dānsū pati nō videoz. hec eadē questio fit in dāno iniuria dato. Itē in eo qui tēporali ac. tenebatur et cuius negocia gesfit: 7 dum gereret a se non exegit. ut §. de nego. ges. diuortio. et eadem respō. adhibetur fm h̄zo.

Nichil consensu. emptio locatio 7 similes sunt bo ne fidei: 7 habet futū esse 7 vellimentum ex consen su. ut in f. de act. §. actionū. 7 de obligatio. ex consensu. si ergo sunt per metum rescinduntur p excep. 7 pact. qđ me. ca. ut §. qđ me. cau. l. metū. §. sed qđ pretor. ergo me tus est p̄trarius cōsensu: cū vnū conseruat alterū de struat. Sed op. in metu est consensus: licet coactus et si sit heres coactū adire. ut §. qđ me. cau. l. si mulier. et trāf sus quā fert dominū. ut. C. qđ me. cau. l. si vi. 7 datur actio licet doq cō detur exceptio ut dix. et probaf. C. de inuti. stip. l. dolo. sensu ergo cōsensu est cōtrarius cōsensu. Sed rñ. coactus cō sensu est cōtrarius spontaneo non simpliciter. Itē op. non cōsentire est magis cōtrariū. Sed dic q̄ hyperboli ce loqur: sic §. de iurisd. om. iudi. si p errorem. Vel dic spontaneo consensu nil plus cōtradicit q̄ coactus. Itē oppo. si dolus dat cām contractū ipso iure est nullus. ut §. b. dol. 7 elegāter. circa p̄n. sed in metu inest dolus. ut §. qđ me. cau. l. si cum ex. §. cū. Sed rñ. illud qđ dicit in. l. 7 elegāter. est de dolo simplici cui metus nō est mixtus. Item no. q̄ dicit vis 7 metus sm antiquos. Sed hodie idem est vis. s. cōpulsio de qua hic dicit: qđ metus. ut §. qđ me. cau. l. i. et sic pone 7 pro id est.

Non capif. i. de capif. et pone in minore q̄ emit ser uum necessariū q̄ postea decessit. ut. C. de in integ. res. l. mi. l. nō videtur. 7. §. de mi. l. verū. §. item non restituef. h. Non videtur. pone ut §. de iurisd. om. iudi. si per errorem. 7 de iudi. l. i. in p̄n. 7. C. loca. l. ad probationē. 7 dic de errore facti: sic si iuris qui nocet. ut §. b. p̄fel. l. nō fatetur. Itē in hoc nisi sit cōis error facti: qz tūc facit ius ut §. de offi. p̄to. l. barbarus. 7 de suppel. lega. l. i. in fi. Itē arg. h̄ huic legi. §. ad le. fal. l. i. §. si legatarius.

Pretor. quantū ad effectū eiusdē iuris est bonorū possessor. cuius est heres. nāybiūqz heres de iure

num exigit. ut §. qđ me. cau. l. sed et si partus. §. iul. qđ est falsum: imo habeo actionē 7 exceptionē. ut eo. titu. l. merū. §. sed qđ p̄tor. Rñ. si beneficiū edicti qđ me. cau. michi nō subueniat: dānsū patior: qz solidum soluere co gor. Sed quia beneficiū michi datur: dicit q̄ dānsū pati nō videoz. hec eadē questio fit in dāno iniuria dato. Itē in eo qui tēporali ac. tenebatur et cuius negocia gesfit: 7 dum gereret a se non exegit. ut §. de nego. ges. diuortio. et eadem respō. adhibetur fm h̄zo.

Nichil consensu. emptio locatio 7 similes sunt bo ne fidei: 7 habet futū esse 7 vellimentum ex consen su. ut in f. de act. §. actionū. 7 de obligatio. ex consensu. si ergo sunt per metum rescinduntur p excep. 7 pact. qđ me. ca. ut §. qđ me. cau. l. metū. §. sed qđ pretor. ergo me tus est p̄trarius cōsensu: cū vnū conseruat alterū de struat. Sed op. in metu est consensus: licet coactus et si sit heres coactū adire. ut §. qđ me. cau. l. si mulier. et trāf sus quā fert dominū. ut. C. qđ me. cau. l. si vi. 7 datur actio licet doq cō detur exceptio ut dix. et probaf. C. de inuti. stip. l. dolo. sensu ergo cōsensu est cōtrarius cōsensu. Sed rñ. coactus cō sensu est cōtrarius spontaneo non simpliciter. Itē op. non cōsentire est magis cōtrariū. Sed dic q̄ hyperboli ce loqur: sic §. de iurisd. om. iudi. si p errorem. Vel dic spontaneo consensu nil plus cōtradicit q̄ coactus. Itē oppo. si dolus dat cām contractū ipso iure est nullus. ut §. b. dol. 7 elegāter. circa p̄n. sed in metu inest dolus. ut §. qđ me. cau. l. si cum ex. §. cū. Sed rñ. illud qđ dicit in. l. 7 elegāter. est de dolo simplici cui metus nō est mixtus. Item no. q̄ dicit vis 7 metus sm antiquos. Sed hodie idem est vis. s. cōpulsio de qua hic dicit: qđ metus. ut §. qđ me. cau. l. i. et sic pone 7 pro id est.

ciuili habet directam actionem et bono. pot. vtilen. in casibus tñ deterioris conditionis est heres qñ bono possessor. vt s. de p. tab. l. si ex duobus. et de le. pre. bo. pot. l. si duobus.

Queditor. si consentiat creditor debitoris simpliciter pignus alienari: perit pignus alienatione secuta:

nisi dicat consentio saluo meo iure. vt hic. et C. de remis. pig. cu re. et s. qui. mo. pig. vt hypo. sol. si debitor. s. si. et l. si. sicut. s. si volu. tate. si autem non consentiat expressim eo tñ sciēte aliene tur cuz putet ius suū vbiq durare sibi nō preiudicat. vt. d. l. si. sicut. s. non videtur.

Quoniam ex pluribus. eade res pot michi dari ex pluribus

causis: vt si res aliena michi legata fuerit: eamq postea em i debetur michi ex causa legati et ex causa emptio nis: et vtrūq potero intēdere actionē. vt in l. i. de leg. s. si res aliena. dominiū aut rei non nisi ex vna cā pot acqri vt s. de acq. pos. l. iij. s. ex pluribus. et ad l. fal. fundo. scz vel vsucapione vel traditione. vt. C. de pac. l. traditionibus. et in legato sola heredis adiectione. vt. s. de le. i. l. si tibi homo s. cuz seruus. et alijs modis q dicunt in l. i. de re. di. s. singulorū. vsqz in fi. Et ex hac ratione si ago reuē di. p. aliq re et succūbā: repellar postea agēs: qz cū nō erā dñs nisi ex vna causa: illā videor in iudiciū deduxisse. nō sic si egi personali: qz ex multis causis pot deberi. vt. s. de excep. rei iudi. l. si mater. s. eandē. et l. et eadē qstio. s. actioes. Sed videt posse. pbari dominiū queri ex plu ribus causis. cum em vsucapio sit dominiū acqstio. vt. s. de vsucap. l. vsucapio. contingit ex pluribus causis. vt s. de vsuca. l. iij. s. ex pluribus. vsucapio aut ex possessio ne. pcedit: vt in diffinitione vsucapionis cōtinet. nam di citur p cōtinuationē possessio. sine possessione em vsuca pio non procedit. vt. s. de vsuca. l. sine pos. et etiam cepra desinit si interrūpitur pos. vt eo. ti. l. naturaliter. Sicut er go pos. contingit ex pluribus causis: ita et vsucapio. ergo et dominiū. Rñ. qz dicit tñ ex vna causa qri dominiū. ve rū est si accipias causam primā. s. vsucapionē cuius vsuca. multe sunt cause et tituli possidēdi q sunt causa remota ad dominiū. sic et als ex causa proxia et remota: vt ecce superbia inflat: charitas aut edificat. hec est vera qz sus perbia est proximo: causa inflationis. at si dicas sciētia inflat: et falsa est: qz sciētia est causa remota. nā sciētia su perbia et superbia inflationē generat. Itē ad hoc. s. de excep. rei iudi. cū de hoc. et d. ob turpē cau. si ob turpē

Aliud. si vendā tibi rem aliquā: et emncatur teneor de euic. etiā si non pmisi. vt. C. de euic. l. nō dubita tur. si autē vendēti consentiā: non teneor de euic. nisi pre cium accipiā. vt. s. de euic. l. quidā. l. si precium non ac cipiā circa ius meū michi preiudicat. vt. C. de re. pi. l. ij. d. Refertur. si publice populus vocetur. s. per tubaz vel campanā: vel voce preconiā. licet non omnes veni ant: videntur omnes facere qd faciunt qui venerunt: si modo due partes veniant. et maior pars illarum duarū

partū consentit. vt. s. qd cuiusqz vniuersi. l. nulli. Itē si faciat maior pars eorū qui presūt vniuersitati et deputa ti loco toni: ciuitatis: vt decuriones. vt. d. l. nulli. s. ad mu nicipa. l. municipes. et l. qd maior. et habet locuz in electi one et in contrahibus et etiā in commissione pene: si ve

niat contra cōtra torem si viueret. Idem.

In iure ciuili receptum est quoties per euz cul tus interest conditionē nō im pleri fiat quominus impleat perinde haberi / ac si impleta conditio fuisset. qd ad libera tem et legata et ad heredū in stitutiōes perducitur: quibus exemplis stipulatiōes quoqz cōmittuntur: cū per pmissozē factū esset qminus stipulatoz cōditio peret. Pau. Ne propter necessita

ta contra. s. de aqua plu. arcen. si autem. Accur. e. Absurdum. pone vt. l. eo. qd ipsi. et facit. s. in his. s. i. sed op. testator sciens rem alienā non vsucapit nec heres sed legatarius sic. vt. s. de dier. et tēpo. p. testip. l. an vitū. que est contra. et l. cum heres. sed non habet plus iuris nunc cum in caput habere. habebit tamē postea per vsucapionem. Accur.

In iure ciuili. regulā premittit cui dat quattuor et re pla. pūmū de libertate vt si testator leget libertatez slich. si. x. det heredi. vel si ei seruierit per annū: per he redē itet quominus impleat conditio. vt. C. de condi. in ser. l. si. et s. de statuli. l. iij. in prin. et s. si. scōz in legato: vt lego tibi fundū si decē heredi des. vt. s. quando dieo le ga. ce dit. l. v. s. itē si qua. et de condi. et de. cū pupillus. etiā de institutiōe dic: institutio te herede si. x. nico de deris. q dicitus als erat futurus legitimus ab intestato. vt. s. de con. inst. l. iij. de statp. vt si pmiseris michi. x. si ascē dam hodie capitoliū et me impediās. vt. s. de condi. et de mon. l. iure ciuili. vbi est lex de verbo ad verbū. Sed qd si promiseris michi. x. si te viceris postea resistis quomi nus te vincā: Rñ. nō habetur pro impleta qz tacite fuit actū vt possis resistere et sic habetur pro expreso. vt. s. si cer. pe. l. cū quid. Itē qd si impediō per aliū: Rñ. nō has betur pro impleta. vt. s. de condi. et demō. l. quibus di. ni si in libertate. vt. C. de condi. infer. l. si. Item quid si per casum: Rñ. dicit hoc et superiori casu. vt no. C. de insti. et substi. l. i. Itē qd dicit cuius interest. dic fm Bzo. s. pū cipaliter: puta qz conditioe exsistente incidit in obligatiōe. Uel qd fusi est vel erit ab eo recedit. Ar. optimum s. de pac. l. fideiussois. in dāno eniz spectat interesse nō in lucro nisi vbi lex exprimit. vt. s. de acti. erup. si sterilis. s. cū per venditorē. nisi dicas hodie corectū per legē C. de sen. que pro eo. l. vnica. Itē non inspicitur ratione affectionis. vt. s. de ope. seruo. l. vlti. et ad. l. aquil. si seru uum meū. nisi vbi lex diceret. vt. s. de tu. et ra. dist. l. i. s. si nōnullos. et s. manda. cum seruus. Accur.

Que propter. pro captiuis redimēdis ex necessitate Rei sa rei sacre alienatio permittit. vt. C. de sac. san. eccl. cre alieci l. antepe. hoc non trahitur vt indistincte alienatio per: natio mitatur. vt. s. l. qd contra. nisi eadem aut maior ratio alicz p mitat.

Dñum an ex pluribus causis qri possit.

ess. vt pro cis alēdis. arg. s. de legi. 1. senatuscō. nō pfit. 7. s. de cloac. l. si. itē pone vt. s. cōi. diui. l. s. ius. s. i.

Alius. et cōceden. si. puta in emphyteosim: 7. dic q hoc regula fallit: qz aliq possunt viderē 7. nō dona- re vt tutor/curator/pfesor/7. similes. vt. s. de fur. interdū. s. qui tutelā. 7. s.

de pac. s. iuris. s. si curator. 7. C. de pac. l. pactū tu. et. de trāfac. l. ptes.

Ite filius 7. seru⁹ habentes liberā. vt. s. de pac. l. con- trarij. s. si filius

Ite 7. cōtra qnqz permittitur dona- tio non veditio. vt C. de sōdis. cuf. l. s. i. 7. s. i. emphi- teosis pmitit vbi nō veditio. vt. C. de sacrosan. eccl. aut. perpetua.

Enalta. vt furti 7. siles vt insti. de ppe. et tēpo. ac s. penales. et facit. s. eo. oēs. 7. s. e. pupill⁹. et qd nō. s. eo. non solet. 7. l. seq. 7. s. de acf. 7. ob. l. omnes. s. si.

Aliquis aliud est alienare: 7. aliud consentire. vt s. l. pti. aliud. et q pot pmi. s. alienare: vt creditor pignus ex pacto pot 7. scdm. l. cōsentire debitori alienā- ti: 7. p id tollitur pignus. vt. s. qui. mo. pig. vel hypo. sol. sicut s. si voluntate. hoc fallit qn nō venit dies soluedi: qz non pot viderē: sed pot consentire vendēti. Itē fallit vbi minor. xxx. an. non pot seruum manumittere: nō pot- test cōsentire debitori manumittere volēti sibi obligatū. vt. s. de manu. vni. si pater. s. si. Itē fallit. C. de pac. l. si.

Sco do diaf q qui nō pot donare nec donān cōsentire: vt filius 7. seruus etiā si liberā habeāt ad ministratōnē. vt s. de pac. l. s. iuris. s. si filii. Itē vir vxori nec donat/ nec aliq donātū p̄sentit. vt. s. de do. iter. vi. 7. vxo. l. iij. s. nō tñ.

Qui rem. qui aliū defendit sine mādato nō est locu- ple: vt euitet satisfda. iudi. sol. vt. s. de. pcur. si mi- nor. s. is qui. 7. l. 7. si p̄sul. 7. l. nō videt. 7. s. e. in eo qd. s. i. sed si cum mandato domini pro eo satisfdat. vt. s. iudi. sol. l. si ad defendendum.

Non videtur. pmissisti michi rem alienā dare: nō li- beraris tradēdo: qz nō facis meā cum nō sit tua. vt s. de s. bo. obli. vbi autē nō. s. si. 7. insti. de acf. s. si citaqz. nisi ex natura tract⁹ pambult ponat. p tradere: vt si rē empti stipulatus sum dari. nā tātū videt. pmittere qe- tum iudicio empti prestare cogitur. vt. s. de vsur. si stipu- latus. Iudicio autem empti non cogitur veditio: facere rem accipientis. vt. s. de acf. emp. l. ex empto. Itē qnqz dicitur dari quo ad op̄tionē: qd non datur quo ad veri- tatē. vt. s. de iure dof. si serui. Item quādoqz ponitur p tradere ex natura cōtractus qui fit: vt do tibi rem ex cā cōmodati vel inspicendam. vt. s. cōmo. l. eum. s. si rem. sic 7. s. loca. si vno. s. si verbo donationis.

Qui iussu. pone casum vt. s. ad sill. si qd quasi. Itē in executōibus et apparitōibus et exequentiōibus sen- tētiā iuste lataz precepto iudicis. sed quid si nō iuste? dicunt quidam ei non parendum: 7. qui paruērit tenet.

Tu dicit aut precepit aliquid exercendo suum officium: aut sicut quilibet puuatus: primo casu qui patet: nec in dolo: nec in culpa est: vt in domo diruēda et similibus suis iniustum sit preceptum iudicis: 7. hoc propter re- rum iudicatarum auctoritatē. vt. s. ad trebel. seruo inuī- to. s. cū pretor. et propter publicaz vtilitatē q est vt maleficiā punian- tur. vt. s. ad. l. ad. l. ita vulneratus in quibus puniēdis subiecti p̄stare de- bent suū auxiliū. vt. C. de his q la- tro. vel alt. cri. l. iij. 7. C. de ept. 7. cle. si quis in hoc. et qz presumendū ē iuste lataz sicut ius- raut. vt. C. ad le. iul. repe. l. si. s. 7. li- cet. Ceterū si dica- tur nō esse paren- dū qz sit iustus de- cretū: ergo 7. vbi ē

Qui rem alienam defen- dit: nunq locuples ha- betur. **A**lpianus.

Non videtur data/ q deo tēpore quo dantur accipientis non fiant. **Q**ui iussu iudicis aliquid facit: nō videtur dolo malo facere: qz parere necesse habet. **I**dem.

Apienda occasio est que prebet benignius r̄sum. **Q**d factū est cū in obscuro fit: ex affectione cu- iusqz capit interpretatōez.

Is dānum dat **I**dē.

Iusqz capit interpretatōez.

Is dānum dat **I**dē.

iusā differē pene ipositio: qz fieri p̄dictiones in singulis cās poterit: qd est absurdū 7. euitabile. vt. s. de car. edi. l. i. s. hz si qd nō. 7. s. d trāfac. cū hi. s. si cū lis. Si vō nō exequatur officium suū: dico nullatenus parēdum etiā si ius precipiat: nisi in reuerentiē exhibitiōne. vt. s. de i- ius vo. l. generaliter. Nec ob. qz iurant subiecti parere omnibus preceptis: quia restringitur ad ea de quibus verisimiliter est actum. argu. s. de pigno. l. obligatiōne. In casibus non solū nō obedire: sed etiam debēt resiste- re officiales sui. vt. C. de appel. l. qm iur. 7. C. qui manu. non pos. l. hic quidem. s. seruus. azo. licet autem pareā obedienti quando exequendo suum officiū precipit: tpe tamen iudex tenetur vel finito magistratu si de maioribus est: vel etiam eo durante si de minoribus. vt. s. de iniur. nec magistratibus. 7. ad le. aquil. quemadmodū. s. magistratus. p̄dicta distinctio in atrocibus potest intelligi. at in his in quibus non est dolo: etiam extra officium parens excusatur. vt no. s. ad le. aquil. liber ho- mo. et facit. s. eo. ad ea. Recursus.

Apienda. pone vt. s. de p̄si. si p̄ses. Item. s. de re iudi. inter pares. Item. s. de arbi. diem. s. si plu- res. Item. s. de condi. indebi. dominus testamēto. et fa- cit. s. eo. semper in dubijs.

Qd factum. rem alienam legauit: 7. dubium est fut- sciens vel ignorans: certe ex affectione quā habeo ad le- gatariū qz sit coniuncta p̄sona: habeo pro faciente quan- tū ad substantiā legati/ 7. ignorauit. vt. C. de lega. cū alie- nā. Item pone. C. de inoffi. testa. l. iij. Item pone. C. de insti. 7. subli. generaliter. s. cum autem.

Sdamnū. pater vel dominus aliquid nimis atrox iubentes filiis vel seruis facere: precipiēs tenetur obediens excusatur. vt. s. de acf. 7. obli. l. serui. Quid autem si precipiens nullū ius imperādi habuit? Joh. vterqz tenetur. Azoz alij distinguūt: vt. s. ad le. aquil. li- ber homo. 7. facit. s. de iniur. nō solum. in p̄n. 7. s. eo. hoc iure. s. l. 7. s. de vi 7. vi arma. l. i. s. quotiens. 7. s. eo. ad ea. 7. s. proxi. l. non videtur. s. qui iussu.

Quod pendet, pone in conditionali obligatione que pendet nec habetur perinde ac si conditio extitisset cum nec cessit nec venit dies. vt in l. i. de h. bo. oblig. §. ex conditionali. r. §. de verbo. sig. cedere. Item pone §. ad mac. l. i. §. si pcedat. §. ar. §. §. v. i. pos. mit. l. i. §. si in d. d.

Promo ideo. promisit michi ticus: vt si qd pro eo suis creditoribus soluerim id michi restituet nō id teneor creditoribus eius: idē et si non essem stipulatus. nam repeterem si solueri: r. tamē teneor. Item pone §. de aqua plu. arcē. l. i. §. apud ferocē. Fallit autē hec regula i procuratore r. gestore qmichi tenetur: eo q pecuniam meam mutauerint vt saltē michi cedāt actiōes. Itē fallit

in duobus locis cōmune seruum habentibus. nā quilibet in solidum de peculio potest conueniri: qz repetitur a socio qd presertit. vt. §. de pecu. r. ancillarū. §. si quis cū seruo. Itē fallit. §. ad le. fal. qui fundū. §. si tu ex parte. sed non aperit ibi teneri in solidum in quartam vel vltra quartam pendente conditione heredis. Accur.

Actum. pone vt. §. de iurisd. om. iudi. l. i. Itē pone. §. de fer. l. i. §. si vero. Item. C. qui pro sua iur. l. i. Sed arg. contra. §. in ius vo. vt eant. l. i. §. sed illud bene pertinet ad eum. Accur.

Cōtrahenda. pone vt. §. de cōtrahen. emp. l. cum in lege. Sed §. in eo. n. l. i. in emptō. in pn. Sol. ibi in accessorio: hic in principali. vel ibi sic ab emptore fuit dictum: r. sic cōtra eum intelligendū. Item contra. §. de iudi. si quis in rē. So. aliud in iudicijs. Item contra. §. loca. l. in lege. So. ibi ideo pro locatore vt nichil operentur quedā verba in pacto apposita. Cetera dic vt no. §. de pac. l. veterib. r. facit. §. de pben. emp. l. labeo. Si autē ambiguitas est talis: vt fm intellectū loquēns possit valere: fm alterius non: vt si rem venditā cōueniēti michi dare bono. hodie intelligim⁹ de hac bononia: vt nō pcreat cōuentio. l. p. me. vt. §. de h. bo. ob. l. quotiens.

Cōndēnatione. quidā intelligunt hanc. l. in filijs et parentibus r. patronis: r. ceteris quibus alimēta cogimur p̄stare: vt illi debitores nobis sic condemnentur. Alij q dānantur in quantū facere possunt in solidum dānentur. sic em̄ dicit in q̄ntum facere possit. vt in l. i. de ac. §. pe. sed Jo. gñaliter in oib⁹. r. qd in. d. l. dē in q̄ntū facere possit: subaudi cōmode r. honeste. nec em̄ v̄ fieri posse qd nō pōt fieri honeste. vt. §. n. i. nepos. pculo. vel dicit in q̄ntum rē. nō deducto ere alieno. vt. §. de re iudi. l. i. sunt. Cōtra eos est et in donatore: in q̄ expresse dē ducendū ne egeat: r. tñ nō inueniē q̄ debeat alere donatariū. vt. §. de re iudi. l. cū ex cā. Itē hz eos qd differret ceteri debitorum ab his si r. hi in solidū tenerentur: sed rident: qz hi

non tenentur post quadrimestre tempus ad vsuras cētesimas: sed ceteri sic.

Cum verbum. pone vt. §. titu. l. i. hec verba. Itē §. de vsuris. l. videamus. §. in fauiana. et facit. §. titu. l. i. plus est. r. l. restituere.

narum que in id quod facere possunt damnantur: nō totum qd habent extorquendum est sed et t̄parum ratio habenda est ne egeant. **C**um verbū restituas/lege inuenitur: et si non specialiter de fructib⁹ additū est: tamē et fructus sunt restituendi. **C**unicuiq⁹ sua mora nocet: qd r. in duob⁹ re: is pmittēdi obseruat. **D**olo facit qui petit quod restitutus est. **I**dem.

Qui pōt facere vt possit cōditori parere: iā posse videtur. **Q**uis si velit habere nō pōt: id repudia-

est restitutus: secus si alij. vt. §. fo. ma. si socer. §. luct⁹. Itē hz locū hec regula in petitorijs: sec⁹ in possessorijs. vt. §. quo. le. l. i. §. i. sed dicās idē in possessorijs si incōtinenti velit de suo iure docere. vt. §. de car. edic. l. i. §. cau se. sed fallit in auf. detriē. r. semis. §. illud. et adde quod no. §. eo. inuitis. §. i. r. §. de excep. do. l. dolo.

Qui pōt. pone vt. §. de pben. emp. l. labeo feri. si michi bibliotheca. Itē pone vt. §. de le. ij. si qd seruo. vbi seruo libertas p̄ fideiō. r. r. relicta sunt. nā heres tenetur ad vsuras de illis. x. cū poterat manumittēdo aperire viā petendi. r. et sic nō pōt se excusare: quasi existētī seruo dare nō debuerit vel nō potuerit: cū nichil p̄pūsi habere possit. Itē pone. §. de cōdi. r. demō. l. i. cui legatū §. si cui recte. Itē pone. §. qui. ad liber. p̄cla. nō l. i. lucius. §. sed his q̄ adhuc. sed in eadē. l. fallit hec regula in eo cui relicta est libertas sub cōditōe q̄ erat in ipsius potestate. nā r. si panā se venūdari/nō denegabit ei libertatis. p̄clamatō q̄si nō possit imputari q̄ in libertatē nō. p̄clamauit: r. qz nō poterat. nec em̄ adhuc extitit conditio: sed tñ ipse poterat facere r. adimplere cōditōne vt possit p̄clamare: nec hoc sibi imputabit. Itē fallit. §. de acqui. here. is q̄. vbi dicit is demū potestatiua pōt facere vt possit acq̄rere: ergo pōt repudiare qd falsum est. vt. §. de acq̄. here. is qui heres. Item ponere potes vt. §. si quis omif. cau. testa. l. i. §. que sub conditione. et facit. §. quib⁹ ex cau. mato. l. ei quoqz. r. l. seq.

Quis qd. pone in legato sub cōdi. relicto. vt. §. de les. ga. §. si ita sit scriptū. §. si sub cōditōe. Itē pone l. herede sub cōditōe instituto. vt. §. de acq̄. herf. l. i. §. q̄ heres. §. pactū valet: vt. §. de pac. r. heredi. §. filia. r. de mino. l. i. §. si qd minor. r. C. de pac. l. i. r. est rō: qz pactū nūc auctoritate duoz vnde maioris est firmitatis: sed fm hoc si pōt petere: ergo r. repudiare pōt. sed cōtra in decretali bonoz pos. que pōt peti: non tamē repudiari. vt. §. de suc

Cunicuiq⁹. si fideiussoz ē in mora: non nocet reo quomin⁹ interitu specti libere: §. i. §. de h. bo. ob. l. cū filij. r. l. mora. itē si duo rei sunt debēdi altero interpellato alter liberat interitu rei: §. ipe teneat. vt. §. de vsur. l. mora. in fi. nisi sint socij. tunc mora est vni⁹ mora al: socij socij nocet. vt. §. §. de duo. reis. l. pe. q̄ cet. est contra.

Dolo. pone in viro qui soluto mrimio petit dotē a p̄e mulieris hoc si et a q̄ petit

est socer. §. luct⁹. Itē hz locū hec regula in petitorijs: sec⁹ in possessorijs. vt. §. quo. le. l. i. §. i. sed dicās idē in possessorijs si incōtinenti velit de suo iure docere. vt. §. de car. edic. l. i. §. cau se. sed fallit in auf. detriē. r. semis. §. illud. et adde quod no. §. eo. inuitis. §. i. r. §. de excep. do. l. dolo.

Qui pōt. pone vt. §. de pben. emp. l. labeo feri. si michi bibliotheca. Itē pone vt. §. de le. ij. si qd seruo. vbi seruo libertas p̄ fideiō. r. r. relicta sunt. nā heres tenetur ad vsuras de illis. x. cū poterat manumittēdo aperire viā petendi. r. et sic nō pōt se excusare: quasi existētī seruo dare nō debuerit vel nō potuerit: cū nichil p̄pūsi habere possit. Itē pone. §. de cōdi. r. demō. l. i. cui legatū §. si cui recte. Itē pone. §. qui. ad liber. p̄cla. nō l. i. lucius. §. sed his q̄ adhuc. sed in eadē. l. fallit hec regula in eo cui relicta est libertas sub cōditōe q̄ erat in ipsius potestate. nā r. si panā se venūdari/nō denegabit ei libertatis. p̄clamatō q̄si nō possit imputari q̄ in libertatē nō. p̄clamauit: r. qz nō poterat. nec em̄ adhuc extitit conditio: sed tñ ipse poterat facere r. adimplere cōditōne vt possit p̄clamare: nec hoc sibi imputabit. Itē fallit. §. de acqui. here. is q̄. vbi dicit is demū potestatiua pōt facere vt possit acq̄rere: ergo pōt repudiare qd falsum est. vt. §. de acq̄. here. is qui heres. Item ponere potes vt. §. si quis omif. cau. testa. l. i. §. que sub conditione. et facit. §. quib⁹ ex cau. mato. l. ei quoqz. r. l. seq.

Quis qd. pone in legato sub cōdi. relicto. vt. §. de les. ga. §. si ita sit scriptū. §. si sub cōditōe. Itē pone l. herede sub cōditōe instituto. vt. §. de acq̄. herf. l. i. §. q̄ heres. §. pactū valet: vt. §. de pac. r. heredi. §. filia. r. de mino. l. i. §. si qd minor. r. C. de pac. l. i. r. est rō: qz pactū nūc auctoritate duoz vnde maioris est firmitatis: sed fm hoc si pōt petere: ergo r. repudiare pōt. sed cōtra in decretali bonoz pos. que pōt peti: non tamē repudiari. vt. §. de suc

ces. edicto. l. i. §. decretalis. sed ibi nō pōt pte: s; p iudicē
I n omnibus. hec vera sunt nisi totius populi error
interueniat. vt. §. de offi. pto. l. barbarius. r. insi. de
testa. §. testes. seru. ergo iudex esse nō potest. vt. §. de iu-
di. cum. pctor. §. mouibus. Nec testis. vt. C. §. testi. l. qm
liberum. nec arbi-
ter. vt. §. de arbi.

parui. §. in seruū.
nec tutor. vt. insi.
qui da. tu. pos. §.
seruus autē alie-
nus. Accur.

b C nō debeo.
pone. §. ad vell. l.
fina. §. i. ubi sed si
creditor rē. Item
pone. §. de acq. rē.
pos. pōponi. §. i.
quādo. l. vult. vt
accessione sui au-
ctoꝝis non potest
nisi cū suis vicijis.
Itē sicut auctori
meo poterat ad-
uocari p hypothe-
cariā. sic et michi
vt. §. de p. trahen.
emp. l. alienatio.
Itē vicij rei mi-
chi nocet. vt meo
auctori. vt. insi. §.

vsucap. §. fortune. r. §. qd autem dictū est. sed fallit. §. de
diuer. pte. an vicium. r. insi. de vsuca. §. fortune. r. §. qd
autē. vbi ego vsucapio licet auctor meus impediat pro-
pter scientiā rei aliene si volo vti sua accessione. hoc tñ
est in aliquo contractu. vt in au. vt spōsa. lar. §. rursus.
Item licet doli exceptio possit obijci auctori meo: nō ta-
men michi obijciatur. vt. §. de excep. do. l. apud celsum.
§. de auctoꝝis. r. §. sed cum. ite. m. fallit. C. de here. tu. l. i.
r. facit. §. eo. aliud. §. si. r. §. qd ipis. r. l. nemo plus. r. l. q

On est. si rem tuā possideo nō debes eā (in ius.
auferre tua auctoritate. licet hoc idē possit facere
iudex p suos executores. si em hoc cōcederetur: plerūq;
ad arma r rixā pueniret: qd ptoꝝ debet cōpescere. vt. §.
de vsufr. si cui. §. sed r si inter duos. r. C. de iude. null. §.
d C Infinita. de libertate pone exēplū. §. rē ra. ha. pro-
curator. §. si. r. facit. §. eo. libertas. Itē necessitudo dicit
cognatio: vt. §. de iust. r. in. l. vlt. in casu tñ estimatur fi-
lius propter famem. vt. C. de patri. qui fi. dis. sed dic ibi
speciale: vel nō alienatur cognatio que est inseparabilis
vt. C. de pa. po. l. abdicatio. r. §. de adop. l. questum.

U in ius. successor iuris est heres. vt. §. de her. in-
stitue. quotiēs. §. heredes. qd ergo defunct. ppter
scientiā rei aliene nō vsucap. nec heres vsucapit. l; bo-
nā fidē habeat. vt. §. de diuer. r. tē. pscript. l. cum heres. r.
no. de publi. l. i. ego. §. partus. r. facit. §. de eden. l. qdaz.
§. i. sed fallit hec regula. §. de proba. procula. Item vt i-
cūq; donatio confirmatur morte cū defunctus potuerit
penitere. non autē heres: vt. §. de dona. inter vi. r. vro.
cum hic. §. oratio. r. C. fami. her. filie. Itē in dñio de quo
subijcit. r. dic vt. §. l. pti. in obus. §. nō debeo. §. fallit. §.
de euc. l. vendicantē. r. facit. §. de euc. l. mortuo.

f Nemo videt. si peto qd defunctus remisit non re-
pellor exceptioe doli nisi postq; sciuerō. vt. §. §. excep. do.

re non potest. Idem.

I n oibus. officijs q fle-
ri p liberas psonas le-
ges desiderāt: seruus interue-
nire nō pōt. C. nō debeo. me-
liozis pditionis esse qd auctor
meus a quo ius in me transit.

On est. singu. Idē.
N is cōcedendū qd per
magistratū publice possit fie-
ri: ne occasio sit maior. tumul-
tus faciēdi. C. Infinita. est
matio est libertatis: r. necessi-
tudinis. Idem.

U in ius. dominium ve-
lociter succedit: iure ei
vti debet. C. Nemo videtur
dolo facere q ignorat causam
cur non debeat petere.
Idem.

l. §. itez querit. r. §. generaliter. sic cōtra debitor igno-
rans non est improbus. vt. §. eo. non potest.

U m principalis. pone exemplum regule huius in
testamētis. vt. insi. de pupil. substi. §. liberis. Item
in legatis. vt. §. de pe. le. l. ij. Item in cōtractibus. vt. C.
de legi. et cōsti. nō
dubium. Item in
dote: vt. C. de cō-
di. ob cau. l. qdēq;
plerūq; aut dicit
qā quādoq; fallit
vt. C. de p. dñs mi
no. l. r. is. Itē in
C. de lucio. pig.
l. intelligere. et fa-
cit. §. eo. nichil. §. i.
et no. qz quādoq;
tenet principale r
accessorij: vt quā-
do fm leges. Itē
quādoq; neutru
vt qd cōtra leges
vt. d. l. non dū i.
quādoq; accesso-
rium tñ: vt quan-
do pter leges. vt
§. de p. bo. obli. sit-
pulsatio ista. §. al-
teri.

U m principalis. cā nō
cōsistat: plerūq; nec ea
quidem que sequitur locum
habent. Idem.

U m obscura. voluntate
manumittentis fauen-
dum est libertati. Idem.

U od iussu. alterius sol-
uitur p eo est quasi ipse
soluisset: vel ipsi solutū esset.

U nemo. subijt. Idē.
S hereditatem: omne ius
testamēti soluitur. Idem.

U od nullius. esse pōt:
id vt alicui fieret nul-
la obligatio valet efficere.

U si nichil. Marcel.
E facile mutādū ē ex solē-
nib: tñ vbi eqtas euidens ex-
poscit: subueniendū est. Idē.

U m obscura.
pone vt. §. §.
te. cum ex pluribus. et de reb. dubijs. l. si fuerit. §. item si
ex pluribus. licet finis eiusdem. l. sit pro hac regula. be-
ne dico q fallit. nam secus in alijs relictis. vt. §. de adit-
men. leg. l. ij. §. si duobus. si habes ibi vtriq;. et facit. §.
eo. l. quotiens dubia. Accur.

U od iussu. pone vt. §. de acq. pos. l. §. si iusserim.
§. fallit. §. de sol. si fugitiu. r. C. de iure epi. l. vlt.

U nemo. hanc regulam habes. §. de his que in te-
sta. delē. l. proxi. §. fallit in casib: nota. C. de fidei-
cōm. l. eam quā. r. no. caute dicit nemo: nam si vnus ex
pluribus adeat: omnia valet ab illo gradu relicta. vt. §.
de leg. pte. sed si pro dote. §. non omnia. r. §. de testa. tr.
l. si nemo. Item et qd dicit subijt: dic vel iure ciuili vel
pctotoo p fm tabulas. nam vtroq; casu omnibus pstan-
tur legata. quod dic vt. §. de le. pstan. l. nunq;. r. de cō-
tratab. l. si ex duobus. §. sed r illa. Item qd dicit soluitur
idei non incipit: sic liberor. i. in obligationem nō incido.
vt. §. de verbo. obli. l. decem. sed quidam dicit legati die
quantum ad obligationem cedere a morte testatoris p
hanc. l. quod non placet. r. facit. §. de contratab. filium.
§. si exheredatus.

U od nullius. si promittis michi hypocēthaurum:
vel hominē mortuum dare nulla est obligatio. vt
insi. de inuti. stipu. in p. n. nisi eras in mora ante mortē
vt. §. de verbo. obli. inter stipulantē. §. si. r. de cōsti. pecu.
l. promissor. et facit. §. eo. l. impossibillium.

U si nichil. pone casum vt. §. de in integ. resti. l. vlt.
E t quod dicit solēnibus verbis. i. sentētia solēnit er
lata vel decreto: vel simili. non autē de solēnibus §. bis:
quia illa remota sunt. vt. C. de formu. l. i. ij. Item facti-
e idē dicit: quia quādoq; immutatur: vt hic subijcit. et
no. in diffinitione: vt. §. de in integ. resti. l. vlt.

Liber Duodecimus.

Impossibiliū. si michi liberū hominē vel rem sacraz vel religiosam: vel lunā michi pmiseris dare: nulla est obligatio. vt. s. de verbo. ob. inter stipu. s. sacra. et in: sti. de inuti. stip. in pun. idē si stipuler sororē meaz michi in vxorem: qđ de iure est impossibile. vt. s. de ver. obli. si stipuler. idē si stipulatio est possibili: sed cōditio im-

Impossibiliū nulla obligatio est. **C**elsus. **A**ni timorib non uita excusatio est. **I**dē **N**ihil peti potest ante naturā per solui possit: et cum soluēdi tēpus obligationi additur: nisi eo tempore p̄terito peti non potest. **I**dem.

S quis pregnantē vxorem reliquit: non videt sine liberis decessisse. **I**dem. **I**tem pone. s. de r. iudi. si quis ab alio. in pun. **I**tem vt C. qđ me. causa. l. i. r. ij. Accur.

Nihil peti. si promiseris michi partū arethuse vel fructus fundi inest tēpus ante qđ non pōt agi. vt s. de verbo. ob. l. inter dū. nisi feceris quominus postea dare possis: vt qđ pocullū abortionis dedisti. vt arg. s. de statuli. l. iij. s. si. scđo dicit qđ si pmisisti. r. in pascha: ante nō possum agere. vt in sti. de verbo. obli. s. in diē. secus si pmiseris michi hodie. vt. s. de hb. ob. liber homo. s. r.

S quis pregnantē in situ te heredēz si decedas si ne liberis rogauit vt hereditatē resituas: si p̄gnantem vxorē relinquis: nō videt conditio defecisse sed certē nec extitisse: qđ si mortui nascant pro non conceptis et nō natis habent. vt. s. de verbo. ob. l. qui mortui. nisi in casu. vt. s. de. ti. queret aliquis. **I**tem qđ si tu institutus nō vxorē sed cōcubinā pregnantē reliquist: Rñ. idē. vt. s. ad treb. l. ex facto s. si qđ rogatus. r. de le. ij. cuz pater. s. yo lo. et. l. lucius. s. vltimo. Accur.

Ubi repugnātia fecit quis duo testamēta r vtrūq; fuit originale: forte qđ vnū volebat fecū ferre: r aliud domi relinquere. r in vno inuenit ticio relicta domo: in alio inuenit eadē domus relicta meuo: neutrum valet. vt hic sim bu. r azo. vt. C. de fide instr. l. scripture. hec positio nō placet: qđ hic de vna scriptura dicit. **I**tem eadez ratio nō valet: si dicas qđ inueniuntur duo testamēta: in vno quorū ticius heres: in alio meuius inuenit: nec appareat qđ prius qđ postero sit factū. **I**tem nec hoc valet si dicas qđ dixi do lego: r postea nō do non lego: qđ tūc p̄imum nō potest impugnare cū corrigatur a scđo dicto. vt s. de vulg. sub. si quis eū quē. **I**tem nec valet si ponas qđ le gavit michi fundū r in eodē testamēto vsufruc. eiusdem fundi: valet quidē qđ legatarius vult. vt. s. de vsufruct. leg. l. si fundus ticio. Tu ergo pone vt. s. de condi. insti. si ticius. Repugnātia enī impossibilia sunt. **I**tem potest poni vt. s. de vulg. sub. l. vl. s. i. **I**tem pōt poni in quibuslibet perplexis. vt. s. de vsu r ha. l. per seruū. s. deniq; si tibi. r de ser. l. vie. r de rebus dub. si fuerit.

Que rerū. si promiseris vt doceas me volare: vel celum tacturus: vel seruū non moriturum: nulla lege confirmata est obligatio immo infirmata. vt. s. e. in possibiliū. et. C. de contrahen. stip. l. non moriturum.

Pupillus. nō dicitur velle in sui p̄iudiciū cōtrahēdo. vt. s. de ac. emp. l. iul. s. si quis a pupillo. Uel hereditatē ad eūdo. vt in sti. de auc. tu. s. neq; Sed ad sui cōmodū sic. vt. d. s. si quis a pupillo. **I**tem contra nec nolle vt actionē remittere. vt. C. de auc. p̄e. l. fi. r. l. neq; ac. vel hereditatē repus-

Ubi repugnātia inter se in testamēto inuenitur: neutrum ratū est. **Q**ue rerū natura prohibētur: nulla lege cōfirmata sunt. **I**dez.

Pupillus nec velle nō nolle i ea erate (nisi appōsita tutoris auctoritate) creditur. naz qđ animi iudicio fit: in eo tutoris auctoritas necessaria est. **I**dez.

Quod euincitur in bonis nostris nō est. **I**dē

positi. l. i. s. an in pupillum. r insti. de ob. ex delicto. s. fi. r s. de dolo. hereditibus. s. itē in cause. **I**tem qđ dicit in ea etate. s. pupillari: r tunc sic fit relatio ad intellectum. Et quia sepe queritur quando naturaliter tenetur et non cōtrahit: et qđ vtroq; modo et qđ neutro obligetur. dicit si pupillū contrahat cum auctoritate tutorum cūlitter r naturaliter: an r qđ ter obligatur. vt. s. de auc. tu. l. impuberes. Si vero sine obliget. auctoritate tutorū: tunc aut est infans: r tunc neutro. vt s. de act. r ob. pupillus. r de cōdi. insti. qđ pupillus. **I**dē dicas de proximo infante. vt in sti. de inuti. stip. s. furiosus. si autē est proximus pubertati: aut est locupletior r tenetur vtroq; modo. vt. s. de auc. tu. pupillus. r de condi. inde. l. naturaliter. s. itē. r de nego. ge. l. iij. s. pupillus r cōmo. l. iij. in pun. aut non est locupletior: tunc aut cū tutore cōtrahit: r tunc neutro modo nisi alterius tutoris auctoritas interueniat. vel nisi factus sit locupletior. vt s. de auc. tu. l. pupillus. aut cum extraneo: tunc naturaliter tñ habeat: vel non habeat tutorem r contrahat sine eo. vt. s. quando di. le. ce. l. cōm illud. s. heres. et ad tre. si heres eius pu. i. rñ. et de noua. l. i. s. illud. licet quidam distinguunt: vt si habet tutorem r contrahat sine eo nec naturaliter tenetur: sed ubi non habet tūc naturaliter tenetur. arg. C. de in integ. re. m. l. si curatore. predicta omnia que dixi in pupillo feruntur r in adulto si habeat curatorem: als si non habet: tenetur vtroq; modo sed potest restitu. vt. s. de act. r obli. l. obligari. et C. de in inte. resti. m. si curatorem. in iudicijs dicit qđ sine tuto. vel cura. litigante non p̄iudicant ipso iure. sed p̄ se sententia late tenent. vt. C. de auc. p̄e. l. clarum. et. s. de re iu. acta. s. contra. r. C. de procu. l. nō eo minus et facit ad id quod dicit animi iudicio. s. de actio. et obli. ga. l. fumosus. Accur.

Quod euincitur. si res quā emi euincatur michi per rei ven. nō est in bonis meis. secus si per hypothecariam quod fieri potest. vt. s. de eue. si mancipium. s. si communi. et. s. duple. r. l. euictus. sed contra. s. tit. l. l. bonorū. s. in bonis. dum enī cā euictionis agat bona fide possideo. ergo est in bonis meis. sed dicit strictius hic accipi in bonis s. ibi. vel dicit euincitur. i. euictum est: sic inchoatur. i. inchoata est. vt. s. e. l. nec ex p̄cario. de iurum enim re euicta desinit esse in bonis meis. vt nec domus

nus nec bone fidei possessor sim. Accursius.

Deratius procurator ignarus mortis dñi impetrat
ut privilegium pro dño: certe non valet procurator: qz
non hoc agebat. Itē nec defuncto: qz a solo deo pōt ha-
bere privilegium. nec heredi nisi hoc princeps voluerit: de
quo si dubitet ad iji.

Deratius consultus an
qđ beneficium dare se
qđ viuenti cesar rescripserat:
tam defuncto dedisse existima-
retur: rñdit nō videri sibi prin-
cipem qđ et que viuire estima-
bat cōcessisset/ defuncto pces-
sisset: quem tamē modum esse
beneficij sui vellet/ ipsius esti-
mationem esse. **M**arcel-

Al que in partes diui-
di non possunt: solida a
singulis heredibus debetur.
In re dubia benigniorem
interpretationē sequi non mi-
nus iustius est qđ tutius.

Aelsus.

habeat ius patronat⁹: sicut ecōtra amitteret ius patro-
natus si aliqđ iuuenis a quo debet fideicomis libertas
pronunciet ex iurē cā abesse. vt. s. de fideicō. li. cū qđ.
in pñ. r. l. cū hō s. subiectū. vsq. in fi. r. l. si cum s. coz. et
hoc cum sentētia fertur pro defuncto: secus si cōtra eū.
vt. s. que senten. sine ap. l. pe. Item quod dicit defuncto
ablatius est absolutus.

A que. cū oēs seruitutes sint indiuidue pter vsum
fructū. vt. s. ad le. fal. l. i. s. si vsufruc. si aliqđ michi
promissit aliqđ: heredes pmissos tenentur in solidū.
et ecōtra meis heredib⁹ debet in solidū. vt. s. fa. her. he-
redes. s. an autē. r. s. contra. Itē si pmissit aliqđ qđ con-
sistat in faciēdo vel non faciēdo. vt. s. de hō. ob. stipula-
tiones nō di. s. idē puto. r. l. i. s. itē si in facto. l. in ope vi-
deatur. s. de ope. lib. l. si qñ. vbi libert⁹ qui duobus p-
missit opas tenetur pro paribus. sed ibi ad estimationē
siebat condēnatio. sic r. s. si ser. ven. l. loci. s. si fundus. et
s. sed si duoz. et hoc qñ oīno diuidi non pōt. Si alit po-
test l. nō cōmode: vt bos et hō. vt in si. de offi. in. s. qđ si
cōmodū. et tunc aut est in genere pmissio vt homo/ vel
alternatiue: r. tunc p parte peti: sed solui nisi totū non
pōt. vt. s. de verbo. ob. l. i. circa pñ. r. l. in executionib⁹. s.
pro parte. aut est simplex vt stichus: r. tunc r. petitio r. so-
lutio faciēda est pro partibus. vt. s. de sol. l. stipulatus
s. vlti. r. C. de here. ac. l. i. nisi in casibus: vt. s. cōmo. l.
iij. s. heres. r. l. in cōmodato. s. si et facto.

In re. pone casum vt. s. de his que in testa. delē. l.
proxi. Item. s. de re. du. l. si fuerit. s. si. et facti. Te. l. factū.
s. si. r. l. quonēs. r. s. eo. in obscura. r. l. capiēda. r. l. in
ambiguus. r. l. quotiēs idē. r. l. semper in dubijs.

Omnia fere. cū heres adit hereditatē post aliqđ tem-
pus post mortē testatoris: pinde est ac si statū post
mortē adisset: vt ecce quo ad vsucapionē psciēdā. vt
s. de vsuca. l. nunq̄ s. vacuū. r. l. iusto. s. nondū. Itē quo
ad stipulationes pferuos hereditarios factas. vt in si.

de stipu. ser. in prin. r. s. de stipu. ser. si ex re. s. si. Item qz
possunt institui tales serui. vt. s. de here. insti. l. nō min⁹.
r. l. seruus hereditarius. fere autē dicit ppter vsumfru-
ctū que nō pōt stipulari talis seruus. vt. s. de stipu. ser.
l. vsufruc. Itē. ppter aditionē quā seruus hereditarius

Omnia fere iura hereditū
perinde habentur: ac si
continuo sub tempore mortis
heredes extitissent. **M**odest.

Qui p successionē quā-
vis longissimam defun-
cto heredes extiterint non mi-
nus heredes intelliguntur/ qz
qui principaliter heredes ex-
titerint. **I**dem.

Apressa nocent: nō ex-
pressa nō nocēt. **I**dē.

Priuelegia qdam causē
sunt/ quedā psonē: r. iō
qđ ad heredes trāsmittūtur
que causē sunt: que psonē sūt
ad heredes nō trāseūt. **I**dē.

heres. **C**omodius autē dicas ppter libertatē relictam
an alle p fideicomis. que parit ante aditā hereditatē: vn-
de traditur partus patri ad manumittendū: licet si esset
adita nasceretur ingenuus. vt. s. de fideicō. lib. si qđ ro-
gatus. Itē. ppter actionē iniuriarū. vt. s. de iniur. l. i. s. la-
deo. Itē. ppter actionē de peculio: que etiā contra suum
substitutū dat. vt. s. de pecu. licet. in pñ. Itē. ppter vsuca-
pionē inchoandā: vt. s. de vsuca. l. si. Item. ppter crimē
expi. heredi. qđ non haberet locū si statim adisset: vt pa-
tet ex pmissis. In pmissis ergo exēplis nō est idē cū
tarde aditur: qđ est si statim testatorē mortuo adiretur.

Qui p successionē. pone vt. C. de lega. l. in annalib⁹.
Itē vbi cūq̄ sit mēto heredis. vt. s. n. i. heredis. et
C. de here. insti. l. si. Idem in bono. pos. vt. s. de hō. sig.
ex illa parte. Sed hec fallunt in substitutiōe impubcri⁹
vt. s. de vul. substi. qui libens. s. si. r. in opis. vt. s. de ope.
lib. cū patronus. s. i. quos duos r. alii tertii habes. s. ti-
tu. i. sciendū. itē quarto fallit in vsufruc. vt. C. de vsufru.
l. cum antiquitas. Item in alto: vt. s. de suis et legi. he-
redi. l. si plures. Accursius.

Apressa. pone vt. s. de cōdi. r. demon. nunq̄. r. s. de
pac. si vnus. s. illud. r. s. de hō. obli. cum qui cum.
s. cum pure. et. l. scire debemus. r. C. de vsur. l. aduer-
sus. in fi. Contra quādoq̄ prodest exprimere. vt. C.
de noua. l. fina. r. C. de duo. reis. aut. hoc ita. et. s. pro so-
cio. l. coi. et. s. de iniur. item apud. s. hoc edicto. et quā-
doq̄ equipollent exprimere et non exprimere. vt. C. q̄
res pigno. l. spem. r. s. si cer. peta. cum quid. r. s. de pas.
imperatores. Accursius.

Priuelegia. pone vt. s. eo. in omnibus causis. Item
quod dicit que persone sunt nō trāsire ad heredē:
dic nisi in casu. vt. s. solu. matrimo. marito. et. l. etiam. in
pñci. Item dic nec ad alios. vt. C. de legi. et consi. l.
ij. et facti ad legē. s. de re iudica. l. tempus. r. s. eo. neras-
tus. Accursius floren.

privile-
giū pro
defun-
cto ipe-
tratum
non va-
let.

Semper sponsa filij mei non est michi nurus: et sic licet michi cum ea contrahere matrimonium. sed non est honestum: quod preualet. Ideo e contra in sponsa patris: id est in filia uxoris mee quam habuit post diuortium a me factum. vt. de ritu nup. si qua. §. i. r. q. sed dñs. B. ponebat in sententia cui licet de iure nature contrahere matrimonium cum qualibet: non tamen est honestum tanto viro cum liberta contrahere: quod preualet. vt. §. de ritu nup. l. lege. sic et alibi dicitur licere contrahentibus se decipere. vt. §. locati. ite. §. que admodum non tamen conuenit bono viro. et facit §. de ritu nup. l. semper.

Semper in pñctionibus non solum quod liceat considerandum est: sed et quod honestum est. Iabo.

Quod in interdico neque in ceteris causis pupillo nocere oportet doli tutoris: siue soluendo est: siue non est.

Quod non potest. Idem. Dolo carere qui imperio magistratus non obtineat. Alpianus.

Qui in seruitute est vsu capere non potest: namque possideatur: possidere non videtur. Idem.

Quod si tutor aliquem de fundo detecit vel alio delinquit vel contrahat non gerendo negotium pupilli: non tenetur pupillus vt hic. si aut gerendo negotium pupilli: aut bona fide: et tenetur pupillus etiam si non est locupletior nec tutor est soluendo. vt. §. de iur. l. illud. si autem mala fide: aut est locupletior et tenetur. vt. §. de dolo. sed ex dolo. si vero non est locupletior adhuc non tenetur: si tutor est soluendo a quo recuperet. vt. §. ne vis fiat ei. l. i. §. hoc edicto. et de peculio. l. summa. §. si dolo. Quod est intelligendum vt cedat act. vt ar. §. de adm. tu. l. si. et de trib. l. iij. §. id iulianus. et fm hoc potest intelligi quod hic dicit. et de tab. et h. l. pe. et §. de act. emp. iul. §. id iulianus. vbi dicit non teneri pupillum subaudi cum effectu: quia liberatur cedendo. Accursus.

Quod non potest. pone in officiali vel in puato litigante: quod tamen obedire tenent quod de sua iurisdictione sunt. vt. §. de re iudi. l. contumacia. in fi. et de iur. om. iu. l. fi. predicta aut contumacia puniunt aliquando damno litis. vt. §. de re iudi. l. contumacia. in prin. Quis remotionis ab officio vt. §. de sportulis. l. ij. Quis denegat iurisdictionem. vt. §. ex qui. cau. ma. sed et si per pretorum §. sed et si cum decreto pretoris. Quis ab alio penali iudicio. vt. §. si quis ius dicens non obtinet. l. i. quibus non tenent obedire: quod dicit vt. §. eo. non videtur §. i. Sed si est in dolo contumax: ergo licet sit minor non resistitur. vt. §. de mino. si ex causa §. nisi videndum. sed contra in eo. n. l. minor. sed ibi est quasi vnde non fuit vere contumax quod causam habuit non veniendi licet non iustitiam. secus autem si nullus: quod aduersus doli expressus non resistitur. vt in preallegata. l. si ex causa §. nisi videndum. aduersus dolum presumpitur bene resistitur. vt ca. l. §. si in commissum. et §. de pub. l. imperatores. Item quid si citetur syndicus vel actor vniuersitatis: an vniuersitas videtur esse in dolo: videtur quod non. vt. §. de dolo. l. si ex dolo §. i. et §. sic per syndicum. vt. §. de acq. r. pos. l. i. in fi. et l. se. §. potest dici quod ea que expedit possunt fieri per eum non que nocent. nam nec confessio eius in iure preiudicat. vt. §. de conf. certum §. sed an ipso. vt ergo vniuersitas vel ecclesia sit contumax: citetur in capitulo vel arengo. vt ar. §. de fac. sanc. eccle. l. aubernus. alibi nec in expensis vel alijs

gratiamibus quibus grauantur contumacia: pñt grauari: vel ipso iure vel saltem per res in integrum.

Qui in seruitute. pone in vera seruitute. vt ecce cap. ab hostibus desinit possidere et ab hostibus possideatur. ergo et vsucapere desinit nisi per filios et seruos

Quod alienat quod duntaxat omittit possessionem. Eius plus Paulus.

Quod non facit quod facere debet: videtur facere aduersus ea que non facit. et qui facit quod facere non debet non videtur facere id quod facere iussus est. Gaius.

Quod libertas omnibus rebus fauorabilior est. Alpi.

Quod alieno nomine agere potest. Temporalis permutatio ius prouincie

non debet. vt. §. q. in frau. cre. l. in fraudem. Item qui iussus est a testatore via cedere: si ea que ad refectionem necessaria sunt asportari non patitur: non videtur implere iussus testatoris. vt. §. de iu. actus pua. veteres. Et not. ex hac. l. qui non facit. sic. §. ti. i. alternatiōis. in prin. et l. facere oportere. et in si. de nup. §. si vxor. Item opere dicitur alie in faciendo alie in non faciendo. vt. §. qui. ex cau. ma. to. ait pretor §. deinde. in prin. et de verbo. ob. l. §. item in facto. et l. vbi agit non ap. §. q. id quod. Item facit ad l. §. de iudi. non quod §. iudex. et ad fil. l. i. §. pe. et l. c. dñs.

Quod libertas. pone vt. §. de ma. test. l. si ita scripti fuerint. Item vt. e. ti. l. si ita fuerint libertas. atque vt. §. de re iudi. l. ster pares. ite in seruo dotali qui potest manumitti. vt C. de suo pig. da. manu. l. i. licet alie res dotales non possint alienari. Sed fallit hec regula: quod licet per vniuersalem fideicommissarium potest heres cogi adire: non tamen propter libertatem. vt. §. ad treb. l. si patroni §. sed et si sine. Item falsum lit. §. de lega. l. i. si seruo legato §. si seruus lega. Item falsum lit. §. de ma. test. cum ex pluribus. et de leg. l. i. si quis a filio. §. si quis plures. Item falsum lit. §. de ma. test. l. libertas. in prin. et C. de here. l. si. l. extraneis. et fa. §. eo. quotiens dubia.

Quod alieno. nullus in rebus alienis administrandis vel causis agendis ex. l. accipit potestatem: nisi dñi consensus accesserit. vt. §. de nego. gest. si pupilli §. si. et C. de dona. si filius. et de pcur. exigendi. Fallit in causa liberali vbi pro inuito alius litigat. vt. §. de lib. causa. l. i. et l. iij. ite fallit §. de ap. non tamen. Item fallit in tutore curator legitimo qui tenent etiam se immiscere. vt. §. de leg. tuto. l. legitimos. et de adm. tu. l. i. in prin. et l. quidam §. ex quo. idem potest dici in dato iudice. vt. C. in qui. cau. tut. ha. l. licet. item in patre. vt. C. de bo. maternis. l. i.

Quod temporalis. cum consuetudo sit prouincie vt proconsul ingrediat per certam partem: licet semel aut bis non seruetur non ideo mutatur. vt. §. de offi. proconsul. l. obseruare §. hoc etiam. idem in qualibet alia consuetudine vt non tollatur: licet semel in contrarium populus vta. et hoc si iam corroborata est: nisi contraria consuetudo prescribat vel

inducatur. vt in sti. de iure na. §. pe. interim tamen ante pferiptam potest interrum p: etia; si semel in cotran: um populus vtatur ex certa scientia.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Furiosus. si codicillos velit facere furiosus: nō potest: quia absenti r quiescenti loco est. vt. §. de iure co. l. ij. §. pe. item vbi cumq; exigitur alicuius presentia. vt in sti. r testis. Sed cotra. §. de procur. l. ij. vbi nō habetur loco absenti. sed dic vt possit ratā habere procuracionē vt alius absens: r sic apparet q̄ nec presens est habendus vt faciat que presentes possunt facere: nec absens vt possit facere ea que potest facere absens.

Auorabiliores. pone vt in sti. de interd. §. cōmodū r. §. de act. r obli. arrianus. vbi in dubio absoluitur reus. itē pone. C. de condi. ob turpē cau. l. cū te. r. l. mer- calē: vbi in pari causa turpitudinis absoluitur reus: itē pone in dilationibus que q̄ hys reo dātur non actou. vt C. de dila. l. si quando. r de tempo. in integ. res. l. peten- de. item pone vt. §. de ferijs. l. fi. vbi plures dantur dila- tiones reo. itē pone. §. de reu. inter pares. vbi discordā- tibus ordinarijs valet pro reo: licet sec^o in delegatis vbi neutrum tenet donec delegatus confirmet alteruz. vt. §. de re iudi. l. duo iudices. itē pone vt. §. de carbo. edi. l. iij. §. q̄ si ille. Accursius.

Ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

ca §. vnde vi. item nō sum p̄do vt teneat de percipien- dis fructibus: sed de pceptis sic. vt. C. de rei ven. l. si fun- dus. at sum p̄do quo ad vscap. vt. §. de vsc. nō solū. §. i. c. **L**iberū. als est liberū: r tunc pone conueni tecuz vt seruū tuum filium meū naturalē manumittere: ego

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

In herede dat actionez quatenus ad eū peruenit: suf- ficit si vel momēto ad eū per- uenit ex dolo defuncti. **I**dē. **I**n part causa^o possessor: **I**potior h̄ri dy. **U**bi q̄ in vniuersum ius succedūt: he- redis loco habent. **I**dē. **I**chil dolo creditor: **I**ta dicit q̄ suū recipit. **U**bi p̄ncipalis^o cā nō cōstitit: nec ea quidē que sequuntur locuz habent. **U**bi n̄m actiones pre- sertim penales de ea- dem re concurrēt: alia aliā

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

Ubi non voce. pone in veditone r similibus. vt. §. de act. r ob. l. in quibuscumq. in stipulatione secus cum ibi verba sint necessaria. vt. §. 6 verb. ob. l. i. in pn. sed hic casus non placet Jo. quia in contractibus tali bus non est opus presentia. vt. §. de ac. r obli. l. cōsen- su. r. §. de ptrahe. emp. l. i. §. fi. po- ne ergo fm euz in tutore cuius pres- sentia opus est vt p: pillus obliget. vt in sti. de auc. tu. §. pe. nō tamē exi- gitur vt loquat tu- tor: ergo mit^o euz intellectū habeat pōt esse tutor. licet em mutus nō pos- sit esse tutor. vt. §. de tu. l. i. §. mutus. versū est vt de nono incipiat esse tutor sed ante tutor non desinit propter morbi superveniens- tem. nā multa impediunt faciēda que nō impediūt iam facta. vt. §. de hys q̄ su vel alie. tur. sunt. l. patre. r de pos- tu. l. i. §. hū autē. Eadē in surdo dicas vt subicit qui etiā potest loqui nisi surdus a natura sit: quia tunc etiā mutus est frequēter per consequens. vt. C. qui testa. fa- cere possunt. l. discretus. §. sin autem.

tuum filiū seruū meuz manumisi: tunc non ago pre- scri. ver. ad inter- esse. nec deducit aliqd p hoc q̄ ha- beo liberū. vt. §. de p̄scrip. ver. na- turalis. in prin. et §. fi. sed contra. §. de ac. emp. idēq. in fi. vbi libertus cōputat pro inter esse. sol. ibi manus missi vt tue pprie satisfacere volun- tan. h̄t mee: tue pprie. Als est li- berū: r tunc dic q̄ nō est q̄s locuplet- tior per filios sed sola pecunia: cum non sint in bonis nostris liberi nostri legitimi vel naturales. vt. §. de rei vendi. l. i. §. i. Accursius.

Cum de lucro. pone vt. §. e. l. nemo. r facit. §. eo. l. in pari. r. l. cū par. in prin. r. §. eo. fauorabiliores.

Ubi p̄tor. pone vt. §. q̄ me. causa. l. q̄ diximus. §. fi. r. l. videamus. Sed fallit in obliuz in quibus quis tenetur ita demū si locupletior est tēpore litis con- te. vt. §. de pe. here. si a patre. §. quo tempore. r. §. de sol. in pupillo. r de dona. inter virū et vxo. si sponsus. §. fi. et l. se. item fa. §. de dolo. l. in heredem.

In pari causa. pone casum vt. §. de ver. ob. l. si seruū l̄pū. §. sequit. Item vt no. §. eo. fauorabiliores. r. l. nemo. itē vt. §. de publi. l. siue. §. si duobus.

Ubi qui. pone vt. §. eo. p̄tor. r faat. §. de condi. fur. l. si pro fure. §. fi. Accursius.

Ichil dolo creditor. qui sibi debitū erigit a debito- re soluente in fraudem aliorum creditoruz non te- netur pauliana. nec enim dolo malo facere videtur qui vigilar ad suum ius cōsequendū. hoc autē veruz est: cū erigit ante q̄ bona possideantur a creditoribus: secus si postea. vt. §. que in frau. credi. l. qui autem. §. apud. et. §. sciendum. r. l. pupillus. Accur.

Cum p̄ncipalis. dic vt. §. e. cum p̄ncipalis. sed q̄r. contra. C. de p̄dijis m. l. r. si is.

Unq̄. si aliquis teneat canem vel vrsū ea parte qua vulgo iter sit r alicui damniū detur: in dupluz tenetur ex edicto ediluz. Item tenet vili de pauperie: vna ergo aliā non tollit quo ad natiuitatem nec quo ad vitā qua ambe viuūt r p̄petunt: vt hic. r in sti. si quadru pes pa. se. di. §. pe. r. §. fi. sed per exceptionē vna per aliā tollit: nisi in id q̄ excedit cū sint ex eodez facto. vt. §. de penalis actio. r obliga. qui seruuz. in prin. secus si ex diuersis fa- ctis: quia tunc non tollit vna aliam. vt. §. de puua. delict. l. nunq̄. r distingue plenius. q̄r quando competunt plu- res penales aut ex vno facto: tunc vna aliaz tollit: nisi in id q̄ excedit. aut ex diuersis et tunc nullo modo vna

penalis actio an vna aliam tollat.

aliam tollit vt dictum est. si autē ambe rei persecutoie: & tunc vna aliā tollit. vt. s. locati. l. si merces. §. culpe. sed vbi vna persecutoia: altera penalis: non tollit vna per alteram. vt. s. de furto. l. si pignore. §. cum furti. nisi in casu. vt. s. n. au. ca. sta. l. idem. §. si. fed ibi vna de iure cōmuni: altera extraor-

dinaria vt ibi no. Old. & in alio for: te vt. s. de fur. l. si is cui. s. i. s. ab initio nō est penalis: tunc vna per alteraz tollit. vt. s. qd me. causa. l. inter. §. licet. & l. si cum excep. vbi cūq; dixi vnam per aliaz tollit: intellige perceptione non natiuitate & contestatione. vt. s. de con. sti. pecu. l. item illa. §. venis. et de his qui deie. vel effu. l. perceptio: nisi in casibus in qb^o licet natiuitate concurrant: tamen sola electione tolluntur. vt. s. de tri bu. quod in heredem. §. eligere. & C. de fur. l. i. et fact. s. de actio. & obliga. l. i. m. n. §. Accur.

Qui dolo. pone in conuēto rei ven. vt. s. de rei ven. l. si autem. §. sed & is. ut in pe. here. vt. s. de peti. he. re. sed & si. §. perinde inquit. Itē in noialibus. vt. s. de noia. si bonē fidei. Itē. s. ne quid in loco pub. l. i. §. hoc interdictum locū habet aduersus & c. & dicat his casib^o dari vtilē nō directaz. vt. s. de noia. l. electio. §. si is que. dolo enim desine nris possidere alteri non debet nocere. vt. d. l. electio. §. si. & fact. i. eo. parem.

Impertita. pone in medico. vt in i. ad. Laquil. §. im perita. & s. de offi. pre. illicitas. §. sicuti. Itē in ius dice. vt. s. de varijs cog. si iudex. Itē in quolibet arti ce. vt. s. loca. si qd do. §. celsus. & l. item querit. §. si gēma excepto mēsoie. vt. s. si mēsoi. fal. mo. di. l. i. §. hec actio.

Melior. stipulatione querit domino seruus etiam in uitu. vt. s. de ver. ob. seruus ve. nō autem pacto re mittit. vt. C. de pac. seruus. Itē nec mādādo se vendi vt. s. man. seruus meus. Itē nec vendendo aliquid. vt. s. de polli. si quis rem. §. voto. nec se ipsum hodie nisi do mino sciente. vt. C. de epif. & de. l. iubemus. §. seruus. et in auf. si seruus. sed fallit in contractu: vbi etiam inuituz dominum obligat de peculio. vt. s. de pecu. si quis seruus. §. etiā. Itē delinquendo grauat dominum saltē in no ra. vt. s. de vi & vi ar. l. i. §. quod igitur ad iuratur. Itē fallit in querendis. vt. C. de acquiren. posses. l. fina. & de here. in st. l. iij. in fine. Accur. s. ius.

Qon fraudant. pone vt. s. q in frau. cre. l. q aut. Itē vt s. pro so. l. nemo. in casibus tñ tenet & qui non qrit vt. s. so. ma. seruus do. & l. si vero. §. qd ad iuratur. et s. de peti. here. sed et si lege. §. perinde inquit. & de heredi. vē di. l. iij. §. non trā. & s. si quis om. causa te. l. i. §. pe. e. **N**emo. pone vt. s. de dona. inter vir. & vro. l. iij. §. i. vbi non est melioris conditionis qui donat illicite vxori q̄ ille qui donat licite. Itē pone. C. de trasac. l. trasactioe. Itē. C. d suo pig. da. ma. l. si creditoub^o. ut q̄ fecit furtū

consumit. **P**aulus.

Qui dolo^o desiderit possi dere pro possidente dā natur: q̄ pro possessore dolo est.

Impertita^o culpe adnu meratur. **I**tem.

Melior^o cōditio nostra p seruos fieri potest: de terio: fieri nō potest. **A**lpi.

Qon fraudant^o credito res/ cum quid non ac quisritur a debitore: sed cū qd de bonis diminiuit. **N**emo^o ex suo delicto meliorem suam cōditionē facere potest. **I**de

non agit furti. vt. s. de pos. l. si pcedo. & de fur. l. cum qui. §. l. Item delinquentes cōstat deteriorare cōditionē suā: q̄ patiuntur penas corpōz & rerū. Item pone. s. ex qb. cau. ma. l. sed & si per pcedo. §. actio ex empto. Item. s. de dolo. l. i. in pn. ut pone vt. s. de fideiuf. l. si tica^o & scia.

Que ad damnum im possibilis sunt: vel que in rerū natura non sunt p non adiectis habētur. **P**aulus.

Bona fides^o tantū possi denti prestat quantum veritas: quotiens lex impedi mento non est. **A**lpianus.

Qui auctore^o iudice com parauit bone fidei pos sessor est. **P**aulus.

Omnis hereditas^o q̄uis postea adeatur: tamen cū tēpore mortis cōtinuatur.

Nūq̄^o ex postfacto crescit p̄teriti delicti estimatio.

minus. vt. s. de vsuris. qui scit. §. i. nisi lex resistat: vt q̄a essent naturales. vt co. titu. de vsur. l. fructus. vel pone soluisi michi suchū qui erat alienus cū ego putarē esse tuū & michi a te debitum: ita vsucapiam ac si in veritate deberes. vt. s. pro soc. l. i. existimans. & pro soc. l. hominē nisi lex resistat: puta actioni quia sit furtiuus. vt insitu. de vsucap. §. furtiue.

Qui auctore. si auctore pretore emā rem legatā que vendit causa fumeris bona fidei video: emere: do minus efficio: etiā si scia legatā. vt. s. de relig. at si quis. §. si colonus. Item si deceptus essem a falso tutore aucto ritate iudicis bona fidei video: emisse: & valet cōtract^o vt. s. qd fal. tuto. l. i. §. si de pōponius. et facit q̄ vsucapiā etiā sciens seruū alienū que duxi iussu pretoris. vt s. de noia. l. & generaliter. in fi. nā iuste possiderē. vt. s. de acqui. pos. l. iuste. & facit. s. de mino. l. minor. xxy. an. ex aspectu. & s. eo. non videtur. §. qui iussu.

Omnis hereditas. hec regula exposita est. s. e. l. oia. **Q**ui auctore. si seruū meū non mortifere vulnerasi. et postea per meā negligentā decesserit: nō teneris de caso. vt. s. ad le. aquil. qui occidit. §. si. Item s. de fur. et qui. & sic non crescit estimatio delicti. In casibus tamen crescit: vt si dānatus in opus publicū ad tē pus refugit duplicatur pena delicti. vt. s. de pen. aut dā nū. §. si quis autē. Item qui precium accepit vt persuas deret stuprum cum alio cōmitrendū delinquit. et huius delicti pena crescit p̄fecto flagicio. vt. s. de extraordi. cri. l. i. §. si. Itē si ascripti legatum filio meo capto ab hostibus corueris in dādo in penā senatuscōsulti liboniam. vt. s. de fal. l. impuberem. §. i. Item qui nō malo animo dedit medicamentum ad concipiendum ex postfacto si ea que accepit decessit acriter punitur: relegatur enim vt. s. ad le. corne. de sicca. l. eiusdem. §. senat^o. Item fal lit hec regula. s. de dam. in fec. si finita. §. fina. & l. i. seq. sed hic delictum erat consummatum. Item fallit. s. de fur. inficiando. sed ibi sequentis delicti sit estimatio nō p̄teriti. Accur. s. ius florentinus.

Que ad damnum im possibilis sunt: vel que in rerū natura non sunt p non adiectis habētur. **P**aulus. **B**ona fides^o tantū possi denti prestat quantum veritas: quotiens lex impedi mento non est. **A**lpianus. **Q**ui auctore^o iudice com parauit bone fidei pos sessor est. **P**aulus. **O**mnis hereditas^o q̄uis postea adeatur: tamen cū tēpore mortis cōtinuatur. **N**ūq̄^o ex postfacto crescit p̄teriti delicti estimatio. **Q**ui auctore. si auctore pretore emā rem legatā que vendit causa fumeris bona fidei video: emere: do minus efficio: etiā si scia legatā. vt. s. de relig. at si quis. §. si colonus. Item si deceptus essem a falso tutore aucto ritate iudicis bona fidei video: emisse: & valet cōtract^o vt. s. qd fal. tuto. l. i. §. si de pōponius. et facit q̄ vsucapiā etiā sciens seruū alienū que duxi iussu pretoris. vt s. de noia. l. & generaliter. in fi. nā iuste possiderē. vt. s. de acqui. pos. l. iuste. & facit. s. de mino. l. minor. xxy. an. ex aspectu. & s. eo. non videtur. §. qui iussu. **O**mnis hereditas. hec regula exposita est. s. e. l. oia. **Q**ui auctore. si seruū meū non mortifere vulnerasi. et postea per meā negligentā decesserit: nō teneris de caso. vt. s. ad le. aquil. qui occidit. §. si. Item s. de fur. et qui. & sic non crescit estimatio delicti. In casibus tamen crescit: vt si dānatus in opus publicū ad tē pus refugit duplicatur pena delicti. vt. s. de pen. aut dā nū. §. si quis autē. Item qui precium accepit vt persuas deret stuprum cum alio cōmitrendū delinquit. et huius delicti pena crescit p̄fecto flagicio. vt. s. de extraordi. cri. l. i. §. si. Itē si ascripti legatum filio meo capto ab hostibus corueris in dādo in penā senatuscōsulti liboniam. vt. s. de fal. l. impuberem. §. i. Item qui nō malo animo dedit medicamentum ad concipiendum ex postfacto si ea que accepit decessit acriter punitur: relegatur enim vt. s. ad le. corne. de sicca. l. eiusdem. §. senat^o. Item fal lit hec regula. s. de dam. in fec. si finita. §. fina. & l. i. seq. sed hic delictum erat consummatum. Item fallit. s. de fur. inficiando. sed ibi sequentis delicti sit estimatio nō p̄teriti. Accur. s. ius florentinus.

Omnēs actiones. hic vt. s. eo. non solet. r. l. penalia. et facit. s. de act. r. obli. l. omnes.

Non videtur. res sub condi. legata nō est perfecte heredis. r. sic non alienat enā pendēte cōditione. vt. C. cōs. de leg. l. si. s. sed qd. itē pone si tibi per merum rem abstuli r. alij vōdo

fit mea et sic emptoris. vt. s. quod me. causa. l. si mulier. s. si metū. nō tamen perfecte fit emptoris cuz possit ei auferri per ac. qd. me. causa. r. ideo nō vsucapit. vt. s. qd. me. causa. si vi vel metu. sic r. s. de cap. l. i. bello. s. si quis seruus. item ponit. vt. s. de solu. cū quis. s. qui hominē. r. facit. l. eo. l. plerūq.

Omnēs actiōes que morte aut tempore pereunt: semel incluse iudicio salue permanēt. **N**ō videtur pfecte cuiusq. id esse: qd. ex causa auferri pōt. **Ulpian.**

Absentia eius qui reip. causa abest neq. et neq. alij damnosa esse debet. **Paulus.**

Absentia. tam absens contra presentem: q. presentis contra absentem resituitur. vt. hic. r. s. ex qui. cau. ma. l. i. r. l. vide licet. Accur.

Quod contra: si qd. michi facere vel dare debeas: possum delegare vt alij loco meo facias vel des. sed hoc fallit si debeas michi hereditates per fideicom. vt. s. de iure do. si mulier. s. ex affe. qd. nō debet trahi ad cōsequentiā. alio non valet delegatio. Itē licet succurrat mulieri fideiubenti per vell. non ideo inuuantur omnes qui pro alio fideiubent. vt. s. eo. l. que propter. r. dic vt. s. de legi. r. se. con. l. quod vtro. r. l. hys.

Uni duo. duo heredes instituti succedūt in vniuersum ius patri. vt. s. eo. hereditas. non tamen pro solido vt nec duo possunt esse domini in solidū. vt. s. de castren. pecu. heredi. s. patri. Sed nōne institutus qui resituit per tres. remanet heres: ille cui resituit est loco heredis effectū r. sic ambobus in solidū. vt. institui. de fideicom. her. s. resituta. Rñ. directo r. cū effectū non possunt institutus enī non est cū effectū. fideicom. nō est directo. item op. cū hys heredis testatoris est heres. vt. C. de vsuca. l. antiq. r. ergo vnus etiā infinitos habet heredes. Rñ. diuersis temporibus non vno esse incipiunt.

Qui tacet. tacere quidē mediū est inter expressa r. voluntatē et contradicōne expressam: vt nō sit idēz ius qd. in altero est eorū: r. pone exēplū in tributōis. naz si contrahat seruus dño contradicente tenetur de peculo tñ: r. deducit quicquid domino debet. vt. s. de pec. si quis seruū. s. etiā. e contra si eo expressum volēte tenetur in solidū qd. iussu. vt. s. qd. iussu. l. i. vbi aut scit r. tacet tenet tribu. vt. hic. r. s. de mb. l. i. s. sciētiā. r. de exer. l. i. s. si is. sed fallit hęc regula: q. quicq. tacere est pro expressa cōtradictiōe vt in procu. vt. s. de procu. filius. s. inuitus. et si seruit ut. vt. s. de seru. vt. pda. l. inuitū. Itē in furto est vt. s. de fur. per quas. s. que ex voluntate. itē in patre no vt. s. de ritu nup. l. in eo iure. s. demū. Item in instituto ne heredi: q. expresse debet testator dicere nomen heredis. vt. C. de testamētis. Liubemus. itē in interrogatiōibus in iure. vt. s. de inter. ac. de etate. s. qui tacuit. r. sic fallit secūda pars huius. l. Et eōtra tacere habetur pro consensu expresso qñq. r. sic fallit pūna. vt. s. solu. ma. l. i. s. voluntate. r. s. de lib. ag. l. i. s. pena. et. s. loca. Item quentur. s. qui impleto. itē vbi cūq. tacitū pactū a lege inducitur. vt. s. de pac. l. qui in futurum. et ad hoc cō-

currunt duo generalia: paciētia habet pro consensu. Itē e contra. item facit. s. de excep. l. non vtiq.

Quod ipis. qd. nō potuit vsucapere defunctus: quia res erat furuiua quā emit: nec successor eius potest vnuerfalis vel singularis. vt. C. de acq. pos. l. vtiā. et vt plene videas: Cicia in

Quod cōtra rationē iuris receptū est: non est producendū ad cōsequētiās. **U**ni duo pro solido heredes esse non possunt. **I**dem.

Ut tacet non vtiq. fatetur: sed tamen verū est eū non negare. **Ulpian.**

Quod ipis qui cōtraxerunt obstat: r. successio

ca. s. sed aliquādo. itē fiscalis. vt. s. de vsuca. vbi. s. interdictū. Itē pupillaris. vt. s. de acq. re. do. l. bone fidei. alia personalia: vt dolus dans causam negotio vel incidens ex proposito. Item mala fides quādo creditur venditor rem non habere ius vendendi. vt. C. de prescrip. lon. r. po. l. si fraude. itēz sciētia rei aliene vt in cōmodatario: depositario: r. creditore. Quid autem de precaria r. clau delina: R. dicit vicia rei. r. pro eo. s. de acq. pos. l. pōm. po. s. cum quis. qd. non placet: q. precaria iusta possessio est: quia cum domini voluntate. vt. s. cōmuni diu. l. cōmuni diu. s. inter pcedonea. Itē subtiliter respicienti licet possessio dicatur clandestina: nō tamē dicit clandestina res. vt. s. de acquirē. possess. l. cū. de litigiosa cōstat q. non est viciosa. vt. C. de prescrip. lon. temp. l. i. item successorū alij in ius vniuersum vt heredes r. similes. vt. s. de her. insti. quōtiēs. s. heredes. alij in rem vt emptor r. similes. vt. s. de excep. rei iudi. l. si. r. s. quōtū lega. l. i. s. illud. hys perorans dic q. vicia realia durant in persona vniuersalis successoris vt hic: r. singularis. vt. institui. de vsuc. s. furuiue. r. hoc quo ad vsuc. nō quo ad fructus. vt. s. de acq. re. do. l. bone fidei. s. pe. sed in vicijs persona libus distinguitur singularis successor ab vniuersali. nā si est singularis non impeditur prescribere iure veteri in cipiēdo a se. vt. s. de diuer. r. tempo. pre. l. an vicium. in principio. hodie fecus. vt in auf. vt spon. lar. s. rursus. poro quātum ad agendū impeditur: quia de dolo defuncti excipitur si est causa lucratua: vt in donator legato. et quasi lucratua vt in seruo noxe dedito. Item sim Jo. in eo cui res magni precij modico distracts est. vt. s. de excep. do. l. apud. s. si quis autem. r. s. de auctoris. et de excep. l. si rem le. als si non est lucratua non excipitur nisi vtatur accessione sui auctoris. vt dicta. l. apud. s. de auctoris. vel nisi sit res reuersura ad dolosum: puta mulier dolo induxit aliquē ad promittendam dotem viro si maritus pctat ab eo repellitur: eo q. res ad dolosaz mulierē reuertit. ref. vt dicta. l. apud. s. iul. r. l. pure. s. pe. et ad idem. l. apud. celsum. s. si quis autem. an si. fin autē est vniuersalis successor: siquidē extraneus nocet ei mala fides defuncti: nisi velit ex se incipere sim. d. vt. C. de prescrip. lon. tempo. l. i. sed Jo. r. Azo dicunt indistincte nocere. vt. C. cōs. de succ. l. h. et. s. de diuer. r. tēpo. pre. cum heres. r. hoc in extraneo herede. in suo consilia: sim omnes q. nocet cum sit eadē persona. vt. s. de libe. r. postu. l. in suis. r. facit. s. eo. in hys. Accur.

vt plene videas: Cicia in dic vicia alia vere multirealia vt furuiua: plica sūt r. vi possessa violētia ablatiua. vt in na. si. de vsuc. s. furuiue. nō cōpulsua. vt. C. qd. me. causa. si. vi. itē res data iudici seu pfecti di contra legē iul. repe. vt. s. ad. l. i. u. repe. l. pe. alia hīs realia: vt liber homo. vt insti. de vsu

pres. bonoru possessio. cotatabu. l. i. §. generaliter. q. mo- do paliu pnt fieri: in adulterio aut sec. Itē qd dicit cōpa rari mādator: nō tñ vt agat mādator. vt nō. s. e. temp. nisi in casu. vt. s. qd iustu. l. i. §. si rati. vbi inducit qd iustu. itē qd dicit rati habitio. rē. fallit in casibus. vt not. s. de his qui not. infra.

l. quid ergo. i. pñ. r. facit. s. de iniur. non solū. in pun. r. s. co. l. is dānū. et C. ad maced. l. i. si. a. In cōtracti- bus. in cōtractib⁹ debet abesse dol⁹. r. bona fides adef se. vt. s. de acti. et obli. l. bonā fidez. s. r. hoc modo nō sufficit. immo ve- nit culpa qñqz la- ta qñqz leuis qñqz leuis summa. vt. s. e. contractus. Si er- go defunctus fecerit cōtra in aliquo de predictis: tene- heres vt ipse defunctus tenebat etiā ex dolo defuncti: ex- cū est commissus in contractu. licet secus si extra contra- ctu quādo non teneat nisi in quātu ad euz peruenit. vt. s. de positi. l. si hominē. §. daf. r. s. de ac. r. obli. l. ex depositi sed licet heres teneatur regulariter vt defunctus: fallit tñ in casibus. vt cū dolus testatoris dedit causam cōtra- ctui r. ad heredē dolo non peruenit. vt in sli. de perpe. r. tēpo. ac. §. aliquādo. itē fallit in actiōe in factū que datur cōtra mensōrē. vt. s. si mēfor fal. mo. di. l. iij. §. pe. in fine. itē in actiōe tritica. vt. s. de tri. illud. §. pe. in fi. itē in acti- one ex stipulatu cōpetente. p iudicio sili pro eo q. dō cō- ueniebat in iure. vt. s. si quis cau. l. si eū. §. qui iniur. itez fallit si intrueniat cōfusio vt qz creditor debitoru sucef- sit. vt. C. de her. ac. l. i. itē fallit. §. qd fal. tu. auc. l. huius actionis. §. i. itē in actiōe in factuz de calūnia. q. et ipsa ex cōtractu nascit si dedi vt negociū michi nō fiat. vt. s. de calū. l. in heredē. itē fallit. s. de polli. l. ex pollicitatione. itē. s. de precario q. s. itē fallit. s. de positi. l. i. §. i. vbi aliter teneat heres qz defunctus. sed quid in quasi cō- tractibus: Rñ. ibi diuersimode tenetur heres qz defun- ctus: qz defunctus tenetur de dolo lata culpa et leui. vt C. arbi. tute. l. quicqd. at heres non nisi ex dolo vel lata culpa defuncti: nisi fuisset lis contestata cōtra defunctū. vt. C. de here. tu. l. i. idem in heredib⁹ magistratus qui non idonee curauerit cauere pupillo. vt. C. de magistra- tibus cō. l. in heredem. r. s. de magistratibus cō. non si- militer. r. facit. i. e. ad ea. §. fi.

paraf. In contractibus in quibus doli prestatio vel bona fides inest: heres in solidum tenetur. Paulus. Greo quibus curiqz modis obligamur: iisdem in contrariū actis liberamur: cū quibus modis acquirim⁹: iisdem in contrariū actis amit- timus. vt igit nulla possessio acquiri nisi aīo r corpore potest: ita nulla amittitur nisi in quaustrinqz in contrariū actū

est. Paulus. Am par delictū est duorum semper onerat petitor: r melior habet possessoris causa: sicut fit euz de dolo excipitur petitoris: neqz enim datur talis replicatio petitori aut si rei quoz in ea re dolo actum sit. Illi debet per- mitti penam petere: qui in ip- sam non incidit. Paulus. Actum cuiqz suum non aduersario suo no-

da. sic. C. de iure deli. potuit. r. s. de rei ven. l. s. inuitem. §. i. r. facit. i. eo. ad ea. §. vl. et. s. e. l. nichil.

Am par delictū pmissi michi penā si iudicio tali die nō siteres: ego ipe diui te: tu me: si agā ad pe- nā: excipies qz ego dolose te exemi ne ego possum sic re-

placare: imo recte ago siue nullū do- lū commissi: aut si rei vel cōuēti dolo si- militer sit factuz: nā hec sunt verba replicatiōis. vt. s. de eo per que fac. e. l. si. §. sed si sū u- latoz. vel pone qz libertus vocauit patronū in ius si- ne venia r patros- nus fuit exēptus: sicqz actor amittit actionē suā. si agit libert⁹ eximen- tē: ille excipiet de dolo vocāti nec vocāz poterit replicare. vt. s. de eo per que fac. e. l. i. r. l. fi. r. ne qz eū qui in ius vo. l. i. in fi. r. l. n. nec ob. l. eo. n. l. §. eximēti. §. itē si qz. r. l. si paliū. §. in eū. qz ibi delictū calūniādo: hic vocādo. itē pone. s. de dhen. emp. domū. itē. s. de cōdi. ob tur. cōm. l. i. ob turpē. sicut ergo dolus dolo ppefat: sic culpa culpe. vt. s. de open. si ambo. nō aut dol⁹ cū culpa qz dolus pgrauat. vt. s. ad. l. aq. itē si ob. §. fi. r. l. si. pcurator. itē si vnus in lata culpa alius in leui: pōderat lata cū eqparet dolo. vt. s. si men- for fal. mo. di. l. i. §. lata plane. s. qd si vn⁹ fuerit in leui: alit in leuissima: Rñ. cū vterqz nō sit i pari cāris q. minus dicit est in cā meliori. vt. s. de h. ob. si fuū. §. se q. tur. r. de dolo si duo. r. de exce. doli. apud. §. marcel. r. fa. s. eo. ne- mo pdo. §. fi. r. s. ne qd in loco pu. l. ij. §. i. r. solu. ma. viro. d. Illi. si michi rē surripas eaqz postea tibi surripial tu nō agis furti: sed ego ago cōtra rtrūqz: nec exacto vno alter liberat eū ex diuersis factis teneamini. vt. s. ob fur. l. qui rē sibi cōmo. hec aut regula fallit in eo q. sibi locatū vestimentū polliēdū alij dñi voluntatē cōmodauit: nā si cōmodatarius per furtuz amiserit: fullo q. cōmodauit ager furti: i. in furti penā cōmodando incidit. vt. s. de furti. q. vas. §. si ego. secus in inuasoze q. agit interdico licet teneat. vt. s. de vi r. vi ar. l. i. §. q. vi a me. r. est ratio: qz nō nisi ad possess. egit: hic velle agere ad penā. Itē po- ne in contractu: vtpote locatū tibi fundū in dñquētiā: r. pñisi tibi penā si te añ deijcerē. tu quoqz michi penā si pēsiōne nō solueris: si te nō soluerē deijciā nō cado in pe- nam qz tu incideras. vt. s. loca. q. ro. §. inter. itē regule huic est cōtra. s. de eo per que fa. e. l. fi. §. i. sed ibi diuerse persone sunt que conueniunt ad penam.

Actū. si cā mutādi iudiciū rē quā possidebas aliena- de alienatio facta est te. ppter doli tui cōuenire poterit sicqz nocet tibi dolus tu⁹. vt. s. de ali. iud. l. i. r. te cōuēto r exacto nichilomin⁹ teneat q. possidet. vt. s. de pe. here. l. nec vllā. §. fi. itē si socius olum bonozū callide in hoc re- nūciauerit societati. s. ppter lucrū aliqd qd sibi soli cupi- ebat habere: factū suum sibi nocet: qz si alter soci⁹ cui re- nūciatum est aliquid quesierit renūciantī nō cōcabil. renūciās aut lucrū. ppter qd renūciauerit cōicare tene- bit. vt in sli. p socio. §. manet. r. s. p socio. actōe. §. dixim⁹.

heres an r qñt ex defun- ctu cōtra- ctib⁹ teneatur

Ex cōtractu quattuor modis obligamur. s. r. verbis / lris / r cōsensu. sic r quattuor modis pñis actis liberamur. s. reddēdo rē depositā acceptilatiōe. itē lris in cōtrarium emissis ab eo in que priores exposite fuerint. itē pñio cōsensu ab emptione re integra receditur vt. s. de sol. l. put. q. qz. Sed quare dicit fere: Rñ. qz r deli- quēdo qz obligat nō tñ cōtrario delicto liberat. vel quia qñqz quis alio mō obligat vt stipulatiōe: r alio modo li- berat vt solōne. Itē hoc pñiū de obligatiōib⁹ psonalib⁹ pbat ad instar cōpotaliū que acquirunt aīo r corpore: ita in cōtrariū amittunt. vt. s. de acq. pos. que ad modū. qd est verū vt duo sint necessaria in amittēdo si incipias a corpore: secus si ab aīo. vt. s. de acq. pos. l. iij. §. in amittē

Ex cōtractu quattuor modis obligamur. s. r. verbis / lris / r cōsensu. sic r quattuor modis pñis actis liberamur. s. reddēdo rē depositā acceptilatiōe. itē lris in cōtrarium emissis ab eo in que priores exposite fuerint. itē pñio cōsensu ab emptione re integra receditur vt. s. de sol. l. put. q. qz. Sed quare dicit fere: Rñ. qz r deli- quēdo qz obligat nō tñ cōtrario delicto liberat. vel quia qñqz quis alio mō obligat vt stipulatiōe: r alio modo li- berat vt solōne. Itē hoc pñiū de obligatiōib⁹ psonalib⁹ pbat ad instar cōpotaliū que acquirunt aīo r corpore: ita in cōtrariū amittunt. vt. s. de acq. pos. que ad modū. qd est verū vt duo sint necessaria in amittēdo si incipias a corpore: secus si ab aīo. vt. s. de acq. pos. l. iij. §. in amittē

Liber Duodecimus.

Item potest poni casus. s. de eo per que fac. est. l. i. §. si rem dolo. si opponatur de tutore q. transigere pot. vt. s. b. fur. iterdu. §. qui tutelā. sicq. nocet pupillo. Rñ. hoc euenit: qz quasi dñs est. vt. s. de adm. tu. l. tutor q. tutelam. a. ¶ Non videtur. si emptor de possessione fundi quem

emit fuerit expulsus: non ideo de eui. agit. vt. C. b. act. emp. l. si. qz in iura facta emptori nō ptingit veditore. vt. s. de eui. si per imprudens tñ. Quod igitur si eū pposita rei veditore fuerit cui eta: et manu militari ablata. namz hoc pot fieri. vt. s. de rei vē. qui restituer. Rñ. non poterit pretendere veditore iniuriam emptori factā: quomius de eui. tione teneatur. iuste em eui. est: vt. h. vel pone in eo qui promisit se nō facturum vim alicui. nā si rei veditore. intendat: r. manu militari auferat: non videt vim facere: vt ob hoc ex stipulatoe teneatur: vt. h. itē potest poni in creditore. vt. C. de pig. l. iij.

¶ In penalibus causis benignus interpretandum est.

¶ Iulianus.

¶ Nihilus nemo cogitur defendere. ¶ Qui datus actione eidem exceptio nem competere multo magis quis dixerit. ¶ Cum quis in

terit pretendere veditore iniuriam emptori factā: quomius de eui. tione teneatur. iuste em eui. est: vt. h. vel pone in eo qui promisit se nō facturum vim alicui. nā si rei veditore. intendat: r. manu militari auferat: non videt vim facere: vt ob hoc ex stipulatoe teneatur: vt. h. itē potest poni in creditore. vt. C. de pig. l. iij.

¶ In penalibus in delictis pro quibus pena corporalis vel pecuniaria solet imponi interpretamur in dubio non delictum. vt. s. pro socio. l. merito. Item si is cui furtum est factū deduxit furem ad prefectū vigiliū: in dubio videtur penā furti remisisse. vt. s. de fur. interdu. §. q. furem. Itē qui adulterū nocte occidit minus punit: qz nor r. dolo minus interpretantur delinquere. vt. C. de adul. gracchus. Itē si duo iudices ordinarij vn de puniendo alter de absolucendo tulit sententiā: interpreta mur absolutiōi magis valere. vt. s. de re iudi. inter pares. Item si vnus iudex condēnauit accusatū. l. iul. de vi. qz dixit vim fecisse: de pūata intelligitur: qz in penis mitiores esse debem. vt. s. de pe. si. si p. s. r. l. pe. Itē si tutor accusatur de suspecto: si remoueat presumit in dubio ppter culpā non ppter dolo remot. vt. s. de suspec. tu. h. ec em. §. l. et sic non est infamis. vt. infū. de suspec. tu. §. suspecti. et facit. s. e. ea que §. in rem.

Defensio. ¶ Quius. pone vt. C. de p. inuitus. r. distingue eū queri an qz teneatur defendere aliu: vel ad aliqd: dere ali qz nō defendit: distingue: qz aut interuenit mandatū: aut um an non. si nō interuenit mandatū: aut presita est cautio de quis te defensione: aut nō. si est p. lita: aut de defensione rei qd negatur. est eū p. mittit iudi. sol. aut de defensione actoris. Si de defensione rei ab ipso defensore non cogit p. se: sed stipulano cōmittit. vt. s. de p. inuit. §. si. r. l. seq. in p. r. §. sabin. nisi iusta cā interuenerit: vt. ibi d. Si autē presita est ab ipso reo: aut nolente defensore vel nō ignorāte: r. cogit p. se: aut nolente vel ignorāte: r. non cogit: sed stipulo cōmittit. vt. s. de p. inuit. si defunct. sin autē a p. curatore actoris est satisfactū de defendēdo p. se cogit. vt. s. de p. inuit. sed r. h. §. defendere. sin autē nulla est presita ab aliquo cautio: nemo cogitur defendere: vt. h. et C. de p. cura. inuitus. in fi. r. s. de p. inuit. si iusta §. inuit. r. l. inuitus. in fi. Si p. mandatū interuenit eadē d. l. inuitio adhibēda est: que supra dicta est: hoc addito vt. etia si non fuerit satisfactio presita teneatur dño qui eū dedit q. videt mōda esse de satisfactio. vt. s. de p. inuit. l. ad rem.

z. l. ad legatum. vbi cūq. autē dixi que teneri ad defensionē vel propter defensionē: itē idē iusta causa interueniente ad neutrum tenetur. s. nec defendere: nec stipulatio cōmittit: eo saluo: vt si res sit tēpore peritura teneat vsq. ad lit. cōtesta. vt. s. de procura. sed etiam.

¶ Cuius locū successerit: non est equū ei nocere hoc qd aduersus eū non nocuit: in cuius locū successerit. ¶ Plerūq. emptoris eadem causa debet esse circa petendū ac defendēdū: que fuit auctoris. ¶ Quis cuiq. prestatur: inuito nō tribuitur. ¶ Idem.

¶ De ea que nō habet atrocitatē facinoris vel

minum. nec tamen habet excep. cōtra dominū. vt. s. de publi. l. pe. r. fi. Rñ. hic dicit qz cōtra aliquē habet act. multo magis cōtra eundē hz exceptionē. sed pub. nō habet cōtra dñm: r. sic nō exceptionē. hēc autē regula falsit. C. loca. si q. conductiois. et in aut. de trien. r. §. sal lud quoq. Itē in obus iudicijs possessiois. vt. s. que p. lega. l. i. in pun. vel distinguat vtrū ille qui cōuenitur in promptu habeat p. bationes sui iuris: siue de possessioe: siue de p. p. tate: r. tunc non teneatur restituere. an nō: r. tunc tenet restituere. arg. s. ad exhi. l. iij. §. ibidē. et s. ad trebel. ille a quo §. si de testō. et in aut. de lega. si ta a quo. r. C. de cōpen. l. h. r. s. de car. edu. l. iij. §. cause. q. in possessioe loquit. hoc tamē fallit in quodā possessioe vbi etiā si velit incōnienti probare de suo iure non auditur. vt in aut. de trien. r. semis §. illud.

¶ Cum quis. pone vt. s. de iure. actus p. iura. l. iij. §. si quis ab auctore. Item vt. s. pro emp. l. iij. §. si defunctus. Item vt. s. que in frau. credi. qui a debitore. et plene nō. s. eo. quod ipsis.

¶ Plerūq. hēc rā est exposita. s. e. l. nō plus iur. s. r. pot. poni. s. p. emp. l. iij. §. emptori. Plerūq. autē d. r. qz si p. tōr hēat malā fidē non vsucapit: s. auctor bonā fidē habuerit. vt. s. p. emp. l. iij. §. si eā rē. itē qd est defendēdū dic vt. C. de eui. emp. tou. r. facit. s. de acq. re. do. traditio.

¶ Quis cuiq. dic vt. s. e. l. inuito. Sed op. p. iur. legum s. portularū minor datur cñā clericis iuris cū p. cipiat executio: vt nō accipiat: r. si suo p. uilegio nō p. h. reu. ciare. vt. C. de epif. r. den. oēs q. §. ex. cutoibus. r. C. de spor. l. obus. Sed dicas q. dare p. h. sed illi nō accipit: r. hōc sic honeste dat: nō honeste accipit. Cōtra est in meretri tur. vt. s. de cōdi. ob. tur. causam. idem est §. sed qd me: retrici. Accursus floren.

¶ Dea. si seruus dño in bēte delinquat: siquidē in punitur. vt. C. ad le. iul. de vi. l. seruus. Sin autē in nō atrocib. nullū est seruū delictū: r. sic nō tenet. vt. s. de ac. r. obli. seru. et hoc etiā dicitur de his in ap. lo. Seruū esto: te subditi dominis vestris non tm bonus r. modestus: s. etiā discolor. i. discolorantib. a fide catholica. Sed que sunt atrociora. videt q. illa q. descendit ex le. r. i. tabu. vt. s. de nora. l. iij. §. i. Sed illud per iul. postea ibi corrigif. rñ dic modice rei furtū. Itē modicum dāmnū dicuntur

¶ Cuius locū successerit: non est equū ei nocere hoc qd aduersus eū non nocuit: in cuius locū successerit. ¶ Plerūq. emptoris eadem causa debet esse circa petendū ac defendēdū: que fuit auctoris. ¶ Quis cuiq. prestatur: inuito nō tribuitur. ¶ Idem.

¶ De ea que nō habet atrocitatē facinoris vel minimum. nec tamen habet excep. cōtra dominū. vt. s. de publi. l. pe. r. fi. Rñ. hic dicit qz cōtra aliquē habet act. multo magis cōtra eundē hz exceptionē. sed pub. nō habet cōtra dñm: r. sic nō exceptionē. hēc autē regula falsit. C. loca. si q. conductiois. et in aut. de trien. r. §. sal lud quoq. Itē in obus iudicijs possessiois. vt. s. que p. lega. l. i. in pun. vel distinguat vtrū ille qui cōuenitur in promptu habeat p. bationes sui iuris: siue de possessioe: siue de p. p. tate: r. tunc non teneatur restituere. an nō: r. tunc tenet restituere. arg. s. ad exhi. l. iij. §. ibidē. et s. ad trebel. ille a quo §. si de testō. et in aut. de lega. si ta a quo. r. C. de cōpen. l. h. r. s. de car. edu. l. iij. §. cause. q. in possessioe loquit. hoc tamē fallit in quodā possessioe vbi etiā si velit incōnienti probare de suo iure non auditur. vt in aut. de trien. r. semis §. illud.

¶ Dea. si seruus dño in bēte delinquat: siquidē in punitur. vt. C. ad le. iul. de vi. l. seruus. Sin autē in nō atrocib. nullū est seruū delictū: r. sic nō tenet. vt. s. de ac. r. obli. seru. et hoc etiā dicitur de his in ap. lo. Seruū esto: te subditi dominis vestris non tm bonus r. modestus: s. etiā discolor. i. discolorantib. a fide catholica. Sed que sunt atrociora. videt q. illa q. descendit ex le. r. i. tabu. vt. s. de nora. l. iij. §. i. Sed illud per iul. postea ibi corrigif. rñ dic modice rei furtū. Itē modicum dāmnū dicuntur

non atrociora aut magne rei furti sine danum. Itz ho micidiz adulteria z oia capitalia crimina dicunt atrocio ra. vt. s. de incc. rei. nau. pedius. s. i. azo. pone etia exz plum de non atrociorib. vt. s. de his qui no. infa. libero rum. s. fi. Et facit. s. eo. is danum. z. s. reru amo. si mult er. s. si seruus.

A Semper dic vt. s. eo. qui dolo. z. l. par. Sed ar. ptra. s. si qs omif. causa te. l. iij. in fi. itz qd dicit haben dus zc. Sed non omnino. qz alter directa. alter vili tenet. vt. s. de no. ra. electio. s. si is quem.

B In contractibus. pone vt. s. e. hoc iure. s. fi. Sed cotra. in fi. de per. pe. z tempo. ac. s. aliquando. vbi no tenet heres ex do lo defuncti. Sed ibi dedit causam con

tractui. hic fuit incidens. itz qz dicit heredes teneri pro hereditaria parte. saluz qnq. pmo si habet vnus here dum facultate totius rei restituende. vt. s. como. l. iij. s. heres. Secundo cum agitur ex pollicitatione. vt. s. de pol. l. ex pollicitatione. Tertio pro funeris impesa. vt. s. de reli. l. velun. Quarto in alimentis. vt. s. de ali. le. l. iij. Quinto quando ab vno heredum maritus legauit vxori animo copesandi q in dotem ab ea habebat. si ipsa non legatum sed dotem vult ille solus conuenietur. vt. s. de leg. i. cum ab vno. Sexto in illis casibus in quibus tenet tur heredes in solidum. vt. s. de positi. duo. z de verbo. obliga. l. ij. s. i. Accur.

C Conueniatur. als condēctur. als patiatr.

Q uotiens dic captione. i. iniquitate. z pone si impu beri moueatur questio status: malum est cu preci pitari. z sic sine firmo consilio constitutus in alienam ser uitudinem redigi. Et ecotra malu est cum mitti in bonoru possessionem z aliqua forte aliena apparebit. Sed hoc est minus malu: z sic eligendum. vt. s. de carbo. edic. l. iij. s. due autē. z. C. de carbo. edic. l. iij. z hoc fiet ex car. si fiat questio status z bonoru. Sed si status tm: tunc ex co stitucionibus. vt. s. de car. edic. l. iij. s. i. Uel pone manda sti michi vt tibi emerem stichu quem ignorabas furem: hic fecit michi furtu: iniquu est teneri te vltra qz seruus valeat. vt in fi. de nota. s. summa. econtra iniquus est officiu meum michi danosum ideoqz michi in soliduz te neris. vt. s. de fur. si seruus. s. qd vo ad ma. Sz z pot po ni vbicumqz dicit q aliqd est equus equo vel iniquus inuquo. vt. s. de positi. bona fides. z. C. de pecu. l. ex gedi. et de pactis conuen. l. hac generali. z. s. de vul. sub. l. filius qui patri. z de do. excep. si pcurator. z de offi. proc. l. ob seruare. s. hi. z. l. nec quicqz. s. sane. z facit in aut. qui. mo. na. effi. sui circa princi.

O mnia si pater in testamēto paterit filiu in potesta te constitutu inuulter testabitur: adeo vt si vno pa tre mouitur non ideo valet. vt in fi. de exhere. li. in pun. itz pone in eo qui legauit michi rem mea: non enim va

let licet postea alienē. vt. s. de lega. i. cetera. s. i. Nec ob stat. s. de reg. ca. l. i. s. fi. vbi confirmatur. qz ibi viuo testa tore alienauit. hic post mortem. item pone in fi. de le. s. an seruo. Cetera dic vt. s. e. quod in initio.

O mnis diffinitio est oratio substantiaz cuiusqz rei si gnificans fm boe Diffini tum. Sed hic de tio quid cū pluris reru bee sit. uiter siue summa tim sub regula fas cta traditio. hui usmodi asit diffi nitiones sunt peri culose: qz patiunt exceptionē: z vere cundia pleriqz fa ciunt alleganti re gular. sed ster fir mus regule velut bononiensi car rocio: licet aliqui capiant de ei^o cu stodib^o: z licet ali qui casus a regu lis subtrahant. et rñdeat speciale: z sic regula erit fir

eligendum est quod minimuz habeat iniquitatis. **I**dem. **O** mnia que ex testamen to proficiuntur ita sta tum euētus capiat: si initium quidē sine vicio ceperint.

O mnis diffinitio **I**de. in iure ciuili piculosa est parum est enim vt non subuer ti possit. **P**omponius.

Q uod quis ex culpa sua danum sentit: no intel ligitur damnum sentire.

M inus est **I**dem. actionez habere qz re. **A**pianus.

ma in aljs. vt in aut. de nota. s. vt autē. licet videat esse falsa. vt. s. de re. ca. l. i. z. s. eo. l. i. sed illud veru est in ac ceptatis. itz ideo dicit parū. qz quedā sunt que exceptio nes non patiunt. pmo qz liber hō nōv fucapit vt. s. de vsuc. l. vsuca. z in fi. de vsuc. s. sed aliquando. itz mulier q in rem suā intercedit non inuatur vell. vt. s. ad vell. ali: quādo. itz si decipiat. vt. s. ad vell. si decipiēdi. itz bono rum pos. contra tab. nō habet locū ad testā mulieruz. vt. s. de ptra. tab. illud. s. ad testā. itz minor. xiiij. an. nō testari. vt. C. qz prouo. nō est ne. l. ij. itz stipulatio li ber hois vel rei sacre vt def non valet. vt in fi. de in iur. stu. pu. in pun. z. s. i. itz sepulchru vdicare iure dñij null^o pot. nec in alium dominiuz trāferre. vt. C. de reli. l. si se pulchru. z. l. ij. in fi. itz nemo potest plus grauari nomine legati qz sibi reliquit vt. s. ad treb. l. i. s. fi. et mīta alia sūt q nō patiunt exceptionē. sed hec regula tm intelligit de his regulis seu diffinitioib^o: q sup hoc titulo posse sunt.

Q uod quis. si duo sunt socij omniuz bonoru: z vnus am abesset fuit danatus a iudice ex contractu pro socio qui erat absoluendus si venisset vel etiam pro suo delicto furto: vel alio fuit danatus: non recuperat de cō muni. vt. s. pro socio. cum duobus. s. fi. et. l. sequē. vel po ne in eo qui transiit p locū vnde nō erat publicum iter vel priuatum. z ramus cecidit super eum: nō agit aquil. s. ad. l. aquil. si putator. item pone. s. fami. herascunde. inter coheredes. s. qd ex facto. item. s. de in fi. sed: si qd in fine. item. C. de fidei. com. l. i. si quis in testamento. itz s. qd quisqz iur. l. iij. s. s. i. s. Accur.

M inus. licet quantum ad iuris intellectū qui actionē habet rem habere videatur. vt. s. eo. qui actioem. tamen qm ad executiones factorum sepe est aliter. nam euētus execucionis z sententia est incertus. z con sideranda est mora que datur iudicis. item sumptus in ferendo faciendi. vt. s. de pecul. quod debetur. item et quantum ad satisfactionem de iudicio filii non videtur habere rem qui habet actionez. vt. s. qui satisfida. cog. sci endum. s. fundum. z. s. diuersa.

Plerūq. si quid fisco obligauit sub hac cōditione: vt si pecunia nō sit soluta certa die liceat ei videri: licet possit abire res a me pecunia nō soluta: qz fiscus vendet interim tamē est mea: et vendicare et alienare: seruitutē imponere possū. Qd ergo dicit plerūq: ideo dicit qz qñqz videmur nō habere qd sic habemus vt a nobis possit euelli. vt. s. de le. i. nō quocunqz. et. s. de fo. etiaz. et. C. c. de leg. l. si. s. sed qz. itez qd subicit et. et. q. d. nō solū ea q pure possidemus. vt in d. s. sed quia. item qz dicit vendicare dic etiā et conduce re condicione fur

Plerūq. fit vt etiaz ea que a nobis abire possunt: p inde in eo statu sint atqz si non essent eius conditio nis vt abire possunt: et ideo qd fisco obligamus et vendicare interdum et alienare et seruitutem predio imponere possumus. **I**dem.

Ire nature equum est ripiatur. vt. s. de conditio fur. l. si seruus. Item et fur t agere. vt. s. de fur. si quis vrou. s. fin. et ad idem. s. de r. i. ven. nō ideo. itez qz dicit interdū: ideo dicit quia quādoqz non vendicamus nec alienamus: sed forte fiscus iā legitime alienauit et sic dñum trāstulit. vt. l. si. quib. ali. li. s. i. itē qz dicit alienare. s. cū sua causa. vt. C. de distrac. pig. si debitor. itē qd de seruitute dicit. s. quēdamo. serui. aut. is cui. s. heres. et id qd hac. l. dicitur est qñcumqz rem michi debeas ex contractu aliquo: et anteqz tradas possis hoc facere. ar. s. de contrahen. empt. si sciēs. Sed quid dices in legatis sub condicione relicto: nūqd condicione pendēte poterunt alienari? Rñ datur vtiqz. vt. s. de fideicō. li. generaliter. s. quotiēs. et de le. i. seruo. s. i. et ad trebel. marcellus. s. res que. nisi in casu. vt. s. qui et a quibus. generaliter. s. i. et ideo illud qz libertas difficili? reuocatur. et ideo difficilius datur. hodie tamen videtur contra. s. vt nūqz possit alienari res legata sub condicione. qd dicit vt. C. cō. de le. l. si. s. su autem.

Ire nature. si pupillus mutuā acceperit pecuniā: et locupletior ex ea factus soluat nō repetet. nec em equū est eū locupletari cū alterius dāno. vt. s. de condit. in l. c. l. nā natura. s. p. et. l. se. Itēz pone vt. C. de vsuca. pro emptore. l. si. itez. C. de epis. et cle. si quis presbyter. itēz pone vt. s. de peti. here. l. plane. hec autē regula fallit in vsuca. et prescrip. que auferūt prescribēdi cōmodū cū alterius dāno. Itē in expēsis in aliena re factis. vt. s. de doli excep. l. paulus. Item. C. de nō nu. pe. in contracti. bus. s. predictis et similib. oppositio nibus respōdeas: quia licet fiat cum aliena iactura: non tamen fit cūz aliena iniuria cū fiat legū auctoritate.

Bes iudicata. habetur pro veritate inter litigantes vt act. et excep. pariat: nō qz faciat ius. vt. s. de cōdi. in d. iulianus. itē quo ad quosdā patientes de quibus habes quattuor exēpla. vt. s. de re iudi. sepe. item qñqz quo ad oēs vt quando sententiā facit ius qd est in cassibus. vt. s. de sta. ho. ingenui. et de lib. agnoscen. l. i. in fi. et. l. se. itēz pone in querela inofficiosi testamenti. vt. s. de ino. fi. testa. pōponius. s. viti. itē predicta vera qñ potest retractari: vel qz nulla. vt. C. qñ prono. nō est ne. l. ij. vel aliquo modo rescindat: qd dicit per exēpla. vt. s. de iureiur. ran. l. admonendi. et. C. si ex falsis instru. per totuz. et. s. de dolo. cū a te. et. C. de procur. licet. et de aduo. diuer. iud. l. i. et. s. de iure fisci si fiscus: et. l. iij. s. diuis. et. C. de iur.

ris et fac. igno. l. i. et per totū. et. s. de re iudi. imperatores. et. s. de question. l. i. s. fi. et de penis. diui fratres. s. i. predictis aut cassibus nō habet pro veritate etiā quo ad effectū: ex quo erat rescisa. illud aut fuit questio an dicatur res iudicata qñ adhuc pōt appellari. dicit quidaz qz non. vt argu. s. de condicione in debi. eleganter. s. si quis. sed dicit cōtra per eandem. l. et per. l. C. de app. litigatibus. Nō tñ habetur pro veritate nisi trāseat in rem iudicatā. itē iuratur. habetur p veritate. vt. et. s. de iureiur. s. et si possessou. s. si

neminē cū alteri? detrimētōz iuria fieri locupletiorē. **I**dem. **B**es iudicata pro veritate accipitur. **P**aulus. **N**ō pōt videri dñisse habere: qñqz habuit **S**eruitutē **A**lpianus. **S** mortalitati fere cōparamus. **I**cinus. **Q**ue ab initio iutilis fuit

Que ab initio iutilis fuit pone vt. s. de suis et le. nulla. Item pone qñcio legauit vsufru. serui. et cum ad eū desineret pertinere: legauit ei libertatem si ticius nō habuerit. vel quia pcedecessit. vel quia non capax. non erit liber. nec videtur desinere vsufru. vt quia nec ceperat. vt. s. de condi. et demon. ticio. inde est qz creditor non potest experiri pauliana. qz habere desierit debitor qd nō acquiuit. vt. s. qñ in frau. cre. qd autē in pun. item nec maritus cōtra vxorē. vt. s. de dona. inter vi. et vxo. si sponsus. s. si marit. et. s. si dā rogatus. improprie tamen quādoqz dicitur quid desinere qd non cepit. vt. s. vsufru. quēdamodū ca. l. iij. s. de finere. et de euc. qui alienā. sicut et finitur aliquid qd non cepit. vt. s. de condi. ob causam. si extraneus. sed et desinere et amittere videtur libertus qui obtinere voluit. vt. s. si quid in frau. pa. l. i. s. vtrū. in si. item dicit: itēz rasi animā meā de inferno inferiori dñe: tamen nūqz fuit in inferno: aliter nulla esset redēptio. itez amittit qd nō habetur. vt. s. de euc. l. si. et facit. s. eo. non videtur rem amittere. et dicit vt ibi. Accur.

Seruitutē. si quis fiat seruus pro mortuo habetur. nam testamētū facere nō potest: nec esse testis: vel iudex vel arbiter. vt. s. de testa. l. qui filius. et. l. qui testamento s. seruus. et. de testa. l. quomā. et. s. de arbi. par ui. s. si in seruum. et de iudi. cum pctor. item matrimoni um soluitur. vtm aut. de nup. s. sed etiā captiuitatis. fe re autē ideo dicit: quia si fiat seruus hostiū et redeat: nec captus videtur: vel forte propter ea que diximus. s. e. l. qd attinet. item facit. s. de conditio. et demonstratiōni. inter diep. in fine. et de donatiōni. inter viruz. vxorem. cum hic. s. si donator. Accur.

Que ab initio. si impubes vel furiosus testetur non valet: licet pubes vel sane mentis postea factus fuerit. vt in situ. qui testamen. facere pos. s. pterea. sed contra. s. de heredi. insti. qui soluendo. sed ibi fauore libertatis. Item contra. s. de testamen. mili. l. neqz. s. de portatos. sed ibi militie fauore. et eodem modo ad alioa in eo. titu. l. tribunus. s. i. et. l. si filiusfamilias. s. i. itez contra. s. de lega. iij. l. i. s. i. Solutio. ibi in fideicommiss. hic in instōne. itē ptra. s. de acquire. here. si seruus eius qui. sed ibi quando per aliu quis fit heres: hic qñ per se. item facit. s. de actio. et obliq. l. obligatiōnum fere. s. placet. Sed argumen. contra. s. de ritu nup. l. si quis in senatorio. Cetera dicit vt. s. eod. quod in initio. Accur.

Seruus si quis seruus in iudicio fisci pmisserit sub pena: usdem exceptionibus vritur quibus si pro libero fideiussisset vteretur: preter qd si dicatur abfuisse causa reipublice: qz seruus reipub. causa abesse non potest. vt. d. si quis cautio. l. si quis ser-

uum. et. l. si is. Qui autē dicantur causa reipubli. abesse: habes. d. ex quibus cau. ma. qui mittuntur. et pluribus alijs in eo. fi. r. d. de iure iuu. l. semper. §. negociatores. Ab hac. l. exci- pe si cōis error in-

Seruus^a reipublice cau- sa abesse non potest.

terueniat. vt. d. de offi. pretoris. barbarius. **C. finis.**

Digestum nouum optimis (vt cernere est) characteribus/ sedulaq; dilligētia impressum: Opera magistri **An- dree bocard**: qui in eo cum antiquis voluminibus castigādo non mediocriter sudauit: Sumptibus autē r impēsis proborū viroū **Johānis bonhōme. Jobis petiti r Thielmas ni keruer** bibliopolarū parrhisiē. finē accepit in famatissi- ma

Parrhisiēsi academia. Die. xv. Julij. Anno a natali saluifico quingentesimodecimo: supra millesimum.

Dystichon materiam. ff. noui explicans.

Cum sibi queq; petant varios culpe cruciatus. Hic impunita crimina nulla scies.

Laus deo optimo maximo.

CCCCXXIIII

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

¶ Item...
Faint text block in the upper middle section of the page.

¶ Item...
Faint text block in the middle section of the page.

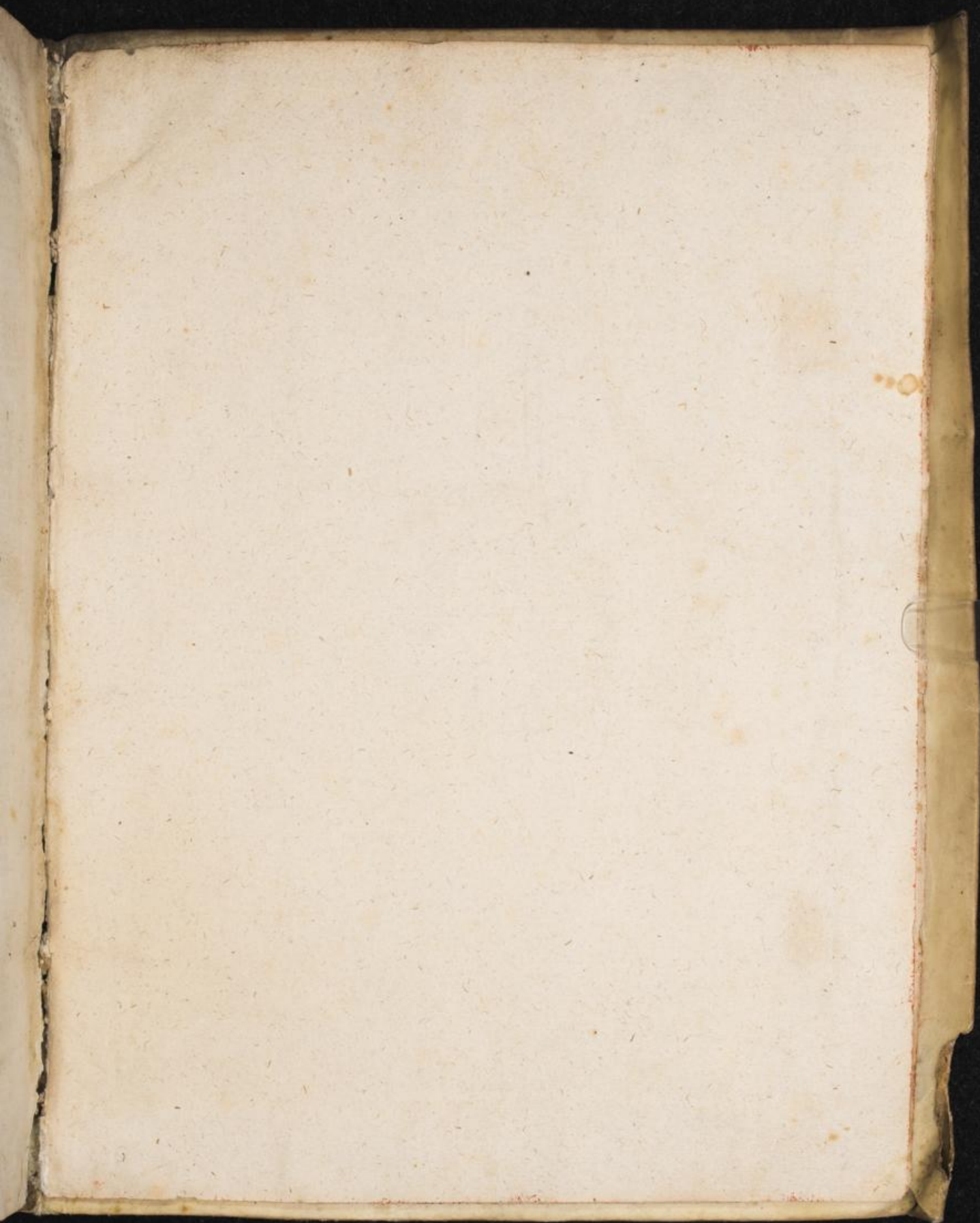
¶ Item...
Faint text block in the lower middle section of the page.

¶ Item...
Faint text block in the lower section of the page.

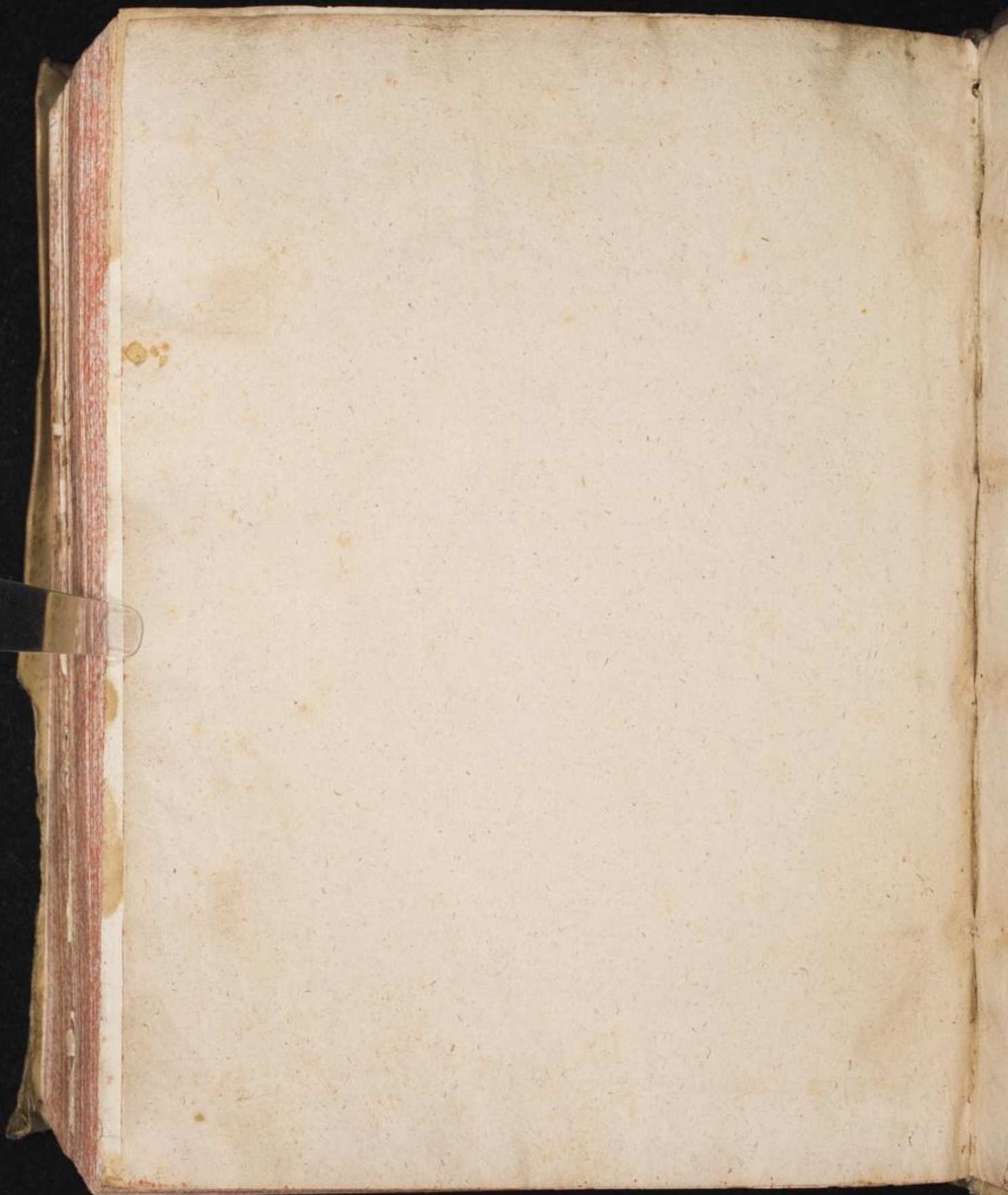
¶ Item...
Faint text block at the bottom of the page.

De regulis iuris:

CCCCXXVIIII.

si pmissit sub iuramento. et. l. si is. Qui autē dicantur causa reipubli. a besse:
 r quibus si pro li habes. s. ex quibus cau. ma. qui mittuntur. et pluribus
 alijs in eo. fi. r. s.
 de iure iuu. l. sem
 per. s. negotiato:
 res. Ab hac. l. exi
 pe si cōis error in:
 tio. l. si quis ser= terueniat. vt. s. de offi. p̄toris. barbarius. **C. finis.**

ouum optimis (vt cernere est) characteribus/
 lligētia impressum: Opera magistri An-
 card : qui in eo cum antiquis volumint
 a stigādo non mediocriter sudauit:
 umptibus autē r impēsis probō

Johānis bonhōme.

Jobis petri r Thielma-

ni keruer bibliopo-

larū parisiēn.

finē accepit in

famatisi

ma

ademia. Die. xv. Julij. Anno a natali saluifico
 gesesimo decimo: supra millesimum.

ichon materiam. ff. noui explicans.

s petant varios culpe cruciatus.
 ra crimina nulla scies.

is deo optimo maximo.

the scale towards document